Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES

Google Livres

LVCIANI
SAMOSATENSIS
OPERA

ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ ΣΑΜΟΣΑΤΕΩΣ

ΑΠΑΝΤΑ.

LVCIANI SAMOSATENSIS

OPERA.

TOMVS I.

EX VERSIONE

IOANNIS BENEDICTI.

Cum NOTIS *integris*

Ioannis Bourdelotii, Iacobi Palmerii a Grentemesnil, Tanaquilli Fabri, Aegidii Menagii, Franciſci Guieti, Ioannis Georgii Graevii, Iacobi Gronovii, Lamberti Barlaei, Iacobi Tollii, & ſelectis aliorum.

Accedunt inedita Scholia in Lucianum, ex Bibliotheca

ISAACI VOSSII

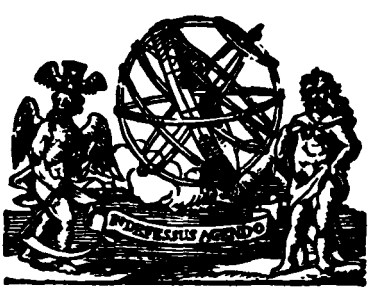

AMSTELODAMI,
Ex Typographia P. & I. BLAEV,
Proſtant apud WOLFGANG, IANSSONIO-WAESBERGIOS, BOOM, à SOMEREN, & GOETHALS.
M DC LXXXVII.

NEW JERSEY COLLEGE LIBRARY

270.
1687

SERENISSIMO & POTENTISSIMO

PRINCIPI

FRIDERICO WILHELMO,

MARCHIONI BRANDEBVRGICO, S. ROMANI IMPERII ARCHICAMERARIO, ET ELECTORI, SVPREMO IN BORVSSIA, MAGDEBVRGI, JVLIAE, CLIVIAE, MONTIVM, STETENI, POMERANIAE, CASSVBIORVM VANDALORVMQVE, NEC NON IN SILESIA CROSNAE ET SCHWEIBVSSII DVCI, BVRGGRAVIO NORIMBERGENSI, PRINCIPI HALBERSTADENSI, MINDENSI, ET CAMINI, COMITI DE HOHENZOLLEREN, MARCAE ET RAVENSBERGI, DOMINO RAVESTEINII, LAVENBVRGENSIS ET BVTOV,

S. D.

IOANNES GEORGIVS GRAEVIVS.

Nisi mirifica singularisque Tua benignitas in fovendis pacis artibus aeque testata cunctis gentibus esset, ac Tua virtus & laus bellica, maximis rebus

1[illegible]6

geſtis parta, nunquam in animum potuiſſem inducere, ut hunc politiſſimum ſcriptorem, & per quam lepidum errorum & ineptiarum, quibus omne genus hominum obnoxium eſt, animadverſorem, Tibi, ſereniſſime Princeps, offerrem. Orbis terrarum non minus ſuſpicit Tuam in ſublevandis & tuendis omnis liberalis doctrinae ſtudiis, ſapientiam, quam admiratur quae praeclariſſime geſſiſti magnitudinem. Haec ſane tanta ſunt, ut patrari a Te poſſe, cum ſuſciperes, non ſperari, vix optari poterat; patrata vero eſſe, non credi, niſi rerum teſtimonia fidem facerent. Ecquod illuſtrius teſtimonium eſt victoria Sarmatica, qua, ſociatis cum foederato Rege copiis, quae non excedebant numerum tricies mille virum, maximas nobiliſſimae gentis copias, nonagies mille Sarmatas, & quadragies mille Scythas, in oculis ſedis Regiae fudiſti, & optimam Boruſſiae partem, Regia dominatione levatam, in libertatem ſic vindicaſti, ut tota poſt haec Tui juris & ditionis fuerit? His enim legibus ut pax redimeretur facile Tibi paſſus es perſuaderi, qui nunquam arma ſumſiſti, ut imperii fines latius proferres, ſed ut injuriae licentiam eriperes hoſtibus, & otium non obnoxium, ac ſecuritatem Tibi parentibus populis praeſtares, & aut ſociis, aut importune afflictis opitulareris. Quid glorioſius tropaeo Fehrberolinenſi? cum arma Tua, quae in remotiſſimis imperii Romani finibus, ad ejus majeſtatem & ſalutem tuendam, illiuſque inimicos ſubmovendos quaſi peregrinabantur, revocarent ſubiti ac nec opini hoſtes,

hoſtes, qui abſentiam Tuam occaſionem, ſuam ducentes, dolis ac vi Tuas terras, praeſidiis nudatas, non infeſtarant modo, ſed occuparant. Quantas mox hujus injuriae poenas Deo, Tibi, & ſibi ipſi dederunt! Cum parva cum manu equitum advolares ad Tua vindicanda, & exercitum numero & locorum oportunitate longe ſuperiorem, & ab inſtrumento bellico rebuſque aliis omnibus paratiorem, tanta celeritate, ſed longe majore virtute aggredereris, caederes, & fulminis inſtar proſterneres, ut non tam de illis, quae invaſerant, retinendis, quam de ſua ſuorumque ſalute ſolliciti, pavidi terroriſque pleni refugerent. Equidem magna mercede didicerunt, quam temere & quam inauſpicato laceſſierint Principem, quem invictum ad arma divina virtus & animus excelſus praeſtat, & quem perpetua in bellis gerendis, quia nulla niſi pia & juſta ſuſcipit, fortuna comitatur. Quot enim urbes, arces, caſtella, cum ingenio ſitus, tum operibus firmiſſimas non longi temporis ſpatio amiſerunt? Stralſunda, quae acerrimos ſuperioribus hujus ſeculi annis, ingentium Caeſarearum copiarum inſultus ſuſtinuerat & retuderat, ut haberetur inexpugnabilis, quam facile novo miſſilis ignis commento Tibi ceſſit? Stetinum, munitiſſimam, & magno lectiſſimorum equitum & peditum praeſidio, omnique apparatu bellico inſtructiſſimam in patientiam obſidionis longiſſimae, quam & animo fortiſſimo, ingentique fiducia, an pervicacia dicam, ferebant, quanta virtute, quantoque conſilio cepiſti? Rugam tan-

tis copiis infeſſam, tantis operibus & caſtellis, ipſoque mari ſeptam & vallatam, quam brevi, expoſito milite, fuſis hoſtibus, ſubjugaſti, inſigni documento virtutem & felicitatem Tuam omnia ſequi, etiam quae humana vi non expugnari poſſe videbantur. Sed nihil ſplendidius, & ad omnium ſeculorum commendationem magnificentius eſt lauru Boruſſiaca. Hoſtes recollegerant vires, dilectuque domi habito, numeroſo exercitu, per Sarmatiam irruptione facta, infeſtarant Boruſſiam Tuae ditionis, regionem tam ad belli ſubſidia, quam ad decus pacis ornatiſſimam, & uberrimis fructibus Tuum aerarium locupletantem. Caedibus, direptionibus, incendiis graſſabantur, non mediocres terrores jaciebant, diraque denuntiabant imperata detrectantibus. Videbatur fortuna, cum abeſſes longe, ac diſtinereris, omnia commutaſſe. Sed tu, invictiſſime Princeps, contractis pro tempore copiis, quam ſubito, quam inexpectato hoſtibus ſuperveniſti, ut ante Te veniſſe viderent, quam audierant venire. Adventus enim Tui nuncios incredibili celeritate praeveneras, & quidem alieniſſimo anni tempore, cum omnia frigoris immanitate rigerent, & per duratum glacie ſinum maris Balthici exercitus & omnis apparatus bellicus eſſet ducendus. Simul veneras, ſimul viceras. Inſperatus Tui conſpectus animos hoſtium tantopere perculerat, ut non tam de pugna, quam de latebris, quas circumſpiciebant, & fuga, quam maturabant, cogitarent. Victoriae praemium fuit non modo Boruſſia recuperata, ſed Pomerania

rania citerior ulteriorque pacata. Haec omnia Te Duce. ſed quid non Tuis auſpiciis & auctoritate per Tuos duces geſtum eſt? Vt alia taceam, hoc ipſo anno, quas contra immaniſſimum Chriſtiani nominis hoſtem copias miſiſti auxiliares, quae non mirifica virtutis inuſitatae documenta dederunt, in illa ingenti & nunquam non commemoranda obſidione Budae. Septies haec urbs a Chriſtianis fuit obſeſſa irrito ſucceſſu, & magno Imperii Chriſtiani detrimento & dedecore. Nec melioris eventus fuiſſet octavum obſidium, niſi miles Tuus ex illis, quae ei erant aſſignata, caſtris, tanto impetu urbem impetiiſſet, tantaque conſtantia, licet quotidie plurimi occumberent, a Turcis, cum erumpentibus, tum a foſſis & munimentis maxima vi obſeſſores arcentibus, caeſi, preſſiſſet, & tanta animi praeſentia primus muros, cum invaderentur noviſſime, ſubiiſſet, ut illi in primis expugnationem tam invictae urbis acceptam ferendam eſſe, ipſi Duces, quibus ſummam belli mandaverat, Auguſtus Imperator, litteris publice ſcriptis ſint teſtati, Tibique pro tam fortibus viris, quos reipublicae Chriſtianae ſubſidio miſiſſes, ſummas egerint gratias.

Magna haec ſunt, Sereniſſime Princeps, quae nunc admirantur omnes, quaeque ſeri nepotes admirabuntur, nulla longinquitate temporum obliteranda. Alet ea hominum fama, & ad extremas gentes, & per omnem poſteritatis memoriam diſſeminabit. Sed longe majora ſunt, quae Tibi ipſe per Te ſolus tropaea poſuiſti. In glo-

riae, quam tot rebus ad Viſtulam, Rhenum, Viadrum, Iſtrum, fortiſſime geſtis es adeptus, ſocietatem admittis Duces & milites, quorum uſus es conſilio, manibus, & miniſterio. A conſortio hujus victoriae, qua Te ipſe viciſti, quod genus victoriae eſt difficillimum, excluduntur ceteri omnes mortales. Haec vere Tua victoria eſt, cum hoſtibus, quos aequitate cauſſae viceras, antequam cum iis congredereris, armis quoque victis, & exutis illo Germaniae tractu, quem ad mare Balticum tenebant, animi ſumma moderatione, & inſita ingenii lenitate incredibili, pacem dediſti, provinciaſque quas arma & jus belli Tibi acerbe provocato adjudicarant, Tuaeque poteſtati ſubjecerant, eis reſtituiſti. Nullas pacis conditiones, quamvis parum aequae, nec ex victoris dignitate viderentur eſſe, averſabaris, ut conſtaret omnibus, Te pacis & concordiae Germaniae redintegrandae & firmandae ſtudio, non ambitione, nec cupiditate novarum rerum, aut finium late propagandorum, arma cepiſſe. Haec aequitas mirifica, & altiſſimi animi exaggeratio, Te ad divinitatis quoddam faſtigium evexit, ut Te tanquam caelo demiſſum Principem homines colant, ac venerentur.

Verum ut pax & tranquillitas Tuorum civium, ſic & eorum felicitas Tibi ſemper curae fuit, ut affluant omnibus, quae vel ad uſum, vel ad cultum & elegantiam vitae ſunt neceſſaria. Hinc magnis commodis & immunitatibus non ſolum excitantur incolae, ſed & exteri invitantur ad artificia varia in tuis civitatibus excolenda, & ad

mer-

mercaturam locupletandae reipublicae fovendam. Hinc in ultimas insulas, & terras alio sole calentes naves missae negotiandi causa, coloniaeque sunt ductae. Hinc Suevum & Viadrum, fossa ducta magni operis, duodecim catarectis instructa, quinque decempedas lata, & tria milliaria Germanica longa, maximis impensis junxisti, ingenti negotiantium commodo, & itinerum compendio. Nullius patris familias tanta potest esse diligentia, & sollicitudo in procuranda re familiari, pro suorum tutela, quanta Tua est cura & vigilantia in providendis Tibi subjectorum populorum utilitatibus, & oportunitatibus. Parentis indulgentiam & amorem omnibus praestas. Inde tanta facilitas in omnium desideriis excipiendis, tanta benignitas in necessitatibus sublevandis, tanta severitas in sanctitate tribunalium, & religione judiciorum constituenda, ut omnes aequalitate juris fruantur, boni & bene de rep. meriti ornentur, improbos vero nec potentia, nec largitio, nec gratia legibus eripiat. Omnium vero curarum Tibi antiquissima est cura pietatis & religionis. In hoc omnem cogitationem mentemque fixisti, ut ejus decus illibatum, & omnibus pestilentibus erroribus purgatum floreat. Felicium aras raro fumare tam vere, quam eleganter dixit vetus poeta. Nam rebus laetis & secundis, nimiisque opibus solent homines efferri animis, & humanitatis oblivisci. Tu in tanto rerum humanarum fastigio non modo ipse caste colis religionem, Deumque unicum auctorem omnis Tuae felicitatis & victoria-

rum

rum eſſe in omni ſermone prae Te ſers, ſed & Tuos cives ad eandem pietatem colendam Tuo inflammas exemplo, & graviſſimis verbis incitas. In admirabili illa adlocutione, qua Tuum exercitum in Pannoniam contra ſempiternum Chriſtianorum hoſtem iturum, hortabaris & confirmabas, quae hic apud nos quoque cum maximo applauſu fuit audita, quid praecipiebas acrius & ſtudioſius, quam ne in hac expeditione pietatis ſtudium Deique cultum negligerent, cui omnes Tuas victorias Te debere teſtabaris, utque, ſi tempus ſic ferat, mortem fortiter oppetant pro Chriſto Soſpitatore, qui ſalutem noſtram ſanguine ſuo, & vitam immortalem morte nobis, eaque indigniſſima, pepererit. Tantum ardorem in animis tam Ducum, quam militum, haec Tua oratio, tantam in Deum Chriſtianamque rempublicam pietatem ſpirans excitavit, ut alacrius ad bellum, quam ad feſtum diem proficiſcerentur, tantaque virtute dimicarint, ut maxima pars vitam profuderit, ſuperſtites autem, non tam ſuae fortitudini, quam illis facibus, quas eis ſubjeceras, victoriam adſcribant. Quam vero hoc luculentum & illuſtre pietatis Tuae documentum eſt, quod omnes exteros cujuſcunque gentis, qui propter religionem ſolum vertunt, & ad Te tanquam aram & arcem confugiunt, recipis fovendos, & alendos, quorum quater mille familiae in Tuis terris ſedes invenerunt quietas.

In alias artes ingenuas & doctrinarum ſtudia, quibus homines ad virtutem in reipublicae uſum

&

& decus informantur, non minus curae & liberalitatis confers. Quot eruditionis & ſapientiae palaeſtras aut excitaſti, aut magnifico tueris impendio? In Boruſſia Regium montem, ad Viadrum Francofurtum, in Clivis Duisburgum, in qua Tu, Princeps ſapientiſſime, me poene adoleſcentem primus produxiſti in hoc famae theatrum. In tanto numero novam doctrinae liberalioris officinam Te moliri in Magdeburgenſi dioeceſi, nuperius cum in Clivis ad Tuum conſpectum admitterer benigniſſime, ex Tuis ſermonibus, quos in tanta rerum mole, de amplificanda eruditionis dignitate mecum habere dignabaris, mihi datum fuit intelligere. Illi nunquam effluent ex animo meo, nec ille dies mihi longe honeſtiſſimus, quo tantum Principem videre audireque mihi licuit.

Praeter iſtam, quam Athenaeis tuendis impendis, quid non pecuniae conſumis in Hebraeorum, Graecorum, Romanorum numiſmatibus, gemmis elegantia & eruditione, quam prae ſe fert erudita manus, conſpicuis; & ſupellectile priſci temporis aggeranda, quae ſemper deliciae fuerunt heroicarum mentium. Auguſtus ſane ſua praetoria rebus vetuſtate & raritate notabilibus ornabat, ſollemnibus vero diebus donabat amicis nummos omnis notae, veteres etiam, & regios ac peregrinos. Quid dicam de ſumtibus, quos facis in Bibliotheca locupletanda, quam in Principali Palatio dedicaſti, quamvis jam tanta librorum exquiſitorum copia circumfluat, ut nulli fere ſit ſecunda, ſed Attalicorum & Alexandri-

no-

norum Regum memoratis bibliothecis palmam reddat ambiguam. Ei cuſtodiendae & excolendae novam cum maxime porticum ſpatioſiſſimam juſſiſti condi, ut ſplendidius quaſi hoſpitentur illa omnium ſeculorum illuſtria ingenia, qui quibuſcunque litterarum monumentis ulli ſapientiae parti utilem navarunt operam. In iſtud eruditorum hominum prytaneum ſi collocare quoque dignaberis recentem hanc Luciani editionem, non poterit non id magno ei eſſe honori. Nam praerogativa Tui tanti Principis judicii non modo commendabit eam omnibus bellarum rerum ſtudioſis, ſed & aeternitatem promittit. Eſt vero ſcriptor hic digniſſimus, qui curioſorum in manibus verſetur propter ingenii feſtivitatem incredibilem, mirificam elegantiam, & variae doctrinae, multarumque utilium & ſcitu dignarum rerum, quae fruſtra quaeruntur alibi, copiam. Gentilium ſtultitiam & anilem ſuperſtitionem, in illorum ſacris & cultu Deorum exagitat lepidiſſime. Non nunquam quidem nec Chriſtianis, aeque ut Tacitus ac Suetonius, parcit paganus, ſed vel ſic quoque nobis plus profuit, quam nocuit. Primum ex illo licet videre, quam futilia ſint, quae in Chriſtianis irridet. Dein argumento & teſtimonio luculentiſſimo vel invitus confirmat noſtrae doctrinae vim & ſanctitatem in praeclaro illo dialogo, cui pſeudomanti nomen. Non extat inſignior in omni antiquitate diſputatio, qua praeſtigiae & artes aeruſcatorum, qui fictorum oraculorum auctores fuerunt, & reſponſa divina mentiebantur, clarius oſtenduntur. Ait fa-

famoſiſſimum illum Alexandrum Abonotichitam, qui opinione renati Aeſculapii, futurorum praeſenſione juxtaque ſalutarium remediorum, quam jactabat, ſcientia inclyti, quem forma draconis humana facie, ſimulata fraude mirifica, oſtentabat, Aſiae & Europae diu illuſiſſe. Etiam hoc tempore foediſſimae illius, & omnem fidem excedentis credulitatis monumenta ſuperſunt in Abonitichitarum nummis, in quibus ille draco, hominis os ferens, conſpicitur. Adjicit Lucianus, hunc impoſtorem a ſuis ſacris & initiis, quae inſtituerat, omnes arcuiſſe Chriſtianos, & per praeconem edixiſſe: *Procul hinc Chriſtiani.* Norat impuriſſimus nebulo, Chriſtianos decipi non facile poſſe. Illos, mente ab oculis ſevocata, brevi latebras fallaciarum, quibus homines faſcinabant, perſcrutaturos, omnique mimo ſceleratiſſimi latrocinii perſonam detracturos *fuiſſe.* Vnde vero haec perſpicacitas hominibus rudibus, nec verſatis in perveſtigandis abditarum rerum cauſſis, quam ſibi vindicabant, qui Philoſophis dederant operam? unde robur illud animi, contra tantam ſuperſtitionis vim, quae omnium mentes tanquam magicis carminibus defixerat, quam a religionis Chriſtianae virtute & efficacitate, quae & oculos aperit ad fraudes nequiſſimorum hominum proſpiciendas, & animum firmat adverſus ſuperſtitionem, quae imbecilliores occupat facillime? Denique ſic cenſeo, ſi diligenter legatur Lucianus ab hominibus ſanis, qui noxia, quae non nunquam adſperguntur, poſſunt *dignoſcere & ſeponere*, vix ſcriptorem utilio-

liorem reperiri ad vitam corrigendam, eamque inanibus terroribus liberandam, nec non ad altè inſitas & inveteratas opiniones pravas, quas cum lacte materno noſtro aliorumque malo, imbibimus, a pulmone revellendas. Hunc tibi offero, ſereniſſime Princeps. Si eum exceperis fronte Tua, hoc eſt ſerena, magnum operae, quam ei impendi, pretium me conſecutum eſſe putabo. Deus Te, optime Princeps, contra ingraveſcentis aetatis incommoda diutiſſime ſervet ſalvum & ſoſpitem, bono ſacri Imperii Romani, cujus columen es, omniumque bonorum, in quibus ego numerari volo, qui praeſidium in Te ſibi certum conſtitutum eſſe decrerunt, & pro Tua Tuaeque florentiſſimae Domus incolumitate quotidie vota nuncupant. Trajecti ad Rhenum Nonis Novembribus M. IOC. LXXXVI.

IOAN-

IOANNES GEORGIVS GRAEVIVS

LECTORI

S. P. D.

Vides hic recentem editionem Luciani, quam adornarunt Amsterodamenses bibliopolae, hoc nomine sane ceteris meliorem, quod in illam contulerint Bourdelotii, Palmerii, Tanaquilli Fabri, aliorumque politiorum hominum notas: quibus etiam accesserunt novae curae nunquam antehac publicatae virorum Clarissimorum, Menagii, Guieti, Boivinii, quas mihi misit Menagius, Iacobi I. F. F. Gronovii, nec nullae meae. Excerpturus plures eram, si per temporis angustias, & occupationes alias potuissem huic negotio maturius & diutius vacare. Usus sum editione Florentina anni millesimi quadringentesimi nonagesimi sexti, quam Vir doctus cum optimo codice manu exarato contulerat. Eam primam omnium esse persuasum habeo. Usus etiam sum Aldina anni millesimi quingentesimi tertii, nec non duabus Basileensibus, altera Graeca anni millesimi quingentesimi quinquagesimi quinti, alteri adjecta est versio Latina, quae notissima est, ut & Salmurienſis Benedicti. Bourdelotianam mihi consulere nunc non licuit, quamvis olim adolescens eam evolverim. Secuti sunt typographi tam in Graecis, quam Latinis exprimendis, editionem Benedicti, qui vetustiorum interpretum versiones interpolavit. Si quis post haec novam Luciani editionem moliri velit, ei sim auctor, ut novam interpretationem Latinam concinnet, dignam tam culto scriptore. Nam satis magnus campus patet Graeca docto industriam suam exercendi. Cum jam omnia typis essent descripta, missus fuit typographis ex Anglia Scholiastes Graecus meditus, quem cum illis communicavit, cum id ab eo petiissent, Vir Illustris Isaacus Vossius. Is enim ex suo codice jussit eum describi, & Amsterodamum perferri. Typographi calci Lucianis haec Scholia subnecti jusserunt. Si quid in illis desiderabis, curis posterioribus sperant id emendatum iri. Nunc festinantibus multas ob causas ignosce, & vale.

IOHAN-

IOHANNIS BENEDICTI,

De hac ſua Græci Contextus, & Latinæ verſionis Luciani recognitione, ad candidum & φιλέλληνα Lectorem

PRAEFATIO.

Mirum tibi videri poſſit, Amice Lector, me poſt viginti celebria Doctorum virorum nomina, recognoſcendis Luciani ſcriptis, & retextendæ maxima ex parte illorum in Latinam phraſim tranſlationi manum admoviſſe: cùm veriſimile ſit eos viros, ſui temporis lumina, Græcam linguam ita calluiſſe, ut probè intellectum authorem è Græcia in Latium pede nunquam cæſpitante, animo nunquam dormitante tranſtulerint: me verò, jam primum hoc eruditionis ſpecimine innoteſcentem, nihil melius præſtare potuiſſe, quàm excellentes illi interpretes præſtiterint: adeò ut huic cœpto plus audaciæ ſit tribuendum, quàm veræ laudis rependendum. Ego ſanè ingenuè agnoſco cùm eruditionis meæ mediocritatem, tum egregiam virorum illorum præſtantiam, quam neque ſuſpicere, neque laudare ſatis poſſum: imò cui plurimum deberi ſyncerè confiteor. Sed, veluti non rarò accidit, ut etiam indoctiores doctiorum inventis non contemnenda ſuperſtruant & addant: ita & mihi contigiſſe, ni fallor, judicabis, ut via, editæ antehac metaphraſeos beneficio, reſerata, pleriſque in locis ſcopum authoris clariùs & meliùs attingam. Occaſionem exhauriendi laboris iſtius obtulêre mihi ſelectiores & graviores quidam authoris hujus Dialogi, quos dum utile dulci permixturus, publicè legebam, & ſingulas ſententias ac voces diligenter expendebam, plerunque non placebat vetus interpretatio, quandoque etiam mendoſa videbatur lectio, unde fiebat ut non plenè, planéque ſatis locorum nonnullorum ſenſus caperetur. Idcirco Græcum contextum, vel ex collatione variorum

riorum & antiquorum codicum, vel ex proprio judicio emendabam: & ſicubi mentem authoris meliùs reddere poteram, id ſobriè quidem, & moderatè faciebam. Poſt ea mihi ſuccurrit, ſiquidem diverſi diverſorum Dialogorum & Tractatuum erant interpretes, ſingulorum partem ſaltem aliquam attentè examinare: quò perſpicerem an Græca Latinis apprimè reſponderent. Hinc variorum interpretum varia ingenia, & quàm alius alio fœlicior eſſet metaphraſtes, intellexi. Vtque quod ſentio, ingenuè pro innato mihi animi candore dicam: comperi Thomam Morum tam fœliciter officio metaphraſtæ functum, ſententias ſingulas ad verbum ſervata latinitate pura reddendo, ut vix aliquid nactus ſim, quod meliùs redderem: imò potiùs ipſum hac in mea recognitione imitari voluerim. Ad hanc laudem proximè accedit Eraſmus Roterodamus: in quo quanquam plura quàm in illo immutanda judicavi, pauca quidem illa ſunt, ſi cum reliquis compares. Tertius eſt Iocobus Micyllus, Eraſmo ferè æquiparandus hoc in negotio. Reliqui interpretes inter ſe ferme pares, tribus illis, me judice, multum cedunt. At omnium infœliciſſimus mihi viſus eſt Vincentius Obſopœus: qui non ſolùm ſuperflua verborum luxurie mentem authoris paſſim obſcurat, ſed etiam plerunque vel non capit, vel corrumpit. Atque is eſt qui tertiam ad minimum illius partem Latinè exaravit. Cujus interpretationis, quanquam retineo quicquid poſſum, tam obſcura reliqui veſtigia, ut hæc prorſus mea non immeritò dici poſſit: non ſecus atque [Aſini.] ſive [Lucii] verſio, quæ uſque adeo miſera priùs erat, ut ſuo nomini bene conſuluerit vetus interpres, quum illud reticuit. Cæterùm hoc in cœpto ſum verſatus, non ut laudem magnis illis viris ullo pacto præripiam, præreptam in me transferam, ab iſtiuſmodi veſana φιλονικία tantum ſum alienus, quantum virtus à vitio, jus ab injuria diſtat. Hic animus, hoc conſilium ſolummodo fuit, ut dum otio in aliquo negotio uti licebat, quod eſſet copis meæ (quæ quàm ſit tenuis, agnoſco)

id in rem literariam conferrem. Velim igitur, Amice Lector, conatum hunc meum boni consulas, eóque sic fruaris, ut quod in eo desiderabis, humaniter toleres: &, si saltus asperrimos superasse non videbor, clementer condones. Nolim enim tam bene de me sentire, ut contendam me tibi versionem istiusmodi exhibere, quæ omnis censuræ expers esse possit: quandoquidem ardua res est eadem elegantia, eadémque festivitate authorem hunc de Græca phrasi in Latinam transferre: ita proprius est unicuique linguæ genius, & inexplicabilis venustas. Fortè autem objiciat aliquis me debuisse eos locos notare, quibus in primis emendandis operam impendi. Id utique facere nolui duabus præcipuè de causis. Vna, quoniam commoda forma, in gratiam eorum qui libros hosce secum circunferre volent, editionem faciendam, & voluminum majorem vel molem vel munerum vitandum putavi. Altera, quoniam confido eum qui veterem versionem cum hac recognitione, & priùs excusos Græcè codices cum nostro conferet, nullo negotio vel ex ipsa sermonis serie, & locorum sensu, nostræ mutationis rationem deprehensurum. Quamobrem duxi me satis in præsentia præstiturum, si, quoad fieri posset, purum authorem, & versionem antè vulgata commodiorem & fideliorem, cum Indice rerum opere illo contentarum exhiberem. Nunc supereſſet ut aliqua commendatione Lucianum cohonestarem, nisi sic, actum ab aliis multis, agerem. Et cettè quid opus est ut post illos repetam eum esse Atticæ eloquentiæ exemplar syncerum, summa dicendi festivitate, magna rerum varietate, magna scientia, multáque doctrina clarêre? Hic si res serias tractat, sit gravis: si jococas, festivus: si præcipit, si monet, si mordet, est prudens, est lenis, est asper: si orator causam agit, est facundus, acutus, solidus. Denique adeò fœcundo, flexilique valet ingenio, ut veluti Proteus omnes formas, veluti Chamæleon omnes orationis colores suscipiat: varióque styli penicillo varia argumenta explanet, dum in gravibus exur-

exurgit ſublimis, in tenuibus incedit humilis, in mediis inter utrumque dicendi genus fertur medius: ſemper ſacrificat perſpicuitati: ſicubi lubet obſcuritatem affectare, dextrè id facit. Ex quibus conſtat nullum eſſe authorem, quo commodiùs uti poſſit, quicunque Græcè diſcere ſtudebit. Hic, ſi locos rectè deligas, tyronibus eſt facilis, provectioribus accommodus, Græca lingua jam plenè imbutis utilis. Hinc florentiſſimis Europæ gymnaſiis commendatiſſimus, ut ex eo ſtudioſa juventus, tanquam ex fonte, purum Græciſmum hauriret: illique aliorum, qui in ſcholis prælegi ſolent, authorum fabulis ſcatentium, amplus & planus eſſet commentarius: & ex varietate ſcriptorum πολυτρόπε hominis hujus, apud quem nulla ferè res eſt, quæ non veniat in ſermonem, Græcè loquendi formularum flores decerperet. Quæ cùm citra controverſiam ita ſint, omne punctum tulit Lucianus, qui utile dulci muſcuit: dignus profectò quem omnis φιλόμυσ@ amet, quem alioqui impium vel pius non dedignetur, ſiquidem puris omnia pura, qui ceu Ponticæ apes, mel dulciſſimum ex amariſſimo abſinthio conficiunt. Age ergo quicunque ſeria, quicunque jocoſa quæris, hîc invenies quod animum tuum quocunque tandem modo affectum refocillet, ſivete domi hærentem, ſive ruri verſantem, ſive peregrè euntem, politiſſimi authoris lectione recreare cupies. Hinc inter agrorum ſata læta, rerum omnis generis ſegetem tibi ſuppeditabit: in horto florido, rhetoricorum florum varias coronas nectet: in viridi & irriguo prato, perenni eloquentiæ ſcaturiginę, & limpidis facundiæ rivis te recreabit. Denique magno parvo-ve ſub lare degentem, moribus tuæ ſorti convenientibus, nunc ſalſa dicacitate vitia mordendo, nunc merita laude virtutem extollendo, nunc recta præcipiendo, te informabit.

ΕΙΣ

ΛΟΥΚΙΑΝΟΝ,

Σὺν σχολίοις Ἑλληνικοῖς καὶ ἄλλοις, ἐν Ἀμστελοδάμῳ ἐκτυπωθέντα.

Πρὸς Φίλον.

Ηὑσαν᾽ ἡδυλόγῳ Πειθοῖ Χαρίτεσί τε πάσαις,
Ἀτθίδ᾽ ὄγλωσσον μήσαρ᾽ ἐυλαλίης·
Ὅς γλυκερῇ μέλιτ᾽ γλυκίων ῥέε, ἔστι δὴ τοῦτο
Πολλάκι καὶ ὄξυ καὶ ἀλλ᾽ μιγνύμενον.

Εἰ, φίλε, βύλεαι ἀναγνῶσαι ἠὺ τε γνῶσαι,
Εὐλιβάνου κλεῖτ᾽ κυδάλιμον Συρίης,
Βίβλον τὴν δὲ λάβοις, ἐν ᾗ Πειθώ τε Χάρις τε
Φαίνεσιν, κ᾽ ἄλλα πολλὰ καλὰ κρυπτόμενα.

Αὐτὰρ δυσεβείῃσι βλάσφημον τηλόθι φεύγοις,
Τηλόθι καὶ φεύγοις τ᾽ μεταφερόμενον,
Οὗ πελὰς δῶκεν γαίη, γλυκερὸν πὰρ ἑαυτῷ,
Κελάδα τὸ πολλοῖς, κ᾽ Χάριν Ἑλλάδι ἔχει.

ΜΑΤΘ. ΣΛΑΔΟΣ,
ἰατρὸς Ἀμστελ.

In-

Index eorum quæ ſecundo Tomo continentur.

Imagines.	pag. 1
Pro Imaginibus.	16
Toxaris, ſive Amicitia.	31
Lucius, ſive Aſinus.	76
Iupiter Confutatus.	117
Iupiter Tragœdus.	127
Somnium, ſeu Gallus.	157
Icaromenippus, ſive Hypernephelus.	186
Bis Accuſatus, ſeu Fora.	211
De Paraſito, ſive quòd Ars ſit Paraſitica.	238
Anacharſis, ſeu de Gymnaſiis.	269
De Luctu.	299
Rhetorum præceptor.	508
Philopſeudes, ſive Incredulus.	326
Hippias, ſeu Balneum.	354
Præfatio, ſeu Bacchus.	359
Præfatio, ſeu Hercules Gallicus.	365
De Electro, ſeu Cygnis.	369
Muſcæ Encomium.	372
Adverſus indoctum, & multos libros ementem.	378
De non temerè credendo Calumniæ.	395
Pſeudologiſta, ſeu de Apophrade.	431
De Domo.	450
Macrobii.	465
Patriæ encomium.	476
De Dipſadibus.	481
Diſſertatio cum Heſiodo.	486
Navigium, ſeu Vota.	490

Dialogi Meretricii.

Glycera & Thaïs.	515
Myrtium, Pamphilus, & Doris.	517
Mater, & Philinna.	519
Meliſſa, & Bacchis.	522

Clonarium, & Leæna. 525
Crobyle, & Corinna. 528
Mater, & Musarium. 531
Ampelis, & Chrysis. 534
Dorcas, Pannychis, Philostratus, Polemon. 536
Chelidonium, & Drose. 539
Tryphæna, & Charmides. 542
Iocasta, Pythias, & Lysias. 545
Leontichus, Chenidas, & Hymnis. 549
Cochlis, & Parthenis. 556
De morte Peregrini. 558
Fugitivi. 591
Saturnalia. 606
Cronosolon. 613
Epistolæ Saturnales. 623
Symposium, vel Lapithæ. 633
De Syria Dea. 655
Demosthenis encomium. 685
Deorum concilium. 708
Cynicus. 717
Pseudosophista, seu Solœcista. 728
Philopatris, seu Qui docetur. 763
Charidemus, seu de Pulchritudine. 780
Nero, sive de Fossione Isthmi. 798
Tragopodagra. 804
Ocypus. 822
Epigrammata. 834

[1]ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ ΣΑΜΟΣΑΤΕΩΣ

ΔΙΑΛΟΓΟΙ.

LVCIANI SAMOSATENSIS

DIALOGI.

[2]Περὶ τοῦ ἐνυπνίου, ἢ τοῦ βίος Λουκιανοῦ.	De Somnio, ſeu vita Luciani.

ARGVMENTVM.

Occaſio hujus narrationis videtur ſumpta eſſe ex 2. Xenophontis de dictis Socratis, ubi Prodicus Sophiſta eodem modo Herculi pueritiam egreſſo narrat virtutem ac voluptatem apparuiſſe: & utramque illum ad ſe pertrahere contendiſſe. Conſilium autem & ſcopus in fine ab ipſo Luciano explicatur. Nam ut adoleſcentes pra inopia deficientes & ad deteriora animum applicantes, revocaret, & ad literarum ſtudia converteret, ſermonem hunc ait à ſe inſtitutum eſſe.

ΑΡΤΙ μοὶ ἐπεπαίμλιο ὑπὲς τὰ δέδομα λεῖα φοιτῶν, ἤδη τῷ ἡλικίᾳ πρόσηκον ὃς ἂν ὁ ἢ παιδὶ ἐπιτηδεύειν μετὰ τῶν φίλων ὅ, τι καὶ δοκοίη τί μι. τοῖς πλείοσιν ἔσω ἔδοξε, παιδεία μᾶλλον, καὶ

NVPER cùm ineunte adoleſcentia [1] in ludum literarium deſiiſſem, pater meus qua me arte inſtrueret, unà cum amicis diſpiciebat. Pleriſque certè videbatur [1] Humanitas, & labo-

1 Sic titulum authori meritiſſimò fecimus, meliores editiones ſequuti. Mſſ. duo è Regis Chriſtianiſſimi Bibliotheca, quos beneficio viri Clariſſimi Nicolai Rigaltii videre contigit, nec titulum, nec ordinem agnoſcunt. A poſtrema etiam editione Baſilienſi duæ poſtremæ voces aberant. *Reundelotius.*

2 Περὶ τοῦ Ἐνυπνίου] Non dubium eſt quin περὶ λαλιᾶς iſtam voluerit Lucianus operibus ſuis præfigi. Nec tamen perſuaſum habeo ſcribendi exordium eam illi fuiſſe. De ordine, quem in his dialogis ſervandum putavimus, dictum eſt in præfatione noſtra ad Lectorem. *Idem.* Eſt λαλία ſive περιλαλία, ut patet in fine ubi ait οἷσθ' ὃ περὶ ὑμᾶς ἐπεπαιλάλευκα. Marcilius.

πόνε πολλῆ, & χρόνε μακρῆ, & δαπάνης ὐσμικρᾶς, [1] καὶ τύχης δεομένε λαμπρᾶς. τὰ ἡμέτερα, μικρά πε ἴσως εἶναι, καὶ παχέως πίνακι πρὸς ἐπίκουρίαν ἀπαιτεῖν. εἰ δέ τινα [2] τέχνην ἢ βαναύσων τέτων ἐκμάθοιμι, τὸ μὲν παρὸν εὐθὺς ἂν αὐτὸς ἔχειν τὰ ἀρκοῦντα πρὸς τῆς τέχνης, καὶ [3] μηκέτι οἰκέτης εἶναι, τηλικῆτος ὤν. νῦν δὲ εἰς μακρὰν ἡ καὶ τὰ πατέρα ἐνφρανεῖν, ἀποφέρων ἀεὶ [4] τὸ γιγνόμενον. Δευτέρας δὲν σκέψεως ἀρχὴ ἐφάνη, πῶς ἀφίξη τῶν τεχνῶν, καὶ ῥᾴδη ἐκμαθεῖν, καὶ ἀνεπὶ ἐλευθέρε πρέπουσα, [5] καὶ παρόχθιον ἔχουσα τὴν χορηγίαν, καὶ διαρκῆ τὸν πόρον. ἄλλε τινὸς ἄλλα ἐπαινέντος, ὡς ἐκ πάσης γραμμῆς ἡ ἐμπειρία εἴη, ὁ πατὴρ εἰς τὸ ῥῆτορ ἀπέδυν, παρὼν ἦδη ὁ παῖς μηδενὸς θείε, ἀρτίως ἐμμε-

labore multo, & tempore longo, & sumptu non exiguo, [2] fortuna denique splendida opus habere: [3] nostras autem facultates cum tenues esse, tum celere quoddam auxilium postulare. Quòd si mechanicam aliquam artem didicissem, fore primùm ut statim ab ipsa arte necessaria vitæ comparārem, nec amplius domi, etiam adhuc adolescens, paternis sumptibus viverem: deinde ut non multò post patrem exhilararem, quum semper justam mercedem referrem. Hinc secundæ consultationis caput est propositum, quænam ars optima, & ad discendum facillima, & libero homine digna esset: quæque minori sumptu egeret, quæstumque continuum sufficeret. Proinde alio vel ex sententia, vel ab experientia, aliam laudante; pater avunculum intuens (aderat enim is quo-

3 *Εἰς τὰ διδασκαλεῖα φοιτῶν*] Habet à Platone, in quo totus est, & à Xenophonte, cujus est assiduus imitator, apud quos, *εἰς τὸν διδασκάλε φοιτῶν*. Sic in Hermotimo, sive de Sectis. *παρὰ τὸν διδασκάλε φοιτῶντα*, sic de Merc. cond. & passim alibi. Inde *φοιτητὴς*, *ἀντὶ τῦ μαθητῶν*. Hesych. Suid. Poll. Diligens lector monendus est, Lucianum sæpissime loquendi modos eosdem, easdem paræmias, & citationes usurpare: qui enim aliter fieri potuit in tam floridâ & variegatâ scripturâ? Quod igitur semel monuerimus, illud sequentibus sufficiat. Ea satis constans ratio videbitur cur paululum in his principiis immorandum. *Bourd.*

4 *In ludum*] Omnem scholam (ut Ascanius ait) Romani ludum dixerunt. Cicero 2. de orat. *ludum* pro Rhetorum schola dixit. *Cognatus.*

5 *Humanitas*] Quoniam eruditio & bonarum artium disciplinæ homini soli sunt propriæ, factum est ut *παιδεία* pro eruditione acciperetur. Gell. lib. 13. c. 15. *Idem.*

1 *Καὶ τύχης δεομένε λαμπρᾶς*] Iacobus Micyllus, vir doctissimus, interpres hujus *λαλιᾶς*, autoris mentem sæpissime frustratur, *& egere quodam fortuna splendore.* sic de Merc. cond. *Bourd.*

2 *Fortuna*] Fortuna pro divitiis, Horat. Epist. 5. lib. 1. *Cogn.*

3 *Nostras autem res*] *Res* pro substantia. Terent. in Phorm. *Idem.*

4 *Τέχνην ἢ βαναύσων*] Generaliter pro qualibet mechanica. *ἁπλῶς* tamen *βαναυσία*, *πᾶσα τέχνη*, ut vult Hesych. Suid. vox est Peloponnesiaca. In Peloponneso *βάϊτος κρίνον ἢ ἐρίαν δηλοῖ*. interp. Aristopha. Pollux. *Bourd.*

5 *Μήκετι οἰκέτης*] In Mss. & aliis editionibus, quoties occurrunt duæ vocales in duabus dictionibus, prior semper eliditur, quod semel monitum volui. *Idem.*

6 *Τὸ γιγνόμενον*] *Artis proventum.* Bud. vertit *justam mercedem.* Idem.

7 *Καὶ παρόχθιον ἔχουσα τὴν χορηγίαν*] *Quæ paratam opem ferret, quæ promptas praberet suppetias.* Ea repetit passim. *Idem.*

1 *Sta-*

γλύφος εἶναι δοκῶν, καὶ λιθοξόος ὢν τῶν μάλιστα δεδεημένων, ἡ ἥμις εἶπεν ἄλλην τέχνην ἐπικρατεῖν, σοῦ παρόντος. ἀλλὰ τοῦτον ἄγαθ', ἔφην ἐγώ, δείξας μοι, καὶ διδάσκων παραλαβὼν λίθον ἱρμάτιον ἀγαθὸν εἶναι, καὶ σωφρονοῦντι, καὶ ἑρμογλυφίαν. δυνατὴ γὰρ καὶ τοῦτο. φύσεώς γε ὡς οἶδα [2] ἔχων ἐξιῶς. ἐπεκμαίρετο γὰρ τοῖς ἐκ τοῦ ἔργου παιδιαῖς· ὁπότε δὲ ἀφεθείμην [3] ὑπὸ τοῦ διδασκάλου, ἀπὸ ξέοιμι ἂν τὸν λίθον, ἢ βόας, ἢ ἵππους, ἢ καὶ δὴ ἀνθρώπους αὐτὸ πλάττον, [4] εἰκότως, ὡς ἐξ ἀκροῦ τοῦ παιδεύοντος, ἐπαινοῖς, ἐπὶ μὲν τῶν διδασκάλων, πλαγὰς ἐλαμβάνον. τότε δ' ἵππος εἰς τὸν δύφιλον καὶ τοῦτο ἦν. καὶ χρηστὰς εἶχον ἐπ' ἐμοὶ τὰς ἐλπίδας, ὡς ἐν βραχεῖ μαθήσομαι τὴν τέχνην, ἀπ' ἐκείνης γε τῆς παλαιᾶς. ἅμα τι ἐῶν ἐπιτήδειος ἐδόκει ἡμέρα τέχνης ἐνάρχεσθαι. καίτοι παρεδιδόμην τῷ θείῳ, μᾶλλον τὸν Δία ἢ σφόδρα τῷ πράγματι ἀχθόμενος. ἀλλά μοι καὶ παιδιάν τινα ἐκ ἀπρεπῆ ἐδόκει ἔχειν, καὶ ὡς ἂν τὰς ἡλικιώτας ἐπιδείξειν, εἰ φανοίμην ἤδη πεπλυμένος; καὶ ἀγαλματία τινὰ μικρὰ κοσμιωτέρως ἐμαυτῷ τε, κἀκείνοις, οἷς ἐπιτερπόμην. καὶ τὸν ἐμαυτοῦ τὸν ἐμαυτοῦ καὶ σωφρονεῖν τοῖς ἐρχομένοις ἐμηχάσατο. ἐγκρατὴς γάρ τινα μοι ὁ θεὸς, ἐπιλεύσει μοι πρίσμα καθαιρεῖν πλακὸς, ἐν μέσῳ κειμένης, ἐπισπᾶν τὸ χεῖλος. [5] Ἀρχὴ δὲ

quoque [1] ſtatuarius optimus ſculpendo & doliendo marmore inter probatiſſimos artifices habitus) non fas eſt, inquit aliam artem, te præſente potiorem haberi. Quare hunc abduc, (me demonſtrans) & acceptum doce lapides probè expolire, & coagmentare, ut in ſtatuarium præſtantem evadat. Poteſt enim & hoc, natura ut ſcis, præditus fœlici, ac dextera. Conjiciebat hoc ex ludicris illis quæ ex cera conficiebam, quum dimiſſus à præceptoribus, vel boves, vel equos, vel etiam homines, rectè per Iovem ut patri videbar, abraſa cera effingebam: quorum cauſa plagas à præceptoribus accipiebam. Tunc autem his laudibus ad excitandam ingenii dexteritatem me proſequebantur: & ex illa ad fingendum propenſione, omnes ſpem bonam concipiebant, fore ut brevi artem hanc addiſcerem. Simul igitur idonea videbatur dies auſpicandæ arti, & tradebar avunculo, rem per Iovem non iniquo admodum animo ferens. Quin mihi luſum quendam non inſuavem res ipſa videbatur habere, & ad nominis apud æquales illuſtrationem facturum eſſe, ſi & Deos ſculpere, & parva quædam ſimulacra, cum mihi, tum quibus vellem, adornare noſſe comperirem. Primum quod auſpicantibus fieri ſolebat. Celte data, tabulam in medio jacentem, leniter attingere juſſit avunculus, tritum illud admonens, [6] *Dimidium facti, qui cœpit, ha-*

1 *Statuarius*] Sunt qui ſtatuariam in quinque dividant ſpecies, in *Comicen*, *Colapticen*, *Glyphicen*, *Encolapticen*, *Encauſticen*. Cogn.

2 Ἔχων δεξιῶς] Anglic. & MS. δεξιᾶς, minus Attice. *Bourd.*

3 Ὑπὸ τοῦ διδασκάλου] Angel. ὑπὸ. Idem.

4 Εἰκότως] *Ad veram imaginem*, πρὸς τὴν εἰκόνα. Non enim εἰκότως, ibi vulgarem recipit interpretationem, cùm nullus ſenſus elici poſſit. *Idem.*

5 Ἀρχὴ δέ τι] Heſiodeum illud repetit in Hermotimo & alibi. *Idem.*

6 *Dimidium facti*] Ex Heſiod. idem in Hermot. *Cogn.*

τοι ἅμισυ παντός. σκληρότερον ἢ κατηγορίας ὑπ' ἀπειρίας, κατάγνυται μὲν ἡ σανίς. ὁ δὲ, ἀγανακτήσας, [1] σκυτάλιον πρὸ χειρῶν λαβὼν, ἐπαίρας, ἐπ' ἐμὲ ἐξεπλάγη μὲ κατήρξατο. ὥστε δάκρυά μοι τὰ προοίμια τῆς τέχνης. ἀποδραὰς οὖν οἴκαδε, ἐπὶ τῷ οἰκείῳ ἀφικνοῦμαι, σωτικὰς [2] ἀνολολύζων, καὶ δακρύων τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑποπλέως. καὶ διηγοῦμαι τῷ σκυτάλιον. καὶ τὰς μώλωπας ἐδείκνυον. καὶ κατηγόρουν πολλὰ ποιὰ ὠμότητος, προσθεὶς ὅτι κατὰ φθόνον ταῦτα ἔδρασε, μὴ ἀνεχόμενος ὑπερβάλλουσάν με κατὰ τὴν τέχνην. ἀγανακτησαμένης δὲ τῆς μητρὸς, καὶ πολλὰ τῷ ἀδελφῷ λοιδορησαμένης, ἐπεὶ νὺξ ἐπῆλθε; κατέδαρθον ἐπ' ἐνδάκρυς, καὶ τῇ νυκτὶ ὅλῃ ὠκνουν. Μίχελ μὲν δὴ τούτων γελάσεται, καὶ μειρακιώδη τὰ εἰρημένα. τὰ μὲν ταῦτα ἦν, εἰπεῖν ἀκριβοφοιτίζοντα ὦ ἄνδρες ἀκρόαται· δόμβος. ἵνα γὰρ καθ' Ὁμηρον εἴπω, [3] Θεῖός μοι σύμπαν ἦλθεν ὄνειρος ἀμβρασίῃ δι' νύκτα, ἐναργὴς ὅπως, ὥστε μηδὲν ἁπλεῖ παρὰ τῆς ἀληθείας. ὅπως γὰρ μὴ τοσοῦτον χρόνον, τά τε ῥήματα μοι τῶν φανέντων ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς παρεμένει, καὶ ἡ φωνὴ τῶν ἀκουσθέντων [4] ἔναυλος, οὕτω σαφῆ πάντα ἦν. [5] Δύο γυναῖκες λαβόμεναι τοῦ χι-

habet. Cæterùm me duriùs præ imperitia percutiente, tabula rumpitur. Indignatus avunculus, acceptaque scutica quæ prope jacebat, nequaquam mansuetè, atque ut animum addenti convenit, me initiavit: adeò ut lachrymæ artis procemium mihi fuerint. Idcirco arrepta inde fuga domum repeto, continuoque ejulando, & lachrymis oculos opplendo, commemorabam scuticam, vibices ostendebam, nimiamque illius crudelitatem accusabam, addens hæc illum invidia fecisse, ne se in arte superarem. Cùm stomachata, & multum fratri conviciata fuisset mater, ubi nox supervenit, lachrymosus adhuc obdormivi, totamque noctem cogitabundus decubui. Hactenus ridicula sunt, & puerilia quæ diximus: quæ verò deinceps dicturus sum, nequaquam contemnenda sunt, ô viri: sed quæ auscultandi percupidos auditores requirant. Nam ut ex Homero dicam. *Venére mihi divina insomnia nocte Alma*, ita evidentia, ut à veritate nihil distarent. Nunc etiam post tantum temporis intervallum, & visorum species oculis inhæret, & auditorum vox auribus insonat, tam plana fuerunt omnia. [6] Duæ mulieres manibus prehensum,

1 Σκυτάλιον] De hac voce ejusque varia acceptione copiosè Grammatici. In Cod. Flor. & edit. Basil. malè σκυτάλλιον. Bourd.

2 Ἀνολολύζων] Mss. & Angl. ἀολλύζων: de qua voce dico ad lib. 10. Heliod. *Idem.*

4 Ἐναυλος] Hac dictione passim utitur. Ἔναυλος ὁ ἐντὸς τῆς αὐλῆς. Ἔστιν ὁ λόγος ἔναυλος ὁ ἐπ' ἐντὸς ὢν τῆς οἰκοῦ: atque hanc vocem sic capit, dum ait ῥήματά μοι τῶν φανέντων ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς παρεμένει, &c. *Idem.*

5 Δύο γυναῖκες] Totius narrationis sive τοῦ ἐνυπνίου, exordium sumptum è Prodici Philosophi Hercule. Suid. in Prod. aliique multi. verùm figmentum illud

σῶν, εἰλκήν με ἑκάτερος ἑαυτῷ ἐκραττεν μάλα βιαίως, [1] καὶ κατέτειναν. μικροῦ γοῦν με διεσπάσατον ἑκάτερος ἀπὸ ἄλλης φιλοτιμούμενος. καὶ ὁ μὲν ἄρα μᾶλλον ἦν, ἡ ἑτέρα ἐπικράτει, καὶ σχεδὸν μικροῦ [2] ὅλον εἶχέ με. ἄρα ἦν, αὐδὴν τῶν τῆς ἑτέρας εἰχόμην. ἐβόων ἑκάτερος ἀπὸ ἄλλης ἐκατέρα. ἡ μὲν, ὡς αὐτῆς εἴη με κεκτῆσθαι βέλτιον. ἡ δὲ, ὡς μηδὲν τῶν ἀλλοτρίων ἀντιποιοῖτο. ἦν ἡ μὲν ἐργαλικὴ, καὶ ἀνδρικὴ, ἡ αὐχμηρὰ τὴν κόμην, [3] τὼ χεῖρε τύλην ἀνέκλειστος, διεζωσμένη τὴν ἐσθῆτα, πλάνα κεκαλλάμυσα, οἷος ἦν ὁ Σφίγξ ὁπότε ξένοις τοὺς λίθους. ἡ ἑτέρα δὲ, μάλα εὐπρόσωπος, καὶ τὴν χροιὰν εὐπρεπὴς, καὶ [4] κόσμιος τὴν ἀναβολήν. τὸ δ' ὅλον, ἐφιᾶσι μοι διακρίνειν ὁπότερα βελτίω σφῶν αὐτῶν. πρότερον ἡ σκληρὰ ἐκείνη, καὶ ἀνδρώδης ἔλεξεν. Ἐγὼ φίλε παῖ, ἁρμογλυφικὴ τέχνη εἰμὶ, ἣν χρὴ ἄρξαι μανθάνειν, οἰκεία τέ σοι καὶ συγγενὴς οἴκοθεν. ἅ, τε γὰρ πάππος σου, εἰπόντος τὰ μὲν τοῦ μητροπάτορος, λιθοξόος ἦν, καὶ τὰ θεῖα ἀμφοτέρω. καὶ μάλα εὐδοκιμοῦντε δι' ἡμᾶς. εἰδὲ θέλοις λαβεῖν μὴν καὶ φλαυόφωνα τῶν ἐμῶν ἑταίρων ἀπέχεσθαι, δείξασα τὴν ἑτέραν, ἕπεσθαι δὲ καὶ συνοικεῖν ἐμοὶ· σοφῶς μὲν ἴσως, εἰ ἀμφοτέρας ἐκράτουν ἐμοὶ· νῦν δὲ

θρέψῃ γενικῶς, καὶ [1] τὰς ὤμους ἕξεις κρατερούς, φθόνου ἢ παντὸς ἀλλότριος ἔσῃ, καὶ οὔποτε ἄπει ἐπὶ τὴν ἀλλοδαπὴν, τὴν πατρίδα, καὶ τοὺς οἰκείους καταλιπών. [2] οὐδὲ ἐπὶ λόγοις ἐπαινεσυναί σε πάντες. [3] μὴ μυσαχθῇς δὲ ὦ σύμαχθε [4] τὸ αὐτάλες, μὴ ἢ τῆς εὐπλοΐας τὸ πιναρόν. ἀπὸ γὰρ τῶν τοιούτων ὁρμώμενος καὶ [5] Φειδίας οἷός τε ἦν, ἔδειξε τὸν Δία. καὶ [6] Πολύκλειτος τὴν Ἥραν εἰργάσατο καὶ Μύρων ἐπῃνέθη, καὶ Πραξιτέλης [7] ἐθαυμάσθη. πρόσεχε νῦν τὴν γνώμην, ἵνα μὴ τῶν ἄλλων εἷς γένοιο, πῶς μὲν ἡ κλεινὸς αὐτὸς ἅπασι ἀνθρώποις γένοιο; ζηλωτὸν ἢ καὶ τὸν πατέρα ἀποδείξεις. εὐδαίμονα ἢ ἀποφανεῖς καὶ τὴν πατρίδα. τοῦτο γὰρ καὶ ἐπὶ τούτων [8] πλείονα, διαπλαίουσα, καὶ βαρβαρίζουσα, [9] πάμπολλα εἰπεῖν ἡ τέχνη, μάλα δὴ σπουδῇ σωτήρουσα, καὶ πίθειν με πειρωμένη. ἀλλ' ὀκνῶ μεμνημένος τὰ πλεῖστα γὰρ ἤδη μου τῶν μνημῶν διέφυγεν. ἐπεὶ σὺ γε ἐπαύσω, ἄρχεται ἡ ἑτέρα ὧδέ πως. Ἐγὼ ἢ τέκνον,

neroſe educaberis, & robuſtos humeros habebis, ab omni quoque invidia alienus eris: nec patria, tuiſque familiaribus unquam relictis, in terras alienas abibis, neque ob orationem laudabunt te omnes. Neque verò corporis vilitatem, aut veſtium ſorditiem averſeris. Nam ab his initiis profectus etiam Phidias ille Iovem ſpectandum exhibuit, & Polycletus Iunonem fabricavit, Myron laudatus eſt, & Praxiteles in admiratione fuit: & hi quidem cum Diis illis adorantur. Quòd ſi horum unus evaderes, quomodo ipſe apud omnes homines celebris non fieres? Patrem certè beatum efficeres, & patriam omnibus ſpectabilem redderes. Hæc atque his etiam plura balbutiendo, & barbarè pronunciando, pleraque dixit Statuaria, ſummo ſtudio omnia connectens, & me in ſuam ſententiam adducere contendens. Sed plura non memini: maxima enim pars mihi excidit. Cæterùm ubi tandem finem fecit loquendi, altera in hunc ferme modum orditur. Ego verò,

1 Τὰς ὤμους ἕξεις κραταιὰς] Vt in Deor. & Mortuor. dialog. & in Contempl. *Bourd.*

2 Οὐδὲ ἐπὶ λόγοις] Longè alia lectio concipitur ex Mſſ. & Angl. Cod. εἰ ἢ ἐπὶ λόγοις, id, qui partes τὴν παιδείας tuentur, ὡς ἐπὶ ἔργοις ἐπαινέσειταί σε, ἀλλ' ἐπὶ λόγοις. Recepta lectio facilior, hæc durior. πάντες abeſt à Mſſ. *Idem.*

3 Μὴ μυσαχθῇς] In Flor. Cod. μυσαχθεὶς, malè. hanc vocem alibi interpretatus ſum. *Idem.*

4 Τὸ αὐτάλες] *Vilitatem.* Hanc vocem ſæpè interpretati ſunt viri doctiſſimi. Cætera hujus concionatricis habes in Piſcat. *Idem.*

5 Φειδίας ἔδειξε τὸν Δία] Olympicum, ut patet poſtea, & apud Iul. Imper. in epiſt. *Idem.*

6 Πολύκλειτος ἔδειξε τὴν Ἥραν] Argivam. patet apud Plin. de horum duorum operibus, autor libri de mundo, Cic. Tuſcul. 1. Plin. c. 8. lib. 34. Val. Max. c. 15. lib. 8. *Idem.*

7 Ἐθαυμάσθη] Mſſ. ἐθαυμαζώθη. Idem.

8 Πλείονα διαπλαίουσα] Hunc locum imitatus eſt Iulia. Imp. ἡ φοβεροπλαίουσα, ἡ δυσαλεγοῦσα, ὡς ἐρίσειε μὴν ἐν ᾧ τὴν ἀνάμνησιν ἀθρίσαι σοι χρόνῳ. Idem.

9 Πάμπολλα] Angl. & Mſſ. πάντοθεν. Sed πάμπολλα Lucianicum eſt: atque ipſe hac dictione paſſim utitur. *Idem.*

1 Εἰς

παιδεία ἐμοὶ ἔδη σωσήσης σοι, ὦ γενεῖμα, εἰ μὴ μαθέπω [1] εἰς πλῆθ μὴ πεπείρασαι. πλείστ μὲν ὄσων τὰ ἀγαθὰ πορὴ λιθέσθ ἡδύμενθ, αὐτὴ σοφίσεται. κἀκεῖ γὰρ ὅτι μὴ ἐργάτης ἔσῃ, τῷ σώματι πονῶν, καὶν τούτῳ τὴν ἄπασαν ἐλπίδα τοῦ βίου τεθειμένος. ἀφανὴς μὲν αὐτὸς ὢν, ὀλίγα κἀξιότ λαμπρύνων, πατρικὸς τὴν γνώμην, ὀπλαῖς ἢ [2] τὴν ποδόσοφον, ἄπ φίλοις ἐπιδεᾶ σπμθ, ἄπ ἐχθροὶ δοξερὸς, ἄπ τοὺς πολίτας ζήλπς, ἀλλ' αὐτὸ μόνον ἐργάτης, κἀ τ' ἐκ βῆ πολλὰ δήμοι εἰς, ἀνὴρ σφικτὰ ὑποστήσασαι, κἀ τ' λέγειν ἐπαμῦναι ἡσυχαζόσαι, [3] λαγὼ βίον ζῶν, κἀ τὸ κρεῖττον θ ἐρμαιοῦν. ὡ ἢ κἀ Φειδίας, ἢ Πολύκλειτ θ ἠλοιᾶς, κἀ θαυμαστὰ πολλὰ ἐξεργάσαιο, τὴν μὲν τέχνην ἀπαυτὸς ἐπαισίαστην, [4] οὐκ ὢν ἢ ὃς πὴς τ' ἰδιώτην, εἰ νῦν ἔχει, δόξαις' ἂν σοὶ ὅμοι θ ἠλοῦς. οἱ θ γὰρ ἂν ἢς, βάναυσθ, κἀ [5] χειρώναξ. κἀ ὑπαχθοῦσι θ νομιοῦσῃ. ἐὼ δὲ μοι πάλη, σῶσον μὲν σοι πολλὰ ἐπιφ-

verò, ὦ fili Humanitas ſum, jam conſueta & nota tibi, tametſi nondum ad finem periculum mei feceris. Quanta utique bona ſis adepturus ſi ſtatuarius evadas, illa modò expoſuit. Nihil enim aliud niſi operarius eris, corpore laborans, & in hoc totam vitæ ſpem poſitam habens, obſcurus ipſe degens, modicum & minimè generoſum quæſtum faciens, dejectus animo, tenuis reditibus, nec amicis in foro auxiliaris, nec inimicis formidabilis, nec civibus beatus prædicandus: ſed illud ſolùm videlicet opifex, & è vulgo unus, præſtantiorem te ſemper formidans, & dicendi peritum colens, leporis vitam vivens, potentioris denique lucrum exiſtens. Quod ſi etiam Phidias, vel Polycletus fias, & præclara multa opera edas, artem quidem laudabunt omnes, nemo tamen ex aſpicientibus, qui ſanæ ſit mentis, tibi ſimilis eſſe optarit. Qualis qualis enim fueris, nihil niſi mechanicus artifex, manibus operans, & ex iiſdem victum quæritans cenſeberis. At contrà, ſi mihi obſequaris, primùm tibi

1 Εἰς πλῆθ] Rectè ibi Latinus interpres *eis* πλῆθ, *ad plenum.* Virg. lib. 2. Georg.

Hunc ager ille malus, dulceſque à fontibus unda
Ad plenum calcentur. Bourd.

2 Τὴν ποδόσοφον] Sic rectè in omnibus & Mſſ. & impreſſis. Iacob. Micyll. nihilominus vult legi ὑπαμεῖς τὴν ποδόσοφον. Idem.

3 Λαγὼ βίον ζῶν] Demoſth. περὶ στεφ. λαγὼ βίον ἔζεις, διδιὼς δ' πρίμως δ' μὴ πλήσθαι ποδοδόκων. Patræm. λαγὼ βίον ζῶν λέγονται οἱ ἐν συμεχεῖ φόβῳ καθεσταμένοι δ' δικηλίζοντες. Ex hoc proverbio illud natum, λαγὼς ἀνὴρ δειλότερος. de quo Lucianus. Piſc. & ſæpe alibi. D. Anaſt. in Epiſt. de hujus animalis metu. Ariſt. c. 1. lib. 1. hiſt. anim. & in Phyſiogn. Varr. Horat. Oppia. Ælia. Apul. Iul. Poll. Sido. Neque ineleganter Q. Cornificius poëta apud Euſeb. in Chron. Milites fugaces vocavit *galeatos lepores.* Horum proverbiorum origo eſt quam profert Herod. in Thal. ὅτι ὁ λαγὼς ὑπὸ πάντων θηρεύεται δ' θηρεύει δ' ἰρηδὸς, δ' ἀνθρώπου. Hinc metus leporis apud Auſon.

At lepus, in me omni terra pelagique ruina eſt,
Forſitan & cœli, ſi cano alba tenet. Idem.

4 Οὐκ ὢν ἢ] Eleganter hæc Plutar. in Pericle ſtatim ab initio. *Idem.*

5 Χειρώναξ, μοναις ἢ χερσὶ διαπόζων] Aliter Heſych. *Idem.*

δείξω παλαιῶν ἀνδρῶν ἔργα, καὶ πράξεις θαυμαστὰς, καὶ λόγους αὐτῶν [1] ἀπαγγέλσασα, καὶ πάντων ὡς εἰπεῖν, ἐμπειρόν σε ἀποφανοῦσα. καὶ τὴν ψυχὴν, ὅπερ σοι κυριώτατόν ἐστι, κοσμήσω πολλοῖς, καὶ ἀγαθοῖς κοσμήμασι, σωφροσύνῃ, δικαιοσύνῃ, ὁσιότητι, μεγαλοπρεπείᾳ, ἐπιεικείᾳ, σωφροσύνῃ, καρτερίᾳ, τῷ τε ἄλλων ἔρωτι, τῇ τοῦ τὰ σεμνότατα ὁρμῆσθαι γὰρ ἐστὶν ὁ τῆς ψυχῆς [2] ἀκήρατος ὡς ἀληθῶς κόσμος. λήθῃ δέ σε ὅτι παλαιὸν ὄδιον, ὅτι νῦν χρείαν δέον, ἀλλὰ καὶ τὰ δέοντα προόψῃ μετ' ἐμοῦ. καὶ ὅλως, ἅπαντα ὁπόσα ἐστὶ πάσῃ θείᾳ, πάσῃ ἀνθρωπίνῃ, σὺν ἐμοὶ μαθήσῃ σε διδάξομαι. καὶ ὁ νῦν πένης, ὁ δὲ δεῖνος, ὁ βαλλόσοφος ἐν τάχει ἀγνοεῖς ὅτου τέχνης, μετ' ὀλίγον ἅπασι ζηλωτὸς, καὶ ἐπίφθονος ἔσῃ, τιμώμενος, καὶ ἐπαινούμενος, καὶ ἐπὶ τοῖς ἀρίστοις δόκιμος ὢν, καὶ λόγῳ καὶ πολίταις πρωτεύοντων ἀποδεικνύμενος. εὐθὺς μὲν τοιαύτην ἀμπεχόμενος, δείξασα τῆς ἑαυτῆς, πάνυ γλαμπρὰν ἐσθῆτα, ἔχοις δὲ καὶ προεδρίας ἀξιούμενος. κἂν πανδημίᾳ, ἢ ἐπὶ τῷ ἀλλοδαπῆς ἀγῶνος, ἢ ἀφανὴς ἔσῃ. τοιαῦτά σοι [3] τὰ γνωρίσματα· ὥστε τῶν ὁρώντων ἕκαστος, [4] τὸ πλησίον κινήσας, δείξῃ σε τῷ δακτύλῳ, [5] οὗτος

tibi multa priſcorum virorum præclara opera, actaque admiratione digna oſtendam. Deinde & orationes eorum exponendo, & omnium, ut ita dicam, expertum te reddendo, animum, quæ tui pars eſt præcipua, multis ac præclaris ornamentis exornabo, Modeſtia ſcilicet, Iuſtitia, Pietate, Manſuetudine, Æquitate, Prudentia, Fortitudine, Amore honeſti, rerum graviſſimarum Deſiderio. Hæc enim ſunt verè incorrupta animi ornamenta. Præterea neque quicquam ante actum te latebit, neque quod in præſentia eſt agendum, ſed illud multò ante mecum proſpicies. Omnia in ſumma, quæcunque ſeu divina ſunt, ſeu humana, brevi te docebo. Et qui nunc pauper es, iſtius neſcio cujus filius, qui de adeò illiberali arte neſcio quid conſultas, haud multò poſt, omnibus inſignis, & admirandus videberis, dum honoribus afficieris, laudibus eveheris, & rerum præſtantiſſimarum gloria celebraberis, & ab iis qui genere, atque opibus antiſtant conſpicieris: veſtem quidem hujuſcemodi geres (oſtendens ſuam, gerebat autem admodum ſplendidam) magiſtratu verò primoque conſeſſu dignus exiſtimaberis. Et ſi aliquò peregrè proficiſcaris, etiam in aliena terra non ignotus, nec obſcurus eris. Talibus ego te ornamentis inſignem reddam: ut te aſpicientium unuſquiſque proximè aſtantem impellendo commonens, digito

1 Ἀπαγγέλλουσα] Mſſ. & Angl. ἀπαγγελῶ Id. Cod. pro ἀποφαίνουσα, ἀποφανῶ. Bourd.

2 Ἀκήρατος κόσμος] Sic paſſim alibi: ſic Iulia. in epiſt. dixit ἀκήρατον χρυσὸν deſecatum, ἀκήρατον, ἀκέραιον, ἄφθορον, ἀφθαρτον, κεκαθαρὸν, ἁγνὸν. Idem.

3 Τὰ γνωρίσματα] Dixerunt viri Clariſſ. hac de re dico ad Heliod. *Idem.*

4 Δείξει σε τῷ δακτύλῳ] Arria. Epict. c. 1. lib. 3. Viri Clariſſ. Th. Marcil. Deſ. Heral. δακτυλοδεικτεῖσθαι Idem.

5 Οὗτος ἐκεῖνος] Sic in Harmonid. & alibi. *Idem.*

1 Κεχρη-

αὐτῷ λέγων. ἂν δὲ τι σπουδῆς ἄξιον ᾖ, καὶ τοὺς φίλους, ἢ καὶ τὴν πόλιν ὠφελεῖν μέλλῃ, εἰς σὲ πάντες ἀποβλέψονται· κἂν σὺ τι λέγῃς τοιοῦτον, [1] κηλούντες, καὶ [2] θαυμάζοντες, καὶ διδασκαλικὸν ἡγούμενοι τὸν λόγον τὸ δυνάμενος, καὶ τὸ πατέρα τὸ σὸν πολλοῦ ποιούμενος. ὃ δὲ λέγουσιν ὡς ἄρα ἀθανάτοις γίγνονταί τινες ἐξ ἀνθρώπων, τοῦτό σοι περαίνεται· καὶ γὰρ ἐκ σοῦ τὸν βίον ἀπόλλῃς, [3] ἕτερόν τινα ποιῇ σαυτὸν τοῖς πεπαιδευμένοις, καὶ σοφισταῖς τοῖς ἀφέξεως. ὁρᾷς τὸν Δημοσθένην ἐκεῖνον, τίνα ἡμῖν ἐποίησε; [4] ὁρᾷς τὸν Αἰσχίνην, ὃς τυμπανιστρίας ἦν υἱὸς ἐκεῖ, ἀλλ' ὅμως αὐτὸν δι' ἐμὲ Φίλιππος ἐθεράπευσεν; οὐδὲ Σωκράτης, καὶ αὐτὸς υἱὸν τῆς ἱερμογλυφικῆς τινὸς τραφείς, ἐπειδὴ τάχιστα σαυτὸν τὸν κρείττονα, καὶ θαυμασθέντας παρ' αὐτοῖς, κτήσῃ μόλιστα ὡς ἐμέ, ἀκούσεις ὡς ἔνδοξα πάντων ᾄδεται; ἀφεὶς ἂν αὐτοὺς παλαιούς, καὶ τοιούτους ὄντας, καὶ σχέσεις λαμπρὰς, καὶ λόγους σεμνοὺς, καὶ χῆμα δίφρους, καὶ τιμὰς, καὶ δόξαν, καὶ ἔπαινον, καὶ εὐσεβείας, καὶ δυνάμεις, καὶ δῴρεας, καὶ τὸ ἐπὶ λογίοις εὐδαιμονεῖν, καὶ τὸ ἐπὶ σωσίοις εὐδαιμονίζεσθαι, χιτωνίου τε πατρῴου ἐνδύσῃ, καὶ χῆμα δυλοφορικὸς ἀναλήψῃ, καὶ μοχλία, καὶ γλυφεῖα, καὶ κρατῆρας, καὶ κολαπτῆρας ἐκ τῶν χερῶν ἴξεις, κἂν νευδυκὸς εἰς τὸ ἔργον, καμαιπετὴς, καὶ καμηλίζων, καὶ

gito te demonſtret, atque hic ille eſt, dicat. Iam ſiquid magni momenti, vel ad amicos, vel ad civitatem univerſam pertinebit, omnes in te oculos convertent: tum ſiquid dixeris, plerique hiantes auſcultabunt, admirantes & prædicantes te beatum ob dicendi vim, tuumque patrem ob prolis fœlicitatem. Et quod ajunt, ex hominibus aliquos immortales reddi, hoc tibi conferam. Nam poſtquam ipſe ex hac vita deceſſeris, numquam deſines converſari doctis, & conſuetudinem habere cum optimis quibuſque. [4] Demoſthenem illum vides, cujus filius fuerit, & quantum ego eundem reddiderim. Vides & Æſchinem, qui tympaniſtriæ filius erat, attamen propter me etiam Philippus rex illum coluit. Ipſe quoque [6] Socrates ab iſta Statuaria educatus, ſimul atque meliora intellexit, illaque relicta ad me transfugit, audis ut nunc ab omnibus decantetur? At ſi reliqueris tantos taleſque viros, res adeò ſplendidas, orationes tam graves, habitum tam decorum, honorem, famam, laudem, primos conſeſſus, potentiam, imperia, denique & illam, quam ex dicendo conſequêris gloriam, & qua te omnes ob prudentiam prædicabunt, fœlicitatem, tuniculam ſordidam indues, habitumque ſervilem aſſumes, vectes, cæla, celtes, ſcalpra præ manibus habebis, deorſum inclinatus in opus, humili, humi-

1 Κηλούντες] Vt in Nigr. Timo. Charont. & paſſim. *Bourd.*

2 Θαυμάζοντες καὶ διδασκαλικὸν ἡγούμενοι τὸ] Mſſ. θαυμάζοντα τὸ δυνάμενος. Impreſſa lectione alibi ſæpè utitur. *Idem.*

3 Οὐ σαυτὸν ποιῇ σαυτὸν τοῖς πεπαιδευμένοις] Πεπαιδευμένοις, ἀμφιλογίας vitandæ cauſa. *Marc.*

4 *Demoſthenem*] Aphthonius in Chria. *Cogn.*

5 Τὸν Αἰσχίνην] Plin. Diog. Laërt. Autor vitæ Æſchinis. *Bourd.*

6 *Socrates*] Fuit Sophroniſci lapidarii filius qui etiam lapides ſculpſiſſe dicitur. Aſſerunt quidam gratias veſtitas quæ ſunt in arce, illius opus eſſe. *Idem.*

καὶ πάντα τρόπον ναπεπιός. [1] ἀνακύπλωσον δὲ πολὺ, ὦδε ἀνδρῶδες, ὦδε ἐλευθέριον ὦδέν ἐπινοῶν, ἀλλὰ τὸ μὲν ἔργα ὅπως εὔρυθμα, καὶ εὐχήμονα ἔσῃ σοι πεπονωκώς. ὅπως δ' αὖτὸς εὔρυθμός τε, καὶ κόσμιος ἔσῃ, ἥκιστα προσέχων ἐκεῖνα, ἀλλ' ἀλυπότερον ποιῶν σαυτὸν λίαν. Τοιοῦτον ἐπὶ λογισμὸς αὐτῆς, ὁ σωφρονίσας ἐμὲ τὸ πάλαι τὸν λόγον, ἀναστὰς ἀπεφηνάμην. καὶ τὴν ὀμοροφίαν ἐκείνην, καὶ ἐργαλεῖα ἀπολιπὼν, μετέδωκεν τοῖς τὴν παιδείαν μᾶλλα γεγηθόσι, καὶ μάλιστα ἐπί μοι καὶ εἰς νοῦν ἦλθεν ἡ σκευωρία. καὶ οὐ πληγὰς δύο τὸν ὀλίγας δεδωκώς μοι χθὲς ἐπέτριψε. ἡδὲ, ἀπλεφθεῖσα, τὸ μὲν πρῶτον ἠγανάκτει, καὶ τὸν χαίρε συνεκρότει, καὶ τὰς ὀδόντας ἔπριε. πάλιν δ', ὥσπερ τὴν Νιόβην ἀκούομεν, ἐπεπήγει, καὶ εἰς λίθον μεταβέβλητο. εἰ δὲ παρεδέξατο ἔπαθε, μὴ ἀπιστήσῃς. [3] θαυμασιοποιοὶ γὰρ οἱ ὀνειροι. ἡ ἑτέρα δ' αὖτός με ἀπιδοῦσα, τοιαρᾶν ἀμείψομαί σε ἔφη τὰ δὲ δικαιοσύνης, οὐκ καλῶς τὴν δίκην ἐδίκασας. καὶ ἐλθὲ ἤδη, ἐπίσκεψαι τοῦτο τὸ ἅρμα, δείξασά τι ὄχημα ἀπὸ τῶν ἱππέων ἵππων τινῶν, τῶν Πηλέως ἐοικότων, [5] ὅπως ἴδῃς οἷα καὶ ἡλίκα μὴ ἀκολουθήσας ἐμοὶ, ἀγνοήσειν ἔμελλες. ἐπὶ δὲ ἀνῆλθον, ἡ μὲν, ἤλαυνε, καὶ ὑφλωίσχει. δρόμῃς δ' εἰς ὕψος ἐγὼ, ἐπισκόπουν ἀπὸ τοῦ ἐν

miliaque tentans, omnibus denique modis abjectus. Nunquam autem caput eriges, virile nihil, liberumve cogitabis: sed tantùm providebis, ut opera tua suis numeris & decore absoluta reddantur; at ut ipse concinnus & ornatus incedas, minimè curabis, imò saxis ipsis contemptiorem te reddes. Nondum hæc dixerat, quum non expectato fine orationis, surgens sententiam pronunciavi: & relicta illa deformi & operatrice, ad Humanitatem læto animo transivi, eoque magis quia mihi venit in mentem scurica, & plagæ non paucæ quas mihi pridie artem auspicanti statim ab initio inflixit. Tum illa relicta primum indignabatur, manusque complodebat, ac dentibus infrendebat: tandem quemadmodum [2] Nioben audimus, ita hæc quoque diriguit, & in saxum mutata est. Quòd si incredibilia passa esse videtur, ne miremini: [4] miranda enim sunt objecta somniorum. Altera autem oculis in me conversis, proinde, inquit, justitiam hanc tibi rependam quoniam causam hanc rectè judicasti. Iam veni, currumque hunc ascende (ostendebat currum qui ab alatis equis [6] Pegaso similibus trahebatur) ut videas qualia & quanta ignoraturus fuisses, si me non secutus esses. Cæterùm postquam ascendi, hæc quidem agitare & aurigari cœpit. Ego verò in sublime sublatus, ab orien-

1 Ἀνακύπλων] Cod. Angl. ἀναπέμπων. Bourd.

2 *Nioben*] Ovid. 6. Met. *Cogn.*

3 Θαυμασιοποιοὶ γὰρ ὀνειροι] Dixi ad illud Petron.

——*Somnia quæ mentes ludunt.* Bourd.

4 *Somnia enim mirifica*] Eorum quæ in somno videmus Macrobius ait esse quinque genera: somnium, insomnium, visionem, oraculum, visum. *Cognatus.*

5 Ὅπως ἴδῃς] Mss. & Angl. εἴδῃς, toleranda lectio, aliter tamen cæteræ editiones, atque aliter legit Interp. *Bourd.*

6 *Pegaso similibus*] Homer. Iliad. 9. Ovid. 5. Metam. *Cogn.*

1 Πρὸς

χειμῶν ἄχος [1] πρὸς ἑαυτὸν, πόλεις, καὶ ἔθνη, καὶ δήμους, καθάπερ ὁ Τριπτόλεμος ἀποσπείρων τις τῶν ἀγαθῶν. ἐκεῖνα μόνα ἐμέμνητο, τί τὸ σπειρόμενον εἴη τὸ πολύ, τοῦτο μόνον, ἃ καὶ πρόσθεν ἐφορῶντες οἱ ἄνθρωποι, ἐπῄνουν, καὶ μετ' εὐφημίας καὶ εἰς ἀγαθὸν τὴν πομπὴν ἐποιοῦντο, παρέπεμπον. ἐνῆγεν δὲ μου τὰ τοιαῦτα, καὶ πρὸς ἐπαινοῦντας ἐκείνους, ἐπικαμπὴν αὖθις, ἐκεῖθεν τῶν αὐτῶν ἐδεήσεσι κατηνάγκαζε, ἵν' ἔχον ἀφιλοκερδῶς. ἀλλ' ἐμοὶ ἐδόκει δύσκωφος τις ἐπανήκειν. [2] καθαλλαττόμενος καὶ τὸν πατέρα ἱσταζε, καὶ ἐπεμνήσθη, ὑπέκνευεν αὐτῷ ἐκείνων τῶν ἐσθήτα, καμέ, οἷος ἥκοιμι. καί τι καὶ ὑπέμνησεν οἷα μικρὸν δεῖν ἐφ' ἡβῇ τε ἐσκιρτῶντα τοῦδε μέμνησθαι ἔοικεν, ἀπέπαισε δ' ὧν, ἐμοὶ δοκεῖ σκιοειδὴς ἔτι τῆς πληγῆς φόβος. μετ' ὀλίγον ὁ λόγος· Ἡφαιστίων ἔφη τις, ὡς μάκρον τὸ σύνταγμα, καὶ διηνεκές· εἰ δὲ καὶ ὑπάκουσα, χειμερινὰς ὄντως, ὧν μάκιστα εἶσιν αἱ νύκτες· ἢ τέχνατε τριέσπερος ἔστιν ὁ Ἡρακλῆς καὶ αὐτός ἐστι. τί δ' οὖν ἐπῆλθεν αὐτοῖς λήρους ταῦτα τοὺς ἡμᾶς, καὶ μνησθῆναι παιδικῆς νυκτός, καὶ ὀνείρων παλαιῶν, καὶ ἧς γεγηθασιν; ἴωλος γὰρ ἡ ψυχρολογία. μὴ ὀνείρων τινῶν ἡμᾶς ὑπερεμᾶς τινας ὑπέλαβεν; σὺν ὧ γὰρ· ἀλλὰ γὰρ ὁ Ξενοφῶν ποτε διηγόρ-

oriente incipiens, ad occidentem usque contemplabar urbes, gentes, & populos, qualis [2] Triptolemus, in terram aliquid spargens. Verùm non amplius memini quid esset illud quod spargebam: nisi hoc solum quod homines me sursum aspicientes laudabant, & ad quoscunque volando perveneram, illi me cum fausta precatione deducebant. Porrò cùm mihi res tantas, & me laudantibus illis commonstrasset, iterum reduxit, non ampliùs illa veste indutum, in qua avolaveram: sed in eleganti cultu mihi videbar redire. Itaque patri, quem stantem, & me expectantem deprehenderat, vestem illam, & me qualis venirem ostendit, eumque submonuit, quam parum abfuerit, quin minimè digna de me cum amicis statuisset. Atque hæc quidem memini mihi visa, puberem ætatem ingresso, & recenti plagarum metu, ut puto, perturbato. Sed interea dum hæc dicuntur, ô Hercules, inquit quispiam, quàm longum hoc somnium & judiciale est. Alius deinde obloquens: Hyemale, inquit, est somnium, quoniam noctes sunt longissimæ: aut fortè [3] trinoctiale quemadmodum ipse Hercules. Quid igitur illi in mentem venit nugari talia nobiscum, mentionemque facere puerilis istius noctis, somniorumque veterum, & ætate jam obsoletorum: futilis est omnis frigida oratio. Numquid nos somniorum interpretes esse duxit? Nequaquam ô bone. Neque enim [4] Xenophon hoc putavit, quum

1 Πρὸς ἑαυτὸν, πόλεις] Angl. πρὸς τὰς ἑαυτοῦ πόλεις. Mss. πρὸς ἑαυτὸν. Bourd.

2 *Triptolemus*] Legend. Virg. In Culic. *Cogn.*

3 Καταλλαττόμενος δὲ τὸν πατέρα] Alia lectio in Mss. καταλαλήσας δὲ τῶν ἐκείνων ἱστα. Recepta lectio in margine regii Cod. adscripta est. *Bourd.*

4 Ἐξελάβοντο] In Mss. ἐξελάβοντο. ut hoc referatur ad patrem. *Idem.*

5 *Trinoctiale*] Nota est fabula trinoctii concubitus Iovis & Alcmenæ. *Cogn.*

6 *Xenophon*] Videtur hoc somnium intelligere quod est lib. 3. Anabas. quo vidit

ρῶ τὸ σύνταγμα, ὡς ἐδόκει αὐτοῖς καὶ σὺν τῇ παιδιᾷ οἰκείᾳ, καὶ τὰ ἄλλα. Ἴστε γὰρ οὗτοι ὑπάρξαντα τὴν ὄψιν, οὐδὲ ὡς φλυαρεῖν ἐγνωκὼς αὐτὰ διεξῆλθε καὶ ταῦτα ὡς ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ λαμπρύνεσθαι πρὸς μισθόν, ἀλλὰ τὰ ἀληθῆ. Ἐγὼ δὲ ἐπεὶ τὸν ἀνέρα ὑμῖν διηγησάμενον εἶδον, ἐβουλόμην καὶ τοῦτον ὑμῖν διηγήσασθαι, ὅπως οἱ νέοι πρὸς τὰ βελτίω τρέπωνται, καὶ παιδείας ἔχωνται. καὶ μάλιστα εἴ τις αὐτῶν ὑπὸ πενίας ἀθελοκακεῖ, καὶ πρὸς τὰ ἥττω ἀποκλίνοι, φύσιν οὖσαν ἀγχίνουν διαφθείρων. ἐπιῤῥωθήσεται δ' οἶμαι καὶ ἐκεῖνος ἀκούσας τὸν μῦθον, ἱκανὸν ἑαυτῷ παρηγόρημα ἐμὲ προθήσεσθαι μὴν, σὺν οἷς μὴν ἦν, πρὸς τὰ κάλλιστα ὥρμησα, καὶ παιδείας ἐπεθύμησα, μηδὲν ἀποδειλιάσας πρὸς τὴν πενίαν τὴν πάτριον, οἷός τε ἦν πρὸς ὑμᾶς ἐπανελθεῖν, οὐ κατὰ μηδὲν ἄλλο, ἀδύνατος γοῦν ἦν λιθογλύφων ἀδεξότερος.

quum olim exponeret somnium, quo pacto ipsi visum fuerat in domo paterna, & deinceps. Nostis enim ut visionem suam, non ut conjectationem, neque quòd ita nugari statuisset, narravit, præsertim in bello & summa rerum desperatione constitutus, circumstantibus hostibus: sed quòd utilitatem quandam haberet illa narratio. Proinde etiam ego somnium hoc vobis exposui, nimirum, ut adolescentes ad meliora convertantur, & literarum studio teneantur: maximè siquis ipsorum præinopia pejus de se statuit, animumque ad deteriora inclinat, ingenium non illiberale perdendo. Confirmabitur enim, sat scio, talis quispiam, ubi sermonem hunc audierit, me sibi sufficiens exemplum proponendo, & cogitando qualis essem, quum ad optima animum appuli, & literarum studia appetivi, minimè ob eam, in qua tum eram, paupertatem animo fractus: deinde qualis huc ad vos redierim: qui etsi nihil aliud, nullo tamen statuariorum istorum obscurior evasi.

vidit Xenophon per quietem domum suam paternam fulmine collucere. *Cognatus.*

1 Ἐθελοκακεῖ] Mss. & Basil. & Flor. ἀθελοκολακεῖ. malè. *Bourd.*

Πρὸς τὸ Εἰπόντα προμηθέως εἶ ἐν λόγοις.

Contra eum qui dixerat Prometheus es in verbis.

ARGVMENTVM.

Apologia quædam est contra eum, à quo Prometheus in verbis appellatus fuerat, qua quantum hanc collationem in se admittat, & quantum non, cum acerba quadam regestione, respondet. Vt autem in superiore narratione somnii, generis, educationis, ac studiorum suorum rationes exposuit, ita hic videtur dictionem & dicendi genus suum quale, & ad quod exemplum comparatum esset, indicare voluisse. Nempe, quod ad materiam & res attinet, Comœdiam: quod autem ad compositionem & ipsam orationis figuram spectat, Dialogos, quales scilicet Platonis sunt, sese imitari.

Ὑπὸ [1] Προμηθέα με εἶναι φῄς; εἰ μὲν καὶ τοῦτο ὦ ἄριστε, ὡς πηλίνων κἀμοὶ τῶν ἔργων ὄντων, γνωρίζω τὴν εἰκόνα. καὶ φημὶ ἔμοιγε εἶναι αὐτὸ, ὅ σοι ἀπαιτεμοῦ πηλοκλάθου ἀκούειν, εἰ δὲ φαυλότερόν ἐμοὶ ὁ πηλὸς, οἷόν [4] ἐκ τριόδου, βόρβορός τις ξυμικρὸν εἰ ὑστεραπαῖον τὰς λόγους ὡς δῆθεν ὑμηχάνης ὄντας, τὸ σοφώτατον τῶν Τιτάνων [5] ἐπιφημίζεις αὐτοῖς, ὅρα μήτως [6] εἰρωνείαν φῇ, καὶ μυκτῆρα οἷον τὸ ἀττικὸν, ὃ στίλην τῇ ἐπιπόνῳ· ἢ πόθεν

Rgo Prometheum esse me ais? si ais ea ratione, ô optime, [2] quasi [3] lutea sint opera mea, collationem agnosco, meque illi similem esse fateor, nec dici lutifigulus recuso: tametsi vilius mihi sit lutum, quale ex triviis colligitur, cœnum propemodum. Quod si meos sermones tanquam artificiosè contextos extollens., doctissimi illius Titanum nomine cohonestas, vide nequis ironiam, vel [7] Atticam subsannationem huic laudi inesse dixerit. Etenim unde tam ingeniosum

1 *Προμηθέα*] Hanc vocem interpretor ad lib. 5. Heliod. partem priorem hujus dialogi interpretatur Athen. lib. 7. Scalig. ad Euseb. *Bourd.*

2 *Quasi*] Respondet Lucianus quibusdam qui ob varietatem dialogorum eum Prometheum vocaverant. Fuit autem Prometheus Iapeti filius. Heliod. lib. 1. oper. *Cogn.*

3 *Et mea opera lutea*] Quidquid vile κεραμεῖον dicunt Græci. *Idem.*

4 *Ἐκ τριόδου βόρβορος*] Mirum omnes editiones habuisse βάρβαρος, cùm de menda viri docti monuissent: repetit illud Lucianus passim. *Bourd.*

5 *Ἐπιφημίζεις*] Male in omnibus editionibus ὑπημίζεις. Alia lectio melior, de qua dico alibi. *Idem.*

6 *Εἰρωνείαν & μυκτῆρα*] Copiosè vir Clariss. Is. Casaub. ad Theophr. Charact. in subsannationem Atticam. Id. Lucianus de Gymnas. εἶπε εἰρωνεία ἐν τοῖς λόγοις. Sic postea ἐν τῷ Ἀττικὴν ἀριθμῆσαι τὴν σκωμμάτων. Eunap. in Liban. Liban. ipse sæpiss. sic χλεύασμὸς, ἁλισμὸς, ἐμπαιγμὸς, & similia Atticor. de quib. interp. Aristoph. *Idem.*

7 *Atticam subsannationem*] Sive nasum Atticum. Plin. lib. 11. c. 32. *Cogn.*

1 Καίοι

δὲ δύναιτο τοῦτο; τίς δ' ἡ περὶ τῆ σοφίᾳ ἢ προμηθείᾳ σὺ τοῖς γράμμασιν; ὡς ἔμοιγε ἱκανὸν, εἰ μὴ πάνυ σοι γήϊνα ἔδεξε, μὴ ὀκνιδῆ ἀξία ἦ Καυκάσου. καίτοι πόσῳ δικαιότερον ὑμεῖς ἂν εἰκάζοιθε τῷ Προμηθεῖ, ὁπόσοι σὺ δίκαις δύσκιμείτε, ξὺν ἀληθείᾳ πειράμενοι τὰς ἀγῶνας; ζῶντα γοῦν ὡς ἀληθῶς, καὶ ἔμψυχα ὑμῖν τὰ ἔργα· καὶ νὴ Δία, καὶ τὸ θερμὸν αὐτῶν ἔστι διάπυρον. καὶ τοῦτο σὺ ἦ Προμηθεὺς ἂν εἴη, τἄλλα διαλλάττοιτε οὐ μὴ δ' ὰν πηλὸν πλάττετε, ἀλλὰ χρυσᾶ ὑμῖν τοῖς πολλοῖς τὰ πλάσματα. ἡμεῖς γοῦν οἱ εἰς τὰ πλήθη παρέρχοντες, καὶ τὰς τοιαύτας τῶν ἀκροάσεων ἐπαγγελλόμενοι εἴδωλα ἄττα ἐπιδεικνύμεθα. καὶ τὸ μὲν ὅλον σὺ πηλοῦ, καθάπερ ἔφην μικρὸν ἔμπροσθεν, καὶ πλαστικὴ καὶ ταῦτα τοῖς κηρογλύφοις. τὰ δ' ἄλλα, ὅπη κίνησις ὁμοία προσέστιν, ὅπη ψυχῆς διῆγμά τι, ἀλλὰ πῦρ ἐστιν ἄλλως, καὶ παιδιὰ τὸ πρᾶγμα. ὥστε μὴ συνομολογῶμεν ἔτι σοι, μηδ' ἄρα ὅτω με Προμηθέα λέγοις εἶναι, ὡς ὁ κωμικὸς τὸν Κλεώνα φησὶν οἶσθα που αὐτόν. [1] Κλέων Προμηθεύς ἐστι μὲν τὰ πράγματα. καὶ αὐτοῖ ὁ Ἀθηναῖος τὸν χυτρέα, καὶ ὑποποιεῖ, καὶ πάνυ, ὅσοι πλησίον, Προμηθέα ἀπεκάλουν, ἐπισκώπτοντες εἰς τὸ πηλὸν καὶ τὴν ἐν πυρὶ οἴμωγὴν τῶν σκευῶν ὀπτησιν. καὶ εἴγε σοι τοῦτο βούλεται εἶναι ὁ Προμηθεύς, πάνυ εὐτύχως ἂν τοῦτο ξύοιτο, καὶ εἰς τοῦτο ἀπίκοιτο δεξιότητος, καὶ ἐπὶ τοῖς σκωμμάτων, ἐπεὶ καὶ θυρυπλαήμιν τὰ ἔργα, ὥστε ἐκείνοις τὰ χυτρίδια, καὶ μικρὸν τῆς λίθου ἐμβαλὼν, σωτρίψειεν ἅπαντα.

sum est quod facio? Quæ verò tam eximia ista in scriptis meis sapientia, & prudentia? Nam mihi certè illud satis fuerit, si non prorsus terrena tibi videantur, vel adeò digna Caucaso. At verò quantò justius vos comparari Prometheo poteratis, quicunque in causis agendis celebres estis, cum veritate certamen instituentes? viva sanè, atque animata sunt opera vestra: & per Iovem etiam calor eorum ignitus est. Quod ipsum ex Prometheo rebus sumptum videri possit, nisi si sic dirimatis, vos ex luto non fingere, sed aurea plerisque vestrùm figmenta esse. Nos autem qui ad vulgus prodimus, & istiusmodi narrationes ibi proponimus, tanquam simulachra rerum spectanda exhibemus. Et in summa, circa lutum quidem ut paulò ante dixi, ipsa hæc figulina versatur, perinde ut & aliorum figulorum. Cæterum neque motus similis ineſt, nec animæ seu vitæ ulla significatio, sed delectatio quædam & lusus est illud negocium. Ideo mihi cogitandum succurrit, num ita me Prometheum dixeris ut Comicus ille Cleonem. Illud de ipso nosti, *Cleon Prometheus ille post negotia est.* Ipsi etiam Athenienses ollarum figulos, furnorum constructores, & quicunque lutea fingunt, Prometheos olim appellabant, alludentes ad lutum, opinor, & ad illam, quæ fit in igne vasorum assaturam. Quod si hoc sibi vult Prometheus iste tuus, omnino scitè jaculatus es, & ad Atticam illam dicteriorum mordacitatem collimasti: quandoquidem fragilia sunt opera nostra, perinde ut illorum ollulæ; quæ siquis vel exiguo lapillo percusserit, omnes contriverit.

[1] Κλέων Προμηθεύς] Aristophan. vers. *in fin.* De eo idem Aristoph. in Pac. & Thucyd. *Bourd.*

[1] Σωκρ-

καί τι φαίη τὸς Προμηθέως, ἀλλὰ τὸ καινουργὸν τοῦτο ἐπαινεῖν, καὶ μὴ ἐξ ἀπάντων ἐρρῶσθαι μεμιμημένον. ὅπερ ἐκεῖνος ὅτε ὄντων ἀνθρώπων, πως ἂν ἔτι αὐτὰς ἀπολέσαι τοιαῦτα ζῶα μορφώσας, καὶ διακοσμήσας, ὡς ζωγραφήσειε, καὶ ὀφθῆναι χαρίεντα. καὶ τὸ μὲν ἄλλο, δραπέτευεν αὐτὸς ἴσως. ἐμψυχάζετο δὲ τοῖς ἔργοις Ἀθηνᾶ ἐπιστᾶσα τὸ πλοῦν, καὶ ἐμψύχους ποιεῖν τὰ πλάσματα ὁ μὲν, τοιαῦτα εἰπών, ὡς τὸ ὀφθὲν ἐπιχωρήσαι τὸ εἰρημένον. καὶ ἴσως ἐστὶ τοῦτο ἴσως τῷ λιλιγρήφῳ. ἴσως δὲ καὶ πάνυ ἰσχνὸν, εἰ καὶ ποτὲ εἶδεν ἐμοὶ μὴ ἔχειν τὴν λίγυν δρεπανοειδῶς πεπλατυσμένον, ὥστε μὴ ἐπίπαν εἶναι. ἀλλὰ εἰ μὴ ἐκ χαρίεν φαίνοιτο, αἰσχυνοίμην ἂν δι' ἐμαυτόν. καὶ ξυμπατήσας ἂν, ἀφανίσαιμι. εἰ δ' ἂν ὠφελήσειεν αὐτὸν ἐμὲ μὴ ἐμοὶ ἡ καινότης, μὴ ἐγχειρεῖν ἀμορφοῦν ὅτι. καὶ εἴγε μετὰ φρονοίην, ἐξικοίμην ἂν μοι δοκῶ τοῦ ἐκπλεῖσαι γυπῶν κεῖρας. ἐ σαφῶς ὡς πολὺ ἀμορφότερος ἦν μὴ δ' ἔχειν αὐτὰ πεποιῆσθαι. Πτολεμαῖον δὲ τὸν Λάγου δύο καινὰ ἐς Αἴγυπτον ἄγων, ἐλέφαντά τε βακτριανὸν πανμέλανα, καὶ δὴ ἄνθρωπον, ὡς τὸ μὲν ἡμίσεσιν αὐτῶν, ἀκριβῶς μέλαν εἶναι, τὸ δ' ἕτερον, ἐς ἀπόλλωνα λόγον, ἐπίσης δὲ μεμιγμένον, ἐς τὸ ἄριστον σωμαγωγὸν

verit. Atqui dixerit aliquis consolando nos, te ista Prometheo non assimilasse, sed novum hoc opus ad nullius exempli imitationem effictum laudare: quemadmodum ille cùm nondum existerent homines, eos suo marte commentus est: ac talia formavit atque adornavit animalia, quæ & facilè moverentur, & aspectu gratiosa essent. In summa, architectus ipse erat: verùm etiam adjuvabat Minerva, quæ lutum inspirabat, illaque figmenta animabat. Talia quidem aliquis dixerit, atque in meliorem partem dictum istud exposuerit: ac forsitan hæc illius fuit sententia. Sed hoc mihi non satis est, si nova fingere videar: nec quisquam dicere possit aliquid hoc figmento vetustius, cujus istud sit progenies. Verùm nisi etiam pulchrum videretur, puderet me sanè, sat scias, illius, & conculcando libenter abolerem. Nec eo prodesset illi apud me novitas, quo minùs contererentur, si deforme esset. Ac nisi ita sentiam, dignus mihi videor qui à sedecim vulturibus attondear: ut qui non intelligam longè deformiora esse, quæ cum novitate conjuncta, sibi tamen confidunt. Ptolemæus Lagi filius, quum aliquando duas res novas in Ægyptum deduxisset, elephantum videlicet Bactrianam totam nigram, & hominem bicolorem, cujus altera pars planè nigra, altera excellenter candida erat, corpori

1 Συμπαρέζετο ἡ Ἀθηνᾶ] Omnia in quibus mentis ἀγαθὸ ἢ τὸ δαιμόνιον ἢ τέχνη deprehenditur, Minervæ solent adscribi. *Bourd.*

2 Ἀλλὰ εἰ μὴ χαρίεν τε φαίνοιτο] Fortean Lucianistilo fuit, ἀλλὰ εἰ μὴν ἢ χαρίεν τε. *Mars.*

3 Παρὰ γάρ ἐμοὶ] Παρὰ γοῦν ἐμοὶ *apud me quidem.* Idem.

4 Ἢ μὴ σὺν ἀμορφότητι] Vult Lucianus deformiora ea esse quibus accidit ut cum novitate dilpliceant. *Bourd.*

5 Ἐκ τοῦ ξένου αὐτὰ πεποιῆσθαι] Αὐτὸ τοῦτο δῆλον. Ex sequentibus patescit. *Mars.*

1 Η' καὶ-

τοὺς Αἰγυπτίους, ἐπεδείκνυτο αὐτοῖς ἄλλά τε πολλὰ θεάματα, καὶ τὸ παλαίτειον ⸂τοῦτο⸃, τὴν κάμηλον, καὶ τὸν ἡμίλοφον ἄνθρωπον. καὶ φύσει ⸂τὸ⸃ σύμπλασμα τῷ θεάματι. οἱδὲ, ὡς μὲν τὴν κάμηλον ἐφοβήθησαν, καὶ ὀλίγου δεῖν ἔφυγον ἀναθορόντες. καὶ τὸν χρυσοῦν πᾶσα συνεκόμητο, ⸂καὶ⸃ ἀλεκτρυὼν ἐπέτετο. καὶγὰρ ὁ χαλινὸς ὢν λιθοκόλλητος, Δαρείου τινὸς, ἢ Καμβύσου, ἢ Κύρου αὐτοῦ κειμήλιον. ὡστε ἦν τὸ ἄνθρωπον, οἱ μὲν πολλοὶ ἐγέλων. οἱ δέ τινες, ὡς ἐπὶ πέρδικι ἐμυσίτιζον. ὥστε ὁ Πτολεμαῖος σωφρόνως οὐκ ἐδοκιμασεν ἐπ' αὐτοῖς, ἀδὲ θαυμάζεσθαι τὸ Αἰγυπτίων [1] ἡ ἀμαθία, ἀλλὰ ὡς αὐτῆς τὸ εὔρυθμον, καὶ τὸ εὔμορφον κρίνοιτο, μετέτρεπεν αὐτὸ· καὶ τὸ ἄνθρωπον σύνειδὸς ἑαυτῷ τιμῆς ἦλθεν ὡς ⸂ὡς⸃. ἀλλ' ἡ μὲν κάμηλος, ἀπέφυγεν ἀμελουμένη, τὸ ἄνθρωπον δὲ τὸ ἀυλητῇ ἐδυσηρέστησε κακῶς αὐλήσαντι ⸂ἐναντίον⸃ τοῦ. [2] ἐδείκνυ δὲ μὴ ⸂τοῦτο⸃ κάμηλος ⸂ἐν⸃ Αἰγυπτίοις ἦ. οἱ δὲ ἄνθρωποι, [3] τὸ χαλινὸν ὅτι αὐτῆς θαυμάζουσι, καὶ τὴν ἀλεκτρυόνα. [4] ἐπεὶ δὲ τὸ σὺν δυοῖν τοῖν κρατίστοιν συγκεῖσθαι [5] διαλόγου, καὶ κωμῳδίας, ἀδὲ τοῦτο λάχοι εἰς σύμφωνίαν, εἰ μὴ ⸂τὸ⸃ μίξις σύμμετρον γένοιτο, κατὰ τὸν ἀριθμὸν ἑκατέρου, καὶ τὸ σύμμετρον γένοιτο,

pori æqualiter permixta, congregatis in theatrum Ægyptiis, exhibuit illis cum alia multa ſpectacula, tum inter poſtrema, hæc quoque, camelum videlicet, & ſemialbum hominem, putavitque ſe magnam admirationem hoc ſpectaculo eſſe concitaturum. At illi ad cameli conſpectum deterriti ſunt, ac propemodum exilientes profugerunt: quanquam tota auro exornata, ac purpura inſtrata erat, gemmatumque frænum habebat, ex Darii alicujus, aut Cambyſis, aut ipſius Cyri theſauris depromptum. Ad hominis autem obtutum alii ridebant, alii verò ut monſtrum averſabantur. Itaque Ptolemæus, cùm intelleXiſſet ſe nihil gloriæ ex his adeptum eſſe, nec Ægyptios rerum novitatis admiratione capi, ſed ab iis, quæ numeris omnibus & forma ſunt abſoluta, huic anteponi, ipſa oſtendi prohibuit, nec amplius hominem eo honore habuit, quo antea. Tum neglecta camelus interiit, bicolorem verò hominem Theſpidi cuidam tibicini, cùm ad pocula bellè cæciniſſet, dono dedit. Porrò vereor ne & mea apud Ægyptios ſint camelus, homines autem adhuc frænum illius & purpuram admirentur. Quoniam verò neque illud ex duobus optimis compoſitum, dialogo videlicet, & Comœdia, per ſe ipſum ſatis valet ad formæ elegantiam, niſi compoſitio inter ſe conſentiens, juſtaque proportione temperata fuerit: licet

1 Η' κρατίστης] Antea illam vocavit τὸ ξένον. Bourd.

2 Δίδοικα ὦ μὴ] Cùm viderem hæc omnia eſſe confuſa, non auſus ſum ex ingenio ſolo meliorem lectionem aſſerere, quam nec agnoſcebant ullæ editiones, nec Mſſ. hæc omnia ſic puto poſſe legi: παρὰ τὰ σύνηθες. εἰ ὦ ἄνθρωποι τὸν χαλινὸν ἐπ αὐτῆς θαυμάζουσι, καὶ τὴν ἀλεκτρύδα δίδοικα δὴ, &c. Idem.

3 Τὸν χαλινὸν ἐπ αὐτῆς θαυμάζουσι] Θαυμάζουσι. Marc.

4 Ἐπειδὴ κἀδὲ] O. ſuſpenſum ex antecedente. Marc.

5 Διαλόγου ⸂τὸ⸃ κωμῳδίας] De quibus in dial. Δὶς κατηγ. Bourd.

εἰ γοῦν ἐκ δύο καλῶν ἀλόκοτον τὶ ξυνθείη εἶναι, οἷον ἐκεῖνο τὸ ἱπποκένταυρος· εἰ γὰρ μὴ φαίης ἐπίφορόν τι ζῷον τοῦτο εἶναι, ἀλλὰ ἐβδελύξαιο, οὐ χρὴ πιστεύειν τοῖς ζωγράφοις ἐπιδεικνυμένοις τὰς παρανοίας, καὶ φαρμακεύουσιν αὐτῶν τὴν ἐμπαλιν χρίοντι ἂν δῶρόν τι ἐκ δυοῖν τοῖν βελτίοιν ξυντεθὲν, ὥσπερ ἐξ οἴνου, καὶ μέλιτος· τὸ ξυναμφότερον ἥδιστον; φημὶ γοῦν, καὶ μάλ' οὐκ ἐμοῦ ἔχω διατεῖναι, ὡς τοιοῦτον ὄντων, ἀλλὰ δῆλα μὴ τὸ ἑκατέρου καὶ μᾶλλον μίξις συνέφθειρεν. εἰ παίνω γὰν συνῆλθε, καὶ φίλα ἐξ ἀρχῆς ἦν ὁ διάλογος, καὶ ἡ κωμῳδία· εἶμι ὁ ῥᾴδιος, οἶμαι, καὶ καθ' ἑαυτὸν ἢ Δία σὺν τοῖς ἑταίροις τοῖς μετ' ὀλίγων τοῖς διατρίβουσι ἐποιεῖτο. ἡδὲ, ὑπὸ δόξαν τοῦ Διονυσίου ἑαυτῇ, ἡσύχῃ ὁμίλει· καὶ ξυνέπαιζε, καὶ ἐγελᾶτοιό, καὶ ἐπίσκωπτε, καὶ [4] ἐν ῥυθμῷ ἴσασιν ἐφ' ὡὰλόν. οὐδὲν δὲ τὸ ἄλλο [5] ἀναπαίοις μέτροις ἐπορχεῖτο τὰ πολλὰ, τοὺς δὲ διαλόγους ἐπείρας ἐχαλάζε, φροντιστὰς, καὶ μετεωρολέσχας, καὶ τὰ τοιαῦτα ἀφυσιορρόδους καὶ μάλα τοῦτο [6] ἀφελόμενον ἐπικοπτὸν ἐκείνους ἐποιοῦτο· [7] καὶ τὴν Διονυσιακὴν ἐλαυθερίαν ἠσπάζετο αὐτῶν·

licet saltem ex duobus pulchris, compositionem peregrinam fieri, quale illud vulgatissimum est, [2] hippocentaurus. Non enim facilè dixeris, amabile aliquod animal esse hoc, sed potiùs contumeliosissimum: si modò pictoribus, illorum temulentiam & cædes exhibentibus credere convenit. Quid ergo? Annon rursùm quoque bene formatum aliquid fieri potest, ex duobus optimis compositum, ut suavissimum est quod ex utroque, vino scilicet & melle constat? Equidem fateor. Sed de meis compositionibus, quod ipsæ quoque tales sint, contendere non ausim: quin potiùs verear, ne utriusque pulchritudinem, ipsa mixtio corruperit. Neque enim omnino consueta atque inter se affinia ab initio Dialogus & Comœdia fuêre. Siquidem ille domi, & secum ipse, per Iovem, in ambulacris, cum paucis quibusdam, suas disputationes habebat: hæc vero se totam Dionysio tradens, in theatro conversabatur, & colludebat, & risum movebat, & dicacitate gaudebat, cúmque numerositate quadam ad tibiæ cantum procedebat. Interdum etiam anapæsticis versibus plerumque in sublime evecta, dialogi socios subsannabat, meditatores, ac vanos sublimium rerum disceptatores, aliáque id genus vocitando. Quin & unam hanc viam ad fugillandum illos affectabat, & ad effundendam in illos Dionysiacam libertatem:

1 Εἰ γοῦν ἐκ δύο καλῶν ἀλόκοτον, τὶ ξυνθείη εἶναι] Εἰ γοῦν ἐκ δύο καλῶν, ἀλοκότου. Marc.

2 *Hippocentaurus*] Ex homine & equo sunt conflati, & propterea ἀνθρῶπος ab Isocrate appellantur. *Cogn.*

3 Χρὴ πιστεύειν τοῖς ζωγράφοις] Hac de re copiosè Philostrat. Liban. Greg. Nazianz. *Bourd.*

4 Ἐν ῥυθμῷ] Sic dial. ἐφεῖ ὀρχήσ. Angl. ῥυθμῷ ἴσασιν. Idem.

5 Ἀναπαίστοις μέτροις ὀπτχουμένη] Ἐπηχουμένη. Marc.

6 Περιλόδουσι] Angl. ἀφεσπείρουσιν. Bourd.

7 Καὶ τὴν Διονυσιακὴν ἐλευθερίαν] De qua copiosè Philostr. dico ad Heliod. *Idem.*

ἄρα μὴν, [1] ἀεροβατοῦντας δεικνύουσι, καὶ [2] νεφέλας ξυνόντας· ἄρτι γ', [3] Ψυλλῶν πηδήμασι ἀφομειοῦσθαι, ὡς δῆθεν τὰ ἄειρα λεπτολογουμένους. ὁ διάλογος γ' ἦν, σεμνοτάτοις ἐποιεῖτο τὰς συνουσίας φύσεώς τε πέρι καὶ ἀρετῆς φιλοσόφων. ὥστε τὸ [4] μουσικῶν τοῦτο [4] δι' ὅλων παιῶν εἶναι τὴν ἁρμονίαν ἀπὸ βαρυτάτου ἐς τὸ βαρύτατον· καὶ ὅμως ἐτολμήσαμεν ἡμεῖς τὰ ὕπνου ἔχοντα πρὸς ἄλληλα ξυναγαγεῖν, καὶ ξυναρμόσαι, καὶ πάνυ πιθανὸν ἡμῖν φανῆναι· οὐδὲ ἀμυθήτου ἀνεχόμεθα τῆς κακηγορίας. δέδοικα τοίνυν μὴ αὐτός τι τοῦ Προμηθέως τοῦ σοῦ πεποιηκὼς φαίνωμαι, [5] τὸ θῆλυ τοῦ ἄρρενος ἐγκεκεραμένος, καὶ δι' αὐτὸ δίκην ὑπέχω. μᾶλλον δὲ μὴ καὶ ἄλλό τι τοιοῦτο φανείη, ἐξαπατῶν ἴσως τοὺς ἀκούοντας καὶ ὁσοῖς ὑποβρέξεις αὐτοῖς [6] κεφαλυμμένα τῇ πιμελῇ, γάλως κωμικὸν ὑπὸ σεμνότητος φιλοσόφου· τὸ γὰρ κλεπτικὸν, καὶ κλεπτικῆς [7] ὁ γοῦς, ἄπαγε τοῦτο μόνον, οὐκ ἂν εἴποις οὐσίαν τοῖς ἡμετέροις. ἢ ὑποβρέξ γ' ἂν ἐκλείπομεν, εἰ μὴ ἄρα τις ἐμὲ διέλαθε τοιαῦτα πεπονοκὼς βλέπων, καὶ τραγελάφους καὶ αὐτὸς συντιθεικώς; πολλοῦ ἀλλὰ πι-

tem: nunc quidem in aëre ambulantes illos, & cum nubibus versantes ostendens: nunc verò fingens pulicum saltus metientes, ut qui de rebus istis sublimibus nimium subtiliter argutarentur. Dialogus contra, gravissimas disputationes habebat, cum de natura rerum, tum de virtute Philosophorum: ita ut musicorum illud, *δι' ὅλων παιῶν*, hoc est, *bis per omnes chordas, seu distantias tonorum*, nempe ab acutissimo ad gravissimum usque, illis conveniret. Et tamen ausi fuimus nos hæc ita sese habentia inter se conciliare & consociare, quæ neque omnino obsequuntur. neque facilè societatem patiuntur. Vereor itaque ne denuò simile aliquid Prometheo isti tuo feciſſe videar, ut qui fœmininum masculino immiscuerim, & idcirco reus agar. Vel potiùs ne tale quid aliud videar, decepisse fortasse auditores & ossa pinguedine obducta ipsis appositisse, risum scilicet comicum sub philosophica gravitate. Quod enim est furti. (nam furti est aliquis Deus) apage hoc solum, non dixeris inesse nostris scriptis. Vnde enim furaremur, nisi quis me latet, qui tales pinuum incurvatores & hircocervos ipse composuerit. Verumtamen quid facerem?

1 Ἀεροβατοῦντας] Ex Aristoph. Nep. ut hæc tota narratio, sic in Charont. & Icarom. *Bourd.*

2 Νεφέλας] Inde titul. Aristoph. Νεφέλαι, ex quibus hic locus integer desumptus. *Idem.*

3 Ψυλλῶν πηδήμασι] Resicit procul dubio hos versus Comici in Nebul. act. 1. Sc. 2.

Ἀνεφό' ἅρπ Χαιρεφῶντα Σωκράτης
Ψύλλαν ὁπόσας ἄλλοιτο τοῦ αὐτῆς κώδυας.

Hoc alibi sæpe tangit, dum Socrati, Platoni, & aliis insultat. *Idem.*

4 Μουσικῶν τοῦτο δι' ὅλων παιῶν] Vtitur passim hac comparatione. *Idem.* Vide Erasmi Chiliad. *Cogn.*

5 Τὸ θῆλυ τοῦ ἄρρενος] Hac de re Phædrus fine Fab. & ibi interp. *Bourd.*

6 Κεκαλυμμένα τῇ πιμελῇ] Sic in Prometh. & Dial. Prom. & Iov. ex Hesiod. 1. oper. *Idem.*

7 Ὁ γοῦς ἄπαγε τοῦτο μόνον] Sic in somnio, Ἀποτρέπειν ἃ θεοὶ, τὸ δεῖνον. Hac in re utitur dictionibus ἀπαγόρευε, ἀποτρέπειν, ἀπάγειν. Quod semel monitum volo. *Idem.*

1 Mi-

ἀπαγγεῖλαι; ἐμβριθέστερον γὰρ εἰς ἅπαξ συνειλόμενον. ἐπὶ τὸ μεταβουλεύεσθαι, Ἐπιμηθέως ἔργον, οὐ Προμηθέως ἐστί.

cerem? perſiſtendum enim eſt in iis quæ ſemel cœperis, quandoquidem [1] mutare conſilium Epimethei opus, non Promothei eſt.

1 *Mutare conſilium*] Poſt rem conſulere, unde Pindarus illum appellat ὀψίνοον. leg. Heſiod. in Theog. *Cogn.*

Πρὸς Νιγρῖνον ἐπιστολή.

Ad Nigrinum Epiſtola.

ARGVMENTVM.

Hoc Dialogo vitam ac mores Philoſophorum deſcribit, conferendo inter ſe verè Philoſophos & ſimulatos, Et quòd iis qui ſerio philoſophari cupiunt, urbis Romæ conſuetudo & luxus nequaquam conveniant, oſtendendo. Cujus rei exemplum, Nigrinum, Platonicum Philoſophum, & turbas iſtas adulatorum, cœnas & lucrum ſectantium, inter ſe componit. Quanquam haud ſcias, an etiam vera Philoſophiæ ſectatores hic laudando, pro more ſuo ironia utatur. Valde autem quadrat hic Dialogus in noſtra quoque ætatis homines eos, qui ornatu & habitu, veterum iſtorum quaſi ſucceſſores quidam ſunt.

Λυκιανὸς Νιγρίνῳ τὸ πρόπαλαι. Ἡ μὰλ' παροιμία φησὶ, [1] γλαῦκας εἰς Ἀθήνας, ὡς γελοῖον ὂν εἴ τις οἰκοι κομίζοι γλαῦκας, ὅτι πολλαί παρ' αὐτοῖς εἰσιν. ἐγὼ δ' εἰ μὰλ' δυνάμην λόγων ἐπιδείξασθαι βουλόμενος, ἔπειτα Νιγρίνῳ γράψας βιβλίον ἔπεμπον, εἰχόμην ἂν τῷ γελοίῳ, γλαῦκας ὡς ἀληθῶς ἐμπορευόμενος. ἐπεὶ δ' μόνον σοι δηλῶσαι τῶν ἐμῶν γνωμῶν ἐθέλω, ἵνα μὴ πάνυ ἔχω, ἐ ὅτι μὴ παρέργως ἐλεημοσύνης ὡς ἔτ σῶν λόγων, ἀποφεύγειν ἂν εἰκότως ἐ τὸ ὑπ' Θουκυδίδου λεγόμενον, ὅτι ἡ [2] ἀμαθία μὰλ',

LVCIANVS Nigrino ſalutem. Noctua Athenas, inquit proverbium: quaſi ridiculum ſit, ſiquis eò noctuas apportet, quoniam apud illos abundant. Ego verò ſi dicendi vim oſtendere volens, poſtea ſcriptum Nigrino librum mittam, rectè ſim huic joco obnoxius, ut qui noctuas in forum tulerim. Sed quandoquidem ſolummodò ſententiam meam tibi declarare volo, quo nunc ſim animo, & quòd non leviter oratione tua ſum captus: meritò Thucydidis illud effugero, quum ait,

1 Γλαῦκας εἰς Ἀθήνας] Proverb. ἐπὶ τῶν μάτην ὑποπιπτόντων τινὰ τοῖς ἀφθόνως ἔχουσιν, οἷον εἴ τις εἰς Λιγύην σῖτον ἐπαγάγοι ἢ εἰς Κιλικίαν πρόβατα. Ariſtoph. Ὄρν. & ibi Scholiaſt. *Bourd.*

2 Ἀμαθία μὰλ'] Hanc ſententiam ſic efferunt. Ἀμαθία μὲν θρασὺς, λογισμὸς δ' ἀνὴρ φέρει. Et ſic Thucyd. ut patet etiam apud Plin. Epiſt. 7. lib. 4. hanc ſic interpretatur D. Hieronym. Epiſt. ad Euagr. *Imperitia confidentiam, eruditio timorem facit.* Idem.

θρασῦς, ὑπηρὰς ἢ τὸ λελογισμένον ἀπεργάζεται. δῆλον γὰρ ὡς οὐχ ἡ ἀμαθία μοι μόνη τὸ τοιαύτης τόλμης, ἀλλὰ καὶ ὁ πρὸς τοὺς λόγους ἔρως αἴτιος. ἔρρωσο.

ait, *Imperitia audaces, vos autem considerata timidos efficit.* Manifestum enim est, quòd non imperitia solùm, verùm etiam orationis amor, hujusmodi audaciæ mihi causa est. Vale.

Νιγεῖνος, ἢ περὶ φιλοσόφου ἤθους.

Ὡς σεμνὸς ἡμῖν σφόδρα, ὦ μειρακίσκε, καὶ μετεώρως ἐπανεληλύθας. ἀτοίτως προσδοκήσειν ἡμᾶς ἔτι ἀξιοῖς, οὐδ' ὁμιλίας μεταδώσων, ὑπὸ κηφανείας τῆς [1]ὁμοίων λόγων, ἀλλ' ἄφνω μεταβεβλημένον. καὶ ὅλως ὑπεροπτικά τινι ἔοικας. ἢ δίκαιος εἶ ὧν τοιοῦτος πυθέμενος ὅτι ἥκεις ἀπὸ τῶν ἀτόπων ἔχεις, καὶ τί τούτων ἄλλο. τί γὰρ ἄλλο μᾶλλον ἐπαίρει, ἢ εὐτυχία; πῶς λέγεις; [2]οὐδὲ παρῆλθόν σοι δύσκολόν τε, καὶ μεγαλοφρονούμενον. καὶ τοῦτο δὴ τὸ λεπτὸν τῆς [3]σκηνῆς ὄνομα, περισόλβιον. ἠρώτηκας, ὅτως εὐφραίνῃ; καὶ μάλα. τί δὲ τοῦτο μέγα ἐστίν, ἐφ' ὅτῳ καὶ [4]ἡμᾶς, ἵνα μὴ [5]ἐν κεφαλαίῳ μόνῳ εὐφραινώμεθα, ἔχωμεν δέ τι καὶ ἀκριβῶς εἰδέναι τὸ πᾶν ἀκούσαντες; ἀγαυμαστὸν εἶναί σοι δοκεῖ πρὸς Διός, ἀπὸ μιᾶς

Nigrinus, seu de Philosophi moribus.

Vt verò gravis admodum, & sublimis nobis rediisti! Non amplius nos aspicere dignaris, tantum abest ut colloquium tuum impertias, & quales antea, nobiscum sermones communices: at repente immutatus es, atque omnino fastidiosus videris evasisse. Lubens ex te audierim unde ad hoc insolentiæ perveneris, quæque sit ejus causa. Quidnam aliud, ô amice, nisi fœlicitas? Quid ais? Præter institutum factus fœlix & beatus tibi venio: adeóque illud quod in scena solet usurpari, terbeatus. Hercle, itane brevi? Atque admodum. Et quid præterea est propter quod superbias, ut non summatim modò lætemur, sed etiam accuratè scire possimus, quum rem totam audiverimus? Annon admiratione dignum tibi videtur, per Iovem, me pro

1 Ὁμοίοις λόγοις] Sermones inter pares, pari libertate & conditione habiti ultro citroque, ut apud Homer. ὁμοῖος στολεμᾶν, ὁμοῖος διαίσσειν, ὁμοίοις γήρας. Bourd.

2 Οὐδὲ παρῆλθον] *Vt te non morer.* Idem.

3 Σκηνῆς ὄνομα] Sic idem alibi. *Idem.*

4 Κομᾶς] *Superbis.* κομᾶν indulgere genio & elatum esse. Aristoph. Equit. ubi Scholiast. κομῶσι, τρυφῶσι. τὸ γὰρ ἐπὶ τῇ τρυφῇ λέγομεν καὶ μέγα φρονεῖν. alias κομᾶν, κόμην ἔχειν, κομᾶν ὑπερηφανεῖσθαι. Poll. Hesych. Suid. *Idem.*

5 Ἐν κεφαλαίῳ μόνῳ] Ἐν κεφαλαίῳ, & ἀκριβῶς opponuntur. Διαφέρειν ἐν κεφαλαίῳ μόνῳ dicuntur qui re nondum intellecta ad vultum amici exporrectum & hilarem lætantur. *Idem.*

1 Τυγ-

δλλη μεταβάλλεσθαι, ἀντὶ δὲ πένητος, ὡς ἀληθῶς πλούσιον, ἀντὶ δὲ ἀνοήτου τὸ φρονιμώτερον, ἡδίω δὲ μετριώτερον; μίσησον μᾶλλον σαυτόν. ἀτὰρ ἔστι μοι δόκησις σαφῶς ὃ, τί δὲ λέγεις. ἐστέλλω μὲν δὴ τῆς πόλεως, βουλόμενός σε ἰατρὸν ὀφθαλμῶν ἐπάγεσθαί τινα. τὸ γὰρ μοι πάθος τὸ περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς μᾶλλον ἐπιτείνετο. οἶδα τούτων ἔγωγε, καὶ νὴ τὰ μάλιστα. καὶ ἅμα ἐβουλόμην τινὶ συνεῖναι τῶν χρηστῶν. ἦν οὖν μοι ἀμφὶ τοῦτον ὁ Νιγρῖνος ὁ πλατωνικὸς φιλόσοφος, ἰατὸς ἐξευρεῖν, ὡς αὐτὸν ἀφικόμην. καὶ κρούσας τὴν θύραν, ὁ παῖς ὑποκαταβὰς ἐκάλει. καὶ παρελθὼν εἶδον, καθεζόμενον τὸν μὲν, περὶ τὰ μεσημβρινὰ ἤδη, πολλὰς δὲ εἰκόνας παλαιὰς σφαῖράν τε κύκλῳ κειμένας. περιέκειτο δὲ μέσῳ ἐπικείμενόν τι τῶν δένδρων γεωμετρίας χημάτων κατεγεγραμμένον, καὶ σφαῖραν καλάμου πρὸς τὸ ἔμπαλιν μίμημα ὡς ἰδίᾳ, κατεπεφόρει. σφόδρα οὖν με φιλοφρόνως ἀσπασάμενον, καὶ φράζε

pro ſervo liberum, pro paupere revera divitem, pro ſtulto & ſuperbo moderatum redire? Id maximum quidem eſt. At non planè intelligo quidnam ſit illud, quod dicis. Recta in urbem profectus ſum, ut aliquem oculorum medicum viſerem. Nam ille oculi affectus quo laborabam, magis magiſque ingraveſcebat. Scio equidem ſingula: ideóque etiam optavi ut in bonum ac peritum incideres. Cùm igitur viſum mihi eſſet Nigrinum Platonicum illum philoſophum multis compellare, mane ſurgens, ipſum adeo, & pulſata janua, cùm puer intro de me renuntiaſſet, accerſitus ſum. Tum in ædes ingreſſus, illum deprehendo librum præ manibus habentem, circum autem undique multas veterum atque doctorum hominum imagines jacentes. Poſita etiam erat in medio quædam tabella in qua geometricæ quædam figuræ deſcriptæ erant: & ſphæra ex calamo, ad imitationem univerſi, ut videbatur, compoſita. Admodum igitur benignè me amplexatus ille, interrogavit quid-

1 Τετυφωμένε] In quibuſdam τετυφλωμένε, ſed recepta lectio ſana eſt. τετυφωμένος, ὁ ἐπηρμένος ἐς ἀλαζόνα, ἐμφορητικὸς, ἐξω φρενῶν. τετυφωμένους haberi ac ſtolido ingenio præditos ſignificare tradunt veteres Grammatici, ut ſunt qui fulmine tacti fuere. Moſcop. Heſych. qui etiam τυφωθέντα interpretatur ὑπερθέντα, ὑπερφορηθέντα. Bourd.

2 Καὶ σφαῖραν Καλάμου] Sic voluit interpres, cùm omnes codd. habeant κεκαλάμευ. in Margine Mſſ. κεκαλάμευ ἢ ὑπὸ κεκαλάμευ. Theod. Marcil. vir clariſſimus monuit me ſe moniturum, tu conſule. *Idem.* Robertus Titius locis ſuis controverſiæ. 14. lib. 11. refegit, ἐς σφαῖρα Καλάμου &c. & *ſphæra Calami* &c. eaque de re quantumvis copioſe diſſerit, aut potius diſperdit opus: magiſter autem ejus Yvo Villiomarus, ſive is Scaliger eſt, aliud diſcipulo ſuo nihil præcipit, quam ſe non videre quemadmodum ſphæra ex calamo fieri poſſit. Vtique & diſcipulo & magiſtro ejus fraudi fuit, neſciſſe etiam ex orichalco fila caſſoria dici calamos ſive culmos. Atqui eos id Theodoretus docere potuit Orat. III. De providentia. Ὄργανον γάρ, inquit, τὸ φύμα ἔοικεν ὑπὸ χαλκοῦ συγκειμένῳ καλάμοις ἐς ὑπ' ἀσκῶν ἐμφυσουμένῳ, ἐς κινημάτων ὑπὸ τῆς τῶν τεχνιτῶν ἐκπονήσεως. καὶ ὑποτελοῦσι τὸν ἐναρμόνιον ἐκείνῳ ἦχον. Dixeris Latine, *Os enim*, nempe *humanum inſtar eſt organi contexti de culmis aheneis, & à ſoliibus inflati, & moti artificia digitu, & ſonum illum harmonia plenum efficientis*, &c. Idemque mox dentes oris humani cum aheneis calamis ſive culmis comparat. Et rurſus paucis interjectis, καὶ τὸ, inquit, ἐκ τῆς χαλκῆς καλάμου ὄργανον. Marc.

ὅ, τι ἐς πρᾶπόιμι. κἀγὼ πάντα διηγησάμην αὐτῷ. καὶ δῆτα σὺ μέρος ἐς αὐτὸς ἠξίεις εἰδέναι ὅ, τι τε πρᾶποι, ἐς εἰ αὖθις αὐτῷ ἐγνωσμένον ἔη τι ἐς πλεῦσιν τὴν ἐπὶ [2]Ἐρμάδων. ὁ δὲ ἀμπρεξάμην, ὦ ἑταῖρε, ἐς τούτων λέγειν, καὶ τὴν ἑαυτῆ γνώμην διηγεῖσθαι, τοσαύτην πνά μοι λόγων ἀμβροσίαν κατασκέδασεν, [1]ὥστε ἐς πεῖς σειρῆνας ἐκείνας, εἴ ποτε ἄρα ἐγένοντο, ἐς πὰς ἀηδόνας, καὶ τὸ Ὁμήρου [2]λωτὸν ἐκφαίνειν δοκεῖν. ὅπου ἡδυσία ἔφθεγξεν· ὥσηχθη γὰρ αὐτῷ τι φιλοσοφίαν ἐπαυίσαι, καὶ τὴν λόγου τούτης ἐλευθερίαν, καὶ τὸ δημοσίᾳ νομιζομένων ἀγαθῶν καταγελάσαι, πλούτου, καὶ δόξης, ἐς βασιλείας, ἐς τιμῆς, ἔτι τε χρυσοῦ, καὶ πορφύρας, καὶ τὸ πάνυ ἐθέλειν λέγειν τοῖς πολλοῖς, πῶς ἢ καὶ μοὶ δοκοῦντα. ἅπερ ἔνιωθε ἀπονεῖ ἐς ἀναπεπταμένη τῇ ψυχῇ δόξαν, αὐτίκα μὲν ἀ ἔμελλον εἰκάσαι ὑπερεπόθουν, ἀλλὰ παντοῖον ἐγιγνόμην. καὶ ἄρα μὲν, ἐλυπούμην ἐληλεγμένον μοι τὸ φιλτάτων, πλούτου τε, ἐς δόξης, καὶ δόξης. καὶ μόνον οὐκ ἐδάκρυον ἐπ' αὐτοῖς καθηρημένοις. ἄρα ἢ, αὐτίκα μὲν ἐδόκουν μοι πεπεινᾶν, καὶ καταγέλαστα. ἔχαιρον δ' αὖ ὥσπερ ὑπὸ ζοφερᾶς τινος ἀέρος ἐς βίᾳ ἐς πόδιον, ἐς αὐγάζειν τε ἐς μέγα φῶς ἀναβλέπων. ὥστε δὴ τὸ καινότερον [3]ἐς ὀφθαλμὸν μὲν, καὶ τὸ περὶ αὐτῶν ἀθυμίας ἐπελανθανόμην. τὴν ἢ ψυχὴν ἐξυθερικίστερον καταμικρὸν ἐγιγνόμην. ἐλελήθειν γὰρ

quidnam agerem. Quibus omnibus illi expositis, ego quoque per vices ex eo scire postulabam, & quid ipse ageret, & nunquid apud se statuisset in Græciam denuo navigare. Ille verò, ô amice, posteaquam cœpisset de hisce rebus mecum colloqui, suámque sententiam explicare, tantam verborum ambrosiam mihi affudit, ut mihi planè videretur Sirenes illas, siquæ unquam fuerunt, & Aëdonas, & lotum illum Homeri antiquum referre: adeò divina quædam loquebatur. Huc enim dicendo provectus est ut Philosophiam laudaret, & quæ ab ea manat, libertatem: & contrà, ista quæ vulgo pro bonis habentur, irrideret, nimirum divitias, gloriam, regna, honorem, aurum præterea & purpuram, & cætera quæ plerisque prorsus spectabilia, mihi quoque antea videbantur. Quæ quidem intento atque aperto animo excipiens, continuo ita affectus fui, ut cui, quod tum mihi acciderat, comparare possem, non haberem: sed in omnes partes raperer. Ac nunc quidem dolebam quòd refellerentur quæ mihi charissima erant, divitiæ, argentum, & gloria, actantùm non lachrymabar rejectis illis: nunc verò eadem ipsi mihi videbantur vilia atque ridicula esse: gaudebámque rursum tanquam ex tenebroso quodam aëre prioris vitæ, ad serenitatem & magnam aliquam lucem respiciens. Quare sanè & oculorum, quod absurdissimum erat, & eorum infirmitatis oblivisscebar, anima verò perspicacior paulatim fiebam, hactenus enim ignoraveram

1 Ὥστε τὰς Σειρῆνας] Desumptum ex Odyss. μ. Aristænetus epi. 1. Petro. sat. *Bourd.*

2 Λωτὸν] De quo Homer. Odyss. 9. Eunap. æded. p. 50. *Idem.*

3 Τῶν ὀφθαλμῶν] Sic reposuimus, ratio patet legenti. *Idem.*

1 Καὶ-

γίας αὐτῶν πρὸ πλήθους ἔφερον. ἐγὼ δὲ, ἐς τόδε ἐξεκχύθην, ὅπερ δρᾶτε ἡμῖν ἐπικαλεῖς. [1] χαῦρός τε ἐπὶ τῷ τοῦ λόγου ἐμετεώρως εἰμι. καὶ ἄλως μικροῦ ἐκείλιδεν ἐπιπολῆ. δοκῶ γάρ μοι ὁμοῖόν τι πεπονθέναι πρὸς φιλοσοφίαν, οἷον περ οἱ [2] Ἰνδοὶ πρὸς τὸ οἶνον λέγουσιν πιεῖν, ὅτι ἐσθίοντι αὐτὸ ἵπποι ἀφρίζουσι. ἐμμέτρως γὰρ ὄντες φύσει, πάντες ἰσχυρῶς ὕπνου ἐπῆσαν, αὐτίκα μάλα ἐξεβακχεύθησαν, καὶ διπλασίως τοῦ δέους ἐξεμάνησαν. ὅτου σοι καὶ αὐτὸς ἐνθυς ἐμεθύων τοῦ λόγου, ἐξεφρόνησα. καὶ μὲν τοῦτό γε, εἰ [3] μεθύοιεν, ἀλλὰ τὸ φρονεῖν καὶ σωφρονεῖν ἔοικε. ἐγὼ γοῦν βουλοίμην ἂν εἶναι τι, μὴ τῶν ἀκούσαι τῶν λόγων. εἰ δὲ γὰρ ἐμὲ καὶ σωφρονεῖν αὐτῶν εἶμαι δεήσει. ἄλλως τε καὶ φίλῳ καὶ ἐθέλοντι τὰ ὅμοια ἐπιτηδεύειν ὁ βουλόμενος ἀκούειν εἴη. δεῖ δὲ γάρ. τοῦτο γάρ τοι τὸ [4] Ὁμήρου ἀποδύεσθαι ἐστὶν [5] σπουδαλέως. καὶ εἶπα μὲν ἔφθης, αὐτὸς δὲ ἐθέλοντα ἀκούσαι μου διηγουμένου. μέμνησο δέ σε σπουδάσαι πρὸς τοὺς πολλούς. ἴσθι γάρ, ὅτι οὐκ ἀλόγως μισήσομεν. ἄλλως τε, καὶ νῦν μοι τὸ μεμνῆσθαι αὐτῶν παλαιὸς καὶ τοῦτον νῦν μελέτω ἐπεισιόντα. ἴσως καὶ τοῖς μὴ παροῦσι τύχῃ, καὶ ὕστερόν ποτε πρὸς τῆς ἡμέρας ἀναπνεῦσαι σχολὴν ἄγοντας τοῦ εἰρηνικοῦ

ram me cæcucientem ipsam circumferre. At inde progressus, ad id adductus sum quod tu mihi paulò ante objiciebas. Nam & elatus oratione illius, & tanquam in sublime evectus sum, & omnino humile nihil amplius cogito. Videor enim mihi philosophia sic affici, ut vino affecti feruntur Indi, quum de eo primùm biberunt. Cum enim natura essent calidiores, tam valido potu imbuti, continuò bacchati sunt, & duplam insaniverunt meraco. Eodem pacto & ipse, quasi furore captus, & oratione ebrius obamburo: quamquam hoc non ebrietatis est, verùm sobrietatis & temperantiæ. Ego verò optarim, si fieri posset, illam ipsam audire orationem. Neque enim profectò eam fas est contemnere, præsertim cùm ille qui audire cupit, sit amicus, & similibus studiis operam dederit. Confide ô bone, nam juxta Homericum illud, [5] *spente festinantem hortarie*: ac nisi præcurrisses, jam ultro rogassem me narrantem audires, testem enim te apud plerosque sistere volo, quòd non sine ratione insanio. præsertim cùm volupe mihi sit illorum meminisse sæpè, & hanc exercitationem jam amplexus sim. Quamvis enim nemo mihi adsit, tamen bis vel ter per diem sic ipse dicta illa mecum revolvo.

Ac

1 Γαῦρος] Hæc clausula interpretatur illud præced. pag. τετυφωμένε. *Bourd.*

2 Οἱ Ἰνδοὶ] Nonn. Dionysiac. *Idem.*

3 Μεθύοιεν τοῦ τοῦ λόγου] Sic apud Philostr. & alios ἔρωτι μεθυσκόμενος. *Idem.*

4 Παροιμιαλεῖς] De hac paroemia copiosè paroemiogr. & Erasm. *Idem.*

Ibid. Καὶ εἶπα μὲν ἔφθης] Calasir. apud Heliod. lib. 2. οὐδὲν ἦν ἐγὼ ἔτι σοὶ πρὸς πάσας ἐξεπεῖν· εἶτα ἀπορῶ καὶ τοῖς καλάμοις ἐγὼ τὰ μῦθον, εἰ μή σοι θεὸς τύχοι. Sic in Lapith. *Idem.*

5 *Festinantem hortari*] Sumpta Metaphora ex Homeri Iliad. Δ. & Odyss. α. *Corn.*

καὶ ὥσπερ οἱ ἐρῶντες, τῶν παιδικῶν ἀπόντων τὰ ἐκείνων ἔργα καὶ λόγους εἰρημένους αὐτοῖς διαμνημονεύουσι, καὶ τούτοις ἐνδιατρίβοντες ἐξαπατῶσι τὸν πόθον, ὡς παρόντων σφίσι τῶν ἀφανῶν μένει. ἔνιοι γοῦν αὐτοῖς ἐπιλαλεῖν οἴονται, καὶ ὡς ἀρτὶ λεγόμενα πρὸς αὐτοὺς, ἂν τύχωσιν ἡδονται, καὶ ὥσπερ ψαύοντες τῶν ψυχῶν τῇ μνήμῃ τῶν παρειλημμένων χαλῶσι τὸν ἄγκυρον [1] ὑπὸ τοῖς συνουσιάζουσι. ὃ δὴ καὶ αὐτὸς φιλοσοφίας ἀπούσης, πᾶς λόγους ὧν τότε ἤκουσα σκοπεῖσθαι, καὶ πρὸς ἐμαυτὸν ἀναπολέπειν, ἐμοὶ χρὴν ἔχω διδομένοις. καὶ ὅλως, καθάπερ ἐν πελάγει ἢ νυκτὶ πολλῇ φερόμενος, ἐς σωτῆρά τινα τὸν ἀπόντα βλέπω, πᾶσι μοι παρεῖναι τοῖς ἐμοὶ πεπραγμένοις τὸν ἄνδρα οἴομαι διὰ παντός. ἀεί γ' ἀνακρίνει αὐτὸν τὰ αὐτὰ πρὸς μὲ λέγοντα. οὐκοῦν ἐγὼ μάλιστα τότε σπουδαίου τοῦ ψυχῇ ἐν τῷ πρόσθεν αὐτῷ μὲ φιλεῖν. καὶ φωνῆς ἀκούω ἐν ταῖς ἀκοαῖς ἐνδομένης. καὶ χαίρω ἐγὼ τὰ κοινὰ [2] ἀληθῶς, ἐγκυμαίνει τι μὴ πρόσθεν hi apparet, & vocis sonus in auribus permanet. Etenim juxta Comicum, [3] *revera aculeum quendam auditoribus reliquit.* Desine,

Ac quemadmodum amatores absentibus amasiis, opera aliqua, & sermones ab ipsis habitos, memoria repetunt, iisque immorando morbum fallunt, perinde ac si illi ipsi amati adsint. Quidam verò sic cum ipsis colloqui putant, atque iis quæ tum sibi audire videntur, quasi modò dictis gaudent; & præteritorum memoriæ animum applicantes, nunquam desinunt obvios & præsentes amasios aspernari. Sic fanè & ipse non præsente philosophia, verba quæ tum audivi recolligens, & mecum revolvens, non exiguum capio solatium. In summa, perinde ac si in pelago, & per noctem altam ferar, velut ad facem hanc aspicio, rebus omnibus quæ à me geruntur, virum illum adesse putans, ac semper velut audiens ipsum illa ipsa sua mihi differentem. Interdum etiam, & maximè quum mente illi inhæreo, & vultus ipsius mi-

ad-

1 Ἐν τοῖς ὑπνοῦσι] Dele plus ita interpretare ὑπνοῦσι præsentia. Proverb. Pind. Pythiis od. 4. τὸ ἡ ὑπνοῦσι. Anacr. ξυλλύουσι ὑπναλέαις ὑπνώουσαις pedes. Terent. Adelph. Sic passim apud Lucianum ut de Scipione, & de Diogene & Alexandro. Contra ἐν ἀγαθοῖς, ut de Piscatore & Revivisente, & passim alibi. *Bourd.*

2 Καὶ ἡ φανὴς ὁ ἄγχος] Demarata apud Hellod. lib. 1. *Idem.*

3 Κατὰ τὸν Κωμικὸν] Eupolim intelligit qui hoc de Pericle dixit tanquam oratore eloquentissimo. versus citantur à Diod. Sic. lib. 12.

Περικλέης οὐτοσὶ
Ἤγραπ', ἐξόντα, συμπεπαικότα τὴν Ἑλλάδα.
Καὶ δὴ τὸ ἰσχνὸν ἐστὶ τοῖς χείλεσι
Οὕτως ἐκεῖνος, ἐστὶ μόνος τῶν ῥητόρων
Τὸ κέντρον ἐμπεπλεγμένον ἐν τοῖς ἀκροωμένοις.

Cic. lib. 3. de orat. de Pericle loquens. *Cujus in labiis veteres Comici, etiam cùm illi maledicerent (quod tum Athenis fieri licebat) lepidum habitasse dixerunt, tantamque in eo usum fuisse ut in eorum mentibus qui audivissent, quasi aculeos quosdam relinqueret.* Idem.

4 *Aculeum quendam*] De Pericle ex Eupoli. *Cogn.*

5 Ad-

ἐκφέρειν. πλὴν ὅ γε νῦν ἡμῖν μικρὸν ἀπεπαύσω, καὶ λέγε ἐξ ἀρχῆς διαλεῦσον ἤδη τὸ εἰρημένον, ὡς οὐ μετρίως με λαπαταίους ἀφεῖσαν. Οὐ λέγεις, ἔφην, ὃ ἔδει σε ποιεῖν. ἀλλ' εἰπὲ ὦ ἑταῖρε, ἤδη ποτὲ τραγικὸν, ἢ κωμικὸν Διὸς πανηγύρεως ὑποκριτὴς, ἢ ἅπερ συνεξιόμενοι λέγουσιν, ἐκ παφλαζόντων τῶν πομπίμων, ἐκ τὸ παλαιὸν ἐνδεδεμένων, καὶνοὶ δ' ἀφεμένων πομπικῆς δὴ ἐχόντως, καὶ γενικωτέρων; πολλοὺς οἶδα τοιούτους. ἀλλὰ τί τοῦτο; δέδοικά σοι μεταξὺ δόξω γελοῖος εἶναι μιμούμενος. τὸ μὲν, ἀπίστους συνιέναι, οἷόν τε ἐστὶν ὑπ' ἀνοίας τοῦ ἀκροατοῦ· κἂν ἀπαχθῆς ὑπ' αὐτοῦ πρὸς γέλωτα δ' ἀφεμένου. ἐκ τοῦ μὲν ἴσου, ὦ πάνυ ἄχθομαι. τί δὲ παθεῖν, ὦ μειρακίσκε μοι λυπήσει ἴσως σωφρονίσθησαι, καὶ τὸ ἐμὸν μέρος ἀφεμένου. τοῦτ' οὖν πρὸς ὅδε μέμνησό μοι τὸν λόγον. ὡς ὁ μὲν ποιητὴς ὁμῶς, ἅτε τοιοῦτον ἀμφιτρεμῆ παρεισάγοντες, οὐδὲν κωλύει τὸ σὲ δεδιέναι ἀφροντιστεῖν. ἐγὼ δ' ἐμαυτῷ συνειδὼς ἀκριβῶς, οὐδὲν ὅτι εἰμὶ τοῦ κοινοῦ τούτου ἐπιτήδειος· οὐδὲν ἀχθέλω τὰ ὦτα πεπαυμένῳ διαφέρομαι. ὥστε κἂν εὐδιέξιόν τι δοκῶ λέγειν, ἐκεῖνο μὲν ἴσως ἀφέξομαι, ὡς ἁμαρτὼν ἦν. καὶ ὅπως ὁ ποιητὴς ἔσται δυσχερὴς, ἐμὲ δ' οὐδὲν ἐπιτήδειος, οὐδὲν τοιοῦτον. ὡς δύγε τὴ Ἐρμοῦ τῷ τοιούτῳ μέμψει ἀφήσομαι.

ὁ admirande, paulum prækidere, jámque dicta illa ab initio resumpta ediſſere, non enim mediocriter me iſtis ambagibus torques. Rectè dicis, atque ita facto opus eſt. Sed illud quæſo, ὁ amice vidiſti-ne aliquando, ſive tragicos, ſive per Iovem comicos[1] hiſtriones, illos dico qui exibilantur, quique agendo poëmata corrumpunt, ac tandem ejiciuntur theatris, tametſi ipſæ fabulæ ſæpenumero bene ſe habeant, ac palmam etiam reportent. Multos novi tales. Sed quorſum hoc? Vereor ne interim ineptè illos imitari videar; alia quidem nullo ordine connectens, interdum etiam præ imbecillitate ingenii ſententiam ipſam corrumpens: tum ſenſim huc adducaris, ut fabulam ipſam condemnes. Sed quod ad me attinet non admodum ægrè id feram. Cæterùm argumentum illud non mediocri dolore videtur me affecturum, ſi, mecum rejiciatur meaſque partes dehoneſtet. Velim itaque ut per totam orationem hoc memineris, videlicet, quod poëta talium peccatorum eſt innocens, ſedétque alicubi procul à ſcena, nec quicquam ea curat, quæ in theatro geruntur. Ego verò mei ipſius periculum tibi faciam, qualis ſcilicet hiſtrio ſim quantúmque memoria valeam: quod ad cætera attinet nihil à nuncio tragico diſtans. Quare ſiquid minùs rectè dicere viſus fuero, illud præſtò ſit, quod ſcilicet melius hoc fuerat, & aliter forſitan ipſe poëta dixerat. Nec, ſi me exibilaveris, admodum ægrè feram. Vt bene ſanè, ita me Mercurius amet, & ut ferunt Rhetorum leges, uſus es proœmio. Illa

[1] *A diſſolute Hiſtor.*] Quod Tuſco verbo *Ludionem* ſignificat. *Cogn.*

[2] Τῶν συνεξιόντων] Sic pag. ſeq. ἀνοήτως, & ἐξόπιθεν συνεξιόντες. ἐξόπιθεν, *ruſticitùs, plauſu incompoſito.* De plauſuum generibus dixerunt alii. Hanc comparationem ſæpiſſimè uſurpat: ut & illam quæ initium facit de moribus philoſophorum quam nunc ordior. *Bourd.*

ἐρώτας γοῦν καὶ ταῦτα προσδόκα, ὡς ἐγὼ ὀλίγα τι ὑμῖν ἡ συμφορὰ ἐχρήσθη, καὶ ὡς ὑφ' αὐτοῦ ἥκεις πρὸς τὸν λόγον παρεσκευασμένον, καὶ ὡς ἄμεινον εἰδὼς αὐτῷ ταῦτα λέγοντι ἀκούειν. σὺ γὰρ ὀλίγα, καὶ ὅσα οἷόν τε ἦν, τυγχάνεις τῇ μνήμῃ συγκεκομισμένον. ἃ τοίνυν ἐρεῖν ἔμελλες; μὴ δῆτα οὕτω αὐτὰ ἔστι σοι δι' ἐμοῦ νόμισον· τάχα γε ἂν ἔνεκα πάντων σοι προσειρῆσθαι, ὡς ἐγὼ καὶ βοᾶν καὶ κροτεῖν ἕτοιμός εἰμι. ὥστ' ἂν διαμέλῃς, μὴ πισπερχέτω με· ἀλλὰ τὰ ἄγωνα, καὶ ὀξύτατα συρίξομεν. καὶ τοιαῦτα μέν, ἃ σὺ διῆλθες, ἐβουλόμην ἂν εἰρῆσθαί μοι. κἀκεῖνα δέ, οὓς μὲν οὐκ ἐξῆς, ὅτε ὡς σπεύδοντα ἔλεγε ῥῆσίν τινα τοῦ πάντων ἐρᾶν. πάνυ γὰρ τοῦτ' ἦμιν ἀδιώκητον, ὅσῳ καὶ σπεύδοντα φεύγεις τοὺς λόγους, μὴ καὶ καθ' ἅλμα τῷ ὁρμῇ τοῖς ὑποκειμένοις ὁμοῖον, οἱ πολλάκις ἢ Ἀγαμέμνονα, ἢ Κρέοντα, ἢ Ἡρακλέα αὐτὸ τοῦτο πρόσωπον ἀνειληφότες, ξυσσάδας ἡμφιεσμένοι, καὶ δεινὸν βλέποντες, καὶ μέγα κεχηνότες, μικροῦ φθέγξονται, καὶ ἰσχνὸν καὶ γυναικῶδες, καὶ τὰ Ἑκάβης ἢ Πολυξένης πολλῷ παπτιόντες. ἵν' οὖν μὴ καὶ αὐτὸς ἐλίγχωμαι, πάνυ μεῖζον τὸ ἐμαυτοῦ κεφάλαιον προσκεῖσθαι κεκτημένον, καὶ τῷ σκάλῳ καταχύνειν, λάμπρυνθί σοι βάλομαι τοῦτο πρόσωπον προσλαβεῖν, ἵνα μὴ συγκλῶ πάσσοφον πρὸς τὸν ἥρωα, ὃν ὑποκρίνομαι. ὅτου γὰρ ἂν ἐπὶ πύστεται τῆμερον πρὸς μὲν πυλὴν τὴν σκηνὴν καὶ τὴν τραγῳδίαν ἀφόμην. καὶ μὲν πούσομαί γε πρὸς ἐκεῖνα· ἤδη τρέψομαι. Ἡ μὲν δὴ κρὶς τὸν λόγον, ἔπαινον ἦν Ἑλλάδος, καὶ τῶν Ἀθήνησιν ἀνδρῶν, ὅτι

Illa utique etiam additurus videris, vos unà brevi admodum esse conversatos: nec te præparatum venire ad dicendum, ac satius esse illum ipsum dicentem audire: cùm pauca quædam, quæ potuisti memoriæ committere, duntaxat comportaris. Annon hæc quoque eras dicturus? Nihil igitur illis apud me tibi opus est. Existimes autem hujus rei gratia, te ad præfationem pertinentia complexum esse omnia. Ideo tibi acclamare & applodere paratus sum. Sed si prolixior fueris, in controversia malignitatis meminero, & acutissimè sibilabo. Equidem & hæc quæ tu modò commemorasti, dicta mihi velim: & illa quoque, quòd neque ordine, neque iisdem quibus ille verbis usurus sum. Omninò enim hoc non possum; neque si suos illi tribuam sermones: ne alio ac novo etiam modo histrionibus illis similis fiam, qui sæpenumero aut Agamemnonis, aut Creontis, aut ipsius etiam Herculis personâ assumptâ, ac vestibus auro contextis induti, & horrendum tuentes, mox ore in immensum diducto, exiguum & gracile, adeóque muliebre quiddam loquuntur, ipsa etiam Hecuba Polyxenave multò demissius. Ne igitur & ipse convincar, majorem omnino quàm pro capite meo personam induisse, ipsumque ornatum dehonestare, ex nuda propriâque persona tecum colloqui volo, ne forte labens, quem ago heroem, convellam. Hic homo non desinet hodie crebra illa scena, atque tragœdia uti. Equidem cessabo, & ad illa revertar, quæ jam cœperam. Principium igitur orationis illius, commendatio quædam fuit Græciæ, & eorum hominum qui [1] Athenis commorantur, quòd-

[1] *Athenis*] De quibus Herodot. Strab. Plin. hodie dicuntur Sethinæ. *Cogn.*

[1] Græciæ

[1] φιλοσοφίᾳ δὲ πενίᾳ συμπροφοιτᾷ. καὶ ὅτι τοῦτο ἀληθές, ὅτι τὸ ξύνολον ἁπάντων ὀλίγοι τὴν φιλοσοφίαν ἐπιτηδεύουσιν, οἷς ἂν πρόφασιν ἐπιτήδειον ἐπινοήσωσιν εἰς αὐτὴν βιάζεσθαι. φλαυρίζουσι γοῦν καὶ τοὺς ἀφικνουμένους παρ' αὐτοὺς ὅπως διαπεμψάμενοι, καὶ [2] πρὸς τὸ πλῆθος τῶν ἑταίρων μεταπεμψάμενοι, ἐμίμησθε μὲν ὑμεῖς τὸν πολυχρύσου, ὃς ἐλθὼν Ἀθήναζε μεγάλα ἐπεσήμηνε, καὶ φορήσας [3] ἀκολούθων ὄχλον, [4] καὶ ποικίλην ἐσθῆτα, καὶ χρυσοῦν, αὐτὸς μὲν τῶν ξηλωτὸς εἶναι πᾶσι τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ ὡς ἂν εὐδαίμων ἀποβλέπεσθαι. τίς δ' ἄρα ἦν χαίρειν ἐδύκει τὸ ἀθλιώτατον. καὶ παιδεύειν ἐπιχειροῦσιν αὐτὸν, ὡς πικρῶς, ὑφ' ἅλικας ἀπηχθημένοις ἐπεὶ ἐλθὼν ἐς τὴν πόλιν οὐ πάνυ τρόπον βούλεσθαι βιοῦν. ἀλλ' ἐπὶ μὲν τοῖς γυμνασίοις ἐς λουτρεῖς ὀχλήσεις ἦν, θλίβων τοὺς οἰκέτας, καὶ στενοχωρῶν τοὺς ἀπαντῶντας, ἵνα χὴ τις ὑπωθήσεσθαι, ἀσφαλῶς μὲν λανθάνειν, ὥστε δ' αὐτὸν ἐκεῖνον ἀπεῖναι, δεδοικὼς μὴ δημοπόλιτος μεταξὺ λούσηται. καὶ μὲν ἐρήμου γε μᾶλλον ἐπέχει τὸ βαλανεῖον. οὐδὲν οὖν θαυμαστὸν εἰ μὴ ἐν τοιούτοις ἐπιτηδεύμασι διατρίβων ἐπαίδευσε τοὺς ἑταίρους.

quòd cum philosophia & paupertate educentur: nec civium & peregrinorum quenquam intueri gaudeant, qui voluptatem ad ipsos introducere conetur: sed si quis ita affectus ipsos conveniat, & paulatim ipsum transforment, & veteres mores dedoceant, atque ad vitæ puritatem transferant. Memorabat itaque quendam ex istis multo auro fulgentibus, qui cùm Athenas venisset admodum insignis, & turba comitantium insolens, varia veste, auróque ornatus, omnibus quidem Athenienſibus in admiratione erat, & tanquam beatus ſuſpiciebatur: illis verò infœlix quidam homuncio videbatur. Eum illi erudire aggrediebantur non acerbè, nec apertè prohibentes, ne in libera civitate pro libito viveret. Sed cùm in gymnaſiis & balneis moleſtus eſſet, alios ſuis ſervis premens, & obvios in anguſtum redigens, ſummiſſa voce quidam quaſi lateret, nec ipſum perſtringere vellet. Metuit, inquit, ille ne inter lavandum pereat: quandoquidem pax longa balneum occupat: ac proinde nihil opus eſt exer-

1 Φιλοσοφίᾳ δὲ πενίᾳ συμπροφοιτᾷ] Hic unus è præcipuis Luciani ſcopus. Hic illa in Ariſtotelem & Peripateticos prælia. Multi in hanc philoſophantium paupertatem ſcripſere, de quibus Cic. Tuſc. 1. & 5. Hanc ſæpe mendicantium habitu ſimulabant. cum perâ, auro, lupinorum vice, plenâ: ut in dial. Mort. Piſcat. Catapl. & alibi. *Beurd.*

2 Πρὸς τὸ πλῆθος τῶν ἑταίρων] Tangit fœditatem ſeu mollis feritatem ſive ἀνηκρίειαν philoſophorum Lucian. in Lapith. & alibi. Liban. Theophraſt. in Charact. *Idem.*

3 Ἀκολούθων ὄχλον] Refert ad multitudinem officioſorum, ſive comitum, ſive proſequentium, de quibus nota res. de moribus Philoſoph. & in Catapl. *Idem.*

4 Καὶ ποικίλην ἐσθῆτα] Sic poſtea πολυτελῆ ἐσθῆτα πολυποίκιλον. & de Timone ποικίλα ἐνδύς, & alibi. Has veſtes vocare videtur alibi, τὰ ἀνδρικὰ, quæ in quibuſdam Græciæ urbibus veſtes muliebres. D. Baſil. ad Gregor. Theolog. Apul. ii. Apud Athenienſes meretricum fuerunt. Suid. νόμος Ἀθήνησι τὰς ἑταίρας ἱματίοις φορεῖν. apud Locrenſes hoc omnino vetitum. idem Suid. ut & apud Romanos lege Oppia. Liv. lib. 34. laxu tamen gliſcente receptum. poteſt tamen reſtitui, propter mentionem pavonis, ad plumatas, de quibus Tertull. de pall. Achil. Tat. lib. 3. *Idem.*

ἐσθῆτα· ὁ δὲ ἀκούσας ἃ ἔλεγε, μετεμέλετο ἐπαιδεύθη. τὴν γοῦν ἐσθῆτα τὴν ποικίλην, καὶ τὰς πορφυρίδας ἐκείνας ἀπέδυσαν αὐτὸν, ἀστείως πάνυ τὸ ἄνθος ἐπισκοπήσαντες τῶν χρωμάτων, ἆρα ἤδη λέγουσι, καὶ πόθεν ὁ πάπας ὅτῳ τε πέφυκε τῆς μητρός ἐστιν αὐτῷ. καὶ τὰ τοιαῦτα. καὶ τὰ ἄλλα γέγηθε ἀπράγμων ὤν, ἢ [1] τῶν δακτυλίων τὸ πλῆθος, ἢ τὰ κόμης τὸ ἀφείργον, ἢ τὰ δαίτης τὸ ἀκόλαστον. ὥστε πρὸς μικρὸν ἐσωφρονίσθη, καὶ πολὺ βελτίων ἀπῆλθε, [2] δημοσίᾳ πεπαιδευμένος. ὅτι δὲ οὐκ αἰσχύνομαι πεπλασμένα ὑμολογοῦντες; ἐμέμνητο πρός με φωνῆς τινος, ἣν ἀκοῦσαι πάντων ἥδιστον ἐν τῷ ἀγῶνι τῷ Παναθηναϊκῷ. ληφθέντα μὲν γάρ τινα τῶν πολιτῶν, ὅτι δὴ τῶν ἀγωνοθέτην, ὃν βασιλέα ἐκάλουν ἐμοῦντα, ὑβρικέναι τε, καὶ ἀσχημονεῖν ἐπὶ τῷ τοιούτῳ ἐπιτιμήσαντα, τοιαύτῃ ἐσθῆτι ἐκόσμησαν, ἀναβῆναι μιᾷ φωνῇ πάντας ἀσπερ ἐσκεμμένους συλλήβδην δεομένους αὐτοῦ τοιαῦτά γε ἁμπεχομένου. μὴ γὰρ ἔχειν αὐτὸν ἕτερα. τοιαῦτά τε συχνὰ ἐπῆνει. καὶ σοφίᾳ, τὴν ἀλυθρίαν τὴν ἐκεῖ, καὶ τὴν δυσαίτης τὸ ἀνοίκειον φόβητρον. ἡσυχίαν τε ἀπραγμοσύνην, ἃ δὴ ἄφθονα παρ' αὐτοῖς ἐστι. ἀπροφασίστῳ τε φιλοσοφίᾳ

exercitu, Ille verò audiens quæ dicebat, interea erudiebatur. Præterea varia illa veste & purpurea ipsum exuerunt, urbanè admodum floridum nitorem colorum irridentes. Iam verò adest, dicebant, & unde nobis hic pavo: & fortassè suæ hic est matris: & similia. Atque eodem pacto cætera cavillabantur, nunc annulorum multitudinem, nunc comæ supervacaneam curam, nunc victus intemperantiam. Quare paulatim ad modestiam est revocatus, & longè melior abiit, publicè emendatus. Quòd autem non puderet ipsos paupertatem confiteri, referebat mihi vocem quandam, quàm ajebat publicè ab omnibus emissam audisse se in ludis Panathenaicis. Quendam ex civibus prehensum, & ad ludorum præsidem adductum fuisse, quòd in veste tincta spectaculo interesset. Cæteros autem qui hominem videbant misertos illius, ac veniam precatos esse. Cúmque præco publicaret eum contra leges feciſſe, quòd tali cum veste ludos spectaret, omnes una voce, quasi antea super hoc deliberassent, exclamasse ut venia daretur, sic induto, neque enim illum aliam vestem habere. Hæc præterea laudabat & libertatem quæ illic est, & victus rationem ab invidia alienam, & tranquillitatem & securitatem, & sexcentas virtutes quæ apud illos sunt. Demonstrabat etiam mihi conversationem eorum hominum philosophiæ con-

1 Τῶν δακτυλίων τὸ πλῆθος] De horum numero, materia & usu plene alibi. *Bourd.*

2 Δημοσίᾳ πεπαιδευμένος] Sic in Scytha. & in omni civitate frugi, advenæ δημοσίᾳ παιδεύουσι: qua de re dico copiosè alibi. *Idem.*

23 Καὶ τὴν χάριτος ἀσυκοφάντητον] Legem ex Suida supra retuli: aliam causam hic affingat. Sed hoc ita accipiendum, Athenis ἐταίρας ἢ γυναῖκας ἢ τοιοῦτόν τι ἄλλο παρεῖναι ἀζύγι, βαιτῶν ἢ ἀνδρῶν ἔχοντι ἱμάτιον, ἀγῶνας παρὰ τὰ δόγματα, quòd adhuiſſent ex ἀγῶνι τῷ Παναθηναϊκῷ. hæc alibi copiosiùs explicanda. *Idem.*

ταυρῶν τῶν θεῶν τοῖς τοιούτοις διατρίβοι, καὶ καθαρῶς ἡδονῶν φυλάξαι δυνηθείη. καιρὸς δέ μοι καὶ ἀνδρὶ, καὶ πλούτου καθαφρονῆσαι πεπαιδευμένῳ, ἐπὶ [1] πρὸς τὰ φύσει καλὰ ζῆν πρόσαντες ᾖ, τὸν οἷόν ἐστι βίον ὡς μάλιστα ἁρμοσόμενον. ὅσις μὲν πλούτου ἔρᾳ, ἐν χρυσοῦ κτήματι, καὶ πορφύρᾳ, καὶ δυναστείᾳ μετρεῖ τὸ εὐδαίμον, ἀνδρὸς μὲν ἀλαζονείας, ἀπιθάνου δὲ παῤῥησίας, ἀβέβαιον δὲ ἀληθείας, κολακείας τὰ πάντα, καὶ δουλείας σωτῆρος· ἡ ὅσις ἡδονῇ πᾶσαν τὴν ψυχὴν ἐπιτρίψας, τοῦτο μόνῃ λατρεύειν δέδωκε, φίλον μὲν ἀεὶ πορνεύοντα πιπτοῦν, φίλον δὲ πότον, καὶ ἀφροδίσιον. ἀκάθαρτος γοητείας, καὶ ἀπάτης, καὶ ψυδρολογίας· ἡ ὅσις ἀκόνα τέρπεσθαι κρεμάσαντα, καὶ περιδεῆ μόνον, ἐν [2] διεφθορότων ἀσμάτων. τοῖς δὲ τοιούτοις πρέπουσι τὰ τοιαῦτα ἀγαθὰ διατριβή. [3] μεσαὶ γὰρ αὐτοῖς τὰ φιλτάτοις πᾶσιν μὲν ἀγυιαὶ, πᾶσιν δὲ ἀγοραὶ. πάρεστι δὲ [4] πάσαις αὐλαῖς τὴν ἡδονὴν κατασκάζειν τοῦτο μὲν δὲ ὀφθαλμῶν. τοῦτο δέ, δι' ὄτων τε, καὶ ῥινῶν· τοῦτο δέ, καὶ ἀφροδίσιον. ὑφ' ἓν δὲ ῥεῖσαι ἀπάντων τε ἐνδιεφυῆ ῥεύματα, πᾶσιν μὲν [5] ἀνδρύνονται ὁδοί. συμπίπτει γὰρ μοιχεία, ἐν φιλαργυρίᾳ, καὶ ἐπορκία, ἐν τὸ τοιοῦτο φῦλον τῆς ἡδονῆς. ἐνδύεται δὲ ἡ ψυχὴ, ὑπὸ πλουτούμενος πάντοθεν, αἰδοῦς ἐν δίκης, καὶ δικαιοσύνης τῆς δὲ, ἔρημον

consonam esse, moréque puros conservare posse, viro etiam gravi, & qui divitias contemnere novit, & secundum ea quæ natura honesta sunt, vivere statuit, vitam quæ ibi vivitur maximè accommodam esse. At qui divitias amat, auróque demulcetur, purpura, potentiáque fœlicitatem metitur, qui libertatem non degustavit, loquendi ingenuitatem non est expertus, nec veritatem spectavit, sed cum assentatione, & servitute in omnibus convixit: aut qui totam animam voluptati addixit, eique soli servire decrevit amans opiparæ mensæ, amans vini & veneris, plenus præstigiarum, fraudis, & mendacii: aut qui citharárum frequentamenta & pulsationes, perditásque cantilenas cum delectatione audit: talibus videlicet hominibus convenire hujus loci consuetudinem. Ibi enim rerum dilectissimarum ipsis refertas esse plateas omnes, omniáque fora. Licere etiam januis omnibus voluptatem excipere: partim quidem per oculos, partim per aures & nares, partim per gulam & venerea. Qua deinde fluente perenni turbulentóque flumine, omnes viæ dilatantur. In unum enim conveniunt adulterium, avaritia, perjurium, & reliqua id genus voluptatum multitudo. Animo autem undiquaque submerso, pervertitur verecundia, & virtus, & justitia. Tum locus hisce

1 Πρὸς τὰ φύσει καλὰ ζῆν.] Per dictionem καλὰ temperat austeritatem dictionis τῦ ζῆν, latari, genio indulgere: de qua dixere viri doctissimi. Cætera hujus paginæ in Gall. *Bouud.*

2 Διεφθορότων ἀσμάτων] Διεφθαρμένα ἄσματα, quæ aliis κατάφορτα μέλη: ni fallor. *Idem.*

3 Μεσαὶ] Ex Homero. quales perpetuæ parodiæ in Luciano. *Idem.*

4 Πάσαις αὐλαῖς ἡ ἡδονὴ κατασκάζειν] Suet. Lamprid. in Alogab. *Idem.*

5 Ἀνδρύνονται ὁδοὶ] Sic in Amorib. hanc vocem interpretatus sum ad Petron. & alibi hoc opere. *Idem.*

ὁ χῶρος γενόμενος, [1] δίψης ἀεὶ ἐμπιπλάμενος, ἀνθεῖ πολλαῖς τε καὶ ἀρχείαις ἐπηβολίαις. τοιαύτην ἀπέφαινε τὴν πόλιν, καὶ τοσούτων διδάσκαλον ἀγαθῶν. ἔγωγ' οὖν ἔφην ὅτι τὸ πρῶτον ἐπανήειν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, πλησίον πως γιγόμενος, ἐπισχόμενος ἐμαυτὸν, λόγον ἀπήτουν τὴν δόξαν ἀφίξεως, εἰπόντα δὴ τὰ τῆς Ὀμήρου λίζαν, [2] Τίπτ' αὖ ἂν δύστηνε λιπὼν φάος ἠελίοιο, τὴν Ἑλλάδα, καὶ τὴν εὐτυχίαν ἐκείνην, καὶ τὴν ἐλευθερίαν, ἦλυθες ὄφρα ἴδῃς τὰ σεαυτοῦ ἤθεα δοῦναι, συκοφάντας, [3] καὶ περιεργοδίωκτας ὑστερηφάνους, καὶ δεῖπνα, καὶ κόλακας, καὶ μιαιφονίας, καὶ ἀλλοτρίων ἀποδοχὰς, καὶ φιλίας ἐπιπλάστους; ἢ τί καὶ πεφεύξεσθαι δίχομαι, μήτ' ἀπαλλαττόμενος, μήτε χρῆσθαι τοῖς παροῦσιν δυνάμενος; ἔτι δὲ βαλλόμενος, καὶ [4] καθάπερ ὁ Ζεὺς τὸ Ἕκτορος ὑπεξαγαγὼν ἐμαυτὸν ἐκ βελέων φασὶν, ἐκ τ' ἀνδροκασίης, τὸ λοιπὸν οἰκεῖν εἰλόμην. καὶ βίον πρὸς τοῦτον γυναικεῖον, καὶ ἄτολμον τοῖς πολλοῖς δοκοῦντα περιῆδόμην, αὐτὴν φιλοσοφίαν, καὶ Πλάτωνα, καὶ ἀλήθειαν περιπολῶν. καὶ θεώμενος ἐμαυτὸν ὥσπερ τὸ θέατρον μυελάνθρωπον, σφόδρα τινὰ [5] μετέωρον ἐπισκοπῶ τὸ γιγνόμενον. τοῦτο μὲν, πολλὴν ψυχαγωγίαν καὶ γέλωτα παρέχειν δυνάμενον. hiſce deſertus, ſemperque ſiticuloſus, multis, feriſque voluptatibus ſuppullulat. Talem civitatem ac tantorum bonorum magiſtram mihi deſcribebat. Ego itaque, inquit, quando primùm ex Græcia reverſus fueram, cùm jam propiùs acceſſiſſem, conſtiti rationem poſtulans mei huc adventus, Homerica illa dicens: *Cur autem infœlix deſerto lumine Phœbi* (Græcia nimirum, & fœlicitate, ac libertate illa) veniſti ut videas loci hujus tumultus, ſycophantas, ſalutationes ſuperbas, cœnas, adulatores, cædes, teſtamentorum expectationes, & amicitias ſimulatas? aut quid tandem facere decreviſti, cùm neque diſcedere hinc, neque inſtitutis hiſce uti poſſis? Cùm ita mecum conſultaſſem, & quemadmodum Iupiter Hectorem illum, ita me ipſum è telis, ut aiunt, ſubduxiſſem, *Eque hominum cede, atque tumultibus, æque cruore*; de cætero domi me continere ſtatui: & vitam hanc muliebrem, & timidam pleriſque viſam anteponens, cum ipſa philoſophia, & Platone, & veritate colloquor. Ac me ipſum quaſi in populoſo theatro collocans, ex admodum ſublimi contemplor ea quæ geruntur: quæ iſtiuſmodi ſunt, ut partim multum delectationis & riſus exhibere poſſint, partim etiam hominis revera conſtantis periculum facere. Nam ſi ma-

1 Δίψης] Angl. ἰλύος quod ferri poteſt ut & adſcripta lectio. quid ἔρημος ὁ χῶρος dico alibi. *Bourd.*

2 Τίπτε] Imitatio eſt Homeri Odyſſ. λ. verba Tireſiæ ad Vlyſſem. *Idem.* Verba Tireſiæ ad Vlyſſem, Odyſſ. 12. *Cogn.*

3 Καὶ περιεργοδίωκτας ὑστερηφάνους] Καὶ περιεργοδίωκτους ὑστερηφάνους. Mare.

4 Καθάπερ ὁ Ζεὺς τὸ Ἕκτορος] Locus eſt Iliad. λ.

Ἕκτορος δ' ἔκ βελέων ὕπαγε Ζεὺς. ἐκ τε κονίης,
Ἐκ τ' ἀνδροκασίης, ἐκ τ' αἱμοβόρου, ἐκ τε κυδοιμοῦ. *Bourd.* Apud Homer. Iliad. ξ. *Cogn.*

5 Μετέωρον ὑπισχνοῦ] Hinc dialogi de Charonte, ſive Contempl. titulus & occaſio. *Bourd.*

1 Τὰ

τῶν ἦ, παῦρα ἀνθρώπους ὡς ἀληθῶς βιοῦσθαι λαβεῖν. εἰ γὰρ χρὴ καὶ κακῶν ἔπαινον εἰπεῖν, μὴ παραλείπης μείζονα γυμνάσιον ἀρετῆς, ἢ τὰς ψυχὰς ἐκμισθώσαι ἀληθέστερον δὲ τὰς πόλεις, καὶ τὴν σύνταξιν λέγω τριβῆς. ἐν μικρῷ ἄπεστι τοσούτοις μὲν ἐπιθυμίαις, τοσούτοις δὲ θεάμασι τὸ μὴ ἀκόρεστον πεπλῆχθαι ἕλκουσι, καὶ ἀπλανεστάτοις. ἀλλ' ἀπιχνεῖ δεῖ τὸ Ὀδυσσέα μιμήσασθαι, καὶ ἀποκλεῖσαι αὐτὰ, μὴ δεδεμένον τὼ χεῖρε. διαλήσῃ. μὴ δὲ [1] τὰ αὖτα καρηκομόωντα φερέσθω, ἀλλ' ἀκούσῃ, καὶ λελυμένος, καὶ ἀληθῶς ὑπερφάνου. ἔνεστι δὲ καὶ φιλοσοφίαν θαυμάσαι, καὶ ἀποθεωρῆσαι τὴν τοσαύτην ἄνοιαν, καὶ τὸ τῆς τύχης ἀγαθὸν κατεφρονῆσαι, ὁρᾶν δὲ ὥσπερ ἐν σκηνῇ καὶ πολυπροσώπῳ θεάματι, τὸν μὲν, [2] ἐξ οἰκέτου δεσπότην πεποιῆσθαι, τὸν δ' ἀντὶ πλουσίου, πένητα. τὸν δὲ, πατρὸς ἀντὶ πένητος, βασιλέα· τὸν δὲ, φίλου τινὸς τὸν δὲ, ἐχθροῦ· τὸν δὲ, φυγάδα· τάδε γάρ τοι καὶ τὸ δεινότατόν ἐστιν, ὅτι καθάπερ μορμυρμόρος [3] ἡ τύχη [4] παίζειν τὰ τῆς ἀνθρώπου πεφίλημεν, καὶ ὁμολογοῦσιν μηδὲν αὐτῶν εἶναι βέβαιον, ὅμως ταῦθ' ὁσημέραι βλέποντες, ὁρίζονται δὲ πλούτου, καὶ δυναστείας, καὶ μεσοῦσαι πύπτες, ἃ γενομένων ἐλπίδα. ἃ δὴ ἔφλω, ὅτι δὲ γελᾶν ἐν τοῖς γενομένοις ἔνεστι, καὶ ψυχαγωγίαν, τάδε ἤδη σοι φράσω.

si malorum quoque encomium aliquod proferre convenit, ne credas majorem illam virtutis palæstram esse, aut veriora usquam animorum experimenta fieri, quàm in hac civitate, & in ea quæ hic vivitur consuetudine. Neque enim parum est resistere tot cupiditatibus, tot spectaculis, tantisque aurium illecebris quæ undique attrahunt, & capiunt. Sed oportet omnino Vlyssis exemplo, illa præternavigare, non quidem ligatis manibus, ut ille (nam hoc formidolosum foret) neque etiam auribus cera obturatis, sed audientem atque liberum: & verè animum supra hæc elatum habentem. Licet autem & philosophiam mirari, tantam hominum stultitiam cum illa comparando: & fortunæ bona contemnere, videndo veluti in scena, & multiplicium personarum fabula, alium quidem ex servo dominum prodire, alium autem ex divite pauperem: alium contra ex paupere satrapam, aut regem. Rursùs alium hujus amicum, alium inimicum, alium etiam exulem. Nam hoc certè vel gravissimum est, quod licèt fortuna testetur sese in humanis rebus ludere, fateaturque nihil illarum esse stabile, nihilominus qui quotidie ista aspiciunt, & divitias & potentiam appetunt, & pleni obambulant omnes earum rerum spe, quarum eventus nunquam sequatur. Quod autem dixi licere ea quæ geruntur ridere, animúmque oblectare, illud tibi jam expo-

1 Τὰ αὖτα καρηκομόωντα φερέσθω] Sic in Croniis sive Saturnalib. Iulianus Imper. Liban. Omnes ex Odyss. μ. Bourd.

2 Ἐξ οἰκέτου δεσπότην] Hanc crebrò repetit comparationem. vide quæ diximus ad illud Petron. *Grex agit in scena.* Idem.

3 Τὴν τύχην] Dei. sic sæpissime Lucianus τὴν τύχην, ἀντὶ τοῦ θεὸν ἢ δαίμονα usurpat, ut monui multis exemplis ad lib. 1. Heliod. *Idem.*

4 Παίζειν τὰ τῆδε ἀνθρώπων] Sic res humanæ τὴν τύχην λοιδοροῦσι, ἢ τύχης παίγνιον. Legend. Marcil. ad Horat. Aurel. Victor. in Æl. Pert. *Idem.*

πῶς γὰρ οἱ γελοῖοι μᾶλλον πλουτοῦντες αὐτοὶ, καὶ τὰς πορφυρίδας ἐπιφαίνοντες, [1] καὶ τοὺς δακτύλους ἐπιδεικνύντες, καὶ πολλὴν κατηφορίαν ἐπεισαγόμενοι; τὸ γὰρ κομιδῇ φορητὸν, [2] τοὺς εὐτυχοῦντας, ἀλλοτρίᾳ φωνῇ προσαγορεύοντες, ἀγαπᾶν ἀξιοῦντες, ἂν μόνον αὐτοὺς προσβλέψωσι· οἱ δὲ σεμνότεροι, καὶ προσκυνεῖσθαι ἐθέλοντες, οὐ πόρρωθεν, ὥσπερ [3] ὡς Πέρσαις νόμος, ἀλλὰ δεῖ προσιέναι, καὶ ὑποκύψαντα, καὶ πόρρωθεν τὴν ψυχὴν παπεινώσαντα, καὶ τὸ πάθος αὐτῆς ἐμφανίσαντα τῇ τοῦ σώματος ὁμοιότητι, [4] τὸ σχῆμα, ἢ τὴν δεξιὰν καταφιλεῖν, ζηλωτὸν δὲ ἀφίεσθαι τοῖς μηδὲ τούτου τυγχάνουσιν. ὃ δὴ ἔχειν παρέχων ἑαυτὸν εἰς πλέον χρόνον ἐξαπατᾷ μόνον. ἐπαινῶ δὲ γε ταύτης αὐτοὺς τῆς ἀπανθρωπίας, ὅτι μηδὲ τοῖς τρόποις ἡμᾶς προσίενται. πολὺ γὰρ οἱ προσιόντες αὐτοὶ καὶ θεραπεύοντες γελοιότεροι. [5] νυκτὸς μὲν ἐξανιστάμενοι μέσης, περιϊόντες δὲ σὺν κύκλῳ τὴν πόλιν, καὶ τοὺς [6] κύνας, καὶ κόλακας, καὶ τοιαῦτα ἀκούειν νομίζοντες. χάριν δὲ τῆς περιπονᾶν. Quomodo enim non ridiculi sint divites ipsi, qui & purpuras suas ostentant, & annulos prætendunt, & multas ineptias præ se ferunt? At quod omnium est absurdissimum, etiam obvios aliena voce salutant, & hoc contentos esse volunt, si solùm ipsos aspexerint. Quidam verò fastuosiores, etiam se adorari patiuntur, non è longinquo, neque Persico more: sed necesse est propiùs accedentem, & oculos summittentem, animúmque è longinquo demittentem, illiusque affectum corporis similitudine declarantem, pectus aut dextram deosculari: quod beatum & admirandum videtur iis etiam qui honorem hunc nusquam assequuntur. Ille verò stat in longum tempus se ipsum præbens decipiendum. Sed illorum laudo inhumanitatem, quod ne ore quidem nos approbant. Verùm his magis ridiculi sunt qui illos sectantur & observant, qui media de nocte surgunt, & totam urbem circumcursitant, quique à servis exclusi foribus, canes & adulatores, & id genus alia audire sustinent. Præmium verò acerbæ

1 Καὶ τοὺς δακτύλους ἐπιδεικνύντες] Καὶ τοὺς δακτυλίους ap. δακτυλίους, ut ante τὰς πορφυρίδας ἐπιφαίνοντες. Marc.

2 Τοὺς εὐτυχοῦντας] De hac Divitis fastuosi nota Aristophan. Plaut. Ipsè Lucianus alibi. *Bourd.*

3 Ὡς Πέρσαις νόμος] Sic de Merced. conduct. & multis aliis locis. de hac adoratione Persica locus dicendi ad lib. 7. Heliod. *Idem.*

4 Τὸ σχῆμα ἢ τὴν δεξιὰν] Idem dial. Mortuor. & in Pseudom. patet apud Martial. *Idem.*

5 Νυκτὸς μὲν ἐξανιστάμενοι] Sic in μελίτῃ de Merced. conduct. & in Gallo. *Idem.*

6 Κύνες καὶ κόλακες] Eleganter hoc apud Demosth. ἐν τῷ περὶ στεφ. ἀντὶ μὲν φίλων καὶ ξένων, ἃ τοῖς ἀνομάζοντο ἀνίκα ἐδωροδόκουν, νῦν κόλακας καὶ θῆρας ἀλιτηρούς καὶ τἄλλα ἃ προσοικεῖ πάντα, ἀκούει. Idem.

7 Ἀκούειν] Vt loco Demosthenis proxime citato. Sic ἀκούσης apud Theocrit. in Charit. & κλύειν apud Æschyl. in Prometh. sic apud Latinos *audire*. Horat. sat. 7. lib. 2. *audis*. hunc Luciani locum profert Casaub. ubi de officiis salutantium apud Suet. *Idem.*

x Καὶ

κεῖς τοιούτοις ἐξιόντα, [1] τὸ φορτικὸν ἐκεῖνο δεῖπνον, καὶ πολλῶν ἄκρον συμφορῶν. οὐ γὰρ, [2] πόσα μὲν ἐμφαγόντες, πόσα δ' ἐκ χυμῶν ἐμπίοντες, πόσα δ' ὧν οὐκ ἐχρῆν [3] ἀπολαλήσαντες, ἢ μεμφόμενοι τὸ πλεῖστον, ἢ δυσφορούμενοι, ἀπίασιν, ἢ διαβάλλοντες τὸ δεῖπνον, ἢ ὑβρεις, ἢ μισηλοῦσιν ἐγκαλοῦντες· πλήρεις δ', αὐτῶν ἐμέντων, οἱ ἐστιῶντοι, καὶ ὡς τοῖς χαμαιτυπείοις μαχόμενοι. καὶ μετ' ἡμέρας οἱ πλείονες αὐτῶν κατακλιθέντες, [4] ἰατροῖς παρέχουσιν ἀφορμὰς περιόδων. ἔνιοι μὲν γὰρ, τὸ κατάπλουν, [5] οὐδὲ νοεῖν χολάζουσιν. ἐγὼ μέντοιγε πολὺ τῶν κολακευομένων [6] ἐξωλεστέρους τοὺς κόλακας ὑπειλήφα. καὶ χρὴν αὐτοῖς οἰκείως καθιστάναι τὴν ὑπερηφανίας αἰτίας. ὅταν γὰρ αὐτῶν τὴν οἰκετικὴν θαυμάσωσι, καὶ τὸ χρυσοῦν ἐπαινέσωσι, καὶ τοὺς πυλῶνας ἔωθεν ἐμπλήσωσι, καὶ περιπλόκους, ὥσπερ ἑταίρας περιστήσωσι, τί καὶ φρονήσειν οἰκείως οἴκοι; εἰ δὲ μὴ κοινὸν δόγμασι καὶ ὡς ὀλίγοι ἀπέχουσι τοῦδε τοῦ ἐλευθερίας, οὐκ ἂν οἷς τύραννον αὐτοὺς ἐλπίζειν ἐπὶ τοὺς ἥκοντας τῶν πλουσίων διορύσσειν τοὺς πλουσίους, μὴ ἀξίωτον αὐτῶν μηδ' ἀμφάρητον τὴν οὐδαμισθίαν καταλιπεῖν, μηδ' ἀνόητόν τι καὶ ἄχρηστον τὸ τραπεζῶν τὸ κάλλος, καὶ τὴν οἴκων

bæ illius circuitionis est onerosa illa cœna, & multarum calamitatum causa: in qua illi quàm multa pasti, quàm multa poti præter animum, quàm multa non dicenda proloquuti, postremò vel conquerentes, vel malè habentes, vel cœnam criminantes, vel contumeliam & sorditiem accusantes abeunt. Illis autem vomentibus, & ad prostibula pugnantibus, pleni sunt angiportus: & plerique ipsorum in multum diem decumbentes, circumeundi occasionem medicis præbent. Quibusdam enim, id quod absurdissimum est, non est ægrotandi otium. Ego verò adulatores ipsos magis perditos esse puto, quàm quibus adulantur, illósque ferè ipsis istius superbiæ authores existere. Quum enim ipsorum opulentiam admirantur, & aurum laudibus extollunt, & vestibula manè implent, & convenientes tanquam dominos compellant, quid quæso illos cogitare consentaneum est? Quod si verò communi decreto paulùm abstinerent ab hac voluntaria servitute, an non putas è diverso divites ipsos ad pauperum fores esse venturos, rogantes ne ignobilem & sine teste suam fœlicitatem relinquant, neve inutilem & ab omni usu remotam mensarum pulchritudinem, & domorum magnitudinem

1 Καὶ τὸ φορτικὸν ἐκεῖνο δεῖπνον] Idem de Merced. conduct. & in Gallo & sæpe alibi. De his incommodis sportulæ causa perceptis interpretes Martial. & Iuvenal. *Bourd.*

2 Πόσα] Octo sequentes lineæ crebro repetuntur in Luciano. *Idem.*

3 Ἀπολαλήσαντες] Ἀπολαλήσαντες. Marc.

4 Ἰατροῖς παρέχουσιν ἀφ. περιόδων] Hinc ἰατροὶ dicti περιοδευταὶ, ut patet in excerptis Glossar. cap. de Medic. Recteque apud Hesychium interpretatur περιοδεῖς ὁ πρὸς τοῖς ἰατροῖς. Nam voluit Hippocrates τοὺς τὰ φύλλα φυτεύοντας μὴ λέγω μέντοι ἀλλὰ ἐξ ἴσου ἰητρὸς καὶ μιζητῆς. Bourd.

5 Οὐδὲ νοεῖν χολάζουσι] Cogitatione se refert ad Thesmopolidem, qui jam morituros Eucratis conviva venerat, ut patet in Gallo. *Idem.*

6 Ἐξωλεστέρους τῶν κόλακας] Ἐξωλεστέρους τούτους κόλακας. Marc.

τὸ μέγαθος; ἐ γὸ ἔπω τὸ πλυτεῖν ἐρῶσιν, ὡς τ̃ διὰ τὸ πλυτεῖν δεδαιμονίζεσθ. ἢ ἔπω ὃ ἔχει μηδὲν ὄφελος [1] εἶναι τοῖς κεκτημένοις οἰκίας τῆ οἰκοῦντι, μηδὲ χρυσὸ ἢ ἐλέφας τ̃, [2] εἰ μή τις αὐτὰ θαυμάζοι. ἐ χρῆν οὖν τούτῃ τοι καθαιρεῖν αὐτῶν, ἢ [3] ἀπυσπίζειν τὸν δυσεύεσθαι, [4] ἐπιτειχίσαντα τῆ πλούτῳ τὸ καταφρόνημα, νῦν ὃ, λατρεύοντες, εἰς ἀπόνοιαν ἄγυσι. ἢ τὸ μὲν, ἄνδρας ἰδιώτας, ἢ ἀναφανδὸν τὸν ἀπαιδευσίαν ὁμολογοῦντας τὰ τοιαῦτα ποιεῖν, μετριώτερον ἂν εἰκότως νομισθείη. τὸ ὃ, ἢ τ̃ φιλοσοφίαν πεσποιουμένων, πολλ̃ ἔτι τούτων χαλεπώτερον ἐδόκει, τὰ ἤδη τὸ δεινότατον ἐστι. πῶς γὸ οἴεσθε τὸν ψυχὴν διατεθεῖσθαί μοι, ὅταν ἴδω τούτων τινὰ μάλιστα τ̃ πεπιεσμένων ἀναμεμιγμένον κολάκων ὄχλῳ, ἢ τ̃ ἐπ' ἀξίας τινὰ δρυφορουντα, ἢ τοῖς ἐπὶ τὰ δεῖπνα παρεγγέλλουσι κοινολογούμενον, ἐπιεικέστερον ὃ τ̃ ἄλλων δὲ τὸ σχήμαθ' ὄντα, ἢ φανερώτερον; ἢ ὁ μάλιστα ἀγανακτῶ, ὅτι μὴ ἢ τὸν σκευὴν [5] μεταλλάττωσι, τὰ ἄλλά γε ὁμοίως ὑποκρινόμενοι τὸ δράματος. ἀμὲν γὸ σὺ τοῖς συμποσίοις ἐργάζοντα, τίνι τ̃ κολάκων εἰκάσομεν; [6] σὸν ἐμφορῆτα μὲν ἀπειροκολάκευτον, μεμύσκονται ὃ φανερώτερον, nem perire sinant? Neque enim tantum ipsas divitias amant, quantum propter eas fœlices se prædicari. Ac sanè ita se res habet, ut neque pulcherrimarum ædium, neque auri, neque eboris ulla domino sit utilitas, nisi sit qui illa admiretur. Oportebat igitur hoc pacto illorum extenuare, & vilem reddere potentiam, contemptum hunc quasi propugnaculum divitiis opponendo: sed nunc eos colendo ad amentiam adducunt. Ac certè homines indoctos, & ignorantiam apertè confitentes, talia factitare, tolerabilius meritò existimetur. Verùm eos, qui se philosophari simulant, multò etiam ineptiora his, magisque ridicula facere, illud tandem omnium gravissimum est. Quomodo enim putas animo me affectum, quoties video aliquem istorum, maximè eorum qui ætate provecti sunt, adulatorum turbis immisceri, & illorum aliquem, qui honores gerunt, satellitum more sectari, & cum iis qui ad cœnam vocant, sermones conferre, quamvis sit cæteris insignior & magis conspicuus ex ornatu? Ideo maximè apud me indignor, quòd non itidem habitum mutent, cum utique quod ad cætera attinet, eodem modo fabulam agant. Nam quæ in conviviis committunt, cui adulatorum comparabimus? annon insolentiùs exaturantur, inebriantur

1 Εἶναι κεκτημένοις οἰκίας τῆ οἰκοῦντι] Εἶναι κεκτημένοις κύριον οἰκίας τῆ οἰκοῦντι. Marc.

2 Εἰ μή τις αὐτὰ θαυμάζοι] Cic. in Parad. eod. sensu ipse Gallo. *Bourd.*

3 Ἀπουσπίζειν] *Vile reddere:* vox satis infrequens. *Idem.*

4 Ἐπιτειχίσαντα] Hanc vocem interpretatur Vlpian. Demosthenis scholiast. ad Phil. 1. dixi ad illud Petronii *pariete interjecto.* Idem.

5 Μεταλλάττωσι] Μεταλλάξωσι. Marc.

6 Οὐκ ἐμφορῆτα] Repetit hanc philosophorum ἀπειροκαλίαν. Vitar. auct. Pisc. Lapith. & passim. *Bourd.*

1 Τῶν

ἥκιστα δὲ πάντων ὕστατοι, πλείω δὲ λαφύρων τὰ ἄλλων ἀξιοῦσι· οἱ δὲ ἀστειότεροι, πολλάκις αὐτῶν καὶ ἀφαιροῦνται; καὶ ταῦτα μὲν ὧν γελοῖα ἤγοῦν. μάλιστα δὲ ἐμέμνητο [1] τῶν ἐπὶ μισθῷ φιλοσοφούντων, καὶ [2] τῶν ἀριστέων ἔλεγε τῶν ἐξ ἀγορᾶς συνηγόντων· ἐπιχαρέστατα γοῦν ἐκάλει καὶ καπηλεῖα τὰς τούτων ἀφανεστέρας· ἐξὸν γὰρ τὴν πλείστην καταφρονεῖν διδόντας, αὐτῶν ἑαυτὸν παρέχειν ἠναλόπρων λημμάτων. Ἀμελεῖ δὲ σχεδὸν ταῦτα διατελῶν· ἀρχὴν μὲν γὰρ τοῖς ἀξιοῦσι συνδιατρίβειν, ἀλλὰ καὶ τοῖς δεομένοις ἐπαρκεῖν, καὶ πάσης περιουσίας καταφρονῶν. τοιγάρτοι δίκην ὁρίζομαι τὸ μέλλειν προσέχοντα, ὥστε μηδὲ τὸ ἑαυτοῦ φθειρομένων ποιεῖσθαι φρόνησιν. ὃς γε καὶ ἀγροῦ μὲ πόρρω τῆς πόλεως ἐκτήσατο, μᾶλλον δὲ ἐπριάμην αὐτὸν ἐκεῖνος ἠξίωσεν, ἀλλ' ἐμοὶ τῶν ἀσχόλων αὐτὸν εἶναι διαμολόγηται. τῶν οὖν δικαίων, ὅτι τούτου μὴ φωτὶ μᾶλλον ἐσμὲν κύριοι, [3] νόμῳ δὲ καὶ παραδοχῇ τῶν χρόνων αὐτῶν εἰς ἀόριστον ἀπολαμβάνοντες, [4] ὀλιγοχρόνιοι διαπόντες νομιζόμεθα. ἐκπεπαίδευκε δὲ προθυμία παρέλθη, quidem illius se esse affirmabat.

tur manifestiùs, à convivio surgunt omnium ultimi, aliisque plura secum auferre volunt, & siqui sint urbaniores, sæpenumero ad cantum incitantur? Atque hæc quidem ille ridicula censebat. Præcipuè verò eorum mentionem faciebat, qui pacta mercede philosophiam profitentur, virtutémque ipsam tanquam venalem de foro proponunt. Ideo tabernas & cauponas, illorum scholas appellabat. Censebat enim eum qui divitias contemnere alios docere vellet, primum se quæstu superiorem gerere debere. Nimirum & ipse talia agebat, non solùm gratis conversando cum rogantibus, sed & indigentibus necessaria suppeditando, omnémque opulentiam contemnendo. Tantum aberat ut ea expeteret, quæ nihil ad ipsum attinerent, ut ne suarum quidem rerum, & si corrumperentur, curam gereret: qui agrum non procul ab urbe habebat, ac tamen jam multis ab annis ne invisere quidem eum erat dignatus: Imò ne dominum Illud, opinor, disputans, quòd natura rerum istarum nullius domini fumus: sed ex lege & per successionem usum earum incertum in tempus accipientes, temporarii possessores habemur. Ac posteaquam terminus ille constitutus

1 Τῶν ἐπὶ μισθῷ] De quibus tractarum edidit qui de Mercede Conductis. *Bourd.*

2 Τῶν ἀριστέων λόγων] In hos areologos plenæ satyricorum paginæ, pleni philosophorum οἱ ἀληθεῖς, libri. *Idem.*

3 Νόμῳ δὲ ἡ διαδοχῇ] Sic in Timone, sive Misanthr. μετοικιδίῳ δὲ πᾶν ἐπὶ τῷ σοφῷ ἔστιν. & in Charonte, sive Contempl. τῶν οἰκίων δὲ, ἢ τὰ ἀχρεῖα, ἢ τὰ χρήσιμα, ἀεὶ ἄλλων ἔτι), μετακάλλειν τοὺς διαδόχους, hæc apud Lucianum passim. Lucianus sive is sive alius poëta,

Ἀλλὰ Ἀχαιμενίδη γενόμενον αὖτε, νῦν δὲ Μυσόν,
Καὶ πάλιν ἐξ ἄλλης βάσομαι εἰς ἕτερον·
Καὶ τὸ ἐπὶν ἔχειν με τότ' οὐκ, ἢ πάλιν ἔσται
Οἶσθα, εἰμὶ δ' ὅλως οὐδενός, ἀλλὰ τύχης. Idem.

4 Ὀλιγοχρόνιοι διαπόντες] Ea passim in Luciano sed præsipuè in Charo. sive Ἕκτων. *Bourd.*

τωιχαῦτα παραλαβὼν ἄλλον, ἀπολαύσῃ τῆ ἀνομοίου. ὀλίγα δὲ ὑπεῖνα παρέχῃ τοῖς ζηλῶν ἐθέλουσι παράδειγματα· τὸ τροφῆς τὸ ἀπέρριπτον, καὶ τὸ γυμνασίων τὸ σύμμετρον, καὶ τὸ προσώπου τὸ αἰδέσιμον, καὶ τὸ ἐσθῆτος τὸ μέτριον· ἐφ' ἅπασι γὰρ τέτοις, τὸ ἀφυοίας τὸ ἡρμοσμένον, καὶ τὸ ἥμερον τῆ τρόπου παρῄνῃ γὰρ τοῖς σωφρονεῖν ἀπαιδεύτοις τὸ ἀγαθὸν, ὅπερ τοὺς πολλοὺς ποιεῖν, προθεσμίας ὁρίζομένους ἑορτῆς, ἢ πανηγύρεις, ὡς ἀπ' ἐκείνων ἀρξομένους τοῦ μὴ ψεύσασθαι, καὶ ἕν τι δίκαιον ποιῆσαι. ἐξὸν γὰρ ἀμελεῖσθαι εἶναι τοῦ ὡρίου τὸ καλὸν ὁρμῶ. δῆλον γὰρ ὅτι καὶ τοιούτων καταγνώσεις φιλοσόφων, οἳ τοιοῦτον ἀσκησιν ἀρετῆς ὑπελάμβανον, ὃν πολλαῖς ἀνάγκαις, καὶ πόνοις, τοὺς νέους ἀντέχειν καθυγραίνουσι. τοῦτο μὲν οὖν οἱ πολλοὶ κελεύοντες, ἄλλοι δὲ, μαστιγοῦντες. οἱ δὲ χαριέστεροι, καὶ σιδήρῳ τὰς ἐπιφανείας αὐτῶν καθυβρίζοντες. ἡγοῦντο γὰρ χρῆναι πολὺ ὠμότερον ἐν ταῖς ψυχαῖς τὸ στέρεον τοῦτο καὶ ἀπαθὲς καταπευάσαι, καὶ τὸ ἄφρασι παιδεύειν ὑπηρέτας ὠθαιρεύμενον, τοῦτο μὲν, ψυχῆς, τοῦτο δὲ, σώματος, τοῦτο δὲ, ἡλικίας τε καὶ τοῦ πρότερον ὑπομονῆς ἐσομένης, ἵνα μὴ τὸ [1] πρὸς δύναμιν ἐπιτίθεσθαι ἐλέγχηται. πολλοὺς γοῦν καὶ πλουτεῖν ἔφασκεν ὅταν ἀλόγως ἐπιβαίνοντας. ἵνα δὲ καὶ αὐτὸς εἴδῃ, ὃς καὶ γαυσιάζομαι τοῦ παρ' ἐκείνοις κακοῦ, ἐπειδὴ τάχιστα λόγων ἀληθῶν ἐπήκουσεν, ἀμετατρεπτῶ φεύγων, ὡς αὐτὸν ἀφίκετο τὸν ἀληθείας ἄνδρα, καὶ τὸ ὄνομα ἔσχεν ἐπ' ἐκείνῳ, ἐπιλαβόμενος ἔφθη.

tutus præterierit, tunc aliusea dem accipiens, illo nomine fruitur. Illa autem non parva præbent imitari volentibus exempla: victus scilicet frugalitas, exercitiorum justus modus, personæ ipsius venerabilitas, & vestitus mediocritas, ac præter hæc compositæ mentis moderatio, morumque mansuetudo. Monebat autem secum versantes ne bene agendi tempus prorogarent, ut multi solent, qui certum sibi tempus præfiniunt, aut festos dies, aut conventus solennes, tanquam ab illis auspicaturi non mentiendi & rectè agendi studium: animi enim erga res honestas affectionem non esse protelandam sentiebat. Manifestè etiam Philosophos illos damnabat, qui virtutis eam meditationem putabant, si necessitatibus multis, ac laboribus sustinendis juvenes exercerent: quorum alii vincire se jubebant, alii flagellis cædebant, alii verò elegantiores, ferro superficiem corporis abradebant. Putabat enim multò priùs in animis duritiem istam & indolentiam esse parandam: eúmque qui homines optimè instituere vellet, partim animi, partim corporis, partim etiam ætatis, & prioris educationis rationem habere debere: ne quid supra vires imponendo, reprehentionem incurreret. Multos quoque, qui præter rationem, ita supra vires intenderentur, mori ajebat. Vnum autem etiam ipse vidi, qui cùm jam ea apud illos mala degustasset, ubi primùm veram doctrinam audivit, irrevocabili cursu aufugiens inde, ad ipsum ve-

1 Πρὸς δύναμιν ἐπιτίθεσθαι] Talis est βδελυρὸς ille apud Theophr. Charact. περὶ βδελυρίας, qui solet τῇ ἀκολάθῳ ὀπιθεῖναι μᾶζον φορτίον ἢ δυνατὸν φέρειν. Bourd.

2 Κα-

ων. καὶ ἄλλο μὲν μᾶλλον ἀμφοτέρωθεν. ἔνθα δὲ τὸν ἀκριβῆ ἐξετάζειν, ἢ ἄλλον αὖθις ἀνθρώπων ἐμέμνητο, καὶ τὰς ἐν τῇ πόλει παροχὰς διέξιεν, [1] καὶ τὰ ἀνδρώδη αὐτῶν, καὶ τὰ [2] ἱπποδρόμους, καὶ τὰς τῶν ἡνιόχων ἀναγραφὰς, καὶ τὰ ἵππων ὀνόματα, καὶ τὰς ἐν τοῖς θεάτροις ἔδρας τούτων ἀμφιλόγους. πολλὰ γὰρ ἐν ἀληθῶς ἡ ἱππομανία. καὶ παῖδες ἤδη ἀναβάται ὄντες δεινοὶ ἐπαινεῖσθαι. [3] περὶ δὲ τούτων, ἐπὶ μὲν δήμοις καὶ ἐπαίνοις τοῖς ἀμφὶ τὰ ἡνία καὶ ἀμφίτασιν καλινδεῖσθαι, προσιοῦσι ὅτι [3] μίαν φωνὴν οἱ Ῥωμαῖοι παῖδες ἀλαθῆ παρ' ὅλον

venit: & animo meliùs affecto videbatur. Iam verò digrediens ab istis, aliorum rursus hominum mentionem faciebat, & narrabat civiles tumultus, & plebis conflictationes, & theatra, & circum, & aurigarum statuas, & equorum appellationes, & quæ de his in angiportu habentur colloquia. Multum enim profectò ibi est equorum insanum studium. Quinetiam multos qui pro gravibus haberi volunt, reprehendebat. Post hæc, veluti alterum fabulæ actum attingebat, eorum qui circa funera & testamenta versantur. Hoc addens, quòd unam hanc vocem, Romanorum pue-

1 Καὶ τὰ ἀνδρώδη αὐτῶν] Hæc παροχυντόμενα tangit, de Mercedcond. & multis aliis locis, in quibus hac de re proverbium explicamus. *Bourd.*

2 Τὰ ἱπποδρόμους] Hanc ἱππομανίαν multis verbis describit autor de causis corruptæ eloquentiæ, Iuvenal. Achill. Tat. lib. 2. Tangit Longus lib. 3. Liban. paras. omnes passim. *Idem.*

3 Μίαν φωνὴν οἱ Ῥωμαῖοι παῖδες] Hic cogor instituti mei brevitati fraudem facere quod locum obscurum, ut multi ita ego judicem. B. Brisson. vir clariss. longe hoc de loco disserit, & postea vir doctissimus Guther. lib. de Iure man. Horum interpretationem æquissimo Lectori relinquo. ait Nigrinus, ὅτι μίαν φωνὴν οἱ Ῥωμαῖοι παῖδες ἀληθῆ παρ' ὅλον τὸν βίον ἀφιᾶσιν, τὴν ἐν τῇ διαθήκῃ λέγων, ἵνα μὴ ἀποκαίσωσι τὴν ὀφειλομένην ἀληθείας. Iacob. Micyll. interpres, *quod unam hanc vocem Romanorum pueri per omnem ætatem veram emittant, eam intelligens, qua in testamentis usurpatur, qua petunt ne à sua veritate depellantur.* Quibus verbis, ut equidem sentio, vult interpres Lucianum intelligi de liberis exhæredatis, variis modis patris testamentum infirmare nitentibus, & petentibus ut patrem liceat arguere dementiæ, prodigalitatis, & luxuriæ. Quam licentiam non solum in exhæredatis sed in omnibus olim Solon, eumque sequuti, legibus suis inhibuerant; scilicet τὸ τεθνηκότα μὴ κακῶς ἀγορεύειν. Hanc interpretis mentem esse facile quiviis judicaverit. Aliud tamen fortean voluit ἀλησμὸς Nigrini, & Ῥωμαῖον παῖδας accipi de ipsis Romanis. Ingemiscunt Romani quod se sentiunt prohibitos veritate sua & voce libera frui, scilicet prohibitos legibus illis quibus cautum ne in tabulis testamenti quicquam elogii alterius famam læderet, nisi suorum quos exhæredare leges permittebant cum elogio. Solebant autem Græci Romanique κακηγορίας, vitam & mores eorum cum quibus graviora odia & simultates habuerant, testamento lacessere, & hac licentiâ nullius existimationi & famæ parcere. & ita in Codicillis Petronii *flagitia Principis sub nominibus exoletorum, fœminarumque, & novitate cujusque stupri præscripta & obsignata missa* Neronis apud Tacit. annal. 16. hanc tamen antea testamentorum licentiam senatus sæpe in Principum gratiam inhibuerat. Sueton. Aug. c. 50. *Et tamen de inhibendâ testamentorum licentiâ, ne senatus quicquam constituerit intercessit.* Hujus loci cum mentem quærerem consului viri Clar. Isaaci Casaub. Animadversiones, in quibus hunc Luciani locum acceptum, ut nos interpretamur, deprehendi, quod gaudeo. *Idem.*

τὸ βίον ἀφῆντας, τῷ ὡς τοῖς ἀληθείαις λέγειν, ἵνα μὴ ἀπολαύσωσι τῆς σφετέρας ἀληθείας. ἃ δ' ἐγὼ μείζω λέγειν ἐδόκουν αὐτῷ μᾶλλον ἀφυχθῆναι, ὅτι μὴ συγκατορύττουσιν ἑαυτοῖς ἐξιόντας τοὺς ἀμφ' αὐτὸν, καὶ τῷ ὠμολογήσαμεν ἔγκεφάλου μᾶλλον ὁμολογοῦσιν εἶναι, [1] ἐθέλοντας ἑαυτοῖς κελεύοντες συγκαταφλέγεσθαι τὸν ἀπὸ τοῦ βίου πλοῦτον. οἶδα δὲ, καὶ ἀπομάττειν πολλοὺς οἰκέτας τοῖς τάφοις. εἶναι δὲ, καὶ στέφειν τὰς ἡλικίας αὐτῶν, εἰς θεοὺς ἔτι καὶ ἀπὸ τοῦ τελευτᾶν ἀναγράφοντας. εἰκάζειν δὲν ἐξίοιμι τί πάσχοντες τούτοις ἀπὸ τοῦ βίου, εἰ τοιαῦτα ἐπὶ τῷ μὴ τὸν βίον ἐπισκήπτουσι. τούτους γὰρ εἶναι τοὺς τὸ πολυτελὲς ὄψον ὠνεμβρίας, [2] καὶ τὸ οἶνον ἐν τοῖς συμποσίοις [3] μετὰ κρύους τε καὶ ἀρωμάτων ἀκράτους, τοὺς μέσῳ χειμῶνι ἐμπιπλαμένους ῥόδων, [4] καὶ τὸ ἀπάνιον αὐτῶν καὶ παρὰ καιρὸν ἀναπτύοντας· τὸ δὲ ἐν καιρῷ, καὶ ἐν

pueri, per omnem ætatem veram emittant (eam dicens quæ in testamentis usurpatur) nimirum ne ex sua veritate damnum capiant. Illa verò etiam interea cùm ab eo dicerentur, risu prosequi adactus sum, quòd suam ignorantiam secum sepeliri volunt, suámque stupiditatem scriptis confitentur: dum alii vestes, quibus in vita pretiosioribus usi sunt, eodem rogo secum comburere mandant: alii verò servos certos ad sepulchra permanere: alii cippos sertis coronari, in fatuitate ad mortem usque perseverantes. Itaque conjecturam eorum quæ in vita gessissent, hinc duci volebant, cùm talia de iis quæ post mortem sequuntura sint, testamentis mandant. hos enim illos esse qui chara opsonia emunt, & vinum in conviviis cum plausu & odoribus effundunt: qui media etiam hyeme rosis opplentur, earumque raritatem intempestivam amant: verùm quod suo tempore, & secun-

1 Ἐθέλοντας ἑαυτοῖς] Cætera hujus paginæ copiosè exequitur μολίτη de Luctu, & dixêre nuper viri doctissimi. *Bourd.*

2 Καὶ τὸ οἶνον ἐν τοῖς συμποσίοις μετὰ κρύους τε καὶ ἀρωμάτων ἀκράτους] Sic Dialogo Panopes & Galenes, τὸν μὲν πίνοντων, οἷον ἐν κρυστάλλῳ. Marc.

3 Μετὰ κρύους] Sic legit interpres, quod ex fide Mss. & impressorum Codd. retinendum censuimus. Monebat tamen Cod. Florent. meus, in cujus margine docti cujusdam manu scriptum κρύκον: quod etiam reperi in amicissimi mei viri clarissimi Petri Golmani Cod. Angl. his accedebat nobilissimi Senatoris Burdigalensis Godofredi Maluyni Primetii calculus: sed quoniam hoc ipsum sæpe Lucianus reperit non ausus sum tolerandam lectionem movere, monere sufficiat. Et ut libere fatear raro Græci plurative κρύκον efferunt. Cur vino miscuerint, rationem reddit Dioscor. cap. 25. l. 1. Hac de re viri doctissimi ad Propert. & Martialis amphitheat. *Bourd.*

4 Καὶ τὸ ἀπάνιον] Invehitur sapienter in prodigos & voluptuarios illos Sybaritas, τὰ ἐν καιρῷ ἓ κατὰ φύσιν, ὡς δύσκολοι ἀβρηφανοῦντας. qui communia naturæ munera fastidiunt, μόνον ἀγαπῶντες παρὰκαιρα. Tangit hoc Horat. in Satyr. Sic apud Iuvenal. Sat. 11.

Magis illa juvant quæ pluris emuntur.

Sic apud Petron.

Quidquid quæritur, optimum videtur.

Coripp. lib. 4.

Quidquid latet erat bonorum. Idem.

φύσιν, ὡς ὄστλις ὑπερηφανοῦντας. τούτους εἶναι τοὺς κ) τὰ μύρα πίνοντας. ὁ κ) μάλιστα διέσυρεν αὐτῶν, ὅτι μηδὲ χρῆσθαι ἴσασι ταῖς ἐπιθυμίαις· ἀλλὰ κ) τούτοις περιπίπτουσι, κ) τοὺς ὄρνις συγχέουσι, πιθήκοις τῇ τρυφῇ παραδόντες αὐτῶν τὰς ψυχάς πιστεύοντες. κ) τοῦτο ἦ τὸ ὑπὸ τοῖς τραγῳδίαις τε κ) κωμῳδίαις λεγόμενον, ἤδη κ) [1] πρὸ θύρας εἰς βιαζόμενοι. [2] σολοικισμὸν δὲ σαφῆ τὸ τοιοῦτο τῆ ἡδονῆ. λοιὸν ἦ ἐκ αὐτῆς γνώμης καὶ πάνυ ἔλεγεν, ἀστεῖως [3] τὸ μῶμο τὸ λόγου μιμησάμενος. ὡς γὰ ἐκεῖνος ἐμέμφετο τῷ ταύρῳ τὸ δημιουργὸν θεόν, ὡς ἔδει αὐτὸν ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς τὰ κέρατα· οὕτω δὲ κ) αὐτοὺς ἔφατο τῶν στεφάνων μέλειν, ὅπως μὴ ἴσασι ἔτι στεφάνου τὸ πόσον. εἰ γάρ τοι ἔφη τῇ ὀσφρήσει τῶν ἴων τε κ) ῥόδων χαίρουσιν, [4] ὑπὸ τῇ ῥινὶ μάλιστα ἐχρῆν αὐτοὺς στέφειν, πρὸ αὐτῆς ὡς οἷόν τε τοῦ ἀναπολοῦ, ἵν' ὡς πλεῖστον αἰσθάνωνται τῆς ἡδονῆς. κ) μὴν κἀκεῖνος διεγέλα, τοὺς γναμψίστου τινὰ

cundum naturam eſt, tanquam vile faſtidiunt. Hos illos eſſe qui unguenta bibunt: quo nomine vel maximè eos carpebat, quòd ne uti quidem cupiditatibus ſcirent: ſed & in his peccarent, finéſque earum confunderent, animum voluptatibus undique concalcandum permittentes: & hoc quod in tragœdiis & comœdiis dicitur, Iam & præter januam incitati. Solœciſmum igitur vocabat hoc genus voluptatum. Cæterùm & illa ex eadem ſententia dicebat, prorſus Momi illius verba imitatus. Vt enim ille reprehendebat tauri artificem Deum, qui non præpoſuiſſet oculis cornua: ſic & ipſe accuſabat eos qui coronas geſtabant, quòd locum neſcirent ubi eas adhibere deberent. Nam ſi violarum, & roſarum odore delectantur, ſub naribus potiſſimùm eos coronari oportebat, juxta ipſam quantum fieri poteſt, reſpirationem, ut voluptatis inde quamplurimum attraherent. Illos præterea irridebat, qui miram quandam diligentiam

1 Πρὸ θύρας] Quid de hoc adagio ſentiat Eraſmus jam alii monuerunt. Ego vero legendum putarem ἐπὶ θύρας, ut ſimilitudo ducta ſit ab his qui in aliquem locum ingredi cupientes vel inde egredi, in ipſo limine ita ſeipſos premunt ut ſibi ipſis ſint impedimento. Hos ſic videtur deſcribere Phædrus fab. 5. lib. 2.

Eſt ardelionum quadam Roma natio
Trepide concurſans, occupata in otio,
Gratis anhelans, multa agendo nihil agens,
Sibi moleſta, & aliis odioſiſſima.

Bourd. Eraſm. proverb. *ne prater caſam.* Cogn.

2 Σολοικισμὸν] Solœciſmus non ſolum in verbis ſed etiam in factis, & ſic aliquando uſurpat Ariſtotel. unde miror Gellium c. 20. lib. 5. ſcribere ſe apud Græcos hanc vocem non legiſſe. *Bourd.*

3 Τῷ μώμῳ] Hanc Momi accuſationem ſæpe repetit. In quibuſdam codd. vice hujus orationis liberæ legitur hic Iambus,

Μέμφετο τῷ ταύρῳ τὸ δημιουργὸν θεόν.

Idem. De quo Ariſtotel. lib. 3. de partib. animal. *Cogn.*

4 Ὑπὸ τῇ ῥινὶ] Octavius apud M. Fœlic. hujus loci erit commentarius. *Bourd.* Ex Apophthegmate Diogenis. *Marc.*

τὴν ποικιλίαν, καὶ τὴν ἡδονὴν τὴν ἐκ τῶν δείπνων ποικίλων, καὶ πεμμάτων διαφορᾶς. καὶ γὰρ οὐκ ἐτύτους ἔφασκεν ὀλιγοχρονίου τινὸς βραχείας ἡδονῆς ἕνεκα, πολλὰς περιμαχητείας ὑπομένειν. ὑπέφαινε γοῦν [1] τοσάδε δακτύλων αὐτοῖς ἕνεκα πάντα [2] πονεῖσθαι τὸν πόνον, ἐφ' ὅσους ὁ μήκιστος ἀνθρώπου λαιμὸς ἐστίν. ὅτε γὰρ πρὶν ἐμφαγεῖν ἀπολαύειν τῆς ἐσομένων, ὅτε βρωθέντων, ἡδίω γενέσθαι τὸν ἀπὸ τῶν πολυτελεστάτων πλησμονήν. λοιπὸν οὖν εἶναι τὸν ἐν τῇ παρόδῳ γιγνόμενον ἡδονὴν τοσαύτην οἰκεῖσθαι χρημάτων. εἰκότως ὃ πάσχειν ἔλεγεν αὐτούς, ὑπ' ἀπαιδευσίας τὰς ἀληθεστέρας ἡδονὰς ἀγνοοῦντας, ἃς ἁπάσας [3] φιλοσοφία χορηγὸς ἐστὶ τοῖς πονεῖν ἐθελήσουσιν. ἐν [4] τοῖς βαλανείοις δηλονότι, πολλὰ μὲν διεξιών. τὸ πολὺ δὲ τῶν ἐπομένων, τὰς ὑβρεις, [5] τὰς ἐπικειμένας τοῖς οἰκέταις, καὶ [6] μικρὰ δεῖν ἐκφερομένας, χυμῶν τε ποικιλίας, καὶ πεμμάτων διαφορᾶς. καὶ γὰρ οὐκ ἐτύτους ἔφασκεν ὀλιγοχρονίου τινὸς βραχείας ἡδονῆς ἕνεκα, πολλὰς περιμαχητείας ὑπομένειν. ὑπέφαινε γοῦν [1] τοσάδε δακτύλων αὐτοῖς ἕνεκα πάντα [2] πονεῖσθαι τὸν πόνον, ἐφ' ὅσους ὁ μήκιστος ἀνθρώπου λαιμὸς ἐστίν. ὅτε γὰρ πρὶν ἐμφαγεῖν ἀπολαύειν τῆς ἐσομένων, ὅτε βρωθέντων, ἡδίω γενέσθαι τὸν ἀπὸ τῶν πολυτελεστάτων πλησμονήν. λοιπὸν οὖν εἶναι τὸν ἐν τῇ παρόδῳ γιγνόμενον ἡδονὴν τοσαύτην οἰκεῖσθαι χρημάτων. εἰκότως ὃ πάσχειν ἔλεγεν αὐτούς, ὑπ' ἀπαιδευσίας τὰς ἀληθεστέρας ἡδονὰς ἀγνοοῦντας, ἃς ἁπάσας [3] φιλοσοφία χορηγὸς ἐστὶ τοῖς πονεῖν ἐθελήσουσιν. ἐν [4] τοῖς βαλανείοις δηλονότι, πολλὰ μὲν διεξιών. τὸ πολὺ δὲ τῶν ἐπομένων, τὰς ὑβρεις, [5] τὰς ἐπικειμένας τοῖς οἰκέταις, καὶ [6] μικρὰ δεῖν ἐκφερομένας

tiam in cœnis apparandis adhibent, dum saporum varietatem, & bellariorum curiosam compositionem sectantur. Etenim istos brevis & temporariæ voluptatis amore multa negocia sustinere ajebat. Indicabat autem ipsos quatuor digitorum causa, laborem hunc obire, cùm eorum mensuram, vel longissimum hominis guttur æquet. Neque enim antequam emptorum quicquam comederint, ullam voluptatem capere: nec postquam devorata fuerint, suaviorem illam, quæ fit ex pretiosioribus cibis, expletionem reddi. Restare igitur, ut illam, quæ velut in transcursu percipitur, voluptatem, tam grandi pecunia mercentur. Eos autem meritò malè affici, cùm præ imperitia, veriores illas voluptates nesciant, quas omnes philosophia submministrat, iis qui se exercere volunt. Porrò de iis quæ aguntur in balneis, multa commemorabat, multitudinem prosequentium, contumelias, eos qui servis impositi gestantur ac ferme ef-

1 Τοσάδε δακτύλων] Sermo est de voluptate gulæ, ἐφ' ὅσον τις δι' ἡδονῆς καρπὸν δείπνου ἢ ὅπ μείζει τῷ φάρυγγι, καὶ τοῦτο μικρὸν ὅσον (δ) δακτύλων μικῶν ἐκλεγόμενον. Breve iter hujus voluptatis tangit sæpe alibi, ut Suet. Athen. alii. *Bourd.*

2 Πονεῖσθαι τὸν πόνον] Vt sequentibus dialogis μῶμον μωμᾶσθαι, πομπὴν πέμπειν, & similia quibus etiam Latini gaudent. *Idem.*

3 Φιλοσοφία] Qui φιλοσοφίας εἰσὶν ἀχλὺς, ne minimum quidem verarum voluptatum percipere possunt. *Idem.*

4 Ἐν τοῖς βαλανείοις] Novam ingreditur narrationem eorum quæ in balneis fiunt: de quibus dixere ad Senecam, Athen. Apul. *Idem.*

5 Τὰς ὑπικειμένας τοῖς οἰκέταις] Sic in dial. mortuor. de Terpsione & Plutone. οἰκέται τέτρασιν ὑπικυφότα. in Somnio. Sic in Cynico: ἐν καιμῶσι ἁμοίως ἐν βαδίζετε, μᾶλλον δὲ βαδίζειν οὐκ ἐθέλετε, φέρεσθε δ' ὥσπερ τὰ φορτία, οἱ μὲν ὑπ' ἀνθρώπων, οἱ δὲ ὑπὸ κτηνῶν. Idem.

6 Μικρὰ ἐκφερομένας] locus ex ambiguo, qualis ille apud Plaut. Amphitruo. act. 1. sc. 1.

Merc. *Faciam ego hodie te superbum, ni hinc abu-*

So. *quonam modo?*

Merc. *Auferere, non abibis si ego sustem sumpsero.*

Voluit Plautinus Mercurius *efferre*; quam vocem, quoniam non ad salivam, inter-

θμίας. ἐν δέ τι καὶ μέλλοντι μεσῶ ἐμπεσεῖν, πολὺ δὲ οὐ τῷ πόλει τῶν, καὶ τοῖς βαλανείοις ἐπιχωριάζει. [1] περιόντας γάρ τινας τῶν ἀνακτῶν, δεῖ βοᾶν, καὶ προαγγέλλειν τοῖς πολίταις, ἵν' ὑψηλότερα ἢ πάλιν μᾶλλον ὑποβαίνοντες καὶ ὑπαναπήσωνται αὐτοὺς, τὸ καταπεσεῖν, ἢ τι βαδίζωσι. δεινὸν οὖν ἐπιεικῶς, εἰ τραγικῶς μὲν ἀκοντίων δεσπότας μὴ δέοντας, μηδὲ χερῶν, μηδὲ τῶν ὤτων ἀκούοντας, ὀφθαλμῶν δὲ ὑγιαινόντας ἀλλοτρίοις δεομένους ἀφθόνως μᾶλλον· καὶ ἀκούειν, φασὶν ἀκόντων ἐς δυσχέρειαν ἀνθρώπων ἀγόντων, καὶ παραμυθουμένων γὰρ αὐτοὺς παράγουσι ἐν ταῖς ἀγορᾶις ἡμέρας μέσης, καὶ οἱ τῆς πόλεως ἐπιτυγχάνουσι. τοιοῦτό τι καὶ ἐμοὶ ἔπαθον πεισθῆτε διελθεῖν, προτίμιον τὸ λόγου. ἐγὼ δὲ τίνος μὲν ἕνεκα αὐτοῦ πυθομένου, καὶ σιωπῆσαι προσεδεήθην. ἐπειδὴ δὲ ἐπαύσατο, τότε δὴ τὸ [2] Φαιάκιον παθεῖν ἐπανῄειν. πολὺν γὰρ δὴ χρόνον εἰς αὐτὸν ἀποβλέπων ἐκπλαγῆναι. ἕως πολλῆς συγχύσεως καὶ ἰλιγγιᾶν προσλαμβανούσης, τότε μὲν, ἐφᾶσαι προσῆκεν ἐμοὶ. τότε δὲ, φθέγξασθαι βουλόμενον, ἐξεπεπόνει τι καὶ ἀνετάπτετο μέλος. καὶ ἢ τι φωνὴ ἐξέλιπε, καὶ ἡ γλῶττα ἐπαπορεῖτο. καὶ

efferuntur. Vnum autem maximè ædisse videbatur, quod in urbe & balneis valdè est usitatum: quòd prætereuntes aliquos ex famulis clamare oporteat, & admonere ut pedibus prospiciant, siquid altum aut cavum subituri sint: atque ita commonefacere, (quod absurdissimum est) ut sese ire meminerint. Grave igitur & intolerabile putabat, si ad edendum, alieno ore non indigerent, aut manibus, nec auribus ad audiendum; alienis autem oculis bene valentes, ad prospiciendum opus haberent: ac sustineret voces audire, quæ miseris & excæcatis hominibus convenirent. Hæc enim ipsa accidunt in foro media die, etiam iis quibus demandata est reipublicæ cura. Hæc & alia hujusmodi multa oratione persequutus, dicendi finem fecit. Ego autem interim dum loquebatur cum admiratione auscultabam, metuens ne conticesceret. Vbi verò loqui defiit, quod Phæacibus olim accidit, id ipsum ego passus sum. Longo enim tempore ipsum, quasi delinitus, intuebar: deinde multa confusione & vertigine correptus, partim sudore manabam, partim loqui volentem oratio deficiebat, atque ego inhibebar. Vox deerat, & lingua hallucinabatur: postremò animi pendens

interpretes mutaverunt, atque ratio ibi nulla constat nec jocus ullus si librorum lectio retineatur: Superbi ita efferuntur ut aliorum humeris & cervicibus insultent, mortui superbi sunt quia etiam aliorum humeris elati. hinc propriatim *effertur* mortuorum, ut apud Atticos ἐκφέρεσθαι. ex his mens Nigrini percipi potest. *Iunii.*

1 Περιόντας γάρ τινας] Hunc locum interpretatur Clariss. Casaub. ad lib. 3. Sueton. *Idem.*

2 Φαιάκιον παθεῖν] Tangit hos versus Homeri Odyss. λ.

Ὡς ἐφάμην, οἱ δ' ἔκτοσθε σιωπῇ ἀκλυτὸν ἔχευον σιωπῇ.
Κηλεθμῷ δὲ ἴσχοντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα. *Idem.*

τίλου, ἐδάκρυον ὑπερμέτρως. ὁ γὰρ ἐξεπεπλῆς, ὑπὲρ ὃν ἔτυχεν ἡμῶν ὁ λόγος κεκίνητο. [1] βαθεῖα δὲ καὶ κοίλου τὴν πληγὴν ἐλάβετο. καὶ μάλα δύστυχος ἐνεχθεὶς ὁ λόγος, αὐτῷ εἰ οἷόν τε εἰπεῖν, δίκηψε τὴν ψυχήν. εἰ γάρ τι δεῖ καὶ ἐμὲ ἤδη φιλοσόφων ἅπτεσθαι λόγων, ἔδει καὶ τούτων ἐπείληφα. δικεῖται ἀνδρὸς δύφυοῦς ψυχή, μάλα σκοποῦ τινὸς ἁπαλοῦ παρεστοικίσας. τοξόται δὲ, πολλοὶ μὲν ἀνὰ τὸν βίον, καὶ μετὰ τὰς φαρέτρας ποικίλων τε καὶ παντοδαπῶν λόγων, οἱ μὲν πάντες εὐστόχως τοξεύουσιν. ἀλλ' οἱ μέν, αὐτῶν σφόδρα τὰς νευρὰς ἐπιτείναντες, ὑπονύπτουσι τῷ διεντεῖ ἀφιᾶσι. καὶ ἅπτονται μὲν καὶ οὗτοι τοῦ σκοποῦ, ἐν δὲ βίλη αὐτῶν ὁ μὲν ἐν τῷ σκοπῷ, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ σφοδρότητος διελήλυθε, καὶ παρεδύσαντα, κεχηνέναι μόνον τῷ τραύματι τὴν ψυχὴν ἀπέλιπεν. ἄλλοι δὲ, πάλιν τούτοις ἀπεναντίως. ὑπὸ γὰρ ἀσθενείας τε καὶ ἀτονίας, ἐδὲ ἀφικνεῖται ἐν βίλη αὐτοῖς ἄχρι τοῦ σκοποῦ· ἀλλ' ἐκλυόμενα, κατέπεσε πολλάκις ἐν μέσῃ τῇ ὁδῷ. ἦν δέποτε καὶ ἀφίκηται, ἄκρον μὲν [2] ἐπιλίγδην ἅπτεται. βαθεῖαν δὲ οὐκ ἐργάζεται πληγήν· ὁ γὰρ ἐπ' ἰσχυρᾶς ἐμβολῆς ἀπεστάλκει. ὅστις δ' ἀγαθὸς τοξότης, καὶ τούτῳ ὁμοίως, πρῶτον μὲν ἀκριβῶς ὄψεται τὸν σκοπὸν, εἰ μὴ σφόδρα μαλακὸς, εἰ μὴ ἐπόρατος τοῦ βίλους. γίγνονται γὰρ δὴ ἐκ ἀπτωθοι σκοποί. ἐπειδὴν δ' ταῦτα

dens lacrymabar. Neque enim summam cutem, ac leviter me ipsius attigerat oratio: sed profunda, & lethalis, ut ita dicam, erat plaga: tamque scitè vibrata oratio ipsum, si ita dicendum est, animum intercîdit. Si enim decet nonnihil & me jam philosophicos attingere sermones, ita equidem de hisce existimo. Videtur mihi solertis hominis animus, molli scopo persimilis esse. Sagittarii autem in hac vita multi, qui plenas quidem pharetras, variis omnisque generis orationibus habent, cæterum non omnes aptè jaculantur: sed alii, ipsarum nervo nimium intento, vehementiori quàm par est impetu emittunt: atque hi quidem viam attingunt, at ipsorum sagittæ in scopo non manent, sed præ vehementia ictus pervadentes ac permeantes, hiantem tantùm vulnere animum relinquunt. Rursum aliis contrario modo evenit. Nam præ imbecillitate virium, & languida jaculatione, sagittæ ipsis ad scopum usque non perveniunt, sed soluto impetu plerumque in media via deficiunt. Si verò etiam aliquando scopum pertingunt, summum illum quidem leviter perstringunt, at plagam altiorem non infligunt: neque enim valido impulsu emissæ fuerunt. Verùm qui bonus est jaculator, & huic similis, primùm quidem diligenter inspiciet scopum, num sit valde mollis, num & scopi quidam invulnerabiles. verò sagitta durior. Sunt enim Vbi autem omnia hæc perspecta

1 Βαθεῖα] De qua pagin. sequent. & de Merc. cond. sic apud Petron. *vulnus ingens.* utitur crebro Lucianus hac translatione. *Bourd.*

2 Ἐπιλίγδην] Οὐ κατὰ βάθος, ἀλλ' ὡς ὀλισθήσαντα προσπεσόντα ἐξ ὑπολίσθης τινὸς ὑπορρύντος ἐν τῷ λείῳ. quale vulnus Menelai lib. 4. Iliad. Sic ipse ὑπολίγδην postea interpretatur βαθεῖαν ἐν ἐρρίζῳ πληγήν. Idem.

1 Βάλ-

ἰδὴ, τὴν ἰκῶτα χρίσας τὸ βέλος, ὥσπ ἰφ' ἡμῖν περ (ὡς Σκυθῶν χρίσι), ὥσπ ἐπὶ τῷ Κυρήτων, ἀλλ' ἱρέμα δηκτικά τι καὶ γλυκεῖ φαρμάκῳ τοῦτο χρίσας, ἐπιχειρεῖ ἰπάξειν. τὸ δ', εἰς ἰχθὺν εὖ μάλα ὀξύτης, καὶ ἀληθῶς ἔστ διαθεῖν, ῥᾳδίᾳ τι, καὶ πολὺ ἔστ φαρμάκου ἀφίεσθαι. ὁ δὲ σπειδάμενον, ὅλῳ τὸ κύκλῳ τὴν ψυχὴν περιέχει. τοῦτό τοι καὶ ἥδονται, καὶ δακρύουσι μιζοῦν ἀκούοντες. ὅσοι καὶ αὐτὸς ἔπαθον, ἡσυχῇ ἄρα ὑπ φαρμάκου τῷ ψυχῷ προσίασιν. ἐπεὶ δ' οὖν μοι ἔοικ' αὐτὸν τὸ ἔπος ῥηθὲν λέγειν, [1] Βάκχαι ἔστε, ἅ κέν τι φόως ἄνδρεσσι γένηαι. ὥσπερ γὰρ οἱ ὑπ φρυγίου αὐλοῦ ἀκούοντες, οὐ πάντες μαίνονται, ἀλλ' ὁπόσοι αὐτῶν τῇ Ῥέᾳ λαμβάνουσι, ὅτι ὑπὸ τοῦ μέλους ὑπομιμνήσκονται ὑπ πάθους· ὅτω δὲ καὶ φιλοσοφίᾳ ἀκούοντες, οὐ πάντες ἴσμεν καὶ πασχόντες ἀκούσασι, ἀλλ' οἷς ὑπῆν τι καὶ τῇ φύσει φιλοσοφίας συγγενές, οὓς σμικρὰ, καὶ θαυμάσια, καὶ θεῖά γε ἃ ἐπαΐρει διελαυθάνει· ἐλελήθεις τί μι πολλὰς ὡς ἀληθῶς ἐ ἀμβρωσίας, καὶ [3] ἔστ λωτοῦ κεκορεσμένος. ὥστ καὶ μιζοῦν σοῦ λέγοντος, ἐπαχύν τι καὶ τῇ ψυχῇ, καὶ πεπωκόσιν, ἀχθομαι. καὶ ἵνα δὴ τί ἐγὼ σὲ ἔπαυσα τί πρωμαι. καὶ μὴ θαυμάσῃς· οἶδα γὰρ ὅτι καὶ οἱ αὐτὸς ἔ κυνῶν ἔ λυσσώντων δηχθέντες, οὐκ αὐτοὶ μόνοι λυσσῶσιν, ἀλλὰ κἂν τινας ἐπίρῃς καὶ αὐτοὶ καὶ τῇ ἡμέρᾳ τὸ αὐτὸ τοῦτο λέγειν, καὶ αὐ-

cta habet, tum demum uncta ſagitta, non veneno ut Scythicæ inunguntur, nec reſina perinde ut Curetum, ſed ſenſim mordicante & dulci pharmaco illita, verè jaculari ſolet. Illa verò quantum par eſt acriter delata, & quanta vi ad penetrandum opus eſt vibrata, intus remanet, multumque de ſuo pharmaco emittit, quod diſperſum, animum circumquaque totum ambit. Hoc eſt quo oblectantur, & cur inter audiendum lachrymantur: quod & mihi accidit, cum illud medicamentum tacitè animum mihi obiret. Quare mihi ſuccurrebat Homericum illud ipſi dicere, *Sic jace, ſi qua viris nova per te lux oriatur.* Quemadmodum enim qui Phrygiam tibiam audiunt, non omnes inſaniunt, ſed quotquot ipſorum à [2] Rhea corripiuntur, iique audito carmine perturbationis recordantur: Ita & qui Philoſophos audiunt, non omnes attoniti, & ſaucii abeunt, ſed ſolùm illi quorum ingenio quiddam philoſophiæ cognatum ſubeſt. Quàm gravia, & miranda, & divina, ô amice, narraſti: multaque certè ambroſia, & loto ſaturatus, me non advertente, fuiſti. Quare dum iſta dicerēs, neſcio quis animo meo affectus accidebat: & nunc te tacente, moleſtia afficior: & ut tuo dicam exemplo, ſaucius ſum. Neque id mireris: noſti enim eos qui à rabioſis canibus mordentur, non ſolos rabie corripi, ſed ſi alios quoſpiam ipſi in ea inſania, eodem modo afficiant, illos etiam mente

[1] Βάκχαι ἔστε] Ex Il. 4. *Bourd.*

[2] *Rhea corripiuntur*] Sacerdotes matris Deûm audito Phrygio tibicine ſtatim in furorem aguntur. *Cogn.*

[3] Τῇ λωτῷ κεκορεσμένος] Sic in Apol. de Merc. conduct. *Bourd.*

τὸ ἀφ' ὑμῶν μίγνυσθαι, συμπεσεῖται καὶ ταῦτα πολλὰ τῶν παθῶν ἀπὸ τοῦ πλησίον, καὶ πολυγοητεύεται ἡ νόσος, καὶ πολλὰ μέρη τῆς μανίας λαμβάνει. σὺν οὖν καὶ αὐτὸς ἡμῖν ἐρᾷν ὁμολόγησας; πάνυ μὲν οὖν. καὶ σοῦτον δέομαι γέ σου κηδεμόνα τινὰ τῆς θεραπείας ἐπινοῆσαι. τὸ δ' ἄρα Τηλέφου ἀνάγκη ποιεῖν. ποῖον οὖν λέγεις; ἐπὶ τὸ τραῦμα ἐλθόντας, ἰᾶσθαι δυνηθῆναι.

te alienari. Etenim cum morbi simul aliquid affectionis istius transit in alium, propagatur morbus, fitque insaniæ istius multiplex successio. Num ipse etiam nobis te amare confiteris? Sanè quidem. teque præterea ero ut communem aliquam medicationem excogites. Illud igitur Telephi facere necesse erit. Quid illud est quod dicis? Vt ad eum qui nos vulneravit reversi, ab illo medelam petamus.

Δίκη Φωνηέντων.

Iudicium vocalium.

ARGVMENTVM.

Est hic lusus valde festivus atque elegans, ad exemplum judicialis actionis compositus. Quæritur enim Sigma de vi & injuria Tau quod ab eo plurimis dictionibus spolietur, & quasi de sua possessione dejiciatur. Exordio benevolentiam captat simulatione modestiæ, & excusando necessitatem suam. Deinde per translationem ad Thesin venit. Nullam literarum sua loco & ordine movendam esse. Hinc Iudicibus admonitis ut pro officio suo agant, & cæterorum ordinem atque dignitatem cujusque conservent, narratiunculam subjungit, quæ confirmationem causæ continet. Hanc postea longa primum enumeratione aliorum damnatorum eidem sibi illatorum amplificat: deinde etiam collatione modestiæ suæ, & illius petulantiæ tum erga se, tum erga cæteros etiam homines, & quàm idem etiam hominibus invisum ac detestabile sit, docet.

[1] Ἐπὶ ἄρχοντος Ἀριστάρχου Φαληρέως, Πυανεψιῶνος ἐνδεκάτῃ ἱσταμένου, γραφὴν ἔθετο τὸ σίγμα κατὰ τοῦ ἐπὶ τῇ ἑπτὰ Φωνήεντων, βίας ὑπαρχόντων, καὶ ἁρπαγῆς, ἀφηνιάζειν λέγον πάντων τῶν ὀνομάτων τοῦ διαφθορέα.

Imperante Aristarcho Phalereo Non. Octob. litem intendit Σ. σῖγμα literæ T. ταῦ apud septem Vocales Iudices vi & raptui præfectas, expoliari se dicens omnibus illis vocibus quæ per geminum ττῶ efferuntur.

Do-

[1] Ἐπὶ ἄρχοντος] Argumentum illud deest in MSS. autoris tamen censendum est. *Bourd.*

[1] Οὗ-

Μέχρι μὲν ὦ Φωνήεντα δικασταί, ὀλίγα ἠδικημένων ὑπὸ τοῦ Σ τοῦ ἐμοῦ χρωμένων τοῖς ἐμοῖς, καὶ παρεισρυῆναι ἔνθα μὴ δεῖ, ἀβαρέως ἔφερον τὴν βλάβην. καὶ παρῆκον ἴσως τὸ λειφθὲν ὑπὸ τοῦ μιμήματος, ἢν ἴσῃ με φυλάσσουσα σώζῃ τι ὑμῖν, καὶ τοῖς ἄλλοις συμφανές. ἐπὶ δ' ἐς τοσοῦτον ἦκε τελεσιδικίας, καὶ ἀνοίας, ὥστε ἐφ' οἷς ἠσύχασα πολλάκις, [1] σὺν ἀγαπᾶν, ἤδη καὶ τελείαν ἀπωλείαν, ἀναγκάσαι αὐτὸ δίχα νῦν ἀναβαλέσθαι ὑμῖν. διὸ καὶ μικροῦ με ἐπὶ τὴν ἀπηθλίωσιν ἐπήρχου τὸ ἴσον τοῖς γὰρ ἀπὸ πραγμένοις ἀεί τι μεῖζον ἐπεισέρχεται, ἄρδην με τῆς οἰκείας ἀπηθλίωψε χώρας, ὡς ὀλίγου δεῖν ἡσυχίαν ἀγαγεῖν, μὴ δὲ τὸ γεγραμμένον ἀριθμεῖσθαι, [2] τὸ ἴσον ἢ κεῖσθαι τῷ φόβῳ. δίκαιον οὖν ὑμῖν, οἳ δικάζεσθε νῦν, ἀλλὰ καὶ τὰ λοιπὰ γεγραμμένα τὴν πίστιν ἔχειν παρὰ φυλακῆς. εἰ γὰρ ἐξέσται τοῖς βλαπτομένοις ἀπὸ τῶν καθ' αὑτὰ πράξεις εἰς ἄλλο τι εἶδος βιάζεσθαι, καὶ τῶν ἐπιτρέψετε ὑμεῖς, ὧν χρεὼν ἐδὲν καθόλου τι γράφειν, οὐκ ὁρῶ πῶς τρόπον αἱ συντάξεις τὰ νόμιμα, ἐφ' οἷς ἐτάχθη ἕκαστ' ἀρχὰς ἕξουσιν. ἀλλ' ὅπως ὑμῖς σύμφωνοι πρὸς τοσοῦτον ἀμελείας τε καὶ παροράσεως ἥξει, ὥστε ἐπιτρέψαι τινὰ μὴ δίκαια· ὅπως εἰ καθ' ἕκαστα

Donec, Iudices Vocales, in paucis ab hoc τοῦ injuria fum affectus, cùm rebus meis abuteretur, indeque auferret, unde non par erat: id ego damnum non molestè tuli: quinetiam nonnulla quæ dicebantur, me non audire simulavi, præ modestia illa, quam vos ipsi nostis me cùm erga vos, tum erga cæteras syllabas servare. Postquam autem eò avaritiæ & dementiæ devenit, ut non modò non sit contentum iis quæ persæpe dissimulavi, verùm etiam majorem vim inferat: ipsa me necessitas cogit, ut accusem ipsum apud vos qui utrumque nostrûm novistis. Non exiguus verò super exclusione mea me invasit timor. Nam cùm prioribus facinoribus majora semper addat, penitus tandem è propria sede me extrudet: ita ut parum absit, quin dum me tacitum contineo, ne unà cum literis amplius annumerer, & pari versèr in metu. Æquum est igitur, Iudices, non vos tantùm, sed & reliquas literas ab hocce dolo sibi cavere. Enim verò si ut libet unicuique, è suo ordine in alium solida vi licebit irrumpere, idque vos, sine quibus nihil planè scribitur, permiseritis: non video quo pacto sua quique ordines jura, juxta quæ à principio constituti sunt, obtinebunt. Sed non existimo vos unquam ad tantam incuriam ac despectum progressuros, ut injusta permittatis. Nec si litem prodide-

1 Οὐκ ἀγαπῶν] Mss. ἐκ ἀμεμφῶς. Bourd.

2 Ἐν ἴσῳ ἢ κεῖσθαι τῷ φόβῳ] Angl. φόφ. mendose. patet postea verbo φόβῳ sæpius repetito. post φόβῳ adde τὰ λοιπὰ γράμματα. quæ dictiones scriptæ in margine unius Ms. sic lin. seq. & pag. 49. *Idem.* Excidit forte an aliquid, ut. ἐν ἴσῳ ἢ κεῖσθαι τῷ φόβῳ & τὰ λοιπὰ γράμματα. δίκαιον ἦν. Marc.

1 Κιν-

ἢ ἀμῶν ὑμεῖς ἐμοὶ παραλειπτέον ἐστὶν ἀδίκημάτων. ὡς εἴγε καὶ τὰ ἄλλων ἀσυκοφάντητα τότε αἱ τύλμαι, οὐδὲ παραβαίνομεν. καὶ οὐκ ἂν ἐπολέμει μάχεσθαι νῦν τὸ λάμβδα τῷ ῥῶ, διαφερίζουσιν περὶ τῆς [1] κιστήρεως, καὶ κεφαλαλγίας. ἔτι τὸ γάμμα τῇ κάππα διηνωζέτο, καὶ εἰς χεῖρας μικρᾶς δεῖν ἦρχθη πολλάκις σὺν τῷ κναφείῳ ὑπὲρ γναφάλων. ἐπέπαυτο δ' ἂν ἐκ ταὐτὸ τὸ λάμβδα [2] μαχόμενον τὸ, μόγις, ἀφαιρεμένου αὐτῦ, [3] καὶ μάλιστα παρακλῖπτον. καὶ τἄλλα δ' ἂν ἠρέμει συγχύσεως ἄρχοντος παραβάσεως. καλὸν γὸ ἔκαστον μένειν ἐφ' ἧς τετύχηκε τάξεως. τὸ γὸ ὑποβαίνειν εἰς ἃ μὴ χρὴ, λύσηλός ἐστι τὸ δίκαιον. καὶ ὁ γε τοιοῦτος ἡμῖν τὰς νόμους τύτους ἀφετυπώσας, εἴτε [4] Κάδμος ὁ νησιώτης, εἴτε Παλαμήδης ὁ Ναυπλίε (καὶ Σιμωνίδη γ' ἔνιοι τοιοῦτόν τινα τῶν τοιμηθέντων πιστῦσι) [5] ἀ τῇ τάξῃ μόνον, καθ' ἣν αἱ τροπηρείαι βεβαιῶν) διάθεσιν, τὰ πρῶτον ἔσαν, ἢ δεύτερον, ἀλλὰ καὶ ποιότητας, ἃς ἕκαστον ἡμῶν ἔχῃ, καὶ

dideritis, mihi tamen injuria lacessito negligenda erit. Atque utinam aliarum quoque literarum audacia, simul atque cœperunt leges violare, repressa fuisset. Neque enim pugnaret ad hunc usque diem λάμβδα cum ῥῶ, disceptans de his vocibus κίστηρις *pumex*, κεφαλαλγία *capitis dolor*. Neque etiam γάμμα cum κάππα certamen iniisset: neque tam sæpe ad manus fermè ventissent in fullonis officina pro voce γνάφαλα. Desiisset etiam istud γάμμα cum λάμβδα dimicare particulam μόγις *agrè* illi extorquens, imò suffurans. Aliæ etiam literæ confusionem legibus contrariam non aggrederentur. Præclarum enim est unumquemque in eo manere ordine quem sortitus est: at ea, quæ non licet, transcendere, ejus est qui jus & æquum violat. Et qui primus vobis has leges expressit, sive ille fuerit Cadmus insularis, sive Palamedes Nauplii filius (quamquam nonnulli hanc prudentiam Simonidi tribuunt) non tantùm ordine dato, per quem sedes primariæ stabiliuntur, quænam prima, quænam secunda esse debeat, definiverunt: verùm etiam qualitates uniuscujusque nostrûm, virtutesque per-

1 Κιστήρεως] Apud Atticos κίστηλις & κεφαλαργία, & litteræ invicem mutabiles λ. ρ. priorem tamen vocem neminem legisse puto. *Bourd.*

2 Μαχόμενον τὸ μόγις ἀφαιρεμένου αὐτῦ, καὶ μάλιστα παρακλίπτον] Voluit si forte Lucianus ἐπέπαυτο δ' ἂν ἐκ ταὐτὸ τὸ λάμβδα μαχόμενον τῷ γάμματι, τὸ μόγις ἀφαιρεμένου αὐτῦ, ἐκ μαγίδα παρακλίπτον. Latine dixeris, *cessant verò etiam Lambda pugnans cum Gamma, propter surreptum sibi μόγις atque id ipsum etiam surripiens* μαγίδα *sive magidem*, &c. Intelligi vult utrumque & lambda & gamma esse fures ac furari mutua. Gamma surripit μογις, quia id μόλις, rectius dicitur, sed maluêre ei Ἀττικιῶντες, μόγις: Lambda surripuit μαγίδα quia corruptione Attica, tunc μαλίδα dixere. *Marc.*

3 Καὶ μάλιστα] Locus corruptus, sed cui non medior. *Bourd.*

4 Κάδμος] Hæc de re copiosè vir clariss. Iust. Lipsi. ad Tacit. Claud. qui hæc omnia diligenter exequitur. *Idem.* Phœnix qui in Græciam litteras attulit α. β. γ. δ. ε. ι. κ. λ. μ. ν. ο. π. ρ. σ. τ. υ. his Palamedes addidit. ξ. θ. φ. χ. & Simonides Syracusanus medicus. ζ. η. ψ. ω. Cogn.

5 Οὐ τῇ τάξῃ μόνον] Mss. οὐ τὴν τάξιν μόνην, quod idem. *Bourd.*

1 Ἐπι-

δικάσεις συνεῖδον. καὶ ὑμῖν μὲν ὦ δικασταί, τὴν μείζω δεδώκασι τιμὴν ὅτι καθ' αὑτὰ δυνάσθε φθέγγεσθαι. ἡμιφώνοις δ', τῷ ἐπιζῆν, ὅτι σωθήκης εἰς τὸ ἀκούεσθαι δεῖ). πανσῶν δ' ἐγκάτου ἐνόμισαν ἴσχειν μοῖραν ὅτι τῶν πάντων, οἷς ἀδὲ φωνὴ πρόσεστι. καθ' αὑτὰ μὲν οὖν τὰ φωνήεντα φυλάσσειν ἔοικε τοὺς νόμους τούτους. τὸ δὲ ταῦ τοῦτο, ἐγὼ ἐγὼ αὐτὸ χείρονι ὀνομάσαι ῥήματι, ᾧ ὦ καλεῖται, ὦ μὲ τοὺς θεούς, εἰ μὴ ἐξ ὑμῶν δύο συμβῆναι ἀμαθεῖ, καὶ καθάπερ ὀρθῶσαι, τό τε ἄλφα, καὶ τὸ υ, οὓς ἂν ἡκέσθη μόνον. τοῦτο οὖν ἐτόλμησεν ἀδικεῖν με πλείω τοῦ πώποτε βιασθέντα, ὀνομάσαι με, καὶ ῥήμασιν ἀπελάσαι πατρῴοις, σκεδιῶξαι δ' ὁμοῦ συμβίωσιν ἅμα καὶ θεσμίαν, ὡς μηκέτι φέρειν τὴν ἄκρατον πλεονεξίαν. ὄφελε δ' καὶ κατὰ τύχην ἀρξάμενον, ἄρξασθαι λέγειν. Ἐπεδήμουν ποτὲ Κυζίκῳ. τὸ δὲ ἦν πολίχνιον οὐκ ἀνδρῶν, ἀποικία ὡς ἐπὶ πᾶν λόγος, Ἀθηναίων. ἐπηρώμην δὲ καὶ τὸ κρήτιστον ῥᾴστην, χειτόνιον τὸ βέλτιστον. κατηρώμην δὲ δὴ κωμῳδιῶν τινι ποιητῇ, Λυσιμαχος ὀνομαζόμενος, βοιώτιος μὲν ὡς ἐφαίνετο τὸν γόνον ἀνήκοντι, λαὸς μέσης δ' ἀξιώσεως τὸ Ἀττικῆς. δὴ τούτῳ δὴ τῷ ξένῳ τῶν δὲ ταῦ τοῦτο πλεονεξίαν ἐφώρασα. μέχρι μὲν γὰρ ὀλίγων ἐπεχείρει τετταρακοντὰ λέγειν λάσπερ με τὸ συγχωρηθέν μοι, σωθήσεσθαι ἅμην σωτηρίαν μοι περίσπεξεν. Et vobis quidem, judices, majorem tribuerunt honorem, quia per vosmetipsos sonum edere potestis. Semivocalibus verò secundum à vobis locum concesserunt, quia, ut audiantur, accessione vestra egent. Ex omnibus etiam literis, quibusdam sortem infimam sanciverunt, mutis scilicet & voce carentibus. Has itaque leges per vos Vocales conservari decet. Hoc vero ταῦ (non enim ipsum pejori vocabulo appellare queam, quàm eo quo nominatur, quod quidem per Deos immortales, nisi si duæ ex vobis convenissent aspectu decoræ & bonæ, ἄλφα & ὖψιλὸν, ne audiretur quidem) hoc, inquam ausumest majori me injuria afficere quàm unquam aliàs, adnitens à nominibus & verbis patriis me extrudere, simul etiam ex conjunctionibus ipsis, & præpositionibus expellere, ut perferre non ampliùs possim immanem istam avaritiam. Verùm jam dicendi tempus est, unde & à quibus injuriæ initium duxerit. Peregrinabar olim in Cybelo (id oppidulum est non injucundum, colonia, ut fama obtinet, Athenienſium) ac ducebam mecum præstantissimum Rho, vicinorum meorum optimum: divertebam verò apud poëtam quendam Comicum, Lysimachum nomine, Bœotium illum à majoribus, ut apparebat, qui se tamen è media Attica oriundum dici affectabat. Apud hunc hospitem hujus ταῦ avaritiam deprehendi. Etenim quamdiu paucis manus injecit, dicendo τεσσαρακοντὰ quadraginta excusens me cognatis literis, eam esse literarum coalumnarum consuetudinem

1 Ἐπεσον] Mss. ἐπῆσον, ἦσαι βέλτιον δ' ἐρώτων. Bourd.
2 Κυζίκῳ] Dico ad Pausan. *Idem.*
3 Πολίχνιον] Sic Iulia. Imperat. Misop. de Lutecia. Mendosè in Mss. σκολίχνιον. Idem.
4 Σωθήσεσθαι ἅμην] Desunt in Mss. *Idem.*

γεγραμμένον. ὅτι ἦ πήτεργον καὶ τὰ ἄμφια ἐπαισάμενον, ἴδιαι [1] ταυτὶ λέξεσι, καὶ εἰσὶν ἃ μοι τὸ ἄκυρον, καὶ ἃ πάνυ τι ἐδοκιμάζων ἐπ' αὐτοῖς. ὁπότε γὰρ καὶ σὺν τούτων ἀρξάμενον ἐπάλμησι καπίτεργον εἰπεῖν, καὶ κήπυρον, καὶ πίτλον, εἶτα ἀπευθριάσαι, καὶ βασίλιτλαν ὀνομάζειν, ἃ μετρίως ἐπὶ τούτοις ἀχθοιτεῦν. καὶ πίμπλαμαι, δεδιὼς μὴ τοῦ χρόνου καὶ τὰ σύγγνωτα τοῦτο τοῖς ὀνομάσῃ. καί μοι σχεδὸν Διὸς ἀθυμοῦντι, καὶ μεμνημένῳ τῶν βοηθησάντων, σύγγνωτε τὴν δικαίας ἀργῆς. ἃ γὰρ ἐκ τὰ μικρὰ καὶ τὰ τυχόντα ἐστὶν ὁ κίνδυνος, ἀφαιρεμένου τῶν συνήθων καὶ συνεχολακούντων μοι γεγραμμένων. κἀκεῖνα μὲν λάλον ὄρνεον, [2] ἐκ μέσων ὡς ἔπος εἰπεῖν τῆς κόλπου ἁρπάσαν, κἄπειτα ἀνόμασεν. ἀφείλετο δὲ μοι φάσσαν ἅμα νήσαις τε, καὶ κροσύφοις, ἁπαγορεύοντος Ἀριστάρχου. ἐξέκλασε δὲ καὶ μελιττῶν ἐκ ὀλίγας. ἐπ' Ἀττικὴν δὲ ἦλθε, καὶ ἐκ μέσης αὐτῆς ἀνήρπασεν ἀνόμους Ὑμηττὸν, ὁρώντων ὑμῶν, καὶ τῶν ἄλλων συλλήβδην. ἀλλὰ τί λέγω ταῦτα; Θεσσαλίας μὲ ἐξέβαλεν ὅλης, Θετταλίαν ἀξιῶν λέγειν, καὶ πᾶσιν [3] ἀπεκλεισμένον τὴν θάλασσαν, ἀλλὰ τῶν ἐν κήποις φοινίκων σώτλων. ὡς τὸ δὴ λεγόμενον μηδὲ πάσσαλόν μοι καταλιπεῖν. ὅτι δὲ ἀπεξήνασμαι μὴ ἐμὲ γεγραμμένα, μαρτυρεῖτέ μοι καὶ αὐτοὶ μηδέποτε ἐγκαλέσαντι τῇ ζήτει, συμφορηδὸν ἀποστάσαντι, καὶ πᾶσαν ἀφελομένῳ τὴν σμύρναν. μήτε τῇ ξύῃ, πᾶσαν δ' ἐμοὶ λειφθεῖσαν ἀδικίαν ἀνεκτὸς ὑμῖν τὸ σῶμα. Bourd.

dinem existimabam. Præterea cùm hanc vocem *πήμεργον* & similes attraheret, suasque esse diceret, erat ea res auditu mihi tolerabilis, nec me vehementer mordebat. Verùm postquam sumpto ab iis initio eò venit audaciæ, ut *καπίτεργον*, *κήπυρον* & *πίτλον* pronunciaret, deinde depositò omni pudore *βασίλιτλαν* appellaret, non parum ob hæc indignor, & stomachor, veritus ne quis etiam temporis successu *σύγγνωτα τύχης* vocet. Ac per Iovem animum mihi despondenti, atque auxiliatoribus destituto, justam iram quæso condonate. Cùm enim assuetis ac familiaribus meis literis sim spoliatus, non parvo vilique versor in periculo. Garrulam meam avem *λίσσαν*, medio quod, ajunt, sinu abreptam, *κίτλαν* denominavit. Quinetiam *φάσσαν palumbum*, cum *νήσσαις* anatibus, & *κροσύφοις merulis*, interdicente Aristarcho, eripuit mihi. Porrò non paucas *μέλισσας apes* detraxit. In Atticam etiam venit, & ex media illa montem Hymettum injustè sustulit, id vobis ipsis, aliisque syllabis cernentibus. Sed quid ista commemoro? tota Thessalia me expulit, eamque dici vult *Θετταλίσσαν*. denique me omni *θαλάσσῃ mari* excluſit: neque *σώτλοις* ipsis, *betis hortensibus*, pepercit: ut jam quod vulgò dici solet, ne *πάσσαλον palum* quidem mihi reliquerit. Iam verò quòd litera sim injuriarum patiens, vos ipsos testes appello: quæ nunquam Zeta accusârim etsi smaragdum mihi detraxerit, totaque Smyrna me privarit: Neque ipsum Xy quam-

1 Ταυτὶ] Post λέγειν in Mſ. *συνήθειαν ἅμην τὸ σοφισμα*. Bourd.

2 Ἐκ μέσων ἦν κόλπων] Hoc proverb. etiam in Achill. Tat. lib. 2. dico ad Heliod. lib. 4. *Idem*.

3 Ἀπεκλεισμένον τὴν θαλ.] Mſ. *ἀποκλεισμένα μοι τὴν θάλασσαν*. Idem

1 Ne-

δέλτα συνθήκλω, καὶ τ συγγραφέα τ τοιούτων ἔχοντα Θουκυδίδλω σύμμαχον. τί μ γὰρ μείονί μοι ῥᾳ νοσήσαι, συγγνώμη κ παρ' αὐτοῦ φυτεύσαντά μοι τὰς μυρίνας, καὶ παίσαντά με ποτὲ ὑπὸ μελαγχολίας ἐπὶ κόρης. κἀγὼ μ τοιοῦτον. τὸ γ τῶ τοῦτο, σκηπτόμενός φύσει βίαιον καὶ θεὸς τὰ λοιπά. ὅτι γ ἀδὲ τ ἄλλων ἀπέχεθ γραμμάτων, ἀλλὰ καὶ τ δέλτα, καὶ τὸ ῆτα, κ τὸ ζῆτα, μικρᾷ δεῖν παντὸς κόλκησι τὰ στοιχεῖα, αὐτοί μοι κἀλφ τι ἀδικηθῆτε γράμματος. Ἀκούετε Φωνήεντα εἰπάτω, ὃ μ δ λεγέτω, ἀφελεῖσθ μου τὴν συδελέχειαν, σιτπλέγματα ἀξιοῖ λέγειν δεῖν πάντας τοὺς νόμους; ὃ ῆτα κρίνοι, σ, ὃ τ κεφαλῆς τὰς τρίχας τίλλοι σ ἐπὶ τῷ τ κολοκυνθῆς ἐστερῆσθ; ὃ ζῆτα, τὸ συρίζειν, καὶ σαλπίζειν, ὡς μηκέτ' αὐτῷ ἐξεῖναι μηδὲ γουζεῖν; τίς ἂν τούτων ἀνασχοίτο; ἢ τίς ἐξαρκέσειε δίκη θεσμὸς τὸ ποιηθὲν τοῦτο ταῦ; τὸ γ, ἅρα εἰ τὸ ὑμᾶς φυλοντ στοιχεῖον μόνον ἀδικεῖ ἡμᾶς σ, ἀλλ' ἤδη καὶ θεὸς τὸ ἀνθρώπειον μεταβέβληκε, τυβοῦν τ τρόπον. ὁ γὰρ ἐπιτρίπτ μ αὐτοὺς κατ' ὀλίγ ῥίσεσθ πᾶς γλώσσαις. μᾶλλον γ, ὦ ὑπομένοι, μεταξὺ γὰρ μ πάλιν τὸ τῶ ἀνθρώπων παραγράψασθ ἀνέμενσε τοῦτ τ γλώσσης, ὅτι καὶ ταύτης με τῷ μέρος ἀπηλλαξε, καὶ γλῶττιαν ποιεῖ τὴν γλῶσσαν. ὦ γλώσσης ἀληθῶς νοσημα. ταῦ. ἀλλὰ μεταθησόμεθα πάλιν ἐπ' ἐκεῖνο, καὶ τοῖς ἀνθρώποις συναχθησόμεθα ὑπὲρ ὧν εἰς αὐτοὺς ἁμαρτάνει. δέδεμαι γὰρ πως φοβεῖσθ ὁ quamvis omnem συνθήκλω violarit, ipsumque Thucydidem talium quorumdam scriptorem, habeat patronum. Nam Rho meo vicino venia danda quòd ægrotarit, & meas apud se μυρίνας *myrtos* plantarit, & aliquando atra bile percitum mihi colaphum ἐπὶ κόρης *in maxillam* illiserit. Ac talis quidem ego sum. Vt verò ταῦ illud etiam adversus reliquas literas est violentum sua natura, spectemus: nec ab aliis abstinuit: verum & δέλτα, & ῆτα & ζῆτα ipsum omniaque propemodum elementa offendit. Accerse mihi elementa ab isto injuriam passa. Auscultate Vocales judices [1] Delta quid dicat. Sustulit mihi meam συδελέχειαν, & συπλέχειαν, quod legibus omnibus adversatur, vult pronunciari. Audite θ. theta ut plangat, & [2] capillos vellat eo quod κολοκυνθῆς, *cucurbita*, sibi sit adempta. Audite ζ. zeta ut conqueratur se fraudari verbo συρίζειν *fistula canere*, item hoc σαλπίζειν, *tuba canere*, ita ut jam non sibi liceat γουζεῖν, *hiscere*. Ecquis ista ferat? aut quæ pœna sat gravis erit huic ταῦ sceleratissimo! Verùm hoc non tantùm sibi cognatum genus elementorum lædit, sed jam etiam ad humanum genus transivit, hoc quidem modo. Neque enim ipsos linguis rectè ferri sinit, Imò verò, judices, interim enim res humanæ me monuerunt γλώσσης *linguæ*, quòd hujus me parte abegerit, & γλῶσσαν γλῶτταν, fecerit. ô linguæ vere vitium ταῦ! At iterum ad illud me conferam, & hominibus patrocinabor in iis in quibus adversus ipsos peccat. Nam quasi quibusdam vinculis illorum vocem tor-

1 *Delta quid dicat*] Legend. Corinthus de Attica dialecto. *Cogn.*
2 *Capillos vellat*] Gestus indolentium Homer. Odyss. *a. Idem.*

ἀπαρέτλειν αὐτῶν τῷ φωλῷ ἐπιχειρεῖ. καὶ ὁ μὲν τι καλὸν ἰδὼν, καλὸν εἰπεῖν βούλεται. τὸ δ', [1] παρεισπεσὸν, ταλὸν εἰπεῖν αὐτὸς ἀναγκάζει, ὦ ἅπασι πρόδηλον ἔχειν ἀξιῶν. πάλιν ἕτερος περὶ κλήματος διαλέγεται. τὸ δ', τλῆμον γάρ ἐστιν ἀληθῶς, τλῆμα πεποίηκε τὸ κλῆμα. καὶ ὁ μόνον μὲ τοὺς τυχόντας ἀδικεῖ, ἀλλ' ἤδη καὶ τῷ μεγάλῳ βασιλεῖ, ᾧ καὶ γῆν καὶ θάλασσαν εἶναι φασι, καὶ τῶν αὐτῶν φύσεως ἐπῆρκται, τὸ δ', καὶ τούτῳ ἐπιβουλεύει. καὶ Κῦρος αὐτὸν ὁρᾷ, τύραννόν πινα ἀπόφευκτον. ὅτῳ μὲν οὖν ὅσον ἐς φωλεὸν ἀνθρώπους ἀδικεῖ, ἔργῳ δῆπου; κλαίουσιν ἄνθρωποι, καὶ τῶν αὐτῶν τύχῃ ὀδύρονται, καὶ Κάδμῳ πολλάκις ἐπιμέμφονται, ὅτι τὸ ταῦ, ἐς τὸ ἓν στοιχεῖον γλῶττα παρήγαγε. τῷ γὰρ τούτου σώματι φασὶ τοὺς τυράννους ἀκολουθήσαντας, καὶ μιμησαμένους αὐτοῦ τὸ σχῆμα, ἐπειδὴ σταυροὺς τοιούτους ξύλα πεπήγασιν, ἀνθρώπους ἀνασκολοπίζειν ἐπ' αὐτά. ἀπὸ δὴ τούτου, καὶ τῷ τεχνήματι τῷ ποιητοῦ τῷδε ποιητοῦ ἐπωνυμίαν συμβεβλῆσθαι. τούτων οὖν ἁπάντων ἕνεκα, πόσων ἂν ἀνάτων τὸ ταῦ ἄξιον εἶναι νομίζετε; ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι δικαίως τοῦτο μόνον ἐς τὸν θεὸν τῶν πρωείων ὑπολειπτέον, τὸ τῷ χήματι τῷ αὐτοῦ τῷδε ἴσχειν. ὁ δὲ σταυρὸς εἶναι, ὑπὸ τούτου μὲν ἐδημιουργήθη, ὑπὸ δ' ἀνθρώπων ὀνομάζεται.

torquere & discerpere conatur. Proinde si quis aliquid pulchrum intuitus καλὸν dicere velit, hoc ταῦ irruens παλὸν enunciare cogit, adeò cupit in omnibus primas sedes obtinere. Rursùm alius περὶ κλήματος de palmite differit: hoc autem ταῦ (quippe ærumnosum verè est) τλῆμα fecit quod erat κλῆμα. Nec plebeios tantùm homines injuria afficit: sed jam etiam magno illi Regi, cui & mare & terram cessisse dicunt, suisque naturis excessisse, istud inquam tali regi insidiatur, quem, cùm sit Cyrus, Tyrum pronunciandum exhibet. Hunc itaquè in modum quantum ad vocem attinet, homines offendit: sed re ipsa, quomodo? Plorant mortales, ac suæ sortis vices deflent, & Cadmum sæpe diris prosequuntur, propterea quòd ταῦ in genus elementorum adduxerit. Aiunt enim [2] tyrannos ejus literæ corpus secutos, atque figuram imitatos, postea simili figura cruces fabricasse quibus homines affigerent. indeque huic sceleratæ fabricæ improbam appellationem obvenisse. Ob hæc igitur omnia quot mortis generibus dignum esse ταῦ istud censetis? Equidem existimo meritò hoc solùm ad supplicium ipsius ταῦ relinqui ut pœnam in sua illa figura sustineat, quæ sanè, ut crux esset, istius opera effectum est: & sic ab hominibus appellatur.

1 Παρεισπεσὸν] Mss. παρὲς πεσὸν. Cætera hujus dialogi interpretantur autores libri de cruce. *Bourd.*

2 *Tyrannos*] Antiquis reges tyranni sunt nuncupati. Virg. 4. & 6. Æn. *Cogn.*

TI-

ΤΙΜΩΝ, Η ΜΙΣΑΝΘΡΩΠΟΣ.

TIMON, SIVE MISANTHROPOS.

ARGVMENTVM.

Hoc Dialogo de Divitiis tractatur. Quis ſcilicet verus Divitiarum uſus ſit, & quomodo retineantur. Quibus potiſſimum obveniant, & quales reddant poſſeſſores. Occaſio Dialogi à perſona Timonis ſumpta eſt, quem Athenienſes, quòd inhumanus planè eſſet, hominumque congreſſus ac ſocietatem vitaret, imò etiam publicis malis gauderet, μισάνθρωπον appellarunt: cujus mortui quoque ſepulchrum (ut ſcribit Suidas) inacceſſum & invium factum fuit, cum mare, tanquam ipſum quoque peroſum illius inhumanitatem, inundatione eam terræ partem, ubi ſepultus erat, à reliqua abſtractam ſeclusiſſet. In quo & tale Epitaphium inſcriptum fuiſſe fertur:

Hic jaceo, vita miſeraque inopique ſolutus,
Nomen ne quæras, ſed malè tute peri.

Huic igitur Timoni ſimiles reddi & divites, videtur intelligere velle Lucianus, utpote quos divitiæ & factuoſos & inſolentes, & planè barbaros efficere conſueverunt. Fingit autem ab initio divitem fuiſſe, ſed ob liberalitatem, & quòd abſque judicio in quoſvis benignus eſſet, ad paupertatem redactum eſſe. Quam rem cùm Iupiter ex ipſius querela, qua cum illo expoſtulando, in hominum malitiam & ingratitudinem à principio invehitur, cognoviſſet, miſertus illius, eò quòd & in deos pius fuerat, & multa illis ſacra peregerat, divitem denuo facere ſtatuit, ac Plutum cum theſauro ad ipſum mittit. Qui principio ire detrectat, oſtendens illum ſua culpa pauperem factum eſſe, & cum talibus hominibus minimè perdurare ſe poſſe, atque aque odiſſe eos, ut ſordidos atque avaros illos, qui nunquam omnino ſe utantur.

Mediocritate enim utendi ſe gaudere. Atque hic locus uſum divitiarum, & quomodo conſervari eædem debeant, docet. Deinde cùm Iuppiter in ſententia perſiſteret, atque ita Plutus ducente Mercurio ad Timonem proficiſceretur, inter eundum fingitur claudicare. Ibi, interrogante Mercurio, cauſſam ejus rei reddit, quòd quoties à Iove mittatur, tarde incedat, neque videat quorſum eat, neque norit ad quos eat: quoties autem à Dite mittatur, etiam alatum eſſe. Quo figmento ſignificare videtur, improbos ac malos ſemper melioribus ſucceſſibus frui: probos autem, & à Iove dilectos, aut nunquam, aut tardè in hac vita felices ac divites fieri. Poſtremò interrogatus à Mercurio, cur deformis ac pallidus, tantopere ametur ab hominibus, reſpondet, Inſcitia, ac cæcitate illorum hoc fieri. Atque ibi cum hos, tum alios effectus ſuos exponit, quæ omnia poſtremò actione, & quaſi ipſa re comprobantur, dum Timonem ab

initio, Plutum rejicere atque aversari fingit, utpote ex paupertate modestum ac temperantem jam factum, & agnoscentem superiora mala, in quæ ex Divitiarum copia inciderat. Mox eundem acceptum cum summa cura asservare, tumidumque & insolentem, omnes alios homines vitare atque contemnere. Additis ad finem etiam Adulatoribus, scurris, assentatoribus, sycophantis, fumi venditoribus, & id genus aliis, qui ut corpus umbra, sic ipsi divitias atque fortunam comitantur.

TIMΩN.

[1] Ω Ζεῦ φίλιε, καὶ [2] ξένιε, καὶ [3] ἑταιρεῖε, καὶ [4] ἑφεσιε, καὶ [5] ἀγεραπτά, καὶ [6] ὅρκιε, καὶ

TIMON.

O IVPITER Philie, hospitalis, sodalitie, domestice, fulgurator, juramenti præses, nubicoge,

1 Ὦ Ζεῦ φίλιε] Exordium ab attonitis poëtis. οἱ συνοικοῦντες colunt τὸ Ἑφέσιον, φίλιον Φίλιον, ἐν τῇ μιᾷ τάξει Ἑταιρεῖον, ξένιον Ξένιον, ἐν ὁρκίοις συνοφανίας ἀποτίνυτε Ὄρκιον, οἱ διδύμους Γάμιον, οἱ ἀδελφεοὶ Ὁμόγνιον. Interp. Sophocl. ad Ajac. Mastig. nomina collecta ex variis Iovis officiis, de quibus alius locus dicendi. *Bourd.* Expostulat cum Iove Timon, quod hominum scelera non statim puniat, neque dignum se gerat tot honorificis & ad terrorem compositis nominibus, quibus illum insigniunt poëtæ Πολυώνυμόν hic introducitur per illusionem Ζεύς, ut apud Aristophanem in Pluto Mercurius, qui se σφραγῖδα, ὄλιον, ἐμπολαῖον, ἡγεμόνιον, & aliis item appellationibus venditat Carioni. Deus licet unus sit, tamen varia nomina fortitus est ab affectionibus variis, inquit Aristoteles, vel quisquis auctor, in lib. de mundo. Et Seneca lib. 4. de beneficiis cap. 7. *Quoties voles, tibi licet aliter hunc auctorem rerum nostrarum compellare. Tot appellationes ejus possunt esse, quot munera.* Cum enim de uno Deo convicti essent οἱ θεοκτίσται, neque id negare possent, ipsum Iovis nomine coluerunt, quem propter diversa ejus officia & beneficia, diversis item nominibus designarunt, ut quem totum comprehendere nequirent, per partes, vel ut Maximus apud Augustinum loquitur, *membratim* colere viderentur. Hinc φίλιος dicitur, quod amicitiæ præsidet. Interpres Græcam vocem retinere maluit, quæ tamen in Latina versione reddenda erat. Quidam *amicitiæ præsidem*, alii Plautina voce *amicabilem* interpretati sunt. *Barlaus.*

2 Ξένιε] Ξένιος est sive hospitum vindex, si quando hospitii jura violantur. De quo Virgilius 4. Æneid. *Iupiter hospitibus nam te dare jura loquuntur.* Iupiter Xenius apud omnes fere gentes colebatur, præsertim apud Scythas, ubi piaculum maximum ducebatur, hospitium violare *Idem.*

3 Ἑταιρεῖε] Ἑταιρεῖος idem vocatur. q. d. sodalitii juris disceptator, vel sodalitii præses, ὁ ἔφορος τοῦ ἐν τῇ ἑταιρείᾳ κοινωνίας, ut tradit Eustathius, cui Iasonem cum Argonautis sacra fecisse dicitur, ut testis est Athenæus lib. 6. itemque Hesychius, qui ipsum ait in Creta comprimis cultum fuisse. *Idem.*

4 Ἑφέσιε] Ἑφέσιος appellarunt, quod procurator, dominus & assertor sit eorum, qui ejusdem tecti, septi vel laris sunt participes. nam ἑφέσιος θεὸς interpretantur ὁ ἐφ' ἑστίᾳ, penates. ἑστία focus est, cui originem dant ab ἕζω, sedeo, quod ad focum sedetur plurimum. *Idem.*

5 Ἀγεραπτα] Ἀγεράπτης poeticum est vocabulum, idem quod ἀγεραπαιῶν, fulgurator, quasi ὁ συναγείρων τὰς ἀγερατας, fulgura & coruscationes congregans, ut exponit Hesychius. Tradit Appianus in Syriaco: cum à Seleuco Seleucia urbs conderetur, quæ ad mare vergeret, fulgure ictam fuisse, fulgurque ipsum

νεφεληγερέτα, καὶ ἐρύγδουπε. καὶ ἐπὶ σεαυτοῖ [1] ἐμπεφυτευμένοις πειναλέοις, [2] καὶ μεγίστοις ὀπισθοπλατείοις τοῖς μέτροις, τότε γὰρ αὐτοῖς πολυώνυμος καὶ ὑψηρεφὴς [3] τὸ πίπτειν δὲ μέτρῳ, καὶ ἀνακαλυπτοῖς τὸ κεχηνὸς καὶ ῥυθμῷ, [4] τῷ σοι νῦν ἡ ἐρασμιόχορος [5] Πῶς σοι νῦν ἡ ἐρασμιόχορος

coge, grandistrepe, & siquod aliud tibi cognomen attonitæ poetæ tribuunt, maximè quum hærent in versu (Nam tum illis multi nominis factus, carminis ruinam fulcis metrique hiatum imples) ubi tibi nunc magnicre-

ipsum Deum creditum, solitosque mortales choreas ducere, ipsumque fulgur hymnis & canticis prosequi, quoties cælum fulgeret. Hinc *Jupiter fulgur* apud Festum. *Barl.*

6 Ὁρκίε] Ὁρκίος nomen accepit quod jurisjurandi sit arbiter, vel is per quem homines jurant. Scribit Pausanias, quod & Cuiberius refert, in Olympiæ ἐκκλησιαστηρίῳ, h. e. loco ubi Elicnsium Senatus cogebatur, Iovis simulacrum fuisse, quod utraque manu fulmen continebat, quasi ultorius omnino fulmine, qui falleret juramentum. De cæteris nominibus vide quæ ad hunc locum breviter notavit *Bourdelotius*, & ante eum Cognatus. *Idem.*

1 Ἐμπεφυτευμένοις] Pro eodem Lucianus dixit, ἐμπεδεσγυαλώσει, in Icaromenippo. Consule Aristotel. analyt. poster. lib. 2. ubi sententiam refert Pythagoreorum de mentibus tonitru motis & insanientibus. *Idem.*

2 Καὶ μεγίστοις ὀπισθοπλατείοις τοῖς μέτροις] Epitheta non semper ἐκ τῶν δέοντος, sed pedamenti ἕνεκα & tormenti tantum loco adhiberi a poetis, præter Plutarchum observavit etiam Eustathius. Sic Homerus non raro Iovem vocat νεφεληγερέτην, cum serenus est, & ἀστεροπητὴν, cum ad Æthiopas comessatum abit, vel amoribus indulget. In Odyss. Penelopæ tribuit χεῖρας παχείας i. e. *manum robustam*, præter decorum & ἀνιστορήτως, quam 3. Iliad. Menelao affcribit, ἐκ τοῦ ὀφθαλμικοῦ, ut recte animadvertit Græcia nostræ πρόλημμα D. Heinsius in *suis* ad Hesiodum *observationibus*. *Idem.*

3 Τὸ πίπτειν δὲ μέτρῳ.] Festive Iovi tribuit, quod nominibus ejus competit. πίπτειν, fulcio, sustineo, ῥηγίζω. aptum vocabulum ruinæ. Sic Propertius dixit: *positas fulcire ruinas*. At si principes poëtas tam libere taxat Lucianus quod epitheta nonnunquam adhibeant propositæ rei parum convenientia, quid dicturus esset de nostratibus non dicam poëtis, sed poëtastris, qui ut versuum suorum ruinam fulciant, & hiatum expleant, nescio queis vocibus utuntur obsoletis barbaris, & affatitiis, quæ non magis argumento congruunt, quam vetus panniculus novæ veli, vel crocoton feli, ut proverbio dicitur. *Idem.*

4 Τὸ ἀκίνητον τῷ μέτρῳ.] Proprie ῥυθμὸς dicitur illa ἄρσις & θέσις eorum qui pede & manu plaudunt. Vnde translatum ad pedes metricos. μέτρον a metiendo nomen habet, estque certa & definita pedum compositio. Differunt igitur ῥυθμὸς & μέτρον, quod ῥυθμοὶ, numeri, spatio temporum constant, μέτρα etiam ordine: alterum quantitatis est, alterum qualitatis. hinc Aristophanis Scholiast. πατὴρ μέτρων ῥυθμὸς, in Nebul. Vide Iul. Scaliger. de arte poetica lib. 2. cap. 6. Cadere dicitur versus, cum non recte pedibus suis incedit, vel in fine claudicat, ut tibicine opus habeat, quod fulciatur: hiare, cum pars aliqua deficit, aut debita dimensione non constat, aut crebra vocalium inter se fit concursio. χασμῳδίαν vocant Grammatici, hoc est, metri compositionem hiulcam. *Idem.*

5 Πῶς σοι νῦν ἡ ἐρασμιόχορος ἀστραπὴ] A circumstantiis indignationem movet Timon. Interrogatio negationis vim habet. ἐρασμιόχορος. Vox poetica, quasi λίαν σμαραγοῦσα, id est, ἠχοῦσα. Iovis epitheton alibi, hic fulguris, quatenus tonitrum efficit. Differt fulgur à fulmine secundum Philosophos, quod fulmen fiat, quando multus ac tenuis ventus seu spiritus, nempe calidus & siccus, ex

γὰς ἀσραπὴ, καὶ ἡ [1] βαρύβρεμος βροντὴ, [2] καὶ ὁ αἰθαλόεις, καὶ ἀργὴς, καὶ σμερδαλέος κεραυνός; [3] ἄπαυδα γὰρ τούτων [4] λῆρος ἤδη ἀναπέφηνε, καὶ [5] καπνὸς ποιητικὸς

crepum fulgur, gravifremum tonitru? ubi ardens, candens, ac terrificum fulmen? Nam hæc omnia jam nugas esse apparet, fumumque poëticum, nec omnino

nube, cui incluſus, à frigore exprimitur, magnoque fragore nubem perrumpit, & in terram decidit, cum fulgur tantum in aërem diſpergatur & conſumatur: adeoque nonnunquam fiat ſine tonitru. Pulcre Seneca: *Eodem modo fit fulgur, quod tantum ſplendet: & fulmen quod mittitur: ſed illi levior vis, alimentique eſt minus, & ut breviter dicam: fulmen eſt fulgur intentum.* Barl.

1 Βαρύβρεμος βροντὴ] Eſt enim tonitrus, ut Philoſophus docet lib. 2. Meteor. cap. 9. nihil aliud, quam fragor vehemens ab exhalatione igneſcente, dum nubem rumpit, excitatus, ut videre eſt in bombardarum noſtrarum exploſione. Nam horrendus ille ſonus cietur à flamma ex angultia tubi erumpente in liberiorem aëra, magnaque cum violentia diſcerpente eum ac propulſante. *Idem.*

2 Καὶ ὁ αἰθαλόεις] Iovi fulmen tribuitur triplex propter triplicem fulminis naturam & affectum, quod eſt penetrare ac diſcutere res contactas: offuſcare ſeu denigrare: & eaſdem incendere vel inflammare. Alii propter triplicem materiam ex qua conſtat, nempe calido ſicco, ex vapore calido humido, & ex illdem præterea incenſis. hinc Poëtæ Iovis telum trifidum ſive triſulcum eſſe dixerunt. Ariſtoteles tamen duo tantum ponit fulminum genera, Homerum imitatus, quem & hic ſequitur Lucianus. κεραυνὸν αἰθαλόεντα vocat fuliginoſum ab atrore, quo res imbuit contactas αἰθάλη enim fuligo. Φολόεις alio nomine appellatur. Sic auctor de mundo. Τῶν δὲ κεραυνῶν οἱ μὲν αἰθαλώδεις, φολόεντες λέγονται. Alterum fulminis genus ἀργῆτα, à candore vel velocitate nomen accepit. ἀργὸς enim albus, velox. quanquam à candore potius ſic dici putem. Plinius *clarum* appellat, quod flamma lucente & digeſtæ ſubtilitatis omnia penetrat, ſeque per omnes venas inſinuat & acerrime urit. Teneris tamen & rarioribus parcit, quia non inhæret, ac ita citius quam poſſit amburere, ſe per poros transfundit, ut cum loculis integris & illæſis liquatur aurum. mora enim aliqua opus eſt ad urendum. Sic philoſophus: οἱ δὲ ταχέως, inquit, διάπτοντες, ἀργῆτες λέγονται. i. quæ raptim tranſmittuntur fulmina, celeriterque provolant, Argetes vocantur. Σμερδαλέος. Adjunctum fulminis, quod ſit καταπληκτικὸν ſeu terrificum. Docet id Petronius Arbiter: *Primus in orbe Deos fecit timor: arduus celo Fulmina cum caderent diſcuſſaque mania flammis Atque ictus flagraret Athos.* De Cæſare Caligula numinum alioquin ſuorum contemptore refert Suetonius, quod ad minima tonitrua & fulgura caput obvolvere; ad majora vero proripere ſe e ſtrato, ſub lectumque condere ſoleat. Homericis hic epithetis jocoſe utitur Lucianus ad illudendum Iovi. *Idem.*

3 Ἄπαυδα γὰρ τούτων ἤδη ἀναπέφηνε] Continuatio ſuperiorum ad ἐξαπίνης Iovis ejuſque poteſtatis inſtituta. Pari indignatione Iovem affatur Dido apud Maronem Æneid. 4. *Adſpicin hæc? an te Genitor cum fulmina torques Nequicquam horremus? cæſique in nubibus ignes Terrificant animos & inania murmura miſcent?* q. d. abſit, ut inanias eſſe credamus. At Ariſtophanes ex perſona Socratis Iovem ludificans Comica ſcurrilitate βροντὰς ejus appellat κορδάκας, in Nub. *Idem.*

4 Λῆρος] Vox ea non convicitatoria eſt, ſed παιδολογίαν & inania verba deſignat. hic pro re frivola & nullius momenti accipitur. *Idem.*

5 Καπνὸς ποιητικὸς] Καπνὸν ποιητικὸν ſive fumum poëticum appellat, vana & magnifica Poëtarum figmenta. Perſius Sat. 5. *Non equidem hoc ſtudeo, bullatis ut mihi nugis Pagina turgeſcat dare pondus idonea fumo.* Quid ſit *fumos vendere*, & *fumos effundere* norunt vel prætextati in ſcholis. Athenis vulgo καπνοὶ appellabantur

ἀπχυᾶς, [1] ἔξω δ' παπάγω τ' ὀνομάτων. [2] τὸ δ' ἀοίδιμόν σε, [3] ἐκηβόλον ὄπλον, κοὐ [4] σοὶ χείρων, οὐκ οἶδ' ὅπως τελέως [5] ἀπίσθη, [6] ψυχρόν ἐστι, μηδὲ ὀλίγον [7] σπινθῆρα ὀργῆς κατὰ τ' ἀδικούντων ἀφυλάκτου. [8] δεδοῖκα γὰρ τ' ἐπορκεῖν τις ἐπχειρούντων [9] ὅλον θρυαλλίδα φοβηθείη ἂν, ἢ

no quicquam præter nominum ſtrepitum. Sed decantatum illud tuum telum eminus feriens, & promptum, neſcio quomodo penitus extinctum ſit, & frigidum, & ne minimam quidem ſcintillam iræ contra nocentes aſſervarit. Itaque quivis ex his, qui pejeraturi ſunt, citius extinctum ellychnium metuerit, quàm flam-

tur doſontes & pollicitatores magni. fumus enim initio magnum quid eſſe videtur, ſed ſtatim evaneſcit, nihilque intus ſolidi habet. *Barl.*

1 Ἔξω παπάγω] Imperfecta oratio, in qua deſideratur aliquid, ἀδύνη, vel ἀδύ πλλο. recte ſupplevit interpres. *Nec omnino quicquam præter.* Per παπάγω τ' ὀνομάτων, nomina intelligit ſonora & grandia, non exilia aut vulgara ψόφον ῥωμάτων dixit item Ariſtophanes in Ranis, verba μεγαλόφωνα & terroris plena. *Idem.*

2 Τὸ δ' ἀοίδιμόν σε] Pergit extenuare Iovis arma Timon. ὅπλον ἀοίδιμον. Sic vocat fulmen à poetis decantatum & celebratum. Vox etiam proſæ ſcriptoribus uſitata. *Idem.*

3 Ἐκηβόλον] De fulmine hic uſurpatur, παρὰ τὸ ἑκαθεν βάλλειν, quod eminus jaciatur, vel ut Virgilianis utar verbis: *celſo Genitor quæ plurima cælo Dejicit in terras.* Alias epitheton eſt Apollinis i. e. Solis, qui ἑκηβόλος appellatur, quod radios è longinquo in terras demittat, reſque omnes ex immenſo intervallo moveat & operetur: vel quod vaticiniorum ſit præſes, à βάλλω, pro συμβάλλω, conjecto. *Idem.*

4 Πρόχειρον] Quod hominum impietate motus Iupiter præ manibus ſemper & quaſi in promptu habet: ſecundum illud Horat. l. 1. od. 3. *Neque per noſtrum patimur ſcelus Iracunda Iovem ponere fulmina.* Idem.

5 Ἀπίσθη] Indefinitum β. quod ſicut præteritum in paſſiva nonnunquam ſignificatione accipitur, pro, *extinctum eſt.* Idem.

6 Ψυχρόν] Id eſt, ἄπυρον, ex conſequenti. Extincta frigent. *Idem.*

7 Σπινθῆρα ὀργῆς] Debebat dicere πυρός. Feſtive & κατ' ἐπανάστασιν iræ Iovis transſcribit, quod fulminis eſt proprium. σπινθὴρ, ſcintilla, quod ex Græco, quaſi ſpintella verſo π in κ, Ionum more, ut docet Caninius. *Idem.*

8 Θάρσος γὰρ τῷ ὀμνύειν] Dictus Iupiter ὁρκίῳ, quod jurisjurandi arbiter ſit ac vindex. hinc perjuros fulmine ſuo ferire ac necare creditur. Quod cum non illicò fiat, Iovem vel cæcutire, vel fulmen ejus extinctum putant, imo ad atheiſmum prolabuntur, mundumque ex fortunæ arbitrio ſurſum ac deorſum volvi credunt. Sic Iuvenalis ſat. 3. *Sunt qui in Fortunæ jam caſibus omnia ponant, Et nullo credunt mundum rectore moveri, Atque ideo intrepidi quæcunque altaria tangunt.* Verum legendus hic eſt Plutarchus, ἀλλὰ τῷ θείᾳ βραδύτητι τιμωρεῖσθαι. Vtcunque Deus pœnam differ, non tamen eam aufert, ſed tarditatem ſupplicii gravitate compenſat. Piè Tibullus: *Ah miſer & ſiquis primo perjuria celat, Sera tamen tacitis pœna venit pedibus.* Idem.

9 Ὅλον θρυαλλίδα] Copioſe de hac voce doctiſſimus Chriſtia. ad veſp. Ariſtoph. **Pollux.** *Bourd.* Iovis fulmen ellychnio comparat extincto frigidoque, quod vim nullam habet amplius nocendi, q. d. brutum fulmen. ἴολον Suidas tradit eſſe, τὸ εἰς πλῶ ἐν λειπόμενον, ſumptâ tralatione à cibis, qui in ſequentem auroram ſive diem relicti ſaporem ac vim ſuam amittunt, fiuntque inutiles. Sic jus heſternum Græci vocant ἴολον ζωμὸν, & ἴολοι ἄρτοι ſunt panes pridie facti. nam ut rectè notat Caſaubonus ad Athenæum lib. 3. ἴολα dicuntur omnia,

τῷ Ϛ [1] παυδαμάτορϛ κεραυνῷ φλόγα. [2] Ὅπω δαλόν τινα [3] ἐπαναϲείναϲ δοκεῖϲ αὐτῆϲ, ὡϲ πῦρ μόν, ἢ καπνὸν ἀπ' αὐτῆϲ μὴ δεδιέναι. μόνον ϑ τοῦτο οἴεϲϑ [4] ἀπολαύειν Ϛ τραύματοϲ, ὅτι ἀναπλησθήσονϑ ὁ ἀσϐόλου. ὥϲτ ἤδη ϒὰϱ πῶϲ σοι κομᾷ ὁ Σαλμωνεύς

flammam fulminis cuncta domantis: ita titionem quempiam in ipsos vibrare videris ut nec ignem, nec fumum ex ipso manantem pertimescant: sed hoc solum ex vulnere putent sibi inferri nocumentum, ut fuligine compleantur. Quibus rebus factum est, ut jam [5] Salmoneus tibi

quæ desierunt esse in ἀκμῇ novitatis. Vnde M. Tullius δαλὸν vocat librum, qui primam novitatis gratiam amisit. *Barl.*

1 Παυδαμάτορϛ κεραυνὸν] Παυδαμάτωρ κεραυνὸϲ fulmen *omnia domans*. Sic Professor Salmuriensis. Erasmus, *omnia necans*, quod angustius est, cum non ad animata solum, sed & inanimata sese corpora extendat fulminis efficax vis. Neque enim homines vel pecudes tantum in cineres redigit, quorum exempla legere est apud historicos, sed insuper durissima quæque, ut quercus, lapides, & metalla dissipat, liquefacitque Seneca lib. 1. Nat. quæst. cap. 52. *Valentiora quæ resiliunt, vehementius dissipat: cedentia nonnunquam sine injuria transit.* Cum restrictione tamen accipiendum hoc nomen παυδαμάτωρ. Sunt enim nonnulla, in quæ potestatem non habeat fulmen, ut in laurum ac ficum: in vitulum marinum: in aquilam, in hiænam, in homines dormientes & alia, de quibus videndi Plinius, Plutarchus, Suetonius: e recentioribus item Brodæus lib. 3. Miscell. *Idem.*

2 Οὕτω δαλόν τινα] Alia similitudine utitur, qua Iovis potentiam elevat, cum titioni attimulat fulmen ejus, unde hoc tantum formidant perjuri, ne fuligine compleantur, δαλὸϲ, titio, ξύλον κεκαυμένον Hesychio, παρὰ τὸ δαίϲϑαι, ἤγουν καίϲϑαι. plures vocabuli notiones ibidem vide. *Idem.*

3 Ἐπαναϲείναϲ δοκεῖϲ] In media significatione pro sublata manu intentare fulmen, vel sublatum fulmen dextra vibrare. Sic & Ἔχϱηϲ κεραυνὸν ἐγκυλίμῳ apud Athenæum introducitur, hoc est, sublimi manu fulmen tenens, & quasi jam jam vibraturus. Gestum habitumque Iovis fulminantis exprimit Timon. *Idem.*

4 Ἀπολαύειν τῷ τραύματοϲ] Huic loco τὸ τραῦμα minus videtur convenire, cum ἀπόλαυϲιϲ seu fuligitis fiat mentio, quare lego καύματοϲ id est *adustione*, quomodo fulmen & fulgur adurere, ustulare dicuntur, ita ante dixit φλόγα κεραυνοῦ. G. Cuperus Observ. l. III. c. 2. *Almeloveen.*

5 *Salmoneus tibi sit*: Æoli filius, de quo Virg. 6. Æn. *Corn.* Quàm merito ab hominibus nefariis contemnantur Iovis fulmina & tonitrua probat exemplo Salmonei. Fuit Salmoneus Æoli filius, non regis ventorum, inquit Servius, sed alterius, qui apud Elidem regnavit, qui cum regia Majestate contentus non esset, conatus est se Deum suis ostendere, & fabricato æneo ponte sublimi, adeo ut Elidis partem desuper regeret, sub eo agitabat currus ad imitanda tonitrua: & in quem jaculatus esset facem, eum jubebat occidi, ob quam superbiam Iupiter iratus illum vero fulmine ad inferos deturbavit. De quo Virgil. 6. Æneid. *Vidi & crudeles dantem Salmonea pœnas, Dum flammas Iovis & sonitus imitatur Olympi.* Verum omittis poëtarum figmentis, fuit Salmoneus, ut Eustathius tradit Odess. λ. insignis mechanicarum operarum artifex, qui βϱοντεῖον ad imitanda cæli tonitrua dicitur excogitasse, vas scil. ingens mugitum illum tonitrui per calculos immissos exprimens, cujus etiam meminit Aristophanis interpres, in Nebul. Produnt item historiæ, Archimedem Syracusanum fulgurationes quasdam igniyomas per specula edidisse. Idem Eustathius commemorat peritum,

[1] ἀνθρωπίσκον ἐπάλμῃ, [2] ἢ πάνυ τοι ἀπίθανον ὦν, ὡς ὅτου [3] ψυχρὸς τὼ ὀργὴν Δία, θρασυάρχης ἀνήρ, καὶ [4] μεγαλαυχόμενος. [5] πῶς γάρ, ὅπου γε κεφαλῆς [6] ὑπὸ μανδραγόρου

tibi ſit auſus etiam obtonare: neque id admodum ab re: quippe adverſus Iovem uſque adeò frigidum, vir ad facinora fervidus, audaciaque tumidus. Quidni enim faciat, ubi tu perinde ac ſub

ritum quendam mathematicum adjumento machinæ inimici ſui ædes, non aliter quam terræ motu vibratas, concuſſiſſe fulguritoſque quoldam radios in illum diſtrinxiſſe, ut confeſſione inimici & ἐποπτῶν, & πεπαιδευμένων dictus fuerit Neptuni Ioviſque, illius terræ quaſſatoris: hujus fulguratoris epithetis. Quod de Anthemio intelligendum putant, quem ſcribit Agathus hiſtor. lib. 5. domum Zenonis vicini ſui æmula motus terræ concuſſione per diſpoſitos certis locis tubulos perculiſſe. Cum Salmoneo confert Gilbertus auctorem illum (monachus fuiſſe perhibetur in Germania) qui bombardæ & pulveris nitrati ulum primus invenit, quod inventum, utut alii ſumme neceſſarium atque utile in bello ducunt, ad arces ſcilicet latronum expugnandas: alii tamen & forte rectius Satanicum plane & perniciouſiſſimum eſſe judicant. Quæ enim quæſo animi virtus? quod corporis robur? qui æſtus & ſtratagemata ingenioſa nunc locum habeant, ubi machina illa globis ferreis ſaxiſve oppleta diſjicit omnia, & uno ſæpe ictu centum aut ducentos homines in acie conſtitutos, quamlibet armatos è medio tollit. *Barl.*

1 Ἀνθρωπίσκον] Dixiſſet Atticus ſcurra ἀνθρωπάριον, ut qui Iovis tonitrua per jocum κεραύνους vocabat. *Idem.*

2 Οὐ πάνυ τοι] Nec immerito hoc à Salmoneo factum aſſerit argumento à contrariis deſumto. Lentitudini Iovis opponit Salmonei fervorem; & projectam ejus audaciam, illius timiditati. *Idem.*

3 Ψυχρὸς τὼ ὀργὼ] Ejuſmodi hominem ἄνθρωπον vel ἀνάγωγον vocant Græci, lentum ſive iræ vacuum, de quo Plutarchus in lib. περὶ ἀοργησίας, & Ariſtotelis 2. Ethicorum. Opponitur ei θερμοπρόσωπος, qui ad facinora perpetranda fervidus eſt & præceps. Xenophon ἀνίατον & μεθυσθύμον appellat. Sic & θερμὸν ἄγριον apud Ariſtoph. facinus audax & temerarium, q. d. calidum magis quam callidum. Θρασυμήδης eadem de cauſſa vocatur Salmoneus a Pindaro, in Pyth. Oda 4. *Idem.*

4 Μεγαλαυχόμενον] Id eſt, non tantum audacia tumidus & elatus, ſed de magnis etiam rebus ſeipſum jactans. Utriuſque ſignificationis exempla vide apud Budæum in Comment. pag. 356. edit. Stephan. *Idem.*

5 Πῶς γάρ] Socordiæ crimen Iovi improperat ac ſominolentiæ. πῶς γάρ; concisa loquendi formula ſed elegans. In reſponſionibus aſſenſionem ſignificat, quidni enim faciat? q. d. jure optimo id facit. *Idem.*

6 Ὑπὸ μανδραγόρᾳ] De hoc Proverb. parœmiogr. de Mandragora, Dioſcorid. Heſych. *Bourd.* Mandragoræ ſomnifica vis ineſt. Plin. lib. 15. Dioſcorid. indicat radicem decoctam lumi adverſus inſomnia. Demoſthen. Philipp. 4. & Iulia. in epiſt. *Cogn.* Ita vertit Eraſmus, bene ſecundum vulgatam lectionem, male ſecundum rationem. Henricus Stephanus in voce Μανδραγόρας videtur legiſſe ὑπὸ μανδραγόρου, non multo melius. Faceta ſatis eſt ſententia verſionis Eraſmi, qui mandragoram herbam lactucæ non abſimilem, ut ex Theophraſto & Plinio patet, in arborem umbram dormientibus facientem transformat. Certe non ita ſcripſit, non ita intellexit Lucianus. Lege meo periculo: ὑπὸ Μανδραγόρᾳ, id eſt, *poſt mandragoram ſumptam*, vel *poſt mandragoræ potionem*. Sic & ad eundem ſenſum infra in Domoſthenis encomio pag. 908. οἷον ἐκ μανδραγόρου πεπωκότας, id eſt, *à mandragora potu vel eſu*. Sic etiam loquuntur medicorum filii, ὑπὸ πλησμόνης, ὑπὸ φαρμάκου, id eſt, *ſtatim poſt repletionem, ſtatim poſt*

δραγόρᾳ κῳδύδεις; ὃς ὅτι τῶν ἐπιορκούντων ἀκούεις, [1] ὅτι τοὺς ἀδικοῦντας ἐπισκοπεῖς. [2] λημᾷς ἢ, καὶ [3] ἀμβλυώττεις περὶ τὰ γιγνόμενα, καὶ [4] τὰ ὦτα σκληκώφωσας, καθάπερ [5] οἱ παρηβηκότες. [6] ἐπὶ

sub mandragora dormis? qui neque pejerantes audias, neque flagitiosos observes: sed cæcutias lippitudine, & hallucineris ad ea quæ fiunt, aureſque tibi obſurduerint, quemadmodum iis qui ſenio confecti torpent. Quando-

pharmaci potionem. Mandragoram vero eſſe ναρκωτικὸν φάρμακον, & ſomnum inducere notum eſt vulgo. *Palmerius.* Proverbialis eſt locutio. Mandragoræ vis ineſt ſomnifica, ob inſignem ejus frigiditatem, quam herbam Pythagoras ἀνθρωπόμορφον vocat, quod radix ejus imitetur hominis formam. quod tamen negant recentiores Botanici, idque ex aliis plantarum radicibus confictum eſſe ajunt. Sunt qui non plantam, ſed animal in terris vivens eſſe crediderint, ideoque dextre evellendum eſſe docuerint, cum & conceptum in utero perficere & divitias conferre putarint, quam opinionem merito refellit Matthiol. in Dioſcoridem lib. 4. & 6. itemque Lemnius lib. 4. de occult. Naturæ miraculis, cap. 10. Vide inſuper Nicand. & Grevinum cap. 23. lib. de Venenis. Heſychio exponitur εἶδός τι βοτάνης οἰνικὸν ἢ ὑπνωτικόν. Hinc qui ceſſant in officio, *multam mandragoram bibiſſe* dicuntur. Vtitur eodem loquendi genere Demoſthenes in Philipp. 4. & Iulianus Cæſar in Epiſtol. At quanto rectius quam Timon, de ſummo Numine pronunciat regius Pſaltes: ὁ νυστάζῃ, inquit, οὐδὲ ὑπνώττῃ ὁ φυλάσσων Ἰσραήλ, *non dormit neque nictat, qui cuſtodit Iſrael.* ubi λιτότης in verbis occurrit & ἀνθρωποπάθεια, q. d. Deus noſter promptus eſt ad opem ſuis ferendam, non mandragoram bibit aut grana papaveris, ut altum dormiat, *Barl.*

1 Οὔτε τοὺς ἀδικοῦντας] In genere ſic vocat flagitioſos. Eſt enim ſcelus omne *adikia* quædam & iniqua actio ſeu juris violatio, ut contra virtus omnis juſtitia. hinc apud Demoſthen. ut obſervat Budæus, τὸ ἀδικεῖν fere accipitur, pro perperam & ſceleſte agere. Et Caſaubonus ad Athenæum, ἀδικίαν pro impudicitia & aliis item flagitiis accipi, non ſemel obſervavit. *Idem.*

2 Λημᾷς ἢ] Amplificatio eorum quæ ſupra dixit. Non ſolum dormitare ait Iovem & veterno quodam corripi, ſed cæcutire etiam præ lippitudine, eoque minus perſpicacem eſſe in negociis obcundis. λημᾷς ἢ. *cæcutis lippientium more.* λῆμα pro quo Atticis γλῆμα addito γ, proprie humor eſt in oculis concretus, unde lippitudo naſcitur, ἀπὸ τῆ λύειν, ut volunt, quod eſt videre, & μὴ particula privante, quod ejuſmodi lacrymæ oculos occupantes viſui officiant. Quæ cum in ſcribus majores lemas faciant, hinc ſatis audacter κολοκύνταις λημᾶν dixit Ariſtophanes, in Nub. & χύτραις λημᾶν, Lucianus in opuſc. πρὸς ἀπαίδευτον, hoc eſt, cucurbitas vel ollas lippire, quoties aliquem ſignificare volunt plane cæcutientem aut ſtupidum. *Idem.*

3 Ἀμβλυώττεις] *Obtuſum vides* ἀμβλὺς enim obtuſus, hebes, quod ad ἀκαλλὲς refert Euſtathius. proprie de ferro uſurpatur, cujus acies obtuſa eſt. transfertur ad aciem oculorum. hinc ἀμβλυωπία pro *hebetatione oculorum* apud Hippocratem & Galenum, quâ non tota lux perit, ſed hebeſcit, quæ hebetatio ex aliqua incerta cauſſa provenit toſtibus medicis. *Idem.*

4 Τὰ ὦτα σκληκώφωσας] Deeſt præpoſitio κατὰ. ad verb. *exurdatus es auribus*, vel *aures tuæ exurdatæ ſunt*, vel *exurduerunt.* κωφὸς dicitur, cui auditus eſt vitiatus: item mutus. Heſychio, ὅτι κωφῶν, ὅτι ἀκούων. quia quiſquis à nativitate ſurdus eſt, etiam mutus ſit neceſſe eſt. Vide Aphrodiſ. lib. 1. Problem. διὰ τί οἱ ἐκ γλυκυτῆς κωφοὶ ἢ ἄλαλοι; quæſt. 138. *Idem.*

5 Οἱ παρηβηκότες] Recte interpres, *qui ſenio confecti torpent*; vel potius, *qui ſo-*

νέος γε ἦν, καὶ [1] ὀξύθυμος ἂν, καὶ [2] ἀκμαίῳ τῷ ὀργῇ, πολλὰ καὶ τὰ ἀδίκων, [3] καὶ βιαίων ἐποίεις, καὶ [4] ἐνίοτε ἦμες τότε πρὸς αὐτὰς εὐσχολίαν, ἀλλ' ἀεὶ συνῆγες πάντας ὁ κεραυνὸς ἐπ', καὶ [5] ἡ αἰγὶς ἐπεσείετο, καὶ ἡ βροντὴ ἐπεβρόμα, καὶ ἡ ἀστραπὴ συνεχὴς [6] ἦν τε εἰς ἀκροβολισμόν, ὥστε καὶ τρέμειν. [7] οἱ σεισμοὶ δ', καὶ

doquidem cùm juvenis adhuc esses, acrique animo, & vehemens ad iracundiam, permulta in homines maleficos & violentos faciebas: Neque tum unquam cum illis inducias agitabas, sed perpetuò fulmen erat in negocio, & ægis concutiebatur, obstridebat tonitru, fulgur continenter jaculorum in morem densissimè ex edito loco devolantium torquebatur, terræ quassationes cri-

florentes annos egressi in senectutem vergunt. Sic usurpatur apud Thycydidem, ὅσοι δὲ παρῆκαν, id est, *consenuêre*, ut bene interpretatur Budæus, non, ut Valla, *ætate processissis*. Senibus enim visus obtusior, viresque corporis minus excitatæ vegetæque esse solent. *Barl.*

6 Ἐπὶ νέῳ γε ὄντι] Argumentatur ab anteactis. Instituitur hic egregia collatio Iovis olim juvenis ac strenui: & ætate jam deficientis sive ignavi. Quæ omnia Rhetorum more amplificat Timon per exclamationem, q. d. quantum mutatus es ab Iove illo juvene, acri & actuoso, nunc te nescio quis languor & veternus habet. *Idem.*

1 Ὀξύθυμος ἂν] Præceps animi, impatiens iræ, cerebrosus. Sic eum sæpe introducit Homerus. Id autem pueris seu juvenibus proprium est, quos propterea θυμικὸς & ὀξυθύμους appellat Aristoteles Rhetor. 2. Et ab ejusmodi hominibus minus sibi metuendum esse docet, quam ab iis, qui mites dissimulatoresque sunt hostes. Vide Philosophum Eth. Nicomach. lib. 4. cap. 5. ubi τοὺς ὀξυθύμους & ἀκροχόλους distinguit ἀπὸ τῶν πικρῶν & χαλεπῶν, qui diutius in ira persistunt, & δυσδιάλυτοι sunt. *Idem.*

2 Ἀκμαίῳ τῷ ὀργῇ] Eleganter, quasi vigens ira. Sic νόσος ἀκμάζειν dicitur medicis, cum sævit ac grassatur: παρακμάζειν, cum vigorem suum vel rigorem remittit, sensimque deficit ac decrescit. *Idem.*

3 Καὶ βιαίων] Significat homines violentos, qui per vim aliis injuriam inferunt, vel ut verbis utar Ovidii, *quibus rigido jus dicitur ense.* χειροδίκας eosdem scite vocavit Hesiod. in Operibus. *Idem.*

4 Οὐδέπ. ἦμες εὐσχολίας] Gellius lib. 1. cap. 15. εὐσχολίαν scribit esse cessationem pugnæ pacticiam, παρὰ τὸ κατέχειν τὰς χεῖρας, quod eo tempore *feriatur bello apta manus*, ut ait Ausonius, *& otia ducit.* Ad ferias & munerum vacationes quoque refertur. Latini *inducias* dicunt, sed voce minus significante, ut idem docet Noct. Atticarum scriptor. *Idem.*

5 Ἡ αἰγὶς] Sic in Dial. Iovis & Cupid. & Θεῶν. κρισ. & Bis accus. passim denique. *Bourd.* Iovi ægis tribuitur, hoc est, clypeus ex pelle capræ Amaltheæ, quæ nutrix ejus fuit, confectus, quem dicitur ἐπισείειν, id est, vibrare, quoties iratcitur. Servius ad 8. Æneid. *In pectore Numinis*, inquit, *ægis in corpore hominis lorica dicitur.* Barl.

6 Πάντας εἰς ἀκροβολ.] Hoc est, *jaculorum in morem edito ex loco devolantium.* ita Erasmus. Alii, *in morem levis & velitaris pugnæ.* Vox utrumque significat. nam ἀκροβολίζεσθαι, vel est ἐξ ἄκρου βάλλειν, sublimi è loco jaculari: vel ut Hesychius exponit, πόρρωθεν βάλλειν, eminus certare jaculis missilibusque, quod est velitari. Vide Æmil. Portum ad Xenoph. *Idem.*

7 Οἱ σεισμοὶ δ', κεκινοῦντο] Cohærent hæc cum præcedentibus, quæ salibus admodum festivis referta sunt. Est & hic elegans τῶν ὑπερβολῶν similiter desinen-

ψηδὸν. Ἐ ἡ χὰν, σωρηδὸν. καὶ ἡ χάλαζα, πτερηδὸν. καὶ ἵνα σοι [1] φορτικῶς διαλέγωμαι, ὑπὲρ τῶ [2] ῥαγδαῖοι, καὶ βίαιοι. ποδαπὸς [3] ἐκάστη στιγών. [4] ὥστε πλημμύρη

cribri inſtar frequentes, nix cumulatim, grando ſaxorum in morem; atque ut tecum grandius loquar, imbreſque rapidi & violenti, ac flumen quotidie exundans. Hinc tantum repente Deu-

nentium ſchematiſmus in κοσκινηδὸν, σωρηδὸν, & πτερηδὸν. Cribri motus cum motibus terræ; nivium denſitatem cum acervo frumenti aut aliarum rerum; grandinis lapſum cum ſaxorum deſuper volantium ſtrepitu perquam venuſte comparat. *Barl.*

1 Φορτικῶς διαλέγωμαι] Per comparativum expoſuit Eraſmus, ἀντὶ τοῦ φορτικώτερον. Sic Demoſthenes in Timocr. ἵνα μὴπι φορτικῶς εἴπω. Interpres, *ne quid inſolentius dicam & invidioſius.* Idem.

2 Ῥαγδαῖαι] Nimborum epitheton appoſitum, q. d. rapidi & vi perrumpentes, ἀπὸ τοῦ ῥήγνυμι, rumpo. *Idem.*

3 Ἐκάστη στιγών] Eraſmus, & alii verterunt, *quotidie exundans.* ut ἐκάστη ſit adverbialiter poſitum, pro καθ' ἑκάστην. illud vero στιγών, indefinitum 2. eſſe volunt à στίζω, ſtillo, in quibus non leviter hallucinati videntur, cum ſimpliciter meo judicio vertendum ſit, *flumen erat quaque gutta.* Vult enim indicare Timon, quam copioſi & grandes fuerint illi imbres, unde tam exiguo tempore & velut momento tam ingens exſtiterit aquarum deluvium, quo totum genus humanum fuerit abſorptum. Nec etiam τὸ στίζειν, quo verbo utitur Lucianus, *exundandi* ſignificationem admittit, cum *ſtillare*, & *exundare* inter ſe opponantur. Vnde ἄστακτα ὕδατα Euripidi, ſunt *aquæ copioſe fluentes, non ſtillatim.* Subintelligitur verbum ſubſtantivum, ὦσι, vel ἐχύθη, & prædicatum, ut Logici loquuntur, ſubjecti locum obtinet. *Idem.*

4 Ὥστε πλημμύρη] Quam præceps olim ad iram ſive vindictam fuerit Jupiter, alio item exemplo declarat Timon, nempe diluvio Deucalionis. Fabulantur poetæ Deucalionem, qui filius fuit Promethei, & uxorem duxerat Pyrrham Epimethei filiam, apud Theſſalos regnaſſe, ſub quo ingens diluvium univerſum terratum orbem inundaſſe, genuſque humanum ad internecionem deleviſſe fertur Deucalione & Pyrrha ſervatis. quam fabulam lepide pertractat Ovid. lib. 1. Metamorph. Hoc ideo fictum eſſe ſcribit Euſebius in Chronicis, quod regnante Athenis Cecrope maxima aquarum illuvies majorem partem populorum Theſſaliæ abſumpſerit paucis per refugia montium liberatis, maxime in monte Parnaſſo, in cujus circuitu Deucalion tunc regno poticbatur, qui tunc ad ſe ratibus profugientes, ut narrat Juſtinus, ſuſcepit, ac per ſummæ Parnaſſi juga fovit, eaque de cauſſa genus humanum ab illo fuiſſe reparatum ajant. Sunt qui tertium & quartum finxerunt cataclyſmum ſub Ogyge Thebanorum rege, Deucalionis majorem, ut teſtatur Auguſtinus lib. 18. de civitate Dei: & alterum ſub Phoroneo rege Athenienſium in Attica. Sed fabuloſa hæc omnia, & e Noachi, qui Deucalion ille, Ogyges, vel Phoroneus putatur, diluvio ſub imagine expreſſa, quemadmodum conſtat, creationem hominis à poëtis, maxime ab Ovidio ipſi Prometheo tribui, quo antiquiorem non cognôverunt Græci. Sic juſto Dei judicio, artibus Satanæ factum eſt, ut quæcunque in ſacris hiſtoriis occurrunt, ethnicorum figmentis in fabulas verterentur. Patet hoc ex collatione, quam inſtituit Petr. Lavinius vir διαλογικώτατος & inter ea quæ narrat Moſes, & quæ canit in Transformationibus ſuis Naſo. Apud Lucianum in libello de Syria Dea extat locus, ex quo manifeſte patet, per diluvium Deucalionis intelligi non inundationem illam particularem, quâ olim Græcia, atque Italia vaſtata, nec non Atalanta inſula abſorpta dicitur: ſed diluvium univerſale, quod fuit Noæ temporibus. Quin etiam Plutarchus lib. de animal. induſtria, ſcribit, columbam ex arca Deucalionis

[1] ὦ ἀκμαῖ χοῦν [2] ναυαγίαν [3] ἐπὶ Δευκαλίωνος ἐφθείρω, ὡς [4] ὑποβρυχίων ἁπάντων [5] καθιδρυθέντων, μόγις ἓν τι [6] κιβώτιον περισωθὲν [7] προσκεῖλαν [8] τῷ

Deucalionis ætate naufragium ortum est, ut omnibus sub aqua demersis, vix unica scaphula servaretur, quæ in montem Ly-

nis emissam attuliisse indicium recedentis diluvii. Et quis ille Deucalion? Promethei filius, qui Iapeto patre natus dicitur. at Iapeti nomen non origine Græcum est, ut Proclus putavit, sed effictum ex Hebr. Iaphet, qui filius fuit Noachi una servatus cum patre & fratribus ex diluvio. Ipse vero Deucalion Græcorum, qui respondet Noacho, pro Thubalis nomine inductus est. Nam ϑ in δ sæpe transit apud Græcos, ut ἄδυτος & ἄθυτος. β item & κ facile inter se permutantur. Sic ἐκβόσκω & ἐκφακύω, apud Hesychium, de quibus Salmasium vide in lib. de Dialectis. *Barl.*

1 Ὦ ἀκμαῖ χοῦν] Sic loquuntur Græci, cum repente quid factum dicunt, ὦ πόπαι, ut Suidas interpretatur. nam τὸ ἀκμαῖος proprie de capillis dicitur, quod ita exiguum est, ut præexiguitate non possit κειρᾶσθαι, hoc est, tondere. *Idem.*

2 Ναυαγίαν] Proprie de navium jactura ac submersione dicitur. hic pro diluvio accipitur, quo universum genus humanum sub aquis demersum p rit, quam propterea differentiæ causa μεγάλην ναυαγίαν appellat Lucianus in Dialogo περὶ ἐγκωμίου. Cicero, *naufragium Reipubl.* eadem tralatione dixit. *Idem.*

3 Ἐπὶ τῶ Δευκαλ.] Hoc est, Deucalionis tempore vel ætate, ὅτι τότε τῶ βίω, ut alibi loquitur Lucianus. *Idem.*

4 Ὑποβρυχίων ἁπαντ.] Vniversale igitur diluvium fuisse innuit. Καταβρύχιον dicitur ὃ ἔστι τὸ ὑφ' ὕδατι βεβυθισθὲν, sub aqua mersus. à βρύχω deducit Eustathius, id est, strido. Stephanus Etymologum secutus à βρύχω, quod est, irrigo. alias a βύθος dici possit, quasi βύθιον, quod etymon indicare videtur Hesychius. *Idem.*

5 Καταδυκότων] Hoc addit Lucianus, quo significet, ita eos fuisse demersos, ut nunquam emerserint. nam τὸ καταδῦναι, est *subire juncum*, cui opponitur ἀναδῦναι, vel ἀναπεῖσαι, *ex aquis emergere*, vel *emersare*. Idem.

6 Κιβώτιον] Proprie arculam sonat. hic scaphulam ita vocat, in qua Deucalion cum uxore servatus fuit. *parvam ratem* appellat Ovid. ut, *parva rate vectus adhæsit.* 1. Metamorph. Eadem ratione arca Noæ, quæ Hebr. תֵּבָה, à septuaginta interpretibus Græce vertitur κιβωτὸς, Genes. 6. & alibi, ob similitudinem quam habebat cum cista. Vnde videmus Deucalionem illud diluvium idem esse quod Noachi, quo tempore divina providentia in arca servatus fuit cum uxore, filiis, & nuribus, ut esset generis humani seminarium. *Idem.*

7 Προσκεῖλαν] *Quæ appulit.* De navibus proprie dicitur littus aut portum subeuntibus, ab κέλλω, vel κέλομαι τὸ κωπῶ teste Eustathio, à quo Latinum *cello*, cujus compolita in usu. *Idem.*

8 Τῷ Λυκορείῳ] Mons sive locus est ad quem appulit scapha. Scribit Pausanias in Phocicis, Lycoream urbem conditam in Parnassi luminitate ab iis, qui in Deucalionis alluvione luporum ululatibus, (τῇ λύκων ὠρυγῇ) servati sunt, ut eo nomine vel ipse Parnassus, vel pars ejus intelligatur. Nam & Ovidius Parnassum fuisse ait, montem Phocydis, in quem ab undis tutum Deucalion & Pyrrha se receperunt. Verum ex narratione Mosaica, mons, in quo resedit arca, unus fuisse dicitur montium Ararati, id est, majoris Armeniæ, quem Chaldæus paraphrastes appellat Kardu, Epiphanius λέζαρ, hoc est, *locum desensionis*, sic forte dictum à situ, quod in omnes partes ex eo Noah cum suis descenderit post siccatam terram, ut notat Iunius ad 8. Genes. qui & hoc addit, montem fuisse omnium in illo tractu editissimum. *Idem.*

1 Za-

Λυκωρεῖ, [1] ζώπυρόν τι ἐξ ἀνθρωπίνου σπέρματος ἀφυλάκτων [2] εἰς ὑπηγορίαν κακίας μείζονος. [3] τοι γάρ τοι ἀκόλαστα τὰ ῥᾳθυμίας [4] τὰ πίχεια κομίζῃ παρ' αὐτῶν, ὅτε ἡνιοῦσιν ἔτι σοι πίνος, [5] ὅτε στεφανοῦσι, εἰ μή τις ὥρα πάρεργον ὀλυμπίων. καὶ ὅτος, ὁ πάνυ ἀναγκαῖα ποιεῖν δοκῶν, ἀλλ' εἰς ἔθος τι ἀρχαῖον συντελῶν. ἐκατὸν ὀλίγων [6] Κρόνου σι [7] ὦ θεῶν χλιναδό-

Lycorem appulit, humani generis quasi scintillulas quasdam servans, unde sceleratius etiam genus propagaretur. Quare dignum socordia præmium ab illis reportas, cùm nemo jam tibi sacra faciat, nec coronas offerat, nisi siquis obiter in Olympiis: qui quidem non admodum necessariam rem facere sibi videatur, sed priscum quendam ritum observare: ac pene Saturnum, ô Deorum

1 Ζωπυρόν τι] Eleganter sic vocat humani generis relliquias: quemadmodum & Plato ζώπυρα τῶν πρὶν ἀνθρώπων γένους appellat eos, qui ex diluvio servati sunt, quasi igniculos quosdam ad humanum genus aquis extinctum, suscitandum relictos. lib. 3. de legib. Est propriè τὸ ζώπυρον, suscitabulum ignis seu relliquiæ ignis sopiti & cineribus obruti, quod Homerus vocat σπέρμα πυρός. Hoc autem servatur ad ignem accendendum, quum usus exigit. *Barl.*

2 Εἰς ὑπηγορίαν, &c.] Eo humanæ naturæ pravitatem indicat à bono sensim in pejus vergentis, quemadmodum hoc quatuor suis ætatibus scite præfigurarunt poetæ. Sic auream ætatem excepit argentea, argenteam æneа, hanc ferrea, desciscente paulatim à primævo innocentiæ statu mortalium genere. Quo similiter respexit Horat. Carm. lib. 3. Od. 6.

Ætas parentum pejor avis tulit
Nos nequiores, mox daturos
Progeniem vitiosiorem.

Quos versus ex Arato transtulit Lyricorum princeps. *Idem.*

3 Τοι γάρ τοι ἀκόλαστα] Concludit Iovem ob hanc suam in vindicandis sceleribus lentitudinem & vecordiam merito despici, cultumque ejus negligi. *Idem.*

4 Τὰ πίχεια] Pro, τὰ ἐπίχειρα, cujus singulare, licet minus usitatum legitur apud Hesych. exponiturque ἀνταπόδοσις, retributio, merces, præmium, quasi τὸ χατ' ἔργων κέρδος, lucrum quod procedit ex operibus manuum, & propriè operariorum est, qui χειρώνακτες & ἀποχειροβίωτοι vocantur apud bonos auctores. Abutuntur ea voce qui *pœnam* interpretantur. *Idem.*

5 Οὔτε στεφανοῦσι] Hic notandus veterum ritus, qui non modo Diis suis sacrificabant, sed & simulacra eorum sertis coronabant, quæ subinde renovabant æditui, eo significantes virtutem divinam non marcescere, sed potentem semper & efficacem permanere. Quod Iovi imprimis fiebat ex olea vel quercu. Vnde factum, ut invicem inter se hæ arbores inimicitias exercere dicantur. Phurnutus tamen oliva tantum Iovis statuam coronari solitam ait, quod ea sit semper virens, & pinguis multæque utilitatis, itemque glauci coloris & cœlestis similitudinem referre videatur. *Idem.*

6 Κρόνου ἀποκινοῦσι] *Saturnum reddunt*, hoc est, imperio abdicant, ut patri Saturno feciſti, οἷα δὲ σὺ ἐδρασας ἐς Κρόνον, inquit Prometheus ad Iovem in primo dialogo Deorum. Tacite Iovem perduellionis accusat. Dicitur in insula Creta regnasse Saturnus, qui cum ex oraculo didicisset fore, ut à filiis regno expelleretur, & ob hoc Iovi insidias struëret, ab eo regno pulsus in Italiam profugit, ubi aliquamdiu apud Ianum regem latuisse fertur. Vnde & illi nomen, non à satione, quod agriculturam docuerit primus, sed ab Hebræo סתר, quod est latere. & terra quæ prius dicta est *Saturnia*, post etiam *Latium* appellata fuit, quod

his

ζατε, ἀποφαίνουσι, [1] παρεστάμενοι τὴν τιμήν. [2] ἐᾷ λέγειν ὁποσάκις ἤδη σε τὸν νεὼν [3] σεσυλήκασιν. οἱ δ', ἐπεὶ οὐδέπω σοι τὰς χεῖρας [4] ὀλυμπιάσιν ἐπιβεβλήκασι. [5] καὶ σὺ ὁ ὑψιζυγέμιτης ἀνύσας,

rum generosissime, te reddunt, magistratu amoventes. Omitto dicere, quoties jam templum tuum sacrilegio compilarint: quum tibi etiam ipsi manus in Olympiacis admoliti sunt. Interea tu

bi latuisset in ovo, ut Maro loquitur. τὸ ἀποφαίνειν dixit, εἰπὼν τὸ ἀποδιδόναι. Sic paulo post ἀποδόντας, pro ἀποπλίσας. vide Budæum. *Barl.*

7 Πατρικώτατε] Lucianus in compellationibus τῷ πατρικῷ vocem ferè per illusionem usurpat. Sic infra, ὦ γύναι, ὦ γαθέ, ὦ παῖ, & similia. *Idem.*

1 Παρεστάμενοι] *Imperio abdicantes*, vel *abdicatum*, pro ἀποστάμενοι. Τιμῆς nomine imperium designatur ὑπ' ἐξοχὴν, per excellentiam. Primus enim post Deos honor debetur Magistratui. *Idem.*

2 Ἐᾷ λέγειν] Aliud ignaviæ consequens notat Timon; sacrilegorum nempe projectam audaciam, qui depositi omni metu Iovi ipsi manus injicere non verecundantur, neque templum ejus compilare. Eadem conqueritur Iuvenalis Sat. 13.

Hoc ibi si non sunt, minor extat sacrilegus, qui
Radat inaurati femur Herculis, & faciem ipsam
Neptuni, qui bracteolam de Castore ducat.
An dubitet solitus totum conflare Tonantem?

Legitur de Dionysio Siciliæ tyranno, ut alios mittam, quod Iovi Olympio detraxerit magni ponderis aureum amiculum, quo eum Hieron è manubiis Carthaginensium ornaverat: proque detracto aureo laneum illi pallium injecerit, ita cavillans: *aureum amiculum æstate grave est: hyeme frigidum, laneum ad utrumque anni tempus accommodatur.* Idem victorias aureas, pateras & coronas, quæ porrectis manibus simulacra sustinebant, velut offerentia tollebat, dicens, *se oblata accipere, non eripere.* Quin Locris etiam Proserpinæ templo, quod ibi nobilissimum & opulentissimum erat, per avaritiam spoliato, mox cum per altum secundo vento classis illius proveheretur, ridens amicis: *videtisne*, inquit, *quàm prospera navigatio ab ipsis Diis immortalibus detur sacrilegis?* ex eo colligens, aut non esse Deos, aut illis non esse molesta sacrilegia. Vide justinum lib. 21. Sueton. in Calig. cap. 32. & Valer. Maximum lib. memorabil. 1. cap. 2. *Idem.*

3 Σεσυλήκασι] Cicero, *fana depeculari* dixit, nimirum furandis sacris. σύλα spolium, à quo σύλον interposito ν. Vnde Latinis *spolium*, & συλᾶν, *spoliare*. Idem.

4 Ὀλυμπιάσιν] Adverbium τοπολογικὸν esse volunt. alibi dixit, ἐν τοῖς Ὀλυμπίοις in Olympiacis scil. certaminibus. Ὀλυμπία pro Olympico certamine. Cum de Olympiade aut victoria Olympica sermo est, penultimam circumflectendam esse docet Aristophanis Scholiast. in Vespis. Lucianus hic sub personâ Timonis fictitium Iovis Numen, aliorumque Deorum, subsannat, quasi non Deos esse censens, sed effigies tantum & idola sui seculi hominum, quorum fana nihil aliud essent quam profana cacodæmonum habitacula. Gentes enim ut magnus docet Apostolus, ἃ εἰδότες θεὸν, ἐδούλευσαν τοῖς μὴ φύσει οὖσι θεοῖς, hoc est, τοῖς δαιμονίοις, vel, ταῖς πίστεσι παρὰ τὰ πιστευτά, ut alibi loquitur. *Idem.*

5 Καὶ σὺ ὁ ὑψιζυγέμιτης ἀνύσας] Illudit Iovi, ut supra, quod officio suo desit in ulciscendis perjuris & sacrilegis. Sic & ille apud Iuvenalem: *Audu Iupiter hæc: nec labra moves, cum mittere vocem Debueras, vel marmoreus vel aheneus?* unde statim infert: *Vt video, nullum discrimen habendum est Effigies inter vestras statuamque Batulli.* Merito Chrisostomus in homilia quadam tales corripit his verbis:

ἵνα

βρεμέτης ὤκνησας, ἢ [1] ἀνεκήρυξας τοὺς κύνας, ἢ τοὺς γείτονας ἐπεκαλέσασθαι, ὡς [2] βοηδρομήσοντες, αὐτοὺς συλλαβέσθαι, ὅτι συσκοτάζομεν φεύγοντες τὴν φυγήν. [3] ἀλλ' ὦ γιγαντοκτόνε, καὶ [4] γιγαντολέτωρ, καὶ πατρονομάτωρ, ὀκλάσας, τοὺς πλοκάμους [5] περικειρόμενε ὑπ' αὐτῶν, [6] δεκάπηχυν κεραυνὸν ἔχων

tu altifremus ille, adeò piget fuisti, ut neque canes excitaris, neque vicinos advocaris, qui opitulantes tibi illos comprehenderent, cùm adhuc ad fugam se compararent. Sed generosus ille, gigantum extinctor, & Titanum victor sedebas, fulmen decemcubitale, dextra tenens, quum tibi cæsaries ab illis circùmtonderetur

ὅπ σκηπτὸς ἀνωθεν ὡς ἔχοι, ὅπ ἐ πάντα ἀνατίτραπ, ἴσηκας κατίχων ἐν θεὸν, ἵνα λαχανα λάζης, ἵνα ὑποδήματα. Dei longanimitas ad contemptum sui profanos homines allicit, quæ ad resipiscentiam eos ducere debebat. Epitheto turpius poetico per ludibrium utitur, quo Iovem insignit Homerus, ὑψιζυγέμητην ipsum appellans, quasi ὑψὲ βρίμοντα ἤγειρε βροντωντα, quod in alto tonet. *Barl.*

1 Ἀνασήσαι τοὺς κύνας] Nimirum, qui fures latratu suo vel prodant: vel fugientes arripiant. Vt fidei, sic & vigilantiæ symbolum canis. Vnde Lucretius: *Et levi somna canum fido cum pectore corda.* Canes intelligit οἰκουρὸς, h. e. ædium custodiæ præfectos. *Idem.*

2 Βοηδρομήσαντες] Propriè usurpatur de iis, qui ad clamorem alicujus accurrunt periclitantis ac quiritantis: vel potius, qui sublato clamore, ut in pugna fieri solet, festinanter succurrunt. Ab Hesychio τὸ βοηδρομεῖν exponitur μὴ σπουδῆς παρεγγυᾶσθαι. Hinc sacrum βοηδρόμια apud Athenienses, quod auxilio illis venisset Ion, cum ab Eumolpo invaderentur. quanquam Plutarchus in Theseo, festi causam à bello contra Amazonas gesto deducat, quod eas Theseus mense Boëdromionis factà Apollini re divina, profligasset. unde & βοηδρόμιον Ἀπόλλωνα coluerunt, cujus meminit Callimachus in hymnis. *Idem.*

3 Ἀλλ' ὦ γιγαντοκτόνε] Ἀναισθησίαν præterea seu stuporem exprobrat Iovi, quasi dicat: Egregiùs scilicet Gigantum extinctor es, & Titanum debellator, qui sic impune tibi ludos fieri pateris ab improbis. Rursùm epithetis utitur poëticis ad irrisionem. *Idem.*

4 Γιγαντολέτωρ] Dictus Iupiter, quod Gigantes Titani Terræque filios in ipsum insurgentes debellarit, παρὰ τὸ ὀλέσαι τὲ γίγαντας. Gallimachus eum scite vocat πλουτόνιον ἐλατῆρα i. e. *Terrigenarum depulsorem.* de quo sic Horat. lib. 3. od. 4. *Sic mos est Titanas immanemque turbam Fulmine sustulerit caduco.* Et Od. 1. *Reges in ipsos imperium est Iovis Clari Gigantæo triumpho, Cuncta supercilio moventis.* Idem.

5 Περικειρόμενε ὑφ' ὧν] Proverbio dicitur. Nam id lusus gratia fieri solet stupidis, ut eis non sentientibus coma circumtondeatur, quemadmodum & pueris fieri suevit, quibus olim in circuitum tondebantur crines, teste Salmasio. Nos Belgæ similiter *scheeren* dicimus, pro deridere. Romani *barbam alicui vellere* pro eodem usurpant. Persius sat. 2. *Idcirco stolidam præbet tibi vellere barbam Iupiter?* quo summum ejus contemptum & ludibrium significat Satyricus. Vtitur & eo loquendi genere Lucianus in Pseudomante. *Idem.*

6 Δεκάπηχυν κεραυνὸν] *Fulmen decemcubitale*, hoc est, prægrande & terrificum. cujus vastitatem describit Ovidius in Fast. *Iupiter angusta vix totus stabat in æde, Inque Iovis dextrâ fictile fulmen erat.* Statuam Iovis designat & fulmen, quæ tanta erant ut vix ædicula caperet. πῆχυς autem cubitus. Cubitum accipe pro mensura, qui vel major vel minor est. Major novem pedes continebat. Vnde ἄνηρ τριπηχυαίχμης apud Theocritum pro portentosæ magnitudinis viro. *Idem.*

1 Τοῦ-

τὸ δεξιᾶ. [1] ταῦτα ποιῶ [2] ὦ ξωμάται, πρίνα ποιῶ ἄτας ἀμελῶς παροράμενα; ἢ πότε χολάσεις τὴν τοσαύτην ἀδικίαν; πότε Φαίθοντες, ἢ δελυγαλίωνες, ἵνα καὶ ἐμὲ ἄτας [3] ἐκπορτίλλοι ὕδωρ, ἢ βία; [4] ἵνα γὰρ τὰ χρηστὰ ἰάσας, ἐᾶμα εἰπεῖν, τοὺς ἐν Ἀθήναις εἰς ὕψος ἄρας, καὶ πλουσίους ἐκ πενιστάτων ἀποφήνας, ἐ πᾶσι τοῖς δεομένοις ἐπιτρέψας, μᾶλλον δ' ἀθρόον εἰς ὑπερβολὴν τὸ φίλον [5] ἐκχέας τὸ πλοῦτον, ἐπειδὴ πένης ἀφ' ὧν ταῦτα ἐχορύμην, οὐκ ἔτι [6] ἐθέλω γνωρίζειν ἐμὲ αὐτῶν, ὅτι σφόδρα λίαν ἐπεσολίπασι [7] ὑπαπτήσοντες, καὶ

retur. Hæc igitur, ô præclare, quando tam securè despicere desines? quando de tantis maleficiis pœnas sumes? Quot Phaëthontes, aut Deucaliones, satis idonei sint ad expiandum tam inexhaustam morum improbitatem? Etenim ut communibus omissis, de meis verba faciam. Ex quo tam multos ex Athenien sibus in sublime evexi, & divites ex pauperrimis reddidi, & omnibus genis opem tuli, imò affatim, ut amicis benefacerem, universas opes effudi, & propterea pauper evasi, jam ne agnoscor quidem ab illis, nec aspicere dignantur me, qui antea reverebantur, adorabant,

1 Ταῦτα ποιῶ] Hæc συμπέρασμα continent superiorum, in quibus horratur Iovem, ut randem evigilet, & infignem adeo contumeliam debitis suppliciis vindicet. Supinam ejus securitatem figurata oratione perstringit, tanquam efficacem. *Bud.*

2 Ὦ ξωμάται] Vt supra, ὦ ἀθυμαιότατε per illusionem. *Idem.*

3 Ἐκπορτίλλοι ὕδωρ] Sic venustè appellatur inexhausta & nullis februis expianda iniquitas, sumptâ tralatione à navi cujus sentina exundat tetræ Budæo. ἔντλος enim *sentina*. Hominum profanitatem indicat, cum tantam esse ait, ut ad eam eluendam nulli Phaëthontes, vel Deucaliones, hoc est, nulla incendia vel diluvia, quanta illorum temporibus fuere, sufficerint. Est hic, ut Rhetorici inquiunt loquuntur, metonymia subjecti pro adjuncto. *Idem.*

4 Ἵνα γὰρ τὰ χρηστὰ ἰάσας, ἐᾶμα εἰπεῖν] Transit Timon à generali querela ad specialem, hoc est, à thesi ad hypothesin. Primum de ingratitudine conqueritur multorum Athenien sium, quos ad honores & opes suo beneficio evexerat. *Idem.*

5 Ἐκχέας τὸ πλοῦτον] Profusam in juvandis amicis liberalitatem indicat quam φιλοφροσύνην ἐ πρὸς τοὺς δεομένους ἀπαντας οἴκτον infra vocat: Mercurius δόσιν potius interpretandam esse censet. Cicero: *Multi effuderunt patrimonia inconsulte largiendo.* ἀθρόον πλοῦτον vocat universas opes quasi confertim & in unum congestas, cui opponunt Græci τὰ κατὰ μέρος. Idem.

6 Οὐδὲ γνωρίζομαι] In sequentibus characterismum habemus perelegantem amicitiæ fucatæ & solà utilitatis gratia initæ. Nam sic plerumque fit, ut qui solius commodi causa alterum sectantur & amant, cessante commodo amicum deserant, quæ vera amicitia non est, quam τὸ βέλτιον esse vult Aristoteles lib. 7. Moral. eamque virtute conciliandam docet, quæ sola stabilis est. Egregie Xenophon lib. 4. de rebus Græcorum: καὶ γὰρ τὸ ἐν ταῖς εὐπραξίαις πιστοὺς φαίνεσθαι ἥδιον ξυμφορᾶς, ὅταν δέ τινες ἐν συμφοραῖς γνωσθῶσι φίλοι βέλτιστοι φανέντες, τοῦτο εἰς τὸ ἄπαντα χρόνον μνημονεύεται. *Non est mirum, inquit, in rebus secundis aliquos fideles reperiri: at ubi aliqui in eorum rebus adversis constantes & firmi reperti fuerint, qui antea fuerint amici, hoc perpetuo hominum sermone celebratur & sempiterna eorum memoria mandatur.* Idem.

7 Ὑποπτήσοντες] De aviculis propriè dici vult Eustath. ad conspectum aquilæ, vel accipitris sese occultantibus & trepidantibus. pro, *reverens* hic accipitur. *Idem.*

[1] προσκυνοῦντες, [2] καὶ ἐκ τοῦ νεύματος ἀνηρτημένοι, [3] ἀλλ' ὡς καὶ ὁδὸν βαδίζων σύντροφόν τινι αὐτῶν, ὥσπερ τινὰ [4] στήλην παλαιὰν πεπτωκυῖαν, [5] ὑπτίαν, τάχα δὲ καὶ χρόνῳ δε-

bant, meoque de nutu pendebant. Quòd si quando per viam ingrediens, forte fortuna in eorum quempiam incidero, perinde ut eversum hominis jam olim defuncti cippum, ac temporis longi-

1 Προσκυνοῦντες] Quod adulationis abjectissimæ signum est. Sic miles ille gloriosus apud Athen. lib. 15. πάντες, inquit, ἀπὸ γόνυ πεπτώκασί μοι, ἐμὶ κυρίου διακόσιοι, ὃ μέγα βασιλεὺς καλέσαι, hoc est, *Omnes ad genu mihi accidentes me pro here adorant, & magnum regem me vocant.* ubi κυνοῦσθαι pro κυνεῖν Dorum more. & simplex pro composito usurpatum. Est autem τὸ προσκυνεῖν, ad genua alicujus procidere, vel genua osculari, qui honor non solum Diis, sed & regibus olim exhibitus. Solebant antiquitus subditi principum suorum genua osculari, non manum aut faciem, quod ἰσοτίμων erat & inter se parium. *Barl.*

2 Ἐκ τοῦ νεύματος ἀνηρτημένοι] Sic dicuntur qui ex nutu pendent alterius, quo summa alicujus potentia & obsequium alterius indicatur. Plutarchus de Othone: πάντες ἦσαν ὡρῶς αὐτὸν ἀνηρτημένοι ταῖς ὄψεσιν: id est, *Omnes in eum versi erant, nutum ejus exspectantes: & ex nutu ejus pendentes.* Multum est, verbo efficere, quod velis: at plus est, idem efficere nutu. Plinius lib. epistol. 1. ad Octavium Rufum indicat, hoc sumptum esse ex Homero, qui fingit Iovem solo nutu probare, aut rejicere hominum vota. Verba Plinii sunt: *Vide, in quo me fastigio collocaru, quum mihi idem potestatis, idemque regni dederis, quod Homerus Iovi Opt. Max.* Τῷ δ' ἑτέρῳ μὲν ἔδωκε πατὴρ, ἑτέρῳ δ' ἀνένευσεν. Idem.

3 Ἀλλ' ὡς καὶ ὁδὸν βαδίζων σύντροφόν τινι αὐτῶν] Pergit in amplificanda personatorum amicorum descriptione, quorum mos est, rebus amicorum accisis & afflictis, divitiisque vel consumptis atque exhaustis, vel casu aliquo amissis diffugere, eosque si forte in via offendant, prætirere, quasi ne viderint, vel notint quidem. Vere Petronius:

Nomen amicitiæ, si quatenus expedit, habet,
Calculus in tabula mobile ducit opus.
Quum fortuna manet, vultum servatis amici:
Cum cecidit, turpi vertitis ora fuga.

Eandem cum Timone nostro sortem expertus Naso, qui sic de seipso:

En ego non paucis quondam munitus amicis:
Dum fluit velis aura secunda meis:
Vt fera terribili tumuerunt æquora vento,
In medias lacera puppe relinquor aquis. Barl.

4 Στήλην παλαιὰν πεπτωκυῖαν] Proverb. Idem de Merced. Cond. & alibi. *Bourd.* Suidas στήλην esse dicit lapidem aut æs in altum evectum figura quadrata: apud quem diversorum illustrium virorum ac fœminarum statuæ commemorantur. Cippum intelligit Lucianus, cum στήλην vocat παλαιὰν πεπτωκυῖαν, quod proverbii speciem habet. Erectas regum Principumve recentes adhuc statuas cum admiratione intuemur, & honore afficimus: collapsas vero & prævetustate dejectas neadspicere quidem dignamur, sed neglectas contemptasque prætérimus. Quod & Ovidius alia similitudine declarat, cum de fictis amicis inquit:

Adspicu ut veniant ad candida tecta columbæ:
Accipiat nullas sordida turris aves. Barl.

5 Ὑπτίαν] Vocat resupinam, id est, retrorsum vergentem statuam, & quasi in posteriora versam. ὑπτίῳ & πρόσω inter se opponuntur, ut supinus & pronus apud

πανταχόθεν ῥᾳδίως ὑποφύγοντες, κἀνδὲ συμβαίνοντες, [1] οἱ δὲ, μὴ πόῤῥωθεν ἰδόντες, [2] ἑτέρωσε τρέπονται, [3] δυσφημοῦντες, καὶ δεισιδαιμονίαν ἡγούμενοι ὄψεσθαι ἀνδρὸς ὑπολαμβάνοντες, ἢ οἷς ἐπιτυχὼν [4] ἐπαίνοις, ἢ διορίσαι αὐτὸν χρησάμενος. [5] ἤδη γὰρ ἦν ἐπὶ τῷ τέλει τοῦ βίου ἐκπεσὼν [6] εἰς τοιαύτην ἐρημίαν

gitudine collapsum prætereunt, quasi ne norint quidem. Porrò alii procul conspecto me, aliò sese detorquent existimantes sese inauspicatum, abominandumque visuros spectaculum, quem non ita pridem servatorem, & de se bene meritum prædicabant. Itaque prementibus malis ad extrema

apud Latinos, quod exinde à Græco factum. In ejusmodi homines quadrat, quod de Dionysio olim dicebat Diogenes: nam interrogatus, quomodo amicis suis maneat Dionysius? *ut vasculis*, ait; *dum plena sunt, evacuat: vacua rejicit.* Multi Solem Orientem, ut proverbio dicitur, adorant: occidentem pauci, quod in ore habebat Pompejus, cum Cinna minaretur exitium, ut scribit Plutarchus. *Barl.*

1 Οἱ δὲ, μὴ πόῤῥωθεν ἰδόντες] Alius character simulatæ amicitiæ. *Idem.*

2 Ἑτέρωσε τρέπονται] Scil. ὁδὸν. Theognis merito damnat eos, qui μέχρι συγχωρήσεως, id est, salute tenus sunt amici, quid dicturus de his, qui congressu, imo ne adspectu quidem bene de se meritum dignantur? De talibus item lusus queritur apud Aristophanem in Pluto: Καγὼ μὲν οἰόμην, ὡς τῶνδε διεγνωσμένων ἄριστα, ἔχειν φίλους ὀρθῶς βεβαίους, εἰ δυσεῖλον ἐτύγχανον. οἱ δ' ἐξηπίστουν κἀδόκουν ἐμοῦ μ' ἰδεῖν. id est, *Ego quidem spem firmam conceperam eos, quos mihi de meritum beneficiis, siquando mala sors ferret, ut indigerem ipse, mihi amicos fore certissimos. At illi fucibi occurrebant in via, protinus in aliam deflectebant, nec videbantur videre me.* i. e. fingebant se me non videre: vel oculis alio conversis transmittebant me, paulum via decedentes. *Idem.*

3 Δυσφημοῦντες] Festive. nam paupertas vulgò probrosa ducitur, & res inauspicata turpisque, præsertim avaris, cujusmodi fuit Staberius ille apud Horat. Satyr. lib. 3. qui, *quoad vixit, credidit ingens Pauperiem vitium.* Verè Euripides in Medea. Πένητα φεύγει πᾶς τις οἰκοδεσπότης φίλος, id est, *Fugit omnis amicus longè amicum pauperem.* Chrysostomus in epist. ad Hebræos postquam magnifice paupertatem dilaudasset, mox subdit: τάχα τινὲς ἐμοῦ ληρεῖν ἡγήσονται. τοιαύτη γὰρ ἡ χρυσῆ τῶν ῥημάτων ῥοῆ. Significat disertissimus pater, vulgus imperitum sermones de re quam detestabatur, cujusmodi est paupertas, malo omnis loco habuisse. Δυσφημοῦντες vocat, cui occurrere malum sit ac periculosum, quasi in eam apud Veteres, *ater, cornix, vespa pur impluvium decidens, porca, vel fœta mula, æthiops in tenebris obvium factus*, & similia. Hoc si consignisset, precibus & cæremoniis sive sacrificiis quibusdam superstitiosi homines expiabant, ut ea ratione malum, quòd portendebant ejusmodi monstra, ab ipsis averterent. Unde δυσφήμους ὄψεις sunt visiones truculentæ & aversandæ: & Dii ἀποτρόπαιοι dicebantur, qui diras & mala hujusmodi ab hominibus amoliri credebantur: Latinis *Averruncci*, Persio *depellentes*. *Dii depellentibus agnam posces.* Satyr. 5. *Idem.*

4 Ἐπαίνοις ἢ διορίσαι] Voces quæ jungi solitæ, de quibus ad Heliod. lib. 2. *Barl.*

5 Ἤδη γὰρ ἦν ἐπὶ τῷ τέλει] Sequitur confectio superioris querelæ. Cum enim simia sua benignitate, & eorum quos sibi amicos putabat, turpi desertione ad egestatem redactus esset Timon, fodiendæ terræ operam suam addicit, idque exigua mercede, ut habeat, unde vitam tueatur. *Barl.*

6 Εἰς τοιαύτην ἐρημίαν] Hoc loco notanda est insignis maxi-

πόμβῳ, [1] ἐναψάμβῳ διφθέρᾳ, [2] ἐργάζομαι τὴν γῆν, ταπεινὸς καὶ ὀβολῶν πεντάρων, τῇ ἐρημίᾳ, καὶ τῇ δικέλλῃ σεσοφιλοσοφῶν ἐγὼ οὗτος. [3] τοῦτο γάρ μοι δοκῶ κερδανεῖν, μηκέτι ὄψεσθαι πολλοὺς ἐνδὺς τὴν αἰδῶ καὶ πρόσωπος. [4] ἀνιαρότερον γὰρ τοῦτό γε. [5] ἤδη ποτὲ δὲ ὦ

ma redactus consilia, rhenone indutus, terram exerceo quatuor conductus obolis, & cum solitudine, & ligone hic philosophor. Hoc interim lucri mihi videor facturus, quod non amplius intuebor pleroique præter meritum fœlices: illud enim est perquam molestum. Iam igitur tandem aliquan-

mi viri hallucinatio, Erasmi dico, qui τὴν ἐσχατίαν pro ultima desperatione sumpsit, & hoc modo vertit. At nihil aliud est ἐσχατία, quam prædium rusticum longe ab urbe situm, forte in finibus Atticæ. Ideo vertendum erat, *ad hoc ultimum rus redactus.* Deus bone, quis ab erroribus homo sa. vendicabit, quando tantus vir reliquit etiam errores humanitatis suæ indicia. *Palm.* Late patet hoc vocabulum. hic κατ' ἐσχατίαν accipitur pro *extrema necessitate*, ut etiam apud Aristot. lib. 7. Polit. cap. 10. *Barl.*

1 Ἐναψάμβῳ διφθέρᾳ] Sic apud Aristoph. in Pace: διφθέρᾳ ἐναμβῶ, ubi Scholiast. ἐνδύομαι, ab ἀναβολή, induor. Erat diphthera, velamen villosum humeros pectusque integens. ἀγναξίδα vocat Aristophanes. Vnde apud Varronem *arnacis* κατὰ τὴν ἀρνῶν, ab agninis pellibus, pro quo corrupte apud Nonium legitur *parnacis.* μηλωτὴν vel αἰγείαν διφθέραν interpretatur Apostolus ad Hebr. cap. 11. De Iohanne Baptista memoratur Matth. 3. quod pro molli vestimento exuvias cameli gestarit. Cum ratione insaniunt, qui vestem fuisse putant, quam vulgo *camelloticam* appellamus. *Idem.*

2 Ἐργάζομαι τὴν γῆν] Heliodus quoque γλαύκιλλα ἐργάζεσθαι, de mari dixit. verbum generale est, ut & nomen ἔργον. hinc ἐργάτιναι pro agricolis, qui & ἐργατῆρες. Et χειμῶν δύσεργος, id est, hyems operibus rusticis minus apta, apud Bionem in Bucolicis. Festive inquit τῇ ἐρημίᾳ & τῇ δικέλλῃ σεσοφιλοσοφεῖν. sic & Cleanthes cum ligone & fistula generose philosophatus est, qui ut vitam toleraret, non modo terram fodiebat, ut Timon noster, sed & noctu aquam hauriebat. Vnde pro Cleanthe φρεάντλης dictus, quasi puteos hauriens. Docere etiam voluit Timon, rerum contemplationi convenientem esse exercitium, & laboriosam paupertatem ignavæ præferendam opulentiæ. *Idem.*

3 Τοῦτο γάρ μοι δοκῶ κερδανεῖν] Etsi durum sit, terram fodere, tamen ex agricultura id commodi se percepturum ait Timon, ne posthac suis degens intuerit cogatur lætos improborum successus. Cordolium quippe est viris bonis videre nefarios homines præter virtutis meritum summis in urbe honoribus potiri, & opibus affluere, cum ex præscripto justitiæ bonis bene: malis male esse oporteat. Hinc Chremylus jure dolet apud Aristophanem in Pluto: ἐγὼ, inquit, ἡγούμενός & δίκαιος ἂν εἶναι κακῶς ἐπαίρων, & πένης ὤν. ὅταν μὲν γὰρ πλούτου διέρχωμαι, ἢ τόρυγας & συκοφάντης & πονηρός, id est, *Ego cum vir essem pius & justus, in egestate & summa penuria versabar. At alii ditescebant nequam homines, sacrilegi, sycophantæ, improbi.* Idem.

4 Ἀνιαρότερον] Scil. ἢ φέρειν, vel συγκριτικὸν ἀντὶ τοῦ ὑπερθετικοῦ positum, quod Græcis non est insolens. Pererius, *peregrinam molestum est.* Erasmus, *hoc vel maxime urit*, Latini sermonis elegantiam secutus. Et profecto justus est ille dolor, & ab invidia plurimum distat, cum ægre ferimus feliciter agere eos, qui id non merentur. νέμεσιν vocant Græci, *indignationem* Latini. Vnde Tullius ad Cælium. *Sed plane gaudeo, quoniam, quod vereor, interest tua φθονεῖν.* Nam indignatio fertur in indignum: invidia in æqualem aut similem. *Idem.*

5 Ἤδη ποτὲ δὲ ὦ Κρόνε, & Ζεῦ ὑέ] Sequitur exhortatio, qua Iovem exsti-

mu-

Χρόνε, καὶ Τέκες ἡλὶ, τὸ βαθὺν τοῦτον ὕπνον διακοπεὶς μόλις καὶ ὀνδυμον, ὥσπερ τὸν Ἐπιμενίδην ὃν κεκοίμησαι, καὶ ἀναβρήξας τὸν κεραυνὸν, ἢ εἰ μὴ Οἴτης ἐκαυτοσέμβου, μεγάλῳ ποιήσας τὸν φλόγα, ἐπιδείξαις τινὰ χολὴν ἐνδιάθετον, εἰ γνήσιος Διὸς, εἰ μὴ ἀλλοθί ἐστι τὸν ἐκ Κρητῶν τάφοι· καὶ σὺ τῆς παφῆς μυθολο-

quando, Saturni & Rheæ proles, excusso profundo isto, gravique somno (longiorem enim quam Epimenides dormivisti) denuo vibrato fulmine, aut ex Oeta redaccenso, ingenti excitata flamma, iram aliquam strenui illius ac juvenilis Iovis ostende, nisi vera sint ea quæ de te tuaque sepultura Cretenmulat, ut excusso tandem profundo illo gravique somno expergiscatur, iramque aliquam prodat strenui illius Iovis ac juvenilis. Iocatur, dum Saturni Rheæque filium appellat: nam plures fuere Ioves. Cicero tres enumerat, trecentos Varro, sed ut Tertullianus testatur, huic uni Cretensi, ut maxime famigerato, reliquorum omnium facinora transcribuntur. *Barl.*

1 *Νάδυμον*] Totus Homericus hic dialogus, in eo tamen Aristophanis multum inest. *Bourd.*

2 *Epimenides*] Historia de Epimenide Cretensi Theologo extat in noctibus Gellian. apud Laërt. *Cogn.* Proverbio dicitur de iis, qui diutino in otio versantur. De Epimenide Cretensi Theologo, cujus & Apostolus meminit ad Titum 1. extat historia in Noct. Gellianis, & apud Diogenem Laërtium, qui cum 47. annos obdormiisse dicit. Plinius lib. 7. cap. 52. annos ponit 57. *Magna*, inquit, *fabulositate accipio de Gnossio Epimenide: puerum ætu & itinere fessum in specu septem & quinquaginta dormisse annis: rerum facsem mutationemque mirantem, veluti postero experrectum die.* Non minus ferialia memorantur hodie de septem fratribus Christianis, qui sub Decii Imperatoris persecutione in antrum delati centum & triginta annos dormiisse perhibentur, quorum nomina legere est in floribus Sanctorum, vel aureis, ut vulgo appellant, Legendis. Sed cum recentioris ea sint ævi, & χθὲς & πρώην κοπίντα, fucum produnt fabulæ confictæ. *Barl.*

3 *Τὸν καμινὸν ἀναῤῥίπτ.*] Usurpatur hoc verbum de igne, quum eum languescentem & prope extinctum redardescere facimus & flatu excusitamus, à ῥιπὶς, quo denotatur *flabellum*. In vibrandi significatione hic accipi videtur ἀπὸ τῆς ῥιπῆς. i. e. ab imperu ejus, quod projicitur. *Idem.*

4 *Οἴτης*] Thessaliæ mons præaltus, in quo, ut Servius ait, stellæ videntur occidere, quemadmodum de Ida nasci. Hujus autem meminit, quod Athenienses ob altitudinem maxime esset conspicuus, & proxime Achaiam à septentrione terminaret. *Idem.*

5 *Ἐκαυτοσέμβου*] Pro ἐκαύσας in media voce, ut supra, ab αἴω, sicco, quod vitam Hesychio exponitur accendo, ἐκαίστω, sed tunc spiritu aspero potius notandum, quem πνευματικὸν Atticis proprium esse docent antiqui magistri. *Idem.*

6 *Χολὴν τινα*] Χολὴ bilis, quæ cum effervesoit, ad iram incitat: si modum excedit, ad insaniam rediget, hinc pro ira, & τὸ χολᾶν, ἀντὶ τοῦ θυμοῦσθαι apud communis linguæ scriptores: ἀντὶ τοῦ μαίνεσθαι apud Atticos accipitur. *Idem.*

7 *Νεανικὸς*] Iuvenum quippe affectus sunt vehementiores. hinc τὸ νεανικὸν apud Græcos sumitur pro eo quod est *magnum*, *vehemens* & *concitatum*. Sic νεανικὸν θυμὸν dixit Aristot. Eth. 7. ingentem cupiditatem: & νεανικὰς ναυτιλίας Athenæus pro ollis magnis, non novis, ut vertit Daleœampius: Medici item νεανικὰς ὁδοὺς vocant meatus insignes. *Idem.*

8 *Τὸ Κρητῶν*] Callimach. εἰς Δία, & tangit illud alibi Lucianus. *Bourd.*

9 *Σὰς παφὰς*] Eo Iovem non Deum immortalem, sed hominem esse innuit

γύμβρα. ² Ζ. ³ τίς δ' τός ἐστιν ὁ Ἑρμῆ, ὁ κεκραγώς; ὡς ἀ Ἀττικῆς ὄρος τὶ Τμητίου ⁴ ἐν τῇ ὑπωρείᾳ; ⁵ πισσαῖος ὅλος, ἡμιανύχμιος, ἐ ῥινοδιφθέρης, σκαφεὺς ἢ ὄλμου ⁶ ἐπικεκυφώς. λάλος ἄνθρωπος, καὶ θρασύς. ⁶ ἆρα φιλόσοφός ἐστιν, ὃς δ' ἂν ἄτως ἀπόῃς τὰς λάγας διεξέρχηται καθ' ἡμῶν. ⁷ Ἑρ. τί φῄς ὦ πάτερ; ἀγνοεῖς Τίμωνα τὸν Ἐχεκρατίδου;

tenses fabulantur. *Imp.* Quis hic est Mercuri, qui sic ex Attica in montis Hymetti radicibus vociferatus est? horridus totus ac squalidus, & rhenone amictus? fodit autem, ut arbitror, in terram pronus, homo loquax & confidens, nimirum est philosophus, neque enim adeò impia adversus nos erat dicturus. *Merc.* Quid ais ô pater non nosti Timonem filium Eche-

cujus non tantum natale solum, sed & sepulchrum à Cretensibus ostenditur. Sic idem Lucianus in sacrificiis. οἱ δ' αὖ Κρῆτες ἐν ᾠδείοις παρ' αὐτοῖς, ἐδὲ ταφὴν μόνον τοῦ Διὸς λέγουσιν, ἀλλὰ ἐ πεῖραν αὐτῶν δεικνύουσιν. Hoc ipsum quoque confirmat Epiphanius in suo Ancorato, qui scriptum reliquit suis adhuc temporibus in Iasio monte Cretæ sepulcrum Iovis monstrari solitum. Quod tamen, ut figmentum rejicere videtur Callimachus in hymno, ubi inquit: Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται· καὶ γὰρ τάφον ὦ ἄνα σεῖο Κρῆτες ἐτεκτήναντο. σὺ δ' ἐ θνῄσῃ, ἐπεὶ γὰ αἰεί. At vero constat ex aliis Iovem hunc ex hominibus assumptum, utque reliquos Gentium Deos vita defunctum. De naturalibus Diis, ut Sole, Luna & similibus diversa ratio est. Nam, ut Plutarchus & Varro testantur: nullus fere Deorum invenitur, qui non idem fuerit homo, & diem suum obierit: apud Augustinum lib. 6. de civit. Dei, & lib. 8. ejusdem operis cap. 26. Post obitum tamen Iovis, tanta fuit ejus nominis apud omnes nationes celebritas & reverentia, ut nemo postea vocatus sit Iupiter: aut siqui vocati fuerunt, ejus rerum gestarum memoria obruti, obscuri minimeque illustres extiterint. *Barl.*

1 Ζ.] Tandem experrectus quasi è somno Iupiter Mercurium scisciatur, quis ille sit, quem audierat vociferantem & fodientem eminus. *Idem.*

2 Τίς ἐστιν ὁ κεκραγὼς] Periphrasi Atticâ, *quis vociferatus*, vel *vociferatus est*. Idem.

3 Ἐν τῇ ὑπωρείᾳ] Loci descriptio. sic dicitur ὑπὸ τὸ ὄρος πιδίον, i. e. pes vel radix montis. Hymettus Atticæ mons est ob mellis præstantissimi copiam celebratus, quod ab eo *Hymettium* vocatur. Ex quo & marmora pulcherrima olim fodiebantur teste Plinio. Unde *trabes Hymettiæ* apud Horatium pro marmoreis. *Idem.*

4 Πισσαῖος] Hesychio ῥυπαρὸς, id est, sordidus. πίσσος ὁ ῥύπος, pro sordibus. *Idem.*

5 Ἐπικεκυφὼς] Id est, *inclinatus, in terram pronus*. ὁ ἐπικεκυφὼς ἐ ὑποκρινόμενος τὴν ἐργασίαν, habitum fodientis, & ligoni incumbentis exprimit. hinc Virgilio, *curvus arator*. Idem.

6 Ἆρα φιλόσοφος] Nam id genus hominum quavis oblata occasione insectatur Lucianus. Garrulitatem ipsis exprobrat, quod impia rauka atque nefaria in Deos deblateraret, ex quorum genere & hunc Timonem esse non illepide conjectat Iupiter. *Idem.*

7 Ἑρ. τί φῄς ὦ πάτερ; ἀγνοεῖς Τίμωνα τὸν Ἐχεκρατίδου] Iovis interrogationi respondet Mercurius, & Timonem à genere & patria describit, singularemque ejus erga Deos cultum & observantiam commendat. Primo Iovem inscitiæ arguit, quod Timonem non nosset virum tantopere celebrem, & optime de Diis meritum. τιμὴς; non tam interrogatio est, quam admiratio. ὦ πάτερ. Sic dictus est Iupiter, vel quod pater fuerit Mercurii, vel quod creator & genitor sit omnium, rebusque omnibus ut pater provideat, vel θεωρητικῶς usurpatur, ut apud Theocri-

πόλι, ὦ κολυττιέα; ὅστις ἐστὶν ὁ πολλαχοῦ ἡμῖν [1] κατ' ἱερῶν τελείων ἱερεύσας, ὁ [2] νεόπλουτος, [3] ὁ πάσας ἑκατόμβας, παρ' ᾧ λαμπρῶς εὐωχησόμεθα [4] ἑορτάζειν τὰ διάσια. [5] Ζ. φεῦ τῆς ἀλλαγῆς. [6] ὁ καλὸς ἐκεῖνος; ὁ πλούσιος, οὗ ἕνεκα οἱ πανταχόθεν

Echecratidis Colyttenſem? Hic eſt qui nos plerumque ſacro convivio excepit ex hoſtiis eximiis parato, ille repente ditatus, ille qui totas hecatombas, apud quem ſplendidè Iovialia feſta contuevimus agitare. *Iup.* Eheu, quænam iſta rerum commutatio! hicine eſt honeſtus ille, dives, circum quem tam frequentes erant amicorum. ὦ πάτερ, ὦ Ζεῦ! Colyttenſem vocat à pago. Heſychius: κολυττιὸς ὄνομα δήμου, quid autem ſit δῆμος, infra pluribus dicetur. *Bart.*

1 Κατ' ἱερῶν τελ.] Livio dicuntur *majores hoſtia* vel *meliores*. *Decrevit ſenatus*, inquit, *ut conſules majoribus hoſtiis rem divinam facerent*, hoc eſt, ἱερεῖσι τελείοις, ut interpretatur Budæus. Nam τέλειον ſignificat id quod perfectum, amplum & eximium eſt, τὸ ὁλόκληρον & μὴ λελωβημένον, quales etiam hoſtias in veteri Teſtam. requirebat Deus. Exod. 12. & alibi תמים Hebræis. *Idem.*

2 Νεόπλουτος] Notatur hac voce prodigum Timonis ingenium & improba bonorum diſſipatio. *Magni enim refert*, inquit Ariſtoteles Rhet. 2. *in moribus formandis, divitia veteres, an nova ſint, quod inſolentiores eſſe ſoleant, qui nuper ditati ſunt, quam qui divites antiquo cenſu & relicto patrimonio.* Idem.

3 Ὁ πάσας ἑκατ.] Suppl. θύσας. Victimarum magnitudo & excellentia indicatur, cum ſolidas hecatombas obtuliſſe dicitur Timon, quod regum & opulentiorum erat. Vt enim pauperes molam, popana & pelanos offerebant Diis ſuis: ita divites in perfectum ſacrificium hecatombas, quod Ariſtophani eſt βουθυτεῖν, in divite Comœdia. Hoc ſacrificium etſi aliarum quoque eſſet pecudum, tamen à potiori denominationem accepit. quemadmodum & apud Romanos ἡ ἱστιὰς θυσία è tribus conſtabat, ex ſue, ove & tauro, quam fictâ voce *ſolitaurilia* appellabant (non *ſuovitaurilia*, ut legitur apud Livium,) quod omnes hi ſolidi integrique eſſent corporis, ut refert Feſtus. *Idem.*

4 Ἑορτάζειν τὰ Διάσια] Ἀθήνησιν ἑορτὴ Μειλιχίου Διὸς, μηνὸς Ἀνθεστηριῶνος ἕνδεκάτῃ. Ἀπομάττουσι δὲ ὁ Ἀναξιβίου τὰ Διάσια, ὅτι τῷ Μειλιχίῳ Διὶ ἱερεῖα οὐκ ἐσφάζετο λέγων. Vide hæc de re Scholiaſt. Ariſtoph. ad Nub. Sic ἑορτάζειν τὰ Παναθήναια. ut apud Long. ποιμέν. lib. 2. & Lucianus alibi quod aliis notatum. *Bourd.* Feſtum fuit antiquiſſimum, quod Athenienſes in honorem Iovis Meilichii celebrabant, ἀπὸ τοῦ διὸς, & τῆς δίους, à Iove & moleſtia ſive detrimento ſic dictum, quod illud vultu mœrorem teſtante agitarent, ut teſtatur Heſychius. Occaſionem fortè difficilia Reip. tempora dederunt: idem & παιδία, & διιπόλια vocatur, de quo Ariſtoph. interpres; itemque Suidas & alii. *Bart.*

5 Ζ. φεῦ τῆς ἀλλαγῆς] Iupiter reſponſione Mercurii velut attonitus, miratur ſubitam hominis mutationem, cauſſamque exquirit tantæ calamitatis. Oratione utitur affectuum plena. φεῦ, vox hæc indignationem quandam habet cum admiratione. *Idem.*

6 Ὁ καλὸς ἐκεῖνος] Eleganter & conciſe dictum, pro ἆρ' οὗτός ἐστιν ὁ καλὸς ἐκεῖνος; *Hiccine eſt honeſtus ille?* Minus recte Lojolita quidam vertit: *Is pulcher ille dives.* Diſtinguitur enim πλούσιος à καλὸς, perque interrogationem effertur. Deinde καλὸς, quæ prima ejus ſignificatio eſt, non *pulchrum* hic, ſed *honeſtum* denotat, ἀστεῖον, ut *honeſtum* contra pro *pulchro* uſurpatur apud Latinos. Sic *Virgo honeſta facie* pro *formoſa*. Idem.

τοι φίλοι; [1] τί παθὼν δὲ τοιοῦτός ἐστι; αὐχμηρός, ἄθλιος, ὁ σκαπανεύς, καὶ μισθωτός, ὡς ἔοικεν ἄτυ βαρεῖαν [2] καταφέρων τῷ οἰκείῳ. [3] Εὖ. [4] ἅπαντα μὲν εἰπεῖν, χρηστότης ἐπίπτωκεν αὐτόν, καὶ φιλανθρωπία, καὶ ὁ περὶ τοὺς δεομένους. ἀπαιδὲς οἷον. ὡς δὲ ἀληθεῖ λόγῳ, ἀνοια, καὶ [5] εὐήθεια, καὶ ἀκεκοσία τοῦ τοὺς φίλους. ὃς γοῦν [6] κόρακι, καὶ λύκοις χαριζόμενος. ἀλλ' ὅσον γε πόνων τοσούτων ὁ κακοδαίμων κεκοπωμένος τὸ πάππαι, φίλης εἶναι αὐτούς, καὶ ἐπαίρειν ὡς ὑπὸ δύσεως τὸ ὡς αὐτόν, χαίροντας τῇ

amici? Quid illi accidit ut hoc sit habitu, squalidus, ærumnosus, fossor conductitius, ut conjicio, cùm tam gravem ligonem gerat. *Merc.* Illum, ut ita dicam, probitas evertit, & humanitas, atque in omnes egenos misericordia. vel revera vecordia potius, facilitas, nullusque in suscipiendis amicis delectus, quippe qui neutiquam intellexerit sese corvis, lupisque largiri. Quin magis cum a vulturibus tam multis miserè jecur roderetur, ob id amicos & sodales judicabat, quasi epulis gauderent, quòd erga sese be-

1 Τί παθών] Atticum dicendi genus, pro simplici τί; Sic & τί μαθών; apud Aristoph. in Lysistrata. τί μαθὼν ἀποθνήσκεις; ubi tamen alii legere malunt, τί παθών; Vtrumque recte dici monet Casaubonus in suis observat. ad Athenæum. *Barl.*

2 Καταφέρων] Hic pro, *gerere* accipiunt interpretes. malim tamen studium exprimi fodientis & ligonem profundius solo inferentis. Sic infra Mercurius de eodem: σκάπτε, inquit, βαθείας καταφέρων scil. τοὺς δίκελλας, i. e. alte ligonem dimittens vel adigens in terram. Laborantem enim viderat Timonem & gnaviter fodientem Iupiter. *Idem.*

3 Εὖ.] Respondet iterum Iovi Mercurius, & profusam Timonis largitionem, quam sine delectu erga quosvis exercuit, egestatis caussam esse dicit. *Idem.*

4 Οὕτωσὶ εἰπεῖν] Singularis infinitivi constructio. Aliquando sine infinito, ὡς ἀληθεῖ λόγῳ, *ut vere dicam*, quod statim sequitur. *Idem.*

5 Εὐήθεια] Sic dicitur morum simplicitas, & εὐήθεις appellant Græci homines morum simplicitate præditos, qui cum incauti esse solent, & facile decipi, hinc factum, ut vaecordes & fatuos hoc nomine significent. Galen. in Comm. ad Hippocrat. prognost. Εὐήθεις ἀνάπαυτοι λέγουσι μὲν ἔνιοι καὶ ἀκεκοσθεῖς ἐν ὑπαιθρίῳ τινί, καθάπερ ὁ πόπανος Καλλίας. λέγουσι δ' ἔνιοι καὶ οἱ παιπαλῶντες ἔχοντες τὸ ἦθος. ἀλλὰ τὸ μὲν πρῶτον παμπόλλη χρῆσις ἐστι παρὰ τοῖς Ἕλλησι τῷ δ' ἑξῆς ἀπαιδευσίᾳ. hinc & Lucianus εὐήθειαν δὲ ἄνοιαν conjunxit hoc loco. καὶ συνιεὶς χαριζόμενος. Græca structura, pro χαρίζεσθαι, *non intellexit se largiri.* Docemur hic, in sumptibus faciendis modum esse servandum, nec semper, cuivis, ubivis & quavis de caussa dandum. Prudenter Cicero: *Non ita claudenda est res familiaris, ut eam benignitas aperire non possit, nec ita reseranda, ut pateat omnibus.* Nam ut præclare dixit Ennius: *Benefacta male locata, malefacta arbitror.* Quare veri amici a gnathonicis diligenter discernendi, ut nos docet Plutarchus in libello suo eruditissimo: πῶς ἂν τις διακρίνοιτο κόλακα τοῦ φίλου. Idem.

6 Κόρακι δὲ λύκοις] Idem passim dial. Mort. Sic vocat παρασίτους καὶ κόλακας. dictum antea ex Demosthene ad paginam 20. *Bourd.* Per corvos, lupos & vultures intelligit homines subdolos & rapaces, qui alienis opibus consumendis tantum intenti sunt; adulatores, qui miserum hunc Timonem vivum videntemque, ut cum Terentio loquar, exederunt. Lucianus *vulturum* nomine etiam appellat testamentorum captatores. De quibus & Seneca in epist. 96. *Amicus agro assidet, probamus: at hoc si hereditatis caussa facit, vultur est, cadaver ex-*

βοτᾶ. [1] οἱ δὲ, τὰ ὀστᾶ γαμψώνυχες ἀκριβῶς, ἐξεσταζόντες, εἴ τις ἢ μυελὸς εἴη, ἐκμυζήσαντες καὶ τοῦτο δὲ μόλις ἐπιμελῶς, ὠχοντο, αὖθις αὖτον, καὶ τὰς ῥίζας ὑποπτερεμένου ἀπολιπόντες, ὧδὲ γαμφίζοντες ἴπ, ὡδὲ ἐξοβολίσαντες. [2] πόθεν γὰρ, ἢ ἐπικουρήσαντες, ἢ ἐπιδιδόντες τὸ μέρος. [3] διὰ ταῦτα δικαίως, καὶ [4] διφθερίας ὡς ὁρᾷς, ἀπλήστων ὄντ' ἀνθρώπων [5] τὸ ἄστυ, μισθῷ μισγεῖ, [6] μιλαγχλαίνων

benevolentia afficerentur. Ille verò poſtquam oſſa penitus nudaſſent, circumroſiſſentque, deinde ſiqua inerat medulla, hanc quoque admodum diligenter exuxiſſent, abierunt, exuccum, & radicitus ſucciſum deſerentes, adeò ut non amplius agnoſcant, aut aſpiciant, tantum abeſt ut ſint qui viciſſim illi opitulentur, & impertiant. Has ob res foſſor, & ſagò, utvides, opertus pellicco, urbem præ pudore fugiens mercede agricolam agit, adverſus ingra-

exſpirãt. Cum verò à tot vulturibus jecur eroſum eſſe ait Timoni, alludit ad fabulam de Tityo, quem poëtæ fingunt apud inferos humi exporrectum jacere & jecur ejus cum luna ſemper renaſcens uni vel duobus vulturibus exedendum præbere. de quo Homerus Odyſſ. λ. quem locum pari majeſtate ſic tranſtulit Virgil. 6. Æneid. *Nec non & Tityon Terræ omniparentis alumnum Cernere erat: per tota novem cui jugera corpus Porrigitur, roſtroque immanis vultur adunco Immortale jecur tondens.* Eleganter item ut poëtæ illi, uſus eſt verbo κείρειν ſive tondendi Lucianus ξὺν μαιωθοῦσιν, pro depaſci vel dilaniare: τὸ ἧπαρ ἐκαλὸν πεῖν dixit in Prometheo. *Edit.*

1 Οἱ δὲ, τὰ ὀστᾶ γαμψώνυχες ἀκριβῶς] Extremam paraſitorum ingluviem & Timonis egeſtatem deſignat ſimilitudine deſumpta ab avide vorantibus, qui non tantum oſſa denudant, circumroduntque, ſed & ſuccum omnem & medullam penitus exſugunt, quod eſt, ἐκμυζῆσαι. Deinde & altera comparatione utitur Mercurius ab hortulanis accepta, qui non arborum ramos ſolum, ſed una ſtirpem incidunt, vel una cum radicibus tollunt, ne ſit ſpes ulla renaſcendi. quod in tyrannum aptabat olim Alexander Magnus: κατωθεῖν, inquiebat, μισῶ τὸν ἐκ μέσου ἐκτέμνοντα τὰ λάχανα, i. e. *Olitorem odi, qui radicitus herbas convellit atque ad imas ſtirpe excidit.* Idem.

2 Πόθεν γὰρ] Conciſum dicendi genus, quod cum interrogatione pronunciatum negationis vim habet, q. d. *Unde hoc fieri poſſit?* vel, *qui hoc credi fas ſit?* Sic & Ariſtoph. in Veſpis: πόθεν οὖ γαθέ. ubi commentator, τὸ πόθεν, ἀρνητικόν ἐστι ῥητὸν pro οὐδαμῶς. Vitur eodem loquendi genere Dionyſius Halicarnaſſ. lib. 4. Ἀρχὴν τὴν ἡγεμονίαν παρέλαβεν, ὡς οἱ πρὸ αὐτοῦ γενόμενοι βασιλεῖς; πόθεν; πολλοῦ δεῖ. *Num imperium accepit eo modo quo reges, qui eum antecefſerunt? unde? multum abeſt.* Imitantur etiam Latini. Plinius lib. 4 epiſt. 14. *Quæ nos refugimus, non quia ſeveriores. unde enim? ſed quia timidiores ſumus.* Hujus formulæ venuſtatem & uſum non advertentes priſcorum auctorum interpretes, plurima in iis loca corrupere, ut oſtendit Caſaubonus in Athenæum, & poſt eum Thomas Gatakerus Theologus Anglus in erudita ſua diſſertatione contra Piochenium. *Idem.*

3 Διὰ ταῦτα δικαίως] Mercurius αἰτιολογῶν cauſſas enarrat, cur in miſeram hanc ſortem inciderit Timon, ſimulque eorum deteſtatur ἀχαριστίαν, qui ope illius & opibus adjuti, non viciſſim grates rependunt, ſed optime de ſe meritum prætereunt ac contemnunt. *Idem.*

4 Διφθερίας] A veſte pellicea quam gerebat. ὑποδιφθέρου paulo ante dixit. In Tragœdiis & Comœdiis etiam antiquis διφθέραι vocantur ab hac pelle ſenes, qui in ruſtico opere morantur. *Idem.*

5 Τὸ ἄστυ] Athenas intelligit ἀντονομαστικῶς, ut volunt, unde ἀστοὶ & ἀστικοὶ cives,

τοῖς κακοῖς. ὅπ οἱ πλουτοῦντες παρ' αὐτῷ, μάλα ὑστερογλώσσως παρίεργοντο, οὐδὲ τὸνομα εἰ Τίμων καλοῖτο εἰδότες. 1 Ζ. καὶ μὴν ὑπερφυῶς ἀνὴρ, οὐδὲ ἀμελητέος, εἰκότως γὰρ ἠχανάκτει δυσχερῶν. ἐπὶ καὶ ὅμοια πεισόμεθα 2 τοῖς καθεστῶσι κάλλιον ἐκείνοις, ἐπλεπλησμένοι ἀνδρὸς, τοσαῦτα 3 πύουσι, καὶ αἰγῶν πίοντες 4 καύσουσιν ἡμῖν ἐπὶ τῷ βωμῷ. ἔπ γὰρ 5 ἐν ταῖς ῥισὶ τὸν κνίσ-

gratos atra bile stomachatur, qui quidem sua benignitate ditati, nunc admodum fastuose prætereant, ac ne nomen quidem an Timon vocetur, noverint. *Iup.* At verò vir neutiquam fastidiendus & negligendus, qui jure optimo indigvatur, quòd his agat in malis: siquidem & execrandos illos adulatores sumus imitaturi, si ejus viri obliviscamur, qui tot pinguissimos tauros & capras nobis in aris adolevit: quorum nidor mihi etiam num in naribus re-

cives, peculiariter Athenienses. Alii tamen synecdochen hic statuere malunt, siquidem Athenæ in duas olim divisæ erant partes; *urbem* quæ dicta ἄστυ, & *portum*, qui περιδὸς vocatus: eas autem uno complectebatur ambitu, ita ut plebei & democratiæ fautores in regione Pyræei agerent, elegantiores nobilioresque astu incolerent. A potiori igitur parte & ad portus discrimen ἄστιος & ἀστικὸς nominabant. *Barl.*

6 Μιλαγχολῶν τοῖς κακοῖς] Interpres vertit: *Adversus ingratos atra bile stomachabatur.* Stephanus mavult: *furens ob mala vel malos.* Nam videns Timon eos, qui ipsius beneficio divites facti erant, tam ingratos esse, ut ne adspectu quidem dignarentur, sumpto ligone & diphthera terram colere instituit, insania quadam ex mœrore illo correptus. Ex nimia enim atræ bilis redundantia, ut supra diximus, exoritur sæpe furor. hinc μελαγχολᾶν, pro insanire. *Idem.*

1 Ζ. Καὶ μὴν ὑπερφυῶς ἀνὴρ] Sequitur οἰκτος sive commiseratio. Iupiter enim Timonis misertus & indigne ferens istorum hominum perfidiam, ejus curam habendam esse monet. *Idem.*

2 Τοῖς καθεστῶσιν] Epitheton adulatoribus aptum & fere perpetuum apud Lucianum. καθέσεροι dicuntur execratione digni, ἐξώλεις ἀξιοι. *devoti* Latinis, ut notat Scaliger ad Catullum. *Idem.*

3 Τοιαῦτα πύουσι] Ex Homer. 1. Iliad. quæ repetit multoties. *Bourd.* τοιαῦτα τε] Laudat Timonem à sua in Deos pietate & liberalitate. Supra, *totas eum hecatombas obtulisse dixit.* αἰγῶν πίοντα, constructio Attica, pro αἶγας πιόντας. Sic vocantur αἱ ἐν τραφεῖς & σιτευταὶ, id est, *bene habita seu saginata.* Barl.

4 Καύσουσιν] *Adolere* dicunt Latini, deque victimis usurpatur quæ igni imponuntur, לעלה, ut Hebræi loquuntur. Deductum τὸ καίειν ex Heb. מוח, id est, cumbussit, cujus Niphal in usu. *Idem.*

5 Ἐν ταῖς ῥισὶ] Salsæ Gentilium deridet superstitionem, qui Deos victimarum suarum fumigatione & nidore affici credebant, ideoque sacrorum ritibus interesse, ut etiam agnoscit Porphyrius. quod & de vero Deo judicasse videntur Hebræorum hostes, Deut. cap. 32. vers. 37. *Ubi Dii eorum*, inquiunt, *qui adipem sacrificiorum eorum comedebant, libamini sque vinum biberunt.* quod ex eo forte ortum putant nonnulli, quia altare, *mensa Dei*, & victimæ, *cibus Dei*, in sacris litteris appellantur, Ezechiel. cap. 41. & 44. Item Malach. cap. 1. vers. 12. Sic & Homericus ille Iupiter ad Æthiopas comessatum iisse dicitur Iliad. primo, Ἀντιθέας ἀγιὸν κνίσσης, αἰγῶν τελείων, h. e. *ut consequatur nidorem ovium consummatarumque eximiarum*, ut de Apolline suo ibidem ait poëta. ad quem locum & similes reperisse videtur Lucianus. Caussam vero cur id fictum creditumve à veteribus,

αὐτῶν ἔχω. [1] πλὴν ὑπ' ἀσχολίας τε, καὶ θορύβου πολλοῦ τοῦ ἐπιφορήσοντος, καὶ βιαζομένων, καὶ ἁρπαζόντων, ὅτι ὀλίγοι καὶ φόβου ἕνεκα τοῦ ἱερουλλήσαντος, πολλοί γέ εἰσι, καὶ [2] δυσφύλακτοι, καὶ οὐδὲ εἰς ὀλίγον [3] καταμένουσιν ἡμῖν ἐφιᾶσι, πολλοὶ ἤδη χρόνοι οὐδὲ ἀπέβλεψα εἰς τὴν Ἀττικήν. [4] καὶ μάλιστα ἐξ οὗ φιλο-

resident. Tametsi propter negotia, magnamque pejerantium turbam, & eorum qui vi agunt & rapina vivunt, præterea ob formidinem quam mihi pariunt sacrilegi, qui multi sunt, & observatu difficiles, & ne minimum quidem nos connivere sinunt, multo jam tempore Atticam non respexi: ac in primis ex quo philo-

sophis, exponit Spondanus ad Hom. Iliad. ut nimirum docerent, ob Deorum præsentiam non nisi cum verecundia quadam accedendum esse ad sacrificia, & à voluptatibus sibi temperandum. *Barl.*

1 Πλὴν ὑπ' ἀσχολίας τε] Excusationem subdit Iupiter ridiculam prorsus ac jocosam, cui Timonis non meminerit, nempe negociorum & hominum improborum confertam multitudinem. Ita de Iove suo opinabatur infrunita Gentilitas, unde & tantam Deorum ancillantium turbam ipsi in subsidium finxit, quorum consilio & opere uteretur in hoc mundi regimine. Sic Onatus Pythagoricus apud Stobæum in eclog. Phys. Τοὺ δὲ ἄλλους θεοὺς φησὶ ὁ πρῶτος θεὸς ἐξ ὧν τοὺν ἔστιν ἔχειν, ὥσπερ χορηγὸς φησὶ κορυφαίου, ἢ στρατηγὸς φησὶ στρατιᾶς, i. e. *Reliquos Deos ergo primum summumque mente cognoscendum se habent, ut chorus ad coryphæum, & milites ad Ducem.* Et Seneca Stoicus de immatura morte differens, unum quidem Deum agnoscit, sed talem, qui ad regni sui administrationem reliquos genuerit Deos, *ut omnia sub ducibus irent, & à quo numina ista, quæ singula adorantur, suspensa sunt.* hinc *Dii Consentes*, & *minorum gentium.* quos velut coadjutores suos, & consiliarios ad hoc universi gubernaculum adhibet Iupiter. Rectius Cicero in lib. de Legib. *Nihil est præstantius Deo: ab eo igitur mundum regi necesse est, nulli igitur est natura obediens, aut subjectus Deus: omnem regit ipse naturam.* Quid autem sit Deus, in consolatione definit: *mens* scil. *soluta quædam & segregata ab omni concretione mortali, omnia sentiens, omnia movens.* Zenoni Stoicorum principi, *mens æterna* dicitur, *& indefessa, perfecta consummataque virtutis.* Idem.

2 Δυσφύλακτοι] Bifariam exponi potest, vel *difficiles observatu*, vel, *vitatu*, ut etiam Hesychius interpretatur. *Idem.*

3 Καταμένουσιν] Pro eo non raro invenias καμμένουσιν addito nomine ὀφθαλμοῖς. ut Act. Apost. cap. 26. ἐν δὲ ὀφθαλμοῖς αὐτῶν ἐκαμμένουσιν. Magis Attioum est, cum absolute ponitur. Quæ sequuntur verba, ἤδη οὐδὲ ἀπέβλεψα, &c. pessime versa sunt ab Erasmo, quod ut vidit Pererius, optime locum interpolavit. Est enim negativa oratio, ut patet ex particula οὐδὲ verbo præfixa, quam aut non legisse in suo codice, aut non advertisse videtur magnus ille Batavus. *Idem.*

4 Καὶ μάλιστα ἐξ ὃ φιλοσοφία] Aliam adducit suæ ἀζηλίας causam Iupiter non minas ferialem, dissidia scil. & altercationes Philosophorum, quibus factum, ut exaudire non potuerit clamantium vota & supplicationes. Atque ita occasionem denuò captat auctor Philosophos traducendi. non quod sapientiæ studium damnaret, (philosophum enim se profitetur in Piscatore) sed sophistarum quorundam βδελύγματα & insulsos errores liberiore calamo perstringit, personamque eorum probitatem in lucem protrahit, ut tandem videri desinerent, quod non essent. Eorum philosophiam non nisi λόγων ἔριδας, seu λογομαχίας esse asserit, ut pote qui non tam solidis rationibus, quam solidis clamoribus, idque de rebus inanibus, inter se disceptarent. φαμύλματα & ὑπομνήσεις appellat Aristophanes in Nebul. De his Seneca: *Fugitivis clamoribus non ad calamos,*

sed

σεφίας, [1] καὶ λόγων ἔριδας [2] ἐπιπολάσασαι αὐτοῖς. μαχομένων γὰρ ἀεὶ πρὸς ἀλλήλους, ἢ κεκραγότων, οὐδὲ ἐπακούειν [3] ἐᾷ τῶν ἀκρόων, ὥστε ἢ ἐπιθυσαί μοι χρὴ τὰ ὦτα κηρῷ, ἢ ἐπιτηδείαν ποῦ αὐτῶν, [4] ἀρτῆσαί που, [5] καὶ ἀσώμασι, καὶ λήρους [6] μεγαλητῇ φωνῇ ξυνείροντας. διὰ ταῦτά τοι ἢ τῶν ἀμεληθῆναι συνέβη ἡμᾶς, [7] οὐ φαῦλον ὄντας. [8] ὅμως ὁ τοῦτον ὦ Ἑρμῆ προσκαλεῖται, ἄπιθι

losophia, & verborum contentiones, apud istos increbuerunt, adeò ut istis inter se pugnantibus, vociferantibusque, ne exaudire quidem mortalium vota liceat. Vnde mihi necessum est, aut auribus obturatis sedere, aut ab ipsis perdi, qui virtutem quandam, & nescio quæ incorporea, nugasque magna voce connectunt. Hinc factum est, ut hic quoque à nobis neglectus fuerit, quamvis non sit despicabilis. Quod reliquum est Mercuri, assumpto Pluto,

sed ad oblivionem aures semper certant. Hærent in verbis, & ætatem totam in adytis terunt, penetralia (veræ scil. philosophiæ) *nunquam vident.* Barl.

1 Καὶ λόγων ἔριδας] Sic in omnibus dialogis: hæc enim Luciano subjecta materies. *Bourd.*

2 Ἐπιπολάσασαι] Nullum verbum æque Luciano frequens. Sic in Cataplo, & de Mercede Conductis, & passim. ἐπιπολὴ τὸ ἀπὸ τῆς παρακολουθίας ἀναζώμενον, ἐπιπολῆν, καθαίνειν. Interp. Sophocl. ad Aiac. Flag. Hesych. Suid. Poll. *Idem.* Elegans verbum & Luciano familiare. De iis rebus propriè dicitur, quæ in aquarum superficie natant atque fluitant. hic κατ' μεταφορὰν usurpatur pro *increbescere.* quemadmodum & Philo ὑπερπολάζουσαν ἀσέβειαν scitè dixit, *impietatem exuberantem & invalescentem.* Barl.

3 Ἐᾷ] Pro, ἐᾷσι. quod & frequentatum Latinis. vide Budæum in Comment. *Idem.*

4 Ἐπισυσώμων] Attice pro ἐπισύσαιτο in media voce. Aristoph. ἐπισύσασθαι τὸ στόμα τῷ ῥητόρων dixit in Pluto, id est, os obstruere Rhetorum. Alias pro implere accipitur, ut apud Hom. πίμπλη δ' ἀσαντίου βοείου μένος i. e. πίμπλησι μένος, ut interpretatur Eustath. *Idem.*

5 Ἀρτῆσαί που] Stoicos perstringit, qui virtutem magna contentione deblaterabant, nec minus quam virtutem ipsam sectabantur. Porticus enim in virtute summum hominis bonum collocabat, sed in hoc dissidebat à Peripateticorum schola: utrum in *virtutis habitu*, *an actione* illud maxime emineret, de quo Aristotel. lib. 1. ethic. *Idem.*

6 Καὶ ἀσώμασι] Hoc imprimis tangit Platonicos qui contra Epicureos non corpora solum, sed & ἀσώματα seu incorporea quædam, nempe *mentem* & *Spiritum* statuebant. Neque enim apud ullos de spirituum cultu plura reperias, quam apud τοὺς ἀπὸ Πλάτωνος, quorum opinio erat, *Spiritus procurari certa precationibus*, ut ait Apulejus de Deo Socratis. Hos & eorum similes magno conatu magnas nugas agere dicit, quod est λήρους ξυνείρειν ad verb. *nugas connectere*, ex Attico ξυῶ, & εἴρω, τὸ ἀπλῶ, necto. *Idem.*

7 Μεγάλῃ τῇ φωνῇ] Sic passim inducit Pseudophilosophos suos μεγάλῃ τῇ φωνῇ κακοχρότας, magna & tragica voce sibi invicem obstrepentes. *Bourd.*

8 Οὐ φαῦλον ὄντας] *Cum non sit contemnendus*, sed in pretio habendus, ac juvandus. λυτούμενα Rhetoras vocant. Nomen φαῦλα hic accipitur in generalitori significatione, rebusque convenit minus bonis, hoc est, vilibus ac contemptis. *Barl.*

9 Ὅμως ὁ τοῦτον ὦ Ἑρμῆ προσκαλεῖται] Jupiter Timonis pietate motus Mercurium jubet accersere Plutum, qui cum Thesauro Timonem adeat, eumque, ut

περὶ αὐτὸν κατὰ τάχος. ἀγέτω δὲ ὁ πλοῦτος καὶ τὸ θησαυρὸν μετ' αὐτοῦ, καὶ μηδέτερα ἄμφω τοῦτο τὸν Τίμωνα, μηδὲ ἀπαλλαττέσθωσαν ἔτι ῥᾳδίως, κἂν ὅτι μάλιστα νῦν χρηστὴν αὐτοῖς ἐνδιώκῃ τὴν οὐσίαν. [1] σφὲ δὲ τῶν πολλῶν ἐκείνων, καὶ τὸ ἀκριβείας, ἣν ἐπιδείξασθε αὐτὸν, καὶ αὖθις μὴ σκέψωμαι, καὶ δίκην δώσουσιν, ἐπειδὰν τὸ κεφαλαῖον ἐπισκάσω. [2] κατεαγμένα γὰρ αὐτῶν, καὶ [3] ἀκαταμωμήτως ἔχει δύο ἀκμὰς αἱ μέσαι, ἐκεῖνα φιλοπόνως ἔσχον ἡκόντισα ἐπὶ τὸν σοφιστὴν [4] Ἀναξαγόραν

to, celeriter ad hunc eas. Plutus autem unà secum etiam ducat Thesaurum, & ambo apud Timonem perseverent, nec tam facilè demigrent, etiamsi quàm maximè rursum illos præbonitate domo exigat. Cæterùm de ingratis illis palponibus, & in posterum consultabo, & pœnas dabunt simul atque fulmen præparavero. Nam fracti sunt, & retusa cuspide duo radii ejus maximi, quum nuper acriùs in sophistam Anaxagoram jaculer,

ut ante, locupletem reddat. Divitias, quæ Græcis πλοῦτος nomine veniunt, & Thesaurum, quod est Διὸς ἐστίου χρῆμα, veluti Deos repræsentat Lucianus. Pluti genealogiam recensent Hesiodus, eumque inter *Semideos* collocat, ac Cereris ac Proserpinæ natum perhibet. Nec alius ab hoc ὁ Πλοῦτος, inferorum Deus. Ab infestis enim, hoc est, intimis terræ visceribus eruuntur opes. Quem propterea *Ditem* appellarunt Latini, ut docet Cicero lib. 2. de nat. Deorum Boethius:

Hoc quicquid placet excitatque mentes,
Infimi tellus aluit cavernis.

Et hæc ratio est, cur Cario apud Aristophanem mox *Plutonem* vocet, quem antea *Plutum*. ᾧ τοῦτο, inquit, τῷ Πλούτωνι προσκαθίζετο. de Æsculapio loquitur ad Plutum accedente, ubi Scholiastes. ὁ Πλοῦτος ἔστω λίγεσι· καὶ ἐκάστῳ ὁ αὐτὸν τῷ Πλούτωνι ὁ Ἅιδου νομίζουσι. quod & testimonio probat verborum Sophoclis ex hac fabula, Πλούτωνος δὴ ἐκείσε· item, ἰὼν Πλοῦτου ἀμαυρὸς χθονὸς. ubi Πλούτων idem qui Πλοῦτος, pro opibus ac divitiis. Poëtæ tamen, utut hæc duo Numina distinguant, utrique divitiarum tribuunt imperium. *Barl.*

1 Περὶ δὲ τῶν πολλῶν ἐκείνων] Sequitur alia Iovis excusatio, fulminis scil. confractio, & radiorum obtusio. *Idem.*

2 Κατεαγμένα εἰσὶ] *Diffracti* sunt, dialysi Atticâ τῶν ἐ in ει, à κατάγω vel κατάγνυμι, diffringo, quod est in catalogo τῶν ἀνωμάλων. Fulmini etiam, ut astris, sui tribuuntur radii: Virgilius de Cyclopibus 8. Æneid.

Tres imbris torti radios, tres nubis aquosæ
Addiderant, rutili tres ignis & alitis Austri. Idem.

3 Ἀκαταμώμητος] Scilicet quod ad cuspidem attinet. Κατατομὴ dicitur ferrum, cujus cuspis hebetatus atque retunditur. Fulmen enim Iovis, ut telum consideratur, cujus acies retusa est. Nam & gladiis sua sunt σίματα, id est, mucrones: sive cuspides, quibus veluti mordent. Hinc ἀμφίστομος, seu δίστομος gladius, ὁ ἀμφοτέρωθεν ἔχων ἀκονάς, qui anceps est & utrimque scindit. & ξίφος ἐξώστομον apud Euripidem, pro acuti oris gladio: nec non, ὡς σίμασι μαχαίρας πονεῖν dicuntur, qui acie gladii, id est, in bello cadunt, Lucæ cap. 21. vers. 24. quod loquendi genus merè Hebraicum est. *Idem.*

4 Ἀναξαγόραν] Fuit Anaxagoras philosophus Clazomenius insignis, qui Xerxis Persarum regis tempore floruit. Mundi hoc atque Naturæ opificium ab æterna mente architectatrice conditum & ordinatum esse docuit. cujus hic extat ver-

ρον, ὃς ἔπεισε τὸν ὁμιλητὰς [1] μηδὲ ἄλλους εἶναί τινας [2] ἡμᾶς τοὺς θεούς. [3] ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν [4] διήμαρτεν. [5] ὑπερίσχυε γὰρ αὐτῷ τῶν χεῖρα Περικλῆς. ὁ δὲ κεραυνὸς,

rer, qui ſuis familiaribus perſuadebat, nullos eſſe nos qui Dii vocamur. At ab illo aberravi: nam obtenta manu Pericles eum protexit: fulmen verò in Caſtoris

verſus omni memoria dignus: Νοῦς ἐστι διακοσμῶν τὸ πᾶν πάντων αἴτιον. hoc eſt: *Mens æterna eſt, quæ gubernans omnia, omnium eſt cauſſa.* Laërt. lib. 2. Quæ laudabilis de Deo uno veritatis profeſſio, ut Socrati, ſic & illi noxia fuit. Nam ea doctrina tantam ſibi invidiam conflavit apud Athenienſes, ut ex ea anſam raperent ipſum ἀθεότητος accuſandi, & talentum promitterent, quiſquis interficeret. Etenim hanc eſſe cauſſam ipſe Iupiter indicat, cum Sophiſtam eum vocat, ideoque in illum ſe fulmen torſiſſe dicat, quod ſuis familiaribus & diſcipulis perſuaderet, nullo pacto eſſe Deos, quos pro talibus haberent Athenienſes. *Earl.*

1 Μηδὲ εἶναί τινας] *Neque alicujus pretii eſſe nos.* nam τὶς aliquando πρόσωπον denotat ſingulare ad differentiam τοῦ τυχόντος. Sic Iuvenalis:

Aude aliquid brevibus Gyaris & carcere dignum,
Si vis eſſe aliquis. ——

vel, *nullos*, inquit, id eſt, nulla divinitate præditos. Ita regius vates idola Gentium vocat אֱלִילִי, *vanitates mendacii*, hoc eſt, *res vaniſſimas & nihili*, ut exponunt Iunius & Beza. Et Apoſtolus Gentium τὸ εἴδωλον nihil eſſe dicit (ὄν) non materiam ſpectans, ſed formam, quæ res veras mentitur, cum unus tantum ſit Deus. 1. ad Corinth. cap. 8. Anaxagoræ, ut & hoc ἐν παρόδῳ dicam, non abſimilis fuit Lucianus noſter, quem immerito ἄθεον vocat Iuſtinus Martyr in oratione contra Græcos. Vnum quippe Deum conditorem univerſi & moderatorem cum ſapientiſſimis Philoſophis agnoſcit. Sed peccat eximius Dei ſervus, quod ex alienâ potius judicet ſententia, quam ſuâ. ἀθεότητος audit, ſed ab iis, quorum profanos & ridiculos cultus rituſque paſſim traducit. Quod vero Chriſto Servatori convicium dicat alicubi, ut in Peregrino, ſi modo Luciani ſunt de quibus inter doctos non ſine juſtis rationibus dubitari video, ex eo non atheus proprie loquendo, ſed ἀσυνεσίας potius fuerit dicendus, ut Iudæi omnes & pagani. Ἀθεότητος accuſati olim & quidem merito Protagoras Abderites, Theodorus Cyrenaicus, Melius Diagoras, aliive, qui τῷ ἀπολυθεΐστῳ, id eſt, plurium deorum impietatem fugientes, in ipſam impietatem, quaſi in voraginem quandam delapſi ſunt, ut nullum Numen admitterent. *Idem.*

2 Ἡμᾶς τοὺς θεούς] Ead. in Iove Conſut. & Tragœd. *Bourd.*

3 Ἀλλ' ἐκεῖνος] Ὁ Præclarum Iovem! cujus fulmen, ut pilam, obtenta manu retundere valeant homines. *Earl.*

4 Διήμαρτον] Iovi ἀσυνεσίας exprobrat. Διαμαρτάνειν aberrare eſt à ſcopo. De Pericle quod ait, verum eſt, eum Anaxagoræ fuiſſe patronum ac defenſorem adverſus accuſatores. Nam cum à Cleone accuſaretur impietatis, quod Solem, quem pro Deo colebant Athenienſes, vocaſſet διάπυρον μίδρον, hoc eſt, *candentem maſſam* ac *penitus ignitam*, ſive *globum quendam ignium*, λιθάδη ἐ πυρὸν: ut Plutarchus ſcribit, à Pericle defenſus eſt. Refert Hermippus apud Laërtium Periclem, cum nullum Anaxagoræ crimen impingi comperiſſet, dixiſſe: *Ego diſcipulus iſtius ſum. Nolite igitur meque calumniis inducti perdere, verum mihi potius obtemperate, liberumque eum abire permittite, ſique factum eſſet.* Non tamen effugere potuit, quo minus talentum ſolveret. *Idem.*

5 Ὑπερίσχυε γὰρ αὐτῷ τῶν χεῖρα Περικλῆς] Interpretandum hoc eſt de judicio, nam in eo impietatis accuſatus Anaxagoras à Pericle defenſus eſt diſcipulo ſuo: ὑπερίσχυε τῶν χεῖρα autem eleganter dixit, quia in orando manus dextra move-

ba-

ris & Pollucis templum detortum, tum illud exussit, tum ipsum ad saxum pene est comminutum. Quanquam vel id supplicii satis magnum in istos fuerit, si di-

batur, & accommodabatur ejus motus ad verba pronuntiantis. Testatur id locus elegans Aristophanis ἐν ἐκκλησιαζ. ubi falax mulier.

Ἐκεῖνο δ' ἐφοβούμην μέν, ὅτε πρῶτον
Τὰς χεῖρας αἴρειν μνημονεύσαιμί τινα
Εἰσιοῦσα γὰρ αἴρειν τὰ πέλας.
Illud autem non prævidemus, quonam modo
Manus tolleret tunc meminerimus
Quippe non manus, sed pedes tollere assueta sumus.

Usque apud Græcos in dicendo habitus erat, ut dextrum brachium humero exserentur. Praxagora ibid.

Χαλαπὸν τὸ πρᾶγμ', ὅμως ἔχει τοιοῦτόν,
Ἐξωμοσάσαις τ' ἐστὶν βραχίονα.
Res ulla difficilis est, tamen extendenda manus
Ab humero minantibus brachium.

Quare unius tantum manus mentionem facit Lucianus. Gisb. Cuperus observat lib. III. c. 2. *Almeloveen.* Iocose dictum. *Supra aliquem tenere manum*, est eum protegere. Metaphoricum loquendi genus & Homero familiare. Sic ille Iliad. 4. Οὐχ ἰδὼν, αἴκε ὑμῖν ὑπέρσχῃ χεῖρας Κρονίων, id est, *ut videatur, si vobis supra caput manum Saturnius.* Et apud eundem poëtam Iliad. 1. *μάλα γὰρ ἔθεν ἀμείνων Ζεὺς χεῖρας ἐὸν ὑπερέχει.* Usi & hoc dicendi schemate Aristoph. Plutarch. alii. Galli quorum lingua cum Græca in plurimis συμβολίζει, similiter dicunt *manuarer.* Barl.

1 Εἰς τὸ Ἀνάκειον] Vide Suid. & Hesych. verbo ἄνακες. Bourd. Templum Castoris & Pollucis Dioscurorum, qui ἄνακες sive ἀνακοὶ vocantur, vel per excellentiam, quod ex Iove rege antiquissimo & Leda nati. ἄναξ enim rex, inde ἄνακες, qui postea ἀνάκτες inflexo σ, ut νύξ, νυκτός: vel quod ἀνακῶς i. e. ἀθρόως, cum cura singulari servarint Athenienses, à quibus & eorum festum celebrari solebat ἀνάκεια dictum. Gerardus Vossius vir in omni antiquitate versatissimus sic appellatos putat, quod descenderint ab antiqua & illustri stirpe Anacim Palæstinæ, unde à Iosua profligati in Græciam concesserint, quem vide lib. I. de origine & progressu Idol. cap. 18. *Barl.*

2 Παρασπάλλει] *Detortum*, vel, *à scopo delapsum.* Præpositio vitium designat πάλλει Hesychius interpretatur πεσεῖν, sed proprie est σφοδρὸς καὶ παγκαλὸς καταιγιδοειδὴς. hinc σπάλλοι pro fulmine, quod *impetu devehitur in terram*, ut Aristoteles loquitur lib. de mundo. *Idem.*

3 Ὀλίγου δεῖν] Elegans loquendi formula, *parum abfuit, propemodum, fere* τοῦ ὀλίγου. Pro eodem & μικροῦ δεῖν, & sine verbo, ὀλίγου vel μικροῦ dicunt Græci, *minimo* Latini. Capitolinus: *addens minimo se ægre mortem fervæ filium superstitem relinquens.* Ita locum depravatum hactenus nec intellectum restituit Cl. Salmasius in Plin. exercit. ad Solin. *Idem.*

4 Πλὴν ἐπαινῶ γε τοῦτο] Consolatur se eo nomine Iupiter, quod satis supplicii futurum credat ingratis & improbis, licet alia ratione injuriam illorum vindicare non possit, si Timonem conspexerint repente locupletem factum. Novit enim nullum majus esse tormentum invidia & macrescere improbos lætis bonorum successibus rebusque opimis. *Idem.*

αἱ [1] ὑπερπλουτοῦντες ἢ Τίμωνα ὁρῶσιν. [2] Ἐρ. [3] οἷον ἦν τὸ μέγα πεπραγμένον, καὶ [4] ὀχληρὸν εἶναι, ὦ Ἑρμοτίμη. ἢ τοῖς δικαιολογοῦσι μόνοις, ἀλλὰ καὶ τοῖς συγκρούουσι τὸ τοιοῦτο προσήκειν; ἰδοὺ γὰρ αὐτίκα μάλα πλούσιος ὢν πενεστάτου κηρυκήσει ὁ Τίμων, βοήσας, καὶ παῤῥησιαστάς

si ditissimum videant factum fuisse Timonem. *Merc.* Quantum habet momenti altum vociferari, & obstreperum, audacemque esse? idque non iis modò qui causas agunt, verùm etiam qui vota faciunt conducibile. Enimverò è pauperrimo dives evaserit ille Timon, qui se precando clamosùm & liberè lo-

quen-

1 Τ' περιπλουτοῦντα] Quanquam viri virtute præstantes ob animi corporisque dotes maximas sæpe invidia laborent, tamen ut Aristoteles docet lib. 2. Rhetor. sæpius ea locum habet in bonis fortunæ. Pindarus in Pythiis: ἐχθρὸς μὲν ὅλῳ σ' ὁ μείονα φθόνον. ὁ δ' χαμηλὰ πίσυνος ἀφυὴς βρέμει, hoc est, *habent operæ & res secunda non parvam invidiam. Qui autem pauper est, humi jacet & obscurum fremit.* Hinc Plautus in Truculento: *Malo mihi inimicos invidere, quam me inimicis miseret.* Nam quibus invidemus, illi opipare & splendide vivunt: eorum autem qui miseri & calamitosi sunt, miseremur. Novit hoc Salmonensis poeta, ubi elegantissimis versibus invidiam describens inter alia subdit:

Tum videt ingratos intabescitque videndo
Successus hominum, carpitque & carpitur ipsa
Supplicioque sui est. ———

Egregiè in hanc rem Seneca philosophus: *Vtinam*, inquit, *invidi oculos haberent ad omnibus civitatibus, ut de omnium felicitatibus torquerentur: nam quanta felicium sunt gaudia, tanta invidorum sunt gemitus.* Barl.

2 Ἐρ.] Epiphonemate declarat Mercurius, sæpe audaces & importunos flagitatores Iovem habere propitium: timidos contra & verecundos ab eo negligi. Exemplum præclarè habemus in muliere Cananæa Matth. cap. 15. Vere dictum à vatum principe: *Aidòs in ærdì κεχρημένῳ ἀνδρὶ πρόκειται* i. e. *Verecundia non utilis est viro egenti.* qui versus legitur Odyss. ρ'. & citatur à Platone in Lachete. Vult enim summus ille *ἀναιδῆ θάῤῥη* inclamari & precibus expugnari, quo declaretur intimus indigentiæ nostræ sensus. Et sæpe videmus accidere, ut importunus & audax mendicus obtineat, quod verecundo denegatur. *Idem.*

3 Οἷον λῶ] Quantum est, vel quantum momenti habet. Per admirationem hæc legenda & cum acclamatione. ὧν pro ἐστὶ positum. Sic χρῶ, ἴδε, ἴπλετο, & alia pro præsentibus usurpata inveniuntur. Quod in usum veniisse putat Budæus ex eo, quia nullum tempus præsens dici possit, si ad verum exacte loqui volumus: esse autem proprie præsens τὸ ἀεὶ & ὡσαύτως ἔχον, ut Plato docuit in Timæo, id est, quod semper est, & eodem modo se habet. *Idem.*

4 Ὀχληρὸν εἶ] In Euangelio Lucæ dicitur, κόπος παρέχειν, cap. 8. ἀναιδὴς ibidem appellatur, quæ ἐν τοῖς δικαίοις, ut recte notant interpretes, non vitio sed laudi ducitur. *Importunitatem* alii; *instantiam* Syrus paraphrastes transtulit. Quid quod Homerus hominem importunum nocet ἀναιδῆ, quem hic Lucianus ὀχληρὸν & θρασύν. Per τοὺς δικαιολογοῦντας intelligit causidicos sive causarum patronos, qui ad rei defensionem τὰ δίκαια, id est, jura adferunt. Notat Lucianus sui ævi rabulas forenses, qui strepitu magis & inconditis clamoribus rem agebant, quam jure aut legibus. *Caninam* eorum *eloquentiam* & *sanguisugam* merito dixit Columella. *Togatos vultures* eosdem appellare solebat Apulejus, qui in fas nefasque linguas & verba locant. In hos enim, non in γνησίους juris antistites vel advocatos invehitur Samosatensis noster, cum ipse patronum se reorumque vindicem præstiterit non semel. Gravissime Plato: *ἱερὸν ἡ συμβουλία*, id est, *Sacra quædam res est consultatio.* Idem.

1 Ἐπεὶ

ῥθῶ· σὺ τὴ δίχῃ, καὶ [1] ἐπιτρέψας τὰ Δία. εἰ γὰρ σωφρὴ ἕκαστον ἐπιτρεψοῖς, ἐπ ἂν ἕκαστον ἀμελήσῃ. [2] Πλοῦ. ἀλλ' ἐγὼ οὖν ἂν ἀπίοιμι ὦ Ζεῦ παρ' αὐτόν. Ζ. διὰ τί ὦ ἄριστε πλοῦτε, καὶ ποῦ, ἐμὲ πολιόρκησας; [3] Πλοῦ. ὅτι μὴ Δία [4] ὑβρίζειν εἰς ἐμὲ, ἐξελαύνοντα, καὶ εἰς πολλὰ καταμερίζοντα. καὶ πόσα, πατρῷον αὐτῷ φίλον ὄντα. καὶ μόγις οὐχὶ [5] δικαζόντός με ἐξαιῶσθαι τὸ

quentem præbuit, attentum verò Iovem reddidit. Quòd si incurvus fodiendo filuisset, neglectus etiamnum foderet. *Plut.* At ego ô Iupiter hunc aditurus non sum. *Iup.* Quid ita, optime Plute, præsertim à me iussus? *Plut.* quoniam per Iovem injuria me affecit, ejiciens, & in multas partes dividens: idque cùm illi paternus essem amicus, ac me pene dixerim, fuscinis ex ædibus ex-

1 Ἐπιτρέψας τὰ Δία.] Propriè ἐπιτρέπειν, est facere, ut quis ad se convertat faciem, suique curam habeat. Sic Deus in sacris litteris *faciem suam convertere* dicitur ad eos, quibus bene vult, & propitius est: contra ἀποστρέφειν τὸ πρόσωπον ab iis, quorum preces non exaudit. Psalm. 132. & aliis in locis. *Barl.*

2 Πλοῦ. ἀλλ' ἐγὼ οὖν ἂν ἀπίοιμι ὦ Ζεῦ παρ' αὐτόν.] Inducit Plutum omnia formidantem Lucianus, nullique fidentem, imitatus hac in parte Aristophanem, qui vulgo jactatam opulentiæ timiditatem indicat, cum ait: Ἁπαντες, ὡς δειλότατόν ἐστ' ὁ Πλοῦτος, id est, *Quin id omnes dilitant, timidissimum quid esse divitiæ.* Et Euripides: Δειλόν θ' ὁ πλοῦτος καὶ φιλόψυχον κακόν. *Res cupida vitæ sunt opes, pavidum malum.* Hinc in sequentibus caussam exquirit Iupiter, cur ad Timonem denuo ire recusset Plutus, præsertim à se jussus. Deo liquid jubeat, continuò obediendum. *Verum obediens*, inquit Augustinus, *non attendit, quid aut quale sit, quod præcipitur, sed quia præcipiat, hinc mandatum non procrastinat, sed flatim parat aures auditui, linguam voci, pedes itineri, manus operi, & se totum intus colligit, ut mandatum peragat imperantis.* Hic videmus unitatem in sua πολυαρχία etiam agnovisse Gentium sapientes, dum Iovi suo potestatem tribuunt αὐτοκρατορικὴν & absolutam, qua imperare omnibus: refragari autem ejus imperio & mandato nulli fas sit. Homerus, ut Spondanus observat non uno in loco, Iovis imperium aliquando ἀνυπεύθυνον, & summum esse innuit: aliquando mixti generis sive ἀριστοκρατικὸν facit, cæteris quoque Diis ex æquo suffragia ferentibus, & infecta re non raro à se invicem discedentibus. *Idem.*

3 Πλοῦ. ὅτι μὴ Δία.] Responsio Pluti αἰτιολογική. Prodigalitatem Timonis in caussa esse dicit, cur reverti nolit, quamque indignis modis ab eo exceptus fuerit, lamentabundus ostendit. *Idem.*

4 Τὸ ἐξελαύνειν εἰς ἐμὲ.] Differentiam ponunt Grammatici inter ὑβρίζειν τινὰ, & ὑβρίζειν εἰς τινὰ, quod & Lucianus testatur in Solœcista. Τὸ μὲν τι ὑβρίζειν, inquit, τὸ σῶμά ἐστι τὸ σὸν ἤτοι πληγαῖς, ἢ δεσμοῖς, ἢ ἄλλῳ τῳ τοῦ εἰς σὲ ὅταν εἰς τι τῶν σῶν γίγνηται ὑβρεις. ἐπὶ γὰρ ὅστις γυναῖκα ὑβρίζει τὴν σὴν εἰς σὲ ὑβρίζει· ἐπὶ ὅστις παῖδα ἐπὶ φίλον, καὶ ὅστις γε εἰκότως. *Te contumelia afficere, idem est, quod corpus tuum sive plagis, sive vinculis, sive aliquo etiam alio pacto. Sit in te contumelia sus esse dicor quando alicui tuorum contumelia fit. Nam & qui uxorem tuam contumelia afficit, in te contumelia sus est, & qui puerum tuum & amicum, & certe quæ servum quoque.* Verum hoc discrimen, ut & in multis aliis Grammaticorum præceptis, haud perpetuum est semperque verum. Sæpe enim pro eodem poëta inveniuntur, uti & hoc loco. Observandus hic etiam elegans processus à genere ad species. *Partitionem* Rhetores vocant. *Idem.*

5 Δικαζόντος] Indignitatem rei indicat, cum se furcillis ex ædibus extrusum ait. Sic & Pax apud Comicum ἐκ Εἰρήνης, fuscinis & clamoribus ejecta dicitur. Τυνὴν

εἰκῇ, [1] καθάπερ οἱ τὸ πῦρ ἐκ τῶν χειρῶν ἀπορρίπτοντες. [2] αὖθις δὲ ἐπὶ τοῦτο βαδιοῦμαι τοῖς παρασίτοις, [3] καὶ κόλαξι, καὶ ἑταίραις δεδηλημένοις; ἐπ-

extruſerit, ſicut qui è manibus ignem abjiciunt. Num rurſus ad iſtum ibo, paraſitis, adulatoribus, & ſcortis donandus? Ad eos

μὲν δικρῖς ἐσθῦσι τὴν δεῖνα κακοήμασι. Nam hoc plus eſt, quam ſola manu. Sunt autem δικραὶ vel δίκρανα, perticæ bifidæ & biſines, quaſi δύο κέρατα, id eſt, τέλη ἐγχρτα. Scholiaſt. exponit ξύλα δίφυῆ. Secuti etiam hanc locutionem Latini. Cicero ad Atticum 6. *Sed quoniam furcilla extrudimur* (hoc eſt, ſummo conatu & vi maxima) *Brundiſium cogito.* Et Horat. *Naturam expellas furca, tamen uſque recurrit.* Pro eodem, *furcillo ejicere*, dixit Catullus. Imitatur hic Ariſtophanem Lucianus, ubi ad ſimilem plane modum conqueritur Plutus: Ἤν δή τις παρακλαύσῃ', inquit, ἀνθρώπου εἰσελθὼν τύχῃ Πόρνοισι καὶ κύβοισι παρακεκλημένοις Θυμὸς δ' ἐκέπεσεν εἰ ἀκαρὲς χρόνου, id eſt, *Si ad prodigum hominem divertero, ſcortis & aleis objectus temporis momento nudus illinc protrudor foras.* Barl.

1 Καθάπερ οἱ τὸ πῦρ] Simul protervam decoctoris in dilapidandis opibus feſtinationem innuit *icone* ab iis deſumpto, qui ignem è manu confeſtim abjiciunt, ne comburantur. *Idem.*

2 Αὖθις δ' ἐπὶ τοῦτο παρασίτοις] Sequitur hic inſignis collatio prodigorum & avarorum, oſtendens verum divitiarum uſum in mediocritate utendi conſiſtere. παράσιτος, & κόλαξ, quanquam hic diſtingui videantur, tamen pro eodem fere ſumuntur. Athenæus lib. 6. τὸ κόλακα dicit, non abeſſe μακρὰν τῆς παρασίτου ὀνόματος. Differt tamen uterque ab ἀρίστου, quod hic nullius commodi gratia placere ſtudet; illi κέρδους ἕνεκα id faciant. Ariſtoteles Ethicor. lib. 2. c. 7. Hinc ambo nominis ſui appellationem debent cibo quem ſectantur. σῖτος enim & κόλον eſca, ſive pabulum eſt. Quanquam fatear non omnes adulatores convivia & epulas aucupari loco præmii. majora ſunt, quæ captant regum & principum aſſentatores. hinc recte philoſophi in adulationis definitione non mentionem faciunt cibi, ſed τῆς συμφέροντος. Hoc genus hominum Conſtantinus Imperator appellare ſolebat *tineas* atque *forices* palatii ſui, ut refert Nicephori interpres. Et Anaxilas poëta Comicus ſcita alluſione κόλακας dicebat eſſe τοὺς τῆς οὐσίας ἐχόντων σκώληκας, id eſt, divitum vermes, qui cum in hominis minime mali ingenium inciderint, eum inſidentes arrodunt, quoad inanem, velut tritici granum, reliquerint, ut Timoni noſtro accidiſſe videmus. *Idem.*

3 Καὶ κόλαξι, ἢ ἑταίραις παραδώσομεν] Hic emendo ἑταίρᾳς, neque enim meretricum ullibi hic mentio, quas ſine dubio introduxiſſet emunctæ naris homo, non ſecus ac paraſitos, adulatores, alioſque ſocios & amicos Timonis. Gisb. Cuperus Obſervation. l. III. c. 11. *Almeloveen.* Id eſt, meretricibus, quæ non minus quam paraſiti lautiſſimorum patrimoniorum gurgites ſunt & fundorum, ut ait ille apud Terentium, calamitates. Hinc Theocritus puellam depatricem alieni patrimonii feſtive κοκκαμάιαν appellat, hoc eſt, locuſtam, quæ meſſem deſtinatam agricolis intercipere conſuevit. ἦσι γὰρ ἑταίρα, ut Antiphanes ait apud Athenæum, τῷ πρίαντι συμφορά, quippe cujus officium ſit συλᾶν τοὺς πλοῦς ſpoliare eos, qui propius ſe admovent. Sic Nannion meretrix, ut idem refert Dipnoſophiſt. ſcriptor, Thallum cauponem quendam bonis exhauſit: Plautina Phroneſium adoleſcentem Dinarchum, de quo ſervus queritur in Truculento: *Meretrix*, inquit, *meum herum miſerum blanditia intulit in pauperiem, privavit bonis, luce, honore atque amicis.* Nam id omnibus omnium meretricum ingeniis inſitum eſt, ut non tam gratia aut elegantia moveantur amaſiorum ſuorum, aut rationibus ullis ad obſequium magis flectantur, quam tinnulis, hoc eſt, pecunia numerata. Vnde Plautinum illud ſcortillum dicebat: *Oculata ſunt noſtra*

ἐκείνους ὦ Ζεῦ πέμπειν με, [1] τοὺς αἰσθησομένους τῆς δωρεᾶς, τοὺς περιέψοντας. οἷς πέμψω ἐγὼ, ὃ ἀσπασθήσομαι. [2] Οὗτοι δὲ οἱ λάφυροι, [3] τῇ πενίᾳ ξυνήσουσιν, ἣν ἀσπασίως ἡμῶν. καὶ διαφέρουσι παρ' αὐτῆς λαβόντες, καὶ δικέλλαν, ἀγαπήσουσιν ἕλκειν, πεντάδας ὀβολοῦ λυφίσαντες, οἱ ἐκατὸν ταλάντοις δωρεὰς ἀμελεῖν [4] εἰωθότες. [5] Ζ. Οὐκοῦν ἔτι τοιοῦτον ὁ Τίμων ἐργάσεται οἷόν σε.

eos mitte me Iupiter, qui munus intellecturi sint, qui amplexuri, quibus in pretio sim, & exoptatissimus. At hi stupidi cum paupertate commercium habeant, quam nobis anteponunt: & acceptis ab ea rhenone, & ligone, miseri sat habeant, quatuor obolos lucrantes, qui decem talenta contemptim dono dare solebant *Iup.* Nihil in te istiusmodi posthac facturus est Timon, quippe

qui [illegible] *credunt, quod vident.* ἑταίρας sive socias appellat Lucianus, quas vero nomine ἑταίρας dicunt Graeci, idque κατ' εἰρωνείαν, quo res ingrata gravo significatur nomine. Sic Latini *amicas*, Itali hodie *cortesanas* appellant. *Barl.*

1 *Τοὺς αἰσθησομένους*] Quasi dicat Plutus. Ad eos abeam, qui nec prodigi, nec avari recte opibus uti sciunt, quam virtutem εὐλαβείαν dixere Graeci. Aristoteles peculiariter, τὴν περὶ τὰ χρήματα ἀρετὴν, Chrysostomus in Matth. τέχνην πασῶν τῶν τεχνῶν ἀνωτέραν, id est, artem artium appellavit. *Idem.*

2 *Οὗτοι δὲ οἱ λάφυροι*] Timonem stupiditatis accusat, quod discincte & profuse rem suam abliguriendo paupertatem opulentiæ præferre videatur. λάφυρα vocant Graeci homines stupidos ac voraces, semperque prædæ inhiantes. Cleonem hoc nomine insignit Comicus ob rapacitatem, quod quemadmodum avis illa in scopulis obstrepat, siquid piscium possit venari: ita ille versaretur in Reip. negociis administrandis suum interim agens negocium. Erasmus ex Suida sic dici putat eos, qui faciles sunt ad dandum, indeque paræmiam fecit, λάφυρα ἐν ἅλατι, *lautum in paludibus*, ὅτι τὰ ταχὺ ἀποδιδόντων, sed adversatur natura avis, quæ talis non est, ut liberalis sit, & facile communicet. Quare mendum esse suspicantur nonnulli, & pro ἀποδιδόντων, legendum κοπτατέντων. Nam & hoc de ave illa commemoratur, quod celeriter egerat, quicquid in ventrem demisit, ut & ea ratione profusa Timonis indoles designari possit. Vel dicendum, sic eum vocari ob stupiditatem: nam & hoc de laro traditur, quod facile decipitur, illiciturque à venatoribus. Unde stolidos & δίνθεις eo nomine significant Graeci, quemadmodum & *cepphos*, & *otos* teste Eustathio. *Idem.*

3 *Τῇ πενίᾳ ξυνήσουσι*] Elegans loquendi genus. τὸ συνεῖναι, cum propriè de personis vivisque animantibus dicatur, venuste transfertur ad res inanimas, q. d. semper in paupertate versentur, eamque sibi velut amicam & comitem habeant. Sic Nicocles apud Athenæum, lib. 8. cap. 5. quem locum optime restituit Scaliger: ἐσ σύνεσι σαπρόδυτ εἰς δύσιν, i. e. *toto die ad solis occasum rem habuit cum saperda* (piscium genus est) id est, *saperdam esitavit.* Pro eodem ὀμαλὸν cibo legitur apud eundem scriptorem. *Idem.*

4 *Εἰωθότες*] Id est, καταδαπανῶντες. Unde ἀφέσεις apud Aristotelem profusa cognatio, quæ fit quasi projiciendo, cui opponitur λῆψις Ethicor. 4. *Idem.*

5 *Ζ. Οὐκοῦν ἔτι τοιοῦτον ὁ Τίμων ἐργάσεται οἷόν σε*] Refutat querelam Pluti Iupiter ἀπὸ μὴ εἰκότων. Neque enim vero simile putat fore, ut Timon hoc æruminosi vitæ genere jam abunde correptus paupertatem opulentiæ præferat. solent enim homines suo damno sapere. Sic Euripides de Pentheo: κακῶς γὰρ ἐχρῆν ὄντα σωφρονεῖν, id est, malo affinis didicit, revereri scil. & colere Bacchum, quem an-

πάνυ γὰρ αὐτὸν ἡ δίκελλα [1] πεπαιδαγώγηκεν, [2] εἰ μὴ παντάπασιν ἀνάλγητός ἐστι τὼ ὀσφὺ, ὡς χρὴν σε ἀντὶ [3] πενίας εὐαρτείας. [3] σὺ μὴν τοι πάνυ μεμψίμοιρος εἶναί μοι δοκεῖς, [4] ὃς νῶν μὴν τὰ Τίμωνα αἰτιᾷ, διότι σοι τὰς θύρας ἀναπεπτάσας, [5] ἡφίει εὐανοστέρως ἐλευθέρως, ἤπερ ἀποκλείων, ἤπερ [6] ζηλοτυπῶν. ἄλλοτε δ' τἀναντίον ἠγανάκτεις κατὰ τῶν πλουσίων, κατακεκλεῖσθαι λέγων πρὸς αὐτῶν τὸν μοχλοῖς, & κλεισὶ, καὶ [7] σημείοις ἐπιquippe quem ligo abundè docuerit, (nisi prorsus nullum dolorem sentiunt illius ilia) te potiùs quàm paupertatem esse eligendum. Ac tu mihi querulus admodum esse videris, qui nunc Timonem incuses, quòd tibi liberè vagari permiserit patefactis foribus, nec zelotypus in te, domo concluserit. Alias autem contra in divites stomachabaris, quum diceres te ab illis, repagulis, clavibus, & impressis sigillis ita

tèa spreverat. Vnde pereleganter Fabius apud Livium, eventum, *stulterum magistrum* appellat. Et Plinius in Panegyrico, quem Trajano dixit: *miseram hujusmodi & ex periculo factam prudentiam* vocat. *Barl.*

1 Πεπαιδαγώγηκεν] Festive Iupiter ligonem Timoni loco pædagogi fuisse ait, à quo probe sit domitus ac severiter castigatus. τὸ δικέλλη tribuit, quod personæ proprium est. παιδαγωγεῖν posuit, ἀντὶ τοῦ παιδεύειν, cui castigatio quoque conjuncta est. Vnde verbum hoc non *erudiendi* solum, sed & *castigandi* significationem habet, cum alterum sine altero vix esse queat. *Idem.*

2 Εἰ μὴ] Hæc verba παρενθέσει includenda sunt, ut recte factum à Pererio. ἀνάλγητός τὼ ὀσφὺ dicitur, cui lumbi dolere nequeunt, ut fossoribus solent ex continua corporis incurvatione, & improbo labore. *Idem.*

3 Σὺ μὴν τοι πάνυ μεμψίμοιρός γε εἶναί μοι δοκεῖς] Exprobrat Pluto Iupiter, quod sit natura querulus & morosus. Est autem μεμψιμοιρία species quædam injustitiæ & illiberalitatis, quod vitium non in calamitosis pauperibusque & senibus duntaxat reperitur, sed in divitibus etiam, quibus *curta nescio quid semper abest rei*, ut Horatius loquitur. Etenim multas opes accumulasse ejusmodi hominibus non est finis miseriarum, sed initium potius. Dicitur μεμψίμοιρος qui sorte sua contentus non est. μέμψις enim querela, & μοῖρα, fatum, sors. De talibus loquitur Seneca lib. 1. de Tranquillitate vitæ, ubi de amicorum delectu scribens inquit: *Præcipuè tamen vitentur tristes, & omnia deplorantes, quibus nulla non caussa in querelas placet.* Idem.

4 Ὀ ἐνῦν μὲν] Rationem quoque subdit Iupiter, qua iniquam Pluti querelam coarguit. In prioribus verbis prodigorum ingenia moresque delineat, qui opes suas libere evagari sinunt, easque plena manu in quosvis effundunt. In posterioribus describitur indoles hominum sordidorum seu præparcorum. τὰς θύρας ἀναπετάσαι prodigorum est, qui januas aperire Pluto dicuntur, quum opes suas absque delectu ullo aut modo in obvium quemque conferunt & elargiuntur, quod ut in bonam partem interpretatur jocosus Iupiter: sic in malam accipit morosior Plutus. Infra κατακλειστὸν πλοῦτον ei opponit. *Idem.*

5 Ἡφίει] Imperf. Atticum, quod intra augetur, ab ἀφίημι τὸ ἐπιτρέπω, permitto. sic & ἤρειδη pro ἤρειδεν. Vide linguæ utriusque instauratorem Budæum. *Idem.*

6 Ζηλοτυπῶν] Propriè verbum hoc usurpatur de eo, qui præ fervore amoris rivalem non patitur: ad divites avaros hic transfertur, qui opes suas arca inclusas servant tantum, neque audent eas, ubi opus est, erogare. *Idem.*

7 Σημείοις δακτυλίοις] *Signorum objectacula* vertit Erasmus: *impressa sigilla* Perotius,

ἔολαξ, ὡς μηδὲ [2] παρεγκύψαι σοι εἰς τὸ φῶς δυνατὸν εἶναι. [3] παῦσαι γὰρ ἀπωδύρεσθαι πρός με, [3] λοπισμοῦ λέγων σε πολλοῦ τοῦ σκότου ἕνεκα. Ἀλλὰ τοῦτο [4] ὠχρὸς ἡμῖν ἐφαίνου, καὶ φροντίδος ἀνάπλεως, [5] συνεσπακὼς τὰς δακτύλους πρὸς τὸ ἐσόπτρον [6] συλλογισμῶν, [7] καὶ ἀποδράσας ἀπελῶν, εἰ καιρὸς λάθοιο παρ' αὐτῶν. καὶ ὅλως, τὸ πρᾶγμα ὑπῐδέσθαι ἐδόκεις σοι, ὦ χαλκᾶ, [8] ἐν σιδηρᾷ θαλάμῳ, καθάπερ

ita fuisse concluſum, ut ne proſpicere quidem in lucem tibi liceret. Id igitur apud me deplorabas affirmans præfocari te nimiis tenebris: eoque pallidus nobis occurrebas, curis plenus, contractis contortiſque digitis, ut fieri ſolet in rationum collectionibus: quòd ſi quando daretur opportunitas, aufugiturum quoque ab illis te minitabare. In ſumma rem admodum acerbam judicabas in æreo, ferreove thalamo, Da-

xerius, & quidem rectius. nam σημεῖον ὀφθάλμου, idem eſt, quod σφραγίζεσθαι, & σημεῖσθαι quod σφραγίζεσθαι, ſigillum. *Barl.*

1 Παρακύψας] Significat tranſverſim aſpicere, quaſique limis oculis & per feneſtram, quod Pluto facere non licet ciſtæ incluſo, torque depreſſo vectibus ſeriſque. conflatur hoc verbum ex præpoſit. παρὰ, oblique vel tranſverſum ſignificante, & κύπτω, caput inclino, pronus ſum. *Idem.*

2 Παῦσαι γὰρ ἀπωδύρεσθαι] Spectant hæc ſuperiora, ſive pars ſunt feriæ objurgationis a Iove factæ. *Idem.*

3 Ἀποπίγεσθαι σε π.] Eraſmus, *præfocari nimiis tenebris*, quem ſequitur Pereſius. malim, *in tenebris*. Neque enim caligo proprie dicta præfocationis cauſſa eſt, ſed ciſtæ anguſtia, cui incluſus eſt Plutus, quæ reſpirationem ipſi omnem præcidebat. *Idem.*

4 Ὠχρὸς] Pallor Pluto tribuitur ob auri colorem. hinc Diogenes interrogatus, cur aurum palleret? *quia*, inquit, *plurimos habet ſibi inſidiantes*. Et revera inter ὠχρὰ τὰ, & auri colorem nihil aut parum eſt diſcriminis. Vnde ὠχρὸν & χρυσοειδῆ conjunxit Nicander 2. Georg. ubi de violis loquitur. Elegantiſſimus hic eſt τῆς φειδωλίας character, cujuſmodi quoque legas apud Theophraſt. & Lucianum in Gallo, ubi Simonem quendam introducit divitem noctes dieſque inſomnes ducentem & digitis ſupputantem uſuras, itemque palleſcentem præ nimia ſollicitudine. *Idem.*

5 Συνεσπακὼς] Id eſt, *digitis contractis ſeu contortis*, quales habere ſolent homines ſordidi & fœneratores ex aſſiduo colligendi ſupputandique uſu. συσπάω enim *contrabo*, *contorqueo*. Pro eodem Lucianus in Gallo dixit, τοὺς δακτύλους κατεπαλαίτα, id eſt, *digitos habentem emaciatos & quaſi extabefactos* præ frequenti computatione. *Idem.*

6 Συλλογισμῶν] Arithmetices vocabulum, proprieque partis illius, quæ λογιστικὴ appellatur. Latini calculum vocant. Vnde calculatores ψηφισταὶ ſive λογισταὶ dicti. Tranſlata hæc poſtea ad ſcholas philoſophorum. *Idem.*

7 Ἀποδράσας] Aoriſtus vim futuri habet, quod facit particula δυνατὴν ἂν non expreſſa ſolum, ſed & ſubaudita. Idem & vaſ convectivum præſtat apud Hebræos. *Idem.*

8 Ἐν σιδηρᾷ θαλάμῳ] Græci opes ejuſmodi, quas triparci illi homines ſibi tantum poſſident, & in arca abſcondunt, ſcite vocant πλοῦτον ἄπλυτον, quaſi opes inopes, quod earum nullus ſit uſus, ut merito cum pictura conferantur repoſita. Ariſtophanes ἀφανῆ πλοῦτον appellat. Nam domus & agri eclari non poſſunt. Herodes Atticus πλοῦτον νεκρὸν, i. e. mortuum ſimili tropo dixit. qua ratione δεσμωτήριον Πλούτου, *Plutei carcerem* vocavit arcas, aliaque id genus repoſito-

τὴν [1] Δανάλου παρθενίαν [2] τὸν ἀκριβέστατον, καὶ παιδαγωγοῖς ἀκριβοῦσι καὶ τόκῳ, καὶ τῷ λογισμῷ, [3] ἀπορα γὰρ πείσειν ἔφασκες, ἐρᾶσθαι μὲν εἰς ὑπερβολὴν, [4] ἐξὸν δὲ ἀπολαύειν, καὶ τολμᾶσθαι, καὶ ἐπ' ἀδείας χαίρειν τῷ ἔρωτι, κυρίας μὲ ὄντας, ἀλλὰ φυλακτέον ἐγρηγορότας, εἰς τὸ σηι-

Danaës exemplo, virginem asservari, atque à sedulis sceleratissimisque pædagogis educari, Fœnore, & Computo. Eos proinde absurdè facere aiebas, quòd te præter modum adamarent, neque, cum liceret, frui auderent, nec quamvis essent domini, securè suo amore uterentur: sed vigiles observ-

gia pecuniarum, quibus captivæ veluti detinentur opes, ne in usum veniant, Δάλαμον appellat hic Lucianus festiva catachresi, nimium alludens ad fabulam Danaes Acrisii Argivorum regis filiæ, qui cum oraculo monitus esset fore, ut à nepote occideretur, filiam arcuit, id est, munitissimæ inclusit turri, cujus meminit Horat. 3. Carm. od. 16. *Bart.*

1 Δανάλου παρθενίαν] Sic postea Δανάης παρθένωσιν. dial. Deor. & de salt. ubi in quibusdam edition. Δαν. διαπαρθένωσις *imminutio*, *infloratio*. Bourd.

2 Τὸν ἀκριβέστατον] Usuram & Computum sceleratissimos vocat pædagogos, ut pote quorum opera & studio educatur Plutus, id est, augentur opes. Avari enim pecunias illegitimam ad usuram exponunt, & siquis intra præstitutum diem non solverit, τόκον τόκῳ, hoc est, usuram usuræ exigere non erubescunt, ἀνατοκισμὸν vocant Græci, ut Theophrastus etiam docet in Charact. μικρολογίας. Unde Cicero ad Attic. lib. 5. epist. ult. *Nihil impudentius Scripto, qui centesimis cum anatocismo contentus non est.* Et hæc caussa fuit, cur Cato Censorius, ut Tullius refert lib. offic. 2. omnem fœnerandi rationem, ut improbam damnarit. Talis enim usura, qua pauperes opprimuntur & charitatis æquitatisque fines transiliuntur, non solum à Deo vetita fuit, sed etiam à Gentibus damnata. Improbum fenus exercentibus & usuras usurarum illicite exigentibus infamiæ maculam irrogari voluere Imperatores Diocletianus & Maximianus. A morsu vel rosione יָנַק appellarunt Hebræorum filii, παρθένοι δὲ dicitur virgo quæ in γυναικωνῖτι custoditur & enutritur παρὰ μητέρι καθαρᾷ, ut Heliodus loquitur. κατακλείστους vocabant veteres, id est, *reclusos* & *absconditos*. Hinc Phocylides monet, virginem custodiendam esse bene obseratis cubiculis, & non permittendum, ut ante nuptias extra domum conspiciatur. Et Theocritus παρθένον ἐν θαλάμοις opponit τῇ νύμφῃ, id est, sponsæ. יַלְמָה Hebræis dicitur, à radice יָלַם, quod est, latuit. Verum τὸ παρθενεύειν hic loci sumitur, pro virginem perpetuo & incorruptam servari, ut Vestales olim, & hodie Moniales, quatenus παρθένος vox sexus integritatem significat, & puellam *virginem*, appellat Ambrosius. Unde παρθένωσις dicitur ipsa actio τὸ παρθενεύειν, cum aliqua perpetuum custoditur virgo, vel intacta manet. Sic Lucianus de saltatione dicit, bonum saltatorem debere imprimis scire πῶς Δανάης παρθένωσιν, quomodo Acrisius Danaen in turri ahenea virginem asservarit. ubi tamen alii legunt ἀπαρθένωσιν, ut defloratio ejus intelligatur. *Bart.*

3 Ἄπορα γὰρ πείσειν ἔφασκες] Sordidorum hominum ingenia porro describit, qui præter modum divitias amant, easque summa cura ac vigilia custodiunt, suum interim defraudantes genium, nec aliis fruendi copiam facientes. *Idem.*

4 Ἐξὸν] Attice, *cum liceat*, δυνατὸν ὄντ@. Participium absolute positum. Sic ἴνον, πάρεν, παρὸν ἦκεν, δέον, ἔτυμον ὄν & sexcenta alia apud bonos auctores legere est. *Idem.*

μεῖον, καὶ ἢ μηχλὸν [1] ἀσπαρδαμυκτὶ βλέπουσας, ἐκαυὴν ἀπόλαυσιν οἰομένους· εἰ τὸ αὐτὸς ἀπολαύειν ἔχειν, ἀλλὰ τὸ μηδενὶ μεταδιδόναι ἢ ἀπολαύσεως, καθάπερ τῷ [2] ἐν τῇ φάτνῃ κύνι, μήτε αὐτὴν ἐσθίοντι τὸ κριθῶν, μήτε τῷ ἵππῳ παντὸν ἐπιτρέποντι. [3] καὶ τοιοῦτόν γε καὶ κατηγόρας αὐτῶν φειδωλῶν, καὶ φυλακτίοντων, καὶ [4] τὸ κομψότατον

servarent, ad ſigillum ſeramque immotis oculis intuentes, abundè magnum fructum arbitrantes à ſe percipi, non quod ipſis fruendi facultas adeſſet, ſed quòd nemini fruendi copiam facerent; non aliter quàm in præſepi canis qui nec ipſe hordeo veſcitur, nec famelicum equum veſci ſinit. Quinetiam ridebas iſtos qui parcerent, aſſervarentque, & (quod eſſet abſurdiſſimum) ſe ipſos ze-

1 Ἀσπαρδαμυκτὶ βλέποντας] Ἀσπαρδάμυκτον μὲ μῶσας τὸν ἐφθαλμὸν. σπαρδαμυκᾶν τὸ σκαίειν καὶ μύειν τὸν ὀφθαλμὸν, τὸ πυκνὰς βλεφαρίζειν, ἰλιγγιᾶν ἢ ἰλιγγιάζειν. Schol. Ariſt. *ἱππῶν.* Heſych. Suid. Poll. aliam tamen etymologiam proferunt alii Grammatici, de qua poſtea. *Bourd.* Adverbium eſt, oculis non conniventibus, id eſt, *ἀκαμμύστως*, ut interpretatur Heſychius, quod conflatum eſſe volunt ex α privante, & verbis *σκαίειν ſalio*, itemque *μύω, claudo.* Apulejus dixit, *oculis incennivis* lib. 6. Aſini aurei. Paria de avaris refert Theophraſtus cap. de ſordida parcimonia: *μικρολόγῳ*, inquit, *τὸν ὅρους ἐπισκοπεῖται ἑσπέρας, quotidie terminos ſuos inſpectat*; ecquid ſcilicet immoti eodem loco iiſdem maneant. Sunt enim ejuſmodi homines ſemper pavidi & anxii, ſuiſque rebus velut appoſiti quidam cuſtodes. Quemadmodum & Plautinus ille Euclio oculos temper in ullam conjectos habebat, quam auro onuſtam poſt ædes ſub terram deſoderat. Plutus iſtiuſmodi pecuniarum incubos & ſollicitos obſervatores non diſſimiles eſſe ait *τῷ ἐν φάτνῃ κυνὶ*, hoc eſt, *canem præſepi*, qui nec ipſe veſcitur hordeo, nec equum famelicum veſci ſinit. Lucianus eandem uſurpat parœmiam adverſus indoctum, qui egregios codices inclutos diligenter aſſervabat, quos nec ipſe unquam evolvat, nec aliis evolvendi faciat copiam. Simile quiddam refert Athenæus lib. 6. de gente quadam Galatarum, qui dicuntur Cordiſtæ, vel, ut alii ſcribunt, Scordiſci: abominantur aurum, inquit, nec important in ſuam regionem, nihilo ſecius tamen alios non deſinunt eo ſpoliare. Eraſmus in Chilad. *Barl.*

2 Ἐν τῇ φάτνῃ κύνα] Sic alibi Proverb. *κύων ἐν φάτνῃ*, ſic ſæpe vocat Philoſophos & præcipuè Cynicos, obvios inſequentes. Repetit illud, adverſus Indoctum. *Bourd.* Eadem libro ad indoctum libros coëmentem. *Marc.* Proverb. de quo extat Epigramma in Anthолog. *Cozn.*

3 Καὶ τοιοῦτόν γε καὶ κατηγόρας αὐτῶν φειδωλῶν] Iupiter Pluti poſtulationem, ut iniquam & nulla juris ſpecie ſubnixam rejicit, cum eo nomine, quo accuſatur Timon, potius ſit laudandus quam vituperandus. Avaritiæ enim oppoſita eſt profuſio. Præclare ait, avaros *ζηλοτυπεῖν αὐτοῖς*, hoc eſt, ſibi ipſis invidere divitiarum ſuarum uſum & fructum, cum non audeant eas, ubi res poſtulat, erogare. *Barl.*

4 Τὸ κομψότατον] Hæc formula loquendi per parentheſin ſæpe uſurpatur de re valde inuſitata, quamque maxime miteris. Quid enim magis mirandum magiſque novum, quam homines reperiri ſuum defraudantes genium & naturæ ſubtrahentes quod ſuum eſt. cujuſmodi merito ſuis domeſticis ludibrio ſunt, & ab iiſdem compilantur. Neſciunt enim hi *περιουσίαι*, quid hominem optime de ſe meneri. Recte poëta Venuſinus ſerm. lib. 1.

Neſcis quo valeat nummus? quem præbeat uſum?
Panis ematur, olus, vini ſextarius: adde
Quis humana ſibi doleat natura negatis.

των, αὐτὸς ζηλοτυπήσαντων. ἀγνοούντων ὃ ὡς κεκτήσεται ὁ οἰκέτης, ἢ οἰκονόμος, ἢ παιδοτρίψ ὑποπιόντων λαθραίως, [1] ἐμπαροινήσῃ τὸν κυνηδάμυνα, καὶ ἀνέρασον δεσπότην, [2] πρὸς ἀμαυρὸν τι ἢ μικρόσταμον λυχνίδιον, ἢ [3] ὀψαλέον [4] θρυαλλίδιον, ἐπαγρυπνεῖν ἐώσας τοῖς τόκοις. [5] πῶς οὖν οὐκ ἄδικον, παλαμναῖόν σε τοῦτο αἰτιᾶσθαι, νῦν ὃ τῷ Τίμωνι τὰ σωτήρια ἐπικαλεῖν; Πλὴν καὶ μὴν εἰγε πέλεκυν ἐξετάζοις, [6] ἄμφω σοι εὔλογα δόξω ποιεῖν ἔν τε τῷ Τίμωνι [7] τὸ πάνυ τοῦτο

zelotypia prosequerentur: nec intelligerent fore, ut aut sceleratissimus famulus, aut œconomus, aut puerorum præceptor furtim subiret, ludibrio habiturus intelicem & inamabilem herum, quem postea finat ad fuliginosam, & oris anguſti lucernulam, ac ſiticulosum ſcirpulum uſuris invigilare. Annon igitur iniquum, cùm hæc olim inculaveris, nunc his contraria Timoni objicere? *Plut.* Atqui ſi veritatem inquiſiveris, me utrumque rationi conſentaneum facere judicabis. Nam & Timonis hujus nimia lenitas, ne-

Eſt enim ὁ πλοῦτος τῶν χρησίμων, id eſt, rerum utilium, ut inquit philoſophus. Unde & χρήματα dixere Græci ἀπὸ τῆς χρήσεως, ab uſu, extra quem ne in bonis quidem cenſenda ſunt. *Barl.*

1 Ἐμπαροινήσῃ] Propriè ſignificat, per vinum & temulentiam injuria vel probro afficere. παρ' οἶνον. hinc παροινία doctiſſimo Grammatico, ἡ ἐξ οἴνου ὕβρις. Ciceroni, per ebrietatem illuvio in Antonium apud Dionem Caſſium. *Idem.*

2 Πρὸς ἀμαυρὸν τι ἢ μ. λυχνίδιον] Hunc locum imitatus eſt Apul. lib. 2. Mileſ. ubi de Milone hoſpite ſuo Lucianus in Somnio, ſeu Gallo. *Bourd.* Eſt hic propriiſſimus avari character ad ſcirpulum ſive lucernulam uſuris invigilare, ἀγρυπνεῖν ἢ ἀναλογίζεσθαι τοῦ τόκου in Gallo dixit Lucianus. μικρόσταμον λυχνίδιον vocat lucernulam parvi vel anguſti oris, cum latiores plus olei conſumerent. Ita Strepſiades ſenex avariſſimus lamentatur apud Ariſtophanem in Nebul. & puerum tantum non verberat, quod ellychnia lucernæ adhibuiſſet nimis craſſa. Et Philocleon itidem ſenex filium objurgat, quod ſtuppas non acu vel feſtuca produxiſſet, ſed digito, ἢ ταῦτα, inquit, τῷ ἐλαίῳ σπανίζοντι, idque tanta olei penuria, in Veſpis. *Barl.*

3 Ὀψαλέον] Id eſt, *ſiticuloſum*, cui non ſatis olei affuſum eſt. Sic σολυδίμου Ἄργους dixit Homerus: *ſiticuloſam Apuliam* Horatius, ob aquarum penuriam, quaſi aridam & ſiti hiulcam, ut loquitur Virgilius in Georgic. *Idem.*

4 Θρυαλλίδιον] *Iuncum* vel *ulvam* interpretantur: alii folium ficus fuiſſe putant. Diminutivum eſt à θρυαλλὶς, *lucerna*, *ellychnium* ἀπὸ τῆς θρύου, quod eſt herbæ genus, ex quo fiebant antiquitus lucernæ. Pollux. τὸ δὲ ἐπιθύμιον τῆς λύχνου θρυαλλὶς, ἐλλύχνιον, φλόμος, lege φλόμου. Vetus gloſſarium ab H. Stephano editum teſtatur θρυαλλίδια eſſe φλόμια. At φλόμος Heſychius herbam interpretatur, , quæ uſum lychni præbebat. *Idem.*

5 Πῶς ἂν οὐκ ἄδικον παλαμναῖόν σε τοῦτο αἰτιᾶσθαι] Concludit ex his omnibus Iupiter Pluti querelam eſſe injuſtam, nec admittendam in diverſis diverſa criminantis, nec ſibi conſtantis. ὀπτίμοις παρὰ τὸ φορητὸν appellat Theophraſtus. Qui tenentur eo vitio, homines cenſentur iniquæ mentis, quibus ſunt queſtus paratiores, quam gratiæ. *Idem.*

6 Ἄμφω σοι] Docet hic Plutus ſe prodigos pariter ac tenaces illos merito damnare, cum verus divitiarum uſus in mediocritate conſiſtat. *Idem.*

7 Τὸ ἀγεμάτον] *Lenitatem* interpretantur alii, minus rectè, cum in vitio ponatur,

ἀμυήτων, ἀμελὲς, καὶ οὐκ ἀνοϊ-
κὸν ὡς πρὸς ἐμὲ εἰκότως ἂν δοκοῖη·
[1] τὰς τε αὐτοκατακλείστους τῇ φύσει καὶ
σκότῳ φυλακίζοντας, ἵνα αὐτοῖς
[2] πιχροτέρους ζημιώμενοι, καὶ πιμε-
λὲς, καὶ [3] ὑπερόγκους, ἐπιμελυ-
νομένους. ὅτι τοιαυτὰ ὁρῶμενοι αὐτοὺς,
[4] ὅτι εἰς τὸ φῶς προαγόντας, ὡς
μηδὲ ὀφθῆναι πρότερον, ἀνοήτους
καὶ μαινομένους ὄντας, καὶ ὑβριστὰς. οὐδὲν ἀ-
δικοῦντά με τῶν τοιούτων διεμοῖς
[5] κακοπαθοῦντες [6] οὐκ εἰδότες ὡς
μετὰ μικρὸν ἀπάσαις ἄλλῳ τινὶ

negligentia, non benevolentia, quod ad me attinet, meritò videatur. Illos verò qui me oſtiis ac tenebris incluſum ſervant, & ut craſſior, pinguior, imò immenſus fiam, operam dant, nec tamen attingunt ipſi, nec in lucem producunt ne à quoquam videar, illos inquam amentes & contumelioſos rectè putem, quippe qui me inſontem tot in vinculis putreſcere cogunt, non intelligentes brevi ſibi abeundum, & me alii cuipiam, cui for-

natur, eaque voce ſolutâ quædam profuſio, & immodica libertas ſignificetur. Perſius optimè *nimiam lenitatem* exponit. Sed de hujus verbi elegantiâ & vario uſu conſule Budæum, pag. 545. Neutra illa adjectiva ἀνθυπακτικῶς ponuntur loco ſubſtantivorum ſuorum, q. d. ἀνῆσαι αὐτὸν, ἀμέλειαν & οὐκ οἰκειότητα. Quæ ſequuntur verba, ὡς πρὸς ἐμὲ perperam verſa ſunt à nonnullis: *quod bene erga me affectus non ſit.* Nam τὸ οἰκεῖον, non ad ſe refert Plutus, ſed ad illos, in quos ſua bona tam prodige effuderat Timon. Rectè Salmurienſis. *Ad me quod attinet*, ὡς πρὸς ἐμὲ, ſupple ἀνῆκε. Barl.

1 Τὰς τε αὖ κατακλείστους τῇ θύρᾳ] Hujus membri ἰκθυπτε deſcriptionem continet hominum ſordidorum. κατακλείστους πλοῦτον vocat divitias in arca reclaſas, quæ quidem aſſervantur ab avaris, ſed non ad debitos uſus depromuntur χρῶνται κατακλείστοις ſimili ratione dixit Sextus. Et *veſtem cataclyſtam* Apulejus more Græco accepit, pro veſte pretioſa, quæque in arca claudi ſervarique ſolet, ut ad Tertulliani pallium notat vir conſummatæ eruditionis Cl. Salmaſius. *Idem.*

2 Πιχρότερους] Craſſior pinguiorque redditur Plutus, cum in ciſta clauſæ opes, uſura & turpibus lucris accreſcunt & augentur. *Idem.*

3 Ὑπερόγκους] Sic proprie vocatur qui ſupra modum tumidus vel pondere gravis eſt, ὄγκος enim tumor, gravitas. ad divitias ſcite transfertur. Sic Plato οὐσίας ὑπερόγκους dixit ingentes & nimias opes, in epiſtol. *Idem.*

4 Ὅτι εἰς τὸ φῶς προάγοντας] Hoc omne Pluti mutuatum ab Ariſtophanis Pluto. tu conſule. Tangit idem in Catapl. in ſomnio & alibi. *Bourd.*

5 Κακοπαθοῦντες] In activa hic ſignificatione accipitur pro facere vel ſinere ut pereant. Similiter & Theophraſtus in Charact. ſordidorum hominum mores deſcribit. Τῶν μικρολόγων, inquit, ἐστὶν ἰδεῖν ὑποπτάσας, ἐνίας ἰσμίνας, id eſt, *Sordidorum iſtorum hominum loculos videas ſitu obſitos, & aranei texturæ illitas.* Cujuſmodi divitibus exitium denuntiat Apoſtolus Iacobus, ſuæ cap. 5. verſ. 2. & ſequentibus. Vbi iiſdem pœne verbis utitur ὁ Συναγωγεὺς ſcriptor, quibus hic Lucianus & Theophraſtus. *Barl.*

6 Οὐκ εἰδότες] Et hæc τὸ φιλαργύρου inſania eſt non minima, quod dum viri opibus uti metuunt, eas poſt hanc vitam, quæ nulli vel ad unum diem certa eſt, aliis cogantur relinquere. P. Syri dictum eſt: *avarus niſi cum moritur, nihil recte facit.* Etenim qui ſeſe pecuniæ ſtudio addixit, nulli commodus eſt, dum vivit: ſola mors voluptatem & emolumentum adfert hæredi: non ſecus ac ſus quæ lutoſum per immerſa, non niſi peremptæ lardo ſuo prodeſt. Vnde Flaccus paſſim

[1] τῶν εὐδαιμόνων με καταλιπόντες. [2] ὅτι δὲ ἐκείνους, ὅτε τὰς πάντων περιχείρας εἰς ἐμὲ τείνεις ἐπαινῶ, ἄλλα τις ἂν ἄλλος εἶη [3] μέτριον ἐπιθησόμενος τῷ πράγματι, καὶ μήτε ἀφειδέστερος τοπεριπαν, μήτε ἀπρεπέστερος τὸ ὅλον. [4] σκόπει γὰρ ὦ Ζεῦ πρὸς σὲ Διὸς, εἴ τις [5] νόμιμα γήμας γυναῖκα νέαν, καλὴν, ἐπιτηδεί-

fortuna faverit, relinquendum. Quocirca neque illos probo, nec hos qui nimium facilè mihi manus admovent, sed eos, qui, quod est optimum, mediocritate utuntur, ut nec prorsus abstineant, nec penitus profundant. Etenim per Iovem illud considera Iupiter, siquis ubi juvenem & formosam uxorem lege duxerit, postea neque obser-

viros hortatur ne genium defraudent, sed ubi res tempusque exigunt, partis bonis honeste fruantur:

Quis scit, an adiiciant hodierna crastina summa
Tempora Di superi?
Cuncta manus avidas fugient heredis amico
Quæ dederis animo. Barl.

1 Τῶν εὐδαιμόνων] Sic vocat futuros bonorum possessores, quibus singulari hoc modo Deus aut fortuna faverit. εὐμοιρ- voce τὴν τυχὸν, sive εὐμαρίαν non raro designant Græci, & homines copiosos εὐδαίμονας appellant. Euripides:

Πλούτε σ' ὀπαδεῖν' εὐθενεῖς γάμοι.
Τίω μὲν ἐγὼ εὐγένειαν αἰνῶ βεβῶτι,
Μᾶλλον ἢ κεκτῆσθαι τοῖς εὐδαίμοσι.

Latini quoque beatos vocant divites. Sic Plautus in Pœnulo:

Aurum in fortuna inventur; natura ingenium bonum.
Bonam ego, quam beatam me esse nimio dici mavolo. Idem.

2 Οὔτ' ἂν ἐκείνους] Laudat mediocritatem Plutus, hoc est, eos, qui nec facile nimis ipsi manus admovent, quod prodigorum est: nec penitus ab eo abstinent, ut homines sordidi. Tales & ipse sibi habere optat apud Aristophanem idem Plutus, nimirum qui in re familiari adminiſtranda modum teneant, τὸν μετρίως, qualem se gloriabatur esse Chremylus. Ἐγὼ, inquit, χαίροντι φείδομαι, ὡς ἁδὺς ἀνήρ. πάλιν ἀνοῦμαι, ἤνικ' ἂν τούτου δέῃ, id est, *Ego lubens mea comparco, si quisquam alius: rursum ubi opus est, sumptus facio.* Idem.

3 Μέτριον ἐπιθήσοντα τῷ πράγματι] Est rebus modum imponere. quod & Horatius expressit Serm. lib. 1.

——— *non ego avarum*
Cùm veto te fieri, vappam jubeo ac nebulonem.
Est modus in rebus, sunt certi denique fines,
Quos ultra citraque nequit consistere rectum. Idem.

4 Σκόπει γὰρ ὦ Ζεῦ πρὸς σὲ Διὸς] Egregia similitudine rem illustrat Plutus per ἀνακοίνωσιν institura. Prodigum marito comparat, qui uxorem suam libere evagari sinit, omnibusque sine delectu prostituit. *Idem.*

5 Νόμιμα γήμας] De eo dicitur, qui legitimam duxit uxorem, adhibitis omnibus solennibus, ad differentiam τῶν ἀγάμως ἑταιριζόντων. Quicquid enim extra leges matrimonii fit, scortatio est, sive cum una consuetudo fuerit, sive cum pluribus. hinc & *concubina* meretrix est, licet *univira*, ut eam appellat Hieronymus. Recte Augustinus de Tempore Serm. 164. *Velis nolis, illa quæ præter uxorem tecum dormit, est meretrix.* Illud γήμας est ab anormi γάω τὸ γαμῶ, *uxorem duco*, quod de viro proprie dicitur, ut γαμεῖσθαι de fœmina. *Idem.*

1 Μέ-

μήτε φυλάττοι, [2] μήτε ζηλοτυποῖ τινα πειρᾶσθαι, ἀφιεὶς καὶ βαδίζειν ὅπου ἂν ἐθέλοι νύκτωρ, καὶ μεθ' ἡμέραν καὶ [3] ξυνεῖναι τοῖς βουλομένοις, μᾶλλον δ' αὐτὸς ἀπάγειν μοιχυθησομένῳ ἀνοίγων τὰς θύρας, καὶ [4] μαστιγοποιεῖν, ἢ πάντας ἐπ' αὐτῷ καλῶν, ἆρα ὁ τοιοῦτος ἐρᾶν δόξειεν ἄν; [5] ἀλλὰ σύ γε ὦ Ζεῦ τοῦτο φαίης ἄν, ἐρασθεὶς πολλάκις [6] εἰ δέ τις εἰς πάλιν ἐλθὼν [7] γυναῖκα

que omnino zelotypia prosequatur, concedens illi ut noctu atque interdiu eat quo velit, & rem cum quibuslibet habeat, vel potius ultro producat ut adulteretur, fores aperiens, prostituens, & omnes ad eam invitans, num hic amare videbitur? profectò hoc tu nequaquam dices Iupiter, qui sæpenumero amorem senseris. Rursum si quis ingenuam lege domum du-

1 Μὴ ζηλοτυποῖ] Fidelis enim mariti est uxorem suam, præsertim ætate florentem, formosamque, cum propter sexus imbecillitatem multis exposita sit periculis, observare & laudabili zelotypiâ prosequi, neque permittere, ut noctu atque interdiu eat, quo libitum est. Quam periculosæ enim minusque probandæ sint vagæ illæ mulierum eliminationes, ostendit pictor ille, qui Venerem nobis exhibuit testudini insistentem, quo docere voluit, fœminas debere esse castas, ut veteri utar verbo, quibus cum tardigrado illo animali, οἰκεῖον sit φιλεῖν, οἰκεῖα δρᾶν. Xenophontis præceptum est in Oecon. Τὴ γυναικὶ πλεῖον ἴσως ἀγαθὸν μένειν, ἢ ἔξω βουλεύειν, *mulieri satius est domi manere, quam extra eam versari.* Vnde & Belgis a domestica cura *huysvrouwen* dictæ. *Barl.*

2 Ξυνεῖναι] De conversatione Venerea honestè dicitur. Sic & συγγίνεσθαι, συνοικεῖν, πλησιάζειν, συνομιλεῖν, & similia usurpant Græci. σεμνοὺς λόγους appellant Græci Patres. *Idem.*

3 Τοῖς βουλομένοις] Ejusmodi mulier *volgivaga* appellatur in jure Civili, quod & Veneris πανδήμου epitheton est apud Lucretium. Euripidi ἐμπλάστους quod neminem refugiat, sed omnibus se applicet, & adjungat. *Communes matronas* cum Erasmo appellare liceat. *Idem.*

4 Μαστιγοποιεῖν] Idem quod προαγωγεύειν. Lenonum est, qui uxores suas filiasve lucri caussa prostituunt. Quod genus hominum pro dedecus! nullo unquam seculo defuit. Talem describit Iuvenal. Sat. 1.

Cum leno accipiat moechi bona, si capiendi
Ius nullum uxori, doctus spectare lacunar,
Doctus & ad calicem vigilanti stertere naso.

μαστιγίαν designat, qui se dormire simulat, quo licentius uxore sua potiatur alius. Ejusmodi maritos pœna mortis afficiendos censuit Æschines contra Timarchum. *Idem.*

5 Οὐ σύ γε] Communicationis schema, quod valet ad extorquendam adversario confessionem, dum videt nos in æquitate ejus judicium ponere, simulque Iovem ex obliquo ut mollem & stupri reum traducit auctor. *Idem.*

6 Εἰ δέ τις ἐμπάλιν ἐλθών] Altera pars similitudinis priori opposita. Avaros contra similes esse docet marito, qui uxore sua, quam ætate & forma vegetam pulchramque duxit, uti non audet, sed intactam servat, & marcescere sinit, cum matrimonii leges postulent, amoribus ejus frui, ac liberos procreare. *Idem.*

7 Γυναῖκα νόμῳ παρακαλεῖν] Idem est quod supra, νόμῳ γήμας. Addit, εἰς τὴν οἰκίαν. Solebant enim sponsi novam nuptam parentum suorum domo in suam deducere. hinc natum illud loquendi genus apud Græcos pariter & Latinos: γυναῖκα εἰς οἰκίαν παρακαλεῖν, vel ἀγινδαι: Romani, *uxorem domum ducere*, vel

εἰς τὴν οἰκίαν νόμιμον ἀγαλέσθαι [1] ἐπ' ἀρότῳ [2] παίδων γνησίων, ὁ δὲ, μήτε αὐτὸς [3] παρασπάσοιτο ἀκμαίας καὶ καλῆς παρθένου, μήτε ἄλλῳ παρεμβάλλειν ἐπιτρέπει, ἄγγειον ἢ ἐς τέλος κατακλείσας παρθενεύει, καὶ παῦται ἱερὰν φάσκων, καὶ δηλῶν ὡς ἀπὸ τῆς χοάνης, καὶ τὴν [4] σαρκὸς ἀπτωσίαν, καὶ τὴν [5] ὀφθαλμῶν ὑποδεδυκότων, ὥστ' ὀπίσω [6] παραπαίειν δόξειεν ducat, acceptam ad liberorum legitimorum procreationem: cæterùm nec ipse contingat florentem ætate, decoramque virginem, nec eam ab alio aspici sinat, sed inclusam, orbam, sterilemque in perpetua virginitate contineat, ac interim se amore teneri dicat, & hunc præ se ferat colore, corpore exhausto, refugis oculis, num fieri potest, ut talis quispiam desipere

vel simpliciter *ducere* dicunt. Hesiodus in Operib. Ὥρῃ γυναῖκα τὸν ἔτι οἶκον ἀγαθὴν. *Tempestive uxorem domum tuam ducito.* Sic Homerus, & alii locuti. ἀλόχθιέαν vocat mulierem *ingenuis parentibus natam*, non *servam* aut *manumissam*. Barl.

1 Ἐπ' ἀρότῳ] Εἰς τὸ σπερμαίνειν γνησίως, ut ait Hesiod. εἰς σπορὴν δ' ἀγαθῆς. Bourd. Elegantur ἄροτον τῶν παίδων pro *liberorum procreatione* dixit. Plutarchus in lib. de præceptis conjugalibus quadruplicem proponit arationem: unam in Sciro, secundam in Raria, tertiam sub ipsâ urbe, quam à jugo boum, Bubigium nominat; quartam vero omnibus hisce sanctiorem esse dicit, procreandorum liberum. Simili figura loquitur Isidorus Pelusiota lib. 3. epist. 243. Τῷ γὰρ σπείροντι, inquit, ὁ ἀνὴρ σωματικῶς γαμέτης, τεκόσῃ γόνιμον φυτεῖ, διὸ καὶ παρ' Ἑβραίοις ἡ συνάρεια ἡ κατὰ νόμον, ἐπ' ἀρότῳ παίδων. (Sic malim cum Luciano & Plutarcho, ut etiam notat Gatakerus, quam ἐπ' ἀρότῃ) ἀλίγκιον γινώσκει καὶ γονεῖς οἱ τεκόντες καλλιγενεῖς. Sunt autem bellæ & verecundæ ejusmodi locutiones, quæ sumuntur ab agricultura. Sophocles de Oedipode: τὴν τεκοῦσαν ἄρουρ, matrem aravit, pro matri se miscuit. Et σπείρειν παίδων ἄλοχα, dixit Euripides tragico more, pro liberos procreare: ad verbum, *seminare liberorum sulcum.* Quin & σπέρμα pro humore prolifico, ipsisque adeo liberis non raro accipitur, qui & *fructus ventris* in sacris litteris appellantur. Præclare Tertullianus lib. de anima, cap. 27. *Natura veneranda est, non erubescenda: concubitum libido, non condicio fadavit, excessus, non status est impudicus.* Barl.

2 Παίδων γνησίων] Sic dicuntur, qui originem habent legitimam, non νόθοι aut ὑποζυγιαῖοι, id est, *spurii vel supposititii.* Idem.

3 Παρασπάσοιτο] Verbum παρασπᾶσθαι, ut & simplex ἑλκύσθαι de congressu accipitur viri cum muliere. Sic Apostolus 1. ad Corinth. cap. 7. Καλὸν ἀνθρώπῳ γυναικὸς μὴ ἅπτεσθαι, *Bonum est viro mulierem non attingere*, id est, uxorem non ducere, aut cum eâ commercium habere. Tremellius: *ad mulierem non appropinquare*, quemadmodum & גלה sive קרב apud Hebræos, & τὸ πλησιάζειν Græcis eo sensu non raro usurpantur. hinc virgo ἄπτιος sive *intacta*, quæ virum experta non est. *Idem.*

4 Σάρκα ἀπτωσίαν] Id est, *corpus exhaustum & extabefactum*, ut evenire solet nimio Veneris desiderio flagrantibus nec amore suo potiuntibus. De virginibus idem affirmat Erasmus in colloquio proci & puellæ: *Vidi multas*, inquit procus, *quas ante nuptias pallebant, languebant, ac velut contabescebant, ex congressu viri sic enituisse, ut tum demum florere caperint.* ἀπτίκειν est paulatim extabescere & emaciari. Idem.

5 Ὀφθαλμοὶ ὑποδεδυκότες] Sunt oculi refugi & introrsum retrusi, quod fit ob defectum humoris per calorem consumpti, ut docent medici. *Idem.*

6 Παραπαίειν] Id est, *desipere, hallucinari*, παραφρονεῖν. Sumpta tralatio ab iis, qui fides perperam pullant. *Idem.*

1 Γέ-

ἀν, δὲν παιδοποιεῖσθ, καὶ ἀπολαύειν δ γάμε, καταμεμφομένων σύσσιτον ὅτω καὶ ἐπίφθονον πόλει, καὶ ἄπαιδ [1] ἱέρειαν [2] τῆ θεσμοφόρῳ τρίφειν ἀφ' παντὸς δ βίε; [3] πῶς οὖν μὴν, ἀτίμως λακπζόμθ, καὶ λαφυσσόμθ, καὶ ἐξαυλιζόμθ. ὡσ' οἶσν ἦ, ὥσπερ ἵσπερ non videatur, quippe qui cum liberis oportuerit operam dare, fruique conjugio, puellam adeò formosam atque amabilem sinat emarcescere, per omnem vitam, tanquam Cereri sacerdotem alens? Hæc & ipse indignor, quum à nonnullis ignominiose cædor calcibus & lanior, & exhaurior, à nonnullis contrà perinde ut stigma.

1 Ἱέρειαν τῆ Θεσμοφόρῳ] Æschines Demosthen. Æschyl. quales Vestales *Bourd.* Cereri sacerdotem alere dicitur, qui uxorem σωφρονεῖ, hoc est, virginem & intactam servat. Tradit Theocriti Scholiastes ad Idyll. 4. legem fuisse Athenienſibus, ut Thesmophoria (festa erant Cereris) quotannis celebrarent virgines mulieres, vitaque honestæ, quæ per solennitatis diem legales libros & sacros vertice gestantes, tanquam supplicantes Eleusinen contenderent. Idem testatur Ovid. lib. 10. Metamorph.

Festa pia Cereris celebrabant annua matres,
Illa quibus niveâ velatæ corpora veste
Primitias fruges dant spicea serta suarum,
Perque novem noctes Venerem tactumque virilem
In vetitis numerant. ———

Hanc continentiam ut sibi faciliorem redderent, salicis aut viticis (ἄγνου Græci vocant quasi ἁγνου) folio lectos insternebant. vide Dioscor. libro 1. cap. 136. & Plinium lib. 23. cap. 9. Nam & salicem habere vim perimendi seminis & libidinis extinguendæ auctor est Theophrastus. ἀφροδισίων κωλυτικὸν vocat Nicander. Vtebantur ad idem præstandum cnyzâ & cunilagine, ut testatur Theocriti commentator Idyll. 7. quæ utraque planta refrigerandi summa vi pollet. *Barl.*

2 Τῆ θεσμοφόρῳ] Supp. Δημητρί. Sic appellatur Ceres ob legum inventionem. Θεσμὸς Hesychio νόμος καὶ θεσμός. *Legiferam* dixit Virgil. 4. Æneid. ad quem locum sic Servius: *Leges Ceres dicitur invenisse; nam sacra ipsius Thesmophoria, id est, legum latio vocantur. Sed hoc ideo fingitur, quia ante frumentum inventum à Cerere passim homines sine lege vagabantur, quæ feritas interrupta est, postquam ex agrorum discretione nata sunt jura.* Θεσμοφόρια Cereris meminit Lucianus, quia de matronis loquitur, quæ Thesmophoria celebrantes à virorum complexu abstinere debebant sive ex maritos haberent, sive viduæ essent & ἀνανδροι. De quibus & Iuvenalis. *Pauca adeo Cereris vitia contingere digna.* Idem.

3 Ταῦτα δ' αὐτὸς ἀγανακτῶ πρὸς οἶσν μόν] Duo se hominum genera odisse ait Plutus, profusi nimirum ingenii divites & præparcos. Priora verba in prodigos quadrant & discinctos nepotes, à quibus λακπάζεσθαι dicitur Plutus, & λαφύσσεσθαι, id est, calcibus cædi & dilaniari. oratione utitur emphatica. τὸ λακπάζειν est λακτίσματι πλήττειν, calcibus cædere. Ad λάκτω refert Eustathius, à quo fut. λάξω, n in a verso Dorice. At λαφύσσειν verbum est luxuriosis aptum. Significat enim ἀκολάστως καὶ πολὺ λαπαρίζειν καὶ ἐκκενοῦν, ut exponit Athenæus, hoc est, *largiter & plurimum consumere & evacuare.* Alterum orationis membrum describit avaros, qui Plutum ut captivum & vinctum servilitèr detinent sibique asservant tantum. *Idem.*

1 Sa-

[1] στιγματίας δραπέτης [2] πεπεδημέ-νος. [3] Ζεύς. τί δὲ ἀγανακτεῖς κατ' αὐτῶν; διδάσκει γὰρ ἄμφω καλῶς τὸν δίκαιον. οἱ μὲν, ὥσπερ ὁ Τάν-ταλος, ἄποροι, καὶ [4] ἄγευστοι, καὶ ξηραὶ τὸ στόμα, ἐπικεχλιότες μόνον τοῦ χρυσίου. οἱ δ', ὥσπερ ὁ Φινεὺς [5] τὸν στόμαχον τοῦ ἁρπυιῶν ἀφαιρούμενοι.

gmaticus fugitivus compedibus vincior. *Iup.* Quid igitur adversus illos indignaris? utrique enim egregias luunt pœnas: Hi quidem dum Tantali in morem, nec bibere, nec edere sinuntur, sed ore sicco, auro tantùm inhiant. Illi verò, dum [5] ceu Phineo cibos harpyiæ ipsis è faucibus eripiunt.

1 Στιγματίας] Frontem litteratus hoc charactere ΦΦ. δραπέτης pro servo, ut Catapl. *Bourd.* Pro servo accipitur, cujus fronti stigma sive nota φφ. candenti ferro imprimebatur, ut agnosceretur, præsertim si aufugere consuevisset, quod probrosum erat. Plautus *litteratum* festive appellat. Meminit ejus rei Plutarchus in Nicia, ubi de Atheniensibus in Sicilia captis. Καὶ αὐτοὺς, inquit, οἰκέτας ἐπώλουν σίζοντες ἵππον εἰς τὸ μέτωπον. *Et eos ut servos vendebant equi signo eorum fronti impresso.* Item Valerius Max. lib. memorab. 6. cap. 8. *Servus ab eo vinculorum pœna coërcitus, inexpiabilique litterarum nota per summam oris contumeliam inustus.* Barl.

2 Πεπεδημένος] Servi enim in nervo & compedibus habebantur. hinc πεδὴ ἕλκει apud Hesych. & Suidam. πεδὴ vero omne genus vinculorum significat, quibus maleficorum pedes constringuntur. *Idem.*

3 Ζεύς. Τί δὲ ἀγανακτεῖς κατ' αὐτῶν] Tantali & Phinei exemplis ostendit Iupiter, nihil caussæ esse Pluto, cur tantopere indignetur adversus prodigos & avaros, cum miseratione potius digni censeantur, ut qui ambo pœnas suæ stultitiæ sat graves luant. Tantali fabulam refert Homerus: aliter Pindarus, Euripides, Alcæus. Vnde Casaubonus figmentum illud de pœna Tantali vestigium esse credit historiæ Adami ob legis prævaricationem à Deo e Paradiso ejecti, de quo dici possit, quod de Tantalo suo ait Pindatus in Olymp. κατασχεῖν μέγαν ὄλβον οὐκ ἐδυνάσθη· κόρᾳ δ' ὕβριν ἀπέκρυψεν, id est, *concoquere magnam felicitatem non potuit: sed saturitate accepit damnum immensum.* In divites avaros aptat Horatius lib. Serm. 1.

Tantalus à labris sitiens fugientia captat
Flumina quid rides? mutato nomine de te
Fabula narratur. congestis undique saccis
Indormis inhians.

Quod est ὃν χαίνειν τῷ χρυσίῳ, ut hic loquitur Plutus. *Idem.*

4 Ἄγευστοι] Ἀγεύστως τὸ ἰδίωμα Hebræorum more. *Idem.*

5 *Ceu Phineo cibos*] De Phineo Virgil. 3. Æn. *Cogn.* De Phineo Agenoris filio qui rex fuit Thraciæ, paulo aliter historiam refert Diodorus Siculus lib. 4. Hic secundum duxerat uxorem Idæam Dardani filiam, cujus suasu filios suos ex Cleopatra Boreæ & Orithyæ filia susceptos excæcavit. Quapropter & ipse excæcatus est, & Harpyæ contra eum missæ, quæ cibos & mensam ejus turpissimè fœdarunt, de quibus legendi Apollon. lib. 2. Argonaut. Martial. lib. 9. Æschylus in Eumenid. nec non Apulejus lib. 10. de Asino aureo. Finguntur Harpyiæ fuisse volucres monstrosæ, facie virginea, unguibus vultures, quarum ingluviem & fœditatem pulchre describit Virgilius 3. Æneid. & Ovid. 7. Metamorph. sic dictæ, ἀπὸ τοῦ ἁρπάζειν, à diripiendo. Vnde *harpax* & *harpagare* pro rapere apud Plautum. Ἁρπακτικὸς δαίμονας interpretatur Suidas. Alii φυσικῶς eo nomine ventos intelligunt. Sunt qui ad historiam referant, & pellices Phinei ea appellatione eâsign ari putant, quas aula expulere Calais & Zethes, Boreæ, hoc est, Septentrio-

[1] ἀλλ' ἄπιθι ἤδη σωφρονιστέον παρὰ τοῦ Τίμωνος ἀπιτυχόμενον. Πλοῦ. Σκεῖνο δὲ μόνον ἆρα ποιήσω ὥσπερ ὑπὸ κοφίνου πεπυκνημένην, πρὶν ἄλλως εἰσρυῆναί με κἀγὼ σπουδὴν ἐξαντλῶν, [3] φθάσαι βουλόμενον τὴν ἐπιῤῥοὴν, μὴ [4] ὑπερεκτλῶν εἰς πυθμένα, ἐπικλύσω αὐτόν; [5] οὕτως ἐς τὸν Δαναΐδων πίθον ὑδροφορήσειν

piunt. Sed abi jam, cordatiorem multò naćturus Timonem. *Plut.* An ille aliquando desinet me velut ex [2] foraminoso cophino, priusquam omnino influxerim, data opera exhaurire, quasi conetur occupare, quo minùs influam, veritus ne si copiosius influndar, ipsum undis obruam? Quò fit ut in Danaidum dolium aquam mihi

trionalis plagæ reguli ex Orythia apud Ilissum rapta, filii, in quibus est ὁ μαναγέτης Vossius Theol. Gentil. lib. 3. cap. 99. *Phineo* non inepte comparant ir prodigi: scorta & parasiti sunt veluti *Harpyiæ*, quarum tædiosissimo contactu res an plissimæ, maximæque opes facile dissipantur. Barl.

1 Ἀλλ' ἄπιθι ἤδη] Sequitur nunc προστάγμα sive mandatum. Iupiter enim auditis ultro citroque Pluti querelis, eum abire jubet, non dubitans, quin Timone posthac usurus sit cordatiore. Pauperias enim homines reddit circumspectiores, multoque quam antea frugaliores. nam qui per nimiam profusionem facultates suas exhausere, eos tandem egestas cogit largiendo finem facere, & temperantiæ studere. *In fundo parcimonia est*, ut proverbio dicitur. Timonem Plutus cophino assimulat foraminoso, qui nihil liquoris retinere possit. κίστος autem corbis est è vimine contextus formam habens orbicularem. Vnde Nonnus: δυσέκπλα κίκλα κοφίνων. Vbi nota secundam produci in *cophinus*, quæ ab aliis corripitur. Nanssius ad Nonni paraphrasin. *Idem.*

2 *Foraminoso cophino*] Allusum ad Danaides de quibus Ovid. 4. Metam. *Cognatus.*

3 Φθάσαι βουλόμενον] Verbum φθάνειν *antevertendi* seu *præoccupandi* significationem fere habet, quasi *prævenire volens influxum.* Barl.

4 Ὑπερεκτλῶν εἰς πυθμ.] Dicitur Plutus, cum uberius hominem locupletat. Supra dixit, ὑπερεκτλῶν ὕδωρ pro enormi contumelia. Mirum videri possit, cur tam male ominetur de Timone Plutus, quasi ad mediocritatem nullo pacto reduci queat, cum tamen à prodigalitatis extremo facilior sit ad liberalitatem regressus, quam ab avaritia, quæ longius distat à medio. Sic enim philosophus ethic. lib. 4. cap. 1. ὅτι δοκεῖ, inquit, δόξαι δὲ ὁ μᾶλλον βελτίων εἶναι τὸ ἀνελεύθερον, διάφορος γάρ ἐστι, καὶ ὑπὸ τῆς ἀλιτείας, ἢ ὑπὸ τῆς ἀπορίας, ἢ ὅτι τὸ μέσον δύναται ἐλθεῖν. ἔχει γὰρ τὰ τοῦ ἐλευθέρου, ἢ γὰρ δίδωσι, ἢ ἃ λαμβάνει. hoc est, *Qui prodigus est, non paulo esse melior illiberali videtur. Nam & sanabilis est, tum ætate, tum inopia, & ad medium venire potest. Habet enim liberalis hominis nonnulla. Et enim donat, non accipit.* Contra vero avarus est ἀνίατος, id est, *difficulter sanari potest*, quia avaritia, ut idem Aristoteles ostendit, semper magis atque magis crescit. Vnde & hoc infert παράδοσιμα, prodigum quod ad ingenium attinet, per se non esse malum & improbum, sed potius hominem simplicem & εὐήθικον, quia temere & inutiliter profundit eas opes, quas reliqui homines magni faciunt, & quodammodo honorant: imo pro quibus consequendis non pericula aut labores ullos subire recusant, & in quibus major pars hominum suam felicitatem positam esse arbitratur. *Idem.*

5 Οὕτως ἐς τὸν Δαναΐδων] Prodigum Timonis ingenium dolio insuper comparat Danaidum, quod pertusum est, nec liquorem continere potest. Fuit Danaus Argivorum rex, Ægypti frater, qui quinquaginta filias, sed ex divertis conjugibus genuisse dicitur, quæ ab avi nomine *Belides*: à patris autem nomine *Danaides* appellantur. Hæ cum totidem Ægypti filiis nupsissent, Danaus ut respon-

μοι δοκῶ, καὶ μάτην ἐπαντλήσειν, [1] ὃ κύτος μὴ στέγον. ἀλλὰ πρὶν φθάσαι, χεῦον ὀκνήσασά ποτε ἐπιῤῥέοντος ὕστερον, ἀνύτερον τὸ στόμιον τῆς ἔκχυσιν κεχηνὸς ὃ πίθος, ἐμάκυνον ἡ ἔξοδος. [2] Ζεύς. ἀκέων εἰ μὴ [3] ἐμφράξεις τὸ κεχλιὸς τοῦτο, καὶ εἰς [4] τὸ ἅπαξ ἀναπεπταμένον, ὀκνηρὸν ὄντα βραχύ σε, ῥᾳδίως ἀνήσεις τῆς οἰφορᾶς αὖθις, καὶ τὸν ἀκέλλαν [5] ἐν τῇ τρυχὶ τοῦ πίθου. ἀλλ' ἄπιτε ἤδη, hi videar allaturus, fruſtraque infuſurus, vaſe non continente liquorem: imò priùs propemodum effuſo quod influit, quàm influxerit: adeò latus dolii hiatus ad effuſionem, ac liber exitus. *Iupiter.* Proinde ni hiatum iſtum obturaverit, perpetuamque perſtillationem ſiſtere conetur, te propediem effuſo, facilè rurſus fagum & ligonem in fœce dolii reperiet. Verùm abite jam, illùm-

ſponſum accepit ſe à genero interfectum iri, filiabus auctor fuit, ut facta ſimul conjuratione ſponſos omnes interimerent. quod factum ab illis, una (alii duas ſtatuunt) excepta, nimirum Hypemneſtra, quæ Lynceum maritum ſuum ſervavit, à quo Danaus, poſtquam annos regnaſſet quinquaginta, interfectus eſt. Ob hanc impietatem tali ſupplicio Danaides apud inferos finguntur plecti, ut aſſiduo dolium pertuſum aqua cogantur implere, è quo tantundem effluit, quantum infunditur. Vnde natum proverbium, εἰς τὸν Δαναΐδων πίθον ὑδροφορεῖν, de quo Eraſmus. Fabulæ hujus quoque meminit Lucianus in Hermot. in Diſpladib. nec non in dialogo Crateris & Diogenis. Convertitur ad varios uſus: hic in prodigos aptatur, qui ſimulatque opes accepere, continuo eas effundunt. *Barl.*

1 Τὸ κύτος μὴ στέγ.] Vox κύτος generatim ſignificat omne concavum. πίθου κύτος, *dolii ſinus* vel *alveus* eſt. Heſychio non tantum exponitur σῶμα, ὄγκος, ſed etiam χώρημα, βάθος. Notandum hic τὸ στέγειν idem eſſe, quod σωίχειν, & proprie uſurpari de iis, quæ aquam continere dicuntur, nec per rimas aut foramina eam tranſmittunt, cui opponitur διακπίπτειν, vel διακίειν, apud Plutarchum. hinc στέγη tectum; quod pluvias abarceat, & στεγανὸς, Heſychio, ὁ διαῤῥέμβων στέγειν τοὺς λόγους. in quem non competit illud Terentii: *Plenus rimarum ſum, hac atque illac perfluo.* Vocabulum eſt πολύσημον, de quo ſi placet, vide doctiſſimas Gathakeri lucubrationes contra Pfochenium, & Salmaſii exercitat. in Solinum. *Idem.*

2 Ζεὺς] Iupiter in ſua perſiſtens ſententia Plutum ad Timonem abire vult; quem niſi oblata fortuna prudentius utatur, brevi ad egeſtatem & pritinos labores denuò redactum iri prædicit. Notandum hic τὸ ἀμαλθείου τοῦ βυκλης in Iove. *Idem.*

3 Ἐμφράξεις τὸ κεχλιὸς] Alludit ad præcedentem fabulam de dolio Danaidum participium pro nomine poſitum: τὸ κεχλιὸς ἀντὶ τῆς χάσμης. Sunt enim Græci φιλομέτοχοι. Sic initio hujus Dialogi: ἀναπλῆσαι τὸ κεχλιὸς dixit, quod hic ἐμφράξειν, *obſtruere ſeu obturare hiatum.* Idem.

4 Τὸ ἅπαξ ἀναπεπταμένον] *Per ſemel apertum foramen.* Eraſmus, *perpetuam perſtillationem* vertit. malim *effuſionem.* τὴν ἔκχυσιν, paulo ante vocavit; nam *perſtillationis* vox hic minus apta videtur, cum non χύσιν, hoc eſt *ſtillatim*, ſed χύδιν & *copioſe* ſuas opes prodegerit Timon, ut ſupra oſtenſum: εἰς τὸ ἅπαξ, idem valet, quod εἰς τὸ ἀεὶ, *ſemper, in perpetuum.* vulgo *ſemel pro ſemper.* Idem.

5 Ἐν τρυχὶ] In fœce, id eſt, in fundo dolii. Simile apud Gallos de Chymiſtis jactatur dictum: *au fond du creuſſet, le gibet.* Poſtquam enim auri conficiendi artem fruſtra ſcrutati ſunt Chryſopæi iſti, conſumptisque opibus ad egeſtatem

rem

καὶ συλλήζεται αὐτόν. [1] σὺ δὲ μέμνησο ὦ Ἑρμῆ ἐπανιὼν, ὡς ἡμᾶς ἄξεις τοὺς Κύκλωπας [2] ἐκ τῆς Αἴτνης, ὅπως τὸ κεραυνὸν ἀκηρήσωσιν, ἐπισκάσωσιν, ὡς ἤδη γε πεπηγμένου αὐτῷ δεῖσόμεθα. [3] Ἑρ. ἐσοίμεθα δ' ἂν πλοῦτε. τί τοῦτο ὑποσκάζεις; [4] ἐλελήθεις με [5] εὐγενὴς ὢν καὶ τυφλὸς μόνον, ἀλλὰ καὶ χωλὸς ὤν. [6] Πλοῦ. οὐκ ἀεὶ τοῦτο τὸ Ἑρμῆ, ἀλλ' ὁπόταν μὴ ἀπίω παρά τινα πεμφθεὶς ὑπὸ Διὸς, οὐκ οἶδ' illumque ditate. Tu verò Mercuri memineris redeundo Cyclopas ex Ætna ad nos adducere, quò fulmen cuspide restituta refarciant. Nam eo nobis acuminato erit opus. *Merc.* Eamus Plute. Quid hoc? num claudicas? Equidem ignorabam ô præclare, te non cæcum modò, verùm etiam claudum esse. *Plut.* Hoc non est mihi perpetuum Mercuri: sed quando ad aliquem à Iove missus proficiscor, nescio quomodo

tem redacti, nihil reliquum ipsis, nisi ut ex desperatione restim sibi emant, quo gulam frangant. *Barl.*

1 Σὺ δὲ μέμνησο ὦ Ἑρμῆ ἐπανιὼν] Mercurio speciatim mandat Iupiter, ut reversus ab itinere Cyclopas ex Ætna secum adducat, qui fulmen refarciant atque reparent. nam supra dixerat, dum avidius in Sophistam Anaxagoram jacularetur, fractos fuisse duos eosque maximos radios, cuspidemque retusam. Fabulantur poëtæ Cyclopas Vulcani esse ministros Iovi sua fulmina fabricantes, sic dictos ab eo quod unicum haberent oculum, eumque orbicularem. κύκλος enim circulus & ὤψ, vultus sive oculus. Vnde & Cocles nomen accepit illustris Romanus, quasi Cyclops, quod μονόφθαλμος esset. Ex his autem Cyclopibus potissimum tres celebrantur, *Brontes*, *Steropes* & *Pyracmon*, de quibus poëta lib. 8. divini operis, & Apollonius Argonautic. 1. *Idem.*

2 Ἐκ τῆς Αἴτνης] Locum indicat unde vocandi essent Cyclopes, ex Ætna scil. sede & officina eorum. Hinc fratres Ætnæi Virgilio, vel propter ignes ex eo monte perpetuò ebullientes: vel, quod magni olim instar Ætnæ. Homerus tamen Iliad. 6. Vulcanum introducit non in Ætna, sed in cœlo sine Cyclopum opera Thetidos rogatu fabricantem arma Achillis. Fabulæ physicam interpretationem dat Servius ad locum Virgilii supra citatum, & Natalis Comes lib. 2. cap. 6. Mythologiæ suæ. *Idem.*

3 Ἑρμ. Περιαμψὸ ὦ πλοῦτε] Sequitur Mercurii & Pluti colloquium. Miratur claudicationem Pluti Mercurius. ὑποσκάζειν & χωλὸν εἶναι hic συνωνύμως posuit Lucianus. Fingitur autem Plutus in adventu claudus, in recessu alatus, quod serius quidem opes contrahantur: partæ autem, nisi frugaliter dispensæ, velocissime dilabantur. Eundem & cæcum faciunt & judicii expertem, propterea quod indignissimum quemque opibus affluere videamus: probos contra & condignos in re tenuissima ut plurimum versari. Hinc Plutus jam visu recepto apud Aristophanem. οἷοις ἄρα, inquit, ἀνθρώποις ξυνῆν ἐλάνθανον. τὸν αἰῶνα γ' ἐμοῦ ὁμιλίας ἐφθόνουν. id est, *cum qualibus & quantum iniquis virtutis versatus sum. Dignos autem meo consortio defugi.* Idem.

4 Ἐλελήθεις τυφλὸς ὤν] Græca σύνταξις, *latebat me vel ignorabam te cæcum esse.* plura ejusdem constructionis exempla habet Budæus pag. 899. *Idem.*

5 Ὦ γενναῖε] Γενναῖος voce per illusionem fere utitur Lucianus, ut supra dictum. Idem est qui γενναῖος, ἀνδρεῖος Hesychio, ab antiquo γένα vel γένη, quo genus denotatur, quasi generosus, ex familia ac genere nobili ortus. *Idem.*

6 Πλοῦ. Οὐκ ἀεὶ τοῦτο τὸ Ἑρμῆ] Responsio Pluti, ad hoc quod claudicationem suam spectat, quam non sibi perpetuam esse ait, sed tunc demum obtinere, quando à Iove mittitur. Docet figmentum probos & à Iove dilectos, aut

ὅπως βραδύς εἰμι κ̓ᾓ [1] χωλὸς ἀμφοτέρως, ὡς μόλις [2] τελεῖν ἐπὶ τὸ τέρμα, [3] παρηγορῶσιν ἐνίοτε κ̓ᾓ περιμένοντες. [4] ὁπότ̓ ἂν ἀπαλλάττεσθαι δέῃ.

modo tardus & claudus utrinque ſum: ita ut ægrè metam pertingam, quum nonnunquam qui me operiebatur, priùs inſenuit. Sed quum diſcedendum eſt alatum

nunquam aut tarde in hac vita felices ac divites fieri. Vult enim Iupiter virtutem per ſe amari, propter aliud. Nam ſi illi demum divites evaderent, qui virtutem colerent, pleroſque videremus ideò virtutem ampleƈti, quod per eam diteſcerent. Atque ita virtutem non propter ſe, ſed propter opulentiam amarent. Contra vero improbos & Diti gratos cito diteſcere innuit, cum fieri non poſſit, ut opum facultatumque tam expedita faciliſque & pæne momentanea, ut ita loquar, adeptio, conquiſitio, poſſeſſio juſta eſſe & legitima cenſeri debeat. Hinc Iuvenalis Sat. 14.

Dives qui fieri vult,
Et citò vult fieri. ſed qua reverentia legum?
Quis metus aut pudor eſt unquam properantis avari?

Tardus igitur inceſſu eſt Plutus, cum ad eos ablegatur, quos æquus Iupiter amavit, id eſt, ad homines pios & virtute præcellentes, cujuſmodi opes laudat Heſiodus, eaſque vocat χρήματα ἀχ̓ ἁρπακτὰ, ſed θεόδοτα, hoc eſt, *opes non rapto quæſitas, ſed divinitus conceſſas.* Barl.

1 Χωλὸς ἀμφοτέρως] Ἀμφιγυήεις. Vt Vulcan. Homericus. Ariſtoph. in Plut. *Bourd.* Scilicet σφοδρὸν, *utroque pede claudus.* Homero ἀμφιγυήεις, quod Vulcani epitheton eſt. *Barl.*

2 Τελεῖν ὅπῃ τὸ τέρμα] Pertingere ad metam. ubi τελεῖν perinde eſſe videtur ac ſi diceretur, τελεῖν τὸν δρόμον, *conficere curſum.* τέρμα vero curriculi meta eſt, hoc eſt, locus, in quo ſtabant ad palmam accipiendam poſt peracta ſpatia οἱ ἡνιόχοι: μῆτις. Alio nomine κάμπλον appellant Græci: *calcem* & *cretam* Latini. Diſtinguitur autem à metis, circa quas flectebant currus ſuos iidem curſores. de quo Salmaſ. ad Solinum. *Idem.*

3 Παρηγορῶσιν ἐνίοτε] Hac de re perelegans extat epigramma in Anthol. Græca, ſed incerti auctoris, ubi ſenex quidam ὀψίπλους hunc in modum de ſe conqueritur:

Ἦν νέος, ἀλλὰ πένης· νῦν γηρῶν πλούσιός εἰμι.
Ὢ μόνος ἐν πάντων οἰκτρὸς ἐγὼ ἀμφοτέρως.
Οἷς τότε μὲν χρῆσθαι δυνάμην, οὐκ εἶχον ἐᾶσαι·
Νῦν δ̓ ὁπότε χρῆσθαι μὴ δύναμαι, πάῤ ἔχω.

Quod ſic Latine vertit mellitiſſimus poëta Iohannes Secundus:

Pauper eram juvenis, nunc tandem ætate ſenili
Diteſco; hei miſero, tempore utroque mihi:
Vti cum poteram, nummorum copia deerat:
Copia nunc ſupereſt larga, ſed uſus abeſt.

4 Ὁπότ̓ ἂν ἀπαλλάττεσθαι δέῃ] Alterum orationis membrum, quo declarat Plutus, ſe quidem in acceſſu eſſe βραδύτατον, ſed in diſceſſu alatum & quavis celeriorem. Nam ut docet Plutarchus in præceptis civilibus: nullæ ſunt fortunæ tam amplæ, quæ niſi κάντρῳ & διαζώμασι circumſcribantur, ad uſus neceſſarios ſint ſufficturæ. Hinc plurimos videre eſt, qui per luxum & gulam breviſſimo tempore ad inopiam redacti ſunt, promi magis quàm condi. Nam quæ tantum promit: nihil autem recondit ſive ſeponit, is ad Divam Peniam velis, quod ajunt, equiſque properat. A talibus aufugere dicitur Plutus perniciſſimis pedibus, & alatus eſſe cum diſcedit. Velocitatem ſuam illuſtrat ſimilitudine petita à ſtadii decurſore, qui velut ſaltu ſtadium tranſmenſus, quam ocyſſime præ-

πλείστου δέη, πλοῦν ὄψει, πολὺ τὸ ἀρχαῖον ἀκόντιον. ἅμα γὰρ εἰπὼν ἡ [1] ὕσπληξ. καὶ ἐν ἀριθμῷ ἀναπεπταμένοις γενήσεται, ὑπερπηδήσας τὸ στάδιον, εἰ δὲ ἰδόντων σοὶ τῶν θεατῶν. [2] Ἑρμῆς. Οὐκ ἀληθῆ τοῦτο φῄς. ἐγὼ γὰρ ἐκείνους ἔχω μοί σοι, χθὲς μὲν [3] οὐδὲ ὀβολὸν ὄντας [4] πεζῇ βαδίζοντας, ἅφνω δὲ τοὺς μὲν πλουσίους, [5] πολυτελεῖς, ἵππους ἐλαύνοντας, τοὺς δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἁρμάτων ἀναβεβηκότας. [6] Τίμων. Ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἐκ τῆς τύχης ἐστὶ τὸ ἐξαίφνης πλουτῆσαι· ἐκεῖνο δὲ εἰπέ, πῶς ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ τοσοῦτοι ἐγένοντο; [7] Ἑρμῆς. Ἐπιορκίαι καὶ ψευδομαρτυρίαι καὶ ἐπιβουλαὶ καὶ ἀσωτίαι καὶ ἀπάται καὶ ἀνανδρίαι καὶ ἀπιστίαι καὶ ἀναισχυντίαι καὶ ἀσέλγειαι καὶ ἀνελευθερίαι καὶ ἀπονοίαι καὶ ἀλαζονεῖαι καὶ ἀμαθίαι καὶ ἀβελτερίαι καὶ ἀκρασίαι καὶ ἀδικίαι καὶ ἀνοσιουργίαι καὶ ἀσεβείαι καὶ ἀνομίαι καὶ ἀθεότητες καὶ ἀπιστίαι καὶ ἀκολασίαι καὶ ἀπειθείαι καὶ ἀπαιδευσίαι καὶ ἀπρεπείαι καὶ ἀπρονοησίαι καὶ ἀπραγμοσύναι καὶ ἀπραγμοσύναι καὶ ἀπραγμοσύνα

[1] ἐπὶ λευκῶν ζεύγους ἐξηλαύνοντας, εἰς ὃν δὲ κἀν ὀνῷ ὑποῆξε πώποτε· ἐ ὅμως πορφυροῖ, καὶ [2] χρυσοχείρες πεπίεχνται. ἀλλ' αὐτοὶ πιστεύοντες οἴμαι, ὅτι μὴ ὄναρ πλουτοῦσιν. [4] Πλάτ. ἑτερόπους τοῦτ' ἐστὶν ὦ Ἑρμῆ, καὶ ἐγὼ τοῖς ἁμαυτοῦ ποσὶ βαδίζω τότε. ἀλλ' ὁ Ζεὺς, ἀλλ' ὁ Πλούτων ἀποστέλλει με παρ' αὐτούς, ἅτε πλουτοδότης, καὶ μεγαλόδωρος καὶ αὐτὸς ὤν. δηλοῖ γοῦν καὶ τῷ ὀνόματι. [5] ἐπειδὰν τοίνυν μετοικισθῶσιν εἴς με παρ' ἑτέρου πρὸς ἕτερον, [6] εἰς δέλτον ἐμβαλόντες με, καὶ κατασημηνάμενοι ἐπιμελῶς, φορηδὸν ἀράμενοι, [7] μετακομίζουσι. καὶ ὁ μὲν, νεκρὸς ὑποστεγὴν πενιχρὸν οἰκίας

albis quadrigis vehantur, quibus ne asellus quidem ante suppetebat: ii tamen purpurati, & manibus aurum gestantes obambulant: qui ne ipsi credere possunt, quin per somnium divites sint. *Plut.* Isthæc alia res est, ô Mercuri, neque enim tum meis ipsius ingredior pedibus: nec à Iove sed à Dite transmittor ad eos, qui & ipse opum largitor est, gnaque donans: quod suo etiam nomine declarat. Itaque quoties est mihi ab alio ad alium demigrandum, in tabellas injiciunt me ac diligenter obsignatum, & sarcinæ in morem sublatum transportant. Interea defunctus ille, alicubi in tenebricosa ædium parte

1 Ἐπὶ λευκῶν ζεύγους] Sic de Merced. cond. dixi ad Heliod. fine operis. *Bourd.*

2 Χρυσοχείρες] Intelligit eos qui digitos auro seu aureis annulis ornant. χρυσοδακτύλιος eleganter appellat Apost. Iacobus epist. suæ cap. 2. *Barl.*

3 *Per somnium divites*] Vt piscator apud Theocrit. Eclog. 9. *Cogn.* Paræmia est usurpaturque de immodicis votis. Nam quicquid optarit aliquis, id somniare contigit. Sic Micyllus cerdo apud Lucianum se divitem ac præpotentem somniat. Apud Theocritum piscator somniat aureum piscem. Hujusmodi omnes κατ' ὄναρ μακάριοι, id est, somnio beati sunt, quemadmodum loquitur Tullius, vel quisquis auctor declamationis in Sallust. *Vnde tu*, inquit, *qui modo ne paternam domum redimere potueris, repente tanquam somnio beatus, hortos pretiosissimos, villam Tiburti & Cæsaris reliquas possessiones accepisti?* Sunt igitur per somnium divites, qui repente divites facti, nec ipsi sciunt, unde tanta opulentia obvenerit. *Barl.*

4 Πλάτ. Ἑτερόπους τοῦτ' ἐστὶν ὦ Ἑρμῆ] Respondet Plutus ad objectionem Mercurii per distinctionem. Facetur quidem se cum à Iove mittitur, tardum esse pedibus, sed à Plutone ablegatum non suis, sed alienis pedibus incedere ac velocem esse. Hinc fieri, ut improbi & scelerati homines repente divites fiant, felicesque præ cæteris conspiciantur. Nam tales Diti, hoc est, Plutoni sunt grati, Orciquæ tandem victimæ futuri. Notandum rursus, etsi Plutus à Plutone diversus sit secundum poetas, utrumque tamen divitias largiri creditum. Vnde πλουτοδότης hic & μεγαλόδωρος appellatur, hoc est, *opum largitor* & *magna donans*. Quinimo & nomen suum debet τῷ πλούτῳ, id est, *divitiis*, estque nihil aliud Pluto Physice consideratus, ut supra diximus, quam interior terra quatenus metallifera est. *Idem.*

5 Ἐπειδὰν τοίνυν μετοικισθῶσιν εἴς με παρ' ἑτέρου πρὸς ἕτερον] Describit tandem Plutus, quo pacto ab uno ad alium transeat hæredem testamento vel codicillis. *Idem.*

6 Εἰς δέλτον ἐμβαλόντες] Est hæredem bonorum constituere. δέλτος Lucianus accipit pro *tabula* vel *cera testatoris*, in qua testamentum perscribitur, κατασημαίνεσθαι est obsignare & sigillo suo confirmare. ὑποστεγὴν, quod post scriptionem fiebat. *Idem.*

7 Μετακομίζουσι] Testamenti à testatore obsignati transportatio describitur, simul-

σθέσει), ὑπὸ τῆ γήρατι παλαιᾷ τὴ ἰδύῃ σπαράττων, [1] περιμάχητος ταῖς γαλαῖς. [2] ἐμὲ δ᾽ οἱ ἐπιλπίσαντες, ὃ τῇ ἀγορᾷ περιθέοντες [3] κολακόπτες, [4] ὥσπερ τὴν χαλκίδα πτερυγίζοντες οἱ νεοττοί, [5] ἐπεὶδὴ τὸ σημεῖον [6] ἀφαιρεθῇ, καὶ [7] τὸ λῖνον σπασθῇ, καὶ ἡ θύλακος ἀνοιχθῇ, καὶ ἀνακηρυχθῇ μου ὁ κληρος διατόπης, ἤτοι συγγένης τις, ἢ κόλαξ, ἢ κα-

parte jacet, vetere linteo in genua injecto tectus, de quo feles digladiantur. Porrò qui me speraverant obtinere, in foro operiuntur hiantes, non aliter quam hirundinem advolantem stridentes pulli. Deinde ubi signum detractum est, & lineus ille funiculus incisus, apertæque tabellæ, novusque meus dominus est pronunciatus, sive cognatus quispiam, sive adulator, sive servulus

simulque nocatur hæredis avaritia, qui prædæ tantum intentus cadaver negligit vetere linteo obtectum & felibus mutilandum. Ὀθόνη linteum dicitur sive velum, quod Chaldæis athunáh. φάρος πανίον cum Homero vocare licet, quale ad Laertis pollinctum se texere astute fingebat Penelope. Virgil. de matre Euryali Æneid. 9.

——— *Nec te tua funera mater*
Produxi pressive oculos, aut vulnera lavi
Veste tegens. Barl.

1 Περιμάχητος ταῖς γαλαῖς] Sunt enim feles circa cibum intemperantiores, neque pisces modò, sed & carnes avide expetunt; etiam defunctorum cadavera sæpe mutilantes, ni arceantur. γαλῶ hic pro æluro accipe, non mustela. Latini antiquiores catum vel catum dixere, quam vocem Germani, aliæque gentes in sua lingua retinuerunt. *Idem.*

2 Ἐμὲ δ᾽ οἱ ἐπιλπίσαντες] Ostendit Plutus sæpe fieri, ut qui se hæredes fore sperabant, spe sua frustrentur. *Idem.*

3 Κολακόπτες] Vnde Horatius: *Corvum deluſit hiantem*, de eo, qui captatorem suum arte frustratus fuerat. Nam & cadaveribus inhiat atque imminet hæc avis. Præterirum illud, uti & præcedens τῷ ἐπιζώτῳ significationem habet, quemadmodum multa alia apud Græcos scriptores. *Idem.*

4 Ὥσπερ τὴν χαλκίδα] Aviditatem exprimit eorum, qui alterius bona captant, cum hiare illos dicat non aliter, quam ad hirundinem advolantem stridentes pulli. Præbet hirundo maternæ sedulitatis illustre documentum Iuvenal. eadem similitudine usus est Sat. 10. ubi de sene inquit:

Ille ad conſpectum cœnæ diducere rictum
Suetus hiat tantum, ceu pullus hirundinis, ad quem
Ore volat pleno mater jejuna. Idem.

5 Τετριγότες οἱ νεοττοί] Ex Iliad. β. In vaticinatione Calchantis. *Bourd.* Verbum Homero familiare & ab ipso fonо factum, quod de pullis & hirundinibus proprie dicitur. Hesych. exponit λεπτόν φωνεῖν. *trinſare* Latinis, quod è Græco est. *Barl.*

6 Ἐπειδὴ ἂν] Hæc cum superioribus cohærent. Quam sæpe spe sua frustrentur hæredipetæ, pluribus ostendit Plutus. *Idem.*

7 Ἀφαιρεθῇ] Anglic. αφηρεθῇ & ανοιχθῇ. Tangit autem veterem testamentorum formam & literarum de qua alibi. *Bourd.* Est sigillum detrahere, idem quod ἀποσφραγίζειν, vel ἀνασφραγίζειν, ut in Pandectis legitur, *reſignare teſtamentum.* Barl.

8 Τὸ λῖνον σπασθῇ] Per linum intelligitur filum, quo per foramina trajecto

πα πύγων οἰκέτης, [1] ἐκ παιδικῶν τίμιος, [2] ξυρημένος τὴν γνάθον, ἀντὶ ποικίλων καὶ παντοδαπῶν ἡδονῶν, ἃς ἤδη [3] ἔξωρος ὢν ὑπηρέτησεν αὐτῇ, μέγα τὸ [4] μίσθωμα ὁ πλούσιος ἀπολαύων, [5] ἐκεῖνος μέν, ὅστις ἂν ἡμῶν ποτε ἁρπασάμενός με [6] αὐτῇ δίλτῳ, [7] ἢ φέρων, ἀντὶ δὲ [8] Πύρριος ἢ

vulus obscœnus, qui puerili obsequio favorem meruerit, etiam tum mento subraso, pro variis omnigenisque voluptatibus, quas ipsi jam obsoletus suppeditavit, ingens scilicet præmium ferens generosus quisquis tandem ille fuerit, nonnunquam me ipsis cum tabellis arreptum, fugiens adportat nomine commutato, ut qui modò Pyrrias, vel Dro-

tabulæ Testamentariæ colligabantur, & crassius erat eo, quo suitur. *lineum funiculum* vertit interpres. *Barl.*

1 Ἐκ παιδικῶν τίμιος] Id. Dial. Mort. interpretes Martial. & Petronii. *Bourd.* Sic & in Dialogo mortuorp loquitur. τὰ παιδικὰ de præpostera Venere intelliguntur: *catamitos* Latini vocant, & *scorta masculà*. Barl.

2 Τὸ πώγωνα ξυρήσασθαι τὴν γνάθον] Mollium & cinædorum erat mentum reliquasque corporis partes ξυρᾷ, id est, *novacula* radendas & lævigandas tradere, quod & παραχήσειν τὰς γνάθους dixit Aristoph. in Ranis, *velificare genas*, pro depiles reddere. Ita Clitthenem quendam traducit hominem γυναικώδη & pathicum. Idem παραπίλλειν dicebant, nec tantum viris, sed & fœminis impudicis usitatum fuit, quæ & suas item habebant παραπλατίας, hoc est, ejusmodi mulieres, quæ turpi ministerio pilos evellebant, glabramque reddebant eam corporis partem, *per quam secus fœmineum & sobolem prodere & nomen solet acquirere generi*, ut Arnobius loquitur, *idque in morem histriculi & nondum duri pusionis*. Nec solum novacula fiebat illa corporis depilatio, sed & pice calida, (πίτταν Græci vocant) item dropace: medicamentum est, quo pilosa loca ad tempus levia ac glabra redduntur. *Idem.*

3 Ἔξωρος ὤν] Iuvenem designat qui amabilem ætatem excessit: ὥρα tempus id ætatis significat, quo maxime vegeti sumus. *Exoletum* Latini vocant. Cicero de Clodio: *Ille qui secum semper scorta, semper exoletos, semper lupas ducebat.* Orat. pro Milone. Id genus homines non paucos circum se habuisse Heliogabalum ferunt, quos deinde Alexander Severus rerum potitus, partim in insulas deportandos, partim naufragio mergendos curavit. testis est Herod. lib. 5. & Dion in Fragmentis. *Idem.*

4 Μίσθωμα] Turpe verbum & meretricis capturam significat. Distinguitur à voce μισθὸς, ut merces vel quæstus à captura. Ammonius de differentiis vocum: μισθὸς μισθώσεως διαφέρει. μισθὸν μέν ἐστιν ὁ δικαίως μίσθωμα δὲ τὸ ἐπορεῖδιον. hinc μίσθωμα καλεῖν idem est quod ἑταρεῖν. Et μισθώτεμα γυναῖκας pro meretricibus, quæ similiter à merendo apud Latinos nomen accepere. *Idem.*

5 Ἐκεῖνος μέν] Quam sæpe in manus devolvatur servuli alicujus lorarii, quamque indignis modis ab eo excipiatur, pluribus ostendit Plutus. ἐκεῖνος μέν: Hi enim sunt qui per libidines ditantur, & *testamenta merentur Noctibus*, ut Iuvenalis loquitur. *Idem.*

6 Αὐτῇ δίλτῳ] Deest præpositio σὺν. Sic Homerus in Iliade: αὐτῷς τοῖς ἵπποισι καὶ ἀνδράσιν, id est, *cum equis & viris*. Idem.

7 Ἢ φέρων] Attice, pro φέρῃ ἄνων. *asportat currens*, vel *currendo*. Sic αὐτὸς πρίχ, apud Aristoph. in Pluto, pro πρίχων αὐτὸν *currendo*, hoc est, *confestim perfice*. Idem.

8 Τίως Πυρρίας] Dixerunt ad Persium viri clarissimi: de his nominibus copiose Aristoph. *Bourd.* Pyrrhias, Dromo, Tibius servorum apud Comicos nomina

Δρόμων, ἢ Τιβίης, [1] Μεγακλῆς, Μεγαβύζος, ἢ Πρώταρχος μετονομάζεις, τὰς μάστιγα κιχλισπας εἰσίνης εἰς ἀθλίας λαβολήσοντας κραμβιπῶν, ἀλιῆες [2] ἄγροικος τὸ πάνυ, οἷος αὐτὸς ὁ [3] θύννος ἐκ μυχοῦ τῆς σαγήνης διέφυγεν, ὅσον ὀλίγον τὸ δίλεαρ [4] κατέπιεν. [5] ὁ δὲ, ἐμπεσὼν ἀθρόως ἐς ἐμὲ ἀπειρόκαλος καὶ [6] παχύδερμος ἄνθρωπος, ἔτι τοῦ [7] πάλαι πε-

Dromo, vel Tibius, jam Megacles, aut Megabyzus, aut Protarchus appelletur. Cæterùm illos nequicquam hiantes, seque mutuum intuentes relinquit: ac verum luctum agentes, quòd ejusmodi thynnus ex intimo sagenæ sinu effugit, devorata non exigua esca. Atque hic repentè totus in me irruens, homo ineptus & rudis, compedes adhuc

mina sunt, qui vel à capillitio rufo, vel cursu aut gente sic appellati. Τιβία enim ἡ τῶν φρυγῶν Suidæ. *Barl.*

1 Μεγακλῆς] Fuit Megacles ex illustri Alcmæonidarum genere, qui tertiæ parti Atticæ regionis præfuit, nempe Paraliæ sive oræ maritimæ, de quo Aristophanis interpres in Nebulis, itemque Vespis. *Megabyzus* autem nobilis Persa, unus ex septem, qui Magorum tyrannidem sustulerunt, à Dario rege dux exercitus in Europa relictus. Fuit & alter Sopyri filius, qui dux exercitus extitit in Ægypto adversus Athenienses & socios, de quibus legere est apud Herodotum lib. 3. *Protarchi* nomen imperii præfectum sive principem sonat. *Idem.*

2 Ἄγροικος τὸ πάνυ] De frustratis hæredipetis hoc dicit, quibus nihil relictum præter luctum. Sic Horat. Sat. lib. 2. de Corano:

Tum gener hoc faciet: tabulas facere dabit atque
Vt legat, orabit, multùm Nasica negatas
Accipiet tandem, & tacitus leget invenietque
Nil sibi legatum præter plorare.

πάλαι ἀπὸ τοῦ αἰμάσσειν, Græco more. *Idem.*

3 Θύννος ἐκ μυχοῦ τῆς σαγήνης] Ælia. hist. animal. Proverb. sic id. Piscat. inde σαγηνεύσεις. Bourd. Proverbium: de hoc pisce Plin. lib. 9. c. 15. Athen. lib. 7. *Cæsar.* Vtimur hoc loquendi genere, quoties commoditas aliqua, quæ jam propemodum tenebatur, præter exspectationem subito præripitur. Extat etiam in Piscatore. Simili figura dixit Terentius: *Crucior bolum tantum mihi esse ereptum subito è faucibus.* Est autem thynnus piscis, qui magno numero capitur in portu Lusitano ad Vlyx bonam & juxta mare Herculeum, sic dictus παρὰ τὸ θύειν, quod est ὀρμᾶν. hinc θύνω, & geminata litera Æolice θύννω, à motus rehementia. nam impetu & furore quodam fertur & œstro agitatur sub ortum Canis. Inter cete numerat Galen. 3. de alim. facult. *Barl.*

4 Κατέπιεν] Pro καταφαγών. Degeneravit hoc verbum à simplici πίνω, & frequentius de carnibus & piscibus usurpatur pro *devorare*. δίλεαρ esca proprie dicitur qua pisces capiuntur. hinc δελεάζειν pro *inescare*, quod κυρίως sumitur de occulta & insidiosa captione: cui respondet Hebr. רכה, id est, escam, vel ejusmodi quicquam projiciendo fallere ac decipere. *Idem.*

5 Ὁ δὲ] Describit porro Plutus servuli hæredis conditionem & habitum. ἀπειρόκαλον vocat, hoc est, *vita mundioris atque elegantioris expertem*, cujusmodi esse solent servilis ingenii homines. In Glossis exponitur *infrunitus, insolens.* Et infrunitus quasi ἄφρων vel infrons, ut placet Lipsio. *Idem.*

6 Παχύδερμος] Aptum servis epitheton, quod cum plagis perferendis, tum oneribus & farcinis portandis destinati sint (unde καδδοφόροι Comicis dicti) cutem habere soleant crassiorem & callosiorem. *Idem.*

7 Πάλαι πεφευγώς] Quod παπαιπάξειν esse consueverunt, ut supra ostendit

φελκὰς, καὶ εἰ παιδίων ἄκου-
[1] μαπίξειέ τις, [2] ὄρθιον ἱφιστὸς τὸ ὦς
καὶ [3] τὸν μυλῶνα, [4] ἄστοχος τὸ ἀν-
άκτορον σεβόμενος, οὐκ ἔστι φορη-
τὸς ἐν τοῖς ἐντυγχάνουσιν· [5] ἀλλὰ
τὴν τὴν ἐλαύνοντος ὑβρίζει, καὶ τὸν
ἐμοδούλους μαστιγοῖ, ἀπειρωμένου
καὶ αὐτὸς τὰ τοιαῦτα ἔξειν.
Ἄλγεις ἂν [6] ἢ ἐς πορνίδιόν τι ἐμπε-
σὸν, ἢ ἱπποτροφίας ἐπιθυμήσας,

huc horrescens, & siquis alius loro increpet, stans arrectis auribus, & pistrinum tanquam templum adorans, non amplius iis in quos incidit, est tolerabilis: sed & ingenuos contumelia afficit & conservos flagris cædit, experiens num sibi quoque similia liceant: donec aut in scortulum illapsus, aut alendorum equorum studio captus, aut

Lucianus. hinc σίδων & τριδων pro servo maligno & verberone, qui sæpius in carcerem conjectus fuit. *Barl.*

1 Μαστιξειέ τις] Servi item μαστίγια dicti quod ob maleficia loris cæderentur. Unde *loratiorum* frequens mentio apud Plautum, qui & *cottabos bubulos* per jocum vocat verbera, quæ cum crepitu ingeruntur servili tergo. Quin & ὑστριχίδι olim flagellati, id est, loro è setis suillis confecto: ut ex Aristoph. liquet. Item, *virgis ulmeis*, unde *ulmitribas* & *ulmorum Acherontes* eosdem appellat Comicus. Sic ille in Rud. *Tergum obtestor tuum, ut tibi uberem ulmeam esse speres virgindemiam.* Idem.

2 Ὄρθιον] Vernilitatem ejus porro indicat, cum arrectis illum auribus stare dicit, siquis vel loro increpet equi ad instar, qui simulatque flagelli strepitum audit. *micat auribus, & tremit artus*, ut Maro loquitur 3. Georg. *Idem.*

3 Τὸν μυλῶνα] Solebant item servi à Dominis in pistrinum dedi ob noxam. Unde, *pistrino dignus*, apud Terentium. Erat autem locus, in quo panis pinsebatur, seu mola quam versabant mancipia, pro quibus hodie jumentis utimur, aut molis pneumaticis aquaticisve. Apulejus in asinum transformatus, molas pistrinenses per circuitus multivios circumegisse se festiviter scribit, describens quales essent ministri in pistrinensi contubernio: *Sunt homunculi*, inquit, *vibicibus lividinis totam cutem depicti, dorsumque plagosum scissili centunculo magis inumbrati, quam obtecti: nonnulli exiguo tegulis tantummodo pubem injectis, cunctis tamen sic tunicati, ut essent per pannulos manifesti, frontes literati, & capillum semiraso & pedes annulati.* Idem.

4 Ὡς τὸ ἀνάκτορον σεβόμενος] Facete pistrinum ut templum adorare dicuntur servi, quod in eo ad fidem & obsequium edomantur, Deosque scelerum suorum vindices revereri discunt. Plautus similiter dixit, servos *carcerem habere pro domo sua*, in Captiv. τὸ ἀνάκτορον, proprie regia est. hic templum ita vocatus sed peculiariter Cereris. Hesychius: ἀνάκτορον, τὸ τῆ Δημητρὸς. scil. ἱερόν. Quidam pro ἀνάκειον hic positum putant, quod templum est τῷ διοσκούρων, de quo supra dictum. *Idem.*

5 Ἀλλὰ τὴν τὴν ἐλαύνοντος ὑβρίζει] Docet Plutus servo, cum ad lautiorem fortunam pervenit, nihil esse arrogantius, nihil intolerabilius. Paulo ante dixit, eum non esse φορητὸν τοῖς ἐντυγχάνουσιν. Nunc quam insolens sit quamque contumeliosus non modo in conservos suos, sed etiam homines liberos, ob oculos ponit. Vere Claudianus in Eutrop. *Non bellua tetrior ulla est: Quam servi rabies in libera colla furentes.* Unde paroemia celebratur quam & Iosèph. Scaliger refert in Stromateo suo, Μήποτε δοῦλος γυνὴ, δέσποινα γένοιτο, id est, *Nunquam ancilla fiat domina.* Solent enim ejusmodi homines, qui servitutem serviverunt, cum ex humili fortuna subvehuntur ad res amplas, multo esse insolentiores, minusque ferendi, quam qui divites vel felices nascuntur. *Idem.*

6 Ἢ ἐς πορνίδιον] Docet item Plutus, male parta, male dilabi. Nam ser-

vus

ἡ κόλαξ παραδὺς ἑαυτὸν ὁμιλίαν, [1] ἢ μὲν δίμορφόν τινα Νιρέως εἶναι αὐτὸν, δύσχιστον δὲ Κέκροπα, ἢ Κάδμον, συνετώτατον δὲ Ὀδυσσέως, πλουσιώτατον δὲ σωμάτων Κροῖσον ἐκκριθέντα, ἐν ἀκαρεῖ δὲ χρόνου ἄθλιον ἐκλαβὴ τὸν τοτ' ὀλίγου ἐκ πολλῶν ἐπορικίων, καὶ ἁρπαγῶν, καὶ πανουργιῶν συνειλεγμένον. [2] Ἑρ. αὐτόπτην δὴ χρεὼν φῆς τὸν ἀγγελλόμενον. ὁπότερον δ' ἂν αὐτόπτης βαδίζῃς, πῶς ἔστι τυφλὸς ὢν δύεσθαι τὸν ἥδιον; ἢ πῶς ἀλλαχόσε ἐφ' ὃς ἄν τε ὁ Ζεὺς ἀπεστάλῃ, κενὰς εἶναι δὲ πλουτῖν ἀξίους; Πλ. οἶδ' γὰρ δύεσθαι μὴ φίλοις εἶσι; Ἑρ. μὰ τὸν Δία ἔγωγε. [3] ὁ γὰρ Ἀριστείδην κατακρίνων, [4] Ἱππόνικον ἐς Καλλίαν προσῆκες, ἐς

aut adulatoribus ſeſe tradens, dejerantibus Nireo formoſiorem eſſe, Cecrope, Codrove generoſiorem, callidiorem Vlyſſe, ditiorem verò ſedecim ſimul Crœſis, momento temporis ſemel effundat infelix, quæ minutatim multis ex perjuriis, rapinis, & flagitiis fuerant collecta. Iſta fermè ſic ſe habent uti narras. Verùm ubi, tuis ipſius ingrederis pedibus, quî tandem cæcus cùm ſis viam invenire potes? aut quî dignoſcis ad quoſnam Iupiter te miſerit, dignos illi viſos qui divitiis abundent? *Pl.* Enimvero credis me reperire iſtos ad quos mittor? *Merc.* Per Iovem haud quaquam. Neque enim Aristide præterito ad Hipponicum, & Calliam acceſſiſſes, tum ad multos

vus Domini ſui bonorum hæres factus, ea quæ multis ex perjuriis, rapinis & flagitiis corraſa fuere, ſcortis iterum, aut equis alendis diſſipare ſolet, idque momento temporis ſimul ac ſemel. ἱπποτροφίας meminit, quod equorum alendorum ſtudium magno conſtat, ut in Phidippide ſuo oſtendit Strepſiades apud Ariſtoph. in Nebul. *Barl.*

1 Ἢ μὲν δίμορφόν τινα] Id. Dial. Mort. & copioſe in Somnio ubi de Simonide. *Bourd.* Proverbium eſt, quod ab Eraſmo prætermiſſum miror. Fuit Nireus Charopi & Aglaiæ filius, omnium Græcorum poſt Achillem formoſiſſimus, de quo Homerus Iliad. β. Νιρεὺς δὲ τρεῖς ἦγε ἀπὸ ξυνὸν Ἄλιον ἦλθε Τῶν ἄλλων Δαναῶν μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα. De reliquis, quæ ſequuntur, adagiis conſulatur eruditiſſimus Chiliadum ſcriptor. *Barl.*

2 Ἑρ. αὐτόπτην δὴ χρεὼν φῆς τὸν ἀγγέλλοντα] Approbat ſermonem Pluti Mercurius, ſed mirari ſe dicit, quo pacto cum cæcus ſit, viam invenire poſſit, vel dignoſcere eos, ad quos mittitur. αὐτόπτης ire dicitur qui ſuis ipſius pedibus iter facit, non indigens ductore aut vectore. *Idem.*

3 Οὐ γὰρ Ἀριστείδην κατακρίνων] Hac de re oratores Græci. Idem Iove confutat. *Bourd.* Fatetur Plutus ſe cum oculis ſit captus, non reperire eos, qui digni videantur, ut opibus abundent: alioquin haud futurum, ut Ariſtide præterito ad Hipponicum, Calliam, ſimiliſque farinæ nequam homines ſe conferat. De Ariſtide quod ait, vir fuit Athenienſis nobilitate & juſtitia inſignis. Vnde & Iuſti cognomentum adeptus eſt. Hujus juſtitiam non ferens Themiſtocles exilio decem annorum damnari curavit. Tandem ab exilio revocatus cum multas præfecturas geſſiſſet, in tantâ paupertate obiit, ut vix tantillum pecuniæ corradi potuerit, quæ veſpillonibus, & vilibus cadaverum funeratoribus daretur. Sic de eo Cornelius Nepos lib. 3. *Ariſtides*, inquit, *quo fuerit abſtinentia, nullum eſt certius indicium, quam quod, cum tantis rebus præfuiſſet, in tanta paupertate diſceſſit, ut qui efferretur, vix reliquerit.* Barl.

4 Ἱππόνικον ἐς Καλλίαν] Callias & Hipponicus duo itidem viri Athenienſes, pater & filius, ob luxum & libidinem celebratiſſimi, quorum meminit Ariſtophanes

πολλοῖς ἄλλοις Ἀθηναίων ἀδὲ ὀβολὸν ἀξίοις. [1] πλὴν ἀλλὰ τί παθοῦσα ἐξεπεπήδησας; Πλοῦ. [2] ἀνω κἀκ τοῦ κάτω πλανωμένη [3] περιφορῶν, ἄχρις ἂν λάβω τινὶ ἐμπεσοῦσα. ὁ δέ, ὅστις ἂν εὐθὺς μοι ἐντύχῃ, ἀπαγαγὼν ἔχει, [4] σὺ δὲ Ἑρμῆν ἐπὶ [5] τῷ παραλόγῳ τῶν κέρδους εὐθυνῶν. [6] Ἑρ. ἀκὴν ἐξηπάτηται ὁ Ζεὺς εἰ ὀμόμυός σε κεῖ τὰ αὐτῷ δικαῖα, πλουτίζειν ὅσους ἂν οἴεται δεῖν πλουτεῖν ἀξίους; Πλοῦ. κομψὰ μάλα δικαίως ἐρωτᾷς. ὃς γε τυφλὸν ὄντα εἰδὼς, ἔπεμπεν ἀναζητήσοντα δυσευρέτων

tos alios Athenienſes, ne obolo quidem dignos. Cæterùm quid facis emiſſus? *Plut.* Surſum ac deorſum circumcurſans oberro, donec imprudens in aliquem incidero. Hic autem quiſquis ille ſit, qui fortè primus me nactus ſit, abducit ac poſſidet, te Mercuri pro lucro præter ſpem objecto adorans. *Merc.* Num ergo fallitur Iupiter, qui credat ex ipſius ſententia, ditari abs te eos, quos dignos exiſtimarit qui diteſcerent. *Plut.* Et jure quidem optimo fallitur ὁ bone, quippe qui cùm me cæcum eſſe probè ſciat, emittas veſtigatum rem uſque adeò

phanes in Avib. & Concion. Item Athenæus lib. 12. In Calliam vulgaris jocus extitit: Καλλίας πτερρύει, Callix defluunt pennæ, de quo Scholiaſtes apud Comicum, & Eratinus in magno opere. Fuit & alter Phanippi filius, ὁ τετρακὶς ἱππάσας τῶν τεττάρων καὶ πεντηκοστὴν Ὀλυμπιάδα ut idem refert interpres. De Hipponico, quem ob inſanos amores ἱππόζυγον appellat Ariſtophanes ad nomen alludens, ſcribit Lyſias, quod totius Græciæ fuerit opulentiſſimus. *Barl.*

1 Πλὴν ἀλλὰ τί φθαπεῖσα κατεπεμφθεῖς] Docet Plutus, opes non ſemper optimis & cordatiſſimis, ſed pro Iovis arbitrio nunc bonis, nunc malis contingere. At cum cæcus ſit Plutus, contingit ſæpius, ut improbis obveniat, quam probis. Hinc Theognis: Πολλοὶ πλοῦτον ἔχουσιν ἀίδρεις, εἰ δ' ἔτυχε καλὰ ζητῶσιν χαλεπῇ πειρώμενοι πενίῃ, id eſt, *multi divitias habent imperiti: alii autem honeſta quærunt gravi oppreſſi paupertate.* Idem.

2 Ἄνω δὲ κάτω πλανᾶσῃ] De eo dicitur, qui cæco impetu huc illuc fertur. Terentius pro eodem dixit, *rurſum prorſum curſare*, i. e. huc illuc. Proverbiale ſchema eſſe notat Donatus. *Idem.*

3 Περιφορῶν] Verbum περιφορεῖν de iis uſurpatur, qui ſic ingrediuntur, ut unde profecti ſunt, eodem ſæpe videantur reverti. Hinc feſtive admodum Chremylus apud Ariſtoph. reſpondet Pluto, qui cum vereretur, ne perderetur à Iove, ſi viſum reciperet: *Non te perdet*, inquit, *ſed jam perdidit*, ὅστις σε προσπαίοντα περιφορεῖν ἐᾷ. Nam fieri non poteſt, quin, qui cæcus ſurſum deorſumque oberrat, ſæpe impingat, & tandem perdatur. *Idem.*

4 Σὺ δὲ Ἑρμῆν] Sic poſt hoc Dial. Inde cognomentum Mercurii κερδῷος. Bourd. Si quid lucri præter exſpectationem obveniſſet, id Mercurio lucri Deo acceptum ferebant veteres. Tradit Heſychius in jactu quodam ſolere priſcos boni ominis gratiâ præfari Mercurium: *dexter nobis ſit Mercurius*: in convivio ἀγαθὸν δαίμονα, vel Δία σωτῆρα. hinc κερδῶος Ἑρμῆς, *Mercurius lucrifer*, de quo infra. Et κεῖνος Ἑρμῆς dicebatur, cum duo pluresve in via aliquid reperiſſent, quod in commune dividendum erat. *Barl.*

5 Τῷ παραλόγῳ τῶν κέρδους] Attica conſtructio pro, παραλόγως τοῦ κέρδους. Latini hoc imitati ſimiliter dixere: *albi piſcium, deteneres canum*, & ſimilia. παραλόγον vocat τὸ παρὰ λόγον συμβεβηκὸς, quod præter opinionem vel exſpectationem obvenit. *Idem.*

6 Ἑρ. ἀκὴν ἐξηπάτηται ὁ Ζεὺς] Plutus, ut Iovis numen elevet, ignorantiam & errorem illi intrepide tranſcribit, Virum bonum vocat χρῆμα δυσεύρετον, id eſt,

ὅπου χρῆμα, καὶ [1] πολλοῦ ἐκλελοιπὸς οὐδ' ὅσον βίᾳ. ὥσθ' [2] ὁ δεῖνα ὁ Λυγκεὺς ἂν ἐξεύρει ῥᾳδίως ἀμφυρῆ ὅπου ἓν μικρὸν ὄν. [3] τυφλοῦν ἀπὸ τοῦ μὴ ἀγαθῶν ὀλίγων ὄντων, πονηρῶν δ' πλείστων οὐ παῖς πόλεσι [4] τὸ πᾶν ἐπιχόντων, ῥᾴον εἰς τοὺς πολίτας ἐμπίπτω φαῦλον, καὶ [5] σαγηνεύομαι πρὸς αὐτῶν.

adeò repertu difficilem, & jam olim è vita sublatam, quam ne Lynceus quidem facilè inveniret, cùm adeò sit obscura & minuta. Quare cùm rari sint boni, improbi verò in civitatibus omnia obtineant, oberrans facilè in istius farinæ homines incido, & ab illis irretior. *Merc.*

est, rem inventu difficilem, ob eorum penuriam. *Rari quippe boni*, (inquit Iuvenalis) *numero vix sunt totidem, quot Thebarum porta, vel divitis ostia Nili.* Et Horat. epist. lib. 1.

——— *Vir bonus est quis?*
Qui consulta patrum, qui leges juraque servat,
Quo multa magnaque secantur judice lites,
Quo responsore, & quo causidicus tenentur.

Eorum quam rara sit seges, omnium seculorum praxis abunde docuit. Iuvenalis Sat. 13.

Egregium sanctumque virum si cerno, bimembri
Hoc monstrum puero, & miranti jam sub aratro
Piscibus inventis & facta comparo mula.

Ἀμαυρὸν χρῆμα, dicitur res quæ oculis humanis vel obscure vel nullo modo videtur. Quod & apte quadrat in virum bonum. Conspicitur enim in confertâ improborum turba, ut Sol ἐν ὁμίχλῃ; hoc est, obscure & quasi per nebulam, ut Plutarchus loquitur. *Barl.*

1 Πολλοῦ ἐκλελοιπὸς] Nec minus verè dictum à Pluto, ἀτρέμα σπουδεῖον rem esse veteris ævi, & jam diu exoletam. Vnde & Injustus apud Aristoph. in Neb. ἀρχαῖα & ἀπολωλότα esse ait, quæ de veteri disciplina, sanctisque moribus jactaret Iustus. *Idem.*

2 Οὐδ' ὁ Λυγκεύς] Nec obscura tantum res est vir bonus, sed adeo exilis etiam, ut ne Lynceus quidem ipse eam facile repererit, cujus viri perspicacitas non ex eo paræmiæ locum fecit quod fodinas metallorum æris, argenti & auri primus invenerit, ut vult Lycophronis interpres; vel quod saxa & arbores oculorum acie penetraret, similemve ob caussam, sed potius, quod insignis fuerit astrologus, qui, ut Plinius refert natural. histor. lib. 2. cap. 17. novissimam Lunam primamque eadem die vel nocte, Græci ἑνὸς φάσιν vocant, primus dicitur reperisse. quam sententiam quoque confirmat alter seculi nostri Varro G. Vossius lib 2. Gentil. Theol. cap. 19. *Idem.*

3 Τυφλοῦν δὲ τὸ μὴ ἀγαθῶν ὀλίγων ὄντων] Concludit Plutus, cum boni tam rari sint, & pessimi quique in urbibus rerum potiantur, non mirum videri debere, si cæcus oberrans in homines nefarios facile incidat, & eorum retibus illigetur. *Idem.*

4 Τὸ πᾶν ἐπιχεῖν] Est *rerum potiri & proteflare omnia regere*, idem quod κρατεῖν. Sic Aristoteles non semel de Deo dixit, ὁ τὸ κόσμον ἐπέχων. Alias verbum est philosophicum ex secta ὑπομνηματικῶν, significatque idem quod *retinere & inhibere assensionem*, ut interpretatur Cicero. *Idem.*

5 Σαγηνεύομαι] *Nassam* significat vel *sinum retis*, in quem capti pisces deveniunt. Hesychio πλέγματα ἐκ καλάμων. hinc κατὰ μεταφορὰν dicuntur σαγηνεύεσθαι qui veluti pisces sagena, sic & alio quocunque modo capiuntur & irretiuntur. *Idem.*

I B 8.

[1] Ἑρ. εἶτα πῶς ἐπειδὴν καταλίπῃς αὐτούς, ῥᾳδίως φεύγεις σὺ εἰδὼς τὼ ὀδὼ; Πλοῦτ. ὀξυδερκὴς τὸ πᾶν καὶ ἀρτίπους γέγονα ὥστε μόνον τὸ καιρὸν τῆς φυγῆς. [2] Ἑρμῆς. ἔπ᾽ δήμοι γ᾽ τοῦτο ἀπόκειται. πῶς τυφλὸς ὤν, [3] εἰπέ μοι, καὶ ὥσπερ ὑχρὸς, καὶ [4] βαρὺς σὺ τοῖν σκελοῖν, [5] τοσούτους ἑψομένους ἔχεις, ὥστε πάντας δυσβλέπειν εἰς σέ; καὶ

Merc. At qui fit ut quoties eos deseris, facilè aufugias, cùm viæ sis ignarus? *Plut.* Tum demum acutum cerno, pedibusque valeo, solummodò quum fugiendi adest opportunitas. *Merc.* Illud etiam mihi responde: qui fit ut cùm oculis sis captus (dicendum enim est) præterea pallidus, & cruribus gravis, tot habeas amatores, adeò ut omnes in te defigant oculos: & si potian-

1 Ἑρ. Εἶτα πῶς ἐπειδὴν καταλίπῃς αὐτούς] Quæstionem aliam movet Mercurius, rogatque Plutum, qui fiat, ut celeriter fugiat, cum improbos deserit, præsertim oculis captus & viæ ignarus? Eo docetur opes injustè partas non esse diuturnas; sed ut brevi temporis spatio, perque nefas conquisitæ sunt, sic & cito justa Numinis ultione dilabi. Quæ quam vera sint, Cicero egregie demonstrat in Antonio, cujus rapacitatem & ingluviem describens Philipp. 2. *Quam insolenter*, inquit, *statim bellua invasit in ejus viri* (Pompejum intelligit) *fortunas, cujus virtute terribilior populus Romanus exteris gentibus, justitia charior? Incredibile & simile portenti est, quonam modo ille tam multa, quam paucis non dico mensibus, sed diebus effuderit.* ὀξυδερκὴς hic opponitur non τῷ ἀμβλυωττοντι, ut alias, sed τῷ τυφλοττοντι, *caculienti.* ἀρτίποδα vocat *hominem integris pedibus*, ἄρτιον τὸν πόδα, qui utroque pede valet, non mancus aut claudus. Hanc pedum pernicitatem & oculorum perspicaciam sibi adesse ait Plutus, quando tempus est ab improbis fugiendi. Videmus enim ea quæ per imbecillitatem compilationes, & scelera hinc inde corrasa sunt, in coryos iterum & milvos converti, ut in Phædone suo declarat Socrates. *Barl.*

2 Ἑρμῆς. Ἐπὶ δή μοι τοῦτο ἀπόκειται] Scisscitatur porro Mercurius caussam, cur, cum adeo deformis sit Plutus, tam multos tamen habeat amatores sui & assecias, qui felices se judicant, cum ipso potiuntur: sin voto frustrentur, vitam sibi vitalem esse negent. *Idem.*

3 Εἰπέ μοι] Hoc interfatur Mercurius χαριεντίζων, ne corporis vitia liberius notanti succenseat Plutus. *Idem.*

4 Βαρὺς σὺ τοῖν σκελοῖν] Idem est quod χωλός. uno nomine vocatur βαρυσκελὴς, qui *tardis cruribus incedit.* epitheton est Vulcani in Epigramm. qui propterea *tardipes* appellatur à Catullo. Supra etiam βραδὺν se esse fatetur idem Plutus. τὸ σκέλος sive crus pars corporis organica est, præcipuum ambulationis instrumentum. *Idem.*

5 Τοσούτους ἑψομένους] Quam multos sui amatores & assecias habeat Plutus, quantaque inter mortales potentia valeat, præter Aristoph. ostendit etiam Iohannes Secundus in sua, quam elegantissimis versibus describit, Pecuniæ regia, ubi sic ait:

Hæc est illa, cui famulatur maximus orbis,
Diva potens rerum, domitrixque Pecunia fati,
Telluris magnæ Plutique sacerrima proles.

Et paucis interjectis:

Prima quidem teritur concursu semita denso,
Virque viro, pede pes urgetur, & omnis eodem
Turba ruit properans juvenumque senumque virumque:
Antra sonant plausu gradientum, dura gemiscit
Et subsidit humus repetito saucia passu. Idem.

1 NU-

τηχόντως μὲ, [1] Εὐδαιμονεῖν οἴεσθε. εἰ δὲ ἀπαυτόχρημα, [2] οὐκ ἀνιάτως ζῶντας. [3] οἶδα γὰρ πάνυ οὐκ ὀλίγους αὐτῶν ὥστε σὺ [4] δυσερῶντας ὄντας, ὥστε κἀγὼ εἰς, [5] βαθυκήτου πόντου φέρουσιν, ἔρριψαν αὐτούς, καὶ πετρῶν κατ' ἀκρωτήριον, ὑπερορᾶσθαι νομίζοντες ὑπὸ σοῦ, ὅπως δὴ [6] τὴν ἀρχὴν ἔφυγες αὐτούς. [7] πάλαι ἀλλὰ κἀγὼ σὺ ἂν δὴ οἶδα ὅτι

tiantur, fœlices videantur; sin truſtrentur, non ſuſtineant vivere? Ex his quidem non paucos novi, qui ſic perditè te amarint, ut ſe aëreo è ſcopulo in alta piſcoſi maris, præcipites abjecerint, rati taſtidiri ſeſe abs te, propterea quòd illos nullo pacto reſpexiſſes. Quanquam ſat ſcio, tu quoque fateberis, ſi quo modo tibi

1 Εὐδαιμονεῖν οἴεσθε] Refutat hanc πρῶτ χρημάτων opinionem Ariſtoteles lib. 1. Ethicor. ubi εὐδαιμονίαν definit *ultimum & perfectiſſimum hominis bonum*, quod divitiis competere nequit, quæ ſolum propter aliud expetuntur. *Barl.*

2 Οὐκ ἀνιάτως ζῶντας] Pro ζῆν Vita enim carere malunt homines, quam opibus. *βίον ἀξιωτον* vocat Ariſtoteles, vitam, quæ vivendi ſubſidiis deſtituta eſt. Et Comicus: ὁ βίος βίος ἀνάνδρου ἐν ἴσῃ βίῳ: *Vita haud vocanda eſt vita viſtu indiga.* Conducunt enim divitiæ πρὸς τὸ εὖ ζῆν, ad bene commodeque vivendum, & inſtrumenta ſunt exercendarum virtutum, ut docet Philoſophus Ethic. lib. 4. Sed ita comparatum eſt cum pleriſque mortalium, ut plenè ſe vivere haud putent, ſi non habeant affatim, unde victitent, adeoque vita illis videtur acerba & indigna nomine vitæ. Nam de phylargyris ejuſmodi hîc loquitur Mercurius. *Idem.*

3 Οἶδα γὰρ πάνυ ὐκ ὀλίγους αὐτῶν] Reſpicit Lucianus carmen Theognidis, quod ſcripſit de paupertate: Χρὴ πενίῃ φεύγοντα ἐς μεγάλην θάλασσαν ἐσθέμεν καὶ πόντου Κύρνε κατ' ἀκρωτήριον. hoc eſt, *Oportet paupertatem fugere & in immenſum mare projicere; & petras, Cyrne, contra altas.* Alludit ad eundem locum in Dialogo de mercede conductis. Hallucinatur Bourdelotius, qui verſus Homeri eſſe putat. Idem Theognis paulo poſt ait: Τεθνάναι φίλε Κύρνε πενιχρῷ βίοτεύειν αἰσθῇ, Ἢ ζώειν χαλεπὴν πενίην πεπαλμένον πάντῃ. id eſt, *Mori ô amice Cyrne, pauperi melius eſt viro, quam vivere dura afflictum paupertate.* Nec deſunt exempla eorum, qui paupertatis onere preſſi, & ad deſperationem redacti ſe vel præcipites ex alto dederunt, vel laqueo præfocarunt, aut alio mortis genere peremerunt. hinc Sextus, paupertatem ferre, non cujuſvis eſſe dixit, ſed ſolius ſapientis. *Idem.*

4 Δυσερῶντας] Proptiè δύσερως dicitur perdite amans, quique Venerem ſibi habet minus faventem, ut ille apud Theocrit. Idyll. 3. & 23. quod inſcribitur δύσερως. Hic ita vocatur, qui Plutum deperit, eumque minus propitium experitur. *Idem.*

5 Βαθυκήτου πόντου] Ex Homero, ut poſtea πετρῶν κατ' ἀκρωτήρια, quod ex eodem eſt. *Bourd.* Theognis habet μεγάλην. Utrumque maris epitheton, quod in profundis ſuis receſſibus cete habeat: vel quod cete habet ingentia. *Barl.*

6 Τὴν ἀρχὴν] Non ſemper vertendum, *principio*, ut vulgo ſolet, ſed quemadmodum interpres bene tranſtulit, *nullo pacto, prorſus non.* Ita Xenoph. lib. 1. de Cyri inſtit. οἱ δὲ Πέρσαι νόμοι πολλαχόθεν θαυμάζουσι, ὅπως τὴν ἀρχὴν μὴ τοιοῦτοι ἔσονται. Vbi perperam nonnulli, *primum hoc curant*, cum vertendum ſit: Perſarum leges curant, vel operam dant, *ne ullo modo* tales ſint. Sic δυσερῶντες ſunt amaſii, quos nullo unquam pacto reſpexit Plutus. Ὀμῶς hic eſt, ἀμφοῖν ὁμοῦ & cum effectu, quod Græcis poëtis eſt βλέπειν ὄμμασι λαμπροῖς. *Idem.*

7 Πάλαι ἀλλὰ] Ex ipſius Pluti confeſſione infert Mercurius, furere eos, qui tanto ejus amore capiuntur. *Idem.*

I Ὅμω-

[1] ὁμολογήσειας [2] εἴ τι ξωίης σαυτῦ, [3] κορυβαντᾶν αὐτὰς, ἐρεμβόμῳ τινὶ τῶν ἱπποκομούντων. [4] Πλοῦτ. οὐ γὰρ τοιοῦτον οἷος εἰμι ὀφθαλμὸς αὐτοῖς χωλὸν, ἢ τυφλὸν, ἢ ὅπως ἄλλως μοι φράσεις; Ἑρμῆς. ἀλλὰ πῶς ὦ πλοῦτε, εἰ μὴ τυφλοὶ ἦσαν αὐτοὶ πάντες οἱδε; Πλοῦτ. ὅτι τυφλοὶ ὦ ἄφρων. ἀλλ' ἡ ἄγνοια, καὶ ἡ ἀπάτη, αἵδε νῦν κατέχουσι τὰ πάντα, [5] ἐπισκιάζουσιν αὐτούς. ἔπι δὲ καὶ αὐτὸς ὡς μὴ παντάπασιν ἀτιβῆ

tibi ipsi notus es, furere istos qui hujusmodi amore sunt dementati. *Plut.* At enim credis me, qualis sum, talem istis videri, nempe claudum, & cæcum, & quicquid aliud mihi inest vitii. *Merc.* Quid ni ô Plute, nisi & ipsi omnes sint cæci? *Plut.* Haud cæci quidem, ô optime, verùm insciti, errorque quæ omnia occupant, illis offundunt tenebras. Ad hæc ipse quoque, ne per omnia deformis

1 Ὁμολογήσειας] Schemate communicationis utitur, quod facit ad extorquendam adversario veritatem, ut supra docuimus. *Barl.*

2 Εἴ τι ξωίης σαυτῦ] Facit enim sui cognitio, non solum ad philautiam diminuendam, sed etiam, ut nostra bona norimus, ne nobis vel majora, vel indigna sequamur. hinc recte Comicus: τὸ γνῶθι σαυτὸν πανταχῆ ἴσι χρήσιμον id est, *Ubique confert, ut teipsum noveris.* ξωίναι genitivo jungitur Attice, ut docet Eustathius Odyss. 3. *Idem.*

3 Κορυβαντᾶν] *Corybantare*, ut ex Plinio docet μαναίτης Scalig. ad Catull. *Bourd.* Est *Corybantico furore percitum esse*, vel *insanire Corybantum more.* De quo Erasmus. Erant autem Corybantes Cybelæ sacerdotes, qui sacro correpti furore cymbala pulsabant, capitaque inter saltandum jactantes, alios in similem rabiem agebant, sic dicti, ut vult Lambinus, ὅτι τὴν κεφαλὴν, quod est occultare, quia tympanorum & aliorum instrumentorum strepitu partum Rheæ celarent Saturnum filios suos devorare solitum, etsi Strabo hoc factum memoret, ut in sacrificiis perterrerent homines sub administrorum specie. Ad naturæ opificium refert Gerardus Vossius libro 2. Gentil. Theolog. quem vide. *Idem.*

4 Πλοῦτ. οὐ γὰρ τοιοῦτον οἷός εἰμι] Veram aperit caussam Plutus, cur ab omnibus tantopere ametur, totque habeat sui sectatores ac cultores. Vitiur ad hoc oratione interrogativa, quæ vim habet negativæ. q. d. Tantum abest ut cæcum vel claudum esse credant, quicunque me vident, ut integrum, nulloque vitio deformem certo sibi persuadeant, quod ex *ignoratione* & *errore* oriri asserit, quia exteriorem sui larvam duntaxat aspiciunt, non ipsam faciem. Vera hæc esse vel ipse Cicero fatetur lib. 1. de Finib. ubi docet: *Ignorationem verum bonarum & malarum maxime hominum vitam vexari.* Et Socrates in Gorgia Platonis censet: *non esse cujusque viri eligere quænam ex rebus, quæ delectant, bona sint, quænam mala: sed potius artificiosi viri opus utrumque.* Nam sapiens vera bona judicat, quæ ratio dictat solida esse ac sempiterna, quæque cadere non possunt, nec decrescere aut adimi, ut justitiam, temperantiam, & reliquas animi virtutes: cæterum honores, imperia, opes, aliaque ejus generis, opinione tantum bona censet, cum fluxa sint suisque possessoribus sæpe noxia. Hinc utrumque conjunxit Lucianus ἄγνοιαν & ἀπάτην, cum altera ex altera proveniat. *Idem.*

5 Ἐπισκιάζουσιν αὐτούς] *Inumbrant eos*, id est, caliginem ipsis offundunt. Namut Iuvenalis inquit: *Vitium fallit specie virtutis & umbra.* Quod & in reliquorum bonorum delectu accidit. Hinc idem vates Satyr. 10. *Pasci dignoscere possunt Vera bona atque illis multum diversa remota Erroris nebula.* Ixiones hic sumus & pro Iunone nubem amplectimur. Quod cum videret sapientissimus Democritus, *Perpetuo risu pulmonem agitare solebat*, teste Satyrico. *Idem.*

1 Πλοῦ-

μορφὴν εἶλω, [1] προσωπεῖον ἀφελὼ μορφὴν ἐφεστμένον, [2] διάχρυσον, καὶ [3] λιθοκόλλητον, καὶ παιπάλας εὐδὺς, σύντυχόν σοι ἐμοὶ ὁρᾷν τὸν κάλλιστον, ἐρῶσι, καὶ δὴ πάλαι μὴ σύντυχόντες ὡς ἔχομεν τὰ αὐτῶν ἄλλοι δαιμονιώτατοι, ἐπίδειξόν μοι, ἄλλον ὡς κεκτημένον ἐν αὐτῷ,

mis fim, perſona valdè amabili tectus, inaurata, gemmiſque picturata, ac verſicoloribus amictus eis occurro: at illi rati ſeſe nativi vultus venuſtatem aſpicere, amore capiuntur, diſpereuntque niſi potiantur. Quòd ſiquis me toto corpore renudatum illis oſtenderit dubio procul futurum ſit ut ipſi ſe damnent, qui tantopere ex-

1 Προσωπεῖον ἀφελὼ μορφὴν] *Perſona faciei obducta*, ut hiſtriones ſolent, ne agnoſcantur à ſpectatoribus. Quod & Plutus ſe facere ait, cum introrſum plane ſit δύσμορφος ſive deformis. Eſt autem προσωπεῖον *perſona* aut *larva* ad ſimilitudinem vultus alicujus efficta, deque viris proprie dicitur. προσωπίδας vocabant Græci, quibus mulieres faciem tegebant. *maſquas* vulgo dicimus. *Barl.*

2 Διάχρυσον] Vocatur quicquid inauratum eſt, non è ſolido conflatum auro. Supra dixit, ὁλόχρυσον. *Deauratum* minus Latine efferunt recentiores. *Idem.*

3 Λιθοκόλλητον] *Quicquid gemmis diſtinctum, aut glutinatum eſt*, ἀπὸ τῦ λίθους κολλᾶσθαι. Sic λιθοκόλλητον ποτήριον, *poculum* dicitur *gemmis conſertum*. de quo Virgil. 2. Georg. *Vt gemma bibat.* λίθοι nomine non modo lapilli veniunt vulgares, ſed & pretioſi, ut gemmæ, quæ diſtinctionis cauſſa λίθοι ἐντιμοι dicuntur aliis. *Idem.*

4 Οἱ ἦ, αὐτοπρόσωπον οἰόμενοι ὁρᾶν τὸ κάλλιστον] Fatetur Plutus ſuam deformitatem quam ſi homines detracta larva conſpicerent, futurum ait, ut ipſum contemnerent ac rejicerent, cum res ament nentiquam amandas, ſed fædas noxiaſque. Docet idem Ariſtoteles lib. 1. ethic. *Complura*, inquit, *bonis accidunt detrimenta. jam enim quidam ob divitias, quidam ob fortitudinem perierc.* Quid Senecam perdidit? nimiæ opes: ut qui hortorum amœnitate & villarum magnificentia Principem ſupergrederetur, ut Tacitus refert lib. 14. itemque Juvenal. Sat. 10. Quid Milonem oppreſſit? corporis fortitudo. Quum enim nervorum & lacertorum fiducia fretus arborem in media parte hiantem diducere vellet, deficiente conatu lupis præda fuit. Sic & Ciceroni ſua nocuit eloquentia: Caſſio Longino antiqua nobilitas, alia aliis, ut merito exclamet Satyricus:

——— Nocitura toga, nocitura petuntur
Militia. & torrens dicendi copia multis,
Et ſua mortifera eſt facundia, viribus illa
Confiſus periit, admirandiſque lacertis:
Sed plures nimiâ congeſta pecunia curâ
Strangulat, & cauſſa exſuperans patrimonia cenſus.

Sunt enim immodicæ divitiæ, ut verbis utar Apuleji, *velut ingentia & enormia gubernacula, facilius margunt quam regunt.* Et ubi quæſo latronum, furum ſervorumque inſidiæ ſunt magis metuendæ, quam apud divites? Indicat hoc Flaccus Satyr. lib. 1.

An vigilare metu exanimem noctesque dieſque,
Formidare malos fures, incendia, ſervos,
Ne te compilent fugientes; hoc juvat?

Quaſi dicat poëta, ſi probe noſſes congenita divitiis pericula & incommoda, merito eas deſpicares, nec tanto ardore conſectareris rem noxiam peſtiferamque. *Idem.*

ἀμελυώτιοντες τὰ πλείστα, καὶ ἐρῶντες ἀπερόντων, καὶ ἀμόρφων πραγμάτων. [1] Ἑρ. τί οὖν καὶ οἱ αὐτοὶ ἤδη τοῦ πλουτεῖν ἡδόμενοι, καὶ τὸ προσωπεῖον αὐτὸ τοῦτο ἐπιθέμενοι ἔπειτα ἐξαπατῶσι; καὶ λῶ τις ἀφαιρῇ αὐτούς, ἵνα τίσι ἂν τὴν κεφαλὴν ἢ τὸ προσωπεῖον προσοιντο; ἃ γὰρ δεῖ καὶ τότε ἀγνοεῖν εἰκὸς αὐτοὺς ὡς ἐπίχρυσον ἡ σύμορφία ἐστὶν, ἔνδοθεν τὰ πάντα ὁρῶντας. [2] Πλοῦ. σὺν ὀλίγα ὦ Ἑρμῆ καὶ πρὸς τοῦτο μοι ἡ συναγωνίζῃ. Ἑρ. τὰ ποῖα; Πλοῦ. ἐπειδάν τις σὺν χρόνῳ τοιοῦτον, [4] ἀναπεπλασμένης τὴν ὄψιν εἰσδέχηται με, | cæcutierint, amantes res nequiquam amandas, & deformes. *Merc.* Quid ergo, postquam eò perventum est ut jam divites evaserint, jamque personam sibi circumposuerint, rursum falluntur? adeò ut siquis illis adimere conetur, penè caput potiùs quàm personam abjiciant? Neque enim verisimile est etiam tum illos ignorare, auro bracteatam esse formam, quum intus cuncta inspexerint. *Plut.* Ad id non paucæ res, ô Mercuri, mihi sunt adjumento. *Merc.* Quænam? *Plut.* Simul atque qui me primùm nactus est, patefactis foribus exceperit, clan-

1 Ἑρ. τί οὖν καὶ οἱ αὐτοὶ ἤδη τοῦ πλουτεῖν ἡδόμενοι] Miratur Mercurius eos qui jam divites facti sunt, necdum videre aut intelligere, non nisi bracteatum quid esse opes, nihilque intus habere solidi aut nativi boni. Eleganter ὀπίχρυσον δύμορφίαν appellat *formam auro obductam*, non nativam aut genuinam. Supra dixit διάχρυσον. Sunt qui hic legant ὀπίχρισον. Sic ὀπίχρισται φάρμακα medici vocant unguenta seu pigmenta, quæ corpori illinuntur exterius. Solent autem meretrices cerussa vel stibio fucare faciem & vitia cutis superinducto colore amasiis suis dissimulare, quod proprie est ψιμυθιοῦν. Cerussa enim ψιμύθιον Græcè. Plutus igitur theatrico vel meretricio more larvatus fucatusve sese offert hominibus, non αὐτοπροσώπως & aperta facie, quod etsi norint divites, tamen ita ingenio comparati sunt, ut caput potius, quam personam abjiciant, quod est τὸ προσωπεῖον βάλλειν μᾶλλον, ἢ τὸ πρόσωπον, ut proverbio dicitur. *Barl.*

2 Πλοῦ.] Varios divitiarum effectus hic recenset Plutus, qui ipsum, veluti comites Dominum suum sequuntur. Primus inter Pluti satellites agmen ducit Τύφος sive *Fastus*, quem proxima sequitur Ἀπαιδευσία, hoc est, *Stultitia*. quibus ὕβρεις & μαλακίαι succenturiat Lucianus, itemque Ἀπάτη, genuinos opulentiæ fœtus. Nam ut Seneca inquit, *Divitiæ & sapientia raram faciunt mixturam.* Quippe labores subterfugiunt divites, paucosque invenias qui virtutis se studio totos aut sapientiæ tradant: idque in νεοπλούτοις, sive recenter ditatis præcipuè locum habet, qui cum sint ἀπαίδευτοι, modumque nesciant facultatibus suis rectè utendi; contumeliosiores etiam & insolentiores esse solent, ut ex philosopho supra probavimus: quinimo molliter & luxuriosè vivunt, ut hoc pacto opes suas ostentent, quasque fraudibus peperierunt, fraudibus item conservare studeant. Quæ omnia pereleganter quoque nobis ob oculos ponit Iohannes Secundus, ubi Pecuniæ comites & παρέδρους ita describit:

Proximaque accubuit Domina, quam Gratia circum,
Ventosusque favor, fallax & Opinio Vulgi,
Elatisque supercilio vultuque tumenti
Incedens, calumque oculis & inania captans
Ducit inauratam vesana Superbia pompam
Lata opibus formaque & adulatrice caterva. Idem.

3 Συναγωνίζῃ] *Conserunt, conducunt*: συμβάλλει. Sumpta translatio à bellis sociis. *Idem.*

4 Ἀναπεπλάσης τὴν ὄψιν] Studium & obviam humanitatem significat ejus, qui

συμπαρεισέρχεται μετ' ἐμοῦ λαθών ὁ τύφος, καὶ ἡ ἄνοια, καὶ ἡ μεταλαμψία, καὶ ἡ μαλακία, καὶ ἡ ὕβρις, καὶ ἡ ἀπάτη, καὶ [1] ἄλλα ἄττα μυρία. [2] ὑπὸ δὲ τούτων ἁπάντων [3] καταληφθεὶς τὴν ψυχὴν, [4] θαυμάζει τε τὰ οὐ θαυμαστὰ, καὶ [5] ὀρέγεται τῶν φυκτῶν. κἀμὲ τὸν πάντων ἐκείνων πατέρα τὸν εἰσπλυθέντα καὶ κακῶν [6] πέφυκα [7] δορυφορούμενον ὑπ' αὐτῶν. καὶ πάσῃ σοφίᾳ ὑπερμείσειεν ἄν. [8] Ἐρ. ὡς ὄντι [9] λείῳ καὶ ὠλισθηκότι, καὶ ὀλισθηρῷ, καὶ [10] δυσκράτητῳ, καὶ ἀλεφούκτῃ,

clanculum unà mecum introit fastus, vecordia, insania, mollities, contumelia, fraus, aliaque sexcenta: à quibus omnibus posteaquam est occupatus animus, miratur non miranda, appetit fugienda: meque cunctorum illorum quæ introierunt, malorum patrem stupet, illorum satellitio vallatum, quidvis potiùs passurus, quam ut me rejicere compellatur. *Merc.* Vt lævis es, ô Plute, & lubricus, & retentu difficilis, ac fugax, neque

qui aliquem domi suæ comiter excipit. Sic & Chremylus patefactis foribus Plutum admittit apud Aristoph. in principe Comœdiâ. αὐλείων θυρῶν pro eodem dicunt alii, quod paræmiæ speciem habet. *Barl.*

1 Ἄλλα ἄττα] Atticum est ex Æolico ἄσσα pro ὅσα. Caninius. *Idem.*

2 Ὑπὸ δὲ τούτων] Hæc reliquam continent narrationis partem à Pluto inchoatæ. *Idem.*

3 Καταληφθεὶς τὴν ψυχὴν] Græcissmus, ut, *sententiam rogatus*, *inscripti nomina*, & similia apud Latinos scriptores. verbum καταλαμβάνεσθαι eo capitur sensu, quo locus aliquis occupari dicitur ab hostibus. *Idem.*

4 Θαυμάζει τὰ οὐ θαυμαστὰ] Nec mirum. Habent enim divitiæ, teste Philosopho αἰσθησιμάχῳ, & polliceri videntur jucundam vitam, quæ tamen non ab arca, sed ab animo petenda est, ut recte docet Cicero in lib. offic. Hinc tantò eas ardore & studio expetunt homines, acquisitaque tanta sollicitudine custodiunt, ut Herculi citius clavam, quam avaro suas extorseris opes. *Idem.*

5 Ὀρέγεται τῶν φυκτῶν] Cui opp. φεύγειν τὰ ὁρικὰ apud Peripateticos, apud Stoicos ἐκκλίνειν. Simplicius in Epictetum. ἡ ὄρεξις, inquit, τοιαύτη ἐστὶν, ἔκτασις ἔστα τ' ψυχῆς ὅπῃ τὸ ὀρεκτὸν, ἡ δ' ἔκκλισις ἐναντία τῇ ὀρέξει, ἀποστροφὴ ἡ φυγή ἐστι ἀπὸ τοῦ ἐκκλιτοῦ. Vbi scite ὄρεξιν definit ἔκτασιν ψυχῆς ὅπῃ τὸ ὀρεκτὸν, alludens ad proprietatem verbi ὀρέγειν, quod est porrigere aliquid, & in porrigendo manum extendere. Vnde & ὀρέγεσθαι αὖτῇ τοῦ ἐφίεσθαι, cum mens veluti extenditur ac porrigitur ad id quod appetit. *Idem.*

6 Τέφυκα] Verbum defectivum, cujus præterit. med. pro præsente accipitur; ut *odi* & *memini*, apud Latinos, quorum præsentia in usu non sunt. *Idem.*

7 Δορυφορούμενον] Satellitio stipatum, ut Principes solent. δορυφορῶ Hesychio, ὁπλοφορῶ, φυλάττω τὸν τυραννον, sic dictus, quod hastam sive lanceam gestaret. hinc δορυφορεῖν, *stipare*, & κατὰ μεταφορὰν *assectari*. Idem.

8 Ἐρ.] Egregia hic instituitur collatio à Mercurio Pluti & Penix: hanc diuturnam & stabilem: illum lubricum ac fugacem difficilemque retentu esse dicit. *Idem.*

9 Λείῳ] Cum Æolico digammate λεῖϝος, hinc Latinum *levis*, pro *glaber*, priore producta, à quo differt alterum epitheton ὀλισθηρὸς, id est, lubricus, quod de loco proprie usurpatur, ab ὀλισθῶ τὸ πίπτω, *cado*, *labor*. Idem.

10 Δυσκράτητος] Dicitur, quod retentu difficilis sit, quasi δυσχερὴς κατασχεθῆναι ob lubricitatem. Eà enim fit, ut nullam præbeat ansam qua prehendi vel

ἀδημίαν ἀπλαβῆ παρεχόμενον βεβαίαν, ἀλλ' [1] ὥσπερ ἐγχέλεις, ἢ οἱ ὄφεις [2] διὰ τῶν δακτύλων διαπεπτύεις σὺν οἴδα ὅπως. ἢ πανία δὴ ἔμπαλιν [4] ἰξώδης τε, καὶ [5] εὐλαβὴς, καὶ μυρία τὰ ἄγκιστρα

que ullam certam præbes anſam qua prenſus teneare: verùm neſcio quomodo anguillarum ac ſerpentum in morem inter digitos elaberis. At contrà [3] Paupertas, viſcoſa, & prehenſu facilis, to-

teneri queat. παρέχεσθαι dixit ἀντὶ τοῦ παρέχειν, quod Atticorum eſſe proprium volunt, qui paſſivis loco activorum utuntur, & vice verſâ. *Barl.*

1 Ὥσπερ ἐγχέλεις] Pluti levitatem ſeu lubricitatem exemplis illuſtrat anguillarum & ſerpentum. *Anguillam cauda tenere* proverbio dicitur is, cui res eſt cum hominibus lubrica fide: vel qui rem fugitivam atque incertam habet, quam tueri diu non poſſit. hinc λεῖος ὡς ἐγχέλυς apud Athenæum, *inſtar anguillæ lubricus*: nec non ἔγχελυς μὴ γλοιῷ, vel ut alii legunt, χὴ γλοιῷ, *anguilla in ſtrigmento* apud eundem. Anguilla enim per ſe lubrica eſt, nec facile manibus ſtringitur, multo minus, ſi fæce olei imbuta ſit, vel mucco ſtrigmentitio, ut τὸ γλοιὸν interpretatur Dalechampius. Eadem & ſerpentum lubricitas. Virgil. 2. Æneid.

Lubrica convolvit ſublato pectore terga.

De ſerpente loquitur. ubi Servius. *Lubricum dicitur, & quod labitur, dum tenetur: & locus, in quo labimur.* Tales ſunt divitiæ quas tantopere ſectantur homines, incertæ, fugaces, & in lubrico poſitæ. Vere Comicus:

Τῶν μὲν ἀγαθῶν τ' πλεῖστον ὕστατον πόθ.
Ἀβεβαιότατον γὰρ ἐστιν ὧν κεκλήμεθα.
Id eſt,
Opes bonorum judice omnium ultimæ.
Nam poſſidemus nil eo incertius. Idem.

2 Διὰ τῶν δακτύλων διαπτύεις] Eſt *inter digitos elabi.* pro quo alibi dixit Lucianus: Διαδιδράσκειν ἐκ τῶν χειρῶν. Idem.

3 *Paupertas.*] Artium inventrix. Ariſtopha. in Pluto. *Cogn.* Sequitur alterum collationis membrum priori oppoſitum de Penia, quam ut diuturniorem & conſtantiorem laudat Mercurius. Viſcoſam eſſe fingit ac prehenſu facilem, adeoque hamatam, ut nullo negocio eam apprehendat, qui tetigerit, nec facile divelli queat, quiſquis ſemel ei adhæſerit. Pronior enim ad paupertatem prolapſus eſt, quàm ad opulentiam acceſſus vel regreſſus. *Idem.*

4 Ἰξώδης] Cod. Angl. ἰξώδης. utrumque rectum, ἰξώδης tamen legit interpres. *Bourd.* Hoc eſt, *viſci modo lenta ac tenax*, quia, ut de ſeipſa loquitur Penia apud Ariſtophanem, ξυνοικεῖ δὲ σύνεγγυς τοῖς ἀνθρώποις ἀεὶ πολλὰ ἔτη, *converſatur cum hominibus, & cohabitat per multos annos.* Quam multi enim propter ſummam facultatum inopiam viri etiam ingenio & virtute præcellentes in occulto latent, quos importuna pauperies caput erigere non permittit. Notum eſt illud Iuvenalis:

Haud facile emergunt, quorum virtutibus obſtat
Res anguſta domi. ———

Nec minus feſtive, quam vere dictum à Bilbilico vate:

Pauper erit ſemper, ſi pauper es Æmiliane,
Dantur opes nullis nunc niſi divitibus.

Pro ἰξώδης ſunt qui legant hic ἰξώδης, quod ut probare videtur Bourdelotius, ita nuſquam legere memini. Ab ἴξος enim viſco, eſt ἰξώδης per jota, non ἰξώδης, quod mendoſum puto. *Idem.*

5 Εὐλαβὴς] Vox ea quod rariſſimum eſt, hic loci propriè accipitur, pro eo qui commode prehendi poſſit, ac paupertati examuſſim optime convenit: alias *religioſum* fere denatat. Corpus quoque Penia tribuitur πολυάγκιστρον, vel ut Mer-

ἐπιφυήσε ἐξ ἅπαντος· ἢ σύμφυες ἴχνεσι, ὡς πλανησάσθαις δ' ὧδε ἑλκὴ, καὶ μὴ ἔχειν ῥᾳδίως ἀπολυθῆναι. [1] ἀλλὰ μεταξὺ ἤδη φλυαρῶντες ἡμῶς παρῆγμεν ὀλίγον δεῖν ἐλάττω. Πλοῦ. τὸ ποῖον. Ἑρ. ὅπερ τὸ θησαυρὸν οὐκ ἐπηγάγομεθα ἐπὶ τοῖς πρώτοις ἦν. Πλοῦ. δικαίως τοῦτο γε εἶπας. σὺ τῇ γῇ αὐτὸν κατάλειπε, καὶ ἡσυχίαν ἄγε· [2] ἐνθὲν μόνον ἐπικλεισθέντα τὸν ζόφον. ἀκούεις ἢ μηδὲν, ἢ μὴ ἐμοὶ ἀκόσῃ βοήσας. [4] Ἑρ. οὐκοῦν ἐπιβαίνωμεν ἤδη τῆς

toto corpore multos uncos gerit hamos, ut qui tetigerint: ilicò hæreant, nec facilè queant avelli. Verùm interea dum nugamur, rem haud parvam omisimus. *Plut.* Quam. *Merc.* Nempe quòd thesaurum non adduximus quo vel in primis erat opus. *Plut.* Ista quidem ex parte bono sis animo. Nam non nisi in terra relicto illo, ad vos ascendo: jussòque intus manere foribus occlusis, neque cuiquam aperire, nisi me vociferantem audierit. *Merc.* Iam igitur

Mercurius loquitur, μυρία τὰ ἄγκιστρα ἔχον, ut facile adhæreant & capiantur, quicunque attigerint. ἄγκιστρον hamus est, ἀπὸ τοῦ ἄγειν ut vult Etymologus, quod eo trahuntur, & educuntur ex aqua pisces. *Barl.*

1 Ἀλλὰ μεταξὺ ἤδη] Male hìc notata Pluti persona, loquitur enim hæc idem qui superiora, Mercurius. Ἑρ. τὸ ποῖον, ὅπερ τὸ θησαυρὸν, &c. Male notata etiam hic persona Mercurii & omissa Pluti. Esse debet Πλοῦ. τὸ ποῖον; Ἑρ. ὅπερ τὸ θησαυρόν. ἤδη κατηγελάσθαι, &c. ἤδη κατηγελάσθαι. Marc. Mercurius dum una cum Pluto sermones cædit, sui pæne mandati oblitus Thesaurum non duxisse inter fabulandum queritur: quæ de re Plutus eum bono esse animo jubet, cum in terra ille resideat, nec injussu suo aperiatur, aut ad quemquam ascendat. Eo docetur, quid sint thesauri & opes: terræ nimirum splendentes globulæ & *minutalia* tantum, ut ea vocat Tertullianus: quæ, sicut Bernardus ait, *solus error hominum facit aut reputat pretiosa.* Seneca de benefic. *Video ferrum ex iisdem tenebris esse prolatum, quibus aurum & argentum, ne aut instrumentum in cædes mutuæ deesset, aut pretium.* Hinc & opibus nomen, à terra, quæ *Opi* vel *Opu* dicta priscis. *Thesauri* quoque etymon si spectemus, nihil aliud est, quam ἀπὸ τοῦ θέσθαι χρήματα, quod velut eximium ac pretiosum Natura vel cura etiam humana sepositum, ex antiquo αὐθὲς pro χρυσὸς, ut placet Salmasio, & fut. verbi τίθημι, licet aliis ex Hebr. potius deductum videatur אוצר transpositione litterarum, quod idem significat. μεταξὺ φλυαροῦντας. Insolens participii constructio, pro μεταξὺ τοῦ φλυαρεῖν, vel per nomen, μεταξὺ τῆς φλυαρίας. Pluria exempla suggerit doctissimus Stephanus, quem adi. τὸ φλυαρεῖν, nugari est. Sumpta tralatio à lebete vel patina fervente, ἀπὸ τοῦ φλύειν, quod est *cachinnare*, vel *bullire spumante strepitu.* Sic Homerus: αἰνὰ δ' ἴφλυε καλὰ ῥείθρα, *Ebulliebant vero limpida fluenta.* Iliad. lib. 11. *Barl.*

2 Ἐπισκήπτω] Id est, παραγγέλλω, in *mandandi* significatione. Hesychium consule, qui plures verbi illius notiones indicat. *Idem.*

3 Ἔνθεν μόνον] Vt Pluti, sic & Thesauri (quem μαμμωνᾶν Chaldæi, vel Syri vocant) domicilium terra est. Posidonius Pluti habitaculum in Hispania collocavit, quod ea regio metallorum fœcunditate reliquis antecelleret. Narrat enim historiæ naturalis scriptor Plinius adeo opulentas fuisse Hispanorum venas, ut Annibal habuerit ex uno puteo quotidie tria millia coronatorum: quæ summa in singulos annos efficiebat duodecies centena millia. Quare eorum sententiæ subscribere non possum, qui nullas auri argentive venas in fœcundissimis illis regionibus fuisse scribunt. *Idem.*

4 Ἑρ. Οὐκοῦν ἐπιβαίνωμεν ἤδη τῆς Ἀττικῆς] Sequitur nunc ὁδοιπορία Mercurii & Pluti Atticam versus, ubi degebat Timon. *Idem.*

Ἀτ̃ικῆς. καί μοι ἅπτ[1] ἐχόμενός σ' χλαμύδος, ἄχρις ἂν ὡδὶ τὴν ἐχαπίνην ἀφίκωμαι. Πλοῦ. δῦ ποιεῖς ὦ Ἑρμῆ [2] χειραγωγῶν. ἐπεὶ ἦγε ἀπολίπῃς με, [3] Ὑπερβόλῳ τάχα ἢ Κλέωνι ἐμπεσοῦμαι ἀξυνόσοις. [4] ἀλλὰ [5] τίς ὁ ψόφος ἐτός ἐστι, καθάπερ σιδήρου ὡς λίθον. Ἑρ. ὁ Τίμων ἐτοσὶ σκιρτᾷ πλησίον [6] ὀρεινὸν, καὶ ὑπόλιθον γήδιον. παπαῖ, καὶ [7] ἡ πενία πάρεστι, καὶ ὁ πόνος σωτῆρος. ἡ καρτερία ἥ, καὶ ἡ σοφία, καὶ ἡ ἀνδρεία, καὶ ὁ τοιοῦτος

tur Atticam adeamus, & me ſequere chlamydi adhærens, donec extremam viam attigero, *Plut.* Rectè facis, Mercuri, quum me per viam ducis. Etenim ſi me deſereres, forſan oberrans in Hyperbolum aut Cleonem inciderem: Sed quis hic fragor, ac ſi ferrum & ſapis collidantur? *Merc.* Timon hic eſt, qui proximè montanum & petricoſum fodit ſolum. Papæ, & Paupertas adeſt, & Labor iſſe, tum Robur, Sapientia, Fortitudo, atque id genus

1 Ἐχόμενός σ' χλαμύδος] *Laciniam ducens.* Dixi ad Petron. *Bourd. Chlamydem tenens*, quod facit Plutus, ut ducem Mercurium aſſectetur commodius minuſque deflectat à viâ *Laciniam ducere* dixit Petronius. *Barl.*

2 Χειραγωγῶν] *Manu ducens vel regens*, quod cæcis & ſenibus decrepitis fieri ſolet. Merito in herum ſuum ſtomachatur ſervus Cario apud Ariſtophanem, quod ipſe videns Plutum oculis captum ſequeretur: εἰ γὰρ βλέποντες, inquit, τοῖς τυφλοῖς ἠγώμεθα. Rectius igitur Mercurius, ut fidelis ὁδηγὸς Plutum à tergo non ſequitur, ſed præit, viamque cæco commonſtrat. *Idem.*

3 Ὑπερβόλῳ τάχα ἢ Κλέωνι | Ariſtopha. in pace. *Bourd.* De *Hyperbolo* & *Cleone* quod ait, nobile fuit improborum compar. Erat Hyperbolus genere Athenienſis, qui poſt Cleonem magiſtratum geſſit, vir pernicioſus, & inquinatiſſimis moribus, nullaque re clarus aut potens, niſi vitio linguæ. M. Tull. lib. de claris Orat. ita ſcribit de Saturnino, *Homo ſimillimus Hyperboli, cujus improbitatem veteres Atticorum comœdiæ notaverunt.* Tradit Ariſtophan. interpres eum fuiſſe λυχνοποιὸν, qui, ut ponderoſiores eſſent lucernæ multum admiſcebat plumbi, quâ arte & impoſtura clarior quam gladio, ingentes ſibi opes comparavit. hinc proverbio locum fecit, ὑπὲρ τὸ ὑπέρβολον πονηρός, *Hyperbolo nequior*, de quo Eraſmus. At Cleon, quem βυρσοδέψην, vel σκυτοτόμον per convicium appellat Comicus, quod patre natus eſſet coriario, traducitur paſſim ob rapacitatem, & alia flagitia, in quem ſuos *Equites* adornavit Ariſtophanes, ſicut in Hyperbolum *Maricam* ſuam Eupolis. *Idem.*

4 Ἀλλὰ] Ἐπερώτησις ſive interrogatio Pluti ſtrepitum audientis cauſſamque ſciſcitantis, cui reſpondet Mercurius. *Idem.*

5 Τίς ὁ ψόφος] Notant Grammatici ψόφον propriè ſonitum eſſe, qui fit ex colliſione duorum corporum durorum, ut hic ferri ſaxo impacti. Sic crepitantis januæ ſtrepitum, & aliarum rerum ſtridularum, ἀποψόφησιν appellant Græci. *Idem.*

6 Ὀρεινὸν] Male Baſil. edit. ult. ὀνειρὸν, ut & quædam aliæ edit. *Bourd.* Erat Attica regio maximam partem ſterilis & rupicoſa, præſertim qua littoralis eſt, ut ex Strabone diſcimus. *Idem.*

7 Ἡ πενία] Deſcribitur porrò Timonis habitus & ſatellitium Pluti, in quo conſpicitur *Paupertas* eique congeneres ſocii *Labor* & *Sapientia*, quorum omnium dux eſt *Fames*. Docetur his verbis, quanta ſint paupertatis commoda, quamque ea præſtet opulentiæ. Πολλῶν ὁ λιμὸς γίγνῃ διδάσκαλος, inquit ſenarius Græcus, *Magiſtra multorum improba exiſtit fames.* Nam Fames ſive Paupertas tanquam rigida quædam exactrix homines ad labores compellit, & ingenia exci-

tat

ὄχλος δὲ [1] ὑπὸ τῆ λιμῆ παρομένων ἀπάντων, πολὺ ἀμείνους δὲ σῶν δορυφόρων. [2] Πλὴν τί ἂν οὖν ἀπαλλαττόμεθα ὦ Ἑρμῆ [3] τῶν ταχέως; ἢ γὰρ ἄνευ ἡμῶν δράσαιμεν ἀξιόλογον πρὸς ἄνδρα ὑπὸ τηλικούτου στρατοπέδου [4] περιεχημένον. Ἑρ. ἄλλως [5] ἔδοξε τῆ Διΐ. [6] μὴ λάβδειλιῶμεν ἔν. [7] Πε. ποῖ [8] τοῦτον ἀπάγεις ὦ [9] ἀργιφόντα χαιρεκάκων; Ἑρ. ἐπὶ τοῦτον τὸν Τίμωνα, ἐπιμεφθῆμεν ὑπὸ τῆ Διός. Πε. νῦν ὁ

nus aliorum turba quorum omnium agmen fames cogit, longè præstantius quàm tui sint satellites. *Plut.* Quin igitur quàm ocyssimè discedimus Mercuri? neque enim quicquam æstimabile præstiterimus cum homine vallato istiusmodi exercitu. *Merc.* Secus visum est Iovi: quare nihil metuam us. *Paup.* Quonam, istum Argicida, manu adducis? *Mer.* Ad hunc Timonem à Iove missi sumus. *Paup.* Itane nunc

citat ad rerum præclararum indagationem. Vnde perquam scitè Persius, *Magistrum artis ingeniique largitorem* appellat *Ventrem*, in Prologo. Quod ita se habere multis solidisque rationibus demonstrat ipsa Penia apud Aristophanem in Pluto adversus Plutum, ideo se illi præferendam esse contendens. Manilii item est:

Et labor ingenium miseris dedit: & sua quemque
Advigilare sibi jussit Fortuna premendo.

Loquitur de scientiis Astronomicis, quarum inventionem, ut & cæterarum artium Divæ huic nostræ transcribit poëta. *Barl.*

1 Τὸ πὰ λιμῆ πάθεσθαι] Loquendi genus à militia desumptum. *Idem.*

2 Πλὴν. Τί ἂν οὖν ἀπαλλαττόμεθα] Plutus audito Timonis satellitio, quam ocyssime discedant, auctor est Mercurio, quia nullum operæ pretium facturus videbatur cum homine istiusmodi circumvallato exercitu, quem tamen Mercurius, ut fidelem decet nuncium, suadet Iovis mandata perficere, & Timonem intrepide aggredi. *Idem.*

3 Τῶν ταχέως] Defectuosa locutio, pro τῶν ταχέων. desideratur præpositio χρ. Vide Steph. *Idem.*

4 Περιεχημένον] *Circumdatum*, *vallatum*, supra dixit, δορυφορούμενον. Verbo ἐπεί χειν utitur eo modo auctor quo satellites circumdant aliquem. *Idem.*

5 Ἔδοξε τῆ Διΐ] Decretorum divinorum τὸ ἀμεταθλητον designat. Vnde quicquid Iovi visum statutumque est semel, τόδε ἐκ τετελεσμένον ἔχει, inquit Homerus, certitudinem divinæ providentiæ religiosè asserens. *Idem.*

6 Μὴ λαβδειλιῶμεν] Meticulosus passim introducitur Plutus, quem propterea πάντων δειλότατον δειλότατον appellat Chremylus apud Aristophanem in ejusdem fabula. *Idem.*

7 Πε.] Penia, ut Plutum videt accedentem, indignabunda Mercurium interrogat, quo illum abducat, perceptoque responso, mirarur eum rursus adire Timonem, à quo tam contumelioſe fuerat ejectus. Vtitur oratione exacerbationis plena. *Idem.*

8 Τοῦτον] Fastidium subest huic pronomini & contemptus q. d. hunc cæcum & vitiis deformem. *Idem.*

9 Ἀργιφόντα] Homeric. Patet Dial. Iovis & Merc. postea. *Bourd.* Mercurium indigetat per ludibrium Homerico utens epitheto. Sic appellatur, quod Argum Iûs custodem occiderit secundum poëtas. Erat autem Argus ille pastor, totus, ut Plautus loquitur, *oculeus*, quem lyra sopitum interfecit Mercurius, & vaccam abduxit, quam fabellam ingeniosè persequitur Ovidius 3. Metamorph. Physiologi ad Naturam referunt, ut Mercurius sit Sol; Argus παντόπτης, cælum cum stellis, quæ sole adveniente quasi occiduntur, id est, obscurantur & occultantur.

Πλάτ. Ἐπὶ Τίμωνα ὁπότε αὐτὸν ἐγὼ κακῶς ἔχοντα ὑπὸ τῆ τρυφῆς διαλαβόντα, τοῖσι δοκέουσι, τῇ σοφίᾳ, καὶ τῷ πόνῳ, χρυσίον ἄνδρα καὶ πολλοῦ ἄξιον [1] ἀπέδειξα; [2] ἆρα [3] εὐκαταφρόνητον ὑμῖν ἡ πενία δοκῶ, καὶ [4] εὐάδικητον, ὥστ' ἐκ μόνον κτῆμα εἶχον, ἀθρόοις ἐπ' ἐμὲ ἀκολούθως πρὸς ἀρετὴν ἐξεπιτήδειον, ἵν' αὖθις ὁ πλοῦτος διαλαβὼν αὐτὸν, ὑπορρῷ καὶ τύφῳ [5] ἐγχειρήσας ὅμοιον τῷ πάλαι μαλθακὸν, καὶ ἀχρεῖον, καὶ ἀνοητὸν ἀποφήνας, ἀπέδωκε πάλιν ἐμοὶ [6] ῥᾴκον ἤδη μεχρημμένον.

nunc Plutus ad Timonem, poſtea quam ego ipſum antea delitiis malè corruptum ſuſcepi: & his, videlicet Sapientiæ & Labori traditum, ſtrenuum, multique precii virum reddidi? Adeone deſpicienda, injuriæque idonea Paupertas vobis videor, ut hunc quæ mihi unica erat poſſeſſio, eripiatis, jam exactiſſima cura ad virtutem excultum? ut Plutus hic ubi denuo ſuſceperit, per contumeliam, & arrogantiam illi manu injecta, mollem & ignavum, & vecordem, qualis olim erat, reddiderit: rurſum mihi reſtituat ubi jam nihili factus

tantur. de quibus diſſertantem audi Macrob. Saturnal. lib. 1. & Cl. Voſſium in Ἐαρίυς à me laudato opere. *Bart.*

1 Ἀπέδειξα] Pro ἀπετέλεσα. Sic ſupra uſus eſt verbo ὀφαίνειν Lucianus. *Idem.*

2 Οὕτως ἄρα] Indignatur Penia, quod ab omnibus deſpiciatur & contumelioſe excipiatur: Plutus contra ſummo cum honore recipiatur, qui tamen homines reddat arrogantes, molles, omnique vitiorum genere deformes: idque probat exemplo ipſius Timonis, reipſa confirmans, quæ verbis diſputarat. *Idem.*

3 Εὐκαταφρόνητον] *Quæ ab omnibus facile contemnitur.* Nam ut olim, ſic hodieque verum eſſe comperitur, quod ait ingenioſiſſimus poëta:

In pretio pretium eſt, ſolus dat cenſus honores,
Cenſus amicitias, pauper ubique jacet.

Pauperes enim quia minus ſapere creduntur, quam divites, à Magiſtratu & publicis muniis excluduntur. *Curia pauperibus clauſa eſt*, inquit idem Naſo. Vnde eorum verba nihil ponderis habent: τῷ γὰρ πενήτων εἰσὶν αἱ λόγοι κενοὶ, dixit aliquis è Græcis Comicis: at divitum voces, velut oracula habentur, ipſiſque ineſſe creditur illud grande ſophos. ἡ εὐτυχία, inquit Pindarus, ἀκρον ἐοῦσ' ἀνδρὶ δόξας, id eſt, *felicitas & divitiæ ſumma ineſt ſapientia opinio.* Idem.

4 Εὐάδικητον] Sic vocatur Penia quod omnium injuriis opportuna ſit facileque opprimatur in judicio pauper. Ariſtoteles lib. 2. Rhetor. enumerat eos, qui potentiorum injuriis maximè expoſiti ſunt, quos inter præ cæteris cenſet τοὺς πένητας, id eſt, *pauperes*, cum aliis de cauſſis, tum propter illorum indigentiam, & dicendi agendique imperitiam. Contra mores deſcribit eorum, qui injuriam potius inferre ſolent quam pati, ut ſunt *divites* & *potentes*, qui cum ſint ἀνολύπιλοι, adverſus aliorum oppreſſiones ſua præſto habent præſidia & clientelas. *Idem.*

5 Ἐγχειρήσας] Variè exponunt interpretes. Eraſmus: *Per contumeliam & falſum manu illi injecta*, ut ſubintelligatur dativus perſonæ αὐτῷ ſcil. Timoni. Sunt qui vertant: *Contumelia & typho in manum tradens vel dedens*, quaſi eſſet ἐγχειρίσας, niſi ita legendum, quo ſenſu paulo ante uſurpat verbum παραδόντα. Alias rectè Pererius, ἐγχειρεῖν expoſuit, *manum injicere*, quæ propria ejus ſignificatio eſt. *Idem.*

6 Ῥᾴκον] Eleganter ita vocat hominem nihili à veſte detrita rejiculaque ſumpta

[1] Ἐρ. ἔδοξε ταῦτα, ὦ πενία, τῇ Διΐ. Πε. ἀπέρχομαι. καὶ ὑμεῖς δ' ὦ πόνε, καὶ σοφία, καὶ οἱ λοιποί, ἀκολουθεῖτέ μοι. ἔστω δ' τάχα εἴσεσθε οἷαν με ὑπὸ ἀπλείᾳ, ἀγαθὴν συνεργὸν, καὶ διδάσκαλον τῆς ἀρέτης. ἢν σωθῶν, ὑμεινὸς μὲ τὸ σῶμα, ἐρρωμένῳ δ' τῷ γνώμῳ διατέλεσιν, ἀνδρὸς βίον ζῶν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἀπολελειμμένον. τὰ δ' [2] ἀφειμένα καὶ πολλὰ τῶν ὄντων ὥσπερ ἴσην, ἀλλότρια ὑπολαμβάνων. [1] Ἐρ. ἀπέρχου. ἡμεῖς

factus erit. *Merc.* Sic ô Paupertas Iovi placitum eſt. *Paup.* Equidem abeo: at vos Labor, & Sapientia reliquique ſequimini me. Porrò hic brevi cognoſcet, qualis in ſe fuerim, quam nunc relinquit: nempe adjutrix bona, & rerum optimarum doctrix, qua cum donec habuit commercium, ſano corpore, valentique animo perſeveravit, virilem exigens vitam, & ad ſeſe reſpiciens: ſupervacua autem & vulgaria iſta, aliena, ita ut ſunt, exiſtimans. *Merc.* Diſcedunt illi, nos eum

pto convicio. Deducitur à ῥήγνυμι, rumpo, teſte Euſtathio, cujus præt. ἔῤῥηκα, verſo ν in α & denſa conſonante in tenuem. Niſi forte ex Hebræo fonte derives à רקע, quod eſt, *expandit, in latum diduxit attenuando.* Ariſtophanes in Pluto per convicium ſic vocat cutem aniculæ rugoſam & flaccelcentem. Legitur & ῥαπεία, ſi proba vox eſt, in illo Poſidippi apud Athenæum: τίς ὄχλος πικτὰς ῥαπείας ἀθροίσας ἥκει, id eſt, ex reſtitutione Caſauboni: *Cogita talis turba farraginem convenisse.* Galli integram vocem ſervarunt, cum *racaille* dicunt pro fæce hominum. Simillime & πρίσκας appellant Græci, ſenes effœtos & Reipub. inutiles, q. d. *retrita pallia.* Euripid. in Autolyco. *Barl.*

1 Ἐρ. ἔδοξε ταῦτα, ὦ πενία, τῇ Διΐ] Paupertatis querelæ reſpondet Mercurius, & Iovis imperium mandatumque obtendit, cui cedit Penia, & cum indignatione totoque ſatellitio ſuo à Timone diſcedit. Vbi vero Plutus accedit, una cum eo omnium vitiorum agmina ſuccedunt. Vere Iuvenalis ſat. 6. *Nullum crimen abeſt, facinuſque libidinis, ex quo Paupertas Romana perit.* Ex opulentia enim copia: ex copia luxus, hinc corruptiſſimi quique mores naſcuntur. At Paupertas optimarum rerum doctrix eſt facitque ut cultores ſui corpore ſint robuſto virilique ſemper animo præditi. Sic & eadem Penia de ſe jactat apud Ariſtoph. ἐγνώσεται, inquit, ὅτι τῷ Πλούτῳ παρὼν βελτίονας ἀνδρας & τὼ γνώμω, & τὼ ἰδίαν. Nam Penia tenuem ſimplicemque victum præſcribit, ex quo id commodi percipit homo, ut bene valeat. Vnde non inſcite paupertatem *bona mentis ſororem* dixit antiquitas. Sed eam à mendicitate diſtinguimus. nam pauper aliquid habet, & præterea animum adjungit rebus agendis. At mendicus nihil habet, deque alieno tantum vivit, nec honeſto operi ſe applicat. *Idem.*

2 Παρεῖναι & ἀλλότρια] Sic vocat externa bona, quorum copia carere poſſumus, quæque vel habere vel retinere in aliena, haut noſtra poteſtate ſitum eſt. De quibus & Iuvenalis ſat. 10.

Ergo ſuperuacua hæc aut perniciosa petuntur
Propter quæ fas eſt genua incerare Deorum,

Præclare in hanc rem Euripides: ὑπὲρ τί δεῖ βροτοῖσι πλοῦ δυσεῖν, Δήμητρ' & ἀκτῆς, πνεύματός θ' ὑδρηχόου, Ἄνευ πάρεστι & πᾶσιν ἡμῖν τρέφειν. h. e. *Quid mortales deſiderant præter duo ſola, fruges & aquam? quæ in medio poſita ſunt, & eo à Natura ſunt producta, ut nos alant.* Ad quæ reſpexiſſe videtur Seneca: *Panem & aquam*, inquit, *Natura deſiderat: nemo ad hæc pauper eſt. intra quæ quiſquis deſiderium ſuum clauſit, cum ipſo Iove de felicitate contendit.* Epiſt. 17. *Idem.*

3 Ἐρ. ἀπέρχου] Timon diſcedente Penia ejuſque comitibus Plutum conſpi-

ξ ἀποσίωμεν αὐτῷ. Τί. τίνες ἐστὲ ὦ κατάρατοι; ἢ τί βαλόμενοι δεῦρο ἤκετε, [1] ἄνδρα ἐργάτην, καὶ μισθοφόρον ἐνοχλήσοντες; ἀλλ' [2] ὑμεῖς χαίροντες ἄπιτε, μιαροὶ πάντες ὄντες. ἐγὼ γὰρ ὑμᾶς οὐπώποτε μόλα βάλλων [3] τοῖς βώλοις καὶ τοῖς [4] λίθοις, [5] συντρίψω. [6] Ἐρ. μηδαμῶς ὦ Τίμων μὴ βάλῃς. οὐ γὰρ ἀνθρώποις ἔσῃς βαλεῖς. ἀλλ' ἐγώ μέ, Ἑρμῆς εἰμι, καὶ οὗτος, ὁ Πλοῦτος. ἐπεμψε δὲ ὁ Ζεὺς ἐπικεύσας τῶν εὐχῶν. ὥστε [7] ἀγαθῇ τύχῃ

eum adeamus. *Tim.* Quinam estis, ô sceleſti? aut qua gratia huc adveniſtis, homini operario, ac mercenario negotium exhibituri? ſed non læti abibitis, improbi vos omnes: nam illico vos ego glebis & ſaxis petitos comminuam. *Merc.* Nequaquam ô Timon ne ferito: neque enim ſum mortales ferires. Ego enim ſum Mercurius, hic Plutus. Nos tuis precibus exauditis miſit ad te Iupiter. Quare, quod bene

ſpiciens cum ſuis accedentem acerba & minaci oratione inſectatur. *Barl.*

1 Ἄνδρα ἐργάτην] Indignatur, quod ipſum in ruſtico opere verſantem interpellent. Solent enim τοῖς χειροέργοις & operi gnaviter intentis moleſtæ eſſe interpellationes, præſertim cum damno conjunctæ. Sic ruſtici ſenes apud Ariſtoph. in Pluto ægre ferunt, quod ipſos ex agro vocaſſet Cario, & quidem πολλὰ μοχθίζοντας, ἓν' ἦν ὅπως χολῆς, *cum gnaviter laborarent, nec otium ſuppeteret.* Qui apud alios dicuntur ἐργατικοὶ, apud Attikos vocantur ἐργάζ) teſte Heſychio, proque *operariis ruſticis* plerumque accipitur. *Idem.*

2 Οὐ χαίροντες ἄπιτε] *Non læti abibitis*, pro, non impune feretis, i. e. εἰμωξεῖτε, *plorabitis*, ut alibi. Litotes. μιαροὶ & κατάρατοι voces ſunt abominantium. *Idem.*

3 Τοῖς βώλοις] Qualis gleba Ægyptia: de qua copioſe Achill. Tat. in Cliroph. *Bourd.*

4 Λίθοις βάλλων] Vno verbo Græci dicunt λιθοβολῶν, & ſimpliciter lapides, in aliquem conjicere ſignificat. Nam λιθάσαι illa Iudæorum Græcis gentibus ignota fuit. *Idem.*

5 Συντρίψω] Id eſt, *conteram, comminuam.* Sic Ennius: *ſaxo cere comminuit brum*, vocis interſectione ipſam capitis διαίρεσιν exprimens. *Idem.*

6 Ἐρ. Μηδαμῶς ὦ Τίμων μὴ βάλῃς] Mercurius iracundum Timonis impetum ſtiturus, quinam ipſi ſint, à quo, & quem in finem miſſi, paucis declarat. *Idem.*

7 Ἀγαθῇ τύχῃ] *Bonis auſpiciis.* τύχη, vocabulum eſt τῆς μέσων, quæ nunc *bona*, nunc *mala* dicitur. Ἀγαθῆς Τύχης ſtatua fuit Athenis juxta Prytaneum, itemque Romæ in Capitolio, quæ & Antias dicta ab Antio oppido, ubi templum famoſiſſimum habuit multorum etiam principum donis ornatum. Vnde Horat. *ô Diva gratum quæ regis Antium.* *Mala* autem *Fortuna* in Eſquiliis culta legitur. Scribit Pauſanias in Bœot. Fortunæ ſacellum fuiſſe, in quo ipſius Deæ ſimulacrum eſſet, Plutum divitiarum Deum puerum tenentis. Quo ſignificabant Veteres, Fortunam ipſam divitiarum eſſe matrem atque nutricem. Non ignoravit hoc Hagienſis noſter in ſua regia, ubi proximam Divæ Pecuniæ Fortunam collocat:

Fortuna ante alios magnum ſibi vindicat illic
Imperium, regnique tenet communia ſceptra,
Inſtabilemque globum gemmu ornavit & auro.

Hinc Salluſt. de conjurat. Catilinæ loquens: *Fortuna*, inquit, *in omni re dominatur, ea res cunctas ex libidine magis, quam ex vero celebrat obſcuratque.* Eraſmus ἀγαθῇ τύχῃ tranſtulit *quod bene vortat.* Sic enim loqui ſolebant antiqui & bene

pre-

1 Δίχα τ ὄλεθον, 2 ἀποσὰς τ πόνον. 3 Τί. κἀγὼμεῖς 4 οἰμώξεσθε ἤδη, καίτοι θεοὶ ὄντες ὡς φατέ. πάντως γὰρ ἄμοι κ) θεὸς κ) 5 ἀνθρώπως μισῶ. τοιγοῦν ἢ τ τυφλὸν, ὅσις ἂν ᾖ, κἀγὼ 6 ἐπιρίψειν μοι δοκῶ τῇ δεξιᾷ. Πλοῦ. 7 ἀπιόντ ὦ Ἑρμῆ ὡς ἔστ Διός. μελαγχολᾶν γὰρ ὁ ἄνθρωπος μεμέλειός μοι δοκεῖ, μή τι κακὸν ἀπόλῃ ὡς τάλας. 8 Ἑρ. 9 μηδὲν σκαιὸν ὦ Τίμων. ἀλλὰ τὸ πάνυ τοῦτο ἄγελον, ἐκδιδρασκέτω.

bene vertat, opes accipe desistens à laboribus. *Tim.* Atqui vos jam ploraveritis, etiamsi Dii sitis, ut dicitis: siquidem odi pariter omnes tum Deos tum homines. Sed cæcum hunc, quisquis is est, certum est mihi impacto ligone comminuere. *Plut.* Abeamus, per Iovem, Mercuri: quando quidem hic homo mihi videtur non mediocriter insanire, ne malo quopiam accepto discedam. *Merc.* Nequid ferociter, Timon, quin potius hac ferocitate,

precari. Cicero lib. 1. de divinat. *Neque solum Deorum voces Pythagoras observaverunt, sed etiam hominum, quæ vocant omina: quæ majores nostri quia valere censebant, idcirco omnibus rebus agendis, quod bonum, faustum, felix fortunatumque sit, præfabantur.* Barl.

1 Δίχα τ ὄλεθον] Finem adventus sui esse dicit Mercurius, ut iterum ditatus Timon liberetur ab hoc acerbo vitæ genere: qualis est rusticorum. Sic & Cario apud Comicum solatur miseros senes rusticos: ὁ δεσπότης φησὶν ὑμᾶς ἅπαντας ψυχῇ βίᾳ ἐ δυσκόλως ζήσοντ ἀπαλλαγήσεσθαι, id est, *Herus meus pollicetur, vos omnes hanc austeram & odiosam vitam cum alia suavioris permutaturos & beate delicateque in posterum victuros.* Idem.

2 Ἀποσὰς] Ἀποσῶναι τὸν πόνον dixit pro λήξειν. Vide Gallicæ suæ decus Budæum pag. 473. *Idem.*

3 Τί.] Timon Deorum nominibus numinibusque nihil territus utrique minas intendit. *Idem.*

4 Οἰμώξεσθε] Vt ab ὦ ὦ particulis θαυμαστικαῖς fit ὠᾶζειν pro *admirari*: ab οἰ οἰ, verbum οἰάζειν, *lamentari*: sic ab οἴμοι, quod adverb est hominis aliquid indigne ferentis, est οἰμώζειν, nec luctum duntaxat, sed & contemptum significat. Quos enim aspernamur, eos & jubemus plorare. Desumptum hoc loquendi genus, ut volunt, à Scythis, qui Dario regi nihil aliud respondebant, quam κλαίειν. Imitantur Latini. Horat.

Qui me commorit (melius nil tangere clamo)
Flebit & insignis tota cantabitur urbe. Idem.

5 Ἀνθρώπως μισῶ] Inde cognomen μισανθρώπου. pag. 47. Interp. Aristoph. ad Aves & Lysistr. *Bourd.* Inde & ei μισανθρώπου nomen. *Idem.*

6 Ἐπιρίψειν] Translatum hoc volunt à remigibus, quorum remi assiduâ jactatione terunturi, vel ut alii, à curribus, quorum rotæ crebro circumactu alliduntur. *Idem.*

7 Ἀπιόντα] Plutus metu perculsus abire conatur, ne plagis onustus, aut insigni damno mulctatus mox cogatur discedere. Sic idem sibi metuit à Chremylo, ejusque contribulibus apud Comicum: *Si cognoveritis*, inquit, *qui vir sim, κακόν τι μ' ἐργάσεσθε, aliquod malum mihi dabitis.* μελαγχολᾶν αὐτὸ τοῦτο, ut supra. *Idem.*

8 Ἑρ.] Sequitur objurgatio παραινετικὴ seu admonitoria. Corripit Timonem Mercurius, eumque hortatur, ut depositâ illa feritate obviis ulnis oblatam divinitus fortunam excipiat. *Idem.*

9 Μηδὲν σκαιὸν] Scilicet διαφεύξεσθαι. Illud σκαιὸν varie exponitur ab Hesychio, quem consule. Vult Mercurius, nequid stolidum, improbum aut inhuma-

καὶ τραχὺ προβαλὼν, ἀποπίνας τῷ χαίρε, [1] λάμβανε τὴν ἀγαθὴν τύχην, καὶ πλούτει πάλιν, καὶ ἴσθι [2] Ἀθηναίων τὰ πρῶτα, καὶ ὑπερόπτα τὰ ἀγαθὰ τὰ ἐκείνων, μόνος αὐτὸς εὐδαιμονῶν. [3] Τί. δὲν ὑμῖν δίομαι. μὴ ἐνοχλεῖτέ μοι. [4] ἱκανὸς ἐμοὶ πλοῦτος ἡ δίκελλα· τὰ δ' ἄλλα, εὐδαιμονέστατός εἰμι μηδενός μοι πλησιάζοντος. [5] Ἐρ. ὕπως [6] ὦ τῶν ἀπανθρώπων; [7] τόνδε φέρω Διὶ μῦθον ἀπηνέα τε, κερτομέόν τε; καὶ μὴν εἰκὸς ἦν μισανθρωπίας τε, καὶ τραχύτητος ἀποκειμένης, τοῖς εὐμενέσι τῶν ἀνθρώπων ἐπιδεξιωσάμενον τὴν εὐτυχίαν, καὶ πλουτοῦντα πάλιν, καὶ πρῶτον Ἀθηναίων γενόμενον, καὶ τὰ ἐκείνων ὑπερορῶντα, μόνον αὐτὸν εὐδαιμονεῖν. Τί. δὲν ὑμῖν δίομαι. μὴ ἐνοχλεῖτέ μοι. ἱκανὸς ἐμοὶ πλοῦτος ἡ δίκελλα· τὰ δ' ἄλλα, εὐδαιμονέστατός εἰμι μηδενός μοι πλησιάζοντος. Ἐρ. ὕπως ὦ τῶν ἀπανθρώπων; τόνδε φέρω Διὶ μῦθον ἀπηνέα τε, κερτομέόν τε; καὶ μὴν εἰκὸς ἦν μισανθρωπίας τε, καὶ τραχύτητος ἀποκειμένης, τοῖς εὐμενέσι τῶν ἀνθρώπων ἐπιδεξιωσάμενον τὴν εὐτυχίαν, καὶ πλουτοῦντα πάλιν, καὶ πρῶτον Ἀθηναίων γενόμενον, καὶ τὰ ἐκείνων ὑπερορῶντα, μόνον αὐτὸν εὐδαιμονεῖν. Τί. δὲν ὑμῖν δίομαι. μὴ ἐνοχλεῖτέ μοι. ἱκανὸς ἐμοὶ πλοῦτος ἡ δίκελλα· τὰ δ' ἄλλα, εὐδαιμονέστατός εἰμι μηδενός μοι πλησιάζοντος. Ἐρ. ὕπως ὦ τῶν ἀπανθρώπων; τόνδε φέρω Διὶ μῦθον ἀπηνέα τε, κερτομέόν τε; καὶ μὴν εἰκὸς ἦν μισανθρωπίας τε, καὶ τραχύτητος ἀποκειμένης, τοῖς εὐμενέσι τῶν ἀνθρώπων ἐπιδεξιωσάμενον τὴν εὐτυχίαν, καὶ πλουτοῦντα πάλιν, καὶ πρῶτον Ἀθηναίων γενόμενον, καὶ τὰ ἐκείνων ὑπερορῶντα, μόνον αὐτὸν εὐδαιμονεῖν.

tate, & aſperitate depoſita, bonam fortunam porrectis manibus excipe, rurſus dives eſto, rurſus Athenienſium princeps, ſoluique fortunatus ingratos illos deſpicito. *Tim.* Nihil mihi vobis eſt opus: ne obturbate: ſat opum mihi ligo: ſum præterea fortunatiſſimus, ſi nemo ad me acceſſerit. *Merc.* Adeone quæſo inhumaniter? *Hæc ego ſæva Iovi refero atque immania dicta?* Atqui par erat forſitan inviſos

num committat in ſe, ἀπὸ τ' σκαίας. Læva manus ad opus faciendum inepta eſt, cui opponitur τὸ δεξιὸν, quod contrarias habet ſignificationes: *dextra* pro bonis. *Bart.*

1 Λάμβανε τὴν ἀγαθὴν τύχην] Id eſt, *felix eſto.* Supra dixit, ἀγάθη τύχη δίκω τ' ὄλεθρον. Studium exprimit, cum addit: περοῖείνας τὰ χέῖρε, *porrectis manibus, vel ambabus, quod ajunt, manibus.* Vbi notetur τὰ pro ταῖς in duali dicere Atticos per enallagen generis. Quod ex Homero & Platone in aliis etiam obſervat diligentiſſimus auctor Plutarchus. *Idem.*

2 Ἀθηναίων τὰ πρῶτα] Pro ὁ πρῶτος, vel τὰ περοῖεῖα φερόμενος, qui primus eſt, vel *primas tenet* inter Athenienſes. Ariſtoph. κάζει τὰ πρῶτα τ' ἐκεῖ μαχητήρια, *nebulonum illic princeps eſt.* Idem.

3 Τί. Οὐδὲν ὑμῖν δίομαι] Αὐτάρκειαν ſuam oſtendit Timon, & laborioſam paupertatem ignavis anteponit divitiis. *Idem.*

4 Ἱκανὸς] Iocoſe dictum, ἱκανός μοι πλοῦτος ἡ δίκελλα. Ludit ambiguitate vocis πλοῦτος, qua & *Deus* & *divitiæ* ſignificantur. Oſtendit hic Timon ſe μισοπλοῦτον, id eſt, *divitiarum contemptorem*, quod in quoſviro perſpectum eſt, (verba ſunt Tullii) *hunc cognum ſpectatu arbitramur, miramurque quam maxime, quod eas res ſpernit & negligit, ad quas plerique inflammati aviditate rapiuntur.* Tales inter philoſophos familiam duxere Cleanthes, Ariſtippus, Diogenes, Pythagoras, & alii complures, qui cum divites eſſent vel eſſe poſſent, divitias contempſere: nonnulli in profluentem abjecere tanquam bonæ mentis impedimenta. Eodem quoque in Plutum, quo in hoſtes animo fuere invicta illa belli fulmina, Epaminondas, Curius, Scipio, Fabricius, Q. Cincinnas ab aratro ad *Dictaturam* vocatus, ſimileſque heroum non pauci. De Socrate legitur, quod cum Archelaus rex ipſum ditare vellet, ei reſcripſerit: *quod ſarinæ chœnices quatuor obolo venirent Athenis, & fontes aquam funderent. Namſi res meæ*, dicebat, *mihi non ſufficiunt, at ego ipſis ſufficio: & ſic etiam ipſa mihi.* Idem.

5 Ἐρ. Οὕτως] Inhumanitatem Timonis redarguit Mercurius, & ſermonis acerbitatem. *Idem.*

6 Ὦ τῶν] Vocandi caſus eſt per aphæreſin, τῶ ε, & appoſitionem τῶ ν, à recto ἐτης, quæ vox *ſocium* & *familiarem* denotat, ex quo poſteriores Græci fecere ἑταῖρος, producta terminatione. Sic δῶ, κεῖ, λίπα, & ſimilia legas apud Homerum pro δῶμα, κεῖθι, λιπαρῶν, in quibus contra vulgus Grammaticorum non ἀποκοπὴν, ſed κρᾶσιν ἀλόγως ſtatuit ὁ κρητικώτατος Salmaſius. *Idem.*

7 Τόνδε φέρω] Verſus eſt Homericus, qui extat Iliad. o. ubi Iris de Neptuno ob Iovis imperium ſtomachante his verbis utitur. Hinc videmus, non ex opulentia ſolum, ſed etiam paupertate haut raro naſci inhumanitatem, & ingenii quan-

ἥρωαν μὲν εἶναί σε, τοσαῦτα ὑπ' αὐτῶν δεινὰ πεπονθότα, μισόθεον ὄντως καὶ ἀνόσιον. [1] ἐπιμελεῖσθαι γὰρ οὐ τὸ παράπαν. [2] Τίμων. ἀλλά σοι μὲν ὦ Ἑρμῆ, καὶ τῷ Διΐ, πολλὴν χάριν ἔχω τῆς ἐπιμελείας. τουτονὶ δὲ τὸν πλοῦτον σοὶ ἂν λάβοιμι. Ἑρ. τί δή; Τί. ὅτι καὶ πάλαι [3] μυρίων κακῶν μοι αἴτιος ἦν· [4] κατίσχει, κόλαξι τε συνοικεῖ, καὶ ἐπιβούλους ἐπαγάγων, καὶ [5] μίσος ἐπιτηδείως, καὶ κόλακας ἐπιφθονωτάτους ἐμοὶ προσφθείρας, ἐπίφθονον ἀπέφηνας. τέλος δέ, ἄφνω καταλιπών, οἴχεται ἀπιστήσας, καὶ [6] προδοτικῶς, [7] ἡ βελτίων δὲ πενία, visos esse tibi homines, à quibus tam indignas injurias accepisti: nequaquam autem Deos, cùm illi tantopere tui curam gerant. *Tim.* At tibi Mercuri, Iovique pro vestra cura, plurimam habeo gratiam: sed Plutum hunc recipere nolim. *Merc.* Quid ita. *Tim.* Quia mihi olim innumerabilium malorum author fuit, cùm me assentatoribus traderet, mihi insidiatores inveheret, odium conflaret, illecebris corrumperet, invidiæ obnoxium redderet: denique quum me adeò perfide & proditorie destituceret. Contrà verò Paupertas me laboribus viro digni-

quandam morositatem. Vere Comicus: Πενία δ' ἀγνώμονάς γε τοὺς πολλοὺς ποιεῖ. *Ab inopia aliquando venit inhumanitas.* Barl.

1 Ἐπιμελεῖσθαι σε] Providentiam divinam astruit Mercurius contra Epicurum, qui τὸ θεοφιλὲς Deo in totum adimebat. Illius hoc effatum erat: Τὸ μακάριον καὶ ἄφθαρτον οὔτε αὐτὸ πρᾶγμα ἔχει, οὔτε ἄλλῳ παρέχει. *Quod beatum & immortale est, negocia nec habet, nec cuiquam exhibet.* Putabat enim suam Dius non constare tranquillitatem, si rerum humanarum curis destinerentur. Vnde Didus soror apud Maron. 4. Æneid. *Scilicet is Superis labor est, ea cura quietes Solicitat.* Sunt enim Dii ἀεὶ ζῶντες, ut loquuntur poetæ. Et hanc esse causam ipse Epicurus testatur in epistola ad Herodotum. οὐ γὰρ συμφωνοῦσι πράγματα, καὶ σφοδρότητες, καὶ ἔχθραι, καὶ χάριτες μᾶλλον, ἀλλὰ ἀοχλησία, καὶ φιλία, καὶ εὐστάθεια τῆς πλείστης τοῦτα γίνεται, id est, *Non enim conveniunt actiones, & ira, & ira, & gratia summa beatitudini; sed infirmitatis hæc sunt, & metus & indigentiæ alterum.* Idem.

2 Τίμων. Ἀλλά σοὶ μέν, ὦ Ἑρμῆ, καὶ τῷ Διΐ] Correctione utitur Timon, & Diis quidem pro sua cura plurimam habet gratiam: cætera Plutum nequaquam se recepturum pertendit, quod innumerabilium malorum sibi auctor extiterit, quæ figillatim recenset. Est hic præclara quædam ἀντίθεσις Pluti & Peniæ à diversis utriusque effectis. *Idem.*

3 Μυρίων κακῶν αἴτιος] Sic dicitur Plutus, quem ex vero magis omnium bonorum juxta & malorum auctorem facit Chremylus apud Aristoph. μοιράτατος, inquit, εἶ σὺ πάντων αἴτιος καὶ τῶν κακῶν, καὶ τῶν ἀγαθῶν. Prout enim animus est utentis, ita & divitiæ. Stoici inter ἀδιάφορα ponunt, quæ nec per se bona, nec mala sunt. Vsus dat eis nomen, sive cum virtus, quæ sola bona est, sive cum malicia accessit. *Idem.*

4 Κατίσχει] Τίγουρ. quod peculiare est verbo καθίσταμαι. vide Budæum pag. 480. *Idem.*

5 Μίσος ἐπηγεῖρας] Conflant enim odium & invidiam magnæ opes. Hinc Græci cum aliquem supra modum felicem laudarent, dicere solebant: εὐτυχεῖς φίλος δ' ἀπέστω. *Felix es, absit invidia.* Et *invidenda opes* apud Latinos, pro ingentibus. *Idem.*

6 Προδοτικῶς] Cum perfide & proditorie se à Pluto destitutum queritur Timon, docet, quam fluxæ & inconstantes sint opes, ut vere scripserit Hieronymus: *Aurum malus est dominus, proditor servus.* Idem.

7 Ἡ βελ-

[1] πόνοις μετ' ἀνδρικωτάτοις ἡδέως συμμανάσεσθαι, καὶ μετ' ἀληθείας καὶ παῤῥησίας ὡσονμιλῆσαι τῷ τε ἀναγκαίῳ κἀμοὶ παρεῖχε, [2] καὶ τὸ πολλῶν ἐκείνων καταφρονεῖν ἐπαίδευεν, [3] ἐξ αὐτοῦ ἐμοῦ τὰς ἐλπίδας ἀπαρτήσασθαί μοι τοῦ βίου, [4] καὶ διδάξασθαι ὁποῖς ἐπ' ὀλίγοις ὁ ἐμὸς, ἐν ὅτῳ κήλαξι [5] ζωπυρῶν, ὅτῳ [6] συκοφάντῃ φοβῶν, ὁ [7] δῆμος

dignissimis exercens, mecumque verè & liberè convivens, & quibus opus erat suppeditavit laboranti, & vulgaria illa contemnere docuit, effecitque ut mihi vitæ spes omnis ex me ipso penderet, & demonstravit quænam essent opes meæ, quas neque adulator assentans, neque sycophanta territans, neque plebs irri-

7 Ἡ βελτίων ἢ πενία] Est hæc altera collationis pars, qua continetur illustre paupertatis encomium. Eundem locum communem pertractat Aristophanes in Pluto, ubi refert, quæ commoda paupertas: quæ ex adverso mala producat rerum copia & luxus. *Barl.*

1 Πόνοις ἀνδρικωτάτοις] Id est, laboribus viro dignis, quales sunt præ cæteris rusticorum. Hinc Cleanthes suam vitam divitum vitæ solebat præferre hoc nomine: *dum illi*, inquit, *pila ludunt: ego fodiens duram humum exerceo*, ut refert Laërtius lib. 7. cap. 11. per τὰ ἀναγκαῖα intelligit τὰ βιωτικά. Iuvenal. Sat. 14.

Vivite contenti casulis & collibus istis
O pueri: Marsus dicebat, & Hernicus olim
Vestinusque senex: panem quæramus aratro,
Quod satis est mensis.

Τὸ καλὸν πλῆθος supra vocavit Timon. *Idem.*

2 Καὶ τῷ πολλῶν] Sic vocant Græci vulgaria hæc & cuivis obvia bona, quæ despicere magni animi est atque excelsi. Tullius pro domo sua. *Caduca semper & mobilia hæc esse duxi, non virtutis atque ingenii, sed fortuna ac temporum munera; quorum ego non tam facultatem & copiam expetendam putavi; quam & in utendo rationem, & in carendo patientiam.* Idem.

3 Ἐξ αὐτῷ ἐμῷ] Ex se ipso pendere dicitur, qui non in divitiis aut rebus ullis externis fiduciam collocat, sed animi sui bonis acquiescit. πρὸς ἑαυτὸν βλέπειν supra dixit. Persius. *Ne te quæsiveris extra.* τὸ ἀναφτὰν à corpore ad animum transfertur, ut *pendendi* verbum apud Latinos. *Idem.*

4 Καὶ διδάξασθαι ὁποῖς ἐπ' ὀλίγοις ὁ ἐμὸς] Ostendit his verbis Timon, quænam sint veræ & solidæ opes semperque permanentes, nimirum quæ in animo consistunt, nec fortunæ casibus obnoxiæ sunt. *Idem.*

5 Θωπεύων] Κολακεύων, ἀπατῶν, Interp. Aristoph. Acharn. Hesych. *Bourd.* Id est: *blandis verbis decipiens.* θωὴ proprie vocatur ὁ μετὰ θαυμασμοῦ ἐγκωμιασμὸς Hesychio interprete, *qui quasi admirabundus aliquem laudat & prædicat.* Barl.

6 Συκοφάντῃς φοβῶν] Appolite Terrori erat illud genus hominum civibus, quorum nomina fallo sæpe deferebant apud Magistratum. Ita apud Aristophanem in Pluto gloriatur sycophanta, quod cives accuset, iustoque crimen intentare conatur, ut eum perdat. *Idem.*

7 Δῆμος πρεσβυόμενος] Nec minor est plebis irritatæ potestas in bona fortunæ. Nam divitiæ, imperia, fasces, quæque ejus generis sunt alia, ab eo qui dedit, rursus eripi possunt. Horatius:

Qui dedit hoc hodie, cras, si volet, auferet: ut si
Detulerit fasces indigno, detrahet idem.
Pone meum est, inquit, pono tristisque recedo.

Vnde *aurarii* favores dicuntur, qui à populo conferuntur, i. e. *vento & aura leviores.*

παρέξωσι τῆς, οὐκ ἐκκλησιαστὴς ψηφοφορήσας, [1] ὑ τύραννος ἐπιβουλεύσας, ἀφιλέως δύναται ἄν. [2] ἐρημικῷ τοιγαροῦν ὑπὸ τῷ πόνῳ, τρίβει τ ἀγρὸν φιλοπόνως ἐπιμελούμενον, οὐδὲν ὁρῶν τῶν ἐν ἀσφ ηκοῦν, [3] ἱκανὰ δ ἀλφιτα ἔχω τὰ ἀλφίτα δοῦναι τῷ δικάσαι. ὥστε παλινδρομῶ ἀπιὼν ὦ Ἑρμῆ, τὸν Πλοῦτον ἀπεναγκὼν τῷ Διΐ. ἐμοὶ δὲ τοῦτο ἱκανὸν ἵνα πάντας ἀνθρώ-

irritata, nec concionator suffragium ferens, neque tyrannus insidians queat eripere. Itaque laboribus jam roboratus dum hunc agellum gnaviter exerceo, neque quicquam eorum malorum quæ sunt in civitate aspicio, abundè magnum & sufficientem victum ligo mihi suppeditat. Quare tu Mercuri, quam venisti viam remetiens recurre, Plutum hunc ad Iovem deducens. Illud mihi sat fuerit si effecerit ut omnes mortales per omnem

viores. Per ἐκκλησιαστὴν intelligit eum, qui in concione cœtu aut populi suffragium fert, quod est ψηφοφορεῖν, frebatque ταῖς ψήφοις, sive calculis, quorum alii erant λύσεις & absolutorii: alii μίασεις & condemnatorii. *Barl.*

1 Οὐ τύραννος ἐπιβουλεύσας] Tyranni quoque meminit, cujus proprium est insidiari vitæ & fortunis innoxiorum civium. Sicut enim bonus princeps, quem ποιμένα λαῶν appellat Homerus, pro suprema lege habet subditorum suorum salutem: ita ex adverso Tyrannus suis tantum spoliis inhiat, qualque fidi pastoris exemplo tondere debebat oviculas, lupinum in morem deglubit, atque dilacerat. δημοβόρους βασιλῆας merito eos appellat Hesiodus. Horum omnium tyrannidi, aut insidiis non obnoxia esse ea, quæ vocamus animi bona, docet Timon. Præclare Flaccus lib. 3. od. 3.

Iustum & tenacem propositi virum
Non civium ardor prava jubentium,
Non vultus instantis tyranni
Mente quatit solida. ———

Et idem epist. 16. lib. 1.

Vir bonus & sapiens audebit dicere, Penthei
Rector Thebarum, quid me perferre patique
Indignum coges: adimam bona. nempe pecus, rem,
Lectos, argentum, tollas licet. In manicis &
Compedibus sævo te sub custode tenebo.
Ipse Deum, simulatque volam, me solvet. opinor.
Hoc sentit, moriar: mors ultima linea rerum.

Notandus hic participiorum elegans personisque conveniens schematismus. *Idem.*

2 Ἐρημικῷ τοιγαροῦν ὑπὸ τῷ πόνῳ] Timon sua sorte contentus, nec plura desiderans Mercurium ad Iovem, à quo missi erant, redire jubet. Ita viri sapientes opulentiam, ut gravem noxiamque à se procul ablegant. *Divitiæ*, inquit Seneca, *apud sapientem virum in servitute sunt, apud stultum in imperio: sapiens divitias nihil permittit, nobis divitiæ omnia.* ἐρημικῷ· Λείαν τὸ ῥάντρον roboro. Vt otium & delidia plurimum corrupti humoris gignere solet in corpore humano: sic moderata exercitia eos consumunt atque exsudant. Hinc σύμμετρον πόνον suo præscribit Demonico Isocrates. *Idem.*

3 Ἱκανὰ τὰ ἀλφιτα] Sic supra dixit, ἱκανὸς ἐμοὶ πλοῦτος ἡ δίκελλα, *satis opum mihi ligo est.* Notandum τὰ ἄλφιτα proprie *farinam* denotare: per synecdochen *pro victu reque familiari* accipi. hinc ὑδὲν πρὸς τὰ ἄλφιτα, proverbio dicitur, cum de arte vel re aliqua sermo est, quæ ad victum parandum nihil conducit. Aristoph. in Nebul. *Idem.*

1 Η'ξει-

πως [1] ἡδέως οἰμώζειν ποιῆσαι. [2] Ε'ρ. μηδαμῶς ὦ γάθε. ὑγρὸν πάντες εἰσὶν ἐπιτήδειοι πρὸς οἰμωγήν. ἀλλ' [3] ἔα τὰ ὀργίλα παῦσαι, καὶ [4] μειρακιώδη. καὶ τὸ πλέον παραλάβε. [5] ὅσοι δὲ δόξαντά εἰσι δῶρα τὰ παρὰ Διός. [6] Πλοῦ. βάλε ὦ Τίμων δικαιολογήσομαι πρὸς σέ; ἢ [7] χαλεπαίνεις μοι λέγοντι; Τί. λέγε. μὴ [8] μακρὰν μάθοι, μηδὲ μετὰ παροιμίων, ὥσπερ οἱ

omnem ætatem ejulent. *Merc.* Nequaquam ô bone, neque enim omnes ad ejulandum sunt accommodi. Quin iracunda ista pueriliaque missa face, ac Plutum excipe: non sunt rejicienda munera quæ à Iove proficiscuntur. *Plut.* Vin Timon ut contra te partes defendam meas? an graviter feres, siquid dixero. *Tim.* Dicito, sed nec multis, nec cum procœmiis, quemadmodum per-

1 Η'δέως οἰμώζειν] Interprés exponit, *per omnem ætatem plorare:* alii, *per omnem pubem*; quasi ἡβῶντας. Equidem eo loquendi genere, quo & alibi utitur Lucianus, designari putem fletus acrimoniam seu vehementiam, ut ἡδέως sit *puberum more*, quorum fletus acrior & intensior esse solet, cum cæduntur, quam virorum aut senum. *Barl.*

2 Ε'ρ. μαδαμῶς ὦ γάθε] Subest his verbis ironiæ species. χαριεντισμὸν vocant Rhetores. Cum enim plorare omnes jubeat Timon, facete respondet Mercurius, non omnes ad hoc esse idoneos, hoc est, non omnes æquo animo laturos verbera, vel Deorum τὸ ἀπαθὲς subindicat. *Idem.*

3 Ε'α τὰ ὀργίλα] Monet hominem, ut iracundiam suam cohibeat. ὀργίλα & dicitur qui facile irascitur, & quibus non decet & propter quæ non decet: & magis quam decet: cessat autem celeriter, de quo Aristoteles 4. ethicor. *Idem.*

4 Μειρακιώδη] Sic appellat juveniles impetus. rectè Seneca: *Juvenile vitium est, regere non posse impetum.* Sunt enim juvenum affectus vehementiores, magisque impetu feruntur, quam ratione. μειρακιώδης illud & σκυλακώδης in Cyro adhuc adolescentulo notat Xenophon auctor gravissimus. lib. 1. περὶ Κύρου παιδείας, cum non tam institutio Cyri, quam res ab eo præclare gestæ iis libris describantur. *Idem.*

5 Οὗτοι δόξαντά εἰσι] Ex hoc Homeri Il. 3. versu:

Οὐ γὰρ δόξαντ' ἦσι θεῶν ἐριαυχέα δῶρα.

Heliod. lib. 5. Apol. 1. Casaub. ad Athen. c. 25. lib. 1. *Bourd.* Ex Homero desumpta sunt, ubi Paris Hectori formæ decus exprobranti respondet his verbis:

Οὔτοι δόξαντ' ἦσι θεῶν ἐριαυχέα δῶρα,
Ὅσσα κεν αὐτοὶ δῶσιν· ἑκὼν δ' οὐκ ἄν τις ἕλοιτο.

Id est,

Non abjicienda sunt Deorum valde illustria dona,
Quæcunque ipsi dant: volens autem non aliquis acciperet. Barl.

6 Πλοῦ. βάλε, ὦ Τίμων, δικαιολογήσομαι πρὸς σέ] Plutus indigne habitus apud Timonem partes suas defendere conatur, & ostendere, quantum opulentia paupertati præstet. *Idem.*

7 Χαλεπαίνεις] Enallage præsentis pro futuro. *Idem.*

8 Μακρὰν λέγειν] Vno verbo μακρολογεῖν. Causidicos sui temporis, & Rhetores traducit, quorum garrulitatem & improbitatem quavis oblata occasione perstringit auctor. Solebant enim demagogici illi oratores, cum ad dicendum se accingerent, procœmiis uti prolixis & fastidiosis, quod hic notat Lucianus. *Idem.*

1 Ε'πὶ-

[1] ἐπήρειπθοι ῥήτορες. ἀνέξομαι γάρ σε ὀλίγα λέγοντος ἕνεκα τοῦ Ἑρμοῦ τυχόν. [2] Πλοῦ. ἐχέλω μάρτυσι ἴσως ἓν μακρὰ εἰπεῖν, ὅτου πολλὰ ὑπὸ σοῦ κατηγορήθησαν. ὅμως ὅρα εἴ που, ὡς φῄς, ἠδίκηκα. ὃς τοίνυν μὴ ἡδίσταις ἀπάντων αἰτίοις σοι κεχρῆσθαι, τιμῆς, [3] καὶ φοιτήσεως, [4] καὶ στεφάνων, ἧς ἅπαντες τυγχάνετε. φείδεσθε] δέ τοι καὶ ἀοιδίμως δοκεῖ ἐμὲ ἠδέσθαι, καὶ φειδωλίας. [5] εἰ δέ τι χαλεπὸν ἐκ τῆς ἡλικίας πέπονθας, [6] ἀναίτιός εἰμι σοι. μᾶλλον γὰρ αὐτὸς ἠδίκημαι τοῦτο ὑπὸ σοῦ, διότι μὴ ὄντως

perditissimi isti oratores solent. Nam hujus Mercurii gratia te feram pauca dicentem. *Plut.* Atqui mihi multis potius erat dicendum, multis nominibus abs te accusato. Vide tamen num qua in re te, quemadmodum ais, læserim, ego qui dulcissimarum quarumque rerum tibi author fui, honoris, præsidentiæ, coronarum, aliarumque delitiarum. Mea etiam opera celebris, conspicuus atque observandus eras verum liquid ab adulatoribus molesti, tibi accidit, ego non sum in culpa. Quin potius à te sum ipse affectus contumelia, propterea quòd ita ignomi-

1 Ἐπήρειπθοι] Perpetuum fere epitheton Rhetorum, quasi δῆθεν ἐπηρεῖναι, *digni qui conterantur, & male pereant.* De his ita ipse rhetor Demosthenes: οὐ (scil. ῥητόρων) εἰ μὲν ἐκ πλουσίων γεγόνασιν οἱ ἐξ ἀδόξων ἔνιοι καὶ ἴσως ἧττον τὰς ἰδίας οἰκίας τῶν δημοσίων οἰκοδομήτων συμφόρας εἰσὶ κατασκευάσαντες. εἰ δὲ τοῖς τὰ κοινὰ ἰδίᾳ χάριν, τοσούτῳ τὰ πράγματα χεῖρον, id est, *Quantum nonnulli ex mendicis divites, alii ex obscuris & ignobilibus evaserunt præclari. Sed & quæ sibi ædes publicum quibuslibet augustiores extruxerunt. Quanto autem Respublica facta est deterior, tanto horum bona facta sunt auctiora.* Barl.

2 Πλοῦ. ἐχέλῳ μάρτυσι ἴσως ἓν μακρὰ εἰπεῖν] Plutus in sequentibus docet, quod quamorumque bonorum Timoni extiterit auctor, eodem plane modo, quo apud Aristoph. Dei illius patrocinium suscipit Chremylus. *Idem.*

3 Καὶ φοιτήσεως] Sciendum apud Athenienses decem fuisse φοιτήσεις, & quinquaginta φρουρίσεις, ex quibus sortito, eligebantur οἱ δέκα. *Decemviros* more Romano vocare liceat, quorum tanta fuit dignitas, ut cæteris præsiderent Magistratibus præscribendo, poterantque in senatu, concione & theatro sedem capere, quamcunque esset libitum, aliis etiam excussis, siquis prior occupasset. de quo confessu, & jure φοιτηθόντων legendus est Demosthenes in orat. contra Timocrat. & Aristoteles in Athenienss. politia. *Idem.*

4 Καὶ στεφάνων] Præmium virtutis erat corona, non de foliis tantum, unde στεφανίται ἀγῶνες dicti, sed ex auro etiam. Sic aurea corona decreta fuit Demostheni, cum propter alia ejus merita, tum quod urbis mœnia de suo refecisset. qua de oratione scripsit elegantissimam περὶ στεφάνου. De his item Æschines in orat. de perperam obita legatione: ἓν τοῖς φοιτήσεις inquit, ἓν τοῦ στεφάνου, ἓν τοῖς ἐν πρυτανείῳ σιτήσεις δίδοτε. Tribus enim hisce præmiorum generibus condecorare ac remunerari solebant bene præclareque de patria meritos Athenienssium Proceres. *Idem.*

5 Εἰ δέ τι χαλεπὸν] Ἁμαρτήματος criminum objectorum. Ostendit Plutus non sibi imputandum esse, quod absumptis opibus ad egestatem redactus sit Timon, sed fuæ potius simplicitati & intemperantiæ. Atque ita crimen sibi impactum ἐξ ἴσου retorquet in ipsum actorem. *Idem.*

6 Ἀναίτιός] Cicero, quod & Stephanus testatur, ut vocis hujus vim exprimat, non contentus est dixisse, *extra culpam.* sed & addit caussam: *extra culpam constitutus positus.* nomine Græco utriusque horum significationem complectente. Hinc Casaubonus ad Athenæum putat Latinos non habere vocem satis aptam, qua

ἀτίμως ὑπεδέξασθε ἀνδράσι κηδεμόνας ἐπαινέσαι, καὶ [1] κηδεμονήσουσι, καὶ [2] πάντα τρόπον ἐπιβουλεύσουσί μοι. [3] καὶ τὸ γε πλουτεῖν ἔφησθα, ὡς [4] προδεδομένῳ σε. τὸν αὐτὸν ἂν αὐτὸς ἐγκαλέσαιμι σοι πάντα τρόπον ἀπολωλεῖς ὑπὸ σοῦ, καὶ ἐπὶ κεφαλὴν ἐξωσθεὶς τῆς οἰκίας. τοιγαροῦν αὐτὴ [6] μαλακῆς χλαμύδος, ταύτῃ τῷ διφθέρᾳ ἡ πενιπόη σου τενία ἐφεπίθεικεν. ὥστε μάρτυς ὁ Ἑρμῆς αὐτοῖ, πῶς ἐκέτευον τὸν Δία μηθ' ἥκειν πρός σε, ὅτι δυσμόρως μοι [7] προσενηνεγμένος. [8] Ἐρ. ἀλλὰ νῦν ὁρᾷς ὦ

minioſe execrandis illis viris me objeciſti, qui te laudabant, & præſtigiis dementabant, mihique modis omnibus inſidias ſtruebant. Porrò quod extremo loco dixiſti, te à me proditum, iſtud criminis in te poſſum retorquere, cùm ipſe ſim modis omnibus à te rejectus, præceptique exactus ex ædibus: unde pro molli chlamide ſagum hoc chariſſima tibi paupertas circumpoſuit. Itaque teſtis eſt mihi hic Mercurius, quantopere Iovem oraverim ne ad te venirem, qui te tam hoſtiliter erga me geſſiſſes. *Merc.* At nunc vides, ô Plute,

qua exprimant Græcum αἴτιος. Pro eo quod hic ait, ἀτίμως ὑπεδέξασθε, ſupra dixit, ἀτίμως λαβόντα. Sic & apud Ariſtoph. in Pluto idem queritur Numen. *Simulatque* inquit, *prodigi domum ingreſſus ſum, continuo foras protruder, ἀφῆκαν ἐκ τοῦ οἴκου παραχρῆμα*, i. e. *meretricibus & aleæ objectus.* Barl.

1 Κηδεμονήσουσι] Nullum quippe faſcinum efficacius eſt ad dementandos præcipue divitum animos, quam immodica laudatio, qua Suffeni iſti plus æquo gaudent & capiuntur incauti. hinc *quæſtum illum uberrimum* non immerito dixit Terentianus Gnatho. *Quæcunque laudant, laudo*, inquit, *& ingenia eorum admiror ſimul.* Iſtorum hominum verba *mellitos laqueos* appellare ſolebat Diogenes, quod ſuaviter amplectentes hominem jugulent. *Idem.*

2 Πάντα τρόπον] Fere ſingulariter effertur, pro παντὶ τρόπῳ. Subauditur præpoſitio κατὰ. Idem.

3 Καὶ τὸ γε πλουτεῖν] Proditionis crimen à ſe removet Plutus, ſeque à Timone delertum ejectumque ait, non contra. Qui enim ſine modo opes ſuas in quotvis effundit, non tam deſeri à Pluto, quam deſerere ipſum jure merito dicendus eſt. *Idem.*

4 Ἔφησθα] Æolica paragoge pro ἔφης. Sic ſupra ἦσθε pro ἦς, *eras.* Idem.

5 Προδεδομένά σε] Cum de προδοσίας crimine Plutique perfidia queritur Timon, reſpicit ea quæ ſupra dixerat, ſe nimirum à Pluto fuiſſe derelictum ἀτίμως & προδοτικῶς. Addit ὅτι κεκλαυκὼ, ut rei indignitatem augeat, cum ſe ex ædibus præcipitatum queritur *prono capite.* Sic ſupra, quaſi *fuſcinis* ex ædibus ſe extruſum lamentatur idem Plutus. *Idem.*

6 Μαλακῆς χλαμύδος] Opponit διφθέρᾳ. Eſt autem chlamys, ut nonnulli putant, quam Homerus χλαῖναν vocat, μανδύιον Artemidorus, itemque μάντον: unde *mantelum* Plauto, quæ habitus ſpecies eſt teſte Caſaubono, à quo German. *mantel.* Idem.

7 Προσενηνεγμένος] Præter Atticum ab anotmi προσφέρομαι, *affectus ſum.* Dicit hoſtili in ſe fuiſſe animo Timonem. Nam licet prodigi amare videantur Plutum, liberaliter eum cuivis offerendo, reipſa tamen magis odiſſe illum cenſendi ſunt, quorum facultates non abſimiles eſſe dicebat Grates ficis arboribus in præruptis locis, è quibus ut homines nihil caperent fructus, ſed corvi tantum & milvi: ita ex illorum opibus tantum alerentur ſcorta & adulatores. *Idem.*

8 Ἐρ. ἀλλὰ νῦν ὁρᾷς] Approbat ſermonem Pluti Mercurius, dignaſque eum

πλήττει οἵας ἤδη γιγάντας; ὥστε θαρρῶν, [1] ξυνδιάτριβε αὐτῷ. καὶ [2] σὺ μὲν σκάπτε ὡς ἔχεις. σὺ δ' ἥσυχος ὑπάκουε τῇ δικέλλῃ. ὑπακούσῃ γὰρ ἐμβοήσαντί σοι. Τί. πιστεύω ὦ Ἑρμῆ, καὶ αὖθις πλουτήσειν. [3] τί γὰρ ἂν ἓ πάθοιμεν, ὁπόταν οἱ θεοὶ βιάζωνται; πλὴν ὅρα γε [4] εἰς οἷα με πράγματα ἐμβαλεῖς τὴν κεκοπιακυῖαν. ὡς ἄχρι νῦν δύσκολόν ἐστιν ἀφεῖναι χρυσὸν ἀφνεῳ τοσοῦτῳ λήψομαι δὲ ἀδικήσας, καὶ πεινῶντας φορτίδας ἀναδήσομαι.

Plute, in cujuſmodi hominem ſit commutatus? Proinde audacter cum illo conſuetudinem habe. Tu verò fode ita ut facis: tu interim theſaurum ſub ligonem adducito: audiet enim ſi tu accerſiveris. *Tim.* Parendum eſt Mercuri, rurſuſque ditescendum. Quid enim facias cum Dii ipſi compellant? Tamen vide in quæ negocia me miſerum conjicies? qui cùm hactenus fœliciſſimè vixerim, nihil mali commeritus tantum auri repentè accipiam, tantumque curarum ſuſcipiam. *Merc.*

ſua profuſione pœnas luere fatetur. ὁρᾷς. Commiſerationem movet à miſeró ejus habitu. Videre pro intelligere accipit: nam cæcus erat Plutus. Alioquin, ut Herodianus inquit: τὰ μὲν δεινὰ οὐκ ὄψιν παντὸς οἴκτου προκαλεῖται μείζονα, id eſt, *multo magis miſericordiam provocant quæ oculis ſubjacemus.* Earl.

1 Ξυνδιάτριβε] Supra dixit, προσομιλεῖν ἓ συνεῖναι τῷ Τίμωνι. Apud eum commorari vel cum eo converſari dicitur Plutus, quem muneribus ſuis aliquamdiu locupletat. *Idem.*

2 Σὺ μὲν σκάπτε] Timoni hæc dicuntur, quem fodere jubet. ὡς ἔχεις, *ita ut facis*, αὐτῷ τῷ χώματι. Elegans uſus verbi ἔχω, cum ὡς vel ὥσπερ. vide Theſaur. H. Stephani. *Idem.*

3 Τί γὰρ ἂν πάθοιμεν] Pro eo quod Latini dicunt. *Quid enim faciam?* Sic Galen. τί ἂν τις πάθοι πρὸς ἀνθρώπους μήτε ὑγιᾶ, μήτε λόγῳ πειθανὰ δυναμένους. Vbi τί πάθοι pro *agere* accipitur. Terent. in Heautont. *Quid cum illo agam, qui neque jus, neque bonum atque æquum ſciunt.* Item Cicero pro Cæcina: *Quid huic tu homini facias.* Idem.

4 Εἰς οἷα πράγματα] Timón experientia jam edoctus paupertatem ut ſecuriorem divitiis præfert. Vbi enim opes ingruunt, ibi variarum quoque curarum agmina continuò ſubeunt. Iuvenalis Sat. 14.

Tantis parta malis cura majore metuque
Servantur: miſera eſt magni cuſtodia cenſus.

Notat hoc Ariſtides cognomento Iuſtus, cui quum dives quidam ſuam objiceret paupertatem, reſpondit: *mihi quidem nihil adfert mali paupertas: tibi vero divitiæ non paucas perturbationes.* Hinc & baſiorum ſcriptor in ſua Regia Curas velut individuas Pecuniæ comites facit, cujus & hi ſunt verſus ipſo nectare ſuaviores:

At circum auſtaſque trabes, aurataque tecta.
Aureaque inſomnes circum laquearia Cura
Stridentes agitant pennas examine longo,
Qualiter, ut fama eſt, Stygia per inania ripa
Palantes volitant animæ, quas aſpera fata
Indeplorate ſparſis in funere membris
Sedibus excluſere ſuis & honore ſepulcri.

Πράγματα pro *moleſtiis*. Sic *negotium* faceſſere Latini dicunt pro moleſtiam exhibere. Deſumptum à negotiatoribus qui multis & gravibus implicati negotiis & curis, perpetuo diſtrahuntur. *Idem.*

[1] Ἐρ. [2] ὑπόσχηθι δὲ Τίμων δί ἐμὲ, ὦ
ἀ χαλεπὸν τοῦτο, καὶ σὸν οἰκεῖόν ἐστιν,
ὅπως οἱ κόλακες ἐκεῖνοι [3] διαῤῥα-
γῶσιν ὑπὸ τῆς φθόνου. ἐγὼ δὲ [4] ὑπὲρ
τὸν Αἴτνην, εἰς τὸ ἀέριον
[5] ἀναπτήσομαι. [6] Πλοῦ. ὁ μὲν, ἀπολη-
λυθεν ὡς δοκεῖ. πεπαιδευμένος χαρ
[7] τῇ εἰρετίᾳ τῶν πτερῶν. σὺ δὲ [8] αὖ-
τοῦ ὑπόμεινε. ἀναπεμψω γάρ σοι τὸ
θησαυρὸν ἀπελθών. μόλυβδος δὲ [9] παῖε.
[10] σὲ φημι θησαυρὲ χρυσὲ, ὑπάκουσον Τίμωνι τουτῳ, καὶ πάρεσχε

Merc. Suſtine Timon mea gratia, tametſi grave eſt iſtud, & intolerandum, quòd videlicet palpones illi invidia rumpantur. Ego autem ſuperata Ætna in cœlum revolabo. *Plut.* Abiit quidem ille, ſicut apparet. Nam ex remigio alarum conjicio. Tu verò hic operire, ſiquidem digreſſus Theſaurum ad te tranſmittam. Sed feri potiùs. Te compello auri Theſaure, Timonem hunc exaudi: & te offer

1 Ἐρ.] Perſuadet tandem Mercurius Timoni recipere Plutum, vel eo nomine ſaltem, ut ingrati iſti homines & palpones præ invidia rumpantur, ubi viderint ipſum denuo diteſcentem. Nihil enim acerbius accidere poteſt ejuſmodi ſucis, quam opibus florentem conſpicere eum, quem ſub amicitiæ ſpecie deceperunt, nudumque & egenum non modo juverunt, cum poſſent & deberent, ſed turpiter & malitioſe deſeruerunt. *Barl.*

2 Τ'πόσχηθι] *Suſtine.* τὸ ὑφίστασθαι pro ὑπομένειν in uſu eſſe apud λογογράφους etiam tradit Thomas Magiſter hunc Luciani locum adducens. *Idem.*

3 Διαῤῥαγῶσι] *Rumpantur invidia* vel *præ invidia*, hoc eſt, dolore vel invidia crepent medii. Sic Veteres loquebantur de his, quibus male precabantur, quoſque rabie & furore agi volebant: Virgil. ecloga 7. *Paſtores hedera creſcentem ornate poetam Arcades, invidia rumpantur ut ilia Codro.* Quod ut hoſtibus imprecamur virturi aut fortunæ noſtræ invidentibus καὶ μεταφορὰν, ita juſto Dei judicio vere obtigit Iudæ proditori, de quo legitur, ὃπου ἐλάκησε μέσος, Actor. 1. verſ. 18. *Idem.*

4 Τ'πὲρ τὸν Αἴτνην] Poetico more hoc inſeritur ad complementum hiſtoriæ & ornatum. Sic apud Maronem 4. Æneid. per montem Atlantis ad Æneam deſcendiſſe fingitur Mercurius à Iove miſſus. *Idem.*

5 Ἀναπτήσομαι] Id eſt, *revolabo*, vel potius *in cœlum ſubvolabo.* Fingitur autem Mercurius humeris pedibuſque alatus, quod veloces eſſe nuncios oportet: ſive etiam quod verba πτερόεντα ab Homero, id eſt alata & velocia dicantur. Nihil enim aliud Mercurii nomine intelligitur à vetetibus, quam λόγος φορικὸς ſive loquela. Vnde & λόμον vocarunt, eique linguam conſecrarunt antiquiſſimi Sapientes. *Idem.*

6 Πλοῦ. Ὁ μὲν ἀπολέλυθεν ὡς δοκεῖ] Mercurio in cœlum ſublato, Theſaurus mandato Pluti ex intimo terræ gremio conſpiciendum ſe tandem offert Timoni. *Idem.*

7 Τῇ εἰρετίᾳ] Pro ἐν τῇ εἰρετίᾳ. Deductum hoc nomen ab ἐρέσσω remigo, addito in fronte jota, ut docet Euſtath. Tralate dixit εἰρετίαν τῶν πτερῶν, ut Virgilius, *remigium alarum.* Avibus enim alæ pro remis ſunt. *Idem.*

8 Αὐτοῦ] Genit. adverb. poſitus, pro αὐτόθι, *hic.* Idem.

9 Παῖε] *Ferì*, Timonem jubet Plutus ligonem profundius in terram defigere quod eſt τῶν δικελλων βαθείας καταῤῥήξεων, ut in ſequentibus. *Idem.*

10 Σὲ φημι] Notandum Deos omnia nutu & verbo potenter efficere. τὸ φάναι (ut apud Hebræos דבר, vel אמר) in *jubendi* ſignificatione accipitur, quod Atticorum peculiare eſſe contendunt veteres Grammatici. Sic Epictetus apud Arrianum lib. 1. cap. 14. Καθάπερ ἐν στρατηγικῷ τῷ θεῷ, ὅταν ἐνεργῷ εἴπῃ τοῖς φυτοῖς αὐξάνεσθαι· ὅταν εἴπῃ βλαστάνειν, βλαστάνῃ. id eſt, *Tanquam ex Dei*

σαυτὸν ἀπελάσῃς. [2] σκάπτε δ' Τίμων βαθείας καὶ βαρείαν ἴχνη ὑμῖν [3] ὑποσημανῶ. Τί. [3] ἄγε δὴ ὦ δικέλλα, νῦν μοι ἐπίρρωσον σαυτήν. καὶ μὴ κάμῃς· ὡς ἢν βαθὺς τὸ θησαυρὸς εἰς τὴν φῶς [4] ἀναλημμένη. [5] ὦ Ζεῦ τεράστιε, καὶ [6] φίλοι Κορύβαντες, καὶ [7] Ἑρμῆ κερδῶε, πόθεν χρυσίον τοσοῦτον; [8] ἦπου ὄναρ τοιοῦτόν ἐστι; δίδυμα γοῦν [9] μὴ ἄνθρακας ὄψομαι.

offer eruendum. Fodi Timon altiùs impingens. Cæterùm à vobis ego diſcedo. *Ti.* Age verò, ô ligo, te validum mihi præſta, nec defatigare quoad Theſaurum ex abdito in apertum evocaris. Hem prodigiorum author Iupiter, amici Corybantes, ac lucrifer Mercuri, unde nam auri tantum? Num ſomnium hoc eſt? Metuo ne carbones reperturus ſim ex-

præſcripto, ubi ſtirpes florere illo jaſſerit, florent: ubi germinare juſſerit, germinant. Vide etiam S. Scripturæ loca Marc. cap. 5. verſ. 41. Luc. 7. & alibi, ubi Servatoris verbis λέγειν & εἰπεῖν eodem, quo dictum eſt, ſenſu uſurpat. *Barl.*

1 Σκάπτε] Docet item hoc loco Plutus, Deum non niſi laborantibus ſua dona conferre. hinc vere Sophocles: φόνῳ τοι χωρὶς ἰδρῶτος δίκης. Et aptiſſime in hunc locum Manilius:

Pro precio labor eſt, nec ſunt immunia tanta,
At niſi perfoſſis fugiet te montibus aurum,
Impendendus homo eſt, Deus eſſe ut poſſit in illo.

Nam, *ubi ſocordia atque ignavia te tradideris,* (verba ſunt Salluſtii) *nequicquam Deos implores: irati infeſtique ſunt.* Idem.

2 Ὑποσημανῶ] Pro ὑπογράφω accipitur, de quo Thomas Magiſter, cui ſuas de hoc verbo expoſitiones debet Budæus. *Idem.*

3 Ἄγε δὴ] Notanda hic feſtiva Timonis ad ligonem ſuum apoſtrophe, & proſopopœia, cum inquit, ἐπίρρωσον σαυτήν, quod Budæus vertit: *confirma te.* Eraſmus paulo ſignificantius: *vires tuas explica.* nam roboris intentionem ſuperaddit præpoſitio. *Idem.*

4 Περαλημμένη] Interp. *dum evocaris*, malim cum Stephano, *dum evocas.* Sunt enim verba Timonis ad ſuam δικέλλαν, hoc eſt, ad ſuum ligonem. *Idem.*

5 Ὦ Ζεῦ τεράστιε] Exclamatione utitur admirationis plena Timon, ubi Theſaurum è terræ ſinu prodeuntem conſpexit attonitus. ὦ Ζεῦ τεράστιε, Iupiter τεράστιος appellatur, quod non ſolum prodigia cœlitus oſtendit, ſed etiam avertit. Plautus vocem Græcam exprimens *Iovem prodigialem* nuncupat. τέρας peculiariter ſignum eſt, ἀποπαίας ἢ σκαμβοῦ πλέον, quo Deus nobis aliquid portendit, alio nomine δυσσημεία dicitur. *Idem.*

6 Φίλοι Κορύβαντες] Invocat Corybantes quod nutricii fuerint Iovis, & ſacerdotes Cybeles, ſeu magnæ matris, hoc eſt, Terræ, è cujus gremio prodibat Theſaurus. Alii eos decem, alii novem fuiſſe tradunt, ut teſtatur Ariſtoph. Scholiaſt. in Lyſiſtr. unde κορυβαντιᾶν, de quo ſupra diximus. *Idem.*

7 Ἑρμῆ κερδῶε] Hic quoque loci apte producit. Nam quicquid lucri præter exſpectationem obvenit, id Mercurio tranſcribitur. Vnde ἕρμαιον apud Xenoph. in 7. ἀναβ. idem fere eſt, quod ἅρπαιον, id eſt, lucrum inſperatum ſive adventitium, quaſi à Mercurio oblatum: Vide quæ ſupra notavimus. *Idem.*

8 Ἦπου ὄναρ] Timon rei inſolentia veluti perculſus, vix credit aurum eſſe quod videbat, ſed ὄναρ, non ὕπαρ, ut loquitur Homerus. Nam ὄναρ vanum eſt ſomnium & viſum, παρὰ τὸν τοῦ ὄντος δρασιν, ut docet Euſtathius: at ὕπαρ, vera viſio, quæ nimirum eventu comprobatur, quaſi ὕπαρ δρασις, ut idem tradit Epiſcopus. *Idem.*

9 Μὴ ἄνθρακας ὄψομαι] Carbones ἀμμίτους ſeu prunas intelligit, quæ ſimi-

ῥαπαξ οὖρα, [1] ἀνηγερμῶ. ἀλλὰ μὲν [2] χρυσίον ἐστιν [3] ἐπίσημον, [4] ὑπέρυθρον, [5] βαρὺ, & τῷ αὐσαψιν [6] ὑπερήδιστον. [7] ὦ χρυσὲ,

experrectus. Atqui aurum profectò est insigne, fulvum, grave, & aspectu longè jucundissimum. *Pulcherrima aurum faustitudinem quandam habent cum auro, si colorem spectes externum & fulgorem, Barl.*

1 Ἀνηγερμῶ] Per syncopen, pro ἀνηγειρόμῳ, quod Atticum esse volunt. Sic ὄφλω, ἄχω, pro ὀφείλω, ἀγείρω apud eosdem. Metuit Timon, ne discussio somno pro auro carbones sit ablaturus, quemadmodum acciderat Micyllo cerdoni, qui cum divitem se ac præpotentem somniaret, mox experrectus nihil præter κατάρρακτα invenit & corii segmenta. Proverbii speciem habere videtur. *Pro auro carbones.* Idem.

2 Χρυσίον ἐστὶ] Tandem ex fulgore, pondere & colore colligit Timon genuinum esse aurum, idque obrizum, quod ignis excoctione opus non haberet: quanquam Plinius neget, aurum inveniri tam purum, contra hodiernam experientiam, quæ testatur plus auri puri semper repertum esse, quam confectum è terrarum aut lapidum generibus, cum quibus solet esse permixtum. Munster. lib. 1. Cosmograph. suæ cap. 8. *Idem.*

3 Ἐπίσημον] Exponi potest, vel *signatum*, cui opp. ἄσημον, quod *celatum* vel *certa nota percussum non est*; vel aurum *præstans* & *insigne* καὶ μεταφορὰν: quemadmodum hoc loco accipitur. Præstantiam metalli indicare vult Timon. non τῷ κοπῇ sive signaturam. *Idem.*

4 Ὑπέρυθρον] *Fulvum* interpretantur, qui color est ruffo & viridi permixtus, vel obscurior ruffo, ut in leone & auro vilitur. πυρόχροον alio nomine vocant Græci. *Idem.*

5 Βαρὺ] Pondere etiam præstat aurum cæteris metallis. Constat enim, ut Physici docent, partibus bene calore compactis & densis. Quin & hoc singulare habet aurum, quod ab acribus, ut nitro, sale, aceto & aliis, non corrodatur, aut diminuatur pondus, nec ærugine & sordibus vitietur. Vnde pretiosissimum semper habitum. *Idem.*

6 Ὑπερήδιστον τῷ ὄψιν] Iucundissimus item auri splendor, & solari haud dissimilis. Vnde aurum Chymici coniecrarunt Soli, argentum Lunæ, cujus nitorem refert. *Idem.*

7 Ὦ χρυσὲ] Iambus: cætera ex Pindaro. 1. Olympionicarum. *Bourd.* Sequitur hic auri encomium præclare una cum exclamatione & Apostrophe ad ipsum metallum. ὦ χρυσὲ, Alludit scriptor adversus aliquos Græcos, qui leguntur apud Athenæum lib. Dipnosoph. 4.

Ὦ χρυσὲ ἀξίωμα κάλλιστον βροτοῖς,
Ὡς οὔτε μήτηρ ἡδονὰς τοιάσδ' ἔχει,
Οὐ παῖδες οἱ δόμοισιν, οὐ φίλῳ πάλῃ,
Οἷας σὺ, χ' οἱ σῷ δώμασιν κεκλημένοι.
Εἰ δή κύπρις τοιοῦτον ὀφθαλμοῖς ὁρᾷ,
Οὐ θαῦμα ἕρωτας μειξίους αὐτὴν ἔχειν.

Auctor horum versuum non exprimitur, sed Euripidis sunt, quos Seneca sic recitat à se versos epistol. 116.

Pecunia ingens generis humani bonum,
Cui non voluptas matris, aut blanda potest
Par esse prolis: non sacer meritis parens.
Tam dulce siquid Veneris in vultu micat,
Merito illa amores celitum atque hominum movet.

Sequentia, αὐτόματον γὰρ πῦρ, &c. desumpta sunt ex Pindari Olymp. Od. 1. *Barl.*

1 Νῦν

ἀξίωμα κάλλιστα βεβοτῆς. αὐδόμενον γὰρ πῦρ ἅτε λιγπρέπεις ἐ νύκτωρ, ἢ μεθ' ἡμέραν. ἰλαῦ ὦ φίλτατε, ἢ ἐφετμιόωντι. [1] νῦν πείθομαί γε καὶ Δία ποτὲ χρυσέαν χρυσόν. [2] τίς γὰρ ὅστις ἂν παρθένος ἁπαλοχαμβρίοις τοῖς [3] κάλπεις ὑποδύεται ὅτῳ καλὸν ἐφεστῶτα λαῖφος ἢ πτέρυγες καθαρρίουσι;

fauſtitas mortalibus. quippe quod ignis in morem ardens, noctes dieſque renides. Ades ô mihi chariſſimum, & deſideratiſſimum: nunc demum credo vel Iovem ipſum aurum eſſe factum. Etenim quæ tandem virgo non exporrecto ſinu uſque adeò formoſum amatorem excipiat, per tegulas illapſum?

1 Νῦν πείθομαι] Auri fulgore perſtrictus Timon, nunc verum eſſe credit, quod de Iove in aurum converſo hactenus pro fabula habitum. Refert Pauſanias in Corinth. Acriſium Argivorum regem conſulto de liberis maſculis, ſiquos filia ſua pareret, oraculo, responſum tuliſſe ſe ab eo, qui e filia naſceretur, interfectum iri. Hoc igitur metuens extructo ſub terra æreo thalamo, Danaën acerrima cuſtodia ſeptam tenuit. Verumtamen Iupiter in aurum converſus per impluvium in ſinum Danaës influxiſſe, atque ita cum ea rem habuiſſe fingitur. Meminit fabellæ Pindarus in Pyth. Carm. 12. Horat. lib. 3. Od. 16. Ovidius lib. 1. amor. eleg. 7. Docet figmentum, *nihil eſſe tam ſanctum*, (verba ſunt Ciceronis) *quod non violari, nihil tam munitum, quod non expugnari: nihil tam providum, quod non decipi à pecunia poſſit.* Barl.

2 Τίς γὰρ παρθένος] Oratione utitur Timon erotematica, quæ vim habet ἀποφατικήν, q. d. nullam eſſe virginem adeo caſtam, cujus gremium auro expugnari non poſſit. quod & de nuptis affirmat Tireſias apud Horatium. Vnde Iuvenalis: *Tarpejum limen adora Pronus, & annatam Iunoni cede iuvencam, Si tibi uxorem capitis matrona pudici.* Nec eſt quod Penelopen ſuam tantis laudibus extollat fabularum pater Homerus: ſi vera ſunt, quæ de caſtitate ejus narrat poëta; dicet pro Timone idem Tireſias:

Venit enim magnum donandi parca iuventus,
Nec tantum Veneris, quantum ſtudioſa culina.

Sed figmentum eſſe vatis ſuæ genti paſſim adulantis, non unus ex antiquis auctor memoriæ prodidit. Scribit Pauſanias in Arcad. Mantinenſes vulgo dicere ſolitos Penelopen ab Vlyſſe domo ejectam, & ſuas ſibi res habere juſſam, quod viros à ſe quæſitos & acceſſitos domum intromiſiſſet. Tum etiam pudicitiæ ſuæ teſtimonium præbeat monſtroſus ille & hircoſus Pan, quem ex Mercurio, vel ut alii tradunt, ex promiſcuo omnium procorum congreſſu peperiſſe fertur, ideoque illi nomen inditum Panos.

3 Κάλπεις ἀναπεπαμένοις] Id eſt, Heſychio interprete ἀνεωγμένοις. Ducta tralatio ab avibus, ut vult Euſtathius, quæ alas expandunt ἐκ τοῦ ἵπτασθαι. Non poſſum non in gratiam τῶν φιλομούσων, cum propter carminis elegantiam, tum argumenti ſimilitudinem hic adducere Pauli Silentiarii epigramma, quod reperitur in Antholog. Græca lib. 7.

Χρύσεον ἀλλαύσειο διήμαχθ' ἅρμα κορείας
Ζεὺς διὰς Δαναὰς χαλκελάτης θαλάμης.
Φαμὶ λίγειν· ἢ μῦθον ἐγὼ τάδε, χάλκεα νικᾷ
Δάπεδα ἐ δι' μὲ χρυσὸς ὁ παυσιδότης.
Χρυσὸς ὅλας ῥυπᾷσε, ὅλας κλαῖδας ἀλύχθ.
Χρυσὸς ὀδυγαμπῆ τὰς σοβαροβλεφάρους.
Καὶ Δαναὰς ἀλύσσουσιν ὅδε φρένα. μήπε ἐφεστὰς
Δισσίδα Παῖδα ἀγγέλου πτερύγων.

[1] ὦ Μίδα, καὶ Κροῖσε, [2] καὶ τὰ ἐν Δελφοῖς ἀναθήματα, ὡς ἀδὴν ἄφατα

lapſum; ô Mida & Croeſe, mu-neraque in templo Delphico dicata[a], ut nihil eratis ſi cum Ti-

Id Latinis verſibus ſic reddidit vir Illuſtris Ioſ. Scaliger:

Aureus intactis temeravit vincla pudoris
Iupiter, ut Danaes ferrea tecta ſubit.
Fabula ſic loquitur me judice. Ferrea ſepta
Omnipotens aurum, duraque vincla domat.
Hoc hoc nempe ferax, hoc ancea clauſtra reſignat,
Hoc frangit faſtus, dura puella, tuos.
Hoc rigidam Danaen lentavit, ſiquis amator
Ferè pretium, tibi ne ſupplicet alma Venus. **Barl.**

1 καὶ Μίδα, καὶ Κροῖσε] Miratur auri copiam Timon, & Midæ, Croeſi, Perſarumque opes cum ea ne comparandas quidem eſſe ait. Quod ad Midam attinet, Phrygiæ tyrannus fuit, cui Plinius principem attribuit locum inter inſignes divites. Hunc & inter præcipuos Pecuniæ ſatellites ponit Secundus noſter, cum ſic porrò canit:

Stat juxtà fulgens auro Berecynthius heros
Auriculu aſini nondum inſignitus acutis:
Qualis erat, manibus cum ſe tentaverat ipſum
Aurificis, donumque Dei damnaſſet iniquum,
Incluſus, nimium proprio, jam totus in auro.

Meminit ejus quoque Cario apud Ariſtophanem in Pluto, ubi choro ſenum illudens ſervus, non divites ſolùm ipſos, ſed *Midas* fore prædicit, hoc eſt, Mida opulentiores, ὦ, inquit, ὅτι ὄνυ λάβητε: *Si modo aſininas induatis aures.* Nam fabulantur poëtæ Midam prætuliſſe Pana canentem Phœbo, ob quod judicium tam ſtolidum Phœbus indignatus, capiti ejus aſininas affixit aures. Croeſi item πολυχρυσία proverbio locum fecit, de quo Eraſmus. Vtrumque conjunxit Papinius in Surrentino: *Vive Midæ gazis & Lydo ditior auro.* Ad Perſarum vero opes quod attinet, hoc intelligendum eſt, poſtquam rerum potiti Medorum regna ſibi ſubegerunt. Cum enim Cyrus Aſſyriæ & Mediæ provincias in Perſas tranſtuliſſet, totamque Aſiam debellaſſet, argenti quingenta millia talentorum reportavit, præter craterem Semiramidis, cujus pondus erat quindecim talentorum. Vnde & poſtea ipſe Cyrus, quique eum ſecuti ſunt reges, μεγάλοι βασιλεῖς appellati. Nam ante hoc tempus eorum opes tenuiores fuiſſe, vitamque frugaliorem auctor eſt Xenoph. lib. 1. de Cyri inſtit. & Plutarch. in Laconicis. *Idem.*

2 Καὶ τὰ ἐν Δελφοῖς ἀναθήματα] De quibus in Charonte, diſſertatione Solonis & Croeſi. *Bourd.* Fuere Apollinis Delphici oracula non ſolum præſtantiſſimorum artificum operibus celebratiſſima, ſed & conſtructis ingentibus theſauris, in quos ſacræ pecuniæ conferebantur, opulentiſſima. Illic omnium gentium confluxus fiebat, illic regum, principum & præpotentum dona mittebantur confertiſſima. Memoriæ proditum eſt à Livio lib. 5. Decad. 1. cum ex Camilli voto ad Apollinem munus eſſet mittendum, implendo autem voto Romæ non ſatis inveniretur auri, Romanas mulieres corporis ornamenta in hanc rem contuliſſe. Delphi vel Delphys urbs eſt in Bœotia, Pytho vel Python olim vocata, ἀπὸ τῦ πυθέσθαι, ut volunt Grammatici, quod ibi diſcerentur futura: vel ut alii, à *Pythone*: ſerpenti id nomen fuit, quem ſagittis ſuis interfecit Apollo. Sic Dionyſius: Τοῦ πάλαι πυθωνος δυόντι πάσιν, ἢν ἀρχαῖοι τὸν Δελφύνης προσῴδουν διὰ παρεκτάσεως ὀλίγης. Hinc nonnulli (quiſquis fuerit ille ſerpens Python) deductum malunt ab Hebræo פתן, qua voce aſpis deſignatur venenatiſſima. Pſ. 58. v. 5. Hinc Pythoniſſa mulier, ſpiritum Pythonis, id eſt, Dæmonia

ὦπα [1] ὡς πρὸς Τίμωνα, καὶ τὸ Τίμωνος πλοῦτον. ὃ γε οὐδὲ βασιλεὺς ὁ Περσῶν ἴσος. [2] ὦ δίκαια, καὶ φιλτάτῃ διφθέρᾳ, ὑμᾶς μὲν [3] τοῦ Πανὸς τούτου ἀναθεῖναι καλόν. [4] αὐτὸς δ' ἤδη πόσων περιάμενος [5] τηλῶ ἐσχατιᾶς, [6] πυργίον οἰκοδομησάμενος ἐνθάδε ἧσται, μόνοις ἐπιτυμβίοις ἐντυχὼν ἀνθρώποις, καὶ τὸ μνῆμα ἐπιγράψας ἑαυτῷ. ἐπιτύμβιον δὲ τοῦτο ἐστὶν ἐπίγραμμα, ἐπὶ τῷ μισανθρωπίᾳ καὶ τῷ τρόπῳ τοῦ βίου τὸν Τίμωνα ἐπαινοῦντες. ἐπιγράφεται δὲ ἡ ἐπιγραφὴ τοῦ μνήματος ὧδε.

Timone, Timoniſque opibus comparemini, cui ne Perſarum quidem rex par eſt. Oligo, & rheno chariſſime, vos huic Pani ſuſpendi bonum eſt. At ego quàm maximè ſemotum mercatus agrum, turriculaque ad ſervandum aurum conſtructa. mihi

monis habens ejuſque afflatu futura prædicens. Neque enim alius fuit Apollo, quam malus Genius ſive Diabolus, qui non modo ſub forma ſerpentis decepit protoplaſtas noſtros Adamum & Evam, ſed & τοῦ ἐξωθεν reſponſis ſuis flexiloquis, planeque ænigmaticis miſerum in modum deluſit. Vnde non ſolum λοξίας ab ipſis vocatus: ſed *calliditſimus* item *Serpens*, & *antiquus ille Draco* in ſacris litteris appellatur: nec non ὁ Ἀπόλλυων, ut nominis quoque etymon indicet Spiritus Sanctus, quod eſt, ſi Latinè interpreteris, *perditor ille*. Apocal. cap. 9. verſ. 11. Vide, quæ in hanc rem conſideratione digna notavit doctiſſimus Petrus Cheromæus in libello ſuo non ita pridem edito de barbaris N. Teſtamenti vocabulis. Ἀναθήματα dicuntur donaria Diis votiva, quod de parietibus templorum, deque columnis & lacunaribus ſuſpenderentur, ut poſteris eſſet monumentum divini alicujus beneficii, παρὰ τὸ ἀνατιθέναι, quod eſt, *ſuſpendere ac dedicare*. Euſtathius ἐφὶ πᾶσι κειμήλια exponit. *Barl.*

1 Ὡς πρὸς Τίμωνα] Præpoſitio πρὸς hic comparationi inſervit, præfigiturque non raro ὡς. Sic Plato: ἄσγε πρὸς τὸ ἄπαυστον χρόνον. Si cum ævo vel æternitate compares. *Idem.*

2 Ὦ δίκαια] Sequitur nunc apoſtrophe faceta ad ligonem & rhenonem ſuum, quos tantorum auri cumulum nactus Timon Pani ſuſpendere decorum judicat, deſertiſque agriculturæ moleſtiis jucundiorem deinceps vitæ rationem inire τὸ σφίσιν hic ſervat, cum ruſticum inſtrumentum & indumentum non niſi ruſtico Numini conſecrata velit. Simili ratione apud Theocritum piſcatur, ubi grandiorem aureum piſcem ceperat, retibus Neptuno ſuſpenſis jurat, nunquam ſe amplius piſcibus capiendis operam daturum, ſed de aureo illo piſce in otio & luxu poſthac ſuaviter victurum:

Ἔμμοσιν ἐκέτι λοιπὸν ἁμὲ φίλαγε πόδα θεῖναι
Ἀλλὰ μέχρις ἂν γᾶς, ἐς τὸ χρυσοῦ βασιλῆος. Idem.

3 Τοῦ Πανὸς τούτου ἀναθεῖναι] Longus lib. 1. & 2. propriè dicuntur ἀνατίθημι & ἀνακεῖσθαι ut notavit Clariſſ. μαγειρίτης Iſaac. Caſaub. ad Athen. *Bourd.* Panos nomine Natura ipſa, vel rerum univerſitas deſignatur, ut patet ex Orpheo. Eſt enim Διὸς ὑλικὸς, ἀπᾶν, quod eſt totum vel omne. Supra aliam ejus etymologiam dedimus. Colebatur præcipuè ab Arcadibus. Vnde & *Deus Arcadiæ* Maroni dictus. ubi & templum habuit, quemadmodum in Attica, quod *Panæum* dicebatur, ut diſcimus ex Ariſtoph. Lyſiſtrata. *Barl.*

4 Αὐτὸς δ' ἤδη πόσων περιάμενος] Quam vitæ rationem in poſterum ſit initurus, & ubinam, pluribus indicat Timon. *Idem.*

5 Τηλῶ ἐσχατιᾶς] Sic vocat extremam terræ oram, ſive agrum ab urbe remotiſſimum. Scribit Suidas in extremo Atticæ limite ſolitarium degiſſe Timonem, eoque in loco ſibi ſepulchrum poſuiſſe, cujus epitaphium quoque ibidem refert. ſupra in alia ſignificatione uſus eſt hac voce auctor. *Idem.*

6 Πυργίον οἰκοδομησάμενος] *Conſtructa turricula.* τὸ οἰκοδομεῖν cum accuſativo jungitur rei quæ ædificatur. Sic πύργον οἰκοδομεῖν dixit Servator noſter, Matth. 21. & Luc. 10. *ædificare equum* Maro, *claſſes* Cæſar. κατάχευσιν vocant Rhenores. *Idem.*

νῷ ἐμοὶ ἱκανὸν [1] ἐνδιαιτᾶσθαι. τὸ αὐτὸν καὶ τάφον ἀπηνῶν ἔχειν μοι δοκῶ. [2] δέδοχθω ταῦτα, καὶ νενομοθετήσθω ὡδὶ τὰ ἐπίλοιπον βίου, ἀμιξίαν πρὸς ἅπαντας, ἀπανθρωπίαν, ἀχρηστίαν, ἀπεριεργίαν. φίλος μὲν, ξένος, ἑταῖρος, ἑστιάτωρ, [3] ἑλεήμων, [4] θάλπος πολυς. καὶ τὸ οἰκτίρεσθαι δακρύοντα, ἢ ἐπικουρῆσαι δεομένῳ, ἀδικίαν, καὶ κατάλειψιν τῶν ἐχόντων. [5] μονήρης μὲν ἡ δίαιτα [6] καθάπερ τῆς λύκοις, καὶ φίλος εἷς Τίμων. οἱ δὲ ἄλλοι

hi soli vivendo satis erit inhabitare: & ibidem mihi defuncto sepulchrum esse volo. Hæc igitur decreta sunto, placitaque in reliquum vitæ: commercii cum quibusvis fuga, ignoratio, & fastidium omnium hominum. Porrò amicus, hospes, sodalis, ara misericordiæ, meræ nugæ: tum miserari lachrymantem, egentibus opitulari, iniquitas, ac morum subversio: unus sibi amicus Timon: cæteri omnes

at vita solitaria, qualis est lupis,

1 Ἐνδιαιτᾶσθαι] Teste Budæo *inhabitare* vel *vivere* significat. hinc δίαιτα pro *habitatione* vel *vita*. Proprie ea vox locum denotat, in quo quis commorari, & cibum capere solet, *cœnaculum* Latinis. Sic Antonius ab Augusto debellatus maritimam sibi cœnationem ædificari jussit, quam Τιμώνειον δίαιταν appellare solebat, ut refert Strabo lib. 17. & Plutarchus in Antonio. Vnde *diætarius servus*, qui illic mensas ornare & ministrare accumbentibus solet: nec non *diætarii fures* apud Iuris consultos, qui ex diætis aliquid furripiunt. *Barl.*

2 Δεδόχθω] Ex formula ψηφισμάτων quam passim imitatur. *Bourd.* Formula decretorum usitata, quam imitatur Timon. Quod subdit, ἀμιξίαν πρὸς ἅπαντας, animum ostendit plane barbarum & efferatum, cui similes reddi divites videtur docere vello Lucianus. Ita autem ferocitas tanta est in Timone nostro, ut amicitiæ, hospitalitatis, sodalitii & misericordiæ jura atque officia omnia in posterum sit abdicaturus, sibique soli victurus & moriturus. *Barl.*

3 Ἑλεήμων βωμος] Aristoteles ad Philippum Macedonem scribens, nihil humanius esse ostendit, quam afflictorum misereri: immitis ac duri ingenii esse, pietate non tangi. De misericordiæ ara quod ait, sciendum, ἐλεήμων apud Athenienses fuisse institutum, ad quem confugiebant miseri & afflicti homines, ut testatur Paulanias, item que Servius ad 8. Æneid. ubi inquit: *Postquam Hercules migravit è terris, nepotes ejus timentes insidias eorum, quos avus afflixerat, Athenis sibi primum asylum, hoc est, templum misericordiæ collocarunt, unde nullus posset abduci.* Quin Romani etiam *misericordia* templum statuerunt, tanquam perfugii locum miseris. Vnde & Græci Latinique *aram* vocant summum & incomparabile præsidium, quæ vice cujusdam inviolati sit asyli. Phocion dicere solebat: *Nec ex templo aram, nec ex humana natura misericordiam tollendam esse.* Idem.

4 Θάλπος] Idem Hesychio, quod φιλανθρωπία, λῆξις, hinc θάλειν apud Aristophr. pro *nugari*. Idem.

5 Μονήρης ἡ δίαιτα] Sic postea in Saturnal. μόνιοι λύκοι, quorum victus, ut suum μονήρης. Bourd. Vitam significat solitariam. hinc pro μονηρεύεσθαι, apud Hesych. disjunctis vocibus legendum, μονὴν βίου, quod exponit, μοναχικὸν βίον. Conflatur e nomine μόνος, & antiquo verbo ἴω, impello, unde ἰωὴ pro ὁρμὴ apud poetas, a quo productum ἐρέσσω, de remis quibus navis impellitur & incitatur, usurpatum. hic pro *solitario* accipitur. *Barl.*

6 Καθάπερ τῆς λύκοις] Lupi enim, ut Physici docent, non gregatim, sed solitarii incedunt, ut etiam asini & porci sylvestres, qui propterea μονῖται dicuntur ab eodem Luciano in epist. Saturn. Et Suidas lupum vocat μονήλυκον, & geminata consonante μοννήλυκον Aratus, utpote cujus vita & habitatio sit solitaria. *Idem.*

1 Καὶ

πάντες, ἐχθροὶ, καὶ ἐπίβουλοι. καὶ τὸ παράπαν συμπλῆσαί τινι αὐτῶν, μίασμα· [1] καὶ εἴ ποτε ἴδοι μόνον [2] ἀποφράς τις ἡμέρας. καὶ ὅλως [3] ἀνδριάντων λιθίνων, ἢ χαλκῶν, μηδὲν ἡμῖν διαφερέτωσαν. καὶ [4] μήτε κήρυκος δεχώμεθα παρ' αὐτῶν, μήτε σπονδὰς σπενδώμεθα, ἢ εἰρήνην ᾖ, ὅσος ἔστω χρόνος αὐτοῖς. [5] φυλέτας δὲ, καὶ φράτορας, καὶ

omnes hostes, & insidiatores: cum horum quopiam congredi, piaculum: adeò ut siquem aspexero duntaxat, inauspicatus sit ille dies. In summa, non alio nobis habeantur loco, quàm saxeæ, vel æneæ statuæ: & neque missum ab ipsis caduceatorem recipiamus, neque fœdera feriamus. Solitudo terminus esto. Cæterùm tribules, cognati, popu-

1 Καὶ εἴ ποτε ἴδοι μόνον] Bellum quasi ἀποφράδα indicit humano generi Timon, diemque illum inauspicatum reputat, in quo vel hominem adspexerit solum. *Barl.*

2 Ἀποφράς ἡμέρας] Sic dicitur teste Eustath. quasi μὴ οἵαν ἔστι φέρειν, *quæ non est nominanda*, ut Latini *diem nefastum* vocant *a non fando*. Lucianus in Pseudol. qui libellus οἷος ὁ ἀποφράδα inscribitur. Ἀποφράδα ἡμέραν ostendit ab Atticis appellari, τὴν μιαρὰν καὶ ἀπαίσιον καὶ ἀνάπαυτον. Ita Plutarchus in Camillo Allienſem diem vocat ἀποφράδα, quem Latini *atrum*. Solebant enim Romani Thracum more, ut Plinius refert lib. 7. & Caſaubonus ad Perſium, eos dies, quibus ſecunda fortuna uſi eſſent, creta vel albo lapillo notare, nigro contrarios. *Idem.*

3 Ἀνδριάντων λιθίνων] Ad verb. ἀνδριάντων lapideis aut æneis nihil nobis differant, hoc eſt, non alio loco habeantur, quam ſtatuæ laxeæ vel æneæ, quarum adſpectu nemo movetur. ἀνδριὰς ſtatua eſt, ſed proprie viri ἀπὸ τῆς ἀνδρὸς facto nomine. *Idem.*

4 Μήτε κήρυκα] *Facialem* intelligit, qui vel belli vel pacis feriendæ cauſſa mittitur. Varia fuere τοῦ κήρυκος officia temporibus Homeri, ſed poſteriori ævo tantum erant, qui præconum & caduceatorum munere fungebantur, quique, ut Legati, apud omnes gentes ſacroſancti erant. Hinc Dio Chryſoſtomus: σκοπῶ τὴν ἀποστροφὴν τοῦ κήρυκος ἱερὸν τίνα. Notetur & Atticum ſchema, σπονδὰς σπένδεσθαι: Latini dicunt, *fœdera ferire*, quod intercedentibus victimis ſeu libaminibus fieri ſolebat. nam σπένδειν proprie eſt λείβειν, λατζειν. Et σπονδὰς vocant antiqui non ſolum *libamina*, ſed & *fœdera*, hinc Latinis *ſpondere* & *ſponſio*. Idem.

5 Φυλέτας ᾗ δὲ φράτορας] Sic in Catapl. Demoſthen. Thucyd. Heliod. *Bourd.* Diſtributione hic utitur Timon, quodque κατὰ γένη dixerat, in ſuas ſpecies ſeu partes deducit. Sciendum eſt populum Athenienſem priſcis temporibus diviſum fuiſſe in φυλὰς, δήμους & φρατρίας, id eſt, *in tribus, vicos*, & *phratrias*. φυλὴ maxima civitatis pars erat, quæ quatuor fuere ſub primis regibus. Poſtea decem factæ, ut ex Demoſth. & Æſchine diſcimus φυλὴν vocantibus decimam urbis partem. Poſtremò Alcmæonidarum ætate ex oraculo Apollinis in duodecim tribus diviſi Athenienſes, quæ fere omnes ab heroibus ſuis nomen ſortitæ, ut alibi notavimus. hinc φυλέτης, qui ex eadem ſunt tribu, contribules. Sic Heſychius φυλέτης, ὁ ἐκ τῆς αὐτῆς φυλῆς, ὁ ἴσην ἐμέτοχος, ubi corrupte legitur ὁμόψυχος. Continebant autem ſingulæ φυλαὶ tres φρατρίας, hoc eſt, tres gentilitates ſimul & cognationes. Certe φρατρία in Athenienſi populo tertiam conſtituebat tribus partem, tunc cum in quatuor duntaxat tribus diſcretus erat. Euſtathius: φρατρία ἐλέγετο τρίτον μέρος τῆς φυλῆς παρ' Ἀθηναίοις. Verum apud Romanos, quum in tres φυλὰς diſtributus eſſet populus à Romulo, unaquæque φυλὴ decem

[1] δημότην, καὶ ἡ πατρὶς αὐτὴ, [2] ψυχρὰ, καὶ ὀνόματα φίλη ὀνόματα, καὶ [3] ἀνήκοα ἀνδρῶν φιλοπάτρων. [4] πλουτείτω ὁ Τίμων μόνος, καὶ ἀφθόρως ἀπάντων, καὶ [5] τρυφάτω μόνος καθ' ἑαυτὸν, κολακείας καὶ [6] ἐπαίνων φορτικῶν [7] ἀπηλλαγμένος, καὶ θεοῖς θύέτω, καὶ [8] εὐωχείτω [9] μόνος ἑαυτῷ γείτων καὶ ὅμορος σωτείαν τὸ ἄκρον. καὶ ἄπαξ

pulares, poſtremò patria ipſa, frigida quædam & inutilia nomina, & ſtultorum hominum gloriæ. Solus Timon dives eſto, deſpiciat omnes, ſolus ipſo ſecum oblectetur, abhorrens ab aſſentationibus, & odioſis laudibus: Diis ſacra faciat, ſolus epuletur, ſibi ipſi vicinus, ſibi conterminus: & ſemel ſe ipſum

habebat φρατρίας ſive curias. hinc φράτορες, qui ejuſdem ſunt ἑταιρείας, ſive συγγενείας, id eſt, *ſodalitii*, ſive *cognationis*, ut pater & liberi: item fratres cum ſororibus earumque maritis, idque ſecundum lineam rectam & tranſverſam, ut docet Salmaſius, ab antiquo nomine φράτηρ. vel, ut vulgus Grammaticorum, παρὰ τὸ φρέαρ, quaſi τοὺς αὐτοῦ φρέατος κοινωνοῦντας, quod *eodem puteo*, hoc eſt, patre & auctore gauderent. *Barl.*

1 Δημοῦ] Sic dicuntur populares, qui ejuſdem ſunt δήμου. δῆμος autem pagus ſeu vicus eſt, ut ſupra notavimus, erantque numero 174. in Attica. Per hos olim ſeparati vivebant Athenienſes, quos tandem in unam urbem ita contraxiſſe fertur Theſeus, ut tamen nomina δήμων remanſerint, & cujuſque pagi ſive populi, quaſi unum corpus collegii ab aliis ſeparatum & diſcretum conſtituerit. *Idem.*

2 Ψυχρὰ ὀνόματα] Id eſt, *inepta* & *vana*, quæque nihil habent efficaciæ vel ponderis, ut *frigidum* apud Latinos. *Idem.*

3 Ἀνήκοα ἀνδρῶν] Aliter judicat Cicero, qui vel eo nomine Vlyſſem, ut ſapientiſſimum prædicat, quod φιλόπατρις eſſet, 2. de Legib. Et Zaleucus Locrenſium legiſlator naturam humanam cum brutâ commutaſſe, & perduellionis reum perhibet eum, qui patriæ ſuæ deſiderium omne & curam depoſuit. *Idem.*

4 Πλουτείτω ὁ Τίμων μόνος] Aliæ ſequuntur ἀπαθείας notæ. *Idem.*

5 Τρυφάτω μόνος] Recte interpres: *ipſe ſecum oblectetur.* nam τὸ τρυφᾶν non ſolum ad ἀκρασίαν γαστρὸς reſtringitur, ſed ad omnis generis delicias & voluptates refertur. Qui enim delicate vivunt, ciborumque cupediis ſeſe explent, in omnem lætitiam effundi ſolent. *Idem.*

6 Ἐπαίνων φορτικῶν] Vocatur laus oneroſa, gravis & cum faſtidio inepta. τὸ φορτικὸν de navi propriè dictum volunt. φορτίον, *onus*. Apud Comicum tamen φόρτος accipitur pro ſanna & irriſione moleſta, quæ ex faſtidio alterius que contemptu oritur. hinc φορτικοὶ Ariſtoteli, οἱ τῷ γελοίῳ ὑπερβάλλοντες Ethic. 4. *Idem.*

7 Ἀπηλλαγμένος] Ab Eraſmo vertitur *liberatus*: à Pererio *abhorrens*. Vtramque ſignificationem habet verbum ἀπαλλάττομαι. Idem.

8 Εὐωχείτω] Scribit Athenæus lib. 8. διαχίας appellari, non ἀπὸ τῆς ἰσχίου, hoc eſt, *cibo* (quæ tamen ſententia eſt multorum ex antiquis Grammaticis teſte Caſaubono, ſed ἀπὸ τοῦ κατὰ ταύτας δεῖν ἔχειν. Et tunc δεῖν ἔχειν eſt *laute epulari* & *cuticulam curare*, pro quo & δεῖν διατίθεσθαι ἑαυτὸν dicunt Græci. Nam alioquin ejuſmodi convivia ſanitati magis obeſſe, quam prodeſſe auctor eſt Gorgias Sophiſta apud Lucianum in Macrob. *Idem.*

9 Μόνος] Μονοφαγίαν olim pro convicio objecerunt veteres, ut videre eſt in illo Alexis Comici apud Athenæum. Ἐρῶ ἐς κόρακας μονοφάγε καὶ τοιχωρύγε. Seneca item damnat vitam ſolitariam & victum in epiſt. 19. Et pulcherrime, quiſquis

fuit

ἑαυτὸν [1] δεξιώσασθαι δεδίχθω, ἢ διὰ λαθραίων, ἢ αὐτῷ τοῦτον ἐπιτυγχάνειν. καὶ ἄνομαι μὲ ἔτι ὁ μισάνθρωπος ἥδιον. Ἢ τρόπα ἢ γνωρίσματα, [2] δυσκολία, καὶ τραχύτης, καὶ σκαιότης, ἢ ὀργὴ, ἢ ἀπαθανασία. [3] εἰ δέ τινα ἴδοιμι ἐν πυρὶ διαφθειρόμενον, ἢ σβεννύειν ἐπείγοντα, πίτυν ἢ ἐλαίῳ κατασβεννύειν. ἐν ᾧ τινα [4] Ἢ χειμῶνος ὁ [5] ποταμὸς παραφέρει, ὁ ἢ, τὰς [6] χεῖρας ὀρέγων, ἀντιλαβέσθαι δίκτυ, ὡδεῖν καὶ τοῦτον [7] ἐπὶ κεφαλὴν βαπτίζοντα, ὡς μὴ ἢ

ipsum comiter excipere decretum esto, si sibi moriendum sit & admovenda corona. Denique nomen suavissimum esto Misanthropos, *hominum osor*. Morum autem notæ, morositas, asperitas, feritas, iracundia, inhumanitas: quòd siquem conspexero incendio conflagrantem, & supplicantem ut extinguam, pice, oleoque restinguere: & siquem hyeme flumen deferat, isque porrectis manibus roget ut retineatur, eum demersio capite propellere, ne possit

fuit ille apud Romanos: qui quo die solus cœnasset, dixit *edisse se*, non *cœnasse*, tanquam cœna communionem semper & oblectantem requirat familiaritatem. unde & *convivium* à convivendo, & *cœna* quasi *κοινὴ* dicta. Vide Plutarch. quæst. convival. 7. & Lipsii notas ad Senecam. *Barl.*

1 Δεξιώσασθαι] Est aliquem per dextram capere, vel dextra prehensum comiter excipere. Dextra enim ut fidei, ita & charitatis atque amoris symbolum est. Vnde Pythagoras monebat suos, *μὴ παρὰ ἀμάλλειν δεξιάν*, dextram non cuivis esse porrigendam, hoc est, non quoslibet in amicitiam esse admittendos. *Idem.*

2 Δυσκολία] Morum γνωρίσματα quinque hic recenset Timon, quæ talia sunt, ut ex diametro repugnent totidem virtutibus ὁμιλητικαῖς, in quibus non minima est δυσκολία, id est, *morositas*. homo δύσκολος propriè sic vocatur, ὁ ἀεὶ τὸ κάλλιστον, εἴτε προφυλὴ δυσπραξιῶν, *qui fastidioso est stomacho*, sive *difficilis in sumendo cibo*; *morosus*, cui omnia fere tum dicta, tum facta stomachum movent: huic vitio opponitur εὐκολία seu morum facilitas apud Aristotelem: sic asperitati contraria est suavitas; feritati mansuetudo, iracundiæ lenitas, inhumanitati humanitas sive comitas, de quibus morum magistri. *Idem.*

3 Εἰ δέ τινα ἴδοιμι ἐν πυρὶ διαφθειρόμενον] Alius animi crudelis character. Humanum est hominem in periculo versantem, si possis, juvare, eique dextram auxiliatricem porrigere, quod se facturum negat bellua nostra. πίτυν vel ἐλαίῳ σβεννύειν, proverbialis locutio est, quando ejusmodi remedia adhibemus, quæ malum magis exasperant quam diminuunt. Catilina, cum in Senatu dixisset: *Incendium patria, si aqua non potuero, ruina extinguam*, respondit Cicero: *Vox non hominis, sed Furiæ.* De Timone idem hic dicere liceat. *Idem.*

4 Τῷ χειμῶνος] Malum exaggerat à temporis circumstantia. hyeme enim flumina ob imbres & nives solutas rapidissime feruntur. Vnde Horatius: *ruebat, Flumen ut hybernum.* Idem.

5 Ποταμὸς παραφέρει] Exemplo illustrat quod ait. παραφέρεσθαι dicuntur, qui cum natandi sint imperiti, undarum violentiâ transversi rapiuntur. Virgil. *Atque illum in præceps prono rapit alveus amni.* Idem.

6 Χεῖρας ὀρέγων] Id est, ἐκτείνων, *manus extendens* seu *porrigens*. Sic Homerus: Εὔχετο χεῖρ' ὀρέγων. Iliad. primo, & alibi. *Idem.*

7 Ἐπὶ κεφαλὴν βαπτίζοντα] Demersionem significat qua quis prono capite sub aquas detruditur. ἐπὶ κεφάλαιον, & κεφαλῶ pro eodem usurpant alii. quasi dicat Timon: Tantum abest ut eum manu prehensum ex aquis extraham, ut con-

[1] ἀνακύψας διωμοθείη. ἔτω γὰρ ἂν [2] τῷ ἴσῳ ἀπολαύοιεν. [3] εἰσηγήσατο τὸν νόμον Τίμων Ἐχεκρατίδης κολυτ[illegible]ύς, [4] ἐπεψήφισε τῇ ἐκκλησίᾳ Τίμων ὁ αὐτός. εἶεν. ταῦτα ἡμῖν δεδόχθω καὶ ἀνδρικῶς ἐμβάψωμεν αὐτοῖς. [5] πολλῶ ἀλλὰ τοῦτο πολλὰ ἂν ἐποιησάμεθα ἅπασι γνώσεσθαί πως τοῦτο [6] γενέσθαι, διότι ὑπερπλήσει. [7] ἀγχόνη γὰρ ἂν [8] τὸ πρᾶγμα γένοιτο αὐτοῖς. [9] καίτοι τί τοῦτο; φεῦ δὲ τάχους.

possit emicare. Hoc pacto parem gratiam reportent. Hanc legem tulit Timon Echecratides Colytensis, & Timon ipse concionis subscripsit suffragiis. Age hæc decreta sunto: hæc fortiter tueamur. Cæterùm magni fecerim, si hoc omnibus innotescat, quòd opibus abundo: eos enim illud præfocaverit. Sed quid illud? Eheu, quæ celeritas ista? un-

contra penitius sim demissurus & ad fundum usque detrusurus, quod extremæ crudelitatis est argumentum. Præfractos ejusmodi & immitis ingenii homines eleganter Plato κεφαλοτόμους vocat, feminum instar, quæ cum in cornu inciderint, dura redduntur nulloque modo coctibilia teste Plinio, cujusmodi cives à republica sua abesse vult, lib. 9. de legum initio. *Barl.*

1 Ἀνακύψας] Est proprie oculos & caput erigere, ut aves bibentes solent teste Budæo. Aristoph. interpres à tonsoribus desumptum putat, qui sub novacula sedentibus hoc dicebant, quo latentes sub mento crines abraderent commodius. emergendi hic significationem habet. Plato eleganter de anima usus est sese depressam quasi erigente, in Phædro. *Idem.*

2 Τῷ ἴσῳ] Subintellige μοίρᾳ ἢ χάρει, quæ ellipsis Græco sermoni est usitatissima. *Idem.*

3 Εἰσηγήσατο τὸν νόμον] Sequitur ἐπικύρωσις sive confirmatio decreti, quod ad instar legis ratum esse vult Timon, totiusque quasi concionis subscriptum suffragiis. εἰσηγήσατο τὸν νόμον, Sic dicitur is, qui legem proponens suasit. hinc *suasor legis* & *lator rogationis* appellatur ὁ γράφων καὶ εἰσηγούμενος, ut docet Budæus. Habet verbum *præeundi*, vel *introducendi* significationem. Ita Cicero dixit: *introducere deliberationem*, pro auctorem ejus esse & suasorem. *Idem.*

4 Ἐπεψήφισε] Qui legem latam confirmat, dicitur ἐπιψηφίζειν, id est, ταῖς ψήφοις δοκιμάζειν & κυροῦν. Erasmus vertit: *concionis subscripsit suffragiis.* Stephanus mavult, *assipulatus est decreto*, vel *confirmavit suo suffragio decretum concionis*, respiciteque ad morem priscum calculos per infundibulum conjiciendi in hydriam sive sitellam. ψῆφος enim calculus. *Idem.*

5 Πολλῷ ἀλλὰ πολλὰ] Εὐχὴ sive votum. Exoptat Timon, ut omnibus innotescat se opibus abundare, quia hoc vel maxime cruciarit invidos & ingratos. *Idem.*

6 Γενέσθαι ἄν] Pro γένοιτο. Aoristum pro futuro, quod facit particula ἂν positum, ut supra diximus. hic exprimitur in antecedentibus, alibi subintelligitur. *Idem.*

7 Ἀγχόνη γὰρ] *Inde laqueus illis paretur*: laqueus pro quolibet mortis genere. Ut alibi observavimus. *Bourd.* Quicquid angit vel cruciat hominem ἄγχονης nomine significant Græci, ut *crucis* Romani. Sic Aristoph. in Acharnens. Ταῦτα οὐκ' ἀγχόνη; *nonne hæc sunt, quæ me ad suspendium adigant?* Proprie *laqueum* denotat, ab ἄγχω, strangulo, unde & Latinum *ango*. Scholiastes interpretatur χοινίον, ἢ βρόχον. Solent enim homines ex desperatione ad laqueum ut plurimum redigi. hinc pro quovis mortis genere accipi recte notat Bourdelotius. *Idem.*

8 Τὸ πρᾶγμα] Articulus vim habet pronominis demonstrativi. *Idem.*

9 Καίτοι τί τοῦτο; φεῦ δὲ τάχους] Oratio θαυμαστικὴ sive admirationis plena. Mi-

πάντες χόην [1] σεσηρότες κεκονιμένοι, ἐκ πτόας ἐκπίπτοντες, ὅσον οἶδα ὀζῶ [2] ὀσφραινόμενοι ἐκ χρυσίου. [3] πότερον οὖν [4] ἐπὶ τὸ πάγον τοῦτον ἀναβὰς ἀπολοιπὸν αὐτοὺς τοῖς λίθοις [5] ἐξ ὑπερδέξιον [6] ἀκροβολιζόμενος, ἢ τὸ μὲν πρῶτον ὑφορμήσωμεν, ἵνα παῤ αὐτοῖς ὁμιλήσαντες, ὡς πλέον ἐσιόντες παροιώμεθα; τοῦτο γὰρ ἄμεινον. ὥστε δὲ χώμεθα ἤδη αὐτοῦ, ὑποστῶμεν. φέρε ἰδὼ τίς ὁ ἀφ' αὐτῶν ἔτος ἐστί;

undique concurrunt pulverulenti atque anheli, haud scio unde aurum odorati. Vtrum igitur hoc conscenso colle saxis eos abigo, è sublimi dejaculans: an hac tantùm in re legem violabimus, ut semel cum illis congrediamur, ut contemti, magis angantur? ita satius esse duco. ideoque restemus quo illos excipiamus. Age propiciam, primus eorum iste quis est? Nempe Gna-

Mirarur Timon, tot undique ad se concurrere homines, tantoque studio festinare. Idem illi accidit, quod Chremylo apud Aristoph. qui, cum lautiore uteretur fortuna, statim plurimos habebat amicos, sed ollares tantum, qui divitias sequuntur, ut umbra corpus. *Barl.*

1 Σαυρίζοντες κεκονιμένοι] Ardens eorum in currendo studium & festinationem indicat. Est enim à κονία, *pulvere impleo*. Solent quippe properantes inter currendum pulvere impleri. hinc ἐγκονεῖν ἀντὶ τοῦ σπεύδειν apud Comicum in Pluto, pro quo & ἀγκονεῖν idem dixit in Lysistr. Ab eo verbo est ἄγκων pro famulus, minister: & fortasse ancillari. Fervens illud in Pecunix sectatoribus studium expressit etiam poeta Batavus:

Pars magnis enixa animis obdurat iterque
Rumpit anhela, urgens.

Alibi dixit Lucianus, κεκονιαμένους ἐκ πτόας τινός. Idem.

2 Ὀσφραινόμενος] Notandum ὀσφραίνεσθαι per metaph. hic accipi pro *intelligere* aut *rescisci*. Sic Plautinus Euclio in Aulul. de Megadoro sinistre suspicans: *Verum*, inquit, *hunc olfacit*. quod propriis verbis effert Chremylus in Pluto, ubi Menedemum videns accurrentem ait: Δῆλός ἐστιν, ὅτι τι πράγματος ἀκήκοε τι τῶν ἐμῶν ἐκ τοῦ τάχους. id est, *Certum est ex incessu propero, quod jam aliquid de meis rescivit negotiis*. De Pluto loquitur, cujus beneficio jam factus erat locupletior. *Idem.*

3 Πότερον οὖν] Ἀπορία sive dubitatio. Deliberat secum Timon, utrum facturus sit, an conscenso colle adventantes à se saxis sit abacturus; an simul cum illis sermone congressurus, ac deinde jejuno eos stomacho dimissurus, ut tanto magis angantur fastiditi & repulsam passi. quod posterius consultissimum illi videtur. *Idem.*

4 Ἐπὶ τὸ πάγον] Hic πάγος collem designat, non villam. Vnde ἄρεως πάγος, Martii sacer collis. minus recte alii *vicum Martium* interpretantur. *Idem.*

5 Ἐξ ὑπερδέξιον] Suppl. τόπον. Sic dicitur locus teste Stephano, in quo dextra potest attolli supra aliquem. Polybius lib. 1. ὑπερδέξιον λόφον appellat, in quo superiores vel altiores essent hostibus. Igitur non satis vim vocabuli illius exprimunt, qui simpliciter ita vocant *locum editum* vel *opportunum*. ὑπερδέξιος dicitur respectu hostium, qui ex inferiore loco aut de plano colliores oppugnant. *Idem.*

6 Ἀκροβολιζόμενος] Ἀκροβολίζεσθαι hic latius accipitur, nec tantum significat è longinquo jaculis petere, sed & lapidibus. Vide quæ supra notavimus ad vocem ἀκροβολισμὸν, pag. 59. *Idem.*

1 Gna-

[1] Γναθωνίδης ὁ κόλαξ, ὁ [2] πεζῶν ἔρανον αὐτήσοντί μοι [3] ὀρύξας τὸ βρόχον, [4] πίθος ὅλος παρ' ἐμοὶ πολλάκις ἐμεμυκώς. ἀλλ' οὖν εὖ ποίησον ἀφικόμενον· οἰμώξει γὰρ καὶ τὰ ἄλλα. [5] Γνα. οὐκ ἐγὼ ἔλεγον ὡς οὐκ ἀμελήλυθε Τίμων ἀγαθὸς ἀνὴρ οἱ θεοί; [6] χαῖρε Τίμων

Gnathonides adulator, qui mihi nuper cœnam petenti, funem porrexit, quum apud me sæpe numero solida dolia vomuerit. Sed bene est quod ad me venit: nam primus omnium vapulabit. *Gnat.* Nonne dicebam fore ut Dii Timonem bonum virum non negligerent? Salve Timon for-

1 Γναθωνίδης ὁ κόλαξ.] Hoc nomen parasiticum. Terent. Liban. Long. *Bourd.* Sequitur ἀλήθωσις contumeliosa, sed festiva, & sycophanticis hominibus condigna. Primus omnium sese offert Gnathonides adulator, quem suis coloribus ad vivum depingit Timon. Patronymicum est hoc nomen à Γνάθων, sic dicitur parasitus apud Terentium, vel à Gnathone quodam Siculo, ut placet Turnebo Adversl. lib. 18. cap. 4. vel ex eo quod adulatione, ut Antiphanes loquitur, μόσιμα quærat παῖς γνάθωνος, hoc est, *aliquid, quod buccis mandat.* γνάθων enim *maxilla*, vel *bucco*. Hinc Stasimus apud Plautum in Trinum. *Pol ego, etiamsi vetet, edim atque ambabus malis expletis vorem.* Barl.

2 Πεζῶν ἔρανον] Copiosè Clariss. Casaub. ad Theophrasti Char. pag. 281. *Bourd.* Notandum hic vocem ἔρανον male versam ab interpretibus pro cœna. Pecuniæ genus est, quam amicus amico adversam fortunam passo erogabat ea lege, ut si Deus aliquando meliora daret, quantum illi erogatum esset, tantumdem ipsi restitueret. Eratque veluti medium quoddam inter id, quod δάνειον, creditumque propriè dicitur, & stipem illam quotidianam, quæ mendicis & eruscatoribus sine ulla recuperandi spe erogabatur. Græci ἐρανισμοὺς vocant. Et tenebatur amicus, ubi lautiorem nactus esset fortunam, singulis amicorum acceptas pecunias reddere. hinc ἐρανικαὶ δίκαι apud Athenienses de quibus vide Casaubonum ad Theophrasti charact. & Cl. Salmasium in observat. suis ad jus Atticum. Alias significat quoque vox ea convivium, quod instruitur à symbolarum collatoribus, sive ab uno paratum sit ad plures excipiendos, sive à pluribus ad unum, & sæpe epulum denotat sumptuosum, ἀπὸ τοῦ ἐραν, vel ἐρανίσαι, quod antiquum est verbum significans κενοῦν, evacuare, profundere, ut exponit Hesychius. *Barl.*

3 Ὀρύξας τὸ βρόχον] Ingratum hujus parasiti animum notat Timon, quod sibi pecuniolam ejusmodi vel stipem poscenti funem porrexerit, quod est, ut proverbio dicitur, laqueum mandarit. Nam laqueum mandamus iis, quos usque adeo negligi à nobis significamus, ut si vel suspendant se, nihil ad nos attineat. hinc ad rectum rediisse dicitur res eorum, quorum facultates absumptæ sunt vel periere. βρόχος proprie funis est, seu rectis ad suspendium aptus, quod circumponitur τοῦ βρέγχου, id est, gutturi, ut volunt Grammatici. *Idem.*

4 Πίθος ὅλος ἐμεμυκώς] Indicat his verbis temulentiam hominis Timon. Pari hyperbola de M. Antonio scribit Cicero Philipp. 2. quod *vomendo frustis esculentis vinum redolentibus gremium suum, & totum tribunal impleverit.* De talibus & idem loquitur Tullius lib. 2. de Finibus. *Nolim*, inquit, *mihi fingere asotos, ut soletu, qui in mensam vomant, & qui de convivio auferantur, crudique postridie sursum ingurgitent.* ἐμεμυκὼς præt. Atticum, quod cur minus utitatum dicat Stephanus, non video. *Idem.*

5 Γνα. Οὐκ ἐγὼ ἔλεγον] Timonem blandis verbis compellans Gnathonides, eum, ut virum optimum Diisque gratum prædicat, quo benevolentiorem sibi habeat paratioremque ad obsequium. *Idem.*

6 Χαῖρε Τίμων] Vere scripsit Cassiodorus in epistola quadam: *Adulatio blanda*

[1] Εὐμορφότατε, καὶ ἡδίστε, καὶ [2] συμποτικώτατε. Τί. νὴ καὶ σύγε ὦ Γναθωνίδη, [3] γυπῶν ἁπάντων βορώτατε, καὶ ἀνθρώπων [4] ἐπιτριπτότατε. [5] Γνα. ἀεὶ [6] φιλοσκώμμων σύγε. ἀλλὰ [7] πᾶσι τὸ συμπό-

formosissime, suavissime, convivator bellissime. *Tim.* Tu quoque salve Gnathonides vulturum omnium voracissime, atque hominum perditissime. *Gna.* Grata semper tibi dicacitas: sed ubi est con-

blanda omnibus applaudit: omnibus salve dicit. Nec minus scite Seneca: *Malum hominem blande loquentem agnosce tuum laqueum esse. habet enim suum venenum blanda oratio.* Barl.

1 Εὐμορφότατε] Laudat primo Timonem à pulchritudine corporis, eum appellans εὐμορφότατον, hoc est, *formosissimum.* Ita Iuvenalis de Græculis assentatoribus Sat. 3.

Quid quod adulandi gens prudentissima laudat
Sermonem indocti, faciem deformis amica.

Huc quadrat quod inbdit Cassiodorus loco supra citato: *Adulatio prodigos vocat liberales; avaros, parcos; garrulos, affabiles; obstinatos, constantes.* addo & Thersitas, formosos: *qua sagitta leviter volat, certoque infigitur.* Vnde cautior Diogenes, ut Seneca refert in epistolis, cum supra modum ab aliquo laudaretur, *opportune respondit: Adulator, define me laudare, nihil proficis, cum te intelligam.* Idem.

2 Συμποτικώτατε] Secundo deprædicat eum à morum suavitate. συμποτικὸν vocant Græci, qui libens ac bene lauteque convivatur, ut exponit Budæus. nam convivia sua Græci dixerunt συμπόσια: vel potius ita appellatur, qui novit quo pacto se gerere oporteat inter compotatores, ut illis sit jucundus. Docet hoc Plutarch. lib. 1. Sympos. *δεῖ μήτε τῷ ματύειν διάλυσιν ἢ, μήτε πρὸς τὸ πίνειν ἀφορμὴν.* Item, *si sit symbolis pinentium oiκεῖον, & παιδιᾶς μὴ ἀλλότριον, & sermonum seriis bibentium studiis sit accommodatus, tum à jocis eorundem haud alienus, sed ad utraque probe temperatus.* Idem.

3 Γυπῶν βορώτατε] Sic vocat Gnathonidem Timon perspecta ejus assentatione. Diximus supra *vultures* appellari per convicium, qui vel ob hæreditatis vel alterius emolumenti spem insidiantur cuipiam. Est enim vultur avis rapax, prædæ furtoque semper intenta. Vnde & Imperatores subditorum spoliis inhiantes, itemque avaros provinciarum præfectos Cicero *vulturios* appellat in orat. pro Scmio, βέρρον, vel ut alii scribunt, βορρὸς edacem significat, à quo Latinum *vorax*, verso β in *v* consonantem, ut à βιῶ, *vivo*, βιὰ, *vis.* Exponitur ab Hesychio, σκυλευάγων, ἄπληστος, qui inexplebilis est voracitatis, edax. nomen parasito conveniens. *Idem.*

4 Ἐπιτριπτότατε] Sic antea ὀλίτριπτος ῥήτορες, quod epitheton philosophis passim accommodat. *Bourd.*

5 Γνα.] Gnathonides male exceptus à Timone, dicteria ejus, quæ parasitorum patientia est, in bonam partem interpretatur, quasi ab ingenii quadam urbanitate profecta. *Barl.*

6 Φιλοσκώμμων] Dicitur qui dicteriis mordacibus & scommatis gaudet, διϑυράμβῳ alio nomine. De Athenienſibus refertur, quod essent σκωπτόλαι, & καχέκλοι. Vnde dictum à quopiam: *κακῶς λέγειν, μᾶλλον ἢ τὸ Ἀττικόν.* Eo nam ingenio fuisse leguntur Antiocheni, itemque Alexandrini, quos φιλοσκώμμονας appellat Herodian. lib. 1. & Athenæus lib. 4. c. 25. De διαπτολία, quatenus laudanda est, vel vituperanda, legatur Aristot. Eth. lib. 4. cap. 8. itemque Beza ad Ephes. cap. 5. vers. 4. ubi damnare eam videtur Gentium doctor. *Idem.*

7 Πᾶσι τὸ συμπόσιον] Male eo nomine audiebant Græci, quod compotationes amarent, essentque φίλοινοι. *Laudibus arguitur vini vinosus Homerus,* inquit Horatius.

σιον; ὡς [1] καινόν τι σοι ἄσμα τῶν νεοδιδάκτων [2] διθυραμβῶν ἥκω κομίζων. [3] Τί. καὶ μὴν ἐλεγεῖά γε ἄσομαι μάλα [4] παθητικῶς ὑπὸ ταύτης τῆς ἀκτίνης. [5] Γνα. τί τοῦτο; παίεις

convivium? nam novam tibi adfero cantilenam ex his quos nuper didici dithyrambis. *Tim.* At elegos canes admodum miserabiles, ab hoc doctus ligone. *Gnat.* Quid istuc? feris

ô Ti-

tius. Et notum est illud eorum tabernis inscriptum omnibusque decantatum symbolum: ἢ πίθι ἢ ἄπιθι, aut *bibe aut abi.* Priscos tamen Lacedæmonios excipe, quorum phiditia seu convivia, cum in publico haberentur, scholæ erant sobrietatis & virtutis omnis, ut testantur Xenophon in Rep. Lacedæm. & Plutarchus in Laconic. *Barl.*

1 Καινὸν ἆσμα] Novam cantilenam affert Gnatonides, qua Timonem oblectare studet. Novit enim palpator homines rerum novarum esse cupidos. hinc Telemachus apud Homer. Odyss. α.

Τὸν γὰρ ἀοιδὸν μᾶλλον ὀπιπεύουσ' ἄνθρωποι,
Ἥτις ἀκουόντεσσι νεωτάτη ἀμφιπέληται.

Id est:

Hanc cantilenam magis celebrant homines,
Quæ audientibus novissima est.

Et Pindarus in Olymp. hymno 9. Αἶνει παλαιὸν οἶνον ἄνθεα δ' ὕμνων νεωτέρων, id est: *laudat vinum vetus, sed novorum hymnorum flores.* Sentit enim ἀμείνω & poëta gratiores esse hymnos, qui res nuper gestas celebrant, quam qui prisca tractant. Pleraque commendat novitas, præsertim apud imperitos. *Idem.*

2 Διθυράμβων] De quibus fusè Clariss. Marcil. ad Horat. Alii ad artem poëticam. Gl. Mss. διθυραμβῷ ὕμνῳ εἰς Διόνυσον. Bourd. Νεοδίδακτον διθυράμβων] Id est, τὸν νεωστὶ διδασκόμενον, *quem recens didici.* Vox ea in Lexicis prætermissa ut & aliæ complures. Nec apud Stephan. extat, quod miror, cum nihil sit vulgatius. Dithyrambus autem chorus, vel carmen dicitur in honorem Bacchi compositum, quod non nisi furore quodam affectis & lymphaticis conveniisse scribit Plato in Phædro. magnam vim ad animos concitandos & perturbandos habuisse fertur. Sic dicitur à Baccho, qui & διθύραμβος appellatur ab antro quodam διθύρᾳ in quo educatus traditur: vel ex eo quod bis natus, & è duabus quodammodo januis egressus sit, nempe ex utero materno, & Iovis femore. cujus figmenti varias interpretationes vide apud Diodor. Siculum & Eusebium, nec non Macrob. Phurnutum, & alios. *Barl.*

3 Τί. Καὶ μὴν ἐλεγεῖά γε ἄσομαι] Responsio Timonis apposita & festiva. Dithyrambis opponit elegos qui miserabiliter sonant, ideoque ἐν τοῖς ὀπταφίοις olim adhiberi solebant, sic dicti ὑπὸ τοῦ ἰὴ ἰὴ λέγειν, quæ flentium vox est. hinc *elegia flebilis* apud Ovid. εἰκτίους vocat Apollon. Argon. 2. *miseros* Horat. lib. 1. Od. 23. Postea vero omnibus promiscue rebus applicati cœpit hoc metri genus, nullamque hodie materiam respuit. Sic idem Flaccus in arte poet.

Versibus impariter junctis querimonia primum:
Post etiam inclusa est voti sententia compos.

Iocosè autem ad significationem hujus vocabuli alludens Timon, gemitus & ploratus seu ejulatus, vocat *elegias*, aut etiam querulas voces. *Idem.*

4 Παθητικῶς] Id est, *miserabiliter*, & cum magna vi affectuum. Vult significare modum Timon, quo canturus sit elegos, nempe συμπαθητικῶς & μὴ κλαυθμῷ, quem doloris affectum illi inditura esset ἡ δίκελλα, simulque parasitum ligone suo percussit. *Idem.*

5 Γνα. Τί τοῦτο] Gnathonides præter exspectationem ligone fauciatus Timonem in jus vocare minatur ob datum vulnus. Ob simplicem verberationem apud Athenienses dabatur δίκη αἰκίας, id est, actio ob verbera, quæ privati erat judicii,

ὦ Τίμων; [1] μαρτύρομαι. ὦ Ἡράκλεις. ἰὴ ἰή. [2] προκαλοῦμαί σε πρώμαστον εἰς [3] Ἄρειον πάγον. Τί. καὶ μὴν ἄν γε μικρὸν ὑποδραδύνῃς, φόνου σε γραφὴ προκαλέσεται με. [4] Γνα. μηδαμῶς, ἀλλὰ σύ γε πάν-

ὁ Timon? anteſtor ὁ Hercules, hei hei, te quòd mihi vulnus infixeris apud Areopagitas in jus voco. *Tim.* Atqui ſi cunctére pauliſper, mox cædis me reum ages. *Gna.* Nequaquam, quin plane vul-

dicii, & pecunia fere mulctabatur. Actio vero ob datum vulnus, publici erat judicii, & graviore ſupplicio plectebatur. Βεκκὼ τραύματος appellant Græci, & quidem ἐκ προνοίας, ut hic factum à Timone. Vulneris autem conſulto dati olim pœna fuit bonorum publicatio cum relegatione, ita ut ab exilio in patriam redux morte lueret. Talio tamen in certis quibuſdam cauſſis ac vulneribus lege Solonis obtinebat. Sed hac de re fuſius diſceptantem audi Salmaſium in lib. jam ſæpius memorato de Iure Attico. *Barl.*

1 Μαρτύρομαι] Ad circumſtantes hæc loquitur. q. d. Vos qui præſentes hic eſtis, teſtes cito, quod Latinis *amteſtari* dicitur. Gloſſæ, *Amteſtor*, μαρτύρομαι, *teſtem facio*. Fiebat id apud Romanos auriculam prehendendo ſeu vellendo ejus, quem teſtem ſumebant. Cujuſce ritus meminit Horat. Serm. lib. 1. Satyr. 9. ubi vide Lambinum. *Idem.*

2 Προκαλοῦμαί σε] *Voco te in jus*, ſcil. εἰς ἄρειον πάγον: aliquando additum reperitur εἰς κρίσιν, vel δίκην. Budæus in his & ſimilibus locis reponendum ſuſpicatur ἐφοπλίζει, quod tamen contra optimorum codicum fidem temere faciendum non eſt. Alioquin fateor alterum ſæpius inveniri. Sic Ariſtophanes in Veſpis, Plutarchus item & Ariſtoteles locuti: cujus eſt illud 5. Politic. ἐφοπλισθεὶς φόνου εἰς Ἄρειον πάγον. Vide Theſ. Steph. *Idem.*

3 Ἄρειον πάγον] Nomen πάγου, ut jam ante monuimus, pro colle ſeu petra accipitur à πήγνυμι, cujus indef. 2. eſt ἔπαγον. hinc πάγος, quod lapides vi caloris aut frigoris in unum compingantur & condenſentur, ut docet Ariſtoteles probl. 24. ideoque non producenda eſt princeps ſyllaba, ſed corripienda, ut contra vulgares Grammaticos optime probat præceſſor meus Ieremias Hoelzlinus vir Græcè doctiſſimus ad Apollon. ſuum lib. 2. Ἄρειος appellatur, quod cum Mars, qui Græce dicitur Ἄρης, homicidii crimine reus fieret, judicantibus duodecim Diis, in eo colle ſex ſententiis (Græci ἴσους ψήφους vocant) abſolutus ſit, cujus rei teſtis eſt Alexander ab Alexandro lib. 3. cap. 5. Metonymice hic deſignantur ipſi Areopagitæ, quorum judicum ſumma erat auctoritas, deque capitalibus cauſſis pronunciabant tanta integritate, ut noctu atque in tenebris, non interdiu cauſſas cognoſcerent: quo non dicentes, ſed duntaxat ea, quæ dicerentur, ſpectarent, ut auctor eſt Lucianus in ſectis. Scribit Ariſtoteles in lib. de Rep. Ephialtem & Periclem minuiſſe authoritatem Senatus Areopagitici & ſtudio auræ popularis pauperis admiſiſſe in ordinem Senatorium, denique eum, ut & alios judicum conſeſſus feciſſe μισθοφόρους. Stipendium cujuſque judicis quotidianum erat triobolus. *mercedulam* appellat Cicero lib. 1. de Orat. *Idem.*

4 Γνα. μηδαμῶς] Duriora Timonis verba & dolorifica verbera gratioſis iterum dictis emollire ſtudet Gnathonides, æqui bonique omnia conſulens, modo vulneri imponatur emplaſtrum aureum. Sic paraſiti ſolent commodi gratia quævis & facere & pati. Iuvenalis Sat. 5.

Omnia ferre
Si potes & debes: pulſandum vertice raſo
Prabebis quandoque caput, nec dura timebis
Flagra pati his epulis, & tali digna amico.

De eo loquitur Satyricus, qui opiparas divitum menſas ſectabatur. *Idem.*

πως τὸ τραῦμα ἴασαι [1] μικρὸν ἐπιπάσας ⁂ χρυσίου. δεινῶς γὰρ [2] ἰχαιμὸν ἐπὶ τοῦ φάρμακον. [3] Τί. ἔτι μένεις; Gna. ἀπειμι. σὺ δ' [4] ὁ χαιρήσεις. [5] ὅτι σκαιὸς οὐκ χρηστὸς γνώμην. [6] Τί. τίς ὅτος ἐστιν ὁ εἰσιών, [7] ὁ ἀναφαλαντίας; Φιλιάδης, ναὶ λέκιον ἁπάντων ὁ [8] βδελυρώτατος. ὅτου δ' παρ' ἐμοῦ ἀγαθὸν ὅλον λαβὼν, καὶ τῷ δυμάτι

vulneri medere paululum auri inſpergens: præſentiſſimum enim illud eſt remedium ad ſiſtendum ſanguinem. *Tim.* Etiam manes. *Gna.* Abeo. Sed malè tibi vertet quòd ex viro commodo tam ſævus factus ſis. *Tim.* Quis hic eſt recalvaſter ille qui accedit? Philiades, aſſentatorum omnium execratiſſimus. Hic cùm à me ſolidum acceperit fundum, tum in

1 Μικρὸν τῷ χρυσίῳ] Pro ὀλίγον. ἐπιπάσαντα propriè eſt *inſpergere*. Eraſmus eleganter per *inungendi* verbum expoſuit more Latinis uſitato, quanquam inungere Græcis ſit ἐγχρίειν. Et apud medicos φάρμακον ἐγχριστὸν & ἐπίπαστον diſtinguuntur. Nam ἐγχριστὸν vocant, quo corpus extrinſecus inungitur: ἐπίπαστον quod inſpergitur exterius corpori vel vulneri. *Barl.*

2 Ἰχαιμὸν] *Sanguinem ſiſtans.* Vox medica. Hippocr. Galen. ut Συμὸς, Σύμων, Tzetz. ad Lycoph. *Bourd.* Facete & per jocum ſic vocat aurum. Eraſmus vertit, *præſentiſſimum remedium.* Pererius recte, *præſentiſſimum remedium ad ſiſtendum ſanguinem*, expreſſo nomine ἰχαιμὸν, quod eſt, παρὰ τὸ ἴσχειν τὸ αἷμα. Vnde & herba ἰχαιμὼν vel ἰχαίμων dicta à ſiſtendo ſanguine, quam Euſtathius putat eſſe radicem illam ab Eurypylo Patrocli vulneri adhibitam, quæ, ut Homerus eam deſcribit Iliad. γ. ἀπάσας Ἐχ' ὀδύνας· τὸ μὲν ἕλκος ἐτέρσετο παύσατο δ' αἷμα. Sunt qui *Achillejam* vocant: alii *Ariſtolochiam*, de quibus ἰ μίζοτέροι. Barl.

3 Τί. ἔτι μένεις] Gnathonides, ubi videt nihil à Timone obtineri poſſe præter plagas, & contumelias, ſumma cum indignatione diſcedit, inſolitam hominis ferociam admiratus, quo tam commode uſus fuerat antea. *Idem.*

4 Οὐ χαιρήσεις] *Non gaudebis* i. e. dolebis, facti illius te pœnitebit. Supra dixit, ὃ χαίρεντες ἅπαντες. Litotes vocatur Rhetoricæ magiſtris. Sic & Homerus Iliad. 20. Οὐδὲ τιν' οἶω Τρώων χαιρήσειν ὅτις χθόνα ἵξεται ἔλθοι. Notetur utrobique fut. Atticum pro communi χαρεῖς vel χαρεῖν. Eſt enim Atticis proprium ex gravitonis facere inflexa. *Idem.*

5 Οὕτω σκαιὸς] Σκαιὸν hic opponit τῷ χρηστῷ. Sic vocatur homo commodis moribus. *Benignum* interpretatur Horatius, ut de Tigellio: *Quippe benignus erat.* Alibi σκαιοὶ & δεξιοὶ inter ſe opponuntur. Vide pag. 122. *Idem.*

6 Τί. τίς ὅτος ἐστιν ὁ εἰσιών] Poſtquam diſcellit Gnathonides, accurrit velut ad prædam alter, nempe Philiades ejuſdem plane farinæ homo, id eſt, ad aſſentationem factus, cujus ingratum animum & ſordidas adulationes lepide perſtringit Timon. *Idem.*

7 Ὁ ἀναφαλαντίας] Deſcribit eum à capitis deformitate, quod recalvaſter eſſet, cujuſmodi homines derideri ſolent, unde illud: μωρὸν ὁρᾷς φαλακρόν. Et abta eſt hiſtoria de Eliſæo Propheta, 2 Reg. 2. Sed diſcrimen ponunt Grammatici inter ἀναφαλαντίασιν & φαλάκρωσιν. hanc capitis glabritiem eſſe volunt, ad quem tegendam φιλιάς περικεφάλαια geſtare ſolent ſeniores, vulgo *calautas* vocant: illam ſolius frontis aut ſuperciliorum. *Idem.*

8 Βδελυρώτατος] *Impuriſſimus.* Legend. Caſaub. ad Char. Theoph. *Bourd.* Characteriſmum hominis βδελυροῦ habemus apud Theophraſtum. Vox ea impuritatem & fœditatem continet. deducitur enim ἀπὸ τοῦ βδέειν, ut hominem ſignificet proſtituti pudoris, & flagitioſe turpem. *Barl.*

1 Περίκλα

[1] προῖκα δύο τάλαντα μισθὸν τῆ ἐπαίνῳ, ὁπότε ἄσαντί μοι, πάντων σιωπώντων, [2] μόνῳ ὑπερεπήνεσεν, ἐπωμοσάμην τ' ἀδικώτερον εἶναι τὸν κύκνον, ἐπειδὴ νοσοῦντα περιόντα εἶδέ με, καὶ προσῆλθον ἐπικουρίας δεόμενον, [4] πλαγὰς [5] ὁ γενναῖος προσπίπτοντος. [6] Φί. ὦ τῆς ἀναισχυντίας. νῦν Τίμωνα γνωρίζεις; νῦν Γναθωνίδης φίλος καὶ συμπότης; πεπαρθένευκε λοιπὸν ἀπ' ἀρχῆς ὤν. ἡμεῖς δ' οἱ πάλαι ξενισθέντες καὶ ξυνέφηβοι, καὶ δημόται, [7] ἅμως μετριάζομεν ὡς μὴ ἐπιπη-

in filiæ dotem talenta duo, laudationis præmium, cùm me canentem reliquis omnibus silentibus solus supra modum laudasset, dejerans me oloribus longè magis canorum, postquam me nuper ægrotantem vidit (nam adieram opis indigus) plagas egregius ille vir impegit. *Phil.* O impudentiam! nunc demum Timonem agnoscitis? nunc Gnathonides amicus & conviva: enimvero digna se accepit, cùm sit ingratus. At nos qui jam olim familiares sumus, æquævi, ac populares, tamen modestè agimus, ne in-

1 Προῖκα] Sic vocat γαμήλιον δῶρον, quod pater filiæ dat, cum eam elocat παρὰ τὸ προικεῖσθαι εἰς τὸ γαμεῖσθαι εἶκον, ut vult Stephanus, quod in domum generi a socero præmittatur. *Barl.*

2 Μόνῳ ὑπερεπήνεσεν] Notetur etiam, quod & Theophrastus docet in charact. κολακείας, Philiadem solum cæteris omnibus tacentibus laudasse Timonem, hoc est, ut proverbio dicitur, fulicam olori comparasse. Nec sine caussa inquit, ὑπερεπήνεσεν. Nam & hoc adulatoribus proprium est supra modum laudare, nec tam encomiis suis ornare divites quam onerare. ἐπαίνους φορτικὰς eleganter supra vocavit. De isthoc hominum genere sic Iuvenalis:

Miratur vocem angustam, quâ deterius nec
Ille sonat quo mordetur gallina marito. Idem.

3 Ὦ διὰ τῶν ἧττον κύκνων] Eodem proverbio passim utitur. Sic in Cycnis. *Bourd.* Hinc proverbium *cycnea cantio* pro dulcissima & ultima, de quo Erasmus in Chiliad. Dicuntur cycni instante morte mirandos quosdam cantus edere, quod ut omnium litteris celebratum est, ita nulli, ut credo, repertum. Certe testatur Athenæus lib. 9. Alexandrum Mindium tradidisse, multos se moribundos prosecutum, sed nullius audisse cantum. Idem sentit Plinius. lib. 10. cap. 23. & Iul. Scaliger contra Cardanum exercitat. 232. Non defuere tamen Philosophi nonnulli, qui hujus rei causam dare conantur, affirmantque id accidere propter spiritus per collum procerum & angustum erumpere laborantes. Hinc Martialis:

Dulcia defecta modulatur carmina lingua
Cantator cycnus funera ipse sui.

Quin & Ægyptii, cum significare vellent Musicum senem, *cycnum* pingebant teste Oro Niliaco in Hieroglyphicis. *Barl.*

4 Πλαγὰς προσπίπτοντος] Præpositio προς in verbo suam habet emphasin. q. d. Non satis illi fuit verbis procacibus me inanem dimittere, sed & insuper plagas addidit, vel colaphos impegit. Atticum dicendi genus, ὀρτύειν πλαγὰς vel absolute ὀρτύειν pro, *cadere*. Idem.

5 Ὁ γενναῖος] *Generosus ille* per ironiam, ut supra. Articulus vicem præstat pronominis ἐκεῖνος. Idem.

6 Φί. ὦ τῆς ἀναισχυντίας] Philiades ut favori velificetur Timonis, Gnathonidem merito ab ipso rejectum fatetur ob ingratitudinem ejus, ut de suo erga eum candore & benevolentia certus esse possit. *Idem.*

7 Ὅμως μετριάζομεν] En parasiticam modestiam. μετριάζειν hoc loco est

δᾶν δοκῶμεν. χαῖρε ὦ δέσποτα. [1] καὶ ὅπως τὰς [2] μιαρὰς τούτους κόλακας φυλάξῃ, [3] τοὺς ἐπὶ τὰ τραπέζης μόνον, τὰ ἄλλα δ', κοράκων οὐδὲν διαφέροντας [4] οὐκ ἔστι [5] πιστότερα τῶν νῦν εὑρεῖν. πάντες ἀχάριστοι, καὶ πονηροί. ἐγὼ δ' [6] τάλαντόν σοι κομίζων ὡς ἔοικας [7] περὶς τὰ κατεπείγοντα χρῆναι, καθ' ὁδὸν ἤδη πλείονα ἤκουσα ὡς πλείονος ὑπερμεγέθη πολὺ πλοῦτον. ἤκω τοιγαροῦν πολὺ τὰ σὰ νικήσων. καίτοι σύ γε ἴσως σοφὸς ὢν, οὐδὲν ἴσως δεήσει τῶν παρ' ἐμοῦ λόγων, [8] ὃς καὶ τῷ Νέ-

insilire videamur. Salve here, fac ut adulatores istos observes nefarios, qui nusquam nisi in mensa adsunt: præterea à corvis nihil differunt. Nulli hominum hujus ætatis est amplius fidendum: ingrati omnes & sceleati. At ego cùm tibi talentum afferrem, quo ad urgentem necessitatem uti posses, in via accepi te summas quasdam opes esse nactum. Proinde veni his de rebus te moniturus, quanquam fortè tibi me monitore nihil erat opus, cùm vel ipsi Ne-

moderatione uti, non insultare misero, opponiturque τῷ ὑπηνδᾶν, vel ut alii codices habent, ἐμπηδᾶν, quod idem valet. *Burt.*

1 Καὶ ὅπως φυλάξῃ] Defectivum loquendi genus, sed Atticum, pro ὅρα, vel μελέτω σοι ὅπως φυλάξῃ. Exempla passim obvia. recte interpres, *hæc ut observes*. Idem.

2 Μιαρὰς] Sic fere appellat adulatores, hoc est, sceleratos, & nefarios. propriè μιαρὸς sanguine pollutum significat, à μιαίνω, *polluo*. Hesychio exponitur, ὁ μιαιφονώτατος αἵματι, ἀκαθάρτῳ, sic locum corrigo, pro quo legitur αἵματι ἀκαθάρτῳ, nullo sensu. *Idem.*

3 Τοὺς ὅσοι τὰ τραπέζης] Vocat parasitos: *qui bona summa putant aliena vivere quadra.* τραπέζιας olim appellatos fuisse tradit Plutarchus in Sympos. Philostratus pro eodem dixit, σὺ εἶ τὰ τραπέζης. Cicero *omnium mensarum assectas* scite appellat, qui, ut Plautinus ille Gnatho ait, *vocati, non vocati* solent esse in convivio. *Idem.*

4 Οὐκ ἔστι] Nemini fidendum esse monet Philiades, quod plerique omnes sui ævi homines essent subdola fide & improbi: se tamen unum ut sincere amicum excipi vult. *Idem.*

5 Πιστότερα] Atticum est, pro πιστότερον. plurale pro singulari. Sicut omnibus fidere, stultum est: ita nulli fidere, inhumanum. Tamen cum tanta sit personatorum amicorum turba, prætare ait Philiades, nulli fidere, quam facile credendo rursus decipi. Nam ut ille inquit apud Theognidem: Πίσυνος χρήματ' ὀλέσσας ἀπιστείην δ' ἐσόωσα, id est, *Nimia fiducia pecuniam amisi: diffidentia vero eam retinui.* Idem.

6 Τάλαντον κομίζων] Duo fuere talentorum genera, quorum minus libras valebat sexaginta: majus octingenta. vide Caroli Gerardi Comment. ad Aristoph. Plutum. *Idem.*

7 Περὶς τὰ κατεπείγοντα] Supple, πράγματα, *rebus urgentibus, in urgenti necessitate.* τὸ κατεπείγον dicitur *negotium urgens.* Scit enim Philiades beneficium opportuno tempori collatum esse gratissimum, & bis datum censeri, quod inopi datur prompte & ultro. Nam *nulla res* (inquit Seneca in lib. de benef.) *carius constat, quam quæ precibus empta est, & extorta potius, quam data.* πλεῖστον πλοῦτον Atticissimus, ut supra, ἀσουδεὶς ἀσούδευτος. Sic *furere furorem, servire servitutem* & alia Græcorum more dicunt Latini. *Idem.*

8 Ὃς καὶ τῷ Νέστορι] Laudat Timonem à prudentia, eumque Nestori tantum non confert, sed præfert. Fuit Nestor Pyliorum rex, qui ob tria maxime celebratur ab Homero, quod esset omnium hominum vivacissimus, quod longo rerum usu pru-

σοι [1] τὸ δέον Φιλιάδιπποις ἄν. [2] Τί. [3] ἴσχε ταῦτα ὦ Φιλιάδη. ἀλλ' [4] ἀλλὰ σώσοντι, ὡς ἢ σὺ [5] φιλοφρονήσομαι τῇ δικίλλῃ. Φι. [6] ἄνθρωποι, [7] κατάγαξ τὸ κρανίον τὸ ἀχαρείστου, διὸ τὰ συμφέροντα ἐνυπνίου αὐτόν. [8] Τίμων. ἰδὺ τρίτος ὅτος ὁ ῥήτωρ Δημέας σοφοίρχης, [9] ψηφίσματα ἔχων ἐν τῇ δεξιᾷ, καὶ [10] συγγένης ἡμίτροφος εἶναι λέγων. ὅτος ἐκατὸν δέκα παρ' ἐμοῦ τάλαντα μιᾶς ἡμέρας ἐκτίσας τῇ πόλει, [11] κατεδεδίκασο γάρ, καὶ ἐδί-

Nestori, si necesse est, consilium dare queas. *Tim.* Ita fiet Philiades. Verùm accede quo te ligone comiter excipiam. *Phil.* Viri, caput mihi ab hoc ingrato effractum est, propterea quòd illum quæ in rem illius erant, admonui. *Tim.* Ecce, tertius huc orator Demeas accedit, tabulas dextra tenens, seque profitens mihi cognatum esse. Hic una die de meo sedecim talenta civitati dependit, nam damnatus erat, ac vinctus. At quum sol-

prudentissimus: ac denique quod facundissimus. Vnde ad Trojanæ urbis excidium non decem Ajaces, sed Nestores habere optabat Agamemnon, eo docens, plus in bello posse prudentiam, quam fortitudinem, & *parum arma foris prodesse, nisi prudens domi consilium fuerit.* Tullius lib. 1. offic. *Barl.*

1 Τὸ δέον] Interpretes vertunt, *si necesse est*, puerili errore. nam τὸ δέον cum articulo *officium* denotat, quasi dicat Philiades Timonem tanta pollere prudentia, ut ipsum Nestorem sui officii commonefacere possit. quod est τὸ δέον παραινεῖν. Infra dixit, τὰ συμφέροντα ὑπνιῶντα. Idem.

2 Τί.] Concessio seu approbatio ironica quæ sequitur. *Idem.*

3 Ἔχω ταῦτα] Concedentis formula, *fiat, ita fiat, ut dicis.* Idem.

4 Ἀλλὰ σώσοντι] Per illusionem σκηπτικὴν, ut apud Terent. *Adjutum bono ut.* Idem.

5 Φιλοφρονήσομαι τῇ δικίλλῃ] Festive. quo pacto Galli dicunt, *caresser quelqu'un à coups de baston.* Idem.

6 Ἄνθρωποι] *O viri.* Quiritantis vox & opem implorantis. *Idem.*

7 Κατάγαξ τὸ κρανίον] Atrocitatem injuriæ declarat, cum caput sibi comminutum queritur. κατάγαξ per dialysin Atticam ponitur, ἀπὸ τοῦ κατάγνυμι. Sic Aristoph. in Vespis:

Ἀνὴρ Συβαρίτης ἐξέπεσεν ἐξ ἁμάξης,
Καὶ πᾶς κατάγνυται τὴν κεφαλήν.
id est:
Homo Sybarita nuper è curru excidit,
Cadensque capite vulnus accepit grave.

Τὸ κρανίον proprie *calvaria*, recte interpres *caput* interpretatur, ut patet ex Comici loco. Sic & Herodian. ξύλῳ σφενδόνης κατὰ τοῦ κρανίου ἐτραύματισεν, quod politissimus vertit Perianus: *fuste capiti illato vitam finiit.* Idem.

8 Τί. ἰδὺ τρίτος ὅτος ὁ ῥήτωρ Δημέας σοφοίρχης] Tertius ad Timonem se recipit Demeas orator, cujus ἀχαρείστια, & gnathonicas artes ingeniose ob oculos ponit Lucianus. *Idem.*

9 Ψήφισμα] Quod à legis sanctione differt; hic tabulæ sunt, in quibus conscriptæ erant laudes & merita Timonis; vel quibus continebatur decretum seu plebiscitum de aurea ei erigenda statua, ut in sequentibus declarat. *Idem.*

10 Συγγενὴς τὸ λέγων] Græca sermonis structura, quam & imitatur Ovid. 3. Metam. *Rettulit Ajax Esse Jovis pronepos.* Cognatum se esse fingit Timonis, quo facilius hominem auro emungat. *Idem.*

11 Κατεδεδίκασο] *Damnatus erat*, nempe pecuniæ quam debeat civitati, eaque de causa vinctus. hinc καταδικασμένος, *condemnatus, addictus.* Hesychio

δῆθ, σὺκ ἀποδιδοὺς, κἀγὼ ἐλεήσας, ἐλυσάμην αὐτόν. ἐπειδὴ [1] πρὸς λαχε [2] τῇ Ἐρεχθηίδι φυλῇ [3] ἀφιέμενον τὸ θεωρικὸν, κἀγὼ

solvendo non esset, ego misertus illum redemi. Porrò cum illi sorte obvenisset, ut Erechtheidi tribui distribueret ærarium, atque ego adiens,

chio ἀγώγιμον. Sic dicebatur, qui abducendus condemnabatur, & in potestatem tradebatur ejus à quo ducebatur, ut de ipso posset facere, quod libitum erat. Licebat olim creditori debitorem confessum ob æs alienum venundare, & capitis supplicio afficere, tam apud Athenienses ex lege Solonis, quam apud Romanos ex lege 12. Tabular. quod cum immitius videretur, postea in desuetudinem abiit, & pro trucidatione & sectione corporis debitorum æstimatio judici permissa fuit. Salmas. ad jus Atticum. *Bart.*

1 Πρὸς λαχε] Verbum λαχεῖν, ut & Hebr. לכר, propriè *sortiendi* vel *sortes projiciendi* significationem habet: frequentius tamen accipitur pro *sorte* vel *sortito obtinere*. Hinc Latinum *nanciscī* è Græco λαγχάνειν, verso λ in *n*, ut docet Caninius. *Idem.*

2 Τῇ Ἐρεχθηίδι] Athenienses, cum non viderentur sibi satis una Ἀθηνᾶ, id est, Pallade nobiles, variis etiam sui populi partibus, hoc est, tribubus, nomina ab eponymis dedere. Erant vero ἐπώνυμοι heroes, primi scil. illi, quos suprema hominum memoria noverat, quique virtutis ergo statuas habebant Athenis. Et cum duodecim essent tribus, decem ex Apollinis oraculo à principibus suis seu regibus fama clarioribus nominatæ, in quibus fuit tribus *Erechtheis* ab Erechtheo rege nomen adepta, ut *Cecropis* à Cecrope, *Pandionis*, à Pandione, &c. *Idem.*

3 Διανέμειν τὸ θεωρικὸν] Pecunia primum bellica, dein χρήματα εἰς θεῶν πυρὰς ἑ πομπὰς διδόμενα ἐν τοῖς Παναθηναίοις ἑ Διονυσίοις. Helych. hæc autem pecunia dividebatur in solos cives ut pararent sibi πλώματα & alia vel ad sacrificia vel ad spectacula necessaria, ut patet lin. seq. distributio videtur μιᾶς. ἐπέδωκα τοῖς ἐκ παιῶν ἧῦ φυλῶν θεωρικοῖς εἰς ἕκαστον μιᾶς, εἰς θυσίας. Demosth. ex quibus verbis non omnibus civibus distributum videtur τὸ θεωρικὸν, sed τοῖς θεωρικοῖς. Vocabant autem θεωρικὰς δὲ τοῖς θεοῖς ἀπαρχὰς ἀπάγοντας, ἐστεφανωμένους. Hesych. sive θεωρικοὶ ἢ θεωροὶ erant oratores illi quos extra fines ad sacra, vel ad trium dierum continuorum ludos, vel ad oracula Senatus mittebat. Sept. Flo. Christia. ad pac. Aristoph. Locus alius hac de re fusius dicendi. *Bourd.* Interpres vertit *ærarium*. propriè sic dicebatur pecunia, quæ pauperibus è publico ad emendam in theatro sedem erogabatur, quod est θέαν ἀγορᾴζειν apud Theophrast. in charact. Hesychius: θεωρικὸν ἐργεῖον τὸ εἰς θεῶν πομπὴν ἑ ἑορτὴν διδόμενον θεωρίας ἕνεκα, τὸ ἑ πέμπτας μετέχειν τῶν θεωρίων. Pretium vero quod pendebatur spectaculorum conductoribus sive locariis erant duo oboli. Sic Libanius: ἕκαστον ἤδη δίδοναι δύο ὀβολὸς, ἑ θέαν ἔχειν. Postea & in alios usus conversa fuit, præcipuè tamen theatrales, eratque distributio μιᾶς, nec omnibus & singulis dividebatur, ut vult Stephanus, sed tantum τοῖς θεοῖς *, vel θεωρικοῖς, qua sibi πλώματα, vel alia ad sacrificia & Deorum honorem necessaria comparabant, ut ad hunc locum notat Bourdelotius. *Bart.* Hæc ultima verba in mendo delitescunt. Lege, αὐτῶν τὸ γε νόμιμον, & videtur bene legisse Erasmus, qui vertit, *id quod ad me rediret, posscrem.* Sed non tam bene ei succesit, quando θεωρικὸν interpretatus est *ærarium*. Debebat potius interpretari *donativum*. Erat enim τὸ θεωρικὸν pecunia, quæ ex publico populo tribuebatur ad spectaculorum impensas Panathenaicorum, Pythiorum & Olympiacorum tempore. Sed ex hoc loco emergit non mediocris difficultas. Timon supra non semel Κολυτῆθεν dictus est. At Κολυτὸς demus seu pagus Atticæ vel potius pars Athenarum Harpocrationi & Suidæ Ægeidi tribui tribuitur, quomodo igitur hic Timon dicit se accessisse ad illum, qui Erechtheidi tribui donativum Theoricum distribuebat, ut

suam

προσῆλθον αὐτῶν [1] τὸ γνησίμορον, οὐκ ἔφη γνωρίζειν πολίτην ὄντα μι. [2] Δη. χαῖρε ὦ Τίμων. τὸ μέγα δῶρον καὶ φίλον ἡ γῆρας. [3] τὸ ἔρεισμα τῆς Ἀθηναίων. τὸ [4] προβλημα τῆς Ἑλλάδος. ἤδη μὲν πάλαι σε [5] ὁ δῆμος [6] ξυνειλεγμένος, ἤδη δὲ [7] βουλαὶ ἀμφότεραι προεμένων. [8] πρότερον δ' ἄκουσον τὸ ψήφισμα, ὃ ὑπὲρ σοῦ γέγραφε. Ἐπειδὴ Τίμων ὁ Ἐχεκρατίδου Κολυττιεὺς, ἀνὴρ οὐ μόνον πολὺς καγαθὸς, ἀλλὰ καὶ σοφὸς, ὡς οὐκ ἄλλῳ τῳ τῆ Ἑλλά-

adiens, id quod ad me redibat poſcerem, negabat ſe civem me agnoſcere. *Dem.* Salve Timon, præcipuum tui generis præſidium, fulcimentum Athenienſium, propugnaculum Græciæ; profectò jam pridem te populus frequens, & utraque curia operitur. Sed prius decretum audi, quod de te conſcripſi. Quandoquidem Timon Echecratidæ filius Colyttenſis, vir non modò probus & integer, verùm etiam ſapiens, quantum alius in Græ-

ſuam legitimam partem acciperet, qui cum eſſet Colyttenſis domo, non erat Erechtheidis tribulis. Certe hoc videtur *διύζασθαι*. Ergo vel fallus eſt Harpocration, & qui eum ſequitur Suidas, & male Colyttum pagum accenſuerunt Ægeidi (quod magis puto) vel male Lucianus Timonem Colyttenſem facit, quod non eſt veriſimile, cum id non ſemel dixerit. *Palm.*

1 Τὸ γνησίμορον] Ita vocatur rata pars, ſeu debita portio, quæ alicunde provenit; ſive lucrum ex negotiatione ortum. Subauditur nomen *μέρος* quod aliquando exprimitur. Xenoph. lib. 7. hiſtor. Græcar. *ἃ αὐτοὶ τὸ γιγνόμενον μέρος εἰς τὸν Ἑπαμειτείδην ἐπόλεμον ἐκπορίσαντες ἀπεπέμψατε τοῖς ἄρχουσιν.* id eſt, *Et ipſi quum partem ratam, quæ ſuo nomine debebatur Epamitis ex victoria eſſent, eam præfectis miſere.* Barl.

2 Δη. χαῖρε, ὦ Τίμων] Rhetor Demeas blanda & fucata oratione aggreditur Timonem præmiſſa ſalutatione, eumque magnificis elogiis condecorat. *Idem.*

3 Τὸ ἔρεισμα τῆς Ἀθηναίων] Ex Pindaro, *στήριγμα*. Bourd. Sic Pindarus Theronem appellat *ἔρεισμα Ἀκραγαντος*, Olymp. oda. 2. Et Athenas, *ἔρεισμα ἁλὸς*, *Græcia fulcimentum*, ad quæ reſpexiſſe videtur Lucianus. Sumpta tralatio à fulcris illis, quibus innititur & firmatur ædificium. hinc Ariſtot. de part. animal *οἱ πόδες*, inquit, *τῷ ἀλίφαντος μόνον ἐρείσματος εἰσι χάριν*, id eſt, *pedes elephanto ſolum pro fulcimento ſunt.* Idem.

4 Πρόβλημα] *Propugnaculum* hoſtibus quaſi pro munimine objectum. Ita Homerus Ajacem vocat *ἕρκος Ἀχαιῶν*, *ſeptum Achivorum*. Et Hector *Τρώων κίων* appellatur à Pindaro. Sunt enim viri fortes tamquam *σύλαι τῆς πόλεως*, *columnæ & firmamenta civitatum.* Idem.

5 Ὁ δῆμος] Refert porro Demeas Senatum populumque Athenienſem jam dudum exſpectare Timonem, & ſuum in ordinem velle coptare ob ingentia ejus in Remp. merita, quæ omnia ab ipſo finguntur, ut homini incauto fucum faciat. Solent enim adulatores, ut Theophraſtus quoque notat in Charact. referre, quanti quiſque fiat ab omnibus, & narrare etiam ea, quæ nunquam ab aliis aut dicta, aut facta ſunt. *Idem.*

6 Ξυνειλεγμένος] Præt. Attic. Heſychio, *συναγμένος*, *συνηθροισμένος*, in unum congregatus. *Idem.*

7 Βουλαὶ ἀμφότεραι] Quingentorum ſc. qui *φρατέρες* dicebantur, Heliæaſium, de quibus poſtea loquitur Demeas. Fuere plures Curiæ apud Athenienſes. *Idem.*

8 Πρότερον δ' ἄκουσον τὸ ψήφισμα] Decretum recitat Demeas, quo viri illius probitatem & bellicam virtutem mirifice deprædicat. *Idem.*

δι, ὦ δ' πάντα χρήσιον ἀμφιλλᾶ τὰ ἄεθλα προκεῖται τῇ πόλει [1] νενίκηκε ὁ πύξ, [2] καὶ πάλλει, καὶ δρόμου ἐν ὀλυμπίᾳ μιᾶς ἡμέρας, καὶ πελείῳ ἅρματι, καὶ [3] συνωρίδι πωλικῇ. [4] Τί. ἀλλ' [5] ἐγὼ δὲ ἐθεώρησά γε ἐγὼ πώποτε εἰς ὀλυμπίαν. Δη. [6] πῶς δῆτα; θεωρήσεις ὕστερον. τὰ τοιαῦτα ὁ πολλὰ προσκεῖται ἄμεινον. καὶ [7] ἡρίσθαι ὁ ὑπὲρ τὸ πόλεως πίνυσι

Græcia nemo, nunquam per omnem vitam destitit optimè de Republica mereri: præterea pugilatu, lucta, cursuque die eodem, adhæc solenni quadriga, equestrique certamine in Olympicis vicit. *Tim.* At ego ne spectator quidem unquam in Olympicis sedi. *Dem.* Quid tum? spectabis posthac. Sed ista communia addi satius est. Tum anno superiore apud

1 Νενίκηκε] Ead. narrat. de Merc. cond. *Bourd.* Νενίκηκε δὲ πύξ] Id est, τῇ πυγμῇ. Hinc Pollucem Homerus vocat πυξ ἀγαθὸν, hoc est, pugillatu strenuum. Exercebatur pugillatus ille cæstibus tam apud Græcos, quam Romanos, ut videre est apud Theocr. in ἡρακλίσκῳ, & Virgil. 5. Æneid. fuitque hæc concertatio discriminis plena, nec nisi viris fortissimis tentata, ut de Darete & Entello ibidem legitur. *Barl.*

2 Καὶ πάλλει] Gymnica quædam certamina hic recensentur à Demea. Notanda insolens constructio, νικᾷν πάλλει ἢ δρόμου, pro πάλῃ ἢ δρόμῳ, sicut postea tertio casui junctum dixit: νικᾷν ἅλματι, ἢ συνωρίδι πωλικῇ. Per τέλειον ἅρμα, curule certamen intelligit, quod institutum fuisse legitur vigesima quinta Olympiade, non quod priscis Homeri temporibus ignotum esset, sed quod prius in Olympiam fuerit admissum. τέθριππον sive quadrigas ea voce designari putat Budæus, accipiendo τὸ τέλειον, pro eximio & amplo: vel pro equis justa ætate & magnitudine præditis, ad differentiam τῶν ἀζύγων, qui dentem ætatis indicem nondum ejecerunt. de quo Pausanias 1. Eliacōn. *Idem.*

3 Συνωρίδι πωλικῇ] Interpres vertit, *equestri certamine*, generatim nimis, cum propriè sic dicantur bigæ pullorum equinorum. Pausanias συνωρίδα πώλων appellat. qua voce etiam certamen ipsum continetur, q. d. Demeas Timonem non modo quadriga victorem extitisse, sed & biga. Συνωρὶς vocatur duorum equorum conjunctio, quasi συναορὶς à συναείρω τὸ συζεύγνυμι, conjungo, ut docet Eustathius. Nec sine caussa adjicitur πωλικὴ, quod συνωρίδος nomine etiam significentur bigæ mulares, quæ & ἀπήνη, hoc est, ἅρμα ἐξ ἡμιόνων ζεύχθεν, ut Pindari Scholiastes exponit. *Idem.*

4 Τί.] Timon audita laudum suarum recitatione, ruditatem suam candide fatetur, & adulatoriam Demeæ rhetoricationem merito coarguit. *Idem.*

5 Οὐδὲ ἐθεώρησα] Simili ratione apud Theocrit. respondet pastor in ecloga, quæ τομεὺς inscribitur: ἦ κάκα τήνῳ ἔλαιον ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἐπῶπτο; *Et quando ille oculis oleum conspexerat unquam?* per oleum significatur certamen. solebant enim athletæ, quo membris evaderent durioribus, oleo se inungere certaturi. *Idem.*

6 Τί ὄν] Rhetor, cum nihil haberet, quo putidam suam adulationem palliaret, nihil quicquam referre ait, si nunquam spectarit; fore aliquandò tempus, quo spectet victoriaque potiatur, imo eo impudentiæ prolabitur, ut etiam εἰς ὑπερβολὴν ea audeat commemorare prælia, quibus nunquam interfuit Timon. Tales pleræque sunt Rhetorum nostrorum declamationes, κελαδοπαιγεῖ & ad ostentationem seu pompam duntaxat compositæ. *Idem.*

7 Ἡρίσθαι] Verbum ἀριστεύειν non tantum usurpatur de eo, qui rem fortiter in bello gerit, sed & qui vincit. Hinc ἀριστεῖς sunt viri rebus præclare gestis conspicui & multarum palmarum, quibus debentur nimirum τὰ ἀριστεῖα, id est, victoriæ præmia. *Idem.*

1 Ka-

ἀδὲ Ἀχαρνέας, ἢ [1] κατέκοψε Πελοποννησίων [2] δύο μέρεις [3] Τί. πῶς; Δῆ. γὰρ τὸ μὴ ἔχειν ὅπλα, [4] οὐδὲ συνεγράφην ὡς τῷ καταλόγῳ. Δη. μέτεστι τοῖς σαυτῷ λέγεις. ἡμεῖς δ', ἀγαθοὶ ἐσμὲν ἂν εἰπεῖν ἀμεμφῶς. [5] ἔπι δ' ἐκ [6] ψηφίσματα γράφων, ὁ συμβουλίων, καὶ στρατηγῶν, ὠφέλησε τὴν

apud Acharnenſes pro Rep. fortiſſimè ſe geſſit, & Peloponneſiorum duas acies concidit. *Tim.* Qua ratione? quippe qui nec unquam arma geſſerim, nec miles unquam conſcriptus fuerim. *Dem.* Modeſtè quidem de te loqueris: Nos tamen ingrati futuri ſumus, niſi meminerimus. Præterea ſcribendis plebiſcitis, & in conſultationibus, & in adminiſtrandis bellis, non mediocrem utilitatem attulit

1 Κατέκοψε Πελοποννησίων] Belli Peloponneſiaci, cujus hic meminit Demeas contra Athenienſes, origo cæpit ex occaſione trium meretricum, ut refert Thucydides. Quæ cauſſa licet minus honeſta fuerit, tamen vetus eſt, & omnium ſcriptis celebrata, ſic tamen ut & aliæ fuerint aliis memoratæ auctoribus, de quibus præter Athenæum conſulendi Plutarchus in vita Periclis, Diod. Siculus lib. 12. A. Gellius, itemque Ariſtophanes in Acharnenſ. qui occaſionem hinc ſumpſit Comœdiam illam adornandi, quæ inſcribitur Ἀχαρνῆς. Erat autem Achaïnæ civitas Græciæ in Attica regione totius ejus tractus potentiſſima, apud quam Peloponnenſios contudiſſe & victoria potitum Timonem fingit Demeas. κατακόπτειν militare verbum eſt & emphaticum. Dicitur enim teſte Euſtathio ἐπὶ σφαγῆς, de maſtatione, & plus eſt, quam ἀπολλύειν occidere. nam τομὴ ſive ſectionem ſignificat in corpus penetrantem, & διαίρεσιν. Barl.

2 Δύο μέρεις] Vox μοῖρα hoc loco deſignat certum quoddam militum σύνταγμα, pro quo μόραν dicunt Lacedæmonii extrito ι. habebatque, ut Xenophon docet in Lacedæm. republ. Polemarchum unum, centuriones quatuor, quinquagenum præfectos octo, manipulorum duces ſexdecim, vel ut Diodorus Siculus tradit lib. 15. quingentos milites. *Idem.*

3 Τί. πῶς] Continetur his verbis alter ἔλεγχος τῷ ψεύδεσθαι ab abſurdo. *Idem.*

4 Οὐδὲ συνεγράφην] Neque nomen dedi militiæ. συγγράφεσθαι ἐν τῷ καταλόγῳ dicuntur milites, qui ſtipendia merentur. Pro eodem quoque Græci dicunt, ἐγγράφεσθαι, καταγράφεσθαι, vel ἐπιγράφεσθαι ἐν καταλόγῳ. Ariſtophanes in Equit.

Ἔπειθ' ὁ κωλίτης οὑπιθὴς ἐν καταλόγῳ,
Οὐδεὶς κω' ἀσπιδίς καταγραφήσεται.
Ἀλλ' ἅπαντ' ἰὼ τὸ πρῶτον, ἐγγεγράψεται.

Vbi interpres, καταλόγοι, inquit, σύριγγες erant, hoc eſt, tabellæ, in quibus deſcribebant nomina eorum, qui ſtipendia faciebant. Vnde οἱ ἐκ τοῦ καταλόγου Demoſtheni dicuntur milites emeriti, qui ætatem exceſſerunt, quam στρατόπεμπτον vocant Græci, rude donati Latinis. Inſcribere vel delere militum nomina penes ταξίαρχον erat, hinc milites ſcripti & deletti apud Livium lib. 7. *Idem.*

5 Ἔπι δ'] Continuat palpando vaniſſimus Rhetor, Timonemque non bellica virtute ſolum, ſed & conſilio, rerumque militarium adminiſtratione haud exiguam Reip. utilitatem ac decus attuliſſe ait, quo gratiam ejus demercatur. *Idem.*

6 Ψηφίσματα γράφων] *Plebiſcitum*, i. e. rogationem à plebe ſcitam ferens. Rogationes apud Romanos vocabantur leges illæ, quas rogante conſule plebs ſciſcebat. Formula rogandi erat: *Velitis, jubeatis Quirites.* Apud Græcos, præſertim Athenienſes, ſiquid populo eſſet placitum, χειροτονίᾳ declarabatur,

πόλιν. ἐπὶ τούτοις ἅπασι [1] δίδεχθαι τῇ βουλῇ, καὶ τῷ δήμῳ, καὶ [2] τῇ Ἡλιαίᾳ καὶ φυλαῖς, καὶ τοῖς δήμοις ἰδίᾳ, καὶ κοινῇ πᾶσι, [3] χρυσοῦν ἀνατῆσαι τὸν Τίμωνα παρὰ τὴν Ἀθηνᾶν [4] ἐν τῇ ἀκροπόλει, κεραυνὸν ἐν τῇ δεξιᾷ ἔχοντα, καὶ ἀκτῖνας ἐπὶ τῇ κεφαλῇ. καὶ στεφανῶσαι αὐτὸν χρυσοῖς στεφάνοις ἑπτὰ, καὶ ἀνακηρυχθῆναι τοὺς στεφάνους σήμερον [5] Διονυσίοις [6] τραγῳδοῖς καιναῖς ἀχθῆναι γὰρ δὴ αὐτὸν δεῖ σήμερον τὰ Διονύσια.

lit Reip. Quamobrem visum est omnibus, curiæ, plebi, magistratibus tributim, plebejis singulatim, communiter omnibus, aureum statuere Timonem juxta Palladem in arce, fulmen dextra tenentem, & radios super capite habentem: eumque septem aureis coronis coronare, hasque coronas hodie in Bacchanalibus per novos Tragœdos promulgari: siquidem hodie illi Bacchanalia sunt agenda. Tu-

id est, *manuum elevatione*, quod postea Senatus auctoritate confirmabatur. *Barl.*

1 Δίδεχθαι τῇ βουλῇ] Scita fictio, sed adulationis plena, quam & in charact. suis notat Theophrastus. Nec Oratoriæ suæ oblitus est Demeas. Nam ut orator sæpe aliam personam facit loquentem, vel fidei caussa, vel ut invidiam fugiat: ita & adulator ea narrat, quæ ab aliis de amico audierit, quæ nunquam audivit. *Idem.*

2 Τῇ Ἡλιαίᾳ] Erat Heliæa maximum Athenis tribunal. In quo publica judicia ultro citroque caussis agitatis tractabantur à mille quingentis primæ notæ civibus. Nomen accepit ab ἥλιος, quod locus ille sub dio esset & soli expositus. De Heliastis hoc singulare notandum, quod calculos haberent duûm generum, condemnandi & absolvendi, solidum unum, perforatum alterum. Interpres tamen orationis κατὰ Τιμοκράτους loco calculorum fabis usos fuisse scribit, nigris & albis, ut differrent, quo spectare putatur illud Pythagoræ monitum: *A fabis abstinete*, quasi per fabarum abstinentiam non leguminis illius flatuosi & pudenda referentis usum interdixerit, sed significarit ei, qui velit in pace degere & fortunæ ictibus non subjici, ambitiose Magistratus & dignitates non esse appetendas. *Idem.*

3 Χρυσοῦν ἀνατῆσαι] Sic Virgil. eclog. 7. *Si fatura gregem suppleverit, aureus esto*, id est, *aurea tibi statua collocetur.* Viris de patria optime meritis, præsertim Ducibus statuæ erigi solebant. Quod cum apud Athenienses in Ceramico, vel prope Prytaneum fieret, Demeas nequid ingenioso adulationi deesset, honoratiorem ei assignat locum, nempe in arce urbis juxta Minervam, Iovisque Servatoris instar divino cultu prosequendum docet. Erat autem ἀκρόπολις peculiari ratione arx Athenarum, in qua ærarium fuit, & Pallados πολιάχου simulachrum. *Idem.*

4 Ἐν τῇ ἀκροπόλει] Dixi ad illud Petro. *vident Tritonidis arces.* Bourd.

5 Διονυσίοις] Deest præpositio ἐν. Dionysiacum festum apud Athenienses celebre fuit, omnique libidinum & comessationum genere refertum, cujus utinam hodie in Christianorum encæniis nulla extarent vestigia: Agitari solebat Athenis initio veris mense Elaphobolionis, qui in nostrum Martium incidit, nec annuum erat, sed tricterícum in memoriam scil. triennalis expeditionis, quam in Indiam susceperit Bacchus: licet Arrianus lib. 2. in dubium vocet, an Bacchus unquam in Indiam venerit. *Barl.*

6 Τραγῳδοῖς καιναῖς] Tragœdorum quoque novorum meminit, quod tum maximus foret hominum concursus spectandi novas fabulas cupiditate. Sic à Senatu populoque Athenienſi decretum erat, ut Demosthenes aurea corona donaretur in theatro, cum novæ Tragœdiæ agerentur. *Idem.*

1 Εἶτα

[1] εἶπε τὴν γνώμην Δημέας [2] ὁ ῥήτωρ συγγενὴς αὐτῶν, [3] ἀγχιστεύς, & μαθητὴς αὐτὸς ὤν. ἡ γὰρ ῥητορικὴ ἄριστος ὁ Τίμων. καὶ τἄλλα πάντα [4] ὑπέρτατα ἂν εἰδείη. τυπτόμενον δὲ σὺ τὸ ψήφισμα. ἐγὼ δέ σοι [5] καὶ τὸν υἱὸν ἐβουλόμην ἀγαγεῖν. ἴσθι δέ, ὅτι ἐπὶ τῷ σῷ ὀνόματι Τίμωνα ὠνόμασα. [6] Τί. πῶς ὦ Δημέα, ὃς οὐδὲ γεγάμηκας, ὅσα γε ἡμᾶς [7] εἰδέναι; Δη. ἀλλὰ [8] γαμῶ, ἵνα δι' ἐμοῦ γένος, ἐς ἡμᾶς, & παιδοποιήσωμαι. καὶ τὸ

Tulit hoc ſuffragium Demeas orator, cognatus illius propinquus, & diſcipulus. Etenim orator optimus eſt Timon, præterea quicquid voluerit. Quare hoc tibi ſuffragium attuli. utinam & filium meum ad te adduxiſſem, quem tuo nomine Timonem denominavi. *Tim.* Qui potes illud Demea, qui nunquam uxorem duxeris, quantum nobis ſcire licuit. *Dem.* At ducam novo incunte anno, ſi Deus dederit: liberiſque operam dabo: tum quod naſcetur

1 Εἶπε τὴν γνώμην] Demeas, ut cœperat, ita aſſentando concludit. Modeſtiam ſuam declarat, cum ſe diſcipulum Timonis profitetur; quem oratorem vocat optimum. *Barl.*

2 Ὁ ῥήτωρ] Rhetoris voce, ut obiter hoc dicam, non ſolum intelligitur, qui præcepta tradit bene dicendi, ſed etiam orator, qui in concione populi verba facere poſſit. Sic & Demoſthenes ῥήτωρ appellatus. Et ῥητορικὸς vocat Hocrates, τὸν ἐν τῷ πλήθει λόγον δυναμένους. Aliquando tamen vilius ſonat, cum ῥήτωρ & δημαγωγὸς conjunguntur, in quos paſſim invehitur Lucianus noſter & Ariſtophanes. *Idem.*

3 Ἀγχιστεύς] Generale nomen per ſpecialius reſtringit, vultque dicere, proximo ſe cognationis gradu contingere Timonem. *Idem.*

4 Ὅσα δὲ εὐδαίμων] Hæc divitum prærogativa. Horat. 2. Serm. 3.

——Quas qui conſtruxerit, ille
Clarus erit, fortis, juſtus, ſapiens, etiam rex,
Et quicquid volet.

De opibus loquitur. *Idem.*

5 Καὶ τὸν υἱὸν] Dolere ſe ait Demeas, quod filium non adduxerit Timoni cognominem. Scit enim venerator gratiorem inter cognatos eſſe eum qui idem nomen gerit, talemque ab orbis in familiam ſubinde adſciſci, bonorumque hæredem ſcribi. Plutarchus de amore prolis. Ἐμμένουσι πολλοὶ γάμοις, ἵνα τοὺς κληρονόμους ἔχωσιν, ἀλλ' ἵνα κληρονομῶσιν ὑπάρχωσιν]. Vidit hoc, & in ſua gente damnavit Cicero: *Hæreditatis ſpes quid iniquitatis ſerviendo non ſuſcipit? quem autem locupletis orbi ſenis non obſervat?* Hinc & Iuvenalis de cælibe:

——Dominus tamen, & domini rex
Si vis tu fieri, nullus tibi parvulus aula
Luſerit Æneas.—— Idem.

6 Τί. Πῶς ὦ Δημέα] Timon hominis vanitatem, & inſulſa mendacia porro eludit. *Idem.*

7 Εἰδέναι] Supp. ἔξεστι, quantum ſcire licet. *Idem.*

8 Γαμῶ] Pro γαμῶσαι. Demeas τὸ γαμεῖν & παιδοποιεῖσθαι, conjungit ex Stoicorum doctrina, qui non niſi prolis cauſa matrimonium ineundum eſſe præcipiebant. unde Seneca: *Cogites libidinem non voluptatis cauſa hominibus datam, ſed propagandi generis.* Quod & in Catone ſuo agnoſcit Lucanus: *Veneriſque huic maximus uſus, Progenies; urbi pater eſt, orbique maritus.* Hinc ſcite locuſta matrimonium appellat ἡδονὴν παιδοποιόν, *voluptatem liberum procreatricem*, apud Euripidem in Phœniſſ. *Idem.*

1 Ἀγχι-

ἡδονὴ ἐσόμενον, [1] ἄῤῥην γάρ ἔσῃ, Τίμωνα ἤδη κράζω. [2] Τί. σὺν οἷδα εἰ γαμήσεις ἔτι ὦ ἄτοπε, πλείονός τιμῶ πατρὶ ἐμοὶ πληγὰς λαμβάνων. Δη. οἴμοι. τί τοῦτο; [3] τυραννίδι Τίμων ἐπιχειρεῖς, ὃ τύραννος τοὺς [4] ἐλευθέρους, ὃ κἀλευθέρως ἐλεύθερος, οὐδ' ἀνὴρ ὤν; ἀλλὰ δίκαιος εἶ πρὸς τοῦτο δίκαιος, τά τε ἄλλα, καὶ ὅτι τὴν [5] ἀκρόπολιν εὐέπρησας. [6] Τί. ἀλλ' οὐκ ἐμπέπρησται ὦ μιαρὲ ἡ ἀκρόπολις. ὡς [7] δηλοῖ σοι συκοφαντῶν. Δη. ἀλλὰ κλαύσεις, [8] τὸ ὀπισθόδομον διορύξας. Τί. ὦ διόρυχ

tur (erit autem masculus) Timonem nuncubabo. *Tim.* An uxorem tu sis ducturus, haud equidem scio, tanta à me plaga accepta. *Dem.* Hei mihi, quid hoc est rei? Tyrannidem occeptas Timon, pulsasque ingenuos, ipse nec ingenuus, nec civis? verùm pœnas dabis propediem cùm aliis nominibus, tum quòd arcem incenderis. *Tim.* At ô scelestè non conflagravit arx: proinde palam est te calumniatorem agere. *Dem.* Verùm effosso ærario dives factus es. *Tim.* Neque hoc effos-

1 Ἄῤῥην ἔσῃ] En confidentiam Rhetoris. quasi de futuræ prolis sexu certus esset, audacter pronunciat. Nec sine caussa id asserit. Scit enim inter liberos præferri masculos. Rationem dat Euripides in Iphigen. Στύλοι γὰρ οἶκων παῖδες ἐσθ' ἁρσενες. *Domum columina quippe sunt nati mares.* Vnde principum filios *munimenta regni* & *præsidia dominationis* appellat Tacitus in Annal. lib. 1. & histor. 5. *Earl.*

2 Τί. ὦ οἶδα εἰ γαμήσεις ἔτι] Demeas eodem, quo priores, excipitur modo, hoc est, verberibus. Quod cum ægre ferret, ad ingenium se convertit sycophanticum. *Idem.*

3 Τυραννίδι ἐπιχειρεῖς] Tyrannidem occœptare dicitur, qui civibus liberis vim infert & injustam dominationem in eos exercet. Vti apud Romanos, ita & Athenienses grande nefas habebatur civem liberum indicta caussa verberare. Contumeliam ejusmodi *aloias* vocabant Græci seu ὑβριπλαισιῶν. hinc & αἰκίας δίκη apud eosdem. *Idem.*

4 Ἐλευθέρους] Sunt ingenui, qui in genere libertatem habent, non in facto, sicut liberti. ὃ κἀλευθέρως ἐλεύθερον appellat *qui non plane talis est*, ut Erasmus interpretatur, hoc est, non meram habens libertatem, sed mixtam, ut qui servo vel serva natus est: nec pure civis intelligitur, qui mere civis non esset Atheniensis, sed *hybrida*, ut Horatius loquitur, hoc est, patre Atheniensi natus, matre peregrina, aut vice versa. *Idem.*

5 Ἀκρόπολιν ἐνέπρησας] Incendii crimen, uti gravissimum est, ita & extremo supplicii genere plecti solet. Nam qui dolo malo incendium excitarat, gladio olim feriebatur: hodie juxta legem talionis incendio absumitur, qui incendium facit. Ejusmodi *incendiarios* Græci ἐμπρησῆς vocant. Crimen exaggerat sycophanta, cum non domum privatam, sed arcem civitatis à Timone incensum calumniatur. *Idem.*

6 Τί. ἀλλ' οὐκ ἐμπέπρησται] Criminis objecti falsitatem diluit Timon, meamque calumniam esse probat, quum arx civitatis nunquam conflagrarit. *Idem.*

7 Δῆλοῖ σοι συκοφαντῶν] Attica σύνταξις. *Constat vel certum est te calumniari*, vel *manifeste calumniaris.* Verbum συκοφαντεῖν ab Athenienſibus tractum, & *calumniari* significat. vide Carol. Gerardi observationes ad Aristophanis Plutum. *Idem.*

8 Τὸν ὀπισθόδομον διορύξας] Aliàs Interpres *effosso ærario.* Sed aliud voluit hic Demeas. cum enim dixisset τὴν ἀκρόπολιν ἐνέπρησας, subjungit τὸ ὀπισθόδομον διορύξας. Nam ὀπισθόδομος locus erat ὀπίσω τῶ νεω τῆ καλαμβήλης Παλλάδος

ὦδε ἔτ᾽. ἆρα ἀπόλωλε σὺ ἓ τῶν ἔχ. Δη. διωρυχθήσῃ μὴν ὕστερον. ὧδε ἓ σὺ πάντα τὰ σὸν αὐτὸς ἴχεις. Τί. ὄχθον καὶ ἄλλα λάμβανε. Δη. οἴμοι τὸ μετάφρενον. Τί. μὴ κέκραχθι. κρεπίσομαί σε καὶ τρέπων. ἐπεὶ ἓ γιλοῖς πάμπαν πάθοιμι, δύο μὴν Λακεδαιμονίων μόρας κατακόψας ἀποπλᾶ, ἓν ἓ μιαρὸν ἀνθρώπιον μὴ ἐπιτρέψας. μᾶλλον γὰρ ἂν ἐθέλω καὶ νενικηκὼς ὀλυμπια τοῦς, ἓ πάλιν. ἀλλὰ τί τοῦτο; ὁ Θρασυκλῆς ὁ φιλόσοφος ἔτ᾽ ἐστι; ἢ μὴν ἔτ᾽ ἄλλο᾽.

effossum est. Hæc etiam absurda dicis. *Dem.* Verùm effodietur posthac. Interim verò omnia quæ in eo condita, possides. *Tim.* Alteram itaque plagam accipe. *Dem.* Hei scapulis meis. *Tim.* Ne vocifereris, alioqui tertiam tibi inferam. Etenim res plane ridicula mihi acciderit, si cùm inermis duas Lacedæmoniorum acies fuderim, unum scelestum hominem non protrivero. Tum frustra vicero in Olympiis pugilatu & lucta. Sed quid hoc? annon Thrasycles Philosophus hic est? profecto ipsus est, promissa

ἔχων δύσκεν, ὅτε ἦν Σπανοφρυλάκιον. Interpres Aristoph. ad Plut. Lucianus Herod. *Bourd.* Sycophanta Demeas, cum incendii crimen nullo colore Timoni posset intendere, aliud comminiscitur non minus grave, περὶ ἱερωσυλίας, & sacrilegii. Ita apud Aristophanem Blepsidemus Chremylum repente ditatum conspiciens sacrilegii reum peragit. κλέπτας, inquit, τὸν Δία ἐκεῖνον ἔχων ἐργάζεται ἐ χρυσίον παρὰ τῷ θεῷ. Fanum Apollinis innuit, ex quo tantum auri vel argenti ab ipso clam surreptum putabat. τὸ ὀπισθόδομον proprie dicitur τὸ ἐπισθεν μέρος τῦ ἐ. Peculiariter sic appellatur postica arcis Atheniensis pars, in qua publicum erat Σπανοφυλάκιον, cujus loci perpetuus veluti custos erat Iupiter σωτὴρ, ut patet ex Aristoph. Pluto. *Bart.*

1 Οἴμοι τὸ μετάφρενον] Quid sit μετάφρενον, non satis à veteribus explicatum. Videtur esse interstitium illud inter scapulas lumbosque, ubi renes adhærescunt quasi τὸ μὴ πᾶς φρένας, *pone præcordia*, ut exponit Eustath. quæ tergi pars plagis inferendis opportuna est. unde Homerus Iliad. β. Σκίπτρῳ ἓ μετάφρενον ἠδὲ ἐ ὦμω Πλῆξε. Galenus ἀκρὶ εἰσαγωγῆς scribit dorsum sive tergum continere omnes partes collo subjacentes, à cujus utroque latere sunt ὠμοπλάται sive scapulæ, quarum media pars μετάφρενον dicitur. *Idem.*

2 Κέκραχθι] Per syncopen, pro κεκράγηθι, ut ἀνάχθι pro ἀνάγηθι. Ab anomni κράζω vociferor, cui verbo τραχύτητα quandam inesse docet Demetrius Phalereus. *Idem.*

3 Τῶν τρίτων] Πλαγὴν. Illudit homini Timon κρεμάσων. Quos supra Peloponnesios vocavit generaliori nomine, hic Lacedæmonios fuisse dicit. Erant autem Lacedæmonii Atheniensium hostes, ut qui de Græciæ principatu cum illis certarent. *Idem.*

4 Μιαρὸν ἀνθρώπιον] Per contemptum. Diminutivis enim utimur vel blandiendi gratia, vel ad vilipendium nostrum declarandum. *Idem.*

5 Ἐθέλω νενικηκὼς] Pro νικήσαιμι ἂν periphrasi Attica. νικᾶν τὰ Ὀλύμπια, pro ἐν τοῖς Ὀλυμπίοις. *Olympia vincere* pro *Olympicam victoriam reportare* etiam dixit Horatius Græco more. *Idem.*

6 Ἀλλὰ τί τοῦτον] Accedit tandem Thrasycles philosophus, quem suis coloribus ingeniosè depingit Lucianus, captata scil. occasione hoc genus hominum pro more vellicandi. Nec immerito. Quid enim indignius minusque ferendum in sapientiæ doctore, quam supercilium & improbitas virtutis professione personata. *Idem.*

1 Ἐκ-

[1] ἐκπετάσας γὰρ τὸ πώγωνα, καὶ [2] τὰς ὀφρῦς ἀναστείλας, καὶ [3] βρενθυόμενός πως πρὸς αὐτὸν, ἤρχετο, [4] πτερωδὲς βλέπων, [5] ἀναστροβηθρῷ τῷ ἐπὶ τῷ μετώπῳ κόμῃ, [6] Αὐτοβορέας τις, ἢ Τρίτων, οἷος ὁ Ζεύξις ἔγραφεν.

missa barba, subductisque supercíliis, & magnum quiddam secum murmurans, accedit, titanicum obtuens, coma super fronte crispata, Autoboreas alter, aut Triton, quales Zeuxis pinxit. Hic

1 Ἐκπετάσας τὸ πώγωνα] Character philosophi, quem passim proponit, ut βίων πρ. In Piscat. in Catapl. *Bourd.* Proprius character philosophorum, qui barbam promittebant, ut tanto viderentur austériores & venerabiliores. Hinc Persius: *Barbatum crede magistrum Dicere.* Sat. 4. Socratem designat qui πωγωνοτρόφος erat, uti & Græca testatur Comœdia. Et Horatius de Stertinio: *Solatus jussit sapientem pascere barbam.* βαθυπώγωνας eosdem appellat Lucianus, qui passim deridet eos, qui præter barbam & pallium nihil habérent philosophi. Festive Bagoas in Eunucho ait: *Si Philosophum oporteat ex barba metiri, hircos primam laudem ablaturos.* Nec minus facetum illud Herodis Attici dictum in philosophum palliatum, crinitum, barba ad pubem usque porrecta: *Video*, inquit, *barbam, at philosophum non video.* Barl.

2 Τὰς ὀφρῦς ἀναστείλας] Irascentium vel superbientium est. Fastum enim indicant supercilia, ibique sedem habet superbia, ut docet Plin. lib. 11. cap. 37. Solent autem placidi homines & modesti remittere supercilia, quæ fastuosi & irati contrahunt, vel attollunt. *Idem.*

3 Βρενθυόμενος] Sic Aristophanes in Nub. Socratem inducit βρενθυόμενον ἐν ταῖς ὁδοῖς, qui locus etiam citatur a Laertio. βρένθος Hesychio τύφος, ubi corrupte legitur τύμος. hinc βρενθύεσθαι ab eodem Grammatico exponitur, μέγα φρονεῖν, ἐπαίρεσθαι. Murmuris seu fremitus significationem hic continet. Sic in Hermot. philosophos incedere facit Lucianus τοῖς χείλη διασαλεύοντας ἡρέμα & ὑποτονθορύζοντας. Daniel Heinsius vir ingeniosissimus philosophi nostri habitum gestusque ad vivum expressit in suo peplo, ubi in Stoicum quendam jocatur lepidissimo carmine:

Τῶν Στοϊκῶν ἀνδρῶν τις ἱερεὺς ἀφροπώμαξ,
Ὀφρῦν ἀμφοτέρην τοξοτοπαστὸν ἔχων,
Ἐκπετάσας τὸ γένειον ὑσμίνην, ἐπαοίδιον
Ὡς σάκος, οὐ κεφαλὴς ἐς πόδας ἐκτέδιον,
Βρενθύον εἶκεν δὲ περιδύετο νύκτα κατ' ἄκρης
Πολλὰ σοφιστεύων & παρεκδοξολογῶν. Idem.

4 Τιτανώδης βλέπων] Proverbialiter dictum de eo, qui torvo tetricoque est vultu. quod loquendi genus etiam usurpatur in Icaromenippo. Terribili enim adspectu fuisse perhibentur veteres illi Titanes. Sic dicuntur, non ὑπὸ τίσεως, id est, ultione, ut notat Servius ad 6. Æneid. sed ab Hebræo טיט qua denotatur *lutum*, velut è terra vel luto nati, quemadmodum & gigantes dicti γηγενεῖς eandem ob caussam. *Idem.*

5 Ἀναστροβηθρῷ τῷ κόμῃ] Interpres vertit, *coma super fronte crispata*, Erasm. *Cæsariem per scapulas fluentem ventilans.* Budæus, *Coma sursum rejecta*; alii, *perturbatam habens comam.* pro diversa significatione verbi, de quo vide Budæum & Stephanum. *Idem.*

6 Αὐτοβορέας] *Ipse* vel *alter Boreas.* Philosophum hunc prolixa barba crinibusque insignem Boreæ & Tritoni comparat, qui à Zeuxide pictore celebri feruntur depicti coma super fronte perturbata aut dissusa. τὸ γράφειν tam *pingendi*, quam *scribendi* significationem habet. hinc γραφὰ modo pro *scriptura*, modo pro *pictura* accipitur apud Græcos. *Idem.*

1 Οὗτος

[1] Οὗτος ὁ [2] τὸ σχῆμα δίσταλὴς, καὶ [3] κόσμιος τὸ βάδισμα, καὶ [4] σοφρονικὸς τὴν ἀναβολὴν, ἐωνῆτο [5] μυρία ὅσα [6] τῶν ἀρετῆς διεξιόντων, ἐπὶ δὲ πλεῖστα χαιρόντων κατηγορῶν, καὶ [7] τὸ ὁλιγαρκὲς ἐπαινῶν, [8] ἐπιδεῖ [9] λυσπέμφους ἀφίκετο ἐπὶ τὸ δεῖπνον, καὶ ὁ παῖς [10] μεγάλῳ τῷ κύλικι

Hic habitu frugalis, inceſſu moderatus, amictu modeſtus, mane mirum quam multa de virtute diſſerit, damnans eos qui voluptate gaudent, frugalitatem laudans: at ubi lotus ad cœnam venit, puerque ingentem illi calicem

1 Οὗτος] Perſonatam hujus Philoſophi ſanctimoniam porro deſcribit ab externo corporis habitu ſive cultu, qui frugalitatem & modeſtiam præ ſe ferebat. *Barl.*

2 Τὸ σχῆμα δίσταλὴς] Heſych. dicitur ὁ καλῶς ἰσταλισμένος, qui decenter ornatus eſt. Sic in Hermotimo philoſophos idem Lucianus inducit, κοσμίως ἐπιζώντας καὶ ἀναβεβλημένους δισταλῶς, à στέλλω ſignificante *ornare, inſtruere.* Idem.

3 Κόσμιος τὸ βάδισμα] Sic in Harmon. βαίνειν ἐν ῥυθμῷ. Dixit ad illud Petro. *Incedens tute compoſitus.* Sic in tractatu de Saltat. & in Demonact. vita. & antea. *Bourd.* Subintell. κατὰ præpoſitio. ſupra dixit: κοσμίως βαδίζων, in *Sectis, qui moderate & compoſito gradu incedit*, ut decet virum gravem & ſapientem. *Barl.*

4 Σωφρονικὸς τὴν ἀναβολὴν] Qui frugalitatem pallio præferret. ἀναβολὴ pro *pallio* uſurpatur, ἀπὸ τῆς ἀναβάλλεσθαι, quod in utrumque humerum rejiceretur. Paulo ante dixit: ἀναβεβλημένους δισταλῶς, in loco e Sectis allegato. Erat autem philoſophorum amictus à communi diverſus, magiſque ad modeſtiam compoſitus. *Idem.*

5 Μυρία ὅσα] Notanda elegans ſignificatio particulæ ὅσος, quæ adjectivo poſtpoſita vim habet adverbii λίαν. Sic Ariſtoph. in Pluto: ὄχλος πάρεστιν ὅσος, id eſt, *turba ingens & conferta admodum.* hic θαυμαστικῶς exponitur: *mirum quam multa.* Idem.

6 Περὶ τῆς ἀρετῆς] Stoicos præcipuè notat, qui de virtute multis diſceptabant, ſed eam moribus ſuis non exprimebant: in quos etiam invehitur Iuvenal. Sat. 2. *Idem.*

7 Τὸ ὁλιγαρκὲς ἐπαινῶν] Φιλοχρήματοι iſti philoſophi ἐμπαροῦ τὴν ἀρετὴν, nihil aliud in his dialogis laudant quam τὸ ὁλιγαρκές. Sic pag. ſeq. & paſſim, quibus tamen nihil uſquam ſatis. *Bourd.* Frugalitatem & animum paucis contentum ſignificat, quam virtutem miris item elogiis jactitabant οἱ ἀπὸ Στοᾶς, quibus tamen nihil uſquam erat ſatis. *Idem.*

8 Ἐπιδεῖ] Levitatem & remulentiam damnat in hoc philoſopho. *Idem.*

9 Λυσπέμφους ἀφίκετο] Solebant veteres, priuſquam cœnarent, lotione uti, tum nitoris, tum valetudinis cauſſa. Ariſtoteles, ut refert Athenæus lib. 5. ἀσκητὴς εἶναί φησιν, ἄλυτον ἐκ κονιορτοῦ ἄγειν πλήθη πολὺ εἰς τὸ συμπόσιον, hoc eſt, *indecenter facere eum, qui illotus & pulveru plenus ad convivium acceſſerit.* Idem.

10 Μεγάλῳ τῷ κύλικι] Sic Lapith. τῷ ζωροτέρῳ *amatiore.* amabant calices amatiores. μεγάλῳ autem videtur eſſe κύλικος ὄνομα, ut apud Virg. 1. Æneid. Tat. lib. 2. *Bourd.* Neſcio quid Bourdelotio in mentem venerit, qui μεγάλῳ hic nomen calicis eſſe putat, idque ſimili probare conatur ex lib. 1. Æneid. ubi *ſpumantem pateram* dixit poëta, non *ingentem*, quod ſciam. Quam hic μεγάλῳ vocat κύλικα, *Neſtoreum ſcyphum* nominat Lucianus in ſect. ubi de philoſopho itidem loquitur remulento. ὁ φιλόσοφος σὺ ὁ βέλτιστος, ὃν εἶδες ἐπὶ δείπνου Νεστορείου τινὰ κατωφερῆ αὐτῷ. Poculi iſtius vaſtitatem deſcribit Homerus Iliad. 13. *Idem.*

1 Σω-

ὀρέξειν αὐτῷ, τῷ [1] ζωρότέρῳ ἤ χαίρει μάλιστα, καθάπερ τὸ Λήθης ὕδωρ ἐκπιὸν, ἐναντιώτερα ἐπιδείκνυ τοῖς ἐωθινοῖς ἐκείνοις λόγοις, σφοδρὰ ζῶν ὄρεξις. Ἰκτῖνα [2] τὰ ὄψα, ἢ τ πλησίον ἀγκωνιζόμενον, [4] καρύκης [5] τὸ ἡδύσμα ἀπλέως [6] κυνηδὸν ἐμφορούμενον, ἐπικεκυφὼς, καθήμενος [7] ἐν τοῖς λοπάσι τῷ ἀριστῷ ὑρήσειν σφοδρὸν, ἀκριβῶς [8] τὰ τρύβλια

cem porrexit (meraciore autem maximè delectatur) perinde ut Lethes aquam ebibens, matutinis illis ſermonibus maximè contraria facit, dum milvi inſtar præripit obſonia, & proximum oppoſito cubito arcet, mento condimentis oppleto, dum canum ritu ingurgitat, & prono corpore, ac ſi virtutem in patinis ſeſe inventurum ſperet: dumque catinos indice digito

1 Ζωρότερον ἢ χαίρει] Scilicet ποτῷ ἢ οἴνῳ. Sic ille apud Homer. Iliad. 1. ζωρότερον ἢ κέρασιν, *meraciùs miſce.* quem locum expreſſit Catullus: *Inger mi calices amariores.* Per calices amariores intelligit *meraciores*, vel *vetuſtioris vini*: Quod enim in vino aqueum eſt tempus tandem conſumit. Et notum illud Diphili: τὸ ὑδατῶδες ἅπαν, τὸν ἔσω τὴν ψυχὴν κακὸν, *quicquid aqua dilutum eſt, animæ noxium eſt.* Hinc Veronenſis poeta: *Abite lympha Vinis pernicies.* Barl.

2 Ἰκτῖνα] Ingluviem, & voracitatem hujus pſeudophiloſophi deſignat, cum milvo ipſum comparat. Scribit Plinius lib. 10. *rapaciſſimam eſſe alitem ſemperque famelicam.* Vnde & ἅρπη dicitur ἀπὸ τῦ ἁρπάζειν, quod eſt, *rapere.* Impudentia ſimul & rapacitas hujus avis elucet in hoc gulone, qui ut ſolus potiatur obſonio, proxime aſſidentem cubito propellit, quod eſt παραγκωνίζειν, ab ἀγκὼν, quo *cubitus* denotatur. Sic Martialis de ſuperbo convivatore & importuno: *Cubitiſque trudit hinc & inde convivas Effultus oſtro ſericiſque pulvillis.* Idem.

3 Τὰ ὄψα] Interpretes *obſonia* vertunt. Sæpe tamen peculiariter eo nomine piſces intelligunt Græci, præſertim Attici, quod & imitantur Latini, Terentius & alii. Hinc ὀψοφάγοι ſive *obſonivori* ſunt, non qui carnibus ſupra modum delectantur, aut aliis eduliis, ſed qui piſces ad inſaniam uſque appetunt. Gloſſæ: ὀψάριον, *piſciculus.* Vſus rationem dat Myrtilus apud Athen. initio lib. 7. Cum varia, inquit, obſoniorum ſint genera, ſolus piſcis id nomen obtinuit διὰ τὸ ἐξαίρετον ἡδονῆς, quod eximius ſit cibus. *Idem.*

4 Καρύκης] Hominis ἀδηφαγέως pluribus amplificat. καρύκης, Condimenti genus erat, quod Galenus apud Hippocrat. exponit λύδιον ἡδυσμα ποικίλον, id eſt, Lydium edulium varium. Ariſtoph. interpres ποικίλα interpretatur, ut ventrem fuiſſe ſignificet exquiſitioribus condimentis apparatum. Budæus ſimpliciter exponit *ſorbitionem juſculi eſculentioris.* Idem.

5 Τὸ ἡδύσμα ἀπλέως] Vt in Lapith. & Merc. Cond. quod pag. 34. dixit ἐμφορῶν. Bourd.

6 Κυνηδὸν] *Canis in morem.* Nihil enim cane guloſius, nihil impudentius, ἀκοτωτάτου animal ſibique ſoli retinet, quod habet. nili forte excipias canes Memphiticos, qui dicuntur rapinas in medium conferre & communiter vivere, ſi fides habenda Æliano. *Idem.*

7 Ἐν τοῖς λοπάσι τῷ ἀριστῷ] Feſtive. Simili ratione vinolentum deridet philoſophum Lucianus in Hermot. ἀτυχῶς γὰρ ἐν πυθμένι ὀρύττει μοι ὁ θεὸς καταπρύψας τὸ φιλοσοφίας ἀγαθὸν ὑπὸ τὴν τρύγα αὐτῶν, id eſt, *Nam plane in fundo doliſub ipſa fece mihi eſt viſus Deus philoſophiæ ſummum bonum abſtruſiſſe.* Idem.

8 Τὰ τρύβλια] Generaliter pro catinis apud Ariſtoph. ubi tamen interpretantur τὰ τρύβλια τὰ δὲ ὀξυζάφους, ad Pac. ad Concio. aliter etiam Heſych. *Bourd.* Pro eodem in Gallo dixit: τὰ τρύβλια ἀπολείχειν. Ejuſmodi catinorum exterſores ſive

τοῦ [1] λιχανοῦ ἀπορμήχων, ὡς μηδὲ ὀλίγον [2] ὑπ' μυτίλωτὸν κομπολίποι· [3] μεμψίμοιρος ἀεὶ ὡς τ' πλακοῦντος ἴλεον, ἢ [4] τ σῦν μόνον τ' ἄλλων λαῶσι, ὅτι πᾶς [5] λιχνείας καὶ ἀπλησίας ὄφελον. [6] μέθυσος, καὶ παίγνιον· ὅσα ἄχρις ᾠδῆς ἐ ὀρχήσεως μόνον, ἀλλὰ καὶ λοιδορίας, καὶ ὀργῆς πεθυεῖν. [7] καὶ λόγοι πολλοὶ [8] ἐπὶ τῇ κυλίκι τότε δὴ καὶ μάλιστα

digito diligenter extergit, ne vel paululum alliati edulii relinquat: semper querulus, quasi deteriorem partem acceperit, vel si totam placentam, aut suem solus omnium accipiat, qui quidem edacitatis, & insatiabilitatis est fructus, temulentus, vino insanus, non ad cantum modo, saltationemque, verùm ad convicium usque & iram. Adhæc multus inter pocula sermo: tum enim maxi-

sive linctores Eubulus Comicus scite appellat λοπαδαγχόνας vel λοπαδάχας, id est, *gurgites* & *pernicies patinarum*. Barl.

1 Λιχανοῦ] De indice digito, sive λιχανῷ, Casaub. ad Athe. c. 13. lib. 1. *Bentl.* Id est, digito indice, sic dicto, quod eum in obsonia immissum lingimus ad condimentum explorandum, ἀπὸ τοῦ λείχειν, hoc est, a lingendo. Hesych. λιχανὸς ὁ μὴ τ' μέγα διάκτυλον τ' χειρός. Sic locum emendo, in quo μὴ præpositio desideratur. *Barl.*

2 Τὸ μυτίλωτὸν] Τὸ μυτίλωτὸν, quod Atticum est pro μυστωτὸν, verso σ in τ. Hesychius & Aristophanis interpres ἐπίτριμμα esse dicunt διὰ σκευῆς ὄξους, hoc est, *intritum ex allio*, adhibitis & aliis condimentis, nempe caseo, ovo, oleo, aceto, sic dictum, quod odor ejus esset μυσαρᾶς, hoc est, *aversandus*. Moretum nonnulli interpretantur, quod ex Græco deductum, quasi *mosetum*, ut vult doctissimus Caninius. *Idem.*

3 Μεμψίμοιρος ἀεὶ] Querulum insuper & rixosum hominis ingenium pravosque mores indicat. *Idem.*

4 Τὸν σῦν] Porcellum intelligit saginatum, qui magnatum seu ditiorum mensis inferri solet, σταλὸν σῦν appellat Homerus. *Idem.*

5 Λιχνείας] Hoc quid sit, satis aperte declarat Lucianus in avido isto liguritore, qui cum philosophus esset, ostendit se magis palato sapere, quam cerebro, & eruditiorem habere linguam, aut gulam, quam mentem. *Idem.*

6 Μέθυσος] Simpliciter *ebrium* significat, παίγνιον *petulantem ex ebrietate*. Hinc Athenæus: τὸ παροινεῖν ἐν τῷ μεθύειν γίνεσθαι. Cantus & saltationis quoque meminit, quæ Homerus vocat ἀναθήματα δαιτὸς, id est, *ornamenta convivii*. Odyss. 1. Saltatio etsi in conviviis veterum, ut res honesta, fuerit admissa, tamen cum vitiosa sint multa saltationum genera, certè philosophum minime decebat tripudiatio. Notum est illud Ciceronis pro Muræna: *Nemo saltat sobrius, nisi forte insanit: neque in solitudine, neque in convivio moderato atque honesto: intemperati vivii convivii, amœni loci, multarum delectarum comes est extrema saltatio.* Idem.

7 Καὶ] Τὸ ἄτοπον hominis ob oculos ponit, qui tunc maxime de temperantia & sobrietate disputat, cum helluatur, nihilque minus quam temperantiæ studet. *Idem.*

8 Ἐπὶ κυλίκι] Id est, *inter calices*, ὅτε σπονδὴν dixit Theophrastus in charact. Prudenter Horatius lib. 2. Serm. Sat. 2.

Discite non inter lances mensasque nitentes,
Cum stupet insanis acies fulgoribus, & cum
Acclinis falsis animus meliora recusat:
Verum hic impransi mecum disquirite. cur hoc?
Dicam si potero. male verum examinat omnis
Corruptus judex. ——

τῆς σωφροσύνης καὶ κοσμιότητος, καὶ ταῦτα φησὶν ἤδη ὑπὸ ἀκρατείᾳ πονήρως ἔχων, καὶ [2] ὑποτραυλίζων μελίσας. [3] εἶτα ἔμετος ἐπὶ τούτοις. [4] καὶ τὸ πελοποννήσιον, ἀρρώμενοί τινες, [5] ἐκφέρουσιν αὐτὸν ἐκ τῆς συμποσίου τῆς [6] αὐλητρίδος ἀμφοτέραις [7] ἐπειλημμένον. πλοῦ ἀλλὰ καὶ νήφων, οὐδενὶ τῶν παρόντων ἀποχωρήσειεν ἄν, ψεύσματος ἕνεκα, ἢ θρασύτητος, ἢ φιλαργυρίας. ἀλλὰ καὶ κολάκων ἐστὶ τὰ τοιαῦτα, καὶ ἱπποκένταυρος τις, καὶ [8] γοητεία τοιαύτη,

maximè de temperantia, & sobrietate verba facit, idque cùm jam à mero malè affectus ridiculè balbutit. Accedit his deinde vomitus. Postremò sublatum illum de convivio efferunt aliqui, ambabus manibus tibicinæ inhærentem. Quanquam alioqui ne sobrius quidem ulli primas partes cesserit, vel mendacio, vel confidentia, vel avaritia. Quin & inter assentatores primas tenet, pejerat promptissimè, anteit impostura, co-

Casaubonus ad Suetonii Augustum, *Aretalogos* dici ait ejusmodi philosophos, qui in conviviis lautiorum quæ frequentabant, de virtutibus & vitiis disceptabant. Seneca *circulatores philosophos* appellat. *Barl.*

1 Πονήρως ἔχων] Notant Grammatici vocabulum Πόνηρος, si de homine misero & afflicto dicatur, primam acuere. Si autem de improbo & malo, ultimam. hinc πονήρως ἔχειν de corpore dicitur male affecto. quod tamen ubique verum non est. *Idem.*

2 Ὑποτραυλίζων] Ψελλίζων ἢ μᾶλλον ἔναττον λαλῶν. Interp. Aristoph. ad Nub. *Bourd. Aliquantum balbutiens.* quod vel à natura est, ut in Alcibiade, cujus τραυλισμὸν deridet Aristophanes in Vespis: vel à nimio potu, ut Thrasycli nostro accidit, cujus ebritatem porro exaggerat, cum vomuisse eum dicit, quod cum, ut rem fœditissimam in Antonio exagitet Tullius, quando minus ferendum in philosopho, in virtutum doctore? qui *talia verbis Herculis invadit.* Barl.

3 Εἶτα ἔμετος] Idem Lapith. de his vomitibus copiosè alibi. *Bourd.*

4 Καὶ τὸ πελοποννήσιον] Refert porro Timon, quomodo Thrasyclem e convivio perpotum efferre coacti fuerint, ut insanam hominis temulentiam magis ob oculos ponat. *Barl.*

5 Ἐκφέρουσιν αὐτὸν] Ciceroni est, *auferri de convivio.* Antiphanes Comicus, ἐκφέρεσθαι τὸ αὐτὸ pro eodem dixit. Notandus & hic elegans lusus in verbo ἐκφέρειν, quod ut de aliis rebus, ita & de funere usurpatur. Significat eum non secus ac cadaver de convivio elatum fuisse. Nihil enim fere distat ebrius à mortuo, qui terræ mandandus effertur. Virgilius de Græcis Trojam noctu clam occupantibus. *Invadunt urbem somno vinoque sepultam.* 2. Æneid. *Idem.*

6 Αὐλητρίδος] Notandum Veteres olim in symposiis suis adhibuisse tibicinas, erantque ut plurimum fœminæ nundinati pudoris, ut ex Aristophane discimus. Tibiarum vero acroasma ut animum reficit, ita & perturbationes capitis mero incalecentis adjuvare creditur. Anacharsis aliquando interrogatus, *num in Scythia essent tibicinæ?* respondit: *ne vites quidem.* Eo significabat vir sapientissimus, quæ ad tibiam fiunt saltationes, reliquaque ejus generis voluptates e vinolentia nasci. Laertius lib. 1. c. 9. *Idem.*

7 Ἐπειλημμένον ἀμφοτέραις] Supp. χερσὶ. præterit. Atticum verbi ἐπιλαμβάνομαι, quod est, *apprehendo, invitor.* Festive dictum à Plauto in Pseudolo: *Magnum hoc vitium vino est, pedes captat primum: Luctator dolosus est.* Idem.

8 Γοητεία] Hanc passim nugonibus istis exprobrat ut in Piscat. in Catapl. *Bourd.*

1 Πάρ-

καὶ ἡ ἀναισχυντία παρομωρτεῖ. καὶ ὅλως [1] πάνσοφον τὸ χρῆμα, καὶ πανδαχόθεν ἀκριβὲς, ἓξ ἁπάντων ἐσπλέες. οἰμώξῃ τοιγαροῦν [2] οὐκ εἰς μακρὸν χρηστὸς ὤν. [3] τί τοῦτο; παππᾶ, χρυσίου ἡμῖν θαυμαστοῦ. Θαυμ. ἀλλ' οὐ ταὐτὰ ὦ Τίμων τοῖς πολλοῖς τούτοις ἀφῖγμαι. ὥσπερ [4] οἱ τὸ πλεῖστον σε τιθηπότες, ἀργυρίου, καὶ χρυσίου, καὶ [5] δείπνων πολυτελῶν ἐλπίδι συνδεδρομήκασι, πολλῷ τῷ κολακείᾳ [6] ἐπιδειξόμενοι ὡς ἄνδρα, οἷόν σε [7] ἁπλοϊκὸν, καὶ [8] τῶν ὄντων κοινωνικόν. [9] οἶδα γὰρ ὡς [10] μάζα μὲν ἐμοὶ δεῖπνον

comitatur impudentia. In ſumma vir eſt omnifaria ſapientia cumulatus, omni ex parte exactus, variéque abſolutus. Quare licet ſit modeſtus, brevi ejulabit. Quid hoc? papæ, tandem nobis Thraſycles? *Thraſ.* Non hoc animo ad te venio; Timon, quo plerique iſti, qui nimirum tuas opes admirati, argenti, auri, opiparorum conviviorum ſpe adducti concurrunt, multam aſſentationem exhibituri apud te, hominem ſimplicem, & de rebus ſuis facilè impertientem. Scis enim offam in cœnam mihi ſat eſſe,

1 Πάνσοφον τὸ χρῆμα] Virum deſignat omnigena ſapientia cumulatum, quem ὁ τῇ Φιλοσοφίᾳ πάνταθλον vocat Laertius in Democrito. τὸ χρῆμα in admiratione ponitur & excellentiam quandam denotat, quæ per ſuperlativum commode à Latinis ſignificatur. Ita Xenoph. de Cyro: κατακάλλει τὴν ἔλαφον καλὸν χρῆμα καὶ μέγα, id eſt, *cervum jaculo ſternit longe pulcherrimum & maximum* Idem.

2 Οὐκ εἰς μακρὸν] *Brevi.* Bourd. Inepte Eraſmus: *non ejulabit clarius.* pro *non longo poſt tempore*, hoc eſt, brevi ejulabit, οὐκ εἰς μακρὸν χρήσει. Barl.

3 Τί. τοῦτο] Admirationis affectum exprimit Timon, cui Thraſycles reſpondet ſubdola inſinuatione utens. *Idem.*

4 Οἱ τὸ πλεῖστον τιθηπότες] Avaros intelligit, & plebejos homines, quibus in admiratione ſunt opes. De his ita Iuvenalis: *Qui mirantur opes; qui nulla exempla beati Pauperis eſſe putant.* Idem.

5 Δείπνων πολυτελῶν] Paraſitos innuit, quos δειπνολόχας vocat Heſiodus, Latini *cœnipetas.* Idem.

6 Ἐπιδειξόμενοι] Eraſmus vertit, *deliniunt*: rectius Profeſſor Salmurienſis: *exhibituri.* de futuro enim ſermo eſt. *Idem.*

7 Ἁπλοϊκὸν] Sic vocat *virum ſimplicem*, ἁπλοῦν, cui verba dare facillimum ſit: contra διπλᾶν appellant Græci *virum duplicem* & *verſipellem*, quo nomine Vlyſſem inſignit Horatius Carm. lib. 1. Od. 6. *Idem.*

8 Τῶν ὄντων] Laudat Timonem à liberalitate. Liberalis enim hominis eſt, ut philoſophus docet, ἀεὶ τὰ χρήματα εἰς μεταδοτικόν. Vnde virum bonum Menander ſcite appellat *κοινὸν ἀγαθὸν*, hoc eſt, *commune quoddam bonum*, ut qui non uni aut alteri, ſed pluribus prodeſſe cupit. *Idem.*

9 Οἶδα] Frugalitatem & victus ſui tenuitatem, adeoque animi celſitudinem in contemnendis opibus philoſophice hic jactat Thraſycles, quo Timonem illaqueet incautum. *Idem.*

10 Μάζα] Pro quovis genere panis. tenuiorum cibus, unde mirum, Carionem. μάζαν accepiſſe pro delicatiori cibo. Fuere quidem μάζαι in deliciis ſed compoſitæ. Ariſtoph. Heſiod. Athen. Heſych. Suid. *Bourd.* Duplex erat maza apud Veteres. Vna quæ confici ſolebat ex farina, ſale, lacte vel oleo, quandoque etiam vino ſubigebatur, nec humanis ſolum uſibus dicata, ſed & Diis ſacra fuit. Altera ex farina, ſale & aqua tantum fiebat. ψυχρὸν ἄρτον appellant nonnulli, hoc eſt, auſterum panem. Galenus lib. de aliment. eam poſtponit pani

ἱκανὸν, ὄψον δ' ἥδιστον [1] θύμον, [2] ἢ κράδαμον, ἢ εἴ ποτε τρυφᾷ τις [3] ὀλίγον τὸ ἅλας. ποτὸν δὲ ἢ [4] συκάκαιον [5] ὁ δὲ τρίων ὅτῳ, ἧς βάλῃ πορφυρίδος ἀμείνων. τὸ χρυσίον μὲν γὰρ [6] οὐδὲν πιμώτερον τῶν ἐν τοῖς αἰγιαλοῖς ψηφίδων μοι δοκεῖ. [7] σοῦ δὲ ὡσὶ χάριν [8] ἐπάλλω,

esse, opsonium verò suavissimum, cepam, aut nasturtium, aut si quando lubeat epulari lautiùs, paulum salis: potum verò ex fonte novem fistulis scaturiente constare: tum hoc pallium quavis purpura potius. Nam aurum nihilo magis apud me est in precio, quàm calculi qui sunt in littoribus. Verùm tua ipsius gratia huc me contuli, ne

ordeaceo, multumque habere ait πυρῶδες & κεφαλῶδες. Nomen accepit κατὰ τὴν μάθησιν, quod pinsendo tubigatur, nihilque aliud est, quam farina conspersa & subacta. Vnde & Latinum *massa*, verso ζ in duplex σ. ut ὄρυζα, *oryssa*. De posteriori hoc panis genere loquitur Sophista, dum vili parvoque victu se contentum esse prædicat. *Barl.*

1 Θύμον] Male Σύμον antea, qua loquendi formula passim utitur. *Bourd.* Vilissimum plantæ genus. *cepam agreste* nonnulli interpretantur. herba est, ut medici tradunt, nec visu, nec elu commendabilis: acrimoniam tamen habet ad irritandam ὄρεξιν & edendi appetitionem. *Cepis* autem *vesci* dicitur, qui tenuiter & illote vivit, quod Hesiodus per *maluam* & *asphodelum* significavit in operib. *Barl.*

2 Ἢ κράδαμον] Dixi ad illud Petronii *Nasturcii succum*. Bourd. Tradit Xenophon veteribus Persis in precio fuisse *nasturtium*, eoque obsonii loco usos, lib. 1. περὶ Κύρ. παιδ. cujus rei causam hanc fuisse putant nonnulli, quod herba illa vim habeat ὀπτικὴν τοῦ ὄργου, ὃ τῷ πνεύματι. Apud Persas autem, ut ex eodem discimus libro, turpe erat palam mejere, vel nasum mungere aut spuere. Hac item herba tenues & parci vitam utcunque sustinebant. *Idem.*

3 Ὀλίγον τοῦ ἅλατος] Horat. 2. Serm. *Cum sale panis Latrantem stomachum bene leniet.* Sali vis inest contra putredinem, cibisque saporem conciliat: Vnde ἀρτύειν ἅλατι passim appellat Homerus, propter summam ejus necessitatem & utilitatem. Persius: *Est tibi far modicum, & purum sine labe salinum.* q. d. victus sufficiens. *Idem.*

4 Συκάκαιον] Fons Athenis qui ab aliis dicitur κρουνὸς de quo interp. Aristoph. male apud Hesych. συκάκαιον dicitur. hac de re legendus Thucydides qui rem totam indicat. & Portus interp. *Bourd.* Nomen est fontis cujusdam Athenis sic dicti à novem fistulis, e quibus aqua saliebat. κρῆναι enim *scatebræ*. Hesychius πηγὴν esse ait, ὡς φρύνιχος Καλλιρρόῃ ἔλεγον. apud quem corrupte legitur ἐνδέκαιον. Egregie in hanc sententiam scripsit Varro de liberis educandis apud Nonium: *Vel maxime illic dicas, & sitienti videri aquam mulsum, & esurienti panem ex barisum, siligineum: & exercitato somnum suavem.* Barl.

5 Ὁ δὲ τρίων] *Pallium* commune erat Græcorum omnium gestamen: ut *toga* Romanis. Tamen inter τρίβωνα philosophorum, & elegantiorum in Græcia civium discrimen fuisse Salmasius ostendit in Notis suis ad Pall. *Idem.*

6 Οὐδὲν πιμώτερον] Fateor fuisse philosophorum nonnullos, qui aurum & argentum contemserint, adeoque in profluentem abjecerint, ut liberius philosopharentur: sed Thralycles noster sub persona vilipendere se simulat, quæ maxime appetebat. In tales recto olim pronunciavit Simonides: Etenim rogatus, *utra res esset optabilior, divitiæ, an sapientia? dubito*, inquit, *ut qui videam sapientes frequentare divitum fores.* eo innuens philosophos plerosque verbis quidem contemnere divitias, sed re eas captare. quo tamen nomine reprehenditur à Platone lib. 6. de Republ. *Idem.*

ὡς μὴ ἀφθείρῃ σε τὸ κράτιστον τῶν κτημάτων ἐπιβουλότατον κτῆμα ὁ πλοῦτος, ὁ πολλοῖς πολλάκις αἴτιος ἀνηκέστων συμφορῶν μεγίστων. εἰ γάρ μοι πεῖσαι, μιᾶλιστα ὅλον εἰς τὸν θάλατταν ἐμβαλεῖς αὐτὸν, εἰδὼς ἀναγκαῖον ἀνδρὶ ἀγαθῷ ὄντι, καὶ τῆς φιλοσοφίας πλεῖστον ὁρᾶν δυναμένῳ. μὴ μέντοι εἰς βάθος ὦ γαθέ, ἀλλ' ἐσον εἰς βυθοῦσας ἐπιπεσὰς ἐλίγῳ ὑπὲρ τῆς κυμαντούσης γῆς, ἐμβοήσεις δὲ μέγιστα. εἰ δὲ μή τις βούλῃ, σὺ ὦ ἄνδρες τόπον ἀμείνω κατὰ τάχος ἀνφέρησον αὐτὸν ἐκ τῆς οἰκίας. καὶ μηδ' ὁβολὸν αὐτῷ δῆτε, ἀφειδῶς ἅπασι τοῖς δεομένοις. ὦ μᾶ, πέντε δραχμάς. ὦ ζεῦ, μνᾶν. ὦ ζεῦ τάλαντον. εἴ τις φιλόσοφος εἴη, δίμοιρίαν, ἢ τριμοιρίαν φέρεσθαι δίκαιος. ἔμοι ζεῦ, καίτοι οὐκ ἔμαυτὸ χρεῖαν αὐτῶ, ἀλλ' ὅπως μεταδῶ τοῖς ἑταίροις τοῖς δεομένοις, ἱκανὸν εἰ ταυτὶν τὸν πήχεα ἐμπλήσεις

ne te corrumpat peſſima & inſidioſiſſima poſſeſſio divitiarum, quippe quæ multis ſæpenumero immedicabilium malorum cauſa extiterit. Etenim, ſi me audies, potiſſimum opes univerſas in mare projicies, ut pote non neceſſarias bono viro, quique Philoſophiæ poſſit opes peripicere. Ne tamen in profundum, ô bone, ſed fermè ad inguina uſque ingreſſus, paulò ultra fluctuoſum littus, me uno ſpectante. Sed ſi hoc nolis, tu eas alio potiore modo, confeſtim ex ædibus ejicito, ac ne obolum quidem tibi reliquum facias, largiens quibuſcunque opus eſt, huic quidem quinque drachmas, alii minam, alii talentum. Porrò ſiquis erit Philoſophus, æquum eſt ut duplam, triplamve portionem ferat. Mihi autem, quamquam mea ipſius gratia non poſtulo, ſed ut amicis ſiqui indigent, impertiam, ſat erit, ſi peram

7 Σὲ ὦ αὐτῷ] Finem adventus ſui non alium fuiſſe ait Thraſycles; quam ut Timonem in tanta rerum opulentia officii ſui commoneſaciat. *Barl.*

8 Ἐξαίλων] Id eſt, ἐπιβάλλω, deque eo uſurpatur qui ſponte venit, non miſſus, quod veræ amicitiæ τὸ μὴ δέεσθαι eſſe docet Iſocrates orat. ad demon. *Sic tecum, Time*, inquit, *tradabis amicos, ſinon exſpectes, dum te rogent, ſed ultro cum tempus poſtulat, eis opem feras.* Idem.

1 Ὅσον εἰς βουβῶνας] *Uſque ad inguina ſeu pube tenus*, quo mox eas auferat. Eſt autem βουβὼν medicis *inguen ad femora ſumma*, ἐν βῶ particula intendente ſignificationem, quod & ἐπὶ βῶ facit in aliis: & βῶ τὸ βαίνω, *incedo*, quod greſſum juvare creditur. *Idem.*

2 Εἰ ὦ μὴ τῦτο βάλῃ] Aliud conſilium ſuggerit veterator, ſi forte prius illud non arridcat, nimirum ut opes ſuas viritim diſtribuat pro ratione perſonarum & indigentia ſingulorum. Philoſophis tamen ſibique imprimis cautum vult, quos æquum judicat duplam aut triplam portionem ferre. *Idem.*

3 Καὶ μηδ' ὁβολὸν αὐτῷ δῶτε] Καὶ μηδ' ὁβολὸν αὐτῷ δῶτε, αὐτῷ, nempe ὡ τι οἰκια, ſive οἰκεῖ. Marc.

4 Πέντε δραχμάς] Continebat drachma præſertim Attica ſex obolos μνᾶ ſive mina Attica, quæ diverſa eſt à libra, valebat noſtrate moneta decem & ſeptem Caroleos cum dimidio, ut vult Iunius. *Barl.*

5 Δίμοιρίαν] *Duplam portionem.* Δίμοιρος in hæreditate dicitur, qui ex beſſe hæres eſt; τριμοιρίτης, qui dodrantem accipit: ὁλόκληρος, qui ex aſſe hæres. Conſulatur Budæi eruditiſſimus libellus de Aſſe. *Idem.*

6 Τὸν πήχεα] Hujus capacitatem feſtive innuit Thraſycles, cum eam vix

παχέσι, καὶ δὲ ὅλως δύο μεδίμνους χωροῦσαι αἰγινητικούς. [1] ὀλιγαρκὴ ὢν καὶ μέτριον χρὴ εἶναι τὸ φιλοσοφοῦντα, καὶ [2] μηδὲν ὑπὲρ τὴν πήραν φρονεῖν. [3] Τί. ἐπαινῶ ταῦτά σε ὦ Θρασύκλεις· τοῦ γὰρ τὴν πήραν εἰ δοκεῖ, φέρε σοι τῷ κεφαλῷ ἐμπλήσω [4] κονδύλων, [5] ἐπιμεμπτήσῃ τῇ δικέλλῃ. [6] Θρασ. [7] ὦ δημοκρατία, καὶ νόμοι, πεισόμεθα τοῦ δὲ κρατοῦντος οὐ ἐλεύθερα

peram hanc, ne duos quidem integros modios Ægineticos capientem, plenam præbueris. Eum enim qui philosophatur convenit paucis esse contentum, nihilque ultra peram cogitare. *Tim.* Equidem ista quæ dicis probo Thrasycles. Ergo si videtur, priusquam peram expleam, tibi caput pugnorum ictibus opplebo, insuperque auctarium ligone dabo. *Thras.* O populi Imperium, & leges! à nefario homine in libera civitate pul-

duos modios Ægineticos capere asserit. Continebat *medimnus* (quæ mensura erat aridorum) octo & quadraginta chœnices, sive centum & octo libras teste Pollvce. Fuit agricolis frequentior quam aliis ob magnitudinem. Ægineticus dicitur ab Ægina insula & urbe circa Peloponnesum, quæ maris aliquando imperium obtinuit, & bello Persico in navali certamine cum Athenienſibus de palma certavit, ut refert Strabo lib. 8. Vnde & de mercibus mensurisque Ægineticis crebra mentio apud Græcos scriptores. *Barl.*

1 Ὀλιγαρκὴ ὤν] Sobrietatem in philosopho commendat, & vitam paucis contentam. *Idem.*

2 Μηδὲν ὑπὲρ τὴν πήραν φρονεῖν] Proverbium est, *non ultra peram cogitare*, de quo Erasmus. Hinc discimus, cujusmodi esse debeat philosophorum vita, nempe frugalis, parca, & ab omni strepitu & ambitione remota, qualem Diogenes nobilis ille Cynicus egisse legitur, unico contentus pallio, baculo quo canes abigeret, dolio velut domicilio utens, crudis item herbis & aqua simplici victitans. Ad quem cum accessisset Alexander Magnus, generosa oratione sic regem affatus dicitur: *Vter nostrum*, inquit, *pluribus eget, ego qui ultra peram & baculum nihil desidero, an tu, qui patrio non contentus regno, tot periculis temet objicis, ut latius imperes, adeo ut vix totus terrarum orbis tuæ cupiditati videatur satis futurus? πήρα καὶ βακτηρία* philosophorum erant insignia, præsertim Cynicorum. *Idem.*

3 Τί. ἐπαινῶ ταῦτά σε ὦ Θρασύκλεις] Approbat Timon sapiens philosophi dictum, sed perspectam habens ejus hypocrisin pro pera caput ipsi pugnis opplet. *Idem.*

4 Κονδύλων] Erasmus vertit *tubera*, ex consequenti, quod propriè est *κονδύλων*, à recto *κονδυλη*. At *κόνδυλος* pugnus est, unde *κονδυλίζειν*, *pugno ferire*, pro quo Attici dicunt *κονδύλῳ ἐντρίβειν*, vel ὅτι *κόρρης παίξαι*, à quo distat *ῥαπίζειν*, verbum sacris scriptoribus usitatum, propriequæ exponitur de ictu qui virga aut baculo seu fuste incutitur. *ῥάπις* enim *virga*, *bacillus*. Idem.

5 Ἐπιμεμπτήσῃ] Est auctarii loco aliquid addere. Et jocosè subdit, *τῇ δικέλλῃ*, ut supra, *φιλοχρηματήσεις σὺ τῇ δικέλλῃ*, per ironiam sarcasticam. *Idem.*

6 Θρ.] Exclamatio cum indignatione. *Idem.*

7 Ὦ δημοκρατία] Sic exclamat, quod Athenienſium regimen esset populare, ubi libertatis potissimum ratio habetur. quanquam verius loquendo politia illa παρεκβάσεις quædam fuerit & labes Reipubl. nihilque aliud quam tyrannis multorum capitum. Vnde Demosthenes, cum iret in exilium, conversus ad Arcem sublatis manibus dixisse fertur: *O domina custos Minerva, cur tribus molestissimis bestiis delectaris: noctua, dracone, & populo?* Erat enim populus Athenienſis velut

τῇ πόλῃ. Τί. τί ἀγανακτεῖς ὦ γαθὲ θρασύκλεις; μῶν [1] ὀψάκις σε; ἢ μᾶλλον ἐπιμβαλὼν χοίνικας ὑπὲρ τὸ μέτρον πέπαρκας. [2] ἀλλὰ τί τοῦτο; πολλοὶ ξυνίασιν). Βλεψίας ὁπλῖτης, καὶ Λάχης, καὶ Γνίφων, καὶ ὅλως, τὸ σωτάγμα τῶν οἰμωξομένων. ἄγε τί σὺν ἐπὶ τὸν πέτραν πεύσομαι ἀνελθών, τὸν μὲν ὀκλάσας ὀλίγον ἀναπαύω πάλαι πεπονηκώς, αὐτὸς δ' ὅπως πλείονας λίθους ξυμφορήσας, ἐπιχαλάζω πορρωτέρω αὐτούς; Βλ. μὴ βάλλε ὦ Τίμων. ἁπίμεν γάρ. Τί. ἀλλ' οὐκ ἀναιμωτὶ γε ὑμεῖς, οὐδ' ἄνευ τραυμάτων.

famur. *Tim.* Quid ſtomacharis ô bone Thraſycles? num te defraudavi? Atqui menſuræ choenices quatuor adjiciam. Sed quid hoc eſt? Complures ſimul adveniunt, Blepſias ille, & Laches, & Gniphon, in ſumma, eorum agmen qui vapulabunt. Itaque quin ego in rupem hanc conſcendo, ac ligonem quidem jam dudum fatigatum, pauliſper interquieſcere ſino? At ipſe congeſtis plurimis ſaxis, procul in ipſos grandino? *Blap.* Nejace, Timon, abimus enim. *Tim.* At vos nec ſine ſanguine, nec ſine vulneribus abibitis.

velut intractabilis quædam bellua optimo cuique infeſta. *Noctuam* & *Draconem* hoc inſignibus habebat. *Barl.*

1 Παραχίκερσμαι] Tranſlatum hoc verbum ab iis, qui in rebus appendendis alteram lancem ex æquilibrio fraudulenter impellunt digito, ut in alteram partem vergat. Vnde παραχερσπαγίνης apud doctiſſimum Grammaticum, qui chœnice aliquem decipit. Eſt autem *chœnix* menſura ſiccorum, ἡμερησίσιτος Alexarcho ſive *dimenſum diurnum*. *Sextarium* Gaza vertit, qui quatuor panes facit toto die ſufficientes uni viro, ut ad Ariſtoph. Lyſiſtratam notat Florens Chriſtianus. Facete hic ad κενδύλας transfert Lucianus. *Idem.*

2 Ἀλλὰ τί τοῦτο] Timon abacto Thraſycle reliquos denſo agmine accurrentes ſycophantas & fumi venditores eo, quo decet, modo à ſe repellit. Atque ita colophonem imponit feſtiviſſimo huic dialogo Lucianus. Nos itidem hominis ferociam barbaroſque mores jam dudum pertæſi vela colligemus finemque commentationi noſtræ imponemus. Tu quiſquis es Lector, *ſi quis quoque noſtra Captus amore leget*, opellam hanc philologicam æqui bonique conſule, quam ut ego candidus impertior, ita tu ſi φιλόλογος es, benevolus ea utere ac fruere. *Idem.*

ΑΛΚΥΩΝ, Η ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ.

HALCYON SEV DE TRANSFORMATIONE.

ARGVMENTVM.

[1] *In hoc dialogo de poteſtate divina diſputat Socrates, quòd ſcilicet Deo poſſibilia ſunt omnia, & quòd nos illius operum atque effectuum*

1 *In hoc dialogo*] Non eſt Luciani ſed Leontis Academici, ſi Antonio Mureto ſua ſtat fides Orat. 4. Luciani quidem prorſus non eſſe, tum dictio lenta & oſcitans, tum ſententiarum levitas, & argumentorum frigus, & deliriationes arguunt ſatis. *Marc.*

Huum cauſſas, intellectu ac ratione conſequi non poſſumus. Eſſe enim nos, quod ad collationem Dei & rerum æternarum attinet, pueros ac veluti cæcos. Quod autem Deus multa facilè efficiat, quæ nobis impoſſibilia videntur, probat primùm à ſigno ſive exemplo tempeſtatum quæ illius providentia ſeu adminiſtratione, ex maximis & turbulentiſſimis ſubitò in ſummam tranquillitatem & ſerenitatem convertuntur. Item ab incremento & collatione ætatum hominis, cum æquè mirum ſit ex puero imbecilli ac parvo, virum tantum & tam fortem fieri. Poſtremò ab effectis & vi naturæ, quæ cum Deo longè inferior ſit, tamen ea quæ nobis, ratione ſcilicet ac ſenſu omnia metientibus, impoſſibilia videri poterant, operatur. Occaſio Dialogi ſumitur à cantu & objectu Alcedinis: Diſputationis autem, à fabula quæ de transformatione illius narratur.

ΧΑΙΡΕΦΩΝ.

Τίς ἡ φωνὴ ταύτη προσέβαλεν ἡμῖν, ὦ Σώκρατες, πόρρωθεν ἀπὸ τοῦ αἰγιαλῶν καὶ τοῦ ἄκρας ἐκείνης; ὡς ἡδεῖα πῖσι ἀκοαῖς. τί ποτ' ἄρ' ἐστὶ τὸ φθεγγόμενον ζῷον; ἄφωνα γὰρ δὴ τά γε καθ' ὑγρὰ ἁλιπτόμενα. Σω. Θαλαττία τις, ὦ Χαιρεφῶν, ὄρνις ἀλκυὼν ὀνομαζομένη, πολύθρηνος, καὶ πολύδακρυς. τῶν δὴ παλαιὸς ἀνθρώποις μεμύθολόγηται λόγος. φασὶ γυναῖκά ποτε οὖσαν Αἰόλου τοῦ Ἑλληνος θυγατέρα, καθ' ἡδονὴν ἄνδρα τὸν ἑαυτῆς πενθεῖσαν θρηνεῖν πόθῳ φιλίας, Κήυκα τὸν πραγήνιον, τὸν Ἑωσφόρου τοῦ Ἀστέρος, καλὸν πατρὸς καλὸν υἱόν. εἶτα δὴ πολυωδύνοις ἀφ' ἵππων δαιμονίων βάλλουσιν, εἰς ὄρνιθ' ὑγρὸν τὸν ἐπιπεσόντα τῷ πελάγει, ζητοῦσαν ἐκεῖνον, ἐπεὶ μὴ πλεόμενα γῆν ἐᾷ πάσιν, ἐχ οἷά τ' ἦν εὑρεῖν. Χαιρε. ἀλκυὼν τοῦτ' ἔστιν ὃ σὺ φῂς; ἃ πώποτε

CHÆREPHON.

Vjuſmodi vox aures noſtras pepulit ô Socrates, eminus à littoribus, & illo promontorio? quàm jucunda auditu! Quodnam eſt vocale illud animal? [1] Muta enim ſunt ea quæ in aquis degunt. *Soc.* Marina quædam eſt avis, ô Chærephon, nomine Halcyon, multum lugens & lachrymans: de qua jam olim homines [2] hanc fabulam commenti ſunt. Ajunt Æoli Græci filiam olim deſponſam, juvenem maritum, jugalis amicitiæ deſiderio proſequi, Ceycem Trachinium, Heoſphori Aſteris filii, pulchri patris pulchrum filium. Deinde divino quodam conſilio alitem factam, in morem avis maria circumvolitare, illum quærendo, quem per univerſam terram vagata non potuit invenire. *Char.* Eſt verò halcyon hoc quod dicis? nuſquam antea

1 *Muta ſunt quæ in aquis*] Cauſam adfert Ariſtot. quòd his neque pulmo ſit neque arteria neque guttur. *Cogn.*

2 *Hanc fabulam*] Hanc fabulam narrat Ovid. lib. 11. Metam. de Alcedoniis Varr. lib. 3. de ling. Lat. Plin. lib. 10. c. 32. *Idem.*

ἀσθάνειν ἠχηρόεν τῆς φωνῆς. ἀλλά μοι ξένη τις τοῦ ὄρνιθος προσέπεσε. γοώδη γάρ ὡς ἀληθῶς τὴν ἠχὼ ἀφῆκε τὸ ζῶον. πηλίκον δέ τι κῆν ἐστιν ὦ Σώκρατες; Σω. ὦ μέγα· μεγάλων μέντοι ἀφ' ὧν φιλανθρώπως εἴληφε θεῶν γέρας. ἐπὶ γὰρ τῇ τοιᾷδε ποτίσει κῆν τὰς ἀλκυονίδας ἀποσαφροῦμένας ἡμέρας, ὁ κόσμος ἄγει, καὶ χειμῶνα μέσον ἀμφιφέρουσι παῖς εὐδίας. ὧν ἔστι κῆν ἡ σήμερον πάντως μάλιστα. οὐχ ὁρᾷς ὡς ἀπρὶξ μὲ τὸ ἄνωθεν, ἀκύμαντον ὄν, κῆν γαληνιὸν ἅπαν τὸ πέλαγος, ὅμοιον ὡς εἰπεῖν κατόπτρῳ; Χαι. λέγεις ὀρθῶς. φαίνῃ γὰρ ἀλκυονὶς ἡ σήμερον ὑπάρχειν ἡμέρα. κῆν χθὲς ἦν τοιαύτη τις ἦν. ἀλλὰ πῶς θεῶν, τῷ ποτε χρὴ πειθῆναι πῖσι ἐξ ἀρχῆς, ὦ Σώκρατες, ὡς ἐξ ὀρνίθων γυναῖκες ποτ' ἐγένοντο, ἢ ὄρνιθες γυναικῶν; πάντως γὰρ μᾶλλον ἀΰπιστον φαίνῃ πᾶν τὸ τοιοῦτον. Σω. ὦ φίλε Χαιρεφῶν, ἐοίκαμεν ἡμεῖς τὰ δυνατῶν τε καὶ ἀδυνάτων ἀμβλυωποί πῃς εἶναι κεῖται παντελῶς. δοκιμάζομεν γὰρ δὴ κατ' ἀνθρωπίνην ἄγνοιαν ἕκαστον, καὶ ἄπιστον, καὶ ἀόρατον. πολλὰ δ' ἂν φαίνῃ ἡμῖν κατὰ τὴν ἀπορίαν ἄπορα, καὶ τὰ ἐφικτῶν ἀνέφικτα. συχνὰ μὲν καὶ δι' ἀπειρίαν, συχνὰ δὲ καὶ ἀφ' ὑπιστίαν φρενῶν. τῷ ὄντι γὰρ ὑπὲρ ἔοικεν εἶναι πᾶς ἄνθρωπος, καὶ ὁ πάνυ χέρων, ἐπείτοι μικρὸς πάνυ καὶ νεοχμὸς ὁ βίος χρόνῳ πρὸς τὰ πάντα αἰῶνα. τί δ' ἄν, ὦ ἑταῖρε, οἱ ἀγνοοῦντες τὰς τῶν θεῶν καὶ δαιμονίων δυνάμεις ἔχοιεν ἂν εἰπεῖν; πότερον δυνατὸν ἢ ἀδύνατόν τι τῶν τοιούτων; ἐάρακας Χαιρεφῶν τεά-

tea vocem hanc audivi: sed tanquam revera peregrina in me incidit. Itaque lugubrem profectò sonum emittit illud animal. Quantum autem sit dicito Socrates. *Soc.* Non magnum: magnum tamen à Diis honorem accepit, ob amorem quo virum est prosequuta. Nam quo tempore nidulatur & ovis incubat suis, dies quos vocant halcyonios, homines festivitate celebrant, media hyeme ab aliis serenitate differentes. Quorum hodiernus dies omnium maximè est unus. Nonne vides ut serenum est cœlum, placidum & tranquillum omne pelagus, speculo, ut ita dicam simile? *Char.* Rectè dicis. Omnino enim videtur hodiernus dies esse halcyonius: tum etiam hesternus talis erat. Sed per Deos, quomodo priscis hominibus habenda est fides, ex avibus mulieres, aut ex mulieribus aves factas esse? Hæc enim quavis alia re videtur magis impossibilis. *Soc.* O amice Chærephon de possibilibus & impossibilibus rebus prorsus hallucinantes judices esse videmur. Quippe rerum causas pro humana facultate expendimus, quæ illas nec nosse, nec credere, nec cernere potest. Inde permulta factu facilium difficillima, & non arduorum ardua nobis apparent: multa quidem propter imperitiam, multa quoque propter mentis infantiam. Revera enim omnis homo infans est, maximè verò senex, quoniam omne vitæ nostræ tempus est exiguum, ac ferè nihil aliud quàm infantia ad universum ævum comparatum. Quid autem ô bone, qui Deorum ac dæmoniorum potestates ignorant, certi dicere possint? utrum quid possibile istorum sit an impossibile? Vidisti Chærephon, die abhinc ter-

τῶν ἡμέραν ὅσης ἦν ὁ χειμὼν; καὶ σύμμηνήτι χάρ τοι δέος ἐπῆλθε. καὶ τὰς ἀστραπὰς ἐκείνας ἐβρόντας, ἀνέμων τε ἐξαίσια μεγάθη; ὑπέλαβεν ἂν τις τῶν οἰκουμένην ἅπασαν καὶ δὴ συμπεσεῖσθαι. μὴ μικρὸν ἢ θαυμαστή τις κατάστασις σύδας ἐγένετο, καὶ διέμεινεν αὕτη γε ἕως δὴ νῦν. πότερον δὲ οἷόν μεῖζόν τι καὶ ἐργωδέστερον εἶναι, τοιαύτην αἰθρίαν ἐξ ἐκείνης τῆς ἀνυποστάτου λαίλαπος καὶ τοσαύτης μεταθεῖναι, καὶ εἰς γαλήνην ἀναγαγεῖν τὸ ἅπαν ἦσμεν, ἢ γυναικὸς εἶδος μεταπλάσαι εἰς ὄρνιθός τινος ποιήσαι; τὸ μὲν γὰρ τοιόνδε, καὶ τὰ παιδύσκια τὰ παρ' ἡμῖν, τὰ πλάσματα ἐπιστάμενα πηλόν, ἢ κηρόν, ὅταν λάβῃ ῥᾳδίως ἐν δὲ αὐτῷ πολλάκις ὄγκον, μεταχειρίζεται πολλὰς ἰδέας φύσεις. τῷ ἐκείνην δὲ μεγάλῳ καὶ ἀσυμβλήτῳ ὑπαρχούσῃ ἔχοντι πῶς ἂν ἡμετέρας δυνάμεις, οὐχρὴ τυχὸν ἅπανθ' ἃ τοιαῦτα, καὶ λέγε. ἐπεὶ τὸ ὅλον ἀρχαῖον τόσῳ τινὶ σοφωτέρᾳ δόκεις εἶναι μείζω, φράσεις ἄν; X. τίς δ' ἂν ἀνθρώπων ὦ Σώκρατες, νοῆσαι δύναιτ' ἄν, ἢ ὀνομάσαι τι τῶν τοιούτων; ἀδὲ γὰρ εἰπεῖν ἐφικτόν. Σ. ἀκοῦε δὴ τοιγαροῦν ἀνθρώπων πῶς ἀλλήλοις συμβαλλομένων μεγάλας πινὰς ὑπεροχὰς ἐν ταῖς δυνάμεσι, καὶ ἀδυναμίας ὑπαρχούσας. ἡ γὰρ τῶν ἀνδρῶν ἡλικία, πῶς τὰ νήπια παντελῶς βρέφη, τὰ παιπαῖα ἐν χρυσῆς, ἢ δεκαπεντάς, θαυμαστὴν ὅσην ἔχει τῶν ἀμφοῖν δυνάμεώς τε, καὶ ἀδυναμίας, ἐν πάσαις χρεὼν ταῖς καθ' ἕκαστον βίου πράξεσι, καὶ ὅσα ἀμφὶ τὰ τεχνῶν τούτων ἅττα πολυμηχάνων, καὶ ὅσα ἀμφὶ τὸ σώματος, καὶ τὰ ψυχῆς ἐργάζονται. ταῦτα γὰρ

tio, quanta tempestas sævierit? quam animo repetens, horresco. Vidisti & fulgura illa, & tonitrua, & inusitatos ventorum flatus? Suspicatus fuisset quispiam totam terram corruituram. At paulò post mirabilis quædam cum serenitate oborta est tranquillitas, quæ in hoc usque tempus perduravit. Vtrum igitur majus atque operosius existimas, ex intolerabili procella & turbine orbi universo talem inducere serenitatem, an mulierculæ formam transmutatam, in avis speciem traducere? Nam & nostrates pueruli, qui ex luto aut cera formas ducere norunt, ex eadem materie in manus sumpta sine negotio multas specierum naturas transformando effingunt. Cæterùm Deo magna, nec cum nostris viribus comparabili præstantia prædito, facilia & plana sunt istiusmodi omnia. Numnam quanto totum cœlum te ipso tibi majus videatur, dicere possis? *Char.* Ecquis hominum, ô Socrates intelligere possit & explicare quippiam horum? neque enim humana voce ista explicari possint. *Soc.* Proinde hominum inter se comparatorum magnos quospiam excessus existentes in potentiis, atque impotentiis contemplamur. Virilis enim ætas, ad pueros omninò infantes, à nativitate quinquennes, aut decennes, mirum quantum discrimen habeat roboris & imbecillitatis in omnibus fermè quæ sunt in vita actionibus, tum in his quæ per ingeniosas illas artes, tum in his quæ corporis & animi viribus operantur. Perspicuum enim est, hæc

1 Καὶ ὅσα διὰ τῶν τεχνῶν] Καὶ ὅσα διὰ τῶν τεχνῶν. Mars.

τοῖς νέοις ὡς ἂν εἶπον παιδίοις, ἐπὶ εἰς νῦν ἐλθεῖν δυνατὰ φαίνεσθαι. καὶ τὸ ἰσχύος ἢ τὸ ἐνὸς ἀνδρὸς πλείω τὸ μέγεθος, ἀμύητον ὄσιν ἔχειν τὴν περοχλῶ ὡσὲς ἐκεῖνα. μυριάδας γὰρ τοιούτων εἰς ἀνὴρ παῦρα ποιᾶς χειρώσαιτ' ἂν ῥᾳδίως. ἡ γὰρ ἡλικία παντελῶς, ἀπορος ὅλης παίντων, καὶ ἀμήχανος ἐξαρχῆς ἀκολουθεῖ τοῖς ἀνθρώποις ὑπὸ φύσιν. ὁπηνίκ' ἂν ἄνθρωπος ὡς ἔοικεν ἀνθρώπῳ τοσούτῳ ἀμφέρῃ, τί νομίσωμεν τὴν σύμπασαν ὑπεροχὴν ὡσὲς τὰς ἡμετέρας δυνάμεις φανῆναι ἂν, τοῖς τὰ τοιαῦτα γνωσεῖν ἐφικνουμένοις; πλάττον ἂν ἴσως δόξειε πολλοῖς, ὅσῳ ἴχνη τὸ μέγεθος ὑπὸ τοῦ περοχλῶ ὡσὲς τὸ Σωκράτους ἢ Χαιρεφῶντος εἶδος, πλείονα τὸν καὶ τὴν δυνάμιν αὐτῆς, καὶ τὴν φρόνησιν, καὶ ἀμφίνοιαν, ἀναλογὸν ἀμφέρειν τὸν ὧδε ἡμᾶς ἀμφιέσεως. σοὶ μὲν καὶ ἐμοὶ καὶ ἄλλοις ποιοῖς τοιούτοις ἐστὶ, πόλλ' ἀπλᾶ ἀδυνάτα τὰ ἐπέρεις πάνυ ῥᾳδίων. ἐπεὶ καὶ αὐλῆσαι τοῖς ἀναύλοις, καὶ ἀναγνῶσαι, ἢ γράψαι τοῖς ἀγράμμασιν ἀγνῶτες χρεμμῶπικὸν τέρετρον, ἀδυνατώτερόν ἐσι τινες, ἢ ὡς ἂν ὄσιν ἀνεπιστήμονες, καὶ ποιῆσαι γυναῖκας ἐξ ὀρνίθων, ἢ ὄρνιθας ἀπὸ γυναικῶν. ἡ δὲ φύσις ὁ κηρίῳ χεδὸν ἀνθρεπόμενα ζῶον ἄπαν, καὶ ἄπλεκτον, πόδας ἀποθεῖσα, καὶ πτερώσασα, ποικιλίαν τε φαιδρύνασα ποικίλῃ, καὶ καλῇ, καὶ παντοδαπῇ χρωμάτων, μέλιτταν σοφὸν ἀπέδειξε γένος μέλιτος ἐργάτην. ἔκ τε ὠῶν ἀφώνων, καὶ ἀψύχων, πολλὰ ζῷα πλάττῃ πλωῶν τε, καὶ πεζῶν, καὶ

hæc pueris, ut dixi, ne in mentem quidem venire posse: & adultæ ætatis viri unius magnitudinem virium, immensam ad illa præstantiam obtinere. Siquidem horum multa millia unus vir facilè subigeret. Etenim puericia in totum omnium expers est, ac sub initium ipsò naturæ ductu, invalida homines consequitur. Quando igitur homo homini, ut videtur, in tantum antecellit, quid putabimus universum cœlum nostris viribus collatum appariturum iis qui hæc contemplando assequuntur? Itaque multis credibile videtur, quanto mundi magnitudo Socratis aut Chærephontis speciem superat, tanto & ipsius potentiam, sapientiam, & cogitationem similiter à ratione nostra differre. Quare tibi, mihique, atque aliis nostri ordinis hominibus plerisque multa sunt impossibilia, quæ aliis facillima. Quoniam & tibia canere canendi imperitis, aut legere aut scribere illiteratis impossibilius est, dum nescient, quàm mulieres ex avibus, aut aves ex mulieribus fingere. Cæterùm natura ipsa [1] in favo propemodum sine pedibus atque alis animantem assimilans, suppositis pedibus, & adjectis alis, pulchraque & omnigena colorum varietate exornans, solertem apem, divini mellis opificem absolvit, [2] Ex ovis autem mutis & inanimatis, multa volatilium, pedestrium, & aquaticorum animalium genera effingit, ad quæ divinis qui-

1 *In favo*] Apes intelligit quæ nascuntur neque ex coitu, neque partu, sed ex suavitate herbarum. Aristot. lib. 5. c. 21. de Animal. *Cogn.*

2 *Ex ovis autem*] De ovorum natura mirabili Aristot. loco cit. Rhodig. lib. 27. cap. 17. *Idem.*

ἐούσῃν ζόην, ὡς λόγος τέχνας παῦν ἱερᾶς αἰθέρος μεγάλης ἐφαπτομένην. τὰς δὲ ἀθανάτων δυνάμεις μεγάλας ὄσας, δηπτοὶ καὶ σμικρὸν παντελῶς ὄντες, καὶ ὅτι τὰ μεγάλα δυνάμενοι καθορᾶν, ὅτ' ἐν τῷ σμικρῷ, τῷ τηλεῖω δ' ἀπορροῦντες, καὶ τ' ἄδηλα ἡμᾶς συμβαίνοντων παθῶν, οὐκ ἂν ἔχοιμι εἰπεῖν βεβαίως ὅτ' Ἀλκυόνων πέρι, ἢ ἀηδόνων ὃ μῦθος, οἷον παρέδοσαν πατέρες, τοιοῦτο καὶ παισὶν ἡμῖν ὦ ἄρτι θρήνων μελῳδὲ, ἐλεεινόν τ' σῶν ὑμνων πέρι. καὶ σὺ τ' εὐσεβῆ καὶ φίλανδρον ἔρωτα πολλάκις ὑμνήσω, γυναικί τ' ἐμῇς, Ξανθίππῃ τε καὶ Μυρτοῖ λέξω τὰ σέβεν, ἔθος ἦν, καὶ πρὸς οἵας ἔτυχες ἐλθεῖν θεάς. ἆρά γε καὶ σὺ ποιήσεις τι τοιοῦτον ὦ Χαιρεφῶν; Χ. πρέπει γὰρ ὦ Σώκρατες. καὶ σὲ ὑπὸ σοῦ ῥηθέντα, ἀπολαῦσαι ἔχει πλείω παρακλήσεως ἔθος γυναικῶν τε καὶ ἀνδρῶν ὁμιλίαν. Σ. ἐκεῖν ἀπασπερμοῖς τῷ ἀλκυόνε, ἔοικεν ἡδὺ ἔθος ἄρα ἡμῖν εἶναι ἐκ Φαληρικοῦ. Χ. πάνυ μὲν ποιῶμεν ἔτω.

quibusdam, ut sermo est, magni ætheris artibus abutitur. Proinde Deorum immortalium virtutes quæ magnæ sunt, nos qui mortales & parvi omnino sumus, & neque magna, neque etiam parva perspicere possumus, sed in pluribus hæsitamus quæ nobis accidunt, nihil certi seu de halcyonibus, seu de luscíniis dicere queamus. Præclaram verò hanc fabulam, qualem à patribus accepimus, talem liberis meis, ô avis lamentationum modulatrix traditurus sum de tuis hymnis. Ac tuam cum pietatem, tum amorem erga maritum, uxoribus meis [1] Xanthippæ, & Myrtoni sæpe celebrabo: cùm alia multa, tum in primis, quem à Diis honorem consecuta es, commemorando. Numquid & tu Chærephon tale quid mecum facturus es? *Chær.* Sic facere convenit, ô Socrates. Et quæ à te dicta sunt, exhortatione duplici ad æquabilem conversationem viros & uxores impellunt. *Soc.* Salutata igitur halcyone tempus est ut [2] è Phalerico ad urbem nos recipiamus. *Chær.* Ita planè faciamus.

1 *Xanthippæ*] D. Hieronym. adversus Iovinian. *Cogn.*
2 *E Phalerico*] Portu Athenis, à quo Demetrius Phalereus dictus. *Idem.*

ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ, Η ΚΑΥΚΑΣΟΣ.

PROMETHEVS, SIVE CAVCASVS.

ARGVMENTVM.

Videtur hoc dialogo Lucianus, id quod & in sequentibus facit, Deorum gentilium vanitatem, & ineptam de illis persuasionem hominum reprehendere atque irridere voluisse. Occasionem autem sumpsit ex fabula Prometheï, quem poëtæ fingunt, eo quòd Iovem in distributione carnium decepisset, deinde & homines formasset, positremò autem è cælo ignem surreptum terris intulisset, à Iove Cau-

Cxucaſo alligatum, aquilamque immiſſam, qua hepar illius carpendo atteret. Fingit itaque hic interea dum rupibus affigitur, cruciſſam dicere, & apud Mercurium & Vulcanum, de criminibus objectis purgare. Primùm de diſtributione carnium, per extenuationem, dicendo jocum fuiſſe convivalem non fraudem, neque tantum ſupplicium mereri, ex adverſo priora ſua merita referendo. Secundo loco de plaſtice, ubi bifariam reſpondet, & ſuper eo, an homines in univerſum finxiſſe, Diis damnoſum fuerit, & ſuper modo & forma, oſtendens non modò nihil incommodi fictionem hominis attuliſſe Diis, verumetiam utilem & propè neceſſariam fuiſſe. Deinde & hac forma, ita ut Deos referrent facie, & rationis participes eſſent, neceſſe fuiſſe creari. Vltimò de furto ignis reſpondet, neque caleſti igni quicquam ademptum eſſe, & ad officium Deorum pertinere, ut homines juvent: præſertim cùm ea re ipſi neque opus habeant, neque utantur, homines autem ſacrificando indigeant, & ad ipſorum Deorum miniſterium adhibeant. Occaſio apologiæ ſumitur ex eo, quòd cum Prometheus ſui miſereri Mercurium juberet, ille contrà meritò eum pati hæc dixerat.

ΕΡΜΗΣ.

[1] Μὴν Καύκασόν, ὦ Ἥφαιστε, ὅτου, φὴς τὸν ἄθλιον Τιτᾶνα τοῦτον ἀσφαλῶς δεῖσθαι. περισκοπῶμεν γὰρ ἤδη κρημνὸν τοιοῦτον ἐπιτήδειον, εἰ πῃ τὸ χάος γυμνός ἐστι, ὡς βεβαιότερον κρεμάσαντες τὰ δεσμά, καὶ ὅτου ἅπασι φανὴς εἴη κρημνάμενος. Ἥφαι. περισκοπῶμεν. Ἑρμῆ. ὅπη γὰρ ταπεινὸν καὶ προσγεῖον ἐσαῦθις χρή, ὡς μὴ ἐπιμιμνήσειν αὐτῷ τὰ πλάσματα αὐτοῦ οἱ ἄνθρωποι, ὅτι μὲν οὖν τὸ ἄκρον. ἀφανὴς γὰρ ἂν εἴη τοῖς κάτω. ἀλλ' εἰ δοκεῖ, κατὰ μέσον σκοπῶμεν πῃ ὑπὸ τῆς [2] ἀνεσταυρώσω, συμπαίζεις τῷ χεῖρε δὴ τοῦτο

MERCVRIVS.

TEN tibi Caucaſum, ô Vulcane, cui miſer hic Titan affigendus eſt. Iam itaque circumſpiciamus num qua ſit in præcipiti prærupta rupes commoda, nive nudata, cui firmiùs infigantur vincula, & unde hic ſuſpenſus fiat omnibus conſpicuus. *Vulcan.* Circunſpiciamus Mercuri. Neque enim humili in loco & terræ proximo eſt affigendus: no homines figmentum ipſius opem ferant ipſi. Neque rurſus in ſublimi: nam iis qui ſunt in radice montis non appareret. Sed ſi ita tibi viſum fuerit, hic in medio ſupra convallem, paſſis hinc atque illinc è regione manibus, cruci

1 Ὁ μὲν Καύκασος] Quid legerit Ottomarus Lucinius hujus dialogi Interpres, non video, omnino aliud legiſſe ſtatuendum eſt. ſat monuiſſe. *Bourd.* Hujus montis deſcriptionem habes apud Arrian. in vita Alexandri. lib. 3. *Cogn.*

2 Ἀνεσταυρώσω] *Crucifigatur*, inde Caucaſus dictus crux, monuit Lipſ. mat. de Cruce, σταύρος poſtea. *Bourd.*

1 Ἀπὸ

πρὸς τὸ ἐναντίον. Ἑρ. οὐ λέγεις. [1] ἀπότομόί τε γὰρ αἱ πέτραι, καὶ ἀπρόσβατοι, πανταχόθεν ἠρέμα ἐπινενευκυῖαι. καὶ τῷ ποδὶ στενὸν τοῦτο ὁ κρημνὸς ἔχει τὸ ἐπίβασιν, ὡς [2] ἀκριβοδίκαιον μόλις ἑστάναι. καὶ ὅλως ἐπικινδύνως ὁ σταυρὸς ἂν γένοιτο. μὴ μέλλε δὴ ὦ Προμηθεῦ, ἀλλὰ ἀνάβαινε, καὶ πάρεχε σαυτὸν καθαπαγησόμενον τάχος τοῦτο. Προ. ἀλλ' ὑμεῖς γοῦν ὦ Ἥφαιστε, καὶ Ἑρμῆ, κατελεήσατέ με ἀδίκως τὴν αἰτίαν δυστυχοῦντα. Ἑρ. τοῦτ' ἔφης, ὦ Προμηθεῦ, τὸ κατελεήσατε, ἀντὶ δὲ ἀνασκολοπισθῆναι αὐτίκα μάλα δικαίως δὲ ἐπιτάγματος. ἢ οὐχ ἱκανὸς εἶναί σοι δικεῖ ὁ Καύκασος, καὶ ἄλλους ἂν χορῆσαι δύο τοιούτους ἀλδῆναι. ἀλλ' ὄρεγε τὴν δεξιάν. σὺ δὲ ὦ Ἥφαιστε, κατάκλεισον, καὶ πάσσαλον, καὶ τὴν σφῦραν ἐρρωμένως κατάφερε. δός καὶ τὴν ἑτέραν, κατειλήφθω δὴ μάλα καὶ αὐτή. οὐ ἔχω. καπήσει [3] γὰρ ἤδη καὶ ὁ ἀετὸς ἀποκειρῶν τὸ ἧπαρ, ὡς τἀνάγκαῖον ἔχοις ἀντὶ τῆς καλῆς καὶ ἀμηχάνου πλακοῦντος. Προ. ὦ Κρόνε, καὶ Ἰαπετέ, καὶ σὺ Γῆ μῆτερ, οἷα πέπονθα ὁ κακοδαίμων, οὐδὲν δεινὸν εἰργασμένος; Ἑρ. οὐδὲν δεινὸν εἰργάσω ὦ Προμηθεῦ, ὃς σεαυτὸν μὲν τῷ νομίζῳ τῶν κρεῶν ἐγχειρισθεὶς, ὅπως ἄδικον ποιήσῃς, καὶ ἀπατήσῃς, ὡς αὐτῷ μὲν τὰ κάλλιστα ὑπεξελέσθαι, τὰ Διὶ δὲ προλογίσασθαι, [4] ὁσᾶ κρεμασθῆναι. Ἑρ. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἐκείνῳ μελήσει, ὅπως ἂν ἐθέλῃ· ἡμεῖς δὲ ἀπίωμεν ἤδη. σὺ δὲ ἄνω ἀναβαίνων ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ἐπιβόησον ἐκείνῳ, καὶ ἐπιτίμησον ὅτι σε ἐν τοιούτοις κακοῖς ἐᾷ. Προ. ἀλλὰ μὴ ἀπέλθητε πρὶν ἀκοῦσαι ἃ βούλομαι. Ἑρ. ἀλλ' οὐ σχολὴ ἀκούειν

λύψας ἀρχὴν δημοῖ; μίμνεμαι Ἡσιόδου τὴ Διΐ ὕπως εἰπόντος. ἔπειτα ὃ τὰς ἀνθρώπους ἀνέπλασας, πανυρρέπαλα ζῶα. καὶ μάλιστά γε τὰς γυναῖκας. ἐπὶ πᾶσι δὲ τὸ τιμιώτατον κτῆμα τῶν θεῶν τὸ πῦρ κλέψας, καὶ τοῦτο ἥδυκας τοῖς ἀνθρώποις. τοσαῦτα δεινὰ εἰργασμένον, φὴς μηδὲν ἀδικήσας δεδέσθαι; Προ. ποίοις ὦ Ἑρμῆ καὶ σὺ κρῖνε τὸν ποιητὴν [2] ἀναίτιον αἰτιᾶσθαι, ὃς τὰ τοιαῦτα ἀναφέρεις, ἐφ' οἷς ἔγωγε [3] τῆς ἐν πρυτανείῳ σιτήσεως εἰ τὰ δίκαια ἐμέλησέν ἐπιμησάμενον ἂν ἐμαυτόν. εἰ γὰρ σχολὴν ἄγοι, ἡδέως ἂν σοι καὶ διαλογισαίμην ὑπὲρ τῶν ἐγκλημάτων. ὡς δείξαιμι ἄδικα ἐγκαλούμενα ἐμοὶ τὸν Δία. σὺ δέ, σαυτὸν γὰρ εἶ, καὶ δικανικὸς, ἀπολόγησαι ὑπὲρ αὐτοῦ, ὡς δικαίως τὸν ψῆφον ἤνεγκε, ἀνασταυρῶσαί με κελεύσας τῶν Καυκασίων τούτων πυλῶν, ἐπὶ δὲ Καυκάσου, οἵκτιστον θέαμα πᾶσι Σκύθαις. Ερ. ἔωλον μὲν ὦ Προμηθεῦ τὴν ἔφεσιν ἀγωνίᾳ, καὶ ἐς ἀδέον δέον. ὅμως σοὶ ὧν λέγω. καὶ γὰρ ἄλλως ἀναμένειν ἀναγκαῖον, ἕως ἂν ὁ ἀετὸς κομίσῃ ἐπιμεληθέντος σου τὸ ἧπαρ. τὴν δὲ τοῦ μέσου δὴ τούτου σχολὴν καλῶς ἂν ἔχοι ἔχων, εἰς ἀκρόασιν καὶ χρήσασθαι σοφιστῇ, οἷόν σε τὸν πανυρρήτορα τῶν λόγων. Προ. ὥσπερ οὖν ὦ Ἑρμῆ λέγω. καὶ ὅπως μὴ ὡς δεινότατόν κατηγορήσῃς, μηδὲ καταψηφῇ τι τοῦ δικαίου τοῦ παντός. σὺ

adipe velatis Iovi impoſueris? Memini mehercle [1] Heſiodi qui ſic locutus eſt. Deinde homines verſutiſſimum genus animantium, ac mulieres in primis effinxiſti. Præter hæc omnia, ignem Deorum præſtantiſſimam poſſeſſionem furatus es, & hominibus dediſti. Cùm tot ſcelera perpetraveris, affirmas te inſontem vinculis implicari? *Prom.* Videris tu quoque Mercuri, juxta poëtam, innocuum incuſare, qui talia mihi objicis, ob quæ, ſi pro merito mecum ageretur, in Prytaneo publicè alendum me cenſuiſſem. Quare, ſi tibi vacat, libenter objecta mihi crimina apud te oratione diluerem, & rationibus demonſtrarem injuſtam ſententiam à Iove contra me pronunciatam. Tu verò, quandoquidem tam eloquio polles, quàm juris ſcientia, Iovis partes tuêre, & proba latum ab ipſo juſtum ſuffragium, quum me huic Caucaſo, prope Caſpias haſce portas, affigendum judicavit, ut miſerrimum Scythis omnibus fiam ſpectaculum. *Merc.* Inanem, & inutilem tentas à Iovis ſententia provocationem. Verùm tamen dicito. Nam alioqui mihi tantiſper eſt expectandum, dum aquila devolet, quæ tui hepatis curam gerat. Itaque otio quod interea ſuppetet, rectè abutemur ad declamationem tuam audiendam, eamque captioſam, cùm ſis in dicendo verſutiſſimus. *Prom.* Tu igitur Mercuri prior dicito, & vide ut mihi quàm graviſſima crimina objicias, nec jus tui patris prodas. Tu verò

1 *Heſiodi*] In Theogonia. *Cogn.*

2 Ἀναίτιον αἰτιᾶσθαι] Vt Dial. Mort. ex Homero. *Bourd.*

3 Τῆς ἐν πρυτανείῳ σιτήσεως] A Platone in Apol. Socrat. εἰ ἔν δέ μοι τῷ δίκαιον τὰ ἀξίας τιμᾶσθαι αὐτῷ τιμῶμαι τὰ ἐν τῷ πρυτανείῳ σιτήσεως. Tangit alibi. legend. Dionyſ. Halicar. lib. 5. *Idem.* Locus Athenis ſic dictus quaſi πυρῶ ταμίειον. Cogn.

ὦ Ἥφαιστε, δικασῶ ποιῆσαι ἔμοιγε. Ἥφαι. μὰ Δί', ἀλλὰ κατήγορον αὐτὶ δικασοῦ ἴσθι με ἔχων. ὃς τὸ πῦρ ὑφελόμενος, ψυχρόν μοι τὸν κάμινον ἀπολέλοιπας. Προ. ἀκοῦσον δεῦρο, τὸν κατηγορέων, σὺ μὲν γὰρ τὸ κλοπῆς ἤδη σαυτοῦ εἶ. ὁ Ἑρμῆς ἢ καὶ τὸν ἀνθρωποποιίαν, καὶ τὸν κρεωνομίαν αἰτιᾶται, ἄμφω ἢ τεχνίτην, καὶ εἰκότως δεινοὶ ἐοίκασιν εἶναι. Ἥφαι. ὁ Ἑρμῆς καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ ἐρεῖ. ἐγὼ γὰρ οὐ πρὸς λόγοις τοῖς δικανικοῖς εἰμι, ἀλλ' ἀμφὶ τὸν κάμινον ἔχω πολλά. ὁ δὲ, ῥήτωρ ἐστὶ, καὶ τὰ τοιαῦτα οὐ παρέργως μεμελέτηκεν αὐτός. Προμ. ἐγὼ μὲν οὖν οὐ ποτ' ἂν ᾠόμην καὶ περὶ τοῦ κλοπῆς τὸν Ἑρμοῦν ἐρεῖν ἂν εἰκότως, οὐδ' ἀνεσχόμην μοι τὸ τοιοῦτο ἀμφισχεῖν ὄντι. σκοπῶ δ' ἀλλ' εἰ ἓν τοιοῦτον, ὦ Μαίας παῖ, ὑφίσεσθαι, καιρὸς ἤδη περαίνειν τὸν κατηγορίαν. Ἑρ. πάνυ γοῦν ὦ Προμηθεῦ μακρῶν δεῖ λόγων, καὶ ἱκανῆς τινος ἀναισχυντίας, ἐπὶ τοῖσδε πράγμασι. ἐγὼ δ' ἀπόχρη μόνα τὰ κεφάλαια εἰπεῖν τῶν ἀδικημάτων. ὅτι ἐπτραπόμην σοι μοιρᾶσαι τὰ κρέα, σαυτῷ μὲν τὰ κάλλιστα ἐφύλαττες, ἐξηπάτησας δὲ τὸν βασιλέα, καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἀνέπλασας, ἀδέον ὄντα. καὶ τὸ πῦρ κλέψας παρ' ἡμῶν, ἐκόμισας παρ' αὐτούς. καί μοι δοκεῖς ὦ βέλτιστε, μὴ σωπήσειν ἐπὶ τοῖς τηλικούτοις, πάνυ φιλανθρώπως ἔχ Διὸς πεπειραμένος. εἰ μὲν οὖν ἔξαρνος εἰ μὴ εἰργάζου αὐτά, δείσας καὶ διελέγχειν, καὶ ῥᾴστην ἂν ἦν μακρὰν ἀπτείνειν. καὶ πεῖσας ὡς ἔνι μάλιστα ἐμφανίζειν τὴν ἀλήθειαν. εἰ δ' ἆρα τοιαῦτα πεποιηκὼς τὴν νομὴν τῶν κρεῶν, καὶ τὰ τοὺς ἀνθρώπους καινουργῆσαι, καὶ τὸ πῦρ κλέψας τὸν Vulcane judicem constituo. *Vulc.* Non per Iovem, sed prejudice me accusatorem habebis, tu qui surrepto igni gelidam officinam reliquisti. *Prom.* Divisa igitur actione, tu quidem de furto orationem connecte: Mercurius verò me hominum formationis, & carnium distributionis reum aget: videmini enim ambo periti artifices, & dicendi facultate præditi. *Vulc.* Mercurius meo nomine verba faciet. Ego enim ad judiciales dissertationes non sum comparatus: sed de rebus quæ ad focum pertinent multa quidem dicere possim: at ille est disertus orator, qui hæc non perfunctoriè curavit. *Prom.* Nunquam putassem Mercurium voluisse de furto dicere, idque mihi exprobraturum fuisse eum qui eandem artem exerceat. Sed quoniam, ô Maiæ fili, hujusmodi actionem aggrederis, jam tempestivum est accusationem expedire. *Merc.* Longa profectò opus est oratione, multoque apparatu Promethee, si tua facinora velim insectari. Neque enim sola criminum capita recensere satis est. Nimirum quòd commisso tibi distribuendarum carnium officio, portionem optimam tibi servaris, regique imposueris: quodque homines, quibus nihil opus erat, efformaris. Denique quòd subductum nobis ignem ad illos tuleris: qua in re, vir optime, Iovis benignitatem expertus, non tamen eam intellexisse videris. At verò si hæc te admisisse flagitia inficiaberis, longa oratione confutandus eris: mihique danda opera ut veritatem patefaciam. Sed si concesseris te carnes distribuisse, homines recens effinxisse, & ignem furatum

κλοφίαν, ἐκφανῶς κατηγόρηταί μοι, κἀμὲ μικρολόγον σὺν ἂν εἴποιμι. λῆρος γὰρ ἄλλως τὸ τοιοῦτον. Προμη. εἰ μὲν γὰρ τοῦτα λῆρος ἐστὶν ἃ ἔφρασας, οὐ φόβος μικρὸν ὑστερον. ἐγὼ δ' οὖν καὶ ἐπίτηδες ἐκφανῆς εἶναι τὰ κατηγορήματα, πειράσομαι ὡς ἂν οἷός τε ὦ, ἀφλύαντος εἶναι ἐγκλήματος. καὶ πρῶτον μὲν ἄκουσον τὰ περὶ τῶν κρεῶν. καίτοι νῦν τὸ ὄφελον, καὶ νῦν λέγων τοῦτο, αἰσχύνομαι ὑπὲρ τοῦ Διός· εἰ ὕπτιος μικρολόγος καὶ μεμψίμοιρός ἐστι, ὡς ἐλάττονι μικρῷ ὀφθῆναι ἐν τῇ μεσῴδῇ ὄζειν, ἀναπεπλησθαι δ' ὄμφον πίμπλειν παλαιὸν ὕπτιος θεὸν, μήτε τὴν συμμαχίας μνημονεύσειν, μήτε αὖτε τὴν ὀργῆς τὸ κεφάλαιον ὃ ἐστι σπουδάσειν. καὶ [1] ὡς μικρολόγος τὸ τοιοῦτον ὀργίζεσθαι, καὶ ἀγανακτεῖν, εἰ μὴ τὸ μεῖζον αὐτὸς λήψεται. καίτοι ἐγὼ μὲν ἀπιθάνως ὦ Ἑρμῆ τὰς τοιαύτας συμποτικὰς ὕβρεις, ἀχρὶ οὗπερ [2] ἀπομνημονεύειν. ἀλλ' εἰ καί τι ἡμάρτηται μειζόνως ἢ κωμῳδῆναι, παιδιᾶς ἠγεῖσθαι, καὶ αὐτὸς σὺ τῇ συμποσίῳ καθαλιπεῖν τὴν ὀργήν. εἰς ἣ τὸ ἄφελον ταμιεύσασθαι τὸ μῖσος, καὶ μνησικακεῖν, καὶ ἐωλόπινα μνήμην ἀφυλάττειν, ἅπαξ, ἅτε θεοῖς πρέπον, ἅτε ἄλλως βασιλικήν. ὡς γὰρ ἀφέλη τις τὰ συμποσίων τὰς κωμῳδίας ταύτας, ἀπαθῶν, καὶ σώφρονος, καὶ τὸ σιδένειον, καὶ ἐπιγαλᾶν, τὸ καθαλιπόμβρον ἐστὶ μέθη, καὶ πόρος, καὶ σιωπὴ, συνδρασπὶ καὶ ἀτρεπὴς πρᾶγμα, καὶ ἥδιστα συμποσίου πρέπον. ὥστε ἐγὼ οὐδὲ μνημονεύειν εἰς τὴν ὑστεραίαν ἔτι ὦμόν τὸν Δία. οὐχ ὅπως καὶ τηλικοῦτα ἐπ' αὐτοῖς ἀγανακτήσειν, καὶ παιδιὰν ἡγήσασθαι, ἐκφανῶς κατηγόρηταί μοι, καὶ μικρολόγον σὺν ἂν εἴποιμι. λῆρος γὰρ ἄλλως τὸ τοιοῦτον. Προμη. εἰ μὲν γὰρ τοῦτα λῆρος ἐστὶν ἃ ἔφρασας, οὐ φόβος μικρὸν ὑστερον. ἐγὼ δ' οὖν καὶ ἐπίτηδες ἐκφανῆς εἶναι τὰ κατηγορήματα, πειράσομαι ὡς ἂν οἷός τε ὦ, ἀφλύαντος εἶναι ἐγκλήματος. καὶ πρῶτον μὲν ἄκουσον τὰ περὶ τῶν κρεῶν. καίτοι νῦν τὸ ὄφελον, καὶ νῦν λέγων τοῦτο, αἰσχύνομαι ὑπὲρ τοῦ Διός· εἰ ὕπτιος μικρολόγος καὶ μεμψίμοιρός ἐστι, ὡς ἐλάττονι μικρῷ ὀφθῆναι ἐν τῇ μεσῴδῇ ὄζειν, ἀναπεπλησθαι δ' ὄμφον πίμπλειν παλαιὸν ὕπτιος θεὸν, μήτε τὴν συμμαχίας μνημονεύσειν, μήτε αὖτε τὴν ὀργῆς τὸ κεφάλαιον ὃ ἐστι σπουδάσειν. καὶ [1] ὡς μικρολόγος τὸ τοιοῦτον ὀργίζεσθαι, καὶ ἀγανακτεῖν, εἰ μὴ τὸ μεῖζον αὐτὸς λήψεται. καίτοι ἐγὼ μὲν ἀπιθάνως ὦ Ἑρμῆ τὰς τοιαύτας συμποτικὰς ὕβρεις, ἀχρὶ οὗπερ [2] ἀπομνημονεύειν. ἀλλ' εἰ καί τι ἡμάρτηται μειζόνως ἢ κωμῳδῆναι, παιδιᾶς ἠγεῖσθαι, καὶ αὐτὸς σὺ τῇ συμποσίῳ καθαλιπεῖν τὴν ὀργήν. εἰς ἣ τὸ ἄφελον ταμιεύσασθαι τὸ μῖσος, καὶ μνησικακεῖν, καὶ ἐωλόπινα μνήμην ἀφυλάττειν, ἅπαξ, ἅτε θεοῖς πρέπον, ἅτε ἄλλως βασιλικήν. ὡς γὰρ ἀφέλη τις τὰ συμποσίων τὰς κωμῳδίας ταύτας, ἀπαθῶν, καὶ σώφρονος, καὶ τὸ σιδένειον, καὶ ἐπιγαλᾶν, τὸ καθαλιπόμβρον ἐστὶ μέθη, καὶ πόρος, καὶ σιωπὴ, συνδρασπὶ καὶ ἀτρεπὴς πρᾶγμα, καὶ ἥδιστα συμποσίου πρέπον. ὥστε ἐγὼ οὐδὲ μνημονεύειν εἰς τὴν ὑστεραίαν ἔτι ὦμόν τὸν Δία. οὐχ ὅπως καὶ τηλικοῦτα ἐπ' αὐτοῖς ἀγανακτήσειν, καὶ παιδιὰν ἡγήσασθαι,

tum esse, abundè tua crimina commemoravi: nec pluribus est opus, alioqui hoc esset nugari. *Prom.* An nugæ sint quæ dixisti, posthac videbimus. Nunc verò quoniam absoluta est tibi, ut ais, adversum me accusatio, ego pro virili crimina diluere conabor. Primò quidem audi quæ dicam de carnibus: quanquam per cœlum, hæc de Iove nunc dicere me pudet, eum adeò rixosum ac querulum esse, ut quoniam minutulum os in sua portione invenit, me tanto nunc tempore pro Deo habitum palo affigendum huc miserit, immemor sanè auxilii à me accepti, nec perpendens cujus sit momenti caput hujus indignationis. Nemo enim non videt puerilem esse hanc excandescentiam & indignationem, quia majorem partem non accepit. Verùm hujusmodi convivalium fraudium, ut puto, meminisse non est æquum: quin siquid inter epulandum, delicti est commissum, pro joco ducere, ibique iram in convivio relinquere convenit. Absit autem ut quisquam odium in crastinum recondat, ac veteris injuriæ recordetur, & pridiani facti meminerit, quod neque Deum neque regem decet in primis. Quare si è conviviis dempseris festivitates istas, fraudem, dicteria, sales, irrisionem, nihil supereſt præter temulentiam, satietatem, silentium, morosas & injucundas actiones, quæ convivio nullatenus conveniunt. Ideoque Iovem facti postridie non recordaturum putabam: nec tantum ob rem tantillam stomachaturum, seque gravissimam

1 Ὡς μικρολόγος] Sic in Timon. & Toxare. *Bourd.*
2 Ἀπομνημονεύειν] Μισῶ μνήμονα συμπότην. Id. in Lapith. *Idem.*

σοὶ πεποιήκαμεν, οἱ διαιρέμενοι τὰς κρέας, παιδιὰν τινα ἐπαίζετε, πειρώμενοι εἰ λαμβάνοιτο τὸ βέλτιον ὁ αἰζυγόμενος. πλὴν ὦ Ἑρμῆ τὸ χαλεπώτερον, μὴ τὴν ἐλάττω μοῖραν ἀπενεγκόντας τῷ Διΐ, τὴν δὲ ἄλλην ὑφηρῆσθαι. τί δὲν λέγω τοῦτο ἐγχαλῶ, τὸ δὲ λόγου, τῇ γῇ τὸ ἥμισυ ἀναμεμίχθαι, καὶ ὕστριξὶ, καὶ φωρᾶσι, καὶ κανθάροις ὅλον ἐπιτρέπειν, καὶ αἰτίας κρεμάσαι, καὶ τὸ ἦπαρ ὑπολήψεσθαι; ὅτῳ γὰρ μὴ πολλὰ τοιαῦτα κατηγορῆ δ' ἀγανακτῶν αὐτὸς μικροψυχίαν, ἐξηλύσαιτο τὴν γνώμην, καὶ ὡς οὐχὶ δύχέρειαν. ἢ τί ἂν ἐποίησεν ὅστις ὅλον ἔδει ἀπολέσας, εἰ κρεῶν ὀλίγων ἕνεκα [1] τοιαῦτα ἐργάζεται; καίτοι πόσοι οἱ ἄνθρωποι δύγνωμοσύνεστερον λάμπειν ἐπὶ τὰ τοιαῦτα, ὡς εἰκὸς ἦν ἐπὶ τὰς ὀργὴν ἀξυτέρας εἶναι τῷ ἥρωϊ; ἀλλ' ὅμως σφείσιν ἔστιν ὅστις πρὸ μαγείρου φωρᾶν ἂν ἡμέλησεν, εἰ τὰ κρέα ἔψων, καθεὶς τὸν δάκτυλον ἐς ζωμὸν [2] περιελιχμήσατο, ἢ ὀπτοῦντα ἀπατήσας τὸ κρεῶν κατεφάγοιεν, ἀλλὰ συγγνώμην ἀπένειμαν αὐτοῖς. εἰ δὲ μὴ πάνυ ὀργισθείη, ἢ κονδύλοις σὺν τῷ ψῶν, ἢ καὶ κόρρης ἐπάταξεν, ἀντεκολαπίζη δὲ ἐδοὺς παρ' αὐτοῖς τὸ τηλικοῦτον ἕνεκα. καὶ σοὶ μὲν τὰ κρεῶν, τοσαῦτα, αἰσχρὰ μὲν καὶ ἀπολογίας, πολλοῦ δὲ αἰσχίω κατηγορεῖν ἑτέρου. περὶ δὲ τῆς πλαστικῆς, καὶ ὅτι τοὺς ἀνθρώπους ἐποίησα, καιρὸς ἤδη λέγειν. τοῦτο δὲ ὦ Ἑρμῆ δίκαιόν ἐστιν ἔχειν τὴν κατηγορίαν, ὃν οἶδα καθ' ὃ ἔστι τρόπον αἰτιᾶσθαί με. πότερα, ὡς ἐδὲ ὅλως

mam injuriam accepisse existimaturum, si cùm carnes distribuerem, ludere voluerim, experiendo num in delectu partium, præstantiorem dignosceret. Verùm Mercuri, rem pone graviorem, me nimirum minorem portionem Iovi non distribuisse, sed totum abstulisse. Nunquid ideo, quod ajunt, terræ cœlum permiscere par erat, & vincula & cruces, totumque Caucasum excogitare, & aquilas quæ jecur tondeant demittere? vide quæso annon hæc indignantem ipium, pusilli, ignobilis, & in iram propensi animi coarguant. Ecquid, bone, integro privatus fecisset, quum ob pauculas carnes hæc agat? atqui homines quanto sunt in his æquiores, quos ad iram Diis acriores esse conveniebat? Verùm tamen illorum nemo hactenus coquum cruce mulctavit, quòd carnes elixans, immissum jusculo digitum vitus sit circumlambere, aut nonnihil tostarum carnium vellens deglutiverit: sed veniam ipsis concedunt. Quòd si graviùs fuerint irati, vel pugnis impetunt, vel alapas impingunt, nec ullum invenias, qui in crucem sublatus fuerit. Et hæc de carnibus, turpis quidem meæ causæ defensio: sed turpior illius accusatio. Iam verò sequitur tempus dicendi de plastice, & de hominibus à me formatis. Quod cùm geminam contineat accusationem, cujusnam culpæ Mercuri me primò reum agas, non satis compertum habeo. Vtrum, quod nequaquam homines

1 Τοιαῦτα ἐργάζεται] Anglic. τηλικοῦτα ἐργάζεται. Bourd.

2 Περιελιχμήσατο] Scribe περιλιχμήσατο, ut in Anglic. Cod. & ita rescripseram. tangit coquos catillones quorum supplicium flagella, crux, candens lamina. dixerunt interpret. Martial. & Horat. *Idem.*

ἔχειν τὰς ἀνθρώπους γενέσεως, ἀλλ' ἄμεινον ἦν ἀτρεμεῖν αὐτὰς γῆν ἄλλως οὖσας ἀπεργάσασθαι, ἢ ὡς νεωστὶ πλάττειν μὲν ἐπιχειρεῖν, ἄλλον δέ τινα κατὰ μηδὲν τούτου διεγκημοπλάστην τὸ πρόσθεν; ἐγὼ μὲν οὖν ὅμως οὐκέτι ἀμφοῖν ἐρῶ. καὶ σκόπει γὰρ ὡς ἀδήμιλε τοῖς θεοῖς ἀπὸ τούτου βλάβη γεγένηται), τί ἀνθρώπων εἰς τὸ βίον τὸ ἀφελίμωτον, πειράσομαι διελθεῖν. ἐπειδὴ γὰρ ὡς καὶ συμφέροντα καὶ ἀμείνω ταῦτα αὐτοῖς ἐδοκοῦμεν, ἢ εἰ ἐρήμους καὶ ἀπράκτους ἐπιβαίνειν τὸν γῆν ἐῴημεν. [1] ἐν τίνι πάλαι, ῥᾴον γὰρ οὕτω δῆλον ἂν γένοιτο εἰ τι ὠφέλησα ἐγὼ μεταχειρισάμενος, καὶ νεωτερίσας τὸ θεῖον τοῖς ἀνθρώποις, τὸ ζῷον μόνον καὶ τὸ ἐπιφρόνιμον γεννῶν. ἢ γᾶ ἦ, ἄχρεῖον τι χρῆμα καὶ ἀνάρθρον, ὑλαίοις ἄπασι, καὶ τοιούτοις ἀπηνέσιν λάσιον. ὕτε ἦ βωμοὶ θεῶν, ἢ νεώς. πόθεν δὲ ἀγάλματα, ἢ ξόανον, ἢ τι ἄλλο τοιοῦτο, οἷα πολλὰ νῦν ἀπανταχοῦ φαίνεται μὴ πάσης ἐπιμελείας ἐπιδείγματα; ἐγὼ ἦ, ἀεί γε τι φροντιλίζω εἰς τὸ κρεῖττον, καὶ σκοπῶ ὅπως αὐξηθήσεται μὲν τὰ τῶν θεῶν, ἐπιδώσει ἦ καὶ τάδε πάντα εἰς κόσμον, καὶ κάλλος. συνόντα οὖν ἄμεινον εἶη ὀλίγοι ὅσοι ἦ πηλῷ λαβόντα, ζῷα τινὰ συμπλάσαι, καὶ ἀναπλάσαι, τὰς μορφὰς μὲν ἡμῖν αὐτοῖς ἀφομοιούμενα. καὶ γὰρ εὐδαίμονί τι φάμλιν τοῦ θείου, μὴ ἂν[1] ἦ σύμπαν αὐτό. καὶ ὡς ὁ ἔμπροσθεν ἡμῖν ἐξέπεσεν γεγονώς, διδασκαλίστερον λαφυκίνειν αὐτό. ἀγνοῦν μὲν οὖν τοῦτο εἶναι. δίμηχανώτερον δ' ἄλλως, καὶ συνετώτερον, καὶ ἦ βέλτιον ἦν

mines fieri oportebat, sed satius erat eos terræ rudis instar non moveri? an verò quòd eos efformari quidem oportuerit, sed aliam ab ea quam induxi inducendam fuisse formam judicarit? Equidem de utroque hoc capite verba faciam. Ac primùm quidem, Deos nihil detrimenti accepisse hinc, quòd homines in vitam adducti sint, demonstrare conabor. Deinde etiam, longè magis in utilitatem & commodum ipsis id vertere, quam si deserta, & hominibus destituta terra permansisset. Erat ig tur olim (sic enim facilius palam fiet, numquid ego deliquerim in hac formæ humanæ renovatione) solum divinum, & cœlestis genus numinum. Terra verò inculta & informis, tota sylvis iisque squalidis hirta horrescebat: Deorum nullæ erant aræ, aut templa. Unde autem statua aut simulachrum, aut alia id genus, quæ nunc undiquaque omni studio coli constat? Ego verò, cùm semper aliquid in commune bonum consilio provideam, ac dispiciam quomodo res Deorum augeri possint, aliaque omnia decoris & venustatis incrementum capere. Nihil satius esse animum induxi, quàm si pusillum luti acciperem, & inde animantia componerem & effingerem, quæ forma nobis Diis essent assimilia. Illud enim naturæ divinæ deesse putabam, quòd nihil esset ipsi oppositum, ex cujus collatione facta disquisitione, eam beatiorem esse constaret: veluti modò, si numen cum homine conferas qui mortalis est, quanquam ingenio, prudentia, & rerum optimarum notitia plurimum pollet. Qua-

1 Ἐν τίνι πάλαι] Ἐς ἂν τίνιον πάλαι, patet infra in hoc dial. *Marc.*

αἰθανόμην. καὶ δὴ κἀγὼ τὸ ποιητικὸν λόγον, γαῖαν ὕδωρ φύρας, καὶ ἀνέπλασα τὸν ἄνθρωπον. καὶ τῇ Ἀθηνᾷ ἀναβιβασάμενος συνεπιβαλέσθαι μοι τοῦ ἔργου. τοιοῦτ' ἐστὶν ἃ μεγάλα ἐγὼ τοὺς θεοὺς ἠδίκηκα. καὶ τὸ ζημίωμα ὁρᾷς πηλίκον, εἰ σὺ πηλὸν ζῶα ἀπεργάσω, καὶ τὸ τοὺς ἀκίνητον, εἰς κίνησιν ἤγαγον. καὶ ὡς ἔοικε τὸ ἀπ' ἐκείνου, ἥττον θεοί εἰσιν οἱ θεοί, διότι καὶ ἐπὶ γῆς θνητὰ ζῶα τινὰ γεγόνασιν. ὥστε γὰρ ἐξανακτεῖ ὁ Ζεὺς ὥσπερ ἐλαπιθμήν τὸ θεῶν σὺν τῷ τῶν ἀνθρώπων γλίσιος. εἰ μὴ ἄρα τοῦτο δέδοι, [2] μὴ καὶ αὐτοὶ ἐπόησαν ἐπ' αὐτῶν βαλλόμενοι, καὶ πόλεμον ἐξενέγκωσι κατὰ τοὺς θεούς, ὥσπερ οἱ γίγαντες. ἀλλ' ὅτι μὲ δὴ ἠδίκηθε κατὰ ἐμοῦ ὦ Ἑρμῆ, καὶ τὰ ἐμῶν ἔργων, δῆλον. ἢ σὺ δεῖξόν τι καὶ ἐν τὸ μικρότατον, κἀγὼ στοπήσομαι, καὶ δίκαια ἔσομαι πεποιηκὼς ὑμῶν. ὅτι γὰρ χρήσιμα ταῦτα γέγονε τοῖς θεοῖς, ἔστιν ἂν μάθοις, εἰ ἐπιβλέψειας τῇ γῇ ἐκείνῃ εὐχύμενον καὶ ἀκριβῶς ἔσαν, ἀλλὰ πόλεσι, καὶ γεωργίαις, καὶ φυτοῖς ἡμέροις ἀγλαϊσμένην, καὶ τὴν θάλατταν πλεομένην, καὶ τὰς νήσους κατοικουμένας, ἀπανταχοῦ δὲ βωμοὺς, καὶ θυσίας, καὶ νεὼς, καὶ πανηγύρεις. μεσοῦντος δὲ Διὸς πᾶσαι μὲν ἀγυιαὶ, πᾶσαι δὲ ἀνθρώπων ἀγορά. καὶ γὰρ εἰ μὴν ἐμαυτῷ μόνῳ κτῆμα τοῦτο ἐπλασάμην, ἐπλεονέκτουν ἂν τῆς χρήσεως. νῦν δ' εἰς τὸ κοινὸν φέρων, τέθεικα ὑμῖν αὐτοῖς. μᾶλλον δὲ Διὸς μὲν καὶ Ἀπόλλωνος, καὶ σοῦ δέ, ὦ Ἑρμῆ, νεὼς ἰδίᾳ ἀπανταχοῦ ἵδρυμαι. Προμηθέως δὲ, οὐδαμοῦ. ὁρᾷς

Quare [1] juxta poëtæ dictum, Terra cum aqua pinsita & subacta homines efformavi, Minervam precatus ut opus mecum aggrederetur. Hæc sunt magna illa facinora quibus Deos offendi. At quanta sit mulcta vides, eo quòd ex luto animantia fabricavi, & quod tum erat immobile ad mobilitatem adduxi: & quemadmodum videtur ab eo tempore, Dii minùs sunt Dii, quoniam mortalia quædam animantia in terris nata sunt. Sic enim stomachari videtur Iupiter: ac si viliores Dii ex hominum procreatione sint redditi, nisi fortè hoc veretur ne defectionem moliantur homines, & ut olim Gigantes, bellum Diis inferant. Patet itaque vos à me, meisque operibus nulla injuria læsos. Aut tu vel minimum quid profer, & ego has meritò pœnas vobis daturus conticebo. Quod autem hinc Diis accedat utilitas, ita comperies, si inspexeris quàm non amplius squalida ac deformis sit terra, sed urbibus, agricultura, & mitibus plantis exornata, ut jam mare navigetur, insulæ incolantur, undique aræ, victimæ, templa, festivitates statuantur: adeò ut viæ passim, & hominum conciones Iovis sint omnes plenæ. Nam si mihi soli possessionem hanc comparassem, plus utilitatis caperem. jam verò ut communi bono consulerem, vobis ipsis homines compositi. Hinc & Iovi, & Apollini, tibi quoque Mercuri sacra delubra ubique videre est: verùm Prometheo, nullibi. Vides ut rei privatæ

1 *Juxta poëta dictum*] Æschylum intelligit. *Cogn.*

2 Μὴ ἔστι δόπόησαν ἐπ' αὐτῶν βαλλόμενοι] Μὴ ἔστι δόπόησαν ἀπ' αὐτῶ. *Marc.*

ὅπως ταῦτα μήτε σκοπῶ, τὰ κρίνα ἢ προσοφλήσω, καὶ ἐλάττων ποιῶ; πρὸς δὲ μοι ὦ Ἑρμῆ καὶ τόδε. σοὶ δοκεῖ σε τι σοι δοκεῖ ἀγαθὸν ἀμφίβολον ἢ κτῆμα, ἢ πόνημα, ὃ μηδεὶς ὄψεται, μὴ ἢ ἐπαινέσεται ὁμοίως ἡδὺ καὶ πρὸς ἴσας τῷ ἔχοντι. ἆρ' οὐ δή τι τῶν ὄντων, ὅτι μὴ γενομένων τῶν ἀνθρώπων, ἀμφίβολον σωισθήσεται τὸ κάλλος εἶναι τῶν ὅλων. καὶ πλούτου τινὰ πλουτήσειν ἐμέλλομεν. ἔστι γὰρ ἄλλα τινὰ προσοφλούμενα, ἃ τῶν ἡμῖν αὐτοῖς ὁμοίως τίμιον. ἐδὲ γὰρ ἂν εἴχομεν ὡς ὅ, τι ἔλαττον ἀφελοῦμεν αὐτόν. ἐπεὶ ἂν σωισθῶμεν ἥλικα δύναμιν ἔχομεν, οὐκ ὀρθῶς ἀμείψεως τῶν ἡμετέρων τινός. ὅπου γὰρ δὴ καὶ τὸ μέγα διαχθεῖη ἂν μέγα, εἰ τῷ μικρῷ ἀφαιρετέον. ὑμεῖς δ', τιμᾶν ἐπὶ τῷ πολιτεύεσθαι τοῦτο δέον, ἀπεστερήκατέ με, ἐ τούτων μοι τὴν ἀμοιβὴν ἀποδεδώκατε ἢ βουλεύεσθαι. ἀλλὰ καὶ μοιχοί τινες φῆς εἶναι ἐν αὐτοῖς, ἐ μοιχῶσι, ἐ πολεμοῦσι, καὶ ἀδελφὰς γαμοῦσι, καὶ παῖδας ἐπιβουλεύουσι. παρ' ἡμῖν γὰρ οὐχὶ πολλὰ τούτων ἀφθονεῖ; καὶ ὑ δίκαι ἀφ' οὗτο αἰτιάσεσθέ με τῆς τοῦ ὑρανοῦ, καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἡμῶν ἀμελήσασθε; ἐπὶ ἐ τοῦτο ἴσως φαίης ἄν, ὅτι ἀνάγκη πολλὰ ἡμᾶς ἔχειν ἀγάγματα ὑπομελλομένης αὐτῶν. ὑμῖν δ' γε τοῦτο καὶ ὁ νομὸς ἀχθέσθω. ἐπὶ τῷ ἔχειν τὴν ἀγέλλην, διὸ τι ἀναγκαῖον αὐτῇ ἐπιμελᾶσθαι αὐτῆς. καὶ εἰ τούτῳ γε ἐμοὶ δὲς τοῦτο, καὶ ἡδὺ ἄλλως, καὶ ἡ φροντὶς οὐκ ἀπρεπὴς ἔχοντί τινα ἀφορμήσειν. τί γὰρ ἂν ἐπόημεν, εἰ

vatæ commoda ſpecto: rempverò prodo, & imminuo? Præterea illud expende Mercuri, Num tibi videatur bonum ſine teſte, ſive illud ſit poſſeſſio, ſive opus, quod nemo intueatur, nemo laudet, æquè jucundum & delectabile futurum poſſidenti, atque quod teſtibus abundat? Quod ideo dixi, quia niſi eſſent homines, univerſi pulchritudo teſtibus careret, & divitias poſſideremus, quas ipſimet non tanti faceremus, ſi earum admiratione nemo caperetur. Neque enim quicquam deterioris extaret ſortis cum quo ipſas conferremus: nec intelligeremus quanta beatitudine fruamur, niſi quoſpiam noſtrorum bonorum expertes videremus. Magnum enim hoc pacto, magnum videri poſſit, ſi cum parvo comparetur. At vos cùm mihi pro bene conſulto facinore honorem debeatis, crucì me affixiſtis, atque hujuſmodi gratiam pro commento rependiſtis. Verumenimvero, flagitioſi ſunt, inquis, inter ipſos, qui mœchantur, bella gerunt, ſorores connubio ſibi jungunt, parentibus infidiantur. Quaſi verò apud nos hujuſmodi ſcelerum multitudo non vigeat? Num idcirco ullus cœlum & terram culparit, quòd ex iis prognati ſumus? Quin & hoc forte dixeris, neceſſum eſſe ut eorum cura nobis faceſſat negotium. Ideo igitur gravetur paſtor qui gregem habeat, quòd ejus curam gerere ſibi neceſſe ſit. Cui ſi ſit hoc operoſum, eſt etiàm jucundum, & hæc non inſuavis ſolicitudo quandam habet exercitationem. Nam quid faceremus, ſi nihil eſſet

2 Καὶ εἰ τούτῳ γε] Καὶ τοὶ τούτῳ γε. Marc.

ἔχοντες ὧν σπουδάζομεν; [1] ἡργάζομεν ἄν, καὶ τὸ νέκταρ ἐπίνομεν, καὶ τ' ἀμβροσίας συνεφορβήμεθα, ἀδὲν ποιοῦντες. ὃ δὴ μάλιστά με πείθει, τοῦτ' ἐστίν. οἱ μεμφόμενοι τὴν ἀνθρωποποιΐαν, καὶ μάλιστα τὰς γυναικας, ἅμως ἔρρωνται αὐτῶν, καὶ ὑπ' ἀμηχανίας κατιόντες, ἄρτι μὲν, ταῦροι, ἄρτι δὲ, σάτυροι, καὶ κύκνοι γιγνόμενοι, ἵνας ἐξ αὐτῶν ποιῶσιν ἀξιοῦντες. ἀλλ' ἐχρῆν ἴσως φησὶς ἄλλως πλάττειν τοὺς ἀνθρώπους, ἄλλοθί που, ἀλλὰ μὴ ἐμοὶ ἐπιτρέπειν. καὶ τί ἄλλο παράδειγμα τούτου ἀμείνον ἔσχεν ἐπιδεῖξαι, ὁ πάντως καλὸν ἡγησάμενος, ἢ ὁμοίους ἑαυτῷ θεοὺς ἔδει, καὶ ἀρχὴν ἀπεργάζεσθαι τοῦ ζῴου; καὶ πῶς ἂν ἡμῖν ἔθυσαν, ἢ τίνας ἄλλας ὑμῖν τιμὰς ἀπένειμαν, εἰ μὴ τοιούτους γιγνομένους ἀλλ' ὑμᾶς ὅπερ ἐμὲ ὑμῖν τοὺς ἐκγόνους ἐπεσκέλωσιν, ὥσπερ ὀνείρατα καὶ ἐπὶ τὸ Ὠκεανὸν ἐλθεῖν δεῦρο τ' ἀνύσμασιν Αἰθιοπῆας. τὰ δὲ τῶν πυρῶν ὑμῖν καὶ τῶν θυσιῶν αἴτιον, ἀντεξουράκαται. ἔδει μὲν δὴ τὸ ἀνθρώπινον, καὶ τοῦτο ἱκανόν. ἔδη δ' εἰ δοκεῖ, ἐπὶ τὸ πῦρ μετέσημι, καὶ τῶν ἐπονειδίστων τούτων κλοπῶν. ἔστιν γάρ τι τοῦτο μοι ἀπόκρυφον, μηδὲν ὀνήσας. ἔθ' ὅτι ἡμᾶς δεῖ πυρὸς ἀπολωλεκέναι, ἐξ οὗ καὶ ἄνθρωποί ἐσμεν; σκέψαι δ' εἰ ποιεῖς. αὕτη γὰρ αἰτία φύσεως τυγχάνει οὖσα κτήματος, ὑπὸ τοῦ ἐλαττοῦσθαι γίγνεσθαι, εἰ καί τις ἄλλος αὐτὸ μεταλάβοι. ὃ δὲ ἀπροσδεὲς ὂν [2] οὐκ ἂν φθονοῖ δήπουθεν τοιοῦτο ἀφ'

set cui provideremus? Desideremus tantùm, & nectar biberemus, & ambrosia saturaremur in otio degentes. Sed quod me maximè torquet, hoc est, quòd quæ conquerimini homines a me fuisse formatos, in mulieres in primis invehi soletis, quas tamen impendio amatis: nec deunitis descendere modò taurorum, modò satyrorum, modò cycnorum specie assumpta, & ex ipsis Deas facere dignamini. Verùm oportebat, fortè dices, alio modo quàm ad nostri similitudinem homines effingi? Quodnam aliud exemplar isto melius, quod prorsus eximium noram, mihi proposuissem, nisi intelligentiæ expers, belluinum, & agreste animal fuisset componendum? & quomodo aut victimas Diis immolassent, aut alios honores vobis tribuissent, nisi sic facti fuissent? Cæterùm vos, quum hecatombas offerunt, impigrè proficiscimini, & si vel ultra Oceanum ad inculpatos Æthiopas sit eundum: & me qui hujusce modi honorum, & victimarum vobis sum author, crucifixistis. Et hæc de hominibus commemorasse satis est. Iam verò si videtur, ad ignem, probrosumque hoc furtum transeamus. Ac per Deos ad hoc fine mora mihi respondete. Num de igne quippiam amisimus, ex quo est apud homines? Id minimè dixeris quando sic natura comparatum est, ut ignis nihilo fiat minor, etiam si quis cum alio communicet: non enim extinguitur accensa re quapiam. Quare manifesta est invidia, quempiam impedire quominus egentibus usum

[1] Ἠργάζομεν ἄν] Sic in Timone. Hanc vocem interpretor alibi. Reliqua hujus Dialogi apud Homerum & dial. seq. cujus tamen finis alius videtur à fine hujus dialogi. Bourd.

ὃν μηδὲν ὑμεῖς ἠδικηθε, τὴν τῶν καλῶν μεζόνων τοῖς δικαίοις. πρῶτα μὲν γὰρ ἀγαθὸν χρὴ εἶναι, καὶ δυνατὸν ἐᾶν, καὶ ἔξω φθόνου πάντὸς εἶναι. ὅπως δὲ μὴ τὸ πᾶν τοῦτο πῦρ ὀφειλόμενον κατακάμοιτε ἐς τὴν γῆν, μηδ' ὅλως σε αὐτὸ κρύπτειν, ἐμέγα ὑμᾶς ἠδίκει. νῦν γὰρ ὑμεῖς δεῖσθε αὐτοῦ, μήτε ἐργάτης, μήτε ἔψοντες τὴν ἀνόρθησιν, μήτε φῶτος ἐπαρκτῆρ δεόμενοι. οἱ γὰρ ἄνθρωποι καὶ εἰς τὰ ἄλλα μὲν ἀναγκαίως χρῶνται τῷ πυρὶ, μάλιστα δὲ εἰς τὰς θυσίας, ὅπως ἔχωσι κνισσᾶν ἀγαθὰς, καὶ δὲ λιβανωτὸν θυμιᾶν, καὶ τὰ μηρία καίειν ἐπὶ τῶν βωμῶν. ὁρῶ δ' ὑμᾶς μάλιστα χαίροντας τῷ καπνῷ, καὶ τῷ εὐωχίᾳ πάντων ἡδίστῃ οἰομένους, ὅταν τις ὑμῶν ἡ κνίσσα γλίσχρα ἐλισσομένη περὶ καπνῷ. σαπρωτάτῃ τινὶ καὶ μύψῳ ἂν ἡδοίσθην αὐτῇ τῇ ἡμετέρᾳ ἐπιθυμίᾳ. ἀκμάζω δ' ὅπως μὴ καὶ τὸ ἄλιον κεκαλυκῶτε καλλαμπτὶν αὐτοῦ. καίτοι πῦρ ἄτης ἐστὶ πολὺ θεοπρεπέστερον τι, καὶ πυρώδεστερον. ἢ κἀκεῖνον αἰτιᾶσθε, ὡς ἀπαλώλοτε ἡμῶν τὸ κτῆμα. εἴρηκα. σφὼ καὶ ὦ Ἑρμῆ, καὶ Ἥφαιστε, εἴ τι μὴ καλῶς εἰρηκὼ δικεῖ διδύμαιν, καὶ διελίγχετε. κἀγὼ αὖθις ἀποδεχήσομαι. Ερ. ἀ ῥάδιον, ὦ Προμηθεῦ, σοῦ γε ὄντος γνωτοῦ σοφίᾳ ἀμείβεσθαι. πολὺ ἀμαθὴς ὤνησαι, δίοτι μὴ καὶ ὁ Ζεὺς ταῦτα ἐπήκουσέ σου. οὐ γὰρ οἶδα ὡς ἂν καὶ δίκαι γόπας ἂν ἐπίσχησί σοι τὰ ἔγκαρδα ἐξαμήσοντας. ὅτου δεινῶς αὖτε κατηρέφησας, ἀπολογεῖσθαι δοκῶν. ἐκεῖνο δὲ γε γιγνώσκω, πῶς μάλιστ' ἂν, ἀ σοφιζόμενος ὅτου κολασθήσεσθον. Προ. ἡπιαίμην ὦ Ἑρμῆ καὶ ταῦτα μὲν, καὶ ὅτι ἀ-

usum earum rerum impertiat, quas citra noxam concedere poteſtis. Atqui Deos omnes oportet eſſe bonos, bonorum largitores, & ab omni invidia alienos: quandoquidem, & ſi totum hunc ſuffuratus in terram detuliſſem, adeò ut nihil prorſus reliqui vobis feciſſem, non magnam injuriam intuliſſem. Neque enim apud vos ullo eſt in uſu, qui neque trigetis, neque ambroſiam coquitis, nec artificioſo lumine indigetis. At hominibus cùm ad alia ignis uſus eſt neceſſarius, tum maximè ad ſacrificia, quò poſſint compita nidore perfundere, thuris ſuffitus perficere, & pecudum coxas in aris adolere. Video autem vos fumo maximè gaudere, hocque jucundiſſimum epulum exiſtimare, quando cum fumo volutatus nidor ad cœlum pervenit. Quocirca noſtræ cupiditati plurimùm contraria fuerit hæc querimonia. Miror autem vos ſolem non impediviſſe quominus ipſis affulgeret: atqui hic illius ignis eſt divinior, magiſque micat: aut eum non reum feciſſe, ut pote qui bona veſtra dilapidet. Dixi. Vos Mercuri & Vulcane, ſiquid non rectè dictum videtur, corrigite, & arguite. tum rurſus pro me reſpondebo. *Merc.* Haud facile eſt Promethee cum tam generoſo oratore certare. Verùm è re tua magnopere fuit, quòd hæc abs te non audivit Iupiter. Nam ut probè ſcio, ſedecim vultures, tua viſcera depaſturos immiſiſſet: ita graviter ipſum accuſaſti dum tuam cauſam agere putabas. Sed illud utique miror, quomodo cùm ſis vates hujuſmodi pœnas te daturum non præneveris. *Prom.* Hæc equidem ſcivi Mercuri: & ſcio fore ut à vincu-

πολυήσομαι αὐθις εἶδε. καὶ ἤδη τις ὑμῖν Θηβῶν ἀφίξεται σὸς φίλος τὸν εἰς μακρὰν, καθοπλισάμενον ὃν φῂς ἐπιπλήσεσθαί μοι τὰ ἀετόν. Ερ. εἰ γὰρ γένοιτο ὦ Προμηθεῦ ταῦτα, καὶ ἐπίδοιμί σε λελυμένον, καὶ κοινῇ σὺν ἡμῖν εὐωχούμενον. ἐμοὶ μὲν τοι καὶ κρεασομεῖται γε. Προ. θαῤῥεῖ. καὶ σωτευωχήσομαι ὑμῖν, καὶ ὁ Ζεὺς λύσει με, τὸν αὐτὸ μικρᾶς εὐδαιμονίας. Ερ. τίνος ταύτης; μὴ γὰρ ἀκήκοας εἰπεῖν. Προ. οἶδα ὦ Ἑρμῆ τὸν Θέτιν; ἀλλ' οὐ χρὴ λέγειν. φυλάττειν γὰρ ἄμεινον τὸ ἀπόῤῥητον, ὡς μισθὸς εἴη, καὶ λύσῃ μοι ἀντὶ τῆς καθειδύσης. Ερ. ἀλλὰ φύλαττε ὦ τιτὰν, εἰ τοῦτ' ἄμεινον. ἡμεῖς δ' ἀπιόντες ὦ Ἡφαιστε. καὶ γὰρ ἤδη πλησίον ὁ ἀετός. ὑπόμενε δὴ καρτερῶς. εἴη δέ γε ἤδη σοι τὸ Θηβαῖον ὃν φῂς τοξότην ἐπιφανῆναι, ὡς παύσειέ σε ἀναπεμπόμενον ὑπὸ τοῦ ὀρνέου.

lis liberer. Et nunc quidam amicus tuus Thebis adveniet brevi, sagittis aquilam oppressurus quam in me devolaturam dicis. *Merc.* Vtinam hæc eveniant Promethee, te liberatum videam nobisque convivam additum, sed non distribuentem carnes. *Prom.* Bono sis animo: & vobiscum epulabor, & me Iupiter liberabit, non exiguæ fœlicitatis gratia. *Merc.* Quænam sit illa ne pigeat te dicere. *Prom.* Novisti [1] Thetim Mercuri? At non est dicendum. Præstat enim celare arcanum: ut mihi pro judicato sit merces & liberationis precium. *Merc.* Quandoquidem id satius est, Titan, recondas licebit. Nos verò, Vulcane, discedamus. Iam enim non longè abest aquila. Tu verò fortiter sustine. Atque utinam Thebanus ille sagittarius quem dicis, tibi jam exoriretur, ut te ab hujus alitis laniatu liberaret.

1 *Thetim*] Hoc etiam narratur in seq. dialogo, sed copiosius à Servio ad 6. Eclog. Cogn.

ΘΕΩΝ ΔΙΑΛΟΓΟΙ. | DEORVM DIALOGI.

ARGVMENTVM.

Dialogi qui sequuntur, tam superorum quàm inferorum Deorum, quasi quandam sylvam ac summam continent, omnium ferè fabularum, quæ partim apud Homerum & cæteros Epicos poëtas, partim à Tragicis, Æschylo, Euripide, Sophocle & reliquis tractantur. Sunt autem uti breviores, ita argutiores quoque, sive res, sive verba & compositionem spectes. Adeoque germanam illam Atticæ eloquentiæ festivitatem & gratiam exprimunt. Videtur autem Lucianus non hoc tantùm agere voluisse, ut Deorum gentilium & Homericorum vanitatem argueret, atque irrideret. Quis enim veterum, saltem mediocriter sapientum atque doctorum unquam fuit, qui hujusce modi nugis ullam fidem adhiberet, aut

numen noſtris & humanis affectionibus obnoxium eſſe crederet? Verum illud quoque, ut (quod in Prometheo ipſe de ſe dicit,) Heroicam illam Dialogi perſonam & Tragicam gravitatem, Comico riſu temperaret. Et quia in omni genere ſcriptorum verſatum eſſe oportet eum, qui veram ac ſolidam eloquentiæ atque doctrinæ laudem aſſequi cupit, quemadmodum ipſe infrà in Lexiphane præcipit, exiſtimo equidem etiam exempli, & exercitationis cauſſa ad hunc modum in hoc genere illum ſeſe exercuiſſe. Nam ut hic Tragicorum & Homericorum fabulas, ita infrà Comicorum quoque argumenta retractat, & ad Dialogorum feſtivitatem revocat. Interim tamen etiam ſeria obiter monet ac docet, ut in Cupidine, ubi tacitè illud indicat, quod Cicero pro Calio multis verbis commemorat: Studioſos, puta, & literarum amantes nullis externis ac pravis cupiditatibus alligari ac vinci. Quod idem & Theocritus de Muſis apertè dicit:

Nam quos aſpiciunt illæ (inquit) exhilarantque videndo,
Nulla venenoſæ lædunt hos pocula Circes.

ΠΡΟΜΗΘΕΩΣ, ΚΑΙ ΔΙΟΣ.

ΠΡΟΜ. Λυσόν με, ὦ Ζεῦ. Δίκαια γὰρ ἤδη πέπονθα. Ζεύς. λύσω σε φῄς, ὃν ἐχρῆν βαρυτέρας πέδας ἔχοντα, καὶ τὸ Καυκάσιον ὄλον ὑπὲρ κηφαλῆς ἐπικείμενον, ὥσπερ ἐκκρέδασαι γυπὸν μὴ μόνον κείρεσθαι τὸ ἧπαρ, ἀλλὰ καὶ τὰς ὀφθαλμὰς ἐξορύττεσθαι, ἀφ' ὧν τοιαῦθ' ἡμῖν ξύλα τοὺς ἀνθρώπους ἔπλασας, καὶ τὸ πῦρ ἔκλεψας, καὶ τὰς γυναῖκας ἐδημιούργησας; ἃ μὲν γὰρ ἐμὲ ἐξηπάτησας ἐν τῇ διανομῇ τῶν κρεῶν, ἐᾶ παρελθὴ κεκαλυμμένα μοι δῶρα θῆς, καὶ τὰν ἀμείνω τῶν μοιρῶν σεαυτῷ φυλάττῃ, τί χρὴ λέγειν; Προ. ἀνὴρ ἱκανὼν ἤδη τὼν δίκαν ἐκτέτικε, τοσοῦτον χρόνον τῷ Καυκάσῳ ἐμπεπλεγμένος, τὸ κράτιστα

PROMETHEI ET IOVIS.

PROM. Solve me Iupiter: gravia enim jam paſſus ſum. *Iup.* Solvam te, ais quem oportebat graviores pedicas habentem, totumque Caucaſum capiti impoſitum, à ſedecim vulturibus non modò jecur tonderi, ſed & oculos effodi, eo quòd hujuſmodi nobis animalia, nimirum homines effinxiſti, iguemque es furatus, & mulieres fabricatus? [1] Nam quòd in diſtributione carnium, appoſitis oſſibus pinguedine obductis, & ſervata tibi optima portione, me decepiſti, quid attinet dicere? *Prom.* Nonne ſat magnas jam exolvi poenas, [2] tantum tempus Caucaſo affixus, aquilam hepate nutriens, avium

1 *Nam quòd*] Copioſe hoc explicat Hyginus in Aſtronomico poëtico. *Cogn.*
2 *Tantum tempus*] Æſchylus dicit in Prometheo, Prometheum aliquot annorum millia Caucaſo affixum fuiſſe. *Idem.*

ἁπάντων ἀπολέμων ἀετὸν πτέφυκεν τῇ Προμηθεῖ; Ζ. ἀλλὰ προμηθέσθαι τοῦτο, ὦ σὺ δεῖ παθεῖν. Προ. νὴ μὰ σὲ ἀμυδρά με λύσεις ὦ Ζεῦ, ἀλλά σοι μᾶλλον πάνυ ἀναγκαῖον. Ζ. καζεσοφίζῃ με ὦ Προμηθεῦ. Προ. νὴ τὸν Ὅλυμπον ἔγωγε; ἃ γὰρ ἀγνοήσεις αὐτὸς ἔσῃ ὁ Καύκασος ἐν ᾧ, ἀλλ' ἀπορήσεις δεσμῶν ἢ τῶν πτερύγων ἀλλήλων. Ζ. εἰπὲ σαφέστερον εἴ τινα μεθ' ἡδονῆς ἀναγκαῖον ἡμῖν ὄντα. Προ. ὦ ἄπιστε ἐφ' ᾧ, τί βαδίζεις νῦν, ἀξιόπιστος ἔσομαί σοι νῦν εἰ τὰ ὑπολειπόμενα μαντεύσομαι; Ζ. πῶς γὰρ οὔ; Προ. ἐς Θέτιν, συνοικήσουσαν αὐτῇ. Ζ. τίνι μέλλοντι; τί δὲ ἐν τούτῳ; δῆλος εἶ τι ἀληθὲς ἐρεῖν. Προ. μηδὲν ὦ Ζεῦ κακοπάθησον τῇ Νηρηίδι· ὦ γὰρ αὐτὴ κυοφορήσει σὲ σοῦ, τὸ πεπρωμένον ἴσθι ἐργάσεταί σε, οἷα νῦν σὺ ἔδρασας τὸν Κρόνον. Ζ. τοῦτο φῂς ἐκπεσεῖσθαί μου τῆς ἀρχῆς; Προ. μὴ γένοιτο ὦ Ζεῦ. πλὴν τοιοῦτό τι ἡ μίξις αὐτῆς ἀπειλεῖ. Ζ. χαιρέτω τοιγαροῦν ἡ Θέτις. σὺ δέ, ὁ Ἥφαιστος ἐπὶ τούτοις λυσίτελει.

avium omnium miserrimè periturum. *Iup.* Ne millesima quidem pars est eorum, quæ te patí par est. *Prom.* Atqui non sine mercede me solves Iupiter: sed tibi rem valdè necessariam significabo. *Iup.* Decipis me Promethee. *Prom.* Ecquid plus habebo? Non enim in posterum ignorabis ubi sit Caucasus, nec tibi deerunt vincula, si dolo utens deprehendar. *Iup.* Dic priùs, quamnam mercedem nobis necessariam persolves. *Prom.* Si dixero quid nunc eas, num fide dignus ero tibi & de reliquis vaticinans? *Iup.* Quidni? *Prom.* [1] Ad Thetim, cum ipsa rem habiturus. *Iup.* Hoc utique nosti. Quid prærerea? videris enim veri quiddam dicturus. *Prom.* Noli Iupiter cum hac Nereide rem habere: si enim ex te prægnans fuerit, fœtus illius eodem te, quo tu Saturnum, excipiet modo. *Iup.* Me-ne regno ais ejectum iri. *Prom.* Absit Iupiter. verùm tamen tale quid tibi minatur ipsius concubitus.

Iup. Valeat igitur Thetis. Te verò Vulcanus ob hæc solvat.

1 *Ad Thetim*] Ovid. 1. Met. Hoc vaticinium attribuit Prometheo, sed Lucianus videtur Æschyli & aliorum sequi sententiam. *Ogn.*

ΕΡΩΤΟΣ, ΚΑΙ ΔΙΟΣ.

ΕΡΩΣ.

Ἀλλ' εἰ καί τι ἥμαρτον ὦ Ζεῦ, σύγγνωθί μοι. παιδίον γάρ εἰμι, κἀτι ἐπάφρων. Ζ. σὺ παιδίον ὁ Ἔρως, ὃς [1] ἀρχαιότερος εἶ πολὺ τοῦ Ἰαπετοῦ, ὃ

CVPIDINIS, ET IOVIS.

CVP.

At siquid etiam peccavi Iupiter, ignosce mihi: puerulus enim sum, & adhuc imprudens. *Iup.* Tu-ne puer Cupido, qui es Iapeto longè antiquior? An quia

1 Ἀρχαιότερος τοῦ Ἰαπετοῦ] Sic dial. Apoll. & Vulc. τοῦ Ἰαπετοῦ πρεσβύτερον. proverbialiter. *Bourd.*

1 Σὰ-

δὲπὶ μὴ παίγνια, μηδὲ πολιὰς ἔφυσας, ἀλλ' ταῦτα καὶ βρίφοις ἀξιοῖς νομίζεσθαι, γέρον καὶ πανύργε ὦν; Ερ. τί δέ σε ἠδίκησα ὁ γέρων ὡς φῄς ἐγώ, ὅτι με καὶ πείθεσθαι ἀξιοῖς; Ζ. σκέπτεσθε οὖν παῖδες, ὡς ἐμοὶ μὲν ἄπιστος εὐτυφὰς, ὥστε μηδὲν εἶναι ὁ μὴ πεπονηκώς με, [1] ταῦρον, ταῦρον, χρυσοῦν, κύκνον, ἀετὸν. ἐμοὶ δ' ὅλως ἀδύνατον ἦτται ἐφαντάσθην πεπονῆκας. ἀλλ' σπανίως σὺς γυναικὶ ἀλλ' εἰ μεθυσκόμενος. ἀλλά με δεῖ μαγγανεύειν ἐπ' αὐτὰς, καὶ κρύπτειν ἐμαυτόν. οἱ δὲ, ἢ μὲ ταῦρον, ἢ λίκνον φιλοῦσιν. ἐμὲ δ' ἐλαφίδα, πεδήσασι τὸν δ' ἄνδρα. Ερ. οἰκτρὸς. ὁ γὰρ φόβος τὸν Διὸς ἀπατᾷ τὸν σοφόν. Ζ. πῶς δ' ἡ Ἀπόλλων ὁ βοηγόος, καὶ ὁ Ὑάκινθος φιλοῦσιν; Ερ. ἀλλ' ἡ μὲν φεύγει καίπερ ὑφώσα, καίτοι [2] κομήτην καὶ ἀμφήρεα ὄντα. εἰ δ' ἐπιλεῖς ἐπεργάσῃ εἶναι, μὴ ἐπίστει τὴν αἰγίδα, μηδὲ τ κεφαυνὸν φέρε, ἀλλ' ὡς ἥδιστον ποίει σε αὐτὸν, ἐκπρεπῆ [3] καθειμένον βοστρύχους, [4] τῇ μίτρᾳ τοὺς ἀναλημμένον, πορφυρίδα ἔχε, ὑπόδυτα χρυσόδετα, ὑπ' αὐλοῦ καὶ τυμπάνου [5] ἐρύθμα βαῖνε, καὶ ὄψῃ ὅτι πλείους ἀκολουθήσουσί σοι τῶν

quia nec barbam nec canos produxisti, ideo etiam infans putari cupis, senex & vetustus adeò cùm sis? *Cup.* Sed qua injuria atteci te, ego senex ille, ut tu ais, cur me vincire quoque cogitates? *Iup.* Considera, iceleste, an parva, qui me ita ludibrio habes, ut nihil sit quod me non effeceris, veluti Satyrum, taurum, aurum, cycnum, aquilam. At quæ me amaret, nullam planè fecisti, nec me uxori propter te gratiorem fuisse intellexi. Sed me præstigiis erga illas uti, ac me ipsum occultare oportet. illæ verò vel taurum vel cycnum oculantur: me verò si aspiciant, præ formidine moriuntur. *Cup.* Meritò. Neque enim Iupiter, cùm sint mortales, tuum aspectum ferunt. *Iup.* Quomodo igitur Apollinem Branchus ille, & Hyacinthus amant? *Cup.* At Daphne etiam fugiebat illum quamvis comatum & imberbem. Quòd si amabilis esse velis, ægidem ne concutias, neque fulmen geras, sed te quàm suavissimum effice, utrinque demisso capillo, eoque mitra revincto: vestem purpuream sume, crepidas auratas subliga, ad tibiam & ad tympana, compositogressu incede, & plures te sequentes videbis, quam

1 Σάτυρον, ταῦρον, χρυσοῦν] Sic dial. Iun. & Lat. Inde Iupiter ταυρόμορφος dial. Ven. & Cup. & in Vitarum Auct. & Dicaster. & locis innumeris hujus operis. *Bourd.*

2 Κομήτην] Iul. Poll. lib. 2. cap. de Tonsorib. Philost. Heroic. & lib. 1. Anthol. Apoll. Rhod. lib. 2. *Intonsus Deus* pro Apolline. Propert eccl. 11. lib. 3. Stat. de Coma Earini. Horat. atque illi χρυσοῦ βόστρυχοι. Ælian. ποικ. c. 21. lib. 1. Id. dial. Iun. & Lat. & Pseudom. hæc notissima. *Idem.*

3 Καθειμένον βοστρύχους] Sic post, βαθεῖαι πάγαι καθειμένοι, dial. Iun. & Iov. & in Piscat. vide Brod. *Idem.*

4 Τῇ μίτρᾳ] Sic dial. Iun. & Iovis. Virg. 4. Æn. Senec. Herc. fur. μίτρα κοσμεῖ γυναικῶν. leg. dial. Iun. & Iov. Σκιμπήχεις Long. lib. 1. *Idem.*

5 Ἐρύθμα βαίνε] Vt antea. dixi alibi. *Idem.*

1 *Illam*

Διονύσου Μαινάδων. Ζ. ἄπαγε. σὺν ἂν δεξαίμην ἐπίφθονος εἶναι τοιούτῳ γαμουμένῳ. Ερ. οὐκοῦν ὦ Ζεῦ, μηδὲ ἐρᾶν φίλει, ῥᾴδιον γὰρ τοῦτό γε. Ζ. ἔκ, ἀλλ' ἐρᾶν μέν, ἁρπαγμονίστερον δ' αὐτῆς ἐπιτυγχάνειν. ἐπὶ τούτοις αὐτοῖς ἀφίημί σε.

quàm Bacchum Mænades. *Iup.* Apage. nolim amabilis esse hoc pacto compositus. *Cup.* Ergo amare noli Iupiter. Hoc enim est facile. *Iup.* Quin amare quidem volo, minore autem negotio illo potiri. Atque ob hæc nunc dimitto te.

ΔΙΟΣ, ΚΑΙ ΕΡΜΟΥ.

IOVIS ET MERCVRII.

ΖΕΥΣ.

Ἐν Ἄργει τὴν Ἰνάχου παῖδα τὴν καλὴν εἶδες ὦ Ἑρμῆ; Ερ. ναί. τὴν Ἰὼ λέγεις. Ζ. σὺκ ἔτι παῖς οὐκέτι ἐστὶν, ἀλλὰ δάμαλις. Ερ. τερατῶδες τοῦτο. τῇ τρόπῳ δὴ σοφλάγη; Ζ. ζηλοτυπήσασα ἡ Ἥρα, μετέβαλλεν αὐτήν. ἀλλὰ νὴ κατὰν ἄλλό τι δεινὸν ἐπεμεμηχάνητο τῇ κακοδαίμονι. βυκόλον τινὰ πολυόμματον Ἄργον τοὔνομα ἐπέστησεν, ὃς νέμει τὴν δάμαλιν, ἄϋπνος ὤν. Ερ. τί οὖν ὑμᾶς χρὴ ποιεῖν; Ζ. καθαπλάσαντα ἐς τὴν Νέμεαν, ἐκεῖ δέ που ὁ Ἄργος βυκολεῖ, ἐκεῖνον μὲ ἀποκτεῖναι. τὴν δ' Ἰὼ ἔφ' ἕλκε πελάγους ἐς τὴν Αἴγυπτον ἀπαγαγών, Ἴσιν ποίησον. νὴ τολοιπὸν [1] ἵσω θεὰς τοῖς ἐκεῖ. νὴ τ' Νεῖλον ἀναγάτω, νὴ τοὺς ἀέρας ἐπιπεμπέτω, νὴ [4] σωζέτω τοὺς πλέοντας.

IVP.

Pulchram [1] illam Inachi puellam nosti Mercuri? *Merc.* Etiam, Io dicis. *Iup.* Illa non amplius puella est, sed juvenca. *Merc.* Monstrosum hoc. Sed quomodo mutata est? *Iup.* Zelotypia mota Iuno, mutavit ipsam. Quinetiam novum aliud malum infœlici illi excogitavit: bubulcum quendam multioculum Argum nomine, custodem addidit, qui juvencam insomnis pascit. *Merc.* Quid igitur facto opus est? *Iup.* Devolans. [2] in Nemeam sylvam (illic alicubi Argus pascit) illum quidem interficito: ipsam verò Io per pelagus in Ægyptum abducens, Isim facito. Cæterùm Dea illis esto. Nilumque attollat, & ventos immittat, & navigantes servet.

1 *Illam Inachi*] Sic in dial. Nothi & Zephyri. *Cogn.*
2 *In Nemeam sylvam*] Achaiæ inter Cleonas & Phliuntem. *Idem.*
3 Ἔσω θεὰς] Sic dial. Nothi & Zeph. *Bourd.*
4 Σωζέτω τοὺς πλέοντας]. Sic dial. Apoll. & Merc. *Idem.*

ΔΙΟΣ, ΚΑΙ ΓΑΝΥΜΗΔΟΥΣ.

ΖΕΥΣ.

Ἄγε ὦ Γανύμηδες, ἥκομεν γὰρ εἰς ἔνδον ἔχων, φίλησόν με ἤδη, ὅπως εἰδῇς ὑπολὶς ῥάμφος ἀγκύλον με ἔχοντα, οὐδ' ὄνυχας ἐχεῖς, οὐ πτερὰ, οὐδ' ἰφαινόμην σοι πτηνὸς εἶναι δοκῶν. Γα. ἄνθρωπε, σὺ δὲ τὸ ὄρνεον ἄρα ἦσθα, καὶ κατεπτάμην ἥρπασάς με δὴ μέσου τοῦ ποιμνίου; πῶς ἂν τὰ μὲν πτερὰ σαυτῷ σοι ἐξέρυσας, σὺ δ' ἄλλῳ ἤδη ἀνεπόφησας; Ζ. ἀλλ' ὅτι ἄνθρωπος, οὐ ὁρᾷς οὐ μειρακίσκον, ὅτι αἰετός. ὁ δὲ πάντων βασιλεὺς τῶν ἄνω ὅτός εἰμι, πρὸς τὸ κρεῖττον ἀλλάξας ἐμαυτόν. Γα. Τί φῄς; σὺ γὰρ ὁ Πὰν οὑτοσί; εἶτα πῶς [2] σύριγγα οὐκ ἔχεις, οὐδὲ κέρατα, οὐδὲ λάσιος εἶ τὰ σκέλη; Ζ. μόνον γὰρ οὐκοῦν ἡγῇ θεόν; Γα. ναί. καὶ θύομέν γε αὐτῷ [3] ἔνορχιν τράγον ἐπὶ [4] τὸ κατήλαιον ἄγοντες, ἔνδον ἔσωθεν. σὺ δὲ ἀνδραποδιστής τις εἶναί μοι δοκεῖς. Ζ. εἰπέ μοι, Διὸς δὲ οὐκ ἤκουσας ὄνομα, [5] οὐδὲ βωμὸν εἶδες

IOVIS ET GANYMEDIS.

IVP.

Age Ganymides (pervenimus enim quò oportebat) oscula-re me jam, ut videas me rostrum ad uncum non ampliùs habere, neque acutos ungues, neque alas, qualis apparebam quum volucris esse videbar. *Gan.* Mi homo, annon aquila modò fuisti, ac devolans à medio ovili me rapuisti? Quo pacto igitur illæ quidem alæ effluxerunt, tu verò jam alius appares? *Iup.* Sed neque homo, quem vides, adolescentule, neque aquila, sed omnium rex Deorum ego ipse sum, qui me ipsum ad tempus ita transformavi. *Gan.* Quid ais tu? Pan ille es? At qui fit ut fistulam non habeas, neque cornua, nec sis cruribus hirsutus? *Iup.* Solum-ne illum existimas Deum? *Gan.* Etiam: atque adeò ipsi ductum ad speluncam coleatum hircum immolamus, quo loco stat ipse. Tu verò plagiarius quispiam mihi videris esse. *Iup.* Dic mihi, Iovis nomen non audisti? nec pluentis illius, tonantis & fulgura facientis aram in Gar-

1 *Age*] Xenophon. in Sympos. *Cogn.*

2 *Σύριγγα οὐκ ἔχεις*] Id dial. Pan. & Merc. in Bach. In Bis accus. Cætera ex Orpheo Hymno Panis. Longus lib. 2. Achill. Tat. lib. 7. *Bourd.*

3 *Ἔνορχιν*] Ex Theocr. qui ἐνόρχεα dixit. ex eo multa sunt hujus dialogi. *Idem.*

4 *Τὸ κατήλαιον*] De hoc antro Dial. Pan. & Merc. & Bis accus. tangit Long. lib. 2. Aristoph. Achill. Tat. l. cit. *Idem.*

5 *Οὐδὲ βωμὸν ἐν τῇ Γαργάρῳ*] Hujus aræ meminit Homer. Il. 9.

Γάργαρον, ἔνθα τε οἱ τέμενος βωμός τε θυήεις. Idem.

Græci Iovem ὄμβριον venerati sunt, ut testatur Strab. & Pausa. & ὕσιον, & Artian. & Phrynutus. Latini pluvium. Tibull.

Arida nec pluvio supplicat herba Iovi. Cogn.

1 *Tenus*

σὸ τοῦ Γαργάρου ἔ ὕοντ⟩, καὶ βοσκημάτων⟩, καὶ ἀφθονίας πολλῆς⟩; Γα. σὺ ὦ βίλλιστε φῆς εἶναι, ὃς ἀφῆλω κατοχλῶν ἡμῶν τὴν πολλὴν χάλαζαν, ὁ εἰκεῖν ὑπερφίαλ λεγόμεν⟩ ὁ πολῶν τ ψόφον, ὦ τ κρεῖον ἔ πατὴρ ἔθυσεν; εἶπα τί ἀδικοῦμαι πρὸ μὲ ἀνήρπασας ὦ βασιλεῦ τ θεῶν; τὰ ἦ ἀφῆσαλε ἴσως οἱ λύκοι διηρπάκασιν ἤδη, ἐρήμοις ἐπιπεσόντες. Ζ. ἔπ γὰ μέλλ σοι τῶν ἀφῆσιν ἀδικάτων μελήσειν ἐγώ, καὶ σὺ τοῦτ ὦν σωισεσμένῳ μετ ἡμῶν; Γα. τί λέγεις; ἐ γὰ κατάξεις με ἤδη ἐς τὸν Ἴδαν τὴν ταχίστ; Ζ. εὐδαμῶς. ἐπεὶ μόνῳ ἀετὸς εἶν ἀντὶ θεῦ μελήσομαι⟩. Γα. ἐκεῖν ἐπιζητήσ με ὁ πατὴρ, καὶ ἀναγκάσ μὴ δύεσθαι, καὶ πλησὶς ὕστερον λήψομαι, καλλίπων τὸ πρόβατον. Ζ. πῶ γὰ σκεῖν⟩ ὄψεται σε; Γα. μηδαμῶς. πολῦ γὰρ ἤδη αὐτόν. εἰ δ' ἀπάξεις με, ὑπισχνοῦμαί σοι καὶ ἄλλον παρ' αὐτοῦ κριὸν τηλικοῦτ λυτρᾶσαι πατρίδι, ἐχομένῳ τ τρίτ τ μέσον, ὃς ἡλίκιτα φῶς τῶν νομέων. Ζ. ὡς ἀφελὴς ὁ παῖς ἐσ, καὶ ἁπλοϊκός. καὶ αὐτὸ δὴ τοῦτο, παῖς ἔπ. ἀλλ' ὦ Γανύμηδες, σκεῦνα μὲ πάντα χαίρειν ἔα, καὶ ἐπιλάθ αὐτῶν, καὶ ποιμνίε, καὶ τ Ἴδης. σὺ ἦ, ἤδη γὰρ ἐπεργάζ⟩ εἰ, πολλὰ δ' ποιήσεις σεαυτοῦ τε καὶ τ πατρὸς καὶ τῶν παιδικῶν. καὶ αὖτ μὲ πυρὸ καὶ χάλακτ⟩, ἀμβροσίαν ἔδῃ, καὶ νέκταρ πίῃ. τοῦτο μὲν τοι καὶ τοῖς ἄλλοις ἡμῖν αὐτὸς παρέξεις ἐγχέων. τὸ ἦ μέγιστον, ὑπὲρ ἄνθρωπ⟩, ἀλλ' ἀθάνατ⟩ ἔσῃ. καὶ ἀστέρ⟩ σε φανεῖσ ποιήσω κἀμόν. καὶ ὅλως, εὐδαίμων ἔσῃ. Γα. ὦ Gargaro vidisti? *Gan.* Tute, optime, ais esse, qui nupergrandinem copiosè nobis effudisti, qui habitare supra nos dicebris, stirpitum faciens, cui arietem pater immolavit? Cujus tandem facinoris reum me rapuisti ô rex Deorum? *Iup.* Tibi autem oves fortè jam diripuerunt, desertas illas invadendo. *Iup.* Tibi-ne immortali facto, ac nobiscum conversaturo, est adhuc ovium cura? *Gan.* Quid ais? Annon etiam hodie in Idam me deduces? *Iup.* Nequaquam: quoniam frustra aquila pro Deo fuissem factus. *Gan.* Igitur quæret me pater, & stomachabitur non inveniens, & quia ovile reliqui, postea plagas accipiam. *Iup.* Vbinam ille videbit te? *Gan.* Nequaquam, jam enim ipsum desidero. Quod si me dimittes, polliceor tibi & alium arietem ab ipso immolatum iri, meæ liberationis pretium. Habemus autem trimum, eumque magnum, qui cæteris in pascua præit. *Iup.* Quàm simplex est & ingenuus hic puer, & hoc ipsum adhuc puer. Verùm ô Ganymedes, illa quidem omnia valere sine, & oblivioni trade, nimirum ovile, & Idam. Tu autem, jam enim cœlestis es, hinc & patri, & patriæ multa benefacies. Præterea pro caseo & lacte, ambrosiam edes, & nectar bibes: Hoc etiam aliis, scilicet nobis ipse infundens præbebis. Quodque maximum, non amplius homo, sed immortalis eris: atque faciam ut tuum fidus appareat pulcherrimum. Omninò beatus eris. *Gan.* Si

1 *Tuum fidus*] Aquarium notat, quem Ganymedem esse perhibent: licet ἄστρον ὑδροχόου, non ἄστρ aquarius. *Cogn.*

1 E'ἰ

ἢ παίζειν ἐπιδημήσω, τίς συμπαίξεται μοι; σὺ γὰρ τῇ ἰδίᾳ ποθοὶ ἡλικιώτῃ ἢ ἡμῖν. Z. ἔχεις καὶ τοῦτον τὸν συμπαιξόμενόν σοι τῶνδε τῶν ἐρώτων, καὶ ἀστραγάλους μάλα πολλούς. Θάρρει μόνον, καὶ φαιδρὸς ἴσθι, καὶ μηδὲν ἐπιπόθητόν σοι τῶν πάντων. Γα. τί δ' ὑμῖν χρήσιμον ἂν ἡδοίμην; ἢ ποιμαίνειν δίκῃ καπραίνω; Z. ἄκ. ἀλλ' οἰνοχοήσεις, καὶ ἐπὶ τῇ νέκταρος τετάξῃ, καὶ ἐπιμελήσῃ συμποσίου. Γα. τοῦτο μὲν οὐ χαλεπόν. οἶδα γὰρ ὡς χρὴ ἐγχέαι τὸ γάλα, καὶ ἀναδεῦσαι τὸ κισσύβιον. Z. ἴσθι παλαιστὴς γάλακτος καὶ μυημονεύσει, καὶ ἀληθῶς ἀγαθὸς ἀγαθῷ ὀφθήσῃ. ταμὶ' ἀγρίως ἔχει, καὶ πίνομεν ἤδη τῷ Διΐ τὸ νέκταρ. Γα. ἆρα καὶ μετ' ἀλίγον καὶ γλυκανεῖτε, ὅτε ἐπιποθήσεις τὸ γάλα. Γα. χαιμήσομαι γὰρ τοιοῦτος; ἢ μετὰ δὲ ἡλικιώτου ἔρωτος; Z. ἄκ. ἀλλὰ ἀφ' οὗτοι σε ἀπήρπασα, ὡς ἅμα καθεύδωμεν. Γα. μόνος γὰρ οὐκ ἂν δύναιο, ἀλλ' ἡδέως σοι καθεύδει μετ' ἐμοῦ; Z. ναὶ μετὰ γε τοιούτου, οἵου σὺ Γανυμήδης ὅτι καλός. Γα. τί γάρ σε ὠφελεῖ τὸ ὕπνου ὄντος τὸ κάλλος; Z. ἔχει τι ἐπίλογον τοῦτο, καὶ μελακώτερον ἐπάγει αὐτόν. Γα. καὶ μὲν ὁ πατήρ μου ἤχθετο μοι συγκαθεύδοντι. καὶ διηγεῖτο ὄνειρον, ὡς ἀφέλοιτο αὐτοῦ τὸ ὕπνον φορυβοῦντος, καὶ λακτίζοντος, καὶ περιστρεφομένου μεταξὺ ὁπότε καθεύδοιμι. ὥστε ὄρθρου τὴν μητέρα ἐπεμπέ μοι κοιμησόμενον τὰ πολλά.

Si verò ludere cupiam, quis mecum colludet? in ida enim multi eramus coætanei. *Iup.* Habebis & hic colluſorem tibi Cupidinem hunc, & aſtragalos valdè multos. Confidenti tantùm & læto ſis animo, nihilque inferiorum deſideres. *Gan.* Qua verò in re vobis ero utilis? Num & hic oves paſcere oportebit? *Iup.* Minimè, ſed vinum miniſtrabis, & ad nectar deſtinaberis, & convivium curabis. *Gan.* Hoc quidem non eſt difficile. Novi enim ut oporteat lac infundere, & paſtorale poculum præbere. *Iup.* Ecce, rurſus iſte lactis meminit, & hominibus miniſtraturum ſe retur: hoc verò cœlum eſt; & nectar, quemadmodum dixi, bibimus. *Gan.* Suaviu.ne lacte, ô Iupiter? *Iup.* Scies paulo poſt, & cum guſtaveris, non amplius deſiderabis lac. *Gan.* Porro ubi dormiam nocte? an cum coætaneo Cupidine? *Iup.* Minime: ſed ob hoc te rapui, ut ſimul dormiamus. *Gan.* Solus enim non poſſis, ſed tibi ſuavius erit dormire mecum? *Iup.* Maxime ſane cum tali, qualis es Ganymedes, tam formoſus. *Gan.* Quidnam te pulchritudo ad ſomnum juvabit? *Iup* Habet quoddam incitamentum ſuave, eumque molliorem inducit. *Gan.* Atqui patermeus mihi condormienti indignabatur, & mane narrabat ut turbabam ipſius ſomnum me volutando, calcitrando, & quiddam inter dormiendum loquendo. Quapropter me dormiturum ad matrem plerumque mittebat. Tem-

1 Ἐπὶ τῇ νέκταρος τετάξῃ] Sic apud Heliodor. lib. 7. ſic fine hujus Dialogi, ὡς χρὴ ὁρᾶσθαι τὸ σπόρου. Bourd.

2 Κισσύβιον] Ποιμενικὸν ἔκπωμα ἀπὸ τῆς κισσοῦ. Schol. Theocr. Heſych. legit κισσίζειν, & interpretatur φορτίζειν ἢ σπόρου. Idem.

1 Ἀγα-

ὥρα δή σοι εἰ ἄλλο τοῦτο ὡς φῄς· ἁρπάσας με, καὶ ἀθέτησας αὖθις ἐς τὴν γῆν, ἢ πραγμάτια ἔξεις ἀγρυπνῶν. σοχλήσω γάρ σε σιωπῶσα, περιφόρημα. Z. τοῦτ' αὐτό μοι τὸ ἥδιον ποιήσεις, εἰ ἀγρυπνήσαιμί μου σοῦ. φιλῶν γὰρ ἀμπελίσω πολλάκις, ὦ θεσπέσιον. Γα. αὐτὸς ἂν εἰδείης, ἐγὼ δὲ κοιμήσομαι, σοῦ κατεφιλοῦντος. Z. εἰσόμεθα τοῦτο τί πραχθήσεται. νῦν δὲ ἄπαγε αὐτὸν ὦ Ἑρμῆ, καὶ πόντα τὴν ἀθανασίας, ἅμα οἰνοχοήσοντα ἡμῖν, διδάξας πρότερον ὡς χρὴ ὀρέγειν τὸν σκύφον.

Tempus igitur est, si ad hoc, ut ais, rapuisti me, ut me denuo in terram deponas, vel molestia afficieris vigilando. Turbabo enim te assiduò, dum me huc atque illuc revolvam. *Iup.* Hoc ipsum mihi suavissimum feceris, si tecum vigilavero. Nam te subinde osculabor, & amplectar. *Gan.* Videris ipse; ego vero te deosculante dormiam. *Iup.* Videbimus tunc quid agendum. Nunc vero abduc ipsum Mercuri, & epota immortalitate adduc ut nobis ministret, edoctum prius quemadmodum oporteat scyphum porrigere.

ΗΡΑΣ, ΚΑΙ ΔΙΟΣ.

IVNONIS, ET IOVIS.

ΗΡΑ.

Ἐξ οὗ τὸ μειρακίον τοῦτο ὦ Ζεῦ, τὸ Φρύγιον λαβὼν ἐξ Ἴδης ἁρπάσας ἀνῆγες, ὀλιγωρίαν μοι ἐνεποίησας τῶν. Z. καὶ τοῦτο γάρ ὦ Ἥρα ζηλοτυπεῖς, ἤδη ἀφελὲς ὄντα καὶ ἀλυπότατον; ἐγὼ δὲ ὁμιλῶ ταῖς γυναιξὶ μᾶλλον ταῖς ἀληθῶς, ἐπὶ σοὶ ἂν ὁμιλήσουσιν ἐμοί. Ηρ. ἀλλ' ἐκεῖνα μὲν εὖ ποιεῖς, ἃ δὲ πρέπουσα σαυτῇ, ὃς ἁπάντων θεῶν δικαιότης ὤν, ἀπολιπὼν ἐμὲ τὴν νόμῳ γαμετὴν, ἐπὶ τὴν γῆν κάτει μοιχεύσων, χρυσὸν, ἢ ταῦρος γοῦν μετών. πλὴν ἀλλ' ἐκείνας μὲν σοι, καὶ σὺ γῇ μέμνησο. τὸ δὲ Ἰδαῖον τουτὶ παιδίον ἁρπάσας, ἀνίκητος ὦ γυναικότατε θεῶν. καὶ συνοικεῖ νῦν ἐπὶ κεφαλῇ μοι ἐπιχθὲν, οἰνοχοῦν δὴ τῷ λόγῳ. ἆρα ἡπόρεις οἰνοχόου;

IVNO.

Ex quo adolescentulum hunc Iupiter, Phrygium istum dico, ab Ida raptum huc adduxisti, minus advertis mihi animum. *Iup.* Etiam ob hunc Iuno zelotypa jam es, simplicem adeò, & minime molestum? Ego vero putabam mulieribus solis difficilem te esse, quæcunque conversantur mecum. *Iun.* Neque illa quidem recte facis, nec convenientia tibi ipsi, qui cum sis Deorum omnium dominus relicta me legitima conjuge, in terram descendis, ut assumpta auri, taurive forma mœcheris. Verum illæ mulieres in terra manent; Idæo autem hoc puero rapto, in cœlum subvolasti, Deorum generosissime: & nunc ille nobiscum habitat supra meum caput evectus, ut tibi quemadmodum ajunt pocillatur. Itane vero carebas pocillatoribus? aut de-

καὶ ἀπηχθεύησιν ἄρα ἥτε Ἥβη, καὶ ὁ Ἥφαιστος ἀλφηστάμοιος; σὺ δὲ καὶ τὴν κύλικα οὐκ ἂν ἄλλως λάβοις παρ' αὐτῆς, ἢ φιλήσας αὐτόπερ αὐτὸν, ἀπάντων ὁρώντων. καὶ τὸ φίλημά σοι ἥδιον ἢ νέκταρ. καὶ λέγ' τοῦτο ἤδη ἢν πολλάκις αὐτῆς πίῃς. εἰδὼς δὲ καὶ ἀπογλυκάμενον μόνον, ἰδίᾳ πως ἀπίοις. καὶ πίνοντα [1] ἀπολαύσειν τῆς κύλικος, ὅσον ὑπόλοιπον ἐν αὐτῇ, πίνοις, εἶτα καὶ αὐτὸς ἅπτοι, καὶ ἅνωθεν [2] ἀφαίρουτο τὸ χεῖλος, ἵνα καὶ πίνῃς ἄμα, καὶ φιλῇς. ἀφεῖλε δὲ ὁ βαρβαρίας, καὶ ἀπάντων πατὴρ, ἀποθέμενος τὴν αἰγίδα, καὶ τὸ κεραυνὸν, συμπαίσας ἀστραγαλίζων μετ' αὐτῆς, παῖγμα τηλικοῦτον καθαιρήσων. πάντα δὲν ὁρᾷ παῖζων. ὥσπερ μὴ οἶδε λανθάνειν. Ζ. καὶ τί δεινὸν ὦ Ἥρα, μειρακίοιν ὄντοιν καλὼ μεθ' ἡβῆν πίνοντε κατὰ φιλεῖν, καὶ ἥδεσθ' ἀμφοῖν, καὶ τῷ φιλήματι, ἢ τῷ νέκταρι; ἰοὺ γοῦν ἐπιτρέψω αὐτῷ καὶ ἅπαξ φιλῆσαί σε, ἐκεῖνο μέμψῃ μοι, ὡς πρότερον ἢ νέκταρος οἰομένῳ τὸ φίλημα εἶναι. Ηρα. παιδεύσεις ἄντως λόγῳ. ἐγὼ δὲ μὴ ὅτου μανείην, ὡς τὰ χείλη ταῦτα τοῦ μειρακίου τούτου φρυγὶ ὄντος ἐκπιθηλυμένου. Ζ. μή μοι λοιδορεῖ ὦ γλυκυτάτη τοῖς παιδικοῖς. ὅτοσὶ γὰρ ὁ [3] θηλυδρίας, ὁ βάρβαρος, ὁ μειρακιώδης, πόθεν, καὶ πολυτελέστερος, ἢ βούλομαί γε εἰπεῖν, μή σε παρ-

defessi adeò sunt Hebe, & Vulcanus miniſtrando? Tu vero etiam calicem non aliter ab eo accipis, quam cum prius ipſum deoſculatus fueris, omnibus aſpicientibus: ipſoque nectare tibi ſuavius eſt hoc oſculum: atque ob id non ſitiens, ſæpenumero potum petis. Interdum autem ubi ſolum deguſtaſti, porrigis ipſi: deinde ipſo bibente calicem arripis, & quantum in ipſo reſtat, ebibis, qua parte ipſe bibit, & ubi labia applicuit, ut & bibas ſimul, & oſculeris. Nuper vero rex ille, atque omnium pater, depoſitis ægide ac fulmine, ſedebas talis cum ipſo ludens, tu qui tantam barbam ſummittis. Itaque ne te putes latere, cum hæc omnia videam. *Iup.* At quid adeò grave hoc, ô Iuno, adoleſcentem adeò pulchrum, inter bibendum deoſculari, & utroque illo oblectari, oſculo nimirum & nectare? Si igitur permittam ipſi ut te vel ſemel oſculetur, non amplius accuſabis me, quod oſculum illius nectare præſtantius puto. *Iun.* Pædiconum verba hæc ſunt. Ego vero non ita inſanivero ut labia mea molliculo iſti Phrygi, tamque effœminato applicem. *Iup.* Ne convicieris tu generoſiſſima, meos amores maſculos: nam mulieroſus, & barbarus, & molliculus iſte, ſuavior & deſiderabilior, nolo autem dicere amplius, ne te magis irri-

1 Ἀπολαύσειν] *Auferens* ἀπολαύσειν ἀντὶ τοῦ ἀφαιρήσειν, ſic ἁρπάζειν. ἀπὸ τοῦ σώματος. Long. lib. 3. Stat. de Glaucia:

Incepta quis ab ore dapes libataque vina
Auferet, & dulci turbabit cuncta rapinâ. Bourd.

2 Περισπάσωσι τὸ χεῖλος] Notabam has amoris ineptias ad Heliod. lib. 4. Euſtat. ſive Eumath. de Iſmin. Agath. in Anthol. Long. Tat. *Idem.*

3 Θηλυδρίας] Ὁ κατακεκλασμένος, τὸ θηλυδρίας ἀπὸ τοῦ ἐξεκλινον ἡδονῶν. θηλυδρίας. τριχοπλάστης ἐστίν. Interp. Ariſtophan. Θεσμοφ. ſic autem θηλυμίτρας. Heſych. Suid. *Idem.*

ξύνω ἐπισταλέον. Ηφ. εἶτ' ἐ γαμήσεις αὐτὸν ἐμοῦ ἕνεκα. μέμνησο γὰρ εἰά μοι λέξ' τ' οἰνοχόον τοῦτον ἐμπορήσειές. Ζεύς. ἄκ. ἀλλὰ τ' Ηφαιστον ἐᾶν ἢ σὲ ἐᾶν ἢν οἰνοχοεῖν ἡμῖν χωλεύοντα, ἐκ τ' κομίνου ἤνεγκα, ἵν' τ' ἀστυθήρου ἀναπλέων, ἄρτι τὸν πυρόεσσαν ἀκοπίδωμον, καὶ ἀπ' ἀκμόνιον αὐτῶν τ' δακτύλων λαμβάνων ἡμᾶς τὸν κύλικα, καὶ ἐπισταμένως, φιλήσας μεθ' ἕν, ὃν δεῖ ἂν ἡ μήτηρ σὺ ἡδέως φιλήσειας, ὑπὸ τ' ἀσθόλης κεκνηλαμμένον τὸ στόμα πον; ἡδέως ταῦτα. ὑ γὰρ κ' ὧδε πολὺ ὁ οἰνοχόος σεῖν ἐμπρέπῃ τῷ συμποσίῳ τ' θεῶν. ὁ Γανυμήδης γ', καταπιμπλέσθω αὖθις ἐς τὸν Ἴδαν. κεκνηλάφη γὰρ, καὶ ῥοδοδάκτυλος, καὶ ἐπισταμένως ὀρέγῃ τὸ ἔκπωμα. καὶ ὁ, σι λυπεῖ κρᾶσις, καὶ φιλεῖ ἡδέως τ' νέκταρος. Ηφ. νῦν κ' χωλὸς ὢν Ζεῦ ὁ Ηφαιστος, καὶ οἱ δακτύλοι αὐτοῦ ἀνάξιοι τ' σῆς κύλικος, καὶ ἀσθόλης μεστὸς ἐῶν, καὶ ταυπᾶς ὁρῶν αὐτὸν, ἐξέστω τ' κάλλους κομᾶν τοῦτον ἢ Ἴδη ἀνεθρέψατο, πάλαι γ' ἂν οὐκ ἐώρας ταῦτα ἀεὶ οἱ ἀστυθῆρες, ἀεὶ ἢ κόμιν ἀπέτριπτον σε μὴ οὐχὶ πίνειν πυρ' αὐτοῦ. Ζεύς. λυπεῖς ὦ Ηφαιστε. ἀεὶ ἄλλο. κἀμοὶ ἐπιτείνεις τ' ἔρωτα ζηλοτυπότε. οἱ δὲ ἄχθη ὧδε παῖδες ὠχρίᾳ δεχόμην τὸ ἔκπωμα, σοὶ μᾶ ὁ ὑὸς οἰνοχεύετο. σὺ γ' ὦ Γανυμήδες, ἐμοὶ μόνῳ ἀναδίδου τὸν κύλικα. καὶ ἐφ' ἑκάστῃ, δὶς φίλει με, καὶ ὅτε πλήρη ὀρέγοις, καὶ αὖθις ὁπότε παρ' ἐμοῦ ἀπολαμβάνοις. τί τοῦτο δακρύεις; μὴ δείδιθι. εἰμώξεσθαι γὰρ ὧπις σε λυπεῖν ἐθέλῃ.

irritem. *Iun.* Vtinam & illum in uxorem duxisses mei gratia. Memineris igitur quibus propter illum pocillatorem probris me afficis. *Iup.* Imo vero Vulcanum istum filium tuum oportebat nobis pocillari, claudicantem videlicet, & à fornace venientem, plenum adhuc favillis, depositō paulo ante forcipe: & nos calicem ab illis ipsis digitis accipere, attractumque ipsum interim osculari, quem neque mater tu libenter osculeris, facie ob fuliginem denigrata? Suavia hæc sunt: adeoque multum etiam pocillator iste cohonestat Deorum convivium. Ganymedes autem hic iterum in Idam est ablegandus, quippe purus ac candidus est, roseisque digitis, ac scite poculum porrigit; quodque te magis mœrore afficit, ipso nectare jucundius osculatur. *Iun.* Nunc Iupiter, & claudus est Vulcanus; ejusque digiti tuo calice indigni, est etiam fuligine plenus, quumque vides ipsum, nauseas, ex quo formosum istum & comatum Ida educavit. Olim autem ista non videbas: neque favillæ, neque fornax te absterrebant, quominus illo porrigente biberes. *Iup.* Ægritudine te ipsam Iuno afficis: & mihi tua zelotypia vehementius amorem auges. Quod si graveris à formoso puero poculum accipere, tuus filius tibi potum ministret. Tu vero Ganymedes mihi soli calicem trade, & me cum quolibet bis osculare, tum quando plenum porrigis, tum quando rursus à me illum accipis. Quid ita lachrymaris? Ne metue. Pœnas enim dabit quicunque tibi molestus esse voluerit.

1 Ἥδιον τὸ νέκταρος] Sic apud Hesio. sicut. Herc. τὸ στόμα τὸ ἀνθρώπου δοῦναι, Bourd.

IV-

ΗΡΑΣ, ΚΑΙ ΔΙΟΣ.

ΗΡΑ.

Τὸν Γξίονα τοῦτον ὁρᾷς ὦ Ζεῦ; ποῖόν τινα τὸν τρόπον ἡγῇ; Ζεύς. ἀνθρωποειδῆ χρηστὸν ὦ Ἥρα, καὶ συμπαθῆ. ἐγὼ δὲ αἰσχύνομαι αὐτὸν, ἀπάξιον ὄντα συμπότου ὄν. Ηρα. διὰ τί; ἀνάξιος ἐστιν, ὑβριστής γε ὤν. ὥστε μηκέτι συνίτω. Ζεύς. τί δὲ ὕβρεσε; χρὴ γὰρ οἶμαι καὶ ταῦτα εἰδέναι. Ηρα. τί δ' ἄλλο; καὶ γὰρ αἰσχύνομαι εἰπεῖν αὐτό. τοιοῦτόν ἐστιν ὃ ἐτόλμησε. Ζεύς. ἐμοὶ λέγε τοῦτο ἐμοῦ μᾶλλον εἴποις ἄν, ὅσῳ καὶ αἰσχρὸν ἐπραχείρησε. μῶν δὲ ἐπίφορά τις; σοὶ γὰρ ὁποῖον ποτὲ αἰσχρὸν, ὥσθ' ἱκετηρίας εἰπεῖν. Ηρα. οὐτωσὶ ἐμέ, σκοπῶ δέ τινα ὦ Ζεῦ πολὺν ἤδη χρόνον. καὶ τὸ μὲν πρῶτον, ἠγνόουν τὸ πρᾶγμα, διότι ἀπιὼν ἀφεώρα εἰς ἐμέ. ὁ δ', καὶ ἔστιν, καὶ ὑποδακρύει. καὶ εἴ ποτε πιθοι ἀφελόμην τὸ Γανυμήδη τὸ ἔκπωμα, ὁ δ', ἤτηξε σεαυτὸν οἰκείως πιεῖν. καὶ λαθὼν, ἐφίλησε μεθύων. καὶ ὅτε τὰς ὀφθαλμὰς ἀφῆκα. καὶ αὖθις ἀφεώρα εἰς ἐμέ. ταῦτα ἤδη συνῆκα, ἐρωτικὸν ὄντα. καὶ ἐπεκαλοῦμὰν ἠδόμην λέγειν ὅτῳ σέ. καὶ ὤμην πανσεσθαι τῆς μανίας τὸν ἄνθρωπον. ἐπεὶ δ' οὐ λόγους ἐνόμιζεν μοι ἀφιστιγγάνειν, ἐγὼ μὲν ἀφέσουσα αὐτὸν ἔπαυόμην, καὶ ἀπολυλιοδὼς ἔμενον, ἐπιφερομένη τὰ ὦτα ὡς μὴ ἂν ἀκούσαιμι αὐτοῦ ὑβριστικὰ ἐπευόντος, ἀπιέναι σοι φράσουσα. σὺ δ' αὖτος ὅρα

IVNONIS ET IOVIS.

IVNO.

Texionem hunc vides Iupiter? quibusnam moribus affectum putas? *Iup.* Hominem esse benignum Iuno, & hilarem convivam. Non enim conversaretur nobiscum, si indignus conviva esset. *Iun.* At indignus est, cum sit contumeliosus. Itaque ne amplius conversetur nobiscum. *Iup.* Sed quid contumeliæ intulit? oportet enim, ut puto, me id scire. *Iun.* Quid vero aliud? Etenim pudet me dicere, ejusmodi illud est quod commisit. *Iup.* Atqui eo magis dicere debeas, quod turpia molitus est. Num igitur aliquam solicitavit ad stuprum? Intelligo enim cujusmodi sit turpe illud facinus, quod te pigeat dicere. *Iun.* Me ipsam, non aliam quampiam Iupiter, longo jam tempore: ac primum ignorabam quid rei esset, cur me intentis oculis aspiceret: ipse etiam ingemisceret, & sublachrymaretur: & si quando pota poculum Ganymedi traderem, in eodem potum peteret, atque interea osculareturque captum, oculisque admoveret, ac rursus me intueretur. Hæc amatoria esse intelligebam, & tibi dicere longo tempore verebar, atque hominem à furore cessaturum putabam. Sed postquam verba mihi ausus est adhibere, ego dimittens illum adhuc lachrymantem, & ad genua provolutum, obturatis auribus, ut ne supplicantis ipsius lascivos sermones audirem, abii ut tibi dicerem. Tu vero vide quomodo sis ulturus

1 Τξιονῆς γε ὤν] Clariss. Heyns. ad Max. Tyr. dixi ad Petron. *Bourd.*

ὅπως μέτεσθε τ ἄνθρω. Ζεύς. ἄγε ὁ κατάρατος ἐπ' ἐμὲ αὐτὸν, καὶ μέχρι τ Ἥρας γάμων; τοσοῦτον ἐμεθύσθη ὁ νέκταρος. ἀλλ' ἡμεῖς τύπτων αἴτιοι, καὶ πίνων ὁ μετρίως φιλάνθρωποι. εἶτα καὶ συμπότας αὐτὰς ἐποιησάμεθα. συγγνωστὸν ὖν, εἰ πόντες ὅμοια ἡμῖν, καὶ ἰδόντες ἐρασίμια κάλλη, καὶ οἷα ὕποτε εἶδον ἐπὶ γῆς, ἐπεθύμησαν ἀπολαῦσαι αὐτῶν, ἔρωτι ἁλόντες. [1] ὁ δ ἔρως, βιαιόν τί ἐστ, καὶ οὐκ ἀνθρώπων μόνον ἄρχει, ἀλλὰ καὶ ἡμῶν αὐτῶν σὺ σιστι. Ἡρα. σὺ μὲν οὖν πάνυ γέ τοι δεσπότης εἶ. καὶ ἄγε στ, καὶ φέρε τ ῥινὸς φασὶν ἕλκειν. καὶ ἔπη αὐτὸ ἔνθα ἂν ἡγῆται σοι. καὶ ἀλλαττῆ ῥᾳδίως ἐς ὅ, τ ἂν κελεύσῃ. καὶ ὅλως κτῆμα ὁ παιδιὰ ὁ ἔρωτ σύ γε. καὶ νῦν τὸ Ἰξίονι οἶδα καθόπ συγγνώμην ἀπάνθρωπος, ἅτε ὁ αὐτὸς μοιχεύσας ποτὲ αὐτῇ τὴν γυναῖκα, ἣ σοι τ Περίθοον ἔτεκεν. Ζεύς. ἦπ οὖ σὺ μέμνησαι οἷόν, εἴ τ ἐγὼ ἔπαιξα ἐς γῆν καταλθών; ἀτὰρ οἶδα ὅμως δοκεῖ ταῦτ ὁ Ἰξίων; καλάζειν μὲ μηδαμῶς αὐτόν, μήθ' ἁπωθεῖν ὁ συμπόσιον. σκαιὸν γάρ. ἐπεὶ σὺ ἐρᾷ, καὶ ὡς φησὶ δακρύει, καὶ ἀφόρητός πάσχ. Ἡρα. τί ὦ Ζεῦ; δεῖται γάρ μή τι ὑβρισθῆναι ὁ σὺ εἰπής. Ζεύς. εὐδαμῶς. ἀλλ' εἴδωλον σὺνεφέλης πασσάμενοι αὐτῇ σοι ὅμοιον, ἐπιδὼν λυθῆ τὸ συμπόσιον, κἀκεῖνο ἀχυρικὸν ὡς τὸ εἰκὸς ὑπὸ ὁ ἔρωτ, ἀδιακλάστως ὁμῶ αὐτὸ φέρουσις. οὕτω γὰρ πώσαιτο ἀτιώμενο, οἰηθεὶς τυγχάνειν τ ἐπιθυμίας. Ἡρα. ἄπαγε.

rus hominem. *Iup.* Euge: sceleratus ille in me ipsum, ad Iunonis usque nuptias, adeò inebriatus est nectare. Cæterum nos authores horum sumus, & ultra modum amatores hominum, qui quidem & convivatores nostros ipsos fecimus. Venia igitur digni sunt, si nobiscum similia poti, deinde conspectis cœlestibus formis quales nusquam in terris viderunt, amore capti, illis frui concupiverunt. Est autem amor, violentum quiddam, nec solum hominibus, sed & nobis ipsis interdum imperat. *Iun.* Tuus quidem penitus hic est dominus, teque fert & agit, naso (ut ajunt) trahens: & sequeris ipsum quocunque te duxerit, & facile immutaris in quodcunque jusserit: denique tu possessio, & ludus es amoris. Et nunc Ixioni, scio, quod veniam tribuis, ut qui uxorem ipsius olim adulterio vitiaris, quæ tibi Pirithoum peperit. *Imp.* Adhuc-ne meministi, siquid ego lusi quum in terram descendi? Sed nosti quid mihi videatur de Ixione? ipsum quidem nequaquam multandum, nec convivio extrudendum: rusticum enim illud. Sed quia amat, &, ut ais, lachrymatur, & intolerabilia patitur. *Iun.* Quidnam ô Iupiter? metuo enim ne & tu contumeliosum aliquid dicas. *Imp.* Nequaquam. Sed simulachrum tibi simile, effictum ex nube, postquam solutum fuerit convivium, illi ut verisimile est, præ amore vigilanti, ad concubitum admoveamus: sic enim angi desinet, ratus se rem expetitam esse consecutum. *Iun.* Apage. Ne

1 Ὁ δ ἔρως] Sic Long. lib. 2. Heliodor. lib. 4. & Dialog. Apoll. & Bacch. ἀπάντων ἔρχει. Bourd.

1 Μὴ

ε μὴ ἄρχιστον ἴκοιτο, τ' ὑπὲρ αὐτὸν ἐπιθυμῶν. Ζεύς. ὅμως ὑπόμενον ὦ Ἥρα. τί γὰρ ἂν καὶ παθοῖς δεινὸν ὑπὸ τ' πλάσματος; Ηρ. ἀλλὰ ἡ νεφέλη ἐμὴ εἶναι δόξει. καὶ τὸ αἴσχος ἐπ' ἐμὲ ποιήσει λέγε τῶν ὁμοιότητα. Ζ. οὐδὲν τοῦτο φῄς. ὅτι γὰρ ἡ νεφέλη ποτὲ Πέρη γένοιτ' ἄν, ὅτι σὺ νεφέλη. ὁ δ' Ἰξίων μόνον ἐξαπατηθήσεται. Ἥρα ἀλλ' οἷοι πάντες ἄνθρωποι ἀπιθανόκολοί εἰσιν, αὐχήσει κεκραλῶν ἴσως, καὶ διηγήσεται ἅπασι, λέγων συγγεγονυῖαν τῇ Ἥρᾳ, καὶ σύμβιον εἶναι τοῦ Διός. καὶ πάντα ἁπλῶς ἐρᾷν μου φήσειεν αὐτοῦ. οἱ δὲ, πιστεύσουσιν, ὅτι εἰδότες ὡς νεφέλη ἐμοιχῶ. Ζεύς. ἀκοῦε λῷον πεποίηκεν ἔτη, εἰς τ' ᾅδου ἐμπεσὼν τοσοῦδε ἄθλου ἀποσβεθείς, συμπεπλεγμένος χθονὶ μετ' αὐτοῦ ἀεὶ, καὶ πόνον ἄπαυστον ἕξει, δίκλω δεδεὶς τ' ἅρματι. Ηρ. ἃ γὰρ δεινὸν τοῦτό γε καὶ τ' μεγαλαυχίας.

Ne quid tempestivum consequatur, quando res quæ supra se sunt, concupiscit. *Iup.* Attamen patere ô Iuno. Quid enim tam grave tibi accidet ex hoc figmento, si cum nube Ixion congredietur? *Iun.* At nubes ego esse videbor: & in me turpitudinem committet propter similitudinem. *Iup.* Nihil dicis. Neque enim nubes hæc Iuno unquam fuerit, neque tu nubes. Ixion autem solum decipietur. *Iun.* Sed ut omnes homines insolentes sunt, forte quum descenderit, gloriabitur, omnibusque dicet se Iunonem compressisse, Iovisque rivalem esse: forsitan etiam dixerit me ipsum amare: illi vero credent, nescii eum cum nube congressum esse. *Iup.* Igitur si quid tale dixerit, ad inferos detrudetur, & rotæ miser alligatus, cum ipsa perpetuo circumvolvetur, & laborem nunquam cessaturum sustinebit, pœnas amoris Iuens. *Iun.* Non enim grave quidem hoc præ jactantia.

ε Μὴ ἄρχιστον ἴκοιτο] Nescio cur mutatum, sic enim reposueram. Proverb. de quo Aristophan. alii, σκολιόκωμος μᾶλ' ἄρτιλε γὰρ μὴ ἄρχε ἴκοιτο. Verum tamen Atticum est, & utitur Dialog. de falsat. Solœcismum notarunt Grammatici. *Bourd.*

ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ, ΚΑΙ ΗΦΑΙΣΤΟΥ.

APOLLINIS, ET VVLCANI.

ΗΦΑΙΣΤΟΣ.

Ἦρχας ὦ Ἀπολλον τὸ τ' Μαίας βρέφος τὸ ἄρτι τεχθὲν, ὡς καλόν τ' ἐστι, καὶ εὐσπαλὲς πᾶσι, καὶ ἁπλοῦν τι ἤδη ὡς μέγα ἀγαθὸν ἀποδησόμενον; Απο. σμικρὸν

VVLC.

Vidisti Apollo Maiæ infantulum illum nuper genitum, ut formosus est, omnibusque arridet, & jam quiddam præ se fert, quasi in magnum aliquod bonum sit evasurus? *Ap.*

γε φῶ βρέφος ὦ Ἥφαιστε, ἢ μέγα ἀγαθὸν, ἢ δ' ἁπλῶς πρεσβύτερος ἐστιν ὅσον οὐ τῇ παιπαλῇ; Ηφαι. καὶ τίνα ἂν ἀδικήσαι δυνάμενος ἀρτίτοκον ὄν; Απο. ἐρώτα τὸ Ποσειδῶνα, ἢ τὸν τριαινοῦχον ἐκλεψεν. ἢ τὸ Ἄρη, καὶ γάρ γε ἐξείλκυσε λαθὼν ἢ κλεπτὸν τὸ ξίφος, ἵνα μὴ ἐμοῦ τοῦτο λέγω, ὃν ἀφώπλισε ἢ τόξων, καὶ ἢ βελῶν. Ηφαι. τὸ νεογνὸν τοῦτο παιδίον, ὃ μήτις ἐκινέιτο ἐν τοῖς σπαργάνοις; Απο. εἰσὶ μὲν Ἥφαιστε εἰ σοι ὡσοῦν ἐλθεῖν μόνον. Ηφαι. καὶ μὲν πρόσεστιν ἤδη. Απο. τί οὖν, τοιαῦτα ἔχεις τὰ ἐρμαλέα, καὶ ἐδὲν ἀπόλωλεν αὐτῶν; Ηφαι. πάντα ὦ Ἀπολλον. Απο. ὅμως ἐπίσκεψαι ἀκριβῶς. Ηφαι. νὴ Δία τὴν πυρίχρων οὐχ ὁρῶ. Απο. ἀλλ' ὅψει αὐτὴν πᾶν σπαργάνοις ἢ βρέφος. Ηφαι. ὅπως ὀξύχειρ ἐστὶ, καὶ ἅμα ἐν τῇ χαρᾷ συμπεπτώκασι τὴν κλεπτικὴν; Απο. ἐγὼ γοῦν αὐτὸ ἐκ λικνίου τοῦτο ἤδη σωμύλα, καὶ ἐπίτροχα. ὀδὲ, καὶ ἀρτιγενεῖς ἡμῖν ἐλαλ. χθὲς γὰρ ἐπεσκωλισταμὲν τὸ ἔρωτα, κατεπάλαισεν δύο σὺν οἷσὶ ὅπως ὑφέλκων τὸ πόδε. εἶπε μεζέζυ ἐπαινέμενον, ἢ Ἀφροδίτης μὲν τὸ κεστὸν ἐκλεψε πεσσυμένης αὐτὸν ἐπὶ τῇ νίκῃ. ἢ Διὸς γὰρ τοῦτο, τὸ σκῆπτρον. εἰ γὰρ μὴ βαρύτερος ὁ κεραυνὸς ἦν, καὶ πολὺ τὸ πῦρ εἶχε, κἀκεῖνος ἂν ὑφέλετο. Ηφαι. γεγόηκε πάνυ τὸ παιδίον φής. Απο. ἐμοὶ μόνον, ἀλλ' ἤδη καὶ μουσικόν. Ηφαι. πῶς, τοῦτο πανμαίρεται ἔχεις; Απο. χελώνην τινὰ νεκραν εὗρεν, ὀργανον ἀπ' αὐτῆς συνεπήξατο. πήχεις γὰρ ἐναρμόσας, καὶ

Illum-ne ego infantem Vulcane dixero, aut magnum bonum, qui quantum ad fraudulentiam attinet, ipso Iapeto antiquior est? *Vulc.* Ecquem injuria afficere potuerit, jam primum natus? *Ap.* Interroga Neptunum, cujus tridentem suffuratus est: aut Martem: nam & hujus subtraxit clam è vagina gladium: ut de me ipso non dicam, quem arcu & sagittis exarmavit. *Vulc.* Hæccine infantulus ille, qui vixdum movebatur in fasciis? *Ap.* Scies Vulcane si modo ad te venerit aliquando. *Vulc.* Atqui jam venit. *Ap.* Quid igitur? omnia habes ferramenta, nullumque ipsorum est amissum? *Vulc.* Omnia ô Apollo. *Ap.* Attamen inspice diligenter. *Vulc.* Per Iovem forcipem non video. *Ap.* Sed videbis ipsum alicubi in fasciis infantis. *Vulc.* Adeone aduncas habet manus, perinde ac si in ipso ventre furandi artem jam esset meditatus? *Ap.* Annon audivisti ipsum jam argutа & volubilia loquentem? atque hic etiam ministrare vult nobis. Heri autem provocato Cupidine, eum ilico palæstra superavit, ne scio quo pacto pedes illi subtrahens. Deinde interim dum laudabatur, Veneris furripuit cestum, cum ob victoriam ipsum fuisset amplexata: Iovis etiam ridentis sceptrum: ac nisi gravius fuisset, multumque ignem habuisset, ipsum quoque fulmen sustulisset. *Vulc.* Acrem mihi narras puerum. *Ap.* Non id solum, sed jam etiam musicum. *Vulc.* Vndenam hoc conjicere potes? *Ap.* Testudinem mortuam alicubi nactus, ex ea compegit instrumentum. Brachiis enim adaptatis, & superinducto ju-

1 Τὸ σκῆπτρον] In Cod. Florent. scribitur ἦλθεν ἐπὶ τὸ σκῆπτρον. Bourd.

1 Alc-

ζυγώσας, ὑπιζα πολλάμυς ἐμπήξας, καὶ μεγάλην ὑπθεὶς, καὶ σὺπεμφθεὶς ἐπὶ χρεῶς, μελῳδὸν πάνυ γλαφυρὸν ὦ Ἥφαιστε, καὶ ἁρμονίαν, ὡς καμὲ αὐτὸν φθέγγεῖν τ πάλαι κἀμελέσθαι ἀσπόνδως. ἴλιγξ δ᾽ ἡ Μαῖα ὡς ὑδὲ ῥᾴδιος τὰς νύκτας ἐν τῷ ὑφανεῖ, ἀλλ᾽ ὑπὸ φιλοτιμίας ἄχρι δ᾽ ἀδύ ἠμῖν, πλίσαν τὸ παρεῖθεν δηλαδή. ὑποπλεῳ δ᾽ ἐστὶ. καὶ ῥᾴδδον πού πιπτοίη ἐνωμοτίαν τὴν δυνάμιν, ἢ ψυχαγωγεῖ, ἢ κηκαύγ ἐς τὰς νεκρύς. Ἥφαι. ἐγὼ σοιεῖν ἔδοκα αὐτῷ παίγνιον εἶναι. Ἀπ. τοιγαροῦν ἀπόδωκέ σοι τ μισθὸν τὴν πυρίχρεω. Ἥφαι. ἆγε ὑπόμενε. ὡς βαδιοῦμαι ἀπαλῳόμῳ αὐτῷ, εἴ πω ὡς φῆς δύρεῖσιν ἐν τοῖς ἀπαρχαίοις.

jugo, deinde calamis infixis, & subjecto hemisphærio, & intentis inde septem chordis elegans adeò & concinnum quiddam modulatur, ut ego quoque illi jam invidiam, qui jam olim personando citharam me exerceo. Dicebat autem Maia fore ut neque noctu in cœlo maneret, sed præ nimio agendi studio ad Inferos usque descenderet, inde nimirum aliquid furto ablaturus. Est autem [1] alatus, ac [2] virgam quandam mirificæ protestatis fecit, qua animas evocat, & mortuos deducit. *Vulc.* Illum ipsi dedi ut esset ludicrum. *Ap.* Proinde & mercedem istam tibi retulit, forcipem videlicet. *Vulc.* Recte sane admonuisti, quare ibo ut illum recipiam, sicubi ut ais, inter fascias inveniri poterit.

1 *Alatus*] De forma Mercurii vide Macrob. *Cogn.*
2 *Virgam*] De Mercurii Virga Homer. Odyss. 5. Virg. 4. Æn. hinc dictus χρυσόῤῥαπτ. Idem.

ΗΦΑΙΣΤΟΥ, ΚΑΙ ΔΙΟΣ.

VVLCANI, ET IOVIS.

ΗΦΑΙΣΤΟΣ.

Τί με ὦ Ζεῦ δεῖ ποιεῖν; ἥκω γὰρ ὡς ἐκέλευσας ἔχων τ πέλεκυν ὀξύτατον, εἰ καὶ λίθος δίοι μιᾷ πληγῇ διαπεσεῖν. Ζ. ἴσγε ὦ Ἥφαιστ. ἀλλὰ δεῦρό μοι τὴν κεφαλὴν εἰς δύο, καπεσκευκώς. Ἥφαι. πειρᾶ μου ἐ μέμνημαι; σκόπει δ᾽ ὦ πάλληξ, ὅπως θέλεις σοι χθὲς. Ζ. διαιρεῖ μοι τὸ κρανίον. εἰ δ᾽ ἀπειθήσεις, ὦ νῦν σκῆπτον ὀργιζομένῳ πιεσθῇ μοι, ἀλλὰ χρὴ κἀπιτείνειν παντὶ τῷ δυνατῷ.

VVLC.

Quid me oportet facere Iupiter? Venio enim ut jussisti, securim habens acutissimam, etiam si lapides uno ictu opus sit dissecare. *Iup.* Rectè sane, ὦ Vulcane, Sed jam impacta illa, divide mihi caput in duas partes. *Vulc.* Tentas me, num insaniam? Impera igitur vere, quod vis tibi fieri. *Iup.* Dividi mihi calvariam volo. Si vero non obedieris, me experie- Verum toto animo feriendum

μοί, μηδὲ μίμνειν. ἀθύμως γὸ τοῦτο τὸ ὠδίνειν, αἰ μὴ τὴν ἐγκέφαλον ἀναστρέψειν. Ηφαι. ὄρα ὦ Ζεῦ μὴ κακόν τι ποιήσωμεν. ὀξὺς γὸ ὁ πέλεκύς ἐστι, καὶ σὺ ἀναίμακτοι, ὑδὲ κῆ τὴν Εἰλείθυιαν μιαίνεσθαί σε. Ζ. κατάνευκε μόνον ὦ Ηφαιστε θαρρῶν. οἶδα γὰρ ἐγὼ τὸ συμφέρον. Ηφαι. ἄκων μὲν, κατοίσω δέ. τί γὰρ χρὴ ποιεῖν, σὺ κελεύων; τί τοῦτο; κόρη ἔνοπλος. μίζαι ὦ Ζεῦ κακὸν εἰ χρὴ σὲ τὴ κεφαλῆ. οὐκόσους γῶν ἐξύδυμος ἤδα, ταλικαύτην ὑπὸ τὴν μήτραν παρθένον ζωογονῶν. καὶ τωὖπω ἔνοπλον. ἦτοι φρατόπεδον, ὐ κεφαλὴν ἐλελήθεις ἔχων. ἠδὲ, πηδᾷ, καὶ πυῤῥιχίζει, καὶ τὴν ἀσπίδα πάσσεται, κ᾽ τὸ δόρυ πάλλει, καὶ εὐθυσπᾷ. καὶ τὸ μέτωπον, κραὶ πάνυ κ᾽ ἀκμαία γεγήθη. ἤδη εὐθρεχεῖ. γλαυκῶπις μὸν, ἀλλὰ κορυθεῖ καὶ τῶτο ἡ κόρυς. ὥστε ὦ Ζεῦ μαίστορά μοι λάβες ἐγγυήσασθαί μοι αὐτήν. Ζ. ἀδύνατα αἰτεῖς ὦ Ηφαιστε. παρθένον γὰρ ἀεὶ θέλει μένειν. ἐγὼ γῶν τὸ γε ἐπ᾽ ἐμοὶ, ὑδὲν ἀντιλέγω. Ηφαι. τῶτ᾽ ἐβουλόμην. ἐμοὶ μηλήσει τὰ λοιπά. καὶ ἤδη συναρπάσω αὐτήν. Ζ. εἰ σοὶ ῥᾴδιον ἔστω, πολὺ πλὴν οἶδα ὅτι [1] ἀδυνάτων ἐρᾷς.

est, nec cunctandum. Pereo enim præ doloribus, qui mihi cerebrum invertunt. *Vulc.* Vide Iupiter ne quid mali faciamus: acuta enim securis est. Nec sine sanguine, nec ad Lucinæ morem tibi obstetricabitur. *Iup.* Incute modo Vulcane, audacter. Ego enim novi quid sit conducibile. *Vulc.* Invitus quidem, sed tamen feriam: quid enim agat aliquis te jubente? Quid istuc? armata puella. Magnum ô Iupiter, in capite malum habebas. Quare merito iracundus eras, cum sub membrana cerebri tantam virginem vivam nutrires, idque armatam. Nimirum nescius castra, non caput habebas. Hæc vero saltat, & cum armis tripudiat, & clypeum concutit, & hastam vibrat, & furore concitatur. Quodque maximum est, formosa admodum, ætatis maturæ brevi adeo jam facta est. Cæruleis quidem est oculis, sed huic ornatum addit galea. Quare ô Iupiter, hoc mihi refer obstetricandi præmium, illam mihi desponde. *Iup.* Impossibilia petis Vulcane: vult enim virgo permanere. Ego certe quantum in me est, nihil repugno. *Vulc.* Hoc volebam, curæ mihi erunt reliqua: jamque ipsam rapiam. *Iup.* Si hoc tibi adeo facile est, facias licet. At illud scio te, quæ consequi nequeas, amare.

[1] Ἀδυνάτων ἐρᾷς] Vulcanum tamen habuisse Minervam τῷ νόμῳ γαμίτην. Testatur oraculum Byzantinum:

Νῆσος τίς ἐστι φυτώνυμον ἔμπα λαχοῦσα
Τἀθμὸν ὁμῶ ἑ σωφροσύνῃ ἐπ᾽ ἠπείροιο φέρουσα.
Ἐνθ᾽ Ηφαιστος ἔχων χαρίεν γλαυκῶπιν Ἀθήνην. Bourd.

NE-

ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ, ΚΑΙ ΕΡΜΟΥ.

ΠΟΣΕΙΔΩΝ.

Ἔστιν ὦ Ἑρμῆ νῦν σύντροφῆ τῇ Διΐ; Ερ. ἀδύνατον ὦ Πόσειδον. Πο. ὅμως ἀποσείσαιτο αὐτήν. Ερ. μὴ σύ γε φημί. ἄκουσον γάρ. ὥστε οὐκ ἂν ἴδοις αὐτὸν σὺ τῇ παρούσῃ. Πο. μῶν τῇ Ἥρᾳ σωίεσιν; Ερ. ἔκ. ἀλλ' ὑπερῴον τί ἐστι. Πο. σωίημι. ὁ Γανυμήδης ἔνδον. Ερ. ἀλλὰ τοῦτο. ἀλλὰ μοχλικὸς ἔχει αὐτός. Πο. πόθεν ὦ Ἑρμῆ; δεινὸν γὰρ τοῦτο φῄς. Ερ. αἰσχύνομαι σοὶ πρὸς ἐμὲ ἥκιστα ἔστι: Πο. ἀλλ' ἐγὼ ἀπὸς ἐμὲ ἥκιστα. Ερ. πέπυσαι ἄρτιος ὦ Πόσειδον. Πο. ἄπαγε. πέπυσαι σκώπτων; σὺ πάνυ; ἐκῶν ἐλελήθει ἡμᾶς ἀνδρόγυνος ὤν; ἀλλ' ἀδὲ ἐπισήμαινεν αὐτὸ ἡ γαστὴρ ὀγκουμένη. Ερ. δύλιγος. ἐγὼ γάρ σοι ἐθέλω τὸ ἔμβρυον. Πο. οἶδα. σὺ δ' κεφαλῆς ἔπαιρε αὖθις, ὥστε τὴν Ἀθηνᾶν. τοιγὰρ γάρ τὴν κεφαλὴν ἔχει. Ερ. ἔκ. ἀλλ' οὐ τὸ μητρὸς σαύτῃ τὸ σὸν ἐκ Σεμέλης βρέφος. Πο. ὄμοι ὁ γύναιος, ὡς ὑλώδης ἡμῖν κυοφορεῖ, καὶ παντοδαπὴ ἔοικε σύμπλους. ἀλλὰ τίς ἡ Σεμέλη ἐστί; Ερ. θηβαία. Τ Κάδμου θυγατέρων μία. ταύτῃ συνελθὼν, ἐγκύμονα ἐπέπεικεν. Πο. εἶτα ἔπειτα ὦ Ἑρμῆ αὐτὸ σαυτοῦ; Ερ. καὶ μάλα, εἰ μὴ προσδόκει σοὶ δοκεῖ. τὴν μὲν γάρ Σεμέλην ὑπολαβὼν

NEPTUNI ET MERCURII.

NEPT.

Licet-ne Mercuri convenire Iovem nunc? *Merc.* Nequaquam Neptune. *Nept.* Ipsi tamen me adesse renuncia. *Merc.* Ne molestus sis, inquam. Importunum enim hoc. Quare ne videris quidem ipsum in præsentia. *Nept.* An cum Iunone concumbit? *Merc.* Non: sed diversum quiddam est. *Nept.* Intelligo. Ganymedes intus est. *Merc.* Neque illud. Sed incommoda est valetudine. *Nept.* Vnde hoc Mercuri? rem enim gravem dicis. *Merc.* Pudet me dicere, tale quiddam est. *Nept.* At nihil eo tibi opus est apud me qui tuus sum patruus. *Merc.* Peperit paulò ante Neptune. *Nept.* Apage. peperitne ille? ex quo? nos igitur latuit eum esse hermaphroditum? at neque uterus ejus tumorem ullum præse tulit. *Merc.* Rectè dicis non enim ille fœtum intra se habebat. *Nept.* Novi. Rursus ex capite peperit, quemadmodum Minervam: caput enim habet puerperum. *Merc.* Minime. sed in femore fœtum ex Semele receptum concepit. *Nept.* Euge generosus ille, ut totus & ab omni parte corporis prægnans sit. Sed quænam est ista Semele? *Merc.* Thebana mulier, ex [1] Cadmi filiabus una: huic congressus, prægnantem fecit. *Nept.* Deinde Mercuri pro ipsa peperit? *Mero.* Maxime. etiamsi absurdum id tibi videatur. [2] Nam Semelen dolis ag-

1 *Cadmi filiabus*] Nam quatuor fuerunt Semele, Agave, Ino, & Autonoë. *Cogn.*

2 *Nam Semelen*] Docet Euripid. in Bacch. *Idem.*

σα ἡ Ηρα, οἶσθα ὡς [1] ζηλότυπός ἐστι, πείθει κἀκεῖνον ὥστε τὸν Διὸς, μὴ βαστῶν καὶ ἀστραπὴν ἥκειν παρ' αὐτήν. ὡς δ' ἐπείσθη, καὶ ἦκεν ἔχων καὶ τὸ κεραυνὸν, ἀνεφλέγη ὁ οἶκος. καὶ ἡ Σεμέλη μὲν ἀμφθείρεται ὑπὸ τοῦ πυρός. ἐμὲ δὲ κελεύει ἀναπεμφθέντα τῷ χρόνῳ τῆς γυναικὸς, ἀνακομίσαι ἄπλετον ἔτι αὐτοῦ τὸ ἔμβρυον ἐπιλαμπτιῶσαν. καὶ ἐπειδὴ ἐποίησα, διελὼν τὸ ἑαυτοῦ μηροῦ, ἐνέβιβασα, ὡς ἀποπληρώσειε σύνταξιν. ἐν νῦν τρίτῳ ἤδη μηνὶ ἐξέτεκεν αὐτό. καὶ μαλακῶς ἄρα ἔχει ὠδίνων ἔχει. Πο. νῦν δὲ ποῦ τὸ βρέφος ἐστίν; Ερ. [2] ἐς τὴν Νύσαν ἀποπεμπόμενος, παρέδωκα ταῖς νύμφαις ἀναθρέψειν, Διόνυσον ἐπονομάσθαι. Πο. ἀκοῦν ἀμφοτέρω δὲ Διονύσου τούτου καὶ μήτηρ καὶ πατὴρ ὧδέ ἐστιν; Ερ. ἔοικεν. ἄπειμι δή· ἦν ὕδωρ αὐτῇ ὡς τὸ ταχὺ ποιήσων, [4] ὅσ' ἂν νομίζῃ ὠσαύτως λιχνεῖ.

aggressa Iuno (nosti autem quam sit zelotypa) persuadet illi ut petat à Iove, quo cum tonitru & fulgure ad se veniat. Quæ cum verbis hujus inducta credidisset, venissetque Iupiter secum fulmen portans, conflagravit tectum, ipsaque Semele ex igne periit me autem jubet ut incita illius alvo, fœtum illum imperfectum & [3] septimestrem sibi afferam. Quod ubi feci, ille dissecto femore suo, ei indit, ut ibi perficeretur, & nunc tertio jam mense eum partu edidit: & nunc ex doloribus paulum est languidus. *Nept.* Vbi igitur nunc est infans? *Merc.* In Nysam hinc ablatum, tradidi nymphis enutriendum, cognomine Dionysium. *Nept.* Ergo utrumque, Dionysii hujus & pater & mater ille est! *Merc.* Ita videtur. Abeo igitur, ut illi aquam ad vulnus afferam, aliaque præstem, quæ fieri solent, tanquam puerperæ.

1 Ζηλότυπος] Sic antea Dial. & Iov. & de sacrif. Senec. herc. fur. *Bourd.*
2 *Septimestrem*] Patet apud Cic. 1. de Nat. deor. *Cogn.*
3 Ἐς τὴν Νύσαν] Callimach. hym. Iovis. *Bourd.*
4 Ὅσ' ἂν] Angl. d. Idem.

ΕΡΜΟΤ, ΚΑΙ ΗΛΙΟΥ.

ΕΡΜΗΣ.

Ὦ ἥλιε, μὴ ἐλάσῃς τὴμερον ὁ Ζεὺς φησι, μὴ ἢ αὔριον, μήθ' ἑξῆς τρίτην ἡμέραν, ἀλλ' ἔνδον μεῖναι. καὶ τὸ μεταξὺ μία τις ἔστω νὺξ μακρά. ὥστε λυπήσαιμι μὲν

MERCVRII, ET SOLIS.

MERC.

[1] Ne currum agas hodie ô Sol, inquit Iupiter, neque cras, neque perendie. sed intus mane: atque interea una nox esto longa. Quare rur-

1 *Ne currum agas*] De solis curru, Lucianus in bis accusato, de ejus equis. Ovid. 2. Metam. *Cogn.*

[1] αἱ ὦραι αὖθις τοὺς ἵππους. σὺ δὲ σβέσον τὸ πῦρ, καὶ ἀνάπαυε λοιπὸν σεαυτόν. H. καινὰ ταῦτα ὦ Ἑρμῆ καὶ ἀλλόκοτα ἥκεις ἀγγελῶν. ἀλλὰ μὴ διαβαίνων τὸ δόξαν ἐκ τοῦ δρόμου, καὶ ἔξω ἐλάσῃς τῆς ὁδοῦ, κἀκεῖ μὲν ἄχθεται, καὶ τὴν νύκτα τριπλασίαν ἡμέρας ποιῆσαι διέγνωκεν; Ερ. οὐδὲν τοιοῦτον. ἀλλ' ἐς ἀεὶ τοῦτο ἔσται. δεῖ δὲ τι τῶν αὐτὸς ἐπιμεληθῆναι χθιζὸς οἰ τὴν νύκτα. H. πῶς δὲ καὶ ἐστι, ἢ πᾶσιν ἐξεπέμφθης ἀγγελῶν πυθέσθαι μόνῳ; Ερ. ὦ Βοιωτίας ὁ Ἥλιε, ὅθεν ἡ Ἀμφιτρύωνος γυναικὸς, ἢ συνεύδει. H. ἐρᾷ αὐτῆς; οὕτω οὐχ ἱκανὴ νὺξ μία; Ερ. οὐδαμῶς. τριχῇ γὰρ ποι δεῖ σε τὴν ὁμιλίαν ποιῆσαι μίαν, καὶ πολυάθλου γόνου. τοῦτον δὴ σὲ μιᾷ νυκτὶ λουπλεσθῆναι ἀνάγκη. H. ἀλλὰ πλείστου γε μὲν ἄξιος τύχῃ. τοιοῦτος δ' ὢν ὁ Ἑρμῆ σὸν ἐγκοίτῃ ἐπὶ ἕω Κρόνου. οὕτω γὰρ ἡμεῖς ἐσμεν. ἀεὶ δὲ λάθρᾳ τοῦ Διὸς παρὰ τὴν Ῥέαν λέγ. ἀεὶ δὲ λαθεῖν ἐν τῷ ὑρανῷ σε Θήβαις [2] ἐκοιμᾶτο, ἀλλὰ ἡμεῖς μὲν ἐν τῷ ἡμέρᾳ, νὺξ ὅ κε μίσσῃ τὸ αὐτὸς, ἀπάλοχον πεῖς ὕρεις. ξένον δ', ἢ παρεπλαγμένον, ἐδόκει. ἀεὶ δ' ἐν ὁπουδηποτὲ τινι ὁπότε θνητῇ γυναικί. τὸν δὲ θνητὸν γυναικὸς ἔνεκα, χρὸς ἀνεσφόρθη τὸ πάτερ, καὶ ἀκμηπότμους μὲν χθονὸς τοὺς ἵππους τοῦ τ' ἀρότας, ἀνάγεσθ' ὅ τὸν ἐδὸν, ἀτρεκὲς [3] μὲν ὕπνου ἕξεις τριῶν ἡμερῶν, τοὺς δ' ἀνθρώπους ἀβλαβὲς ἀναστενεῖ λιβοῦσ'; τοιοῦτον

rursus quidem horæ solvant equos: tu vero ignem extingue, & longum quiesce. *Sol.* Nova hæc Mercuri, & aliena nuntiaturus venis. Sed nunquid in curriculo transgredi visus sum, & extra fines egisse: atque ideo iracitur mihi, noctemque die triplo majorem facere decrevit? *Merc.* Nihil tale: neque id in perpetuum erit: sed ipse nunc opus habet, noctem sibi fieri consueto longiorem. *Sol.* At ubi & nunc ille est vel unde missus es hæc mihi nuntiatum. *Merc.* Ex Bœotia: ô Sol, ab uxore Amphitryonis, cum qua concumbit. *Sol.* Illiusne amator? nec illi nox una sufficit? *Merc.* Nequaquam. Nasci enim quendam oportet ex hoc concubitu, magnum, multorumque certaminum victorem Deum. Hoc igitur una nocte absolvi non potest. *Sol.* Sed quod felix fausumque sit, absolvat. Verumtamen hæc Mercuri non fiebant tempore Saturni (soli enim nos sumus) nec à Rheæ lecto secubabat: neque relicto cœlo Thebis dormiebat. Sed dies quidem tum dies erat: nox vero, mensuram suam pro ratione horarum servabat: peregrinum vero aut immutatum nihil. Neque unquam ille cum mortali muliere rem habuit. At nunc infœlicis mulierculæ causa, oportet omnia perverti: atque equos quidem desidia fieri præfractiores: viam vero transitu difficiliorem, ut pote quæ toto triduo non teretur. Homines præterea misere in tenebris vivere. Hoc bo-

1 Αἱ ὦραι] Ex Homero. *Bourd.*

2 Ἐκοιμᾶτο] Κοιμᾶσθαι, σωθῆναι, καταυθῆναι, καθεύδειν, verba quibus utitur, pro Latino *sopire*. Idem.

3 Μὲν ὕπνου] Male Angl. μέτρον. Nullus enim sensus esset. *Idem.*

1 En-

τε ἀπολαύσειν τῶν Διὸς ἐρώτων. καὶ καθεδοῦνται προσμένοντες, ἕως ἂν ὁπόταν ἀποπλέσῃ τὸν ἀθλητὴν, ὃν λέγεις ὑπὸ μακρᾷ τῇ ζόφῳ. Ερ. σιώπα ὦ Ἥλιε, μή τι κακὸν ἀπολαύσῃς τῶν λέγων. ἐγὼ δὲ δεδόχθαι τῇ Σελήνῃ ἀπιέναι, καὶ τὸν ὕπνον, ἀπαγγελῶ κἀκείνοις ἅπερ ὁ Ζεὺς ἀπέστειλε. τῇ μὲν, σχολῇ πορεύσεσθαι. τὸν δὲ ὕπνον, μὴ ἀνιέναι τοὺς ἀνθρώπους, ὡς ἀγνοήσωσι μακρὸν ὄντα τὸν νύκτα μετὰ γλυκέος. boni ex Iovis amoribus illi consequentur, sedebuntque expectantes, donec athletam istum quem dicis, sub longis tenebris absolverit. *Merc.* Tace, ô Sol, nequid mali pro tuis hisce dictis nanciscare. Ego vero ad Lunam & Somnum hinc profectus, illis etiam renunciabo quæ Iupiter mandavit: illi quidem ut lente procedat, huic Somno, ne relaxet homines, quo noctem hanc adeo longam fuisse ignorent.

ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ, ΚΑΙ ΣΕΛΗΝΗΣ.

VENERIS ET LVNÆ.

ΑΦΡΟΔΙΤΗ.

Τί ποῦτο ὦ Σελήνη φασὶ ποιεῖν σε ὁπότ' ἂν τῇ Καρίᾳ γλύκη, ἱστᾶσα μὲν σε τὸ ζεῦγος ἀφορᾶσαι εἰς τὸν Ἐνδυμίωνα κοιμώμενον, ὑπαυλίου ὄντα κυνηγέτου ὄντα, εἶθ' οὕτω ἀπὸ μέσης τῆς ὁδοῦ; Σε. ἐρώτα δὲ Ἀφροδίτη τὸν σὸν υἱὸν, ὃς μοι τῶν αἰτιῶν. Ἀφρ. ἐκεῖνος ὑβριστής ἐστιν. ἐμὲ γὰρ αὐτῆς τῆς μητρὸς, οἷα δέδρακεν, ἄρτι μέν, εἰς τὴν Ἴδην κομίζων, Ἀγχίσου ἕνεκα τοῦ Ἰλίου. ἄρτι δ' εἰς τὸν Λίβανον ἐπὶ τὸ ἀσσύριον ἐκεῖνο μειράκιον, ὃ καὶ τῇ Περσεφόνῃ ἐπέρασεν ποιήσας, ἐξ ἡμισείας ἀφείλετό μου τὸν ἐρώμενον. ὥστε πολλάκις ἠπείληκα, εἰ μὴ παύσεται τοιαῦτα ποιῶν, κλάσειν μὲν αὐτῷ τὰ τόξα, καὶ τὴν φαρέτραν, ἀφελοίμην δὲ

VEN.

Quid hoc rei est ô Luna, quod ajunt te facere, quoties ad Cariam venis: te quidem currum sistere dum dormientem [1] Endymionem intueris, sub dio more venatoris jacentem: interdum etiam ex media via ad ipsum descendere? *Lun.* Interroga Venus filium tuum, qui mihi harum rerum est author. *Ven.* Sine. Contumeliosus ille est, me quippe matrem ipsius quibus modis affecit? nunc quidem Anchisæ Trojani causa in Idam deducens: nunc vero in Libanum ad Assyrium illum adolescentem, quem & Proserpinæ amabilem fecit, & me meis amoribus dimidia ex parte privavit. Quare sæpius minata sum, ni talia facere desinat, me arcus & pharetram ipsius fracturam, & alas amputatu-

1 *Endymionem*] Fabula hinc nata quod Endymion motum hujus primus observasse atque aliis ostendisse dicitur. Plin. lib. 2. c. 9. *Cæsa.*

καὶ τὰ πλευρά. ἤδη γὰρ καὶ πολλαχοῦ αὐτοῦ σύντετμα εἰς [1] τὰς πυγὰς τῷ σανδάλῳ. εἶδε, φησὶν, εἶδ' ὅπως τοῦ ζωντικοῦ διδοὺς, καὶ ἱκετεύων, μετ' ὀλίγον ἐπιλήσεται ἀπάντων. ἆρα σοὶ μοι, φησὶν ὁ Ἐνδυμίων ἔστι; δύσερωμύθητον γὰρ ὄντως τὸ δεινόν. Σε. ἐμοὶ μὲν καὶ πάνυ καλὸς ὁ Ἀφροδίτης δοκεῖ. καὶ μάλιστα ὅταν ἐπιβεβλημένον ἐπὶ τῆς πέτρας τὴν χλαμύδα καθεύδῃ, τῇ λαιᾷ μὲν ἔχων τὰ ἀκόντια, ἤδη ἐκ τῶν χειρῶν ὑποῤῥέοντα. ἡ δεξιὰ δὲ, ὑπὸ τὴν κεφαλὴν εἰς τὸ ἄνω [2] ἐπικλασθεῖσα ἐπιπεπτώκυῖα, τῷ σφετέρῳ ἐξεπεμένῃ. εἶτα, ὑπὸ δὲ ὕπνου λελυμένον, ἀναπνεῖ τὸ ἀμβρόσιον ἐκεῖνο ἄθημα. τότε τοίνυν ἐγὼ ἀψοφητὶ καταβᾶσα, ἐπ' ἄκρων τῶν δακτύλων βεβηκυῖα, ὡς ἂν μὴ ἀνεγερμένου ἐπεραχθείη, οἶσθα τί ἂν ὑπ' αὐτοῦ λέγοιμι τὰ μειδιατοῦντα. πάλαι δεδιψυμιά γε ὑπὸ τοῦ ἔρωτος.

turam. Iampridem & plagas ipſi innates incuſſi ſandalio. Sed ille neſcio quomodo protinus metuens ac ſupplicans, paulo poſt omnium obliviſcitur. Verum dic mihi formoſuſne eſt hic Endymion? Huic enim malo illud ſolatio fuerit. *Lun.* Mihi quidem formoſus admodum videtur, ô Venus, & maxime quando inſtrata ſuper rupem chlamyde dormit, læva tenens ſagittas, paulatim è manu prolabentes. Dextra vero circum caput ſurſum verſus reflexa, faciei cui circumjacet, affert decorem. Ipſe vero ſolutus ſomno, ambroſium illum halitum anhelat. Tunc igitur abſque ſtrepitu deſcendens, ſummiſque digitis inſiſtens, ut ne expergefactus perturbetur. Scis ſane quid poſt hæc dictura fuerim: ſed equidem amore diſpereo.

1 Τὰς πυγὰς τῷ σανδάλῳ] Sic Dial. Iovis Herc. & Æſc. dixerunt ad illud Perſ.

Solea puer objurgabere rubra.

Sic pag. 208. & ſæpius. *Bourd.*

2 Ἐπικλασθεῖσα] Sic de Merc. cond. *lata cervix*, Perſ. ſic ὄμμα κεκλασμένον. *Idem.*

ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ, ΚΑΙ ΕΡΩΤΟΣ.

VENERIS ET CVPIDINIS.

ΑΦΡΟΔΙΤΗ.

Ὦ πάντων ἔρως, ὅσα οἷα ποιεῖς. ἃ μὲν οὖν ἐν τῇ γῇ λέγω ὑπόσοις τοὺς ἀνθρώπους ἀναπείθεις, καθ' αὐτῶν ἢ κατ' ἀλλήλων ἐργάζεσθαι, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ. ὃς δὲ μὲν Διὰ πολύμορφον ἐπιδεικνύεις,

VEN.

Cupido gnate, vide quæ facis. Non dico quæ te impulſore homines in terra, vel in ſe quiſque, vel invicem alii in alios admittunt: ſed quæ in cœlo fiunt. Qui multiformem [1] Iovem exhibes, illum in quod-cun-

2 *Iovem*] Leg. Eraſm. Chil. 1. Cent. 3. Adag. 1. Ovid. 6. Metam. *Cogn.*

1 Κα-

ἀλλάττοις ὅ, τι ἂν σοι ἐπὶ τῷ καιρῷ δοκῇ τῷ σελήνῃ ; [1] καθαιρεῖς γὰρ τῷ ἥλιον ἢ τὴν Κλυμένην βραδύνειν οἵοτε ἀναγκάζεις ἐπιλείποντι τῷ ἱππασίᾳ. ἃ μὲν γὰρ εἰς ἐμὲ τὴν μητέρα ὑβρίζεις, ἀφρόνως ποιεῖς. ἀλλὰ σὺ ἀτολμητοτάτη, καὶ τὴν Ῥέαν αὐτὴν γοᾶν ἤδη καὶ μητέρα τοσούτων θεῶν, ἀπίστως παιδεραστεῖν, καὶ τὸ φρύγιον μειρακίσκιον σπεῖρε ποθεῖν. καὶ νῦν σπεῖρε μέμηνεν ὑπὸ σοῦ. καὶ ζωσαμένη τὰς λέοντας. ἐξελαύνουσα καὶ τοὺς Κορύβαντας ἅτε μανικὰς καὶ αὐτὰς ὄντας, ἵνα καὶ κρότῳ τὴν Ἴδην ἐκπλήξωσιν. ἢ μὴ, ὀλολύζουσα ἐπὶ τῷ Ἄττῃ. [2] οἱ Κορύβαντες γὰρ, ὁ μὲν αὐτῶν, τέμνει ξίφει τὴν κόμην. ὁ δὲ, ἀνεὶς τὴν κόμην, ἱεῖ μεμηνὼς ἀφ' ὑψηλοῦ. ὁ δὲ, αὐλεῖ τὸν κέρατι. ὁ δὲ, ἐπικρούεται τῷ τυμπάνῳ, ἢ ἐπικτυπεῖ τῷ κυμβάλῳ. καὶ ὅλως, θορυβώδης καὶ μανία τις ἐν τῇ Ἴδῃ ἅπαντι ἐστι. δέδια τοίνυν ἅπαντα. δέδια τὸ παιδίον, μὴ τὸ μέγα σε κρανὸν τύπῃσα, μὴ ἀποκρεανέσασα ποτε ἡ Ῥέα, ἢ καὶ μᾶλλον ἐπὶ σὸ αὐτῇ ἦσα, κελεύσῃ τοὺς Κορύβαντας συμβοῦναί σε, ἀφαπάσαι, ἢ τοῖς λέουσι παραβαλεῖν. πάντα δέδια κινδυνεύοντά σε ὁρῶσα. Ερ. μὴ ῥᾴθυμε μῆτερ, ἐπὶ καὶ τοῖς λέουσιν αὐτοῖς ἤδη ξυνήθης εἰμί. καὶ πολλάκις ἐπαναβὰς ἐπὶ τὸ νῶτον, καὶ τὰ κόμης λαβόμενος, ἡνιόχει αὐτούς. οἱ δὲ, σαίνουσί με. καὶ τὴν χεῖρα δεχόμενοι, ἐς τὸ στόμα περιλιχμῶσι μου. καὶ ἀποδιδάσκει με. αὐτὴ μὲν γὰρ ἡ Ῥέα, πάντα ἂν σοι ἐπὶ

cunque tibi visum fuerit pro tempore immutans. Lunam autem è cœlo detrahis. Solem vero apud Clymenen aliquoties tardare compellis, oblitum aurigationis. Nam quicquid injuriæ in me matrem tuam committis, audacter facis. Verum tu confidentissime, ipsam etiam [2] Rheam, jam anum, totque Deorum matrem, ad pusionis amorem compulisti & ad Phrygii illius adolescentis desiderium. Eaque jam à te acta est in insaniam, junctisque leonibus, & assumptis Corybantibus, quippe qui & ipsi furore quodam afflati sunt, furium ac deorsum per Idam oberrant: hæc quidem amore Attis ejulat. Corybantum vero, alius suum ipse penem ense resecat: alius demissa coma per montes fertur insanus, alius cornu canit; alius tympano strepitum facit, alius cymbalum pulsat. Breviter, omnis undiquaque Ida tumultus atque insaniæ plena est. Proinde cuncta timeo: metuo tale quid, ego quæ te magnum malum peperi, ne si quando resipiscat Rhea, vel etiam potius si insanire pergat, Corybantibus imperet, ut te correptum discerpant, aut leonibus objiciant. Hoc ego metuo, quum te periclitantem video. *Cup.* Bono animo esto mater, siquidem leonibus ipsis jam factus sum familiaris: ac sæpenumero conscenso tergo, prehensaque juba, equitis ritu illos agito. Illi vero cauda blandiuntur mihi, manumque ore exceptam circum lambunt, illæsamque reddunt. Porro Rheæ ipsi, quando tandem va-

ca-

1 Καθαιρεῖς] Dixi ad Petron Clar. Cas. ad Theophr. *Bourd.*

2 *Rheam*] Cybelem, de qua dixit antea. *Cogn.*

3 Οἱ Κορύβαντες] Dixerunt ad Claudian. 1. de rapt. Pros. *Bourd.*

1 Ὅλη

χολὴν ἀναίρει ἐπ' ἐμέ, [1] ὅλη ὅση σε ταῖς Ἀτίαις; καίτοι τί ἐγὼ ἀδικῶ, δεικνὺς τὰ καλὰ οἷά ἐστι; ὑμεῖς δὲ μὴ ἐφίεσθε τῶν καλῶν. μὴ τοίνυν ἐμὲ αἰτιᾶσθε τούτων. ἢ ἧλιος σὺ ἢ μήτηρ αὐτὴ μᾶλλον ἐρᾷν μήτε σὲ τοῦ Ἄρεως, μήτ' ἐκεῖνον σοῦ; Ἀφες. ὡς δεινὸς εἶ, καὶ κρατεῖς ἁπάντων. ἀλλὰ μεμνῆσῃ μὲν καὶ τῶν λόγων.

caverit, ut me ulciscatur, cum in Atte tota sit? Ecquid ego delinquo, quum res pulchras quales sunt demonstro? Vos ne appetite res pulchras: quare his de rebus ne in me crimen conferte. An vis mater ut neque tu posthac Martem, neque ille te amet? *Ven.* Quam callidus es, & nulla in re non superas. Attamen horum quæ dixi, olim memineris.

1 Ὅλη] Tota, *ut totus in armis, totus venisti.* Petron. *Bourd.*

ΔΙΟΣ, ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ, ΚΑΙ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ.

Ζ Ε Υ Σ.

Παύσασθε ὦ Ἀσκληπιὲ, καὶ Ἡράκλεις, ἐρίζοντες περὶ ἀνθρώπων. ἀπρεπὲς γὰρ τοῦτο, καὶ ἀκόσμιον καὶ συμπεσὸν τῶν θεῶν. Ηρα. ἀλλὰ ἐθέλεις ὦ Ζεῦ τοῦτόν τε [1] φαρμακίδα σωφρονιστὴν ἐᾶσθαί μου; Ασκλη. τῇ Δίι. καὶ ἀμείνων γάρ εἰμι. Ηρα. καὶ πῶς ὦ ἐμβρόντητε; ἢ δίκη σε ὁ Ζεὺς ἐπιτιμήσειεν, ἃ μὴ θέμις ποιῶντα, νῦν δὲ καὶ ἄλλοι αὐθις ἀθυμοῖεν μετεῖληφώς; Ασκλη. ἐπελήλυθα γὰρ καὶ σὺ ὦ Ἡράκλεις τῇ Οἴτῃ πυρφολίσαι, ὅτι μοι ἀνεκέζεις τὸ πῦρ; Ηρα. ἴσως καὶ ὁμοῖα βεβίωται ἡμῖν, ὡς Διὸς μὲν υἱός εἰμι, τοσαῦτα δὲ πεπόνηκα [2] ἐκκαθαίρων τὸν βίον, θηλέα καὶ ἀγριαινόμενα, καὶ ἀνθρώπους ὠφελῶν

IOVIS, ÆSCVLAPII, ET HERCVLIS.

IVP.

Desinite ô Æsculapi & tu Hercules inter vos rixari perinde ut homines. Indecora enim hæc, & à convivio Deorum aliena. *Herc.* At vis, ô Iupiter, medicamentarium istum me priorem accumbere? *Æsc.* Ita per Iovem. Etenim sum melior. *Merc.* Qua in re, ô attonite? an quia te Iupiter fulmine percussit eum faceres quæ nefas erat: nunc autem ex misericordia iterum immortalitatis particeps factus es? *Æsc.* Tu vero Hercules oblitus es, te in Octa conflagrasse, quando quidem mihi ignem objicis? *Herc.* Nequaquam æqualia & similia sunt quæ in vita gessimus, ut qui ipse Iovis quidem sim filius, tantos autem labores vitam expurgans sustinuerim, & feras debellans, & de contumeliosis hominibus

1 Φαρμακίδα] Interpretatus sum ad Petron. *Pharmace respondes*, sic in dial. de Deorum Iudicio. *Bourd.*

2 Ἐκκαθαίρων τὸν βίον] Sic in Vitarum Auctione. quo loci Cynicæ sectæ Deus præses Hercules. *Idem.*

σὺς πιμπρᾶσθαι. σὺ δ' ῥιζοτόμος εἶ, καὶ ἀγύρτης· νοσοῦσι μὲν ἴσως ἀνθρώποις χρήσιμος ἐπιτηδειότερος δὲ φαρμάκων, ἀνθρώπους δὲ οὐδὲν ἐπιδεδειγμένος. Ασκλη. οὐ λίγας. ὅτι σε τὰ ἐγκεκυμοσία ἰασάμην, ὅτε πρώην ἀπῆλθες ἡμίφλεκτος ὑπ' ἀμφοῖν διεφθαρμένου τοῦ σώματος, καὶ χιτῶνος, καὶ μὴ τούτου δὲ καὶ πυρός. ἐγὼ δὲ εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο, ἀλλ' ἐδήλωσα ὥσπερ σὺ, ὅτι ἐξαίνων ἔρια σὺ Λυδίᾳ, πορφυρίδα σεδεδυκὼς, καὶ παιόμενος ὑπὸ τῆς Ὀμφάλης χρυσᾶν σανδάλῳ. ἀλλ' οὐδὲ μαινόμενος, ἀπέκτεινα τὰ τέκνα, καὶ τὴν γυναῖκα. Ηφ. εἰ μὴ παύσῃ λοιδορούμενός μοι, οὐτίνα μᾶλλον ἔσῃ, ὡς ἐ πολύ σε ὀνήσει ἡ ἀθανασία. ἐπὶ κεφαλὴν ἐρρίμμενός σε, μίψω ἐπὶ κεφαλὴν ἐκ δ' ὑράνου, ὥστε μὴ δ' τὸν παιώνα ἰάσασθαί σε, τὸ κρανίον συντρίψαντα. Ζ. παύσασθέ φημι, καὶ μὴ ἐπιτρέψητε ἡμῖν τὴν ξυνουσίαν. ἡ ἀμφοτέρους ἀποπέμψομαι ὑμᾶς δ' συμποσίου. καίτοι δύναμαι δ' Ηρακλεῖ συγκοπακλίνεσθαί σε τ' Ασκληπιὸν, ὅτε καὶ ἀποθανόντα.

bus pœnas sumens. Tu vero radicum inciſor es, & circulator, forte quidem ægrotantibus hominibus adhibendo remedia utilis, virile autem nihil quicquam præſtitiſti. *Æſc.* Recte dicis, quoniam & tuas inuſtiones curavi, quando nuper ad nos ſemiuſtulatus aſcendiſti, corpore ab ambobus corrupto, nimirum à tunica, & poſt eam, à flamma. Ego vero ſi etiam nihil aliud, tamen neque ſervivi, neque purpuratus, ut tu, & ab Omphale aureo ſandalio verberatus lanas in Lydia carpſi: neque inſaniens, liberos & uxorem occidi. *Herc.* Niſi deſinas mihi conviciari, protinus ſenties tibi non multum profuturam immortalitatem: ſiquidem è cœlo præcipitem te in caput dabo: ut ne ipſe quidem Pæon te effracto cerebro curaverit. *Iup.* Deſiuite, inquam, & ne nobis hunc cœtum perturbate: aut vos è convivio ambos ablegabo. Atqui ô Hercules æquum eſt ut priore loco accumbat Æſculapius, quippe qui prior eſt mortuus.

1 Ῥιζοτόμος] Hujus nominis tragœdiam fecit Sophocles ex qua verſus citat Interp. Apollo. Convicium eſt in medicos, qui etiam, ut hic Æſculapius, Ægyptæ dicuntur. *Beurd.*

MER-

ΕΡΜΟΥ, ΚΑΙ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ.

ΕΡΜΗΣ.

Τί σκυθρωπὸς εἶ ὦ Ἄπολλον; Απ. ὅτι ὦ Ἑρμῆ δυσχεῖς τὰ τοῖς ἐρωτικοῖς. Ερ. ἄξιον μὲν λύπης τὸ πάθος. σὺ δὲ τί δυσχεραίνεις; ἢ τὸ κῆδος τῶν δαφνίδων σε λυπεῖ; Απ. οὐδαμῶς. ἀλλ' ἐρῶμαι παιδὸς τὴν Λάκαιναν τὴν Οἰβάλου. Ερ. πῶς εἶπας γάρ μοι ὁ Υάκινθος; Απ. τοῦτο ὦ Ἑρμῆ. Ερ. ἆρα καὶ ὁ Ἀπόλλων; ἢ πῶς ἔπαθεν ἀνέρασθαι μὲν, ὡς ἀπέκτεινας τὸ κάλλος ἐκεῖνο μειράκιον; Απ. αὐτὸ ἐμὸν τὸ ἔργον. Ερ. ἀκοὴν ἐμοίγε ὦ Ἄπολλον; Απ. οὐκ. ἀλλὰ δυσχεραίνω τι ἀκούσιον ἐξυβρίσθαι. Ερ. πῶς; ἤδη γὰρ ἀκοῦσαι τὸν λόγον. Απ. διδάσκειν ἐμοίγε. καίτοι σωιεδίσκευν αὐτῷ. ὁ δὲ κάκιστα ἀνέμων ἁπάντων ζέφυρος, ἔρως μὲν οὐ πόθεν κάμ αὐτὸς, ἀμελούμενος δέ, καὶ μὴ φέρων τὴν ὑπεροψίαν, ἐγὼ μὲν ἀνέβριψα ὥσπερ εἰώθαμεν τὸν δίσκον εἰς τὸ ἄνω. ὁδὶ, δὴ ὁ Ταΰγετος κατασπάσας ἐπὶ κεφαλὴν τῷ παιδὶ, ἐφέπεται φέρων αὐτὸν, ὥστε δὴ τὸ πληγὲν αἷμά τε ῥυῆναι πολὺ, καὶ τὸ παῖδα οὕτως ἀπολωλέναι. ἀλλ' ἐγὼ τὸν μὲν ζέφυρον, αὐτίκα ἠμυνάμην καταξύσας ἄχρι ὁ ὄρους. τῷ παιδὶ δὲ, καὶ πάφον ἐχωσάμην ἐς Ἀμύκλας, ὅπου ὁ δίσκος αὐτὸν κατέβαλε. καὶ δὴ ὁ αἵμαγδος

MERCVRII ET APOLLINIS.

MERCVRIVS.

Quid tristis es Apollo? *Ap.* Quoniam, ô Mercuri, sum infœlix in amoribus. *Merc.* Dignum quidem mœrore hoc: sed quodnam est tuum infortunium? Te-ne adhuc affligit, quod in [1] Daphne tibi accidit? *Ap.* Nequaquam: sed amasium doleo, Laconem illum Oebali filium. *Merc.* An mortuus est Hyacinthus? dic mihi. *Ap.* Maxime. *Merc.* Vnde Apollo? aut quis ab amore ita fuit alienus, ut occiderit formosum illum puerum? *Ap.* Meum ipsius hoc est factum. *Merc.* Numquid insaniisti Apollo? *Ap.* Non: sed quoddam infortunium mihi præter animi sententiam accidit. *Merc.* Quomodo? rem enim hanc scire cupio. *Ap.* Disco ludere discebat, atque ego una cum illo ludebam. Cæterum ventorum omnium perditissimus Zephyrus, jam dudum etiam ejus amore flagrabat. Sed cum negligeretur, atque contemptum hunc non ferret: ego quidem ut consueveramus, discum in altum jaculabar: ille autem à Taygeto spirans, ablatum hunc puero in caput inflixit, ita ut ex plaga sanguis multus manaret, unde puer statim est mortuus. Sed ego Zephyrum quidem continuo sum ultus sagittis, & ad montem usque fugientem insecutus. Puero autem, & sepulchrum Amyclis struxi, ubi discus eum prostravit: & effeci ut ex ejus sanguine

1 *Daphne*] Hæc de re leg. Ovid. lib. 10. Met. ex quo hic dial. *Cogn.*

ἄνθος ἀναδῦναι τὴν γῆν ἐποίησε, ἡδίστην, ὦ Ἑρμῆ, καὶ εὐωδεστάτην ἀνθέων ἁπάντων. ἔτι καὶ γοερὰ μακρὰ ἦχον, ἐπιμακρύζουσα τῷ νεκρῷ. ἀλλ' οὐ σοί γε ἀλόγως λελυπῆσθαι δοκῶ; Ερ. ναὶ ὦ Ἀπολλον. ἤδεις γὰρ θνητὸν παρειλημμένος τὴν ἐρωμένην. ὥστε μὴ ἄχθου ἀποθανόντι.

ne terra florem reddat suavissimum Mercuri, & pulcherrimum omnium, qui præterea literas habet mortuum lugentes. Num tibi præter rationem mœstus fuisse videor? *Merc.* Ita sane Apollo: mortalem enim te tibi amasium comparasse noras: quare illo jam mortuo ne doleas.

ΕΡΜΟΥ, ΚΑΙ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ.

MERCVRII ET APOLLINIS.

ΕΡΜΗΣ.

Ὅταν δὲ καὶ χωλὸν αὐτὸν ὄντα Ἡφαιστον, καὶ τέχνιον ἔχοντα βάναυσον ὦ Ἀπολλον, τὰς καλλίστας γαμηκέναι τὴν τε Ἀφροδίτην, ἢ τὴν Χάριν; Απο. εὐτυχία τις ὦ Ἑρμῆ τὴν τοιαύτην γε ἐγὼ θαυμάζω τὸ. ἀνέχομαι σωφρόνως αὐτῷ. ἐπιλίσται ὅταν ὁρῶσιν ἰδρῶτι ῥεόμενον εἰς τὴν κάμινον, ἐπικεκυφότα, πολλὴν αἰθάλην ἐπὶ ᾧ ὠθούμενα ἔχοντα καὶ ὅμως τοιοῦτον ὄντα αὐτὸν, ἀσπάζονταί τε, καὶ φιλοῦσι, καὶ συγκαθεύδουσι. Ερ. τοῦτο καὶ αὐτὸς ἀγανακτῶ, καὶ τῷ Ἡφαίστῳ φθονῶ. σὺ δὲ κόμης ὦ Ἀπολλον, καὶ κιθαρίζεις, καὶ μέγα ἐπὶ τῷ κάλλει φρονεῖς. καίτοι ἐπὶ τῇ εὐεξίᾳ, καὶ τῇ λύρᾳ. ἐπὴν ἐπιδὰν κοιμᾶσθαι δέοι, μόνοι κοιμησόμεθα. Απο. ἐγὼ δὲ καὶ ἄλλως ἀναφροδίτος εἰμὶ εἰς τὰ ἐρωτικά. καὶ δύο γοῦν, ὡς μάλιστα ὑπερηγάπησα τὼ Δάφνιν, καὶ τὸν Ὑάκινθον, ἡ μὲν, ἀποδιδράσκει με, καὶ μισεῖ. ὥστε εἴλετο ξύλον γλυκὺ μᾶλλον, ἢ ἐμοὶ συνεῖναι. ὁ δὲ, ὑπὸ δίσκου ἀπώλετο. καὶ νῦν αὖτ'

MERC.

Itane Vulcanum, cum & claudus sit & mechanicam artem exerceat, ô Apollo, pulcherrimas uxores duxisse Venerem & Gratiam? *Ap.* Fœlicitas quædam hæc, Mercuri. Verum tamen illud ego miror, quod cum illo rem habere sustinent, & maxime quando sudore manantem vident, pronum in fornacem, & multa fuligine in faciem denigratum. Eum tamen quanquam talis est amplectuntur, osculantur, unaque dormiunt. *Merc.* Hoc & ipse indignor, & Vulcano invideo. Tu vero comam cura Apollo, ac citharam persona, & ob pulchritudinem superbi: ego vero ob bonam valetudinem, & lyram. Cæterum ubi decumbendum erit, soli dormiemus. *Ap.* Ego vero etiam alias Venerem ad res amatorias non habeo propitiam. Quippe, quos duos maxime præter cæteros amavi, Daphnen & Hyacinthum, illa quidem aufugit, atque odit me, adeo ut in lignum converti maluerit, quam mecum rem habere: hic autem disco interfectus est, & nunc

οὐκέτι στεφάνους ἔχω. Ερ. ἐγὼ δὲ ἤδη ποτὲ τὴν Ἀφροδίτην. ἀλλ' ἔχει αὐχεῖν. Απο. οἶδα. καὶ τὸ Ἑρμαφρόδιτον σὲ φασὶ λέγειν πεφυκέναι. πάλαι σκεπτόμεθα εἰ τοῦτο, εἰ καὶ οἶσθα, πῶς ἡ ζηλοτυπεῖ ἡ Ἀφροδίτη τὴν Χάριν, ἢ Κάρις ταύτην, Ερ. ὅτι ὦ Ἄπολλον σκέπτη μὲν αὐτὴ σὺ τῇ Λήμνῳ συνοῦσαν. ἡ δὲ Ἀφροδίτη, σὺ τοῦ θεραπεύ. ἄλλως τε, ἐπεὶ τὸ Ἄρει ἔχει πολλά, καὶ ἐκεῖνα ἐρᾷ. ὥστε ὀλίγον αὐτῇ ὁ χαλκεὺς τοῦτο μέλει. Απο. καὶ πῶς οἴει τὸ Ἡφαιστον εἰδέναι; Ερ. οἶδεν. ἀλλὰ τί ἂν δράσαι δυνατὸς ὢν, γυναῖον ὁρῶν νεανίαν, καὶ γραπτὸν τὸν αὐτόν; ὅτε τὴν ἡσυχίαν ἄγει. πάλαι ἀπιλεῖ γε δεσμόν τινα ἐπιμηχανήσασθαι αὐτοῖς, καὶ συλλήψασθαι, συγκλείσαντα ἐπὶ τῇ εὐνῇ. Απο. σὺν οἶδα, εὐξαίμην δ' ἂν αὐτὸς ὁ ξυλληφθησόμενος εἶναι.

nunc pro illis, coronas habeo. *Merc.* Ego vero jam aliquando Venerem: sed non oportet gloriari. *Ap.* Novi: eamque Hermaphroditum ex te peperisse ajunt. Verum illud mihi dicito si scias, qui fit ut Venus Gratiam, vel Gratia Venerem non æmuletur? *Merc.* Quoniam, Apollo, illa in Lemno cum ipso consuetudinem habet, Venus autem in cœlo. Alias sæpe [1] cum Marte versatur, eumque amat. Quapropter parum ipsi curæ est hic faber. *Ap.* Atque hæc putas ipsum Vulcanum scire? *Merc.* Scit. Sed quid agat? generosum videns juvenem, eumque militem. Quare silentium colit: nisi quod minatur, se ipsis vincula quædam excogitasse, quibus in lecto irretitos comprehendat. *Ap.* Nescio. Sed ipse optarem ille esse qui comprehendetur.

1 *Cum Marte*] Hic Deus inter alias multas Venerem amavit & Cupidinem genuit, de qua fabula Homer. Odyss. 21. Ovid. 4. Met. *Cogn.*

ΗΡΑΣ, ΚΑΙ ΛΗΤΟΥΣ.

ΗΡΑ.

Καλὰ μὲν γὰρ ὦ Λητοῖ καὶ τὰ τέκνα ἔτεκες τοῦ Διί. Λη. εἰ πᾶσιν ὦ Ἥρα τοιαῦτας τίκτειν δυνάμεθα, οἷος ὁ Ἥφαιστός ἐστι. Η. ἀλλ' ὅτῳ μὲν ὁ χωλὸς, ὅμως χρήσιμός γε ἐστι, τεχνίτης ὢν ἄριστος, καὶ κατεσκεύασται ἡμῖν

IVNONIS ET LATONÆ.

IVNO.

[1] Pulchros enimvero tu quoque Latona Iovi liberos peperisti. *Lat.* Non omnes Iuno, tales parere possumus, qualis est Vulcanus. *Iun.* At [2] hic claudus est, sed utilis tamen, quippe qui optimus est artifex, & cœlum nobis ex-

1 *Pulchros*] Latona Dianam & Apollinem suscepit: de quo puerperio Ovid. 6. Metam. Plin. lib. 34. *Cogn.*

2 *Hic claudus*] Vt in dial. præcedente, Cic. 3. de nat. deor. *Idem.*

τὸ ὑφαινον, ἐ τὴν Ἀφροδίτην ἔγημε, ἐ καταδάζῃ ὡς αὐτῆς. οἱ δὲ σὺ παῖδες, ἢ μὲ αὐτῶν ἀρρενικὴ, πίφυκε ἔ μέτρα, καὶ ὄρειον. καὶ τὸ πλανητικὸν, ἐς τὴν Σκυθίαν ἀπελθοῦσα, πάντες ἴσασιν οἷα ἐδίκ[1] ξενοκτονήσασα, καὶ μιμουμένη τὰς Σκύθας αὐτὰς, ἀνθρωποφάγους ὄντας. ὁ δὲ Ἀπόλλων, ὡς ποιεῖ μὲ[4] πάντα εἰδέναι, καὶ τοξεύειν, καὶ κιθαρίζειν, καὶ ἰατρὸς εἶναι, καὶ μαντεύεσθαι, καὶ καθαιρετήριον ἐργαστήρια τ μαντικῆς, τὸ μὲ, ἐν Δελφοῖς, τὸ δὲ ἐν Κλάρῳ, καὶ ἐν Διδύμοις, ἐξαπατᾷ τὰς χρωμένους αὐτῷ, [6] λοξὰ καὶ ἐπαμφοτερίζοντα ὡς ἐκάστοτε τ ἐρωτήσεως ἀπακλινόμενον, ὡς ἀκίνδυνον εἶναι τὸ σφάλμα. καὶ ταλιτεῖ μὲ ἀπὸ ἔ τοιούτου, πολλοὶ γὰ οἱ ἀνόητοι, καὶ παρέχοντες αὐτὰς καθηγητάς. πολλῷ ἴσως ἀγνοεῖ τοῦ γε νοῦ τ σωφρονεστέρων, τὰ πολλὰ περιτρόμον. αὐτὸς γὰρ ὁ μάντις ἠπίστατο, ὅτι φονεύσει μὲ τ ἐρώμενον τῷ δίσκῳ, ἀ σφεμενεύσατο ἢ, ὡς φύξει αὐτὸν ἡ δάφνη. καὶ τοιοῦτος, ὅτου καλὸν καὶ ἡμέτερον ὄντος. ὡς τί ἐγὼ καθ᾽ ὁτῳ καλλιτεκνοτέρα τ Νιόβης ἔδοξα pulchriores liberos te quam exornavit, & Venerem uxorem duxit, à qua studiosè observatur. Contra verò tuorum liberorum, altera quidem ultra modum virilis, & [1] montivaga: postremo in [2] Scythiam profecta, sciunt omnes, qualia comedat, hospites mactando, & Scythas ipsos imitando, qui humana carne vescuntur. Apollo autem, simulat quidem sese omnia scire, & jaculari, & cithara canere, & medicari morbos, & vaticinari: & erectis vaticinandi tabernis, hac quidem in Delphis, illa [5] in Claro, & Didymis, decipit consulentes se, obliqua & in utramque partem interrogationis inclinantia respondendo, tutus ut sit error: & hinc ditescit: multi enim sunt amentes, qui se præstigiis deludendos præbent. Verum non ignorant prudentiores, ipsum multa mentiri: quippe ille ipse vates ignorabat se amasium disco interfecturum esse, nec prædixerat fore, ut ipsum Daphne fugeret, idque [7] ita formosum & comatum. Itaque non video [8] Nioben illam procreasse putaris. *Lat.*

1 *Montivaga*] Horat. lib. 4. Carm. Stat. in Achill. *littora multum Montivaga dilecta Dea.* Cogn.

2 *Scythiam*] Scythæ, & Tauri sivé Sarmatæ inhospitales fuerunt, & hospites omnes Dianæ solebant immolare, vescebantur humanis carnibus & interfectorum calvariis habebant pro pateris. *Idem.*

3 Ξενοκτονῆσα] Sic Dialog. Apoll. & Bacch. Ovid. 3. de Ponto Achill. Tat. lib. 8. *Bourd.*

4 Πάντα εἰδέναι] Callimach. hym. Apoll.

Τίχνη δ᾽ ἀμειλιχίης ἤπας τόσον ὅσσον Ἀπόλλων.

Apud. Florid. 1. Aristoph. in Plut. Orpheu. Homer. hym. εἰς Ἀπολλ. Idem.

5 *In Claro*] Ilacius Lycophronis interpres Clarum montem & urbem non longè à Colophone ponit, ubi fuerit Clarius Apollo. *Cogn.*

6 Λοξὰ] Momus in Apollinem διχάσηρ. Sic in Alexand. sic in Iovē. Tragœd. & passim Λοξίας Apollinis cognomentum. *Bourd.*

7 *Ita formosum*] Virg. in Bucol.

Orphei Calliopea, Lino formosus Apollo. Cogn.

8 *Nioben*] De qua Eustat. ad Homer. Iliad. ω. Idem.

1 Mag-

ξας. Αη. τοῦτο μὲν τὸ τέκνον ἡ ξενοκτόνος, καὶ ὁ ψευδόμαντις οἶδε, ὅπως λυπεῖ σε ὁρῶν μὲν σὺ τοῖς θεοῖς, καὶ μάλιστα ὅταν ἡ μὲ, ἐπαινῆται εἰς τὸ κάλλος, ὁ δὲ, καὶ ἐρίζῃ σὺ τῇ συμποσίῳ θαυμαζομένῳ ὑφ' ἁπάντων. Η. ἐγέλασα ὦ Λητοῖ. σαίνος θαυμαστὸς, ὃν ὁ [1] Μαρσύας, εἰ τὰ δίκαια καὶ μέτρια δικάσαι ἤθελεν, ἀπέδειρεν ἄν, αὐτὸς κρεμάσας τῇ μυσικῇ; νῦν ὃ κατασοφισθεὶς ἄθλιος ἀπόλωλεν, ἀδίκως ἀλοὺς. ἡ δὲ καλή σε παρθένος, ὅτι καλὴ ἐστι, ὡς ἐπεὶ ἔμελλε ὀφθεῖσα ὑπὸ Δ' Ακταίωνος, φοβηθεῖσα μὴ ὁ τευθὶς ἐξαγγείλῃ τὸ αἶσχος αὐτῆς, ἐπαρφᾶναι αὐτῇ τοὺς κύνας. ἐῶ γὰρ λέγειν ὅτι οὐδὲ τὰς τικτούσας ἐμιμεῖτο, παρθένος γε καὶ αὐτὴ οὖσα. Αη. μέγα ὦ Ηφαιστεῖς, ὅτι ξυνῆλθε τῇ Διΐ, καὶ συμβασιλεύει αὐτῷ. καὶ λέγε τοῦτο ὀρθῶς ἀθλῶς. πλὴν ἀλλ' ὄψομαί σε μετ' ὀλίγον αὖθις δακρύσασαν, ὁπόταν σε καταλίπων, ἐς τὴν γῆν κατίῃ, τῶν θεῶν ἡ κύκνος γενομένῳ.

Ideoque intrepide contumeliosa lachrymantem videbo, quum te taurum aut cygnum conversus.

Lat. At verò hi liberi, hospitum videlicet mactatrix ista, & mendax ille vaticinator, scio quam gravi molestia te afficiant, quum inter Deos conspiciuntur: & maximè quando hæc quidem ob pulchritudinem laudatur, hic verò in convivio citharam cum omnium admiratione personat. *Iun.* Risi Latona. Ille-ne admiratione dignus, quem Marsyas, si modo justè judicare voluissent Musæ, ut qui ipse Musica vicerat, excoriasset? Nunc autem deceptus ille miser perit, injuste sane damnatus. Hæc autem formosa tua virgo, ita formosa est, ut postea quam animadvertit se se ab Actæone conspectam fuisse, verita ne adolescens ille turpitudinem ipsius evulgaret, immiserit illi canes. Vt interim non dicam, quod neque parturientibus obstetricatura fuisset, si virgo utique & ipsa esset. *Lat.* Valde elato es animo ô Iuno, eo quod cum Iove concumbis, & cum ipso regnas: es. Verumtámen brevi te rursus relicta in terram descenderit, in

1 Μαρσύας] Apul. loc. cit. Iul. Imp. Epist. ad Iambl. *Board.*

ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ, ΚΑΙ ΕΡΜΟΥ.

ΑΠΟΛΛΩΝ.

Τί γελᾷς ὦ Ἑρμῆ; Ερ. ὅτι γε λοιδορίαν ὦ Ἀπολλον εἶδον. Απο. εἶπὲ δή, ὡς καὶ αὐτὸς ἀκούσας ἔχω ξυγγελᾶν. Ερ. ἡ Ἀφροδίτη

APOLLINIS ET MERCVRII.

APOLLO.

Quid rides Mercuri? *Merc.* Quoniam maximè ridicula vidi Apollo. *Ap.* Dic igitur, ut & ipse auditis illis habeam quod tecum rideam. *Merc.*

τη ξυνοῦσα τῷ Ἄρει, κατειλημμένη. κἀγὼ ὁ Ἥφαιστος ἔδησα αὐτὼ ξυλλαβών. Απο. πῶς; ἡδὺ γάρ τι ἐρεῖν ἔοικας. Ερ. ὡς πολλοῦ εἶμι ταῦτα εἰδὼς ἐφράσει αὐτός. κἀγὼ ὡς τὸν εὐνὸν ἀφανῆ δεσμοῖς περιεθεὶς, εἰργάζετο ἀπιόντων ἐπὶ τὴν κάμινον. εἶτα ὁ μὲν Ἄρης εἰσέρχεται λαθών, ὡς ᾤετο. κἀγορᾷ ὁ αὐτὸν ὁ ἥλιος, καὶ λέγει ὡς τὸ Ἥφαιστον. ἐπὶ δὲ ἐπέθηκαν οἱ λίχνοι, καὶ οὐ ἔργον ἦσαν, καὶ οὕτως ἐμπεσόντος τοῦ ἀρκύστου, ἀδιαπλέκτοις μὲν αὐτοῖς περὶ δεσμοῖς, ἐφίστανται δὲ αὐτοῖς ὁ Ἥφαιστος. σκέψαι μέν δη, καὶ γὰρ ἔντεχνα μιμήματα ἐστε, σὺν εἴ τις ὅπως ἐγκαλύψαιτο αἰδημόνως. ὁ δὲ Ἄρης τὰ μὲν πρῶτα ἀφυγεῖν ἐπειρᾶτο, καὶ ἤλπιζε ῥήξειν τὰ δεσμά. ἐπεὶ δὲ σοφοῖς οὐ ἀφύκτῳ ἐχόμενον ἑαυτὸν, ἱκέτευε. Απο. τί δὲ, ἀπέλυσεν αὐτοὺς ὁ Ἥφαιστος; Ερ. οὐδαμῶς. ἀλλὰ ξυγκαλέσας τοὺς θεοὺς ἐπεδείκνυ τοῖς μιχθεῖσι αὐτοῖς, οἷοί, γυμνοὶ ἀμφοτέρω κάτω νενευκότες, ξυνδεδεμένοι ἐρυθρῶντο. καὶ τὸ θέαμα ἡδὺ ἐμοὶ ἔδοξε μηνυσθῆναι αὐτὸ ἀγορεύσαντι τὸ ἔργον. Απο. ὁ δὲ χαλκεὺς ἐκεῖνος, ὅτε παιδεύεται καὶ αὐτὸς ἐπιδεικνύμενος τοῖς αἰσχύνῃ δὲ γάμου; Ερ. μὰ Δί', ὃς γε καὶ ἐπιγελᾷ αὐτοῖς ὑφρώσι. ἐγὼ μέν τοι, εἰ ἐμὲ πάλης εἰπεῖν, ἐφθόνουν τῷ Ἄρει, μὴ μόνον μοιχεύσαντι τὴν γαμέτην θεὸν, ἀλλὰ καὶ δεδεμένῳ μετ' αὐτῆς. Απο. ἔπειτ' οὐ δεδιὼς ἂν ἐπῄμενας ἐπὶ τούτῳ; Ερ. σὺ δ' οὐκ ἂν ἀ Ἄπολλον; ἰδὼ μόνον ἐπιλθών. ἐπαινέσομαί γάρ σε ἐμοὶ μὴ τὰ ὅμοια καὶ αὐτὸς εὐξῃ ἰδών.

Venus cum Marte concumbens deprehensa est, eosque comprehensos vinculis constrinxit Vulcanus. *Apol.* Quomodo? Suave enim quiddam dicturus videris. *Merc.* His, ut puto, dudum cognitis, eos aucupabatur: & lecto occultis quibusdam vinculis circundato, abiens ad fornacem opus faciebat. Post hæc Mars clanculum ingreditur, ut putabat. Videt autem ipsum Sol ex alto, & Vulcano declarat. Vbi igitur lectum conscendissent, & in opere essent, & jam intra retia tenerentur, ipsis quidem vincula circumvolvuntur, intervenit autem Vulcanus. Illa igitur (nam tum erat nuda) pudefacta non habebat quo se tegeret. Mars autem primo quidem fugere conabatur, seque vincula disrupturum sperabat. Sed posteaquam intellexit se sine effugii spe detineri, supplicabat. *Ap.* Quid igitur? solvit-ne ipsos Vulcanus? *Merc.* Nequaquam: sed convocatis Diis spectandum exhibuit adulterium. Illi autem ambo nudi deorsum inclinatis oculis, colligati erubescebant: & spectaculum mihi videbatur jucundissimum, cum propemodum ipsum opus fieret. *Ap.* At non pudet fabrum illum sui conjugii turpitudinem exhibere spectandam? *Merc.* Non per Iovem, quippe qui ipsos astans irrideat. Ego vero, si verum fateri oportet, Marti invidebam: non solum quod cum formosissima Dea commissura una cum ipsa vinctus esset. *Ap.* Ergo & te sic ligari patereris? *Merc.* Tu vero non, Apollo? aspice modo accedens: nam te collaudabo, si quum videris, eadem ipse non optaris.

set adulterium: sed etiam quod

IV-

ΗΡΑΣ, ΚΑΙ ΔΙΟΣ.

IVNONIS, ET IOVIS.

ΗΡΑ.

Ἐγὼ μὲν ἠχθόμην ἂν ὦ Ζεῦ, εἰ μοι τοιοῦτος ὁ υἱὸς ἦν, θῆλυς ὕπω καὶ διεφθαρμένος τὸν τρόπον· καὶ τὴν μίτρᾳ μὲ ἀναδεδεμένον τὴν κόμην, καὶ πολλὰ ἂν μεταμελόμενος γοναξὶ σοῖς, ἀδελφὸς αὐτῶν ὢν ἐκείνων τῶν τυμπάνων καὶ αὐλοῖς καὶ κυμβάλοις χορεύων· καὶ ὅλως παντὶ μᾶλλον ἐοικὼς, ἢ σοὶ τῷ πατρί. Ζ. καὶ μὴν οὗτός γε ὁ θηλυμίτρης, ὁ ἀδελφὸς τῶν γυναικῶν, ὁ μόνον ὑπ' Ἥρᾳ τὴν Λυδίαν ἐχειρώσατο, καὶ τοὺς κατοικοῦντας τὸν Τμῶλον ἔλαβε, καὶ τοὺς Θρᾷκας ὑπηγάγετο, ἀλλὰ καὶ ἐπ' Ἰνδοὺς ἐλάσας τῷ γυναικείῳ τούτῳ στρατεύματι, τούς τε ἐλέφαντας εἷλε, καὶ τῆς χώρας ἐκράτησε, καὶ τὸν βασιλέα αὐτὸν ὀλίγου ἀπιόντα τολμήσαντα, αἰχμάλωτον ἀπήγαγε. καὶ τοῦτο μὲν ἅπαντα ἔπραξεν, ὀρχούμενος ἅμα, καὶ χορεύων, ἁβρύσεις χρώμενος τισὶν οἵοις, μιτρώσας ὡς φῄς, καὶ στεφανώσας. εἰ δέ τις ἐπιχειρήσει λοιδορήσασθαι αὐτῷ, ὑβρίσας εἰς τὸν πλησίον, καὶ τοῦτον ἐπιμωρήσεται, ἢ κατηδέσας τοὺς κλήμασιν, ἢ ἀλφιτοδίκην ποιήσας τὸν μητρῷον ὄνον ὀχεῖν. ὁρᾷς ὡς ἀνδρεῖα ταῦτα, καὶ σὺ ἀπάξια τοῦ πατρός; εἰ δὲ παιδιὰ καὶ τρυφὴ σοὶ ταῦτα, ἐάσεις φλύειν. καὶ μάλιστα εἰ λογίσαιτο τις οἷος ἂν γένοιτο ὕστερον υἱὸς, ὅταν ταῦτα μεθύων ποιῇ.

IVNO.

Equidem pudefierem Iupiter, si mihi talis esset filius, effœminatus adeo, & ebrietate perditus: mitra revinctam habens comam, ac sæpe cum insanis mulieribus conversans, mollior illis ipsis, ad tympana & tibias, & cymbala choreas agens: atque in summa cuivis magis quam tibi patri similis. *Iup.* At vero hic muliebri mitra revinctus, mollior mulieribus, non solum, ὁ Iuno, Lydiam subjugavit, & Tmoli incolas cepit, & Thraces subegit: verum etiam contra Indos, cum hoc muliebri exercitu profectus, & elephantos cepit, & terra potitus est, ipsumque regem, qui aliquantum restitere ausus fuerat, captivum abduxit. Atque hæc omnia fecit, saliens simul, & choreas agens, hastis utendo hederaceis, ebrius interea, ut ais, atque furore correptus. Quod siquis ipsi conviciari aggressus est contumelioseve de sacris ejus loquendo, hunc etiam punivit, vel palmitibus implicando, vel ut à matre tamquam hinnulus laceraretur, efficiendo. Vides quam virilia hæc, & me patre non indigna. Si vero lusibus & deliciis inter hæc indulget, non est quod invideas & maxime si cogites, qualis hic sobrius futurus erat, quando etiam ebrius hæc facit. *Iun.*

1 Ἐγὼ μὲν] Repetit omnia hujus Dialogi in Bacch. Eurip. Nonn. Ovid. alii. *Bourd.*

Η. σύ μοι δοκεῖς ἐπαινίσαι καὶ τὸ εὕρεμα αὐτὸ τὸ ἄμπελον, καὶ τὸν οἶνον. καὶ ταῦτα, ὁρᾶν οἷα οἱ μεθυόντες ποιοῦσι σφακλόμενοι, καὶ ὡς ὕβρεων πλήμμυροι. καὶ ὅλως μεμηνότες ὑπὸ βοῦ πότου. τὸ γοῦν Ἰκάριον, ᾧ ὡς τῷ ἴσως κλῆμα, οἱ ξυμπόται αὐτοὶ διέφθειραν, παίοντες παῖς δικέλλαις. Ζ. ὁρᾷς ταῦτα φής. ἐμὲ γὰρ οἶνον ταῦτα, ἀλλ' ὁ Διόνυσος ποιεῖ. τὸ δ' ἄμετρον τοῦ πόσεως, καὶ τὸ πίνειν δεῖ καλῶς ἔχοντος, ἐμφορεῖσθαι δὲ ἀκράτου. ὃς δ' ἂν ἐμμέτρως πίνῃ, ἱλαρώτερος μὲν, καὶ ἡδίων ξυνεῖναι ἂν. οἷον ὁ Ἰκάριος ἔπαθεν, ἀλλ' ἂν ἐρᾳσθείς ἀλλήλοις τοῦ ξυμποτοῦ. ἀλλὰ σὺ ἐπιζηλοτυπεῖν ἔοικας ὦ Ἥρα, καὶ τὴν Σεμέλης μνημονεύειν, εἰ γε ἀφθόνως δὲ Διονύσου τὰ κάλλιστα.

Iun. Tu mihi etiam laudaturus videris ipsius inventum, vitem scilicet & vinum: idque cum videas, qualia inebriati isti facitent titubantes, & ad contumeliam animum convertentes, denique præ potu insanientes. Itaque Icarium, cui primo dedit palmitem, ipsi compotores ligonibus cæsum interfecere. *Iup.* Nihil hoc dicis. Non enim vinum hæc, neque ipse Dionysius efficit, sed immoderatus potus, & ultra quam decet, impleri mero. Qui autem moderatè biberit, hilarior, & suavior fuerit. Nulli autem compotorum tale quid fecerit, quale passus est Icarius. Sed tu adhuc zelotypia videris affici, ac Semeles reminisci Iuno, siquidem Dionysii res pulcherrimas calumniaris.

ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ, ΚΑΙ ΕΡΩΤΟΣ.

VENERIS ET CVPIDINIS.

ΑΦΡΟΔΙΤΗ.

Τί δήποτε ὦ Ἔρως, τὰς μὲν ἄλλας θεὰς φετηκονίσω ἅπαντας, τὸν Δία, τὸν Ποσειδῶ, τὸν Ἀπόλλω, τὴν Ἥραν, ἐμὲ τὴν μητέρα, μόνης δ' ἀπέχῃ τῆς Ἀθηνᾶς, καὶ ἐπ' ἐκείνης ἄτυφος μὲν σοι ἡ δᾷς, κενὴ δ' οἰστῶν ἡ φαρέτρα, σὺ δ' ἄτοξος εἶ, καὶ ἄσπορος; Ε. δέδια ὦ Μῆτερ αὐτήν. φοβερὰ γάρ ἐστι, καὶ χαροπὴ, καὶ δεινῶς ἀνδρική. ἐπτᾶσα γὰρ ἐν σκευασάμενον τὸ τόξον ἔῳ ἐπ' αὐτὴν, ἐπιστήσασα τὸν λόφον, ἀπολήτειέ με, καὶ ὑποτρόμους ποιοῦμαι, καὶ ἀπορρεῖ μου τὰ πτερύγια

VENVS.

Quid tandem causæ est, Cupido, cur cæteros omnes Deos expugnaris, Iovem, Neptunum, Apollinem, Iunonem, me denique tuam matrem, ab una verò Minerva abstineas, tuaque fax nihil ignis adversus ipsam habeat, vacua jaculis sit pharetra, tu arcu careas, nec jaculari noris? *Cup.* Metuo ipsam, mater, est enim formidabilis, aspectu truculento, ac summoperè virilis. Proinde siquando illam tenso arcu petam, galeæ cristam quatiens, expavefacit me, tum intremisco, & è manibus meis

πεδὰ τ χειρῶν. Αφρ. ὁ Ἄρης γὰρ δὴ φοβερώτερος ἦν; Ἐ ὑμῶς ἀφόπλισε αὐτὸν, καὶ νενίκηκας. Ε. ἀλλ' ἐκεῖνος ἐκὼν ἀφῆκέ τοι μὲ, καὶ ἀφοπλιζεῖ). ἢ Ἀθηνᾶ ϗ, ὑφορᾷ ἐμέ. καί ποτε, ἐγὼ μὲν ἅπαξ παρίστην, τελευτῶν ἔχων τὸν λαμπάδα. ἢ δὲ, εἰ μοι ἀφόδ φησι, τὸν τ πατέρα, τὸν δεξιτερὸν σε ἀλφεῖν, ἢ δ' πόδα λαβοῦσα, καὶ ἐς τ τάρταρον ἐμβαλοῦσα, ἢ αὖτ ἀλφεῖν ἁρπάσασα, ἀλφλεγῆν. πολλὰ τοιαῦτα ἠπείλησε. καὶ ὁρᾷς ϗ θρασύν, καὶ ἐκ δ φύσεως ἐχθρὸν ἀφόδρα τ φύσεως, ἐχιδνῶν καταπλῆκτον, ὅσῳ ἐγὼ μᾶλλον δείδω. μεταμελήσει ϗ χάρ μοι, καὶ φεύγω ὅταν ἴδω αὐτό. Αφρ. ἀλλὰ τὸν μὲν Ἀθηνᾶν δείδοικας ὡς φῄς, καὶ τὸν Γοργόνα. καὶ ταῦτα, μὴ φοβηθῇς τ κεφαλὴν δ Διός. εἰ ϗ μέσην, ἀλφ τί σοι ἀτρωτοι, καὶ ἔξω βελῶν εἰσιν; ἢ κεκτῆναι λοφὸς ἐπισείουσι, καὶ Γοργόνας ἀφοβοῦνται; Ε. αἰδέσθητι αὐτὰς ὦ μῆτερ. σεμναὶ γάρ εἰσι, ϗ ἀεί τι φροντίζουσι. καὶ ἀεὶ φιλεῖ ἔχωσι. κἀγὼ παίσασθαι πολλάκις αὐταῖς, κηλήσασ ὑπὸ δ μέλους. Αφρ. ἔα καὶ ταύτας, ἔασι σεμνάς. τὸν ϗ Ἄρτεμιν πῶς ἐκπλαγὲ τετρώκασις; Ε. τὸ μὲν ὅλον, ἐδὲ κατολαβεῖν αὐτὸν οἷόν τε, φεύγουσα ἀεὶ ἀφ τ ὁρᾶν. εἰπε καὶ ἰδίαν τινὰ ἔρωτα ἠνέχθη. Αφρ. τίνος πότνιον; Ε. ἥρως, καὶ ἐλάφου, καὶ νεβρῶν, αἰρεῖν τε διώκουσα, ϗ κατατρέχουσιν. καὶ ὅλως ἀφὸς τῷ τοιούτῳ ἐστὶν. ἐπὶ τὸν γὰρ ἀδελφὸν αὐτᾶς, καίτοι τοξότην καὶ αὐτὸν ὄντα, καὶ ἰκηβόλον. Αφρ. οἶδα ὦ τέκνον, πολλὰ σοῦ ἐπιτρόσους.

meis effluunt tela. *Ven.* Atqui Mars, annon erat hac formidabilior? attamen exarmatum ipsum superasti. *Cup.* Imo ille ultro me admittit, & invitat. Verum Minerva torve semper aspicit: quin aliquando temerè ad illam advolavi, facem propius admovens: at illa, si ad me accesseris, inquit, te, per meum patrem, lancea transfixum, vel pede arreptum, & in tartara præcipitem datum, vel discerptum, perdam. Plurima item id genus minabatur. Ad hæc acribus oculis obtuetur, & in pectore faciem gestat horrendam, viperis comantem, quam magnopere formido: territat enim me, fugioque quoties eam aspicio. *Ven.* Esto sane, Minervam metuis, ut ais, illamque. Gorgonem, idque cum Iovis ipsius fulmen non reformidaris. Musæ verò, cur tibi sunt invulnerabiles, & à tuis jaculis tutæ agunt? Num & hæ cristas quatiunt, & Gorgonas prætendunt? *Cup.* Ipsas revereor, mater: sunt enim vultu reverendo, semperque aliquid meditantur, & cantionibus intentum animum habent: quinetiam non raro illis assisto, carminis suavitate delinitus. *Ven.* Esto, has relinque, quoniam sunt reverendæ: at Dianam cur non vulneras? *Cup.* Ut breviter dicam, hanc per montes assiduo fugientem, assequi non possum: deinde proprio quodam amore tenetur. *Ven.* Quonam ô gnate? *Cup.* Nempe venatus cervorum & hinnulorum, quos insectatur ut capiat, & jaculis conficiat: ac prorsum tota rerum hujusmodi studio tenetur: tametsi fratrem ejus, qui nimirum & ipse arcu valet, & ferit eminus. *Ven.* Intelligo gnate. Illum sagitta sæpe vulnerasti.

ΘΕΩΝ ΚΡΙΣΙΣ. | DEARVM IVDICIVM.

ΖΕΥΣ.

Ἑρμῆ, λαβὼν τυτὶ τὸ μῆλον, ἄπιθι ἐς τὴν Φρυγίαν πρὸς τὸν Πελάμεω παῖδα τὸν βουκόλον. νέμει γὰρ τὰς Ἴδης ἐν τῷ Γαργάρῳ. καὶ λέγε πρὸς αὐτὸν, ὅτι σὲ ὁ Πάρι, κελεύει ὁ Ζεὺς, ἐπειδὴ καλὸς τὰ αὐτὸς εἶ, καὶ σοφὸς τὰ ἐρωτικὰ, δικάσαι περὶ θεαῖν, ὁπόσαι αὐτῶν ἡ καλλίστη ἐστί. σὺ δὲ ἀγῶνα τὸν ἄθλον ἡγησάμενος λαβέτω τὸ μῆλον. ὥρα γὰρ ἤδη καὶ ὑμῖν αὐταῖς ἀπιέναι πρὸς τὸν δικαστήν. ἐγὼ δὲ ἀπειθήμην τῷ δίκαστῃ, ἐπίσης τε ὑμᾶς ἀγαπῶν. καὶ ἔγωγέ τι καὶ λῶν, εἰδὼς ὅτι ἀπάσας νενικηκυίας εἴδον. ἔκρινε τε, καὶ ἀνάγκη μιᾷ τὸ κάλλιστον δοθῆναι, πάντως ἀπιχθάνεσθαι πολλοῖς. ἀφ' ἑαυτοῦ μὲν αὐτὸς οὐκ ἐπιτήδειος ὑμῖν δικαστής. ὁ δὲ νεανίας αὐτὸς ὁ φρυξ, ἐφ' ὃν ἄπιτε, βασιλικὸς μάλ' ἐστι, καὶ Γανυμήδης τύτε ξυγγενής. πάλαι δέ, ἄφελης, καὶ ὀρεινὸς, κἂν ἅπαξ τις αὐτὸν ἀπροσδόκητος τοιαύτης θεᾶς. ΑΦΡΟ. ἐγὼ μὲν ὦ Ζεῦ, εἰ καὶ τὸ μόριον αὐτὸν ἐπισήσεται ἡμῖν δικαστήν, θαῤῥοῦσα βαδίζομαι πρὸς τὸν ἐπίδειξιν. τί γὰρ ἂν καὶ μωμήσαιτό μου; ἧκε δὲ καὶ ταύταις ἀρίσκον τὸ ἄνθρωπον. ΗΡΑ. ἡμεῖς δὲ, ὦ Ἀφροδίτη δεδιάμεθα, μὴ ἄν ὁ Ἄρης ὁ σὸς ἐπιτρέπῃ τῷ δίκαστῃ. ἀλλὰ διχόμεθα καὶ τῦτον, ὅστις ἂν ᾖ, τὸ

IVPITER.

Accipe, Mercuri, hoc pomum, & in Phrygiam proficiscere ad bubulcum illum [1] Priami filium (pascit autem in Gargaro montis Idæ cacumine) ac illi dic. Iupiter jubet te, Pari, siquidem ipse formosus es, & rerum amatoriarum doctus, sententiam ferre inter Deas, quænam illarum sit formosissima. Certaminis autem præmium, ea quæ vicerit, pomum accipiat. Porro tempus jam est ut & ipsæ ad Iudicem abeatis. Ego vero arbitrium rejicio ut qui vos ex æquo amem: ac si modo fieri posset, vos omnes libenter victrices viderem: in primis cum necesse sit, eum qui pulchritudinis præmium uni adjudicabit, in plurium odium omnino incurrere. Quare equidem ipse vobis idoneus judex non sum. Verum [2] Phrygius ille adolescens, ad quem proficiscimini, regia quidem stirpe est prognatus, & Ganymedis hujusce consanguineus. Cæterum simplex est & montanus: neque quisquam illum hac cognitione indignum merito putaverit. *Ven.* Ego equidem Iupiter, etiamsi Momum ipsum præstituas nobis Iudicem, præsenti animo itura sum, ad documentum mei præbendum: quid enim in me ille reprehenderit? Sed etiam hisce hominem placere oportet. *Iun.* Neque nos, Venus, timemus quicquam, non si isti tuo Marti arbitrium permittatur. Sed recipimus & hunc Pa-

1 *Priami filium*] Patris pastor fuisse dicitur. Virg.
Amarunt Dii quoque sylvas
Dardaniusque Paris. Cogn.

2 *Phrygius*] Fabula habetur apud Theocrit. in Syracus. Virg. 1. Æn. *Idem.*

1 Καὶ

Πάρ. Ζ. ἦ κἀ σὺ ταῦτα ὦ γύναι συνδοκεῖ; τί φῄς; ἀπορρίπτει, καὶ ἐρυθριᾷς; ἔστι μὲν οὖν τὸ αἰδεῖσθαί γε τὰ τοιαῦτα, ὑμῶν τῶν παρθένων. ἐπιτρέπεις ἤ ὄμως. ἄπιτε δή. καὶ ὅπως μὴ χαλεπήνητε τῇ δικαστῇ αἰνιγικημένῃ, μὴ ἧττον κακὴν ἀποτίθεσθε τὴν ἡσυχίαν. ἐγὼ γὰρ οἶδα τί ἐπίσης εἶναι καλὰς πάσας. Ερ. ἀλλ' ἐμοῦ γε οὐχὶ τὴν Φρυγίαν, ἐγὼ μὲν ἡγέμονα, ὑμεῖς ἤ μὴ βραδίως ἀκολουθεῖτέ μοι. καὶ σὺ πάρεσο, οἶδα ἐγὼ τὴν Πάριν. νεανίας ἱκανὸς καλὸς, καὶ πάλαι ἐρωτικὸς, καὶ τὰ τοιαῦτα κρίνειν ἱκανώτατος, οὐκ ἂν οἶμαι δικάσειε κακῶς. Αφρ. τοῦτο μὲν ἅπαν ἀγαθὸν, καὶ ὡς ἐμοὶ λέγεις τὸ, δίκαιον ἡμῖν εἶναι τὴν δικαστήν. πότερον ἤ, ἄγαμός ἐστιν ἢ ἔτι; ἢ καί γυνή τις αὐτῷ συνοικεῖ; Ερ. ὁ παντελῶς ἄγαμός ἐστιν ὦ Ἀφροδίτη. Αφρ. πῶς λέγεις; Ερ. δοκεῖ τις αὐτῷ συνοικεῖν Ἰδαία γυνή, ἰκανὴ μὲν, ἄγροικος ἤ, καὶ δεινῶς ὀρεία. ἀλλ' ἡ σφόδρα ὡρσέχθη αὐτῇ ἔοικε. τίνος δ' ἕνεκα ταῦτα ἐρωτᾷς; Αφρ. ἄδικος ἡμῶν. Αθη. πονηρεύεσθαι ὦ οὗτος, ἰδίᾳ ταῦτα κατηγορεῖσθαι; Ερ. ἔστιν ὦ Ἀθηνᾶ δεινὸν, οὐδὲ καθ' ὑμᾶς. ἀλλ' ἤρετό με, εἰ ἄγαμος ὁ Πάρις ἐστιν. Αθη. ὡς δὴ τί τοῦτο πολυπραγμονοῦσα; Ερ. τοῦ οἶδα. φησὶ δ' ἐν ὄρει ἄλλως ἐπιλῆσαι. τοῦτ' ἐξεπίτηδες ἤρετό με. Αθη. τί δ' ἄγαμός ἐστι; Ερ. ὁ δοκεῖ. Αθη. τί ἤ τῶν πολεμικῶν ἐστι αὐτῷ ἐπιμέλεια, καὶ φιλόδοξός τις, ἢ τὸ πᾶν βουκόλος; Ερ. τὸ μὲν ἀληθὲς οὐκ ἔχω

Parim, quisquis is fuerit. *Iup.* Num tibi etiam, filia, hæc probantur? Quid ais? avertis te, & erubescis? Vobis quidem virginibus proprium ad talia verecundari: sed tamen annuis. Abite igitur, ac videte quæcunque victæ fueritis, ne Iudici fiatis infensiores, nec adolescentulo mali quicquam inferatis. Neque enim fieri potest, ut æqualiter omnes formosæ sitis. *Merc.* Procedamus ergo rectà versus Phrygiam: ac egò quidem præibo: vos autem non lente sequimini me, & bono animo este. Novi ego Parida hunc: adolescens est formosus: cæterum amori deditus, & ad talia disceptanda maxime idoneus: neque ille male judicaverit. *Ven.* Hoc quidem omne bonum est, & è re mea est quod dicis, justum videlicet esse nobis Iudicem. Vtrum autem cælebs hic est, an vero cum aliqua muliere consuescit? *Merc.* Non omnino cælebs est, Venus, *Ven.* Quid dicis? *Merc.* Videtur cum eo habitare quædam mulier Idæa, sat quidem formosa, sed rustica, & vehementer montana: sed eum ipsi mentem parum adhibere constat. Cujus autem rei gratia hæc interrogas? *Ven.* Hoc temere interrogavi. *Min.* Heus tu male legationem obis, qui cum ista privatim loqueris. *Merc.* Nihil hoc mali, Minerva, nec contra vos: sed interrogabat me, an adhuc cælebs esset Paris. *Min.* Quid hoc ita curiosè scisciţatur. *Merc.* Nescio. Dixit enim hoc in mentem temere sibi venisse, nec consulto interrogasse me. *Min.* Quid igitur? est-ne cælebs adhuc? *Merc.* Non videtur. *Min.* Numquid aliquo rei bellicæ studio tenetur, atque amans gloriæ est, an nihil aliud quam bubulcus? *Merc.* Verum non possum di-

λίγειν, εἰκάζειν δ' χρὴ νέον ὄντα, ἃ τούτων ὀρέγεσθαι τυχεῖν, καὶ βάλεσθαι ἐν πρῶτον αὐτὸν εἶναι καὶ πρὸς μάχας. Αφρο. ὁρᾷς; οὐδὲν ἐγὼ μέμφομαι, οὐδὲ προσεγκαλῶ σοι, τὸ περὶ ταύτην ἰδίᾳ λαλεῖν. μεμψιμοίρων γὰρ καὶ σὺ Ἀφροδίτης τὰ τοιαῦτα. Ερ. καὶ αὐτὰ γελᾶν τὰ αὐτά με ἤρετο. διὸ μὴ χαλεπῶς ἔχε, μηδ' οἷα μειονεκτεῖν, εἰ κἀγὼ ταύτῃ καὶ τὰ ἀτελῆ ἀπεκρινάμην. ἀλλὰ μεῖζον λόγων ἤδη πολὺ προϊόντες, ἀπαπάσασθαι τὰ πρῶτα. καὶ γελᾶν γε καὶ τὴν Φρυγίαν ἰσθμόν. ἐγὼ δ' καὶ τὴν Ἴδην ὁρῶ, καὶ τὸ Γάργαρον ὅλον ἀκριβῶς. εἰ δὲ μὴ ἐξαπατῶμαι, καὶ αὐτὸν ὑμῶν τὸν δικαστὴν τὸν Πάριν. Ηρα. ὅπου δή ἐστι; οὐ γὰρ καμοὶ φαίνεται. Ερ. ταύτῃ ὦ Ἥρα, πρὸς τὰ λευκὰ σκόπει, μὴ πρὸς ἄκρῳ τῷ ὄρει. πρόσχες δὲ τὴν πολυδρυᾶ, καὶ τὸ ἄντρον καὶ τὴν ἀγέλην ὁρᾷς. Ηρα. ἀλλ' οὐχ ὁρῶ τὴν ἀγέλην. Ερ. τί φῄς; οὐχ ὁρᾷς βοῦδια καὶ τὸν ἐμὸν αὐτοῦ δάκτυλον ὑπὲρ μέσων τῶν πτερῶν προτεχόμενα, καὶ πικρὸν δὲ σκοπὸν καταβαίνοντα, καλαύροπα ἔχοντα, καὶ ἀνείργοντα μὴ πρόσω ἀφιστιδιάζειν τὴν ἀγέλην; Η. ὁρῶ νῦν, εἰ γε σκεῦός ἐστιν. Ερ. ἀλλ' σκεῦος. ἐπειδὴ δὲ πλησίον ἐσμὲν ἤδη τῆς γῆς, εἰ δοκεῖ, καταβάντες, βαδίζωμεν, ἵνα μὴ ἀφνω περιφέρωμεν αὐτὸν ἄνωθεν ἐξ ἀφανοῦς καθαλόμενοι. Ηρα. οὐ λέγεις, καὶ ἅπερ ποιῶμεν. ἐπεὶ δὲ καταβεβήκαμεν, ὥρα σοι ὦ Ἀφροδίτη προϊέναι, καὶ ἡγεῖσθαι ἡμῶν τῆς ὁδοῦ. σὺ γὰρ ὡς τὰ εἰκὸς ἐμπειρος εἶ δὴ χωρίων, πολλάκις ὡς λόγος καταβᾶσα πρὸς Ἀγχίσην. Αφ. εὖ σφόδρα ὦ Ἥρα

dicere: sed conjicere licet, cum sit juvenis, optare has res consequi, ac præcipuum in præliis esse velle. *Ven.* Vides? Nihil ego conqueror, nec crimini verto tibi, quod cum hac seorsum loqueris: querulorum enim hæc, non Veneris. *Merc.* Etiam hæc eadem ferme interrogavit me: quamobrem ne graviter feras: nec partes tuas putes inferiores, siquid etiam huic pro simplicitate mea respondi. Verum inter loquendum jam multum progressi, stellas emensi sumus, & propemodum Phrygiam contingimus. Ego verò etiam Idam video, totumque Gargarum exacte: & ni fallor, Paridem quoque vestrum judicem. *Iun.* At ubi est? non enim mihi apparet. *Merc.* Hac versum Iuno, ad sinistram respice, non ad summum montem, sed secundum latus ubi antrum, & gregem vides. *Iun.* Sed gregem non video. *Merc.* Quid ais? an non vides buculas secundum hunc meum digitum, ex mediis rupibus progredientes, & quendam à scopulo decurrentem, pedum tenentem, & prohibentem ne longius dispergatur armentum? *Iun.* Video nunc tandem, si modo ille est. *Merc.* At ille est. Quoniam autem prope jam sumus, in terram, si videtur, demissi, pedibus iter faciamus, ne conturbemus illum, superne ex improviso devolantes. *Iun.* Rectè dicis, atque ita faciamus. Cæterum posteaquam descendimus, tuum jam est Venus, ut præeas, viamque nobis commonstres. Tu enim, ut consentaneum est, locorum perita es, quippe quæ; ut fama est, ad Anchisen sæpe descenderis. *Ven.* Non admodum Iuno, gravor

tuis

τέτοις ἄχθομαι τοῖς σκώμμασιν. Ερ. ἀλλ' ὑπ' ἐγὼ ὑμῶν ἠγήσομαι. καὶ γὰρ αὐτὸς ὠδιήτησα τὴν Ἴδην, ὁπότε ὁ Ζεὺς ἤρα τε μειρακίε τε Φρυγός. καὶ πολλάκις δεῦρο ἦλθον ὑπ' ἀκοίτης κρατηθείς εἰς ἐπισκοπὴν τε παιδός· καὶ ὁπότε ἤδη σὺ τὴν ἀετὸν λῶ, συμπαρεπλάμλω αὐτῷ, καὶ συνεπόφιζον τὸ κριόν. καὶ εἴ γε μέμνημαι, λαὸ πωτηστὶ τὸ πέτρας αὐτοὺ ἀνέρπυσεν. ὁ μὲ γὰρ τότε ἔτυχε συρίζων τῶς τὸ ποίμνιον. κρατηθείς τε ὑπ' ὄπισθεν αὐτῷ ὁ Ζεὺς, κύφως κάλα τοῖς ὄνυξι πρέμαλῶν, καὶ τῇ γνάθῳ τῶν ἐπὶ τῇ κεφαλῇ τάρα δακὼν, ἀνέφερε τὸ παῖδα πτερυγίζοντα, καὶ τῇ τραχήλῳ ἀπερυμβρόμενον εἰς αὐτὸν ἀποβλέποντα. τότε δὲ ἐγὼ τῶν σύριγγα ἔλαθον. λαθοῦσα γὰρ αὐτῶν ὑπὸ τε δέους. ἀλλὰ γὰρ ὁ Αἰσιητὴς ὑπεστὶ, πλησίον. ὥστε σωσπίσωμεν αὐτόν. χαῖρε ὦ βυκόλε. Πα. νὴ καὶ σύγε ὦ νεανίστε. τίς ἦ ὃν δεῦρο ἀφῖξαι πρὸς ἡμᾶς; ἢ τίνας ταύτας ἄγεις τὰς γυναῖκας; ἀ γὰρ ἐπιτήδειαι ὀρεοπολεῖν, ὅτω γε ὄσαι καλαί. Ερ. ἀλλ' ἀ γυναῖκες εἰσίν. Ἤρμ. ἦ ὦ Πάρι, καὶ Ἀθηνᾶν, καὶ Ἀφροδίτην ὁρᾷς, κἀμὲ τὸν Ἑρμῆν ἀπεστειλεν ὁ Ζεύς. ἀλλὰ τί τρέμεις, καὶ ἀχθεσαῖς; καὶ μὴ δείδιθι. καλεπὸν γὰρ οὐδέν. κελεύει δέ σε δικαστὴν γενέσθαι τε καλλους αὐτῶν, ἐπειδὴ γάρ φησι καλός τε αὐτὸς εἶ, καὶ σοφὸς τὰ ἐρωτικὰ, σοὶ τῶν γνῶσιν ἐπιτρέπει. ἵνα δ' ἀγῶνα τὸ ἄθλον εἴσῃ, ἀπαγγεῖς τὸ μῆλον. Αλε. φέρ' ἴδω τί καὶ βάλλει; ἢ καλὰ φησι λαβόντα. πῶς ἂν δὴ ὦ Διὸς Ἑρμῆ δικαιοίμην ἐγὼ ἄπειρος αὐτὸς, καὶ ἄσχολος ὤν, δικαστὴς γενέσθαι τοσῇδε θέας, καὶ μείζονος

tuis dicteriis. *Merc.* At igitur ego vos ducam. Et enim ipse in Ida fum verfatus, quando Iupiter amabat Phrygium illum adoleſcentulum: ac ſæpius huc ab illo miſſus veni, ut puerum obſervarem. Cumque jam in aquila eſſet, ſimul volabam, unaque formoſum illum ſublevabam: & ſi bene memini, ab hac ipſa rupe illum in ſublime abripuit. Nam hic quidem forte tum fiſtula canebat ad ovile: ipſi autem à tergo devolans Iupiter, circumjectis leviter admodum unguibus, & ore in tiaram, quam ſuper capite habebat, impreſſo, in altum ſuſtulit puerum perturbatum, & cervice reflexa in ipſum intuentem. Tum ego fiſtulam ſuſtuli, quam ille præ timore abjecerat. At enim hic arbiter prope eſt, itaque compellemus ipſum. Salve bubulce. *Par.* Tu quoque adoleſcens: Sed quis es qui ad nos huc adveniſti? aut quænam hæ mulieres quas adducis? non enim ad montes incolendos idoneæ videntur, formoſæ adeo cum ſint. *Merc.* At mulieres non ſunt. Sed Iunonem & Pari, & Minervam, & Venerem vides, & me Mercurium miſit Iupiter. Sed quid tremis, & expalleſcis? Nihil timeas; nihil hic periculi. Iubet autem te pulchritudinis ipſarum eſſe judicem. Quandoquidem enim, inquit, & formoſus ipſe es, & rerum amatoriarum doctus, cognitionem hanc tibi committo: certaminis autem præmium ſcies, lecto hoc pomo. *Par.* Cedo, ut videam quid ſibi velit. *Pulchræ*, inquit, *capiat*. Quo pacto igitur potero, ô here Mercuri, mortalis cum ſim ac ruſticus, judex eſſe tam mirandi ſpectaculi, atque adeo majoris, quam

νῶν, ἢ κῦ βυκόλου; τὸ γὰρ τοιαῦτα κρίνειν, τῶν ἀστρῶν μᾶλλον, καὶ ἀστικῶν. τὸ δ' ἐμὸν, αἰγὸς μὲν, αἰγὸς ὁποτέρα ἢ καλλίων, καὶ δάμαλις ἄλλης δαμάλεως, πάνυ μὲν δικάσαιμι κῦ τῶν τίχνων. αὐτὴ δὲ πασῶν τὰ ὀμμάτων καλὴ, καὶ σὺν οἶδ' ὅπως ἄντις ἀπὸ τῆς ἑτέρας ἐπὶ τὴν ἑτέραν μεταχάρῃ τὸν ὄμμα ἀποπαύσεται. καὶ γὰρ ἑλκύσαι ἀφίστασθαι ῥᾳδίως. ἀλλ' ἔνθα ἂν ἀπερείσῃ τὸ πρῶτον, τοῦτο ἔχει, καὶ τὸ παρὸν ἐπαινεῖ. κἂν ἐπ' ἄλλο μεταβῇ, κἀκεῖνο καλὸν ὁρᾷ, καὶ ὅλη μιμεῖται, καὶ ὑπὸ τῶν πλησίον θαυμαζόμενα. καὶ ὅλως πρόσεστί μοι τὸ κάλλος αὐτῶν, καὶ ὅλον περιείληφέ με καὶ ἄχθομαι, ὅτι μὴ καὶ αὐτὸς ὥσπερ ὁ Ἄργος ὅλῳ βλέπειν δυνάμενος τῷ σώματι. δοκῶ δ' ἂν μοι καλῶς διακρῖναι, πάσαις ἀπόδοὺς τὸ μῆλον. καὶ γὰρ ἂν κὴ τόδε τοῦτο μοὶ εἶναι συμβέβηκεν, θεᾶς Διὸς ἀδελφῆς, καὶ γυναικὸς. ταύτας δή, θυγατέρας. πῶς δ' ἂ χαλεπὴ καὶ ὕπως ἡ κρίσις; Ερ. σὺν οἶδα. πλὴν ἔχ οἷόν τε ἀναξύναι πρὸς θεὰς Διὸς κεκελευσμένον. Αλε. ἢν τοῦτο ὦ Ἑρμῆ πείσωμεν αὐτάς, μὴ χαλεπῶς ἔχειν μοι τὰς δύο τὰς νενικημένας, ἀλλὰ μόνον τὸ ὀφθαλμῶν ἡμᾶς τὴν ἀμφιμαρτίαν. Ερ. ὕπω φασὶ ποιήσειν. ὥρα δέ σοι ἤδη παύεσθαι τὴν κρίσιν. Αλε. πειρασόμεθα. τί γὰρ ἂν καὶ πάθοι τις; ἐκεῖνο δὲ πρῶτον εἰδέναι γέλοιον, πότερα ἐξαρκέσῃ σκοπεῖν αὐτὰς ὡς ἔχουσιν, ἢ καὶ ἀποδύσαι δεήσῃ πρὸς τὸ ἀκριβεστέραν ἐξετάσαι; Ερ. τοῦτο μὲν σὺν ἂν εἴη δικαιοῦ, καὶ πρόσεστιν ὅπη καὶ θέλεις. Πα. ὅπη κὴ θέλω; γυμνὰς ἰδεῖν βούλομαι. Ερ. ἀπόδυτε ὦ αὐτῆ.

quam pro bubulci captu? Nam causas hujusmodi disceptare, delicatorum magis est, & urbanorum. Quod vero ad me attinet, utra capella sit altera formosior, & juvenca alia juvenca, forsitan ex arte judicare possim. Hæ autem & omnes similiter pulchræ sunt, & non video quo pacto aliquis ab una ad aliam transferendo aspectum avellere queat. Nolit enim facile absistere, sed cui se primum applicuerit, ei inhæret, quodque præsens est, laudat: tum si ad aliud transierit, id quoque formosum videt, & immoratur semperque à propioribus capitur. Et in summa, ipsarum pulchritudo mihi est circumfusa, totumque me complexa tenet: ac doleo, quod non & ipse, quemadmodum Argus ille, toto corpore videre possum. Videor autem mihi bene judicasse, si pomum hoc omnibus reddidero. Ad hæc etiam accedit illud, quod hæc quidem Iovis soror & conjux est: illæ vero filiæ. Quomodo igitur non difficile sic fuerit judicium? *Merc.* Nescio: nisi quod Iovis imperium non licet detrectare. *Par.* Vnum igitur hoc Mercuri, persuade ipsis, ne succenseant mihi duæ illæ reliquæ, quæcunque victæ fuerint: sed quicquid peccatum videbitur, id solis oculis imputent. *Merc.* Ita se facturas ajunt: jam vero tempus est, ut judicium expedias. *Par.* Periculum faciemus, quid enim agam? Cæterum illud primum scire velim, utrum sat erit ipsas ut se habent spectare, an vero opus erit ut se exuant quo diligentius res examinari possit. *Merc.* Hoc tuum est ut pote Iudicis imperare ut sint quomodocunque voles. *Par.* Quomodocunque velim? nudas videre volo. *Merc.* Heus, vos exuite.

Tu

σὺ δ' ἐπίσκεψαι. ἐγὼ δ' ἀπεράφην. Αφρ. καλῶς ὦ Πάρι, καὶ σκόπει γε δεόντως μόνην, ὅπως μήθης ὅτι μὴ μόνας ἔχω τὰς ὀφθαλμὰς λευκὰς, μηδ' ὅτι βοῶπις εἰμι, μέγα φρονῶ. ἐπίσης δὲ εἰμι πᾶσι, [1] καὶ ὁμοίως καλή. Αθη. μὴ σκόπει σὺ τοῦτο δεόντως ὦ Πάρι, πρὶν ἂν τὸ κεστὸν ἀπόθηται. φαρμακὶς γάρ ἐστι, μή σε κηλήσασα δι' αὐτοῦ, καίτοι γε ἐχέτω μηδ' ὅπως κεκοσμημένην παρείναι, μηδὲ τοσαῦτα ἐπεσκιασμένην χρώματα, καθάπερ ὡς ἀληθῶς ἐπίβουλόν τινα, ἀλλὰ γυμνὸν τὸ κάλλος ἐπιδεικνύειν. Πα. ἀλλ' ἀνάγκη τὸ κεστὸν ἀποθέσθαι. καὶ ἀποθήσει. Αφρ. τί δ' οὐχὶ καὶ σὺ Ἀθηνᾶ τὴν κόρυν ἀφελοῦσα, ψελλὸν τὴν κεφαλὴν ἐπιδεικνύεις, ἀλλ' ἐπισείεις τὸ λόφον, καὶ τὸ δεινὸν φοβεῖς; ἢ δέδιας μὴ σοι ἀναγνῶσι τὸ γλαυκὸν τῶν ὀμμάτων ἀδεῶς φοβερὸν βλεπόμενον; Αθη. ἰδοὺ σοι ἡ κόρυς αὕτη ἀφήρηται. Αφρ. ἰδοὺ σοι καὶ ὁ κεστός. Ηφ. ἀλλ' ἀπολυσόμεθα. Πα. ὦ Ζεῦ πρόσωπον τῆς θείας, ὦ κάλλους, τῆς ἡδονῆς, οἵα μὲ ἡ παρθένος, ὡς ὑπὸ βασιλικὴν αὐτὴ καὶ σεμνὴν ἀπλάμπει, ὡς ἀληθῶς ἄξιον τοῦ Διός. ὁρᾷς τὴν ἡδύτητα. καὶ γλαφυρόν τι, καὶ σκωπτικὸν ἐμπεδᾶσαν. ἀλλ' ἤδη μοι ἅλις ἔχω τῆς ἀθυμιμονίας. εἰ δοκεῖ σοι, ὡς ἐθέλω καθ' ἡσυχίαν ἐπιδεῖν βούλομαι, ὡς τῶν γε ἀμφιβόλος εἰμι, καὶ σοὶ οἶδα ἐγὼ ὅ, τι καὶ ἀποδώσω, πάντη τὰς ὄψεις ἀφιστάμενος.

Tu vero inſpice eas, ego interim avertam faciem. *Ven.* Recte Pari. Atque prima certe exuam me: ut noris, quod non ſolum candidos habeam lacertos, nec ob oculos magnos & decoros ſuperbiam, ſed æqualiter tota & ſimiliter ſim formoſa. *Min.* Ne prius ipſam, Pari, exueris, quam ceſtum depoſuerit: (Eſt enim incantatrix) ne te per illum præſtigiis circumveniat. Atqui oportebat ipſam, neque tam ſtudioſe ornatam, neque tot coloribus fucatam adeſſe, perinde atque aliquam vere meretricem: ſed nudam formam exhibere ſpectandam. *Par.* Recte ſane admonent de ceſto: etiam depone. *Ven.* Cur non igitur & tu Minerva galea depoſita, nudum caput exhibes ſpectandum, ſed conum concutis, & judicem deterres? An vereris ne tibi objiciat cæruleum illum oculorum colorem, qui nihil metuendi præ ſe ferendo aſpicitur? *Minerva.* Ecce tibi galea hæc eſt ablata. *Ven.* Ecce tibi & ceſtus hic. *Iun.* Sed exuamur. *Par.* O Iupiter prodigiorum author, quod ſpectaculum? quæ pulcritudo? quæ voluptas? qualis hæc virgo? ut vero regalis illa, & venerabilis effulget, adeoque vere Iove digna! Tuetur ſuave quiddam, blandumque & illecebroſum etiam arriſit. Sed jam ſatis habeo fœlicitatis. Si videtur autem, etiam ſeorſum unamquamque inſpicere volo: quoniam nunc certè ambiguus ſum, neque ſatis ſcio ad quid me conferam, viſu in omnes partes diſtracto. *Ven.*

1 Καὶ ὁμοίως καλή. Αθη. Μὴ σκόπει αὐτοῦ δεόντως ὦ Πάρι, πρὶν] Locus hic peſſime à librariis interpolatus eſt. Sic autem recte habebit, καὶ ὁμοίως καλή. Πα. Καὶ σύγε δεόντως Ἀφροδίτη. Αθη. Μὴ σκόπει. Exciderant nomina perſonarum Paridis ac Minervæ, & illud Paridis verbum Καὶ σύγε. Bourd.

Αφρο. ὅτω ποιῶμεν. Πα. ἄπιτε οὖν αἱ δύο. σὺ δ' ὦ Ἥρα μεῖνον. Ηρα. ἀλλὰ μενῶ. καπισθέν με ἀκριβῶς ἴδῃς, ὅπως σοι ϵ τἄλλα ἤδη σκοπῇ, εἰ καλά σοι τὰ δῶρα τῆς νίκης τῆς ἐμῆς. ἐν γάρ με ὦ Πάρι δικάσῃς εἶναι καλὴν, ἀπάσης ἴσθι τῆς Ἀσίας δεσπότης. Πα. σὺ μὲν ἐπὶ δώροις μὲ τὰ ἡμίτερα, πολὺ ἀμείνω ἄπειθι. πεπραξέτω γὰρ ἄμφω ἐν δικῇ. σὺ δὲ πρόσιθι Ἀθηνᾶ. Αθη. παρέσκευά σοι. καὶ πάλαι ἦν με ὦ Πάρι δικάσῃς καλὴν, ὅποτε ἡσθεν ἀπὸ σοῦ μάχης, ἀλλ' ἀεὶ κρατῶν. πολεμιστὴν γάρ σε, καὶ νικηφόρον ἀπεργάσομαι. Πα. ὑδὲν Ἀθηνᾶ δεῖμαι πολέμου, καὶ μάχης. εἰρήνη γὰρ ὡς ὁρᾷς τανῦν ἐπέχει τὴν Φρυγίαν τε ϵ Λυδίαν, καὶ ἀπολέμητον ἡμῖν ἡ ϖατρὸς ἀρχή. θαῤῥεῖ δὲ, ὡ μειονεκτήσεις γὰρ, κἂν μὴ ἐπὶ δώροις δικάζωμεν. ἀλλ' ἔνδυθι ἤδη, καὶ ἐπίθεο τὴν κόρυν. ἱκανῶς γὰρ εἶδον τὴν Ἀφροδίτην παρεῖναι καιρός. Αφρο. αὐτὴ σοι ἐγὼ πλησίον. καὶ σκοπεῖ καθ' ἓν ἀκριβῶς, μηδὲν παρερπτέχων, ἀλλ' ἑνδιατρίβων ἑκάστῳ τῶν μελῶν. εἰ δὲ θέλεις ὦ καλὲ, καὶ τάδε μοι ἄκουσον. ἐγὼ γὰρ πάλαι ὁρῶσά σε νέον ὄντα, ϵ καλὸν, ὁποῖον οὐκ οἶδα εἴ ϖου ἕτερον ἡ Φρυγία τρέφει, μαιμαάζω μὴ ϖῶς καλλὴς, αἰπᾶμμι ἢ τὸ μὴ ἀπολιπόντα τὰς σκοπιὰς, ϵ ταυτασὶ τὰς πίτυς, κατ' ἄγυ ζῆν, ἀλλὰ λαμφθείσεσι τὸ κάλλος οὐ ἐρημία. τί μὴν γὰρ σὺ ἀπολαύσεαι τῶν ὁρῶν; τί δ' ἂν ἀπόναιτο ϖῶς σῦ κάλλος αἰβόις; ἴσως δ' ἤδη σοι γεγαμηκέναι, μὴ μὴν τοι ἄγροικόν ϖου, ϵ χωρέτην, οἵαν χὴ τὴν Ἴδην αἱ γυ-

Ven. Sic faciamus. *Par.* Abite igitur vos duæ. Tu verò Iuno hic mane. *Iun.* Maneo: ac posteaquam me diligenter inspexeris: alia jam spectandi tibi tempus erit, num pulchra tibi proposita meæ victoriæ dona. Nam si me, Pari, formosiorem esse judicaveris, totius Asiæ eris dominus. *Par.* At non donis res nostræ geruntur. Sed abi mox enim agetur, quicquid æquum videbitur. Tu verò accede Minerva. *Min.* Adsum tibi. Quod si me Pari, formosiorem esse judicaveris, numquam victus, sed semper victor ex pugna abibis: bellatorem enim te, & victoriarum compotem efficiam. *Par.* Nihil, Minerva, opus est mihi bello, & pugnis. Pax enim, ut vides, in præsentia tenet Phrygiam, ac Lydiam, & ab hostibus quietum est patris imperium. Sed tamen confide, neque enim eo minus feres, tametsi ob munera judicium non feramus. Sed indue te jam, galeamque impone, satis enim te inspexi. At nunc Venerem adesse tempus est. *Ven.* En prope te sum, & contemplare sigillatim unumquodque diligenter, nihil prætercurrendo, sed singulis membris immorando. Si placet autem, ô formose hæc mea dicta accipe: ego enim jamdudum intuens te juvenem & formosum, qualem nescio an ullum alium Phrygia nutriat: beatum quidem te ob pulchritudinem prædico, sed reprehendo quod relictis hisce rupibus & saxis, in urbe non vivis, sed pulchritudinem hanc in solitudine labefactas. Quid enim commodi tu ex montibus, quid ex tua pulchritudine emolumenti boves capiant? Decebat autem te jam uxorem duxisse non utique rusticam aliquam & indigenam, quales in Ida sunt mulieres,

ταῖς, ἀλλά τινα οὐκ ἐξ Ἑλλάδος, ἢ Ἀργῶζεν, ἢ ἐκ Κορίνθου, ἢ Λάκαιναν, οἵαπερ ἡ Ἑλένη ἦν, νέα, καὶ καλὴ, καὶ κατ' οὐδὲν ἐλάττων ἐμοῦ. καὶ τὸ δὴ μέγιστον, ἐρωτικήν. ἐκείνη γὰρ εἰ καὶ μόνου θιγεῖν τοῦ Διὸς ἐτόλμησε, καὶ εὐθὺς ἐγὼ, πάντα ἀπολιποῦσα, καὶ ἀδεηθεῖσα ἐμαυτὴν ἔκδυσα, ἵνα, καὶ συνοικήσω. πάντως δὲ ἐκ τοῦ ἀκούειν τι καὶ περὶ αὐτῆς. Πα. οὐδὲν ὦ Ἀφροδίτη. τῶν δὲ ἡδέως ἂν ἀκούσαιμί σου, τὰ πάντα διηγουμένης. Αφρ. αὕτη γοῦν πατὴρ μὲν ἦν Λήδας; ἐκείνης δὲ καλῆς. ἐφ' ἣν ὁ Ζεὺς κατέπτη, κύκνος γεγόμενος. Παρ. ποία δή τις τὴν ὄψιν; Αφρ. λάυκη μὲν. οἵαν εἰκὸς ὑπὸ κύκνου γεγυμνάσθαι. ἁπαλὴ δὲ, ὡς ἐν ᾠῷ τραφεῖσα. γυμνὰς τε πολλὰ, καὶ παλαιστικήν. καὶ ὅτι δὴ πεφιλοπόνηται, ὥστε καὶ πόλεμον ἀμφ' αὐτῇ γενέσθαι, καὶ Θησέως ἅπαντα ἐπιφορήσαντος. ἐμοὶ μὲν, ἀπ' ἐπιδήμου εἰς ἀκμὴν κατέστη, πάντες οἱ ἄριστοι τῶν ἡρώων ἐπὶ τὴν μνηστείαν ἀπέπλευσαν. ὑστερεῖτο δὲ Μενέλαος ὁ Πελοπίδων γένους. εἰ δὲ θέλεις, ἐγὼ σοι καὶ ταύτην ἐξομαι τὸν γάμον. Πα. πῶς φῄς; τὸν γάμον μέλλοντα; Αφρ. νὶ σὺ, καὶ ἄχρηστος. ἐγὼ δὲ οἶδα ὡς χρὴ τὰ τοιαῦτα δρᾶν. Πα. πῶς; ἐθέλω γὰρ ἐκ αὐτοῦ εἰδέναι. Αφρ. σὺ μὲν has nuptias tibi conficiam. *Par.* Iuvenis es adhuc, & ruſticus. Ego verò novi quo pacto talia perficiantur. *Par.* Quomodo? volo enim & ipſe ſcire. *Ven.* Tu quidem

res, ſed ex Græcia aliquam, aut Argivam, aut Corinthiam, aut Lacænam, qualis eſt Helena illa juvenis, & formoſa, nec me ulla in re inferior, & quod maximum eſt, amori quoque dedita: illa enim ſi vel ſolum te aſpexerit, ſat ſcio relictis omnibus, ſeque ceu in deditionem tradita, ſequetur, tecumque habitabit: omnino & tu de ipſa nonnihil audiſti. *Par.* Nihil Venus. Nunc autem omnia libenter audiero, quæ de ipſa narrabis. *Ven.* Hæc [1] filia eſt formoſæ illius Ledæ, ad quam in cygnum converſus Iupiter devolavit. *Par.* Qualis verò eſt aſpectu? *Ven.* Candida, qualem è cygno prognatam par eſt eſſe: tenera, ut quæ in ovo nutrita fuerit, plerumque exercens ſeſe, & rei palæſtricæ dedita. Quæ tanto ſtudio paſſim expeditur, ut & bellum ipſius cauſa ſuſceptum fuerit, cùm [1] Theſeus illam nondum nubilem rapuiſſet. Poſtea verò cùm jam ad florem ætatis perveniſſet, Græcorum præſtantiſſimi quique ad petendas illius nuptias ſe contulerunt. Sed Menelaus ex Pelopidarum genere oriundus, reliquis eſt antepoſitus: ſi tamen velis, Quid dicis? jamne nuptæ? *Ven.*

ad

1 *Filia eſt formoſa illius Ledæ*] Iupiter Cygnus Lædam compreſſit Tyndari regis uxorem, quæ ovum peperit, unde nati ſunt Dioſcuri Pollux & Caſtor & Helena Homer. Il. 14. Ovid. 6. Metam. explicatio hujus fabulæ eſt Apud Athen. lib. 2. de Helena. vide Plin. l. 35. c. 3. *Cogn.*

2 Γενόμβῳ, ποία δή τις τὴν ὄψιν] Excidit Paridis perſonæ notatio. Scilicet fuiſſe, γενόμβῳ. Pal. ποία δή τις. Marc.

3 *Theſeus*] De hoc raptu Iſocr. in Encom. Helenæ. *Cogn.*

4 Α'φορον ὁμφαχίαν] Ariſtæn. ἄφορα τὰ περὶ κυνῶν τεκνοποιΐαν. Interp. Ariſtoph. Achar. dixi alibi. Habes hanc hiſtoriam Dialog. Mort. & lib. ver. hiſt. *Bonæ.*

ἀποδημήσεις ἐπὶ θάλατταν δὴ τὴν Ἑλλάδες. καὶ πιθανὸν ἀφίξῃ εἰς τὴν Λακεδαίμονα, ὄψεταί σε ἡ Ἑλένη. τοῦτο οὖν ἐμοὶ ἂν εἴη τὸ ἔργον, ὅπως ἐρασθήσεταί σου, καὶ ἀκολουθήσῃ. Πα. τοῦτ' αὐτὸ ἔμπροσθεν εἶναί μοι δοκεῖ, τὸ ἀπολιπεῖν τὸν ἄνδρα, ἐλεεῖσθαι βαρβάρῳ ἐξὸν συνεκπλεῦσαι. Αφρ. θαῤῥεῖ τοῦτο γε ὕπερθε. παῖδε γάρ μοι εἰσὶν δύω καλὼ, Ἵμερος, καὶ Ἔρως. τούτω σοι ὁδηγὼ συμπέμψω τῆς ὁδοῦ ἡγησομένω. καὶ ὁ μὲν Ἔρως, ὅλως παρελθὼν εἰς αὐτὴν, ἀναγκάσει τὴν γυναῖκα ἐρᾶν. ὁ δὲ Ἵμερος, αὐτὸς σοι περιχυθεὶς, τοῦθ' ὅπερ ἐστὶν, ἱμερτὸν ἔσῃ, καὶ ἐρασμιον, καὶ αὐτὴ ἅμα συμπαρῇσα, διήσομαι καὶ τῶν χαλεπῶν ἀκηλεθεῖν. ἅπαντες αὐτὴν ἀναπείσομεν. Πα. ὅπως μὲν τύχω χρήσῃ, ἄδηλον ὦ Ἀφροδίτη. θέλω ἐρᾶν γε ἤδη τῆς Ἑλένης. καὶ οὐκοῦν ὅπως καὶ ὁρᾶν αὐτὴν οἴομαι. καὶ θέλω δῆτα τὴν Ἑλλάδες, καὶ ἐπάνειμι ἔχων τὴν γυναῖκα, καὶ ἄχθομαι, ὅτι μὴ πάντα ταῦτα ἤδη ποιῶ. Αφρ. μὴ πρότερον ἐρασθῇς ὦ Πάρι, πρὶν ἐμὲ τὴν σύμμητρίαν, καὶ νυμφαγωγὸν, ἀμείψασθαι τῆς κρίσεως. πρίν γὰρ καμὲ νικηφόρον ὑμῖν συμπαρεῖναι, καὶ εὐπρόσδεκτον ἄμφω καὶ τοὺς γάμους, καὶ τὰ ἐπίκλητα. πάντα γὰρ ἔνεστί σοι, τὸ ἔρασθαι, τὸ καλεῖσθαι, τὰ γάμου τούτου δ' μήλα πρίασθαι. Πα. δέδοικα μή μου ἀμελήσεις κρίσεως τὴν κρίσιν. Αφρ. βάλε ἐπομόσομαι; ad perluſtrandam Græciam proficiſceris, atque ubi Lacedæmona perveneris, Helena te videbit. Poſtea meum erit efficere, ut tui amore capiatur, teque ſequatur. *Par.* Hoc ipſum etiam incredibile eſſe mihi videtur, ut illa relicto conjuge, cum barbaro & peregrino homine velit è patria navigare. *Ven.* Bono hac de cauſa eſto animo. Duo enim mihi ſunt formoſi liberi, Amabilitas & Cupido: hos tibi tradam, ut ſint itineris duces. Ac Cupido quidem totus in illam ingreſſus, mulierem amare coget. Tibi verò circumfuſa Amabilitas, id quod ipſa eſt, expetibilem te reddet, & amabilem. Ipſa etiam unà præſens, Gratias rogabo ut ſe comites præbeant: omnes ipſam ad hoc quod volumus, impellemus. *Par.* Quomodo fortaſſis hoc procedet, Venus, incertum eſt. Verumtamen amo jam Helenam, & neſcio quo pacto etiam videre ipſam mihi videor, & Græciam verſus navigo, & in Sparta peregrinor, cumque uxore revertor, & doleo quòd non omnia hæc jam nunc facio. *Ven.* Ne priùs amaveris Pari, quàm pronubam me, & nuptiarum conciliatricem, judicio hoc remuneratus fueris. Decet enim & me victoria potitam vobis adeſſe, & celebritatem peragere nuptiarum pariter & victoriæ. Omnia enim hæc licet tibi, & amorem, & formam, & nuptias pomo iſto mercari. *Par.* Ac metuo ne me poſt latum judicium negligas. *Ven.* Vis ut tibi jurem? *Par.*

1 Βαρβάρῳ] Phrygi. notum. Iidem Barbaricarii & Phrygiones l. 7. Cod. *De palat. ſacr. largit.* Bourd.

2 Δύω καλὼ] Male antea δύο καλῶ. Idem.

3 Ἵμερος & Ἔρως] Dixi ad illud Petron. *tu deſiderium, tu voluptas:* ſequens Dialogus totus Homericus eſt. *Idem.*

1 Mu-

Πα. μεθαμὰς, ἀλλ' ὑπάρχε πάλιν. Αφρο. ἐπισχῆσομαι δὴ σοι τῶν Ἑλένην σοι δοθῆναι γυναῖκα, καὶ ἀκολουθῆσαι μὲ ἐπ' αὐτῶν, καὶ ἀφίξομαι παρ' ὑμᾶς εἰς τὴν Ἴλιον. καὶ αὐτὴ παρέσομαι, καὶ συμπράξω τὰ πάντα. Πα. καὶ τὸ ἔρωτα, καὶ τὸ ἵμερον, καὶ τὰς χαρίτας ἄξεις; Αφρο. παῖ. καὶ τὸν πόθον, καὶ τὸν ὑμέναιον σοὶ τούτοις δοκῶ ἀγαλεῖν. Πα. ἐκεῖνοι ἐπὶ τούτοις δίδωμι τὸ μῆλον, ἐπὶ τούτοις λάμβανε.

Par. Nequaquam, ſed promitto denuo. *Ven.* Promitto igitur fore, ut Helenam uxorem tibi tradam, teque ad ipſam proficiſcentem comiter: deinde ut illa Ilium ad vos veniat. Atque adeò præſens adero, & ad omnia opitulabor. *Par.* Simulne & Amorem, & Amabilitatem, & Gratias adduces? *Ven.* Bono ſis animo: & Deſiderium, & Hymenæum præterea aſſumam. *Par.* Ob hæc igitur do tibi pomum, ob hæc accipe.

ΑΡΕΩΣ, ΚΑΙ ΕΡΜΟΥ.

ΑΡΗΣ.

Ἤκουσας ὦ Ἑρμῆ οἷα ἠπίλησεν ἡμῖν ὁ Ζεὺς, ὡς ὑπερφυᾶ, καὶ ἀπίθανα; λύειν ἐβούλετο, φησὶν, ἐγὼ μὲν σὺν ἅρμασι σεσοβημένον κρεμάσω, ὑμεῖς δὲ μὴ ἀπικρεμασθέντες, καθαπερεὶ βιάζεσθέ με, μάτην πονήσετε. εἰ γὰρ δὴ καθελκύσετε. εἰ δ' ἐγὼ θελήσαιμι ἀνελκύσαι, εἰ μόνον ὑμᾶς, ἀλλὰ καὶ τὴν γῆν ἅμα, καὶ τὴν θάλασσαν συναρτήσας μετεωριῶ. καὶ πάντα ὅσα κἀν οὐρανῷ. ἐγὼ δὲ ὅτι μὲ καθ' ἑνὸς ἀπάντων ἀμείνονα, καὶ ἰσχυρότερός ἐστιν, οὐκ ἂν ἀπιθήσαιμι. ὁμοῦ δὲ καὶ πολλῶν ὑπερφέρειν ὡς μὴ καθαιρήσειν αὐτὸν, καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν συνδεδεμένων, οὐκ ἂν πιθοίμην. Ερ. εὖ φήμ' ὦ Ἄρες. εἰ γὰρ ἀσφαλὲς λέγειν τὰ τοιαῦτα, καὶ τὰ κατὰ τὴν ἀπλοώστερον τῆς

MARTIS ET MERCVRII.

MARS.

Audiſtin' Mercuri qualia nobis Iupiter ſit minatus, quàm ſuperba, quamque abſurda? Ego, inquit, ſi voluero, catenam ex cœlo demittam, unde ſi vos ſuſpenſi me vi detrahere conemini, luſeritis operam? nunquam enim deorſum traxeritis. Contrà ego ſi velim illam in altum attrahere, non vos ſolum, ſed terram, & mare ſimul ſubvectum in ſublime ſuſtulero. Ad hæc alia, quæ audire potuiſti. At ego, ſiquidem cum uno quolibet conferatur ſingulatim, ita præſtantiorem eum eſſe, viribuſque ſuperiorem non negaverim: ſed unum tam multis antecellere, ut eum pondere nequeamus vincere, etiam ſi terram & mare nobis adjunxerimus, non crediderim. *Merc.* Bona verba Mars. Neque enim talia dicere tutum eſt, ne quid fortè mali ex hac petulantia

φλυαρίας. Ἀρης. οἴμ γάρ με πρὸς πάντας ἂν ταῦτα εἰπεῖν, ἀχὶ ὃ πρὸς μόνον σέ, ὃν ἐχμυθεῖν ἠπιστάμην; ὃ γῶν μάλιστα μαλθῖον ἔδοξέ μοι ἀκούειν μεῖξυ τῶν ἀπείλης, οὐκ ἂν δυναίμην σιωπῆσαι πρὸς σέ. μέμνημαι γὰρ ὅ πρὸ πολλοῦ, ὁπότε ὁ Ποσειδῶν, καὶ ἡ Ἥρα, καὶ ἡ Ἀθηνᾶ ἐπαναστάντες, ἐπιβάλλουσι ξυνδῆσαι αὐτὸν λαβόντες, ὡς παντῖῳ ἰῷ δηλώς. καὶ ταῦτα τρεῖς ὄντας. καὶ εἰ μή γε ἡ Θέτις κατελεήσασα ἐκάλεσεν αὐτῷ σύμμαχον Βριάρεων ἑκατόγχειρα ὄντα, κἀν ἐδέδιξε αὐτῷ κεραυνῷ, καὶ βροντῇ. ταῦτα λογιζομένῳ, ἐπῆλθέ μοι γελᾶν ἐπὶ τῇ καλλιρημοσύνῃ αὐτοῦ. Ερ. σιώπα. δύρημ. ἐγὼ δὲ ἀσφαλὲς ἔστι σοὶ λέγειν, ἔστι ἐμοὶ ἀκούειν τὰ τοιαῦτα.

capiamus. *Marc.* An verò credis apud quemlibet hæc dicturum me? Imò apud te solum id audeo, quem linguæ continentis esse novi. Sed quod mihi maximè ridiculum videbatur, tum quum hæc minitantem audirem: haud queam apud te reticere. Etenim memini cùm non ita multò ante Neptunus, Iuno & Minerva, mota adversus eum seditione, molirentur comprehensum illum vincire, quantopere formidans in omnem speciem se verterit, idque cùm tres tantùm essent. Ac nisi Thetis misérata, Briareum centimanum ac opem ipsius vocasset, cum ipso fulmine & tonitru vinctus fuisset. Hæc reputanti mihi succurrebat ejus magniloquentiam ridere. *Merc.* Tace, bona verba. Neque enim tutum est ista vel tibi dicere, vel audire mihi.

ΠΑΝΟΣ, ΚΑΙ ΕΡΜΟΥ.

ΠΑΝ.

Χαῖρε ὦ πάτερ Ἑρμῆ. Ερ. νὴ κὴ σύ γε. ἀλλὰ πῶς ἐγὼ σὸς πατήρ; Παν. οὐχ ὁ κυλλήνιος Ἑρμῆς ὢν τυγχάνεις; Ερ. καὶ μάλα. πῶς ἂν οὖν ὑὸς ἐμὸς εἶ; Παν. μοιχάδιός εἰμι, ἐξ ἔρωτός σοι γενόμενος. Ερ. νὴ Δία τῷ αἴγα ἴσως τινὸς μοιχεύσαντος αἶγα. ἐμὸς γὰρ πῶς κέρατα ἔχων, καὶ ῥῖνα τοιαύτην, καὶ πώγωνα λάσιον, καὶ σκέλη δίχηλα, καὶ τραγικά, καὶ ὑπὲρ τοὺς πυγαίους; Παν. ὅστις ἂν λοιδορῇ τοῖς ἐμοῖ, τὸ σαυτοῦ ὑὸν ὦ πάτερ ἐπο-

PANOS ET MERCVRII.

PAN.

Salve pater Mercuri. *Merc.* Salve utique & tu. Sed quomodo ego sum tuus pater? *Pan.* Annon es Cyllenius ille Mercurius? *Merc.* Maximè. Quomodo igitur filius meus es? *Pan.* Adulterinus sum, ex amore tibi natus. *Merc.* Per Iovem hirci forsitan alicujus qui capram adulteravit. Nam meus quomodo fueris, qui & cornua habes, talemque nasum, & barbam hirtam, & pedes bifidos, hircinosque, præterea caudam super natibus? *Pan.* Quæcunque in me conviciando dicis, iis tuum ipsius filium pa-

κάθηται ἀποφαίνῃ. μᾶλλον ὁ σαυτὸν, ὃς τοιαῦτα γίνῃ, καὶ παιδοποιεῖς. ἐγὼ δ' ἀναίτιος. Er. τίνα δ' ἐφὴς σε μητέρα; ἦρα ἔλαθον αἶγα μοιχεύσας ἔγωγε; Pan. σὺ μὲν γὰρ ἐμοιχεύσας, ἀλλ' ἀνάμνησον σαυτὸν εἰ πότε τὸ Ἀρκαδίας παῖδα ἐλωβήσω ἐθέλων. τί δοκεῖ τὸ δάκτυλον ζητεῖς, καὶ ἐπιπολὺ ἀπορεῖς; τῷ Γοφεῖ λέγω Πηνελόπην. Er. εἶτα τὴν παῖδ' ἐκείνην αὐτὸ ἐμὲ τρέφειν σε ἔμοιγε ἔπεισε; Pan. οὐ τὰς ἐκείνης λόγῳ σοι ἐρῶ. ὅτι γάρ με ἐξέπεμπεν ἐπὶ τὸν Ἀρκαδίαν, ὦ παῖ, μήτηρ μού σε ἔφη ἐγὼ εἰμὶ Πηνελόπη ἡ σπαρπάτις. τὸ πατέρα δ' γένωσαι θεὸν ἔχων Ἑρμῆν τὸν Μαίας καὶ Διός. εἰ δ' κερασφόρος καὶ τραγοσκελὴς εἶ, μὴ λυπεῖτω σε. ὁπότε γάρ μοι συνῆν ὁ πατὴρ ὁ σὸς, τρέφειν ἐαυτὸν ἀπέφηνεν ὡς λάθοι. καὶ ἀφ' τοῦτο ἔμοιγε ἀπέδωκε τὸ τρέφειν. Er. νὴ Δία μέμνημαι ποιήσας τι τοιοῦτον. ἐγὼ δὲ τί ὁ ἐπὶ κάλῳ μέγα φρονῶν, ὑπ' ἀμούσου αὐτὸς ὢν, σὸς πατὴρ κιθαρίσομαι, καὶ γέλωτα ὀφλήσω ἅπασι ἐπὶ τῇ δυπαιδίᾳ; Pan. καὶ μὲν ὑ καθαιχνιῶ σε ὦ πάτερ. [1] μουσικὸς τε γάρ εἰμι, ἐ συρίζω [2] πάνυ καπυρῶν. καὶ ὁ Διόνυσος ἐδὲν ἐμοῦ ἄνευ ποιεῖν δύναται, ἀλλὰ ἐπαῖρον καὶ ἀφαυτίζων παιδικά μι. καὶ ἀγώνισμα αὐτῷ ἔχω. καὶ τὰ πίμπλα ἐ εἰ γένωσαί μοι ὁπόσα τάδε Τίτυρε ἐ ἀνὰ

pater, probrosum declaras, imò potiùs te ipsum qui ejusmodi generas, talesque liberos procreas. Ego verò extra culpam sum. *Merc.* Quam verò etiam dicis esse tuam matrem? Num alicubi nescius cum capra adulterium commisi? *Pan.* Non commisisti adulterium cum capra: sed reminiscere num aliquando liberam puellam in Arcadia per vim stupraris. Quid mordendo digitum, quæris, ac diu dubitas? Icarii filiam dico Penelopen. *Merc.* Quid igitur illi accidit quòd pro me, hirco te similem peperit? *Pan.* Illius ipsius dicta tibi referam. Quando enim me in Arcadiam ablegabat, ô puer, inquit, tua quidem mater ego sum, Penelope Spartana: noris autem te patrem habere Deum, Mercurium illum Maiæ & Iovis filium. Quòd si cornutus es, ac pedibus hircinis, ne id ægrè tibi sit. Quando enim mecum rem habebat pater tuus, hirco se ipsum assimilaverat, ut lateret: & ob id hirco similis evasisti. *Merc.* Per Iovem memini me tale quiddam facere. Ego igitur ille qui ob formam elato sum animo, qui sum adhuc imberbis, tuus pater vocabor, & ob egregiam prolem omnium irrisioni obnoxius ero? *Pan.* Atqui pater, non futurus sum tibi dedecori: Musicus enim sum, & fistula prorsus stridulum cano. Nihilque sine me facere potest Bacchus: sed socium & consaltatorem me fecit, & chorum ipsi duco. Quin & ovilia mea si videas, quot & circum Tegeam, & per

1 Μουσικὸς γάρ εἰμι] Sic in Bacch. & δικαιῶ. Copiosè Nonn. Dionys. Interpret. Theocriti, & Virg. *Bourd.*

2 Πάνυ καπυρῶν] Λαμπρὸν, ἡδὺ, ut in schol. Theocr. Idyll. 7. καπυρὸν γῆμα, λαμπρὸν, ἡδὺ, μεταφορικῶς. τὰ γὰρ ἐξοπλα τῶν ἐδισμάτων ἡδύνει τοὺς γεύοντας. Tangit aliam interpretationem. & hæc verba Micyll. interp. in quibusdam libris legitur λιγυρὸν, sed καπυρὸν, verbum rusticum, ut in Longi ποιμ. διηγ-

τὸ Παρθένιον ἔχω, πάνυ ἡδόμην. ἄρχω δὲ καὶ τῆς Ἀρκαδίας ἀπάσης. ἐπεβοήθουν δὲ καὶ Ἀθηναίοις συμμαχήσας, ὅπως ἠρίστευσα ἐν Μαραθῶνι, ὥστε καὶ ἄεθλόν μοι ἀρίθη, τὸ ἄνω τῇ ἀκροπόλει κτήλιον. ἢν γὰρ εἰς Ἀθήνας ἔλθῃς, εἴσῃ ὅσον ἐκεῖ ὁ Πανὸς ὄνομα. *Ερ.* εἶπε δή μοι, γεγάμηκας ὦ Πὰν ἤδη; τοῦτο γὰρ οἶμαι καλοῦσί σε. *Παν.* ἠδαμῶς; ὦ πάτερ. [1] ἐρωτικὸς γάρ εἰμι κοὐδὲν ἂν ἀγαπήσαιμι σωφρόνων μιᾶ. *Ερ.* πῶς λέγεις δηλαδὴ ἐπιβαίνεις. *Παν.* σὺ μὲν σκώπτεις, ἐγὼ δέ, τῇ τε Ἠχοῖ, καὶ τῇ [2] Πίτυϊ συνείμι, καὶ ἀπάσαις ταῖς τοῦ Διονύσου Μαινάσι. ἐπάνω σπουδάζομαι σφῶν αὐτῶν. *Ερ.* οἶδα δὴ ὃ, τι χαρίσῃ ὦ τέκνον πατρὶ τοιοῦτο αἰτοῦντί μοι; *Παν.* σφόδρα γε ὦ πάτερ. ἡμεῖς δέ, ἴδωμεν ταῦτα. *Ερ.* καὶ σφόδρα μοι, ἐπιφρονῶν. πατρὸς δὲ ὅρα μὴ καλέσῃς με, ἀκούοντός γε πώς.

per Parthenium habeo, admodum gaudeas. Toti etiam Arcadiæ impero. Nuper quoque Athenienſibus opem ferens ita ſtrenuè in Marathone me geſſi, ut fortitudinis præmium retulerim, ſcilicet antrum illud quod eſt ſub arce. Quòd ſi igitur Athenas veneris, cognoſces, quantum ibi ſit nomen Panos. *Merc.* At dic mihi Pan, jamne uxorem duxiſti? hoc enim opinor, dictitant te. *Pan.* Nequaquam pater, amori enim ſum deditus, nec cum una rem habere contentus eſſem. *Merc.* Capras videlicet inis. *Pan.* Tu quidem cavillaris. At ego cum Echone & Pity, omnibuſque Bacchi Mænadibus rem habeo: & magno ſtudio ab ipſis obſervor. *Merc.* Scis igitur, fili, quid mihi primùm petenti, gratificaturus ſis. *Pan.* Impera, Pater, nos autem hæc videbimus. *Merc.* Et accede ad me, & me amanter complectere. Vide autem ne me patrem quoquam audiente appellaris.

ἀθημῶς autem ἐναλλὰξ παρὰ τὸ πρᾶγμα καὶ τὸ ἄχθομαι τῷ συνείμι. [2] ἐν γλώσσῃ οἶνος ἐν καρδίᾳ σοῦς διαθρυμμάτων. *teſtarum ſonitus.* Qua de re viri Clariſſimi Iſaac. Caſaub. ad Suet. Theod. Marcil. ad Perſ. *Bourd.*

1 Ἐρωτικὸς γάρ εἰμι] Sic Pan dictus φιλοπαρθένῳ, Achill. Tat. lib. 8. & ἐρωτικὸς. Long. lib. 2. *Idem.*

2 Πίτυϊ] Suid. in Pitus: Nonn. Dionyſ. lib. 2. Propert. lib. 1. Male in quibuſdam Πυγῆ. in Anglic. Πυδῆ. Idem.

APOL-

ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ, ΚΑΙ ΔΙΟΝΥΣΟΥ.

ΑΠΟΛΛΩΝ.

Τὶ ἂν λέγοιμι ὁμομητρίους ὦ Διόνυσε ἀδελφοὺς εἶναι Ἔρωτα, ἢ Ἑρμαφρόδιτον, ἢ Πρίαπον, ἀνομοίους ὄντας τὰς μορφὰς, ἢ τὰ ἐπιτηδεύματα; ὁ μὲν γὰρ, παγκάλως, ἢ τοξότης, ἢ δυνάμει ὢ μικρὸν περιδεὴς ἡμῖν, ἁπάντων ἄρχων. ὁ δὲ, ἥλιος, καὶ ἡμίανδρος, ἢ ἀμφίσολος τὴν ὄψιν. σὺ δὲ ἂν λέγειας εἶτ' ἔρρωσό ἐστι, εἶτε παρθένος. ὁ δὲ, καὶ [1] πέρα δ' ἀνεμπεσὼν ἀνδρικὸς ὁ Πρίαπος. Διο. μηδὲν ἡμῶν ἕνεκα ὦ Ἀπολλον. ἢ γὰρ ἡ Ἀφροδίτη αἰτία τούτου, ἀλλὰ οἱ πατέρες, διάφοροι γεγενημένοι. ὅπου γε ὁμοπάτριοι πολλάκις ἐκ μιᾶς γαστρὸς, ὁ μὲν, ἄρρην. ἡ δὲ, θήλεια, ὥσπερ ὑμεῖς γίνονται. Απο. ναί. ἀλλ' ἡμεῖς ὅμοιοι ἐσμὲν, ἢ τὰ αὐτὰ ἐπιτηδεύομεν. τοξότης γὰρ ἀμφω. Διο. μάχεσθαι μὲν τόξῳ, τὰ αὐτὰ ὦ Ἀπολλον. ἀκεῖνα δ', οὐχ ὅμοια. ὅπου γε Ἄρτεμις, ξυνακτοπολεῖ ἐν Σκύθαις. σὺ δ', μαντεύῃ, ἢ ἰᾷ τοὺς κάμνοντας. Απο. οὐ γὰρ σὺ ἀδελφὴν χαίρειν τοῖς Σκύθαις, ἢ γε ἐπαρεσκόμενον, ἢν τις ἕλλην ἀφίκηται ποτὲ ἐς τὴν ταυρικὴν συνεκπλεύσῃ μετ' αὐτῆς, μυσταγωγούμενη τὰς σφαγάς; Διο. σύγε ἀκεῖνα ποιεῖσα. ὁ μὲν γάρ τοι Πρίαπος, γελοῖόν γάρ τι σοι διηγήσομαι, ἐσῆλθε ἐν Λαμψάκῳ

APOLLINIS, ET BACCHI.

APOLLO.

Numquid Bacche dixerimus fratres esse Cupidinem, Hermaphroditum, & Priapum, cùm sint forma & studiis dissimiles? Ille enim est omnino formosus & jaculator, nec parva potestate munitus, omnibus imperat. Hic autem effœminatus, ac semivir, & ambigua facie, ita ut dignoscere nequeas sit-ne adolescens, an virgo. Tertius autem Priapus, etiam supra modum virilis est. *Bac.* Ne mireris Apollo: non enim hujus rei causa est Venus, sed patres qui diversi fuêre: quandoquidem & ii qui eodem patre, eademque matre nascuntur, sæpenumero alius mas, alius fœmina, quemadmodum & vos nascuntur. *Apo.* Ita sanè. Sed nos similes sumus, iisdemque studiis tenemur: sagittarii enim ambo sumus. *Bac.* Quantum ad arcum attinet, eadem exercetis, Apollo: sed similia non sunt illa: quòd Diana hospites mactat apud Scythas: tu verò vaticinaris, & ægrotantibus mederis. *Apo.* An tu putas sororem delectari Scythis: quæ quidem se adornavit, siquis Græcus aliquando in Tauricam advenerit, ut cum eo inde enaviget, perola mactationes illas? *Bac.* Rectè sanè illa. Sed hic Priapus (ridiculum enim quiddam narrabo tibi, quod cùm Lampsaci nuper essem, mihi

1 Πέρα τῆ διφορήσεις] Διὰ τὸ ἀνεμίζεσθαι τῆ αἰδοίῳ. Dixi alibi, vocant ἀνεμιδία: de qua dicitur alibi. *Board.*

ψυόμην, ἐγὼ μὲν παρῆειν τὴν πόλιν. ὁδὶ, ὑποδεξάμενός με, ξενίσας παρ' αὐτῷ, ἐπειδὴ ἀνεπαυσάμεθα ἐν τῷ συμποσίῳ ἱκανῶς [1] ὑποθερμαινόμενοι, κατ' αὐτὰς πως μέσας νύκτας ἐπαναστὰς ὁ γανυμήδης, αἰδούμαι ἃ λέγειν. Απο. ἐπέρᾳ σε; Δια. τοιοῦτόν ἐστι. Απο. σὺ δ' τί φῂς πρὸς ταῦτα; Δια. τί δ' ἄλλο, ἢ ἐγέλασα; Απο. ὄμοσον, τὸ μὴ χαλεπῶς, μὴ δ' ἀγερώχως. συγγνωστὸς δ' εἰ καλόν σε ὄντα ἐπέρᾳ. Δια. τοῦτο μὲν ἐν ἕνεκα δ' ἐπὶ σὲ ἦν ὦ Ἀπόλλον ἀφίξῃ τὴν πέρην. καλὸς γὰρ σὺ, καὶ κομήτης, ὡς κ' νήφοντα ἄν σοι τὸ Πριάπου ἐπιχειρήσαι. Απο. ἀλλ' οὐκ [2] ἐπιχειρήσω γε ὦ Διόνυσε. ἔχω γὰρ μὴ δ' κόμης καὶ τόξα.

mihi accidit) Ego quidem ad urbem acceſſeram: ille verò me hoſpitio apud ſe exceptum, poſtquam quieti nos dedimus, in convivio abundè poti, circa mediam propè noctem exurgens ille generoſus: ſed pudet dicere. *Apo.* Solicitavit-ne te? *Bac.* Tale quid eſt. *Apo.* Tu verò quid ad hæc? *Bac.* Quid aliud, quàm riſi? *Apo.* Rectè ſanè quòd nec acerbè, nec ruſticè quicquam. Venia enim dignus eſt ſi te adeò formoſum ſolicitavit. *Bac.* Hujus igitur rei gratia, etiam te, Apollo, ſolicitaverit; formoſus enim tu & comatus es, ut vel ſobrius Priapus ille aggredi te queat. *Apo.* Sed me non aggredietur: Nam præter comam, etiam arcum habeo.

1 Τ'ποθερμαινόμενοι] Sic in Gall. βαθέως ἤδη ὑποθερμαινόμενοι. Heliod. lib. 1. & 2. Caſaubon. ad Athen. Herald ad Mart. *Reard.*

2 Ἐπιχειρήσω] Sic bis antea dixit ἐπέρᾳ. Sic Euſtath. lib. 5. Iſm. καὶ τὴν ἡβὴν ἐπιχείρει ἐφαπαλύνειν. Heliod. lib. 1. ἐπιέρᾳ τινὸς τῆς ἀθμίου. Sic Latinis tentare. ſic pag. 230. παῖς αἰξὶν ὀπηδαίνεις. Cod. doctiſſimi Golmanni ὀπχειρεῖς. Idem.

ΕΡΜΟΥ, ΚΑΙ ΜΑΙΑΣ.

MERCVRII ET MAIÆ.

ΕΡΜΗΣ.

[1] Ἔστι γάρ τις ὦ μῆτερ οὐχ ὑφορᾷ θεὸς ἀθλιώτερος ἐμοῦ; Μαι. μὴ λέγε ὦ Ἑρμῆ τοιοῦτον μηδέν. Ερ. τί μὴ λέγω, ὃς τοσαῦτα πράγματα ἔχω μόνος κόμην, καὶ πῶς τοσαύτας ὑπηρεσίας διαπαλαίω; ἑωθεν μὲν γὰρ ἐξαναστάντα, σαίρειν τὸ συμπόσιον δεῖ.

MERCVRIVS.

Eſt verò, mater, Deus quiſpiam in cælo me miſerior? *Mai.* Ne quid Mercuri, hujuſmodi dixeris. *Merc.* Quid non dicam, ego qui tot negocia ſolus ſuſtineo, quibus delaſſor, in tam multa miniſteria diſtractus? Nam mane ſurgendum eſt mihi, & verrendum convivii cœ-

1 Ἔστι γάρ τις] Hic Dialogus omnino turbatus in MSS. *Reard.*

1 Ne-

κὴ ἀφηρέσθαι τὴν ἐκκλησίαν, ἐπὶ δίκης σθαι ἐκάλει, παρεσκεύαζον τῷ Διΐ, καὶ ἀφέρειν τὰς ἀγγελίας τὰς παρ' αὐτοῦ ἀνω κὴ κάτω ἡμερεδρομεῖν. καὶ ἐπισκληρίαν ἔτι κεκτημένον, ἀνεπηδέαν τὴν ἀμβροσίαν. ἀρτίως ἦ τ' νεώκηρυν τοῦτον οἰνοχόον ἥκειν, καὶ τὸ νέκταρ ἐμοὶ σκέλλειν. τὸ ἦ πάντων δεινότατον, ὅτι μὴ ἦ νυκτὸς καθεύδω μηδ' τ' ἄλλην, ἀλλὰ δεῖ με καὶ τότε τῷ Πλούτωνι [2] ψυχαγωγεῖν, κὴ νεκρομπὸν εἶναι, καὶ παρεσκευάζειν τὸ δικαστήριον. ἐ γὰρ ἱκανά μοι τὰ τ ἡμέρας ἔργα, σὺ παλαίστρας εἶναι, κὰν τοῖς ἐκκλησίαις κηρυττεῖν, καὶ ῥήτορας διδάσκειν, ἀλλ' ἔτι κὴ νεκρικῶν σπουδαστὴν μεμελετηκέναι. καίτοι τὰ μὲν τ Λήδας τέκνα, παρ' ἡμέραν ἑκάτερος ἐν ὑφεσμαί καὶ ἐν ἄδου εἰσίν. ἐμοὶ ἦ, καθ' ἑκάστην ἡμέραν κὴ ταῦτα καὶ ἐκεῖνα ποιεῖν ἀναγκαῖον. καὶ ὁ μὲν Ἀλκμήνης κὴ Σεμέλης υἱός, ὁμογενικῶν δυοῖν ἡδόμενοι, ἀνωχεῖται ἀφροδισίοις. ὁ ἦ Μαίας τ Ἀτλαντ@, ἀφηνιῶμεν αὐτοῖς. καὶ νῦν ἄρα ἥκουσά με ἀπὸ Σιδῶν@ πεμφθ τ Κάδμου θυγατρὸς, ἐφ' ᾧ πέμψω με ὀψόμενον ὅ, τι πράττοι ἡ παῖς, μηδὲ ἀναπαύσασθαι, πέμψασαν αὖθις ἐς τὸ Ἄργος ἐπισκεψόμενον τὴν Δανάην. εἶτ' ἐκεῖθεν, ἐς Βοιωτίαν φησὶν ἐλθὼν, σὺν παρόδῳ τὴν Ἀντιόπην ἰδεῖν. καὶ ὅλως,

cœnaculum. Tum ubi curiam in qua conſultant, ſtravero, & ſingula componuero, Iovi aſſiſtendum, ac perferenda illius mandata toto die furium ac deorſum curſitando: quumque reverſus ſum adhuc pulverulentus, apponenda ambroſia. Porrò priuſquam [1] novitius iſte pocillator adveniſſet, ego nectar etiam miniſtrabam. Quodque eſt omnium graviſſimum: ſoli omnium nobis noctu quidem quietem agere licet: ſed oportet me etiam tunc defunctorum animas Plutoni adducere, maniumque ducem agere, & foro judiciali aſſiſtere. Neque enim mihi ſufficiebant diurna negocia, quod verſor in palæſtris, quod in concionibus præconis vices obeo, quod oratores edoceo: niſi hæc quoque provincia accedat ut præterea res mortuorum componam. Atqui Ledæ filii alternis vicibus apud ſuperos, atque inferos verſantur. Mihi verò hæc & illa quotidie facere neceſſe eſt. Et hic quidem Alcmenæ, ille Semeles filius, ambo mulieris mulieribus prognati, ſecuri epulantur: at ego Atlantide Maia progenitus illis miniſtro. Quinetiam me recens Sidone à Cadmi filia reverſum, ad quam miſerat me viſum quid ageret puella, cùm nondum reſpiraſſem, miſit iterum Argos, viſum Danaën. Rurſum inde in Bœotiam profectus, inquit, obiter Antiopam viſito: ſed planè illud

1 *Novitius*] Ganimedem intelligit quem ab aquila raptum in cœlum transvectum ajunt. Autor Priapei carminis:

Raptus ab alite ſacra
Miſcet amatori pocula grata ſuo. Cogn.

2 Ψυχαγωγεῖν] Hinc Mercurius ψυχαγωγὸς, νεκρόπομπ@, ψυχόπομπ@, πομπαῖ@, πομπεύς. quod facere credebatur virtute virgæ, de qua in dial. Panos & Mercurii. & Iulian. Imp. paſſim. Eadem virtus Plutonianæ virgæ Pindar. Od. 9. Olympion. eadem Horatium virtus. Theocr. Idyll. 15. *Beurd.*

ἀπηγρόνκα ἤδη. οἱ γῶν μοι δυνατὸν ἦν, ἡδέως ἂν ἠξίωσα πατράδαι, ὥσπερ οἱ σὺ γῇ κακῶς διαλόντες. Mai. Ἔα ταῦτα ὦ τέκνον, χρὴ γὰρ πάντα ὑπηρετεῖν τῷ πατρί, νεανίαν ὄντα. ἀλλ' οὖν ὥσπερ ἐπέμφθης, σύθες ἐς Ἄργος. εἶτα ἐς τὴν Βοιωτίαν, μὴ κ' πληγὰς βραδύνων λάβοις. [1] ὀξύχολοι γὰρ οἱ ἐρῶντες.

illud recusavi. Quare si possem, libenter venundari optarem, quemadmodum qui duram in terris servitutem serviunt. *Mai.* Missa fac ista, gnate: decet enim per omnia morem gerere patri, cùm sis juvenis. Ac nunc quò jussus es, Argos contende, deinde in Bœotiam, ne si tardior fueris, etiam plagas accipias: nam iracundi sunt qui amant.

1 Ὀξύχολοι οἱ ἐρῶντες] Sic in Contemp. Cætera hujus Dialogi pete in Cataplo. *Bourd.*

ΔΙΟΣ, ΚΑΙ ΗΛΙΟΥ.

ΖΕΥΣ.

Οἷα πεποίηκας ὦ πάτον κάκιστε. ἀπολώλεκας τὰ σὺ τῇ γῇ ἅπαντα, μεθυσκόμῳ ἀνοήτῳ πιστεύσας τὸ ἅρμα. ὃς τὰ μὲν, καταφλέξε, πρόσωγεν δ' ἐνέχθεις. τὰ δ', ὑπὸ κρύους ἀμφιπεριλῶσα ἐποίησε, πολὺ αὐτῶν ἀπαναίσας τὸ πῦρ. καὶ ὅλως, οὐδὲν ὅ, τι οὐ ξυνετάραξε, καὶ ξυνέχεε. καὶ εἰ μὴ ἐγὼ ξυνεὶς τὸ γεγενημένον, κατέβαλον αὐτὸν τῷ κεραυνῷ, οὐδὲ λείψανον ἀνθρώπων ἐπέμεινεν ἄν. τοιοῦτον ἡμῖν τὸ καλὸν ἡνιόχου, καὶ φρενλάτην ἐπέπομφας. Ηλι. ἥμαρτον ὦ Ζεῦ. ἀλλὰ μὴ χαλέπαινε, εἰ ἐπίοθην ὑμᾶς πολλὰ ἱκετεύοντι. πόθεν γὰρ ἂν ἐγὼ ἤλπισα τηλικοῦτον γενήσεσθαι κακόν; Ζ. σὺ δ' ἤδεις ὅσης ἐδεῖτο ἀκριβείας τὸ πεσόμενον, καὶ ὡς εἰ βραχύτης ἐκβαίη τῆς ὁδοῦ, οἴχεται πάντα; ἠνώεις δὲ καὶ τὸ ἱπ-

IOVIS ET SOLIS.

IVPITER.

Mala feciſti ô Titanum peſſime: qui quæ in terris ſunt omnia perdidiſti, ſtulto adoleſcenti commiſſo curru, qui alia quidem, ad terram delatus exuſſit, alia verò præ frigore corrumpi fecit, procul ab ipſis abſtracto igne. Denique nihil non perturbavit, & confudit. Ac niſi ego animadverſis iis quæ gerebantur, ipſum fulmine deturbaſſem, ne reliquiæ quidem ullæ hominum ſupereſſent: talem nobis pulchrum iſtum aurigam, & currus gubernatorem emiſiſti. *Sol.* Peccavi, Iupiter, ſed ne iraſcaris, ſi credidi puero multum ſupplicanti. Nam unde tantum futurum malum exiſtimaſſem? *Iup.* Annon noras quàm multa diligentia negocium hoc opus haberet? & ut ſiquis etiam modicum excedat à via, pereant protinus omnia? Ignorabas etiam equo-

πων ἢ ὑμῶν, ὡς δεῖ συνίχειν ἀνάγκη τὸ χαλινόν; εἰ γὰρ ἐνδίδω τῆς. ἡφνιώξησιν δύνῆς. ὥσπερ ἀφείλε κὴ τῶν ἐξηνίγκαν, ἅρμ μ, ἐπὶ τὰ λαιὰ, μετ' ὀλίγον ζ, ἐπὶ τὰ δεξιὰ, κὴ ἐς τὸ σαυτῶν ἔ ὁρόμει σύοιπ, κὴ ἄνω, κὴ κάτω, ὅλως ἔνθα ἐβέλοιτο αὐτοί. ὁ δὲ, σὺκ εἰχεν ὅ, τι χρήσαιτο αὐτοῖς. Ηλι. τοῦτο μ πάνυ ἠπιστέμην, κὴ ἀφ' τοῦτο ἀντεῖχον ἐπίπολυ, κὴ σὺκ ἐπίστευον αὐτῷ τῶν ἵλασιν. ἐπεὶ ζ κατελιπαίνησε δακρύσα, κὴ ἡ μήτηρ Κλυμένη μετ' αὐτῆς, ἀναβιβασαμένη ἐπὶ τὸ ἅρμα, ὑπεθέμην ὅπως μ χρὴ βεβηκέναι αὐτὸν, ἐφ' ὁπόσον ζ ἐς τὸ ἄνω ἀφίοιτο, ὑπερενεχθῶν. εἶτα ἐς τὸ κάταντες αὖθις ἐπιδύοιν, κὴ ὡς ἐγκρατὴ εἴνᾳ τῶν ἡνιῶν, κὴ μὴ ἐφίεναι τῷ ὑμαῖ ἔ ἵπποις. εἶπον ζ κὴ ἡλίκος ὁ κίνδυν, εἰμὴ ὀρθῶς ἐλαύνοι. ὁ δὲ, παῖς γὰρ ἦν, ἐπιθὰς τοσούτῳ πυρῷ, κὴ ἐπικύψας ἐς βάθος ἀγαγὼν, ἐξεπλάγη, ὡς τὸ εἰκὸς. οἱδὲ ἵπποι, ὡς ἦθισθε σὺκ ὄντα ἐμὲ τὸ ἐπιβεβηκότα, κατέφερόν τε ὁδῷ, κὲ τὰ ἄντικρυς ἔ ἐποίουν. ὁδὲ ὡς ἡνίας ἀφεὶς, οἰμῳγ δεδιὼς μὴ ἀνατρέψῃ, αὐτὸς ἔλαβε τὸ τῆς ἅντυγος. ἅμα ἐκεῖνός τε ἤδη ἔχε τῶν δίκην, κἀμοὶ ὦ Ζεῦ, ἱκανὸν τὸ πένθος. Ζ. ἱκανὸν λέγεις, τοιαῦτα τολμήσας; νῦν μ ἤδ συγγνώσεσθαι δοκῶ σοι. ἰς ζ τὸ λοιπὸν, ἢν τι ὅμοιον ἐπιθυμήσῃς, ἢ τινα τοιοῦτον σκῶπτε ἀφόδρα ἐκπέμψῃς, αὐτίκα ἐς ὀφθαλμὸν ἔ σοῦ πυρὸς ὁ κεραυνὸς πυρωθήσεται. ὡς ἐκεῖνον μὲν, αἱ ἀδελφαὶ ἠκτέτισαν ἐπὶ τῷ Ἠριδανῷ, ἵνα τῷ ἔπεσεν ἐκδιφρεύσῃς, ἤλεκτρον ἐπ

equorum vehementiam, ut oporteat vi quadam continere frænum? Siquis enim illis permittat, ſtatim frænos detrectant, ut nimirum iſtum contumaciter abſtulerunt, nunc quidem ad lævam, paulò poſt verò ad dextram: interdum etiam in cœpti curſus contrarium: ſurſum denique ac deorſum, quocunque ipſis libuiſſet. Ille verò neſciebat quomodo iis eſſet utendum. *Sol.* Hæc quidem omnia ſciebam, ideoque diu reſiſtebam, nec ipſi aurigationem credebam. Sed poſtquam lachrymando obſecravit, & cum ipſo Clymene mater, in currum impoſitum ſubmonui, quomodo oporteret ipſum viæ inſiſtere, quantum verò in ſublime agitamtem, ſurſum ferri: deinde rurſus in declive vergere: utque habenas regere, nec equis impetum permittere deberet. Dixi etiam quantum periculum eſſet, ſi non recta via ageret. At ille, puer enim erat, conſcenſo tanto igne, & vaſtæ adeò profunditati ſupernè incumbens, ut conſentaneum eſt, obſtupuit. Equi verò ut ſenſerunt non me eſſe eum qui conſcediſſet, contempto adoleſcentulo, è via diverterunt, & hæc tanta mala perpetrarunt. Ille autem dimiſſis habenis, metuens, opinor, ne excideret ipſe, gyrum rotæ apprehendit ac tenuit. Sed & ille jam pœnas ſuas dedit, & mihi, Iupiter, ſatis ſupplicii, luctus hic eſt. *Iup.* Satis, inquis, qui talia auſus ſis? At nunc quidem veniam tibi tribuo: ſed in poſterum ſiquid ſimile deliqueris, aut talem quempiam tui ſucceſſorem emiſeris, continuò ſenties quanto fulmen noſtrum igne tuo ſit ardentius. Quare illum quidem ſorores ipſius ad Eridanum ſepeliant, ubi curru excuſſus decidit, electrum

αὐτῷ διακρούσεται. καὶ αἴγνωσι γνησίως ἐπὶ τῷ πάθει. σὺ δέ, συμπηξάμενος τὸ ἅρμα, καταγὰ δὴ καὶ ὁ ῥυμὸς αὐτῶν, καὶ ἄπρακτος ὁ τροχὸς σωτέρας, ἔλαυνε, ὑπαζεύγνυε τοὺς ἵππους. ἀλλὰ μίμνησο τούτων ἁπάντων.

ctrum ipsi illachrymantes. Deinde in populos præ dolore convertantur. Tu verò compacto curru (fractus enim est temo ejus, & attrita rotarum altera) subactis equis aurigare. Sed horum omnium memor esto.

ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ, ΚΑΙ ΕΡΜΟΥ.

APOLLINIS ET MERCVRII.

ΑΠΟΛΛΩΝ.

Ἔχεις μοι εἰπεῖν ὦ Ἑρμῆ, πότερος ὁ Κάστωρ ἐστὶ τούτων, ἢ πότερος ὁ Πολυδεύκης; ἐγὼ γὰρ σοὶ ἂν λέγω εἰκαμι αὐτούς. Ερ. ὁ μὲν χθὲς ἡμῖν ξυγχυθεὶς μάχῃ, σπείρῳ Κάστωρ ἰών. ὅτῳ δέ, Πολυδεύκης. Απο. πῶς διαγνώσεις; ὅμοιοι γάρ. Ερ. ὅτι ὅτῳ μὲν ὦ Ἄπολλον, ἐγκεῖται τὰ ἴχνη τῶν τραυμάτων, ἃ ἔλαβε παλαίων πυκτεύων. καὶ μάλιστα ὁ πόδα τοῦ Βέβρυκος Ἀμύκου ἐτρώθη, τοῦ Ἰάσονι συμπλέοντος. ἄπρακτος δέ, οὐδὲν τοιοῦτον ἐμφαίνει, ἀλλὰ καθαρός ἐστι, καὶ ἀπαθὴς τὸ σῶμα. Απο. ἄνησας, διδάξας τὰ γνωρίσματα. ἐπὶ τάχα ἄλλα πάντα ἴσα, ἴσος δὲ ὁ ἡμίτομος. καὶ ἀστὴρ ὑπερφαίνει, καὶ ἀκόντιον ἐν τῇ χειρὶ, καὶ ἵππῳ ἑκατέρῳ λευκός. ὥστε πολλάκις ἐγὼ τὸν μὲν, Πολυδεύκην ἔγνων. τὸν δέ, τὸν δὲ Πολυδεύκους ἀπόμαλλα. ἀτὰρ εἰπέ μοι καὶ τόδε, τί

Quoteſne mihi dicere, Mercuri, uter iſtorum Caſtor ſit, aut uter Pollux? ego enim non facilè ipſos diſcrevero. *Merc.* Ille qui nobiſcum heri verſatus eſt, Caſtor erat: hic verò eſt Pollux. *Ap.* Quomodo dignoſcis? ſunt enim ſimiles. *Merc.* Quoniam hic, ô Apollo, habet in facie veſtigia vulnerum, quæ pugilatu certans, aliquando ab adverſariis accepit: ac in primis quibus à Bebryce Amyco vulneratus eſt, quando cum Iaſone Colchos navigabat. Alter autem nihil tale præ ſe fert, ſed pura eſt, & illæſa facie. *Ap.* Operæ precium feciſti, qui notas quibus dignoſci queant, me docueris. Nam cætera certè omnia æqualia ſunt, ovi pars dimidia, ſtella deſuper imminens, & jaculum in manu, & equus utrique albus. Quare ſæpe equidem Caſtorem appellavi hunc, qui Pollux erat: & rurſus Caſtorem Pollucis nomine. Sed & illud mihi dic, cur non ambo

1 Ἔχεις μοι εἰπεῖν] Hic Dial. ex Theocrito, ut & ſeq. totus fere eſt in his Dialogis Theocritus. *Bourd.* Hic Dial. deſumptus eſt ex Theocr. Idyll. 27. & Virg. 5. Æn. *Cogn.*

1 *Mer-*

δή ποτε σὺν ἄμφω ξυμέσεσιν ἡμῖν, ἀπ' ἐξ ἡμισείας, ἄρα μῦ, γηγενῆς, ἄρα ἦ, θνητὸς ἐστιν ἄτερος αὐτῶν. Ερ. ναὶ φιλαδελφίας τῆτο ποιοῦσιν. ἐπὶ γὰρ ἴδῃ ἵνα μὴ πεθνήκῃ ὁ Λήδης υἱὸς, ἵνα δ' ἀθάνατον εἶναι, ἐνείμαντο ἅτως αὐτοὶ τὴν ἀθανασίαν. Απο. ὦ ξυνετὸν ὦ Ἑρμῆ τὸν νομὸν, ἐγὼ δὲ ὄψομαι ὅπως ἀκάλυς, ὅσῳ ἐπόθουν εἶμαι μάλιστα. πῶς γὰρ, ὁ μῦ, θεοῖς, ὁ δὲ, θεοῖς τοῖς φθονεροῖς ὧν; πάλιν ἀπ' ἄστρων ἰὼν μαντεύσομαι, ὁ δὲ Ἀσκληπιὸς ἰάτρευε, σὺ δὲ παλαίειν διδάσκεις, παιδοτρίβης ἄριστος ὤν. ἡ δὲ Ἄρτεμις μαιεύεται. καὶ τί ἄλλον ἐχρῆν ἢ ταῦτα τέχνην, ἢ θεοῖς, ἢ ἀνθρώποις χρήσιμον. ὅτι δ', τί ποιήσουσιν ἡμῖν, ἢ ἀρχὴ εὐωχήσουσι; πλειστὸν ὅσον; Ερ. εὐθυμῶ. ἀλλὰ σωτῆσι αὐτοῖς ὑπηρετεῖν τῷ Ποσειδῶνι. καὶ καθιππεύειν δεῖ τὸ πέλαγος. καὶ ἂν πῃ ναύτας χειμαζομένους ἴδωσιν, ἐπικαθίσαντες ἐπὶ τὸ πλοῖον, σώζειν τοὺς ἐμπλέοντας. Απο. ἀκήκοα ὦ Ἑρμῆ, καὶ σπεύσειν λέγεις τῷ τέχνῃ.

ambo nobiscum versantur, sed ex dimidio, nunc quidem mortuus, nunc verò Deus est alter ipsorum. *Merc.* Fraterno amore hoc faciunt: Nam cùm oporteret alterum ex Ledæ filiis [1] mortem obire, alterum immortalem esse, diviserunt ita inter se ipsi immortalitatem. *Ap.* Non prudenti divisione, Mercuri, siquidem neque sic se se mutuò aspicient, quod ut puto maximè desiderabant. Quomodo enim, cùm alter apud Deos, alter apud manes existat? Verumtamen, ut ego vaticinor, Æsculapius medetur, tu palæstricam doces, puerorum exercitator optimus. Diana verò obstetricatur, atque aliorum quisque suam artem habet, aut Diis aut hominibus utilem: at hi quid agent nobis, num otiosi, tam grandes cùm sint, nobiscum convivabuntur! *Merc.* Haud quaquam: sed illis injunctum est, ut Neptuno ministrent, & pelagus obequitent, & sicubi nautas tempestate periclitantes aspexerint, navigio insidentes, incolumes navigantes præstent. *Ap.* Bonam, Mercuri, & salutarem narras artem.

1 *Mortem obire*] Castore occiso, Polluci optio data est, utrum immortalitate solus uti vellet, an cum fratre vitam communicare. Ille maluit alternis vivere. Virg. 6. Æn.

Si fratrem Pollux alterna morte redemit.

Inde Homerus hos vocavit ἐτημέρους. Cogn.

ΕΝΑΛΙΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ. | DIALOGI MARINI.

ARGVMENTVM.

Neque horum Dialogorum diversa aut alia ratio est, quod ad occasiones & argumenta pertinet, quàm superiorum. Nam & ipsi ex Homericis ac Tragicis fabulis desumpti sunt, & eadem elegantia ac

ac festivitate nitent. Nisi quòd omnes (quod idem tamen & in superioribus propè sit) de rebus amatoriis tractant. Vnde illud quoque verisimile est, Lucianum ostendere voluisse, quòd quacunque sub hac tota mundi machina moventur & vivunt, inter cæteros affectus, præcipuè amori obnoxia sint, ac voluptatem appetant. Illumque adeò generalem quendam omnium tam deorum quàm hominum domitorem esse. Quòd autem Deos maximè ex amore desipere atque insanire: deinde & voluptatibus deditos esse fingit, ex professione sua facere videtur. Fuit enim quanquam omnibus Philosophorum factionibus ex æquo propè infestus, ad Epicuream tamen magis quàm cæteras, inclinatus, qui & voluptatem, finem bonorum asserebant, & Deorum providentiam negabant. Id quod cum alibi passim, tum in Demonacte, & in Concilio Deorum animadvertere licet.

ΔΩΡΙΔΟΣ, ΚΑΙ ΓΑΛΑΤΕΙΑΣ.

DORIDIS ET GALATEÆ.

ΔΩΡΙΣ.

Καλὸν ἐρᾷς ὦ Γαλάτεια φασὶ τὸ σικελὸν τοῦτο ποιμνιον ἐπιμεμηνίναι σοι. Γα. μὴ σκῶπτε Δωρί. Ποσειδῶνος γὰρ υἱός ἐστιν, ἀποῦ ἂν ἦ. Δω. τί δὲ, εἰ καὶ Διὸς αὐτῷ παῖς ἦν, ἄγριος ὅτω καὶ λάσιος ἰφαίνεθο. καὶ τὸ πάντων ἀμορφότατον, μονόφθαλμος; οἷ τὸ γλαυκὸν ὀνήσαι ἂν τι αὐτὸν πρὸς τὴν μορφήν; Γα. ἀλλὰ τὸ λάσιον αὐτῷ, καὶ ὡς φῄς ἄγριον, ἀμορφόν ἐστιν. ἀνδρώδες γάρ. ὁ, τι ὀφθαλμὸς, ἐπιπεσὸν τῷ μετώπῳ, ἀλλὰ σοβιστὴν ὁρᾷν, ἢ εἰ δὺ ἦσαν. Δω. ἔοικας ὦ Γαλάτεια οὐκ ἐρᾷν, ἀλλ' ἐρᾶσθαι ἔχειν τὸν Πολύφημον, οἷα ἐπαινεῖς αὐτόν. Γα. οὐκ ἐρᾶν ἔσσεται. Dor. Videris Galatea, non amantem, sed amatum habere [2] Polyphemum, prout eum prædicas. Gal. Equidem haud amo:

DORIS.

Formosum amatorem, Galatea, nempe Siculum istum pastorem, tui amore insano deperire dicunt. *Gal.* Ne cavilleris [1] Dori. Neptuni enim est filius, qualis qualis sit. *Dor.* Quid tum, si & Iove ipso progenitus, adeò agrestis & hispidus appareat, quodque omnium est deformissimum, unoculus? putasne genus ad formam ipsi quidquam profuturum. *Gal.* Ne isthuc quidem quòd hispidus est, & ut ais agrestis, deformat ipsum, sed virile magis est; oculus verò in fronte convenit, quo nihilo minus cernit, quàm si duo essent.

1 *Dori*] Nymphæ nomen filiæ Oceani, & uxoris Nerei, Hesiod. in Theog. interdum pro ipso mari accipitur. Virg. 10. Eclog.

Doris amara suam non intermisceat undam. Cogn.

2 *Polyphemus*] Ex Cyclopibus unus, Neptuni filius, excæcatus ab Vlysse, Homer. Odyss. Cic. lib. 5. Tusc. Virg. Æn. 3. *Idem.*

βρα. ἀλλὰ τὸ πάνυ ὀνειδιστικὸν τῦτο ἐ φέρω ὑμῶν. καί μοι δοκεῖτε τὴν φθόνον αὐτὸ ποιεῖν. ὅτι ποιμαίνων ποτὲ, λάθ᾽ ἅ σκοπιᾶς παιζόντας ἡμᾶς ἴδωι ἐπὶ τ ἠϊόνος, ἐ τοῖς ὀρθίοις τ Αἴτνης, καὶ μεταξὺ ἅ ὄρους καὶ τ θαλάττης αἰγιαλὸς ἀπημαίνω, ὑμᾶς μὲν, ἀδὲ ὡσοσίβλεψεν. ἐγὼ δ᾽ ἐξ ἀπροσδοκήτου ἡ καλὴν ἴδοξα. ἦ καὶ μάτην ἐμοὶ ἐπέσχε τ ὀφθαλμόν. ἅ τοῦτο ὑμᾶς φησι. δέδοκται γὰρ ὡς ἀμείνων εἶμι, κἀξέφυγεν. ὑμεῖς δ, παρόφθητε. *Δω.* οἶ ποιμένι κὰ ἀνδρὶ καλὴ τὴν ὄψιν ἔδοξας, ἐπιφθονῶς εἶπε μαργάνεις; καίτοι τί ἄλλο σὲ σοὶ ἐπιτήδειον ἢ χρὼ, ἢ τὸ λευκὸν μόνον. καὶ τῦτο οἶμαι, ὅτι ξυνήθης ἐστὶ πυρὶ καὶ χαλκῷ. πάνυ δὴ τὰ ὅμοια τοῖς ἡγεῖται καλά. ἐπεὶ τά γε ἄλλα οὐπώ ἂν ἐπλήσθης μωμῶν οἷα τυγχάνεις ὢν τὴν ὄψιν, λὰξ πήξας ποῦ ἔστω χαλκῆν εἶε, ἐπικύψασα εἰς τὸ ὕδωρ, ἴδε σεαυτὴν οἵα ἐστὶ, ἢ χρῶμα λευκὴν ἀκριβῶς. σὺν ἐπαινέτην δ τῦτο, ὃν μὴ ἐπιτρέπῃ αὐτῷ καὶ τὸ ἐρύθημα. *Γαλ.* καὶ μὴν ἐγὼ μὲν ἡ ἀκριβὴς λευκὴ, ὅμως ἐφάνην· κἂν τῦτον ἔχω. ὑμῶν δ σὺν ἔστι λῶ πῦρ, ἢ ποιμὴν, ἢ ναύτης, ἢ πορθμεὺς ἐπαινεῖ. ὁ δὲ Πολύφημος, καὶ τι ἄλλο, καὶ μουσικός ἐστι. *Δω.* ταῦτα ὦ Γαλάτεια, ἠκούσαμεν αὐτῦ ᾄδοντος, ὁπότε ὑπὸ μῆλα τρέπων

amo: sed hanc vestram insignem opprobrandi petulantiam ferre nequeo: mihique videmini invidia hoc facere: quoniam cùm aliquando gregem pasceret, nosque in littore ludentes è specula cerneret, in prominentibus Ætnæ pedibus, quà videlicet inter montem & mare littus sese in longum porrigit, vos ne aspexit quidem, ego verò visa sum omnium formosissima, eoque in me solam oculum conjecit. Ea res vos malè habet: indicium enim est me forma esse præstantiorem, & quæ amer, digniorem: vos contrà neglectas esse. *Dor.* Invidendum putas si pastori, & luscо formosa visa sis? quanquam quid aliud in te probare potuit præter candorem? Idque puto: quoniam caseo & lacti assueverit: proinde quicquid his est simile, pulchrum ducit. Alioqui ubi libebit scire [4] quali sis facie, de scopulo quopiam in aquam, siquando tranquilla steterit, despectans, te ipsam contemplare, nihil videbis aliud nisi exquisitum candorem: verùm is non probatur, nisi rubor illi decus adjunxerit. *Gal.* Atqui ego illa merè candida, tamen hunc amatorem habeo: cùm interim nulla sit vestrûm quam aut pastor, aut nauta, aut portitor aliquis laudet. Polyphemus autem, ut alia ne dicam, est etiam musicus. *Dor.* Tace Galatea, canentem ipsum audivimus, cùm ad te lascivіens accederet nuper

1 Ἐν τοῖς φρέασι] Vt in Tim. ἐν τῇ ὑπαιθρίᾳ, & alibi. *Bourd.*

2 Ταῦτα ὑμᾶς φησὶ] Heliod. lib. 1. *Idem.*

3 Καὶ χαλκῷ] Τρίτον ἰτυμολογικὸς. Idem.

4 *Quali sis facie*] Negat Servius ex mare effigiem ullo modo posse reddi, sed Lucianus hic aliter sentit, & in Alcyon. Theocr. Idyll. 6. hinc illud Maronis:

Nuper me in littore vidi
Cum placidum ventis staret mare. Coga.

1 Ἀφρο-

ὦ ἐπὶ σί. [1] Ἀφροδίτη φίλη, ἄνου ἄν τις ὀγκηθῇ ἴδοιτο. καὶ αὐτὴ ὁ ἡ πηκτὶς, οἷα κρανίου ἐλάφου γυμνοῦ καὶ σαρκῶν. καὶ τὰ μὲ κέρατα, πήχεις ὥσπερ ἦσαν. ζυγώσεις ὁ αὐτὰ, καὶ ἐνάψας τὰ νεῦρα, ὑδὲ πλῆκτρου δεήσεις, ἐμιλῴδεῖ ἄμουσόν τι, καὶ ἀπρεπές. ἄλλο μὲν αὐτὸς βοᾷν, ἄλλο ὁ ἡ λύρα ὑπῇχε. ὥστε ὑδὲ ἡμεῖς ἐδυνάμεθα, ἐπὶ τῷ ἐρωτικῷ ἐκείνῳ ἄσματι. ἢ μὲν γὰρ ἤχὼ, ὑδὲ ἀποκρίνεσθαι αὐτῷ ἤθελεν, ἵνα λέλῳ ὦσα, βρυχωμένῳ. ἀλλ' ἠξίουν, εἰ φανείη μεμεμψίμοιρα τραχύτερα ᾠδοῦσα, καὶ καταγέλαστον. ἔφερε ὁ ἐπὶ τοῖς ἀγκάλαις ἁβρυνόμενος, ἄρκτου σκύλακα, καὶ τὸ λαστον αὐτῷ ἐκτοπιοῦντα. τίς γὰρ ἂν ῥθυνησειέ σοι ὦ Γαλάτεια τοιάτῳ ἐρᾶσθαι; Γαλα. ἀκοῦε σὺ Δωρὶ, δεῖξον ἡμῖν τὸ σεαυτῆς, καλὸν ὄηλοτι ὄντα, καὶ ᾠδικώτερον, καὶ κιθαρίζειν ἄμεινον ἐπισταμένον. Δω. ἀλλ' ἐρᾷς μὲν ὑδεὶς ἔστι μοι, ὑδὲ σεμνύομαι ἐπὶ τοῦτο ἐρᾶσθαι εἶναι. τοιοῦτος ὁ, οἷος ὁ Κύκλωψ ἐστὶ, [2] κιναίδους λέπτζων ὥσπερ ὁ τράγος, ὠμοφάγος ὡς φασι, καὶ σιτεμένῳ τοὺς ἐπιδημοῦντας ἢ ξένους, σοὶ γλυκεῖα, καὶ σὺ ἀντιρρᾷς αὐτῷ.

per. Chara Venus, asinum rudere quispiam putasset. Ipsa autem lyra similis erat cervi cranio carnibus renudato: cornua verò tanquam cubiti prominebant, quibus jugatis, & alligatis fidibus, neque collope circumtortis agreste quiddam & absonum cantillabat, cùm interim ipse aliud voce caneret, aliud lyra succineret: ita ut temperare nobis nequiverimus, quin rideremus amatoriam illam cantionem. Nam Echo quantumvis garrula, ne respondere quidem ipsi rugienti voluit: imò ipsam puduisset, si asperum & ridiculum illius cantum imitari visa fuisset. Ad hæc gestabat in ulnis amasius ille delicias suas, ursi catulum, pilis hirtum, ipsi assimilem: Quis autem non invideat tibi amicum istum, Galatea? *Gal.* Tu igitur Dori, tuum nobis commonstra, qui sit formosior, qui doctiùs voce canere, vel cithara meliùs ludere sciat. *Dor.* At mihi nullus est amator: neque me amabilem esse glorior. Talis autem qualis est hic Cyclops, hircum olens, crudivorus, ut ajunt, & hospites qui apud ipsum diversantur devorans, tibi contingat, eumque tu mutuum ames.

1 Ἀφροδίτη φίλη] Leg. Ἀμφιτρίτη, ut in Piscatore. Cætera ex Theocr. Potuisset retineri Ἀφροδίτη, sed verius est marinas nymphas aliud dixisse. *Bourd.*

2 Κιναίδους λέπτζων] Sic philosophus Lucianeus κιναίδους in dial. Charontis & Mercurii. Sic κιναίδους λπτζοντα, Dialog. ἑταιρ. κιναίδους δυσωδίαν πρὸ πράγων. Hesych. Interpr. Aristophan. ad illud Plut. Αἰσχῦν τι κιναίδους μέλαν, vult etiam κιναίδους esse πρὸ μασχαλῶν δυσωδίαν.

Valle sub alarum trux habitare caper.

κιναίδους. Catull. *Idem.*

CY-

ΚΥΚΛΩΠΟΣ, ΚΑΙ ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ.

ΚΥΚΛΩΨ.

Ὦ πάτερ, οἷα πέπονθα ὑπὸ ξένου τινὸς ἀφροδίτου ξένου, ὃς μεθύοντά με, ἐξεστόφλωσί μου, καὶ μικρομόρφου ἐπιχειρήσας. Πο. τίς δὲ ὁ τοῦτο τολμήσας ὦ Πολύφημε; Κυ. τὸ μὲν ὄνομα, Οὖτις ἐαυτὸν ἀπεκάλει. ἐπεὶ δὲ διέφυγε, καὶ ἔξω ἦν βέλους, Ὀδυσσεὺς ἐνομάζετο ἔφη. Πο. οἶδα ὃν λέγεις. τί ἐποίησεν. ἐξ Ἰλίου δὲ ἀνέπλει. ἀλλὰ πῶς ταῦτ' ἔπραξεν, ἢ δεῖ πάνυ ἀθυμεῖν ὤν; Κυ. κοιμώμενον γὰρ τὸν ὄντως ἀπὸ τῆς νομῆς ἀναστρέψας, πολλοὺς τινας ἐπιβουλεύοντας δηλονότι τοῖς πρωτείοις. ἐπεὶ δὲ ἤδη τῇ ὄψει τὸ πῦρμα, πέτρα δέ τις μοι πυμμεγέθης, καὶ τὸ πῦρ ἀνήψησε, συναναμίξας ὁ ἔφερον δένδρον ἀπὸ τῆς ὄρους, ἐφύλαττον ἀποκρύπτειν αὐτοὺς περιόντας. ἐγὼ δὲ συλλαβὼν αὐτῶν τινας, ὡσπερεὶ εἰκὸς ἦν, κατέφαγον λαγῶς ὄντας, σὺν τῷ ἁπανταχοῦ σοφῷ καὶ Οὔτιδι, εἶτα Οὖτις, εἶτα Ὀδυσσεὺς ἦν. δώσει μοι ποῖόν φάρμακόν τι ἐγχέας. ἡδὺ μέν, καὶ εὔοσμον, ἐπιτηδειότατον δέ, καὶ πεφυσημένον. ἄπαντα γὰρ εὐθὺς ἐδόκει μοι ἀποφέρεσθαι πόντῳ. καὶ τὸ ἀπήλαιον αὐτὸ ἀνεφέρετο. καὶ ὅλως ἐπ' ὄλως ἐμαυτοῦ ἤμελον. τέλος δέ, εἰς ὕπνον κατεπαύθην. ὁ

tissimum, & turbulentissimum. Mihi enim illud poto statim omnia circumagi videbantur, & antrum ipsum invertebatur: nec ampliùs apud me prorsum eram. Postremò ad somnum pertractus sum.

CYCLOPIS ET NEPTVNI.

CYCLOPS.

Pater, qualia passus sum ab execrabili illo hospite, qui me inebriatum excæcavit, somno gravatum aggressus. *Nep.* Quis verò hæc ausus est Polypheme? *Cyc.* Principio quidem se Neminem vocabat; sed postquam effugit, & [2] extra tela ut dicitur, fuit, Vlyssem nominari se ajebat. *Nep.* Novi quem dicis, [3] Ithacensem illum: ex Ilio autem navigabat. Sed quo pacto hæc fecit, cùm animosus admodum non sit? *Cyc.* Deprehendi in antro, è pascuis reversus multos quoidam, insidiantes videlicet pecuariis. Posteaquam autem appositi foribus operculum (saxum autem mihi est perquam magnum) atque ignem, accensa quam ex monte detuleram arbore, suscitavi, visi sunt conantes sese absconder. Ego verò comprehensos ex ipsis aliquos, ut par erat, devoravi, ut pote qui prædones essent. Hic versutissimus ille, sive Nemo, sive Vlysses erat, pharmacum quoddam infusum dat bibendum, dulce quidem & fragrans illud: sed ad struendas insidias præsen- Postremò ad somnum pertractus sum.

1 Ὦ] Hic Dial. ex Homero. *Bourd.*

2 *Extra tela*] In dialogo Ven. & Cup. in Baccho. in votis. *Cogn.*

3 *Ithacensem illum*] Vlyssem ex Ithaca urbe & patria, insula in mari Ionio ante Epirum frequentibus scopulis aspera. *Idem.*

δὲ, ἀποξύσας τ μοχλὸν, καὶ πυρώσας μ, ὥσπερ ἐπῴλωσέ με κοιμωμένῳ. καὶ ἀπ' ἐκείνου τυφλός εἰμί σοι ὦ Ποσειδον. Πο. ὡς βαθὺν ἐνθυμήθης ὦ τέκνον. ὃς οὖν ἐξέφυγες μεθ' ὑπνον τυφλὸν ὄντα; σοὶ δ' Ὀδυσσεὺς πῶς διέφυγεν; ἐγὼ γὰρ ἂν οἶμαι ὅτι ἐδυνήθη ἀπαλλαγῆναι τῶν πέτρων ἀπὸ τ θύρας. Κυ. ἀλλ' ἐγὼ ἀφεῖλον, ὡς μᾶλλον αὐτὸν λάβοιμι ἐξιόντα. καὶ καθίσας ὄπισθε τῶν θυρῶν, ἐβήρων τὰς χεῖρας ἐκπεταμένας, μόνα παρεὶς τὰ πρόβατα εἰς τὸν νομὸν, ἀντιλαμβάνων τῷ κριῷ, ὁπόσα ἐχρῆν προφέρειν αὐτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ. Πο. μανθάνω τἀπ' ἐκείνοις, ὅτι με ἔλαθεν ὑπεξελθών σε. ἀλλὰ τὰς ἄλλας με Κύκλωπας ἔδει ἐπιβοήσασθαι ἐπ' αὐτόν. Κυ. συνεκάλεσα ὦ πάτερ, καὶ ἦκον. ἐπεὶ δὲ ἐρόμην ἢ ἐπεξελεύσεται τὸ ὄνομα, κἀγὼ ἔφην ὅτι Οὖτις ἐστὶ, μελαγχολᾶν οἰηθέντες με, ὠχοντο ἀπιόντες. ὅτω καταστρέψασθαί με ὁ κατάρασθαι τῷ ὀνόματι. καὶ ὁ μάλιστα κήδεταί με, ὅτι καὶ ὀνειδίζων ἐμοὶ τῷ συμφορᾷ, λέγει ὁ πατὴρ φησιν ὁ Ποσειδῶν ἰάσεταί σε. Πο. θάρρει ὦ τέκνον, ἀμυνάσομαι γὰρ αὐτὸν, ὡς μάθῃ ὅτι εἰ καὶ πήρωσίν μοι ἐφθαλμῶν ἴασαι ἀδύνατον, τὰ γοῦν τῶν πλεόντων τὸ σώζειν αὐτὸς, καὶ ἀπολλύναι ἐπ' ἐμοὶ θύσεσι. πολεῖ ὃ ἔτι.

sum. Ille verò exacuto vecte, eoque igne succenso, me dormientem insuper excæcavit: ab eoque tempore cæcus sum Neptune. *Nep.* Vt altè dormiviſti, qui non exilieris interim dum excæcareris. Vlysses verò ille quo pacto effugit? Non enim, sat scio, saxum à foribus dimovere potuit. *Cyc.* At ego amovi, quò faciliùs illum comprehenderem inter egrediendum. Ego verò collocatus ad fores, extentis manibus venabar, solis dimissis in pascua ovibus, & arieti dato mandato eorum quæ pro me ab ipso fieri oporteret. *Nep.* Intelligo rem. Sub illis latuit te clàm se subducens. At cæteros certè Cyclopas oportebat te contra ipsum invocare. *Cyc.* Convocavi illos pater, & venerunt. Sed cùm me insidiatoris nomen interrogassent, eumque dicerem esse Neminem, insanire me arbitrati, discesserunt. Ita mihi execrabilis ille, nomine imposuit. Et quod omnium maximè mihi ægrè fuit, contumelioso objecta mihi calamitate hac, ne pater quidem Neptunus, inquit, te sanabit. *Nep.* Confide fili, ulciscar enim ipsum: ut discat, etiamsi oculorum excitatem mederi non queam, navigantes certè tamen servare vel perdere penes me esse: navigat autem adhuc.

1 Καὶ καθίσας] Vsque ad μόνα aberant à Mss. *Bourd.*

AL-

ΑΛΦΕΟΥ, ΚΑΙ ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ.

ΠΟΣΕΙΔΩΝ.

1 Τί τοῦτο ὦ Ἀλφειέ, μόνῳ σοι τῶν ἄλλων ἐμπιπτόντι εἰς τὸ πέλαγος, οὐδὲ ἀναμίγνυσαι τῇ ἅλμῃ ὡς ἔθος ποταμοῖς ἅπασιν, οὐδὲ ἀναπωύεις, σαυτὸν ἀμφιχυθείς, ἀλλὰ λιπὼν τὴν θαλάττης ξυνεκτὸς, καὶ γλυκὺ φυλάττων τὸ ῥεῖθρον, ἀμιγὴς ἔτι καὶ καθαρὸς ἐπίεγη. σὺν εἰσὶ ὅπου βούλῃ τοσοῦτος καταπίπτοι οἱ λάοι, καὶ ἐρυθροὶ, καὶ ἴσως ἀνακύψειν ὥσι, καὶ αὖθις ἀναφαίνειν σαυτόν. Αλ. ἐρωτικόν τι τὸ πραγμά ἐστιν ὦ Πόσειδον. ὥστε μὴ ἔλεγχε. ἠράσθης γὰρ καὶ αὐτὸς πολλάκις. Πο. γυναικὸς ὦ Ἀλφειὲ, ἢ νύμφης ἐρᾷς. ἢ καὶ τῶν Νηρηίδων αὐτῶν μιᾶς; Αλ. ὄκ. ἀλλὰ πηγῆς ὦ Πόσειδον. Πο. ἡ δὲ, ποῦ σοι γῆς αὕτη ῥεῖ; Αλ. νησιῶτις ἐστὶ σικελική. Ἀρέθουσαν αὐτὴν καλοῦσι. Πο. οἶδα σὸν ἄμβροτον ὦ Ἀλφειὲ τὴν Ἀρέθουσαν, ἀλλὰ λάθρᾳ τί ἐστι, καὶ λιπὼν κα-

ALPHEI ET NEPTVNI.

NEPTVNVS.

Quid hoc Alphee, quod tu ſolus aliorum in mare illapſus, neque cum ſalſugine miſceris, more fluviorum omnium, neque diffuſis aquis te ipſum cohibes, ſed per mare velut concretus, ac dulci cuſtodito fluore, immixtus adhuc & purus properas? Neſcio quo locorum in profundum, ſicut [2] gaviæ & [3] ardeæ demerſus, alibi videris emergere, & te ipſum rurſus exhibere ſpectandum. *Alph.* Amatoria quædam res iſta eſt Neptune: quamobrem ne mihi vitio vertas. Ipſe autem etiam ſæpenumero amaſti. *Nept.* Mulieremne Alphee, an nymphamne amas, an etiam Nereidum ipſarum aliquam. *Alph.* Minimè, ſed fontem, Neptune. *Nept.* Hic ubi terrarum tibi manat? *Alph.* Inſularis eſt in [4] Sicilia, Arethuſam ipſam vocant. *Nept.* Novi Alphee Arethuſam illam non deformem: ſed & limpidus ille fons, & per puram ſatu-

1 Τὶ τοῦτο ὦ Ἀλφειὲ] Mirum eſt quod de Alpheo flumine narrat Achill. Tat. lib. 1. ὅτου δὲ ἢ ἡδὺ Ὀλυμπίων ἱερὸν, πολλοὶ μὲν εἰς τὰς δίνας τὰ σπλάγχνα καταθύουσιν ἄλλοι ἄλλα δῶρα, ὁ δὲ βοῦς εἰς τὸν ἐρχόμενον κάμινον, καὶ ταῦτά ἐστιν ἴδια σπλάγχνα. Bourd. Virg. 3. Æn. Strabo lib. 6. Pauſan. lib. 5. Ovid. lib. 5. Lucan. lib. 3. Papin. Epital. Stellæ. & Vol. Sil. lib. 13. Suid. in Alpheo. *Cogn.*

2 *Gavia*] Λάῳοι, Larum Gaza vertit Gaviam Plin. lib. 10. *Idem.*

3 *Ardea*] Aves quarum tria genera ponuntur ab Ariſtot. urinatur ſicut & Larus. *Idem.*

4 *Sicilia*] Italiæ inſula à pleriſque Trinacria & Triquetra, quod Triquetræ figuræ triangularis faciem obtineat, tribus promontoriis in diverſa procurrentibus, ſuam claudens amplitudinem Lilibeo Aphricam, Pachinno Græciam, atque Peloro Carthaginem ſpectantibus. Plin. lib. 3. c. 8. *Idem.*

θαρῶ [1] ἀναβλύζῃ, καὶ τὸ ὕδωρ ἐπιπηξίπῃ πεῖς ψηφίσιν, ὅλον ὑπὲρ αὐτῶν φαινόμενον ἀργυρεοειδές. Αλ. ὡς ἀληθῶς οἶσθα τὸν πηγὸν ὦ Πόσειδον. παρ' ἐκείνης ὃν ἀπέρχομαι. Πο. ἀλλ' ἀπιθι μὰ κὴ εὐτύχει σὺ πρὸ ἔρατο. ἐκεῖνο δέ μοι εἰπὲ, πῶς τὸν Ἀρέθουσαν εἶδες αὐτὸς μὲ, ἀρκὰς ὢν, ἡ δὲ, σὺ Συρακόσαις ἐστὶν; Αλ. ἐπειγόμενόν με κατέχεις ὦ Πόσειδον, περίεργα ἐρωτῶν. Πο. εὖ λέγεις, χαίρει δὲ καὶ τὸν ἀγαπωμένην. καὶ ἀναδὺς ἀπὸ θαλάττης, ξυναυλίαι μίγνυσο τῇ πηγῇ, καὶ ἓν ὕδωρ γίνεσθε.

turiginem emanat, & nitet aqua, quæ ſuper calculis argentea tota apparet. *Alph.* Vt verè noſti fontem hunc Neptune: ad illum igitur abeo nunc. *Nept.* Sed abi quidem, & amore fœliciter utere. Illud autem mihi dic, ubi tu Arethuſam conſpicatus es, Arcas ipſe cùm ſis, fons autem ille Syracuſis? *Alph.* Properantem memoraris Neptune, curiosè nimis interrogando. *Nept.* Probè dicis. Abi igitur ad amatam: ac è mari emergens, eodem alveo cum fonte illo miſcearis, & in unam aquam redigamini.

1 Ἀναβλύζῃ] Inde ἀναβλύες πηγαί. ἀναπιδᾶ, ἀναζεῖ, Heſych. verb. ἀναπιδᾶ. Bourd.

ΜΕΝΕΛΑΟΥ, ΚΑΙ ΠΡΩΤΕΩΣ.

ΜΕΝΕΛΑΟΣ.

Ἀλλὰ ὕδωρ μὲν σε γένοιτο ὦ Πρωτεῦ, ὡς ἀπίθανον, θαλάττιον γε ὄντα, καὶ δένδρον ἔτι φορητόν. καὶ εἰς λέοντα ὁπότε ἀλλαγείης, ὅμως οὐδὲ τῷδε ἄξιος πίστεως. εἰ δὲ καὶ πῦρ γένοιο δυνατὸν ἐν τῇ θαλάττῃ οἰκοῦντα, τοῦτο πάνυ θαυμάζω, καὶ ἀπιστῶ. Πρω. μὴ θαυμάσῃς ὦ Μενέλαε. χίγνομαι γάρ. Με. εἶδον κἀγὼ αὐτός. ἀλλά μοι δοκεῖς. εἰρήσῃ γὰρ ὅθεν σε, ζητοῦσα πολὺ σοφιζόμενος τὸ πρᾶγμα, καὶ τὰς ὀφθαλμὰς ἐξαπατᾶν τῶν ὁρώντων, αὐτὸς οὐδὲν τοιοῦτο γιγνόμενος. Πρω. καὶ πῶς ἂν ἡ ἀπάτη ἐπὶ τῶ ὄντως ἐναργῶν χθόνιος; ἐκ ἀνεῳγμένοις τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδες ἐς ὅσα μετε-

MENELAI ET PROTEI.

MENELAVS.

At in aquam te converti Proteu, incredibile non eſt, ſiquidem es marinus: etiam arborem fieri, tolerabile: in leonem etiam aliquando muteris licèt, tamen neque hoc ſupra fidem eſt. Quòd ſi & te qui in mari habitas, in ignem converti poſſibile eſt, hoc omnino miror, nec adducor ut credam. *Prot.* Ne mireris Menelaë: fieri enim ſoleo *Men.* Vidi & ipſe. Sed videris mihi, dicam enim apud te, præſtigias quaſdam adhibere rei, atque intuentium oculas decipere, cùm tale nihil fias. *Prot.* Ecquæ deceptio in tam manifeſtis rebus fieri queat? Annon apertis oculis vidiſti in quàm multa ipſe me transforma-

ve-

πείσαι ἐμαυτόν; εἰ γὰ ἀπιστῇς, κὴ τὸ πρᾶγμα ψεῦδὸς εἶναι δοκεῖ, φαντασία τις ἀπὸ τῶ ὀφθαλμῶν ἐσπλέουσα, ἐπιδεῖν πῦρ ἡνίκα μοι, ὦ γενναιότατε τῶν χθὲς. εἶσι γὰ εἰ ὁρᾶμα μόνον, ἢ κὴ τὸ καίειν τὰτο μοι ἀπόκειται. Με. σὺκ ἀσφαλὲς ἡ πεῖρα ὦ Πρωτεῦ. Πρω. σὺ δέ μοι Μενέλαε δοκεῖς ὑδὲ πολύποδα ἑωρακέναι πώποτε, ὐδ' ὁ παιχθεὶς ὁ ἰχθὺς ὑτῶ εἰδέναι. Με. ἀλλὰ τ μὲν πολύποδα, εἶδον. ἀ παιχθὲν γ, ἠδέως ἂν μάθοιμι ἀκριβῶς. Πρω. ὁπόταν ἂν πίτυα ἀπαλὴν ἁρμόσῃ τὰς κοτύλας, κὴ ἀφοσιώσῃ ἔχη κ' τὰς πλεκτάνας, ἐκείνη ὁμοίαν ἀπεργάζεται ἑαυτὴν, κὴ μεταβάλλει τῶ χρῶτα, μιμούμενον τῶ πίτυαν, ὡς ἂν λάθῃ τὰς ἁλιέας, μὴ ἀφανὲς ὂν τῶτο, ἀλλ' ἐοικὸς τῇ λίθῳ. Με. φαεῖ ταῦτα. τὸ γὰ σὸν πολλῶ ἀπιστότερον ὦ Πρωτεῦ. Πρω. σὺκ οἶδα ὦ Μενέλαε. πῖ ἂν ἄλλῳ πιστεύσειας, τοῖς σαυτῦ ὀφθαλμοῖς ἀπιστῶν; Με. ἰδὼν, εἶδον. ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα πρᾶγμα, τ αὐτὸν πῦρ κὴ ὕδωρ γίγνεται.

verim? Quod ni credis, & falsa res tibi videtur, scilicet species quædam inanis ob oculos versans: quum ignis factus fuero, admove mihi ô generosissime, manum. Senties enim num videar tantùm ignis, an & vim urendi habeam. *Men.* Periculosum est experimentum hoc Proteu. *Prot.* At tu Menelaë videris mihi neque polypum vidisse unquam, neque etiam quid pisci huic accidere soleat, scire. *Men.* At [1] polypum quidem vidi, quæ verò accidant illi, libenter ex te cognoverim. *Prot.* Cuicunque laxo acetabula sua accedens applicuerit, & cirramentis affixus adhæserit, illi scirpium similem efficit mutatque colorem, imitando saxum, quò lateat piscatores, nihil ab illo varians, neque ob hoc manifestè apparens, sed omnino saxum referens. *Men.* Ferunt hæc: sed hoc tuum est incredibilius Proteu. *Prot.* Nescio Menelaë, cuinam alteri credas, cùm tuis oculis non credas. *Men.* Apprimè vidi: sed tamen monstrosa res est, eundem ignem atque aquam fieri.

1 *Polypum*] De Polypi vario ingenio meminit Plin. lib. 9. c. 29. Plut. in libello περὶ ἀσωλφιλίας. de ejus acetabulis Plin. c. 30. lib. 9. *Cogn.*

ΠΑΝΟΠΗΣ, ΚΑΙ ΓΑΛΗΝΗΣ.

ΠΑΝΟΠΗ.

Εἶδες ὦ Γαλήνη χθὲς οἷα ἐποίησεν ἡ Ἔρις παρὰ τὸ δεῖπνον τῶ Θετταλίᾳ, διότι μὴ κὴ αὐτὴ ἐκλήθη ἐς τὸ συμ-

PANOPES ET GALENES.

PANOPE.

Vidisti-ne, Galene, heri quid fecerit Eris ad cœnam in Thessalia, quòd non & ipsa ad convivium invitata fue-

πόσιον; Γα. ἐ ξυνεσιώμην ὑμῖν ἔγωγε. ὁ γὰρ Ποσειδῶν ἐκέλευσέ με ὡς Παιόπη ἀκύμονθον τὸν πόντον φυλάττειν τὸ πέλαγος. τί δ' ἂν ἐπίσην ἡ Ἔρις μὴ παρῆν; Πα. ἡ Θέτις καὶ ὁ Πηλεὺς ἀπηλλαγμένοι εἰς τὸν θάλαμον, ὑπὸ τῆς Ἀμφιτρίτης καὶ τοῦ Ποσειδῶνος ἀγόμενοι. ἡ Ἔρις δ' ἐν τούτῳ λαβοῦσα πάντας, εὐδύνητο γὰρ ῥᾳδίως, τὸ μὲν, πίνοντων, εἰς δὲ κορτύπτων, ἢ τοῖς Ἀπόλλωνι κιθαριζόντα, ἢ ταῖς μούσαις ἀδούσαις ἐμπεσοῦσα τὸ μῆλον, ἐκάλεσεν εἰς τὸ συμπόσιον μᾶλλον ἢ πάγκαλον, χρυσοῦν ὅλον ὡς Γαλήνη. ἐπεγέγραπτο δ', ἡ καλὴ λαβέτω. κυλινδούμενον δὲ τοῦτο ὥσπερ ἐξεπίτηδες, ἦκε ἔνθα Ἥρα τε, καὶ Ἀφροδίτη, καὶ Ἀθηνᾶ κατεκλίνοντο. κἀπειδὴ ὁ Ἑρμῆς ἀπελόμενος ἐπλέξατο τὰ μαχαιρίδια, αἱ μὲν Νηρηίδες ἡμεῖς, ἀπεσιωπήσαμεν. τί γὰρ ἔδει ποιεῖν, ἐκείνων παρόντων; αἱ δὲ, ἀντεποιοῦντο ἑκάστη. καὶ αὐτὴν εἶναι τὸ μῆλον ἠξίουν. καὶ εἰ μή γε ὁ Ζεὺς διέφησεν αὐτὸς, καὶ ἄχρι χειρῶν πρὸ χώρησε τὸ πρᾶγμα. ἀλλ' ἐκεῖνος αὐτὸς μὲ, ἐ κελεύει φησὶ τοῦτο ποιεῖν, καίτοι ἐκείνην αὐτὸν δικάσαι ἠξίουν. ἀπιτε δ' ἐς τὸν Ἴδαιον αὖθις τὸν Πρίαμου παῖδα, ὃς οἶδέ τι διαγνῶναι τῶν καλλίστα φιλόκαλός ὢν, καὶ ἂν ἐκεῖνος κρίνας κακῶς. Γα. τί δ' ἂν οἱ δοκεῖ ὦ Παιόπη; Πα. δόξειεν οἶμαι ἀπιέναι αὖθις τὸν Ἴδαιον. Πε. καί τις ἡξεῖ μὴ μικρὸν ἀπαγγέλλων ἡμῖν τῶν κρατεῖσθαι; Πα. ἦδη σοι φημὶ ἂν ἄλλη κρατηθῆ, τῆς Ἀφροδίτης ἀγωνιζομένης, ὦ μὴ καὶ πάνυ ὁ διαιτητὴς ἁμαρτυρήσῃ.

fuerit? *Gal.* Non convivata sum ego vobiscum. Nam me Neptunus jusserat, tranquillum interea, Panope, servare pelagus. Sed quid fecit Eris cùm præsens non esset? *Pan.* Thetis ac Peleus concessêrant intro in thalamum ab Amphitrite ac Neptuno deducti. Interea autem Eris, clàm omnibus (id quod facile illi tum fuit, cùm alii biberent, nonnulli applauderent, vel Apollini citharam personanti, vel Musis ore modulantibus animum adhibendo) projecit in convivium pomum quoddam perpulchrum, totum aureum, Galene: cui erat inscriptum *Formosa accipiat.* Dum autem hoc, tanquam ex composito volvitur, pervenit eò loci, ubi Iuno, & Venus, & Minerva accumbebant. Et postquam Mercurius eo sublato inscripta legit: nos quidem Nereides conticuimus, quid enim agendum erat illis præsentibus? Illæ verò inter se contendebant, ac quælibet suum illud esse volebat. ac nisi Iupiter ipsas diremisset, ad manus usque res processissêt. Verùm ille, ipse quidem judicium hac de re non feram, inquit, tametsi illæ ipsum judicare vellent. Sed in Idam ad Priami filium abite, qui & discernere novit, quænam formosior sit, ut pote elegantiæ studiosus & ipse, & qui non malè judicaverit. *Gal.* Quid igitur ad hæc Deæ illæ, Panope? *Pan.* Hodie arbitror in Idam abeunt. *Gal.* Ecquis veniet paulò post, qui quæ vicerit, nobis renunciet? *Pan.* At jam nunc tibi affirmo fore ut nulla alia vincat, veniente in certamen Venere, nisi arbiter ipse omninò hallucinetur.

TRI-

ΤΡΙΤΩΝΟΣ, ΑΜΥΜΩΝΗΣ, ΚΑΙ ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ.

ΤΡΙΤΩΝ.

Ἐπὶ τὴν Λέρναν ὦ Πόσειδον ἄφιξαι καθ' ἑκάστην ἡμέραν ὑδροφορήσουσα παρθένος, παγκάλη τὴν ὄψιν, οὐκ οἶδα ἔγωγε καλλίω παῖδα ἰδών. Πο. ἐλοιδόρησάν τινά σε Τρίτων λέγεις, ἢ θεραπαινίς τις ὑδροφόρος ἐστίν. Τρ. ἄμεινον. ἀλλὰ Δαναοῦ σκέπτου θυγατρὸς μίαν τῶν πεντήκοντα καὶ αὐτὴ, Ἀμυμώνη τὸ ὄνομα. ἐπυθόμην γὰρ ἥτις καλεῖται, καὶ τὸ γένος. ὁ Δαναὸς γὰρ συλλεξάμενος τὰς θυγατέρας, καὶ αὐτουργεῖν διδάσκει, καὶ πέμπει ὕδωρ τε ἀρυσομένας. καὶ ὅπως τὰ ἄλλα, παιδεύει ἀόκνους εἶναι αὐτάς. Πο. μῶν γὰρ θεραπαινίδ' μακρὰν ἥκεις τὴν ὁδὸν ἐξ Ἄργους ἐς Λέρναν; Τρ. μῶν. πολυδίψιον γὰρ τὸ Ἄργος, ὡς οἶσθα. ὥστε ἀνάγκη ἀεὶ ὑδροφορεῖν. Πο. ὦ Τρίτων, ὡς μετρίως με διεπεραίωσας εἰπὼν τὰ περὶ τὴν παιδός. ὥσπερ ἐωμὲν ἐπ' αὐτήν. Τρ. ἴωμεν. ἤδη γὰρ καιρὸς τῆς ὑδροφορίας. καὶ σχεδόν που καὶ μέσην τὴν ὁδὸν ἐσμὲν ἤδη ἐς τὴν Λέρναν. Πο. ἀκμὴν ζεύξεις τὸ ἅρμα. ἢ τοῦτο μὲν παρὸν ἔχει τὴν ἀφετηρίαν ὑπάγειν τοὺς ἵππους; τῷ ζεύγλῃ, καὶ τὸ ἅρμα ἐπισκεύαζειν; σὺ δὲ ἀλλά μοι δελφίνα τινὰ τῶν ὠκυτάτων παρασκεύασον. ἐφαπτόμεθα γὰρ ἐπ' αὐτῆς τάχους. Τρ. ἰδοὺ σοι ἔστω ὁ δελφὶς ὠκύτατος. Πο. ἴωμεν ἀπολαύσωμεν. σὺ δὲ θεραπεύσεις

TRITONIS, AMYMONES ET NEPTUNI.

TRITON.

Ad Lernam Neptune, quotidie venit aquatum virgo perpulchra. Nec scio formosiorem puellam vidisse me. *Nept.* Liberamne aliquam dicis Triton, an verò famula quæpiam est quæ aquam ferre solet? *Trit.* Minimè, sed Danai illius filia, una ex quinquaginta istis, Amymone nomine. Ejus enim nomen & genus scisitatus sum. Danaus autem duriter filias educat, & opus manu facere docet, & ad hauriendam aquam mittit, & ad alias res agendas instituit, impigræ ipsæ ut sint. *Nept.* Sola-ne venire solet longam adeò viam ex Argis ad Lernam usque? *Trit.* Sola. nam Argos, ut scis, est siticulosum: quare illam semper aquatum venire necesse est. *Nept.* Non mediocriter affecisti me Triton, qui mihi hæc de puella narraris. Itaque eamus ad ipsam. *Trit.* Eamus. Iam enim tempus est, quo aquatum ire solet: ac media fermè in via est petendo Lernam. *Nept.* Proinde currum junge: vel an hoc longiorem rebus moram injiciet, submittere equos jugo, & currum apparare? Tu verò potiùs delphinem mihi aliquem ex velocibus illis huc siste, inequitando enim illi quàm celerrimè provehar. *Trit.* Ecce tibi delphinum hunc velocissimum. *Nept.* Euge provehamur: tu verò Tri-

1 Καὶ αὐτουργεῖν διδάσκει] Lege Sueton. August. *Edvard.*

2 Πολυδίψιον Ἄργος. Homericum. *Idem.*

ὦ Τέρπν. καὶ πιδὴ πάρεσμεν εἰς τὴν Λέρναν, ἐγὼ μὲν λοχήσω σὺ ταύτην πρῶ. σὺ δ' ἀπόπτα ὁπόταν ἀναδῇ φαίνεσθαι αὐτήν. Τρι. αὕτη σοι πλησίον. Πο. χαλεπὴ ὦ Τέρπν, καὶ ἀγχίαλος παρθένος. ἀλλὰ συλλαμβάνεται ἡμῖν ἔοικεν. Αμυ. ἄνθρωπε, ποῖ με ξυναρπάσας ἄγεις; ἀνδραποδιστὴς εἶ, καὶ ἔοικας ἡμῖν ἀπ' Αἰγύπτου ἢ Λιβύης ἐπιπεμφθήναι. ἆρα βοήσομαι τὸ πατρῷον. Τρι. σιώπησον ὦ Ἀμυμώνη. Ποσειδῶν ἐστι. Αμυ. τί Ποσειδῶν λέγεις; πειράζῃ με ὦ ἄνθρωπε, καὶ ἐς τὴν θάλατταν καθέλκεις; ἐγὼ δ' ἀπολιγήσομαι ἢ ἀθλίως καταδύσομαι. Πο. θαῤῥεῖ, ὦδίν σοι πάθῃς. ἀλλὰ καὶ πηγὴν ἐπώνυμόν σοι ἀναδήσομαι ἰάσιν σὺ ταύτῃ δῶν, [1] πατάξας τῇ τριαίνῃ τὴν πέτραν, πλησίον ἢ πλύσμα τοῦτο. καὶ σὺ δίδυμον ἔσῃ, καὶ μὴν τὴν ἀδελφὴν οὐχ ὑδροφορήσεις ἀποθανοῦσαν.

Triton adnata. Ac siquidem ad Lernam adsumus, ego quidem hîc in insidiis ero: tu verò speculando observa, quando illam accedentem sentias. *Trit.* Eccam tibi, propè est. *Nept.* Formosa Triton, & in flore ætatis virgo: sed nobis est comprehendenda. *Amy.* Heus homo, quò me hinc correptam abducis? plagiarius quispiam es, ac videris nobis ab Ægypto patruo immissus, quare patrem inclamabo. *Trit.* Tace Amymone, Neptunus hic est. *Amy.* Quid Neptunum dicis? quid mihi homo vim facis, atque hinc in mare abstrahis? at infœlix ego submersa suffocabor. *Nept.* Bono sis animo: nihil mali patieris: sed & [2] fontem tibi cognominem emanare hinc sinam, percusso tridente saxo, juxta hoc æstuarium, tuque beata eris, & sola sororum obita morte aquam non gestabis.

1 *Fontem cognominem*] Est Amymone fons juxta Lernam ab Amymone Danai filia nomen habens, cujus meminerunt Plin. lib. 4. c. Strab. lib. 8. *Segn.*

2 Παπάξας τῇ τριαίνῃ] Callim. Hym. Iovis πλῆξεν ἔγχει σιπύρῳ, &c. *Bourd.*

NOTOT, KAI ZEΦTPOT.

NOTOΣ.

Ταύτην ὦ ζέφυρε τὴν δάμαλιν, ἣν ἀφ' ἧς πλάγης εἰς Αἴγυπτον ὁ Ἑρμῆς ἄγει, ὁ Ζεὺς [1] διεκόρευσεν ἀλλὰ ἔρωτι; Ζε. ναὶ ὦ νότε. ὑ

NOTI ET ZEPHYRI.

NOTVS.

Num hanc, Zephyre, juvencam, quam per mare in Ægyptum Mercurius ducit, Iupiter amore captus vitiavit? *Zeph.* Etiam Note. Atum

1 Διεκόρευσεν] Sic in Dial. Neptuni & Enipei. & ſ. διακορεύειν τὴν κόρην, διαφθείρειν, διακακίζειν, διαπαρθενεύειν. deflorare, devirginare, dehonestare, ut alibi dicemus. *Bourd.*

1 *Del-*

δάμαλις ἢ τότε. ἀλλὰ ποῖς λώ ἢ ποταμοῦ Ἰνάχου. νῦν δὲ ἡ Ἥρα ποιεῖτόν ἐποίησεν αὐτὸν ζηλοτυπήσασα, ὅτι καὶ πάνυ ἐώρα ἐρῶσα τὴ Διός. Νο. νῦν δὲ ὅτι ἐρᾷ τὴ βοός; Ζε. καὶ μάλα. καὶ λέγ τᾶτο ἐς Αἴγυπτον αὐτὴν ἔπεμψε. καὶ ἡμῖν ἐπεστέιλε μὴ κυμαίνειν τὸν θάλασσαν ἕως ἂν ἀφικέῃ, ὡς ἀπενεγκοῦσα ἐκεῖ. νῦν δὲ ἤδη. ἴσως γάρ καὶ αὐτὴ, καὶ τὸ τοκάδιον. Νο. ἡ δάμαλις ἴσως; Ζε. καὶ μάλα ἀ νόη. ἄρξῃ τι ὁ Ἑρμῆς ὧν τῶν πλείστων, καὶ ἡμῖν ἔσῃ δίκαιος, ὅ τι που ἂν ἡμῖν ἐθέλῃ ἐκπέμψαι, ἢ κωλύσαι ἐπιτεῖν. Νο. ἐπιτηρήσομαι τοιγαροῦν ἃ ζέφυρε, ἤδη δίκαιός γε εἶσα. νῦ Δία δίκαιος γὰρ ὄντως ἔσῃ. Ζε. ἀλλ' ἤδη γὰρ διαπέφευε, καὶ ἐξέπλευσεν ἐς τὸν γῆν. ὁρᾷς ὅπως ἐκεῖ μὲν πεζὴ παρεκδιὰ βαδίζει. ἀναρμόστως δ' αὐτὴν ὁ Ἑρμῆς, γυναῖκα ποιήσας ἀντὶ ταύρου ἐποίησε; Νο. παραδέξα γὰρ τοῦτο ἃ ζέφυρε. σὺ δ' ἐπὶ τὸ κέρατα. ἀδὲ ἄρα, καὶ διχηλὰ τὸ σκέλη, ἀλλ' ἀπέφυσε κόρη. ὁ μὲν τοι Ἑρμῆς τὸ παῖδα, μεταβαλὼν ἑαυτόν. καὶ ἀντὶ νεανίσκ, κυνηγετοῦντ γενόμενος μόν. ὅτι ἄμεινον ἐκεῖνο εἶδε τὰ πρακτέα.

tum non juvenca, ſed Inachi fluvii filia erat. Nunc verò talem ipſam Iuno fecit, amoris æmulatione commota, propterea quòd videbat Iovem illam prorſus deperire. *Not.* Proinde nunc etiam bovem illam amat? *Zeph.* Ita ſanè, & ob id in Ægyptum ipſam miſit, nobiſque edixit ne conturbaremus mare donec illa tranſnataſſet, ut illic enixa (fert autem jam uterum) Deus fiat tum ipſa, tum fœtus ejus. *Not.* An juvenca Deus? *Zeph.* Ita ſanè, Note, imperabitque, inquit Mercurius, navigantibus, ac noſtra erit domina, ut quemcunque volet noſtrûm emittat, vel prohibeat ſpirare. *Not.* Ergo Zephyre, nobis erit obſervanda, cùm jam ſit domina. Nam per Iovem eo pacto benevolentior nobis erit. *Zeph.* Sed enim jam trajecit, & in terram enatavit. Vides ut non ampliùs quadrupes incedat: ſed erectam ipſam, Mercurius denuo perpulchram mùlierem reddidit. *Not.* Mira nimirum hæc Zephyre: nuſquam ampliùs cornua, neque cauda, neque tibiæ biſidæ, ſed amabilis puella eſt. Cæterùm Mercurio quidnam accidit, qui ſeipſum mutavit: & pro adoleſcente caninam faciem aſſumpſit? *Zeph.* Ne curioſiùs iſta perſequamur, quandoquidem quæ facienda ſint, meliùs ille novit.

ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ, ΚΑΙ ΔΕΛΦΙΝΩΝ.

ΠΟΣΕΙΔΩΝ.

Ἔγωγε ὦ δελφῖνες, ὅτι ἀεὶ φιλάνθρωποί ἐστε, καὶ πάλαι μὲν τὸ τῆς Ἰνοῦς παιδίον ἐπὶ τὸ ἰσθμὸν ἀκομίσατε, ὑποδεξάμενοι ἀπὸ τῶν Σκιρωνίδων πετρῶν ἀμφοτέρους· καὶ νῦν σὺ τὸν κιθαρῳδὸν τοῦτον τὸν ἐκ Μηθύμνης ἀναλαβὼν, ἐξενήξω εἰς Ταίναρον αὐτῇ σκοπῇ, καὶ κιθάρᾳ. ἀλλ' ὡς ἔοικας ἡκιστα ὑπὸ τῶν ναυτῶν ἀπολλύμενον. Δελ. μὴ θαυμάσῃς ὦ Ποσειδῶν, εἰ τοὺς ἀνθρώπους οὐ ποιοῦμεν, ἐξ ἀνθρώπων γε καὶ αὐτοὶ ἰχθῦες γιγνόμενοι. Πο. καὶ μέμφομαί γε τῷ Διονύσῳ, ὅτι ὑμᾶς κατεναυμαχήσας, μετέπαλε, δίον χειρώσασθαι μόνον, ὥστε τοὺς ἄλλους ὑπηγάγετο. ὅπως γὰρ τὸ κῦτος τὸν Ἀρίονα τοῦτον ἐχθρὸν ὄντα δελφὶς; Δελ. ὁ Περίανδρος οἶμαι ἔκαμεν αὐτῷ. καὶ πολλάκις μεταπέμπετο αὐτὸν ἐπὶ τὴν τέχνην· ὁ δὲ, πλουτήσας ἐξ ὧν ἐπόρισε, ἐπιθυμήσας πλοῦτον οἰκοδεῖν τὴν Μήθυμναν, ἐπεδείξατο τὸ πλοῦτον. καὶ ἐπιβὰς πορθμίδος πινὸς κατάργου ἀνδρῶν, ὡς ἔοικεν πολὺν ἄγων χρυσὸν, καὶ ἀργυρον, ἐπὶ τὸ μέσον τὸ Αἰγαῖον ἐλθὼν, ἐπεβούλευσεν αὐτῷ οἱ ναῦται. ἀδὲ, ἠκροώμην γὰρ ἅπαντα. ἐδόκουν τοῦ σκάφους, ἐπὶ τούτοις ὑμῖν δεδόχθαι, ἔφη, ἀλλὰ τὴν σκοῦλιν

NEPTVNI ET DELPHINVM.

NEPTVNVS.

Recte facitis, [1] Delphines, quod semper hominum amantes estis: & olim Inûs filium in Isthmum portastis, exceptum à Scironiis scopulis, unde cum matre præcipitatus erat. Et tu nunc assumpto Methymnensi citharœdo isto, in Tœnarum cum ipso ornatu, & cithara enatasti: neque illum à nautis miserè perdi passus es. *Delp.* Ne mireris Neptune, si hominibus benefacimus? cùm ex hominibus pisces ipsi facti simus. *Nept.* Atque equidem ob id reprehendo Bacchum, quòd vos navali prælio superatos ita transformavit, cùm debuisset, solùm in deditionem accipere, quemadmodum alios in potestatem redegit. Sed quo pacto quod huic Arioni accidit, sese habet Delphines? *Delp.* Periander, opinor, delectabatur ipso, & artis gratia sæpe accersebat. Ille autem à tyranno ditatus, domum in Methymnam navigando, divitias suas ostentare concupivit. Ac conscenso sceleratorum quorundam hominum pontone, posteaquam indicavit se multum auri & argenti secum ferre, ubi ad medium fermè Ægeum perventum fuit, insidiari illi nautæ cœperunt. Ille verò (auscultabam enim omnia juxta navigium natando) quoniam hoc vobis ita visum est, inquit, at me saltem assum-

1 *Delphines*] Delphines hominum amatores, refert aliquot exempla Lucianus in vot. Plin. 9. c. 8. Musica mirifice demulcentur. Plut. in lib. septem sapient. *Cogn.*

1 Γιγ-

ἀναλεβόντα με, καὶ ἄσαντα ἡδύνον τινα ἐπ' ἐμαυτῷ, ἐκφέρε ἐσοπερ μέλλω ἐμαυτόν. ἐπίτρεψαν οἱ ναῦται. καὶ ἀνέλαβε τὴν σκευήν, καὶ ἅτε πάνυ λιγυρᾶς. καὶ ἔπεσεν εἰς τὸν θαλασσαν, ὡς αὐτίκα πάντως διαθησόμενος. ἐγὼ δ' ὑπολαβὼν, κἀναθήμενος αὐτὸν, ἐξενηξάμην ἔχων εἰς Ταίναρον. Πο. ἐπαινῶ σ' φιλομουσίας. ἄξιον γὰρ τὸν μισθὸν ἀποδόντας αὐτῷ τὴν ἀκροάσεως.

sumpto ornatu, & decantato priùs mihi ipsi funebri aliquo carmine, volentem finite præcipitare meipsum. Concesserunt nautæ. Tum ille assumpsit ornatum, & quiddam planè blandum cecinit, atque in mare, tanquam ilicò moriturus, præcipitem se dedit. Ego verò excepto atque imposito mihi illo, simul in Tænarum enatavi. *Nept.* Tuum erga musicam studium laudo: dignam enim auditæ modulationis mercedem ipsi retulisti.

ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ, ΚΑΙ ΝΗΡΙΔΩΝ.

NEPTVNI ET NEREIDVM.

ΠΟΣΕΙΔΩΝ.

Τὸ μὲν στενὸν τοῦτο, ἐς ὃ ἡ παῖς κατενίχθη, Ἑλλήσποντος ἀπ' αὐτῆς καλεῖσθω. τὸν δὲ νεκρὸν, ὑμεῖς ὦ Νηρηίδες ἀποθαλάσσιον, τῇ Τροιάδι ἐπιστήσατε, ὡς ταφείη ἐκεῖ τὸ ἐπιχώριον. Νη. Μηδαμῶς ὦ Ποσειδον. ἀλλ' ἐνταυθοῖ σὺ τὸ ἐπώνυμον πελάγει τεθάφθω. ἐνταῦθα γὰρ αὐτῷ, οἰκήσαντι κατὰ τὰ μητρῷα πεπονήκασι. Πο. τοῦτο μὲν ὦ Ἀμφιτρίτη ἀρ' ἥμις. ἀσθ' ἕτερος ὦ καλὸν ἐνταῦθα κατακεῖσθαι ὑπὸ τῇ ψάμμῳ αὐτῇ, ἀλλ' ὅσῳ ἔφθιν ἐν τῇ Τροιάδι ἐν τῇ χερρονήσῳ τεθάφθαι. ἐκεῖνο δὲ Θρασύδικον ἔσται ἑαυτῇ, ὅτι μετ' ὀλίγον τὸ αὐτὸ καὶ ἡ Ἰνὼ πείσεται, καὶ ἐμπεσεῖται ὑπὸ τοῦ Ἀθαμαντος ἀνωμοδίῃ ἐς τὸ πέλαγος, ἀπ' ἄκρας τῆς Κιθαιρωνος, κἀκεῖθεν κομιζομένη ἐς τὴν θάλασσαν ἔχουσα καὶ τὸν υἱὸν ἐπὶ τῶν ἀγκάλης. Νη. ἀλλὰ κἀκείνῳ σῶσαι δοτέον, χαριστέον γὰρ τῷ Διονύσῳ. τροφὸς

NEPTVNVS.

Ferretum hoc quidem angustum, in quod puella præcipitata est, Hellespontus ab ipsa vocetur. Ipsum autem cadaver, vos Nereides acceptum in Troadem auferte, ut ab incolis sepeliatur. *Ner.* Nequaquam Neptune, sed hîc in cognomine pelago sepeliatur. Miseremur enim ipsius, ut quæ maximè miserabilia passa fuerit à noverca. *Nept.* At hoc, Amphitrite, fas non est, neque etiam aliàs honestum, hîc illam alicubi subarena jacêre. Sed quod dixi, in Troade in Chersoneso mox sepelietur. Illud autem pro solatio ipsi erit: quòd paulò post eadem & Ino patietur, & persequente illam Athamante, in pelagus ex summo Cithærone, quà in mare porrigitur, filium etiam in ulnis gestans præcipitabitur. *Ner.* Sed & illam, in Bacchi gratiam, servare oportebit. Educavit enim illum

ηδ αὐτῷ ϗ πάτηξ ἡ Ἰνώ. Πο. σὺ ἐχρῆν ὅτι γονῆσιν ἦσθα, ἀλλὰ τῷ Διονύσῳ ἀχαριστεῖν ὦ Ἀμφιτρίτη ἐκ ἄξιον. Νη. αὕτη ἦ ἄρα τί παθοῦσα κατέπεσεν ἀπὸ τοῦ κριοῦ; ὁ ἀδελφὸς ἦ ὁ Φρίξου ἀσφαλὴς ὀχεῖται; Πο. οἰκότως. νεανίας γὰρ, ϗ δύναται ἀντέχειν ὁρμῇ τὴν φορὰν. ἡ δ', ὑπὸ ἀηθείας ἐπιβᾶσα ὀχήματος ὑφηνιόχου, ϗὴ ἀπιδοῦσα εἰς βάθος ἀχανὲς, καὶ πολυγεῖσα, ϗὴ τῷ δάμβῳ ἅμα κεφθεῖσα, ϗὴ [1] ἰλιγγιάσασα εἰς τὸ σφοδρὸν τῆ πλήσεως, ἀκρατὴς ἐγένετο τῆ κεφάλης τοῦ κριοῦ, ἂν τύχοις ἀπειλημμένο. ϗὴ πεπτώκεσαν ἐς τὸ πέλαγος. Νη. οὐκοῦν ἐχρῆν τὴν μητέρα τὴν νεφέλαν βοηθεῖν πεπτώκυῖ; Πο. ἐχρῆν. ἀλλ' ἡ μοῖρα πολλῷ τῆ νεφέλης δυνατωτέρα.

lum Ino, eademque nutrix illius fuit. *Nept.* Non decebat, cùm adeò prava esset. Sed Baccho non gratificari, indignum esset, Amphitrite. *Ner.* Sed quid accidit huic, quod ab ariete decidit? Phryxus autem frater ejus tutò vehitur? *Nept.* Meritò: adolescens enim est, & contra impetum obsistere potest. Illa verò ejus insueta, consenso vehiculo inusitato, & in vastam profunditatem despiciendo, perculsa animo, & pavore pariter attonita, præterea vertigine correpta præ volatus impetu, retinere non potuit arietis cornua, quibus eò usque se sustentaverat: atque ita in mare decidit. *Ner.* Annon matrem ipsius Nephelen opem ferre cadenti decebat? *Nept.* Decebat: sed Parca longè quàm Nephele potentior est.

1 Ἰλιγγιάσασα] Συκοφαντοῦσα. vox Syracusana, ὅταν ἡ σκιὰ τῶν καρδίαν γρύπῃ γλυκύ, ἐπακολουθεῖ συρίττων, ἐ τοῦτο τὸ παθος καλοῦσιν ἰλιγγον. Interp. Aristophan. Acharn. Ἰλιγγιᾷν τὸ ἐπιστρώζειν (leg. συκοτρώζειν) ἐ δοκεῖν σφεφέρειν, κύκλῳ συρίττειν. Hesych. *Bourd.*

ΙΡΙΔΟΣ, ΚΑΙ ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ.

IRIDIS ET NEPTVNI.

ΙΡΙΣ.

Τὴν νῆσον τὴν πλανωμένην ὦ Πόσειδον, ἀπαναθεῖσαν τῆ Σικελίας, ὕφαλον ἐπινήξασαν συμβίβασον. τοῦτο φησὶν ὁ Ζεὺς ϗῆσον ἤδη, ϗ ἀνάφηνον, ϗὴ πόησον ἤδη δῆλον ὅ τῷ Αἰγαίῳ μέσῳ βεβαίως μένειν, ϗηρέξας πάνυ ἀσφαλῶς. δεῖται γάρ τι αὐτῆς. Πο. πεπτάκασι τοῦτο ὦ Ἶρι. πῶς ἦν ὅμως παρέξῃ αὐτῇ τὴν χρῆσιν ἀναφαίνουσα, ϗὴ μηκέτι πλέουσα; ἀλλ' ἐκ ἐπιστήσεται ἐς τὸ πέλαγος; Νη. οὐκοῦν ἐχρῆν τὴν μητέρα τὴν νεφέλαν βοηθεῖν πεπτώκυῖ; Πο. ἐχρῆν. ἀλλ' ἡ μοῖρα πολλῷ τῆ νεφέλης δυνατωτέρα.

IRIS.

Insulam illam errantem, Neptune, quæ à Sicilia revulsa, atque undis submersa, mari innatat: eam, dixit Iupiter, jam erige, & cernendam exhibe, & fac ut manifesta in medio Ægæo firmiter maneat, tutò admodum stabilita: opus enim illa nonnihil habet. *Nept.* Hoc fiet, Iri: sed tamen quem usum illi præbebit manifesta apparens, nec amplius fluctuans;

Ir.

Ιρις. τὴν Λητὼ ἐπ' αὐτῆς δεῖ ἀπενεγκεῖν. ἄλγη γὰρ πονήσας ὑπὸ τῶ ὠδίνων ἔχει. Πο. τί οὖν; οὐχ ἱκανὸς ὁ οὐρανὸς εἰσπεῖν; οὐ γὰρ μὴ ὅπως, ἀλλά γε πᾶσα ἡ γῆ σὺν ὑποδύξασα δύναιθ' ἂν τὰς αὐτῆς γονάς; Ιρις. εἰσὶ ὦ Πόσειδον. ἡ Ἥρα γὰρ ὅρκῳ μεγάλῳ κατέλαβε τὴν γῆν, μὴ ὑφέσθαι τῇ Λητοῖ τὸ ὠδίνων ὑποδοχέα. ἡ νῦν νῆσος αὕτη ἀνύμητός ἐστιν. ἀφανὴς γὰρ ἦν. Πο. σαυτοῦ μοι. φῂς ὦ νῆσε, μὴ ἀναδῦναι αὖθις εἰς τὸ βυθόν, μηδὲ πεφυκέναι ὑποφέρειν, ἀλλὰ βεβαίως μένειν, καὶ ὑποδέξασθαι δύο παῖδε τὼ ἀδελφῶ τὰ τέκνα δύο, τοὺς κρείσσους τῶν θεῶν. καὶ ὑμεῖς ὦ τρίτωνες, ἀμφιπερθμεύσατε τὴν Λητὼ εἰς αὐτήν. καὶ χαλκέαι ἄκμονες ἔστω. τὴν δράκοντα δέ, ὃς νῦν ἐξοιστρεῖ αὐτὴν φοβῶν, τὸ τέρας, ἐπισεῖσαι τοξεῦσι, καὶ τιμωρήσῃ τῇ μητρί. σὺ δὲ ἀπάγγελλε τῷ Διὶ πάντα εἶναι εὐτρεπῆ. ἥκειν ἡ Δῆλος. ἥκέτω ἡ Λητὼ, καὶ τεκέτω.

Ir. Latonam in ea parere oportet: jam enim malè habet à doloribus. *Nept.* Quid igitur? annon ipsi cœlum sufficit, ut in eo pariat? At nisi sufficit illud: certè nec tota terra partus illius recipere possit. *Ir.* Non Neptune, Nam Iuno Tellurem magno jurejurando obstrinxit, ne quod Latone parturienti perfugium præberet. Hæc igitur insula juramento non tenetur: tum enim fuit abscondita. *Nept.* Intelligo rem. Igitur subsiste insula: atque iterum è profundo emerge, nec amplius sublabaris, sed immota maneas. Ac suscipe fœlicissima fratris mei liberos duos, Deorum pulcherrimos. Et vos ô Tritones Latonam in ipsam trajicite, omniaque tranquilla sint. Serpentem autem illum, qui nunc ipsam deterrendo, velut œstro exagitat, ipsi infantes, posteaquam in lucem editi fuerint, continuò aggredientur, ac matrem vindicabunt. Tu verò Iovi renuncia, præclarè omnia se habere. Stabilita est insula, veniat Latona, ac pariat.

1 Λύπαι μίσησι δὲ πυμφίοις] Mſ. αὐθίοις μισηλύσι δὲ πυμ. Sequens Dialog. ex Homer. Il. v. Philostr. *Bourd.*

ΞΑΝΘΟΥ, ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΗΣ.

ΞΑΝΘΟΣ.

Δέξαι με ὦ θάλασσα, δεινὰ πεπονθότα. κατάσβεσόν μου τὰ τραύματα. Θα. τί τοῦτο ὦ Ξάνθε; τίς σε κατέκαυσεν; Ξαν. Ἥφαιστος. ἀλλ' ἀπηνθράκωμαι ὅλως ὁ κατακαυθείμην, καὶ ζέω. Θα. λέγε

XANTHI ET MARIS.

XANTHVS.

Suscipe me gravia passum ô Mare, mea vulnera extingue! *Mar.* Quid hoc rei est, ô Xanthe? quis te deussit? *Xan.* Vulcanus. Sed prorsus exustus sum, miser, & effervesco. *Mar.* Cur

δὲ σοι ἐνέβαλε τὸ πῦρ; Ξαν. Διὰ τὸν υἱὸν τὸ Θέτιδος. ἐπεὶ γὰρ φονεύουσι τοὺς Φρύγας ἐκείνους, ἐδεήθη σου ἐπικουρῆσαι τὸν ὀργήν, ἀλλ' ὑπὸ τῶν νεκρῶν ἀπέφραξέ μοι τὸν ῥοῦν, ἐλεήσας τοὺς ἀθλίους, ἐπῆλθον, ἐπικλύσαι θέλων, ὡς φοβηθείς, ἀπέχοιό μου τῶν ἀνδρῶν. οὕτω δὲ ὁ Ἥφαιστος, ἔτυχε γὰρ παρὼν ἐκεῖ, πᾶν ὅσον εἶμοι πῦρ εἶχε, καὶ ὅσον ἐν τῇ Αἴτνῃ, καὶ εἴ ποθι ἄλλοθι, φέρων, ἐπῆλθέ μοι. καὶ ἔκαυσε μὲν τοὺς πέλειας καὶ μυρίκας. ἄπεψησε δὲ καὶ τοὺς κεκοδαίμονας ἰχθῦς, καὶ τοὺς ἐγχέλυας. αὐτὸν δ' ἐμὲ ὑπερμαχλάσας ποιήσας, μικρᾶ δεῖν ὅλον ξηρὸν εἵρμασεν. ὁρᾷς δ' ὧν ὅπως διέκειμαι ὑπὸ τῶν κεκαυμένων; Θα. θλερὸς ὦ Ξάνθε, καὶ θερμὸς ὡς εἰκός. τὸ αἷμα μὲν, ἀπὸ τῶν νεκρῶν. ἡ θέρμη δ' ὡς φῄς, ἀπὸ τοῦ πυρός. καὶ εἰκότως ὦ Ξάνθε, ὃς ἐπὶ τὸν ἐμὸν υἱὸν ὠρμησας, οὐκ εἰδὼς ὅτι Νηρηίδος ἦν υἱὸς ἐμοί. Ξαν. οὐκ ἔδει δὲ ἐλεῆσαι μέτοντας ὄντως τοὺς Φρύγας; Θα. τὸν Ἥφαιστον δ' οὐκ ἔδει ἐλεῆσαι, Θέτιδος υἱὸν ὄντα τὸν Ἀχιλλέα;

Cur autem tibi injecit ignem? *Xan.* Propter filium Thetidis. Postquam enim illum Phrygas occidentem supplex deprecatus sum: ille autem nihil ab ira remisit, sed cadaveribus obstruxit mihi alveum, ego misertus miserorum, ut aquis eum involverem occurri, quò perterritus, à virorum cæde cessaret. Ibi Vulcanus (nam tum propè aderat) universo igne, opinor, quantum habebat, quantumque in Ætna, & si quibus aliis in locis erat, allato processit mihi obviam: ac exussit quidem ulmos & myricas: assavit autem & infelices pisces & anguillas. Me verò cum efferveſcere feciſſet, parum abfuit quin totum aridum redderit. Videſne igitur, quomodo his incendiis affectus ſum? *Mar.* Turbidus & calidus es Xanthe, ut par eſt, cruore, à cadaveribus: calore autem, ut ais, ab igne. Ac meritò Xanthe, ut qui contra filium meum impetum feceris, non veritus, quòd filius eſſet Nereidis. *Xan.* Annon decebat me vicinorum Phrygum miſereri? *Mar.* At verò Vulcanum non decebat Achillis filii Thetidis miſereri?

ΔΩΡΙΔΟΣ, ΚΑΙ ΘΕΤΙΔΟΣ.

ΔΩΡΙΣ.

Τί δακρύεις ὦ Θέτι; Θε. καλλίστην ὦ Δωρὶ κόρην εἶδον ἐς κιβωτὸν ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐμβληθεῖσαν, αὐτήν τε, καὶ βρέφος αὐτῆς ἀρτιγέννητον. ἐπίλυσιν δὲ ποιήσαι τοὺς ναύ-

DORIDIS ET THETIDIS.

DORIS.

Quid flες Theti? *Thet.* Pulcherrimam Dori puellam vidi in arcam à patre conjectam cumque ipſa recens genitum infantem. Pater autem juſſit nau-

ζας, ἀναλαβόντας τὸ κιβώτιον, ἐπειδὴ πολὺ δὴ τῆς θαλάσσης ἀπεσπάσθαι, ἀφεῖναι εἰς τὴν θάλασσαν, εἰς ἀπόλειαν ἢ ἀθλίαν κῆρ αὐτὴν, καὶ τὸ βρέφος. Δω. πῦρ δ' ἕνεκα ὦ ἀδελφὴ, [1] ἐπὶ ἔμοιγε ἀκρισίας ἄπαιδα; Θε. Ἀκρίσιος ὁ πατὴρ αὐτῆς, καλλίφωτι ὑπνῳ, ἐπαρδύνοντι εἰς χαλκῆν τινα θάλαμον ἐμβαλών. εἶτα τὸ μὲν ἀλλῆξις, σὺν ἴχνι εἰπεῖν. φασὶ δ' ὧν τὸ Διὰς, χρυσὸν μνόμενον, ῥύσιν λάβοι ὀρόφου ἐπ' αὐτήν. δεξαμένῳ δ' ἐκείνῳ εἰς τὸ κόλπον καταρρέοντα τὸ θεῖον, ἐγκύμονα γενέσθαι. τοῦτο αἰσθόμενον ὁ πατὴρ, ἄγαμός τις ἦν ζηλότυπος γέρων, ἐμανέκτησε. καὶ τινὰ μεμφόμενος ἐκεῖνος εἰσθεὶς αὐτῷ, ἐμβάλλει εἰς τὴν κιβωτὸν ἅμα τῷ κόμῃ. Δω. ἦ ὦ, τί ἔπραξας ὦ Θέπι, ὁπότε καθίκετο; Θε. ὑπὲρ αὐτῆς μὲν ἐσίγα ὦ Δωρὶ, καὶ ἔφερε τὸν καθ' ἑαυτὸν. τὸ βρέφος δ' παρῃτεῖτο μὴ ἀποθανεῖν, δακρύσασα, καὶ τῷ πάππῳ δεικνύσασα αὐτὸ, καλλίστην ὄν. τὸ δ', ὑπ' ἀγνοίας τῶν κακῶν, καὶ ἐμειδία ἕως τὴν θάλασσαν. ὑποπιμπλαμένη αὖθις τὰς ὀφθαλμὰς δακρύων, μεμφομένους αὐτῶν. Δω. καίμε δυκρυσιν ἐποίησας. ἀλλ' ἤδη πεθνᾶσιν; Θε. ἀδαμῶς. νῦν γὰρ ἔτι ἡ κιβωτὸς ἀμφὶ τὴν Σέριφον, ζῶντας αὐτὰς φυλάττουσα. Δω. τί δὴ οὐχὶ σώζομεν αὐτὰς, τοῖς ἁλιεῦσι τούτοις ἐμβαλόντες εἰς τὸ δίκτυα τοῖς Σεριφίοις; οἱ δὲ, ὁπόταν ἀσωσι, σώσουσι δηλονότι. Θε. οὐ λέγεις. ὅπως μὴ ἀπολέσθω μήτε αὐτὰ, μήτε τὸ παιδίον ὅπως ὂν καλόν.

nautas, ut postquam in altum à terra provecti essent, acceptam arcam in mare projicerent, quò periret & misera illa, & infans. *Dor.* Quòrsum ô soror? siquidem omnia exactè comperta habes? *Thet.* Pater illius Acrisius, quia pulcherrima erat, in æreum quendam thalamum inclusam, perpetuæ virginitati destinarat. Deinde verum quidem dicere non possum. Iovem autem ajunt conversum in aurum, ad ipsam per impluvium esse delapsam. Illam verò excepto in sinum demanante Deo, gravidam factam fuisse. Quod cùm pater animadvertisset, ut pote durus quispiam, & zelotypus senex, graviter indignatus est. Et stupratam aliquo ipsam ratus, cùm recens peperisset, in hanc arcam conjicit. *Dor.* Cæterùm quid agebat illa quando ingrediebatur? *Thet.* Pro se quidem tacebat, Dori, & ferebat damnationem: pro infante autem deprecabatur, ne morti traderetur, lachrymando, & avo pulcherrimum illum ostentando. Ille autem præ malorum ignorantia, mari arridebat: quorum ego quum memini, rursum lachrymis oppleor. *Dor.* Et me flere fecisti: at jam-ne mortui sunt? *Thet.* Haudquaquam. Nam arca vivos illos custodiens circum Seriphum adhuc natat. *Dor.* Cur igitur non servamus ipsam, in retia Seriphiis hisce piscatoribus immittendo? qui scilicet extractos illos, incolumes præstabunt. *Thet.* Rectè dicis; ita faciamus. Non pereat ipsa, non infans adeò formosus.

1 Ἐπὶ ἔμαθες] Sic ex fide Mſ. hæc omnis clausula scribenda τίνος δ' ἕνεκα, ὦ ἀδελφὴ, εἶπε, ἐπὶ ἔμαθες ἀκρισίας ἄπαιδα. Bourd.

[1]ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ, ΚΑΙ ΕΝΙΠΕΩΣ.

NEPTVNI, ET ENIPEI.

ΕΝΙΠΕΥΣ.

Ὁ καλὰ ταῦτα ὦ Πόσειδον. εἰρήσῃ γὰρ πάλιν ἐμοί. ὑπελήφθην μὲν τὴν ἐρωμένην, εἰκαθεὶς ἐμοί, διακόρησας τὸν παῖδα, ἢ ἦ, ἀφεὶς ὑπ' ἐμοῦ ταῦτα πεποιήκαι, καὶ ἀφ' τοῦτο παρεῖχεν αὐτόν. Πο. σὺ γὰρ ὦ Ἐνιπεῦ, ὑπερόπτικὸς ἦσθα, καὶ βραδύς. ὃς κόρης ὥραν καλῆς φοιτώσης ἑσπέρας πρὸς σὲ, λαμπομένης τοῦ ἔρωτος, ὑπερεώσης, καὶ ἐχαίρες λυπῶν αὐτόν. ἢ δὲ, [2] πρὸς τὰς ὄχθας ἀλύουσα, καὶ ἐπεμβαίνουσα, καὶ λουομένη, εἴποτε δύναιτό σε τοῦτο τυχεῖν. σὺ δ' ὑφύπτιος πρὸς αὐτόν. Ενι. τί δὲ, ἀφ' τοῦτο ἐχθρὸν σε ἐποίησεν ἡ ἔρως, ὑπερεῖδες τὴν ἔρωτα, καὶ καθυποκρίνασθαι Ἐνιπέα ἀντὶ Ποσειδῶνος εἶναι, καὶ καταφρίσασθαι τὸν Τυρὼ ἀφελῆ κόρην ὄντα; Πο. ὀψὲ ζηλοτυπεῖς ὦ Ἐνιπεῦ, ὑπερόπτης ἐφύπερθεν ὤν. ἡ Τυρὼ γὰρ, ἠδέως δεινὸν πάσχουσα, οἰομένη τοῦ σὲ ἀφικέσθαι. Ενι. ἤμυνεν; ἔφης γὰρ ἀπιὼν ὅτι Ποσειδῶν ἥξοι. ὃ καὶ μάλιστα ἐλύπησεν αὐτόν. καὶ ἐγὼ τοῦτο ἠδικημένον, ὅτι σὺ ἐμοὶ σὺ δύφρωνα τότε. καὶ ἐδεήσω πορφύρεόν τι κῦμα, ὅθεν ὑμᾶς σωτικρυφίοις, ἅμα σωθῆναι τῇ παιδὶ ἀντ' ἐμοῦ. Πο. σὺ γὰρ οὐκ ἤθελες ὦ Ἐνιπεῦ.

ENIPEVS.

Non honesta hæc sunt Neptune (verum enim dicam) qui circumventa amica mea, mihi assimilatus, puellam vitiasti. Putabat enim illa mecum rem esse sibi, ideoque sui copiam faciebat. *Nept.* Tu enim Enipeu, fastidiosus es & tardus, qui puellam adeò formosam ad te quotidie itantem, & amore pereuntem despexeris, eique ægrè facere gavisus sis. Illa verò juxta ripas mœrens, & ingrediens, seque lavans, interim in te incidere optabat: tu verò deludebas illam. *Enip.* Quid igitur propterea te mihi amorem prærripere, & Enipeum pro Neptuno simulare, & simplicem hanc puellam [3] Tyronem decipere oportebat? *Nept.* Serò zelotypus es Enipeu, cùm priùs contemptor fueris. Nihil autem grave passa est Tyro, quando se putavit à te vitiatam esse. *Enip.* Nihil ne? Dixisti enim abiens Neptunum esse te: quod vel maximè dolore affecit ipsam: atque ipse eò abs te injuria affectus sum, quòd voluptatem, quæ mea esse debuerat, percepisti tu: quodque circumpositio fluctu purpureo, qui vos abscondebat, cum puella pro me tute rem habuisti. *Nept.* Tu enim nolebas [4] Enipeu.

1 Ποσειδῶνος] Sic debet esse titulus. *Beurd.*

2 Παρὰ τὰς ὄχθας ἀλύουσα] Dixi ad illud Petron. *proximum litteri.* Idem.

3 *Tyro*] Virgunculla fuit Thessala Salmonei filia, & Eunipei amica. ex qua Neptunus Meleum & Peliam suscepit, de qua lib. 2. ver. hist. & in Philopat. *Cogn.*

4 *Enipeu*] Thessaliæ fluvius est. *Idem.*

TRI-

ΤΡΙΤΩΝΟΣ, ΚΑΙ ΝΗΡΗΙΔΩΝ.

ΤΡΙΤΩΝ.

Τὸ κῆτος ὑμῶν ὦ Νηρηΐδες, ὃ ἐπὶ τὴν Ἡ κηφέως θυγατέρα τὴν Ἀνδρομέδαν ἐπέμψατε, ὅτι τὴν παῖδα ἠδίκησεν ὡς οἴεσθε, καὶ αὐτὸ ἤδη τέθνηκε. Νη. τίνα τοῦτον ὦ Τρίτων; ἢ ὁ Κηφεὺς κρύφα δόλῳ φονεύσας τὴν κόρην, ἀπέκτεινεν ἑπιὼν, λοχήσας μὴ πομπῆς δυνάμεως; Τρι. οὐκ. ἀλλ' ἴσῃ οἶμαι, ὦ Γοργόνες, ὁ Περσέα, τὸν τῆ Δανάης παῖδα, ὃν μὴ τὸ μητρὸς σὺν τῇ κιβωτῷ ἐμβληθὲν εἰς τὴν θάλασσαν ὑπὸ τῆ μητρυιᾶς τῆς, ἐσώσατε, οἰκτείρασαι αὐτούς. Ιφι. οἶδα ὃν λέγεις. εἰκὸς δ' ἤδη νεανίαν εἶναι, καὶ μάλα γενναῖόν τε καὶ καλὸν ἰδεῖν. Τρι. οὗτος ἀπέκτεινε τὸ κῆτος. Ιφι. πῶς φῂς ὦ Τρίτων; ὁ γὰρ δὴ σῶρα ἡμῖν τοιαῦτα σπάσειν αὐτὸν ἐκέλευ. Τρι. ἐγὼ ὑμῖν φράσω τὸ πᾶν ὡς ἐγένετο. ἐστάλη μὲν ὅτος ἐπὶ τὰς Γοργόνας· ἀθλὸν δὲ πρὸ τοῦτου τῷ βασιλεῖ ἐπιτελῶν. ἐπὶ δ' ἀφίκετο ἐς τὴν Λιβύην. Ιφι. πῶς ὦ Τρίτων, μόνος, ἢ καὶ ἄλλος συμμέτοχος ἦλθε; ἄλλως γὰρ δύσπορος ἡ ὁδός. Τρι. ἀμφὶ δ' ἀέρος. ἐπόπλεον γὰρ αὐτὸν ἡ Ἀθηνᾶ ἔθηκεν. ἐπεὶ δ' ἦν ἵκανε ὅπου διητῶντο, αὐμῷ, οἶμαι, ἐκάθευδον εἶμαι. ὁ δ' ἀποτεμὼν τὴν Μεδούσης τὴν κεφαλὴν, ᾤχετ' ἀποπτάμενος. Ιφι. πῶς ἰδών; οὐ γὰρ εἰσιν.

TRITONIS ET NEREIDVM.

TRITON.

Balæna illa vestra, Nereides, quam contra filiam Cephei Andromedam emisistis, nulla injuria puellam affecit, ut putatis, & ipsa mortua jam est. *Ner.* A quo, Triton? Num Chepheus, tanquam illectamento aliquo proposita puella, aggressus illam occidit, ex insidiis cum multa vi adortus? *Trit.* Non. Sed nostis puto, Iphianassa, Perseum illum Danaës filium, quem unà cum matre in arca ab avo materno in mare projectum, illorum misertæ, servastis. *Iph.* Novi quem dicis. Vero autem consentaneum est illum jam adolescentem esse, & valdè cum generosum tum aspectu pulchrum. *Trit.* Hic balænam occidit. *Iph.* Quamobrem Triton? Neque enim hujusmodi præmia conservationis persolvere nobis debebat. *Trit.* Ego vobis exponam omnem rem, uti gesta est. Missus hic fuit ad Gorgonas, ut hoc regi certamen perageret. Postquam autem in Libyam pervenit. *Iph.* Quomodo Triton? solus-ne, an & alios secum commilitones adduxit? alioqui difficile hoc iter. *Trit.* Per aërem profectus est: alatum enim illum Minerva fecit. Postquam autem eò loci venit ubi illæ degebant, illæ, opinor, dormiebant: hic amputato Meduſæ capite, avolavit. *Iph.* Quo pacto illas aspexit? aspici enim nequeunt: aut quis-

1 *Balænam*] Narratur Historia Persei & Andromedæ de qua Ovid. 4. & 5. Metam. *Cogn.*

ἢ ὃς ἂν ἴδῃ, σὺν ἔτ' ἄλλο μῦθον τοῦτο ἰδεῖ; Τρί. ἡ Ἀθηνᾶ τὸν ἀσπίδα καθῆπτο, τοιοῦτο γὰρ ἦκουσα διηγουμένου αὐτῆ περὶ τοῦ Ἀνδρομέδας, καὶ περὶ τ Κηφέα ὕστερον, ἡ Ἀθηνᾶ δὴ ἐπὶ τ ἀσπίδ ὑπαλθεῖσα, ὥσπερ ἐπὶ κατόπτρου παρέχειν αὐτῇ ἰδεῖν τὴν εἰκόνα τ Μεδούσης. εἶτα λαβομένη τῆ λαιᾶ τῆς κόμης, ὁρῶν ἤ τὴν εἰκόνα, τῆ δεξιᾷ [1] τὸν ἅρπην ἔχων, ἀπέτεμε τὴν κεφαλὴν αὐτῆς. καὶ πρὶν ἀνέχρεαγ τὰς ἀδελφὰς, ἀπέπτατο. ἐπὶ ὃ κ τὴν παροίλιον τοῦτον Αἰθιοπίαν ἐφέρετο, ὕδη καθ' ὁμαλοῦ πετόμενον, ὁρᾷ τὴν Ἀνδρομέδαν καθημένην ἐπί τινος πέτρας καθειλῆτο καθαπερ πίτυλον κρεμαμένην, καλλίστην ὦ θεοί, καθειμένην τὰς κόμας, ἠμίγυμνον πολὺ ἔνερθε τ μαστῶν. καὶ τὸ μὲν καθ' αὐτὴν εἰκότως ἐδάκρυεν τὴν τύχην αὐτῆς, ἀνήρωτα τὴν αἰτίαν τ κακοδαίμονος. καπὶ μικρὸν ὃ ἀλὺς ἔρωτι ἐλθὼν σιωπᾷ τὴν παῖδα, βοηθεῖν ὀίεται. καὶ ἐπιδὴ τὸ κῆτος ἐπὶ μάλα φοβερὸν, ὡς καλλιπέμενον τὴν Ἀνδρομέδαν, ὑπερφιαρηκὸς ὀνειαίσθ, καθ' ὑπνον ἔχων τὴν ἅρπην, τῆ μὲν, [2] κατανεῖ. τῆ ὃ, καθορᾶ κύνος τὴν Γοργόνα, λίθον ἐπιφ αὐτό. τὸ δὲ, πτύσεται ἐγὼν, κ πίπτῃ αὐτῆ τὰ πολλὰ ὅσα εἶδε τὴν Μέδουσαν. ὁ ὃ, λύσας τὰ δεσμὰ τ παρθένε, ὑποχὼν τὴν χεῖρα, ὑπεδέξατο ἀκροποδητὶ καπιοῦσαν ἐκ τ πέτρας, ὀλιθιηρῶς ἔσης. καὶ νῦν γαμεῖ ὑπ' ὃ Κηφέως. καὶ ἀπὸ

quis illas aſpexerit, nihil ampliùs poſtea cernit. *Trit.* Minerva prælato illi clypeo (talia enim narrantem ipſum audivi apud Antromedam, & apud Cepheum poſtea) Minerva, inquam, in clypeo refulgente, tanquam in ſpeculo aliquo, exhibuit ipſi ſpectandam Meduſæ imaginem. Poſtea ſiniſtra arrepta illius coma, & inſpecta imagine, dextra autem ſublata harpe, caput ipſius abſcidit: & antequam ſorores expergiſcerentur, avolavit. Porrò ubi circa maritimam hanc Æthiopiæ oram veniſſet, terræ jam propinquior aliquanto volans, videt Andromedam expoſitam, in rupe quadam prominente palo affixam, pulcherrimam ô Dii, promiſſa coma, & ſeminudam longè infra ubera. Ac primùm illius fortunæ miſertus, damnationis cauſam interrogavit: & paulatim amore captus (oportebat enim incolumem ſervari puellam) opem ferre illi ſtatuit. Et poſtquam balæna acceſſiſſet terribilis admodum, quaſi abſorptura Andromedam, in altum ſublatus adoleſcens, manu ad capulum admota, tenens harpam, altera quidem ferit, altera verò Gorgonem ſpectandam proferens, in lapidem illam convertit. Illa igitur mortua eſt, & diriguêre membra ejus omnia quæ Meduſam aſpexerunt. At hic ſolutis vinculis quibus virgo alligata fuerat, ſuppoſitaque manu, ſuſcepit illam ſummis pedum digitis è lubrica rupe deſcendentem: & nunc cum eadem nuptias in ædibus Cephei peragit: deinde

1 Τὸν ἅρπην] Explicat in Pſeudo. Heſych. ἅρπη εἶδος ὀργάνου, ἢ δρέπανον ἢ ἄνεμος. lego εἶδος ὀργάνου, ἢ δρεπάνης, ἢ ὀργάνου. De Harpe organo Caſ. ad Perſ. *Bourd.*

2 Κατανεῖ] Περικαταλαμβάνει, καθαιρεῖ, καταβαίνει. Idem.

1 Ce-

ξ' οὐτὲν ἧς Ἄργος. ὥστ' οὐτὶ δικάτου, χάρμοσύνη τ' τυχόντα ὄρθα. Ner. ἐγὼ μέν, ὦ πάτερ τῦ γεραιοτάτου ἄχθομαι. τί γὰρ ἡ παῖς ἠδίκηκε ἡμᾶς, εἰ τὴ μήτηρ ἐμεγαλαύχησε τότε, καὶ ἠξίου κρείσσων εἶναι; Trit. ὅτι ὥσπερ ἂν ἠλγησε ἐπὶ τῇ θυγατρὶ μήτηρ γε ὤσα. Ner. μηκέτι μεμνήμεθα ὦ Δωρὶ ἐκείνων, εἰ τι βάρβαρος γυνὴ ὑπὲρ τὴν ἀξίαν ἐλάλησεν. ἱκανὴν γὰρ ἡμῖν τιμωρίαν ἔδωκε, φοβηθεῖσα ἐπὶ τῇ παιδί. χαίρωμεν οὖν τῷ γάμῳ.

de Argos deducet. Itaque pro morte nuptias non vulgares nacta est. *Ner.* Equidem non admodum ægrè fero factum hoc. Quid enim injuriæ nobis intulit puella, si quando sese superbè mater extulit, & nobis pulchriorem se existimavit? *Trit.* Quia cùm mater esset, sic dolorem magnum ob filiam percepisset. *Ner.* Ne istorum ampliùs, ô Dori, meminerimus, si quid barbara mulier præter decorum loquuta est. Satis enim supplicii tulit, quum filiæ ita metuit. Nuptiis igitur gaudeamus.

ΖΕΦΥΡΟΣ, ΚΑΙ ΝΟΤΟΣ.

ZEPHYRI ET NOTI.

ΖΕΦΥΡΟΣ.

Οὐ πώποτε πομπὴν ἐγὼ μειζοπρεπεστέραν εἶδον ἐν τῇ θαλάττῃ, ἀφ' ἧς εἰμι, καὶ πνέω. σὺ δ' ἆρα εἶδες ὦ Νότε; Νο. τίνα ταύτην λέγεις ὦ Ζέφυρε τὴν πομπήν; ἢ τινες οἱ πέμποντες ἦσαν; Ζε. ἡδίστῳ γάμῳ ἐπιλείφθης, εἰκῆ σὺ ἄλλο ἴδοις ἔτι. Νο. ὦ τὴν Εὐρώπην λέγεις θάλασσαν ἐρχομένην. ἐπιπολάσας δὲ κἀγὼ μέρος τῆς Ἰνδικῆς, ὅσον παρῆλθε ἡ χώρας. εἶδες δὲ οἶδα ὧν λέγεις. Ζε. ἆρα τὸν Σιδώνιον Ἀγήνορα εἶδες; Νο. ναί. τὸν τῆς Εὐρώπης πατέρα. εἰ μάν; Ζε. ἆρα οὖν ἐκείνης διηγήσωμαί σοι. Νο. μῶν ὅτι ὁ Ζεὺς ἐρᾷ τῆς πολλῆς τῶν παιδίσκων; τοῦτο γὰρ καὶ πάλαι ἠπιστάμην. Ζε. ἀλλ' ἴσως οὐκ ἴσθα. τί μὴ ταῦτα ἦν ἄλλα ἐκεῖνα. ἢ μὲν Εὐρώπη κα-

ZEPHYRUS.

Nunquam equidem pompam magnificentiorem vidi in mari, ex quo ego sum, & spiro. Tu verò annon vidisti Note? *Not.* Quamnam hanc dicis pompam Zephyre? aut quinam sunt qui illam duxerunt? *Zeph.* Suavissimo spectaculo caruisti, & quale non facilè aliud unquam videris. *Not.* Iuxta rubrum mare occupatus fui, & Indiæ partem aliquam afflavi, quantum videlicet ejus terræ mari adjacet: proinde nihil novi eorum quæ dicis. *Zeph.* At Sidonium illum Agenorem vidisti? *Not.* Etiam. Europæ scilicet patrem. Quid tum? *Zeph.* De illa ipsa narrabo tibi. *Not.* Num quòd Iupiter puellam illam jampridem amare cœpit? Hoc enim jam olim scivi. *Zeph.* Nosti igitur quod ad amorem attinet: quæ verò postea consecuta sunt, ea nunc audi. Descenderat Europa

πλησιάζῃ ἐπὶ τὴν ἠϊόνα παίζουσα, τὰς ἡλικιώτιδας παρεκαλέσατο. ὁ Ζεὺς ὢ ταύρῳ εἰκάσας ἑαυτὸν, συνέπαιζεν αὐταῖς, κάλλιστος φαινόμενος. λευκός τε γὰρ ἦν ἀκριβῶς, καὶ τὰ κέρατα σύμμετρα, καὶ τὸ βλέμμα ἥμερος. ἐσκίρτα δὲ καὶ αὐτὸς ἐπὶ τῇ ἠόνι, καὶ ἐμυκᾶτο ἡδέως, ὥστε τὴν Εὐρώπην τολμῆσαι καὶ ἀναβῆναι αὐτόν. ὡς ὃ τοῦτ' ἐμάνθανε, δρομαῖος ἐπὶ τὴν θάλατταν φέρων αὐτὴν, καὶ ἐνήχετο ἐμπρόσθεν. ἡ δὲ, πάνυ ἐκπεπλαγῖσα τὸ πρᾶγμα, τῇ λαιᾷ μὲν εἴχετο τοῦ κέρατος, ὡς μὴ ἀπολισθάνοι. τῇ ἑτέρᾳ ὃ, ἠνεμωμένον τὸ πέπλον ξυνεῖχε. Νο. ἦν δὲ τοῦτο θέαμα ὁ Ζέφυρος εἶδε, καὶ ἐρωτικὸν, νηχόμενον τὸν Δία, φέροντα τὴν ἀγαπωμένην. Ζε. κἀμὲ μὲν τὰ μὲν τοιαῦτα ἡδέα διέλαθε· Νότε. ἡ γὰρ θάλαττα οὕτως ἀκύμων ἐγένετο, καὶ τὴν γαλήνην ἐπαισθομένη, λείαν παρεῖχεν ἑαυτήν. ἡμεῖς δὲ πάντες ἡσυχίαν ἄγοντες, οὐδὲν ἄλλο, ἢ θεατὴ μόνον, τῶν γινομένων παρηκολουθοῦμεν. ἔρωτες δὲ διαπτάμενοι, μικρὸν ὑπὲρ τὴν θάλατταν ὡς οἷοί τε ἄκριβες τοῖς ποσὶν ἐπέψαυόν τε ὕδατος· ἡμέρας τε ἀμέλει φέροντες, ἡδὺν ἅμα τὸ ὑμέναιον. αἱ Νηρηΐδες δὲ ἀνεδύοντο, παρέπλεον ἐπὶ τοῦ δελφῖνος ἐπικαθῆμεναι, ἡμίγυμνοι αἱ πολλαί. τὸ τε τῶν Τελτώνων γένος, καὶ εἴ τι ἄλλο μὴ φοβερὸν ἰδεῖν τὸ θαλάττιον, ἅπαντα θεραπεύοντες τὴν παῖδα. ὁ μὲν γὰρ Ποσειδῶν ἐπιβεβηκὼς ἅρματος, παρῆγε χαίρων τε, καὶ τὴν Ἀμφιτρίτην ἄγων, θεὸς γὰρ ἐγεγόνει, θεοδοσίαν γαμετὴν ἐκ Νηρέως καὶ Δωρίδος· ἐπὶ πᾶσι δὲ τὴν Ἀφροδίτην δύο Τέλτωνες ἔφερον, ἐπὶ κόγχης ἀναπεπταμένῃ, ad littus ludendi gratia, secum assumptis æqualibus suis. Iupiter autem tauro assimilatus, ludebat unà cum ipsis, pulcherrimus tum apparens. Nam & summè candidus, & cornibus pulchrè reflexis erat, vultuque mansueto. Saltabat igitur & ipse in littore, & mugiebat suaviſſimè, ita ut Europa ipsum conscendere auderet. Cæterùm ubi hoc factum est, Iupiter citato cursu in mare ferens ipsam prorupit, & illapsus natavit. Illa verò hac re admodum attonita, læva quidem cornu tenebat, ut ne delaberetur: altera verò peplum vento jactatum continebat. *Not.* Iucundum hoc spectaculum Zephyre vidisti, & amatorium, Iovem natantem, dilectam ferentem. *Zeph.* At verò quæ consecuta sunt, multò suaviora Note. Nam & mare statim placidum fuit, & tranquillitate attracta, planum se præbuit. Nos autem omnes silentium agentes, nihil aliud quàm spectatores solùm eorum quæ fiebant, comitabamur. Cupidines verò juxta volantes, paulum supra mare, ita ut summis pedibus aquam interdum contingerent, accensas ferentes faces hymenæum canebant. Nereides autem emersæ undis, delphinum tergis insidentes obequitabant applaudendo, seminudæ pleræque. Præterea Tritonum genus, & siquid aliud marinorum aspectu formidabile non est, omnia circum puellam choreas agebant. Nam & ipse quidem Neptunus conscenso curru, & quasi pronubus incedens, unà cum Amphitrite lætus præibat, viam natanti fratri aperiens. Præter omnia autem duo Tritones Venerem ferebant in concha recubantem, & omni-

ἄνθη παντοῖα ἐπιπάτιωσε τῇ νύμφῃ. ταῦτα δὴ Φοίνικες ἄχρι τῆς Κρήτης ἐφύλαξαν. ἐπεὶ δ' ἐπέβη τῇ νήσῳ, ὁ μὲ ταῦρος οὐκ ἔτι ἐφαίνετο. ἐπλαζόμεθα δὲ τὸ χαίρων ὁ Ζεὺς, ἀπῆγε τὴν Εὐρώπην ἐς τὸ Δίκταιον ἄντρον, ἐρυθριῶσαν, καὶ κάτω ὁρῶσαν. ἠπίστατο γὰρ ἤδη ἐφ' ὅ, τι ἄγοιτο, ἡμεῖς δ' ἐμπεσόντες, ἄλλος ἄλλο δὴ πελάγους μέρος διεκυμαίνομεν. Νο. ὦ μακάριε ζέφυρε τῆς. ἐγὼ δὲ, γρῦπας, καὶ ἐλέφαντας, καὶ μέλανας ἀνθρώπους ἐώρων.

omnigenos flores ſponſæ aſpergentem. Hæc à Phœnicia ad Cretam uſque geſta ſunt. Poſtquam autem in inſulam aſcendit: hic quidem non ampliùs taurus viſus eſt. Iupiter autem apprehenſam manu Europam, in Dictæum antrum abduxit, erubeſcentem & oculos demittentem: jam enim intelligebat, ad quid duceretur. Nos autem incumbentes mari, alius aliam illius partem fluctibus agitabamus. *Not.* O beatum Zephyre, te qui iſthæc videris: ego verò gryphas, & elephantos & nigros homines interim aſpiciebam.

NEKPIKOI ΔΙΑΛΟΓΟΙ.

MORTVORVM DIALOGI.

ARGVMENTVM.

Quanquam ex eadem occaſione & hi Dialogi, quibus inferorum querela, judicia, pœna, & id genus alia deſcribuntur, exceptis paucis quibuſdam, quorum argumenta de ſuis temporibus ſumpſiſſe Lucianus videtur, cum ſuperioribus prognati ſunt: alium tamen atque diverſum ab illis finem habent, aliaque monent ac docent. Suprà enim amores & affectus Deorum tractantur, at hic illud indicatur, atque etiam oculis penè ſubjicitur, quod apud inferos, & eos Iudices, quorum ſententia poſt hanc vitam ſubjiciendi omnes ſumus, nulla perſonarum ratio, nulla potentiæ, divitiarum, honorum, famæ, aut cujuſcunque fortunæ æſtimatio futura eſt: ſed quòd omnes, quod ad conditionem attinet, æquales futuri, & pro eo ac quiſque in hac vita ſe gerit & meretur, ſupplicium aut præmium accepturi ſumus. Tametſi illud quoque non ignorem Lucianum ex ironia magis pleraque hæc quàm quòd ita animo ſenſerit, dixiſſe videri poſſe, ut pote Epicureum, &, ut ab aliis vocatur, ἄθεον, qui neque de diis, neque de immortaliate animarum rectè quicquam ſenſerit. Veruntamen etiam aliàs, cum de veris morib. philoſophorum ſcribit, ut in Nigrino, Demonacte, & cæteris quibuſdam, ejuſmodi de præſentis vitæ reb. & actionibus præcipit, & tradit, qua illum haud dubiè de futura quoque nonnihil cogitatione ac ſenſu præcepiſſe confirmare poſſint.

Vtut autem hæc se habent, digni tamen dialogi isti sunt, qui legantur, & ob oculos quàm sæpissimè revocentur: vel ob hoc solum, ut à cupiditatibus rerum externarum desiderio mentem avocemus, & ad illud respiciamus, quod poëta dixit: Pulvis & umbra sumus. quodque post hanc vitam, neque opes, neque potentia, neque ullæ aliæ fortunæ defunctos sequentur, aut juvabunt.

ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ, ΚΑΙ ΠΟΛΥΔΕΥΚΟΥΣ.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ.

Ω πολύδευκες, ὑπέλθοιμί σοι ἐπιδὰν πάχιστα ἀνίεθης, σὺν χαρᾷ ἴσθι οἴομαι τὸ ἀναβιῶναι αὖθις, ὡς πατὶ ὃς Μένιππον τὸν κύνα, ὅστις δ' ἂν αὐτὸν ἐν Κορίνθῳ πρὸς τὸ Κράνειον, ἢ ἐν Λυκείῳ, τοὺς ἐριζοντων περὶς ἀλλήλας φιλοσόφων καταγελῶντα, ἐπεῖτα πρὸς αὐτὸν, ὅτι σοι ὦ Μένιππε, κελεύει ὁ Διοξίππης εἰ σοι ἱκανῶς τὰ ὑπὲρ γῆς κατεγελάσῃς, ἥκειν σὺν δὲ πολλῷ πλείω ἐπιγελασόμενον. ἐκεῖ μὲν γὰρ ἀμφίδολόν σοι ἐπὶ γέλως ἐστὶν, καὶ πολὺ τὸ, τίς γὰρ ὅλως οἶδε τὰ μὴ τὸν βίον; ἐνταῦθα δ', ὡς παύσῃ βεβαίως γελῶν, καὶ δάκρυ ἐγὼ νῦν. καὶ μάλιστα ἐπεισὰν ὁρᾷς τὰς πλουσίους, καὶ σατράπας, καὶ τυράννους, ὕστω ταπεινὰς, καὶ ἀσήμους ὑπὸ μόνης οἰμωγῆς διῃρημένους. καὶ ὅπ μάλιστα καὶ ἀγχινοῆς εἶπ, μεμνημένοι τὸν ἄνω. ταῦτα λέγε αὐτῷ, καὶ ἀσθσέπ, ἐμπλησάμενον τῶν πόρων, ἥκειν θέρμων τε πολλῶν, καὶ εἴ πα εὕροι. [2] ἐν τῇ τριόδῳ Ἑκάτης δεῖπνον

DIOGENIS ET POLLVCIS.

DIOGENES.

Do tibi, Pollux, in mandatis, ut quumprimum ad superos ascenderis (tuum enim est, ni fallor, die crastino revivisscere) sicubi Menippum canem videris (invenies autem ipsum [1] Corinthi circa Craneum, aut in Lyceo, contendentes istos inter se Philosophos deridentem) dicas illi: Menippe, jubet te Diogenes, si satis ea quæ in terris geruntur, derisisti, huc multò plura derisurus venias. Illic enim in ambiguo tibi adhuc est risus. & in ore frequens istud. Quisnam omnino novit quæ post vitam futura sunt? Hic autem non desines constanter ridere, quemadmodum ego nunc: & maximè cùm videris divites istos, ac satrapas, & tyrannos ita humiles & obscuros esse, soloque ejulatu ab aliis dignosci. Tum ut molles & ignavi sunt, eorum quæ apud superos geruntur reminiscentes. Hæc illi dicas, ac præterea ut pera lupino multo impleta veniat: & sicubi positam in trivio, Hecates cœnam,

1 *Corinthi circa Craneum*] Corinthus urbs Achaiæ Græcarum urbium clarissima fuit quæ ne Romanæ quidem urbi concessit. Craneum, Gymnasium. *Cogn.* 2 Ἐν τῷ τριόδῳ Ἑκάτης δεῖπνον] Narrat Interp. Aristoph. in Plut. Κράνειον ἐν τοῦ Κορίνθῳ Λύκειον γυμνάσιον παρ' Ἀθηναίοις ἐν τοῦ τριόδῳ. *Bourd.* Mos erat divitibus, ut singulis mensibus, Hecate sacrificando in Triviis panes atque alia quæ-

κείμενον, ἢ [1] ὠὸν οὐ καθαρσίου, ἢ τι τοιοῦτο. Πολυ. ἀλλ' ἀπαγγελῶ ταῦτα ὦ Διόξιππε. ὅπως δ' εἰδῶ μάλιστα, ὁποῖός τίς ἐστι τὴν ὄψιν; Διο. γέρων, φαλακρὸς, τριβώνιον ἔχων πολύγυρον, ἄπαυλα ἀνέμῳ ἀναπεπταμένον, καὶ ταῖς [2] ἐπιπλοκαῖς τῶν ῥακίων ποικίλον. μαλακὸς δ' ἀεὶ, καὶ τὰ πολλὰ τοὺς ἀλαζόνας τούτους φιλοσόφους ἐπισκώπτει. Πολυ. ῥᾴδιον εὑρεῖν καὶ ἐμοὶ τούτων. Διο. βούλει καὶ σοὺς αὐτοὺς οἰκείως ἐπιλωμῆσαί τι τοὺς φιλοσόφους; Πολυ. λίγε. οὐ βαρὺ γὰρ οὐδὲ τοῦτο. Διο. τὸ μὲν ὅλον, πώσασθαι αὐτοὺς παρεγγύα ληρῆσαι, καὶ ὡς τὸ ὅλον ἐρίζειν, καὶ [3] κεφαλὰ φύσιν ἀλλήλοις, καὶ κερκηθίλας ποιῆσαι, καὶ τοιαῦτα ἄποπα ἐρωτᾶν διδάσκουσι τὸν νέον. Πολυ. ἀλλ' ἐμὲ ἀμαθῆ καὶ ἀπαίδευτον εἶναι φήσουσι, κατηγορεῖσθαι τὸ στρφίας αὐτῶν. Διο. σὺ δ' [4] οἰμώζειν αὐτοὺς παρ' ἐμοῦ λέγε. Πολυ. καὶ ταῦτα ὦ Διόγνες ἀπαγγελῶ. Διο. τοῖς πλουσίοις δ'

nam, aut ovum ex lustratione relictum, aut tale quid inveniat. *Poll.* At hæc illi renunciabo Diogenes. Sed quò melius illum agnoscere queam, cujusmodi est facie? *Diog.* Senex est, calvaster, pallio indutus lacero, & vento cuivis pervio, & diversorum pannorum assumentis variegato. Ridet autem semper, ac plerumque Philosophos istos arrogantes acerbè perstringit. *Poll.* Facile erit illum ex his signis invenire. *Diog.* Vis-ne ut ad illos etiam philosophos aliquid mandem tibi? *Poll.* Mandes licet: neque enim hoc mihi grave fuerit. *Diog.* In universum adhortare illos, ut desinant nugari, & de toto contendere, & cornua sibi mutuò affingere, & crocodilos facere: nec hujusmodi inepta mentem doceant interrogare. *Poll.* At indoctum me & ineruditum esse dicent, qui dostrinam illorum reprehendam. *Diog.* Tu verò meo nomine ipsos plorare jube. *Poll.* Et hæc nunciabo illis Diogenes. *Diog.* Divitibus autem, ô charissimum

quædam ponerent, quæ postea à pauperibus auferebantur. Suid. & Athen. lib. 7. *Cogn.*

1 Ὠὸν ἐκ καθαρσίου] De ovis lustratoriis dico alibi. καθάρσια. ἔθος ἦν Ἀθήνησι καθαίρειν τὴν ἐκκλησίαν, ἢ τὰ θέατρα, ἢ ὅλως τὰς τῶν δήμων συνόδους, μικραῖς πάνυ χοιρειδίοις ἅπερ ἀνόμαζον καθάρσια. Suid. Scholiast. Aristoph. Celius c. 20. lib. 3. Hesych. verbo καθάρμα. τοῦτο δ' ἐπίσταται οἱ λεγόμενοι θειασίαρχοι, ὀνομαθέντες ἅτινα ἢ ἀπὸ τοῦ θειάζειν, ἢ ἀπὸ τῆς ἱστίας. Suid. Hesych. ultimam tangit originationem. Ex his Penistiarchis καθάρσια dicta θοίνια. Scholiast. Aristoph. ad Concion. tangit alibi Lucianus. *Bourd.* Cathartium Græcis dicitur, mos purgandi conciones atque theatra. Ovid. in arte:

Et veniat quæ lustret anus, lectamque locumque
Præferat & tremulâ sulphur & uva manu.

Iuvenal. *nisi se centum lustraverit ovis.* Cogn.

2 Ἐπιπλυκαῖς τῶν ῥακίων] Dico ad Helio. lib. 6. *Bourd.*

3 Κέφαλα φύσιν] Διὰ τὸ κερκοπίθηλον λόγον. ἢ τὸ κερκοθειλεύεσθαι. De quib. vitar. auct. *Idem.*

4 Οἰμώζειν] Τὸ εἰδὼς Ἀττικὸν ἀρχαῖον τὸ αἰθέσιος. leg. Scholiast. Aristoph. ad illud. ἵνα. κλάειν σε μακρὰ κἀδύνων. Dictio in usu frequentissimo apud Lucianum. *Idem.*

ὦ φίλτατον Πολυδεύκιον, ἀπάγγελλε ταῦτα παρ' ἡμῶν. τί δ' μάταιοι τὸ χρυσὸν φυλάττετε; τί δ' τιμωρεῖσθε ἑαυτοὺς, λογιζόμενοι τοὺς τόκους, καὶ τάλαντα ἐπὶ τάλαντοις συντιθέντες, ὃς χρὴ ἕνα ὀβολὸν ἔχοντας, ἥκειν μετ' ὀλίγων; Πολυ. εἰρήσεται καὶ ταῦτα τοῖς ἐκείνοις. Διο. ἀλλὰ τοῖς καλοῖς γε καὶ ἰσχυροῖς λέγε. Μεγίλλῳ τῷ κορινθίῳ, καὶ Δαμοξένῳ τῷ παλαιστῇ, ὅτι παρ' ἡμῖν ὥσπερ ἡ ξανθὴ κόμη, ὥσπερ τὰ [1] χαροπὰ [2] μέλανα ὄμματα, [3] ἡ ἐρύθημα ἐπὶ τῷ σώματι ἔστιν, ἢ ῥόδα ὄντα, ἢ ὦμοι καρτεροί. ἀλλὰ πάντα μία ἡμῖν κόνις, φασὶ, κρανία γυμνὰ καὶ κάλλος. Πολυ. ὁ χαλεπὸν ἀδὲ ταῦτα εἰπεῖν τοῖς τοὺς καλοὺς, καὶ ἰσχυρούς. Διο. καὶ τοῖς πένησιν ὦ λάκων, πολλοί δ' εἰσὶ, καὶ ἀχθόμενοι τῷ πράγματι, καὶ οἰκτίροντες τὸν ἀποθνήσκοντα, λέγε μήτε δακρύειν, μητ' οἰμώζειν, διηγησάμενον τὸν ἐνταῦθα ἰσοτιμίαν. καὶ ὅτι ὄψονται τοὺς ἐκεῖ πλουσίους ἐδὲν ἀμείνους αὐτῶν. καὶ Λακεδαιμονίοις δ' τοῖς σοῖς, ταῦτα εἰ δοκεῖ, παρ' ἐμοῦ ἐπιτίμησον, λέγων σκληρούς αὐτούς. Πολυ. μηδὲν ὦ Διόφαντε τοῦτο Λακεδαιμονίοις λέγε. ὁ γὰρ ἀνέξομαί γε, ἃ δ' ὦσθε τοὺς ἄλλους ἐρρῶσθαι, ἀπαγγελῶ. Δια. ἐάσωμεν τούτους, ἐπὶ τοὺς ἄλλους ἴωμεν.

mum Polluxium, noſtro nomine hæc renuncia. Quid ô vani aurum cuſtoditis? quid vos ipſos excruciatis, uſuras ſupputando, & talenta talentis accumulando, quos unicum obolum habentes brevi venire oportet? *Poll.* Hæc etiam illis dicentur. *Diog.* Sed & formoſis illis & robuſtis dicas, Megillo puta Corinthio, & Damoxeno palæſtritæ, apud nos neque flavam comam, neque cæruleos nigroſve oculos, neque faciei ruborem ampliùs ullum eſſe: neque rigidos nervos, neque validos humeros, ſed omnia unum, ut ajunt, pulverem, calvarias pulchritudine nudatas. *Poll.* Neque moleſtum erit, hæc dicere formoſis illis, & robuſtis. *Diog.* Pauperibus etiam ô Lacon (multi autem ſunt, quibus & ea res perquam moleſta eſt, & inopia luctum movet) dicas ut ne lachrymentur, neque ejulent, expoſita illis hujus loci æqualitate, qua futurum eſt, ut videant eos qui fuerunt illic divites, nihilo ſe ipſis hic eſſe meliores. *Diog.* Tuis verò Lacedæmoniis, hæc ſi videtur, nomine meo objicias, illos enervatos eſſe dictitans. *Poll.* Nihil ô Diogenes de Lacedæmoniis dicas: non enim profectò feram. Sed quæ ad cæteros mandaſti, ea illis renunciabo. *Diog.* Hos miſſos faciamus, quando ita

1 Χαροπὰ] Χαρίεντα, ξανθὰ, γλαυκὰ, παρὰ τὸ χαρῆ. Heſych. φασιανὸς ſimpliciter interpretatur Schol. Ariſtoph. male. *Bourd.*

2 Ἢ μέλανα ὄμματα] Dixi ad Petron. *Idem.*

3 Ἢ ἐρύθημα] Ἐρύθημα βάμμα κόκκινον ἢ πυῤῥὸν ἢ μέλαν. ἐρύθημα, ἢ ῥίζα ἢ λιγυρμένη ἐρυθρόδανον. Heſych. verbo ἐρεθαίνεις à quo Suid. qui adjungit ἢ ῥόδινη ὡς ἡ ῥίζα ἐρυθρὰ ἢ ἐρυθραίνουσι τὰ πρόσωπα αἱ γυναῖκες, ἄγχουσα λέγω. Sed Erythrodanum ab Anchuſa diſtinguunt Plin. Ruell. Fuſch. Erythrodanum Rubiam Latinis, Gallis *Garence*, in uſu eſſe fucandis fœminis non alibi legi, Anchuſa untuntur maxime quam *orchanete* vocant Galli. Iſta ſpecie non colore differunt, ut alibi docendum erit. *Idem.*

1 Me-

πεί σι δοκεῖ. σὺ ᾗ οἷς ἐφθέγξω, ἀπίεγμαι παρ' ἐμοῦ τοὺς λόγους.

ita tibi videtur. Tu verò quibus ante dixi, sermones meos deferas.

ΠΛΟΥΤΩΝ, ΗΚΑΤΑ ΜΕΝΙΠΠΟΥ.

ΚΡΟΙΣΟΣ.

Οὐ φίομεθ' ὦ Πλούτων, Μένιππον τουτονὶ τὸν κύνα παρειπεῖν. ὥστε ἢ ἐκεῖνόν που κατάπεμψον, ἢ ἡμεῖς [1] μετοικήσωμεν εἰς ἕτερον τόπον. Πλ. τί δ' ὑμᾶς δεινὸν ἐργάζεται ὁμόνεκρος ὤν; Κροι. ἐπειδὰν ἡμεῖς οἰμώζομεν, καὶ στενάζωμεν, ἐκεῖνον μεμνημένοι τῶν ἐν, Μίδας μὲ ἔποτε, ἢ Χρυσός, Σαρδανάπαλος ᾗ, τὸ πολλὴς τρυφῆς, ἐγὼ ᾗ, τὸ θησαυρῶν, ἐπιγελᾷ, καὶ ἐξονειδίζει, ἀνδράποδα, καὶ κιθαρῳδοὺς ἡμᾶς ἀποκαλῶν. ἐνίοτε ᾗ καὶ ᾄδων, ἐπιπαροξύνει ἡμῶν τοὺς οἰμωγούς. καὶ ὅλως, λυπηρός ἐστι. Πλ. τί ταῦτα φασὶν ὦ Μένιππε; Μεν. ἀληθῆ ὦ Πλούτων. μισῶ γὰρ αὐτοὺς ἀχθομένους, καὶ ἐλεεῖσθαι ὀφείλοντας, οἷς οὐκ ἀπὶ χρηστοβιότου καλῶς, ἀλλὰ καὶ ἀποθνήσκοντες, ἔτι μέμνηνται, καὶ ἀθλίως τῶν ἄνω. χαίρω τοιγαροῦν ἀνιῶν αὐτούς. Πλ. ἀλλ' ὦ χρὴ λυπῶν γὰρ ὦ μικρῶν στρέμμασι. Μεν. καὶ σὺ μωραίνεις ὦ Πλούτων, ὁμοψηφῶν τοῖς τοιούτοις; Πλ. οὐδὲν

PLVTO, SEV CONTRA MENIPPVM.

CROESVS.

Non possumus ferre, Pluto, Menippum hunc Canem accolam. Itaque aut illum alibi collocа, aut nos aliò commigrabimus. *Plut.* Ecquid ille mali vobis facit, vobiscum pariter mortuus cùm sit? *Cr.* Quoniam nos ploramus, & ingemiscimus, ea recordantes quæ apud superos habuimus, ut pote Midas iste aurum, [2] Sardanapalus multas delicias, ego thesauros, irridet, eaque exprobrat, mancipia, & piacula nos vocitando. Interdum etiam cantando, gemitus nostros conturbat: atque modis omnibus est molestus. *Plut.* Quid ista dicunt Menippe? *Men.* Vera Pluto. Ignavos enim illos ac perditos odi, quibus malè vixisse, non satis fuit: sed etiam mortui, insuper recordatione, illis quæ sunt apud superos, inhærent. Delector itaque ægrè ipsis faciendo. *Plut.* Sed non decet: rebus enim non exiguis privati dolent. *Men.* Etiam tu deliras Pluto, qui tuo calculo gemitus istorum approbas? *Plut.* Nequaquam, verùm

[1] Μετοικήσωμεν] *Alibi migremus.* μετοικήσομεν mendosam lectionem sequutus est Interp. *Beurd.*

[2] *Sardanapalus*] Rex fuit Nini Persicæ regionis, de cujus luxu apud Athen. lib. 12. hujus Epitaphium apud Cic. Tusc. 5.

Hæc habeo quæ edi, quæque exsaturata libido
Hausit, at illa jacent, multa & præclara relicta. Cogn.

μῶς. ἀλλ' οὐκ ἂν ἐθελήσαιμι σωφρονίζειν ὑμᾶς. Μεν. καὶ μὰ Δία ὦ κάκιστοι Λυδῶν, καὶ Φρυγῶν, καὶ Ἀσσυρίων, ὅτῳ γινώσκεσθε, ὡς οὐδὲ παυσομένῳ μου, ἕνεκα γὰρ ἂν ἦτε, ἀκολαθήσω ἀνιῶν, καὶ καταγελῶν, καὶ κατακαλῶν. Κρατ. ταῦτα οὐχ ὕβρεις; Μεν. ὄκ. ἀλλ' ἐκεῖνα ὕβρεις ἦν, ἃ ὑμεῖς ἐποιεῖτε, παιδικωτέρας ἀξιοῦντες, καὶ ἐλεύθερος ἀνδράσιν ὑπερφωνοῦντες, καὶ δ' ἅπαντα τὸ παραφέρειν ἃ μνημονεύοντες. τοιγαρῦν οἰμώζετε, πάντων ἐκείνων ἀφηρημένοι. Κρατ. πολλῶν γε ὦ θεοὶ καὶ μεγάλων κτημάτων. Μι. ὅσα μὲ ἐγὼ χρυσᾶ. Σαρ. ὅσης δ' ἐγὼ τρυφῆς. Μεν. δεῦτε ἅπαν πιεῖτε. ὀδύρεσθε μᾶλλον ὑμεῖς. ἐγὼ γὰρ, τὸ γνῶθι σαυτὸν πολλάκις σαυτῷ πειρώμενος, ἐπάσομαι ὑμῖν. πεῖσαι γὰρ ἂν πάντας τοιαύτας οἰμωγαῖς ἐπαδόμενον.

rùm vos mutuò discordare nolim. *Men.* Atqui Lydorum, Phrygum, & Assyriorum pessimi, ita sentite de me, ut qui nunquam sim desiturus: nam quocunque iveritis, eôdem sequar, ægrè faciendo, occinendo, atque irridendo vos. *Cr.* Annon hæc contumelia est? *Men.* Minimè, sed illa contumelia erant, quæ vos faciebatis, quum adorari volebatis, & liberos homines ludibrio habebatis, mortisque prorsus immemores eratis. Proinde omnibus illis privati nunc plorate. *Cr.* Multis certe ô Dii, magnisque possessionibus. *Mid.* Quanto quidem ego auro! *Sar.* Quanta verò ego voluptate! *Men.* Euge sic facite: vos quidem lugete: egò verò tritum illud, Noscete ipsum, identidem connectendo, vobis occinam. Id enim hujusmodi gemitibus accinere convenit.

ΜΕΝΙΠΠΟΥ, ΑΜΦΙΛΟΧΟΥ, ΚΑΙ ΤΡΟΦΩΝΙΟΥ.

ΜΕΝΙΠΠΟΣ.

Σφὼ μβύτοι ὦ Τροφώνιε, καὶ Ἀμφίλοχε, νεκροὶ ὄντες, οὐκ οἰσθ' ὅπως ναῶν κατηξιώθητε, καὶ κρίνεσθε δοκεῖτε. καὶ οἱ μάταιοι τῶν ἀνθρώπων, ὡς ὑμᾶς ὠφεληφασιν εἶναι. Τρο. τί δὲ ἡμεῖς αἴτιοι, εἰ ὑπ' ἀνοίας ἐκεῖνοι τοιαῦτα περὶ νεκρῶν δεξάζουσιν; Με. ἀλλ' οὐκ ἂν ἐδόξαζον, εἰ μὴ ζῶντες καὶ ὑμεῖς τοιαῦτα ἐπράττετε

MENIPPI, AMPHILOCHI ET TROPHONII.

MENIPPVS.

Vos nimirum [1] Trophoni, & Amphiloche, cùm sitis mortui, haud scio quonam modo fanis estis donati, vatesque credimini, ac stulti mortales Deos esse vos arbitrantur. *Troph.* Quid igitur nostra-ne culpa est, si per inscitiam illi de mortuis hujusmodi opinantur. *Men.* At opinati non fuissent, nisi quum viveretis, talia quædam portenta ostenta-

1 *Trophoni*] De Trophonio Cic. in Tusc. & de Nat. Deor. Herod. in Clio, Philostr. in vita Apollonii. Pausan. de Amphilocho Strabo. & Pausan. *Cogn.*

1 *Leba-*

ὅτι, ὃς τὰ μέλλοντα προειδέναι, καὶ προπεῖν δυνάμενος τοῖς ἐρομένοις. Τρο. ὦ Μένιππε, Ἀμφίλοχος μὲν ἂν εἰδείη ὅτι αὐτὸ ἀποκρίσεται ἑαυτῷ. ἐγὼ δ', ἥρως εἰμὶ, καὶ μαντεύομαι, εἴ τις καταβὰς παρ' ἐμέ. σὺ δ' ἔοικας οὐκ ἐπιδεδημηκέναι Λεβαδείᾳ τὸ παράπαν. ἀγνοεῖς οὖν τὰ τοιαῦτα. Με. πῶς φῄς; οὐ μὴ εἰς Λεβάδειαν ἀφικόμενος, καὶ [1] ἐσταλμένος ταῖς ὀθόναις, γελοίως μόλις ὑπὸ τῶν χρεῶν ἔχων, ἐπιτήδειον ἁλῶ δι' ὑμᾶς ταπεινὸς ὑπὸ τὸ στηλαῖον, οὐκ ἂν ἐξαμάρτοιμι εἰδέναι ὅπου νεκρὸς εἶ. ἆρα ἡμεῖς, μόνῃ τῇ ζητείᾳ ἁλῶμεν; ἀλλὰ πῶς ἂν μαντικῆς, τί ὁ ἥρως ἐστὶν; ἀγνοῶ γάρ. Τρο. ἐξ ἀνθρώπου τε καὶ θεοῦ συγκείμενον. Με. ὁ μὲν ἄνθρωπός ἐστιν, ὡς φῄς, μήτε θεὸς, καὶ σαφῶς ἐπίσταμαι· τὸν δὲ θεὸν οὐκέτι ἡμῖν μῦθον ἀπολλύεις; Τρο. χρᾷ ὦ Μένιππε εἰς Βοιωτίαν. Με. σὺν οἴδα ὦ Τροφώνιε, ἃ καὶ λέγεις. ὅτι μόνος ὅλος εἰ νεκρὸς, ἀκεραίως ὁρῶ.

ostentassetis, ac si futurorum præscii fuissetis, eaque percontantibus prædicere potuissetis. *Troph.* Menippe: noverit Amphilochus hic, ipsi pro sese respondendum esse. At ego heros sum, & vaticinor, siquis ad me descenderit. Tu autem videris nunquam omnino Lebadiam adiisse, non enim hæc non crederes. *Men.* Quid ais? Nisi [1] Lebadiam adivero, & linteis amictus, ridiculè offam manu gestans, per angustum aditum in specum irrepiero, te mortuum ut & nos esse, scire nequeam, idque sola impostura præcellentem? Sed age, per vaticinandi artem, quid est heros? etenim nescio. *Troph.* Est quiddam ex homine & Deo compositum. *Men.* Quod neque est homo, ut ais, neque Deus, sed utrumque simul. Ergo dimidia illa tui, ac divina pars quò nunc recessit? *Troph.* Reddit oracula, Menippe, in Bœotia. *Men.* Haud intelligo quid dicas Trophoni: atqui te totum mortuum esse, planè video.

1 *Lebadia*] Oppidum est antiquum in Bœotia Gell. lib. 12. c. 15. *Cogn.*
2 Ἐσταλμένος ταῖς ὀθόναις] Exsequitur hanc totam historiam Scholiast. Aristophan. ad Nub. tangit id. pag. 166. vide Philost. & Lucian. Necyo. *Bourd.*

ΕΡΜΟΥ, ΚΑΙ ΧΑΡΩΝΟΣ.

MERCVRII ET CHARONTIS.

ΕΡΜΗΣ.

Ἀποκρινώμεθα ὦ πορθμεῦ, εἰ δοκεῖ, ὁπόσα μοι ὀφείλεις ἤδη, ὅπως μὴ αὖθις ἐξαίφνης περὶ αὐτῶν. Χα. λογισώμεθα ὦ Ἑρμῆ. ἄμεινον γὰρ ὁρίσαι περὶ αὐτῶν, καὶ ἀπραγμονέστερον. Ερ.

MERCVRIVS.

Supputemus, portitor, si videtur, quantum mihi debeas jam, ne denuo aliquando inter nos de eo contendamus. *Ch.* Supputemus Mercuri: nam id definire melius est, & minoris negocii. *Merc.* Anchoram

ἄγκυραν ἐπτιλαμένην ἐώμισα πέντε δραχμῶν. Χα. πολλοῦ λέγεις. Ερ. νὴ τὴν Ἀϊδωνέα, τὰς πέντε ὠνησάμην. καὶ τροπωτῆρα δύο ὀβολῶν. Χα. τίθει πέντε δραχμάς, καὶ ὀβολὼ δύο. Ερ. καὶ ἀκέρσαι γὰρ τὴν ἱστίαν πέντε ὀβολὼ ἐγὼ κατέβαλον. Χα. καὶ τύτως τοσῦτό θι. Ερ. ἐκκηρὸν ὡς ἐπιπλάσαι καὶ σφιδίαν τὰ ἀνεωγότα, καὶ ἥλως ἕ, καὶ καλώδιον, ἀφ' ὧ τὸν ὑπήρων ἐποίησας, δύο δραχμῶν ἄπαντα. Χα. οὐκ ἄξια ταῦτα ὠνήσω. Ερ. ταῦτά ἐστι, εἰ μή τι ἄλλο ἡμᾶς διέλαθεν ἐν τῷ λογισμῷ. πότε δ' ὦν ταῦτ' ἀποδώσειν φὴς; Χα. νῦν μὲν ὦ Ἑρμῆ ἀδύνατον. ἐὰν δ' λοιμός ὡς ἡ πόλεμος κατακτείνῃ ἀνθρώπους πολλούς, σώσας τότε ἀπαντεδόναι ἐν τῷ πλήθει ἀθρόοις ἀναλογιζόμενοι τὰ πορθμεῖα. Ερ. νῦν ὧν ἐγὼ καθεδοῦμαι, τὰ κάκιστα εὐχόμενος γενέσθαι, ὡς ἂν ἀπὸ τύτων ἀπολαύσιμι. Χα. εἰκὸς ἔστιν ἄλλως ὦ Ἑρμῆ νῦν δ' ὀλίγοι ὡς ὁρᾷς. ἀφικέσθαι ἡμῖν εἰρήνη χάρ. Ερ. ἄμεινον ἔτως, εἰ καὶ ἡμῖν ἀχθεινοῖς ὑπὸ σοῦ τὸ ὄφλημα. πάλαι δ' οἶμαι παλαιοὶ ὦ Χάρων, οἶσθα οἷοι παρεγίνοντο, ἀνδρεῖοι ἅπαντες, εὔμορφοι ἀνάπλεων, καὶ θαυμαστὴν οἱ πολλοί. νῦν δ' ἡ φαρμάκου τις ὑπὸ τῶν παιδῶν ἀπόθανεν, ἢ ὑπὸ τῶν γυναικῶν, ἢ ὑπὸ τυφῆς ἐξωδηκὼς τὴν γαστέρα, καὶ τὰ σκέλη. ὠχροὶ γὰρ ἅπαντες, καὶ ἀθυμεῖς. οὐδὲ ὅμοιοι ἐκείνοις. οἱ δὲ πλεῖστοι αὐτῶν, ἀφ' χειμάρρου ἥκασιν, ἐπιβουλεύοντες ἀλλήλοις ὡς εἰκάσαι. Χα. πάνυ γὰρ εὐεπόητά ἐστι ταῦτα. Ερ. ἴκαν μὲν οὖν ἐγὼ δέξαμενος ἁμαρτάνειν, πικρῶς ἀπαιτῶν τὰ ὀφειλόμενα σοῦ.

ram, ut mandaras, quinque drachmis tibi comparavi. *Ch.* Magno dicis. *Merc.* Per Plutonem quinque emi illam: & lorum quo remum alligares, obolis duobus. *Ch.* Pone quinque drachmas, & duos obolos. *Merc.* Et pro acu ad resarciendum velum, quinque obolos exolvi. *Ch.* Etiam hos adde. *Merc.* Et ceram ad oblinendas navigii rimas, & clavos, & funiculum unde hyperam feciſti, omnia hæc duabus drachmis emi. *Ch.* Rectè ſanè, hæc juſto precio emiſti. *Merc.* Hæc ſunt: niſi quid aliud inter computandum me latuit. Quando autem hæc tibi redditurum promittis? *Ch.* Nunc quidem, Mercuri, non poſſum ſed ſi peſtis aliqua, aut bellum frequentes aliquos huc demiſerit, licebit tunc lucrari, falſo in multitudine portoria ſupputando. *Merc.* Proinde ego nunc ſedebo, peſſima quæque ut eveniant, precando, ut inde fructum aliquem capiam. *Ch.* Fieri aliter non poteſt, Mercuri. Nam pauci, ut vides, ad nos nunc deſcendunt. Pax enim eſt. *Merc.* Satius eſt ita eſſe, etiamſi nobis à te debiti ſolutio prorogetur. Verumenimverò priſci illi, Charon, noſti quales adveniebant, fortes omnes, ſanguine pleni, & ſaucii plerique. Nunc verò aut veneno aliquis à puero interfectus, aut ab uxore? aut præ nimia voluptate, tumefacto ventre & cruribus adveniunt. Pallidi enim omnes, & ignavi, neque illis ſimiles. Plurimi etiam ipſorum veniunt factis, ut videtur, mutuò ſibi inſidiis pecuniarum cauſa. *Ch.* Omnino enim illæ ſunt expetibiles. *Merc.* Proinde neque ego videar peccare, ſi vel acerbiùs abs te exigam ea quæ mihi debes.

ΠΛΟΥΤΩΝΟΣ, ΚΑΙ ΕΡΜΟΥ.

ΠΛΟΥΤΩΝ.

Οὐ γάρ οἶδα, τὸ πάνυ γεγηρακότα λέγω, τὸν πλούσιον Εὐκράτην, ᾧ παῖδες μὲν οὐκ εἰσὶν, οἱ δὲ κληρονόμοι μυριακισμύριοι; Ερ. ναί, τὸν σκυθρωπὸν φῄς. τί δή; Πλυ. ἐκεῖνον μὲν ὦ Ἑρμῆ ζῆν ἔασον ἐπὶ τοῖς συνετοῖς ἔτεσιν, ἃ βεβίωκεν, ἐπιμετρήσας ἄλλα τοσαῦτα, εἰ μὴ οἷόν τι ᾖ, καὶ ἔτι πλείω. τὰς δέ γε κόλακας αὐτοῦ, Χαρῖνον τὸν νέον, καὶ Δάμωνα, καὶ τοὺς ἄλλους, κατάπεμπον ἰφίξῃς ἅπαντας. Ερ. ἄτοπον ἂν δόξειε τὸ τοιοῦτον. Πλυ. ἄμβροτον, ἀλλὰ δικαιότατον. τί γὰρ ἐκεῖνοι παθόντες, οὓς χρῆν ἀποθανεῖν ἐκεῖνον; ἢ τὸν χρημάτων ἀπεπειῶντας, ὑδὲν ὠφεληθέντες; ὁ δὲ πάντων ἐστὶ μιαρώτατος, ὅτι καὶ τοιαῦτα δρᾷ μόρια, ὅμως ζηλοτυποῦσιν ἐν γε τῇ φανερᾷ. καὶ νοσεῖ, ἃ μὲ βλάπτουσι, πάσι φανερά. ζῆσαι δ' ὅμως ἐπιχειροῦντας, ὦ ῥᾳθυμία, καὶ ὅλως, ποικίλη τις ἡ κολακεία τῶν ἀνδρῶν. ἀθάνατον, ὃν μέν, ἔφη ἀληκάτορα. οἱ δὲ, σφαττόμενον αὐτοῦ μόνον ἐπιχαίνοντες. Ερ. γελοῖα μὲν οὖν, πανοῦργοι ὄντες. πολὺ καὶ κεῖνο· οὐ μόνον [1] ἀμβλυωπεῖ αὐτοὺς, καὶ ἐπιλησμονεῖ. καὶ ὅλως, ἀεὶ γανύει ἑαυτοὺς, ἔρρων πολὺ μᾶλλον τὸν νέον. οἱ δὲ, ἤδη τὸν κληρονόμον συνοφῶσι διηρημένοι, βόσκουσι, ζωὴν μακαρίαν

PLVTONIS ET MERCVRII.

PLVTO.

Senemne nosti, senio confectum illum dico, divitem Eucratem, cui liberi quidem nulli sunt: hæreditatis autem captatores quinquagesies mille. *Merc.* Etiam, illum Sisionium dicis. Sed quid postea? *Plut.* Vivere illum quidem sine Mercuri, supra annos nonaginta quos exegit, additis totidem alteris, si possibile sit, atque etiam pluribus. Adulatores autem ejus Charinum juvenem, & Damonem, aliosque ordine omnes huc abripe. *Merc.* Atqui absurdum hoc videri queat. *Plut.* Nequaquam: sed justissimum, quorsum enim illi eum mori optant, nisi quia pecuniam illius captant, nulla propinquitate juncti? Quod autem omnium sceleratissimum est, dum talia precantur, tamen in propatulo colunt: & quæ ipso ægrotante consultant, nemo ignorat. Attamen sacrificaturos sese promittunt, si convalescat: in summa, illorum hominum varia quædam est adulandi ratio. Idcirco hic quidem esto immortalis, illi verò ante ipsum frustra hiantes abeant. *Merc.* Ridicula patientur, scelerati cùm sint. Ille etiam sæpe admodum scitè ipsos lactat, & spe inani pascit. Denique morienti semper similis, juvenibus est multò valentior. Illi autem hæreditate inter se divisa, pascuntur, vitam beatam sibi animo

[1] ἀμβλυωπεῖ] *Lectio* διαβλεπεῖ, πλανᾷ. Bourd.

αὐτὸς ἑαυτὸς πτήντες. Πλ. ἀκὰν ὁ μὲ ἀπλυσιμῶν τὸ γῆρας, ὥσπερ Ἰόλεως ἀνηβήσαιτο. οἱ δ' ἀπὸ μέσων τῶν ἐλπίδων τὰ ἀνεργοπολημένα πλοῦτον ἀπολιπόντες, ἥκειτωσαν ἤδη [2] κακοὶ κακῶς ἀπέγαιόντες. Ερ. ἀμέλησον ὦ Πλοῦτων. μετπλούσιομαι γάρ σοι ἤδη αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν ἐξῆς. ἑπτὰ δ' οἰμαί εἰσι. Πλ. κατάσπα. ὁ δὲ, ὡς ἀπιμψὶ ἑκάστων, ἀντὶ γέροντος αὖθις νεανίσκος γενόμενος.

mo præcipientes. *Plut.* Proinde ipse exuta senectute, quemadmodum [1] Iolaus ille, repubescat. Illi autem in ipsa media ipe, relictis divitiis illis quas per somnium possidebant, mali malè mortui jam huc veniant. *Merc.* Ne cures Pluto: illos enim ordine singulatim tibi accersam: septem autem, opinor, sunt. *Plut.* Deducas licet. Ille autem singulos præmittat, ex scene iterum adolescens factus.

1 *Iolaus*] De quo Ovid. Metam. *Cogn.*
2 Κακοὶ κακῶς] Sic idem passim Aristoph. in Plut. Aristen. Heliod. *Bourd.*

ΤΕΡΨΙΩΝΟΣ, ΚΑΙ ΠΛΟΥΤΩΝΟΣ.

ΤΕΡΨΙΩΝ.

Τὸ τὼ Πλούτων δίκαιον, ἐμὲ μὲ τεθνάναι πρὶ ἑκατὸν ἔτη γενόμενα, τ' ἦ ὑπὲρ τὰ σύνεγγυς ἑκατὸν χρόνια θνήσκειν ζῆν ἄπ; Πλ. δικαιότατον μὲν ὦ Τερψίων, εἰ γε ὁ μὲν, ζῆ, μηδένα κλύων ἀποδανεῖν τῶν φίλων. σὺ δ', ὡς πάνυ τὸν χρόνον ἐπιβουλεύοις αὐτῷ, προσμένων τὸ κλῆρον. Τερ. ἐγὼ γὰρ ἐχρῆν γέροντα ὄντα, καὶ μηκέτι χρήσασθαι τῇ πλούτῳ αὐτὸν δυνάμενον, ἐπιθυμεῖν τῶν βίου, παραχωρήσαντα τοῖς νέοις; Πλ. καινὰ μὲν Τερψίων νομοθετεῖς, τ' μηκέτι τῷ πλούτῳ χρήσασθαι δυνάμενον ἥδεσθαι, ἀπολαῦσαι. τὸ δ', ἄλλως ἡ μοῖρα καὶ ἡ φύσις διέταξεν. Τερ. ἀκὰν ταύτην αἰτιῶμαι τῆς διαταξεως, ἐχρῆν γὰρ τὸ παράγμα ἐξῆς πως γίνεσθαι, τ' πρεσβύτερον, πρότερον, καὶ μὴ τοῦτον, ἐπὶ τῇ

TERPSIONIS ET PLVTONIS.

TERPSION.

Iustum ne hoc est, ô Pluto, me triginta annos natum è vita migrasse. Thucritum verò senem illum plus quàm nonagenarium in vivis adhuc esse? *Plut.* Iustissimum utique Terpsio: siquidem hic vivit, nullius amicorum mortem votis exposcendo. Sed tu omni tempore hæreditatem expectans, ipsi insidiabaris. *Terp.* Annon operæprecium erat, cùm sit senex, nequeatque suis uti divitiis amplius, cum dato juvenibus loco, è vita migrare? *Plut.* Novas fers leges Terpsio, ut qui non amplius uti potest divitiis ad voluptatem, excedat è vivis. Sed hoc aliter & Parca, & natura statuit. *Terp.* Eam proinde ob hunc ordinem iniquitatis postulo. Rem enim hanc ordine fieri par erat, ut senior, prius: deinde post eum qui ætate

ἡλικίας μετ' αὐτόν. ἀναστρέφεσθε ὦ μακάριοι, μηδὲ ζῆν με τὸν ὑπέργηρων, ὀδόντας, τρεῖς ἐπὶ λοιποῖς ἔχοντα, μόγις ὁρῶντα, [1] οἰκέτοις πεσοῦσιν ἐπικεκυφότα, κεφαλῆς μὲν τὴν ῥῖνα, λέμης δὲ τὰς ὀφθαλμὰς μεστὸν ὄντα, ἡδὺ δὲ ἐπὶ ἡδὺ εἰδότα, ἴμψυχόν τινα πάθος ὑπὸ τῶν νέων καταγελώμενον, ἀπαθησόμενον δὲ κολλίσεως, καὶ ἐρρωμενεστάτης νεανίσεως. [2] ἄνω γὰρ ποταμῶν τὰτὸ γε. ἢ τὸ πλάσμαῖον εἰδύναι ἐχρῆν, πρὶν καὶ πιθήξειν τὰ γερόντων ἕκαστον, ἵνα μὴ μάτην ἂν οἰκίας ἐπεφάκοιεν. νῦν δὲ τὸ τῆς παροιμίας, [4] Ἡ ἅμαξα τὸ βοῦν πολλάκις σκάφει. Πλυ. ταῦτα μὲν ὦ Τερψίων, πολὺ σκαιότερα γίνεται, ἢ ὡς σοὶ δοκεῖ. καὶ ὑμεῖς δέ τι πάσχοντες, ἀλλοτρίοις [5] ἐπιχαίρετε, καὶ τοῖς ἀτέκνοις τὰ γερόντων εἰσοικίζετε, φέροντες αὐτοῖς; τοιγαροῦν γέλωτα ὀφλισκάνετε, ὡς οἰκείων κατερυθριῶντες. καὶ τὸ πρᾶγμα τοῖς πολλοῖς ἡδίστον γίνεται. ὅσῳ γὰρ ὑμεῖς οἰκείνως ἀπαθαίνειν δύκατε, τοσούτῳ ἅπασιν ἡδὺ θεατὰ γίνεσθαι ὑμᾶς αὐτῶν. καίτοι γὰρ πολλὰ τοιοῦτον πέπονθε ἐπιτυγχάνετε, γραῶν καὶ γερόντων ἐρῶντες. καὶ μέλιστα εἰ ἄπεπνοι εἶεν. εἰ δὲ ἔντεπνοι, ὑμῖν ἀνέρασται. καίτοι, πολλοὶ ἤδη τὰ ἐρωμένων συνόντες ὑμῶν τὸν παιδαγώγου δ' ἔρωτα, ἐμὲ καὶ τὸν χρυσὸν

ætate sequeretur, obiret: nequaquam autem præpostere: ut qui decrepitus esset tres reliquos dentes haberet, vix videret, quatuor famulis inniteretur, qui nares gravedine, oculos lippitudine plenos haberet, nihil denique jucundi nosset, & tanquam [3] animatum sepulchrum à juvenibus derideretur, is viveret? Contrà formosissimi ac robustissimi adolescentes morerentur. Nam hoc perinde est ac si flumina sursum ferantur. Vel denique scire oporteret, quando senum quisque moriturus esset, ne quos frustrà delinirent. At nunc tritum illud accidit. Currus sæpe bovem ducit. *Plut.* Hæc quidem Terpsio, prudentiùs fiunt quàm putes. Vos autem quorsum rebus alienis gaudetis, & senibus prole carentibus vosmet tantopere in adoptionem traditis? Idcirco ab ipsis sepulti ritium concitatis. Idque plurimis fit perjucundum. Nam quantò magis ipsos mori peroptatis, tantò jucundius est omnibus vos ipsis præmori. Etenim novam artem hanc excogitastis, anus & senes quum amatis, præsertim si liberis careant: lamabiles verò vobis sunt, qui liberos habent. Atqui ex iis qui amantur plurimi, minimè ignari vestri æstus in amando, etiamsi liberos ha-

1 Οἰκέταις πίπτουσιν ὑπικυφότα.] *In quatuor famulos incurvatus.* Idem Nigrino. *Bourd.*

2 *Animatum sepulchrum*] Hac proverbiali figura utitur Sophocles in Antig. huc pertinet etiam illud mimi Laberii apud Gel. *Similis sepulcris nil nisi nomen retines.* Cogn.

3 Ἄνω ποταμῶν] Ἄνω ποταμῶν χωροῦσιν αἱ πηγαί. Proverb. in ea quæ accidunt ἐναντία τοῖς ὀφειλόντων. Repetit de Merced. cond. utitur Æschyl. Eurip. Aristoph. *Bourd.*

4 Ἡ ἅμαξα τὸ βοῦν.] Leg. Erasm. *Idem.*

5 Ἐπιχαίρετε] Melius ὑπιχαίρετε. Idem.

1 An-

παῖδας ἔχοντες, μισοῦσιν αὐτὰς πλάττοντες, ὡς καὶ αὐτοὶ ἐρασταὶ ἔχωσιν. εἶτα ἐν ταῖς διαθήκαις, ἀπολελείφθησαν μὲν οἱ πάλαι [1] δωροφορήσαντες. ὁ δὲ παῖς, καὶ ἡ φύσις, ὥσπερ ἔστι δίκαιον, κρατοῦσι πάντων. οἱ δὲ, ὑπαγόμενοι τοὺς ὀδόντας, ἀποσμυχόμενοι. Τερ. ἀληθῆ ταῦτα φῄς. ἐμὲ γὰρ Θύκελτον πόσα κατέφαγε, ἀεὶ τεθνήξειν δοκῶν; καὶ ὁπότε εἰσοίμι, ὑποφύων, καὶ μύχιόν τι κωκύων ἐξ οὗ νεοπὸς ἀπλῆς ὑποκρώζων; ὡς ἔγωγε ὅσον αὐτίκα οἰόμενος ἐπιθήσειν αὐτὸν τῷ σορῷ, ἐπιμπόν τε πολλὰ, ὡς μὴ ὑπερβάλοιντό με οἱ ἀντερασταὶ τῇ μεγαλοδωρεᾷ. καὶ τὰ πολλὰ ὑπὸ φροντίδων, ἀγρυπνῶν ἐκείμην, ἀριθμῶν ἔκστασι, καὶ διαθετίων. ταῦτα γὰρ μοι καὶ ἡ ἀποθανεῖν αὔπαις γενέσθαι, ἀγρυπνία, καὶ φροντίδες. ὁ δὲ, τοσοῦτον μοι δέλεαρ κεκαπικὼς, ἐφεστήκει γαπλομένῳ πρόσθεν ἐπιγελῶν. Πλ. φύγε ὦ Θύκελτε, ζώσης ἐπιμνησθεὶς, πλουτῶν ἅμα, καὶ τῶν τοιούτων κεκαγελώς. μηδὲ πρότερόν γε σὺ ἀποθάνοις, ἢ πρεσβύτερον ἀπόλοις τοὺς κόλακας. Τερ. τοῦτο μὲν ὦ Πλοῦτον καὶ ἐμοὶ ἥδιστον ἤδη, εἰ καὶ Χαριάδης πρεσβυτήξει) Θύκελτος. Πλ. ἀλλὰ ὦ Τερψίων. καὶ Φείδων γὰρ, καὶ Μέλανθος, καὶ ὅλως ἅπαντες, πρεσβεύσονται αὐτὸν ὑπὸ ταῖς αὐταῖς φροντίσιν. Τερ. ἐπαινῶ ταῦτα. ζώσης ἐπιμνησθεὶς ὦ Θύκελτε.

habeant, se odisse ipsos simulant, ut & ipsi amatores habeant. Deinde in testamentis excluſi sunt qui olim munera contulerunt. Liber verò & natura, ut justum est, omnibus potiuntur: at illi dolore macerati, dentibus frendent. *Terp.* Hæc vera sunt quæ dicis. Quantum enim meorum Thucritus devoravit, cùm semper mori videretur? & quoties ad eum ingrediebar, subtus ingemiscens, & internum quiddam, perinde atque ex ovo pullus aliquis immaturus subcrocitaret? Itaque cùm existimarem ipsum quamprimum in sepulchrum venturum, multa mittebam, ut ne rivales munerum magnitudine me superarent. Sæpe etiam præ solicitudine insomnis jacebam, singula numerans & disponens. Illa igitur, vigiliæ & curæ mortis causa mihi fuere. Ille verò devorata mihi tanta esca, pridie cùm sepelirer irridens mihi adstabat. *Plut.* Fuge ô Thrucrite, vivas diutissimè, divitiis simul affluens, & hujuscemodi homines deridens: neque tu priùs moriaris, quàm omnes istos assentatores præmiseris. *Terp.* Hoc sanè Pluto, jam mihi jucundissimum fuerit, si & Chariades ante Thucritum vita decedat. *Plut.* Bono sis animo Terpsio: etenim Phidon & Melantus, & denique omnes iisdem confecti curis ipsum præcedent. *Terp.* Hæc probo: vivas diutissimè Thucrite.

1 Διαφορήσαντες] Sic legit Interpres, sic reposuimus, cum male antea ἀνηνεφορήσαντες. Bourd.

ΖΗΝΟΦΑΝΤΟΥ, ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΔΗΜΙΔΟΥ.

ZENOPHANTÆ ET CALLIDEMIDÆ.

ΖΗΝΟΦΑΝΤΗΣ.

Σὺ ἦ ὦ Καλλιδημίδη, πῶς ἀπέθανες; ἐγὼ μὲν γὰρ, ὅτι παρήσταμαι ὁ Δεινίᾳ, πλέον ἢ ἑκατὸν ἐμφαγὼν, ἀπεπνίγην, οἶσθα. παρῆς γὰρ δειπνήσοντά μοι. Καλ. παρῆν ὦ Ζηνόφαντες. τὸ δὲ ἐμοὶ, παραδόξου τινὸς ἐγένετο. οἶσθα γὰρ πού που Πτωιόδωρον τὸν γέροντα. Ζη. τὸν ἄπεπτον τὸν πλούσιον, ᾧ σε τὰ πολλὰ ἤδειν συνόντα; Καλ. ἐκεῖνον αὐτὸν ἀεὶ ἐγρήγορον, ὑπανιχνεύοντα ἐπ' ἐμοὶ πεπηξόμενον. ἐπεὶ δὲ τὸ παράγγελμα ἐς μάκιστον ἐπεκτείνετο, καὶ ὑπὲρ τὸν Τιθωνὸν ὁ γέρων ἔζη, ἐπίτομόν τινα ὁδὸν ἐπὶ τὸν κλῆρον ἐξεύρον. πτίσμα γὰρ φάρμακον, ἀνέπεισα τὸν οἰνοχόον, ἐπισδὺν τὸν χρόνον ὁ Πτωιόδωρος αὐτίκα πίεσθαι, πίνῃ δὲ ἐπιεικῶς, [1] ζωρότερον ἐμβαλόντα εἰς κύλικα, ἕτοιμον ἔχειν αὐτὸ, καὶ ἐπιδοῦναι αὐτῷ. εἰ δὲ τοῦτο ποιήσῃ, ἐλεύθερον ἐπομόσαι μὲν ἀφήσειν αὐτόν. Ζη. τί δὴ οὖν ἐγένετο; πάνυ γάρ τι παραδόξου ἐρῶν ἔοικας. Καλ. ἐπεὶ τοίνυν λυσιτελοῦντα ἤκουμεν, δύο ἤδη ὁ μειρακίσκος κύλικας ἑτοίμους ἔχων, τὴν μὲν, τῷ Πτωιοδώρῳ τὴν ἔχουσαν τὸ φάρμακον, τὴν δὲ ἐπ' ἐμοὶ, [2] σφαλεὶς ὅστε εἰδέναι ὅπως, ἐμοὶ μὲν τὸ φάρμακον, Πτωιοδώρῳ δὲ, τὸ ἀφάρμακτον ἐπέδωκεν. εἶπε δὲ μοὶ, ἔπινον. ἐγὼ

ZENOPHANTES.

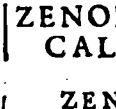

At tu Callidemides quo pacto interiisti? Nam me, cùm Diniæ parasitus essem, immodica ingurgitatione præfocatum nosti: aderas enim morienti. *Call.* Aderam Zenophantes. Mihi verò, inopinatum quiddam accidit. Nam tibi quoque notus est Ptœodorus ille senex. *Zen.* Orbum illum liberis, ac divitem dicis, apud quem te sæpe versari conspiciebam? *Call.* Illum semper colebam, id mihi fore pollicens ut meo bono quamprimum moreretur. Verùm cùm ea res in longum proferretur, & supra Tithonum senex viveret, compendiariam quandam excogitavi viam, qua ad hæreditatem pervenirem. Empto namque veneno, pocillatori persuaseram, ut simul atque Ptœodorus potum posceret (bibit autem abundè) præsentius in calicem injectum in promptu haberet, ipsique porrigeret. Quod si faceret, juravi me illum manumissurum. *Zen.* Quid igitur accidit? Nam inopinatum quiddam narraturus mihi videris. *Call.* Cùm loti venissemus, puer duobus paratis poculis, altero cui venenum inerat Ptœodoro, altero autem mihi, nescio quomodo errans, mihi venenum, Ptœodoro porrexit innoxium. Mox ille quidem bibit, at ego protinus humi

1 Ζωρότερον] *Colorius* sic hoc loco hæc dictio sumenda, ut ex Homero Il. 9. interpretatur Plutar. Symposiac. dec. 5. *Bourd.*

2 Σφαλεὶς] Tale σφάλμα apud Heliodor. lib. 7. *Idem.*

ἢ οὐπίκω μάλα [1] ἐκπαίδλω ἐκείνῳ, ὑποβολιμαίῳ ἀντ' ἐκείνου νεκροῦ. τί τοῦτο γελᾷς ὦ Ζηνόφαντες; ἦ μὴν οὐκ ἔδει γε ἐπείρῳ ἀνδρὶ ἐπιγελᾶν. Ζη. ἐστία γὰρ ὦ Καλλιμήδη πάσχουσας. ὁ γέρων ἦ, τί φῂς πρᾶγμα; Καλ. πρῶτον μὲν ἐξεβοήθη ὡς τὸ εἰκὸς ὁ φίλος. εἶτα σωσεῖς οἴμοι τὸ γεγενημένον, ἐγέλα καὶ αὐτὸς οἷά γε ὁ οἰνοχόος εἰργάσατο. Ζη. καλῶς, ἀλλ' οὐδὲ σὺ τῷ ἐπίτομον ἐλθεῖν πρᾶγμα. ἦκε γὰρ ἂν σοι λάθρᾳ τὸ λεωφόρον ἀσφαλέστερον, εἰ καὶ ὀλίγῳ βραδύτερος ἦν.

humi porrectim stratus sum, supposititium illius loco cadaver. Quid hoc rides Zenophantes? Atqui non convenit amici malis illudere. *Zen.* Rideo: nam lepidè tibi hæc res accidit. Porrò quid ad hæc senex ille? *Call.* Primùm quidem repentino casu conturbatus est: deinde simul atque intellexit, id quod acciderat, risit & ipse quod pocillator fecerat. *Zen.* Verùm non oportuit ad compendium illud divertere: siquidem tibi venisset populari via tutiùs, etiamsi paulò seriùs.

1 Ἐκπαίδλω] Sic in dial. Diogenis & Hercal. *Bourd.*

ΚΝΗΜΩΝΟΣ, ΚΑΙ ΔΑΜΝΙΠΠΟΥ.

CNEMONIS, ET DAMNIPPI.

ΚΝΗΜΩΝ.

Τοῦτο ἐκεῖνο τὸ [1] παροιμίας, Ὁ νιβρὸς τ' λίσητε. Δα. τί ἀγανακτεῖς ὦ Κνήμων; Κνη. πυθέσθαι ὄ, τι ἀγανακτῶ; κληρονόμον ἀμείνονα καλλίονα, καὶ σοφιστὴν ἐθελοντῇ, ὃς ἐβουλόμην ἂν μάλιστα χεῖν τέκνα, ἀπολλύμενον. Δα. πῶς τοῦτ' ἐμοὶ λέγεις; Κνη. Ἑρμόλαον τὸν πάνυ πλούσιον ἄπαιδα ὄντα, ἐπεφύκεινον ἐπὶ γήραϊ, καὶ ἐκεῖνον οὐκ ἀηδῶς τὸν ἱερατείαν ἐφοίτων. ἔδοξε δή μοι καὶ σοφὸν τοῦτ' εἶναι, ἐπ' αὐτῷ ἀφθόνως εἰς τὸ φανερὸν, εὐμενῆς ἐκείνῳ καλλίστοις τέκνοις πάνυ πάνυ, ὡς καὶ ἐκεῖνον ζηλώσειε, καὶ

CNEMON.

Hoc illud est quod vulgo dici consuevit, Hinnulus leonem. *Dam.* Quid stomacharis Cnemon? *Cn.* Quid stomacher rogas? Hæredem invitus reliqui miser astu delusus, iis præteritis quos mea habere maximè cupiebam. *Dam.* Quinam id accidit? *Cn.* Hermolaum illum insigniter divitem, liberis orbum, imminente morte captabam: neque ille meum officium injucundè admittebat. Interim scitum illud mihi visum est ut testamentum publicè proferrem, quo illum rerum omnium mearum hæredem instituerem: nimirum ut ille idem faceret, meo provocatus

1 Ὁ' νιβρὸς τ' λίσητε] Proverb. Μὴ ἀδὲ μὲ σοφοκλέητον. Aristoph. alii. *Bourd.*

1 Οἷτε

τὸ αὐτὸ πράξῃς. Δα. τί δὲ δὴ ἐκεῖνο; Κν. ὅτι μὲν δὴ αὐτὸς εὐχρωτίσε τοῖς ἑαυτοῦ ληφθήσεσι, οὐκ οἶδα. ἐγὼ γὰρ ἄφρων ἀπόλωλα, ἅτε πόρρω μοι ἐπιπεσόντος. τὸν δὲ Ἑρμόλαον ἴσχε τάμοι, ὥσπερ τις λάβρακα τὸν ἀγκιστρον τῷ δολίσκῳ συνεκπεσόντα. Δα. ὦ μέλεος, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν σε τὸν ἁλιέα. ὥστε εὔφρανας κατὰ σαυτὸν σαυτὸν θέντας. Κν. ἴσως. οἰμώζω τοιγαροῦν.

tus exemplo. *Dam.* At quid tandem ille? *Cn.* Quid ille suo in testamento scripserit, id quidem ignoro. Cæterùm ego tecti ruina oppressus vita repentè decessi. Ecce nunc res meas possidet Hermolaus, lupi cujuspiam in morem ipso hamo cum esca pariter avulso. *Dam.* Non modò hamum, sed etiam ipsum te piscatorem abstulit. Itaque dolum istum, in tuum ipsius caput struxeras. *Cn.* Ita videtur, ideoque lugeo.

ΣΙΜΥΛΟΣ, ΚΑΙ ΠΟΛΥΣΤΡΑΤΟΣ.

ΣΙΜΥΛΟΣ.

Ἦλθες ποτὲ ὦ Πολύστρατε καὶ σὺ παρ' ἡμᾶς, ἢ τῇ ὀλίγῳ ὑπὲρ πολὺ λαπέδοντα τὰ ἑκατὸν βεβιωκώς. Πολ. ὀκτὼ ἐπὶ ὀγδοήκοντα ὦ Σίμυλε. Σι. πῶς δὲ τὰ μετ' ἐμὲ πρὸς ἡδέως τελέσαντα; ἐγὼ γὰρ ἀμφὶ τὰ ἑβδομήκοντά σε ἔλιπον, ἀπίθανον. Πολυ. ὑπερήδεται, εἰ καί σοι παρεμένειν τῶν δεξῇ. Σι. παρεμένειν, εἰ γάρον τι, καὶ ἀοίδιμος, ἀπεκός τι εὐφυΐᾳ, ἥδιον τοῖς οὐ πρὸ βίου ἰδύπασι. Πολυ. τὸ μὲ φρενοῦν, ἄπαυστα ἰδυπάμην. ἔτι καὶ παῖδες ἀρρενοὶ ἦσαν πολλοί, καὶ γυναῖκες εὐειδέστατοι, καὶ μύρα, καὶ [1] οἶνος ἀνθοσμίας, καὶ τράπεζαι [2] ὑπὲρ τὰς ἐν Σικελίᾳ. Σι. καὶ-

SIMYLI ET POLYSTRATI.

SIMYLVS.

Veneristi tandem & tu Polystrate ad nos, cùm annos vixeris haud multò pauciores centum opinor. *Pol.* Octo & octoginta Simyle. *Sim.* Sed quinam triginta istos annos egisti, quibus mihi superstes fuisti? nam te ferme septuagenario perii. *Pol.* Quàm suavissimè, & si hoc mirum tibi videbitur. *Sim.* Mirum verò, siquidem tibi seni, atque invalido, præterea liberis orbo, quicquam potuerat esse in vita jucundum. *Pol.* Primùm nihil erat quod non possem: præterea pueri formosi complures adorant, tum mulieres venustissimæ, unguenta, vinum fragrans, postremò mensæ vel Siculis lautiores. *Sim.* Nova hæc:

1 Οἶνος ἀνθοσμίας] Ἡδὺς, εὐοσμίας, εὐώδης, ἀνθηρὸς, εὐῶδες. Sic ἀνθοσμίαν saepissimè interpretatur, leg. Achill. Tat. lib. 1. Grammatici Græci. *Bourd.*

2 Ὑπὲρ τὰς ἐν Σικελίᾳ] Τραπέζαις Σικελικαῖς. Isaac Pontan. ad Macrob. Theod. Marcil. ad Horat. *Idem.*

νὰ παῦπα. ἐγὼ γάρ σε πάνυ φοιδόμβον ἠπιστάμην. Πολυ. ἀλλ' ὑπέρῤῥ μοι ὦ ἥμιπαῖε παρ' ἄλλων τάχαθε. καὶ ἐωθεν μὲν δύδὺς ἐπὶ θύρας ἐφοίτων μάλα πολλοί. μὴ ὄ, πανταπᾶσι μοι δῶρα ἀποφέρειν, ἅπαντα χθὲς τὰ γῆς κάλλιστα. Σι. ἐτυμόνησας ὦ Πολύστρατε μετ' ἐμέ; Πολυ. σὺν. ἀλλ' ἐρασταὶ εἶχον μυρίους. Σι. ἐγέλασας. ἐρασταὶ σὺ τηλικοῦτος ὢν, ὀδόντας πεπαρὼς ἔχων; Πολυ. νὴ Δία τοὺς ἀρίστους γε τῶν ἐν τῇ πόλει. καὶ γέροντά με, καὶ φαλακρὸν ὡς ὁρᾷς ὄντα, καὶ λημῶντα ἀποφέρειν, καὶ κορυζῶντα, ὑπερήδοντο ἀναπτύοντες, καὶ μακάριόν με ἐκάλουν αὐτῶν, ὅτινα ἂν κατὰ μόνον ἀποτύχλεψα. Σι. μῶν καὶ σύ ποτε ὥσπερ ὁ Φάων τῷ Ἀφροδίτῃ ἐκ Χίου διεπόρθμευσας, εἶτά σοι σὺξαμβόφ ἤδικε νέον εἶναι, καὶ καλὸν ἐξ ὑπαρχῆς, καὶ ἀξιέραστον; Πολυ. οὐκ. ἀλλὰ τοιοῦτος ὢν, ἀποθνήσκω δῆτα. Σι. αἰνίγματα λέγεις. Πολυ. καὶ μὴν ἀποδηλός γε ὁ ἔρως ὑπὸ πολὺς ὤν, ὁ ἀεὶ τὰς ἀπίκνους, καὶ πλησίους χέοντας. Σι. νῦν μανθάνω σου τὸ κάλλος ὦ ἡμιμόσιε, ὅτι ἀπὸ τῆς χρυσῆς Ἀφροδίτης ἦν. Πολ. ἀπαρ ὦ Σίμυλε, σὸν ὀλίγα τῶν ἐρασῶν ἀπολέλαυκα, μισθοὺς μὲν ἀποσκευάμενος ὑπ' αὐτῶν. καὶ ἐθρυλούμην ὑπὸ πολλάκις, καὶ ἀπίκλειστον αὐτῶν πίας οἰκίαι. οἱ δὲ, ἠμιλλῶντο, καὶ ἀλλήλους ὑπερεβάλλοντο ἐν τῇ ἐμὲ φιλοτιμίᾳ. Σι. πόλλ' ἄρ' ἦν, πῶς ἐκλαύσω ἀπὸ τῶν κτημάτων; Πολ. ἐς τὸ φανερὸν μὲ ἔκφυγον αὐτῶν κληρονόμον ἀπολιπεῖν ἔφασκον. ὁ δὲ ἐπίστευέ τε, καὶ κολακεύικώτερον

hæc: nam te parcissimum esse sciebam. *Pol.* Atqui vir præclare, ab aliis bona mihi subscatebant: tum diluculo protinus quamplurimi ad fores meas ventitabant: simulque ex omni rerum genere, quæ terrarum ubivis pulcherrimæ reperiuntur, munera mihi deportabantur. *Sim.* Num me defuncto regnum gessisti? *Pol.* Minime verùm amantes habebam sexcentos. *Sim.* Non possum non ridere: tune tam longævus, cui super essent quatuor dentes, habuisti amantes? *Pol.* Per Iovem civitatis optimates habui, illique me senem, & calvum ut vides, præterea lippitudine & gravedine laborantem jucundissimè colebant, adeò ut is fœlix videretur, quemcumque vel aspexissem modò. *Sim.* Num tu quoque, ut & Phaon ille, Venerem è Chio transvexisti, ut optanti tibi illa dederit juvenescere, ac denuo formosum atque amabilem fieri? *Pol.* Nequaquam, quin cùm talis essem qualem dixi, adamabar tamen. *Sim.* Ænigmata narras. *Pol.* Atqui notissimus est hic amor cùm sit vulgò frequens, nempe erga senes divites qui liberis carent. *Sim.* Nunc, vir egregie, tua forma unde tibi profecta fuerit, intelligo, nimirum ab aurea illa Venere. *Pol.* Verùm ô Simyle, non paucas commoditates ab amantibus tuli, propemodum adoratus ab illis. Porrò sæpius illis illudebam, interdum & aliquos ex ipsis excludebam. Tum illi inter se decertabant, & in ambiendis primis apud me partibus, alius alium anteire nitebatur. *Sim.* Sed quid tandem de tuis facultatibus statuisti? *Pol.* Palàm quidem affirmabam, me eorum unumquemque relicturum hæredem: quod cùm quisque crederet, certatim se quisque adulantio-

περιεκδύζειν ἑαυτόν. ἄλλας ἤ τινὰς ἀλιθέους ἀμφιθήκας ἐκείνας ἴχων, καπίλιον, οἰμώζειν ἅπαντι φησίν. Σι. τίνα δ' αἰ πλάστειαι τ κληρονόμον ἴχον; ἦτε τινὰ τ λπὶ ἥβης; Πολυ. ὐ μὰ Δί', ἀλλὰ νεώτατόν τινα τ μειρακίων τ ὠραίων φρύγα. Σι. ἀμφὶ πόσα ἴτη ὦ Πολύστρατε; Πολυ. χειδὸν ἀμφὶ τὰ εἴκοσι. Σι. ἦδη μανθάνω ἅπαντα στι ἐκεῖνος [1] ἐχαρίζετο. Πολ. πάλω', ἀλλὰ πολὺ ἐκείνων ἀξιώτερος κληρονομεῖν, εἰ κ βάρβαρος ὢ, καὶ ὀλιθρος. ὃ γὰρ καὶ καὶ αὐτὸ οἱ ἄριστοι κεκτήσονται. ἐκείνος πίνυν ἐλευθερώσεταί μου. καὶ νῦν ἐν τοῖς ὑπατικοῖς ἀριθμεῖται, ὑπεξυρημένος μὲ τὸ ἡμισυ, καὶ βαρβαρίζων. Κόδρος ἦ Οὐλιξεύς, κ Νιρέως καλλίων, κ Ὀδυσσέως συνετώτερος λεχθῆναι. Σι. ὅμως μέλλ. καὶ φαπαγήσατω τ Ἑλλάδος, εἰ δοκεῖ. ἐκεῖνοι ἦ, μὴ πλεονεκτείτωσαν μόνον.

tiorem præbebat. Sed alias veras illas tabulas quas habebam reliqui, *in* quibus omnes illos plorare jussi. *Sim.* At postremæ illæ quem hæredem habebant? num è cognatis quempiam? *Pol.* Non per Iovem, imò novitium quendam ex formosis illis adolescentibus, natione Phrygem. *Sim.* Quot circiter annos natum Polystrate? *Pol.* Ferme viginti. *Sim.* Iam intelligo quibus obsequiis ille te demeruerit. *Pol.* Attamen illis longè dignior erat qui hæreditatem acciperet: quanquam barbarus ac perditus erat: quem jam ipsi optimates colunt. Is igitur mihi extitit hæres, jamque inter patricios numeratur, subraso mento, barbaroque cultu ac lingua: Codro autem generosior, Nireo formosior, Vlysse prudentior prædicatur. *Sim.* Non curo, vel totius Græciæ sit Imperator, si videtur, dummodo hæreditate illi non potiantur.

1 Ἐχαρίζετο] Notum quid in obscœnis sit χαρίζεσθαι, ἀφροδιάζειν. Bourd.

ΧΑΡΩΝΟΣ, ΚΑΙ ΕΡΜΟΥ.

CHARONTIS ET MERCVRII.

ΧΑΡΩΝ.

Ἀκούσατε ὡς ἔχει ὑμῖν τὰ πράγματα. μικρὸν μὲν ὑμῖν ὡς ὁρᾶτε, τὸ σκαφίδιον, κ ὑπόσεσθρον ἐστι, καὶ ἀφθόνως τὰ σώματα καὶ λὸ πλατὴ ἐπὶ θάτερα, οἰχήσεται ἀφειτασμένον. ὑμεῖς ἦ, τοσοῦτοι ἅμα ἥκετε, πολλὰ ἐπιφορήματα ἔχοντες. ὧν ἐν μὴ τούτων ἐκβάτε, δίδαμι μὴ ὕστερον μετανοήσαντες

CHARON.

Audite quo loco sint res vestræ. Equidem parva est nobis, ac supputris navicula, prout videtis, & undique perfluit: quæ si in alterutram partem inclinarit, pessum ibit. Vos autem tam multi simul confluitis, multaque sarcinas singuli affertis: quibuscum si conscenderitis, vereor ne facti vos pœni-

σιτε. καὶ μάλιστα ὑπὸσοι νεῦν οὐκ ἐπίστασθε. Νεκρύ. πῶς ἂν ποιήσαντες, ἀσφαλῶς πλεύσομεν; Χα. ἐγὼ ὑμῖν φράσω. γυμνὸς ἐπιβαίνειν χρὴ, τὰ περιττὰ πάντα ἐπὶ τῇ ἠϊόνι καταλιπόντας. μόλις γὰρ ἂν καὶ ὅτω δίξασθε ὑμᾶς τὸ πορθμεῖον. σὺ δ' ὦ Ἑρμῆ, μελήσει τὸ ἀπὸ τούτου μηδένα ἐσδέχεσθαι αὐτῶν, ὃς ἂν μὴ ψιλὸς ᾖ, ἀλλ' ἀπολιπὼν, ὥσπερ ἔφην, ἅπαντα. παρὰ δὲ τὴν ἀποβάθραν ἐᾶν, ἀμελήσαντα αὐτοῦ, καὶ ἀναλάβεσθαι, γυμνὸν ἐπιβαίνειν ἀναγκάζων. Ερ. οὕτω λέγεις, καὶ ὅτω ποιήσωμεν. ἀτὰρ τίς ὁ πρῶτός ἐστι; Με. Μένιππος ἔγωγε. ἀλλ' ἰδοὺ ἡ πηδὰ μοι ὦ Ἑρμῆ, καὶ τὸ βάκτρον, ἐς τὴν λίμνην [1] ἀπορρίψων. τὰ πέδιλα δὲ ἐκόμισα, οἶδ' ὅτι πολλῶν. Ερ. ἔμβαινε ὦ Μένιππε ἀνδρῶν ἄριστε, καὶ τὴν πρωρέως ἔχε θέσιν τὸ κυβερνήτου ἐφ' ὑψηλοῦ, ὡς ἐπισκοπῇς ἅπαντας. ὁ καλὸς δ' οὗτος, τίς ἐστι; Χαρ. Χαρμόλεως ὁ μεγαλοπρεπὴς, ἐπίορκος. [2] ἀλλὰ τὸ φίλημα ἀπόλαυσον ἐμοῦ. Ερ. ἀπόδυθι τοιγαροῦν τὸ πολλὸν, καὶ τὰ χείλη αὐτοῦ φιλήμασι, καὶ τὴν κόμην τὴν βαθεῖαν, καὶ τὸ ἐπὶ τῶν παρειῶν ἐρύθημα, καὶ τὸ δέρμα ὅλον. ἔχει καλῶς. σύζωνον εἶ. ἐπῴδαινε ἤδη. ὁ δὲ τὴν πορφυρίδα οὗτος, καὶ τὸ διάδημα, [3] ὁ βλοσυρὸς, τίς ὢν τυγχάνεις; Λα. Λάμπιχος, Γελῴων τύραννος. Ερ. τί δὴ ὦ Λάμπιχε τοσοῦτα ἔχων πάρει; Λα. τί δὲ ἐχρῆν ὦ Ἑρμῆ, γυμνὸν ἥκειν τύραννον; Ερ. ἀλλὰ τοσοῦτον ἐπιτήδειον ἐς τὸν πλοῦν ἐστὶ τὸ φορτίον. ἀπόθου καὶ τοῦτο, καὶ ἐμβαίνων ἄπαιδευτος ἔσῃ. Λα. ἀλλὰ μὴ ἀφέλωμαι τὸν κόσμον; Ερ. οὐ μὰ Δία, ἀλλὰ τὸν ἄνθρωπον. Λα. ἀλλὰ μὴ ἀπολέσω τὸν χρυσόν; Ερ. ἀπολεῖς μὲν οὖν. Λα. ἀλλὰ μὴ ἀποβάλω τὸν ἐν τῇ κοιλίᾳ λίθον; Ερ. ἀποβαλεῖς μὲν οὖν. Λα. ἀλλὰ μὴ ἀπολέσω τὸν ἐν τῷ δακτυλίῳ; Ερ. ἀπολεῖς μὲν οὖν. Λα. ἀλλὰ μὴ ἀποβάλω τὸν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ

ἐμπον ἄνθρωπε; Ερ. τίνα ἐμὲ ᾤου βασιλέα, τύραννον ἢ μᾶλλον; ὅτι νεκρὸν ἐπιθήσεις τοῦτον. Λαμ. ἰδοὺ σοι ὁ πλοῦτος ἀπερρίφη. Ερ. καὶ τὴν τρυφὴν ἀπόβριψον τὴν Λάμπιχε, καὶ τὴν ὑπερηφάνειαν. βαρήσει γὰρ τὰ πορθμεῖον, ἐπιβεβηκότων ἡμῶν. Λαμ. ἀλλὰ τὸ διάδημα ἐκεῖνό μοι ἔχειν, καὶ τὸν ὀφιοειδῆ. Ερ. μὰ τοῦτον, ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἄφες. Λαμ. οὐκ, ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἄφες; πάντα γὰρ ἀφῆκας ὡς ὁρᾷς. Ερ. καὶ τὴν ἀμαθίαν δέ, καὶ τὴν ἀνοιαν, καὶ τὴν ὕβριν, καὶ τὸν ὀργίλον, καὶ τοῦτον ἄφες. Λαμ. ἰδοὺ σοι ψαλὸς εἰμι. Ερ. ἐμβάσεις ἤδη. σὺ δὲ ὁ πάχης, ὁ πολύσαρκος, τίς εἶ; Δαμ. Δαμασίας ὁ ἀθλητής. Ερ. ναὶ ἰσχνός. οἶδα γάρ σε παιδάκις ἐν ταῖς παλαίστραις ἰδών. Δαμ. ναὶ ὦ Ἑρμῆ. ἀλλὰ παραδέξαί με γυμνὸν ὄντα. Ερ. ἢ γυμνὸν δὲ βέλτιον, τὸν σάρκας περιειλημένον. ὥστε λάβε τοῦτο, ἵνα κἀκεῖνος τὸ σκάφος, τὸ ἕτερον πόδα ὑπερθοῖς μόνον. ἀλλὰ καὶ τὰς στεφάνους τούτους ἀπόβριψον, καὶ τὰ ἐπιγράμματα. Δαμ. ἰδοὺ σοι γυμνὸς ὡς ὁρᾷς ἀλλαξάμενος, καὶ ἰσοσκελῶς τοῖς ἄλλοις νεκροῖς. Ερ. ὅτῳ ἄρα τοῦτον ἀναβῇ οἶνος. ὥστ ἐμβαινε. καὶ σὺ δὲ τὸν πολὺν ἀπορρίψας ὦ Κράτων, καὶ τὴν μαλακίαν ἢ σεσῖτε, καὶ τὴν τρυφὴν, μηδὲ τὰ σὰ τάφια ἐπιμέλου, μηδὲ τὰ τῶν προγονικὰ μέλε. κατάλιπε ἢ καὶ ἡμῖν, καὶ ἄλλοις. καὶ εἴ που ἐστὶ τὴν πόλις ἀνεκήρυξεν εὐεργετῶν δηλονότι, καὶ τὰς τῶν ἀνδριάντων [1] ἐπιγραφὰς, μηδὲ ἀπὸ μίσους τούτων ἐπὶ σοὶ ἔγραψαν λέγε. βαρυεῖς γὰρ ἐκ τῶν μνημείων. Κρα. οὐκ ἐγκαταλείψω δέ. πατρῷα καὶ παππικά. Ερ. βαβαῖ. ἀν

num? *Merc.* Nequaquam tyrannum, ſed mortuum: itaque iſta depone. *Lam.* Ecce divitiis abjeci. *Merc.* Faſtum etiam abjice Lampiche, & ſuperbiam. Si enim hæc ſimul ingrediantur, pontonem gravabunt. *Lam.* Permitte ſaltem ut diadema habeam, & ſagulum. *Merc.* Nequaquam, ſed hæc etiam relinque. *Lam.* Ita ſit, quid amplius? nam omnia, ut vides, abjeci. *Merc.* Crudelitatem etiam, & amentiam, & inſolentiam, & iracundiam depone. *Lam.* Ecce nudus ſum, *Merc.* Ingredere nunc. Tu verò pinguis & carnoſus, quis es? *Dam.* Sum athleta Damaſias. *Merc.* Etiam ille eſſe videris: ſcio enim te ſæpe in palæſtris à me viſum. *Dam.* Etiam Mercuri: ſed me nudum excipe. *Merc.* Non es nudus ô bone vir, tanta carne circundatus: eam itaque exue. Navim enim ſubmerges, ſi vel alterum pedem impoſueris. Sed & coronas iſtas, & præconia abjice. *Dam.* En planè nudus ſum, ut vides, & ſimili cum aliis mortuis ſtatura. *Merc.* Sic præſtat eſſe levem: itaque ingredere. Tu quoque Craton depoſitis divitiis, præterea mollitie, & deliciis, neque tecum feras epitaphia, neque tuorum majorum dignitates: ſed & genus, & gloriam relinque. Nec civitatis, de qua benemeritus es, publica præconia, nec ſtatuarum inſcriptiones: nec magnum tibi ſepulchrum aggeſtum dicas: horum enim recordatio ſcapham etiam gravat. *Cr.* Invitus certè? ſed

tamen abjiciam: quid enim faciam? *Merc.* Papæ, quid tibi vis

[1] Ἐπιγραφὰς] De quib. dico ad Catapl. *Bourd.*

ὦ ὁ ἕτοιμος, τί βαλῇ; ἢ τί τὸ τρόπαιον τοῦτο φέρεις; Κρ. ὅτι νενίκηκα ὦ Ἑρμῆ. καὶ ἀγάλλομαι, καὶ ἡ πόλις ἐτίμησέ με. Ερ. ἄφες οὖν γῇ τὸ τρόπαιον. οὐ γὰρ ἐν πολέμῳ, εἰρήνη, καὶ οὐδὲν ὅπλων δεήσει. ὁ σημεῖος ὃ ἀπὸ τοῦ γε ἐμοῦ κήρυκος, καὶ βραβεύομεν, οἱ τὰς ὀφρῦς ἐπηρκώς, ὁ ἐπὶ τῷ φρονεῖν, τίς ἐστιν, ὁ τὸ βαθὺ πώγωνα καθειμένος; Με. φιλόσοφός τις ὦ Ἑρμῆ. μᾶλλον ὦ, φῄς, καὶ περιττίας μεστός. ὥστε ἀπόδυσον καὶ τοῦτον. ὄψει γὰρ πολλὰ καὶ γελοῖα νῦν τῷ ἱματίῳ κρυπτόμενα. Ερ. κατάθου σὺ τὸ κῆρυξ πρῶτον. εἶτα σὲ παύσω. ὦ Ζεῦ, ὅσων μὲ τῶν ἀλαζονείων κομίζῃ, ὅσων ὀμφάλιων, καὶ ἐρίων, καὶ κενοδοξίων, καὶ ἐριστικῶν λήρων, καὶ λόγων ἀκαιρολογίας, καὶ [1] συνοικίας πολυπλόκου. ἀλλὰ καὶ μεγαλοπρεπείας μάλα πολλῆς, καὶ λῆρον οὐκ ὀλίγον, καὶ ὕβλης, καὶ μικρολογίαν. νὴ Δία, καὶ χρυσίον γε τινί, καὶ ἡδυπαθείαν ὦ, καὶ ἀναισχυντίαν, καὶ ὀργήν, καὶ τρυφήν, καὶ μαλακίαν. ἀλλ' ἄφες με, εἰ καὶ μάλα ἀθυμοῦντες ἀπόθου αὐτά. καὶ τὸ ψεῦδος ὦ ἀπόθου, καὶ τὸ τύφον, καὶ τὸ οἰεσθαι ἀμείνων εἶναι τῶν ἄλλων. ὡς εἴγε πάντα ταῦτα ἔχων ἐμβαίνοις, ποία πεντηκόντορος ἂν ἐξαίφνης ὑπέμεινέ σε; Φιλο. ἀποτίθεμαι τοίνυν αὐτά, ἐπίσχες δ' ὅτου κελεύεις. Με. ἀλλὰ καὶ τὸ πώγωνα τοῦτον ἀποξέσθω ὦ Ἑρμῆ, βαρύν τε ὄντα, καὶ λάσιον ὡς ὁρᾷς. πέντε μνῶν τρίχας εἰσὶ τἀλάχιστον. Ερ. εὖ λέγεις. ἀπόθου καὶ τοῦτον. Φιλο. καὶ ὅς ὁ ἀπεκείρων ἔσῃ;

vis armatus? aut quid trophæum istud circumfers? *Cr.* Quia vici Mercuri, & res præclaras gessi, propterea civitas hoc me honore affecit. *Merc.* Relinque trophæum in terra: apud inferos enim pax est, nihilque armis opus erit. Verùm quis ille est, ipso habitu gravitatem quandam præ se ferens, elatus, contractis superciliis, meditabundus, promissa barba: quis iste est? *Men.* Philosophus aliquis Mercuri: imò præstigiator, & prodigiorum plenus. Itaque & hunc exue: videbis enim multa, eaque ridicula sub pallio abscondita. *Merc.* Hunc tu habitum depone primùm: deinde hæc quoque omnia. O Iupiter, quantam ille arrogantiam, quantam inscitiam, quantum contentionem, inanis gloriæ, quæstionum dubiarum, spinosarum disputationum, & cogitationum perplexarum circumfert? imò quam multos vanos labores, & deliramenta non pauca, & nugas, & rerum minimarum disquisitionem. Sed per Iovem aurum etiam hoc, & voluptatem, & impudentiam, & iram, delicias, & molliciem (neque enim ista me latent, etiamsi studiosè celas) mendacium quoque & fastum abjice, illamque opinionem, qua te aliis præstantiorem esse ducis: nam si cum his omnibus ingrediaris quæ te quinqueremis acciplat? *Ph.* Depono igitur ea, quandoquidem sic jubes. *Men.* Sed & barbam hanc deponat Mercuri, cùm adeò gravis, & hirsuta sit, ut vides: cujus capilli quinque sunt minarum ad minimum. *Merc.* Rectè dicis: hanc etiam depone. *Ph.* Equis erit qui detondebit? *Merc.*

1 Ἐννοίας σκολυπλόκου] Hinc Philosophorum πλοκὴ quas πλεκτάνας vocavit. in Vitarum auctione & alibi. Ἡμωΐ

1 Ἐπ-

Ερ. Μάτην· ὑποσὶ, λαβὲ πέλεκυν τὸ ναυπηγικὸν, ἀπόκοψόν μοι, [1] ἐπικόψῃ τῇ ἀναβάθρᾳ χρησόμενος. Με. ἔσο ὦ Ἑρμῆ. ἀλλὰ σχοινά μοι ἀπάδος. γελοιότερον γὰρ τοῦτο. Ερ. ὁ πέλεκυς ἱκανός. Με. ὦ γῆ. ἀνθρωποπόπερον γὰρ τὸν ἀναπέφηνας, λαβὲ μέμβρον αὐτὸ τὴν κεφαλὴν. βάλε μικρὸν ἀφίλαρμον καὶ τὸ ὀφρύων; Ερ. φίλιστα. ὑπὲρ τὸ μέτωπον γὰρ καὶ τοῦτος ἐπῆρκεν, ἵνα μὴ ἐφ' ὑψηλοτέραν ἀνατείνωμαι. τί τοῦτο, καὶ δακρύεις ὦ κάθαρμα, ἢ ὡς δεινὰ πεπονθὼς λοιδορεῖς; ἐμβῆθι δ' ὦν. Με. ἐν τῷ βαρυπόνῳ ὑπὸ φίλης ἰχθύ. Ερ. τί ὦ Μένιππε; Με. γελοῖόν ὦ Ἑρμῆ, παιδάριόν τι βίῳ χρησιμεύσαντα αὐτῷ. Φιλο. ὑκῶν ἢ σὺ ὦ Μένιππε, λάβοιμι τὴν ἐλευθερίαν, καὶ παῤῥησίαν, καὶ τὸ ἄλυπον, ἢ τὸ γοργὸν, ἢ τὸ γέλωτα. μὴν γὰρ τὰ ἄλλα γελᾶς; Ερ. μηδαμῶς. ἀλλὰ ἔχε ταῦτα, κἄφα γὰρ καὶ πάνυ εὔφορα ἔσται, καὶ ὡς τὰ πρὸς τὸν πλοῦν χρήσιμα. καὶ ῥήτωρ ἦ σὺ, λάβοις τὰ ῥηθέντων τὴν τοιαύτην ἀντιθετολογίαν, καὶ ἀντιθέσεις, καὶ περιόδους, καὶ βαρβαρισμὸς, ἢ ἄλλα βάρη τὰ λόγων. Ρη. ἰοὺ, ἰοὺ δικαιοσύνη. Ερ. τί ἔχει. ὥστε λύε τὰ δεσμὰ τὴν ἀγκύραν ἀνελώμεθα. τὸ ἀγκύρειον ἀναπάσθω. πίπασον τὸ ἱστίον. εὔθυνε ὦ παρθμεῦ τὸ πηδάλιον. εὖ πάθαρμα. τί αἰμάζεται ὦ μέτωπον, καὶ μέλιτα ὁ φιλόσοφος σὺ, ὁ ἀρτίως τὸ πόγωνα διδηγμένος; Φιλ. ἔπ ὦ Ἑρμῆ ἀληθῶς φόβον τὴν ψυχὴν ὑπάρχειν. Με. ψεύδῃ,

Merc. Menippus iſte ſumpta ſecuri qua naves fabricant, eam reſecabit ſcanſorio navis tabulato ſuperpoſitam. *Men.* Nequaquam Mercuri: ſed da mihi ſerram: hoc enim erit, magis ridiculum. *Merc.* Sufficiet ſecuris. *Men.* Euge humaniorem reddidiſti, ſepolito ejus fœtore hircino. Vis-ne ut paulum de ſuperciliis auferam? *Merc.* Maximè. Nam hæc ſuper frontem attollit, neſcio quò ſe ipſum tendens. Quid hoc rei eſt? etiam ploras ſceleſte? & mortem formidas? ingredere igitur. *Men.* Vnum adhuc graviſſimum geſtat ſub alis. *Merc.* Quidnam Menippe? *Men.* Adulationem Mercuri, quæ illi dum viveret multum profuit. *Ph.* Igitur & tu Menippe depone tuam libertatem, & loquendi audaciam, lætitiam, generoſitatem, & riſum: ſoluſne omnium rides? *Merc.* Nequaquam, ſed retine iſta, levia cùm ſint & portatu facilia, atque ad navigationem utilia. Tu verò Orator depone iſtam tantàm verborum contradictionem, antitheſes, membrorum adæquationes, periodos, barbariſmos, aliaque orationum pondera. *Rh.* En depono. *Merc.* Bene res ſe habent. Itaque ſolve funem, attollamus ſcalas, retrahatur anchora: expande velum, tuque portitor dirige clavum. Simus hilares. Quid ploratis ſtolidi? tuque Philoſophe in primis? quî paulò ante tua barba ſpoliatus es. *Ph.* Quoniam Mercuri, animam immortalem eſſe putabam. *Men.* Mentitur: alia enim ipſum mœ-

[1] Ἐπικόψῃ] Sic vocat truncum ſuper quo aliquid diſſecatur, vox in uſu rariſſimo. *Bourd.*

ἀλλὰ γὸ ἔοικε λυπεῖν αὐτόν. Ερ. τὰ ποῖα; Με. ὅτι μηκέτι δειπνήσῃ πολυτελῆ δεῖπνα, μηδ' ὑπνῶν ἐξιὼν, ἅπασιν ἀοφθήσεται, τῇ ἱματίῳ τῷ κεφαλῷ περιελίξας, περίεισιν ἐν κύκλῳ τὰ χαμαιτυπεῖα. καὶ ἴσως ἐξαπατᾶν τὰς νέας ἐπὶ τῇ σοφίᾳ, ἀργύριον λήψεσθαι. ταῦτα λυπεῖ αὐτόν. Φιλ. σὺ δ' ὦ Μένιππε, τὸν ἄχθη ἀκούσαντα; Με. πῶς, ὃς ἔσπευδον ἐπὶ τὸ δικαστήριον, κελεύσαντος μηδενός; ἀλλὰ μεταξὺ λόγων, ἡ κραυγή τις ἀκούω, οὐκέτι τινὰ ἀπὸ γῆς βοώντων; Ερ. καὶ ὁ Μένιππε. τὸν αὐτὸν ἐγώ γε χρόνον. ἀλλ' οἱ μὲν, ἐς τὸν σκληρὸν σωκλήθητε, ἅπαντες ἐπὶ τῷ Λαμπίχῳ ἐγέλων. καὶ ἡ γυνὴ αὐτῷ, σωίχετο ὡς τὸ γυναικῶν. καὶ τὰ παιδία νεογνὰ ὄντα, ὁ μέσος κἀκεῖνα ὑπὸ τῶν παίδων [1] βάλλεται ἀφόνοις τοῖς λίθοις. ἄλλοι δὲ Διόφαντον τὸν ῥήτορα ἐπαινοῦσιν ἐν Σικυῶνι, ἐπιταφίους λόγους διεξιόντα, ἐπὶ Κράτωνι τούτῳ. καὶ τὴ Δία γε, ἡ Δαμασία μήτηρ κωκύουσα; [2] ἐξάρχει δ' ἡμῖν σὺν γυναιξὶν ἐπὶ τῇ Δαμασίᾳ. σὺ δ' ἀδεῖς ὦ Μένιππε δακρύων, καθ' ἡσυχίαν δὲ κεῖσαι μόνος; Με. ἀδαμὰς, ἀλλ' ἄκουσα τῶν κυνῶν μετ' ὀλίγον ἀμυθμὸν οἵκτιρον ἐπ' ἐμοὶ, καὶ τὰ κορώνια τυπτομένων τοῖς πλευροῖς, ὅπως ἂν σωκλήσωσί με. Ερ. ἐμνήσθης εἰ ὦ Μένιππε. ἀλλ' ἐπεὶ παρεπλεύκαμεν ἡμεῖς, ὑμεῖς μὲ ἄκοιτε ὡς τὸ δικαστήριον, εὐθείαν ἰόντες. ἐγὼ δὲ, καὶ ὁ πορθμεὺς, ἄλλως μεταδυσόμεθα. Με. εὐπλοεῖτε ὦ Ἑρμῆ. ὡς ἐγὼ

mœrore afficere videntur. *Merc.* Quænam illa? *Men.* Quia non amplius opiparas cœnas habebit: neque noctu exiens clam omnibus, circumvoluto palliolo capiti, prostibula in orbem lustrabit: nec manè deceptis adolescentibus sua sapientia, pecuniam accipiet. Hæc sunt quæ illi dolent. *Ph.* An tibi molestum non est Menippe, quòd mortuus es? *Men.* Quomodo molestum sit mihi, qui ad mortem, nullo vocante, festinavi? Verùm nonne clamor quidam interim dum confabulamur veluti quorundam in terra vociferantium exauditus est? *Merc.* Etiam Menippe: verùm non unico loco. Sed quidam in unum cœtum convenientes, mortuum Lampichum læti irrident: & illius uxorem mulieres circunstrepunt, atque illius liberi nuper nati, multis lapidibus à pueris obruuntur. Quidam Diophantum Rhetorem laudant, in Sicyone funebres orationes pro Cratone isto recitantem. Atque per Iovem, Damasiæ mater ululans, lamentationem pro Damasia cum mulieribus incœptat. Te verò, Menippe nemo deplorat, & solus jaces tranquillus? *Men.* Nequaquam: nam haud multò post, canes miserabiliter propter me latrantes audies, & corvos alas concutientes, quando ad sepeliendum me convenient. *Merc.* Generosus es, Menippe. Sed quia jam transfretavimus, abite vos rectà per hanc viam ad forum judiciale. Ego verò, & portitor alios transvectabimus. *Men.* Feliciter navigate, ô Mercuri. Nos verò

1 Βάλλ' ὑφ' ὧν ἔτυχε] Sic passim. *Bourd.*
2 Ἐξάρχει] Narrat eadem *de luctu*. Idem.

μὴν ἢ ἐ ἡμεῖς. τί δ' ἔτι ἐ μέλλετε; ἀναβαθέον δηλαδή. καὶ τὰς κρεμάδας φασὶν εἶναι βαρείας, ὀρεχεῖς, καὶ γύπας, ἐ λίθους. δυσχόλιαν ἢ ἐκάστου βίου.

verò progrediamur. Quid adhuc cunctamini? Iudicari oportebit: & graves dicunt esse pœnas: rotas, vultures, saxa. Vniuscujusque autem vita examinabitur.

ΚΡΑΤΗΤΟΣ, ΚΑΙ ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ.

ΚΡΑΤΗΣ.

Μοίριχον τὸν Πλούσιον ἐμέ φασιν ὁ Διόγνητος, τὸν πάνυ πλούσιον, τὸν ἐκ Κορίνθου, τὸν τὰς πολλὰς ὀλκάδας ἔχοντα, ὃν ἀνεψιὸς Ἀριστέας, πλούσιος ἐ αὐτὸς ὤν; τὸ ὁμοιρικὸν οὖν ἑκάτερος ἐπιλέγειν, ἢ μὴ σύνοιδεν, ἢ ἐγώ σε. Διο. τί δ' ἕνεκα σὺ Κρῆτες, ἐθηρᾶσθον ἀλλήλους; Κρη. ἢ κλῆρος ἕνεκα ἐκάτερος, ἐλπιζόντε ἄμφω ἐς τὸ φανερὸν ἐπιζῆν. Ἀριστέας μὲν ὁ Μοίριχος οἱ συνεπολίνει, διαθέσθην ἀφῆσις τὰ ἑαυτῶν πάντων, Μοίριχον δ' ὁ Ἀριστέας, οἱ συνεπιλῆσθαι αὐτῷ. ταύτῃ μὲν ἐγέγραπτο. οἱ δ', ἐθηρᾶσθον ἀλλήλους, ὑπερβαλλόμενος τῇ κολακείᾳ. καὶ οἱ μάντεις ἔτι λόγῳ τῶν ἄστρων πεπρωμένῳ τὸ μέλλον, ὅτι ἀπὸ τὰ ἀστρολογίαν, ὥσπερ [1] Χαλδαῖοι παῖδες, ἀλλὰ καὶ ὁ Πύθιος αὐτὸς, ἄρτι μὲν, [2] Ἀριστέᾳ παρεῖχε τὸ κρατεῖν, ἄρτι δ', Μοιρίχῳ. [3] καὶ τὰ τάλαντα, ποτὲ μὲν ἐφ' ἑκάτερον, νῦν δ' ἐπ' ἐκεῖ-

CRATETIS ET DIOGENIS.

CRATES.

Mœrichum illum divitem norasne Diogenes, illum inquam insigniter divitem, illum Corintho profectum, cui tot erant naves onustæ mercibus, cujus consobrinus Aristeas, ipse etiam dives? Homericum illud in ore habere solebat, *Aut me confice tu, aut ego te.* *Diog.* Cujus rei gratia sese invicem captabant Crates? *Crat.* Hæreditatis causa uterque, cùm essent coævi. Et palam testamenta publicaverant ambo, in quibus Mœrichus, si prior moreretur, Aristeam omnium rerum suarum dominum relinquebat: Mœrichum vicissim Aristeas, si prior è vita decederet. Hæc igitur cùm essent in tabulis scripta, illi sese invicem colebant & adulatione superare contendebant. Porrò divini, sive futurum ex astris conjectarent, sive ut Chaldæi ex somniis: quin & Pythius ipse, nunc Aristeæ, nunc Mœricho victoriam præbebat, & modò ad hunc, modò ad illum trutina pro-

1 Κρατ. καὶ Διογ. Χαλδαῖοι παῖδες] Sic in Necyomantia Eunap. Ed. Bonn.

2 Ἀριστεῖ] Mirum cur Ἀριστεῖ, cum dixerit Ἀριστέᾳ. Idem.

3 Καὶ τὰ τάλαντα] Et hereditas modo ad illum, modo ad hunc vergebat. Idem.

τον ἔρρεπε. Διο. τί δῆτα πέρας ἐγένετο ὦ Κράτης; ἀκοῦσαι γὰρ ἄξιον. Κρατ. ἅμφω πεθάνοιν ἐπὶ μιᾶς ἡμέρας. οἱ δὲ κληρονόμοι, εἰς Εὐνόμιον καὶ Θρασυκλέα περιῆλθον, ἅμφω συγγενεῖς ὄντες· ἀεὶ πώποτε προσκατοκωμάδης ἦσαν τοῖς ἡμετέροις τοῖς. Διαπλέοντες γὰρ ἀπὸ Σικυῶνος [1] εἰς Κίρραιον, καὶ μέσην τὴν πόρρω πλαγίαν περισσοῦντες τὴν Λάπυγα, ἀνετράπησαν. Διο. οὐκ ἐπείσθησαν ἡμεῖς δέ, ὁπότε ἐς τὸ βέβαιον ἤλθομεν, ἀεὶ δὴ τοιοῦτόν τι προσεδόκων ἔσεσθαι. ἔστε πώποτε ἐξέμελλον Ἀνθισθένει ἀποθανεῖν, ὡς κληρονομήσοιμι τὰ βακτηρίας αὐτοῦ. εἶχον δὲ πάνυ ὀρρωδοῦντες μὴ [3] κοπὶς ποιήσοι με. ἔστε οἶμαι σὺ ὦ Κράτης ἐπεθύμεις κληρονομεῖν Διογένους ἐμοῦ, τοῦ κτήματος, καὶ τοῦ πίθου, καὶ τῶν πήρων, κοίνικος δύο γέρμα ἔχουσαν. Κρ. ἀλλὰ γάρ μοι τοῦτον ἔδει ἀλλ' οὐδὲ σοὶ ὦ Διόγνητε. ἀγαθὰ ἐχρῆν, σύ τε Ἀνθισθένης ἐκληρονόμησας, καὶ ἐγὼ σοῦ, πολλῷ μείζω, καὶ σεμνότερα τῶν Περσῶν ἀρχῆς. Διο. τίνα ταῦτα φῄς; Κρατ. σοφίαν, αὐτάρκειαν, ἀληθείαν, παῤῥησίαν, ἐλευθερίαν. Διο. νὴ Δία μεμνημαι, τοῦτον ἀφαιρεθέντα τὸν πλοῦτον παρ' Ἀνθισθένους, καὶ propendebat. *Diog.* Quid igitur tandem evenit Crates? nam audire est operæprecium. *Crat.* Eodem die ambo sunt mortui: cæterùm hæreditates ad Eunomium ac Thrasyclem devenerunt, quorum uterque illis cognatus erat: quibus hæc obventura nusquam prædictum fuerat. Etenim cùm Sicyone Cirrham versus navigarent, medio in cursu, obliquo orto [2] Iapyge, pessundati sunt. *Diog.* Rectè factum. At nos cùm in vita essemus, nihil ejusmodi alter de altero cogitabamus: neque unquam optavi ut moreretur Antisthenes, quò nimirum illius baculus ad me rediret hæredem: validum autem ex oleastro factum habebat. Neque tu Crates opinor, cupiebas me mortuo in possessionum mearum successionem venire, puta dolii, ac peræ, cui inerant duæ lupinorum [4] choenices. *Crat.* Neque enim mihi quicquam, imò ne tibi quidem Diogenes rebus istis erat opus. Nam quæ ad rem pertinebant, ea nimirum longè majora & splendidiora quàm Persicum imperium, tu ab Antisthene, ego à te tanquam jure hæreditatis accepi. *Diog.* Quænam sunt ista quæ dicis? *Crat.* Sapientiam, inquam, frugalitatem, veracitatem, loquendi audaciam, vivendi libertatem. *Diog.* Per Iovem memini me in istiusmodi opum hæreditatem Antistheni successisse, tibique cas

1 Εἰς Κίρραιον] Dico alibi. Hanc Phocidis urbem Pausanias ab Hom. scribit vocari Crissam. Strabo & Ptolem. diversas faciunt. *Bourd.* Sicyone urbs est Achaiæ non procul à Corintho Cyrrha, Phocydis oppidum, ad radicem Parnassi montis è regione Sicyonis. *Cogn.*

2 *Iapyge*] Vento ab occasu solstitiali spirante, qui & Caurus dicitur. *Idem.*

3 Κοπὶς] Ex cujus fronde στέφανοι Ὀλυμπιακοὶ. Hesych. Suid. interpres Pindari, Pollux, alii. *Bourd.*

4 *Choenices*] Χοῖνιξ Attica mensura pro aridis, maximè cibo dimno cujus capacitas est sesquisextarius. *Cogn.*

3 Cal-

ναὶ ἐπ πλοίου κομιλπάν. Κρα. ἀλλ' οἱ ἄλλοι ἡμέλων τ τοιάτων κτημάτων, καὶ ἐδεὶς ἐλπὶς ἦν πλουτομάτιν ἀφνδοκῶν. ἐς ὃ τὸ χρυσίον πάντες ἔβλεπον. Διο. ἀκήκοας. ἐ γὰ εἶχεν ἔνδικ δίκαιόν τὰ τοιαῦτα παρ' ἡμῶν, διερρυπκότις ὑπὸ τρυφῆς, καὶ πλήρη τὰ σκέλη τ βαλαντίων. ὥστε εἴ ποτε ἐ ἐμέλλομεν τις ἐς αὐτὰς ἢ σοφίαν, ἢ παῤῥησίαν, ἢ ἀλήθειαν, ἐξέπιπτεν ἀφ' ἡμῶν, καὶ διέῤῥει, ὥσπερ ὑποθήκη σίαιν ἐ δυναμένην· οἷον εἴ τις χυτὶ αἰ Δαναΐδες αὐτὰς παρῴνει ἐς τ πεῤῥυκημένον πίθον ἐκκενλᾶσαι. τὸ ὃ χρυσίον, ἐδέσι, καὶ ὄνυξι, καὶ πάσῃ μηχανῇ ἐφύλαττον. Κρα. ἡμεῖς μὲν ἔξομεν κἀντεῦθεν τ ὀβολόν. οἱ δὲ, σκολιὸν ἕξοντι κομίζοντες. καὶ τῦτον ἄχρι ὃ πορθμέως.

eas multò ampliores reliquisse. *Crat.* Verum reliqui mortalium hoc possessionum genus aspernabantur : neque nos ob spem potiundæ hæreditatis quisquam obsequiis captabat : sed oculos ad aurum omnes intendebant. *Diog.* Neque injuria : neque enim habebant, quò facultates ejusmodi à nobis traditas acciperent, quippe qui tanquam putria marsupia, deliciis diffluebant. Quò fiebat, ut si quando quis in illos infunderet vel sapientiam, vel dicendi libertatem, vel veritatem, excideret ilico & efflueret, cùm id continere fundum non posset. Cujusmodi quiddam accidit Danai filiabus virginibus, quæ in pertusum dolium aquam important. At iidem aurum dentibus, & unguibus, omnique vi servabant. *Crat.* Proinde nos nostras opes hic quoque possidebimus : illi obolum, eumque ad portitorem usque tantum ferentes venient.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ, ΑΝΝΙΒΟΥ, ΜΙΝΩΟΣ, ΚΑΙ ΣΚΗΠΙΩΝΟΣ.

ALEXANDRI, ANNIBALIS, SCIPIONIS ET MINOIS.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Ἐμὲ δεῖ ὑποκεῖσθαί σε ὦ λίβυ. ἀμείνων γάρ εἰμι. Αν. ὔκουν, ἀλλ' ἐμί. Αλη. ἐκὼν ὁ Μίνως διηγησάτω. Μι. τίνες δ' ἐστέ; Αλε. ὅτος μέν, Ἀνίβας ὁ καρχηδόνιος ἐκεῖ ὤν, Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου. Μι. νὴ Δία ἐνδοξοί γε ἀμφότεροι. ἀλλὰ πρὸς τίνος ὑμῖν ἡ ἔρις; Αλε. πρὸς ὑποδρείας. φησὶ γὰ ὅτος ἀμείνων χαθῆναι στρατηγὸς ἐμοῦ. ἐ-

ALEXANDER.

Me tibi, ὁ Libyce, præponi par est : præstantior enim sum. *An.* Minimè : sed me. *Al.* Ergo judicet Minos. *Min.* At quinam estis? *Al.* Hic est Carthaginensis Annibal : ego Alexander Philippi filius. *Min.* Per lovem ambo gloriosi. Sed qua de re vobis est altercatio? *Al.* De præstantia. Hic enim se meliorem fuisse quàm ego, exercitus ducem dicit. Ego vero

γὼ δ', ὥσπερ ἅπαντες ἴσασιν, οὐχὶ τοῦτο μόνον, ἀλλὰ πάντων χεῖρον τὸ σῶμα· ἐμὲ φαμὶ διενεγκεῖν τὰ πολέμια. *Mi.* ὑπὲρ σοῦ μέντοι ἱκανὸς εἰπεῖν. σὺ δ' αὖτος ὁ λίθους λέγων. *Av.* ἴσ μὲν τοῦτο ὦ Μίνως ἀνάμνησ, ὅτι σὺ καὶ ἐγὼ τὴν Ἑλλάδα φωνὴν ἐξέμαθον. ὅπερ ἐγὼ ταύτῃ πλέον ἔτυχον συγγεγραπτὸ μου. φημὶ δ' οὖν τοῦτο μάλιστα ἱκανόν ἀξίους εἶναι, ὅσοι τὸ μηδὲν ἐξ ἀρχῆς ὄντες, ὅμως ἐπὶ μέγα προκόψαντες, καὶ αὐτῶν δυνάμενοί τι ὠφελεῖν ἀλλήλους, καὶ ἄξιοι δόξαντες ἀρχῆς. ἐγὼ γοῦν μετ' ὀλίγων ἐξορμήσας ἐς τὴν Ἰβηρίαν, τοσοῦτον ὑπερεχος ὢν τῷ ἀδελφῷ, μικρὸν ἠξιώθην, ἄρασας κεραυνούς. καὶ τοὺς γε Κελτιβηρας εἷλον, καὶ Γαλατῶν ἐκράτησα τῶν ἑσπερίων. καὶ τὰ μεγάλα ὄρη ὑπερβὰς, τὸν Ἠριδανὸν, ἀπεπλεύσα καταδραμών. καὶ ἀνατετάρτας ἐποίησα τοσαύτας πόλεις. καὶ τὴν πεδινὴν Ἰταλίαν ἐχειρωσάμην. καὶ μέχρι τῆς ὠκεανίτιδος ἦλθον πόλεις ἄλλας. καὶ τοσαύτης πόλεως ἁπάσης ἐπέκτεινα μιᾶς ἡμέρας, ὅτε τοὺς [4] δακτυλίους αὐτῶν μεδίμνοις ἀπεμετρησάμην καὶ τὰς πολεμίας γεφυρώσας νεκροῖς. καὶ ταῦτα πάντα ἔπραξα, ὅτε Ἄμμωνος οὐκ ὠνομαζόμην, ὅτε θεὸς οὐ-

verò ut omnes sciunt, non ille solùm, sed omnibus fermè, qui ante meam ætatem fuere, in re militari fuisse me præstantiorem affirmo. *Min.* Ergo vicissim uterque dicat. Tu verò Libyce primus verba facito. *Av.* Vnum hoc me juvat Minos, quòd & hic Græcam linguam didicerim: adeò ut neque etiam hac in re iste me superet. Porrò illos maximæ laudis dignos affero, qui cùm principio nihil essent, magni tamen evaserunt & per se potentes facti, & principatu digni habiti. Ego igitur cum paucis Iberiam adortus, cùm pro fratre dux essem exercitus, maximis rebus idoneus, & præstantissimus sum judicatus. Ibi tum [1] Celtiberos cepi, & Galatas hesperios devici. Et cùm [2] magnos montes transcendissem, omnem [3] Eridanum percurri: multasque civitates everti, & planam Italiam subjugavi: & usque ad præeminentis urbis suburbia grassatus sum: totque uno die occidi, ut eorum annulos modiis metitus sim, & ex cadaveribus pontes fluviis fecerim. Atque hæc omnia peregi, cùm neque me Ammonis filium appellarem neque me Deum

1 *Celtiberos*] Ad Iberum Hispaniæ fluvium populos. *Cagn.*

2 *Magnos montes*] In Alpibus occurrentem sibi Tit. Sempronium Cons. apud Trebiam profligavit Flaminium Cons. fudit ad Trasimenum lacum cæsis 15000. Romanorum. Liv. 4. Eutro. 3. *Idem.*

3 *Eridanum*] Italiæ fluvium è Vesulo monte in mare Adriaticum influentem qui hodie dicitur Padus, omnium fluviorum maximus. Cætera sunt in Curt. & Arrian. *Idem.*

4 Δακτυλίους αὐτῶν μεδίμνοις] Variæ de horum annulorum mensura sententiæ, quorumdam sententias profert Liv. lib. 23. *expleſſe tres modios ſuper dimidium.* Sed famam veriorem putat, quæ tradit non fuisse plus modio. Aliter Flor. aliter Plin. pro quo stant Valer. Eutrop. Oros. Multi ne litem hanc suam facerent, modum indefinitum posuerunt. ut Dio Prus. Tert. Apol. & hic Lucianus omnium ratio Livii optima, qui modium putat. Ferrei isti fuere non aurei, ut voluit Valer. quique eum secuti. *Bourd.*

1 Ἐχελιδῶν

νομ σύνηθες ἐμοὶ, ἢ ἐνύπνια ἢ μαντεῖα διηγεῖσθαι, ἀλλ' ἄνθρωπον εἶναι ὁμολογῶν, πρᾶγμα τῶν τοῖς σωφρονεστάτοις ἀντιτεταγμένοις, καὶ φρονιμωτάτοις τοῖς μαχιμωτάτοις συμπολεμήσαντα. ἐγὼ Μήδους καὶ Ἀρμενίους κρατεῖν οὐκ ἐθέλων ὑποφεύγοντας, πρὶν διώκειν τινὰ, καὶ τὴν τύχην τοῦ πολεμεῖν ἐπιδιδόντας δύο τῶν ἐπῶν. Ἀλέξανδρος δὲ, πατρῷαν ἀρχὴν ἐπιλαβὼν, αὔξησε, καὶ ἐπὶ πολὺ ἐξέτεινε, χρησάμενος καὶ τῇ τῆς τύχης ὁρμῇ. ἐπεὶ δ' ἐν οἰκείοις τε, καὶ τὸ ὁλέθριον ἐκείνου Δαρεῖον ἐν ἴσῳ τι ἐν Ἀρβήλοις ἐκράτησεν, λαμπρὰς τὰ πατρῷα, ἐξεπαίδευσε δόξης ἕξεις. καὶ δίκαιον τῶν μαθημάτων μετεδήκατο ἑαυτόν. καὶ ἐμιαίνετο καὶ τοῖς συμπαισίοις τοῖς φίλοις, καὶ συνελάμβανεν ἐπὶ ἥττοσι. ἐγὼ δ', ἦρξα ἐπίσης τε πατρίδος. καὶ ἐπιδὰ μετεπέμπετο, τὸν πολεμίων μεγάλων τόλμῃ ἐπιπλεύσαντα τῆς Λιβύης, πρᾶος ὑπήκουσα. καὶ ἰδιώτην ἐμαυτὸν παρέσχον. καὶ ἐξ ἀνηκεστοῦς, ἤνεγκα δυσκολίαν τὸ σῶμα. καὶ ταῦτ' ἐπράξα, βάρβαρος ὤν, καὶ ἀπαιδεύτου παιδείας τῆς Ἑλληνικῆς, καὶ ὅτι Ὀλυμπιονίκης, ὅτε καὶ ἐβραχυάσθην. ὅτι ὑπ' Ἀριστοτέλει τῷ σοφιστῇ παιδευθεὶς, μόνῃ τῇ φύσει ἀγαθῇ χρησάμενος. ταῦτά ἐστιν, ἃ ἐγὼ Ἀλέξανδρος ἀμείνονα φημὶ εἶναι. εἰ δ' ἐστὶ κρείττων ἐκεῖνος διὰ διάδημα τὸ κεφαλῆς διεδεδέσθαι, Μακεδόσι μὲν ἴσως καὶ τούτῳ σεμνός. ὑμῖν δὲ τῶν ἀμείνων δόξειεν ἂν ἡγεμὼν καὶ φρονιμώτερος ἀνὴρ, τῇ γνώμῃ πλέον, ἢ τῇ τύχῃ κεχρημένος. Μι. ὁ μὲν, εἶπεν οὐκ ἀσχήμονα τὸν λόγον, εἰ μὴ ὡς λίβυν εἶχος ἦν ἐκεῖνον αὐτῷ. σὺ δὲ ὦ Ἀλέξανδρε, τί πρὸς ταῦτα φῂς;

Deum fingerem, neque matris insomnia narrarem: sed me hominem faterer, & contra duces prudentissimos decertarem, & contra fortissimos milites pugnarem: nec Medos aut Armenios expugnarem, qui priùs fugiunt, quàm quisquam eos persequatur, & cuivis audenti victoriam facilè tradunt. Alexander verò acceptum à patre imperium auxit & fortunæ quodam impetu usus multùm ampliavit. Qui postquam miserum illum Darium in Isso & Arbelis devicit, à paterna virtute degenerans adorari voluit, & ad Medorum delicias sese contulit: & amicorum cæde convivia contaminavit, & interficientibus opem tulit. Ego autem pariter patriæ dominatus sum: quæ cùm me revocaret, hostium magna classe adversus Libyam navigante, statim parui: continuoque me hominem privatum dedi & damnatus æquo animo rem tuli. Atque hæc egi barbarus cùm essem, omnisque Græcanicæ disciplinæ expers, nec Homerum ut iste didicissem, nec Aristotele sophista magistro, sed sola naturæ meæ solertia usus essem. Hæc sunt quibus me Alexandro meliorem prædico. Quòd si præstantior est iste quoniam diademate revinctum caput habuit, id decorum forsan est apud Macedonas: non tamen propterea melior videri debeat generoso viro, & imperatore bono: qui mentis sententia magis quàm fortuna est usus. *Min.* Hic certè non mollem habuit orationem, nec qualem pro se Libycum hominem decebat. Tu verò Alexander quid ad hæc dicis?

Al.

Αλι. [1] ἐχελῶ μὲν ὦ Μίνως, μηδὲν πρὸς ἄνθρωπον εἰπεῖν φρόνιμον. ἱκανὴ γὰρ ἡ φήμη διδάξαι σε, οἷος μὲν ἐγὼ βασιλεὺς, οἷος δ' ὁ ἐπὶ τῷ λῃστὴς ἐλήλυθα. ὅμως δ' ὅρα εἰ καὶ ὀλίγον αὐτῶν διλογήσῃ. ὃς νέος ὢν ἔτι, παρελθὼν ἐπὶ τὰ πράγματα, καὶ τὴν ἀρχὴν τεταραγμένην καταλαβὼν, καὶ τοὺς Φοίνικας δι' ἅπαντος πατὴρ ἐκπλήξας, καὶ Φοβήσας τὴν Ἑλλάδα τῇ Θηβαίων ἀπωλείᾳ. φρατηγὸς ὑπ' αὐτῶν χειροτονηθεὶς, σὺν ᾗ ἔμοσε τὴν Μακεδόνων ἀρχὴν ἐδείσαμεν, ἀγαπᾷν ἄρχειν ἁπάντων ὁ πατὴρ καταλιπὼν. ἀλλὰ πᾶσαν ἐπινοήσας τὴν γῆν, καὶ δεινὸν ἡγησάμενος εἰ μὴ ἁπάντων κρατήσαιμι, ὀλίγοις ἅμα, ἐπεβαλόμην ἐς τὴν Ἀσίαν. καὶ ἐπί τε [2] Γρανικῷ ἐμαχεσάμην μεγάλῃ μάχῃ, καὶ τὴν Λυδίαν λαβὼν, καὶ Ἰωνίαν, καὶ Φρυγίαν, καὶ ὅλως τὰ ἐν πρώτοις ἀεὶ χειρούμενος, ἦλθον ἐπὶ Γόρδιον, ἔνθα Δαρεῖος ὑπέμενε, μυριάδας πολλὰς ἀγών. καὶ τὸ λοιπὸν τοῦτο ὦ Μίνως, ὑμεῖς ἴστε ὅσους ὑμῖν ἐνεκρὰς ἐπὶ μιᾶς ἡμέρας κατέπεμψα. φησὶ γὰρ ὁ πορθμεὺς μὴ ἀφθονίσαι αὐτοῖς τόπον τὸ σκάφος, ἀλλὰ χεδὸν ἀφαπξαμένους τῶν πολλῶν αὐτῶν, ἀφικέσθαι. καὶ τοῦτο δ' ἔπραττον, αὐτὸς ἀκινδυνεύων, καὶ πρώτοις ἀξιῶν. καὶ ἵνα σοι μὴ τὰ ἐν Τύρῳ, μὴ δὲ τὰ ἐν Ἀρβήλοις διηγήσωμαι, ἀλλὰ καὶ μέχρις Ἰνδῶν ἦλθον, καὶ τὸν Ὠκεανὸν, ὅρον ἐποιησάμην τῆς ἀρχῆς, καὶ τοὺς ἐλέφαντας αὐτῶν εἷλον, καὶ Πῶρον ἐχειρωσάμην. καὶ Σκύθας δὲ, σὺν δυσχερέσι γε ὑπερβὰς τὸν Τάναϊν, ἐνίκησα μεγάλῃ ἱππομαχίᾳ. καὶ τοὺς φίλους δ' ἐ-

Al. Nihil certè Minos, homini tam temerario respondendum esset. Satis enim vel sola fama te docuerit, qualis ego rex, qualis iste latro fuerit. Adverte tamen, an parum ipsum superaverim, qui cùm essem adhuc adolescens rem aggressus regnum obtinui turbatum, & de patris interemptoribus supplicium sumpsi, & Græciam Thebarum subversione perterrui. Tum ab iis dux electus, dignum non putavi, Macedonum imperium curando, me contentum esse eo quod pater reliquerat. Sed totum terrarum orbem cogitatione volvens, & grave ducens, ni universum occuparem, cum paucis Asiam invasi: & apud Granicum magna pugna vici. Captaque Lydia, Ionia, ac Phrygia, denique subjugato quicquid obvium erat, Issum veni ubi me cum innumeris copiis Darius expectabat. Post hæc, ô Minos vos ipsi scitis, quot uno die mortuos vobis miserim. Dicit enim Charon, sibi tunc scapham non sufficisse: sed plerosque illorum ratibus compactis trajecisse. Et hæc confeci me ipsum periculis opponens, & in pugna vulnerari non timens. Et ut quæ Tyri & arbelis gesta sunt reticeam, ad Indos usque veni, meumque Imperium Oceano terminavi: & ipsorum elephantes cepi, & Porum captivum abduxi. Scythas etiam non contemnendos homines superato Tanai, magno equitatu devici: & amicos beneficiis devinxi, & ab

1 Ἐχελῶ μὲν] *Nihil erat respondendum.* Bourd.
2 Γρανικῷ] Ad Granicum fluvium. Arrian. Curt. *Idem.*

1 Πω-

πίησε, καὶ τὰς ἐχθρὰς ἠμυνάμην. εἰ δὲ καὶ θεὸς ἐδόκουν τοῖς ἀνθρώποις, συγγνωστὰ ἐκεῖνοι, ὦ Ζεῦ, τὸ μέγεθος τῶν πραγμάτων καὶ τοιοῦτόν τι πεισθέντες ὑπὲρ ἐμοῦ. τὸ δ' ὃν παλαιὸν, ἐγὼ μὲν, βασιλεύων, ἀπέθανον. ὅστος δ' ὁ τὸν φυγῇ ὢν, ὦ Ζεῦ, Προυσίαν τὸν Βιθυνὸν, καὶ τοῦτο ἄξιον ἰδεῖν, πανουργότατον, καὶ ἀμώτατον ὄντα. ὡς γὰρ δὴ ἐκφύγοι τὸν Ἰταλῶν, ἐῶ λέγειν. ὅπως μὲν ἰσχύι, ἀλλὰ πανουργίᾳ, καὶ ἀπιστίᾳ, καὶ δόλοις. νόμιμον δ', ἢ σοφοῖς, ἐδόν. ἐπεὶ δέ μοι ἀνείδισε τὸν τυφλὸν, ἐπιλελῆσθαί μοι δοκεῖ οἷα ἐπαίσχυνε τὸν Καπύην, ἐπιορκίοις συνὼν, καὶ τὰς ὃ πολέμῳ κρίσεις ὁ ἀκρασίᾳ καὶ μέθῃ διαπεπραγώς. ἐγὼ δ', εἰ μὴ μικρὸν τι ἐπαίρεσθαι δόξας, ἐπὶ τὸν ἐν μέσῳ ὅρμησα, τί ἂν μέγα ἔπραξα; Ἰταλίαν ἀναιμωτὶ λαβὼν, καὶ Λιβύην, καὶ τὰ μέχρι Γαδείρων ὑπαγόμενα; ἀλλ' οὐκ ἀξιόμαχα ἔδοξε μοι ἐκεῖνα, ὑπὸ πλησιονίᾳ ἤδη, καὶ διαστόλῳ ὁμολογοῦσα. εἶρηκα. σὺ δ' ὦ Μίνως δίκαζε. ἱκανὰ γὰρ λόγου πολλοῦ καὶ ταῦτα. Σκη. μὴ σκόπει, ὦ μὴ καὶ ἐμοῦ ἀκούσῃς. Μι. τίς γὰρ εἶ ὦ βέλτιστε; ἢ πόθεν ἂν ἐρῷς; Σκη. ἐπελεύσῃς Σκηπίων, στρατηγὸς, ὁ καθελὼν Καρχηδόνα, καὶ κρατήσας Λιβύων μεγάλας μάχας. Μι. τί ὦν σὺ εἶπες; Σκη. Ἀλεξάνδρου μὲν ἥττων εἶναι· ὃ δ' Ἀννίβου ἀμείνων. ὃς ἐδίωξα μετὰ σπουδῆς αὐτὸν, καὶ φυγεῖν κατεπαγήσιος ἀνάγκασα. πῶς οὖν οὐκ ἀναίσχυντος οὗτος, ὃς ἐμὲ Ἀλέξανδρον ἀμιλλᾶται, ὃν ἐγὼ Σκηπίων ἐγὼ ὁ νικήσας αὐτὸν, ὑπεκδεδρακέναι ἀξιῶ;

& ab inimicis me vindicavi. Si verò Deus hominibus videbar, parcendum illis erat: siquidem rerum à me gestarum magnitudine adducti sunt ut tale quid de me crederent. Tandem mors me regnantem occupavit: sed hunc, cùm apud Bithynum Prusiam exularet, ut vir pessimus & crudelissimus merebatur. Nam quo pacto Italos vicit, omitto dicere. Non enim virtute, sed versutia, perfidia & dolis id peregit: nunquam justi, aut claritudinis alicujus memor. Sed quoniam delicias mihi objecit: oblitus mihi videtur eorum quæ Capuæ commisit, quum meretricibus deditus, vir ille mirabilis, belli gerendi occasiones voluptatibus prodidit. Ego verò, nisi quæ sub Occidente sunt, parva ratus, ad Orientem potiùs me contulissem, quidnam adeò magni præstitissem? Qui Italiam absque sanguine capere, ac Libyam, omnemque tractum ad Gades usque sub potestatem facilè redigere potuissem? Sed hæc nulla contentione digna putavi, quæ jam me formidarent & dominum agnoscerent. Dixi. Tu verò Minos judica. Hæc enim è multis protulisse satis est. *Scip.* Ne priusquam me quoque audiveris. *Min.* Quisnam & cujas es vir optime, qui dicendi copiam poscis? *Scip.* Scipio sum Romanus, Imperator, qui Carthaginem delevi, & Afros magnis præliis subegi. *Min.* Quid igitur tu dices? *Scip.* Alexandro quidem me esse inferiorem, sed Annibale præstantiorem, qui ipsum persecutus devici, & turpem fugam arripere coëgi. Quomodo igitur impudens iste non videatur, qui cum Alexandro certare ausit, cui ne ipse quidem Scipio, qui istum devici, comparare me velim?

Μι. τὴ Δί' ὀμώμοκα φὴς ὦ Σκηπίων. ὥστε πρῶτός μὲ κεκρίθω Ἀλίξανδρος. μετ' αὐτὸν δή, σὺ, εἴτε εἰ δικεῖ, τρίτος Ἀννίβας, εἰδὲ ἔτος δύσμαχος ἦν.

Min. Per Iovem æqua dicis Scipio. Quapropter primus quidem judicetur Alexander: tu verò secundus: tertius denique, si videtur, Annibal, quippe qui nec ipse est contemnendus.

ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ, ΚΑΙ ΑΛΕΧΑΝΔΡΟΥ.

DIOGENIS ET ALEXANDRI.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ.

Τί τοῦτο ὦ Ἀλίξανδρε, καὶ σὺ τέθνηκας ὥσπερ ἡμεῖς ἅπαντες; Αλε. ὁρᾷς ὦ Διόγενες. εἰ παρεδόξων ἦ, εἰ ἄνθρωπος ὢν ἀπέθανον. Διο. ἦκουν ὁ Ἄμμων ἐψεύδετο, λέγων ἑαυτὸν εἶναι ἡμῖν. σὺ δὲ Φιλίππου ἄρα ἦσθα; Αλε. Φιλίππου δηλαδή. εἰ γὰρ ἂν ἐπεθύμησεν Ἄμμωνος ὤν. Διο. καὶ μὴν καὶ τὴν Ὀλυμπιάδος ὁμοίαν ἐλέγετο, δράκοντα ὁμιλεῖν αὐτῇ, καὶ βλίπτειν ἐν τῇ οἰκίᾳ. εἶτα ἔπειτα σε τεκεῖν, ἐκ τοιούτου πατέρος σὲ εἶναι. Αλη. κἀγὼ ταῦτα ἤκουον ὥσπερ σύ. νῦν δὲ ὁρῶ ὅτι οὐδὲν ὑγιὲς ἔστι ἡ μάντις, ἔστι οἱ τὸν Ἄμμωνίαν [1] ἐξαπατῆσαι ἔλεγον. Διο. ἀπὸ τοῦ ψεύδεις αὐτῶν, οὐκ ἄχρηστόν σοι ὦ Ἀλίξανδρε ἐξ τὰ πεπραγμένα ἐγένετο. πολλοὶ γὰρ ὑπέπτησσον θεὸν εἶναί σε νομίζοντες. ἀλλ' εἰπέ μοι, τίνι τὴν τοσαύτην ἀρχὴν κατέλελοιπας; Αλε. οὐκ οἶδα ὦ Διόγενες. οὐ γὰρ ἔφθασεν ἐπισκῆψαί τι περὶ αὐτῆς ἢ τοῦτο μόνον, ὅτι ἀποθνήσκων, Περ-

DIOGENES.

Quid hoc rei est Alexander, tu quoque perinde atque nos omnes mortuus es? *Al.* Vides Diogenes: nec mirum est, si cùm homo fuerim, defunctus sim. *Dio.* Num igitur Ammon ille mentiebatur, quum te suum esse filium diceret, an verò tu Philippo patre prognatus eras? *Al.* Haud dubiè Philippo: nam si Ammone progenitus fuissem, non obiissem. *Dio.* Atqui de Olympiade similia quædam ferebantur, draconem cum ea consuetudinem habuisse, & in lecto visum fuisse: deinde te ex hoc concubitu editum in lucem venisse: porrò deceptum Philippum, qui se tuum patrem esse existimaret. *Al.* Hæc etiam ut tu ipse audivi. Nunc autem video, neque matrem, neque Ammonios illos vates sani quicquam dixisse. *Dio.* At hoc illorum mendacium Alexander, tibi ad res gerendas non fuit inutile. Multi enim te Deum esse rati metuebant. Sed dic mihi cuinam tantum imperium reliquisti? *Al.* Nescio Diogenes. Non enim per repentinam mortem mihi de eo quicquam statuere licuit, nisi hoc solum quòd moriens, Per-

1 Περσῶν] Narrat M. Fœlix. Oct. *Beurd.*

1 Tan-

δακτύλιον ἐπέδωκα. πλὴν ἀλλὰ τί γελᾷς ὦ Διόγενες; Δι. τί δ' ἄλλο, ἢ ἀνεμνήσθην οἷα ἐποίησε τὴν Ἑλλάδα, ἄρτι σε παρειληφότα τὴν ἀρχήν, κολακεύοντες, καὶ προσκυνοῦντες ἀφ' ὑψηλοῦ, καὶ φαιηκὸν ἐπὶ τοὺς βαρβάρους, ὑιοὺς δή, καὶ τοῖς δώδεκα θεοῖς προσήγοντες, καὶ νεὼς οἰκοδομεῖσθαι μέλλοι, καὶ θύοντες ὡς θράκιτα ἤδη; ἀλλ' εἰπέ μοι, πῦ σε οἱ Μακεδόνες ἔθαψαν; Αλε. ἔτι ἐν Βαβυλῶνι κεῖμαι, τρίτην ταύτην ἡμέραν. ὑπερκείσεται δὲ Πτολεμαῖος ὁ ὀπαδικός, ἢν ποτε ἀλάγῃ χολὴ λαὸν τὸν Μαρύβαν τὸν ἐν ποσίν, ἐς Αἴγυπτον ἀπαγαγών με, θάψειν ἐκεῖ, ὡς θεοῖμι ἐς τὸν Αἰγυπτίων θεῶν. Δι. μὴ γελάσω ὦ Ἀλέξανδρε, ὁρῶν σὲ ἄδην ἔτι σε μωραίνοντα καὶ ἐλπίζοντα Ἄνυβιν, ἢ Ὄσιρίν γοῦν; πλὴν ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐᾶσον ταῦτα, μὴ ἐλπίσῃς. ἐγὼ γὰρ ἥμις ἀνελθὼν ποτὲ τὸν ἀπαξ ἁλιπλώσαντα τὴν λίμνην, καὶ ἐς τὸν ἔσω δὲ τοῦτον παρελθόντα. ἐγὼ δὲ ἀμελὴς ὁ Αἰακός. ἐκεῖ ὁ κέρβερος ὑπνώττει. σαῦνα δ' ἂν εἴη μοι θαῦμα, πῶς φέρεις ὁπότ' ἂν ἐννοήσῃς ὅσην δύναμιν ὑπὸ γῆς ἀπολιπὼν, ἀφῖξαι, συμβοῦλος, καὶ ὑπασπιστὴς, καὶ σατράπας, καὶ λευκοὺς ποδῶν, καὶ ἵππον προσκυνούμενος, καὶ Βαβυλῶνα, καὶ Βάκτρα, καὶ τὰ μεγάλα θηρία, καὶ πυθῶνα, καὶ δέξαι. καὶ τὸ ἐπίσημον εἶναι, ἐλαύνοντα, ἁβροδιαίτου [1] τενίας λευκῆ τὴν κεφαλὴν, πορφυρίδα ἐμπεπορπημένον. ἐγὼ λυπεῖ ταῦτά σε ἐπὶ τῇ μνήμῃ ἰόντα; τί δακρύεις ὦ μάταιε; ἢ δεῖ ταῦτά σε ὁ

Perdiccæ annulum tradidi. Verùm quid rides Diogenes? *Diog.* Quidnam aliud, quàm quod memini quid Græci fecerint, quum nuper accepto imperio tibi adularentur, te Imperatorem eligerent, & ducem adversus barbaros: nonnulli etiam te duodecim Deorum numero adderent, templa ædificarent, & ut draconis filio sacra facerent? Sed dic mihi, ubi te Macedones sepeliverunt? *Al.* Etiamdum in Babylone jaceo tertium jam diem. Porrò Ptolemæus ille satelles meus, siquando detur ocium ab his rerum tumultibus qui nunc instant, pollicetur in Ægyptum deportaturum me, inibique sepulturum, ut fiam ex Diis Ægyptiis unus. *Diog.* Non risero, Alexander, cùm te etiam apud inferos desipientem videam, & sperantem fore ut aliquando fias Annubis, vel Osiris? Verùm hæc ne speres divinissime. Neque enim fas est reverti quemquam, qui semel paludem transmiserit, atque intra specus hiatum descenderit, propterea quòd neque indiligens est Æacus, neque contemnendus Cerberus. Verùm illud abs te discere pervelim, quo feras animo quoties in mentem tibi redit, quanta fœlicitate apud superos relicta, huc sis profectus, puta corporis custodibus, satellitibus, satrapis, auri tanta vi, populis qui te adorabant, Babylone, Bactris, immanibus illis belluis, dignitate, gloria: deinde quòd eminebas conspicuus, dum vectareris, dum vitta candida caput revinctum haberes, dum purpuram fibulis substrictam gestares. Numquid hæc te discruciant, quoties animo recursant? Quid lachrymaris ô stolide? Annon hæc te docuit sapiens ille

1 Ταυρία λευκῇ] Sic in Dialogo Alexandri & Philippi. *Bourd.*

σοφὸς Ἀριστοτέλης ἐπαίδευσε μὴ εἰδέναι βέβαια εἶναι τὰ ὑφ' ἡμῶν τῶν πόνων; Αλε. σοφὸς, ἀπάντων σκιῶν[1] κολάκων ἐπιτριπτότατος ὤν; ἐμὲ μόνον ἔασεν τὰ Ἀριστοτέλους εἰδέναι, ὅσα μὴ ἦσαν παρ' ἐμοῦ, οἷα ἦ ἐπίσταιτο. ὡς ἦ κατεχρήτο μοι τῇ σοφῇ παιδείᾳ φιλοτιμίᾳ, ἀπαιδίᾳ, καὶ ἐπαινῶν, ἆρα μὴ ἐς τὸ κρίνω, ὡς καὶ τοῦτο μέρος ὂν τἀγαθοῦ, ἆρα οἶ ἐς τὰς πράξεις, καὶ τὸ πλοῦτον. καὶ γὰρ αὐ καὶ τοῦτ' ἀγαθὸν ἡγεῖτ' εἶναι, ὡς μὴ ἀπορύτοιθ καὶ αὐτὸς λαμβάνειν. χρὴς ὦ Διόγνητε ἄνθρωπος, καὶ τυχίστης. πάλιν ἀλλὰ τοῦτό γε ἀπολέλαυκα αὐτοῦ τῆ σοφίας, τὸ λυπεῖσθ ὡς ἐπὶ μεγίστοις ἀγαθοῖς, ἃ κατηριθμήσω μικρῷ γε ἔμπροσθεν. Διο. ἀλλ' οἶδα ὃ δράσεις. ἄκρης γάρ σοι τὰ λύπης ὑπενθήσομαι, ἐπεὶ σύ γε ἐκείθορος ἀ φύεις. σὺ ἦ, κἀν τὸ Λήθης ὕδωρ χανδὸν ἐπιπασσόμενον πίῃ, καὶ αὖθις πίῃ, καὶ πολλάκις. ὅπου γὰρ ἂν παύσῃ ἐπὶ τοὺς Ἀριστοτέλους ἀγαθοὺς καὶ γὰρ κἀ Κλεῖτον ὀκνοῦντα ὁρῶ, καὶ Καλλισθένη, καὶ ἄλλους πολλοὺς ἐπὶ σὲ ὁρμῶντας, ὡς ἀφαπάσοντ, καὶ ἀμύνασθαί σε ἂν ἐθέλοντας αὐτούς. ὥστε τὸν ἑτέρου σὺ τοῦτον βάδιζε. καὶ πῖνε πολλάκις, ὡς ἔφην.

ille Aristoteles, ne res eas quæ à fortuna proficiscuntur, firmas putares? *Al.* Sapiens ne ille, cùm sit assentatorum omnium perditissimus? Sine me solum Aristotelis facta scire, quàm multa à me metierit, quæ mihi scripserit, utque mea in disciplinis ambitione abusus sit, cùm mihi palparetur, ac prædicaret me, nunc ob formam, ac si hæc summi boni pars esset: nunc ob res gestas atque opes: nam has quoque in bonis esse censebat, ne sibi vitio verteretur quòd eas caperet, præstigiosus ille & fraudulentus homo, Diogenes. Quanquam illud fructus ex ipsius sapientia fero, quòd nunc ut summis de bonis excrucior, quæ paulò ante enumerasti. *Diog.* At scin' tu quid facies? ostendam tibi molestiæ istius remedium. Quandoquidem hic veratrum non producitur, fac ut Lethæi fluminis aquam avidis faucibus attrahens bibas, iterumque ac sæpius bibas: sic enim desines de bonis Aristotelicis discruciari. At Clitum illum, & Callisthenem video, & complures alios in te prodeuntes, ut te discerpant, & injurias à te acceptas ulciscantur. Quare alterum hanc viam ito, & ut dixi, sæpe bibito.

1 Κολάκων ὀλιγαρχικώτατος] Sic in Tim. Aristotelis φιλοχρηματία, δωροδοκία, κολακεία ubique perstringit. *Bourd.*

ALE-

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ, ΚΑΙ ΦΙΛΙΠΠΟΥ.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ.

Νῦν μὲ ὦ Ἀλέξανδρε, σὺκ ἂν ἔχαιρες ἡγούμενος, μὴ σὺκ ἐμὸς υἱὸς εἶναι, εἰ γὰ μὴ ἐπεθήκεις, Ἄμμωνός γε ὄν. Ἀλε. εἰ αὐτὸς ἠγνόεις ὦ πάτερ, ὡς Φιλίππου μὲ Ἀμύντα υἱὸς εἰμι. ἀλλ' ἐδεξάμεν τὸ μαντεῖον, ὡς χρήσιμον εἰς τὰ πραγματα οἰόμενος εἶναι. Φι. πῶς λέγεις; χρήσιμον ἐδέκου τὸ παρέχειν σαυτὸν ἐξαπατηθησόμενον ὑπὸ τῶν φρενῶν; Ἀλε. οὐ τῦτο. ἀλλ' οἱ βάρβαροι πατεπλάγησάν με, καὶ οὐδεὶς ἐπανέστη, οἰόμενοι θεὸν μοι χαλεπὸν εἶναι. ὥστε ῥᾴον ἐκράτησα αὐτῶν. Φι. πῶν ἐκράτησας σύ γε ἀξιομάχων ἀνδρῶν, ὃς διλιταῖς καὶ συνεπίχλης, τοξόταις, καὶ πλατέσι, καὶ [1] γάρραι σίσυιναι φοβερὸν ὁπλισμένοις; Ἑλλήνων κρατεῖν ἔργον ἦν, Βοιωτῶν, καὶ Φωκέων, καὶ Ἀθηναίων, καὶ τὸ Ἀρκάδων ὁπλιτικὸν, καὶ τὴν Θετταλὸν ἵππον, καὶ τοὺς Ἠλείων ἀκοντιστὰς, καὶ τὸ Μαντινέων πελτικὸν, ἢ Θρᾷκας, ἢ Ἰλλυριοὺς, ἢ καὶ Παίονας χειρώσασθαι, τοῦτο μεῖζον; Μῆδον δ', καὶ Περσῶν, καὶ Χαλδαίων, καὶ [2] χρυσοφόρων ἀνθρώπων, καὶ ἁβρῶν, σὺκ οἶδα ὡς σοὶ σὺ μύριοι μὴ Κλεάρχου ἀπελθόντος, ἐκράτησαν. εἰ δὲ οἷς χεῖρας

ALEXANDRI ET PHILIPPI.

PHILIPPVS.

Non igitur nunc, Alexander, te filium esse meum inficiaberis: nam si Ammonis tuisses, mortem non obiisset. *Al.* Nec ipse nescius eram pater, me ex Philippo Amyntæ filio prognatum: sed quia ad res gerendas mihi visum erat conducere, usus sum vaticinii commento. *Ph.* Quid ais? conducibile id tibi visum est ut vatibus fallendum te exponeres? *Al.* Non isthuc: sed me formidarunt Barbari, nullusque viribus meis restitit, cùm putarent sibi adversus Deum præliandum. Itaque faciliùs ipsos imperio meo subdidi. *Ph.* Quos tu tanto conatu dignos usquam vicisti? qui cum timidis illis, arculis, peltariis, gerrisque vimineis defendere se solitis, semper congressus es? Sed opus erat egregium Græcos armis domare, Bœotios, Phocenses, Athenienses: præterea Arcadum peditatum, equitatum Thessalum, Eleorum jaculatores, Mantineos peltis instructos: vel Thracas, vel Illyrios, vel etiam Pæonas subjugare, nonne hæc ardua sunt? An verò nescis ut Medos, Persas, Chaldæos, auro conspicuos, & delicatos homines, ante te duce Clearcho decies mille viri bello adorti expugnarint, non sustinentes illos ad

1 Γάρραι σισύιναι] *Crates viminea*, quid gerræ docet Ioseph. 3. Excid. erant veluti scuta quadrangula. ἰτέαι, de quib. alibi. ἰταίας vocat Hesych. quem vide. lege Lucianum de Historia scribenda. *Beurd.*

2 Χρυσοφόρων] Dico alibi. *Idem.*

ὑπομεῖναντων ἐλθεῖν ἐκείνων, ἀλλὰ πρὶν ἢ τὸ ξύλον ἐξικνεῖσθαι, φυγόντων; Αλε. ἀλλ' οἱ Σκύθαι γε ὦ πάτερ, καὶ οἱ Ἰνδῶν ἐλέφαντες, οὐκ ἀκαταφρόνητόν τι ἔργον. καὶ ὅμως ἐγὼ ἀφῆκας αὐτοὺς, ἐδὲ [1] ὠνησάμενος ἀνύμφορον τὴς νίκης, ἐκφυγόντων αὐτῶν. ἐδὲ ἐπιώρκησα πώποτε, ἢ ὑπερχόμενον ἐψευσάμην, ἢ ἄπιστον ἔπραξά τι ἕνεκα νίκης ἕνεκα. καὶ τὴς Ἕλλησιν ἦν, τὴς ἐμὲ, ἀναμαπὶ παρέλαβον. Θηβαίους ἦν, ἵσως ἀκούεις ὅπως μετῆλθον. Φι. οἶδα πάντα παρ' ἐμοῦ. Κλεῖτον γὰρ ἀπάγγελμί μοι, ὃν σὺ τῷ δορατίῳ διελάσας μεταξὺ δειπνοῦντα, ἐφόνευσας, ὅτι με ὀρθῶς τὰς σὰς πράξεις ἐπαινέσαι ἐτόλμησεν. σὺ δ' ἐν τὴν Μακεδονικὴν χλαμύδα καταβαλὼν, [2] κάνδυν ὡς φασι μετενδύς, καὶ πάρων ὀρθὴν ἐπίθου, καὶ ὑποσυνεῖσαι ὑπὸ Μακεδόνων, ὑπ' ἐλευθέρων ἀνδρῶν ἠξίους. καὶ τὸ πάντων γελοιότατον, ἐμιμοῦ τὰ τῶν νενικημένων. ἐὰν γὰρ λέγωμεν ὅσα ἄλλα ἔπραξας, λέγει συγκατακλείσαι παιδοῦμένους ἄνδρας, καὶ γάμους τοιούτους γαμῶν, ἢ Ἡφαιστίωνα ὑπερεγαπῶν. ἐν ἐπήνεσα μόνον ἀκούσας, ὅτι ἀπέχῃ τῆ Δαρείου γυναικὸς καλῆς οὔσης, καὶ τῆ μητρὸς αὐτοῦ, καὶ τῆ θυγατέρων ἐπιμελήθης. βασιλικὸν γὰρ τοῦτο. Αλε. τὸ φιλοκίνδυνον ἢ ὦ πάτερ σὺ ἐπαινεῖς, καὶ τὸ ὑπ' Ὀξυδράκαις πρῶτον καβάλαι εἰς τὸ τεῖχος ἢ πίχυς, καὶ τοσαῦτα λαβεῖν τραύματα; Φι. σὺ ἐπαινῶ τοῦτο ὦ Ἀλέξανδρε. οὐχ ὅτι μὴ καλὸν εἶναι οἶμαι καὶ πτερώσασθαί ποτε τὸ βασι-

ad manum venire, ſed antequam emiſſum fuiſſet telum, fugientes? *Al.* At verò Scythæ, pater, & Indorum elephantes, non eſt contemnendum opus. Attamen neque concitatis inter ipſos diſſidiis, nec emptis proditione victoriis, ipſos ſubegi: nec unquam pejeravi, nec quippiam pollicitus fefelli, fidem-ve ſolvi victoriæ gratia. Adde quod & Græcorum alios ſine ſanguine cepi. Thebanos verò fortè audiſti quomodo adortus ſim. *Ph.* Hæc omnia novi ex Clito, quem tu jaculo tranſverberatum, inter epulas interfeciſti, eo quòd me, collatis utriuſque rebus geſtis, laudare auſus fuiſſet. Tu verò abjecta chlamyde Macedonica, candyn ut ajunt, induiſti, & tiaram rectam impoſuiſti, & à Macedonibus viris utique liberis adorari voluiſti. Et quod omnium fuit maximè ridiculum, hominum abs te devictorum mores imitatus es. Omitto enim quæcunque alia commiſiſti, quòd viros doctos in leonum clauſtra incluſiſti, & tales nuptias peregiſti, atque Hephæſtionem ſupra modum amaſti. Unum eſt quod ſolum laude dignum abs te geſtum audivi, quòd à Darii uxore formoſa tibi temperaſti, & matris ac filiarum ejus curam ſuſcepiſti: opus certè regium. *Al.* Sed in ſubeundis periculis alacritatem non laudas pater, ut quum apud Oxydracas primus intra mœnia deſilii, totque vulnera accepi? *Ph.* Non laudo, Alexander. Non quòd non decorum eſſe putem vulnerari quandoque Imperatorem,

1 Περδοπίαις] Tangit patris cauponium, de quo Demoſt. alii. *Bourd.*

2 Κάνδυν] Χιτῶνα Περσικὸν ποικιλτὸν leg. Suid. Heſych. dico ad Heliod. lib. 7. de tænia dictum antea. *Idem.*

1 Οἷα

λέα, καὶ σοχινδυνεύειν ἔτι τρατῷ, ἀλλ' ὅπ σοι τοιῶτο ἤκιστα συνέφερε. ἦς γὰρ εἶναι δοκῶν, εἴ ποτε πρωϊθείης, καὶ βλέποιέν σε φορεῖόλω ἢ πολέμῳ σκηπαιζόμενον, αἵματι ῥεόμενον, αἰμάζοντα ἐπὶ τῷ τραύματι, ταῦτα γέλως ἦν τοῖς ὁρῶσι. καὶ ὁ Ἄμμων, γάρ, καὶ ψευδόμενος ἁλίσκῃ. καὶ οἱ σοφισταί, κόλακες. ἢ τίς σὸν ἂν ἐλέγξειεν ὁρῶν τ' ἢ Διὸς ὑὸν λειποψυχοῦντα, δεόμενον τ' ἰατρῶν βοηθεῖν; νῦν μὲν γὰρ ὑπὸ τοῦ τέθνηκας, σὺν οἷς πολλοὺς εἶναι τοὺς τὰ σοφισταὶ ἐπιτετραμμένους, ὁρῶντας τ' νεκρὸν ἢ Διὸς ὑπτίον κείμενον, μυδῶντα ἤδη, καὶ ἐξιόντα, κ' νόμον σωμάτων ἁπάντων; ἄλλως τε, καὶ τὸ χρῆσμον ὁ ἔφης Ἀλέξανδρε, τὸ ἀφ' τοῦτο κρατεῖν ῥᾳδίως, πολύ σε τ' δέξης ἀφῃρεῖτο τ' καθαρθμόν. πᾶν γὰρ ἐδόκεις σὺ δεῖς ὑπὸ Διὸς γένεσ δοκεῖν. Αλε. ἃ ταῦτα φρονοῦσιν οἱ ἄνθρωποι περὶ ἐμοῦ, ἀλλ' Ἡρακλεῖ καὶ Διονύσῳ ὑπάμιλλον πιθανοί με. καίτοι τῷ Ἄμμωνι σκληρὸν μὲν ἴσως ἐκεῖνον λαβεῖν, ἐγὼ μέντοι ἐχειρωσάμην. Φι. ὁρᾷς ὅτι ταῦτα ὡς ὑὸς Ἄμμωνος λέγεις, ὃς Ἡρακλεῖ καὶ Διονύσῳ παραβάλλεις σεαυτὸν, καὶ σὺν αἰσχύνῃ οὐ Ἀλέξανδρε, ἀδὲ τ τύφου ἀπαλλαγήσῃ, καὶ γνώσῃ σεαυτὸν, καὶ συνῇς ἤδη νεκρὸς ὤν;

rem, & in subeundis periculis prætentare viam: sed quòd illud ex re tua minimè erat. Etenim pro Deo habitus, si quando vulnus acciperes, teque viderent bello raptim efferri, sanguine manantem, & vulnus mœrentem, spectatoribus hæc erant ridendi argumentum. Adde quod Ammon præstigiator, & mendacii reus vates arguebatur, & assentationis, prophetæ illius. Ecquis risum continuisset conspicatus Iovis filium animo deficientem, & ope medicorum indigentem? Nunc verò quum jam vita functus es, non multos esse putas qui fictionem illam irrideant & maledictis carpant, quum Dei cadaver porrectim stratum, putridum jam & tumidum, juxta corporum omnium morem, vident? Cæterùm quod ais, Alexander, tibi fuisse conducibile, quòd faciliùs rerum potireris: id multum gloriæ rebus à te præclarè gestis detraxit. Nam etsi hæc à Deo geri viderentur, Diis tamen longè inferiora agere visus es. *Al.* Haudquaquam hæc de me sentiunt homines: sed me cum Hercule & Baccho comparabilem statuunt. Quam enim Aornum neuter ipsorum cepit, ego solus facilè subegi. *Ph.* Vides ut ista tanquam Ammonis filius dicis, quando cum Hercule & Baccho te ipsum comparas, & ut non erubescis Alexander, nec arrogantiam dedisci, nec te ipsum cognoscis, nec jam mortuus sapis?

ΑΧΙΛΛΕΩΣ, ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΟΧΟΥ.

ACHILLIS ET ANTILOCHI.

ΑΝΤΙΛΟΧΟΣ.

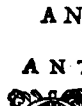

Ἶα θεσπέσιε Ἀχιλλεῦ· ὡς ἡ Ὀδυσσεία σοι ἔρρητο ὡς ἄρα τεθνάτοις, ὡς ἀγλωσσία καὶ ἀνάξια τῶν διδασκάλοιν ἀμφοῖν, Χείρωνός τε, καὶ Φοίνικος; ἠκροώμην γὰρ ὁπότε ἔφης βέλεσσι ἐπάρουρος εἶναι, ἢ τοιοῦτόν τινα τῶν ἀκλήρων; ᾧ μὴ βίος πολὺς εἴη, μᾶλλον ἢ πάντων ἀνάσσειν τῶν νεκρῶν. ταῦτα μὲν οὖν ἀγλωσσία τις φρύγα δειλὸν, καὶ πέρα δὲ καλῶς ἔχοντος φιλόζωον ἴσως ἐχρῆν λέγειν. ἡ Πηλέως δ' ἂν υἱὸν, ἡ φιλοκινδυνότατον ἡρώων ἁπάντων, τοσοῦτόν γε ὄντα καὶ αὐτὸν Αἰακιδῶν, πολλὴ αἰσχύνη, καὶ σεαυτοῦ τε καὶ τῶν πεπραγμένων σοι ὑπὲρ τοῦ βίου. ὃς ἐξὸν ἀκλεῶς ἂν τὴν Φθιώτιδι πολυχρόνιον βασιλεύειν, ἐκὼν προεῖλω τὸ μὴ δεῖν ἀγαθῆς δίξης ἥττονα. Ἀχ. ὦ παῖ Νέστορος, ἀλλὰ τότε μὲν ἄπειρος ἦν τῶν τοιούτων ὤν, τὸ βέλτιον οὐκέτι ὁπότερον ἰδὼν ἀγνοῶν, τὸ δύσκριτον οὐκέτι δεξάμενον προσεπέμαν δ' βίᾳ. νῦν δ' συνίημι ἤδη, ὡς οὐκέτι μὲ ἀναφελὴς, εἰ καὶ ὅ, τι μέλλοιτε οἱ ἄνω ῥᾳψῳδήσειν. μὴ νεκρῶν δ', ὑμῶν μία. καὶ ὅτε τὸ καλὸν

ANTILOCHVS.

Quænam sunt illa Achilles quæ de morte Vlyssi pridie dicebas, nec generosa, nec ambobus tuis præceptoribus Chirone & Phœnice digna? Etenim audiebam cum diceres te malle rusticam vitam agendo, inopiam cui victus non suppeteret multus, operam locare, quàm defunctis omnibus imperare. Hæc certè ignavi hominis verba, Phrygem quempiam meticulosum, atque vitæ amatorem immodicum pronunciare forsitan decuisset. Sed Pelei filium, & in adeundis periculis heroum omnium alacerrimum, tam humilia de se cogitare, pudendum valdè, & rebus in vita præclarè ab ipso gestis planè contrarium. Nam cùm in Pthiotide ad longam usque senectam regnare tibi licuisset, sed citra gloriam, lubens tamen gloriosam mortem prætulisti. *Ach.* At ô Nestoris fili tunc ignarus eram eorum quæ hic sunt, & utrum eorum esset præstantius, nesciebam: itaque infœlicem illam gloriolam vitæ anteponebam. At nunc tandem intelligo quàm ea sit inutilis: & si sint apud superos, qui quàm maximè res præclarè gestas carmine celebrent. Mortuorum autem unus est omnium honos. Nec illa pulchritudo

1 Οἷα θεσπέσιε] Dialog. ex his versib. Odyss.

Μὴ δή μοι θανάτοιο γε παραύδα φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ,
Βουλοίμην κ' ἐπάρουρος ἐὼν θητεύειν ἄλλῳ
Ἀνδρὶ παρ' ἀκλήρῳ, ᾧ μὴ βίος ἔμπης πολὺς εἴη,
Ἢ πᾶσιν νεκύεσσι καταφθιμένοισιν ἀνάσσειν.

Cætera item ex variis locis Homeri. *Bourd.*

1 Ω Καλ-

ἐκεῖνο ὦ Ἀντίλοχε, ὅτι ἡ ἰσχὺς παρῆκεν. ἀλλὰ κείμεθα ἅπαντες τὸν τοῦ αὐτοῦ ζόφον ὁμοίως, καὶ κατ' ὀλίγον ἀλλήλων ἀφιέμεθα. καὶ ὅτι οἱ τῶν Τρώων νεκροὶ δεδίασί με, ὅτι οἱ τῶν Ἀχαιῶν ἠσπάζοντο. ἰσηγορία γὰρ ἀκριβὴς, καὶ νεκροὶ ὁμοίως, ἠμὶν κακὸς, οὐδὲ ἐσθλός. ταῦτά με ἀνιᾷ, καὶ ἄχθομαι, ὅτι μὴ ἥτοιμα ζῶν. Ανα. ὅμως τί ἂν ἂν τις παῦροι ὦ Ἀχιλλεῦ; ταῦτα γὰρ ἰδίᾳ τῇ φύσῃ, πάντες ἀπενήνεμεν ἄπαντες. ὥστε χρὴ ἐμμένειν τοῖς νόμοις, καὶ μὴ ἀνιᾶσθαι τοῖς ἀναπεφυγμένοις. ἄλλως τε, ὁρᾷς τὸ ἐπιέρεσθαι ὅσοι δεῖ ὁτὶ ἐσμὲν οἱδὲ; μὴ μικρὸν ἡ ἐ Οἰδυσσεὺς ἀφίξεσθαι πάντας. Φέρε ἡ παραμυθίαν ἐ ἡ κοινωνία ἔ παράμεσον, καὶ τὸ μὴ μόνον αὐτὸν πεπονθέναι. ὁρᾷς τὸ Ἡρακλέα, καὶ τὸ Μελέαγρον, καὶ ἄλλους ἀνδρικοὺς ἄνδρας, οἳ οὐκ ἂν οἶμαι δέξασθαι ἀναβιῶναι, εἴ τις αὐτοὺς ἀναπέμψειε πτύσοντας ἀκλεεῖς ἐ ἀξίους ἀνθρώπων; Αχι. ἐταμεῖν μὲν ἡ παραίνεσις. ἐμὲ ἡ οὐκ οἶδ' ὅπως ἡ μνήμη τοῦ παρὰ τὸν βίον ἀνιᾷ. οἶμαι ἡ ἐ ὑμῶν ἕκαστον. εἰ ἡ μὴ ὁμολογεῖτε, ταύτῃ χείρους ἐστὲ, καθ' ἡσυχίαν αὐτὸ παθόντες. Ανα. ἄκ. ἀλλ' ἀμείνους ὦ Ἀχιλλεῦ. τὸ γὰρ ἀνωφελὲς ἔ λίγειν ὁρᾷς. σιωπᾶν χρὴ, καὶ φέρειν, καὶ ὡς ἔχει, δίδου ἡμῖν; μὴ καὶ γέλωτα ὄφλωμεν ὥσπερ σὺ, παίζοντα εὐχόμενοι.

do Antiloche, nec robur corporis adeſt. Sed ſimiles omnes, & alii ab aliis nihil diſcrepantes ſub eadem caligine jacemus: nec me Trojanorum manes verentur, nec Græcorum venerantur: ſed exquiſita eſt juris æquabilitas, ſimiliſque alter alteri defunctus, ſive ignavus, ſive ſtrenuus fuerit. Hæc ſunt quæ me torquent & ob quæ doleo, quòd non potiùs vivo & operam loco. *Ant.* At verò Achilles, quid agat quiſpiam? Naturæ namque viſum eſt ut omnes omnino moriantur. Itaque par eſt te legi obtemperare, nec ſtatutis diſcruciari: præſertim cùm videas tuos tuiſſe ſocios quotquot adſumus, & paulò poſt adventurus ſit Vlyſſes. Affert autem ſolatium ſocietas in ferendis malis. Vides Herculem, Meleagrum, alioſque admirabiles viros, qui ni fallor redeundi conditionem non acciperent, ſi quis eos mittere vellet ad inopes, & victus indigos, ut illis pro mercede ſervirent. *Ach.* Hæc ſociorum quidem eſt admonitio: ſed neſcio quo pacto memoria eorum quæ in vita fiunt, impendiò me cruciat, & veſtrum unumquemque ita affici arbitror. Quod ni confiteamini, eò deteriores eſtis, quòd hæc toleratis. *Ant.* Minimè: ſed longè meliores Achilles: quippe qui intelligimus quam ſit inutile de iis verba facere. Silere enim, & caſus patienter ferre nobis conceſſum eſt, ne ſi talia in votis habeamus, ridiculi quemadmodum tu, ſimus.

ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ, ΚΑΙ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ.

DIOGENIS ET HERCVLIS.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ.

Οὐχ Ἡρακλῆς ἅτός ἐστι; ἔμοιγε δοκεῖ μὰ τὸν Ἡρακλέα. τὸ τόξον, τὸ ῥόπαλον, ἡ λεοντῆ, τὸ μέγεθος, ὅλος Ἡρακλῆς ἐστι. εἶπε τίθνηκε Διὸς υἱὸς ὤν; εἰπέ μοι [1] ὦ καλλίνικε, νεκρὸς εἶ; ἐγὼ γάρ σοι ἔθυον ὡσεὶ θεῷ χθὲς ὡς ζῶντι. Ηρακ. καὶ ὀρθῶς ἔθυες. αὐτὸς μὲν γὰρ ὁ Ἡρακλῆς οὐ θέμις τοῖς θεοῖς σωίεσθαι, [2] καὶ ἔχει καλλίστφυρον Ἥβην. ἐγὼ δὲ εἴδωλον εἰμὶ αὐτοῦ. Διο. πῶς λέγεις εἴδωλον δὲ θεοῦ; καὶ δυνατὸν ἐξ ἡμισείας μὲν πον θεὸν εἶναι, τεθνάναι δὲ τὸ ἡμίσυ; Ηρακ. ναί. ὃ γὰρ ἐμοῦν τέθνηκεν, ἀλλ' ἐγὼ ἡ εἰκὼν αὐτοῦ. Διο. μαινόμενον. [3] ἀντανδρόν σε τοῦ Πλάτωνι παρίζωκεν ἀνθ' ἑαυτοῦ. καὶ σὺ νῦν ἀντ' ἐμοῦ νεκρὸς εἶ. Ηρακ. τοιοῦτό π. Διο. πῶς οὖν ἀκέλευστος ὢν ὁ Αἰακὸς, οὐκ ἔγνω σε μὴ ὄντα ἐμέ, ἀλλὰ παρεδέξατο ἀνθρωπολιμφίου Ἡρακλέα παρεῖναι; Ηρακ. ὅτι ἰόντι ἀκελεύστως. Διο. ἀληθῆ λέγεις. ἀκελεύστως γάρ. ὥστε αὐτὸς ἐκεῖνος εἶναι. ὅρα γῶν μὴ τὸ ἀνωφερὲς ἐσί. σὺ μὲν εἶ ὁ Ἡρακλῆς, τὸ δὲ εἴδωλον γαμεῖται τῷ Ἥβῃ παῖς τοῖς θεοῖς. Ηρακ. ἁμαρτάνεις.

DIOGENES.

Annon Hercules hic est? non alius mehercule. Arcus, clava, leonina pellis, statura, totus denique Hercules est. An è vita decessit, qui Iovis erat filius? Dic mihi quæso Victorioſe, mortuus-ne es? Ego enim tibi tanquam Deo in terris sacra faciebam. *Herc.* Rectè quidem sacrificasti. Ipse enim Hercules in cœlo cum Diis versatur, & habet pulchram cruribus Hebem. Ego verò ejus sum imago. *Diog.* Quid dicis, imago Dei es? & fieri-ne potest vt quispiam dimidia parte sit Deus, & dimidia moriatur? *Herc.* Etiam. Non enim ille mortuus est: sed ego qui ejus sum imago. *Diog.* Intelligo rem. Te sui succedaneum Plutoni dedit, & nunc pro ipso mortuus es. *Herc.* Tale quid est. *Diog.* Quo pacto igitur accuratè animadvertens Æacus, non novit te non esse illum, sed hunc suppositum Herculem admisit? *Herc.* Quoniam ille ipse esse videor. *Diog.* Vera dicis: planè enim illi similis es, ita ut ipsemet ille sis. Vide igitur ne contra sit: ut tu quidem sis Hercules, tua verò imago apud Deos Hebem in uxorem duxerit. *Herc.* Audax es

1 Ὦ Καλλίνικε] Sic erat scribendum. Herculis cognomen ex Hymno Archilochi qui decantabatur in ludis Olympicis, cujus initium Καλλίνικ' ἄναξ Ἡράκλεες. sic in Piscat. *Bourd.*

2 Καὶ ἔχει καλλίσφυρον Ἥβην.] Ex Homero, hymno Herculis. *Idem.*

3 Ἀντανδρον] Sic in Dialogo Zenophantæ & Callidemidæ, & in Cataplo, sive Tyran. hac pag. dixit ἀνθολιμαῖον. dico alibi. *Idem.*

1 Ἡρα-

σὺς εἶ, καὶ λάλος. καὶ εἰ μὴ πάνυ σκαπτὸν εἰς ἐμέ, εἶσῃ αὐτίκα οἷα χρὴ εἴδωλόν σε ὄντα. Δι. τὸ μὲν ὄχλον γυμνὸν, καὶ ἀσχήμονα. ἐγὼ γάρ, εἴ τι ἐν ἔτι φοβοίμην σε, ἄπαξ τεθνεώς; ἀπὸ εἰπέ μοι ἀσφαλὲς ἔστι Ἡρακλέα, ὁπόταν σοῦν ᾖς, συὸς αὐτοῦ, καὶ τότε εἴδωλον ἄν; ἢ εἰς μὲ ἔτι καὶ τὸν βίον, ἐπιδὴ ἀπῆλθες, ἀφῃρέθης, ὁ μὲν, εἰς ἥβης ἀπέπλευσε, σὺ δὲ τὸ εἴδωλον, ὥσπερ εἶκος ἦν, εἰς ᾅδου πάρει; Ηερ. ἐχρῆν μὲ μηδ' ἀπορεῖσθαι ἀσφαλῶς ἄνδρα ἀπίστων [1] ἐπιχειρεῖν. ὅμως δ' ὧν ἐν τοῦτ' ἄκεστον. ὑπόσον μὲν Ἀμφιτρύωνι συνῆν Ἡρακλεῖ ἦν, τοῦτο πέπτηκε, καὶ εἰμὶ ἐγὼ ἐκεῖνο πᾶν. ὁ δὲ ἦν Διὸς, ἐν ὑρανῷ σώζεται τοῖς θεοῖς. Δια. σαφῶς νῦν μαντεύῃ. ἑνὸ γὰρ φῂς ἕπεσθαι ἡ Ἀλκμήνῃ ἐν τὸ αὐτὸ Ἡρακλέα, τὸν μὲν, τὸν Ἀμφιτρύωνα, τὸν δὲ, τὸν Διός. ὥστε ἐλελήθεσαν δίδυμοι ὄντες ὁμομήτριοι. Ηερ. ἦν ἀμφοτέρω. ὁ γὰρ αὐτὸς ἄμφω ἦμεν. Δια. οὐκ ἔστι μυθεῖν τοῦτο ῥᾴδιον, σωθῆναι δὲ ἁπλῶς Ἡρακλέα, ἐκτὸς εἰ μὴ ὥσπερ ἱππόκενταυρός τις ἦσθ, εἴς τις ἐν συμπεφυκὼς, ἄνθρωπος, καὶ θεός. Ηερ. ὁ γὰρ καὶ πάντες ὅσοι ἐσμὲν συγκείμεθα ἐκ δυοῖν, ψυχῆς, καὶ σώματος; ὥστε τί τὸ κωλύον ἐστὶ, τὸν μὲν ψυχὴν ἐν ὑρανῷ εἶναι, ὥσπερ ἦν ἐκ Διὸς, τὸ δὲ θνητὸν ἐμὶ, καὶ τοῖς νεκροῖς; Δια. ἀλλ' ὦ βέλτιστε Ἀμφιτρυωνιάδη, καλῶς ἂν πεῦτ' ἔλεγες, εἰ σῶμα ἦσθα. νῦν δ' ἀσώματον εἴδωλον εἶ. ὥστε κινδυνεύεις τριπλοῦν ἤδη ποιῆσαι τὸν Ἡρακλέα. Ηρ. πῶς τριπλοῦν; Δια. ὧδέ πως. εἰ γὰρ ὁ μὲν

es admodum & loquax: ac nisi me cavillari desieris, senties quamprimum qualis Dei imago sim. *Diog.* Nudus quidem & paratus est arcus. Sed quid te timeam ego semel mortuus cùm sim? Verùm dic mihi per tuum Herculem, quando vivebat ille, an tunc etiam ipsius imago existens cum ipso versabaris? an verò unus in vita eratis, post mortem verò separati alter quidem ad Deos avolavit, tu verò imago, ut par erat, ad inferos venisti? *Herc.* Decebat certè nequaquam respondere viro de industria cavillanti. Attamen hoc audi. Quicquid Amphitryonis in Hercule erat, interiit, & ego illud omne sum: quod autem Iovis, in cœlo cum Diis versatur. *Diog.* Perspicuè intelligo. Duos, ut ais, Hercules eadem vice peperit Alcmena, hunc quidem ex Amphitryone, illum verò ex Iove, ita ut eodem in utero gemini lateretis. *Herc.* Minimè, stolide. Idem enim ambo eramus. *Diog.* Non facile est hoc intelligere duos esse compositos Hercules, nisi si quem admodum Hippocentaurus aliquis, in unum homo & Deus copulati estis. *Herc.* Annon omnes ita tibi videntur ex duobus componi, anima videlicet & corpore? Itaque quid prohibet quominus anima quidem, quæ erat ex Iove, in cœlo sit, ego verò mortalis apud manes? *Diog.* At ὁ Amphitryoniades optime, rectè sanè dixisses, si corpus esses: nunc autem incorporea es imago. Itaque periculum est te jam triplicem fecisse Herculem. *Herc.* Quonam modo triplicem? *Diog.* Hoc modo. Nam si unus

[1] Ἐξελεωῦντα] Φιλοτιμοῦντα, φλυαροῦντα. Bourd.

[2] Ἀπο-

ἷς σὺ ὁρᾷς, ὁ δὲ, παρ' ἡμῖν σὺ τὸ εἴδωλον, τὸ δὲ σῶμα σὸ Οἴτη κεῖται ἤδη γλυφόμενον, τρία δὴ ταῦτα γίνεται. Ε σκάπτε ἅπαξ δὴ καὶ τρίτον τὸν ἐπιτήδειος τῷ σώματι. Ηρα. ϑρασύς ἷς εἶ, καὶ σοφιστής. τίς δὲ Ε ὢν τυγχάνεις; Διο. Διογένης Ε σινωπεὺς εἴδωλον. οὐτος δὲ, ὦ μὰ Δία μετ' ἀθανάτοις ϑεοῖσιν, ἀλλὰ τοῖς βελτίστοις νεκρῶν συνειμι, Ο-μήρῳ, καὶ τοσούτοις ψυδηλοεπέσι καὶ γελοίοις.

unus in cœlo est, tu verò apud nos imago, corpus autem in Oeta jam in cineres redactum, utique tria hæc sunt. Animadverte igitur quem tertium patrem corpori excogitabis. *Herc.* Audax es, & sophista. Sed quisnam es? *Diog.* Diogenis Sinopensis imago. Ipse autem per Iovem, minimè cum Diis immortalibus, sed cum mortuorum optimis conversor, Homerum atque hujusmodi fabulas irridens.

ΜΕΝΙΠΠΟΥ, ΚΑΙ ΤΑΝΤΑΛΟΥ.

ΜΕΝΙΠΠΟΣ.

Τί κλάεις ὦ Τάνταλε; ἢ τί σαυτὸν ὀδύρῃ, ἐπὶ τῇ λίμνῃ ἑστώς; Ταν. ὕπ ὦ Μένιππε, δύσλωλα ὑπὸ Ε δίψους. Με. ἄπως ἀργὸς εἶ, ὡς μὴ ἐπικύψας πιεῖν, ἢ καὶ νὴ Δί' ἀρυσάμενος κοίλῃ τῇ χειρί; Ταν. ἀδὲν ὄφελος· εἰ ἐπικύψαιμι. φεύγει γὰρ τὸ ὕδωρ ἐπιδὺν ϖροσιόντα αἰσθητικί μι. ὦ δὲ ποτε καὶ ἀρύσωμαι, καὶ ϖροσενέγκω τῷ στόματι, ὀ φλίνων βρίξας ἄκρον τὸ χεῖλος· καὶ ἅμα Τ δακτύλων ἅμφοῖν, οὐκ οἶδ' ὅπως αὖθις ἀπολείπει τὴν χεῖρά μου. Με. προσίων ἢ πάσχεις ὦ Τάνταλε. ἀπορεῖ σὲ καὶ μοι, τί γὰρ καὶ δίῃ Ε πιεῖν; ὦ γὰρ σῶμα ἔχεις. ἀλλ' ἐκεῖνο μὰν σὺ Λυδίᾳ πᾶν τύμβῳ, ὅταϕ καὶ πεινῶ, καὶ διψῶ ἐδύνασϑε. σὺ δὲ ἡ ψυχὴ, πῶς ἂν ἔτι ἢ δίψαις, ἢ πίοις; Ταν. τοῦτ' αὐτὸ ἡ κόλασίς ἐστι, τὸ διψῶ μου τὴν ψυχὴν ὡς σῶμα ἔσαν. Μη.

MENIPPI ET TANTALI.

MENIPPVS.

Quid fles Tantale? aut quid stagno imminens tuam fortunam deploras? *Tan.* Quoniam siti pereo Menippe. *Men.* Vìque adeò piger es ut non vel pronus incumbens, vel sanè cava vola hauriens, bibere noris? *Tan.* Nihil profecero si procumbam: fugit enim aqua simul atque me propiùs admoveri sensit. Quòd si aliquando hausero & ori admovero, priùs effluxit quàm summa rigem labia: atque inter digitos effluens aqua, haud scio quomodo rursus manum meam aridam relinquit. *Men.* Prodigiosum quiddam pateris Tantale. Verùm dic mihi, quorsum opus est bibere? corpus enim non habes: idque quòd esurire & sitere poterat, in Lydia sepultum est. Tu verò cùm sis anima, quî postea sitire queas, aut bibere? *Tan.* Atqui hoc supplicii genus est ut anima sitiat, ac si sit corpus. *Men.* Sed

hoc

ἀλλὰ τοῦτο μὲ ὄντα πιστεύσομεν, ἐπεὶ φῆς τὸ δίψος κολάζεσθαι. τί οὖν ἂν σοι τὸ δεινὸν ἔσται; ἢ δίδυμας μὴ ὑπολίσῃ ἢ ποτοῦ κατηγόρησε; οὐχ ὁρῶ γὰρ ἄλλον μοι τοῦτον ᾅδην, ἢ ζητήσεις σεαυτῷ εἰς ἕτερον τόπον. Ταν. ὀρθῶς μὲ λέγεις. καὶ τοῦτο οἶ ὧν μάρξις τὴν κολάζεσθαι, τὸ ἐπιθυμοῦντα πιεῖν, μηδὲν δεόμενον. Με. ληρεῖς ὦ Τάνταλε, καὶ ὡς ἀληθῶς ποτοῦ δεῖσθαι δοκεῖς, ἀκούσῃ με ἐπιθέσθαι μὴ Δία. ὅσοι τοιοῦτόν τοῖς νεκροῖς λυπῶντων κυνῶν δεδιηγμένοις πέπονθας, ἢ τὸ ὕδωρ, ἀλλὰ τὴν δίψαν προφυγόντες. Ταν. οὐδὲ τὴν ἀλλίβορον ὦ Μένιππε ἀναίνομαι πιεῖν. γένοιτό μοι μόνον. Με. ἀλλὰ ὦ Τάνταλε, ὡς ὅτι σὺ ὅτι ἄλλον πίεις τῶν νεκρῶν. ἀδύνατον γάρ. καίτοι ἅπαντες ὅσοιπερ σὺ οὐ κολάζονται διψῶσι, καὶ ὕδατος αὐτοῖς οὐ προσδοκῶσιν.

hoc ita habere credamus, siquidem affirmas te siti puniri. Quid ergo acerbi hinc tibi accidere poterit? Num metuis ne potus inopia moriare? At equidem haud video alteros inferos, neque locum alium in quem morte demigres. *Tan.* Rectè quidem dicis. Verùm hoc supplicii genus est, sitire cùm nihil sit opus. *Men.* Desipis Tantale: & uti verum tibi fatear, non alio potu, quàm veratro mero, videris indigere. Nam tibi contrarium accidit atque iis quos rabiosi canes momorderint, ut qui non aquam, quemadmodum illi, sed sitim horreas. *Tan.* Ne veratrum quidem recusarim bibere, Menippe, si liceat modò. *Men.* Bono sis animo Tantale, pro comperto habens, neque te, neque mortuorum quemquam bibiturum. Nec enim fieri potest: quanquam non omnibus, quemadmodum tibi, poena irrogata est ut sitiant, aqua illos non expectante.

ΜΕΝΙΠΠΟΥ, ΚΑΙ ΕΡΜΟΥ.

ΜΕΝΙΠΠΟΣ.

Πῶς ἔχ οἱ κηλοὶ εἰσιν, ἢ οἱ κηλαὶ ὦ Ἑρμῆ; ξενάγησόν με γένηλαι ὅτι. Ερ. ἐ σχολὴ μοι ὦ Μένιππε. πλὴν κατ' ἐκεῖνο αὐτὸ δοκοῦλεψον, ὡς ἐπὶ τὰ δεξιὰ, ἔνθα γ' ἀκίνθος τί ἐστι, καὶ ὁ Νάρκισσος, καὶ Νιρεὺς, καὶ Ἀχιλλεὺς, καὶ Τυρὼ, καὶ Ἑλένη, καὶ Λήδα, καὶ ὅλως, τὰ ἀρχαῖα κηλαὶ πάντα. Με. ὀστᾶ μόνον ὁρῶ, καὶ κεφαλὰς, καὶ σπερμάτων γυμνὰ, ὁμοῖα

MENIPPI ET MERCVRII.

MENIPPVS.

At ubinam sunt formosi illi ac formosæ Mercuri? ducito me docetoque ut potè recens huc profectum hospitem. *Merc.* Non mihi licet per ocium Menippe: verùm illuc dextrorsum respice. Illic & Hyacinthus est, & Narcissus, & Nireus, & Achilles, & Tyro; & Helena, & Leda: denique quicquid est veterum formarum. *Men.* Ossa tantùm video, & renudatas carnibus calvarias, pleraque omnia simi-

τὰ πολλά. Ερ. καὶ μὴν ἐκεῖνά ἐστιν, ἃ πάντες οἱ ποιηταὶ θαυμάζουσι τὰ ἐρᾶ, ὧν σὺ ἔοικας καταφρονεῖν. Με. ὅμως τὴν Ἑλένην μοι δεῖξον. ἃ γὰρ ἂν ἀξιοῖμι ἔγωγε. Ερ. τυτὶ τὸ κρανίον ἡ Ἑλένη ἐστίν. Με. οὗτος αἰ χλιαι νῆες ἀφ' ὧν πεπλήρωσαι ἐξ ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος, καὶ τοσοῦτοι ἔπεσον Ἕλληνές τε καὶ βάρβαροι, καὶ τοσαῦται πόλεις ἀνάστατοι γεγόνασιν; Ερ. ἀλλ' οὐκ εἶδες ὦ Μένιππε ζῶσαν τὴν γυναῖκα. ἴσως γὰρ ἂν καὶ σὺ [1] ἀνεμείσησθαι ἂν, τοιῇδε ἀμφὶ γυναικὶ, πολλὰ χρόνον ἄλγεα πάσχειν. ἐπεὶ καὶ τὰ αὐθημερὸν ξηρὰ ὄντα, εἴ τις βλέποι ἀπροσδοκήτως τὴν βαφὴν, ἄμορφα δηλονότι αὐτῷ δόξει. ὅτι μέντοι αὐξεῖ, καὶ ἔχει τὴν χροιὰν, καλλιστά ἐστιν. Με. ἀκεῖνο τοῦτο ὦ Ἑρμῆ θαυμάζω, εἰ μὴ σωίσασι οἱ Ἀχαιοὶ τῶν πραγμάτων ὕστις ὀλιγοχρονίᾳ, καὶ ῥᾳδίως ἀπαυθέντων πονοῦντες. Ερ. ἃ σχολὴ μοι ὦ Μένιππε συμφιλοσοφεῖν σοι. ὥστε ἐπιλεξάμενος τόπον, ἵνθα ἂν ἐθέλῃς, κεῖσο καταβαλὼν σεαυτόν. ἐγὼ δὲ τοὺς ἄλλους νεκροὺς ἤδη μετολεύσομαι.

milia. *Merc.* Atqui hæc sunt quæ poetæ cuncti mirantur, ossa scilicet, quæ tu videris contemnere. *Men.* Helenam mihi commonstra, ipse enim non possim eam dignoscere. *Merc.* Hæc calvaria, Helena est. *Men.* Et hujus gratia mille naves ex universa Græcio impletæ sunt, totque Græci & Barbari ceciderunt, totque urbes eversæ sunt. *Merc.* At non vidisti Menippe, vivam hanc mulierem: nam tu quoque dixisses vitio vertendum non esse, *Pro tali muliere diu tolerare labores*, Siquidem siquis arefactos flores abjecto decore coloris contempletur, deformes nimirum ipsi videantur: at iidem donec florent, & colorem obtinent, sunt speciosissimi. *Men.* Proinde illud demiror Mercuri, si Græci non intellexerint sese pro re usque adeò momentanea, quæque tam facilè emarcescat, laborare. *Merc.* Non mihi vacat Menippe, tecum philosophari. Quare delecto loco ubicunque velis, prosterne temet, ac recumbe. Ego verò mortuos alios traducam.

1 Ἀνεμείσησθαι] Ex Homeri Iliad. 3. ἃ Νέμεσις. Aristæn. alii. *Bourd.*

ΑΙΑΚΟΥ, ΠΡΩΤΕΣΙΛΑΟΥ, ΜΕΝΕΛΑΟΥ, ΚΑΙ ΠΑΡΙΔΟΣ.

ÆACI, PROTESILAI, MENELAI, ET PARIDIS.

ΑΙΑΚΟΣ.

Τί ἄγχεις ὦ Πρωτεσίλαε τὴν Ἑλένην φθονερῶς; Πρ. ὅτι ἀφ' ὧν τοῦτον ὦ Αἰακὲ ἀπέθανον, [1] ἡμι-

ÆACVS.

Quamobrem Protesilae, in Helenam irruens, illam strangulas? *Prot.* Quoniam ejus causa Æace, im-

1 Ἡμιτελῆ] Ex Ilia. 2. Philo. Heroic. ex quib. hic dial. & dial. Plutonis & Pro-

πλὴ μὰ τὸν δόμον κατελιπὼν, χήραν τε τὴν νεόγαμον γυναῖκα. Αἰ. αἰτιᾶ τοίνυν τὸν Μενέλαον, ὅτις ὑμᾶς ὑπὲρ τοιαύτης γυναικὸς ἐπὶ Τροίαν ἤγαγεν. Προ. δῦ λέγεις. ἐκεῖνόν μοι αἰτιατέον. Μεν. οὐκ ἐμὲ ὦ βέλτιστε, ἀλλὰ δικαιότερον τὸν Πάριν, ὃς ἐμοῦ ξένου τὴν γυναῖκα ἁρπάσας. ἄτιμον γὰρ ἔχω σὺ μόνω, ἀλλ' ὑπὸ πάντων Ἑλλήνων τὴν κοινὴ βαρβάρων ἄξιον ἀγχόνης, τοιούτοις δυνάστῃ αἰτιον μισηθησόμενον. Προ. ἄμεινον ὕστω. σὺ τοιγαροῦν ὦ δύστηνε, οὐκ ἀφήσω ποτὲ λαὸν τὸν χειρῶν. Πα. ἄδικα ποιῶν ὦ Προτεσίλαε. καὶ ταῦτα, ἐμοῦ τοιοῦτον ὄντα σοι. ἐρωτικὸς γὰρ κἀγὼ τυγχάνω εἰμὶ, καὶ τῇ αὐτῇ θεῷ κατοχήμην. οἶσθα δ' ὡς ἀκούσιόν τί ἐστι, καὶ τὴν ἡμᾶς δαίμων ἄγῃ ἔνθα ἂν ἐπίλῃ. καὶ ἀδύνατόν ἐστι ἀπαρνήσασθαι αὐτῇ. Προ. δῦ λέγεις. ἆρ' ἔστι μοι τὸ ἐρωτικὸν οὐπαῦθ' λαβεῖν δυνατὸν ἐμοί. Αἰ. ἐμοί σοι κἀμοὶ δ' ἔρωτος ἀπεκδυσόμεθα τὰ δίκαια. φησὶ γὰρ αὐτὸς μὲν, δ' ἐρᾶν τῆ Πάτροδος ἴσως μεθυσθῆναι αὐτῷ. δ' δυνάστῃ δέ σοι, ὑδὲ ἄλλον ὦ Προτεσίλαε, ἢ σεαυτόν. ὃς συλλήψεσθαι τὸν νεογάμου γυναικὸς, ἐπὶ σοφιφέρεσθαι τῇ Τροιάδι, ὥστε φιλοκινδύνως κατεπήδησας τὸ ἅλμα, δέξης ἐρασθεὶς, δι' ἐμοῦ αὐτῷ σὺ τῇ ἀπόβασι ἀπέθανες. Προ. ἀκὴν κατὰ ἐμαυτὸν σοι ὦ Αἰακὲ ἀπεκδυσόμενον δικαιότερον. ἐ γὰρ ἐγὼ τούτων αἴτιος, ἀλλ' ἡ μοῖρα, κὰ τὸ ἐξ ἀρχῆς ὕστως ὑπεκκλαῦσας. Αἰ. ἀρθῶς. τί δὲ τούτους αἰτιᾷ.

imperfecta domo relicta, & quam nuper duxi, uxore vidua, mortuus sum. Æ. Accusa igitur Menelaum, qui vos omnes pro tali conjuge recuperanda, contra Trojam duxit. *Prot.* Rectè dicis accusandum mihi esse illum. *Men.* Nequaquam me, sed multò justiùs Paridem, qui hospiti mihi uxorem contra omne jus eripuit. Hic enim non modò abs te, verùm & ab omnibus, tum Græcis, tum Barbaris, meritò strangulari debebat, ut qui tam multis mortis causa extiterit. *Prot.* Meliùs sic: proinde te infœlix Pari, nunquam è manibus dimittam. *Par.* Injuriam feceris Protesilae, idque ei qui eandem tecum artem exercet. Nam & ipse amori sum deditus, & ab eodem Deo teneor. Nosti autem, nobis invitis quædam fieri, & nescio quem Deum ducere quocunque velit, eique repugnare impossibile esse. *Prot.* Rectè dicis. Vtinam igitur Cupidinem ipsum hic comprehendere mihi liceat. Æ. At ego pro Cupidine justa tibi respondebo. Dicit enim ille. Sese quidem Paridi fortassis fuisse causam amandi: mortis verò causam tibi neminem alium, quàm te ipsum fuisse. Protesilae, qui nuper ductæ conjugis oblitus, cùm Troadi appropinquaretis, omni contempto periculo, ac velut dementatus, ante reliquos omnes exiliisti, gloriæ nimirum cupidus, propter quam etiam primus in navium egressu occisus fuisti. *Prot.* Ego etiam Æace tibi pro me ipso justiora respondebo. Neque enim horum mihi causa fui, sed fatum, & quòd jam inde ab initio ita prædestinatum fuerat. Æ. Rectè. Quid igitur hos accusas.

Protesilai, quem tangit in Charonte sive Contempl. & in Catapl. ubi quædam. *Bourd.*

ME-

ΜΕΝΙΠΠΟΥ, ΚΑΙ ΑΙΑΚΟΥ.

ΜΕΝΙΠΠΟΣ.

Πρὸς Ζ Πλάτωνα ὦ Αἰακὲ, φράσεις μοι τὰ σὺ οἶδα πάντα. Αι. ὁ ῥᾴδιον ὦ Μένιππε ἅπαντα. ὅσα μέντοι κεφάλαια ἰδεῖν, μνήσθητι. ἐπεὶ μὲ, ὅτι Κέρβερός ἐστι. οἶδα καὶ τὴν πορθμέα τοῦτον, ὃς σε διεπέρασε, καὶ τὴν λίμνην. καὶ τὴν Πυριφλεγέθοντα ἤδη ἐφοίτησας ἤδη. Με. οἶδα ταῦτα, καὶ σὲ, ὅτι πυλωρεῖς, καὶ τὴν βασιλέα εἶδον, καὶ τὰς Ἐρινῦς. τὰς δ' ἀνθρώπους μοι τὰς πάλαι δεῖξον. καὶ μάλιστα τὰς ἐπισήμους αὐτῶν. Αι. ἅτινα μὲ, Ἀγαμέμνονα. ἅτινα δ' Ἀχιλλέα. ἅτινα ἦ, Ἰδομενέα τὸν Κρητικόν. εἶτα Ὀδυσσέα. εἶτα Αἴαντα, καὶ Διομήδη, καὶ οἱ ἄριστοι τῶν Ἑλλήνων. Με. βαθεῖ Ὄμηρε, οἷα σοι τὰ ῥαψῳδῶν τὰ κεφάλαια χαμαὶ ἔρριπται, ἄγνωτα, καὶ ἄμορφα, κηρὸς πᾶσα, καὶ λῆρος πολύς. ἀμβλύνω ὡς ἀληθῶς κεφάλαια. ἅτινα ἦ ὦ Αἰακὲ, τίς ἐστι; Αι. Κῦρός ἐστιν. ἅτινα ἦ, Κροῖσος. καὶ παρ' αὐτὸν, Σαρδανάπαλον. ὁ δ' ὑπὲρ τούτους, Μίδας. ὑπὲρ δὲ ἦ, Ξέρξης. Με. εἶτα σὺ ὦ κέφαλον ἢ Ἑλλὰς ἤνεγκε ζόφου τοσοῦτον μὴ τὸ Ἑλλήσποντον, ἐμὲ ἦ τὸ ὀρῶν πλεῖν ἐπιθυμοῦντα; ἀλλὰ ἦ καὶ ὁ Κροῖσός ἐστι; τὸν Σαρδανάπαλον ἦ ὦ Αἰακὲ, παῖσαί μοι κατὰ κόρρης ἐπίτρεψον. Αι. μηδαμῶς. ἀλαφρύνεις γὰρ αὐτὸν τὸ κρανίον γοναικεῖον ὄν. Με. ἀλλὰ συστρέψομαί γε πάντως ἀνδρογύνῳ ὄντι. Αι. βούλῃ σοι ἐπιδείξω καὶ τοὺς σοφούς; Με. νὴ Δία γε.

MENIPPVS.

PEr Plutonem, Æace, omnia mihi, quæ sunt apud inferos, expone. Æ. Haud facile, Menippe, omnia: sed quæ summatim indicari possunt, accipe. Hic quidem est Cerberus: nosti & portitorem hunc, qui te trajecit: præterea lacum & Pyriphlegethontem jam vidisti, quum ingressus es. *Men.* Hæc novi: & te aditus custodem. Regem etiam vidi, & furias. Homines verò priscos, eosque maximè qui nobiles fuerunt, ostende. Æ. Hic est Agamemnon: ille Achilles; qui propiùs assidet, Idomeneus: deinde Vlysses, postea Ajax & Diomedes, atque Græcorum præstantissimi. *Men.* Papæ Homere, ut humi projecta jacent tuarum rhapsodiarum capita, ignobilia, & informia, pulvis omnia, & meræ nugæ: caduca revera capita. Hic verò, Æace quisnam est? Æ. Cyrus est. Hic verò Crœsus, juxtaque ipsum Sardanapalus: ultra hos omnes Midas, ille verò Xerxes. *Men.* Et te ô sceleste tota exhorruit Græcia, jungentem pontibus Hellespontum, & per montes ipsos navigare affectantem? Quales verò est Crœsus? Sed huic Sardanapalo Æace, permitte mihi, ut inflicto colapho, caput demulceam. Æ. Nequaquam. Comminueres enim ipsi calvariam, cùm sit adeò muliebris. *Men.* Attamen amplexabor illum, ut pote planè semivirum. Æ. Vis ut tibi doctos etiam ostendam? *Men.* Etiam per Iovem.

Æ.

Αι. ΕΥΦΟΡΒΟΣ ὅπός σοι ὁ Πυθαγόρας ἐστί. Με. χαῖρε ὦ Εὔφορβε, ἢ Ἄπολλον, ἢ ὅ, τι ὢν ἥδιστος. Πυ. καὶ σύ γε ὦ Μένιππε. Με. οὐκ ἔστι [1] χρυσοῦς ὁ μηρός ἐστί σοι. Πυ. εὖ γε. ἀλλὰ φέρε ἴδω εἴ τι σοι ἐδώδιμον ἢ πήρᾳ ἔχεις. Με. κυάμους ὦ γαστέρ. ὥστε εἰ τοῦτό σοι ἐδώδιμον. Πυ. δῶς μόνον. ἄλλα δεῖπνα νεκρῶν δόγματα. ἐμαθον γάρ, ὡς οὐδὲν ἧττον κύαμοι, καὶ κεφαλαὶ τοκέων σὺ δὲ. Αι. ἔστιν ὅδε, Σόλων ὁ Ἐξηκεστίδου, καὶ Θαλῆς ἐκεῖνος. καὶ παρ' αὐτοὺς, Πιττακὸς, καὶ οἱ ἄλλοι. ἐπεὶ δὲ πάντες εἰσὶν ὡς ὁρᾷς. Με. ἄλυποι ἔτοι ὦ Αἰακὲ μῶνοι, καὶ φαιδροὶ τῶν ἄλλων. ὁ δὲ παρόδου θέλεις, ὥσπερ [2] ἐγκυρφίας ἄρτος, ὁ πᾶς φλυκταινίας ὅλος ἐξωθηκὼς, πῶς ἔχεις; Αι. Ἐμπεδοκλῆς ὦ Μένιππε, ἡμίφλεκτος λοιπὸς τῆς Αἴτνης πυρός. Με. ὦ χαλκόπυγε βίλτιστε, τί παθὼν σαυτὸν εἰς τὰς κρατῆρας ἐνέβαλες; Εμ. μελαγχολία τις ὦ Μένιππε. Με. οὐ μὰ Δία, ἀλλὰ κενοδοξία, καὶ τύφος, καὶ πολλὴ ῥᾳθυμία. τοιοῦτοί σε ἀπηυθράκισεν αὐτοὺς κεκτήσεσθαι οὐκ ἄξιον ὄντα. τολμῶ ἀλλ' οὐδέν σε τὸ σόφισμα ὠνήσειν. ἐφωράθης γὰρ πάνυ εὐκόλως. ὁ Σωκράτης ὅδε ὦ Αἰακὲ, ὃς ποτε ἄρα ἐστί; Αι. μὴ Νέστορα, καὶ Παλαμήδη ἐκεῖνος λαβεῖν τὰ πολλά. Με. ὅμως ἰδεῖν αὐτὸν, εἴπερ εὐμαθὴς ἐστιν. Αι. ὁρᾷς τὸν φαλακρόν; Με. ἅπαντες φαλακροί εἰσιν. ὥστε πάντων ἂν εἴη τοῦτο τὸ γνώρισμα.

Æ. En tibi primus hic est Pythagoras. *Men.* Salve Euphorbe, sive Apollo, sive denique quodcunque voles. *Pyth.* Ita sanè: & tu quoque Menippe. *Men.* Annon amplius aureum illud femur habes? *Pyth.* Non: sed age cedo, siquid edule habet hæc tua pera. *Men.* Fabas, ô bone: quare nihil hic est quod tu possis edere. *Pyth.* Da modò. Nam hic apud manes alia sunt dogmata: didici enim nihil hic fabis & parentum testiculis inter se simile esse. Æ. Porrò, hic est Solon. Exceestidis filius, & Thales ille: & juxta ipsos Pittacus, aliique: sunt que ut vides, omnes septem. *Men.* Læti sunt, Æace, hi soli, & præter cæteros, alacres. Sed hic cinere oppletus, qualis subcineritius panis, hic crebris pustulis efflorescens, quisnam est? Æ. Empedocles Menippe, semicoctus ab Ætna monte huc profectus. *Men.* O Æripes optime: quid tibi acciderat, ut tetipsum in crateris Ætnæ injiceres? *Emp.* Insania quædam Menippe. *Men.* Minimè per Iovem, sed quædam inanis gloriæ affectatio, & fastus, & multa dementia. Hæc fecerunt ut quanvis indignus, unà cum crepidis conflagrares. Verùm tamen nihil profuit tibi hoc commentum: deprehensus enim es & ipse mortuus. Vbi verò locorum est Socrates? Æ. Cum Nestore, & Palamede ille plerunque nugatur. *Men.* Cuperem tamen ipsum videre, sicubi locorum hic esset. Æ. Videsne calvum illum? *Men.* Calvi sunt omnes: quare omnium hæc nota fuerit.

1 Χρυσοῦς ὁ μηρός] Passim hoc. *Bourd.*

2 Ἐγκυρφίας ἄρτος] Ὁ ἐκ παροδοῦ γλυκόμενος διὰ τὸ μὴ ἔχειν κλίβανον. Hesych. de pane *fumario* alii dixerunt. Luciani Lexiph. sic post: αὐτοπυρίτου. Idem.

Αι. ἢ σιμὸν λέγω. Με. καὶ τοῦθ' ὅμοιον. σιμοὶ γὰρ ἅπαντες. Σω. ἐμὲ ζητεῖς ὦ Μένιππε; Με. καὶ μάλα ὦ Σώκρατες. Σω. τί πὸ σὺ Ἀθήναις; Με. πολλοὶ τῶν νέων φιλοσοφεῖν λέγονται. καὶ τὰ μάλιστα ἐγὼ γοῦν καὶ αὐτὸς, καὶ τὰ βαδίσματα ἐκείνων ἰδὼν ἐμιμούμην τινάς, ἀκρατὴς φιλόσοφος. μάλα πολλοί. τὰ δ' ἄλλα εὐφυΐας οἴομαι, εἴ τις ἦκε ἔτι σοὶ Ἀριστίππου, καὶ Πλάτων αὐτός. ὁ μὲν Δάπανέων μύρα. ὁ δ', τὰς σὺν Σικελίᾳ τυράννοις θεραπεύειν σκόμβρους. Σω. τί ἐμοῦ δ' ἔτι φρονοῦσιν; Με. δικαίως ὦ Σώκρατες ἄνθρωπος εἶ. τὰ μὲν τοιαῦτα πάντες ὑπ' σε ἠμφίσβητουν οἴομαι ἄνδρα μεγάλης, καὶ πάνυ ἐγνωκέναι ταῦτα. δεῖ γὰρ οἶμαι τἀληθῆ λέγειν, ὑπὲρ εἰδότα. Σω. καὶ αὐτὸς ἔφασκον ταῦτα πρὸς αὐτούς. οἱ δὲ, εἰρωνείαν ᾠοντο τὸ πρᾶγμα εἶναι. Με. τίνες δ' ἦσαν οἱ ἐκεῖ σί; Σω. Χαρμίδης ὦ Μένιππε, καὶ Φαῖδρος, καὶ ὁ δὴ Κλεινίου. Με. οἶδα ὦ Σώκρατες, ὅτι καὶ τοῦτα μέτα τοῦ σοῦ τέχνου, καὶ σὺν ὀλιγωρεῖς τῶν καλῶν. Σω. τί γὰρ ἂν ἄλλο ἥδιον πράττοιμι; ἀλλὰ πλησίον ἡμῶν κατάκεισο, εἰ δοκεῖ. Με. μὰ Δί', ἐπὶ τὴν Κρῆσιν γὰρ καὶ Σαρδανάπαλον ἄπειμι, πλησίον οἰκήσων αὐτῶν. ἔοικε γὰρ σὺν ὀλίγα μαλάσσειν, οἰμωζόντων ἀκέων. Αι. καίτοι ἤδη ἄπειμι, μὴ καί τις ἡμᾶς νεκρῶν λάθῃ λαφύσσων. τὰ πολλὰ δ' ἐσοῦσθε ὄψῃ ὦ Μένιππε. Με. ἄπειθι. καὶ τοῦτο γὰρ ἐγκεῖται ὦ Αἰακέ.

rit. Æ. Simum iſtum dico. *Men.* Et hoc ſimile eſt omnium: nam & ſimi omnes ſunt. *Soc.* Mene quæris Menippe. *Men.* Etiam Socrates. *Soc.* Quo pacto res Athenis ſe habent? *Men.* Multi juniorum ſe philoſophari profitentur. Ac habitum certè ipſum, & inceſſum, ſi quis aſpiciat, ſummi philoſophi videntur, admodum multi. Cæterùm vidiſti qualis ad te venerit Ariſtippus, & Plato ipſe: alter quidem olens unguenta, alter Siciliæ tyrannis adulari doctus. *Soc.* At de me quid ſentiunt? *Men.* Beatus homo es ô Socrates, quod ad res hujuſmodi attinet. Omnes itaque te admirabilem virum fuiſſe exiſtimant, atque hæc omnia cognoviſſe (decet enim opinor verum hic dicere) cùm nihil ſcires. *Soc.* Et ipſe hæc illis dicebam: ſed eam rem illi ſimulationem eſſe putabant. *Men.* Sed quinam iſti ſunt circa te? *Soc.* Charmides, Menippe, & Phædrus, & Cliniæ filius. *Men.* Euge Socrates, quoniam & hic tuam artem exerces, nec formoſos iſtos negligis. *Soc.* Quid enim aliud, quod ſit ſuavius agerem? ſed ſi videtur, prope nos recumbe. *Men.* Non per Iovem: Crœſum enim & Sardanapalum adeo, eorum accola futurus, quippe mihi videor non pauca ridenda habiturus, quum plorantes illos audiam. Æ. Ego quoque jam abeo, nequis mortuorum clam nobis aufugiat. Multa etiam aliàs videbis Menippe. *Men.* Abeas licet: etenim hæc ſufficiunt Æace.

ΜΕΝΙΠΠΟΥ, ΚΑΙ ΚΕΡΒΕΡΟΥ.

ΜΕΝΙΠΠΟΣ.

Ω Κέρβερε, συγγενὴς γάρ σοί ἐστι μοι σοί, κύων κ' αὐτὸς ὤν, εἰπέ μοι πρὸς τὸ Στυγὸς εἰδὼς ὁ Σωκράτης ὁπότε κατῆλθε πρὸς ὑμᾶς. εἰκὸς δέ σε ἦδη ὄντα, μὴ ὑλακτεῖν μόνον, ἀλλὰ κ' ἀνθρωπικῶς φθέγγεσθαι ὁπότ' ἐθέλοις. Κερ. πρόσεχε μὲν ὦ Μένιππε, πανταπασιν ἰδιᾷ ἀτρέπτῳ τρόπῳ τινὶ, καὶ οὐ πάνυ δεδιέναι τὸ θηρίον δοκῶν. καὶ τῷ τ' ἐμφῦναι τοῖς ἔξω καὶ σμικρὸν ὑπωθεῖν ἐθέλων. ἐπεὶ δ' κατέπτυσεν εὐθὺς καὶ χάσμᾶται, κ' εἰδὲ τὸ ζόφον, καὶ μοι ἐπ' ἀμφιέλασσα αὐτὸν ἀκόντα τοῦ κωνείου, κατέπαυσα δ' ποδός, ὥστε τὰ βρέφη ἐκάκυε, κ' τὰ ἑαυτὸν παιδία ὠδύρετο, καὶ πανταχῇ ἐφύετο. Μεν. ἀκοῦν σοφιστὴς ὁ ἄνθρωπος ἦν, καὶ ἀκ ἀληθῶς καταφρονῶν δ' πράγματος; Κερ. ὄκ. ἀλλ' ἐπίστατο ἀναγκαῖον αὐτὸ εἶναι, καταθρασυνόμενος, ὡς δῆτεν ἀκ ἄκων πεισόμενος, ὁ πάντως ἔδει παθεῖν, ὡς γοῦν φασιν οἱ ἄνδρες. καὶ ὅλως, εἰδέναι πάντων γε τὰ τοιαῦτα εἰκὸς ἦν ἐμοὶ, ἕως δ' σμικρὸν τολμηρὸς, καὶ ἀνδρεῖος· τάσδ' ἔνδοθεν, ἔλεγχος ἀκριβὴς. Μεν. ἐγὼ δ' πῶς σοι κατελαλήσεσθαι ἔδοξα; Κερ. μόνος ὦ Μένιππε ἀξίως δ' ἥκεις, καὶ Διογένης πρὸ σοῦ. ὅτι μὴ ἀναγκαζόμενοι εἰσῆτε, μηδ' ὠδύρεσθαι, ἀλλ' ἱλαροὶ γελῶντες, εἰμώζειν παρεγκελεύοντες ἅπασιν.

MENIPPI ET CERBERI.

MENIPPVS.

Heus Cerbere, quandoquidem mihi tecum cognatio quædam intercedit, cùm & ipse sim Canis, dic mihi per Stygem, qualis esset Socrates cùm huc descenderet. Verisimile est autem te, Deus cùm sis, non latrare modò, sed etiam humano more loqui, siquando velis. *Cer.* Cùm procul adhuc abesset, Menippe, videbatur vultu prorsus constanti accedere, ac si mortem nihil omnino formidaret, iisque qui extra specum stabant hoc ipsum indicare vellet. Verùm simul atque despexit in hiatum, viditque caliginem hanc, simulque ego cunctantem illum aconito mordens, pede correptum detraxi, infantium ritu ejulabat, suosque deplorabat liberos, nihilque non faciebat in omnem speciem se convertens. *Men.* Num igitur ille erat sophista, nec verè mortem contemnebat? *Cer.* Haud verè. Cæterum ubi vidit id esse necesse, audaciam quandam præ se ferebat, quasi verò volens id esset passurus, quod volenti nolenti erat ferendum: videlicet ut spectatoribus esset miraculo. Atque in universum, de omnibus hujusmodi viris verè dicere possim: ad fauces usque specus, intrepidi sunt & fortes: intus verò quum sunt, nihil mollius neque fractius. *Men.* Ego verò quonam animo tibi visus sum descendisse? *Cer.* Vnus mortalium descendisti, ut tuo genere dignum erat, & prior te Diogenes: siquidem nec coacti, nec intrusi intrastis: verùm ultronei & ridentes, atque omnibus plorare renunciantes.

ΧΑΡΩΝΟΣ, ΚΑΙ ΜΕΝΙΠΠΟΥ.

ΧΑΡΩΝ.

πόδος ὦ κατάρατε τὰ πορθμεῖα. Με. βόα, εἰ τοῦτό σοι ἥδιον ὦ Χάρων. Χα. ἀπόδος φημί, ἀνθ' ὧν σε διεπορθμῶσάμην. Με. σὺ δ' ἂν λάβοις ὀβολὸν μὴ ἔχων; Με. εἰ μὲν γὰρ ἄλλος τις, οὐκ οἶδα. ἐγὼ δ', οὐκ ἔχω. Χα. καὶ μὴν ἄγξω σε νὴ τὸν Πλούτωνα ὦ μιαρὲ, ἢν μὴ ἀποδῷς. Με. καίτοι τοῦ ξύλου σου παράξω, ἀφαλύσω τὸ κρανίον. Χα. μᾶλλον δ' ἐγὼ πεταλδυκῶς τοσοῦτον πλοῦν; Με. ὁ Ἑρμῆς ὑπὲρ ἐμοῦ σοι ἀποδότω, ὃς με παρέδωκέ σοι. Ερ. νὴ Δία ὀναίμην, εἰ μέλλω γε κὐπερεκπνεύσειν τὸ κεφάλαιον. Χα. οὐκ ἀπαγήσομαί σου. Με. τούτου γε ἕνεκα νεωλκήσας τὸ πορθμεῖον, παρέμεινε. πλὴν ἀλλ' ὅ, γε μὴ ἔχω, πῶς ἂν λάβοις; Χα. σὺ δ' οὐκ ἤδεις ὡς κομίζειν δέον; Με. ἤδειν μέν, οὐκ εἶχον δέ. τί οὖν, ἐχρῆν ἀπατᾶσθαι μὴ ἀποθανεῖν; Χα. μὴν ἀναίσιος ἀπεῖναι πεπλευκέναι; Με. ἀ ἀπεῖπον ὦ βέλτιστε. καὶ γὰρ ἤντλησα, κἀξέκενωσα τὴν κώπην ἐπαλαιόμην, καὶ οὐκ ἔλαττον μόνου τῶν ἄλλων ἐπιβατῶν. Χα. ἀδίκως ταῦτα ἀπεῖς τὰ πορθμεῖα. τὸ ὀβολὸν ἀποδυναί σε δεῖ. ἢ ἡμῖς ἄλλως γαύσομεν; Με. γὰρ οὐκῶν ἀπαγαγέ με αὖθις εἰς τὸν βίον. Χα. χαρίεν λέγεις, ἵνα καὶ πλαγὰς ἐπὶ τούτῳ δῶσί σοι Αἰακὸς ἀπορραπίσω. Με. μὴ σύγε γ' ὦν. Χα. δεῦρο τί σὺ τῇ πήρᾳ ἔχεις. Με. ἡέρμους εἰ θέλεις, καὶ τὸ Ἑκάτης

CHARONTIS ET MENIPPI.

CHARON.

edde naulum sceleste. *Men.* Vociferare, siquidem hoc tibi jucundius est Charon. *Ch.* Redde, inquam, quod pro trajectione debes. *Men.* Haudquaquam accipere possis ab eo qui non habet. *Ch.* An est quispiam qui ne obolum quidem habeat? *Men.* Sit-ne alius quispiam, equidem ignoro: ipse certè non habeo. *Ch.* Atqui præfocabo te per Ditem impurissime ni reddas. *Men.* At ego illilo baculo tibi caput diffindam. *Ch.* Num ergo te tam longo trajectu gratis transvexero? *Men.* Meo nomine Mercurius tibi reddat, ut qui me tibi tradiderit. *Merc.* Bellè mecum agatur per Iovem, si nomine mortuorum mihi sit solvendum. *Ch.* Non omittam te. *Men.* Quin igitur vel hujus gratia perge navim trahere, quamquam quod non habeo, quinam accipias. *Ch.* At tu nesciebas quid tibi fuerit afferendum? *Men.* Equidem sciebam, verùm non habebam. Quid igitur? ideóne mihi non erat moriendum? *Ch.* Solus ergo gloriabere te gratis transvectum? *Men.* Haud gratis, ô præclare: siquidem sentinam exhausi, & remum arripui, & vectorum omnium unus non ejulavi. *Ch.* Ista nihil ad naulum: obolum reddas oportet, neque enim fas est secus fieri. *Men.* Proinde me rursus in vitam revehe. *Ch.* Bellè dicis ut pro eo plagas ab Æaco accipiam. *Men.* Ergo molestus ne sis. *Ch.* Ostende quid habeas in pera. *Men.* Lupinum si velis, & Hecatæ cœnam,

τὸ δεῖπνον. Χα. πόθεν τοῦτον ἡμῖν ὁ Ἑρμῆς τὸ κύνα ἤγαγες; οἷα δὲ καὶ ἐλάλει πρὸς τὸ πλοῖον, τῶν ἐπιβατῶν ἀπάντων κωκυόντων, καὶ ἐπισκώπτων, καὶ μόνος ἄδων, οἰμωζόντων ἑκείνων. Ερ. ἀγνοεῖς ὦ Χάρον οἱόν τινα ἄνδρα διεπορθμεύσας; ἐλεύθερον ἀκριβῶς, κἀκεῖνος αὐτῷ μέλει. Ὅστις ἐστὶν ὁ Μένιππος. Χα. καὶ μὴν οὐκ ἂν σε λάθοι ποτέ; Με. ἂν λάθῃς ὦ βέλτιστε, δὶς γ' οὐκ ἂν λάθοις.

nam. *Ch.* Vnde nobis hunc canem adduxisti Mercuri? tum qualia garriebat inter navigandum? vectores omnes irridens, & dicteriis inceſſens, unusque cantillans, illis plorantibus. *Merc.* Neſcis Charon qualem virum transvexeris, plane liberum, cuique nihil omnino ſit curæ. Hic eſt Menippus. *Ch.* Atqui ſi unquam poſthac te recepero. *Men.* Si receperis ô præclare: bis quidem recipère non poſſis.

ΠΛΟΥΤΩΝΟΣ, ΚΑΙ ΠΡΩΤΕΣΙΛΑΟΥ.

ΠΡΩΤΕΣΙΛΑΟΣ.

Ὦ Δέσποτα, καὶ βασιλεῦ, καὶ ἡμέτερε Ζεῦ, καὶ σὺ Δήμητρος θύγατερ, μὴ ὑπερίδητε δέησιν ἐρωτικήν. Πλυ. σὺ δ' τίνος δὴ παρ' ἡμῶν; ἢ τίς ὢν τυγχάνεις; Προ. εἰμὶ μὲν Πρωτεσίλαος ὁ Ἰφίκλου, Φυλάκιος, συγγραπώτης τῆς Ἀχαιΐδος, καὶ πρῶτος ἀναβαινόντων τῶν ἐπὶ Ἴλιον. δέομαι δ' ἀφεῖναί με ὡς ὀλίγον, ἀπελθόντα πάλιν. Πλυ. τοῦτον μὲν τὸν ἔρωτα ὦ Πρωτεσίλαε, πάντες νεκροὶ ἐρῶσι. πλὴν ὅσοις ἂν αὐτῶν τύχῃ. Προ. ἀλλ' ὁ δεῖνα ζῆν Ἀδώνιδι ἔρᾳ ἔοικε, τὴν γυναῖκα δ', ἣν νεόγαμον ἔπεισι λιπὼν, ὀχλεῖ ἀπολείπειν. εἶτα ὁ κακοδαίμων ἐν τῇ ἀποβάσει ἀπέθανον ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος. ὁ δὲ ἔρως τῆς γυναικὸς, ὃ μετρίως λυπεῖ με ὦ δέσποτα. καὶ βάλοιμι κἂν ὡς ὀλίγον ὀφθεὶς αὐτῇ, καὶ ἀνελθὼν πάλιν. Πλυ. οὐκ ἔπιες ὦ Πρωτεσίλαε τὸ Λήθης ὕδωρ;

PLVTONIS ET PROTESILAI.

PROTESILAVS.

Domine, ô rex, ô noſter Iupiter, & tu Cereris filia, ne deſpiciatis preces amatorias. *Pl.* Tu verò quid precaris à nobis? aut quis denique es? *Prot.* Equidem ium Proteſilaus Iphicli filius, Phylacenſis, commilito Græcorum, qui primus eorum qui ad Ilium projecti ſunt, occiſus fui. Precor autem ut dimiſſus hinc, modicum temporis reviviſcam. *Pl.* Hunc amorem, Proteſilae, omnes mortui amant: ſed nullus tamen ipſorum potitur eo. *Prot.* At non vitæ, ſed uxoris amore teneor, quam nuper ductam domi reliqui, ad bellum navigando profectus. Deinde infelix, in egreſſu navium, ab Hectore occiſus ſum. Itaque conjugis amor, non mediocriter me torquet, Domine: voloque, ſi vel paululum ab ipſa conſpectus fuero, rurſum huc deſcendere. *Pl.* Non bibiſti, Proteſilae, Lethæam aquam?

Πρω. καὶ μάλα ὦ δέσποτα. τὸ δὲ πρᾶγμα ὑπέργκηρον ἰώ. Πλυ. ἐκεῖνο σκέψασθε. ἀφίξεται γὰρ ἐκεῖνο ποτὲ, οὐδέν σε ἀνελθεῖν διήσει. Πρω. ἀλλ' ἐ φέρω τὴν Ἀλκηστιν ὦ Πλούτων. ἠρᾴθης γὰρ καὶ αὐτὸς ἤδη, καὶ οἶσθα οἷον τὸ ἐρᾶν ἐστιν. Πλυ. εἶπε τί σε ὠνήσῃ μίαν ἡμέραν ἀναβιῶναι, μετ' ὀλίγον τὰ αὐτὰ ὀδυρόμενον; Πρω. οἴομαι πείσειν κἀκείνην ἀκολουθεῖν παρ' ὑμᾶς. ἐστι δὲ ἀνθ' ἑνὸς, δύο νεκρὼς λήψῃ μετ' ὀλίγον. Πλυ. ἐ ῥᾳδίως γνώσεσθε. καὶ γὰρ ἐγὼ ἐπόθησά ποτε. Πρω. ἀναμνήσω σε ὦ Πλούτων. Ὀρφεῖ γὰρ δὶ αὐτὴν ταύτην τὴν αἰτίαν τὴν Εὐρυδίκην παρέδοτε, καὶ τὴν ὁμώνυμον μοῦ Ἄλκηστιν παρεπέμψατε Ἡρακλεῖ χαριζόμενοι. Πλυ. γελήσεις γὰρ ὅταν κρανίον γυμνὸν ὦσι, καὶ ἄμορφον, τὴν καλὴν σου σκέψῃ νύμφην φαιδρὰν; πῶς δὲ κἀκείνη φεύξεταί σε, ἐὰν ἀφρώδη δυναμένη; φοβήσεται γὰρ οὐ οἶδα, καὶ φεύξεταί σε. καὶ μάτην ἔσῃ τοσαύτην ὁδὸν ἀνελήλυθώς. Πρ. ἀκοὴν ὦ ἄνερ, σὺ καὶ τοῦτ' ἴασαι, καὶ τὸ Ἑρμῆ κέλευσον, ἐπιδὰν σὺν τῇ φωτὶ ἤδη ὁ Πρωτεσίλαος ᾖ, καθικόμενον σὺν

Prot. Etiam Domine: sed hæc res prævaluit pondere. *Pl.* Igitur expecta: adveniet enim & illa quandoque, neque nunc quicquam opus erit ut ascendas iterum. *Prot.* Sed moram hanc Pluto, ferre nequeo. Amasti autem tu quoque aliquando, ac nosti, quales res, Amor sit. *Pl.* Ecquid adeò juvabit te unum diem revivisscere, deinde autem eadem hæc paulò post lugere? *Prot.* Spero me etiam illam adducturum, ut huc ad vos sequatur me: quare pro uno mortuo, paulò post duos recipies. *Pl.* Haud fas est ista fieri: nec usquam simile quid factum est. *Prot.* At ego in memoriam revocabo tibi Pluto. Nam Orpheo ob ipsam hanc causam Eurydicen uxorem reddidistis, & cognatam meam Alcestin emisistis, Herculi gratificantes. *Pl.* Optaris autem cum ista nuda atque deformi calvaria, formosæ illi sponsæ tuæ in conspectum venire? Quo pacto autem illa etiam aspiciat te, quæ ne dignoscere quidem amplius te poterit? Terrebitur enim sat scio, teque fugiet: & frustra tantum iter remensus eris. *Prot.* Proinde mi vir, huic rei remedium adhibe: ac Mercurium jube, ut postquam ad lucem pervenerit Protesilaus, contactum virga, mox

1 Καὶ τὴν ὁμοζυγὴν μοῦ Ἄλκηστιν παρεπέμψατε] Si velis scire, lector, in quo gradu consanguinitatis fuerint Protesilaus & Alcestis, en tibi stemma ex Apollodoro, Didymo, Pindari Scholiaste, Plutarcho, Pausania & aliis.

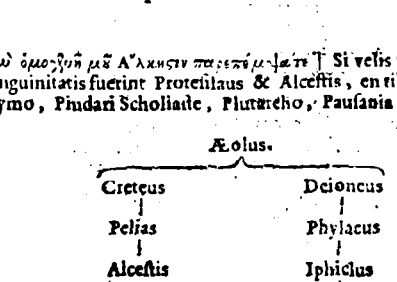

Palm.

1 Ἐπὸ-

τῇ μάδδῃ, νεανίαν ὄψεις καλὸν ἀπεργασαζ αὐτὸν, οἷον οὐκ ἦν πάλαι. Πλα. ἐπὶ Περσεφόνῃ σωμδικῆ, ἀναγαγὼν τῶτον αὖθις, ποίησον νυμφίον. σὺ δὲ μίμνησο, μίαν λαβὼν ἡμέραν.

mox in adoleſcentem formoſum convertat eum, qualis erat cùm è ſponſæ thalamo prodiret. *Pl.* Quoniam & Proſerpinæ hoc videtur, hunc ad ſuperos rurſus perductum, Mercuri, ſponſum facito. Tu verò memineris unicum diem tibi eſſe permiſſum.

ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ, ΚΑΙ ΜΑΥΣΩΛΟΥ.

DIOGENIS ET MAVSOLI.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ.

Ὦ Κὰρ, ἐπὶ τίνι μέγα φρονεῖς, καὶ πάντων ἡμῶν ὑπερηφανεῖς ἀξιοῖς; Μαυ. καὶ ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ μὲν ὦ σινωπεῦ, ἧς ἐβασίλευσα Καρίας μὲν ἁπάσης, ἔτι δὲ καὶ Λυδῶν ἐνίων. καὶ νήσους δέ τινας ὑπηκόους ἐποίησα, καὶ ἄχρι Μιλήτου ἐπέβην, τὰ πολλὰ τῆ Ἰωνίας καταστρεφόμενος. καὶ καλὸς ἦν, καὶ μέγας, καὶ ἐν πολέμοις κραταιός. τὸ δὲ μέγιστον, ὅτι ἐν Ἁλικαρνασσῷ μνῆμα πεποίηται ἔχω ἐπικείμενον, ἡλίκον οὐκ ἄλλον νεκρός, ἀλλ' ὑδὲ ὅτιῶς ἐς κάλλος ἐξησκημένον, ἴστασι, καὶ αἰσθῶν, ἐς τὸ ἀκριβέστατον εἰργασμένον λίθῳ δὲ καλλίστῳ, οἷον ὑδὲ νεὼν ἄρα τις ἂν ῥᾳδίως. ἀδικῶ σε δικαίως ἐπὶ τούτοις μέγα φρονεῖν; Διο. ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ φῄς, καὶ τῷ κάλλει, καὶ τῷ βάρει δὲ τάφου; Μα. νὴ Δί' ἐπὶ τούτοις. Δι. ἀλλ' ὦ καλὲ Μαύσωλε, ὅτι μὲ ἰσχύς ἐστι σοι ὑπεῖναι, ὅτι μὲ μορφὴ πάρεστιν. εἰ γάρ τινα ἐλοίμεσθα δικαστὴν ὑμορφίας πέρι, σὺκ ἔχω εἰπεῖν τίνος ἕνεκα τὸ σὸν κρανίον ἀσπιμηδείη ἂν δὲ ἐμοῦ. φα-

DIOGENES.

Heus tu Car, quare es inſolens? teque dignum cenſes qui nobis omnibus anteponare? *Man.* Primùm regni quidem nomine ô Sinopenſis, quippe qui Cariæ univerſæ rex fuerim, & Lydiæ gentibus aliquot imperaverim: tum & inſulas nonnullas ſubegerim, Miletum uſque pervenerim, pleriſque Ioniæ partibus vaſtatis. Adhæc formoſus eram ac procerus, & in rebus bellicis prævalidus. Poſtremò, quod omnium eſt maximum, in Halicarnaſſo monumentum erectum habeo, ſingulari magnitudine, quantum nemo alius defunctorum, neque pari pulchritudine conditum poſſidet, viris & equis pulcherrimo ex ſaxo, ad vivam formam abſolutiſſimo artificio expreſſis: quale fanum nemo facilè inveniat. Num injuria tibi videor has ob res efferri? *Diog.* Ob imperium ais, ob formam, & ſepulchri molem. *Mau.* Per Iovem, ob hæc inquam. *Diog.* Atqui formoſe Mauſole, neque viris illæ neque forma tibi amplius adeſt: adeò ut ſiquem formæ arbitrum elegerimus, dicere nequeam, quamobrem ab illo tua calvaria meæ præferatur,

λακροὶ γὰρ ἄμφω, καὶ γυμνά. καὶ τὰς ὀδόντας ὁμοίως ἐπιφαίνομθα, καὶ τὰς ὀφθαλμὰς ἀφῃρημέθα, καὶ τὰς ῥῖνας ἀποστομώμεθα. ὁ δὲ τάφος, καὶ οἱ πολυτελεῖς ἐκεῖνοι λίθοι, Ἁλικαρνασσεῦσι μὲν ἴσως εἶεν ἐπιδείκνυσθαι, καὶ φιλοτιμεῖσθαι ἐπὶ τοῖς ξένοις, ὡς δὴ τι μέγα οἰκοδόμημα αὐτοῖς ἐστι. σὺ δὲ ὦ βέλτιστε, οὐχ ὁρῶ ὅ, τι ἀπολαύσεις αὐτοῦ, πλὴν εἰ μὴ τοῦτο φῂς, ὅτι κοῦφον ἡμῶν ἀχθοφορεῖς ὑπὸ τηλικούτοις λίθοις πιεζόμενος. Μαυ. ἀπόκρινε δή μοι ἐκεῖνα πάντα. καὶ ἐσόπιμος ἦσθα Μαύσωλος, καὶ Διογένης. Δια. οὐκ ἐσόπιμος ὦ γλυκύτατε. εἰ γὰρ. Μαύσωλος μὲν δὴ οἰμάξεται, μεμνημένος τῶν ὑπὲρ γῆς, ἐν οἷς εὐδαιμονεῖν ᾤετο. Διογένης δὲ καταγελάσεται αὐτοῦ. καὶ πέφορα ὁ μὲν, ἐν Ἁλικαρνασσῷ ἅρεῖ ἑαυτῷ ὑπὸ Ἀρτεμισίας τῆς γυναικὸς, καὶ ἀδελφῆς, κατασκευασμένον. ὁ Διογένης δὲ, ὃ μὲν συμφορεῖ, εἰ καί τινα πέφορα ἔχει, οὐκ οἶδεν. οὐδὲ γὰρ ἔμελεν αὐτῷ τούτου. λόγον δὲ τις ἀείσεται ἐπ' αὐτῷ καταλέλοιπεν, ἀνδρὸς βίον βεβιωκὼς ὑψηλότερον, ὦ Καρῶν ἀνδραποδώδεστατε ἢ σὺ μνήμονος, καὶ ἐν βιβλιοπρῳ χωρίῳ κατεσκευασμένον.

ambæ enim calvæ sunt & nudæ, & dentes pariter ostendimus, atque oculis orbati sumus, simisque naribus deformati. Cæterùm sepulchrum & sumptuosa illa saxa, Halicarnassèis forsitan jactare licebit, & hospitibus gloriæ causa ostentare, tanquam qui magnificam apud se structuram habeant. Verùm quid hinc commoditatis ad te redeat, vir egregie nequaquam video, nisi forsan illud commodum vocas, quòd plus oneris atque nos sustines, sub tam ingentibus saxis pressus. *Mau.* Ita-ne nihil illa mihi cunducunt omnia? planeque pares erunt Mausolus ac Diogenes? *Diog.* Minimè pares, generosissime: minimè inquam. Nam Mausolus ingemiscet, quoties earum rerum meminerit, ob quas beatum esse se in terris existimabat: Diogenes verò irridebit ipsum. Atque hic quidem, sepulchrum sibi Halicarnassi ab uxore Artemisia, & sorore paratum memorabit: Diogenes verò, de suo corpore ne id quidem novit an habeat sepulchrum: neque enim erat id ipsi curæ. Verùm apud viros excellentissimos sui famam reliquit, ut qui vitam exegerit viro dignam: tuo monumento, Carum abjectissime, cellioremque, ac tutiore in loco substructam.

NI-

ΝΙΡΕΩΣ, ΘΕΡΣΙΤΟΥ, ΚΑΙ ΜΕΝΙΠΠΟΥ.

ΝΙΡΕΥΣ.

Ἰδὲ δὴ Μένιππος ὅτοι δικάσει, πότερος εὐμορφότερός ἐστι. εἰπὲ ὦ Μένιππε, ὁ κριθίων σοι δοκῶ; Μεν. πότερος ἦ καὶ ἐστὶ πρότερον αἰκίας; χρὴ γὰρ τοῦτο εἰδέναι. Νι. Νιρεύς, καὶ Θερσίτης. Με. πότερος ὁ Νιρεύς, καὶ πότερος ὁ Θερσίτης; οὐδέπω γὰρ τοῦτο δῆλον. Θερ. ἐν μὲν δὴ τοῦτ' ἔχω, ὅτι ὁμοιός εἰμί σοι, καὶ οὐδὲν τηλικοῦτον διαφέρεις, ἡλίκον σε Ὅμηρος ἐκεῖνος ὁ τυφλὸς ἐπῄνεσεν, ἀπάντων ὑμῶν θαττόν με γνωσομένων. ἀλλ' ὁ φοξὸς ἐγὼ, καὶ ψελὸς, οὐδὲν χείρων εἰμὶ τοῦ δικαστοῦ. ὥρα δέ σοι ὦ Μένιππε ἤδη τινα καὶ εὐμορφώτερον ἐγεῖν. Νι. ἐμέ γε τὴν Ἀγλαΐας, καὶ Χάροπος, ὃς κρίνιστος ἀπῆλθε τοῦ Ἰλίου ἐλθόν. Με. ἀλλ' οὐχὶ καὶ τοῦτο γῆν ὡς οἰκαδε κρίνιστος ἦλθες, ἀλλὰ τὰ μὲν ὀστᾶ, ὅμοια. τὸ δὲ κρανίον, τοῦτο μόνον ἄρα διαφθείνεις ἂν τοῦ Θερσίτου κρανίου, ὅτι εὐρυπρωκτότερον τὸ σόν. ἁλικωτέρου γάρ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἀνδρώδες ἔχεις. Νι. καὶ μὴν ἐμοὶ ὅμοιον ὁποῖος ὢν ὁπότε συνεστράτευον τοῖς Ἀχαιοῖς. Με. οὐκοῦν τά μοι λέγεις. ἐγὼ δὲ ἃ βλέπω, καὶ νῦν ἔχεις. ἐκεῖνα δὲ, οἱ τότε ἴσασιν. Νι. ἀκοῦσον ἐγὼ σύ τ' αὖθις εὐμορφώτερός εἰμι ὦ Μένιππε; Με. ὕστερα λαλῶν· εὐμορφῶν. ἰσοπλία γάρ ἐστιν ἐνθάδε. καὶ ὅμοιοι ἅπαντες. Θερ. ἐμοὶ μὲν καὶ τοῦτο ἱκανόν.

NIREI, THERSITÆ, ET MENIPPI.

NIREVS.

Ecce profectò Menippus hic judicabit uter noſtrûm ſit formoſior. Dic Menippe, annon tibi videor forma præſtantior? *Men.* At priùs quinam eſtis? nam hoc opinor ſcito eſt opus. *Nir.* Nireus & Therſites. *Men.* Vter Nireus, uter Therſites? nondum enim hoc ſatis liquet. *Th.* Iam unum hoc obtineo quòd tibi ſum ſimilis, neque tantopere me præcellis, quantopere te cæcus ille Homerus extulit, omnium formoſiſſimum appellans: verùm ille ego faſtigiato vertice, & glabro, nihilo te deterior viſus ſum judici. Iam verò tempus eſt Menippe ut pronuncies utrum altero formoſiorem putes. *Nir.* Nimirum me Aglaia & Charope prognatum, qui pulcherrimus Ilium veni. *Men.* Atqui non item ſub terram, ut puto, pulcherrimus veniſti: verùm oſſa tua aliis ſunt ſimilia. Porrò calvaria hoc uno inſigni à Therſite calvaria dignoſci poſſit, quòd tua delicata eſt: molliculam enim ac neutiquam virilem hanc habes. *Nir.* Attamen Homerum percontare, qua ſpecie tum fuerim, cùm inter Græcorum copias militarem. *Men.* Somnia mihi narras: ea verò quæ nunc habes ego ſpecto: cæterùm illa norunt, qui id temporis vivebant. *Nir.* Quid igitur tandem? annon hic formoſior ego ſum Menippe. *Men.* Neque tu, neque alius eſt formoſus hoc in loco: ſiquidem apud inferos eſt æqualitas, ſimileſque ſunt omnes. *Th.* Mihi quidem vel hoc ſat eſt.

ΜΕΝΙΠΠΟΥ, ΚΑΙ ΧΕΙΡΩΝΟΣ.

ΜΕΝΙΠΠΟΣ.

Ἔκλυσας ὦ Χείρων, ὡς ἦθος ὤν, ἐπιθυμήσοντας ἀποθανεῖν. Χει. ἀληθῆ ταῦτ' ἤκουσας ὦ Μένιππε. κἀγὼ τέθνηκα ὡς ὁρᾷς, ἀθάνατος καὶ εἶναι δυνάμενος. Με. πῶς δέ σε ἔρως ἢ θανάτου ἔσχεν, ἀνερράγης τοῖς πολλοῖς χρήμασι; Χει. ἐρῶ σοι τοῦτο· σὺ δὲ ἀσφαλῶς ἄκουε. σὺκ ἦν ἔτι ἡδὺ λάλαιον τὸ ἀθανατίας. Με. οὐχ ἡδὺ ἦν, ὁρῶντα τὸ φῶς; Χει. οὐκ ὦ Μένιππε. τὸ γὰρ ἡδὺ, ἔγωγε ποικίλον τί κρῆμα οὐκ ἀπλοῦν ἡγοῦμαι εἶναι. ἐγὼ γοῦν ἀεὶ, καὶ ἀπλαῖον τῶν ὁμοίων, ἡλίου, φωτὸς, τροφῆς. εἰ ὥραν ἢ αἰῶνα, καὶ τὰ γιγνόμενα ἅπαντα ἐξῆς ἴσχοιεν, ὥσπερ ἀκολουθοῦντα ἕτερα ἑτέροις. συνεπλήσθην γοῦν αὐτῶν. ἐγὼ γὰρ τὰ αὐτὰ ἀεὶ, ἀλλὰ μὴ τὰ αὐτὰ μεταλαγχάνειν ὅλως, τὸ περιττὸν ἦν. Με. τί λέγεις ὦ Χείρων. τὰ αὐτὰ ἄδειν ἢ πῶς φέρεις, ἐφ' οἷς ὠφελόμενος αὐτὰ ἤκεις; Χει. σὺκ ἀηδῶς ὦ Μένιππε. καὶ γὰρ ἰσοτιμία, πάνυ δημοτικὸν, καὶ τὸ πρᾶγμα οὐδὲν ἔχει τὸ διαφορᾶς τὰ φωτὶ εἶναι, ἢ τὰ σκότει. ἄλλως τε, οὐδὲ ὀλυσθῆν ἄστρου ἄνω, ἅτε πεινῆν δεῖ, ἀλλ' ἀπαιδευσίας τούτων ἁπάντων ἐσμέν. Με. ὅρα ὦ Χείρων μὴ τοῦτο πίπτῃς σαυτῷ, καὶ ἐς τὸ αὐτὸ σοι ὁ λόγος τρέπῃ. Χει. πῶς τοῦτο φῄς; Με. ὅτι εἰ σοὶ τὸ βίου τὸ ὁμοίου ἀεὶ καὶ ταὐ-

MENIPPI ET CHIRONIS.

MENIPPVS.

Equidem inaudivi Chiron, te, Deus cùm esses, mortem tamen optasse. *Ch.* Vera hæc sunt quæ audivisti Menippe: & mortuus sum, ut vides, cùm potuerim immortalis esse. *Men.* At quænam te mortis cupido tenuit, rei vulgo nimirum inamabilis? *Ch.* Dicam tibi viro non imprudenti. Non erat amplius mihi jucundum immortalitate frui. *Men.* Quid? an injucundum erat vivere & lucem tueri? *Ch.* Erat Menippe. Nam quod jucundum vocant, varium illud, & neutiquam simplex esse duco, Verùm ego cùm semper viverem, iisdemque fruerer, sole, luce, cibo: tum eædem horæ, & quæcunque in vita contingunt, ordine singula recurrerent, atque aliis alia per vices succederent, eorum cepit me satietas. Neque enim in eo voluptas est sita, si semper iisdem fruare, sed si omnino permutes. *Men.* Probè loqueris Chiron. Verùm quo animo ters ea quæ apud inferos habes, posteaquam ad hæc tanquam ad potiora te contulisti? *Ch.* Non injucundo Menippe: siquidem æqualitas res est prorsum popularis: nihilque interest, utrum in luce quis agat, an in tenebris: præterea neque sitiendum est nobis, quemadmodum apud superos, neque esuriendum: sed ejusmodi rerum omnium indigentia vacamus. *Men.* Vide Chiron, ne tibi contradicas, & eodem tibi recidat oratio. *Ch.* Quamobrem isthuc ais? *Men.* Quoniam si illud tibi fastidio fuit, quòd in vita sem-

per

τὸν ἐμβιότευσεις πεσσοπορίς, ἐ σὺ τοιοῦτος ὁποῖος ἔοικα, ὥσσοπερ ὁμοίως αὐ γθονίῳ, καὶ διάφορά μεζόβολήν γε ζητεῖν τινα. καὶ σὺ πῦ τὴν ἐς ἄλλον βίον, ὅπῃ οἷμοι ἀδύνατον. Χει. τί ὦν ἂν παθοῖ τις ὦ Μένιππε; Με. ἔπῃ οἷμοι, καὶ φασί, σωφρονῶν ὄντα, ἀρίστιππε, καὶ ἀγαπᾶν τοῖς παροῦσι, καὶ μηδὲν αὐτῶν ἀφορᾶν οἷος ᾖς.

per iisdem similibusque rebus utendum erat. cùm hic itidem similia sint omnia, eodem modo tibi parient fastidium, & quærenda erit aliqua status commutatio, atque hinc aliam in vitam migrandum, id quod arbitror fieri non posse. *Ch.* Quid igitur faciendum Menippe? *Men.* Illud nimirum, ut cùm sis sapiens, quemadmodum opinor, & vulgò contentus, bonique consulas quod adest, nec quicquam in his esse putes, quod ferri non queat.

ΔΙΟΓΕΝΟΤΣ, ΑΝΤΙΣΘΕΝΟΤΣ, ΚΑΙ ΚΡΑΤΗΤΟΣ.

DIOGENIS, ANTISTHENIS, ET CRATETIS.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ.

Ἀντισθένες, καὶ Κράτης, χολλὼ ἄγομεν. ἆρα τί ἐστι θέαμα οἷον τε ἡμῖν ἐκεῖσε καταβᾶσιν, ἀψόμενοι τῶν κρεμωμένων οἵοί τινές εἰσι, καὶ τί ἕκαστος αὐτῶν πάσχει; Α. ἀπίωμεν ὦ Διόγενες. καὶ γὰρ ἂν τὸ θέαμα ἡδὺ γθονίοις, τοῖς μὲ διακρύουσιν αὐτῶν ὁρᾶν, τοῖς δ' ἱκετεύουσιν ἀφεθῆναι. εὐίως δ', μόλις κρεμωμένοις, καὶ ἐπὶ τραχήλου αὐθημερὸν δ' Ἑρμοῦ, ὁμοῦ ἀπιόντος, καὶ ἐπισπωμένου, καὶ ἕλκοντος ἀντιφερομένων, καὶ ἀδύνατον. Κρα. ἰὼ γὰρ καὶ διηγήσομαι ὑμῖν ἃ εἶδον ὁπόσα κατιὼν κἀγὼ τὴν ὁδόν. Διο. διήγησαι ὦ Κράτης. ἔοικας γάρ τινα σπουδαῖα ἰδεῖν. Κρα. καὶ ἔλεγον γὰρ πολλοὶ συμπαραβαίνοντες ἐμοὶ, ἐς αὐτοὺς σὲ ἐπιστῆναι, Ἰσμηνόδωρος τὸν πλούσιον, καὶ Ἀρσάκης ὁ Μήδων ὑπαρχος, καὶ Ὀρσίτης ὁ Ἀρμένιος.

DIOGENES.

Ocium nunc agimus Antisthenes, & tu Crates. Quare, cur ambulatum non imus ad Orci fauces, ut ibi videamus quinam sint qui descendunt, & quid quisque eorum agat? *Ant.* Eamus Diogenes. Etenim spectaculum hoc jucundum fuerit videre ut ipsorum alii lachrymantur, alii supplicant ut dimittantur: nonnulli etiam ægrè descendunt, & cervicem impellente Mercurio, tamen reluctantur, & nulla necessitate resupini obnituntur. *Cr.* Ego verò etiam exponam vobis quæ in via vidi cùm huc descenderem. *Diog.* Expone Crates, videris enim quædam risu omnino digna dicturus esse. *Cr.* Cùm alii multi nobiscum descendebant, tum inter ipsos insignes Ismenodorus ille dives ex nostris, & Arsaces Medorum præfectus, & Orœtes Armenius.

Isme-

ὁ μὲν δὴ Ἰσμηνόδωρος, ἐπιφόρου γὰρ ὑπὸ λῃστῶν ἦν τὸ Κιθαιρῶνα, ἐς Ἐλευσῖνα οἴκοι βαδίζων, ἴστε που, καὶ τὸ πρόσωπον ἐσκυθρώπαζεν. ἦν δὲ καὶ παιδία τὰ νεογνὰ, ἃ κατελελοίπει, ἀνειμένα ἐθείρετο, καὶ ἑαυτοῦ ἐπεμέμφετο τῆς τόλμης. ὃς Κιθαιρῶνα ὑπερβάλλων, καὶ τὰ ὠδὲ πως Ἐλευθέρας χωρία παντάπασιν ὄντα ὑπὸ τῶν πολέμων, διοδεύων, δύο μόνους οἰκέτας [1] ἐπήγετο. καὶ ταῦτα, φιάλας πέντε χρυσᾶς, καὶ [2] κυμβίκια τέτταρα μεθ' ἑαυτοῦ ἦγεν. ὁ δὲ Ἀρσάκης, γηραιὸς γὰρ ἤδη, καὶ τῇ δι' ὅλου σώματος ὄψει ἐς τὸ βαρβαρικὸν ἤχθετο, καὶ ἡμιόνῳ πηδῶν βαδίζων, ἐφέρετο ἵππον αὐτῷ σεσαγμένην. καὶ γὰρ ὁ ἵππος αὐτῷ συνεπενήνεκε, μιᾷ πληγῇ ἀμφοτέροις ἀφαπαρέντος ὑπὸ θρᾳκὸς τινος πελάσσας, ἐν τῇ ἐπὶ τῷ Ἀράξῃ ᾗ τὸ καππαδόκην συμπλοκῇ. ὁ μὲν γὰρ Ἀρσάκης ἐπήλαυνεν, ὡς διηγεῖτο, πολὺ τῶν ἄλλων προϊππεύοντας. ὑποστὰς δὲ ὁ θρᾷξ, τῇ πέλτῃ μὲν ὑπεδύσατο, ἀπέσεισε δὲ τὸν Ἀρσάκην κρότῳ. ὑπερθεὶς τῷ σώματι, αὐτόν τε ἀφαπαίρει, καὶ τὸν ἵππον. Αν. πῶς οἷόν τε ὦ Κρῆτες, μιᾷ πληγῇ τοῦτο γενέσθαι; Κρη. ῥᾴστα ὦ Ἀντιοθενες. ὁ μὲν γὰρ ἐπήλαυνεν, εἰκῇ πεπτωκὼν πιὰ κρότον ὑποβεβλημένος. ὁ θρᾷξ δὲ ἐπειδὴ τῇ πέλτῃ ἀπεκρύσατο τὸν ὑποβολὸν, καὶ παρῆλθεν αὐτὸν ἡ ἀκωκὴ, ἐς γόνυ ὀκλάσας, δέχεται τῇ σαρίσσῃ τὸν ἐπέλασιν, καὶ πατάσσει τὸν ἵππον ὑπὸ στέρνον,

Ismenodorus igitur (occisus enim fuerat à latronibus circa Citharonem, quando Eleusinem, ut arbitror, proficiscebatur) & gemebat, & vulnus in manibus habebat, tenellos liberos quos reliquerat identidem vocando, sibique ipsi ob audaciam succensendo: qui cùm Citharonem transiret, ac loca illa circa Eleutheras deserta, bellisque vastata peragraret, duos tantùm servos adduxisset, idque cùm phialas quinque aureas, & quatuor cymbia secum haberet. Arsaces autem (senior enim jam erat, & per lovem pro barbarico illo ritu facie non inhonesta) graviter ferebat, atque indignabatur, quòd pedibus incederet, sibique equum adduci volebat. Nam & equus unà cum eo mortuus erat, ambobus una plaga transfossis à Thrace quodam scutato, in eo prælio quod cum rege Cappadocum ad Araxem fluvium commissum fuerat. Nam Arsaces infesto cursu in hostem ferebatur, longè ante alios, ut ipse narrabat evectus. Thrax verò illum expectando subsistens, ac scutum obtendens, Arsacis hastam excussit: ipse autem submissa sarissa, ipsumque & equum transverberat. *Ant.* At Crates, quomodo hoc una plaga fieri potuit? *Cr.* Facillimè, Antisthenes. Hic enim viginticubitalem contum prætendens cursu ferebatur: Thrax verò, ubi pelta objecta plagam excussit, ipsumque cuspis præteriit, in genu procumbens, venientis impetum sarissa excipit, ac equum sub pectore vulnerat, qui præ-

fu-

1 Ἐπήγετο] Mss. ὑπήγετο. Bourd.

2 Κυμβία] Εἴδος σκεπαφαίων, πλοίου, & σκαφείου, duas ultimas species habet Hesych. *Idem.*

2 Ὀχεί-

ὑπὸ θυμοῦ καὶ σφοδρότητος ἑαυτὸν διεκπερᾶσαι. διελαύνεται δὴ καὶ ὁ Ἀρσάκης εἰς τὸ βουβῶνα διαμπάξ, ἄχρις ὑπὸ τὴν πυγήν. ὁρᾷς οἷον τὸ ἐλήλυθε; ὁ δ' ἀνὴρ, ἀλλὰ δὴ ἵππῳ μᾶλλον τὸ ἔργον. ἡνιοκόπτει δ' ὅμως, ὁμότιμος ὢν τοῖς ἄλλοις, καὶ ἠξίου ἱππεύς κατιέναι. ὁ δὲ μὰ [1] Ὀρσίππης, ὁ ἰδιώτης, ὁ πάνυ ἁπαλὸς τὼ πόδε, ὁ μόλις ἐπὶ γαμῆ, οὐχ ὅπως βαδίζειν ἐδύνατο. παχεῖαι δ' αὐτῷ ἀπηχῶς μηδὲ πάνυ, ἁπλῶ ὑπόσαρκοι τὰ ἰσχία, ὥστε οἱ ἐπὶ τῶν ἀκμαζόντων ἐπιβαίνοντες ἀκροποδητί, μόλις βαδίζουσιν. ὥστε ἐπεὶ κατέβαλεν ἑαυτὸν, ἐκεῖθε, καὶ ὑδρία μηχανῆ εἵλκυσεν ἥλειν, ὁ βίλπσος Ἑρμῆς ἁρμόζων αὐτὸν, ἐκόμισεν ὅσον τὸ πρῴμειον. ἐγὼ δ' ἐγέλων. Αν. καίτοι ὅτι κατῆν, ὑπ' ἀνιμίζα ἐμαυτὸν τοῖς ἄλλοις. ἀλλ' ἄφεις οἰμώζοντας αὐτοὺς, ἐπεδραμὼν ἐπὶ τὸ πρῴμειον, ἐγκατέλαβον χώραν, ὡς ἂν ἐπιτηδείως πλεύσοιμι. ὑπ' ἐμοῦ δὲ πλὴν δ', οἱ μὲν ἐδάκρυόν τε, καὶ ἐμαυτόν. ἐγὼ δ', μᾶλλα ἐπερρώμουν ἐν αὐτοῖς. Διο. σὺ μὲν ὦ Κρῆτες, ὁ Ἀντίσθενες, τοιούτων ἐπέσχε ξυνοδοιπόρων. ἐμοὶ δ', Βλεψίας τε ὁ δανειστὴς, ὁ [2] ἐκ Πειραιῶς, καὶ Λάμπις ὁ Ἀκαρνὰν, ξεναγὸς ὤν, καὶ Δάμις ὁ πλούσιος ἐκ Κορίνθου, συνεκπίπτουσιν. ὁ μὲν Δάμις, ὑπὸ δὲ παιδὸς ἐκ φαρμάκων ἀπολωλώς. [3] ὁ δὲ Λάμπις, δι' ἔρωτα Μυρτίης τῆς ἑταίρας

furore ac vehementia cursus se ipsum transfadegit. Tum etiam eadem hasta per inguina utrinque ad nates penetrante Arsaces transfoditur. Vides quale hoc fuerit? non viri, sed potiùs equi opus. Verumtamen indignabatur ille, quòd non ampliore quàm alii honore haberetur: volebatque eques huc descendere. Orœtes autem privatus quispiam erat, pedibus admodum mollis quippe qui neque humi stare, nedum incedere poterat. Medis autem omnibus hoc prorsum accidit, ut postquam ab equis descenderint, veluti qui super spinas ingrediuntur, summis pedum digitis ægrè incedant. Quamobrem cùm humi sponte prostratus jaceret, neque ullo pacto resurgere vellet, optimus Mercurius sublatum ipsum ad cymbam usque portavit: ego verò ridebam. *Ant.* Ego verò, quum huc descendebam neque me cæteris admiscui, sed relictis plorantibus illis, ad cymbam accurrendo, locum præoccupavi, quò commodiùs navigarem. Inter navigandum autem alii quidem flebant, alii verò nauseabant. Ego autem inter ipsos sedens valdè oblectabar. *Diog.* Tu quidem Crates, & tu Antisthenes hujusmodi comites incidistis. Mecum autem Blèpsias ille fœnerator ex Piræo, & Lampis Acharnan mercenariorum militum ductor, & dives ille Corinthius Damis, simul descendebant. Quorum Damis, à puero veneno interemptus fuerat; Lampis ob Myrtii meretricis amorem, se

1 Ὀρσίππης] Angl. Ἡρσίδης. Bourd.

2 Ἐκ Πειραιῶς] Angl. Πίσης. Idem.

3 Ὁ δὲ Λάμπις δι' ἔρωτα Μυρτίης τῆς ἑταίρας ἀποφάξας ἑαυτὸν] Scortum nobile hujus nominis in deliciis habuit Ptolemæus Philadelphus, ut narrat Athenæus lib. 13. Sed puto non fuisse eandem illam meretricem, quæ Lampi di causâ mortis fuit, si rationem temporum habuit hoc loco Lucianus, vel dicendum foret

ρας, ἀποσφάξας ἑαυτόν. ὁ δὲ Βλεψίας, λιμῷ ἀφλιῷ ἐλέγετο ἀπισκληκίναι, καὶ ἐδήλη ὠχρὸς ἐς ὑπερβολὴν, καὶ λεπτὸς ἐς τὸ ἀκριβέστατον φανόμενος. ἐγὼ δὲ, καίτοι εἰδώς. ἀνέκρινον οὖν πρόπυ ἀποθνήσκοι. εἶπε τοῦ μὲν Δαμίδι αἰτιωμένου τὸν υἱὸν, ὅτι αὐτῷ μήτοι ἵππους ἔφλω τῶν αὐτοῦ, ὃς πάλαι πολλὰ ἔχων ὁμοῦ χίλια, καὶ πλουσίων αὐτὸς συνεπιστάτης ὤν, ὀκτωκαιδεκάτῳ νεανίσκῳ πέντε ὄβολοὺς παρεῖχες. σὺ δὲ ὦ ἀκάρνα, ἔφην γὰρ καὶτοῦτο, καὶ κατηγόρουν τῇ Μυρτίῳ, τί αἰτιᾷ τὸν ἔρωτα, σαυτὸν δὲ οὔ; ὃς τὰς μὲν πολεμίους οὐδὲ πώποτε ἔτρεσας, ἀλλὰ φιλοκινδύνως ἠγωνίζου περὶ τῶν ἄλλων. νῦν δὲ τυχὸν παιδισκαρίου, καὶ ἀκμαίου ἐπιπλάστου, καὶ συναγωγῶν, εἰκῆ ὀρυγαῖου. ὁ μὲν γὰρ Βλεψίας αὐτὸς, ἑαυτὸν κατηγόρει φήσας, πολλὰ τὴν ἄνοιαν, ὅτι χρήματα ἐφύλαττε τοῖς μηδὲν προσήκουσι κληρονόμοις, εἰς ἃ διέσεσθαι ὁμαίτιον νομίζων. πλὴν ἔμοιγε καὶ τοῦτο τυχὸν περαιτέρω παρεχόντος τι σύνοιστος. ἀλλ' ἤδη με ἐπὶ τῷ στομίῳ ἑστᾶσι. ἀποβλέπειν χρὴ καὶ ἀποσκοπεῖν πόρρωθεν τοὺς ἀφικνουμένους. βαβαί, πολλοί γε, καὶ ποικίλοι, καὶ πάντες δακρύοντες, πλὴν τῶν νεογνῶν τούτων, καὶ νηπίων. ἀλλὰ καὶ οἱ πάνυ γεγηρακότες, ὀδύρονται. τί τοῦτο; ἆρα τὸ φίλτρον αὐτοὺς ἔχει δῆτα βίᾳ; τοῦτον δὲ τὸν ὑ-

se jugularat. Blepsias fame miser periisse dicebatur, & adhuc supra modum pallidus, & exquisitissimè tenuis apparebat. Ego verò, quanquam id noram, interrogabam tamen quo pacto quisque mortuus esset. Ac Damidi quidem accusanti filium: non injusta, inquam, ab illo passus es, qui cùm talenta mille haberes coacervata, atque ipse in deliciis viveres annos nonaginta natus, adolescenti illi octodecim annos agenti quatuor tantùm obolos suppeditabas. Tu verò Acarnan (gemebat enim & ille ac devovebat Myrtium) quid amorem incusas, non te ipsum? qui hostes quidem nunquam perhorrueris, sed te ultro periculis offerendo, ante alios in prælium descenderis: à puella verò vulgari illa, fictisque lachrymis ac suspiriis generosus ille tu captus fueris. Nam Blepsias ipse, sese ob nimiam stultitiam accusabat, quod pecuniam hæredibus nulla necessitudine sibi conjunctis custodierit, stolidus ille ratus se perpetuò victurum esse. Cæterùm mihi non vulgarem voluptatem gementes isti præbuerunt. Sed jam ad fauces sumus. Aspicere nos oportet, & è longinquo contemplari advenientes. Papæ multi certè, & varii, omnesque lachrymantes, præter pueruloss istos, & infantes. Sed & senio confecti lugent, quid illud est? num aliquo vitæ philtro tenentur? Hunc igitur decrepitum

foret Ptolemæum vetulis fuisse delectatum. Nam commorientem Lampidi illi Diogenem facit Lucianus, qui simul ad inferos descendebant: Diogenes autem, ut ait Laërtius ex Demetrio in Homonymis, eodem tempore mortuus est, quo Alexander, hoc est, Olympiade 114. Philadelphus vero regnare cœpit circa Olympiadem 123. Computa & invenies non potuisse Myrtium illam Lampidis minorem fuisse annis 50 regnante Philadelpho. *Palm.*

1 Ὀκτωκαιδεκάετ[ῆ] *Juveni illi octodecim annos nato.* Bourd.

1 Mi-

πέρυσιν ἔρεσθαι βέλομαι. δακρύεις τηλικοῦτος ἀποθανών; τί ἀναπεπτεῖς ὦ βέλτιστε, καὶ τοῦτο, χάρων ἀφιγμένος; ἦτοι βασιλεύς ἦσθα; Πτω. οὐδαμῶς. Διο. ἀλλὰ σατράπης; Πτω. οὐδὲ τοῦτο. Διο. ἆρα οὖν ἐπλούτεις, εἰπὲ αὐτῷ σὺ τὸ πολλὴν τρυφὴν ἀπολιπόντα τεθνάναι; Πτω. οὐδὲν τοιοῦτον. ἀλλ' ἔτη μὲν ἐγηγόνειν ἀμφὶ τὰ ἑπτήκοντα. βίον δ' ἄπορον ἀπὸ κεφαλαίου καὶ ὀρμιᾶς εἶχον ἐς ὑπερβολὴν πλουτῶν οὖν, ἄτεκνός τε, καὶ σφόδρα χωλὸς, καὶ ἀμυδρὸν βλέπων. Διο. εἶτα τοιοῦτος ὢν ζῆν ἤθελες; Πτω. ναί. Ἡδὺ γὰρ ἦν τὸ φῶς. καὶ τὸ τεθνάναι, δεινὸν, καὶ φοβερόν. Διο. Ὑβριστείας ὦ γέρον, καὶ μισογελοίου σφόδρα τὸ γῆρας. καὶ τοῦτο, ἡλικιώτης ὢν ἤδη παρθμίας. τί δ' ἂν τις λέγοι πρὸς τοὺς νέους, ὁπόταν οἱ τηλικοῦτοι φιλόζωοι εἶσιν; ἐς ἔτος ἤδη διάκεισαι τὸ γεγονὸς, ὡς τὸ σὸν γῆρας κακῶν φάρμακον. ἀλλ' ἀπίωμεν, μὴ καί τις ἡμᾶς ὑπίδῃ ὡς ἀποδρᾶσαι βουλομένους, ὁρῶν περὶ τὸ στόμιον εἱλυμένους.

tum interrogare lubet. Quid ploras, optime, idque cùm senex adveneris? an rex eras? *Mend.* Haudquaquam. *Diog.* An verò satrapa? *Mend.* Neque illud. *Diog.* An igitur dives fuisti: ideoque ægrè tibi est mortem obiisse relictis multis deliciis? *Mend.* Nihil tale: sed annos circiter nonaginta natus fui, vitam autem inopem egi, arundine & linea victum quæritans, summopere egenus, & liberis carens, præterea claudus, hebetique visu. *Diog.* Et vivere cupiebas, talis cùm esses? *Mend.* Etiam. Dulcis enim erat lux, mori autem grave & horrendum. *Diog.* Deliras ô senex, & te adversus necessitatem juveniliter geris, idque cùm huic portitori sis coævus. Proinde quid jam de adolescentibus dicamus, quando decrepiti isti tantopere vivere cupiunt? quos mortem sectari decebat, tanquam remedium eorum malorum quæ secum fert senectus. Sed abeamus, nequis & nos suspicetur fugam moliri, quum nos hic circa fauces oberrare viderit.

ΜΕΝΙΠΠΟΥ, ΚΑΙ ΤΕΙΡΕΣΙΟΥ.

ΜΕΝΙΠΠΟΣ.

Ὦ τειρεσία, εἰ μὲν καὶ τυφλὸς εἶ, ὑκίτι ἀφανῶναι ῥᾴδιον. ἅπασι γὰρ ἡμῖν ὅμοια τὰ ὄμματα πεπή. [1] μόνοι δ' αἱ χῶραι αὐτῶν. καὶ σὺ μὲν ἄλλα, οὐκ ἔτ' ἂν οἰκεῖν ἔχοις, τίς ὁ Φινεὺς ἦν, ἢ τίς

MENIPPI ET TIRESIÆ.

MENIPPVS.

An verò & cæcus sis, Tiresia, non amplius cognitu facile est. Nobis enim cunctis æquè vacui sunt oculi, ac solæ illorum sedes relictæ. Cæterùm neque amplius dicere possis, quis Phineus fuerit, aut quis Lyn-

1 Μόνοι δ' αἱ] Mss. κατὰ μόναι χῶραι. Bourd.

1 Καὶ

ὁ Λυγκεύς. ὅτι μάντις ἦσθα, καὶ ὅτι ἀμφοτέρων ἐγένω μόνος, ἀνὴρ καὶ γυνή, τὰ ποιητῶν ἀκούσας οἶδα. ὡς τἀληθῆ τοιγαροῦν εἰπέ μοι, ὁπότερον ἥδιον ἦν τὸν βίον, ὁπότε ἀνὴρ ἦσθα, ἢ ὁ γυναικεῖος; Τει. ἀμείνων μὲν ὁ ἀνδρεῖος ὁ Μενίππου γυναικείου. ἀπαγγελτέρας γάρ. [1] καὶ διατόζεσθαι τὰ ἀνδρῶν αἱ γυναῖκες. καὶ ὅτι πολεμεῖν ἀνάγκη αὐταῖς, ὅτι παρ' ἕπαλξιν ἑστάναι, ὅτι ἐν ἐκκλησίᾳ λαφύρεσθαι, ὅτι ἐν δικαστηρίοις ἐξετάζεσθαι. Με. ἀ γὰρ ἀκήκοας ὦ Τειρεσία ἐν Εὐριπίδου Μηδείας οἷα εἶπεν, οἰκτείρωσα τὸ γυναικεῖον, ὡς ἀθλίας ὔσας, καὶ ἀφόρητόν τινα τὸν ἐν τῇ ὠδῖνι πόνον ὑφισταμένας; ἆρ' εἶπέ μοι, ὑπέμεινας γάρ με τὰ ἐν Μηδείας ἰαμβεῖα, καὶ ἔτικες ποτὲ ὁπότε γυνὴ ἦσθα, ἢ στεῖρα, καὶ ἄχρι διετίλεσας ἐν ἐκείνῳ τῷ βίῳ; Τει. τί τοῦτο ὦ Μένιππε ἐρωτᾷς; Με. ἵνα μὴ χαλεπὸν ᾖ Τειρεσία. πάλαι ἀπόκρισιν εἶ σοι ῥᾴδιον. Τει. ἀστεῖρα μὲ ἔμελλε, δοκεῖ ἔτεκεν δ' ὅμως. Με. ἱκανὸν τοῦτο. εἰ γὰρ καὶ μήτραν εἶχες, ἐδυλόμην εἰδέναι. Τει. εἶχον ἡλικήν. Με. χαίρω δέ σοι ἡ μήτρα ἠφανίσθη, καὶ τὸ μόλιον τὸ γυναικεῖον ἀπέφυγεν, καὶ οἱ μαστοὶ ἀπετάθησαν, καὶ τὸ ἀνδρεῖον ἀνέφυ, καὶ πώγωνα ἐξήνεγκας, ἢ αὖπάλιν ἐκ γυναικὸς ἀνὴρ ἀνεφάνης; Τει. οὐχ ὁρᾷς τί σοι βούλεται τὸ ἐρώτημα. δοκεῖς δ' ἂν μοι ἀπιστεῖν, εἰ ταῦθ' ὕπως ἐγένετο. Με. οὐ χρὴ γὰρ ἀπιστεῖν ὦ Τειρεσία τοῖς τοιούτοις, ἀλλὰ καθάπερ τινὰ βλάκα μὴ ἐξετάζοντα εἴτε δυνατά ἐστιν, εἴτε καὶ

Lynceus. At verò quòd vates fueris, quodque solus utrumque vir & fœmina factus sis, poëtis auditis novi. Proinde per Deos, dic mihi utram suaviorem vitam expertus es, an quum fuisti vir, an quum fœmina? *Tir.* Potior multò fuit, Menippe muliebris vita: expeditior enim, virisque dominantur mulieres, ac neque in bellum prodire ipsis necesse est, neque ad propugnacula stare, neque in concionibus dissidere, neque in foro judiciali contendere. *Men.* Annon Medeam Euripidis audivisti Tiresia, qualia dixerit mulierum genus deplorando, quàm miseræ sint, & intolerabilem parturiendo laborem sustineant? Verùm dic mihi (nam me isti Medeæ jambi commonefecerunt) peperisti-ne aliquando cùm mulier esses, an verò sterilis, & absque femine vitam illam degisti? *Tir.* Quid hoc Menippe interrogas. *Men.* Nihil acerbi, Tiresia: verùm responde si tibi molestum non est. *Tir.* Non fui sterilis quidem, sed neque peperi tamen. *Men.* Sufficit hoc. Utrum enim & vulvam habuisses, scire volebam. *Tir.* Habui scilicet. *Men.* Successu autem temporis vulvane illa evanuit, & membrum muliebre obturatum est, mammillæque iterum complanatæ, deinde virile succrevit, & barbam produxisti: an verò repente vir ex muliere factus prodiisti? *Tir.* Non video quid sibi velit hæc interrogatio. Videris autem mihi in dubium revocare, factumne hoc ita fit, an non. *Men.* Annon de his dubitandum est Tiresia: sed perinde ac fatuo alicui, pro veris ea recipienda non inquirendo fieri-ne possint,

1 Καὶ διατόζεσθαι] Dixi alibi. *Bourd.*

1 Πειθῆς

μὴ, ἐξαπατᾷς; Τει. σὺ δὲ ἐν ἀδὲ πάντα πιστεύεις ὅτω ψεύδῃ, ὁπότ' ἂν ἀκούσῃς ὄρνεα ἐκ γυναικῶν ἐγένοντο πώς, ἢ δένδρα, ἢ ἠρέα, ἢ τὴν Λήδειαν, ἢ τὴν Δάφνην, ἢ τὴν Λυκάονος θυγατέρα; Με. ἰῶ πῶ καὶεἰναις σὺ τύχῃ, εἴσομαι ἐ, τι καὶ λέγεται. σὺ δ' ὦ βέλτιστε, ὁπότε μὴ ἤδεις, καὶ ἐμαντεύου τότε ὥσπερ καὶ ὕστερον, ἢ ἅμα ἀνὴρ καὶ μάντις ἔμελλες εἶναι; Τει. ὁρᾷς; ἀγνοεῖς τὰ σὰ ἐμὲ ἅπαντα, ὡς καὶ διλυσσᾷ τινα ἔχειν τὸ θεῖον. καὶ ἡ μὲν Ἥρα ἐπήρωσέ με. ὁ δὲ Ζεὺς, παρεμυθήσατο τῇ μαντικῇ τὴν συμφοράν. Με. ἔπ ἔχῃ ὁ Τειρεσία τὸ ψεύσμάτων; ἀλλὰ καὶ τὰς μάττειε τοῦτο ποιεῖς. ἔως γ' ὑμῖν μηδὲν ὑγιὲς λέγειν.

sint, an non? *Tir.* Tu igitur neque cætera hoc pacto contigisse credis, puta quum audieris, ut quædam ex mulieribus aves factæ sint, aut arbores, aut terræ, Luscinia videlicet, aut Daphne, aut Lycaonis filia? *Men.* Siquando in ipsas incidero, sciam quid & ipsæ dicant. Tu verò, ô optime, an quum mulier eras, tum quoque ut & postea vaticinabaris? an verò vir & vates simul esse didicisti? *Tir.* Viden? quæ de me feruntur ignoras omnia, ut & deorum litem quandam diremi, & Iuno visu me privavit: Iupiter autem hanc calamitatem data vaticinandi arte est solatus. *Men.* Adhuc ne Tiresia, hisce mendaciis caperis? Sed hoc facis more vatum. Consuetum enim est vobis nihil sani dicere.

ΑΙΑΝΤΟΣ, ΚΑΙ ΑΓΑΜΕΜΝΟΝΟΣ.

AIACIS ET AGAMEMNONIS.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.

Εἰ σὺ μανεὶς ὦ Αἶαν, σαυτὸν ἐφόνευσας, ἐμέλησας ἢ καὶ ἡμῖν ἅπασι, τί αἰτιᾷ τὸν Ὀδυσσέα; καὶ ἐφθόνεις ὅτι ἐφθονεῖτο ἐκεῖνος, ὁπότε ἤκει κατασόφων, ὅτι ἐφθονεῖτο ἐξιὼν ἀνδρα συστρατιώτην, καὶ ἐπαίρων. ἀλλὰ ὑπερφυῶς μεγάλα βαίνων, παρῆλθες. Αι. εἰκότως ὦ Ἀγάμεμνον. αὐτὸς γάρ μοι τὰ μανίας αἴτιος κατέστη, μοι ἀντεξεταστὴς ἐπὶ τοῖς ὅπλοις. Αγα. ἠξίους ἢ ἀναζωγόνητος εἶναι, καὶ ἅπαντα κρατεῖν ἀπάντων; Αι. ναί,

AGAMEMNON.

Si tu, dum furore correptus fuisti, Aiax, te ipsum interfeciisti, nosque omnes membratim concidere putasti, quid Vlyssem accusas? ac paulò ante nec ipsum aspexisti, cum venisset vatem consultum: nec virum commilitonem ac socium dignatus es alloqui, sed superbè admodum, grandique incedens gressu, præteriisti. *Ai.* Meritò Agamemnon. Ille enim mihi furoris hujus author extitit, ut qui solus mecum pro armis judicio contenderit. *Ag.* Putabasne æquum ut adversario careres & omnia sine pulvere superares? *Ai.* Quidni, in tali uti-

πόμα τοιοῦτο. οἰκεία γάρ μοι ὧν ἡ παυοπλία, καὶ ἀνεψιὸς μέ ἐστι. καὶ ὑμεῖς οἱ ἄλλοι πολὺ ἀμείνους ὄντες, ἀπέπαυσθε τοῦ ἀγῶνος, καὶ παρεχωρήσατέ μοι τῶν ἄθλων. ὁ δὲ λαιψηρὸς, ὃν ἐγὼ πολλάκις ἔσωσα κινδυνεύοντα κρατερικῶς ὑπὸ τῶν Φρυγῶν, ἀμείνων ἡμῖν εἶναι, καὶ ἐπιτηδειότερος ἔχειν τὰ ὅπλα. Αγα. αὐτῷ τοιγαροῦν ὦ γενναῖε τῷ Θέτιδι, ἢ δεῖ σοι τῶν κληρονομίων τὰ ὅπλα ἐγχειρίσαι συγχωρεῖ μέ ὄντα, φέρεσθαι, εἰς τὸ κοινὸν, κατθεῖ αὐτά. Αι. ὄκ. ἀλλὰ τὰ Ὀδυσέως, ὃς ἀντεποιήσῃ μόνος. Αγα. συγγνώμη ὦ Αἶαν, εἰ ἄνθρωπος ὤν, ἀρίστῃ δόξης ἡδίστῃ πράγματος, ὑπὲρ ἧς καὶ ἡμῶν ἕκαστος κινδυνεύειν ὑπομένει, ἐπεὶ καὶ σοφίσασθε σε. καὶ τοῦτο, οὐ θέμις Τρωσὶ δικάσαι. Αι. οἶδα ἐγὼ ἧπερ μὲ καπηλεύσατε. ἀλλ' ὅ γε μὴ λέγειν τι καὶ τῶν θεῶν. τὰ γὰρ Ὀδυσσέως μὴ οὐχὶ μισεῖν σὲ ἂν οὐναίμην ὦ Ἀγάμεμνον, οὐδ' εἰ αὐτή μοι Ἀθηνᾶ τοῦτο ἐπιτάττοι.

que causa? Nam ea armatura cognationis quodam jure ad me pertinebat, cùm patruelis esset. Vosque reliqui, quanquam illo præstantiores eratis, certamen detrectastis, armaque mihi cessistis. At hic Laërtæ filius, quem ego sæpe servavi in summo periculo, cùm jam à Trojanis propè concideretur, melior esse me voluit, magisque habendis armis idoneus. *Ag.* Accusa igitur Thetin, ô generose, quæ cum tibi armorum hæreditatem ut pote cognato, tradere debuisset, in medium allata illa posuit. *Ai.* Minimè: sed Vlyssem ut qui solus sese mihi opposuerit. *Ag.* Ignoscendum Aiax, si homo cùm esset appetivit gloriam, rem dulcissimam, cujus gratia quilibet etiam nostrûm obire pericula sustinet: siquidem & te devicit, idque Trojanis ipsis judicibus. *Ai.* Novi ego quæ me damnarit, sed fas non est de Diis quicquam dicere. Vlyssem igitur non possum non odisse, Agamemnon, non si mihi ipsa Minerva hoc imperet.

ΜΙΝΩΟΣ, ΚΑΙ ΣΩΣΤΡΑΤΟΥ.

ΜΙΝΩΣ.

Μὲν λῃστὴς ἔτος Σώστρατος, εἰς τὸ Πυριφλεγέθοντα ἐμβεβλήσθω. ὁ δὲ ἱερόσυλος, ὑπὸ τῆς Χιμαίρας διασπασθήτω. ὁ δὲ τύραννος ὦ Ἑρμῆ σὺ τὸν Τιτυὸν ἐκτεταθείς, ὑπὸ τῶν γυπῶν κερείσθω καὶ αὐτὸς τὸ ἧπαρ. ὑμεῖς δὲ οἱ ἀγαθοὶ, ἅπτε κατὰ τάχος εἰς τὸ Ἠλύσιον πεδίον. καὶ τὰς μακαρίους νήσους κατοικεῖτε, ἐνθ' ἂν δίκαια

MENOIS ET SOSTRATI.

MINOS.

Hic quidem prædo Sostratus, in Pyriphlegethontem immittatur: hic autem sacrilegus à Chimæra discerpatur: tyrannus verò iste Mercuri, juxta Tityum extensus, hepar & ipse vulturibus præbeat arrodendum. At vos boni in Elysium campum celeriter abite, & beatorum insulas habitate, pro iis quæ justè in vita

ἐποιεῖτε παυσὰν τ βίου. Σω. ἄκουσον ὦ Μίνως, εἴ σοι δίκαια δόξω λέγειν. Μι. τῦν ἀκούσω αὖθις. ἐ γὰρ ἐξελήλεγξαι ὦ Σώφρατε πονηρὸς ὤν, ὃς τοσύτους ἀπέκτονάς; Σω. ἐλεγχόμαι μὰν. ἀλλ' ὅρα εἰ δικαίως κολασθήσομαι. Μι. καὶ πάνυ, εἴ γε ἀποτίνειν τὼ ἀξίαν δίκαιον. Σω. ὅμως ἀπόκριναί μοι ὦ Μίνως. βούλομαι γάρ τι ἐρήσασθαί σε. Μι. λέγε μὴ μακρὰ μόνον, ὅπως κὴ τὰς ἄλλας διακρίνωμεν ἤδη. Σω. ὁπόσα ἔπραττον ἐν τῷ βίῳ, πότερα ἐκὼν ἔπραττον, ἢ ἀπεκίνδυνόν μοι ὑπὸ τ μοίρας; Μι. ὑπὸ τ μοίρας δηλαδή. Σω. ἐκὼν κὴ οἱ χρηστοὶ ἀπαντες, κὴ οἱ πονηροὶ δικάζοντες ἡμεῖς, ἐκείνῃ ὑπηρετοῦντες, ταῦτα ὁρῶμεν; Μι. ναὶ, τῇ Κλωθοῖ, ἢ ἐκάστῳ ἐπίταξε γρυπῆσαι, τὰ πραχτέα. Σω. εἰ οὖν τις ἀναγκασθεὶς ὑπ' ἄλλου φονεύσειέν τινα, ἐ δυνάμενος ἀντιλέγειν ἐκείνῳ βιαζομένῳ, οἷον, δήμιος, ἢ δεσμοφύλαξ, ὁ μὲ, δίκαιος πειθεῖς, ὁ δὲ, τυράννου, τίνα αἰτίαν ἕξει φόνου; Μι. ὅλον ὡς τ δίκαστὴν, ἢ τ τυράννου. ἐπεὶ καὶ τὸ ξίφος αὐτό. ὑπηρετεῖ γὰρ τῷτο ὄργανον ὂν τοῖς τ θυμῷ, τῷ πρώτως ἀδικοῦντι τῶν αἰτίων. Σω. οὕ μα ὦ Μίνως, ὅτι κὴ ἐπισφαλὴς τῷ ἀποδείκνυμαι. ἐὰν δέ τις ἀποστείλαντος ἕτερος διαστὰς, ἥκῃ αὐτὸς κρύσον ἢ ἄργυρον κομίζων, τίνι τῶν χάριν ἴσον, ἢ ἵνα μὴ διεργάζωμαι ἀναγκαιότερον; Μι. τ πίμψαντα ὦ Σώφρατ. διάκρισις γὰρ ὁ κομίσας ἦν. Σω. ἐκὼν ὀρᾷς πᾶς ἄδικος [1] ποιεῖς κολάζων ἡμᾶς ὑπηρέτας vita feciſtis. *Soſt.* Audi ô Minos, num tibi juſta dicere videar. *Min.* An ego denuo nunc audiam? annon convictus es Soſtrate, quòd & malus fueris, & tam multos occideris? *Soſt.* Convictus quidem ſum: ſed vide an juſto afficiar ſupplicio. *Min.* Ita ſanè: ſiquidem juſtum eſt meritam cuique mercedem rependere. *Soſt.* Attamen reſponde mihi Minos: breve enim quiddam interrogabo te. *Min.* Dic dummodo non prolixè: ut & alios jam dijudicare poſſimus. *Soſt.* Quæcunque in vita egi, utrum volens egi, an verò a Parca mihi agglomeratum eſt? *Min.* A parca ſcilicet. *Soſt.* Proinde & boni omnes, & nos qui mali videmur, annon hæc agimus dum illi obſecundamus? *Min.* Ita profectò Clothoni illi obſequentes, quæ unicuique cùm primùm natus eſt, agenda injungit. *Soſt.* Si quis igitur ab alio coactus quempiam occiderit, cùm ei nequeat contradicere à quo vi compellitur: verbi gratia, quum carnifex, aut ſatelles, ille quidem judici, hic tyranno morem gerens, quemnam cædis iſtius reum ages? *Min.* Liquet reum agendum judicem, aut tyrannum: ſiquidem neque ipſum gladium accuſare poſſumus: ſubſervit enim hic, tanquam inſtrumentum quoddam ad illius explendum animum, qui primò cauſam hanc præbuit. *Soſt.* Bene eſt Minos, quòd hæc etiam exemplo, quaſi quodam auctario locupletas. Siquis autem ab hero miſſus, aurum vel argentum afferat utri habenda eſt gratia, utri beneficium hoc acceptum eſt ferendum? *Min.* Ei qui miſit, miniſter enim tantùm fuit, qui attulit. *Soſt.* Vides-ne igitur quàm injuſta facias, dum nos ſupplicio afficis, qui

1 Ποιεῖς κολάζων] Longe aliter Mſ. qui ſic habet, ποιῶν φαγῇ εἰ κολάσεις

γχυομένους, ὧν ἡ Κλωθὼ προσέπεμψε, Ἢ τούτοις πρῶτον τὰς ἀμελησαμένους ἀποτρόπους ἀγαπῆς; ὃ γὰρ δὴ ἐκεῖνο εἰπεῖν ἔχοις ἂν, ὡς ἀπλέγαιν δυνατὸν ὂν, τοῖς μὴ πάσης ἀνάγκης προεσπεγμένοις. Μι. ὦ Σώκρατες, πολλὰ ἴδοις ἂν ἄλλα ὑ μὴ λόγου μιόμοιρα, εἰ ἀκριβῶς ἐξετάζοις. πολλὰ ἀλλὰ σὺ τοῦτο ἀπολαύσεις τῆς ἐπερωτήσεως, διότι ὑ λῆρός μόνον, ἀλλὰ μὴ σοφιστής τις εἶναι δοκεῖς. ἀπόλυσον αὐτὸν ὦ Ἑρμῆ, μὴ μηκέτι κολάζεσθω. ὅρα δὴ μὴ μὴ τοὺς ἄλλους νεκροὺς ἐρωτᾷν τὰ ὅμοια διδάξῃς.

qui ministri tantùm fuimus eorum quæ Clotho nobis imperavit: & dum hos honore prosequeris, qui aliena bona solùm administrarunt? Nemo enim dicere poterit, possibile esse iis contradicere, quæ cum omni necessitate imperata fuêre. *Min.* Multa, Sostrate, & alia videas licet, minimè secundum rationem fieri, si diligenter expendas. Verumtamen tu ex hac quæstione hoc boni consequeris, quòd non prædo solùm, sed etiam Sophista quidam esse videris. Solve ipsum Mercuri, nec puniatur amplius. Cæterùm vide ne & cæteros manes similia interrogare doceas.

μᾶλλον ἡμᾶς ὑπηρέτας γχυομένους ὧν ἡ Κλωθὼ προσέπεμψε, τιμώσης ἢ τούτους. Cur potius hanc Parcam quàm aliam nominet, ratio est, quia Μοῖρα alio nomine Κλωθώ. Bourd.

ΜΕΝΙΠΠΟΣ, Η ΝΕΚΤΟΜΑΝΤΙΑ.

MENIPPVS SEV NECYOMANTIA, MENIPPVS, PHILONIDES.

ARGVMENTVM.

Videtur Lucianus hoc Dialogo illud maximè commendatum habuisse, quod in fine Menippus ait à Tiresia in aurem sibi dictum fuisse, Privatorum videlicet hominum vitam optimam atque tutissimam esse. Cùm contra divitum & magnorum sit periculosa conditio, pompis solennibus, tragicisque fabulis similis, quarum tristis est exitus. Porrò præcipui loci hic sunt, De incerta doctrina Philosophophorum. De Magorum superstitione & potestate. De inferorum locis, suppliciis, & æqualitate. Denique collatio vitæ humanæ cum pompa solenni, & cum fabulis Tragicorum.

ΜΕΝΙΠΠΟΣ.

Ω[1] χαῖρε μίλαθρον, πρόπυλά θ' ἑστίας ἐμῆς, ὡς ἄσμενός σ' ἐσεῖδον, ἐς φάος μολών. Φιλωνίδης. ὁ Μένιππος οὗτός

MENIPPVS.

Salve atrium, domusque vestibulum mea. Vt te lubens aspicio luci redditus. Ph. Nonne hic Menippus est Ca-

1 Χαῖρε] Hoc omne principium ex Euripide & Homero, ut ipse ait fine hujus paginæ. Iambi ex Eurip. Hecuba. *Bourd.*

1 Η κω

ἐστὶ ὁ κύων; ὄμβρον ἄκω, εἰ μὴ ἐμὲ ὁ Διογένης Μενίππους ὅλους, τὰ δ' αὐτοῦ βάλεται τὸ ἀκόλουθον ῥάκος, πῆλον, καὶ λύρα, καὶ λεοντῆ; σκοπεῖτόν ἦ ὅμως αὐτός. χαῖρε ὦ Μένιππε. καὶ πόθεν ἡμῖν ἀφῖξαι; πολλὰ γὰρ χρόνον ἐπέφηνας ἐν τῇ πόλει. Με. [1] Ἥκω νεκρῶν κοίλωνα, καὶ σκότου πύλας Λιποὺν, ἵν' ἄδης χωρὶς ὤχισται θεῶν. Φιλω. ἡσυχίαν ἔχε. ἐλελήθει Μένιππος ἡμᾶς ἀποθανών. καὶ πῶς ἐξ ὑπαυλίας ἀναβεβίωκεν; Με. ὄκ. ἀλλ' ἦλθεν ἔμπαλιν ἀϊδὴς μ' ἰδέσθαι. Φιλω. τίς σοὶ ἡ αἰτία σοι τὴν καινὴν καὶ παράδοξον ταύτης ἀποδημίας; Με. νεότης μ' ἔπῆρε, [2] καὶ θράσος τὸ νέον πλέον. Φιλω. παῦσαι κωμῳδεῖν τραγῳδῶν, καὶ λέγε ὑπῶς πως ἁπλῶς κατέβας ἀπὸ τῶν ἐμβατείων. τίς ἡ ὁδός; τί σοι τὰ κάτω πορείας ἐδίδαξεν; ἄλλως γὰρ οὐκ ἠδέσθη τις, ὅτε ἀπαίσιος ἡ ὁδός. Με. ὦ Φιλότης, χρεὼν με κατήγαγεν εἰς ἄϊδρυν, ψυχῇ χρησόμενον θεσπεσίᾳ Τειρεσίαο. Φιλω. εὖ γε, ἀλλ' ἡ παροιμίας. ὁ γὰρ ἂν ὕπως ἐμμέτρως ἐρραψῳδεῖς ἔσῃς ἀνδρὸς φίλος. Με. μὴ χωμῴδησῃς ἐπεῖρε. νεωστὶ γὰρ Εὐριπίδῃ καὶ Ὁμήρῳ συγχωμῳδῶν, σὺκ οἶδ' ὅπως ἀνεπλήσθην τῶν ἐπῶν, καὶ αὐτομάτως μοι τὰ μέτρα ἐπὶ τὸ στόμα ἔρχεται. ἀπέρ εἰπέ μοι, πῶς τὰ ὑπὲρ γῆς ἔχει, καὶ τί ποιοῦσιν ἐν τῇ πόλει; Φιλω. καινὸν οὐδέν, ἀλλ' οἷα καὶ πρώην ἦν, ἀποπάζονται, ἐπορκοῦσι, πολυλογοῦσιν, ὀλοφύρονται. Με. ἄθλιοι, καὶ κακοδαίμονες. ὁ γὰρ

Canis ille? non hercle alius, nisi hallucinor omnes pro Menippis accipiens. At quid sibi vult habitus istius insolentia? clava, lyra, leonis exuviæ? Adeundus tamen est. Salve Menippe, unde nobis advenisti? jamdiu enim in urbe visus non es. *Men. Vento relictis manium specu, & nigris Portis, ubi Orcus incolitur superis procul. Ph.* Hercle, clàm nobis Menippus vita functus est, revixitque denuo. *Men. Non: sed me adhuc vivum recepit tartarus. Ph.* Quænam causa fuit tibi novæ hujus & incredibilis peregrinationis? *Men. Iuventa, magisque juvenis animus me impulit. Ph.* Desine ô beate tragicum loqui, & ab jambis descendens, sic simpliciter eloquere. Quænam hæc vestis? quid tibi inferno itinere fuit opus? alioqui neque jucunda, neque delectabilis est via. *Men. Res, dilecte, gravis me infernas egit ad umbras, Consulerem ut manes Thebani Tiresiai. Ph.* Heus tu deliras: non enim ita consarcinatis versibus apud amicos caneres. *Men.* Ne mireris, amice: recens enim cum Euripide atque Homero versatus, nescio quomodo versibus impletus sum, ut numeri mihi sua sponte in os confluant. Verùm dic mihi, ut se res in terris habent? & quidnam in urbe agunt? *Ph.* Nihil novi, sed ut priùs actitabant, rapiunt, pejerant, fœnerantur, usuras colligunt. *Men.* O miseri, atque infœlices. Nesciunt enim

1 Ἥκω νεκρῶν κοίλωνα] Hos versus sic transtulit Ennius:
Adsum atque advenio Acherunte vix, viâ altâ atque arduâ
Per speluncas saxeis structas asperis pendentibus
Maxumeis, ubi rigida constat caligo inferûm. Bourd.

2 Καὶ θράσος τὸ νέον πλέον] Καὶ θράσος τὸ νόν πλέον. Marc.

ἴσασιν οἷα ἔναγχος κεκύρωϲ᾽ ἐν Ἅιδου τοῖς κάτω, καὶ οἷα κεχειροτόνηται περὶ τῶν πλουσίων, ἃ μὲν τὸ Κέρβερον, ἀδικία μηχανὴ δ᾽ ἀφυγεῖν αὐτούς. Φιλω. τί φῄς; δέδεκται καὶ νεώτερον τοῖς κάτω περὶ τοῦ συλλόγου; Με. νὴ Δία καὶ πολλά. ἀλλ᾽ ἐμὲ μὲν οὐ φέρειν αὐτὰ θεὸς ἀπαυδᾷ, οὐδὲ τὰ ἀπόῤῥητα ἐξαγορεύειν, μὴ καί τις ἡμᾶς γράψηται γραφὴν ἀσεβείας ἐπὶ τῷ Ῥαδαμάνθυος. Φιλω. μηδαμῶς ὦ Μένιππε θεοῦ δὲ Διὸς, μὴ φθονήσῃς τὸν λόγον φίλῳ ἀνδρί. θεὸς γὰρ εἶδεν σωπᾶν ἐρεῖς. τί τ᾽ ἄλλα, καὶ θεὸς μεμυημένον. Με. χαλεπὸν μὲν ἐπιτάττεις τὸ πάγμα, καὶ ἐπισφαλές. πλὴν ἀλλὰ σὲ γε ἕνεκα, τολμητέον. ἔδοξε δὴ τοῖς πλουσίοις τούτοις, καὶ πολυχρημάτοις, τὸ χρυσίον κατακλεισον, ὥσπερ τὴν Δανάην φυλάττοντας. Φιλω. μὴ θαυμάσῃς ἐπὶ γοῦν τὰ δεδογμένα, πρὶν ἀκοῦσαι διελθεῖν, ἃ μάλιστ᾽ ἂν ἡδέως ἀκούσαιμί σου, ἵνα μὴ ἀπορῶ σοι τὸ καθόδου ἐμβλέψω, τίς ἦ ὁ τῆς πορείας ἡγεμών. εἶθ᾽ ἑξῆς ἃ τε εἶδες, ἃ τε ἤκουσας παρ᾽ αὐτῶν. εἰκὸς γὰρ δὴ φιλοκάλου ὄντα σε, μηδὲν τῶν ἀξίων ἧς ἀκοῆς παραλιπεῖν. Με. ὑπομνητέον καὶ τοῦτό σοι. τί γὰρ ἂν καὶ πάθοι τις, ὁπότε φίλῳ ἀνδρὶ βιάζοιτο; καὶ δὴ καὶ σοὶ φράσω τὴν γνώμην τὴν ἐμὴν, καὶ ὅθεν ὡρμήθην θεοῦ τὴν κατάϲταϲιν. ἐγὼ γὰρ ἄχει μὲν οὐ παϲῶν ἦν, ἀκούων Ὁμήρου, καὶ Ἡσιόδου, πολέμους, καὶ ϲτάϲεις διηγουμένων, ἀ μόνον τῶν ἡμιθέων, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν ἤδη τῶν θεῶν, ἔτι γὰρ καὶ μοιχείας αὐτῶν, καὶ βίας, καὶ ἁρπαγὰς, καὶ δίκας, καὶ πατέρων ἐξελάϲεις, καὶ ἀδελφῶν γάμους, πάντα ταῦτα ἡγούμην εἶναι καλὰ, enim quid apud inferos decretum ſit, & qualia contra divites lata ſuffragia, quæ per Cerberum arte nulla ſubterfugere poterunt. *Ph.* Quid ais? novi-ne aliquid apud inferos decretum eſt de iis qui hic vivunt? *Men.* Per Iovem & quidem multa, ſed quæ non licet apud omnes efferre, neque cùm ſint arcana, revelare, nequis fortè nos apud Rhadamanthum impietatis accuſet. *Ph.* Nequaquam Menippe, per Iovem: ne amico ſermonem hunc invideas. Etenim apud hominem tacendi gnarum, quinetiam ſacris initiatum ediſſeres. *Men.* Gravia profectò jubes, & neutiquam tuta: verùm tui utique gratia eſt audendum. Ergo decretum eſt divites iſtos, & pecunioſos, aurumque tanquam Danaën ſervantes abſtruſum. *Ph.* Ne priùs, ô bone, quæ decreta ſunt dixeris, quàm ea percurreris quæ ex te libentiſſimè audiam: quæ videlicet deſcenſus cauſa tibi fuerit, quis itineris dux, atque ordine deinceps quæ apud ipſos & videris, & audiveris. Veriſimile enim eſt te, cùm eximiarum rerum ſtudio tenearis, eorum quæ viſu vel auditu digna ſunt nihil prætermiſiſſe. *Men.* Parendum etiam in his tibi eſt. Quid enim facias amico vim inferente? Quare primùm tibi ſententiam meam expediam, & quæ res me ad hunc deſcenſum impulerit. Ego cùm adhuc puer eſſem, & audirem Homerum atque Heſiodum narrantes bella & ſeditiones, non ſemideorum modò, ſed ipſorum etiam Deorum, præterea eorumdem adulteria, violentias, rapinas, ſupplicia, patrum expulſiones, fratrum & ſororum nuptias, hæc omnia præclara ducebam, nec

καὶ ὑπερέρχομαι σκινύμλω πρὸς αὐτά. ἐπεὶ ἦ εἰς ἄνδρας τελεῖν ἠρξάμλω, πάλιν αὖ συνῳδὰ ἤκουον τοῖς νόμοις, τἀναντία τοῖς ποιηταῖς κελεύοντων, μήτε μοιχεύειν, μήτε στασιάζειν, μήτε ἁρπάζειν. ὑπ μεγάλῃ δὴ καθειστήκειν ἀμφιβολίᾳ, σὺκ εἰδὼς ὅ, τι χρησιμώλω ἐμαυτῷ. ὅτε γὰρ τοὺς θεοὺς οὐ ποτε ἠγάμλω μοιχεύοντας, καὶ στασιάσαντας πρὸς ἀλλήλους, εἰ μὴ ὡς πρὸ καλῶν τούτων ἐλέγοιεν, ὅτ' οὐ τοὺς νομοθέτας τἀναντία τούτοις διδάσκειν, εἰ μὴ λυσιτελεῖ ὑπολάμβανον. ἐπεὶ ἦ διηπόρουν; ἐδόξει μοι ἐλθόντα πρὸς τοὺς καλουμένους τούτους φιλοσόφους, ἐγχειρίσαι τε ἐμαυτὸν, καὶ δεηθῆναι αὐτῶν χρῆσθαί μοι ὅ, τι βούλοιντο, καί τινα ὁδὸν ἀπαλλῶν καὶ βεβαίαν ὑποθείσαι δ βίου. τοῦτο τε μὲ δὴ φοβῶν, πρόσοιεν αὐτοῖς. ἐλεεῖσθαι δ' ἐμαυτὸν εἰς αὐτὸ φάσκοντ πῦρ ὑπ' ἀκριβῶς. πρὸς γὰρ δὴ τούτοις μάλιστα δύσκολον ἐποιοῦμλω τὴν ἀγνοιαν, καὶ τὴν ἀπορίαν πλείονα. ὥστε μοι τάχιστα χρυσοῦν ἀπέδειξαν ὅτοι τ' πῶν ἰδιωτῶν βίον. ἀμέλει, ὁ μὲν αὐτῶν, παρῆκέ τ' πᾶν ἡδέως, καὶ μόνον τοῦτο ὑπ' πάντος μετῄει. τοῦτο γὰρ εἶναι τὸ εὐδαιμονεῖν. ὁ δὲ πρὸς ἔμπαλιν, πονεῖν τὰ πάντα, καὶ μοχθεῖν, καὶ τὸ σῶμα καθυπερφέρειν, ὑπνῶν, καὶ αὐχμῶντα, καὶ πᾶσι δυσπρισῶντα, καὶ λοιδορούμενον, συνεχὲς ἐπῴδαις φοβῶν τὰ παίδημα ἐκεῖνα δ Ἡσιόδου περὶ τ ἀρετῆς ὕπη, καὶ τὸν ἱδρῶτα, καὶ τὴν ἐπὶ τὸ ἄκρον ἀνάβασιν. ἄλλοι καὶ φοβῶν χρημάτων παρεκελεύοντο, καὶ εὐδαιμονεῖν οἴεσθαι τὴν κτῆσιν αὐτῶν. nec ab iis obiter movebar. Postquam verò cœpi viris annumerari, hìc contrà leges audivi contraria poëtis jubentes, nec adulteria committere, nec seditiones movere, nec rapinas exercere. Valdè igitur animi pendens constiti, nescius quo pacto me gererem. Neque enim Deos unquam putavi adulteria perpetrasse, & seditiones inter se exercuisse, nisi de his tanquam bonis judicarint: nec legumlatores his contraria jussisse, nisi id conducere existimarint. Quoniam igitur in dubio eram, visum est mihi hos adire qui philosophi vocantur, hisque in manus me dedere, & rogare ut me qua vellent in re uterentur, vitæque viam aliquam simplicem & certam commonstrarent. Hæc igitur mecum reputans ad eos ivi, imprudens certè, quòd me [1] ex fumo, ut ajunt, in flammam conjicerem. Etenim apud ipsos maximè diligenter observans, ignorantiam, magisque incerta omnia reperi, adeò ut auream privatorum vitam esse satis ilicò indicarint. Alius nimirum uni me voluptati operam dare, & ad hoc solum studium me conferre jussit. In eo enim sitam esse fœlicitatem. Rursum alius omnino labori incumbere, corpusque sordido squalidoque cultu subigere, miserè ab omnibus affectum & contumeliis obnoxium, sedulò inculcans celebria illa Hesiodi de virtute carmina, & sudorem, & ascensum in montis verticem. Alius pecunias contemnere, earumque possessionem indifferentem putare jubebat. Alius contrà

1 *Ex fumo*] Senarius extat proverbialis κάπνου γε φεύγων εἰς τὸ πῦρ ἐμπίπτω. Plat. lib. 8. de Rep. *Cogn.*

ὁ δ' ὡς αὖ πάλιν, ἀγαθὸν εἶναι καὶ τὸ πλοῦτον αὐτὸν ἀπεφαίνετο. καὶ μὴν γὰ ἔγωγε, τί χρὴ καὶ λέγειν; ὃς γε ἰδέας, καὶ ἀσώματα, καὶ ἄτομους, καὶ κενὰ, καὶ τοιοῦτόν τινα ὄχλον ὀνομάτων ἀσημέρα παρ' αὐτῶν ἤκουον ἀνατίων. καὶ τὸ πάντων δεινῶν ἀποπάτερον, ὅτι καὶ τὰ ἐναντιώτατα ἕκαστος αὐτῶν λέγων, σφόδρα νικῶν ὡς καὶ πιθανὸς λόγους ἐπορίζετο, ὥστε μήτε τὸ θερμὸν τὸ αὐτὸ πρᾶγμα λέγειν, μήτε τὸ ψυχρὸν, ἀντιλέγειν ἔχειν, καὶ ταῦτα, εἰδότα σαφῶς, ὡς οὐκ ἂν ποτε θερμὸν ἅμα εἴη καὶ ψυχρὸν τὸ ταὐτὸ χρόνῳ. [1] ἀπεχνῶς δὲ ἔπασχον τοῖς νυστάζουσι τούτοις ὅμοιον, ἅμα μὲν, ἐπινεύων, ἅμα δὲ, ἀνανεύων ἐμπαλιν. ἔτι δὲ πολλῷ τοῦτο οἰκειότερον ἀποπάτερον, τὸ μὲν αὐτὸς τούτοις δύσκολον ἐπιτηρῶν, ἐναντιώσασθαι τοῖς αὐτῶν λόγοις ἐπιτηδεύοντας. τὸ γὲν κερδαίνειν παραινοῦντας χρημάτων, ἐάσαν ἀπρὶξ ἔχομένους αὐτῶν, καὶ αὐτὸ τόκων διαφερομένους, καὶ ἐπὶ μισθῷ παιδεύοντας, καὶ πάντα ἕνεκα τούτων ὑπομένοντας. τὰς τε τῶν δόξαν ἀποβαλλομένους, αὐτῆς ἕνεκα πάντα ἐπιτηδεύοντας. ἡδονῆς τε αὖ χάριν ἅπαντας καταγελῶντας, ἰδίᾳ δὲ, μόνῃ ταύτῃ σεσωφρονημένους. σφαλεὶς δὲ καὶ ταύτης ἐλπίδος, ἔτι μᾶλλον ἐδυσφόρουν ἡρέμα διαμυθούμενος ἐμαυτὸν, ὅτι μὴ πολλῶν, καὶ σοφῶν, καὶ σφόδρα ἐπὶ συνέσει διαβεβοημένων, ἀνόητός τί εἰμι, καὶ τὰληθὲς ἔτι ἀγνοῶν σὺν ἐρχομένοις μοι ποτὲ διαφερυπανθὲν τῶν ἕνεκα, ἔδοξεν ἐς Βαβυλῶνα ἐλθόντα, τὰ bonas esse ipsas etiam divitias pronunciabat. Quid verò de mundo dicam? qui ideas, incorporeas substantias, atomos, & inane, ac talem quandam pugnantium invicem nominum turbam in diem audiebam: & quod absurdorum omnium fuit absurdissimum, de maximè contrariis cùm unusquisque diceret, vincentes & probabiles admodum rationes afferebat, ut nec ei qui calidum, nec ei qui frigidum idem esse contenderent, contra quicquam dicere potuerim, idque cùm perspicerem fieri non posse ut idem eodem tempore frigidum sit & calidum. Prorsum igitur tale quid accidebat mihi quale his qui dormitant, scilicet ut modò annuerem, modò verò abnuerem. Præterea hoc illis longè erat absurdius, quòd observata ipsorum vita, eam sermonibus ipsorum summopere contrariam comperi. Itaque eos qui pecuniam spernendam esse suadebant, ei tenaciter adhærentes, de fœnore litigantes, pro mercede docentes, omnia denique ejus gratia tolerantes: eos verò qui verbis gloriam aspernabantur, omnem vitæ suæ rationem eò referentes, cosque pene omnes qui voluptatem accusabant, ex ea sola privatim pendentes videbant. Ergo hac spe frustratus adhuc magis indignabar, tacitè me ipsum consolando quòd cum multis & sapientibus, & celeberrimis viris, insipiensque essem, & veri ignarus oberrarem. Tandem mihi horum causa aliquando pervigilanti, visum est ut Babylonem pro-

1 Ἀπεχνῶς] Vt in Xenoph. Plat. Demosth. ἀληθὴς τέχνη, ὁ δόλῳ παρὰ ἀπιχοῦς, τὸ ἢ ἄνευ δίκης ἀληθὲς ἐστιν. pagin. seq. interpretor ad Heliod. lib. 6. tangit in Charont. sive Contempl. *Bourd.*

1 *Ex*

δεηθῆναί τινων τῶν μάγων τῶν Ζωροάστρου μαθητῶν, καὶ ἀμφιδέξων. ἦλθον δ' αὐτὼ ἐπωιδαῖς τε καὶ τελεταῖς τισιν ἀνοίγειν τε θύρας τὰς πύλας, καὶ κατάγειν ὃν ἂν βέλωνται ἀσφαλῶς, καὶ ὀπίσω αὖθις ἀναπέμπειν. ἄρξειν δὴ ἡγεμὼν εἶναι παρά τινων τῶν προειρημένων ἐλθόντα πρὸς κατάδεσιν, ἐλθόντα δὲ καὶ Τειρεσίαν τὸ βοιώτιον, μαθεῖν παρ' αὐτοῦ, ἅτε μάντιν καὶ σοφόν, τίς ἐστιν ὁ ἄριστος βίος, καὶ ὃν ἂν ἕλοιτο δὶς φρονῶν. καὶ δὴ ἀναπηδήσας ὡς εἶχον τάχους, ἕπεσθαι δύο Βαβυλωνίων. ἑλόντε δή, συγχωρήσαί μοι τὸν Χαλδαῖον σοφὸν ἄνδρα, καὶ θαυμάσιος τὸ πρόσωπον, πολιὸς μὲν τὴν κόμην, γέρων δὲ μάλα σεμνὸν καθειμένος. τὴν ὁμοῦ δὲ αὐτῷ, Μιθροβαρζάνης. δεηθεὶς δὲ ἐκκινῆσαι, μόλις ἔτυχον παρ' αὐτοῦ, ἐφ' ὅτῳ βέλοιτό μιν ἐμοὶ καθηγήσασθαί μοι τὴν ὁδόν. ἐπαλαλάξων δέ με ὁ ἀνὴρ, ὡς τὸ μὲν ἡμέρας σύνεγγυς καὶ εἴκοσιν ἄμα τῇ σελήνῃ ἀρξάμενον, ἕλκει, κατάγων ἐπὶ τὸν Εὐφράτην, ἕωθεν ὡς ἀνατέλλοντα τὸν ἥλιον, φησίν ἵνα μακρὰν ἐπιλέσωμεν, ἧς ἡ σφόδρα κατηγεῖτο. ὥσπερ γὰρ οἱ φαῦλοι τῶν ὑποκριτῶν κηρύκων, ἐπίτροχόν τι, καὶ ἀσφαλὲς ἐφθέγγετο. πλὴν, ἀλλ' ἐώκει γέ τινας ἐπικαλεῖσθαι δαίμονας. μὴ γὰρ τὴν ἐπωδὴν, τίς ἂν μοι ποῖ τὸ πρόσωπον ἀποπλύσας, ἐπανήκῃ πάλιν, ἀδένα τῶν

profectus, magorum aliquem [1] ex Zoroastri discipulis & successoribus convenirem. Audieram siquidem ipsos carminibus, & expiationibus quibusdam interorum portas aperire, & quem voluerint tutò illuc deducere: indeque rursus reducere. Optimè ergo me facturum putavi si cum horum quopiam de descensu pacisceus, [2] Tiresiam Bœotium consulerem, ab eoque perdiscerem, tanquam à vate & sapiente, quæ vita sit optima, quamque potissimum sapiens eligat. Itaque quanta poteram celeritate exiliens Babylonem rectà contendi. Quò cùm pervenissem, versor cum quopiam ex Chaldæis, sapiente viro, arte admirando, capillos cano, promissaque barba valdè venerando. Nomen autem erat illi Mithrobarzanes. Orans igitur obsecransque vix exoraui, ut qua tandem mercede vellet, in viam illam me deduceret. Tum vir ille me susceptum, primùm quidem dies novem & viginti cum luna simul incipiens abluit ad Euphratem deducens mane, orientem versus solem, longum quempiam sermonem mussitans, quem non admodum audiebam. Nam quod in certamine præcones inepti solent, volubile quiddam & incertum proferebat: nisi quod dæmones quosdam visus est invocare. Post illam igitur incantationem, cùm in meam faciem ter inspuisset, denuo redivit, obviorum nullum

1 *Ex Zoroastri discipulis*] In fragmentis Berosi Chaldæi legitur Zoroastrem Persam fuisse Cham Noe filium: hujus meminerunt Plat. Plut. & alii. *Cogn.*

2 *Tiresiam*] De Tiresia Homer. Odyss. κ. Cic. de divinat. *Idem.*

3 Ἀσφαλὲς] Des. Herald. emendat ἀσαφὲς, quod etiam est in uno Cod. Regio. & in Cod. Flor. sed alibi hac de re. *Edurd.* Ἐπίτροχόν τι ἐ ἀσφαλὲς ἐφθέγγετο] Ἐπίτροχόν τι ἐ ὑπισφαλές. Marc.

ἁπάντων ὑποβλέπων. καὶ σῖτα μὲν ἡμῖν, τὰ ἀκρόδρυα, ποτὸν δὲ, γάλα, καὶ μελίκρατον, καὶ τὸ ἐκ Χοάσπου ὕδωρ. δίνη δὲ χαμαίθρυος ἐπὶ τῇ πόᾳ. ἐπεὶ δὲ ἄλις εἶχε τῆς παρασκευῆς, ὡς μέσας νύκτας ἐπὶ τὸν Τίγριδα ποταμὸν ἀγαγὼν, ἐκάθηρέ τε με, καὶ ἀπέμαξε, καὶ περιήγνισε δᾳδὶ, καὶ σκίλλῃ, καὶ ἄλλοις τελείοσιν. ἅμα καὶ τὴν ἐπῳδὴν ἐκείνην ὑποτονθορύσας. εἶτα ὅλον με καθαγαγόντος, καὶ παρελθὼν, ἵνα μὴ βλαπτοίμην ὑπὸ τῶν φαντασμάτων, ἐπανάγει ἐς τὴν οἰκίαν, ὡς εἶχον ἀναποδίζοντα. καὶ τὸλοιπὸν, ἀμφὶ τὰς εἰκάμψ. αὐτὸς μὲν ἐν μαγικῷ τινὶ ἐδύετο σολλῷ, τὰ πολλὰ ἐοικυῖαν τῇ μηδικῇ. ἐμὲ δὲ τετυτισὶ φέρων, ἐνεσκύλισε πρὸ πύλῃ, καὶ τῇ λεοντῇ, καὶ παρεκελεύσατο, ὡς τις ἔρηται με τὄνομα, Μένιππον μὲν μὴ λέγειν, Ἡρακλέα δὲ, ἢ Ὀδυσσέα, ἢ Ὀρφέα. Φιλω. ὡς δὴ τί τοῦτο ὦ Μένιππε; ἐγὼ γοῦν οἶμαι τὴν αἰτίαν ἴσως ἔχω μαθεῖν, ἴσως τὸ ὄνομάτων. Με. καὶ μὴν σαφηνίσω γε τοῦτο, καὶ σὲ παντελῶς ἀπορήσω. ἐπεὶ γὰρ ἅπαντες ἡμῶν ζῶντες, εἰς ᾅδου καταλυόμενοι, [2] ἠγεῖτο εἴ με ἀπειπάσειεν αὐτοῖς, ῥᾳδίως ἂν τὴν δὲ Αἰακοῦ φρουρὰν λαθεῖν, καὶ ἀκωλύτως παρελθεῖν, ἅτε συνηθέστερον, τραγικῶς μάλα σεσαπισμένον ὑπὸ τοῦ χρόνου. ἤδη δὲ ἦν ὑποφαίνειν ἡμέρα, καὶ καταλθόντες ἐπὶ τὸ ποτάμιον, ὡς ἀναγωγὴν ἐμηχανώμεθα. παρεσκεύασο δὲ αὐτῷ καὶ σκάφη, καὶ ἱερεῖα, καὶ μελίκρατα, καὶ ἄλλα, ὅσα πρὸς τὴν

lum intuens. Cibus quidem nobis glandes erant, potus autem lac atque mulsum, & Choaspis aqua, lectus verò in herba sub dio. At postquam præparati jam satis hac diæta fuimus, media circiter nocte ad Tigridem fluvium me deductum purgavit, & absterſit, [1] faceque ac scilla, aliisque pluribus, magicum illud carmen simul submurmurans, lustravit. Deinde cum me jam totum incantasset, & circumivisset, ne à spectris læderer, domum reducit, ita ut eram, retrogredientem: reliqua verò nocte navigationi nos paravimus. Quare magicam quandam vestem ille induit, eamque Medicæ multum similem: ac me quidem his, clava videlicet, leonis exuviis, lyraque insuper ornavit. Præterea justit ut siquis nomen me rogaret, Menippum quidem ne dicerem sed Herculem, Vlyssem, aut Orpheum. *Ph.* Quid ita ô Menippe? Non enim neque habitus, neque nominum causam intelligo. *Men.* Atqui perspicuum quidem illud est, ac neutiquam arcanum. Cùm enim hi ante nos vivi ad inferos descendissent, existimavit si me illis assimilaret, fore ut faciliùs Æaci custodias fallerem, nulloque prohibente transirem, ut pote notior tragico admodum illo cultu emissus. Iam igitur illucescebat dies, quum in flumen ingressi ad recessum devenimus. Erant autem ab ipso parata cymba, sacrificia, mulsum: denique quic-

1 *Face lustravit*] Qui enim id faciebant certum carmen insurrabant, & tæda, scilla, ovis, sulphure, aliisque circumpurgabant, quod περιαγνίζειν & περικαθαίρειν Græcis, Latinis *circumferre*. Cogn.

2 Ἠγεῖτο εἴ με ἀπειπάσειεν αὐτοῖς] Ἠγεῖτο εἴ με ἀπειπάσειεν αὐτοῖς. Marc.

1 Τῷ

πλειτὼ χρήσιμα. ἐμβαλόμβοι δὴ ἅπαντα τὰ παρεσκευασμένα, ὅπως δὴ καὶ αὐτοὶ βείσομεν ἀχνύμενοι, ἁλιεῦσι κῆ ὀάκρυ χέοντες. καὶ μίχθα μὲν πῃ ὑπεφεύγομεν οὐ πάσσαλα. εἶτα δ' ἐπλώσαμεν ἐς τὸ ἕλος, καὶ τὸν λίμνον, ἐς ἣν ὁ Εὐφράτης ἀφανίζεται. περαιωθέντες δὲ καὶ τοῦτον, ἀφικνούμεθα ἔς τι χωρίον ἔρημον, καὶ ὑλῶδες, καὶ ἀνήλιον. ἐς ὃ κατάντες, ἡγεῖτο δὲ ὁ Μιθροβαρζάνης, βόθρον τινὰ ὠρυξάμεθα, καὶ τὰ μῆλα ἰσφάξαμεν, καὶ τὸ αἷμα ἐπὶ τὸν βόθρον ἐπιστείσαμεν. ὁ δὲ μάγος, τὸ πυρὸν δᾷδα καιομένην ἔχων, οὐκ ἔτ' ἠρεμαίᾳ τῇ φωνῇ, παμμέγεθες δὲ ὡς οἷός τε ἦν ἀνακραγών, δαίμονάς τε ὁμοῦ πάντας ἐπεβόατο, Ποινὰς, καὶ Ἐρεννύας τὴν τυχοῦσαν Ἐνυὼ τὴν, καὶ αἰπεινὴν Περσεφόνειαν, ὀνόματά τινα βαρβαρικὰ καὶ ἄσημα ὀνόματα, καὶ πολυσυλλάβα. δείσας δὴ πᾶσα ἐκείνη ἐπαλοίεθο, καὶ ὑπὸ τῆς ἐπῳδῆς τυθαφθὴ ἀνερρήγνυθο, καὶ ἡ ὑλακὴ τοῦ Κερβέρου, πόρρωθεν ἠκούετο, καὶ τὸ σῦριγμα ὑπερφυὲς ἦν, καὶ σκυθρωπόν. ἔδδεισαν δὲ ὑπέρτερον ἄκρῃ ἐκείναν ἀιδωνεύς. καταφαίνεθο γὰρ ἤδη τὰ πλήσια, καὶ ἡ λίμνη, καὶ ὁ Πυριφλεγέθων, καὶ τοῦ Πλούτωνος τὰ βασίλεια. καπλόντες δ' ὅμως ἀλλ' ἐς χάσμαθον, τὸ μὲν Ῥαδάμανθυν ἔδεισεν πάντα μικρὸν δέον. ὑπὸ τοῦ δέους. ὁ δὲ Κέρβερος, ὑλάκτησε μόνον, καὶ παρεκίνησε. ταχὺ δέ μιν κρούσαντος τὸν λύρον, ὡς μὲν χρῆμα ἐκιμήθη ὑπὸ τοῦ μέλους. ἐπὶ δὲ πᾶσι τὸν λίμνον ἤλθομεν, μικρὸν μὲν δεῖ ἐπεραιώθημεν. ἦν γὰρ ἤδη πλῆρες τὸ πορθμεῖον, καὶ οἰμωγῆς ἀνάπλεων. πᾶσα μὲν, τὸ σκέλος, ὁ δὲ, τὸν κε-

quicquid ad ea sacra competebat tum impositis omnibus quæ parata erant, nos quoque sic *Ingredimur tristes, lachrymisque implemur obortis.* Atque aliquantisper quidem in fluvio, sublabebamur: deinde in paludem delati sumus, ac lacum quendam in quem Euphrates conditur. Quo etiam transmisso, in desertam ac sylvosam & opacam quandam regionem devenimus: in quam ubi descendimus (præibat enim Mithrobarzanes) foveam effodimus, & oves jugulamus, & foveam sanguine conspergimus. At magus interim facem accensam tenens, voce non ampliùs summissa, sed quàm poterat maxima vociferans, dæmonas simul omnes inclamat, Pœnas, Erynnes, Hecaten nocturnam, excelsamque Proserpinam, commixtis unà barbaricis quibusdam ignotis & polysyllabis nominibus. Statim ergo tremere cœperunt omnia, solumque ex carmine rimis hiare, ac Cerberi latratus procul audiri: jamque res planè tristis ac mœsta fuit. *Vmbrarum & timuit rex Pluto sedibus imis.* Iam enim inferorum pleraque patebant, & lacus, & Pyriphlegethon, & Plutonis regia. Cumque per hiatum descendissemus, Rhadamanthum metu propè extinctum reperimus. At Cerberus quidem latravit, & in furorem est versus. Sed cùm ilico lyram pulsassem, cantu extemplo delinitus obdormivit. Postquam verò ad lacum venimus, tranare ferè non licuit. Iam enim onustus erat, & ejulatu plenus ponto: omnes verò saucii navigabant, hic femur, ille caput,

φαλὴν, ὁ δὲ, ἄλλο ἢ σωπεπεμμένον. ἐμοὶ δοκεῖν, ἔκ που πολέμου παρόντος. ὅμως δ' οὖν ὁ βέλτιστος Χάρων ὡς εἶδε τὸν λεοντῆν, οἰηθεὶς με τὸν Ἡρακλέα εἶναι, ἐπεδέξατό με, καὶ διεπόρθμευσέ τε ἄσμενον, καὶ δόντα διεσήμηνε τὸν ἀτραπόν. ἐπὶ δὲ ἦμεν ἐν τῷ σκότῳ, ὡσεὶ μὲ ὁ Μιθροβαρζάνης, εἰπόμην δ' ἐγὼ κατόπιν ἐχόμενον αὐτοῦ, ἕως ὡδὶ λειμῶνα μέγιστον ἀφικνούμεθα, [1] τὸν ἀσφοδελὸν κατάφυτον. ἔνθα δὴ περιεπίτομεν ἡμᾶς τετριγυῖαι τὰ νεκρῶν αἰ σκιαί. κατ' ὀλίγον δ' ὡθούμενοι, παρεψοφούμεθα ὡδὶ τὸ τοῦ Μίνω δικαστήριον. ἐτύγχανε δὲ, ὁ μὲν, ἐπὶ θρόνου τινὸς ὑψηλοῦ κρημνοῦ. περιεστήκεισαν δ' αὐτὸν ποιναὶ, καὶ ἀλάστορες, καὶ Ἐρινύες. ἑτέρωθεν δὲ, ὡσοσηδήποτε πολλοί τινες ἐφιξῆς ἁλύσει μακρᾷ δεδεμένοι. ἐλέγοντο δὲ εἶναι μοιχοὶ, πορνοβοσκοὶ, καὶ τελῶναι, καὶ κόλακες, καὶ συνωφάντης, καὶ τοιοῦτον ὄμιλον τῶν ἀνθρώπων ἐν τῷ βίῳ. χωρὶς δὲ, εἴ τε πλούσιοι, καὶ τοκογλύφοι ὡσοσήποτε, ἀχρεῖοι, καὶ ὡδαγρικοὶ, κλοιὸν ἕκαστος αὐτῶν, καὶ κόρακα διτάλαντον ἐπικείμενον. ἑστῶτες δὲν ἡμεῖς, ἐωρῶμεν τε τὰ γιγνόμενα, καὶ ἠκούομεν τῶν ἀπολογουμένων. κατηγόρουν δὲ αὐτῶν καινοί τινες καὶ παράδοξοι ῥήτορες. Φιλω. τίνες ἄρα οὗτοι ὡδὶ Διός; μὴ γὰρ ἐκπλήττῃ καὶ τοῦτο εἰπὸν. Με. οἶσθά που τὰς ὡδὶ τὰς ἥλιον ἀπτεσκιασμένας σκιὰς ἀπὸ τῶν σωμάτων; Φιλω. πάνυ μὲν δή. Με. αὗται τοίνυν, ἐπεὶ σὰν ἀπηνώμεθα, κατηγορούν

put, alius alio quopiam membro luxatus, adeò ut ex bello quopiam adesse mihi viderentur. At optimus Charon cùm leonis videret exuvias, esse me ratus Herculem, recepit, libensque transvexit, quinetiam egressis viam commonstravit. Tum quoniam in tenebris eramus, præibat quidem Mithrobarzanes, ego autem ponè ipsi adhærens sequebar, quoad in pratum quoddam maximum, & asphodelo consitum pervenimus. Ibi nos stridulæ mortuorum umbræ obibant. Tum paulò longiùs progressi ad Minois tribunal accessimus. Hic autem in sublimi quodam solio sedebat: adstabant autem illi Pœnæ, infesti dæmones, Erinnyes. Ex altera verò parte adducebantur ordine multi longa catena vincti, qui dicebantur adulteri, lenones, publicani, adulatores, sycophantæ, atque istiusmodi turba quidvis in vita turbantium. Seorsum autem divites ac fœneratores prodibant, pallidi, ventriosi, & podagrici, quorum unicuique trabs, & corvus duorum talentorum pondo incumbebat. Nos igitur astantes, & quæ fiunt omnia conspicimus, & quæ ad defensionem dicuntur, auscultamus: accusabant autem novi quidam atque admirabiles oratores. *Ph.* Quinam hi sunt per Iovem? ne te pigeat hoc quoque dicere. *Men.* Nosti-ne umbras istas, quas corpora soli oppositæ reddunt? *Ph.* Omnino sanè. *Men.* Hæ igitur nos vita functos accusant, testimonio suo convin-

[1] Τῷ ἀσφοδέλῳ] Sic in Char. Reliqua continentur in Dial. mort. *Board.*

[1] καὶ

ρῦσί τι, καὶ καθεμαρτυρῆσι, καὶ διελέγχωσι τὰ πεπραγμένα ἡμῖν ἐν τῷ βίῳ. σφόδρα πιθὸς αὐτῶν ἀξιοπρεπὲς δοκεῖσιν, ἅτε ἀεὶ σωφρονοῦσι, καὶ μηδέποτε ἀφιστάμενοι τῶν σωμάτων. ὁ δ' οὖν Μίνως ἐπιμελῶς ἐξετάζων ἀπέπεμπεν ἕκαστος ἐς τοὺς ἀσεβῶν χῶρον, δίκλω ὑφίσταθαι κελεύσας τὰ πεπλημμελημένα. καὶ μάλιστα ἐκείνων ἠλίθιε, τῶν ἐπὶ πλούτοις τε καὶ ἀρχαῖς τεθυφωμένων, καὶ μεγάλης καὶ ἀφθονωτάτης εὐδαιμονίας, τοῦτο τὸ ὀλιγοχρόνιον ἀλαζονείαν αὐτῶν; καὶ τὴν ὑπεροψίαν μετατιθέμενος. καὶ ὅτι μὴ ἐμέμνηντο ὑπνῳτί τε ὄντες αὐτοὶ, καὶ ὑπνῳτῶν ἀγαθῶν τετυχηκότες. οἱδὲ, ἀπηλυσμένοι τὰ λαμπρὰ ἐκεῖνα πάντα, πλούτους λέγω, καὶ δόξαν, καὶ δυναστείας, γυμνοὶ καὶ τὸ τελευτῆσαι, παρειμένοι. ὥσπερ τινὰ ὀνείρου ἀναπιμπλάμενοι τῆς παρ' ἡμῖν εὐδαιμονίας. ὡς ἔγωγε ταῦθ' ὁρῶν, ὑπερέχαιρον. καὶ εἴ τινα γνωρίσαιμι αὐτῶν, ἐφεστὼν ἂν ἠσυχῇ πάνυ, ὑπεμίμνησκον οἷος ἦν ἐν τῷ βίῳ, καὶ ἡλίκην ἐφύσα τότε, ἡνίκα πολλοὶ μὲν ἔωθεν ἐπὶ τὰς πυλῶνας παρεῖσήκεισαν, τὴν πρόοδον αὐτῆς ἐξαναμένοντες, ὠθιζόμενοί τε, καὶ ἀποκλειόμενοι ὑπὸ τῶν οἰκετῶν, ὁ δὲ μόλις ἂν ποτε ἀναλείπων αὐτοῖς πορφυρᾶς τις, ἢ ποικίλης ἐσθῆτος, ἢ ἀλεκτοροκλῶν, ἐνθαιμόνιος ὡς ἐν μακαρίοις ὀφθαίνειν τοῖς ἐφεστηκόσι, ὦ τὸ ἦθος, ἢ τὴν δεξιὰν ἐκτεῖναι δεῖν καὶ ἀσπάσασθαι. ἐκεῖνοι μὲν οὖν ἡνιῶντο ἀκούοντες. τῷ δὲ Μίνωϊ, μία τις καὶ ἐπὶ τοῖς χάρεν ἐδικάσθη δίκη. τὸν γάρ τοι σικελιώτην Διονύσιον, πολλὰ καὶ ἀνόσια ὑπὸ τοῦ Διόνος κατηγορηθέντα, καὶ ὑπὸ τῶν ἐκ τοῦ μαρτυρηθέντα, παρελθὼν Ἀρίσιππος ὁ Κυρηναῖος, ἄγυρσι δ' αὐτὸν συμπεσὼν, vincunt, & quicquid in vita peccavimus redarguunt, atque ipsarum nonnullæ fide valde dignæ videntur ut pote quæ nobiscum semper versabantur, nostrisque à corporibus nusquam digrediebantur. Itaque Minos diligenter examinans, quemlibet in sedes impiorum relegabat, dignas ausis pœnas subiturum: eosque maximè suppliciis exercebat, qui divitiis & dignitatibus superbiverant, quique adorari se ferè expectabant, brevem eorum superbiam, fastumque detestatus: quippe qui non meminissent mortales ipsi cùm sint, seseque bona quoque mortalia consequutos. At nunc isti splendidis illis omnibus spoliati, divitiis inquam, genere, imperiis, nudi, demissoque vultu steterunt, tanquam somnium quoddam, humanam hanc fœlicitatem recogitantes. Quæ cùm conspicarer, summopere gaudebam. Et si quem ipsorum nossem, tacitè ad ipsum accedens, qualis in vita fuerat memorabam, quantumque tunc turgeret quum multi mane fores obsiderent egressum ejus expectantes, pulsi interim excluseque à famulis. At ipse vix tandem illis exoriens, purpureus, aut aureus, aut versicolor, fœlices & beatos salutantes se facturum putabat, si pectus dextram-ve porrigens daret osculandam. Illi verò audientes ista molestè ferebant. At Minos unum quoddam judicium ad gratiam pronuntiavit. Quippe Dionysium Siciliæ tyrannum multis & atrocibus criminibus à Dione accusatum, & Stoicorum testimonio convictum, Aristippus Cyrenæus interveniens (illum enim honore prose-

καὶ δύναται μίγνυσθαι τοῖς κάτω, μικρᾷ δεῖν τῇ Χιμαίρᾳ ἀποδεδῆσθαι, παρέλυσε τὴν καταδίκης, λέγων πολλοῖς αὐτὸν τῶν πεπαιδουμένων ἀργύριον ξυνέλξαι δεξιόν. ἀποστάντες δ' ὅμως τῆς διηγήσεως, ἐπὶ τὸ καλλιῤῥοον ἀφικνούμεθα. ἔνθα δὴ καὶ φίλε, πολλὰ καὶ ἐλεεινὰ ἰδεῖν ἀκοῦσαί τε, καὶ ἰδεῖν, μαστίγων τε γὰρ ὁμοῦ ψόφος ἠκούετο, καὶ οἰμωγὴ τῶν ἐπὶ τοῖς πυρὸς ὀπτωμένων. καὶ τρίβολαι, καὶ κύφωνες, καὶ τροχοί. καὶ ἡ Χίμαιρα ἐσπαράττετο, καὶ ὁ Κέρβερος ἐσύρισσε. σκολάζοντό τε ἅμα πάντες, βασιλεῖς, δοῦλοι, σατράπαι, πένητες, πλούσιοι, πτωχοί. καὶ μετέμελε πᾶσι τῶν τε τολμημένων. οὓς δ' αὐτῶν καὶ ἐγνωρίσαμεν ἰδόντες, ὁπόσοι ἦσαν τῶν ἐναγῶς τετελευτηκότων. οἱδὲ, συνεκαλύπτοντο, καὶ ἀπεστρέφοντο, εἰ δ', καὶ ἀποσοβέποιεν, μάλα δουλοπρεπές τι, καὶ κολακευτικόν. καὶ τοῦτο, πῶς οἴει, βαρεῖς ὄντες, καὶ ὑποφρίττοντες ᾄδειν τὸν βίον; τοῖς μὲν γὰρ πένησιν, ἡμιτέλεια τῶν κακῶν ἐδέδετο. καὶ ἀναπαύμενοι, πάλιν σκολάζουσι. καὶ μὴν κἀκεῖνα εἶδον τὰ μυθώδη, τὸν Ἰξίονα, καὶ τὸν Σίσυφον, καὶ τὸν Φρύγα Τάνταλον χαλεπῶς ἔχοντα, καὶ τὸν γηγενῆ Τιτυόν. Ἡρακλέες ὅσος. ἐκεῖσε γὰρ τόπον ἐπίσχεν ἀχρύς. διελθόντες δ' καὶ τούτους, εἰς τὸ πεδίον ἐσβάλλομεν, τὸ Ἀληϊόν. σύνεσκομμένοι τε αὐτόθι τοῖς ἡμιθέοις τε, καὶ ταῖς ἡρωίναις. καὶ τὸν ἄλλον ὅμιλον τῶν νεκρῶν κατ' ἔθνη καὶ φῦλα διῃρημένους. τοὺς μὲν, παλαιοὺς πάνυ, καὶ δυσανθοῦντας, καὶ ὡς φησιν Ὅμηρος, ἀμενηνούς. τοὺς δ', νεαλεῖς καὶ συνεσηκότας. καὶ μάλιστα τοὺς Λιγυπτίων αὐτοὺς, ἀφ' τῶν πολυαρκὲς τὸ παρεσκεύασε. τὸ μὲν γὰρ ἀφανίσασθαι ἔκφορον, ἀ πάνυ τι ἰὼ

sequuntur inferi, plurimumque ibi valet ejus authoritas) propemodum Chimæræ alligatum, à pœna liberavit, asserens illum nonnullos eruditorum adjuvisse pecunia. Tum nos à judiciali foro digressi, ad supplicii locum pervenimus. Ibi certè multa erant auditu, visuque miserabilia. Nam & flagrorum sonus simul audiebatur, & ejulatus hominum in igne flagrantium, & tormenta, & catenæ, & rotæ: Chimæra dilaniabat, Cerberus lacerabat: simulque puniebantur omnes reges, servi, satrapæ, pauperes, divites, mendici, & scelerum omnes pœnitebat. Et quosdam qui nuper è vita discesserant, conspicati agnovimus. Illi verò se occulebant, & avertebant, aut si aliquando nos respiciebant, id serviliter admodum & adulatoriè faciebant: idque, quàm putas in vita molesti erant & fastosi? At pauperibus dimidium malorum remittebatur: cumque interquievissent, rursum cruciabantur. Sed illa quoque fabulosa vidi, Ixionem, & Sisyphum, maleque affectum Phrygem Tantalum, & terra genitum Tityum. Quantus hercle erat! integrum enim agri locum stratus occupabat. Præteritis etiam hisce, in campum Acherusium irrumpimus: ibique cum semideos, tum heroinas, aliamque simul mortuorum turbam in gentes tribusque dispositam invenimus: alios quidem vetulos ac marcidos, utque dicit Homerus, evanidos: alios verò juvenes, & integros, maximè quidem Ægyptios, propter illam condiendi efficaciam. Verùm quemlibet dignoscere, nequaquam erat facile, adeò

ῥᾴδιον. ἅπαντες γὰρ ἀτεχνῶς ἀλλήλοις γίνονται ὅμοιοι, τὸ ὀστέον γυμνωθέντων. πάλαι μόγις καὶ ἀφ' ἑαυτῶν ἀναθεωροῦντες αὐτοὺς ἐγινώσκομεν. ἔκειντο δ' ἐπ' ἀλλήλοις ἀμαυροὶ, καὶ ἀδὲν ἐπὶ τῷ παρ' ἡμῖν κάλλει φυλάττοντες. ἀμέλει, πολλῶν σὺν τοιούτοις σκελετῶν κειμένων, καὶ πάντων ὁμοίων, φοβερόν τι, καὶ ἀφίκτυπον διαδήπτων, καὶ γυμνὰς τὰς ὀδόντας ἀποφαινόντων, ἠπόρουν ὅτῳ ἑαυτὸν ὦπτι ἀφικνοῦμαι τὸ Θερσίτου λαβὼν ἢ καλὸν Νιρέως, ἢ τὸ μηταίτου Ἴρου, λαβὼν ἢ Φαιάκων βασιλέως, ἢ Πυρρίου τὸ μάγειρου, λαβὼν ἢ Ἀγαμέμνονος. ἀδὲν γὰρ ἦν ἐπὶ τοῖς παλαιοῖς γνωρισμάτων αὐτοῖς παρέμενεν, ἀλλ' ὁμοία πὰ ὀστᾶ ἦν, ἄδηλα, καὶ ἀνεπίγραφα, ἃ ὑπ' ἀδενὸς ἐπ' ἀφανείας δυνάμενα. τοιγάρτοι σκέπτα ὁρῶντι, ἐδόκει μοι ὁ τὰ ἀνθρώπων βίου πομπὴ τινι μακρᾷ παραπλησίαν, χορηγεῖν ἕκαστα ἡ τύχη, ἀφορᾷ καὶ ποικίλα τοῖς πομπεύουσι χήμασι παρασκεπλουσα. τὰ μὲν γὰρ λαβοῦσα ἡ τύχη, βασιλικῶς διακοσμοῦσι, πάρεσι τε ἐπιθεῖσα, καὶ διαδήμασι περιθεῖσα, καὶ τιὼ κεφαλὴν στέψασα τῷ ἀφάνεμα. τὰ δ', οἰκέτας χήμασι περιέβηκε. τὰ δέ τινα, κακοὶ εἶναι σκόπουσι. τὰ δ', ἀμορφον, καὶ γελοῖον παρασκευάσαι. παντοδαπὴν γὰρ οἶμαι δεῖν ἰδέαν τιὼ ἴσων. πολλάκις δ', ἀφ' μέσης τῆς πομπῆς μεταβάλλει τι σὺν ἐσθῆτα, σὺν ἐῶσα ἐς τέλος ἀφπομπεύσαι ὡς ἐτάχθησαν. ἀλλὰ μεταμφιέσασα, τὰ μὲ Κροῖσον ἠνάγκασι τιὼ δ' οἰκέτας καὶ μάλιστα σκάνη ἀναλαβεῖν. τὸ δ' Μαιάνδριον, τέως σὺ τοῖς οἰκέταις πομπεύοντα, τιὼ Πολυκράτους τυραννίδα μετενέδυσι.

adeò nudatis ossibus omnes erant sibi invicem similes: nisi quòd vix tandem, diuque contemplantes ipsos cognoscebamus: quippe conferti jacebant obscuri atque ignobiles, nihilque amplius decoris illius qui est apud nos asservantes. Cùm igitur ossa simul multa eodem in loco jacerent, omnesque inter se similes essent, terrificum quiddam vacuis oculorum orbibus intuentes, denteisque nudos ostendentes, animi pendebam quonam signo Thersiten à formoso illo Nireo discernerem, aut mendicum Irum à rege Phæacum, aut ab Agamemnone Pyrrhiam coquum. Quippe quibus jam nihil veteris indicii permansit, sed inter se similia sunt ossa, incognita, titulis carentia, nullique unquam dignoscenda. Hæc igitur spectanti mihi, hominum vita longæ cuipiam pompæ persimilis videbatur, cui fortuna præsit, & singula disponat, iisque qui pompam agunt, diversos varioisque habitus accommodet. Alium siquidem fortuna deligens regiis ornat insignibus, imposita tiara, additis satellitibus, & capite diademate revincto. Alium verò servi habitu amicit: hunc autem forma ornat, illum contrà deformem & ridiculum fingit: nam omnigenum, ut opinor, oportet esse spectaculum. Quin habitus quorundam plerumque in media etiam pompa demutat non sinens quo prodierant ordine, eodem ad extremum progredi. Sed ornatu commutato Crœsum quidem coëgit, servi captivique vestes assumere: Mæandrium autem, olim inter servos incedentem, Polycratis data tyrannide vicissim vestivit: eoque

καὶ μέχρι μέν τινος εἶπαι χρῆναι τὸ σχῆμα. ἐπειδὰν δ' ὁ τῆς πομπῆς καιρὸς παρέλθῃ, τὴν εἰκόνα ἔκαστος ἀποδὺς τὴν σκευὴν, καὶ ἀποδυσάμενος τὸ σχῆμα μὴ ᾖ σώμασι, ὥσπερ ἦν πρὶν ᾖ, γίγνεται, μηδὲν ᾖ πλησίον διαφέρων. ἔνιοι δὲ τὰ ἀγνωμοσύνης, ἐπειδὰν ἀπαιτῇ τὸ κόσμον, ἐπισῶσαι ἢ τύχῃ, ἀχθονται μὲ, καὶ ἀγανακτοῦσιν, ὥσπερ οἰκείων τινῶν στερισκόμενοι, καὶ οὐχ ἃ πρὸς ὀλίγον ἐχρήσαντο ἀποδιδόντες. οἶμαι δὲ ἐγὼ τῶν ἐπὶ τῆς σκηνῆς πολλάκις εἰσαγομένων, τὰς τραγικὰς ὑποκρινομένων τύχας πρὸς τὰς χρείας τῶν δραμάτων, ἄρα μὴ, Κρέοντας, οἵοτε δὲ, Πελάμους γιγνομένους, ἢ Ἀγαμέμνονας, καὶ ὁ αὐτὸς, εἰ τύχοι μικρὸν ἔμπροσθεν μάλα σεμνῶς, τὸ δὲ Κέκροπος ἢ Ἐρεχθέως σχῆμα μιμούμενος, μετ' ὀλίγον οἰκέτης ἐπεισῆλθεν ὑπὸ δὲ ποιητῇ κεκελευσμένῳ. ἤδη δὲ πέρας ἔχοντος δὲ δράματος, ἀποδυσάμενον ἕκαστος αὐτῶν τὴν χρυσόπαστον ἐκείνην ἐσθῆτα, καὶ τὸ προσωπεῖον ἀπολέμενον, καὶ κεφαλὰς ἀπὸ τῶν ἐμβατῶν, πένης, καὶ ταπεινὸς ἐξέρχεται. οὐκ ἔτ' Ἀγαμέμνων ὁ Ἀτρέως, οὐδὲ Κρέων ὁ Μενοικέως, ἀλλὰ Πῶλος Χαρικλείου συνιὼν ὀνομαζόμενος, ἢ Σάτυρος ὁ Θεογείτονος μαραθώνιος. τοιαῦτα καὶ τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματά ἐστιν, ὡς τότε μοι ὁρῶντι ἔδοξεν. Φιλω. εἰπέ μοι ὦ Μένιππε, οἱ δὲ τὰς πολυτελεῖς ταύτας καὶ ὑψηλὰς τάφους ἔχοντες ὑπὲρ γῆς, ἐ σήλας, ἐ εἰκόνας, καὶ ἐπιγράμματα, οὐδὲν πλιάτερον παρ' αὐτοῖς εἶσι τῶν ἰδιωτῶν νεκρῶν; Με. λαρεῖς ὦ οὗτος. εἰ γὰρ ἐθέλοις τὸν Μαυσωλὸν αὐτὸν, λέγω δὲ τὸν κάρα, τὸν ὦν δὲ τάφον περιόντα, οὐ

que cultu aliquantisper uti sivit. Verùm ubi pompæ tempus præteriit, tum quisque apparatum reddens, & amictum cum corpore exuens, qualis erat antè, efficitur, nihil à vicino differens. At nonnulli præ insitia, quum instans fortuna ornatum repetit, ægrè ferunt atque indignantur, tanquam propriis quibuldam privati, at non ea reddentes quibus ad exiguum tempus utebantur. Existimo autem etiam in scena vidisse te plerunque histriones istos tragicos, qui in fabularum usum modò Creontes, modò Priami fiunt, aut Agamemnones. Idemque si sors tulerit, paulò antè tam graviter, Cecropis aut Erechthei formam imitatus, paulò post servus, poëta jubente progreditur. Cumque jam fabulæ finis adfuerit, & ipsorum unusquisque vestem illam auratam exuerit, personam deposuerit, & ex cothurnis descenderit, pauper & humilis obambulat: nec amplius Agamemnon Atrei filius, nec Creon Menœtio prognatus, sed Polus Chariclei Sunicnsis, aut Satyrus Marathonius Theogitonis filius nominatur. Sic se hominum res habent, ut mihi tum spectanti visum est. *Ph.* Dic Menippe, isti qui sumptuosa, excelsaque sepulchra habent in terris, & columnas, & imagines, & titulos, nihilone apud inferos plebeiis defunctis sunt honoratiores? *Men.* Heus tu nugaris: si enim Mausolum vidisses, Carem illum dico, sepulchro percelebrem, probè scio ridere nunquam

1 Καὶ κατάξας ἀπὸ τῆς ἐμβατῶν] Eadem utitur comparatione Iust. Martyr. epist. ad Zen. & Ser. *Bonnæ.*

1 Οὐ

εἰδως ὅτι σὺ ἂν ἐπιῶσαι γελᾶν. ὅτῳ πιπτωῖς ἐρρίφθω σὺ δ' ἀφόβως ἴθι, λαοβοήτων σὺ πρὸ λοιπῆς δήμου τῆς νεκρῶν. ἐμοὶ δοκεῖν, τοσοῦτον ἀπολαύων ἐμ μνήμῃ. παρ' ὅσον εὐαρύτῳ τηλικοῦτον ἄχθος ἐπικείμενον. ἐπιδεὰν γὰρ ὦ ἐπεῖρε ὁ Αἰακὸς ἀναμετρήσῃ ἑκάστῳ τὸν τόπον, δίδωσι τὸ μέγεθος [1] ὡς πλοίον ποδὸς, ἀνάγκη ἀγαπῶντα, κατακεῖσθαι, ὡς τὸ μέτρον σωτελούμενον. πολλῷ δ' ἂν οἶμαι μᾶλλον ἐγέλας, εἰ ἐζήτεις τὰς παρ' ἡμῖν βασιλείας, καὶ σατράπας, πλουτοῦντας παρ' αὐτοῖς, καὶ ἤτοι πενεχραπολοῦντας ὑπ' ἀσπερέως, ἢ τὰ σπερῶτα διδασκομένους χαράμματα, καὶ ὑπὸ δ' τυράννου ὑποζυγούμενους, καὶ κόρδης παιομένους, ὥσπερ δ' ἀνδραποδώδη τὰ ἀπαμάτια. Φίλιππον γοῦν τὸν μακεδόνα ἐγὼ θεασάμενον, ὑδὲ κρατεῖν ἑαυτοῦ δυνατὸς ὢν. ἰδεί χθη δέ μοι ἐν γωνιδίῳ τινὶ μισθοῦ ἀκάμενον [2] τὰ σαθρὰ τῶν ὑποδημάτων. πολλοὺς γ' καὶ ἄλλους ὢν ἰδεῖν ἐν ταῖς τριόδοις μεταιτοῦντας, Ξέρξας λέγω, καὶ Δαρείους, καὶ Πολυκράτεις. Φίλω. ἄτοπα διηγῇ τὰ περὶ τῶν βασιλέων, καὶ μικρὰ δεῖν, ἄπιστα. τί δ' ὁ Σωκράτης ἔπραττε, καὶ Διογένης, καὶ εἴ τις ἄλλος τῶν σοφῶν; Με. ὁ μὲν Σωκράτης, κἀκεῖ περιέρχεται διελέγχων ἅπαντας. συνέστι δ' αὐτῷ Παλαμήδης, καὶ Ὀδυσσεὺς, καὶ Νέστωρ, καὶ εἴ τις ἄλλος λάλος νεκρός. ὁ μὲντοι ἐπιφυόμενος αὐτῷ, καὶ διωδήκει οὐ [3] τῶ

quam desiisses: tam despectim in abstrusum antrum projectus est, in reliqua mortuorum turba delitescens: hoc tantùm commodi meo judicio percipiens ex hoc monumento, quòd impositio tam gravi pondere pressus laborat. Postquam enim, ô amice, Æacus unicuique locum demensus est (dat autem cui maximum, non plus quàm pedem) necesse est eo contentum jacère sese que ad loci modum contrahere. Risisses autem, opinor, multo magis, si vidisses reges nostros & satrapas, apud eos mendicantes, & urgente inopia vel salsamenta vendentes, vel prima elementa docentes, & ut à quolibet contumeliis afficiuntur, atque in faciem cæduntur, tanquam vilissima mancipia. Ego igitur Philippum Macedonem conspicatus, continere me non potui: ostensus est mihi calceos attritos in angulo quodam mercede resarciens. Multos etiam alios videre erat in triviis mendicantes, Xerxes aio, & Darios & Polycrates. *Ph.* Admiranda hæc sunt, ac propemodum incredibilia, quæ de regibus narras. Quid autem Socrates faciebat, & Diogenes, & si quis est sapientum alius? *Men.* Socrates quidem ibi omnes redarguens obambulat: versantur autem cum illo Palamedes, Ulysses & Nestor, & si quis alius defunctorum est garrulus: quinetiam adhuc ipsi inflata sunt & tumida

1 Οὐ πλέον ποδὸς] Eadem in Dialog. mort. Philist. apud Stob ser. 330. καὶ μυρίων πηχῶν γῆς κύριον ὑπάρχειν, ὅταν ἡμῖν τριῶν ἢ τεττάρων. utitur his fere verbis Lucianus alibi. Sic in Charon. ποδιαῖον λαβόντες τόπον παρὰ τῶν Αἰακῶν. tangit Marcil. ad Horat. *Bourd.*

2 Τὰ σαθρὰ τῶν ὑποδημάτων] Sic in Catapl. *Idem.*

3 Τῆς φαρμακοπωσίας] Plato in Phædro. *Idem.*

φαρμακοποσίας τὸ σκέλη. ὁ δὲ βέλτιστε Διογένης, παρὰ μὲν Σαρδαναπάλῳ τῷ ἀσσυρίῳ, καὶ Μίδᾳ τῷ Φρυγὶ, καὶ ἄλλοις ποτὲ τῶν πολυτελῶν. ἀκούων δ' οἰμωζόντων αὐτῶν, καὶ τὴν παλαιὰν τύχην [1] ἀναμετρεμένων, γελᾷ τε, καὶ τέρπεται. καὶ τὰ πολλὰ ὑπτίων κατακείμενος, ἄδηλ μάλα τραχείᾳ καὶ ἀπηνεῖ τῇ φωνῇ. τὰς οἰμωγὰς αὐτῶν ἐπικελεύων, ὥστε ἀνιᾶσθαι τοὺς ἄνδρας, καὶ ἀξιοπίστως ἔχειν μετοικεῖν ἐκ φέροντας τὸν Διογένη. Φιλο. ταυτὶ μὲν ἱκανῶς. τί δὲ τὸ ψήφισμα λοιπὸν, ὅτῳ ἐν ἀρχῇ ἔλεγες κεκυρῶσθαι τοῖς πλουσίοις; Με. οὐκ ὑπέμνησας. ἐγὼ γὰρ οἶδ' ὅπως ἐκ τούτου λέγειν ἀπεθέμην, πάμπολυ ἀπεπλανήθην τοῦ λόγου. ἀξιούντων γάρ μου παρ' αὐτοῖς, πρὶν ἔσω οἱ πρυτάνεις ἐκκλησίαν ἐκ τῆς κοινῆς συμφερόντων. ἰδὼν δὲ πολλοὺς συνιόντας, ἀναμίξας ἐμαυτὸν τοῖς νεκρικοῖς, εἷς καὶ αὐτὸς τῶν ἐκκλησιαστῶν. ὀλιγαρχία μὲν ἦν καὶ ἄλλα. πλοῦτος ἦν, τὸ ἐκ τῶν πλησίον. ἐπὶ τοῦτοις κατηγόρουν πολλὰ, καὶ δεινὰ, βίας, καὶ ἁρπαγὰς, καὶ ὑπερηφανίας, καὶ ἀδικίας, πλοῦτον, ἀναισχυντίαν τῶν δημοσιωνῶν, ἀνίσου ψήφισμα τοιοῦτον.

mida crura ex veneni hauſtu. At optimus Diogenes, accola eſt Aſſyrii Sardanapali, & Midæ Phrygis, & aliorum quorundam ex ſumptuoſis illis, quos quum ejulantes audit, veteremque fortunam recenſentes, & ridet, & delectatur, & ſæpe ſupinus jacens, admodum aſpera & immani voce cantat, ejulatus illorum obſcurans, adeò ut id viri illi moleſtè ferant, cumque Diogenem ferre non poſſint, de mutanda ſede deliberent. *Ph.* De his quidem ſatis. Cæterum quodnam illud decretum eſt, quod initio dixeras contra divites eſſe ſancitum? *Men.* Bene certè admones. Neſcio enim quo pacto cùm hac de re dicere propoſuiſſem, ab inſtituto ſermone procul aberravi. Dum igitur ibi verſabar, magiſtratus concionem advocarunt pro reipublicæ commodis. Cùm ergo multos concurrere viderem, ego me quoque mortuis immiſcens ilicò unus fui eorum qui in concione aderant. Aliis igitur etiam de rebus eſt actum: poſtremò verò negotium de divitibus: quibus poſtquam objecta fuiſſent multa crimina, eaque atrocia, violentia, ſuperbia, faſtus, injuria, ſurgens tandem ex populo primâs quidam, hujuſmodi decretum legit.

[1] Ἀναμετρεμένων] Angl. *ἀναμετρούντων. Bourd.*

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Ἐπειδὴ πολλὰ καὶ παρανόμως οἱ πλούσιοι δρῶσι παρὰ τὸν βίον, ἁρπάζοντες, καὶ βιαζόμενοι, καὶ πάντα τρόπον τὸ πε-

DECRETVM.

Quandoquidem iniqua multa divites in vita perpetrant, rapientes, ac vim inferentes, omnique modo pauperes

πάντων καθιφορμένους, δήδε) τῇ βουλῇ, καὶ τῷ δήμῳ, ἐπιδεῖν ἀποθνήσκοντι, τὰ μὲν σώματα αὐτῶν, καλάζεσθαι, καθιέναι καὶ τὰ δ' ἄλλα πονηρῶν. τὰς δ' ψυχὰς, ἀπαπεμφθείσας ἄπαξ τὸ βίου, [1] καταλύεσθαι εἰς τοὺς ὄνους, ἄχρις ἂν ὁ τοῦ τοσούτου ἀριθμὸς μυριάδας ἐτῶν πέντε καὶ ἑκατὸν, ὅσοι ἐξ ὄνου γεγόμενοι, καὶ ἀχθοφορήσαντες, καὶ πάλιν τὸ πένητον ἐλαυνόμενοι. τοιοῦτον δ' λοιπὸν, ἐξεῖναι αὐτοῖς ἀποθνήσκειν. εἶπε τῷ γαμήλῳ Κερβερίῳ Σκελετίῳ νεκυσδούλῳ, φυλῆς [2] ἀλιβασπάδος. τοῦτο ἀναγνωσθέντος δ' ψηφίσματος, [3] ἐπεψήφισαν μὲν αἱ ἀρχαί. ἐπεχειροτόνησε δ' τὸ πλῆθος, καὶ συνεθορύβησε ἡ Βερμὼ, καὶ ὑλάκησεν ὁ Κέρβερος. οὕτω γὰρ σύνταλῆ γίγνεσθαι, καὶ κύρια τὰ ἀναγεγραμμένα. ταῦτα μὲν δὴ σοι τὰ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. ἐγὼ δ', ὡς ἀφίγμην ἔτυχον, τῇ Τειρεσίᾳ παρεσκάλουν, ἱκέτιδος αὐτὸν πάντα διηγησάμενος, εἴπειν τινὰ μοῖραν μοι ὑπάγειν τὸν ἄριστον βίον. ὁ δ', γελάσας, ἅτε δ' τυφλὸν καὶ γεγηρακότα, καὶ ἀχρὸν, καὶ λιπόφαιον, ὡ τέκνον φησὶ, τῶν μὲν αὐτίκα εἰδέναι σε καὶ ἀπορεῖν, ὅτι καὶ τοὺς σοφοὺς ἐμφύεσθαι, καὶ τὰ αὐτὰ γιγνώσκοντας ἑαυτοῖς. ἀτὰρ καὶ ἡμεῖς λέγειν πρὸς σέ. ἀπείρηται γὰρ τοῦτο τοῖς Ῥαδαμάνθυος. μηδαμῶς ἔφην ἐγὼ ποιεῖσθαι, ἀλλ' εἰπὲ, καὶ μὴ περίδῃς με σοῦ τυφλότερον φαίνεσθαι διὰ τὸν βίον. ὁ δ', δή με ἀπαγαγὼν, καὶ πολὺ τῶν ἄλλων ἀπαστάσας, ἡρέμα προσκύψας πρὸς τὸ ὦς, φησὶν, ὁ τῶν ἰδιωτῶν, ἀγαθὸς

res deſpicientes, Curiæ, populoque viſum eſt, ut quum obierint, eorum quidem corpora ut & aliorum ſceleratorum puniantur, animæ verò ſurſum in vitam remiſſæ, in aſinos demigrent, donec in tali ſtatu quinquies ac vicies decem annorum millia tranſegerint, aſini ſemper ex aſinis renati, onera ferentes, & à pauperibus agitati. Dein ut liceat illis, vita excedere. Sententiam hanc pronunciavit Calvarius, patre Aridello, patria Manicenſis, tribu Stygiana. Lectum hoc ſuffragium approbaverunt principes, ſcivit plebs, adfremuit Proſerpina, allatravit Cerberus: ſic enim rata authenticaque fiunt, quæ inferi ſtatuunt. Hæc quidem in concione gerebantur. Ego verò Tireſiam adeo, cujus gratia veneram, & re ut erat narrata ſupplicavi, ut mihi diceret, quodnam optimum vitæ genus putaret. Hic verò ſubridens, eſt autem vetulus quiſpiam cæcus, pallidus, voce gracili, ô fili, inquit, tuæ perplexitatis cauſam ſcio à ſapientibus iſtis profectam, non eadem inter ſe ſentientibus. Verùm haud fas eſt id tibi proloqui: nam à Rhadamantho eſt interdictum. Nequaquam, inquam, ô patercule: ſed dic quæſo, neque me contemnas, qui in vita te cæcior oberro. Is igitur abducto mihi, & procul ab aliis abſtracto, leniter ad aurem inclinans, optima inquit & ſapientiſſima eſt privato-

1 Καταλύεσθαι] Angl. καταλύεσθαι. Bourd.

2 Ἀλιβασπάδος] Ang. Ἀλιβασπίδος Idem.

3 Ἐπεψήφισαν μὲν αἱ ἀρχαὶ] Ψηφίζειν & χειροτονεῖν, ſcepenumero jura civium, notiſſimum ex oratorib. Græc. Idem.

τος βίου, ἐ σωφρονίστερον, ὡς τ ἀφροσύνης παυσόμενον ἔ μετανοήσοντα, καὶ πάλιν, καὶ ἀρχὰς ἐπισκοπεῖν. καὶ καταπλύσας τ σοφῶν τούτων συλλογισμῶν, καὶ τὰ τοιαῦτα λήρου ῥήματα, τοῦτο μόνον ἐξ ἅπαντος ζήτησον, ὅπως τὸ παρὸν ἡμῖν ἡδέως διάξομεν, ἐ διαφθαρέντες χαλῶν τὸ πολλὰ, καὶ ὡς ἐμοὶ μηδὲν ἐπιτυδεύσας. ὡς εἶπον, πάλιν ἀρχὴ ποιεῖ Ἀσφοδελῶν λειμῶνα. ἴοιμι ἤδη, καὶ γὰρ ἤδη ὀψὲ λοῖ, ἄγε δὴ ὦ Μιθροβαρζάνη φημὶ, τί διαμέλλομεν, καὶ σὺ ἄπιθι εἰδὼς ἐς τ βίον; ὁ δ, ἀλλ' ἐς ταῦτα, θαῤῥεῖ φησὶν ὦ Μένιππε, τεχνίου γάρ σοι καὶ ἀσφαλοῦς ὁδοῦ δεήσει. καὶ δὴ ἀπαγαγών με ὡς ἐ χωλεὸν ἔ ἄλλως ζοφερώτερον, δείξας τῇ χειρὶ πόῤῥωθεν ἀμαυρόν τι καὶ λεπτὸν ὥσπερ διὰ κλειθρίας ἐοικὸς φῶς, ἐκεῖνο ἔφη ἐστὶ τὸ ἱερὸν ἔ Τροφωνίου, κἀκεῖθεν κατέρχονται οἱ ἀπὸ Βοιωτίας. τοιγαροῦν ἔν ἀνιδὼν, καὶ σύθυς ἔσῃ ἐπὶ τ Ἑλλάδος. ἠθροίσθη ἔ τοῖς εἰρημένοις ἐγὼ, καὶ τ μέγιστον ἀπαντῶν, χαλεπῶς μόλα διὰ ἔ σμικρᾶς ἀνεπτύσης, ἐκ οἶδ' ὅπως ἐς Λεβαδείαν γέγονα.

torum vita. Quamobrem ab hac vanissima rerum sublimium consideratione desistens, mitte principia & fines speculari: & vafros hosce syllogismos despuens, atque id genus omnia nugas ducens, hoc solum in tota vita persequere, ut præsentibus contentus, plerumque ridens, nullius-que rei satagens prætercurras. Sic locutus iterum in asphodelorum pratum sese corripuit. Ego igitur (etenim jam vesper erat) age, inquam ô Mithrobarzanes quid cunctamur, nec rursus ad vitam hinc imus? Ille verò ad hæc: Confide, inquit, ô Menippe, ostendam tibi semitam, qua celeriter nulloque negotio progrediemur. Cùm autem me in regionem alia obscuriorem abduxisset, manu procul ostendens subobscurum, & tenue lumen tanquam per rimam influens illud, inquit, Trophonii est templum, & illac ad inferos ex Boëotia descendunt. Hac ascende, & in Græcia statim eris. Ego igitur hoc sermone gavisus, salutato Mago ægrè admodum per fauces subrepens, nescio quo pacto in Lebadiam perveni.

ΧΑΡΩΝ, Η ΕΠΙΣΚΟΠΟΥΝΤΕΣ.

CHARON, SIVE CONTEMPLANTES.

ARGVMENTVM.

Ejusdem fermè argumenti est hic Dialogus cum superiore. Nam ut illic Menippus apud inferos videre atque audire supplicia & miseros exitus divitum atque potentum fingitur. Ita hic Charon apud superos hominum dementiam contemplatur, stulta illorum consilia & actiones deridendo. Quippe qui in his quæ incerta ac momentanea maximè sunt, puta robustate corporis, potentia, di-

divitiis, fortuna, gloria, & id genus aliis omnem ſpem atque fiduciam collocent. Mortis verò, qua omnium certiſſima, & mox conſecutura eſt, nullam rationem habeant. Id quod ipſe Charon in fine Dialogi apertis verbis indicat, & paulò ſuprà quoque, ubi homines ſtultitiæ ſuæ admonet, & ad meliorem mentem revocat. Tractantur autem hæc primò per ſpeciem, propoſitis exemplis Milonis, Cyri, Cræſi, Polycratis, & aliorum: mox & in genere deſcriptis hominum & privatorum & regum affectibus ſtudiiſque, poſtremò etiam confutata opinione, quam multi de defunctorum honoribus habebant. Et in ſumma non hominum modò res & corpora, verùm & civitates & flamina, denique omnia morti ſubjecta eſſe oſtenduntur, quam eo facilierem cuique eſſe, quo mundanis iſtis rebus ac opibus minus impeditus aut captus fuerit. Prior pars Dialogi etiam δραματική eſt, dum Mercurius jam exoratus à Charonte, montes alios aliis imponit, & locum unde proſpectus in omnes terras pateat, extruit.

ΕΡΜΗΣ.

Τί γελᾷς ὦ Χάρων; ἢ τί τὸ παράμετρον ἀνελπίστων, ἀθρόως ἀναλήλυθας εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα, καὶ πάνυ εἰωθὼς ἐπιχωριάζειν τοῖς ἄνω πράγμασιν; Χα. ἐπεθύμησα ὦ Ἑρμῆ, ἰδεῖν οἷόν ἐστι τὸ ἐν τῷ βίῳ ἢ ὃ πράττουσιν οἱ ἄνθρωποι ἐν αὐτῷ. ἢ γὰρ παρόμβροι, πάντες οἰκάζουσι κατόψεσθαι ὑμᾶς. οὐδεὶς γὰρ αὐτῶν ἀναμένει διέρχεσθαι. αἰτησάμενόν σε ἔφην ἐγὼ, ἢ ἄκοντα, ὥσπερ καὶ ὁ Θετταλὸς ἐκεῖνος νεανίσκος, μίαν ἡμέραν λειπόντως ἡμᾶς, ἀναλήλυθα ἐς τὸ φῶς. καί μοι δοκεῖ ἐς δέον συντετυχηκέναι σοι, ξυναγόντων ἡμᾶς ἐνθάδε ὅπου με ξυμπεριενεγκεῖν ἢ καὶ δείξεις ἅπαντα, ὡς ἂν εἰδὼς ἅπαντα. Ερ. ἀ χαλᾷ μοι ὦ πορθμεῦ. ἁπρόσμενα γάρ τὰ ἀφικνούμενα ἡμῖν ἄνω Διὶ τῷ ὑψιστάτῳ. ἀλλ' ὁδοῦμός τέ ἐστι, καὶ δεῖται μοι βραδυνόντος μοι, ἄλλοτε μέντοι ἐλθεῖν ἐθέλοντι, ἐξηνδυκὼς τὸ ζόφος. ἢ ἴσως ἢ Ἥφαιστον παρεῖκε

MERCVRIVS.

Quid rides Charon? aut cur deſerto pontone in hanc lucem aſcendiſti, ſuperorum rebus intereſſe neutiquam aſſuetus? *Ch.* Optavi Mercuri videre qualia ſint ea, quæ in vita geruntur, quidque homines in ea faciant: tum etiam quibus bonis privati plorent omnes qui ad nos deſcendunt. Neque enim ex ipſis quiſquam citra lachrymas trajecit. Quare exemplo Theſſali illius juvenis, exorato. Dite ut mihi unum ſaltem diem à nave liceret abeſſe in lucem aſcendi, ac mihi videor in te opportunè incidiſſe. Nam me, ſat ſcio, ſimul obambulans circumduces, & ſingula, ut qui noris omnia, oſtendes. *Merc.* Non vacat ô portitor. Nam Iovi ſummo operam in negocio quod ad homines pertinet, navaturus abeo. Ille verò eſt iræ acris, ut planè verear ne me cunctantem, caligini addictum veſtrum ſinat eſſe totum: vel quemadmodum nuper Vulcanum, ita

ἔπεισιν, ῥίψῃ κἀμὲ πατρῴων ὑπὸ πόδας λάβ ὑπὸ ἡπατείου βηλοῦ, ὡς ὑποσκάζων, γάλατος παρέχομαι καὶ αὐτὸς οἰνοχοῦν. Χα. φείσῃ δ' ἴσως μου ἄλλως πλανωμένου ὑπὲρ γῆς, καὶ ταῦτα, ἐπείπερ, [1] καὶ ξύμβλης, καὶ συνδιάκτορος ὤν; καὶ μὴν καλῶς ἔλεγε πρὸς Μαίας ἐκεῖνον γὸν σε μεμνῆσθαι, ὅτι μὴ ὑποστείλαι ἢ ἀντλεῖν ἐκέλευσε, ἢ ἀφέσκοπον εἶναι. ἀλλὰ σὺ μὲ ῥίγκεις ἐπὶ ὑ κωλοτρόμου ἐκπεσεῖς, ὥμως ὑπὸ κηρατρύς ἔχων. ἢ ἐ πνα λάλον τερπνὸν δόρυ ἐκείνῳ, παρ' ὅλον τὸ πλοῖον ἀφαλίγῃ. ἐγὼ ὑ ἀγεσοῦτης ὢν, πλὴν δικαίας ἕλκων, ἐρίσω μόνος. ἀλλὰ θεός ὑ πατρὸς ὦ φίλτατον Ἑρμιόδιον, μὴ κωλελίπῃς με. περιόψῃσθ ὑ τὰ ἐν τῷ βίῳ ἄπαντα, ὅσ τι κὴ ἰδὼν ἐπανέλθοιμι. ὡς ἐὼ μα σὺ ἀφῆς, εἰδὼν τὸ, πυφλὸν ἀλείσω. κρίνεσθαι γὸν ἐκεῖνοι σφάλλειν διολισθαίνοντας ἐν τῷ σκότῳ, ὥστε δὴ καιρὸ σοι πάλιν ἀμβλυῶτα θεὸς τὸ φῶς. ἀλλὰ δὸς ὦ κυλλήνιέ μοι ἐς ἀεὶ μεμνησόμενόν σὴν χάριν. Ερ. Τυπὶ τὸ πρᾶγμα. πλυγὴν αὖπιον κωλοφήσῃσθαί μοι. ὁρᾷ γὰρ ἤδη τὸ μισθὸν τὸ θεσπίσιος ἐκ ἀκινδύνου, παυσάμενον ἡμῶν ἐσόμενον. ὑπαρχητέον δὲ ὅμως. τί γὸ ἂν καὶ πάθῃ μοι, ὁπότε φίλοι τις ὢν βιάζοιτο; πάντα μ' ἂν σὺ ἐδεῖν κελεύσειεν ἀκριβῶς ἀμήχανόν ἐστιν ὦ πορθμεῦ. πολλῶν γὸ ἂν ἐτῶν ἡ λιμνοδίη γλήσιος. ὥστε ἐκ me correpto pede, è magno dejiciat cœlo, quo & ipse pocillatoris munere fungens, claudicando risum præbeam *Ch.* Despicies ergò me temere in terra errantem: præsertim cum sis amicus, & navigationis socius, & legationis collega? Atqui conveniret Maiæ fili, illorum te meminisse, quòd te vel sentinam exhaurire, vel remigem agere nusquam jusserim. Quin tu interim, quamquam adeò robustis es humeris, in foris porrectus stertis, aut siquem garrulum defunctum offenderis, cum eo inter navigandum perpetuò confabularis. Ego verò, quanquam senex, remum utrinque trahens solus remigo. At te per patrem obsecro charissime Mercuriole, ne me deseras, sed circunducas per omnia quæ in vita cernuntur, ut aliquid novi conspicatus discedam. Nam si tu me reliqueris nihilo à cæcis differam. Vt enim illi lubrico gressu in caligine titubant: sic etiam ego contrà ad lucem hallucinabor. Quin tu ô Cyllenie, mihi in perpetuum memori futuro, gratiam hanc impertire. *Merc.* Res hæc profectò mihi causa verberum erit. Videò igitur jam circunductionis hujus mercedem non sine pugnis omninò nobis futuram: attamen est obsequendum. Quid enim amico quopiam urgente facias? Omnia quidem te sigillatim, & ad amussim videre impossibile est ô portitor: nam hoc multorum annorum foret negotium. Deinde me,

1 Καὶ ξύμβλης & συνδιάκτορος ὤν] Hæc vox συνδιάκτορος olet mendum: ita autem eam interpretatur Mosellanus, & sic videtur legisse συνδιαίτορος, quæ vox etiam alibi forte non invenitur, sed quæ melius à συνδιαιτᾶσθαι formabitur, quam συνδιάκτορος vel συνδιαίτορος, & idem valeret, quod συνδιαιτητης, id est, *contubernalis*, vel etiam *arbiter simul cum alio*, nec dubito sic esse legendum, scilicet συνδιαίτωρ vel συνδιαιτήτης. Palm.

2 Ἐπὶ

μὲ μὴ κηρύττειν διὰ, καθάπερ ὑπηρέτην τοῦ Διός. σὺ δὲ οὐ τοῦτο κωλύσεις ἐργάζειν τὸ δεινότατον ἔργα, καὶ τὴν τῶν Πλούτωνος ἀρχὴν ζημιῶν, μὴ πεπραγμένης πολλῶν χρόνων. καὶ ὁ πλούτης Αἰακὸς ἀχρεωκοπήσῃ, μηδὲ ὀβολὸν ἐμπολᾶν. ὡς δὲ τὸ κεφάλαιον τῶν γιγνομένων ἴδῃς, τότε ἡμῖν σκεπτέον. Χα. αὐτὸς ὦ Ἑρμῆ ἐπιτήδευε τὸ βέλτιστον. ἐγὼ γὰρ, οὐδὲν οἶδα τῶν ὑπὲρ γῆς, ξένος ὤν. Ερ. τὸ μὲν ὅλον ὦ Χάρων, ὑψηλοῦ τόπου ἡμῖν ἔδει χωρίου, ὡς ἀπὸ σκοπῆς πάντ' ἴδοις. σὺ γὰρ. εἰ μὲν εἰς τὸ οὐρανὸν ἀναβαθεῖν ἦν τὸ λοιπὸν ἡμῖν, οὐκ ἂν ἐπῆμεν. οὐ γὰρ ἀκριβῶς ἂν πάντα κατίδοιμεν. [1] ἐπεὶ δὲ ἀδύνατον εἰδώλοις ἀεὶ ξυνόντα ἐπιβατεύειν τῶν βασιλείων τοῦ Διός, ἄρα ἡμῖν ὑψηλόν τι ὄρος εὐσκοπεῖν. Χα. οἶσθα ὦ Ἑρμῆ ἅπερ εἴωθε λέγειν ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς, ἐπισθὼν πλέοντι; ὁπόταν γὰρ τὸ πρῶμα κυβιστήσῃ, πλαγίᾳ τῇ ὀθόνῃ ἐμπέσῃ, καὶ τὸ κῦμα ὑψηλὸν ἀρθῇ, τότε ὑμεῖς μὲν ὑπ' ἀγνοίας κελεύετε τὴν ὀθόνην στέλλειν, ἢ ἀνεῖναι ὀλίγον τοῦ πρόσω. ἐγὼ δὲ, τὴν ἡσυχίαν ἄγειν ἀνακελεύομαι ὑμῖν. αὐτὸς γὰρ οἶδα τὰ βέλτιστα. καὶ ταυτὰ δὴ καὶ σὺ πρᾶττε, ὁπόσα καλῶς ἔχειν νομίζεις, κυβερνήτης ὢν ἅμα. ἐγὼ δὲ ὥσπερ ἐπιβάτης νέμος, σιωπῇ καθεδοῦμαι, πάντα πειθόμενος κελεύοντί σοι. Ερ. ἐρῶ λέγεις. αὐτὸς γὰρ ἔσομαι τὰ πιστότατον, καὶ ξυρήσω τὴν ἀκοὴν

me, ut qui aufugiſſem, per præconem à Iove publicari oporteret, tibi verò impedimento eſſet, quo minùs mortis munia peragere poſſes. Plutonis etiam imperio damnum inferres ſi longo tempore mortuos non deduceres: publicanus quoque Æacus ſuccenſeret, quòd ne obolum quidem lucrifaceret. Sed jam hoc eſt diſpiciendum, quo pacto ſumma rerum capita videre queas. *Ch.* Quod optimum factu fuerit, Mercuri, ipſe videris. Ego verò cùm ſim peregrinus nihil eorum novi quæ in terra geruntur. *Merc.* Breviter, ô Charon, editiore loco nobis eſt opus, ex quo proſpicias omnia. Tu verò ſi poſſes in cœlum aſcendere, non laborarem: ex ſpecula enim accuratè omnia deſpectares. Sed cùm nefas ſit te, qui cum manibus ſemper verſaris, regiam Iovis calcare, jam fuerit tempus excelſum aliquem montem diſquirendi. *Ch.* Noſti Mercuri, quid vobis dicere conſueverim quum navigamus? ubi enim procelloſus ventus obliquo velo, incubuerit, adeò ut in ſublime tollantur fluctus: ibi vos quæ eſt veſtra imperitia, jubetis velum contrahere aut pedem paulum remittere, aut cum ipſo vento currere: ego autem moneo vos ut quieſcatis, cùm quid ſit optimum non ignorem. Tu quoque eodem pacto, cùm nunc ſis gubernator, facito quicquid convenire putaris. Ego autem more vectorum tacitus ſedebo, per omnia tibi jubenti obſecundans. *Merc.* Rectè mones: ipſe enim quid facto opus ſit, ſcivero, & ſpeculam idoneam in-

1 Ἐπεὶ δὲ ἀδύνατον εἰδώλοις ἀεὶ ξυνόντα ἐπιβατεύειν τῶν βασιλείων τοῦ Διός] Εἴδωλα hoc loco pro umbris defunctorum ſumuntur. Id Virgilius per vocem *imago* expreſſit Æneid. 4.

Et nunc magna mei ſub terras ibit imago. Palm.

σκηπτῶ. ἆρ' ἂν ὁ Καύκασος ἐπιτήδειος, ἢ ὁ Παρνασσὸς ὑψηλότερος, ἢ ἀμφοῖν ὁ Ὄλυμπος ἐκείνοσί; καίτοι οὐ φαῦλόν τι ἀνεμνήσθην ἐς τὸν Ὄλυμπον ἀπιόντων. συγγνωμὴν δέ τι καὶ ὑπουργῆσαι καὶ σὲ δεῖ. Χα. σπούδασον. ὑπουργήσω γὰρ ὅσα δυνατά. Ερ. Ὅμηρος ὁ ποιητής φησι, τὼ Ἀλωέως υἷε, δύο καὶ αὐτὼ ὄντε, ἔτι παῖδας, ἐθελῆσαί ποτε τὴν Ὄσσαν ἐπὶ βάθρον ἀναστάσαντε, ἐπιθεῖναι τῷ Ὀλύμπῳ. εἶτα τὸ Πήλιον ἐπ' αὐτῇ ἐκκυλίσαι ταύτην κλίμακα ἔχειν, οἰομένους καὶ οὕτω βήσεσθαι ἐπὶ τὸν οὐρανόν. ἐκείνω μὲν δὴ τῷ μειρακίῳ, ἀπαθάλω γὰρ ἦτον, δίκης ἐπεστάτουν. [1] νὴ Δί, εἰ καὶ ἐπὶ κακῷ τῶν θεῶν ταῦτα βαλλόμεθα, τί ἔχει οἰκοδομοῦμεν καὶ αὐτοὶ καθ' ἑαυτὰ, ἐπικυλινδοῦντες ἐπάλληλα τὰ ὄρη, ὡς ἔχοιμεν ἀφ' ὑψηλοτέρου ἀκριβέστερον τὴν σκοπήν; Χα. καὶ δυνησόμεθα ὦ Ἑρμῆ δύ' ὄντες ἀναβῆναι, ἀραμένοι τὸ Πήλιον ἢ τὴν Ὄσσαν; Ερ. Δῆτά σ' οὐκ ἂν ὦ Χάρων; ἢ ἀξιοῖς ἡμᾶς ἀσθενεστέρους εἶναι τῶν βερεκυντίων ἐκείνων; καὶ ταῦτα, θεὸς ὑπάρχοντας; Χα. ἔκ. ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα δοκεῖ μοι ἀπίθανόν πως τὴν μεγαλορρημοσύνην ἔχειν. Ερ. ἀκήκοας. ἰδιώτης γὰρ εἶ ὦ Χάρων, καὶ ἥκιστα ποιητικός. ὁ δὲ γραφεὺς Ὅμηρος, ἀπὸ δυοῖν σίχοιν αὐτίκα ἡμῖν ἀμβατὸν ἐποίησε τὸν οὐρανὸν, ὥστε ῥᾳδίως συνιδεῖν τὰ ὄρη. καὶ θαυμάζω εἰ σοι ταῦτα πρόσχαρα ἔναγχος δοκεῖ, τὸν Ἄτλαντα δηλαδὴ εἰδότι, ὃς τὸν πόλον αὐτὸν ἐς ὤν, φέρει, ἀνέχων ἡμῶν ἅπαντας. ἀκούεις γοῦν καὶ τὸν ἐμὸν ἀδελφὸν πέρα, τὸν Ἡρακλέα, ὡς λαβέσθαι ποτε

invenero, Num igitur idoneus est Caucasus, aut Parnassus excelsior, aut Olympus utroque eminentior? Atqui mihi in Olympum intuenti, quiddam non futile venit in mentem. Verùm ad hanc rem tuo & labore, & obsequio pariter erit opus. *Ch.* Impera: pro virili parebo. *Merc.* Homerus poeta dicit, duos Aloëi filios, cùm pueri adhuc essent, olim statuisse radicitus evulsam Ossam Olympo superimponere: deinde & huic Pelion, quòd arbitrarentur ita se scalas ad cœlum ascensu petendum sufficientes habituros. Verùm hi adolescentuli, quoniam erant impii, pœnas dederunt. Nos autem qui hæc in Deorum injuriam minimè molimur, cur non & ipsi montem monti involventes pariter ædificamus, quo videlicet exactiorem è sublimiori loco prospectum habeamus? *Ch.* Et poterimus Mercuri, duo tantùm cùm simus sublatum Pelion aut Ossam alii imponere? *Merc.* Quidni Charon? an nos præsertim cùm Dii simus, putas illis infantulis ignaviores? *Ch.* Nequaquam: sed res ista incredibilem quandam operositatem habere mihi videtur. *Merc.* Non injuria: rusticus enim es Charon, nec in poëtarum fabulis versatus. At egregius Homerus duobus versibus nobis ilico scansile cœlum reddidit, montibus adeò facilè congestis. Et miror si tibi hæc prodigiosa videntur, cùm videlicet non ignores Atlantem, qui vel solus cœlum ipsum fert, nos omnes sustinere. Forte autem etiam de fratre meo Hercule audisti ut olim illi

[1] Νὴ Δί] In Cod. Flor. νῦν δ', ἐγὼ ἐπὶ κακῷ τῶν. Bourd.

[1] Τὸν

αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν Ἄτλαντα, καὶ ἀναπαύσασθαι ἐκέλευον δ' ἄχθος, ὑπολαβεῖν ἑαυτὸν τῷ φορτίῳ; Χα. ἀκήκοα καὶ ταῦτα. εἰ δ' ἀληθῆ ἐστι, σὺ ἂν ὦ Ἑρμῆ, καὶ οἱ ποιηταὶ εἰρήκατε. Ερ. ἀληθέστατα ὦ Χάρων. ἢ πάνυ σοφοὶ ἄνδρες ἐψεύδηνται ἄν; ὅστε ἀναμοχλεύωμεν τὴν Ὄσσαν ἐκείνην, ὡς σοὶ ἡμῖν ὑφηγήσεται τὰ ἔπη, καὶ ὁ ἀρχιτέκτων Ὅμηρος. Λόπας ἐπ' Ὄσσῃ Πήλιον εἰνοσίφυλλον. ὁρᾷς, ὅπως ῥᾳδίως ἄμφω καὶ ποιητικῶς ἐξειργασάμεθα; φέρε δὴ ἀσφαλὲς ἴδω, εἰ καὶ ταῦτα ἱκανά, ἢ ἐπιχειρητέον ἔτι δεύτερα. παπαί. κάτω ἔτι ἐσμὲν τῆς ὑπαρχίας δ' ἀφανεῖ. δεῦρο μὲν γὰρ τὴν Ἰάνην, μέχρις Γαδείρων, καὶ Λυδίαν φαίνῃ. δεῦρο δὲ τὴν ἑσπέραν, ἐς πλέον Γαλλίας, καὶ Σικελίας. δεῦρο δὲ τὴν ἀρκτῴαν, τὰ ἐπὶ πόδα δ' Ἴστρου μόνα. καίτοι γε, ἡ Κρήτη ἐς πάνυ σφᾶς. μεμακρυσμένα ἡμῖν ἀπορεῖται καὶ ἡ Οἴτη ὡς ἔοικεν. εἶτα ὁ Παρνασσὸς ἐπὶ πᾶσιν. Χα. ἔστω ποιῶμεν. ἔφερε μόνον μὴ λιποτάκτειν ἐξεργασώμεθα τὸ ἔργον, ἀπομηκύνοντες πέρας δ' πλησιῶ. εἶπα συγκαθαρίσαντες αὐτὸ, πιεζῶς δ' Ὄσσης οἰκοδομικῆς πιεζωθῆναι ξυστρέψαντες τὸ κορυφαῖον. Ερ. ἱκανῶς. ἀσφαλῶς γὰρ ἔξει ἅπαντα. μετατίθει τὴν Οἴτην. ἐπανελισσέσθω καὶ ὁ Παρνασσός. ἰδοὺ, ἐπάνειμι αὖθις. ὦ ἔχει. πάνυ ὁρῶ. ἀνάβαινε ἤδη καὶ σύ. Χα. ὄρεξον ἂν Ἑρμῆ τὴν χεῖρα. ἐ γὰρ ἐπὶ μικρὰν μὲ ταύτην τὴν μηχανὴν ἀναβιβάζεις. Ερ. εἶμι καὶ ἰδεῖν ἐθέλεις ὦ Χάρων ἅπαντα. σὺν ἴσι δὲ ἄμφω, καὶ ἀσφαλῆ, καὶ φιλοτέχνημα εἶναι. ἀλλ' ἔχε μὲν τὴν δεξιάν, καὶ φείδου μὴ πῃ δ' ὀλισθηρᾷ πατεῖν. σὺ δὲ

illi ipsi Atlanti succesſerit, ipſeque ſe oneri tantiſper dum ille interquieſceret, ſuppoſuerit. *Ch.* Hæc etiam audio: an autem vera ſint, tu & poëtæ videritis. *Merc.* Veriſſima Charon. Nam cujus rei gratia viri illi ſapientes mentirentur? Itaque primum Oſſam eruamus ut carmen præſcribit, & ipſe architectus Homerus. At ſuper Oſſam Pelion arboribus denſum. Vides quam facilè, & poëticè effecerimus? Age igitur conſcenſa mole videam, num hæc ſufficiant, an verò plura ſuperſtruere oporteat. Papæ! ſumus adhuc in cœli radice. Nam ab Oriente vix Ionia & Lydia cernitur: ab Occidente non amplius Italia & Sicilia. Porrò à Septentrione ea ſolùm quæ Iſtro adjacent: indeque nec admodum apertè Creta. Quare nobis portitor Oeta etiam tranſponenda ſicuti videtur: tandem Parnaſſus omnibus imponendus. *Ch.* Sic faciamus. Vide ſolùm ne opus præter fidem producentes, tenuius efficiamus: deindè cum ipſo deturbati, Homericam illam ædificandi rationem amaram experiamur contritis caſu calvariis. *Merc.* Bono es animo ô Charon? res omnis in vado erit. Oetam tranſpone: involvatur etiam Parnaſſus. En conſcendam iterum: bene habet: omnia conſpicio: tu quoque jam aſcende. *Ch.* Porrige manum Mercuri: non enim me parvam molem conſcendere facis. *Merc.* Si quidem omnia videre vis Charon, hæc ambo conſiſtere nequeunt: ut periculo vaces, & ſpectandi ſis cupidus. Sed dextram meam prehende, & ne pedem in lubrico ponas, cave. Euge,

ἀπελήλυθας κ᾽ σύ. κ᾽ ἐπίπαν διηρύμβω ὁ Παρνασσός ἐστι, μίαν ἐκάτερος ἄκραν ἐπιλαβόμενοι, καθεζώμεθα. σὺ δέ μοι ἤδη ἐν κύκλῳ περιβλέπων, ἐπισκόπει ἅπαντα. Χα. ὁρῶ γᾶν πολλὴν, κ᾽ λίμνην τινὰ μεγάλην περρέουσαν, κ᾽ ὄρη, κ᾽ ποταμὸς, Κωκυτὸν, κ᾽ Πυριφλεγέθοντα μείζονας. κ᾽ ἀνθρώπους πάνυ σμικρούς. καί τινας φωλεὰς αὐτῶν. Ερ. πόλεις σκέπαι εἰσὶ, ἃς φωλεὰς ἐμοὶ νομίζεις. Χα. οἶσθα ὃ Ἑρμῆ ὡς ἡδὺν ἡμῖν πέπραγε; ἀλλὰ μετὰ τὸν Παρνασσὸν αὖτις Καστελίᾳ, κ᾽ τὴν Οἴτην κ᾽ τὰ ἄλλα ὄρη μετακινήσαμεν. Ερ. ὅπη; Χα. ἀδὴν ἀκροᾶσις ἔγωγε λέγω δ᾽ ὑψηλὴν ὁρᾶν. ἐβουλόμην δὲ κ᾽ πόλεις κ᾽ ὄρη αὐτὰ μόνον ἁπλῶς συγκεφαλαίως ὁρᾶν, ἀλλὰ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς, κ᾽ ἃ πράττουσι, κ᾽ οἷα λέγουσι. ὥσπερ ὅτε με τοιοῦτον ὄντα χὼ εἶδες γελῶντα, κ᾽ ἤρου με ὅτι γελῶν. ἀκούσας γάρ τινος, ἡδέως ἐς ὑπερβολήν. Ερ. τί δ᾽ τοῦτ᾽ ἦν; Χα. ἐπὶ δεῖπνον οἴκοθεν κληθεὶς ὑπό τινος φίλου, ἐς τὴν ὑστεραίαν μάλιστα ἤξω ἔφη. κ᾽ μεταξὺ λέγοντος, ἀπὸ τοῦ τέγους κεραμὶς ἐπιπεσοῦσα, οὐκ οἶδ᾽ ὅτου κινήσαντος, ἀπέκτεινεν αὐτόν. ἐγέλασα δ᾽, οὐκ ἐπιτηδείσαντος τὴν ὑποχεσιν. ἔοικε δὲ κ᾽ νῦν ὑποκριθήσαι, ὡς μᾶλλον βλέπωμι, κ᾽ ἀκούσωμι. Ερ. ἔχ᾽ ἀτρέμας. κ᾽ τοῦτο γὰρ ἐγὼ ἰάσομαί σοι, κ᾽ ὀξυδερκέστατον σε βροχεῖ ἀποφανῶ, παρ᾽ Ὁμήρου τινὰ κ᾽ ταύτης ἐπῳδὴν λαβών. καθεισθὲν εἶπον τὰ ἔπη, μέμνησο μηκέτ᾽ ἀμβλυώττειν, ἀλλὰ σαφῶς πάντα ὁρᾶν. Χα. λέγε μόνον. Ερ. Ἀχλὺν δή αὖτοι ἀπ᾽ ὀφθαλμῶν ἐρύσσω

tu quoque conscendisti. Iam verò siquidem biceps est Parnassus, altero uterque occupato, sedeamus. Tu verò oculis in orbem circunductis, omnia contemplare. *Ch.* Amplam video terram, & paludem quandam ingentem circunfluentem, & montes, & fluvios Cocyto & Phlegethonte majores, & homines planè exiles, & horum nidulos quosdam. *Merc.* Vrbes illæ sunt, quos tu nidos arbitraris. *Ch.* Nosti Mercuri quàm nihil nobis effectum sit: quin frustra cum Castalia Parnassum, & Oetam aliosque montes sede movimus. *Merc.* Quid ita? *Ch.* Equidem è sublimi nihil exactè despicio. Volebam autem non urbes solùm, ipsosque montes ceu in tabula depictos intueri, sed ipsos homines tum quæ faciunt, tum quæ dicunt: sicuti quum tibi primùm obvius factus sum & ridentem intuitus interrogasti quid riderem. Cùm enim quiddam audivissem summopere sum delectatus. *Merc.* Quidnam hoc erat? *Ch.* Quidam ab amico puto ad cœnam invitatus: in posterum, inquit, diem veniam maximè. Atque interim dum hæc diceret, delapsa tecto tegula, nescio quo movente, ipsum interemit. Risi hominem, ut qui promissa non præstitisset. Sed nunc, ut meliùs & videam, & audiam, descendendum censeo. *Merc.* Quietus es: hoc enim tibi curabo: atque incantatione quadam ab Homero accepta, oculorum aciem acutissimam brevi tibi reddam. Ac posteaquam carmina pronunciaro, memineris non amplius hallucinari, sed apertè cuncta contueri. *Ch.* Dic solùm. *Merc.* *Dimovi nubem, visum*

quæ

λαι, ἃ σχὶν ἐπῆεν, ὄφρ' αὖ γνώσεαι ἡμὲν ἐὸν, ἠδὲ καὶ ἄνδρα. Χα. τί ἐσι; Ερ. ἤδη ὁρᾶς; Χα. ὑπερφυῶς γε. τυφλὸς ὁ Λυγκεὺς ἐκεῖνος, ὡς ἔοικε ἐμοί. ἆρ' οὖν τὸ ἐπὶ τούτῳ σκοπεῖσθαί με, καὶ λάπερόνου ἐρωτᾶν; ἀλλὰ βάλε κἀγὼ τὸ Ὁμηρικὸν πρὸς ἐμαυτὸν ἐπαμῦναί σε, ὡς μοῦνος ἐσθλὸς ἀνὴρ ἀμελεῖ ὅτε μὴ τὸ Ὁμήρου; Ερ. καὶ πόθεν σὺ ἴσχεις τί τὸ ἐκείνης εἰδέναι, ναύτης ἀεὶ καὶ κωπηλατῶν ὤν; Χα. ὁρᾷς, ἐνεβλήθην τῶν ἐς τὸν τρίχηλον. ἐγὼ γὰρ ὁπότε διεπερώμεθον αὐτὸν λοιδορούμενον, πολλὰ ῥαψῳδῶν ἀκέστας, εἰσαῦθις μεμνημαι. καίτοι χαμαὶ ἡμᾶς ὁ μισητὸς τοῦτο κατέλαθεν. ἐπεὶ γὰρ ἤρξατο ᾄδειν ὁ πάντων ἄστοχός τινα ᾠδὴν τοῖς πλέουσιν, ὡς ὁ Ποσειδῶν συνήραγε τὰς νεφέλας, καὶ ἐπέρρηξε τὸ πόντιον, ὥσπερ πρύμνῃ τινὰ ἐμβαλὼν τῷ πλοίῳ, καὶ πάσας ζάς ἰθυάλλας ὠθήσας, καὶ ἄλλα πολλὰ κυκῶν τὴν θάλασσαν ὑπὸ τῷ ἅλατι, χαμαὶ ἄφνω καὶ γαύρῳ ἐμπεσὼν, ὀλίγου δεῖν ἐξέτρεψεν ἡμῖν τὸν ναῦν. ἔπειθ' καὶ ναυπάστης ἐκεῖνος, ἁπαλεσθεὶς τῷ ῥαψῳδῷ ζάς πολλὰς αὐτῷ Σκύλλῃ, καὶ Χαρύβδῃ, καὶ Κύκλωπι. Ερ. ἀ χαλεπὸν ἦν ἰδεῖν ἐκ τοιούτου ἐμέτου ἁλίζωνον γῦν ἀφυλάττειν. Χα. εἰπὲ γάρ μοι· [1] τίς δ' ὅδ' ἐπὶ πάχνας ἀνὴρ, ἡὺς τε, μέγας τε, ἔξοχος ἀνθρώπων κεφαλὴν, καὶ ὤμους εὐρείας; Ερ. Μίλων ὅτος ὁ ἐκ Κρότωνος ἀθλητής. ἐπικροτοῦσι δ' αὐτῷ οἱ Ἕλληνες, ὅτι τὸ ταῦρον ἀφ' ἁλὸς

que texerat antè. Vt tandem agnoscas qui sint homines-ve Dei-ve. Ch. Quid est? *Merc.* Annon jam vides? *Ch.* Maximè; cæcus tanè Lynceus ille, si mecum componatur. Itaque velim hoc me prædoceas, atque interroganti respondeas. Sed vin' tu ut te versibus Homericis interrogem, ut intelligas neque me esse Homericæ elegantiæ contemptorem? *Merc.* Et unde tu illius aliquid scire posses, nauta semper, remexque cùm sis? *Ch.* Vides, hæc opprobria sunt in artem. At ego cùm illum vita functum trajicerem, multa canentem audivi, quorum nonnulla etiamnum memini. Porrò tempestas non parva tunc nos corripuit. Cùm enim cantilenam quandam navigantibus non auspicatam auspicatus esset, ilico Neptunus, nubes coëgit, & injecto tridente tanquam quodam hamo pontum turbavit, omnesque procellas excitavit: cumque multis aliis carmine commotis turbis mare permisceret, parum abfuit quin tempestas & caligo derepente incumbens, navim nobis subverterit. Tunc etiam nauseabundus ille ipsi Scyllæ, & Charybdi, & Cyclopi bonam carminum partem evomuit. *Merc.* Non ergo difficile fuit ex tanto vomitu pauca quædam reservare. *Ch.* At dic mihi, *Crassus & ille quis est, vir magnus, conspicuusque, Vertice sublimi, atque humeris latissimus amplis?* *Merc.* [2] Milo hic est athleta Crotoniates: ei autem applaudunt Græci quòd sublatum taurum per-

mo-

1 Τίς γὰρ ὅδ' ἐπὶ] Versus ex Iliad. 3. *Bourd.*

2 *Milo Crotoniates*] Nihil aliud Milonis Crotoniatis vires tam famosas fecit quam exercitatio assidua tauri gestandi. *Cogn.*

1 Ἐμέ-

φέρε δὲ τὸν Μίλωνα μέσον. Χα. καὶ πόσῳ δικαιότερον ἂν ἐμὲ ὁ Ἑρμῆς ἐπαινοῖεν, ὃς αὐτὸν σοι τὸν Μίλωνα μετ' ὀλίγον ξυμβαλὼν, ἀνθήσειμι εἰς τὸ σταφίδιον, ὁπότε ἥκοι ἐκεῖθεν ἡμῖν ὑπὸ τῶν ἀγωνιστῶν κεκομπακὼς καὶ δοκῶν ἀπατήσειν; καὶ ξυνεὶς ὅπως αὐτὸν ὑποσκελίζω; καὶ ποῦ οἰμώξεται ἡμῖν δηλαδὴ, μεμνημένος τῶν στεφάνων τούτων, καὶ τοῦ κρότου. νῦν δὲ μέγα φρονεῖ, ἅτε ἁρπάζοντι ἐπὶ τῇ τοιᾷδε φορᾷ. τί οὖν οἰηθῶμεν, ἄρα ἐλπίζειν αὐτὸν καὶ τεθνήξεσθαί ποτε; Ερ. πόθεν σοιοῦτον καὶ τοσοῦτον μνημονεύσειεν ἂν τὸ ἀκμῆ τοσοῦτο; Χα. ἴσα τοῦτον ἐκεῖ εἰς μακρὰν γέλωτα ἡμῖν παρέξοντα, ὁπότ' ἂν πλέῃ. μὴ δὲ [1] ἐμπίδα οἶχ ὅπως τοῦτον ἐπ' ἀρμάτων δυνάμενον. σὺ δέ μοι ἐκεῖνο εἰπὲ, τίς τ' ἄρ' ὁδὶ ἀνὴρ ὁ σεμνὸς ἀπὸ γῆς καὶ θαλῆς. Ερ. Κῦρος ὁ Χάραν ὁ Καμβύσου, ὃς τῶν ἀρχῶν μὲν Μήδων ἐχόντων, νῦν Περσῶν ἤδη ἐποίησεν εἶναι. καὶ Ἀσσυρίων ἔναγχος ἄρας ἐκράτησε, καὶ Βαβυλῶνα παρεῖλε. καὶ νῦν ἐλαύνειν ἐπὶ Λυδίαν ἔοικεν, ὡς καθελὼν τὸν Κροῖσον, ἄρχοι ἁπάντων. Χα. ὁ Κροῖσος δέ που ποτὲ κἀκεῖνός ἐστι; Ερ. σκέψαι δὲ καὶ ἐς τῶν μεγάλων ἀκρόπολιν, τῶν τριπλῶν τεῖχος. Σάρδεις ἐκεῖναι. καὶ τὸν Κροῖσον αὐτὸν ὁρᾷς ἤδη ἐπὶ κλίνης χρυσῆς κεθήμενον, Σόλωνι τῷ Ἀθηναίῳ διαλεγόμενον; βάλε ἀκούσωμεν αὐτῶν ὅ, τι καὶ λέγουσι; Χα. πάνυ μὲν οὖν. Κρο. μέσον φέρῃ δὲ τὸν Μίλωνα μέσον. Χα. καὶ πόσῳ δικαιότερον ἂν ἐμὲ ὁ Ἑρμῆς ἐπαινοῖεν, ὃς αὐτὸν σοι τὸν Μίλωνα μετ' ὀλίγον ξυμβαλὼν, ἀνθήσειμι εἰς τὸ σταφίδιον, ὁπότε ἥκοι ἐκεῖθεν ἡμῖν ὑπὸ τῶν ἀγωνιστῶν κεκομπακὼς καὶ δοκῶν ἀπατήσειν; καὶ ξυνεὶς ὅπως αὐτὸν ὑποσκελίζω; καὶ ποῦ οἰμώξεται ἡμῖν δηλαδὴ, μεμνημένος τῶν στεφάνων τούτων, καὶ τοῦ κρότου. νῦν δὲ μέγα φρονεῖ, ἅτε ἁρπάζοντι ἐπὶ τῇ τοιᾷδε φορᾷ. τί οὖν οἰηθῶμεν, ἄρα ἐλπίζειν αὐτὸν καὶ τεθνήξεσθαί ποτε; Ερ. πόθεν σοιοῦτον καὶ τοσοῦτο μνημονεύσειεν ἂν τὸ ἀκμῆ τοσοῦτο; Χα. ἴσα τοῦτον ἐκεῖ εἰς μακρὰν γέλωτα ἡμῖν παρέξοντα, ὁπότ' ἂν πλέῃ. μὴ δὲ [1] ἐμπίδα οἶχ ὅπως τοῦτον ἐπ' ἀρμάτων δυνάμενον. σὺ δέ μοι ἐκεῖνο εἰπὲ, τίς τ' ἄρ' ὁδὶ ἀνὴρ ὁ σεμνὸς ἀπὸ γῆς καὶ θαλῆς. Ερ. Κῦρος ὁ Χάραν ὁ Καμβύσου, ὃς τῶν ἀρχῶν μὲν Μήδων ἐχόντων, νῦν Περσῶν ἤδη ἐποίησεν εἶναι. καὶ Ἀσσυρίων ἔναγχος ἄρας ἐκράτησε, καὶ Βαβυλῶνα παρεῖλε. καὶ νῦν ἐλαύνειν ἐπὶ Λυδίαν ἔοικεν, ὡς καθελὼν τὸν Κροῖσον, ἄρχοι ἁπάντων. Χα. ὁ Κροῖσος δέ που ποτὲ κἀκεῖνός ἐστι; Ερ. σκέψαι δὲ καὶ ἐς τῶν μεγάλων ἀκρόπολιν, τῶν τριπλῶν τεῖχος. Σάρδεις ἐκεῖναι. καὶ τὸν Κροῖσον αὐτὸν ὁρᾷς ἤδη ἐπὶ κλίνης χρυσῆς κεθήμενον, Σόλωνι τῷ Ἀθηναίῳ διαλεγόμενον; βάλε ἀκούσωμεν αὐτῶν ὅ, τι καὶ λέγουσι; Χα. πάνυ μὲν οὖν. Κρο.

medium ſtadium ferat. *Ch.* At quanto juſtiùs me laudarent Mercuri, qui Milonem ipſum paulò poſt correptum, naviculæ imponam, quum ad nos venerit à morte adverſariorum invictiſſimo ſuperatus, neſcius quomodo ipſum ſupplantarit? Tum profectò plorabit, recordatus harum coronarum, & adplauſus. Nunc verò ſeſe effert quoniam eſt admirationi, propterea quòd taurum geſtarit. Quid igitur arbitremur? num putare ſe aliquando morituram? *Merc.* Quid? ille mortis in tanto vigore recordaretur? *Ch.* Miſſum hunc facito, riſum nobis haud ita multò poſt exhibiturum quando navigabit, & ne culicem quidem, nedum taurum ferre poterit. Sed illud tu mihi dicas velim: quis hic alius vir gravis? Græcus non eſt, ut ex veſte videre eſt. *Merc.* [2] Cyrus, ὁ Charon, Cambyſis filius, qui imperium quod olim Medi obtinebant, ad Perſas tranſtulit, idemque Aſſyrios nuper devicit, & Babylonem expugnavit, & nunc expeditionem in Lydiam moliri videtur, [3] ut ſuperato Crœſo, imperio in omnes potiatur. *Ch.* At ubi etiam eſt Crœſus ille? *Merc.* Illuc oculos in magnam illam arcem deflecte, quæ triplici muro eſt ſepta Sardis illa. Annon Crœſum ipſum jam vides in aureo ſolio ſedentem, & cum Athenienſe Solone differentem? vis auſcultemus qua de re verba faciant? *Ch.* Maximè ſanè. *Cræ.*

O hoſ-

1 Ἐμπίδα] Malè ἐλπίδα. Bourd.

2 *Cyrus*] Primus fuit qui apud Perſas regnavit, tranſtulitque imperium, capto avo Aſtyage, à Medis ad Perſas, de quo multa Herod. Juſtin. Xenoph. *Cæn.*

3 *Ut Cræſo*] Lydorum rex fuit opulentiſſimus, de quo Herod. lib. 1. *Idem.*

1 Περὶ

ὦ ξένε Ἀθηναῖε, οἶδας γάρ μου τὸν πλοῦτον, καὶ τοὺς θησαυρούς, καὶ ὅσος ἄσημος χρυσός ἐστιν ἡμῖν, καὶ τὴν ἄλλην πολυτέλειαν, εἰπὲ μοι τίνα γνῶ τῶν πάντων ἀνθρώπων εὐδαιμονέστατον εἶναι. Χα. τί ἄρα ὁ Σόλων ἐρεῖ; Ερ. Ἀγάθ. ὑδὲν ἀχθοῦς ὦ Χάρων. Σο. ὦ Κρῖσε, ὀλίγοι μὲν οἱ εὐδαίμονες. ἐγὼ γὰρ οὐκ οἶδα, Κλέοβίν, καὶ Βίτωνα ἡγοῦμαι εὐδαιμονεστάτους χρῆσαι, τοὺς τῆς ἱερείας παῖδας. Χα. τί ἀρχὴν φησὶν ἔτι, τοὺς ἄνδρας ἀγαθοὺς ἀποθανόντας. ἐπὶ τῶν μητέρων γὰρ ὑβρίσαντες, ἕλκυσαν ἐπὶ τὴν ἁπήνην ἄχρι οὗ τὸ ἱερόν. Κρῖσ. ἔστω. ἐχέτωσαν τὰ ἀγαθὰ ἑαυτοῖς τῆς εὐδαιμονίας. ὁ δύστηνος δ', τίς ἂν εἴη; Σο. Τέλλος ὁ Ἀθηναῖος, ὃς δὴ πολίτης, καὶ ἀπόλαυσιν ὑπὲρ τῆς πατρίδος. Κρῖσ. ἐγὼ δ' οὐδαμῶς, εἰ σοὶ δοκῶ εὐδαίμων εἶναι; Σο. οὐδέπω οἶδα Κρῖσε, ἐὰν μὴ [1] πρὸς τὸ τέλος ἀφίκῃ τοῦ βίου. Ὁ γὰρ Μίνως, ἀκριβὴς ἔλεγχος τῶν τοιούτων, καὶ τὸ ἄκρον πρὸς τὸ πέρας εὐδαίμονας ἀξιοῖ. Χα. κάλλιστα ὦ Σόλων, ὅτι ἡμῶν οὐκ ἐπιλέλησαι, ἀλλὰ τὸ παρθμεῖον αὐτὸ ἀξιοῖς χρῆσαι τῷ περὶ τῶν τοιούτων κρίσιν. ἀλλὰ τίνας οἰκείνης ὁ Κρῖσος ἐκπέμπει, ἢ τί καὶ ἐπὶ τῷ ὤμῳ φέρουσι; Ερ. πλίνθους τῷ Πυθίῳ χρυσᾶς ἀνατίθησι, μισθὸν τῶν χρησμῶν, ὑφ' ὧν καὶ ἀπολεῖται μικρὸν ὕστερον. φιλόμουσός γ' ἀνὴρ ἐκεῖνος. Χα. ἐκεῖνο γάρ ἐστιν ὁ χρυσὸς τὸ λαμπρὸν, ὃ ἀποκλᾷ τὸ ὑπόχρυσον μετ' ἐρυθήματος. τοῦτο γὰρ πρῶτον εἶδον, ἄκρον ἀεί. Ερ. ἐκεῖνο ὦ Χάρων τὸ ἀοίδιμον ὄνομα, καὶ [2] περιμάχητον. Χα. καὶ μὲν δὴ οὐχ ὁρῶ

O hoſpes Athenienſis, quia jam divitias meas, & theſauros, & quantum mihi ſit rudis auri, aliamque ſupellectilem precioſam vidiſti, dic mihi quem omnium hominum fœliciſſimum eſſe arbitreris. *Ch.* Quid tandem dicet Solon? *Merc.* Bono es animo nihil ineptum ô Charon. *Sol.* Pauci quidem, ô Crœſe, fœlices ſunt. Sed ex iis quos novi, Cleobin & Bitonem ſacerdotis illius filios arbitror fœliciſſimos extitiſſe. *Ch.* Argivæ illius hic dicit, qui nuper una mortui ſunt poſtquam jugum ſubeuntes, matrem vehiculo inſidentem ad templum uſque traxerunt. *Crœ.* Eſto: habeant illi fœlicitatis primas: at quis tenebit ſecundas? *Sol.* Athenienſis ille Tellus, qui & bene vixit, & mortem pro patria oppetivit. *Crœ.* Ego verò ſceleſte non tibi videor fœlix eſſe? *Sol.* Nondum ô Crœſe novi, niſi ad vitæ finem perveneris. Hujus enim rei mors eſt accuratus index, & vita fœliciter ad metam uſque tranſacta. *Ch.* Optimè Solon, qui noſtri non ſis oblitus, ſed cymbam ipſam harum rerum judicio dignam cenſes. Sed quinam ſunt illi quos Crœſus emittit, aut quid humeris geſtant? *Merc.* Lateres aureos Pythio dicat, pro mercede oraculi, quo paulò poſt peribit. Eſt autem vir ille vatibus mirificè deditus. *Ch.* Illud eſt aurum ſplendidum, quod cum rubore refulget ſubpallidum: illud enim nunc primùm video, cùm ſemper audiverim. *Merc.* Hoc celebre illud eſt nomen, cujus gratia tantopere pugnatur. *Ch.* Atqui non video quid boni ipſi in-

1 Πρὸς τὸ τέλος] Reſpicit Solonis dictum, de quo Auſon. *Beard.*
2 Περιμάχητον] Περιμάχετον & περικαθάρετον interpretatur Caſaubonus ad Theo-

δ', τι ἀγαθὸν αὐτῷ ἀφίστιν, εἰ μὴ ἄρα τοῦτο μόνον, ὅτι βαρύνει) οἱ φέροντες αὐτό. Ερ. ὁ γὸ οἶσθα ὅσοι πόλεμοι ἀμφὶ τοῦτο, καὶ ἐπιβουλαὶ, καὶ λῃστήρια, καὶ ἐμπορίαι, καὶ φόνοι, καὶ δεσμὸ, καὶ πλοῦς μακρὸς, καὶ ἐμπορία, καὶ δουλεῖαι; Χα. Ἀμφὶ τοῦτο ὦ Ἑρμῆ, τὸ μὲν πολὺ δ' χαλκοῦ ἀμφίφορον; οἶδα γὰρ τ' χαλκὸν, ὀβολὸν ὡς οἶδα ἕκαστ' τ' κερματιστὴν ἐκφέρειν ὀλίγον. Ερ. ναί. ἀλλ' ὁ χαλκὸς μ' πολύς. ὥστε ὁ πάνυ ἀπορεῖς) ὑπ' αὐτῶν. τοῦτον δ' ὀλίγον ὄν πολλοῦ δ' βάθους οἱ μεταλλεύοντες, ἀνορύττουσι. πλὴν ἀλλ' ὅν τ' γῆς κ' ὥσπερ ὁ μόλιβδος, καὶ τἄλλα. Χα. δεινὰ πάνυ λέγεις τ' ἀνθρώπων τὴν ἀβελτηρίαν, οἳ τοσοῦτον ἔρωτα ἔρωτον ἀργοῦ καὶ βαρίας κτήματος. Ερ. ἀλλ' ὁ Σόλων γε ἐκεῖνος ὁ Χάρων ἐρᾶν αὐτοῦ φαίνε), ὡς ὁρᾷς. καταγελᾷ γὰρ δ' Κροίσου, καὶ τ' μεγαλαυχίας δ' βαρβάρου. καί μοι δοκεῖν ἔρεσθαί τι βούλε) αὐτόν. ἐπακούσωμεν δή. Σω. εἰπέ μοι ὦ Κροῖσε. οἴ γάρ τι δεῖ ἀλίνδην τ' πλίνθων τύπτειν τὸν Πύθιον; Κροι. τὶ δαί. ὁ γάρ ἐστιν αὐτῷ σὺ Δελφοῖς ἀνάθημα μέγιστον τοιοῦτον. Σο. ἀκοῦν μακρότερον οἴ τὸν ἥλιον λαμφαίνειν, εἰ κτήσαιτο σὺ τοῖς ἄλλοις καὶ πλίνθους χρυσᾶς; Κροι. πῶς γὰρ οὔ; Σο. πολλοῦ μοι λέγεις ὦ Κροῖσε πιέσαι σὺ τῷ ὑφαιρεῖ, εἰ ἐκ Λυδίας μεταστήσεις τὸ χρυσίον δεῦρό αὐτὸς, ὃν ἐπιθυμήσωσι. Κροι. πῶ γὰρ τοσοῦτον ἂν χρυσοῦ χρυσὸν, ὅσος παρ' ἡμῖν; Σο. εἰπέ μοι, σίδηρον δ' φύε) ἡ Λυδία; Κροι. insit, nisi hoc solùm, quod qui ferunt, eo gravantur. *Merc.* Nescis quot propter ipsum bella, quot insidiæ, quot latrocinia, quot perjuria, quot cædes, quot vincula, quàm longinqua navigatio, quot mercaturæ, quot servitutes? *Ch.* Idcirco-ne Mercuri, quòd parum ipsi æri præstat? Nam æs novi, ut qui à singulis vectoribus obolum, ut noti, accipiam. *Merc.* Maximè. Verùm æris magna est copia: ideoque non habetur in precio ab ipsis. Hoc verò paucum ex loco valdè profundo metallorum scrutatores effodiunt. Hoc tamen ex terra, ut & *plumbum* & reliqua metalla provenit. *Ch.* Gravem hominum stultitiam narras, qui pallidam, gravemque possessionem amore tanto prosequuntur. *Merc.* At Solon quidem ille, Charon, eam, ut vides, videtur non amare. Crœsum enim ipsum, hominisque barbari jactantiam *irridet*: & ut mihi videtur, vult ipsum aliquid percunctari. Quamobrem auscultemus. *Sol.* Dic mihi Crœse, putas-ne Pythium his lateribus indigere. *Crœ.* Puto per Iovem. Nullum enim istiusmodi donarium Delphis habet. *Sol.* Arbitraris ergo fore ut Deum reddas beatum, si inter cætera lateres aureos possideat? *Crœ.* Quidni? *Sol.* Magnam mihi, Crœse, paupertatem in cœlo dicis esse, si Deos, cùm optent aurum, ex Lydia advehere oporteat. *Crœ.* Vbi enim tantum proveniat aurum, quantum apud nos? *Sol.* Dic mihi, num & ferrum in Lydia nascitur? *Crœ.* Nullum

prorsum

Theophilactum, tangit & ad Athen. legend. interpr. Aristoph. Hesych. Suid. Eustat. *Bourd.*

ἀτάν π. Σο. Ἦ βελτίονος ἄρα σιδήρου ἢ χρυσὸς ἐστί. Κρο. πῶς ἀμείνων ὁ σίδηρος χρυσοῦ; Σο. ἢν δοκεῖν μαλλὰ ἀγαπακτῶν, μάθοις ἄν. Κρο. ἴφι δὴ Σόλων. Σο. πότερον, ἀμείνους οἱ συζῶντες τινὰς, ἢ οἱ συζῶντες αὐτῶν; Κρο. οἱ συζῶντες δηλαδή. Σο. ἆρ' οὖν ἦν Κῦρος, ὃς λεγόμενός τις, ἐπὶ Λυδοὺς, χρυσᾶς μαχαίρας σὺν ποιήσῃ τῇ στρατῇ, ἢ ὁ σίδηρος ἀναγκαῖος τότε; Κρο. ὁ σίδηρος δηλαδή. Σο. ἦμὲν εἶμι μὴ τῶν πεπαιδάκτων, οἵ χεῖρ ἄν σοι ὁ χρυσὸς ἐς Πέρσας ἀνάγμαλος. Κρο. δαίμων ὦ ἄνδρωπε. Σο. μὴ χρύσει ἄρ' ἐν ὕστερον τοῦτο. φαίνῃ δ' ἐμοὶ σίδηρος ὁμολογῶν. Κρο. ἀλλ' ἦν τῇ θεῷ κελεύεις σιδηρᾶς πλῆθος ἀναστῆσαί με, τὸ δὲ χρυσὸν ἐπίσω αὖθις ἀνακαλεῖν; Σο. ἀλλ' ἐκεῖνος γε δεήσει). ἀλλ' ἢν τε χαλκὸν, ἢν τε χρυσὸν ἀναβῇς, ἄλλοις μὲν ποτε κτῆμα, νῦν ἐμοὶ ἔοικ' ἀναστῆσαι, Φωκεῦσι, ἢ Βοιωτοῖς, ἢ Δελφοῖς αὖ τοῖς, ἢ τισι τυράννοις ληστῇ. τῷ δὲ νῦν ὀλίγου μέλει τῶν χρυσοπωλῶν. Κρο. αἰεὶ σύ μοι τῷ πλούτῳ ἐμποδὼν ἵστασαι, ὦ Φθονοῦς. Ερ. ἀ Φίλιππος ὁ Λυδὸς ὦ Χάρων τὴν παῤῥησίαν, καὶ τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων, ἀλλὰ ξένον αὐτῷ δοκεῖ τὸ πρᾶγμα, ὅτι ἄνθρωπος οὐκ ὑποπτήσσων, τὸν πεφυσημένον ἐλαύνῃ τῶν λόγων. μνησθεὶς δ' ἂν μικρὸν ὕστερον ὁ Σόλων, ὅταν αὐτὸν δέῃ ἀλόντα, καὶ τὴν τυραννίδα τὸν Κύρου ἀναχθῆναι. ἤκουσα γάρ τῆς Κλωθοῦς ἐμέλλε ἀναγνωσθήσεσθαι τὰ ἐκείνου ἐπιτηδεύματα. ἐν οἷς καὶ ταῦτ' ἐγέγραπτο, Κροῖσον μὲν ἀλῶναι ὑπὸ Κύρου, Κῦρον δ' αὐτὸν, ὑπ' ἐκείνου δὲ Μασσαγέτιδος ἀποθανεῖν. ὁρᾷς τὴν Σκυθίδα, τὴν ἐπὶ τῷ ἵππῳ τῷ

prorsus. *Sol.* Ergo potiore metallo indigetis. *Crœ.* Quinam ferrum est auro præstantius? *Sol.* Si respondere citra stomachum velis, facilè intellexeris. *Crœ.* Interroga Solon. *Sol.* Vtri præstantiores, an qui servant, an verò qui servantur? *Crœ.* Qui servant profectò. *Sol.* Si igitur Cyrus, ut quidam, in vulgus ferunt, Lydos adoriatur, aureosne gladios exercitui facies, an ferro tunc opus erit? *Crœ.* Ferro sanè. *Sol.* At nisi hoc comparaveris, captivum ad Persas aurum tibi iverit. *Crœ.* Bona verba quæso. *Sol.* Absit, ut hoc accidat. At saltem videris ferrum confiteri præstantius. *Crœ.* Ferreos ergo latere me Deo consecrare, aurum autem revocare jubes? *Sol.* At ne ferro quidem ille indiguerit. Sed sive æs, sive aurum dicaris, aliis sanè, nimirum Phocensibus, aut Bœotis, aut Delphis ipsis, aut denique alicui tyranno prædoni futuram possessionem, & lucrum insperatum appenderis. Deus autem tuos aurifices parum curat. *Crœ.* Tu semper divitias mihi oppugnas, & invides. *Merc.* Non fert Lydus iste, ô Charon, libertatem & veritatem verborum: quin ei res absurda videtur, hominem pauperem, ea quæ urgeant, non trepidè sed liberè dicere. Atqui Solonis paulò post meminerit, quum oportebit ut à Cyro captus, rogum conscendat. Nam Clothonem audivi nuper legentem, quæ cuique destinata sunt, in quibus & hæc erant scripta, Crœsum quidem à Cyro captivum duci, Cyrum autem ipsum à Massagetide illa occisum esse. Viden' Scythicam illam equum

λευκὸ ἐξελαύνουσαν; Χα. νὴ Δία. Ερ. Τόμυρις ἐκείνη ἐστί. καὶ τὴν κεφαλὴν γε ἀποπεμῦσα ὁ Κῦρος αὐτῆ, ἐς ἀσκὸν ἐμβαλεῖ πλήρη αἵματος. ὁρᾶς δὴ καὶ τὸν υἱὸν αὐτὸ τὸ νεανίσκον; Καμβύσης ἐκεῖνός ἐστιν. οὗτος βασιλεύσει μὲν τῆς πατρίδος, καὶ μυρία σφαλεὶς ἐν τῇ Λιβύῃ, καὶ Αἰθιοπίᾳ, τὸ τελευταῖον μανεὶς, ἀποδανεῖται, ἀποκτείνας τὸν Ἄπιν. Χα. ὦ πολλὰ γέλωτος. ἀλλὰ νὴ τίς ἂν αὐτὸς ἀποσβλέψειεν ὕστερον ὑπερφρονοῦντας τῶν ἄλλων; ἢ τίς ἂν πιστεύσειεν ὡς μετ' ὀλίγον ξυτός μέ, αἰχμάλωτος ἔσται, οὗτος δὲ, τὴν κεφαλὴν ἐξῃ σὺν ἀσκῷ αἵματος; ἐκεῖνος δὲ τίς ἐστιν ὁ Ἑρμῇ, ὁ τὴν πορφυρᾶν ἐφεστρίδα ἀμπεπορπημένος, ὁ τὸ διάδημα, ᾧ τὸ διακτύλιον ὁ μάγειρος ἀναδήσει, τὸ ἰχθῦν ἀναπεμῶν τῆσῳ σὺν ἀμφιῤῥύτῃ; βασιλεύς δὲ τίς εὐχὴ εἶναι; Ερ. εὖγε παροῳδεῖς ὦ Χάρων. ἀλλὰ Πολυκράτην ὁρᾶς τὸν Σαμίων τύραννον, πανδαίμονα οἰόμενον εἶναι; ἀτὰρ καὶ οὗτος αὐτὸς, ὑπὸ δὲ παρεστῶτος οἰκέτου Μαιανδρίου ἀποδοθεὶς Ὀρόιτῃ τῷ σατράπῃ, ἀσκολοπισθήσεται, ἄθλιος ἐκπεσὼν τῆς εὐδαιμονίας ὑπ' ἀκαιρεῖ δὲ χρόνῳ. καὶ τοῦτο γὰρ ἡ Κλωθὼ ἐπήκουσε. Χα. εὖγε ὦ Κλωθοῖ, ἡδέως καὶ αὐτὴν ἂ βελτίστην, καὶ τὰς κεφαλὰς ἀπότμισε, καὶ ἀνασκολόπιζε, ὡς εἰδῶσιν ἄνθρωποι ὅντες. ὑπὸ τοσούτῳ δὲ ἐπαιρέσθων, ὡς ἂν ἀφ' ὑψηλοτέρου ἀλγεινότερον καταπεσούμενοι. ἐγὼ δὲ γελάσομαι τότε γυμνοὺς ὑπὸ τῆς σκαφιδίου, μήτε πορφυρίδα, μήτε τιάραν, ἢ κίτριν χρυσῆν καμιζομένους.

quum album agitantem? *Ch.* Video per Iovem. *Merc.* Tomyris illa est, quæ Cyri caput propria manu truncatum, in utrem sanguine plenum intrudet. Sed & filium ejus adolescentem vides? [1] Cambyses ille est. Hic post patrem regnabit, ac ubi mille modis in Lydia & Æthiopia errarit, tandemque insaniverit, occiso Api morietur. *Ch.* O risum inexhaustum! Sed numquis ipsos aspicere sustineat quum alios ita contemnunt? aut quis crediderit fore ut ille brevi sit captivus, hic in utre sanguine pleno caput habeat? Quis verò ille est Mercuri, cui pallam purpuream fibula nectit, quem diadema decorat, cui coquus piscem dissecto, annulum tradit, ubi Insula septa mari & regis se nomine jactat? *Merc.* Bellè certè versum sermoni assuis ô Charon. Cæterùm Polycratem Samiorum tyrranum vides, qui se ab omni parte fœlicem putat? Hic tamen ipse ab assistente famulo Mæandrio proditus Orœtæ satrapæ, miser sanè momento fœlicitate sua lapsus, cruci suffigetur. Nam hæc quoque ex Clothone audivi. *Ch.* Præclarè ô Clotho, generosè ipsos ô optima, ipsorumque capita trunca, & crucifige, ut se homines esse norint. Verùm adeò in sublime attollantur, ut quanto altiore ruina, tanto graviori dolore decidant. Ego autem tum ridebo, quum horum unumquemque in navigio nudum agnovero, nec purpuram, nec tiaram, nec folium aureum afferentem.

1 *Cambyses*] Cyri filius, Persarum & Medorum rex de quo Herod. lib. 2. Segm.

Ερ. καὶ τὰ μὲν τούτων, ὦδε ἔξεστιν ὁ πλοῦτος ὦ Χάρων ὁρᾷς, τοὺς πολίτας αὐτῶν, τοὺς πολεμικοὺς, τοὺς ἀνηζομένους, τοὺς γεωργοῦντας, τοὺς δανιζομένους, τοὺς ἀποστερητικοὺς; Χα. ὁρῶ παντοίαν τινὰ τύρβην, καὶ μιγὴν παραχὴν τοῦ βίου, καὶ πᾶς πόλεις ἀνθρώπων ἐοικυίας τοῖς σμήνεσιν. ἐν οἷς ἅπασι μὲν, ἴδιον τι κέντρον ἔστι, καὶ τὸ κατοικίσιον κεντεῖ. ὀλίγοι δέ τινες, ὥσπερ σφῆκες, ἄγουσι, καὶ φέρουσι τὸ καταδέσιτρον. ὁ δὲ περιπότμος οὗτος ὁ ταραχώδης ὅχλος, τίνες εἰσίν; Ελ. ἐλπίδες ὦ Χάρων, καὶ δείματα, καὶ ἀνοίαι, καὶ ἡδοναὶ, καὶ φιλαργυρίαι, καὶ ὀργαὶ, καὶ μίσοι, καὶ τὰ τοιαῦτα. τούτων δὲ ἡ ἀγέλη μὲν, κρᾶτα ξυναναμέμικται αὐτοῖς, καὶ ξυμπολιτεύεται γε τῇ Διὶ, καὶ τὸ μῖσος, καὶ ἡ ὀργὴ, καὶ ζηλοτυπία, καὶ ἀμαθία, καὶ ἀπειρία, καὶ φιλαργυρία. ὁ φόβος δὲ, καὶ ἐλπίδες, ὑπερέχουσι πεποιμένοι, ὁ μὲν, ἐμπίπτων, καταπλήττει. ἐνίοτε καὶ ὑποπτήσσειν ποιεῖ. αἱ δ' ἐλπίδες ὑπὲρ κεφαλῆς αἰωρούμεναι. ὁπόταν ὦν μάλιστα οἴηται τις ἐπιλήψεσθαι αὐτῶν, ἀναπτάμεναι, οἴχονται, κεχηνότας αὐτοὺς καταλιπόντες, ὥσπερ καὶ τὸν Τάνταλον κατὰ πάσχοντα ὁρᾷς ὑπὸ τοῦ ὕδατος. νῦν δ' ἀτενίσας, κατόψει καὶ μοίρας ἄνω ἐπικαλωθούσας ἑκάστου τὰ ἀπτάκτου, ἀφ' ὧν ἠρτῆσθαι ξυμβέβηκεν ἅπασι τοῖς λεπτοῖς νήμασιν. ὁρᾷς καὶ ἀράχνια τινα καθαιωρούμενα ἐφ' ἑκάστου τῶν ἀτράκτων; Χα. ὁρῶ πάνυ λεπτὸν ἑκάστῳ νῆμα ἐπιπεπλεγμένον γε τὸ πολλόν. τοῦτο μὲν, ἐκείνῳ. ἐκεῖνο δὲ, ἄλλῳ. Ερ. οὕτως ὦ πορθμεῦ. εἴληχεν γὰρ ἐκείνῳ μὲν, τοῦτο τοῦτο φονεύθηναι. τούτῳ δὲ, ὑπ' ἄλλου.

tem. *Merc.* Ita certè res illorum se habebunt. Multitudinem autem vides Charon, quorum alii navigant, alii bellum gerunt, alii litigant, alii agriculturam exercent, alii fœnerantur, alii mendicant. *Ch.* Variam quandam video turbam, vitamque perturbationum plenam, eorumque urbes apum examinibus similes: in quibus proprium quisque aculeum habet quo vicinum lancinat: pauci autem ex ipsis velut crabrones, inferiorem agunt feruntque. At agmen illud quod ipsos clanculum circunvolvat, quinam sunt? *Merc.* Spes, ô Charon, metusque, amentia, voluptates, avaritia, iræ, odia, & id genus alia. Ex his autem ignorantia infimæ turbæ est permixta: atque in eadem republ. per Iovem degit ira, odium, zelotypia, imperitia, hæsitantia, avaritia. Metus autem, & spes desuper volitantes, ille quidem illapsis horrorem incutit, aliquando verò tantùm trepidare facit. Hæ verò spes supra caput sublatæ, ubi maximè quispiam eas prehensurum se putat, avolantes abeunt, illis ore hiante relictis: quod ipsi Tantalo in aqua vides apud inferos accidere. Quòd si oculos intenderis, Parcas etiam in alto conspicies unicuique fusum volventes unde ex tenuissimis filis omnes pendent, quæ vides ut veluti araneorum stamina ex fusis in unumquemque descendunt? *Ch.* Equidem tenuissimum unicuique filum ut plurimum video innexum: hoc quidem illi, illud verò alii. *Merc.* Rectè ô portitor: nam est in fatis ut ab hoc ille, hic ab alio interficiatur: atque ut hic sit illius hæres cujus filum fuerit brevius: ille verò, hujus.

κὴ κληρονομῆσαί γε τῶτον μᾶ, ὠκεῖνε, ὅτε ἂν ἡ μικρὸ πρὸ τὸ νῆμα. ὠκεῖνον ὦ αὖ, τότε. τοιοῦδε γάρ τι ἡ ἐπιτολὴ δηλοῖ. ὁρᾷς δ' ὃν ἀπὸ λεπτῆ κρεμάμενος ἁπανῶς; κὴ ἔτε μᾶ ἀναπαυόμενος ἄνω, μετεωρός ἐστι. κὴ μεταμικρὸ κατεπεσὼν ἀπράκτου ἦ λίνε, ἐπειδὰν μηκέτι ἀντίσχῃ πρὸς τὸ βάρος, μέγαν τ' ψόφον ἐργάσεται. ἔτε ἦ, ὀλίγον ἀπὸ γῆς αἰωρούμενος, ὧν κὴ πίσσῃ, ἀψοφητὶ κείσεται, μόγις κὴ τις γείτονι ἐξακουσθήντος ἦ τοὐμοῦ. Χα. παγγέλοια τοῦτα ὦ Ἑρμῆ. Ερ. κὴ μὰν ὑδ' εἰκῆ ἔχοις ἂν κῆ τὴν ἀξίαν ὅπως ἐστὶ καταγέλαστα ὦ Χάρων. κὴ μάλιστα αἱ ἄχαι ἀτυθαὶ αὐτῶν, κὴ τὸ μεταξὺ τῆ ἐλπίδων οἰχαῖ, ἀναρπάσας γιγνομένας ὑπὸ ἦ βελτίστε θανάτε. ἀγγέλοι ἦ αὐτὲ, κὴ ὑπηρέται μάλα πολλοὶ ὡς ὁρᾷς, ἠπίαλοι, κὴ πυρετοὶ, κὴ φθοαὶ, κὴ φθειριάσεις, κὴ ξίφη, κὴ λῃσταὶ ἔρα, κὴ κώνεια, κὴ δίκαται, κὴ τύραννοι. καὶ τούτων ἁδίνολως αὐτὲς εἰσέρχεται, ἐς ἂν δὴ πράττωσιν. ὅταν ἦ σφαλῶσι, πολὺ τὸ ὀτοτοῖ, κὴ αἰ, αἰ, κὴ ὤμοι μοι. εἰ δ' ὀλίγος ἐξ ἀρχῆς ἐνενόουν ὅτι θνητοί τε εἰσιν αὐτοὶ, κὴ ὀλίγον τοῦτον χρόνον ἐπεδημήσαντες τῇ βίᾳ, ἀπίασιν, ὥσπερ ἐξ ἑστιάσεως, ταῦτα ὑπὲρ γῆς ἀφέντες, ἔζων τε ἂν σωφρονέστερον, κὴ ἧττον ἠνιῶντο ἀποθανόντες. νῦν ἦ ἐς ἀεὶ ἐλπίσαντες χρῆναι τοῖς παροῦσιν ἐπειδὰν ἐπίσῃς ὁ ὑπηρέτης καλῇ, κὴ ἀπαίνῃ, πείθησας τῷ πυρετῷ, ἢ τῇ φθορᾷ, ἀγαπακτοῦσι πρὸς τὴν ἀνάγκην, ὅταν τε ἀναδοκήσαντες ἀπαναδῶσιν αὐτῶν. ἢ τί γὰρ ἂν ποιήσειεν ἐκεῖνος, ὁ τὴν οἰκίαν ἀτυθῆ οἰκοδομούμενος, κὴ τὰς ἐργάτας ἐπισπέρχων, εἰ μέλλοι ὅτι ἡμῶν, ἐξῆ τέλος

Nam tale quid hæc connexio portendit. Vides ergo cunctos à tenui filo suspensos? Atque hic quidem in altum attractus, sublimis est: verùm paulò post ubi sustinendo ponderi non amplius par fuerit, derupto lino decidens, ingentem strepitum edet. Alius autem qui paululum tantùm à terra fuerit subductus, tametsi cadat, sine strepitu jacebit, adeò ut ruinam vix ipsi vicini exaudiant. *Ch.* Hæc ô Mercuri sunt prorsus ridicula. *Merc.* Atqui ne verbis quidem pro dignitate possis exprimere quàm sint ridicula Charon: in primis nimia ipsorum studia, quodque inter spes intercunt ab optima morte arrepti: cujus nuncii & ministri ut cernis, permulti sunt: epiali, febres, tabes, pulmoniæ, gladii, latrocinia, cicutæ, judices, tyranni. Et horum omnino nihil ipsos subit, dum rebus secundis utuntur. At ubi spe exciderint, illud in ore frequens ohe, hæ, hæ, hei mihi, hei mihi. Sed si inde ab ipso initio perpenderent mortales se esse, & postquam in vita breve tempus fuerint peregrinati, relictis in terra rebus omnibus, tanquam ex somnio migraturos, prudentiùs profectò viverent, & moriendo minùs angerentur. Nunc autem quia præsenti rerum statu sperant se in perpetuum usuros, quum irruens minister aut vocarit, aut abduxerit irretitos febre, vel tabe, abduci se ægrè ferunt, quòd se nusquam ab his abstrahendos expectarint. Sed enim quid non faceret ille qui domum diligenter ædificando operarios urget, si noverit fore ut finem ea habeat:

is

αὐτῷ. ὁ δὲ, ἄρτι ἐπιθεὶς τὸ ὄροφοι, ἀπίοι, τῷ κληρονόμῳ καταλιπὼν ἀπολαύειν αὐτῆς, αὐτὸς μὴ ἧττον ἀπολαύσας ἄθλιος· ὦ αὐτῇ; ἐκείνῳ μὲν γὰρ ὁ χαίρων, ὅτι ἄῤῥενα παῖδα ἔτεκεν αὐτῷ ἡ γυνὴ, καὶ φίλους ἀγαθοὺς τοῦτο ἐποίησεν, καὶ τύνομα δὲ πατρὸς πρόσωπον, εἰ ἐπίσταιθ' ὡ, ἐπλέτης χρόνῳ ὁ παῖς πυθήξει), ἆρα οὐ σοὶ δοκεῖ χαίρειν ἐπ' αὐτῷ χρυσοῦν ἀλλὰ τὸ ἄπιον, ὅπῃ τὸ μὴ δύσχιον ἐπὶ τῷ παιδὶ ἐκεῖνον ὁρᾷ, τὸ ἀθλητὴν πατέρα, τὸ ὀλύμπια νενικηκότα, τὸ γείτονα δὲ τὸ ἐκκομίζοντα τὸ παιδίον οὐχ ὁρᾷ, οὐδὲ οἶδεν ἀφ' οἵας αὐτῷ κρεμᾶται κρημνοῦ. τὰς μὲν γὰρ ἄνω τὸ ὄρον ἀφορισθείσας ὁρᾷς ὅσαι εἰσὶ, καὶ τὰς ξωμαγειρούσας τὰ χρήματα, εἶτα πρὶν ἀπολαῦσαι αὐτῶν κρανθείσας, ὑφ' ὧν εἶπον, ἐπόντων ἀγγέλων τε, καὶ ὑπηρετῶν; Χα. ὁρῶ πάντα ταῦτα, καὶ ὥσπερ ἐμαυτὸν ἐγὼ σκοπῶ, τί τὸ ἡδὺ αὐτοῖς ἄρα τὸ βίου, ἢ τί ἐκείνου ἐστὶν, ὃ στρόμβοι ἀγαπακτοῦσιν. Ερ. ὧ γῆν τῆς βασιλείας ἴδῃ τις αὐτῶν, οἷς δύσμορος εἶναι δοκεῖ ἔξω δ' ἀοίδαίε, καὶ ὡς φησὶν ἀμφιδόλως τὸ τύχης, πλείω τὸ ἡδέα τὰ ἀπλᾶ δρῆσθαι σφίσιν αὐτοῖς, φόβους, καὶ παρῳχὰς, καὶ μίση, καὶ ἐπιβουλὰς, καὶ ὀργὰς, καὶ κολακείας. πάντις γὰρ ἄπαντες ξύνεισιν. ἐᾶν πένθη, καὶ νόσους, καὶ πάθη, ἐξ ἐσοπμίας δηλαδὴ ἀρχόντα αὐτῶν. ὅπου δὲ τὰ τούτων ποιῆσαι, λοιδορίαι κρεισσὸν οἶα τὸ τὰ ἰδιωτῶν ἂν εἴη. Χα. ἐθέλω γὰρ σοι ὦ Ἑρμῆ εἰπεῖν, ὥσπερ ἐοικέναι μοι ἔδοξαν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὁ βίος ἅπας αὐτῶν. ἤδη ποτὲ [1] πομφόλυγας

is verò decedat, qui fastigium imposuerit, relicta hæredi domus ipsius fruitione, in qua ne cœnaverit quidem ipse miser? Ille verò qui lætatur, quòd sibi masculam prolem uxor peperit, ideòque amicos convivio excipit, & patris nomen imponit, si sciret puerum septimo ætatis anno periturum, nunquid tibi videretur gaudere quòd is sit natus? Verùm in causa est, quòd in eum intuetur, cui res in filio prospere cedunt, & qui pater est athletæ qui vicerit Olympia: vicinum autem qui natum cremandum effert non intuetur, neque novit à quo subtegmine ipsi pendeat. Quin & eorum qui de sinibus dissident vides quanta sit turba, & eorum qui pecunias coacervant: attamen priùs quam ipsis fruantur, ab imminentibus illis quos dixi, nunciis & ministris avocantur? *Ch.* Video istthæc omnia, & apud me cogito, quid sit ipsis in vita jucundum, aut quidnam sit illud, quo privati tantopere stomachantur. *Merc.* Siquis etiam ex regibus eos aspiciat qui fœlicissimi videntur, extra aleam, & ut dicis, extra ancipitem fortunam constituti, tristia plura jucundis comperiet eis inhærere, metus, turbas, odia, insidias, iras, adulationes: his enim omnibus distringuntur. Prætermitto luctus, morbos, animique perturbationes, ipsis æquè atque vulgo dominantes: quandoquidem horum mala recensere non minùs temporis exigiret, quàm quæ sunt privatorum. *Ch.* Volo igitur Mercuri, dicere tibi, cuinam assimiles homines mihi videantur, eorumque vita omnis. Vidistin' aliquando

1 Πομφόλυγας] Ex Homero postea vocat φύλλα, φυσαλλίδας, φύσημα. Bourd.

οὐ ὑδαλὶ ἐξαίσιον τινὰ κρουσθῆναι, καὶ ἀναῤῥαγῆναι, καὶ ἀνισταμένας, τὰς φυσαλίδας λέγω, ἀφ' ὧν ξυναγείρεται ὁ ἀφρός; σύνειναι τίνιν αἱ μὲν, πινες μικραὶ εἰσι. καὶ αὐτίκα συναγεῖσαι, ἀπέσβησαν. αἱ δὲ ἐπὶ πλέον διήρκεσαν. καὶ προχωρησάντων αὐτῶν τὰ ἄλλα, αὐτὰ ὑπερφυσήμενα, ἐς μέγιστον ὄγκον ἀέρθη. εἶτα μέντοι καὶ ἐκεῖναι πάντως ἐξερράγησάν ποτε. ἢ γὰρ οἷόν τε ἀλλως γενέσθαι. τοῦτό ἐστιν ὁ ἀνθρώπων βίος. ἅπαντες ὑπὸ πνεύματος ἐμπεφυσημένοι, οἱ μὲν, μείζους, οἱδὲ ἐλάττους. καὶ εἰ μὲν, ὀλιγοχρόνιον ἔχουσι καὶ ἀκύμορον τὸ φύσημα. οἱδὲ, ἅμα τῇ ξυστάσει ἐπαύσαντο. πῶς οὖν ἐν ἀποβάσεως ἀναγκαίου. Ερ. οὐδὲν χαίρων σὺ ἔφ Ὁμήρῳ εἴρησαι ὦ Χάρων, ὃς φύλλοις τὸ γένος αὐτῶν ὁμοιοῖ. Χα. καὶ τοιοῦτοι ὄντες ὦ Ἑρμῆ, ὁρᾷς οἷα ποιοῦσι, καὶ ὡς φιλοτιμοῦνται πρὸς ἀλλήλους ἀρχῶν πέρι, καὶ πλούτων, καὶ κτήσεων ἀμιλλώμενοι; ὥστε ἅπαντα καταλιπόντες αὐτοὺς, δεῖσθαί ἐνα σκόλυν ἔχοντος, ἥκειν παρ' ἡμᾶς. βάλε δὲ ἐπίτηδες ἐφ' ὑγηλὸν βόθρον, ἀναδύσεσθαι παμπέλαγος, ἀξιοχρέους αὐτοὺς, ἀπέχεσθαι μὲν τῶν ματαίων πόνων, ζῆν δὲ, ἀεὶ τὰ θνητὰ τοῦ ὀφθαλμοῦ ἔχοντας, λέγων ὦ μάταιοι, τί ἐπιπονώτατα περὶ πολλοῦ; πεύσεσθε κάμνοντες. ἢ γὰρ ἐς ἀεὶ βιώσεσθε. ὑδὲν τοιαῦτα σπουδῆς ἄξιον ἐστιν, οὐδὲ ἂν ἀπόλοι τις αὐτῶν τι ξυὺ αὐτῷ λυπηθείη. ἀλλ' ἀνάγκη τὰ μὲν, γυμνὸν οἰχεσθαι τὸν οἰκέτην δὲ, καὶ τὸν ἀγρὸν, καὶ τὸν χρυσίον, ἀεὶ ἄλλων εἶναι, καὶ μεταβάλλειν τοὺς δεσπότας. εἰ ταῦτα καὶ τοιαῦτα ἐξ ἐπιπόνου ἐμβοήσαιμι αὐτοῖς, οὐκ ἂν οἶμαι ἀφεδο bullas illas, torrente cum strepitu scaturiente, exurgentes: flatuosos dico tumores ex quibus spuma cogitur? Illarum igitur, aliæ quidem parvæ sunt, quæ protinus ruptæ evanescunt: aliæ verò diutius durant, sibique adjunctis aliis vehementer intumescunt, ac in maximum tumorem attolluntur: ac tandem aliquando illæ etiam prorsus ruptæ dissolvuntur. Neque enim secus fieri possit. Hæc tibi hominum vita. Singuli flatu tumescunt, hi majores, illi minores, atque alii momentaneam moxque deficientem inflationem habent: alii simul atque constituti sunt, desistunt. Itaque omnes rumpi necesse est. *Merc.* Tu nihilo deterius Homero Charon, hominum vitam similitudine expressisti, qui genus ipsorum foliis assimilat. *Ch.* At tales quanvis sint, vides tamen qualia faciant, ut inter se avidè contendant te imperiis, honoribus, & possessionibus, quibus omnibus relictis, ipsos unico cum obolo ad nos venire oportebit. Vis igitur siquidem in edito loco sumus, ut maxima voce acclamando eos adhorter, ut ab inanibus quidem laboribus abstineant, vivant autem, mortem ob oculos semper habentes, hisque verbis utar, O stulti quid hæc tanto studio prosequimini: desistite à laboribus, neque enim in perpetuum vivetis: nihil ex iis quæ hic præclara habentur, est sempiternum, nec aliquid horum moriens quisquam secum auferre possit. Sed necesse est quemvis nudum abire, domum autem, agrum, aurum, esse semper aliorum, & dominos subinde mutare. Hæc & id genus alia, si ipsis unde exaudiri possent, inclamo

λησθηναι τ βίον, καὶ σωφρονισθήναι ἂν ἡμῖν ὀλίγον; Ερ. ὦ μακάριε, σὺ οἶσθα ὅπως αὐτοὺς ἡ ἄγνοια, καὶ ἡ ἀπάτη ἀμαθεῖς ἐποίησεν, ὡς μηδ' ἂν τυφλὸν ὑπ' ἀμαθοῦς λεληθέναι αὐτοῖς τὰ ὄντα; τοσοῦτον κηρὸν ἔχουσιν αὐτοῖς, οἷον ποτὲ Ὀδυσσεὺς τοῖς ἑταίροις ἔδρασε διὰ τ Σειρήνων ἀκροάσεως. πῶς ἂν οὖν ἐν ὑμῖν δύναιτο ἀκοῦσαι, ἢ καὶ σὺ κεκραγὼς ἀφέλοιο; ὅσῳ γὰρ παρ' ὑμῖν ἡ λήθη δύναται, τοῦτο συναῦθις ἡ ἄγνοια ἐργάζεται. πολλοὶ μὲν εἰσιν αὐτῶν ὀλίγοι, ἃ δεδογμένοι τ κηρὸν ἐς τὰ ὦτα, ὡς τὴν ἀλήθειαν ἀποκλίναντες, ἐξὸν διδαχθῆτε ἐς τὰ πράγματα, καὶ καταγνῶτε οἷά ἐστι. Χα. ὑμῖν οὐκοῦν ἐκείνοις γὰν ἐμβοήσωμεν; Ερ. περιττὸν τοῦτο λέγειν ὡς αὐτούς, ἃ ἴσασιν. ἐρᾷς ὅπως ὀλιγίστης τ πολλῶν, καὶ φαύλων τ χρησομένων, καὶ ὑδαμῆ ὑδαμῶς ἀρέσκηται αὐτῖς, ἀλλὰ δῆλοί εἰσι θρασυμῦν ἤδη βλασφοῦντες παρ' ὑμῖς ἀπὸ τ βίου; καὶ γὰ καὶ μισοῦνται, ἐλέγχοντες αὐτῶν τὰς ἀμαθίας. Χα. ὄζομαι ὦ ξυνάδαι. πολλὰ πάνυ ὀλίγοί εἰσιν ὦ Ἑρμῆ. Ερ. ἴσασι καὶ ὅτι. ἀλλὰ καταβῶμεν ἤδη. Χα. ἓν ἔτι ἐπόθουν εἰδέναι ὦ Ἑρμῆ, καί μοι δεῖξας αὐτὸ, σύντειλον ἔσῳ τὴν ὁδοιπορίαν ἀποπεμπικὸν, τὰς ληθήκας τ σωμάτων, ἵνα κατορύττωσι γιάσματα. Ερ. ἡρέμα ὦ Χάρων, καὶ τύμβους, καὶ τάφους καλεῖσι τὰ τοιαῦτα. πολλὰ τὰ ὄντα τ πόλεων ἐκεῖνα τὰ χώματα ὁρᾷς, καὶ τὰς στήλας, καὶ πυραμίδας; ἐκεῖνα πάντα νεκροδοχεῖα, καὶ σωματοφυλάκια ἐστι. Χα. τί δὲ ἐκεῖνοι στέφανοι τοὺς λίθους; clamarem, annon vitæ magno putas emolumento fore, ita ut longè prudentiores evaderent? *Merc.* O beate, nescis ut ipsos ignorantia, & error afiecerit, adeò ut ipsorum aures ne terebro quidem ampliùs aperiri queant: tam multa cera eas obturarunt, haud aliter ac sociis Ulysses, veritus ne Sirenum cantus exaudirent. Quinam igitur audire possint, etsi vocem in tantum efferas ut rumparis? Nam quod apud vos Lethe potest, id apud nos ignorantia præstat. Verumtamen ex ipsis pauci sunt qui cera in aures non recepta in veritatem inclinant, acutum in rebus cernunt, & quales sint agnoscunt. *Ch.* Illis igitur acclamem? *Merc.* Illis ea quæ sciunt, dicere fuerit supervacaneum. Vides ut à plebe semoti rident, quæ alii faciunt, eaque nullatenus probant, sed jam à vita ad vos fugam apertè meditantur? etenim etiam odiosi sunt illis quorum imperitiam redarguunt. *Ch.* Bellè ò generosi. verùm perpauci sunt ô Mercuri. *Merc.* Vel hos esse satis fuerit. Sed jam descendamus. *Ch.* Vnum adhuc scire opto Mercuri, quod quum me docueris, perfectam sanè institutionem tradideris: nimirum videri velim repositoria corporum, ubi terram defodiunt. *Merc.* Monumenta, tumulos, sepulchra hæc vocant. At vides-ne ante urbes aggeres illos, columnas, & pyramidas? Illa omnia sunt cadaverum receptacula, & corporum conditoria. *Ch.* Quid ergo [1] saxa illi coronant,

1 *Saxa illi coronant*] Moris fuit apud antiquos, ut non tantum cadavera ungerent, sed etiam cippum, cui corollas & serta imponerent.

Serta nevercali dederat fragrantia cippo. Cogn.

θυς, καὶ χρίωσι μύρῳ; οἶδ', ἢ πυρὰν νήσαντες ὑπὸ τῶν χωμάτων, ἢ βόθρον τινὰ ἐρύξαντες, καίουσί τε ταυτὶ τὰ πολυτελῆ δεῖπνα, καὶ εἰς τὰ ὀρύγματα οἶνον καὶ μελίκρατον, ὡς γοῦν εἰκάσαι, ἐγχέουσιν; Ερ. σὺ οἶδα ὦ πορθμοῦ τί ταῦτα πρὸς τοὺς ἐν ᾅδου. πιπισκόμενοι δ' ἂν τὰς ψυχὰς ἀναπεμπομένας κάτωθεν, δειπνεῖν μὲν ὡς οἷόν τε ἐκπεπλομένας τῶν κρεῶν, καὶ τὸ κρανὸν, πίνειν δὲ δὴ τὸ βόθρου τὸ μελίκρατον. Χα. οὐκοῦν ἵνα πίνειν ἢ ἐσθίειν, ἂν τὰ κρέα ξηρὰ ᾖ; καὶ τοι μαλθακὸς εἰμί σοι λέγων ταῦτα, ὁπηνίκα κατάγοιμι αὐτούς. οἶσθ' ἂν εἰ δύναιντ' ἂν ἔτι ἀνελθεῖν, ἅπαξ ὑποχθονίοι γενόμενοι; ἐπίτηδες καὶ παγγελοῖα ἂν ὦ Ἑρμῆ ἔπαθον, εἰ ὁλίγα πράγματ' ἔχων, εἰ ἐᾷ μὴ κατάγειν μόνον αὐτούς, ἀλλὰ καὶ αὖθις ἀνάγειν πολλούς. ὦ μάταιοι, τῆς ἀνοίας. οὐκ εἰδότες ἡλίκοις ὄρεσι διακέκριμαι τὰ νεκρῶν καὶ τὰ ζώντων πράγματα, καὶ οἷα τὰ παρ' ἡμῖν ἐστι. καὶ ὅτι [1] κάτθανεν ὁμῶς ὅ, τ' ἄτυμος ἀνὴρ, ὃς τ' ἔλαχε τύμβου. σὺ δ' ἰὴ τιμῇ Γ' ρᾳ, κρείων τ' Ἀγαμέμνων. Θερσίτῃ δ' ἴσ' Θέτιδος παῖς ἠυκόμοιο. πάντες δ' εἰσὶν ὁμῶς νεκύων ἀμύμονα κάρηνα, γυναιοί τε, ξηροί τε, κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα. Ερ. Ἡράκλεις, ὡς πολὺν τὸν Ὅμηρον ἐπαντλεῖς. ἀλλ' ἐπίσχες ἀνέμνησάς με, ἥλιε σοι δεῖξαι τὸν Ἀχιλέως τάφον. ὁρᾷς

nant, unguentoque inungunt? alii præ tumulis constructo rogo, ac fovea effossa, sumptuosas illas exurunt cœnas, & vinum mulsumque (quantum saltem conjecturis assequi possum) in ipsas foveas infundunt? *Merc.* Nescio, Portitor, quid hæc ad eos pertineant, qui apud inferos agunt. Verùm illis persuasum est umbras ab inferis reduces, circum nidorem & fumum quantum possunt, volitando cœnare, & ex fovea [1] mulsum bibere. *Ch.* Illos adhuc bibere & edere, quorum aridissimæ sunt calvariæ: atqui ridiculum est me tibi hæc dicere, cùm eos quotidie deducas, ac proinde scias an postquam semel terram subierint, denuo redire queant. Quinetiam ego prorsus ridicula paterer, Mercuri, tot negociis occupatus, si oporteret ipsos non solùm deducere, sed etiam bibituros reducere. O stulti, quæ hæc amentia? Nescitis quàm longo finium intervallo res mortuorum & viventium sunt discretæ, quoque pacto se res habeant, apud nos, ubi Mortuus est æquè tumuli qui nescit honorem, Quique scit: unus honos Agamemnonis, unus & Iri est: Thersitæ & similis Thetidos formosus Achilles, Vmbræ nam pariter siccæ, nudæque pererrant Asphodeli campos confracto vertice cunctæ. *Merc.* Hercule, quàm multa ex Homero hauris! Sed quia submonuisti me, volo tibi sepulchrum Achillis indicare. Vides illud

1 *Mulsum*] Vivo favillam lavabant. Quidam in lib. 2. Epig. vivo sibi exhiberi cupit quæ mortuis præstari solent. Omnia quæ sunt in tractatu de sacrificiis habes antea spartim in Deorum dialogis, tangit enim variam Deorum originem, casus, sacrorum ritus, nomina, regiones, & reliqua de quibus abunde dixerat. *Cogn.*

2 Κάτθαν' ὁμῶς] Homer. Odyss. *Bourd.*

1 Η' Νι-

τ ἐπὶ τῇ Θαλάττῃ; Σίγειον μὲν οὖτο τὸ τρωϊκὸν, ἀντικρὺ δ, ὁ Αἴας τέθραπται ὁ τοῦ Ῥοιτείου. Χα. ὦ μεγάλοι ὦ Ἑρμῆ οἱ τάφοι. τὰς πόλεις τὰς ἐπισήμους ἤδη δείξον μοι, ἂς κἀτὸν ἀκούομεν. τὴν Νίνον τὴν Σαρδαναπάλεω, καὶ Βαβυλῶνα, καὶ Μυκήνας, καὶ Κλεωνὰς, καὶ τὸ Ἴλιον αὐτὸ. πολλὰς γὰρ μέμνημαι ἀφορμὰς ἐκπορθήσεως ἐκείθεν, ὡς δέκα ὅλων ἐτῶν μὴ δὲ νεωλκῆσαι, μὴ δ' ἀφεψύξαι τὸ σκάφιον. Ερ. Ἀλλὰ Νίνου μὲν ὦ illud quod mari adjacet? Sigeum quidem illud Trojanum est: è regione autem conditus est Aiax in Rhœteo. *Ch.* Non magna sunt monumenta. Verùm insignes illas urbes mihi jam commonstra, de quibus tam magnifica in inferis audimus, Ninum Sardanapali urbem, Babylonem, Mycenas, Cleonas, ipsumque Ilium, multos enim illinc oriundos memini trajicere, adeò ut totis jam decem annis, neque navim subduxerimus, neque ea interim refrixerit. *Merc.* Ninus quidem ô Por-

1 Ἀλλὰ Νίνου μὲν, ὦ Σωρθμεῦ, Σαμοσατεὺς ἦν ὁ ἐξ Εὐφράτου ἐπὶ λοιπὸν αὐτῆς] Lucianus cum fuerit Samosatenus Euphratis accola, fidem in rebus Assyriæ videtur mereri, & mirum foret eum ignorasse locum, ubi sita olim Ninus vel Ninive, si aliquod ejus vestigium remansisset. At quid faciemus Tacito, qui lib. 12. Annal. de expeditione Meherdatis sic ait: *sed capta in transitu urbs Ninos vetustissima sedes Assyriæ.* Sed & Straboni, qui ante Tacitum vivebat, qui lib. 16 ait: ἀφ' ἧν Νίνου πόλις ἀφανὴς παροχθισμα μετὰ τὴν τῶν Σύρων κατάλυσιν. *Ninus statim post eversum Assyriorum imperium evanuit*, vel *apparere cessavit.* Ergo contra Strabonem Amasenum & Lucianum Samosatenum Orientales viros & doctos non mihi videtur Tacitus audiendus. Deceptus certe fuit is Romanus quadam nominis similitudine; & eam Ninum oppidulum forte vel castellum, captum sine obsidione in transitu male accepit pro antiquissima & populosissima illa urbe, quæ fuit suo tempore totius orbis maxima, & usque ad miraculum celebrata; aliter non possemus absolvere Strabonem nec Lucianum mendacii. At fidem merentur. Sed milites, qui in expeditione cum Meherdate fuerunt, capta, ut dixi, aliqua urbecula, cujus nomen accedebat ad sonum nominis antiquæ illius Ninives, putaverunt vel gloriabundi finxerunt se antiquam Ninon sedem Assyriæ regum cepisse, & ita publicantes famæ pro vero tradiderunt tale mendacium. Sic Alexandri milites jactabant se Tanaim usque pervenisse, cum ab eo fluvio abesset plus quam mille milliaria. Sic & hoc tempore multos Hierosolymitanos equites & alios nautas & negotiatores, qui in partibus Hellespontiacis vel bellum gesserunt vel negotiati sunt, audivi sæpe asseverantes se vidisse antiquæ Trojæ ruinas, nec aliter unquam eis persuadere potui. At Troadis (de qua Paulus Apostolus epist. ad Timotheum 2.) ruinas viderant, non Trojæ, cujus jam tempore Strabonis nulla extabant vestigia, ut ait ille lib. 13: ἐστὶν δ' ἴχνος σώζον τῆς ἀρχαίας πόλεως εἰκότως, ἀπὸ γὰρ ἐκπεπορθημένων τῶν νῦν πόλεων, ἢ τελέως ἢ κατεπασμένων, ταύτης δὲ ἐκ βάθους ἀνατετιλεγμένης, οἱ λίθοι πάντες εἰς τοὺς ἐκείνων ἀνάλωνται μετὰ ταῦτα χρόνους. Ἀρχαιάναξα γ' ἐν φησὶ Μιτυληναῖον ἐκ τῶν ἐκεῖθεν λίθων τὸ Σιγεῖον ἐκτετεῖχθαι, id est, *nullum enim vestigium restat antiquæ urbis, & cum ratione; nam vastatis vicinis urbibus; non vero funditus eversis, ea vero à fundamentis deleta, omnes lapides ad aliarum instaurationem transportati sunt. Itaque Archæanactem ajunt Mitylenensem Sigeum muro circumdedisse ex lapidibus indidem acceptis.* Vrbs igitur, cujus nullum vestigium extabat tempore Strabonis & Augusti, sub quo Strabo florebat, non poterat extare tempore Meherdatis sub Claudio. Plura ad id argumentum adducere pessem, & illustrem in litteris virum castigare, qui eo, quod Ammianus Marcel-

πορθμεῖ ἀπόλωλεν ἤδη, καὶ οὐδὲν ἴχνος ἔτι λοιπὸν αὐτῆς. οὐδ' ἂν εἴπῃς [1] ὅπου ποτὲ ἦν. ἡ Βαβυλὼν δέ σοι οἰκεῖη ἐστὶν, ἡ εὔπυργος, ἡ τὸ μέγαν περίβολον. ἡ μεταπολὺ καὶ αὐτὴ ζητητὴ μοῖρα, ὥσπερ ἡ Νῖνος. Μυκήνας γ', καὶ Κλεωνὰς, αἰσχύνομαί σοι δεῖξαι. καὶ μάλιστα τὸ Ἴλιον. ἀπαναίζεις γὰρ οὐ οἶσθ' ὅτι τὸ Ὄρθηγον καταλῦσαν ἐπὶ τῇ μεγαλιγγελεῖ τὸ ἔπος. τολμῶ ἀλλὰ πάλαι μὲν ἦσαν εὐδαίμονες, νῦν δὲ πεθνήκασι καὶ αὐταί. [2] ἀποθνήσκουσι γὰρ αἱ πόλεις ὥσπερ ἄνθρωποι. καὶ τὸ εὐκλεὲς ἔστερον, καὶ πολλοὶ ὄλοι. Ἵνα χὠ οὐδὲ τάφος εὑρεθῇ. Χα. παπαὶ τὸ ἐπαίνου Ὄμηρε, καὶ τὸ ὀνομάστων, Ἴλιον ἱερὸν, καὶ εὐρύαγυιαν. καὶ εὐκτίμενον Κλεωνάς. ἀλλὰ μεταξὺ λέγων, τίνες εἰσὶν οἱ πολεμοῦντες ἐκεῖνοι, ἢ ὑπὲρ τίνων ἀλλήλοις φονεύουσι; Ερ. Ἀργείοις ἁρᾷς ὦ Χάρων, καὶ Λακεδαιμονίοις, καὶ τὸ ἡμιθνῆτα ἐκεῖνον τραπηζὸν Ὀθρυάδην, [3] τὸ ἐπιγραφόμενον τὸ τροπαῖον τῷ αὐτοῦ ὀνόματι. Χα. ὑπὲρ τίνων δὴ αὐτοῖς ὦ Ἑρμῆ ὁ πόλεμος; Ερ. ὑπὲρ δὲ πεδίου αὐτοῦ, ἐν ᾧ μάχονται. Χα. ὦ τῆς ἀνοίας, οἷα δὴ ἴσασιν ὅτι καὶ ὅλως

ὁ Portitor jam est eversa, ita ut ne reliquum quidem sit ejus vestigium, nec ubi olim sita fuerit, facilè dixeris. Babylon autem illa est, multis turribus præclarè munita, magnoque ambitu mœnium septa, haud ita multò post desideranda & ipsa, quemadmodum nunc Ninus. At Mycenas & Cleonas me tibi commonstrare pudet, ac in primis Ilium. Præfocabis enim (at scio Homerum ubi descenderis, qui urbem illam tam magnificis versibus celebrarit. Verùm olim fœlices fuerunt: nunc autem etiam hæ interierunt. Moriuntur enim etiam urbes ὁ Portitor, quemadmodum homines. Quodque longè mirabilius, solidi etiam fluvii, ita ut Inachi ipsius in Argo ne monumentum quidem superstit. *Ch.* Vah, quæ laudes Homere, & quæ nomina, ingens, viisque patentibus Ilium, tum Cleonæ bellè structæ. Sed interim dum loquimur, quinam illi sunt qui dimicant, aut cujus rei causa se mutuò cædunt. *Merc.* Argivos vides & Lacedæmonios, ὁ Charon, atque semimortuum imperatorem Othryadem, suo ipsius nomini trophæum inscribentem? *Ch.* Cujus rei causa cœptum est hoc bellum? *Merc.* Pro ipsomet agro, in quo pugnant. *Ch.* O amentiam hominum, qui nesciunt se, etiamsi nunc eorum quisque to-

linus *Ninos* nominavit, non dubitavit in eximio opere, notis scilicet ad Eusebium, scribere: *Ninive autem adhuc integra stabat ævo Ammiani Marcellini.* Sed superfluum foret, cum id argumentum abunde simul & doctissimè tractaverit vir incomparabilis Samuel Bochartus in suo Phaleg. lib. 4 cap. 20, ad eum te remitto lector, & sileo. *Palm.*

1 Ὅπου ποτὲ ἦν] *Campos ubi fuit.* Bourd.

2 Ἀποθνήσκουσι αἱ πόλεις] Plut. Romul. cætera Epitheta Homerica, ut & sensus & rationes quibus nititur. *Idem.*

3 Τὸν ἐπιγραφόμενον τὸ τρόπαιον τῷ αὐτοῦ ὀνόματι] Casparus Barthius in animadversionibus ad Statii Thebaid. l. 4. vers. 48. ubi agit de Othryadibus hunc Luciani locum amendi arguit. Atque enim scripsisse τῷ αὐτοῦ αἵματι. Almel.

1 Al-

πλὴν Πελοπόννησον ἵκεσθε αὐτῶν κτήσοντες, μόγις ἂν πεδιαῖον λάβοιεν τόπον τῷ Αἰακῷ. τὸ δὲ πολὺ τοῦτο, ἄλλοτε ἄλλοι γεωργήσουσι, πολλάκις δὲ βάθρον τὸ τρόπαιον ἀνεμαξάμενοι τῇ ἀφέτῃ. Ερ. ἴστω μὲν πρῶτα ἔστιν· ἡμεῖς δὲ, κατεβάντες ἤδη, καὶ τῷ χώματι δύο τρία ἐπιστάντες αὐθις τὰ ὄρη, ἀπαλλαττώμεθα, ἐγὼ μὲν κατὰ ἐπάλξεις, σὺ δὲ ἐπὶ τὸ πορθμεῖον. ἥξω δὲ σοι μετ' ὀλίγον καὶ αὐτὸς νεκροσυλῶν. Χα. ὦ γενναῖε ἐπίσπεσθε ὦ Ἑρμῆ. διερχόμενος ἀεὶ ἀναγράψῃ. ἀναμενῶ δὲ ἐν ταῖς τοῦ Δικαιοσύνης. οἷα ἐστὶ τὰ τῶν κατεσθιομένων ἀνθρώπων πράγματα, βασιλεῖς, τελῶναι, χρυσοῦ, ἐκατόμβαι, μάχαι. Χαρωνος δὲ, ἀδέλις λόγος.

totam Peloponnesum possideat vix tamen pedis unius locum ab Æaco accepturos. Hunc autem agrum aliàs alii colent, hoc trophæo à fundamentis per aratrum iæpe revulso. *Merc.* Hæc quidem hoc modo se habebunt. At nos jam hinc descendamus, ac montibus his in suas sedes repositis, discedamus: ego quò sum jussus ire, tu ad pontonem. Ad te autem brevi veniam mortuos adducens. *Ch.* Beneficio me afficiti Mercuri, atque in eorum album adscriberis, qui de me sunt benemeriti: quando quidem tua ope in hac peregrinatione sum adjutus. O qualia infœlicium hominum negocia, reges, lateres aurei, hecatombæ, prælia. Charontis autem nulla habetur ratio.

ΠΕΡΙ ΘΥΣΙΩΝ. ∫ DE SACRIFICIIS.

ARGVMENTVM.

Deridet hoc sermone Lucianus vanitatem & superstitionem hominum circa colendos Deos, ut qui primum de diis impia quadam opinentur ac sentiant. Deinde eosdem ineptiore ac alieniore cultu quam qui pro natura ac dignitate numinis prosequantur. Propositio est, Ridicula esse ea, quæ homines tum sentiunt de Diis, tum circa illorum cultum faciunt. Id confirmat expositione, primum earum opinionum, quæ de diis traduntur, quam veluti caussam superstitionis istius esse ostendit. Deinde & ritum, quibus tum Graci, tum Ægyptii, quos cæteris multò ineptiis istis anteire indicat, uti solent. Et hanc quasi quendam effectum, ex superioribus opinionibus sequi, videtur velle intelligere.

Οἱ μὲν γὰρ ἐν ταῖς θυσίαις οἱ μάταιοι πράττουσι, καὶ ταῖς ἑορταῖς, καὶ περιόδοις τῶν θεῶν, καὶ ἃ αὐτῶν, καὶ ἃ εὔχονται, καὶ ἃ μανθάνουσιν περὶ αὐτῶν,

Enimvero quæ stulti homines factitant in sacrificiis, in diebus festis, in Deorum supplicationibus, & quæ petunt, & quæ precantur, & quæ de ipsis sentiunt,

σὺκ οἶδα εἴ τις ὕστερον κωμῳδός ἐστι, καὶ λελυπημένῳ, ὅστις ἐ γελάσεται τὴν ἀβελτηρίαν ἐπιβλέψας τῶν δρωμένων. καὶ πολύ γε οἶμαι σοφώτερον ἐγελᾶν ὡσὶς ἑαυτὸν ἐξεπάσαι, πότερον εὐσεβεῖς αὐτοὺς χρὴ καλεῖν, ἢ τἀναντίον θεοῖς ἐχθρούς, καὶ κακοδαίμονας; οἵγε ὕστερον ταπεινὸν, καὶ ἀγχίνοις τὸ θεῖον ὑπειλήφασιν, ὥστε εἶναι ἀνθρώπων ἐνδεὲς, καὶ κολακοδούμενον, ἡδέως, καὶ ἀγανακτεῖν ἀμελούμενον. τὰ γὰρ [1] αἰτωλικὰ πάθη, ἃ τὰς τῶν Καλυδωνίων συμφορὰς, καὶ τὸν τοσοῦτον φόνον, καὶ τὴν Μελεάγρου ἀφάλυσιν, πάντα ταῦτα ἔργα φασὶν εἶναι τῆς Ἀρτέμιδος, μεμψιμοιρούσης ὅτι μὴ παρελήφθη τοῖς τὴν θυσίαν ἐπὶ τῷ Οἰνέως. ὕστερον ἄρα βαθέως κατέκειτο αὐτῆς ἡ τῶν ἱερείων ἁμαρτία. καί μοι δοκεῖ ὀρεῖν αὐτὴν ἐν τῷ ἀγῶνι τότε μόνην, τῶν ἄλλων θεῶν ἐν Οἰνέως πεπορδυμένων, δεινὰ ποιοῦσαν, καὶ χειλιάζουσαν, οἵας ἑορτῆς ἀπολειφθήσεται. τὸν δ' αὖ Αἰθίοπας, καὶ μακαρίους, καὶ τρισευδαίμονας εἴποι τις ἄν, εἴγε ἀπομνημονεύοι τὴν χάριν αὐτοῖς ὁ Ζεὺς, ὦ ἐν ἀρχῇ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως ὡς αὐτὸν ἐπεδείξατο, δώδεκα ἐξῆς ἡμέρας ἱεραίσοντες. καὶ ταῦτα, ἐπαγόμενον καὶ τοὺς ἄλλους θεούς. ὕστερον δὲν ὡς ἔοικεν ἀμείνω ποιοῦσιν, ὧν ποιοῦσιν. ἀλλὰ [2] πωλοῦσι τοῖς ἀνθρώποις πάντα, καὶ ἔνεστι πρίασθαι παρ' αὐτῶν, τὸ μὲν, ὑγιαίνειν, εἰ τύχοι, βοείδιον. τὸ δὲ, πλοῦτον, βοῦν πεπαρωμένον. τὸ δὲ, βασιλεύειν, ἑκατόμβης. τὸ δὲ, σῶον ἐπανελθεῖν ἐξ Ἰλίου εἰς Πύλον, ταύρων ἑνδεκα. καὶ τὸν ἐκ Αὐλίδος εἰς

equidem haud scio sit he aliquis usque adeò tristis & mœstus, quin risurus sit perspecta eorum quæ fiunt, absurditate. At multò antequam ridere incipiat, illud, opinor, secum expendet utrum pios istos appellare conveniat, an contrà Diis inimicos ac infœlices: qui quidem tam humile, atque ignobile numen existimant esse, ut humanis obsequiis egeat, & adulatione gaudeat, & se negligi doleat. Nam Ætolica illa mala, & Calydoniorum calamitates, & tot cædes, & Meleagri interitum, hæc omnia dicunt esse Dianæ opera, quæ graviter ferret, se ab Oeneo ad sacrificium non fuisse adhibitam: usque adeò altè dolor hic animo illius insederat, quòd sacris epulis fuisset frustrata. Et mihi videor vidisse ipsam in cœlo tunc solam, reliquis Diis ad Oenei convivium profectis, graviter ferentem, ac miserabiliter ejulantem quòd ab ejusmodi sacris esset abfutura. Contrà verò Æthiopas & fortunatos, & ter beatos quispiam dixerit, si gratiam ipsis referat Iupiter, quam initio Homericæ poëseos in ipsum contulerunt, quem perpetuos duodecim dies epulis exceperunt, idque secum adductis etiam Diis aliis. Ita nihil, ut apparet, gratis faciunt, quicquid illi faciunt: sed bona vendunt hominibus, & ab illis emenda sanitas, fortè bucula divitiæ, quatuor bobus, regnum, hecatomba, præterea incolumis à Troja in Pylum reditus, novem tauris: & ex Aulide in Ilium

1 Αἰτωλικὰ πάθη] Hæc & cætera in Homero. *Bourd.*
2 Πωλοῦσι τοῖς ἀνθρώποις] Hesiod. 1. oper. Lucianus passim. *Idem.*

1 Ὁ μὲν

Ἴλιον ἀφικνεῖσθαι. παρθένον βασιλικῆς. [1] ὁ μὲν γὰρ ἑκατόμβην τὸ μὴ ἀλῶναι τότε τὴν πόλιν ἐπειρᾶτο ἀπὸ τῆς Ἀθηνᾶς βοῶν δώδεκα, καὶ πέπλον. εἰκάζειν δὲ χρὴ πολλὰ εἶναι, καὶ ἀλεκτρυόνας, καὶ στέφη, καὶ λιβανωτὸν μόνον παρ' αὐτοῖς ὠνεῖσθαι. τοῦτον δὲ οἴμαι καὶ χρύσης ἐπισκάμμονα ἅτε ἱερεύς, καὶ γέρων, καὶ τὰ θεῖα σοφὸς, ἐπειδὴ ἀπράκτους ἀπὸ τῆς Ἀγαμέμνονος, ὡστε ἐστεφανῶσθαι τῷ Ἀπόλλωνι τὸν χαλκὸν, δικαιολογεῖται, καὶ ἀπειλεῖ τὴν ἀμφιβόλην, καὶ μόνον οὐκ ὀνειδίζει, λέγων, ὦ βέλιστε Ἀπόλλον, ἐγὼ μέν σου τὸν νεὼν, τὸν ἀστέφανον ὄντα, πολλάκις ἐστεφάνωσα. καὶ τοσαυτάσι μηρία ταύραν τε καὶ αἰγῶν ἔκαυσα ἐπὶ τῶν βωμῶν, σὺ δ' ἀμελεῖς μου τοιαῦτα πεπονθότος. καὶ παρ' ἡδὺν πίσυνα τὴν διαφθοράν, τοιαῦτα ὅτου κεκακοδυσώπησαι αὐτὸν σὺ τὸ λόγου, ὥστε ἁρπασάμενος τὰ τόξα, καὶ ὑπὲρ δὲ ναυτιῶμαι κεδνίσας ἑαυτὸν, κατατοξεύσει τὴν λοιμὸν τοῖς Ἀχαιοῖς αὐτοῖς ἡμιόνοις, καὶ κυσίν. ἐπὶ δ' ἅπασι δὲ Ἀπόλλωνι ἐμπίσω, βέλεμνα δὲ τἄλλα εἰπεῖν, ἃ ἐκεῖ αὐτὸν οἱ σοφοὶ τῶν ἀνθρώπων λέγουσιν, οὐχ ὅσα τοῖς τὰς ἐρωτικὰς ἐξυγχύσασιν, οὐδὲ δὲ Υακίνθῳ τὸν φόνον, οὐδὲ τῆς Δάφνης τὸν ὑπερεψίαν, ἀλλ' ὅτι δὲ κακοδικηθεὶς ἐπὶ τῷ τῶν Κυκλώπων θανάτῳ, [2] καὶ ξοπαικισθεὶς, ἀφ' οὗ τοῦτο σὺ δὲ ὀργῆς κατεπίμφθη εἰς γῆν, ἀνθρωπίνῃ χρησάμενος τῇ τύχῃ. ὅτι δὲ ἐθητεύσειν σὺν Θετταλίᾳ παρ' Ἀδμήτῳ, καὶ σὺν Φρυγίᾳ ἀφ' Λαομέδοντι, ἀφ' τούτῳ μὲν γε ὁ

Ilium navigandi facultas regia puella: nam quidam alius, ne tunc urbs caperetur, à Minerva bobus duodecim erat mercatus, & peplo. Verisimile est autem multa esse apud illos & gallo, & corolla, & thure solo venalia. Quæ cùm sciret Chryses, ut pote sacerdos, & senex, & rerum divinarum peritus, posteaquam re infecta rediisset ab Agamemnone, tanquam qui prior Apollini gratiam esset fœneratus, expostulat, & vicem repetit, nec solùm conviciatur, quum dicit, Ego optimè Apollo tuum templum cùm id temporis non esset coronatum, sæpe coronavi, totque taurorum, & caprarum coxas in aris adolevi, at tu, me hujusmodi injuriis affectum negligis, & de te benemeritum nihili facis. Itaque sic illum hac oratione exoravit, ut protinus arrepto arcu & sagittis, se super navium statione collocans, pestem in Græcos ne omissis quidem mulis & canibus, jacularetur. Sed quoniam Apollinis semel memini, alia præterea volo dicere, quæ sapientes illi de ipso tradunt. non quàm infœliciter amarit, non Hyacinthi cædem, neque Daphnes despicationem: sed ut ob Cyclopes interfectos damnatus, & in exilium pulsus fuerit. Propterea in terram humana sorte usurus, è cœlo est demissus. Vt etiam in Thessalia apud Admetum mercenariam operam locarit, & in Phrygia apud Laomedontem, atque apud hunc qui-

1 Ὁ μὲν γὰρ ἑκατόμβ.] Rectius Mss. Anglic. doctissimi Golmani, ὁ μὲν γὰρ Ἕκτορ, patet apud Homer. Iliad. 6. *Bourd.*

2 Κἀξοσπαικισθεὶς] Rhetores Græci interpr. Aristoph. passim. Hesych. Suid. Pollux. *Idem.*

1 Ἀμ-

μόνῳ, ἀλλὰ μὴ ⸗ Ποσειδῶνι. [1] ἀμφότεροι πλινθεύοντες ὑπ' ἀπορίας, καὶ ἐργαζόμενοι ἐς τὸ τεῖχος, καὶ ὑδὸν σύμπλην τὸν μισθὸν ἐπομίσασθε παρὰ ⸗ Φρυγός, ἀλλὰ σφῶν αὐτοῖς πλέον ἢ τριάκοντά φασι δραχμὰς τρωϊκάς. ἢ γὰρ ἐ ταῦτα συμνολογῆσαι οἱ ποιηταὶ περὶ τῶν θεῶν, καὶ πολὺ τούτων ἱερώτερα ἐδέ τι Ἡφαίστου. καὶ Προμηθέως, καὶ Κρόνου, ⸗ Ῥέας, καὶ χθὲς ὅλης τῆς ⸗ Διὸς οἰκίας, ⸗ ταῦτα, ⸗ δηλαδὴ ἐσπομπεύσατε τὰς μούσας συνῳδοὺς ἐν ἀρχῇ τῶν ἐπῶν, ὑφ' ὧν δὴ ἔνθεοι γιγόμενοι, ὡς τὸ εἰκὸς ᾄδουσιν, ὡς ὁ μὲν Κρόνῳ, ἐπειδὴ τάχιστα ἐξέπεμψε τὸν πατέρα τὸν ὄρχηστὸν, ἐβασίλευσέ τε ἐν αὐτοῖς, ⸗ τὰ τέκνα κατήσθιεν, ὥσπερ ὁ ἀργεῖος Θυέστης. ὕστερον δὲ ὁ [2] Ζεὺς κλαπεὶς ὑπὸ τῆς Ῥέας ὑποβαλομένης τὸν λίθον, ἐς τὴν Κρήτην ἀπέρχεται, ὑπ' Αἰγὸς ἀνατραφείς, καθάπερ ὁ Τήλεφος ὑπ' ἐλάφου, καὶ ὁ Πέρσης Κῦρος ὁ ὕστερον, ὑπὸ τῆς κυνός. εἶτα ἐξελάσας τὸν πατέρα, ⸗ ἐς τὸ δεσμωτήριον καθαλὼν, αὐτὸς ἔσχε τὴν ἀρχήν. ἔγημε δὲ πολλὰς μὲν ἄλλας, ὑστάτην δὲ, τὴν Ἥραν τὴν ἀδελφὴν, καὶ τὰς [3] Περσῶν τὰς, ⸗ Ἀσσυρίων νόμους ἐρωτικὸς ὢν, ⸗ εἰς ἀφροδίσια κεχυμένος, ῥᾳδίως ἐπλήσατο παίδων τὸ ἄφατον. τὰς μὲν, ἐξ ἀμφοτέρων ποιησάμενος, οἵας δὲ ⸗ τόδε σὺν δὲ θνητὰς ⸗ ἐπιγείας γάνας, ἄρτι μὲν, ὁ χρυσάδας γιγόμενος χρυσοῦς, ἄρτι δὲ, ταῦρος, ἢ κύκνος, ἢ ἀετός. ⸗ ὅλως, ποιμὸν in taurum, modo in cycnum, quidem haud solus. Verùm cum Neptuno cùm ambo egestate pressi lateres fingerent, & in construendis mœnibus operam præstarent, nec mercedem integram ab illo Phryge retulerint, sed illis de summa plus quàm trigenta drachmas Trojanas adhuc ut ajunt, debeat. Annon hæc in Deorum honorem fabulantur poëtæ: atque his etiam multò diviniora de Neptuno, Prometheo, Saturno, Rhea, denique de universa ferme Iovis familia? idque musis in exordio invocatis ut canentibus adsint, à quibus tanquam numine afflati, ut consentaneum est, canunt ut Saturnus statim execto patre Cælo, inibi regnarit, & liberos devorarit, quemadmodum Argivus ille Thyestes, utque Iupiter à Rhea furtim occultatus, supposito lapide, in Cretam sit expositus, & à Capra educatus, ut Telephus à Cerva, primusque Cyrus Persa à cane. Deinde ut expulso patre, & in vincula conjecto, imperium ipse obtinuerit, aliasque complures uxores duxerit, postremam verò Iunonem sororem, idque juxta Persarum, & assyriorum leges: utque in amorem propensus & in venerem effusus, liberis cœlum facile implerit: quorum alios ex ejusdem sortis deabus, alios ex mortali, terrestrique genere nothos procrearit generosus ille, modò in aurum, modò aut aquilam conversus, ac denique

1 Ἀμφότεροι πλινθεύοντες] Hæc M. Fœlix Oct. Ser. ad Virg. *Bouhd.*

2 Ζεὺς κλαπεὶς] Orpheus, Homer. Gallimach. hymno in Iovem. doctores facti. Tertull. Cypr. M. Fœlix. *Idem.*

3 Περσῶν νόμους] Etiam cum matribus Catull. M. Fœlix. *Idem.*

ἐ Πᾶς

λήπτῳ αὐτῷ Πρωτέως. μόνῳ γὰρ τῷ Ἀθήναι ἔφυσεν ἐκ τῆ ἑαυτῆ κεφαλῆς, ὑπ' αὐτὸν ἀπεχνῶς τὸ ἐγκέφαλον συλλαβόν. τὸ μὲν γὰρ Διόνυσον ἡμιτελῆ φασιν ἐκ τῆ μηρῶς ἐκ ταμόντος, ἁρπάσας, σὺν τῷ μηρῷ φέρον κατέρυξε. καὶ πάλιν ἐξέτεμε, τὸ θεῖον σῶμα. ὅμοια γὰρ τούτοις καὶ ὅσα τὸ Ἥφαιστον, ἀνὰ τὸ σῶς τὸ ἄνδρα ὁμιλίας ὑπηνίκα αὐτῷ παῖδα χθονῆσαι τὸ Ἥφαιστον, ἀ μέλαν δύσγηρω τοῦτον, ἀλλὰ βάναυσον, καὶ χαλκέα, καὶ πυρίτην, καὶ σὺ καμινῆ τοπᾶν βιοῦντα, καὶ ἀτιθήμονα ἀνάπλεων. οἷα δὴ καμινάρτῳ, καὶ ἀεὶ ἀρλιον τὸ πῦρ. χωλὸν δήπου γὰρ αὐτὸν λέγει ὁ πάμφως, ὁπότε ἐρίφη ὑπὸ τῆ Διὸς ἐξ οὐρανῦ. καὶ εἰ μὴ οἱ Λήμνιοι καλῶς ποιοῦντες, ἐπὶ φερόμενον αὐτὸν ὑπεδέξαντο, ἐπιπνεύσας ἂν ἡμῖν ὁ Ἥφαιστος, ὥσπερ ὁ Ἀγανάκτης λέγει τὸν πύργον καταπεσών. καίτοι τὰ μὲν Ἥφαιστον, μέτρια. τὰ δὲ Προμηθέα, τίς οὐκ οἶδε οἷα ἔπαθε, διότι καθ' ὑπερβολὴν φιλάνθρωπος ἦν; καὶ γὰρ αὖ ἐκ τούτου ἐς τὸν Σκυθίαν ἀγαγὼν ὁ Ζεύς, ἀνεσταύρωσεν ἐπὶ τῆ Καυκάσου. καὶ τὸ ἀετὸν αὐτῷ ἐπιπέμψας τὸ ἧπαρ ὁσημέραι κολάψοντα, ἕτερον μὲν οὐκ ἐξετέλεσεν τὸν κολασμόν. ἡ Ῥέα δέ, χρόνῳ ἴσως καὶ ταῦτα εἰπών, πῶς σοι ἀχθομαι, καὶ δεινὰ ποιῶ, χαίρω μὲν ἥδομαι, καὶ ἔχομαι ὅσα, ἐς τοσούτων μήτηρ ἐοῦσα, παιδερασθεῖσα δ' ἔτι, ἐς ζηλοτυπεῖται, ἐς τὸ Ἄττιν ἐπὶ τοῖς λεόντων φέρεσθαι; ἐς ταῦτα, μηκέτι ἀρκέσαι εἶναι δυνάμενον. ὅστις, πῶς ἂν ἔτι μέμφοιτό τις ἢ τῇ Ἀφροδίτῃ, ὅτι μοιχεύῃ, ἢ τῇ σελήνῃ ὅτι

que ipso Proteo mutabilior. Solam autem Minervam è suo ipsius capite progenuerit sub ipso cerebro planè conceptam. Nam Bacchum imperfectum adhuc ut ajunt, è matre etiamnum conflagrante surreptum, in suum femur illatum defodit: deinde urgente parsu execuit. His autem similia etiam de Iunone canunt, nempe hanc citra virilem congressum, subventaneo conceptu gravidam puerum edidisse Vulcanum, eum non valdè fortunatum, sed fornacarium, & fabrum ærarium, ignipotentem, & in fumo perpetuò viventem, & scintillis oppletum, ut pote qui circa caminos versatur: tum etiam ne pedibus quidem integrum, eum enim claudicare à casu, ex quo à Iove de cœlo deturbatus est: ac nisi pro sua beneficentia Lemnii, eum dum adhuc ferretur in aëre, suscepissent, perierat nobis Vulcanus, non aliter quàm è turri dejectus Astyanax. Verumenimvero toleranda videntur, quæ de Vulcano narrant. Sed quis nescit qualia passus sit Prometheus, propterea quòd humanæ gentis supra modum amans fuerit. Hunc enim in Scythiam deductum Iupiter in Caucaso cruci suffixit, adhibita aquila quæ jecur ipsius quotidie pertunderet. Hic igitur pœnas expendit. Porro Rhea (nam hæc pariter sunt referenda) annon indecorè atque indignè facit? Iam anus cùm sit, iisque rebus intempestiva, totque Deorum mater, attamen adhuc pueros amat, eosque zelotypia prosequitur, & secum Attin leonibus vectat, idque cùm non amplius usui esse queat. Itaque quinam vitio quis vertat Veneri, quòd adulteretur, aut Lunæ quòd ad Endy-

τὴν Ἐνδυμίωνα καταιδὴς πολλάκις ἐκ μέσης τῆς ὁδοῦ; φέρε γὰρ ἤδη τούτων ἀφέμενοι τὸν λόγον, ἐς αὐτὸν ἀναλάβωμεν τὸν ἔφοδον, ποιητικῶς ἀναπλάσαντες καὶ τῷ αὐτῷ Ὁμήρῳ καὶ Ἡσιόδῳ ὁδὸν, καὶ θεασώμεθα ὅπως ἕκαστον διακεκόσμηται τῶν ἄνω. καὶ ὅπερ μὲ χαλκοῦς ἐστι τὸ ἔξω, καὶ ὡσεὶ ἡμῶν ὁ Ὁμήρου λέγει, ἠκόντισμαι. ὑπερβάλλῃ γὰρ καὶ ἀνακύψαντι μικρὸν ἐς τὸ ἄνω, καὶ ἀπιχνοῦσι ἐπὶ τὸν νῶτον γλυφόμενα, φῶς πλαμπρότερον φαίνεται, καὶ ἥλιος καθαρώτερος, καὶ ἄστρα διαυγέστερα. καὶ τὸ πᾶν, ἡμέρα, καὶ χρυσοῦν τὸ δάπεδον. ἐστόνται δὲ, ὡσεῖτον μὲ οἰκοῦσιν αἱ ὧραι, πυλωροῦσι γάρ. ἔπειδὰν γὰρ Ἴρις, καὶ ὁ Ἑρμῆς, ὅταν τις ὑπηρέτης, καὶ ἀγγελιαφόροι τοῦ Διός. ἐξῆς γὰρ τοῦ Ἡφαίστου τὸ χαλκεῖον ἀνάμεσον ἀπάσης τέχνης. μετὰ γὰρ, αἱ τῶν θεῶν οἰκίαι, καὶ τοῦ Διὸς τὰ βασίλεια, ταῦτα πάντως ὡσεκαλλῆ τοῦ Ἡφαίστου καταδεδάπανται. οἱ γὰρ θεοὶ [1] παρὰ Ζηνὶ καθήμενοι, πρέπει γὰρ οἶμαι ἄνω ὄντα μεγαληγορεῖν, ἀποσκοποῦσιν ἐς τὴν γῆν, καὶ πάντη ὡσελλείπουσιν ἐπικύπτοντες, ἔνθεν ὄψονται πῦρ ἀναπτόμενον, ἢ ἀναφερομένην κνίσσαν, ἑλισσομένην ὡσὶ καπνοῦ. κἂν μὲ δήπου, ὠγκωθέντα πάντες, ἐπικεχηνότες πρὸ καπνοῦ, καὶ τὸ αἷμα πίνοντες τοῖς βωμοῖς ὡσεχεόμενον, [2] ὥσπερ αἱ μῦαι. ὧδ' οἰκοῦσι ὅσοι, νέκταρ, καὶ ἀμβροσία τὸ δεῖπνον. πάλαι μὲν καὶ ἄνθρωποι συνεστιῶνται, καὶ συνέπινον αὐτοῖς, ὁ Ἰξίων, καὶ ὁ Τάν-

dymionem frequenter è medio curſu divertens deſcendat? Sed age miſſas jam faciamus haſce fabulas, ipſumque cœlum conſcendamus, poëtico more ſubvolantes, ea nimirum via quæ Homero & Heſiodo eſt eadem: & quo pacto quidque ſit apud ſuperos ordinatum, contemplemur. Quòd autem forinſecus eſt æneum, vel ab Homero, qui id ante noſtram ætatem dixit, audivimus. Quod ſi ſuperaveris, & paulum ſublato capite, ſurſum aſpexeris, & planè ſupra dorſum perveneris, & lumen adparet candidius, & ſol ſerenior, & aſtra fulgentiora: quicquid apparet, dies eſt, & ſolum undique aureum. Cæterùm ingredienti, primo loco habitant Horæ, etenim portas ſervant: ſecundo Iris & Mercurius, ut pote miniſtri ac Iovis internuncii: deinde Vulcani fabrilis officina, omnigeno referta artificio. Poſtea Deorum ædes ac Iovis ipſius regia, quam Vulcanus pulcherrimè fabricavit. At verò Dii Iovi aſſidentes (convenit enim ut opinor, res ſupernas verbis extollere) in terram deſpiciunt, & inclinato capite quoquoverſum circumſpectant; ſicunde ſubvolantem ignem videant, aut ſurgentem nidorem, circaque fumum ſeſe rotantem. Ac ſi quis forte ſacrum faciat, epulantur omnes inhiantes fumo, ac muſcarum in morem, affuſum aris ſanguinem bibentes. Si verò domi cibum ſumant, nectare & ambroſia victitant. Atque olim quidem etiam homines in convivium & compotationem ab illis ſunt adhibiti, nempe Ixion & Tanta-

1 Παρὰ Ζηνὶ καθήμενοι] Paſſim in Homero. ut & illa ἑλισσομένην περὶ καπνοῦ. Quæ rurſum repetit in Icarom. *Bourd.*

2 Ὥσπερ αἱ μῦαι] Idem Muſcæ encom. Athen. lib. 1. Ariſtoph. *Idem.*

1 Ὁ μὲν

πολῶ. ἐπεὶ ὃ ἧττον ὑβρισταὶ, καὶ λάλοι, ἐκεῖνοι μὲν ἔτι καὶ νῦν κολάζονται. ἀπαλοὶ ὃ τοῦ θυητῶν γένους καὶ ἀπέρμων ὁ ἀιὼν. τοιοῦτος ὁ βίος τῶν θεῶν. τοιγαροῦν καὶ οἱ ἄνθρωποι συνοδοὶ τούτοις, καὶ ἀκόλουθα τοῖς θρησκείαις ἐπιτηδεύουσι. καὶ σεμνότητα μὲν, ὕλας ἀπτέρυγος, καὶ ὄρη ἀνέθητα, καὶ ὄρνεα καθιέρωται, καὶ τὰ φυτὰ ἱερὰ φρίκης ἐνίοις θεῶν. μῦς δὲ, νεμεσήματος ἄξια, σέβουσι, καὶ πολίται αὐτῶν ἀναφαίνουσιν. [1] ὁ μὲν Δελφὸς, τὸν Ἀπόλλω, καὶ ὁ Δήλιος. ὁ δ' Ἀθηναῖος, τὴν Ἀθηνᾶν. μεμαρτυρήκασι γὰρ τὴν οἰκειότητα, τῷ ὀνόματι. καὶ τὴν Ἥραν ὁ Ἀργεῖος. καὶ ὁ Μυγδόνιος, τὴν Ῥέαν. καὶ τὴν Ἀφροδίτην ὁ Πάφιος. οἱ δ' αὖ Κρῆτες, ὃ μάλιστα παρ' αὐτοῖς ὠδὶ πεφασμένον τὸν Δία λέγουσιν, ἀλλὰ καὶ τάφον αὐτοῦ δεικνύουσι. καὶ ἡμεῖς ἄρα τοσοῦτον ἡπατήμεθα χρόνον, οἰόμενοι τὸν Δία βροντᾶν τε, καὶ ὕειν, καὶ τἄλλα πάντα ἐπιτελεῖν. ὁδὶ, ἀλαλήθη πάλαι πεπεισμένοι. ἔπεσται γὰρ νεὼς ἐγείρασθαι, ἵν' αὐτοῖς μὴ ἀοίκητοι, μὴ ὃ ἀνίσιοι δόξειν ὦσιν, εἰκόνας αὐτῶν ἀπεικάζουσι, θαυμαλίσαντες ἢ Πραξιτέλη, ἢ Πολυκλείτου, ἢ Φειδίαν. οἱ ὃ, ὅπερ οἶδ' ὅτι ἰδιῶται, ἀναταλάττουσι γλυφίσιν μὲν τὸν Δία, παῖδα δ' ἐς ἀεὶ τὸν Ἀπόλλωνα, καὶ τὸν Ἐρμῆν ὑπηνήτην, ἢ Ποσειδῶνα κυανοχαίτην, ἢ γλαυκῶπιν τὴν Ἀθηνᾶν. ὅμως δ' ἂν οἱ παρεόντες ὀφθαλμοὶ τὸν τε ἐκ Ἰνδῶν ἐλέφαντα ἔτι οἶον ὁρᾶν, ὅτι τὸ

talus: sed quoniam stuprum moliti sunt, & garruli fuerunt, ob id in hunc quoque diem pœnas luunt: & reliquo mortalium generi inaccessum & abditum est cœlum. Hujusmodi est Deorum vita. Proinde etiam homines hisce consimilia & congrua in ipsorum cultu sectantur. Ac primùm quidem sylvas consecrarunt, montes dedicarunt, suamque cuique Deo plantam assignarunt. Postea per gentes distributos colunt, ac veluti suos cives faciunt: nempe Apollinem Delphi, Deliique: Minervam Athenienses, quæ vel ipso Athenes nomine se ei reipubl. familiarem esse testatur, Argivi Iunonem, Mygdonii Rheam, Paphii Venerem. Rursum autem Cretenses Iovem affirmant non solùm apud se fuisse educatum, sed etiam sepulchrum ejus ostendunt. At nos interim tam multis sæculis fallimur, quum existimamus Iovem tonare, pluere, aliaque omnia peragere: nosque illud latuit, eum jam olim fuisse defunctum, & apud Cretenses sepultum. Deinde verò fanis in honorem illorum erectis, ne tectis aut penatibus careant, effigies illorum exprimunt, adhibito ad id vel Praxitele, vel Polycleto, vel Phidia. At hi nescio ubi visos illos effingant, Iovem quidem barbatum, Apollinem verò semper puerum, Mercurium ducentem primam lanuginem, Neptunum nigro capillitio, cæsiis oculis Minervam. Attamen qui templa ingrediuntur, nec ebur ex Indis allatum, nec è Thra-

[1] Ὁ μὲν Δελφὸς] Cæcil. in M. Fœl. qui tangit cætera hujus tractatus, quæ quidem etiam sunt in Dialog. Deor. antea. scribe Ἀργεῖος, ut in Angl. Cod. Reard.

[1] Περὶ-

ὰν δ᾽ Θράκης μεταδοῦναι χρυσίον, ἀλλὰ τ᾽ Κρόνου καὶ Ρέας ἐς τιμὴν γῆν ὑπὸ Φειδίᾳ μετοικισμένον, καὶ τὴν Πισαίων ἐρημίαν ἐπισκηπτεῖν κεκελεύσμενον, καὶ ἀγαπῶντα εἰ ἅλις εἴποι ἐπὶ τῶν θυσῶν τις αὐτῷ πάρεργον ὀλυμπίων. Θέμιδος δὲ βωμὸς, καὶ [1] περῤῥήσεις, καὶ περῤῥαστήρια, πρόσεχον τὰς θυσίας. [2] βοῦν μὲν ἀροτῆρα, ὁ γεωργός· ἄρνα δὲ ὁ ποιμήν, καὶ αἶγα ὁ αἰπόλος. ὁ δὲ τις, λιβανωτὸν, ἢ πόπανον. ὁ δὲ πένης, ἱλάσκεται τὸν θεὸν, φιλήσας μόνον τὴν αὐτοῦ δεξιάν. ἀλλ᾽ οἶμαι θύοντες, ἐπ᾽ ἐκείνης γὰ ἐπάνειμι, στεφανώσαντες τὸ ζῶον, καὶ πολύ γε πρόπαλαι ἐξετάσαντες εἰ σπιλὴς εἴη, ἵνα μὴ δή τι ἀρχήθεν τῶν καθαρμάτων, προσάγωσι τῷ βωμῷ, καὶ φοινίσσωσιν ὀφθαλμοῖς δῆθεν, ὁρῶντα τὸ μυκώμενον, καὶ ὡς τὸ εἶκος δύσημον, καὶ ἡμίφωνον ἤδη τῇ θυσίᾳ ἐπαυλοῦν. πῆς γὰρ ἂν εἰκάσειεν ἡδέως, ταῦθ᾽ ὁρῶντας τοὺς θεούς; καὶ τὸ μὲν πρόχειρον φησὶ, μὴ παρεῖναι ἔτι περιῤῥαστηρίαν, ὃς τις μὴ καθαρὰς ἔχει τὰς χεῖρας. ὁ δ᾽ ἱερεὺς αὐτὸς, ἔχων ἠμφιεσμένος, καὶ ὥσπερ ὁ Κύκλωψ σκάπτων, ἀνατέμνων, καὶ τὰ ἔγκατα ἐξαίρων, καὶ καρδιαλκῶν, καὶ τὸ αἷμα τῷ βωμῷ προσχέων. καὶ τί γὰρ οὐκ ἐργάσεις ἐπιπελῶν; ἐπὶ πᾶσι δὲ πῦρ ἀναπτύσας, ἐπίθηκε, φέρων αὐτῇ δρεπανηφόρα, καὶ αὐτοῖς ἱεροῖς τὸ πρόβατον. ἢ δὲ κνίσα, θεατέσιν, καὶ ἱε-

Thracia effossum aurum jam videre se arbitrantur, sed Saturni Rheæque filium à Phidia in terram hospitem translatum, & Pisanorum solitudinem observare jussum, hoc præmio contentum, si quinto quoque anno, præter Olympiorum propositum, ipsi quis sacra faciat. Tum autem constitutis aris, oraculique septis, & puris vasis, victimas adducunt: bovem aratorem agricola, agnum opilio, captam caprarius: alius thus, aut placentam. Pauper verò Deum, ejus tantummodo dextram osculatus, propitium reddit. Iam verò quum immolant (ad illos enim redeo) coronatam pecudem quæ multo ante, sit ne ad sacra legitima explorarunt, ne quam ex his mactent, quas vetat religio, ad aram adducunt & ob oculos Dei jugulant, flebile quiddam emugientem, utque verisimile est, bene ominantem, & jam dimidio vocis sono rei sacræ accinentem. Quis non conjiciat Deos hoc spectaculo delectari? Quin & pro foribus posita tabula denunciat, ne quis intra pura vasa consistat, qui non sit puris manibus. Tum ipse sacrificus sanguine fœdatus, non aliter quàm Cyclops ille pecudem incidit, intestina educit, cor avellit, & cruorem aræ circunfundit. Et quid tandem quod sit pietatis non peragit? Post omnia demum incenso igni, capram cum ipsa pelle portatam; cumque lana ovem imponit. Nidor interim ille divinus & sacer sursum fer-

1 Περῤῥήσεις & περιῤῥαστήρια] De his vocibus copiosè alibi. *Bourd.*

2 Βοῦν ἀροτῆρα] De quo Hesiod. lib. 2. op. Nefas autem fuit, & capital lege Attica bovem aratorem necare vel mactare. Varr. c. 5. lib. 2. de re Rust. dico ad Pausan. *Idem.*

1 Διὰ-

ἐφεξῆς χωρεῖ ἄνω, καὶ ἐς αὐτὸν τὸν ὑφηνιοχοῦντα [1] Διασκίδνᾳ ἠρέμα. ὁ μὲν δὴ σκύθης, καὶ πάσας τὰς θυσίας ἀφεὶς, καὶ ἡγησάμενος πανταπασῶς, αὐτὸς ἀνθρώπους τῇ Ἀρτέμιδι παρείσηται. καὶ ὅτῳ ποιῶν, ἁρίσκει τῇ θεῷ. ταῦτα μὲν ἴσως μέτρια, καὶ τὰ ὑπ' Ἀσσυρίων γινόμενα, καὶ ὑπὸ Φρυγῶν, καὶ Λυδῶν. ἢν δὲ ἐς τὴν Αἴγυπτον ἔλθῃς, τότε δὴ τότε ὄψῃ πολλὰ τὰ σεμνὰ, καὶ ὡς ἀληθῶς ἄξια ἰδεῖν. κερκωπόν τινα μὲν τὸν Δία. κυνοκέφαλον δὲ τὸν βέλτιστον Ἑρμῆν, καὶ τὸν Πᾶνα ὅλον τράγον, καὶ Γίνιν τινὰ, καὶ κροκόδειλον ἕτερον, καὶ πίθηκον. εἰ δὲ ἐθέλοις καὶ ταῦτα δαιμόνια ὄρνι εὐθὺς ἰδεῖν, ἀκύσῃ πολλῶν σοφιστῶν, καὶ γραμματέων, καὶ σοφιστῶν [2] ἐξυρημένων, διηγουμένων. σκέπτεσθαι δὲ φησὶν ὁ λόγος, [3] θύοντας δὲ ἐπὶ ταῦτα βίζηλοι, ὡς ἄρα ὑπὸ τῶν πολεμίων, καὶ τῶν μάντεων τινὰ ἐπανάστασιν οἱ θεοὶ φοβηθέντες, ἦλθον ἐς τὴν Αἴγυπτον, ὡς δὴ σὺν τοῖσδε λησόμενοι τοὺς πολεμίους. εἶθ' ὁ μὲν αὐτῶν, ὑπὸ τὸν τράγον. ὁ δὲ, κριὸν ἔχων ἐπὶ τοῦ ὤμου. ὁ δὲ, ἱέρακος, ἢ ὄρνιος. διὸ δὴ καὶ ἔστι καὶ νῦν φυλάττεσθαι τοὺς τότε μορφὰς τοῖς θεοῖς. ταῦτα γὰρ ἀμέλει ἐν τοῖς ἀδύτοις ἀπόκειται γεγραφέναι, πρὶν ἢ ὧδε ἐπὶ τῶν μυρίων. αἱ δὲ θυσίαι, καὶ παρ' ἐκείνοις αἱ αὐταί. πλὴν ὅτι πανθᾶσι τὸ ἱερεῖον, καὶ κρίθωσι πρεσβύτεροι ἤδη πεφοινιγμένοι. οἱ δὲ, καὶ θάπτουσι, μόνοι ἀποφάξαντες. ὁ μὲν γὰρ Ἆπις ὁ μέγιστος ἐν τοῖς θεοῖς, καὶ ἐς αὐτὸν τὸν ὑφηνιοχοῦντα [1] Διασκίδνᾳ ἠρέμα. ὁ μὲν δὴ σκύθης, καὶ πάσας τὰς θυσίας ἀφεὶς, καὶ ἡγησάμενος πανταπασῶς, αὐτὸς ἀνθρώπους τῇ Ἀρτέμιδι παρείσηται. καὶ ὅτῳ ποιῶν, ἁρίσκει τῇ θεῷ. ταῦτα μὲν ἴσως μέτρια, καὶ τὰ ὑπ' Ἀσσυρίων γινόμενα, καὶ ὑπὸ Φρυγῶν, καὶ Λυδῶν. ἢν δὲ ἐς τὴν Αἴγυπτον ἔλθῃς, τότε δὴ τότε ὄψῃ πολλὰ τὰ σεμνὰ, καὶ ὡς ἀληθῶς ἄξια ἰδεῖν. κερκωπόν τινα μὲν τὸν Δία. κυνοκέφαλον δὲ τὸν βέλτιστον Ἑρμῆν, καὶ τὸν Πᾶνα ὅλον τράγον, καὶ Γίνιν τινὰ, καὶ κροκόδειλον ἕτερον, καὶ πίθηκον. εἰ δὲ ἐθέλοις καὶ ταῦτα δαιμόνια ὄρνι εὐθὺς ἰδεῖν, ἀκύσῃ πολλῶν σοφιστῶν, καὶ γραμματέων, καὶ σοφιστῶν [2] ἐξυρημένων, διηγουμένων. σκέπτεσθαι δὲ φησὶν ὁ λόγος, [3] θύοντας δὲ ἐπὶ ταῦτα βίζηλοι, ὡς ἄρα ὑπὸ τῶν πολεμίων, καὶ τῶν μάντεων τινὰ ἐπανάστασιν οἱ θεοὶ φοβηθέντες, ἦλθον ἐς τὴν Αἴγυπτον, ὡς δὴ σὺν τοῖσδε λησόμενοι τοὺς πολεμίους. εἶθ' ὁ μὲν αὐτῶν, ὑπὸ τὸν τράγον. ὁ δὲ, κριὸν ἔχων ἐπὶ τοῦ ὤμου. ὁ δὲ, ἱέρακος, ἢ ὄρνιος. διὸ δὴ καὶ ἔστι καὶ νῦν φυλάττεσθαι τοὺς τότε μορφὰς τοῖς θεοῖς. ταῦτα γὰρ ἀμέλει ἐν τοῖς ἀδύτοις ἀπόκειται γεγραφέναι, πρὶν ἢ ὧδε ἐπὶ τῶν μυρίων. αἱ δὲ θυσίαι, καὶ παρ' ἐκείνοις αἱ αὐταί. πλὴν ὅτι πανθᾶσι τὸ ἱερεῖον, καὶ κρίθωσι πρεσβύτεροι ἤδη πεφοινιγμένοι. οἱ δὲ, καὶ θάπτουσι, μόνοι ἀποφάξαντες. ὁ μὲν γὰρ Ἆπις ὁ μέγιστος

fertur, & in ipſum uſque cœlum ſubvectus, paulatim diffunditur. Verùm Scytha omiſſis omnibus hiſce hoſtiis, ut quas viles exiſtimet, ipſos homines Dianæ mactat, temque gratam Deæ ſic facit. Hæc quidem fortaſſe modeſta videantur, quæque factitant Aſſyrii, quæ Phryges, quæ Lydi. At ſi in Ægyptum venias: ibi demum, ibi res graves videbis multas, & cœlo revera dignas: puta Iovem arietino vultu: canino Mercurium illum optimum. Panem verò totum hircum, alium etiam Ibin, alium crocodilum, & ſimiam. *Verum ſi diſcendo velis pernoſcere & illa*, complures ſophiſtas audies, & ſcribas, & propheras qui tibi mento abraio narrent (Sed priùs ut dicunt *Fores occlude Prophane*) nimirum ut ab hoſtibus territi, illamque gigantum rebellionem veriti Dii in Ægyptum venerint, ut illic ab hoſtibus tuti latitarent: ideoque alius ipſorum hircum præ formidine induxerit, alius arietem, alius feram, alius avem. Atque hinc eſſe ut Dii nunc etiam eas obtineant formas, quas id temporis aſſumſerant. Nam hæc diligenter mandata literis, idque ante annos plus decies mille in adytis poſita ſervantur. Victimæ autem, etiam apud illos ſunt eædem: niſi quòd hoſtiam luctu proſequuntur, jamque mortuæ membra circunfuſi laniant, eamque ſoli ſepeliunt, qui occiderunt. Nam Apis ille qui maximus ipſis

1 Διασκίδνᾳ] Homerica dictio, ut & verſus ſequens, quí lib. 5. *Bourd.*
2 Ἐξυρημένων] Sic de Dea Syr. *Bourd.*
3 Θύοντας δὲ ἐπὶ ταῦτα βίζηλοι] Malè Angl. βιζήλοις. Callim. alii: κερδιαλλεῖν, & cætera hujus tractatus alibi expoſui. *Idem.*

φος ϑεὸς αὐτοῖς, ἂν ἀποθάνῃ, τίς ὕστερον ἀξιοπρεπῶς ποιήσεται τὴν κόμην, ὃς τις σὺν ἀπιξύρητοι, καὶ ψιλὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τὸ πένθος ἐπιδείξαιτο, κἂν τὴν Νίσου ἔχῃ πλόκαμον τὴν πορφυρᾶν; ἔστι δὲ ὁ Ἄπις ἐξ ἀγέλης ϑεὸς, ἐπὶ τῷ ϖρώτῳ χειροτονήϑεὶς ϖολὺ κομψότερος, καὶ σεμνότερος τῶν ἰδιωτῶν βοῶν. τοιοῦτος οὖν μυριάκις, καὶ οὐ τὴν πολλῶν πεδάρην, δεδοικὼς μὴ δακεῖν, ἢ ἐπιλακήσειεν, ἢ δείνος, Ἡράκλειτον δὲ ϖοιῶ, ἢ Δημόκριτον. ἢ μὲν, γελασόμενον τὴν ἄνοιαν αὐτῶν. ἢ δὲ, τὴν ἄγνοιαν ὀδυρόμενον.

ipsis est Deus, si moriatur, quis suam cæsariem adeò magni facit ut non detondeat, & nudo capite luctum præ se ferat, etiamsi vel purpuream Nisi comam habuerit? Est autem hic Apis Deus ex armento jam antea suffragiis designatus, ut pote multò formosior ac venerabilior gregariis illis bobus. Hæc quæ ita se habent, & à vulgo creduntur, mihi postulare videntur, non aliquem à quo reprehendantur, sed Heraclitum quempiam, aut Democritum: hunc quidem qui eorum rideat amentiam, illum qui deploret insciti am.

ΒΙΩΝ ΠΡΑΣΙΣ. | VITARVM AVCTIO.

ARGVMENTVM.

Argumentum hujus Dialogi planum est, vel ex ipsa inscriptione. Deridet enim philosophos, enumerando omnes propè illorum sectas, & exagitando ea, quæ in unaquaque earum ridiculè maximè docentur. Fingit autem venales illas proponi hominibus à Iove, mercatorum exemplo, ut, quemadmodum illi, quum mancipia, jumenta, aut etiam alias res vendunt, usum ac precium cujusque indicant, ita ipse quoque occasione hac mores, doctrinam, ac totam denique vitæ omnium rationem, majore licentia exponere atque irridere posset.

ΖΕΥΣ.

Σὺ μὲν ἁβρύνῃ τὸ βάθρα, καὶ διασκεύαζε τὸ τόπον τοῖς ἀφικνουμένοις. σὺ δὲ φῶτα ἐξῆς διάγαγε τὸν βίον. ἀλλὰ [1] κοσμήσας ϖώλησον, ὡς ἐϖιϖολάσωμεν φασόντων, καὶ ὅτι πλείστους

IVPITER.

Tu quidem compone scamna, & locum advenientibus adorna: tu verò siste vitas ordine adductas. Verùm eas priùs exorna ut formosæ appareant, & quamplurimos alli-

1 Κοσμήσας ϖώλησον] Mancipia cum proponerentur, ornari solebant. Plaut. Mart. *Bourd.*

2 Ἀγο-

ἐπαίοντας. σὺ δὲ ὦ Ἑρμῆ, κήρυττε, καὶ συγκάλει ἀγαθῇ τύχῃ τοὺς ὠνητὰς ἤδη παρεῖναι ὡς τὸ πλεῖστον. ἀπεκηρύξομεν γὰρ βίους φιλοσόφους παντὸς εἴδους, καὶ ὡς ἐπὶ πρίασθαι ποικίλων. εἰ δέ τις οὐκ ἔχει τοῦ ξυνόντος τἀργύριον καταβαλέσθαι, εἰς ἔτος οὐκ ἀποφ, καὶ ἐγγυητάς. Ερ. πολλοὶ συνιασιν. ὥστε χρὴ μὴ ἀφιέναι, μὴ δὲ κατέχειν αὐτούς. Ζ. πωλῶμεν. Ερ. τίνας θέλεις πρῶτον πωλῆσαι; Ζ. τοὺς τὰ κομήτας, τοὺς ἰωνικούς, ἐπὶ καὶ σεμνός τις εἶναι φαίνεται. Ερ. ἔστω· ὁ πυθαγορικός, κατάβηθι, καὶ πάρεχε σαυτὸν ἀνεθηρεῖν τοῖς συνειλεγμένοις. Ζ. κήρυττε δή. Ερ. τί [1] ἄριστον βίον πωλῶ, τί σεμνότατον; τίς ὠνήσεται; τίς ἐπιθυμεῖ τῶν βίων ἕνα λαβεῖν; τίς εἰδέναι τὰ παντὸς ἁρμονίαν, καὶ ἀνακύκλησιν πάλιν; Αγ. τὸ μὲ εἶδες, σὺν ἀριθμῷ. τί δὲ μάλιστα αὐτῶν; Ερ. ἀστρονομίαν, γεωμετρίαν, μουσικὴν, γοητείαν. μέχρι ἄκρου βλέπεις. Αγ. ἔξεστιν αὐτὸν ἀνακεῖνται; Ερ. ἀνάκεινται ἀγαθῇ τύχῃ. Αγ. πόσου πρὸς σύ; Πυθ. σεμνῶ. Αγ. πῶ δὲ ἐπαιδεύθης; Πυθ. [2] ἐν Αἰγύπτῳ, παρὰ τοῖς σοφοῖς. Αγ. φέρε δή, ὡς τελευτᾷ σε, τί με διδάξεις; Πυ. διδάξω μὲ ἰδόν, ἀναμνήσω δέ. Αγ. πῶς ἀναμνήσεις; Πυθ. καθήμενον πρότερον τὴν ψυ-

liciant. Tu autem Mercurii quod fœlix fauſtumque ſit, proclama, & emptores, ut jam ad forum adſint, convoca. Philoſophicas autem omnis generis, & variarum ſectarum vitas proclamabimus. Quòd ſi quis præſentes pecunias numerare nequeat, is dato ſponſore, ſequenti anno ſolvet. *Merc.* Multi conveniunt. Itaque nec differre, nec diu ipſos detinere par eſt. *Iup.* Vendamus igitur. *Merc.* Quem vis ut primum producamus? *Iup.* Ionicum illum comatum: gravitatem enim quandam præ ſe fert. *Merc.* Heus tu Pythagorice deſcende, teque his qui ſunt congregati, conſpiciendum præbe. *Iup.* Proclama. *Merc.* Optimam vitam vendo, & maximè venerandam: quis emet? quis homine major eſſe vult? quis cupit univerſitatis harmoniam noſſe & reviviſcere? *Mercat.* Forma certè non eſt illiberali: verùm quid potiſſimum ſcit? *Merc.* Arithmeticam, Aſtronomiam, Prodigiorum ſcientiam, Geometriam, Muſicam, Præſtigiorum artem: vatem ſummum vides. *Mercat.* Licet-ne ipſum interrogare? *Merc.* Quod fauſtum ſit, interroga. *Mercat.* Cujas es tu? *Pyth.* Samius. *Mercat.* Vbi verò inſtitutus es? *Pyth.* In Ægygto, apud ſapientes qui illic ſunt. *Mercat.* Age verò, ſi te emam, quid me docebis? *Pyth.* Nihil equidem te docebo, ſed commoneſaciam. *Mercat.* Quomodo commoneſacies? *Pyth.* Primùm animam tuam puram fa-

1 Ἄριστον βίον πωλῶ] Præco nuſquam fere venalem prædicabat ſine laudatione. Plaut. Stich. Cic. 3. de off. Horat. Epiſt. 2. li. 2. l. 37. de dolo malo. hoc paſſim. Hinc κήρυγμα pro laude. hinc præconium. *Bourd.*

2 Ἐν Αἰγύπτῳ] Sic alibi. Diog. Laërt. Apul. *Idem.* Plerique philoſophorum diſcendi & videndi varia cauſa, eo profecti ſunt: Pythagoras, Plato, Euripides, quod ibi & ſtudia floreránt, & multi ſapientes viri reperirentur, de quo Laërt. & Phil. in vita Apoll. *Cogn.*

χλῶ ἱμασσόμενον, καὶ ἢ ἐπιωτῇ ῥύπον ἐκκλύσας. Αγ. καὶ δὴ νόμισον ἤδη κεκαθάρθαι με. τίς ὁ τρόπος τῆς ἀναμνήσεως; Πυθ. τὸ μὲν πρῶτον, ἡσυχία μακρὴ, καὶ σιωπὴ, καὶ φωνίη, καὶ πέντε ὅλων ἐτέων λαλίεν μηδέν. Αγ. ἄγε σοι ὦ βέλτιστε Κροίσου παῖδα παιδεύειν. ἐγὼ γὰρ λαλῶ, οὐκ ἀνδριὰς εἶναι βούλομαι. τί δὲ μὴ τλῶ σιωπῶ, ὅμως καὶ τλῶ πυπτεύειν; Πυθ. μυσαρχίη, ὦ γαμετρίη ἐνασκήσας. Αγ. χαλεπὸν λέγεις, εἰ πρότερον κιθαρῳδὸν γενόμενον, κἄπειτα εἶναι σοφὸν χρή. Πυθ. εἰ δ' ἐπὶ τυτθοῖσιν, ἀεθλεύσειν. Αγ. εἶδα καὶ τῶν ἀεθλεύειν. Πυθ. πῶς ἀεθλεύεις; Αγ. ἓν. δύο. τρία. τέτταρα. Πυθ. ὁρᾷς, ἃ σὺ δοκέεις τέτταρα, ταῦτα δέκα ἐστὶ, καὶ τρίγωνον τέλειος, καὶ ἡμέτερον ὅρκιον. Αγ. ἃ μὰ τὸ μέγιστον πίνυν ὅρκον τὸ τέτταρα, ἃ ποτε θειοτέρας λόγους ἤκουσα, ἃ ὐ μᾶλλον ἱερὰς. Πυθ. μὴ ὦ ξεῖνε, εἶσεαι γῆς τε πέρι, καὶ πέρι, καὶ ὕδατος, καὶ πυρὸς, ἧπερ αὐτέοισιν ἡ φορὴ, καὶ οἰκεῖα ἕσπεται μορφὴ, καὶ ὁκοῖ κινέονται. Αγ. μορφὴν γὰρ ἔχει τὸ πῦρ, ἢ ἀὴρ, ἢ ὕδωρ; Πυθ. καὶ μάλα ἐμφανέα. ἃ γὰρ οἷά τε ἀμορφίη καὶ ἀσχημοσύνη κινέεται. faciam, à sordibus quibus est immersa, repurgans eam. *Mercat.* Atqui finge me jam purum esse: quis erit commonefaciendi modus? *Pyth.* Primùm quidem, longa quies, & taciturnitas, & quinquennale silentium. *Mercat.* Ergo bone vir, [1] tibi Crœsi filius est erudiendus: ego enim loquax, non statua esse volo. Verùm quid post illud silentium, & quinquennium fiet? *Pyth.* In Musica, & Geometria exerceberis. *Mercat.* Rem lepidam dicis: si priùs quàm sapiens fiam, citharœdum me esse oportet. *Pyth.* Post hæc numerandi artem addisces. *Mercat.* Nunc etiam numerare scio. *Pyth.* Quomodo numeras? *Mercat.* Vnum, duo, tria, quatuor. *Pyth.* Vides ea esse decem, quæ tibi quatuor videntur, & [2] perfectum trigonum, [3] nostrumque juramentum. *Mercat.* Per maximum igitur juramentum quatuor, nunquam neque diviniores, neque sanctiores sermones audivi. *Pyth.* Post hæc verò hospes, de terra, aëre, aqua, & igne scies, cujusmodi sit illis impetus, quam habeant formam, & quomodo moveantur. *Mercat.* Formam-ne habent ignis, aër, & aqua? *Pyth.* Certè manifestam. Neque enim sine forma & specie moveri possent.

Præ-

1 *Tibi Crœsi filius est*] De quo ex Herodoto, Gellio, atque Cælio Rhodigino prolixè multa habes alibi. *Cogn.*

2 *Perfectum trigonum*] Sic vocat trigonum, cui quin sit perfectus triangulus nihil deest, neque enim rectangulo aut obtusiangulo triangulo absolutior est. *Idem.* Quod vocat hoc loco τρίγωνον τέλειος *triangulum perfectum*, nihil aliud est quam Triangulum æquilaterum: nam numerorum trigonismus sic procedit ab unitate 1 2 3 4 5 6 7, & sic ad infinitum hoc modo. . . . . decem numerus sic positus efficit triangulum æquilaterum arithmetice, cujus latera sunt quatuor. *Palm.*

3 *Nostrumque juramentum*] Per quaternarium numerum jurare consueverant Pythagorei. Est autem jusjurandum ut Cic. in 3. de off. ait, affirmatio religiosa. *Cogn.*

καὶ ἐπὶ τυτίοισι δὲ, γνώσεαι τ' ἦεν ἀριθμὸν ἴσσαι, ἠδ' ἁρμονίην. Αγ. γαμμήσαι λίαν. Πυθ. θεὸς δὲ τοῖσδε τοῖσιν εἰρημένοισι, καὶ σαυτὸν ἕνα δοκίουσα, καὶ ἄλλον ὁρεόμενον, καὶ ἄλλον ἐόντα εἴσεαι. Αγ. τί φῄς; ἄλλος εἰμὶ, καὶ οὐχ ἕτερος, ὅστις νῦν σοὶ διαλέγομαι; Πυθ. νῦν μὲν ἓν, πάλαι δὲ σὺ ἄλλῳ σώματι, καὶ οὐ ἄλλῳ ὀνόματι ἐφοιτίζευ. χρόνῳ δ' αὖθις, εἰς ἄλλο μεταβήσεαι. Αγ. τοῦτο φῄς, ἀθάνατόν ἐστί μοι ἀναπλάσσειν με ἀμαυρότερον εἰς μορφὰς πλείονας; ἀλλὰ πάνυ μὲν ἡμεῖν. τὰ δ' ἄμφι δίαιταν, ὁποίαν τις εἴ; Πυθ. ψυχρὸν μὲν ἔδεσμα σιτίσομαι. τὰ δ' ἄλλα, πλὴν κυάμων. Αγ. τίνος εἵνεκα μυσάττῃ τοὺς κυάμους; Πυθ. ὅτι ἀπὸ ἱερῶν εἰσι, καὶ γαμμήσῃ αὐτῶν ἡ φύσις. πρῶτον μὲν γὰρ τὸ πᾶν γονή εἰσι. καὶ λίαν λοφύσης κόσμον ἔχει χλωρὸν ἐόντα, ὄψεαι τοῖσι ἀνδρείοισι μεξείοισιν ἐμφερέα τὸν φυλλόν. ἐψηθέντα δ', ἢν ἐπαφῇς ἐς τὸν σκληναίλω νυξὶ μεμετρημένῃσιν. εἶμα ποιήσεις. τὸ δ' μεῖζον, Ἀθηναίοισι νόμος, κυάμοισι τὰς ἀρχὰς αἱρέεσθαι. Αγ. καλῶς φάντα ἴφης, καὶ ἐεργάσεαι. ἀλλ' ἀπόδυθι, καὶ γομὸν γάρ σε ἰδεῖν βάλλομαι. ὦ Ἡράκλεες, χρυσοῦς αὐτὸ ὁ μηρός ἐστι. θεὸς, ἢ βροτός τις εἶναι φαίνεται. ἄγε ὀπίσομαι πάντως αὐτόν. πόσου τοῦτον ὠνήσῃ; Ερ. δέκα μνῶν. Αγ. ἔχω, τοσούτου λαβών. Ζ. χάρις ἔ ἀνη-

Præterea ipsum etiam Deum numerum esse, & harmoniam cognosces. *Mercat.* Mira narras. *Pyth.* Ad hæc quæ dicta sunt, te ipsum quoque unum videri, aliumque conspici, & alium esse scies. *Mercat.* Quid ais? alius sum, & non is qui tecum nunc colloquor? *Pyth.* Nunc quidem ille es, quondam verò in alio corpore, alioque nomine videbaris, & progressu temporis iterum in aliud transibis. *Mercat.* Hocne dicis, immortalem me fore dum plures in formas mutabor? Sed de his satis. Iam quod ad victus rationem attinet, qualis es? *Pyth.* Nullum quidem animal edo, sed reliqua omnia, præter fabas. *Mercat.* Quamobrem odisti fabas? *Pyth.* Non odi: sed sacræ sunt, & ipsarum natura mirabilis: ac primùm genitale sunt in totum, & si fabam adhuc viridem exueris, videbis eam virilibus membris similem naturam habere. Elixam verò si certis noctibus Lunæ expoſueris, sanguinem facies. Et quod majus est: consuetum est Athenien-sibus, fabis magistratus eligere. *Mercat.* Præclarè & religiosè omnia dixisti. Verùm te exue: etenim nudum te videre volo, Hercle. Femur est illi aureum. Deus, non mortalis videtur esse. Itaque illum omnino emam. Quanti illum æstimas? *Merc.* Decem minis. *Mercat.* Tanti acceptum habeo. *Iup.* Scribe no-

1 Οὐδίν π] Sic recte & Angl. Cod. hanc lect. agnoscit. hac de re dico ad Hel. *Bourd.* *Nullum animal*] Athen. Lyconis testimonio Pythagoram animatis victitatisse probat, Gell. lib. 4. cap. 11. *Cogn.*

2 Ἀπόδυθι] Id. in Eunuch. Casaub. ad Suet. de fabis Pythagoræ. Plin. Plut. omnes, Lucianus passim. rationem reddunt ὅτι αἰδοίοις εἴσιν ὁμοῖαι, alii aliam. *Bourd.*

σαμβύκη τὸν ὄμβρον, καὶ ὅλον εἶναι. Ερ. ἰταλιώτης ὦ Ζεῦ δοκεῖ ὡς εἶναι, ἢ ἀμφὶ Κρότωνα, καὶ Τάραντα, καὶ τὴν τοιαύτην Ἑλλάδα. καίτοι οὐχ εἷς, ἀλλὰ πλείους ἐστὶν ἱκανοὶ ἐπιλωτᾶν τὸν κοινὸν αὐτόν; Ζ. ἐπαγάγωμεν. ἄλλον τινὰ ἀγοράσωμεν. Ερ. βούλῃ τὸν αὐχμῶντα σκυθρωπὸν, τὸν πόντιον; Ζ. πάνυ μὲν οὖν. Ερ. ἴστω, ὁ τὴν πήρᾳ ἐξηρτημένος, ὁ ἐξωμίας; ἴθι, καὶ παρέλθε τὸ κύκλῳ τὸ συνέδριον. βίον ἀνδρικὸν πωλῶ. βίον ἄρσεν, καὶ γνήσιον. βίον ἐλεύθερον. τίς ὠνήσεται; Αγ. ὁ κῆρυξ πῶς ἔφης; πωλεῖς τὸν ἐλεύθερον; Ερ. ἔγωγε. Αγ. εἶτα δὲ δίδως μὴ σοι δίκην ἀνδραποδισμοῦ, ἢ καὶ συκοφαντίαν σε εἰς Ἄρειον πάγον; Ερ. ὁδὶ αὐτῷ μέλει τῷ πράσεως, οἴεται γὰρ εἶναι παντάπασιν ἐλεύθερος. Αγ. τί δ' ἄν τις αὐτὸν χρήσαιτο, ῥυπῶντι, καὶ ὅτου κεκραδαιμόνιος ἀλλεκτρυόνος; πλὴν εἰ μὴ σκαπτικὸς γε καὶ ὀρυττικὸς αὐτὸν ἀποδείκνυσιν. Ερ. οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἢν θυρωρεῖν αὐτὸν ἐπιστήσῃς, πολὺ πιστότερον χρήσῃ τοῦ κυνός. ἀμέλει, κύων αὐτῷ τὸ τέταρτον. Αγ. ποδαπὸς δέ ἐστι, καὶ τίνα τὴν ἄσκησιν ἐπαγγέλλεται; Ερ. αὐτὸν ἐρῶ. κάλλιστον γὰρ ὅτου ποιεῖν. Αγ. δίδαξον σεμνόν τινα αὐτῷ, καὶ κατηφῆ, μή μεν ὑλακτήσῃ προσελθόντα, ἢ καὶ δάκῃ γε. ἰδοὺ ὁρᾷς ὡς δηξεται τὸ ξύλον, καὶ συείσασα τὰς ὀφρῦς, καὶ ἀπειλητικόν τι καὶ χολῶδες ὑπενόμεν emptoris, & unde sit. *Merc.* Italus videtur esse Iupiter, ex iis qui Crotonem, & Tarentum, ibique sitam Græciam incolunt. Atqui non unus tantùm, sed propè trecenti ipsum communiter emerunt. *Iup.* Abducant. alium adducamus. *Merc.* Vis squalidum illum ex Ponto? *Iup.* Maximè. *Merc.* Heus tu, cui ex humeris pera dependet, accede, & confessum hunc circumeas. Vitam virilem vendo: vitam optimam, & generosam, vitam liberam; quis emet? *Mercat.* Quid dixisti? præco? tu ne liberum hominem vendis? *Merc.* Maximè. *Mercat.* Annon times plagii te accusset, aut in Areopago tibi litem intendat? *Merc.* Nihil ipsi curæ est quòd venditur. Omnino enim liberum se esse putat. *Mercat.* At cui foret usui hic sordidus, tamque misere affectus: nisi quis fossorem, & aquæ gerulum facere ipsum velit. *Merc.* Non hoc tantùm: imò si ipsum quoque janitorem constitueris: ipso longè fideliore quàm aliis canibus utere: nimirum & ille canis appellatur. *Mercat.* Cujas autem est, & quam artem profitetur? *Merc.* Ipsum interroga: sic enim facere præstiterit. *Mercat.* Vultum ipsius severum & tristem timeo, & ne me accedentem allatret, aut per lovem mordeat: non vides ut baculum sustulit, & supercilia contraxit, & minaci iracundoque oculo obtuetur? *Merc.*

1 Ὁ τὴν πήρᾳ ἐξηρτημένος ὁ ἐξωμίας] Ita vertit interpres. quasi ἀμία inveniatur pro humero, & legisset deleto articulo ἐξ ἀμίας distinctim. Sed longe aberrat à vera interpretatione. Ὁ ἐξωμίας est, qui ἐξωμίδα habet & ea insignis est. ἐξωμὶς autem est vestis servilis, sic dicta, eo, quod humerum nudum & exertum ostendebat. Vide Gellium lib. 7 cap. 12, ubi eam vocem interpretatur. Vide Hesychium & Suidam in ea voce. *Talm.*

2 Πωλεῖς τὸν ἐλεύθερον] Incidit in pœnam legis Fabiæ qui liberum pro servo vendit. Sic tit. ult. instit. de publ. Iud. Apul. lib. 8. *Bourd.*

1 Τὸν

Ελίσσῃ; Ερ. μὴ δόδῃ. πλούσιος χάρ ἐσι. Αγ. τὸ ποῖον ὦ βέλτιστε, πολιτικός εἶ; Διογ. παντοδαπός. Αγ. πῶς λέγεις; Δι. Ὃ κόσμου πολίτην ὁρᾷς. Αγ. ζηλοῖς τίνα; Δι. [1] τὸν Ἡρακλέα. Αγ. τί οὖν ἐχὶ κὴ λεοντῆν ἀμπίχῃ; τὸ μὲν γὰρ ξύλον, ἔοικας αὐτῷ. Δι. τυτί μοι λεοντῆ τὸ τριβώνιον. φατὸν μὴν ὥσπερ ἐκεῖνον ἐπὶ τὰς ἡδονὰς, ἀκολάστους, ἀλλ' ἐκείνου, [2] σκληθέαν τὸν βίον ποιεμένου. Αγ. οὐκοῦν τὸ ποιμάνεσθαι. ἀλλὰ τί μάλιστα εἰδέναι σε φῶμεν; ἢ τίνα τῶν τέχνων ἴσμεν; Δι. ἀλλ' ἐρωτᾷς εἰμι τὸν ἄνθρωπον, κὴ ἰατρὸς τῶν παθῶν. τὸ δ' ὅλον, ἀληθείας κὴ παῤῥησίας ποθήτης εἶναι βούλομαι. Αγ. ἄγε δὴ ποθῆτα, ἢν ὃ πρόσθεν σε, τίνα με τὸν τρόπον ἀφελήσεις; Δι. ποθῆτον μὲν παρελαβὼν σε, κὴ λαβὼν τῶν τρυφῆν, κὴ ἀπορίαν συγκαθελὼν, πρόσθεν ἐβαλῶ. μὴ δ', πονεῖν κὴ κάμνειν παρανεγκάσω, χαμαὶ κοιμίζουσα, κὴ ὕδωρ πίνειν, κὴ ὧν ἔτυχε πιμπλάμενον. τὰ δ' ἀφήμενα, ἢν ἔχῃς, ἐμοὶ πιθόμενος, εἰς τὸν θύλακον φέρων, ἐμβαλεῖς. χαίρω δ' ἀκούσας, κὴ παῖδων, κὴ παιδίδος. κοὐ πάντα σοι λῆρος ἔσῃ. κὴ τῶν πατρῴων οἰκίαν ἀπολιπὼν, ἢ τάφρον οἰκήσεις, ἢ πυργίον ἔρημον, ἢ κὴ πίθον. ἡ πήρα δέ σοι θήκην ἔσῃ μετὰ, κὴ ὀπισθογράφων βιβλίων. κὴ ὕπως ἐχων, εὐδαιμονίστερος εἶναι φήσεις ἢ μεγάλων βασιλέως. ἢν μεσηγὺ δέ τις, ἢ τριβολοῖ, τούτων οὐδὲν ἀνάξιον ἡγήσῃ. Αγ. πῶς τοῦτο φὴς τὸ μὴ ἀλγεῖν μεσηγύμενον; *Merc.* Ne timeas: cjcur enim eſt. *Mercat.* Primùm quidem ô bone, cujas es? *Diog.* Omnis ego ſum ſoli. *Mercat.* Quid ais? *Diog.* Mundi civem vides. *Mercat.* Quem verò imitaris? *Diog.* Herculem. *Mercat.* Cur igitur leoninam pellem non induis? nam baculo quidem illum refers. *Diog.* Hoc palliolum leoninæ pellis loco mihi eſt, & quemadmodum ipſe, adverſus voluptates pugno non juſſus ſed ſponte mea, cùm vitam repurgare conſtituerim. *Mercat.* Euge, quàm præclarum inſtitutum. Sed quid te potiſſimùm ſcire dicamus? aut quam artem noſti? *Diog.* Liberos homines facio, & medeor affectibus. In ſumma veritatis, & audaciæ in loquendo propheta eſſe volo. *Mercat.* Age Propheta ſi te emero, qua re me exercebis? *Diog.* Primùm ubi te accepero, & deliciis exuero, inque egeſtatem concluſero, te palliolo amiciam: deinde ad labores compellam: tum humi dormire, aquam bibere, & iis rebus quæ caſu offeruntur, veſci faciam. Quòd ſi pecunias habes, meo conſilio, eas in mare projicies: nuptias, liberos, patriamque non curabis: ſed tibi nugæ erunt hæc omnia: & relicta domo paterna, ſpecum, aut deſertam turriculam, aut dolium inhabitabis: plena lupinis, & opiſtographis libris pera tibi erit. Hoc modo inſtructus, magno illo rege feliciorem te prædicabis. Si autem vapules, aut torquearis ab aliquo, nihil horum moleſtum eſſe putabis. *Mercat.* Quid dicis? num cæſus non dolebo? Ne-

1 Τὸν Ἡρακλέα] Cynici in tutela Herculis. Id. Lapithis, dixi alibi. *Bourd.*

2 Ἐκκαθέζαν τὸν βίον] Sic Dial. Hercul. & Æſcul. *Idem.*

ἐ γὰρ χλανίνης, ἢ κεφαλῆς τὸ δέρμα περιβεβλημένος. Δι. τὸ Εὐριπίδειον σὲ μέντοι ζηλώσεις, μικρὰ μεταλλάξας. Ἀγ. τὸ ποῖον; Δι. ἡ φρὴν σοι ἀλγήσασ᾽, ἡ δὲ γλῶσσα ἔμπαλιν ἀνάλγητος. ἃ δὲ μάλιστα δεῖ ἀναισχύντῳ, ταῦτά ἐστιν. ἵνα μὲν χρὴ εἶναι, καὶ θρασύν, καὶ λοιδορεῖσθαι πᾶσιν ἑξῆς, καὶ βασιλεῦσι, καὶ ἰδιώταις. ὅτου γὰρ ἀποβλέψουσί σε, καὶ ἀνθρῶπον ὑπολήψονται. βάρβαρος δὲ ἡ φωνὴ ἔσται, καὶ ἀπηχὲς τὸ φθέγγεσθαι, ὃ ἀτεχνῶς ὄμμιον κυνί. καὶ πρόσωπον δὲ σιτεσμένον, καὶ βάδισμα, τοιοῦτον ἀναισχύντου πρέπον. καὶ ὅλως, ἀναιδῶς τὰ πάντα, καὶ ἄγρια. αἰδὼς δὲ, ἐπιείκεια, καὶ μετριότης, ἄπιστα, καὶ τὸ ἐρυθριᾶν λάθρᾳ σοι ἀναισχύντῳ παντελῶς. δίκαι δὲ τὰ πολυανθρωπότατα τῶν χωρίων. καὶ σὺ αὐτοῖς τούτοις μόνος, ὃ ἀηδιώντων ἕνεκα ἥλε, μὴ φίλει, μὴ ξένοις ἀναισχύντου. καταλύσεις γὰρ τὰ ποιοῦντα τὴν ἀρχήν. σὺ δ᾽ ὡς ἂν πάντων, ἃ μηδεὶς ἰδίᾳ ποιήσειεν ἂν ὃς περιῶν, ποιεῖ. ἐς τὰ ἀφροδίσια αἰρὰ τὰ μαλακώτατα. ἐς τράπεζαν, ἂν σοι δοκῇ, πολύποδα ὠμὸν, ἢ σηπίαν φαγὼν, λάβοις. ταῦτα σοι τὴν δαιμονίαν ἀναισχυντίαν ἐξενέγκοι. Ἀγ. ἄπιστα. μιαρὰ γὰρ, ἐς τόσα ἀνθρώπινα λέγεις. Δι. ἀλλὰ ῥᾴστα μὰ τὸν Δία, καὶ πᾶσιν ἀνέχεσθαι μεταθέειν. εἰ γάρ σοι δέησε παιδείας, καὶ λόγων, καὶ λήρων, ἀλλ᾽ ἐπίτομος αὐτὴ σοι ἀναισχυντίη ἔσται ἢ οὐδέν. καὶ ἰδιώτης γὰρ ἂν ἦς, ἤτοι σκυτοδέψης, ἢ τερεζοπώλης, ἢ τέκτων. ἢ τραπεζίτης, οὐδὲν ἂν κωλύσῃ γνωμότιον εἶναι, ἢν μόνον ἡ ἀναίδεια καὶ τὸ θρασὺ πυρῇ, καὶ λοιδορεῖσθαι καλῶς ἐκμάθῃς. Ἀγ.

Neque enim teſtudinis, aut carabi cutem circumfero. *Diog.* Illud Euripidis imitabere: paucis immutatis. *Mercat.* Quale illud eſt? *Diog.* Dolente mente, lingua ſit dolens nihil. Hæc verò in primis adeſſe tibi neceſſe eſt. Oportet ut ſis impudens, & audax, & omnibus ſine delectu, tam regibus, quàm privatis maledicas. Ita enim fiet ut omnes in te oculos conjiciant, teque fortem eſſe exiſtiment. Barbara quoque vox, & ſonitus abſonus, ac planè ſimilis ſit canino. Intentus ſit vultus: & greſſus, qui talem vultum deceat: in ſumma, beluini & agreſtes ſint mores omnes: abſint autem verecundia, æquitas, & modeſtia: erubeſcendi etiam facilitatem de facie prorſus abſtergas: loca hominibus frequentiſſima quæras, & in his ſolus, & ſine ullo commercio eſſe velis, neque amicum, neque hoſpitem adeundo. Nam res iſtiuſmodi hoc imperium diſſolverent. In conſpectu verò omnium ea facias, quæ ne privatim quidem quiſpiam alius facere auſit, & venerem maximè ridiculam ellgas. Denique ſi tibi videtur, crudo polypo, vel ſepia devorata mortem oppetas. Hæc eſt illa fœlicitas, quam tibi conciliamus. *Mercat.* Apage, ſceleſta enim & inhumana dicis. *Diog.* Sed, heuſitu, ſanè facillima, & quæ quis nullo negocio aſſequatur. Neque enim ad gloriam conſequendam tibi opus erit eruditione, orationibus, ac nugis. Verùm compendiaria ad illam via eſt. Nam etſi plebejus fueris, ſive coriarius, ſive ſalſamentarius, aut faber, aut numularius: nihil tamen vetat quo minùs ſis admirationi, ſi modò adſit impudentia, & audacia, & convicjari egregiè didiceris. *Mercat.*

Ad

αὐτὸς τοῦτο μὲν ὁ δέσμιος σκευωρήσεται δ' ἂν ἴσως. ἢ καιρὸν ἄγοιεν. καὶ τοῦτο. ἦν ἐθέλῃ τις δοῦλος αὐτοῦ τὸ μίσιον δι' ὀβολῶν. Ερ. ἔχει λαβών. καὶ γὰρ ἄσμενοι ἀπαλλαξόμεθα, ὅσον κλαυθμοῦ αὐτῷ, καὶ βοῶν, καὶ ἅπαντας ἀπαλλαττόντως ὑβρίζοντος, καὶ ἀγοραίου πρὸς ἅπαντας. Ζ. ἄλλον κάλει τὸν κυρίωνον, τὸν ὑπὸ τῇ πορφυρίδι, τὸν ἱματιομίσιον. Ερ. ἄγε δὴ σύσχες πᾶς. πολυτελὴς τὸ χρῆμα, καὶ πλουσίου δεσπότου. βίος ἥδυς, ἡδύς. βίος τερπνοκαίτατος. τίς ἐπιθυμεῖ τρυφῆς; τίς οὐκ ἂν τὸ ἀβρύνεσθαι; Αγ. ἐλθὲ σὺ, καὶ λέγε ἄφθ' εἰδὼς τυγχάνεις. ἀνόσιόν μοι γάρ σε, ἢν ὠφέλιμος ᾖς. Ερ. μὴ σύσχες αὐτὸν ὦ βέλτιστε, μήδ' ἀνάσχεσθε. μεθύει γάρ. ὥστε οὐκ ἂν δύναιτό σοι, τὼ γλῶτταν ὡς ὁρᾷς διολισθαίνων. Αγ. καὶ τίς ἂν δὴ φθογγὴν, πρίασθαι διεφθαρμένον ὕπτιον ἐκλάσαν ἀσθμάτων; ὅσον ᾖ ἐπίζῃ μέρος. ὡς ᾖ, καὶ σφαλερὸν βαδίζῃ, καὶ παροίφορον. ἀλλὰ καὶ σὺ ὦ Ἑρμῆ, λέγε ὁπόσου πρίασθαι αὐτόν, καὶ ἃ μισθὸν τυγχάνει. Ερ. τὸ μὲν ὅλον, συμβιβάσαι δεῖσι, καὶ συμπαίειν ἱκανὸς, καὶ κωμάσαι μὴ αὐληταῖς ἐπιτηδείως ἱερῶν ἐπ' ἀσώτου διατρίβειν. τάλαντ' ᾖ, πεμπόντων ἐπιφήμων ἐπ' ὀψοποιὸς ἐμπειρότατος, καὶ ὅλως, σοφιστὴς ἡδυπαθείας. ἐπαιδεύθη μὲν ἐν Ἀθήναις. ἐδιδάσκει δ' ἐπὶ Σικελίαν τοὺς τυράννους, καὶ σοφὸς ἀνδρὶ παρ' αὐτοῖς. τὸ δὲ κεφάλαιον τὸ εὐφραίνειν, ἅπασι χρῆσθαι, πανταχοῦ ἱερονίζειν τοῖς ἐδίνοις. Αγ. ὥρα σοι ἄλλον ἐκλείπειν τὸν πλουσίον τύπον, ἐπὶ πλουτοχρημάτων. ἐγὼ δ', οὐκ ἐπιτή-

Ad hæc non indigeo tua opera forsan autem nauta, vel hortulanus per occasionem fieri posses: idque si velit ille duobus ad summum obolis te vendere. *Merc.* Eum accipe. Nam ab eo libenter liberabimur, cùm nos clamoribus obtundat, prorsusque omnes contumeliis & maledictis lacessat. *Iup.* Alium accerse purpuratum illum & coronatum Cyrenæum. *Merc.* Agite, animum advortite omnes. Hæc res sumptuosa est, & divitibus indiget. Vita hæc jucunda, vita ter beata est. Quis cupit delicias? quis mollissimum emet? *Mercat.* Accede tu, & dic quid noris. Emam enim te, si utilis fueris. *Merc.* Ne obturba ipsum, ô bone, neque interroga: ebrius enim est. Itaque non poterit tibi respondere, lingua, ut vides, titubans. *Mercat.* Ecquis mentis compos, emat tam corruptum & immodestum mancipium? quot unguenta olet, quàm lubrico, & errabundo gressu incedit! Sed dic Mercuri quibus artibus sit præditus, & quænam tractare soleat. *Merc.* In summa convivator est, & comptor egregius: & ad lasciva saltationes unà cum tibicina exercendas, amatori, & perdito cuipiam hero idoneus. Cæterùm parandorum bellariorum gnarus est, & in adornandis eduliis exercitatissimus: breviter voluptatis artifex est. Institutus autem est Athenis, & Siciliæ tyrannis servivit, apud quos in magno precio fuit. Summa verò propositi ipsius est, omnia contemnere, omnibus rebus uti, undique voluptatem conquirere. *Mercat.* Tempus est ut aliquem ex divitibus, & pecuniosis istis circunspiciendo quæras. Ego enim eme-

δεῖ ἱλαρὸν αὐτὸν βίον. Ερ. ἄπεχε. τοιοῦτον ὦ Ζεῦ ἀτὸν ἡμῖν μένειν. Ζ. μετάφρασον. ἄλλον παρέχωμεν. μᾶλλον γὰρ τὸν δύο τούτω, τὸν γελῶντα, τὸν Ἀβδηρόθεν, καὶ τὸν κλαίοντα, τὸν ἐξ Ἐφέσου. ἅμα γὰρ αὐτὼ πεπεῖσθαι βούλεσθον. Ερ. κατάβηθι εἰς τὸ μέσον. τὼ ἀρίστω βίω πωλῶ. τὼ σοφωτάτω πάντων ἀποκηρύττομαι. Αγ. ὦ Ζεῦ τῆς εὐαισθησίας. ὁ μὲν, ὃ Δημόκριτε, γελᾷν. ὁδὶ, πρὸς ἔοικε πενθεῖν. δακρύει γὰρ τοπαρόν. τί ταῦτ' ὦ οὗτος; τί γελᾷς; Δημόκριτος. ἐρωτᾷς; ὅτι μοι γελοῖα πάντα δοκεῖ τὰ πράγματα ὑμῖν, καὶ αὐτοὶ ὑμεῖς. Αγ. πῶς λέγεις; καταγελᾷς ἡμῶν ἁπάντων, καὶ παρ' ὀλὸν τίθησι τὰ ἡμέτερα πράγματα; Δημ. ὀρθῶς ὑπολαμβάνεις γὰρ οὐ αὐτοῖσιν ὀλὸν. κενὰ δὲ τὰ πάντα, καὶ ἀτόμων φορᾷ, καὶ ἀπειρίᾳ. Αγ. ἔμεινεν, ἀλλὰ σὺ κενὸς ὡς ἀληθῶς, καὶ ἄπειρος. ὦ τῆς ὕβρεως, ὃ παύσῃ γελῶν; σὺ δὲ τί κλαίεις ὦ βέλτιστε; πολὺ γὰρ εἰμὶ κρείττων σοῦ σφαλερῶν. Ηράκλεις. ὠμόμην γάρ ὦ ξένε τὸν ἀνθρώπινα πράγματα οἰκτρὰ, καὶ δακρυόεντα, καὶ ὀδύνης αὐτίων, ὅτι μὴ ἐπικαίριον. τῷ, δὴ οἰκτείρω τε σφέας, καὶ ὀδύρομαι. τὰ μὲν παρεόντα, ἃ δοκέω μεγάλα, τὰ δ' ὑστέρω ἐσόμενα, πάμπαν ἀνιηρά. λέγω δὲ τὰς ἐκπυρώσιας, καὶ τὴν ξυμφορήν. ταῦτ' ὀδύρομαι. καὶ ὅτι ἔμπεδον ὀδὸν, ἀλλάκτης εἰς κυκεῶνα πάντα συνειλίοντα, καὶ ἔστι τοῦτο [1] πύρωσις, ἀπορρύη. γνῶσις, ἀγνωσίη. μέγα, μικρόν. ἄνω, κάτω, συγχεόμενα, καὶ ἀδὲ hilari vitæ non sum idoneus. *Merc.* Ifte, ô Iupiter, quantum apparet, inemptus nobis manebit. *Iup.* Amove illum, aliumque adduc: ac potiùs duos istos, scilicet ridentem illum Abderitam, & flentem illum Ephesium: simul enim vendi volunt. *Merc.* Descendite in medium. Vitas optimas vendo, omnium sapientissimos proclamo. *Mercat.* O rem contrariam Iupiter. Ille quidem perpetuò ridet: hic aliquem videtur lugere: omnino enim plorat. Heus tu, quid hoc sibi vult, quid rides? *Democ.* Interrogas? quoniam ridicula videntur omnia quæ facitis, ac vos ipsi, *Mercat.* Quid ais? nos omnes irrides, resque nostras nihili facis? *Democ.* Sic est. serium enim nihil ipsis inest, sed inania sunt omnia quæ facitis, & atomorum concursio, & infinitio. *Mercat.* Nequaquam, imò tu vanus es revera, & imperitus. O contumeliam! non desines ridere? Tu verò quid fles, ô optime? nam tecum colloqui longè, ut puto, melius fuerit. *Heracl.* Existimo enim ô hospes, calamitosas & flebiles esse res humanas, nihilque ex illis non esse fato obnoxium: eas idcirco miseror, & lamentor. Præsentia autem magni non facio: futura verò planè ærumnosa fore puto: conflagrationes dico, mundique totius calamitatem: ista sunt quæ ego deploro: quodque nihil stabile est: sed omnia in cyceonem quodammodo convoluntur: tum quod eadem res delectat, & offendit, estque cognitio, ignoratio, magnum, parvum: sursum, deorsum feruntur omnia, per-

1 Τίφλις ἀπορρύη] Sic κρισὶς ἄκρισις, ἄσυρτος συρία, ἀσιτὰς βιοτέοντα, & mille simil. *Bourd.*

1 Παν-

μεθύσθαι ἐν τῇ ἐμαυτοῦ παιδιᾷ. Αγ. τί γὰρ ὁ αἰὼν οὗτος; Ηερ. παῖς, παίζων, πανδύσιον, ἀλφεσίβοιον. Αγ. τί δαὶ οἱ ἄνθρωποι; Ηερ. θεοὶ δυητοί. Αγ. τί δαὶ οἱ θεοί; Ηερ. ἄνθρωποι ἀθάνατοι. Αγ. αἰνίγματα λέγεις ὦ ἑτοῖον, ἢ γρίφους συντιθεὶς; ἀπιχῶς γάρ ὥσπερ ὁ Λοξίας, οὐδὲν ἀποσαφεῖς. Ηερ. οὐδὲν γάρ μοι μέλει ὑμέων. Αγ. τοιγαροῦν οὐδὲ ἀνήσεταί σε τις δοῦ φροντῶν. Ηερ. ἐγὼ δὲ κέλευμαι πᾶσιν ἡδέως οἰμώζειν, τοῖσιν ὠνεομένοισι, καὶ τοῖσιν σὲ ὠνεομένοισι. Αγ. τυτὶ τὸ κακὸν ἡ πόρνη μελαγχολίας ἐστὶν, ὅσοι ἕτερον ἔμοιγε αὐτῶν ὠνήσομαι. Ερ. ἀπεκθοῖ ἢ ὅτοι μάνησιν. Ζ. ἄλλον ἀποκηρυττε. Ερ. βούλῃ τὸ ἀθλιώτατον ἐκεῖνον, τὸ στιμύλον; Ζ. πάνυ μὲν δή. Ερ. δοῦρ' ἐλθὲ σύ. βίον ἀγαθὸν, καὶ σωφρονοῦντα κηρύττομεν. τίς ὠνεῖται τὸν ἱερώτατον; Αγ. εἰπέ μοι, τί μάλιστα εἰδὼς τυγχάνεις; Σωκρ. παιδερασ- τής εἰμι, καὶ σοφὸς τὰ ἐρωτικά. Αγ. πῶς ἂν ἐγὼ πρίαιμαί σε; παιδαγωγὸν γὰρ ἐδούλου, τῷ παιδὶ καλῷ ὄντι μοι. Σω. τίς δ' ἂν ἐπιτηδειότερος ἐμοῦ γένοιτο συνεῖναι καλῷ; καὶ γὰρ ἂν τοῦ σωφρονεῖν ἐραστὴς εἰμι, τῶν ψυχῶν δὲ ἀγαθῶν καλῶν· ἀμέλει, κἂν τὸν τοῦτον ἐμοὶ πρίῃ μοι κεκλεικέναι, ἀκούσῃ αὐτὸν λέγοντα μηδὲν τὸν ἐμὸν δεινὸν παιδεῖν. Αγ. ἄπιστα λέγεις, τὸ παιδερασταὶ ὄντα, μὴ πέρι τὴν ψυχὴν τὸν πολυπραγμονεῖν. καὶ τοῦτο, ὑπ' ἐξουσίας, οὐ τοῦ

perque vices in hoc sæculi ludo mutantur. *Mercat.* Quidnam est sæculum? *Heracl.* Puer ludens, ludens talis, contendens. *Mercat.* Quid verò homines sunt? *Heracl.* Mortales Dii. *Mercat.* Quid verò Dii? *Heracl.* Immortales homines. Heus tu ænigmata dicis, an griphos componis? planè enim tanquam Apollo, nihil explicas. *Heracl.* Quia nihil vos curo. *Mercat.* Itaque neque quisquam mentis compos te est empturus. *Heracl.* At ego omnes à pueris plorare jubeo, tam eos qui me emunt, quàm qui non emunt. *Mercat.* Hoc malum ab insania non distat: neutrum horum emam. *Merc.* Inempti etiam hi manent. *Iup.* Alium proclama. *Merc.* Vis-ne facundum illum Athenienſem? *Iup.* Maximè. *Merc.* Accede tu. Vitam bonam & prudentem proclamamus, quis emet sanctissimum hominem? *Mercat.* Diç mihi, quam potissimum artem nosti? *Soc.* Pæderastes sum, & in rebus quæ ad amorem spectant prudens. *Mercat.* Qui ergo te emam? etenim opus habeo pædagogo, cùm mihi sit puer egregius. *Soc.* At quis magis me idoneus esse queat, qui cum egregio puero versetur? etenim non sum amator corporum: animam enim formosam esse duco: & quanquam sub eodem palliolo decumbunt, dicentes illos audies, à me nihil grave perpeti. *Mercat.* Incredibilia dicis, eum qui sit pæderastes, nihil præter animam curare, præsertim cùm jacendi sub eadem veste

1 Παιδερασ- τής] Tangunt τὰ ἐρωτικὰ Socratis Athen. Aristæn. Aristoph. & alii quos recenset clariss. præses I. Savar. ad Sido. Ego ad Petron. ubi interpretor illud sequens τὸν ταυτὸν ἱμάτιον. Contra tamen multi, quos profert Iof. Merc. ad Aristæn. Reinf.

1 Τὰς

αὐτῷ ἱματίῳ κεκλεῖμενον. Σω. καὶ μὰ μὰ ὀμνύω γέ σοι τὸν κύνα, καὶ τὴν πλάτανον ὅτι ταῦτ' ἔγωγε. Αγ. Ἡράκλεις τῆς ἀπορίας τῶν θεῶν. Σω. τί σὺ λέγεις; οὐ δοκεῖ σοι ὁ κύων εἶναι θεός; οὐχ ὁρᾷς τὸν Ἄνουβιν ὃν Αἰγύπτιοι σέβουσι, καὶ τὸν ἐν οὐρανῷ στέλεσον, καὶ τὸν ἐν ᾅδου τοῖς κάτω Κέρβερον; Αγ. οὐ λέγεις. ἐγὼ δ' ἀνημάρτησον. ἀλλὰ τίνα βιοῖς τὸν τρόπον; Σω. οἰκῶ μὲν ἐμαυτὸν πάνυ πόλιν ἀναπλάσας, χρῶμαι δὲ πολιτείᾳ ξένῃ, καὶ νόμοις νομίζω τοὺς ἐμούς. Αγ. ἢν ἐθελήμω ἀκοῦσαί τῶν δογμάτων. Σω. ἄκουε δὴ τὸ μέγιστον, ὃ περὶ τῶν γυναικῶν μοι δοκεῖ. δοκεῖ μηδεμίαν αὐτῶν, μηδενὸς εἶναι μόνου, πάντι δὲ μετεῖναι τοῦ βουλομένου δὲ γάμου. Αγ. τί τοῦτο φῄς; ἀνηρῆσθαι τοὺς περὶ μοιχείας νόμους; Σω. νὴ Δία, καὶ ἁπλῶς γε πᾶσαν τὴν περὶ τὰ τοιαῦτα μικρολογίαν. Αγ. τί δὲ περὶ τῶν ἐν ἀρᾷ παίδων σοι δοκεῖ; Σω. καὶ ὅτου ἕστηκεν τοῖς ἀρίστοις ἆθλον φιλῆσαι λαμπρόν ἐστι, καὶ νικῶσι κεκοσμημένοις. Αγ. βαβαὶ τῆς φιλοδοξίας. τί δὲ σοφίας, τί σοι τὸ κεφάλαιον; Σω. ἰδέαι, καὶ ταῦτ' ἔστιν ἀναδεδειγμένα. ὁπόσα γὰρ δὴ ὁρᾷς, τὴν γῆν, τὰ ὄρη, τὸ πέλαγος, ἀπάντων τούτων εἰκόνες ἀφανεῖς ἐμοῦσιν ἔξω τὸν ὅλον. Αγ. πῶς δὴ ἐμοῦσιν; Σω. ἀδρομῶς. εἰ γὰρ ἦν ἐνταῦθα, ὅσα ἂν εἶεν. Αγ. οὐχ ὁρῶ ταῦθ', ἃ σὺ λέγεις τὰ ἀναδεδειγμένα. Σω. εἰκότως. τυφλὸς γὰρ εἶ τὴν ψυχὴν τὸ ὀφθαλμόν. ἐγὼ δὲ, πάντων ὁρῶ εἰκόνας, καὶ σὲ ἀφανῆ, καὶ μὲ ἄλλον. καὶ ὅλως, διπλᾶ πάντα. Αγ. τοιγαροῦν αὐτὸς ὢν εἶ, veste fiat copia. *Soc.* Atqui per canem, & platanum, rem sic habere, juro. *Mercat.* Hercle, quanta absurditas Deorum! *Soc.* Quid tu dicis? non videtur tibi canis esse Deus? Nonne vides quantus sit in Ægypto Anubis, in cœlo Sirius, apud infesos Cerberus? *Mercat.* Rectè dicis: ego verò peccavi: verùm quod vitæ genus insistis? *Soc.* Mihi ipsi civitatem quandam extruxi quam incolo: peregrina autem politia utor, meaque leges præscribo. *Mercat.* Vnum aliquod ex tuis dogmatibus audire velim. *Soc.* Audi ergo maximum illud, quo sententiam meam de uxoribus propono. Censeo nullam debere cujusquam esse propriam, sed ad quemvis accedere qui nuptias ejus appetat. *Mercat.* Quid ais? sunt ne abrogandæ leges de adulterio? *Soc.* Ita per Iovem, utque uno verbo dicam, reliquæ omnes nugæ ea de re constitutæ. *Mercat.* Quid verò tibi de pueris jam maturis videtur? *Soc.* Et hi optimatibus, qui præclari aliquid gesserunt, præmium erunt, ut eos ament. *Mercat.* Papæ quanta benevoli animi largitio? sed quæ tuæ sapientiæ est summa? *Soc.* Ideæ, & eorum quæ existunt paradigmata. Nam quæcunque vides, terram, quæ supra terram sunt, cœlum, mare, omnes horum imagines obscuræ extra universitatem existunt. *Mercat.* Vbi autem existunt? *Soc.* Nullibi: nam si alicubi essent, non essent. *Mercat.* Hæc quæ dicis paradigmata non video. *Soc.* Meritò: cæcus enim est tibi animæ oculus. Ego autem omnium rerum video imagines, & te latentem, & me alium: in summa, duplicia video omnia. *Mercat.* Ergo emendus es, sapiens cùm

σοφὸς, καὶ ἐξυβρικὸς ὡς ἂν. φέρ' ἴδω τί καὶ πράξεις με ὑπὲρ αὐτῶν σύ. Ερ. δὶς δυο τάλαντα. Αγο. ἀπησάμην ὅσου φῄς. τἀργύριον μοῦ τοι ἐς αὖθις καταβαλῶ. Ερ. τί δ' ἐστὶ τοὔνομα; Αγο. Δίων συρακούσιος. Ερ. ἄγε λαβὼν ἀγαθῇ τύχῃ. τὸ ἐπικύρσιον σὺ ἤδη καλῶ. τίς ὠνεῖται τοῦτον; ἔσ μὲν τὸ γιλῶν τ' ἐκεῖνος μαθητὴς, καὶ τὸ μεθύσοτ', ὃς μικρᾷ σποδιᾷ ἀπικηρύττομεν. ἐν ᾗ πλέον εἰδεῖν αὐτῶν, παρόσον ἀσυβίστερον τυγχάνῃ. τὰ δ' ἄλλα, ἡδὺς, καὶ λιχνείᾳ φίλος. Αγο. τίς ἡ πρᾶσις; Ερ. δυο μναῖ. Αγο. λάμβανε. τὸ δεῖνα δὲ ὅπως ἴδω, τίνι χαίρει τῶν ἰδιωμάτων; Ερ. τὰ γλυκία σιτεῖται, καὶ μελιτώδη. κ' μάλιστα [1] τὰς ἰχάδας. Αγο. χαλεπὸν φῶ ἁδεῖν. [2] ὠνόσμηται γὰρ αὐτῷ παλάθας τῆς καρικῶν. Ζ. ἄλλον καλῶ. τὸ [3] σὺ χρῶ κυρίας ἐκείνου, τὸ σκυθρωπὸν, τὸ λάσι τὸ τραῦς. Ερ. εὖ λέγεις. ἰοὶ-

cùm ſis, & acutè cernas. Age videam quid tu à me pro ipſo exigas. *Merc.* Da duo talenta. *Mercat.* Emi quanti dixiſti: pecuniam verò in poſterum numerabo. *Merc.* Quodnam igitur tibi nomen eſt? *Mercat.* Dion Syracuſius. *Merc.* Age, quod fœlix, fauſtumque ſit, accipe eum. Te jam voco Epicure. Quis hunc emet? Et riſoris diſcipulus, Item illius ebrii, quos paulò ante proclamabamus. Vnius autem rei cognitione vincit ipſos, quatenus magis eſt impius. Cæterùm ſuavis eſt, & gulæ amans. *Mercat.* Quo precio venditur? *Merc.* Duabus minis. *Mercat.* Accipe. Verùm ut hoc quoque ſciam, quibus delectatur eduliis? *Merc.* Dulcia edit, & mellita, maximè verò ficus. *Mercat.* Bene ſe res habet: emam enim ipſi caricarum maſſas. *Iup.* Alium accerſe: illum videlicet ad vivum detonſum, ſeveroque vultu Stoicum. *Merc.* Rectè dicis: videtur

1 Τὰς ἰχάδας] Ἰχάδας & παλάθας & καρικῶν & τὰ γλυκία & μελιτώδη potiſſimum cupiebant, ipſe paſſim Dial. ſeq. & aliis paſſim Athen. *Bourd.*

2 Ὠνόσμηται γὰρ αὐτῷ παλάθας τῆς καρικῶν] Sic vertit interpres, male. Nam ſi ſcriptum invenerat καρυκῶν, debebat emendare & legere καρικῶν, & vertere *maſſas Caricarum*, ſeu *ficuum è Caria*. Nam & παλάθη teſte Euſtathio eſt τῆς καρικῆς ὀπτοσύνθεσις, quod Gallice dicimus *un cabas de figues*: & de ficubus hoc loco agitur, nam dixerat τὰ γλυκία σιτεῖται & μάλιστα τὰς ἰχάδας, & infra in Reviviſcentibus παλάθιον ἰχάδων dicit. At Caryca fuit intritum quoddam vel condimentum ex ſanguine aliis rebus admixto factum, de quo nulla hic mentio: ficus vero è Rhodo & Cauno Caricis urbibus paſſim diſtrahebantur, & in Italiam uſque portabantur, ut patet ex M. Craſſi hiſtoria apud Ciceronem lib. 7 de divinatione. *Cum M. Craſſus exercitum Brundiſii imponeret, quidam in porta Caricas Cauno advectas vendens Cauna has clamitabat.* Sic & Chelidoniæ ficus à Chelidoniis inſulis non longè à Cariæ littore ſic dictæ. Ergo totus ille tractus Cariæ à Rhodo uſque ad Chelidonias ficubus abundabat. Ideo & viliori pretio diſtrahebantur, & utiliores ad mancipia paſcenda quod hic ſpectat emptor Diogenis. De ficubus autem è Rhodo, Cauno, & Chelidonia vide Athenæum lib. 3 cap. 3. Plura poſſem congerere, ſed hæc credo ſufficiunt ad firmandam lectionem καρικῶν. Palm.

3 Σὺ χρῶ κυρίας ἐκείνου] *Detonſum.* Mirum eſt interpretes in his omnibus dialog. hac in re peccaſſe, dico poſtea. Angl. ὁ χρῶ κυρίαν ὁν. Bourd.

1 Mer-

ἡκει οἱ ὃν πολύ γε πλῆθος αὐτὸν προσμένειν τε περὶ τὴν ἀγορὰν ἀπαντησόντων. αὐτὴν τὴν ἀρετὴν πωλῶ. τὸ βίου τὸ τελειότατον. τίς πώποτε μόνος εἰδένας ἠλῆ; Αγο. πῶς τοῦτο φῄς; Ερ. ὅτι μόνος σοφός. μόνος καλός. μόνος δίκαιος. ἀνδρεῖος. βασιλεύς. ῥήτωρ. πλούσιος. νομοθέτης. καὶ τἄλλα, ὁπόσα ἐστίν. Ερ. ἐκεῖνο ὦ ἑταῖρε, καὶ μάγειρος μόνος, καὶ νὴ Δία γε σκυτοδέψης, καὶ τέκτων, καὶ τὰ τοιαῦτα. Ερ. ἔοικεν. Αγο. ἐλθὲ ὦ ἑταῖρε, καὶ λέγε αὐτὸς τὸν ὠνητὴν ἐμὲ ποῖος εἶ, καὶ πρῶτον εἰ σοὶ ἄχθη πιπρασκόμενος, καὶ δοῦλος ὤν. Χρύσιππος. εὐδαιμῶς. ἐγὼ γὰρ ἐφ' ἡμῖν ταῦτά ἐστιν, ὅσα δὲ σὺν ἐφ' ἡμῖν, ἀδιάφορα εἶναι συμβέβηκεν. Αγο. ἐ[1] μανθάνω ἢ λέγεις. Χρυ. τί φῄς, ἐ μανθάνεις ὅτι τῶν τοιούτων τὰ μὲν, ἐπὶ προηγμένα, τὰ δὲ ἔμπαλιν ἀποπροηγμένα. Αγο. ἀλλὰ νῦν μανθάνω. Χρυ. οὐκοῦν. εἰ γὰρ εἰ συνήσῃς τοῖς ἡμετέροις ὀνόμασιν, οὐδὲ κατάληπτικὴν φαντασίαν ἔχεις. οὐδὲ ἀπροδεῶς ὁ τὴν λογικὴν θεωρίαν ἐμμαθὼν μόνον τοῦτ' οἶδεν, ἀλλὰ καὶ σύμβαμα, καὶ προσύμβαμα, ὁποῖον, καὶ ὁπόσον ἀληθὲς λέγεται. Αγο. ὡς τοῦ φιλοσοφίας, μὴ φθονήσῃς κἂν τοῦτο εἰπεῖν ὅ, τι σύμβαμα, καὶ τί προσύμβαμα. καὶ γὰρ σὺν οἶδ' ὅπως ἐπλήγην ὑπὸ τῶν ῥυθμῶν τῶν ὀνομάτων. Χρυ. ἀλλ' ἀδεὴς φθόνου. ἵν' γὰρ τις χωλὸς ᾖ; αὐτῷ σκείνῳ τῷ χωλῷ ποδὶ προσπταίσας λίθῳ, τραῦμα ἐξ ἀφανοῦς λάβῃ, ὁ τοιοῦτος εἰ χρὴ δικεῖν σύμβαμα τὴν χωλείαν, τὸ τραῦμα δ' ὑπὸ τοῦ λίθου. Ἐπὶ δὲ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, ἐπὶ μὲν τοῦ ἀγαθοῦ, ἡ ἀρετὴ σύμβαμα, ἡ δὲ εὐδαιμονία προσύμβαμα. ἐπὶ δὲ τοῦ κακοῦ, ἡ μοχθηρία σύμβαμα, ἡ δὲ κακοδαιμονία προσύμβαμα. Αγο. ἐπαινῶ σε ὦ ἑταῖρε, ὅτι μὴ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῖς κακοῖς τὸ σύμβαμα καὶ προσύμβαμα ἐπιδείκνυσθαι ἔμαθες. ἀλλὰ τί ἐστιν ἐκεῖνο τὸ ἐπὶ τοῖς ἀδιαφόροις; Χρυ. ἐπὶ μὲν τοῦ πλουτεῖν, τὸ εὐπορεῖν σύμβαμα, τὸ δὲ εὐδαιμονεῖν προσύμβαμα. ἐπὶ δὲ τοῦ πένεσθαι, τὸ ἐνδεῶς ἔχειν σύμβαμα, τὸ δὲ κακοδαιμονεῖν

ἐξηύρηκαμεν προσλαβεῖν. Αγο. ὦ τᾶ ἀγχινοίας. τί δ' ἄλλο μείλιξις φῆς εἰδέναι; Χρυ. [1] Τὰ λόγων πλεκτάνας, αἷς συμποδίζω τοὺς προσομιλοῦντας, καὶ λαμβάνω, καὶ σπαράττω, ποιῶ, φιμοῖ ἀπαγχών αὐτοῖς ἐμπεδεῖς. ὅτομαι δ' τῇ δυνάμει ταύτῃ, ὁ δοίδυμος συλλογισμός. Αγο. Η' ἐγκλεις, ἄμαχόν τινα, καὶ βλαισὸν λόγον. Χρυ. σκόπει γᾶν. ἦ σοι παιδίον; Αγο. τί μέλλω; Χρυ. τοῦτο δῶ πως κρυπτόδετον ἁρπάσῃ, πλησίον ποταμοῦ πλαζόμενον σύρων, κατά σοι ἀποδώσειν ὑπισχνῆται αὐτό, ἢν εἴπῃς τἀληθές, ἢ δίδαξ' ἀφεὶς τὴν ἀπόδοσιν δ' βρίφος, τί φήσεις αὐτὸν ἐγνωκέναι; Αγο. δυσπόρητον ἐρωτᾷς. ἀπορῶ γὰρ ὁπότερον εἰπών, ἀπολέσθαι μέλλω; ἀλλὰ σὺ θεὸς Διὸς ἀπολεπάμενον; ἀνάσωσαί μοι τὸ παιδίον, μὴ δὲ φθείσῃ αὐτὸ κρύπτων. Χρυ. θαῤῥεῖ. καὶ γὰρ γάρ σε διδάξομαι θαυμασιώτερα. Αγο. τὰ ποῖα; Χρυ. τὴν Ηλέκτραν, καὶ ἐπὶ πᾶσι τὸν Ηλέκτραν, καὶ τὴν ἐγκεκαλυμμένον. Αγο. ἦτα τοῦτον τὴν ἐγκεκαλυμμένον, ἢ τίνα τὸν Ηλέκτραν λόγον; Χρυ. Ηλέκτραν μὲν οὐκ οἶδα τὸν πάνυ, τὸν Αγαμέμνονος, ἢ τὰ αὐτὰ οἶδ' τι ἄμφω, καὶ σὺν οἶδα. παρεῖσαν γὰρ αὐτὴν δ' Ορέστου ἔτι ἀγνοοῦντος, οἶδε μὲν Ορέστην ὅτι ἀδελφὸς αὐτῆς. ὅτι δ' ὄντος Ορέστης, ἀγνοεῖ. τὸν δ' οὖ ἐγκεκαλυμμένον, καὶ πάνυ θαυμασιώτερον.

dens accepit. *Mercat.* O argutiam! præterea verò quidnam potissimum scire te profiteris. *Chry.* Retia sermonum, quibus implico, & obstringo, denique tacere cogo eos qui contra me disputant, planè frænum illis obducens. Isti verò tantæ orationis vi, nomen est, Syllogismus celeberrimus. *Mercat.* Hercle fortem & inexpugnabilem syllogismum dicis. *Chry.* Vide ergo, est-ne tibi puer? *Mercat.* Quid ni? *Chry.* Si crocodilus hunc ad flumen errantem nactus rapuerit, postea verò se redditurum polliceatur, hac lege ut verum dicas quod de pueri redditione decretum est: quid illum decreviſſe dices? *Mercat.* Quæstionem rogas, ad quam respondere difficile est: dubito enim utrum dicere debeam, quo puerum recipiam. Sed tu, quæso per Iovem, respondens, incolumem puerum mihi serva, ne priùs ipsum devoret. *Chry.* Bono es animo: etenim alia magis mira te docebo. *Mercat.* Quænam sunt illa? *Chry.* Istum sermones metentem, illumque dominantem, præterea eam quæ est supra omnes. Electram, & opertum illum. *Mercat.* Quis ille opertus sermo, aut quæ electra est quam dicis? *Chry.* Electram illam dico Agamemnonis valdè celebrem, quæ eadem novit simul & non novit. Astante enim Oreste illi adhuc incognito, novit quidem Orestem suum esse fratrem, hunc verò Orestem esse ignorat. Rursus verò opertum illum, ac planè mirabilem ser-

1 Τὰ λόγων πλεκτάνας] De quibus supra diximus. Habuit Chrysipp. multas argumentationum species, ut Soritem, Mentientem, Crocodilitem, Cornutam, Electram, Ignavam, Achillem, Metentem, Dominantem, Neminem, & alias quas vel ipse Aristoteles nusquam attigit, de quibus Laërt. in Zon. Fab. c. 10. lib. 1. Themist. orat. 14. Ipse hoc Dial. *Bourd.*

τὸν ἀκούσῃ λόγον. ἐπίκεινται γάρ μοι, τὸ πατέρα οἶδας τὸν σαυτοῦ; Αγ. ναί. Χρυ. τί οὖν, ἐὰν σοι παρορύξας τινὰ ἐγκεκαλυμμένον, ἔρωμαι, τοῦτον οἶδας, τί φήσεις; Αγ. δηλαδὴ ἀγνοεῖν. Χρυ. ἀλλὰ μὴν αὐτός ἐστιν οὗτος ὁ πατὴρ ὁ σός. ὥστε εἰ τοῦτον ἀγνοεῖς, δῆλον εἰ τὸν πατέρα τὸν σὸν ἀγνοῶν. Αγο. ἔμεινον. ἀλλ' ἐπικαλύψας αὐτὸν, ἔασόν με τὴν ἀλήθειαν. ὅμως δ' ἂν τί σοι τῆς σοφίας τὸ τέλος, ἢ τί πράξεις πρὸς τὸ ἀκριβέστερον τῆς ἀρετῆς ἀφικέσθαι; Χρυ. ὦ τὰ παρόντα κτᾶσθαι φύσιν κεκτημένοι. λέγω γὰρ πλοῦτον, ὑγίειαν, καὶ τὰ τοιαῦτα. ὥσπερ γὰρ ἀνάγκη πολλὰ πονῆσαι, λεπτογράφοις βιβλίοις παρεγκύψαντα τοῖς ὄμμασι, καὶ σχόλια συναγείρασθαι, καὶ σολοικισμῶν ἐμπεπλεσμένον, καὶ ἀτόπων ῥημάτων. καὶ τὸ κεφάλαιον, εἰ θέμις ψυχρὸν σοφὸν, [1] ἰὼ μὴ πρὸς ἑλλεβόρου πίῃς. Αγο. ψυχαιὰ σὺ ταῦτα, καὶ λίαν ἀνδρικά. τὸ γὰρ γνῶναι εἶναι, καὶ τοὐγκύκλου, καὶ δὴ καὶ τοῦδε ὁρῶ σοι προσόντα, τί φῶμεν, ἀνδρὸς ἤδη πεπαιδευτοῦ τὰ ἑλλέβορα, καὶ πολλοῦ πρὸς ἀρετήν; Χρυ. ναί. μόνον δὲν τὸ δανείζειν πρέπει ἂν τῷ σοφῷ. ἐπεὶ γὰρ ἴδιον αὐτοῦ συμβαίνειν, τὸ δανείζειν ἦν, καὶ λογίζεσθαι τοὺς τόκους πλησίον εἶναι δοκεῖ δὲ συμβαίνειν, μήτε ἂν αὐτὸ δὲ πραγματείᾳ περιπεσεῖν, καὶ τοῦτο. καὶ δ' μήτοι γε ἀπολῶς. ὥσπερ οἱ ἄλλοι τοὺς τόκους; ἀλλὰ καὶ τοῦτον ἑτέρους τόκους λαμβάνειν. ἢ γὰρ ἀγνοεῖς ὅτι τὸ τόκον οἰμαι, εἰσὶ

sermonem audies. Respondeo mihi. nosti-ne tuum patrem? *Mercat.* Maximè. *Chry.* Quid igitur? si prope te statuerem quempiam opertum, atque interrogarem: Nosti-ne hunc? quid dicerres? *Mercat.* Scilicet, me non nosse. *Chry.* Atqne hic tuus erat pater. Itaque si istum non nosti, palam est te patrem tuum non nosse. *Mercat.* Nequaquam sed si ipsum detexeris, verum novero. Sed quisnam tuæ sapientiæ est finis? aut quid facturus es, si ad virtutis fastigium perveneris? *Chry.* In his quæ natura prima sunt, versabor, dico divitias, sanitatem, & similia. Sed priùs oportet multos labores impendere, libris exiguis literis descriptis oculos admovendo, interpretationes congerendo, sæpe solœcismis atque absurdis vocibus implendo. In summa, te sapientem fieri fas non est, quin ter ex ordine helleborum biberis. *Mercat.* Egregia sunt ista tua, fortique viro digna. Verùm meticulosum esse fœneratorem (hoc enim tibi inesse video) num dicemus esse viri qui helleborum biberit, & justam virtutis magnitudinem attigerit? *Chry.* Maximè: solum enim sapientem fœnus exercere decet. Quandoquidem enim illius proprium est syllogismis concludere, fœnerari autem & usuras computare, atque syllogismis concludere, parum differre videntur, hoc etiam, ut & illud, soli studioso competit: nec illum simpliciter fœnus, quemadmodum alii solent, accipere decet, verùm etiam alterius quoque fœnoris fœnus. Nisi fortè ignoras fœnus aliud esse primum,

[1] Ἢν μὴ πρὸς] De his Hellebori potionib. dixi ad Petro. *Bourd.*

[1] Αγ.

ἀφῶ τοι πῆς, εἰδὲ, δεύτερος, καὶ ἐκεῖνος αὐτῶν ἐκείνου δόγματος. ὁρᾷς δὲ ἵνα καὶ τὸ συλλογισμὸν ὁποῖά φησιν, εἰ τὸ ἀφῶ τὸν τόκον λήψεται; καὶ τὸ δεύτερος. ἀλλὰ μὲν καὶ τὸ ἀφῶ τὸν λήψεται, ἄρα καὶ τὸ δεύτερος. Αγ. ἐκὼν καὶ μισθῶν πέρα τε αὖ τὴ σοφίᾳ δίδω τὸ νέῳ, καὶ δῆλον ὅτι μόνῳ ὁ σπουδαίῳ μισθὸν ἐπὶ τῇ ἀρετῇ λήψεται; Χρυ. μαντάνεις. ὃ γὰρ ἐμαυτὸ εἵνεκα λαμβάνω, ἵ ὑ δίδοντ ἀυτῷ χάριν. ἐπεὶ χάρ ἐστιν ὁμῶ τις ἐκχύτης, ὁ ὑ, ἀφελκυσὸς, ἐμαυτὸν μὲ ἀσκῶ εἶναι ἀφελκυσὸν, τὸ ὑ μαθητὴν, ἐκχύτην. Αγ. καὶ μὲν τοιαυτὸν ἔφης, τὸ νέον μὲν εἶναι ἀφελκυσὸν, σὺ ὑ τὸ μόνον πλούσιον, ἐκχύτην. Χρυ. σκώπτεις ὦ ἄνθρ. ἀλλ' ὅρα μή σε λάπτοξύσω ἀκαπόδεικτῳ συλλογισμῷ. Αγ. καὶ τί δεινὸν ἀπ' ἔβλαξ; Χρυ. λάπειρα, καὶ σιωπᾶν, ἢ ἀφαιρήσειν τὸν ἀφροσιαν. ὁ ὑ μέγιστον, ὦ ἐξέλω πέτρᾳ σε λαπιδεῖξω λίθον. Αγ. πῶς λίθον; ἃ γὰρ Περσεὺς ὦ βέλτιστ εἶναι μοι δοκεῖς. Χρυ. ὧδέ πως. ὁ λίθος σῶμα ἐστί; Αγ. ναί. Χρυ. τὸ ὑ, τὸ ζῶον ἃ σῶμα; Αγ. ναί. Χρυ. σὺ ὑ, ζῶον; Αγ. ἔοικε γὰν. Χρυ. λίθος ἄρα εἶ, σῶμα ὤν. Αγ. μὰ δαιμῶ. ἀλλ' ἀνάλυσόν με σοφὸς ὑ Διὸς, καὶ ἐξ ὑπαρχῆς πόησον ἄνθρωπον. Χρυ. ἃ χαλέπον, ἀλλ' ἐμπαλιτίθει ἄνθρωπον. εἰπὲ χάρ μοι, πᾶν σῶμα, ζῶον; Αγ. ἄ. Χρυ. τί ὑ, λίθος, ζῶον; Αγ. ἄ. Χρυ. σὺ ὑ, σῶμα εἶ; Αγ. ναί. Χρυ. σῶμα ὑ ὤν, ζῶον εἶ; Αγ. ναί. Χρυ.

mum, aliud secundum, velut quandam illius progeniem. Vides autem quid syllogismus quidam concludat. Si primum fœnus acceperit, accipiet secundum. Atqui primum accipiet, Ergo & secundum. *Mercat.* Num ergo & de mercede, quam pro sapientiæ disciplina à juvenibus accipis, similia dicamus? & sit manifestum solum studiosum pro virtute mercedem accepturum esse. *Chry.* Intelligis. Certè non mea causa, sed dantis gratia accipio. Cùm enim alius sit effusor, alius comprehensor, me quidem ipsum, ut sim comprehensor, præparo, discipulum verò ut fiat effusor. *Mercat.* At tu contrarium dixisti, juvenem esse comprehensorem, te verò qui solus dives es, effusorem. *Chry.* Heus tu scommate me perstringis. Sed vide tu ne te petam indemonstrabili syllogismo? *Mercat.* Quid verò mali ex hoc telo accidet? *Chry.* Dubitatio, & silentium, mentisque subversio. Quod autem est maximum, si voluero, te celerrimè in lapidem convertam. *Mercat.* Quomodo lapidem me feceris? neque enim Perseus, ô bone, mihi esse videris. *Chry.* Hoc modo. Lapis est corpus. *Mercat.* Certè. *Chry.* Quid verò? nonne & animal est corpus? *Mercat.* Maximè. *Chry.* Tu verò, nonne es animal. *Mercat.* Sic videtur. *Chry.* Lapis igitur es, cùm sis corpus, *Mercat.* Nequaquam: sed me per Iovem solve, & de novo fac hominem. *Chry.* Non est factu difficile: quare rursus sis homo. Die enim mihi. Nonne omne corpus animal est? *Mercat.* Non. *Chry.* An verò lapis, animal est? *Mercat.* Non. *Chry.* Tu verò corpus-ne es? *Mercat.* Maximè. *Chry.* Corpus autem cum sis, animal-ne es? *Mercat.* Maximè. *Chry.*

σὺν ἄρα λίθος εἶ, ζῷόν γε ὤν. *Ago.* οὔκουν ἐποίησας, ὡς ἤδη μου τὰ σκέλη κεχηνότα τὴν Νιόβης ἀπεψύχθη, καὶ πάγια ἦν. ἀλλὰ ὠνήσομαί γε σέ. πόσου ὑπὲρ αὐτὸν κεφαλαίου; *Erg.* μνᾶς δώδεκα. *Ago.* λάμβανε. *Erg.* μόνον δ' αὐτὸν ἐώνησαι; *Ago.* μὰ Δί', ἀλλ' ὅσοι πάντες, ὃς ὁρᾷς. *Erg.* πολλοί γε, καὶ τὰς ὤμους κατῳδοί. καὶ δὴ ἀκούσονται λόγου ἄξιοι. Ζ. μὴ ἀφῆτε. ἄλλον κάλει. *Erg.* τὸν περιπατητικὸν σε φημὶ, τὸν καλὸν, τὸν πολύσιτον. ἄγε δὴ, ὠνήσασθε τὸν συνετώτατον, τὸν πάνυ ὅλως ἐπιστάμενον. *Ago.* ποῖον δέ τις ἐστί; *Erg.* μέτριον. ἐπιεικῆ. ἁρμόδιον τῷ βίῳ. τὸ μέσον, διπλᾶς. [1] *Ago.* πῶς λέγεις; *Erg.* ἄλλον μὲν ὁ ἔκτοθεν φαίνομαι, ἄλλον δ' ὁ ἔντοθεν εἶναι δοκεῖ. ὥστε καὶ περὶ αὐτοῦ, μέμνησο, τὸν μὲν, ἑσωτερικὸν, τὸν δ', ἐξωτερικὸν καλεῖν. *Ago.* τί δ' μαγωγικὸ μάλιστα; *Erg.* τέλος εἶναι τὸ ἀγαθὸν, τὸ ψυχῇ, τὸ σώματι, τὸ τοῖς ἐκτός. *Ago.* ἀνθρώπινα φρονεῖ. πόσου δὲ ἐστι; *Erg.* εἴκοσι μνῶν. *Ago.* πολὺ λέγεις. *Erg.* σὺν ὦ μακάριε. καὶ γὰρ αὐτὸς ἔχειν τι ἀργύριον δοκεῖ. ὥστε σὺν ἂν φθάνοις ὠνούμενος. ἔτι δ' εἴσῃ αὐτίκα μάλα παρ' αὐτὸν πόσου μὲν ὁ κάνων βιοῖ τὸ χρῆνον, ἐφ' ὅσον δὲ βάθος ἡ θάλασσα τοῦ ἥλιος κεκαλάμηται, καὶ ὁποῖά τις ἐστιν ἡ ψυχὴ τῶν ὀστρέων. *Ago.* Ἡράκλεις τὴν ἀκριβολογίας. *Erg.* τί δ', εἰ ἀκούσοις ἄλλα πολλὰ τούτων ὀξυδερκέστερα, γενῆς

Ergo non es lapis, animal cùm sis. *Mercat.* Euge effeceras ut jam mea crura non aliter ac Niobes refrigerata & saxea facta essent. Attamen te emam. Quantum pro ipso numerabo? *Merc.* Duodecim minas. *Mercat.* Accipe. *Merc.* Solus-ne ipsum emisti? *Mercat.* Non per lovem: verùm illi omnes quos vides. *Merc.* Certè multi sunt iique validis humeris, & colligente sermone digni? *Iup.* Ne tempus teras: alium accerse. *Merc.* Te Peripateticum accerso, formosum, divitem. Agite, emite hunc prudentissimum, qui omnia omnino scit. *Mercat.* Qualisnam ille est. *Merc.* Modestus, æquus, vita bene composita: quodque maximum est, duplex. *Mercat.* Quid dicis? *Merc.* Alius quidem foris apparet, quàm intus esse videtur. Itaque si emas ipsum, memento internum hunc, externum illum appellare. *Mercat.* Quid verò potissimum novit? *Merc.* Novit triplicia esse bona, animæ scilicet, corporis, & rerum externarum. *Mercat.* Humana sapit, sed quanti venditur? *Merc.* Viginti minis. *Mercat.* Multum certè dicis. *Merc.* Nequaquam ô beate: etenim pecuniam aliquam habere ipse videtur. Itaque non nimis citò ipsum emeris. Præterea autem protinus ab eo disces quandiu vivat culex, & quàm profundè mare à sole illustretur, & qualis sit ostrearum anima. *Mercat.* Hercle quanta argutia! *Merc.* Quid si audias alia multa his acutiora, de semine,

1 Ago. πῶς λέγεις; ἄλλον μὲν ὁ ἔκτοθεν] Excidit, aut potius male trajecta est notatio personæ Mercurii. Esse debet. *Ago.* πῶς λέγεις; *Erg.* ἄλλον μὲν ὁ ἔκτοθεν. Deinde ubi notata Mercurii persona, delenda est ἐς ὁ ἔντοθεν εἶ) δοκεῖ; *Erg.* ὥστε καὶ περὶ αὐτὸν &c. Relege ἐς ὁ ἔντοθεν εἶ) δοκεῖ σὺ τὸν ἄν. Marc.

1 Ὁ τρι-

πτέρα, καὶ ἠλιθίους, καὶ τὸ σὺν ταῖς μήτραις τῆς ἐμβρύων πλάσεως; καὶ ὡς ἄνθρωπος μὲν γελαστικὸν, [1] ὄνος δὲ γελαστικὸν, οὐδὲ τεκταινόμενον, οὐδὲ πλωίζόμενον; Αγ. παύσεταί φησι, καὶ οὐησφόρα τὰ μεγάλα. ὥστε ἀνάγκη αὐτὸν ἐκνῆσαι. Ερ. εἶεν. πόσου ἡμῖν [2] καταλείπεται; ὁ σκεπτικὸς ἔτος. σὺ δὲ πυρρία, φράσον, καὶ ἀπαιρύτιδι καὶ τριχός. ἤδη μὲν ἐκρέουσιν οἱ πολλοὶ, καὶ ὀλίγοις ἡ ταράσις ἔσται. ὑμῶν δὲ, τίς καὶ τοῦτον ἀνήσεται; Αγ. ἔγωγε. ἀλλ' ἦν τοῦτον εἰπεῖν μοι, σὺ τί ἐπίστασαι; Φιλόσοφος. ἀδέν. Αγ. πῶς τοῦτ' ἔφησθα; Φι. ὅτι ἀδὲν ὅλως εἶναί μοι δοκεῖ. Αγ. ἀδὲ ἡμεῖς ἄρα ἐσμὲν τινές; Φι. ἀδὲ τοῦτο οἶδα. Αγ. ἀλλ' ὅπου σὺ τις ὢν τυγχάνεις; Φι. πολὺ μᾶλλον ἐπὶ τοῦτ' ἀγνοῶ. Αγ. ὦ τῆς ἀπορίας. τί δαί σοι τὰ ῥαθυμία παντὶ βάλλῃ; Φι. ζυγοστατῶ αὐτοῖς τοὺς λόγους, καὶ σκοπῶ τὸ ἴσον ἀπροσδύνατον. καὶ ἐπιβαλὼν ἀκριβῶς ὁμοίως τι καὶ ἰσοστασίως ἴδω, πότε δὴ ἀγνοῶ τὸ ἀληθέστερον. Αγ. τῶν ἄλλων δ', τί ὧν πράττοις ἐμμελῶς; Φι. τὰ πάντα πλὴν δραπέτου μεζαδιώκειν. Αγ. τί δαὶ τοῦτό σοι ἀδύνατόν; Φι. ὅτι ὦ γαθὲ, ὃ καταλαμβάνω. Αγ. εἰκότως. βραδὺς γὰρ, καὶ νωθὴς ὡς εἶναι δοκεῖς. ἀλλὰ τί σοι τὸ τέλος τῆς ἐπιστάσεως; Φι. ἡ ἀμαθία, καὶ τὸ μήτε ἀκούειν, μήτε ὁρᾶν. Αγ. ἀκὴν καὶ κωφὸς ἅμα, καὶ τυφλὸς εἶναι λέγεις. Φι. καὶ ἄκρατός γε σφόδρα, καὶ ἀναισθητῶ. καὶ ὅλως, ὦ σκάληκος ἀδὲν διαφέρων. Αγ. ἀνατῶ εἰ λῷ τοῦτο. πόσου

ne, & generatione, deque embryonis in utero formatione, utque risibilis est homo, non risibilis autem asinus, neque ad ædificandum, neque ad navigandum habilis? *Mercat.* Plane admiranda, & utilia præcepta narras. Itaque viginti minis ipsum emam. *Merc.* Esto. Quis adhuc reliquus est? Iste Scepticus: Accede tu Pyrrhia, statim proclamandus es: multi jam effluunt, & in paucis erit venditio. Verumtamen quis emet istum? *Mercat.* Ego. Sed primùm dic mihi, tu quid nosti? *Phil.* Nihil. *Mercat.* Quid ita? *Phil.* Quia nihil omnino mihi videtur existere. *Mercat.* Nos verò nihil-ne sumus? *Phil.* Neque hoc scio. *Mercat.* Neque tu es aliquis? *Phil.* Hoc multo etiam magis ignoro. *Mercat.* O ignorantiam! Verùm quid sibi volunt hæ statera. *Phil.* Sermones in illis trutino, & ad æqualitatem redigo: postquam autem eos exquisitè similes, & æqualis esse ponderis cognovero, tunc quis horum verior sit, ignoro. *Mercat.* Ex aliis autem rebus, quid compositè facere soles? *Phil.* Omnia facio, præterquam quod fugitivos non persequor. *Mercat.* Quid? anne hoc tibi impossibile est? *Phil.* Quia, ô bone, non comprehendo. *Mercat.* Rectè, tardus enim & piger videris esse. Verùm quis tibi scientiæ est finis. *Phil.* Ignorantia: & nihil videre neque audire. *Mercat.* Ergo te surdum simul & cæcum dicis. *Phil.* Imò judicio etiam & sensu careo: breviter nihil à verme differo. *Mercat.* Propterea emendus es. Quanti

1 Ὄνος δὲ γελαστικὸν] Contra disputat Theod. Marcil. ad Petr. *Beurd.*
2 Καταλείπεται] Angl. καπιλείπ. Idem.

τὴν ἄξιον χρὴ φάναι; Ερ. μνᾶς ἀττικῆς. Αγ. λάμβανε. τί φῄς ὦ οὗτος, ἐπριάμην σε; Φι. ἄδηλον. Αγ. μηδαμῶς. ἰώνημαι γὰρ, καὶ ταργύριον κατέβαλον. Φι. ἐπίχω τοίνυν τοῦτο, καὶ λογισάμενος. Αγ. καὶ μὴν ἀκολουθεῖ μοι, καθάπερ χρὴ ἐμὸν οἰκέτην. Φι. τίς οἶδεν εἰ ἀληθῆ ταῦτα φῄς; Αγ. ὁ κῆρυξ, καὶ ἡ μνᾶ, καὶ οἱ παρόντες. Φι. πάρεσταί γε ἡμῖν τινες; Αγ. ἀλλ' ἔγωγέ σε ἤδη ἐμβαλὼν εἰς τὸ μύλωνα, πίσω εἶναι δεσπότης καὶ τὸ χεῖρον λόγον. Φι. ἐπίχω περὶ τούτου. Αγ. μὰ Δί', ἀλλ' ἤδη γε ἀπαφθηναμίαν. Ερ. σὺ μὲν παῦσαι ἀντιτείνων, καὶ ἀκολούθει τῷ πριαμένῳ. ὑμᾶς δὲ εἰς αὖθις παρασκευάζομεν. ἐπικηρύξειν γὰρ τοὺς ἰδιώτας, καὶ βαναύσους, καὶ ἀγοραίους βίους μέλλομεν.

ti facis illum? *Merc.* Attica mina. *Mercat.* Accipe. heus tu quid dicis: te ne emi? *Phil.* Incertum est. *Mercat.* Nequaquam: emi enim, & pecuniam numeravi. *Phil.* Iudicium suspendo hac de re, & eam considero. *Mercat.* Atqui sequere me ut famulum decet. *Phil.* Quis scit num vera dicas? *Mercat.* Præco, mina, & qui adfuerunt. *Phil.* An aliqui etiam nobiscum sunt? *Mercat.* At ego te jam conjectum in pistrinum, adducam ut credas me tuum esse herum, secundum pejorem causam. *Phil.* Hac de re assensionem etiam retineo. *Mercat.* Sed per Iovem jam ostendi. *Merc.* Tu quidem desine obniti, & eum qui te emit, sequere. Vos autem cras advocabimus. Etenim idiotas, & fabriles, vilesque vitas proclamaturi sumus.

ΑΛΙΕΥΣ, Η ΑΝΑΒΙΟΥΝΤΕΣ.

PISCATOR, SEV REVIVISCENTES.

ARGVMENTVM.

Hic Dialogus, quasi quædam Apologia superiorii est, quantum ad Luciani personam attinet. Exponit enim ille causam hic, cur toties in philosophos invehatur: Nempe quòd plerique simulato nomine, pro veris falsos se gerant, quæstumque magis, quàm virtutem sectentur. Series argumenti ita se habet: Finguntur Philosophi illi vetustiores, Pythagoras, Socrates, Plato, Aristoteles, Chrysippus, Diogenes, atque alii, ad ulciscendum Lucianum, cum propter alia convicia, tum quòd proximo Dialogo venales eos proposuerat, idque etiam vilissimo precio, ab inferis redire, ac reviviscere, commeatu in unum diem impetrato. Qui cùm illum saxis persecuti, in fugam conversum cepissent, occidere primùm statuerunt. Ille verò provocando ad ipsam Philosophiam, eoque obtento, ut caussam sibi dicere liceret, postquam à Diogene, ut pote Cynico, & cæteris liberiore, communi omnium nomine accusatus esset, tanquam qui contume-

tumelioſiſſimè omnes Philoſophiæ cultores, viros de tota virtute & rebus mortalium optimè meritos, proſcidiſſet, ita ſeſe defendit, ut diceret ſe minimè negare objecta, ſed conſilio & ratione adductum, & hæc, & plura etiam his feciſſe: non quidem in veros Philoſophos, ſed in eos, qui nomine tantum illo ſeſe jactarent, cùm interim non modo Philoſophiam veram ignorarent, ſed plane diverſa etiam à præceptis & regulis illius factitarent. Proinde ſe non modò ſupplicio nullo dignum eſſe, ſed contrà etiam præmiis, tanquam veræ Philoſophiæ amatorem, atque aſſertorem, donari debere. Hoc Iudicio peracto, cum ille non ſolùm ab accuſatione liberatus, verum etiam in ſocietatem eorum, a quibus antè accuſabatur, aſcitus fuiſſet, à Philoſophia deinceps & falſi illi Philoſophiæ ſimulatores citantur, ut ſuæ profeſſionis cauſam redderent. Qui cùm judicium hoc omnes fermè declinaſſent, mittitur Lucianus unà cum Elencho, ut illos inquirant, ac bonos quidem honoribus afficiant, malos autem ademptò habitu ſtigmate inurant. Sed priusquàm id fieret, Lucianus ſeu Parrhiſiades (ita enim ſeſe apud Philoſophiam appellat) puta quò jam reipſa comprobaret, quod verbis antea dixerat, accepto hamo, eoque auro, carycis & placentis abſcondito, quaſi piſcator aliquis, allectos & attractos ſimulatores iſtos capit, captos autem de communi reliquorum conſenſu de ſaxo præcipites mittit. Habet autem Dialogus hic duos titulos, quorum alter ab iis, quæ à principio geruntur nomen accepit, alter ab exitu ſeu Cataſtrophe, ſumptus eſt. Simillimuſque quod ad argumentum & ejus tractationem attinet; alicui veterum Comœdiæ fabula eſt.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ.

Βάλλε, βάλλε τὴ κεφαλῇσι τοῖς ἀφθόνοις λίθοις. ἐπίβαλλε τῷ βώλῳ. ἐπισπίβαλλε καὶ τῶν ὀστράκων. παῖε τοῖς ξύλοις τὸν ἁλιτήριον. ὄρα μὴ ἀλλφύγῃ. καὶ σὺ ὦ Πλάτων, βάλλε. καὶ σὺ ὦ Χρύσιππε, καὶ σύ. πάντες ἅμα ξυναπορίσωμεν ἐπ' αὐτὸν, ὡς πᾶσι πήρρηται ἀρήγειν, βάκτρα ἢ βάκτροις. κοινὸς γὰρ πολέμιος, καὶ οὐκ ἔστιν ὅστις ἡμῶν οὐχ ὕβρεται. σὺ ἦ ὦ Διόγενες, εἴ ποτε ἄλλοτε, χρῶ

SOCRATES.

Impete, impete crebris lapidibus hunc execrandum, inceſſe glebis, inceſſe præterea teſtis, percute fuſtibus calumniatorem. Vide ne effugiat: & tu Plato, impete, & tu Chryſippe, & tu: omnes ſimul in illum obarmemur. [2] *Pera ut reddat opem pera, baculuſque bacillo;* ſiquidem communis eſt hoſtis, nec è nobis eſt quiſpiam quem injuria non affecerit. Tu verò ô Diogenes, ſi unquam aliàs utere baculo,

1 Βάλλε] In hunc dialogum Brodæus Miſcellaneis c, xxii. lib. iii. *Marc.*

2 *Pera ut reddat opem*] Alludit ad hunc Homericum verſum Iliad. 16.
Ὡς φράτερ φράτερσιν ἀρήγῃ, φῦλα κὲ φύλοις. Cogn.

τῷ ξύλῳ, μηδὲ ἀπῇς. δίδου τὴν ἀξίαν, βλάσφημος ὤν. τί τοῦτο; κεκμήκατε ὦ Ἀρίστιππε. καὶ μὴν οὐκ ἐχρῆν. [1] ἐστὶ σοφοὶ, μνήσεσθε ἢ θᾶττον ὀργῆς. Ἀριστοτέλης, ἐπαινετόν ἐστιν ἐπὶ θᾶττον. καλῶς ἔχει. ἁλῶναι τὸ θηρίον. εἰλήφαμέν σε ὦ μιαρέ. εἰσὶ γὰρ αὐτικα οὓς τινας ὄντας ἡμᾶς, ἐκακηγόρεις. τῷ τρόπῳ δὲ ἡμῖν αὐτὸν καὶ μετέλθοι; ποικίλον γάρ τινα ἐπινοῶμεν θάνατον κατ' αὐτὸν, πᾶσιν ἡμῖν ἐξαρκέσαι δυνάμενον. καθ' ἕκαστον ἐπιάκις γὰρ δίκαιός ἐστιν ἡμῖν ἀπολωλέναι. Πλάτων. ἐμοὶ μὲν, ἀνεσκολοπίσθαι δοκεῖ αὐτὸν νὴ Δία, [2] μαστιγωθέντα γε πρότερον. [3] τὼ ὀφθαλμὼ ἐκκεκεντῆσθαι, τὴν γλῶτταν αὐτὴν ἐκπολὺ πρότερον ἀποτετμῆσθαι. σοὶ δὲ τί Ἐμπεδοκλεῖ, δοκεῖ; Ἐμπεδοκλῆς. εἰς τοὺς κρατῆρας ἐμπεσεῖν αὐτὸν, ὡς μηδοὶ μὴ λοιδορεῖσθαι τοῖς κρείττοσι. Πλα. καὶ μὴν ἄμεινον ἦν καθάπερ τινα Πενθέα, ἢ Ὀρφέα, [4] λακισθὲν ὑπὸ πιθήκων διρέσθαι μέρος, ἵνα ἂν καὶ μέρος αὐτοῦ ἕκαστος ἔχων, ἀπαλλάττοιτο. Λακέδαιμόνιοι, μηδαμῶς, ἀλλὰ πρὸς ἱκετεύω ὑμᾶς. Σω. ἄφαρεν. οὐκ ἂν ἀφεῖτε ἔτι. ὁρᾶς δὲ δὴ ἃ τὸ Ὀμήρου ἀεὶ λέγει, ὡς Οὐκ ἔστι λέοντ καὶ ἀνδράσιν ὅρκια πιστά. Λα. καὶ μὴν καθ' Ὁμήρου ὑμᾶς καὶ αὐτὸς ἱκετεύω. αἰδέσησθε γὰρ ἴσως τι ἔπη, καὶ ἃ παρ' ἡσιόδου ῥαψῳδήσαμεν, καὶ ἐκείνου. ἀλλὰ μὴ ἀπολέσητε ἡμᾶς. Σω. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐκείνοις μελήσει. ὑμεῖς δὲ ἀπίτε ὅθεν ἤλθετε. ἐγὼ δὲ ἐπὶ τὸν Ἀλκιβιάδην ἐλθὼν, ἐκεῖνον πείσω ἀπαλλαγῆναι ὑμῶν. Λα. ἀλλὰ μὴ ἐκεῖνον ἐπὶ ἡμᾶς ἔλθῃς. Σω. ἀλλὰ μὴν ἐκεῖνόν γε ἐπὶ ἡμᾶς ἐλθεῖν ἀνάγκη. ἐπεὶ καὶ ἐκεῖνος

αυτά μι. ζωγρεῖτ' ἀ κακὸν ἄνδρα, κἢ ἄξια δίχθ' ἄποινα, χαλκόν τ', χρυσόν τ', τὸ δὴ φιλέυσι σοφοί πᾶ. Πλ. ἀπ' ἀδὲ ἡμεῖς ἀπορήσομεν πρὸς σὲ ὁμηρικῆς ἀπολογίας. ἄκυε δή, Μὴ δή μοι φύξιν γε κακοπηρέι βάλιο θυμῷ, χρυσόν τε λίξας, ἐπὶ ἴκιο χεῖρας ἐς ἐμάς. Λυ. οἴμοι τ' κακῶν. ὁ μὲν Ὁμηρος ἡμῖν ἄπτακ[illegible], ἡ μιχέη ἐλπίς. ἐπὶ τ' Εὐριπίδην δή μοι καταφυκτέον. τάχα γὰ ἂν σκέψασθαι σώσειέ μι. Μὴ κτείναι τ' ἱκέτιν. ὁ γὰ ἥμις κτανεῖν. Πλα. τί δ' ἐχὶ κάκεῖνα Εὐριπίδε ἐσὶν, Οὐ δεινὰ πάσχειν, δεινὰ τὰς εἰρχαμένας; Λυ. τῶν δὴ ἕνεκά ῥημάτων κτείνετέ μι; Πλα. νὴ Δία. φησὶ γοῦν σκέψασθαι αὐτὸς, Ἀχαλίαν γαμήσαν, ἀνόμως τ' ἀφροσύνας, τὸ πλᾶσθαι δυσχέρα. Λυ. ἀκοῦν ἐπιδὴ δόξαι πάντως ἀπολαῦσαι, κἢ ἀδίκως μηχανὴ τὸ ἀμφοῦν μι, φέρετε τοῦτο γοῦν εἰπατέ μοι, οἵτινες ὄντες, ἢ τί πεπονθότες [1] ἀνήκεσεν ἐς ἡμᾶς, ἀνήκεσε ὀργίζεσθε, κἢ ἐπὶ θανάτῳ συνειλήφατέ μι; Πλα. ἆρα μὴ ὑβρίσαμεν ἡμᾶς τὰ δεινὰ, σαυτὸν ἐρώτα ἀνήκεσε, [2] κἢ τὰς καλὰς σκέψασθαι συλλόγους, ἐν οἷς φιλοσοφίαν τε αὐτὴν κακῶς ἠγόρευες, κἢ ἐς ἡμᾶς ὕβριζες, ὥσπερ ἐξ ἀγορᾶς δεκτηρύτην σοφὸς ἄνδρας. κἢ τὸ μέγιστον, ἐλαθήρεις. ἐφ' οἷς ἀγανακτήσαντες, ἀνελήλυθαμεν ἐπὶ σὲ, ἵνα δικαιοπράγμονι ἐς ὀλίγον τ' Ἀϊδηέα, Χρύσιππος ἥτοι, κἢ Ἐπίκυρος, κἢ Πλάτων ἐγὼ, κἢ Ἀριστοτέλης σκέψασθαι, κἢ ὁ σιωπῶν

Accipite aſ, aurumque viris ſapientibus ultro, Munera grata, bonumque virum me prendite vivum. Plat. Verùm neque nobis adverſum te Homerica deerit reſponſio. Audi igitur: *Nec mihi mente fugam tu perſuadere valebis, Poſtquam te teneo, licet aurea verba loquaris. Lucian.* Hei malorum, ſiquidem ſpes maxima Homerus nos fruſtratur. Ad Euripidem igitur mihi confugiendum, forſan enim ille me ſervaverit: *Ne ſupplicem occide, eſt nefas occidere. Plat.* Quid vero? nonne & illa ſunt Euripidis? *Par eſt mala pati qui patraverunt mala. Lucian.* Nunc ergo verba propter hæc me occiditis? *Plat.* Rectè per Iovem: idem enim inquit, *Effranioris & exlegis dementia extremum infœlicitas occupat. Lucian.* Proinde quoniam omnino me interficere decreviſtis, nullumque mihi reſtat effugium, agite hoc ſaltem mihi indicate, quinam ſitis, aut quid tam atrox à nobis perpeſſi, atrociter iraſcamini, meque occidendum comprehenderitis. *Plat.* Quibus nos affeceris contumeliis, à te ipſo ſceleratiſſime perquire, & à tuis bellulis ſermonibus, in quibus & Philoſophiam ipſam maledictis petiiſti, noſque contumeliis laceſſiviſti, cùm tanquam ex foro ſapientes viros, & quod maximum eſt, liberos, venderes. Quare indignati, impetrata à Plutone venia, adverſus te prodiimus, Chryſippus iſte, & Epicurus, & ego Plato, & Ariſtoteles ille, & ſilens iſte

1 Ἀνήκεσε] Angl. *ἀμείλικτα*. Bourd.

2 Καὶ τὰς καλὰς] Angl. *ἐς τὰς καλὰς ἐκείνας συλλόγους*. Saniori ſcripta lectione cum Ironia. *Idem.*

πῶν ἅτ@ Πυθαγόρας, καὶ Διογένης, καὶ ἅπαντες, ὁπόσους διέσυρες ἐν τοῖς λόγοις. Λυ. ἀνέπνευσα. ἐγὼ γὰρ ἀπέκτενεῖτέ με, εἰ μάθητε ὁποῖόν ἐγω περὶ ὑμᾶς ἐγενόμην. ὥστε ἀπόῤῥιψατε τοὺς λίθους. μᾶλλον δὲ φυλάττετε. χρήσεσθε γὰρ αὐτοῖς κατ' ἀξίαν. Πλα. ληρεῖς. σὲ δὴ χρὴ τιμωρεῖν ἀπολωλέναι. καὶ ἤδη γε [1] λοιπὸν ἔστω χαπῶν κακῶν ἔνεκα, ὅσα ἔοργας. Λυ. καὶ μὴν ὦ ἄριστοι, οὐκ ἐχρῆν μόνον ἐξ ἁπάντων ἐπαινεῖν οἰκεῖον πρὸς ὀργὴν, καὶ σύνηθη, καὶ ὁμογνώμονα, καὶ εἰ μὴ φορτικὸν εἰπεῖν, κηδεμόνα τῶν ἐπιτηδευμάτων σοῦ ὄντα ἀποκτείνητε, ἂν ἐμὲ ἀποκτείνητε, τοσαῦτα ὑπὲρ ὑμῶν πεπονηκότα. ὁρᾶτε γὰρ [2] μὴ τὸ τῶν φιλοσόφων αὐτὸ ποιῆτε, ἀχάριστοι, καὶ ὀργίλοι, καὶ ἀγνώμονες φανόμενοι τοὺς ἄνδρα δύσκριτον. Πλα. ὦ τῆς ἀναισχυντίας. καὶ χάριν σοι [3] τῆς κακηγορίας ταύτης ὀφείλομεν; ἢ τῷ ἀνδραποδώδει ἀληθῶς οἴῳ λελέχθαι; ἢ καὶ διέργασίαν κατέλιπεν πρὸς ἡμᾶς ἐπὶ τῇ τοσαύτῃ ὕβρει, καὶ παῤῥησίᾳ τοῦ λόγου; Λυ. πῶς γὰρ ἐγὼ ὑμᾶς, ἢ ποτε ὑβρικα, ὃς ἀεὶ φιλοσοφίαν τε θαυμάζων διατετέλεκα, καὶ ὑμᾶς αὐτοὺς ὑπερεπαινῶν, καὶ τοῖς λόγοις, ὡς κατελέλοιπατε, ὁμιλῶν. αὐτὰ γὰρ ἃ φημι ταῦτα, πόθεν ἄλλοθεν ἢ παρ' ὑμῶν ἔθαυμαζεῶν, καὶ τὴν μέλιτταν ἀπανθισάμενος, ἐπιδείκνυμι τοῖς ἀνθρώποις; οἶδε, ἐπαινέσαι, καὶ γνωρίζουσιν ἐκάστου τὸ ἄνθος, ὅθεν, καὶ παρ' ὅτου, καὶ ὅπως ἀπελεξάμην. καὶ λόγῳ

iste Pythagoras, & Diogenes, omnesque quotquot sermonibus tuis infectatus es. *Lucian.* Respiravi. Non enim me interficietis, si intellexeritis qualisnam erga vos ego fuerim. Itaque abjicite lapides: imò potiùs asservate: vobis enim contra meritos usui erunt. *Plat.* Nugaris: te certè hodie mori necesse est: jamque ob perpetrata scelera, lapideum induas amictum. *Lucian.* Atqui viri optimi, quem solum ex omnibus laudare oportebat, familiarem vestrum, benevolum, consentientem, ac nisi grave est ut dicam, studiorum vestrorum procuratorem, probè scitote vos interfecturos, si me interficiatis, qui tot labores pro vobis exantlavi. Videte igitur ne hujus temporis philosophorum more faciatis, ingrati, iracundi, ac perfidi erga virum beneficum videamini. *Plat.* O impudentiam! Numquid tibi ob convitia gratiam debemus? verè hic cum mancipiis sibi rem esse existimat? an etiam tantam injuriam, & debacchationem verborum pro beneficio computabit? *Lucian.* Vbinam ego, vel quando injuria vos afficci? ego qui semper philosophiam sum admiratus, vosque ipsos laudibus extuli, & cum sermonibus, quos reliquistis, assiduè sum versatus. Quin & hæc ipsa quæ dico unde quàm à vobis accepta, & apicularum more decerpta hominibus ostendo? At illi laudant, & cognoscunt uniuscujusque florem, unde, à quo, & quomodo collegerim: meque oratione ob hoc flo-

1 Λοιπὸν ἔστω] Iliad. 3. *Bourd.*
2 Μὴ τὸ αὐτὸ] Angl. καὶ τὰς ἄλλας ταῦτ' τῶν φιλοσόφων. Idem.
3 Τῆς κακηγορίας] Angl. κατηγ. Idem.

μὴν ἐμὲ ζηλῶσι τῆς ἀνθολογίας. τὸ δὲ ἀληθὲς, ὑμεῖς, καὶ τὰ λειμῶνα τὰ ὑμέτερα, οἷ ποικίλα καὶ πολυειδῆ πᾶς βαφὰς, ἔστι ἀναλέξασθαί γε αὐτὰ ἐπίστασθε, καὶ ἀναπλέξαντας, καὶ ἁρμόσαντας, ὡς μὴ ἀπάδειν θατέρου θατέρῳ, ἕως ἂν ὅς τις ἐν τῶν αὐτῶν πεπαιδευμένος παρ' ὑμῶν, κακῶς ἂν εἰπεῖν ἐπιχειρήσειεν ἀνηρτάτας ἀνδρας, [1] ἀφ' ὧν εἴναί τις ἔδοξεν; ἐπεὶ τίς ἂν μὴ κρῖναι τὸν Θάμυριν, ἢ τὸν Εὔρυτον εἶναι τῇ φύσει, ὡς πᾶς μούσαις ἀνταδεῖν, παρ' ὧν ἔλαβε τὴν ᾠδήν, ἢ τὸν Ἀπόλλωνα ἐλαύνειν, εἰ αὐτίκα τοξεύων, καὶ ταῦτα, δεῖται ὅτι τὸν τοξικῆς. Πλα. τοῦτο μὲν ἀληθῶς, καὶ τὰς ῥήτορας ἔρχεσθαι σοι, εἰ παπαίσαι δὲ γε ἐστὶ τὸ πραγμα, καὶ χαλεπωτέρους σε ἐπιδείκνυσι τῶν τόλμαν, εἰ μὴ τὴν ἀδικίαν καὶ ἀχαριστίαν πρόσεστιν, ὡς παρ' ἡμῶν τὰ τοξεύματα ὡς φῆς λαβὼν, καθ' ἡμῶν ἐτόξευες, ἵνα τοῦτο σκοπὸν θεασάμενος τὸν σκοπὸν, ἀπιστῶς ἡμᾶς ἀγροίκους κακῶς. τοιαῦτα δὴ σοῦ ἀπειλήφαμεν, ἀνθ' ὧν σοι τὰ λειμῶνα οἷάπερ ἀναπεπτώκαμεν, οὐκ [3] ἀκολούθως δρέπαντας, καὶ τὸ ἀσκάλλιον ἐμπλησάμενον, ἀπολῆται. ὥστε, εἰ γε τοῦτο μέλλεις, δίκαιόν ἂν εἴης ἀποθανεῖν. Λυ. ὀρρῳτί; σοὶ ὀργὴν ἀκάεπε, καὶ ὑδὲν τὰ δικαίων ἐρεῖσθε. καίτοι, οὐκ ἂν φήσω ποτὲ ὡς ὀργὴ Πλάτωνος, ἢ Χρυσίππου, ἢ Ἀριστοτέλους, ἢ τῶν ἄλλων ὑμῶν καθίκοιτο ἄν. ἀλλά μοι δοκεῖ πρόνοια δὴ, florilegium commendant: imo verè vos ipsos, vestrumque pratum, qui tot tamque varios, ac multiplicis coloris flores produxistis, quos liquis colligere, connectere, & concinnare norit; ita ut alterum ab altero non dissonet, numquid qui tam egregiè à vobis affectus fuerit, viris benefactoribus obloqui conabitur, quorum gratia existimationis alicujus esse reputatur? Ni ejusdem naturæ, cujus Thamyris, vel [2] Eurytus, ut musis occinat, à quibus canendi normam acceperit, vel Apollinem, idque jaculationis præceptorem, jaculando provocet. *Plat.* Hoc, ô generose, Rhetorum more dixisti. Igitur rei maximè est contrarium, & proterviorem tuam audaciam indicat, siquidem injuriam atque ingratitudinem præ se fert, si cùm à nobis, ut fateris jacula acceperis, adversus nos jaculatus es, hunc unum scopum observans, ut nos omnes conviciis lacessas. Talem à te consequimur gratiam, pro eo quod tibi pratum illud reservavimus: nec ut decerperes, plenoque sinu discederes, inhibuimus. Itaque ob id maximè dignus es qui moriaris. *Lucian.* An videtis? aures iræ præbetis: & quæ justa sunt minimè approbatis. Ego verò me nunquam in Platonis vel Chrysippi, vel Aristotelis vel aliorum vestri ordinis iram incidere posse existimassem. Verùm soli utique hinc

1 Ἀφ' ὧν] Angl. ἀφ' ὧν ἤδη τις ἦ id. Bourd. Ἀφ' ὧν εἴναί τις ἔδοξεν] Ἀφ' ὧν εἰδέναι, & pagina eadem παρ' ὧν ἔλαβε τὴν ᾠδήν. Et illud. δοκεῖ ὅτι τὸν τοξικῆς. Marc.

2 *Eurytus*] Artem jaculandi sagittas ab Apolline accepit à quo deinde Hercules didicit. *Cogn.*

3 Ἐκολούθως] Angl. ἀκολούσαμεν rectius. *Bourd.*

πόρρω εἶναι δ τοιούτου. πολὺν ἀλλὰ μὴ ἄκριτόν γε ὦ θαυμάσιοι, μὴ δ πρὸ δίκης ἀπολέσητε με. ὑμέτερον γάρ ἐστι τοῦτο ἦν, μὴ βίᾳ, μὴ δ κρ τὸ ἰσχυρότερον πολιτεύεσθαι· δίκῃ δ τὰ διάφορα διαλύεσθαι διδόντας λόγους, καὶ ἐγκλήματα σὺν τῷ μέρει. ὥστε δικασταὶ ἑλόμενοι, κατηγορήσατε μὲν ὑμεῖς, ἢ ἅπαντες, ἢ ὅν τινα ἂν χειροθετήσητε ὑμῶν ἀπάντων. ἐγὼ δ ἀπολογήσομαι πρὸς τὰ ἐγκλήματα. κἄν τι μέν τι ἀδικῶν φαίνωμαι, κ τοῦτο αὐτοῦ ἐμοῦ γνῶ τὸ δικαστήριον, ὑφέξω δηλαδὴ τὴν ἀξίαν. ὑμεῖς δ, βίαιον οὐδὲν τολμήσητε. ἢν δ τὰς αἰτίας ὑπολύσω, καθαρὸς ὑμῖν κ ἀνεπίληπτος ἀφήσομαι, [1] ἀφήσουσι μὲν οἱ δικασταί. ὑμεῖς δ, εἰς τοὺς ἐξαπατήσαντας ὑμᾶς κ παροξύναντας κατ' ὑμῶν, τὴν ὀργὴν τρέψετε. Πλα. τοῦτο σκεῖνο ἐς πεδίον τὸ ἵππον, ὡς παρακρουσάμενοι τοὺς δικαστὰς, ἀπέλθοις. φασὶ γάρ σε ῥήτορα, κ δικανικὸν πάνυ εἶναι, κ πανοῦργον ἐν τοῖς λόγοις. τίνα δ κ δίκαιον ἐλέγειν γενέσθαι; ὃν τινα μὴ σὺ σωροδοκήσας, εἶτα πολλὰ ποιεῖτε ἀδικοῦντα, πίστεις ὑπὲρ σοῦ ψηφίσασθαι. Λυ. θαῤῥεῖτε. τοῦτο γε ἕνεκα, οὐδένα τοιοῦτον διαπεπρᾶχθαι ὑποπτεύω, ἢ ἀμφίβολον ἀξιώσειν ἂν γνῶναι κ ὃς μὴ ἀποδώσεται μοι τὴν ψῆφον. ὁρᾶτε γάρ, τὴν φιλοσοφίαν αὐτὴν μεθ' ὑμῶν ποιοῦμαι δικαστήριον ἔχων. Πλα. κ τίς ἂν κατηγορήσειεν, εἴγε ὑμεῖς δικάσομαι; Λυ. οἱ αὐτοί, κατηγορεῖτε, κ δικάζετε. οὐδὲν οὐδὲ τοῦτο δίδια. τοσοῦτον ὑπερφέρω τοῖς δικαίοις, κ οὐ πεφευσίας ἀπολογήσασθαι ὑπολαμβάνω. Πλα. τί

hinc procul abesse, mihi videbamini. At verò, ô admirandi, ne indemnatum, causaque non cognita me interficiatis. Vestrum est igitur ut nec violentia, nec sævitia graviore agatis, sed jure controversias diluatis, locum dicendi causam pariter dantes, & accipientes. Itaque facto judicis delectu, vos quidem accusate vel simul omnes, vel aliquem qui id agat pro omnibus constituite. Ego verò adversus crimina me defendam: deinde siqua vitiosa fuero in re injurius, idque de me judicium statuerit, meritas pœnas dabo: vosque violentum nihil perpetrabitis. Si verò dicta causa, insons & ab omni culpa alienus inveniar, me judices dimittent: vos verò in eos à quibus decepti, & in nos instigati estis, iram convertetis. *Plat.* Hoc illud est in campum educere equum, ut deceptis judicibus abeas: siquidem te rhetorem, & causidicum vehementem, atque in orationibus valdè callidum esse dicunt. Quem autem judicem esse cupis? quem muneribus non corruptum (qualia injusta multa perpetratis) adducas ut pro te sententiam ferat? *Lucian.* Confidite: hujus utique rei gratia nullum talem arbitrum suspectum vel ancipitem, mihi contingere velim, & qui suum calculum injustè mihi tribuat. Ego Philosophiam ipsam vobiscum judicem eligo. *Plat.* Ecquis accusaverit, si nos judicemus? *Lucian.* Vosmetipsi accusate, & judicate. Neque enim illud timeo, tam justa causa antecello, tamque abundè causam me dicturum credo. *Plat.* Quid faciamus

[1] Ἀ'φήσει μὲν] Scribe ut in Angl. C. *ἀφήσουσί μι.* & sic interpres. *Bourd.*

[1] Ἐγ-

πειρᾶσθαι. ὦ Πυθαγόρα, καὶ Σώκρατες; ἔοικε γὰρ ἀνὴρ οὗτος ἄλλοις ὠφελείας, δικάζεσθαι ἀξιῶν. Σω. τί δ' ἄλλο, ἢ βαδίζωμεν ἐπὶ τὸ δικαστήριον; καὶ τὴν φιλοσοφίαν παραλαβόντες, ἀκούσωμεν ὅ, τι καὶ ἀπολογήσεται. τὸ μὲν δίκης γε οὐχ ἡμέτερον, ἀλλὰ δεινῶς ἰδιωτικὸν, ὀργίλων τινῶν ἀνθρώπων, καὶ τὸ δίκαιον ἐν τῇ χειρὶ πεφυκότων. παρίξομεν γὰρ ἀφορμὰς τοῖς κατηγορεῖν ἐθέλουσι, κραυγάζοντες αὐδρα μὴ δεῖ ἀπολογησάμενον ὑπὲρ ἑαυτοῦ. καὶ ταῦτα, δικαιοσύνῃ χαίρειν αὐτοὶ λέγοντες. ἢ τί ἂν ἐποιμεν Ἄνυτῳ καὶ Μελίτῳ πέρι, τῷ ἐμοῦ κατηγορηκότων, ἢ τῷ τότε δικασταῖς, εἰ ἐτύγχανε πεπηδηκότες, μὴ ἂν τοπαράπαν ὑδατος μεταλαβεῖν; Πλα. ἄρ' οὖν ἀφίεσαι ὦ Σώκρατες. ὥστε ἀπίωμεν ἐπὶ τὴν φιλοσοφίαν, ἡ δὲ, δικασεῖται. καὶ ἡμεῖς ἀκροασόμεθ' οἷς ἂν ἐκείνη λέγῃ. Λυ. σὺν ἀ σοφώτερα. ἀμείνων ταῦτα, καὶ νομιμώτερα. τὰς μὲν τοι λίθους φυλάττειν ὡς ἔοικε. δεῖσθαι γὰρ αὐτῶν μικρὸν ὕστερον τὸ τῆς δικαιολογίας. πῶς δ' ἂν τὴν φιλοσοφίαν εὕροι τις ἄν; ἡ γὰρ οἶδα ἔνθα οἰκεῖ. καίτοι πάνυ πολὺν ἐπλανήθην χρόνον ἀναζητῶν τὴν οἰκίαν, ὡς ξυγγνοίμην αὐτῇ. εἶτα ἐντυγχάνων ἄν τισι περιδόντα περιεσθλιμμένοις, καὶ πώλοις βαρέσι κεχειμμένοις, παρ' αὐτῆς ἐκείνης ἥκειν φάσκουσιν, οἰόμενοι εἰδέναι αὐτὴν, ἀνηρώτων. οἱδὲ, πολὺ μᾶλλον ἐμὲ ἀγνοοῦντες, ἢ ὅλῃ ὅλως ἀπεκρίναντό μοι, ὡς μὴ ἐλέγχοιτο σὺν εἰδότες, ἢ ἄλλως γέργον αὐτ' ἄδηλα ἀπέδεικνυον. ἐδόπει γὰρ καὶ πάνυ ἐξευρεῖν δεδυνημένῃ τὴν οἰκίαν. πολλάκις δ' αὐτὸς οἰκέσας, ἢ ξεναγήσαντός τινος, ἦκον ἂν ἐπὶ

mus Pythagora, & Socrates? Nam cùm iste vir judicio velit experiri, haud absurdè provocare videtur. *Soc.* Quid verò aliud, quàm ut ad judicium pergamus, assumptaque Philosophia quidnam sit responsurus audiamus? Nam causa non cognita cædere, non nostrum est, sed summæ ruditatis, hominum iracundorum, & jus in manu situm habentium. Nam obloqui volentibus occasionem præbebimus, si virum hunc non proposita sui defensione lapidibus petamus, idque nosmetipsi justitiam valere jubentes. Aut quid Anito & Melito accusatoribus meis, vel qui me tum damnarunt judicibus, respondebo, si hic aquæ non compos factus moriatur? *Plut.* Optimè admones ô Socrates. Itaque Philosophiam adeamus: illa verò judicet. Nos autem quicquid statuerit amplectemur. *Lucian.* Euge viri sapientissimi: meliora hæc & justiora: lapides verò ut dicebam, servate: iis enim in judicio paulò post opus erit. Verùm ubi quis Philosophiam inveniat? Nescio enim ubi habitet, quanvis longo circumerraverim tempore domum quærens, ut eam convenire possem. Inde in quosdam vilibus amictos vestibus, barbasque prolixas gestantes incidi, qui se ad eam conferre dicebant, quos scire ratus, interrogavi. At illi ejus rei me multò magis ignari, nihil omnino responderunt, ne ignorantiæ arguerentur, aut januam aliam pro alia ostenderent. Ego verò in hunc usque diem domum invenire nequivi. Sæpius autem ipse suspicans, vel ductore quopiam, ad quasdam januas perveni, certissimè

πινας ὑφῆς, βεβαίως ἐλπίσας τότε γῦν εὑρηκέναι, πεπαμένος τῷ πλήθει τῶν ἐσιόντων τε καὶ ἐξιόντων ἀπάντων σκυθρωπῶν, καὶ τὸ σχῆμα δύσκολον, καὶ φροντιστικῶν τὴν ὄψιν. μὴ τούτων δὴ ξυμφοιτήσειας, καὶ αὐτὸς ἐσῆλθον ἀν. εἶτα ἑώρων γύναιόν τι ἐκ ἀπολοίκιον, εἰ καὶ ὅτι μάλιστα ἐς τὸ ἀστραλὲς καὶ εὐκοσμίαν ἑαυτὴν ἐπιρρύθμιζεν, ἀλλὰ κροκάτη μὲν αὐτὴ καὶ ὑδὲν τὸ ἄφελὲς δεικνῦσα τῆς κόμης ἀκαλλώπιστον ἐῶσα, ὑδὲ ἔμπλεω τὴν ἀπαβολὴν ἀνεπιτηδεύτως φερομένην. φοβηλῶ δὲ μὴ κεκομμένη αὐτὴς, καὶ ὡς ἀκριβῶς τὸ ἀγερώχου πρὸς δεκάτην ἀφορμένη. ὑπεφαίνετο δέ τι καὶ ψιμυθίου, καὶ φύκους, καὶ τὰ ῥήματα πάνυ ἐπαιρόμενα. καὶ ἐπαινεμένη ὑπὸ τῶν ἐραστῶν, ἐς τὸ κόμψον ἔχαιρε. καὶ εἰ δίοι τις, ὡσχέρως ἐδέχετο. καὶ τὰς πλουσιωτέρας ἀν ἀνακλινομένη πλησίον, τὰς πένητας τῶν ἐραστῶν ὑδὲ ἀφοσίλει. πολλάκις δὲ καὶ γυμνωθείσης αὐτῆς καὶ τὸ ἀκρότατον, ἐώρων ἀφελέρια χρυσᾶ, τῶν [1] ἐγχίλεων παχύτερα. ταῦτα ἰδὼν, ἐπὶ πόδας αὖ σὺν ἀνίαις ἐστρεφόμην, οἰκτίρων ὁηλαδὴ τὰς κακοδαίμονας ἐκείνους, ἐλκομένας πρὸς αὐτῆς ὑ τῆς ῥινὸς, ἀλλὰ δ' ἀγωγῶ, καὶ καθ' ὅ τι Ἰξίονα εἰδώλῳ αὐτὶ τῆ Ἥρας ξυνόντας. Πλα. τοῦτο μὲν ὀρθῶς ἐλέξας. ὑ γὰρ ἀφοβηλῶ, ὑδὲ πᾶσι γνώριμον ἡ ὑγρὰ. πολλὰ ἀν' ὑδὲν δεήσει βαδίζειν ἐπὶ τὴν οἰκίαν. σὺ τοίνυν γε [2] ἐν κεραμεικῷ τομιεῖ μὲν αὐτὴν. ἡδὲ, ἤδη πω ἀφίξεται, ἐπανιοῦσα ἐξ Ἀκαδημίας, ὡς ἐφεπατήσειε καὶ ἐν τῇ Ποικίλῃ. τοῦτο μὲν τὸν ἐνεῖναι ἐλπίζοντα, ἀπὸ πολλοῦ τοῦ ὄχλου τῶν ἐσιόντων καὶ ἐξιόντων, καὶ τῶν σχημάτων τῶν σκυθρωπῶν, καὶ τοῦ σχήματος δυσκόλου, καὶ φροντιστικῶν τὴν ὄψιν. μὴ τούτων δὴ ξυμφοιτήσειας, καὶ αὐτὸς ἐσῆλθον ἀν. εἶτα ἑώρων γύναιόν τι ἐκ ἀπολοίκιον, εἰ καὶ ὅτι μάλιστα ἐς τὸ ἀστραλὲς καὶ εὐκοσμίαν ἑαυτὴν ἐπιρρύθμιζεν, ἀλλὰ κροκάτη μὲν αὐτὴ καὶ ὑδὲν τὸ ἄφελὲς δεικνῦσα τῆς κόμης ἀκαλλώπιστον ἐῶσα, ὑδὲ ἔμπλεω τὴν ἀπαβολὴν ἀνεπιτηδεύτως φερομένην. φοβηλῶ δὲ μὴ κεκομμένη αὐτὴς, καὶ ὡς ἀκριβῶς τὸ ἀγερώχου πρὸς δεκάτην ἀφορμένη. ὑπεφαίνετο δέ τι καὶ ψιμυθίου, καὶ φύκους, καὶ τὰ ῥήματα πάνυ ἐπαιρόμενα. καὶ ἐπαινεμένη ὑπὸ τῶν ἐραστῶν, ἐς τὸ κόμψον ἔχαιρε. καὶ εἰ δίοι τις, ὡσχέρως ἐδέχετο. καὶ τὰς πλουσιωτέρας ἀν ἀνακλινομένη πλησίον, τὰς πένητας τῶν ἐραστῶν ὑδὲ ἀφοσίλει. πολλάκις δὲ καὶ γυμνωθείσης αὐτῆς καὶ τὸ ἀκρότατον, ἐώρων ἀφελέρια χρυσᾶ, τῶν [1] ἐγχίλεων παχύτερα. ταῦτα ἰδὼν, ἐπὶ πόδας αὖ σὺν ἀνίαις ἐστρεφόμην, οἰκτίρων ὁηλαδὴ τὰς κακοδαίμονας ἐκείνους, ἐλκομένας πρὸς αὐτῆς ὑ τῆς ῥινὸς, ἀλλὰ δ' ἀγωγῶ, καὶ καθ' ὅ τι Ἰξίονα εἰδώλῳ αὐτὶ τῆ Ἥρας ξυνόντας. Πλα. τοῦτο μὲν ὀρθῶς ἐλέξας. ὑ γὰρ ἀφοβηλῶ, ὑδὲ πᾶσι γνώριμον ἡ ὑγρὰ. πολλὰ ἀν' ὑδὲν δεήσει βαδίζειν ἐπὶ τὴν οἰκίαν. σὺ τοίνυν γε [2] ἐν κεραμεικῷ τομιεῖ μὲν αὐτὴν. ἡδὲ, ἤδη πω ἀφίξεται, ἐπανιοῦσα ἐξ Ἀκαδημίας, ὡς ἐφεπατήσειε καὶ ἐν τῇ Ποικίλῃ. τοῦτο

mè tum inveniſſe ſperans, à multitudine ingredientium & egredientium ſumpta conjectura, qui omnes ſeveritatem præ ſe ferebant, forma decora erant, & vultu meditabundi. Quare inter hos deliteſcens ingreſſus ſum. Ibi mulierem vidi quandam non carentem fuco; & ſi in modum quàm maximè opportunum, & incomptum ſe aptabat: verùm ilico deprehendi eam dependulos capillos non relinquere inornatos, nec non veſtitus cultum ſtudioſè affectare. Manifeſtum autem erat eam his mundiciis eſſe ornatam, decoris tamen gratia, cultu qui neglectus videretur, uti. Apparebat autem creta, fucus, & verba perquam meretricia. Ab amatoribus autem laudata, valdè gaudebat: & ſiquis aliquid dediſſet, avidè excipiebat: & propè ſe opulentiores collocabat: at ne aſpiciebat quidem pauperes amatores. Sæpius quoque cùm ſe præter mentem denudaſſet, torques aureos, anguillis craſſiores conſpiciebam. Hæc cùm vidiſſem, confeſtim ad pedes converſus ſum, nimirum miſeratus illos infœlices, qui non naribus, ſed barbis ad illam pertrahuntur, atque Ixionis inſtar, non cum Iunone, ſed ejus idolo congrediuntur. *Plat.* Hoc quidem rectè dixiſti: Non enim manifeſtum, notumque omnibus eſt oſtium: nec ad ipſius ædes ire oportebit. Hic enim in Ceramico ipſam opperiemur: jamque aderit illa revertens ex Academia ut in Pœcilo etiam deam-

1 Ἐγχέλεων] Angl. κλοιῶν. Bourd.
2 Ἐν Κεραμεικῷ] De his omnibus locus dicendi ad Pauſan. *Idem*

1 Πρὸ-

χαῖρ' ὁσημέραι ἔθος ποιεῖν αὐτῇ. μᾶλλον δὲ ἤδη [1] προσίσιον. ὁρᾷς τὸν κόσμιον τοῦτον ἀπὸ τῆς κήμης τοῦ, τοῦτ' ἀσθενῆ τὸ βλέμμα, τοῦτ' ἐπὶ σωφροσύνῃ [2] ἠρέμα βαδίζοντα; Λυ. πολλὰς ὁμοίας ὁρῶ τὸ μὲν κῆμα, καὶ τὸ βάδισμα, καὶ τὸν ἀναβολιλόν. καίτοι μία πάντων ἦν ἀληθὴς φιλοσοφία καὶ σὺ αὐτῆς. Πλα. οὐ λέγεις. ἀλλὰ δηλονότι ἥτις ἐστὶν, ἤκουσας μόνον. Φιλο. παπαῖ. τί Πλάτων καὶ Χρύσιππος ἄνω, καὶ Ἀριστοτέλης, καὶ οἱ λοιποὶ ἅπαντες, αὐτὰ δὴ τὰ κεφάλαιά μου τῶν μαθημάτων, τί αὖθις ἐς τὸ βίον; ἀρά [3] τις ὑμῖν ἐλύπει τῶν κάτω, ὁρκιζομένοις γὼ εἰκαιῶς. καὶ πῶς τοῦτον ξυλλαβόντες ἄγετε; ἦ πᾶς [4] λαμπεδύτης ἦς, ἢ ἀνδροφόνος, ἢ ἱεροσύλος ἦσθ; Πλα. νὴ Δία ὦ φιλοσοφία, πάντων γε ἱεροσύλων ἀσεβέστατος. ὃς τὴν ἱερωτάτην σε, καὶ ὡς ἀληθῶς ἐπιχειρήσῃ καὶ ἡμᾶς ἅπαντας, ὁπόσοι σὲ ὀλίγα σὺ μαθόντες, τοῖς μεθ' ἡμᾶς καλὰ λελοίπαμεν. Φιλο. εἶτα ἠγανακτήσατε λοιδορησαμένου τινός, καὶ ταῦτα, εἰδότες ἐμὲ οἷα πρὸς τὰ κωμῳδίας ἀκούσαντα ἐν Διονυσίοις; ὅμως φίλωτε αὐτὸν ἔγημα, καὶ ὅτε ἐδικαζόμεθα, ὅτε ἠπατώμεθα ἐσυλήθημεν. ἐφίημι ἢ παίζειν τὰ εἰκότα, καὶ τὰ ξυνήθη τῇ ἑορτῇ. οἶδα γὰρ ὡς σὸν ἂν τι τοῦτο σκώμμα· χαίροιμι γοῦν, ἀλλὰ τί ναὶ τοῦτον ὅταν ἂν ᾖ καλὸν, ὥσπερ τὸ χρυσίον, ἀπαστράπτον τοῖς κόμμασι, λαμπρότερον ἀποστίλβῃ, καὶ φανερώτερον γένηται. ὑμεῖς δ', ὃν deambulet: id enim quotidie facere consuevit. Quin potiùs jam præstò est. Vides-ne illam habitu decoram, aspectu mansuetam, & ob meditationem placidè incedentem? *Lucian.* Multas habitu, gressu, & vestitu video similes. Atqui hæc omnium una inter has est Philosophia. *Plat.* Rectè dicis. Verùm quænam sit, loquuta solùm, indicabit. *Phil.* Papæ! cur Plato, & Chrysippus, & Aristoteles, necnon reliqui omnes, ipsa mea disciplinarum capita apud superos? cur rursus in vitam? numquis ex inferis vobis fuit molestus? iratis similes estis. Quisnam iste est, quem comprehensum ducitis? numquid fur est, vel homicida, vel sacrilegus? *Plat.* Ita per Iovem, ô Philosophia, omniumque sacrilegorum maximè impius, qui te sanctissimam maledictis incessere conatus est, nosque omnes, quotquot abs te quippiam didicimus, ac posteris utendum reliquimus. *Phil.* Num maledicente quopiam indignati estis, cùm sciatis quænam ego à Comœdia audire soleo in Dionysiis? attamen ipsam amicam duco, neque in jus voco, seu accedens incuso: verùm convenientia, & festo consueta ludere sino. Novi enim nihil reddi deterius à scommate. Sed contrà, quod bonum est, quemadmodum aurum quum erutum inciditur, clariùs refulget, fitque splendidius. At vos nescio quomodo

1 Προσίσιον] Angl. προσέρχεται. Bourd.
2 Ἠρέμα] *Compositè.* Idem.
3 Τις ὑμᾶς] Angl. τι. Idem.
4 Λαμπεδύτης] Angl. τυμβωρύχος. Has voces interpretantur Pollux, Hesych. Suid. copiosè interpres, Demosth. Liban. Arg. orat. contra Midiam. *Idem.*

1 Τὸν

εἶδε ὅπως ὀργίλοι, καὶ ἀγανακτικοὶ γεγόναμεν. τί δ' ἂν αὐτὸν ἄγχεμεν; Πλα. μίαν ἡμέραν παύσω δικαιησόμενος, ἥκομεν ἐπ' αὐτὸν, ὡς ὑπέσχη [1] τὴν ἀξίαν ἂν δίκην. φήμη γὰρ ἡμῖν διήγγελεν οἷα ἔλεγεν ἐπὶν εἰς τὰ πλήθη καθ' ἡμῶν. Φιλο. εἶτα σὺ δίκης ἀδίκ ἀπολογησόμενον ἀποκτενεῖτε; δῆλον γὰρ ἐστι εἰπεῖν τι θέλων. Πλα. ὄκ. ἀλλ' ἐπὶ σὲ τὸ πᾶν ἀνεβακόμεθα. [2] καί σοι ὅ, τι ἂν δοκῇ, τοῦτο ποιήσω τέλος τῆς δίκης. Φιλο. τί φῄς σύ; Λυ. τοῦτο αὐτὸ ἂ δέσποινα φιλοσοφία, ἦπερ καὶ μόνη τελεῖς ἐξευρεῖν δύναιο, μόλις γὰρ εὑρήσεις πολλὰ ἱκετεύσας, τὸ σὲ φυλαχθῆναι τὴν δίκην. Πλα. νῦν ἂ κατάρατε, δέσποιναν αὐτὴν καλεῖς, παρόλον ὃ τὸ ἀπρόπτωσιν φιλοσοφίαν ἀπεφαινες, ὃ τοσούτων ἀπεκρύπτων ἀνάξιον, καὶ μέρη δὲ ὀβολῶν ἕκαστον εἶδος αὐτῆς τῶν λόγων; Φιλο. ὁρᾷς μὴ ἂ φιλοσοφίαν ἄτος με, ἀλλὰ γοητικὸς ἄνδρας ἐπὶ τῷ ἡμετέρῳ ὀνόματι πολλὰ καὶ μιαρὰ πράττοντας, ἠρόσυνε κακῶς. Λυ. εἶεν αὐτίκα, ὡς ἐθέλῃς ἀπολογεῖσθαι ἀκούειν. μόνον ἀπίωμεν ἐπ' [3] Ἄρειον πάγον. μᾶλλον γὰρ εἰς τὴν ἀκρόπολιν αὐτὴν, ὡς ἂν ὁ Θεσπὴς ἅμα καὶ φανείη πάντα τὰ ἐν τῇ πόλει. Φιλο. ἡμεῖς γὰρ ὦ φίλαι, ἐν τῇ ποικίλῃ τοίνυν πατήσατε. modo iracundi, & queruli evasistis. Cur igitur ipsum strangulatis? *Plat.* Hoc unico die impetrato, contra illum venimus, ut injuriarum quas intulit, meritas pœnas exolvat. Nam fama nobis denuntiavit, qualia in vulgus progrediens adversum nos dixerit. *Phil.* An eum indicta causa interficietis? atqui videtur velle quippiam dicere. *Plat.* Minimè. Sed negocium omne tibi committemus: quodque tibi visum fuerit, litis finem faciet. *Phil.* Quid tu dicis? *Lucian.* Hoc idem ô hera Philosophia. siquidem sola veritatem invenire potes, multisque precibus vix obtinui, ut causa tibi servaretur. *Plat.* Nunc, ô execrande, ipsam dominam appellas, at pridie Philosophiam rem esse vilissimam asserebas, cùm duobus obolis singulatim, unamquamque sermonum ejus speciem proclamares? *Phil.* Videre ne non Philosophiam hic maledictis infectatus sit, sed prætigiatores viros sub nostro nomine multa & fœda perpetrantes. *Lucian.* Quam primùm cognosces, si causam dicentem audire velis. Eamus tantùm in Areopagum, imò potiùs in ipsam arcem, ut tanquam ex specula, omnia quæ in urbe sunt, simul pateant. *Phil.* At vos amicæ, in Pœcilo tantisper deambuletis. Ad

1 Τὴν ἀξίαν] Ἀξιὰ, τιμὴ, τίμησις, ὄνησις αὐτὴ τ' καλόσαις. Vt apud Latinos pretium, stipendium, & similia. Eust. ad Iliad. 1. Inter. Aristoph. alii. *Bourd.*

2 Καί σοι ὅπ ἂν δοκῇ] Angl. ὅ σοι αὐ δοκῇ. Idem.

3 Ἄρειον πάγον] De loco & voce multa erudite vir sanctus Gulon. Fulien. ad Dionys. Areop. dixit Suid. Interp. Aristoph. alii de quib. ad Pausan. *Bourd.* Arium pagum Areopagum unico verbo: locus est Athenis ubi Orestes causam dixit, & ubi quæ ad Rempubl. spectabant severissimè administrabantur. Sic dictus (teste Pausan. in Attic.) quod eo primo vocatus sit Mars (quem Græci Arem vocant) in jus propterea quod Alirrhothoum interfecerat. *Cogn.*

1 Par-

ἥξω γὰρ ὑμῶν, ἐπιδικάσασα τὴν δίκην. Λυ. τίνες δέ εἰσιν ὦ φιλοσοφία; πάνυ γὰρ κόσμιαι καὶ αὗται δοκοῦσι. Φιλο. ἀρετὴ μὲν ἡ ἀνδρώδης αὕτη, σωφροσύνη δὲ ἡ εἰκαία, καὶ δικαιοσύνη παρ' αὐτοῖς, ἡ ὠφεληγμένη τὸ παιδεία. ἡ ἀμυδρὰ δὲ αὖ τις, καὶ ἀσαφὴς τὸ χρῶμα, ἡ ἀλήθεια ἐστι. ἆρ' οὐ δοκεῖ σοι πάντα καὶ λέγειν. Φιλο. τὴν ἀκαλλώπιστον εἰκαίαν οὐχ ὁρᾷς, τὴν γυμνὴν, τὴν ὑποφεύγουσαν ἀεί, καὶ διολισθάνουσαν; Λυ. ὁρῶ νῦν μόλις. ἀλλὰ τί οὐχὶ καὶ ταύτας ἄγεις, ὡς πλήρεις χρυσοῦ καὶ ὑπλῆς τὸ σωμάδιον; τὴν ἀλήθειαν δέ γε, καὶ ξυνήγορον ἀναδιδάσκαλον ἐᾷς τῇ δίκῃ βάλλομαι. Φιλο. νὴ Δία, ἀπηλλαγμένε καὶ ὑμεῖς. ἐ βαρὺ γὰρ μίαν δικάσαι δίκην. καὶ ταῦτα, ἐξὲ ἡμετέρων ἐσομένων. Ἀλήθεια. ἅπαντε ὑμεῖς. ἐγὼ γὰρ οὐδὲν δέομαι ἀκοῦσαι, ἃ πάλαι οἶδα ὁποῖά ἐστιν. Λυ. ἀλλ' ἡμῖν ὦ ἀλήθεια, συβούλου ξυνδικάζοις ἄν, ὡς καλλιμμένους ἔχοντε. Φιλο. ἀκὴν ὑπάγωμεν καὶ τὸν γραπτιδίου τοῦτον, σύνοικοτάτω μοι ὄντε. Λυ. καὶ μάλα εὐπόρως ἂν ἔχοις. Φιλο. ἔπεσθον ὦ ἀληθεία, καὶ παῤῥησία μετ' ἐμοῦ, ὡς τὸ δείλαιον τοῦτον ἀνθρωπίσκον ἐρωτήσω ἡμέτερον ὄντα, καὶ κινδυνεύοντα ἐπὶ μηδενὶ εὐπρεπεῖ δικαίᾳ, σῶσαι δυνηθῶμεν. σὺ δ' Ἔλεγχε, αὐτοῦ παραμενῶν. Λυ. μηδαμῶς ὦ δέσποινα. ἡκέτω δὲ καὶ οὗτος, καὶ εἴ τις ἄλλος. ἐ γὰρ τοῖς πολλοῖς ἠρέμοις εὐσπολεμήσομεν δικαίᾳ μοι, ἀλλ' ἀλαζόσιν ἀνθρώποις, καὶ δυσελέγκτοις ἀεὶ πανοῦργοις ἀποφυγὰς διεσκευάκασιν, ὥστε ἀναγκαῖος ὁ ἔλεγχος. Φιλο. ἀναγκαιότατος μὲν οὖν. ἄμεινον δ' εἰ καὶ τὴν ἀπόδειξιν εὐσκολάστοις. Αλη.

Ad vos veniam quum litem dijudicavero. *Lucian.* Quænam hæ sunt, ô Philosophia? nam hæ quoque admodum honestæ videntur. *Phil.* Virtus est, virilis ista, Modestia illa, & juxta ipsam Iustitia. At antesignana Disciplina: obscura verò hæc, & dubii coloris, est Veritas. *Lucian.* Non video quam dicas. *Phil.* Incomptam illam, nudam, subterfugientem semper, ac subterlabentem non vides? *Lucian.* Nunc ægrè video. Sed quare has etiam non ducis, ut plenus, perfectusque sit confessus? siquidem veritatem patronam in judicium adducere volo. *Phil.* Per Iovem, vos quoque sequimini: non enim grave erit causam unam judicare, præsertim cùm de rebus nostris sit futura. *Ver.* Abite vos, nihil enim audire mihi est opus, quæ qualia sint jampridem novi. *Lucian.* Verùm ô Veritas, nostra interest, ut judicio intersis, atque singula indices. *Phil.* Igitur has famulas, mihi maximè benevolas adducam. *Lucian.* Imò & quotquot volueris. *Phil.* Sequimini Ingenuitas, & Loquendi libertas: ut miserum hunc homuncionem amatorem nostrum, ac nullo prætextu justo periclitantem, servare possimus. At tu Elenche, illic remane. *Lucian.* Nequaquam ô hera: sed hic quoque veniat, & siquis alius. Non enim mihi cum feris trivialibus erit depugnandum, sed cum arrogantibus hominibus, quos redarguere difficile est, cùm effugia semper inveniant. Quare necessarius est Elenchus. *Phil.* Ergo maximè necessarius. Melius si Demonstrationem etiam tecum assumas. *Ver.* Se-

ἔπεσθε πάντες, ἐπίτηδες ἀναγκαῖοι δικάζειν τῷ δίκῃ. Ἀρ. ὁρᾷς, ὡς σπεπαιρίζεται καθ' ἡμῶν ὁ φιλοσοφία, τῷ ἀληθείαν. Φιλο. εἶπε δεδιάτε ὦ Πλάτων, καὶ Χρύσιππε, καὶ Ἀριστοτέλες, μή τι ψεύσηται ὑπὲρ αὐτῶν ἀληθείας ἔσα; Πλα. ὁ τοῦτο, ἀλλὰ δεινῶς πανοῦργός ἐστι, καὶ κολακικός. ὥστε παραπίπτει αὐτῷ. Φιλο. θαῤῥεῖτε. ἐδὲν ὁ μὴ ῥήσηται ἄδικον, δικαιοσύνης τοιαύτης συμπαρούσης. ἀπιωμεν ἔν. ἀλλ' εἰπέ μοι σύ, τί σοι τοὔνομα; Λυ. ἐμοὶ Παῤῥησιάδης, Ἀληθίωνος ὁ Ἐλεγξικλέης. Φιλο. πατρὶς δέ; Λυ. Συρὸς ὦ φιλοσοφία, τὸ ἐπ' Εὐφράτῃδιν. ἀλλὰ τί τοῦτο; καὶ γὰρ τούτων τινὰς οἶδα τὸ ἀνπδίκων μοι, ὐχ ἧττον ἐμοῦ βαρβάρους τὸ γένος. ὁ τρόπος ᾖ, καὶ ἡ παιδεία, ὁ μὲν Σολέας, ἢ Κυπρίους, ἢ Βαβυλωνίους, ἢ Σταγειρίτας. καίτοι τοῦτό γε οὐ, ὁδὲν ἂν ἡμῖν ἔλαττον, ὁδ' εἰ τῷ φωνῇ βάρβαρος εἴη τις, εἴπερ ἡ γνώμη ὀρθὴ καὶ δικαία φαίνοιθ' ὅσπερ. Φιλο. οὐ λέγεις. ἀλλως; γὰρ τοῦτο πρᾶγμα. ἡ τέχνη δέ σοι τίς; ἄξιον γὰρ ἐπίστασθαι τοῦτό γε. Λυ. μισολαζών εἰμι, καὶ μισοῤῥὴς, καὶ μισοψεύδης, καὶ μισατυφ. καὶ μισῶ πάντα τὸ τοιαῦτα εἶδος τῶν μιαρῶν ἀνθρώπων. πάνυ δ' πολλοί εἰσιν ὡς οἶσθα. Φιλο. Ἡράκλεις, πολυμιᾳ τινα μετὰ τῆς τέχνης. Λυ. οὐ λέγεις. ὁρᾷς γὰρ ὁπόσοις ἀπεχθάνομαι, καὶ ὡς κινδυνεύω δι' αὐτῆς; ὁ μὲν ἀλλὰ καὶ τῆς ἐναντίαν αὐτῇ πάνυ ἀκεραίως οἶδα. λέγω δὲ τῆς ὑπὸ φιλῶ τὴν ἀρχὴν

Sequimini omnes, siquidem necessarii ad judicium videmini. *Arist.* Vides ô Philosophia, sociam contra nos Veritatem, sibi assumit. *Phil.* An veremini Plato, & Chrysippe, & Aristoteles, nequid in ejus gratiam mentiatur, Veritas cùm sit? *Plat.* Non hoc, sed callidus admodum est, & blandus, ita ut ipsam persuasione flectere possit. *Phil.* Confidite, nihil hac justitia præsente, iniqui fiet. Abeamus igitur. Verùm dic mihi tu, quod tibi nomen est? *Lucian.* Vocor [1] Parrhesiades, Alethionis Elenxiclei filius. *Phil.* Patria verò quænam? *Lucian.* Syria, ô Philosophia, juxta Euphratem. Sed quid hoc? Novi enim quosdam ex meis adversariis, non minùs me barbaros esse genere, moribus autem, & disciplina, non Solenses, aut Cyprios, aut Babylonios, aut Stagiritas. Quanquam quod ad te attinet, nihil refert, siquis voce sit barbarus, dummodo justè ac rectè sentire videatur. *Phil.* Rectè dicis. Verùm & hoc quæro, quamnam artem nosti? nam & hoc quoque scire est operæ pretium. *Lucian.* Arrogantiæ, impostura, mendacii, & fastus sum osor: & omne istiusmodi scelestorum hominum genus odi: admodum autem multi sunt, ut nosti. *Phil.* Hercle? multi odii artem exerces. *Lucian.* Rectè dicis. Vides igitur quàm multis odio sim, utque propter eam periclitor? Verùm & contrariam admodum artem probè novi: eam inquam, quæ ab amare principium

1 *Parrhesiades*] Παῤῥησιάδης dicitur, qui libere loquitur, unde Democares ob nimiam & procacem linguam Parrhesiastes dictus est. leg. Senec. lib. 3. de Ira. Cogn.

1 Pa-

ἔχουσιν. φιλαλήθης γὅ, καὶ φιλάκριβος, καὶ φιλαπλοϊκὸς, καὶ ὅσα τοῦ φιλεῖν συγγενῆ. πολλοὶ δὲ ὀλίγοι πάνυ τούτης ἄξιοι τῆς ἐπιχώρης. οἱ δὲ ἐν τῇ συνηθείᾳ πεπτερωμένοι, καὶ τῷ μίσει οἰκειότατοι, πανουργισμένοι. κινδυνεύω τοιγαροῦν τὸν μὲν, ὑπ' ἀρχῆς ἀπηχθῆσθαι ἤδη, τὸν δὲ, πάνυ ἠκριβωκέναι. *Philo.* καὶ μὰν σοὶ ἐχθρὸν. ἔστι γὅ αὐτὸ καὶ πάνυ φασὶ, καὶ τάδε. ὥστε μὴ διαίρει τὸ τέχνα. μία γὅ ἐστὶν, ἃν εἶναι δοκοῦσι. *Lu.* ἄμεινον σὺ οἶσθα ταῦτα ὦ φιλοσοφία. τὸ μὲν τοι ἐμοὶ, τοιοῦτόν ἐστιν, οἷον τοὺς μὲν πονηροὺς μισεῖν, ἐπαινεῖν δὲ τοὺς χρηστοὺς, καὶ φιλεῖν. *Philo.* ἄγε δὴ, παρίσμεν γὰρ ἤδη ἐχθροῦ, σὺ τοίνυν τὰ μὲν τῷ θεραπαίνῃ σὺ τῷ θεράποντι σὺ [1] πολιάδες διακόσμει. ἡ δίκη, διάθες ἡμῖν τὰ βάθρα, ἡμεῖς δὲ, σὺ τοσούτῳ θορυβοποιήσαμεν τὸν θεόν. *Lu.* ὦ πολιὰς, ἐλθὲ μοι καὶ τῶν ἀλαζόνων σύμμαχος, ἀναμνησθεῖσα ὁπόσα ἐπιορκοῦντων ὀφθαλμῶν ἀκούεις αὐτῶν. καὶ ἃ πράττουσι δὲ μόνη ὁρᾷς, ὥστε δὴ ἐπίσκοπος ὖσα, τοῦ κριτοῦ ἀμύναλλε αὐτούς. ἐμὲ δ' ἐῶ τὰ κεφαλαιωθέντα ἰδεῖν, καὶ τελείως ὦσιν αἱ μέλαιναι, [2] σὺ θορυβεῖσα τὸν σαυτῆς, σῶζε. *Philo.* ἔστω, [3] ἡμεῖς, μὲν ὑμῖν καὶ δὴ κεχρήμεθα ἕτοιμοι ἀκούειν τῶν λόγων, ὑμεῖς δὲ, θορυβούμενοί τινα ἐξ ἁπάντων, ὅστις ἄριστα κατηγορήσει ἂν δοκῇ, ξυμφέρετε τὴν κατηγορίαν, καὶ διελίγχατε. σὺ γὰρ οἶσθ' ὅτι πάντας ἅμα λέγειν. σὺ δὲ ὦ Παρρησιάδη, ἀπολογοῦ τοσοῦτον ὅσον ἅμα πάντας λέγειν. cipium habet. Etenim Veritatis, Honestatis, ac Synceritatis sum amator, atque omnium quæ amandis sunt cognata. Verùm pauci admodum hac arte sunt digni: qui verò sub adversa sunt ordinati, magisque odio familiares, sunt infiniti. Periclitor igitur, illam quidem ob segnitiem dedisce jam, sed hanc nimium callere. *Phil.* Atqui non oportebat: ejusdem enim ferunt esse & ista, & illa. Itaque indivisibilis est ars: nam unica est, etsi duæ esse videantur. *Lucian.* Meliùs tu hæc nosti, ô Philosophia. Ego verò talis sum ut pravos odio prosequar, probos verò laudem & amem. *Phil.* Age, quò oportebat, jam devenimus: Hic in Minervæ vestibulo judicemus. Heus tu sacerdos, dispone sedilia: nos interim Deam adorabimus. *Lucian.* Obsecro Dea, fer adversus arrogantes opem, ac recordare quantum ipsos quotidie pejerantes audias. Et sola quæ perpetrant, vides tanquam speculatrix. Nunc illos ulciscendi tempus adest. Si verò me vinci cernas, pluresque esse nigros calculos, tu tuo addito me serva. *Phil.* Esto. Iam consedimus, querelas vestras audire parati. Vos verò quempiam ex omnibus eligatis, qui optimè videatur accusare, & accusationem exponite, ac confutate. Non enim omnes simul loqui possibile est. Tu autem Parrhesiades dehinc respon-

1 Πολιάδες] Sic in Lapith. & apud Herod. lib. 5. Minervæ cognomentum, cujus rationem alibi reddimus, ead. dicta Πολιοῦχος Aristophani & Πολιοῦχος Pindar. *Bourd.*

2 Σὺ θορυβοῦσα τὸν σαυτῆς] Proverbium, *Minerva suffragium.* Marc.

3 Ἡμεῖς μὲν ὑμῖν ὦ δὴ κεχρήμεθα] Ἡμεῖς μὲν ὑμῖν ἤδη κεχρήμεθα. Idem.

μετατῶτο. Αν. τίς οὖν ὁ ἐπιτηδειότατος ἐξ ἡμῶν ὢν ἡμῖν πρὸς τὴν δίκην; σὺ ὦ Πλάτων, ἢ τι μηχανοῖσθ γοργιασμοῖς, καὶ ἡ καλλιφωνία δεινῶς ἀττική, καὶ τὸ κεχαριτωμένον, καὶ πειθὼς μεστὸν, ἢ τι σύνεσις, καὶ τὸ ἀκριβὲς, καὶ τὸ ἐπαινεῖν ἐν καιρῷ τ ἀποδείξεων, πάνθ' ταῦτά σοι ἀθρόα παρέστιν, ὥστε τὴν κατηγορίαν δέχε, καὶ ὑπὲρ ἁπάντων εἰπὲ τὰ εἰκότα. νῦν ἀναμνήσθητι πάντων ἐκείνων, καὶ συμφόρᾳ εἰς τὸ αὐτὸ, εἴ τι σοι πρὸς Γοργίαν, ἢ Πῶλον, ἢ Πρόδικον, ἢ Ἱππίαν εἴρηται. δεινότερος ἐστὶν. ἐπίπαιζε δὲ καὶ πάσης εἰρωνείας, καὶ τὰ καμψὰ ἐκκίνει [1] καὶ συνεχεῖ ἐρώτα. κἂν σοι δοκῇ, καὶκεῖνό πω παρρήσουσον, ὡς ὁ μέγας Ζεὺς [2] πλὴν ἅρμα ἐλαύνων, ἀγανακτήσειεν ἄν, εἰ μὴ ὑπόχη τὴν δίκην. Πλα. μηδαμῶς. ἀλλὰ τινα τῶν σφοδροτέρων προχειρισώμεθα, Διογένην τοῦτον, ἢ Ἀνισθένην, ἢ Κράτητα, ἢ καὶ σὲ ὦ Χρύσιππε. ἐγὼ δὲ καλλιον ἂν τῆς παρούσης, καὶ δεινότητος συγγραφικῆς ὁ καιρὸς, ἀλλά τινος ἐλεγκτικῆς, καὶ διδακτικῆς δεήσεσθαι. ῥήτωρ γὰρ ὁ Παρρησιάδης ἐστίν. Διο. ἀλλ' ἐγὼ αὐτὸν κατηγορήσω. καὶ γὰρ ἐδὲ πάνυ μακρῶν οἱμαι τῶν λόγων δεήσεσθαι. καὶ ἅμα γὰρ, ὥσπερ ἀπανθρωπία ὑβρισμένη, δυ' ὀβολῶν πεπράμενον ἀποκεκηρυγμένον. Πλα. ὁ Διογένης ὦ φιλοσοφία, ἐρεῖ τὸν λόγον τὸν ὑπὲρ ἁπάντων. μέμνησο γὰρ ὦ ἑταῖρε, μὴ τὸ σαυτοῦ μόνον πρέσβευειν ἐν τῇ κατηγορίᾳ, τὸ κοινὸ

spondebis. *Revir.* Quis igitur è nobis maximè idoneus erit ad causam hanc agendam? tua Plato mirabilis est animi celsitas, & Attico lepore referta facundia, venusta & persuasionis plena: etiam prudentia, & diligentia, nec non tempestiva demonstrationum pellacia, hæc omnia tibi abundè adsunt. Itaque dicendi primas susci pe, omniumque nomine quæ par est, eloquere. Nunc in memoriam revoca illa omnia, & in unum confer, siquid in Gorgiam, vel Polum, vel Prodicum, vel Hippiam à te est dictum, hic est ad dicendum habilior. Insperge igitur Ironias, crebrasque illas ac festivas interrogationes. Quin si videtur illud inculca, ut magnus ille Iupiter alatum impellens currum indignaturus est, nisi pœnas iste expendat. *Plat.* Nequaquam: sed ex his vehementioribus aliquem eligamus, Diogenem hunc, vel Antisthenem, vel Cratetem, vel etiam te Chrysippe: non enim elegantiæ in præsenti, nec facultatis conscribendi tempus est, sed refutationis & judicialis actionis apparatus. Rhetor enim est Parrhesiades. *Diog.* Proinde ipsum accusabo. Neque enim longa oratione opus fore arbitror: præterea me supra omnes injuria affecit, cùm duobus obolis venalis fuerim proclamatus. *Plat.* Diogenes ô Philosophia, omnium nomine verba faciet. Verùm, ô generose, memineris, non solùm pro te hac accusatione postulare, sed rem communem etiam re-

1 Καὶ συνεχεῖ ἐρώτα] Καὶ συνεχῆ. Marc.

2 Πλὴν ἅρμα ἐλαύνων] Homer. Pind. à quibus Poëtæ omnes Latini leg. Plat. ad Horat. pag. 35. *Boind.*

1 Ἐκκι-

ἢ ὁρᾷν. εἰ γάρ τι καὶ σοὶ πρὸς ἀλήλας διαφερόμεθα τὰ τοῖς λόγοις, σὺ δ', τοῦτο μὲν μὴ ἐξέτασε, μηδ' ὅς τις ἐστὶν ὁ ἀληθέστερος τῶν λόγων. ὅλως δ', ὑπὲρ φιλοσοφίας αὐτῆς ἀδικουμένης, καὶ κακῶς ἀκουούσης τὰ τοῖς Παῤῥησιάδου λόγοις, καὶ τὰς δοξαρίσεις ἀφεὶς, ἃς ἀλλήλοις διαπεπόμεθα, ὃ κοινὸν ἅπαντες ἔχομεν, τοῦτο ὑπερμαχῶ ὅσῳ, εἴ μόνον προσησπάσμεθα, καὶ τὰ σοὶ τὰ πάντα ἡμῶν τῶν κινδυνούντων, ἢ σεμνότερα δόξαι, ἢ τοιαῦτα πιστεύθηναι, οἷα ἂν σὺ ἀπόφηνε. Διο. Παῤῥησιάζου, ἀδεῶς ἐκφέρομαι. ὑπὲρ ἁπάντων ἐρῶ. καὶν ἡ Φιλοσοφία δὲ πρὸς τοὺς λόγους ἐπικλασθῆναι, φύσει γὰρ ἥμερος, καὶ πρᾶος ἐστὶν, ἀφεῖναι διαβαλοῦσαν αὐτὸν, ἀλλ' ἐ τὰ ἐμοὶ εὐδοκοῦσα, ἐκίζω γὰρ αὐτῇ ὅπως μὴ μάτην ξυλοφορήσω. Φιλο. τοῦτο μὲν μηδαμῶς, ἀλλὰ τῷ λόγῳ μᾶλλον. ἔστιν γάρ, ἢ ὡς τῷ ξύλῳ. μὴ μέλλε δ' ἔτι. ἤδη γὰρ [1] ἐκκέχυται τὸ ὕδωρ, καὶ πρὸς σὲ τὸ δικαστήριον ἀποβλέπει. Λυ. οἱ λοιποὶ καθιζέσθωσαν ἐν φιλοσοφίᾳ, καὶ ψηφοφορείτωσαν μεθ' ὑμῶν. Διογένης δ', κατηγορείτω μόνος. Φιλο. ἐ δέδιας δὲ μή σε κατακριθέντα; Λυ. ἀδαμῶς. πλείστοι γὰρ κρατῆσαι βούλομαι. Φιλο. χιλιάδι σε πάντες, κατέστητε δ' ἔτι. σὺ δ', ὦ Διόγνητε, λέγε. Διο. οἵοι μὲν ἡμεῖς ἀνδρες ἐγενόμεθα ἐπὶ τ βίου ἐν φιλοσοφίᾳ, πάνυ ἀκριβῶς οἶσθα, καὶ οὐδὲν δεῖ λόγων. ἵνα γὰρ τὸ καθ' ἡμὲ σιωπήσω, ἀλλὰ Πυθαγόραν τοῦτον, ἐ Πλάτωνα, ἐ Ἀριστοτέλη, ἐ Χρυσίππον, ἐ τοὺς ἄλλους ἅπαντας ἐπίστασαι, οἵτινες ἐκ τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν διέβησαν, ἐκεῖ τὴν σοφίαν ἐπιδεικνύμενοι, καὶ τοὺς ἐκεῖσε ἀνθρώπους ἐκ βαρβάρων ἡμέρους ἀπεργαζόμενοι. ἐκ τούτων τοίνυν τῶν ἀνδρῶν ἐγὼ τὸν βίον ἐζήλωσα, καὶ τὴν ἐκείνων ἀγωγὴν ἐμιμησάμην, καὶ τὰ μὲν ἄλλα ἐκ ἐπιτυχὼν, τὰ δὲ πλείστου δεῖν ἁμαρτών. ἀλλ' ὅμως ἐκ ἀπεικὸς ἐκείνων ἐπιμνησθῆναι, καὶ τῆς ἐκείνων ἀρετῆς, ἣν ἐγὼ ἐκ τῶν ἔργων ἐθαύμασα, καὶ τῆς ἐκείνων σοφίας, ἣν ἐκ τῶν λόγων ἐθαύμασα. Φιλο. ἐκ ἀπεικὸς μὲν, ἀλλὰ καὶ ἐκ ἀναγκαῖον. ἐ γὰρ ἐκείνους ἐπιδείκνυσθαι δεῖ, ἀλλὰ σὲ, ὃς ἐκείνων ἐζήλωσας τὸν βίον. Διο. ἀλλὰ μὴν καὶ ἐκείνους ἐπιδείξω, καὶ σὲ, ὃς ἐκείνων ἐζήλωσα τὸν βίον. ἐ γὰρ ἐκείνους ἐπιδείκνυσθαι δεῖ, ἀλλὰ σὲ, ὃς ἐκείνων ἐζήλωσας τὸν βίον. Διο. ἀλλὰ μὴν καὶ ἐκείνους ἐπιδείξω, καὶ σὲ, ὃς ἐκείνων ἐζήλωσα τὸν βίον.

respicere. Siquid enim alii ab aliis rationibus discrepamus tu id nunc minimè scruteris, neque quis sit veracior nunc dicas. Sed hoc solùm, quoniam Philosophia injuria est affecta, indigneris, & quoniam in Parrhesiadis sermonibus malè audivit: atque opiniones omitte, in quibus dissidemus, communemque omnium causam defende. Vide, te solum præfecimus, & in te omnia nostra nunc periclitantur, ut vel gravissima censeantur, vel qualia hic expressit, credantur. *Diog.* Confidite, nihil omittemus: pro omnibus verba faciam. Ac quanvis Philosophia verbis exorata (natura enim mansueta est ac mitis) ipsum dimittere decernat: meo tamen officio non deero: nam ipsi me non frustra baculum gestare, ostendam. *Phil.* Non hoc: sed potiùs sermone: sic enim optimum est, non ligno rem agere. Ergo ne cunctaris. Iam enim effusa est aqua, conciliumque in te oculos convertit. *Lucian.* Reliqui confideant ô Philosophia, & suffragia vobiscum ferant: ac solus Diogenes accuset. *Phil.* At numquid vereris ne contra te sententiam pronuncient? *Lucian.* Nequaquam: imò plures volo vincere. *Phil.* Generosa sunt hæc tua verba. Sedete igitur: tu verò Diogenes loquere. *Diog.* Quales viri nos in agenda vita fuerimus ô Philosophia, tute optimè nosti, nihilque verbis est opus. Nam ut de me sileam: quis ignorat quanta Pythagoras iste & Plato, & Aristoteles, & Chry-

[1] Ἐκκέχυ]αι τὸ ὕδωρ] Hac de re copiosè Galen. interp. Aristophan. passim. Apol. Sen. innumeri. Dispensator clepsydræ ὑδροῦ, Pollux lib. 8. ab hoc dispensatore proverbialiter dictum ἐφ' ὕδωρ λαχεῖν. qua de re Hesych. *Bourd.*

στέλλω, καὶ Χρύσιππον, καὶ τὰς ἄλλας, τίς σοι οἶδεν ὅσα εἰς τὸ βέλτιον καλὰ εἰσηνέγκατο; ἃ δὴ τοιοῦτος ὢν ἐγὼ, ὁ τριακοστὸς ἀπὸ Περικλέους ὤν, ὅτου Παρρησιάδης ὑβρίκει, ἤδη ἐρῶ. ῥήτωρ γάρ, ὡς φασιν ὧν, ἀπολιπὼν τὰ δικαστήρια, καὶ τὰς σὰς ἐκείνας διατριβὰς, ὁπόσον ἦν δεινότητος, ἢ ἀκμῆς ἐπεπόρευτο σὺν τοῖς λόγοις, τοῦτο πᾶν ἐφ' ἡμᾶς συνεκτησάμενος, ὑβρίστην μὲ ἀγροῦσι καὶ ἀπαιδεύτοις, γόητα, καὶ ἀπατεῶνα ἀπεκάλει, τὸ πολλῷ δὴ ἀναπίμπλων καταγελᾶν ἡμῶν, καὶ καταφρονεῖν, ὡς τὸ μηδὲν ὄντων. μᾶλλον δὲ καὶ μισεῖν ἔοικε τὸ πολλοῦ ἤδη πεποίηκεν αὐτὸς τὰ ἡμᾶς, καὶ σὺ τῷ φιλοσοφίαν, φλυαρίας, καὶ λήρους ἀπεκάλεσε σὰ, καὶ τὰ ἀπαιδεύτους, ἐπὶ χλευασμῷ διεξιὼν, ὥστε ἑαυτὸν μὲ, κριτῆν, καὶ ἐπαινέτην ἔοικε τῶν ἄλλων, ἡμᾶς δὲ, ὑβριζόντων. φύσει γὰρ τοιοῦτόν ἐστιν ὁ πολὺς λεώς, χαίρουσι τοῖς λοιδοροῦσι, καὶ λοιδορουμένοις. καὶ μάλιστ' ὅταν τὰ σεμνότερα εἶναι δοκῇ, Ἀφσύρτου. ὥσπερ ἀμέλει καὶ πάλαι ἐχαιρον Ἀριστοφάνει, καὶ Εὐπόλιδι, Σωκράτην τινὰ ἐπὶ χλευασίᾳ παρεῖσιν ἐπὶ τὴν σκηνὴν, καὶ καμῳδοῦσιν ἀλλοκότους πάνυ περὶ αὐτὸν καμῳδίας. καίτοι ἐκεῖνοι μὲ καθ' ἑνὸς ἀνδρὸς ἐτόλμων τὰ τοιαῦτα, καὶ ἐν Διονυσίοις ἐφεμένου αὐτὸ δρᾶν. καὶ τὸ σκῶμμα, μέρος τι εἶδεν ἂ ἑορτῆς. καὶ ὁ Ζεὺς ἴσως χαίρει, φιλογελώς τις ὤν. ἐγὼ δὲ, τὰς ἀέργους ξυγκαλῶν, ἐν πολλῷ φροντίδι Chryſippus aliique bona in vita introduxerint? Verùm quibuſnam contumeliis, quanvis tales extiterimus, ſceleſtiſſimus hic Parrheſiades nos laceſſiverit, jam dicam. Cùm enim Rhetor ut ajunt, eſſet, derelicto foro, ac illius exiſtimatione, quicquid vehementiæ, ac vigoris oratorii conſecutus eſt, univerſo illo contra nos collecto, non deſinit inſectari maledictis præſtigiatores ac deceptores ſubinde vocans, & vulgo, ut nos, tanquam nullius momenti ſimus, derideat, & contemnat perſuadens. Quinimo multorum jam odium nobis tibique Philoſophia, conflavit, nugas & commenta vocans tua documenta, reſque maximè ſerias, quibus nos imbuiſti, ſubſannatione inceſſens: ita ut à ſpectatoribus plauſu excipiatur & laudetur: nos verò contumeliis afficiamur. Ea enim eſt vulgi natura, ut cavillantibus & conviciantibus gaudeant: ac præcipuè quum rebus ſpecie graviſſimis detrahitur: ut nimirum & olim gaudebat [1] Ariſtophane & Eupolide, quum hunc Socratem irriſionis gratia in ſcenam introducerent, & abſurdas quaſdam de illo comœdias commentarentur. Atque illi contra virum unum talia ſunt auſi, etiam in Dionyſiis, ubi id facere erat conceſſum, & cavillatio, feſti pars quædam videbatur, ac ſi Deus ille fortaſſis gauderet, ut pote joci amans. Hic autem accitis optimis quibuſque, multo jam tempore commen-

1 *Ariſtophanes & Eupolis*] De his Priſcæ Comediæ ſcriptoribus Horat. Sat. 4. Eupolis floruit 88. Olympiad. principe Apollodoro, ut Euſeb. obſervavit, hujus meminit Cic. in Brut. Baptas ejuſdem fabula à noſtro Luciano celebratus. *Cogn.*

1 Αμ-

πους, ἐ δ' ἀγαπεδαιμόνιος, ἐ βλασφημίας πολὺς ἐς πάντ' βιβλίον ἐγγεγράψας, μεγάλῃ τῇ φωνῇ διαγορεύῃ ἡμῖν Πλάτωνα, Πυθαγόραν, Ἀριστοτέλη τοῦτον, Χρύσιππον ἐκεῖνον, ἐμὲ, καὶ ὅλως ἅπαντας, ὅτι ἑορτῆς ἐφειείσης, ὅτι ἰδίᾳ τι ὠφελεῖ ἡμᾶς παρῇν. εἰ γὰρ ὅτι μάλιστα συγγνώμην αὐτῷ τὸ πρᾶγμα, εἰ ἀμεμνόνως, ἀλλὰ μὴ ἄρχων αὐτὸς ἔδρασε. καὶ τὸ πάντων δεινότατον, ὅτι ταῦτα ποιῶν, καὶ τὸν τοῦ ὄνομα ἀ φιλοσοφία, ὑποδύεται καὶ ἁπλῶς, ἐ λέληθεν ἡμέτερον οἰκεῖον ὄντα, τοῦτο ξυναγωνιεῖται καὶ ὑπερεστῇ χρῄζων καθ' ἡμῶν. ἔτι καὶ Μένιππον ἀναπείσας ἑταῖρον ἡμῶν ἄνδρα ξυγκωμῳδεῖν αὐτῷ τὰ πολλά. ὃς μὲν ἀ πάρεστιν, ἀδεῶς κατηγορεῖ μεθ' ἡμῶν ὡσθ' ὃς τὸ κρεῖττον, ἀνθ' ὧν ἀπάντων ἄξιόν ἐστιν αὐτὸν ὑπογρῦν τῶν δίκλων. ἢ τί γὰρ ἂν εἰπεῖν ἔχῃ, τὰ σεμνότατα λοιδορήσας ἐπὶ τοσούτοις μαρτύρων; χρήσιμον γὰρ κ' ὡσθ' ἑκάστοτε τοιοῦτον, εἰ δεήσοιτο αὐτὸν κολακεύειν, ὡς μὴ ᾖ ἄλλος ὃς ἐπὶ κωμῳδοποιᾳ φιλοσοφίας. ἐπὶ τοῦτο τῶν ἡσυχίαν ἄγειν, καὶ ὑφιέμενον ἀνίκαδε, ἐ μετριότητος, ἀλλ' ἀναισθησίας, κ' δυηθείας εἰκότως ἂν νομίζοιθ. τὰ μὲν γὰρ πλαδυτέα, τίνι φορετά; ὃς κατ' ὀλίγον ἀνδράποδα ἀγοράζων ἡμᾶς ἐπὶ τὸ πωλητήριον, καὶ κήρυκα ἐπισήσας, [1] ἀπεμπόλησεν ὥς φασι, τοὺς μὲν, ἐπὶ πολλῶν, εὐώνους, μνᾶς ἀπίκτης. ἐμὲ δ' ὁ πανηγυρικὸς οὗτος, δυ' ὀβολῶν. οἱ παρόντες δ' ἐγέλων αὐτὸ ὅτι καὶ αὐτοί τε ἀνεληλύθεσαν, ἀγανακτήσοντες. καὶ σὺ ἀξιοῦμεν τιμωρήσειν ἡμῖν, τὰ ἄγριστα ὑφεσμένοι

mentatus, ac præmeditatus obtrectationes quasdam, easque magno libro complexus, magna voce Platonem, Pythagoram, Aristotelem hunc, Chrysippum illum, me, ac denique omnes maledictis infectatur, cùm neque festivitas id permittat, neque privatim ulla in re à nobis læsus fuerit. Hæc enim illi res veniam obtineret, si ut injuriæ vindicem, non ut aggressorem se gessisset. Sed illud omnium est gravissimum, quòd hæc faciendo, tuum ô Philosophia, nomen sibi vendicat, & repræsentat dialogo familiari nostro, eo adjutore & mimo contra nos utitur: ac præterea Menippo amico nostro ut multa secum cavillaretur, persuasit: qui solus non adest, neque nobiscum, prodita societate, accusat: pro quibus omnibus æquum est ut pœnas pendat. Quid enim contra hæc dicere posset, cùm res hasce gravissimas coram tot testibus carpserit? Quare illis in utilitatem vertat istud, si pœnas dantem spectaverint, ut nemo posthac Philosophiam contemnat. Quandoquidem hac in re silere, & contumeliam tolerare, non modestiæ, sed ignaviæ & amentiæ esse merito censeretur. Cæterum postrema, cuinam videantur tolerabilia? Siquidem nos tanquam mancipia in venalitium deductos, adhibito, ut ajunt, præcone, divendidit: nonnullos ingenti precio, quosdam mina Attica, me verò nequissimus hic, duobus obolis: ita ut circunstantes riderent. Eam ob causam indignatione perciti, & ipsi venimus, & te rogamus, ut nos turpissimis affectos injuriis, ulciscа-

1 Ἀπεμπόλησεν ὥς φασι] Reſtc Brodæus ἀπεμπόλησεν. Marc.

νοις. [1] Αν. Οὐχ ὦ Διόχθυες, ὑπὲρ ἁπάντων καλῶς, ὁπόσα ἐχρῆν, ἄπαντα εἴρηκας. Φιλο. Παυσασθε ἐπαινοῦντες. ἤγχει γὰρ ἀπολογούμενον. συ δ' ὦ Παρρησιάδη, λέγε ἤδη σὺ τὰ μέρη. σοι γὰρ τὸ ὕδωρ ῥεῖ νῦν. μὴ μέλλε ὦν. Παρρη. Ὁ πάντα μου ὦ φιλοσοφία κατηγόρησε Διογένης, ἀλλὰ τὰ πολλά, ὅσα ὦν ἐγὼ ἐπιτήδεια, οὐκ οἶδ' ὅ, τι παθὼν, παρέλιπεν. ἐγω δ' τοσούτου δέω ἔξαρνος γενέσθαι, ὡς οὐκ εἶπον αὐτα, ἢ ἀπλοῦν τινα μεμελετημένως ἀφῖχθαι, ὥστε κἂν εἴ τινα ἢ αὐτὸς ὑστερον ἀπεσιώπησεν, ἢ ἐγω, μη πρότερον ἔφην εἰρηκέναι, νῦν προσθήσειν μοι δοκῶ ὕστερον γὰρ ἂν μάθοις ὡς τινας ἀπεκήρυττον, καὶ κακῶς ἐγρεφόμην, ἀλαζόνας, καὶ ῥᾳδίως ἐπικαλῶν. καί μοι μόνον τοῦτο φύλαττε, εἰ ἀληθῆ πρὸς πάντων ἐρῶ. εἰ δὲ τι βλασφημον, ἢ τραχὺ φαίνοιτο ἔχων ὁ λόγος, ὑ τὸ διελέγχουσα ἐμέ, ἀλλὰ ἐκείνους ἂν οἶμαι δικαιότερον αἰτιᾶσθαι, τὰ τοιαῦτα ποιοῦντας. ἐγω γὰρ ἐπειδὴ τάχιστα ξυνεῖδον ὁπόσοι τοῖς ῥήτορσιν τὸ δυσχερὲς ἀναγκαῖον προσεῖναι, ἀπάτην, καὶ ψεῦδος, καὶ βρασυτῆτα, καὶ βωμὸν, καὶ ἀδημους, καὶ μυρία ἄλλα, ταῦτα μὲν ὥσπερ εἰκὸς ἦν, ἀπέφυγον. ἐπὶ δὲ τὰ σὰ ὦ φιλοσοφία κἀλὰ ὥρμησας, ἠξίουν ὁπόσον ἔτι μοι λοιπὸν ζῷ βίε, καθαρῷ σοι ζήλῃς, καὶ κλύδωνος, ἐς εὔδιον τινα λιμένα ἐπιλεύσας, ἐνταῦθα σοι σκεπόμενος, καθιεὶς ἀγκύρας. καὶ ἐπειδὴ μόνον παρέκυψα ἐς τὰ ὑμέτερα, σὲ μὲν ὥσπερ ἀναγκαῖον ὦν, καὶ τότε ἄπαντες, ἐθαύμαζον, ἀρίστε βίε νομίζοντας ὀνῆσαι, ulciscaris. *Revix.* Euge ὁ Diogenes omnia pro omnibus ut par erat, egregiè dixisti. *Phil.* Desinite laudare. Infunde responsuro. Tu verò Parrhesiades, vicissim fare: tibi enim aqua nunc defluit: ergo ne cunctaris. *Parrh.* Non omnia mea, ὁ Philosophia in accusatione sua Diogenes recensuit: sed plura, quæ acerbiora erant, nescio cur prætermisit. Tantum verò aberit ut ea me dixisse negem vel præmeditatam quandam excusationem prætendam, ut siqua hic ipse reticuit, vel ego an ehac non protuli, mihi nunc proponenda putem. ta enim intelliges, quosnam arrogantes, & præstigiatores appellans proclamaverim, & maledictis infectatus sim. Proinde hæc solum observate, nunquid de cunctis verum dixero. Quòd si blasphemi vel asperi quid habere videbitur oratio: non me qui redarguo, sed illos qui talia committunt, culpandos potiùs arbitror. Ego enim quum primum intellexi quam improbæ res causidicos necessariò comitentur, nimirum fraus, mendacium, temeritas, vociferatio, conflictatio, aliaque infinita: hæc equidem ut par erat, declinavi: & ad tua bona me conferens, ὁ Philosophia, reliquum vitæ curriculum, tanquam ex procella & tempestate ad tranquillum portum appulsus, sub tua tutela vivere expetivi. Ac posteaquam obiter tantùm statuta vestra intuitus essem, te quidem ut necessum erat, hosque omnes admirabar, qui optimæ vitæ fuis-

1 Αν. Οὐχ ὦ Διόχθυες] Scribendum πλα. Οὐχ &c. aut φιλόσοφοι. ὦχθι Marc.

καὶ τοῖς ἐπ' αὐτὸν ἐπιγομβρίοις χεῖρας ὀρέγειν ὡς, τὰ κάλλιστα, καὶ ξυμφορώτατα ἀθρόως, εἴ τις μὴ ἀβασάνιστοι αὐτὰ, μηδ' ἀπλῶς ἀποδέξαιντο, ἀλλ' ἀτενὲς ἀποβλέπων εἰς τὰς κανόνας, ὃς ὑποτέθεικται, πρὸς τούτους ῥυθμίζοι, καὶ ἀπευθύνοι τὸ ἑαυτοῦ βίον. ὅπερ νὴ Δία καὶ τῶν καθ' ἡμᾶς αὐτοὺς ὀλίγοι ποιοῦσιν. ὁρῶν δ' ἔγωγε οὐκ ἔρωτι φιλοσοφίας ἐχομένους, ἀλλὰ δόξης μόνον τῆς ἀπ' ἐκείνου πράγματος, τὰ μὲν πρόσχημα τοῦτο, καὶ δημόσια, καὶ ὁπόσα παντὶ μιμεῖσθαι ῥᾴδιον, οὐ μάλα ἰσοκότας ἀγαθοῖς ἀνδράσι, τὸ γοῦν λέγω, καὶ τὸ βάδισμα, καὶ τὴν ἀνεσολλύ. ἐπὶ δὲ τῷ βίῳ καὶ τοῖς πραγμάτων ἀντιφθεγγόμενος τῷ σχήματι, καὶ τὰ ἐναντία ἡμῖν ἐπιτηδεύοντας, καὶ διαφθείροντας τὸ ἀξίωμα τῆς ὑποκρίσεως, ἠγανάκτουν. καὶ τὸ πρᾶγμα ὅμοιον ἐδόκει μοι, καθάπερ ἂν εἴ τις ὑποκρατὴς τραγῳδίας, μαλθακὸς αὐτὸς ὤν, καὶ γυναικίας, Ἀχιλέα, ἢ Θησέα, ἢ καὶ τὸν Ἡρακλέα ὑποκρίνοιτο αὐτὸν, μήτε βαδίζων, μήτε φθεγγόμενος ἡρωϊκῶν, ἀλλὰ θρυπτόμενος ὑπὸ τηλικούτῳ σχήματι. ἢν γοῦν ἢν ἡ Ἑλένη πρόσω, ἢ Πολυξένη ἀνάσχοιτο πέρα ἂν μετρίως αὐτοῦ σχήματος, ὑπὲρ ὅπως ὁ Ἡρακλῆς ὁ καλλίνικος, ἀλλά μοι δοκεῖ, τάχιστ' ἂν ἐπιτρίψαι τῷ ῥοπάλῳ παίσας τὸν τοιοῦτον, αὐτόν τε, καὶ τὸ σχῆμα τοιοῦτον, ὅπως ἀτίμως κατεφθαρμένον σχῆμα αὐτοῦ. τοιαῦτα καὶ αὐτὸς ὑμᾶς πάσχοντας, ὑπ' ἐκείνου ὁρῶν, οὐκ ἠνέσχετο τῷ αἰσχύνῃ τῆς ὑποκρίσεως, εἰ πίθοιο ὄντες, ἐτόλμησαν ἡρώων σχῆμα περιθέσθαι, ἢ τὸ Κύμη ὄνον μιμήσασθαι, ὃς λεοντῇ περικαλλόμενον, ἠξίει λέων αὐτὸς εἶναι, πρὸς ἀγνοοῦντας τοὺς Κυμαίους ὀγκώμενον μάλα τραχὺ, fuissent institutores, & manus ad ipsos festinantibus porrigerent, & ad optima ac utilissima adhortarentur, siquis ea non transgrederetur nec interlaberetur: sed intentis oculis ad regulas illas à vobis propositas, ad eas vitam suam componeret, ac dirigeret, quod quidem per Iovem pauci nostrûm faciunt. Cùm autem viderem multos non Philosophiæ, sed gloriæ tantùm quæ ex ea capitur studio teneri: & in his quæ sunt in promptu & vulgaria, quæque cuivis imitari sit facile, viris bonis valdè similes esse barba dico, gressu, & vestitu: vita autem & factis speciei contradicere, & studia vestris contraria amplecti, ac professionis dignitatem corrumpere, indignabar. Eaque res mihi videbatur similis esse Tragico histrioni molli & effœminato, qui Achillem, aut Theseum, aut Herculem ipsum ageret, cùm tamen neque incederet, neque loqueretur Heroicè, sed sub larva istiusmodi lasciviret: ut nec Helena, nec Polyxena, cùm id earum modestiæ minùs conveniret, tolerare possent. Nec se continuisset Herculeus Callinicus, quin ocyssimè talem clava percussum contrivisset, ipsum inquam, & personam illam, quæ tam effœminatè eum repræsentando contaminasset. Et cùm ipse talia vos ab illis perpeti videret, non tuli hypocriteos impudentiam: quòd cùm simiæ essent, personas Heroum assumere, vel Cumanum illum asinum imitari auderent, qui leonina pelle indutus, leo quoque ipse videri volebat, cùm adversus Cumæos ignaros valdè asperum,

καὶ καταπληκτικὸν, ἄχρι δή τις αὐτὸν ξύλῳ καὶ λέοντα ἰδὼν, καὶ ὄνον, πολλάκις ὕλαγξε, καὶ ἀπεδίωξε παίων τοῖς ξύλοις. ὁ δὲ μάλιστά μοι δεινὸν ἂ φιλοσοφία κατεφαίνετο, τοῦτο ἦν. εἰ γὰρ ἄνθρωποι [1] εἴ τινα τῶτον ἑώρων πονηρὸν, ἢ ἄχθομενον, ἢ ἀσελγαίνοντα, οὐκ ἦσαν ὅς ἂς ὑ φιλοσοφίαν αὐτῷ ἠπάτα, καὶ τ Χρύσιππον ἐὺδὺς ἢ Πλάτωνα, ἢ Πυθαγόραν, ἢ ὅτῳ αὐτὸν ἐπώνυμον, ὁ ἁμαρτάνων σκῆπτο ἐποιεῖτο. καὶ δὴ ἔ τὰς λόγως ἐποιεῖτο. καὶ δὴ ἔ κακῶς βιῶν]ων, πονηρὸν ὄντα ὑμῶν ἐλεγχόν, τ ὡς πολλὰ πεπονηκότων. ὑ γὰ ἂν ζώντων ὑμᾶς ἡ ἐξέτασις αὐτὰ ἐμένετο, ἀλλ' ὑμεῖς μ' ὃν πολλῶν, σαφῶν ὄντων ἑώρων δῆλα, καὶ ἄσημα ἐπιπλεόντα, ὥστε ἐρήμων ἁλίσκεσθε μετ' αὐτῶ, καὶ ἐπὶ τῶ ὁμοίαν ἀμφοβολὼ συγκαταπατᾶσθε. ταῦτα δὴ ἤνεγκα ὁρῶν ἔγωγε, ἀλλ' ἤλεγχον αὐτὰς, καὶ δίκαιον ἀφ' ὑμῶν. ὑμεῖς δ, ἡμᾶν ἐπὶ τούτοις ἄγον, εἰς δικαστήριον ἄγατε. ἐκᾶν ὦ τινα καὶ τ μεμυημένον ἰδὼν ἐξαγορεύοντα ταῦτ Θεᾶν τὰ ἀπόῤῥητα, καὶ ἐξορχούμενον, ἀγανακτήσω, καὶ διελέγξω, ἐμὲ τ ἀπόδυκα ἡγήσασθε εἶναι; ἀλλ' ἂ δίκαιον. ἐπὶ καὶ οἱ ἀθλοθέται [1] μαστιγᾶν εἰώθασιν, ἢν ἄς ὑποκρατὴς Ἀθηνᾶν, ἢ Ποσειδῶνα, ἢ τ Δία ὑποδεδυκὼς, μὴ κα-

horrendumque rugitum ederet, donec quidam hospes se leonem, & asinum videre sæpe arguit, & fuste cædens insecutus est. Sed quod mihi videbatur maxime indignum, hoc erat: quòd nemo non eorum qui ex iis quempiam viderent flagitiosum quid aut turpe, aut impudicum committentem, Philosophiam ipsam accusabat: illico etiam Chrysippum, aut Platonem, aut Pythagoram, vel cujuscunque cognomen, vel cujuscunque doctrinam delinquens ille assumebat: & ex eo quòd malè viveret aliquis, de vobis multò antè vita functis malè sentiebant. Non enim de vobis viventibus, sed è medio sublatis inquisitio fiebat: omnes verò manifeste cernebant eum atrocia, & indecora perpetrare: vos verò cum ipso damnabamini, similique calumnia pariter convellebamini. Equidem ego cùm hæc viderem non tuli, verùm eos redarguebam, & à vobis secernebam. At vos propter hoc honore me dignum, in judicium rapitis. Nunquid si initiatum quempiam viderem, arcana Dearum prodentem, ac in publicum mysteria efferentem, ideoque indignarer, & reprehenderem, me impium esse existimaretis? At injustum est: quandoquidem certaminum quoque præfecti, eum histrionem qui quum Minervam, vel Neptunum, vel Iovem assumpsit agendum, non rectè,

1 Εἴ τινα τῶτον] Angl. τύτον melius. *Bourd.* Corrigit Brodæus εἴ τινα τύτων. Melius fuerit, εἴ τινα τοιῶτον. Marc.

2 Καὶ δὴ λόγως] Angl. ἐ δὴ ψόγως. Bourd. Καὶ δὴ λόγως ἐποιεῖτο] Brodæus ἐ δὴ λόγως προσεποιεῖτο. Sed melius illud ἐποιεῖτο, intelligi enim vult Lucianus: Si quis Stoicum, aut Platonicum, aut Pythagoricum se diceret, atque ita sive tali schemate, sive sub tali persona dissertaret. *Marc.*

3 Μαστιγᾶν] Tangit hunc morem Interpres Aristophanis & Oratores Græci. *Bourd.*

λᾶς ὑποκρίνοιθ, μηδὲ κατ' ἀξίαν τ θεῶν, καὶ ὑβρίζον) αὐτοὺς ἐκεῖνοι, ὅτι τ ἀσεκνέμμον αὐτῶν, τὰ ἀσθενέστερα, καὶ τὸ χῶμα ὑπεδύνηκε, ἐπέτρεψαν παίειν τοῖς μαστροφόροις, ἀλλὰ καὶ ἡδίονθ ἂν εἰμφ. μαστιγεμένων. οἰκέτῳ μὲν γὰρ, ἡ ἀγγέλον, μὴ δεξιῶς ὑποκρίναθ, μικρὸν τὸ πλημμα. τ Δία δ, ἢ τ Ἡρακλέα μὴ κατ' ἀξίαν ὑποδεξαθ τοῖς θεατοῖς, λίαν πόπαιον ἂν, καὶ αἰσχρόν. καὶ γὰρ αὖ ὃ τόδε πάντων ἀτοπώτατον ἐστι, ὅτι τὰς μὲν λόγους ὑμῶν, πάνυ ἀκριβῶσιν οἱ πολλοὶ αὐτῶν, καὶ ἐκ τ δ τούτου μόνου ἀναμιμνώσκοντες αὐτοὺς, καὶ μελετῶντες, ὡς ταπεινὰ ἐπιτηδεύοιεν, ὅταν βιῶσι. πάνυ γὰρ ὅσα φασὶν, οἷον χρημάτων καταφρονεῖν, καὶ δόξης, καὶ μόνον [1] τὸ καλὸν οἴεσθ ἀγαθὸν, καὶ ἀόργητον εἶναι, τ λαμπρῶν τούτων ὑποτερπῆν, καὶ ἐξ ἰσοτιμίας αὐτοῖς ὁμιλέιν θ, καλὰ ἂ ἦσι, καὶ σοφὰ, καὶ θαυμάσια λίαν ὡς ἀληθῶς. οἱ δ, καὶ αὐτὰ ταῦτα ἐπὶ μισθῷ διδάσκουσι, καὶ τὰς πλησίον τρέφουσι, καὶ ἀντὶ τ ἀργυρίου χαίρουσι, ὀργιλότεροι μὲν τ κυνιδίων ὄντες, δειλότεροι δ τ λαγωῶν, κολακικώτεροι δ τ πτήνων, ἀσελγίστεροι δ τ ὄνων, ἁρπακτικώτεροι δ τ γαλῶν, φιλοτεκνότεροι δ τ ἀλεκτρυόνων. τοιγαροῦν [2] γέλωτα ὀφλισκάνουσιν, ἀνιζόμβοι ἐπὶ τούτῳ, καὶ ἀφ' ὑψηλᾶς [3] παραδυόμβοι, καὶ δεῖπνα πολυάνθρωπα διαπωῶντες, καὶ σὺν αὐτοῖς τούτοις

rectè, neque ex dignitate Deorum simulavit, flagellare consueverunt. Ac non irascuntur ipsis Dii illi, quòd eum qui suas personas assumpsit, habitumque induit, flagelliferis cædendum tradiderunt, verùm ut puto, vapulantibus delectantur. Servum enim vel nantium minùs aptè agere, parvus est error. Sed Iovem aut Herculem non pro dignitate spectatoribus ostendere, turpe ac piaculo simile esse videtur. Quinimo etiam hoc omnium est absurdissimum, quòd cùm ex iis multi dogmata vestra exactè calleant: ita tamen vivunt, ac si illa ideo tantùm legerint, ac meditati sint ut contraria exerceant. Etenim quæcunque dicunt, ut contemnendas esse pecunias, & gloriam, solumque honestum bonum putandum, ira vacandum, & res hasce splendidas esse despiciendas, & cum ipsis æqualiter conversandum, eximia sunt ὁ Dii & scita, aut summopere miranda profectò. Verùm hi hæc ipsa mercede docent, & divites admirantur, & pecuniis inhiant, caniculis iracundiores, leporibus timidiores, simiis blandiores, asinis petulantiores, felibus rapaciores, gallis contentiosiores. Itaque risum movent, quum de his rixantur, & circum januas divitum se invicem pulsant, & in conviviis frequentibus epulantur, in eisque tædium laudando pariunt, ac præter decorum

sese

1 Τὸ καλὸν ἀγαθὸν] Summa Philosophiæ Stoicæ quam explicat Laërt. in Zen. *Bourd.*

2 Γέλωτα ὀφλισκάνουσιν] Sic apud Plat. Idem passim. *Idem.*

3 Παραδυόμβοι] Sana quidem lectio, sed sanior Anglicana παρεγκυκλίζομβοι, quod passim ead. utatur, ut in Nigrin. vide. *Idem.*

ἐπαιωρῶντες φορτικῶς, καὶ πέρα δὲ καλῶς ἔχοντος ἐμφορούμενοι, καὶ μεμψιμοιρίᾳ φαινόμενοι, καὶ ἐπὶ τῷ κύλικος ἀπερπῆ, καὶ ἀπαιδεύτῳ φιλοσοφοῦντες, καὶ τὴν ἀκρόασιν ὑ φέροντες. οἱ ἰδιῶται γὰρ, ὁπόσοι ξυνεπαινοῦσι, γελῶσι δηλαδὴ, καὶ καταπτύουσι φιλοσοφίας, εἰ τοιαῦτα καθάρματα ἐπτέφυκε. τὸ δὲ πάντων αἴσχιστον, ὅτι μηδενὸς δεῖσθαι λέγων ἕκαστος αὐτῶν, ἀλλὰ μόνον πλούσιον εἶναι τὸ σφῶν κεκραγώς, μικρὸν ὕστερον αὐτοῦ πεσόντος, καὶ ἀγανακτεῖ μὴ λαβὼν, ὅμοιον, ὡς εἴ τις ἐν βασιλικῷ χρήματι ὀρθὴν τιάραν ἔχων, καὶ διάδημα, καὶ τἆλλα, ὅσα βασιλείας γνωρίσματα, πεπαιτοίη, τὸ ἀναδιδεσέρων διάδημα. ὅταν μὲν οὖν αὐτός τι δέῃ λαμβάνειν, πολὺς ὁ πρὸς δὲ κοινωνικὸν εἶναι δεῖν λόγος, καὶ ὡς ἀδιάφορον ὁ πλοῦτος. καὶ τί γὰρ τὸ χρυσίον, ἢ τάραγμα, καὶ δεῖν τε ἐν τοῖς αἰγιαλοῖς ψηφίδων διαφέρειν; ὅταν δέ τις ἐπικουρίας δεόμενος ἑταίρου ἐν πολλῷ, καὶ φίλου ἀπὸ πολλῶν, ὀλίγα αἰτῇ πεπτωκότων, σιωπὴ, καὶ ἀπορία, καὶ παλινῳδία τῶν λόγων πᾶς τὸ ἐναντίον. οἱ δὲ πολλοὶ πρὸς φιλίας ἐκεῖνοι λόγοι, ἓν ἡ ἀρετὴ, καὶ τὸ καλὸν, ὧν οἶσθ' ὅπῃ ποτὲ εἰσήκασιν. πάντως ταῦτα ἀπατήλεμμα, περιενθα ὡς ἀληθῶς ἔπη. μάτην ὁσημέραι πρὸς αὐτῶν ἐν ταῖς διαπεισαῖς σκιαμαχούμενα. μέχρι γὰρ τούτου, φίλος ἕκαστος αὐτῶν ἐς ὅσον ἂν μὴ ἀργύριον, ἢ χρυσίον ἢ πεπκείμενον ἐν τῷ μέσῃ ingurgitant, & queruli apparent, & inter calices injucunda & absona philosophantur, ac merum non ferunt. Idiotæ autem quotquot compotant, rident scilicet, ac Philosophiam conspuunt, quoniam hujusmodi educat piacula. Illud verò omnium est turpissimum, quòd quum unusquisque eorum nullius se rei indigum profiteatur, sed solum divitem esse sapientem vociferetur, paulò post tamen poscit, & ni accipiat stomachatur: perinde ac siquis regiè ornatus rectam gestet tiaram, & diadema, cæteraque regni insignia, frivolarum tamen rerum indigus, mendicet. Proinde quum illis quippiam est accipiendum, multa oratione prosequuntur, oportere de suo libenter conferre, & indifferentes esse divitias: quid enim aurum & argentum littoralibus à lapillis differat? At quum vetus quispiam amicus & familiaris, opis egens, paucula quædam ex multis postulatum venit, taciturnitas, inopia, ruditas, & dictorum in contrarium palinodia. Varii autem illa de amicitia sermones, & virtus, & honestum quonam abeant ignoro: nam omnino avolantia, & verè alata verba hæc sunt, quibus illi quotidie in disputationibus inter se umbratili certamine depugnant. Eousque enim unusquisque eorum est amicus, quousque nec de auro, nec de argento, quicquam in medium affert. Quòd

1 Ἐμφορούμενοι] Copiosè hanc philosophantium λυχνίαν explodit in Lapith. dixi supra. *Bourd.*

2 Ἐν τοῖς αἰγιαλοῖς ψηφίδων] Hac specie Proverbii utitur antea in Timon. *Idem.*

3 Περίεπτα ἔπη] Ex Homero, cujus copiosus Interpres Apul. lib. 2. Florid. *Idem.*

σφ. Ἐὰν δέ τις ὀβολὸν ἐπιδείξηται μόνον, λέλυται μὲν ἡ εἰρήνη, ἀστοργοῦσι δέ, καὶ ἀκήρυκτα πάντα. καὶ τὰ βιβλία ἐξαλήλιπται, καὶ ἡ ἀρετὴ πέφυγεν, οἷον ἢ ἐς οἱ κύνες πάσχουσιν. ἐπιδὼν τις ὀστοῦν ἐς μέσους αὐτοὺς ἐμβαλῇ, ἀναπηδήσαντες, διακύνουσιν ἀλλήλους, καὶ τὸ τελευταῖον ἐσθίουσι τὸ ὀστοῦν. λέγεται δέ τις [1] βασιλεὺς τις αἰγύπτιος, πιθήκους ποτὲ [2] πυρριχίζειν, διδάξαι, καὶ τὰ θηρία μιμηλότατα δὴ ὄντα τοῦ ἀνθρωπίνου, ἐσθῆτι περικεῖσθαι, καὶ μέχρι πολλοῦ διατελεῖν τὴν θέαν, ἄχρι δή τις γλαφυρὸς ἀστὴρ, κάρυα γὰρ κάλπιν εἶχον, ἀφῆκεν ἐς τὸ μέσον. οἱ δὲ πίθηκοι, ἰδόντες, καὶ ἁρπάσαντες τὰ ἀρχήσεως, τοῦ ὀψὲ ἦσαν, πίθηκοι ἐμάχοντο ἀντὶ πυρριχιστῶν, καὶ ξυνέτριβον τὰ σκευωρεῖα, καὶ τὴν ἐσθῆτα κατερρήγνυον, καὶ ἐμάχοντο ἕως τοῦ ὀπώρας ἔτος ἀλλήλοις. τὸ δὲ σύντυγμα τῶν πυρρίχης, διελέλυτο, καὶ κατεγελᾶτο ὑπὸ τῶν θεατῶν. τοιαῦτα καὶ οὗτοι ποιοῦσι. καὶ ἵνα μὴ τοὺς τοιούτους καιρὸς ἠνώρθωσεν, καὶ ὅπως ποιήσομαι διελέγχων, καὶ κωμῳδῶν. σοὶ ὑμῶν δέ, ἢ τί ὑμῖν ἐπιβουλήσομεν, εἰσὶ γὰρ εἰσί τινες οἳ ἀληθῶς φιλοσοφίαν ζηλοῦντες, καὶ τοῖς ὑμετέροις νόμοις ἐμμένοντες, μὴ ὅπως μισεῖν ἐγὼ, ὡς ὀλάσφημον εἰπεῖν τι, ἢ χαίειν. ἢ τί γὰρ ἂν εἰπεῖν ἔχοιμι; τί δ' ἂν ποιοῦτο βεβαίωσις; τοὺς δ' ἀ-

Quòd siquis obolum tantummodò indicarit, confestim pax solvitur, omniaque turbantur, atque implacata redduntur, libri obliterantur, virtus aufugit, iisque accidit quod canibus, in quorum medium siquis os projecerit, exiliunt, seque invicem mordent, eique qui os præripuit, allatrant. Fertur autem rex quidam Ægyptius simias tripudiare docuisse, eaque animalia, (nam ad imitandum humanas actiones maximè sunt apta) celerrimè didicisse, ut purpureis vestibus induta, & personis circundata saltarent, idque spectaculum multo tempore claruisse, donec spectator quidam urbanus, quas nuces in sinu habebat, in medium projecit. Quibus conspectis, simiæ saltationis oblitæ, id quod erant, simiæ pro saltatoribus fuerunt, & personas conterebant, & vestem discerpebant, & pro fructu inter se pugnabant. Ita ut Pyrriches ordo solveretur, & à theatro derideretur. Talia & hi perpetrant; & ego tales insectatus sum conviciis, nec redarguere unquam desinam, & comicè perstringere. Sed quod ad vos, vobisque similes attinet (sunt enim sunt profectò nonnulli qui Philosophiam amplectuntur, vestrisque legibus immorantur) absit ita insaniam, ut quid probrosum & sinistrum proferam. Nam quid dicere possem? quid enim in vita simile commisistis? Sed arro-

1 Βασιλεύς τις Αἰγύπτιος] Cleopatra: tangit enim Cleopatræ simiam, ut in tract. Πρεσβυτέρου ἐν ὁ λόγοις. Bourd. Atqui libro De mercenariis philosophis non est βασιλεύς τις Αἰγύπτιος. verum Κλεοπάτρα ἢ πόνυ. Nisi forte an duæ historiæ sunt. Nam hic multi simii, ibi unus: hic nuces sive, καρύα ibi carices aut amygdalæ sive nuces Græcæ ἰχάδες ἢ ἀμύγδαλον. Marc.

2 Πυρριχίζειν] Pro omni genere saltationis, ut id docet ὀρχεῖ. Bourd.

1 Φι-

λαζόνας ἐκείνους, καὶ ἡμῖν ἐχθρὰς ἄξιον οἴμαι μισεῖν. ἢ σὺ γὸ ὦ Πυθαγόρα, καὶ Πλάτων, καὶ Χρύσιππε, ἢ Ἀριστοτέλες, τί φατὲ πρέπειν ὑμῖν τὰς τοιάτας, ἢ οἰκεῖόν τι, καὶ ξυγγενὲς ἐπιδείκνυσθαι πρὸς βίῳ; ἢ μὰ Δία Ἡρακλῆς φασι, ἢ Πίθηκε. ἢ ὀλίγα πώγωνας ἔχετε, ἢ [2] φιλοσοφεῖν ἀσκεῖτε, ἢ [2] σκυθρωποί εἰσι, λοιπὸν χρὴ ὑμῖν εἰκάζειν αὐτάς; ἀλλ' ἴνιγκε ἂν εἰ πιθανοὶ γὰρ ἦσαν ἢ ἐπὶ τῷ σκευασίᾳ αὐτῆς. νῦν ὄ, λοιπὸν ἂν γὰρ ἐμιμήσαντο, ἢ ἔτοι φιλόσοφος. εἴρηκα τὰ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ, ὁπόσα εἶχον. σὺ ὄ ὦ ἀλήθεια, μαρτύρῃ πρὸς αὐτὰς, εἰ ἀληθῆ ἐστι. Φιλο. μετάσχοι ὦ Παῤῥησιάδη παῤῥωτέρω ἔτι. τί ποιῶμεν ἡμεῖς; πῶς ὑμῖν εἰρηκέναι ἀνὴρ ἔδοξεν; Αρετη. ἐγὼ μὲν ὦ Φιλοσοφία, μετεξὺ λέγοντος αὐτοῦ, [3] κατὰ τὴν σὴν δύναμιν ἠκουμλν. ὅτως ἀληθῆ πάντα εἶπεν. ἐγνώριζον γὰρ ἀκάστοτε ἑκάστων τὰ ποιούμενα αὐτὰ, καὶ φθόνον μετεξὺ τοῖς λεγομένοις, τοῦτο μὲν, ἐς τύνδε. τοῦτο ὄ, ὁ δεῖνα ποιεῖ. καὶ ὅλως ἔδειξε τὰς ἀνθρώπους ἀκριβῶς, καὶ ἀπὸ ἐπὶ τὸν γραφῆς τὰ πάντα σεσοφισμένας, καὶ τὰ σώματα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς ψυχὰς εἰς τὸ ἀκριβέστατον ἀπεικάσας. Φιλο. καλῶ πάνυ ἠρυθρίασεν ὦ ἀρετή. ὑμεῖς ὄ, τί φατέ; Αν.

rogantes illos, & Deorum inimicos, odio dignos esse puto. Tu enim Pythagora, & Plato, & Chrysippe, & Aristoteles, qua in re tales vobiscum dicitis convenire, aut proprium, ac cognatum in vita præstitisse? Ita per lovem, Hercules, inquiunt, & Simia. An quia barbas habent, & se philosophari profitentur, & severitatem vultu prætendunt, propterea cum vobis sunt comparandi? An tulissem, si saltem illi ad simulationem fuissent apti. Nunc verò citiùs vultur luscíniam imitabitur, quàm illi Philosophos. Quæ pro me dicendi habebam exposui. At tu Veritas numquid vera sint apud ipsos testificare. *Phil.* Nunc longius ô Parrhesiades, absiste. Quid nos faciamus? quomodo vir hic vobis videtur dixisse? *Virtus.* Ego quidem ô Philosophia, dum iste perorabat, terram subire optabam: adeò vera omnia dixit. Itaque audiens unumquemque eorum qui talia faceret, agnoscebam: interimque ex iis quæ dicebantur, hoc ad istum, hoc verò ad certum illum qui faceret referebam. Denique viros illos perspicuè indicavit, tanquam ex aliqua pictura expressos: nec solùm corpora sed animas etiam ipsas absolutissimè effinxit. *Phil.* Ego quoque planè erubui, ô Virtus. Vos verò quid dicitis? *Reviv.* Quid

1 Φιλοσοφεῖν ἀσκεῖτε] Sic bene legit Interp. minus recte Cod. Angl. φάσκετε. Bourd.

2 Σκυθρωποί εἰσι] Vt in Nigrin. & Lapith. & passim alibi. *Idem.*

3 Κατὰ τὴν σὴν δύναμ.] Sic de merced. conduct. ἄξιον ὄν ἐστι μισεῖν συμπάντων ἐκείνα πάντα: Sic adversus Indoct. ἄξιον τοῦτο χάριτος σοι τῶν γῶν καὶ σαυτῶ, sic Itaip. πῶς ἂν μὴ γῆ κατάσχοι; eadem in Lapith. sic apud Heliod. lib. 1. ἀνιχμίλω δὲ καθαθύναι μᾶλλον habent ex Homeri Iliad. 4. τοῦτο μοι χάρις ἀρεῖα χάων. Simile illud est Æschyli Suppl.

Θέλοιμι δ' ἂν μορσίμῳ
Βρόχῳ τυχεῖν ἐν σπαργάνοις. Idem.

1 Ἐμὲ μὲν

τί ἄλλο, ἢ ἀφῆκας αὐτὸν ὃν ἐγκλήματος, καὶ φίλον ἡμῖν, καὶ εὐεργέτην ἀναγεγράφθαι; τὸ γὰρ τῆς Γλαίας ἀτεχνῶς πεπόνθαμεν, τραγῳδὸν τινα τῶν ἐφ' ἡμᾶς κεκινήκαμεν, ἀσόμενον τὰς Φρυγῶν ξυμφοράς. ἀείδοι γὰρ, καὶ τοὺς ἡμετέρους ἐχθροὺς κατατραγῳδείτω. Διο. καὶ αὐτὸς ὦ φιλοσοφία, πάνυ ἐπαινῶ τὸ ἔργον, καὶ ἀποδέχομαι τὰ κατηγορούμενα, καὶ φίλον ποιοῦμαι αὐτὸν, χωρὶς ὅτι. Φιλο. οὐκοῦν ὦ Παῤῥησιάδη, ἀφίεμέν σε τῆς αἰτίας, καὶ ἀποδεδεγμένοι κρατοῦμεν. καὶ τὸ λοιπὸν, ἴσθι ἡμέτερος ὤν. Παῤῥ. ἀσπάζομαι τὴν τε τοῦ νικᾶν. μᾶλλον δὲ προκεκόσμηται αὐτὸ ποιήσειν μοι δοκῶ. σμικρότερον γὰρ ἔμελλε σεμνὴ νίκη τὸν ἐμὸν βίον ἐπίσχεσθαι, καὶ μὴ λήξεις σφᾶς ὠθοῦσα. Αρε. ἴκεσθον δευτέρου κράτους καταρχόμενα κἀκείνους, ὡς δίκην ὑπόσχωσιν, οὓς ἂν εἰς ἡμᾶς ὑβρίζωσι. καταγέτω δὲ Παῤῥησιάδης ἐνθένδε. Παῤῥ. ὀρθῶς ὦ ἀρετὴ ἔλεξας. ὅπου σὺ πᾶσι συμβουλεύσομαι, καθικνοῦμαι εἰς τὸ ἄστυ, ἀσκήσειν τοὺς φιλοσόφους. Συλλογ. ἄκουε. σίγα. τοὺς φιλοσόφους ἥκειν εἰς ἀκρόπολιν ἐπιλογισομένους ἐπὶ τὴν ἀρετὴν, καὶ φιλοσοφίαν, καὶ δίκην. Παῤῥ. ὁρᾷς; ὀλίγοι σωρεύονται, γνωρίσαντες τὸ κήρυγμα. ἄλλως γὰρ, δεδίασι τὴν δίκην. οἱ πολλοὶ δὲ αὐτῶν, ὃ δὲ χαλεπὸν ἄγνοια, ἀμφὶ τοὺς πλούτους ἔχοντες. εἰ δὲ βάλοι πάντας ἴκεσθαι, καὶ τάδε ὦ συλλογισμὲ κήρυττε. Φιλο. μηδαμῶς. ἀλλὰ σὺ

Quid aliud, quàm à crimine eum absolvi, inter amicosque & benefactores nostros ascribi debere? Planè enim nobis idem quod Ilienſibus, accidit: hunc tanquam Tragœdum quempiam in nos excitavimus, qui Phrygum calamitates decantaret. Canat igitur, & Dei inimicos tragicè exagitet. *Diog.* Ego quoque ô Philoſophia, planè hominem laudo, quæque illi objeci retracto: & quia generoſus eſt, amicum eum facio. *Phil.* Euge ô Parrheſiades ab accuſatione te abſolvimus, in omnibus vincis. Cæterùm te noſtrum eſſe ſcias. *Parrh.* Hanc primam adoravi: verùm aliud magis tragicum opus mihi ſupereſſe puto. Siquidem ô valdè veneranda Victoria quotidie vitam meam reddis venerabilem, nec coronare deſinis. *Virtus.* Numquid igitur à ſecundo jam ordiamur cratere, & illos citemus, ut ob ea quibus in nos injurii fuêre, pœnas expendant? Parrheſiades autem unumquemque accuſabit. *Phil.* Rectè ô Virtus, elocuta es. Quapropter heus tu miniſter Syllogiſme in urbem te confer, & Philoſophos advoca. *Syllog.* Audi, tace. Philoſophi in arcem aſcendant, ut apud Virtutem, Philoſophiam, & Iuſtitiam accuſationem diluant. *Parrh.* Videſne? pauci conveniunt citatione cognita. Nam juſtitiam præſertim timent. Nec ocioſi ſunt plerique ipſorum, dum circa divites verſantur. Sed ſi vis ut veniant omnes, præconium his verbis pronuncia Syllogiſme. *Phil.* Minimè: ſed tu Par-

1 Π' μέγα σεμνὴ Νίκη] Ex Euripid. *Bourd.*

2 Δεύτερα κρατῶ] Specie proverbii. De ſecundo cratere, Long. lib. 3. Σκιμφ. Achil. Tat. lib. 2.

1 Σκ-

ὦ Παρρησιάδη, σεσιωπάλφ, κρῆττον σοι δικεῖ. Παρρη. εἰδὲν τόδε χαλεπόν. ἄκου. σίγα. ὅσοι φιλόσοφοι εἶναι λέγουσι, καὶ ὅσοι σεσωφρονικέναι αὐτοὺς οἴονται δ' ὀνόμασι, ἥκειν εἰς ἀκρόπολιν ἐπὶ τὸν Ἀφυσομιλῶ. δύο μοῖραι ἐκάστῳ δοθήσονται, καὶ [1] σησαμοῖδ πλακοῦς. ὃς δ' ἂν πωγωνα βαθὺν ἐπιδείξηται, ἢ [2] παλαίθλη ἰχάδων, ἅτος μὲ σεσοφιλήψεται. κομίζειν δ' ἕκαστον σωφροσύνην μὲν, καὶ δικαιοσύνην, ἢ ἐγκράτειαν, μηδαμῶς. οὐκ ἀναγκαῖα γὰρ ταῦτά γε, ὦ μὴ παρῇ. πέντε δὲ συλλογισμοὺς ἐξαπαντᾶν. ἡ γὰρ ἡμῖς ἄνευ τούτων εἶναι σοφόν. [3] κεῖται δ' ἐν μέσοισι δύο χρυσοῦ τάλαντα, τῷ, δόμεν, ὃς μὲν πᾶσιν ἐριζέμεν ἐξοχος εἴη βασαί. ὡς πλήρης μὲν ἡ ἄνοδος νομίζομένη, ἐπὶ τὰς δύο μοίρας ὡς ἤκουσα μόνον. ἔνεσι δὲ τὸ Πελασγικὸν ἄλσος, καὶ περὶ τὸ Ἀσκληπιεῖον ἔπεργοι. καὶ ἐπὶ τὸ Ἄρειον πάγον, ἔπι πλείους. ἔνιοι δὲ, καὶ περὶ τὸ Τάλω τάφον. οἱ δὲ, καὶ ἐπὶ τὸ Ἀνακεῖον ἐσθέμενοι κλίμακας, ἀνέρπουσι βομβηδόν. νὴ Δία καὶ βοτρυδόν, ἐσμὸν εἰκάσαι. ἵνα καὶ καθ' Ὅμηρον εἴπω, ἀλλὰ πολλαὶ κἀκεῖθεν οἱ μάλα πολλοὶ, καὶ πίδηκες [4] μυρίοι, ὅσσά τε φύλλα, καὶ ἄνθεα γίνεται ἠέρι. [5] μεσὴ δὲ ἡ ἀκρόπολις ὑπὸ βορυβοῦ, κλαγγηδὸν ἐσηκαδιζόντων, καὶ πανσυχὶ πήρης. πώγων. κηλακεία. ἀναιδυντία. βακτηρία. λιχνεία. συλλογισμοί. ἐνταῦθα ἐκάστῳ ἐπιτίθεται ἡ πήρα, καὶ ἐμπίπλαται ἀπάτης καὶ ἀναισθησίας καὶ ἀμαθίας καὶ ἀλαζονείας καὶ ἀπονοίας καὶ ἀγροικίας καὶ ἀσελγείας καὶ ἀκρασίας καὶ ἀπαιδευσίας καὶ ἀνοίας καὶ ἀβελτερίας καὶ ἀσωτίας καὶ ἀνελευθερίας καὶ ἀπειροκαλίας καὶ ἀπραγμοσύνης καὶ ἀπολαυστίας καὶ ἀκολασίας καὶ ἀκαθαρσίας καὶ ἀπορίας καὶ ἀμηχανίας καὶ ἀπειρίας καὶ ἀπλοκαρδίας καὶ ἀφροσύνης καὶ ἀπιστίας καὶ ἀπονο

χερές. Φιλαργυρία. οἱ ὀλίγοι ἦ, ὑπόσοι ἐσθ' ὃς τὸ προκείμενον κήρυγμα ἐκεῖνο ἀνήκουσεν, ἀφυεῖς, καὶ ἄσημοι, ἀνεπαισχύντως τῇ πλάθῃ τῶν ἄλλων, καὶ λελήθασιν ἐν τῇ ἀμιξίᾳ τῶν ἄλλων χαλκάτων. τοῦτο γὰρ τὸ δεινότατόν ἐστιν ὦ φιλοσοφία, καὶ ὅ τις ἂν μέμψαιτό σε μάλιστα, τὸ [1] μὴ ἦ ἐπιδάλλειν γνώρισμα καὶ σημεῖον αὐτοῖς. πλανῶνται γὰρ οἱ γόητες ὕπνοι πολλάκις τῶν ἀληθῶς φιλοσοφούντων. Φιλο. ἔστι τοῦτο μετ' ὀλίγον. ἀλλὰ . [2] δικαιοῦμεν ἤδη. Πλα. αὐτοὺς ἡμᾶς προτοὺς χρὴ τοὺς πλατωνικοὺς λαβεῖν. Πυθ. οὐκ, ἀλλὰ τοὺς πυθαγορικοὺς ἡμᾶς. πρότερον γὰρ Πυθαγόρας ἦν. Στω. ληρεῖτε. ἀμείνους ἡμεῖς οἱ νῦν τῶν τότε. Περιπα. ὔ μὰ ἀν. ἀλλ' ἴσως γε τοῖς χρήμασι, πρότεροι ἂν ἡμεῖς εἴημεν, οἱ οὐ δὲ πρεσπύτεροι. Επι. ἡμῖν τοῖς ἐπικουρίοις τοὺς πλακοῦντας δότε, καὶ τοὺς σταλάδας. πρὸς ἦ τὸ μνᾶν πρόμενον, κἂν ὑστάτους δέῃ λαμβάνειν. Ακαδη. πρὸς τὰ δύο τάλαντα; δείξομεν γὰρ οἱ ἀκαδημαϊκοὶ ὅσον τῶν ἄλλων ἐσμὲν ἐλαττώτεροι. Στω. οὐχ ἡμῶν γε τῶν σοφῶν παρόντων. Φιλο. πεισθῆτε φιλονεικοῦντες. ὑμεῖς ἦ οἱ κυνικοὶ, μήτε αὐτοῖς ἀλλήλοις, μήτε τοῖς ξύλοις παίετε. ἐπ' ἄλλα γάρ ἐστε κεκλημένοι. καὶ τῶν ἔμοιγε ἡ φιλοσοφία, καὶ ἡ ἀρετὴ αὕτη, καὶ ἡ ἀλήθεια, δικάσομεν τίνες οἱ ὀρθῶς φιλοσοφοῦντες εἰσίν. εἶτα ὅσοι μὲν ἂν ἀρέσωσι τὰ ὑμῶν δοκοῦντα βιοῦντες, εὐδαιμονήσουσιν, ἄφετοι κεκερμάδιοι. τοὺς γοητας ἦ, καὶ ὑδὲν ἡμῖν προσήκοντας,

syllogismus, avaritia. Ac pauci illi, quotquot ad primum illud præconium aſcenderunt, obſcuri & ignoti, reliquorum turbæ immixti, ſubaliarum formarum ſimilitudine deliteſcunt. Eſt & hoc ô Philoſophia moleſtiſſimum, & in quo te maximè quis reprehendat, quòd nullas illis notas & ſigna inuſſiſti: ſiquidem præſtigiatores iſti, ſæpius ad perſuadendum, verè philoſophantibus ſunt aptiores. *Phil.* Fiet illud paulò poſt: ſed jam excipiamus. *Plat.* Nos Platonicos par eſt accipere primos. *Pyth.* Minimè: ſed nos Pythagoricos. Prior enim fuit Pythagoras. *Stoic.* Deſipitis. nos Stoici ſumus præſtantiores. *Perip.* Minimè quidem: verùm nos ex Peripato primi ſimus in pecuniis. *Epic.* Nobis Epicureis date placentas, & caricarum maſſas. Quod ad minas attinet, expectabimus, quanvis oporteat nos poſtremos accipere. *Acad.* Vbi ſunt illa duo talenta? ſiquidem nos Academici oſtendemus, quantum aliis ſimus contentioſiores. *Stoic.* Non præſentibus nobis Stoicis. *Phil.* Deſinite contendere, vos verò Cynici, ne vos invicem pulſetis, neque baculis cædatis: nam vos ad alia vocatos eſſe ſcitis. Nunc equidem ego Philoſophia, & hæc Virtus, Veritaſque judicabimus quinam ſint qui verè philoſophantur. Inde qui noſtrum inſtitutis vivere invenientur, fœlices erunt quòd optimi habiti fuerint. Sed præſtigiatores illos, nilque ad nos ſpectantes, ma-

1 Μὴ ἦ] Angl. *μηδὲν.* Bourd.

2 Δικαιοῦμεν ἤδη] Angl. *ἤδη αὐτὸς* ſic erat legendum, aliter tamen Interpres & Mſſ. & Cod. Florent. *Idem.*

1 Θίρ-

κακὸς κακῶς ἐπιτρίψομεν, ὡς μὴ ἀνταποδοῖεν τὰ ὑπὲρ αὐτῶν, ἀλαζόνες ὄντες. τί τοῦτο; φεύγετε τὸν Δία οἱ τε γε κρημνῶν οἱ πολλοὶ, ἀλλόμενοι· καὶ ἡ ἄνω πόλις. πολλῷ ὀλίγων τούτων, ὁπόσοι μεμενήκασιν, ἃ φοβηθέντες τὸν κρίσιν. οἱ ὑπηρέται ἀνέλεσθε τὸν πῆχυν, ἵνα ὁ Κυνίσκος ἀπόρριψεν τὴν τροπῆ. φέρε ἴδω τί ἔχει, ἦτοι [1] θέρμας, ἢ βιβλίον, ἢ [2] ἄρτους τε αὐτοπυρίτας; Παῤῥη. ἄκ. ἀλλὰ χρυσίον τοῦτο, καὶ μύρον, [3] καὶ μαχαιρίδιον θυτικὸν, [4] καὶ κάτοπτρον, καὶ κύβους. Φίλο. εὖγε ὦ γυναῖε. τοιαῦτά σοι ἴνα τὰ ἐφόδια τῆς ἀσκήσεως. καὶ μὴ τούτων, ἄξιος λοιδορεῖσθαι ἅπασι, καὶ τοῖς ἄλλοις παιδαγωγεῖν. Παῤῥη. τοιοῦτοι μὲν ἡμῖν ὑποι. χρὴ δ' ὑμᾶς σκοπεῖν ὅπως τρόπῳ ἀγνοούμενα ταῦτα πεπαύσεται, καὶ διαγνώσονται οἱ συντυγχάνοντες οἵτινες οἱ ἀγαθοὶ αὐτῶν, καὶ οἵτινες αὖ πάλιν οἱ ἐπὶ τἀναντία βίου. σὺ δ' ὦ ἀλήθεια, ἐξέλεγξον. ὑπὲρ σοῦ γὰρ τοῦτο γίνοιτ' ἄν, ὡς μὴ ἐπικρατῇ σου τὸ ψεῦδος, μηδ' ἐπὶ τῇ ἀγνοίᾳ καυχῶνται οἱ φαῦλοι τῶν [5] ἀνδρῶν ἐς τὰς χρήσεις μεμιγμένοι. Αλη. ἐπ' malos male perdemus: ne ſuperbi illi quæ ſunt ſupra ſe affectent. Quid hoc rei eſt? Fugitis per Iovem multi per confragoſa deſilientes: jamque arx eſt vacua: præter paucos illos qui judicium non formidantes remanſere. Vos verò miniſtri peram tollite, quam Cyniſcus fugiendo abjecit. Age videam quid habeat, an lupinos, librumve, aut panes cibarios? *Parrh.* Minimè: ſed aurum hoc, & unguentum cultrum ſacrificuli? & ſpeculum, & talos. *Phil.* Euge ô generoſe, hæc tibi exercitationis erant viatica: cumque his æquum eſſe cenſebas omnibus conviciari, atque alios docere. *Parrh.* Tales illi ſunt nobis. Cæterùm oportet vos conſiderare, quo pacto deſinent hæc ignota eſſe, & dignoſcentur qui tecum conſueſcunt, quinam illorum ſint boni, quinam contra alterius ſint vitæ. Tu autem Veritas illud comperito. Nam è re tua fuerit, ut tibi mendacium non prævaleat: neu præ ignorantia pravi homines immixti bonis deliteſcant. *Verit.* Hac in re

1 Θέρμας] Dixi ad Petronii *lupinos*. Bourd.

2 Ἄρτους αὐτοπυρίτας] Hæc omnia in Dialog. mort. & in Catapl. *Idem.*

3 Καὶ μαχαιρίδιον θυτικὸν] *Seceſpita.* Caſaubon. ad Suet. Aug. dico fuſe alibi. *Idem.* Brodæus μαχαιρίδιον πυθικὸν. *Delphicum gladium.* Verùm ἀτυχῆ παρυλίαν. Dixiſſet ſaltem *Delphicum cultrum.* Sed neque hoc neque illud Lucianus voluit, verum intelligi μαχαιρίδιον θυτικὸν cultellum ſacrificatorium, ſive cultrum ad ſacrificia, ac feſtos dies atque epulas. Culter Delphicus neceſſitatis: cultellus ſacrificatorius deliciarum & voluptatis. Non perſtringit autem res ad uſum hujuſce Cynici ullas Lucianus, in pera ejus inventas, ſed quæ ſummarum deliciarum ſint, χρυσίον, μύρον, μαχαιρίδιον θυτικὸν, κάτοπτρον, κύβους. *Aurum, unguentum, cultellum ad ſacrificia, ſpeculum, teſſeras*, &c. Quemadmodum ſacrificationes gumiis epularum occaſiones fuerint, longum fuerit nunc ediſſertare. *Mare.*

4 Καὶ κάτοπτρον] Hæc eleganter apud Apul. in Apol. *Bourd.*

5 Ἀνδρῶν ἐς τὰς χρήσεις μεμιγμένοι] Alia Anglic. Cod. lectio οἱ φαῦλοι τῶν ἀνδρῶν τὰ ἐς χρήσεις μεμιμημένοι. Idem.

1 Θα-

αὐτῷ εἰ δοκεῖ Παῤῥησιάδῃ, ποιησώμεθα τὸ τοιοῦτον, ἐπὶ χρηστὸν ἀπλῶς, καὶ ὄντως ὑμῖν, καὶ σὺ ὦ φιλοσοφία, μᾶλιστα θαυμάζωμεν, καὶ συλλαβόντες μετ' αὐτῆς τὸν ἔλεγχον, ἅπαντες τοῖς φάσκουσι φιλοσοφεῖν ἐπιτιθέναι. εἰθ' ὃν μὲν ἂν σὺν γνήσιον ὡς ἀληθῶς φιλοσοφίας, στεφανώσωμεν [1] θαλλῷ στεφάνῳ, καὶ εἰς τὸ κεντυσαῖον καλέσωμεν· ὧ δὲ πολλοί εἰσι, καταμείρομεν ἀνδρὶ ὑποκειμένῃ φιλοσοφίας σκυτάλῃ, τὸ πρόσωπον ἐξεμάσασα, ἀνακειμένου τὸν κάμνοντα ἐν χρῷ πάνυ τραχυκαρδίᾳ μαχαίρᾳ, καὶ ἐπὶ δὲ μετώπου σίγμωσι ἐπιβαλόντες, ἢ ἐγκεντήσαντες κῆ τὸ μεσόφρυον. ὁ δ' τύπος δὲ καυτῆρος, ἐστὶ ἀλώπηξ, ἢ πίθηκος. Φιλο. δῦλα ὦ ἀληθεῖα. ὁ δὴ ἔλεγχος ὦ Παῤῥησιάδη, τοιοσδὶ ἔστω, οἷόν ὁ τῶ ἀετῶν σφὼ τὸν ἥλιον εἶναι λέγατον. ἐμοὶ μὲν Δία. ὥστε κἀκεῖνος ἀποδείξειν τὸ φῶς, καὶ σφὼ σὲ αὖθις δοκιμάζεσθαι. ἀλλὰ σφῶν εἰς χρυσίον, καὶ δόξαν, καὶ ἡδονὴν, ὃν μὴν ἂν αὐτῶν εἰδῆς ὑπερφρόντα, καὶ μηδαμῶς ἐληλυθότα σφὼς τὴν ὄψιν, ὅτῳ ἔστι, ὁ τῷ θαλλῷ στεφόμενος. ὃν δὲ ἂν ἀπαθὲς ἀποδείξῃς πονηρίας, καὶ τῷ χεῖρε ὀρέξαντα ἐπὶ τὸ χρυσίον, ἀπάγειν ἐπὶ τὸ κεντυσαῖον τοῦτον, ἀνακείμενον

re ex Parrhesiadis arbitrio; siquidem probus, ac nobis benevolus est visus, teque ô Philosophia maximè admiratur: ita faciamus: ut assumpto secum Elencho, conveniat omnes qui se philosophari profitentur: tum quem verè legitimum Philosophiæ alumnum invenerit, corona coronet oleagina, & in prytaneum vocet. Si verò in aliquem, quales multi sunt, execrandum virum, ac Philosophiæ simulatorem inciderit, attritam vestem dilaceret, barbamque hirci tonsoria novacula abradat, frontique stigmata imprimat, vel inter media supercilia inurat sitque inustionis figura Vulpes, aut Simia. *Phil.* Euge Veritas. Talis autem ô Parrhesiades, sit Elenchus, qualis aquilarum pullus ad solem esse fertur. Non per Iovem tamen, ita ut lumen obtueantur, indeque probentur. Verùm exposito coram illis auro, gloria, voluptate, quem ipsorum ea despicere videris, & nequaquam ad aspiciendum trahi, is esto qui oleagino ramo coronetur. Quem verò fixis oculis intuentem, manumque ad aurum protendentem deprehenderis, hunc abrasa priùs barba, inurendum ab-

1 Θαλλῷ στεφάνῳ] Sic postea τῷ θαλλῷ στεφάνῳ, Grammatici Græci idem esse ajunt ac θαλλὸς, quid autem θαλλὸς Theocr. docet Eryll. Hesych. Suid. vocaverunt etiam ὄζον κρατὸς ut apud Hesych. verbo κύτλασον cujus locum emendat Clariss. Scal. κύτλῳ δὲ κρατὸς ὄζος δύσιος παρὰ χυδαίοις &c. vocaverunt Latini sagmina Gl. vet. *Sagmina* θαλλὸς, στεφάνη. Hac de re Athen. lib. 7. ferebantur in Panathenaica pompa, quique ferebant θαλλοφόροι dicti, ut vult Iuncus apud Stob. licet quidam asserant fuisse ramos olivæ quos manu gestabant, ut videatur esse illud Homericum σίμβλαι ἔχων ἐν χερσὶν usi sunt & Latini ut autor Ceir.

Pergit Amyclae spargens altaria thallo.

Quod Virg. 6. Æn. dixit

ramo frondentis oliva. Bourd.

τι προσέρχεται τῷ πώγωνι. Παρρη. ὡς ἔοικεν ἔοικε τοῦτο ὦ φιλοσοφία. ἢ ὄψῳ αὐτίκα μάλα τοὺς πολλοὺς αὐτῶν; ἀλωπεκίας, ἢ πιθηκοφόρους. ὀλίγους ἢ ἢ ἐστεφανωμένους. εἰ βούλεσθε μέντοι, καίτοιγε ἀνάξω πάντας ὑμῖν νὴ Δί' αὐτούς. Φιλο. πῶς λέγεις, ἀνάξεις τοὺς φυγόντας; Παρρη. καὶ μάλα, ὦ ἱέρεια μοι ἔπελθε σὺ ὀλίγον χρῆσαι τῷ ὁρμίσκῳ σκαιόν καὶ τὸ ἄγκιστρον, ὅπως ὁ ἁλιεὺς ἀνήχθη ὁ σὸς Περσεύς. Ιε. ἰδοὺ δὴ λαβὲ καὶ τὸ κάλαμον μα ἅμα, ὡς πάντ' ἔχοις. Παρρη. ἔχεις ὦ ἱέρεια, καὶ ἰχθύδας μοι πανὺ δύο ἀνύσασα, καὶ ὀλίγον ἔτι χρυσίου. Ιε. λάμβανε. [1] Φιλο. τί πράττειν ἀνὴρ ἀφνοεῖται; Παρρη. δελεάσας τὸ ἄγκιστρον ἰχθύδι, καὶ χρυσίῳ, καὶ δεξόμενος ἐπὶ τὸ ἄκρον ἔτι πτίχα, [2] καθήκειν τὴν πόλιν. Φιλο. τί ταῦτα ὦ Παρρησιάδη ποιεῖς; ἦπου τοὺς λίθους ἁλιεύσειν διεγνωκὼς σὺ ἔτι Πελασγικοῦ; Παρρη. σώπησον ὦ φιλοσοφία, καὶ τὴν ἀρχὴν σεμνύμενε. σὺ δὲ Ποσειδὼν ἀρχὸς, καὶ Ἀμφιτρίτη φίλη, πολλοὺς ἡμῖν ἀνάπεμπε τῶν ἰχθύων. ἀλλ' ὁρῶ πινα λαβόντα σύμφυτον, μᾶλλον ἢ χρύσοφρυν. Ελλ. ὄφ. ἀλλὰ γαλεὸς ἐστι. προσέρχεται δὴ τῷ ἀγκίστρῳ κεχηνώς. ὀσφραίνεται ἔτι χρυσίου. πλησίον ἤδη ἐστὶν. ἔψαυσεν. εἴληπται. ἀναπαύσωμεν. Παρρε. καὶ σὺ ὦ ἕλεγχε, νῦν ξυνεπιλαβοῦ τῆς ὁρμιᾶς. ἀνω ἐστί. φέρ' ἀβδυκας. *Parrh.* Hæc, ô Philosophia, erunt, ut censes: & confestim permultos eorum vulpe, vel simia notatos videbis, paucos verò coronatos: quinimo si placuerit, nonnullos illorum vobis perlovem huc adducam. *Phil.* Quid ais? fugientes adduces? *Parrh.* Ita quidem, si sacerdos funiculum hunc, & hamum à Piræensi piscatore dicatum, velit mihi parumper commodare. *Sacerd.* En accipe, calamumque simul, ut habeas omnia. *Parrh.* Quin igitur Sacerdos, caricas aliquas, parumque auri da mihi properè. *Sacerd.* Accipe. *Phil.* Quidnam vir hic facere intendit? *Parrh.* Hamo carica & auro inescato, summo muro insidens in urbem demisit. *Phil.* Quid agis ô Parrhesiades? numquid lapides [1] ex Pelasgico piscari decrevisti? *Parrh.* Tace Philosophia, ac prædam expecta. Tu verò piscator Neptune, tu quoque chara Amphitrite, multos pisces nobis immitte. At lupum quendam ingentem video, vel potiùs auratam. *Libert.* Minimè. felis est, accedit ad hamum hians, aurum odoratur, prope jam adest, tetigit, captus est, attrahamus. *Parrh.* Tu quoque Elenche, nunc una funiculum arripe: attractus est. Age videam

1 Φιλο. τί πράττειν ἀνὴρ διανοεῖται; Παρρη. δελεάσας τὸ ἄγκιστρον ἰχθύδι] Brodæus. ubi notata παρρησιάδη persona reponi vult personam Ἀρετῆς. Sed frustra. Respondet enim Parrheliades Philosophiæ cum admiratione interroganti, tertiamque personam pro secunda usurpanti oratoriè τί πράττειν ἀνὴρ διανοεῖται pro τί πράττειν διανοῆ ὦ παρρησιάδη; Mutavit personam ut exprimeretur admiratio rei novæ. Virtutis personæ locus hic nullus est. Patet autem etiam sequente mox interrogatione Philosophiæ τί ταῦτα, &c. *Marc.*

2 Καθῆκειν εἰς τὴν πόλιν] Καθῆκειν εἰς τὴν πόλιν. Idem.

3 *Ex Pelasgico*] Pelasgicum locus fuit Athenis juxta arcem, de quo antea dictum est. *Cogn.*

1 Λάμβανε

ἴδω πῶς εἶ ὦ βέλτιστε ἰχθύων. [1] ἄνων ὑτός γε. Ἡράκλεις τῶν ὀδόντων. τί τοῦτο ὦ γενναιότατε ἐλήψῃ, λιχνεύων περὶ τὰς πέτρας, ἵνα λήσειν ἅλιπεσῇς, ὑποβλυκώς; ἀλλὰ νῦν ἔσῃ φανερὸς ἅπασιν, ὁκ τῷ βορβορόχρων ἀπηρτημένῳ. ἐξέλωμαι τὸ δέλεαρ, καὶ τὸ ἄγκιστρον τυπ. κενόν ἐστι τὸ ἄγκιστρον. ἢ σὺ ἰχθὺς ἤδη ἐφοίνιξεν, καὶ τὸ χρυσοῦν ἐν τῇ γαστρὶ ἔχει. Διογ. μὰ Δία ἐξεμεσόμεν, ὡς δὴ καὶ ἐπ' ἄλλους ἐλεύσομαι. Παῤῥη. οὐκ ἔχῃ. τί φῂς ὦ Διόγνητε; οἶσθα τοῦτον ὅστις ἐστιν. ἢ ἐφοινίκῃ σοι τὰ ὀπτήρια; Διογ. κἀδαμῶς. Παῤῥη. τί οὖν; πόσου ἄξιον αὐτὸν χρὴ φάναι; ἐγὼ μὲν γὰρ δυ' ἐβολῶν ἐφθὲν αὐτὸν ἐπριάμην. Διο. πολλοῦ λέγεις. ἀφορητός τις γάρ ἐστι, καὶ ἀηδὴς, καὶ σκληρὸς, καὶ ἄπειρος. ἄφες αὐτὸν κἀγὼ κεφαλὴν λάβω τῆς πέτρας. σὺ δὲ ἄλλον ἀνάπεισον, κρεῖττον τοῦ ἀγκίστρου. σκέψαι μέντοι ὅπως ὁ Παῤῥησιάδης, μὴ κρεμόμενος σοι ὁ κάλαμος, λαφυλαφθῇ. Παῤῥη. θάῤῥει ὦ Διόγνητε, κἄφοι εἰσὶ, καὶ τῶν ἀφύων ἁλιφρύτεροι. Διο. τὴ Δία ἀφυέστατοί γε. ἀτάσπα δ' ὅμως. Παῤῥη. ἰδὺ τὰς ἄλφους ἔτος ὁ πλάτυς, ὥσπερ ἡμίτομος ἰχθὺς ἐφοίνιξε; ψηπίά τις κεχηνὼς ἐς τὸ ἄγκιστρον κατέπιεν. ἕλκετε. ἀνασπάσθω. τίς ἐστι; Διογ. ὁ πλατωνικὸς εἶναι λέγων. Πλατ. καὶ σὺ ὦ κατάρατε, ἥκεις ἐπὶ τὸ χρυσίον; Παῤῥη. τί φῂς ὦ Πλάτων; τί ποιῶμεν αὐτόν; Πλατ. λάβε τῆς αὐτῆς πέτρας καὶ ἔτος. Διο. ἐπ' ἄλλον κρεῖττον. Παῤῥη. καὶ μὲν ὁρῶ τινα πάγκαλον ἐφοινίσσοντα. ὡς ἂν σὺ βούλῃ δόξει ποικίλον τὴν χρόαν, ταινίας τινὰς ἐπὶ τῷ νώτῳ ἐπιχρύσους ἔχον-

deam quis sis ô piscium optime. Clamat iste: quales hercle dentes! Quid hoc rei est ô generosissime, circa petras liguriendo captus es, ubi te latitaturum sperabas? at nunc à branchiis pendens manifestus eris omnibus. Escam hanc, & hamum hunc extrahamus. En vacuus hamus: carica cum auro ventri jam adhæret. *Diog.* Per Iovem evomat, ut alios etiam inescemus. *Parrh.* Bene habet, quid ais ô Diogenes? tune hunc quisnam sit nosti? num ad te attinet? *Diog.* Nequaquam. *Parrh.* Quid igitur? quo precio dignus hic est dicendus? ego enim pridie duobus obolis eum æstimavi. *Diog.* Nimium dicis: nam & cibo est inutilis, & turpis, & durus, & negligens. Hunc in caput à saxo præcipitem da. Tu verò alium demisso hamo attrahe: atqui videris ô Parrhesiades ne tibi calamus inflexus abrumpatur. *Parrh.* Confide Diogenes, leves sunt & aphyis tenuiores. *Diog.* Per Iovem levissimi: attamen trahe. *Parrh.* Ecce. Quisnam alius hic latus, tanquam semisectus piscis accedit? Pisetta quædam hamo inhians: deglutivit: tenetur: attrahatur: quisnam est? *Diog.* Platonicum se asserit. *Plat.* Et tu execrande ad aurum accedis? *Parrh.* Quid ais Plato? quid illo agamus? *Plat.* Ab hac eadem petra & ille. *Diog.* Ad capiendum alium demittatur. *Parrh.* Atqui bellissimum quendam accedentem video, ac si in profundo varii coloris appareat, ac vittas quasdam auratas super dorso habeat. Videt-

1 Ἄνων ὑτός γε] Hæc verba non sunt in Angl. Cod. *Beurd.*

πε. ὁρᾷς ὦ ἔλεγχε; ὁ τ' Ἀριστοτέλει σεσοφισμένος, οὗτος ἐστιν. ἦλθεν. εἶτα πάλιν ἀπεπήδησε. περισκοπῶ ἀκριβῶς. οὐδὲ ἐπανῆλθεν. ἔχομεν. ἐλήφθη. ἀνιμῶμαι. Ἀρι. μὴ ἀνίει μου σὺ αὐτὸ ὦ Παρρησιάδη. ἀγνοῶ γὰρ οὔτις ἐστιν. Παρρη. ἀκοῦε καὶ οὗτος Ἀριστοτέλης τί πεπόνθε; Διο. ἀλλ' ἰδοὺ πολλοὺς μὲν τοὺς ἰχθῦς ὁρῶ καὶ πανταχόθεν ὀμφακοειδεῖς, ἀκανθώδεις, καὶ τὴν ἐπιφάνειαν οἷον πεπαχυσμένους, ἰχῖνον δυσληπτοτέρους. ἦπερ σαγήνης ἐπ' αὐτοὺς δέησις. ἀλλ' ὀλίγου κἀμοὶ ἔφυγεν. ἰχθύδιόν τι ἓν ἢ δύο ἁλιεύσασθαι μόνον. ἥξει δ' ἐπὶ τὸ ἀγκιστρεύειν δηλαδὴ, ὃς ἂν αὐτῶν θρασύτατος ᾖ. Ἐλεγ. κόμισαι, εἰ δοκεῖ, σιδηρώσας μοι σφόδρα ἐπιπολὺ τὴν ὁρμιᾶς, ὡς μὴ ἀποπρίσῃ τοῖς ὀδοῦσι, κἀξαπίνης τὸ χρυσίον. Παρρη. κομίζομαι. σὺ δ' [1] ὦ Πόσειδον, ἐπιτέλει τὴν ἄγραν. βαβαῖ, μέγαν σοὶ δελεάζομεν καὶ οἱ μὲν, ξιφίαμα πολλοὶ σοὶ περιτρώγουσι τὴν ἰγκάδα. οἱδὲ, σφυρίδες, ἔχουσι δὲ χρυσίον. οὐκ ἔχει. σοὶ ἐπαίρεται μάλα καρτερῶς. φέρ' ἴδω τίνων ἐπώνυμον σεαυτὸν εἶναι λέγεις. καίτοι γελοῖός τε εἶμι ἀναγκάζων ἰχθῦν λαλεῖν. ἄφωνοι γὰρ αὐτοί. ἀλλὰ σὺ ὦ ἔλεγχε, εἰπὲ ὄντινα ἔχει διδάσκαλον αὐτὸ. Ἐλεγ. Χρύσιππον τυγχάνει. Παρρη. μαθήσονται, διὰ χρυσίον οἶμαι σεσωῦ τῷ ὀνόματι. σύ σ' ὦ Χρύσιππε, σοὺς δ' Ἀθηνᾶς εἰπὲ οἰδὰ τοὺς ἄνδρας, ἢ τοιαῦτα παρήνεις αὐτοὺς ποιεῖν; Χρυ. νὴ Δία ὑβριστικῶς ἐρωτᾷς ὦ Παρρησιάδη. σεσήκειν τί ἡμῖν ὑπολαμβάνων, τοιοῦτος ὤν. Παρρη. ἄγε ὦ Χρύσιππε γενναίως εἰ. ἆπε γὰρ καὶ αὐτὸς ἐπὶ κεφαλὴν μοῦ

Videſ-ne Elenche? Hic eſt qui Ariſtotelem ſimulat: venit, deinde rurſus enatavit. circumſpice diligenter: iterum venit, hiavit, captus eſt: extrahatur. *Ariſtot.* Ne me Parrheſiades de ipſo interroges: quis enim ſit ignoro. *Parrh.* Numquid ô Ariſtoteles etiam, iſte è ſaxo dejiciendus? *Diog.* At ecce multos hic conſpicio piſces, paricolores, ſpinoſos, in ſuperficie aſperiores: echinis captu difficiliores. Verriculo opus eſſet, at non adeſt: ſatis erit ſi vel unum ex grege attrahamus: veniet autem ad hamum is nimirum qui eſt ipſorum audaciſſimus. *Elench.* Demitte, ſi videtur: priuſque ferro multum munias funiculum, ne eum devorato auro dentibus ſecet. *Parrh.* Demiſi. Tu verò Neptune capturam abſolve. Papæ! pro eſca depugnant: aliique ſimul multi caricam circumrodunt: alii verò adhærent auro tenaciter. Bene habet, valdè robuſtus aliquis transfixus eſt. Age ſciam cui te cognominem eſſe dicas. Atqui ridiculus ſum, qui piſcem loqui cogam. muti enim ſunt illi. Verùm Elenche, dic quemnam magiſtrum hic habeat. *Elench.* Chryſippum hunc. *Parrh.* Intelligo: puta quoniam aurum ineſt nomini. Tu igitur Chryſippe, per Minervam dicito: noſti-ne viros iſtos, vel ipſos ut talia faciant, hortaris? *Chry.* Per Iovem Parrheſiades interrogas contumelioſe, qui nobis cum talibus convenire ſuſpicaris. *Parrh.* Euge Chryſippe, generoſus es. Ergo & iſte cum aliis in

1 Ὦ Πόσειδον] Auctior voce una Angl. Cod. παῖσιν ἁπτίλῃ τὴν ἄγραν. Bound.

1 Pejs

πῶν ἄλλων, ἐπὶ τὴ ἀκανθώδης ἐσί. καὶ δέον μὴ ἀφαρπάσῃ τις τὸ λαιμὸν, ἐδίαν. Φιλο. ἄλις ὦ Παρρησιάδη τ ἄκρας, μὴ καί τίς σοι, οἷον πολλοί εἰσιν, οἴχηται ἀποκάσας τὸ χρυσίον, καὶ τὸ ἄγκιστρον. εἶτα σε δοπίσω τῇ ἱερείᾳ δώσῃ. ὥστε ἡμεῖς μὲ ἀπίωμεν περιπατήσοντες. καιρὸς ἢ καὶ ὑμᾶς ἀπίεναι ὅθεν ἥκετε, μὴ καὶ ὑπερήμεροι γενήσεσθε τ ἐκθεσμίας. σὺ ἢ καὶ ὁ Ἔλεγχος ὦ Παῤῥησιάδη, κύκλῳ ἐπὶ πάντας αὖτις ἰόντες, ἢ στεφανῶτε, ἢ ἐγκεκαλλίστε ὡς ἔφλω. Παῤῥη. ἔστι ταῦτα ὦ φιλοσοφία. χαίρετε ὦ βέλτιστοι ἀνδρῶν. ἡμεῖς ἢ κατίωμεν ὦ Ἔλεγχε, καὶ τελῶμεν τὰ παρηγγελμένα, σὺ ἢ κἀκεῖθεν ἀπίεναι δεῖ; μᾶν ἐς τὸν Ἀκαδημίαν, ἢ ἐς τὸν Στοάν; ἀπὸ ἢ Λυκείου ποιησώμεθα τὸν ἀρχόν. οὐδὲν διοίσει τοῦτο. τελῶ οἶδα ἐγὼ ὡς ὁποι ποτ' ἂν ἀπέλθωμεν, ὀλίγων μὲ τ στεφάνων, πολλῶν ἢ τ καυστηρίων δεησόμεθα.

in caput præcipitetur: siquidem est spinosus: verendumque est, ne qui comederit guttur configat. *Phil.* Prædæ satis est ô Parrhesiades, nequis (ut multi solent) auro & hamo deglutitis abeat: deinde te sacerdoti rependere oporteat. Proinde nos eamus ambulatum. Tempus etiam est ut vos unde venistis revertamini: ne ultra præscriptum diem commoremini. Tu verò Parrhesiades, & Elenche, omnes in orbem obeundo, vel coronate, vel inurite, ut dixi. *Parrh.* Hæc fient Philosophia. Valete homines optimi. Nos verò Elenche descendamus, & jussa exequamur. Sed quò primùm erit eundum? Num in Academiam, vel in Stoam? A Lyceo initium faciamus: nihil hoc refert. At hoc ego novi, fore ut quocunque perveniemus, paucis coronis, multis cauteriis indigeamus.

ΚΑΤΑΠΛΟΥΣ, Η ΤΥΡΑΝΝΟΣ.

CATAPLVS, SIVE TYRANNVS.

ARGVMENTVM.

Vti supra in Menippo, divitum exitus ac pœnas descripsit, recitato etiam decreto, quo anima illorum in asinos migrare jubentur, ita hic sub Megapenthis persona, Tyrannorum vitam, mores, exitus, & quæ tandem post hanc vitam, animorum supplicia & cruciatus illos maneant, exponit; amplificatis his etiam antithesi quadam, dum sutorem Micyllum, & Philosophum Cynicum, utrumque pauperem, alterum etiam virtuti ac sapientiæ deditum, cum illo componit. Illud videlicet innuens, quòd, qui potentiam & divitias sectantur, & vitam plerumque pessimam atque nequissimam agant, & mortem quàm gravissimam animo patiantur. Contrà autem, qui à rebus istis mundanis, iisdemque malorum omnium principiis & causis, animum remotum ac liberum habent, quique

virtutem præ iis, quæ vulgus appetit & miratur, colunt, illos & mortem contemnere solere, neque ullis conscientiæ flagris facilè perterreri. Tractat autem hæc, pro more ac instituto suo, fabuloso rursum dramate quodam, ficta umbrarum transfretatione apud Acherontem, in qua dum & tyrannus hic trajiciendus foret, mora cæteris, renitente ac mortem deprecante illo, injicitur. Quam rem Charonte atque aliis graviter ferentibus, tandem Mercurius collo attractum illum, in navem compellit, adjuvantibus ad id pauperibus illis Cynisco & Micyllo. Porrò ubi jam trajectum esset, rursus apud Rhadamanthum eodem pacto judicium subterfugere velle idem fingit, sed tamen & ibi in medium protractus, & à Cynisco accusatus, extremo tandem supplicio damnatur.

ΧΑΡΩΝ.

Εἶεν ὦ Κλωθοῖ, τὸ μὲν σκάφος τοῦτο, ἡμῖν παλαιὰ σύτρεπὶς, καὶ [1] ὡσθὶς ἀναγωγὴν οὐ μάλα παρεσκευασμένον· ὅ, τε γὰρ [2] ἄντλος ἐκκέχυται, καὶ ὁ ἱστὸς ὤρθωται, καὶ ἡ οἰόνη [3] παρακέκρουται, καὶ τὼ κωπῶν ἑκάστη [4] πεπρόπωται. κωλύει τι οὖν ὅσον ἐπ' ἐμοὶ, τὸ ἀγκύριον ἀναστάσιμον ὂν, ἀποπλεῖν. ὁ δὲ Ἑρμῆς βραδύνει, πάλαι παρεῖναι δέον. κεῖνος μὲν ἐπιβαπτῶν ὡς ὁρᾷς τὸ πορθμεῖον, τρὶς ἤδη τήμερον ἀναπεπλεύκεναι δυνάμενον. καὶ χρεὼν [5] ἀμφιβάλλυτον εἶναι. ἡμεῖς γ', οὐδέπω ὀβολὸν ἐμπεπλήκαμεν. εἶτα ὁ Πλοῦτων οὐ οἶσθ' ὅπως ἐμὲ ῥᾳδιμεῖν ὤν

CHARON.

Age Clotho jamdudum hæc scapha nobis est parata, & ad trajectionem commodè admodum instructa: siquidem exhausta est sentina, malus erectus, velum passum, remi singuli scalmo alligati: nihilque per me obstat, quin extracta anchora solvamus. Moratur autem Mercurius qui jamdiu adesse deberet. Itaque vectoribus ut vides, vacuus est hic ponto, qui jam ter hodie trajecisse potuisset. Et jam ad vesperam vergit dies: nos autem nondum vel obolum lucrifecimus. Porrò Pluto, sat scio, me interea desidere suspi-

1 Περὶς ἀναγωγὴν] Ἀναπλεν. Bourd.

2 Ἄντλος] Vocavit τὸ ἐν τῇ ἀντλίᾳ ὕδωρ, sic & Grammatici. *Idem.*

3 Παρακέκρουται] Dictio Atticorum propria ἐπὶ χρέασιν τὸ ἰδιον τὴν ὀθόνην τῇ καρίᾳ συμβαλλεῖν. Idem.

4 Τεπρόπωται] Ἐν τῷ ἐμπορείῳ ἐμβάλλει. Est autem ξοπωτὴρ λῶρος εἰς ὃν τὴν κώπην ἐμβαλλουσιν: tangit Hesych. verb. ξοπώσεσθαι. Idem.

5 Ἀμφὶ βάλυτον] Quid sit βαλυτὸν satis abunde declarant Interp. Aristophan. ad Vesp. & ad Aves, Suid. Pollux. Emenda in hac voce Hesych. apud quem βαλυτὸν τὴν δειλίαν ὥρας ἢ τὸ ἀργὸν λύει τὸ βιῶν. scrib. βαλυτὸν. Eust. ad illud Il. ω.

Ἦμος δ' ἠέλιος μετεφήσετο βαλυτόν δε

Hoc voluit Virg. 2. Ecl.

Aspice aratra jugo referunt suspensa juvenci.

Non quod ibi somniavit Servi. *Idem.*

1 Πε-

τούτοις ὑπολήψεται. καὶ ταῦτα, παρ' ἄλλου ὅστις ἦν αὐτίας. ὁ δὲ καλὸς ἡμῖν κἀγαθὸς νεκροπομπός, ὥσπερ τις ἄλλος καὶ αὐτὸς ἄνω τὸ τῆς λήθης ὕδωρ πεπωκὼς, ἀναστρέψας πρὸς ἡμᾶς ἐπιλέλησται. καὶ ἤτοι [1] παλαιᾷ μὲν τῇ ἰφύσαν, ἢ κιθαρίζῃ, ἢ λόγους τινὰς διεξέρχεται, ἐπιδεικνύμενος τὴν λήρησιν τὸν αὑτοῦ. ἢ παίζων καὶ κλωπεύῃ ὁ Ἡρώδης παρειλήφει. μία γὰρ αὐτῷ καὶ αὕτη τῶν τεχνῶν. ὅσῳ δὲ ἐλάττω χρόνον ἀφῇς ἡμᾶς. καὶ ταῦτα, ἐξ ἡμισείας ἡμέρας ὤν. Κλω. τί δ' οἶδας ὦ Χάρων, εἴ τις ἀχολία πρόσπεσεν αὐτῷ. Χ. Διὸς ἐπὶ πλέον διηγεῖτο· ἀπορρήσσομαι πρὸς τὸ ἄνω πορεύεσθαι; διατοῦτο δὲ κἀκεῖνός ἐστιν. Κα. ἀλλ' οὐχ ὥστε ὦ Κλωθοῖ πέρας δὲ μέτεστι διατρίβειν κοινῇ κτήμασιν, ἐπὶ ὀλίγ' ἡμᾶς ποτε αὐτοῦ ἀπόνοια δεῖσα κατοχήκασιν, ἀλλ' ἐγὼ οἶδα τὴν αἰτίαν. παρ' ἡμῖν μὲν γὰρ ἀσφόδελος μόνον, καὶ [2] χοαί, [3] καὶ πόπανα, [4] καὶ σκαλύσματα. τὰ δ' ἄλλα, ζόφος, καὶ ὁμίχλη, καὶ σκότος. σὺ δὲ ὁρᾷς, φαιδρὰ πάντα, καὶ ἤ τε ἀμβροσία πολλὴ, καὶ τὸ νέκταρ ἄφθονον. ὥστε μοι ἥδιον παρ' ἐκείνοις βραδύνειν ἔοικεν. καὶ παρ' ἡμῶν μὲν ἀπίοντες, καθάπερ ἐκ δεσμωτηρίου τινὸς ἀποδιδράσκουσι. ἐπισὰν δὲ καιρὸς κατίωσι, χολὴ, καὶ βάδην, μόλις ποτὲ κατέρχεται. Κλω. μηκέτι χαλέπαινε ὦ Χάρων. πλησίον

spicabitur, idque cùm alius sit culpa. Cæterum bonus ille & egregius umbrarum dux, ut manium aliquis, ipse hausta apud superos oblivionis aqua, ad nos redire non meminit. Et vel cum ephebis luctatur, vel citharam pulsat, vel aliquas orationes pronunciat, suas nugas ostentans: vel alicubi furatur inter redeundum ille generosus: hæc enim est ejus artium una. Hic igitur liberè erga nos se gerit, idque cùm noster sit dimidia ex parte. *Clo.* At qui scis ô Charon, annon aliquod ipsi negocium acciderit, si diutiùs ad res superum ejus opera Iovi sit opus? Herus autem est & ille. *Ch.* At non ita ut communi ministro præter modum imperitare debeat: siquidem nos eum abeundi tempore nunquam detinuimus: sed ego causam scio. Nam apud nos est tantum asphodelus, libamina, placentulæ, exequiæ: cætera verò, caligo, nebula, tenebræ. Sed in cœlo clara sunt omnia, ambrosia multa, nectar copiosum. Idcirco suaviùs apud illos morari mihi videtur: sed à nobis avolare solet, quasi è carcere aliquo aufugiat. Descendendi verò tempore, lentè, pedetentim, ægrè tandem advenit. *Clo.* Mitte iram istam Charon: nam hic prope adest

1 Παλαιᾷ μὲν τῇ ἰφύσαν] Hæ omnes artes Mercurii jam enarratæ Dial. Deor. & Mort. *Board.*

2 Χοαὶ] Dico ad Heliod. χοαὶ, τὸ ὀπτηκόμμυον τοῖς ἀποθανοῦσι μελίκρατον. Idem.

3 Καὶ πόπανα] Horum usus maximus in sacris Dearum, ut patet apud Interph. Aristoph. Thesmoph. & Lucian. Necyo. quid sit autem πόπανον docent Poll. Hesych. Suid. *Idem.*

4 Καὶ σκαλύσματα] Τὰ θυοσφερόμμυα τοῖς νεκροῖς. Interp. Aristoph. *piacula*, ἅγος γὰρ μίασμα. Hesych. *Idem.*

ἡδ αὐτὸς ἕτ@ ὡς ὁρᾷς, πολλὰς πινας ἡμῖν ἄγων. μᾶλλον ἢ ὥσπερ π αὐτόλιον, ἀγρόυς αὐτὰς τῇ ῥάδδῳ σεῷν. ἀλλὰ τί τοῦτο ; δεδεμένον πινὰ ἐν αὐτοῖς. καὶ ἄλλον γελῶντα, ἵνα δέ πινα καὶ πήραν ἐξημμένον, καὶ ξύλον ἐν τῇ χειρὶ ὁρῶ ἔχοντα, ὁρμὴν ὑποροῦντα, καὶ τὰς ἄλλας ἐπισπεύδοντα. ἆρ᾽ οὐχ ὁρᾷς ἢ καὶ τὸ Ἑρμῆν αὐτὸν ἰδρῶτι ῥέοντα, καὶ τὼ πόδε κεκινημένον. καὶ πυδιῶντα, μεγὰν γᾶν ἄδρομ@ αὐτῷ τὸ σῶμα ; τί ταῦτα ὦ Ἑρμῆ ; τίς ἡ σπουδή ; τεταραγμένῳ γὰ ἡμῖν ἔοικας. Ερ. τί δ᾽ ἄλλο ὦ Κλωθοῖ, ἢ τυτονὶ τ ἁλιτήριον ἀποδράπαν@ μεζαδιώκων, ὀλίγω δεῖν [1] λειπόνεως ὑμῖν τήμερον ἐχόμενος ; Κλω, τίς δ᾽ ἐστι ; ἢ τί βλαβόμεν@ ἀπιδίδρασκε ; Εθ. τυτὶ μὰ τὸν@ δῆλον, ὅτι ζῆν μᾶλλον ἐθέλε@. ἔστ᾽ βασιλεύς πς, ἢ τύραννο@ ἀπὸ γᾶν τ ὀδυρμῶν, καὶ ὧν ἀνακακύῳ πολλῆς πν@ δίδωμι θίας ἐστρῆχ λέγων. Κλω. εἶθ᾽ ὁ μάταιο@ ἀπιδίδρασκεν ὡς ἐπιβιῶναι δυνάμεν@, ἐπιλελοιπότ@ ἤδη ᾧ ἐπικεκλωσμένη αὐτῷ νήμα@ ; Ερ. ἀπιδίδρασκε λέγεις ; εἰ γὰ μὴ ὁ γλυκαύτατ@ [2] ἔστ@, ὁ τὸ ξύλον, συνῆργησέ μοι, καὶ συλλαβόντες αὐτὸν ἐδήσαμεν, κἂν ὥχε ἡμᾶς ἀπφυγών. ἀφ᾽ ἁ γὰρ μοι παραδέδωκεν αὐτὸν ἡ Ἄτροπο@, παρ᾽ ὅλην τὴν ὁδὸν ἀντέτεινε κ᾽ ἀντέσπασα. καὶ τὼ πόδε ἀντερείδων ποὸς τἄδαφο@, ὑ παντελῶς διάγωγος ὦν. σύριοτ᾽ ἢ καὶ ἐκέτευε, καὶ καταλιπαρῆ ἀφιδῆναι ποὸς ὀλίγον ἀξιῶν, κ᾽ [3] πολλὰ δόσειν ὑπισχνούμενο@. ἐγὼ ᾽ adest ut vides, complures nobis adducens, vel potiùs denſam turbam velut gregem virga abigens. Sed quid hoc rei eſt? Quendam inter ipſos vinctum, & alium ridentem, alium cui pera dependet, quique manu baculum tenet. Video, aſperumque intuetur, anhelioſque accelerat. Annon & Mercurium ipſum ſudore diffluentem, pedibus pulverulentis, anhelantem, adeò ut ipſi os ſpiritu ſit plenum, cernis? Quid hoc rei eſt ô Mercuri? quæ hæc properatio? nobis enim perturbatus videris. *Merc.* Quid aliud ô Clotho, quàm quod ſceleſtum hunc fugientem inſequens, vobis hodie navis deſertor propemodum ſum factus? *Cl.* At quiſnam eſt? aut quid ſibi volens aufugit? *Mer.* Hoc manifeſtum eſt, quòd mallet vivere. Eſt autem rex aliquis, vel tyrannus, quantum ex ejulatu ejus conjicere eſt, ex eoque quod magna ſe fœlicitate privatum conqueritur. *Cl.* An ſtolidus ille aufugiebat quaſi poſſet ſupervivere, cùm jam innexum illi filum defeciſſet? *Merc.* Aufugiebat dicis? Nam niſi generoſiſſimus iſte, qui baculum geſtat, auxilio mihi fuiſſet: ſicque ipſum comprehenſum ligaſſemus nobis effugiſſet. Nam ex quo illum mihi tradidit Atropos, per totam viam obniti & retrahere non deſtitit: ſed pedibus ſolo firmiter innitens, nequaquam ductu fuit facilis. Interdum ſupplicabat & deprecabatur poſtulans ſe pauliſper dimitti pollicenſque multa ſe daturum. At ego, ut

1 Λειπόνεως] Ο᾽ μεταλιμπάνων τὴν ναῦν. Bourd.
2 Οὗτος ὁ τὸ ξύλον] Vt infetius ὡς ἢ ὁ τὸ ξύλον. Marc.
3 πολλὰ δόσειν] Vt in Dial. mort. ex Homer. πολλὰ δ᾽ ἐν ἀργεῖῳ. Bourd.

1 Τὴν

ὥσπερ εἰκὸς, οὐκ ἀνίειν, ὁρῶν ἀδύνατον ἐφιέμενον. ἐπὶ δὲ κατ' αὐτὸ ἦλθε τὸ ξύμπαν ἦμεν, ἐμὲ τὸν νεκρὸν ὡς ἕνδεκα ἀπαριθμήσαντα τὸν Αἰακὸν, κἀκεῖνα λογιζόμενα αὐτὸν, ὡς τὸ δέκατον τῆς ἀδελφῆς πεμφθὲν αὐτῷ σύμβολον, λαβὼν, οὐκ οἶδ' ὅπως ὁ πρωκτοπέρατος, ἀπὸν ὤχθη. εἰδὼς δὲ νεκρὸς εἰς τὸν λογισμὸν, καὶ ὁ Αἰακὸς ἀνατείνας τὰς ὀφρῦς, μὴ ἐπὶ πᾶσιν ἂν Ἑρμῆ φησι, χρῶ τῇ κλεπτικῇ. ἄλις σοι αἱ ἐν οὐρανῷ παιδιαί. τὰ νεκρῶν δὲ, ἀκριβῆ, καὶ ἀδιαφόρως λαθεῖν δυνάμενα. τέτταρες ὡς ὁρᾷς ἔτι τοῖς χιλίοις ἐγγὺς τὸ σύμβολον ἐγκεχαραγμένοις. σὺ δέ μοι παρ' ἃ ἦκες ἄγων, εἰ μὴ τοῦτο φῂς, ὡς ἀφαλλόμενος εἶ ἡ Ἄτροπος. ἐγὼ δὲ ἐρυθριάσας ἔτι τὸ λοιπὸν, παρέως ὑπεμνήσθην τὸ κατὰ τὴν ὁδὸν. καὶ πιθὴ ἐβουλόμην ἀδαμὲ τοῦτον εἶδον, σωρὸς τὴν ἀποδρασιν, ἰδίωκον ὡς εἶχον τάχους κατὰ τὴν ἄγνοιαν. ἔτι τὸ φῶς. ἐπὶ δ' αὐτοκράτορός μοι ὁ βίλπιχος ὄτος. καὶ ὥσπερ ἀπὸ ὕπνου λαμπρὸς ἥκοντες, καὶ ἐλαμβάνομεν αὐτὸν ἤδη ἐν Ταινάρῳ. ἀφ' ὅσον ἤλθε διαφυγεῖν. Κλω. ἡμεῖς δὲ ὦ Χάρων. ὀλιγωρίαν ἤδη ἔχ Ἑρμῆ κατηγνώσκομεν. Χα. τί δῆτα διαμέλλομεν, ὡς οὐχ ἁπλῆς ἡμῖν μνημονίας ἀφεστιδῆς; Κλω. ὦ λέγεις. ἐμβαινέτωσαν. ἐγὼ δὲ ἔτι ἐπιχειρησάμην τὸ βιβλίον, καὶ δεῖ [1] τὴν ἀποβάθραν καθεζομένην, ὡς ἔδος, ἐπιβαινόντων ἑκάστων αὐτῶν, διαγνώσομαι τίς καὶ πόθεν, καὶ ὅτινα τεθνεὼς τὸ πρό-

ut par erat, non dimisi, videns impossibilia optantem. Porrò cùm jam in ipsis faucibus essemus, & defunctos Æaco pro more numerarem, ipsosque ille recenseret ad tesseram à tua sorore sibi missam, perditissimus iste nescio quomodo clam nobis aufugerat. Itaque mortuus unus summæ deerat: tum Æacus contractis superciliis: ne in omnibus Mercuri, utere arte furandi. Sufficiant tibi tui in cœlo lusus: accuratæ autem sunt mortuorum res, nec quicquam nos latere potest. Quatuor supra mille ut vides, inscriptos habet tesseras. Tu verò præter unum adducis: nisi hoc dicas quòd te circumvenit Atropos. Ego rubore ad hæc dicta suffusus, eorum quæ in via acciderant protinus memini. Cumque circunspiciens istum neutiquam viderem, intellecta ejus fuga, quàm celerrimè per eam viam quæ ducit ad lucem sum secutus cum hoc spontaneo comite optimo: & tanquam è carceribus currentes, ipsum jam in Tænaro deprehendimus, usque adeò parum abfuit quin effugisset. *Cl.* Et nos ô Charon ignaviæ Mercurium damnabamus. *Ch.* Quid ergo diutius cunctamur, quasi non satis morati simus? *Cl.* Recte dicis, inscendant. Ego verò sumpto in manibus libro, ingredientes singulos, qui, & unde, quoque pacto mortui sint, circum scalas sedens, pro more dignoscam, tu

1 Τὴν ἀποβάθραν καθεζομένην] *In scalis sedens.* Hunc integrum versum omisit Interpres, *scalam* reddidimus. Est enim ἀποβάθρα (ut ex Sophocle in Mysis testatur Hesych.) κλίμαξ νεώς. Falluntur qui aliter. nam in Gl. Mf. ἔτω καλεῖται ὁ τὸ πίθον διὰ ἐξερχόμενα, ἡ κλιμακίς σκάλα. Bourd.

1 Σπί-

πον. σὺ δὲ τοὺς ἀμφαλαμβάνων, [1] στίζαζε, καὶ σωτήθι ὦ Ἑρμῆ, σὺ δὲ τὰ νεογνὰ τουτὶ πρῶτα ἐμβαλῶ. τί γὰρ ἂν καὶ ἀπεκρίναντό μοι; Ερ. ἰδοὺ δή σοι ὦ πορθμεῦ, τὸ ἀριθμὸν ὅσοι οἱ τριακήσιοι μετὰ τῶν ἀκτὼ ἐμμῶν. Χα. βαθεῖαι γε ἀμφορίαις. [2] ὀμφακίας ἡμῖν νεκροὺς ἥκεις ἄγων. Ερ. βούλει ὦ Κλωθοῖ, τοὺς ἀπλαύστους ἐπὶ τούτοις ἐμβιβασώμεθα; Κλω. τοὺς γεροντικοὺς λέγεις; ὅπου ποίᾳ. τί γὰρ με δεῖ πράγματα ἔχειν, [3] τὰ τοῦ Εὐκλείδου πρὸς νῦν ἐξετάζουσα; οἱ ὑπὲρ ἑξήκοντα ὑμεῖς πάρεστε ἤδη. τί τοῦτο; οὐκ ἐπακούσασί μου [4] βεβυσμένοι τὰ ὦτα ὑπὸ τῶν ἐτῶν. ὀθνεῖά τοι τάχα καὶ τοῦτο ἀράμενον ἀφήσομεν. Ερ. ἰδοὺ πάλιν ὅπως δυνῇ. ὀκτὼ πρεσβύται, πάντες καὶ [5] πέπιεργοι, καὶ καθ' ὥραν τετυγμένοι. Κλω. νὴ Δί', ἐπὶ ἀσταφίδος μὲν πάντες ἤδη εἰσί. τὰς τριαμματίας ἐπὶ τούτοις ὦ Ἑρμῆ παράφαγε. καὶ πρῶτόν μοι εἰπατε, ὅπως ἀποθανόντες, ἥκετε. μῶλον ἢ αὐτὴ πρὸς τὰ γεγραμμένα ὑμῖν ἐπισκέψομαι. πολεμοῦντας ἀποθανεῖν ἔδει χθὲς ἢ Μηδίαι τέτταρας ἐπὶ τοῖς ὀγδοήκοντα, καὶ τὸ Οξυάρτου ὑὸν μετ' αὐτῶν Γωβάρειν. Ερ. πάντου verò exceptos compone, & ordine colloca Mercuri. Verùm infantulos hosce primos injice: quid enim mihi respondere queant? *Merc.* En tibi ô portitor sunt hi numero trecenti cum iis qui fuerunt expositi. *Ch.* Papæ quàm opima præda! mortuos immaturos nobis adducis. *Merc.* Vis-ne Clotho cum his, indefletos introducamus? *Cl.* An senes dicis? ita facias. Quid enim opus est, ut ea quæ fuerunt ante Euclidem scrutando, negotium mihi facessam? Vos qui plusquàm sexagenarii estis, jam adeste. Quid hoc rei est? Ita-ne eorum aures annis sunt obturatæ, ut me non exaudiant? forsan & hos sublatos importare oportebit. *Merc.* En duodequadringenti, marcidi omnes, & præmaturi, suoque tempore decerpti. *Cl.* Per Iovem quandoquidem omnes jam sunt uvæ passæ. Saucios præterea adducito Mercuri. Vos quo mortis genere è vita excesseritis, mihi primùm dicite. Verùm ipsamet quid cuique vestrum inscriptum sit inspiciam. Decretum erat ut heri quatuor & octoginta pugnantes in Media occiderent, cumque his Gobares Oxyartis filius. *Merc.* Adsunt. *Cl.*

1 Στίζαζε] Πύκαζε, πῶϊζαλλε, τύλαζε, σκίαζε, ἀ ζίζειν, unde ζιπὸς, Aristoph. Acharn. quæ interpretatio huic loco rectè convenit. *Bourd.*

2 Ὀμφακίας] Ἀώρους, μικρὰς, ἀνεψίτους, τὰ τετελδυτηκότα νήπια. Hanc vocem interpretatur Clar. Mercer. ad Aristæn. *Idem.*

3 Τὰ τοῦ Εὐκλείδου] In bello Peloponnesiaco cum Athenienses Lacedæmonii superassent, Athenis potiti triginta tyrannos statuerunt, quibus tandem depulsis Εὐκλείδου ἄρχοντος ἵνα μὴ μνησικακήσωσιν ἀλλήλοις οἱ σωθέντες, σωφρονιστὰς ἐποίησαν ὥστε τὰ τοῦ Εὐκλείδου ἄκυρα εἶ). Hoc igitur nunc dicit ὅτι τὰ πάνυ γεγονότα ἀναζητήσεις τὸ βίου ἑκάστου. Idem.

4 Βεβυσμένοι τὰ ὦτα, παρεχωμένοι] Sic in Satur. & de Merc. cond. Heliod. lib. 3. *Idem.*

5 Πέπιεργοι] Contra ὀμφακίαι, de quibus dictum antea: sic postea ἀσταφίδες. Idem.

1 Τὰς

φεσιν. Κλω. δι' ἕρωτα αὐτὸς ἀπέσφαξεν ἑαυτόν. κὴ ὁ φιλόσοφος Θεαγένης, ἀφ' ἑνὸς ἐπείσαντι τὴν Μεγαρέων. Ερ. ἤτοιμα πλησίον. Κλω. πῶς δ' οἱ ἐφεῖς τ' βασιλέως ὑπ' ἀλλήλων ἀπολωνύντες; Ερ. παρεισῆσιν. Κλω. ὁ δ' ὑπὸ δ' μοιχῶ κὴ τ' γυναικὸς φονεύεις; Ερ. ἰδὼ σοι πλησίον. Κλω. τὺς ὑπ' δίκης ἐόντ' ἄπα παρόντα. λέγω δὴ [1] τὺς ὑπ' τυμπάνου, κὴ τὺς ἀπεσκολοπισμένους. οἱ δ' ὑπὸ λῃστῶν ἀπολωνύντες ἑκκαίδεκα, πῶς εἰσιν ὦ Ἑρμῆ; Ερ. παρεισιν οἵδε οἱ τραυματίαι, ὃς ὁρᾷς. πὺς δ' γυναῖκας ἅμα βάλῳ ὦδαγάγω; Κλω. μάλιστα κὴ τὺς ἀπὸ ναυαγίου. ἅμα γὰ πεθνᾶσι, κὴ τ' ὁμοῖον τρόπον. κὴ τὺς λοιπὺς δ' πυρετὸς ἔχ, κ' τούτους ἅμα. κὴ τ' ἰατρὸν μετ' αὐτῶν Ἀγαθοκλέα. πῶ δ' ὁ φιλόσοφος Κυνίσκος, ὃν ἴδῃ τ' Ἑκάτης τι δεῖπνον φαγόντα, κὴ τὰ ὄν τ' κρεαφαγίσιν αὐτὰ, κὴ πῶς τούτοις γε, [2] σηπίαν ὠμὴν, ἀπολωνεῖν; Κυνι. πάλαι σοι παρέσηκα ὦ βελτίστη Κλωθοῖ. τί δέ με ἀδικήσασα, τοσοῦτον ἐάσασ ὥστε τ' χρόνον; χθὲς γὰ, ὅλον μοι τ' ἄτρακτον ἐπέπλωσας. καίτοι πολλάκις ἐπιρρήγνυμι τὸ νῆμα ἀφαιρήσας ἐλθεῖν. ἀλλ' οὐκ οἶδ' ὅπως ἀρρήκτου λῦ. Κλω. ἤφορᾶν σε κὴ ἰατρὸν εἶναι τ' ἀνθρωπίνων [3] ἁμαρτημάτων ἀπλίμπανον. ἀλλ' ἐμοῦσαι ἀγαθῇ τύχῃ. Κυνι. μὰ Δί'. λῦ μὴ ὦθ-

Cl. Præ amoris impatientia ſeptem ſibi mortem conſciverunt: & Theagenes propter Megarenſe ſcortum quo potiri non poterat. *Merc.* Hi propè adſunt. *Cl.* Porrò ubi illi qui de imperio certantes, mutuis ſe cædibus confecére? *Merc.* Hic aſtant. *Cl.* Et qui ab adultero &, uxore eſt interfectus? *Merc.* En tibi adeſt. *Cl.* Eos qui ſententia judicis damnati fuerunt, adduc, fuſtibus inquam cæſos, & cruci affixos. Illi verò ſedecim, qui à latronibus ſunt interfecti ubi ſunt Mercuri. *Merc.* Adſunt ſaucii illi quos vides. Porrò vis ut mulieres ſimul adducam? *Cl.* Maximè, & naufragio perditos: ſimul enim, parique modo perierunt. Simul etiam quos febris extinxit, cumque illis Agathoclem medicum. Cæterùm ubi eſt philoſophus Cyniſcus, quem Hecates cœna, luſtralibus ovis, quinetiam ſepia cruda devoratis mori decretum erat? *Cyn.* Iamdudum tibi aſto optima Clotho: ſed qua in re injurium me tandiu apud ſuperos reliquiſti? Nam mihi fuſum ferè totum agglomeraſti, quanquam filum rumpere ſæpe conatus ſum ut venirem: ſed neſcio quo pacto infragile erat. *Cl.* Equidem te humanorum peccatorum inſpectorem, & medicum relinquebam. Iam autem, quod fœlix fauſtumque ſit, inſcende. *Cyn.* Non per Iovem, quin

1 Τὺς ὑπ' τυμπάνου] Rei cum ad ſupplicium ducerentur, ſolebant geſtare tintinnabula ne populum inceſtarent, ut cives tinnitu illo moniti de via decederent. Zon. l. 2. Annal. hinc carnifices cum tintinnabulo, ut apud Plaut Trucul. dico hac de re alibi: Sunt tamen qui τύμπανον hic interpretentur ξύλον ὦ τὸν ταδικαδότας φόνευον. dixi de hoc ſupplicio ad illud Petron. *debeamus tenti perire.* Bourd.

2 Σηπίαν ὠμὴν] Sic antea βίαν φαγ. Idem.

3 Ἁμαρτημάτων] Angl. φαγμάτων. minus recte. *Idem.*

1 Me-

πρόν γε τυτονὶ τὸ δεδραμένον ἐμβασούμεθα. δέδια γὰρ μή σε προδιαπίσῃ δρόμῳ. Κλω. φέρ' ἴδω τίς ἐστι. Ερ. [1] Μεγαπένθης ὁ Λακύδου τύραννος. Κλω. ἐπίβαινε σύ. Μεγα. μηδαμῶς ὦ δέσποινα Κλωθοῖ. ἀλλά με πρὸς ὀλίγον ἔασον ἀπελθεῖν. εἶτά σοι αὐτόμολος ἥξω, κἀλλάνθ' μηδενός. Κλω. τί σὺ ἔτι, ἢ χάεαν ἀφικέσθαι θέλεις; Μεγα. τὴν οἰκίαν ἐκτελέσαι μοι πρότερον ἐπίτρεψον. [2] ἡμιτελὴς γὰρ ὁ δόμος καταλέλειπται. Κλω. λῆρεῖς. ἀλλ' ἔμβαινε. Μεγα. ἢ πολὺν χρόνον ὦ μῆρρα αἰτῶ. μίαν με ἔασον μεῖναι τὴνδε ἡμέραν, ἄχρις ἂν τι ἐπισκήψω τῇ γυναικὶ περὶ τῶν χρημάτων, ἵνα τὸ μέγαν εἶχον θησαυρὸν κρύφα μόνον. Κλω. [3] ἄφρων. σὺκ ἂν τύχοις. Με. ἀπολεῖται ὧν χρυσὸς τοσοῦτος; Κλω. σὺκ ἀπολεῖται. θαῤῥεῖ τοῦτο ἐνεκα. Μεγαπένης γὰρ αὐτὸν ὁ σὸς ἀνεψιὸς προδαλήψεται. Μεγα. ὦ τῆς ὕβρεως, ὁ ἐχθρὸς, ὃν τοσοῦ ῥᾳδιομέως ἤγαγε πρὸς ἀπιστίαν; Κλω. σκεῖνος αὐτός. καὶ ἐπιθυμοῦσταί σοι ἔτη τεσσαράκοντα, καὶ μικρόν τι πρὸς, πρὸς παιδικίδας, καὶ τοῖς ἑταίροις, καὶ τὸ χρυσὸν ὅλον σὺ προδαλεῖν. Μεγα. ἀδικεῖς ὦ Κλωθοῖ, τὰμὲ τοῖς πολεμιωτάτοις ἀφ-

quin priùs vinctum hunc inscendere adegerimus: vereor enim ne te precibus à tua sententia dimoveat. *Cl.* Age videam quis sit. *Merc.* Lacydæ filius Megapenthes tyrannus. *Cl.* Inscende tu. *Megap.* Minimè domina Clotho: sed me paulisper reverti finito: deinde ultro à nemine vocatus veniam. *Cl.* Sed quid est, quorsum ad vitam redire vis? *Megap.* Permitte mihi ut domum priùs perficiam, quam semifactam reliqui. *Cl.* Deliras. inscende. *Megap.* Non multum flagito temporis ô Parca. Sine me unicum hunc diem manere apud superos, donec uxori de pecuniis mandata dedero, atque ubi defossum habebam thesaurum indicavero. *Cl.* Placuit. Non id consequeris. *Megap.* Num igitur tantum auri peribit? *Cl.* Non peribit: bono, quod ad hoc attinet, sis animo: consobrinus enim tuus Megacles id accipiet. *Megap.* O contumeliam! inimicus ille, quem præ ignavia ego antea non occidi? *Cl.* Ille ipse, tibique annos quadraginta superstes erit, imo paulò amplius, pellices tuas, vestes, & quicquid est auri nactus. *Megap.* Præter jus facis Clotho, quum res meas mihi infensissimis hostibus attribuis. *Cl.*

1 Μεγαπένθης Λακύδου τύραννος] De hoc Megapenthe tyranno nihil me unquam legisse memini, & alibi, credo, non invenitur mentio de eo facta. Ex nomine videtur Græcus; ex iis vero, quæ infra dicit: εἰς τοσοῦτον ἐπιθυμίας μέχρις ἂν ὑπαγάγωμαι Πισίδας, & Λύδους ἐπὶ τοὺς φόρους, videtur fuisse tyrannus cujusdam urbis in partibus Cariæ vel Ioniæ. Si quis de eo certiora docuerit, beabit: in eo enim fateor ignorantiam meam. *Palm.*

2 Ἡμιτελὴς ὁ δόμος] Iam hac de re diximus in Dial. Mort. Val. Flacc. lib. 6.

Conjux miseranda Caico
Linquitur & primo domus imperfecta cubili.

Sic postea ἀτελὲς μεῖναι τὸ τεῖχος. Bourd.

3 Ἄφρων] Sic passim antea κίκερι, ἴδιξον. Idem. Hesychius: ἄφρων. ἀμαθὴς, ἢ παγίως διεφθ, ἢ κίκερι. Menagius.

1 Κλω.

νέμεται. Κλω. σὺ γὰρ οὐχὶ Κυδιμάχου αὐτοῦ ὄντος ὦ γλυκυτάτου παρειλήφεις, ἀπεκτόνας τε αὐτὸν, καὶ τὰ παιδία ἔτι ἐπανίστη ἐπισφάξας; Μεγα. ἀλλὰ νῦν ἐμὰ λῷ. [1] Κλω. ἐκεῖνα ἐξήκει σοι ὁ χρόνος ἤδη τῆς κτήσεως. Μεγα. ἄκουσον ὦ Κλωθοῖ, ἃ σοι ἰδίᾳ, μηδενὸς ἀκούοντος, εἰπεῖν βούλομαι. ὑμεῖς γὰρ, ἀποστῆτε πρὸς ὀλίγον. ἢν μὲ ἀφῆς ἀποδράναι, χίλιά σοι τάλαντα χρυσίου ἐπισήμου δίδωμι ὑπισχνούμενος σήμερον. Κλω. ἔτι γὰρ χρυσοῦ ὦ γελοῖε, καὶ τάλαντα λέγεις μνήμης ἄξια; Μεγα. καὶ τοὺς δύο γὰρ προστῆρας εἰ βούλει, ἀποθνήσκω, οὓς ἔλαθον ἀπεκτόνας Κλεοκρίτου, ἔλαχον ἐκάτερον χρυσοῦ ἀπίφθου τάλαντα ἑκατόν. Κλω. ἄγετε αὐτόν. ἔοικε γὰρ σὺν ἐπιμεμφῆσαι ἡμῖν ἱκανῶν. Μεγα. μαρτύρομαι ὑμᾶς. ἀτελὲς μὲν τὸ τεῖχος, καὶ τὰ νεώρια. ἐξεπλεύσειν γὰρ ἂν αὐτὰ, ἐπιβὰς [2] πέντε μόνας ἡμέρας. Κλω. ἀμέλησον. ἄλλος τειχιεῖ. Μεγα. καὶ μὴν τοῦτό γε πάντως δύναμαι αὐτῷ. Κλω. τὸ ποῖον; Μεγα. ἵς τοσοῦτον ἐπιδιῶναι, μέχρις ἂν ὑπαχώμεν Πισίδας, καὶ Λυδοῖς ἐπιβῶ τοὺς φόρους, καὶ μνῆμα ἑαυτοῦ παμμέγεθες ἀναστήσας, [3] ἐπιγράψω ὅσους ἐπέξακα μεγάλα καὶ στρατηγὸς ἄξια τὸν βίον. Κλω. ἴστω, σὺν ἓξ μίαν ἡμέραν αἰτεῖς, ἀλλὰ χιλίων ἔτῶν ἀπαιτεῖς. Μεγα. καὶ μὴν ἐγγυητὰς ὑμῖν ἔτι μᾶλλον ἄξιοχρέους δώσω τάχος, καὶ τὴν ἐπαύριον. εἰ βούλεσθε γὰρ, καὶ ἄνταυθον ὑμῖν αὐτὸν ἐμαυτὸν ἀποδώσω.

Cl. Nonne tu Cydimachi bona ipsa, ô generosissime, accepisti, occiso ipso: liberisque ejus cùm adhuc spiraret, jugulatis? *Megap.* Sed mea nunc erant. *Cl.* Itaque exactum est tui dominii tempus. *Megap.* Audi Clotho, quæ tibi privatim, nullo audiente volo dicere. vos paulisper secedite. Si me aufugere sinas, mille signati auri talenta me tibi hodie daturum polliceor. *Cl.* Adhuc-ne ridiculum caput, talentorum meministi? *Megap.* Sed enim duos, si velis crateras addam, quos occiso Cleocrito accepi, utrumque pondo centum puri auri talentorum. *Cl.* Illum trahite. Nobis enim videtur non ingressurus ultro. *Megap.* Testor vos: murus manet imperfectus, & navium statio inchoata: quæ omnia exegissem, si solos quinque dies supervixissem. *Cl.* Ne cures: alius extruet. *Megap.* Atqui hoc saltem omnino æquum postulo. *Cl.* Quid hoc? *Megap.* Vt tantisper vivam dum Pisidas subjugavero, & tributum Lydis imposuero, mihique ipsi magnificentissimo monumento erecto, inscripsero quicquid magni, & Imperatore digni, à me in vita gestum fuerit. *Cl.* Heus tu, non unum diem postulas, sed fermè viginti annorum moram. *Megap.* Atqui festinationis, meique reditus sponsores vobis dare sum paratus. Imò si velitis etiam mei succedaneum tradam vobis Agape-

1 Κλω. ἐκεῖνα ἐξήκει σοι ὁ χρόνος] Ἐξήκει. Marc.

2 Πέντε μόνας ἡμέρας] Sanior hæc lectio quam quæ in Angl. Codic. πέντε παίδικα. Solebant enim mortui in exorabilis suis à Plutone diem postulare, & ut plurimum πέντε. Sic in Dial. Mort. *Bourd.*

3 Ἐπιγράψω ὅσους] Eadem antea & in Toxar. & in Dipsad. tangit Theophr. Charact. περὶ μικροφιλοτιμίας. Idem.

1 Ἐκα-

σω τ' ἀγαπητόν. Κλω. ὦ μιαρὲ, ὃν ἠύχω πολλάκις ὑπὲρ γῆς καλιπεῖν; Μεγα. πάλαι ταῦτ' ηὐχόμην. νυνὶ δ' ὁρῶ τὸ βέλτιον. Κλω. ἦξε κἀκεῖνός σοι μετ' ὀλίγον, ὡσὼ δ' νεωστὶ βασιλεύον[1] ἀνηρημένον. Μεγα. ἀκήν· ἀλλὰ τοῦτό γε μὴ ἀντείπῃς ὦ μιαρά μοι. Κλω. τὸ ποῖον; Μεγα. εἰ δέναι βούλομαι τὰ μετ' ἐμὲ, ὅπῃ καὶ ἐξῇ τ' τρόπον. Κλω. ἄκουε. μᾶλλον γὰρ ἀνιάσῃ μαθών. τλὼ μὲν γυναικί σοι, μίδας ὁ δοῦλος ἐξῇ. κἠπάλαι γ' αὐτὴν ἐμοίχευεν. Μεγα. ὁ κατάρατος, ὃν ἐγὼ πιθόμενος αὐτῇ, ἀφῆκα ἐλεύθερον. Κλω. ἡ δυσαίτης δέ σε, ταῖς παλλακίσι δ' νεωὶ τυφωνὶ ἐγκαλλιχήσῃ. εἰκόνες γ' καὶ ἀνδριάντες, ὃς ἡ πόλις ἀνίσησί σοι πάλαι, πάντες ἀναπεσάμενοι, γέλωτα παρέξουσι τοῖς ἀνωθμίοις. Μεγα. εἰπέ μοι, τ' φίλων γ' οὐδεὶς ἀγανακτεῖ τοῖς δρωμένοις; Κλω. τίς γὰρ σοὶ φίλος; ἢ οὐκ τίνος αἰτίας δικαίας γνόμενος; ἀγνοεῖς ὅτι κἀγὼ πάντες οἱ σεβόμενοι, κἀ τ' λεγόμενα κἀ πραττόμενα [1] ἔκαστα ἐπαινοῦντες, ἢ φόβῳ, ἢ ἐλπίσι, ταῦτ' ἔδρων, τ' ἀρχῆς ὄντες φίλοι, κἀ σὲ τ' καιρὸν ἐπεβλέποντες; Μεγα. κἀμὲ μὲν ἀσίνδυνος ἐν τοῖς συμποσίοις, μεγάλῃ τῇ φωνῇ ἐπήυχητό μοι πολλὰ, κἀ ἀγαθὰ, σεσαπροθανεῖν ἔκασος αὐτῶν ἐτοιμος, εἰ οἷόν τε εἴναι. κἀ ὅλως, [2] ὅρκος αὐτοῖς ἐγώ. Κλω. τοιγαροῦν παρ' ἐνὶ αὐτῶν χθὲς δειπνήσας, ἀπήγαγες. τὸ γὰρ πλοῦτόν σοι πιεῖν ἐνεχθὲν, ἐκεῖνο δοῦλε κατέπιμψέ σε. Μεγα. τοῦτ' ἄρα πικρὸν ἡδόμην. τί βούλομαι petum. *Cl.* O ſceleſte, quem ſæpe optaſti in terra relinquere? *Megap.* Hoc olim optabam: ſed video nunc quid ſit ſatius. *Cl.* Veniet & ille tibi haud ita multò poſt, ab eo qui recens regem agit, è medio ſublatus. *Megap.* Sed illud ô Parca tu mihi non negaveris. *Cl.* Quidnam? *Megap.* Scire velim ut res me defuncto ſe ſint habituræ. *Cl.* Audi: nam edoctus magis angeris. Tuam uxorem Midas ſervus habebit, quam jam olim adulterio corruperat. *Megap.* Ille ſceleroſus quem ejus ſuaſu manumiſi. *Cl.* Tua verò filia pellicibus ejus qui nunc tyrannidem obtinet, annumerabitur. Porrò ſtatuæ, quas olim tibi urbs erexit, omnes everſæ, ſpectantibus riſum præbebunt. *Megap.* Dic mihi, nulluſne ex amicis ob ea quæ fiunt indignatur? *Cl.* Quinam tibi fuit amicus? aut quis juſta de cauſa conciliatus? Neſcis omnes qui te adorabant, & eorum quæ dicebas ac faciebas ſingula laudabant, id vel metu, vel ſpe feciſſe? imperii nimirum amici erant, & temporis rationem habebant. *Megap.* Atqui cùm in conviviis libarent magna voce multa bona mihi precabantur, parati ſinguli ante me mori, ſi fieri poſſet. In ſumma per me jurabant. *Cl.* Quare heri cum quodam ex ipſis cœnatus, obiiſti: nam poculum tibi poſtremò allatum huc te demiſit. *Megap.* Hoc illud eſt quod amari quiddam ſenſi. Quid verò hoc

1 Ἔκασα ἐπαινῶντες] Vt illud, *laudant convivæ.* Convivæ, ut hic, paraſiti: dixerunt viri Clar. ad Perſ. dixi ad illud Petron. *ut ſoris canares poetam laudaſti.* Bourd.

2 Ὅρκος ἦν ἐγώ] Iurant Paraſiti per reges ſuos. *Idem.*

1 Ἐνὼ

ἢ τοῦτ' ἔπραξε; Κλω. πολλά με ἀπαρεῖσθαι. ἐμοῦτον δέον. Μεγα. ἐν μὲ μόνῃ μάλιστα ὦ Κλωθοῖ, δέομαι ἐπόθεν κἀ ὡς ὀλίγον ἐς τὸ φῶς ἀνακύψαι πάλιν. Κλω. τί ἢ τοῦτό ἐστι; ἔοικε γάρ τι παμμέγας εἶναι. Μεγα. Καρίων ὁ ἐμὸς οἰκέτης, [1] ἐπὶ τάχιστά με ἀποθανόντα εἶδε, περὶ δεῖλιν ὀψίαν ἀνελθὼν ἐς τὸ οἴκημα, ἔνθα ἐκείμην, χολῆς ὕπο, οὐδεὶς γὰρ οὐδὲ ἐφύλαττέ με, [2] Γλυκέριον τὴν παλλακίδα μου, κἀγὼ πάλαι ἢ οἴμωγ κεκραγυίᾳ, ἐπαφασαμένῳ τὴν ὀργὴν, ἐπαύσθη, κἀπεπήδησε οὐδενὸς ἔνδον παόντος. εἶτα ἐπειδὴ ἅλις εἶχε τῆς ἐπιδυμίας, ἀποβλέψασα ἐς ἐμέ, σὺ μέντοι φησὶν ὦ μιαρὸν ἀνθρώπιον, πληγάς μοι πολλάκις ἤδη ἀδικοῦντι ἐπέτεινας. κἀγὼ τοῦθ' ἅμα λέγων, παρέπιπτε τί με, κἀγὼ κἄρρης ἔπαιε. τέλος ἢ, πλατὺ χρεμψάμενος, κἀγὼ κρεπτύσας μου, κἀγὼ ἐς τὴν αἰσθῶν χώραν ἅπαξ ἐπιπτῶν, ᾤχετο. ἐγὼ ἢ, ἐπειπερ ἐξέπεμπέ μὲ, ὡς εἶχον ἢ ὤμους ὁ, τι κἀγὼ δράσαιμι αὐτὸν, ὅπως ἤδη κἀγὼ ψυχρὸς ὦν. κἀγὼ ἡ μιαρὸς ἢ παιδίσκη, ἐπὶ ψόφῳ, ὡς ἐσήκουσεν παῦλαν ἤδετο, σίλλο χείσασα τὼς ὀφθαλμὼς ὡς δακρύσασα ἐπ' ἐμοὶ, κακύσασα, κἀγὼ τέτομαι ἐπικαλουμένη, ἀπηλάτιζε. ὧν εἰ λαβοίμην; Κλω. πῶς γὰρ ἀπιλᾶν. ἀλλ' ἔμβηθι. καιρὸς ἤδη σε ἀπαντᾶν ἐπὶ τὸ δικαστήριον. Μεγα. κἀγὼ τίς ἀξιώσει κατ' ἀνδρὸς τυράννου ψῆφον λαβεῖν; Κλω. κἀγὼ τυράννου μὲν

hoc facinore voluit? *Cl.* Multa percunctaris, cùm jam insce ndisse oportuisset. *Megap.* Vnum me maximè angit Clotho, cujus gratia paulisper ad lucem emergere cuperem. *Cl.* Quid istud est? id permagni quid videtur esse. *Megap.* Carion famulus meus quumprimum vidit me extinctum, circa vespertinum crepusculum, conclave in quo jacebam ingressus, cùm vacaret (neque enim me custodiebat quisquam) Glycerium pellicem meam, cum qua jam ante rem habere solebat, attractis foribus tanquam nemo intus esset, subegit. Deinde postquam libidini satisfeciisset, conversis in me oculis. Tu quidem, inquit, homuncio sceleste, mihi plagas nihil commerito sæpe inflixisti. Cumque hæc diceret, simul vellicabat me, & alapas impingebat. Tandem cùm lato screatu me conspuisset & in regionem impiorum abire me jussisset, discessit. At ego quanquam ira succendebar, tamen quia jam frigidus & exanguis eram, hominem ulcisci non potui. Porrò sceleste famula cùm advenientium quorundam strepitum sensisset, oculis saliva inunctis, ac si me defleviisset, ejulando, nomenque meum inclamando, discedebat: quos si prehendero. *Cl.* Desinem minari: & inscende: jam enim tempus est ut in judicium concedas.

Megap. Ecquis contra tyrannum pronunciare volet? *Cl.* Contra ty-

1 Ἐπὶ τάχιστά με ἀποθανόντα εἶδε] Cùm dicere debuisset ἐπὶ τὸν τεθνεῶτα δύβυς τῶτο εἴρηκας· Ἀθηναῖος σοφιστὴς Euripidi frequens: quod & notavit Euripid. Schol. *Bourd.*

2 Γλυκέριον] Notant Grammatici Atticos ὑποκορίζοντας solere nomina secundæ fic transformare, ut θύραξιαν, θέμιδιαν, γλυκεῖαν, θύραξιον, θέμιδον, γλυκέριον. Idem.

1 Ἐπὶ

ἀδεὶς, κῆ νεκρῶ ἢ ὁ Ῥαδάμανθυς, ὃν αὖτίκα μάλα ὀψὲ δίκαιον, καὶ κατ' ἀξίαν ἐπιτρέψει ἑκάστῳ τὰ δίκαια. τὸ νῦν ἢ ἔχον, μὴ ἀμφίσβει. Μεγα. κἂν ἰδιώτην με ποίησον ἀντὶ μὲν τοῦ πένητος ἵνα, καὶ δοῦλον ἀντὶ δὲ πάλαι βασιλέως. ἀναβιῶναί με ἔασον μόνον. Κλω. πᾶδ' ἢ ὁ τὸ ξύλον; κῆ σὺ ἢ ὦ Ἑρμῆ, σύρετ' αὐτὸν εἴσω δι' πυλῶν· ἐν γὰρ ἂν ἐμβαίη ἑκών. Ερ. ἴπε νῦν ὀπαδέ. δεῦρο τοῦτον σὺ πορθμεῦ, κῆ τ' δεῖνα. κῆ ὅπως ἀσφαλῶς ἀμέλει πᾶς τ' ἐσὸν δεδήσεται. Μεγα. κῆ μὲν δὴ τῇ ταχυδρομίᾳ κοὐδὲν δεῖ. Κλω. ὅπου πί; Μεγα. ὅτι νὴ Δία τύραννος ἦν, κῆ δορυφόρους εἶχον μυρίους. Κλω. εἶτ' ἐ δικαίως σε περιέπλευ ὁ Καρίων, ὥστοι σκαιὸν ὄντα; πικρῶν δ' ἂν τὴν τυραννίδα ἔξεις, γεύσασθαι δὲ ξύλου. Μι. τολμήσῃ γάρ κωμῳδεῖν ἐπαπατεῶνα δή μοι τὸ βάκτρον; ἢ ἐγώ σε πρῶτον, ὅτι ἐλεύθερος ἄγαν, κῆ τραχὺς ἦθα, κῆ ἐπιμηνικὸς, μικρὰ δεῖν πρὸς πατάλοσιν; Κλω. τυγαρᾶν μᾶλλον κῆ σὺ τῷ ἴσῳ πρὸς πατάλοσιν. Μικυλ. εἰπέ μοι ὦ Κλωθοῖ, ἐμὲ ἢ ἀδεὶς ὑμῖν λόγον. ἢ διότι πένης εἰμὶ, ἀμφὶ τοῦτο κῆ πλουσίων ἐμοῦναί με δεῖ; Κλω. σὺ ἢ τίς εἶ; Μι. ὁ σκυτότμος Μικυλ. Κλω. εἶπα ἄχθη βαρδούνων; ἢ χ' ὁρᾶς ὁπόσα ὁ τύραννος ὑπιχεῖται δώσειν, ἀφεῖς πρὸς ὀλίγον; ἰῶμαι γὰρ ἔχει με, εἰ μὴ ἀγαπητὴ κῆ σοὶ ἡ διατριβή. Μι. ἄκουσον ὦ βελτίστη μοιρῶν. ἐ πάνυ με ἢ Κύκλωπος σκεῖνη δύφρασίνη δωρεὰ, τὸ ὑπιχεῖσθαι, ὅτι πύμαθ' ἐγὼ τ' ἔπι κεφάλαιμα ἂν πε γὰρ πρῶτον, ἂν πε πύμαθ', οἱ αὐτοὶ ὀδόντες ἐμμένουσιν. ἄλλως πε, ἐδ' tyrannum nemo: sed contra mortuum Rhadamanthus, quem in ferendis pro cujusque merito sententiis, mox æquissimum videbis: quare in præsentia ne cunctaris. *Megap.* Privatum me & ex pauperibus unum, quinetiam pro rege servum facias licet, dummodo reviviscere me sinas. *Cl.* Vbi ille est qui fustem gerit? & tu Mercuri, istum correpto pede intrò trahite. Non enim inscendat ultro. *Merc.* Sequere nunc fugitive, accipe hunc tu portitor, atque illum: utque malo diligenter alligetur, cura. *Megap.* Atqui me primas occupare par est. *Cl.* Quid ita? *Megap.* Quia rex fui, innumerique satellites habui. *Cl.* Annon te meritò vellicabat Carion, cùm sævus adeò fuisses? acerbam certè degustato hujus baculo tyrannidem obtinebis. *Megap.* Audebit-ne Cynisscus mihi baculum illidere? Nonne ego te nuper, quòd liberiùs, & asperiùs objurgares, cruci propemodum affixi? *Cl.* Quamobrem & tu malo affixus manebis. *Micyllus.* Dic mihi Clotho: nullam mei rationem habetis. An quia sum pauper me postremum inscendere par est? *Cl.* Tu verò quis es? *Micyl.* Sutor sum Micyllus. *Cl.* An molesta tibi est mora? Non vides quàm multa se daturum polliceatur hic tyrannus, si vel paulum in vitam remittatur? Quare me tenet admiratio, cur non & tibi mora sit jucunda. *Micyl.* Audi Parcarum optima. Non admodum me delectat munus illud Cyclopis, quum pollicetur se postremum Vtim voraturum: nam sive primum, sive postremum, iidem me dentes manent. Præterea res

mex,

ὀρχεῖα παρὰ τοῖς τῶν πλουσίων. [1] ἐκ διαμέτρου γὰρ ἡμῶν οἱ βίοι φασίν. ὁ μὲν γὰρ τύραννος, δύσδαιμον εἶναι δοκῶν ἐν τῷ βίῳ, φοβερὸς ἅπασι, καὶ φοβούμενος, ἀπολιπὼν χρυσὸν τοσοῦτον, καὶ ἀργύριον, καὶ ἐσθῆτα, καὶ ἵππους, καὶ δεῖπνα, καὶ παῖδας ὡραίους, καὶ γυναῖκας εὐμόρφους, εἰκότως ἡνιᾶται. καὶ ἀπαωρεῖται αὐτῶν, ἠχθέται. [2] ἡ γὰρ οἷσ᾽ ὅπως καλάσῃ ἐξ᾽ ἅπαντος ἐκείνου τοῖς τοιούτοις ἡ ψυχή, καὶ οὐκ ἐθέλει ἀπαλλάττεσθαι ῥᾳδίως, ἅτε αὐτοῖς πάλαι συμπεπηγυῖα. μᾶλλον δ᾽ ὥσπερ ἄῤῥηκτός ἐστιν ὁ δεσμὸς οὗτος, ὃν δεδεμένοι ξυμβέβηκεν αὐτούς. ἀμέλει, κἂν ἀπάγῃ τις αὐτοὺς μὴ βίᾳ, ἀναπηδῶσι. καὶ πάλιν ὄντες ῥᾳστώνης, δεινοὶ πρὸς τοῦτο εὑρίσκειν τὸν ἐπὶ τὰ ἄδηλα φέρουσαν ὁδόν. ἐπισκέπτονται γὰρ εἰς τὰ πίσω, ὥσπερ οἱ δυσέρωτες, καὶ πυρρώτερον ἐκπολεμοῦσι τὰ ἐν τῷ φωτὶ βάλλοντες, οἷα ὁ μάστιγος σκιὰν ἐπιφέρων. καὶ παρὰ τοῦτον ὁδὸν ἀποδιδράσκουσι, κἀντεῦθά σε καταλιπαρῶσι. ἐγὼ δέ, ἅτε μηδὲν ἔχων ἐνέχυρον ἐν τῷ βίῳ, οὐκ ἀγρόν, οὐ στωϊκίαν, οὐ χρυσόν, οὐ σκῦτος, οὐ δεξιάν, οὐκ εἰκόνας, εἰκότως ὀζῶν λῶ. καὶ πεδὴ μόνον ἡ Ἄτροπος ἔνωσέ μοι, ἀσμένως ἀποῤῥίψας τοῦτο σμίλιον, καὶ τὸ κάτωμα, κρηπίδα πὰς ἐν ταῖν χερσῖν ἔχων, ἀναπηδήσας ὀξὺς ἀνυπόδητος, οὐδὲ τοῦ μελαντηρίου ἀποψιλώμενος, εἰπόμην. μᾶλλον δὲ ἠγούμην, εἰς τὸ πρόσω ὁρῶν. οὐδὲν δέ με τῶν κατόπιν ἐπέστρεφε, καὶ μετεκάλει. καὶ τὴ Δί᾽

meæ, non ut divitum se habent. Nam vitæ nostræ ex diametro (ut ajunt) inter se distant. Hic enim tyrannus qui beatus in vita videbatur, horrendus omnibus ac suspiciendus, relicto tam multo auro, & argento, vestibus, equis, epulis, pueris floridis, & mulieribus formosis, non injuria cruciatur: ab iisque se abstractum gravatur. Etenim anima nescio quo pacto hisce veluti viscо affixa hæret, nec facilè demigrare vult, ut quæ his jamdudum addicta sit. Quin potiùs ac si infragile sit vinculum istud quo ipsos illigari contingit, quum à quopiam vi abducuntur, altum ejulant. Ac cum in cæteris sint feroces, in hac via quæ ad inferos ducit, meticulosi deprehenduntur. Itaque veluti perditè amantes à tergo subinde respiciunt, & ea quæ apud superos geruntur è longinquo cernere cupiunt: sicut stultus hic faciebat, cùm & in via fugeret, & hîc tibi supplicaret. At ego, ut qui nullum in vita pignus haberem, non agrum, non domuum multitudinem, non aurum, non supellectilem, non gloriam, non imagines, meritò ad mortem expeditus fui, ac postquam mihi solùm innuit Atropos, scalpro, soleaque libenter abjectis, crepidam præ manibus habens, ilico exilii discalceatus, nec absterso atramento, sum secutus: imò potiùs præivi, ad anteriora respiciens: cùm nihil à tergo relictum me converteret, & revocaret. Et per Iovem jam pul-

1 Ἐκ διαμέτρου ἡμῶν οἱ βίοι] Mſ. ἡμῖν. Proverb. Ἐκ πάνυ διαφερόντων. Bourd.

2 Οὐ γὰρ οἶδ᾽ ὅπως] Interpunguntur hunc locum Grammatici, & dici volunt οὐ οἶδα γὰρ ὅπως. Idem.

ἡδὺ πρᾶλὰ τὰ παρ' ὑμῖν πάντα ὁρῶ. τό, τε γὰρ [1] ἰσοτιμίαν ἅπασιν εἶναι, καὶ μηδένα ἐγγὺς τοῦ πλησίον ἀφιέρειν, ὑπερηδίστην ἐμοιγε δοκεῖ. πεπαίσθημαι δὲ μήθ' ἁπαξαπλῶς χρέα τοὺς ὀφείλοντας συνάγειν, μὴ δὲ φόρους ἀπαιτεῖν. τὸ δὲ μέγιστον, μὴ δὲ ῥιγοῦν ἐν χειμῶνι, μὴ δὲ νοσεῖν, μήθ' ὑπὸ τῶν δυνατωτέρων ῥαπίζεσθαι. εἰρήνη γὰρ πᾶσι, καὶ τὰ πράγματα εἰς [2] τὔμπαλιν ἀντεστραμμένα. ἡμεῖς μὲν γὰρ οἱ πένητες, γελῶμεν, ἀνιῶνται δὲ καὶ εὐδαίμονες οἱ πλούσιοι. Κλω. πάλαι ἐν σὲ ὦ Μίκυλλε γελῶντα ἑώρων. τί δ' ἐν ὦ ἔ σε μάλιστα σὺν γελᾶν; Μι. ἄκουσον ὦ τιμιωτάτη μοι θεῶν. παρθενικῶν ἄνω τυράννου, πάνυ ἀκριβῶς ἐώρων τὰ γιγνόμενα ὑπ' αὐτῷ. καί μοι ἐδόκει τότε ἰσόθεός τις εἶναι. τὴς τε γὰρ [3] πορφύρας τὸ ἄνθος ὁρῶν, ἐμεμαθήκειν, καὶ τὸ ἀκηλιθώτατον τὸ πλῆθος, καὶ τὸ χρυσοῦν, καὶ τὰ λιθοκόλλητα σκεύη, καὶ τὰς [4] κλίνας τὰς ἀργυροπόδας. ἔτι δὲ καὶ τὰ κίστας τὰ τῶν σκευαζομένων εἰς τὸ δεῖπνον, ἀπίκναίμε. ὥστε [5] ὑπερήνθρωπός τις

pulchra apud vos omnia video. Nam pares omnibus esse honorum gradus: nullumque vicino præstare, res mihi longè suavissima videtur. Conjicio etiam hîc neque æs alienum à debitoribus reposci, neque tributum pendi: quodque maximum est, neminem hyeme rigere, nec ægrotare, nec à potentioribus colaphos infligi. sed omnia pace consistere, resque hominum in contrarium versas esse. Nos enim pauperes ridemus, ac divites tristantur & plorant. *Cl.* Te jamdiu ridentem vidi Micylle: sed quid potissimum tibi risum movebat? *Micyl.* Audi, Dearum mihi maximè veneranda. Cùm apud superos propter tyrannum habitarem, valdè diligenter inspiciebam, quæ ab ipso fiebant: ac ille tunc mihi Deo par videbatur. Nam cùm purpuræ florem spectarem, & comitantium turbam, & aurum, & pocula gemmis distincta, lectosque pedibus argenteis suffultos, eum fœlicem prædicabam: præterea eorum quæ in cœnam parabantur, nitor me afficiebat. Itaque vir homine major,

1 Ἰσοτιμίαν] Hanc apud inferos æqualem honoris sedem, sic alibi vocat in Dial. Mort. & passim. *Bourd.*

2 Τὔμπαλιν] Mſ. εἰς τὸ ἴμπαλιν, τύπτειν ἑαυτὰ τοῖς γιγνομένοις ἐν τῇ ζωῇ. Idem.

3 Πορφύρας ἄνθος] Ἄνθος de re qualibet ridente, ut ἄνθος ὥρας. Sic apud Homer. ἄνθος πυρός·

Αὐτὰρ ἐπεὶ πυρὸς ἄνθος ἐπέπλατο, παύσατο δ' ὁλκὸς.

A quo Philostr. in Scamand. Æschyl. Prometh. vincto τὸ σὸν χαῖτε ἄνθος. Idem.

4 Κλίνας ἀργυρόποδας] Potest sumi ἁπλῶς, ut in Somnio & alibi, potest etiam significare λευκόποδας, ut ἀργυρόπιζα, λευκόπις, ut apud Catul. Epithal. Iul. & Manlii.

O cubile quot ô nimis
Candido pede lecticule.

Τὰς κλίνας ἀργυρόποδας, licet sciam hunc locum capi de lectulis ἐλεφαντόποσι. Idem.

5 Ὑπερήνθρωπός τις] Mſ. Regius. ὥστε ἂν θεός τις ἀνήρ. Idem.

1 Τεμ-

ἀπὸ τῆ [1] τριςάλεως κατεφαίτω. καὶ μετρίως μὲν κομῶν, τὸ ὄψιλίπους, [2] ὅλῳ πήχει βασιλικῷ ἐπαιρόμενος τῇ τύχῃ, καὶ σεμνῶς ἐπιβαίνων, [3] καὶ ἑαυτὸν ἐξυπνιάζων, καὶ τοὺς ὁτιοῦν χαίνοντας ὑπαλήτους. ἐπεὶ δὲ ἀπέθανεν, αὐτός τε παγγάλεως ἄφθη μοι δεδηλωσάμενος τὴν τρυφήν. καίμαντοι ἔτι μᾶλλον κατεγέλων, οἷον κόνδυλος ἐστηκώς, ἀπὸ τῆ κνίσης πεπαχυσμένος αὐτῆ τὴν δύσθυμίαν, καὶ μακαρίζων ἐπὶ τῷ αἵματι τῶν ἐν τῇ λακωνικῇ γαλαίτῃ κοχλίων. ἅμα δὲ καὶ τὸν τέττα, ἀλλὰ καὶ τ δανειστὴν Γνίφωνα ἰδὼν τέτονα, καὶ μεταμιώσκοντα, ὅτι μὴ ἀπέλαυσε τῶν χρημάτων, ἀλλ' ἀγύσιος αὐτῶν ἀπέθανε, τῷ ἀσώτῳ Ῥοδοχάρει τὴν οὐσίαν ἀπολιπών, ὃς τὸν μὲν ἀγχιστα ὢν αὐτῷ ἔβλυσε, καὶ πρῶτον ἐπὶ τ κλῆρον ἐκαλέσατο κατ' τ νόμον, οὐκ εἶχον ὅπως κρύψω τὸν γέλωτα. καὶ μάλιστα μεμνημένος ὡς ὠχρὸς ἀεί, καὶ αὐχμηρὸς ὢν, φρυγιδᾶς τὸ μέτωπον ἀναπλέως, καὶ μόνοις τοῖς δακτύλοις ὠλισθῶν, οἷς τάλαντα καὶ μυριάδας ἐλογίζετο, κρυπτικὸν συλλέγων τὰ μετ' ὀλίγον [4] ἐκλυθησόμενα πρὸς Ῥοδοχάρους. ἀλλὰ τί οὐκ ἀπερχόμεθα ἤδη; καὶ μηδὲν ἡμᾶς πλέονας, τὰ λοιπὰ γελασόμενα, οἰμωζοντας αὐτὸς ὁρῶντες. Κλω. ἴσθι, ἴτε καὶ [5] ἀνιμήσωμαι

jor, & ter beatus videbatur, imò fermè pulchrior, & altior, toto cubito regio fortunæ successu se erigens, & graviter incedens, ac seipsum resupinans, obviosque obstupefaciens. Sed postquam vita functus est, ipse deliciis exutis, visus est mihi prorsus ridiculus: ac me ipsum magis irridebam qui sceleratum illum obstupuissem, fœlicitatem ejus ex nidore tantùm æstimando, & ob sanguinem, qui Laconici maris cochleis innascitur, beatum prædicando. Neque hic solum mihi ludo fuit: sed cùm fœneratorem illum Gniphonem gementem viderem, & consilii pœnitentem, quòd pecuniis non esset fruitus, sed non gustatis illis obiisset, & nepoti Rhodochari facultates reliquisset (hic enim ipsi erat genere proximus, & primus ex lege in hæreditatem vocabatur) risum compescere non poteram: præcipuè cùm meminissem quàm pallidus & squalidus esset, vultumque curis tristem gereret, solisque digitis dives esset, quibus talenta, & myriadas supputabat, minutatim colligendo ea quæ paulò post à beato Rhodochari erant dissipanda. Sed quid jam hinc non solvimus? Etenim reliqua inter navigandum ridebimus, quum plorantes ipsos videbimus. *Cl.* Inscende, ut Portitor an-

1 Τριςάλεως] Vt in principio Nigrini. *Bourd.*

2 Ὅλῳ τῷ πήχει βασιλικῷ] Tangit hunc locum Theod. Marcil. ad Horat. dixit autem βασιλικῷ, ἀντὶ τῦ, μεγάλῳ, ὁ γὰρ βασιλικὸς πῆχυς ἴσχει ὑπὲρ τὸ ἰδιωτικὸν πρὸς δακτύλους. Solet Lucianus tyrannos & cæteros superciliosos Τιτανώδεις βλέποντας, his verbis attollere. *Idem.*

3 Καὶ ἑαυτὸν ἐξυπνιάζων] Sic passim alibi ἀντὶ τῦ τίτων τὸ τεράχηλον & τὸν ἰδίως ὦμος ἀφεικοτόμβων, ὅτι γαυρῶν & ὑπηφάνως ἀφειμένῳ. Sic scriptum ad oram Mſ. Regii. *Idem.*

4 Ἐκλυθησόμενα] Angl. ἐκχυθ. *Idem.*

5 Ἀνιμήσωμαι] Mſ. ἀναπάσω. *Idem.*

ὁ πορθμεὺς τὸ ἀγκύλιον. Χα. ἴστω, ποῖ φέρῃ; πλῆρες ἤδη τὸ σκάφος. αὐτῇ ἐπιμέλου. ἐς αὔριον ἑωθὲν σε διαπορθμεύσομεν. Μι. ἀδικεῖς ὦ Χάρων, ἑωλον ἤδη νεκρὸν ἀπολιμπάνων ἀμέλει, χρέψομαί σε τῷ Ραδαμάνθυι. οἴμοι τῶν κακῶν, ἤδη πλέουσιν, ἐγὼ δὲ μόνος ἐνταυθοῖ ὑπολελείψομαι. καίτοι, τί δ' ἀμηχανήσω κατ' αὐτούς; ἐγὼ γὰρ οὐδὲ [1] μὴ ἀπαγορεύσας ἀποπνιγῶ, ἤδη πιθανός. ἀλλως τε, οὐδὲ τὸ ὀβολὸν ἔχων τὸ πορθμεῖον κατεκαλεῖν. Κλω. τί τοῦτο; παρέμεινον ὦ Μίκυλλε. ἐμὲ γὰρ ἔστιν ὅτου σε διελθεῖν. Μι. καὶ μὴν ἴσως ὑμῶν οὐ προήσομαι. Κλω. μηδαμῶς, ἀλλὰ προσπλάσαντες, ἀναλάβωμεν αὐτόν. καὶ σὺ ὦ Ἑρμῆ, [2] συναρπασον. Χα. πῶ νῦν καθεδεῖται; μεσὴ γὰρ πάντα ὡς ὁρᾷς. Ερ. ἐπὶ τοὺς ὤμους εἰ δοκεῖ, ὦ τυραννικώτατε. Κλω. καλῶς ὁ Ἑρμῆς ἐνενόησεν. ἀναβαινε δή, καὶ τὸ πίναξ δὲ ἁλιτηρίου καθαπτέ. ἡμεῖς δὲ ἀπλοῦμεν. Κυν. ὦ Χάρων, καλῶς ἔχει σοι τὰς ἀληθείας ἐντεῦθεν εἰπεῖν. ἐγὼ τὸν ὀβολὸν μὲν σὸν ἔσται ἔχοιμι δεδωκώς σοι, καίπλοῦς. πλέον γὰρ οὐδὲν ἐστι τὸ πόρρω, ὦ ὁρᾷς, καὶ τοῦτο δὲ ξύλον. πλοῖα δ', ὦ ἀντλεῖν ἑτοῖμε, ἕτοιμος, καὶ [3] περίσκοπος εἶναι. μέμψῃ δ' οὐδὲν, ὦ δύνῃς, καὶ καρτερόν μοι ἐρετμὸν δῶς μόνον. Χα. ἱκανῶς. καὶ τοιοῦτό γε ἱκανὸν ὥστε σὲ λαβεῖν. Κυ. ἦ καὶ κωπελατοῦσιν δεῖ σε; Χα. νὴ Δί', ἐπεὶ εἰδῇς κέλευσμά τι

anchoram extrahat. *Ch.* Heus tu, quò pergis? plena jam scapha: ibi expecta: cras luce prima te trajiciemus. *Micyl.* Iniquus es, ô Charon qui mortuum jam exoletum relinquis. Te profectò apud Radamanthum injuriæ accusábo. Hei misero mihi! jam navigant: & ego solus hic relinquar. Atqui, cur ad eos natatu non contendo. Non enim timeo ne defatigatus suffocer, cùm jam mortuus sim: præsertim, cùm ne obolum quidem habeam quo naulum solvam. *Cl.* Quid hoc rei est? expecta Micylle: non enim fas est ita transfretare. *Micyl.* Atqui fortè prior vobis tranavero. *Cl.* Nequaquam: sed admota potiùs nave, ipsum recipiamus: tu quoque Mercuri nobiscum arripe. *Ch.* Vbi nunc sedebit? nam plena ut vides, sunt omnia. *Merc.* Tyranni humeris, si videbitur, insidebit. *Cl.* Hoc scitè Mercurius excogitavit. Ascende igitur, & sceleśti hujus cervicem conculca: nos autem fausté navigemus. *Cyn.* Æquum est ô Charon, ut verum hinc tibi dicam, ne obolum quidem pro trajectu tibi dare potero: præter peram enim quam vides, & baculum hunc, planè nihil habeo. Cæterùm si velis, sentinam exhaurire, & remigem agere sum paratus. Nec conquerèris, si modò agilem, firmumque remum mihi dederis. *Ch.* Remiga: nam hoc à te satis fit accipere. *Cyn.* Num remiges etiam cantu accendere opus erit. *Ch.* Per Iovem, siquidem nauticam aliquam exhorta-

1 Μὴ ἀπαγορεύσας] Mſ. ἀπνήσας. Lucianea prorsus dictio. *Bourd.*

2 Συναρπασον] Angl. συναπάσασον. Idem.

3 Περίσκοπος] Ἐπὶ τὸ κώπης καθήμενος. varia est κώπης acceptio quam vide apud Grammat.

1 Περὶς

τ ναυπκῶν. Κυ. οἶδα κ̀ πολλὰ ὦ Χάρων τ ναυπκῶν ἀλλ' ὁρᾶς, ἀνπκχόσιν ἔτοι δακρύοντες. ὥστε ἡμῖν τὸ ἔσπερ ἐπιβρεχθήσεπαι. Πλούσιος. οἴμοι τ κπημάτων. Ἄλλος. οἴμοι τ ἀρχῶν. ὁπόποι, τῶν οἰκίων οἷον ἀπέλιπον. Ἄλλος. ὅσα τάλαντα ὁ κληρονόμος ἀναλήσε λαβών. Ἄλλος. αἰ, αἰ, τ ἡνιόχων μου παιδίων. Ἄλλος. τίς ἄρα τὰς ἁμπέλους πευγήσε, ἃς πέρυσιν ἐφυτευσάμην; Ἑρμῆς. Μίκυλλε, σὺ δ' οἶδ' οἰμώζεις; κὰγὼ μὲν ὑ ἡμῖς δεδακρυπ ἀναπλῦσαί πια. Μι. ἄπαγε. οἶδ' ἐσιν ἐφ' ὅτῳ ἂν οἰμώξωμαι δίπλοῦν. Ερ. ὅμως ἂν μικρόν π [1] ἐσ τὸ ὕδως ἐπισείαξον. Μι. οἰμώξομαι τοίνυν, ἐπειδή σε ὦ Ἑρμῆ δοκεῖ. οἴμοι τ κατπρώτων. οἴμοι τ κρηπίδων τ παλαιῶν. ὁπόποι, τ σαθρῶν ὑποδημάτων. οὐκ ἔπ' ὀπαδείμων ἔσῃ ἐς ἑσπέραν ἀσπ[2]ος ἀναμένῳ, ὑδὲ χειμῶνος ἀνυπόδητός τε, κ̀ ἡμίγυμνος ὠδυνοσήσω, τὰς ὀδόντας ὑπὸ τ κρύους συγκρούων. τίς ἄρα μου τὸν σμίλαν ἕξει, κὰγὼ τὸ κεντητήριον; ἱκανῶς πεπλούτηκ. χαίδου ἤδη κ̀ κολαπκλάσωμεν. Χα. ἄγε δὴ τὰ πορθμεῖα ἀπόδοτε. κ̀ σὺ ἴ, δός. ἅπαντων ἤδη ἔχω. δὸς κ̀ σὺ τ ὀβολὸν ὦ Μίκυλλε. Μι. παίζεις ὦ Χάρων, [2] ἢ καθ' ὕδατός φασιν ἤδη γεγράφες, ἅπερ Μικύλλου ἤδη πιὰ ὀβολὸν ἀπόδοκῶν. ἀρχὴν ἴ, ὅπ οἶδα εἰ πεπράγμονός ἐσιν ὀβολός, ἢ τρογύλου. Χα. ὦ καλῆς ναυλλίας, κὰγὼ ἐπικερδῆς πμερου. ἀπόβαίνετε δ' ὅ-

tationem tenes. *Cyn.* Multas equidem teneo Charon: verùm hi plorando, ut vides, obstrepunt: unde futurum est ut cantus nobis interturbetur. *Dives.* O meas possessiones! *Alius.* O meos agros! me miserum qualem reliqui domum! *Alius.* Quàm multa talenta hæres à me accepta dilapidabit! *Alius.* Væ væ meis infantulis! *Alius.* Quis vites meas, quas anno superiore plantavi, vindemiabit? *Merc.* Mycille, tu verò nihil ploras? atqui non fas est quenquam citra lachrymas navigare. *Micyl.* Apage: nam cùm faulta navigatione deferar, nihil est quod plorem. *Merc.* Attamen pro more paulum ingemiscito. *Micyl.* Plorabo igitur: quandoquidem ita vis, Mercuri. O meas soleas! ô veteres crepidas! heu putres calceos! Non amplius infœlix, ego, ab aurora ad vesperam usque jejunus manebo: nec hyeme discalceatus, & seminudus obambulabo, dentes præ frigoris acerbitate complodendo: quis cultrum meum, quis subulam habebit? satis lamentatus sum, ferè jam ad portum appulimus. *Ch.* Age verò priùs naulum reddite: tu quoque redde: jam ab omnibus habeo: da tu quoque obolum Micylle. *Micyl.* Iocaris ô Charon, aut quemadmodum ajunt, in aqua scribis, qui à Micyllo obolum expectes: principio autem, ne novi quidem quadratus-ne, an rotundus sit obolus. *Ch.* Egregiam verò & quæstuosam navigationem hodiernam. Descendite tamen. Ego

1 Πρὸς τὸ ὕδ@] Angl. εἰς τὸ ὕδ@. Bourd.

2 Ἢ καθ' ὕδατ@] Dictio, φασὶν, quæ sequitur, proverbium notat, de quo interpr. Catull. *Idem.*

μους. ἐγὼ δ' ἵππους, καὶ βοῦς, καὶ κύνας, καὶ τὰ λοιπὰ ζῶα μάτειμι. Δεῖ γὰρ κἀκεῖνα δεῦρο. Κλω. ἄπαγε αὐτοὺς ὦ Ἑρμῆ παραλαβών. ἐγὼ δ' αὖτε, εἰς τὸ ἀντιπέρας ἀποπλώσομαι, Ἰνδοπατῶν, καὶ Ἡρακλείδην τοὺς Σύρους ἀφέξουσα. πεθάσι γὰρ δὴ ὡς ἀλλήλων, περὶ γῆς ὅρων μαχόμενοι. Ερ. ὡρμῶμεν ἤδη. μάλιστ' ὅτι. μάλιστα δ' ὅπως ἐξῆς ἕπεσθέ μοι. Μι. Ἡράκλεις δ' ζόφος. πῶ νῦν ὁ καλὸς Μέγιλλος; ἢ τῷ ἀφανῆ τις σὺν τῶν ἐν κιμμερίοις Φρυνίς Σιμμίχη; πάνυ γὰρ ἴσμεν, καὶ ἐμὲ χρεὼν, καὶ ἄδειν ὅτε καλὸν, ὅτε κάλλιον. ἀλλ' ἤδη κ' τὸ περιῶνιον, ὥσπερ τῆς ἄμορφον εἶναι δοκεῖν, ἰσόπορφον γίγνεται τῇ πορφυρίδι δ' βασιλίως. ἀφανῆ γὰρ ἄμφω, καὶ τὸ πρὶν αὐτῷ σκότῳ κεχρῶσθε νυκτός. Κυνίσκε, σὺ δ' πῶ ποτ' ἀρα ὧν τυγχάνεις; Κυνι. σύντομα λέγω σοι Μίκυλλε. ἀλλ' ἅμα εἰ δοκεῖ, βαδίζωμεν. Μι. οὐ λέγεις, ἔμβαλέ μοι τὴν δεξιάν. εἰπέ μοι, ἐπλέσθης δ' ὦ Κυνίσκε [1] τὰ Ἐλευσίνια, ἀχ ὅμοια τοῖς ἐμοῖ τὰ σύμπαντα σοι δοκεῖ; Κυνι. οὐ λέγεις. ἰδοὺ δ' ὥσπερ χθὲς μὲν ἀνηχόστις, φοβερά τι, καὶ ἀπιλήκιθον ἐπεσκέλεπασα. ἦ ἄρα σὺ Ἐρινύς ἐσι; Μι. ἔοικεν ἀπὸ μ' δ' χήματος. Ερ. ἀλλὰ μὴν ἐγὼ τάττας ὦ Τισιφόνη. τετάρτας. ἐπὶ τοῖς χιλίοις. Τι. καὶ μὴν πάλαι γε ὁ Ῥαδάμανθυς ἔτοιμος ἐκέλευε. Ραδα. ὥσπερ. αὐτὰς ὦ Ἑρμῆ, κήρυττε, καὶ προσκάλει. Κυνι. ὦ Ῥαδάμανθυ, ὡς δ' πατρὸς, ἐμὲ πρῶτον ἐπίσκεψαι

Ego equos, & boves, & canes, reliquaque animalia adibo: nam oportet ut & illa trajiciant. *Cl.* Illos exceptos abducito Mercuri. Equidem in adversam ripam renavigabo Indoparem & Heramithrem Syræ filios advecturalam enim de finibus agrorum pugnando mutuis se vulneribus confecerunt. *Merc.* Heus vos, progrediamur: imò verò ordine sequimini me omnes. *Micyl.* Hercle quænam est hæc caligo? ubi nunc pulcher ille Megillus? aut quo pacto dignoscat hic aliquis an Simmiche sit Phryna formosior? Quidvis enim hic par est, & concolor: pulchrum nihil, nihil pulchrius. Quin palliastrum meum, quod fœdum antehac videbatur, æquè nunc est in precio, atque ipsa regis purpura. Nam obscura sunt ambo, iisdemque tenebris immersa. Tu verò ubi tandem es Cynisce. *Cyn.* En tibi Micylle hic adsum: sed si videtur, simul eamus. *Micyl.* Probè dicis, dextram mihi injice. Dic mihi: tu enim Eleusiniis factus es initiatus: num tibi quæ hic fiunt illis similia videntur? *Cyn.* Rectè dicis. Ecce quædam accedit facem gestans, terrificum quiddam & minitabundum obtuens. Annon est Erinnys? *Micyl.* Videtur certè ex habitu. *Merc.* Excipe Tisiphone hos quatuor supra mille. *Tisiph.* Atqui jamdudum Rhadamanthus hic vos expectat. *Rhad.* Adduc ipsos, Erinny. Tu verò Mercuri, illos ut pote præco accersè. *Cyn.* O Rhadamanthe, per patrem obsecro, pri-

1 Τὰ Ἐλευσίνια] Ἑορτὴ Apud Athenienses ἐν ᾗ τελοῦνται Δήμητρι καὶ Περσεφόνῃ, ἐν ᾗ ἐχρῶντο κινήσει τινὰ μυστικῇ. De Eleusiniis, Scalig. ad lib. 7. Tibulli, & copiosè dico alibi. *Idem.*

1 Κυ-

ἀγαθοί. Rhad. τίνων ἕνεκα; Kuni. πάντως βούλομαι κατηγορῆσαί τινων, ἃ συνεπίσταμαι πονηρὰ πράσσοντα αὐτὸν περὶ τὸν βίον, ὥστε ἂν δὲ ἀξιόπιστος εἶναι λέγων, μὴ οὐχὶ ἀφέντων αὐτὸν φανεὶς οἷός εἰμι, καὶ οἷον τινα ἐβίωσα τρόπον. Rhad. τίς δὴ σύ; Kuni. Κυνίσκων ὦ ἄνερ. τὴν γνώμην φιλόσοφων. Rhad. θεῖον ἐλεγε, καὶ ἀφῆτων εἰς τὴν δίκην κατέβη. σὺ δὲ ἀφεστηκὼς τοὺς κατηγόρους. Ep. εἴ τις Κυνίσκου τυγχάνει κατηγορῶν, δεῦρο ἀφίστω. οὐδεὶς ἀφέστηκεν. ἀλλ' οὐχ ἱκανὸν τοῦτο ὦ Κυνίσκε. λάβε δὴ τὰ, ὅπως ἐπισκοπήσω σε καὶ τὰ στίγματα. Kuni. πῶς χαίρω ἐγὼ στιγματίας ἐμαυτὸν; Rhad. ὁπόσα ἂν ἡς ὑμῶν πονηρὰ ἐργάσηται περὶ τὸν βίον, καὶ ἕκαστον αὐτῶν ἀφανῆ στίγματα ἐπὶ τῆς ψυχῆς περιφέρῃ. Kuni. ἰδοὺ σοι γυμνὸς παρέσηκα. ὥστε ἀναζήτει ταῦτα, ἄνερ· σὺ φῆς τὰ στίγματα. Rhad. καθαρὸς ὡς ἐπίπαν ἐστὶ, πλὴν τινῶν τριῶν ἢ τεττάρων ἀμαυρῶν πάνυ, καὶ ἀφανῶν στιγμάτων. καίτοι, τί τοῦτο; ἴχνη μέν, καὶ σημεῖα, τῶν ἐγκαυμάτων, οὐκ οἶδα δ' ὅπως ἐξαλήλειπται, μᾶλλον δὲ συκέκοπται. πῶς ταῦτα ὦ Κυνίσκε, ἢ πῶς καθαρὸς ἐξ ὑπαρχῆς ἀναπέφηνας; Kuni. ἐγώ σοι φράσω. πάλαι πονηρὸς δ' ἀπαιδευσίαν ἐμυούμην, καὶ πολλὰ ἁλατοῦν ἐμπολήσας στίγματα, ἐπειδὴ τάχιστα φιλοσοφεῖν ἠρξάμην, κατ' ὀλίγον ἀπέσυσα τὰς [1] κηλίδας ὑπὸ τῆς ψυχῆς ἀπιλυσάμενος. Rhad. ἀγαθῇ γε ἔτυχε, καὶ ἀνυσιμωτάτῳ χρησάμενος τῷ φαρμάκῳ. ἀλλ' ἄπιθι εἰς τὰς μακάρων νήσους, τοῖς ἀριστοις με ἐνσπίσε. Rhad. Quorsum? Cyn. Omnino quendam accusare velim, de iis quæ in vita me conscio commisit. Non enim dicta mea fuerint fide digna, nisi qualis ipse sim & quomodo vixerim, priùs manifestum fiat. Rhad. Tu verò quis es? Cyn. Cynicus, ô optime, professione philosophus. Rhad. Adeùdum, primusque in judicio consiste: tu verò accusatores accerse. Merc. Siquis est hujus Cynisci accusator, huc prodeat. Nemo accedit: sed hoc, Cynisce, non sufficit, quare vestes exue, ut tua stigmata considerem. Cyn. Vbinam inusta sunt mihi stigmata? Rhad. Quod scelera quisque vestrûm in vita perpetravit, tot notas, sed quæ non appareant, in anima circumfert. Cyn. Nudum ecce tibi me sisto: itaque istas perquire quas dicis notas. Rhad. Hic per omnia est purus, præter tres quatuorve planè obscuras, evanidasque notas: sed quid hoc? vestigia, signaque inustionum: sed nescio quo pacto deleta, imò potiùs excisa sint. Quid hæc ô Cynisce, aut qui denuo purus es factus? Cyn. Ego tibi dicam. Olim cùm propter imperitiam pravus essem: multasque ideo notas contraxissem, simul atque philosophari cœpi, paulatim maculas omnes ex anima elui. Rhad. Bono profectò, & præsentissimo usus es remedio. Sed in beatorum insulas ito cum optimis con-

ver-

1 Κηλῖδας ἐκ τ' ψυχῆς] O'νειδος. Sic rectè hanc vocem ed mentem Luciani interpretatur Hesyc. qui hac in voce consulend. Interp. Aristoph. Suid. alia est κηλίδων acceptio alibi apud Lucianum. Bourd.

εἰσεις σωεσόμβρ. καπηρείσας γε πρότερον ὃ φὴς τυραννε, ἄλλως ωθσκάλφ. Μικυ. καὶ τὰμὸν ὦ Ραδάμανθυ, μικρόν ἐστι, καὶ βραχείας τινὸς ἐξετάσεως δεόμβρον. πάλαι γὰρ σοι καὶ γυμνός εἰμι. ὥστε ἐπισκόπει. Ραδα. τίς ἦ ὢν τυγχάνεις; Μι. ὁ σκυτοτόμος Μίκυλλος. Ραδα. οὗτα ὦ Μίκυλλε, καθαρὸς ἀκριβῶς, καὶ ἀνεπιγράφ. ἀπιθι καὶ σὺ πρὸς Κυνίσκον τινά. τὸν τυραννον ἤδη ωθσκάλφ. Ερ. Μεγαπένθης Λακύδε, ἡκέτω. ποῖ τρέφῃ; ωθσάτω. σὲ τὸν τύραννον ωθσκαλῶ. ωθσκαλλ' αὐτὸν ὦ Τισιφόνη εἰς τὸ μέσον, ἐπὶ πρόκλησιν ὠθοῦσα. σὺ δὲ ὦ Κυνίσκε, κατηγόρει, καὶ διέλεγχε ἤδη. πλησίον γὰρ ἀνὴρ ὑτοσί. Κυνι. τὸ μὲν ὅλον, ὦδε λόγων ἔδη. γνώσῃ γὰρ αὐτὸν αὐτίκα μάλα οἷος ἐστιν ἀπὸ τῶν τεγμάτων. ὁμως δὲ, καὐτὸς ἀπακαλύψω σοι τὸν ἄνδρα, καὐκ ἐξ λόγε δείξω φανερώτερον. ὑτοσὶ γὰρ ὁ τῆς σκηπτέρας, ὁπόσα μὲ ἰδιώτης ὢν ἔπραξε, ἀφαλείψειν μοι δοκῶ. ἐπὶ δὲ τὰς φραυτάτας ωθσπαιρεμβρ, καὶ φονφόρους συναγαγών, ἐπαναστὰς τῇ πόλῃ τύραννος κατέστη, [3] ἀκρίτως μὲ ἀπέκτεινε πολεόνας ἢ μυρίας. τὰς δὲ οὐσίας ἁπάντων ἀφαιρεμβρ, καὶ πλέον ωθσ τὸ ἀκριβὲς ἀφικμβρ, ὀδεμίαν μὲν ἀκολασίας ἰδέαν παρελέλοιπεν. ἀπάσῃ δὲ ὠμότητι, versaturus. Quum priùs tyrannum quem dicis, accusaris, alios accerse. *Micyl.* Quod ad meam causam attinet, parva brevique inquisitione indiget. Iamdudum tibi nudus adsum: itaque me inspice. *Rhad.* At quisnam es? *Micyl.* Sutor Micyllus. *Rhad.* Euge Micylle, exquisitè purus es, nullisque stigmatibus notatus: abi tu quoque ad hunc Cynicum. Tyrannum jam accerse. *Merc.* Megapenthes Lacydæ filius prodeat. Quò te vertis? accede: te tyranne voco: ipsum Tisiphone in caput impulsum protrude in medium. Tu verò Cynisce accusa nunc & convince: vir enim iste propè adest. *Cyn.* Quanquam in universum verbis non est opus, siquidem eum, qualis sit, illico ex notis cognoscere posses, ipse tamen virum tibi retegam, & oratione clariùs ostendam. Ac [2] flagitia quæ ter sceleſtus ille commisit dum privatam vitam agebat, omittenda mihi censeo. Sed postquam ascitis in societatem audacissimis viris, collectisque satellitibus insurrexit, & tyrannus urbi præfectus est, plures quàm sexcentos indicta causa trucidavit. Deinde cùm singulis facultates eripuisset, summasque divitias attigisset, nullam libidinis speciem prætermisit, sed omni crudelitate, & con-

1 Ἐπὶ πρόκλησιν ἄθασα] *Colloquintida*, Heliod. lib. 8. *Bourd.*

2 *Flagitia*] Eorum animis qui magnis se facinoribus, dum vitam agerent obstrinxerunt, maculas inustas esse docet, Platonem ridens qui sic in Gorgia loquitur. Ἀλλὰ πολλάκις τὸ μεγάλα βασιλέως ὀπλαδόμβρος, ἢ ἄλλε ὁποτυδὲν βασιλέως ἢ δυνάστε κρατήσειν ἡδὺ ὑμῖν ὂν τ' ψυχῇ, ἀλλὰ διαφθείρωσιν καὶ ἄλαν μεστὴν ὑπὸ ἀπορκιῶν ἐ ἀδικίας. Hoc attigit lib. 2. in Ruffin. Claudian.

Quid demens manifesta negas? en pectus inusta
Deformant macula. Cogn.

3 Ἀκρίτος μὲν] Has omnes tyrannorum antes alibi fusè exsequor. *Bourd.*

1 Ἀνηκε-

καὶ ὕβρεϊ χ' τ ἀθλίων πολιτῶν ἐχρήσαθ', παρθένους ἁρπάσαντες, καὶ ἐφήβους κατασχόντες, καὶ παῖδα τρόπον τοῖς ὑπηκόοις ἐμπαροινῶν καὶ ὑπερηφάνως μόνος, καὶ τύφου, καὶ ὧν ἐπὶ τοὺς ἐντυγχάνοντας φρυάγμασιν, ἀδὲ κατ' ἀξίαν δύναιο ἂν παρ' αὐτοῦ λαβεῖν τὸν δίκαιον. ῥᾴδιον γοῦν ἂν τις τ ἥλιον, ἢ τὸν [1] ἀσκαρδαμυκτὶ προσβλέψαντα. ὁ μὲν καὶ τὸ τ κλαῖσαι προθύμως ἀμύητόν σε καὶ ἀπρόοπτον αὐτοῦ, τίς ἂν διηγήσαιτο δύναιτο, ὅσα μὴ ὄντα τ οἰκειοτάτων ἀπήγγειλε; καὶ ταῦτα, ὅτι μὴ ἄλλως κινήσεις ἐπὶ κατ' αὐτοῦ λαβοῖ, αὐτίκα εἶπε, προσκαλέσας τοὺς ὑπ' αὐτοῦ πεφονευμένους. μᾶλλον ὄγκλητοι ὡς ὁρᾷς παρεσι. καὶ προσέρπουσι, ἄγχουσιν αὐτόν. ἔτοι πάντες ὦ Ῥαδάμανθυ, προσ ἐλαττεῖν τεθνᾶσιν. οἰμῶ, γυναικῶν ἕνεκα εὐμόρφων ἐπιβουλευθέντες. οἰδὲ, ἥβην πρὸς ὕβριν ἀπαγεμένων ἀχανακτήσαντες. οἱ δ, ὅτι ἐπλούτουν. οἱ δὲ, ὅτι ἦσαν δεξιοὶ, καὶ σώφρονες, καὶ εὐδαιμεῖ ἠρίσκοντο τοῖς δραμοῦσι. Ραδ. τί πρὸς ταῦτα φῂς ὦ μιαρὲ σύ; Μεγα. τὰς μὲν φόνους ἐέρασμαι, ὡς λέγ. τὰ δ' ἄλλα πάντα, τὰς μοιχείας, καὶ τὰς τ ἐφήβων ὕβρεις, καὶ τὰς ἀφθορίας τ παρθένων, ταῦτα πάντα, Κυνίσκος μὲ καταψεύσατο. Κυνι. ἀκοῦ καὶ τούτων ὦ Ῥαδάμανθυ, παρέξω σοι μάρτυρας. Ραδ. τίνας τούτους λέγεις; Κυνι. προσκάλεσαι μοι ὦ Ἑρμῆ [2] τ λύχνον αὐτοῦ, καὶ τὴν κλίνην. μαρτυρήσουσι γὰρ αὐτοὶ παρελθόντες, οἷα

contumelia contra miseros cives est usus, virgines vitiando, adolescentes stuprando, & quovis modo subditis insultando. Pro superbia verò, fastuque, ejusque in obvios fremitu, supplicium meritum sumere non possis. Faciliùs certè solem quispiam quàm illum intentis oculis conspexisset. Porrò nova etiam supplicia ad crudelitatem ejus explendam inventa, qui nec à necessariis abstinuerit, quis recensere possit? Quòd si ab eo interemptos huc advocaveris, statim cognosces hæc inanem non esse calumniam, ipsi instructam. Imò verò non vocati adsunt ut vides, & circunstantes ipsum angunt. Hi omnes Rhadamanthe, ab hoc scelerato sunt interempti, alii propter formosas conjuges insidiis petiti, alii ad libidinem abductos fuisse filios stomachati: alii quod divites essent: alii quod boni, & prudentes, & nequaquam factis ejus delectarentur. *Rhad.* Quid ad hæc respondes sceleste? *Megap.* Quas dicit cædes, equidem perpetravi: reliqua verò omnia, nempe adulteria, in puberes libidinem, virginum stupra, hæc omnia Cynisicus falsò criminatur. *Cyn.* Quin & horum testes tibi proferam Rhadamanthe. *Rhad.* Quosnam dicis? *Cyn.* Illius lucernam Mercuri accersi mihi, & lectum. Nam in medium progressi testabuntur, quænam ille

1 Ἀσκαρδαμυκτὶ] Ἀνθ' οὗ κεκμυίκει. Sic Grammatici. dixi antea. *Bourd.*

2 Τὸν λύχνον & τὴν κλίνην] Vt antea in Necyomantia induxit τὰς θεὰς τὸ ἥλιον ἀποτελεμένας σκιὰς ὑπὸ τ σωμάτων accusantes τὰ πεπραγμένα ἐμὸν παρὰ τ βίον, sic nunc lucernam & lectum testes citat, alludens ad Græcos Philosophos & ἐπιτηδὲς ἐμπαίζοντα τὸν λύχνον & τὴν κλίνην μαρτυροῦντα παραγαγών, siquidem Philosophis istis & τὰ φυτὰ erant etiam ἔμψυχα. Idem.

πεπράξοιεν συνηπίστευσε αὐτῷ. Ερ. ἡ κλίνη, ἦν ὁ λύχνος ὁ Μεγαπένθους παρέστω. Δύο ἐποίησαν ὑπακούσαντες. Ραδα. εἰπατε δὴ ὑμεῖς ἃ συνίστ Μεγαπένθ τούτῳ. ὑστέρα δὲ σὺ ἡ κλίνη λέγε. Κλι. πάνυ ἀληθῆ κατηγόρησε Κυνίσκος. ἐγὼ μὲν τοι ταῦτα εἶπεῖν ὦ δέσποτα Ῥαδάμανθυ, αἰσχύνομαι. τοιαῦτα γάρ, ἃ ἐπ' ἐμοῦ διεπράξατο. Ραδα. σαφέστατα μὲν οὖν καταμαρτυρεῖς, μήσε' εἰπεῖν αὐτὰ ὑπομένουσα. καὶ σὺ δὲ ὁ λύχνος ἤδη μαρτυρεῖ. Λυχ. ἐγὼ τὰ μὲθ' ἡμέραν μέν, οὐκ οἶδα. ἃ δὲ νὴ παρῆν. ἃ δὲ τὴ νυκτὸν εἶπεῖν, καὶ ἔπαχθες, οὐκοῦν λέγειν. πολλὰ ἀλλὰ ἐξαισχύνομαι γε πολλά, καὶ ἀρρητα, καὶ πᾶσαν ὕβριν ὑπερπεπαικότα. καίτοι πολλάκις ἐκὼν τἄλλα οὐκ ἔπινον, ἀποσβῆναι θέλων. ὁ δὲ, καὶ προσῆγέ με τοῖς ἀθρωμβίοις, καὶ τὸ φῶς μου πάντα τρόπον κατεμίαινεν. Ραδα. ἅλις ἤδη τὰ μαρτύρων. ἀλλὰ καὶ ἀπόδυθι τὴν πορφυρίδα, ἵνα καὶ τὰ ἀεὶ θμὸν ἔδωμεν τὰ στιγμάτων. παπαῖ, ἄλουτός πελιδνὸς, καὶ [1] κατάγραφος, μᾶλλον δὲ κυάνεός ἐστι ἀπὸ τῶν στιγμάτων. τίνα δὴ κολασθείη τρόπον; ἆρ' εἰς τὸ Πυριφλεγέθοντά ἐστιν ἐμβλητέος, ἢ ἀχλαδτέος τῷ Κερβέρῳ; Κυνι. μηδαμῶς. ἀλλ' εἰ θέλοις, ἐγώ σοι καινὸν τινα καὶ πρέποντα αὐτῷ τιμωρίαν ὑποθήσομαι. Ραδα. λέγε, ὡς ἐγώ σοι μεγίστω ἐπὶ τούτῳ χάριν εἴσομαι. Κυνι. ἔστι ἐν τοῖς ἀπορρήτοις πᾶσι, πίνειν τὸ λήθης ὕδωρ. Ραδα. πάνυ μὲν δή. Κυνι. ἐκὼν μόνος ἐξ ἁπάντων, ἄπολοῦτο. Ερ. ἆρα τί ille seſe conſciis perpetrarit. *Merc.* Et lectus & lucerna Megapenthis adſint: bene eſt quod obtemperarint. *Rhad.* Dicite igitur ea quæ vobis conſciis Megapenthes iſte commiſit. Tu verò lecte prior fare. *Lect.* Vera omnia Cyniſcus objecit: quæquidem domine Rhadamanthe, pudet me dicere, ejuſmodi fuerunt quæ ſupra me patravit. *Rhad.* Manifeſtiſſimo teſtimonio eum damnas, quanquam ea efferre non ſuſtines. Tu verò Lucerna jam teſtare. *Lucer.* Equidem quæ facta ſint interdiu neſcio: non enim adfui: ſed quæ noctu faceret vel pateretur, piget me dicere. Cæterùm nefanda multa, & quovis injuriæ genere ſuperiora ſpectavi: quanquam ſæpe extingui volens, oleum ultro non bibebam. At ille me ſuis facinoribus adhibuit, meamque lucem modis omnibus contaminavit. *Rhad.* Iam ſatis eſt teſtium. Verùm purpuram quoque exue ut ſtigmatum etiam numerum videamus. Papæ! hic totus eſt lividus & notatus, imò potiùs notarum vi cæruleus. Quonam igitur ſupplicii genere eſt puniendus? An eſt in Phlegethontem injiciendus, Cerberove tradendus? *Cyn.* Nequaquam. Sed ſi velis novum quoddam ſupplicium, eique conveniens tibi proponam. *Rhad.* Dicas: nam ego tibi eo nomine gratiam habebo maximam. *Cyn.* Mos eſt, ni fallor, ut qui moriuntur, omnes aquam oblivionis bibant. *Rhad.* Maximè. *Cyn.* Omnium ergo ſolus hic à potu arceatur. *Merc.* At quam-

[1] Κατάγραφος] Ex Platone Lucianus, ex Luciano Iulian. Imper. Cæſar. vide Clariſſ. Caſaubon. ad Perſ. dixit idem Lucianus alibi καὶ τοῦτο στιγμάτων. In re tamen diſſimili in Lexiphanis dial. *Bourd.*

1 Καὶ

δή; Κυν. χαλεπὴν ὄντως ὑφίξῃ τὴν δίκην, μεμνημένῳ οἵῳ λῶ, καὶ ὅσην ἰδύναθ' ἐν τοῖς ἄνω, καὶ ἀναπιμπαζομένῳ τὴν τρυφήν. Ραδα. καὶ λέγεις. καὶ καθεδοῦμαί σοι, καὶ δείξω τὸν Τάνταλον ἀπαχθεὶς αὐτοῖ, δεδεμένον, μεμνημένον ὧν ἔπραξε καὶ τὸν βίον.

quamobrem? *Cyn.* Graves ita dabit pœnas quum meminerit qualis esset quantaque potentia apud superos polleret, quumque delicias animo recolet. *Rhad.* Rectè dicis. Hunc in modum condemnetur, & ad Tantalum adductus ligetur, eorumque quæ in vita egit, recordetur.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΠΙ ΜΙΣΘΩ ΣΤΝΟΝΤΩΝ.

DE IIS QVI MERCEDE CONDVCTI IN DIvitum familiis vivunt.

ARGVMENTVM.

Aulica vita molestias & incommoda oratione hac depingit Lucianus, quamque indigna ea sit homine, præsertim docto & liberaliter instituto, exponit. Confutatis etiam caussis iis, quibus se tuentur, qui hoc vitæ genus sectantur, & in servitutem ultrò sese precipitant. Exordium ab attentione incipit, amplificando rei magnitudinem, fidemque faciendo dictis, ab eorum persona, qui in eadem vita aliquandiu vixerunt. Mox & benevolentiam captat Timoclis, ejus ad quem scribit ab officio amicitiæ, indicans se hac propterea illi scribere, ut quia illum jam olim de hac vita suscipienda, consilia agitare intellexerit, ne quid olim, si res malè cadat, & illum consilii sui pœnitere incipiat, accusare sese possit, ut à quo admonitus, aut revocatus non fuerit, præsertim quando sciat hanc vitam non modò per se difficilem atque periculosam esse: verùm etiam homini philosopho, aut quocunque denique disciplinarum genere docto, minimè convenire. Exordio in hunc modum peracto, confutationem statim subjungit earum caussarum, quibus sese tueri solent qui hoc vitæ genus ultro amplectuntur. Diluit autem omnes eas per inversionem, ostendens ea maximè vel sequi, vel negari, quæ illi cum primis evitare, vel consequi student: ac postremò etiam turpe esse homini docto & ingenuo, ob solam spem voluptatis alicujus, in voluntariam servitutem sese dare. Atque hinc jam ad ipsam rem accedit: propositis per divisionem iis, de quibus dicturus sit. Principio igitur recenset quanta incommoda, quantaque molestia perferenda sint, antequam in aulam recipiaris. Deinde, quæ & quanta toleranda, atque adeo devoranda, ubi jam receptus fueris, circa prima convivia, circa pactionem mercedis, circa servitutem reliquam, quæ mox exceptum atque per-

do-

domitum, paulatim in contemptum adducit, & ad adulandum impellit. Praterea & metu periculisque involvit, ob quæ varia exinde querelæ, & vitæ mutatæ pœnitentia sequuntur. Atque hæc omnia non domi solùm perferenda esse indicat, verumetiam foris, ubi interim multò sordidiora ministeria imponuntur, etiam à mulieribus, quibus æquè ac virisadulandum est. Post hæc & circa munerum compensationes, quo pacto nuncii ac dispensatores conciliandi, & circa mercedis solutionem, quanta cum molestiæ exigenda illa, quantaque aliorum etiam invidia accipienda sit: & postremò, quàm ignominiosi exitus plerosque maneant, senes jam & exhaustos, cùm clam aut turpiter ab aula profugiunt, aut rejiciuntur. Quæ omnia ad finem, velut in tabella quadam proposita, brevi sed eleganti admodum imagine depingit, & ob oculos ponit, amplificatis etiam in media passim oratione iis, quæ maximè urgere aut commendare voluit.

1 Καὶ τί σοι πρῶτον ὦ Φιλότης, ἢ τί ὕστατον φασὶ κεφαλίξω τούτων, ἃ πάσχειν, ἢ ποιεῖν ἀνάγκη τὰς ἐπὶ μισθῷ συνόντας, κἂν παῖς τῶν δεσποζομένων τούτων φιλίας ἐξεπιζομένης, εἰ χρὴ φιλίαν τὴν τοιαύτην αὐτῶν ὀνομάζειν; οἶδα γὰρ πολλὰ, κἀγὼ πάλαι τε συμβαινόντων αὐτοῖς, οὐκ αὐτὸς μὲν Δία δὲ τοιούτου πειρασθείς. εἰ γὰρ σε ἀνάγκη μοι ἡ θεῖρα ἐμπλακῆναι, μὴ ὦ φίλε, γένοιτο, ἀλλὰ πολλοὶ τῶν ἐς τὸν βίον τοῦτον ἐμπεπλεγμένων, ἐξηγήσεσθαι σοὶ μοι εἰμὶ, ἵνα σὺ τῆς κακῆς ὄντος, ἀποδυσάμενος ὀπόσα, καὶ οἷα ἔπαθον. οἵδε ὥσπερ ὑπ' ἀδεσμωτηρίᾳ τινὶ ἀποδράντες, οὐκ ἀηδῶς μνημονεύοντες, ὧν ἐπεπόνθεσαν. ἀλλὰ γὰρ

Equid tibi primum Amice, & quid postremum ut ajunt, recensem, ex his quæ tum facere, tum pati coguntur qui mercedis gratia sese in alienum convictum tradunt, & in locupletum istorum amicitiam accensentur, si modò ejusmodi illorum servitutem convenit amicitiam appellare? Novi enim multa, atque adeò pleraque omnia eorum quæ ipsis accidunt, non quòd per Iovem ipse tale quid expertus sim (Neque enim mihi unquam *incidit* experiundi necessitas, ac nequando incidat, Dii prohibeant) sed quòd plerique eorum qui in hoc vitæ genus inciderunt, mihi confessi sint: quorum *alii in* ipsis malis etiamdum constituti, quæ & quanta ferrent, deplorabant: alii tanquam è carcere quodam profugi, non sine voluptate commemorabant ea quæ perpessi fuerant.

1 Καὶ τί σοι πρῶτον] Ex Theocriti Ptolemæo. *Marc.* Hoc initium sumptum est ex Homer. Odyss. lib. 9.

Τί πρῶτον, τί δ' ἔπειτα τί δ' ὕστατον καταλέξω;
Quid primum, quid mox, & qua tandem ultima dicam. Cogn.

1 Διὰ

ἀνθρώπινον, ἀναλογιζόμενοι οἷον ἀπηλλάγησαν. ἀξιοπιστότερον δ' ἴσως αὐτοῖς [1] ἀπὸ πάσης ὡς εἰπεῖν τῆς πλεύσεως ἐξειληλυθότες, καὶ πάντα ἐξ ἀρχῆς εἰς τέλος ἐποπτεύσαντες. ὃ παρέργως ἴσως, ὑπὸ ἀμηχανίας ἐπήκουον αὐτῶν, καθάπερ ναυαγίαν τινὰ, καὶ σωτηρίαν παράλογον διηγουμένων, οἱ εἰσιν οἱ πρὸς τοῖς ἱεροῖς [2] ἐξυρημένοι τὰς κεφαλὰς, σὺν ἅμα πολλοῖς τοῖς τρικυμίας, καὶ ζάλας, καὶ ἀκρωτήρια, καὶ ἐκβολὰς, καὶ ἱστῶν κλάσεις, καὶ πηδαλίων ἀποκωλύσεις διεξιόντες. ἐπὶ πᾶσι δ', τοῖς Διοσκούροις ἐπιφανομένοις. οἰκεῖοι γὰρ τῇ τοιαύτῃ πραγῳδίᾳ ὄντες μ. ἢ τὶν' ἄλλον ἐκ μηχανῆς θεὸν ἐπὶ τοῦ καρχησίου κρεμάσομεν, ἢ πρὸς τοῖς πηδαλίοις ἐῶμεν, καὶ πρός τινα ἠϊόνα μαλακὴν ἀπευθύνοντα τὴν ναῦν, οἱ ὑποστενοχωρηθέντα ὑμᾶς, αὐτὴ μὲ ἠρέμα, καὶ κατὰ σχολὴν ἀβλαβῆ σώζῃ, αὐτοὶ δὲ ἀσφαλῶς ἀποβήσεσθε, χάρεσι καὶ εὐμενείᾳ τοῦ θεοῦ. ἐκεῖνοι μὲν δὴ τὰ πολλὰ τοῦτο πρὸς τὸν ἀληθινὸν χρείαν ἐπιτραγῳδοῦσιν, ὡς ἀληθῆ πλείονα λαμβάνοιεν· ὃ δὴ συνηχεῖ μόνον, ἀλλὰ καὶ φιλεῖ τινες ἔνιοι δοκοῦντες. οἱ δὲ, τὰς συμφορὰς οἰκείας χαιμώνας, καὶ τρικυμίας, καὶ μὴ Δία πιθανωμίας τε, καὶ δεκανυμίας εἴ οἷόν τι εἰπεῖν, διηγούμενοι, καὶ ὡς τὸ ἀστόχητον εἰσεπλάσαντο, ζαλωθεῖ ὑποφανομένῳ ἐκ πελάγους, καὶ ὅσα πράγματα ἀληθῆ τὸ πλοῖον ὅλον ὑπέμεινεν, ἢ δύψωντες, ἢ ναυπόντες, ἢ ὑπερνυκλύμενοι τῇ ἅλμῃ. καὶ τέλος, ὡς πρὸς πάσης τῆς πλεύσεως ὑπομείναντες, ἀναπαύσεως ἐπὶ τῆς ἠϊόνος ἐτύγχανον. μᾶλλον δὲ ἐπὶ τῆς γῆς ἐβεβήκεσαν, ἐπιλαθόμενοι τῶν κακῶν, καὶ τὰ ἀγαθὰ μόνον ἐνθυμούμενοι. ἐγὼ δὲ ἐκείνοις μὲν ἐπιστεύειν ἐδόκουν μᾶλλον, ἢ τοῖς ἑτέροις· ἐκείνοις δὲ

πεσὼν πικὸν ὄφελον, ἢ σκόπελον ἀπόκρημνον, ὥςερρήξαντες τὸ δύσπνοον σκαφίδιον, ἀθλίοι κακῶς ἐξενήξαντο, γυμνοὶ, καὶ πάντων ἐνδεεῖς τῶν ἀναγκαίων. ὅτε δὴ τούτοις, καὶ τῇ τούτων διηγήσει, ἐδόκουν μοι τὰ πολλὰ ὥσπερ ὑπ' ἀγχόνης ἐπικρύπτεσθαι, καὶ ἐκόντες εἶναι ἐπιλανθάνεσθαι αὐτῶν. ἀλλ' ἔγωγε κἀκεῖνα, καί τι ἄλλα ἐκ τῶν λόγων ξυνιδὼν, οὐκέτι ὥσθ' ὁμοίοις τοῖς τοιαύταις ξυνουσίαις, ἃ δὴ ὀκνῶ σοι πάντα ὦ καλὲ Τιμόκλεις, διεξελθεῖν. δοκῶ γάρ μοι ἐκ πολλοῦ ἤδη κατανενοηκέναι σε τοῦτο τὸ βίῳ ἐπιβουλεύοντα. καὶ ὥσθ' ὁτιοῦν μᾶλλον, ὁπηνίκα περὶ τῶν τοιούτων ὁ λόγος ἐνέπεσεν. εἴτε ἐπήνεσέ τις τῶν παρόντων τὸν τοιοῦτον μισθοφορὰν, τρισευδαίμονας εἶναι λέγων, οἷς μετὰ δὴ τοὺς φίλους ἔχειν τοὺς ἀρίστους Ῥωμαίων, καὶ δειπνεῖν δεῖπνα πολυτελῆ, καὶ ἀσύμβολα, καὶ οἰκεῖν ἐν καλῷ, καὶ ἀποδημεῖν μετὰ πάσης ῥᾳστώνης, καὶ ἡδονῆς, ἐπὶ λόφου ζεύγους ἐν τύχοι ἐξυπτιάζοντας, ὥσθ' οἷπ καὶ μισθὸν τῆς φιλίας, καὶ ὧν εὖ πάσχουσι τούτων λαμβάνειν, ὀλίγον ἐστίν. ἀτυχῶς γὰρ ἄπορα καὶ ἀνήροτα τοῖς τοιούτοις τὰ πάντα φύεται. ὁπότε δὴ τοιοῦτόν τι ἀκούσειας, εὑρεῖν ὅπως ἐπιχήσεις πρὸς αὐτὸ, καὶ πάνυ σφόδρα πρὸς τὸ δέλεαρ ἀναπεπταμένον παρείχες τὸ στόμα. ὡς δὴ τόγε ἡμέτερον εἰς αὖθις ποτὲ ἀναπτυσσῇ, μήσ' ἔχοις λέγειν ὡς ὀρωρὼς σε τηλικοῦτο [1] μετὰ τῆς κεφάλης ἄγκιστρον καταπίνοντα, οὐκ ἐπιquampiam ſub undis latentem, aut in præruptum ſcopulum effracto miſeri ægrè enatarint, nudi, cunctarumque rerum neceſſariarum inopes. Hæc inquam cùm referrent, viſi ſunt mihi multa præ pudore ſubticere, & volentes ac ſcientes oblivíſci. At ego tum illa, tum alia nonnulla ex illorum narrationibus conjectans, deprehendi quicquid ærumnarum cum iſtiuſmodi convictibus eſt conjunctum: quæ omnia, ô præclare Timocles, tibi percenſere non gravabor. Iampridem enim mihi videor animadvertiſſe, te de capeſſenda hac vitæ ratione cogitare. Ac primùm quidem, cùm hac de re ſermo incidiſſet, mox præſentium aliquis mercenarium iſtiuſmodi vitæ genus laudare cœpit, fortunatiſſimos eos affirmans quibus cum eo quod amicos haberent Romanorum optimates, & ſumptuoſis in conviviis immunes epularentur, in ſplendidis ædibus verſarentur, & omnigena cum recreatione, ac voluptate in alba rheda, ſi liberet, reſupinati peregrinarentur, non parvi eſſet emolumenti mercedem amicitiæ, & benefactorum iſtorum accipere: cùm haud dubiè nec ſata, nec culta, omnia iſtis proveniant. Hæc igitur, atque id genus alia cùm audires, animadverti ut his inhiares, & valdè patulum os ad eſcam præberes. Proinde ut in poſterum culpa vacem, nec expoſtulare queas, quòd cum te videremus tantum cum ſquilla deglutientem hamum, non retineremus, nec priuſ-

[1] Μετὰ τ' κεφάλης ἄγκιστρον καταπίνοντα] Sic in Piſcat. *Bourd.*

λαβόμεθα, ἀλλ' πρὶν ἐμπεσεῖν τῷ λαιμῷ ἀφελκύσωμεν, ἀλλ' ἀφειδήσωμεν, ἀλλὰ ἀφεμένους ἐξηλημμένους, καὶ ἐμπεπηγότος, ἤδη συρομένου, καὶ πῶς ἀναγκῶν ἀγόμενον ὁρᾶν, ὅτ' ἀλλὰ ὄφελος, ἐροῦμεν, ἐπειδακρύομεν, ὅπως μὴ ταῦτα λέγῃς ποτὲ πάνυ εὔλογα, διὰ λέγηται, καὶ ἄφυκτα ἡμῖν, ὡς οὐκ ἀδικοῦμεν μὴ ἀφελιώμενοι, ἄκυσον ἐξ ἀρχῆς ἁπάντων. καὶ τὸ δίκτυον γε αὐτὸ, καὶ τὸ κύρτιον τὸ ἀδιέξοδον ἔκπωθι ἐπὶ σχολῆς, ἀλλὰ μὴ ἔνδοθεν σὺν τῷ μυχῷ ἀφεπισκόπησον. καὶ τὸ ἀγκίστρου τὸ ἀγκύλον, καὶ πῶς ἐς τὸ ἔμπαλιν τὸ σκόλοπος ἀναστρόφου, καὶ τὰ τριαίνης τὰς ἀκμὰς εἰς τὰς χεῖρας λαβών, καὶ πρὸς πῶν γνάθου πεφυσημένου ἀποπειράσθω, διὰ μὴ πάνυ ὀξέα, μηδ' ἄφυκτα, μηδ' ἀναφῆ σὺ τοῖς παύμασι φαίνῃ βιαίως ἀπῶντα, καὶ ἀμφίχως ἀντιλαμβανόμενα, ἡμᾶς μὲν σὺ τοῖς δικίοις, καὶ ἀφ' τοῦτο πειθῶσι, ἀπέχεσθε. σὺ τὸν δ' ὀψιμαθίσας ἡητορεύειν, ἐπιχείρει τῇ ἄγρᾳ, εἰ θέλεις, [1] καθάπερ ὁ λόγος, ὅλον ἀφειλκυσὼν τὸ δίκτυον ῥᾳδίως δ' ὁ πᾶς λόγος. τὸ μὲν ὅλον, ἴσως ἀφ' σί. πάλιν, ἀλλ' ὅμα δεῖ τῶν φιλοσοφούντων ὑμῶν μόνον, ἀφ' ὁπόσοι ἀπροαιρέτως τῶν ἀφαιρέσεων ἀφείλοντο σὺν τῷ βίῳ, ἀλλὰ καὶ ἀφεῖ γραμματιστῶν, καὶ ῥητόρων, καὶ μουσικῶν, καὶ ὅλων τῶν ἐπὶ παιδείᾳ σωτείνων, καὶ μισθοφορεῖν ἀξιούντων. κοινὸν δ' ὡς [2] ἐπίπαν ὄντων, καὶ ὁμοίων τῶν ξυμβαινόντων ἅπασι, δῆλον ὡς οὐκ ἐξαίρεσίν με, ἀλλείν δ' τι αὐτοῖς ὄντα γίγνεται τοῖς φιλοσοφοῦσιν, εἰ priuſquam in guttur demergeretur, revelleremus, nec præmoneremus: ſed quòd poſtquam illecto & impacto jam trahi, & per vim te duci, videre expectaſſemus, tum adſtantes quum nihil opis afferri poſſit, fleremus: hæc inquam, ne aliquando poſſis dicere: quæ ſi dicantur, meritò omnino dicantur, nec à nobis refelli queant, quo minus peccaſſe videamur, quòd iſta non prædixerimus: audi ab initio omnia. Ac rete quidem ipſum, ſagenaſque impervias, foris, non intus ex penetrali per ocium ante contemplare. Et cùm hami uncum, & reflexam aculei aciem, & tridentis cuſpides in manus aſſumpſeris, & ad malam inflatam expertus fueris: niſi prorſus acuta, nec inevitabilia, nec vulneribus infligendis moleſta, & vehementer trahentia, & inexplicabiliter retinentia videantur: nos quidem inter formidoloſos, atque idcirco famelicos adſcribe: teque ipſum ad fiduciam hortatus, piſcationem hanc aggredere, ſi vis, lari in morem totam eſcam hiatu degluties. Atque in univerſum quidem forſitan tua cauſa omnis hic ſermo inſtituetur: quanquam non ſolum pro vobis philoſophis, aut his quicunque vitæ gravis inſtitutum ſibi delegerunt: verùm etiam pro grammaticis, rhetoribus, & Muſicis, omnibuſque qui ad docendi munus cum aliis vivere, quæſtumque facere propoſuerunt. Cæterùm cùm ferè communia, ſimiliaque ſint ea quæ his omnibus accidunt: palam eſt philoſophorum conditionem nihil eximii

1 Καθάπερ ὁ λαγὼς] Ex proverb. λαγὸς χάσκει. Bourd.
2 Ἐπίπαν ὄντων] Mſ. ὅλη παρόντων. Idem.

1 Ἐπί-

τῶ ὁμοίων τοῖς ἄλλοις ἀξιοῦσθαι, καὶ μηδὲν αὐτὰς σεμνότερον οἱ μισθοδοτοῦντες ἄγειν. ὅ, τι δ' ἂν ὃν ὁ λόγος αὐτὸς ἐπιὼν ἐξευρίσκῃ, τούτου τὴν αἰτίαν μάλιστα μὲ οἱ ποιοῦντες αὐτοὶ, ἔπειθ' οἱ ὑπομένοντες αὐτὰ, δίκαιοι ἔχειν. ἐγὼ δ' ἀναίτιος, εἰμὴ ἀληθείας καὶ παῤῥησίας [1] ἐπιπλέον τί ἐστι. τοὺς μὲν τοι ἄλλους πλήθους, οἷον γυμνασταί τινας, ἢ κόλακας ἰδιώτας, καὶ μικροὺς τοὺς γνώμας, καὶ ταπεινοὺς αὐτοὺς ἀνθρώπους, ὅτι δοκιμάζειν ἄξιον τοιούτων σωμάτων, οὐδὲ γὰρ ἂν πιθέσθαι, ὅτε μὴ αὐτᾶς κολακικῶς ἔχοι, μὴ δοκιμασθέντας τῶν μισθωτῶν, εἰ καὶ πάνυ πολλὰ ὑφείζοιντο τῶν αὐτῶν. ἐπιτήδειοι γὰρ, καὶ οὐκ ἀνάξιοι τοιαύτης ἀμφοτέρους. ἄλλως, οὐδὲ χρῆσθαι ἂν τισιν ἄλλοις, ὡς ὁ, τι χρὴ ἀποκλίναντας αὐτοὺς, πλοίοις αὐτοὺς συνεργοῦς. ἀλλ' ὧν τις αὐτῶν ἀφέλῃ τοῦτο, ἄπειροι αὐτίκα, καὶ ἄρρωστοι, καὶ ἀσθενεῖς εἰσιν. οὐδὲν ὃν ὅτ' αὐτοὶ δεινὸν πάσχοιεν ἄν, ὅτ' ἐκείνοι ὑβρισθεῖ δεικνῦεν, [2] ἐς τὴν ἀμίδα φασὶν συνρῦντες. ἐπὶ γάρ τοι τὴν ὕβριν ταύτην ἐξ ἀρχῆς παρέρχου ἐς τὰς οἰκίας. καὶ ἡ τέχνη, φέρειν, καὶ ἀνέχεσθαι τὰ γινόμενα. ὅθεν ἂν ἀθεῖεν τῶν παιδοτρίβων, ἄξιον ἀγανακτεῖν, καὶ πειρᾶσθαι ὡς ἔνι μάλιστα μετάγειν αὐτὰς, καὶ ὡς ἐλευθερίαν ἀφαιρεῖσθαι. δοκῶ δέ μοι καλῶς ἂν ποιῆσαι, εἴ τις αἰτίας, ἀφ' οὗ

eximii habere: imò eo turpiùs illis ista contingere, quòd ii qui conducunt, non aliis præmiis eos quam reliquos dignantur, nihiloque magis in honore habent. Quicquid igitur narrationis series inveniet, ejus culpam in eos potissimum conferre par est, qui talia faciunt, deinde in eos qui talia sustinent. Ego verò culpari non debeo, nisi veritas & libertas in dicendo reprehensionem mereatur. Verumenimvero reliquum hominum vulgus, puta palæstricos, adulatores ineptos, & sordidi animi, abjectique ingenii homines, ne operæ quidem precium fuerit, ab istiusmodi convictibus dehortari, neque enim obtemperarent: neque illis vitio vertere æquum sit, quòd non relinquant suos conductores etiamsi plurimis contumeliis affecti ab illis fuerint. Sunt enim ad eam vitæ rationem accommodati, eaque non indigni: præsertim cùm nihil aliud habeant, ad quod se convertant, & in quo se exerceant: adeò ut siquis hanc vitam illis adimat, inertes ilico, desides, inutilesque sint. Quamobrem nec ipsi rem aliquam indignam patiuntur, nec illi contumelioſi videantur, si (quod ajunt) in matellam imminxerint. Etenim jam inde ab initio ad contumelias illas parati se in familias conferunt: atque sola hæc ars illis suppetit, terre & perpeti quicquid acciderit. Cæterùm eruditorum causa, de quibus ante verba feci, meritò indignandum, & pro virili parte enitendum ut eos inde revocatos in libertatem vindicemus. Videor autem mihi rectè facturus, si causis, ob quas ad hoc vitæ genus

1 Ἐπίπλουν τί ἐστι] Angl. ὑπερπλοῦν τι. Bourd.

2 Εἰς τὴν ἀμίδα εὑρύντες] Proverbium in fastosos divites, dixi ad Petron. Idem.

1 Ἐπ-

ἀν ἐπὶ τ τοιῦτον βίον ἀφικνῆνται πις παρεξετάσας, δείξαμι ὑ πάν-
νυ βιαίας, ὐδ' ἀναγκαίας. ὅτω γδ
ἂν αὐτοῖς ἡ ἀπολογία πρόσαι-
σθοιτο, καὶ ἡ αἰσχύνη ὑπόληπτις τ
[1] ἐλευθερίας. οἱ μὲν δὴ πολλοὶ,
τὴν πενίαν, καὶ τὴν τ ἀναγκαίων
χρείαν προβάλλοντες, [2] ἑκὼν τῦ-
το προκάλυμμα οἱονῆ προβεβλῆσθαι
τ αἰσχ τ βίον τῦτον αὐτομολίας.
καὶ ἀπόχρῆν αὐτοῖς νομίζουσιν, εἰ
λέγοιεν, ὡς ξυγγνώμης ἄξιον ποιῦ-
σι τὸ χαλεπώτατον τ ἐν τῷ βίῳ,
τὴν πενίαν ἀφυγεῖν ζητῦντες. ὅπερ ὁ Θέογνις πρόχειρος, καὶ πο-
λὺ τὸ, Πᾶς γὰρ ἀνὴρ πενίῃ δεδαμ-
μένος, καὶ ὅσα ἄλλα δεδμῆσθαι ὑπὲρ
τ πενίας οἱ ἀχθυόεντες τ ποιητῶν
ἐξενηνόχασιν. ἐγὼ δ' εἰ μὲν ἑώρων
αὐτὰς φυγεῖν τινα ὡς ἀληθῶς τ
πενίας ὑπερκειμένας ὀνόματι τοιού-
των ξυνιστὰν, οὐκ ἂν ὑπὲρ τ ἀρ-
χαίας ἐλευθερίας ἐμηχανολογούμην
πρὸς αὐτάς. ἐπεὶ δ' ὡς [3] ὁ καλὸς τῶ ῥήτωρ ἔφη, τοῖς τ τοιού-
των σπόροις ἔοικότα λαμβάνειν, τίς
ἔτι μηχανὴ μὴ οὐχὶ καὶ πρὸς τῦτο
κακῶς βεβουλῦσθαι δοκεῖν αὐτάς,
ἀεὶ μιμήσεις ἐμείας αὐτοῖς τ ὑπο-
θέσεως δ βίᾳ; πενία γὰρ εἰς ἀεὶ,
καὶ τὸ λαμβάνειν ἀναγκαῖον, καὶ
ἀπολέσθαι οὐδὲν, οὐδὲ σῶσαι εἰς φυ-
λακὴν, ἀλλὰ τὸ δοῦναι, κἂν δοθῇ,
κἂν ἄδρόως ληφθῇ, ταῦτ' ἀκριβῶς,
καὶ τ χρείας εὐδαίως καταναλίσκε-
σθαι. καλῶς γ' ἔλεγε, μὴ τοιαύτας
παρὰ ἀφορμὰς ἐπιτρέπειν, αἳ τὴν πε-
νίαν τηρῦσαι, βοηθοῦσαι μόνον

nus quidam se conferunt, excussis, eas nec urgentes nec necessarias esse demonstravero. Sic enim omnis excusatio illis præripietur, primumque subeundæ servitutis voluntariæ argumentum. Plerique igitur paupertatem, & rerum necessariarum inopiam proponunt, satisque idoneum hunc prætextum obtendisse putant, quo suum illud ad vitam hanc transfugium excusent: ac sibi sufficere credunt, si dicant venia dignum esse quod faciunt, quum rei in vita molestissimæ, nempe paupertatis effugium quærunt. Postea Theognis est in promptu, crebrumque illud in ore. *Omnem namque virum paupertas enecat.* Et quotquot alia terricula abjectissimi quique poëtæ de paupertate protulerunt. Equidem si viderem ex hujusmodi convictu, eos verè paupertatis effugium aliquod nancisci, non admodum anxiè cum eis de amplectenda libertate disceptarem. Sed quandoquidem, ut egregius ille orator dixit, ægrotorum alimentis similia capiunt, qua ratione vitare possint, quominus in hoc ipsum malè sibi consuluisse videantur, nimirum semper illis manente eodem vitæ illius argumento? Semper enim manet paupertas, semper accipiendi necessitas, nihil quod seponatur, nihil supereſt quod reservetur. Verùm quicquid datum fuerit, ut detur, ut affatim capiatur, prorsus omne insumitur, ita tamen ut ne id quidem in usus sufficiat. At bene cederet, si non comminiscerentur occasiones hujusmodi, quæ paupertatem servant, eique duntaxat opitulan-

1 Ἐλευθερίας] De qua Herald. ad Mart. *Bourd.*
2 Ἑκὼν τῦτο] Angl. ἑκοὶν. Idem.
3 Ὁ καλὸς τῶ ῥήτωρ ἔφη] Demosthen. contra Philipp. *Idem.*

αὐτῇ, ἀλλ' αἰ πίλοι ἐξαμήσυσι. καὶ γὰρ ἐγὼ τοιοῦτος, καὶ ἐς βαθυκήπους πόνους ἴσως ῥιπτεῖν ἐθέλω ὡς Θέογνις, καὶ πετρέων ὡς φησὶ κατ' ἠλιβάτων. εἰ δέ τις ἀεὶ πένης, καὶ ἐνδεὴς, καὶ ὑπομένων ἂν, οἶμαι πείσας αὐτὸ τοῦτο ἀφαιρήσεσθαι, σὺν οἴδα πῶς ὁ τοιοῦτος σὺν ἂν δέξειε ἑαυτὸν ἐξαπατᾶν. ἄλλοι γ', πείσας μὲν αὐτὸν σὺν ἂν φοβηθῆναι, ἀδὲ καταπλαγῆναί φασιν, εἰ ἐδύναντο τοῖς ἄλλοις ὁμοίως πονεῖν, σὺν προεῖσθαι τὰ ἄλφιτα. νῦν γ', ἐπεπονηκέναι γὰρ αὐτοῖς τὰ σώματα, ἢ ὑπὸ γήρως, ἢ ὑπὸ νόσων, ἐπὶ τοῦδε ῥᾴστην ἅπαν τὴν μισθοφορὰν, ἀπεπτηκέναι. φέρ' ἴδωμεν εἰ ἀληθῆ λέγουσι, καὶ εἰ σὺ ἔμελλε ῥᾳδίως ἐξαγωνεῖσθαι αὐτοῖς τὰ δεδομένα, μὴ πολλὰ, μὴ γ' πλείω ἢ ἄλλων πονοῦντι. [1] δύοιτο γὰρ ἂν ἴσως τοῦτό γε, μὴ πονοῦντα, μηδὲ καμόντα, ἕτοιμον ἀργύριον λαβεῖν. τοῦτο ἐστι, καὶ ῥηθῆναι κατ' ἀξίαν ἀδύνατον. τοσαῦτα πονῆσαι, καὶ κάμνοντι σὺν ταῖς συνουσίαις, ὥστε πλείονος σὺ τοῦτο ἐπὶ τοῦτο μάλιστα τὴν ὑγείας δεῖσθαι, μυρίων ὄντων ὁσημέραι τῶν ἐπιτιθέντων τὸ σῶμα, καὶ ὡς ἕκαστα ἀπόντων καὶ πονούντων. λέξομεν δ' αὐτὰ σὺν τῇ ἀποσπουδῇ καιρῷ, ἐπειδὴ καὶ τὰς ἄλλας αὐτῶν δυσχερείας διεξιμεν. τὸ γ' νῦν εἶναι, ἱκανὸν ὧν ὑπεδείξαμεν, ὡς οἱ ἀφ' ἑαυτῶν λέγοντες αὐτοὺς ἀποδίδοσθαι τῷ σώφρονι, ἀληθεύουσιν ὄν. λοιπὸν δὴ καὶ ἀληθέσθαι μὲ, ἥκιστα γ' ὡς αὐτῶν λεγόμενοι, ἡδονῆς ἕνεκα, καὶ

lantur, sed quæ illam planè tollerent. Atque forsitan idcirco, esset in altum mare projicienda, ut dicis Theogni, & præruptis de scopulis præcipitanda. At si quis semper pauper, & egenus, & mercede conductus mereat, hoc ipso sese arbitretur aufugisse paupertatem, non video qui fieri possit quominus hic ipse sese fallere videatur. Rursùm alii negant sese paupertatem formidaturos, si modò reliquorum hominum in morem possint suo labore sibi victum suppeditare. At nunc sibi fractas esse corporis vires, seu senio, seu morbis, eoque ad eam vitam mercenariam videlicet facillimam confugere: Age igitur, verumne dicant videamus, & num ea quæ dantur, illis ex facili suppetant, nec multum, nec plus quàm alii in consequendo victu laborent. Nam id quidem etiam votis expetendum, ut citra laborem, nulloque negocio paratum argentum accipias. Sed hoc pro rei dignitate dici nequit: tantum laboris, tantum doloris in his convictibus perferendum, ut hic ne valetudo quidem ad id par sit, quippe cùm quotidie sexcenta non desint negocia, quæ corpus conficiant, adque extremam usque defectionem delassent. Verùm hæc idoneo tempore dicemus, quum reliquas etiam illorum molestias commemorabimus. In præsentia sat erat ostendere, neque eos vera dicere, qui ea de causa in servitutem addicere sese ajunt. Superest jam ut eam causam referamus, quæ quidem ut verissima est, ita ab illis minimè profertur: nempe istos voluptatis gratia, multis-

1 Εὖχη γὰρ] In margine Regii Cod. αἱ γὰρ δύχαὶ ἤπιαν τὰ δεδώκατα φησὶ Καλλιστρ. Sic apud Lucianum Navig. Bourd.

1 Εὖ-

τῶ πολλῶν καὶ ἀθρόων ἐλπίδων, ἐπιφθὰν αὐτοὺς εἰς τὰς οἰκίας, κατιπλαγῆζω μὲ τὸ πλῆθος καὶ χρυσοῦ, καὶ καὶ ἀργύρου, εὐδαιμονίζουζι δ' ἐπὶ τοῖς δείπνοις, καὶ τῇ ἄλλῃ τρυφῇ, ἐλπίζουζι δ' ὅσον αὔριον χαλκὸν ὠδῖνὸς ἐπιγαμίζονθ', πλέας καὶ χρυσίου. τοῦτο ὑπάρχ αὐτοὺς, καὶ δῆλος ἀπ' ἐλαφρότητα πῆσιν. ἀλλ' ἡ τῶν ἀναγκαίων χρεία, ἣν ἔφασκον, ἀλλ' ἡ τῶν μὴ ἀναγκαίων ἐπιθυμία, καὶ ὁ τῶν πλουσίων καὶ πολυτελῶν ἐκείνων ζῆλος. τοιγαροῦν ὥσπερ δυσέρωτας αὐτοὺς καὶ κακοδαίμονας ἐφασκεν, [1] ἔντυχοι τινες, καὶ πρίαπος ἐρώμενοι, παραλαβόντες, ὑπερφυῶς ἀφελίσθαι, ὅπως μὴ ἐραστεύσωσι τῶν γεραιτέρων, ἀπλανῶσι δ' τῶν παιδικῶν, ἀλλ' ἀεὶ μὲ χρὴ φιλήμασιν ἄκρα μιζοδιδόντες. ἴσασι γὰρ [2] τὸ τῆς τύχης τὸν ἀφελυσιν καὶ ἔρωτος γνησιωτέρων. τοιγαροῦν ἀνέπαλαίουσι, καὶ ζηλοτύπως φυλάττουσι. τὸ δ' ἄκρα, ἐπ' ἐλπίδος ἀεὶ τῶν ἐραστὴν ἔχουσι. δεδίασι γὰρ μὴ αὐτοὺς ἡ ἀπόγνωσις ἀπαγάγῃ τῶν ἄγαν ἐπιθυμίας, καὶ ἀνέργους αὐτοὺς γένωνται. σφοδρότερον δ' ἀν, καὶ ὑπερίχυρον, καὶ ἀεὶ ποιήσουσι, καὶ χαριοῦνται, καὶ ἐπιμελήσουσι πολυτελῶν. ἐπ' ἔλαττον ἄφνω γνησάσαντες, [3] ἔξωθεν γνώμενοι, καὶ ἔστω δ' ἐρᾶν, καὶ καιρὸν δ' μιζοδιδόναι. πίπρασκται δ' ἂν αὐτοῖς ὑδὲν ὡς ἅπαξ τῷ βίῳ πίεσθ' τὰ ἐλπίδες. τὸ μὲν δὴ δι' ἡδονῆς ἐπιθυμίαν ἅπασα κατορύττει, τισὶ atque amplis ſpebus incitatos, in divitum familias inſilire, auri, atque argenti vim admirando. Præterea quòd fœlices ſibi videantur ob convivia, reliquaſque delicias, ſperentque futurum uti mox, nemine vetante, affatim aurum bibant. Hæc ſunt quæ illos adducunt, atque ex liberis ſervos faciunt: non rerum neceſſariarum penuria quam prætexunt, ſed non neceſſariarum cupiditas, atque ingentium illarum & amplarum opum admiratio. Enimvero quemadmodum miſeros illos, atque infœlices amantes, callidi quidam & veteratores amaſii receptant, & falſidioſe colunt, quò jugiter amantes, ipſis inſerviant: cæterum pro amoris fructu, ne ſummum quidem oſculum impertiunt: amorem enim facta copia diſſolvi intelligunt? Hanc igitur amoris diſſolutionem arcent, & diligenter cavent, cæterùm amantem ſpe ſemper retinent: metuentes ne deſperatio minuat cupiditatis ardorem, amantemque à ſe alienet. Proinde ſemper arrident, pollicenturque, ſemper facturi ſunt, ſemperque gratificaturi, ſemperque ingentium ſumptuum rationem habituri: donec imprudentes ambo ſenuerint, atque utrique jam præterierit ætas, huic ad amandum, illi ad dandum. Itaque nihil ipſis in omni vita præter ſpem eſt peractum. Ac ſanè propter voluptatis cupiditatem omnia ferre,

1 Ἔντυχοι δὲ πρίαπος] Hoc habet ex Ariſtophane. σπιλάνῃ δ' perditionem πρίαπος δὲν ἐπιγιγνασκόμενος πνὶ πράγματι. Bourd.

2 Ἐν τῇ τύχῃ] Hæc ſic dixit Helio. lib. 1. κέρδος γὰρ ἐραστοῦ τὸ ἔργον τὸ πλοῦτος. Idem.

3 Ἔξωθεν] Vt paſſim in Dial. mort. & alibi, contra ἔνδον ἄρχειν. Lucianus alibi Dio. in Iulio. *Idem.*

ἀ πάνυ ἴσως ὑπαίσιον, ἀλλὰ συγγνώμη, εἴ τις ἡδονῇ χαίρῃ, κἂν ταύτην ἐξ ἀπάνθρωπον πορισθῇ, ὅπως μεθέξει αὐτῆς. καίτοι αἰσχρὸν ἴσως, κἂν ἀνδραποδώδες, ἀποδοὺς ἑαυτὸν ἄλλῳ ταύτην ἑαυτῷ. πολὺ γὰρ ἡδίων ἡ ἐκ τῆς ἐλευθερίας ἡδονή. ὅμως δ' ἂν ἔχοι τινὰ συγγνώμην αὐτοῖς, εἰ ἐπιτυγχάνοιεν, τὸ δὲ δὴ ἡδονῆς ἐλπίδα μόνον πολλὰς ἀνδρείας ὑπομένειν, γελοῖον μὲν, καὶ ἀνόητον. καὶ ταῦτ', ὁρῶντας, ὡς οἱ μὲν πόνοι, σαφεῖς, καὶ ἀθάνατοι, καὶ ἀναγκαῖοι. τὸ δ' ἐλπιζόμενον ἐκεῖνο; ὅ, τι δή ποτ' ἐστὶ τὸ ἡδύ, ὅτε ἐγένετό πω τοσοῦτο χρόνου. ἀφανὲς γάρ τι, καὶ ψυχρὸν ἔοικεν, εἴ τις ἐκ τῆς ἀληθείας λογίζοιτο. οἱ μὲν γὰρ τοῦ Οὐδυσσέως ἑταῖροι, γλυκὺν λωτὸν τὸν λωτὸν ἐσθίοντες, ἠμέλουν τῶν ἄλλων, καὶ ἀφ' τὸ παρὸν ἡδὺ, τοῦ καλῶς ἔχοντος κατεφρόνουν. ὥστε καὶ πάντῃ ἄλογος αὐτῶν ἡ λήθη τοῦ καλοῦ, ἀφ' τὸ ἡδὺ ἐκεῖνο τῆς ψυχῆς ἀπατεῶνος. τὰ δὲ λοιπὰ ξυνίουσα, παρεσκεύαζε ἄλλῳ τῷ λωτῷ ἐμφορουμένῳ, μηδὲν μεταμέλειν, ὡς ἐλπίδος μόνης, τοῦ κἂν αὖθις παραγορεύσεσθαί ποτε δεδιότος, τοῦ καλῶς καὶ ὀρθῶς ἐχόντων ἐπιλελησμένου. Ἡράκλεις ὡς καταγέλαστον, καὶ πλήρων τινῶν ὁμηρικῶν ὡς ἀληθῶς δρώμενον. τὰ μὲν τοίνυν ἀφ' τὰς ξυνουσίας αὐτὰς ἄγοντα, καὶ ἀφ' ὧν αὖτις φέροντες ἐπιτρέπουσι τοῖς πλησίοις χρῆσθαι ἀφ' ὅ, τι ἂν ἐθέλωσι, ταῦτά ἐστιν, ἢ ὅπ ἐγγύτατα τούτων. πλὴν, εἰ μὴ καὶ ἐκείνων τις μεμνῆσθαι ἀξιώσειε, τῶν καὶ μύρῃ τῇ δεξῃ ἐπαιρομένων, καὶ ξυνέχειν δύπατρίδιος τις καὶ δύπαρύ-

ferre, non omnino fortè vitio vertendum: quin magis venia danda siquis voluptate capiatur, & hanc undequaque consectetur, ut ea portiatur: quanquam turpe forsan ac servile, siquis ob eam in jus alienum se tradat. Nam longè suavior est voluptas quæ ex libertate proficiscitur. Attamen hoc illis aliquo pacto ignoscendum si modò consequantur. Verumenimverò ob solam voluptatis spem multas perferre molestias, ridiculum & stultum arbitror, maximè cùm videant labores esse certos, manifestos & inevitabiles: porrò illud quod speratur, quod nihil aliud tandem est nisi voluptas, ne tam longo quidem tempore contigisse: præterea nec verisimile videri ut aliquando fiat, si modò quis rem ex veritate reputet. At Vlyssis quidem socii, dulci degustata loto, reliqua negligebant, ac præsenti voluptate deliniti, honesta contemnebant, ut non prorsus in illis cum ratione pugnarit honestatis oblivio: nimirum animo voluptatis illius sensu occupato. Verùm siquis famelicus alii cuipiam loto ipse ingurgitanti, nec quicquam inde impertienti, assistat, idque solam ob spem quòd credat fore ut & ipsi degustandum lotum aliquando porrigat: assistat inquam, recti atque honesti oblitus, Dii boni, quàm hoc ridiculum, & verberibus Homericis revera dignum. Ergo quæ istos ad divitum convictum adducunt, & quibus impulsi sese illis dedunt, ad quodcunque libitum fuerit utendos, hæc sunt, aut his quàm simillima. Nisi siquis eos commemorandos esse judicet, qui sola gloria incitantur, ad consuetudinem cum illustribus, & opulentis viris captandam.

φοις ἀνθρώποις. εἰσὶ γὰρ οἳ καὶ τοῦτο ἀξιόλεκτον καὶ ὑπὲρ τοὺς πολλοὺς νομίζουσιν, ὡς ἴσως τιμῆς ἴδιον, οὐδὲ βασιλεῖ τῷ μεγάλῳ αὐτὸ μόνον συμβαῖνον, καὶ σιωπᾶν ὁρᾶσθαι, μηδὲν χρῆσθαι δαπλαίοις ἢ ξυνουσίαις, δεξαμένῳ ἄν. τοιαύτης γὰρ αὐτοῖς ἡ ὑποδήσεως ὕσης. φέρε ἤδη καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς ἐπισκοπήσωμεν, οἷα μὲν καὶ ἃ εἰσδεχθῆναι καὶ τυχεῖν ὑπομένουσιν, οἷα δ' ἐν αὐτῷ ἤδη ὄντες, πάσχουσιν. ἐπὶ πᾶσι δὴ, ἥτις αὐτοῖς ἡ καταστροφὴ ἢ δράματος γίγνεται. ἐὰ γὰρ δὴ σκληρὸ γε εἰπεῖν ἐστιν, ὡς εἰ μὴ πόνηρα ταῦτα, ἀλλ' ἁπλᾶ γὰρ, καὶ ἃ πολλοῖς δίκην ἢ πόνου, ἀλλὰ θελήσαι δεῖ μόνον. εἶτά σοι πίπτει τὸ πᾶν δύμβραῦμα. ἀλλὰ πολλῆς μὲ δεῖ ἀμφοδομῆς, σωτηχῆς καὶ [1] τῆς ψυχαυλίας, ἵνα τι ἐξαισιάσωμεν, ἐπειμένειν ἀθύμοντα, καὶ ἀποκλειόμενον, καὶ ἀποπνιγόμενον σκότῳ, καὶ ὀχληρὸν δεκάδι ὑπὸ ψυχρᾶς καιρὸς συφίζοντα, καὶ [2] ὀνομακλήτορι λιβυκῷ πεπόμενον, καὶ μισθὸν πλήσαι ἢ μήνιμις ἢ ὀνόματος. καὶ μὴν καὶ ἐσθῆτος ὑπὲρ τὴν ὑπάρχουσαν δύναμιν ἐπιμεληθῆναι χρὴ, ὡς τὸ ἢ χρεμπτομένῃ ἀξίωμα, καὶ χρώματα αἱρεῖσθαι, οἷς ἂν σκέπτοιο ἡδέται, ὡς μὴ ἀπαθὴς, μὴ ἢ σωφρονῆς βλεπόμενος, καὶ φιλοπόνως ἔχειν, μᾶλλον ἢ ἡγεῖσθαι, ὑπὸ τοῦ εἰκότος σωθῆναι, καὶ ὥσπερ πομπὴν ἀναπλῆσαι, ὁ ἢ, δὴ σωφρόλιπὲ πολλῶν ἐξῆς ἡμερῶν. ἰὼ δὲ ποτε καὶ τὰ ἄριστα πράσσεσθαι gnaviter, vel potiùs antecedas, atque interim à famulis protrudaris, ac veluti pompam quandam expleas. At ille per multos dies ne aspicit quidem te. Quòd si res optimè tibi aliquando cesserit,

dam. Sunt enim qui hoc admirandum, supraque plebem esse existiment. Nam quod ad me propriè attinet, recusarim vel cum magno Rege solummodo vivere, convictorque videri, si nullus ex eo victu fructus ad me redeat. Cùm igitur causa ejus vitæ suscipiendæ sic illis habeat, age jam consideremus apud nosmetipsos, cujusmodi sint illis perferenda priusquam admittantur, & obtineant, cujusmodi verò in ipsa vita jam constituti patiantur: postremò qualis fabulæ catastrophe illis contingat. Neque enim illud dicere licet, hæc etsi molesta sint, captu saltem esse facilia, neque multo labore ad ea opus esse, sat esse simodò velis: quidvis postea facto fore facile. Imò necesse est ut diu sursum ac deorsum curritis, manè excitatus assiduè proforibus obverseris, ut perdures quum protruderis, quum excluderis, quum impudens interdum atque importunus videris, quando janitori malè syrissanti, ac nomenclatori Lybico subjiceris, quumque nominis tui recordationem mercede redimis. Quinetiam vestitus tibi est apparandus supra tuas facultates, pro illius quem colis dignitate, deligendi colores quibus delectatur, ne discrepes, oculosque illius offendas. Oportet etiam ut ipsum as-

1 Τῆς ψυχαυλίας] Τῆς ἐν ταῖς θύραις σωφροσύνης, ut ψυχαυλεῖν apud Strabonem διατρίβειν. De his officiis horridulorum comitum dictum passim. *Bourd.*

2 Ὀνομακλήτορι Λιβυκῷ] Hac de re Casaubon. ad Sueton. ubi de servis Syris Savar. ad Sid. dixi ad Petron. *Idem.*

ξης, καὶ ἤδη σε, καὶ προσκαλέσας εἰρηταί τι, ἂν ἄρα τύχῃ, τότε, πολὺς μὲν ὁ ἱδρὼς, ἀφρὸς δὲ ὁ ἱλιγγος, καὶ τρόμος ἄκαιρος, καὶ χάλως τῶν παρόντων ἐπὶ τῇ ἀπορίᾳ. καὶ πολλάκις ἀπεκρίναντό σοί τινες ὡς ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀχαιῶν, ὅτι χίλιαι νῆες ἦσαν αὐτοῖς λέγοντες. τοῦτο οἱ μὲν χρηστοὶ, αἰδῶ σε καλέσαν. οἱ δὲ πολέμιοι, δειλίαν. οἱ δὲ κακοήθεις, ἀπαιδευσίαν. σὺ δ' ἂν ἐπισφαλεστάτης πειραθεὶς τῆς τοῦ φιλοσοφοῦντος ἀπλότητος [1] καταδικάσεις σαυτῷ πολλὴν τὴν ἀπόνοιαν. ἐπεὶδὰν δὲ πολλὰς μὲν αὐτοῖς νύκτας ἀυπνήσῃς, ἡμέρας δ' αἱματοέσσας ἀμφιάγυιας, ἃ μὴ Δίκη τῆς Ἑλένης ἕνεκα, οὐδὲ τῶν Πριάμου περγάμων, [2] ἀλλὰ τῆς ἐλπιζομένης πέντε ὀβολῶν, τύχῃς δὲ καὶ τραγικοῦ τινος θεοσωστοῦντος, ἐξέπεσας τοιούτου, εἰ οἶσθα ἃ μαθήματα. καὶ τοῦ μὲν πλουσίου ἡ ἀμφιτίων, οὐκ ἀηδὴς, ἐπαινουμένου, καὶ εὐδαιμονιζομένου. σοὶ δὲ, ὁ ὑπὲρ τῆς ψυχῆς ἀγών, καὶ ὑπὲρ ἅπαντος βίου τότε κινδυνεύσας δοκεῖ. ὑπεισέρχεται γὰρ εἰκότως, τὸ μὴ σὺ ὑπ' ἄλλων ἂν καταδεχθῆναι πρὸς δὲ καὶ τῶν λοιπῶν ἀποδειχθῆναι, καὶ δόξαντα εἶναι ἀδόκιμον. ἀνάγκη τοίνυν εἰς μυρία ἀμφιερεθίζεσθαι τότε, τοῖς μὲν ἀντιξεπιζομένοις, φθονεῖσθαι, τίσι γὰρ οὐκ ἄλλως εἶναι τῶν αὐτῶν ἀνταποιουμένοις, αὐτὸν δὲ πάντα εὐθέως εἰρηνεύειν νομίζοντα. φοβούμενος δὲ μὴ καὶ τοῦτο ἀφαιρεθῇς, καὶ τὸν ἐπὶ τούτῳ φθόνον ἐπισπάσῃ, ἐπιτρέπεις τοῖς ἀντιδίκοις, καὶ ἐπαινεῖς, καὶ ἀποδέχῃ, καὶ ἐπιτρέπε

του ; καὶ ἐλπίζοντα, καὶ πρὸς τὸ ἐκείνῳ φθόνησον ἀπιτίζοντα. καὶ εἰ μὲν σκαφαλίζοι τι τῶν λεγομένων, δάκνου μόνον. εἰ δὲ μειδιῶν ἀκούοι, χαῖρε τοῦτο, καὶ εὐελπις κωλυόμενον. εἰκὸς καὶ πολλοὺς εἶναι τοὺς σοῦ πάσι φθονοῦντας, καὶ ἄλλως ἀντὶ σοῦ πεπραμένους. ὧν ἕκαστος ὥσπερ ἐκ λόχου τοξεύσει, λέληθεν. εἶτ' ἐννόησον ἄνδρα σὸ βασιλεῖ πόνῳ, καὶ πολλαῖς τῇ κόμῃ ἐξεταζόμενον, εἰ ἢ οἶδεν ὠφέλιμον, καὶ τίς μὲν, ἀκοῦσαι εἰδέναι, τίς δὲ, μή. μέσος δὲ τούτων χορεύων, καὶ πολυπραγμονεῖται σε ἅπας ὁ παρελήλυθως βίος. κἂν μέν τις ἢ πολίτης ὑπὸ φθόνου, ἢ γείτων ἐκ παλαιᾶς αἰτίας φθονήσας, ἀνακρινόμενον ἔπηρεάσῃ, ἢ παιδεραστὴν, τοῦτ' ἐκεῖνο [1] ἐκ τῶν Διὸς ἤλπιον ὁ μάρτυς. ἂν δὲ πάντες ἅμα ἐξῆς ἐπαινῶσιν, ὑποπτεύει, καὶ ἀμφίβολοι, καὶ δεδειγμένοι. χρὴ πίστιν παλαιὰ δύνασθαι, καὶ μηδὲν ὅλως σεσωλωκέναι. μόνως γὰρ ἂν ἄπτοι κρατήσειας. εἶεν. καὶ δὴ εὐτύχηταί σοι πάντα ἐκ τύχης μείζονα. αὐτός τι γὰρ ἐπήνεσε τοὺς λόγους, καὶ τῷ φίλων οἱ συλλυπηθῆναι, καὶ οἷς μάλιστα πιστεύει τὰ τοιαῦτα, σὺν ἀπιτεῖψαι. ἔτι δὲ καὶ γυνὴ βούλεται, σὺν ἀπλίστῃ δὲ οὐδὲ ὁ ἐπίτροπος, ὥπερ ὁ οἰκονόμος. οὐδὲ τις ἐμέμψατό σοι τὸν βίον, ἀλλὰ πάντα ἴλεως, καὶ παυσάμην αἴσια τὰ ἱερά. κεκρατήκας δὲ ὧν ἐμνήσθης, [2] καὶ ἔστεψαι τὰ Ὀλύμπια. μᾶλλον δὲ Βαβυλῶνα εἵληφας, ἢ τὴν Σάρδιων ἀκρόπολιν καθῄρηκας. καὶ ἔξεις τὸ τοῦ Ἀμαλθείας κέρας, καὶ στεφανοῖ ἐν Ὀλυμπίᾳ· μᾶλλον δὲ Βαβυλῶνα εἵληφας, ἢ τὴν Σάρδιων ἀκρόπολιν καθῄρηκας. καὶ ἔξεις τὸ τοῦ Ἀμαλθείας κέρας, καὶ στεφανοῖ ἐν Ὀλυμπίᾳ·

metuis, & speras, fixisque es in ejus faciem oculis: dumque peris, siquid negligat eorum quæ dicis: at gaudes siquid ridens audit, ac bona spe tultus consistis. Consentaneum autem est multos esse qui tibi adversentur, aliosque tuo loco ponere velint: quorum unusquisque clanculum velut ex insidiis in te jaculatur. Deinde cogita promissa barba, & cana cæsarie virum examinari, numquid bonæ rei norit, & aliis quidem scire, aliis secus, videri. Media interim ætas, omnisque tua vita anteacta curiosiùs disquiritur. Quòd siquis, vel civis invidia, vel vicinus levi quapiam de causa provocatus te deferat, & adulterum vel pæderastem dicat: illud vulgo tritum, ex Jovis tabulis est testis. Et si omnes pariter te laudent, suspecti, dubii, ac largitione redempti videbuntur. Operæ precium igitur est ut omnia prosperè tibi cedant, nihilque prorsus adversetur, nam hoc solùm pacto vincere possis. Age sanè, omnia etiam majore fortuna tibi successerint: ipse enim tuam doctrinam probavit, & amicorum præcipui, & quibus ille plurimam in rebus hujusmodi fidem habet, non sunt dehortati: præterea vult etiam conjux, non refragatur procurator, non œconomus. Nemo etiam tuam vitam insimulavit dextra omnia, omnique ex parte fausta sunt sacra. Vicisti igitur ὁ beate, & coronatus es Olympia: imò potiùs Babylonem cepisti, vel Sardium arcem occupasti. Et habebis Amaltheæ cornu, & gal-

1 Ἐκ τοῦ Διὸς ἴλλων ὁ μάρτυς] Proverb. *Bourd.*
2 Καὶ ἔστεψαι τὰ Ὀλύμπια] Sic in Tim. *Idem.*

ρας, ἠμὶ [1] ἀμέλξεις ὀρνίθων γάλα. δεῖ δή σοι ἀπὸ τῶν τοιούτων πόνων, μίσχια ἡλίκα ἡμέρας τάχα τὰ, ἵνα μὴ φύλλων μόνον ὁ στέφανος ᾖ, καὶ τὸν τε μισθὸν, σὺν εὐκλεᾶ φερόμενον ἐλαύνειν, καὶ τοῦτον σὺ καιρὸν τῆς χρείας ἀπαγομένης ἀποδιδόναι, καὶ τῶν ἄλλων πλεῖω ὑπὲρ τοὺς πολλοὺς ὑπάρχειν. πονεῖν μὲν οὖν ἐκείνων, καὶ πλεῖν, καὶ δρόμων, καὶ ἀγρυπνιῶν, ἀπὸ πολλῆς. καὶ τῆς δὴ τοῦ εὐχῆς, [2] ἀποπεπαῦσθαι πὶ ποδὸς, καθεύδειν μόνα ἐκεῖνα πράττοντα, ὧν ἕνεκα τῶν ἀρχῶν παρελήφθης, καὶ ὧν ἔμμισθος εἶ. ἐλθὼν δ' ἂν ὥρας ὦ Τιμόκλεις, καὶ δεῖν ἂν ὦ μέγα κακὸν, ὑποκύψαντα φέρειν τὸ ζυγὸν, ἐλαφρὸν τε, καὶ εὔφορον, καὶ τὸ μέγιστον, ἐπίχρυσον ὄντα. ἀλλὰ πολλῶ μᾶλλον ἢ παντὸς δεῖ. μυελὸς γάρ ἐστιν ἀφόρητος, ἐλαύνεσθαι ἀνδρὶ οὐ ταῖς ἐκ δὴ ταῖς συμπόσιας μιγνύμενα. σκέψαι δ' αὐτὸς ἐξῆς ἀκόλουθα, εἴ τις ἂν αὐτὸς ὑποπέσοιεν δύναιθ', παιδεία καὶ ἐπ' ἐλάχιστον ἀμιλητικός. ἄρξομαι δ' ἀπὸ τοῦ πρώτου δεῖπνου, ὧν δοκῇ, ὅ σε εἰκὸς δειπνήσειν τὸ [3] προτέλεια τῶν μελλήσεως ξυμποσίας. δύῃς δὲ πρώτοισι συμπαλλαν τῆς ἥκειν ἐπὶ τὸ δεῖπνον, σὺν ἀνομίλητον φίλοις. ὃν χρὴ προπέμπειν ἵλεων ποιήσασθαι, ἀκολουθοῦντα ἐς τὴν χεῖρα, ὡς μὴ ἀδέξιον εἶναι δοκεῖς, τάλαντον, πέντε δραχμῶν. ὁ δ', ἀκκισάμενον, καὶ ἀπαγε. ὡς δὲ

gallinarum lac mulgebis. Iam ianè par est pro tantis laboribus quammaxima bona capias, ne corona tua sit duntaxat frondea, & merces non contemnenda præstituatur, eaque commodè ad usum nullo negotio persolvatur, reliquus item honor vulgari major tibi deferatur: te verò à laboribus illis, à luto, à cursitationibus, à vigiliis, in ocium recipias: & quod in votis esse solet, porrectis pedibus dormias, ea tantùm faciendo quorum causa primum receptus es, & conductus. Sic quidem rem se habere oportebat, Timocles, neque iuturum erat ingens malum, subdita cervice jugum ferre, leve nimirum & portatu facile, quodque omnium est maximum, auro illitum. Sed multum abest ut ita se res habeat, imò nihil horum non desideratur: siquidem in mediis ipsis id genus convictibus sexcentæ res accidunt, ingenuo viro neutiquam tolerandæ. Quæ cùm ordine audieris, ipse tecum reputato, num ea perpeti quisquam queat, cui vel minimum cum eruditione commercium fuerit. Exordiar autem si videtur, à primo convivio unde consentaneum est te consuetudinem illam auspicaturum. Statim igitur ad te venit quispiam qui te ad cœnam accedere jubeat, famulus non incomis, quem tibi priùs propitium reddere oportet, inditis in manum, ne videaris incivilis, ad minimum quinque drachmis. Ille verò acciisans, agape inquit: numquid

1 Ἀμέλξεις ὀρνίθων γάλα] Paræm. ὅτι τὰ ὑποφοινῶν ἀγαθῶν. Bourd.

2 Ἀποπεπαῦσθαι τοῦ ποδὸς] Quod antea in hoc dial. dixit ἐξυπνίζοντα. sic in Paras. ὑπνῶν ὀφεικώς, tangit Casaubon. ad lib. 2. Suet. *Idem.*

3 Προτέλεια] Metaphorice sumit προτέλειαν ut patet apud Hesyc. Alii dixerunt προπροτέλειαν ut patet apud Achill. Tat. lib. 2. Scholiast. Æschyli ad Agamn. *Idem.*

1 Κοσμιό-

σὲ ἢ ἐμέ; καὶ Ἡρακλεῖς μὴ γένοιτο ἐπιτύχοι, τάλαν ἐπείθη. καὶ ἅπτεται σοι πλατὺ ἐγχανόν. σὺ δ' ἐσθῆτα καθαρὰν ἐσχιεσταμένην, καὶ σιωτὸν [1] κοσμιώτατα χημπίσεις, λουσάμενος ἥκεις, δεδιὼς μὴ τοῦ ἄλλου ἀφίκηαι. ἀπιέναι γὰρ, ὥσπερ καὶ τὸ ὕστερον ἥκειν, φορτικόν. αὐτὸ δὲ τηρήσας τὸ μέσον ἐν καιρῷ, εἰσπλήνυσας. καί σε πάνυ σπουδῇ ἰδίξασθε. καὶ παραλαβών τις, καταπλήξ μικρὸν ὑπὲρ ἐμὲ πλουσίου, μὴ δύο τὼ χεῖρον τῶν παλαιῶν φίλων. σὺ δ' ὥσπερ [2] ἐν Διὸς τὸν οἶκον παρελθὼν, πάντα [3] τηθώμενος, καὶ ἐφ' ἑκάστῳ τῶν πραττομένων, μετέωρος εἶ. ξένα γάρ σοι καὶ ἄγνωστα πάντα. καὶ ἤ τι οἰκειότερον εἰς σὲ λαβολίπῃ, καὶ τῶν παρόντων ἔκφυγες ὄ, τι πράξεις ἐπιτηρῶσιν. ἐπεὶ αὖτις ἐν ἀμελείᾳ τῇ πλησίον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ σωθῆναί που τῶν οἰκετῶν ἐπισκήπτει, ὅπως εἰς τοὺς παῖδας, ἢ εἰς τὴν γυναῖκα, [4] εἴ ποθεν ἐκ [5] ῥᾳστώνης λαβολίψεις. οἱ μὲν γὰρ τῶν σωθείπαν ἀκόλουθοι ὁρῶντες ἐκπεπληγμένον, εἰς τὴν ἀπιέναι τῶν δημείων λαθικάστιστ, τιμήεντον ποιήμενοι ἐν μὴ παρ' ἄλλῳ πρόπερόν σε διδιπνηκέναι, καὶ τὸ καινὸν εἶναι σοι τὸ [6] χειρόμακτρον πρέμενοι. ὥσπερ ἂν εἰκὸς ἰδίειν τε ἀνάγκη ὑπὸ λαπρείας, καὶ μήτε δύῶν ἐν πιεῖν αἰτεῖν πολμᾷν, μὴ δέξῃς οἰνόφλυξ πρεῖναι, μή τι τῶν ὄψων ἐνδιατρίψαντα ποικίλων πρός τινα τάξιν ἐσκύλαι-

quid ego à te accipiam? quibus addit, Dii prohibeant: tandem flectitur, ac discedit, latè diducto rictu te deridens. Porrò tu sumpta veste nitida, mundissimoque cultu, lotus venis, solicitus interim ne ante alios venias: inurbanum enim illud, sicuti postremum venire grave. Proinde observata opportunitate media ingrederis, teque omnino honorificè excipiunt. Tum arrepta manu, quispiam jubet te paulum supra divitem, inter duos fermè veteres amicos accumbere. Tuque veluti Jovis ædem ingressus, nihil non admiraris, & ad omnia quæ geruntur intentus es. Nova enim & incognita tibi omnia. Interim familia te spectat, & præsentium quisque quid facias, observat. Neque non ea res curæ est diviti, qui aliquos ex famulis præmonuit ut explorent quomodo in pueros, uxoremque te geras, num subinde ex obliquo respectes. At convivarum assectæ quum vident te propter imperitiam ad ea quæ fiunt stupefactum, derident clanculum, conjectantes te nunquam ante apud quempiam alium cœnasse, novumque tibi esse, ut mantile apponatur. Proinde verisimile est necesse esse ut præ hæsitantia sudes, ac neque cùm sitias, potum petere audeas, ne vinosus videare, neque variis appositis opsoniis, &

or-

1 Κεκοσμιώτατα σημπίσεις] Sic in Gall. explicat illud verbis seq. *Bourd.*
2 Τῶ Διὸς τὸν οἶκον] Tangit Heliod. lib. 2. *Idem.*
3 Τηθώμενος] Et apud Cic. in parad. *Idem.*
4 Εἰ ποθεν ἐκ ῥᾳστώνης. Marc.
5 Ῥᾳστώνης] Ex φορτίδος, πρεσπίφαν. Bourd.
6 Χειρόμακτρον] Hanc vocem ex Hesych. interpretatur Clarisc. Casaub. c. ult. lib. 9. Animad. ad Athen. profert hanc Lucianus sæpe alibi. *Idem.*

σμένων, εἰδέναι ἐφ' ὃ, ἢ πρῶτον ἢ δεύτερον τὴν χεῖρα ἐνέγκῃς. ὑπολέλειπται ἔν εἰς τὸ πλησίον δεῆσαι, κἀκεῖνον ζηλῶν καὶ μιμούμενος δεῖπνον τὸν ἀνθρώπινον. τὰ δ' ἄλλα, ποικίλῳ ἐοικώς, καὶ θορύβου πολλοῦ τὴν ψυχὴν, ὥσθ' ἑκάστου τὸ παρεσκευασμένον ἐκπεπληγμένῳ. καὶ ἁρπάζειν μέν, εὐθαιμονίζεις τὸν πλησίον ἐν χρυσῷ, καὶ ἐν ἐλέφαντι, καὶ τὸ τοσαύτης τρυφῆς. ἆρα ἐν, οἰκτίρεις σαυτὸν, ὡς τὸ μηδὲν ὤν, [1] εἶτα ζῆν ὑπολαμβάνοντες; οἶσθα ἂν κἀκεῖνο εἰσπράττειν σε; ὡς ζηλωτὸν ἦν βιώσῃ [2] τὸν βίον, ἅπασιν οἷς εἰσεῖδες εὐτυφήσων, καὶ μεθέξων αὐτῶν ἐξ ἰσοδαιμίας. οἶσθα γὰρ εἰσαεὶ Διονύσια ἑορτάσεις, καὶ πᾶν τὸ μεμηχανημένον ἀφροδίσια ἀλαζονικώτερα, καὶ ἡμέρας εὐσωματοειδῶν, γλαφυρωτέρων ὑπηρετῶν σοι τὰ μέλιστα ἀλαπτεζόντων, ὥστε σωτηρίως τὸ ἐμπεπλεγμένον σκεῦος φεύγειν, Οὐ νέμεσις Τρῶας καὶ εὐκνήμιδας Ἀχαιοὺς πολλὰ πονεῖν καὶ ὑπαλύειν ὑπὲρ τοσαύτης εὐθαιμονίας. φιλοτησίαν τὸ ἐπὶ τούτῳ. καὶ σκύφον ἐνεγκόμενός σοι τὸν ἀπόπαστον, πρὸ παντὸς σοι τοῦ διδασκάλου. ἢ ὅ, ἵν' ἀκοντὶ σοι πρόσοιπον. σὺ δ' ἀλαζὼν, ὃ, ἵν' μὲν ἵν σοι καὶ αὐτὸν ὑπεῖπεῖν ἔδει, ἠγνόησας ὑπ' ἀπειρίας. καὶ ἀχρειοῖς δέξῃ ὤφλες. ἐπίφθονόν σοι ἦν λάθε τὸ πρεσβύτερον σκεύους πολλοῖς τοῖς παλαιοῖς φίλον γεγόνησαι. καὶ πρότερον ἐπὶ τῇ καθεκλίσει ἐλύπησας ἅπαντας αὐτῶν. ὅτι πρωΐ ἦκον, πρεσβεῖος ἀνδρῶν

ordine quodam compositis, scias cui priùs aut posteriùs manum admoveas. Quare ad eum qui proximus accumbit respicias oportebit, eumque imitatus, convivii rationem addiscas. Cæterùm varius es, animoque penitus perturbato, quum singula quæ illic geruntur, stupes. Et modò divitem illum beatum prædicas, ob aurum, & ebur, tantasque delicias: modò te ipsum miserearis, qui quanvis nihil sis, vivere te tamen putas. Nonnunquam & illud in mentem venit, fore ut admirandam vitam vivas, quippe qui sis omnibus illis deliciis fruiturus, cunctorumque ex æquo particeps futurus. Arbitraris enim te Bacchanalia semper celebraturum. Quin & adolescentuli formosi ministrantes, placideque arridentes, elegantius in posterum hoc vitæ genus pollicentur: ita ut Homericum illud assiduò in ore habeas: *Haud vitio verti debet si Troia pubes, Armatique simul Danai*, multum laboris sustineant ob tantam fœlicitatem. Ad hæc accedunt ad bibendum invitatiunculæ. Ac postulato perquam ingenti scypho tibi aliquis præbibit, præceptorem te, aut alio quovis tandem nomine compellans. At tu recepto scypho, quid tibi sit respondendum, præ imperitia ignoras, & rusticus existimaris. Cæterum ea propinatio multorum veterum amicorum invidiam tibi creavit, quorum nonnullis jam ante tuo accubitu fuisti molestus, quod cùm adveneris modò, iis anteponare, qui multorum annо-

1 Εἶτα ζῆν] Ζῶ interpretati sunt viri doctissimi. *Ward.*
2 Τὸν βίον] Περιόντος. Hanc vocem interpretati Casaubon. ad Athen. Herald. ad Mart. *Idem.*

[1] πολυτιμῆ δυλείαν ἠντληκότων. ἀλλὰ δὲ καὶ τοιοῦτός τις περὶ σοῦ λόγος ἐν αὐτοῖς, τοῦτο ἡμῖν ὠφελεῖ τοῖς ἄλλοις δεινοῖς ἐλείπεσθαι. καὶ τὴν πόλιν ἐστηλευθότων ἐς τὴν οἰκίαν, δυτέρους εἶναι. καὶ μετοικεῖν τοῖς Ἕλλησι τούτοις ἀνίκα; ἡ Ῥωμαίων πόλις. καίτοι τί ἐστιν ἐφ' ὅτῳ σεμνυνόμεθα ἡμῶν; ἢ ῥημάτια δύσχρηστα λέγοντες, οἰόνταί τι παμμείζονες φέρειν; ἄλλως γε, ἢ γὰρ οἴδας ὅσα μικρὰ ἔπιεν, ὅπως δὲ τὰ ψυχοπτίνακα συλλαβὼν κατεφάγεν; [2] καὶ λιμῷ πολιός. πότ' ἄρτῳ ἐμφορηθεὶς, ὕπνα κοιμηθεὶς, ἢ φασιανῷ ὄρνιθος. ὧν μόλις τὰ ὀστᾶ ἡμῖν καταλέλοιπε. τρίτον ἄλλον ὦ μέτοικοι φησὶ, πίνει δ' ὅλην ἡμέραν ὀψὲ δὲ αὐτὸν, σεσαῦσθαι χρὴ σὺν ἡμῖν τὰ ὅμοια ποτνιώμενον. νῦν μὲν γὰρ ὥσπερ τὰ καινὰ τῶν καταλημάτων ἐν τιμῇ τινι καὶ ἐπιμελείᾳ ἐστὶν, ἐπειδὰν δὲ παλαιωθῇ πολλάκις, καὶ κάτω δὲ πολὺ ἀναπεσεῖται, [4] κάτω τῆς κλίνης ἀθλίως ἐρρίψεν, κόρεων ὥσπερ ἡμεῖς ἀναπλεως. ἐκεῖνοι μὲν τοιαῦτα φέρουσι πολλὰ σρίφουσι. καὶ ὧν ἤδη ὥρα ἀληθολόγοι τινες αὐτῶν διαβαυκαλίζονται. τὸ δ' ἐν συμποσίοις ὅλον ἐκεῖνο, σὺν ἐστὶ, καὶ περὶ σοῦ οἱ πλείστοι τὸν λόγον. σὺ δ' ὑπ' ἀηθείας πλέον δὲ ἐκπιὼν ἐμπίπτων οἶνος λευκῷ, καὶ δριμεῖ, πάλαι τὸ

norum servitutem exantlarunt. Protinus itaque talia quædam de te inter illos dicta feruntur. Illud reliquis malis nostris deerat, ut etiam illis qui nuper in familiam commigrarunt, posthabeamur. Item, solis hisce Græculis patet urbs Romana: quanquam quid est cur nobis præferantur? Num mirificam quandam utilitatem afferre videntur, quum misera quædam verbula dicunt? Rursus alius hæc. Annon vidisti quantum biberit, & quàm avide correpta fercula devorarit? Homo inelegans, & famelicus, qui ne per somnium quidem unquam fuerit [3] albo pane saturatus, multo minùs ave Numidica, aut phasiano: è quibus vix reliqua nobis ossa fecit. Porrò tertius, fatui, inquit, ante totos quinque dies, videbitis hunc pariter hic inter nos quiritantem. Nam nunc quidem ut calcei novi solent, honorem & curam aliquam obtinet: sed postquam crebrò calcatus, lutoque deformatus fuerit, sub lectum misere abjicietur, cimicibus quemadmodum nos refertus. Illi igitur inter se talia de te multa versant: jamque ex ipsis aliqui ad calumniandum se comparant. Quare totum illud convivium tuum est, & plurimi de te sermones. Cæterum tu propter insuetudinem, tenuis, acrisque vini plus æquo potus, jam-

1 Πολυτιμῆ δυλείαν] Vide quid dixerim ad hunc Petron. locum *veterem convivam*. Bourd.

2 Καὶ λιμῷ πολιός] *Græculus esuriens*. Menagius.

3 *Albo pane*] Græcis album panem in deliciis fuisse, locis aliquot testatur Lucianus. Apud Athen. lib. 4. describitur convivium Atticum in quo commemorantur panes λευκότατοι χόνδρου. Græci panes elegantiores λεπτὰς appellant, sordidiores φαιάς. Cogn.

4 Κάτω τῆς κλίνης] Laudat hunc locum Casaub. ad Suet. p. 167. hanc eandem comparationem alibi repetit Lucianus. *Bourd.*

γαστρὸς ἐπιγύσης, πονήρως ἔχεις. καὶ ὅτι μὲν προεξαναστῆναί σοι καλὸν, ὅτε μένειν ἀσφαλές. ἀποτεινομένῳ τοίνυν σοι πάντα, καὶ λόγων ἐπὶ λογοις γενομένων, καὶ ψαμμάτων ἐπὶ ψάμμοις παρεόντων, ἄπαντα γὰρ ἐπιδείκνυσθαί σοι τὰ αὐτῆς βέλτιστα, κόλασιν ἡμικρανίου ὑπομένειν μηδὲ ὁρᾶν τὰ γιγνόμενα, μηδ' ἀκούειν εἴ τις ᾄδοι, ἢ κιθαρίζοι, πάνυ τι μώμῳ μεμφόμενον. ἀλλ' ἐπαινέτης μὲ ὑπ' ἀνάγκης, οὐχὴ ᾧ ἢ σιωμῶ συμπείσειν σκέπτα πάντα, ἢ πυρκαϊάν ἵνα προσαγάγηται, ἵνα ποτὲ καὶ λάθυθῇ τὸ συμπόσιον. τοῦτο μὲν δὴ σοι τὸ πρῶτον ὦ ἐπῄρε, καὶ ἤλθεν σκέπτον δεῦρον, ὅσα ἥμισυ ᾧ ἡμῶν, καὶ τῶν λιπαρῶν ἀλῶν ἡδίον, ὁπηνίκα βάλοιμι, καὶ ἀπόσοι ἐλαφρότερος ἐσθιόμενος. ἵνα γᾶρ σοι τῷ ὀξυρεγμίᾳ τῷ ἐπὶ τούτοις παρᾷ, καὶ τὸ σὺ τῇ νυκτὶ ἔμεσον, ἐὰν δὲ ἡσυχῇ πρὸς ᾧ μιᾷ ξυμβῆναι ὑμᾶς ἅπασι τι καὶ ἀπὸ τοῦ ἔτους χρὴ λαμβάνειν. παρόντων ἂν δύο ἢ τριῶν φίλων, προσκαλέσας σε, καὶ καθίζοντα κελεύσας, ἄρχεται λέγειν. τὰ μὲ ἡμέτερα, οἷοί εἰσιν, ἐώμενος ἤδη, καὶ ὡς τοῦτον σὺ αὐτοῖς ἀεὶ εἶς. ἀπεραγαθῆσθαι ᾧ, καὶ πρὸς πάντα, καὶ δημόσιον. χρὴ δέ σε ὅτως ἔχειν ὡς ἁπάντων ἡμῖν κοινῶν ἐσομένων. μᾶλλον γὰρ εἰ τὸ κυριώτερον, τῷ ψυχὴν σοι τῷ ἑαυτῷ, ἢ καὶ νὴ Δία τὰ παιδῶν, εἰ παῖδες εἶεν αὐτῷ παιδύσιοι διόμοι, ἐπιτρέπων, τὰ ἄλλων μὴ ἐπίσης ἡγούμην διαστῆναι. ἐπεὶ ᾧ καὶ ὠφελοῦ τι δεῖ, ὁρῶ μὲ τὸ μέτριον καὶ αὐτάρκες ᾧ σῷ τρόπῳ, καὶ συνίημι. ὡς ὑμῖν

jamdudum urgente alvo malè habes: attamen neque decorum tibi ante alios surgere, neque manere tutum. At producta interim potatione, dum sermo alius ex alio nascitur, dum spectaculo spectaculum accedit (omnia enim sua tibi ostentare cupit) non mediocriter discruciaris, cui non liceat, neque videre quæ geruntur, neque auscultare siquis voce citharaque canat, magni precii adolescentulus. At laudas tamen invitus: cæterùm animo illud optas, ut vel terræ motu illa omnia concidant, aut incendium aliquod renuncietur, quò tandem aliquando convivium dirimatur. Habes, amice, primum illud & suavissimum convivium, mihi certè nec cepa, nec sale candido jucundius, quando, quantumque liberè velim edenti. Vt igitur ructus acidos, qui hic accedunt, prætermittam, & nocturnum vomitum, manè vobis erit de mercede conveniendum: quantum, & quo anni tempore tibi sit accipiendum. Ergo præsentibus duobus, tribusve amicis, accersito te, & sedere jusso, sic loqui incipit. Cujusmodi sint res nostræ, utque nihil fastus ipsis ineſt: jam vidisti, sed ut ostentatione carent, moderatæ sunt ac populares omnes. Sicautem animum inducas velim, ut omnia nobis fore communia putes. Ridiculum enim foret si cum potissimam mei partem, nimirum animam meam, vel per Iovem liberorum (siquos habeat liberos quibus eruditione sit opus) tibi committam, non aliarum item rerum te mecum ex æquo dominum ducam. Cæterum quandò certi quippiam est præfiniendum, equidem video tuæ vitæ frugalitatem, animumque pauçis contentum, atque intelligo te

χὴ μισθῶ ἐλπίδι σωσυπήλυθας ἡμῶν τῇ οἰκίᾳ, τ' δ' ἄλλων ἕνεκα, ἢ εὐσίας τ' παρ' ἡμῶν, χὴ τιμῆς, ὧν ἂν δὴ πᾶσιν ἔξεις. ὕμως δ' ὧν χ' ὑφέσθω Ἰα. σὺ δ' αὖ τὸς ὃ, Ἰα χὴ βάλε, λέγε, μεμνημένο ὧ φίλτατε κἀκείνων, ὥσπ' ἐν ἑορτῇς ἐπηρίοις εἰκὸς ἡμᾶς παρίζειν. ὃ γὰ ἀμελήσομ μὰ ὐδὲ τ' τοιῶτον, εἰ χ μὴ νῦν αὐτὰ σωλήψεμθα. πολλαχ γ' οἶδα ἔγ ἔτης αἱ τοιαῦτ χάφορμαί. χὴ ὡς ἐκεῖν τοίνυν λάβλείπων, μετρίως τ δηλονότι ἐπιβάλοις ἡμῖν τ μισθόν. ἄλλως τε, χὴ πρέπον ἂν εἴη τοῖς πεπαιδ δμένοις ὑμῖν κρείττοσιν εἶναι χρημάτων. ὁ μ', ταῦτ' εἰπὼν, χὴ ὀλίγ σ ἀφεῖσας τῆς ἐλπίδ, τιμιώτερ ἑαυτ πεποίηκε. σὺ γ', πάλαι πάλαι, χὴ μυρίάδας ὀνεργολήσας, χ' ἀργὸς ὅλης, χὴ συνοικίας, συνὸς μὲν ἠρίμ τ' μικρολογίας, σαίνεις γ' ὅμως τὼ ὑπόχεσιν. χ' τὸ πάνυ ἡμῖν κοινὰ ἔσ, βίβλιον, χ' ἀλλῆς ἔστλ νομίζεις, οὐκ εἰδὸς ὅτι τὰ τοιαῦτα, [1] Χείλεα μέν τ' ἐδίηνεν, ὑπερφίλω δ' οὐκ ἐδίηνε. πλεύταῦον δ' ὑπ' ἀιδοῖς αὐτῷ ἐπίτρεψ·ας. ὀδὲ, αὐτὸς μ', ἔ φεισ ἰρεῖν, τ' φίλαν δὲ ἵνα τῶν παρόντων κελεύῃ, μίσον ἐλθόντα γ' πράγματ ἐπεῖν, ὃ μάτ' αὐτῷ χήνοιτ' ἂν βαρὺ, χ' πρὸς ἄλλα τύτων ἀναγκαιότερ διατριβῶν, μήτε τῷ ληψομένῳ εὐτελές. ὀδὲ, ἀμφίλεων τις ὢν παίδων κολακείᾳ σωήρφο, ὡς μ' οὐκ εὐδαιμονίστα ἢ φησι τῶν ὁ τῇ πόλ ἀπάντων ὦ ὅ οὐκ ἂν εἴποις, ᾧ γε τὸ πρῶτον ὑπάρ-

te mercedis ſpe non adductum, in familiam noſtram veniſſe, verùm aliarum rerum gratia, puta noſtræ in te benevolentiæ, & honoris, quem apud omnes conſequêris: aliquid tamen præfiniendum. Quinetiam ipſe quid velis, dicito, habita ratione, vir amiciſſime, illorum etiam munerum quæ nos anniverſariis feſtis tibi daturos eſt conſentaneum: neque enim iſta negligemus, & ſi hæc pactione non complectamur. Scis autem complures per annum ejuſmodi occaſiones incidere. Horum igitur habita ratione, æquiorem nimirum mercedem nobis irroges, præſertim cùm deceat vos eruditos viros, pecunias negligere. Ille his dictis totum ſpe te concuſſit, ac ſibi tractabilem reddidit. Tu verò qui dudum talenta, multaque nummorum millia, totoſque agros & domuum multitudinem ſomniaras, quanquam hominis parcimoniam tacitus apud te intelligis, tamen ob pollicitationem tibi blandiris: atque illud, *Communia nobis erunt omnia*, ratum verumque fore arbitraris: ignorans hujuſmodi dicta, *Summis è labris, non imo è corde profecta*. Tandem præ pudore ipſe illi jus ſtatuendi defers: verùm ille facturum ſeſe negat: & aliquem ex amicis præſentibus in eo negotio medium intercedere jubet, qui ſalarii modum pronuntiet, ut neque ipſi ſit grave; in alia magis neceſſaria ſumptus facienti, neque accepturo tenue videatur. Atque is ſeniculus quiſpiam à pueris cum adulatione educatus, heuſtu, inquit, num inficieris, te omnium qui ſunt in urbe eſſe fortunatiſſimum, cui hoc

[1] Χείλεα μέν τ' ἐδίηνεν] Melius infra eſt χείλεα μέν τ' ἐδίην'. Marc.

χειν, ὁ πολλοῖς πάνυ γλιχομένοις, μόλις ἂν ἑνίοις δοθὲν τῆς τύχης. λέγω δ', ὁμιλίας ἀξιωθῆναι, καὶ ἑστίας κοινωνῆσαι, καὶ ἐς τὴν Ρωμαίων ἀρχὴν κατεδειχθῆναι; τοῦτο γὰρ ὑπὲρ τὰ Κροίσου πάλαι, καὶ τὰ Μίδου πλοῦτου, εἰ σωφρονεῖν οἶσθα. εἶδον ἔγωγε πολλοὺς τῶν εὐδοκίμων, ἐτελεσιουργοῦντας ἂν εἰ καὶ σφόδρα δέοι, μόνης τῆς δόξης ἕνεκα, σωφρόνως τοῦτο, καὶ ὀρθῶς ὡς αὐτὸν ἐπαίρειν, καὶ φίλους εἶναι δοκεῖν ὄντας. σὺ δ' ἴσως ὅπως σε τὸ δύστηνος μακαρίσω. [1] ὃς καὶ σφόδρα ὀλίγῳ μείζων δοκῶ τοιαύτης εὐδαιμονίας. ἀρκεῖν δὲ νομίζω, εἰ μὴ πάνυ ἄσωτος εἶ, τοσοῦτόν τι εἰπὼν ἐλάχιστον, καὶ μάλιστα πρὸς τὰς σὰς ἐλπίδας. ἀγαπᾶν δ' ὅμως ἀναγκαῖον. εἰ γὰρ δὴ καὶ φυγεῖν ἔστι σοι δυνατὸν ἐντὸς ἀρκύων γενόμενον. δέχη τύννου τὸ χαλινὸν μύσας. καὶ τὰ σφόδρα δύσχρηστα εἰ σοὶ αὐτὸν, ἃ πάνυ σφόδρα ὀλίγα, δοῦναι ἐξέσει νύττοντα, μέχρις ἂν λάθῃς πλέον αὐτῷ συνήθης γενόμενος. οἱ μὲν δὴ ἔξω ἄνθρωποι, τὸ μὴ τοῦτο ζηλοῦσί σε, ὁρῶντες ἐντὸς τῆς κιγκλίδος ἀλφηστίζοντα, καὶ ἀκαλύπτως εἰσιόντα, καὶ τῶν πάνυ πικὲ ἔνδον μεμυημένον. σὺ δ' αὐτὸς ἀδάπανα ὁρᾷς, ἃ πιθανὸν ἕνεκα εὐδαίμων αὐτοῖς εἶναι δοκεῖς. πολλὰ ἀλλὰ χαίρεις γε, καὶ σαυτὸν ἐξαπατᾷς, καὶ ἀεὶ τὰ μέλοντα βελτίω γενήσεσθαι νομίζεις. τὸ δ' ἔμπαλιν ἢ σὺ ἤλπισας, γίγνεται, καὶ ὡς ἡ παροιμία φησὶν, [2] Ἐπὶ μανθάνω.

hoc primum contigit quod multis valdè cupientibus vix à fortuna dari possit: nempe ut in hujus hominis consuetudinem admittaris, ut communes penates habeas, inque familiam in Romanorum imperio primariam recipiaris? Id enim Crœsi talenta & Midæ divitias superat, si modò modestus esse noris, Equidem multos vidi celebres viros, qui voluissent, etsi dandum quid fuisset, solius gloriæ causâ, cum isto vivere, & hujus familiares, atque amici videri. Non possum tuam fœlicitatem satis prædicare, qui fauctæ hujus fortunæ præmium etiam accipies. Ergo hoc sufficere putem, nisi planè iis nepos. Ac minimum quiddam pronuntiat, si præsertim cum tua ipse comparetur. Attamen boni consulas necesse est. Neque enim jam possis effugere, cùm intra retia tenearis. Frænum igitur ore compresso recipis, eique non admodum torquenti, nec acutè pungenti te præbes obsequiosum, donec illi tandem paulatim assueveris. Tum homines qui sunt foris, eo nomine te admirantur, quòd te conspiciant intra cancellos versantem, nulloque prohibente ingredientem, & illustrem inter domesticos factum. At ipse nondum vides, quamobrem illis beatus videaris. Attamen gaudes, teque ipsum decipis, ac semper meliora fore putas, nihilominus accidit secus quàm speraſti, & quemadmodum adagio dicitur, Man-

1 Ὃς δὲ σφόδρα ὀλίγῳ μείζων δὴ τοιαύτης] Ἐπὶ τοιαύτης. Marc.

2 Ἐπὶ Μανδράβυλλι] Patœm. de his quæ vergunt εἰς τὸ χεῖρον. ὁ γὰρ Μανδράβυλλος ἔστι δοῦλος ἀποστερήσας τὸν Σάμιον χρυσὸν σφόδρα τῆς Ἥρας, τοῦ ὃ δευτέρου ἔτους ἀργυροῦν, ὃ τῶν χαλκοῦν. Hujus meminit Plato Comic. ὁ δὲ κακιμάχου. Bould.

1 Or-

δραβύλη χωρεῖ τὸ πρᾶγμα, καθ' ἡμέραν ὡς εἰπεῖν τῷ ἡμέρᾳ ὑποσμικρυνόμενον, καὶ εἰς τὸ πίσω ἀνακοδίζον. ἠρέμα δὴ, ὥσπερ ἐν ἀμυδρᾷ τῇ φωτὶ τὸν πρῶτον διαβλέπων, ἄρχῃ κατανοεῖν, ὡς αἱ μὲν χρυσοῦν ὑπῆγον ἐλπίδες, ὑάλιν ἄλλ', ἢ φῦσαί τινες ἦσαν ἐπίχρυσοι. βαρεῖς δ', καὶ ἀληθεῖς, καὶ ἀπαραίτητοι, καὶ συνεχεῖς οἱ πόνοι. τίνες δ' ἴσως ἴσως ἐρήσῃ με. οὐκ ὁρῶ γὰρ ὅ, τι τὸ ἐπίπονον ἐν ταῖς τοιαύταις ξυνουσίαις ἐστὶν, ὑφ' ἑπτοῦ ἄτινα ἔφηθα τὰ κωμῳδούμενα, καὶ ἀφόρητα. ἀκοῦν ἄκουσον ὦ γλυκαίε, μὴ εἰ κώμῳδ' ἔνεστιν ἐν τῷ πράγματι μόνον ἐξετάζων, ἀλλὰ καὶ τὸ αἰσχρὸν, καὶ πικρὸν, καὶ συνόλως δυλοπρεπὲς, σὺν ᾧ παρίεται ἡ ἀκροάσεως πρέμνον. καὶ πρῶτόν γε μέμνησο μηκέτι ἐλεύθερον τὸ ἀπ' ἐκείνου, μηδ' ὡς πατρίδην σαυτὸν οἴεσθαι. πάντα γὰρ ταῦτα, τὸ γλυκὺ, τὴν ἐλευθερίαν, τοὺς προγόνους ἔξω δ' ὑπὸ κραδαίνων ἴθι, ἐπὶ δοῦλα ἐπὶ τοιαῦτα σαυτὸν λατρείαν ἀπεμπολήσας, εἰσῇς. ἢ γὰρ ἐλευθερίᾳ σοὶ ἐλεύθερος ξυνεισελθεῖν, ἐφ' ὅτῳ ἀχθῃ πρᾶγμα καὶ πανταχοῦ εἰσιόν. δοῦλον δὲ, εἰ καὶ πάνυ ἀχθοίσῃ τῷ ὀνόματι καὶ οὐκ ἐκὼν ἀλλὰ πολλῶν δούλων ἀναγκαίως ἔσῃ, καὶ [1] θητεύσεις κατὰ τὸν ποιητὴν ἐωλὸν ἐς ἐσπέραν, ἀσκελίῳ ἐπὶ μισθῷ. καὶ ἆρ' ἂν μὴ ὠνησάμενον τῇ δουλείᾳ ξυντραφεὶς, [2] ὀψωμοθήσας δ', καὶ πόρρω που τῆς ἡλικίας παιδευόμενον ὡς αὐτῆς, ἢ πάνυ δόκιμος ἔσῃ, ἢ πολλοῦ

Mandrabuli in morem res procedit, quotidie, ut ita dixerim, in deterius ruens, ac retrò labens. Vnde paulatim, velut in luce dubia, tum demum dispiciens, intelligere incipis, aureas illas spes, nihil aliud fuisse quàm inauratas quasdam ampullas: labores autem esse graves, veros, inevitabiles, atque assiduos. Quinam hi sint forsan me rogabis: neque enim video quid in hac consuetudine sit adeò molestum, neque intelligo ista quæ commemoras gravia, & intolerabilia. Audi igitur vir generose, non insitne huic rei molestia solùm inquirens, sed fœditatem, vilitatem, atque omnino servilitatem quam inesse dicam, non negligens. Principiò memineris ex eo tempore non amplius liberum atque ingenuum te putare, hæc enim omnia, genus, libertatem, progenitores extra limen relicturum te scias, quum in hujusmodi servitutem temetipsum addicens, ingredieris. Siquidem libertas tibi comes ire nolet, rem tam ignobilem, humilemque subeunti. Servus itaque, etsi nomine ipso graviter offenderis, non unius, sed multorum necessariò servus eris: & capite obstipo à diluculo ad vesperam, idque vili mercede, operam navabis. Adde quod non admodum probaberis, neque magni fies ab hero, ut qui ad servitium à puero non fueris instit itus, sed serò didiceris, & ætate multum alie-

na

1 Θητεύσεις] Homerica dictio, ut illud sequens ἀσκελίῳ ἐπὶ μισθῷ. Bourd.
2 Ὀψωμοθήσας] Sibi ipsi Interpres dum subjungit ἐς πόρρω τῆς τ' ἡλικίας παιδευόμενον. Casaub. ad Char. Theoph. *Idem.*

1 Δια-

ἄξιον τῆς διατρίβης. [1] Ἀναφθείρῃ γάρ σε ἡ μνήμη τῆς ἐλευθερίας ὑπηθοῦσα, καὶ ἀποστρατᾶν σοῦσι ποιεῖ, καὶ δι' αὐτὸ σε τῇ δουλείᾳ πονηρὸν ἀπεμπολᾶσθαι. πλὴν εἰ μὴ ἀπεχθῶς σοι, ὡς ἐλευθερίαν νομίζεις τὸ μὴ Πυρρίᾳ, μηδὲ Ζωπυρίωνος ἢν εἶναι, μήδ' ὥσπερ τις βιθυνὸς ὑπὸ μεγαλοφρόνως τοῦ κήρυκι ἀπημπολήθῃς, ἀλλ' ὁπόταν ὦ βέλτιστε, τῆς νεμεσήσεως ἐπιστάσης, ἀναμιχθεὶς τῇ Πυρρίᾳ, καὶ τοῦ Ζωπυρίωνι, ὡσπερεὶ τῶν χαλκῶν ὁμοίως τοῖς αὐτοῖς οἰκέτοις, καὶ λάσῃς ἐκεῖνο ὃ, τι δήποτε ἐν τὸ διδόμενον, τοῦτο ἡ πρᾶσις ἐστί. κήρυκος γὰρ οὐκ ἔδει ἐπ' ἀνδρὶ ἑαυτὸν ἀποκηρύξασθαι, καὶ μακρῷ χρόνῳ μνηστευσαμένου ἑαυτῷ τὸ δεσπότην. εἶτ' ὦ καθαρμὲ, φαίλου ἂν ἐς μάλιστα ὡς τὸ φιλοσοφεῖν φάσκοντα, εἰ μή σε τις ἢ πλείονος καθαπονῆς συλλαβὼν, ἢ λῃστὴς ἀπιδιδοῖ, ἢ πειρατὴς ἂν σεαυτὸν, ὡς δεδρὰ τῶν ἀξίαν δυσχερῆ. ἢ εἴ τις σε συλλαβόμενος, ἅμα δοῦλον εἶναι λέγων, ἐδόας ἂν τὰς νύμας, ἐς δεινὰ ἐποίας, ἐς ἠλανάκτεις, ἐς ὦ γῆ, ἐς θεοί, μεγάλῃ τῇ φωνῇ ἐκεκράγεις ἄν. σεαυτὸν δ', ὀλίγων ἕνεκα ὀβολῶν σὺ τοιοῦτο τῆς ἡλικίας, ὅτε ἐς εἰ φύσει δοῦλος ἦσθα, καὶ ἐρῶν ὡς ἐλευθερίαν ἤδη ὁρᾷν, αὐτῇ ἀρετῇ ἐς σοφίᾳ φέρων ἀπημπόλησας, ἀδὲ τὰς πολλὰς ἐκείνης λόγους αὐδηθείς, ὃς ὁ καλὸς Πλάτων, ἢ ὁ Χρύσιππος, ἢ Ἀριστοτέλης διεξελήλυθασι, τὸ μὲ ἐλεύθερον ἐπαινοῦντες, τὸ δὲ δουλοπρεπὲς δ' ἀφαθάλλοντες. ἐς οὐκ αἰσχύνῃ καλαξιν ἀνθρώπα ad id erudiri cœperis. Excruciat autem te subiens libertatis memoria, facitque ut interdum reluctaris, & ob id servitus tibi molestior accidat. Nisi ad libertatem tibi sufficere putas, quod non Pyrrhiæ, nec Zopyrionis sis filius, et, uti Bithynicum aliquod mancipium, à præcone vociferante divenditus. Atqui vir optime, quum instante novilunio Pyrrhiæ & Zopyrioni commixtus, manum itidem ut alii famuli porrigis, capisque quodcunque illud est tandem quod datur, hæc est venditio. Nam præcone nihil opus erat ad hominem qui sui fuerit præco, multoque tempore ipse sibi dominum ambiverit. Age sceleste, libenter dicam, in eum præcipuè qui sese philosophum esse dicit, siquis te pirata captum inter navigandum, aut prædo in servitutem tradidisset, te ipsum deplorares, ut qui indignam fortunæ injuriam patereris: aut siquis manu injecta te duceret, servum esse asserens, leges inclamares, graviter ferres, atque indignareris: & ô terra, ô Dii, magno clamore vociferareris. Nunc verò, ipse te ob paucos obolos, id ætatis in qua, etiamsi servus natus esses, tamen tempestivum fuisset jam ad libertatem respicere, cum ipsa virtute ac sapientia adductum vendidisti, nihil illa reveritus quæ permulta ab egregio Platone, Chrysippo, Aristotele disseruntur, quum libertatem laudant, servitutem damnant. Nec pudet te cum hominibus as-

1 Διαφθείρῃ] Recordatio antiquæ libertatis servos excruciat, qualia narrantur de elephantis qui nocte servitutem suam lugent. *Benrd.*

1 Ἀγ-

ποις, καὶ [1] ἀγοραίοις, καὶ βαιολόγοις ἀντιξιοῦσθαι, καὶ σὺν τοσούτῳ [2] πλήθει Ῥωμαίων χρῆσθαι ξένοις τε καὶ ἐπιδήμοις, καὶ πονηροῖς τισὶν Ῥωμαίοις φαύλως βαρβαρίζοντι, ἔτι τε δεῖν ὑπὸ ἕῳ πολυοχλοῦντα δρόμοις, [3] συμπαλαίειν τισὶν, καὶ [4] τὰ παλαίσματα μαγείρων. καὶ ἐν αὐτοῖς ἑστιάσεις ἐφεστώσας, καὶ πίνειν πάρα [5] μέσσην ἐχόντα· τοῦτο γὰρ καὶ [6] κάδων ἔχοντες, ἀναπαύεσθαι μὲν [7] ἔτι μὴ τοὺς ἀλλοτρίους, ἀναπαύεσθαι δὲ ὅταν τοὺς ἑαυτῶν ἐπὶ τὸ ἔσχατον πηλὸν ἔρχῃ ἐπὶ τοῖς ἐπιδείπνοις. ἄτιμος δὲ σε θέρμαι ἔχει, ἢ [8] τὰ χείριστα λαχάνων, ἐπίλυπον ἢ καὶ αὐχένα ῥέοντα ἐν ψυχρῷ ὑδατίδι· καὶ ὅπως ἐπὶ πᾶσί σε ἔτι ἄκυρα χαίρειν ἐλθεῖν; ἀλλὰ δῆλον ὡς οὐχ ὑφεῖ, εἰδὲ θέρμαι, ἀλλὰ πυκνοῖς πόνοις, καὶ ὄψῳ, καὶ οἴνῳ αὐθομολίᾳ ἐφηνυμένῃ, ἰάσεις τε καὶ ζωὴν ὁ λαβέσθαι σοῦ πεφυκὼς ἀναπνοὴν τὸ ὀφθαλμιᾶν τοῦτον λεπτὸν ἀπὸ πάσης πραγμάτων ἀφορμῆς, ἐκ πάσης πραγμάτων τε λαχανείας τοῦ τῆς πάχιστα. ἢ μᾶλλον οἱ πίονες καὶ οἱ παχεῖς τὰ πλακοῦντα, ἄδοις μὲν, χαλῶσι δὲ πρὸς ὕπνους. ὅμως δὲ ἡδεῖς τεύξῃ, ἐπὶ ἐστὶ σοὶ τῷ ἰσχάδων ὀρθρίως σὺν πραγμάτων, καὶ ὁ ἐλαιοθεσία, καὶ τὸ ὠμὸν χλόης καὶ αὐτοῖς φυλίσιος ἐφεστῶτος, φεῦδε παρὰ, καὶ ἀεὶ μικρὰ ὡς αὐτῶν. καὶ ἀγαπητὸν εἰ μὴ

assentatoribus, mercenariis, & scurris ex æquo æstimari, & in tanta Romanorum turba solum peregrino in pallio versari, & malè linguam Romanam pronunciare, præterea tumultuosa convivia agitare; magna hominum copia, convenarum querundam, ac plurimorum improborum conferta. Inter quæ laudas odiosè, bibisque præter modum: deinde manè ad tintinnabulum expergefactus, difficilis somni parte dulcissimâ, unâ sartum ac deorum circumeuntias, hesterno luto tibiis etiamdum adhærente. An usquè adeò lupinorum, aut agrestium olerum tenuit te penuria, & frigida manantes aqua fontes defecerunt, ut perdesperationem ad ista devenires? At palam est te, non aquæ, non lupini, sed bellariorum & opsoniorum, ac vini fragrantis cupiditate captum fuisse quemadmodum lupus ille piscis; tuoque merito evenisse, ut avidas illas fauces hamus transfixerit. Itaque præstò sunt hujus intemperantiæ præmia: & perinde atque simiæ, à trunco revinctus collo: aliis quidem ritui es: tibi verò deliciis affluere videris, cui liceat affatim expleri caricis. Cæterùm libertas, ingenuitas, cum gentilibus, & tribulibus evanida sunt omnia, nullaque rerum illarum memoria. Ac ferendum foret, si res ista cum turpitudine solùm con-

1 Ἀγοραίοις καὶ βαιολόγοις] Hæc verba sæpissimè solet conjungere, posteriùs alibi interpretor, prius Hesych. verbo ἀγοραῖα τέχνη. Bourd.

2 Πλήθει Ῥωμαίων] Angl. πλήθει ἀστικῶν. Idem.

3 Τοῦ περίσσου.] Angl. ὁ πύγων. Idem.

4 Συμπαλαίειν] Συμπλέκεσθαι ἢ παλαίειν. Sic ad oram Angl. Cod. Idem.

5 Τὸ μέσσον κάδων] Sic in fine hujus Dialogi. ὁ κάδων ἔχων. Casaub. ad Suet. Aug. Idem.

6 Ἔτι τὸ χθιζὸν πηλὸν ἔχων ἐπὶ τῶν σκελῶν] Hoc eo pertinet, quòd nulla Romanis fœminalia. Dixi ad Propertii Eleg. III. lib. III. Marc.

νον τὸ αἰσχρὸν ἀφεῖναι τῆς πράγματος, δῆλον ὅτι ἐλεύθερα δεκεῖν, εἰ δὲ πόνει μὴ κοινὰ πᾶσι τούτοις οἰκέτας. ἀλλ' ὅρα εἰ μετελήφασι σοι ἀφ' ὧν πέπακται τῷ Δεσμαῖ καὶ Τιβείῳ ἀφεσπαγμένων. ὧν μὲν γὰρ ἕνεκα τῆς μαθηματικῆς ἐπιμελεῖ φῆσας παρεληφέναι σε, ὀλίγον αὐτῆς μέλει. τί γὰρ κιθάρᾳ φασὶ λύρᾳ, καὶ ὅπως; πάνυ γὰρ οὐκ ὀρεῖς; ἐκπεπλήκασι τοῦ πόθου τὸ Ὁμήρου σοφίαι, καὶ τὸ Δημοσθένους δεινότητος, καὶ τὸ Πλάτωνος μεγαλοφροσύνης. ὧν ἵν' ἡ σὰ ψυχὴ ἀφέλῃ τὸ χρυσίον, καὶ τὸ ἀργύριον, καὶ τὰς ἀφ' τούτων φροντίδας, τὸ κακαλεπόμορον ἐστὶ τοῦτο, ἡ μαλακία, ἡ ἡδυπάθεια, ἡ ἀσέλγεια, ἡ ὕβρις, ἡ ἀπαιδευσία. δείσω δή σε ἐπ' ἐκεῖνα μή, ἀδάμως. ἐπεὶ ἢ πώγωνα ἔχεις βαθύν, ἡ σεμνός εἰς τὴν ἀφ' ἑσπέρην ἡ ἱμάτιον ἑλλωνικὸν δύσκολος ἀφεῖσθαι, ἡ πάντες ἴσασί σε γραμματικὸν ὄντα, ἢ ῥήτορα, ἢ φιλόσοφον, καλὸν αὐτῆς δοκεῖ ἀναμεμίχθαι καὶ τοιοῦτόν τινα τοῖς ἀφ' ἑαυτῶν, καὶ ἀφ' ἁπανταχοῦ αὐτῆς. δοξῇ γὰρ ἐκ τούτου καὶ φιλομαθὴς ἢ ἑλληνικῶν μαθημάτων, καὶ ὅλως, ἀφ' ἁπαιδεύτου φιλόκαλος. ὥστε κινδυνεύσεις ἀφ' ἡμῶν, ἀντὶ τῶν θαυμασίων λόγων, τὸ πώγωνα ἡ τὸ τελέσματα μεμισθωκέναι. χρὴ δή σε ἀεὶ σαυτῷ ὁρᾶν, καὶ μηδέ ποτε ἀπολείπειν, ἀλλ' ἑωθεν ἐξαναστάντα, παρέχειν σεαυτὸν ὀρθοπόμπον ἐν τῇ θεραπείᾳ, καὶ μὴ λιπεῖν τὴν τάξιν. ὁδὶ ἐπιβάλλων σύνοπτα σοι τὸν χέρητα, ὃ, ἢ ἀνύσῃ, λήρει, τοῖς συντυγχάνουσιν. ἐπιδεικνύμενος ὡς ἀεὶ σοῦ βαδίζων, ἀμελὴς ἐστὶ τῶν μισθῶν, ἀλλ' εἰς κρεῖττον τὴν σὴν

conjuncta esset, quod è libero servus videaris: non labores etiam accederent cum illa famulorum colluvie communes. Sed vide num quæ tibi imperantur leviora sint his quæ Dromoni aut Tibio mandantur. Nam doctrinæ, cujus cupiditate simulasti te in familiam suam recepisse sese, exigua ipsi cura est. Quid enim, ut ajunt, asino cum lyra est commercii? Annon vides ut macerentur desiderio vel Homericæ sapientiæ, vel Demosthenicæ vehementiæ, vel Platonicæ sublimitatis? quorum ex animis si quis aurum, argentum, atque harum rerum curas tollat, nihil fuerit reliquum præter fastum, mollitiem, lasciviam, luxum, ferocitatem, & imperitiam. Atque ad ista nihil prorsum opus te. Verùm quoniam promissum habes barbam, & vultu gravitatem præ te fers, atque Græcanico pallio decenter amictus es, nonnunquæ omnes te grammaticum esse vel rhetorem, vel philosophum, pulchrum ille sibi putat, ut hujusmodi quispiam suorum anteambulonum pompæ permisceatur. Futurum enim hac re, ut Græcanicarum disciplinarum studiosus, & omnino in eruditione elegans putetur. Itaque vir egregie, in periculum venis, ne non admirandas illas antes, sed barbam & pallium mercede locaveris. Proinde ut perpetuò apud illum conspiciaris oportet, nec abiis unquam, sed diluculo excitatus in famulitio tenet conspiciendum præbeas, nec ordinem deseras. Porrò ille nonnunquam injecta tibi manu, quicquid in mentem inciderit, de eo tecum nugatur, obviis ostentans, quàm ne per viam quidem ingrediens, incurius sit literarum, sed otium quod sup-

σεμνύτερον ἀφελὴς χιτὼν, σὺ δ' ἄθλιος, τὰ ἱμάτια, ὑποδήματα, τὰ δ', βάδην ἀναζεῖς πολλὰ, καὶ κάπνιζε, τοιαύτη γὰρ ὡς οἴεται ἡ πόλις, εὐδαίμων, ἱδρωκὼς ἅμα, καὶ πολυπράγμων. κἀκεῖνος ἔνδον που τῷ φίλων, ὅτε ὃν ἦλθε λαλήσων μόνος, μάλ' ὥρα κρύβδην ἔχων, ὀρθὸς ὑπὸ δαπέδου ἀναγιγνώσκεις τὸ βιβλίον ἐπιχειρεσάμενος. ἐπειδὰν δ' ἀπ' τού τι κἀπόθῃ ἡ νὺξ κρυβαλέη, λυσεῖ μενος πονηρῶς ἀωρὶ, εἶεν αὐτὸ μὲν χιδὸν τὸ μεσονύκλιον ἥκεις ἐπὶ τὸ δεῖπνον, σὺν δ' ὀμβίῳ ἔτυμος, ὑδὲ εὐθλεπτος τοῖς παροῦσιν, ἀλλ' ὡς τις ἄλλος ἐπεισελθὴ νεαλίσιμος, ἐς τύπτον σύ. κἀπὸ τῆς ἐς τὴν ἀπωπατάτην γωνίαν ἐξωθεὶς, κατακεισομένῳ μόρτυς, μόνον τὸ ὑποφερόμενον τὰ ὀστᾶ, εἰ ἀφικοῖο μέχρι σεῦ, κἀπόπροθεν οἱ κύνες ὑπεσθίουσιν, ἢ τὸ σκληρὸν τῆς μαλάχης φύλλον, ᾧ τὰ ἄλλα συνειλοῦσιν, εἰ ὀπισθοφθείη τυχὸν τῶν παρακατακειμένων, ἀσμένῳ κατὰ λιμὸν ὑποψώμενος. ἢ μὴν ὑπὸ ἡ ἄλλη ὕβρις ἄπιστι. ἀλλ' ὅτε ὧν ἔχοις μόνῳ, ἢ γὰρ ἀναγκαῖόν ἐστι κἀκ σὲ τῶν αὐτῶν ἀεὶ τοῖς ξένοις, καὶ ἀγνώμις ἀντιποιεῖσθαι. ἀγνωμοσύνη γὰρ τοῦτό γε, ὅτε ἡ ὕβρις ὁμοία τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ τῷ μὲ πλησίον, παροῖσα, καὶ πιμελὴς, σοὶ δ', [1] νεοττὸς ἡμίτομος, ἢ φάτνα τις ὑποσκληρὸς, ὕβρις ὑπάρχει, καὶ ἀπιστία. πολλάκις δ' ἂν ἐπιλίποι ἄλλα τινὸς, ἀμφιδέως ἐπὶ παροῦσι ἀρόμενος ὁ λήκυθος τὸ σοὶ παρακείμενον φέρων, ἑκείνῳ προσπτήξειεν, ὑποτονθορύσας. σὺ γὰρ ἡμίτομος εἶ. τιμωρῶμαι μὲν γὰρ οὐ τῷ

suppetit, ambulando in re honesta collocet. At tu miser nunc cursim, nunc gradatim, scansim sæpe & descensim (nam scis hujusmodi esse urbem) tum sudas, tum anhelas. Eo interim domi cum amico quopiam ad quem accessit, confabulante, cùm tibi locus desit ubi sedeas, librum in manum sumis, quem nescius quid agas, stans legis. Postquam autem impastum, impotumque te nox occupavit, vix intempestivè lotus circa noctem ferè mediam, ad cœnam venis, non amplius pari in pretio habitus, neque conspiciendus iis qui adsunt. Verùm siquis recentior advenerit, tu post tergum rejiceris. Itaque in angulum aliquem abjectissimum retrusus, accumbis testis eorum quæ apponuntur; ossa duntaxat, si ad te usque pervenerint, more canum circumrodens: vel durum malvæ folium, quo reliqua involvunt, si fastidiatur ab iis qui priori loco accumbunt, præ fame libenter accepturus. Neque verò deest aliud contumeliæ genus. Tu neque ovum solus habes. Neque enim convenit ut eadem requiras quæ hospitibus atque ignotis ministrantur, siquidem hæc tua insciția est. Nec similis aliis tibi apponitur avis: verùm diviti illi pinguis & succulenta: tibi verò dimidiatus pullus, subduruśve aliquis palumbus, in manifestam contumeliam, & ludibrium. Sæpe etiam, siquanda desit alii, repente minister te præsente tollens ea quæ tibi erant appositа, ei apponit: illud tibi in aurem immurmurans: tu profectò noster es. Et quum vel fœta sus

1 Νεοττὸς ἡμίτομος] Omnia hujus paginæ reperiuntur in Lapith. *Bourd.*

μίσῳ ἢ συὸς ὑποχαρείη, ἢ ἐλάφῳ, χρὴ σὲ παντὸς ἢ τοῦ Διονύσου ἵλεων ἔχειν, ἢ τῶν Προμηθέως μερίδα φέρειν, ὁσᾶ κεκαλυμμένα τῇ πιμελῇ. τὸ γὰρ πῶμα ὑπὲρ σὲ τῶν λοπάδα παρεστάναι, ἐς ἃν ἀπαχρήσῃ ἐμφορεμένῳ, σὲ δ' οὕτω ταχὺς διαδραμεῖν, τίνι φορητὸν ἑλκύσειεν ἀνδρὶ, κἂν ὁπόσην αἱ ἔλαφοι τῶν χολῶν ἔχουσι; καίτοι οἶδά σε ἐκεῖνο ἔρων, ὅτι τὸ ἄλλαν ἥδιστόν τε καὶ παλαιότατον οἶνον πινόντων, μόνῳ σὺ ποτηρίῳ τινὰ καὶ παχὺν πίνεις, [1] θεραπεύων ἀεὶ ἐν ἀργύρῳ, ἢ χρυσῷ πίνειν, ὡς μὴ ἐλεγχθείης ἀπὸ διαφανοῦς, ὅτῳ ἄμικρος ὢν ξυμπότης. καὶ εἴθε γε καὶν ἐκείνῳ ἐς κόσον ὦ πιεῖν. νῦν δὲ πολλάκις αἰτήσαντι, ὁ παῖς ἀεὶ αἴονλα ἔοικεν. ἀνιᾷ δή σε πολλὰ, καὶ ἀθύμα, καὶ χέδον τι ὠνιᾷ, καὶ μάλιστα ὅταν σε παρόδοκίμῃ κίναιδός τις, ἢ ὀρχηστοδιδάσκαλος, ἢ ἰωνικὰ ξυνείρων, ἀλεξανδρωπικός ἀνθρωπίσκος. τοῖς μὲν γὰρ τοῦ ἐρωτικὰ τοῦτο Διονυσιόπολις, καὶ χαμαιπετίδια ὑπὸ κόλπῳ Διονυσίζει, πόθεν σύ γ' ἰσόπους καὶ ἐκείμην; τοιγαροῦν ὁ μυχὸς δὲ συμποσίου, καὶ τὰ αἰδοῖα κατεδεδυκὼς, στένεις ὡς τὸ εἰκὸς, καὶ σεαυτὸν οἰκτείρεις, καὶ αἰτιᾷ τὴν τύχην, ὅτι ὀλίγα σοι τὰ χαλέπτα ἐπιψηφίσασιν. ἡδέως δ' ἂν μοι δεκάς καὶ πεντὰς γλυκὺς τὸ ἐρωτᾶν

sus media secatur, vel cervus: aut distributorem tibi modis omnibus propitium habeas oportet, aut Promethei partem feras, ossa nimirum adipe obducta. Nam quod ei qui supra te accumbit, patina finitur astare, quoad satiatus repudiet, te contrà tam celeriter prætercurrat, quis ferat, qui modò sit ingenuus, cuique quantum cervis insit bilis? Atque illud equidem nondum dixi, quòd reliquis suavissimum ac vetustissimum vinum bibentibus, tu solus malum quoddam & crassum bibis: semper curans ut in argento vel auro bibas, ne color arguat, te usque adeò neglectum esse convivam. Atque utinam ex eo ad satietatem bibere liceret. At nunc ubi crebro popoposceris, minister audisse dissimulat. Adde quod multa confertim, imò fere omnia te discruciant: maximè quum tibi cinædus aliquis antefertur, aut choreæ ducendæ præceptor, aut qui jocos Ionicos contexit Alexandrinus quispiam homunculus. Nam qui speres tu ut in accubitu æqueris iis qui amatoria submininistrant, quique in sinu literulas gestant? Proinde in aliquo convivii latibulo præ pudore abstrusus, suspiras ut consentaneum est, teque ipsum deploras, tuamque fortunam incusas: quæ tibi ne gratiarum quidem guttulam asperserit. Ac prorsus ita videris affectus, ut optes poëta fieri ut amatorias can-

1 Θεραπεύων ἀεὶ ἐν ἀργύρῳ ἢ χρυσῷ πίνειν] Legendum est χρυσῷ πίνειν, ut bene ad Θεραπεύων referatur. Cæterum ex hoc Luciani loco colligitur jam eo tempore vitrum fuisse in usu vel crystallum, sed credo potius vitrum: nam crystallina pocula pretiosiora erant, quam ut Græculis dari solerent, aurum & argentum enim vilius. Ergo ut non biberent vitro transparente, in quo illaudati vini color deprehendebatur, cura iis erat adhibenda, ut biberent auro vel argento. Sed an illud vitrum fossile fuerit, de quo Herodotus lib. 3. an vero igne elaboratum, ut apud nos, dubium. *Palm.*

1 Χρὴ

κῶν ἀσμάτων, ἢ κἂν ἄλλο ποιήσασθαι, δύναται ἀφθόνου ἀξίως. ὁρᾷς γὰρ οἶ τὸ σκοπιμώτατον, καὶ οὐδὲν ἀκριβεῖν ἔστιν. τοσούτῳ δ' ἂν εἰ καὶ μᾶλλον, ἢ μόνον τοπελείαν δίδοι, τὰ κλήρους πολυτελέντας, καὶ ἁρπάζας, καὶ ἀβρόνους τοὺς πλούτους ὑπιχνεύμενον. καὶ γὰρ αὖ κἀ τούτοις ὁρᾷς οὐ φερομένους σὺν ταῖς φιλίαις, καὶ πολλὰν ἀξιωμένους. κἂν ἐν τῷ γῦν τύπῳ, ἥδιόν ἂν γένοιο, ὡς μὴ λιποθυμήσασθαι καὶ σκοπιὸς εἴης. ἀλλ' ἅδε σοὶ τοῦτο ὁ κωκυδαίμων πλησιόνος ἐστί. τοιγαροῦν ἀναγκαῖον μεῖζον, καὶ σωπᾷ ἀκριβῶς, ὑπομώζοντα, καὶ ἀμελλόμενον. ὡς μὴ γάρ κατάπτηξ σοὶ τις ψόφους οἰκέτης, ὡς μόνον σὺν ἐπήνεσας τὸ δεσποίνης παιδίσκον ὀρχήθμον, ἢ κιθαρίζοντα, κίνδυνον ἂν μικρὸς σὺν τῷ πράγματι. χρὴ δὲν χρυσίᾳ βατράχῳ δίκλιν δίψῶντα, κεκραγμίαν, ὡς ἐπίσημος ἔσῃ σὺν τοῖς ἐπαινέταις, καὶ κορυφαῖος, ἐπιμελόμενον. πολλάκις δ' καὶ τὰ ἄλλων σωπησάντων, αὐτὸν ἐπαινεῖν, ἐσκιμμένον πρὸς ἔπαινον, πολλοῦ τοῦ κλαγγεῖσθαι ἐμφανιοῦντα. τὸ μὲν γὰρ λιμῷ ξυνὸν τε, καὶ νὴ Δία καὶ ψῶντα, μύρῳ χρίεσθαι, καὶ στεφανοῦσθαι τῷ κεφαλῷ, ἐρίμα καὶ γελοῖον. ἔοικας γὰρ τότε [2] σπλὴν ἰοῦσι νεκρῷ, ἀγανοῦ σκαμμονίαν. καὶ γὰρ σκαιὸν καὶ χαυ-

cantiones conferibas, ſin minùs ab aliis conſcriptas, dignè canere poſſis. Vides enim qua in re ſitum ſit ut quis præferatur, ac probetur. Quin & illud ferre queas, ut magi quoque aut arioli perſonam, ſi neceſſe ſit, induas, ex horum genere qui amplas hæreditates, qui imperia, qui cumulatas opes pollicentur: quandoquidem hos quoque vides à divitibus valdè amari plurimique fieri. Eoque vel unum quodlibet horum fieri percupias, ne rejiculus & inutilis fias. Atqui tu infœlix, neque ad iſta es docilis. Quare neceſſe eſt ut te ſubmittas, tacituſque clam apud te plorando feras te negligi. Etenim ſi te famulus aliquis ſuſurro deferat, qui ſolus omnium non laudaveris heræ puerum ſaltantem, aut citharà canentem, iſta ſcilicet ex re non leve diſcrimen impendet. Oporter igitur ut ranæ terreſtris inſtar ſitiens vocifereris, atque operam des, ut inter laudantes ſis inſignis & præcipuus. Quin ſapiculè, ſilentibus reliquis, tibi proviſa quæpiam laus eſt proferenda, quæ multam commonſtret aſſentationem. Nam te eſurientem & ſitientem unguento collini, & capite geſtare coronam, aliquantulum eſt ridiculum. Tunc enim ſimilis es columnæ obſoleti cadaveris, libamina ducentis. Nam ei infuſo unguento,

1 Χρὴ ὧν χρυσίᾳ βατράχῳ δίκλιν δίψῶντα κεκραγμίαν] Videtur Lucianus abuti voce χρυσίᾳ βατράχῳ hoc loco, & per id nomen φρύνην intellexiſſe, hoc eſt, rubetam, quod animal contentiſſime clamat. Nam ranæ terreſtres, quæ in ſegetibus & paſſim inveniuntur, nullam emittunt vocem, clamant tantum ex, quæ in paludibus & aquis degunt, imo propriè non clamant: nam vox, quam emittunt, non concipitur in pectore, ſed in ore admiſſa aqua, ut notat Plinius lib. XI. cap. 37 & 51. Ergo proculdubio Lucianus per χρυσῆς βατράχου rubetam intellexit. *Palm.*

2 Σπλὴν ἰοῦσι νεκρῷ] Proverb. & alibi. *Bourd.*

τες μύρῳ, καὶ τὸ στέφανον ἐπιθέντες, αὐτοὶ πίνουσι, καὶ δώσχιθντας τὰ παρεσκευασμένα. [1] ἢν μὲν γὰρ καὶ ζηλότυπός τις ᾖ, καὶ παῖδες εὔμορφοι ὦσιν, ἢ νέα γυνὴ, καὶ σὺ μὴ παντελῶς πόρρω Ἀφροδίτης ἑ χαρίεσσα ᾖς, οὐκ εὐειρήνη τὸ πρᾶγμα, ἀλλ' ὁ κίνδυνος ἀνάπεφρόγκεν. καὶ γὰρ καὶ [2] ὀφθαλμοὶ βασιλέως πολλοὶ, καὶ μόνον τὰ λεληθότα ὁρῶντες, ἀλλ' ἀεί τι καὶ ὑποπτεύοντες, ὡς μὴ νυστάζειν δοκοῖεν. δεῖ δὲ ὥσπερ ἐν τοῖς περσικοῖς δείπνοις κάτω νεύοντα, καὶ ξυγκεῖσθαι, δεδιότα μή τις εὐνοῦχος σε ἰδὼν ὑποσκελίσαι μικρὸν ὑπὸ παλαιόν, ἐπὶ ἄλλον γε εὐνοῦχον σπουδαῖον παλαιὸν τὸ τόξον ἔχων, ἃ μὴ χέμις ὁρᾶντα, [3] διαπείρας τοῦ ὀίσω μεταξὺ πίνοντος, τῷ γάλλῳ. εἶτ' ἀπιλὼν ἐς δεῖπνα, μικρόν τι κατέδαρθες. ἐπὰν δ' ὠλὴν ἀλεκτρυόνων ἀνεγερόμενος, ὦ δείλαιος ἐγὼ φῄς, καὶ ἄθλιος, οἵας τὰς παλαιὰ λιπὼν ἑταίρας καὶ βίον ἁπράγμονα, καὶ ὕπνον μετρούμενον τῇ ἐπιθυμίᾳ, καὶ ὡς ἐπάτους ἐλαυνήσας, εἰς οἷον βάραθρον φέρων ἑαυτὸν ἐσέσεικα. πῶς ἔνεκα

to, & impoſita corona, bibunt ipſi, eduntque apparatas epulas. Porrò ſi zelotypus fuerit herus, eique ſint formoſi pueri, vel uxor juvenis, & tu non omnino ſis à Venere & Gratiis alienus, non eſt tuta pax, nec periculum contemnendum. Aures enim & oculi regis multi ſunt, qui non ſolùm vera vident, ſed ſemper aliquid addunt, ne connivere videantur. Quamobrem vultu demiſſo, quemadmodum in Perſicis conviviis, tibi eſt accumbendum, verito nequis eunuchus videat te oculos in concubinam aliquam conjicientem: moxque alter eunuchus, cui jamdudum arcus in manu tenſus eſt, qui videris quæ videre nefas, inter bibendum malam jaculo transfigat. Iam peracto convivio ubi paululum dormieris, ſub galli cantum expergefactus, O me miſerum, inquis, ô infortunatum, cujuſmodi priſtinos convictus & amicos reliqui, & vitam tranquillam, ſomnumque ad cupiditatem dimenſum, ac liberas deambulationes, in quale barathrum memet incuſſi? Quorſum

1 Ἢν μὲν γὰρ ἑ ζηλότυπός τις ᾖ] Ἢν μὲν γᾶν. Marc.

2 Ὀφθαλμοὶ βασιλέως] Qui Sycophantæ, Eunuchi, dico alibi, & patet lineis ſeq. repetit ea in Dialogo adverſus Indoctum. *Bourd.* Facete ludit in homonymia vocis βασιλεὺς. Nam Romæ reges appellabantur ii, qui convivia præbebant clientibus ſuis, ex Iuvenali & Martiale notum: regum autem (ut notum eſt) miniſtri dicuntur βασιλέως ὀφθαλμοὶ, in quo luſit cum multo riſu Ariſtophanes in Acharnis. *Palm.*

3 Διαπείρας τοῦ ὀίσῳ] Διαπείρας ἂν τ. ὀ. Atque hic κίνδυνος de quo ante dixit. *Marc.* De hoc Perſarum more tyrannico prorſus & minime συμποσιακῷ nihil memini me legiſſe, & quis credat Perſarum reges vel proceres voluiſſe ſua convivia ſanguine humano pollui, & funeribus inquinari? & omnem convivandi lætitiam extingui mortis cogitatione & metu? id certe nec credo nec credibile eſt. Ideo allegorico ſenſu debet intelligi τὸ ὀίσῳ. Nimirum acutiſſimum telum eſt calumnia, quam in convivam immoderatum vibrabat Eunuchus ille, inſuſurrando regis auribus & ejus zelotypum animum irritando. Sic ego intelligo, alius forte aliter. *Palm.*

ὦ θεοί, ἢ τίς ὁ λαμπρὸς μισθὸς ὅτις ἐστιν; ὃ γὰρ καὶ ἅπαντι μοι πλεῖον τούτων ἐπιδεῖξαι δυνατὸν ἦν, καὶ ἐξεῖναι τὸ ἐλεύθερον, καὶ τὸ παῤῥησιάζεσθαι ἐπ' ἐξουσίας. νῦν δὲ τὸ μὲν λόγῳ, λίαν κρόκῃ δεδεῖσθαι, ἄνω καὶ κάτω περισύρομαι, τὸ πάντων οἰκτιστον, οὐδὲ δοκιμεῖν εἶδώς, οὐδὲ κεχαλασμένος εἶναι δυνάμενος. ἰδιώτης γὰρ ἔγωγε τῶν τοιούτων, καὶ ἄπειρος, καὶ μάλιστα τῶν βαλανείων ἀνδράσι, τέχνῃ τὸ πρᾶγμα πεποιημένοις. ὡς ἔγωγε, καὶ ἀχαρίστως εἰμὶ πρὸς ἅπαντας συμπότης, οὐδὲ ὅσον γελᾶν ποιῆσαι δυνάμενος. συνίημι δ' ὡς πρὸς ἐνόχλω πολλάκις βλεπόμενος, καὶ μᾶλλον ὅταν ἡδέως αὐτὸς αὑτῷ εἶναι θέλῃ. σκυθρωπὸς γὰρ αὐτῷ δοκῶ. καὶ ὅλως, οὐκ ἔχω ὅπως ἁρμόσωμαι πρὸς αὐτόν. ἐμοὶ μὲν γὰρ ἐπὶ τῷ σεμνῷ φυλάττειν ἐμαυτὸν, ἀηδὴς ἔδοξα, καὶ μισογελὼς φύσει. ἐμοὶ δὲ μειδιάσαι, καὶ ῥυθμίσαι τὸ πρόσωπον εἰς τὸ ἡδέως, καταφρόνησιν οἴδε πρὸς διάθυσιν. καὶ τὸ πρᾶγμα ὁμοίως μοι δοκεῖ, ὥσπερ ἂν εἴ τις κωμῳδίαν ὑποκρίνοιτο, τραγικὴν προσωπεῖον φοροίη. τὸ δ' ἄλλο, τίνα ἄλλον ὁ μάταιος ἐμαυτὸν βιάσομαι βίον, ἢ παρόντα τὸν ἄλλῳ βεβιωκότα; ἔπ' αὐτῷ τοῦτο ἀφλοιζόμενος, ὁ κάδιλος ἦκεν. καὶ χρὴ τὸ ὁμοίαν ἔχεσθαι, καὶ ἐπιτήδειον, καὶ ἑτοίμην, ὑπαλείψασθαί γε πρότερον τὰς βαθείας, καὶ τὰς ἰγνύας, εἰ θέλεις ἁρμόσαι πρὸς τὸ ἄθλον. εἶτα δεῖπνον ὅμοιον, καὶ ἐς τὼ αὐτὼ

fum Dii immortales? aut quàm ſplendidum eſt hoc premium? Non enim fieri poterat ut aliàs hiiſce plures commoditates ſuppeterent: accedebat libertas, omniaque pro arbitrio faciendi poteſtas. Nunc verò, quod ajunt [1] leo cordula vinctus, ſurſum ac deorſum circumferor. Quodque omnium eſt maximè deplorandum: nec efficere poſſum ut placeam, nec gratiam emereri queo: harum enim rerum rudis ſum, ac imperitus, maximè ſi cum illis comparer qui hæc velut artem profitentur. Proinde injucundus ſum, ac minimè conviviis aptus, quippe qui ne riſum quidem concitare norim. Quinimo ſæpe moleſtum illi eſſe conſpectum meum intelligo, ac in primis quum ipſe ſeipſo vult eſſe jucundior. Illi enim tetricus videor. In ſumma, nullo pacto ipſi accommodari poſſum. Etenim ſi meam gravitatem tuear, injucundus, ac propemodum fugiendus videor. Contrà ſi riſero vultumque quam poſſum, maximè ad hilaritatem compoſuero, contemnit ilico, & reſpuit. Idque perinde mihi videtur eſſe ac ſiquis in perſona tragica Comœdiam agat. Poſtremò quam tandem aliam vitam vivam mihi demens, poſteaquam alteri hanc vixi? Dum hæc tecum loqueris, ſonuit tintinabulum, tibique ad eadem eſt redeundum, obambulandum, ſtandum, ſed ceromate inunctis ante femoribus poplitibuſque, ſi modò velis par eſſe labori. Deinde convivium idem, & eadem apparatum hora:

1 *Leo cordula vinctus*] Dicitur cum quis exiguo commodo detentus, apud aulicos oſtentatur paſſim quod princeps tantum alat virum. *Cogn.*

ὥραν ἀδιημέλητον. καὶ σοὶ τὸ τῆς διαίτης, ὡς τὰ παλαιὰ βίου ἀντίτροφα. καὶ ἡ ἀρχυπνία ἡ, καὶ ὁ ἱδρὼς, καὶ ὁ κάματος, ἤδη ὑποτίτθιοι ἡ φρόνιμα, ἡ ἀδημονία, ἡ κώλικ ἄλγημα, ἡ τὸν καλὸν ποδάγραν ἀναπλάττοντες. ἀντέχεις ἢ οὐκ. καὶ πολλάκις καὶ ἐκεῖ δεῖ, οὐδὲ τοῦτο συγκεχώρηται. σκῆψις γὰρ ἡ νόσος, καὶ φυγὴ τῶν καθηκόντων ἔδοξεν. ὥστε ἐξ ἁπάντων ὠχρὸς ἀεί, καὶ ὅσον οὐδέπω πεθηξορμῶν ἔοικας. καὶ τὰ μὲν σὺν τῇ πόλει, ταῦτα. ἐμὲ δέ πω καὶ ἀπόδημῆσαι δέοι, τὰ μὲν ἄλλα εὖ. νοσεῖν δὲ πολλάκις, ὑστάτῳ ἐλθὼν, πυθοῦ μὴ σοὶ ἀποκεκλήρωται, καὶ τὸ ζεύγος περιμένει, ἐς ἂν σὺ ἔτ' ὄσης καθαυλῆς, τῷ μαιμίρῳ σε, ἢ πῦ τῷ δεσποίνης κομμωτῇ, συμπαραβύσωσιν, οὐδὲ τὸ φυζάναν διυφιλῶς ὑποβαλόντες. σὺν οἰκίῳ δὲ σοὶ καὶ διηγήσασθαι ὅ μοι Θεσμοῦ πόλις ἔτυχε σοφιστὴς διηγήσασθαι, ξυμβὰν αὐτῷ πάνυ χαλεπόν. καὶ νὴ Δί' οὐκ ἀνέλπιστον, ὡς ἔστι καὶ ἄλλῳ τοιοῦτον συμβεβηκός. σωθεὶς μὲν γὰρ πλησίον πρὸς τὸ τυφώσῃ γυναικί τ' ἐπιφανῶν ἐν τῇ πόλει. δεῖπνον γὰρ καὶ ἀπόδημῆσαί ποτε, τὸ δὲ ἐσθῆτον, οἷόνπερ πλουσίοις ἔφη χαλοιπόδυσι, συγκαθίζειν αὐτοῦ ἐκέλευσεν φιλοσοφοῦντι, κἀκεῖνος ἅτε τ[1] πεπιτευκὼς τὰ σκέλη, καὶ τὸ πώγωνα ἐξυρημένος. ἀφ' ἧπερ δὲ αὐτὸν ἐκεῖνα ὡς τὸ εἰκὸς ἦγε, καὶ τὰ-

ra: jamque vivendi ratio superiori contraria. Tum vigiliæ, sudor, defatigatio, paulatim quasi fusfossis cuniculis inducunt vel tabem, vel pulmonis inflammationem, aut colicum dolorem, aut egregiam illam podagram. Attamen reluctaris: ac sæpe cùm tibi per valetudinem esset decumbendum, neque hoc conceditur: nam simulari morbus putatur, ut officia defugias. Itaque præter omnes perpetuò palles, & jam jam morituro similis es. Et hactenus quidem de iis quæ in urbe sunt ferenda. Quòd si quando fit peregrinandum (ut ne interim referam alia incommoda) sæpe fit ut pluvio cœlo, ubi postremus veneris (nam is locus tibi forte contigit) vehiculum opperiaris, donec nullo jam reliquo loco ubi diverteris, prope coquum aut heræ comptorem te reclinent, ne stipulis quidem affatim substratis. Nec me piget tibi referre quod Thesmopolis ille Stoicus narravit sibi accidisse, planè ridiculum illud, quod & ipsum alii cuivis accidere posse non desperaveris. Convivebat enim cum opulenta quadam ac delicata muliere ex illustribus illis civibus. Cùm autem aliquando peregrè proficiscendum esset, id primùm maximè ridiculum sibi accidisse dixit, traditum fuisse, sibi qui philosophus esset, quendam cinædum picatis cruribus, derasa barba, prope se collocandum: quem ut conjicio, illa secum honoris gratia ducebat. Nomen quoque

1 Πεπιτευκὼς τὰ σκέλη] Athen. lib. 12. Alexis, ex quo Lucianus hoc loco ut patet postea.

Ὀρᾷς δὲ πεπωκὼς τὴν ἡ
Ξυρισθῆναι.

Dixi ad illud Petron. Salamandra. Sic in Demonacte, ubi pessimè interpr. *qui citra totumque corpus unguento solebant perunguere*. verte ut hic Erasm. *Bourd.*

1 Xe-

τομα ἢ δ' παιδὸς ἀπεμνημόνευε· χελιδόνιον γὰρ καλεῖσθαι. τοῦτο τοίνυν ἐσπουδακὼς ἠλίκου, σκυθρωπὸν, καὶ γέροντα ἀνδρὶ, καὶ πολιᾷ τὸ γένειον, οἰόμενος ὁ Θεσμόπολις εἶναι, ἐσπουδακέναι φύκος ἐπιτετιμένον, καὶ ἐπιχρωματισμένον τὰς ὀφθαλμὰς, καὶ ἀμφιπεπλασμένον τὸ βλέμμα, καὶ τὸ κάρηνον ἐπικεκλασμένον. ὁ χελιδόνια μὰ Δί', ἀλλὰ γύπα τινὰ ἐπιπεπλεγμένον ἢ πώγωνα πολιὸν πλέγμα. καὶ εἰ γὰ μὴ πολλὰ δεηθῆναι αὐτὸν, καὶ τὸ κεκρύφαλον ἔχοντα, ἐπὶ τῇ κεφαλῇ ἂν συγκαθίζεσθαι. τὰ δ' ἄλλα, παρ' ὅλην τὴν ὁδὸν μυρίας τὰς ἀηδίας ἀναμίξασθαι, ὑπαδοῦσθαι, καὶ περιπίζειν. εἰ δ μὴ ἐπὶ τῷ αὐτὸς, ἴσως ἂν καὶ ὀρχησάμενος ἐπὶ τὴν ἀπήνην. ἐπεῖτ' ἂν τι καὶ τοιοῦτον αὐτῷ ἐπιτιμῆσαι. καλέσασα γὰρ αὐτὸν ἡ γυνὴ, Θεσμοπολί φησιν, ὅπως ὄναιο, χάριεν δ μικρὰν αὐτὴν, δὸς, μηδὲν ἀπιπίσῃς, μὴδ' ὅπως ἐπὶ πωλεῖόν σε δείσομαι ἐξιέναι. ἢ δ, ὅσῳ εἰκὸς ἦν, ὑπομενεῖν πάντα πρᾶξαι, δώσω σε τάχ' ἴφη, χρηστὸν ὁρῶσά σε, καὶ ἐπιμελῆ, καὶ φιλόστοργον τοῦ κύνα ἐμοῦ οἴσθα, τοῦ μυρίνου, ἀναλαβὼν εἰς τὸ ὄχημα, φύλαττέ μοι, καὶ ἐπιμελοῦ, ὅπως μηδενὸς σύδενὸς ἔσῃ. βαρύνει γάρ ἡ ἀθλία τὴν γαστέρα. καὶ χιδὸν ὡς ἐπιτεξεῖσα. εἰ δ παπάσσεται ἄτου, καὶ ἀπειλεῖς οἰκεῖ, ἂν ὅπως σκαίνης, ἀλλ' ἀπ' ἐμοῦ αὐτῆς πολὺν πείσει λόγον σὺ ταῖς ὁδοῖς. μὴ πίνειν τι σμικρὸν

que cinædi commemorabat: ajebat enim Chelidonium appellari. Hoc utique primum cujusmodi fuit, juxta virum tetricum, & senem, canoque mento (scis autem quam profundam & venerabilem barbam habuerit Thesmopolis) assidere hominem fucatum, picturatis oculis, lubrico aspectu, fracta cervice, non Chelidonem per Iovem, *id est hirundinem*, sed vulturem magis, revullis barbæ plumis. Ac nisi magnopere deprecatus fuisset flammeum etiam in capite gestans, assedisset. Præterea autem perpetuo hoc itinere molestias innumerabiles pertulisse sese illo cantillante, garrienteque: demum (nisi ipse hominem coercuisset) fortassis etiam in rheda saltante. Secundo loco tale quiddam etiam sibi mandatum fuisse addebat. Accersito illo, mulier Thesmopoli, inquit, ita Dii tibi benefaciant, officium non exiguum poscenti præsta, nihil refragans, nec ut te sæpius rogem expectans. Cumque hic, ut par erat, omnia facturum se promisisset: hoc, inquit, te rogo, quandoquidem video te virum probum, diligentem, & amantem: caniculam quam nosti, Myrrhinam in vehiculum recipe, eamque mihi serva, & cura ne quid illi desit: misera enim illa gravi est ventre, & partui propinqua. At isti scelesti & immorigeri famuli, non dicam ejus, sed ne mei quidem ipsius magnopere rationem habent in peregrinationibus. Quare putes te mihi non mediocre be-

1 Χελιδόνιον γὰρ καλεῖσθαι] Sic Cleopatræ cinædus Χελιδών. Suidas in Κίναιδος. Marc.

2 Ὅπως ὄναιο] Idem Icarm. & alibi Latini dicunt *sic* Interpretes Horat. ad Od. 3. lib. 2. & Martial. ad Epig. 6. lib. 5. *Edurd.*

οἰεθῆς δὲ ποιήσειν με, τὸ φιλτατώτατόν μοι, καὶ ἥδιστον κυνίδιον ἀφορμλαξαι. ὑπέσχετο ὁ Θεσμόπολις, πολλὰ ἱκετεύσης, καὶ μογοντικῶς ἢ δακρυούσης. τὸ δὲ πρᾶγμα, παγγέλοιον ἴσως; κυνίδιον δὴ ἐμοὶ ὠφελούμενον μικρὸν ὑπὸ τῶν πώγωνα, καὶ καταρρῆναι πολλάκις, εἰ καὶ μὴ τοῦτο ὁ Θεσμόπολις ἀφωσιώθη, καὶ [1] βαΰζον λεπτῇ τῇ φωνῇ. τοιαῦτα γὰρ τὰ μελίτταια, καὶ τὸ ἡδύσιον τῶν φιλοσόφων ἀφελιχμώμενον, μάλιστα εἴ τι τῶν χθιζῶν αὐτῷ ζωμῶν ἐγκατεμέμικτο. καὶ ὁ κίναιδος, ὁ ξύνεδρος, οὐκ ἀμύητος ποτε καὶ εἰς τὰς ἄλλας τὰς παρούσας ἐν τῷ ξυμποσίῳ λαπυκωκτῶν, ἐπειδή ποτε καὶ ἐπὶ τὸν Θεσμόπολιν καθῆκε τὸ σκῶμμα. ὦ δὲ Θεσμοπολίδης ἔφη τοῦτο μόνον εἰπεῖν ἔχω, ὅτι αὐτὸ τοιοῦτόν ἐστιν, ἡδὺ κυνικὸς ἡμῖν μεμῦχθαι. τὸ δὲ ἐμὸν κυνίδιον, καὶ πεφοιτηκὸς ἐν τῷ τρίβωνι τοῦ Θεσμοπολιδου ἐπυθόμην. τοιαῦτα σκῶπτε, μᾶλλον δὲ ἐνυβρίζετε τοῖς ξυνοῦσι, καταμικρὸν αὐτοὺς χειρωθέντες τῇ ὕβρει παροξύνοντες. [2] οἶδα δ' ἐγὼ καὶ ῥήτορα τὸν Καρχάρον ἐπὶ τῷ δείπνῳ κελαδοδήξαι, μελετήσαντα μὲν τὸν Δί' οὐκ ἀπαιδεύτως, ἀλλὰ πάνυ τορῶς, καὶ ξυγκεκραγμένως. ἐπηνεῖτο γὰρ μεταξὺ πινόντων, ὡς πρὸς ὕδωρ μεμετρημένον, ἀλλὰ πρὸς οἶνον ἀμφορέα λέγων. καὶ τοῦτο ὑπεμήνυε τὸ τολμημα ἐπὶ

beneficium facturum, si carissimam mihi, jucundissimamque caniculam servaris. Recepit Thesmopolis cùm illa tantopere rogaret, ac propemodum fleret. Res autem prorsus ridicula erat: canicula è pallio paulum infra barbam prospectans, ac subinde immejens (etsi Thesmopolis hæc non addidit) ac gracili voce latrans (tales enim catellæ sunt in deliciis) neque non Philosophi mentum oblingens, maximè si quid pridiani juris inhæreret. Porrò cinædus assessor ille, nunquam insulse alios etiam qui convivio intererant dicteriis petens, postquam ad Thesmopolidem dicacitas pervenit, de Thesmopolide unum hoc dicere possum, eum è Stoico Cynicum jam nobis esse factum. Equidem audivi caniculam etiam in Thesmopolidis pallio peperisse. Hujusmodi ludibriis, imò potiùs contumeliis convictores excipiunt, mansuetos illos ad ferendas contumelias paulatim reddentes. Novi præterea Carcharorum oratorem, qui jussus in convivio declamavit, neutiquam ineruditè per Iovem, sed vehementer, magnoque cum applausu. Tum autem laudabatur inter bibendum, quòd non ad aquæ mensuram, sed ad vini amphoram diceret: ausumque illud suscepisse dicebatur pro ducentarum

1 Βαΰζον] Hanc vocem attigi ad principium Petron. *Beurd.*

2 Οἶδα δ' ἐγὼ ῥήτορα τὸν Καρχάρον] Sic vertit Erasmus, nimirum putavit Carcharos fuisse populos ita vocatos, vel gentem forte Athenis degentem, ut Eumolpidæ, Phœnices, Eteobutadæ. At longè à veritate aberravit doctissimus ille vir. Legendum est sine majuscula καρχάρον, & interpretandum est *mordacium*, *asperorum*, *exertos dentes habentium*, nam κάρχαρος nihil aliud est quam καρχαρόδους. Sed ex hoc loco & aliis, quos jam superius notavi, conjicio Erasmum adhuc juvenem & nondum Græcæ linguæ satis callentem hanc versionem aggressum fuisse: nam sæpe peccat ejus dialecti ignoratione. *Palm.*

ἀφηρῆσθαι δραχμῶν ἐλάττω. τοῦτο μὲν οὖν ἴσως μέτριον. ὧν δ' ποιητὴς αὐτὸς, ἢ συγγραφεὺς ὁ τελέσπορος ἦ, ὥσπερ τὸ θέατρον τὰ αὐτῷ ῥαψῳδῶν, τότε καὶ μάλιστα ἀφῃρῆσθαι χρὴ, ἐπαινεῖσθαι, κολακεύεσθαι, καὶ τρόπους ἐπαίνων καινοτέρους ἐπινοεῖσθαι. εἰσὶ δ' οἱ καὶ ἐπὶ κόμῃ θαυμάζεσθαι ἐθέλουσι, καὶ δεῖ Ἀδώνιδας αὐτοὺς, καὶ Ὑακίνθους ἀκοῦσαι, πλέον εἰδότα τοῦ μέτρου ἔχοντας. σὺ δ' ἂν ἐὰν μὴ ἐπαινῇς, [1] εἰς τὰς λιθοτομίας τὰς Διονυσίου σύρῃς ἀφίξῃ, ὡς καὶ φθονῶν καὶ ἐπιβουλεύων αὐτῷ. χρὴ δ' καὶ σοφὸν, καὶ ῥήτορας εἶναι αὐτὸν, καὶ ἐν σολοικίσασιν τύχωσιν, αὐτὸ τὸ ἁττικῆς, καὶ δὴ Ὑμηττοῦ, μεσοῦν δεκεῖν τοὺς λόγους, καὶ νόμον εἶναι τὸ λοιπὸν, ὅτου λέγειν. καίτοι φορητὰ ἴσως τὰ τῶν ἀνδρῶν. εἰ δὲ ὧν γυναῖκες, καὶ γὰρ οὐ καὶ τόδε ἐστὶ τῶν γυναικῶν ἀσκεῖσθαι; τὸ εἶναι πᾶσι αὐταῖς πεπαιδευμένους, μισθοῦ ἐστιλεῖς ξυνόντας, καὶ τοῦ φορείου παρεπομένους, ἐν χάρ τι καὶ τοῦτο τῶν ἄλλων κεκλεπισμένων αὐταῖς δεκεῖ, ὧν λέγεται ὡς πεπαιδευμένα τὰ εἰσι, καὶ φιλόσοφοι, καὶ ποιοῦσιν ἄσμενοι ὁ πολὺς τῶν Σαπφοῦς ἐπῳδίοις. ἀφ' ὧν ταῦτα, μισθωτοὺς καὶ αὐτὰ ἐσκέμμενα ῥήτορας, καὶ γραμματικὰς, καὶ φιλοσόφους. ἀκροῶνται δ' αὐτῶν πηνίκα, γελοῖον γὰρ καὶ τοῦτο, ἤτοι μιζαξὺν [2] κοσμούμενοι, καὶ τὰς κόμας ἀφειλεκόμενοι, ἢ ὥσπερ τὸ

rum drachmarum pretio. Hæc quidem fortasse sunt tolerabilia. Porrò si dives ipse aut poëteos fuerit, aut historiæ scriptor, qui sua scripta recitet in convivio, tum diirumparis oportet laudando, assentando, novosque laudandi modos excogitando. Sunt autem qui volunt admirabiles forma videri: quos & si nares cubitali magnitudine amplas habeant, & Adonidas, & Hyacinthos oportet vocare. Quos nisi tu laudaris, protinus in lapicidinas Dionysiacas asportaberis, tanquam qui illi tum invideas, tum insidieris. Oportet etiam ut illi sint sapientes & oratores: ac quanvis solœcismum aliquem commiserint, id quod dici solet. Attica eloquentia, & Hymetti melle plena videatur oratio, atque deinceps in legem abeat ut ita loquantur homines. Atqui ferenda fortasse faciunt viri. At verò mulieres (nam mulieribus hoc etiam studio est, ut doctos aliquos in suo convictu conductitios habeant, quique sese mercede affectentur) hoc quoque unum ad reliquum cultum pertinere putant, si dicantur eruditæ, si philosophæ, si carmina componere Sapphicis haud inferiora, ac propterea etiam hæ conductitios Rhetores, Grammaticos, & Philosophos secum circunducunt. Hos autem audire solent (id quod ipsum est ridiculum) quum vel comuntur, vel capillos religant, vel in convivio:

1 Εἰς τὰς λιθοτομίας] Τὰς Διονυσίου λατομίας dicit Athen. cap. 3. lib. 1. Iun. in Adag. Turn. cap. 16. lib. 22. lautumias vult legidico alibi. *Bourd* Meminit hujus carceris insignis à Dionysio extructi Cic. act. 7. in Ver. Plaut. in Capt. Liv. *Cogn.*

2 Κοσμιμιζάμενοι] Mſ. κοσμιμιδάμενοι, male, nam sequitur τὰς κόμας ἀφειλεκόμενοι: effetque dis τὸ αὐτό. Idem.

δεῖπνον. ἄλλοτε γὰρ σὺν ἄγαν σχολῇ. πολλάκις δὲ καὶ μεταξὺ τῆς φιλοσόφου διεξιούσης, [1] ἡ ἄβρα τὼ μοιχὼ ἐφίλησε, ῥᾳδίως δὲ καὶ μοιχὸν γραμματεῖον. οἱ δὲ περὶ σωφροσύνης ἐκεῖνοι λόγοι, ἐς ἅπαξ ἐπερρύησαν ἐς ἀνεκείνη ἀπηργάσαντο τὸ μοιχεύειν, ἐπανεδράμη πρὸς τὸν ἀκόλαστον. ἐπειδὰν δὲ ποτὲ ἀφ' ἁρπαγῆς καὶ χορὸν Κορίνθιον, ἢ Παναθηναίοις ἐπιστάντων, πέμπτῃ ἢ ἕκτῃ [2] ἐφεσρίδιον ἄθλιον, ἢ χιτώνιον ὑπόσαθρον, σὺ τοῦτο μάλιστα πολλοῦ δεῖ καὶ μεγάλου χρεὼς τὴν πομπήν. καὶ ὁ μὲν πρῶτος, δύο ἐπισκεπτόμενος πρᾶγματα καὶ θεατὰ ἅμα, πρᾶγμα καὶ πρᾶγμα, καὶ ἀπερχόμενος, μεῖζον οὐκ ὀλίγου τὸ ἀγγελίας πρόσλαβών. ἔωθεν δὲ τρισκαίδεκα ἥκουσι κομίζοντες, ἕκαστος ὡς πολλὰ εἶπε, καὶ ὡς ὑπέμνησε, καὶ ὡς ἐπῃνέσατο, τὸ κάλλιον ἐπιλεξάμενος διεξιών. ἅπαντες δὲ ἀπαλλάττου λαβόντες, ἔπι καὶ βρενθυόμενοι, ὅτι μὴ πλείω ἔδωκας. ὁ μὲν γὰρ μισθὸς αὐτοῦ, καὶ δύο ὀβολοὺς, καὶ πέμπτος. καὶ βαρὺς αὐτῶν σύ, καὶ ὀχληρὸς δοκεῖς, ἵνα δὲ ὦν λάβῃς, κολακευτέος μὲν αὐτός, καὶ ἱκετευτέος. θεραπευτέος δὲ καὶ ὁ οἰκονόμος, δεητέος μὲν, καὶ ἄλλος θεραπείας τρόπος. σὺν ἀμελητέος δὲ ἁπλῶς ὁ ξυμβολος, καὶ φίλος. καὶ τὸ λοιπὸν, ἤδη πρωφιλεῖσθαι ἐμποικοπήλῳ, ἢ ἰατρῷ, ἢ σκυτοτόμῳ: aliàs enim non vacat. Cæterùm sæpe etiam interim dum Philosophus disserit, interveniens ancilla literas ab adultero missas porrigit. Ac præclari illi de pudicitia sermones intermittuntur, opperientes donec illa rescripserit adultero, & ad auditionem redeat. Quum autem longo post tempore Saturnalibus, aut Panathenæis instantibus, miserit tibi miseram umbellam, aut subputrem tunicam, multam magnamque pompam celebrare oportet. Ac primus quidem, qui statim id facere destinantem subauscultarit dominum, præcurrit, priorque monet, & accepto non exiguo nuncii præmio, discedit. Manè verò tredecim veniunt referentes, ut unusquisque multa dixerit, ut submonuerit, ut sibi dato arbitrio commodiora subjecerit. Omnes itaque donati præmio discedunt: ac non fine murmure, quòd plura non dederis. Salarium enim ipsum est duorum circiter, & quatuor obolorum: idque si tu postules, gravis, & importunus videris. Quod ut accipias, hero ipsi blandiendum est & supplicandum: est & captandus officiis œconomus. Estque hic alius etiam servitutis modus. Neque verò negligendus is quem in consilium adhibet, nec amicus. Deinde quod acceperis, jamdudum debebatur vel vestiario, vel medico, vel cerdoni

1 Ἡ ἄβρα] *Serva* Hesych. ἄβρα, δέλη, παλακή. Dictio quæ sæpe corrumpitur, ut doceo alibi. *Bourd.*

2 Ἐφεσρίδιον ἄθλιον] Dixere Persii Interpretes ad illud:

Scis comitem horridulum trita donare lacerna.

Mſ. Regius ad hunc locum μανδύαν πυὲ ἀμείνονα ἢ κακὸν φαῦλον τρίβωνα, leg. Casaub. fin. lib. 6. Anim. ad Athen. Hesych. & Suid. verbo χειρόμακτρον. Idem. Interpretatur Erasmus ἐφεσρίδιον *umbellam*, ut umbella Græce σκίαδιον dicitur. Debebat vertere *amiculum*, *pænulam*, vel tale quid. *Talæ.*

1 Ὅλως:

τὸμῳ πί. ἄωρα δὲ σοι τὰ δῶρα, καὶ ἀόνητα, πολυς ὁ φθόνος. καὶ τε καὶ ἀφθονία τις ἠρίμα ὑπεξαίστατα ὡς ἄνδρα ἤδη τὰς πρὸς σὲ λόγους ἡδέως ὑποδεχόμενον. ἐρᾷ γὰρ ἤδη σε μὲν ὑπὸ τῶ συνεχῶν πόνων ὑπατρυχωμένον, καὶ ὡς τὸν θεραπείαν σκαζοντα, καὶ ἀπηυδηκότα, τὸν ποδάγραν ὑπανιέντα. [1] ὅλως γὰρ ὥσπερ ὦν [2] νοσιμώτατον, τὸ σοι ἀπαιτησάμενον, καὶ τὸ ἐγκαρπάτιον τῆς ἡλικίας, καὶ τὸ ἀκμαιότατον τῆς σώματος ἐπιρρίψας, καὶ ῥάκος σε πολυχιδὲς ἐργασάμενον, ἤδη ἀφεδολίπι, σὲ μὲ οἱ τὸ κόπρον λαπρύνη φέρων, ἄλλον ὅπως τὸ δυναμένων τὰς πόνας καρτερεῖν ἀφοδολήψεται. καὶ ἤτοι μειρακιον αὐτὸν ὅτι ἐπίρασας τότε, ἢ τὸ γυναικὸς ἄωρον παρθένον λάρον ἀπὸ ἀφθονίας, ἢ ἄλλό τι τοιοῦτον ἐπικλεδεὶς, νύκτωρ ἐγκεκαλυμμένον, ἐπὶ τραχηλον ὠθεὶς, ἐξελήλυθας ἔρημος ἁπάντων, καὶ ἄπορος, τὸν βελτίστου ποδάγραν αὐτὸ χήρα ἀφαλαθών. καὶ ἃ μὲ τέως ἤδεις, ἀπομαθὼν ὑπὸ τοσούτου χρόνου, δυλάκης ὃ μείζω τὸν γαστέρα ἐργασάμενον, ἀπλήρωτόν τι, καὶ ἀπαραίτητον κακόν. καὶ γὰρ ὁ λιμὸς ἀπαιτεῖ ὑπ' ἔθους. καὶ ἀπομαθήσαν αὐτὸ, ἀγανακτεῖ. καὶ σε ὑπὸ ἄντις ἄλλον δέξασθαι ἔξωθεν ἤδη μεμνόπα, καὶ τοῖς μεγεθικοτέροις ἵπποις ἐοικότα. ὧν χάδε τὸ δέρμα ὑμῖν χρήσιμον. ἄλλωστε, καὶ ἡ

doni cuipiam. Quare intempestiva, atque inutilia tibi sunt dona, multaque accedit invidia, quinetiam calumnia sensim excitatur apud virum qui jam libenter admittit, siquid contra te dicatur: quippe qui perspiciat te jam assiduis laboribus attritum, & ad munia famulatus obeunda claudicantem, atque obaudientem, & podagram tibi suborientem. Proinde posteaquam id quod erat in te florentissimum decerpsit, ævique partem maximè frugiferam, ac præcipuum corporis vigorem detrivit: jamque te lacerum pannum reddidit: tum circumspicit in quod sterquilinium te deportatum abjiciat, atque alium perferendis laboribus idoneum in tuum locum assumat. Ibi insimulatus, vel quòd pusionem ejus tentaris, vel quòd homo senex uxoris ancillam virginem vitiaris, vel alio hujusmodi crimine impositio, noctu obvolutus, in cervicem extrusus, discedis desertus ab omnibus, & rerum omnium inops, optimam podagram unà cum senectute comitem sumens. Cùm interim quæ quondam sciveris, tanto temporis spatio dediciceris, tum ventrem culeo reddideris ampliorem, inexplebile quoddam, & implacabile malum (etenim gula ea quibus insuevit, flagitat: quæ quum dediscit, indignatur) nemo te posthac est recepturus, ut qui jam sis exoletus, & senio confectis equis similis: quorum ne pellis quidem perinde ac antea est usui. Quin ex hoc ipso

1 Ὅλως] Angl. ὅλως. Quod Luciani cum est, ut etiam antea notavimus, sic in Hermotimo, sive de sectis. & passim. *Bourd.*

2 Νοσιμώτατον] Hic. In Angl. Cod. Paginam 258. interpretatur Theod. Marcil. ad Pers. in pag. 479. lin. 17. αὐτὸ τὸ παρατήτιον. Anglic. Cod. habet παρατήτιον, & ita legisse videtur Interp. *Idem.*

1 To-

ἐπ' ἀπωθῆναι ἀξιόλογόν σοι τὸ μεῖζον εἰκάζομεν, μοιχὸν, ἢ φαρμακίδα σε, ἢ τι τοιοῦτον ἄλλο δοκεῖν ποιεῖ. ὁ μὲν γὰρ κατήγορος, καὶ σιωπῶν ἀξιόπιστος. σὺ δ' ἐκλύου, καὶ ῥᾳδίως τὸ τρόπον, καὶ πρὸς πᾶσιν ἀδικίαν ὀκνηρόν. τοιοῦτος γὰρ ἅπασιν ὑμῖν εἶναι οἴονται. καὶ μάλα εἰκότως. δοκῶ γάρ μοι ἡ τοιαύτης δόξης αὐτῶν, ὦ ἔχουσι περὶ ὑμῶν, κατανενοηκέναι τὴν αἰτίαν. πολλοὶ γὰρ οἱ εἰς τὰς οἰκίας παρελθόντες, ὑπὲρ μηδὲν ἄλλο χρήσιμον εἰδέναι, μαντείας, καὶ φαρμακείας ὑπέχοντα, καὶ χαρίζεσθαι ἐπὶ τοῖς ἐρωτικοῖς, καὶ ἀπαγωγὰς τοῖς ἐχθροῖς. καὶ ταῦτα πεπαιδευμένοι λέγοντες, καὶ τριβωνάρια ἀμπεχόμενοι, καὶ βύρσαις ἐπικεκαλυμμένοι, καὶ πώγωνας ἐπὶ δίκης ἀποφορήτους κεκτημένοι. εἰκότως ἂν τὴν ὁμοίαν ταύτῃ πάντων ὑπόνοιαν ἔχοιεν, ὡς ἀρίστους ὄντα, τοιούτους ὁρῶντες, καὶ μάλιστα ἐπιτηρεῖν τὰ σὺν τοῖς δείπνοις, καὶ τῇ ἄλλῃ ξυνουσίᾳ κολακείαν, καὶ τὴν πρὸς τὸ κέρδος δολοπρέπειαν. ἀποστεμφόμενοι δὲ, αὐτοὺς μισοῦσι, καὶ μάλα εἰκότως. καὶ ἐξ ἀπάντων ζητοῦσιν ὅπως ἀφορμὰς ἀπολίσωσιν, ὡς δύνανται. λογίζονται γὰρ ὡς ἐξαγορεύσουσιν αὐτῶν τὰ πολλὰ σκέλη τῆς φύσεως ἀπόῤῥητα, ὡς ἅπαντα εἰδότες ἀκριβῶς, καὶ γυμνὰς αὐτὰς ἐπισκοποῦντες. τοῦτο τοίνυν ἀποτρίψῃ αὐτάς. ἅπαντες γὰρ ἀκριβῶς ὁμοιοί εἰσι τοῖς καλλίστοις τούτοις βιβλίοις, ἂν χρυσοῖ μὲν οἱ ὀμφαλοὶ, πορφυρᾶ δ' ἔκτοθεν ἡ διφθέρα. τὰ δ' ἔνδον, ἢ Θυέστης ἐστὶ τῶν τέκνων ἐσθίων, ἢ Οἰδίπους τῇ μητρὶ ξυνῶν, ἢ Τηρεὺς δύο ἀδελφὰς ἅμα

ipso quod ejectus es, calumniâ majorem ad verisimilitudinem conficta, facit ut aut adulter, aut veneficus, aut aliud quippiam tale videaris. Nam accusator etiam tacens fide dignus habetur: tu verò Græculus, moribus levibus, & ad scelus omne facilis. Vos enim omnes hujusmodi esse ducunt, idque jure optimo. Nam mihi causam advertisse videor cur ita de vobis sentiant. Etenim plerique qui in familias veniunt, quoniam boni aliud nihil norunt, divinationem ac veneficia pollicentur, amorum conciliationes, abductiones in hostes: idque eruditos sese affirmantes, palliis involuti, barbasque non contemnendas promittentes. Quare eadem de omnibus meritò suspicantur: quos optimos putabant, cùm tales videant, ac in primis usitatam illis, & in conviviis, reliquoque convictu adulationem observent, quinetiam in captando lucro servilem animum. Ejectos autem eos oderunt, neque injuria: & undiquaque rationem quærunt, qua si possint, eos funditus perdant. Cogitant enim fore ut multa illa suæ naturæ arcana, ut quibus exactè sint nota, & qui nudos illos viderint, in vulgus efferant. Illud igitur eos angit. Omnes enim sunt similes pulcherrimis istis libris: quorum aurei umbilici, purpurea foris pellis: sed intus, vel est Thyestes liberos suos comedens, vel, Oedipus matris maritus, vel [1] Tereus cum duabus pariter sororibus rem habens. Ta-

1 *Tereus*] Cum sequeretur Prognem uxorem & ejus sororem Philomelam, ambæ versæ sunt in aves. Ovid. 6. Met. Pers. Sat. 6. *Cogn.*

1 *Et-*

ἐπύον. πλοῦτοι καὶ αὐτοί εἰσι, λαμπροὶ, καὶ φαιδρολιπῆ. ἔνδον δ' ἐν τῇ πορφύρᾳ, πολλὴν τὴν τραγῳδίαν σκέπουσιν. ἴκνιον γὰρ αὐτῶν ἕκαστον ἐξολήσῃς, δράμᾳ ἐ μικρὸν ὀλίσθησις. Εὐριπίδου πάνυ, ἢ Σοφοκλέους. τὰ δ' ἔξω, πορφύρα φαιδρὴ, καὶ χρυσοῦς ὁ ὀμφαλός. ταῦτ' ἐν ξυνεπισκέψασθαι αὐτοῖς, μισθὸν, καὶ ἐπιβουλεύσαι, εἴ τι ἀπόσχοιτο, ἐπεξελθὼν κομψευομένως αὐτοὺς ἐκτραγῳδήσῃ, καὶ ὡς πολλὰς ἐρῶ. βούλομαι δ' ὅμως. ἴσχυε γὰρ ὁ Κέβης σκιᾷ τῷ, εἰκόνα τινὰ ἐκ τούτου σε βίου γράψαι, ὅπως εἰς αὐτὸν ἀποβλέπων, εἰδῇς ἃ σοι παρατητέον ἐστὶ καὶ αὐτῷ. ἰδίως μὲν ἂν Ἀπελλοῦ τινος, ἢ Παρράσιος, ἢ Ἀετίωνος, ἢ καὶ Εὐφρανόρος ἂν ἐδεήθην ἐπὶ τὴν γραφήν. ἐπεὶ δ' ἄπορον νῦν δοκεῖν τινα ἄνευ χρυσοῦ, καὶ ἀκράδαντον πρὸς πίχνιν, ψαλῆναι οἷόν τε σοι ἐπιδεῖξαι τὸν εἰκόνα. καὶ δὴ μαχέσθω, ὡς περιῴλακα μὲ ὑψηλὸν, καὶ ἐπὶ κρημνοῦ, καὶ μὴ κάτω ἐπὶ ἔδαφος, ἀλλ' ἄνω τῆς γῆς, ἐπὶ λόφου κείμενον, καὶ ἡ ἄνοδος ἐπίπονος, καὶ ἀκανθώδης, καὶ ὀλισθηρὸν ἔχουσα, ὡς πολλοὺς ἤδη ὡς τοῦ ἄκρου ἐπὶ ἐλπίσαντας, ὑπὸ τῆς ἀλιότητος, ἀφημαρτόντας καὶ πεσόντας. ἔνδον δ', ὁ πλοῦτος αὐτὸς κεῖσθω, χρυσοῦς ὅλος ὡς δοκεῖ, πάνυ εὐμορφος, καὶ ἐπέρασος. ὁ δὲ ἔρως τῆς μοχλὸς ἀειλῶν, καὶ πλησιάσας τῇ θύρᾳ, πρίζηται, ἀφορῶν εἰς τὸ χρυσίον. ὑπολαβέσθω δ' αὐτὸν ἡ ἐλπὶς, εὐπρόσωπος ἅμα, καὶ ποικίλα ἀμπεχομένη ἱματίᾳ, φοίδρα ὑπὸ πεποιημένον τὸ εἰσόδου. τοῦτο δ' ἔστω ἡ, ἡ μὲ ἐλπὶς, ἀεὶ ἐγγενέσθω. ὑποδεξάμενα δ' αὐτὸν ἄπαις γυναῖκες, ἀπάτη, καὶ

Tales & ipſi ſunt ſplendidi, & admirandi, ſed qui ſub purpura multam tragœdiam intus occulant: quorum unumquemque ſi evolveris, Euripidis alicujus, aut Sophoclis non parvam fabulam invenies, erunt verò foris ſplendida purpura, & aureus umbilicus. Harum itaque rerum ſibi conſcii, oderunt illos, atque inſidias parant, ſiquis ab illis defecerit, qui eos probè cognitos depingat, qualeſque ſint, evulget. Iam verò libet mihi Cebetis illius exemplo & imaginem quandam hujus vitæ tibi depingere, quam contemplatus ſcire queas, num ex uſu tuo ſit eam adire. Equidem magnopere cupiam, vel Apellem quempiam, vel Parrhaſium, vel Actionem, vel Euphranorem ad tabulam hanc depingendam adhibere. Verùm quia fieri non poteſt ut aliquem artificem tam egregium, tamque abſolutum nanciſcar, tenuem pro virili imaginem tibi adumbrabo. Ergo pingatur ſublime ac inauratum veſtibulum, neque id humi ſitum in ſolo, verùm procùl à terrâ, in collis faſtigio, cujus aditus valdè ſit acclivis & lubricus, ita ut plerumque, qui jam in vertice ſe fore ſperarent lapſo pede præcipitati cervicem frangant. Intus autem Opulentia ſedeat, tota, ſicuti videtur, aurea, formoſa admodum, & amabilis. Porrò amatur ubi vix tandem concendit, jamque ad fores acceſſit, obſtupeſcat, oculis in aurum defixis. Deinde & Spes, quæ & ipſa ſpecioſo vultu eſt, & verſicoloribus amicta, manu prehenſum introducat, mirè jam ipſo ingreſſu attonitum. Exinde Spes illi ſemper præeat: tum aliæ mulieres Fallacia, & Ser-

καὶ ἀλγεῖα, ὁ δυστυχὴς τὴν πόαν. οὐδὲ, πολλοῦ ἄθλιον καὶ ζημιάσας, πελώτην, ἐγχρίεσθαι ὦν αὐτὸν τῇ χαρᾷ, καὶ πεζαμφόρῳ τῷ χρόᾳ. ὑστάτη δὲ ἡ ὕβρις ἐπιλαμβάνεται, συρίττω πρὸς τῷ δαιμονίῳ. ἡ δὲ ἐλπὶς, τὸ δὴ τότε, ἀφανὴς ἀπαπτάσθω, καὶ μηκέτι καθ' ὃν εἰσῆλθε τὰς χρυσᾶς θυρίδας, ἐκ πυλῶν δὲ ἀσεμφόρῳ καὶ λελυθήσας ἐξόδου ἐξωθείσθω, χωλὸς, ὠχρὸς. ὠχράσω. ὠχρός. χλοῶν. τῇ ἑτέρᾳ μὲν, τῷ αἰδῶ σκέπων, τῇ δεξιᾷ δὲ, αὐτὸς ἑαυτὸν ἄγχων, ἀπαντάτω δὲ ἐξιόντι ἡ μετάνοια δακρύουσα εἰς ὄδυνον ὄφελον, καὶ τὸ ἄθλιον ἐπιπολλύσασι. τοῦτο μὲν ἔστω τὸ τέλος τῆς γραφῆς. σὺ δὲ ὦ ἄριστε Τιμόκλεις, αὐτὸς ἐκ ἀκριβῶς ἐπίσκοπῶν ἕκαστα, σκόπει εἰ σοι καλῶς ἔχει, ὡσεσελήλυθε εἰς τὴν εἰκόνα ἡ τῶν τὰς ψυχὰς, [1] ἐκείνῳ τῷ ἐμπαλιν αἰσχρῶς ἄτης συμπεσεῖν. ὃ, τι δὲ ἂν σμικρὸν μέμνησο σοφὸν λέγοντος, ὡς θεὸς ἀναίτιος, αἰτία ἡ ἑλομένου.

Servitus eum exceptum Laboſi tradant: hic verò miſerum illum diu exercitatum tandem Senectæ tradat jam morbidum, & colore commutato. Poſtrema verò Contumelia, arreptum illum ad Deiperationem pertrahat: ab eoque tempore Spes avolans evaneſcat. Tum ille non amplius per fores aureas per quas fuerat ingreſſus, ſed per poſticum & occultum exitum expellatur, nudus, ventricoſus, pallidus, tenex: læva pudorem occultans, dextra ſeipſum ſtrangulans. Occurrat autem exeunti Pœnitudo fruſtrà lachrymans, & miſerum inſuper conficiens. Atque hic eſto picturæ finis. Tu igitur optime Timocles, ipſe diligenter conſideratis ſingulis, expende num è re tua ſit ut in hanc imaginem per aureas illas fores ingreſſus, per illas longè diſſimiles tam turpiter excidas. Quicquid autem feceris, memineris ſapientis illius, qui dixit, [2] Deum in culpa non eſſe, ſed eum qui delectum fecerit.

1 Ἐκείνῳ τῷ ἐμπαλιν] Senſus faciliùs ſi legas ἐκείνης τ' ἐμπαλιν. Bourd.
2 *Deum in culpa non eſſe*] Conſideret enim id quod eſt in hominum moribus ut cum ipſa incogitantia præcipites ruant in mala, deinde tamen iis irretiti cupient fortunam & numina. Homer. Odyſſ. 1. Æſchyl. in Prometh. Orat.

ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΠΙ ΜΙΣΘΩ ΣΥΝΟΝΤΩΝ.

APOLOGIA PRO IIS QVI MERCEDE CONDVCTI SERVIVNT.

ARGVMENTVM.

Hæc Apologia eſt, non in genere omnium eorum, qui mercede conducti ſerviunt, ſed libri ſeu Orationis ſuperioris propriè, & autho-

1 Ἀπολογία] Sufficiat mihi dixiſſe Petrum Moſellanum hujus Apologiæ inter-

theris ipsius Luciani. Nam post scriptum illud editum, senior jam in aulam atque familiam Cæsaris sese contulerat, & conditionem procuratoris, ut videtur, principis in Ægypto acceperat, ut infra ex ipsa quoque oratione patet. Hoc igitur factum suum, quia cum superiore scripto prorsus pugnare videtur, defendit primùm à divisione seu diversitate conditionum, quòd longe alia res sit, principi operam suam locare, quàm apud divitem aliquem privatum servire. Deinde quòd non omnes mercenarios miseros dixerit, sed solùm eos, qui prætextu doctrinæ & literarum serviant: se verò alio pacto mercedem accipere, quàm illos, nempe cum prater salarium ingens, etiam in magna existimatione vivat: publicisque rebus procurandis præstitutus, tam certam quoque spem, totius alicujus provinciæ, aut regni aliquando administrandi, propositam habet. Denique quòd cùm nemo quicquam ferè gratis faciat, & tamen bonum virum conveniat, certo alicui operi intentum esse, neque ignaviter feriari, neque ipse adhuc dum eo perfectionis venerit, ut omnem mercedem, aut honorem prorsus contemnere queat. Atque huic defensioni, præmittit Sabini (ejus ad quem scribit) accusationem per prosopopœiam, qua se ipsum fingit ab illo graviter accusari, ut qui supra quidem de servitute apud divites optimè atque utilissime scripserit, nunc autem contrà, quasi mutata sententia, idem vitæ genus ingressus sit, perinde quasi aliud lingua sonare voluerit, aliud animo senserit, exaggerata hac vitæ, scriptorumque diversitate ac repugnantia, multis variisque tum similibus, tum exemplis. Exordiritur autem per præoccupationem, à simulatione admirationis, quam & ipsam à circumstantiis ætatis & causæ amplificat.

Πάλαι σκοπῶ καθ' ἑμαυτὸν ὦ κηλὶ Σαβῖνε, ὅτινά σοι εἰκὸς ἐπιλθεῖν ὧδ' εἰπεῖν, ἀναγνόντι ἡμῶν τὸ περὶ τῶν μισθωτῶν βιβλίον. ὅπ μὲν γὸν σὲ ἀγνοεῖν διηξήκεις αὐτὸ, κοὐδενὸς μοι δοκεῖ δηλον. ἃ δὲ μετ' ἐξὸν κἀμὲ ἐπὶ πᾶσιν τοῦτο σὲ ἐλέγξω, πῶς τε τῶν ἐφαρμόττειν ζητῶ τοῖς ἀνιγνωσμένοις. εἰ πίνυν μὴ κακῶς ἔχω μαντικῶν δοκῶ μοι ἀκούειν σε λέγοντος, εἰπέ τις αὐτὸς πῶς

amdudum apud me cogito, præclare Sabine, quæ tibi nostrum de iis qui mercede conducti serviunt, libellum legenti in mentem venisse dicenda verisimile est. Nam quòd in eo legendo risum non tenueris, mihi certò constat: sed quid interim in singula diceres, id nunc nostris à te lectis accommodare quæro. Quare nisi malè vaticinor, te dicentem audire mihi videor. Ecquis iste est, qui cum

terpretem oculis suis in hac usum non fuisse, donec majus otium probandi. hujus Apologiæ pars potior in tractatu præcedente, quale illud statim ab initio ἐπὶ πλοίῳ τινὶ χρυσῷ, & pag. seq. *Bourd.*

μαζαφῶς, καὶ καταγέλαστον ὅτου δεινὴν καὶ ἅπαντα τοιαῦτα βίον διεξελθών, ἔπειτα πάντων ὁμολογούμενον, ὡς φασὶν ἔνιοι μετέπεσον, ἑκὼν ἑαυτὸν φέρων εἰς ὀλισθεινὸν ὅτου σφαῖραν, καὶ σφίγγα λεπτὴν σύνηκε; πόσοι Μίδαι, καὶ Κροῖσοι, καὶ Πακτωλοὶ ὅλοι μεταπεπτώκασιν ἀφέντες μὲν τὴν ἐκ παίδων φίλην καὶ συντροφον ἐλευθερίαν, πρὸς αὐτὸν ἥκοντα μὲν καὶ μονωτὴν τὸ ἕτερον ποδὸς ἐν τῷ πορθμείῳ ἔχοντα, παρέχειν ἑαυτὸν ἕλκεσθαι, καὶ φέρεσθαι, καθάπερ ὑπὸ κλοιῷ τινι χρυσῷ τὸν αὐχένα δεδεμένα, οἷά ἐστι τὰ τυραννικὰ τιμήματα καὶ ἀφίγγια, καὶ τὰ κεφάλια. πολλὴ γὰρ ἡ διαφορὰ καὶ νῦν εἰς τοῦτο τὸ σύγγραμμα, καὶ τὸ ἀπὸ δὲ ποδὸς κρεῖν, καὶ ἀνεσταλμένην τὰ πάντα, καὶ παλινῳδεῖν πρὸς τὸ χεῖρον, τῶν ἂν εἴη, ὦ ὑπὲρ

cum hæc scripserit, & gravi adeò accusatione hoc vitæ institutum incesserit, postea tamen omnium oblitus, velut testula, quod ajunt, transmutata, seipsum ultrò in servitutem adeò manifestam, & conspicuam conjecit? Quot Midæ, quot Crœsi, quot Pactoli, vel tori hunc hominem à sententia dimoverunt, ut chiram illam, & à pueris connutritam libertatem repudiet, & quanquam ab Æaco non procul abest, alterumque pedem in cymba Charontis propemodum habet, seipsum tamen trahendum, ac ferendum huc illuc præbeat, ac si collario quopiam aureo sit illigatus, quales sunt illi torques & colaria delicatorum divitum. Longè ergo vita quam nunc vivis, à tuo scripto dissidet, & hoc certè fuerit, quod ajunt, flumen sursum ferri, rerum omnium ordinem subverti, atque in deterius recantare, non Helenæ

1 Τὰ σφίγγια ἢ τὰ κεφάλια] Hanc vocem interpretor alibi ut sequentem κεφάλια. Bourd. Hæc ultima vox κεφάλια non mihi videtur sana, & credo corruptam fuisse ab iis, qui σφίγγια intellexerunt armillas vel collaria, quasi ἀπὸ τοῦ σφίγγειν dictum foret σφίγγιον, omne id quod premit aut stringit aliquam corporis partem. At ego non possum sic intelligere σφίγγιον. Nam nec Græci viri nec Romani collaria aurea vel armillas gestabant, Barbaricus mos erat gestandi talia κοσμήσματα, & ideo dictus est Torquatus Manlius ille Romanus, eo quod redierat à monomachia cum Gallo torque aureo insignis, quem detraxerat hosti, & eo spolio gloriabatur, cum mos non esset Romanis torques gestandi, quod in eo erat extraordinarium & ἐξαίρετόν τι: nam si plures Romani soliti fuissent talia ornamenta gestare, non fuisset ratio eum ita cognominandi ex re solita, & ei cum aliis Romanis communi. Mosellanus interpretatur σφίγγιον *amuletum*, sed nullum auctorem habet ejus significatus. Amuletum Græce dicitur περίαμμα, περίαπτον, ἀπόδεσμα, nec puto Lucianum in re, quæ per plures voces Græcis usitatas significari poterat, voluisse uti voce, cujus significatus erat omnino insolitus, & ignotus. Igitur σφίγγιον, ut arbitror, diminutivum est vocis σφίγξ, quod est animal e simiarum genere, quo minus & exilius, eo pretiosius & magis æstimatum: ea vocamus in Gallia *guenuches* & *apajous*. Eam vocem Græcam etiam Latinam fecit Plinius lib. 6. cap. 29. ubi de iis mercibus, quæ ab Adulito emporio Troglodytarum afferuntur, ait: *deferunt plurimum ebur, rhinocerotum cornua, hippopotamorum coria, celetum testudinum, sphingia, mancipia.* Et rursus eodem capite: *animal sphingion.* Talia animalia sæpe vidimus apud reges, principes viros, & luxuriantes divites, alligata per collum vel per ilia stipiti aliquando & sphæræ e ligno vel metallo, ne libere vagari sinantur, & sic alligata pu-

παρίχειν ἑαυτὰ ἁλιαδας κλείῳ δεδέντα, & auro etiam vel ligari vel ornari solita fuisse testatur ipse Lucianus infra adversus indoctum: πάνυ γὰρ ὁ πίθηκος, ἡ παροιμία φησὶ, κἂν χρύσια ἔχῃ σύμβολα. His positis pro κορόλια (quam vocem Mosellanus interpretatur *coralia*, tamquam si κοράλια scriptum esset) legendum puto κορύσια vel κορύσσια vel κωρύλια, quarum vocum idem est significatus, nimirum παιδία vel παιδάρια, & duarum quidem, quas primo loco posui, frequentissima occurrunt exempla, ultimam κωρύλια. Hesychius habet sic: Κωρύλιον, παιδάριον, κόρειον, & paulo post: κωρύλισκον, μειράκιον. Sic autem intelligendi ratio est, quod Romani divites & luxuriantes pueros pulchritudine & corporis mollitie insignes trimulos vel quadrimos auro & gemmis ornatos habebant in deliciis, qualis erat ille Philocommodus Imperatori Commodo percarus, de quo Herodianus in Commodo: ὃν ὁ παιδικὸν πάνυ νήπιον, τέτταρα δὴ ἢ γυμνὸν ὑφ' ἡδονῆς, χρυσῷ ὁ ἢ λίθοις πολυτίμοις κεκοσμημένῳ, εἰς ἀεὶ χαίρειν Ρωμαίων οἱ πρῶτοι. *Erat autem puerulus valde simplex ex iis, qui nudi sine veste auro & gemmis ornati, quibus delectantur Romani luxui dediti.* de iisdem loquitur Dio Cassius lib. 48. παιδίον τι ἔτι λίθοις καὶ χρυσοῖς εἶα ἀμφιέσαις γυμνὰ, ἃς πλάτῃ ἀδυόσμῳ τρέφουσι. Quæ sic vertit Xylander: *puellus quidam, quales garrulitate amabiles matrona nudos delectationis causa alere solent.* Nec objiciatur pueris non convenire vocem ἁλιαδας & κλειῳ δεδεντα: vox ἁλιαδας optime convenit voci σφίγγια, vox φέρεσθαι vero apprime convenit voci κορύσια & aliis, quæ puellum significant. Simia trahuntur, pueri portantur: κλειον simiæ datur, ut trahatur: puero ut ornetur. Ideo in nostra interpretatione nulla est absurditas. *Palm.* Quæ notaverit ad hæc verba eruditissimus J. Bochartus deceptione digna judicavimus. Verborenus itaque ipse de Animalibus sacr. script. lib. 5. cap. 7. Part. 11. pag. 703. edit. Londinens. Locum hunc quisquis attente legerit mendosum esse fatebitur in voce κορύλια, cum ea vox ad rem non faciat. in Oratione hac adhuc vitæ molestias graphice depinxerat, & quam sit indignum docto homine & liberaliter instituto, tenuis lucelli spe illectum, magnatibus operam suam addicere. Tamen idem jam senior in *cæsaru* aulam se contulerat. Quod illi objiciens *Sabinus* quidam petit quot *Mida*, quot *Crœsi*, quot *Pactoli* illi pertinaserint ut chara illa libertate cui à pueris adhæserat, abdicata se huc illuc trahendum ac raptandum præberet, κρεάδρᾳ &c. *Ac si collum revinctum haberet aureo quodam collari, qualia sunt divitum monilia & corallia (id est monilia è corallio facta)* ita reddidit Cl. *Botius*; sed quod illius pace dixerim, ineptissime. Primo enim τὰ σφίγγια sunt *sphinges non monilia*. 2. Et vel si monilia reddas tamen τὰ σφίγγια & τὰ κορύλια non erunt *monilia ex corallio* sed *monilia & corallia*. 3. Præterea οὐ πλουσιοι *divites* inter *Romanos*, de quibus hic agitur, olim habuisse monilia corallina, merum somnium est, cum ne monilia quidem habuerint. Monile enim muliebre fuit ornamentum, ut notat *Servius* in librum septimum *Æneidos*. 4. Denique *Lucianus* inepte diceretur aureo collari esse revinctus qualia sunt divitum monilia corallina. Nam utut ponas divites habere monilia, tamen iis monilibus non dicentur esse *revincti*, quasi captivi detinerentur. Nec monile corallinum cum aureo collari tamquam simile conferri potest. Nihil enim est auro commune cum corallio. Itaque *Botius* hunc *Luciani* locum intactum præterire debuisset potius quam illi tam ridiculum sensum affingere, & verbis auctoris tam parum consonum. Sed fortasse pro τὰ κορύλια legendum τὰ παρδάλια vel παρδάλεια, ut significetur *Lucianus* aurea catena esse revinctus, quomodo è simiarum genere sphingia, & pardalia, seu pantheræ vinciri solent in opulentiorum ædibus. Sphingia dicimus cum *Plinio* libri 6. c. 29. Et τὰ παρδάλια vel παρδάλεια cum *Philosopho* libri secundi *Historia animalium* capite undecimo, & *Photio* in *Excerptis* ex *Philostrato*. Nobilissimus, atque idem doctissimus, mihique amicissimus *Dominus de Grentemesnil* τὰ κορύλια mutat in τὰ κωμάρια. Cui conjecturæ suffragium adderem libens, si catelli vincti detinerentur, de quo hic videtur agi. Pro τὰ σφιγ-

Ἑλένης μὲν Δί᾽, ἀλλ᾽ ὑπὲρ τῶν ἐπὶ Ἰλίῳ γιγνομένων, ἀλλ᾽ ἔργῳ ἀναπεπομένων τῷ λόγῳ, καλῶς πεποιηκὼς εἰρηκὼς δοκοῦντας. τοῦτο μὲν πρὸς ἑαυτὸν, ὡς τὸ εἰκὸς, λίλεκται σοι. ἐπαῖξεις δ᾽ ἴσως καὶ σοὶ τὸν ἐμὲ ξυμβεβληκέναι τινὰ τοιαύτῃ, οὐκ ἀκαίρως, ἀλλὰ φιλικὴν, καὶ οἵᾳ σοι χρῆσαι, καὶ φιλοσόφῳ

lenæ per Iovem, nec eorum gratia quæ apud Ilium gesta sunt, sed quòd facto everia sunt ea, quæ ante probè à te dici videbantur. Hæc fanè tecum te dixisse verisimile est. Ac foritan ad me ipsum ejus generis consilium afferes, non intempestivum, sed amicum, & quale tibi cum viro bono, tum philosopho

γίᾳ & τὰ κεφάλια legebam olim τὰ ἐψέλια & τὰ κολάρεια, *armilla* & *collaria*, seu *monilia*. Quasi verborum hic esset sensus, *Lucianum* aureis vinculis detineri, qualia sunt opulentiorum armillæ & torques. Ὀφείδια proprie sunt *anguicuti*, sed & *armilla angutum figuram habentes*, *quaque brachium in anguium modum circumplicant*. Et πυκτικὸς ὄφις vocat *Philostratus in Epistolis*. Et pluribus describit *Nonnus* libro quinto Dionysiæ. *Collarium* autem pro torque est *Romanæ* vox, qua *Plautus*, *Lucilius* & *Varro* usi sunt. unde קולרין *Kolarin* vel קולריא à *Kolaraia Chaldæis* & *Thalmudicis*. Et græcis κολλάριον. Hesychius κλοιὸς, οἱ περαχλιδες δεσμὸς, κολλάριον, ἐπὶ μανιακῶν. *Philoxenus* in *Glossis* κολλάριον *collarium*. *Aristophanis Scholiastes* ad *Vespas* κλοιὸς τὸ κολλάριον παρ᾽ ἡμῖν λεγόμενον. Et in *Plutum*, κύφων δ᾽ ἀσμὸς ἐστι ξύλινος, ὃν οἱ μὲν κλοιὸν στρέφεσιν οἱ δὲ καλιὸν lege κολλάριον. Itaque videbantur Luciani σφιγγία in ὀφείδια & κεφάλια in κολάρεια sine crimine posse mutari, quia hæ voces ab invicem non multum abludunt. Sed jam displicet hæc conjectatio. 1. Quia divites torquatos & armillatos non reperio, nisi inter barbaros, de quibus hic agi nemo dixerit. Torquatus quidem fuit *Manlius* sed peculiari de causa, quam nemo nescit. Ita etiam nonnulli alii, non tamen opum, sed virtutis causa torque donati. 2. κολάρεια ad pœnam potius quam ad ornatum pertinent. 3. Et vox erat ignota *Græcis ævo Luciani*, qui purissime scripsit, neque solet *Latina* vocabula usurpare. 4. Denique aurea vincula, quibus *Lucianus* detineri credebatur, conferri vix possint cum armillis, & monilibus, à quibus non detinentur, qui illis utuntur ad ornatum. Hæc igitur conferre jam malo cum catenis aureis, quibus *Romani* Magnates sphinges, & pardos devinciebant. Nam ad hæc quoque aurum adhibitum. Hinc de cervis *Martialis* libri primi *Epigrammate* 105.

Mordent aurea quod lupata cervi.

Et *Ovidius* de cervo quem occidit *Cyparissus Metamorphoseos* libro decimo:

Pendebant tereti gemmata monilia collo.

Et *Plinius* lib. 8. cap. 32. *Vita cervis in confesso longa, post centum annos aliquibus capta cum torquibus aureis.* Proinde sphinges quoque & pardos catenis aureis devinctos fuisse credibile est. Quo facit, quod ex *Philostrato* refert *Photius*. Act. 241. Ἀ᾽χαταί ποτὲ ἐν Παμφυλίᾳ παρδάλεον σχεπῶ ἄνακ, ὃν περὶ τῷ δειρῇ ἔφερε χρυσᾶν δὲ λέ, ἐπεγεγραπτο Ἀρμενιακοῖς γράμμασιν, βασιλεὺς Ἀρσάκης Θεὸς Νυσαῖος. i. e. *Aliquando in* Pamphylia *captum fuisse pardalium* (id est *pantherum* seu *pardum*) *aureum torquem circa collum habentem*, Armeniis *literis* ita *inscriptum*, *Rex Arsaces Deo Nysæo*. Tamen si quis aliud vero similius proferat, illud lubenter amplectar. Modo id concedatur quod ut rem certam affero vocem κεφάλια in *Luciano* esse corruptam ac proinde nihil ex ea de coraclio posse elici. *Almeloveen.*

1 Ἰλίῳ] Tangit in Piscat. & in Pseudolog. *Bourd.*

1 Οὐκ

σέφω ἀνδρὶ πρέπουσα· ἢν μὲν οὖν κατ' ἀξίαν ὑποδύσῃ τὸ σὸν πρόσωπον ὑποκρινούμενος, οὗ ἂν ἡμῖν ἔχῃ, καὶ τῷ λοιπῷ δράματι. εἰ δὲ μή, ἀλλὰ σὺ προθήσεις τὰ ὑπόλοιπα. ὥρα τοίνυν μεταβαίνειν ἡμᾶς τὴν σκηνὴν, ἐμὲ μὲν σιωπᾶν, καὶ ἀνέχεσθαι τιμωρούμενον, καὶ κλαιόμενον, εἰ δεῖ, ἐπὶ σωτηρίᾳ, σὲ δ' ἐπιπάττειν τὸ φαρμακον, καὶ τῷ σμίλῃ ἅμα προχειρον ἔχοντα, καὶ τὸ καυτήριον διάπυρον. καὶ δὴ τῶν Σικελικῶν τὴν ῥῆσιν, σὺ τοῦτο πρός με ὁ Σαβῖνος ἤδη λέγεις, πάλαι μὲν ὦ φιλότης, ὡς εἰκὸς ὠδεκίμηκα τοῦ σε τυτὶ τὸ σύγγραμμα, καὶ σὺν πολλῷ πόνῳ διεχθεῖν, ὡς οἱ τότε ἀκριβασταὶ μῦθοι διηγοῦνται, καὶ ὑπὲρ τοῖς πεπαιδευμένοις, ὁπόσοι ὁμιλεῖν αὐτῷ, καὶ διάπυρον χειρὸς ἔχειν ἠξίωσαν. ἤ τι καὶ τῶν λόγων ὑποπτεύω, ὦ μεμπτὴ, καὶ ἡ ἰσχνότης πολλὴ, καὶ ἡ ἀκριβεία τῶν πραγμάτων, καὶ ὅτι ἔκρυπτε σεαυτὸν ἐλεγχῶ. καὶ τὸ μίσγειν, ὅπ χρήσιμον πᾶσιν ἦν, καὶ μάλιστα τοῖς πεπαιδευμένοις ὡς μὴ ὑπ' ἀγνοίας σφᾶς αὐτοὺς εἰς δουλείαν ὑπάγωσιν. ἐπεὶ δὲ σοι μεταδοξει βέλτιον ταῦτ' εἶναι, καὶ τὴν μὲν ἐλευθερίαν μακρὰ χαίρειν εἰπεῖν, ζηλῶσαι δ' τὸ ἀθρύπτως ὑπὸ τοιούτοις ἁμαρτοῖεν, [1] Ὅπου τὸ κέρδος, ἔνθα φύσει δουλευτέον, ὅπως ὅπως μηδεὶς ἐπ' ἀνισότητι σου ἀνατινώσκῃ δ αὐτό. ἀλλὰ μήσοι ἄλλου παροίχῃς τῶν τὰ παρόντα σοι βίον ὀρώντων, ἐπιλοιπὰ τὰ μεμαθημένα. εὖγε σοι Ἑρμῆ πρὸ

pho conveniat. Itaque si suam quam induo personam, ut decet egero, bene nobiscum agetur, & eloquentiæ Præsidi Mercurio sacrificabimus. Sin minus, quæ deerunt tu addes. Iam ergo fuerit tempus, ut transformata scena, ego quidem taceam, & me secari, atque uri sustineam, si ad salutem necesse sit, tu verò medicinas adornes, scalprum in promptu habens, & cauterium candens. Nunc igitur tu, ô præclare Sabine, à me acceptis dicendi vicibus, sic mecum agis. Olim quidem amice, liber hic tuus ut par erat in precio est habitus, & vulgo ostentatus (ut qui tum audiverunt, nobis narrarunt) & peculiariter apud eruditos, quotquot cum ipso versari, & præ manibus habere dignati sunt. Etenim & verborum apparatus culpa vacat, multamque historiam & rerum experientiam continet, & singula dilucidè dicuntur. Maximum verò est, quòd illa omnibus, ac potissimum eruditis conferunt: ne per rerum insciti am sese in servitutem introducant. Sed cùm mutata sententia statueris vitæ aulicæ statum meliorem esse, & libertati longum valedicere, & jambicum illud generoso animo indignum imitari, *Vbi est lucrum natura adacta, servies:* vide ne quis id te legentem audiat: imò nulli eorum: qui præsentem tuæ vitæ conditionem cernunt, tua scripta recensenda præbeas. Verùm ab Inferorum legato Mercurio precare,

1 Ὅπου τὸ κέρδος, πᾶ φύσιν δουλευτέον] Versus est Euripidis, ad quem olim puto lia allusit Antigonus Cocles ille, dum Demetrio filio suadere volebat, ut Philan Antipatri filiam & Crateri viduam jam ætate aliquantum provectam duceret uxorem, Demetrius vero ob inæqualitatem ætatis eas nuptias aspernabatur; dixit filio pater: Ὅπου τὸ κέρδος, πᾶ φύσιν γαμητέον. Refert Plutarchus in Demetrio. *Palm.*

χθονίῳ, καὶ τῶ ἀκηκόοτων πρόπερσι, πολλῷ λήθῳ κατασκεδάσαι. ἢ δόξεις τῷ Βελλεροφόντῃ μύθῳ τινὶ παρεμφέρειαν, καὶ σαυτὸν ὁ Βελλεροφόντης, μαχαίρᾳ τὸ βιβλίον. μὰ γὸ τὸν Δί' οὐκ ὀρῶ τὴν ἀπολογίαν, ἥτις ἂν σύμπροσωπός σοι γένοιτο πρὸς τοὺς κατηγοροῦντας. καὶ μάλιστα, ὦ σὺν γέλωτι αὐτὸ ποιῶσιν, ἐπαινοῦντες μὲν τὰ γεγραμμένα, καὶ τὴν ἐν αὐτοῖς ἐλευθερίαν, αὐτὸν δὲ τὸν συγγραφέα δουλοσύνῃ ὁρῶντες, καὶ ἔχοντα ὑποπτέρια τὰ αὐχένα τῷ ζυγῷ. οὐκ ἀπικόμενα γὰρ ἂν λέγοιεν, εἰ λέγοιεν, ἢ τι ἄλλο ἢ ξυναίσι ἀνδρὸς εἶναι τὸ βιβλίον, καὶ σὲ τὸν κολοιὸν, ἀλλοτρίοις πτερυγίοις ἀγάλλεσθαι, ἢ εἴπως ἐστὶν, [1] ὁμοιάσαι σε τῷ Σαλαίθῳ ποιεῖν. ὃς πικρῶς τὸν μοιχὸν τοῖς Κροτωνιάταις νόμον θεὶς, καὶ θαυμαζόμενος ἐπ' αὐτῷ, μεθυσικρὸν αὐτὸς ἑαλὼς, μοιχεύων δὲ ἀδελφὸν τὴν γυναῖκα. ὡς ποῦ τοίνυν σὲ τὸν Σαλαίθου εἰκόνα, φαίη τις ἄν. μᾶλλον δὲ πολὺ μετριώτερος εἰκάσαι, ἔρωτι μὲν ἁλοὺς ὡς ἔφασκεν ἀπολογούμενος, ἑκὼν δὲ μᾶλλον οὐδὲν ἐς τὸ πῦρ ἁλόμενος, καίτοι ἐλεγχθεὶς αὐτὸν ἤδη Κροτωνιατῶν, καὶ [2] ἐνδιδόντων φυγὴν ἐκ βιβλοῦ. τὸ δὲ σὸν, ὦ τᾶλαν μικρὸν ἀτοπώτερον, ἀκεβδηλοῦσθαι μὲν ἐν τοῖς λόγοις τὴν δὲ τοιαύτην βίᾳ δουλοπρέπειαν, καὶ καταγροᾶσθαι ἐς τὴν εἰς πλουσίους πινὸς ἐμπεσὼν, καὶ καθείρξας ἑαυτὸν, ἀνέχοιο, μυρία τὰ δυσχερῆ πάσχων, καὶ ποιῶν. ἐν γήρᾳ δὲ ὑστάτῳ, καὶ χειδὸν ἤδη ὑπὲρ τὸ ὠδὸν, ἵνα ἀξύνετα λατρείαν ἐπαιτιμήσῃς, ἐ

care, ut eos qui ista olim audiverunt, multa oblivione aspergat. Alioqui simile quid fabulæ illi Corinthiæ accidisse tibi videbitur, ut quemadmodum Bellerophontes, librum contra te ipsum scripseris. Per Iovem enim non video, quæ tua adversus accusatores, speciosa saltem defensio esse possit: præsertim si cum risu actionem intendant: ac laudent quidem tua scripta, & eam quæ illis inest libertatem: te verò scriptorem videant servientem, & sponte collum jugo subdentem. Itaque nihil absurdi pronunciarint si dicant, vel alius generosi viri esse hunc libellum, te verò graculum alienis plumis exultare: vel si tuus sit, te similia Salætho facere, qui cùm legem durissimam Crotoniatis in adulteros tulisset, ob eamque admirationi esset, paulò post cum sui fratris uxore in adulterio est deprehensus. Quare non ineptè quispiam te Salæthum illum esse diceret. Nisi quòd longè tolerabilius est ejus factum, qui quod fecit, cùm causam ageret, amore se captum fecisse fatebatur, & sponte maximo animo in ignem insiliit: tamersi Crotoniatæ hominis miserebantur, & exulandi, si vellet, copiam faciebant. At tu fecisti multò absurdiùs, qui vitæ quidem ejusmodi servilem conditionem accuratè tuis in libris persequeris, eumque incusas qui in divitis famulitium incidat, & se velut in vincula conjiciens, infinitas molestias pati & interre sustineat: at in extrema senectute, jam-

1 Ὁμοιάσαι σε τῷ Σαλαίθῳ] In margine Cod. Regii Σαλάθῃ, mendose, sunt enim variæ historiæ, patet conferenti. *Bourd.*

2 Ἐνδιδόντων φυγὴν] Hic recte Interpres Atticam expressit dictionem. *Idem.*

1 Συγκλει-

μοιουμένῳ ἐμπομπεύοντι αὐτῇ. ὅσῳ γὰρ φασιν ἐπισημότερον εἶναι δεικῆς, τοσούτῳ κωμῳδηθησόμενος ἂν δόξειας εἶναι, ἀντιφωνῶν τῷ νῦν βίῳ τῷ βιβλίῳ. καίτοι τί δεῖ κεινὴν ἐπὶ σὲ κατηγορίαν ζητεῖν, μὴ τῶν γαμψαιτῶν τραγῳδίων λέγουσιν, Μισῶ σοφιστήν, ὅστις οὐχ αὑτῷ σοφός; σὲ γὰρ ἀπρήκτοισι ἢ οἱ κατηγορεῖτες κεῖ ἄλλων παραβεβιγμάτων ἐπὶ σέ. ἀλλ' οἱ μὲν, τοῖς τραγικοῖς ὑποκριταῖς εἰκάσουσιν. οἱ ἐπὶ μὲν τῆ σκιωῆς, Ἀγαμέμναν ἔκφυσε αὐτῶν, ἢ Κρέων, ἢ αὐτὸς Ἡρακλῆς εἰσιν. ἔξω δὲ, Πῶλος, ἢ Ἀριστόδημος, ἀποβεβλημένοι τὰς ἀσφαλείας, γίγνονται ὑπόμισθοι τραγῳδοῦντες, ἐκπίπτοντες, καὶ συρόμενοι. εἰσὶ δὲ, μαστιγούμενοί τινες αὐτῶν, ὡσὰν τῇ θεάτρῳ δοκῇ. ἄλλοι δὲ, τὸ δὲ πίθηκα πεπονθέναι σε φήσουσιν, ὃν Κλεοπάτρα τὴ πάνυ φασὶ γλυκέως. εἰκὸς γὰρ διδαχθέντα πῶς μὲν ὀρχεῖσθαι πάνυ κομψῶς, καὶ ἐμμελῶς, καὶ ἐπιπολὺ θαυμάζεσθαι μέγιστα ὑπὸ τῆ ὄχλου, καὶ τὸ πρέπον φυλάττοντα, καὶ τοῖς ἄδουσι καὶ αὐλοῦσι [1] συγκείμενον ὑμέναιον. ἐπεὶ δὲ εἶδεν ἰχνάδας οἴμοι, ἢ ἀμύγδαλον πέρρω κειμένην, μακρὰ χαίρειν φράσαντα τοῖς αὐλοῖς, καὶ ῥυθμοῖς, καὶ ὀρχήμασι, συναρπάσαντα, καταπρᾶγειν, ἀποῤῥίψαντα, μῶλλον δὲ σπουδαίψαντα τὸ σχῆμα. καὶ σὺ τοίνυν φαῖεν ἄν, οὐχ ὑποκριτὴς, ἀλλὰ ποιητὴς τῆ καλλίστων, καὶ νομοθέτης γλυκυμόρων, τῶν ταυτησὶ τῆ ἰχνάδος θαυμασιώτατος, ἠλέγχθης πίθηκος ὤν, καὶ ἀπ' ἄκρας χείλους φιλοσοφῶν, καὶ

jamque fere ultra limen illius, adeò illiberalem servitutem elegisti, ac propemodum de ea te jactas. Quanto itaque ut ajunt, insignior esse videris, tanto videaris risu dignior, cùm tua vita tuis scriptis reclamet. Ecquid attinet novam acculandi rationem adversum te quærere, post admirandam illam tragœdiam quæ dicit. *Sapientem eum odi qui sibi ipse non sapit*? Nec alia tuis accusatoribus exempla in te deerunt. Verùm alii te tragœdiarum actoribus assimilabunt: quorum quisque in scena quidem est, vel Agamemnon, vel Creon, vel ipse Hercules: extra verò Polus, aut Aristodemus, depositis personis fiunt mercenarii tragœdiæ actores, qui excidunt, & exibilantur, & quorum aliqui nonnunquam flagris cæduntur, ut spectatoribus visum fuerit. Alii idem quod simiæ tibi contigisse dicent, quam celebris illa Cleopatra dicitur habuisse. Ea enim probè edocta, cùm aliquandiu composità modulateque non sine magna spectantium admiratione, saltantis habitum exhibuisset, & decorum servâsset, atque hymenæum voce ac tibia canentibus respondisset: postquam caricas puta vel amygdalam procul jacentem vidit, abjecta vel discerpta potius persona, tibiis, modulis, saltationibus longum vale dixit, correptam verò amygdalam arrodere cœpit. Sic etiam tu, dixerint illi, qui non histrio, sed author rerum pulcherrimarum, & legislator fuisti, objecta hac carica, te simiam esse prodidisti, ut qui summis tantum labiis simulato philosophus, alia-

[1] Συγκείμενον] Mss. συγκιγέμενον, Bourd.

ἑτέρα μὲν [1] κάλλων σὺν φρενῶν, ἄλλα δ' λέγων, ὡς εἰκότως ἂν τινα ἐπὶ σοὶ εἰπεῖν, ὅτι ἃ λέγεις, καὶ ἐφ' οἷς ἐπαινεῖσθαι ἀξιοῖς, χίλια μέν σε ἐδήγμεν, ὑπερῴῳ δ' αὐχμῶσαν καὶ λελοιπότα. τοιγαροῦν, ὦ πόδα οὐδὲν ἔπεσθαι δικαίως, ἀποπίπτεις μὲν θρασυκάρδου τοῦ πρὸς ἀνθρώπων χρείας, μηκέτι μηδὲν δ' μονονοὺ ὑπὸ κηρυξὶν ἐξομοσαμένου τὴν ἐλευθερίαν. καὶ ἐκεῖ ἡ Ἀδράστεια τότε κατόπιν ἐφεστῶσά σοι σώδικιμένῃ, ἐφ' οἷς κατηγορεῖς τῶν ἄλλων, καταγελᾷ, ὡς ἂν θεὸς εἰδυῖα τὰ μέλλοντά σοι ἐς τὸ ὁμοῖα μεταβολὴν, καὶ ὅτι σὺν [2] εἰς τὸ κάλπιν πτύσας ταχέως, ἠξίους κατηγορεῖν τῶν ἀφ' ποικίλας τινὰς τύχας, τοιαῦτα πρᾶξαι ὑπομιμνήσκοντα. εἰ γὰρ ὑπόθοιτο ὁ τῷ λόγῳ τὸν Αἰσχίνην μὴ τὴν κατ' Τιμάρχου κατηγορίαν αὐτὸν ἀλῶναι, καὶ φωραθῆναι τὰ ὁμοῖα πάσχοντα, πόσον ἂν οἶμαι δοκεῖν τὸν ὁράσαντα γέλωτα, εἰ Τίμαρχον μὲν οὕτω ἐπὶ τοῖς καθ' ὥραν ἡμαρτημένοις, αὐτὸς δ' γέρων ἤδη, τοιαῦτα εἰς ἑαυτὸν παρανομεῖ; τὸ δ' ὅλον, ἐκείνῳ τῷ Φρυνιχοπώλῃ ἔοικας, ὃς ἐπεκηρύττειν βηλὸς φαλακρόν, καὶ αὐτὸν πεπονθότα τὰς πάσχοντας ὑπεγνώμων, αὐτὸς μεταξὺ ἀπωμόσατο ὑπὸ βηλὸς ἐφάνετο. τοιαῦτα μὲν, καὶ τοιαῦτα πολλὰ ἕτερα εἰπεῖν ἂν, οἶμαι σὺ κατηγορῶν σὺ ὅτως ἀμφιλαφεῖ τῇ ὑποθέσει, καὶ μυρίας τὰς ἀφορμὰς παρεχομένῃ. ἐγὼ δ' ἤδη σκοπῶ ὅν τινα καὶ πρόπωμαι αὐτὸς τὴν

aliaque mente occultes, alia dicas. Ita ut meritò de te quis dicere possit, ea quæ profiteris, & ex quibus laudem captas, labra tua quidem rigasse, palatum verò aridum reliquisse. Quamobrem ilico pœnas solvisti, qui cùm ante audacia procaci humanarum rerum necessitatibus insultaris, paulò post ipse libertatem velut sub præconibus abjuraris. Nec dubium est, quin Adrastea tum à tergo stans, te ea probantem quæ aliis vitio vertebas, deriserit, ut pote quæ cùm sit dea, sciverit futurum ut ipse mutata sententia ad similе vitæ genus transires, cumque priùs in tuum sinum non ipsuisses, accusare velles eos qui propter varias fortunæ vicissitudines, talia facere sustinent. Siquis igitur fingat Æschinem post gravem illam orationem qua Timarchum accusavit, ipsum quoque accusatum quòd eodem in facinore esset deprehensus, quantum putas spectantibus risum fuisse obortum, quòd Timarchum criminis, ad quod ætas hominem tulit, reum faceret, ipse verò jam senex eadem in se admitteret? Denique similis videris illi pharmacopolæ, qui cùm remedium contra tussim venditaret, eaque affectos statim liberaturum se polliceretur, interim ipse tussi torqueri cernebatur. Hæc atque id genus alia multa quispiam qualis tu accusando obiceret, in tam copioso argumento, quodque mille ansas adversario prebeat. At ego jam reputo qua via me ad defensionem con-

1 Κάλλων σὺν φρενῶν] Malè omnes κάλλων, patet apud Homer. Il. 9. *Bourd.*

2 Εἰς τὸ κάλπιν πτύσας] Sic in Dial. Navig. seu Vot. hac de re copiosè ad illud Petron. *ter me jussit expuere.* Idem.

1 Η'λου

ἀπολογίαν. ἆρά μοι κράτιστον ἐθελοκακῆσαι, καὶ τὰ νῦν ἐπισχεῖν, καὶ ἀδικεῖν δοκοῦντα ἀρνήσασθαι, ἐπὶ τῷ κοινῷ σκεύει τὴν ἀπολογίαν καταφυγεῖν; λέγω ἢ τῇ τύχῃ, καὶ μοίρᾳ, καὶ εἱμαρμένῃ, καὶ Διὸς αἰτίᾳ συγγνώμην ἔχειν μοι τοὺς ἐπιτιμῶντας, εἰδότας ὡς οὐδὲν ἡμεῖς ἐσμὲν κύριοι. ἀλλ' ὑπό τινων κρείττονων, μᾶλλον ἢ ἡμῶν τῶν ὠφειλημένων, ἀγόμεθα, καὶ οὐκ ἐκόντες, ἀλλ' ἀκαίτοις πασὶ πασιν οὖσι, ἃ ἂν λέγωμεν, ἢ ποιῶμεν. ἢ τοῦτο μὲν ἡμιδεῆ ἰδιωτικὸν, καὶ οὐδ' ἂν σύ με ὦ Φιλότης ἀνάσχοιο, τοιαύτην ἀπολογίαν ὠθούμενον, καὶ σωτήριον τὸν Ὀμηρον Πρωτεαλεξάνδρου, καὶ οὐκέτι ἔπη ῥαψῳδοῦντα, Μοῦσαν δ' ἃ πιὰ φημὶ πεφυγμένον ἀνδρῶπων εἶναι. καὶ τὸ, Γενομένῳ ἐπίνοια λέγω, ὅτι μὴ τέκε μήτηρ. εἰ δὲ τοῦτον ἀφεὶς τὸν λόγον, ὃν ἐγὼ πάνυ ἀξιόπιστον, οὐκέτι λέγοιμι, μήτε ὑπὸ χρημάτων, μήτε ὑπ' ἄλλης τινὸς ἐλπίδος τοιαύτης ἐκλελοιδορημένος, ὑπεροψίαν τῶν παρόντων σωφροσύνην, ἀλλὰ τῶν σύνεσιν, καὶ ἀνδρίαν, καὶ μεγαλοψυχίαν καὶ ἀνδρὸς ἀνεμφόρους, ἐμελλήσαμεν κοινοῦσθαι πράξεων τῷ τοιούτῳ, δέδοικα μὴ ὥσπερ τῇ ἐπιφερομένῃ κατηγορίᾳ κακοηθείας αἰτίαν ὀφλάνων, κἄπειτ' ἐξεσκωμμένοι [1] ἦλῳ φασὶν οὐκρᾶναι τὸν ἦλον, καὶ μείζονί γε τὸ σμικρότερον. ὅσῳ κακοηθία τοῦ ἄλλων ἁπάντων κακῶν, τοσοῦτῳ διαλοιδορεῖσθαι εἶναι, ἢ τοιούτῃ χείρονι νενόμισται. τί δ' ἄλλο, εἰ μήτε τοῦτο, μήτε ἐκεῖνα λέγειν δοκεῖ, ὑπόλοιπόν ἐστιν, ἢ ὁμολογεῖν μηδὲν ὑγιὲς εἰπεῖν ἔχειν; convertam. Num optimum fuerit, ut ego sponte ignavus, dato tergo, nec improbitate negata, ad communem illam excusandi rationem confugiam? ad fortunam, inquam, ad fatum ejusque necessitatem inevitabilem, & veniam ab iis, qui me objurgant, deprecer, ut qui non ignorent nos rei nullius esse dominos, sed à potentiore regi, fortunæ scilicet unius, aut fati arbitrio, idque invitos, adeò ut culpa vacemus omnino quicquid dicamus, aut faciamus. An verò nimis est vulgaris hæc defensio, ac neque tu, amice, feras ut excusationem hujusmodi prætendam, & patronum Homerum habeam, ejusque hæc carmina proferam, *Fatorum nexus fugisse haud dixero quenquam.* atque illud: *Filum parca dedit nascenti matris ab alvos.* Quod si hac ratione omissa, tanquam fide parum digna, illud dicerem, neque pecunia, neque ulla alia hujusmodi spe inescatum me, præsentem convictum ferre: sed prudentiam, fortitudinem, & magnanimitatem viri admiratum, rerum gerendarum consortem ei esse voluisse: vereor ne ad priorem accusationem adulationis accedat nota, deinde comperiar, quod ajunt, clavum clavo pellere, & majore quidem minorem: quatenus adulatio aliorum omnium malorum esse maximè servile, & ob hoc pessimum censetur. Quid igitur aliud, si neque hæc, neque illa dicenda videntur, nobis restat, nisi ut fateamur, nos sani nihil habere quod dicamus? Una mi-

[1] Ἐξεσκωμμένοι ἦλῳ] Sic in Dialogo pro Lapsu inter Saltand. Interpres Aristoph. Suid. Paroemiog. *Bourd.*

μία μοι ἴσως σκέψις ἄγκυρα ἔτι ἄθραυστος, ὀδύρεσθαι τὸ γῆρας, καὶ τὴν νόσον, καὶ μὴ τύπτειν τὴν πενίαν, πάντα ποιεῖν καὶ πάσχειν ἀναπίθησον, ὡς σκαφύλη τις αὐτήν. καὶ ἐν τῇ τοιαύτῃ, σὸν ἄγκυρον ἴσως καὶ τὴν τῷ Εὐριπίδου Μήδειαν ἐπικαλέσαι, παρελθοῦσαν εἰπεῖν ὑπὲρ ἐμοῦ σκέψις τὰ ἰαμβεῖα, μικροῦ αὐτὰ παρωδήσαντα, Καὶ μανθάνω μέν, οἷα δρᾶν μέλλω κακά. [1] Πενία δ', κρείσσων τῶν ἐμῶν βουλευμάτων. τὸ μὲν γὰρ τοῦ Θεόγνιδος καὶ ἐγὼ μὴ λέγω, τίς σὸν οἶδεν σὸν ἀπιξιῶν, καὶ ἐς βαθυκήτεα πόντου σφᾶς αὐτὸς ῥίπτειν, καὶ τῶν κρημνῶν γε ἡλίβατον, εἰ μέλλοι τις ὥσπερ ἀποδράσεσθαι τὴν πενίαν; πῶς μὲν εἶναι δοκεῖ, ἄλις ἂν ὡς σὺ τοιούτῳ ἀπολογήσασθαι ἔχοι, ὃ πάνυ εὐπρόσωπον ἔσεσθαι αὐτῶν. σὺ δέ μοι θάρρει ὦ ἑταῖρε, ὡς ὑδενὶ τύπτων ἐμὲ χρησόμενος, μὴ γὰρ ποτέ ποτε λιμὸς καταλάβοι τὸ Ἄργος, ὡς τὴν κοίλην Ἀραβίαν ἀπειρεῖν ἐπιχειρεῖν. ὅθ' ἡμεῖς ὥσπερ πέπηγες σύλογοι ἀπολογίας, ὡς ὑπ' ἀπορίας τὰ τοιαῦτα κρησφύγετα ὥσθ' τὴν κατηγορίαν ζητεῖν. ἀλλά μοι σκέψις σύνθησον, ὡς πάμπολυ τὰ τοιαῦτα διαφέρει, εἰς οἰκίαν τινὸς πλουσίου ὑπομισθὸν παρελθόντα, δωλεύειν, καὶ ἀνέχεσθαι ὅσα μοι φησὶ τὸ βιβλίον, ἢ δημοσίᾳ πράττοντα ἢ τῶν κοινῶν, καὶ εἰς δύναμιν πολιτευόμενον, ἐπὶ τούτῳ παρὰ βασιλέως μισθοφορεῖν. διελθὼν δή. καὶ ἰδίᾳ καθ' ἕτερον ἑκάτερον. σκέψις γὰρ τὸ τοῦ μουσικοῦ δὴ τοῦτο, δὶς διὰ πασῶν

hi forsan illa supereſt anchora integra, ut ſenectutem & morbum deplorem: poſtea paupertatem, quæ ut evitari queat, hominem nihil non & facere, & pati perſuadet. Quo loco fortè non fuerit intempeſtivum Medeam illam Euripidis ad opem vocare, quæ huc progreſſa, jambos illos nonnihil huc detortos pro me tibi occinat *Intelligo quàm ſint mala, hæc quæ nunc paro, Sed mentis imperio reclamat pauperies.* Nam Theognidis illud, quanvis non citem, quis ignorat, qui non cenſet indignum, ſiquis ſe ipſe vel in profundum mare projiciat, vel è rupe præcipitet, ſi modò paupertatem hoc pacto effugiat? Hæc videntur eſſe quæ quis in ejuſmodi cauſa pro ſe dicere poſſet, quanquam eorum unumquodque non eſt admodum ſpecioſum. Tu verò amice bono es animo, ſiquidem nulla hujuſmodi defenſione ſum uſurus. Neque enim tanta fames Argos urgere unquam poterit, ut cavam Arabiam ferere aggrediatur: neque nos adeò juſtæ defenſionis inopes fuerimus, ut adacti penuria, hujuſmodi perfugia adverſus accuſationem quæramus. Quin illud mihi conſidera quam magno hæc inter ſe diſcrimine diſtent videlicet in divitis alicujus familiam ingreſſum mercede ſervire, quæque meus recenſet libellus perferre, atque publicè rem populi tractantem, ac pro virili rempub. adminiſtrantem, hoc nomine ſtipendia ab imperatore accipere? Quare percurrens & ſeorſim utrumque diſponens conſidera. Comperies enim (Muſicorum illud proverbium; his per omnes) hoc

[1] Πενία δ' κρείσσων] Melius alii Κρείσσον δ' πεῖνα. Bourd.

[1] Τὸν

τὸ πρᾶγμα. καὶ τοσοῦτον ἀποικήσας ἀλλήλοις τὰς βίας ὅσον μόλιβδος ἀργύρῳ, καὶ χαλκὸς χρυσῷ καὶ ἀνεμώνη ῥόδῳ, καὶ ἀνθρώπῳ πίθηκος. μισθὸς μὲν γὰρ ὃ κἀκεῖ, κἀντεῦθεν, καὶ τὸ ὑπ' ἄλλῳ πατέσθαι. τὸ δὲ πρᾶγμα, παμπόλλου ἔχει τὴν διαφωνίαν. ἐκεῖ μὲν γὰρ δουλεία σαφὴς, καὶ ὁ πολὺ τῶν ἀργυρωνήτων καὶ οἰκητρίδων διαφέρουσιν οἱ ἐπὶ τῷ πιστῷ σωθησόμενοι. οἱ δὲ τὰ κοινὰ διαχειρίζοντες, καὶ πόλεσι, καὶ ἔθνεσιν ὅλοις σῴας αὐτὰς χρησίμους παρέχοντες, οὐκ ἂν εἰκότως ὁμοίως καὶ μόνῃ τῇ μισθῷ διαφέροιντο, καὶ εἰς ὁμοιότητα καὶ κοινωνίαν τῆς κατηγορίας καθέλκοιντο. ἐπεὶ οὐκ ἂν φλύνοι τις ἀπείρους ἀναιρῶν τὰς τοιαύτας σωτηρίας. καὶ ἔστι οἱ τοιαῦτα ἔθνη ἐπιτροπεύοντες, ἔθ' οἱ τὰς πόλεις ἁρμόττοντες, ἔθ' οἱ τὰς φάλαγγας, ἢ στρατόπεδα ὅλα ἐγχειριζόμενοι, ὀρθῶς ποιήσουσιν, ἐπεὶ καὶ μισθὸς αὐτῶν τοῦ ἔργου σώσεται. ἀλλ' οὐκ ἀφ' ἑνὸς οἴομαι χρὴ ἀναπείπειν τὰ πάντα, ἀλλ' ἰσοπλίαν τῶν μισθοφορούντων καθιστάναι. τὸ δὲ ὅλον, ὦ τὰς μισθαρνοῦσας ἅπαντας ἐγὼ φαύλῳ βίῳ συνεῖναι ἔφασκον, ἀλλὰ τὰς ἐπὶ παῖς οἰκίαις ἐπὶ σωφρόσι παιδεύσεως δουλεύοντας, ὥκπιεργον. τὰ δὲ ὧν ἐπεῖρε τὸ ἡμέτερον πρᾶγμα, παντάπασιν ἐπεργὸν ἐστι, ἔνθα τὰ μὲν οἰκοι, ἰσότιμα ἡμῖν. δημοσίᾳ δ', τὰ μεγίστης ἀφορμῆς κοινωνοῦμεν, καὶ τὸ μέρος συνδιαπραττόμεθα. ἔγωγ' ἂν εἰ σκέψαιο, δίκαιά μ' ἂν σοι δοκῶ συμπεπλάσθαι τῶν αὐτοπτῶν τοιούτων ἀρχῶν ἐγκεχειρικέναι. τὰς δίκας εἰσάγειν, καὶ τάξιν αὐτοῖς τῶν σωθησομένων ἐπιθεῖναι, καὶ τῶν πραττο-

hoc est, *longissimo intervallo ea inter se dissiuere:* tum has duas vitæ rationes tantum inter se convenire, quantum cum argento plumbum, æs cum auro, anemone cum rosa, cum homine simia. Siquidem & illic & hic merces accipitur, & alteri est parendum. Sed in rei ratione ingens est dissonantia. Illic enim manifesta est servitus, & qui ad officium hujusmodi se conferunt, non multum emptitiis servis, & vernis præstant. Qui verò rempub. tractant, seque urbibus, ac totis gentibus utiles præbent, nullo jure ob solam mercedem traducantur, inque criminis similitudinem & communitatem trahantur. Alioqui fieri non poterit quin hac ratione præfecturæ omnes exautorentur, ut neque tot tantarumque gentium præsides, neque civitatum rectores, neque ordinum militarium ductores, imò nec ipsi totius exercitus imperatores rectè facere videantur: quando horum omnium laboribus proposita sunt præmia. Cæterùm unico mercedis nomine non oportet opinor, omnia evertere, nec mercedem accipientibus æqualem conditionis gradum tribuere. Denique non omnes mercenarios in vili vitæ ratione versari dicebam: sed eos qui in familiis doctrinæ prætextu serviunt miserabar. At nostrum negocium, ô amice, penitus est diversum: quanquam quæ ad domesticam vitam pertinent, nobis paria sunt cum illis: publicè tamen summi imperii participes sumus, ejusque partem cum rege administramus. Equidem ego, si consideres, videbor tibi non minimam Ægyptiaci regni portionem obtinere, dum lites instituo, ipsaque compono, dicto-

μῶν καὶ λεγομένων ἀπαξαπάντων ὑπομνήμασι γράφειν, καὶ τὰς παρ' ἑκατέρων δικαιολογίας ἐξακριβοῦν, καὶ τὰς ἐπ' ἄρχοντι γνώσεις σῴζειν τὸ σαφέστατον ἅμα καὶ ἀκριβέστατον σὺν πίστει τῇ μεγίστῃ διαφυλάττειν, καὶ τὰς δωρεὰς δημοσίᾳ σῴζειν τοῖς ἀεὶ χρήζουσι δικαίως καὶ μέτρῳ. καὶ ὁ μισθὸς οὐκ ἰδιωτικὸς, ἀλλὰ τοῦ βασιλέως· ὁ σμικρὸς ἐδὲ λίγος, ἀλλὰ πολυτάλαντος· καὶ τὰ μὲν παῦτα ἦν, ὁ φαῦλος ἐλπίσει, εἰ τὰ εἰκότα γίγνοιτο, ἀλλ' ἔστι καὶ ἐπιτροπήν, ἢ τινας ἄλλας πράξεις βασιλικάς. ἐθέλω γάρ σοι παρρησιάσασθαι τῇ παῤῥησίᾳ, καὶ ὁμόσε χωρήσας τῷ ἐπιφερομένῳ ἐγκλήματι, καθ' ὑπερβολὴν ἁπλογήσασθαι. καὶ δή φημί σοι μηδένα μηδὲν ἀμισθὶ ποιεῖν. ἐσθ' ὅτε γὰρ τοὺς τὰ μέγιστα πράττοντας, εἴπῃς, ὅπως μὴ ἦ βασιλοῦς αὐτοὺς, ἀμισθοὺς εἶναι. ὁ φόρος λέγω, ὁδὲ δασμὸς, ὁπόσοι καὶ ἀρχομένων ἐπίτιμοι φοιτῶσιν, ἀλλ' ἔστι βασιλεῖ μισθὸς μέγιστος, ἔπαινοι, καὶ ἡ παρὰ πᾶσιν εὔκλεια, καὶ τὸ ἐπὶ τοῖς εὐεργεσίαις σεβασμιωτάτοις εἰκόνες ἦ, καὶ νεὼ, καὶ τιμένη, ὁπόσα, καὶ ἀρχομένων ἔχουσι, μισθοὶ καὶ ταῦτά εἰσιν ὑπὲρ τῶν φερόντων σεμνότητος, καὶ σεμνίας, ὧν ἀμφέροντα σεβασκητῆντες αἰεὶ τὰ κοινὰ, καὶ βελτίω ποιοῦντες, ὡς δὴ μικρὰ μεγάλοις εἰκάζειν, ὧν ἐθέλῃς, ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν δωρεῶν κρυφῆς, ἐφ' ἑκάστῳ τούτων, ἀφ' ὧν σύγκειται καθεβαίνειν, ὄψῃ ὅτι μεγάλη καὶ σμικρότητι διαφέρομεν τῶν ἀκροτάτων. τὰ δ' ἄλλα, μισθοφόροι ὁμοίως ἅπαντες. εἰ μὲν δὴ τοῦτον ἐπῴκισεν ὁ νόμος, μηδένα μηδὲν πράττειν, ἵνα μὴ ἀδίκων τὴν δίκην ὁμοίως. εἰ δὲ τοῦτο

juria iniquitatis reus viderer.

dictorum factorumque omnium commentarios scribo, & litigantium orationes corrigo, principisque ipsius decreta in sensu dilucidissimo simul & exactissimo summa fide conservo, & in omne ævum reponenda reipub. trado. Deinde non à privato, sed à principe mercedem accipio, eamque non exiguam, sed multorum talentorum. Postea, si recta ratione res procedat, spes non inanis superest, ut alicui provinciæ præficiar, aut regium aliquod negotium mihi demandetur. Volo igitur loquendi libertate ingenti utens, & cum objecto crimine cominus congrediens, illud præstantissimè refellere. Equidem affirmo tibi neminem gratis quicquam facere. Nec summarum rerum administratores excipias, quando nec ipse rex mercedis est expers. Non dico tributa, neque vectigalia quæ quotannis penduntur à subditis: at regi merces fuerit maxima si laudetur, si ab omnibus celebretur, si pro collatis beneficiis adoretur. Imagines etiam, templa, delubra quæcunque à subditis habent, mercedis loco sunt & ipsa, pro curis, & providentia qua reipub. semper prospiciunt, eamque in melius provehunt. Et ut magnis parva componam, si initio à cumuli cacumine ducto, per singula ex quibus constat, descendere velis, nos non nisi magnitudine & parvitate à summis differre videbis: cæterùm mercenarios pariter omnes esse. Quòd si legem hanc tulissem, ut nemo quicquam ageret, non in-

Sin hoc in libello nullibi à

me

μὴν ὑβριστὴς δ βιβλίου λιλιπτιανὸς μοι, χρὴ ὃ τὸ ἀγαθὸν ἄνδρα ἐνεργὸν εἶναι, τί ἂν ἄλλο ἐς δέον αὐτὸν χρῶτο, ἢ φίλοις συμπονῶν σφᾶς τε βέλτιστα, κἀν τῷ μέσῳ ὑπαίθριον πεῖραν αὐτοῦ διδοὺς, ὅπως ἔχει πίστεως, καὶ σπουδῆς, καὶ εὐνοίας σφᾶς τὰ ἐγκεχειρισμένα, ὡς μὴ τὸ ὁμηρικὸν σκέλος, Ἔπισθεν ἀρύσσῃς ἄχθος ἔλαν, μεμνῆσθαι χρὴ τοὺς ἐπιπλήττοντας, ὅτι ὁ σοφὸς ὢν τυγχάνει μοι, εἰ δή τις καὶ ἄλλος ἐστὶν σπουδαῖος, ἐπιπλήσσειν, ἀλλὰ τῷ σὲ δ' ποθῶ δῆμε, λόγους μὲν ἀσκήσαντα, καὶ τὰ μέτρια ἐπαινήσαντα ἐπ' αὐτοῖς, ὡς ὃ τῶν ἀκρων σκιάδων τῶν κορυφαίων ἀριστῶν, ὁ πάνυ γεγραμμένων. καὶ μὰ Δί' οὐδ' ἐπὶ τούτῳ ἀνιᾶσθαί μοι ἄξιον, ὅτι μὴ ὃ ἄλλῳ ἐγωγ' ὧν συντύγχανε, τῷ δ σοφῷ ὑποχείσιν ἀποληφθῆναι. σὺ μέντοι καὶ γνωριοῦσαι μ' ἂν ἐπιτιμῶντός μοι τῷ νῦν βίῳ, εἴγε ἐπιτιμᾷς, ὃν σὺ πολλὰ ἥδεις ἐπὶ ῥητορικῇ δημοσίᾳ μισθοῦ φορὰς συναγόμενον, ὁπότε κ' ἥκοις δ' ἐπανέρχου Ὠκεανὸν καὶ τὸν κελτικὸν ἅμα ἐπιὼν συντυχὼς ἡμῖν, τοῖς μεγαλομίσθοις τ' σοφισταῖς συναθυμουμένοις. τοῦτό σοι ὦ ἑταῖρε, καίτοι σὺ μυρίας ταῖς ἀχολίαις ὤν, ὅμως ἀπολογησόμεθα, σὺν σὺ παρέργῳ ἡμῶν [1] τὸν λευκὸν παρὰ σοὶ καὶ πλήρη μοι συνχθῆναι. ἐπεὶ ὡς γε τὰς ἄλλας καὶ συ-

me dictum est : virum autem bonum alicui operi decet esse intentum : quid aliud est in quo suam operam collocare debeat, quàm in juvandis ad res optimas amicis, inque medio sub dio specimen sui dando, quanta fide, diligentia & benevolentia demandata munia prosequatur, ne sit illud Homericum, *Pondus inutile terræ*. Ante alia autem, meos objurgatores meminisse oportet, se non sapientem virum (si modo aliquis alius est sapiens) objurgaturos, sed plebejum, in orationibus exercitatum, qui mediocrem ex iis laudem comparavit : at verò ad summam illam procerum virtutem, non est admodum institutus. Quanquam ne hoc quidem nomine dolere debeo per Iovem, quòd in neminem incidi, qui omnes sapientiæ, quam profitebatur, numeros expleret. Te verò, quòd hanc vivendi rationem mihi vitio vertis, non possum non mirari, siquidem eum objurgaveris, quem olim nosti pro causis publicè agendis mercedes maximas accepisse, quo tempore ad visendum. Occidentalem Oceanum profectus peragrata simul Gallia in nos incidisti, cùm quæstuosis rhetoribus annumeraremur. Hæc tibi, amice, ego quanquam sexcentis negotiis districtus, respondi : non parvi facturus si candidum plenumque calculum à te reportavero. Nam quod ad alios attinet, etiamsi simul

1 Τὸν λευκὸν παρὰ σοὶ ἐμὲ πλήρη μοι συνχθῆναι] Per πλήρη intellige μὴ τετρυπημένον φῆφον, *non perforatum calculum*, quod absolvebat, ut & album : utebantur in judiciis calculis vel fabis, & calculi quidem integri & πλήρεις absolvebant, & ut fabæ albæ, sed calculi perforati, τετρυπημένοι, condemnabant. vide Scholiasten Aristophanis ad Vespas pag. 500. *Palm.*

νέμοι πάντες κατηγορῶσιν, ἱκανὸν ἂν εἴη μοι τὸ, [1] Οὐ φροντὶς Ἱππο-κλείδῃ.

simul omnes accuſent, illud mihi ſuffecerit, Non curat Hippoclides.

1 Οὐ φροντὶς Ἱππο-κλείδῃ] Hæc dixerat antea, repetit in Hercule Ogmio, Proverb. ὅτι τι μὴ πάνυ σπουδαῖον ἡμῖν λεγόμενον. Legend. Heſych. ex Ariſtoph. *Bourd.* Εἴη μοι τὸ οὐ φροντὶς Ιτ. Marc.

ΤΠΕΡ ΤΟΥ ΕΝ ΤΗ ΠΡΟΣΑΓΟΡΕΥΣΕΙ ΠΤΑΙΣΜΑΤΟΣ.

PRO EO QVOD INTER SALVTANDVM VERBO LAPSVS FVERAT.

ARGVMENTVM.

[1] *Reſpondet hæc Apologia, pro errato, quod inter ſalutandum ipſi exciderat, cum mane & in prima ſalutatione, quando χαῖρε, hoc eſt Ave ſeu ſalve dicendum fuerat, ipſe ὑγίαινε, hoc eſt, Vale dixiſſet. Orationis ſtatus eſt juridicialis aſſumptitius. Fatetur enim & ipſe peccaſſe ſe, quia ordinem inverterit, & quod poſtremum dici conveniebat, à principio uſurparit. Sed tamen culpam hanc mitigat atque elevat. Primùm uſu ac poteſtate ipſorum verborum, oſtendens τὸ χαίρειν non in principiis tantùm à veteribus, ſed etiam in fine atque diceſſu uſurpatum fuiſſe, ὑγιαίνειν autem utroque loco frequenter à multis, à quibuſdam etiam in principio ſemper poſitum fuiſſe, deinde & efficaciorem atque auſpicatiorem vim ac ſignificationem habere, idque probat multis & poëtarum & aliorum teſtimoniis adductis, item hiſtoriarum exemplis, ubi vel eodem errore ὑγιαίνειν pro χαίρειν poſitum fuiſſet vel aliàs uſurpatum, commodum aliquod utentibus attuliſſet. Poſt hæc ordinis inverſioni opponit eventum erroris, quòd tale verbum, pro alio dixerit, cujuſvis ſeu poteſtas, hoc eſt, valere ſeu ſanum eſſe, cuivis tempori, non matutino tantùm, conveniat, & quòd hæc ſalutatio cæteris potior atque efficacior ſit. Denique & principes hoc idem primum atque præcipuum ſuis mandant, ut ſalutis ſeu valetudinis curam gerant, & privati quoque in reſalutando ſalvos eſſe jubent. Hinc & cauſſam erroris ſive eventus hujus, in deum aliquem transfert. Animi autem conſternationem, quæ cauſſam errori dederit, à conſueto, & objecto ſeu caſu defendit. Deinde & vo-*

1 *Reſpondet & Apologia*] Scripta hæc diſſertatio πρὸς Ἀσκληπιὸν ut patet fine. Cauſa diſſertationis hæc eſt: ὑγιαίνειν, dixerat ἀντὶ τοῦ χαίρειν· αἱ γὰρ παλαιαὶ προῤῥήσεις αἱ μὲν ἑωθιναὶ χαίρε, αἱ δὲ ἑσπέριαι, ὑγίαινε. Bourd.

1 Ὀχευ-

& voluntatem principis pro se interpretatur ficta conformatione, idque argumento à consequentibus, & exemplo ducto. Ad finem, ficta alia ac nova objectione orationem in votum seu precationem desinit. Exordium à loco communi sumitur.

Χαλεπὸν μὲν ἄνθρωπον ὄντα, δαίμονός τινος ἐπήρειαν ἀξιφυγεῖν. πολὺ δὲ χαλεπώτερον ἀπολογίαν εὑρεῖν ἀξιάλογον ἐν δαιμονίῳ πταίσματι. ἅπερ ἀμφότερα νῦν ἐμοὶ συμπέπτωκεν. ὃς ἀρτίως μὲν σε ἔμελλον, ὡς εἰκὸς ἦν, ἀσπάσεσθαι τὸν ἑωθινὸν, δέον τῷ σωτῆρι ταύτην φωνὴν ἀφεῖναι, καὶ χαίρειν κελεύειν. ἐγὼ δὲ [1] ὁ χρυσᾶς ἐπιλαθόμενος, ὑμαίνειν σε ἐξίειν. ἄφρημον μὲν καὶ τοῦτο, ἀλλὰ καιρὸν ἦν, ὡς ἐν κῷ τῷ ἐών. ἐγὼ μὲν ἐν ἐπὶ τούτῳ δύσις ἤδιόν τι, καὶ ἡρυθρίων, καὶ παντὸς μᾶλλον ὑπ' ἀπειρίας. οἱ παρόντες δὲ, οἱ μὲν, ἐξαπαίειν, ὡς τὸ εἰκός. οἱδὲ, λῆρον ὑφ' ἡλικίας. οἱδὲ, χθεσινῆς κραιπάλης ἀνάμεσον ἔτι ᾠήτο με εἶναι, εἰ καὶ ὅτι μάλιστα σὺ ἐπιεικῶς ἤνεγκας τὸ μεθύειν. ἀσθενὲς ὅσον ἄκρον τῷ μεσιδιάσματι ἐπισημαινόμενον τὸ βλώπιον τῶν ἀξιαμαρτιῶν. ἔδοξεν δή μοι καλῶς ἔχειν ἐξαμυνάσθαι τινὰ ἐμαυτῷ συγχέαψαι, ὡς μὴ πάνυ ἀνιώμενος ἐπὶ τῷ πταίσματι, μηδὲ ἀφορᾶν ἠρέμα, εἰ πρεσβύτης ἀνὴρ τοσούτων ἀποφάλλων ἓξ καλῶς ἔχοιμι, ἐπὶ τοσούτοις μαρτύρων. ἀπολογίας μὲν γὰρ ἐδεῖτο ἐμοὶ σιμῷ ὑπὲρ γλαυκὸς, εἰς ὕπνον ἐξίοντι ὀλιγωρίας, ἀρχόμενον μὲν δὴ τοῦ χαρίεντος, πάνυ ἀπόρως συνεξέαν ὦμαι τῷ προβλήματι. προθέοντι δὲ,

Difficile est, homo cùm sis fortunæ alicujus offensionem evitare: longè verò difficilius inopinati, divinoque impulsu commissi erroris defensionem invenire. Quod utrumque mihi nunc accidit, qui cùm mane te salutaturus adiissem, & consuetam hanc vocem emittere, teque salvere jubere debuissem, ego aureus ille oblitus, valere te jussi. Quod quidem verbum boni est ominis, sed intempestivum, ut quod auroræ non conveniat. Ob id igitur sudabam, erubescebam, & præ inopia consilii pervarius eram. Eorum autem qui aderant, alii quidem me lingua lapsum esse, ut erat consentaneum: alii verò præ ætate delirare, alii denique hesterna crapula plenum adhuc esse existimabant: tametsi tu animo maximè æquo casum hunc ferebas, ut qui ne levi quidem risu linguæ erratum notares. Visus sum igitur mihi præclarè facturus si consolationem aliquam ipse mihi componerem, ne hoc lapsu nimis ægrè afficerer, neve intolerabile putarem, si senex ego, præsentibus tot testibus, à decoro tantum deflexi. Nihil enim, opinor, opus erat defensione pro lingua, quæ in tam boni ominis precationem labendo incidit. Quare mihi scribere incipienti videbar in dubiam quæstionem incursurus esse: sed progredienti multa dicenda se ob-

1 Ὀχρυσᾶς] Sic apud Aristen. Epist. 1. & alibi quod notavit Doctiss. Mercer. Cætera summi Rhetoris & Philosophi doctrinam declarant. *Bourd.*

1 Προ-

πολλὰ προφάσεις τὸ λεκτέα. ὁ μὲν γὰρ πρότερον ἐρῶ αὐτὰ, ἢν μὴ δεῖ δ' χαίρειν αὐτῷ, καὶ δ' οὐ πράττειν, καὶ δ' ὑμαίνειν προσείπω τὰ εἰκότα. τὸ μὲν δὴ χαίρειν, ἀρχαία μὲν ἡ προσηγόρευσις. ἡμῖν δὲ ἰωνικὴ μόνον, διὸ καὶ παρὰ τῶν πρώτων ἔντευξιν, ἀλλὰ καὶ πρῶτον μὴ ἰδόντες ἀλλήλους, ἔλεγον αὐτό. ὡς τὸ, Χαῖρ' ὦ δυνάστα τῆς γῆς Τιρυνθίας. καὶ μὴ τὸ δεῖπνον εἰς λόγους ἤδη παρῆνιν προπέμψει, ὡς τὸ, Χαῖρ' Ἀχιλλεῦ, θαλερὸς μὲν εἶσης σὺν ἑπιδοῦσις, Οἰδυσσεῦ ὁποτὲ τῷ ἐπισταμένῳ πρεσβεύειν αὐτῷ ἐρέντερευε. καὶ ἤδη ἀπιόντες παρ' ἀλλήλων, ὡς τὸ, Χαίρετ', ἐγὼ δ' ὑμῖν θεὸς ἄμβροτος, οὐκ ἔτι θνητός. ἐδὲν ἦ καιρὸς ἦδεις ἀπαινεῖσθαι τῇ προτρήσῃ, ἡδὲ ὡς νῦν μόνῳ ὁ ἰωνικὸς, ὅπως γε καὶ ἐπὶ τῶν ἀπαισίων καὶ ἀποκρυπτοτάτων ὁμῶς ἐχρῶντο αὐτῇ, ὡς ὁ δ' Εὐριπίδου Πολυνείκης ἤδη πλούτων τ' βίον, Καὶ χαίρετ', ἤδη γάρ με προσκαλλῄσκετο. καὶ ἡ μόνον φιλοφροσύνης αὐτοῖς ἓν τοῦτο σύμβολον, ἀλλὰ καὶ ἀπιχθείας, καὶ δ' μηκέτι χρήσεσθαι ἀλλήλοις. τὸ γὰρ μακρὰν χαίρειν φράσαι, τὸ μηκέτι φροντιεῖν δηλοῖ. [1] πρῶτος δ' αὐτὸ Φιλιππίδης ὁ ἡμεροδρομήσας λέγεται ἀπὸ Μαραθῶνος ἀγγέλων τὴν νίκην, εἰπὼν πρὸς τοὺς ἄρχοντας obtulerunt: quæ tamen priùs non dicam, quàm de verbis *Salvere*, *Benè agere* & *Valere*, quæ consentaneum est, expoſuero. Verbum igitur *Salvere*, antiqua est ſalutatio, quam uſurpabant non ſolùm mane, primaque in compellatione, ſed etiam cum ante ſe mutuò non vidiſſent; quale illud eſt, *Salve ô ſoli rex iſtius Tirynthii.* Deinde à cœna cùm jam ad ſermones vinoſos converterentur: quale illud, *Salve Pelide nil cœna æqualis eges nunc.* quum ſuæ legationis mandata Vlyſſes ipſi exponeret. Præterea cùm jam à ſe mutuo diſcederent, quale illud, *Salvete, atque Deum me agnoſcite non mortalem.* Certum autem tempus nullum huic ſalutationi eſt attributum: neque ut nunc, ſolum matutinum, quandoquidem in infauſtis, abominandiſque rebus ſimiliter uſurpabant, ut Euripidis Polynices jam moriens, *Salvete*, inquit, *nam totus tenebris jam tegor.* Nec ſolùm illis erat benevolentiæ, ſed etiam odii ſymbolum, cùm ſignificarent nihil amplius inter ſe commercii fore. Nam qui *longum* ſalvere dixiſſet, innuebat ſe non amplius curaturum. Primus autem hoc verbo uſus fuiſſe fertur Philippides, cùm uno die curſu iter à Marathone Athenas uſque emenſus victoriam ſedentibus ma-

1 Πρῶτος δ' αὐτὸ Φιλιππίδης ὁ ἡμεροδρομήσας] Erratum eſt ſæpiſſime in nomine ejus viri: multo melius Herodotus lib. 6. qui eum Φειδιππίδην vocat. Nomen proculdubio ei impoſitum ob curſus celeritatem, utpote qui curſor eximius ἵππον ἐφείδετο, cui non opus erat equo. Sic enim Græcis nomina ſæpe ab inſtituto & exercitatione imponebantur. Sic Πωλυκλείτου ἀπὸ τοῦ λέπειν τὸν πόλεμον. Sic Ἡσιόδου διὰ τὸ σφόδρα χείρονα ἄλλων ἦν. Sic Μελίσσου ὅτι αὐτὸς μέλι τ' ἄγχας τῆς Καλυδωνίας κάπρου. Sic Ἡρακλῆς ὅτι διὰ τὴν Ἥρας πλέον ἔχε. Sic Πολυείδου διὰ τὸ μάντις ἂν πολλὰ εἰδέναι. Sic Βελλεροφόντης ἀπὸ τοῦ Βελλέρου φόνου. Sic Τιτάνες ὅτι τοῦ μητρὸς Δυγίας ἐκπεσόντες, & ſexcenta talia. *Palm.*

1 Τὰ

ἔφη καθημένης, καὶ περιττικότερον ἅπερ ἔθος τοῖς μάχης, Χαίρετε, νικῶμεν. καὶ τοῦτο εἰπὼν, συναποθνήσκειν τῇ ἀγγελίᾳ, καὶ τῷ χαίρειν συνεκπνεῦσαι. ὁ ἐπιστολὴς ἦν ἀρχῇ, Κλέων ὁ Ἀθηναίων δημαγωγὸς, ἀπὸ Σφακτηρίας πρῶτον χαίρειν προσῆπε, διαγελιζόμενος τὸν νικῶντα τὸν ἑκεῖνον, καὶ τοὺς τῶν Σπαρτιατῶν ἅλωσιν. καὶ ὕλως μὲ, μετ' ἐκεῖνον ὁ Νικίας ἀπὸ Σικελίας ἐπιστέλλων, οὐ τῷ δοκεῖν τὰ ἐπιστολῶν διέμενεν, ἀπ' αὐτῶν δοξάσειν τὰ πραγμάτων. ἀλλ' ὁ γοργιώτης Πλάτων, ἀνὴρ ἀξιόπιστος νομοθέτης τε τοιούτων, [1] τὸ μὲν χαίρειν κελεύειν καὶ πάνυ ἀποδοκιμάζειν ὡς μοχθηρὸν ὂν, καὶ οὐδὲν πρόσθεν ἐμφαίνον. τὸ δὲ οὖ πράττειν αὐτὸ αὐτῷ εἰσάγειν, ὡς κοινὸν σώματός τε καὶ ψυχῆς οὐ διακεκριμένων σύμβολον. καὶ ἐπιστέλλων μὲ τῷ Διονυσίῳ, αἰτιᾶται αὐτὸν, ὅτι ποιῶν εἰς τὸν Ἀπόλλω, χαίρειν τὸν θεὸν προσεῖπεν, ὡς ἀνάξιον τοῦ Πυθίου, καὶ οὐχ ὅπως θεοῖς, ἀλλ' οὐδ' ἀνθρώποις δικαίοις πρέπον. ὁ μὲν γε Πυθαγόρας, εἴ τι μηδὲν αὐτὸς ἡμῖν ἴδιον καταλιπὼν τῶν αὐτοῦ ἐζήλωσεν, ὅσον [2] Οἰκέλλου τοῦ Λευκανοῦ, καὶ Ἀρχύτου, καὶ τοῖς ἄλλοις ὁμιλητοῖς αὐτοῦ γεγραμμένοις, ὅτι τὸ οὐ πρᾶττειν προσγράφειν, ἀλλὰ δεῖ τοῦ ὑγιαίνειν ἀρχὰς ὑπάρχειν. ἅπαντες γὰρ οἱ ἀπ' αὐτοῦ ἀλλήλοις ἐπιστέλλοντες, ὁπότε ἀποδοῖεν τι γράφοντες; ὑγιαίνειν οὖν ἐν ἀρχῇ παρεκελεύοντο, ὡς καὶ αὐτὸ ψυχῆ τι

magistratibus, & de pugnæ eventu solicitis annunciaret. *Salvete*: *vincimus*: eoque dicto statim cum nuncio interisse, & cum verbo *Salvere*, expirasse. In Epistolæ autem initio, Cleon ille Athenienſium tribunus, cùm ex Sphacteria scriberet, primo loco *Salvere* posuit, lætum illic partæ victoriæ nuncium mittens, expugnatis videlicet Spartanis. Denique post illum Nicias dux, cùm ex Sicilia scriberet, antiquam epistolarum formam retinuit, statim ab ipsis rebus exordiendo. Sed mirabilis ille Plato, vir fide dignus, & legum hujusmodi lator, hoc verbum *Salvere* jubet planè improbare tanquam malum, nihilque ferium præ se ferens. Ejus autem loco verbum, *Bene agere*, introducit, tanquam commune corporis animique bene affectorum symbolum. Ac missis ad Dionysium literis, reprehendit ipsum, quòd versus in Apollinem scribens, Deum salvere jussisset, tanquam Deo indignum, ac nedum Diis, sed ne præstantissimis quidem viris decorum. At certè divinus Pythagoras, tametsi nihil ipse nobis proprium suorum scriptorum relinquere voluit, quantum ex Oecello Lucano, & Archyta, aliisque ipsius discipulis conjicio, nec verbum, *Bene agere*, præposuit, sed à verbo *Valere* ordiri jussit. Itaque omnes ipsius sectatores, cùm ad se invicem literas mitterent, quoties serii quippiam scribebant *Valere*, statim ab initio jubebant, ut quod tam cor-

1 Τὸ μὲν χαίρειν κελεύειν & πάνυ ἀποδοκιμάζειν] Plana sententia est. Sed fortè si Lucianus scripserat ludens : τὸ μὲν χαίρειν, χαίρειν κελεύειν, καὶ πάνυ ἀποδοκιμάζειν, ut pagina sequent. πάνυ χαίροντα τῶν χαίρειν. Marc.

2 Οἰκέλλου] Cod. Florent. Οἰκέλφ. Bourd.

καὶ σώματα ἀρμοδιώτατον, καὶ συνόλως ἅπαντα ἀφελεληφὸς πεπλήρωτο ἀγαθοῦ. καὶ τὸν τρίγωνον αὐτοῖς τρίγωνον, τὸ ἀφ' ἁλῶν, τὸ πεντάγραμμον, ᾧ συμβόλῳ ἐχρῶντο τοῖς ὁμοδόξοις ἦν δὲ, ὑγεία πρὸς αὐτῶν ὠνομάζετο. καὶ ὅλως ἡγοῦντο τὸ μὲν ὑγιαίνειν εἶναι, ὅτι ἦν τὸ εὖ πράττειν, ὅτε τὸ χαίρειν πάντως καὶ τὸ ὑγιαίνειν. εἰσὶ δέ οἱ καὶ [1] τῶν τετρακτῶν, τὸ μέγιστον ὅρκον αὐτῶν, [2] ἢ τὸ σύστημα αὐτοῖς ἀριθμὸν ἀποτελεῖν. οἶδε, καὶ ὑγείας ἔχειν ἐφίλεσεν. ὧν καὶ Φιλόλαος ἐστι. καὶ τί σοι τοὺς παλαιοὺς λέγω, ὅπου καὶ Ἐπίκουρος ἀνὴρ πάνυ χαίρων τῷ χαίρειν, καὶ τῷ ἡδονῇ πρὸ ἁπάντων αἱρούμενος, οὐ τοῖς ἀσυδιωτέρως ἐπιστολαῖς, εἰσί δ' αὐτῶν ὀλίγαι, καὶ οὐ πᾶς πρὸς τοὺς φιλτάτους μάλιστα, ὑγιαίνειν εὐθὺς οὐ τῇ ἀρχῇ προσγράφῃ; πολὺ δ' ἂν καὶ σὺ τραγῳδίαι, καὶ σὺ τῇ ἀρχαίᾳ κωμῳδίᾳ εὕροις τὸ ὑγιαίνειν πρῶτον εὐθὺς λέγόμενον. τὸ μὲν γὰρ Οὐλίξ, καὶ μέγα χαῖρε, σοφῶς ἀποτραγῳδοῦν, ᾧ χαίρειν τὸ ὑγιαίνειν ἔχει. ὁ δ' Ἀλεξις, Ὦ ἥκιστ', ὑγίαινε. ὡς χορὸν ἐλήλυθας. ὁ δ' Ἀχαιὸς, Ἥκω πεπραχὼς δεινά, σὺ δ' ὑγίαινέ μοι. καὶ ὁ Φιλήμων, Αἰτῶ δ' ὑγείαν πρῶτον. εἶτ' εὐπραξίαν. τρίτον ἦν, χαίρειν. εἶτ' ὀφείλειν μηδέν. ὁ μὲν τὸ σκόλιον γράψας, ᾧ καὶ Πλάτων μέμνηται, τί καὶ ἔτος φησιν;

corpori quàm animo erat accommodatissimum, omniaque simul hominis bona complectebatur. Et triplex, illorum triangulus qui alternatim inter se junctus, quinquelinearem figuram constituit, quo symbolo apud ejusdem sententiæ sectatores utebantur, Sanitas ab ipsis appellabatur. In summa, ipsum quidem Bene valere putabant esse, verùm neque *Bene agere*, neque *Salvere* omnino idem quod *Valere*. Sunt autem & qui Quaternionem maximum ipsorum juramentum, aut perfectum ipsis numerum perficere dicant: alii verò etiam valetudinis principium vocarunt: ex quibus etiam est Philolaus. Ecquid *tibi* priscos dicam, quando & Epicurus, quanquam verbo *Gaudere*, gaudebat, & voluptatem rebus omnibus anteponebat, in epistolis quas de rebus paulò gravioribus scripsit (quæ quidem sunt paucæ) & in iis quas ad amicissimos potissimum misit, statim à principio bene valere imperat? Sæpe etiam & in Tragœdia, & in veteri Comœdia statim à principio dictum illud *Bene valere* invenias. *Vale*, & multum mihi *Salve*, prudenter illi verbo *Salvere* verbum illud *Valere* præpositum habet. Alexis autem, *O Here Vale, ut tardè admodum advenis.* Achæus etiam, *Venio peractâ re gravi, at tu mihi vale.* Et Philemon, *Primùm valere cupio, deinde agere bene, Salvere tertio, ultimo debere nil.* Nam qui convivale illud carmen scripsit, cujus etiam meminit Plato, quid etiam ait? *Equi-*

1 Τὴν τετρακτύν] Huc pertinet quod est in aureo versu Pythagoræ:

Ναὶ μὰ τὰν ἁμετέραν ψυχᾶ παραδόντα τετρακτύν
Παγαν ἀενάου φύσιος. Bourd.

2 Ἢ τὸ σύστημα αὐτοῖς ἀριθμὸν ἀποτελεῖν, οἶδε δὲ ὑγείας ἔχειν] Ἢ τὸ σύστημα αὐτοῖς ἀριθμὸν ἀποτελεῖ, ἥδη δὲ ὑγείας. Marc.

1 Cla-

Υγιαίνειν μὲ ἄριστον. τὸ δεύτερον, καλὸν γηροκομεῖν. τρίτον δ', πλουτεῖν. δ' χαίρειν δ' τὸ παραπαν οὐκ ἐμνήσθη. ἵνα σοι τὸ γνωσιμώτατον εἰπεῖνο, καὶ πᾶσι δὴ τοῦτο λέγω, Υγεία πρεσβύτατον ἀνθρώπῳ, μὴ σοὶ νοσοῦντι τὸ λειπόμενον βιοτᾶς. ὥστε εἰ περιουσίη ἐστὶν ὑγείας, καὶ τὸ ἔρρειν αὐτῆς τὸ ὑγιαίνειν, προτιμητέον τῶν ἄλλων ἁπάντων. μυρία δ' καὶ ἄλλα ἔκ τε ποιητῶν, καὶ συγγραφέων καταδεῖξαί σοι ἔχων, προυμόμνησα τὸ ὑγιαίνειν, τοῦτο μὲν, παρεμπίπτουσαν ὡς μὴ εἰς ἀπειροκαλίαν τινὰ μειρακιώδη σκώπτοι μοι τὸ σύγγραμμα, καὶ κινδυνεύοιμι ἄλλως ἅλας πέμπειν τὴν ἴλην. ὀλίγα δέ σοι τῶν ἀρχαίως ἐρεῖν, ὁπόσα μέμνημαι εἰκῆ τῇ παρούσῃ προσγράψας, καλῶς ἔχειν ὑπέλαβον. ὅτε Αλέξανδρος τὴν τοῦ [2] Γορδιέως μάχην ἀγωνιῶν ἔμελλεν, ὡς Εὐμένης ὁ σαρδιανὸς ἐν τῇ πρὸς Αντίπατρον ἐπιστολῇ λέγει, ἕωθεν εἰσελθὼν εἰς τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ὁ Ηφαιστίων, εἴτ' ἐπλαδόμενον, εἴτ' ἀπερρωχηκὸς ὥσπερ ἐγώ, εἴτε καὶ θεῷ τινι τοῦτο καταναγκάσαντι, πρῶτον ἐμοὶ ἔφη, Υγίαινε βασιλεῦ, καιρὸς ἤδη προσπίπτειν. περιχθέντων δ' τῶν παρόντων πρὸς τὸ παράδοξον τοῦ ἀποσυρμοῦ, καὶ δ' Ηφαιστίωνος ὀλίγα δεῖν ὑπ' αἰδοῦς ἀλλοκότου, Αλέξανδρος δέγμενος εἶπε τὴν κληδόνα. τὸ γὰρ σοὶ ἐπανήκειν δεῦρο τοῦ μάχης, ἤδη μοι ὑπισχνεῖται. Αντίοχος δ' ὁ σωτὴρ, ὅτι τοῖς Γαλάταις συνάπτειν ἔμελλεν, ἔδεξεν ὅταν ἐπιστέψωσι οἱ τῶν Α-

Equidem hoc judico primum, Valere; dein pulchrum videri, Post esse ditem. Verbi autem *Salvere* omnino non meminit. Et ut notissimum quoque illud, & quod omnibus in ore est tibi dicam, *Superûm antiquissima Diva Salus. Tecum mihi liceat, Vivere quod supereſt.* Itaque si antiquissima est Sanitas, ejusque opus est *Bene valere*, bonum hoc aliis est anteponendum. Quanvis autem sexcenta alia exempla tum ex poëtis, tum ex historicis & philosophis commemorare possim, ubi verbum hoc *Valere* anteponunt, hoc tamen omittam, ne scriptum meum in juvenilem ineptiam incidat, & [1] clavum clavo trudere videar. Sed pauca ex veteri historia deprompta, quæ memoria teneo, scitè facturum putavi si propria huic causæ adscriberem. Quando Alexander pugnam illam ad Issum initurus erat, ut Sardianus Eumenes in epistola ad Antipatrum dicit, mane in ejus tentorium ingressus Hephæstion, sive oblitus, sive sicut ego perturbatus, sive etiam numine quopiam impellente adactus, idem quod ego dixit. Bene vale rex: tempus jam est in aciem duci exercitum. Conturbatis autem cæteris qui tum aderant ob inopinatam salutandi formam, ipsoque Hephæstione propemodum præ pudore exanimato, Alexander, recipio inquit omen: illud enim nos è pugna incolumes reversuros, jam mihi pollicetur. Antiochus autem cognomento Soter, quando cum Galatis prælium esset conserturus, Ale-

[1] *Clavum clavo*] Id est, malum alio malo. Aristot. lib. 5. polit. c. penult. Cic. Tusc. 4. *Cogn.*

[2] Γορδ.] Cod. Flor. ὁ Γορδ. Bourd.

λέξανδρον, κελεύειν σύνθημα τῷ φίλῳ τῆς μάχης δοθῆναι τὴν φρατρὰ τὸ ὑγιαίνειν. καὶ τοῦτο τοῦτο σύνθημα ἔλαβε, τῷ ἴσῳ μᾶλλον ἐκείνου νικῶν ἐνίκησε. καὶ Πτολεμαῖος ὁ Λάγου, Σελεύκῳ ἐπιστέλλων, σαφῶς ἀνέστρεψε τὴν τάξιν, ἐν ἀρχῇ μὲν τῆς ἐπιστολῆς ὑγιαίνειν αὐτὸν προεῖπών, ἐπὶ τέλει δέ, ἀντὶ δὲ ἐρρῶσθαι ὑπογράψας τὸ χαίρειν, ὡς Διονυσόδωρος ὁ τὰς ἐπιστολὰς αὐτῷ συναγαγὼν φησιν. ἄξιον δὲ καὶ Πύρρου τοῦ ἠπειρώτου μνησθῆναι, ἀνδρὸς μετ' Ἀλέξανδρον τὰ δεύτερα ἐν φρατρίαις ἐνεγκαμένου, καὶ μυρίας τροπὰς τῆς τύχης ἐνεγκόντος. ὃς τοίνυν ἀεὶ θεοῖς εὐχόμενος, καὶ θύων, καὶ ἀναθεὶς δῶρα πάντα ἢ νίκῃ, ἢ βασιλείας ἀξίωμα μεῖζον, ἢ εὐκλειαν, ἢ τἀληθὲς ὑπερβολῇ, ἤτησε παρ' αὐτῶν, ἀλλ' ἓν τοῦτο ἠυχεῖτο, ὑγιαίνειν. ὡς ἐς ἂν τοῦτ' ἔχῃ, ῥᾳδίως αὐτῷ τἄλλων ἀποσυληθησομένων. καὶ ἔρεσθε οἶμαι ἐφ' ἑνί, λοιδορήσομαι ὅτι μηδὲν ὄφελος τῶν ἁπάντων ἀγαθῶν, ἐς ἂν τὸ ὑγιαίνειν μόνον ἀπῇ. ἀλλὰ νῦν ἐκείνῳ καιρὸς ἴδιος ὑφ' ἡμῶν ἀποδέδεικται. τάχα ἂν εἴποις. σὺ δὲ τοῦτον ἀναλάξας, εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο ἐφθέγξω, ὅμως τῷ δικαίῳ λόγου σοι ἂν ἔχω εἶπες ἂν ἡμαρτηκέναι, ὥσπερ ἂν εἴ τις ἐπὶ τῇ κνήμῃ τὸ κράνος, ἢ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ τὰς κνημίδας ἐπιθήσαιτο. ἀλλ' ὦ βέλτιστε, φαίλου ἂν καὶ σὺ πρὸς αὐτόν, εἰ τοῦτ' ἔλεγες, εἴ τις ὅλως καιρὸς ὧν ὑγιείας μὴ δεόμενος. νῦν δὲ καὶ ἐωθεν, καὶ μεσούσης ἡμέρας, καὶ νύκτωρ, ἀεὶ τὸ ὑγιαίνειν ἀναγκαῖον.

Alexandrum in ſomniis aſtare ſibi putavit, qui juberet ut ante pugnam exercitui teſſeram hanc *Valere* daret. Ac ſub hac teſſera præclaram illam victoriam eſt conſecutus. Ptolemæus etiam Lagi filius miſſis ad Seleucum literis planè ordinem invertit, à principio quidem epiſtolæ valere illum jubens: pro eo autem ubi alii *Vale* ſcribunt, Salvere ſubſcribens quemadmodum Dionyſiodorus tradit, qui epiſtolas ejus collegit. Æquum etiam [1] *Pyrrhi* Epirotæ meminiſſe, qui poſt Alexandrum ſecundas tenuit in re militari, variaſque fortunæ vices pertulit, hic cum Deos precando, ſacrificando, & donaria conſecrando ſemper veneraretur, nunquam tamen ab illis vel victoriam vel regni majeſtatem ampliorem, vel gloriam, vel divitiarum abundantiam poſtulavit, ſed unum hoc, ut bene valeret precabatur ut pote cui, hoc fruenti cætera facillimè ſuppeterent. Atque me judice optimè ſentiebat, illud ſecum reputans, nullum cæterorum omnium bonorum fore fructum, ſi ſola Sanitas abeſſet. Sed nunc cujuſque proprium tempus quo uſurpabatur à nobis eſt demonſtratum. Fortaſſis autem dixerit quiſpiam. Tu verò hoc immutato, etſi nihil aliud dixiſſes, juſta tamen de cauſa extra culpam non eſſes: perinde ac ſiquis galeam tibiæ, vel capiti ocreas alligaret. Verùm ô optime, *ego* illi reſponderem, meritò ſanè hæc diceres, ſiquod in univerſum tempus eſſet quod ſanitate opus non haberet. Nunc verò & manè, & meridie, noctuque bene valere ſemper neceſſe eſt: in pri-

1 *Pyrrhi Epirotæ*] De quo Iuſtin. lib. 18. *Cogn.*

πρὸ μάλιστα τοῖς ἄρχουσι, καὶ πολλὰ πραγματεύσασιν ὑμῖν, ὅσῳ καὶ ὡδὸς πολλὰ διέξεισι. ἔπειτα, ὁ μὲ χαίρειν εἰπών, μόνον εὐφήμῳ τῇ δεξιᾷ ἐχρήσατο, καὶ ἔστιν εὐχὴ τὸ πρᾶγμα. ὁ δὲ ὑγιαίνειν προσκελεύόμενος, καὶ χρήσιμόν τι δρᾷ, καὶ ὑπομιμνήσκει τὸ φῶς τὸ ὑγιαίνειν σωτηλῶν. καὶ ἐ σωτήριον μόνον, ἀλλὰ καὶ προσγελᾷ. τί δ' ἐκ [1] καὶ ἐν τοῖς τῶν ἐντολῶν βιβλίοις, ὃ ἀεὶ ὁ προὶ βασιλέως λαμβάνετε, τοῦτο πρῶτον ὑμῖν ἐστι παραγγελμα, τὸ [2] ὑγείας τὸ ὑμετέρας αὐτῶν ἐπιμελεῖσθαι; καὶ μάλα εἰκότως. οὐδὲν γὰρ ἂν εἴη ὄφελος, ὑμῶν πρὸς πᾶσαν, μὴ ὕπω λελωφημένων. ἀλλὰ καὶ ὑμεῖς αὐτοί, εἴ τι καὶ τῶν Ῥωμαίων φωνῆς ἐπαΐετε, τὰς πρὸς ἀλλήλους ἀντιδιδομένας, τὸ ὑγείας ὀνόμασι πολλάκις ἀμείβεσθε. καὶ τοῦτο πάλαι εἶπον, ὡς οὐκ ἀγνοίας ἀφελὼν μὲ τὸ χαίρειν, ἐπιτηδεύσας δ' ἀντ' αὐτοῦ εἰπεῖν τὸ ὑγιαίνειν, ἀλλ' ὡς τοῦτο μὲ ἄκων παθών. ἢ γελοῖος ἂν ὦ ξενίζων, καὶ τὰς καιρὰς τῶν προσαγορεύσεων σπαλλατίων. χάρειν δ' ὁμολογῶ τοῖς θεοῖς, ὅτι μοι τὸ σφάλμα ἐς ἄλλο μακρῷ αἰσιώτερον μετετράπη, καὶ εἰς τὸ ἄμεινον παρώλισθον. καὶ τὰ μὲν τῆς ὑγείας, ἡ Ἀσκληπιῷ αὐτῷ ἐπινοίᾳ τῇδ' ἐπράχθη, δι' ἐμοῦ σοι τὸ ὑγιαίνειν ὑπισχνουμένου. ἐπεὶ

primis verò principibus vobis, qui multa negocia geritis, eoque ad multa sano corpore opus habetis. Præterea autem ille qui dixit *Salve*, auspicato tantùm principio est usus, eaque res est votum. Sed qui *valere* jubet, is & quiddam utile facit, & eorum admonet quæ ad sanitatem conferunt: nec comprecatur modò, sed etiam imperat. Quid autem? nonne in mandatorum libello, quem semper à rege quoque accipitis, hoc primum vobis præcipitur, ut vestram valetudinem curetis? Ac meritò sanè: neque enim ulla vestri utilitas ad res cæteras obeundas foret nisi integri ac sani essetis. Quinetiam vos ipsi, si Romanam linguam ego nonnihil intelligo, quum salutantes resalutatis, illis plerumque sanitatis nomine respondetis. Et hæc omnia dixi, non quòd verbum *Salvere* consultò demerim, & *Valere* pro eo dicere affectarim: sed quòd invito mihi exciderit: alioqui ridiculus essem si inusitatam vocem inducerem, & tempora salutationum immutarem. Gratiam autem Diis habeo, quòd mihi erratum hoc, in verbum aliud longè auspicatius est conversum, & in melius prolapsus sum. Et fortasse hoc Salutis vel Æsculapii ipsius consilio factum est, qui tibi per me sanitatem promittat. Nam quo

1 Καὶ ἐν τοῖς τῶν ἐντολῶν βιβλίοις] *Et in mandatorum libello.* Marc.

2 Τὸ ὑγείας τὸ ὑμετέρας αὐτῶν ἐπιμελεῖσθαι] Formula illa fuit: *Valetudinem tuam cura diligenter*, Aut, *Da operam ut valeas*, Aut, *Fac ut valetudinem cures.* Quæ formulæ in M. Tullii epistolis ad Terentiam uxorem. Sed illæ in epistolis extremis, in mandatorum verò libellis primis. Ἐντολῶν verò βιβλίον esse mandatorum libellum quem à principe accipiebant præsides & procoss. & ἐντολὰς βασιλέων esse mandata principum, patet Dionis lib. LIII. *Idem.*

3 Τῷ τὸ ὑγείας ὀνόματι πολλάκις ἀμείβεσθε] Formula est, *Vt vales?* ut Plauti Rud. sc. XXIX. *Idem.*

ἴσως, πῶς ἂν αὐτὸ ἔπαθον ἄνδρ ἥδ, μηδέπω πρότερον ἐν τῷ μακρῷ βίῳ περιχθεὶς ὁμοιον; εἰ δὲ δεῖ καὶ ἀνθρωπίνῳ τινὰ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ λόγῳ ἀπολογίαν εἰπεῖν, ἤδεν ξένον εἰ πάνυ ἐσπευδακὼς ἐπὶ τοῖς ἀρίστοις ὑπὸ σπουδῆς γνωρίζεσθαι, ἐν τῷ ἄγαν ἐπιθυμίας εἰς τοὐναντίον περιχθεὶς, ἐκέπτωκεν. τάχα δ' ἂν πάνυ ἐκπλήξειε τὸν κατ' ὀρθὸν λογισμὸν, καὶ στρατιωτῶν πλῆθος. ὧν οἱ μὲν, σεσωφρονισμένοι, οἱ δ, ἐν τῇ πάνυ τῷ σεσαθρεύσεως μὴ μένοντες. σὺ δ' οὖν οἶδ' ὅτι κἂν οἱ ἄλλοι εἰς ἄνοιαν, ἢ ἀπαιδευσίαν, ἢ ἀναφροσύνην ἀναφέροιεν τὸ πρᾶγμα, αὐδὲς αὐτὸ σύμβολον, καὶ ἀφελείας ἕνεκεν, καὶ ψυχῆς μηδὲν ἀγροῖκον, καὶ ἐντυχὸν ἐχούσης. ὡς τό γε πάνυ ἀπέραλόν ἐν τοῖς τυχοῦσι, καὶ πόρρω θρασύτητος καὶ ἀναιδείας ἐστί. καὶ ἔμοιγε εἴη μηδὲν μέν τοιοῦτον σφάλλεσθαι. εἰ δ συμβαίη, πρὸς εὐρημένον αὐτὸ πέπαται. ἐπὶ γὰρ τῷ σεσῶσθαι καὶ τοιόνδε τι λέγεται γίνεσθαι. ὁ μὲν, ἔτυχε δίκην τινὰ δικάσας ὀρθῶς, καὶ ἀπολύσας ἐγκλήματος τοῦ μεγίστου ἀδίκως συνηρπασμένον ἄνθρωπον. ὁ δὲ, χάριν ὁμολογῶν μεγάλῃ τῇ φωνῇ, χάριν οἶδά σοι ἔφη ὦ αὐτοκράτωρ, ὅτι κακῶς καὶ ἀδίκως ἐδίκασας. καὶ τῶν περὶ Σεβαστὸν ἀγανακτησάντων, καὶ διαπασθαι τὸν ἄνθρωπον ἐθελόντων, παύσασθε χαλεπαίνοντες ἐκεῖνος ἔφη. οὐ γὰρ τὴν γλῶτταν αὐτοῦ, ἀλλὰ τὴν γνώμην ἐξετάζειν ἄξιον. ἐκεῖνος μέν, ἔστω. σὺ δ' εἴτε τὴν γνώμην σκέψαιο, πάνυ εὐνοιαν εὑρήσεις, εἴτε τὴν γλῶτταν, εὔφημος καὶ αὐτή. ἔοικα δ' ἐγὼ ταῦτα ἤδη γενόμενος ἐν τῷ μακρῷ βίῳ περιχθεὶς ὁμοιον; εἰ δὲ δεῖ καὶ ἀνθρωπίνῳ τινὰ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ λόγῳ ἀπολογίαν εἰπεῖν, ἤδεν ξένον εἰ πάνυ ἐσπευδακὼς ἐπὶ τοῖς ἀρίστοις ὑπὸ σπουδῆς γνωρίζεσθαι, ἐν τῷ ἄγαν ἐπιθυμίας εἰς τοὐναντίον περιχθεὶς, ἐκέπτωκεν. τάχα δ' ἂν πάνυ ἐκπλήξειε τὸν κατ' ὀρθὸν λογισμὸν, καὶ στρατιωτῶν πλῆθος. ὧν οἱ μὲν, σεσωφρονισμένοι, οἱ δ, ἐν τῇ πάνυ τῷ σεσαθρεύσεως μὴ μένοντες. σὺ δ' οὖν οἶδ' ὅτι κἂν οἱ ἄλλοι εἰς ἄνοιαν, ἢ ἀπαιδευσίαν, ἢ ἀναφροσύνην ἀναφέροιεν τὸ πρᾶγμα, αὐδὲς αὐτὸ σύμβολον, καὶ ἀφελείας ἕνεκεν, καὶ ψυχῆς μηδὲν ἀγροῖκον, καὶ ἐντυχὸν ἐχούσης. ὡς τό γε πάνυ ἀπέραλόν ἐν τοῖς τυχοῦσι, καὶ πόρρω θρασύτητος καὶ ἀναιδείας ἐστί. καὶ ἔμοιγε εἴη μηδὲν μέν τοιοῦτον σφάλλεσθαι. εἰ δ συμβαίη, πρὸς εὐρημένον αὐτὸ πέπαται. ἐπὶ γὰρ τῷ σεσῶσθαι καὶ τοιόνδε τι λέγεται γίνεσθαι. ὁ μὲν, ἔτυχε δίκην τινὰ δικάσας ὀρθῶς, καὶ ἀπολύσας ἐγκλήματος τοῦ μεγίστου ἀδίκως συνηρπασμένον ἄνθρωπον. ὁ δὲ, χάριν ὁμολογῶν μεγάλῃ τῇ φωνῇ, χάριν οἶδά σοι ἔφη ὦ αὐτοκράτωρ, ὅτι κακῶς καὶ ἀδίκως ἐδίκασας. καὶ τῶν περὶ Σεβαστὸν ἀγανακτησάντων, καὶ διαπασθαι τὸν ἄνθρωπον ἐθελόντων, παύσασθε χαλεπαίνοντες ἐκεῖνος ἔφη. οὐ γὰρ τὴν γλῶτταν αὐτοῦ, ἀλλὰ τὴν γνώμην ἐξετάζειν ἄξιον. ἐκεῖνος μέν, ἔστω. σὺ δ' εἴτε τὴν γνώμην σκέψαιο, πάνυ εὐνοιαν εὑρήσεις, εἴτε τὴν γλῶτταν, εὔφημος καὶ αὐτή. ἔοικα δ' ἐγὼ ταῦτα ἤδη γενόμενος

quo pacto ipse equidem illud sine Deo commisissem, qui per longam ætatem antea nunquam simili modo fui perturbatus? Si quam verò facti defensionem humanam afferre oportet, nihil novum putes si quum à te in optimis cognosci properarem, nimia cupiditate conturbatus, in contrarium incidi. Iam & à recta cogitatione, militum etiam frequentia facilè quempiam deturbaverit, quorum alii adversos protrudunt, alii in ordine salutationis non manent. Tu verò, sat scio, quanvis alii factum hoc in amentiam, aut imperitiam, mentisve impotentiam detorqueant, illud pro verecundiæ & simplicitatis indicio accepisti, animæque nihil vafri nihil callidi habentis signum esse duxisti: nam nimia in his rebus audacia, à temeritate & impudentia non distat. Atque utinam mihi contingat nunquam in hunc modum errare: si verò contingat, id in fastum precationem vertatur. Temporibus igitur primi Augusti, etiam tale quid accidisse dicitur. Hic enim cùm aliquando litem quandam rectè diremisset, hominemque calumniosè accusatum maximo crimine absolvisset, ille gratias agens magna voce, gratiam, inquit, habeo tibi Imperator, quòd malè atque injustè judicasti. Ibi cùm qui Augustum circumstabant, indignarentur, hominemque discerpere vellent. Definite indignari, inquit ille: neque enim linguam ejus, sed animum examinare æquum est. Sic quidem ille. Tu verò, sive mentem spectes, planè benevolum me comperies: sive linguam, ipsa quoque bene ominatur. Cæterùm videor hoc loci jam constitutus,

aliud

ρθρῶσ, εἰκότως ἄλλό τι φοβηθήσασθαι, μή τισι δόξω ἐξεπίτηδες ἡμαρτηκέναι, ὡς τῶν ἀπολογίων τούτων συγγράψαιμι. νῦν εἴηγε ὦ φίλτατε Ἀσκληπιὲ τοιοῦτον φανῆναι τὸν λόγον, ὡς μὴ ἀπολογίαν, ἀλλ' ἐπιδείξεως ἀφορμὴν εἶναι δοκεῖν.

aliud quiddam meritò veriturus, ne qui data opera erraſſe me putent, ut hanc ſcribendæ apologiæ occaſionem haberem. Atque utinam Æſculapi cariſſime, ejuſmodi hæc appareat oratio, ut non apologia, ſed oſtentationis occaſio captata videatur.

ΕΡΜΟΤΙΜΟΣ, Η ΠΕΡΙ ΑΙΡΕΣΕΩΝ.

HERMOTIMVS, SIVE DE SECTIS.

ARGVMENTVM.

Hic Dialogus didacticus eſt. Diſputat autem de ſectis philoſophorum, quanam optima ſit, & ad felicitatem quam omnes promittunt, certiſſimè ducat. Et quia impoſſibile apparet, ex tam multis, tamque diverſa ſentientibus, quid optimum atque veriſſimum ſit, eligere, tandem concluditur, Satius eſſe non philoſophari, quàm fruſtra ætatem ac operam in eo, quod aſſequi nequeas, conſumere. Series Dialogi ita ſe habet. Occaſionem & exordium ab inceſſu & habitu Hermotimi, Stoicæ philoſophiæ ſectatoris, ſumitur: qui, quoniam viginti jam annos perpetuos philoſophos audierat, neque tamen adhuc mediam ad virtutem viam ſuperaverat, diſputationi occaſionem & materiam ſubminiſtrat. Prima igitur quæſtio tractatur, quanto omnino tempore opus ſit, ad virtutem & felicitatem conſequendam. Luciano longitudinem illius ut nimiam accuſante, Hermotimo autem contrà præmia, & mercedem tanti laboris opponente. Atque hoc diſputationis proœmio, & quaſi quadam ſylva præmiſſa, mox ad principalem quæſtionem venitur, puta quanam philoſophorum ſecta certiſſima atque optima ſit, & quomodo eadem deprehendi debeat. Ibi Hermotimo Stoicam præferente, ejuſque rei rationes quaſdam non ſatis idoneas adhibente, à Luciano deridetur magis quàm confutatur. Idem autem mox totam hanc diſputationem quaſi de integro orditur. Ac primò quidem Virtutis Icone quadam propoſita, oſtendit cum multi adeò ſint, qui viam ad illam polliceantur, in tam diverſa turba, tamque gravi cauſa optimum & certiſſimum ducem quærendum atque eligendum eſſe. Quem cum alter ex Stoicis ſumendum eſſe, rurſum diceret, ejuſque rei argumentum etiam hic non ſatis idoneum afferret, Lucianus per proſopopœiam reliquorum philoſophorum, ſe ipſos immeritò, cauſſa indicta, damnari, ac Stoicis iſtis recentioribus, præponi, querentium, apologiam ſubjungit, Hermotimumque repre-

hendit, qui quos nunquam cognovit ac legerit, temerè adeò damnet. Et hunc locum ita concludit, ut dicat, quoniam in incerto sit, quanam philosophandi via aliis præferri debeat, omnes æque relinquendas esse. Hinc variis similitudinibus utrinque res agitur, Hermotimo defendente Stoicam viam, & contendente, apud unum aliquem deprehensa veritate, non esse opus, alios ultra consulere: contrà autem opponente Luciano, sed apud unum aliquem, nondum inventam ac deprehensam illam esse, & ob id pariter omnes perscrutandos & cognoscendos esse. Quo obtento, jam & de tempore agitur, quo ad cognoscendos omnes opus sit, quod tam longum præfinitur, ut impossibile videatur, vel partem illorum, etiam per omnem ætatem ab uno aliquo evolvi atque cognosci posse. Rursum igitur quod suprà concluditur, quoniam impossibile sit omnes evolvere, & tamen idem necessarium, si veram viam ad virtutem deprehendere velis, satius esse in totum ab illis abstinere. Et hinc quoque ad similitudines devenitur, Hermotimo contra hanc longitudinem temporis contendente, non esse necesse, ut omnium omnia scripta evolvantur, sed ex parte cognosci ac judicari totum posse. Luciano autem contrà negante, nisi si totum idem uniforme sit, & antea aliquando, quale sit, visum ac cognitum fuerit. Nam philosophiam ipsam non unius generis esse, sed de multis ac diversis rebus tractare. Post hæc idem aliis quoque argumentis ostendit difficultatem eligendi & judicandi, tum de ipsis viis, tum de ducibus & præceptoribus. Deinde ut maximè de via & duce constet, inanem tamen ac vanam spem propositam esse, & hæc multis similitudinibus passim amplificantur. Postremò per fictionem concessò eo, ut Stoicorum optima via sit, testimonio ipsius Hermotimi comprobat, nominem adhuc illorum inventum fuisse, qui, quod promitteret aliis, ipse præstitisset. Denique & mores & vitam illorum cum officio & effectu virtutis pugnare, quod & exemplo cujusdam Stoici præceptoris confirmat. Concludit igitur philosophandum hoc pacto non esse, id quod mox Hermotimus facit, ex pœnitentia, priore vita atque habitu rejectis.

ΛΥΚΙΝΟΣ.

Ὅσον ὦ Ἑρμότιμε τῷ βιβλίῳ καὶ τῇ βαδίσματι σπουδῇ πεπιήρωσαι, παρὰ τὸν διδάσκαλον ἐπειγόμενον ἔοικας. ἐνενόεις γὰρ τι μεταξὺ ψοφῶν, καὶ τὰ χείλη διεστέλλες, ἠρίθμεις τοτὲ μὲν ὑποτονθορύζων, καὶ σιγῇ χαῖρε ὦδε κἀκεῖσε μετέφερες, ὥσπερ τινα ῥῆσιν ἐπὶ σαυτὸν ἀφ-

LVCIANVS.

Quantum ô Hermotime, cùm ex libello, tum ex gressus festinatione conjicio, ad præceptorem properare videris. Aliquid saltem inter eundum mente volvebas, & tacitè submurmurando labia motitabas manumque huc illuc ferebas, quasi orationem apud te digere-

res,

τι ἐρέμβῳ. ἐρώτημα ὦ, ἢ πῶς ἀγκύλαν συναίρεις, ἢ σκέμμα σοφιστικὸν ἀναφυτεύζων, ὡς μὴ ὦ ὁδὸν βαδίζων σχολῆ ἄρας, ἀλλ' ἐνεργὸς εἰης, ἀεί τι πρᾶττων, καὶ ὁ παρὰ σοῦ τοῖς μάλιστ' ἂν εἰς τὰ μαθήματα. Ερμ. νὴ Δί' ὦ Λυκῖνε, τοιοῦτό τι. τὸν γὰρ χθιζὸν συνουσίαν, καὶ ἃ εἶπε πρὸς ἡμᾶς, ἀνεπαπτιζόμην, ἐπὶν τῇ μνήμῃ ἔκαστα. χρὴ δὲ μηδένα καιρὸν οἴμαι παρεῖναι, εἰδότας ἀληθῆ ὄν τὸ ὑπὸ τοῦ κῴου ἰατροῦ εἰρημένον, ὡς ἄρα, ' Βραχὺς μὲν ὁ βίος, μακρὴ δὲ ἡ τέχνη. καί τι σκέψασθαι ἰατρικῆς περὶ ταῦτ' ἔλεγον, σύμμετρόν πως πράγμα δοκοῦν. φιλοσοφία δὲ, καὶ μακρᾷ τῷ χρόνῳ ἀνίσκεται, ὦ μὴ πάνυ τις ἐρρωμένως ἄπνους ἀεὶ καὶ ἐγρηγορὼς ἀπολείπῃ ἑαυτῷ. καὶ τὸ κινδυνεύεσθαι ἢ περὶ μικρῶν, ἢ ἄθλιον εἶναι ἐν τῷ πολλῷ τῷ ἰδιωτῶν συρφετῷ διαπολέμεσθαι, ἢ δι' ὀλίγου φιλοσοφήσασθαι. Λυ. τὰ μὲν ἆθλα ὦ Ἑρμότιμε, γενναῖα, καὶ λίαν ἔρρηκας. οἶμαι γάρ σε ἢ πόρρω τινὰ εἶναι αὐτῶν, εἴγε χρὴ εἰκάζειν τῷ τε χρόνῳ ὁπόσον φιλοσοφεῖς, καὶ ὡς ἔστι τῷ πόνῳ, οἷόν μοι δοκεῖς μέγιστον ἂν πρὸ ἡδονῆς ἔχειν δοκεῖς. εἰ γάρ τι μέμνημαι, σχεδὸν εἴκοσιν ἔτη ταῦτά ἐστι, ἀφ' ἧς σε ὁρῶ ἄλλο ποιοῦντα ἑώρακα, ἢ βιβλία τοὺς διδασκάλους φοιτῶντα, καὶ ὡς τὸ πολὺ ἐς βιβλίον ἐπικεκυφότα, καὶ ὑπομνήματα τῶν συγγραφέων ἀπογραφόμενον, ὠχρὸν ἀεὶ ὑπὸ φροντίδων, καὶ τὸ σῶμα κατεσκληκότα. δοκεῖς δὲ

res, vel quæstionem aliquam obliquam componeres, vel sophisticam speculationem excogitares, ut neque per viam incedens otiareris, sed operi sedulò vacares, aliquid serii semper faciendo, quodque ad præcepta tibi conferat. *Hermot.* Per Iovem Luciane, tale quiddam est. Nam quæ heſterno in conventu nobis dixit, singula repetens memoria recolebam. Æquum verò esse opinor nullum præterire tempus, siquidem verum esse scimus illud Coi medici dictum, Nimirum, *brevem esse vitam, artem verò longam.* Quod quidem de arte medica est effatus, quæ minore negotio perdiscitur. At Philosophia ne longo quidem tempore comprehenditur, nisi quis summa vigilantia acres oculos in eam semper defigat. Neque parvis de rebus periclitamur: aut enim in multa privatorum colluvie dispereundo miserum esse, aut philosophando fœlicem vitam ducere oportet. *Lucian.* Perquam admiranda certè sunt, ô Hermotime, præmia quæ dixisti. Cæterùm opinor, te ab iis non remotum esse, siquidem ducenda est conjectura ex tempore quod multum in philosophiæ studiis collocasti: præterea ex labore quem non mediocrem jamdudum impendisti. Nam si bene memini, hic ferme annus est vigesimus ex quo nihil aliud te facientem vidi, quàm præceptores frequentantem, & ut plurimum in librum incumbentem, & dissertationum commentarios describentem, ita ut perpetuò præ curis palleres, & corpore macresceres. Ac mihi videris ne per

1 Βραχὺς ὁ βίος] Primus Aphorismorum Hippocratis in quem multa Gal. sic infra in hoc dialogo. *Bourd.*

μοι ἀλλ' ἤδη ὅναρ ποτὲ ἀπήνεγκαι σαυτὸν, ὅτως ὅλως εἶναι ἐν τῇ πράγματι. πάνυ δὲ σκοπεμένῳ μοι, φαίνῃ σὺν ἐς μακρὰν ἐπιλήψεσθαι τῆς εὐδαιμονίας ἔτι μὴ λέληθας ἡμᾶς καὶ πάλαι αὐτῇ συνών. Ερμο. πόθεν ὦ Λυκῖνε ὃς νῦν ἄρχεσθαι δοκεῖς τρέχειν ἐς τὴν ὁδὸν, ἣν ἡσίοδος ἀρετὴν πάνυ πρῶτον τὴν [1] Ἡσιόδου οἰκεῖ, καὶ ἔστιν ὁ οἶμος ἐπ' αὐτὴν μακρός τε, καὶ ὄρθιος, καὶ τραχὺς, ἰδρῶτα σὺν ὀλίγον ἔχων τοῖς ὁδιπόροις; Λυ. οὐκ ἴσασι δῆτα ἴδρωτές σοι ὦ Ἑρμῆ, καὶ ὁδιπόρη; Ερμο. ἃ φῂς. ἤδειν γὰρ σκολιόν με παραδεδαίμονα εἶναι, ἐπὶ τῷ ἄκρῳ γενόμενον. τὸ δὴ νῦν, ἀρχόμεθα ἔτι ὦ Λυκῖνε. Λυ. ἀλλὰ τὸν μὲν χολῶ, ὁ αὐτὸς δ' ὅτος Ἡσίοδος ἥμισυ δὴ παντὸς ἔφη εἶναι, ὥστε καὶ μέσον τὸν ἄνοδον εἶναι σε ἤδη λέγοντες, σὺν ἂν ἁμάρτοιμεν. Ερμ. ἤδειμεν δ' ἂν τοῦτο. πάμπολυ γὰρ ἂν ἡμῖν ἦν. Λυ. ἀλλὰ πῶς γάρ σε φῶμεν τὸ ὁδὸν τοιχάνειν ὅπῃ; Ερμ. ἐν τῇ ὑπαρείᾳ κρημνῷ ἔτι ὦ Λυκῖνε, ἄρτι προβαίνειν βιαζόμενον, ὀλισθηρὰν ἅμα, καὶ τραχεῖαν, καὶ δεῖ χειρὸς ὀρέγοντος. Λυ. ἐκεῖνο ὁ διδασκαλός σοι τοῦτο ἐκεῖνος ποιῆσαι, ἄνωθεν ὑπ' ἄκρης κρεμάσας ὁ Ὀμήρου Ζεὺς, χρυσῆν πέδην σειρὴν κρεμάσας, τὰς αὐτοῦ λόγους, ὑφ' ὧν σε ἀναπαύει δηλαδὴ, καὶ ἀνακουφίζει πρὸς αὐτόν τε καὶ τὴν ἀρετὴν αὐτὸς πρὸ πολλοῦ ἀναβεβηκώς. Ερμο. αὐτὸ ἔφησθα ὦ Λυκῖνε τὸ γιγνόμενον. ὅσον γὰρ ἐπ' ἐμοὶ ᾧ, πάλαι ἀνεσπάσμην ἄνω, καὶ σπεύδω αὐτοῖς.

per ſomnium quidem unquam te ipſum relaxaſſe, ita totus in re fuiſti. Itaque mihi hæc conſideranti, videris fœlicitatem brevi conſecuturus, niſi nobis inſciis cum ipſa jamdudum verſaris. *Hermot.* Vnde illud conjicis Luciane, cùm in viam jam primum prolato capite proſpiciam: virtus verò procul admodum ex Heſiodi ſententia habitet, ejuſque via ſit longa & ardua, & aſpera, nec euntibus paucum ſudorem moveat. *Lucian.* Ergo nondum tibi ſatis eſt ſudatum, neque ſatis confectum itineris? *Hermot.* Minimè inquam. Nihil enim prohiberet quominus per omnia beatus eſſem, ſi faſtigium attigiſſem: at nunc adhuc, ô Luciane, incipio. *Lucian.* At principium, ille ipſe Heſiodus, dimidium totius eſſe dixit. Itaque ſi dixerimus te jam in medio eſſe aſcenſu, à vero non aberraverimus. *Hermot.* Nequaquam hoc dixeris, etſi multum nobis confectum ſit. *Lucian.* At ubinam itineris eſſe te dixerimus? *Hermot.* infra adhuc in ipſa montis radice, ô Luciane modò porrò ire conantem. Eſt autem lubrica, & aſpera, & opus habet aliquo qui manum porrigat. *Lucian.* Proinde idoneus eſt ad id agendum præceptor tuus, deſuper è cacumine, quemadmodum Homericus ille Iupiter, demiſſa catena aurea, ſuis nimirum præceptis, quibus te attrahat, attollatque, ad ſe, & ad virtutem, quò ipſe jampridem conſcendit. *Hermot.* Hoc ipſum quod fit, Luciane, dixiſti. Etenim quantum ad illius operam attinet, jamdudum trahor ſurſum, & cum ipſis verſor: ſed quod ad me at-

1 Ἡσίοδον οἰκεῖ] Lib. 1. Oper. hæc tota diſſertatio Heſiodum de via illa virtutis interpretatur. *Bourd.*

1 Πα-

τὸ σὸν ἐμόν, ἔτι σὺ δεῖ. Λυ. ἀλλὰ διαῤῥεῖν χρὴ, καὶ θυμὸν ἔχειν ἀγαθὸν, εἰς τὸ τέλος τὸ σὸν ὁρῶντα καὶ τὴν ἄνω εὐδαιμονίαν, καὶ μάλιστα ἐκείνῃ συμπαθοῦμαι. πλὴν, ἀλλά τινα σοι ἐλπίδα ὑποφαίνῃ, ὡς δήποτε ἀναβησομένῳ; εἰς νίκας εἰκάζειν ἐπὶ τὸ ἄκρον ἔοικέ σε, οἷον μὴ τὰ μυήσεια τὰ ἄλλα, ἢ [1] Παναθήναια; Ερ. ὀλίγον φῂς ὦ Λυκῖνε. Λυ. ἀλλ' εἰς τὴν ἐξῆς ὁλυμπιάδα. Ερ. καὶ τοῦτο ὀλίγον ὡς πρὸς [2] ἀρετῆς ἄσκησιν, καὶ εὐδαιμονίας κτῆσιν. Λυ. μὴ δύο μᾶλλον δὴ ὀλυμπιάδας πάντως. ἢ πολλοῦ γ' ἂν ὑμῶν ῥᾳθυμίαν κατηγοροίη τις, εἰ μὴ σὶ σὺ τοσούτῳ χρόνῳ δύναιο, ὅσον τὶς ἀπὸ ῥᾳστωνείας σπλῶν εἰς Ἰνδοὺς ἀπικέσθαι. εἶτ' ἐπανελθεῖν ῥᾴδιον, εἰ καὶ μὴ εὐθὺ, μὴ σὶ ἀεὶ βαδίζοι τις. ἀλλὰ τοῖς Ἡρακλείοις στήλαις ἔθνεσι σφαλαγγάρμοις. καί τοι πόσῳ τινὶ βελτίοσι καὶ λισσοτέροις ὦμεν εἶναι τὴν ἄκρην, ἐφ' ἧς ὑμῖν ἡ ἀρετὴ οἰκεῖ, [3] τὴν Ἄορνιν ἐκείνης, ὧν σὺ τοὺς ὀλίγων ἡμερῶν, Ἀλέξανδρος κατέκρυψε τῷ εἴλει; Ερμ. ὑδὲν ὅμοιον ὦ Λυκῖνε. ὑσὶ ἔστι τὸ πρᾶγμα τοιοῦτον, οἷον σὺ εἰκάζεις, ὡς ὀλίγῳ χρόνῳ κατεργασθῆναι, καὶ ἀῶναι, ὑσὶ ἂν μύεσι Ἀλέξανδροι συσσβάλωσιν, ἐπὶ πολλοὶ ἂν οἱ ἀνιόντες ἦσαν. νῦν δ' ἀνίσχυτον μὲν σὺκ ὀλίγοι μοῖραν ἐῤῥωμένοις, καὶ κατοίσονται ἐπὶ πολύ. οἱ μὲν, ἐπὶ πάνυ ὀλίγον. οἱδὲ, ἐπὶ

attinet, adhuc sum inferior. *Lucian.* Atqui confirmandus est animus, cùm viæ finem, & sitam in summo fœlicitatem conspicias, maximè verò cohortante illo. Quam verò tibi spem facit, quum tandem aliquando conscenderis? An te anno sequenti in summo fore conjectabat, veluti post alia sacra, aut post Panathenæa? *Hermot.* Exiguum est quod dicis Luciane. *Lucian.* An subsequenti quinquennio? *Hermot.* Hoc quoque est exiguum cùm ad virtutem exercendam, tum ad fœlicitatem consequendam. *Lucian.* Proinde ad summum post duo lustra. Alioqui magnæ quis ignaviæ vos arguat, nisi id poteritis ex temporis spatio, quo quivis ter eat redeatque facilè à columnis Herculis ad Indos, quanvis neque rectà neque semper progrediatur, sed per gentes in medio sitas oberret. Atqui quanto altiorem, & acclivioremvis ponamus esse verticem montis in quo vobis habitat virtus, Aorna illa petra, quam intra paucos dies Alexander summa vi occupavit? *Hermot.* Nihil simile est Luciane: nec ejusmodi est negotium, cujusmodi tibi fingis, ut brevi tempore conficiatur & capiatur, non si sexcenti Alexandri vires suas conjunxerint, quoniam multi sunt conati conscendere, nunc verò non pauci valdè forti animo conscendunt, & aliquantum pergunt, alii parum admodum, alii plusculi-

[1] Παναθήναια] De quibus, & aliis sacris ceremoniis dico copiosè σὺν θεῷ alibi. *Bourd.*

[2] Ἀρετῆς ἄσκησιν] Hoc illud est quod Philosophos omnes exercuit tandiu, de quo locus alius dicendi, ut & de illo seq. εὐδαιμονίας κτῆσιν. Idem.

[3] Τὴν Ἄορνιν ἐκείνης] De hoc loco Id. Dial. Philipp. & Alex. Arr. Curt. alii. *Idem.*

πολέμῳ. ἐπισθὰν ἤ κ᾽ μέσῳ τῷ ὁδῷ γήϊνται, πολλοῖς τοῖς ἀπόροις καὶ δυσχερέσιν ἐντυγχάνοντες, ἀπορίαις ἐνδυστυχοῦσί τε, καὶ ἀναρρίφονται, ἀθυμοῦντες, καὶ ἱδρῶτι ῥεόμενοι, ἐ φέροντες τὴ κάμαθον. ὅσοι δ᾽ ἂν εἰς τέλος ἀφικνεῖσθαι, ὅτοι ἤδη τὸ ἄκρον ἀφικνῆ, καὶ τὸ ἀπ᾽ ἐκείνης, εὐδαιμονίσι, θαυμάσιόν τινα βίον τὸ λοιπὸν βιῶντες, οἷον, μύρμηκας ἀπὸ ὕψους ἐπισκοποῦντες ἡμᾶς τοὺς ἄλλους. Λυ. παπαὶ ὦ Ἑρμότιμε. ἡλίκης ἡμᾶς ἀπεφάνεις. ὑδὲ κ᾽ τοὺς πυγμαίους ἐκείνους, ἀλλὰ χαμαὶ παντάπασιν ὐ χρῶ τὸ γῆς. εἰκότως. ὑψηλὰ γὰρ ἤδη φρονεῖς, καὶ ἄνωθεν. ἡμεῖς ἤ ὁ συρφετὸς, καὶ ὅσοι χαμαὶ ἑρπόμενοι ἐσμὲν, μὴ τὸ θεῶν κ᾽ ὑμῶν ἀφεστευξόμεθα ὑπερηφάνως ἡγουμένους, κ᾽ ἀνελθόντας οἱ πάλαι ἀνδρὸς. Ἑρμ. εἰ γὰρ ἠθέλησθα καὶ ἀνελθεῖν ὦ Λυκῖνε. ἀλλὰ πάμπολυ τὸ λοιπόν. Λυ. ὅμως οὐκ ἔφηθα ὁπόσον, ὡς χρῆν με προκαλεῖν. Ἑρμ. ἐσὶ αὐτὸς γὰρ οἶδα ὦ Λυκῖνε παρακελεύει. εἰκάζω μέντοι ἐ πολέμιά τε εἰκῆσιν ἐπῶν ἕστας, μεθ᾽ ἃ πάντως ἄν καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον ἐσόμεθα. Λυ. Ἡράκλεις, πολὺ λέγεις. Ἑρμ. καὶ γὰρ ὠφὲ μεγίστων ὦ Λυκῖνε οἱ πόνοι. Λυ. τυπὸ μὲν ἴσως ἀληθές. ὑπὲρ ἤ τε εἰκῆσιν ἐπῶν, ὅτι βιώσῃ τοσαῦτα, πότερον, ὁ διδάσκαλός σε καθυπέσχετο, ἐ μέντοι σοφὸς, ἀλλὰ κ᾽ μαντικὸς ὤν, ἢ χρησμολόγος τις, ἢ ὅσοι τὰς Χαλδαίων μηδοὺς ἐπίστανται; φασὶ γοῦν εἰδέναι τὰ τοιαῦτα. ἐ γὰρ δὴ σέ γε εἰκὸς ἐπὶ τῷ ἀδήλῳ, εἰ βιώσῃ μέχρι τοῦ τῶν ἀριστέων, τοσούτους πόνους ἀνέχεσθαι, pluſculum. Cæterùm ubi medium itineris attigerint, multas difficultates & perplexitates nacti, faſtidio capiuntur, & regrediuntur, anhelantes & ſudore manantes, nec laborem ferentes. Quicunque autem ad finem perdurarint, hi ad faſtigium perveniunt, ab eoque tempore tœlicitatis compotes facti, vitam quandam admirandam per reliquam ætatem vivunt, alioſque homines tamquam formicas è ſublimi contemplantur. *Lucian.* Papæ Hermotime, quantulos nos facis, neque cum Pygmæis nos comparas, ſed omnino cum humi repentibus animalculis. Meritò, nam alta jam à principio ſapis. Nos verò vilis plebecula, & quotquot humi repimus, cum Diis etiam vos qui nubibus altiores evaſiſtis, & quò jamdudum feſtinatis aſcenſu perveniſtis precatione venerabimur. *Hermot.* Vtinam Luciane daretur aſcendendi facultas, ſed viæ multum ſupereſt. *Lucian.* tamen non dixiſti quantum, ut id cum tempore compares. *Hermot.* Neque enim ipſe, Luciane, probè ſcio, nihilominus conjicio non pluribus quàm viginti annis opus fore, quibus exactis in ſummo jugo conſiſtam. *Lucian.* Multum hercle dicis. *Hermot.* Etenim pro rebus maximis ſuſcipiuntur labores. *Lucian.* Id ſortè quidem eſt verum. Te verò tot annos, nempe viginti, victurum num præceptor tuus tibi eſt pollicitus, non ſolùm ſapientia, ſed divinandi etiam arte pollens, aut ſortis dicendæ peritus, unuſ-ve ex illis qui Chaldaicam diſciplinam callent? Ajunt quippe eos talia noſſe. Neque enim ſanè æquum foret ut incertus num uſque ad virtutem ſis victurus, tot labores ſuſtine-

καὶ παλαιπωρεῖν νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν, οὐκ εἰδέτε εἰ σε πλησίον ἤδη ἔσ ἄκρα χθόμβωι, τὸ χρεὼν ἐπίσαν, καθαπάσ λαβόμβον ἔσ ποδὸς, ἐξ ἀπιλὲς τ ἐλπίδες. Ερ. ἄπαγε. δύσφημα γὰ ταῦτα ὦ Λυκῖνε. ἀλλ' εἴη βιῶναι ὡς μίαν γᾶν ἡμέραν εὐδαιμονήσω, σοφὸς χθονὸμβρ. Λυ. καὶ ἱκανήσοι ἀντὶ τ τοσούτων καμάτων ἡ μία ἡμέρα; Ερμ. ἐμοὶ μὲ καὶ ἀκμελαῖον ὁπόσον ἱκανόν. Λυ. τὰ ἢ δὴ ἄλλα ἅπ εὐδαίμονα, καὶ τοιαῦτα, ὡς πάνυ χρὴν ὑπομῖναι δι' αὐτὰ, πόθεν ἔχεις εἰδέναι; ἐ γὰ δὴ αὐτός πω ἀπελήλυθας. Ερμο. ἀλλὰ τῷ διδασκάλῳ πιστεύω λέγοντι. ὁ ἢ, πάνυ οἶδεν, ἅτε ἀκοῇ τε ἤδη ὤν. Λυ. ἔλεγε ἢ θεὸς ἦεν, ποῖα τὰ περὶ αὐτῶν, ἢ τίνα τὴν εὐδαιμονίαν εἶναι τὴν σὴν; ἦπτα πινὰ πλοῦτον, καὶ δόξαν, καὶ ἡδονὰς ἀνυπερβλήτους; Ερμο. εὐφήμει ὦ ἑταῖρε. οὐδὲν χαίρει τοιοῦτα [1] θεὸς τὸν ἐν τῇ ἀρετῇ βίον. Λυ. ἀλλὰ τίνα φησὶ τάγαθὰ, εἰ μὴ ταῦτα ἐξεῖν θεὸς τὸ τέλος τ ἀσκήσεως ἐλόντας; Ερμο. σοφίαν, καὶ ἀνδρίαν, καὶ τὸ καλὸν αὐτὸ καὶ τὸ δίκαιον, καὶ τὸ πάντα ἐπίστασθαι βεβαίως πεπισμένον, ἢ ἔκστε ἴσχ. πλοῦτος ἢ, καὶ δόξαν, καὶ ἡδονὰς. καὶ ὅσα ἔ σώματος, πάντα ταῦτα κάτω ἀφῆκε, καὶ ἀποδυσάμενος, ἀνέρχεται, ὥσπερ φασὶ τ Ἡρακλέα ἐν τῇ Οἴτῃ κατακαυθέντα, θεὸν γενέσθαι. καὶ γὰ ἐκεῖνος ἀποβαλὼν ὁπόσον ἀνθρώπινον εἶχε παρὰ τ μητρὸς, καὶ καθαρὸν τε, καὶ ἀκήρατον φέρων τὸ θεῖον, ἀνέπτατο εἰς τοὺς θεοὺς ἀδύκεανηθεὶς

stineres, noctes dieſque ærumnas perferres, neſcius an te jam cacumini proximum Parca inſtans pede correptum tractura ſit ab imperfecta ſpe avulſum. *Hermot.* Apage iſta Luciane, ſiquidem maledica ſunt. At viverem utinam, ut ſapientiam aſſecutus unicum ſaltem diem fœlicitate fruerer. *Lucian.* Et pro tot tantiſque laboribus unica dies tibi ſufficiat? *Hermot.* Mihi quidem etiam exiguum momentum ſatis eſſet. *Lucian.* Cæterùm unde noſſe potes rebus ſupernis ineſſe fœlicitatem, ut earum gratia quidvis perferre oporteat? Nunquam enim eò ipſe conſcendiſti. *Hermot.* At ego dicenti præceptori credo: planè enim id novit, ut qui jam ſit excelſiſſimus. *Lucian.* At per Deos, quænam illa, quam-ve illic eſſe fœlicitatem ajebat? Nunquid divitias aliquas, & gloriam, & voluptates incredibiles? *Hermot.* Bona verba quæſo, amice nihil enim iſta faciunt ad vitam cum virtute exigendam. *Lucian.* At quænam ſunt illa bona, niſi hæc ſunt, quæ habituros illos dicit qui finem exercitationis pertigerint? *Hermot.* Sapientia, fortitudo, honeſtum ipſum, & juſtum, & omnium, ut ſingula ſe habent, certa cum perſuaſione ſcientia. Divitias verò, gloriam, & voluptates, & quæcunque ſunt corporis bona, infra reliquit: & exutus aſcendit, ut combuſtum in Oeta monte Herculem Deum factum ferunt. Etenim ille cùm abjeciſſet quicquid humani à matre contraxerat, & puram atque incorruptam divinitatem ferret, illa ab igne diſcreta ad Deos ſubvo-

1 Πρὸς τ ἐν τῇ ἀρετῇ βίον. ἀλλὰ τίνα] Excidit perſona Λυκίνου. Scilicet fuiſſe πρὸς τ ἐν τῇ ἀρετῇ βίον. Λυ. ἀλλὰ τίνα. Marc.

ὑπὸ τοῦ πυρός. καὶ ὅτι δὴ τοῦτο φιλοσοφίας, ὥσπερ ὑπὸ πυρὸς, ἅπαντα τὰ τοιαῦτα ἀφαιρεθέντες, ἃ τοῖς ἄλλοις ἅπασι μεγάλα δοκεῖ, σὺν ὀρθῇ δόξῃσιν, ἀνελθόντες ἐπὶ τὸ ἄκρον, εὐθαιμονῶσι, πλούτου, καὶ δόξης, καὶ ἡδονῶν ἀλλ' οὐδὲ μεμνήμοσι ἔτι, καταγελῶντες ἢ τὸ οἰομένων ταῦτ' εἶναι. Lv. νὴ τὸν Ἡρακλέα ὦ Ἑρμότιμε τὸν σὸν Οἴτην, ἀνδρεῖα, καὶ εὐθαίμονα λέγεις τοῦδε αὖτων. τολμᾷ, ἀλλὰ τόδε μοι εἰπέ. καὶ καταβεβηκότες ποτὲ ἐκ τῆς ἄκρας, ἵν' ἐπέλησαν ἀπολαβόντες αὖθις; ἢ ἀνάγκη ἅπαξ ἀνελθοῦσι αὐτοὺς, μένειν, καὶ σωφρονεῖν τῇ ἀρετῇ, πλούτου, καὶ δόξης, καὶ ἡδονῶν καταγελῶντας; Ερ. ὁμόσε τοῦτο ὦ Λυκῖνε, ἀλλ' ὃς ἂν ἀπαλλαγῇ τοῦ ἀρετεῖν, ὅτι ὀργῆ, ὅτι φόβῳ, ὅτι ἐπιθυμίας ὁ τοιοῦτος ἂν δουλεύη. ὁσῇ ἂν λυποῖτο. ὑδὲ ὅλως, παθός ἔτι τοιοῦτον πάθοι ἄν. Lv. καὶ μὴν εἴ γέ με δεῖ, μηδὲν ὀκνήσαντα, εἰπεῖν τἀληθές, [1] ἀλλ' εὐφημεῖν χρὴ οἶμαι, μὴ σ' ὅσιον εἶναι ἐξετάζειν τὰ τοῦ σοφῶν μυστήρια. Ερμο. μηδαμῶς, ἀλλ' εἰπὲ ὅ, τι καὶ λέγεις. Δυ. ὁρᾷς ὦ ἑταῖρε, ὡς ἔγωγε καὶ πάνυ ὀκνῶ. Ερμο. ἀλλὰ μὴ ὄκνει ὦ γενναῖε, πρός γε μόνον ἐμὲ λέγων. Λυ. τὰ μὲν τοίνυν ἄλλα ὦ Ἑρμότιμε, διηγημένα σοι παρεπέμψω, καὶ ἐπίστευον ὅτως ἔχειν, σοφὰς τε μίγνυσθαι αὐτὰς, καὶ ἀνδρείας, καὶ δικαίας, καὶ τἆλλα. καὶ πως [2] ἐκπλήττω πρὸς τὸν λόγον.

volavit. Ad hunc modum hìc philosophia, ceu ab igne quopiam spoliati his omnibus quæ aliis nòn rectè sentientibus, miranda videntur, conscenso cacumine beatam degunt vitam: nec divitiarum, gloriæ, ac voluptatum meminerunt ampliùs, sed eos derident qui hæc alicujus esse momenti sentiunt. *Lucian.* Sanè per Oeteum Herculem Hermotime, viris digna, & fœlicia de ipsis refers. Atqui id mihi dicas, Nunquid è fastigio descendunt unquam si velint, ut rebus infra relictis utantur? an verò ubi semel ascenderunt, manere coguntur, & cum virtute conversari, divitias, gloriam, & voluptates irridendo? *Hermot.* Non solùm hoc, Luciane, sed quicunque in virtute perfectus evasit, hujusmodi vir nec iræ, nec metu, nec cupiditatibus servit, nec tristitia, nec denique ulla animi perturbatione afficitur. *Lucian.* Sed enim si mihi, nihil verito fas esset verum dicere: sed linguis favendum puto, nec fas esse inquirere quæ sapientes faciunt. *Hermot.* Nequaquam, sed apertè loquere. *Lucian.* Vide, ô amice quàm verear. *Hermot.* At ne verearis, generosè, apud me solum dicere. *Lucian.* Enimvero alia quæ dixisti, Hermotime, sequebar, & ita se habere credebam: eosque esse sapientes, & fortes, & justos, & cætera: tuoque sermone quodammodo demulcebar: sed quum

1 Ἀλλ' εὐφημεῖν χρὴ] *Bona verba.* Sunt verba solemnis hujus formulæ σίγα πᾶς ἴσχω λαὸς, εὐφημεῖν χρὴ. de qua copiosè Scal. ad Varr. pag. 94. leg. Schol. Sophoclis. ad Oedip. Col. & ad Philoct. dico alibi. *Bourd.*

2 Ἐκπλήττω πρὸς τὸν λόγον] Sic in Nigrino & sæpe alibi. paginam 511. & seq. repetit in Lapith. *Idem.*

1 Εὐ-

ἐπάτησ᾽ ἡδονὴ πλοῦτον ἔφησθα καταφρονεῖν σφᾶς, καὶ δόξης, καὶ ἡδονῶν, καὶ μήτε ὀργίζεσθαι, μήτε λυπεῖσθαι, πάνυ σοταῖς· μόνων γάρ ἐσμεν, ἐπίσης, ἀναμνησθεὶς ἃ πρώην εἶδον ποιοῦσα. βλέψον φίλτατε· ἡ ἐκεῖνον καὶ ἄνδρα δοκεῖς; Ερμο. μηδαμῶς, ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἐστί, ὅσης λύπ. Λυ. διδάσκαλον αὐτὸς ἔτος ὁ σὸς, ἀνὴρ τάτ᾽ ἄλλα ἀξιόλογος, καὶ γέρων ἤδη εἰς τὸ ὕστατον. Ερμ. τί οὖν δὴ ἐποίησε; Λυ. τὸ ξένον οἶσθα τὸ Ἡρακλειώτην, ὃς ἐκ παλαιᾶ συνηθείας φιλόσοφός αὐτῷ, μακρὸς ὤν; τὸ ξανθὸν; τὸ ἑλκτικόν; Ερμ. οἶδα· δίκην λέγεις. Δίκην αὐτῷ τίθημι. Λυ. ἐκεῖνον αὐτὸν, ἐπὶ τὸν μισθὸν οἷμαι μὴ ἀποδίδοντα καλῶς, ἀπήγαγε πρὸς τὸν ἄρχοντα ἀναγκάς, ὥστε θεὶς γε αὐτῷ τοιμάτιον περὶ τὸ τράχηλον. καὶ ἕλκε, καὶ ὀργίζου. καὶ εἰ μὴ τὸ συνήθων τινὲς ἐν μέσῳ ἠνύοντο, ἀφείλετο τὸ γενάσιον ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ, καὶ ἴσθι, στρόφους ἂν, ἀπέτεμε αὐτοῦ τῷ ῥίνι ὁ γέρων, ὅπως ἡσυχάσῃ. Ερμ. πονηρὸς γὰρ ἀεὶ ἐκεῖνος, καὶ ἀγνώμων ὦ Λυκῖνε περὶ τὰς ἀποδόσεις. ἐπὶ τοὺς γε ἄλλους, οἷς δανείζῃ, πολλὰς ὀργὰς, ἀδὲν τοιοῦτο πω ἐμηχάνησεν. ἀποδιδόασι γὰρ αὐτῷ καὶ κομιοῦνται τοὺς τόκους. Λυ. τί δ᾽, ἂν μὴ ἀποδιδῶσιν ὁ μακάριος, μέλει τι αὐτῷ, κεκαθάρθαι ἤδη τοῦ φιλοσοφίας; καὶ μηκέτι τὸ ἐν τῇ Οἴτῃ καταλειμμένων διορύχων; Ερμο. οἴμ᾽ γὰρ ὅτι ἑαυτὸν χαίρειν ἐκεῖνον περὶ τοιαῦτα ἐασιδάκειν; ἀλλ᾽ ἔστιν αὐτῷ παιδία νεογνὰ, ὧν κήδεται, μὴ σὺ ἀποδείκνυσι. Λυ. δέον ὦ Ἑρμότιμε ἀναγαγεῖν κἀκεῖνα ἐπὶ τὴν ἀρετὴν, ὡς συνευδαιμονεῖν αὐτῷ,

quum dixisti ipsos divitias contemnere, & gloriam, & voluptates, nec irasci, nec tristitia affici, hîc utique, soli enim sumus, hæsi, recordatus quæ facientem vidi: vis dicam quem? an verò, nomine etiam supresso, satis est? *Hermot.* Nequaquam: sed hoc etiam dicito quis ille sit. *Lucian.* Ille ipse præceptor tuus, vir aliàs venerandus, & jam summè senex. *Herm.* Quid igitur ille fecit? *Luc.* Hospitem illum Heracleotem nosti, qui multo jam tempore in iisdem Philosophiæ studiis discipulus ejus fuit? flavum illum? illum contentiosum? *Hermot.* Novi quem dicis: Dion vocatur ille. *Lucian.* Illum ipsum dico: quem cùm in tempore mercedem non penderet, nuper ad Prætorem duxit pallio ejus collo circumjecto: & clamabat interea & excandescebat. Ac nisi ex familiaribus ejus aliqui in medium veniissent, & adolescentem è manibus ejus eripuissent, certò scias, senem illum ei nasum mordicus avulsurum fuisse, adeò stomachabatur. *Herm.* Malus enim est ille & ingratus, ô Luciane, in pendenda mercede. Alioqui in alios multos quibus pecunias fœneratur, nihil unquam tale constituit. siquidem præscripto tempore reddunt fœnora. *Lucian.* Quid verò, nisi reddant ô beate, id-ne curat ille quem Philosophia jam purgavit, nec rebus in Oeta monte relictis amplius indiget? *Hermot.* Putasne illum sui causa rerum harum studio teneri? Sed liberos habet parvulos, qui ne inopem vitam agant, solicitè curat. *Lucian.* Operæ precium esset Hermotime, ut & illi ad virtutem promoverentur, quò communi cum illo fœlicitate, divitias contemnendo,

πολίτης καὶ φρονῆσις. Ερμο. ἀ γαλή μοι ὦ Λυκῖνε ἀξὲ τούτων ἀφαλίσεσθαί σε. παύσω γὰρ ἤδη ἀκροάσεως αὐτῶ, μὴ καὶ λάθω τελέως ἀπολειφθείς. Λυ. θαῤῥεῖ ὦ ἑταῖρε. τὸ τήμερον γὰρ [1] ἐκεχειρία ἐπήγγελται. ὥστε ἐγὼ ἀφίημί σοι ὅσον ἔτι λοιπὸν τῆς ὁδοῦ. Ερμο. πῶς λέγεις; Λυ. ὅτι οὐ τῷ παρόντι δοκεῖ ἰδεῖν αὐτὸν, εἴγε χρὴ πιστεύειν τῷ προοιμίῳ. πινακίον γάρ τι ἐκκρεμῶς ὑπὲρ τῆς πυλῶνος, [2] μείζοσι γράμμασι λέγον, τήμερον δὲ συμποσιοφιλοσοφεῖν. ἐλέγετο δ' παρ' [3] Εὐκράτει, τῷ πάνυ δεινῷ ἡδυπάθαι χλῆς, χθιζὰ γαμοῦντος ἑαυτοῦ, πολλὰ περὶ συμποσίου, καὶ ὡς Εὐδήμου τοῦ Περιπατητικοῦ παρῆχθαι, καὶ ἀμφισβητῆσαι αὐτῷ, ὡς οὐκ ἐκείνου εἰώθασιν ἀνθρώποις ἐγκαλεῖν τοῖς ἀπὸ τῆς Στοᾶς. ὑπό τε αὖ τῆς κραυγῆς, πονήρως τὴν κεφαλὴν διατεθῆναι, καὶ ἰδρῶσαι μάλα πολλὰ ἐς μέσας νύκτας, ἀποκλείσαντος ὡς φασι τοῦ συμποσίου. ἄρμα δ' οὖν καὶ ἐπιπόνως οἴκαδε ἐλθεῖν, τὰ παρόντα ὡς εἰκὸς φιλοτησίας ἀποπλησθέντα. καὶ ἐδεδειπνηκέναι πλέον, ἢ κατὰ γάστρα. ὥστε ἀναῤῥῖψαι, ἤμεστό τε ὡς ἔφασκον πολλῶν, καὶ μόνον ἀσφαλῶς ἐξαλεῖψαι τὰ κρέα, ὁπόσα τῷ παιδὶ κρατοῦσι ἐξῆν ἀναδοῦναι, καὶ σημειάμενον ἐπιμελῶς, τὸ ἀπ' ἐκείνου κρεοφαγεῖν, μηδένα εἰσδέχεσθαι ἀναγγείλας. ταῦτα δὲ Μίδᾳ ἤκουσε δοῦλος οἰκέτης αὐτῷ δηλαδή, φρουρεῖν.

do, fruerentur. *Hermot.* Non vacat mihi, Luciane, tecum hisce de rebus differere: propero enim ad audiendum ipsum, ne imprudens penitus absim. *Lucian.* Bono animo esto ô bone. Nam in hodiernum diem indictæ sunt feriæ. Quare ego tibi, quod viæ reliquum est, remitto. *Hermot.* Quid ais? *Lucian.* Fore ut in præsentia non videas ipsum, si programmati est credendum. Etenim appensa foribus tabella, majusculis elementis exarata, monebat his verbis, *Hodie dissertationibus philosophicis non vacabimus.* Porrò eum apud Eucratem filiæ suæ natalitia celebrantem, heri cœnasse dicebant: multa præterea super philosophicis rebus in convivio commentatum esse: adhæc adversus Euthydemum Peripateticum nonnihil exasperatum esse, susceptæ cum eo his de rebus contentione, pro quibus nunquam non cum Stoicis digladiari solent Peripatetici: præ nimia vociferatione, capitis dolorem contraxisse, & ad mediam usque noctem producta disputatione, plurimùm sudasse. Præterea plus æquo, opinor potaverat, cùm, ut verisimile est, qui aderant ipsum philoresiis provocassent: & supra senis captum cibo se ingurgitarat. Itaque domum reversus, ut ajunt, multum evomuit: & acceptis numeratisque carnibus, quas à tergo stanti puero asservandas tradiderat, iisque diligenter obsignatis, ab eo tempore dormit, neminemque admitti jussit. Hæc à Mida famulo ejus accepi, cùm qui-

1 Ἐκεχειρία] Σπένδεσθαι τὸν χειρὸς ἀπέχειν τῶν ἔργων. Copiosè hac de re Schol. Aristoph. ad pac. Hesych. *Bourd.*

2 Μείζοσι γράμμασι] Theod. Marcil. ad Pers. dico ad Heliod. *Idem.*

3 Εὐκράτει] Malè antea Εὐκρίσει. Idem.

1 Οὐδ'

ψυχρὸν περὶ τῶν μαθητῶν, οἱ κ' αὐτοὶ ἀπέρριφον μᾶλλον πολλοί. Ερμ. ἐκεῖνόν γ' πάνυ, ὥσπερ σὺ ὦ Λυκῖνε, ὁ διδασκάλου, ἢ ὁ Εὐθύδημος, εἰ τι κ' τοῦτον ἔλειφθη ὁ Μίδας; Λυ. τί μὲν οὖν φασιν ὦ Ἑρμότιμε, ἀγχώμαλα σφίσι γενέσθαι; τὸ δ' ὅλον τέλος τῆς νίκης, καθ' ὑμᾶς ἐγένετο, καὶ Θρασύλου ὁ πρεσβύτης ὑπέρεσχε. τὸ γὰρ Εὐθύδημον, [1] οὐδ' ἀναιμωτὶ φασι, ἀπλῆναι, ἀλλὰ πολλῷ πεπιέσθαι ἔχοντα ἐν τῇ κεφαλῇ. ἐπὶ γὰρ ἀλαζόνα ἦν, καὶ ἐλεγκτικὸς, καὶ πρὸς οὐκ ἐθέλειν, οὐδὲ παρεῖχε ῥᾴδιον αὐτὸν ἐλέγχειν, ὁ δεσπότης σου ὁ βίλτιστος, ὃν εἶχε [2] σκύφον, τερατεύεταί που καὶ ζωφερὰ αὐτῷ, πλησίον κατακείμενα. καὶ ἅτως ἐκεῖνος. Ερμ. ὅμως. ὁ γὰρ ἄλλως ἐμοὶ ὦ τὰς μὴ ἐθέλοντας εἶκειν τοῖς κρείττοσι. Λυ. ταυτὶ μὲν ὦ Ἑρμότιμε, πάνυ ὄλοχα. ἢ τί γὰρ πρὸς Εὐθύδημον, ἀνδρα μεγάλα παράξωντα, ἀσχήμονα, καὶ ψυχὴν κρείττονα, σκύφον ὅτου βαρὺ ἐν τῇ χειρὶ ἔχοντα; ἀλλὰ σχολὴν γὰρ ἄγομεν, τί μοι δυνατὸν ἐπείρᾳ ὄντι, ὅπως τρόπον ἁρμόσῃς τὸ πρῶτον φιλοσοφεῖν, ὡς κ' αὐτὸς εἰ δύναιτο, ἐπισωρεύσαιμι ὑμῖν, ταυτοτρόπως ἐξάγων; ἢ γὰρ ἀποκλείσεσθέ με δηλαδὴ φίλοι ὄντες. Ερμ. εἰ γὰρ ἐξελήσεις ὦ Λυκῖνε, ὕψηλ' ἐν βραχεῖ ὅσον διείσεις τὰ ἄλλα. πειθοῦς δ' ἴσθι οἴσῃ ἅπαντας ὡς πρῶτος εἶ. πρῶτον ὑπερθρώσεις αὐτούς. Λυ. ἀγαθοὶ εἰ μὴ ἕνεκεν ἔτη γεγονέναι

quibusdam ex discipulis, qui non pauci domum regressi sunt, narraret. *Hermot.* Vter verò Luciane superavit meus-ne præceptor, an Euthydemus? numquid ea de re quidpiam dicebat Midas ille? *Lucian.* Primùm quidem ajebat, Hermotime, illos pugna pares fuisse: at victoriæ finem penes vos fuisse, & senem hunc longè superasse: neque Euthydemum incruentum abiisse, sed vulnus ingens in capite habentem. Cùm enim arrogans & contentiosus esset, nec persuaderi vellet, nec se facilè convincendum præberet, optimus ille præceptor tuus, Nestoreum scyphum, quem habebat præ manibus, ipsi propè se accumbenti in caput illisit: sicque victoriam obtinuit. *Hermot.* Rectè quidem: non enim aliter erat cum his agendum qui cedere melioribus nolunt. *Lucian.* Hæc certè æqua sunt Hermotime. Quorsum enim Euthydemus, virum senem exasperabat, alienum ab iracundia, animoque potiorem, cùm tam gravem scyphum præ manibus haberet? Sed enim ocium jam agimus, cur non mihi tuo familiari exponas, quonam modo ad philosophiæ studia primùm te contuleris, ut & ipse si fieri possit vobiscum iter, hinc initium ducens, suscipiam? nam quæ vestra est amicitia, me non excludetis. *Hermot.* Si modò velis Luciane, brevi videbis quantum aliis præstabis. Omnes, certò scias præ te pueros existimabis, tantum ingenio præpollebis. *Lucian.* Sufficeret mihi, si post viginti annos, qualis nunc es,

[1] Οὐδ' ἀναιμωτί] Vt in Tim. & passim alibi. *Bourd.*

[2] Σκύφον Νεστόρειον] Talis rixa in Lapith. & apud Heliod. lib. 5. de Scypho Nestoreo Interp. Martialis ex Iliad. 11. *Idem.*

τοιοῦτος, οἷος σὺ νῦν. Ερμῆ. ἀμέλει καὶ αὐτὸς ἂν σὲ μαθὼν, ἡρξάμην φιλοσοφεῖν τεσσαρακοντούτης ἤδη, ὅσα οἶμαι σὺ νῦν μάλιστα. Λυ. [1] τοσαῦτα γὰρ ὦ Ἑρμότιμε. ὥστε τὴν αὐτὴν ἄρα λαβὼν, κἀμέ. δίκαιον μὲν οὖν μοι τοῦτο εἰπεῖν δίδοτε ἀντιλέγειν τοῖς μανθάνουσιν, ἢν τι μὴ ὀρθῶς λέγεσθαι δοκῇ αὐτοῖς; ἢ σὺ ἐρεῖτε τοῦτο τοῖς νεωτέροις; Ερμο. ἀ πάνυ. σὺ γὰρ, ἤν τι βούλῃ, ἐρώτα μεταξὺ, καὶ ἀντίλεγε. ῥᾴον γὰρ οὕτω μάθοις. Λυ. σύγε νὴ τὸν Ἑρμῆν ὦ Ἑρμότιμε αὐτὸν, ὃ ἐπώνυμον ὂν τυγχάνεις, ἄπειρος εἰμί μοι, μία τις ὁδὸς ἐστὶν ἡ ἐπὶ φιλοσοφίαν ἄγουσα, ἢ τῶν Στωϊκῶν ὑμῶν, ἢ ἀληθῆ ἐγὼ ἤκουον, ὡς καὶ ἄλλοι πολλοί τινές εἰσι; Ερμο. μάλα πολλαὶ Περιπατητικοί, καὶ Ἐπικούρειοι, καὶ οἱ τὰ Πλάτωνα ἐπιχειροφόμενοι. καὶ αὖ Διογένης ἄλλοι τινὲς, καὶ Ἀντισθένους ζηλωταὶ, καὶ οἱ ἀπὸ Πυθαγόρου, καὶ ἔτι πλείους. Λυ. ἀληθῆ τοῦτο. πολλοὶ μὲν εἰσι. πότερον δὴ ὦ Ἑρμότιμε, τὰ αὐτὰ ἅπαντες λέγουσιν, ἢ διάφορα; Ερμο. καὶ πάνυ διάφορα. Λυ. τὸ δὲ γε ἀληθὲς οἶμαι πάντως που ἓν ἐν ἑκάστοις αὐτῶν, ἀλλ' ἃ πάντα, διάφορά γε ἐστίν. Ερμο. πάνυ μὲν οὖν. Λυ. ἴθι δὴ ὦ φιλότης, ἀπόκριναί μοι τοῦτο, πότε πιστεύσας τὸ σεαυτοῦ σὺ, ὁπότε ἤεις φιλοσοφήσων, πολλῶν σοι θυρῶν ἀνεῳγμένων, παρεὶς σὺ τὰς ἄλλας, εἰς τὴν τῶν Στωϊκῶν ἦκες, καὶ δι' ἐκείνης ἧξες ἐπὶ τὴν ἀρετὴν εἰσιέναι, ὡς δὴ μόνης ἀληθοῦς οὔσης, καὶ τὴν σὴν εἶναι ἐπιδεικνύσης, τί οἱ ἄλλαι εἰς τυφλὰ καὶ ἀνέξοδα φέρουσιν; τίνες, evaderem. *Hermot.* Ego profectò ætate qua nunc es, annos ferme quadraginta natus (idque ætatis esse te puto) philosophiæ operam dare cœpi. *Lucian.* Id sum ætatis Hermotime. Itaque eadem via me ducito: id enim æquum est. Ac primùm mihi dic, An discentibus copiam contradicendi facitis, siquid ipsis videatur non rectè dictum? an verò junioribus non conceditis? *Hermot.* Minimè. Sed tu, si quid volueris, interim quærendi & contradicendi copiam tibi facio: faciliùs enim ita disces. *Lucian.* Euge per Mercurium, Hermotime, cui es cognominis, dic mihi, est-ne unica via ad philosophiam, videlicet Stoicorum vestrorum: an verò verum est quod audivi, alios etiam esse complures? *Hermot.* Complures, nempe Peripateciti, Epicurei, Platonici: alii præterea Diogenis & Antisthenis æmuli, quinetiam Pythagorici, & longè plures. *Lucian.* Vera dicis: multi sunt. Vtrum autem Hermotime, eadem omnes, an diversa dicunt? *Hermot.* Omnino diversa. *Lucian.* Atqui unum omnino ex ipsis verum arbitror, non autem omnia, siquidem sunt diversa. *Hermot.* Maximè. *Lucian.* Age verò, amice, cuinam primùm credidisti, quando philosophiæ operam daturus ibas, ut cùm multæ tibi paterent fores, præteritis reliquis, in Stoicorum venires, & per eas ad virtutem aditum habere purares, ac si solæ veræ sint viæ rectæ indices, contrà verò reliquæ in cæca & devia ducant? Quonam tunc

[1] Τοσαῦτα γὰρ ὦ Ἑρμότιμε] Τοσαῦτα γὲν ὦ Ἑρμότιμε. Marc.

1 Mar-

τῶν ἐπιμελῆ τότε; καὶ μὴ μοι τὸν νῦν δὴ τῶν σαυτοῦ σοφόν, τὸν εἴτε ἡμίσοφον, εἴτε σοφὸν ἤδη τὰ βέλτιστα κρίνειν ὑπὲρ τῶν πολλῶν ἡμᾶς δυνάμενον. ἀλλ' ὅπως ἀποκρινῇ, ἐποίησε τότε ἤ σε ἰδιώτης, ἢ οὐ τὸν νῦν ἐμέ. Ερμ. ἐπαινῶ σε ὦ, τι σοι τοῦτο βούλεται ὦ Λυκῖνε. Λυ. καὶ μάλα γε ἀγκύλοις ἠρέμα. πολλῶν γὰρ ὄντων φιλοσόφων, οἷον, Πλάτωνος, καὶ Ἀριστοτέλους, καὶ Ἀντισθένους, καὶ τῶν ὑμετέρων αὖ τῶν Στωϊκῶν, Χρυσίππου, καὶ Ζήνωνος, καὶ τῶν ἄλλων, ὅσοι εἰσὶ, τί, σὺ παραλιπὼν, τὰς μὲν ἄλλας αἱρέσεις, ἐξ ἁπάντων ἢ συνελόμενος, ἅπερ συνήρπασε, ἀξιοῖς καὶ ταύτας φιλοσοφεῖν; ἆρα καὶ σὲ ὥσπερ τὸν Χαιρεφῶντα ὁ Πύθιος ἐξέπεμψεν ἐπὶ τὰ Στωϊκῶν, ἀφίστας ἐξ ἁπάντων συνεπών; ἔοικε γὰρ αὖ πρὸς ἄλλον ἐπ' ἄλλο εἶδος φιλοσοφίας συντρέπειν, τὸν ἁρμόττουσαν οἰόμενον ἑκάστῳ εἶδος. Ερμ. ἀλλ' οὐδὲν τοιοῦτον ὦ Λυκῖνε. καὶ ἠρόμην σφᾶς γε τοῦτον τὸν τρόπον. Λυ. ποτέρων, ὦν ἄξιον θείας συμβουλίας ἡγήσω αὐτὸ, ἢ ἁπλοῦς ὢν αὐτὸς εἶναι ἐλέσθαι τὸ βέλτιον καὶ σαυτόν, ἄνευ θεοῦ; Ερμ. ὦμην γάρ. Λυ. ἀκοῦσαι καὶ ἡμᾶς ἂν ὀλίγοις τοῦτο σοφὸν, ὅπως διαγνωσόμεθα ἡμῖν αὐτοῖς ἐν ἀρχῇ, τίς ἡ ἀρίστη φιλοσοφία ἐστὶ, καὶ ἡ ἀληθεύουσα, καὶ ὑφ' ἣν ἄν τις ἕλοιτο, πάρεις τοὺς ἄλλους. Ερ. ἐγὼ σοι φράσω. εἶδον τοὺς πλείστους ἐπ' αὐτῷ ὁρμῶντας. ὥστε εἰκάζειν ἀμείνω εἶναι αὐτῷ. Λυ. πρὸς τῶν πλείστων τῶν Ἐπικουρείων, ἢ Πλατωνικῶν, ἢ Περιπατητικῶν; ἠρέθμησας γὰρ αὐτὰς δηλαδὴ, καὶ

tunc argumento hæc deprehendebas? Ac ne te ipsum qualis nunc es consideres, sive es semisapiens, sive jam sapiens, qui optima præ multis nobis dijudicare possis. Sed ita responde ut idiota quispiam, qualis tunc eras, qualis & ego nunc sum. *Hermot.* Non intelligo, Luciane, quid hæc tua verba sibi velint. *Lucian.* Atque nequaquam obliqua percontor. Cùm enim multi sint Philosophi sectatores Platonis, & Aristotelis, & Antisthenis, majorumque vestrorum, Chrysippi, Zenonis, atque aliorum, quotquot sunt, cuinam, omissis aliis, credidisti, delectuque ex omnibus, quæ priùs dixisti: facto, secundum illa vis Philosophiæ studiis incumbere. Numquid etiam te, quemadmodum Chærephontem illum, Apollo Pythius ad Stoicorum placita misit, ubi prædixisset illos omnium esse optimos? Alium enim ad aliam philosophiæ speciem cohortari solet, quam, ut puto, unicuique convenire novit. *Hermot.* Sed nihil istiusmodi, Luciane, Deum de hisce rebus interrogavi. *Lucian.* Vtrum hanc rem divina consultatione indignam ducebas, an verò ipse tibi videbare satis idoneus ad eligendum per te, quod erat optimum, nullo consulto numine? *Hermot.* Ita mihi videbar. *Luc.* Quare etiam nos id primum doceas, quo pacto statim ab initio nosse queam quænam optima sit & verissima philosophia, & quam quis prætermissis aliis eligat. *Hermot.* Ego tibi dicam. Cùm viderem plurimos ad eandem se conferre: eam meliorem esse conjiciebam. *Lucian.* Quorum igitur numerosior erat turba, Epicureorum, an Platonicorum, an Peripateticorum? Eos namque perinde atque

ψηφῷ σε παῖς χειροτονίαις. Ep. ἀλλ' οὐκ ἠριθμησα ἐγώ. εἴκαζον δέ. Λυ. ὡς οὐκ ἐθέλεις διδάξαι με, ἀλλ' ἐξαπατᾷς, ὃς περὶ τοιούτων εἰκασμῷ φῂς καὶ πλήθει κρίναι, ἀποκρυπτόμενος λέγειν ὅτι με πάλης; Ερμ. ἀ μόνον τοῦτο ὦ Λυκῖνε, ἀλλὰ καὶ ἤκουον ἁπάντων λεγόντων, ὡς οἱ μὲν Ἐπικούρειοι, γλυκυθυμοί, καὶ φιλήδονοί εἰσιν. οἱ Περιπατητικοὶ δ', καὶ φιλόπλουτοι, καὶ ἐριστικοί τινες. οἱ Πλατωνικοὶ δ', τετύφωνται, καὶ φιλόδοξοί εἰσι. περὶ δὲ τῶν Στωϊκῶν, πολλοὶ ἔφασκον ὅτι ἀνδρώδεις, καὶ πάνυ μεγάλοι. καὶ ὅτι ὁ ταύτην ἰὼν τὴν ὁδὸν, μόνος βασιλεύς, μόνος πλούσιος. μόνος σοφὸς, καὶ σπουδαῖος, ἅπαντα. Λυ. ἔλεγον δ' ταῦτα ὡς σὺ ἄλλοι δηλαδὴ περὶ αὐτῶν. ἀ γὰρ δὴ σὺ ἐκείνοις ἂν αὐτοῖς ἐπίστευσας ἐπαινοῦσι τὰ αὑτῶν. Ερμ. εὐθέως. ἀλλ' οἱ ἄλλοι ἔλεγον. Λυ. οἶμαι δὴ ἀνηδόξοι, οὐκ ἔλεγον ὡς τὸ εἰκός. ὅτι δ' ἦσαν οἱ τὰ ἄλλα φιλοσοφοῦντες. Ερμ. ἀ γὰ. Λυ. οἱ σὶ ἄρα ἰδιῶται ταῦτα ἔλεγον; Ερμ. καὶ μάλα. Λυ. ὁρᾷς ὅπως αὖθις ἐξαπατᾷς με. καὶ ἃ λέγεις τάληθές. ἀλλ' οἶσθ' [1] Μαργίτην Διαλέκωδαί τινι. ὡς πιστεύσω ὅτι Ἑρμότιμον. ἀνὴρ συνετὸς, ἔτη τότε γεγονὼς τεσσαρακοντα περὶ φιλοσοφίας, καὶ φιλοσόφων ἀνδρῶν τοῖς ἰδιώταις ἐπίστευσε, καὶ κατὰ τὰ ἐκείνων λεγόμενα, ἐπείσθη τὰ αἱρέσεων καὶ τὰ κρειττόνων ἀξιῶν. ἀ γὰρ πιστεύσαιμί σοι ταῦτα λέγοντι. Ερμ. ἀλλ' οἶσθα ὦ Λυκῖνε, ἀεὶ τοῖς ἄλλοις μόνον ἐπίστευον, ἀλλὰ καὶ ἐμοὶ

in ſuffragiis numeraſti. *Hermot.* At non numeravi, ſed conjectavi. *Lucian.* Non vis docere me, ſed decipis qui veritatem me celas, diciſque te numero & conjectura judicaſſe. *Hermot.* Non hoc ſolum Luciane; ſed ex omnibus audivi Epicureos animum ad delicias, & ad voluptates appellere, Peripateticos verò divitiarum amantes eſſe, & contentioſos, Platonicos autem faſtoſos, & gloriæ cupidos. Sed quod ad Stoicos attinet, multi viriles illos eſſe, atque omnia cognoſcere dicebant, eumque qui viam hanc inſiſteret ſolum divitem, ſolum regem, ſolum ſapientem, omnia denique ſimul eſſe. *Lucian.* Videlicet iſta de illis tibi dixerunt alii: neque enim illis ſua laudantibus credidiſſes. *Hermot.* Nequequam: ſed dicebant alii. *Lucian.* Qui contrariæ opinionis erant, id tibi, ut veri ſimile eſt, non dicebant. Hi autem erant qui in aliis diſciplinis verſantur. *Hermot.* Minimè. *Lucian.* An verò hæc dicebant idiotæ. *Hermot.* Maximè. *Lucian.* Vides ut me iterum decipis, nec vera loqueris: ſed te cum Margite aliquo colloqui putas: ut credam Hermotimum virum prudentem, annos quadraginta natum, de philoſophia & philoſophis idiotarum opinioni credidiſſe, & ex eorum dictis præſtantiſſimorum ſectam delegiſſe. Non ego tibi hæc dicenti fidem adhibuerim. *Hermot.* At ſcias Luciane me non aliis ſolùm, ſed mihi ipſi fidem adhibuiſſe.

[1] Μαργίτην διαλέκωδαί] Ἄφρονι, μωρῷ, De hoc Suid. ex Heſych. Interp. Ariſt. ad aves. *Bourd.* Inerte & nullius precii ſtolidoque homine, Margitis enim meminit ex Homero Ariſt. atque Clem. Alex. Demoſth. apud Plut. Alexandrum puerum & Margitem nominabat. *Logn.*

I Εὖ

μενυτί. εἶδον γὰρ αὐτὸς κοσμίως βαδίζοντας, ἀναβεβλημένους εὐτελῶς, φροντίζοντας ἀεί, ἀμβλυωπῶντας, ἐν χρῷ κυρίας τὰς πλείστας, ὀδίν ἄφρον, ὀδὲ αὖ πάνυ εἰς τὸ ἀδιάφορον ὑπερτεκπίπτον, ὡς ἔκπληκτον εἶναι καὶ κωμικὸν ἀπηχῶς, ἀλλ' ἐπὶ μέσῳ καθεσήκασι, ὃ δὴ ἅπαντες ἅπαντες εἶναί φασιν. Λυ. ἆρ' οὖν κἀκεῖνα εἶδες ποιοῦντας αὐτούς, ἃ μικρῷ πρόσθεν ἔλεγον αὐτὸς ἐωρακέναι τὸν σὸν διδάσκαλον ὦ Ἑρμότιμε πρὸς ποντα; οἷον, δανειζοντας, καὶ ἀπαιτοῦντας πικρῶς, καὶ φιλονεικοῦντας πάνυ ἐμμελῶς ἐν ταῖς ξυνουσίαις, ἐν ταλλα ὅσα ἐπιδείκνυσθ); ἢ τῶν ὀλίγον σοι μέλῃ, ἄχρις ἂν σύσκιος ἡ ἀσκολή, καὶ ὁ πώγων βαθύς, καὶ [1] ἐν χρῷ ἡ κυρά; καὶ πρὸς τὸ λοιπὸν ἆρα ἔχομεν τινὶ κρινόμενοι, καὶ σκέψεως ἀκριβῆ τοιούτων, ὡς Ἑρμότιμός φησι. καὶ χρὴ λαβόντας χημάτων, καὶ βαδισμάτων καὶ κυρᾶς ἀφιχνώσκειν τὰς ἀρίστας. ὃς δ' ἂν μὴ ἔχῃ ταῦτα, μηδὲ σκυθρωπὸς ᾖ, καὶ φρονιστὴς τὸ πρόσωπον, ἀποδοκιμασθ, καὶ ἀπόβλητός. ἀλλ' ὅρα μὴ καὶ ταῦτα ὦ Ἑρμότιμε παίζεις πρὸς με, πιρῳώμενος, εἰ ἐξαπατήσομαι, σωίνιμι. Ἑρμο. λέγεις τοῦτ' ἔρηθα; Λυ. ὅτι ὦ γαθέ, ἀνδριάντων τοιοῦτον ἐξέτασιν λέγεις, τὸν ἀπὸ τῶν χημάτων, ὠφελιμωτέραν γὰρ οἰκεῖοι δύχημονίστεροι, καὶ τὰς ἀσκολὰς κοσμιώτεροι, Φειδίου τινὸς, ἢ Ἀλκαμένους, ἢ Μύρωνος πρὸς τὸ εὐμορφότατον εἰκάσαι. εἰ δ' καὶ ὅτι μάλιστα χρὴ τεκμαίρεσθαι τὸν σὸν διδάσκαλον ἐκ τῶν ἔργων, ἆρ' οὐκ ἂν ἐξαπατήσειε; Ἑρμο. ἀλλὰ μὴ τοῦτο γε ἐμοὶ ἐπιτρέψῃς ὦ Λυκῖνε, ἀλλ' ἐκεῖνο μᾶλλον ἐπίσκεψαι, εἰ ἐξαπατᾷ. Λυ. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἐγὼ ἐπισκέψομαι, ἐπειδὰν ἐκεῖνος ἐπιδείξῃ τὰ ἔργα· σὺ δὲ ἐκεῖνο ἐπίσκεψαι, εἰ ἐξαπατᾷ. Ἑρμο. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἐγὼ ἐπισκέψομαι, ἐπειδὰν ἐκεῖνος ἐπιδείξῃ τὰ ἔργα· σὺ δὲ ἐκεῖνο

ρεαζ τοῖς τοιούτοις, τί ἂν πάθοιμι, εἰ τυφλὸς ὢν ἐπιθυμοίην φιλοσοφεῖν; τοῦ, λέγω τὸ τῶν ἀμείνω σπουδαίρτιν ἐπηνημένον, ὅτε χῆμα, ὅτε βάθισμα ὁρᾶν δυνάμενον; Ερμ. ἀλλ' ἔμοιγε δοκεῖς τυφλὸς ὁ λόγος ὦ Λυκῖνε, οὐδέ μοι μέλλ τοιούτων. Λυ. ἔχεται μὲν ὦ χρηστε, καὶ ἴσως τι τὸ γνώρισμα εἶναι τοῦτο μεγάλων, καὶ ἅπασι χρησίμων. πλὴν εἰ δοκεῖ, οἱ μὲν, ἔξω ἡμῖν φιλοσοφίας μενέτωσαν οἱ τυφλοὶ, ἐπεὶ ὦ μηδὲ ὁρῶσι. καίτοι ἀναγκαῖον ἦν τοῖς τοιούτοις μάλιστα φιλοσοφεῖν, ὡς μὴ πάνυ ἀχθοιντο ἐπὶ τῇ συμφορᾷ. οἱ δὲ δὴ βλέποντες, καὶ πάνυ ὀξυδερκεῖς ὄντες, τί ἂν δύναιντο συνιδεῖν τοῦ ψυχῆς, ἀπό γε τοῦ ἔξωθεν τούτης θεραπόλης; ὃ ἔγ βούλομαι εἰπεῖν, τοιοῦδέ ἐστι, οὐχ ὅτι τῶν γνώμης τῶν ἀνδρῶν ἔρωτα παρέσχες αὐτοῖς, καὶ ἡδίους ἀμείνων γίγνεσθαι τὸ τῆς γνώμης. Ερ. καὶ μάλα. Λυ. πῶς δὴ οἷόν τε σοι δοκῶ, ἀφ' ὧν ἔφησθα σὲ ἐκείνων τῶν γνωρισμάτων διορᾶν, τὸ ὀρθῶς φιλοσοφεῖν, ἢ μή; ὃ γὰρ φιλεῖ τοιαῦτα ἄττα ἀφανίζεσθαι, ἀλλ' ἔστι ἀπόρρητα, καὶ σὺ ἀφανεῖ κείμενα, λόγοις καὶ συμβόλοις ἀναδεικνύμενα, καὶ ἔρρωσο τοῖς ἐμοῖσι οὐδὲ μάλις. ὁ γὰρ Μῶμος, ἀκήκοας οἶμαι ἄπνα πεπάσθαι ὑπ' Ἡφαίστου. εἰ ὃ μὴ, ἀκούσῃ νῦν ἀκριβῶς. φησὶ γὰρ ὁ μῦθος ἐρίσαι Ἀθηνᾶν, καὶ Ποσειδῶνα, καὶ Ἡφαιστον δύσκριτον πρᾶγμα. καὶ τὸ μὲν Ποσειδῶνι, ταῦρον ἵνα ἀναπλάσαι, τῇ Ἀθηνᾷ ὃ, οἰκίαν ἐπινοῆσαι. ὁ Ἡφαιστος ὃ, ἄνθρωπον ἄρα συνεστήσατο. καὶ ἐπεὶ ἐπὶ τὸ Μῶμον ἦλθον

modi rebus est capiendum, quid faciat cæcus si operam dare philosophiæ cupiat? quo pacto dignoscere queat eum qui meliorem sectam delegit, cùm neque habitum, neque gressum cernere possit? *Hermot.* At mihi Luciane non est ad cæcos sermo, nec talium curam gero. *Lucian.* Atqui conveniebat, ô bone, ut tantarum rerum, tamque omnibus utilium commune esset documentum. Sed enim si tibi ita videtur, cæci à Philosophia excluſi maneant, quoniam ne vident quidem: quanquam his necesse erat in primis philosophiæ studiis incumbere, ne prorsus sua calamitate gravarentur. Cæterùm qui vident, quanvis sint perspicacissimi, quonam modo ea quæ sunt animæ, ab hoc externo amictu perspicere queant? Istiusmodi autem est quod volo dicere; Non solùm sapientiæ virorum illorum amore captus, ipsos adivisti, sed in sapientiæ studio melior evadere voluisti. *Hermot.* Ita sanè. *Lucian.* Quomodo igitur potuisti, ex notis illis quas dixisti pervidere qui rectè, qui secus philosopharetur? Non enim ista perspici ita queunt, sed arcana sunt, & obscuro in loco posita, quæ vix tandem sermonibus & dissertationibus, operibusque similibus, animadvertuntur. Audisti puto qua in re momus Vulcanum reprehenderit: sin minus, audi nunc. Fert enim [1] fabula Minervam, Neptunum & Vulcanum de artis præstantia contendisse. Neptunum quidem taurum effinxisse, Minervam verò domum excogitasse. Porrò Vulcanus hominem composuit. Aç postquam ad Momum ventum est,

[1] *Fabula*] Hujus fabulæ mentionem facit Plato. *Cogn.*

[1] Τινὶς

κην, ἵνα δικαστὴν προελοῖσθε, ἡμᾶς μόνον ἐᾶτε ἐξέτασιν τοῦ ἔργου, ἢ μὴ ἄξιον, ἅπαν ἡπάσθε, περιττὸν ἂν εἶη λέγειν. ἐπὶ δὲ ἀνθρώπῳ τοιούτῳ ἐμέμψαθε, καὶ τὸ ἀρχιτέκτονα ἐπέπληξε τὸν Ἥφαιστον, διότι μὴ καὶ θυρίδας ἐποίησεν αὐτῷ κατὰ τὸ στέρνον, ὡς ἀναπτόμενον, γνώριμα πᾶσιν ἃ βούλεται, καὶ ἐπιστεῖ, καὶ ἢ ψεύδεται, ἢ ἀληθῆ. εἶτα δὲ μὴ ἔστιν ἅπτε ἀμβλυώττων, ὅτι καὶ τὰ ἀνθρώπων διενοεῖτο. σὺ δὲ [1] ὑπὲρ τὸν Λυγκέα ἡμῖν διδράσκεις, καὶ ὁρᾷς τε ἔνδον ὡς ἔοικε λαμπρὸν στέρνα, καὶ ἀνίοντά σοι τὰ φάντα, ὡς εἰδέναι μὴ μόνον ἃ βούλεται, καὶ ἃ γιγνώσκει ἕκαστος, ἀλλὰ καὶ πότερος ἀμείνων ἢ χείρων. Ερμῆ. παίζεις ὦ Λυκῖνε. ἐγὼ δ', κατὰ θεὸν εἱλόμην. καὶ εἰ μεταμέλοι μοι τῆς αἱρέσεως. ἐκεῖνον δὲ τοῦτο ποῦ γὰν ἐμέ. Λυ. ὅμως σὺ ἂν εἴποις, ὦ ἑταῖρε, καὶ πρὸς ἐμέ, ἀλλὰ φειδόμενός με ἐξαπολλύμενον εἰς πολλοὺς τοὺς συμφοιτητάς; Ερ. ἐδὲν γὰρ ἂν σοι ἀρέσκοι, ὧν ἂν εἴπω. Λυ. ἔκ ὦ γαθέ. ἀλλ' ἐδὲν ἐθέλεις εἰπεῖν ὁποῖον ἄν με ἀρέσειεν. ἐπεὶ δ' ἔν σὺ ἐκεῖνο ἀπεκρύπτῃ, καὶ φθονεῖς ἡμῖν ὡς μὴ ἐξ ἴσου χρήσιμε σοι φιλοσοφήσαντες ἐγὼ πειράσομαι ὅπως ἂν οἷός τε ὦ κατ' ἐμαυτὸν ἐξευρεῖν τὴν ἀκριβῆ περὶ τῶν κρίσιν, καὶ τὴν ἀσφαλεστάτην αἵρεσιν. ἄκουε δὴ καὶ σὺ, εἰ βούλῃ. Ερμο. ἀλλὰ βούλομαι ὦ Λυ-

est, quem arbitrum delegerant, is conſiderato uniuſcujuſque opere, in aliis quidem quid reprehenderit, ſupervacaneum eſſet referre: at in homine hoc carpſit, & Vulcanum architectum increpavit quòd non ipſi etiam in pectore oſtiola feciſſet, quibus apertis, innoteſceret omnibus quid vellet, & cogitaret: an mentiretur, an vera diceret. At ille quidem veluti cæcutiens ita de hominibus ſtatuebat. Tu verò nobis vel ipſo Lynceo es perſpicacior qui, ſicuti videtur, per pectus ipſum quæ intus ſunt cernis patentque tibi omnia, adeò ut non ſolùm certò teneas quid quiſque velit & cogitet. verùm etiam uter ſit melior aut deterior. *Herm.* Ludificaris me, Luciane. Ego verò Dei ductu delectum habui, neque me pœnitet electionis: & hoc mihi ſatis eſt. *Luc.* Attamen ne ſic quidem mihi, amice, exponas, ſed me in infima plebe periturum uſque deſpicies? *Hermot.* Nihil enim placuerit tibi, eorum quæ dixero. *Lucian.* Minimè, ô bone: verùm nihil vis dicere quod mihi placeat. Quandoquidem igitur de induſtria me celas, mihique invides ne in philoſophiæ ſtudiis par tibi evadam, operam dabo ut per me poſſim adinvenire exactam judicandi rationem, ac certiſſimam eligendi normam. Itaque tu etiam ſi vis audi. *Hermot.* Equidem volo Lu-

1 Ὑπὲρ τὸν Λυγκέα] Vt in Contempl. *Bourd.* Perſpicaces intelligentes & acute ſubtiliterque videntes Lyncei dicuntur, non à Lynce animali, ſed a Lynceo Argonautarum uno qui dictitabat ultra parietem videre, Hieronym. contra Ioa. Origeniſtam. Val. Flacc. lib. 1.

Quamque cethera Iupiter umbra
Perdiderit, ſolus tranſibit ſydera Lynceus.

Plin. lib. 4. c. 10. Cic. de eo Lucianus Icaromenip. & Dial. Menippi & Tirefiæ. *Cogn.*

πῦτε. ἴσως γὰρ τι γνώσεσθον ἐρεῖς. Αν. σκόπει δὴ, καὶ μὴ καταγελάσῃς, εἰ παντάπασιν ἰδιωτικῶς ἀναζητῶ αὐτό. ἀνάγκη γὰρ ἔπως, ἐπὶ μὴ σὺ ἐξέλεις σαφέστερον εἰπεῖν, εἰσῶς ἄμεινον. ἔστω δή μοι ἡ μὲν ἀρετὴ, τοιόνδέ τι, οἷον, πόλις τις εὐδαίμονας ἔχουσα τὰς ἐμπολιτευομένας, ὡς φαίη ἂν ὁ διδάσκαλος ὁ σὸς, ἐκεῖσε πᾶσι ἀφιγμένοις, σοφοὺς εἰς τὸ ἀκριβέστατον, ἀνδρείους ἅπαντας, ἀκινήτους, σώφρονας, ὀλίγων θεῶν δεηδότας. οἷα δὴ πολλὰ γίγνεται παρ' ἡμῖν, ἁρπαζόντων, καὶ βιαζομένων, καὶ πλεονεκτούντων, οὐδεὶς ἂν εἴποι φασὶν ἐν ἐκείνῃ τῇ πόλει θλιβόμενον, ἀλλ' ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ ξυμπολιτεύοντας. μάλα εἰκότως. ἃ γὰρ ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσιν οἴμαι τὰς στάσεις, καὶ φιλονεικίας ἐλαύνει, καὶ ὧν ἕνεκα ἐπιβουλεύουσιν ἀλλήλοις, ταῦτα πάντα ἐκποδὼν ἐστὶν ἐκείνοις. οὐ γὰρ ὅτι χρυσίον ἔστι, οὐδὲ ἡδονὰς, οὐδὲ δόξας ὁρῶσιν, ὡς διαφέρειν περὶ αὐτῶν, ἀλλὰ πάλαι τὰ πόλεως ἐξελελήκασιν αὐτὰ, ὅτι ἀναγκαῖα ἡγησάμενοι ξυμπολιτεύεσθαι. ὥστε καλῶν τινα, καὶ πανδαίμονα βίον βιῶσι, ξὺν εὐνομίᾳ, καὶ ἰσότητι, καὶ ἐλευθερίᾳ, καὶ ζῆν ἄλλοις ἀμαθῶς. Ερ. τί δὲ σὺ Λυκῖνε; ἆρ' οὐκ ἄξιον ἅπασιν ἐπιθυμεῖν πολίτας γίγνεσθαι τῆσδε τῆς πόλεως, μήτε κάμνειν ὑπολογιζομένους τὸ σὺν τῇ ὁδῷ, μήτε πρὸς τὸ μῆκος τῆς χρόνου ἀπαγρεύειν, εἰ μέλλουσιν ἀφικνεῖσθαι, ἐγγραφῆναί τε καὶ αὖθι, καὶ μεθέξειν τῆς πολιτείας; Λυ. νὴ Δί' Ἑρμότιμε, πάντων μάλιστα ἐπὶ τούτῳ σπουδαστέον. τὰ δ' ἄλλα, ἀμελητέον. καὶ μήτε παρεῖσθαι τὸ σύνταῦθα ἐπιλαμβανομένῃ, πολλῷ πολλῇ λόγῳ.

Luciane, præclarum enim quidpiam fortè dices. *Lucian.* At vide ne me irrideas, si illud inscitè perquiram. Ita enim facto opus esse video, siquidem tu qui nosti quid sit melius, clarius explicare non vis. Virtus igitur mihi esto qualis urbs quam fœlices cives incolant (sicuti tuus præceptor inde reverti us dicere possit) summè sapientes, fortes omnes, justi, moderati, parum Diis inferiores. Cujusmodi autem multa fiunt apud nos rapinam, violentiam, avaritiam, neminem in ea urbe audere videas, ut ajunt, sed pacati munera Reipub. simul obeunt. Nec injuria. Quæ enim aliis in urbibus seditiones, & contentiones excitant, & quorum gratia alter alteri molitur insidias, omnia è medio illorum sunt sublata. Neque enim aurum, non voluptates, non honores respiciunt, ut de ipsis contendant: verùm jam olim hæc rati non necessaria ad civilem societatem, urbe expulerunt. Itaque tranquillam quandam, modisque omnibus fœlicem degunt vitam bonis legibus, æqualitate, libertate, aliis denique bonis instructam. *Hermot.* Quid igitur Luciane? annon æquum est ut urbis istiusmodi cives fieri omnes cupiant, nec laboris in via sustinendi rationem habendo, nec ob temporis prolixitatem animum desponendo, dummodo ubi eò pervenerint, civium numero ipsi inserantur, & civitatis jure donentur. *Lucian.* Sanè per Iovem Hermotime, in hoc omnium maximè est incumbendum: quidvis autem aliud negligendum: & neque patriæ hîc retinentis multa ratio habenda

est,

γον, μήτε παίδων, ἢ γονέων, ὅτῳ εἰσὶν ἐπικηδεύοντων, καὶ κλαυθμυρίζομένων ἐπικλᾶσθαι, ἀλλὰ μᾶλλον ἕπεσθαι μὲν κἀκείνῃ ἐπικηδείων ἐπὶ τὴν αὐτὴν ὁδόν. εἰ δὲ μὴ ἐθέλοιεν, ἢ μὴ δύναιντο, [1] ἀποστασάμενον αὐτὰς, χωρεῖν εὖ τὸ παντὸς ἀπὸ τῆς ἐκείνης πόλεως. καὶ αὐτὸ ἀπερρίψαντα τὸ ἱμάτιον, εἰ τύχοι ἐπειλημμένοι κατρύπτειν, ἐσύμενον ἐκεῖσε, ἢ γὰρ δέον μή σε τις [2] ἀποκλείσῃ, [3] καὶ γυμνὸν ἐκεῖσε ἥκοντα. ἤδη γάρ ποτε καὶ ἄλλοτε πρεσβύτην ἀνδρὸς ἥκοντα διεξιόντος, ὅπως τὰ ἐκεῖ πράγματα ἔχοι, καὶ με προτρέπειν ἑπεσθαι οἱ τῆς πόλιν. ἡγήσεσθαι γὰρ αὐτός. καὶ ἐλθόντα, ἐγγελᾶν, καὶ φυλέτῃσι ποιήσεσθαι, καὶ φορτίων μεταδώσειν τῶν αὐτῶν, ὡς μὴ πάντων δυσδαιμονοίης. ἀλλ' ἐγὼ σὺν ἐπιθυμίᾳ τῆς ἀνοίας, καὶ νεότητος τότε, τῶν πεντεκαίδεκα χρόνον ἐτῶν. ὅσους γὰρ ἂν αὖθις ἤδη ἀμφὶ τὰ τριάκοντα, τῆς τῆς πόλεως ἐᾶν. ἔλεγε δ' ὧν τῆς τὴν πόλεως, εἶχε μέμνημαι, ἄλλά τε πολλὰ, καὶ ἤδη καὶ παῖδι, ὡς ξύμπαντες μὲν ἐπήλυδες, καὶ ξένοι εἶεν, αὐτόχθων δὲ οὐδείς. ἀλλὰ καὶ βαρβάρους ἐμπολιτεύεσθαι πολλοὺς, καὶ δούλους, καὶ ἀμόρφους, καὶ μικροὺς, καὶ πτωχοὺς, καὶ ὅλως, μετέχειν τῆς πόλεως τὸν βουλόμενον. τὸν γὰρ δὴ νόμον αὐτοῖς, σὺν ἀπὸ πημάτων ποιεῖσθαι τὴν ἐγγραφὴν, οὐδ' ἀπὸ χημάτων, ἢ μεγέθους, ἢ κάλλους. οὐδ' ἀπὸ γάνους, οὐδὲ λαμπρῶν ὀνομάτων. ἀλλὰ ταῦτα μὲν, οὐδὲ νομίζεσθαι παρ' αὐτοῖς, ἀπεχθῶν δ' ἐκέλευε τοῖς τὰ

est, neque exorari oportet parentum, aut liberorum, ei qui habuerit, detinentium complorationibus: sed illi maximè ad iter idem suscipiendum sunt cohortandi. Quòd si nolint, aut non possint, excussis illis, rectà ad urbem illam ab omni parte beatam erit contendendum, imò relicto pallio, si eo prehenso detinerent, erumpendum. Neque enim metuendum est nequis excludat te nudum eò venientem. Iam enim aliàs virum senem audivi differentem, quomodo ibi se res habeant, itaque me, ut sibi ad urbem illam comes irem, hortabatur. Ipse enim se præiturum, cumque venissem civibus inferturum & tribulem facturum, suo sodalitio donaturum me, pollicebatur, ut cum omnibus fœlicitate fruerer. Sed ego, quæ juvenilis fuit amentia, tunc nondum quindecim annos natus, illi morem non gessi: quod si fecissem, forte jam in suburbio, ipsisque portis consisterem. Porrò de civitate, si bene memini, cum alia multa, tum etiam hæc prædicabat, omnes esse advenas, neminem indigenam: quinetiam multos barbaros in ea versari, & servos, & deformes, & parvos, & pauperes: denique participem fieri urbis quicunque vellet, siquidem lex ipsis, ut nulla censûs habita ratione, non habitus, non magnitudinis, non pulchritudinis, non generis, non illustrium majorum civitate donent: cùm hæc nihili ducant. Oportere autem, ut quicunque jus civitatis

1 Ἀποστασάμενον] Angl. ἀποστασάμενον, Mend. *Bourd.*
2 Ἀποκλείσῃ] Vt in Dial. Meret. *Idem.*
3 Καὶ γυμνὸν] Καὶ deest in Mss. & Aug. Cod. *Idem.*

πολίτην ἐπιθυμίας, σωφρονεῖν, καὶ ἐπιθυμίαν τῶν καλῶν, καὶ πόνον, καὶ τὸ ἀλιπαρὲς, καὶ τὸ μὴ ἐνδοῦναι, μὴ δὲ μαλακιδῆναι πολλοῖς τοῖς δυσχερέσι, καὶ τὴν ὁδὸν ὑπτιάζοντα. ὡς ὅστις ἂν ταῦτ' ἐπιδείξηται, καὶ διεξέλθοι, πορεύσομαι ἄχρι πρὸς τὴν πόλιν, αὐτίκα μάλα [1] πολίτην ὄντα τῶνδε, ὅστις ἂν ᾖ, καὶ ἰσότιμον ἅπασι, τὸ δὲ χείρονα, ἢ κρείττονα, ἢ εὐπατρίδην, ἢ ἀγροῖκον, ἢ ὀβελοῦργον, εἶδε ὅλως εἶναι, ἢ λέγεται ἐν τῇ πόλει. Ερμ. ὁρᾷς ὦ Λυκῖνε, ὡς ἐμοὶ μέλει, εἶδε περὶ μικρῶν κάμνω, πολίτης ἐπιθυμῶν γενέσθαι καὶ αὐτὸς ἤδη καλῆς καὶ εὐδαίμονος πόλεως; Λυ. καὶ γὰρ αὐτός σοι Ἑρμότιμε, τἀ αὐτῶν σοι ἐρῶ. καὶ σὺ ἴσθι ὅ, τι ἂν μοι δοκῇ τούτων εὐξαίμην γενέσθαι. εἰ μὲν ἐν πλησίον ἦν ἡ πόλις, καὶ φανερὰ ἰδεῖν ἅπασι, πάλαι ἂν εὖ ἴσθι μηδὲν ἐνδιάσας, αὐτὸς ἦειν εἰς αὐτὴν, καὶ ἐπολιτευόμην ἂν σὺν πολλῷ. ἐπεὶ δ' ὡς ὑμεῖς φατε, σύ τε, καὶ Ἡσίοδος ὁ ῥαψῳδὸς, πάνυ πόρρω ἀπῴκισται, ἀνάγκη ζητεῖν ὁδόν τε τὴν ἄγουσαν ἐπ' αὐτὴν, καὶ ἡγεμόνα τὸν ἄριστον. ἢ σὺκ οἴει σὺ ὅτου χρῆναι ποιεῖν; Ερμ. καὶ πῶς ἂν ἄλλως ἔλθοι τις; Λυ. ἀκοῦσον [2] σοὶ μὲν ἐπὶ τὸ ὑπισχνεῖσθαι, καὶ φάσκειν εἰδέναι, πολλὴ ἀφθονία τῶν ἡγησομένων. πολλοὶ γὰρ ἕτοιμοι παρεστᾶσιν αὐτοχθονες, ἐκεῖθεν ἕκαστος εἶναι λέγοντες. ὁδὸς γε μὲν ἡ μία ἡ αὐτὴ φαίνεται, ἀλλὰ πολλαὶ, καὶ διάφοροι, καὶ οὐδὲν ἀλλήλαις ὁμοιαι. ἡ μὲν γὰρ, ἐπὶ τὰ ἑσπέρια. ἡ δὲ, ἐπὶ τὴν ἑω φέρειν ἔοικεν. ἡ δὲ, ἐπὶ

tatis indipiscitur, intelligentia polleat, cupiditate rerum honestarum teneatur, laborem & macritatem non detrectet, non detergum, non molleſcat, quum multas in via moleſtias nanciſcitur. Eum autem qui iſta præſtiterit, & ad urbem uſque iter peregerit, protinus eſſe civem omnibuſque æqualem, quicunque tandem fuerit. Nec pejor, an melior, nobilis an ignobilis, ſervus an liber ille ſit, vel prorſus eſſe, vel dici in urbe. *Hermot.* Vides Luciane, ut non fruſtra, nec parvis de rebus laboro, quum tam pulchræ, tamque fœlicis urbis ipſe civis fieri cupio? *Lucian.* Ego quoque Hermotime, eadem tecum amo, nihilque eſt quod ante iſta conſequi optem. Quòd ſi propinqua urbs eſſet, & omnium conſpectui expoſita, jampridem, probè ſcias, nihil ambigens, ad eam profectus fuiſſem, & in ea jamdiu verſarer. Siquidem igitur, ut dicitis, tu nimirum & poëta Heſiodus, longiſſimè eſt ſemota, neceſſe eſt viam quærere quæ eò ducit, optimum etiam ducem. Nonne tu ſic faciendum putas? *Hermot.* Ecquo pacto quiſpiam alia ratione eò perveniret. *Lucian.* Adeſt tibi ingens hominum multitudo qui te ducturos promittant, & ſe viam tenere dicant. Multi namque adſunt ad hoc parati, qui ſe indigenas profitentur. Via autem non unica, eademque, ſed multæ, ac diverſæ, nihilque inter ſe ſimiles apparent: hæc enim ad occaſum, illa ad ortum ferre videtur: hæc ad Septentrionem, illa

1 Πολίτην ὄντα] Angl. τῶν. Bourd.
2 Σοὶ μὲν ὅτι] Mend. Idem.

1 Ἀπο-

ὡς ἄρκτους. καὶ ἄλλη, δύβδ τ μεσημβρίας. καὶ ἡ μέ, λιμένων, καὶ φυτῶν, καὶ σκιᾶς, εὐυδρος, καὶ ἡδεῖα, ὐδὲν ἀηπτυστοι, ἢ δύσβατον ἔχουσα. ἡ δ, πετρώδης, καὶ τραχεῖα, πολλὰ ἤλιον, καὶ δίψος, καὶ κάμαθον ἐπιφαίνουσα. καὶ ὅμως, αὐ πᾶσαι ὁδὸς τὴν πόλιν ἄγειν λέγονται, μίαν ὐσαν, εἰς τὰ ἀναπάμβα πλάνων. ἔνθα δή μοι καὶ ἡ πᾶσα ἀπορία ἐστίν, ἐφ' ὧν γὰρ ἂν ἔλθω αὐτῶν, ἀνὴρ κῦ τὴν ὄχλον τ ἀτραπὸν ἔκασος ἐφέρων, ἐν τῇ εἰσόδῳ μάλα ὡς ἀξιόπιστος ὁρμᾷ τι τὴν χεῖρα, καὶ ἐπιτρέπει κῦ τὴν αὐτὸν ἀπίναι, λέγων ἕκαστος αὐτῶν μὲν τὴν εὐθεῖαν εἰδέναι. τὰς δ' ἄλλας, πλανᾶσθαι, μήτε αὐτὰς ἑλληνυθότας, μήτε ἄλλοις ἡγήσασθαι δυναμένοις ἀκριβῶς. κἂν ἐπὶ τ πλησίον ἀφίκωμαι, κἀκεῖνο τὸ ὅμοιον ὑπομένοντα περὶ τ αὐτὸν ὁδὸν, καὶ τὰς ἄλλας κακεῖσε, καὶ ὁ παρ' αὐτῶν ὁμοίως, καὶ ἑξῆς ἅπαντες. τό, τε πλῆθος τ ὁδῶν, καὶ τὸ ἀνόμοιον αὐτῶν, ὐ μετρίως παρέστη μοι, καὶ ἀπορεῖν ποιεῖ. καὶ μάλιστα οἱ ἡμῶν ὑπερφυῶς πεπαίμενοι, καὶ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστοι ἐπαινοῦντες. ὃ γὰρ οἶδα ἐγὼ τινα τραπόμενον, ἢ τὸ, μᾶλλον ἀκριβῆσαι, ἀφικοίμην ἂν τὴν πόλιν. Ερμ. ἀλλ' ἐγώ σε λύσω τ ἀπορίας. τοῖς γὰρ προωδοιπορηκόσιν ὧ Λυκῖνε πιστεύσας, σὺν ἂν σφαλείης. Λυ. πότερον λέγεις τοῖς τὴν ποίαν ὁδὸν ἐληλυθόσιν; ἢ πότερον τ ἡμέραν ἀκριβῆσασιν; αὐτὸς γὰρ ἡμῖν τὸ αὐτὸ ἀπορεῖ, ἐν ἄλλῃ μορφῇ ἀναφαίνεσθαι, ἀπὸ τ πραγμάτων ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους μεταληλυθέναι. Ερμ. πῶς τοῦτο φῄς; Λυ.

illa ad meridiem. Rursùs hæc quidem per prata, plantas, & umbram, humida, jucunda, nihil duri, nihil asperi habet. Illa verò petricosa, aspera, multum solis, & sitis, & laboris exhibet. Attamen hæ omnes ad urbem illam, quæ una est, ducere dicuntur, quanquam in contraria desinunt. Inde perplexa dubitatione totus teneor. Nam in quamcunque ipsarum venero, unusquisque qui in viæ principio stat, in aditu fide dignus manum porrigit, & in suam ingrediar hortatur, quam rectam esse se solum scire dicit: alios verò aberrare, qui neque eò ipsi pervenerint, neque aliis sequentibus præire possint. Quod si ad vicinum accessero, ille etiam similia de via sua pollicetur, aliisque obtrectat: sic & vicinis ipsius, omnesque deinceps. Quare cum multitudo, tum dissimilitudo viarum non mediocriter me turbat, facitque ut hæream dubius, maximè verò duces qui summa pervicacia contendunt, suaque singuli laudibus extollunt. Nescio enim ad quam conversus, aut quem potiùs sequens, ad urbem illam perveniam. *Hermot.* At ego te ab omni hæsitatione liberabo Luciane. Nam si iis qui priùs iter confecerunt fidem habeas, non aberrabis. *Lucian.* Quibus dicis? quam viam ingressis? aut quem ducem sequutis? iterum enim nobis idem dubium, in alia forma apparet, facto à rebus ad homines transitu. *Hermot.* Quonam modo istud dicis? *Lucian.* Quoniam

1 Ἀπολύσω τ ἀπορίας] Vt in Nigr. & Hercul. Gall. & passim. *Bourd.*

ὅτι ὁ μὲν, τῷ Πλάτωνι παραπόρῳ, καὶ συνοδοιπορήσας μετ' αὐτοῦ, ἐκείνῳ ἐπαινέσεται δηλονότι. ὁ δὲ, τῷ Ἐπικούρῳ ἐκείνῳ. καὶ ἄλλῳ ἄλλῳ. σὺ δὲ, τίνι ὑμετέρῳ. ἢ πῶς γὰρ ὦ Ἑρμότιμε οὐχ οὕτω; Ερμο. πῶς γὰρ δ'; Αν. ἆ τοίνυν ἁπλοῦς με ἔφοβες, ἀλλ' ἔτι ὁμῶς ἀγνοῶ τῇ μᾶλλον χρὴ πιστεῦσαι τὸν ὁδοιπόρων. ὁρῶ γὰρ ἕκαστον αὐτῶν, καὶ αὐτὸν, καὶ τὴν ἡγεμόνα, μιᾶς πεπιεσμένους, καὶ ἐκείνῳ ἐπαινοῦντα, καὶ λέγοντα ὡς αὕτη μόνη ἄγει ἐπὶ τὴν πόλιν, ἃ μάλιστα ἔχω εἰδέναι εἰ ἀληθῆ φησιν. ἀλλ' ὅτι μὲν ἀφίκεται πρός τι πλῆθος, καὶ οἶδ' ἐγὼ πόλιν, δῆλον αὐτὴ ἔσως. [1] εἰ δὲ ἐκείνην εἶδεν, ὦ ἐχέμυθε, οὐ πάνυ ἐπιθυμοῦμαι ἐγώ τε, καὶ σὺ προλιπόσθαι, ὡς δέον εἰς Κόρινθον ἐλθεῖν, ὃ δὴ εἰς Βαβυλῶνα ἀφικόμενος, οἴεται Κόρινθον ἑωρακέναι, ἄδηλον ἔμοιγ' ἔτι. ἐγὼ γὰρ πάντως ὁ τινὰ πόλιν ἰδὼν, Κόρινθον εἶδεν, εἴγε μόνη πόλις ἐστὶν ἡ Κόρινθος. ὃ δὲ δὴ μάλιστα εἰς ἀπορίαν με καθίστησι, ἐκεῖνό ἐστι, τὸ εἰδέναι ὅτι πᾶσα ἀνάγκη μίαν εἶναι τὴν ἀληθῆ ὁδόν. καὶ γὰρ ἡ Κόρινθος μία ἐστὶν. αἱ δ' ἄλλαι, παντάχοσε μᾶλλον, ἢ εἰς Κόρινθον ἄγουσιν, εἰ μή τις ὅπου φοίβαν ζητοῖτο, ὡς οἴεται καὶ τὴν εἰς Ὑπερβορέους, καὶ τὴν εἰς Ἰνδὰς ἄγουσαν, εἰς Κόρινθον τίθεσθαι. Ερμ. καὶ πῶς οἷόν τε ὦ Λυκῖνε; ἄλλη γὰ ἀλλαχόσε ἄ-

niam hic qui in Platonis viam est digressus, eumque ducem sequitur, illam videlicet laudabit, ille verò viam Epicuri, & alius aliam: tu verò vestram. Nam qui non ita fiat Hermotime? *Hermot.* Et cur non? *Lucian.* Proinde dubium non solvisti, sed adhuc similiter ignoro cuinam ex viatoribus potiùs fides adhibenda sit. Video namque unumquemque ipsorum, ipsumque & ducem unius periculum fecisse, quam laudat, dicitque solam esse quæ ad urbem ducat. Ego autem scire nequeo num verum dicat. Sed illi fortè concesserò, quòd ad finem aliquem devenerit, & aliquam urbem viderit. Cæterùm num illam viderit, quam oportebat, in qua ego & tu versari percupimus (ut si Corinthum venire oporteat, at ille Babylonem profectus Corinthum vidisse se putet) etiamnum mihi non constat. Neque enim qui civitatem aliquam vidit, Corinthum vidit: siquidem non sola urbs est Corinthus. Illud autem omnium maximè incertum me facit, quòd scio unam esse necessariò, eamque veram viam: siquidem unica est Corinthus. Aliæ verò quovis potiùs quàm Corinthum ducunt: nisi quis adeò mente sit captus, ut eam quæ ad Hyperboreos, & ad Indos ducit, Corinthum mittere putet. *Hermot.* At qui id fieri possit Luciane? alia namque aliò

1 Εἰ δὲ ἐκείνην εἶδεν, ὦ ἐχέμυθε, οὐ πάνυ ἐπιθυμοῦμαι ἐγώ τε καὶ σὺ προλιπόσθαι, ὡς δέον εἰς Κόρινθον ἐλθεῖν, ὃ δὴ εἰς Βαβυλῶνα ἀφικόμενος, οἴεται Κόρινθον ἑωρακέναι, ἄδηλον ἔμοιγ' ἔτι. ἐγὼ γὰρ πάντως] Locum totum adscripti, quia librariorum culpa distortissimus est verbis ultrò citroque pessimè trajectis. In seriem vero suam redigi & recorrigi sic potest: εἰ δὲ ἐκείνην εἶδεν, ἣν ἐχεῖν οὐ πάνυ ἐπιθυμοῦμαι ἐγώ τε καὶ σὺ προλιπόσθαι, ἄδηλον. Ἠδέσθαι εἰς Κόρινθον ἐλθεῖν ἐγὼ, ὃ δὴ εἰς Βαβυλῶνα ἀφικόμενος οἴεται Κόρινθον ἑωρακέναι, ἄδηλον ἔμοιγ' ἔτι. ἐγὼ γὰρ πάντως. Marc.

1 Et

γή. Αν. ἀκῶν καλὲ Ἑρμότιμε, ὁ μικρᾶς δεῖ βυλῆς ἐπὶ τὰ αἱρεσιν τ ὀῤῥῶν τε, καὶ ἡμερόνων. ὁδὲ τῦτο δὴ τὸ ᾧ λόγῳ ποιήσομεν, ἵνθα ἂν ἡμᾶς οἱ πόδες φέρωσιν, ἐκεῖσε ἀπιόμεν. ἐπεὶ λήσομεν ὕτως, ἀντὶ τ εἰς Κόρινθον ἀγόμενοι, τὰ ἐπὶ Βαβυλῶν, ἢ Βάκτρων ἀπιόντες. οὐδὲ γὰρ εὖ ἐκεῖνο καλῶς ἔχει, τῇ τύχῃ ἐπιτρέπειν, ὡς τάχα ἂν τὰ ἀρίστην ἑλομένοις. εἰ δ' ἀπὸ σκοπῦ ἐξεπίτηδες ὁρμήσειεμεν ἐπὶ μίαν τ ὁδῶν πάντων. δυνατὸν μὲν γὰρ κ τῦτο γένεσθ. καὶ Ἴασις ποτε ἐχρήσατο σὺν τῷ μακρᾷ χρόνῳ. ἡμᾶς δὲ φασὶ τ ὕπο μεγάλων, σὺκ οἰκεῖ δεῖν ἀθρόως ἀναῤῥιπτεῖν, ἐπὶ ἐς τὸν κοινὸν καθελκύειν τὰ ἐλπίδα, ἐπὶ βίπος ὡς ἡ παροιμία φησί. τ Αἰγαῖον, ἢ τ Ἰόνιον διαπλεῦσαι βλόμεθα. ὅτι ἐπὶ αἰκαστα μεθ' ἓν λόγος τὰ τύχῃ, εἰ τοξεύσαι, κ ἀκοντίζειν, μὴ πάντως ἵνα τ ἀληθῆς, ἐκεῖ ὀντ σὺ μελέτης τῆς ψεύδεσιν, ὅπερ ἐπὶ τ Ὁμηρικ τοξότη ὑπῆρξεν. ὃς, δέον τὰ πελειάδα καθαιρεῖσαι, ὁ δ', τὰ μηρύνθ ἔπεμψε. ὁ σῦν εὐχος οἶμαι· ἀλλὰ σφαλὸ σκέπτο εὐλογώτερον τ πελειᾶν, τῷ ἡσσᾶσθ, κ σκαπτεῖσθ τῷ τοξεύμασ ἐλπίζειν, ἢ πάντως σκέπτο τ ἐν ἐξ ἁπάντων. ὁ δ κίνδυν ὅπ ἐμελῆς, εἰ ἀντὶ τ ἐπ' εὐθῆ ἀγώνης, ἐς τ πεπλανημένων μίαν ἀγνοῶντες, ἐμπέσοιμεν, ἐλπίζοντες ἥμισυν πιέσεσθαι τὰ τύχῃ ὑπὲρ ἡμῶν, aliò tendit. *Lucian.* Quare egregie Hermotime non parvo opus est consilio in eligendis cùm viis, tum ducibus. Neque quod dictitant, faciemus, quocunque nos pedes ferant, ibimus. Nam sic non per eam quæ Corinthum, sed quæ Babylonem, aut Bactra ducit, imprudentes iremus. Neque enim bene consultum est, si fortunæ rem committamus, ut tanquam optimam eligentes, etiam sine pervestigatione, in unam aliquam quamcunque tandem temerè feremur. Illud enim fieri potest, & fortè jam olim in tanta temporis longinquitate factum est. Nec equidem par esse puto, ut de rebus adeò magnis spem temerè abjiciamus, aut in angustum coactam concludamus, virgultea scapha, quod ajunt, Ægæum aut Ionium mare transmittere volentes. Quando neque fortunam rectè accusaremus, si sagittando, & jaculando, Verum non sit prorsus assequuta, quippe quod in sexcentis mendaciis est unicum. Quod ne Homerico quidem sagittario concessum est, qui cùm sagittis columbam petere debuisset, funem rupit. Is autem opinor Teucer fuit. Sed longè magis rationi est consentaneum, speres fore ut multa vulnerentur, & in telis jactum incidant, quam omnino unum illud ex omnibus. Non exiguum autem esse periculum, si non in rectam, sed in aliquam ex deviis incidamus imprudentes, sperantes fore ut meliorem pro nobis fortuna eligat, ex-

1 Ἐπὶ βίπος] Parœmiogr. hoc autem proverbium εἰρηῦ ἐπὶ τ πάνυ χαλεπῶς ἔχ θεῦ μόνα εἰς λήσιν ἔστιν ἐκφεύγοντα. Bourd. Ἐπὶ βίπος ὡς ἡ παροιμία φησὶν, τ Αἰγαῖον, ἢ τ Ἰόνιον διαπλεῦσαι βλόμενος ἢ θεὸς βλοιτ, καὶ ἐπὶ βίπος πλοίοις, inquit Poëta ἄδηλος. Similiter Aristophanes in Pace: Κἀμοῦ γ' ἕνεκα καὶ ἐπὶ βίπος πλοίοις. Menagius.

1 Δι-

εἰκάζειν οἶμαι. ἀδὴ γὰρ ἀναστρέψαι ἔστι, καὶ ἀναστῆναι ὀπίσω ῥᾴδιον, ἢν ἅπαξ ἐπιβῇ τῆς πλεύσεως ἐς αὐτὸν, τὰ δάπανα λυσάμενον, ἀλλ' ἀνάγκη ἐν τῷ πελάγει ἀμφίρεσθαι, ναυτιῶντα ὡς τὸ πολὺ, καὶ δεδιότα, καὶ κεφαλαλγοῦντα ὑπὸ τῆς σάλου, διὸν ἐξ ἀρχῆς χρὴ σκοπεῖν πλεῦσαι, ἀνασκοπὰ ἐπὶ σκοπὴν πᾶσαν, ὁπόταν ἐπιφορὰν ἴδῃ, καὶ ἄδηλον τὸ πνεῦμα τοῖς εἰς Κόρινθον ἀφανεῖσθαι ἐθέλουσι. καὶ τὴ Διὶ, κυβερνήτην ἕνα τὸν ἄριστον ἐκλέξασθαι, καὶ ναῦν σύμπαγῆ, οἵαν ἀμφιρεύσειν σοὶ τηλικῶνδε κλύδωνα. Ερμ. οὕτω γὰ ἔμοιγε δοκεῖ. Λουκιανὸς δὲ πολὺ. καλῶ οἶδά γε ἐπ' ἄπειρον σὺ κόκλῳ ἐλιλθών, οὐκ ἄλλης ἀν εὔρεις, ἢ τὰ ἡγεμόνας ἀμείνους, ἢ τὰ κυβερνητὰς ἐμπειροτέρους τῶν Στωϊκῶν. καὶ ἦν ἐθελήσῃς γε ἀφικέσθαι ποτὲ αὖθις Κόρινθον, ἐκείνοις ἕψῃ, οἳ τὰ Χρυσίππου, καὶ Ζήνωνος ἴχνη σώζουσιν. ἀλλὰ σὺ ἀδύνατον. Αν. ὁρᾷς τοῦτ' αὖ κρεῖττον ἃ Ἑρμότιμε εἴρηκας; εἶποι γὰρ ἂν αὐτὸ καὶ ὁ τοῦ Πλάτωνι ξυνοδοιπορῶν, καὶ ὁ Ἐπικούρῳ ἑπόμενος, καὶ οἱ ἄλλοι, μὴ ἀνελθεῖν με εἰς τὴν Κόρινθον, εἰ μὴ μετ' ἐμαυτοῦ ἕκαστος. ὥστε, ἢ πᾶσιν πιστεῦσαι χρὴ, ἢ ἀπίστως οὐδενὶ γελοίως ἂν ἀμφαλέσθαι τὸ τοιοῦτον, ἀλλεῖς ἂν εὐθυμίᾳ πάλαι κατεχόμενοι. ἐπὶ ὁρᾷς, εἰ καθ' ἑαυτὸν νῦν ἔχω; ἀγνοῶν ἔτι ἅπασιν ἐστὶ ὁ ἀληθέστατος ἐλοίμην σοὶ πιστεύσας, ἀνδρὶ φίλῳ, ἀπειρομάτην ἰέναι τὴν τῶν Στωϊκῶν, καὶ μίαν ἐκείνην ὁδοιπορήσαι ταύτην, ἕκαστα ζητῶν τῆς ἀναβάσεως πιστεύσαντα Πλάτωνι, καὶ Πυθαγόρᾳ, καὶ Ἀριστοτέλει, καὶ τοῖς ἄλλοις,

exprimo ni fallor. Neque enim amplius reverti, & retro incolumem servari facile est, siquis funem soluto navi se commiserit: verùm necesse est in pelago jactari, plerumque nauseando, trepitando, & capitis gravedine laborando propter fluctuum agitationem, cùm operæpretium fuisset ab initio ante discessum conscensa specula explorare num navigabile esset mare, & secundus flaret ventus Corinthum navigare volentibus: & per Iovem optimus quispiam gubernator eligendus fuisset, & bene compacta navis, quæ tantis fluctibus sustinendis par esset. *Hermot.* Sic quidem Luciane, multò melius fieret. Verùm scio equidem te perlustratis omnibus, non alios, non meliores duces, non peritiores gubernatores quàm Stoicos inventurum: & si quando Corinthum proficisci velis, illos secuturum per Chrysippi & Zenonis vestigia incedendo: alioqui non possis. *Lucian.* Vides Hermotime ut hoc ex communi sententia dixisti? Id ipsum enim dixerit qui Platonem comitatur, & qui Epicurum sequitur, aliique, me non nisi secum Corinthum aditurum. Itaque vel omnibus credendum, quod maximè ridiculum est, aut similiter diffidendum: quod est longè tutissimum, donec vera pollicentem invenerimus. Age verò, si ut nunc sunt res meæ ignorans adhuc quis ex omnibus verum dicat, vestras partes, tibi credendo, deligerem, vir quidem amico, sed Stoicæ tantùm disciplinæ gnaro, solamque hanc viam ingresso: deinde Deorum aliquis in vitam revocaret, Platonem & Pythagoram, & Aristotelem atque alios:

οἱ ᾖ, παραστάντες, ἐρωτῶεν με, καὶ τὸ Δί' εἰς δικαστήριον ἀγαγόντες, ὕβρεως ἔγραψας δικάζοιντο, λέγοντες, ὦ βέλτιστε Λυκῖνε, τί παθὼν ἢ τίνι ποτὲ πιστεύσας, Χρύσιππον, καὶ Ζήνωνα προτιμήσας ἡμῶν, πρεσβυτέρων ὄντων σοῦ πολὺ, χθὲς, καὶ πρώην γνωμένους, μήτε λόγῳ μεταδοὺς ἡμῖν, μήτε πυθομένοις ὅλως ὧν φαῦλ', εἰ τοῦτο λέγοιεν, τί ἂν ἀπεκρινάμεθα αὐτοῖς; ἢ ἐξαρκέσῃ μοι, ἂν εἴπω ὅτι Ἑρμότιμον ἐπιδεῖξαι φίλον ἀνδρί; ἀλλὰ φαῖεν ἂν οἶδ' ὅτι, ἡμεῖς ὦ Λυκῖνε, σὸν ἴσμεν τὸν Ἑρμότιμον τοῦτον, ὃς τίς ποτ' ἐστι, καὶ ὁπόθεν ἡμῖν. ὥστε σὺ ἐχρῆν ἀπάντων προαγορεύσαι, καὶ ἡμῖν παραδιαιτᾶν, ἀνδρὶ πιστεύσαντα μίαν ὁδὸν τῆς φιλοσοφίας, καὶ καὶ τοῦτον ἴσως ἀκριβῶς προειδότα. οἱ δέ γε νομοθέται ὦ Λυκῖνε, οὐχ ὅτι τοῖς δικασταῖς ποιεῖν, καὶ δὲ ἕτερα μὲ ἀκοῦσαι, τὸ ἕτερον, σὲ ἐᾶν λέγειν ὑπὲρ ἑαυτοῦ, ἃ οἴεται ξυμφέρειν, ἀλλ' ὁμοίως ἀμφοῖν ἀκροᾶσθαι, ὡς ῥᾷον ἂν τὰς λόγους, ὁ μὲν οἰκοῖεν τάληθῆ τε, καὶ ψευδῆ. καὶ ὧν γε μὴ ὅτι ποιοῦσιν, ἐφιέναι δίδωσιν ὁ νόμος εἰς ἕτερον δικαστήριον ποιοῦντα, ἅτινα εἰκὸς ἦν αὐτοὺς. ἢ τάχ' ἂν ἂν τις αὐτῶν σὲ προσέροιτο μὲ, εἰ σὲ μοι λέγων ὦ Λυκῖνε, εἰ τις αὐτῶν μηδὲ πώποτε ἄλλως ἀνθρώπους ἰδὼν, οἵοι ἡμεῖς ἐσμὲν, ἀφ' οὗ τὸ μὴ λευκοὶ δεδημηκέναι τὸ παραπᾶν, ἔτι δὲ συλλόγῳ τῷ Αἰθιόπων διέχυσέζοιτο, καὶ λέγοι μηδαμῇ τῆς γῆς ἀνθρώπους εἶναι λευκούς, ἢ ξανθούς, μηδὲ ἄλλο τι, ἢ μέλανας, ἆρα πιστεύοιτ' ἂν ὑπ' αὐτῶν; ἢ εἴποι τις ἂν πρὸς αὐτὸν τῶν πρεσβυτέρων Αἰθιόπων, σὺ δὲ δὴ, πόθεν ταῦτα ὦ

lios: illi autem circunstantes interrogarent me, & tractum in jus, contumeliæ singuli reum facerent, dicentes, Quid causæ fuit, optime Luciane, cur adhibita nescio cui fide, Chrysippum & Zenonem nobis longè senioribus, heri ac pridie natis anteposueris, cùm neque nobiscum communicaveris, neque eorum quæ dicimus, periculum feceris. Si hæc dicerent, quidnam illis responderem? Num sufficerit, si dicam, me Hermotimo viro amico credidisse? At, scio, dicerent illi. Nos, Luciane, Hermotimum hunc non novimus, neque ille nos. Quare nec omnes despiciendi, nec indicta causa condemnandi fuimus, ei fidem adhibendo qui unicam in philosophia viam, ac neque eam fortassis exquisitè noverit. At, ô Luciane, non præscribunt judicibus legislatores ut ita faciant, nimirum ut altero tantum audito, alteri facultatem dicendi ea quæ conferre sibi putat, non concedant: sed utramque partem pariter audiant, ut facilius examinatis orationibus, verum & falsum comperiant. At nisi sic faciant, potestatem facit lex ad judicium aliud provocandi, ut sibi dicenda dicant. Aut si fortè quispiam illorum interrogaret me, dicens, Dic mihi, Luciane, si quis Æthiops qui homines alios quales nos sumus nusquam vidisset, quòd nunquam omnino peregrè fuisset profectus, in aliquo Æthiopum cœtu affirmaret, diceretque nullibi gentium homines esse albos, vel flavos, nec alteriùs coloris quàm nigros, numquid ipsis fidem faceret? Diceret autem ipsi aliquis ex senioribus Æthiopum, Tu verò audacissime, unde hæc

nosti,

θρασύτατε οἶσθα, ὑφ' ὧν ἀπεδήμησας παρ' ἡμῶν ἀδεκάστα, ἀλλὰ τῇ Διὶ τῷ ξενίῳ τοῖς ἄλλοις οἶδας ὁποῖά ἐστι, φαίλω ἂν ἔγωγε δίκαια ἐρωτῆσαι τὸν πρεσβύτην, ἢ πῶς ὦ Ἑρμότιμε συμβουλεύεις; Ερμ. ὑπομιμνήσκεις γὰρ ὀπλῆξαι δεῖ μοι. Λυ. καὶ γὰρ ἔμοιγε ὦ Ἑρμότιμε. ἀλλὰ τοῦτο μὲν τοῦτο, σὺν ἔτι οἶδα, εἰ ὁμοίως καὶ σοὶ δοξῇ. ἐμοὶ μὲν γὰρ καὶ τοῦτο πάνυ δοκεῖ. Ερμο. τὸ ποῖον; Λυ. ἐπαῤῥῆξαι δηλαδὴ ὁ ἀνὴρ, καὶ φήσει ὡς με ὧδέ πως. ἀνάλογον τοίνυν κεῖσθω τις ἡμῖν ὦ Λυκῖνε, τὰ Στωϊκῶν μόνα εἰδὼς καθεξῆς ὁ σὸς φίλος οὗτος, ὁ Ἑρμότιμος. ἀποδημήσας ἢ μηδὲ πώποτε, μήτε εἰς Πλάτωνος, μήτε εἰς Ἐπίκουρον, μὴ ἢ ὅλως ὡς ἄλλον τινά. εἰ τοίνυν λέγοι, μηδὲν οὕτω καλὸν εἶναι, μήθ' ἁληθὲς παρὰ τοῖς πολλοῖς, οἷα τὰ τῆς ἐστᾶς ἐστι, καὶ ἃ ἐκεῖνη φησὶν, οὐκ ἂν εὖ μάλα θρασὺς εἶναι δόξειέ σοι, ἅπαντων ἀποφαινόμενος. καὶ ταῦτα, ἓν οἶδὼς, οὐδὲ πώποτε ἐξ Αἰθιοπίας τὸ ἕτερον πόδα ὠθεῖλε; [2] τί βλαφθήσεσθαι αὐτὸν, τὸ ἀληθεστάτου ἐκεῖνο ὑπολαβόντα, ὅτι ἡμεῖς τὰ μὲν Στωϊκῶν, καὶ πάνυ σπουδαζόμενα, ὡς ἂν τῶν τοιούτων φιλοσοφεῖν ἀξιόντες. οὐκ ἀγνοοῦμεν ὃ καὶ τὰ τοῦ τῶν ἄλλων λεγόμενα. ὁ γὰρ διδάσκαλος, κἀκεῖνα μεταξὺ καὶ διέξεισιν ὡς ἡμᾶς, καὶ ἀναπείσει γε αὐτὸς, [3] ὡσθεὶς αὐτὸς. ἢ νομίζεις συναῦξαι σωπήσεσθαι ἡμῖν τὰς ἀμφὶ τὸ Πλά-

nosti, nusquam enim peregrè à nobis es profectus, neque scis qualia sint quæ apud alios populos extant, annon rectè dicerem senem hunc justa interrogasse? aut quid tu Hermotime consilii habes? *Hermot.* Id ipsum. Nam mihi videtur eum justissimè consternasse. *Lucian.* Et mihi quidem Hermotime. Sed quod posthac dicturus sum, nondum scio an id mecum sentias: id enim equidem omnino sentio. *Hermot.* Quale-nam illud est? *Lucian.* Addet nimirum ille, & sic mihi dicet. Eadem igitur ratione, Luciane, nobis proponatur aliquis, qui sola Stoicorum placita calleat, sicuti amicus hic tuus Hermotimus: nec peregrè unquam sit profectus, neque ad Platonis Academiam, neque ad Epicurum, neque omnino ad alium quempiam. Itaque si diceret nihil ita pulchrum, nihil ita verum apud multos reperiri, qualia Stoicorum sunt, quæque illi asserunt, annon meritò tibi videretur esse temerarius, qui de omnibus definiret, idque cùm unius sectæ gnarus esset, neque unquam ex Æthiopia vel alterum pedem protulisset. Quid vis ipsi respondeam? Verissimum illud videlicet, Nos Stoicorum placita etiam perdiscere, ac si secundum illa philosophari velimus: sed quæ dicuntur ab aliis non ignorare. Præceptor enim illa quoque inter disserendum nobis proponit, idemque subvertit. Num verò hic taciturus existimas Pla-

1 Δικαιότατα γὰρ ὀπλῆξαι] Δικαιότατα γὰρ ὀπλῆξαι. Maré.

2 Τί βλαφθήσεσθαι αὐτὸν, τὸ ἀληθέστατον] Excidit notatio personæ. Ἑρμοτίμου, scilicet fuisse, αὐτὸ, Ἑρμοτ. τὸ ἀληθέστατον. Idem.

3 Περῶτις αὐτῆς. ἢ νομίζεις] Excidit notatio personæ Λυκίνου. περῶτις αὐτῆς. Λυκ. ἢ νομίζεις. Idem.

1 Οἰκε-

σοφιστὰς, καὶ Πυθαγόρους, καὶ Ἐπικουρείους, καὶ τοὺς ἄλλους. ἴσχε δὲ ἀναγελάσαντας ἂν εἰπεῖν πρὸς ἐμέ, οἷα παιδιᾷ ἂν Λυκῖνε ὁ Ἑρμότιμος. ἀξιοῖ τοῖς ἀνιδίοις τούτοις ἡμῶν πιστεύειν, καὶ οἴεται τοιαῦτα εἶναι τὰ ἡμέτερα, ὁποῖα ἂν σοφοὶ φῶσιν, ἢ σὺν εἰδότες, ἢ κρυπτόμενοι τὸ ἀληθές. ἀκὴν ὦ Λυκῖνε καὶ τὸν ἀθλητὴν ἴδῃ ἀσκούμενον πρὸς τὸν ἀγῶνα, λακτίζοντα εἰς τὸν ἀέρα, ἢ πυξ κινοῦντα πληγὴν ἴσως κατὰ φιλοσοφίαν τὸν ἀνταγωνιστὴν δῆθεν παλαίοντα, οὗτος ἀνακηρύξῃ αὐτὸν, ἀγωνοθέτης ὤν, ὡς ἄμεμπτον ἴσως. ἢ σοφιστὴν ῥᾳδίως εἶναι, καὶ ἀσφαλῆ τὰ νεανιεύματα, εὐθὺς ἀντιπαρελθόντα αὐτῷ, τῶν ἢ νίκης τυγχάνοντα κενεᾶς, ὁπόταν καταγωνίσηται τὸν ἀντίπαλον αὐτὸν, καὶ κρατήσῃ, ὃ δὴ ἀπαγορεύει. ἄλλως γ', ὦ μὴ πίνων μὴ γ' Ἑρμότιμε, ἀφ' ὧν ἂν οἱ διδάσκαλοι αὐτὰ σκιαμαχοῦντα τοῖς ἡμῖν δόξαιεν, οἰέσθω κρατεῖν αὐτούς, ἢ τὰ ἡμέτερα τοιαῦτα εἶναι, ὡς ἀναπεῖσαι ῥᾴδιως. ἐπεὶ τὸ τοιοῦτον ὅμοιον ἂν εἴη τοῖς τῶν παιδίων [1] οἰκοδομήμασιν. ἃ καταστρέψαντες ἐκεῖνοι ἀθυμοῦσιν, οὕτως ἀναπείθουσιν. ἢ καὶ τὴν Δίκην τοῖς τοξεύειν μελετῶσιν. οἱ κόρυθα ἴσως σμικρὰν ποιήσαντες, ἔπειτα ἐπὶ κοντὸν πήξαντες, ἀπόρρωθεν βάλλοντες, χαίρουσιν ἀφιέντες. καὶ ὦ τύχοι ποτὲ, καὶ ἀφαιρήσουσι τὰ κόρυθα, ἀνέκρυψεν οὗτος, Platonicos, & Epicureos, tum etiam alios? Annon in risum soluti dicerent, qualia facit familiaris tuus Hermotimus, Luciane: æquum censet adversariis fidem de rebus nostris habere, & dogmata nostra putat esse cujusmodi dicunt illi, sive ea nesciunt, sive verum celant. Numquid siquem ex athletis exercentem se viderit ante certamen, calcitrantem in aërem, aut pugnis inanem quampiam plagam inferentem, quasi cæderet adversarium, ideo illum certaminis præses ut invictum statim proclamabit? Annon contrà existimabit facilem esse ac tutam hanc strenuitatem, nullo ipsi repugnante adversario: tum verò decernendam victoriam, quum adversarium ipsum expugnarit & devicerit: hic vero cesserit: alioqui nequaquam? Proinde neque Hermotimus ab iis de quibus præceptores sui adversus nos absentes, ut adversùs umbras pugnant, illos victores esse putet, vel talia esse nostra, ut facilè subvertantur. Quoniam illud esset persimile puerorum ædiculis, quas illi infirmas parant, & protinus subvertunt. Vel per lovem iis qui sagittando se exercent, qui colligatis stipulis, contoque infixis, nec procul positis emisso telo jaculantur, & si fortè stipulas attigerint & penetrarint, ilico

1 Οἰκοδομήμασιν] Eadem Iul. Imperator in Epist. Ἴσα τοῖς Ὀμηρικοῖς παισὶ παίζομεν, οἱ παρὰ τὰς θῖνας ὅτ' ἂν σὺν πηλῷ πλάσωσιν, ἀφιᾶσιν αἰγιαλοῦ κλύζεσθαι. Locus autem Homeri quem imitandum sibi proponit Iulia. est Iliad. 5. Tangit Pisid.

Ὡς συλλογισμοῖς δύελίδες κύματα,
Καὶ πίσημα χαῦνον παιδικῶν ἀθυμάτων,
Τὸ λιπὸν κάρηνα συλλεγόντων εἰς σχῆνα.

Habet sequens illud ἐπαοιδὰς ὠμοσείνλω. Ex Homero. *Bourd.*

ὡς τι μέγα ποιήσαντες, εἰ διεξελήλυθεν αὐτοῖς τὸ βέλος ἀφ' ἧς φρυγάνων. ἀλλ' ὁ Πέρσης μὲν ἅττα ποιοῦσιν, ὁδὶ Σκυθῶν, ὅσοι τοξόται. ἀλλὰ πρῶτον μὲν αὐτοὶ κινούμενοι ἀφ' ἵππων, ὡς τὸ πολὺ τοξεύουσιν. ἐπειδὰν δ', καὶ τὰ τοξεύματα κινεῖσθαι ἀξιώσιν, οὐκ ἐῶσιν, οὐδὲ παραμένουσι τὸ βέλος, ἔστ' ἂν ἐμπέσῃ, ἀλλὰ διαδιδράσκουσιν ὡς ἔνι μάλιστα. θηρία μὲν γὰρ ὡς τὸ πολὺ καθεξούσιν, καὶ ὀρνίθων ἔνιοι τυγχάνουσιν. ὧν δέ ποτε καὶ ἐπὶ σκοπὸν δεῖ πτεροῦσθαι καὶ τόνου τὴν πλευρᾶς, ξύλου ἀνίπτυπον, τὰ ἀσπίδα ὠμοβοείου παχυτέραν, διελαύνουσι, καὶ ἅττα πίσσῃ, κἂν δι' ὅλων σφίσι χωρῆσαι τὰς οἰστούς. εἰπὶ τοίνυν ὦ Λυκῖνε παρ' ἡμῶν Ἑρμοτίμῳ, ὅτι οἱ διδάσκαλοι αὐτῷ φρύγανα παχέμενοι, καθεξούσι. εἶτα φασὶν, ἀνδρῶν ὡπλισμένων κεκρατηκέναι. καὶ εἰκόνας ἡμῶν γραψάμενοι, πυκτεύουσι παρ' ἑκάστας. καὶ κρατήσαντες ὡς τὸ εἰκὸς κρατεῖν ἡμῶν οἴονται. ἀλλὰ φαίημεν ἂν ἕκαστος πρὸς αὐτὰς τὰ τοῦ Ἀχιλλέως ἐκεῖνα, ἃ φησι πρὸς τὸν Ἕκτορα, Οὐ γὰρ ἐμῆς κόρυθος λύσουσι μέτωπον. ταῦτα μὲν οἱ ξύμπαντες, ἐν τῷ μέρει ἕκαστος. ὁ Πλάτων δ' ἂν μοι δοκῇ καὶ διηγήσασθαι. τῶν ἐκ Σικελίας, ὡς ἂν εἰδὼς τὰ πλεῖστα. τῷ γὰρ συρακουσίῳ Γέλωνι, φασὶ δυσωδέστατον εἶναι τὸ στόμα, καὶ τοῦτο ἐπιπολὺ διαλαθεῖν αὐτὸν, ὄντα τολμηρὸν ἐλευθέρου πράγματος ἄνδρα, μέχρι δή τινα γυναῖκα ξένην συνοικήσασαν αὐτῷ, τολμήσῃ καὶ εἰπεῖν ὅπως ἔχει. τὸν δ', ὡς δὴ τὴν γυναῖκα ἐλθόντα τῷ ἑαυτοῦ, ὀργίζεσθαι, ὅτι οὐκ ἐμιώσει πρὸς αὐτὸν, ilico exclamant ac si rem magnam præstiterint, quòd telum ipsis hæc cremia transverberarit. Atqui non Persæ, non Scythæ quotquot sunt sagittarii, sic faciunt. Sed primùm quidem ipsi dum ab equis moventur, ut plurimum jaculantur. Deinde etiam, ea quæ sagittis petunt moveri volunt, nec loco consistere, nec telum expectare donec inciderit, sed ut plurimum aufugere. Feras autem plerumque sagittis conficiunt, & volucres nonnulli assequuntur. Quòd si quando opus est ut ictum in scopum intendere experiantur, lignum solidum, vel scutum è crudo bovis tergore confectum proponentes transfigunt, atque ita suas etiam sagittas arma penetraturas credunt. Quare ô Luciane Hermotimo dic nostro nomine, præceptores ipsius proposita cremia telis petere, deinde dicere armatos homines à se superatos esse, inque nostras imagines depictas pugiles agere, quibus ut par est superatis nos victos esse existiment. At illis dicere possit unusquisque nostrûm ea quæ de Hectore Achilles, *Namque meæ galeæ faciem spectare timebunt.* Hæc simul omnes, singulatim unusquisque dixerit. Mihi autem videtur Plato aliquid ex iis quæ in Sicilia acciderunt, ut qui multa sciat, narraturus. Dicunt enim Geloni Syracusanorum tyranno fœtidum os fuisse, idque ipsum perquam diu latuisse, cùm nemo virum qui rex esset, arguere auderet, donec peregrina mulier cum ipso congressa, ut res se haberet, dicere ausa est. Eum verò ad uxorem iratum venisse, quòd fœtoris quem ipsa potissimum nosse debuerat, minimè

εἰδῆται μάλιστα τὴν δυσωδίαν. τὴν δ', ἐφιπτίαζ συγγνώμην ἔχειν αὐτῇ. ὑστέρα γὰρ δὴ μὴ πεπυσθαι ἄλλα ἀνθρώπων, μὴ δὲ ὁμιλῆσαι τοιούτοις, οἰηθῆναι ἅπαντα τοῖς ἀνθρώποις τοιοῦτ' εἶναι δοκεῖν καὶ ἐρωτῆσαι τοιαῦτα ἅττα μόνοις τοῖς Στωϊκοῖς ξυνῆν, φαίη ἂν ὁ Πλάτων, εἰκότως ἀγνοεῖ ὁποῖα τὰ ἄλλα τὰ σώματά ἐστιν. ὁμοῖα δ' ἂν καὶ Χρυσιππος εἴποι, ἢ ἔτι πλείονα τούτων, εἰ μὴ λιπὼν αὐτὸν ἀκριβῶν, ἐπὶ τὰ Πλάτωνος ἀφικοίμην, πιστεύσας πῃ τῷ μόνῳ Πλάτωνι ὁμιλεκτῶν. ἵνα τι λόγῳ ξυνιλὼν φημι, ἄχρις ἂν ἄδηλον ᾖ τίς ἀληθὴς ἐστι φιλοσοφία, μηδὲ μίαν αἱρετέαν. ὕστερος γὰρ ἐς τὰς ἄλλας τὸ πιθανόν. Ερμῆ. ὦ Λυκῖνε, φεῦ τῆς ἰσότητος, Πλάτωνα μὲν, καὶ Ἀριστοτέλη, καὶ Ἐπίκουρον, καὶ τοὺς ἄλλους ἀπρεπεῖν ἐάσωμεν. ἃ γὰρ κατ' ἐμὲ ἀγωνίζεσθαι αὐτοῖς. ἀλλ' ἴθι, ἐγώ τε, καὶ σὺ, ἐφ' ἡμῶν αὐτῶν ἐξετάσωμεν εἰ τοιοῦτόν ἐστι τὸ φιλοσοφίας πρᾶγμα, οἷον ἐγὼ φημι αὐτὸ εἶναι. Αἰθιοπας δ', ἢ τὴν Γελωνοῦ γυναῖκα, τί ἐδεῖ καλεῖν ἐκ Συρακουσῶν ἐπὶ τὸν λόγον; Λυ. ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν ἀπίτωσαν οἴκοθεν. εἰ σοι δοκεῖ πρέπειν εἶναι φεῦς τὸν λόγον. σὺ δὲ λέγε ἤδη. ξυμφέρον γάρ τι ἐρεῖν ἔοικας. Ερμῆ. δοκεῖ μοι ὦ Λυκῖνε καὶ πάνυ δυνατὸν εἶναι μόνον τὸν τῶν Στωϊκῶν ἐκμαθόντα, εὐθείαν τὰλήθες λπὸ τούτων, κἀὶ μὴ τὰ τῶν ἄλλων ἐπιξέλθη τις ἐκμαθόντων ἕκαστα. ὥστε δ' σκέψαι, ἴσως τις λίγη φεῦς σὲ μόνον τοῦτο, ὡς οἱ δύο δυάδες, τὸ τέτταρα ἀριθμὸν ἀπαιτοῦσιν, ἆρα δεήσει φεῦ ἐπιόντα σε πανταχοῦ τῶν ἄλλων, ὅσοι ἀριθμητικοί, μή τις ἄρα εἴη πλὴν mè monuisset. Ipsam autem sibi veniam concedi deprecatam esse, quòd non alium experta virum, neque propiùs collocuta, talem à viris omnibus animam ore exhalari putaret. Itaque Hermotimus quia cum solis Stoicis commercium habuit, dixerit Plato, qualia sint aliorum ora meritò ignorat. Similia quoque Chrysippus, atque his plura diceret, si ipsum incognitum relinquerem, & soli cuipiam ex iis qui cum Platone veriati sunt adhibita fide, ad Platonem me conferrem. Vno verbo summam complectens dico, Dum incertum fuerit quænam vera sit Philosophiæ secta, nullam esse eligendam. Hoc enim est in alias contumeliosum. *Hermot.* Per Vestam obsecro Luciane, Platonem, Aristotelem, Epicurum, aliosque missos faciamus. Neque enim cum illis confligere me decet. Cæterùm nos, ego inquam & tu, per nos ipsos discutiamus, num sit res philosophica, cujusmodi eam esse affirmo. Æthiopas autem, aut Gelonis uxorem, quid ex Syracusis ad hunc sermonem vocare opus erat? *Lucian.* Procul sanè abeant, si tibi ad sermonem hunc videntur supervacanei. Tu verò jam loquere: videris enim mirum quid dicturus. *Hermot.* Videtur mihi Luciane, id omnino fieri posse, ut qui Stoicorum duntaxat placita didicerit, ex his verum noscat, quantis aliorum singula discendo non persequutus sit. Sic etiam considera, siquis hoc solùm tibi dixerit geminas dyades quaternarium numerum absolvere: num erit circumeundum ut ex omnibus aliis arithmetices peritis sciscitetis, numquis sit qui eas quinque

τι, ἢ ἐπὶ λέγων αὐτὰς εἶναι; ἢ αὐτίκα εἰδείης ἂν ὅτι ἀνὴρ ἀληθῆ λέγει; Λυ. αὐτίκα ὦ Ἑρμότιμε. Ερμ. τί ποτ' ἂν ἀδύνατον εἶναί σοι δοκεῖ, σύτυγχάνοντά ἵνα μόνον τοῖς Στωϊκοῖς λέγοντι τἀληθῆ, πίστευσαί τι αὐτοῖς, καὶ μηκέτι δεῖσθαι τῶν ἄλλων. εἰδότι γὰρ ἂν ποτε τὰ τέτταρα πέντε γίνοιτο, ἴσως ἂν μυρίοι Πλάτωνες, ἢ Πυθαγόραι λέγοιεν; Λυ. οὐδὲν πρὸς ἔπος ὦ Ἑρμότιμε. τὰ γὰρ ὁμολογούμενα, τοῖς ἀμφισβητουμένοις εἰκάζεις, πάνυ ἀμφίδοξα αὐτῶν. ἢ τί ἂν φαίης; ἔστι ὥτινι συντυγχάνεις, λέγοντι τὰς δύο δυάδας σωτηρίους, τ ἑπτὰ, ἢ ἑνδέκα ἀριθμὸν ἀποτελεῖν; Ερμ. σὺν ἔγωγε. ἢ μαίνοιτ' ἂν ὁ μὴ τέτταρα ξυμφαίνειν λέγων. Λυ. τί δαί, συντύγχανες ποτε, καὶ ὡς χαρίεντι, πειρᾷ ἀληθεύειν, Στωϊκῷ ὄντι, καὶ ἐπικυρίῳ, μὴ ἀμφιδρυφοῖς τοῖς ὄχθαις, ἢ πλοῦς; Ερμ. ὑδαμῶς. Λυ. ὅρα τύπτω μήπως με ἀφελοχίζῃ ὦ ἑταῖρε. καὶ ταῦτα, φίλον ὄντα. ζητοῦντων γὰρ ἡμῶν οἵτινες ἀληθεύουσι τὰ φιλοσοφίᾳ, σὺ τοῦτο προαρπάσας, ἔδωκας φέρειν τοῖς Στωϊκοῖς, λέγων ὡς αὐτοί εἰσιν, οἱ τὰ δὶς δύο, τέσσαρα τιθέντες. ὅπερ ἄδηλον εἰ οὕτως ἔχει. φαίεν γὰρ ἂν οἱ Ἐπικούρειοι, ἢ Πλατωνικοί, σφᾶς μὲν οὕτω ξυντιθέναι, ἡμᾶς δ', πέντε, ἢ ἑπτὰ λέγειν αὐτά. ἢ σὲ δοκεῖ σοι τοῦτο ποιεῖν, ὁπόταν ὑμεῖς μὲν μόνον τὸ καλὸν, ἀγαθὸν κεῖσθε εἶναι, οἱ Ἐπικούρειοι δ', τὸ ἡδὺ; καὶ ὅταν ὑμεῖς λέγητε σώματα εἶναι ἅπαντα, ὁ Πλάτων δὲ νομίζῃ καὶ ἀσώματόν τι ἐν τοῖς οὖσιν εἶναι, ἀλλ' ὅπερ ἔφην, πλεονεκτικῶς πάνυ τὸ ἀμφισβητούμενον συλλαβών, aut ſeptem conſtituere dicat? annon ilico intellexeris eum virum vera dicere? *Lucian.* Ilico Hermotime. *Hermot.* Cur igitur fieri non poſſe putas, ut qui in Stoicos vera dicentes tantùm inciderit, ipſis credat, nec aliis opus amplius habeat, cùm ſciat nunquam fore ut quatuor quinque ſint, non ſi ſexcenti Platones, aut Pythagoræ dicant. *Lucian.* Nihil ad verſum, ô Hermotime. Nam ea quæ certa ſunt dubiis aſſimilas, valdè inter ſe diſſidentia. Aut quid dicas? Eſtne aliquis in quem incideris qui dicat geminas dyadas conjunctas, ſeptenarium, aut undecenarium numerum conſtituere? *Hermot.* Non ego, aut inſaniret, qui quatuor non convenire diceret. *Lucian.* Quid autem? incidiſti-ne aliquando, (per gratias obſecro da operam ut verum eloquaris) in Stoicum aliquem & Epicureum, qui de principio, aut fine non diſſiderent? *Hermot.* Naſquam. *Lucian.* Vide, ô generoſe, ne me, præſertim amicum fallas. Cùm enim quæramus quinam in philoſophia verum dicant, tu illud præreptum, Stoicis attribuiſti, dicens hos eſſe qui bis duo quatuor eſſe ſtatuerint. Quod quidem an ita ſe habeat incertum eſt. Etenim Epicurei vel Platonici dicere poſſent, ſe quidem ita componere, nos verò quinque aut ſeptem illa eſſe dicere. Annon videntur tibi hoc facere, quando vos ſolum honeſtum bonum eſſe ducitis, Epicurei verò ſolum jucundum, & quando vos dicitis Corporea eſſe omnia: Plato verò putat aliquid in rerum natura eſſe incorporeum? Sed quod dixi, avidè prorſus quæſtionem comprehendens, ut

ὡς ἀναμφιλόγως ἴδιον τῶν Στωϊκῶν δίδως αὐτὸ ἔχειν, κἀγὼ ἀμελαμβανομένων τοῦ ἄλλου, καὶ λιγόντων αὐτῶν τοῦτο εἶναι, ἴνδε δὴ πρέπειος μάλιστα οἶμαι δεῖ. ἂν μὲν οὖν φαίνηται ζητοῦντα τοῦτο, ὡς Στωϊκῶν ἐστι μόνον τὰ δὶς δύο, τέτταρα ἡγεῖσθαι, ὥσπερ σιωπᾶν δεῖς ἄλλοις. ἄχρι δ' ἂν αὐτὸ τοῦτο πέρι διαφέρωμεν, πάντων ἀμείνους ἀκουστέον, ἢ εἰδέναι ὅτι πως χρεὼν δικάζειν δόξομεν. Ερμο. ἔμοιγε δοκεῖς ὦ Λυκῖνε ξυνιέναι πῶς βούλομαι εἰπεῖν. Λυ. ἀκοῦν σαφέστερον χρὴ λέγειν, εἰ ὑπερῶον τι, ἀλλὰ μὴ τοιοῦτον φήσεις. Ερμο. εἴρηκα οὖν τοιόν τι λέγω. δοῦμεν γάρ τινας δύο ἐπιπλευσίας εἰς τὸ Ἀσκληπεῖον, ἢ εἰς Διονύσου τὸ ἱερόν. εἶτα μέντοι φιάλην τινὰ τῶν ἱερῶν ἀπολωλέναι δῆτα ἀμφοτέρους ἐρευνᾶσθαι αὐτούς, ὑπέρπορον ὑπὸ κόλπου ἔχοντα τὴν φιάλην. Λυ. καὶ μάλα. Ερ. ἔχοντα δὲ πάντως ὁ ὑπέρπορον. Λυ. πῶς γὰρ οὔ, εἴ γε ἀπολωλεκὼς ἐστι; Ερμ. ἀκοῦν ἂν δοκοίη τῷ φθάσαντε ἄρας αὐτὴν, σὺν ἧπερ τὸν ὑπερῶον ἀποδύσεις. φανερὸν γὰρ ὡς οὐκ ἔχει. Λυ. περόδηλον. Ερμ. κἂν εἰ μὴ δύοιμεν σὺν τῷ ἕτερῳ φθάντε ἄρωμεν, ὁ ὑπέρπορον πάντως ἔχει. καὶ δοκεῖ ἐρεύνης δὴ δεῖ ὅτου δεῖ. Λυ. ἔχει γάρ. Ερμ. καὶ ἡμεῖς ζήτουν εἰ δύοιμεν ἤδη δοκοῦντες τοῖς Στωϊκοῖς τὴν φιάλην, σὺν ἴσῃ ἐρευνᾶν τὰς ἄλλας ἀξιώσωμεν; ἔχοιτ' ἂ πάλαι ἐζητοῦμεν. ἢ τίνος χάριν ἕνεκα ἔτι κάμνοιμεν; Λυ. ἀδύνατος, εἰ μὴ δύοιτε. καὶ δύοιτε, ἔχοιτε εἰδέναι, ὡς ἐκεῖνο ὦν τὸ ἀπολωλός. ἢ εἰ ὅλως

ut citra controversiam Stoicis proprium illud habendum dediti, quanvis id sibi vendicarent alii, tuumque esse assererent, hic certè judicio potissimum opus esse existimo Si igitur palam est solorum esse Stoicorum putare bis duo esse quatuor, jam est aliis tacendum. Sed quamdiu de hoc ipso contendent, omnes pariter sunt audiendi, aut pro comperto habendum quòd ad gratiam judicare videbimur. *Herm.* Non videris mihi, Luciane, intelligere quid dicere velim. *Lucian.* Clarius ergo est dicendum: num diversum quid, non verò tale quid eloquêris. *Hermot.* Scies illicò cujusmodi sit quod dico. Ponamus enim duos aliquos in Æsculapii, vel Bacchi fanum ingressos, deinde sacram aliquam phialam amissam esse: ambos perscrutari oportebit, uter illorum abditam in sinu phialam habeat. *Lucian.* Maximè. *Hermot.* Omnino autem alter habet. *Lucian.* Quidni, siquidem amissa est? *Hermot.* Proinde si ipsam apud priorem inveneris, non etiam alterum exues: palam enim est non habere *Lucian.* Palam est sanè. *Hermot.* Si verò in sinu prioris non invenerimus, alter omnino habet, neque sic ulla perscrutatione opus est. *Lucian.* Habet enim *Hermot.* Ergo nos quoque si jam apud Stoicos phialam invenerimus, alios perscrutari amplius nolumus, habentes quod jamdudum quærebamus. Etenim cujus rei gratia adhuc laboraremus? *Lucian.* Nullius: siquidem inveniss, & inventa scire potestis, id esse quod amissum fuerat: aut si planè cognitam

1 Ὡς ἀναμφιλόγως ἴδιον τῶν Στωϊκῶν δίδως αὐτὸ ἔχειν] Διδοὺς αὐτοῖς ἔχειν. Marc.

γνώσμον ὑμῖν εἶη τὸ ἀνάθημα. νῦν δὲ ὦ ἑταῖρε, πρότερον μὲ ὁ δύο εἰσὶν οἱ παρελθόντες ἐς τ νεών, ὡς ἀναγκαῖον εἶναι τ ἑτέρῳ αὐτοῖν, τὰ φώρια ἔχειν, ἀλλὰ μάλα πολλοὶ ἦσαν. εἶτα ἡμῖν τὸ ἀπολόμενον αὐτὸ, ἄδηλον ὂ, ἢ ποτέ ἐστιν, εἴτε φιάλη ἐστὶ, ἢ σκύφος, ἢ στέφανος. ὅσοι γὰρ ἱερεῖς, ἄλλο ἄλλο εἶναι λέγουσι, καὶ οὐδὲ περὶ τ ὕλης αὐτῆς ὁμολογοῦσιν. ἀλλ' οἱ μὲ, χαλκοῦ. οἱ δὲ, ἀργύρου. οἱ δὲ, χρυσοῦ. οἱ δὲ καστιτέρου εἶναι αὐτὸ φάσκουσιν. ἀνάγκη τοίνυν ἅπαντας ἀπελθόντας τὰς εἰσελθούσας, εἰ βούλῃ εὑρεῖν. τὸ ἀπολωλός. καὶ γάρ ἂν ὧδε τῷ προτέρῳ εὑροις φιάλιον χρυσοῦν, ἔτι καὶ τὰς ἄλλας σοι ἀποφυτίον. Ερμο. Αἰβοῦ τί ὦ Λυκῖνε; Λυ. ὅτι ἄδηλον εἰ φιάλη τὸ ἀπολόμενον ἐστί. εἰ μὲν καὶ τοῦτο ὑπὸ πάντων ὁμολογηθείη, ἀλλ' ὅτι μὲ χρυσῆν ἅπαντες φασιν εἶναι τὴν φιάλην. εἰ δὲ καὶ μάλιστα γνώσιμον γένοιτο, ὡς φιάλη ἀπολοῖτο χρυσῆ, καὶ σὺ ὧδε τῷ προτέρῳ εὕροις φιάλιον χρυσοῦν, οὐδὲ οὕτω πωποτε διεροῦνώμενον τὰς ἄλλας. ἐγὼ γὰρ ὅλον ἂν εἰ αὐτὴ ἐν ᾗ θεῷ. ἢ σὺ οἴει πολλὰς φιάλας εἶναι χρυσᾶς; Ερ. ἔγωγε. Λυ. δεήσει δὴ ἐπὶ πάντας ἰέναι ἐρευνῶντα, καὶ τὰ παρ' ἐκείνου εὑρεθέντα πάντα, εἰς μέσον καταθέντα, εἰκάζειν ὅ, τί ποτε αὐτῶν πρέπει ἂν εἶναι κτῆμα οἰκαῖον. καὶ γὰρ αὐτὸ τὴν πολλὴν ἀπορίαν παρέχόμενον, τοῦτό ἐστιν ὅτι ἕκαστος τ ἀπολυσαμένων ἔχει τι πάντως. ὁ μὲ, σκύφον. ὁ δὲ, φιάλιον, ὁ δὲ, στέφανον. καὶ ὁ μὲν, οὐ χαλκοῦν. ὁ δὲ, οὐ χρυσοῦν. ὁ δὲ, ἀργύρου. εἰ δὲ ὃ ἔχει, τοῦτο ἱερὸν ἐστιν, οὐδέπω δῆλον, πᾶσα τοίνυν ἀνάγκη ἀπιέναι,

tum vobis esset donarium. Nunc autem, amice, Primùm quidem duo in templum non sunt ingressi, ut necesse sit alterum ipsorum habere furta, sed quamplurimi. Deinde etiam incertum est quidnam id sit quod amissum est, phiala-ne aliqua, an scyphus, an corona. Quotquot enim sunt sacerdotes, alius aliud esse dicunt, ac neque de materia ipsa conveniunt: sed alii æneum, alii argenteum, alii aureum, alii stanneum ipsum esse dicunt. Itaque planè necesse est eos omnes qui ingressi sunt exuere, si rem amissam invenire velis. Ac quanvis apud primum phialam auream statim inveneris, exuendi tibi sunt etiamnum alii. *Hermot.* Quid ita Luciane? *Lucian.* Quia non liquet, sit-ne phiala quod amissum erat. Tametsi verò hoc omnes confiteantur: non tamen omnes auream phialam esse affirmant. Ac etiamsi notissimum id esset amissam esse phialam auream, tuque phialam auream apud primum inveniss̄es, ne sic quidem alios perscrutari desineres. Etenim sit-ne Dei illa, tibi non constat: aut non putas multas esse phialas aureas? *Hermot.* Sanè censeo. *Lucian.* Oportebit igitur omnes perscruteris, & omnibus quæ apud unumquemque inveneris, in medio depositis, conjicias quodnam ex iis divinum donarium existimare conveniat. Etenim hoc multam dubitationem præbet, quòd eorum qui exuti fuerunt, unusquisque omnino aliquid habet: hic scyphum, ille phialam, alius coronam: Hic quidem ex ære, ille verò ex auro, alius tandem ex argento. An verò sacrum sit, quod habet, nondum liquet. Quare prorsus cogeris

ἔν τινα ἱερόσυλον εἴπῃς. ὅπως μὴ, ἢν εἰ πάντες τὰ ὅμοια εἶχον, ἄδηλον ᾖ καὶ ὅτῳ, ὁπόσοι ὁ τὰ Διὸς ὑφηρημένῳ, ἴσῃ γὰρ καὶ ἰδιωτικὰ ἔχειν. τὸ δ' αἴτιον ἡ ἀγνοίας, ἐν ἐστιν οἶμαι, τὸ ἀνεπίγραφον εἶναι τὴν ἀπολομένην φιάλην. ἡμῖν γὰρ φιάλην ἀπολωλέναι, ὡς εἰ μὲ ἐπεγέγραπτο Διὸς τὸ ὄνομα, ἢ Διὸς ἀναθὲν, ἦλθεν ἂν ἐφ' ἡμᾶς. καὶ διόρυττες τὴν ἐπιγεγραμμένην, ἐπεπαύμεθ' ἂν ἀποδύοντες, καὶ σκοπεῖν τὰς ἄλλας. οἶμαι δέ σε ὦ Ἑρμότιμε, καὶ ἀγῶνας ἤδη γυμνικοὺς ἑωρακέναι πολλάκις. Ερμο. καὶ μάλα οἶδ. πολλάκις γὰρ, καὶ πολλαχοῦ. Λυ. ἦ ἂν ποτε καὶ ὧδε τοὺς Ἀθλοθέτας αὐτοὺς ἐφόδιζες; Ερ. νὴ Δία ἔναγχος Ὀλυμπιάσιν ἐπὶ τὸ λαιὸν τῆ Ἐλλανοδικῶν, Εὐανδρίδα τοῦ Ἠλείου θέαν μοι παρεσκεύασον τοῦ τοῖς ἑαυτοῦ πολίταις. ἐπιθυμῶν γὰρ ἐγὼ ἔτι ἄπαντα ὁρᾶν τὰ ἐν τοῖς Ἐλλανοδίκαις γινόμενα. Λυ. οἶσθα δὴ καὶ τοῦτο, πῶς κληροῦσιν ὅτῳ τινὰ ὧ τινι χρὴ παλαίειν, ἢ παγκρατιάζειν; Ερμο. οἶδα μάλ'. Λυ. ἆρ' ἂν ἄμεινον σὺ εἴποις, ἐγγὺς ἰδών. Ερμο. τὸ μὲ παλαιὸν, ἐπὶ Ἡρακλέους ἀγωνοθετοῦντος, φύλλα δάφνης. Λυ. μὴ μοι τὰ πάλαι ὦ Ἑρμότιμε, ἃ γ' εἶδες ἐγγύς, ἀκριβῆ λέγε. Ερ. [1] κάλπις ἀρχαῖα πρόκειται ἱερὰ Διός. εἰς

geris dubitare quem sacrilegum appelles. Quandoquidem etsi omnes similia haberent, neque sic constaret, quisnam Deo sacra sustulisset. Etenim hæc etiam privata habere licet. Ignorantiæ autem una, opinor, est causa, quòd amissa phiala nullo titulo sit inscripta. Ponamus enim amissam esse phialam, quæ si vel Dei vel ejus qui consecravit, nomen inscriptum haberet, minus laboraremus: & inventa ea quæ titulo notata esset, alios exuere & perturbare desineremus. Opinor autem te, Hermotime, etiam gymnicos ludos sæpe jam vidisse. *Hermot.* Et rectè quidem opinaris, nam & sæpe, & multis in locis vidi. *Lucian.* Numquid igitur etiam aliquando juxta Athlothetas consedisti? *Hermot.* Per Iovem nuper in Olympiis ad judicum lævam: Evandrida Elei filio inter suos cives spectaculum mihi præoccupante. Omnia enim quæ à judicibus fiunt, propiùs videre cupiebam. *Lucian.* Scisne igitur & hoc quomodo sorte comperiant cuinam cum quoque sit luctandum, aut pancratio decertandum? *Hermot.* Planè scio. *Lucian.* Quare tu melius dicere possis, ut qui propiùs videris. *Hermot.* Olim cum præsideret Hercules, lauri folia. *Lucian.* Ne mihi prisca, Hermotime, sed quæ propiùs vidisti, narres. *Hermot.* Argentea urna Deo sacra in medio po-

1 Κάλπις ἀρχαῖα πρόκειται] Sic infra in hoc Dialogo in calpidem, sive capidem, sive capedinem, sive capidulam, sive capeduncula (tot enim nominibus Romani vas illud denominant) solebant injicere sortes luctantium, & currentium, ut patet lineis seq. unde recte in Gl. Phil. κτῆμα κληρωτήριον, κάλπις. ὑδρία, nec male doctus Grammatic. Hesych. apud quem κάλπις ἐπὶ βαδίσεως ἢ εἴδος ὑδρίας, tangit enim rem quæ sortes sequitur, sc. equorum agitationem: de Latinis nominibus supertius allatis dico alibi, ut & de sortibus. *Bourd.*

τωύτῳ ἐμβάλλον) κλῆροι μικροὶ, ὅσοι δὴ κυαμιαῖοι τὸ μέγεθος, ἐπιγεγραμμένοι. ἐγγράφεται ἢ εἰς δύο μ̄, ἄλφα καὶ ἑκατέρω. εἰς δύο ᾱ, τὸ βῆτα. καὶ εἰς ἄλλους δύο, τὸ γάμμα. καὶ ἑξῆς ἀεὶ τὰ αὐτὰ, ἕως ἂν πλείους οἱ ἀθληταὶ ὦσι, δύο ἀεὶ κλῆροι τὸ αὐτὸ γράμμα ἔχοντες. ἐπειδὰν δὲ τῶν ἀθλητῶν ἕκαστος, ὡς εἶπον, ξυγγράμμου τῷ Διΐ, καὶ εἰς τὴν χεῖρα εἰς τὸν κάλπιν, ἀναστᾷ τὸν κλῆρον ἕνα. καὶ μετ' ἐκεῖνον, ἕτερος, καὶ παρεσὼς μαστιγοφόρος ἑκάστῳ, [1] ἀντέχῃ αὐτὸν τῶν χεῖρα, ἃ παρέχων ἀναγνῶναι ὅ, τι τὸ γράμμα εἴη, ὃ ἀνέσπασεν. ἀπάντων δ' ἤδη ἐχόντων, ὁ Ἀλυτάρχης οἴεται, ἢ τῶν Ἑλλανοδικῶν αὐτῶν εἷς, οὐκ ἐπὶ γὰρ τοῦτο μέμνημαι, ἐθέλειν, ἐπισκοπεῖν τοὺς κλήρους οὐ κύκλῳ ἐχόντων. καὶ ὅπου τὸ μ̄ τὸ ἄλφα ἔχοντα, τῷ τὸ ἕτερον ἄλφα ἀνεσπακότι, παλαίειν ἢ παγκρατιάζειν συνάπτῃ. τὸ δ' τὸ βῆτα, τῷ τὸ βῆτα ὁμοίως. καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ὁμοχράμμους κατὰ ταυτά. ὅτου μὲν γὰρ, ὡς ἄρτιοι ὄντες οἱ ἀγωνιοῦνται, οἷον ὀκτὼ, ἢ τεσσαρες, ἢ δώδεκα. ὡς δ' ἐθέλοιεν, πέντε, ἑπτὰ, ἐννέα, γράμματα ἢ ὁπόσ' ἂν ἐν κλήρῳ ἐγγραφεῖεν, συμβαίνει αὐτοῖς, ἀπίγραφον ἄλλο οὐκ ἔχον. ὃς δ' ἂν τοῦτο ἀναστάσῃ, ἐφεδρεύει, ὁπόταν ἕτερ' ἄν ἐκεῖνοι ἀγωνίσωνται, ὃ γὰρ ἔχει τὸ ἀπίγραμμα. καὶ ἔστι τοῦτο ὃ μικρὰ δύτυχία δ' ἀθλητῇ, τὸ μέλλειν ἀκμῆτας τοῖς κεκμηκόσι συμπεσεῖσθαι. Λυ. ἔχ' ἀτρέμα. τοῦτο γὰρ

posita est: in eam parvæ sortes conjiciuntur, fabæ magnitudine, literis inscriptæ. Duabus, utrique nimirum *alpha*. inscribitur: duabus item *betæ*, duabus quoque aliis *gammæ*. ac deinceps, ordine literarum, si sint athletæ plures, duæ semper sortes eandem literam habent. Tum athletarum quisque accedit, & invocato Iove, manuque in urnam immissa, unam ex sortibus trahit, & post eum alter. Et astans unicuique flagellifer, protensa manu obstat quominus legant quænam sit litera quam traxit. Sed quum jam habent omnes, Alytarches opinor, aut judicum unus (non enim hoc amplius memini) circumeundo, sortes in orbem stantium inspicit. Sicque eum qui *alpha*. habet, cum eo qui *alpha*. alterum traxit, aut lucta aut [2] pancratio decertaturum committit: eum quoque qui *betæ*. cum eo qui *betæ*, similiter, aliosque eadem ratione qui easdem literas sortiuntur. Sic enim committuntur, si pari numero sint athletæ, ut octo, vel quatuor, vel duodecim, si verò impares, quinque, septem, novem, supervacua aliqua litera uni sorti inscripta, una cum aliis in urnam mittitur, literam aliam sibi respondentem non habens: quam qui traxerit, victori imminet, expectans dum illi certaverint: non enim oppositam literam habet. Nec parva est ista fœlicitas athletæ, quòd viribus integer, cum defessis est certaturus. *Lucian.* Quiesce. Hoc enim potissimum

1 Ἀντέχῃ] Angl. ἀνέχῃ. Bourd.

2 *Pancratio*] Pancratium quid tradit Lucianus de Gymnas. Philostratus de athletis refert pancratium palæstram simul & pugillatum vocari. *Cæn.*

1 Ἐπ-

ἐδιόμην μάλιστα. ὑκῶν σπύρα ὄντες, ὡς ἀπαντήσομεν ἅπαντες, καὶ ἔχοντες τὰς κλήρους. ὥρα δὴ, βούλομαι γάρ σε Ἐμμανοδίκῃ αὐτὸ ποιῆσαι, [1] ἐπισκόπησον τὰ γράμματα. καὶ ὃ πρότερον οἴμαι μέλλοις ἂν ὅτις ὁ ἔφεδρός ἐστιν, ὧν μὴ ἐπὶ πάντας ἔλθῃς, καὶ συζεύξῃς αὐτούς. Ερμ. πῶς ὦ Λυκῖνε τοῦτο φῄς; Λυ. ἀδύνατόν ἐστιν οὕτως εὑρεῖν τὸ γράμμα ἐκεῖνο τὸ δηλοῦν τὸν ἔφεδρον. ἢ τὸ μὲ γράμμα ἴσως ἂν εὕροις, ὃ μὴν ἴσως γε οὐκ ἐκεῖνός ἐστιν. ὁ γὰρ πρόειρηται ὅτι τὸ. κ. ἢ τὸ. μ. ἢ τὸ. ι. ἐστὶ τὸ χαρακτηρίζον τὸν ἔφεδρον. ἀλλ' ἐπειδὰν τύχῃς. ζητεῖς τὸν ἔφεδρον α. ἔχοντα, καὶ εὑρὼν, ἐκείνῳ μὲ ἤδη συνέζευξας. σὺ τυχὸν ὃ αὖθις τοῦ βήτα, τὸ ἕτερον βῆτα ὅταν ἐπὶ ζητῇς, τὸ ἀντίπαλον τῷ εὑρεθέντι. καὶ ἐπὶ πάντων ὁμοίως ἄχρις ἂν ἐκεῖνός σοι προλειφθῇ, ὁ τὸ μόνον γράμμα ἔχων τὸ ἀναζεύγνυσιν. Ερμ. τί δ' εἰ ἐκείνῳ προτύχῃ, ἢ δευτέρῳ σύτυχῃς, τί ποιήσεις; Λυ. ἔμβραν ἀλλὰ σὺ ὁ Ἐμμανοδίκης, ἐθέλω εἰδέναι ὃ, τι καὶ πράξεις. πότερον, αὐτίκα ἐρεῖς ὅτι ὅτος ἐστιν ὁ ἔφεδρος, ἢ δήπου ἐπὶ πάντας τὸν κύκλον ἐλθόντα ἰδεῖν, εἴ πως αὐτῷ γράμμα ὅμοιόν ἐστιν, ὡς ἐγὼ μὴ τοὺς πάντων κλήρους ἴδοις, οὐκ ἂν μάθοις τὸν ἔφεδρον; Ερμ. καὶ μὲν ὦ Λυκῖνε, ῥᾳδίως ἂν μάθοιμι ἐπὶ γῆν κατὰ σύνταξιν, ὡς τὸ. ε. εὑρὼν πρότερον, ἢ δεύτερον, οἶδα ὅτι ἔφεδρος ὁ τοῦτο ἔχων ἐστί. Λυ. πῶς ὦ Ἑρμότιμε; Ερμ. ὅτι. τὸ. α. δύο αὐτῶν ἔχουσι. καὶ τὸ. β. ὁμοίως δύο. τὰ λοιπὰ ὃ πεπάσων ὄντων, mum egebam. Itaque cùm sint novem traxerunt omnes. habentque sortes. Tu verò circumeundo (nam te pro spectatore judicem facere volo) literas inspice. Non priùs cogniturum te puto quis sit imminens victori futurus, quàm ad omnes veneris, eosque copulaveris, *Hermot.* Quomodo hæc dicis, Luciane? *Lucian.* Non potes illico literam illam invenire quæ victori imminentem indicat. Aut literam fortè inveneris, nec tamen scies ille ne sit. Non enim ante dictum est, literam *cappa.* vel *my.* vel *jota.* eam esse quæ ephedrum designat. Sed quum in *alpha.* incideris, quæris alium qui *alpha.* habeat, quo invento eos ad luctam copulas. Deinde quum in *beta.* incidisti, quæris ubi sit *beta.* alterum, invento oppositum. Et sic cum omnibus agis, donec, ille tibi relictus fuerit, qui solitariam adversario carentem literam obtinet. *Hermot.* Quid? si in illum primum, vel secundum incideris, quid facies? *Lucian.* Nihil equidem: verùm tu judex scire velim quid sis facturus. Vtrum dices hunc esse ephedrum, an verò in orbem eundo omnes erunt inspiciendi, num alicubi litera sit ipsi similis, ut nisi sortes omnium videris, ephedrum nosse non possis? *Hermot.* Atque Luciane facilè novero saltem in novem: si literam *Epsilon.* invenero. primam, aut secundam, scio ephedrum esse eum qui hanc habet. *Lucian.* Quomodo Hermotime. *Hermot.* Isto. Literam *alpha.* duo ex ipsis habent: literam etiam *beta.* duo similiter: ex reliquis au-

1 Ἐπισκόπησον] Angl. ὑποκρῖς. Mend. insita in hoc dial. nomina loquentium variè confusa erant. *Bourd.*

οἱ μέ, τὸ. γ. οἱ ζ, τὸ. δ. πάντως ἀνεσπάνισαι, καὶ ἀνήλωται ἤδη ἐς τὰς ἀθλητὰς ὀκτὼ οὔσας τὰ τέτταρα γράμματα. δῆλον δὲ ὅτι μόνον ἂν ἔτι τὸ ἐξῆς γράμμα τὸ. ε. καὶ ὁ τοῦτο ἀνεσπακὼς, ἔφεδρός ἐστι. Λυ. πότερον ὦ Ἑρμότιμε, ἐπαινέσωσι τὸ σωφίσμα, ἢ ψέξεις ἀντείπω τί γε μοι δοκεῖς; ὁποῖα ἂν ᾖ. Ερμο. νὴ Δία, ἀμφιρρώμβιτος ὅ, τι ἂν εὔλογον ἀντειπεῖν ἔχοις ἐπὶ τοιούτου. Λυ. σὺ μέν γε ὡς ἐξῆς πάντως γράφομεν γράμματα, ἔρηκας, εἶεν, ἑτέρου δ. α. δεύτερον ἢ β. καὶ κατὰ τοῦτο τάξιν ἄχρις ἂν ἐς ἓν ἑκάστων πλαυτήσῃ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀθλητῶν. καὶ δίδωμί σοι ὁλυμπιάσιν ὕστερον γένεσθαι. τί δαί, εἰ ἐξελόντες ἀπέκτεις πέντε γράμματα, ἐξ ἁπάντων τὸ. χ. καὶ τὸ. σ. καὶ τὸ. ζ. καὶ τὸ. κ. καὶ τὸ. θ. τὰ μὲν γὰρ ἄλλα τέτταρα, δυοῖν ἐπὶ τοῖν πλήρων τῶν ὀκτὼ γράφομεν. τὸ ζ. ζ. μόνον ἐπὶ ἓν ἑκάτερον ὁ δὲ καὶ δηλῶν ἔμοιγε ἡμῖν τὸ ἔφεδρον. τί ποιήσεις αὐτῶν εὑρὼν τὸ. ζ. τί, ἀμφιγνώσῃ ἔφεδρον ὄντα τὸ ἔχοντα αὐτό, ἵνα μὴ ἐπὶ πάντας ἐλθὼν εὕρῃς ὑδὲν αὐτῷ συμφωνοῦν; ὑπολαβὲ ἔχειν ὥσπερ σὺν τῇ τάξει αὐτῶν πεπαίρεσθαι. Ερ. δυσαπόκριτον τοῦτο ἐρωτᾷς. Λυ. ἐὰν δὲ καὶ ἑτέρως τὸ αὐτὸ ἐπισκόπησον, τί γὰρ εἰ μὴ ἦ γράμματα γράφομεν ἐπὶ τῶν κλήρων, ἀλλὰ πινακίσια, καὶ χαραξικτῆρας, οἷα πολλοὶ Αἰγύπτιοι γράφουσιν ἀντὶ τῶν γραμμάτων, κυνοκεφάλους πάντας ὄντας, καὶ λεοντοκεφάλους ἀνθρώπους; ἢ ἐκεῖνα μὲν ἑκάτερα, ἐπεὶπερ ἀλλ-

autem quatuor, alii literam *gamma*. alii *delta*. omnino extraxerunt: & jam in athletas octo quatuor literæ assumptæ sunt. Constat igitur solam deinceps superesse literam *epsilon*. eumque ephedrum esse à quo extracta fuerit. *Lucian*. Vtrum te Hermotime, ob singularem ingenii industriam laudem: an vis, quæ mihi objicienda videntur, opponam? *Hermot*. Volo per Iovem, namque animi pendeo, nescius quid probabile habeas his opponendum. *Lucian*. Etenim tu, ut literæ ex ordine omnino pinguntur, dixisti, veluti primum *alpha*. secundum *beta*. & pro suo ordine cætera, donec in ipsorum unum desinat numerus athletarum. Sic in [1] Olympiis fieri tibi concedo. Quid autem si electis nullo ordine quinque literis ex omnibus videlicet, *chi*. & *sigma*. & *zeta*. *ro*. *cappa*. & *theta*. nam quatuor alias sortibus octo duplices inscribimus: solam autem *zeta*. nono, quæ nobis ephedrum erat indicatura. Quid facies quum *zeta*. primam inveneris quomodo dignosces ephedrum esse eum qui ipsam habuerit, nisi omnium perquisitione facta nihil consonum ipsi repereris? Non enim uti nunc ex eorum ordine conjicere posses. *Hermot*. Hoc interrogas cui respondere difficile est. *Lucian*. En id ipsum alia ratione considera. Quid si non literas sortibus inscriberemus, sed signa, & characteres aliquos qualia multa literarum vice pingunt Ægyptii, caninis nimirum, aut leoninis capitibus homines? an verò missa faciemus illa, siquidem sunt aliena?

1 *Olympiis*] Olympicum certamen quinto quoque anno fieri solebat in honorem Iovis Olympici, cujus autorem Herculem fuisse putant. *Cogn*.

λόγχαίσι; Φέρε ἢ τὰ μονοειδῆ καὶ ἁπλᾶ ἐπιχράψωμεν, ὡς οἷόν τε εἰκάσαντες ἀνθρώπους ἐπὶ δυοῖν κλήροιν, δύο ἵππους ἐπὶ δυοῖν, καὶ ἀλεκτρυόνας δύο, καὶ κύνας δύο. τῷ ἢ σοὶ ἀτάκτῳ, λέων ἔστω τὸ ἐπίσημον. ὧ τοίνυν τῷ λεοντοφόρῳ τούτῳ κλήρῳ σὸ λῆξαι συντύχῃς, πόθεν ἔξεις εἰπεῖν ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ τὴν ἐφεδρον πιὼν, ὧ μὴ ἀφελεσθαι σοι ἀπαίξας ἐπιὼν, εἴ τις καὶ ἄλλος λέοντα ἔχει; Ερμ. οὐκ ἔχω ὅ, τι σοι ἀποκρινωμαι ὦ Λυκῖνε. Λυ. εἰκότως. δόξει γὰρ ἀδικεῖσθαι μόνον. ὥστε ὧ ἐπίλοιπόν σοι τὸ ἔχοντα τὴν ἱερὰν φιάλην αἱρεῖν, ἢ τὴν ἐφεδρον, ἢ τὰ ἄριστα ἡγησόμενον ἡμῖν, εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην τὴν Κόρινθον, ἐπὶ πάντας ἀναγκαίως ἀφιξόμεθα, καὶ ἐξεπίτηδες μὲν ἄκρως περιῳμένοι, καὶ διασκοποῦντες, καὶ ἀναζητοῦντες. μόλις γὰρ ἂν οὕτω τάληθὲς ἐκμαθοιμεν. καὶ ἴσως τις μέλλει σύμβουλός μοι ἀξιόπιστος ἔσεσθαι, φιλοσοφίας πέρα, ὧ τινα φιλοσοφητέον, ὅτῳ ἂν εἴη μόνῳ ὁ τὰ τοῦ πάντων αὐτοῦ λεγόμενα εἰδώς. οἱ δ' ἄλλοι, ἀτελεῖς. καὶ οὐκ ἂν πιστεύσαιμι αὐτοῖς, ἔστ' ἂν καὶ μιᾶς ἀπίῃσθαι ὦσι. τάχα γὰρ ἂν ἡ ζήτησις ἐκείνη εἴη. ἐγὼ γὰρ δὴ εἴ τις ἀναζητοῦμενον καλὸν ἀνθρωπον, λέγοι τοῦτον εἶναι κάλλιστον ἀνθρώπων ἁπάντων, πιστεύσαιμι αὐτῷ, ἢ μὲ εἰδέναι ὅτι πάντας ἀνθρώπους ἑώρακεν. ἴσως μὲ γὰρ καὶ οὗτος καλὸς. εἰδὲ πάντων κάλλιστος, οὐκ ἂν ἔχοι εἰδέναι, μὴ ἰδὼν ἅπαντας. ἡμεῖς ἢ, οὐκ αὐτὸ μόνον καλὸν, ἀλλὰ ὃ κάλλιστον ζητοῦμεν. καὶ ἢν μὴ τοῦτο εὕρωμεν, οὐδὲν ἡμῖν τέλεον πεπράχθαι ἡγησόμεθα. ὃ γὰρ ἀγαπήσομεν ὁποῖόν δή-

na? Age verò uniformia & simplicia illa inscribamus, quantum fieri potest homines duabus in sortibus exprimendo, duos equos in duabus, & gallos duos, & canes duos. Nonæ verò leonis imago insculpta sit. Proinde si in leoniferam hanc sortem initio incideris: unde dicere possis hanc esse quæ ephedrum constituit, nisi omnes scrutando circunspicias, numquis alius leonem habeat? *Hermot.* Nihil habeo Luciane, quod tibi respondeam. *Lucian.* Non injuria. Nihil enim est speciosi. Quare si velimus invenire vel eum qui sacram phialam habet, vel ephedrum, aut ducem qui nos optimè in urbem illam Corinthum ducat, ad omnes necessariò accedemus, summaque diligentia tentando, & exuendo, & circunspiciendo explorabimus. Etenim vix ita veritatem edisceemus. Quòd si quis fide dignus mihi futurus est super Philosophia consiliarius, qui consulat quam persequi debeam, hic esto unicus, qui quæ ab illis dicuntur, omnia norit: reliqui autem nullius momenti. Nec ipsis crediderim dum etiam unius erunt nescii, quæ omnium fortè sit optima. Neque enim siquis adducto homine formoso, diceret hunc esse omnium hominum formosissimum, ipsi crederem, nisi eum omnes homines vidisse scirem. Fortitan enim etiam hic est formosus: sed scire non potest sit-ne omnium formosissimus, cùm omnes non viderit. At nos non formoso duntaxat, sed formosissimo opus habemus, quem nisi invenerimus nobis nihilo plus actum putabimus. Non enim contenti erimus in qualemcumque tandem for-

πω καλῶ ἀστοχήτως, ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ ἀκριβέστερον ζητεῖμεν καὶ σὺ, εἴπερ ἀνάγκη ἦν εἶναι. Ερμο. ἀληθῆ. Λυ. τί οὖν ἔχεις μοι λοιὸν εἰπεῖν, ἀπείρως ὅλως πεπειραμένον τῶν φιλοσοφίας, καὶ ὃς τὰ τε ὑπὸ Πυθαγόρου, καὶ Πλάτωνος, καὶ Ἀριστοτέλους, καὶ Χρυσίππου, καὶ Ἐπικούρου, καὶ τῶν ἄλλων λεγόμενα εἰδὼς, πλάστων, μέσα εἰλικρινῶς ἐξ ἁπάντων ὅλων, ἀληθῆ τε δοκιμάσας, καὶ πέρα μαθὼν, ὡς μόνη ἄγει δι' αὐτῆς τὸ εὐδαίμονες; εἰ γάρ πω τοιοῦτον ἀνεμάθομεν, παυσόμεθα πράγματα ἔχοντες. Ερμ. ῥᾴδιον ὦ Λυκῖνε τοιοῦτον ἄνδρα οὐρεῖν. Λυ. τί δὲ ἂν προέμεθα ὦ Ἑρμότιμε; σὺν ἂν ἀπαγρεύτιον εἶμεν, ἐπεὶ μηδενὸς ἡγεμόνος τοιούτου ἕς γε τὸ παρὸν εὐπορεῖμεν. ἆρα τὸ δὲ πάντων κράτιστόν ἐστι, καὶ ἀσφαλέστατον, αὐτὸν ἑκάστην δρᾷμεν, ἀφ' πάσης αἱρέσεως χωρῆσαι, καὶ ἐπισκέψασθαι ἀκριβῶς τὰ ὑπὸ πάντων λεγόμενα; Ερμο. ἔοικεν δαί γε τοῦτο. πολλὼ ἐκεῖνο μὴ σεαυτοῦ ἦ, ὃ μικρὰ πρόσθεν ἔλεγες, ὡς ῥᾴδιον ἐπιδοῦναι ἑαυτὸν, καὶ πιστάσασθαι τῷ ὁδηγῷ, ἀναδραμεῖν αὖθις. πῶς γὰρ οἷόν τε πάσας ἐπελθεῖν ἕως ὁδὸς ἐν τῇ πρώτῃ ὡς φῂς καταχθησομένῳ; Λυ. ἐγὼ σοι φράσω. τὸ δ' Θησέως ἐκεῖνο μιμησόμεθα. καὶ ἡ λίνον δώσ' ἡ τραγικὴς Ἀριάδνης λαβόντες, εἴσιμεν εἰς τὸ Λαβύρινθον ἴκωσιν, ὡς ἂν χρὴ ἀπεργαζόμενος μηρυόμενοι αὐτὸ, ἐξέναι. Ερμο. τίς ἂν οὖν ἡμῖν Ἀριάδνη γένοιτ' ἄν; ἢ πόθεν δ' λίνα εὑρήσομεν; Λυ. θαῤῥεῖ ὦ ἑταῖρε. δοκῶ γάρ μοι εὑρηκέναι. ἴσ πως ἐγόμενοι, ἐξέλθοιμεν ἄν. Ερμο. τί οὖν τοῦτο ἐστι; formoſum inciderimus: ſed ſummam illam formæ elegantiam, quæ neceſſario eſt una, quærimus. *Hermot.* Vera ſunt hæc. *Lucian.* Quid igitur, mihi ne habes aliquem dicendum, qui omnem in philoſophia viam ſit expertus, & à Pythagora à Platone, ab Ariſtotele, à Chryſippo, ab Epicuro, aliiſque dicta ſciat: denique qui unam viam ex omnibus elegerit, quam veram comprobarit, & experientia didicerit ſolam eſſe quæ ad fœlicitatem rectà ducit. Nam ſi quempiam hujuſmodi reperiſſemus, difficultatibus hærere deſineremus. *Hermot.* Ejuſmodi virum invenire Luciane, non eſt facile. *Luc.* Quid faciemus igitur Hermotime? Non abjiciendus eſt animus, quia nullus in præſentia nobis ſuppetit dux hujuſmodi. Numquid hoc omnium eſt optimum & tutiſſimum, ut quiſque ab initio exorſus, ſectam omnem percurrat, & quæ ab omnibus dicuntur, accuratè inſpiciat? *Hermot.* Id ex te faciendum videtur: niſi quod paulò ante dicebas, repugnet, videlicet eum qui ſe mari tradiderit, & velum expanderit, non facilè denuo recurrere. Nam qui poterit omnes peragrare vias, qui in prima, ut dicis, detinebitur? *Lucian.* Exponam illud tibi. Illud Theſei commentum imitabimur, ſiloque ab illa Ariadne tragica accepto, in quemvis labyrinthum ingrediemur, ut illud deducentes nullo negocio egredi poſſimus. *Hermot.* Quænam igitur nobis Ariadne fuerit? aut unde filum comparabimus? *Lucian.* Bono ſis animo, amice. Mihi enim inveniſſe videor, cujus ductum ſequuti, egrediamur. *Hermot.* Quidnam igitur illud eſt?

Lu-

Λυ. σὺν ἐμοὶ ἔρρω, ἀλλά πῃ τῶν σοφῶν, τὸ νῆφε, καὶ μέμνησο ἀπιστεῖν. ὡς γὰρ μὴ ῥᾳδίως πιστεύομεν ἀκούοντες, ἀλλὰ δικαικῶς αὐτὸ ποιῶμεν, ἀπολιπόντες καὶ ἡμεῖς ἐξῆς λόγον, ἴσως εὐμαρῶς ἂν τὰς λαβυρίνθους σφύγοιμεν. Ερμο. εὖ λέγεις. καὶ τοῦτο ποιῶμεν. Λυ. εἶεν. ἐπὶ τίνα δὴ αὐτῶν πρῶτον ἔλθοιμεν ἄν; ἢ τοῦτο μὲν οὐδὲν διοίσει; δεξάμενοι δ' ἀφ' ὁτουοῦν, οἷον, ἀπὸ Πυθαγόρου, ὡς ὕστερ τύχῃ, πόσον ἂν χρόνον οἰόμεθα συμφοιτεῖν τὰ Πυθαγόρου ἅπαντα; καί μοι εἰρῆσθω καὶ τὸ ἔτη συμπλήσας τοσαῦτα τὸν τῆς σιωπῆς. σὺν δ' ὧν τοῖς πᾶσι, ἱκανὰ τριάκοντα οἶμαι. εἰ δὲ μή, ἀλλὰ πάντως γε ἑκάστου. [1] Ερμο. θῶμεν ὕστερ. εἶτα ἐξῆς τῷ Πλάτωνι τοσοῦτον δηλαδὴ ἕψεσθαι ἕτερα. ἔπ μὲν καὶ Ἀριστοτέλῃ σὺν ἐλάττοσι. [2] Λυ. ἀλλὰ γάρ. Ερμο. Χρυσίππῳ δέ γε οὐκ ἔστ ἐρήσομαί σε πόσου. οἶδα γὰρ ἐξ ἀκριβοῦς, ὅτι τεσσαράκοντα μόγις ἱκανά. [3] Λυ. ὕτως. Ερ. εἶτα ἐξῆς Ἐπικούρῳ, καὶ τοῖς ἄλλοις. ὡς ὅ γ' πολλὰ τοῦτα τίθημι, σκέψαι μόλις ἂν, ὡς συνοπτὸς ὅσοι ὀγδοηκοντοῦτες εἰσὶ Στωϊκοί, ἢ Ἐπικούρειοι, ἢ Πλατωνικοί, ὁμολογοῦντες μὴ πάντα εἰδέναι τὰ ἑαυτῶν αἱρέσεως ἴκανως, ὡς μηδὲν ἐνδεῖν σοφίαν ἐς τὰ μαθήματα. εἰ δὲ μή, ἀλλὰ Χρύσιππός γε, καὶ Ἀριστοτέλης, καὶ Πλάτων φαίεν ἄν. καὶ σὺ τοῦτον,

Lucian. Non meum dicam, sed sapientum cujusdam, nempe, *Sobrius esto*, & *memento diffidere*. Etenim si non facilè auditis credamus, sed more judicum, aliis quoque loquendi copiam fecerimus, facilè forsitan ex labyrinthis effugiemus. *Hermot.* Rectè dicis. Hoc faciamus, *Lucian.* Esto. Sed quem ipsorum primum adibimus? an verò nihil intereſt? Si à quoliber inceperimus, veluti à Pythagora, si ita contingat, quantum temporis collocandum putamus in perdiscendis Pythagoræ placitis? Excipe mihi illos silentii annos. Opinor autem cum illis quinque triginta satis fore: sin minus, omnino quidem viginti. *Hermot.* Ponamus ita esse, Deinceps verò totidem alii Platoni sunt concedendi: nec pauciores etiam Aristoteli. *Luc.* Non certè. *Hermot.* Chrysippo autem quot sint tribuendi, te non interrogabo amplius. Scio enim ex te audisse, quadraginta vix sufficere posse. *Lucian.* Ita sanè. Deinde Epicuro, & aliis. Quòd autem non nimis multos pono, inde perdisces, si animadvertas quot sint octogenarii Stoici, vel Epicurei, vel Platonici, quorum quisque fatetur sibi nondum esse cognita suæ sectæ omnia placita, adeò ut nihil ipsis ad præcepta desit. Sin minus, Chrysippus saltem & Aristoteles & Plato confiteantur, & an-

1 Ερμο. Σῶμεν ὕτως, εἶτα ἐξῆς] Excidit notatio personæ Luciani, nempe Ερμο. Σῶμεν ὕτως. Λυ. εἶτα ἐξῆς. Marc.

2 Λυ. ἀλλὰ γάρ. Ερμο. Χρυσίππῳ δέ γε] Malè trajecta nomina personarum. Esse debet: Ερμο. ἀλλὰ γάρ. Λυ. Χρυσίππῳ δέ γε. Idem.

3 Λυ. ὕτως. Ερμο. εἶτα ἐξῆς Ἐπικούρῳ] Rursus vitiosa personarum trajectio: Lucianus enim voluit: Ερμο. ὕτως. Λυ. εἶτα ἐξῆς Ἐπικούρῳ. Patet sine ejusdem paginæ. *Idem.*

ὁ Σωκράτης οὐδὲν φαυλότερος αὐτῶν. ὃς οὐκ ἐρᾷ ὡσὰ ἀπαιδίας, οὐχ ὅπως μὴ παύσα, [1] ἀλλὰ μήδ' ὅλως εἰδέναι τί. ἢ τοῦτο μόνον, ὅτι σὺν οἶδε. λογισώμεθα οὖν ἐξ ἀρχῆς. εἴκοσι τῷ Πυθαγόρᾳ ἐπόμεθα. εἶτα Πλάτωνι τοσαυτί ἕτερα. εἶτα ἐξῆς ἄλλοις. πόσα δ' ἂν ταῦτα συμπεπτώκοι, οὐ κεφαλαίῳ χρῆσθαι ἄν, εἰ δέκα μόνας θέμις πως αἱρέσεις οὐ φιλοσοφίας; Ερμ. ὑπὲρ Δημόκριτα ὦ Λυκῖνε. Λυ. βάλε δὴ ἀφαιρῶμεν τὸ πέμπτον, [2] ὡς πεντεκαίδεκα ἔτη ἱκανὰ εἶναι, ἢ τὸ ἥμισυ ὅλου; Ερμ. αὐτὸς ἂν εἰδείης ἄμεινον, ἐγὼ δ' ὁρῶ τοῦτο, ὅτι ὀλίγοι ἂν κομῷντο Δημοκρίτου ἐξέλθοιεν, σκηψεσῆς οὐδὲν δεξάμενοι. Λυ. τί δὲν παθοι τις ὦ Ἑρμότιμε, εἰ τοιοῦτόν ἐστι τὸ πρᾶγμα; ἢ ἀναπεπτέον σοῦνα τὰ ἤδη ὡμολογημένα, ὡς σὺν ἂν ὑμῖν ἐλοίσθω σὺν πλείοσιν τὸ βέλτιστον, μὴ δὲ πειρασθέντες ἁπάντων. ὡς τὸν μὲ ἄνδρα πειρᾶσθαι αἱρεῖσθαι, μᾶλλον μᾶλλον, ἢ κρίσιν ποιήσασθαι ἀναξιόν, οὐχ ὅπως ἐλέγξαι; Ερμ. ναί. Λυ. πᾶσα τοίνυν ἀνάγκη ἐπὶ τοῦτον βιῶναι ἡμᾶς, εἰ μέλλομεν ὧν τε αἱρήσεσθαι, ἁπάντων πειρασθέντες, κομιεῖσθαι, φιλοσοφήσειν. κομ φιλοσοφήσαντες, εὐδαιμονήσειν. πρὶν δ' ὅτου ποιήσαι, σὺν σκότῳ φασὶν ὀρχήσεσθαι ἄν, οἷς ἂν τύχωμεν ἐμπεσόντες, κομ ὅ, τι ἂν τοῦτον ἐς πᾶς χεῖρας ἔλθῃ, τοῦτ' εἶναι τὸ ζητούμενον ὑπολαμβάνοντες, διὰ τὸ μὴ εἰδέναι πάλαι. εἰ δ' κομ εὐρεθείημεν ἄλλως κατά που ἀγαθὴν

& ante hos Socrates, nihilo deterior ipsis, qui magna voce apud omnes professus est non se non omnia, sed prorsus nihil scire, nisi hoc solum quòd nihil sciret. Denuo igitur ab initio supputemus, Pythagoræ viginti posuimus, deinde Platoni totidem aliis, atque aliis deinceps. Quot igitur essent anni isti in summam collecti, si decem tantùm sectas in philosophia numeraremus? *Herm.* Plures quàm ducenti Luciane. *Luc.* Vis igitur quartam partem auferamus: ita ut sufficiant anni quindecim, vel denique dimidium? *Herm.* Videris ipse quid sit satius. Ego equidem hoc video, fore ut pauci sectas omnes percurrant, tametsi ab ipso ortu incipiant. *Lucian.* Quid igitur faciat aliquis Hermotime si ita se res habet? an subvertenda sunt ea quæ jam confessi sumus, neminem videlicet electurum unquam id quod ex multis est præstantissimum, nisi facto priùs omnium periculo: ita ut qui citra experientiam delectum non habuerit, divinatione potiùs aut judicio Veritatem perquirat. Annon hoc dicebamus. *Hermot.* Ita sanè. *Lucian.* Proinde summopere est necessarium ut ætatem tantum temporis agamus, si & bene delecturi sumus, omnium facto periculo, factoque delectu philosophiam amplexuri, & philosophiam callentes, beati futuri. Sed priusquam id feciſſemus, in tenebris (quod ajunt) saltaremus impingentes in quæcunque incideremus: & quod primum veniret in manus, id quod quæritur, esse putaremus, propter veritatis ignorationem. Quòd si etiam alicubi bona quadam fortuna

1 Ἀλλὰ μήδ' ὅλως εἰδέναι τί. ἢ τοῦτο μόνον] Εἰδέναι τί ἢ τοῦτο μ. Marc.
2 Ὡς πεντεκαίδεκα] Cod. Angl. πεντήκοντα ἓξ ἑκατόν. Mend. *Bourd.*

1 Phi-

τύχῃ ἐφεπισόντες αὐτῇ, οὐχ ἕξομεν βεβαίως εἰδέναι, εἰ ἐκεῖνό ἐστιν ὃ ζητοῦμεν. πολλὰ γάρ ἐστιν ὁμοῖα αὐτοῖς, λέγοιτ' ἂν ἕκαστον αὐτὸ εἶναι τἀληθέστατον. Ερμο. ὦ Λυκῖνε, σὺν οἷδ' ὅπως εὔλογα μὲ δοκεῖς μοι λέγειν. ἀλλ' εἰρήσεται γὰρ ἐλληθὲς, ὑ μετρίως ἀνιᾷς με διεξιὼν αὐτά, καὶ ἀκριβολογούμενος ὑδὲν δέον. ἴσως γ' ἂ ἔοικα σὺκ ἄρ' ἀγαθῷ σοι ἐξελαυνόμενος πρὸς τὸ οἰκεῖας. καὶ ἐξελθὼν, σύμπτυχήσας σοι. ὃς με πλησίον ἤδη τ ἐλπίδος ὄντα, εἰς ἀπορίας φέρων ἐμβέβληκας, ἀδύνατον ἀποφαίνων τ ἀληθείας τὴν εὕρεσιν, ἐπῶν γε τοσούτων διορμῶμ. Λυ. ἀκοὴν ὦ ἑταῖρε, πολὺ δικαιότερον μέμφοιο ἂν τῷ πατρί σου Μενεκράτῃ, καὶ τῇ μητρί, ἢ πῶς ποτ' ἐκάλεῖτο, ὑ γὰ οἶδα, ἢ κὰ πολὺ ἀφοτερον τῇ Φύσῃ ἡμῶν, ὅτι σε μὴ κὰ τ Τιθωνὸν πολυετῆ, καὶ μακρόβιον ἕτερον, ἀλλὰ προείρηκεν μὴ τελείαν βιῶναι ὃ μήκιστον ἐπῶν ἐκεῖνον, ἄνθρωπον ὄντα, ἐγὼ γ' μὲν σὲ σκεπτόμενος, εὗρον ὃ ἐκ τοῦ λόγου ἀπόδειξιν. Ερμ. ἀλλ' ὑβρίζῃς ἀεὶ σὺ, καὶ ἀκοίλ' ὅ, τι παθὼν, μισεῖς φιλοσοφίαν, καὶ ἐς τὰς φιλοσόφους ἀποσκώπτεις. Λυ. ὦ Ἑρμότιμε, ἵνα μὲ τὴ ἀληθεία ἐστὶν, ὑμεῖς ἂν ἄμεινον εἴποιτε οἱ σοφοὶ, σύ τε, καὶ ὁ διδάσκαλος. ἐγὼ γ'. ὅτι τοσοῦτον οἶδα, ὡς ὑ πάνυ ἐστὶν αὐτὴ τοῖς ἀκούσιν, ἀλλὰ παροδεικνύεται ὑπὸ τοῦ ψεύδους ἀφ' πολύ. εὐφρανοῦσα πότερον γὰ ἐκεῖνο. καὶ ἀφ' τοῦτο, ἥδιον. ἡ δὲ, ἅτε μηδὲν κίβδηλον ἑαυτῇ συνειδυῖα, μὴ παῤῥησίας ἀφελεῖται τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ἀφ' τοῦ ἄχθου αὐτῇ, ἰδὼ γὰ τοι καὶ σὺ νῦν ἀχθῃ μοι, ἐὰν ἐπὶ τὴν ἀλήθειαν ἐλθόντες, ἐκ ἐσόμεθα βέβαιοι εἰδέναι, εἰ τοῦτό ἐστιν ὃ ζητοῦμεν. πολλὰ γὰρ ἐστιν ὅμοια τούτοις, λέγοιτ' ἂν ἕκαστον αὐτὸ εἶναι τἀληθέστατον. Ερμ. ὦ Λυκῖνε, σὺν οἷδ' ὅπως εὔλογα μὲ δοκεῖς μοι λέγειν. ἀλλ' εἰρήσεται γὰρ ἀληθὲς, ὑ μετρίως ἀνιᾷς με διεξιὼν αὐτά, καὶ ἀκριβολογούμενος ὑδὲν δέον. ἴσως γ' ἂ ἔοικα σὺκ ἄρ' ἀγαθῷ σοι ἐξελαυνόμενος πρὸς τὸ οἰκεῖας. καὶ ἐξελθὼν, σύμπτυχήσας σοι. ὃς με πλησίον ἤδη τ ἐλπίδος ὄντα, εἰς ἀπορίας φέρων ἐμβέβληκας, ἀδύνατον ἀποφαίνων τ ἀληθείας τὴν εὕρεσιν, ἐπῶν γε τοσούτων διορμῶμ. Λυ. ἀκοὴν ὦ ἑταῖρε, πολὺ δικαιότερον μέμφοιο ἂν τῷ πατρί σου Μενεκράτῃ, καὶ τῇ μητρί, ἢ πῶς ποτ' ἐκάλεῖτο, ὑ γὰ οἶδα, ἢ κὰ πολὺ ἀφοτερον τῇ Φύσῃ ἡμῶν, ὅτι σε μὴ κὰ τ Τιθωνὸν πολυετῆ, καὶ μακρόβιον ἕτερον, ἀλλὰ προείρηκεν μὴ τελείαν βιῶναι ὃ μήκιστον ἐπῶν ἐκεῖνον, ἄνθρωπον ὄντα, ἐγὼ γ' μὲν σὲ σκεπτόμενος, εὗρον ὃ ἐκ τοῦ λόγου ἀπόδειξιν. Ερμ. ἀλλ' ὑβρίζῃς ἀεὶ σὺ, καὶ ἀκοίλ' ὅ, τι παθὼν, μισεῖς φιλοσοφίαν, καὶ ἐς τὰς φιλοσόφους ἀποσκώπτεις. Λυ. ὦ Ἑρμότιμε, ἵνα μὲ τὴ ἀληθεία ἐστὶν, ὑμεῖς ἂν ἄμεινον εἴποιτε οἱ σοφοὶ, σύ τε, καὶ ὁ διδάσκαλος. ἐγὼ γ'. ὅτι τοσοῦτον οἶδα, ὡς ὑ πάνυ ἐστὶν αὐτὴ τοῖς ἀκούσιν, ἀλλὰ παροδεικνύεται ὑπὸ τοῦ ψεύδους ἀφ' πολύ. εὐφρανοῦσα πότερον γὰ ἐκεῖνο. καὶ ἀφ' τοῦτο, ἥδιον. ἡ δὲ, ἅτε μηδὲν κίβδηλον ἑαυτῇ συνειδυῖα, μὴ παῤῥησίας ἀφελεῖται τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ἀφ' τοῦ ἄχθου αὐτῇ, ἰδὼ γὰ τοι καὶ σὺ νῦν ἀχθῃ μοι,

tuna in illud delapsi invenerimus, certò scire non poterimus, sitne id quod quærimus. Sunt enim multa ipsis similia, quæ singula affirmant se illud Verissimum esse. *Hermot.* Nescio, Luciane, quàm probabilia mihi videaris dicere, verùm ut verum dicam, non mediocriter me discrucias ista differendo, nimiumque argutè disquirendo, cùm nihil opus sit. Fortasse etiam inauspicatò videor hodie domo pedem extulisse, cùm egressus in te inciderim, qui me spei jam proximum, in desperationem injeciisti, Veritatis inventionem impossibilem esse ostendens, ut quæ tot annos requirat. *Lucian.* Proinde multò justiùs cum patre tuo Menecrate, & matre tua, quodcunque tandem illi nomen fuerit (neque enim teneo) expostulares: vel etiam potiùs cum natura nostra, quòd te non ut Tithonum annosum & longævum fecerint: sed homini vitam centum annorum quàm longissimam præfinierint. Cæterùm ego tecum considerando reperi, quod è dissertatione nostra consequutum est. *Hermot.* Minimè: sed tu semper es contumeliosus, atque haud scio quid faciat ut Philosophiam oderis, & philosophiæ studiosos cavilleris. *Lucian.* Quæ sit Veritas, Hermotime, vos qui sapientes estis, tu videlicet, & tuus præceptor, melius diceretis. Ego verò hoc tantum scio, ipsam audientibus non valdè esse jucundam, sed à mendacio plerumque obscurari: quod quia spe-

cioſius, ideo & jucundius eſt. Sed hæc, ut pote nullius impuritatis ſibi conſcia, magna libertate apud homines loquitur, eoque nomine moleſta eſt. En etiam tu ſanè es mihi infenſus, qui te-

πάλησθὲς ἐξευρήσῃ περὶ τούτων μᾶλλον, καὶ δηλώσαιμι, οἷον ἐρᾷμέν ἐγώ τε, καὶ σὺ, ὡς ῥᾴστην ῥᾳδίων. ὥστε εἰ ἀνδριάντος ἐρῶν τυγχάνοις, καὶ ὦν τύχοις, ἐπολαμβάνων ἄνθρωπον εἶναι, ἐγὼ ἦν, καπηλίνου λίθου, ἢ χαλκοῦ ἦν, ἐμήνυσα ἂν σοὶ τὴν ἀνοίαν, ὅτι ἀδυνάτων ἐρᾷς, καὶ τότε δύσνουν ἂν εἶναι ὦν ἂν σωτῆρ, διὰ σὲ τὸν οἷον ἐξαπατᾶσθαι, καὶ ἀπόντα, καὶ ἀνέλπιστα ἐλπίζοντα. Ερμ. ἀκήκοεν τοῦτο ὁ Λυκῖνε φὴς, ὡς ὁ φιλοσοφητέον ἡμῖν, ἀλλὰ χρὴ δρᾶν παραδιδόντας αὐτοὺς, ἰδιώτας καθεῖναι. Λυ. καὶ πῶς τοῦτο ἤκουσας ἐμοῦ λέγοντος; ἐγὼ δ' οὐχ ὡς ὁ φιλοσοφητέον φημὶ, ἀλλ' ἐπίσης φιλοσοφητέον, εἰδέναι τε πολλοὶ εἰσὶν ἐπὶ φιλοσοφίαν ἐκφύσει, καὶ δρεπτὼ ἄγειν φύσημεν. ἡ δ' ἀληθὴς οὐ ταύτης, ἀδηλόν, ἀκριβῆ ποιήσασθαι τὴν διαίρεσιν. ἀδύνατον δέ μοι ἡμῖν ἐφάνη, πολλῶν παρεστώτων, εἰδέναι τὸ ἄριστον, εἰ μὴ ἐπὶ πάντας ἴοι τὸν πειρασμόν. εἶτά πως μοι καλὸν ἡ πεῖρα ἄφθη. σὺ δ', πῶς ἀξιοῖς; οὐδὲν γὰρ ἐρήσομαι, ὅτῳ πρῶτον ἂν συντύχῃς, τούτῳ ἕψῃ, καὶ συμφιλοσοφήσεις; κἀκεῖνον ἑρμαῖον ποιήσεταί σε; Ερμ. καὶ τί σοι δοκεραίνομαι ἂν ἔτι; ὃς ὅτε αὐτὸν ἐᾶν κρίνειν οἷόν τε εἶναι φὴς, ἵνα μὴ φοίνικος ἔτη βιῶν, πάντας ἐν κύκλῳ περιών, καὶ πειρώμενον, ὅτι τοῖς πρεπιπεπεισμένοις πιστεύειν ἀξιοῖς, ὅτι τοῖς πολλοῖς ἐπαινῶσι, καὶ μαρτυροῦσι. Λυ. πάντας φὴς τοὺς πολλοὺς εἰδόσας, καὶ πειρασμένους ἁπάντων; εἰ γάρ τις πειθοῦς ἐστι, ἑκατὸν ἔμοιγε

tecum hisce de rebus Veritatem comperi, & explicavi qualia sint ea quæ ego & tu amamus, quàm non sint inventu facilia. Veluti si statuam amares, eaque te potiturum putares, hominem esse existimans. Ego verò qui lapidem, aut æs esse perspexissem, pro mea in te benevolentia tibi significarem, te rerum quibus potiri nequeas, amore capi, & tunc me tibi infensum putares, quòd te absurda nec sperandæ sperantem decipi non sivissem. *Hermot.* Hoc igitur Luciane dicis: nobis non esse dandam operam philosophiæ, sed desidiæ addictis privatam vitam exigendam. *Lucian.* Et ubi me hæc dicentem audisti? Non enim dico non esse philosophiæ incumbendum: sed siquidem philosophiæ est incumbendum, multæque sunt viæ quarum quæque affirmant se ad philosophiam & virtutem ducere, nec perspicuum est quænam ex ipsis vera sit, accuratè faciendum esse delectum. Nam mihi videbar propositis multis, quod esset optimum eligere non posse, nisi omnium fieret periculum. Deinde longum visum est experimentum. Tu verò quid sentis. Rursus enim te interrogabo, quem primum nancisceris, eum-ne sequeris, & cum eo philosophiæ operam dabis? is verò te lucrum insperatum putabit? *Herm.* Ecquid tibi respondeam ampliùs? qui neminem judicare posse asseris, nisi phœnicis annos vivat, omnes in orbem pellustrando, & tentando: neque iis qui priùs experti sunt, nec collaudantibus, nec testimonio probantibus credere æquum censes. *Lucian.* Quosnam dicis multos illos qui facto cunctorum periculo probè norunt? Siquis enim est istiusmodi, sufficiat

κἀγὼ εἷς, κἀμὲ σὺν ἔτι πολλῶν διήσῃ. ἰδοὺ γὰρ τὰς σὰς εἰδέας λέγῃς, ἀδύνατόν σε τὸ πλῆθος αὐτῶν ἐπιδεῖξαί μοι πιστεύειν, ἄχρις ἂν ἓν μηδὲν, ἢ ἓν εἰδότες, πάντων ἀπαίδευτοι φανῶσιν. Ερμῆ. μόνον γὰρ σὺ παλαιὸς καινοῖσι, οἱ δ' ἄλλοι, ἀνόητοι ἅπαντες, ὅσοι φιλοσοφοῦσι. Λυ. καταψεύδῃ μου ὦ Ἑρμότιμε, λέγων, ὡς ἐγὼ ἐπιδημῶ τῷ ἐμαυτὸν τῶν ἄλλων, ἢ πάντα ὅλως τὰ τοιαῦτα εἰδέναι. καὶ μεμνημένος ὧν ἔφην, ὅτι αὐτὸς εἰδέναι παλαιὸς ὑπὲρ τοὺς ἄλλους ἀμφισβητῶ, ἀλλὰ μὴ πάντων αὐτὸ ἀγνοεῖν ὁμολογῶν, Ερμο. ἀλλ' ὦ Λυκῖνε, τὸ μὲν ἐπὶ πάντας ἐλπίζειν χρῆναι, καὶ πειρᾶσθαι, ὧν φασι, καὶ τὸ μὴ ἂν ἄλλως ἐλέσθαι τὸ βέλτιον, ἢ ὕστερ, οὕτω λογιστέον ἴσως. Ὃ δὲ τῇ πείρᾳ ἐκέλευσε προσαπτέον ἔτι καὶ ἀποδιδύναι, παγγέλοιον, ὥστε μὴ οἷόν τε ὂν ἀπ' ὀλίγων, καταμαθεῖν τὰ πάντα. ἐμοὶ δὲ καὶ πάνυ ῥᾴδιον εἶναι δοκεῖ τοιοῦτον, καὶ ἐν πολλῆς ἀφειδοῦς διόψου. Φασί γέ τινες τῶν παλαιῶν που, Φειδίαν οἶμαι, ὄνυχα μόνον λέοντος ἰδόντα, ἀπ' ἐκείνου ἀναλελογικέναι ἡλίκος ἂν ὁ πᾶς λέων γένοιτο, κατ' ἀξίαν τοῦ ὄνυχος ἁρμοττούσης. καὶ σύ γ', ἤν τις σοι χεῖρα μόνην ἀνθρώπου δείξῃ, τὰ ἄλλα σώματος καταπεπλάσθαι, εἴτη οἶμαι αὐτίκα ὅτι ἄνθρωπός ἐστι τὸ κεκαλυμμένον, κἂν μὴ τὸ πᾶν σῶμα ἴδῃς. καὶ τάχιστα τὰ μὲν κεφαλαιώσῃ, ὧν ἅπαντες λέγουσι, ῥᾴδιον καταμαθεῖν ὀλίγου μοχθήσαντα. τὸ δ' ὑπεραπλοῦς τοῦτο, καὶ μακρᾶς τῆς ἐξετάσεως δεόμενον, καὶ πάνυ ἀναγκαῖον εἰς τὴν αἵρεσιν τοῦ βελτίονος, ἀλλ' ἔνεστι καὶνὰ καὶ ἀπαίδευτα. Λυ. πάππα ὦ Ἑρμότιμε.

ciat mihi etiam unus, nec multis opus fuerit. Porrò si imperitos proferas, non me illorum multitudo adducet ut credam, donec aut nihil, aut unum scire de omnibus ostendant. *Hermot.* Proinde tu solus Veritatem perspexisti: aut cæteri quotquot philosophantur inepti sunt. *Lucian.* Falsò me accusas Hermotime, quòd me ipsum aliis anteponam, & in eruditorum ordine collocem. Nec eorum meministi quæ dicebam, quando altiùs quàm alii veritatem me nescire contendebam, sed eam cum omnibus ignorare confitebar. *Hermot.* Atqui Luciane, ad omnes accedendum esse, quæque dicunt tentanda, neque alio quàm hoc modo eligendum id quod est melius, rationi fortàn est consentaneum. Sed tot annos unicuique experimento impendendos, planè ridiculum, quasi verò non possint è paucis cuncta perdiscì. Mihi quidem cum planè facilis res ista videtur esse, tum non multa disquisitione opus habere. Dicunt utique statuarium quendam, puto Phidiam, leonis ungue tantum conspecto, ex eo æstimasse quantus foret leo totus, ad rationem unguis formatus. Tu verò siquis solam hominis manum tibi commonstret, obvelato corpore reliquo scire illico hominem esse, id quod obvelatum est, quanvis totum corpus non videas. Itaque summa capita eorum quæ dicunt omnes, exigua diei particula facile est perdiscere. Sed hæc nimium accurata & longa perquisitio, non est admodum necessaria ad melioris electionem: sed ab iis quæ dixi judicium sumere licet. *Lucian.* Papæ Hermotime,

ὡς ἰσχυρὸ ταῦτ' εἴρηκας, λὸ τ̃ μερῶν ἀξιῶν ⟨ὲ ὅλα εἰδέναι. καί τοι ἐγὼ ⟨ὰ συνῆλία ἀκήκοας, μίμνημαι, ὡς ὁ μ̃ ⟨ὸ ὅλον εἰδὼς, εἰδείη ἂν καὶ ⟨ὸ μέρος. ὁ ⟨ὲ μόνον ⟨ὸ μέρος, ἀκέπι κ⟨ὸ ὅλον. ἄτω καί μοι ⟨ὸδὶ ἀπόκριναι, ὁ Φειδίας ἂν ποτε ἰδὼν ὄνυχα λέοντ⟨ος, ἔγνω ἂν ὅτι λέοντός ἐστιν, εἰ μὴ ἐωρᾴκῆ ποτὲ λέοντα ὅλον; ἢ σὺ ἀνθρώπου χεῖρα ἰδὼν, ἔχοις ἂν εἰπεῖν, ὅτι ἀνθρώπου ἐστὶ, μὴ ⟨ὸ πρόσθεν εἰδὼς, μήδ' ἐωρακὼς ἄνθρωπον; ἢ σιγᾷς; ἢ βούλῆ ἐγὼ ἀπόκρίνωμαί σοι ὑπὲρ σοῦ ⟨ὰ μ̃ ἀναγκαῖα, ὅτι σὺκ ἂν εἶχες; ὥστε κινδυνοῦῆ ὁ Φειδίας ἄπρακτος ἀπελθὼν τ̃ πλάσας, μάτην ἀνατλάσας τ̃ λέοντα. εἰδὲν γὰ ὡς τ̃ Διόνυσον ὦ καὶ λέγω. ἢ πῶς ταῦτ' ἐκείνοις ὅμοια; πρ̃ μ̃ γὰ Φειδίᾳ, κὴ σοὶ, εἰδὲν ἄλλο ⟨ὲ γνωρίζειν ⟨ὰ μέρη εἶπον ἰῶ, ἢ ⟨ὸ εἰδέναι ⟨ὸ ὅλον, ἄνθρωπον λέγω κὴ λέοντα. ἐν Φιλοσοφίᾳ ⟨ή, οἷον τῇ Στωϊκῶν, πῶς ἂν λάβοι ⟨ὲ μέρος κ⟨ὰ τὰ λοιπὰ ἴδιος; ἢ πῶς ἂν ἀποφαίνοιο ὡς κακά; εἰ γὰ οἶδα ⟨ὸ ὅλον, εἰ μέρη ἐκείνά ἐστιν. ὁ δὲ φῄς, ὅτι ⟨ὰ κεφάλαια ῥᾴδιον ἀκοῦσαι ἁπάσης φιλοσοφίας, ἐν ὀλίγῳ μοχθήσω ἡμέρας, οἷον, ⟨ὸ χαὸς αὐτῶν, καὶ πλὴν, καὶ ⟨ὸ θεὸς οἷον⟩ εἶναι, ⟨ὸ ψυχὴν, καὶ τίνες μ̃ σώματα πάντα φασὶ, τίνες ⟨ὲ καὶ ἀσώματα εἶναι ἀξιοῦσι. κ⟨ὸ ὅτι οἱ μ̃, ἡδονὴν, οἱ δὲ, ⟨ὸ καλὸν, ἀγαθὸν, κ⟨ὸ εὐδαιμονίαν ὑγιῆ⟩. καὶ ⟨ὰ

quam fortia hæc ſunt quæ dixiſti, quum vis totum ex partibus noſſe. Quamquam contraria audire memini, eum ſcilicet qui totum norit, partem etiam noſſe, ſed qui partem duntaxat norit, totum non noſſe. Hoc etiam mihi reſponde, num [1] Phidias conſpecto leonis ungue, leoninum eſſe cognoviſſet, ni leonem integrum aliquando vidiſſet? Vel tu, conſpecta hominis manu, hominis eſſe dicere poſſes, cùm antea neque noſſes, neque vidiſſes hominem? Cur taces? Numquid vis ut pro te ad rem pertinentia reſpondeam, quia non poſſes? Itaque periculum eſt ne Phidias infecta re abeat, leone fruſtra formato. [2] Nihil enim iſta ad Bacchum, quæ à te proponuntur, faciunt. Vel quomodo hæc illis ſimilia ſunt? Neque enim Phidiæ, tibique alia cognoſcendarum partium cauſa fuit, quàm prior totius cognitio: hominis dico & leonis. In Philoſophia etiam ut in Stoica, quo pacto ex parte reliqua cognoſces? aut quo pacto demonſtrabis eſſe honeſta? non enim noviſti totum cujus illæ partes ſunt. Verùm quod dicis facile eſſe philoſophiæ totius ſumma capita audire exigua diei particula, nimirum quæ ſint rerum principia, qui fines, quid de Diis ſentiant, quid de anima: quinam omnia eſſe corporea dicant, quinam incorporea cenſeant: quodque alii quidem voluptatem, alii verò honeſtum, ſummum bonum ac fœlicitatem eſſe ſtatuant: atque id genus alia:

1 *Phidias*] Plut. in commentario de defectis oraculis videtur ad Alcæum referre. ὃ κατ' Ἀκαῖον, inquit, ἐξ ὄνυχος τ̃ λέοντα γεγόντας. Cogn.

2 *Nihil iſta ad Bacchum*] Hæc clauſula in proverbium abiit. quo ſignificatur illa nihil ad rem attinere, & nimium inæqualem eſſe comparationem, idem in Baccho. vide Eraſm. Chiliad. *Idem.*

ἰσιαῦτα. ὑπτιοὶ μὲ ἀκούσωσιν, ἀποφήνασθαι ῥᾴδιον, καὶ ἔργον οὐδέν. εἰδέναι δ' ὅσις ὁ παλαιὸς λόγος ἐστὶν, ὅτι μὴ οὐχὶ μόριόν ἐστι ἡμέρας, ἀλλὰ πολλῶν ἡμερῶν δέηται. ἢ πῶς οἰκεῖοι παθόντες, ὑπὲρ αὐτῶν τῶν ἐκφυγόντων, καὶ χιλιάδας βιβλίων ἔκφασι συγγεγράφασιν, ὡς πίσσειεν εἰμὴ ἀληθῆ εἶναι τὰ ὀλίγα σαφῆ, καὶ ἃ σοι εἰδόκει ῥᾴδια, καὶ ἀμεμφῆ. σοῦ δ' μένοντος εἰμὴ δόξαι σοι καὶ ταῦτα ὡς τῶν αἱρέσεων τὸ κρεῖττόν ἐστι, εἰ μὴ ἀνέξῃ τῷ διαπτύσσειν, ὡς ἀκριβῶς εἰδὰς αὐτὸς, ἅπαντα, καὶ ὁλονὲν ἐκκενοῦσας. ἐπίτομος γὰρ αὕτη γνώσει ἄν. σὺν ἔχουσα τὸ ἐπιτηδειότατον, ἀλλ' ἀναλεξάμενος, εἰ μεταπεπλάσμενόν τὸ μέσον, ἀκούσας τὰ κεφάλαια ἅπαντων, σφαγιάζοιο ἐφ' ἑκάστοις. ἀπαλλάξει γάρ σε ὁ Θεὸς μυρίων πραγμάτων, δείξας σὺ τῷ ἱερεῖ ἥπατα ἅπινά σοι αἱρετέον. εἰ δ' βάλοι, καὶ ἄλλο τι πραγμάτευμα ἐπιθήσουμί σοι, ὡς μὴ ἱερεῖα καζόμενος τῶν[1], καὶ θυσιάζῃ τῷ μισθῷ ἱερεῖα πρὸ τὰ μεγαλομίσθων προκαλεῖν. ἀλλ' ἴ, καὶ πῃ ἐμβαλὼν γραμματεῖα, ἔχειν τὰ φιλοσόφων ἑκάστου τύπου. κέλευε παῖδα τὰ ἀνήνων [2] ἀμφιζαλῆ τινα, προσελθόντα τῷ τῶν κλήρων, ἀνελέσθαι ὅ, τι ἂν πρῶτον ὑπὸ τὴν χεῖρα ἔλθῃ τὰ γραμματείων, καὶ τελοίπου κτᾷ τὰ λαχόντα σαφῆνον, ὅστις ἂν ᾖ, φιλοσοφεῖν.

lia: hæc quidem sic audita fuisse, demonstrare facile est, nulliusque negotii: sed scire quis vera dicat, vide ne non unius diei particulam requirat, sed multis diebus indigeat. Aut cur illi de his ipsis rebus centenos, millenosque libros singuli conscripserunt, nisi ut persuaderent, opinor, vera esse pauca illa, & quæ intellectu facilia tibi videntur. Nunc autem vate, ut puto, indiges hic ad meliorum electionem faciendam, nisi recipias disquisitionem illam, ut quum omnia, & unumquemque totum exploraveris, accurate deligas. Hæc enim sic fuerit compendiosa, nec ambages, nec moram habebit, si accersito vate, auditisque summis omnium capitibus, ad singula victimas immolaris. Nam te Deus infinitis negociis liberabit, in sacro hepate quænam sint eligenda tibi demonstrans. Quòd si velis, aliud etiam minoris negocii compendium tibi subjiciam, quod sequutus neque victimas offeras, neque aliquem ex sacerdotibus magna mercede conducendis ascitas. Sed conjectis in urnam literulis, quæ uniuscujusque philosophi nomen habeant, jube impuberem puerum cui parens uterque sit, ut ad urnam accedens eam literam extrahat quæ prima sub manum venerit, atque in posterum illius qui tibi sorte obtigerit, quicunque sit, philosophiam sectare.

Her-

1 Καὶ θυσιάζῃ τῷ μισθῷ ἱερεῖα πρὸ τὰ μεγαλομίσθων παρακαλεῖν] *Et sacrificet eo ipso, quòd non advoces sacrificum aliquem pretiosum*, &c. Sed forte an fuit, Καὶ θυσιάζῃ θεῷ, μισθῷ ἱερεῖα θεῖον πρὸ τὰ μεγαλομίσθων παρακαλεῖν, *& sacrificet Deo, neque opus sit accersere sacrificum aliquem pretiosum.* Marc.

2 Ἀμφιζαλῆ] Patrimum, ἀμφοτέρους τοὺς γονέας θαλλοντα, & μὴ θητεύοντα ἀφροντιστοῦντα. Sic hanc vocem, ex Interprete Aristophan. ad aves, interpretantur Scal. ad Catull. Marcil. ad Horat. Morem tangunt Interpretes Theocriti, Eustath. ad Homer. *Bourd.*

Ερμῆ. ταυτὶ μὲν ὦ Λυκῖνε βωμολοχήσῃ, καὶ ὑ κῦ σί. σὺ δ' εἰπέ μοι, ἦλθε ποτὲ οἶνον ἐπῖσω αὐτός; Λυ. καὶ μάλα πολλάκις. Ερμῆ. ἆρ' ἂν οἶσθα ἅπαντας οὺς κύκλῳ τὰς ἐν τῇ πόλῃ καπήλους, ἀναμυόμενον, καὶ ἀποδοκιμάζοντα, καὶ ἀντιπεζεπίζοντας τοὺς οἴνους; Λυ. κἀμὲ μῶς. Ερμῆ. χρὴ δ' οἶμαί σοι τὸ πρόσωπον ἔρρηξαι καὶ ἀξίω συντυχεῖν ἀποφέρεσθαι. Λυ. τὴ Δία. Ερμῆ. καὶ λαβὼν γε ὃ ὁλίγου ἐκείνου μυρίζοντος, εἶχες ἂν εἰπεῖν ὁποῖός ἅπας ὁ οἶνος ἐστι; Λυ. εἶχον δῆτ. Ερμῆ. εἰ δ' ἄλλους ἔλεγες ἀποπλύνειν τοὺς καπήλους, ἐπειδὴ κατύλλιον πρίασθαι βάλοιμι, δοκεῖ μοι ὦ ἄνδρες σκοπεῖν ὅλον ἑκαστος ὑμῶν τὸν πίθον, ὡς λαμπροὺς ἐπιδειξάμενος, μαθοιμι ὁποῖος ἀμείνων τὸ οἶνον ἔχῃ, καὶ ὅτου μοι ὠνητέον. εἰ ταῦτ' ἔλεγες, τάχ' ἂν οἶμαι καὶ γελάσαι σε ἐῴκεις; εἰ δ' ἐπιπλέον συνοχλοίης, τάχ' ἂν καὶ ἀποχέαι δ' ὕδωρ; Λυ. οἶμαι ἔγωγε. καὶ δικαιά γ' ἂν παθοιμι. Ερμο. κῦ ταυτὶ δὴ καὶ σὺ φιλοσοφία. τί δεῖ σκοπεῖν τὸν πίθον, δυναμένους ἀπ' ὀλίγου δ' γεύσασθαι εἰδέναι ὁποῖον τὸ πᾶν ἐστι; Λυ. ὡς ὀλιθρεῖς ὦ Ἑρμότιμε, καὶ ἀναδιδράσκεις σὺ τὴ χειρῶν. πάλιν, ἀλλ' ἀνησάς γε. οἰομαι δὲ σκαφυξίαν, εἰς τὸν αὐτὸν κύβδην ἐμπεπωκώς. Ερμο. πῶς τοῦτ' ἔφης; Λυ. ὅτι ὡμολογούμενον πρᾶγμα λαβὼν, καὶ γνώριμον ἅπασι τὸν οἶνον, εἰκάζεις αὐτῷ τὰ ἀνομοιότατα καὶ οὐδεὶ ἂν ἀμφισβητοῦσιν ἅπασιν ἀφανῆ ὄντων. ὥστε ἔγωγε σὺκ ἔχω εἰπεῖν καθότι σοι ὁμοῖον φιλοσοφία καὶ οἶνῳ εἴη. ἆρα κῦ τοῦθ μόνον, ὅτι καὶ φιλόσοφοι λαβόντα ἃ μαθήματα, ὥσπερ οἱ κάπηλοι, οὐκ ἐπιδείκνυνται τοῖς βουλομένοις, ἀλλ' ἐν τοῖς ἀποκρύφοις ἔχουσι; Ερμῆ. ἀλλ' ἐπιδείκνυσι μὲν ὦ Λυκῖνε, ἀλλ' οὐ πάντα γε ἐπιδείκνυσι. τὰ γὰρ ἀπόρρητα καὶ ἀπόκρυφα, ἃ μὴ θέμις ἐστὶ μὴ μυηθέντα ἰδεῖν, ἐν τοῖς ἀδύτοις ἔχουσι. Λυ. ἀλλ' ἐγὼ ἐπειδὴ ἐμυήθην, ἐν τοῖς ἀδύτοις ἐγενόμην, καὶ ἐθεασάμην ἃ μὴ θέμις ἐστὶ μὴ μυηθέντα ἰδεῖν, ἐν τοῖς ἀδύτοις ἔχουσι. Ερμῆ. ἀλλ' ἐπιδείκνυσι μὲν ὦ Λυκῖνε, ἀλλ' οὐ πάντα γε ἐπιδείκνυσι. τὰ γὰρ ἀπόρρητα καὶ ἀπόκρυφα, ἃ μὴ θέμις ἐστὶ μὴ μυηθέντα ἰδεῖν, ἐν τοῖς ἀδύτοις ἔχουσι. Λυ. ἀλλ' ἐγὼ ἐπειδὴ ἐμυήθην, ἐν τοῖς ἀδύτοις ἐγενόμην, καὶ ἐθεασάμην ἃ μὴ θέμις ἐστὶ μὴ μυηθέντα ἰδεῖν, ἐν τοῖς ἀδύτοις ἔχουσι.

Hermot. Scurrilia ista non tui sunt ingenii Luciane. Tu verò dic mihi, ipsene aliquando vinum emisti? *Lucian.* Et persæpe quidem. *Hermot.* Ergo-ne omnes urbis caupones in urbem obibas gustando, comparando, & expendendo vina? *Lucian.* Nequaquam. *Hermot.* Oportet enim, opinor ut in quod bonum & dignum incideris, ex eo auferas. *Lucian* Ita per Iovem. *Hermot.* At ex illa degustati vini portiuncula cognoscere potuisti cujusmodi sit totum. *Lucian.* Potui certè. *Hermot.* Sed si caupones adiens diceres, Quoniam vini sestarium emere volo, heus vos date mihi singuli ebibendum integrum dolium, ut exhausto toto, norim quis optimum habeat vinum, & unde mihi sit emendum. Si inquam hæc diceres, annon putas ipsos te derisuros? imò si magis turbares, fortè aquam etiam affusuros? *Lucian.* Id certè existimo, & pro meritis exciperer. *Hermot.* Eodem modo se res habent in philosophia. Quid opus est dolium exhaurire, cùm ex degustata portiuncula, quale sit totum, nosse possimus? *Lucian.* Vt lubricus es, Hermotime, & è manibus elaberis. Attamen parum promovisti. Nam cùm effugisse te putaris, in eandem sagenam incidisti. *Hermot.* Quorsum hoc dicis? *Lucian.* Quoniam rem per se planam, omnibusque cognitam, scilicet vinum cum rebus dissimillimis comparas, & de quibus ut pote obscuris omnes ambigunt. Itaque non possum dicere qua in re similia tibi sunt vinum, & philosophia, nisi in hac solùm, quòd philosophi præcepta tradunt, sicuti caupones,

πηλοι, περφυρμένοι γε οἱ πολλοὶ, καὶ διαφθείροντες, καὶ κεκιβδηλευκότες. ὥστοι σὺ ἐπισκήπτομαι ὃ, τι καὶ λέγεις. τὸν οἶνον φῂς τὸν ἐν τῷ πίθῳ ὅλον αὐτὸν αὑτῷ ὅμοιον εἶναι. καὶ μὰ Δί' οὐδὲν ἄτοπον. ἀλλὰ καὶ εἴ τις γλαυκίῳ ὀξυσκάμμῳ ὀλίγον ὅσον αὐτῷ, εἶτα ἔπειτα πάλιν ὑποχέοι ἄπας ὁ πίθος ἐστίν. ἀκήκοα καὶ τοῦτο, καὶ οὐδὲν ἂν ἔγωγέ τι ἀντείποιμι. ὄρα δὴ καὶ τὸ μετὰ τοῦτο, φιλοσοφία, καὶ οἱ φιλοσοφοῦντες, οἷον, ὁ διδάσκαλός σου, ὄρα ταῦτα πρὸς ὑμᾶς λέγει σήμερον, καὶ ταῦτα τοῖς αὐτοῖς, ἢ ἄλλα ἄλλοτε; πολλὰ γάρ ἐστι. πρόδηλον ὡς ἐπαΐεις. ἢ ἐκ ἂν οἰκοῖς ἐπιμείμιξεις αὐτῇ καὶ τὸ Ὀδυσσέως πρόσωπον, καὶ πλανώμενον, εἰ τι αὐτοῖς ἐλέγχοι, ἀλλ' ἀπέχρη ἄν σοι καὶ ἅπαξ ἀκούσασι; Ερ. πῶς γὰρ οὔ; Λυ. πῶς δ' ἂν οἷόν τε σοι λῷ, ἀνὴρ ἅπαξ πρόσω γεγυμνωμένος εἰδέναι τὰ πάντα; ἢ γὰρ τὰ αὐτὰ γε, ἀλλ' ἀεὶ ἕτερα καινὰ ἐπικαινοῖς ἐλέγχου. ἐχ ὥσπερ ὁ οἶνος ἀεὶ ὁ αὐτὸς λῷ, ὥστε ἂ ἐπαΐρι, λῷ μὴ ὅλον ἐκπίῃς τὸν πίθον, καὶ ἄλλως, μεθύων πρόσεισι, ἀτεχνῶς γὰρ [1] ἐν τῷ πυθμένι δοκεῖ μοι ὁ Θεὸς καταπρύψαι τὸ Φιλοσοφίας ἀγαθὸν ὥσπερ τὴν πρύμναν αὐτὴν, δεήσῃ δὲ ὅλου ἐξαντλῆσαι εἰς τέλος. ἢ ἄρ' ποτ' ἂν ἀργεῖς τὸ νεκτάρειον ἐκεῖνο πῶμα, ἃ πάλαι διψῶν μοι δοκεῖς. σὺ δ' οἴμαι τὸ ταὐτὸν αὐτὸ εἶναι, ὡς εἰ μόνον γλαυκίου αὐτῷ, καὶ ἀπάσαις μικρὸν ὅσον, αὐτίκα πάσσοφον γίγνεσθαι, [2] ὥσπερ φασὶν ἐν Δελφοῖς τὴν

nes, commiscendo, adulterando, & malè metiendo. Ad hunc autem modum quod dicis considerem us. Vinum quod est in dolio torum sibi simile esse dicis. Neque id per Iovem est absurdum. Verùm etiam siquis haustam vel minimam particulam gustaverit, cogniturum illico quale sit dolium integrum. Hoc quoque est consentaneum, neque huic contradixero. At vide posthac, philosophia, & philosophi, veluti præceptor tuus, num hæc quotidie dicit vobis, & de iisdem verba facit, an verò aliàs alia proponit? multa enim sunt, ut patet, amice. Annon verò etiamnum, ut par est, apud ipsum, instar Vlyssis circumeundo, & oberrando perduras, si eadem loquitur, vel tibi satis est aliquid semel inaudivisse? *Hermot.* Quidni? *Lucian.* Quinam igitur potuisti ex primo gustu omnia cognoscere? Non enim eadem, sed nova semper alia novis addebantur. Nec uti vinum, semper idem erat, adeò ut nisi vas totum exhauseris, nequicquam inebriatus obambulaveris. Nam planè in fundo sub ipsa fæce mihi visus est Deus Philosophiæ summum bonum abstrusisse. Itaque totum ad extremum exhaurire oportebit: alioqui nectaream illam potionem quam jamdiu sitire mihi videris, nusquam invenias. Porrò tu putas hujusmodi esse philosophiam, ut si solùm degustaveris, ac de ea tantillum traxeris, protinus evadas omnibus sapientiæ numeris absolutus. Veluti de illa divinatrice Delphica perhibent, quæ simul-

1 Ἐν τῷ πυθμένι] Ex Hesiod. *Bourd.*

2 Ὥσπερ φασὶν ἐν Δελφοῖς] Dico ad Pausan. *Idem.* Delphos tellus à principio vaticinari solita fuit, quæ paulo post Daphnem constituit à qua Themis

σεόμενον, ἐπειδὰν πίῃ δ' ἱερὸν νᾶμα τοῦτο, ἔνθεον δύῃς γίγνεσθαι, καὶ χρᾶν τοῖς θεσπέσιον. ἀλλ' οὐκ ὄπτως ἔχειν ἔοικε. σὺν δὲν ὑπὲρ ἡμισυ δ' πίθου σκεπτικὸς, σκαφεῖς ἔπ ἔλεγες. ὅρα τοίνυν μὴ τοῦδε μᾶλλον φιλοσοφία ἔοικεν. ἐμὲ μὲν γὰρ πίθος, ἔπ μέντοι σοι, καὶ ἡ κάπηλος, ἐνεὶς ἢ μὴ οἶνον, ἀλλὰ πανωσεμία τις πυρὸς ὑπὲρ ἄνω. καὶ μὴν τοῦτο, κύαμοι. εἶτα, κεγχραὶ. καὶ ὑπὸ τοῦτοις, φακοί. εἶτα, ἐρέβινθοι, καὶ ἄλλα ποικίλα σπέρματα. εἰ δὲ σὺ ὠνήσαιο ἰδίλων τὶ σπερμάτων, καὶ ὃς ἀφελὼν δ' πυρὸν, ὑπέθηκέ σοι δεῖγμα ἐς τὸν χεῖρα, ὡς ἴδοις, ἆρα ἂν ἔχοις ἂν εἰπεῖν εἰς σκεῖνο ἀποβλέπων, εἰ καὶ οἱ ἐρέβινθοι καθαροὶ, καὶ οἱ φακοὶ ὑπακεῖς, καὶ οἱ κύαμοι ἀφάκινοι; Ερμ. ὐδαμῶς. Λυ. ἀ τοίνυν ὐδὲ φιλοσοφίαν ἀρ' ἑνὸς, ὃν φήσῃ τις δ' σοφὸν, μάθοι ἂν ἅπασαν ἐπιδεῖ εἶναι. ἀ γὰρ ἐν τῷ λῷ, ὥσπερ ὁ οἶνος, ὡσαῦτως σὺ αὐτὸν ἀπικάζεις, ἀξιῶν ὁμοίαν εἶναι τοῦ γνόμου. τὸ δ', ἐπεργῖόν τι ὄφελη, ἀ παρέργου ἐξεπάσιος διόμβου. οἶνον μὲν γὰρ φαῦλον πρίασθαι, ἐν δυοῖν ὀβολοῖν ὁ κίνδυνος. αὐτὸν δέ τινα ἐν τῷ συρφετῷ ἀπολεῖσθαι, ὡς καὶ αὐτὸς ἐν ὀλίγῃ ἐφησθα, ἀ μικρὸν εἶναι κακόν. ἄλλως τε, ὁ μῶ, ἄλον ἀξιῶν σκπεῖν τὸν πίθον, ὡς κοτύλῃ πρίασθαι, ζημιώσαι ἂν τὸν κάπηλον, ὅτως ἀπίθανα μυθολογεῖς. φιλοσοφία δ', οὐδὲν ἂν τοιοῦτο πάθοι, ἀλλὰ κἂν ὅτι πάμπολλα πίῃς, οὐδὲν ἐλάττων nihil tale accidit: verùm etsi

simulatque sacra fluenta degustarat, illico afflata numine, consulentibus oraculum responsa dabat. Atqui rem non ita se habere verisimile est. Itaque tu cùm jam dimidium dolii bibisses, incipere adhuc perhibebas. Ergo vide ne huic potius similis sit philosophia. Nam dolium adhuc & caupo tibi maneat, atque insit non vinum, sed omnifaria seminum mixtio: triticum desuper, postea fabæ, deinde hordeum, & sub his, lentes, mox cicera, præterea varia alia semina. Iam si semina emere velis, & institor accepto tritico tibi specimen inspiciendum in manum indiderit: posses-ne illud intuitus dicere, an cicer mundum, an lentes maceratu faciles, & fabæ non inanes insint? *Hermot.* Nequaquam. *Lucian.* Proinde neque Philosophiam ab uno quod primum quis dixerit, universam cujusmodi sit cognosces. Non enim unum quid est, ficuti vinum, cum quo eam comparas, specimini similem esse ratus. Sed hæc aliud quiddam est, quod disquisitione non perfunctoria opus habet. Nam malum vinum emere, jacturam affert duorum obolorum: sed in fæce disperire non exiguum est malum. Alioquin qui totum vas epotare voluerit, ut sestarium emat, damno cauponem afficiet, tam insolenter degustando. Sed philosophiæ nihil tale accidit: verùm etsi quamplurimum biberis, vas tamen

eandem facultatem adepta est, à Themide autem Apollo dono accepit, qua de re Pausan. in Phocicis. *Corn.*

1 Καὶ ἄλλα ποικίλα σπέρ. εἰ δὲ σὺ ὠνήσαιο ἰδίλων] Καὶ ἄλλα σποικίλα, σπέρ εἰ δὲ σὺ ὠνήσαιο ἰδίλων, *& alia omnimoda. Accedis vero tu emere volens.* Marc.

1 Κα-

ὁ πίθος χύσει), οὐδὲ ζημιώσεται ὁ κάπηλος. ἐπιῤῥεῖ γὰρ [1] κατὰ τὴν παροιμίαν τὸ πρᾶγμα, ἐξαντλούμενον εἰς τὸ ἔμπαλιν, ἡ ὁ τοῦ Δαναΐδων πίθος. οὐκοῦν μὴ γὰρ τὸ ἐμβαλλόμενον ἐν συνέχει, ἀλλὰ διέῤῥηξε δίκης. σπεῦσον γοῦν, ἵνα ἀφίλῃς τι, πλέον τὸ λοιπὸν χύσεται. ἐθέλω δέ σοι κἀγὼ ὅμοιόν τι εἰπεῖν φιλοσοφίας πέρι γεύματος. κἀγὼ μή με νομίσῃς βλασφημεῖν πρὸς αὐτῆς, ἵνα εἴπω ὅτι φαρμάκου ὀλεθρίου ἔοικεν, οἷον κωνείου, ἢ ἀκονίτου, ἢ ἄλλου τοιούτου. οὐδὲ γὰρ ταῦτα, ἐπίσαν θανατηφόρα ἐστὶ δηλητήρια ὄντα, εἴ τις ὀλίγον ὅσον ἀκροδρυσάμενος ἀποξύσας αὐτῶν, ἄκρῳ τῷ ὄνυχι ἀπογεύσαιτο. ἀλλὰ μὴ τοσοῦτον ὅσον χρή, κἀγὼ ὅπως, κἀγὼ ξυνῶ σοι, σὺν ἂν δλιγίστοις ἐνθυμήμασιν. σὺ δ' ἡδέως τἀλάντιον ἐξαρκεῖν, ὡς ἀποτελέσαι τὸν ἅπαντα γνῶσιν.

Ερμο. ἴσθι ταῦτα ὡς βούλῃ Λυκῖνε. τί δὲ ἑκατὸν ἔτη χρὴ βιῶναι, καὶ τοσαῦθ' ὑπομεῖναι πράγματα; ἢ σὺκ ἂν ἄλλως φιλοσοφήσαιμεν; *Λυ.* ἐγὼ μὲν οὖν *Ε*ρμότιμε, καὶ δεινὸν ἐδόκει, εἴγε ἀληθῆ ἔλεγες σὺ δρχῇ, ὡς ὁ μὲν βίος, βραχὺς, ἡ δὲ τέχνη, μακρή. νῦν δὲ σὺκ οἶδ' ὅ, τι παθὼν ἀγανακτεῖς, εἰ μὴ αὐθημερὸν ἡμῖν πρὶν δῦναι ἥλιον, Χρύσιππος, ἢ Πλάτων, ἢ Πυθαγόρας γένοιο. *Ερμο.* ἀπείρηκα μὲ ὦ Λυκῖνε, καὶ σπηλαίνεις ἐς σπόν, οὐδὲν ὑπ' ἐμοῦ δεινὸν παθών. ὑπὸ φθόνου δηλαδὴ

men non imminuitur, neque cauponi damnum infertur. Nam juxta proverbium labor exhaustus affluit, & contra quàm Danaidum dolio evenit. Illud enim non continet, quod infunditur, sed protinus perfluit, hinc verò siquid abstuleris, plura tamen reliqueris. Cæterùm aliud quiddam simile de Philosophiæ gustu tibi volo dicere: ac ne putes me in ejus infamiam loqui si dixero similem esse exitiali pharmaco, veluti cicutæ, vel aconito, vel id genus alii. Neque enim ista quanquam sunt lethalia, mortem inferant, siquis tantillum ex iis abrasum summo ungue degustaverit. Sed nisi quantum, quomodo, & cum quibus oportet sumpseris, mori possis. Tu verò vel minimum, ad perficiendam totius cognitionem sufficere volebas. *Hermot.* Ista, Luciane, sint, prout vis. Quorsum igitur centum annos vivere, & tot negocia sustinere oportet? annon aliter philosophari possemus? *Lucian.* Nequaquam, Hermotime. Neque id grave est: si verum est quod initio dicebas, [2] vitam esse brevem, artem verò longam. At nescio qui nunc fiat, ut stomacheris, si non hodie antequam sol occidat Chrysippus, aut Plato, aut Pythagoras evadas. *Hermot.* Tu me oblides Luciane, & in angustum adigis, nihil à me mali passus: præ invidia nimirum,

1 Κατὰ τὴν παροιμίαν] Sic illa, ἄλλως γὰρ ἐξαντλεῖται ἡ ὑπορρύη, consule Paræmiographos. In Anglic. Cod. dramata paginæ 556. omnino corrupta. *Bourd.*

2 *Vitam esse brevem*] Virg. 10. Æn.

Breve & irreparabile tempus
Omnibus est vitæ.

Horat. Od. 4. lib. 1. Invenal. Sat. 9. *Cogn.*

δὴ, ὅτι ἐγὼ μὲν, πρὶν ἀκοῦσαι σου τοῦ μαθήματος, σὺ δ' ὀλιγώρησας ἑαυτοῦ, τηλικοῦτος ὤν. Λυ. οἶσθ' οὖν ὃ ἀράττεις; ἐμοὶ μὲν, ὥστε μὴ κηρύξαντι ταῦτα, μὴ παύσεσθαι τὸν νοῦν, ἀλλ' ἐᾶν ληρεῖν. σύ δ' ὡς ἔχεις, ἀποχώρει εἰς τὸ πρόσθεν τὴν ὁδὸν, καὶ πρᾶττε κατὰ τὰ ἐξ ἀρχῆς σοι διεγραμμένα περὶ τούτων. Ερμο. ἀλλ' οὐκ ἐᾷς σὺ βίαιον ὄντα ἀφεῖσθαί με, ἢν μὴ πιέσω ἀπάντων. Λυ. [1] καὶ μὲν δὴ εἰδέναι χρὴ, ὡς οὐκ ἄν ποτε ἄλλο εἴποιμι. βίαιον δ' λέγων ἐμὲ, [2] ἀναίτιον δοκεῖς μοι κατ' ἐμοῦ ποιητὴν αἰτιᾶσθαι αὐτὸν, ἐς ἂν μὴ ἑτέρᾳ σοι λόγῳ συμμιγέντες, ἀφέληται τὸ βίαιον, ἤδη ἀγόμενον. ἴσθι γάρτοι καὶ πολὺ βιαιότερα φαίη ἄν σοι ὁ λόγος. σοὶ δ' ἐκεῖνον παρεὶς, ἐμὲ ἴσως αἰτιάσῃ. Ερ. τὰ ποῖα; δαιμόνιε γὰρ εἴ τι ἀφῆκα καταλελειπται αὐτῷ. Λυ. ἀλλ' ἱκανὸν εἶναί φησι τὸ πάνυ ἰδίου, καὶ διεξελθεῖν δι' αὐτῶν, ὡς ἔχειν ἤδη ἑλέσθαι τὸ βέλτιστον, ἀλλ' ἔτι δεῖσθαι μείζονος σκέψεως. Ερμο. πῶς τοῦτο; Λυ. κριτικῆς τινος ὦ δαιμόνιε, καὶ ἐξεταστικῆς ἀκριβοῦς, καὶ νὴ Δία καὶ ἀφθονίας ἀκεραίου, καὶ ἀδεκάστου, οἵων χρὴ εἶναι τὸν τὰ τηλικαῦτα διηρευνημένον. ἢ μήτοι ἂν ἅπαξ ἐωσμένῳ εἴη. ἀποδοτέον δὲ φησι καὶ τῷ τοιούτῳ χρόνου οὐκ ὀλίγου, καὶ ἀσχολήμονα ἅπαντα, εἰς μέσον αἱρεῖσθαι διαμέλλοντα, καὶ βραδύνοντα, πολλάκις ἐπισκοποῦντα, μήτε ἡλικίαν ἐν λόγοις ἐνέχοντα, μήτε χῆμα, ἢ δέξαν ἐπὶ σοφίᾳ αἰδούμενον, ἀλλὰ κατὰ τὸ Ἀρεοπαγίτας αὐτὸ ποιοῦντα, ὅστις οὐκ ἐν τοῖς μαθήμασι, σὺ δ' ὀλιγώρησας ἑαυτοῦ, τηλικοῦτος ὤν. Lu. quoniam ego nonnihil in præceptis profeci, tuque te ipsum, ætate tam grandis, negligis. *Lucian.* Scis igitur quid facias? Mihi quidem tanquam insanienti mentem ne advertas, sed delirare sinas: tu verò, ut jam te habes, in via progredere, & quæ ab initio de his decreviisti perage. *Hermot.* At tu in me es adeò violentus, ut nihil eligere sinas, nisi cuncta tentarim. *Lucian.* Atqui me nunquam aliud dicturum, probè scias oportet. Quumque violentum me appellas, videris mihi insontem, juxta Poëtam, incusare, nisi dum altera pro te faciens oratio, quod jam illatum est, auferat à violentia. En tibi etiam violentiora multò proponeret oratio. Sed illa fortè omissa me incusabis. *Hermot.* Qualianam? miror enim si aliquid indictum reliquerit. *Lucian.* Dicit non sufficere omnia vidisse, eaque percurrisse, ut quod est optimum eligere possis: sed re maxima adhuc opus esse. *Hermot.* Quanam illa? *Lucian.* Iudicii quodam acumine, ô admirande, & examinandi arte, & mente solerti, & acri atque incorrupto ingenio, quale illud esse debet quod de rebus tantis est judicaturum: aut nequicquam omnia vita fuerint. Ac rei tali non exiguum tempus tribuendum affirmat: omnibusque in medio positis eligendum eum qui differt, & cunctatur, sæpe contemplando, quique non cujusque dicentis ætatem, non habitum, non sapientiæ opinionem reverenter habet, sed Areopagitarum moro fa-

1 Καὶ μὴν δὴ εἰδέναι] Καὶ μὴν δ' εἰδέναι. Marc.

2 Ἀναίτιον δοκεῖς μοι κατ' ποιητὴν αἰτιᾶσθαι αὐτὸν] Αὖτως. Idem.

τε. οἱ δὲ νυκτὶ καὶ σκότῳ διηρέσαν, ὡς μὴ εἰς τὰς λήψεις, ἀλλ' εἰς τὰ λεχθέντα ἀποβλέποιεν. καὶ τότ' ἤδη ἐξεστι σοι βεβαίως ἐλομένῳ φιλοσοφεῖν. Ερμῆ. μὴ τὸ βίον φῄς. εἰ γὰρ τοῦτον, ἱκανὸς ἀνὴρ ἅπαντα βίον ἐξαρκέσειεν ἂν ὡς ἐπὶ πάντων ἐλθεῖν, καὶ ἔκφυγεν ἀκριβῶς ἐπιδεῖν. καὶ ἐπιβοᾶν, κρῖναι. καὶ κρίναντα, ἐλεεῖσθαι. καὶ ἑλόμενον, φιλοσοφῆσαι. μόνος γὰρ δὴ ὕστερον εὑρεθήναι φῄς πάλησις, ἄλλως δ' ἄν. Λυ. οὐκοῦν γάρ σοι εἰπεῖν ὦ Ἑρμότιμε, ὅτι ἐδεῖ τοῦτό πως ἐκφυγεῖν, ἀλλ' ἔπ μοι δοκοῦμεν λελῆσθαι ἡμᾶς αὐτούς, οἰόμενοι μή π εὑρηκέναι βέβαιον. εὑρόντες δ' ἂν, ὥσπερ οἱ ἁλιεύοντες πολλάκις καθέντες τὰ δίκτυα, καὶ βάρος πολὺ αἰσθόμενοι, ἀνέλκουσιν, ἰχθῦς μὲν πολλοὺς γε σφόδρα ἐληκέναι ἐλπίζοντες. εἶτα, ἐπισύραντες κάμπιν ἀναστῶντες, ἢ λίθος τις ἀναφαίνεται αὐτοῖς, ἢ κεφάλιον, ψάμμῳ σεσαγμένον, σκοπεῖ μὴ καὶ ἡμεῖς τι τοιοῦτον ἀνεσπάκαμεν. Ερ. ἐμοιγὲ δοκεῖ τί σοι τὰ δίκτυα τοῦτο βάλλειν. ἀπηχθῶς γάρ με σφόδρα ἐλέγχεις αὐτοῖς. Λυ. ἴσως πειρᾶ διεκδῦναι. σὺν Θεῷ γὰρ οἶσθα νεῖν, εἰ καί τις ἄλλος. ἐγὼ γὰρ καὶ ἐμ' ἅπαντες ἐλήφθημεν πειρώμενοι, καὶ τοῦτο ἐργασόμεθά ποτε, οὐδέπω οὐδὲ τοῦτο δῆλον ἔστας νομίζω, εἴ τις ἐξ αὐτῶν ἔχοι τὸ ζητούμενον, ἢ πάντες ὁμοίως ἀγνοοῦσι. Ερμῆ. τί φῄς; οὐδὲ τούτων τις πάντως ἔχοι; Λυ. ἄδηλον. ἢ σοὶ ἀδύνατον δοκεῖ ἅπαντας ψεύσασθαι, τὸ δ' ἀληθὲς, ἄλλό π εἶναι παρὰ μηδενὸς αὐτῶν πω εὑρημένον; Ερμο. πῶς οἰόν τε; Λυ. ἴσως. ἐγὼ γὰρ ὁ μὲν ἀληθὴς ἀριθμὸς ἡμῖν, εἴκοσιν. οἷον, κυάμους τις facit: qui noctu & in tenebris indicant, ne dicentes, sed quæ dicuntur, respiciant. Et tunc licebit tibi philosophari quum certò elegeris. *Hermot.* Post vitam dicis. Ex his enim sequitur nullius hominis vitam satis longam esse posse, ut omnia perlustret, & accuratè singula perspiciat, perspectaque judicet, judicata eligat, delectuque habito philosophetur. Hac enim sola ratione, non alia verum inveniri posse asseris. *Lucian.* Piget me tibi dicere Hermotime, neque hoc sufficere: verùm adhuc videmur nosmet ipsos fallere, quum certi quippiam invenisse putamus, attamen nihil invenimus? quemadmodum piscatores, qui retibus sæpe demissis, perceptoque aliquo pondere, trahunt ut qui se magnam piscium copiam irretivisse sperent. Deinde postquam trahendo delassati fuerint, aut ingens lapis, aut vas arena refertum ipsis apparet. Vide ne nos etiam quippiam hujusmodi traxerimus. *Hermot.* Non intelligo quid ista retia sibi velint: nam me iis planè irretitum teneo. *Lucian.* Ergo da operam ut effugias. Iuvante enim Deo natare scis, si quis etiam alius. Etenim etsi omnes experiendo perlustremus, idque aliquando faciamus, nequaquam planum esse hoc existimo, num quis illorum habeat quod quæritur, an verò similiter omnes ignorent. *Hermot.* Quid ais? an id horum omnino nullus habet? *Lucian.* Non liquet. An tibi videtur fieri non posse ut mentiantur omnes, ipsaque Veritas alia quæpiam res sit, quam eorum nemo invenerit? *Hermot.* Qui potest fieri? *Lucian.* Hoc modo, Sit enim verus nobis numerus, viginti. Exempli cau-

ἔχοσιν ἐς τὴν χεῖρα λαβόν, ἐπισκεπτόμενον, ἐρωτάτω δέκα ἄνδρας, ὁπόσοι εἰσὶν οἱ κύαμοι ἐν τῇ χειρὶ αὐτῷ. οἱ δὲ εἰκάζοντες, ὁ μέν, ἑπτὰ ὁ δέ, τριάκοντα λεγόντων, ὁ δὲ τις, δέκα, ἢ πεντεκαίδεκα. κἂν ὅλως ἄλλον ἄλλον ἀριθμόν. ἐνδέχεται μέντοι κἂν τὸν τύχῃ λαβὼν ἀληθεῦσαι. ἢ γάρ; Ερμ. ναί. Αυ. εἰ μὲν οὖν τὸν ἀδύνατον, ἅπαντας ἄλλον ἄλλους ἀριθμοὺς εἰπεῖν, τοὺς ψευδεῖς, κἂν σὺ ὄντας, μηδένα ἂν αὐτῶν φάναι, ὅτι οὕτως ὁ ἀνὴρ κυάμους ἔχει. ἢ πῶς; Ερμ. οὕτω ἀδύνατον. Λυ. τί οὖν τοῦτο τοίνυν ἅπαντες μὲν οἱ φιλοσοφοῦντες τὴν εὐδαιμονίαν ζητοῦσι· ποῖόν τι ἐστὶ, καὶ λέγουσιν ἄλλο ἄλλό τι αὐτὴν εἶναι. ὁ μέν, ἡδονήν. ὁ δέ, τὸ καλόν. ὁ δέ, ὅσα ἕτερός φασι τοιαῦτα. εἰκὸς μὲν οὖν καὶ τοῦτον ἓν εἶναι τὸ εὐδαιμονεῖν. οὐκ ἀπεικὸς δὲ καὶ ἄλλό τι παρ' αὐτοὺς πάντας. καὶ δοίην ἂμεῖς ἀνάπαλιν ἢ ἐχέλω, σχεῖν τὴν ἀρχὴν ὑμᾶς, ἐπίσκεψαι ἕως τὸ τέλος. ἴσως δ' οἶμαι σοὶ ἕτερον φανεῖται ἡμῶν, ὅτι ἔγωγε σπουδῆς. καὶ πάντως ἔχει τις αὐτὸ εἰδὼς τῶν φιλοσοφούντων. εἰ δὲ μὴ τοῦτο, τὸ ἐξῆς ἂν ἦν ζητῆσαι, ὡς πιστὸν ἐστίν. Ερμ. ὥστε ὦ Λυκῖνε, τοῦτο φῂς ὅτι οὐδεὶς ἂν λάβῃ πάσης φιλοσοφίας χωρήσομεν, οὐδὲ ποτὲ πάντως ἐξομεν τὰληθές· ὑμεῖς. Λυ. μὴ ἐμὲ ὦ ἑταῖρε ἐρώτα, ἀλλὰ τὸν λόγον αὖθις αὐτόν. καὶ ἴσως ἂν ἐπιδείξαιτό σοι ὅτι οὐδέπω, εἴ τι ἂν ἄδηλον ᾖ εἰ ἔν τι τούτων ἐστὶν, ὧν ἕκαστοι λέγουσιν. Ερμ. οὐδέ ποτε ἄρα ἐξ ὧν σὺ φῂς, εὑρήσομεν, οὐδὲ φιλοσοφήσομεν, ἀλλὰ δεήσει ἡμᾶς ἰδιώτην τινὰ βίον ζῆν, ἀπέχεσθαι, fabis viginti in manum ſumptis, & concluſis, quiſpiam decem homines interroget, quot fabas in manu habeat, hi verò conjectantes, alius quidem ſeptem, alius triginta dicat: alius decem aut quindecim, denique alius alium numerum: accidit ut aliquis fortè fortuna verum dicat, nonne? *Hermot.* Ita certè. *Lucian.* Ergo neque hoc impoſſibile eſt, ut omnes alii alios numeros dicant, eoſque falſos, & qui non ſunt: adeò ut nullus eorum dicat virum in manu viginti fabas habere. Tu quid ais? *Hermot.* Impoſſibile non eſſe. *Lucian.* Eodem modo quicunque philoſophantur quærunt cujuſmodi res ſit fœlicitas, & alius aliud eam eſſe dicit: hic quidem voluptatem, ille honeſtum: alius alia de ipſa commiſcitur. Veriſimile igitur eſt unum quiddam ex illis eſſe fœlicitatem. Nec eſt abſurdum, præter hæc omnia quiddam aliud eſſe. At nos ſecus quàm oportet, ante inventum principium ad finem videmur feſtinare. At opinor, priùs oportebat manifeſtum eſſe, Veritatem eſſe cognitam, & omnino eſſe penes aliquem ex philoſophis qui eam norit. Deinde ex ordine quærendum erat, cui ſit fides adhibenda. *Hermot.* Itaque hoc aſſeris Luciane, nos tametſi philoſophiam omnem obiverimus, nunquam tamen facultatem nobis paraturos inveniendi veritatem. *Lucian.* Ne me interroges ô bone, quin potiùs iſtum ſermonem: & fortaſſe reſpondebit tibi nuſquam hoc fore quoad incertum fuerit, num unum quiddam illorum ſit, de quibus hi verba faciunt. *Hermot.* Proinde nunquam, ut ex tuis dictis colligo, inveniemus, neque operam phi-

φούσας δ φιλοσοφεῖν. Λυ. [1] τοῦτο ξυμβαίνει γε ἐξ ὧν φῂς ἀδύνατον εἶναι φιλοσοφῆσαι, καὶ ἀνίφικτον ἀνθρώπῳ γε ὄντι. ἀξιοῖς γὰρ τὸ φιλοσοφήσειν μέλλοντα, ἐλέσθαι πρῶτον φιλοσοφίαν τὴν ἀρίστην. ἡ δὲ αἵρεσις, ὅτῳ σοι εὐδοκεῖ μάτην ἀπερεῖσθαι ἂν φαίης, εἰ μὴ πάσης φιλοσοφίας χωρήσαντος, ἐλοίμεθα τὴν ἀληθεστάτην. εἶτα λογιζόμεθα ἐπὶ τῶν ἀρίστων, ὁπόσῳ δ' ἐκείνη ἑκατὸν ἔτεσι πρεσβυτέρα ἐστὶν, ὑπερεξέπεσες, ἀπομνημονεύσαι τὸ παρόν μοι ἐς φύσεις ἄλλας, ὡς ὑπερημερεῖν χίλιαις πάλαις δ' ἐκείνην βίᾳ. πλούτων δ', καὶ τοῦτο αὐτὸ ὃν ἀνεπιδείκτων ἀποφαίνεις, ἄδηλον εἶναι λέγων, εἴτε οὔπω τινὸς τῶν φιλοσοφούντων πάλαι πάλαις, [2] εἴτε καὶ μή. σὺ δὲ πῶς Ἑρμότιμε δύναιο ἂν ἐπομνύμενος εἰπεῖν ὅ, [3] τι οὔπω τινὸς αὐτῶν; ἐγὼ μέν, οὐκ ἂν ὀμόσαιμι. καίτοι πόσα ἄλλα παρεῖδεν ἐκείνων σοι, ἐξεπίτηδες μακρὸς καὶ αὐτὸς δεόμενα; Ερμ. τὰ ποῖα; Λυ. οὐκ ἀκούεις τῶν Στωϊκῶν, ἢ Ἐπικουρείων, ἢ Πλατωνικῶν εἶναι φασκόντων, τὰς μέν, εἰδέναι τὰς λόγους ἑκάστας, τὰς δὲ, μή, καίτοι πόλλ' ἄλλα πάνυ ἀξιοπίστως ὄντας; Ερμ. ἀληθῆ ταῦτα. Λυ. τὸ τοίνυν ἀφικέσθαι τὰς εἰδότας, καὶ ἀφηγῆσαι, ἀπὸ τῶν οὐκ εἰδότων μέν, φασκόντων δέ, ὅ σοι δοκεῖ πάνυ ἐρασθὲς εἶναι; Ερ. καὶ μάλα. Λυ. δεῖσθαι τοίνυν σε, φιλοσοφίας δ' ἀποστῆναι. Ερμ. ἀλλὰ τί τοῦτο; Λυ. ἐπειδὴ τὸ μὲν ἐπιτυχεῖν τῆς ἀρίστης φιλοσοφίας ἀδύνατον, ἀνθρώπῳ γε ὄντι, τὸ δὲ ἐπιλαβέσθαι τῆς ἀληθεστάτης ἀνθρωπίνης ἐστὶν, ἐπιλαβέσθαι δὲ

οἱ μάλιστα Στωϊκῶν τὸ ἄριστον εἰσεσθῇ, εἰ μὴ ἐπὶ πάντας, ἀλλ' ὅτι ἐπὶ τοὺς πολλοστοὺς αὐτῶν ἐλθεῖν, καὶ πειραθῆναι, καὶ τὸ ἁμεινον αὐτοῖς διδάσκαλον, μνηστεύσασθαί τε αὐτῶν, καὶ κριτικῶν τοῦτον δύνασθαι προεσόμενον, ὡς μή σε λάθῃ ὁ χείρων αὐτῶν ἐκλεγόμενος. καὶ σὺ καὶ αὐτὸς τοῦτο ὄψει, ὅσην δεῖ σε χρόνου, ὃν ἔχων παρῆκας, διδοὺς μὴ σοι ἀγανακτήσῃς. καίτοι τό γε μέγιστόν τε ἅμα, καὶ ἀναγκαιότατον, οὐ ῥᾴδιον τισίτους, λέγω δὴ ῥᾴδιον ἀδήλοις τε, καὶ ἀμφισβόλοις, ἐν τοῦτό ἐστιν οἶμαι. καὶ μόνη σοι αὕτη πίστις, καὶ βέβαιος ἐλπὶς ἐπὶ τῷ ἀληθεῖ τε καὶ εὑρέσει αὐτῆς, ἄλλη ἢ ὑδὶ ἡπόσῃ, ἢ τὸ κελεύειν δύνασθαι, καὶ χωρίζειν ἀπὸ τῶν ἀληθῶν τὰ ψευδῆ, καὶ παρέχειν σοι καὶ τοὺς ἀρμοττομένους διαγινώσκειν ἅ, τε δόκιμα, καὶ ἀκίβδηλα, καὶ ἃ νοθεύεται μάλα, καὶ εἴ ποτε τοιαύτην τινὰ δύναμιν, καὶ τέχνην προεσόμενος, ἧς ἐπὶ τῶν ἐξετάσεων τῶν λεγομένων εἰ μὴ, εὖ ἴσθι ὡς οὐδεὶ κωλύσῃ σε τὸ ῥῖνος ἕλκειν ὑφ' ἑκάστων, ἢ γλαῦκ' ὡσπερ ἐσθίειν ἀκηλήτως ὥσπερ τὰ σοφώτατα. μᾶλλον δ' [1] τῷ ἐπιτραπέζιῳ ὕδατι ἐοικὼς ἔσῃ, ἐφ' ὅ, τι ἂν μέρος ἐλκύσῃ σε ἢ ἐς ἄκρον τὸν δακτύλιον ἀγόμενος. ἢ καὶ τὴ Δίκη κωλάκρα τινί, ἐπ' ὄχθῃ ὑδατοπαμίας πεφυκότι, καὶ σοῦ πᾶν τὸ πλοῖον κεκμηκότος, κἂν μικρά τις αὔρα ἀφυσήσασα, ἀφεκλεύσῃ αὐτὸν, ὡς εἴ τινα εὕρῃς διδάσκαλον, ὃς ἀπε-

Stoicorum optimum es cognitus, si non ad omnes, saltem ad maximam eorum partem accedas, factoque experimento meliorem tibi præceptorem præstituas, qui te priùs exerceat, & de his judicandi facultatem tibi suppeditet, ne nescius deteriorem elegeris. Atqui tu hoc etiam perpende, quantum temporis requirat, quod ultrò prætermitti, veritus ne stomachareris. Quamquam quod maximum simul, & summè necessarium, est in rebus hujusmodi, obscuris inquam, & ambiguis, unum hoc est opinor. Et sola tibi firma, certaque spes consequendæ veritatis relicta est, aliud autem nihil, quàm ut discernere queas & sejungere vera à falsis, utque argentariorum in morem dignoscere possis quæ proba, & tyncera, & quæ adulterina. Hanc facultatem tandem consequutus, & artem, conferre te potes ad eorum quæ dicuntur examinationem: sin minus probè scias, nihil prohibiturum quominus ab unoquoque, quod ajunt, nare traharis, & præmonstrata fronde, perinde ut oves sequaris. Vel aquæ potiùs, quæ apponitur mensæ, similis eris: in quamcunque partem te quispiam traxerit, summo digito duceris. Vel per lovem arundini ad fluvialem ripam enatæ, semet ad quemcunque flatum flectenti, quam vel ita si præceptorem invenias, qui

exigua afflans aura commoverit.

ali-

1 Τῷ ὀπτραπεζίῳ] Hoc est τῷ ὑπὸ τὴ τραπέζης ἐκχεομένῳ ὕδατι, ὃ διὰ τῶν ἐπιῤῥοσίαι ἐς τὸ ἀπαρέγκλιτον τὸ τραπέζης ὑπὸ χεῖρας κεῖσθαι, ἐς τὸ ὑπὸ φωνῆς ἐπαισιηκὸς τῷ δακτύλῳ ἐχόμενον αὐτὸ φιλεῖ ἕπεσθαι, ἰσότης φύσεως ὑπάρχον, ἐς ἀτρεμεῖν μὴ πεφυκός. Cætera usque ad pag. 560. crebræ sunt repetitiones comparationum quæ passim alibi. *Bourd.*

1 Εἰς

δείξεων πέρι. καὶ τὸ ἀμφισβητούμενον ἀφελέσθαι, τέχνην τινὰ εἰδὼς, διδάξει σε, παύσῃ δηλαδὴ πράγματα ἔχων. ὥσπερ γάρ σοι τὸ βέλτιστον φανεῖται, καὶ τάληθὲς ὑπαχθὲν τῇ ἀποδεικτικῇ ταύτῃ τέχνῃ, καὶ τὸ ψεῦδος ἐλεγχθήσεται. καὶ σὺ βεβαίως ἑλόμενος, καὶ κρίνας, φιλοσοφήσεις. καὶ τὸν τριπόθητον εὐδαιμονίαν κτησάμενος, βιώσῃ μετ' αὐτῆς, ἅπαντα συλλήβδην ἔχων τὰ ἀγαθά. Ερ. οὕτω ὦ Λυκῖνε. ἔοικα πολὺ γὰρ ταῦτ' ἀμείνω, καὶ ἐλπίδας ἀμυκρὰς ἐχόμενα λέγεις, καὶ ζητητὸν ὡς ἔοικεν ἡμῖν ἀνήρ τὸν τοιοῦτον, ἀφγνωστικὸς τε, καὶ ἀφελεπικὸς ποιήσων ἡμᾶς. καὶ τὸ μίγιστον, ἀποδεικτικός. ὡς τά γε μὴ τοῦτο, ῥᾴδια ἤδη, καὶ ἀπραγμόνα, καὶ ἀπὸ πολλῆς ἀμηχανίας δέομενα. καὶ ἔγωγε ἤδη χάριν οἶδά σοι, ἐξευρόντι σωτηρίαν τινὰ τοιαύτην ἡμῖν, καὶ ἀφόρητον ὀδύνην. Λυ. καὶ μὴν ἀδέπω χάριν ἄν μοι εἰθείης εἰκότως. οὐδὲν γάρ σοι ἐξεύρηκα ἀθελτὸν, ὡς ἐγχωρῆσαί σε ποιήσειν τὰς ἐλπίδας. τὸ δὲ, πολὺ πρόσωθεν γεγόναμεν, ἢ ὅτε περ ἦμεν. καὶ τοὺς παρομιαζομένους, πολλὰ μοχθήσαντες, ἀμείνους ἐσμέν. Ερμ. πῶς τοῦτο φῄς; φαύλου γάρ τινος λυπηροῦ τινος, καὶ δύσκολα ἐρεῖν ἔοικας. Λυ. ὅτι ὦ ἑταῖρε, κἂν εὕρωμεν ὑπομνήματά τινα εἰδέναι τε ἀποδεῖξαι, καὶ ἄλλον διδάξειν, οὐκ αὐτίκα οἱμαι πιστεύσομεν αὐτῷ, ἀλλά τινα ζητήσομεν ἃ κρίνειν δυνάμενον, εἰ ἀληθῆ ὁ ἀνὴρ λέγει. κἄν τότε εὐπορήσωμεν, ἄδηλον ἔτι ἡμῖν, εἰ ὁ ἐπιγράμμων ὅτῳ οἶδε ἀφομνώσκειν ἃ ὀρθῶς κεκρίνασι, ἢ μή. καὶ ἐπ

aliquam artem calleat, qua demonstrationes, & dubiorum dijudicandorum rationem te doceat, negotia nimirum habere desines. Siquidem quod est optimum illico tibi comparebit, ipsaque veritas adducta arte illa demonstrativa, atque mendacium deprehendetur: tuque certo delectu habito, & firmo adhibito judicio philosophaberis: & ter optabilem fœlicitatem assecutus, cum ipsa simul omnia bona possidens vitam exiges. *Hermot.* Euge Luciane. Nam longè meliora hæc sunt quæ dicis, & spem non mediocrem præ se ferunt. Et quærendus videtur nobis hujusce-modi vir, qui nos dignoscendi, & distinguendi, quodque maximum est, demonstrandi facultate instruat, ita ut hæc postea facilia, nec operosa sint, nec multæ exercitationis indiga. Atque ego tibi gratiam habeo, quòd compendiariam hanc & optimam viam nobis commentus sis. *Lucian.* Atqui nullo jure mihi gratiam habeas: neque enim tibi quicquam meo marte inventum commonstravi, quo te spei propiùs admoverim. Sed longè quàm antea remotiores sumus: utque vulgo fertur, exhausto labore multo, eodem in statu consistimus. *Hermot.* Qui hoc dicis? Nam triste quiddam, vixque sperandum dicturus videris. *Lucian.* Quòd ô amice, quanvis inveniamus aliquem qui se & demonstrationem scire, eamque alium docere velle profiteatur, non statim ipsi fidem ut puto habebimus, sed quæremus aliquem qui judicare queat, an vera loquatur ille. Ac quanvis hunc comparaverimus, nondum liquet num explorator iste norit dignoscere rectè judicaturum, nec-ne. Et in hunc,

αὐτὸν αὖθις τῦτο, ἄλλα ἐπιγώμων ὁ μὴ δεῖ. ἡμεῖς γὰρ πόθεν ἂν εἰδείημεν ἀφελέσθαι τ ἄριστα κρίνειν δυνάμενον; ὁρᾷς ὅπως τῦτο ἀποτείνω; κἂν ὡς ἀπεγγύσω γίγνε, φήσαι ποτε, καὶ κρεῖττον μὴ δύνασθαι; ἐπὶ καὶ τὰς ἀποδείξεις αὐτὰς, ὁπόσας οἶόν τε εὑρόσκειν, ἀμφισβητεῖται ὧν ὑφ᾽ ἡμῶν ἔχεσας βέβαιον. εἰ γὰρ πολλῷ μᾶλλον αὐτῶν, δι᾽ ἃ καὶ ἀμφισβητεῖται πίστιν ἡμῖν βιάζονται εἰδέναι. εἰ δὲ, τοῖς ἄντικρυ προδήλοις τὰ ἀφανέστατα συναπτόμενα, οὐδὲν αὐτοῖς κοινωνεῖ, ἀποδείξεις αὐτῶν εἶναι φάσκουσιν. ὥσπερ εἴ τις οἴοιτο ἀποδείξειν εἶναι Θεὸς, διότι βωμοὶ αὐτῶν ὄντες φαίνονται. ὥσπερ ὦ Ἑρμότιμε, οὐκ οἶσθ᾽ ὅπως κρηπίδος οἱ σὺν κύκλῳ λίθοι τὸ, ἐπὶ τῷ αὐτῷ ἔρχομαι, καὶ ἀπορίαν ἐπανειλήφαμεν. Ἑρμ. οἷα με ἠργάσω ὦ Λυκῖνε, ἀθυμακόν μοι τὸ θαυμαστὸν ἀπορίας, καὶ ὡς ἔοικεν, ἀπολεῖται μοι τὰ τοσαῦτα ἔτη, καὶ ὁ κάμαξ ὁ πολύς. Λυ. ἀλλ᾽ ὦ Ἑρμότιμε, πολὺ ἔλαττον ἀνιάσῃ, ἐὰν σύνησῃς ὅτι ὁ μὲν ἔξω μένεις τῶν ἐλπιζόντων ἀγαθῶν, ἀλλὰ πάντες ὡς ἔπος εἰπεῖν, ὥσπερ ὅταν σκιᾶς μάχωνται οἱ φιλοσοφοῦντες. ἢ τίς ἄρα δύναιτο δὶ σκιᾶν ἀπάντων χωρῆσαι, ὧν ἔφην; ὥστε ἀδύνατον καὶ αὐτὸς λέγεις εἶναι. νῦν δ᾽, ὁμοίον μοι δοκεῖς ποιεῖν, ὡς εἴ τις θαυμάσοι, καὶ αἰτιῷτο τὴν τύχην, ὅτι μὴ δύναιτο ἀνελθεῖν ἐς τὸν ἀέρα, ἢ ὅτι μὴ βάδην ἐπὶ δύς εἰς τὴν Σαλαπίαν, ἀπὸ Σικελίας ἐς Κύπρον ἀναδύσεται, ἢ ὅτι μὴ ἀφ᾽ ἑνὸς πηδήματος αὐτομεγάθης ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος [1] εἰς Ἰνδὸς πλεῖ.

hunc, alio exploratore rursum opus esse puto. Nos enim undenam discernere nossemus eum qui optima potest judicare? Vides-ne quò usque protendatur, & ut immensum fiat, suspensio esse animo, & non posse comprehendere, siquidem ipsas etiam demonstrationes, quotquot inveniuntur, controversias videbis, nihilque certi habere. Nam harum plurimæ per alia dubia persuadere nos cogunt scire: aliæ obscurissima manifestis conjungentes, quæ nihil commune cum ipsis habent, demonstrationes eorum esse affirmant. Veluti si quis putaret se demonstraturum esse Deos, quia illis structæ aræ cernuntur. Itaque Hermotime, nescio quomodo, ut qui in circulo currunt, ad principium ipsum, eandemque dubitationem redivimus. *Herm.* Qua me affecisti injuria Luciane, carbones mihi pro thesauro commonstrans. Vtque verisimile est, tot anni, tantumque laboris mihi peribit. *Lucian.* At multò minùs mœrebis, Hermotime, si cogitaris te non solùm speratis bonis excludi, sed omnes ut ita dicam, philosophos de asini umbra dimicare. Numquis ea omnia quæ dixi, obire posset? Id quod ipse etiam fieri non posse confiteris. Nunc autem mihi videris idem facere, ac siquis fleret, & fortunam incusaret, quòd in cœlum ascendere non posset, vel quòd urinando in mare ingressus, à Sicilia in Cyprum delatus non emergeret: vel quòd tanquam volucris in sublime sublatus uno die à Græcia ad Indos non devolaret. Cau-

1 Εἰς Ἰνδὸς πλεῖ] Εἰς Ἰνδὸς πλεῖν, pro πλεῖν τὴν ὁδόν. Sic Thucydides: Εἰς Φάρσαλον ἔπλευσε. id est, Phasalum pervenit. *Menagius.*

1 Κα-

τὸ δ' αἴτιον τῆ λύπης, ὅτι ἠλπικὼς οἷμαι, ἢ ὄναρ ποτὲ ἰδὼν τοιοῦτον, ἢ αὐτὸς αὐτῷ ἀναπλάσας, εἰ πάντα ἐξετάσας εἰ ἐφικτὰ ἦν ἢ, καὶ τῆ τῶν ἀνθρώπων φύσιν. καὶ δὴ καὶ σὲ ὦ ἑταῖρε, πολλὰ καὶ θαυμαστὰ ὀνειρωπολοῦσα εὐτυχῆ ὁ λόγος, λαβὼν ὕπνος συλλορεῦν ἐποίησεν. εἶτα ὀρχίζη αὐτῆ, ἔτι μόλις τὰς ὀφθαλμὰς ἀνοίγων, καὶ τὸ ὕπνου ῥᾳδίως ἀποσιόμενος ὑφ' ἡδονῆς ὧν ἐώρας; πάσχουσι δ' αὐτὸ καὶ οἱ τῶν [1] κενῶν μακαρίων ἐλπίδες ἀναπλάττοντες, ὧν μετεξὺ πλουτοῦσιν αὐτοῖς, καὶ θησαυροὺς ἀνορύττουσι, καὶ βασιλεύουσι, καὶ τἆλλα δαιμονῶσιν, οἷα πολλὰ ἡ Θεὸς ἐκείνη ῥᾳδιουργεῖ, ἡ Εὐχὴ μεγαλόδωρος οὖσα, καὶ ὡς εἶδεν ἀπλέγουσα, καὶ πήνης δεῖλη τις γενέσθαι, καὶ πολυοστιαῖος τὸ μέγεθος, καὶ ὅρη ὅλα χρυσᾶ δύεσθαι.. ἀλλὰ τούτων μὲν οὐδὲν αὐτοῖς ὁ παῖς φθονήσων, ἴσως τι τῶν ἀναγκαίων, οἷον, ὀψον ἄρτος ἀνητόν, ἢ ὅ, τι ἦν ἕωθεν ὡς τὰ ἀπαιτοῦντα τοιοῦτον, ὃν πολλὰ φερόμενα, ἵνα μὴ ἀναπλήσῃ, ἵνα δὲ ἐρόμενα καὶ παρεγχλήσαντα ἀφαιρεῖται ἅπαντα ἐκεῖνα τάχα. καὶ ὀλίγα δίκαι τοῦ βίου δεῖται παιδὸς ἀκτήμονος. ἀλλὰ σὺ ὦ φιλότης, μὴ πάθῃς αὐτὰ ὡς ἐμὲ, εἴ σε θησαυρὸς ἀνορύττοντα, καὶ πτερόμενον, καὶ πάντα ἐνοίας ὑπερφυεῖς ἐνοοῦντα, καὶ λύπας ἐλπίδας ἀνιφίκτους ἐλπίζοντα,

Causa autem hujus triſtitiæ ea eſt, quòd hoc ſperaverat, cùm tale quid olim vel in ſomnis vidiſſet, vel ipſe ſibi finxiſſet, nec priùs perquiſiviſſet an ea optaret quæ conſequi poſſet, & quæ cum hominis natura convenirent. Te verò amice, multa & admiranda verſantem in ſomniis, ubi te pupugit hæc oratio, è ſomno exilire fecit. Deinde ſuccenſes ipſi, vix adhuc oculos aperiens, nec facilè ſomnum excutiens præ voluptate eorum quæ vidiſti. Idem accidit iis qui beatitatem inanem ſibi confingunt, ſi interea dum diteſcunt, & theſauros effodiunt, & reges agunt, & in cæteris fœlices ſunt (qualia multa Dea illa Euche, hoc eſt, Votum facilè operatur, donis magnificum, nullaque in re contradicens, ſive quis velit fieri volucer, ſive coloſſæa magnitudine conſpicuus, ſive montes toros aureos invenire) Si igitur hæc illis animo verſantibus, veniat puer qui neceſſariarum rerum aliquid poſtulet, velut unde panis ſit emendus, vel quid reſpondendum ei qui mercedem conductæ domus jamdudum expectans repoſcit, ita ſtomachantur, ac ſi qui interrogavit, & interpellavit omnibus illis bonis ipſos privaſſet: ac parum abeſt quin pueri naſum mordicus avellant. Verùm, amice, ne eo ſis animo erga me, ſi te effodientem theſauros, & volantem, & eximias cogitationes concipientem, & quæ nequeas aſſequi ſperantem, ego

[1] Κενῶν μακαρίων] Sic in Diologo Navig. ſeu Vot. Talis autem illa eſt qualis fœlicitas Micylli in Gallo ἡ κατ' οὐδὲν ὄντως ἐγγινομένη, τοιαῦτα τοῖς ὀνειρώττουσιν ὁμοιοῦσα τὰ εἰς τρυφὴν καὶ δύστηξιαν, καὶ, ὃν μηδὲν ἴσως ἔχει βέβαιον, quæ omnia rectè interpretatur Gregor. Nazianzen. qui (ut alibi dixi) totus eſt in Luciano. *Bourd.*

x *Hiſp.*

φίλος ὢν, ἐ φθειδὸν διὰ παντὸς τ βίε, ὀνείρῳ ἡδεῖ μὲ ἴσως, ἀτὰρ ὀνείρῳ μὲν συνόντα. Διαπαίζειν δ, ἀξιῶ πράττειν τι τ ἀναγκαίων. καὶ ὅ σε ὧν ἀπέμψω ἐς τὸ λοιπὸν τ βίε, τὰ καιρὰ ταῦτα φρονοῦντα. ἐπεὶ, ὅ γε νῦν ἐπράττες, καὶ ἐπόνεις ἀδὲν τ Ἱπποκενταύρων, καὶ Χιμαιρῶν, καὶ Γοργόνων διαφέρει. καὶ ὅσα ἄλλα ὀνείρατα, καὶ ποιηταὶ, καὶ γραφεῖς ἐλαύνεσι ὄντες, ἀνατολάτερον, ἢ τὰ γλυφόμενα πώποτε, ἢ τὰ γλυπτὰ δυνάμενα. καὶ ὅμως ὁ πολὺς λεως πιστεύουσιν αὐτοῖς, καὶ κηλοῦνται ὁρῶντες, ἢ ἀκούοντες τὰ τοιαῦτα, διὰ τὸ ξένα, καὶ ἀλλόκοτα εἶναι. καὶ σὺ δὴ μυθοποιὸν ἀνθρωπον ἀκούσας, ὡς ἔστι τις γυνὴ ὑπερφυὴς τὸ κάλλος, ὑπὲρ τὰς Χάριτας αὐτὰς, [2] ἢ τὴν Οὐρανίαν εἶναι, μὴ σκοπήσας ἐξετάσας εἰ ἀληθῆ λέγει, καὶ εἰ ἔστι που ἡ γῆς ἡ ἀνθρωπος αὕτη, ἥκεις δίψας, ὥσπερ φασὶ τὴν Μήδειαν, ἐξ ὀνείρατος ἐρασθεὶς καὶ ἐλήφθης. ὃ δὴ μάλιστά σε ποιεῖ τ ἔρωτα ἐπιτείνειν, καὶ τὰς ἄλλας δ, ὁπόσοι δ αὐτὸν σοι εἰδώλα ἐρῶσι, τοῦτο ἴσως, ὥσπερ μοι εἰκάζουσι φαίνεται, τὸ τ λέγειν σκιὸν τὸν τ γυναικὸς, ἐπιπερ ἐπισεύθη τὸ σκῶτον, ὅτι ἀληθῆ λέγει, ἀκόλουθα ἐπύγεν. εἰς τοῦτο γὰρ ἴσως μόνον, καὶ λάττω εἶλκεν ὑμᾶς τ ῥιπὴ, ἐπίπερ ἅπας τὸν σκῶτον λαβεῖν ἐπεδώκατε αὐτῷ, καὶ ἤχθη ἐπὶ τὸν ἀγαπωμένον, δι' ἧς ἐλέχθη οὐδείας ἀοιδῆς. ῥᾴδια γὰρ οἶμαι τὰ μὴ ταῦτα.

ego tuus amicus, non permisi te per omnem vitam, cum somnio, fortè quidem jucundo, sed tamen somnio conversari: sed volo ut experrectus res agas quæ ex usu sunt, & quæ te communia cogitantem per reliquum vitæ spatium comitentur. Siquidem quod modò faciebas, & mente versabas, nihil ab [1] Hippocentauris, & Chimæris, & Gorgonibus differt: nec ab aliis quæ somnia, quæ poëtæ, quæ pictores liberi confingunt, quæ nec fuerunt unquam, nec esse possunt: quibus tamen vulgus credit, talibusque visis vel auditis demulcetur, quia nova sunt & monstrosa. Et tu audito quopiam fabulatore qui dicat esse mulierem aliquam insigniter formosam, Gratiis ipsis, & Vrania formosiorem, priùs quàm expenderis an vera dicat, & an sit uspiam gentium hæc mulier, amore statim captus es, ut perhibent Medeam ex solo somnio exarsisse in Iasonis amorem. Quod autem te potissimum ad amorem illexit, aliosque quotquot illius simulachri tecum amore inflammantur, hoc fuit ut mihi conjicienti videtur, quòd qui de muliere verba faciebat, siquidem creditus est primùm vera dixisse, consentanea orationi inducebat. In id enim solum intenti eratis, ideoque vos naso trahebat postquam semel primam ansam ipsi tradidistis, & ad dilectam ducebat ea via, quam rectam dicebat. Facilia enim ut puto quæ postea sunt agenda. Neque quispiam ex

1 *Hippocentauris, & Chimæris*] Virg. 6. Æn. facit. Centauros & Scyllas in infernum vestibulo stabulare cum somniis. Centauros & Chimæram fuisse negat Lucret. lib. 4. & 5. *Cogn.*

2 H' τὴν Οὐρανίαν τῆς] H' τὴν Οὐρανίαν ἐκείνων, &c. nempe ἀφροδίτην. Marc.

1 H' *ἰδὼν*-

καὶ ἐδεῖς ὑμῶν ἐπ' ἐπιτρεφόμενος εἰς τὴν εἴσοδον, ἐξήτασεν εἰ ἀληθὴς ἐστι, καὶ εἰ μὴ ἔλαθε, καθ' ὃν τρόπον ἐγὼ εἰσῆλθον, ἀλλ' ἠκολούθησε τοῖς τὰ πρωτοδυνάστων ἴχνεσι, καθάπερ τὰ πρόβατα ποὺς τὸν αὐτῶν ἡγεμόνα, δέον ἐπὶ τῇ εἰσόδῳ, καὶ κατὰ τὴν δρχὴν σκέψασθαι, εἰ ὀρθῶς εἰσπατέοι. ὁ δέ φημι, σαφέστερον ἂν μάθοις, ἢν τι πιθῇ τῶν ὁμοίων ἐμοὶ ἐξεταστὴν ποιησάμενος αὐτός. λέγεται γάρ που τῶν μεγαλοτολμοτάτων τῶν ποιητῶν, ὡς γλυκύτατόν ποτε τερπικέραυνον, καὶ ἐξαίφνης ἀνδρα-ποδώδη, ἂν τοιοῦτον τινα ἀπεργασάμενος λαβίδεσθαι, μὴ ἐξετάσας εἰ δυνατὸν, ἀλλὰ πιστεύσας, εὐθὺς ἀναθλήσειν ἂν ἐπάγοι καὶ τὰ λοιπά, ὡς καὶ ὀφθαλμοὺς ὁ αὐτὸς ἔχει ἓξ, καὶ ὦτα ἓξ, καὶ φωνὰς τρεῖς ἅμα ἠφίει, καὶ ὅτε λίθοι τριῶν γομάρων, καὶ δακτύλους τριάκοντα εἶχεν, οὐχ ὥσπερ ἐκεῖνος ἡμῶν δέκα σὺν ἀμφοτέραις χερσί. καὶ εἰ πολεμεῖν δέοι, αἱ τρεῖς μὲν χεῖρες ἐκεῖνῳ ἦσαν, πέλτην, ἢ λόγχην, ἢ ἀσπίδα εἶχεν. αἱ τρεῖς δ', ἢ μὰ, πέλεκιν ἐκατέρωθεν. ἢ δ', τὸ ξίφος ἐχρῆτο. καὶ τίς ἐπ' ἂν ἀπιστήσειε τούτοις λεγομένοις αὐτός; ἀκήκοα γὰρ τῆς δρχῆς, ὡς ἐμὲ χρὴ εὐθὺς σκοπεῖν, ὅπερ δέκατα, καὶ εἰ συγχωρητέα ἅττα ἔχειν. ὧν δ' ἄπαξ ὁπωσοῦν, ὅπερεῖ τὰ λοιπά. καὶ τὸ ἀπιστεῖν αὐτοῖς σὺν ἐπ ῥᾴδιον, ὅπερ ἀκήκοα, καὶ ὁμοίως ἐπὶ τῇ συγχωρηθείσῃ δρχῇ, ἀπὸ καὶ ὑμεῖς πάσχετε. νῦν γὰρ δὴ ἔρωτος καὶ σπουδῆς, σὺν ἐξετάσαντες τὰ κατὰ τὴν εἴσοδον ἐκάστην, ὅπως ὑμῖν ἔχει. σπουδαῖον νῦν τὸ ἀ-

ex vobis ad ingressum conversus inquirebat, num esset verus, & an per oblivionem ingressus esset eam viam quam devitare oportebat. Verùm præeuntium vestigiis insistebat, sequendo ut oves præcedentem pastorem, cum æquum fuisset statim in aditu perpendere numquid erat ingrediendum. Clarius autem intelliges quod dico, si tale quiddam non absimile compares cum ipso. Nam si aliquis ex poëtis illis summè audacibus dicat olim fuisse tricipitem quendam, & senis manibus instructum hominem: tuque hæc primùm nullo negocio admitteris, & prius credideris, quàm exploraveris an id fieri possit: pari ratione reliqua etiam inferet, eum scilicet sex etiam oculos, & sex aures habuisse, tresque simul voces emisisse, triplicique ore comedisse, & digitos triginta, non ut nostrum unusquisque in ambabus manibus decem habuisse, & si bellandum esset, tres manus singulas, peltam, parmam Persicam, aut clypeum tenuisse: tres verò, hanc quidem securim incussisse, illam verò hastam vibrasse, aliam autem gladio usam fuisse. Ecquis ipsi hæc dicenti non crederet? Nam cum initio conveniunt, quod protinus erat considerandum, an admittendum, & concedendum esset ita se habere. Sed si semel illa concesseris, influunt reliqua, nec sistentur unquam. Nec jam facile est fidem illis denegare, siquidem consentanea sunt & similia concesso principio. Quæ vobis etiam accidunt. Tantus enim est vester amor & alacritas, ut non scrutati quomodo se habeant, quæ vobis in aditu offeruntur, progrediamini rerum con-

κλειδίας ἐλκόμενοι. οὐκ ἐνοῦντες εἴ πῃ χύοιτ' ἂν ἀκόλουθόν ἢ αὐτῶν, καὶ ψεῦδος ὄν. οἷον. εἰ ὃς λέγει τὰ δὶς πέντε, ἑπτὰ εἶναι. καὶ σὺ πιστεύσας αὐτῷ, μὴ ἀριθμήσας ἐπὶ σαυτοῦ. ἐπάξει δηλαδὴ, ὅτι καὶ τετράκις πέντε. πεσαρεσκαίδεκα πάντως ἐστί. καὶ μέχρις ἂν ὅτε ἐθελήσῃ, οἷα καὶ ἡ γεωμετρικὴ μεμετρῆκε ποιεῖ. κἀκείνη γὰρ τὰς ἐν ἀρχῇ, ἀλλόκοτά τινα αἰτήματα αἰτήσασα, καὶ συγχωρηθῆναι αὐτῇ ἀξιώσασα, ἀδὲ συσφίγγειν δυναμένα, σημεῖα τινα ἀμερῆ, καὶ γραμμὰς ἀπλατεῖς, καὶ τὰ τοιαῦτα, ἐπὶ σαθροῖς θεῖς θεμελίοις τὰθεῖς οἰκοδομεῖ τὰ τοιαῦτα, καὶ ἀξιοῖ εἰς ἀπόδειξιν ἀληθῆ λέγειν, ἀπὸ ψευδῶς τὴν ἀρχὴν ὁρμωμένη. καὶ γοῦν τοίνυν καὶ ὑμεῖς δέντε ἂς ἀρχὰς τῆ παραστάσεως ἐκείνης, πιστεύετε θεῖς ἐξῆς. καὶ γνώσεσθε τὴν ἀληθείας αὐτῶν τὴν ἀκόλουθίαν ἠγνοῆθαι εἶναι, ψευδῆ ὄντα. εἶτα οἱ μὲ ὑμῶν, συναποθνήσκουσι πεῖς ἐλπίσι, πρὶν ἰδεῖν τὰληθὲς, καὶ κατεγνῶναι τῆ ἐξαπατησάντων σκέψεων. οἱ δ', κἂν αὖθωντω ἐξηπατημένοι, ὀψέποτε μέντοι ἤδη γεώμενοι, ὀκνῆσουν ἀναστρέφειν, αἰδούμενοι εἰ δεήσῃ τηλικοῦτοι αὐτοὶ ὄντες ἐξομολογήσασθαι, ὅτι παράγματα παίδων ἔχοντες, ὦ συνέσεως. ὥστε ἐμμένουσι θεῖς αὐτοῖς, ὑπ' αἰσχύνης, καὶ ἐπαινοῦσι τὰ παρόντα. καὶ ὁπόσους ἂν δύνωνται, παρατρέπουσιν ἐπὶ τὰ αὐτὰ, ὡς ἂν μὴ μόνοι ἐξηπατημένοι ὦσιν, ἀλλ' ἔχωσι παραμυθίαν τὸ καὶ πολλοὺς καὶ ἄλλους τὰ ὅμοια πεπονθέναι αὐτοῖς. καὶ γὰρ αὖ κἀκεῖνο ὁρῶσιν, ὅτι ἰῶ τάληθὲς εἴπωσιν, οὐκ ἔτι σεμνοὶ, ὥστε οὐδὲ τιμήσουσιν ὁμοίως. οὐκ ἂν δὴ

sequentia pertracti: nec in mentem veniat, an falsum etiam sit quod priori est consentaneum. Veluti, siquis dicat, bis quinque septem esse, & credas ipsi, non facta apud te supputatione: inferet etiam quater quinque quatuordecim omnino esse: quod quidem faciet quousque libuerit: qualia etiam admirabilis geometria facit. Illa enim iis qui artem exordiuntur, absurda quædam postulata proponens, eaque sibi concedi volens, quanquam consistere nequeunt, individua puncta, latitudinem non habentes lineas, & id genus alia putridis super fundamentis ædificat, cumque à falso principio exordiatur, vera tamen ad faciendam demonstrationem vult dicere. Haud secus etiam vos datis uniuscujusque sectæ principiis, iis quæ inde sequuntur fidem habetis, & eorum consequentiam, etsi falsam, veritatis indicium esse existimatis. Tum pars vestrum conceptis spebus immoriuntur, antequam veritatem viderint, & impostores illos cognoverint: pars verò quanvis se deceptos sentiant tandem ad senium jam provecti regredi metuunt, cùm pudeat ipsos id ætatis confiteri, se puerilibus negociis occupari, non intellexisse. Proinde in iisdem studiis præ pudore perseverant, & præsentem conditionem laudant: & quoscunque possunt ad eadem hortantur, ne soli sint decepti, sed hoc solatii habeant: quòd multi etiam alii communibus secum malis conflictantur. Etenim id vident, fore ut si verum faterentur, non amplius ut nunc, & supra plebem venerandi viderentur, & simili honore afficerentur. Quare non ultro fa-

ἠκότες εἶποιεν εἰδότες ἀφ' οἵων ἐκπεπτώκατε, ὅμοιοι τοῖς ἄλλοις δόξετε. ὀλίγοις δ' ἂν πάνυ σπάνιος τύχοις, τὴν ἀνδρείαν τολμῶσι λέγειν, ὅτι ἐξημπάτηκε), καὶ τὰς ἄλλας ἀπορρίπτειν, τὸ ὑμῶν περιφρονοῦντας. εἰ δέ τις τοιούτῳ τυγχάνοις, φιλαλήθη τε καὶ τὸ τοιοῦτον, καὶ χρηστὸν, καὶ δίκαιον. κἂν εἰ βούλῃ, φιλόσοφον. ἐγὼ γὰρ ἂν φίλον ποιήσαιμι τοῦτον μόνῳ τῷ ὀνόματι. οἱ δ' ἄλλοι, ἃ δοῦλοι ἀληθείας ἴσασιν οἰόμενοι εἰδέναι, [2] ἃ ἰδόντες, ἀπορροῦντα τὴν ὑπὸ δειλίας, καὶ αἰσχύνης, καὶ τοῦ καταμεμαθηκέναι βούλεσθαι. κρύπτει τοῦτο τὴν Ἀθηναν, ἄπαντα μὲν ἃ ἴφθιν, ἐκσυμβὰν, αὐτὴ καταλογίσαντες, [2] καὶ λήθη τις ἔσω αὐτῶν, ὥσπερ τῶν ἐπὶ Εὐκλείδου ἄρξαντων πραχέντων. τοσοῦτόν γε τοῦτο φιλοσοφίαν ὀρθὴν εἶναι τῶν Στωϊκῶν, ἀλλ' ὃ μὲν ἐγὼ ἠνάγκασα, ἴδωμεν εἰ ἐφικτὸν αὐτὴ, καὶ δυνατόν ἐστιν. ἢ μᾶλλον κάμνουσιν, ὁπόσοι ἐφίενται αὐτῆς. πολὺ μὲν γὰρ ὑποχίσεις ἀκούσῃ τῶν μεγίστας λύσας, ἡνίκα δύσκαιρον ἡσουσιν οἱ ἐς τὸ ἀκρότατον ἐλθόντες. μόνος γὰρ τούτους σαφῶς συλλαβόντας ἕξειν τὰ τῆς ὄντως ἀγαθά. τὸ μὲν τοιοῦτον ἴσθι, σὺ ἄμεινον εἰδείης, εἴ τινι συντύχοις Στωϊκῷ τοιούτῳ, [3] καὶ Στωϊκῶν τῷ ἀκρῳ, οἷον μήτε λυ-

fateantur, cùm non sint nescii fore ut si his rebus excidissent, similes aliis censerentur. In perpaucos autem incidas, qui præ fortitudine audeant confiteri sibi impositum fuisse, aliosque dehortentur, qui similia experiuntur. Quòd siquem ejusmodi virum nanciscaris, hunc veritatis amantem, & bonum, & justum, & si velis philosophum appella. Huic enim soli appellationem illam non invidero. Cæteri verò, vel nihil veri sciunt, scire putantes, vel si sciant, id metus aut pudoris causa occultant, & quia volunt aliis honore præferri. Porrò, per Minervam, quæcunque disputavi, missa faciamus hoc ipso loco abjecta, & eorum inducatur oblivio, qualis fuit rerum ante Euclidem ducem gestarum. Ponamus autem rectam esse præ omnibus hanc Stoicorum philosophiam, & dispiciamus numquis eam adipisci queat, vel num frustra laborent quicunque ejus consequendæ desiderio flagrant. Etenim promissiones admirandas audio, quando qui summum fastigium attigerint, fœlicitate potientur. Solos nimirum illos bonis simul omnibus haud dubiè potituros. Sed enim quod dicam deinceps, melius ipse noris, si quem nactus fueris ejusmodi Stoicum & inter Stoicos summum, qui posset nec mœ-

1 Η' ἰδόντες] Angl. εἰδότες. Bourd.

2 Καὶ λήθη τις ἔσω αὐτῶν, ὅσπερ τῶν ἐπὶ Εὐκλείδου ἀρχόντων] Duo inveniuntur Euclidæ inter Archontas, quorum nomina supersunt. Primus anno 2 Olympiadis 88 quinto anno belli Peloponnesiaci, de quo non est hic sermo. Alter anno 2 Olymp. 94, quem intelligit hoc loco Lucianus, eo enim Præturam obtinente facta est amnestia, ut narrat Xenophon lib. 2 Hellenicorum. Ideo sæpe apud auctores historiæ & rhetoras fit mentio τῶν ἐπὶ Εὐκλείδου, quorum non licebat meminisse, nec ea exprobrare, & eo anno Athenienssium respublica instaurata fuit, facta inter cives pace. *Palm.*

3 Καὶ Στωϊκῶν τῷ ἀκρῳ] Melius quam in Anglic. εἰς Στωϊκὸν τὸ ἀκρον. Bourd.

πεῖας, μήθ' ὑφ' ἡδονῆς κρατεῖσθαι, μήτ' ὀργίζεσθαι, φθόνῳ δ' κρείττονι, καὶ πλούτῳ καταφρονεῖν, καὶ σωφόλως εὐδαίμονι, οἱόν χρὴ τὸν κανόνα εἶναι, καὶ γνώμονα ἅπ' αὐτῶν τὸν ὀρθοτάτου βίου. ὁ γὰρ καὶ ἐν μικροπράγμοσι εὐδίαν, ἀπλῆν, καὶ πανταχῆ τελείαν ἔχει. εἰ δ' τοῦτο μή, εὐδαίμων οὐδαμῶν. Ερμῆ. εὐδαίμων τοιγοῦν εἶδον. Λυ. εὖγε ὦ Ἑρμότιμε, ὅτι μὴ ψεύδῃ ἐκών. εἰς τηλικοῦτον ἀποβλέπων φιλοσοφεῖς, ὅπου ὁρᾷς μήτε τὸν διδάσκαλον τὸν σὸν, μήτε τὸν ἐκείνου, μήτε τὸν ἀπὸ αὐτοῦ; μήσοι ἂν εἰς δικαιοσύνην ἀναζώγρησε μηδένα αὐτῶν σοφὸν ἀκεκλοκῶς, καὶ ἅμα τοῦτο εὐδαίμονα γεγενημένον; οὐδὲ γὰρ ἂν ἐκεῖνο ὀρθῶς εἴποις, ὡς λάβοχρη κἂν πλησίον γένῃ τῆς εὐδαιμονίας. ἐπὶ μὲν ὄφελος. ὁμοίως γὰρ ἔξω τοῦ ὁδοῦ ἑστηκὼς, καὶ ἐν τῷ ὑπαίθρῳ, ὅ, τε ἔνδον τῶν θυρῶν ἔξω ἑστὼς, καὶ ὁ πόρρω. ἀμελλάτιστον δ' ἂν ὅτι μᾶλλον ὑπὸ ἀναστεναγμῶν, ὁρῶν ἐγγύτερον οἶον ἑστηκότα. εἶπα. ἵνα πλησίον γένῃ τῆς εὐδαιμονίας, δῶσω γάρ τοῦτό σοι, τοσαῦτα πονεῖς, καὶ τεύξῃ σεαυτόν. καὶ ἐδεδιδεγμένε σε ὁ βίος ὁ τοσοῦτος ἐν ἀκηδίᾳ, καὶ καμάτῳ, καὶ ἀργυτίαις κάτω τενούσῃσι. καὶ εἰσαῦθις πονήσεις ὡς φῆς ἄλλα εἴκοσιν ἔτη τελάσχετον, ἵν' ὀγδοηκοντούτης γένῃ. ἢ τίς ἐγγυητής ἐσί σοι, ὅτι βιώσῃ τοσαῦτα; ὅμως ἢς σὺ θεῖς μηδέπω εὐδαιμονήσῃ, εἰ μὴ μόνος οἱ τεύξεσθαι τούτου, καὶ ἀφήσειν δώσων. ὁ δὲ σοῦ μᾶλλα πολλοὶ, καὶ ἀγαθοὶ, καὶ ὠκύτεροι παραπλὺ διώκοντες, οὐ καταλαβόν. ἀλλὰ καὶ καταλαβὲ εἰ δυνατὸ, καὶ ἔχεις; Nihilominus eorum eris qui nondum sunt compotes fœlicitatis, nisi tu solus hoc te consequuturum putes, & persequendo capturum, quod ante te plerique & strenui, multoque velociores persecuti, non assecuti sunt. Sed si videtur, assequere, totum

mœrore affici, nec à voluptate pellici, nec irasci: invidia autem validior, & divitiarum contemptor, atque in universum fœlix esset, qualem oportet esse regulam, & indicem vitæ quæ secundum virtutem vivitur. Etenim in quo vel minimum quid defideratur, imperfectus est, tametsi cæteris omnibus abundet. Si tamen hoc non obtinuerit, nondum est fœlix. *Hermot.* Nullum talem vidi. *Lucian.* Euge Hermotime, quia non mentiris ultro. Ad quem igitur finem intentus philosophiæ vacas, quando neque tuum præceptorem, neque illius, neque illo priorem, neque si ad decimam generationem ascenderis, quenquam Stoicorum perfectè sapientem, & propter hoc fœlicem fuisse vides? Neque enim illud rectè dixeris sufficere, siquis fœlicitati proximus fuerit: liquidem inde nihil emolumenti. Nihilo secus enim extra viam, & sub dio sumus, tum qui foris ad januam stat, tum qui procul adhuc distat. Differunt autem quòd ille magis discrucietur, qui è propinquo videt ea quibus est privatus. Deinde ut proximè ad fœlicitatem accedas (illud enim tibi concedam) tot labores te ipsum absumendo exantlas: & tibi in tædio & labore, & vigiliis deorsum procumbenti tantum ætatis præteriit. Ac denuo, ut ais, alios viginti ad minimum annos in labore exiges, ut evadas octogenarius. Ecquis sponsor tibi te tot annos victurum fidem fecit? Nihilominus eorum eris qui nondum sunt compotes fœlicitatis, nisi tu solus hoc te consequuturum putes, & persequendo capturum, quod ante te plerique & strenui, multoque velociores persecuti, non assecuti sunt. Sed si videtur, assequere, totum

asse-

ὅλον συμβαῖν. τὸ μὲ δὴ πρῶτον, οὐχ ὁρᾷς ὃ, τί ποτ' ἂν εἴη τὸ ζημιῶν, ὡς ἀντίξιον δοκεῖν τῶ πόνω τῶ τοσούτω. ἔπειτα ἐς πόσον ἔτ' τὸ λοιπὸν χρόνον ἀπολαύσεις αὐτῆ, χάριν ἥδη, καὶ πιστὸς ἡδέως ἕξεως ὤν, καὶ τὸ ἔτι ἐργον πόδα φασὶν ἐν τῇ σορᾷ ἔχων, εἰ μή τι ἐς ἄλλον ὦ ζηλωτὸς βίον πρυμνάζεις σαυτόν. ὡς ἐς οἰκεῖον ἐλθὼν, ἄμεινον ἀφιγάνοις, αἰδὼς ὁπόσα τρόπον χρὴ βιῶν. ὅμοιον, ὡς εἴ τις ἐς τοσοῦτον σπουδάζοι τι, καὶ δύτερπίζοι, ὡς δειπνήσων ἄμεινον, ἄρχῃς ἂν λάθῃ ὑπὸ λιμῶ ἀφθεῖρες. ἀλλὰ μὴν, ὁσῖ οἰκεῖόν πω κατὰ γενόμενος οἴμαι, ὡς ἡ μὲ ἀρετὴ, ἐν ἔργοις δήπου ἐστὶν, οἷον ἐν τῷ δίκαια πράττειν, καὶ σοφὰ, καὶ ἀνδρεῖα. ὑμεῖς δ', τὸ δ' ὑμεῖς ὅταν εἴπω, τοὺς ἄκρους τῶν φιλοσοφούντων φημὶ, ἀφέντες πᾶσι ζητεῖν, καὶ ποιεῖν, ῥητορικὰς δύσεις μελετᾶτε, καὶ συλλογισμὸς, καὶ ἀπορίας, καὶ τὸ πλεῖστον δὲ βίω ἐπὶ τύποις ἀναπλέκετε. καὶ ὃς ἂν κρατῇ ἐν αὐτοῖς, καλὸς ἀγὼν ὑμῖν δοκεῖ. ἀφ' ὧν ῥᾴμη καὶ τὸ διδάσκαλον τοῦτον θαυμάζετε, μᾶλλον δ' ἄνδρα, ὅτι τοὺς συνομιλοῦντας εἰς ἀπορίαν καθίστησι, καὶ οἷόν ὡς χρὴ ἰσάζειν, καὶ σοφίσασθαι, καὶ παναργῆσαι, καὶ εἰς [1] ἄφικτα ἐμβαλεῖν. καὶ τὸ καρπὸν ἀπραγῶς ἀφέντας, ὅτου δ' ὧν ἐπὶ τοῦ ἔγχα, ἐπὶ τὸ φλοιὸν ἀναλεῖσθε, τὰ φύλλα κατακόπτοντες ἀλλήλων ἐν ταῖς ὁμιλίαις. ἢ γὰρ ἄλλα ἐστὶν, ἃ πράττετε ὦ Ἑρμότιμε πάντες ἐωθεν εἰς ἑσπέρας; Ἑρμ. ἀλλὰ ταῦτα. Λυ. ἦ δ' ὃς καὶ

assecutus obtine. Non video tamen primùm quanti sit momenti illud bonum, ut sit dignum tot laboribus præmium: deinde quandiu per reliquum vitæ tempus eo fruêris, cùm jam senex sis, & ætate ad quamvis voluptatem intempestiva, pedemque alterum quod ajunt, in capulo habeas: nisi te ô generose, ad vitam aliam hac exercitatione præparas: ut quum ad eam veneris, suaviùs vivas, quomodo vivendum sit edoctus. Perinde ac si quis se exercitiis præpararet ac instrueret ad meliùs cœnandum, donec imprudens fame necaretur. Atqui ne illud quidem, ut puto, animadvertisti, virtutem in actione consistere, velut in justè, sapienter, & fortiter factis. Vos autem, (at vos quum dico, summos illos philosophos intelligo) omissò horum quærendorum & faciendorum studio, verbula misera meditamini, & syllogismos, & dubia, maximamque vitæ partem in hisce conteritis: in quibus qui vicerit, victor egregius vobis videtur. Quo puto nomine etiam hunc vestrum præceptorem miramini, senem virum, quòd secum versantes in dubia conjiciat, & calleat quo pacto interrogare, sophismatis implicare, dolosè agere & in laqueos inevitabiles immittere oporteat. Ac sic omissò planè fructu qui ex opere percipitur, circa corticem estis occupati, folia tantùm alii in alios in vestris disputationibus effundentes. An verò alia sunt quæ facitis omnes Hermotime, à manè ad vesperam? *Hermot.* Minimè: sed hæc ipsa. *Lucian.* Annon igitur rectè

[1] Ἄφικτα] Angl. & Mſ. ἄφυκτα. Bourd.

ὁρῶ πε φαίη, τὴν σκιὰν ὑμᾶς δηρόσιον, ἐᾶσαι τὸ σῶμα, ἢ δὲ ὄφεως τὸ σύφαρ, ἀμελήσαι δὲ ὁλκοῦ; μᾶλλον δὲ τὸ ὅμοιον ποιεῖν, ὥσπερ εἴ πε ἐς ὅλμον ὕδωρ σκιρᾶς, ὑπείρῳ σιδηρῷ πληΐοι, πρᾶττειν ἀναγκαῖόν πε πρᾶγμα οἰόμενον, ἀκριβῶς, οὐκ εἰδώς, ὅτι ἂν λεπτοκάλη φασὶ τὰς ἄμας πλήσῃς, ὕδωρ ὁμοίως τὸ ὕδωρ μυῖ. καί μοι δοκεῖς σπουδὴν ἤδη ἐρεσθαί σε. εἰ ἐθέλοις ἂν ἔχειν τὸν λόγον τὰ ἄλλα ἐοικέναι τῷ διδασκάλῳ, ὅτι μὲ ὀργίλον, ὅτι δὲ μικρολόγος, ὅτι δὲ φιλόνεικος ὤν, καὶ φιλήδονον, νὴ Δί' εἰ μὴ τοῖς πολλοῖς δοκεῖ. Ερμῆ. πῶς μᾶ; Λυ. ὦ Ἑρμότιμε, θέλεις διηγήσομαί σοι ἃ πρώην ἥκουσα, ὑπὲρ φιλοσοφίας τινὸς λέγοντος πάνυ γεγηρακότος, ὡς πάμπολλοι τῶν νέων ἐπὶ σοφίᾳ πλησιάζουσιν; ἀπαιτῶν γὰρ παρά τινος τῶν μαθητῶν τὸν μισθὸν, ἠγανάκτει, λέγων ὑπερήμερον εἶναι, καὶ ὀκτωκαιδέκατον ἤδη ὀφλημάτων, ὃν ἔδει πρὸ ἑκκαίδεκα ἡμερῶν ἐκπλεῖσαι τῇ ἕνῃ καὶ νέᾳ. ὥστε γὰρ σωφρονεῖν. καὶ ἐπὶ τούτοις ἠγανάκτει. παρεῖναι ὁ θεῖος καὶ νεανίσκος, ἄρτοικος ἄνθρωπος, καὶ ἰδιώτης ὡς πρὸς τὰ ὑμέτερα, πέπαυσο εἰπὼν ὦ θαυμάσιε, τὰ μέγιστ' ἠδικῆσθαι λέγων, εἰ ὀκτὼ καὶ δέκα ἡμέρας μηδένα [1] ἐκπεπλεμφὼς διάφορον. καίτοι ἃ μὲ ἡμῖν πέπρακας, ἔτι ἔχεις καὶ αὐτός, καὶ οὐδὲν ἔλαττον μέρος σοι τῶν μαθημάτων. τὰ δ' ἄλλα, ὧν ἐξ ἀρχῆς ἐπεθυμεῖτε, συμβήσεταί σοι τὸν νεανίσκον. οὐδὲν ἀμείνων γεγονὼς διάφορα σέ.

rectè quis dixerit, vos relicto corpore umbram venari, vel serpentis exuvium neglecto tractu? vel potiùs idem agere, ac siquis infusam in mortarium aquam ferreo pistillo tunderet, ratus se rem necessariam, & conducibilem agere: cùm tamen ignoret aquam similiter aquam manere, quanvis tundendo, quod ajunt, humeros decutiat. Permitte mihi ut te hic interrogem, num excepta eruditione per omnia præceptori tuo similis esse velles, nimirum ita iracundus, ita minutus, ita rixosus, ita voluptarius, tametsi per lovem non multis videatur. *Herm.* Quibusnam? *Lucian.* Vis Hermotime tibi narrem, quæ nuperrimè virum quendam senio confectum, quem ad sapientiam discendam plurimi juvenes adeunt, de philosophia dissérentem audivi? Cùm enim à quodam ex discipulis mercedem exigeret, indignabundus dicebat eum debiti tempus præstitutum præteriisse, quem oportebat ante sedecim dies, mensis tricesimo nimirum id persolvisse. Sic enim inter se convenisse. ideoque indignabatur. Tum adolescentis avunculus qui aderat, homo rusticus, ac præ vobis imperitus, desine, inquit, ô admirande, dicere te maxima injuria fuisse affectum si à te verbula mercati, mercedem nondum solvimus. Etenim ea quæ nobis vendidisti; etiamdum ipse habes, neque quicquam tibi de tuis præceptis est imminutum: Cæterùm quod ab initio optabam, quum hunc adolescentem tibi commendavi, nihilo melior tua opera factus est. Quippe qui vicini

1 Ἐκπεπλεμφὼς διάφορον] Rectè ibi Interpres. Est enim διάφορον ex Suid. τὸ τίμιον merces. Cætera hujus Dialogi antea fum interpretatus. *Bourd.*

δς τὴν μὲν μίτον Ε᾽χεκρά τους τὴν θυγατέρα συναρπάσας, παρθένον οὖσαν, διέφθειρε. κἀγὼ ὀλίγου δίκην ἔφυγον βιαίων, εἰ μὴ ἐγὼ παλάντα ὀπτασάμενος τὸ πλημμέλημα ἀπέτισα. ἀνδρὸς δ᾽ Ε᾽χεκράτους τὴν μητέρα ἤ πού μου ἐρράπισεν, ὅτι αὐτὴν ἐλάβετο κατὰ κόλπον σκηνάζοντα τὰ κρόμμυα, ὡς ἔχοι συμβολὰς εἰς μέθην καταθεῖναι. τὰ μὲν γὰρ εἰς ὀργὴν, καὶ θυμὸν, καὶ ἀναισχυντίαν, καὶ εἰς τόλμαν, καὶ ψεῦδος, μακρὰ τινὰ ἄμεινον ἐγὼ πέφυκα, ἢ νῦν. καίτοι ἐβουλόμην ἂν αὐτὸν εἰς ταῦτα ὠφελῆσαι ὑπὸ σοῦ μᾶλλον, ἢ ᾔδειν ἐκεῖνα εἰδέναι, ἃ καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν ἀφεὶς ἡμᾶς ἅδην διομίλει, ἐπὶ τὸ δεῖπνον διεξέρχεται, ὡς κεκνίδιον ἔρπειν παιδίον, καὶ ὑπέσχηται ἀποδώσειν αὐτὸν, ἂν ἀποκλίνῃ ὁ πατὴρ σὸν εἰδέναι ὅ, τι. ἢ ὡς ἀναγκαῖόν ἐστιν ἡμέρας ἔσης, μὴ νύκτα εἶναι. εἰδέναι δὲ χρὴ κέρκα ἡμῖν ὁ γλυκὺς ἀναφύει, σὸν εἰδέναι ὅπως ἀφεστήκασι τὰ λόγω. ἡμεῖς δ᾽, γελῶμεν ἐπὶ τούτοις. καὶ μάλιστα ὅταν ἐπιβασκάνωμεν τὰ ὦτα, μελετᾶ ἀφ᾽ ὡς αὐτὸν ἕξεις ἡδονὰς, καὶ ἡδέσεις, καὶ καταλήψεις, καὶ φαντασίας, καὶ τοιαῦτα πολλὰ ὀνόματα διεξιών. ἀκούομεν δ᾽ αὐτὸν λέγοντα, ὡς καὶ ὁ Θεὸς σὸν εὐ ἀφανὴς ἐστι, ἀλλὰ διαπάντων πεφύτηκεν, οἷον, ξύλων, καὶ λίθων, καὶ ζώων, ἄχρι καὶ τῶν ἀτιμοτάτων. καὶ τοι γε μήτηρ ἐρομένης αὐτὸν τὰ ταῦτα λαρεῖ, καταγελάσας αὐτῆς, ἀλλ᾽ ἰὼ τὰ λῆρον τοῦτον ἵνα σπουδῇ μεμαθηκὼς ἀκριβῶς, ᾔδειν καλύσῃ μεμηνὸν πλέον, μόνον βασιλέα εἶναι. τοὺς δ᾽ ἄλλους, ἀνδράποδα, καὶ καθάρματα νομίζειν, ὡς σοὶ ἐμέ. τοιαῦτα δ᾽ ἀνδρὸς εἰπόντος, ὁ φιλόστοργος ὅσα οἷμαι λύπης ἀπαλλαγεὶς ὦ Ε᾽ρμότιμε, ὡς πρὸς σὲ

vicini mei Echecratis filiæ virgini raptæ vitium intulit: & de vi illata fuisset accusatus, nisi ab Echecrate paupere talento scelus redemissem. Matri etiam ipsi nuper alapas impegit, quia ipsum in sinu efferentem cadum deprehenderat, ut haberet, ni fallor, symbolas quas in convivia conferret. Etenim quantum ad iracundiam, excandescentiam, impudentiam, audaciam, & mendacium attinet, superioribus annis longè meliùs sese habebat, quàm nunc. Atqui maluissem ut in his corrigendis apud te profecisset, quam illa didicisset, quæ quotidie nobis, è quorum re non est, in cœna differit: scilicet ut crocodilus puerum rapuit, quem se redditurum promisit, si nescio quid responderet pater: vel ut necesse est noctem non esse, si dies est. Nonnunquam etiam generosus ille cornua nobis affingit, nescio quomodo sermonem connectens. Nos autem hæc deridemus. Maximè verò quum obturatis auribus, apud se meditatur habitus quosdam, & dispositiones, & comprehensiones, & imaginationes, multaque id genus nomina commemorando. Quinetiam ipsum audimus dicentem, Deum in cœlo non esse, sed omnia permeare, veluti ligna, lapides, animalia, imò etiam vilissima. Quumque mater ipsum interrogat, cur ita nugetur, ipsam irridet: sed si has nugas, inquit, diligenter didicero, nihil obstabit quominus sim solus dives, solus rex: alios verò mancipia, & piacula præ me putem. Cùm hæc dixisset vir ille, vide mi Hermotime, cujusmodi responsum, quàm sene dignum philosophus ille red-

πκλώ. ἔφη γὰρ, ἀλλ' εἴ με μὴ ἐμοὶ ἐπαληθίσειν ἔτης, οὐκ οἶδ' μακρῷ χείρω ἂν αὐτὸν ἐξηργάσασθε; ἢ κἂν νὴ Δία ἴσως τῷ δημίῳ παρεδώκατε; ὡς νῦν γε χαλινόν τινα ἐμβεβλήκει αὐτῷ ἡ φιλοσοφία, καὶ ἡ ἀεὶς τοιοῦτον αἰδώς. καὶ ἀφ' τοῦτο, μετριώτερός ἐστιν ὑμῖν, καὶ φορητὸς ἴσ. φέρε γάρ τινα αἰσχύνω αὐτῷ, εἰ ἀναξίῳ φαίνοιτο ἢ χρήματος, καὶ ἢ ὀνόματος. ἃ δὴ ἀξιπαθλεῖν ἔοικε, παιδαγωγεῖ αὐτόν. ὥστε δίκαιος ἂν εἶμι, εἰ καὶ μὴ ὧν βελτίω ἀπέφηνα μισθὸν παρ' ὑμῶν λαβεῖν, ἀλλ' ἃ γε εἰκαίως, ἃ μὴ δέδρακεν, αἰδήμονα φιλοσοφίαν, ἐπεὶ καὶ αἱ τίτθαι παιδὰ λέγουσι τὴν παιδείαν, ὡς ἀπιτίον αὐτοῖς εἰς διδασκάλου. καὶ γὰρ ἂν μηδέπω μηδὲν ἀγαθὸν τι δύνωνται, ἀλλ' ἂν φαῦλον οὐδὲν ποιήσουσιν ἐκεῖ μένοντες. ἐγὼ μὲν τὰ ἄλλα πάντα ἀπεπλήρωκά μοι δοκῶ, καὶ ὅσα ἂν ἐθέλῃς τῶν εἰδότων τὰ ἡμέτερα, ἥκει μοι εἰς αὔριον ἀφ' λαβών, ὅψῃ τε ὅπως ἐρωτᾷ, καὶ πῶς ἀποκρίνομαι, καὶ ὅσα μεμάθηκε, καὶ ὅσα ἤδη ἀνέγνωκε βιβλία, καὶ ἀξιωμάτων, καὶ συλλογισμῶν, καὶ καταλήψεως, [1] περὶ καθηκόντων, καὶ ἄλλα ποικίλα. εἰ δή ἢ τῶν μητέρα ἔτυπτεν, ἢ παρθένους σωφρόπαιζε, τί ταῦτα πρὸς ἐμέ; ὁ γὰρ παιδαγωγόν με ἐποίησατε αὐτῷ. τοιαῦτα μέντοι ἄνθρωπος ὑπὲρ φιλοσοφίας ἔλεγε. σὺ δ' ἂν αὐτὸς ἂν φαίης ὦ Ἑρμότιμε, ἱκανὸν εἶναι ὡς ἀφ' τοῦτο φιλοσοφοῖμεν, diceres Hermotime, satis esse, diderit. At nisi, inquit, is se addixisset mihi, Nonne multò atrociora commissurum fuisse putas? aut fortè per lovem carnifici tradendum? At nunc frænum saltem injecit ipsi philosophia, & præter hanc verecundia. Propterea vobis est modestior, atque etiam tolerabilis. Hoc enim illi pudorem incutit, si indignus appareat habitu, & nomine, quæ comitantia ipsum moderantur. Itaque justus fuero, si mercedem à vobis accepero, non quòd meliorem reddiderim, sed pro iis saltem quæ non admisit reveritus philosophiam. Siquidem etiam nutrices talia de pueris dicunt, nimirum præceptoris ædes illis adeundas esse. Etenim quanvis boni aliquid nondum possint discere, saltem nihil mali committent dum ibi manebunt. Cæterùm omnes officii mei partes implesse mihi videor. Assume autem quemcunque volueris qui doctrinæ nostræ sit gnarus, & cras veni: videbis ut interrogat, & ut respondet, & quæ didicit, & quos libros jam legit, de axiomatibus, de syllogismis, de comprehensione, de officiis: aliaque diversa. Quòd si vel matrem percussit, vel rapuit virgines, quid hæc ad me attinent? non enim me pædagogum ipsi præfeciſtis. Hæc ille senex de philosophia disserebat. Tu-ne etiam diceres Hermotime, satis esse, si ob id philosopharemur, ut nihil

1 Περὶ καθηκόντων] Περὶ καθήκοντος, singulari numero, libros inscripsere Zeno, Cleanthes, Chrysippus, Panætius. Officia, numero multitudinis malnit Cicero. *Quod de inscriptione generis, non dubito quin καθήκον* officium *sit: nisi quid tu aliud. Sed inscriptio plenior* de Officiis, inquit ille lib. 13. epist. ad Atticum, epist. 2. τὰ καθήκοντα quoque legere est apud Suidam in καθήκοντα, & apud Laertium in Zenone Cittico. *Menagius.*

1 Καὶ

ὡς μᾶλλον τὸ φαυλοτέραν πρᾶξαι μᾶλλον; ἢ ἐπ' ἄλλας ἐλπίσιν ἐξ ἀρχῆς φιλοσοφεῖν ἠξιοῦμεν. ἆρ' οὐχ ὡς τὰ ἰδιωτῶν κτημάτων ἐπιμελούμενοι ἐσμεν. τί οὖν; ἔφη ὁ Ἑρμότιμος. τί ἄλλο, ἢ ὅτι καὶ δακρύσομεν ὀλίγα δέων; εἰς τοσοῦτο μὲν καθήκει ὁ λόγος ἀληθὴς ὤν, καὶ ὀδύρεσθαι ὅσον ἄθλιόν ἐστιν ἀναλωκέναι, καὶ πεφόρτισται μοι ὡς ὀλίγους πλοῦς ἀντὶ τῶν πόνων. νυνὶ γὰρ ὥσπερ ὑπὸ μέθης ἀναισθῶν, ὁρῶ οἷα μὴ ἔστιν ὧν ἤρων, ὁπόσα τε πεποίηκα λέγω ταῦτα. Λυ. καὶ τί δεῖ δακρύειν ὦ χρηστέ; τὸ γὰρ ἐμοὶ μὲν σοῦτο πάνυ σωφρονοῦντι οἰομαι, ὃν Αἴσωπος διηγεῖτο. ἔφη γάρ ἀνθρωπόν τινα ἐπὶ τῇ ἠϊόνι καθεζόμενον, ἐπὶ τῶν κυμάτων, ἀριθμεῖν τὰ κύματα. σφαλεῖσθαι δ', ἄχθεσθαι, καὶ ἀνιᾶσθαι, ἄχρι δὴ τῶν περὶ αὐτῶν ἐπιτυχεῖν αὐτῷ, τί ὦ γύναι ἀνιᾶσαι τὰ παρελθόντα ἕνεκα; δεῖν τὰ σωθησόμενα ἀριθμεῖν, ἀμελήσαντα ἐκείνων. καὶ σὺ πίνων ἐπίσχες ἄτρα σοι δοκεῖ, ἐς τὸ λοιπὸν ἂν ἄμεινον ποιήσαις βίον τε κοινὸν ἅπασι βιῶν ἀξιῶν, καὶ συμπολιτεύσῃ τοῖς πολλοῖς, ἀδεῶς ἀλλόκοτος, καὶ πεπυρωμένοις ἐλπίζων. καὶ σὺ ἀφύνη, ὦ ὡς οὐ φρονεῖς, εἰ μέρος ἄνθρωπος μεταθήσῃ, καὶ μεταχωρήσεις πρὸς τὸ βέλτιον; ταῦτα πάντα ὦ φιλότης, ὁπόσα εἶπον, μή μοι νομίσῃς κατὰ τῆς Στοᾶς παρεσκευάσθαι, ἢ ἔχθραν τινὰ ἐξαίρειν πρὸς Στωϊκὸς ἐπανηκοντί ἐρηκέναι, ἀλλὰ κοινὸς ἐπὶ πάντας ὁ λόγος. τὰ γὰρ αὐτὰ, πρὸς σὲ εἶπον ἄν, εἰ τὰ Πλάτωνος, ἢ Ἀριστοτέλους ἤρησο, τὰ ἄλλων ἀκρίτων ἐρήμῳ κατεγνώς. νῦν δ' ἐπὶ τὰ Στωϊκὰν ἐπετήδευσας, πρὸς τοῦτ

hil eorum quæ pejora sunt committeremus? Annon ab initio alia spe inducti vacare philosophiæ volebamus? Nonne ut omnia perlustrando rudi vulgo moderatiores essemus? Quid igitur nonne hoc responderes? *Hermot.* Quid aliud, quàm quod propemodum lachrymor, usque adeò me commovit vera tua oratio. Et quod impendi tempus lugeo, & quos feci sumptus, mercedes non exiguas pro laboribus pendendo. Nunc enim tanquam ex ebrietate ad me rediens, video cujusmodi illa sint quæ amabam, & quantas ærumnas pro illis exhauserim. *Lucian.* Sed quid ô bone lachrymis est opus? Nam id prudentius esse puto, quod Æsopus in fabulis commemorat: ubi dicit, quendam in littore maris consedisse ut numeraret undas, & doluisse ac graviter tulisse quòd erraret, donec adveniens vulpes dixit ipsi: Cur ô generose propter præteritas undas cruciaris? Oportet ut omissis illis hinc numerare incipias. Et tu quandoquidem ita tibi videtur, in posterum meliùs feceris, si communem omnibus vitam vivere decreveris, & cum vulgo verseris, nihil absurdi aut fastuosi sperans. Nec te pudeat, siquidem sapis, quod senex consilium mutaris, & ad meliora transeas. Hæc omnia quæ dixi, ne putes amice me adversus Stoicos instructum, quasi mihi cum illis essent susceptæ peculiares inimicitiæ, dixisse. Sed est communis in omnes hæc oratio. Eadem enim in te dixissem, si vel Platonis, vel Aristotelis sectatorem te præbuisses, cæteris indicta causa damnatis. Nunc verò siquidem disciplinam Stoicam prætulisti,

Στοὰν ἀποπηδᾶς ὁ λόγος ἔδοξεν, οὐδὲν ἐξαίρετον πρὸς αὐτὴν ἔχων. Ερμῆ. οὐ λέγεις. ἄπειμι γὰρ ἐπαυτὸ τοῦτο, ὡς μεταβαλοίμην καὶ αὐτὸ δὴ τὸ χρῆμα. ὄψῃ γάρ σου εἰς μακρὸν ὅτι πώγωνα ὥσπερ νῦν λάσιον, καὶ βαθύν, ὅτι δὲ καὶ πεκλασμένην, ἀλλ' ἄνετα πάντα, καὶ ἐλεύθερα. τάχα δὲ καὶ πορφυρίδα μεταμφιάσομαι, ὡς εἰδεῖεν ἅπαντες, ὅτι μηκέτι μοι τὸ λῆρον ἐκεῖνον μέτεστιν. ὡς εἰ γε καὶ ἐξεμέσαι δυνατὸν ἦν ἅπαντα ἐκεῖνα, ὅσα ἤκουσα παρ' αὐτῶν. καὶ δὴ ἴσθι, οὐκ ἂν ὤκνησα [1] καὶ ἑλλέβορον πιεῖν πρὸ τοῦ εἰς τὸ ἔμπαλιν, ἢ ὁ Χρύσιππος, ὅπως μηδὲν ἔτι ἐνοήσαιμι ὧν φασι. σοὶ δ' ἔν γε μικρὸν χάρειν οἶδα ὦ Λυκῖνε, ὅτι με ὠφελεροῦ μὲν τοῦ δηλητηρίου τούτου χαιμφέρειν, καὶ ταχέως, ἐπιδιδόντα ἐμαυτὸν, καὶ κατὰ ῥοῦν συρρέοντα τῷ ὕδατι, ἀνέσπασας, ἐπισεὶς τὸ τῆς Τραγῳδῶν τοῦτο, Θεὸς ὡς μηχανῆς ἐπιφανείς. δικαίως δέ μοι σου ἀλόγως ἂν καὶ ξυρήσαιτο τὴν κεφαλήν, ὥσπερ οἱ ἐκ τοῦ ναυαγίου ἀποσωθέντες ἑλεύθεροι, ἅτε καὶ σωτήρια τηρήσαντι ἄξιον, τοσαύτην ἀχλὺν ἀποσεισαμένῳ τῶν ὀμμάτων. φιλοσόφῳ δ' ἐς τὸ λοιπὸν, κἂν ἄκων ποτὲ ἐν ὁδῷ βαδίζων ἐντύχω, ὅπως ἐκτραπήσομαι, καὶ φεύξομαι, ὥσπερ τοὺς λυττῶντας τῶν κυνῶν.

in Stoicos invehi visa est oratio, quanquam nihil in ipsos habet peculiare. *Hermot.* Rectè dicis. Iam itaque abeo ut habitum etiam ipsum mutem. Videbis igitur propediem, neque barbam ut nunc hirsutam & profundam, neque victus rationem temperatam, sed remissa & libera omnia. Mox purpuram induam, ut norint omnes, non ampliùs esse rem mihi cum nugis illis. Atque utinam ea omnia evomere possem quæ ex ipsis audivi. Ac probè scias, neque me pigeret helleborum bibere propter hoc ipsum, alio fine quàm Chrysippus, ne quid eorum quæ dicunt, mihi veniret in mentem. Quare magnam habeo tibi gratiam Luciane, quòd me à turbido asperoque torrente jactatum, meopte motu traditum, & secundo flumine cum aqua fluentem retraxisti, mihi juxta Tragœdorum illud superveniens, Deus ex improviso ostensus. Videor autem mihi non absurdè facturus si caput abrasero, ut qui è naufragio incolumes evaserunt, veluti festivitatem meæ salutis hodie celebraturus, excussa ex oculis meis tanta caligine. Porrò in posterum quemcunque philosophum, etsi invitus inter eundum nanciscar, non secus ac rabiosos canes aversabor, & devitabo.

1 Καὶ ἑλλέβορον πιεῖν δι' αὐτὸ ἢ ὁ Χρύσιππος] Alii multi bonique hoc de Carneade. Edissertavi hoc ἀμφίλογον ad A. Persii Sat. v. *Marc.* Ipse Lucianus infrà, veræ Historiæ libro 2. ἀκούομεν δὲ καὶ περὶ Χρυσίππου, &c. Diximus pluribus ad Laërtium. *Menagius.*

HE-

ΗΡΟΔΟΤΟΣ, Η ΑΕΤΙΩΝ.

HERODOTVS, VEL AETIO.

ARGVMENTVM.

Ostendit hac præfatione Lucianus, se exemplo Herodoti, & post hunc Aëtionis pictoris adductum, ut in conventu totius Macedoniæ, exhibere se, ac specimen aliquod sui præbere voluerit. Esse enim compendiosiorem hanc viam ad laudem & gloriam comparandam, quàm singulas civitates circumeundo, magno negocio, multoque tandem tempore inclarescere. Exordium à voto incipit, post narratione utriusque & Herodoti, & Aëtionis exemplum exponit, qua quia majorem scripti hujus partem absolvit, utriusque nominis titulum quoque dedit. Hinc Adaptatio sequitur, qua suum institutum cum superioribus exemplis comparat, amplificata per collationem, præsenti conventu cum Olympico, à loci & hominum qualitate. Postremò petit, ut illorum exemplo, se quoque pro aliquo mediocri Oratore habeant, non cum optimis ac vetustissimis illis, sed cum præsentibus conferendo.

ΑΕΤΙΩΝ.

Ἡροδότου εἴθε μὲ καὶ τἆλλα μιμήσασθαι δυνατὸν ἦν. εἰ πάντα φημὶ ὅσα ἐκεῖνος αὐτὸς, μέγιστον γὰρ οὐχὶ τοῦτο μέρος, ἀλλὰ καὶ ἓν ἢ δύο τῶν ἁπάντων, οἷον, ἢ κάλλος τῶν λόγων, ἢ ἁρμονίαν αὐτῶν ἢ τὸ οἰκεῖον τῇ Ἰωνίᾳ, καὶ ἐκεῖνος, ἢ ἐκεῖνα γνώμης τὸ ἐξαίσιον, ἢ ὅσον μυρίαις ἡλιὰς ἐκείνου ἄμοιρα συλλαβὼν ἔχει, πόρρω τε εἰς μίμησιν ἐλπίδος. ἐὰν δὲ ἐπαίνησιν ἐπὶ τοῖς συγγράμμασι, καὶ ὡς πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος ἐν βραχεῖ κρατήσῃς ἐγὼ καὶ σὺ, καὶ ἄλλος ἂν μιμησαίμεθα. [2] πλέουσι γὰρ οἰκόθεν ἐκ τῆς Καρίας

AETIO.

Vtinam verò & alias Herodoti virtutes imitari possem, non dico omnes quibus fuit præditus: major enim voto res hæc foret: verùm ex omnibus unam, videlicet aut orationum elegantiam, aut earundem compositionem, aut propriam & naturalem Ionicæ linguæ dictionem, aut sententiarum præstantiam, aut quæcunque cum infinita, tum pulchra confertim habet, imitationis spem excedentia. Verùm quæ pro libris à se conscriptis fecit, utque multifariam Græcis brevi innotuit, ego & tu, & quivis alius facilè imitaremur. Nam domo ex Caria

1 Est λαλιὰ sive πρωτολαλιὰ, cujusmodi etiam suprà Insomnium, & infrà περὶ τῆς οἴκης. Et ἱππίας ἢ βαλανεῖον. Et περὶ τῆς ἀφώνου. Marc.

2 Πλέουσι γὰρ οἰκόθεν ἐκ τῆς Καρίας] Cum Plinio non concordat Lucianus, nec

εἰας δὴ τὴν Ἑλλάδα, ἐσκοπεῖτο ὅπως ἂν τάχιστα, καὶ ἀπραγμονέστατα ἐπίσημος, καὶ εὐδόκιμος ἥξοιτο, καὶ αὐτὸς, καὶ τὰ συγγράμματα. τὸ μὲν οὖν πανηγυρικὸν, νῦν μὲν Ἀθηναίοις, νῦν δὲ Κορινθίοις ἀναγιγνώσκειν, ἢ Ἀργείοις, ἢ Λακεδαιμονίοις ὡς τοῦ μὲν, ἐρῶν δὴς, καὶ μακρὸν ἡγεῖτο εἶναι, καὶ πρόσω μικρὸν ὡς τοῦ τοιούτου ἔσεσθαι. ἄκων ἠξίου ἀφεῖναι τὸ πρᾶγμα, εἰ μὴ κατ' ὀλίγον ἀγείρων, καὶ συλλέγων τὴν γνώσιν, ἐπισκόποι εἰ οἷόν τε ἐστὶν, ἀθρόους πάντας λαθεῖν τοὺς Ἕλληνας ἅπαντας. σκέψασθαι δὲ Ὀλύμπια τὰ μεγάλα. καὶ ὁ Ἡρόδοτος, τοῦτ' ἐκεῖνο ἥκειν οἰ νομίσας τὸ καιρὸν, ἅ μάλιστα ἐγλίχετο, παλὴ δόσαν τηρήσας τὴν πανήγυριν, ἀπανεχώρει ἤδη τὰ δεῖπνα συνειλεγμένων, παρελθὼν εἰς τὸ ἐπιδόδμον, ἐ γεατὸν, ἀλλ' ἀγωνιστὴν Ὀλυμπίων παρεῖχεν ἑαυτὸν, ᾠδὴν ἐς

ria rectà in Græciam navi profectus, apud se disputabat quo pacto quàm celerrimè, minimoque negocio inclarescerent, & celebraretur ipse, ipsiusque scripta. Sed enim terras obeundo, nunc Athenienſibus, nunc Corinthiis ea legere, vel Argivis, vel Lacedæmoniis viciſſim, operoſum, & longum esse ducebat: & moram in hoc fore non exiguam prospiciebat. Quare statuebat negocium contrahere, non ita particulatim ac paulatim notitiam congregando, & colligendo. Ideoque diligenter observabat, an Græcos unà congregatos alicubi omnes deprehendere posset. Itaque cum Olympia magna celebrarentur, Herodotus, illam ejus quod expetebat obtinendi occasionem, obvenisse sibi ratus, observata celebritatis frequentia, cùm jam undiquaque optimates convenissent, in ædis sacrarium ingressus est ubi non spectatorem, sed certatorem Olympiorum ipse se exhibebat, historias à se conscriptas ca-

nec Suidas cum Luciano. Nam Plinius lib. 12. cap. 4. de ebore hæc ait: *tanta erat eboris auctoritas nobis nostra* CCCX *anno; Tunc enim auctor ille* (Herodotus) *historiam eam candidit in Thuriis in Italia.* Non igitur è Caria solvens adiit Græcos & conventum Olympiacum, ut historiam suam in ea celebritate recitaret (ut hoc loco scribit Lucianus) si eam tum demum scripsit, cum patria relicta factus est Thurius civis. At Suidas cum Plinio & Luciano pugnat. Sic enim scribit in voce Ἡρόδοτος· μετέστη δὲ ἐκ Σάμου διὰ Λύγδαμιν τὸν Ἀρτεμισίας πρῶτον τύραννον Ἁλικαρνασσοῦ. ἐν δὲ τῇ Σάμῳ ἐν τῷ Ἰάδι διαλέκτῳ ἐν ἱστορίαν ἐξέθετο ἐν βιβλίοις θ', id est, *secessit vero Samum propter Lygdamin tertium ab Artemisia tyrannum Halicarnassi factum. Sami igitur & dialectum Ionicam exercuit, & historiam scripsit in libris novem.* Quis eam litem dirimet? Plinius antiquior, Lucianus omnis Græcanicæ antiquitatis, si quis alius, callens. Suidas sua omnia ex antiquis auctoribus, qui suo tempore extabant, habet. Conjecturæ etiam utrinque militant. Ex laudibus, quibus abunde perfundit Artemisiam, videtur ea scripsisse, dum sub tyrannide Lygdamidis ejus fœminæ nepotis vivebat. At contra dialectus Ionica, qua exacte utitur, suadet eum non amplius Halicarnassum habitasse, quando historiam scripsit: nam Dorica dialectus ibi erat in usu. Itaque quando ἀπορία me torquet, (ut verbis Ciceronis utar) nullo præjudicio te onerabo lector, & integrum hoc σκέμμα tibi relinquam examinandum. *Palm.*

1 Ὀλυμ-

ἐσοδείας, καὶ κηλῶν τὰς παρόδους, ἄχρι δ' οὗ Μούσας κληδῆναι τὰς βίβλους αὐτῶν, σύνεσίν τε αὐτοῖς θέσας. ἤδη δὲ ἅπαντες αὐτὸν ἠδέσθησαν πολὺ μᾶλλον, ἢ τοὺς [1] Ὀλυμπιονίκας αὐτούς. καὶ τόδε ἔστιν ὅτεος ἀπήνθρωπ' ἰὼ δ' Ἡρόδοτε ὁνόμαστ', οἱ μὲν, αὐτοὶ ἀκούσαντες ἐν Ὀλυμπίῃ, οἱ δ', ὡς τῶν τε παναγύρεως ἠκόντων πυνθανόμενοι. καὶ ἔστι γε φανείη μόνον, ἐδείκνυτο ἂν τῷ δακτύλῳ. οὕτω σοφίην Ἡρόδοτος ἐστὶν, ὁ ζῶς μάχας Περσικὰς Ἴασι συγγραφεύς. ὁ ζῶς νίκας ἡμῶν ὑμήσας. τοιαῦτ' σοφίην ἀπέλαυσε τῆς ἱστορίης, ἐν μιῇ συνόδῳ πάνδημόν τινα κοινὴν ψῆφον τῆς Ἑλλάδος λαβών, καὶ ἀνακηρυχθεὶς οὐχ ὑφ' ἑνὸς μοῦ Δίκα κήρυκος, ἀλλ' ἐν ἁπάσῃ πόλῃ, ὅτε ἔκφυσις ἦν τῶν πανηγύρεων, ὅπως ὕστερον κρίνοησαντες, ἐπίτομόν τινα ταύτην ὁδὸν ἐς γνῶσιν, Ἱππίας τε ὁ ἰπνορέος αὐτῶν σοφιστὴς, καὶ Πρόδικος ὁ Κεῖος, καὶ Ἀναξιμένης ὁ Χῖος, καὶ Πῶλος ὁ Ἀκραγαντῖνος, καὶ ἄλλοι συχνοὶ, λόγους ἔλεγον ἀεὶ ἐς αὐτοὺς τοὺς πανήγυρας, ἀφ' ὧν γνώσεσθαι ἐν βραχεῖ ἐχίνοντο. καὶ τί σοι τοὺς παλαιοὺς ἐκείνους λέγω σοφιστὰς, καὶ συγγραφέας, καὶ λογοποιούς, ὅπου ἐς τοὺς πολυτελεῖς τούτους, ἐς Αἰσχίνας φασὶ τὸν ζωγράφον, συγγράψαντα τὸν Ῥωξάνης, ἐς Ἀλεξάνδρου γάμον, εἰς Ὀλυμπίαν ἐς αὐτὸν ἀγαγόντα, τῶν εἰκόνα ἐπιδείξαντ', ὥστε Προξενίδαν ἑλλανοδίκην τότε ὄντα, ἡδέντα τῇ τέχνῃ

canendo, & præsentes demulcendo, ita ut libros ejus novem Musarum nominibus nuncuparint. Proinde jam erat illis multò notior, quàm Olympiorum victores. Nec quisquam erat cui nomen Herodoti esset inauditum: cùm alii in Olympia audivissent, alii ex iis qui ex celebritate venerant, accepissent. Ac sic ubi tantùm appareret, digito monstrabatur: hic ille est Herodotus, qui Persicas pugnas Ionicè conscripsit, qui victorias nostras celebravit. Hoc ille commodi ex suis historiis reportavit, quòd in uno conventu ab omni populo commune suffragium accepit, nec ab uno præcone per Iovem, sed in omni urbe, unde panegyristarum quisque erat promulgarus. Quod postea cùm animadvertissent, hanc esse viam compendiosam ad cognitionem parandam. Hippias illius gentis sophista, & Prodicus Ceus, & Anaximenes Chius, & Polus Agrigentinus, aliique complures, orationes habebant semper ad publicum totius Græciæ conventum, unde brevi innotescebant. Ecquid tibi priscos illos sophistas, historicos & oratores recenseo, quandoquidem postremo hoc tempore dicunt pictorem Aëtionem Roxanes & Alexandri depictas nuptias in Olympiam tulisse, ac imaginem spectandam ostentasse, adeò ut Proxenides, quem tunc certaminum judicem Græci constituerant, artis præstan-

1 Ὀλυμπιονίκας] Casaub. ad Theocr. Scal. ad Catull. ex Suid. innominato. de Hippia, ipse postea. Cic. Apul. de Prodico, Xenophon, & nos ad somnium Luciani, de Anaximene & Polo. idem in Piscatoris dial. Aristot. Diog. Laert. de Ætione, Theocrit. Epithap. Æschul. de nuptiis Alexandri & Roxanes, Arria. Cun. *Bourd.*

2 Τῆς

γαμβρὸν ποιήσασθαι τὴν Ἀττάνην. ἐπὶ τὸ θαῦμα οὖν τῇ γραφῇ αὐτῇ ἦρετό τις, ὡς τὴν Ἑλλανοδίκην δὲ αὐτὸ, σὺν ἐπιχειρήσῃ τῷ Ἀττάνῃ συνάψασθαι τὴν θυγατέρα τὴν γάμου. ἔστι ἡ εἰκὼν ἐν Ἰταλίᾳ. καίγω εἶδον, ὥστε καὶ σοὶ ἂν εἰπεῖν ἔχοιμι. θάλαμός ἐστι κομψότατος, καὶ κλίνη νυμφική. καὶ ἡ Ῥωξάνη καθῆται, πάγκαλόν τι χρῆμα παρθένος ἐς γῆν ὁρῶσα, αἰδουμένη ἑστῶσαν τὴν Ἀλέξανδρον. ἔρωτες δέ τινες μειδιῶντες, ὁ μὲν κατόπιν ἐφεστὼς, ἁπαλὴν τῆς κεφαλῆς τὴν καλύπτραν, καὶ δείκνυσι τῷ νυμφίῳ τὴν Ῥωξάνην. ὁ δέ τις, μάλα δηλικῶς ἀφαιρεῖ τὸ σανδάλιον ἐκ τοῦ ποδὸς, ὡς κατακλινοῖτο ἤδη. ἄλλος τὴν Χλανίδα τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐπιλημβάνεται ἔρως, καὶ οὗτος ἕλκει αὐτὸν πρὸς τὴν Ῥωξάνην, πάνυ βιαίως ἐπαπωμένος. ὁ βασιλεὺς δέ, αὐτὸς μὲν, στέφανον ἅμα ὀρέγει τῇ παιδὶ. πάρεδρος δέ, καὶ νυμφαγωγὸς, Ἡφαιστίων συμπαρέστηκε, δᾴδα καιομένην ἔχων, μειρακίῳ πάνυ ὡραίῳ ἐπερειδόμενος, Ὑμέναιος εἶναι δοκεῖ ἐστι. καὶ γὰρ ἐπιγέγραπται τοὔνομα. ἑτέρωθι δὲ τῆς εἰκόνος, ἄλλοι ἔρωτες παίζουσιν ἐν τοῖς ὁπλοις τοῦ Ἀλεξάνδρου, δύο μὲν τὴν λόγχην αὐτοῦ φέροντες, μιμούμενοι τοὺς ἀγχυροφόρους, ὅπως δὴ φέροντες, βαρεῖται. ἄλλοι δὲ δύο, ἕνα τινὰ ἐπὶ τοῦ ἀσπίδος κατακείμενον, βασιλέα δῆθεν καὶ αὐτὸν, συρουσι, τῷ ὀχάνῳ τῆς ἀσπίδος ἐπιλημβανόμενοι. εἷς δὲ ἐς τὸν θώρακα ἐπλωκὼς ὑπτίου κείμενον, λοχῶντι ἔοικεν, ὡς φοβήσειεν αὐτοὺς, ὁπότε ἀναστήσεται. ἐπὶ τὸ θαῦμα οὖν τῇ γραφῇ αὐτῇ ἦρετό τις, ὡς τὴν Ἑλλανοδίκην δὲ αὐτὸ, σὺν ἐπιχειρήσῃ τῷ Ἀττάνῃ συνάψασθαι τὴν θυγατέρα τὴν γάμου. ἔστι ἡ εἰκὼν ἐν Ἰταλίᾳ. καίγω εἶδον, ὥστε καὶ σοὶ ἂν εἰπεῖν ἔχοιμι. θάλαμός ἐστι κομψότατος, καὶ κλίνη νυμφική. καὶ ἡ Ῥωξάνη καθῆται, πάγκαλόν τι χρῆμα παρθένος ἐς γῆν ὁρῶσα, αἰδουμένη ἑστῶσαν τὴν Ἀλέξανδρον. ἔρωτες δέ τινες μειδιῶντες, ὁ μὲν κατόπιν ἐφεστὼς, ἁπαλὴν τῆς κεφαλῆς τὴν καλύπτραν, καὶ δείκνυσι τῷ νυμφίῳ τὴν Ῥωξάνην. ὁ δέ τις, μάλα δηλικῶς ἀφαιρεῖ τὸ σανδάλιον ἐκ τοῦ ποδὸς, ὡς κατακλινοῖτο ἤδη. ἄλλος τὴν Χλανίδα τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐπιλημβάνεται ἔρως, καὶ οὗτος ἕλκει αὐτὸν πρὸς τὴν Ῥωξάνην, πάνυ βιαίως ἐπαπωμένος. ὁ βασιλεὺς δέ, αὐτὸς μὲν, στέφανον ἅμα ὀρέγει τῇ παιδὶ. πάρεδρος δέ, καὶ νυμφαγωγὸς, Ἡφαιστίων συμπαρέστηκε, δᾴδα καιομένην ἔχων, μειρακίῳ πάνυ ὡραίῳ ἐπερειδόμενος, Ὑμέναιος εἶναι δοκεῖ ἐστι. καὶ γὰρ ἐπιγέγραπται τοὔνομα. ἑτέρωθι δὲ τῆς εἰκόνος, ἄλλοι ἔρωτες παίζουσιν ἐν τοῖς ὁπλοις τοῦ Ἀλεξάνδρου, δύο μὲν τὴν λόγχην αὐτοῦ φέροντες, μιμούμενοι τοὺς ἀγχυροφόρους, ὅπως δὴ φέροντες, βαρεῖται. ἄλλοι δὲ δύο, ἕνα τινὰ ἐπὶ τοῦ ἀσπίδος κατακείμενον, βασιλέα δῆθεν καὶ αὐτὸν, συρουσι, τῷ ὀχάνῳ τῆς ἀσπίδος ἐπιλημβανόμενοι. εἷς δὲ ἐς τὸν θώρακα ἐπλωκὼς ὑπτίου κείμενον, λοχῶντι ἔοικεν, ὡς φοβήσειεν αὐτοὺς, ὁπότε

stantia delectatus, Aëtionem sibi generum asciverit? Sed quæret aliquis quid adeò miri picturæ illius inesset, ut Græcorum judex ideo Aëtioni peregrino filiam nuptum collacarit. Est imago in Italia, quam equidem vidi, adeò ut quidnam sit illud tibi dicere possim. Thalamus est elegantissimus, & nuptialis lectus, ubi sedens Roxane, & adstantem Alexandrum reverita, quod maximè virginem decet, in terram intuetur. Cupidines quoque ridentes, quorum alter à tergo stans, à capite flammeum aufert, & sponso Roxanen commonstrat: alter verò serviliter admodum sandalia pedibus detrahit, ut jam decumbat. Alius etiam Cupido Alexandrum amiculo arreptum magna admodum vi ad Roxanem trahit. Tum rex ipse coronam puellæ porrigit. Sponsæ verò assessor, & dux Hephæstion astat, facem ardentem tenens, formoso valdè juveni innixus: hunc Hymenæum esse puto: nomen enim non est inscriptum. Ex altera verò tabulæ parte, alii Cupidines in armis Alexandri ludunt, quorum duo ejus hastam ferunt, similes bajulis illis, qui trabis onere gravantur. Duo verò quendam super clypeo jacentem, quasi regem ipsum, arreptis clypei ansis trahunt. Porrò unus in thoracem supinè jacentem ingressus insidianti est similis, ut ipsos quum trahendo ad se per-

1 Τῆς κεφαλῆς τὴν καλύπτραν] Dixi ad Petron. de tædis Hymenæi, notum & multa Sc. ad Catull. *Bourd.*

2 Ὀχάνων] Ὀχάνην· ὁ τοῦ ἀσπίδος πόρπαξ. Hesych. & Interp. Aristoph. ad Equit. *Idem.*

1 Δεῖ-

κατ' αὐτὸν ἠθροισμένους σύνοδος. ἢ παιδιὰ ἦ ἄλλως ταῦτά ἐστι, οὐδὲ ἐφειέργασται ὑπ' αὐτοῦ ὁ Αἰτίων, ἀλλὰ δηλοῖ ᾗ Ἀλεξάνδρου καὶ τὸ ἐς τὰ πολεμικὰ ἔρωτα. καὶ ὅτι ἄμφω καὶ Ρωξάνης ἤρα, καὶ τὸ ὕστερον σὺν ἐπιλήσῃ. πολλῷ μᾶλλόν γε εἰκὼν αὕτη, καὶ ἄλλως γαμήλιόν τι ἐπὶ τῇ ἀληθείας διαφάνη ἔχουσα, ὑπομνησάσῃ μὲν τὸν Αἰτίωνα τῶν ᾗ Προξενίδων ὑγιατέρα. καὶ ἀπῆλθε γήμας καὶ αὐτὸς, παίρεγον τὴν Ἀλεξάνδρου γαμον, ὑπὸ νυμφαγωγῷ τῷ βασιλεῖ, μισθὸν εἰκασμένην γάμου, ὑποσταθὲν ἀληθῆ γάμον. Ἠρέσθη μὲν δὴ ἐπύνημι γὰρ ἐπ' ἐκείνου, ἐκφανὲς τὴν Ὀλυμπίων τῶν παντήγυριν ἠγαγὼν καὶ συγγραφέα ἱκανὸν [1] δεῖξαι τοῖς Ἕλλησι τοὺς Ἕλληνικοὺς διεξιόντα, ὡς ἐκεῖνος διεξῆλθεν. ἐγὼ δ', καὶ ὡς Φιλίῳ, μή μοι κρυβαιοῦσθαι δοκέοντι, μὴ δ' ὑπὲρ ἐμοῦ εἰκάζειν τοῖς ἐκείνου. ἴλεως ὁ ἀνὴρ. ἀλλὰ τοῦτό γε ὅμοιον παθεῖν φημι αὐτῷ. ὅτι γὰρ τοιοῦτον ἐπεδήμησα τῇ Μακεδονίᾳ, ὡς ἐμαυτὸν ἐσκοπούμην, ὅτι μοι χρηστέον τῷ πράγματι. καὶ ὁ μὲν ἔρως ἦν ἐμοὶ, ἅπασι γνωσθῆναι, καὶ ὅτι πλείστοις Μακεδόνων δεῖξαι παρ' ἐμοῦ. τὸ δ' αὐτὸν ἐφειδόμενον, πλωιζομένῳ δ' ἔτυχε ξυγχείμασι πολλὰ ἐκφύσῃ, σὺν ὄμβροις ἐφαιτίζε. οἱ δ' τηρήσαιμι τοῖσδε ὑμῶν τῷ σύνοδον, εἶτα περελθὼν ἐς μέσον δείξαιμι τὸν λόγον, ἐς δέον ἂν ἀποβήσεσθαί μοι τὰ ἐς ἐμὲ χρῆς. αὐτοί τε ἂν ἤδη συνελήλυθατε perveniſſent, perterrefaciat. Neque verò hæc ſunt ludicra, neque ſupervacaneam operam in his Aëtio collocavit: ſed Alexandri ſtudium in res bellicas indicant, eumque ſimul & Roxanen amaſſe, & armorum immemorem non fuiſſe. Verumenimvero hæc imago nuptiale quiddam præ ſe ferebat, ut quæ Proxenidæ filiæ nuptias Aëtioni conciliaret, qui uxore ducta abiit, ac præter Alexandri nuptiarum propoſitum, ab auſpice rege veras nuptias, mercedem expreſſæ nuptiarum imaginis accepit. Herodotus quidem: nam ad ipſum redeo, Olympiorum celebritatem idoneam ducebat, ad fidem Græcis faciendam admiratione dignum eſſe ſcriptorem, qui, quemadmodum ille, res Græcanicas memoriæ tradidit. Sed quod ad me attinet, etiam per Iovem Philium quæſo ne inſanire me ſuſpicemini, cumque rebus illius meas comparare. Propitius ſit mihi vir ille. Verùm idem quod illi, accidiſſe mihi dico. Quum enim primùm in Macedoniam ſum profectus, apud me diſpiciebam, quid in hoc negocio mihi gerendum. Iamque omnibus innoteſcendi amore tenebar, atque etiam quàm plurimis Macedonibus mea ſcripta oſtendendi. Sed obambulando, cum quaque urbe commercium habere eo anni tempore non facile videbatur. Sed ſi obſervato hoc conventu veſtro venirem & ederem orationem, commodè ſic, quæ in votis erant, eventum ſortitura cenſebam. Vos itaque con-

[1] δεῖξαι τοῖς Ἕλλησι τοὺς Ἑλλληνικοὺς διεξιόντα] Τοὺς Ἑλλληνικοὺς λόγους διεξιόντα. Marc.

πη, [1] ὅπωρ ὄφελον ἐξ ἁπάσης πόλεως. αὐτὸ δὴ τὸ μεφάλαιον Μακεδόνων ἀπάντων. καὶ γὰρ ἐς ἡμᾶς πόλις ἡ ἀρίστη, ὅσαι ὑπὲρ Πίσην μὲν Διΐ, ἀδὲ τῷ ἐκεῖθι στενοχωρίαν, καὶ [2] σκηνὰς, καὶ κολύσας, καὶ πίλης. οἵ τε αὖ πανηγυρισταὶ, ὑπὲρ συρφετώδης ὄχλου, ἀθλητῶν ἕμαλλον φιλοθεάμονες, ἢ παρέργῳ οἱ πολλοὶ τὴν Ἡροδότου πρεσβύται. ἀλλὰ ῥητόρων τε, καὶ συγγραφέων, καὶ σοφιστῶν οἰδοκιμωτάτων, ὅσον ἐμικρὸν ἦδη. μὴ τάχα ὀλίγου σοὶ δοκῶ φανεῖν τὴν Ὀλυμπίαν. ἀλλ' ὦ μὴ ὑμεῖς [3] Πολυδάμαντι, ἢ Γλαύκῳ, ἢ Μίλωνι ξυμβαλόντες με, κομιδῇ ὑμῖν δόξω θρασὺς ἄνθρωπος εἶναι. ὦ ἕν πολὺ ἐκείνων ἀπολαγόντες τὸν μνήμην, ἐφ' αὐτὸν μόνον ἀποβλέψαντες ἴδητε, τάχ' ἂν ἐμοὶ πάνυ [4] μαστιγίσιμον ὑμῖν δόξαιμι, ὡς ἔν γε τῷ λικριτῷ σταδίῳ, ἱκανὸν ἔμοιγ' ἂν καὶ τοῦτο.

conveniſtis ex ſingulis civitatibus quique præſtantiſſimi, neque non lectiſſima omnium Macedonum ſumma. Conventum veſtrum excipit civitas optima, non ut Piſa loco anguſto, tentoriis, tuguriis, & æſtu. Præterea panegyrin agitant, non vilis plebecula, magis cupida ſpectandi athletas, vulgus Herodoti negligens: ſed rhetorum, hiſtoricorum & ſophiſtarum omnium celeberrimi: adeò ut jam parum mihi deeſſe videatur, quin mea actio perinde ut Olympiorum celebris ſit habenda. Sed ſi vos Polydamanti, vel Glauco, vel Miloni me contendatis, homo audax admodum videbor. Sin verò longè illorum remota memoria, per ſe ſolum exutum videatis, fortè nequaquam verberibus dignus cenſebor: quòd tanto in ſtadio mihi utique ſufficerit.

1 Ὅπωρ ὄφελον] Recte ibi Opſop. nam ὅπωρ ὄφελον dictum ἀντὶ τοῦ μεγάλοι οἱ μέγιστοι καὶ ἀξιολογώτατοι. Bourd.

2 Σκηνὰς καὶ κολύσας καὶ πίλης] Voces interpretatus ſum alibi: Rem tangit Suet. Iul. c. 39. *Ad quæ omnia ſpectacula tantum undique confluxit hominum, ut plerique advenæ aut inter vicos, aut inter vias tabernaculis poſitis manerent, ac ſæpe præ turba, eliſi exanimatique ſunt plurimi, & in his duo Senatores.* Idem.

3 Πολυδάμαντι] Perſ. Sat. 1. & ibi Interp. *Idem.*

4 Μαστιγίσιμος] Dixit antea & ſæpe repetit alibi. *Idem.*

ΖΕΥΞΙΣ, Η ΑΝΤΙΟΧΟΣ.

ZEVXIS VEL ANTIOCHVS.

ΑΡΓΥΜΕΝΤΥΜ.

[1] *Apologia quædam, ſcriptorum Luciani, eſt, qua ille oſtendit non tantùm novitati ſeu peregrinitati ſtudere ſe, ſed & rerum, ſenten-*

1 Περσαλαλεῖ. Vt ſuprà. Habita verò etiam iſta in theatro. Patet ſine hujuſce Laliæ. *Marc.*

1 Ἐπαγ-

centiorumque elegantia, deinde & aptæ compositionis harmonia. Cæterùm quòd sola novitas illorum in admiratione sit, fieri communi quadam hominum natura, qui sola novitate plerumque detineantur, interim aliorum nulla habita ratione. Idem enim & Zeuxidi olim in picturâ Centauri, in quam præter novitatem argumenti, multam artem impenderat, & Antiocho, in pugnâ contra Galatas accidisse, hostibus novitatem & insolentiam elephantorum, non ipsius apparatum pertimescentibus. Tractatur autem eadem fermè ratione, qua & superior oratio: nisi quòd hic ipsa causa à principio ponitur, exempla autem, eaque amplificata sequuntur. Etiam tituli eadem ratione, ut suprà, impositi sunt.

1 Ἐναγχος ἰὼν μὲν ὑμῖν λέξας, τὸ λόγιον, ἀπῆειν οἴκαδε. ὡς δὲ σπουδῆς μοι τὸ ἀκηκοότων πολλοὶ κωλύσῃ γὰρ οὐδὲν οἶμαι καὶ τοιαῦτα ὡς φίλους ἤδη ὄντας ὑμᾶς λέγειν, ὡς δὲ σπουδῆς ἦν ἐδεήθητο, καὶ ξυμπέμψασιν ἐκέλευσαν. ἐπιπολὺ γὰρ παρεμαρτύροντες, ἄλλος ἄλλοθεν ἐβόων, καὶ ἐπῄνουν, ἄχρι ὃ καὶ ἐρυθριᾶν με, μὴ ἄρα πάμπολυ τὰ ἀξίας τὸν ἔπαινον ἁπλοποιῶμαι. τὸ δ' ὃν κεφάλαιον αὐτοῖς, τοῦτο ἦν. καὶ πάντες ἐν καὶ τὸ αὐτὸ ἐπῃνημόνουν, τῷ γνώμῃ τῶν συγγεγραμμένων ξένῳ ὄντι, καὶ πολὺν ἐν αὐτῇ τὸ νεωτερισμόν. μᾶλλον δ' αὐτὰ εἰπεῖν ἄμεινον, ἀπερρήκεισι ἀπορρήγνυθαι. ὦ τὸ καινοτηθῆναι. Ἡράκλεις τὸ εὐδεξιολογίας. ὑμήχανον ἀνθρωπον. ὡδέν ἂν τις εἴποι τὸ ἐπιποίας νεαρώτερον. οἱ μὲ, τοιαῦτα πολλὰ ἔλεγον, ὡς ἐκπεπληγμένοι ὑπὸ τὸ ἀκροάσεως. ἢ τίνα γὰρ ἂν αἰτίαν εἶχον ψεύδεσθαι, καὶ κηλακεύειν τὰ τοιαῦτα, ξένον ἄνθρωπον, ὃ πάνυ πολ-

1 Ἐναγχος] Huic dissertationi (quoniam de hac locus alius dicendi) non immoror: paucæ variantes lectiones, & quæ lectorem avidum non morentur. *Bourd.*

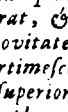

um nuper habita apud vos oratione domum me conferrem, eorum qui me audiverant multi me convenerunt (nihil enim prohibere puto quominus etiam ista vobis dicam, qui jam amici mei estis,) & tanquam mirabundi salutarunt. Qui dum itinere multo me deducerent, alius aliunde exclamabat & laudabat, ita ut erubescerem, metuens ne laudum meritis longè inferior essem. Fuit igitur illis hæc laudationum summa: & omnes unum idemque approbabant, cum inusitatam scriptorum materiam, tum multum in ea novitatis studium. Multò verò satius est referre eademque quæ illi pronunciarunt. O novitatem! ô admirabilem orationem! Ingeniosus homo est: nihil quisquam hoc tuo artificio novius esse dixerit. Illi talia multa dicebant, prout oratione mea commoti fuerant. Nam quid eis causæ fuisset cur mentirentur, atque his laudibus blandirentur homini extraneo: cæterùm ipsis non mul-

λῆς αὐτοῖς φροντίδος ἄξιον τὰ ἄλλα; πολλὰ ἐμέλησε, εἰρήσεται γὰρ, ὑμετέρας ἰδίᾳ ὁ ἔπαινος αὐτῶν. καὶ ἐπειδὴ ποτε ἀπηλγόντων κατ' ἐμαυτὸν ἐλογιζόμην, σπανὸν. ἀκοῦν τοῦτο μόνον χαρίεν ταῖς ἐμαῖς ἴσεσιν, ὅτι μὴ σωθῇ, μηδὲ κοῦ τὸ κοινὸν βαδίζοι ταῖς ἄλλοις, ὀνομάτων ἢ ἄρα κολλᾶν σὺ αὐτοῖς, καὶ ὡς τὸ δρχαῖον καινόνα συγκειμένων, ἢ νῦ ὀξὺ, ἢ τερετίσματος τινὸς, ἢ χάριτος Ἀττικῆς, ἢ ἁρμονίας, ἢ τέχνης τὸ ἐφ' ἅπασι, τούτων ἢ πόρρω ἴσως τυμῆν. ὁ γὰρ ἂν παρέντες αὐτὰ σπεῖνα, ἐπῄνουν μόνον τὸ καινὸν τῆ τερπνότητι, καὶ ξενίζον. ἐγὼ ἢ ὁ μάταιος, ᾠμην ὀπότε ἀναπηδῶντες ἐπαινοῖεν, πάχα μόνοι καὶ αὐτὸ τοῦτο τερπόμενοι αὐτοῖς, ἀληθὴς γὰρ εἶναι τὸ τοῦ Ὁμήρου, καὶ τὴν νέαν ᾠδὴν κεχαρισμένην μᾶλλον ἄρχειν τοῖς ἀκούουσι. ὁ μὲν τοσοῦτόν γε, ὅτι ὅλον τῆ καινότητι νέμειν ἠξίουν, ἀλλὰ τὴν μὲν, ὥσπερ σὺ τερπωλήκης μοίραν συνεπικοσμεῖν τι, καὶ τερπνὸν τὸ ἔπαινον συμπλεῖν καὶ αὐτήν. τὰ ἢ τῦ ὅλου ἐπαινούμενα, καὶ ὑπὸ τῶν ἀκουόντων δόξαν μόμενα, σπεῖνα εἶναι. ὥστε ὁ μετρίως ἐπήμουν, καὶ σπανιόντων πιστεύειν αὐτοῖς, ἵνα καὶ μόνον σὺ τοῖς Ἕλλησιν εἶναι λέγοιτο. καὶ τὰ τοιαῦτα. τὸ ἢ κῦ τὴν παροιμίαν, ἄνθρακες ἡμῶν ὁ θησαυρὸς ἦσαν. καὶ ὀλίγα δέω χρυσοποιεῖν τινὸς ἔπαινον ἐπαινέσας τερπνὸν αὐτῶν. ἐρῶ γὰρ ὑμῖν καὶ τὸ τῦ γραφέως διηγήσασθαι. ὁ Ζεῦξις σπανὸς, ἄριστος γραφέων γενόμενος, τί δηποθεν, καὶ τὰ καινὰ τούτου σὺν ἔγραφεν, ἢ ὅσα παλαιὰ ὀλίγα, Ἥρωας, ἢ Θεοὺς, ἢ πολέμους, ἀεὶ δὲ καινοποιεῖν ἐπειρᾶτο. καί τι ἀλλόκοτον ἂν καὶ ξένον ἐπινοήσας, ἐπὶ σπεῖνα

multum curando? Verumtamen me, neque enim dissimulabo, non mediocriter laus illorum cruciabat: & hæc solus ab illis relictus apud me cogitabam. Ergo solum meis scriptis hoc inest jucundum, quòd consuetæ compositionis non sunt, neque communi cum aliis pede procedunt. Sed fortè procul à meis scriptis remota sunt pulchra vocabula, ad veterem regulam composita, ingenii acumen & solertia, & gratia Attica, & sermonis cohærentia, & ars quæ in omnibus existit. Non enim omissis illis, solam instituti novitatem, & insolentiam collaudassent. At stolidus ego quum subsilientes me laudarent, statim quidem id ipsum etiam addituros putabam. Verum enim illud Homeri, Novam quamque cantilenam audientibus esse gratam. Nec tantum, nec totum novitati tribuendum sentiebam, quæ est veluti quædam ornamenti accessio, & laudis complementum: illa verò esse quæ revera laudantur, & ab auditoribus acclamatione excipiuntur. Itaque non modicè commovebar eò penè adductus ut iis crederem, qui unum ac solum inter Græcos esse me prædicabant: aliaque id genus. Sed quod vulgo fertur, Carbones erant noster thesaurus. Ac propemodum ut præstigiator aliquis ab ipsis laudor. Volo itaque pictoris institutum vobis explicare. Zeuxis ille omnium pictorum præstantissimus, popularia illa, & communia, aut quæ perpauca sunt, Heroas, aut Deos, aut bella non pingebat, sed novi quippiam commiscere semper conabatur, cumque insolens & novum quid excogitasset,

τὴν ἀκρίβειαν τῆς τέχνης ἐπιδείκνυ-
ται. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις τολμήμασι,
καὶ ἡλικίαν Ἱπποκενταύρων ὁ Ζεῦ-
ξις αὐτὸς ἐποίησεν, ἀνατρέφουσάν
τε ὑποσίτοις παιδίοις ἱπποκενταύρω
διδύμω, καμιδῆ νηπίω. τοῦ εἰκόνος
ταύτης ἀντίγραφός ἐστι νῦν Ἀθήνη-
σι, ὡσὸς αὐτῷ ἐκείνῳ ἀκριβεῖ
τῇ γραφικῇ μιτενλωγμένη. τὸ δὲ
ἀρχέτυπον δὴ αὐτὸ, Σύλλας ὁ Ῥω-
μαίων στρατηγὸς, ἐλέγετο μὴ τὰ ἄλ-
λων εἰς Ἰταλίαν πομπεύειν. εἶτα
ὑπὲρ Μαλέαν οἴμῃ καταδύσης
τὸ ὁλκάδος, ἁπλοῦς ἅπαντα, καὶ
τὴν γραφήν. πλὴν ἀλλὰ τήν γε
εἰκόνα τοῦ εἰκόνος εἶδον. καὶ αὐτὸς
ὑμῖν ὡς ἂν οἷός τε ὦ, δείξω τῷ λό-
γῳ, ὃ μοὶ τὴ Δίκα γραφικῆς τις ὤν,
ἀλλὰ πάνυ μέμνημαι, ὃ ὡσὸ πολ-
λοὶ ἰδὼν ἔν τισι τῶν γραφείων Ἀθή-
νησι. καὶ τὸ ὑπερθαυμάσιον τύτο
τῆς τέχνης, τάχ' ἂν μοι καὶ νῦν
ὡσὸς τὸ σαφέστερον δηλῶσαι συναγω-
νίσαιτο. ἐπὶ χλόης δαπέδου ἡ Κέντα-
υρος αὕτη πεποίηται, ὅλη μὲν
τῇ ἵππῳ χαμαὶ κειμένῃ, καὶ ἀσπά-
ζεται εἰς τὸ πρόσω οἱ πόδες. τὸ
δὲ γυναικεῖον ὅσον αὐτῆς, ἡρέμα ἐ-
πήρθη, καὶ ἐπ' ἀγκῶνος ἔστιν. οἱ
δὲ πόδες οἱ ὄπισθεν, σὺν ἕπ. καὶ
ὕστατοι ἀσπάζονται, οἷον ἐπὶ τολύρᾳ
κειμένης. ἀλλ' ὁ μὲν, ὀκλάζοντι
ἔοικεν, ὧν καμπύλος ὑπεστραλμέ-
νῃ τῇ ὀπλῇ. ὁ δὲ, ἔμπαλιν ἀνανί-
στα, καὶ ὥσ ἐδάφους ἀντιλαμβά-
νεται, οἷόν εἰσιν ἵπποι, πειρώμε-
νοι ἀναπηδᾶν. τῶν νεογνοῖν δὲ, τὸ
μὲν ἄνω, ἔχει αὐτῇ σὺν παῖς ἀγκά-
λαις, καὶ τρέφει ἀνθρωπικῶς, ἐπέ-
χουσι τὸ γυναικεῖον μαζόν. τὸ δὲ ἕ-
τερον, ἐκ τοῦ ἵππου ἡλάζει, ἐς τὸ
πλαγιὸν τρόπον. ἄνω δὲ τοῦ εἰκόνος,
οἷον δὴ τινος σκοπῆς Ἱπποκέν-

set, in eo solertiam artis ostendebat. Inter cætera audacia opera Zeuxis fœminam Hippocentaurum fecit, pueros hippocentauros geminos admodum parvos nutrientem. Hujus imaginis exemplum nunc est Athenis, ad veram imaginem accuratissimè expressum: ipsum verò archetypum Sylla Romanorum imperator, cum rebus aliis in Italiam missse terebatur. Deinde circum Maleam submersa navi oneraria, omnia, ipsamque picturam periisse. At veræ imaginis imaginem vidi, quam oratione quoad fieri poterit, vobis ostendam: non per lovem quòd facultate graphicè exprimendi sim præditus, sed quia planè memini, quippe quam nuperrime in pictoris cujusdam ædibus viderim Athenis. Ipsa verò admiratio in quam tunc ars me rapuit, fortasse mihi etiam nunc ad rem dilucidiùs declarandam adminiculo erit. Hæc Centaurus in virenti gramine facta est: eaque parte qua equam refert, humi jacet tota, pedesque posteriores retro extenduntur. Qua verò mulier est, sensim exurgit, & cubito incumbit. Pedes autem anteriores non sunt itidem correcti, ut pote quæ super latere jaceat: sed alter, in genu inflexo est similis, subtracta ungula curvus: alter contra exurgit, & solum prehendit, quod fere faciunt equi, quando subsilire conantur. Infantium autem alterum desuper ulnis complexa humano more nutrit, mu-

liebrem mammam ori applicans: alterum equino lactat ubere equarum in morem. Cæterum ex superiori tabulæ parte velut è specula, mulieris illius infantes utrinque nutricantis maritus Hippocen-

ταυρός τις, ἀπὸ σκέψεως δηλαδὴ τῶν βρέφη ἀμφοτέρωθεν πηνικαμένης, ἐπικυπτῆ γελῶν, οὐχ ὅλῳ φαινόμενῳ, ἀλλ' ἐς μέσον τὸν ἵππον, λέοντι δὲ σκύμνον ἀνέχων τῇ δεξιᾷ, καὶ ὑπὲρ ἑαυτὸν αἴρων, ὡς δὲ δείξαιεν σοὶ παιδιᾶς τὰ βρέφη. τὰ μὲν οὖν ἄλλα τῶν γραφῶν, ἐφ' ὅσοις ἴδιαις ἡμῖν, ἡ πάντη ἐμφανῆ ὄντα, τὴν ὅλην ὅμως ἔχει δύναμιν τῆς τέχνης. οἷον, τὸ ἁπτεῖναι τὰς γραμμὰς ἐς τὸ εὐθύτατον, καὶ τὸ χρωμάτων ἀκριβῆ τὴν κρᾶσιν, καὶ εὐφυῶς τὴν ἐπιστολὴν ποιήσασθαι, καὶ σκιάσαι ἐς δέον. καὶ δὲ μεγέθους τὸ λόγου, καὶ τὴν τῶν μέτρων ἐς τὸ ὅλον ἰσότητα, καὶ ἁρμονίαν, γραφέων παῖδες ἐπαινέσονται. οἷς ἔργον εἰδέναι τὰ τοιαῦτα. ἐγὼ δὲ τὸν Ζεύξιδος σκέψιν μᾶλλον ἐπῄνεσα, ὅτι ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ ὑποθέσει ποικίλως τὸ σχετλιαστικὸν ἐπεδείξατο τῆς τέχνης, τὸν μὲν ἄνδρα, ποιήσας πάντη φοβερὸν, καὶ κομιδῇ ἄγριον. σοβαρὸν τῇ χαίτῃ. λάσιον τὰ πολλά. ὁ δὲ τοῦ ἵππου αὐτὸς μόνον, ἀλλὰ καὶ καθ' ἕτερον ἀνδρικός. καὶ ἑξάψας αὐτῷ τὰς ὦμους ἐπὶ πολὺ, τὸ βλέμμα, καίτοι γελῶντι, θηριῶδες ὅλον, καὶ ὄρειόν τι, καὶ ἀνήμερον. τοιοῦτον μὲν ἐκεῖνον. τὴν θήλειαν δέ, ἵππῳ γε τῷ καλλίστης, οἵαι μάλιστα αἱ Θετταλαί εἰσιν, ἀδμῆτες, ἔπι, καὶ ἄδαῶς. τὸ δὲ ἄνω ἡμίτομον γυναικὸς, πάγκαλον, ἕξω δὲ ὤτων. ἐκεῖνα δὲ μόνα, σατυράδη ἐστὶν αὐτῇ. καὶ ἡ μίξις δέ, καὶ ἡ ἁρμογὴ τῶν σωμάτων, καθὸ σωμάτιε, καὶ σωδεῖται τῷ γυναικείῳ τὸ ἱππικὸν, ἠρέμα, καὶ σὺν ἀθρόως μεταβαίνουσα, καὶ ἐκ φοτακωγῆς πρεπόμενη, λανθάνει τὸν ὄψιν ἐκ θατέρου εἰς τὸ ἕτερον ὑπαγομένη.

taurus, inclinatus ridet, nec totus apparet, sed media parte equi: catulum leonis dextra sustinet, & supra se attollit, ut hoc lusu pueros territet. Porrò reliquæ picturæ partes, quanquam nobis rudibus & idiotis, non sunt planæ & conspicuæ, omnem tamen artis virtutem habent: Vti linearum quàm rectissimos ductus, & colorum scitam mixtionem, & eorum opportunam applicationem, & commodam inumbrationem. At magnitudinis proportionem, & mensurarum ad totum æqualitatem atque compagem pictores commendent, quorum muneris est talia scire. Ego verò Zeuxidis illam industriam potissimum laudarim, quòd in uno eodemque argumento variè artis excellentiam demonstravit: ut pote qui virum fecit prorsus terribilem, ac vehementer agrestem, coma superbum, multa ex parte hirtum, non solùm qua equus, sed etiam qua homo est, & sublimibus finxit humeris, vultu, quanquam ridentis, tamen planè ferino, & montano, & immansueto. Sic quidem illum expressit. Porrò fœminam ad equæ pulcherrimæ speciem extulit, quales potissimum sunt Thessalæ indomitæ, & sessoris expertes. Dimidiam verò mulieris partem, summa elegantia formavit: exceptis auribus, quas solas habet satyricis similes. Cæterùm mixtio, & commissura corporum quatenus muliebris pars cum equina coit & conjungitur, sensim, non affatim transiens, & paulatim descendens, aspectu non percipitur, ita ex altero in alterum lenis fit deductio. Porrò

τὸ νεογνὸν ἢ τὸ ἦν τὸ πατὴρ, ὁμῶς ἄγριον, καὶ οὐ τῷ ἀπαλῷ ἤδη φοβερόν. καὶ τοῦτο θαυμαστὸν, οἷον ἔδειξέ μοι, καὶ ὅτι παιδικῶς μόλα ὡς τὸ σκύμνον ἢ λέοντος ἀναβλέψαντα, μεταξὺ τῶν μηλῶν ἐκάτερος ἐπιλελημένοι, οὐ χρῆ τῇ μητρὶ ὡσαύτως μάθοιεν. ταῦτα δὴ ὧν ἐπιδειξάμενος ὁ Ζεῦξις, αὐτὸς μὲν ᾠήθη ἐκπλήξειν τοὺς ὁρῶντας ἐπὶ τῇ τέχνῃ. οἱ δὲ, αὐτίκα μὲν ἐθαύμασαν. ἢ τί γὰρ ἂν ἐποίουν, καλλίστῳ θεάματι σύντυχόντες; ἐπῄνουν δὲ μάλιστα πάντες, ἄνω καὶ μᾶλλον ἐκεῖνοι. τὸ ἐπιεικὲς τὸ ξένον, καὶ τῷ γνώμῃ τὸ γραφῆς ὡς νέῳ, καὶ ὅτι ἔμαθεν ἡγεμονεύειν ὕστερον. ὥστε ὁ Ζεῦξις συνεὶς ὅτι αὐτοὺς ἀσχολεῖ ἡ καινότης καινὴ οὖσα, καὶ ἀπάγει τὸ πίνακος, ὡς οὐ περίεργον τιθεὶς τὸν ἀκριβείαν τῶν πραγμάτων, ἄμα δὲ εἶπε τῷ Μικκίῳ τῷ μαθητῇ, ἀφέλαι ἤδη τὴν εἰκόνα. καὶ ἀφῄρουν, ὀλίγον μίζοντι οἴκαδε. ὅτου γὰρ ἡμῶν, τὸ πηλὸν τὸ τέχνης ἐπαινοῦσι. τὸ δὲ ἐφ' ὅτῳ, εἰ καλῶς ἔχει, καὶ κεῖ τῷ τέχνῳ, ὀλίγων ποιοῦνται λόγου. ἀλλὰ παρόδοκιμεῖ τὸν ἀκριβείαν τῶν ἔργων ἡ τοῦ ἤθους καινοτομία. ὁ μὲν δὴ Ζεῦξις, ὕστερος. ὀργιλώτερον ἴσως. Ἀντίοχος δὲ, ὁ σωτὴρ ἐπικληθεὶς, καὶ ὅτῳ ὁμοίου τι πεῖσαι λέγεται τὸν τῶν Γαλατῶν μάχην. εἰ βούλεσθε, διηγήσομαι καὶ τοῦτο, ὁποῖον ἐγένετο. εἰδὼς γὰρ ἀλκίμους ὄντας, καὶ πολλοὺς πανοπλίαις ὁρῶν, καὶ τὸν φάλαγγα καρτερῶς συναρμένην, καὶ ἐπὶ μετώπου μὲν θεμένους τοὺς χαλκοθώρακας αὐτῶν, ἐς βάθος δὲ ἐπὶ τετράρων, καὶ εἴκοσι τεταγμένους ὁπλίτας, ἐπὶ κέρως δὲ ἐκατέρωθεν τὸν ἵππον διαμερίαν ὄντων, ἐν δὲ μέσῳ, τὰ ἅρματα

rò infantum alter, non ſecus ac pater, agreſtis eſt, & in tenera ætate jam terribilis. Et hoc mihi viſum eſt admiratione dignum, quòd uterque dum ubera tenent, cuti matris affixi, leoninum catulum pueriliter reſpiciant. Itaque cùm hæc ſingulari artificio expreſſiſſet Zeuxis, exiſtimavit ſe artis præſtantia ſpectantes in admirationem tracturum. Illi autem actutum exclamabant. Quid enim facerent pulcherrimum nacti ſpectaculum? Enimvero laudibus illum extollebant omnes, ob quæ me nuper illi, nempe ob iniolens inventum, novumque picturæ conſilium prioribus ignotum. Vt verò Zeuxis animadvertit eos argumenti novitate capi, & ab artis contemplatione avocari, ita ut rerum ſcitè expreſſarum induſtriam parvi penderent, Age Miccio, dixit ad diſcipulum, picturam involve, & ſublatam domum auferte. Hi namque noſtræ lutum artis laudant: ſed mentis & ſcopi, num rectè, & ex arte factum ſit opus, nullam rationem habent. Verùm argumenti novitas operis præſtantiam gloria vincit. Ita quidem ſe geſſit Zeuxis, forſan quàm par erat iracundiùs. Cæterùm Antiocho, cui cognomen Soteri, ſimile quiddam in pugna adverſus Galatas accidiſſe fama eſt. Quam hiſtoriam vobis narrabo ſi vultis. Cùm ſciret Galatas viribus pollere, magnaſque videret eſſe eorum copias, phalangem fortiter conjunctam, in fronte propugnatores loricis æneis inſtructos, in medio cataphractos quatuor & viginti ordinatos, in cornu utrin-

[1] ἐπηδήσας μέλλοντα, ἀρπαγῆφορα ἀγόμενα, καὶ σωφρονίδας ἐπ' αὐτοῖς δὶς τοσαύτας, ταῦτα ὁρῶν, πάνυ πονηρὰς εἶχε τὰς ἐλπίδας, ὡς ἀμάχων ὄντων ἐκείνων αὐτῶν. ἐκεῖνο γὰρ δὴ ὀλίγον τὸ στρατίας ἐκείνης διδασκαλοθείσης, ἐν μεγάλοις, οὐδὲ κατ' ἀξίαν ἐν πολέμοις ἀφίκτο, κομιδῇ ὀλίγας ἄγων, καὶ τούτων πλεῖστον τὸ πολὺ, καὶ ψιλικόν. οἱ γυμνῆτες δ', ὑπὲρ ἥμισυ τῆς στρατιᾶς ἦσαν. ὥστε ἐδόκει αὐτῷ ἤδη ἀπειδεῖν, καὶ πᾶσαν σύμπειραν ἀφέλεσθαι δυσκόλου πολέμου. ἀλλὰ Θεοδότας ὁ Ῥόδιος, ἀνὴρ γενναῖος, καὶ πάνυ πολλῶν ἔμπειρος, οὐκ εἴα περᾶν ἐνθυμεῖσθαι. καὶ ἦσαν γὰρ ἐκκαίδεκα ἐλέφαντες τῷ Ἀντιόχῳ. τούτοις ἐπέλεγεν ὁ Θεοδότας, τίνας μὲν ἔχειν, ὡς οἷόν τε κατακρύπτοντας, ὡς μὴ καταπλήττοιεν ὑπερφανόμενοι τὴν στρατιάν. ἐπειδὴ δὲ σημήνῃ ὁ σαλπιγκτὴς, καὶ δὴ συμπλέκειαν, καὶ εἰς χεῖρας ἴοιεν, καὶ ἡ ἵππος ἐν τῷ πολεμίων ἐπλαύνητον, καὶ τὰ ἅρματα οἱ Γαλάται, ἀνοίξαντες τὴν φάλαγγα, καὶ διαστήσαντες ἐπαφῶσι, τότε ἀνὰ τέτταρας μὲν τῶν ἐλεφάντων ἀπαντᾶν ἐφ' ἑκάτερα τοῖς ἵπποις. τὰς δὲ οὕτω δὴ ἀντεπαφείναι τοῖς ἁρματηλάταις, καὶ συναράσσειν. εἰ γὰρ τοῦτο γένοιτο, φοβηθήσεσθαι αὐτῶν ἔφη οἱ ἵπποι, καὶ εἰς τοὺς Γαλάτας αὖθις ἐμπεσεῖσθαι φεύγοντες. καὶ ὅπως ἐγένετο. ὡς γὰρ εἶδον ἰδόντες ἐλέφαντας ὅτι αὐτοὶ Γαλάται, ὅτι οἱ ἵπποι αὐτῶν, ὅτω σφῶν τὸ παραδόξον τῆς ὄψεως ἐπαράσχησεν, ὥστε πρὸς ἓν τῶν θηρίων ὄντων, que viginti millia equitum, porrò è medio currus octoginta falcatos erupturos, præterea bis totidem bigas. Hæc cùm videret, malum pugnæ eventum expectabat, ut cui cum invictis militibus esset decertandum. Ipse enim ob brevitatem temporis cum exercitu, nec magnificè, nec pro belli dignitate instructo venit, perpaucos adducens, eosque peltatos pleroſque, & levis armaturæ milites, plus mediam partem exercitus. Itaque videbatur ipsi jam fœdus iciendum esse, & decoram belli solutionem inveniendam. Verùm Theodotas Rhodius, vir generosus, aciei instruendæ peritus, eum se præsente animis cadere non sivit. Antiochus sedecim elephantos habebat, quos Theodotas occultari jussit, quandiu fieri posset, ne exercitum supereminentes apparerent: sed posteaquam tubicen signum dedisset, & congrediendum atque ad manus veniendum esset, & equitatus hostium procederet, & Galatæ aperta, divisaque phalange currus immitterent, tunc cum quaternis elephantis utrinque occurrere equitibus & reliquos octo aurigis, bigarumque ductoribus immittere. Hoc enim facto, inquit, ipsorum equi perterrebuntur, & in Galatas impetum facient fugientes. Talisque fuit consilii eventus. Cùm enim nec Galatæ, nec ipsorum equi elephantos antea vidissent, ita novo elephantorum spectaculo turbati sunt, ut quanquam adhuc procul erant illæ belluæ,

1 Ἐπισάσας] In Angl. Cod. pro quo ex fide Mss. & Cod. Florent. reposuimus ἐπηδήσας. Bourd.

ἐπὶ μόνον [1] τετριγότων ἤκουσαν, καὶ τὰς ὀδόντας εἶδον λαμπρίζοντας ἐπισημότερον, ὡς ἂν ἐκ μέλανος παντὸς σώματος, καὶ τὰς σφενομμίας, ὡς ἐς ἁρπαγὴν ὑστεραιωρημένας, πρὶν ἢ τὸ τόξευμα ἐξικνεῖσθαι, ἐκκλίναντας, σὺν ὀδύνῃ κόσμῳ ἔφυγον. οἱ μὲν πεζοὶ, περιπεφυρμένοι ὑπ' ἀλλήλων τοῖς δορατίοις, καὶ συμπατούμενοι ὑπὸ τῶν ἵππων, ὡς εἶχον, ἐμπεσόντων ἐπ' αὐτούς. τὰ ἅρματα ἢ ἀναστρέψαντα, καὶ πάλιν ἐμπαλιν εἰς τὰς οἰκείας σὺν ἀναιμωτὶ διεφέρετο σὺν αὐτοῖς, ἀλλὰ τὸ Ὁμήρου Δίφρον ἠ' ἀνακυκλεῖσθαι ἔζον. οἱ ἵπποι δ' ἐπίπαν ἅπαξ τὸ σύνηθες ὁδὸν ἀπεστρέποντο, σὺν ἀναχορούμενοι τῶν ἐλεφάντων, τὰς ἐπιβάτας ἀποβαλόντας, καὶ ὅσα κροτάλιζον τιμωντας τὴν Δία, καὶ διαιροῦντες τοῖς ὀρυπάνοις, εἴ τινας τῶν φίλων κατεβάλοιεν. πολλοὶ δ' ὡς ἐν πυκνῷ τοσούτῳ [2] κατεβάλοντο. ἐπονθ' ὑπὸ τῶν ἐλεφάντων συμπατούμενοι, καὶ συναναρπαζόμενοι εἰς ὕψος ταῖς σφενομμίαις, καὶ συναρπάζοντες, καὶ τοῖς ὀδοῦσι περιπείροντες. καὶ τέλος, εἴτοι κατὰ κράτος ἐνδιδόασι τῷ Ἀντιόχῳ τῷ νίκῃ. οἱ Γαλάται μὲν, οἱ μὲν, ἐτεθνήκεσαν, πολλοὶ δὲ φόνῳ ἡμοιμένοι. οἱ δὲ, ζῶντες ἐλαμβάνοντο. πλὴν παῦροι ὀλίγοι, ὁπόσοι ἔφθασαν εἰς τὰ ὄρη ἀναφυγόντες. οἱ Μακεδόνες δὲ, ὅσοι σὺν Ἀντιόχῳ ἦσαν, ἐπαιώνιζον. καὶ καταβάντες ἅμα ἀλαλάζον, ἀνιέντες τὰ βασίλεια, καὶ δίνην ἀναδοῦντες. ὁδὲ, καὶ ἀκούσας ὡς φασιν, Αἰσχύνομαι ἔφη ὦ στρατιῶται, οἷς μὲ ἡ σωτηρία τὸ ἐκκρίθηκε τύ-

belluæ, quum tantùm ſtridentes audiverunt, & dentes inſigniter candentes viderunt, velut ex toto nigro corpore, & proboſcides tanquam ad rapinam ſublatas, priuſquàm emiſſum fuiſſet telum, verſis retrò habenis, nulloque ordine aufugerint. Sed enim pedites ſe invicem haſtis configentes, ab equitibus in ipſos prolapſis conculcabantur. Currus autem ſubverſi, denuo in ſuos non ſine ſanguine ferebantur: ac juxta illud Homeri. Surſum ac deorſum volvebantur currus. At verò equi cùm ſemel à recta via declinaſſent, elephantorum impetum non ſuſtinentes, ſeſſores excutiebant, & currus ſtrepebant proſcindentes per lovem, & diſſecantes falcibus, quoſcunque ex amicis dejeciſſent: multi autem, ut in tanto tumultu, dejiciebantur: quos elephanti ſequebantur conculcantes, & in altum ſuis proboſcidibus projicientes, unaque rapientes, & dentibus transfigentes. Tandem illi ſuo robore victoriam Antiocho tradiderunt. Galatæ autem alii, magna clade edita, occubuerunt: alii vivi capti ſunt, paucis exceptis qui in montes confugerunt. Porrò Macedones quicunque cum Antiocho in prælium deſcenderant, pæana canebant, & accurrentes aliunde alius, victorem regem clamantes coronabant. At ille lachrymatus, ut ajunt, Pudeat nos, inquit, ô milites, quibus harum ſede-

1 Τετριγότων] Mart. Delrio ad Senec. leg. putat τραχυτήτων. Bourd.
2 Κατεβάλοντο] Mſ. Regius καταλαμβάνοντο. Idem.

τοις ἡμέτοις ἐχθροῖς. ὡς εἰ μὴ τὸ καινὸν & διάφορον ἐξέπληξε τοὺς πολεμίους, τί ἂν ἡμεῖς ἡμῶν αὐτοὺς; ἐπί τε τῷ τροπαίῳ, κελεύοι ἄλλο μηδὲν, ἐλέφαντα ἢ μόνον ἐγκολάψαι. ὥρα τοίνυν με σκοπεῖν, μὴ καὶ τἀμοῦ ὄμοιον ἢ τῷ Ἀντιόχῳ. τὰ μὲν ἄλλα, οὐκ ἄξια μάχης. ἐλέφαντες δέ πως, καὶ ξένα μορμολύκεια ἅπασι τοῖς ὁρῶσι, καὶ θαυματοποιία, ἄλλως ἐκεῖνα γὰρ ἐπαινοῦσι πάντες. οἷς οὐ ἐγὼ ἐπιτοιοῦμαι, & πάνυ τοῦτο σὺ λέγω πρὸς αὐτοὺς εἶναι. ἀλλ' ὅτι μὲν ἡλικία Ἱπποκένταυρος μορφαμμένη, τοῦτο μόνον ἐκπλήττει. καὶ ἄσχετος ἐστὶ καινὸν, καὶ τερατῶδες δοκεῖ αὐτοῖς. τὰ δὲ ἄλλα, μωρῶν ἄρα τῷ Ζεύξιδι πεποίηται. ἀλλ' ὁ μωρῶν. γραφικοὶ γὰρ ὑμεῖς, καὶ οὐ πάνυ ἐκφεύγει ὑμᾶς. εἰκὸς μόνον ἄξια & διάταξιν δείκνυσθαι.

sedecim belluarum ope salus obtigit: ita ut nisi spectaculi novitas hostes perterruisset, quid nos præ ipsis fuissemus? Trophæo autem nihil nisi elephantum insculpere jussit. Itaque jam tempus est ut considerem, num ego sim Antiocho similis. Cætera quidem quæ pugna non sunt digna: sed tantùm sunt elephantes, & nova terriculamenta spectantibus metum & admirationem parientia, tamen ab omnibus laudantur. At quibus confidebam, horum rationem non habent: sed hoc solum mirantur, depictam videlicet Hippocentaurum fœminam: idque, sicut est, novum & monstrosum ipsis videtur. At cætera nequicquam à Zeuxide facta sunt. At non nequicquam. Etenim vos qui estis pingendi periti, etiam cum arte singula expenditis, dummodo digna sint quæ in theatro spectanda proponantur.

ΑΡΜΟΝΙΔΗΣ. | HARMONIDES.

ΑΡΓΥΜΕΝΤΥΜ.

[a] *Commendat se amico, ex principibus cuidam suo, adductus, ut ipse fingit, exemplo Harmonidæ, qui cùm magistrum suum de paranda gloria & immortalitate consuluisset, monitus ab eodem fuerit, ut artem quam à se didicisset, non omnibus Græcis, nam id impossibile fore, sed optimatibus ac præstantissimis quibusque ostentaret, sic enim fore, ut cùm illi ipsi laudati fuerint, ubicunque ipsum laudarent, veram ex eo gloriam ac laudem consequeretur. Statuisse igitur se eodem pacto, & huic commendari se, suaque debere, ut qui primum ea præstantia, eoque judicio sit, ut quod ipse suo calculo approbasset, deinde & cæterorum omnium probaretur, amplificando hanc personæ illius excellentiam, per colla-*

1 Non est Συσταλιὰ sed Σύστασις sive commendatio. *Marc.*

1 *Time-*

lationem. Deinde & ex eadem patria secum natus sit, ut vel eo nomine favere ac patriocinari sibi debeat. Postremò & à scriptorum ratione facilitatem ac meritum causæ ostendit. Orditur statim ab expositione exempli, cujus occasione adductum ac motum sese fingit. Concludit autem Orationem per comprecationem & votum, à Diis precando, ut cœptam laudem suam crescere ac perpetuam esse velint. Titulus eadem ratione, qua in superioribus inditus est.

Ἀρμονίδης ὁ αὐλητὴς, ἤρετό ποτε Τιμόθεον διδάσκαλον αὑτῷ ὄντα, εἰπέ μοι ἔφη ὦ Τιμόθεε, πῶς ἂν ἔνδοξος γενοίμην ἐπὶ τῇ τέχνῃ; καὶ τί ποιοῦντα, εἴσονταί με οἱ Ἕλληνες ἅπαντες; τὰ μὲν γὰρ ἄλλα σοῦ ποιῶν, ἐδιδάχθην μὲν ἡδὺ ἁρμόσασθαι τὸ αὐλὸν ἐς τὸ ἀκριβὲς, καὶ ἐμπνεῖν ἐς τὴν γλωττίδα λιπτόν τι, καὶ ἐμμελὲς, καὶ ὑποβάλλειν τοὺς δακτύλους σύμφωνα τῇ πνοῇ τῇ ἀρσῇ, καὶ θέσει, καὶ θαύνειν τὸ ῥυθμοῦ, καὶ σύμφωνα εἶναι τὰ μέλη πρὸς τὸ χορὸν, καὶ τὰ ἁρμονίας ἑκάστης ἀλλοφυλάττειν τὸ ἴδιον. [2] τὸ Φρυγίου, τὸ ἔνθεον. τὸ Λυδίου, τὸ βακχικόν. τὸ Δωριέως, τὸ σεμνόν. τὸ Ἰωνικῆς τὸ γλαφυρόν.

Harmonides tibicen [1] Timotheum magistrum olim his verbis interrogavit. Dic mihi Timothee, quomodo arte mea clarus evadam, & quid faciam unde me Græci omnes norint? Nam alia quidem tuo beneficio jam didici, scilicet tibiam accuratè componere, tenuem & canorum sonum in lingulam inspirare, & appositè digitos crebrò tollendo & ponendo applicare, & ad numeros progredi, modosque ad chorum consonos facere, & Harmoniæ cujusque proprietates observare. Phrygiæ impetum divinum, Lydiæ furorem, Doricæ gravitatem, Ionicæ jucunditatem. Hæc inquam

1 *Timotheum*] Hic nobilissimus sub Alexandro magno floruit, de cujus Musica, qua Alexandrum ad bellum accendere solebat, meminit Dio, in lib. de Regno. *Cogn.*

2 Τῆς φρυγίε] Sunt Harmonidæ quatuor solum musicæ modi principales, Phrygius, Lydius, Dorius & Ionicus: cum tamen qui de musica scripserunt, quinque constituant, addentes his quatuor Æolium, ut Plato 3. de Rep. Athen. lib. 14. Cassiodor. Epist. 40. lib. 2. & libr. de Music. Nisi sub Dorio Æolium involvat, hæc enim duo sæpe confunduntur, ut in Pindaro qui cum Doricè scriberet, vocavit musam suam αἰολίδα μολπήν. Assignat autem τῷ φρυγίῳ τὸ ἔνθεον ubi malè Interpres Obsop. *attonitum.* volvit enim Harmonides *religiosum*, ut pater locis citat. & apud Apulejum libr. 1. Florid. Sed de tonorum istorum qualitate omnes isti fere inter se dissentiunt: tribuit Ionio τὸ γλαφυρὸν. Interpres *suavitatem*, verendum erat *varium* ut apud Apulejum loc. cit. sic sæpè apud Homer. γλαφυρὸν pro eo quod multos recessus multasque latebras habet. *Bourd.* Modorum seu nomorum ratio circumscribitur. Phrygio tribuit τὸ ἔνθεον Bacchanalem licentiam, Dorico severitatem, Ionico jucunditatem Apul. lib. 1. Florid. Plut. & Boëth. in Music. *Cogn.*

πάντα ἐκμεμαθήκα σοῦ. τὰ μέγιστα ἦ, καὶ ὃν ἐγὼ ἐπιθυμήσω τῶ αὐλητικῆς, οὐκ οἶδ' πῶς ἂν ἀπ' αὐτῆς μοι προσγένοιτο ἡ δόξα, ἡ τοῦ πολλῶν, καὶ τὸ ἐπίσημον εἶναι ἐν αὐλήσει, καὶ δείκνυσθαι τῷ δακτύλῳ. καὶ ὡς πανταχοῦ φανῶ, οὗτος ἐπιστρέφεσθαι πάντες εἰς ἐμὲ, καὶ λέγειν τοὔνομα, ὅτος ἐκεῖνός Ἁρμονίδης ἐστὶν, ὁ ἄριστος αὐλητής. ὥσπερ ὅτε καὶ σὺ ὦ Τιμόθεε, τοσοῦτον ἐλθὼν οἴκοθεν ἐκ Βοιωτίας, ὑπηύλησας τῷ Πανδιονίδῃ. καὶ νικήσας ἐν τῷ Αἴαντι τῷ ἐμμανεῖ, [1] ᾧ ὁμώνυμόν σοι ποιήσαντος τὸ μέλος, ᾠδεῖς ὦ, ὃς ἠγνόει τοὔνομα, Τιμόθεον ἐκ Θηβῶν. ἀλλ' ἔνθα ἂν καὶ νῦν φανῇς, σιωπήσεσιν ἐπὶ σὶ πάντες, ὥσπερ [2] ἐπὶ τοῖς γλαυξὶ τὰ ὄρνεα. [3] τοῦτ' ἐστὶ, δι' ὅτου ἡυζάμην αὐλητῆς γενέσθαι, καὶ ὑπὲρ ὧν πεπόνηκα τὸν πόνον τὸν πολύν. ἐπὶ τούτῳ αὐλεῖν αὐτὸ, ἄνδρ ᾧ ἔνδοξον εἶναι δι' αὐτὸ, οὐκ ἂν ἠξιώμην, ἀγνώτῳ μοι προσχρώμενον, ὑπὸ τοῖς Μαρσύαις, ἢ Ὀλυμπίῳ χρήσεσθαι μέλλοιμι λαθητήναι. [4] ᾄδειν γὰρ ὄρνεσι ἀπορρήτα φασὶ, καὶ ἀφανῶς τὰ Μουσικῆς. ἀλλὰ σὺ ἔφη καὶ ταῦτα

quam omnia ex te didici. Sed maxima illa quorum gratia artem ludendi tibia expetivi, nescio quomodo inde mihi obvenire queant, celebris apud multos opinio, & in cœtibus claritudo, ut digito monstrer, & ubicunque vitius fuero, protinus omnes in me convertantur, & nomen dicant. Hic ille est Harmonides tibicen præstantissimus. Quemadmodum quando, cùm primùm domo è Bœotia venisses, Pandionidi tibicinem egisti: cumque in Aiace furente, eum vicisses qui tuo cognominem cantum modulabatur, nemo erat, qui nomen tuum, Timotheum Thebanum ignoraret. Imò etiam nunc ubicunque visus fueris, ad te concurrunt omnes, ut ad nocturnam aviculæ. Hæc sunt quorum gratia tibicen evadere optavi, & pro quibus magnum illum laborem exhausi. Quandoquidem tibia canere, per se citra famæ accessionem non expetiverim, si ignoto mihi obtingat, non si Mariyas, aut Olympus non sentiens evasurus sim. Siquidem in celebris, & ignotæ Musicæ nullum est emolumentum. At tu, in-

1 Τῷ ὁμάνυμόν σε] Τῷ ὁμωνύμως σε. Marc.

2 Ἐπὶ τοῖς] *Aves circa noctuam.* Cætera enim sunt Interpretis non Luciani, de hoc proverb. Aristot. Laert. Dio Chrysostomus, alii. *Bourd. Ad noctuam*] Noctua noctu videt, canit & volat sola, odiosa cæteris avibus in quas astuta utitur dimicatione, nam avicularum multitudine circumdata resupina pedibus pugnat, collectaque in arcum rostro & unguibus tota tegitur, ei auxiliatur accipiter, fœdere quodam naturæ, ut inquit Plin. Laërtius scribit, Timonem Philiasium hoc nomine maxime reprehendisse Arcesilaum quod is populares plausus non aliter consectaretur, atque noctua frequenti avium conventu claudi consuevit.

Hæc ait & turbam dextra lavaque frequentem
Ingreditur, volucres ululas mirantur inepta,
Illa stupet solidum, sed tu vanissime, plebis
Captator, quid ob hæc tam non præclara superbis?

Sic Apologum Ang. Politia. in sua Lamia exponit. *Cogn.*

3 Τοῦτ' ἐστὶ δι' ἅτερ ἡυζάμην] Δι' ἅτερ ἡυζάμην. Marc.

4 Οὐδὲν γὰρ] Τῆς λαοτρόφου μουσικῆς ἄδεις λόγος. Vide Interpr. Persii ad Sat.

παίδευσόν με, ὅπως μοι χρησίμον καὶ αὐτῷ, καὶ τῇ τέχνῃ. καί σοι διττὴν ἔσομαι τὴν χάριν, καὶ ἐπὶ τῇ αὐλήσει, καὶ τὸ μέγιστον, καὶ ἐπὶ τῇ δόξῃ αὐτῆς. ἀποκρίνεται δὲ αὐτῷ ὁ Τιμόθεος, ἀλλ' ὦ Ἁρμονίδη, ἐρᾷς μὲ ἔφη ὀλίγου μικρᾶς πραγμάτου, ἐπαίνου, καὶ δόξης, καὶ ἐπιστήμης εἶναι, καὶ γνώσκεσθαι παρὰ τῶν πολλῶν. τοῦτο δ', εἰ μὲ ὑπονοεῖς ὅπως ἐς τὸ πλῆθος παρελθὼν ἐπιδείκνυμαι, ἐλάχιστος προέρχεσθαι, μισοῦντι ἂν ἡμῖν, καὶ ὅτι ὅπως ἀπαντες ἐσονται σε. πᾶς γὰρ ἂν εὑρεθείη ἢ θέατρον, ἢ στάδιον ὅπου μέγα, ἐν ᾧ πᾶσιν αὐλήσεις ἕλλησιν; ὡς δ' ποιήσεις γνωσθήσῃ αὐτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸ πέρας ἀφίξῃ τῆς δύχης, ἐγὼ καὶ ταῦτ' ὑποθήσομαί σοι. σὺ γὰρ αὐλεῖ μὲ δεῖ τοῦ θεάτρου ἐνόντος. ἁπλοῦ, ὀλίγον μελέτου σοι τοῦ πολλοῦ. ἢ σὶ ἐπίτομος, καὶ ῥᾷστα ἐπὶ τὴν δόξαν ἄγουσα, ἥδε ἐστι. εἰ γὰρ ἐπιλεξάμενος τοὺ ἐν τῇ Ἑλλάδι τοὺς ἀρίστους καὶ ὀλίγους αὐτῶν, ὅσοι κροῦφασοι, καὶ φιλόλογοι γιγνῶσκοι, ἐπ' ἀμφότερα πίσοι, εἰ τούτοις φανεὶ ἐπιδείξαιο τὸ αὐλεῖν, καὶ ὅτοι ἐπαινέσουσί σε, ἅπασιν Ἕλλησι νόμιζε ἤδη γεγνῆσθαι γνώριμος ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ. καὶ τὸ παράγγελμα ὀρθῶς σωπήσει. εἰ γὰρ ὃς ἅπαντες ἴσασι, καὶ ὃς γιγνώζειν, ὅτοι δ', εἰ στενταί σε αὐλητοὺ δόκιμον ὄντα, [1] τί σοι δεῖ τοῦ πολλῶν, οἷα πάντως ἀκηλήσουσι τοὺς ἀμείνον κεῖ-

inquit, doce me etiam hæc quomodo mihi me ipso, & arte sit utendum. Ac tibi duplici nomine gratiam habebo, cùm propter tibiæ cantum quem callebo, tum quod maximum est, propter gloriam quam ex eo obtinebo. Cui sic respondet Timotheus. Rem non exiguam, ut probè scis Harmonides, laudem & gloriam amas, qua sis insignis, & à vulgo cognoscaris. Sed hoc, si in cœtus prodeundo ut specimen artis edas, tibi parare velles, longum foret, neque sic te nossent omnes. Etenim ubi gentium, aut theatrum, aut stadium ita magnum inveniretur, in quo Græcis omnibus tibia modulareris? Vt autem illis innotescas & voti tui compos sias, hoc consilium tibi dabo. Tu quidem in theatris tibia nonnunquam lude, sed vulgus parum tibi sit curæ. Hæc via quæ ad gloriam ducit est compendiaria & facillima: si collectis Græciæ optimatibus, eorumque paucis, quicunque primores sunt, & citra controversiam admirandi, spectatæ utrinque fidei, si inquam his tuæ modulationis specimen exhibeas, & hi te laudent, puta te tam brevi tempore Græcis omnibus jam innotuisse. Et vide qua ratione rem hanc tibi construo. Nam si ii quos norunt, & mirantur omnes, te præclarum tibicinem esse cognoscent, quid vulgo tibi opus, qui meliores rerum judices

Sat. 1. *Bourd.* Hujus Adagii sensus est, quasvis egregias dotes ingenii, si non proferas, perinde esse quasi non habeas. Suet. in Nero. Gell. c. ult. lib. 13. Ovid.

Tu licet ad Thamyram superes, atque Orphea cantu
Non erit ignota gratia magna lyra. Cogn.

1 Τί σοι δεῖ τοῦ πολλῶν] Vt mima illa, satis est equitem mihi plaudere. *Bourd.*

1 Ἀναβ-

γαι δυναμένοις; ὁ γάρ τι πολὺς ὄχλος λεώς, αὐτοὶ μὲν ἀγνοοῦσι τὰ βέλτιω, βάσκανοι δ' ὄντες οἱ πολλοὶ αὐτῶν. ὅπου δ' ἂν οἱ πεπαιδευμένοι ἐπαινέσωσι, πιστεύσει μὴ ἂν ἀλόγως ἐπαινεθῆναι τοῦτο. ὥστε ἐπαινέσουσι καὶ αὐτοί. καὶ γὰρ ὧν καὶ σὺ θεᾷ ἀγῶσιν, οἱ μὲ πολλοὶ θεαταί εἰσι κρητῆσιμοί ποτε, καὶ συνέσιν. κεράσας δ' ἑπτὰ, ἢ πέντε, ἢ ὅσοι δή. τοῦτο ὁ μὲν Ἁρμονίδης οὐκ ἔφη ποιῆσαι, μεζόνων γὰρ αὐλῶν φασιν, ὅτι τοιοῦτον ἠγωνίζετο, φιλοπρώτοις ἐμφυσῶν, καὶ πνοὴν τῷ αὐλῷ, καὶ ἀστεφάνωτον τῇ σκηνῇ ἀπέλιπε, τὸ αὐτὸ καὶ τοῦτον καὶ ὕστερον αὐλήσας τοῖς Διονυσίοις. ὁ μέντοι Τιμοθέου λόγος, οὐκ αὐλητοῖς, ἀλλ' Ἁρμονίδῃ μόνον εἰρῆσθαι μοι δοκεῖ, ἀλλὰ πᾶσιν, ὅσοι δόξης ὀρέγονται, δημόσιον δεικνύμενοι, καὶ πολλῶν ἐπαίνων δόμενοι. ἔχων δ' ὧν ὁ πόνος καὶ αὐτὸς συνέσυρε τὰ ὅμοια τοῖς τοῦ ἐμαυτοῦ, καὶ ἐζήτουν ὅπως ἂν τάχιστα γνωσθείην πᾶσι, τῷ Τιμοθέου λόγῳ ἑπόμενος, ἐσκοπούμην ὅστις ἄρ' εἴη τοῦ τε τῇ πολλῇ, καὶ ὅτῳ πιστεύσουσιν οἱ ἄλλοι, καὶ ὃς ἀπὸ πάντων δοκέσειεν ἄν. ὅτῳ ἦ ἄρα σὺ ἔμελλες ἡμῖν φαίνεσθαι τῷ δικαίῳ λόγῳ, ὅπως τὸ κεφάλαιον δοκεῖς ἅπασης ὁ γνώμων φασὶ, καὶ ὁ ὀρθὸς κανὼν τοιούτων. εἰ δέ σοι δείξαιμι τάμὸν, καὶ σὺ ἐπαινέσειας αὐτὰ, εἴη γὰρ ὅπου φανήσεσθον. καὶ δὴ ἐπὶ πέρας ἦκεν με τὰ ἐλπίδες, τῷ μιᾷ ψήφῳ τὰς ἁπάσας λαβόντα. ἢ τίνα γὰρ ἂν ἄλλον ἐλόμην, ἢ τὸν ἐμοὶ δικαιότατον εἶναι κριτὴν; ὥστε λόγῳ μὲ ἐφ' ἑνὸς ἀνδρὸς [1] ἀναρίθμησιν ἐποιήσατο. ἐπεὶ δὲ ἔργῳ τὸν ἀριθμὸν ἐπλήρουν, καὶ τὸ ἐμὸν ἐπεδεικνύμην, ἐπὶ τὸν ἕνα τοῦτον ἐπανῆλθον, καὶ τὸν ἐμὸν ἐπεδεικνύμην, κα

φομὲν ἢ κύβον. τὸ δ' ἀληθὲς, ὥσπερ ἂν εἰ τοῖς ἅπασι χόρτον ἀνθρώποις ἐπιδεικνύμην τοὺς λόγους. ἄλλον γὰρ, ὡς καθ' ἕνα τις, οὐκ οὖν ἅπαντας σωτελεσμένων, μόνῳ σοὶ τοὺς ἐμοὺς ἂν ἤδη. οἱ μὲν τὰ Λακεδαιμονίων βασιλεῖς, τὰ ἄλλων ἑκάστου μίαν ψῆφον φερόντων, ἑκάτεροι μόνοι ἑκάτερος αὐτῶν, δύο ἔφερον. σὺ δ', καὶ τὰς τῶν ἐφόρων, καὶ τὰς τῶν γερόντων ἁπάσας, καὶ ὅλως ἁπάντων ὁ πλουσιώτατος· σὺ μὲν ἐμοῦ μᾶλλον ὅσῳ [1] τῷ λευκῷ ἀεὶ καὶ σώζουσαν φέρεις, ὃ καὶ χαίρειν με τῇ παρούσῃ ποιεῖ, διὰ μὲν τὸ μέγεθος καὶ τολμήματος, καὶ πάνυ δικαίως ἂν φοβηθείης. καίκεινο δή μοι Δία, ἁπάσας καὶ αὐτὰς χαίρειν ποιεῖ, τὸ μὴ πανταπασιν ἀλλότριον τἀμὰ εἶναί σοι. ὃς πάλαι τε οἰκείως εἰμὶ, καὶ πολλάκις δὴ ἐποίησας, τὸ μὲ ἁπάντων, ἰδίᾳ, τὸ δ' ἀδύτερον, κοινῇ μὲ πάντος δ' ἔσης. ὥστε καὶ νῦν ἐμοὶ ἐς τὸ χεῖρον ῥίπτουσιν αἱ ψῆφοι σὺ τῷ λόγῳ, καὶ ἐλάττους ὦσιν αἱ ἐμοῦ, σὺ τῷ τῆς Ἀθηνᾶς ἁπάσης ἐπιθεὶς, ἀναπλήρου τὸ ἐνδέον ἁπλῇ σιωπῇ. καὶ τὸ ἐπανόρθωμα οἰκεῖόν σοι δοκείτω. καὶ γὰρ ἐδεῖ οἰκείου μοι ἐκείνου, εἰ πολλοὶ ἐθαύμασαν ἁπάντερον εἰ ἔνδοξος ἤδη ἐγὼ, εἰ ἐπαινοῦνται ἁπλῶς τὰ ἀκουσάντων οἱ λόγοι. πάντα οἰκεῖα, ἐπιλείψιμα ὀνείρατά φασι, καὶ [2] ἐπῶν σκιαί. τὸ δ' ἀληθὲς, ἐν τῇ παρούσῃ δειχθήσεται. ἔστι δὲ ἀκριβὴς ὅρος τῶν ἐμῶν. ἡδὺν ἀμφίδρομον ἔπι, ὅσῃ ὡς ἂν τις ἐνδιαίσειεν, ἀλλ' ἢ ἄκρατον καὶ παιδείαν δηλοῦ

jaciemus. Ac revera, perinde fuerit ac si omnium gentium hominibus meos libros ostendam. Etenim liquet quòd & seorsim singulos, & collectim universos ingenii præstantia antecellis. Sanè Lacedæmoniorum reges, cùm reliqui unum quisque calculum ferrent, ipsi soli, uterque duos ferebant. At tu ephororum, præterea senum, denique omnium calculos in eruditione æquas, eoque magis quòd album semper & salutiferum fers. Quo fit ut in præsentia confidam, cùm alioqui ob magnitudinem ausi meritò metuerem. Quinetiam illud animum addit per Iovem, quòd meæ res alienæ tibi non censeantur: cùm ex ea urbe sim oriundus, quam primum quidem privatis, deinde etiam publicis beneficiis tota cum gente cohonestasti. Quare si fortè nunc in pejus vergant calculi in sententiis ferendis, & pauciores sint qui meliores: tu adjecto Minervæ suffragio, ex te ipse quod deerit suppleto, tibique proprium supplementum censeatur. Neque enim id mihi sufficit, si multi ante sunt admirati, si clarus ego jam sum, si meæ orationes ab auditoribus laudantur. Illa omnia ut est in proverbio, somnia sunt evanida, & verborum umbræ. Cæterùm ipsa veritas nunc ostendetur. Hic lucubrationum mearum exactus est terminus. Non amplius est dubium, nec quisquam ambiget, quin id omnium optimum juxta disciplinas existimari oporteat, quod tibi

1 Τῷ λευκῷ] De his calculis res nota. *Bourd.*

2 Ἐπῶν σκιαί] Sic legit Interpres & Patœmiog. In Anglic. Cod. rectius ἐπαίτων σκιαί. ut σκίας ὄναρ apud Pind. *Idem.*

νομίζεσθε, σοί με δόξαι, ἢ πάντων. οὐφειμεῖν ἢ χρὴ, ὅτῳ ὅπως μέγαν ἀγῶνα χορδύσω. δέδιμεν γὰρ ὦ Θεοὶ, λόγῳ ἄξιοι. ἢ βεβαιώσατε ἡμῖν τ ἐλπίδ' ἃ ἄλλων ἔπαινον. ὡς τὸ λοιπὸν θαρρῶντες, εἰς τὸς πολλοὺς παρέιναι. πᾶν γὰρ ἤδη σάφιον, ἥτιον φοβερὸν τὸ Ὀλύμπια τὰ μεγάλα νενικηκότι.

tibi visum fuerit. Sed eum bona verba dicere par est, qui in tantum certamen descendit. Vtinam certè pretio digni censeamur ô Dii, ac eam quæ nobis ab aliis eventura est, laudem confirmetis, ut in posterum fidenti animo in publicum prodeamus. Quippe omne stadium minùs reformidandum est ei, qui magna Olympia devicerit.

1 Πᾶν γὰρ ἤδη σάφιον ἥτιον φοβερὸν τὸ τὰ μεγάλα Ὀλύμπια νενικηκότι] Hoc loco τὸ μεγάλα non παρέλκει, sed eo, quod in pluribus locis Græciæ certamina sacra celebrabantur sub Olympiorum nomine, ideo dixit Olympia magna ad differentiam eorum, quæ minus celebria erant. Intelligit igitur Olympia magna, quæ Pisæ ad Alpheum celebrabantur, quæ & antiquissima à Pelope & Hercule erant, & celeberrima non solum in tota Hellade, sed etiam Italia, Sicilia, Asia, Ægypto, Syria, Cyrenaica, concurrentibus ad spectaculum, & athletas & quadrigas eo mittentibus: minora vero Olympia erant, quæ celebrabantur Dio Macedoniæ ab Archelao rege Instituta, quod nos docet Demosthenis Scholiastes ad orationem περὶ παραπρεσβείας his verbis: τὰ Ὀλύμπια δὲ φασὶν Ἀργέλαον ἐν Διῷ τῇ Μακεδονίας κατίδειξεν, ἤγετο δὲ ἐπ' ἐνίοις, ὡς φασὶν, ἡμίσεως ἐσυρίθμους ταῖς μέσαις. Eodem nomine erant etiam Athenis, ut docet Pindari Schol. ad Olymp. 7 ad hæc verba, κρατεῖς ἐν Ἀθήναις. Sic enim commentatur: εἰη δὲ ἂν ἴσως Παναθηναϊκὰ ἢ τὰ Ἡράκλεια, ἢ τὰ Ὀλύμπια, &c. Vetus inscriptio Romana, de qua Iosephus Scaliger lib. de emendatione temp. quinto pag. 476 Olympia etiam post Panathenæa recenset & Hesychius Ὀλύμπια ὁ Ἀθλώνιον ἄγων. Item alia Olympia, quæ Smyrnæ, & alia, quæ Pergami, & alia Alexandriæ, quorum mentionem fieri in Pandectis asserit idem Scaliger. Respectu igitur horum omnium certaminum, quæ sub nomine Olympiorum divertis locis celebrabantur, dicta sunt Olympia magna ea, quæ Pisæ committebantur. *Palm.*

ΣΚΥΘΗΣ, Η ΠΡΟΞΕΝΟΣ.

SCYTHA, SEV HOSPES.

ARGVMENTVM.

Laudat Macedonicos quosdam cives, patronos, ut videtur, suos: ut à quibus maximè adjutus atque apud cæteros promotus fuerit. Facit autem hoc collatione quadam Anacharsidis Scythæ & Solonis Athenienſis, ad quem cùm alter Athenas profectus, à Toxa-

1 Περσαλαιὰ. Habita verò in Macedonia & quidem ut conjecturam feceris Thessalonicæ. Patescet legenti infrà. *Marc.*

1 Περ-

re, populari suo adductus fuisset, & humaniter acceptus ab illo, & brevi toti civitati notus atque acceptus factus est. Eodem igitur pacto & se, cùm in Macedoniam venisset ab omnibus, ut ad illos, de quibus encomium hoc instituit, diverteret, iisdemque se commendaret, admonitum fuisse, ait. Vt enim apud Athenienses aliquando Periclem, Aristotelem & Solonem, quasi caeterorum omnium instar fuisse, ita hos inter Macedonas reliquos excellere. Titulum, ex eadem ratione qua superiores, hac quoque oratio habet. Cetera plana sunt.

Οὗ [1] πρῶτος Ἀνάχαρσις ἀφίκετο ἐκ Σκυθίας Ἀθήναζε παιδείας ἐπιθυμίᾳ τῆς Ἑλληνικῆς, ἀλλὰ καὶ τοξάρις πρὸ αὐτοῦ, σοφὸς μὲν, καὶ φιλόκαλος ἀνὴρ, καὶ ἐπιτηδεύμασιν φιλομαθὴς τὰ δέοντα. οἴκοι δὲ, ὢν ἐκ βασιλείου γένους ὢν, οὐ τῆς πιλοφορικῶν, ἀλλὰ Σκυθῶν τῶν πολλῶν, καὶ δημοτικῶν, οἵοι εἰσὶ παρ' αὐτοῖς οἱ ὀκτάπηδες καλούμενοι. τοῦτο δέ ἐστι, δυὸ βοῶν διαστόλιν εἶναι, καὶ ἀμφίξυγος μιᾶς. ὕστερος ὁ τόξαρις, οὐδὲ ἀπῆλθεν ἔτι ὀπίσω εἰς Σκύθας, ἀλλ' Ἀθήνησιν ἀπέθανε. καὶ μετ' οὐ πολὺ, καὶ Ἥρως ἐδόξε. [2] καὶ συτίμησιν αὐτῷ ξένῳ ἰατρῷ οἱ Ἀθηναῖοι. τοῦτο γὰρ τὄνομα, ἥρως γενόμενος, ἐπικτήσατο. τῶν δὲ αὐτῶν ἐπιμνησθέντων, καὶ ἀνθ' ὅτου εἰς τοὺς ἥρωας κατελέγη, καὶ τῶν Ἀσκληπιαδῶν εἷς ἔδοξεν, οὐ χεῖρον ἴσως διηγήσασθαι, ὡς μήθ' ὅτι, οὐ Σκύθαις μόνον ἐπιχώριον ὂν ἀπαν-

Non primus Anacharsis disciplinæ Græcanicæ studio ex Scythia venit Athenas: sed ante illum Toxaris, vir sapiens honestatis & studiorum optimorum amans. Non erat autem regiæ stirpis, nec eorum qui pileos gestant, sed unus è vulgo & plebe Scytharum: cujusmodi sunt qui apud illos vocantur [2] Octipedes: quo significant aliquem duorum boum, uniusque plaustri esse dominum. Hic Toxaris nusquam ad Scythas rediit, sed Athenis diem obiit. Nec multo post, & Heros est habitus, & ipsi quanquam peregrino Medico Athenienses hostias immolant. Nam hoc nomen, heros factus, insuper adeptus est. Sed enim causam nominis, & quamobrem in heros numerum est relatus, unusque ex Asclepiadibus habitus, non erit fortè alienum narrare, ut cognoscatis, non Scythis tantùm moris esse immorta-

1 Πρῶτος] Sic rectè, & patet hac narratione, mendosè in aliis πρῶτον. Bourd. Vide hujus vitam & Epitaphium apud Laërtium. *Cogn.*

2 *Octipedes*] Scythico proverbio dicebantur quibus rusticanæ tantum opes erant, quique duos possiderent boves, & currum unum: inter opes enim rusticanas præcipuè recensèt Hesiod. bovem aratorem. *Idem.*

3 Καὶ ἐπιμνησθέντων αὐτῷ ξένῳ ἰατρῷ οἱ Ἀθηναῖοι] Malè Interpres: *Et ipsi quamquam peregrino Medico, Athenienses hostias immolant.* ἐπιμνησθέντων αὐτῷ, ξένῳ ἰατρῷ. hoc est, *ipsi hostias immolant, sub nomine peregrini Medici.* Menagius.

1 Πίμ-

θανατίζειν, καὶ [1] πέμπειν ἀγγέλους τὸν Ζάμολξιν, ἀλλὰ καὶ Ἀθηναίοις ἐξεῖναι θεοποιεῖν τοὺς Σκύθας. ἐπὶ τοῦ Ἐλάδος δὲ τὸ λοιμὸν τὸ μέγιστον, ἔδοξεν ἡ Ἀρχιτέλους γυνὴ, γεροπαγίτου ἀνδρὸς, ἐπισυνόντος οἱ [2] τὸν Σκύθην, κελεύσαι εἰπεῖν Ἀθηναίοις, ὅτι παύσονται τῆς λοιμῆς ἐχόμενοι, ἢν τοὺς σπονδοὺς οἶνῳ πολλῷ ῥανῶσι. τοῦτο συχνάκις γεγόμενον, ὃ δὲ ἠμέλησαν Ἀθηναῖοι οἱ ἀκέσαντες, ἔπαυσε μηκέτι λοιμώττειν αὐτοὺς, εἴτε, ἀτμός τινας πονηρὰς ὁ οἶνος σβέσας τῇ ὀδμῇ, εἴτε ἄλλό τι τοιοῦτον εἰδὼς ὁ ἥρως ὁ Τόξαρις, ἅτε ἰατρικὸς ὤν, συνεβύλλυσεν. ὁ δὴ δὲ μισθὸς τῆς ἰάσεως, ἔτι καὶ νῦν ἀποδίδοται αὐτῷ, λευκὸς [3] ἵππος ἐπιβαθυνόμενος ἐπὶ τῷ μνήματι. ὅθεν ἔδειξεν ἡ Δειμαινέτη, ὑποσκελὴς ἐκείνου τοῦ λευκοῦ ἵππου, ἐντειλαμένου ἐκείνῃ τὰ περὶ τοῦ οἴνου. καὶ κεῖται κεῖθι ὁ Τόξαρις πεπαμμένος, τῇ τε ἐπιγραφῇ γνωσθεὶς, εἰ καὶ μὴ πᾶσα ἐφαίνετο. ἔτι καὶ μάλιστα ὅτι ἐπὶ τῇ σήλῃ Σκύθης ἀνὴρ ἐγκεκόλαπται, τὴν λαιὰν μὲν, τόξον ἔχων ἐντεταμένον, τῇ δεξιᾷ δὲ, βιβλίον ὡς ἐδόκει. ἔτι καὶ νῦν ἴδοις ἂν αὐτοῦ ὑπὲρ ἥμισυ, καὶ τὸ τόξον ὅλον, καὶ τὸ βιβλίον. τὰ δὲ ἄλλα τῆς σήλης, καὶ τὸ σῶμα πᾶν, ὁ χρόνος ἤδη ἐλυμήνατο πᾶν. ἔστι δὲ πολὺ ἀπὸ τοῦ Διπύλου, ἐν δεξιᾷ εἰς Ἀκαδήμειαν ἰόντων, ἠ μέγα τὸ χῶμα, καὶ ἡ σήλη χαμαί. πολὺ δὲ ἄλλ' ἔστι ταῦτα ἀεί. καὶ φασὶ πυροπαίοντάς τινας, ἤδη πεπαῦσθαι ἀπ' αὐτοῦ. καὶ μὴν

talitate donare, & ad Zamolxim mittere, sed etiam Athenienſibus licere Scythas in Græcia Deos facere. Quo tempore ſæva peſtilentia graſſabatur Athenis, exiſtimavit Architelis areopagitæ viri uxor, aſtantem ſibi Scytham juſſiſſe ut Athenienſibus diceret ceſſaturam peſtem, ſi vino multo conſpergerent angiportus. Quod cùm ſæpe feciſſent (non enim conſilium neglexerunt Athenienſes) non amplius graſſata eſt peſtis, ſive vapores infeſtos odore ſuo vinum extinxit, ſive quid aliud efficacius cognitum heros Toxaris, ut pote medendi peritus, conſuluit. Itaque curationis merces, etiam nunc illi perſolvitur, videlicet albus equus qui ad ejus monumentum immolatur: unde accedentem illum, Dimænete oſtendit illa de vino mandata dediſſe. Atque ibi inventus eſt Toxaris ſepultus, ipſaque inſcriptione cognitus, quanquam integra non apparebat. In primis verò quòd ſuper columnam Scythico vir ornatu ſculptus erat, læva intenſum arcum tenens, dextra librum ut videbatur. Et etiamnum præter ejus dimidium, & arcum totum, & librum videas: reliquum verò columnæ, & faciem, temporis longinquitas jam labefactavit. Eſt autem non procul à Dipylo, à læva in Academiam euntium, non magnus tumulus, humique cippus, verùm ſemper eſt coronatus: & ajunt quoſdam febricitantes ab eo ſublevatos (neque id per

1 Πέμπειν περὶ τοῦ Ζάμολξιν] Dico alibi. *Bourd.* Καὶ πέμπειν εἰς θεὸν περὶ τοῦ Ζάμολξιν. Marc. Morem hunc mittendi ad Zamolxim ſcribit Herod in 4. Strab. in 7. Suid. in dictione Ζαμόλξις. Cogn.

2 Τὸν Σκύθην] Τὸν Τόξαριν. Menagius.

3 Ἵππος] Dico alibi. *Bourd.*

1 Εἰ

τ Δί, ὐδὲν ἄπισον. ὃς ὅλλω ποτὲ τὰ ἰάσατο τὴν πόλιν. ἀλλὰ γὰ ἐπὶ τοῦτ' ἤνεγκ' ἐμνήσθην αὐτοῦ, ἵζη μὴν ἔτι ὁ Τόξαρις. ὁ Ἀνάχαρσις ἦ, ἄρτι παραπεπλευκὼς, ἀνὴρ οὐ Πυθαγωρικὸς, οἷα δὴ ξένος, καὶ βάρβαρος, ἐ μετρίως περιεργαζόμενος ἐν τῷ γνώμῳ. πάντα ἀγνοῶν. ψοφοδεὴς ὡς τὰ πολλά. σὺν ἔχων ὅ, τι χρήσαιτο ἑαυτῷ. καὶ γὰ σανίδ' καταλαμβάνων ἄλλ' τ ὁρώντων ἐπὶ τῇ σκαφῇ, καὶ ὁμόγλωσσον ὑδένα εὕρισκε. καὶ ὅλως, μεπέμελεν αὐτῷ ἤδη τ ὁδοῦ, καὶ ἐδεδίδκει, ἐδοκᾶ μόνον τὰς Ἀθήνας, [1] ἐπὶ πόδα δ' ὑδὺς ὀπίσω χωρεῖν. καὶ πλοίῳ ἐπιβαίνειν, πλεῖν αὖθις ἐπὶ Βοσπόρου. ὃν ἐ πολλὴ ὁδὸς ἐμελλεν αὐτῷ ἔσεσθ οἰκαδε ἐς Σκύθας. ὅπως ἔχοιμι τῷ Ἀναχάρσιδι, συντυχαίνῃ θαύμων τις ἀγαθὸς, ὡς ἀληθῶς ὁ Τόξαρις ἤδη οὐ τῷ Κεραμεικῷ. καὶ τὸ μὲ παρὸν τον, ἡ πολὴ αὐτὸν ἐπεπαίσατο, πετρίως ἔσαι εἶπε μῦτον, ἐ χαλεπῶς ἔμελλε ἐ αὐτὸν γνώσεσθ τ Ἀνάχαρσιν, ὅτι γῆθος [2] ἓ δοκιμωτάτ ὄντα, καὶ σὺ τοῖς παροῦσι Σκυθῶν. ὁ Ἀνάχαρσις ἦ, πόθεν ἂν σκεῖνον ἔγνω ὁμοεθνῆ ὄντα, ἐκλώστι ἐσταλμένον, ὑπεξυρημμένον τὸ γῆθεον, ἄζωστον, ἀσίδηρον, ἤδη ῥωμύλον, αὐτῶν τ Ἀτθικῶν ἕνα τ αὐτοχθόνων; ὅτ μετεπεποίητο ὑπὸ ἓ χρόνου. ἀλλὰ Τόξαρις Σκυθιστὶ προσεῖπεν αὐτὸν, ἐ σὺ ἔφη Ἀνάχαρσις ὢν τυγχάνεις, ὁ Δαυκίτου; ἐδάκρυσιν ὑφ' ἡδονῆς ὁ Ἀνάχαρσις, ὅτι καὶ ὁμόφωνον εὑρηκὼς ἦσε, καὶ τῶτον εἰ-

per Iovem à vero abhorret) qui totam urbem olim sanavit. At enim ad id veniemus cujus gratia mentionem ejus feci. Vivebat adhuc Toxaris, quum navi devectus Anacharsis, ex Pyræo venit, veluti peregrinus & barbarus, animo non mediocriter perturbato, omnia ignorans, ad multa meticulosus, nescius quid ageret. Siquidem à quibus videbatur, ludibrio haberi se ob vestem intelligebat: & nullum eandem linguam callentem inveniebat. Atque omnino jam illum susceptæ profectionis pœnitebat, & visis duntaxat Athenis, vestigia retrorsum relegere decreverat: atque conscensa navi, rursus in Bosporum navigare, unde non multum illi itineris domum ad Scythas conficiendum restabat. Sic affecto Anacharsidi, bonus quispiam dæmon incurrit, nimirum Toxaris in Ceramico. Ac primùm quidem patria vestis ipsum pertraxit: deinde Anacharsidem nosse non futurum erat ipsi difficile, ut qui ex lectissimo genere ortum ducebat, & inter Scytharum primores locum obtinebat. Vnde verò Anacharsis gentilem illum esse agnovit, cùm Græcam vestem gereret, abraso mento esset, discinctus, sine ense, jam facundus, & ex Atticis indigenis unus. Adeò jam temporis spatio erat immutatus. Verùm Toxaris Scythica lingua ipsum affatus: nonne tu, inquit, es Anacharsis Daucetæ filius? Lachrymatus est præ gaudio Anacharsis, quòd lingua sibi consonum aliquem inveniisset, quique nosset qua-

1 Ἐπὶ πόδα δ' ὑδὺς ὀπίσω χωρεῖν] Gallicè similiter dicimus, *retourner sur ses pas.* Menagius.

2 Τῦ δοκιμωτάτ.] Anglic. Cod. τ δοκιμωτάτων. Bourd.

δὲ τὰ ὅσα ἰῶ ἐν Σκύθαις, καὶ ἤρετο. σὺ δ' πόθεν οἶσθα ἡμᾶς ὦ ξένε; καὶ αὐτὸς ἔφη ἐκεῖθεν εἰμὶ παρ' ὑμῶν, Τόξαρις τὄνομα, ἀ δ' ἐπιφανῶν, ὥστε κ' ἐγνῶκας ἂν σοι κατ' αὐτό. μῶν ἔφη ὁ Τόξαρις εἶ, ὃν ἐγὼ ἤκουσα, ὡς τις Τόξαρις ἔρωτι τῇ Ἑλλάδος, ἀπολιπὼν καὶ γυναῖκα ἐν Σκυθίᾳ, καὶ παῖδια νεογνά, οἴχοιτο εἰς Ἀθήνας, καὶ νῦν Δραπέτιδι κεῖται, τιμώμενος ὑπὸ τῆς δείσης; ἐγὼ ἔφη ἐκεῖνός εἰμι, εἰ τις κἀμοῦ λόγος ἔπι παρ' ὑμῖν. ἀκοῦσαι δῆτ' ὀρθῶς ὁ Ἀνάχαρσις, μαθητοῦ σε ἔλθοι με ζηλωτοῦ τε ἐρῶντος, καὶ ζηλωτοῦ τῆς Ἑλλάδος. καὶ καπὶ τοῦτο ἐμπορίαν ταύτην ἀποδημήσας, ἥκω σοι, μυρία παθὼν ἐν ταῖς ὁδοῖς μέσα ἐάσαι. καὶ εἰ μὴ σοὶ ἐνέτυχον, ἔγνωσο ἤδη περὶ ἥλιον δυσμάς, ὁπίσω αὖθις ἐπὶ ναῦν κομιοῦμαι. ἅπαξ ἐπεφοίτηκα, ξένα κ' ἄγνωστα πάντα ὁρῶν. ἀλλὰ τοῦτό Ἀχιπάκη, καὶ Ζαμόλξιδος, τὰ πατρῴων ἡμῖν θεῶν, σύ με ὦ Τόξαρι παρελαβὼν, ξενάγησον, κ' δεῖξον τὰ κάλλιστα τῆς Ἀθηναίων. εἶτα κ' τὰ ἐν τῇ ἄλλῃ Ἑλλάδι, νόμων τε τὰς ἀρίστας, καὶ ἀνδρῶν τὰς βελτίστας, καὶ ἠθῶν, καὶ πανηγύρεις, καὶ βίον αὐτῶν, κ' πολιτείαν, δι' ἃ περ σύ τε, κἀγὼ μόνοι σε, τοσαυτὸν ὁδοιπορήκαμεν. κ' μὴ περιόδῃς ἀτεράσας αὐτῶν ἀπαρέφοντα. τοῦτο μὲν ἔφη ὁ Τόξαρις, ἥκιστα ἐρωλικὸν ἐρήκας, ἐπὶ τὰς θύρας αὐτὰς ἐλθόντα, οἴχεσθαι ἀπιόντα. πολὺ ἀλλὰ μένοι. ἃ γὰρ ἂν ὡς φῄς, ἀπέλθῃς, ἀσφ' ἂν ἀφίῃ σε ῥᾳδίως ἡ πόλις. οὐχ ὅπως ὀλίγα τὰ θέλγητρα ἔχει ὥστε τὰς ξένας, ἀλλὰ μᾶλλα ἐπιλήψεται σου, ὡς μήτε γυναικὸς ἔπι, μήτε παίδων, qualis inter Scythas esset: tum interrogavit. Tu verò unde me nosti hospes? Cui ille, Vestras ego sum, appellor Toxaris, non clara stirpe oriundus, ut ex eo tibi notus sim. Num, inquit, Toxaris ille es, quem audivi amore Græciæ, relictis in Scythia uxore, liberisque infantibus, Athenas venisse, ibique nunc degere, & apud optimates in precio esse? Ego inquit, ille sum, si qua de me apud vos fama supersit. Proinde, inquit Anacharsis, scias factum esse me discipulum tuum, tuique amoris æmulum, quo perductus es ut Græciam videres. Itaque negociationis hujus exemplo peregrè profectus, venio mala sexcenta passus apud gentes in medio sitas. Ac nisi in te incidissem, decreveram, antequam sol occidisset, gressum ad navim referre, ita turbatus eram quòd peregrina, & ignota omnia conspicerem. At per Acinacem, & Zamolxin Deos nostrates, tu me assumptum ô Toxari, circumducito, & quæcunque Athenis sunt pulcherrima mihi commonstrato. Deinde cætera quæ sunt in reliqua Græcia, & leges optimas, & viros præstantissimos, & mores & celebritates, & vitam ipsorum, & reip. administrationem: ob quæ tu, ego verò post te, tantum itineris emensi sumus: nec redire non spectatis iis me sinas. Hoc equidem, inquit Toxaris, minimè amanter dixisti, te vix fores ingressum, fuisse retrogressurum. Atqui confidenti sis animo: neque enim abibis, ut ais, neque te urbs facilè dimittet. Nec adeò exiguas habet illecebras ad retinendos peregrinos, ut non te capiat, & uxoris, ac liberorum, siquos

σι ἤδη εἰσὶ μεμηλῶς. ὡς οἷ ἂν τάχιστα πᾶσιν ἴδοις τὴν πόλιν τῶν Ἀθηναίων, μᾶλλον ἢ τὴν Ἑλλάδα ὅλην, καὶ τὰ Ἑλλήνων καλὰ ἐγὼ ὑποδήσομαί σοι. ἔστι σοφὸς ἀνὴρ οὗτοσί, ἐπιχώριος μέν, ἀποδημήσας δὲ μάλα πολλὰ εἰς τε Ἀσίαν, καὶ εἰς Αἴγυπτον. καὶ τοῖς ἀρίστοις τῶν ἀνθρώπων συγγεγονώς, τὰ ἄλλα, ὦ τοξότα, οὐκ εὐπορεῖ, ἀλλὰ καὶ πάνυ πενιχρῶς ἐστὶ βεβιωκώς. ὅμως δὲ καὶ οὕτω γε τῆς σοφίας, καὶ τῶν ἄλλων ἀρετῶν, πάνυ τιμᾶσιν αὐτόν. ὥστε καὶ νομοθέτην χρὴ αὐτὸν τῆς πολιτείας, καὶ ἀξιοῦσι καὶ τὰ σφέτερα πράγματα βιοῦν. εἰ τοίνυν φίλον κτήσαιο, καὶ μεθοίης οἷος ἀνὴρ ἐστί, πᾶσαν νόμιζε τὴν Ἑλλάδα σὺν αὐτῷ ἔχειν. καὶ τὸ κεφάλαιον ἤδη ἂν εἰδείης τῶν τῇδε ἀγαθῶν, ὡς οὐκ ἔστιν ὅ, τι ἂν μεῖζόν σοι καλὸν χαρίσασθαι δυναίμην, ἢ συσήσας ἐκείνῳ. μὴ τοίνυν μέλλωμεν ἔφη ὦ Τόξαρι ὁ Ἀνάχαρσις, ἀλλά με λαβὼν, ἄγε παρ' αὐτόν. ἀτὰρ ἐκεῖνο δέδια, μὴ δυσπρόσοδον, καὶ σὺν παρέργῳ ἥτταί σε τῇ ἐντεύξει ὑπὲρ ἡμῶν. εὐφήμει ἦδ' ὃς, ἐκεῖνο τὰ μέγιστα χαρεῖσθαί μοι δοκῶ, ἀφορμὴν παραλαβὼν τοῦ εἰς ξένον ἄνδρα εὐποιΐας. ἔστι μόνον. εὖτε γὰρ ὅσα περὶ τοὺς ξένους ἡ αἰδὼς, καὶ ἡ ἄκρα ἐπιείκεια, καὶ χρηστότης. μᾶλλον ἢ κῦμα διίσμενα ἀτὸν αὐτὸς ἡμῖν προσεισιν, ὁ ἐπὶ σωφροσύνῃ, ὁ λαλῶν ἐκεῖνος. καὶ ἅμα προσειπὼν τὸν Σόλωνα, τοῦτό σοι ἔφη δῶρον μέγιστον ἥκω ἄγων, ξένον ἄνδρα, φιλίας δεόμενον. Σκύθης δὲ ἐστὶ τῶν παρ' ἡμῖν εὐπατριδῶν. καὶ ὅμως τακεῖς πάνυ ἀφεὶς ἦκε σωφρονοῦμεν ὑμῖν, καὶ τὰ κάλλιστα ὁ-

siquos habes oblivionem non inducat. Vt verò quàm celerrimè vniversam Athenarum urbem, imò Græciam totam, & res Græcorum præclaras videas, tibi consilium dabo. Hic est vir sapiens, indigena quidem, sed qui diu in Asia & Ægypto peregrinatus est, & cum optimis quibusque viris versatus. Cæterum non dives, sed pauper admodum. Videbis tenem hoc modo populi more amictum. Verumtamen cum propter sapientiam, tum propter alias virtutes ipsum colunt: adeò ut eo legislatore utantur ad reipub. administrationem, ejusque præceptis in vita instituenda parere dignentur. Si hunc tibi amicum paraveris, & cujusmodi vir sit, didiceris, in eo te Græciam universam habiturum puta, & bonorum quæ illic sunt summam cognituram, ita ut nullo majori officio tibi possim gratificari quam si te huic commendavero. Ne igitur cunctemur ô Toxari, inquit Anacharsis, sed me ad illum ducito. Sed enim illud vereor, ne sit aditu difficilis, tuamque pro me postulationem flocci faciat. Bona verba quæso, inquit ille, rem maximè gratam ipsi me facturum puto, quum occasionem offeram benefaciendi viro peregrino. Sequere me solummodo. Nam cognosces quanta sit illius in hospites reverentia, quanta æquitas, ac benignitas. Imò potiùs forte quadam hic ipse ad nos accedit, nempe ille qui cogitabundus secum loquitur. Simul Solonem compellans, hoc tibi magnum, inquit, donum adduco, virum peregrinum, amicitiæ indigum. Est autem Scytha ex nostræ gentis nobilibus. Attamen bonis omnibus ibi relictis, vobiscum conversatu-

ψόμην τ Ελλάδ. καὶ γὰρ [1] ἐπίτομόν τινα ταύτην ἐξεύρηκα αὐτῷ, ὅπως ῥᾷστα καὶ αὐτὸς μάθοι πάντα, καὶ γνώριμος γένοιτο τοῖς ἀρίστοις. τοῦτο δή σοι ἐπιδεῖξαι αὐτόν. εἰ τοίνυν ἐγὼ Σόλωνα οἶδα, ὅτῳ ποιήσεις, καὶ [2] προξενήσεις αὐτῷ, καὶ πολίτην γνήσιον ἀποφανεῖς τ Ελλάδος. καὶ ὅτῳ σοι ἔφην μικρὸν ἔμπροσθεν ὦ Ἀνάχαρσι, πάντα ἑώρακας ἤδη, Σόλωνα ἰδών. τοῦτο αἱ Ἀθῆναι. τοῦτο ἡ Ελλάς. οὐκ ἐπ ξένου. σύμπαντές σε ἴσασι. πάντες σε φιλοῦσι. τηλικοῦτόν ἐστι τὸ κῦρος τ πρεσβύτου τούτου. ἀπάντων ἐπιλήσῃ τῶν σῶν Σκυθικῶν, συνὼν αὐτῷ. ἔχεις τ ἀποδημίας τὰ ἆθλα, ᾧ ἔρωτι τὸ τέλος. ὅτου σοι ὁ Ἐμπλωκικὸς κρανίου. τοῦτο δεῖγμα τ φιλοσοφίας τ Ἀττικῆς. ὅτῳ τοίνυν μάλιστα, ὡς σύδεπαιρονίσεται ἄν. ὃς συνέσῃ Σόλωνι, καὶ φίλῳ χρήσῃ αὐτῷ. μακαρίου ἂν εἴη διηγήσεσθαι, ὅπως μὲν ἥδη ὁ Σόλων τῷ δώρῳ, οἷα δὴ εἰκὸς ἦν. ὡς δὲ τὸ λοιπὸν συνῆσαν, ὁ μὲν, παιδεύων, καὶ διδάσκων τὰ κάλλιστα, ὁ Σόλων, καὶ φίλον ἅπασι ποιῶν τ Ἀνάχαρσιν, καὶ σεμνόν τοῖς Ελλήνων καλοῖς, καὶ πάντα πρόπον ἐπιμελούμενος, ὅπως ἥδιστα διατρίψῃ σὺ τῇ Ελλάδι. ὁδὶ, πυθόμενος τὴν σοφίαν αὐτοῦ, καὶ μηδὲ τ ἔπεργον πόδα ἑκὼν εἶναι ἀπολειπόμενον. ὡς γὰρ ὑπήκουεν αὐτῷ ὁ Τόξαρις ἐξ ἑνὸς ἀνδρὸς ᾧ Σόλωνος, ἅπαντα ἔγνω σὺ ἀκριβῶς, καὶ πᾶσιν ἦν γνώριμος, καὶ ἐπῃνεῖτο δὲ ὑπ' ἐκείνου. οὐ γὰρ μικρὸν ἦν Σόλωνα ἐπαινῶν, ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι καὶ

rus, & res Græciæ præclaras visurus venit. Porrò ei hoc compendium excogitavi, ut facillimè etiam omnia discat, & optimis quibusque innoteſcat, nimirum ut ipſum tibi adducerem. Ergo ſi Solonem bene novi, ſic facies, ipſum ſuſcipies, & verum Græciæ civem efficies. Iamque Anacharſi, quod paulò ante dicebam, viſo Solone, omnia vidiſti. Hoc ſunt Athenæ, hoc eſt ipſa Græcia. Non amplius es peregrinus, omnes te norunt, omnes te amant. Tantum bonorum in hoc ſene tibi conſiſtere puta. Res Scythicas, cum ipſo converſans, oblivioni trades. Habes tuæ peregrinationis præmia, finem amoris. Hic tibi Græca eſt regula, Atticæ philoſophiæ exemplum. Cognoſce igitur te eſſe fœliciſſimum, qui cum Solone verſaberis, eoque amico uteris. Longum eſſet referre quantum hoc munere delectatus ſit Solon, & quibus verbis reſponderit, utque deinceps mutua conſuetudine ſint uſi, hic quidem Solon, inſtituens & docens pulcherrima quæque; & omnibus amicum faciens Anacharſin, Græcorumque optimis adducens, tum omne ſtudium adhibens, ut quàm jucundiſſimè in Græcia vivens renideret. Ille verò ejus ſapientiam admiratus, ne altero quidem pede lubenter à ſenis latere ſecedens. Prout igitur pollicitus fuerat, Toxaris, ex unico Solone omnia momento cognovit: omnibuſque notus erat, & propter illum in precio habebatur. Non enim Solon parum eum laudabat. Verùm homi-

1 Ἐπίτομόν τινα ταύτην] Supple ὁδόν. Menagius.

2 Προξενήσεις αὐτῷ] Sic Demoſthenes: φρούρησεις αὐτῶν. Idem.

1 Οὐκ-

τῦτο, ὡς νομοθέτῃ ἐπείθοντο, ἐφίλων, ὡς σφεῖς δοκιμάζοι. καὶ ἐπίστευον ἀρίστους ἄνδρας εἶναι τὰ πάλαι τοιούτους. καὶ ἐμυήθη μόνος βαρβάρων Ἀνάχαρσις, δημοποίητος γενόμενος, εἰ χρὴ Θεοξένῳ πιστεύειν καὶ τῦτο ἱστορῆσαι ἐκεῖνος αὐτός. καὶ σὺ ἂν ἂν ἐδὲ ἀνίστρεψεν οἴκαδε εἰς Σκύθας, εἰ μὴ Σόλων ἀπῆλθεν. βλέπε δὲ ἵνα ἤδη ἐπαινέσω τὸν μῦθον τὸ πάλαι, ὡς μὴ ἀκέφαλον ἐφεύρωσιν; ἆρα γὰρ εἰδέναι ἄν τινός μοι εἴη ἔτι, ὁ Ἀνάχαρσις ὁ Σκύθης, καὶ Τόξαρις πάλιν εἰς Μακεδονίαν ἦκεν, ἵνα καὶ Σόλωνα μίξω ἀνδρὶ ἐπαγωγῷ Ἀθηναίῳ. φημὶ δὴ ὅμοιόν τι καὶ αὐτὸς παθεῖν τῷ Ἀναχάρσιδι. καὶ ὥσπερ χαλκοῦν, μὴ νεμεσήσητέ μοι τὸ εἰκόνος, εἰ βασιλικῷ ἀνδρὶ ἐμαυτὸν εἰκάσω. βάρβαρον μὲν γὰρ κἀκεῖνον. καὶ δὴ ἴσως τι φαίης ἂν τὰς Σύρας ἡμᾶς φαυλοτέρας εἶναι τῶν Σκυθῶν. ἀτὰρ, εἰδὲ κἀγὼ τὸ βασιλικὸν εἰκαιοτάτῃ ὁμοιότητι, κατ' ἐκεῖνα δέ. ὅτε γὰρ πρῶτον ἐπεδήμησα ὑμῶν τῇ πόλει, ἐξεπλάγην μὲν σύμπας ἰδὼν τὸ μέγεθος καὶ τὸ κάλλος, καὶ τὸν ἐμπολιτευομένων τὸ πλῆθος, καὶ τὴν ἄλλην δύναμιν, καὶ λαμπρότητα πᾶσαν. ὥστε ἐπὶ πολὺ ἐστηκέναι πρὸς τούτοις, καὶ σὺν ἐξέρωσιν τῷ θαύματι, οἷόν τι καὶ [1] ὀνησιφῶντι ἐκείνῳ νεανίσκῳ ἐπιπεσεῖν πρὸς τὴν τοῦ Μενελάου οἰκίαν. καὶ ἔμελλον ὕστερον ἀφεστηκέναι τὴν γνώμην, ἰδὼν πόλιν ἀκμάζουσαν ἀκμῇ τοσαύτῃ, καὶ τὸν ποιητὴν ἐκεῖνον, ἀνθεῦσαν ἀγαθοῖς

mines, ut legislatori parebant, sic amabant, quos ille probaret, eosque viros optimos denique esse credebant. Solus verò ex barbaris initiatus est Anacharsis civitate donatus: si Theoxeno fides est habenda, qui hoc etiam de ipso memoriæ prodidit. Sed neque ut puto, nisi mortuo Solone, rediit ad Scythas Anacharsis. Vultis igitur fabulæ finem jam subdam, ne sine capite obambulet? Proinde jam tempus est cognoscendi cujus rei gratia Anacharsis ex Scythia, & Toxaris in præsentia venerunt in Macedoniam, ad quos Solonem etiam virum senem adduxi ex Athenis. Dico simile quid mihi accidisse atque Anacharsidi: ac per Gratias ne mihi similitudinem vitio vertite, si cum viro regio memet comparo. Etenim etiam barbarus ille erat. Nec ulla in re nos Syros Scythis illis deteriores esse dixeris: neque res meas cum regia dignitate in similitudinem adduco, sed cum illis quæ dixi. Quum enim primùm in vestram urbem veni, statim obstupui, visa magnitudine, & pulchritudine ipsius, & incolarum multitudine, aliaque potentia, omnique splendore. Itaque diu attonitus hærebam, nec satis mirari illa poteram. Cujusmodi quiddam insulari illi juveni Menelai ædes contemplanti accidit. Ac futurum erat ut animo sic afficerer intuitus urbem tam præclarè vigentem, ac juxta poëtam, bonis omnibus florentem, quibus

1 Ὀνησιφῶντι ἐκείνῳ] Telemachus apud Homer. Odyss. repetit alibi. *Bourd.* Telemachus. *Menagius.* Telemachus sc. ex Insula Ithaca, Homer. Odyss. & Menalai domum ex auro, argento, electro, & ebore concinnatam, cum stupore quodam miratur. *Cogn.*

πᾶσιν, οἷς ἥλλαχ πόλις. ὥτω δὴ ἔχων, ἐκκοπάμην ἤδη περὶ τῶ πράκτεων. καὶ τὸ μὲν δείξαι τῶ λόγων ὑμῖν, πάλαι ἐδεδόκτο. πῶς γὰρ ἂν ἄλλοις ἐδείξα, σιωπῇ παρῳδοῦσας τηλικαύτην πόλιν; ἐζήτουν γὰρ, μᾶλλον ἀπεκρύψομαι τὰληθές, οἵτινες οἱ πράττοντες εἶεν, καὶ οἷς ἂν τις παρεστάλην, καὶ συγγράψαμενος παρεσόμενος συναγωνιοῦμαι μοι ἐχ εἷς, ὥσπερ τῷ Ἀναχάρσιδι καὶ ἀπὸ βαρβάρου, ὁ Τόξαρις, ἀλλὰ πολλοί, μᾶλλον δὲ πάντες τὰ αὐτὰ, μόνον οὐκ αὐτῆς συλλαβῆς ἔλεγον. ὦ ξένε, πολλοὶ μὲν καὶ ἄλλοι χρηστοὶ, καὶ ἀξιοὶ ἀνὰ τὴν πόλιν, καὶ οὐκ ἂν ἄλλαχόθι τοιούτους εὕροις ἄνδρας ἀγαθούς. δύο δὲ μάλιστα ἴσον ἡμῖν ἀνδρε ἀρέσκω, φημὶ μὲν, καὶ ἀξιώματι, πολὺ πρόχοντες ἁπάντων. [1] παιδείᾳ δὲ, καὶ λόγων δυνάμῃ, τῇ Ἀττικῇ δεκάδι παραβάλλοις ἄν. ἢ δὲ παρὰ δόξαν ἐμὲ οἴνοια πάνυ ἐρωτικὴ πρὸς αὐτούς. καὶ τοῦτο γίγνεται, ὅ, τι ἂν ἄριστον ᾖ τῇ πόλῃ. τὸν μὲν γὰρ χρηστότητα, καὶ τὸν πρὸς τοὺς ξένους φιλανθρωπίαν, καὶ τὸ οὐ μεγάλῃ πυστεύειν ἐπιφθόνοις, καὶ τὸ μετ' ἀνείας αἰδέσιμον, καὶ τὸ πρᾶον, καὶ τὸ ἀπρόσοδον, αὐτὸς ἂν ἄλλοις διηγήσαιο, πειρώμενος μικρὸν ὕστερον. καὶ ὡς μᾶλλον ξυμμάτης, μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς οἰκίας ἐστὸν, ὁ μὲν, καὶ πατήρ. ὁ μὲν, εἴ τινα Σόλωνα, ἢ Περικλέα, ἢ Ἀριστείδην ἐπινοεῖς. ὁ δὲ, ὁμοῦ καὶ ὀφθεὶς μὲν αὐτίκα, ἁπαξήται

bus civitas florere poteſt. Sic affectus, diſpiciebam quid faciendum eſſet. Iamque olim vobis aliquam orationem edere decreveram. Nam quibus aliis edidiſſem, tanta urbe ſilentio prætermissa? Quærebam enim, neque celabo veritatem, quinam proceres eſſent, & quos aggreſſus, præſules conſcripta de illis hiſtoria, ad omnia uterer adjutoribus. Hic mihi non unus, ut Anacharſidi, atque hic barbarus Toxaris, ſed multi, imò omnes eadem, tantùm non iiſdem ſyllabis, reſpondebant. Multi quidem, iique boni & induſtrii viri, ô hoſpes, in urbe ſunt, nec alibi bonos ejuſmodi viros invenires. Verum duos potiſſimum viros optimos habemus, genere, & authoritate omnibus præſtantes: quos eruditione, & dicendi facultate, cum Attica decade rectè comparaveris. Populi autem erga eos benevolentia planè eſt amatoria. Et hoc fit, quod eſt civitati optimum. Nam benignitatem, & humanitatem erga hoſpites nullamque in tanta magnitudine invidentiam, ac reverentiam cum benevolentia conjunctam, & manſuetudinem, & morum facilitatem, ipſe paulò poſt expertus aliis narrabis. Atque ut mireris impenſiùs, unius ejuſdemque ſunt familiæ, filius & pater: hic quidem ſi Solonem, aut Periclem, aut Ariſtidem animo verſas. Ille verò filius, ſimul atque viſus fuerit tibi, te rapiet: adeò

1 Παιδείᾳ δὲ & λόγων δυνάμῃ τῇ Ἀττικῇ δεκάδι παραβάλλοις ἄν] Vincentius Opſopœus interpres ſic vertit; quomodo legerit neſcio: videtur tamen legiſſe Ἀττικὴ δεκάτῃ, & ſibi intellexiſſe μούσῃ, quaſi fuerit quædam decima muſa Athenis. Sed ea δέκας non ad muſas referri debet, ſed ad decem illos oratores celebriores, qui Athenis floruerunt, & quorum vitas ſcripſit Plutarchus, quod (credo) ſatis manifeſtum videbitur noſtro lectori. *Palm.*

1 Οἰχή-

σι. ὅτω μέγας ἐστὶ, & καλὸς ἀρ-
ρενωπὸν ἅμα τὴν εὐμορφίαν. εἰ γὰρ
καὶ φθέγξαιτο μόνον [1] οἰχήσεταί σε
λαβὸν τῶν ἄτων ἀναδησάμενον. τοσαύτην Ἀφροδίτην ἐπὶ τῇ γλαύκῃ ὁ νεανίσκος ἔχει. ἥδε τοι πόλις ἅπασι κεχηνότις, ἀκούσουσιν ὁπόταν δημηγορήσων παρέλθοι. οἷον φασι τὸν τότε Ἀθηναίους, [2] τοῦ τὸν Κλεινίου πεποιῆσθαι, παρ' ὅσον τοῖς μὲν, οὐκ εἰς μακρὰν μεμέλησε τοῦ ἔρωτος, ὃν ἠράσθησαν τοῦ Ἀλκιβιάδου. τοῦτον γὰρ, ἡ πόλις οὐ φιλεῖ μόνον, ἀλλὰ καὶ αἰδεῖται ἤδη ἀξιοῖ. καὶ ὅλως ἐν τούτῳ ἡμῖν δημόσιον ἀγαθόν ἐστι, καὶ μέγα ὄφελος ἅπασιν, ἂν ᾖ τοῦτο, εἰ δὴ αὐτός τε καὶ ὁ πατὴρ αὐτῷ, δέξαντό σε, καὶ φίλον ποιήσαιντο, πᾶσιν ἕξεις τὴν πόλιν. καὶ ἐπίσῃ χρὴ τὴν χεῖρα τοῦτο μόνον, καὶ σοὶ ἔτ' ἐνδιασπάσωσι τὰ σά. ταῦτα μὴ τὰ Δί' ἅπαντες ἔλεγον, εἰ χρὴ καὶ ὅρκον ἐπάγειν τῷ λόγῳ. καί μοι καὶ δὴ πεπειραμένῳ, τὸ πολλοστὸν τῶν ὑποσχόντων εἰρηκέναι ἔδοξα. οὐκ ἔδρας τοίνυν, ἀλλ' [4] ἀμβολὰς ἔρχου ὡς ὁ Κεῖος φησὶν, ἀλλὰ χρὴ πάντα μὲν καλὰν κινεῖν, πάντα δὲ πράττειν, καὶ λέγειν, ὡς φίλοι ἡμῖν τοιοῦτοι γένοιντο. ὧν γὰρ τοῦτ' ὑπάρξῃ, εὐπλοΐα πάντα, καὶ πολὺς ὅρμος, καὶ λειοκύμων ἡ θάλασσα, καὶ ὁ λιμὴν πλησίον.

adeò magnus est, & masculà quadam forma decorus: qui si tantummodo loquatur, ducet te ab auribus revinctum. tantam verborum suavitatem in lingua ſitam hic juvenis habet. Quinetiam universa civitas ad audiendum inhiat, quoties ad populum verba facturus prodit. Cujusmodi quiddam Athenienſibus in Cliniæ filio accidiſſe dicunt, niſi quod non multò poſt eos amoris pœnituit, quo [3] Alcibiadem ſunt proſecuti. Hunc autem civitas non diligit ſolum, ſed reverentia etiam dignatur. Denique hoc nobis populare bonum eſt hic vir, & ingens commoditas omnibus. Hic ſi te, ejuſque pater ſuſceperint, & amicum fecerint, totam civitatem habebis, & ſolummodo intendenda eſt manus, nec tuæ res amplius ambiguæ erunt. Hæc per Iovem dicebant, omnes, ſi adhibendum etiam eſt juramentum orationi. Ac mihi jam harum rerum periculum facienti, minimam partem eorum quæ ſuperſunt dixiſſe videor. Quare nec deſidiam, nec dilationem patitur hoc opus, ut ait poeta Cejus. Verùm movendus omnis rudens, nihil non faciendum ac dicendum, quo illorum amicitiam nobis conciliemus: qua ſi potiamur placida ſunt omnia, navigatio ſecunda, tranquillum mare, & in propinquo portus.

1 Οἰχήσεταί σε ἀπὸ τῶν ἄτων ἀναδησάμενον] Lege ἑλκύσεταί σε ἀπὸ τῶν ἄτων ἀναδησαμένου, & ita videtur legiſſe interpres. *Palm.*

2 Περὶ τοῦ τοῦ Κλεινίου] Legend. Plut. in Alcibiad. *Bourd.*

3 *Alcibiadem ſunt proſecuti*] Hoc abunde ſcribit Plut. in Alcibiad. Ariſtophan. in ranis. Valer. Max. lib. 7. *Cogn.*

4 Ἀμβολὰς ἔρχου] Tangit hunc verſum Heliod. lib. 2. ſ. γ.
Αἰεὶ δ' ἀμβολιεργὸς ἀνὴρ ἕταιρος παλαιός. Bourd.

ΠΩΣ ΔΕΙ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΝ. | QVOMODO HISTORIA CONSCRIBENDA SIT.

ARGVMENTVM.

Didascalicus liber est, continens præcepta ac regulas de historia scribenda. Dividitur autem in duas partes. In priore exposito fine seu officio Historici, & confutatis iis, qui duplicem Historiæ finem faciunt, Vtile videlicet & Delectabile, mox vitia recenset, quæ tum in verbis, & compositione, tum in ipsis rebus vitanda sunt, & hoc sub exemplis aliorum, quo quique modo aut genere peccarint, ostendendo. In posteriore autem parte primum, quæ afferre ad hanc rem, quæque antea quasi domi sua comparata habere debeat, is qui ad scribendam historiam accedit, exponit. Deinde regulas primum de rebus, deinde de expositione & phrasi verborum, postremò & de partibus operis tradit: etiam hic exemplis aliorum præcepta sua confirmando. Orditur autem ab occasione, quam collatione Abderitici morbi amplificat.

Ἀβδηρίταις φασὶ Λυσιμάχου ἤδη βασιλεύοντος, ἐμπεσεῖν τι νόσημα ὦ κράλε Φίλων τοιοῦτο, [2] πυρεταίνειν μὲν γὰρ τοὺς πρώτους παυδημεὶ ἅπαντας, ἀπὸ τῆς πρώτης λύσεως ἐρρωμένως, [3] καὶ λιπαρεῖ τῷ πυρετῷ. περὶ δὲ τὴν ἑβδόμην, τοῖς μὲν, αἵματος πολλοῦ καὶ ἐλαφροῦ ῥυέντος, τοῖς δὲ, ἱδρῶτος ἐπιγινομένου πολλοῦ καὶ ὀξέος, ἔλυσε τὸν πυρετόν. εἰς μέλλοντα δὲ τὸν πάντα χρόνον περίεσχε τοὺς γνώμας αὐτῶν. ἅπαντες γὰρ εἰς τραγῳδίαν παρεκινοῦντο, καὶ ἰαμβεῖα ἐφθέγγοντο, καὶ μάλιστα ἐν τοῖσιν Εὐριπίδου Ἀνδρομέδαν ἐμοιρώδυρον, καὶ τὴν [4] Περσέως ῥῆσιν ὡς μέλλ

[1] Abderitis ajunt Lysimacho jam regnante, morbum, optime Philo, hujusmodi quendam incidisse, videlicet primùm omnes in tota civitate febri correptos fuisse, eaque à primo statim die valida, & continua. Circa septimum autem diem, aliis multam sanguinis è naribus fluxionem, aliis copiosum sudorem obortum, febrim solvisse. Cæterùm ridicula quædam perturbatio mentes illorum obsedit. Omnes enim ad tragœdiæ actionem permovebantur, & jambos recitabant, & vociferabantur. In primis verò Euripidis Andromedam flebiliter canebant, & Persei sermonem concinnè refe-

[1] *Abderitis*] Conscribendæ historiæ ratio, ex Euripidis Andromeda. *Cogn.*
[2] Πυρεταίνειν] Anglic. *πυρίσσειν*, sic pag. seq. *ὡς πυρίξας*. Bourd.
[3] Καὶ λιπαρεῖ τῷ πυρετῷ] Sic apud Hippocr. & Gal. *Idem.*
[4] Ἐν μέλλ] Angl. *ὡς μέλλ*. Idem.

δεξήισαν. καὶ μεχρὶ ὧν ἡ πόλις ἀχρῶν ἁπάντων, καὶ λεπτῶν, τὴν ἑβδομαίαν ἐκείνην τραγῳδῶν, σὺ δ' ὦ Θεῶν τύραννε, καὶ ἀνθρώπων Ἔρως. καὶ ταῦτα μεγάλῃ τῇ φωνῇ ἀναβοώντων, καὶ τοῦτο ἐπιπολὺ, ἄχρι δὴ χειμὼν, καὶ κρύος ἦ μέγα γενόμενον, ἔπαυσε λῆρον ἅπαντας αὐτούς. αἰτίαν δὲ μοι δοκεῖ ἔσχε τοιοῦτον ἐξαρχεῖν, Ἀρχέλαος ὁ Τραγῳδὸς, οὐδενὸς τόπου, μεσοῦντος θέρους ἐν πολλῷ τῷ φλογμῷ τραγῳδήσας αὐτοῖς τὸν Ἀνδρομεδέων, ὡς πυρέξαι τε δόξαι ἔστιν ἃ τοὺς πολλοὺς, καὶ ἀναστένειν ὑστεροῦντας εἰς τὸν τραγῳδίαν παρελθεῖν αὖθις, ἐπιπολὺ ἐμφιλοχωρήσης τῇ Ἀνδρομέδας τῇ μνήμῃ αὐτῶν. καὶ ἔστι Περσέως ἔτι σὺν τῇ Μεδούσῃ, τῷ ἐκ τοῦ γάμου ἐξαπίνης ὡς ἂν εἴ φασιν [1] ἐνὶ ἐγκαλεῖν, τὸ Ἀβδηριτικὸν ἐκεῖνο πάθος, καὶ νῦν τὰς πολλὰς τῶν πανδοκείων πλεκλήλυθεν. οὐχ ὥστε τραγῳδεῖν, ἥκιστα γὰρ ἂν τοῦτο παρέπαιον, ἀλλοτρίοις ἰαμβείοις, καὶ φαύλοις κατεχημένοι, [2] ἀλλ' ἀφ' ὧν δὴ τὰ ἐν ποσὶ ταῦτα κεκίνηται, ὁ πόλεμος ὁ πρὸς τοὺς βαρβάρους, καὶ τὸ ἐν Ἀρμενίᾳ τραῦμα, καὶ αἱ συνεχεῖς νίκαι, ὑδεὶς ὅς τις οὐχ ἱστορίαν συγγράφει. μᾶλλον δὲ Θουκυδίδης

rebant. Plenaque erat civitas pallidis omnibus, macilentisque ſeptimanis illis tragœdis, illudque ô tu Deorum, tu tyranne hominum Amor, aliaque magna voce clamantibus, idque perquam diu, donec hyems magno cum frigore oborta delirium ipſorum compeſcuit. Cauſam verò ejus rei mihi videtur præbuiſſe Tragœdus Archelaus, illo tempore celebris, qui media æſtate multo æſtu Andromedæ fabulam ipſis egit. Ita ut multi ex theatro redirent febricitantes, & ſequenti die mentibus everſi in eandem tragœdiam delaberentur, illorum memoriæ ſuaviter inhabitante Andromeda, ac Perſeo unà cum Meduſa ſingulorum animis adhuc obvolante. Vt igitur, alterum, quod ajunt cum altero comparetur, Abderiticum illud malum etiam hoc tempore pleroſque doctorum invaſit: non ut ipſi quoque tragœdias agant, nam in hoc minùs delirarent, alienis jambicis, iiſque haud malis occupati. Sed ex quo res præſentes moveri cœperunt, puta bellum iſtud contra barbaros, & acceptum in Armenia vulnus, & continuæ illæ victoriæ, nemo non hiſtoriam conſcribit. Imò verò Thucydides,

1 Ἐνὶ παρακαλεῖν] Vide Parœmiog. *Bourd.*

2 Ἀλλ' ἀφ' ὧν δὴ τὰ ἐν ποσὶ ταῦτα κεκίνηται] Libet hic miſereri ſortem humanam & imperium fati in famam virorum illuſtrium, & temporis injurias in literas & monumenta hiſtorica. Ecce ex tanto hiſtoricorum numero, quorum multitudinem perſtringit, & Satyrice irridet Lucianus, quis uſque ad nos duravit? imo cujus nomen tantum notum eſt? Si non per Capitolinum foret, qui in M. Antonino & Vero jejune & breviſſime aliquid de iis bellicis eventibus muginavit, omnino ignoraremus, de quo bello intelligi deberent hæc Luciani verba. Clades igitur ea in Armenia accepta fuit, quando Severianus natione Celta legatus & dux Romani exercitus contra Oſroën regem miſſus, ab Othryade quodam Parthorum duce cæſus eſt, & copiæ deletæ, ut nos docet Lucianus hic & ſupra in Pſeudomanti. Continuæ vero victoriæ, de quibus hic loquitur noſter,

δυ, καὶ Ἡρόδοτοι, καὶ Ξενοφῶντες ἡμῖν ἀπαντες. καὶ ὡς ἔοικεν, ἀληθὲς ἀρ' ἰὼ σκεῖνο, τὸ, [1] Πόλεμον ἁπάντων πατὴρ, εἴ γε καὶ συγγραφέας τοσούτους ἀνέφυσεν, [2] ὑπὸ μιᾷ τῇ πληγῇ ταῦτα τοίνυν ὦ φιλότης, ὁρῶν᾽ α, καὶ ἀκούοντά με, τὸ δὴ Σινωπέως ἐκεῖνο εἰσῆλθεν. ὁπότε γὰρ ὁ Φίλιππος ἐλέγετο ἤδη ἐπελαύνειν, οἱ Κορίνθιοι πάντες ἐπεφρόντιζον, καὶ ἦν ἔργα ἦσαν. ὁ μὲν, ὁπλα ἐπεσκεύαζον. ὁ δὲ, λίθους ἐφαρέων. ὁ δὲ, ὑποικοδομῶν τὸ πίχος. ὁ δὲ, ἔπαλξιν ὑπερηρείζων. ὁ δὲ ἄλλο τι τῶν ἐπιτηδείων ὑπηρχῶν. ὁ δὴ Διογένης ὁρῶν ταῦτα, ἐπὶ μηδὲν εἶχεν ὁ, τι καὶ πράττοι, ἀδεὴς γὰρ αὐτῷ ἐς ἅπαν ἐχρῆτο, ἀμφιέσατο μὲν τὸ τριβώνιον, ἀπεδήσατο μάλα καὶ αὐτὸς σκυλίει τὸ πίθον, ἐν ᾧ ἐτύγχανεν οἰκῶν, ἄνω καὶ κάτω τὸ κρανίον. καί τινος τῶν συνήθων ἐρομένου, τί ταῦτα ποιεῖς ὦ Διόγενες, κυλίω ἔφη κἀγὼ τὸν πίθον, ὡς μὴ μόνος δοκοίην ἐν τοσούτοις ἐργαζόμενος. καὐτὸς ἔν ὦ Φίλαν, ὡς μὴ μόνος ἄφωνος εἶμι ἐν ὅτῳ πολυφωνῳ τῇ ἡμέρᾳ, μήσ᾽ ὥσπερ Κωμικὸν δορυφόρημα, κεχηνὼς σιωπῇ ξυμφερόμενος, καλῶς ἔ-

des, Herodoti, & Xenophontes nobis facti sunt omnes. Et ut apparet, verum fuit illud, Bellum omnium pater est, quandoquidem historiarum scriptores tam multos una hac plaga procreavit. Hæc igitur, amice, videnti & audienti mihi Sinopensis illius factum in mentem venit. Quando enim Philippus cum exercitu jam adventare ferebatur, perturbati & operi intenti omnes Corinthii, alius arma adornabat, alius lapides comportabat, alius muros substruebat, alius propugnaculum suffulciebat, alius aliud quod ad rem pertineret subministrabat. Quæ cum videret Diogenes, & nihil haberet quod ageret, nulla enim in re quispiam ipsius ministerio utebatur, pallio succinctus, ipse etiam dolium in quo habitabat, magna [3] per Cranium sedulitate sursum ac deorsum volvebat. Ac rogante quopiam ex familiaribus, cur hoc facis Diogenes? Meum etiam dolium voluto, inquit, ne solus inter tot laborantes otiari videar. Quare Philo, ego etiam ne solus tam loquaci tempore sim mutus, neque velut Comicum satellitium, hians silentio prætervehar, rectè fac-

tu-

noster, intelligi debent de bello Parthico, quod post illam in Armenia cladem gestum est per quadriennium ducibus Statio Prisco, Avidio Cassio, & Martio Vero, qui Parthos ad Europum, Mediæ urbem maxima clade affecerunt, Armeniam vindicarunt, Artaxatis captis, & Babylonem usque penetrarunt, ut discimus ex dictis Capitolini locis. Fuit profecto insignis ea expeditio, & quæ proculdubio famam merebatur, sed ite famæ avidi homunculi, & æternum nomen sperate ex facinoribus vestris, quorum memoriam pauca fecula penitus abolent, nos certe ut plurimum plusquam Lethæa oblivio manet. *Palm.*

1 Πολεμον | Sic in Icaromenippo. πολεμον τ᾽ ὀλων πατερ᾽ ἐη ἐδέξατο. Hæc de re copiosè Lips. *Bouhi.*

2 Τυπῃ μιᾷ τῇ πληγῇ | Angl. ὁρμῇ. Idem.

3 *Per Cranium* | Craneum schola seu gymnasium, in quo Diogenes degebat ante Corinthum ut scribit Laërt. lib. 6. ἐτύγχανε μὲν αὐ διάγων ἐν τῷ Κρανείῳ ἐν τῷ Κυνοσάργει γυμνασίῳ. Cogn.

1 Τοῖς

χειν ὑπέλαβον, ὡς δυνατόν μοι κυλίσαι τὸ πίθον. οὐχ ἱστορίαν συγγράφειν, οὐδὲ πράξεις αὐτὰς διεξιέναι, οὐχ ὅτω μεγαλόψυχος ἐγώ. μηδὲ τοῦτο δείσῃς ἐφ' ἐμοί. οἶδα γὰρ ἡλίκος ὁ κίνδυνος, εἰ κατὰ τῶν πετρῶν κυλίσαι τις. καὶ μάλιστα, οἷον τοῦμὸν τοῦτο πρόχειρον, οὐδὲ πάνυ καρτερῶς κεκερασμένον. δεήσει γὰρ αὐτίκα μάλα τοῦς μικροῦ λιθίδιον ὑποπταίσαντα, συλλέγειν τὰ ὀστράκια. τί ἂν ἐγνωσμένον μοι; καὶ ὅπως ἀσφαλῶς μεθέξω τοῦ πολέμου, αὐτὸς ἔξω βέλους ἐὼν, ἐγώ σοι φράσω. τοῦ μὲν καπνοῦ, καὶ κύμβαλου, καὶ φθογγῆς ὅσαι τοῦ συγγράφειν ἔνεισιν, ἀνέξομαι ἐμαυτόν, οὐ ποιῶν. τοὺς δὲ σίνεσιν οἱ πάνυ μικρῶν, καὶ ὑποδήκας τινὰς ὀλίγας ὑποδησάμενοι τοῖς συγγράφουσιν, ὡς κοινωνήσομαι αὐτοῖς τῆς οἰκοδομίας, εἰ καὶ μὴ τῆς ἐπιγραφῆς, ἀκρον γε τοῦ δακτύλου τοῦ μικροῦ ἁψάμενος. καίτοι οὐδὲ τοσοῦτόν οἱ πολλοὶ δεῖν οἴονται σφίσιν ἐπὶ τὸ πρᾶγμα, ὅ μᾶλλον ἢ τέχνης τινὸς ἐπὶ τὸ βαδίζειν, ἢ βλέπειν, ἢ ἐσθίειν. ἀλλὰ πάνυ ῥᾴδιον, καὶ σχεδὸν, καὶ ἅπαντα εἶναι ἱστορίαν συγγράψαι, ὧν τις ἐμπειρότερος τὸ ἐπιλέγον σύνῃ. τὸ δή, οἷα πάσχει αὐτὸς ὢν ἑταῖρος, ὡς ἀεὶ τοῦ ξυμπεσόντος, δεῖ μάλιστα σωτῆρα δυναμένων τῶν ἐστιν, ἀλλὰ εἴ που λόγοις, καὶ ἄλλο πολλοῦ δεῖ φθογγοῦ δεόμενον, ὧν τις ὡς ὁ Θουκυδίδης φησὶν, ὡς ἀεὶ κτῆμα σὺν τῷ εἰδέναι. οἶδα μὲν ἐγὼ πάνυ πολλοὺς αὐτῶν ἐπιχειρήσοντας, οὐδεὶς δὲ κατὰ πάνυ ἐπιτυχὴς δόξει. καὶ μάλιστα ὁπόσοις λόγοις πεπλεγμένη ἡδονὴ, καὶ ἐν τῷ κοινῷ δέδεικται ἡ ἱστορία. εἰ δή τις ἐπήνη-

cturum me putavi, si quoad possem dolium volutarem, non autem historiam conscriberem, nec res gestas narrarem: non equidem adeò sum temerarius, neque etiam hoc de me timeas licet. Novi enim quantum hoc sit periculum, si quis per saxa volvat, tale in primis quale meum est doliolum, ne valide quidem satis fictum, adeò ut si vel ad exiguum lapidem offendat, illicò testulæ sint colligendæ. Quid igitur decretum mihi est? & quomodo in belli partem veniam extra teli jactum constitutus? Dicam equidem tibi. A fumo, & fluctu, & curis quæ scriptorem historiæ circumstant, abstinebo me ipsum. Sed parvam admonitionem, hasque præceptiones paucas scribentibus subministrabo: ut ex ædificationi saltem illis adsim, etiamsi ab inscriptione abfuero, summo digito lutum attingendo. Quanquam neque admonitione plerique opus esse sibi ad hanc rem putant, non magis quàm aliqua arte ad vadendum, aut videndum, aut edendum: sed planè facillimum ac promptum, & cujusvis hominis esse existimant, historiam scribere, siquis modò verbis exprimere possit quod in mentem venit. Cæterùm ipse nosti, amice, istud neque esse ex facillimis, neque ex iis quæ componi negligenter possunt: sed siquid aliud ex iis quæ oratione traduntur cura opus habet, hoc certè habere, siquis ut Thucydides ait, historiam quasi perpetuam possessionem adornet. Scio equidem fore ut paucos admodum ab errore revocem, nonnullis etiam molestus videar, quibuscunque in primis opus jam est absolutum, & historia in publicum edita. Quòd si ab iis qui

tum

ὑπὸ τ̃ τότε ἀκροασαμένων, μανία, εἶτα ἐλπὶς, ὡς οἱ τοιῦτοι μεταποιήσουσιν, ἢ μεταχρέψασί γε τ̃ ἅπαξ κεκυρωμένων, καὶ ὥστε εἰς τὰς βασιλείους αὐλὰς ἀποκειμένων. ὅμως δ̃, ἂν χεῖρον καὶ ὡς αὐτὰς ἐκείνους εἰσῇ, ἴσ' ἐπὶ παντὶ πάλεμ@ ἄλλ@ συζεῖν, ἢ Κελτοῖς ὡς Γέτας, ἢ Ἰνδοῖς ὡς Βακτρίους, ἃ γὰ ὡς ἡμᾶς γε τολμήσειεν ἄν τις ἀπάντων ἤδη κεχειρωμένων, ἔχωσιν ἄμεινον συμπίεσαι, τ̃ κανόνα τοῦτον ὡσαύτως τιθέντες, ὡς ὥστε γε δόξῃ αὐτοῖς ὁρᾶς εἶναι. εἰ δ̃ μὴ, αὐτοὶ μὲ κ̃ τότε τῷ αὐτῷ πήχει, ὡσαύτως κ̃ νῦν, μετρῆσαι τὸ πρᾶγμα. ὁ ἰατρὸς δ̃, ἃ πάνυ ἀκάστατα, ὡς πάντες Ἀβδηρίται εἰκότως Ἀνδρομέδαν πραγωδῶσι. Διπλᾶ δ̃ ὄντ@ ἔγ' τ̃ συμβουλῆς ἔργα, τὰ μὲ γὰ αἱρεῖσθ, τὰ δ̃ φεύγειν διδάσκειν, φέρε ἀφ' ὅτου εἰπωμὲν, ἅπερ φύσεται τῷ ἰσοτίμῳ συγγράφοντι, καὶ ὧν μάλιστα καθαρεύτεον. ἔπειτα, οἷς χρώμεν@, ὁκ ἂν ἁμάρτοι τ̃ ὀρθῆς, καὶ ἐπ' αὐτὴν ἀγάγοις, ὀρθόν τι οἷον αὐτῇ ὀρκτέον, καὶ τάξιν ὡς τινὰ τοῖς ἔργοις ἐφαρμοστέον, καὶ μέτρον ἑκάστῳ, καὶ ἃ σιωπητέον, καὶ οἷς ἐνδιατριπτέον, καὶ ὅσα ὑπερβεβλημένον ἄμεινον, καὶ ὅπως ἑρμηνεύσομεν αὐτὰ, καὶ συναρμόσομεν. τοῦτα μὲ, καὶ τὰ τοιαῦτα, ὕστερον. νῦν δ̃, τὰς κακίας ἤδη ἐπωμὲν, ὁπόσαις τοῖς φαύλως συγγράφουσι παρεγκλίνουσιν. ἃ μὲ ἔν κοινὰ πάντων λόγων ἐστὶν ἁμαρτήματα, ἔν τε φωνῇ, καὶ ἁρμονίᾳ, καὶ ἀξιοπίᾳ, καὶ τῇ ἄλλῃ ἀτεχνίᾳ, μακρὸν τε ἂν εἴη ἐπελθεῖν, καὶ τ̃ παρούσης κατηγορίας ἀλλότριον. κοινὰ γὰ ὡς ἔφην ἁπάντων λόγων ἐστὶν ἁμαρτήματα ἔν

tum audiverunt, etiam est laudata, insania profecto fuerit, sperare illos aliquid immutaturos, aut transcripturos esse eorum, quæ semel rata facta sunt, & veluti in regiam aulam relata. Sed tamen non absre fuerit, etiam ipsos admonere: ut si bellum aliud Celtæ contra Getas, vel Indi contra Bactrianos aliquando committant (nemo enim jam subjugatis omnibus contra nos movere ausit) meliùs componere possint, adhibita hac regula, si recta videatur ipsis: sin minùs ipsi etiam tunc, eodem quo nunc cubito rem metiantur. Medicus autem non admodum ægrè feret, si omnes Abderitæ Andromedam ultro agant. Cùm autem duplex sit consilii opus, & alia eligere, alia vitare doceat: age primùm dicamus quænam fugienda sint ei qui historiam scribit, & à quibus maximè purum se tueri debeat. Deinde quibus rebus utendo non aberraverit à recta via, & eò quò tendit ducente: nempe quo exordio incipiendum, quo ordine res inter se sint componendæ, quis modus singulis adhibendus, quæ silentio prætereunda, quibus immorandum, & quomodo exponenda, & coaptanda, quæ percurrere est satius. Atque hæc quidem, & his similia posteriore loco tractabimus. Nunc autem ea vitia commemorabimus, quæ sequuntur malè scribentes. Quæ igitur communia sunt orationum vitia in voce, in concinnitate, in sententia, cæterisque insciè compositis, longum esset persequi, & ab instituto præsenti etiam alienum. Nam communia, ut dixi, omnium orationum sunt vitia in voce, & concinni-

τε φωνῇ, καὶ ἁρμονίᾳ. ἃ ἢ ἐν ἱστορίᾳ ἁμαρτάνεσι, τὰ τοιαῦτα ἂν σὺ φύγοις ἐπιτηρῶν, οἷα καὶ μοὶ πολλάκις ἀκροωμένῳ ἔδοξε. καὶ μάλιστα μὲν ἄπασιν αὐτοῖς ἀναπτόησης τὸ ὦτα. σὺν ἀκριβῆ δὲ μετρίῳ καὶ ἀπομνημονεύσαι ἔνια, παραδείγματος ἕνεκα, τῶν ἤδη ὑπὸ συγγραμμένων. καὶ πρῶτόν γε ἐκεῖνο, ἡλίκην ἁμαρτάνουσιν, ἐπισκοπήσωμεν. ἀμελήσαντες γὰρ οἱ πολλοὶ αὐτῶν ἢ ἱστορεῖν τὰ γεγενημένα, [1] τοῖς ἐπαίνοις δέχονται, καὶ ἐγκωμίων ἀφθονίαν, τοὺς μὲν οἰκείους, εἰς ὕψος ἐπαίροντες. τοὺς πολεμίους δέ, πρὸς ἢ μετρίως καθαρπάζοντες, ἀγνοοῦντες ὡς ἐ στενὴ τῷ ἰσθμῷ διώρυξαι, καὶ ἀφαπτεῖσθαι ἡ ἱστορία πρὸς τὸ Ἐγκώμιον, ἀλλά τι μέγα τεῖχος ἐν μέσῳ ἐστὶν αὐτῶν. καὶ τὸ τῆ Μουσικῶν δὴ τοῦτο, δίς ἀφ' πασῶν ἐπὶ πρὸς ἄλληλα. ἐᾶγε τῷ μὲν ἐγκωμιάζοντι, μήτε ἐνὸς μέλους, ὅπως ἂν ἐπαινέσῃ, καὶ διαφθείρῃ τὸ ἐπαινούμενον. καὶ εἰ ψεύσασθαι ὑπάρχει. τυχὸν δὲ τέλους, ὀλίγον ἂν φροντίσειεν. ἡ δ', ἐὰν ἄν τι ψεῦδος ἐμπέσῃ ἡ ἱστορίᾳ, ὑφ' [2] ἁπάντων ἀναίρεται. ἀ μᾶλλον, ἢ τῷ ἀρτηρίᾳ, ἰατροῖς παῖδες φασιν, τῷ τραχείᾳ προσδέξασθαι, ἂν τι ἐς αὐτὴν καταπροθῇ. ἔτι ἀγνοεῖν ἐοίκασιν οἱ τοιοῦτοι, ὡς ποιητικῆς μὲν, καὶ ποιημάτων, ἄλλαι ὑποχύσεις, καὶ κανόνες ἴδιοι. ἱστορίας δ', ἄλλοι. ἐκεῖ μὲν γὰρ, ἀκρατὴς ἡ ἐλευθερία, καὶ νόμος εἷς, τὸ δέξαι τῇ ποιητῇ. ἔνθεος γὰρ, καὶ κάτοχος ὑπὸ Μουσῶν, κἀν ἵππων ὑποπτέρων ἅρμα

nitate verborum. Quæ verò in historia quidam peccant, talia comperies observando, qualia mihi sæpe audienti sunt visa: maximè verò si omnibus illis patulas aures præbueris. Sed non intempestivum fuerit, quædam interim exempli causa commemorare, ex iis quæ jam ita conscripta sunt. Ac primum quidem illud, quantum peccent, consideremus. Quum plerique ipsorum, neglecta rerum gestarum narratione, in laudibus Imperatorum, & Ducum immorantur, suos quidem in cœlum extollentes, hostes verò præter modum deprimentes, nescii historiam non angusto isthmo, sed magno intergerino muro distinctam & divisam esse ab Encomio: quodque ajunt Musici bis per omnes chordas inter se distare. Siquidem is qui Encomium scribit, hoc unum curat, ut quovis modo quem laudandum susceperit, extollat & oblectet: ac parvi pendit, si mentiendo finem assequatur. At historia nihil falsum, ne pauxillum quidem inseri sibi permittit, non magis quàm medici dicunt tracheam seu asperam arteriam, absorptum in se quicquam recipere. Hi præterea videntur ignorare poëtices & poëmatum alias esse promissiones, regulasque proprias, historiæ autem alias. Illic enim est mera libertas, unaque lex, quod poëtæ visum fuerit. Etenim fanaticus est, & à Musis afflatus: & sive equos alatos currui jun-

1 Τοῖς ἐπαίνοις ἀεχόμενοι ἢ χρατηῶν διατρίβωσι] Ἐν διατρίβωσι, ut infra in hoc Dialogo. καὶ ἀδιατρίβοντες, & immorantes, & in Demonactis Vita ἢ ἃ σκεπτέον ἢ οἷς ἐνδιατριπτέον. Marc.

2 Ἀκριβῶν] Angl. ἀκριβῆ. Bourd.

ξαλῆ, κἂν ἐφ' ὑδάτων ἄλλος, ἢ ἐπ' ἀνηλίκων ἄκρων ἐξυσμένος ἀναδήσασθαι, φόνον ἀδεές. καὶ ὁπόταν ὁ Ζεὺς αὐτῶν [1] τὸ μιᾶς σειρᾶς ἀναπάσας αἰωρῇ ὁμοῦ γῆν, καὶ θάλατταν, δεδιέναι, μὴ διαῤῥαγείσης ἐκείνης, σκεδασθῇ τὰ πάντα κρημνοχθέντα. ἀλλὰ [2] κἂν Ἀγαμέμνονα ἐπαινέσαι θέλωσιν, οὐδεὶς ὁ κωλύσων, Διὶ μὲν αὐτὸν ὅμοιον εἶναι τὴν κεφαλήν, καὶ τὰ ὄμματα, τὸ στέρνον δέ, τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ τῷ Ποσειδῶνι. τὴν δὲ ζώνην, τῷ Ἄρει. καὶ ὅλως, συνθεῖναι ἐκ πάντων Θεῶν χρὴ δεῖν τὸ Ἀτρέως, καὶ Αἐροπος. ὁ γὰρ ἱκανὸς ὁ Ζεύς, ἀλλ' ὁ Ποσειδῶν, ἀλλ' Ἄρης, μόνον ἕκαστος ἀναπληρῶσαι τὸ κρῖμα αὐτοῦ. ἢ ἰσοῤῥοπεῖ δέ, ὧν τινα κολακείαν τοιαύτην ἀποδεξάσθαι, τί ἄλλο, ἢ πίζης ἂν ποιητικὴ γένηται, ἐμεγαλοφωνίας μὲν ἐκείνης ἐστερημένη, τὴν λοιπὴν δὲ περαπίαν μιμεῖσθαι τῷ μέτρῳ, καὶ δι' αὐτὸ ἐπισημοτέραν φαίνεσθαι; μέγα τοίνυν, μᾶλλον δ' ὑπὲρ μέγα τοῦτο κακόν, εἰ μὴ εἰδείη τις χωρίζειν τὰ ἱστορίας, καὶ τὰ ποιητικῆς, ἀλλ' ἐπισαγῇ τῇ ἱστορίᾳ τὰ [3] ἑτέρας κομμώματα, τὸ μῦθον, καὶ τὸ ἐγκώμιον, ἐς τὰς ὑπερβολάς. ὥσπερ ἂν εἴ τις ἀθλητὴν τῶν καρτερῶν τύπτων, ἐς κομιδῆ πρίνινον [4] ἀλειμμάσι ῥοδίνοις, ἐς τὸ ἄλλο κόσμου τὸ ἐπιτήδειον, ἐς φύκιον ἐντείνοι, ἐς ψιμύθιον τῷ προσώπῳ, Ἡράκλεις ὡς καταγέλαστον αὐτὸν ἀπεργάσαιθ', αἰσχύνας τὸ κόσμῳ ἐκείνῳ. ἐς ὁ τοῦτό φημι

jungere voluerit, sive super aquam alios, aut super summas aristas cursuros concendere faciat, nemo vetat. Neque quum Iupiter ipsorum, una catena suspensam simul terram, ac mare attraxerit, metuunt ne dirupta illa conterantur præcipitata omnia. Quinetiam si Agamemnonem laudare velint, nemo prohibet quominus capite & oculis Iovem, pectore verò fratrem ejus Neptunum, balteo Martem referat. Atque omnino illum Atrei, & Aëropes filium ex Diis omnibus quiddam compositum esse oportet. Neque enim sufficit Iupiter, neque Neptunus, neque Mars, ut pulchritudinem ipsius singuli compleant. At verò historia siquam hujusce modi adulationem recipiat, quid aliud quàm pedestris quædam poetice redditur, ista grandiloquentia carens: reliquam verò loquacitatem prodigiosam versibus nudam, ideoque manifestiorem, prodens? Magnum igitur, imò plus quàm magnum hoc malum, siquis nesciat ea quæ historiæ, & poetices sunt propria separare, sed introducat in historiam alterius ornamenta, fabulam nimirum, & laudem, eosque qui his insunt excessus. Non secus ac siquis validum ac vehementer robustum athletam purpura alioque meretricio ornamento indueret, & faciei fucum ac cerussam illineret, hercle quam ridiculum illum faceret, illo ornatu defœdatum? At non hoc dico quasi non sit

1 Τ'πὸ μιᾶς] Angl. ὑπ'. Bourd.
2 Κἂν Ἀγαμέμνονα] Homer. Iliad. 2. Achil. Tat. lib. 1. *Idem.*
3 Ε'τέρας] Angl. ἑταίρας. Idem.
4 Αλειμμάσι] Angl. ἀλειμμάς π. Idem.

ὡς ἀχὶ κὴ ἐπαινετέον ἐν ἰσορίᾳ συήσοπ, ἀλλ' ἐν καιρῷ τῷ πρσήκοντι ἐπαινετέον, κὴ μέτρον ἐπακτέον τῷ πράγμαθι, τὸ μὴ ἐπαχθῆς εἶς ὕστερον ἀναγνωσμάσιν αὐτό. κὴ ὅλως, πῶς τὰ ἐπιῶα καινοτέρου τα τοιαῦτα, ἅπερ μικρὸν ὕστερον ἐπιδείξομθ. ὅσοι ϑ οἴονται καλῶς διαιρεῖν εἰς δύο τὸν ἰσορίαν, εἰς τὸ τερπνὸν, κὴ χρήσιμον, κὴ διαιρέσι τὸ ἑαυτοῦσι κὴ τὸ ἐγκώμιον εἰς αὐτὸν, ὡς τερπνὸν, κὴ ὠφελιμον τοῖς συντυχάνουσι, ὁρᾶς ὅσον τἀληθὲς ἡμαρτήκασι; πρῶτον μ, χιδὸν λὰ τῇ διαιρέσι χρώμθοι. ἐν γὸ ἔργον ἰσορίας κὴ τέλος, τὸ χρήσιμον, ὥσπ ἂν ἀληθὲς μόνον σωώζηται. τὸ τερπνὸν ϑ, ἄκυρον μ, εἰ κὴ αὐτὸ πρὸς ἀκρόασιν ἁρμόττειν, ὥσπ κὴ κάλλος ἀθλητῆ. εἰ ϑ μή, [1] ὐδὲν κωλύσ ἀφ' Ἡρακλέους γνήσ Νικόσρατον τ Ἰσιδότου, γαμέθαν ὀπω, κὴ τ ἀνδρανισῶν ἑκατέρων ἀλκιμώτερον, εἰ αὐτὸς μὴ αἰσχιστος ὀφθῆναι εἴη

fit aliquando in historia laudandum: sed convenienti tempore laudandum, eique rei modum adhibendum esse censeo, ne qui eadem in posterum legent, molestia afficiantur. Et in summa, hæc ita sunt moderanda, quasi posteris scribantur, ut & paulò post ostendemus. Porrò qui historiam in duo rectè dividi putant. In Iucundum, & Vtile, & ob id encomium etiam in eam asciscunt, tanquam sua jucunditate legentes delectans, vides quantùm à vero aberrent? Primùm quidem, quum falsa divisione utuntur. Vnum enim historiæ opus, unusque finis est Vtilitas, quæ ex veritate colligitur. Iucundum verò melius erit, si illam, ut forma athletam sequatur. Sin minùs, nihil vetat ab Hercule prognatum esse Nicostratum Isidoti filium, cùm sit generosus, & utroque colluctatore fortior, si ipse facie turpissimus

1 Οὐδὲν κωλύσ ἀφ' Ἡρακλέους γνήσ Νικόσρατον τ Ἰσιδότου γαμέθαν ὄντα] Hic locus prima facie videtur sanus & integer, at postquam exactius præcedentia & sequentia examinavi, mihi videtur deesse una literula, ut bene quadret ad sensum auctoris, qui talis est: *si pulchritudo & vires concurrant in athleta, non erit spernendum tale consortium, sed deformitas in athleta, modo robur invictum & experientia adsint, non impediet, quominus præmia reportet, & insignis existimetur athleta.* Igitur in toto eo sermonis tractu, nullus est locus mentioni de nobilitate. Ideo τ ἀφ' Ἡρακλέους γνήσ non videtur consonare toti ratiocinationi, & aberrat ab auctoris scopo. Ideo non suspicor, sed firmissime credo Lucianum scripsisse οὐδὲν κωλύσ ἢ ἀφ' Ἡρακλέους γνήσ, quod quidam non intelligentes & putantes debere intelligi Nicostratum e prosapia Herculis & octavum ab Hercule fuisse, quod est trinepotis filium, & videntes id impossibile esse ex ratione temporis, literam numeralem ἢ sustulerunt. At ὀγδοον ἀφ' Ἡρακλέους non de stirpe intelligendum, quasi fuerit ille Nicostratus Heraclides, sed de ordine eorum, qui luctæ & pancratii palmam simul eadem reportaverant die, quorum primus numeratur *Hercules*, secundus *Caprus Elæus*, de quo jam supra ad Pausaniam in Heliacis p. 170 diximus, tertius *Aristomenes Rhodius*, quartus *Protophanes Magnesius*, quintus *Straton Alexandrinus*, sextus *Marcon Alexandrinus*, septimus *Aristeas Stratonicensis*, octavus *Nicostratus Cilix Æ[illegible]ates*, de quo hic loquitur Lucianus, qui luctam & pancratium vicit Olympiade 204, quem etiam memorat Pausanias Heliac. 1. Et ex hoc loco & Pausania corrigendus est Olympionicarum catologus à Iosepho Scaligero publicatus, ubi *Stratis-*

vo-

τῷ ὄψει, Ἀλκαίῳ ἢ ὁ κῶλος ὁ Μιλήσιος, ἀντωγωνίζοιθ' αὐτῷ, καὶ ἐρώμενος ὡς φασι Νικοστράτου ἦν. καὶ τοίνυν ἡ ἱστορία, εἰ μὴ ἄλλως τὸ περιὸν παρεμπεδίσαιθ', πῶς ἂν τὰς [1] ἐργάτας ἐπαισθάνοιθ'. ἄχρι δ' ἂν καὶ μόνον ἔχῃ τὸ ἴδιον εὔτελες, λέγω ἢ τῷ τῆ ἀληθείας δήλωσιν, ὀλίγου ἔδει κῶλος φροντεῖ. ἔτι καὶκεῖνο εἰπεῖν ἄξιον, ὅτι οὐδὲ πρὸς τὸ αὐτὴ τὸ κωμῳδεῖ μυῶδες, καὶ τὸ τῆ ἐπαίνων μόλις ὠθούσιος, παρ' ἑκάτερα βλὶς ἀκούοσιν ὧν, μὴ τῆ συρφετὸν, καὶ τῆ πολλῶν δῆμον ἐπιποῶσι, ἀλλὰ τοὺς δικαστικῶς, καὶ τὴ Δία συκοφαντικῶς ὠθοῦσί γε ἀκριβασταμένους. ὡς ὅτι ἂν τι λάθοι ὠδαθραμὸν, ὀξύτερον μὲν ἔδ' Ἄργου φοιτᾷ, καὶ παντεχόθεν ἔδ' σώμασι. δρυφαμβικῶς ἢ τῆ λεγομένων ἐκφέρει ἐξεπίζουσα, ὡς τὰ μὲ ὠδακεκομμένα, σύρις διαβρίπτειν, παραδέχαδ ἢ τὰ δόκιμα. καὶ ἔννομα, καὶ ἀκριβῆ τῆ τύπου ὠθὸς ὡς ἀποδολίποντα χρὴ καὶ συγγράφειν. τῆ δ' ἄλλων ὀλίγου φροντίζει, κἂν Ἀμφιάραῶσιν ἐπαινῶντες. ὧν δ' ἀμελήσας ἐκείνων, ἡδύτης πέρι ἔδ' μετείλε τῶν ἱστορίαν μύθοις, καὶ ἐπαίνοις, καὶ τῇ ἄλλῃ ῥητορείᾳ, τάχ' ἂν ὁμοίαν αὐτῷ ἐξαργάσαιτο τῷ ὑπὸ Λυδίᾳ Ἡρακλεῖ. ἐωρακέναι

mus videatur, Alcæus autem formosus ille Milesius ipsius Nicostrati amasius, cum eo colluctetur. Proinde historia si jucundum auctarii vice haberet, multos à quibus scriberetur, alliceret. Sed quatenus propriam habet duntaxat perfectionem, veritatis dico patefactionem, pulchritudinem parvi pendit. Hoc quoque dici meretur, rem valdè fabulosam, quodque in laudem maximopere inclinat, utrinque audientibus non esse jucundum: dum non de fæce hominum & promiscua plebe hoc intelligamus, sed de iis qui judicantium, ac per Iovem, sycophantarum more auscultant: quos nihil subterfugere potest, ut pote acutius Argo, & toto corpore intuentes: mensariorum autem more singula quæ dicuntur explorantes, ita ut adulterina protinus abjiciant, proba & legitima, atque ad verum typum expressa recipiant. Ad quos respiciat oportet qui historiam conscribit: alios verò parum curet, quanvis laudando disrumpantur. Sed si hisce neglectis historiam præter modum fabulis, laudibus, aliisque blanditiis jucundam reddas, celerrimè similem eam efficies Herculi Lydio. Quam te alicubi depictum vi-

vocatur, male. Error natus ex eo, quod forte literis fugientibus legebatur παγκράτιον Ὁ πάλιν νικᾷ στάτ ς, unde divinavit exscriptor νικῶν στάδιον. Cum ergo Nicostratus ille victor renuntiatus fuerit Olymp. 204, à Troja vero capta ad primam Olympiadem numerentur anni quadringenti octo circiter, Hercules vero vixerit ante Trojam captam una generatione ad minus, manifestum est Nicostratum illum non posse numerari octavum ab Hercule secundum generationem, nam numerando triginta annos in unaquaque generatione, ut volunt Chronologi, vix sufficerent quadraginta generationes. Itaque vero verius est debere legi, ὁ ἐπ' Ἡρακλέους, & intelligi non de stirpe, sed de victoriis Olympiacis luctæ, & Pancratii. *Talm.*

1 Ἐργάτας] Angl. ἐραστὰς. Bourd.

1 Ἀσύ-

γάρ πω σε εἰκὸς γεγραμμένον, τῇ Ὀμφάλῃ δουλεύοντα, παντὶ ἀλλοτρίῳ σκεύει ἐσκευασμένον, σκύλῳ μὲν, τὴν λέοντος αὐτῇ περιβεβλημένῃ, καὶ τὸ ξύλον τὸ τῇ χειρὶ ἔχοντα, ὡς Ἡρακλέα δῆτα ὄντα. αὐτὸν δέ, τὸ κροκωτὸν, καὶ πορφυρίδα, ἔτι δὲ ξαίνοντα, καὶ παιόμενον ὑπὸ τῆς Ὀμφάλης τῷ σανδάλῳ. καὶ τὸ θέαμα αἴσχιστον, ἀφιεῶσα ἡ ἐσθὴς τὸ σῶμα, καὶ μὴ προστιθεῖσα, καὶ τὸ θεῖον τὸ ἀνδρῶδες ἀσχημόνως καταθηλυνόμενον. καὶ οἱ μὲν πολλοὶ, ἴσως καὶ ταῦτά σου ἐπαινέσονται. οἱ ὀλίγοι δὲ ἐκεῖνοι, ὧν σὺ καταφρονεῖς, μάλα ἡδὺ, καὶ ἐς κόρον γελάσονται, ὁρῶντες τὸ [1] ἀσύμφυλον, καὶ ἀνάρμοστον, καὶ δυσκόλως τῷ πράγματι. ἐκφέρει γὰρ οὐ τὸ ἰδιότροπον, κακὸν ἐστιν. εἰ δὲ τὸ σκαλμάξειας, ἀκριβὲς τὸ αὐτὸ ἀφ' τῶν χρῆσιν γένοιτο. ἐῶ λέγειν ὅτι οἱ ἐπαινοῦντες, ἐπὶ μὲν ἴσως τερπνοὶ, τῷ ἐπαινουμένῳ. τοῖς δ' ἄλλοις, ἐπαχθεῖς. καὶ μάλιστα μὲν ὑπερφυεῖς τὰς ὑπερβολὰς ἔχουσιν, οἷας αὐτοὶ οἱ πολλοὶ ἀπεργάζονται, τῶν οὐσίαν τῶν ἀφ' τῶν ἐπαινουμένων ζηράμενοι, καὶ συλλεξάμενοι, ἄχρι δὲ πᾶσι φανῇ τῶν κολακείαν ἐξεργάσασθαι. οὐδὲ γὰρ κατὰ τέχνην αὐτὸ δρᾶν ἴσασιν, οὐδ' ἐπισκιάζειν τῶν πίαν. ἀλλ' ἐμπίπτοντες, ἀθρόα πάντα, καὶ ἀπίθανα, καὶ γυμνὰ ἐξείασιν. ὥστε οὐδὲ τυγχάνουσι δ μάλιστα ἐφίενται. οἱ γὰρ ἐπαινοῦμενοι μᾶλλον, καὶ λυπεῖσθαι ὡς κολακεῖς, οὐ ποιοῦνται. καὶ μάλιστα μὲν ἀνδράσι τὰς γνώμας ὦσιν. vidisse verisimile est, pictum illum Omphalæ servientem, atque alieno admodum ornatu indutum: Illam videlicet leonina ejus pelle vestitam, clavam manu tenentem, eoque Herculem præ se ferentem: Ipsum verò crocoto purpuraque amictum, lanificio incumbentem, ac sandalio Omphalæ vapulantem. Quodque turpissimum est spectaculum, vestis à corpore abhorrens, nec ei habilis, partemque Dei virilem indecorè effœminans. Ac multi quidem fortassis etiam hæc tua laudabunt, pauci verò illi quos tu contemnis, suaviter admodum, & ad satietatem usque ridebunt, aspicientes indoctam, dissonam, maleque cohærentem rei compositionem. Nam quod uniuscujusque rei proprium est, id pulchrum est. Quod si mutaveris, id ipsum deforme ad usum redditur. Omitto dicere, laudes uni fortasse, ei puta qui laudatur, esse jucundas: aliis autem molestas: in primis si ingentes hyperbolas habeant: quales plerique faciunt, dum eorum quos laudant, benevolentiam captant, iisque immorantur, donec omnibus manifestam adulationem reddant. Neque enim secundum artem id facere norunt, neque assentationem tegunt, sed irruentes conferta omnia, & incredibilia, nudaque exponunt. Quare non consequuntur, quod maximè intendunt. Nam qui ab illis laudantur, oderunt potiùs, & aversantur ut adulatores: idque rectè: & maximè si generoso animo sint præ-

[1] Ἀσύμφυλον] Flor. & Angl. ἀσύμφυλον & ἀσύμφυλον. Bourd.

ὥσπερ [1] Ἀ̓ριστοβούλῳ μονομαχίαν γεγράψαντος Ἀλεξάνδρου, καὶ Πώρῳ, ἐ ἀναγνόντος αὐτῷ τοῦτο μάλιστα τὸ χωρίον τῆς γραφῆς, ᾧ ἐθ γὰρ χαριεῖσθαι τὰ μέγιστα τῷ βασιλεῖ, ἐπιψευδόμενον ἀριστείας τινὰς αὐτῷ, καὶ ἀναπλάττων ἔργα μείζω τῆ ἀληθείας, λαθὼν εἰσῆν τὸ βιβλίον, πλέοντες δ' ἐτύγχανον ἐν τῷ ποταμῷ τῷ Ὑδάσπῃ, ἔῤῥιψεν ἐπὶ κεφαλὴν ἐς τὸ ὕδωρ, ἐπιπών, καὶ σὺ ὅπως ἐχρῆν ὦ Ἀ̓ριστόβουλε, τοιαῦτα ὑπὲρ ἐμοῦ μονομαχῶν, καὶ ἀλίφαντος ἐν ἀκροπόλει φονεύουσα. καὶ ἔμπλεί γε ὅπως ἀγανακτήσειν ὁ Ἀλέξανδρος, ὃς γε κἀδὲ τῶν ἐν χειρὸς τέκτονος τόλμαν ἠνέχθη, ὑποχομένην τῷ Ἄθῳ εἰκόνα ποιήσειν αὐτοῦ, καὶ μεταμορφήσειν τὸ ὄρος ἐς ὁμοιότητα τοῦ βασιλέως. ἀλλὰ πόλλακις οὕτω ἐπιγνοὺς τὸν ἄνθρωπον, οὐκ ἐσ' ὑσὶ ἐς τὰ ἄλλα ὁμοίως ἐχρῆτο. πῶς τοίνυν τὸ πρᾶγμα ἐν τούτοις, ἐκτὸς εἰ μήπως ἡμιδεὴς ἀνόητος εἴη, ὡς χαίρειν τὰ τοιαῦτα ἐπαινέμενος; ὧν ἀλλοπόδας οἱ ἔλεγχοι, ὥσπερ οἱ ἄμορφοι τῶν ἀνθρώπων. καὶ μάλιστά γε τὰ γύναια τοῖς γραφοῦσι προσκελεύεται, ὡς κάλλιστας αὐτὰς γράφειν. εἰόντας γὰρ ἄμεινον ἔχειν τὸν ὄψιν, ἢν ὁ γραφεὺς αὐτὰς ἐρυθήματί τε πλέον [2] ἐπανθήσῃ, καὶ τὸ λευκὸν ἐγκατακρίνῃ πολὺ τῷ φαρμάκῳ. τοιοῦτοι τοι συγγραφόντων οἱ πολλοὶ εἰσὶ τὸ πάμπαν, καὶ τὸ ἴδιον, καὶ τὸ χρειῶδες, ὅ, τι ἂν σὺ τὰ ἰσοσθενῆ ἐλπίσωσι, [3] θεραπεύοντες. ὃς μεσεῖ γε κἀκῶς ἔχειν, ἐς

prædiți. Quemadmodum Aristobulo accidit, qui singulare certamen Alexandri & Pori conscripsit. Eo enim legente hunc potissimum locum quo pugnam hanc descripserat (putabat enim se maximam gratiam apud regem initurum, falsò assignatis illi rebus quibusdam præclarè gestis, effictisque factis veritate majoribus) Alexander librum accepit (tum autem in flumine Hydaspi navigabant) eumque præcipitem in aquam projecit: & te, inquiens, eodem modo decebat Aristobule præcipitari, qui talia pro me singulari certamine pugnaveris, & elephantos sagitta interfeceris. Et certè ita fuerat indignaturus Alexander, ut qui nec architecti illius audaciam ferre potuerit, pollicentis se montem Atho ad illius imaginem efficturum, montemque ipsum ad regis similitudinem transformaturum: nec eo homine quem adulatorem agnovit, ad res cæteras ampliùs ut antea sit usus. Vbi igitur in hisce est Iucundum? nisi siquis ita sit amens, ut hujusmodi laudibus oblectetur, quarum in promptu est confutatio: quemadmodum deformes hominum, potissimum verò mulierculæ, quæ pictoribus mandant, ut se quàm pulcherrimas pingant. Arbitrantur enim meliùs habituram sibi esse faciem, si pictor ipsis & plurimum ruborem illinat, & pigmento multum candoris immisceat. Tales hodie sunt plerique scriptores, qui propriæ utilitati, quam ex historia speraverint, inserviunt. Quos odisse convenit, ut qui

1 Ἀ̓ριστοβούλῳ] Γράφασιν. Anglic. Ἀ̓ριστόβουλος γράφας. Bourd.
2 Ἐπανθήσῃ] Angl. ἐπάνθισε. Idem.
3 Θεραπεύοντες] Angl. θεραπεύειν. Idem.

μὲ τὸ παρὸν, κόλακες φοβόλυς, & ἀπίχνες ὄντες. εἰς τέλος ἦ, ὑποπτον τοῖς ὑπερβολαῖς τὸν ὅλον πραγματίαν λοιφαίνοιεν. εἰ δέ τις πάντως τὸ περιὸν ἡμῖν κομιμιχθῆναι δεῖν τῇ ἱστορίᾳ πάσῃ, τὸ ἄμα, ἃ σοὶ ἀληθείᾳ πρεπὰ ἔστιν ἐν ἕξις ἄμεσις κόλεσι & λόγῳ, ὧν ἀμελήσαντες οἱ πολλοὶ, τὰ μηδὲν προσήκοντα ἐπισκυκλῶσιν. ἐγὼ δ' ἔτι καὶ διηγήσομαι ὁπόσα μέμνημαι ἔναγχος ἐν Ἰωνίᾳ συγγενόμενος Φέων τινῶν, καὶ τὰ Δία ἐν Ἀχαίᾳ παρὼν ἀκούσας τὰ αὐτὰ ταῦτα πολλάκις διηγουμένων. καὶ ὅσις χαρίσεται, μηδεὶς ἀπιστήσῃ ἕξις λεχθησομένοις, ὅτι γὰ ἀληθῆ ἐστι καὶ ἐπωμοσάμην, εἰ ἀστίον ἦ ὅρκον ἐπιθέναι συγγράμματι. εἰς μὲν ἕξις αὐτῶν ἀπὸ Μουσῶν ἄρξασθαι, & ἐπικαλῶν τὰς Θεὰς συνιφάψασθαι & συγγράμματος. ὁρᾷς ὡς ἐμμελὴς ἡ ἀρχὴ, καὶ [1] ἁβρὰ πόδα ἡ ἱστορία, καὶ πρὸ τυίτου εἰδὼς τὸν λόγων πρέπουσα; εἶτα μικρὸν ὑπισὰς, Ἀχιλλεῖ μὲν, τὸ ἡμίτοπον ἄρχοντα ἐκάζε, Θερσίτην δὲ, τὸν τῶν Περσῶν βασιλέα, σὺν εἰδὼς ὅτι ὁ Ἀχιλλεὺς ἀμείνων ἦν αὐτοῦ, εἰ Ἕκτορα μᾶλλον, ἢ Θερσίτην κολάζοι. καὶ εἰ προσθεὶς μὲ ἔφυγεν ἑλὼς πς, ἰδίωκε δ' μὲν μὴν ἀμείνων. εἶτ' ἐπῆλθ ὑπὸς αὐτὸ τὸ ἐγκώμιον, καὶ ὡς ἄξιον εἶε συγγράψαι τὰς πράξεις, ὕτω λαμπρὰς ὔσας. ἤδη δ καπὸν, ἐπῄνει καὶ τὸν πατρίδα τὸν Μίλητον, προσιθεὶς, ὡς ἄμεινον ποιοῖ τοῦτο & Ὁμήρε, μηδὲν μνησθέντος τὸ πατρίδος. εἶτ' ἐπὶ τέλει & προοιμίου ὡς ἐπὶ τὴν πατρίδα ἐπανῆλθε, καὶ ἐπῄνει τὸν Μίλητον, ὡς ἀμείνονα τοῦ Ὁμήρου ἐπαινέσαντα. ἐπὶ δὲ τέλει τὸ προοιμίου ὡς ἐπὶ τὴν πατρίδα ἐπανῆλθε, καὶ ἐπῄνει τὸν Μίλητον, ὡς ἀμείνονα τοῦ Ὁμήρου ἐπαινέσαντα. ἐπὶ δὲ τέλει τὸ προοιμίου

qui in præsens manifesti adulatores, & inertes sint: in posterum verò, suspectam ob veritatis excessus rem totam reddant. Quòd si quispiam omnino putat toti historiæ jucunditatem esse permiscendam, præstet cætera illa, quæ veritate comite delectabilia sunt inter reliqua orationis ornamenta: quibus plerique neglectis, ea quæ nihil ad rem, ingerunt atque involvunt. Ego verò etiam narrabo quæcunque memini nuper audire me, cùm in Ionia, ac per Iovem in Achaia, quosdam historiarum scriptores idem hoc bellum exponentes auscultarem. Ac per Gratias nequis fidem à me dicendis deneget: siquidem vera illa esse jurejurando affirmarem, si commentario jusjurandum inserere urbanum foret. Vnus quidem ex illis statim à Musis exorsus est, invocando Deas, ut opus scribenti adessent. Vides quàm concinnum principium, quàm in promptu historia, quàm tali orationis speciei conveniens? Deinde paulùm progressus, Achilli nostrum Imperatorem, Thersitæ Persarum regem comparabat: ignorans meliorem ipsi futurum fuisse Achillem, si Hectorem potiùs quàm Thersiten interfeciset, & si prior fortis quispiam fugeret, eum autem fortior persequeretur. Deinde in sui encomium addebat, dignum esse se qui res adeò splendidas scriptis mandaret. Indeque jam profectus patriam suam Miletum laudabat: addens se Homero meliùs agere, qui patriæ non meminit. Deinde in fine procemii planè ac dilucidè polli-

1 Παρὰ πόδα] Rectè Anglic. Cod. πρὸ. Sic Apolog. de Merced. Cond. de hoc proverb. Hesych. Pollux. Casaub. ad Charact. Theoph. *Bourd.*

μὶν ὑπῆρχεν ἀμφοῖν καὶ σαφῶς, ἐπὶ μεῖζον μὲν ἄρειν τὰ ἡμέτερα, τοὺς βαρβάρους δὲ καὶ πολεμήσειν καὶ αὐτούς, ὡς ἂν δύνηται. καὶ ἤρξατο μὲν τῆς ἱστορίας ὅπως, ἅπαν ἅμα δὲ πολέμου ἀρχῆς διεξιών. ὁ γὰρ μιαρώτατος, καὶ κρίσις ἀπολόμοιο Οὐολόγασος, ἤρξαθ πολεμεῖν, δι' αἰτίαν τοιάνδε. ἦν μέν, τοιαῦτα. ἕτερος δὲ Θουκυδίδου ζηλωτὴς ἄκρος οἷος, οὐ μόλα τῷ ἀρχετύπῳ εἰκασμένος, ἐς τὴν ἀρχὴν ὡς σκεῖν, σὺν τῷ ἑαυτοῦ ὀνόματι ἤρξαθ, χαριεστάτην ἀρχῶν ἁπασῶν, καὶ θυμοῦ δὲ Ἀττικοῦ ἀπνεύσας. ὅστις γὰρ, [1] Κρεπέρειος Καλπουρνιανὸς Πομπηίου πολίτης, συνέγραψε τὸν πόλεμον τῶν Παρθυαίων, καὶ Ῥωμαίων, ὡς ἐπολέμησαν ἐς ἀλλήλους, ἀρξάμενος οὐδὲν ξυνισταμένου. ὥστε μετὰ μὲν τοιαύτην ἀρχὴν, τί ἂν σοι τὰ λοιπὰ λέγοιμι, ὁπόσα ἐν Ἀρμενίᾳ ἐδημηγόρησε, τὸν Κερκυραῖον αὐτὸν ῥήτορα ὑφησυχάζοντα; ἢ οἷον Νισιβηνοῖς λοιμὸν, τοῖς μὴ τὰ Ῥωμαίων αἱρομένοις ἐπήγαγε, πρὸς Θουκυδίδου χρησάμενον ὅλον ἄρδην; πλὴν μόνοις τοῖς Πελασγικοῖς, καὶ τοῖς τειχῶν τοῖς μακρῶν. ἐν οἷς οἱ τότε λοιμώξαντες, ὤκησαν. τὰ δ' ἄλλα, καὶ λὰξ Αἰθιοπίας ἤρξαθ. ὥστε καὶ ἐς Αἴγυπτον κατιόντα, καὶ ἐς τὴν βασιλέως γῆν τὴν πολλήν. καὶ ἐν σκείνῃ μὲν ἔμεινεν οὐ ποιῶν. ἐγὼ δὲ ἦν ἀπῆλθε αὐτὸν ἔτι καλαπόντ τοὺς ἀθλίους Ἀθηναίους ἐν Νισιβεῖ, ἀπῆλθον, ἀκεραίως εἰδὼς καὶ ὅσα ἀπῆλθον, ἐρεῖν ἔμελλε. καὶ γὰρ αὖ καὶ τοῦτο ἐπεικῶς πολὺ νῦν ἐστι, τὸ οἴεσθ τοῦτο εἶναι τοῖς

cebatur, sese res nostras in majus evecturum: barbaros contrà quoad posset debellaturum. Atque hunc quidem in modum est orsus historiam, simul & causas unde id bellum cœpisset, commemorando. Nam sceleratissimus ille & pessimè perditus Vologesus hac de causa bellum movere cœpit. Atque hic quidem in hunc modum. Alter verò summus Thucydidis imitator, valdè similis archetypo, cum suo nomine principium duxit ut ille, festivissimum illud principiorum omnium, animumque Atticum spirans. Vide enim, Creperius Calpurnianus Pompeji civis conscripsit bellum Parthorum, & Romanorum, quo pacto illud inter se gesserunt ab eo moto statim exorsus. Itaque post istiusmodi principium, quid dicam tibi cætera quæ in Armenia peroravit, Corcyrensem illum oratorem repræsentans? aut qualem pestem Nisibenis immiserit, qui Romanorum partes sequi noluerant, omnia prorsus à Thucydide mutuatus, excepto Pelasgico solo, longisque muris, in quibus habitarunt, qui tunc peste laborabant. Cæterùm ab Æthiopibus etiam cœpit: quare in Ægyptum etiam descendit, & in magnam illam regis terram, in qua, idque rectè, mansit. Ego itaque relicto illo miseros Athenienses Nisibe sepeliente, abii, satis sciens etiam ea quæ me digresso dicturus erat. Nam rursus abundè illud suppetit, putare hoc esse

Tha-

1 Κρεπέρειος Καλπουρνιανὸς Πομπηίου πολίτης] Inepte vertitur *Creperius Calpurnius Pompeji civis*, pro *Pompejopolita* vel *Pompejopolitanus*. Lucas Holstenius in notis ad Steph. de urbibus in ΠΟΜΠΗΙΟΝΠΟΛΙΣ. Alm.

1 Συνε-

Θουκυδίδῃ ἐοικότα λέγειν, εἰ ὀλίγα σκοπήσας, τὰ αὐτῷ σκεύη λέγοι τις μικρὰ καὶ εὐτελῆ, ὡς καὶ αὐτὸς ἂν φαίης. εἰ δὲ αὐτῷ νὴ Δία, καὶ ταῦτα ὀλίγα δεῖν παρέλιπον. ὁ μὲν γὰρ αὐτὸς ὅτῳ συγγεγραφώς, πολλὰ καὶ τῶν ὅπλων, καὶ τῶν μηχανημάτων, ὡς Ῥωμαῖοι αὐτὰ ὀνομάζουσιν, ὅτως ἀνέγραψε, καὶ τάφρους, ὡς ἐκεῖνοι, καὶ χάρακας, καὶ τὰ τοιαῦτα. καί μοι δοκοῦσιν ἁλίσκειν τὸ ἀξίωμα τῆς ἱστορίας, καὶ ὡς Θουκυδίδῃ πρέπον, μεταξὺ τῶν Ἀττικῶν ὀνομάτων, τὰ Ἰταλιωτικὰ παῦτ' ἐγκεῖσθαι, ὥσπερ τὴν πορφύραν ἐπικοσμοῦντα, καὶ ἁρμόττοντα, καὶ πάντως σωφρονοῦντα. ἄλλως δέ τις αὐτῶν, ὑπομνήμασι τῶν γενόντων χωρὶς σωφρόνων ἐπιχαρῆ, ἡδέως ἂν, καὶ χαριέστατος, οἷον καὶ γραπτὸς ἂν τις τὰ καθ' ἡμέραν διαγραφόμενος, σωφρονεῖ, ἢ πίνακα, ἢ κάπηλός τις συμπεφορημένος τῇ γραφῇ. πλὴν ἀλλὰ μεταξιώτερός γε ὁ ἰδιώτης ὅτῳ ἦν, αὐτὸς μὲ αὐτὰ δηλῶν ἂν, οἷος ἦν, ἄλλως δὲ τινι χαρίεντι, καὶ δυσπαμέτρῳ ἱστορίαν μεταχειρίσασθαι πεπαικότι. τοῦτο μόνον ἠτιασάμην αὐτῷ, ὅτι ὅπως ἐπίχαρη τὰ βιβλία τραγικώτερα, ἢ κατὰ τὸν τῶν συγγεγραμμένων τύχον. Καλλιμόρφῳ ἰατρῷ τῶν κατὰ Φόρων ἑκτὴς ἱστορῶν Παρθικῶν. καὶ ἐπεγέγραπτο ἑκάστῃ ὁ ἀριθμός. καὶ νὴ Δία, καὶ τὸ παρεῖμαι ὑπέρψυχρον ἐποίησεν. ὅπως σωφρονῶν οἰκεῖον εἶναι ἰατρῷ ἱστορίαν συγγράφειν, εἴγε ὁ Ἀσκληπιὸς μὲν, Ἀπόλλωνος ἦν, Ἀπόλλων δὲ, μουσηγέτης, καὶ πάσης παιδείας ἄρχων. καὶ ὅτι δεξάμενος τὸ τῇ Ἰάδι γράφειν, οὐκ οἶδ' ὅτι δόξαν, αὐτίκα μάλα ἐπὶ τὸν Thucydidi ſimilia dicere, ſi parum reveritus, ea quæ ſunt ipſius diceret quiſpiam, parva & illa, ut ipſe dixeris etiam. Non ob eam cauſam per Iovem, & parum abfuit quin illa prætermiſerim. Nam idem hic ſcriptor multa quoque armorum & tormentorum genera iiſdem nominibus quibus illa Romani vocant, perſcripſit, & foſſam, itidem ut illi, & pontem, & ſimilia dixit. Ac mihi cogita quanta hæc hiſtoriæ dignitas, & quàm Thucydidi conveniens, inter Attica vocabula, Italica ita interponi tanquam ornantia purpuram eique decora & conſonantia. Alius verò quiſpiam ipſorum nudum rerum geſtarum commentarium in ſcripta relatum: admodum pedeſtre, humique ſerpens compoſuit: perinde ac ſiquis miles, aut faber, aut caupo, qui cum exercitu circumvagaretur, ea quæ quotidie geruntur, annotaſſet. Verùm modeſtior eſt hic privatus, qui qualis ſit, ſtatim apparuit atque alteri cuipiam, qui ſit gratus, & hiſtoriam poſſit aggredi, materiam ſubminiſtravit. Hoc unum in eo reprehendere velim, quòd ita tragicè ſuos libros inſcripſit, magis quam pro ſcriptorum ipſorum fortuna, Callimorphi medici haſtatorum ſextæ, hiſtoriarum Parthicarum: & ſubſcriptus erat unicuique libro numerus. Ac per Iovem, proœmium etiam plus quam frigidum fecit, ita colligens, Medici proprium eſſe hiſtoriam conſcribere, ſiquidem Æſculapius eſt Apollinis filius, Apollo Muſarum dux, & omnis eruditionis princeps. Deinde quòd & Ionica lingua exorſus ſcribere, mox neſcio qua ſententia derepente ad communem

κριτὴν μετῆλθεν, ἰατρείλιον μὲ λέγων, καὶ πίλιον, καὶ ὀκόσα. καὶ νῦσοι. τὰ δ' ἄλλα, ὅσα ἐμοὶ ἐπιτυῖς πολλοῖς, καὶ τὰ ταλεῖσα, οἷα ἐκπεπόδα. εἰ δὲ μὲ δεῖ καὶ σοφῶ ἀνδρὸς μνησθῆναι, τὸ μὲν ὄνομα, οὐ φράσει κείσθω, τῶν γνώμην δ' ἐρῶ. καὶ τὰ πρῶτα ἐν Κορίνθῳ συγγράμματα, κρείττω πάσης ἐλπίδος. ἐν ἀρχῇ μὲν γὰρ εὐθὺς ἐκ τῆς προόδου καὶ προοιμίου προῆλθε, [1] συνηρώτησε τὸν ἀναγινώσκοντας, λόγον πάνσοφον δῆλον ἀποδοῦναι, ὡς μόνῳ ἂν τῷ σοφῷ πρέποι ἰσοτιμίαν συγγράφειν. εἶτα μὴ μικρὸν, ἀλλὰ συλλογισμὸς, εἶτα, ἄλλο. καὶ ὅλως, ἐν ἅπασι σχήμασι συνηρώτητο αὐτῷ τὸ προοίμιον τὸ ἐκ κολακείας εἰς κόρον. καὶ τὰ ἐγκώμια, φορτικὰ, καὶ ἡμιδῆ βωμολοχικά. ὃν ἀσυλλόγιστα μύθοι, ἀλλὰ συνηρωτημένα, καὶ συνηγμένα κἀκεῖνα. καὶ μὴν κἀκεῖνο φορτικὸν ἔδοξέ μοι, καὶ ἥκιστα φιλοσόφῳ ἀνδρὶ, καὶ πώγωνι πολιᾷ, καὶ βαθεῖ, πρέπον, τὸν ἐν τῷ προοιμίῳ εἰπεῖν, ὡς ἐξαίρετον τοῦτο ἔχει ὁ ἡμέτερος ἄρχων, ὅτι τὰς πράξεις καὶ φιλόσοφοι ἤδη συγγράφειν ἠξίωσι. τὸ γὰρ τοιοῦτον, εἰ καὶ ἄρα, ἡμῖν ἔοικε καθαλιπεῖν λογίζεσθαι, ἢ αὐτὸν εἰπεῖν. καὶ μὴν, ὅσ' ἐκεῖνος ὅσον [2] ἀμνημονεύσας, ὃς τοιαῦτ' ἤρξατο. Ἐρχομαι ἤδη πρὸς Ῥωμαίους, καὶ Πέρσας.

transiit, ἰατρείλιον dicens, & πίλιον, & ὀκόσα, & νῦσοι. Cætera verò cum vulgo communia, plurima etiam ceu ex trivio desumpta. Quòd si oportet me sapientis viri meminisse, nomen quidem in obscuro sit positum, sententiam autem dicam, scriptaque Corinthi nuper edita, omni spe meliora. Statim enim à principio, in prima exordii periodo, quæstionem lectoribus proponebat, sermonem omnino eruditum exhibere properans, quòd soli sapienti historiam scribere conveniret. Deinde paulò post syllogismus alius sequebatur, deinde alius. Denique in omni figura quæstionibus scatebat ipsi procœmium ad satietatem usque adulatorium. Molesta quoque valdeque scurrilia encomia, syllogistica tamen, & disputatoria, & contracta illa. Quinetiam illud perquam ineptum mihi videbatur, & viro philosopho, & barba cana, promissaque minimè dignum, quòd in procœmio diceret, Principem nostrum hoc præter cæteros eximium habiturum, quòd ejus res gestas etiam philosophi memoriæ jam prodere dignarentur. Nam istud, si quidem tale erat, nobis cogitandum potius relinqui, quàm ipsum dicere par erat. At verò neque fas est illius oblivisci, qui hoc exordio est usus. Venio dicturus de Romanis & Persis. Et

1 Συνηρώτησε τὸν ἀναγινώσκοντας] *Dialectice cum lectoribus dissertavit.* ut eis pauca, ἀλλὰ συνηρωτημένα ἐκ συνηγμένα κἀκεῖνα, *sed dialectice interrogata collectaque etiam illa.* Marc.

2 Ἀμνημονεῦσαι] Ἀμνημονεῦειν eodem sensu dixit Laërtius: quod ego ad Laërtium observavi. *Immemoria* similiter pro oblivione, usurpavit Papinianus l. 44. de acquirenda vel amittenda possessione: *peregrè profectum, pecuniam in terra, custodiæ causâ, condiderat: cum reversus, locum thesauro immemoriâ non repeteret, ardesiisset pecuniam possidere.* Menagius.

1 Ὅμοιον

καὶ μικρῷ ὕστερον. ἔδει γὰρ Πέρσῃσι γενέσθαι κακῶς. καὶ πάλιν, ἣν Ὀσρόης, τὴν, οἱ Ἕλληνες Ὀξυρόην ὀνομάζουσι. καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα. ὁρᾷς, [1] ὅμοιον ἦν ἐκεῖνο, παρ' ὅσον ὁ μὲν, Θουκυδίδης, ἦν· ὁ δὲ, Ἡρόδοτος δὲ μάλα ἐμοὶ φίλος. ἄλλος τις ἀοίδιμος ἐπὶ λόγων δυνάμει, Θουκυδίδης καὶ αὐτὸς ὅμοιος, ἢ ἐλέγετο ἀμείνων αὐτῷ, πάσας πόλεις, καὶ πάντα ὄρη, καὶ πεδία, καὶ ποταμοὺς ἁρμοδιώτατα τοῖς τοπογράφοις, καὶ ἐχυρώτατα, ὡς ᾤετο. τὸ γὰρ, ἐς ἐχθρῶν κεφαλὰς ὁ ἀλεξίκακος τρέψει. τοσαύτη ψυχρότης ἐν τῷ ὑπὲρ τὴν καππαδοκικὴν χιόνα, καὶ τὸ κρύσταλλον τὸ κελαινὸν. ἢ γὰρ ἀπὸς ἢ δὲ αὐτοκράτορος, ὅλῳ βιβλίῳ μόλις ἐξημείλιττε αὐτῷ. καὶ Γοργὼν ἐπὶ δὲ ὁμφαλῷ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῆς ἐκ κυανοῦ, καὶ λευκοῦ, καὶ μέλανος. καὶ ζώνη [2] ἰριοειδὴς, καὶ δράκοντες ἑλικηδὸν, καὶ βοστρυχηδόν. ἢ μὰ γὸν Οὐολογάσην ἀναξυρὶς, ἢ ὁ χαλινὸς δὲ ἵππου, Ἡρακλέους ὅσαι μυριάδες ἐπῶν ἴσασιν τούτων, καὶ οἷα ἐμοὶ ἡ Ὀσρόης κόμη, λέγοντι τὴν Τίγρητα. ἐς οἷον ἄντρον κατέφυγε κίττῳ, καὶ μυρρίνης, καὶ δάφνης, ἐς τοῦτο συμπεφυκότων, καὶ σύσκιον ἀκριβῶς ποιούντων αὐτό. σκόπει ὡς ἀναγκαῖα τῇ ἱστορίᾳ ταῦτα, καὶ ὡς ἔστιν ἴσως αὐτῶν, ἢ ἀγνοίᾳ τι παρεχόμενον. ὑπὸ γὰρ ἀσθενείας ἢ ὑπὸ τοῖς χρησίμοις, ἢ ἀγνοίας τὰ λεπτὰ, ἐπὶ τὰς τοιαύτας τὰ χαρίεν καὶ ἄντρων ἐκφράσεις τρέπονται. καὶ ὁπόταν ἐς πολλὰ καὶ μεγάλα πράγματα ἐμπέσωσιν, ἰσ-

Et paulò post. Necesse enim erat Persis malè evenire. Et rursum fuit Osroës, quem Græci Oxyroën nominant : aliaque id genus multa. Similis hic illi, nisi quòd ille quidem Thucydidem, hic verò Herodotum bene admodum referebat. Alius quispiam dicendi facultate celebris, ipse etiam Thucydidi similis, vel paulò melior ipso, omnes civitates, omnes montes, & campos, & fluvios, quàm planissimè & validissimè, ut sibi videbatur, est interpretatus. Sed quod in hostium capita vertat malorum averruncator Hercules: tanta frigiditas inerat, ut Caspias nives, & glaciem Gallicam superaret. Clypeus quidem Imperatoris vix toto libro illi descriptus est, & Gorgon in umbone, ejusque oculi ex nigro, albo, & cæruleo compositi : & iridi similis balteus, orbisque & cæsariei in modum implicati dracones. Nam Vologesi bracca, aut frænum equi, ô Hercules, quot millia versuum unumquodque horum continebat! Et qualis erat Osroæ coma, per Tigrim natantis : & in quale antrum effugit, tectum hedera, myrto, lauroque, quæ eodem loco creverant, illudque accuratè umbrosum fecerant. Considera igitur quam hæc ad historiam sint necessaria, & quam non absque his, ea quæ illic gesta sunt scire poteramus. Nam præ imbecillitate cognitionis utilium, & præ ignorantia dicendorum, ad hujusmodi locorum & antrorum descriptiones divertuntur. Ac quoties in multa præclarè gesta inciderint, similes sunt famulo

1 Ὅμοιον] Ante hanc dictionem est ὑχ in Angl. Cod. mendosè. *Bourd.*
2 Ἰριοειδὴς] Angl. ἰροειδὴς. Idem.

κασιν οἰκέτῃ νεοπλούτῳ, ἅρπ ⸗ δεπότης κληρονομήσαντα. ὃς ὅτε τὴν ἐσθῆτα οἶδεν ὡς χρὴ περιβαλέσθαι, ὅτε δειπνῆσαι καὶ νόμον. ἀλλ' ἐμπίπτησιν πολλάκις, ὀρνίθων, καὶ συείων, καὶ λαγῴων τεθειμμένων, ὑπερεμπίπλαται τινος πνοῆς, ἢ πεφύκασι, ἐς ἂν ἀφοδίαν ἔσθιων. ὅτῳ οὖν, ὃν ἔφην, καὶ τοιοῦτο πάνυ ἀπίθανα, καὶ ἀνάτους ἀλλοκότους, ὡς εἰς δάκτυλον ⸗ ποδὸς τὸ μέγα τρωθείς τις, αὐτίκα ἐπλάσατο. καὶ ὡς ἑπτὰ μόνοι Πρίσκα ⸗ στρατιᾶ, ἐπὶ δὲ ὀκτὼ τῶν πολεμίων ἀπέθανον. ἔτι γὰρ, καὶ σὺν τῷ τῶν νεκρῶν ἀριθμῷ, τοῦτο μὲν, καὶ ἐν τοῖς τῶν δρόμων ἐπιστολαῖς ἐψεύσθη. ἐπὶ δὲ Εὐρώπῃ, τῶν μὲν πολεμίων, δισμυρίους ἑπτὰ καὶ τεσσαράκοντα, καὶ ἐξ τοὺς Δανουσίους. Ῥωμαίων δὲ, μόνους δύο, καὶ τραυματίας ἡμίσεας [2]ἑκατόν. τοῦτο δὴ οἶδα εἴ τις ἂν σύφρονῶν, ἀνάσχοιτο. καὶ μὴν κἀκεῖνο λεκτέον, ὡς μικρὸν ὄν. [3]ὑπὲρ γὰρ ⸗ ἡμιδῆ Ἀττικὴς εἶναι, καὶ ἀποκεκαθάρθαι τὴν φωνὴν ἐς τὸ ἀκριβέστατον, ἠξίωσεν ὅτου δὲ τὸ ὁμοιότατον ποιῆσαι τῶν Ῥωμαίων, καὶ μεταγράψαι ἐς τὸ ἑλληνικὸν, ὡς [4]Κρόνον μὲν, Σατυρῖνον λέγειν. Φρόντιν δὲ, τὸν Φρόντωνα. Τιτάνιον δὲ, τὸν Τιτᾶνον, καὶ τἆλλα πολλὰ γελοιότατα. ἔτι ὁ αὐτὸς οὗτος, περὶ τοῦ Σεβήρειανοῦ πλούτου ἐγράψεν, ὡς οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ἐξηπατήθησαν, αὐτὸν δὲ ξίφει τεθνάναι αὐτόν. ἀπέθανον δὲ ἀπὸ στόματος, lo recens ditato ex domini hæreditate, qui non novit quo pacto sit induenda vestis, neque ut ex lege cœnandum est: sed in mensam sæpe irruens, quanvis appositæ sint gallinaceæ, suillæ, leporinæ carnes: pulmento aliquo sic impletur, ut inter edendum disrumpatur. Hic igitur quem antè dixi, descripsit vulnera planè incredibilia, & atrocia mortis genera, veluti, ut quidam in majore pedis digito vulneratus, illicò decessit, & ut inclamante solùm exercitus duce Prisco, septem & octo hostes occiderunt. Præterea & in occisorum numero, etiam contra quàm in Imperatorum epistolis scriptum continetur, hoc mentitus est. Nam circa Europum hostium septuaginta millia cum ducentis triginta sex cecidisse dicit. Romanorum verò duos tantum, novemque fuisse vulneratos: quæ haud scio an sanæ mentis quisquam ferre queat. Quinetiam illud, non exiguum quidem, est dicendum. Nam præ nimio studio Atticæ elegantiæ, utque quàm accuratissimè voces puras redderet, voluit eodem pacto, & Romanorum nomina efferre, & in Græca transcribere: veluti Cronon: Saturninum dicere, Phrontin autem, Frontonem, Titanium, Titianum, & id genus alia multò magis ridicula. Hic ipse præterea de Severini morte scripsit: quòd cæteri quidem omnes decepti sunt, qui putarunt ipsum gladio interfectum esse, cùm tamen

1 Ἑπτὰ ⸗ ἑκατὸν] Angl. ἑκατὸν. Bourd.
2 Ἑνιέα] Angl. οι. Idem.
3 Τ'πὲς] Flor. ὑπὸ. Idem.
4 Κρόνον] Angl. Κρόνιον. Idem.

1 Edessa

ἀπαχθήσεσθαι. τοῦτον δὲ αὐτοῖς ἀλυπότατον δόξαν τὸ θανάτου, σὺν εἰδόσι, ὅτι τὸ μὴ πάσχειν ἐκεῖνο πᾶν, τριῶν οἴμαι ἡμερῶν ἐδέησε. λιμὸν τοίνυν, καὶ ἐπὶ πλείστους ἐκτείναντα οἱ πολλοὶ, ὡς τὰ πολλὰ, ἐκπεπλαγότες, ὡς Ὀσρόης εἰρήκει ἀφικόμενον ἔτι ἂν Σεβῆρον λιμὸν ἀπολέσαι. καὶ ἀληθὲς τοῦτο ἐπῆγεν ἀλλ' ἢ ἐδόκει. τὰς δὲ, καὶ ποιητικοῖς ὀνόμασιν ὡς καλεῖ Φίλων ἐν ἰσορίᾳ χορηγήσας, πᾶς ἄν τις εἴη, τὰς λεγούσας, ἰλίλιξε μὲν ἡ μηχανὴ, τὸ τεῖχος δὲ πτὼν, μεγάλως ἐδόκησε; καὶ πάλιν ἐν ἑτέρῳ μέρει τῆς καλῆς ἰσορίας, ἐδίοσε μὲν δὴ, ὕπο τοῖς ὅπλοις ἀφιεσμορφεῖτο, καὶ ὅτ-πος καὶ κόναβος ἅπαντα ἐκεῖνα. καὶ ὁ στρατηγὸς ἐμιμήσατο, ᾧ τρόπῳ μάλιστα ἐφοσμάζοι τοῖς τὸ τεῖχος. εἶτα μεταξὺ ὕπως δύσκλη ὀνόματα, καὶ δημοτικὰ, καὶ σωματικὰ πολλὰ παρενεβέβυσο, τὸ, ἐπέστειλεν ὁ στρατοπεδάρχης τῷ κυρίῳ, καὶ οἱ στρατιῶται ἠπείγοντο τὰ ἐγχειρήσοντα. καὶ ἤδη λελειμμένοι ἐφοῖ αὐτοῖς ἐγίνοντο. καὶ τὰ τοιαῦτα. ὥστε τὸ πρᾶγμα ἔοικεν εἶναι τραγῳδοῦ, τὸ ἕτερον μὲ πόδα, ἐπ' ἐμβάτου ὑψηλοῦ ἐπεσκηκότος, ἑτέρῳ δὲ, σανδάλου ὑποδεδεμένου, καὶ μὲν καὶ ἄλλως ἴδοις ἄν, τὰ μὲν εὐσχήμονα, λαμπρὰ, καὶ τραγικὰ ἐς ὑπερβολὴν μακρῷ συγχεόμενα, ὡς ἐλπίσαι θαυμαστὰ ἡλίκα τὰ μεταπαῖσα πάντως ἀκούσεσθαι. τὸ σῶμα δὲ αὐτὸ, τῆς ἰσορίας μικρὸν πάνυ καὶ ἀσθενὲς, καὶ ἀπεσκελισμένον. τὸν μὲν οὖν λιμὸν ἐκεῖνον ἐπὶ πλείστους ἐκτείναντα, οἱ πολλοὶ, ὡς τὰ πολλὰ, ἐκπεπλαγότες, ὡς Ὀσρόης εἰρήκει ἀφικόμενον ἔτι ἂν Σεβῆρον λιμὸν ἀπολέσαι. καὶ ἀληθὲς τοῦτο ἐπῆγεν ἀλλ' ἢ ἐδόκει. τὰς δὲ, καὶ ποιητικοῖς ὀνόμασιν ὡς καλεῖ Φίλων ἐν ἰσορίᾳ χορηγήσας, πᾶς ἄν τις εἴη, τὰς λεγούσας, ἰλίλιξε μὲν ἡ μηχανὴ, τὸ τεῖχος δὲ πτὼν, μεγάλως ἐδόκησε; καὶ πάλιν ἐν ἑτέρῳ μέρει τῆς καλῆς ἰσορίας, ἐδίοσε μὲν δὴ, ὕπο τοῖς ὅπλοις ἀφιεσμορφεῖτο, καὶ ὅτ-πος καὶ κόναβος ἅπαντα ἐκεῖνα. καὶ ὁ στρατηγὸς ἐμιμήσατο, ᾧ τρόπῳ μάλιστα ἐφοσμάζοι τοῖς τὸ τεῖχος. εἶτα μεταξὺ ὕπως δύσκλη ὀνόματα, καὶ δημοτικὰ, καὶ σωματικὰ πολλὰ παρενεβέβυσο, τὸ, ἐπέστειλεν ὁ στρατοπεδάρχης τῷ κυρίῳ, καὶ οἱ στρατιῶται ἠπείγοντο τὰ ἐγχειρήσοντα. καὶ ἤδη λελειμμένοι ἐφοῖ αὐτοῖς ἐγίνοντο. καὶ τὰ τοιαῦτα. ὥστε τὸ πρᾶγμα ἔοικεν εἶναι τραγῳδοῦ, τὸ ἕτερον μὲ πόδα, ἐπ' ἐμβάτου ὑψηλοῦ ἐπεσκηκότος, ἑτέρῳ δὲ, σανδάλου ὑποδεδεμένου, καὶ μὲν καὶ ἄλλως ἴδοις ἄν, τὰ μὲν εὐσχήμονα, λαμπρὰ, καὶ τραγικὰ ἐς ὑπερβολὴν μακρῷ συγχεόμενα, ὡς ἐλπίσαι θαυμαστὰ ἡλίκα τὰ μεταπαῖσα πάντως ἀκούσεσθαι. τὸ σῶμα δὲ αὐτὸ, τῆς ἰσορίας μικρὸν πάνυ καὶ ἀσθενὲς, καὶ ἀπεσκελισμένον.

tamen inedia perierit. Hæc enim mors omnium minimè molesta ipsi visa est, cum ignorit trium fuisse dierum, opinor, totum id malum: multos verò ad diem usque septimum inediam perferre. Nisi siquis hoc putet Osroën astantem expectasse, dum Severianus fame esset enectus: & ob hoc eum per septem dies in aciem non eduxisse. Porrò eos qui & poëticis vocabulis, optime Philo, in historia utuntur, quonam loco ponamus? eos qui dicunt, ἰλίλιξε, STRIDOREM DEDIT machinæ, & murus cadens, vehementer ἐδόκησε, FRAGOREM DEDIT. Et in altera parte præclaræ hujus historiæ. [1] Edessa igitur ita ἀφιεσμορφεῖτο CIRCVMSTREPEBAT armis, & ὅπο- & κόναβος SONVS, ac STREPITVS erant illa omnia. Et Imperator ἐμιμήσατο ANIMO VERSABAT, quo pacto potissimum muros invaderet. Deinde inter hæc ram vilia nomina, plebeia, & inopia multa infarta erant, veluti ἐπέστειλεν ὁ στρατοπεδάρχης τῷ κυρίῳ SCRIPSIT CASTRORVM PRAEFECTVS DOMINO. Item οἱ στρατιῶται ἠπείγοντο τὰ ἐγχειρήσοντα. MILITES EMEBANT NECESSARIA. Item ἤδη λελειμμένοι ἐφοῖ αὐτοῖς ἐγίνοντο IAM LOTI AD IPSOS VENERVNT: & similia. Quare mihi res hæc videtur esse similis tragœdo, qui altero pede, in alto cothurno incedat, altero subligatum sandalium ferat. At verò alios etiam reperias, qui procœmia splendida, tragica, & summopere prolixa componant, quo speres te, quæ sequuntur omnino miranda, esse auditurum. At corpus ipsum historiæ parvum & ingenerosum

1 *Edessa*] Edessa Arabiæ civitas antea Antiochia dicta ut scribit Plin. lib. 5. c. 24. Cogn.

καὶ ἀληθινὸς ἐπάγοντας, ὡς καὶ τοῦτο ἐοικέναι παιδίῳ, ἐάν που ἴδῃς παίζοντα, ἀφροσυνῶν Ἡρακλέους παμμεγα, ἢ Τιτᾶνα ἐνδεικνύμενον. δύο γοῦν οἱ ἀκούσονται, ἐπιφθέγγονται αὐτοῖς, τὸ, ' ὄρη τίκτει ὄρος. χρὴ γὰρ μὴ ὅτως, ἀλλ' ὅμοια τὰ παίγνια, καὶ ὁμόχροα εἶναι, καὶ συμπλέον τῇ κεφαλῇ τὸ ἄλλο σῶμα, ὡς μὴ χρυσῆν μὲν τὸ κράνος εἶη, ῥινοῦν δὲ πάνυ γελοίως ἐκ ῥακῶν ποθέν, ἢ ἐκ διφθερῶν σαπρῶν συγκεκαπυμένον. καὶ ἡ ἀσπὶς οἰσυίνη, καὶ χαλκῆν ἐχρῆν εἶναι πᾶσι κνήμαις. ἴδοις γὰρ ἂν ἀφ' ὅτου τοιούτους συγγραφέας, ἐκ Ῥοδίων Κολοσσὸν τὸν κεφαλὴν ναυάδη σώματι ἐπιλέγοντας. ἄλλως ὦν ἔμπαλιν ἀκέφαλα τὰ σώματα εἰσάγοντας, ἀπροοιμίαστα, καὶ ἄνευς ἐπὶ τὰ πραγμάτων, οἳ καὶ ἀποπειρίζοντα τὸ Ξενοφῶντα ὅτως λέξαμενον, Δαρείου, καὶ Παρυσάτιδος παῖδες γίγνονται δύο. καὶ ἄλλως τὸ παλαιῶν, ὃν οἶδας ὡς δυνάμει τινὰ ἀποθέμενοι ἐπὶ λεληθότα τοὺς πολλοὺς, ὡς ὃν ἄλλοις δείξομεν. κρίτοι πῶς πάντα φρενητὰ ἐστι, ὅσα ἢ ἐρωτικῆς, ἢ τῆς ἄλλης ἀμετρίας ἀμαρτήματα ἐστι. τὸ γὰρ καὶ τοὺς τόπους αὐτοὺς ψεύδεσθαι, καὶ ἀδιακρίτως μόνον, ἀλλὰ καὶ ξυθμοὺς ὅλους, τίνι τῶν παλαιῶν ἐοίκεν; εἰς γὰρ ὅτω ῥᾳδίως συνάγαγε τὰ πράγματα, ὅτε σύρριζοι ἐστυχὸν, ὅτε τὸ λεγόμενον δὴ τοῦτο, ἐπὶ κεφαλὴν τὰ τοιαῦτα μυθολογήσαντες ἀκούσας. ὅστε καὶ Εὐρώπην λέγων, ὅτως ἔφη. Ἡ δὲ Εὐρώπη, καὶ μὴν ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ ἐστὶ, καὶ δύο ποταμοὶ ῥέουσιν αὐτὴν, ὁ μὲν Εὐφράτης, ὁ δὲ Τίγρης, καὶ ἡ Βαβυλὼν ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ ἐστὶ, καὶ ἡ Νινευὴ, καὶ ἡ Ἀσσυρία ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ ἐστὶ

πτεμία, σταθμὰς δύο ἀπὸ Εὐφράτου ἀπέχουσα. ἀπῴκισαν δὲ αὐτὴν Ἐδεσσαῖοι. καὶ οὐδὲ τοῦτο ἀπέχρησεν αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ τὴν ἰδίαν πατρίδα τὰ Σαμόσατα, αὐτὸς ἐν τῷ αὐτῷ βιβλίῳ ἀναμίξας ὁ γενναῖος, αὐτῇ ἀκροπόλει, καὶ τείχεσι μεταθεῖναι ἐς τὴν Μεσοποταμίαν, ὡς ἐκείνῃ μὲν αὐτὴν ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν ποταμῶν, ἑκατέρωθεν ἐν χερὶ ἐσομένου μόνου, καὶ μονονουχὶ καὶ τείχεσι ψαυόντων. τὸ δέ, καὶ γελοῖον, εἴ σοι τῶν ὦ Φίλων ἀπολογίαν, ὡς ἐγὼ Παρθυαίων, οὐδὲ Μεσοποταμίτης εἰμὶ, οἷς με φῆσαν ὁ γραμματεὺς συγγραφεύς, ἀπῴκισα. νὴ Δία κἀκεῖνο κωμῳδίᾳ πιθανὸν ἂν εἶναι δόξειεν. Σεβηριανὸν ὁ αὐτὸς οὗτος εἶπον ἐπομόσαντα, ἢ μὴν ἀκοῦσαί τινος τὸν ἐξ αὐτοῦ δὲ ἔργου ἀφυγόντων. ὥστε γὰρ ξίφει ἐλεῖν αὐτὸν ἀποθανεῖν, ὥστε φαρμάκου πιεῖν, ὥστε βρόχου ἅψασθαι, ἀλλά τινα δεινὴν ἐπινοῆσαι τραγικὴν, καὶ τὴν τόλμαν ξυνέχουσα. τυχεῖν μὲν γὰρ αὐτὸν ἔχοντα παμμιγῆ σκεύη ὑάλου, τὸ κωλύσαι ὑάλῳ. ἐπεὶ δὲ πάντως ἀποθανεῖν ἔγνωσαν, κατάξαντα τὸ μίσγειον. τὸ σκύφον, ἐν τῷ θρασυνόμενον χρήσασθαι εἰς φάρμακον, ἀποκόψαι τῇ ὑάλῳ τὸ λαιμοῦ, ὅπως ἐμφιλόνεικον, καὶ λογχῶδες δοῦναι, ὡς ἀνθρώπῳ γε αὐτῷ, καὶ τραγικῷ ὁ δεινὸς ἡμῖν. εἰποιήσειδε Θουκυδίδης ἐπιτάφιόν τινα εἶναι τοῖς πρώτοις [1] τῷ πολέμῳ ὑπείξασι τελευτῆσι, καὶ αὐτὸς ἠνέσατο χρῆναι ἐπαινεῖν τὸν Σεβηριανόν. ἁπάντων γὰρ αὐτοῖς, ὅσοι τὸ δεῖν αὖθις τὸ ἐν Ἀρμενίᾳ πρηχθῆν, τὸ Θουκυδίδην, ἡ ἄμεμπτα. ἀλλ' ἐν τῷ

duabus manſionibus ab Euphrate diſtans: eam autem coloniam deduxerunt Edeſſæi. Neque hoc ſatis illi fuit: ſed & patriam meam Samoſata, generoſus ille, in eodem libro ſublatam unà cum ipſa arce, & muris in Meſopotamiam tranſtulit, ita ut terminaretur utroque flumine, quæ utrinque proximè prætervehuntur, & muros propemodum alluunt. Hoc etiam ridiculum eſſet, Philo, ſi nunc apologiam tibi contexerem, quòd neque Parthus, neque Meſopotamita ſim, inter quos relatum me, egregius iſte ſcriptor collocavit. Quin & illud per Iovem admodum credibile idem dixit de Severiano, appoſito etiam juramento, quòd audiviſſet ex aliquo eorum, qui ex eo ipſo opere aufugerunt: neque gladio illum mori voluiſſe, neque venenum bibere, neque laqueo collum innectere, ſed mortem quandam tragicam, & audaciam mirandam excogitaſſe. Etenim cùm haberet ingentia vitrea, pulcherrimo ex vitro pocula: & mori decreviſſet, maximum omnium fregiſſe, unoque ejus fragmento ad ſui cædem uſum eſſe, quo guttur incidit. Ita neque gladiolum, neque lanceam nactus eſt, quò virilem & heroicam mortem ſibi inferret. Poſtea autem quoniam Thucydides funebrem orationem habuit pro iis qui primi eo in bello occubuerunt, ipſe quoque talem pro Severiano habendam eſſe cenſuit. Omnibus enim ipſis cum Thucydide, qui nequaquam in culpa fuit eorum malorum quæ in Armenia acciderunt, eſt contentio. Severiano

1 Τῷ πολέμῳ ὑπείξασι τελευτῆσι] Ἐχεῖνε τ. Marc.

1 Ae-

Σεβηριανὸν μεγαλοπρεπῶς, ἀναβιβάζεται ἐπὶ τὸ τάφον Ἀφρανίου τινὸς Σίλωνα ἐκπόντα ἄρχον, ἀντωνυμίην Περικλέης, ὃς τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα ἐπήρητόρευσεν αὐτῷ, ὥστέ με νὴ τὰς χάριτας πολλὰ πάνυ δακρύσαι ὑπὸ γέλωτος. καὶ μάλιστα ὅπότε ὁ ῥήτωρ ὁ Ἀφράνιος, ἐπὶ τέλει τοῦ λόγου δακρύων ἅμα σὺν οἰμωγῇ ἐξαπατᾷ, ἐκέκμηντο τὸ πολυτελῶν ἐκείνων δείπνων, καὶ ὠφελίσεων. ἔνθα ἐπέθηκεν Αἴαντίου τινὰ τῶν κορωνίδα. ἀπαίρει γὰρ τὸ ξίφος θύλακος πάνυ, καὶ ὡς Ἀφράνιον εἰκὸς ἦν, πάντων ὁρώντων, ἀπέσφαξεν ἑαυτὸν ἐπὶ τῷ τάφῳ, ὃν μὴ τὸ ὀνειδίζον οὐ πολλὰ ἀποθανεῖν, εἰ τοιαῦτα ἐῤῥητόρευε. καὶ τοῦτο ἔφη ἰδὼν τὴν παρρησίαν ἄπανταν, ἀναιμωτὶ, καὶ ὑπερεπαινέσαι τὸν Ἀφράνιον. ἐγὼ δὲ καὶ τἄλλα μὲν αὐτὸν κατεγίνωσκον, μνονυχὶ ζωμάϊν, καὶ [1] λοπάδων μεμνημένον, καὶ ἐπιδακρύοντος τῇ τῶν τλακόντων μνήμῃ· τοῦτο δὲ μάλιστα ἠπαπείλουν, ὅτι μὴ τὸ συγγραφέα, καὶ διδάσκαλον δράματος ἀποθανόντος φάσκειν. πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους ὑμῖν τοιούτους ἔχων σὺ ὦ ἑταῖρε καταγελᾷς, ὀλίγων ὄντων ἐπαινουμένων, ἐπὶ τοῖς ἑτέροις ὑπάρχειν ἤδη μετελθόντα, τῷ συμβαλεῖν, ὅπως ἂν ἄμεινον συγχαίροι ἕκαστος. εἰσὶ γάρ τινες, οἱ τὰ μεγάλα καὶ τῶν πραγμάτων, καὶ ἀξιομνημόνευτα παραλείπουσιν, ἢ παρέρχονται. ὑπὸ δὲ ἰδιωτείας, καὶ ἀπειρογελείας, καὶ ἀγροικίας τὰ λεκτέα, ἢ σιωπητέα, τὰ μικρότατα πάνυ λιπαρῶς, καὶ φιλοπόνως ἐρ-

riano igitur magnificè sepulto, ad tumulum adducit Afranium quendam Silonem Centurionem, æmulum Periclis, qui talia ac tanta pro ipso peroravit, ut per Gratias, præ effuso risu abundè lachrymarer, in primis quum rhetor iste Afranius, sub perorationem cum miserabili affectu lachrymans, sumptuosarum cœnarum, & propinationum illarum mentionem faciebat. Deinde Ajacis coronidem imposuit. Nam gladio admodum generosè è vagina educto, idque ut Afranium decebat, omnium in conspectu, super tumulo se ipsum jugulavit, non indignus per Martem qui multò ante mortuus fuisset, si talia declamasset. Atque hoc dixit, præsentes omnes qui id viderunt, miratos esse, summisque laudibus Afranium extulisse. Ego verò etiam cætera damnabam, ut qui tantùm non ollarum, & ollarum meminisset, & memoriæ placentarum illachrymaretur. Hoc verò maximè reprehendi, quòd non scriptore ipso, & actore fabulæ hujus ante se jugulato, mortuus sit. Multos autem etiam alios his similes, amice, enumerare possem tibi, cùm tamen paucos commemoraverim. Verùm ad alteram promissionis partem jam transibo, puta ad consilium, quo pacto quis historiam meliùs conscribat. Sunt enim quidam, qui rerum gestarum maximas, & memoria dignissimas, prætermittunt, aut percurrunt. Præ imperitia autem, & ineptia, & ignorantia cùm eorum quæ dicenda, tum quæ tacenda sunt, res minimas admodum prolixè & la-

1 Λοπάδων] Flor. λοπαδίων. Bourd.

μηδύνειν ἐμβραδύνοντες. ὥσπερ ἂν εἴ τις τὸν Διὸς, τὸν ἐν Ὀλυμπίᾳ τὸ μὲν ὅλον καλὸν καὶ πρέπον ἡγοῖτον εἶναι, μὴ βλέποι, μηδὲ ἐπαινοῖ, μηδὲ τοῖς οὖσι εἰδόσιν ἐχθαίροιτο. τὸν ὑποπόδιον δέ, τὸ, τε διάνευρος, καὶ τὸ ὄμφαξον ἠμφιέζοι, καὶ τὸ κρηπίδος τὸ σύμμετρον. καὶ ταῦτα πάνυ μετὰ πολλῆς φροντίδος διεξιών. ἔγωγ' ἂν ἥκιστά που, τῷ μὲν ἐπ' Εὐρώπῃ μάχιμον ἐν ὅπλοις ἅπασι διαφαμένῳ. ἑπτὰ δέ μοι τρέπα. ἢ ἔτι πλείω ὕδατος ἀναλωκότα εἰς ψυχράν, καὶ δὴ ἡμῖν ἐσφοίκησαν διήγησιν, ὡς μαῦρός τις ἱππεὺς Μαυσάκης τύχοιμι. τοῦτ' δέ ὄψις πλανωμένου ἀνὰ τὰ ὄρη, καταλάβοι Σύρους τινὰς τὸ ἀγελαῖκαν, ἄρασιν ἀριστοποιήσαιντο. καὶ ὅτι τὰ μὲν ἐσθιόμενα, ἐκείνοι φοβηθέντα αὐτὸν. εἶτα μέντοι μαθόντες ὡς τὸν φίλων εἴη, καταδέξαιντο, καὶ εἰσιάσαιντο. καὶ χάρ τινα τυχεῖν αὐτῶν ἀποδιδημηκότα καὶ αὐτὸν [2] εἰς τὴν Μαῦραν. ἀδελφὴ αὐτοῦ, ἐν τῇ γῇ σπαπυομένη, μῦθοι τὸ μὴ τοῦτο μάκρος, καὶ διηγήσεις, ὡς ἠφάνισεν αὐτὸς ἐν τῇ Μαυρουσίᾳ, καὶ ὡς ἴδοι τὰς ἐλέφαντας πολλὰς ἐν τῷ αὐτῷ συνειλημμένους, καὶ ὡς ὑπὸ λέοντος ὀλίγου δεῖν καταφαγεῖν, καὶ ἡλίκας ἰχθῦς ἐπίαθε ἐν Καισαρείᾳ. καὶ ὁ ἡμιμαθὴς συγγραφεύς, ἀφεὶς τὰς ἐν Εὐρώπῃ μυριομέτρους σφαγὰς τοσαύτας, καὶ ἐπιλύσεις, καὶ ἀποδυὰς ἀναγκαίας, καὶ φύλακας, καὶ ἀντιφυλακάς, μέχρι βαρβάρου ἐσπέρας ἀφειδήσῃ ὁρᾶν Μαλχίωνα τὸν Σύρον ἐν Καισαρείᾳ, laborioſe immorando perſequuntur. Non aliter ac ſiquis Iovis Olympici pulchritudinem univerſam, quæ tanta eſt ac talis, nec videat, nec laudet, neque etiam iis, qui de ea neſciunt, quicquam narret: ſed ſubſellii rectitudinem, & expoſitionem, & crepidæ concinnitatem admiretur, & hæc planè magno ſtudio exponat. equidem audivi quendam, qui pugnam eam quæ ad Europum commiſſa fuit, ne totis quidem ſeptem verbis percurrit: viginti autem menſuras aut etiam amplius, aquæ conſumpſit in frigidam, & nihil ad nos pertinentem narrationem: ut Maurus quidem eques nomine Mauſacas præ ſiti per montes errans, Syros quoſdam agreſtes prandium apponentes deprehenderit, utque primùm illi formidarint ipſum: deinde hominem, ubi ex amicis eſſe intellexiſſent, receperint, & cibum præbuerint. Nam illorum fortè quidam in Mauritaniam aliquando profectus fuerat, cùm frater ipſius ea in terra militaret, & narrationes, ut ipſe in Mauruſia venatus ſit, utque multos elephantos eodem in loco ſimul paſcentes viderit, utque propemodum à leone devoratus fuerit, & Cæſareæ magnos piſces emerit. Et egregius hic hiſtoricus, omiſſis tot cædibus circa Europum factis, tot hoſtium impetibus, & fœderibus neceſſariis, & cuſtodibus inter ſe oppoſitis, uſque in profundam veſperam ſubſtitit aſpiciens Malchionem Syrum Cæſariæ ſca-

ros

1 Ἀναλωκότα] Flor. Ἀναλακότα. Bourd.
2 Εἰς τὴν Μαῦραν] Angl. εἰς τὸ Μαῦρον. Idem.

[1] σκάφος παμμεγέθεις ἀξίους ὠνήματος. εἰ δὲ μὴ νὺξ κατέλαβε, τάχα κἂν συνεδείπνει μετ' αὐτοῦ, ἤδη τῶν σκάφων ἐσκευασμένων. ἅπερ εἰ μὴ σπουδαίως ἐπιμελῶς τῇ ἱστορίᾳ, μεγάλα ἂν ἡμᾶς ἠγνοηκότες ἦμεν, καὶ ἡ ζημία Ῥωμαίοις ἀφόρητος, εἰ Μαυσάκας ὁ Μαῦρος διῴκει, μὴ δοὺς πιεῖν, ἀλλ' ἄδειπνος ἐπανῆλθεν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον. καίτοι πόσα ἄλλα μακρῷ ἀναγκαιότερα ἐκὼν ἐγὼ νῦν παρείημι. ὡς καὶ αὐλητρίς ἦκεν ἐκ τῶν πλησίον κώμης αὐτοῖς, καὶ ὡς δῶρα ἀλλήλοις ἀντέδοσαν, ὁ Μαῦρος μὲν, τὴν Μαλχίωνι λόγχην, ὁ δὲ, τὴν Μαυσάκα πόρπην. καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα ἐν Εὐρώπῃ μάχης, αὐτὰ δὴ τὰ κεφάλαια. τοιαῦτα εἰκότως ἂν τις εἴποι τὰς τοιαύτας, τὸ μὲν ῥᾴδιον αὐτὸ μὴ βλέπειν, πᾶς ἀκριβῶς ἕκαστα αὐτῶν τὰς παρὰ τὴν ῥίζαν ἀκριβῶς ἐπισκοπῶν. ἄλλως δὲ Φίλων, μάλα καὶ οὗτος γελοῖος, ὃς τὸν ἕτερον πόδα οὐ Κορίνθου πώποτε ἐξενεγκὼν, ὅσον ἄχρι [2] κεγχρεῶν ἀποδημήσας, ἢ μέχρι Συρίας, ἢ Ἀρμενίας ἰδών, ὧδε ἤρξατο. μέμνημαι γάρ. [3] ὦπα ὀφθαλμῶν ἀπιστότερα. γράφω τοίνυν ἃ εἶδον, οὐχ ἃ ἤκουσα. καὶ ὅτως ἀκριβῶς ἅπαντα ἐωράκει, ὥστε τὰς δράκοντας ἔφη τῶν Παρθυαίων, σημεῖον δὲ πλήθους τοῦτο αὐτοῖς, χιλίας γὰρ οἴμαι ὁ δράκων ἅπας ζῶσας δράκοντας, παμμεγέθεις ἐναι ἠνωμένους ἐν τῇ Περσίδι

ros ingentes ementem. Et nisi nox ipsum occupasset, fortè etiam scaris jam apparatis cum ipso cœnasset. Quæ nisi ille tam diligenter historiæ tradidisset, res magnas ignoraturi eramus: & damnum hoc Romanis intolerabile fuisset, si Mausacas iste litiens, potum non inveniisset, sed incœnatus ad castra rediisset. Atqui quàm multa alia longè magis necessaria, volens ego nunc prætereo? ut & tibicina quædam ex propinquo vico ad eos venit, utque alter alteri dona dederunt, nempe Maurus hic Malchioni lanceam, ille Mausacæ fibulam: atque alia id genus multa, ipsa certè præcipua capita pugnæ in Europo commissæ. Proinde meritò dixerit quispiam, tales scriptores, rosam quidem ipsam non videre, spinas autem quæ juxta radicem enascuntur, accuratè contemplari. Alius, ὁ Philo, hic etiam admodum ridiculus, qui ne alterum quidem pedem extra Corinthum extulerat unquam, neque ad Cenchreas usque profectus fuerat, nedum Syriam, Armeniamve viderat, in hunc modum exorsus est. Memini enim. Aures quàm oculi minùs fide dignæ sunt. Quare scribo quæ vidi, non quæ audivi. Atque ita diligenter omnia viderat, ut diceret Parthorum dracones (signum autem hoc multitudinis est ipsis, mille enim dracones vivos draco producit) ingentes esse, & in Persi-de

1 Σκάφος παμμεγέθεις ἀξίους ὠνήματος] Σκάφος παμμεγέθεις ἐς πολλῶ ἀξίους ὠ. Marc.

2 Κεγχριῶν] Angl. Κεγχρεῶν. Bourd.

3 Ὦπα ὀφθαλμῶν] Idem de domo & de saltatione, & sæpius alibi, habet à Thurio oratore. Iulia. Imperat. Epist. ὁ Θούριος ὦπα εἶπεν ἀνθρώποις ὀφθαλμῶν ἀπιστότερα. Idem.

1 Πμ-

δὲ, μικρὸν ὑπὲρ τὴν Ἰβηρίαν. τούτους δ', πίσας μὲν ἐπὶ κρημνῶν μεγάλων ἀναδεδεμένους, ὑψηλὰς αἰωρεῖσθαι. καὶ προβάλλειν, ἐπιλαμπόντων, δι' ἐμποιεῖν. οἱ αὐτοὶ δὲ τῷ ἔργῳ, ἐπιδὰν ἐμβάλωσι, λύσαντες αὐτοὺς, ἐπαφιᾶσι τοῖς πολεμίοις. ἀμέλει πολλοὺς τῶν ἡμετέρων ὕπω κρεοφαγῆναι. καὶ ἄλλους, περιπεραθέντων αὐτοῖς, ἀσπαιρόντας, καὶ συγκλασθέντας, τυῦτο δ' ἐφεισὼς ὁρᾶν αὐτοὺς, ἐν ἀσφαλεῖ μέντοι ἀπὸ δένδρου ὑψηλοῦ ποιούμενον τὴν σκοπήν. καὶ δῆτα ἐποίησε, μὴ ὁμόσε χωρήσας θηρίοις ἡμέροις, ἐπεὶ σὺν ἂν ἡμᾶς ἀναμφιλόγως ὕπω συγγραφέα τῶν ἐχόμεν, καὶ ἀπὸ χειρὸς αὐτὸν μεγάλα κ' λαμπρὰ σὺν τῷ πολέμῳ τούτῳ ἐργασάμενον. καὶ γὰρ κινδύνους πολλοὺς, καὶ ἔτρωθη περὶ Σοῦραν, ἀπὸ δ' Κρανίου δηλονότι βαδίζων ἐπὶ τὸν Λέρναν. καὶ τοῦτο Κορινθίων ἀκουόντων ἀνεγίνωσκε, τοὺς ἀκριβῶς εἰδότας, ὅτι μηδὲ τεῖχος περιεμβάλλον πόλεμον ἐφράσσει, ἀλλ' οὐδὲ ὅπλα σκηνὸς μὲ ἦδει, οὐδὲ μηχανήματα, οἷά ἐστιν, οὐδὲ τάξεων, ἢ καταλοχισμῶν ὀνόματα. πάντα γὰρ ἔμελεν αὐτῷ παλαιὰν μὲν τὴν φάλαγγα, ἐπὶ κέρως δὲ λέγειν τὸ ἐπὶ μετώπου ἄγειν. εἰ δέ τις βέλτιος, ἄπαυστα ἐξ ἀρχῆς ἐς τέλος τὰ πεπραγμένα, ὅσα ἐν Ἀρμενίᾳ, ὅσα ἐν Συρίᾳ, ὅσα ἐν Μεσοποταμίᾳ, τὰ ἐπὶ τῷ Τίγρητι, τὰ ἐν Μηδίᾳ, πενταισχιλίοις ὅλοις ἔπεσι περιλαβὼν, συνέγραψε. καὶ τοῦτο ποιήσας, ἱστορίαν συγγεγραφέναι φησί. τὴν μέντοι ἐπιγραφὴν ὀλίγῳ δεῖν μακροτέραν δ' βιβλίῳ ἐπέγραψεν, Ἀντιοχικὸν δ' Ἀπόλλωνος ἱερονίκου.

side generari paulùm supra Iberiam: hos autem longuriis antea illigatos, in altum attolli, & procul adventantibus, metum incutere. In ipso verò prælio, quando congrediuntur, solutos ipsos in hostes immittunt. Nimirum multos nostrorum hoc pacto devoratos esse: alios verò ipsis transfixos, fuisse necatos & confractos. Se autem astitisse, & vidisse, cùm in tuto ab arbore excelsa spectaret. Et rectè sanè fecit, quòd cum hisce bestiis congressus non sit. Neque enim nos tam egregium scriptorem nunc haberemus, qui manu ipse hoc in bello magna & præclara gessisset. Etenim multa pericula subiit, & vulneratus est juxta Suram, cùm à Cranio videlicet Lernam iret. Atque hæc Corinthiis audientibus recitabat, qui probè sciebant ipsum ne in pariete quidem vidisse depictum bellum: ac neque arma noviſſe, neque quales sint machinæ, neque qualia aut acierum, aut ordinum nomina. Prorsus enim ipsi curæ fuit, obliquam quidem, phalangem vocare: dicere autem cornua instruere, quod est exporrecta fronte educere. Quidam etiam optimus, quæcunque à principio ad finem usque gesta fuerunt in Armenia, in Syria, in Mesopotamia, ad Tigrim, in Media, quingentis non integris versibus complexus, conscripsit: quo facto historiam à se scriptum ajebat. Inscriptionem verò propemodum libro longiorem inscripsit, his verbis: Antiochiani Apollinis sacri certaminis

1 Περιπεραθέντων] Legendum, περιπαιραθέντων. Sic Plutarchus. *Menagius.*
2 Τάξιων, καταλοχισμῶν] Τάξιων ἢ καταλοχισμῶν. *Marc.*

Δόλιχον γάρ τιν οἶμαι ἐν παισὶ νενικηκὼς τῶν ἐν Ἀρμενίᾳ, καὶ Μεσοποταμίᾳ, καὶ ἐν Μηδίᾳ Ῥωμαίοις νῦν πραχθέντων ἀφήγησις. ἤδη δ' ἐγώ τινων καὶ τὰ μέλλοντα συγγεγραφηκότος ἤκουσα, καὶ τὴν λῆψιν Οὐολογέσου, καὶ τὴν Ὀσρόης σφαγήν, ὡς ἐξοκνηθήσεται τῷ λέοντι. καὶ ἐπὶ πᾶσι, τὸ τρίπομπον ἡμῖν βραβεῦσον. ὅπως φαίνῃ μαντικῶς ἅμα ἔχων; ἔσπευδεν ἤδη πρὸς τὸ τέλος τῆς γραφῆς. ἀλλὰ καὶ πόλιν ἤδη ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ ᾠκισε, μεγάθει τε μεγίστην, καὶ κάλλει καλλίστην. ἔτι μέντοι ἐπισκοπεῖ, καὶ διαβουλεύεται, εἴτε Νίκαιαν αὐτὴν ἀπὸ τῆς νίκης χρὴ ὀνομάζεσθαι, εἴτε Ὁμόνοιαν, εἴτε Εἰρήνην. καὶ τοῦτο μὲν ἔτι ἄδηλον, καὶ ἀνώνυμος ἡμῖν ἡ καλὴ πόλις ἐκείνη, λήρου πολλοῦ, καὶ κηρύξεως συγγραφικῆς χάριν. τὰ δ' ἐν Ἰνδοῖς πραχθησόμενα, ὑπισχνεῖται ἤδη γράψειν, καὶ τὰ ἐξῆς διαλάσεως. καὶ οὐκ ὑπόσχεσις ταῦτα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ προοίμιον τῆς Ἰνδικῆς ἤδη συντέτακε, καὶ τὸ τρίτον τάγμα. καὶ οἱ Κελτοὶ καὶ Μαύρων μοῖρα ὀλίγη σὺν Κασσίῳ πάντες δή τοι ἐπεραιώθησαν τὸν Ἰνδόν προοιμίου. ὅ, τι δὴ πράξουσιν, ἢ πῶς δέξονται τὴν τῶν ἐλεφάντων ἐπίλασιν, οὐκ εἰς μακρὰν ἡμῖν ὁ ξυμμαχὸς συγγραφεύς, ἀπὸ Μαζιρείου, ἢ ἀπ' Ὀξυδράκων ἐπιστελεῖ. τοιαῦτα πολλὰ ὑπ' ἀπαιδευσίας ληροῦσι, τὰ μὲν ἀξιόρατα οὐδ' ὁρῶντες, ὅτ' εἰ βλέποιεν, κατ' ἀξίαν εἶχεν δυνάμενοι, ἐπινοοῦντες δή, καὶ ἀναπλάττοντες ὅ, τι κεν [1] ἐπ' ἀκριβείμων γλῶτταν φασὶν ἔλθῃ. καὶ ἐπὶ τῷ ἀριθμῷ τῶν βιminis victoris (Dolichum enim puer vicerat) eorum quæ in Armenia, Mesopotamia, & Media à Romanis nunc gesta sunt, historica narratio. Iam & quendam ego audivi, qui futura scripserat, cùm Vologesi expugnationem, tum Osroæ cædem, ut leoni objiciendus erat: postremò triumphum illum nobis exoptatissimum. Ita vatis in morem se habens, jam ad finem scribendi properabat. Quin & civitatem in Mesopotamia idem jam condidit, magnitudine maximam, & pulchritudine pulcherrimam. Adhuc tamen deliberat, an eam Niceæam à victoria nominari conveniat, an verò Homonœam, an etiam Iræneam. Et hoc adhuc est anceps, manetque nobis fine nomine præclara illa civitas, multis nugis, & fastu historico referta. Quæ autem apud Indos agentur, ea se jam scripturum promisit, & maris exterioris circumnavigationem. Neque tantum hæ sunt promissiones sed Indicæ historiæ proœmium jam est compositum, & ordo tertius. Et Galli, parsque exigua Maurorum, hi omnes cum Cassio fluvium Indum trajecerunt. Cæterùm quid facturi sint, aut quomodo elephantorum incursus excipient, non multò post egregius ille scriptor, à Muziride vel Oxydracis ad nos scribet. Multa hujuscemodi præ insciti nugantur, quæ sunt digna visu non videntes, neque si videant, ea pro dignitate exponere scientes, sed excogitantes, & effingentes, quicquid (ut ajunt) temerè in linguam venerit: etiam librorum numero, maxi-

[1] Ἐπ' ἀκριβείμων] Ἐπὶ τῷ βῆμα in Cod. Flor.- *Bourd.*

[1] Alii-

Σλίαν ἢ σημειώμασι, καὶ μᾶλιστα ἐπὶ τοῖς ἐπιγράφαις. καὶ γὰρ αὖ καὶ αὐτὰ, παιγνίδιοι. Ἢ δὴν Παρθικῶν νικῶν, τοσάδε. καὶ αὖ Παρθιδῶν, πρῶτον, δεύτερον, ὡς Ἀτθιδῶν δηλονότι. ἄλλων ἀστειότερον Δημητρίου Σαγαλασσέως Παρθονικά. ὑφ' ὡς οὐ μάλα πολυπραγμονήσας, καὶ ἐπισκοπήσας τὰς ἰσοτιμίας ὅτου κριθὰς ὄσας, ἀλλὰ τῆς χρησίμου ἕνεκα. ὡς ὅσοις ἂν ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα φύγῃ, πολὺ μέρος ἤδη ἐς τὸ ὀρθῶς συγγράφειν ὑπὸ σοῦ πεπόνηται. μᾶλλον δ' ὀλίγον ἔτι προσδεῖται, εἰ μὴ ἀληθὲς φασὶν ἡ Διαλεκτικὴ, ὡς τὸ ἡμίσεον ἢ δικτύου ἄρσις, τὸ ἕτερον πάντως ἀντισύγκλ. καὶ δὴ τὸ χωρίον σοι φαίη τις ἂν ἀκριβῶς ἀναπεκόσθαι. καὶ εἴ τε ἄκανθαι, ὑπόσαι ἦσαν, καὶ βάτοι, ἐκκεκομμέναι εἰσί. τὰ δ' ἄλλα ἱερεῖα, ἤδη εὐπρόσωπα. καὶ εἴ τι πρόχειρον δὴ, καὶ τοῦτο λεῖον ἐστιν. ὥστε οἰκοδομεῖν τι δεῖ ἤδη, καὶ αὐτὸν ὡς δείξῃς, σὸν ἀναπτέσθαι μᾶλλον τὸ τῶν ἄλλων χηνάδας ἂν, μᾶλλόν τι καὶ αὐτὸς ἐπισκῆψαι δεξιόν. ᾧ ὁ ᾄδεις ἄν, ἀλλ' ὑφ' ὁ [2] Μῶμος μεμήσεται δύναιτο. φημὶ τοίνυν τὰ ἄριστα ἱστορίαν συγγράφοντα, δύο μὲν ταῦτα κορυφαιότατα οἴκοθεν ἔχοντα, ἦκειν, σύνεσίν τε πολιτικὴν, καὶ δύναμιν ἑρμηνευτικήν. τὴν μὲν, ἀδίδακτον ἡ τὸ μάλιστα δὲ ἐπὶ τοῖς ἐπιγράφοντες. Ἐτέγνων γὰρ Δημητρίου Σαγαλασσέως Παρθονικά. ὑφ' ὡς οὐ μάλα πολυπραγμονήσας, καὶ ἐπισκοπήσας τὰς ἰσοτιμίας ὅτου κριθὰς ὄσας, ἀλλὰ τῆς χρησίμου ἕνεκα. ὡς ὅσοις ἂν ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα φύγῃ, πολὺ μέρος ἤδη ἐς τὸ ὀρθῶς συγγράφειν ὑπὸ σοῦ πεπόνηται. μᾶλλον δ' ὀλίγον ἔτι προσδεῖται, εἰ μὴ ἀληθὲς φασὶν ἡ Διαλεκτικὴ, ὡς τὸ ἡμίσεον ἢ δικτύου ἄρσις, τὸ ἕτερον πάντως ἀντισύγκλ. καὶ δὴ τὸ χωρίον σοι φαίη τις ἂν ἀκριβῶς ἀναπεκόσθαι. καὶ εἴ τε ἄκανθαι, ὑπόσαι ἦσαν, καὶ βάτοι, ἐκκεκομμέναι εἰσί. τὰ δ' ἄλλα ἱερεῖα, ἤδη εὐπρόσωπα. καὶ εἴ τι πρόχειρον δὴ, καὶ τοῦτο λεῖον ἐστιν. ὥστε οἰκοδομεῖν τι δεῖ ἤδη, καὶ αὐτὸν ὡς δείξῃς, σὸν ἀναπτέσθαι μᾶλλον τὸ τῶν ἄλλων χηνάδας ἂν, μᾶλλόν τι καὶ αὐτὸς ἐπισκῆψαι δεξιόν. ᾧ ὁ ᾄδεις ἄν, ἀλλ' ὑφ' ὁ [2] Μῶμος μεμήσεται δύναιτο. φημὶ τοίνυν τὰ ἄριστα ἱστορίαν συγγράφοντα, δύο μὲν ταῦτα κορυφαιότατα οἴκοθεν ἔχοντα, ἦκειν, σύνεσίν τε πολιτικὴν, καὶ δύναμιν ἑρμηνευτικήν. τὴν μὲν, ἀδίδακτον ἡ τὸ

maximè verò inſcriptionibus ſuperbientes. Etenim hæ prorſus ſunt ridiculæ ut iſtius neſcio cujus, Parthicarum victoriarum tot libri. Rurſum, Parthidos primus, ſecundus, ut Atthidos ſcilicet. Alius etiam multò urbanius. Nam legi Demetrii cujuſdam Sagalacenſis Parthonicica. Non quòd irrideam & caviller hiſtorias adeò præclaras, ſed utilitatis cauſa hæc commemoro: ita ut quiſquis hæc & ſimilia fugerit; is bonam partem hiſtoriæ rectè conſcribendæ jam conſequutus ſit. Imò pauca adeò etiam illi deſunt, ſimodò verum illud eſt quod Dialectica tradit, nimirum eorum inter quæ nullum eſt medium, altero elevato, alterum contra deprimi. At verò dicat aliquis, area ipſa jam probè purgata eſt, ſpinæ quot-quot erant & rubi ſunt exciſi, aliorum verò jam exportatæ ruinæ: & ſiquid olim fuit aſperum, planum jam eſt. Quare jam tempus eſt ut ædificium aliquod conſtruas ipſe, quo oſtendas te non ſolùm alienis eruendis eſſe generoſum: ſed etiam propriis comminiſcendis aptum: quæ nemo, ne ipſe quidem Momus queat reprehendere. Ajo igitur eum qui optimè hiſtoriam conſcribere volet, domo debere hæc duo præcipua afferre, Prudentiam politicam, & exponendi facultatem. Quorum alterum nulla doctrina traditum, naturæ quoddam eſt do-

1 Ἐτέγνων γὰρ Δημητρίου Σαγαλασσέως] Clar. Ezechiel Spanhemius diſſertatione IX. de Præſtantia & uſu numiſm. docet tam ex probatis & antiquis ſcriptoribus, quam ex numiſm. legendum eſſe Σαγαλασσέως. Quinimo apud Stephanum ſcribitur Σαγάλασσος, quid addit etiam ſcribi Σίλλυος. Vide Thomam Pinedo & eruditiſſimas Lucæ Holſteinii notas. pag. 267. *Alm.*

2 Μῶμος μεμήσεται] Hunc locum imitatus eſt Ariſten. Epiſt. I. l. I. ex emendatione viri Clariſſimi Ioſ. Merceri. *Bourd.*

φύσεως δίδωσι. ἡ δύναμις δ', πολλῇ τῇ ἀσκήσει, καὶ συνεχεῖ τῷ πόνῳ, καὶ ζήλῳ τῶν δεχαίων ἐπιτηδευμένη ἔσω. ταῦτα μὲν δὴ ἄπεχνα, καὶ οὐδὲν ἐμοὶ συμβάλλεται βιβλίον. ὁ γὰρ συνετὸς καὶ ὀξὺς ἀποφανεῖ τὰς μὴ ἀφ' ἑαυτοῦ φύσεως τοιούτας φύσει τοῦτο ἡμῖν τὸ βιβλίον. ἐπὶ πολλῷ δὲ ἂν, μᾶλλον δὲ πάντως ἐπὶ πολλῷ ἄξιον, εἰ μεταπλάσειε καὶ μεταποιήσειε τὰ παλαιούτα ἐδύνατο. ἢ οὐκ ἐμελλέδει χρυσὸν ἀποφανεῖν, ἢ ἄργυρον [1] ἀπὸ κασσιτέρου, [2] ἢ ἀπὸ Κόνωνος, Τίτορμον, ἢ ἀπὸ Λεωτροφίδου, Μίλωνα ἐξεργάσασθαι; [3] ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς τέχνης, καὶ τὸ τῆς συμβουλῆς χρήσιμον, ὅσον ἐς πίστιν τῶν ὠφελουμένων, ἀλλ' ἐς χρῆσιν αὐτῶν τοῖς ὠφελήσουσι. οἷόν τι ἐμέλλε Γύλης, καὶ [4] Ἡρόδιζης, καὶ Θέων, ἢ εἴ τις ἄλλος γυμναστὴς [5] ὑπάρχοιντο ἂν σοι τοῦτον Περδίκκαν περιελαύνοντες, εἰ δὴ ὄντως ἦν ὁ μητρῴας ἐρασθείς, καὶ λέγ' ταῦτα κατεσκληκώς, ἀλλὰ μὴ Ἀντίοχος ὁ Σελεύκου Στρατονίκης ἐκείνης, ἀποφανεῖν ὀλυμπιονίκας, καὶ Θεαγενεῖ τῷ Θασίῳ, ἢ Πολυδάμαντι τῷ Σκοτουσσαίῳ ἀντιπάλους, ἀλλὰ τοῖς δεθεῖσιν ὑπάρξαι δύφυᾶ παρὰ ὑπαρχόντος τοῦ γυμναστικῆς ἀφθόνου ἀμείνω ἀποφανεῖν μὴ τὴν τέχνης.

donum. Exponendi autem facultas, exercitatione multa, labore assiduo, & priscorum imitatione comparanda est. Atque hæc quidem extra artem sunt, neque me consultore indigent. Neque enim prudentem & acutum reddere eum, qui non fuerit natura, talis meus hic libellus pollicetur: siquidem magni faciendus, imò potiùs cuivis anteferendus foret, si res hujusmodi transformare & immutare posset. Puta vel ex plumbo aurum facere, vel ex stanno argentum, vel ex Cononе Titormum, vel ex Leotrophide Milonem efficere. Verùm artis, & consilii hæc est utilitas, non ut suppeditent ea quæ adsunt, sed ut illis convenienter uti doceant. Quo pacto nimirum & Iccus, & Herodizes, & Theon, & siquis alius palæstræ magister, pollicerentur tibi se acceptum Perdiccam (si hic ille est qui novercam amavit, ex eoque contabuit, at non Antiochus Seleuci filius Stratonices illius amore captus.) Olympionicen reddituros, & vel Theageni Thasio, vel Polydamanti Scotussæo æquiparandum: quum materiam eximiam à natura datam, ad palæstræ exercitationem suscipiendam, multò præstantiorem arte redderent. Qua-

1 Ἀπὸ κασσ.] Flor. ἀπ. Bourd.

2 Ἢ ἀπὸ Κόνωνος Τίτορμον, ἢ ἀπὸ Λεωτροφίδου Μίλωνα] Ex hoc loco licet conjicere, Cononem illum ducem famigeratum fuisse corpore parvum & exilem: nam & ille Leotrophides, qui Miloni opponitur, à comico Aristophane in Avibus ut parvus & exilis traducitur, & ab ejus Scholiaste ut talis notatur: de Titormo vero, & ejus mirandis viribus vide Ælianum lib. 12. cap. 22. *Palm.*

3 Ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς τέχνης, καὶ τὸ τῆς συμβουλῆς χρήσιμον, ὅσον ἐς πίστιν] Χρήσιμον; ὅσ. π. Marc.

4 Ἡρόδιζης] Angl. Ἡρόδικος. Bourd.

5 Ὑπάρχοιντο ἂν σοι, τοῦτον Περδίκκαν] Οὐ τοῦτον Περδίκκαν. Marc.

1 Ἀπὸ-

ἔστι [1] ἀπίστω καὶ ἡμῶν τὸ ἐπιφθονον τοῦτο τῆ ὑποχίσεως, εἰ πίχιλω φαμὲν ἐφ' ὕτω μεγάλω καὶ χαλεπῆ τοῦ πράγματος ἐφοδεμένην. εἰ γὰρ ἀνδρῶν ἀφελεσθέντες, ἀπροφάσιστοι συγγραφέα φαμὲν, ἀλλὰ τῆ φύσει συνιτέα, καὶ ἄριστα αὐτὸς λόγους ἠσκημένον ὑποδείξειν ἐδὲς πως ὀρθὸς, εἰ δὴ τοιαῦτα φαίνοιτο. ὡς χρώμενον, δεῖπον ἂν καὶ συμφέροιτο τελείσειν ἄχρι καὶ αὐτὸς τὸ σκοπόν. καίτοι, ὃ γὰρ ἂν φαίης ἀκριβεῖ τὸ σαφὲς εἶναι τῆ πίχυος, καὶ διδασκαλίας, ἂν ἀγνοεῖ. ἁπλῶς καὶ σκιαμαχίζει μὴ μαθὼν, καὶ ὕλη, καὶ πάντα ἂν ἠπίστατο. νῦν δὲ μὴ μαθὼν, ἐκ ἂν τι αὐτῶν χειρουργήσειεν. ὑποδείκνυσι δὲ πῶς, ῥᾷστά τ' ἂν μάθοι, καὶ ὡς μετακαιρίσειε ἐφ' αὑτῷ. [2] καὶ τοίνυν καὶ ἡμῖν τοιοῦτος ὁ μαθητὴς νῦν παραδίδοται, σωφρονεῖν τε, καὶ εὐπαίδευτον ἀγωνιᾶν, ἀλλ' ὀξὺ διδρᾶν, οἷόν τε πράγμασι χρήσασθαι ἂν, εἰ ἐπιτρέποιτο, [3] καὶ γνώμην στρατιωτικὴν, ἀλλὰ μὴ τὴν πολιτικῆς, καὶ ἐμπειρίαν στρατηγικὴν ἔχειν. καὶ τὸν Δία, καὶ τὸν στρατοπέδων ἡγεμόνας ποτὲ, καὶ γυμναζομένους, ἢ πεπλεγμένους στρατόπεδα ἐναρμόνιος, καὶ ὅπλα εἰδῶς, καὶ μηχανήματα ἄνια, καὶ τί ἐπὶ κέρως, καὶ τί ἐπὶ μετώπου. πῶς οἱ

Quare à nobis abſit hæc promiſſionis invidia, ut artem aliquam rei adeò magnæ & difficili nos inveniſſe dicamus. Neque enim quemvis acceptum, hiſtoriæ ſcriptorem nos redditurus aſſerimus: ſed ei qui ſit natura prudens, & in dicendo optimè exercitatus, viam aliquam rectam, ſi qua talis apparet, oſtenſuros, qua utendo citiùs ac faciliùs, ad propoſitum ſcopum perveniat. Neque enim dixeris eum qui fuerit intelligentia præditus, arte & doctrina earum rerum quas ignorat, opus non habere: quoniam ſi abſque doctrina citharam pulſare, & tibia canere poſſet, etiam omnia ſciret. Nunc autem non edoctus nihil eorum manu pulſare poſſet: ſed docente aliquo facillimè diſceret, & rectè per ſe ipſum adminiſtraret. Proinde nobis quoque nunc talis diſcipulus tradatur, qui neque ad intelligendum, neque ad dicendum ſit ignavus, ſed acutum tueatur, poſſitque rebus uti, ſi committantur illi, ac militarem animum habeat, & cum prudentia politica, Imperatoriam experientiam. Denique per Iovem, in caſtris etiam ſit verſatus, & milites ipſos, ſeu quum ad prælia exercentur, ſeu quum in aciem educuntur, viderit, & arma, & machinas aliquas norit, & quid ſit diductis cornibus, quid exporrecta fronte aciem inſtruere: quomodo cohortes, & turmæ

1 Ἀπίστω] Atiſten. loc. cit. *Bourd.*

2 Καὶ τοίνυν ὑμῖν τοιοῦτός τις ὁ μαθητὴς νῦν παραδίδοται, σωφρονεῖν τε καὶ εὐπαίδευτον ἀγωνιᾶν ἀλλ' ὀξὺ διδρᾶν] Παραδίδοται, σωφρονεῖν τε καὶ εὐπαίδευτον ἀγωνιᾶν. εἰ. ὁ. δ. Marc.

3 Καὶ γνώμην στρατιωτικὴν, ἀλλὰ μὴ τὴν πολιτικῆς, καὶ ἐμπειρίαν στρατηγικὴν ἔχειν] Καὶ γνώμην στρατιωτικὴν, ἀλλὰ μὴ πολιτικῆς; καὶ ἐμπειρίας στρατηγικὰς ἔχων. Requirit in hiſtoriarum ſcriba mentem præditam & rei militaris aliqua notitia, & ſcientia politica, & uſu imperatorio. Eant, videant noſtri ſæculi hiſtoriarum ſcribillones, ecquid ejuſmodi trogalia in ſuo ſinu aut penu inventuri. *Idem.*

λόχοι, πῶς οἱ ἱππεῖς, καὶ πόθεν, καὶ τί ἐξελαύνειν, ἢ εἰσελαύνειν. καὶ ὅλως, ἂν τὸ κατοικίδιόν τις, ἀσφ οἷον πιστεύειν μόνον τοῖς ἀπαγγέλλουσι. μᾶλιστα δ καὶ ὡς τὰ πάντων, ἐλεύθερος ἔστω τὸν γνώμων, καὶ μήτε φοβείσθω μηδένα, μὴ δ ἐλπιζέτω μηδέν. ἐπὶ ὁμοίῳ ἔστω τοῖς φαύλοις δικασταῖς, ὡς χάρεν, ἢ ὡς ἀπέχθειαν ἐπὶ μισθῷ δικάζουσι. ἀλλὰ μὴ μελέτω αὐτῷ [1] μήτε Φίλιππος σκαιωμμένῳ τὸ ὀφθαλμῷ ὑπὸ Ἀστέρος δ Ἀμφιπολίτου δ τοξότου ἐν Ὀλύνθῳ. ἀλλὰ τοιοῦτον, οἷον ἦν, διεχθέστω. μήτ' Ἀλέξανδρον ἀνιάσῃ ἐπὶ τῇ Κλείτου σφαγῇ, ὁμοίως ἐν τῷ συμποσίῳ γλυφόμενον, εἰ σαφῶς ἀναγραφοίτο. μὴδὲ Κλέωνα αὐτὸν φοβησάτω, μέγα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ δυνάμενον, καὶ κατέχειν τὸ βῆμα, ὡς μὴ εἰπεῖν ὅτι ὀλέθριος ἐστὶ μανικὸς ἄνθρωπος ἀνθρωπος ἦν οἷον. μὴδὲ ἡ σύμπασα πόλις τὰ Ἀθηναίων, ἂν τὰ ἐν Σικελίᾳ καὶ ἡσυχῇ, καὶ τὸν Δημοσθένους λῆψιν, ἐστὶν

mæ ordinentur, unde & quid equum emittere, quid obequitare. Denique non sit ex iis qui domi desident: neque solùm iis credat qui renuntiant. In primis verò, & ante omnia, libero sit animo, ac neque quemquam metuat, neque quicquam speret? quoniam similis esset malis judicibus, qui vel ad gratiam, vel ad odium accepta mercede sententiam ferunt. At non curet, neque Philippum oculo ab Astere Amphipolitano sagittario ad Olynthum orbatum: sed talem ostendat qualis tunc erat. Neque ipsi se excruciet Alexander ob Cliti cædem crudeliter in convivio perpetratam, si planè sit depingendus. Neque ipsum deterreat Cleon, quòd in concione sit præpotens, & tribunal contineat, quominùs ab eo pernicioſus, & insanus homo pronuncietur. Neque tota civitas Athenienſium, si clades in Sicilia acceptas memoret, captum Demosthenem, mor-

1 Μήτε Φίλιππον ἐκκακομμένον τὸ ὀφθαλμὸν ὑπὸ Ἀστέρος τοῦ Ἀμφιπολίτου τοῦ τοξότου ἐν Ὀλύνθῳ] Non concordat Lucianus cum Historicis, qui id negotium attigerunt. Omnes fere uno consensu scriptum reliquerunt id evenisse Philippo in Methones obsidione. Diodorus lib. 7. ὁ δ Φίλιππος τὴν μὲν πόλιν κατέσκαψε, τὴν δὲ χώραν δίνειμε τοῖς Μακεδόσι, ἐν δ στρατιᾷ ταύτῃ συβέλη τὸ Φίλιππον εἰς τὸν ὀφθαλμὸν πληχθέντα τοξεύματι διαφθαρῆναι τὴν ὄψιν. de Methona vero loquitur. Sic & Strabo lib. 8. παρὰ Θουκυδίδῃ δ ἐν τοῖς ἀπαγγέλοις Μεθώνη φέρει ὁμώνυμον τῇ Μακεδονικῇ, ἐν δ Φίλιππος ἐξεκόπη τὸ ὀφθαλμὸν στολιορκῶν. Solinus cap. 14. *in regione Magnesia Methone oppidum situm est, quod cum obsideret Philippus Alexandri Magni pater, damnatus est oculo jacta sagitta, quam jecerat Aster oppidanus.* Quo in loco notandus est error Solini, qui Methonem Magnesiæ cum Macedonica confundit. Nam ea Methone, quam obsidebat Philippus, alia erat à Magnesiaca ex verbis expressis Strabonis lib. 9. ἐξῆς δ αἱ ὑπὸ Φιλιππίτην πόλεις καταλέγονται, ἃ μὲν ἦν Μεθώνη ἐτέρα ἐστὶ τῆ Θερμαικῆς Μεθώνης, ὧν κατέσκαψε Φίλιππος. quod dictum sit obiter. Idem ait Harpocration Μεθώνη· Δημοσθένης Φιλιππικοῖς λέγει ἀντὶ τοῦ ὁ Θρᾴκη, ὧν στολιορκῶν Φίλιππος ἐξεκόπη τὸ δεξιὸν ὀφθαλμόν. Suidas etiam in voce Κάρανος de Philippo: Μεθωναίοις δὲ τοῖς ὅτε Θρᾴκης στολεμῶν τὸ ὀφθαλμὸν ἐπηρώθη Ἀστέρος τινὸς ὄνομα βαλόντος αὐτὸν βέλει. Plutarchus in Parallellis causam fortè erroris præbuit Luciano, nam ille sic de hoc negotio: Φίλιππος Ὀλυνθίων ἐκ Μεθώνην βουλόμενος πορθῆσαι, ἐκ διαβόλου τινὸς ἐπὶ τῇ Σανδάρᾳ στόματι διαβάντος

Νικίᾳ πλυτεῖν, καὶ ὡς ἐδίψων, καὶ οἷον τὸ ὕδωρ ἔπιον, καὶ ὡς ἐφονεύοντο πίνοντες οἱ πολλοί. ταῦτα γὰρ, ὅσῳ δικαιότερόν ἐστιν, ὑπ' ἐλπίδος τοῦ νῦν ἐχόντων αὐτὸς ἕξειν τάλλα αἰτίαν, ἵνα τὰ δυνατὰ, ἢ ἀκούσας μηδεμιᾷ ὡς ἐπραγμένα διηγήσηται. εἰ γὰρ ποιητὴς αὐτῶν, ἀλλὰ μιμητὴς ἴσθι. ὅστις γὰρ κακῶς πεπραγόσι χάριν τίθησι, τούτου σοι ἐκείνῳ ὁ κηρυκεῖον ἐστί. κἂν φεύγωσιν, σὸς ἐκείνῳ ὁ διώκων, [1] ἐκεῖνος εἰ μὴ ἔξεσθαι δέον μή τι παρέλιπεν. ἐπείτοιγε, εἰ σιωπήσας αὐτὰ, ἢ ἄσσα τούτοιν εἶπεν ἐπανορθώσασθαι ἐδύνατο, ῥᾴστου ἴσθι ἐν καλάμῳ λιπεῖν τὸ Θουκυδίδου ἁπταίστως ἅπαν τε τὸ ὑπὸ Ἐπιπολαῖς ἐναντιόχωμα, καταδῦσαι τὴν Ἑρμοκράτους τριήρη, καὶ τὸ καταφραγὲν Γύλιππον ἀμφιτείχει μεταξὺ διαπεριζῶσαι, καὶ διαπαφράσσοντας τὰς ὁδούς. καὶ τέλος, Συρακουσίους μὲν εἰς τὰς λιθοτομίας ἐμβαλεῖν, τοὺς δὲ Ἀθηναίους ἐπὶ τὰς Σικελίας Σικελίαν, καὶ Ἰταλίαν, μὴ τὸ παράπαν τὴν Ἀλκιβιάδου ἐλπίδα. ἀλλ' οἶμαι, τὰ μὲν πεπραχότα, εἰδὶ Κλωθὼ ἂν ἔτι ἀναπλώσειεν, οὐδ' Ἄτροπος μεταγράψει. ἓν δὴ συγγραφεῖ ἔργον ἐστὶν, ὡς ἐπράχθη εἰπεῖν. τοῦτο δ' ἂν ἐν δύναται, ut res prout gestæ sunt, exponat.

mortuum Niciam dicat, quomodo siti laborarunt, qualem aquam biberunt, & ut plerique potu perierunt. Nam quod est justissimum, nemo sanæ mentis existimabit, eum in culpa esse, si quæ infœliciter, aut stultè gesta sunt, ut gesta sunt, narrabit: siquidem talium non est author, sed nunciator. Quare sive prælio navali ceciderint, non is est qui eos submersit: sive fugiant, non is est qui persequitur, nisi optandum erat, ne quid prætermitteret. Quandoquidem si ea tacendo, aut in diversum narrando, corrigi possent, facillimum fuerat Thucydidi uno ac tenui calamo, munitiones Epipolarum invertere, Hermocratis triremem submergere, & execrabilem istum Gylipum confodere interea dum vias obstruit, & fossis intercludit: denique & Syracusanos in lapicidinas conjicere: Athenienſibus verò copiam facere, tum Siciliam, tum Italiam, cum prima illa Alcibiadis spe, circumnavigandi. At puto, quæ facta sunt, neque Clotho revolvat denuo, neque Atropos immutet. Proinde historici unum est opus Hoc autem facere non poterit, do-

Σῶναι πάρεστι, τοῦ ἑνὸς τοῦ Ὀλυνθίου. Ἀστέρος ὀνόματι ἐπεξόδιον τοῦ ὀφθαλμοῦ. Et hæc habet, ut ait, ex Callisthene in 3 Macedonicorum, & ex eo, quod sive ille, sive Callisthenes dixit, τοῦ πρὸς τοῦ Ὀλυνθίου, putavit Lucianus id evenisse in Olyntho. At nihil obstat, quin Astet ille sive Amphipolitanus fuerit, ut ait hoc loco Lucianus, sive Olynthius, ut ait Plutarchus, fuerit in copiis Olynthiorum auxiliariis in Methones obsidione, &, ut omnia quadrent, potuit esse Amphipolitanus partis, Olynthiis militans inter auxilia Methonensium. Trogus apud Justinum lib. 7. ait in Philippum præterentem de muris sagittam jactam oculum effodisse, & in eo cum Plutarcho pugnat, qui dum trajicere conaretur Sandanum fluvium, oculum amisisse ait. Sed de Sandano illo fluvio nullus alius meminit præter Stobæum, qui ex Plutarcho habet, & eum Sardonem vocat in textu, in margine vero Sandanum. Ergo nihil in eo certi. *Palm.*

1 Ἐκεῖνος εἰ μὴ ἔξεσθαι δέον, μή τι παρέλιπεν] *Extra quàm quod ei optandum, nihil prætermisisse, sive ne quid prætermiserit.* Marc.

ἄχρις ἂν ἡ φοδὴ) Ἀρτοξέρξῃ ἰατρὸς αὐτὸν ὢν, ἢ ἐλπίζῃ Κάνδυν πορφυροῦν, καὶ γρυσοῦν, καὶ [1] ἵππον τῶν Νισαίων λήψεσθαι μισθὸν τοῦ σὺν τῇ χαρᾷ ἐπαινεῖν. ἀλλ' ὁ Ξενοφῶν αὐτὸ ποιήσας δίκαιος συγγραφεύς, οὐδὲ Θουκυδίδης, ἀλλὰ κἂν ἰδίᾳ μισῇ τινας, πολὺ ἀναγκαιότερον ἡγήσεται τὸ χρεὼν, καὶ τῷ ἀληθεῖ μᾶλλον ἢ πλείονος ποιήσεται τὰς ἔχθρας. κἂν φιλῇ, ὅμως σὺν ἀφελείᾳ ἁμαρτάνοντας. ἐν γὰρ ὠφελίᾳ, τοῦτο ἴδιον ἰσοτιμίας, καὶ μήτε φυτεύειν τῇ ἀληθείᾳ, εἴ τι ἰσοτιμίαν χαρίσῃ τοῖς. τὰ δ' ἄλλα ἁπάντων ἀμελητέον αὐτῷ. καὶ ὅλως, πῆχυς εἷς, καὶ μίτρον ἀκριβὲς, ἀπολείπειν μὴ εἰς τοὺς νῦν ἀκούοντας, ἀλλ' εἰς τοὺς μεταπεπωκόσι συνεσομένους τοῖς συγγράμμασιν. εἰ δὲ τὸ ᾠδυπόθητόν τις ἡμῶν ποιοῖ, τῶν τὰ κηλακεδόνων μειζόνως εἰκότως ἂν νομισθείη. ὡς πάλαι ἡ ἰσοτιμία ἐξ ἀρχῆς δύο ἀπέφηνε μόνον, ἢ κιθαριστικὸν ἢ γυμναστικήν. Ἀλεξάνδρῳ γοῦν καὶ τοῦτο ἀπομνημονεύουσιν. ὃς ἡδέως ἂν ἔφη ὡς ὀλίγον ἀνεῖναι ὧν Ὀνησικρίτης ἀπολαύειν, ὡς μέλλοιμι ὅπως τοῦτο οἱ ἄνθρωποι τότε ἀναγνώσονται. εἰ γοῦν αὐτὰ ἐπαινοῦσι, καὶ ἀσπάζονται, μὴ θαυμάσῃς. εἰώθασι γὰρ ἡ μικρά τινι τῷ δελέατι τούτῳ ἀναπάσαι ἕκαστος τὸν παρ' ὃν

donec vel [1] Artaxerxem metuerit, qui ejus est medicus, vel speraverit Candyn purpureum, vel torquem aureum, & ex Nisæis equis aliquem se esse accepturum, videlicet laudum scripto insertarum mercedem. At neque Xenophon illud faciet, justus scriptor [3] neque Thucydides: sed sive privatim aliquos oderit, id quod publicum est, magis necessarium putabit esse veritatemque pluris faciet quam inimicitiam: sive amaverit, tamen non parcet illi, quisquis peccaverit. Vnum enim hoc, ut dixi, historiæ est proprium: ac soli veritati immolandum, ei qui ad scribendam historiam se contulerit: cætera verò negligenda omnia. Vna denique ulna, certaque mensura est, ut non ad præsentes auditores aspicias, sed ad eos qui in posterum, in legendis scriptis hisce versabuntur. At siquis continuò benevolentiam captat, meritò in adulatorum parte recensebitur: quos olim historia statim ab initio est aversata, non minùs quam comendi artem, gymnasticen. Alexandri igitur hoc quoque dictum refertur. Libenter, inquit, in vitam redirem, Onesicrates, post mortem, ut cognoscerem quo pacto hæc legerent homines qui tum erunt. Quòd si nunc ea laudant, & amplectuntur, mirum non est: putant enim isto non parvo illectamento quisque sibi se benevolentiam meam concilia-

1 *Artaxerxem*] Testantur Hebræi scriptores numen hoc, Persarum regibus commune fuisse, perinde ac Cæsaris Romanorum imperatoribus. *Cogn.*

2 Ἵππον τῶν Νισαίων] De quibus dico alibi. *Bourd.* Nisæa regio est Partyenes haud procul Caspiis montibus, ea equos præstantissimos maximosque aliis quibus reges ipsi uterentur. Strab. lib. 11. Plin. lib. 6. c. 25. Plutarc. in Pyrrho, Nisæi equi meminit. *Cogn.*

3 *Neque Thucydides*] Æmilius Probus in Themistocle & Cic. in Bruto Thucydidem plurima fide dignum putaverunt. *Idem.*

1 Τοῦ-

ἡμῶν δύνασθαι. Ὁ μὲν γὰρ, καίτοι περὶ τὸ μυθῶδες τὴν πολλὴν συγγραφὴν ὑπὲρ Ἀχιλλέως, ἄδηλον πιστεύσαντας ὑπάρχοντας, μόνον τοῦτο εἰς ἀπόδειξιν τῆς ἀληθείας μέγα τεκμήριον πεποίηται, ὅτι μὴ ἐπὶ ζῶντι ἔγραφεν. ἐγὼ δὲ ἐξέσεσθαι, ἵνα τῷ ἴσως ἐν μὴ ὁ συγγραφεὺς ἕνεκα ἀφελείας, ἀδήκητος, ἐλεύθερος, παῤῥησίας, τῆς ἀληθείας φίλος. ὡς ὁ Κωμικός φησι, τὴν σῦκα σῦκα, τὴν σκάφιον ὀνομάσαι, ἢ μιεῖ, οὐδὲ φιλίας νέμων, οὐδὲ φειδόμενος, ἢ ἐχθρῶν, ἢ αἰσχυνόμενος, ἢ δυσκολαίνων. ἔστω δὲ ἡμῖν ἀρχὴ τοῦ μὲν ἡγεμόνος καὶ πολίτου ἄριστα, ἄλλα τὰ μὲν ἡγεμόνος καὶ πολίτου ἄριστα, ξένος δὲ καὶ βιβλίοις, καὶ ἄπολις, αὐτόνομος, ἀβασίλευτος, ἢ τὶ τοιοῦτο, ἢ τὸ δόξῃ λοιδορεῖσθαι, ἀλλὰ τὶ πέπρακται λέγειν. ὁ δ' ἂν Θουκυδίδης, καὶ μάλα τοῦτο εὐσυμβούλευτο, καὶ διέκρινεν ἀρετὴν, καὶ κακίαν συγγραφικὴν, ὁρῶν μάλιστα ἡμῖν ἐζηλωκότα τὸν Ἡρόδοτον, ἄλλος δὲ τὸ Μούσας κληδόνας αὐτῷ τὰ βιβλία. πεπρωμένα γάρ φησι μᾶλλον εἰς ἀεὶ συγγράφειν, ἢ ἐς τὸ παρεῦν ἀγώνισμα. καὶ μὴ τὸ μυθῶδες ἀποφεύγειν, ἀλλὰ τὴν ἀλήθειαν τοῖς γεγενημένοις ἀπλεκτέον τοῖς ὕστερον. καὶ ἐπὶ γὰρ τὸ χρήσιμον. καὶ ὁ πόλεμος ἂν τις φρονῶν ἀπόβλητος ἔσεσθαι, ὡς οὐ ποτε τὸ αὐθις τὰ ὅμοια κατ-

ciliaturos. Itaque Homero, quanvis multa fabulosa de Achille scripserit, aliqui adducuntur ut credant, solum hoc ad demonstrationem veritatis magnum existimantes argumentum, quòd non de vivo illo scripsit. Nullam enim causam reperiunt, cujus gratia mentiretur. Talis igitur mihi Historicus esto: ut metu careat, muneribus non corrumpatur, liber sit, dicendi libertatem ac veritatem amet: & quemadmodum ait ille Comicus, ficus ficus, ligonem ligonem nominet, nihil odio, nihil amicitiæ tribuens, non parcens, aut misereſcens, aut erubescens, non verecundans: æqualis judex ac benevolus omnibus, ita ut alterutri plus æquo nihil tribuat, peregrinus in libris, civitate carens, suis legibus vivens, nulli regi subjectus: non quid huic, illive sit placiturum, cogitans, sed id quod actum est, exponens. Thucydides igitur hoc bene admodum lege sancivit, & virtutes ac vitia historicorum inter se discrevit, cùm videret Herodotum in maxima admiratione esse, adeò ut Musæ vocarentur ipsius libri. Nam fatius est, inquit, possessiones in perpetuum, quàm certamen in præsens conscribere: nec amplecti fabulosa, sed posteritati relinquere veritatem. Deinde & utilitatem addit: & quem quisque prudens orationis finem statuere debeat, ut siquando similia rursus acciderent,

1 Τοιοῦτος] Notæ sunt sive Characteres historici, de quibus Cic. 1. de leg. & 2. de Orat. Strab. lib. 1. Polib. lib. 12. Niceph. Greg. princip. histor. *Bourd.* Historicus omni metu carere debet, dicendi libertatem ac veritatem amare ut sit vere παῤῥησιαστής. leg. Cicer. 2. de Orat. *Cogn.*

2 Τὰ σῦκα] Sic passim. *Bourd.* Τὰ σῦκα, σῦκα, τὴν σκάφιον δὲ, σκάφιον ὀνομάσαι] Male Interpres *scaphium ligonem* interpretatur. Id est, *sinum, fistulam.* Hesychius: σκάφη, ὀφθαλμία: id est, τρύγλια. Menagius.

ζαλάσσοι, ἔχειν φησὶ πρὸς τὰ ὑπογεγραμμένα ἀποβλέποντας, ὡς χρῆσθαι [1] τοῖς ἐν πόλεσι. καὶ τῷ μὲν γνώμῃ τοιαύτῃ ἔχειν ὁ συγγραφεύς, φησὶν ἐγώ. τῷ δὲ φωνῇ, καὶ τῷ τῆς ἑρμηνείας ἰσχνῷ, τῷ μὲν σφοδρὰν ἐκείνῃ, καὶ κόρυζαν ἔχειν, καὶ σωιζομένῃ τοῖς ᾠδοῖς, καὶ ἀγκυλῇ τοῖς ἐπιχειρήσεσι, καὶ τῷ ἄκρῳ τῆς ῥητορείας δεινότητα, μὴ κωμικὴν τερπνότητα χρεόντα τῆς γραφῆς, ἀλλ' εἱρωικάτερον ἀφειμένον. καὶ ὁ μὲν νέος, σύσσωμος ἔσω, καὶ πυκνός. ἡ λέξις δὲ, σαφὴς, καὶ πολιτικὴ, οἵα ἐπισημήνασθαι δηλῶν τὸ προκείμενον. ὡς δὲ τῇ γνώμῃ ὁ συγγραφεὺς σκηπτὸς ὑπετέθειτο, παῤῥησίαν, καὶ ἀλήθειαν, οὕτω δὴ καὶ τῇ φωνῇ αὐτῇ, εἰς σκηπτὸς ὁ τρόπος, σαφῶς δηλῶσαι, καὶ φανότατα ἐμφανίσαι τὸ πρᾶγμα μήτε ἀπόῤῥητοις, καὶ ἔξω πάτου ἀνομάσαι, μήτε τοῖς ἀγοραίοις τούτοις, καὶ κωμηλικοῖς, ἀλλ' ὡς μὲν τοῖς πολλοῖς συνιέναι, τοῖς δὲ πεπαιδευμένοις ἐπαινεῖσθαι. καὶ μὴν καὶ χάρασι κεκοσμήσθαι ἁρπαχθέσι, καὶ τὸ ἀνεπιτήδευτον μᾶλλον ἔχειν. ἐπὶ τοῖς κωμῳδουμένοις τὸ ζωμῶν ἐοικέναι δοκοῦσι τοὺς λόγους. καὶ ἡ μὲν γνώμη κρυπτεύεται, καὶ ἀφοσιοῦται ὥστε καὶ ποιητικῆς, πυρὸς ὄσον μεγαλήτορος, καὶ δηρομένης καὶ ἐκείνης. καὶ μᾶλιστ' ὁπόταν ἀναπτέσθαι, καὶ μάχαις, καὶ ναυμαχίαις, συμπλέκηται, δεῖσθαι γὰρ τότε ποιητικοῦ πνεύματος ἀτέμου ἐπικρούσαντος τὸ ἄκρον, καὶ συμβοίσαντος ὑψηλοῦ, καὶ ἐπ' ἄκρων τῶν κυμάτων τοῦ ναυός. ἡ λέξις δὲ ὅμως ἐπὶ γῆς βεβηκέναι, rent, ad hæc, inquit, descripta respicientes, rebus civitatis rectè uti possent. Ac hujusmodi sententiæ scriptor ad me veniat, vocem autem & expositionis vim, illam quidem vehementem & asperam, ac periodis continuam, & argumentationibus rotundam, præterea reliquam oratoriam facultatem non afferens, ne admodum acuminatus scribendi initium faciat, sed sedatiorem se præbeat. Sententiæ autem inter se cohæreant, ac solidæ sint: dictio verò perspicua & civilis, quàm significantissimè materiam explanans. Nam ut menti scriptoris hosce scopos proposuimus, dicendi libertatem, & veritatem: ita & voci ejus unus hic esto scopus, ut rem planè aperiat, & quam lucidissimè declaret, verbis neque obscuris, neque ab usu remotis, neque etiam vulgaribus hisce & tabernariis, sed quæ vulgus intelligat, & eruditi laudent. Quinetiam figuris ornetur non molestis, & non affectatis: siquidem illud orationem condimentis similem reddit. Ac sententia sit particeps, & affinis etiam poëtices, quatenus grandiloqua est illa, & in sublime elata: idque in primis quoties aciebus, & pugnis, navalibusque præliis concurrit. Opus enim tunc erit poëtico quopiam vento, qui secundo flatu vela impleat, ac sublimem, perque summos fluctus sublatam navem provehat. Ac dictio tamen humi incedat, cum pulchritudine quidem, ac magnitudine eorum quæ dicuntur sublata: & iis quàm maxi-

[1] Τοῖς ἐν πόλεσι] Sic legit Interpres, aliter longè in Cod. Petri Golzani ὁ ποσί. Bourd.

[1] Συμ-

τοῦ μὲ πάθους, καὶ τοῦ μεγέθους τῶν λεγομένων φυσιπαιρομένων, καὶ ὡς ἔνι μάλιστα ὁμοιουμένη, μὴ ξηνίζουσα ἢ, μᾶλλ' ἐπὶ τὸ κρεῖττον εὐθυπαῖσα. κίνδυνος γὰρ αὐτῇ τό, τε μάκρεσθαι Θρακικῆσαι, καὶ κατενεχθῆναι εἰς τὸ τῆς ποιητικῆς Κορύβαντος. ὥστε μάλιστα πειστέον πλωκῶπα τῇ χαλινῷ. καὶ σφοδρητέον, εἰδότας ὡς ἐκπεπυφία τις, καὶ ὁ λόγος πάθος ὁ μικρὸν γαργαίνων. ἄμεινον δὲ ἐφ' ἵππῳ ὀχεμένῃ τοῦτο τῇ γναμπτῇ, τῷ ἐρωλωείαν πυζῇ συμβαθεῖν, ἐχομένῳ ἢ ἐφιππίου, ὡς μὴ ἀπολείποιτο τῆς φορᾶς. καὶ μὴν, καὶ συνῆκαι τὰ ὀνόματα ἀκριτα, καὶ μέσα χρηστέον, ὅτε ἄμεινον ἀφιστάνται, καὶ ἀπαρτᾶται, τραχὺ γὰρ, ὅτι ῥυθμοῦ πάρ' ὀλίγον, ὡς οἱ πολλοὶ, συνάπτουσι. τὸ δὲ ἀηδὲς τοῖς ἀκούσι. τὰ ἢ πράγματα αὐτὰ, οὐχ ὡς ἔτυχε συνακτέον, ἀλλὰ φιλοπόνως καὶ ζηλωτύπως πολλάκις περὶ τῶν αὐτῶν ἀναχεύοντα. καὶ μάλιστα μὲ παρόντα, καὶ ἐφορῶντα. εἰ δὲ μὴ τοῖς ἀδικωτέροις ἐξηγουμένοις ἐφεστήξεται, καὶ ὃς εἰκάσειεν ἄν τις, ἥκιστα ἐοὺς χαίρει, ἢ ἀπέχθειαν ἀφαιρήσειν, ἢ ἐφοδήσειν τοῖς μεγίστοις. καὶ ταῦτα ἤδη καὶ φαντασικός τις, καὶ συνθετικὸς ἢ πιθανώτερον ἔσται. καὶ ἐπιδεῖν ἀθροίσαι ἄπαντα, ἢ τὰ πλεῖστα, ἐφ' ὧν μὲ ὑπόμνημα ἢ συνυφαίνειν αὐτῷ, καὶ σῶμα ποιεῖν ἀκριβὲς ὅτι, καὶ ἀδιάβροχον. εἶτα ἐπιθεὶς τῷ τάξιν, ἐπαγέτω τὸ κάλλος, καὶ χρωννύτω τῇ λέξει, καὶ χαρακτιζέτω, καὶ ῥυθμιζέτω. καὶ ὅλως ἐοικέτω τότε τῷ ἢ Οἰμήρου Διΐ, ἄρτι

maximè assimilata: sed nihil peregrini præ se ferat, nec intempestivè exultans, quasi quodam furore concitetur. Periculum enim est, ne quod maximum est, de statu mentis emoveatur, & in istum Corybantem poëtices impingat. Quare maximè tunc fræno credendum, & ratione utendum: illud scientes, quòd & in verbis non mediocre malum est inanis gloria seu hippotyphia. Proinde latius fuerit sententia super equo incedente, dictionem humi currere, ephippio adhærentem, ne à vehementia cursus superetur. At verò temperata, mediáque compositione vocabulorum est utendum, ut neque nimium distrahas illa & dissocies: id enim foret asperum, neque quod plerique student, numerosè connectas: alterum enim vitiosum est, alterum auditoribus injucundum. Res autem ipsæ non sunt temerè construendæ, sed sæpe de iisdem magno studio & labore interrogandus, ille in primis qui præsens fuerit, & testis oculatus: sin minùs iis advertendus animus qui narrabunt incorruptiùs, & quos putaveris minimum ad gratiam, vel odium rebus gestis detracturos vel addituros. Iam etiam hîc esto aliquis ad id quod probabilius erit, tum conjiciendum, tum componendum habilis. Ac postquam omnia, vel maximam partem collegerit, primùm ea in commentarios regerat, & corpus adhuc rude & informe componat. Postea superaddito ordine formam inducat, dictionis colorem adhibeat, rebus explicandis, numeris aptandis vacet. Denique Homerico illi Iovi similem se præstet, qui nunc eque-

‖ Συνακτέον] Angl. συνακτέον. Bourd.

τ μ ἱππικὸν Θρηικὸν γῆν ὁρᾷντι, ἄρα ἢ τῷ Μυσῶν. καὶ τὰ τούτου γὸ αὐτὸς, ἄρα μὴ τὰ Ρωμαίων ἰδία ἐφέτω, καὶ δηλέτω ἡμῖν οἷα ἐφαίνετο αὐτῷ ἀφ' ὑψηλῆς ὁρωμένῃ, ἄρα ἢ τὰ Περσῶν. εἰ δ' ἀμφότερα, εἰ μάχοιντο. καὶ ὁ αὐτὴ ἢ τῇ τάξει, μὴ πᾶς ἐν μέρος ὁράτω, μήδ' ἐς ἵππον, ἢ πεζὸν, εἰ μὴ Βρασίδας ἢς εἴη τοιοῦτος, ἢ Δημοσθένης ἀνακόπτων τῶν ἐπίβασιν, ἐς τὰς ναυπηγὰς μ τὰ πρῶτα, καὶ εἴ τι παρεκελεύσατο, κἀκεῖνο ἀκούτω, καὶ ὅπως, καὶ ἢ τι γνώμη, καὶ ἐπιοίας ἔπεξω. ἐπιδὰν ἢ ἀναμιχθῶσι, κοινὴ ἔστω ἡ ἰδία, καὶ ζυγοστατείτω τότε, ὥσπερ ὁ τρυτάνη τὰ γινόμενα. καὶ συμβολιζέτω, καὶ συμφυγέτω. καὶ πᾶσι τούτοις μέτρον ἐπίθω, μὴ ἐς κέρδη, μήδ' ἁπερισκέλως, μηδὲ νεανικῶς, ἀλλὰ ῥᾳδίως ἀπολυέσθω. καὶ φησὶς ἐπαινῶδή πω τοῦτο, ἐπ' ὀνείρατα μεταβαίνοντα, ἵνα κατεπείγη. εἶτα ἐπανίτω λυθεὶς ὀπίσω τὸν ὀνείρατα κελῆ. καὶ ὡς πάντα ἀσυδήτω, καὶ ὡς δυνατὸν, ὁμαλχρησάτω, καὶ μεταπιπτέσθω ἀπ' Ἀρμενίας μὲν, εἰς Μηδίαν, ἐνεῦθεν ἢ ῥοιζήματι ἐνὶ, ἐς Ἰβηρίαν, εἶτα ἐς Ἰταλίαν ὡς μηδενὸς καιρὸν ἀπολείποιτο. μάλιστα ἢ κατόπτρῳ ἐοικυῖαν ἐπιχέσθω τῷ γνώμῳ, ἀθρόαν, καὶ ἁπλῆν, καὶ ἀκριβῆ τῷ κέντρῳ, καὶ ἐποίας ἂν δέξηται μορφὰς τὸ ἔργον, τοιαύτας καὶ ἀποδεικνύτω αὐτά. ἀφ' ἑτέρου ἢ, ἢ παρέχεται, ἢ ἐπεξέρχηται, μηδὲν. ὡ γὰρ ὥσπερ τοῖς ῥήτορσι γράφουσι, ἀλλὰ τὰ μὲν, λεκτέα ἐστὶ, καὶ εἰρήσθω γὰρ ἤδη. δεῖ

equestrium Thracum nunc Mysorum terram aspicit. Eodem enim pacto & ipse, nunc ad Romanorum, nunc ad Persarum res seorsim respiciat, & quales sibi ex alto despicienti apparuerint, nobis exponat: deinde utrosque si pugnaverint, contempletur. At verò in ipsa acie, ne ad partem unam, neque ad equitem unum, aut peditem oculos convertat, nisi Brasidas fuerit, qui de navi prosiliat, vel Demosthenes qui descensum in terram prohibeat. Ac primùm quidem duces intueatur, ac siquid jusserint, illud audiat, & quomodo, quaque sententia & consilio aciem instruxerint. Postquam autem manus consertæ fuerint, communis esto contemplatio, ac tum, velut in trutina examinet ea quæ geruntur, simul etiam persequatur, simulque fugiat. Et omnibus hisce modus adhibeatur, ne ad satietatem usque ne ineptè, ne juveniliter, sed facilè absolvatur. Atque his hîc subsistere jussis, si festinet, ad illa transeat: deinde solutus redeat, quum illa revocaverint. Ac ad omnia properet, & quatenus fieri potest, idem tempus habeat: transvoletque ex Armenia in Mediam: hinc autem uno impetu in Iberiam, inde in Italiam, ita ut nullam occasionem prætermittat. Præcipuè autem speculo similem mentem præbeat, liquido nimirum & splendido, quodque accuratum centrum habeat, & quales operum formas receperit, easdem etiam tales spectandas exhibeat: at nihil perversum, nihil colore, nihil specie diversum reddat. Non enim perinde atque oratoribus scribunt, sed hæc quidem sunt, quæ dici debent, & dicentur, siquidem jam facta sunt: verùm ea collocare

ἢ τάξαι, καὶ εἰπεῖν αὐτά. ὥστε, εἰ τί ἅπασι ζητητέον αὐτοῖς, ἀλλ' ὅπως ἔσται. ὅλως δ', νομιστέον τὸ ἔργον συγγεγράφθαι Φειδίᾳ, ἢ Προξιτέλει χρῆναι ἑτοίμην, ἢ Ἀλκαμένει, ἢ τῷ ἄλλῳ οἱῳδήν. εἰ δ' ἦν δεῖ οἷόν τισι χρυσὸν, ἢ ἄργυρον, ἢ ἐλέφαντα, ἢ τὴν ἄλλην ὕλην ἑτοῖσαι. ἀλλ' ἡ μὲν, ὑπῆρχε, καὶ προϋπεβέβλητο, Ἠλείοις, ἢ Ἀθηναίοις, ἢ Ἀργείοις πεπρεσμένον. οἱ δ', ἔπλαττον μόνον, καὶ ἔπριον τὸν ἐλέφαντα, καὶ ἔξεον, καὶ ἐκόλλων, καὶ ἐρρύθμιζον, καὶ ἐπένδυζον τῷ χρυσῷ. καὶ τοῦτο ἦν ἡ τέχνη αὐτῶν, εἰς δέον [1] Οἰκοδομήσασθαι τὴν ὕλην. τοιοῦτο δή τοι καὶ τὸ ἔργον συγγραφεῖ ἔργον, εἰς καλὸν ἀφῖχθαι τὰ πεπραγμένα, καὶ εἰς δύναμιν εὐαρμόσασθαι ἐπιδεῖξαι αὐτά. καὶ ὅταί τις ἀκροάμενος οἴηται, μεταπίπτα ὁρᾶν τὰ λεγόμενα, καὶ μὴ τοῦτο ἐπαινῇ τότε δὴ τότε ἀπαρκέσαντα, καὶ τὸ εἰκὸς ἐπαινον ἀπήλαυε τὸ ἔργον, τῷ τε ἑτοίμῳ Φειδίᾳ. πάντων δ' ἤδη παρεσκευασμένων, καὶ ἀποθοιμίασον μέν ποτε ποιήσεται τὴν ἀρχὴν, ὅταν μὴ πάνυ κατεπίγῃ τὸ σχῆμα, σκοδιοικήσασθαί τι ὑπὲρ τῆς ἀποθοιμίας. δυνάμει δ' καὶ τότε φθοιμίου χρήσεται, τῷ ἀποτραφεῖν περὶ τὸ λιτεῖσθαι. ὁπόταν δὲ ὁ φθοιμιάζῃ, δεῖ δυοῖν μόνοιν ἄρξῃ. οὐχ ὥσπερ οἱ ῥήτορες δεῖ τριῶν, ἀλλὰ τὸ μὲν δύνοιας παρεῖς, σκοπεῖν, ἢ δικαίωμα δικαιοῦσι τοῖς ἀκούσι, σκοπεῖσθαι μὲν γὰρ αὐτὸ. ἵνα ἴδῃ. ὡς περὶ μεγάλων, ἢ ἀναγκαίων, ἢ οἰκείων, ἢ χρησίμων

care ordine, & exponere oportet. Quare, non quid dicant, ipſis eſt quærendum, ſed quomodo dicant. Prorſus autem putandum eſt, eum qui hiſtoriam ſcribit, Phidiæ, aut Praxiteli, aut Alcameni, aut alii cuipiam illorum ſimilem eſſe oportere. Neque enim illi aurum, vel argentum, vel ebur, aliamve materiam faciebant: ſed ea præexiſtebat, & ſuppeditantibus Eleis, vel Athenienſibus, vel Argivis, præparata erat. Illi verò fingebant tantùm, & ſecabant ebur, & poliebant, & congluti-nabant, & concinnabant, atque auro incruſtabant. Et hoc illorum artis erat, commodè materiam exædificare. Hujuſmodi etiam eſt ſcriptoris opus, ut quæ facta ſunt, rectè diſponat, eaque quàm fieri poteſt, clariſſimè proponat. Ac quando auditor, ſe ea quæ narrantur, audire putaverit, ac poſtea laudaverit, tum demum opus hoc erit abſolutum, propriamque laudem hiſtorico illi Phidiæ, ſeu artifici ſuo reportarit. Porrò jam adornatis omnibus, aliquando etiam ſine procemio exordietur, ſcilicet quum res non admodum urgebit, ut opus præfatione aliqua præparetur. Potentia verò etiam tunc procemio utetur, quo dicenda declaret. Quum autem procemium adhibebit, à duabus tantùm rebus exordietur, non more rhetorum à tribus: ſed omiſſo benevelentiæ loco, attentionem & docilitatem parabit auditoribus. Ipſi enim animum advertent, ſi de magnis rebus, aut neceſſariis, aut ad ipſos pertinentibus, aut utilibus, ſe dicturum oſtenderit. Intel-

[1] Οἰκοδομήσασθαι] Hoſ. Οἰκονομήσασθαι. Bourd.

[2] Ἀλλ'

ἐροῖ. ἀμφὶ δὲ, καὶ σαφῆ τὰ ὕστερα ποιήσῃ. τὰς αἰτίας προεκπεμψάμενος. καὶ προοιμιάζεσθαι τὰ κεφάλαια τῶν μελλησομένων. τοιούτοις προοιμίοις οἱ ἄριστοι τῶν συγγραφέων ἐχρήσαντο. Ἡρόδοτος μὲν, ὡς μὴ τὰ γενόμενα ἐξίτηλα τῷ χρόνῳ γένηται, μεγάλα, καὶ θαυμαστὰ ὄντα, καὶ τοῦτο, νίκας Ἑλληνικὰς δηλοῦντα, καὶ ἤτλας βαρβαρικάς. Θουκυδίδης δὲ, μέγαν τε καὶ αὐτὸς ἐλπίσας ἔσεσθαι, καὶ ἀξιολογώτατον, καὶ μείζω τῶν προγεγενημένων ἐκείνου τὸν πόλεμον. καὶ γὰρ παρὰμικρὸν οὐ καὶ αὐτὸς μεγάλα ξυνέβη γενέσθαι. μέγα δὲ τὸ προοίμιον ἀνάλογον τοῖς πράγμασιν, ἢ μικρομόριον, ἢ βραχυόμορον. διαφὴς δὲ, καὶ διάγωγος ἔστω ἡ ἐπὶ τὴν διήγησιν μετάβασις. ἅπαν γὰρ ἀτραχῶς τὸ λοιπὸν σῶμα τῆς ἱστορίας, διήγησις μακρὰ ἐστιν. ὥστε παῖς τῆς διηγήσεως δεήσεται κεκοσμημένου, λείως τε, καὶ ὁμαλῶς προϊόντος. καὶ αὐτὴ ὁμοίως, ὥστε μὴ πηδᾶν, μήτε κωλαίνειν. ἔπειτα τὸ σαφὲς ἐπανθείτω τῇ λέξει, ὡς ἔχω, μεμηχανημένου, καὶ τῇ συμπεριπλοκῇ τῶν πραγμάτων. ἀπόλυσις γὰρ οὐ σύνεγγυς πάντα ποιήσει. καὶ τὸ προῶτον ἐξεργασάμενον, ἑπαξῆς τὸ δεύτερον ἐχόμενον αὐτοῦ, καὶ ἀλύτους τρόπῳ συμπεμπτέον, ὡς μὴ διακεκόφθαι, μηδὲ διηγήσεις πολλὰς εἶναι, ἀλλήλαις παρακειμένας, ἀλλ' ἀεὶ τὸ προῶτον τοῦ δευτέρου, μὴ γειτνιᾶν μόνον, ἀλλὰ καὶ κοινωνεῖν, καὶ ἀνακεκρᾶσθαι τοῖς ἄκροις. πέλας ἐπὶ πᾶσι χρήσιμον. καὶ μάλιστα εἰ μὴ δέοιτο τὸ λεκτέον εἴη. καὶ τοῦτο προείσεσθαι χρὴ μὴ ποσοῦτον διὰ τῶν ὀνομάτων, ἢ ῥημάτων, ὅσον διὰ τῶν πραγμάτων. λέγω δὲ εἰ παρεσχέθοις μὲ τὰ

tellectu autem facilia, & plana posteriora faciet, si causas præmittet, & rerum gestarum summa capita præfiniet. Procœmiis hujusmodi optimi historiarum scriptores usi sunt. Herodotus quidem, ne res gestæ longinquitate temporis interirent, magnæ adeò, atque admiratione dignæ, idque cùm victorias Græcorum, & clades barbarorum declarent. Thucydides autem, quòd magnum etiam ipse bellum illud futurum existimaret, & memorabile maximè, & ante gestis majus, cùm in eo magna damna contigissent. Magnum autem erit procœmium, quod rebus proportione respondebit, seu longum, seu breve fuerit. Transitio autem ad narrationem mollis & placida sit. Omnino enim omne reliquum historiæ corpus, longa est narratio. Quare & virtutibus orationis exornetur, leviter & æqualiter procedens, sibi similis, ita ut neque extet, neque hiatus habeat. Deinde & perspicuitas efflorescat, dictione, ceu dixi, & complexione rerum adornata. Absoluta enim & perfecta omnia reddet: & primo ad finem perducto, mox secundum inferet, illi continuatum, & in modum catenæ coaptatum, ut nihil interruptum insit, neque multæ sint narrationes mutuò sibi adjacentes: sed semper quod primum est, secundo non vicinum sit modò, sed etiam cum eo communicet, & per extrema commisceatur. Brevitas in omnibus est utilis: & maximè si rerum dicendarum inopia non fuerit: & hanc non tam à nominibus & verbis, quàm à rebus ipsis suppeditari oportet. Dico autem si parva, minusque necessa-

μικρὸν, καὶ ἧττον ἀναγκαῖα, λέγοις δ' ἂν καιρῶς τὰ μεγάλα. μᾶλλον γ', καὶ ἀπολειπτέον πολλά. οὐδὲ γὰρ ὦ ἑταῖρε τὰς φίλας, καὶ πάντα ἢ παρασκευασμένα, ἵνα ταῦτα σὺ μέσοις τοῖς πίμμοσι, καὶ ὄρνισι, καὶ λοπάσι τοσαύταις, καὶ συσὶν ἀρρέσι, καὶ λαγῳοῖς, καὶ ὑποχαρίοις, καὶ σαπέρδαι σὺ ἦσις, καὶ ἔτι ἐκεῖνο παρασκεύασον. ἀμελήσεις γ' τὰ δύσπλεκτα. μάλιστα γ' σωφρονητέον ἐν τοῖς τῶν ὀρῶν, ἢ τειχῶν, ἢ ποταμῶν ἐρημώσεως, ὡς μὴ δύναμιν λόγων ἀπειροκάλως παρεπιδείκνυσθαι δοκῇς, καὶ τὸ σαυτῷ δρᾶν, παρεὶς τὴν ἱστορίαν, ἀλλ' ὀλίγον ἐφαψάμενον, ἵνα χρησίμῃ, καὶ σαφῶς ἔνεκα, μεταβαίνῃ, ἀναφυγὼν τὰ ἰξὸν τὰ ἐν τῷ πράγματι, καὶ τὴν τοιαύτην ἅπασαν λιχνείαν, οἷον ἐρᾷς τῆς καὶ Ὅμηρος ὡς μεγαλόφρων ποιεῖ. καίτοι ποιητὴς ὤν, ἐκβιβάζει τὸν Τάνταλον, καὶ τὸν Ἰξίονα, καὶ Τιτυὸν, ἐκ τῆς ᾅδου. εἰ δὲ Παρθένιος, ἢ Εὐφορίων, ἢ Καλλίμαχος ἔλεγε, πόσοις ἂν οἴει ἔπεσι τὸ ὕδωρ ἄχρι τοῦ χείλους ἦγε Ταντάλῳ ἡμᾶς; εἶτα πόσοις ἂν Ἰξίονα σκύλλει; μᾶλλον γ' ὁ Θουκυδίδης αὐτὸς, ὀλίγα τῷ τοιούτῳ εἴδει λόγου χρησάμενος, σκέψαι ὅπως αὖθις ἀφίστη, ἢ μηχάνημα ἐρημώσεως, ἢ πολιορκίας χῆμα δηλώσας ἀναγκαῖον, καὶ χρειῶδες ὄν, ἢ ἔπ πόλεων χῆμα, ἢ συρφετοῦ λιμένα. ὅταν μὲν γὰρ τὰ λοιμὸν διηγῆται, καὶ μακρὸς εἶναι δεκῇ, συντέμνεσθαι σπούδασον. εἴσῃ γὰρ ὅπου τὸ τάχος. καὶ ὡς φεύγοντος ὅμως ἐπιλαμβάνεται αὐτῷ τὰ χρήσιμα, ποιᾷ ὅτε. ὦ δὲ ποτε ὁ λόγος ἐρῶντά τινα δήσῃ εἰ-

cessaria percurras, magna autem copiolè exponas. Quin potiùs multa prætermittenda. Neque enim si convivio accipias amicos, omniaque fuerint apparata, ob hoc inter media bellaria, & aviculas, & patinas tam multas, & capros, & lepores, & sumina, saperdam quoque appones, & pulmentum, si illud etiam fuerit apparatum. Sed quæ viliora sunt, negliges. In primis verò sibi temperandum in descriptionibus montium, vel murorum, vel fluminum, ne vim orationis ineptè ostentare videaris, & omissa historia tuum ipsius negocium agere. Sed quum illa paulùm attigeris, utilitatis & perspicuitatis tantùm gratia, mox inde digrediaris: evitato quod in illa re est glutino, omnique hujusmodi ganea, veluti magnanimum Homerum facere vides: qui quamquam est poëta, Tantalum, Ixionem, Tityum, aliosque percurrit. At si Parthenius, vel Euphorion, vel Callimachus eadem tractaret, quàm multis putas versibus aquam ad labia usque Tantali adduxisset? Deinde quàm multis idem Ixionem volutasset? Quin & Thucydides ipse modicè hac orationis specie usus, vide quàm citò ab ea recedat, sive machinamentum exponat, sive necessariam atque utilem obsidionis speciem declaret, aut etiam civitatum formas, aut Syracusanum portum describat. Quum enim in pestis narratione longior esse videtur, tum res ipsas considera: sic enim brevitatem cognoscis, ac celeritatem: & ut rerum multitudo fugientem ipsum apprehendit. Quòd siquando quispiam orationem habens erit introdu-

σύμμιν, μάλιστα μὲ ἐοικότα τῷ προσώπῳ, καὶ τῇ πράγματι, οἰκεῖα λεγόμενα. ἔπειτα, ὡς σαφέστατα καὶ τοῦτο, πολλὰ ἐφεῖται σοι τότε καὶ ῥηθῆναι, καὶ ἐπιδεῖξαι τὴν τοῦ λόγου δεινότητα. ἔπαινοι μὲν γὰρ, ἢ ψόγοι, πάνυ περισμένοι, καὶ περιεσκεμμένοι, καὶ ἀσυκοφάντητοι. καὶ μὴν ἀποδείξεων, καὶ παραῖς, καὶ μὴ ἄκαιρος, ἐπεὶ ἔξω γε δικαστηρίου σκεῖνοί εἰσι, καὶ τῆς αὐτῆς θεοπόμπου αἰτίας ἕξεις, φιλαπεχθημόνως κατηγορῆσαι τοῦ πλείστου, καὶ λαμπροτάτην ποιουμένου τὸ πρᾶγμα, ὡς κατηγορεῖν μᾶλλον, ἢ ἱστορεῖν τὰ πεπραγμένα. καὶ μὴν ἐν μῦθος εἴ τις παρεμπέσοι, λεκτέον μὲν, ὡ μὴν πιστοῦν πάντως, ἀλλ' ἐν μέσῳ θετέον τοῖς ὅπως ἂν ἐθέλωσιν, εἰκάσουσι περὶ αὐτῶν. σοὶ δ' ἀκλινδύνως, καὶ ὡς ὑδίπορον ἐπῤῥιπίστερος. τὸ δ' ὕλον, σκέπτου μοι μέμνησο. πολλάκις τὸ αὐτὸ ἐρῶ. καὶ μὴ ὡς τὸ παρὸν μόνον ὁρῶν γράφε, ὡς οἱ νῦν ἐπαινέσωσί σε, καὶ τιμήσωσιν, ἀλλὰ ξυμπάσῃ αἰῶνι ἐσομένῳ, ὡς τὰς ἔπειτα μᾶλλον σύγγραφε, καὶ παρ' ἐκείνων ἀπαίτει τὴν μισθὸν τῆς γραφῆς, ὡς λίγηται τε περὶ σοῦ. σκέπτου ἀμώμητος ἐλεύθερος ἀνὴρ ἦν, καὶ παῤῥησίας μεστός. ὑδὲν κολακευτικὸν, οὐδὲ ὀλοπρεπὲς, ἀλλ' ἀληθὲς ἐπὶ πᾶσι, τοῦτ' εἰ σωφρονοίη τις, ὑπὲρ πάσας τὰς νῦν ἐλπίδας ζητοῦ ἂν, ὅπως ὀλιγοχρονίως ἔσας. ὁρᾷς τὸν Κνίδιον ἐκεῖνον ἀρχιτέκτονα, οἷον ἐποίησεν; εἰκοδεμήσας γὰρ τὸν ἐπὶ τῇ Φάρῳ πύργον, μέγιστον, καὶ κάλλιστον ἔργων ἁπάντων, ὡς πυρσεύοιτο ἀπ' αὐτοῦ τοῖς ναυτικομένοις ἐπὶ πολὺ τῆς θαλάττης, καὶ μὴ κατακρύπτοιτο εἰς τὴν Παραλίαν.

ducendus, convenientia personæ, reique propria, eaque quàm planissimè dicantur: nisi quòd licet tibi tunc rhetorem agere, & gravitatem orationis ostentare. Etenim laudes, aut vituperia parcè, circunspectè (ita ut calumnia vacent) præterea cum demonstratione, & celeriter ac tempestivè adhibenda sunt: siquidem hæc à foro sunt aliena. Alioqui in eadem eris culpa qua Theopompus, qui plurimos odiosè nimis accusat, & eam rem in studium quoddam vertit, ut accuset magis, quam res gestas historiæ tradat. Iam verò & fabula: si qua fortè incidat, dicenda quidem erit, non tamen confirmanda, sed in medio ponenda iis qui ut volent, de ea conjecturam facient. Tibi verò sit extra periculum, & in neutram partem inclinet. In universum autem illud memineris: sæpius idem dicam. Ne ad præsens tempus duntaxat respiciens, scribas, ut qui nunc vivunt te laudent & colant: sed ad universum ævum cogitationem intendens, ob posteritatem potiùs historiam componas, & ab illis mercedem scriptionis deposcas, ut & de te aliquando dicatur: Ille sanè vir fuit liber, & ad dicendum fiducia plenus: nihil adulatorium, neque servile, sed veritatem in omnibus secutus. Qui sapiet, hoc supra spes præsentes, quæ adeò sunt momentaneæ, ponat. Annon vides Cnidium illum architectum ut fecerit? Cùm enim extruxisset illam in Pharo turrim, maximum, atque pulcherrimum omnium operum, ut ex ea accensæ faces magno maris spatio navigantibus illucerent, ac ne in Paretoniam,

ρεμιτούμεν, παγχάλεπον ὡς φασὶν ἔπος, καὶ ἄφυκτον, εἴ τις ἔμπεσοι εἰς τὰ ἕρμαθα. οἰκοδομήσας οὖν τὸ ἔργον, ἔνδοθεν μὲν καὶ τῷ λίθῳ τὸ αὑτοῦ ὄνομα ἐπέγραψεν. ἐπιχείσας δὲ πηλόν, καὶ ἐπικαλύψας, ἐπέγραψε τοὔνομα τοῦ τότε βασιλεύοντος, εἰδὼς ὅτι μὴ ἐχρύετο, πάνυ ὀλίγῳ χρόνῳ συνεκπεσούμενα μὲ τῷ χείσματι τὰ γράμματα, σωφρονοῦντος, Σώστρατος Δεξιφάνους Κνίδιος, θεοῖς σωτῆρσιν ὑπὲρ τῶν πλωίζομένων. ὅπως δὴ ἐκεῖνος εἰς τὸν τότε καιρὸν, οὐδὲ τὸ αὑτοῦ βίον τὸ ὀλίγον ἐώρα, [1] ἀλλ' εἰς τὸν νῦν, καὶ τὸν ἀεί, ἄχρις ἂν ἑστήκῃ ὁ πύργος, καὶ μένῃ αὐτοῦ ἡ τύχη. χρὴ τοίνυν καὶ τὴν ἱστορίαν ὅτι γεγραφὼς σὺ τῇ ἀληθείᾳ μᾶλλον ἢ τοῖς πολλοῖς μέλλουσιν ἐλπίδα, ἥκιστα σὺ κολακείᾳ πρὸς τὸ ἡδὺ τοῖς νῦν ἐπαινουμένοις. ὅτως σοι κατὰν κὴ τάθημα ἱστορίας δικαίας. καὶ εἰ μὲ σταθμησόντες τινες αὐτῇ. εὖ ἂν ἔχοι, καὶ εἰς δέον ἡμῖν γέγραπται. εἰ δὲ μὴ, [2] κεκύλισται ὁ πίθος εἰς Κραννίαν.

niam, locum, ut ajunt, omnino periculosum, & inextricabilem, si quis in scopulos inciderit, deferrentur. Postquam igitur hoc opus exædificasset, intus in saxis suum nomen inscripsit: quo calce illita occultato, nomen ejus qui tum regnavit, superinscripsit, ratus, id quod etiam evenit, fore ut brevi admodum, literæ illæ cum illita calce caderent: hoc verò appareret: Sostratus Cnidius, Dexiphanis filius, Diis servatoribus pro salute navigantium. Hoc pacto neque temporis illius, neque brevis suæ vitæ rationem habebat: sed ad præsens, perpetuumque tempus respiciebat, quòd dum turris illa staret, sua ars etiam maneret. Quare sic etiam cum veritate potiùs ad spem futuram, quàm cum adulatione, ad eorum qui nunc laudantur voluptatem, historia est conscribenda. Hæc tibi historiæ justæ regula & amussis: ad quam si qui perpendant, bene se res habet, & commodum hæc à nobis scripta sunt: sin minùs, volutatum est in Cranio dolium.

1 Ἀλλ' εἰς τὸν νῦν, καὶ τὸν νῦν καὶ τὸν ἀεὶ] Ἀλλ' εἰς τὸν νῦν, καὶ τὸν ἔπειτα. κ. τ. ἀ. Marc.

2 Κεκύλισται ὁ λίθος εἰς Κραννίαν] Κεκύλισται ὁ πίθος, &c. Refert ad dolium Diogenis. *Idem.*

ΑΛΗΘΟΤΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΛΟΓΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

HISTORIÆ VERÆ LIBER PRIMVS.

ARGVMENTVM.

Vt suprà Historia præcepta & regulas tradidit, ita in his duobus libris, exemplum ejusdem proponit, non quidem rerum verè gestarum, sed fictarum, simul ut formam aliquam operis, ceu videtur, proponeret, simul ut animos à rebus seriis avocatos, paulisper

lisper reficeret & delectaret. Quid autem in his narrationibus potissimum spectandum sit, nempe qua occasione, quove consilio argumentum hoc tractarit, ipse in proœmio exponit.

Ωσπερ τοῖς ἀθληταῖς καὶ περὶ τὴν τοῦ σώματος ἐπιμέλειαν ἠσκημένοις, ὑ τὴ ἄκρας μόνον, ἀλλὰ καὶ τῆ κατὰ καιρὸν γινομένης ἀνέσεως, μέρος γάρ τῆς ἀσκήσεως τὸ μέτριον αὐτὴν ὑπολαμβάνουσιν, ὅτω δὴ καὶ τοῖς περὶ λόγους ἐσπουδακόσιν ἡγεμὼν φαίνεται μὴ τὴν πολλὴν τοῦ σπουδαιοτέρου ἀνάγνωσιν ἀνειναί τε τὴν διάνοιαν, καὶ ὡς τὸ ἐπιτεῖναι κρεῖττον ἀκμαιοτέραν παρασκευάζειν. ἡδίστη δ' ἂν ἐμμελὴς ἡ ἀνάπαυσις αὐτοῖς, εἰ τοῖς τοιούτοις τὸ ἀναγνωσμάτων ἐμπλοῖεν, ἃ μὴ μόνον ἐκ τοῦ ἀπίθανα καὶ καινὰ ἔχειν τὸ ψιλὴν παρέξει τὴν ψυχαγωγίαν, ἀλλά τινα καὶ ἡδονὴν ἔσεσθαι δόξαν ἄμισθον ἐπιδείξει), εἴσιν τι καὶ τόδε τῶνδε τὸ συγγεγραμμένων φρονήσειν ὑπολαμβάνω. ὁ γὰρ μόνον τὸ ξένον τὸ ὑποθέσεως, ὑδὲ τὸ κεκεῖνον τὸ θαυμαστὸν ἐπαγωγὸν ἕξειν αὐτοῖς, ὑδ' ὅτι ψεύσασθαι ποικίλα, πιθανῶς τι καὶ εὐπλόκως ἐξευρόντα μόνον, ἀλλ' ὅτι καὶ τὸ ἱστορημένων ἔνιοσιν ὧν ἀκριβοδήτως ὡς τινα ἤνικα τὸ παλαιῶν ποιητῶν τι, καὶ συγγραφέων, καὶ φιλοσόφων, πολλὰ τερατεύεται καὶ μυθώδη συγγεγραφότας. ὃς καὶ ὀνομασὶ ἀνέγραφον, εἰ μὴ καὶ αὐτὸ σοι σὺ τὸ ἀναγνώσεως φαίνεσθαι ἄμεινον. Κτησίας ὁ Κνιδιος, ὁ Κνίδιος, συμβέβηκεν ἐμοὶ τὴν ἀλήθειαν ἐπιμελέστερον ἐξετάσαντι εὑρεῖν ἐκ τῶν ἐν Περσικοῖς γεγραμμένων αὐτῷ ἀνακρίνοντι, ἃ μὲν ἑωρακέναι φησὶν αὐτὸς, ἃ δὲ παρὰ τῶν ἐπιχωρίων ἀκηκοέναι, ἃ δὲ καὶ ἐν βιβλίοις εὑρηκέναι τῶν βασιλικῶν γραμματοφυλάκων, ἐξ ὧν καὶ τὴν ἱστορίαν συνεγράψατο. ἐπεὶ δὲ ἐπὶ τὸ ἔργον ἐχώρουν, ἐπεσκόπουν τὰ γεγραμμένα, καὶ ἐπὶ τὰ ἐκείνου ἐβάδιζον, ἐπειρώμην ἐξευρίσκειν τὰ ἀληθῆ, ἐπὶ τὸ

ἔγραψε περὶ τῆ Ἰνδῶν χώρας, καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς, ἃ μήτε αὐτὸς εἶδε, μήτε [1] ἄλλα εἰπόντος ἤκουσεν. ἔγραψε δὲ καὶ Ἰαμβοῦλος περὶ τῶν ἐν τῇ μεγάλῃ θαλάττῃ, πολλὰ παραδόξα, γνώμαις μὲν ἅπασι τοῖς ψεύδεσι πλασαμένος, σὺν ἀπορίᾳ δ' ὅμως σωθεὶς τῷ ψεύδεσθαι. πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τὰ αὐτὰ τούτοις περιελήλυθοι, συνέγραψαν, ὡς δή τινας ἑαυτῶν, πλάνας τε, καὶ ἀποδημίας, θηρίων τε μεγάθη ἱστορήσαντες, καὶ ἀνθρώπων ἀμότητας, καὶ βίων καινότητας. ἔχρησε δὲ αὐτοῖς καὶ διδάσκαλον τοιαύτης βωμολοχίας, ὁ δὴ Ὁμήρου Ὀδυσσεύς, ὃς περὶ τὸ Ἀλκίνοου διηγεῖτο μῦθον ἀνέμων τε δυσείαν, καὶ μονοφθάλμους, καὶ ὠμοφάγους, καὶ ἀχέρσιν τινὰς ἀνθρώπους. ἔτι δὲ πολυκέφαλα ζῶα, καὶ τὰς ὑπὸ φαρμάκων τῶν ἠπείρων μεταβολὰς, οἷα πολλὰ ἐκεῖνος περὶ ἰδιώτας τὰς Φαιάκων ἐπραγματεύσατο. τούτοις δὲ σὺν τοιαύτοις ἅπασι, δι' ψεύσματος μὲν, ἀλλ' σφόδρα τοὺς ἄνδρας ἐμεμψάμην, ὁρῶν ἤδη σύνηθες ὂν τοῦτο καὶ τοῖς φιλοσοφεῖν ὑπισχνουμένοις. ἐκείνου

Cteſiochi filius, de Indorum regione, iiſque rebus quæ apud ipſos ſunt, ea ſcripſit quæ neque ipſe vidit, neque ex aliis relatione accepit. Iambulus quoque de his quæ in mari magno ſunt, multa præter hominum opinionem literis mandavit, & notum quidem mendacium finxit, attamen non inſuave argumentum contexuit. Alii præterea multi facto ſimilis argumenti delectu, ſuos errores ac peregrinationes, ingentia belluarum corpora, hominum feritates, & inviſitatos mores narrarunt. Cujuſmodi ſcurrilitatis author & magiſter ipſis fuit [2] Homericus ille Vlyſſes, qui apud Alcinoum & ventorum ſervitutem, & unoculos, & crudivoros, & teros quoſdam homines: præterea multorum capitum animalia, ſocioſque meretricum veneficiis mutatos, multaque monſtris ſimilia rudi [3] Phæacum populo ediſſerens eſt ementitus. In quæ omnia cùm incidiſſem, non magno vitio vi-

ris illis vertebam quòd mentirentur, cùm jam viderem id illis eſſe conſuetum qui ſe philoſophos eſſe profitentur. Illud verò in iis mi-

1 Ἄλλα εἰπόντος] Longè rectius in Flor. Cod. quem ſequutus eſt Interpres ἄλλα ἀληθεύοντος. Probatur illius hiſtoria, vel qui rebus interfuit, vel qui è commentariis eorum qui adfuerunt hauſit: unde illud in hiſtorico fide dignum ἐξ ἡμῶν ἐπιδεικνύμενα, qua de re locus alius dicendi. *Bourd.*

2 *Homericus*] Vlyſſes in patriam rediturus, gravi exorta tempeſtate, primùm in Ciconum littus appulſus eſt. Atque inde rurſus ſolvens ſimili tempeſtate ejectus in Aphricam, ad Lotophagorum gentem pervenit: inde in Siciliam delatus eſt, ubi Cyclopi oculum eruit, præuſto ſtipite. Hinc in Æoliam navigans, ab Æolo ventos coactos, in utrem obtinuit: poſtea ad Læſtrygonas, tum ad Circen pervenit, poſt hæc in inſulam Syrenum delatus eſt. Inde Scyllam tranſiens & Charybdim, in Siciliam pervenit, tandem in Phæacenſium portum adnatavit. *Cogn.*

3 *Phæacum populo*] Alcinoo Corcyræ regi & ejus populis Phæacibus Vlyſſes Læſtrygonas, Cyclopas & alia monſtra à ſe conficta narrabat, & iis omnia vera eſſe perſuadebat: unde Iuvenal.

Tam vacui capitis populum Phæaca putavit. Idem.

δ' αὐτῶν ἐθαύμασα, εἰ σώφρονα λήσειν τοὺς ἀληθῆ συγγράφοντας. διόπερ καὶ αὐτὸς ὑπὸ κενοδοξίας ἀπολιπεῖν τι ἀναβάσεως βίοις μεθ' ἡμᾶς, ἵνα μὴ μόνος ἄμοιρος ὦ τῆς ἐν τῷ μυθολογεῖν ἐλευθερίας, ἐπεὶ μηδὲν ἀληθὲς ἱστορεῖν ἔχω, οὐδὲν γὰρ ἐπεπόνθειν ἀξιόλογον, ἐπὶ τὸ ψεύδεσθαι ἐτραπόμην, πολλοῦ γε ἄλλων δεόντως ἐπιστρεφόμενος. καὶ ἴσως γὰρ δὴ τοῦτο ἀληθεύων λέγω, ὅτι ψεύδομαι, ὅτι δ' ἄν μοι δεκῶ καὶ τοῖς ἄλλοις καταγέλαστα συμφυσᾶν, αὐτὸς ὁμολογῶν μηδὲν ἀληθὲς λέγειν. γράφω τοίνυν ἃ μὲν οὐ μετ' εἶδον, μήτ' ἔπαθον, μήτε παρ' ἄλλων ἐπυθόμην. ἔτι δὲ μὴ δι' ὅλως ὄντων, μὴ δὲ τοῖς λόγοις γοῦν δυναμένων. διὸ δεῖ τοὺς συντυγχάνοντας μηδαμῶς πιστεύειν αὐτοῖς. Ὁρμηθεὶς γὰρ ποτε ἀπὸ Ἡρακλείων στηλῶν, καὶ ἀφεὶς ἐς τὸ ἑσπέριον Ὠκεανὸν, ἱστίῳ ἀνέμῳ τε πλοῖον ἐποιούμην. πολλὰ δὲ μοι τὰ ἀποδημίας, καὶ ὑποθέσεις, ἡ τῆς ἀφνοίας ἐπιεικρία, καὶ πραγμάτων καινῶν ἐπιθυμία, καὶ τὸ βούλεσθαι μαθεῖν ὅ, τι τὸ πέλαγος ἐπὶ δὲ Ὠκεανῷ, καὶ τίνες οἱ πέραν κατοικοῦντες ἄνθρωποι. τούτων γέ τοι ἕνεκα, πάμπολλα σπίσα ἐνεβαλόμην. ἐγκριὸν δὲ καὶ ὕδωρ ἐνεθέμην. πεντήκοντα δὲ τῶν ἡλικιωτῶν ἐπεστησάμην, τοῦ αὐτοῦ ἐμοὶ γνώμην ἔχοντας. ἔτι δὲ, καὶ ὅπλων πολύ τι πλῆθος περιεσωσάμην. καὶ κυβερνήτην τὸν ἄριστον μισθῷ μεγάλῳ πείσας, παρέλαβον. καὶ τοῦ ναῦν, ἀκριβῶς δὲ λῶ, ὡς ἐπὶ μέγαν καὶ βίαιον πλοῦν ὁπλοστασάμην. ἡμέρας μὲν δὴ καὶ νύκτας ἱστίῳ ἀνέμῳ πλέοντες, ἔτι τῆς γῆς ὑποφαινομένης, ἐπ σφόδρα βιαίως ἀπηνέμεθα. τῇ ἐπιούσῃ δ', ἅμα ἡλίῳ

dum magna vi provecti ſumus.

miratus ſum, ſi cùm non vera dicerent, id alios latere exiſtimarent. Quapropter cùm ipſe etiam præ gloriæ ſtudio, poſteris aliquid relinquere velim, ne ſolus expers ſim libertatis in comminiſcendis fabulis, quandoquidem veri nihil habeo quod narrem (nihil enim memorabile mihi contigit) ad mendacium me converti, multò æquiùs quàm alii. Nam etſi unum hoc verè dicam quòd mentior, idcirco tamen aliorum criminationem evitaturus mihi videor, quòd ipſemet me nihil veri dicere fateor. Ea igitur ſcribo quæ neque *ipſe* vidi, neque paſſus ſum, neque ex aliis audivi, quæ præterea neque omnino ſunt, neque ab initio eſſe potuerunt. Quare qui hæc legerit, nullam eis fidem adhibeat oportet. Egreſſus olim ab Herculeis columnis, & in Occidentalem Oceanum delatus, ſecundo vento navigavi. Cauſa autem hujus peregrinationis & argumentum fuit animi curioſitas, & novarum rerum cupiditas, cùm ſcire vellem tum qui Oceani finis eſſet, tum qui homines ultra Oceanum habitarent. Idcirco igitur multum commeatum impoſui, & aquæ quantum ſatis erat, ac coætaneos quinquaginta ejuſdem animi mecum adjunxi, & armorum copiam paravi, gubernatoremque optimum magno pretio conductum accepi. Navim autem quæ actuaria erat, ut pote ad magnam ac violentam navigationem munivi. Cùm itaque diem & noctem ſecundo vento navigaremus, adhuc apparente terra, non admo-

Sequenti verò die, ſimul oriente ſole,

ἀνίχνευε, ὁ, τι ἄνεμος ἐπεδίδου, καὶ τὸ κῦμα ἠυξάνετο, καὶ ζόφος ἐπεκέχυτο, καὶ οὐκ ἔτ' ἀδὲ στέλαι τιὼ ὀθόνην δυνατὸν ἦν. καὶ ἐπιπεσόντος δὲ τοῦ πνεύματος, ὧδε δὴ ἡμῖν αὐτὰς, ἐχειμαζόμεθα ἡμέρας ἑπτὰ, καὶ ἐβδομηκοντα. τῇ ὀγδοηκοστῇ δ' ἄφνω σκάμψαντος ἡλίου, καθορῶμεν ὄρος ὑπὲρ ὕδατος ὑψηλὸν, καὶ δασὺ, ἐν τραχεῖ πεπεριχυμένον τοῦ κύματος. καὶ γὰρ ἤδη τὸ πολὺ τοῦ ζάλης κατεπαύετο. ἀποβάντες δὲ, καὶ ἀναβάντες, ὡς ἂν οἷα μακρᾶς πλαζομένοις ἀλὺν μὴ ἐπὶ τῆς χρόνον ἐκείμεθα. ἀναστάντες δ' ὅμως, ἀπεκείραμεν ἡμῶν αὐτῶν, τριάκοντα μὲν φύλακας τοῦ νεὼς ἀφορμένοις, ἑκάστου δ' σὺν ἐμοὶ ἑπαιρεῖσθαι ἐπὶ κατασκοπῇ τοῦ ἐν τῇ νήσῳ. ἀπελθόντες δ' ὅσον σταδίους τρεῖς ἀπὸ τοῦ γαλάτης δι' ὕλης, ὁρῶμεν πνα πέτραν χαλκῇ πεποιημένην, Ἑλληνικοῖς γράμμασι κατακεχαραγμένην, ἀμυδροῖς δ', καὶ ἐκπεπτωκόσι, λέγουσαν, ἄχρι τούτων Ἡρακλῆς καὶ Διόνυσος ἀφίκοντο. ἦν δ' καὶ ἴχνη δύο πλησίον ἐπὶ πέτρας, τὸ μὲν, πολὺ μεγαλειότερον, τὸ δὲ ἐλαττον. ἐμοὶ δοκεῖν. τὸ μὲν, τοῦ Διονύσου τὸ μικρότερον. πατὴρ δ', Ἡρακλέους. ἀποσκοπήσαντες δὲν, ἀπήειμεν. ἔπλωμεν δ' πολὺ παρηειρμένοι, καὶ ἐφιστάμεθα ποταμῷ, [1] οἴνου ῥέοντι ὁμοιοτάτῳ μάλιστα, οἷον ὁ Χῖος ἐστι. ἄφθονον δ' ἦν ῥοῦμα, καὶ πολὺ, ὥστε σπανίως ἂν ναυσίπορον εἶναι δύνασθαι. ἐπεὶ δὲν ἡμῖν πολὺ μᾶλλον πιστεύειν τοῦ ἐπὶ τοῦ πέτρας ἐπιγράμματι, ὁρῶσι τὰ σημεῖα τοῦ Διονύσου ἐπιδημίας. δόξαν δὲ μοι ἂν ὅλην ἄρχεσθαι ὁ ποταμὸς καὶ-

sole, & ventus increvit, & fluctus intumuit, & caligo suborta est, neque jam contrahi velum poterat. Itaque nos vento commisimus, & tradidimus, diesque novem & septuaginta fluctuavimus. Verùm octogesima die, oriente jam sole repentè non procul conspicimus Insulam altam, arboribus consitam, non aspero fluctu circumsonantem: jam enim magnus procellæ impetus quieverat. Quam cùm adivissemus, & descendissemus, ut ex multa maris molestia diu humi jacuimus: deinde verò surreximus: & è nobis triginta delegimus qui ad navis custodiam remanerent, viginti verò qui mecum ad insulæ explorationem ascenderent. Progressi igitur tria circiter à mari stadia progressi, æneam columnam videmus, Græcis literis, sed exoletis & attritis inscriptam. Verba erant, Huc usque devenerunt Hercules & Bacchus. Erant autem vestigia duo in propinquo saxo, unum jugeris magnitudine, alterum minus: ita ut minus istud Bacchi, alterum Herculis esse mihi videretur. Tum adorato loco processimus, Nec dum longè abieramus, quum venimus ad fluvium, qui vino Chio simillimus fluebat. Fluxus autem copiosus multusque erat, adeò ut alicubi navibus esset pervius. Nobis verò in mentem venit, ut inscriptioni columnæ majorem multò fidem adhiberemus, cùm signa peregrinationis Bacchi animadverteremus. Cúmque fluminis principium investigare statuissem,

[1] Οἴνου ῥέοντι] Similia apud Eustath. in Amorib. *Bourd.*

μαθεῖν, ἀνήειν πρὸς τὸ ῥεῦμα. καὶ πηγὴν μὲν εὑρομεν οὐδεμίαν· ἀμπέλους δὲ μεγάλας καὶ πολλὰς, καὶ βοτρύων πλήρεις. ἀπὸ δὲ τῶν ῥιζῶν ἑκάστης, ἀνέῤῥει σταγὼν οἵα διαυγὴς, ἀφ' ἧς ἐγίνετο ὁ ποταμός. ἐν δὲ ἰχθῦς οὐ παντὶ πόλεως ἰδεῖν, οἵους μάλιστα ἐν τοῖς χροιὰν καὶ τῷ χυμῷ παραπλησίους. ἡμεῖς γὰρ ἀναδύσαντες αὐτῶν τινας, καὶ ἐμφαγόντες, ἐμεθύσθημεν, ἀμέλει, καὶ ἀκατασχέτως αὐτοὺς, ὡς ἐσκεμμένοι τυγχάνομεν, ἐσύραμεν. ὕστερον μέντοι ἐπιποήσαντες τοὺς ἄλλους ἰχθῦς, τὸν λοιπὸν ὕδατος ἀπαμιγῆ ὄντες, ἐκεράσαμεν τὸ σφοδρὸν τῆς οἰνοφανείας. τότε δὲ τὸν ποταμὸν περάσαντες, ἡ ἀμπελὼν ἦν, εὕρομεν ἀμπέλων μέγιστον περάσιον. τὸ μὲν γὰρ ἀπὸ τῆς γῆς, ὁ στέλεχος αὐτὸς, αὐξηνὴς, καὶ παχύς. τὸ δ' ἄνω, γυναῖκες ἦσαν, ὅσον ἐκ τῆς λαγόνων, ἅπαντ' ἔχουσαι τέλεια. τοιαύτην παρ' ἡμῖν τὴν Δάφνην γράφουσιν ἁρπάζοντος Ἀπόλλωνος καταλαμβάνουσαν, ἀπεδενδρωμένην. ἀπὸ δὲ τῶν δακτύλων ἄκρων ἐξεφύοντο αὐταῖς οἱ κλάδοι, καὶ μεστὴ ἦσαν βοτρύων. καὶ μὴν καὶ πῖς κεφαλὰς ἑκάστων ἐλιζίπ, καὶ φύλλοις, καὶ βότρυσι. περιστλάζοντες δὲ ἡμᾶς, ἠσπάζοντο, καὶ ἐδιξιοῦντο, αἱ μὲν, Λύδιαι, αἱ δὲ, Ἰνδικὴν, αἱ πλείσται δὲ, τῶν Ἑλλάδα φωνὴν περιϊεμένων. καὶ ἐφίλουν δὲ ἡμᾶς ἅτις τύχοιεν. ὁ δὲ φιλήδεις, αὐτίκα ἐμέθυε, καὶ παρέφορος ἦν. δρέπεσθαι μὲν γὰρ οὐ πυρετὸν ἔχον δὲ καρπὸν, ἀλλὰ πλάγιον, καὶ ἑσθον, ἀποσωμένον. αἱ δὲ, καὶ μίγνυσθαι ἡμῖν ἐπεθύμουν. καὶ δύο τινὲς τῶν ἑταίρων πλησιάσαντες αὐταῖς, οὐκ ἔτ' ἀπελύοντο, ἀλλ' ὁμοῦ τὸ αἰδέσιον ἐδέδεντο. συμεφύοντο γὰρ, καὶ συ-

sem, adverso fluxu ascendi, atque ibi quidem nullum fontem inveni, sed magnas multasque vites uvis refertas: quarum cujusque ex radicibus guttæ limpidi vini fluebant, ex quibus flumen efficiebatur: in quo multos pisces colore & sapore vino maximè similes cernere erat. Ex quibus cùm aliquos piscati essemus ac comedissemus, temulenti erasimus: quos etiam præcidentes, fæce plenos inveniebamus. Sed postea re animadversa, commixtis piscibus aliis qui in aqua versantur, vini illius, unde vescuntur isti, vehementiam temperavimus. Trajecto autem flumine, quà trajici poterat, portentosas vites invenimus. Nam truncus inferior qui à terra surgit ramosus erat & crassus: superior autem mulieres erant, ab utero ferè sursum omnia perfecta habentes. Talem apud nos Daphnen describunt, quam cùm Apollo jam comprehenderet, in arborem versa est. A summis autem earum digitis exoriebantur palmites uvis pleni. Quin & capitibus pro comis inerant capreoli, & folia, & uvæ. Nos autem accedentes salutabant, & dextras jungebant: quarum aliæ Lydia, aliæ Indica, plurimæ Græca lingua loquebantur. Nos quoque ore deosculabantur, & qui osculum acceperat, illicò ebrius & mentis inops reddebatur. At fructum decerpi non sinebant, sed quum avellebatur, dolebant, & clamabant. Nobis autem commisceri gliscebant: duoque ex sociis cum illis congressi, solvi non potuerunt, sed ex pudendis connexi sunt. Statim enim coaluerunt, ac inter se radices egerunt.

περίζωθ. καὶ ἤδη αὐτοῖς κλάδοι ἦσαν οἱ δάκτυλοι, καὶ πῖς ἑλιξὶ συμπλεκόμενοι, ὥσον οὐδέπω καὶ αὐτοὶ καρποφορήσειν ἔμελλον. καὶ παλιπόντες δ' αὐτοὺς, ἐπὶ ναῦν ἐφούγομεν. καὶ τοῖς ἀπολφεθεῖσι διηγούμεθα ἑλόντες τέ τι ἄμπελον, καὶ τὸ ἔπειρον τῶν [1] συμπλοκὴν, καὶ τῶν ἀμπελομιξίαν. καὶ λαβόντες ἀμφορέας πίας, καὶ ὑδροῦσάμενοί τι ἄμπελον, καὶ ὀλίγῳ πρόμεν οἰνισάμενοι, καὶ αὐτὸ πλησίον αὐλισάμενοι, ἑωθεν ἀνήχθημεν ὑ σφόδρα βιαίῳ πνεύματι. τῇδε μεσημβρίαν ἦ, τὸν ἔπ τῇ νήσῳ φαινομένης, ἄφνω πνοὴ ἐπιγνόμενον, καὶ περιδινήσας τὸν ναῦν, καὶ μετεωρίσας [2] οἷον ἐπὶ σταδίους τριχιλίους, τὸν ἔπ καθῆκεν εἰς τὸ πέλαγος, ἀλλ' ἄνω μετέωρον ἐξήρτημένην, ἄνεμος ἐμπεσὼν τοῖς ἱστίοις, ἔφερε κολπώσας τὸν ὀθόνιον. ἐπτὰ ἦ ἡμέρας, καὶ τὰς ἴσας νύκτας ἀεροδρομήσαντες, ὀγδόῃ καθορῶμεν γῆν τινα μεγάλην ἐν τῷ ἀέρι, καθάπερ νῆσον λαμπρὰν, καὶ σφαιροειδῆ, καὶ φαιὰ μεγάλῳ κεχλαμπρυμένην. ὑποστενχθέντες δ' αὐτῇ, καὶ ὁρμισάμενοι, ἀπέβημεν. ἐπισκοπήσαντες ἦ τὸν χώραν, δι' ἑπτακοσίων οἰκεμένην τε, καὶ γεωργουμένην. ἡμέρας μὲν ὖν, οὐδὲν αὐτόθεν καθεωρῶμεν. νυκτὸς δ' ἐπιγενομένης, ἐφαίνοντο ἡμῖν ἄλλαι νῆσοι πλησίον, αἱ μὲ, μείζους, αἱ ἦ, μικρότεραι, πυρὶ τὸν χρόαν ὑποπεποικίλμέναι. καὶ ἄλλη δέ τις γῆ κάτω, καὶ πόλεις ἐν αὐτῇ, καὶ πολέμους ἔχουσα, καὶ πλάγη, καὶ ὕλας, καὶ ὄρη. τοιαῦτα δὴ τὰ καθ' ἡμᾶς οἰκεμένην εἰκάζομεν. δόξαν ἦ ἡμῖν καὶ ἐπ πορρωτέρω

runt. Iamque digiti ipsis erant palmites, & capreolis circumimplicabantur, jamjamque fructum laturi erant. Quibus relictis ad navim fugimus: quò reversi, iis qui remanserant, cum alia narravimus, tum sociorum connectionem & commixtionem cum vitibus. Sumptis exinde amphoris, aquam simul, & è fluvio vinum hausimus, ac prope eum pernoctavimus. Diluculo autem, spirante non vehementi vento, solvimus. Meridie verò, cùm non appareret ampliùs insula, turbo repentè exorsus est, qui circumvolutam, & in sublime elevatam navim, ad ter mille ferè stadia, non jam in pelagus deposuit, sed sublatam suspendit, ingruensque ventus, sinuatum carbasum impulit. Septem ergo dierum, totidemque noctium iter per aërem emensi, octava die cernimus in aëre magnam quandam terram, velut insulam lucidam, rotundam, magna luce micantem: in quam delati, portumque ingressi descendimus. Tum regionem explorantes, comperimus eam habitari, & coli. Ibi interdiu nihil cernebamus, noctu aliæ insulæ nobis apparebant, hæ quidem majores, illæ verò minores, quarum color ignem referebat. Erat & alia subtus terra, quæ urbes & fluvios, & maria, & sylvas, & montes in se continebat, quam conjiciebamus eam esse, quæ à nobis incolitur. Sed cùm vellemus ulte-

1 Συμπλοκὴν ἑ] Hæc desunt in Cod. Florent. *Bourd.*
2 Οἷον] Quidam legendum putant ὅσον. Idem.

ρω προελθῖν. ξυνελήφθημεν τοῖς Ἱππογύποις παρ' αὐτοῖς κελευμένοις, ἀπαντήσαντες. οἱ δ' Ἱππόγυποι, ὅτοί εἰσιν ἄνδρες ἐπὶ γυπῶν μεγάλων ὀχούμενοι. καὶ καθάπερ ἵπποις τοῖς ὀρνίοις χρώμενοι, μεγάλοι γὰρ οἱ γῦπες, καὶ ὡς ἐπίπαν τριφάλοι. μόγοι δ' ἂν τις τὸ μέγεθος αὐτῶν εἰπεῖν. νεὼς γὰρ μεγάλης φορτίδος ἐστὶ, ἕκαστον τῶν πτερῶν, μακρότερον καὶ παχύτερον φέρεται. τούτοις δὴ τοῖς Ἱππογύποις προστέτακται ἐπιτετομένοις τὴν γῆν, εἴ τις ἀγρεῖοιο ξένος, ἄγειν ὡς τὸ βασιλέα. καὶ ὃν καὶ ἡμᾶς ξυλαβόντες, ἄγουσιν ὡς αὐτόν. ὁ δ', θεασάμενος, καὶ λαβὼν τὸ σοφὸν εἰκάσας, Ἕλληνες ἄρα ἔφη ὑμεῖς ὦ ξένοι. τυμφοσάντων δ', πῶς δὴ ἀφίκεσθε ἔφη τοσοῦτον ἀέρα διελθόντες; καὶ ἡμεῖς τὸ πᾶν αὐτῷ διηγούμεθα. καὶ ὃς ἀξιούμενος τὸ καθ' ἑαυτὸν ἡμῖν διεξῆλθε, ὡς καὶ αὐτὸς ἄνθρωπος ὤν, τὸ πρὶν Ἐνδυμίων, λαθὼν τὴν ἡμετέρας γῆς καθεύδων, ἀνηρπάσθη ποτέ. καὶ ἀφικόμενος, βασιλεύσειε τῆς χώρας. εἶναι δὲ τὴν γῆν ἐκείνην ἔλεγε, τὴν ἡμῖν κάτω φανομένην σελήνην. ἀλλὰ θαρρεῖν τε παρεκελεύετο, καὶ μηδένα κίνδυνον ὑφορᾶσθαι. πάντα γὰρ ἡμῖν παρέσεσθαι ἂν δόξομεν. ὧν δὲ καθεύδοντα ἔφη τὸ πόλεμον, ὃν σφίσιν ὧν ἔσεσθαι τοὺς τὴν ἡλιακὴν οἰκοῦντας, ἅπαντων εὐδαιμονέστατα παρ' ἡμῖν κατεσκεύασται. καὶ ἡμεῖς ἠρόμεθα τίνες τε εἶεν οἱ πολέμιοι, καὶ τίνι αἰ-

ulterius progredi, ab Hippogypis quos sic vocant, in quos incidimus, comprehensi fuimus. Hi autem Hyppogypi, homines sunt, qui magnis vulturibus vehuntur, illisque avibus tanquam equis utuntur. Nam magni, & ut plurimum tricipites sunt vultures. Hinc autem illorum magnitudinem discas, si dixerimus eos singulas alas, navis onerariæ malo longiores, & crassiores ferre. His igitur Hippogypis ea cura demandata est, ut terram circumvolitent, & siquem peregrinum inveniant, eum ad regem adducant. Illi nos comprehensos ad ipsum ducunt: qui ut nos conspexit, &, ex veste conjecit, Vos ô hospites, inquit, Græci estis. Ille assentientibus nobis, quomodo, inquit, tantum aërem pervagati huc deveniſtis? Et nos illi rem omnem retulimus. Tum ille incipiens, ea quæ sibi acciderant nobis narrabat: ut ipse homo cùm esset nomine [1] Endymion, ex nostra terra in somnis raptus est, & huc delatus, regioni imperavit. Dicebat autem illam esse terram, quæ luna nobis videtur: sed bono esse animo, nullumque periculum suspicari jubebat, quoniam necessaria cuncta nobis erant adfutura. Quòd si ex animi sententia, inquit, bellum quod Solis incolis nunc infero, prosperè confecero, omnium fœliciſſimè apud me vivetis. Hinc nos interrogavimus qui essent hostes, quæ-

1 *Endymion*] Pastor fuit admodum formosus, qui cum in Latmo monte obdormivisset, aliquando à Luna deosculatus est, quæ in ejus amorem ita exarserat, ut fratri bigas suas agitandas dederit. Senec. in Hyppolyt.

Arsit obscura Dea clara mundi nocte deserta
Nitidoque fratri tradidit currus alite regendos.

Ovid.

Latmius Endymion non est tibi, Luna, pudore. Cogn.

1 E'ndy-

πλων τ' ἀλφορᾶς. ὁ δ', Φαίθων φησὶν, ὁ τ' τὸ τῷ ἡλίῳ κατοικιδίων βασιλεὺς, οἰκεῖται γὰρ δὴ καὶ κεῖνο ὥσπερ καὶ ἡ σελήνη, πολὺν ἤδη χρόνον ἡμᾶς πολεμεῖ χρόνον. ἄρξαθ' ἡ ἐξ αἰτίας τοιαύτης. Τῶν τὸ τῇ ἀρχῇ τῇ ἐμῇ πάντα τοὺς ἀπορριπτους συναγαγὼν, ἐβουλήθην ἀποικίαν εἰς τ' ἀνοφόρον τείλαι, ὅπως ἔρημον, καὶ ὑπὸ μηδενὸς κατοικούμενον. ὁ τοίνυν Φαίθων φθονήσας, κωλύσαι τὴν ἀποικίαν, τ' μέσον τ' πορεύοντας ἐπὶ τ' Ἱππομυρμήκων. τότε μὲν οὖν νικηθέντες, ἀ γὰρ ἦμεν ἀπίπαλοι τῇ παρασκευῇ, ἀνεχωρήσαμεν. νῦν δ', βούλομαι αὖθις ἐξεύγκειν τ' πόλεμον, καὶ ἀναγγεῖλαι τὴν ἀποικίαν. ὡ οὖν εἰπάλητε, κοινωνήσατέ μοι ἐς τάλα. χῶπας δ' ὑμῶν ἐγὼ παρείζω τ' βασιλικῶν ἵνα ἐκφέρῃ, καὶ τὴν ἄλλην ὅπλισιν. αὔριον δ' ποιησόμεθα τὴν ἔξοδον. ὅπως ἴφλω ἐγὼ γενήσομαι, ἐπειδὴ σοι δοκεῖ. τότε μὲν οὖν παρ' αὐτῷ ἐσπαθήντες, ἐμείναμεν. ἕωθεν δ' ἀλφιτοπάντες, ἐπεσόμεθα. καὶ γὰρ οἱ σκοποὶ πλησίον εἶναι ἐσήμαινον τὰς πολεμίους. τὸ μὲν οὖν πλῆθος τ' στρατιᾶς, δέκα μυριάδες ἐγένοντο, ἄνευ τῶν σκευοφόρων, καὶ τ' μηχανοποιῶν, καὶ τ' πιζῶν, καὶ τ' ξένων συμμάχων. τούτων δὲ ὀκτακισμύριοι μὲν ἦσαν οἱ Ἱππόγυποι, ὁσμύριοι δὲ, οἱ ἐπὶ τῶν λαχανοπτέρων. ὄρνεον δὲ καὶ τοῦτο ἐστὶ μέγιστον, ἀντὶ τ' πτερῶν λαχάνοις πάντῃ λάσιον. τὰ δ' ἀκύπτερα ἔχει, θριδακίνοις φύλλοις μάλιστα ἐοικότα. ἐπὶ δὲ τούτων, οἱ Κεγχροβόλοι τεταχθῶ, καὶ οἱ Σκορδομάχοι. ἦλθον δὲ καὶ ἀπὸ τ' ἀρκτου Σύμμαχοι, τρισμύριοι μὲν Ψυλλοτοξόται, πεντακισμύριοι δὲ Ἀνεμοδρόμοι. τούτων δὲ, οἱ μὲν

quæque dissidii causſa. Tum ille, Phaëton, inquit, Solis incolarum rex, ille enim incolitur ſicuti & Luna, jamdiu bellum contra nos gerit. Cœpit autem hac de cauſa. Ego olim pauperrimis quibuſque, qui erant in meo regno, collectis, coloniam in Luciferum, tunc delertum & à nemine habitatum, mittere volui. Phaëthon autem invidia commotus, tranſitum prohibuit, medio in itinere cum Hippomyrmecibus occurrens. Tunc quidem victi, non enim apparatu æquales eramus, feceſſimus. Nunc autem denuo bellum inferre, & coloniam accerſere volo. Si velitis igitur, eſtote ſocii expeditionis, unumque ex regiis vulturibus unicuique, aliamque armaturam præbebo: & cras proficiſcemur. Ita fiat, inquam, ſiquidem hæc tua eſt ſententia. Tunc epulis ab ipſo excepti, manſimus. Diluculo autem, quoniam ab exploratoribus hoſtes appropinquare nunciabatur, acies inſtructa eſt nobis excitatis. Quare exercitus conſtabat centum millibus, exceptis lixis, & machinarum fabris, peditibus & conductitiis militibus. Horum autem octinginta millia erant Hippogypi, & eorum qui à Lachanopteris vehebantur, viginti millia. Avis etiam hæc eſt maxima, oleribus undiquaque loco pennarum hirta. Quæ verò ex his velociores erant, pennas habebant lactucæ foliis maximè ſimiles. His vecti Cenchroboli, & Scorodomachi ordinantur. Venerunt etiam à Septentrione auxiliares copiæ, Pſylloroxotæ numero triginta millia, Anemodromi quinquaginta millia. Ex his quidem Pſylo-

Ψυλλοτοξόῃ, ἐπὶ ψυλλῶν μεγάλων ἱππάζονται. ὅθεν καὶ τὴν ὠφέλειαν ἔχουσι. μέγεθος τῶν ψυλλῶν, ὅσον δώδεκα ἐλέφαντες. οἱδὲ Ἀνεμοδρόμοι, πεζοὶ μὲν εἰσι, φέρονται δὲ ἐν τῷ ἀέρι ἄνευ πτερῶν. ὁ δὲ τρόπος τῆς φορᾶς, τοιόσδε. χιτῶνας ποδήρεις ὑπεζωσμένοι, καλπάσαντες αὐτοὺς τῷ ἀνέμῳ, καθάπερ ἱστία, φέρονται ὥσπερ τὰ σκάφη. τὰ πολλὰ δὲ οἱ τοιοῦτοι ἐν ταῖς μάχαις πελτασταί εἰσιν. ἐλέγοντο δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ὑπὲρ τὴν Καππαδοκίαν ἄστρων ἥξειν, Στρουθοβάλανοι μὲν, ἑπτακισμύριοι, Ἱππογέρανοι δὲ, πεντακισχίλιοι. τούτους ἐγὼ οὐκ εἶδα μὴν. οὐ γὰρ ἀφίκοντο. διὸπερ οὐδὲ γράψαι αὐτῶν τὰς φύσεις ἐτόλμησα. περάσια γὰρ καὶ ἄπιστα περὶ αὐτῶν ἐλέγετο. αὕτη μὲν ἦν Ἐνδυμίωνος ἡ δύναμις. σκηὴ δὲ πάντων ἡ αὐτή. κράνη μὲν ἀπὸ τῶν κυάμων. μεγάλοι γὰρ παρ' αὐτοῖς οἱ κύαμοι ὡς καρτερά. ὑφάσματι δὲ φολιδωτῷ πάντες, ἑρμινοι. τὰ γὰρ λέπη τῶν ἑρμίνων συρράπτοντες, ποιοῦσι τὰ ὑφάσματα. ἄρρηκτα δὲ ἐκεῖ γίγνεται τὰ ἑρμινα τὰ λέπη, ὥσπερ κέρατα. ἀσπίδες δὲ καὶ ξίφη, οἷα τὰ Ἑλληνικά. ἐπὶ δὲ καιρὸς ἦν, ἐτάξαντο ὧδε. τὸ μὲν δεξιὸν κέρας, εἶχον οἱ Ἱππόγυποι. καὶ ὁ βασιλεὺς τὰς ἀρίστας περὶ αὐτὸν ἔχων. καὶ ἡμεῖς οὐ τούτοις ἦμεν. τὸ δὲ εὐώνυμον, οἱ Λαχανόπτεροι. τὸ μέσον δὲ, οἱ σύμμαχοι, ὡς [1] ἕκαστοι. τὸ δὲ πεζὸν, ἦσαν μὲν ἀμφὶ τὰς ἑξακισχιλίας μυριάδας, ἐτάχθησαν δὲ ὧδε. ξάχνιν παρ' αὐτοῖς πολλοὶ, καὶ μεγάλοι γίγνονται, πολὺ τῶν Κυκλάδων νήσων

lotoxotæ in magnis pulicibus equitant, unde & appellationem habent. Pulicum verò magnitudo est circiter duodecim elephantorum. Anemodromi autem sunt pedites, & sine pennis in aëre feruntur. Modus autem quo feruntur talis est. Succingunt talares tunicas, quibus velorum instar sinuatis, tanquam naves aguntur. hi autem in præliis plerumque sunt peltati. Dicebantur autem ab his stellis quæ Cappadociæ imminent, adventuri Struthobalani numero septuaginta millia, Hippogerani quinquaginta millia. Hos ego non vidi, quia non venerunt. Ideo neque ipsorum naturas describere ausim: etenim portentosa & incredibilia de his dicebantur. Et is quidem erat Endymionis exercitus. Omnium armatura eadem. Fabales erant galeæ: magnæ autem apud illos & duræ sunt fabæ. Loricæ squameæ, ex lupinis omnes, Loricas enim ex consutis lupinorum siliquis conficiunt. Lupini autem siliqua, tanquam cornu ibi nascitur infragilis. Scuta, & enses sunt quales Græcorum. Vbi verò sese obtulit occasio, sic in aciem instructi sunt. Dextrum cornu, Hippogypi tenebant, & rex, circa se optimos quosque habens, inter quos nos etiam eramus. Lævum Lachanopteri. Medium auxiliarii utique singuli. Peditatus autem circiter sex millibus myriadum constabat: qui sic in aciem instructi sunt. Aranex apud illos multæ ac magnæ sunt, Cycladibus insulis unaquæque mul-

[1] Ἕκαστοι] Angl. οἷς ἐκάστοις ἰδίοις. Bourd.

[1] Ἀε-

ἴππους μείζων. τούτοις παρέταξε διὰ φάλαγγος τὸ μεταξὺ τῆς Σελήνης, καὶ τοῦ ἑωσφόρου ἀέρος· ὡς δὲ τάχιστα ἐξεπράσσοντο, καὶ πεδίον ἐπείσθησαν, ἐπὶ τούτου παρέταξε τὸ πεζόν. ἡγεῖτο δὲ αὐτῶν, Νυκτιφέων ὁ Εὐδιανακτος. τρίτος αὐτός. τῶν δὲ πολεμίων, τὸ μὲν εὐώνυμον, εἶχον οἱ Ἱππομύρμηκες. καὶ ἐν αὐτοῖς, ὁ Φαέθων. θηρία δὲ ἦν μέγιστα, ὑπόπλεφα, τοῖς παρ' ἡμῖν μύρμηξι παραπλήσια, πολλῷ δὲ μεγάθει. ὁ γὰρ μέγιστος αὐτῶν, καὶ διπλέθρου ἦν. ἐμάχοντο δὲ, οὐ μόνον οἱ ἐπ' αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτοῖς μάλιστα τοῖς κέρασιν. ἐλέγοντο δὲ ὑπὲρ εἰναλίους ἀμφὶ τὰς πέντε μυριάδας. ἐπὶ δὲ τῷ δεξιῷ αὐτῶν, ἐτάχθησαν οἱ Ἀεροκάνωπες, ὄντες καὶ ὑπὲρ ἀμφὶ πέντε μυριάδας, πάντες τοξόται, κάνωψι μεγάλοις ἐποχούμενοι. μεθ' οὓς δὲ τούτους, οἱ [1] Ἀεροκόρδακες. ψιλοί τε ὄντες. καὶ πεζοί. πολλῷ μαχιμώτατοι καὶ ὑπὲρ. πόρρωθεν γὰρ ἐσφενδόνων ῥαφανίδας ὑπερμεγέθεις. ὁ γλυκὺς δὲ ἐπόλιζον ἀντέχειν ἐδύνατο. ἀπέθνησκε δὲ, [2] δυσοσμίας τινὸς αὐτῶν τῷ τραύματι ἐπιχυομένης. ἐλέγοντο δὲ [3] χρῆναι τὰ βέλη μαλάχης ἰῷ. ἐχόμενοι δ' αὐτῶν, ἐτάχθησαν οἱ Καυλομύκητες, ὁπλῖται ὄντες, καὶ ἀγχέμαχοι τὸ πλῆθος μύριοι. ἐκλήθησαν δὲ Καυλομύκητες, ὅτι ἀσπίσι μὲν μυκητίνοις ἐχρῶντο, δόραξι, δὲ καυλίοις, τοῖς λάπαθ' ὑπάγουσιν. πλησίον δὲ αὐτῶν, οἱ Κυνοβάλανοι ἕκηντο, ὡς ἔπεμψαν αὐτῷ οἱ τὸ Σείριον κατοικοῦντες, πενταμυρίους μάλιστα. τούτοις παρέταξε διὰ τοῦ μέσου τὸν ἀέρα, ὃς ἀπὸ τῆς Σελήνης, καὶ τοῦ ἑωσφόρου ἀέρος· ὡς δὲ τάχιστα ἐξεπράσσοντο, καὶ πεδίον ἐπείσθησαν, ἐπὶ τούτου παρέταξε τὸ πεζόν. ἡγεῖτο δὲ αὐτῶν, Νυκτιφέων ὁ Εὐδιανακτος. τρίτος αὐτός. τῶν δὲ πολεμίων, τὸ μὲν εὐώνυμον, εἶχον οἱ Ἱππομύρμηκες. καὶ ἐν αὐτοῖς, ὁ Φαέθων. θηρία δὲ ἦν μέγιστα, ὑπόπλεφα, τοῖς παρ' ἡμῖν μύρμηξι παραπλήσια, πολλῷ δὲ μεγάθει. ὁ γὰρ μέγιστος αὐτῶν, καὶ διπλέθρου ἦν. ἐμάχοντο δὲ, οὐ μόνον οἱ ἐπ' αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτοῖς μάλιστα τοῖς κέρασιν. ἐλέγοντο δὲ ὑπὲρ εἰναλίους ἀμφὶ τὰς πέντε μυριάδας. ἐπὶ δὲ τῷ δεξιῷ αὐτῶν, ἐτάχθησαν οἱ Ἀεροκάνωπες, ὄντες καὶ ὑπὲρ ἀμφὶ πέντε μυριάδας, πάντες τοξόται, κάνωψι μεγάλοις ἐποχούμενοι. μεθ' οὓς δὲ τούτους, οἱ [1] Ἀεροκόρδακες. ψιλοί τε ὄντες. καὶ πεζοί. πολλῷ μαχιμώτατοι καὶ ὑπὲρ. πόρρωθεν γὰρ ἐσφενδόνων ῥαφανίδας ὑπερμεγέθεις. ὁ γλυκὺς δὲ ἐπόλιζον ἀντέχειν ἐδύνατο. ἀπέθνησκε δὲ, [2] δυσοσμίας τινὸς αὐτῶν τῷ τραύματι ἐπιχυομένης. ἐλέγοντο δὲ [3] χρῆναι τὰ βέλη μαλάχης ἰῷ. ἐχόμενοι δ' αὐτῶν, ἐτάχθησαν οἱ Καυλομύκητες, ὁπλῖται ὄντες, καὶ ἀγχέμαχοι τὸ πλῆθος μύριοι. ἐκλήθησαν δὲ Καυλομύκητες, ὅτι ἀσπίσι μὲν μυκητίνοις ἐχρῶντο, δόραξι, δὲ καυλίοις, τοῖς λάπαθ' ὑπάγουσιν. πλησίον δὲ αὐτῶν, οἱ Κυνοβάλανοι ἕκηντο, ὡς ἔπεμψαν αὐτῷ οἱ τὸ Σείριον κατοικοῦντες, πενταμυρίους μάλιστα.

multò major. Has juſſit intexere medium aëris, quod à Luna in Luciferum diffunditur. Quod ubi primùm fecerunt, campumque ſtraverunt, in eo peditatum inſtruxit, cui præerat Nycterion Eudianactis filius. Tertius ipſe. Hoſtium autem lævum cornu tenebant Hippomyrmeces, inter quos medius Phaethon. Beſtiæ autem ſunt maximæ, alatæ, formicis noſtris aſſimiles, excepta magnitudine. Harum maxima duorum erat jugerum. Non ſolùm autem qui ipſis inſidebant, ſed etiam ipſæ maximè cornibus pugnabant: & horum quinquaginta ferè millia eſſe dicebant. In dextro autem collocati ſunt Aëroconopes quorum quinquaginta ferè millia erant, omnes ſagittarii, magnis culicibus inſidentes. Poſt hos autem Aërocordaces, expediti quidem illi ac pedeſtres, verùm bellicoſi: nam raphanos ingentes eminus vibrabant, quibus qui fuerat percuſſus ne paulum quidem reſiſtere poterat, & fœtore ulceri protinus ſuperveniente moriebatur. Nam ſagittæ malvæ veneno delibutæ dicebantur. Hos juxta conſtituti Caulomycetes armati, cominus pugnantes, numero decies mille. Dicuntur autem Caulomycetes, quoniam ſcutis quidem fungeis utebantur, haſtilibus verò aſparagorum virgultis. Collocati ſunt prope ipſos Cynobalani quinquies mille, quos Sirii canis incolæ ipſi miſerunt. Et

1 Ἀεροκόρδακες] Interpres ſequutus eſt Anglicanum Cod. in quo Ἀεροκόρκας. Bourd.

2 Δυσοσμίας] Angl. *δυσωδίας*. Idem.

3 Χρῆναι] Vt in Nigr & in Tox. *Bourd.*

πηχέλιοι. καὶ ἔτοι ἄνδρες καυκασόσωποι, ἐπὶ βαλάνων πλεραπτῶν μαχόμενοι. ἐλέγοντο δ' κἀκείνων ὑστερίζειν τὸ συμμαχικὸν, ὃς τὸ λεπὸ τῆς Γαλαξίης μετεπέμποντο σφενδονήτας, καὶ οἱ Νεφελοκένταυροι. ἀλλ' ὀψὲ γοῦν ἦλθον, τῆς μάχης ἤδη κεκερμάσης ἀφίκοντο, ὡς μήποτε ὄφελον. οἱ σφενδονῆται δ', ὅσοι ὅλως παρεγένοντο. διόπερ φασὶν αὐτοῖς ὑστερον ὀργισθέντα τὸν Φαέθοντα, πυρπολῆσαι τὴν χώραν. τοιαύτη μὲ καὶ Φαέθων ἐπὴν Ἀθηναίων. συμμίξαντες δὲ, ἐπειδὴ τὰ σημεῖα ἤρθη, καὶ ἀγωνίσαντο ἑκατέρων οἱ ὄνοι, τοῖσι μὲν ἀπὸ σαλπίγγων χρῶντες, ἡμέρηντο. καὶ τὸ μὲν δεξιὸν μοῖρα τῶν Ἡλιωτῶν, αὐτίκα ἐφυγὴν ἐπὶ χεῖρας δεξάμενοι τὰς Ἱππογύπας. καὶ ἡμεῖς ἐπόμενοι κτείνοντες. τὸ δὲξιὸν δ' αὐτῶν, σφέτερὸν δ' ἐπὶ τὸ ἡμέτερον δυνάμει. καὶ ἐπεξῆλθον οἱ Ἀεροκώνωπες διώκοντες, ἄχρι ὠδὸς τὰς πίζας. ἐστεῶτας δ' κἀκείνων ἐπιβοηθήσαντας, ἔφυγον ἐπικλίναντες, καὶ μάλιστα ἐπὶ ἦθοντο τὰς ἀπὸ τοῦ δυνάμου σφῶν νενικημένους. τὸ δὲ τροπῆς λαμπρᾶς γενομένης, πολλοὶ μὲ ζῶντες ἁλίσκοντο, πολλοὶ δ' κὰ ἀπηρεῖτο. καὶ τὸ αἷμα ἐρρέ. πολὺ μὲ ἐπὶ τῶν νεφῶν, ὥστε αὐτὰ βάπτεσθαι, καὶ ἐρυθρὰ φαίνεσθαι, οἷα παρ' ἡμῖν ὀυθρὰ δὲ ἁλίη, φαίνονται. πολὺ δ' καὶ εἰς τὴν γῆν κατίσχειν, ὡς τὸ μὲ εἰκάζειν, μὴ ἄρα τοιῶτο πνὸς καὶ πίλας ἄνω γίνομένας, ὅμερος ὑπέλαβεν αἵματι ὗσαι τὸ Δία ἐπὶ τῷ δὲ Σαρπηδόνι θανάτῳ. ἀναρρίψαντες δ' ἀπὸ τὸ δώδεκας, δύο τρόπαια ἐστησάμην, τὸ μὲν, ἐπὶ τῷ δρακόντων τὸ πιζομαχίας. τὸ δ' τὸ ἀερομαχίας, ἐπὶ τῷ νεφῶν. ἅρπ δ' τῶν γινομένων, ἠγγάλοιμεν

Et hi canina facie homines, alatis glandibus invecti pugnabant. Dicebant autem posteriores venire aliquos ex commilitonibus, funditores scilicet, quos ex Galaxia advocaverat, & Nephelocentauros: qui commisso prælio advenerunt. At utinam nunquam venissent. Sed funditores non venerunt omnino. Quæ iratum illis Phaëthontem, igne regionem vastasse ajunt. Et is quidem Phaëthontis exercitus erat. Postquam verò signa erecta sunt, & utrorumque asini ruditu constrepuêre, nam his tubicinum loco utuntur, congressi pugnarunt. Tum lævum cornu Heliotarum protinus aufugit, quia venientes ad manus Hippogypos non sustinuit: quos secuti interficiebamus. Interea verò dextrum illorum cornu, sinistrum nostrum superabat: quum etiam egressi Aëroconopes ad pedites usque insequebantur, qui opem hîc ferentibus illis, declinantes fugerunt, & maximè quum devictum. Latus lævum sensérunt. Illis in fugam insignem conversis: multi vivi capti sunt, multi etiam cæsi, quorum sanguis fluebat, multus quidem in ipsas nubes, ita ut colore rubro inficerentur, & apparerent quales apud nos occidente sole cernuntur: multus etiam in terram stillabat: ita ut conjicerem, num tale quid olim in cœlo contigisset, quum in morte Sarpedonis Iovem sanguine pluisse Homerus existimavit. Posteaquam fugatis illis reversi sumus, duo trophæa statuimus, unum pedestris pugnæ in telis aranearum commissæ, alterum aëriæ in nubibus consertæ. His modò peractis, nunciatum est

ab

τε ὑπὸ τ̃ σκοπῶν οἱ Νεφελοκένταυροι, προσελαύνοντας. ὃς ἐδὴ τότε τ̃ μάχης ἐλπὶν τῷ Φαέθοντι. καὶ δὴ ἐφαίνοντο προσόντες, ἡμαμαξοξεόταλον, ἐξ ἵππων πλεφωτῶν, καὶ ἀνδρώπων συγκειμένοι. μέγεθος δ̃, τῶν μὲν ἀνδρώπων, ὅσον ἐ P'odíwn Κολοσσὸ ἐξ ἡμισείας ἐς τὸ ἄνω. τῶν δ' ἵππων, ὅσον νεὼς μεγάλης φορτίδος. τὸ μέντοι πολῆθος αὐτῶν, οὐκ ἀνέγραψα, μὴ τῷ καὶ ἄπιστον δόξῃ. τοσοῦτον ἰῶ. ἡλίτο δ̃ αὐτῶν ὁ ὐκ ἐ ζωδιακὸ τοξότης. ἐπὶ δ̃ ἤνθοντο τὰς φίλας γενικεμένους, ἐπὶ τ Φαέθοντα ἔπεμπον ἀγγελίαν αὖθις ἐπίσας. αὐτοὶ δ̃ ἁρπαξάμενοι, τεταραγμένοις ἐμπίπλησι τοῖς σελώϊταις, ἀπήκτοις ὡς τῷ ὀλυξιν καὶ τὰ λάφυρα διεσκεδασμένοις. καὶ πάντας μὲν τρέπεσιν. αὐτὸν δ̃ τὸν βασιλέα καζιδώκεσι ὡς τῷ πόλιν, καὶ τὰ τελεῖται τ̃ ὀρνέων αὐτῷ κτείνουσιν. ἀνέσασαν δ̃ καὶ τὰ τρόπαια, καὶ κατέθαμον ἅπαν τὸ ὑπὸ τ̃ δρυχνῶν πεδίον ὑφασμένον. ἐμὲ δ̃, καὶ δύο πινὰς τ̃ ἑταίρων, ἐζώγρησαν. ἤδη δ̃ παρὴν καὶ ὁ Φαέθων. καὶ αὖθις ἄλλα τρόπαια ὑπ' αὐτῶν ἵστατο. ἡμεῖς μὲν δὴ ἀπηχόμεθα ἐς τ ἥλιον αὐτημερόν. τὰ χαίρε ὀπίσω δήσαντες δρυχνίν ἀπεκόμμεθα. οἱ δ̃, πολιορκεῖν μὲν ὐκ ἔγνωσαν τῷ πόλιν. ἀνασρέψαντες δ̃, τὸ μεταξὺ τ̃ ἄστρων ἀπετείχιζον, ὥστε μηκέτι τὰς αὐγὰς ἀπὸ τ̃ ἡλίου ὡς τῷ σελώϊταν δύνασθαι. τὸ δ̃ τεῖχος, ἰῶ ὀλοῖν πεφιλωτόν. ὥστε σεφὴς ἔκλειψις τ̃ σελήνης ἐγένετο. καὶ νυκτὶ δηναικεῖ, πᾶσα κατέχετο. πεζομενῶ δ̃ τούτοις ὁ Ἐνδυμίων, πέμψας, ἱκέτευε καθελεῖν τὸ οἰκοδόμημα, καὶ μὴ

ab exploratoribus Nephelocentauros adventare, quos Phaëthonti ante prælium advenisse oportuisset. Hi quum adfuerunt, spectaculum incredibile præbuerunt, ex equis alatis, & hominibus compositi. Magnitudo hominum erat ex dimidio corpore sursum quanta Rhodii Colossi: equorum verò, quanta magnæ navis onerariæ. Multitudinem ipsorum equidem non scripsi, ne cui incredibilis videatur, tanta erat. Præfectus illis erat Zodiaci Sagittarius. Vbi autem devictos amicos cognoverunt, nuncium Phaëthonti miserunt, ut rediret. Tum ipsi instructa acie irruerunt in Selenitas turbatos, & ab hostium fuga inconditos, & ad auferenda spolia dispersos, quos omnes in fugam vertunt, adeoque regem ipsum ad urbem usque persequuntur, ejusque quam plurimas aves conficiunt. Avulserunt etiam trophæa, totumque campum ab araneis contextum decurrerunt: nec quoque duosque ex sociis vivos ceperunt. Iamque & Phaëthon aderat: & sub illis alia trophæa statuerunt. Nos autem ipso die ad Solem deducti sumus, manibus à tergo araneæ segmento illigatis. Hi civitatem non obsidere decreverunt: sed reversi medium aëris vallaverunt: ita ut non amplius radii Solis ad Lunam pervenirent. Duplex autem erat murus, nubeus, ita ut Lunæ manifesta defectio facta fuerit, & continua nocte tota oppressa. Quare pressus Endymion, misit legatos qui orarent ut hoc ædificium de-

1 Τ̃ P'odíwn] Angl. P'odíu. Bourd.

1 Α'λ'

σφᾶς βιοῦσθαι ἐν σκότῳ βιοτεύοντας. ὑπῆρχέτο δὲ καὶ φόρους πλέσειν, καὶ συμμαχεῖν ἕσεσθαι, καὶ μηκέτι πολεμήσειν. καὶ ὁμήρους, ἐπὶ τούτοις, δώσειν ἤμελλεν. οἱ δὲ περὶ τὸν Φαίθοντα, ἠθροισμένοι δὶς ἐκκλησίας, τῇ μὲν πρεσβείᾳ μὴ, ἀλλὰ μεταβαλόμενοι τὴν ὀργήν. τῇ ὑστεραίᾳ δὲ, μετέγνωσαν. καὶ ἐλύθη ἡ εἰρήνη ἐπὶ τούτοις. καὶ τέλος συνθῆκας ἐποιήσαντο οἱ Ἡλιῶται καὶ οἱ σύμμαχοι αὐτῶν Σελληίτας καὶ τοὺς συμμάχους, ἐπὶ τῷ καθαιρεῖσθαι μὲν τὸν Ἡλιώτας τὸ ἀμφιτείχισμα, καὶ μηκέτι ἐς τὴν σελήνην ἐσβάλλειν. λῃστείαν δὲ καὶ τὰς αἰχμαλώτους, ῥητῶν ἕκαστον χρημάτων. τοὺς δὲ Σληλίτας, ἀφεῖναι μὲν αὐτονόμους τοὺς μὲν ἄλλους ἁπάντας. ὅπλα δὲ μὴ ἐπιφέρειν τοῖς Ἡλιώταις. συμμαχεῖν δὲ τῇ ἀπάντων, ἤν τις ἐπίῃ. φόρον δὲ ὑποτελεῖν ἑκάστου ἔτους τὸν βασιλέα τῶν Σεληνιτῶν τῷ βασιλεῖ τῶν Ἡλιωτῶν, δρόσου ἀμφορέας μυρίους. καὶ ὁμήρους δὲ σφῶν αὐτῶν δώσειν μυρίους. τὴν δὲ ἀποικίαν τὴν ἐς τὸ Ἐωσφόρου, κτίσαι πειθαρχῆσαι, καὶ μετέχειν τῶν ἄλλων τῶν βουλομένων. ἐγγεγράψεσθαι δὲ τὰς συνθήκας στήλῃ ἠλεκτρίνῃ, καὶ ἀναστῆσαι τὸ μέσῳ τῷ αἰεὶ ἐπὶ τοῖς μεθορίοις. ὤμοσαν δὲ Ἡλιωτῶν μὲν, Πυρωνίδης, καὶ Θερίτης, καὶ Φλόγιος. Σεληνιτῶν δὲ, Νύκτωρ, καὶ Μήνιος, καὶ Πολυλαμπής. τοιαύτη μὲν ἡ εἰρήνη ἐγένετο. δύσας δὲ τὸ τεῖχος καθῃρέθη, καὶ ἡμᾶς τοὺς αἰχμαλώτους ἀπέδοσαν ἐπὶ δὲ ἀφικόμεθα ἐς τὴν σελήνην, ὑπεδέξαντο ἡμᾶς, καὶ ἠσπάζοντο μὴ δακρύοντα, οἱ τε ἐπιχώριοι, καὶ ὁ Ἐνδυμίων αὐτός. καὶ ὁ μὲν, ἤξιε μεῖναί τε παρ' αὐτῷ, καὶ κοινωνεῖν τῆς ἀποικίας, ὑπισχνούμενος δώσειν ὡς γάμῳ τὴν ἑαυτοῦ παῖδα. γυναῖκες γὰρ οὐκ εἰσὶ παρ' αὐτοῖς.

demolirentur, nec sinerent se in tenebris versari, Quod ut consequeretur, promittebat se tributa persoluturum, belli socium futurum, nec ampliùs bellum illaturum. Insuper & obsides offerebat. Phaëthon autem & socii bis convocato concilio, primò quidem in ira perstiterunt, postremò sententiam mutarunt. Ac pacis conditiones hujusmodi fuerunt. Fœdus inierunt Heliotæ & horum socii cum Selenitis eorumque sociis, hac lege ut Heliotæ vallum dejiciant, neque posthac Lunam invadant, statutoque precio captivos reddant. Selenitæ verò ut stellas alias liberas dimittant, arma non amplius Heliotis inferant: vicissim autem opem ferant, siquis invaserit: tributum verò quotannis pendat rex Selenitarum regi Heliotarum, decies mille roris amphoras, & de suis decies mille det obsides: missa verò ad Luciferum colonia fiat communis, & qui volet, aliorum sit particeps. Tum fœdera columnæ electrinæ insculpantur, medioque in aëre in confiniis erigatur. Ex Heliotis fidem dederunt Pyronides, Therites, & Phlogius: ex Selenitis, Nyctor, Menius, & Polylampes. Facta est pax istiusmodi. Confestim murus eversus est, nosque captivos reddidêre. Vbi ad Lunam reversi sumus, cùm socii tum Endymion ipse nobis obviam venerunt, & cum lachrymis salutarunt. Atque hic quidem rogabat, & ut apud se maneremus, communique colonia uteremur, & mihi filium (nam apud ipsos mulieres nullæ sunt) nuptui collocaturum pollice-

ἔγωγε ὦν ἐβαμῶς ἐπιθύμην, ἀλλ' ἠξίουν ἀποπεμφθῆναί με ἐπὶ τὴν θάλατταν. ὡς δ' ἔγνω ἀδύνατον ὂν πεῖσαι, ἀποπέμπει ἡμᾶς, ἑπτὰς ἔπειτα ἡμέρας, ἃς σὺν τῷ μεταξὺ διαστήσαντα ἡμέρας, κατανόησα, περιεβάλομην εἰπεῖν. Πρῶτα μὲν τὸ μὴ ὀνομαστὶ γυναικῶν γίνεσθαι αὐτοὺς, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἀρρένων. γάμοις γὰρ τοῖς ἄρρεσι χρῶνται. καὶ ὑσὶ ὄνομα γυναικὸς ὅλως ἔστιν. μίχρι μὲν δὴ πέντε καὶ ἕκοσιν ἐτῶν, γαμεῖ ἕκαστος. ἀπὸ δὲ τούτων, γαμεῖ αὐτός. κύουσι δὲ οὐκ ἐν τῇ νηδύϊ, ἀλλ' ἐν ταῖς μασχαλισμίαις. ἐπειδὰν γὰρ συμβάσῃ τὸ ἔμβρυον, παχύνεται ἡ κοιλία. καὶ χρόνῳ ὕστερον ἀναπεμόντες, ἐξάγουσι νεκρά. σκληντες δὲ οὕτω ὡς τὸ ἄνεμον κεχηνότα, ζωοποιοῦσι. δοκεῖ δέ μοι καὶ ἐς τὰς Ἕλληνας σκεῖθεν ἥκειν τὰ μασχαλισμίας τὄνομα, ὅτι παρ' ἐκείνοις ἀντὶ μασχὸς κυοφορεῖ. μεῖζον δὲ τούτου ἄλλο διηγήσομαι. γένος ἔστι παρ' αὐτοῖς ἀνθρώπων, οἱ καλέμβοι Δενδρῖται. γίνεται δὲ τὸ τοιόνδε τοῦτο. ὅταν ἀνθρώπου τὸ δεξιὸν ἀποτμήσαντες, ἐν γῇ φυτεύσωσι. ἐκ δ' αὐτοῦ, δένδρον ἀναφύεται μέγιστον, σαρκινον, οἷον φαλλός. ἔχει δὲ καὶ κλάδους, καὶ φύλλα. ὁ δὲ καρπὸς, ἔστι βάλανοι πηχυαῖοι τὸ μέγεθος. ἐπειδὰν δὲ πεπανθῶσι, τρυγήσαντες αὐτὰς, ἐκκολάπτουσι τοὺς ἀνθρώπους. αἰδοῖα μὲν τοῖς ὡσαύτως ἔχουσιν. οἱ μὲν, ἐλεφάντινα. οἱ δὲ πένητες αὐτῶν, ξύλινα. καὶ ἀφ' τούτων ὀχοῦνται, καὶ παλαίζουσι ταῖς γαμεταῖς αὐτῶν. ἐπειδὰν δὲ γηράσῃ ὁ ἄνθρωπος, οὐκ ἀποθνήσκει, ἀλλ' ὥσπερ καπνὸς ἀφανιόμενος,

licebatur. At ego nequaquam parui, sed dimissionem in mare popoſci. Is verò ut cognovit se non persuasurum, nos septenis diebus convivio exceptos dimisit. Quæ autem interim dum apud Lunam commorabar, animadverti nova, & incredibilia, hæc narrare volo. Primùm quidem illi ex mulieribus non gignuntur, sed ex maribus: masculis enim nuptiis utuntur: ac neque nomen mulieris omnino norunt. Quare ad quintum & vigesimum usque annum quisque nuptum datur: exinde nuptum accipit. Concipiunt non in ventre, sed in suris. Concepto fœtu, crus crassescit, tandem suo tempore præcidentes, mortuos educunt: tum expositos illos ad ventum hiantes, vitæ tradunt. Atque inde mihi ad Græcos venisse videtur illud gastrocnemiæ nomen, quod apud illos ventris loco sura concipit. Sed aliud hoc majus dicam. Genus hominum apud illos est, qui Dendritæ dicuntur. Hi hoc modo nascuntur. Dextrum hominis testiculum in terra plantant: ex eoque exoritur arbor maxima, carnea, ceu priapus, habetque ramos, & folia, fructus verò sunt cubitales glandes: quas quum maturæ fuerint, decerpunt, & ex iis homines excludunt. Pudenda autem habent appositicia, quidam eburnea, pauperes verò lignea, quibus coëunt, & conjugibus miscentur. Postquam autem senuerit aliquis, non moritur, sed in fumum resolutus aër

1 Α'λλ' ὡ ταῖς μασχαλισμίαις] Iosephus Acosta Historiæ Indicæ cap. 38. lib. 4. Marc.

1 Περι-

ἀὴρ γίγνεται. τροφὴ δὲ πᾶσιν ἡ αὐτή. ἐπειδὰν γὰρ πῦρ ἀνακαύσωσι, βατράχους ὀπτῶσιν ἐπὶ τῶ ἀνθράκων. πολλοὶ δὲ παρ' αὐτοῖς εἰσιν ἐν τῷ ἀέρι πετόμενοι. ὀπτωμένων δὲ, [1] ὥσπερ ἠθέντες, ὥσπερ δὲ τεφρίζω, λάπτουσι τὸ ἀναθυμιώμενον κρεῶν, καὶ ζώχουσι. σίτῳ μὲν δὴ τρέφονται τοιούτῳ. ποτὸν δὲ αὐτοῖς ἐστιν, ἀὴρ ἀπὸ λεπθιδόμενον εἰς κύλικα, καὶ ὑγρὸν ἀνίεις, ὥσπερ δρόσον. οὐρεῖν μὲν οὐκ ἔχουσι, κοπρίζειν δὲ καὶ ἀφοδεύουσιν. ἀλλ' οὐδὲ τέτρηται, ἡμῖν ἡμεῖς. ἀλλ' οὐδὲ τὴν σωφροσύνην οἱ παῖδες [2] ἐν ταῖς πυγαῖς παρέχουσιν, ἀλλ' ἐν ταῖς ἰγνύσιν, ὑπὲρ τὴν γαστροκνημίαν. ἐκεῖ γὰρ εἰσι τετρημένοι. κομᾶν δὲ νομίζει παρ' αὐτοῖς, ἤν τις φαλακρὸς καὶ ἄκομος ᾖ. τοὺς δὲ κομήτας καὶ μυστάτους. ἐπὶ δὲ τῶ κομητῶν ἀστέρων, τοὐναντίον, τοὺς κομήτας καλοὺς νομίζουσιν. ἐπεδήμησα γάρ τισιν, οἱ καὶ ταῦτ' ἐκείνων διηγοῦντο. καὶ μὴν καὶ χρῶσα φύσει, μικρὸν ὑπὲρ τὰ γόνατα. καὶ ὄνυχας ἐν τοῖς ποσὶν οὐκ ἔχουσιν, ἀλλὰ πάντες εἰσὶ μονοδάκτυλοι. ὑπὲρ δὲ τὰς πυγὰς ἐκφὺς αὐτῶν, κραμβῶν ἐκπέφυκε μοσχῳ, ὥσπερ κλῆμα, χαίρουσα εἰς ἀεί, καὶ ὑπτία ἀναπίπτουσα, ἐ κατακλωμένη. δαπανῶσι δὲ μέλι θρυμμάτων. κάπειδάν τι [3] ποιῶσιν, ἢ γυμνάζωνται, χάλαπα πᾶν τὸ σῶμα [4] ἀλείφουσιν, ὥστε καὶ τυρὸς ἀπ' αὐτῶ πήγνυσθαι, ὀλίγον δὲ μέλι[τος] ἐπιχέαντες. ἔλαιον δὲ ποιοῦσι ἀπὸ τῶν κραμβῶν πάνυ λιπαρόν τε, καὶ ὠδὲς, ὥσπερ μύρον. ἀμπέλους δὲ πολλὰς ἔχουσιν ὑδροφόρους. αἱ

aër fit. Cibus eſt omnibus unus. Nam ſuper accenſi ignis prunis ranas aſſant, quæ apud ipſos magno numero in aëre volitant: quibus aſſatis, velut ad menſam circunfuſi, evaporatum ex illis fumum lambunt, & epulantur. Ac tali quidem cibo aluntur. Potus eſt aër in calicem expreſſus, qui liquorem roris inſtar ex ſe reddit. Non mingunt autem, nec egerunt, neque ea qua nos parte perforati ſunt. Neque pueri natibus rem obſcœnam præſtant, verùm poplitibus ſupra ſuram, ubi perfoſſi ſunt. Pulcher apud illos habetur, qui calvus eſt, & depilis: ſed comatos abominantur. Contrà quàm apud eos qui cometas ſtellas inhabitant: nam comatos pulchros exiſtimant. Quidam enim advenerunt, qui nobis illorum mores narrarunt. Barbam autem paulum ſupra genua producunt: nec in pedibus ungues habent: at unicus illis eſt digitus. In ſpeciem caudæ braſſica cujuſque natibus innaſcitur, prolixa, ſemper virens, quæ & reſupino cadente non frangitur. Mel acerrimum emungunt: qui ſiquando vel labori, vel exercitationi incubuerint, lacte totum corpus oblinunt, ita ut modico melle inſtillato, caſeus ex eo coaguletur. Oleum ex cepis exprimunt pingue admodum & unguenti inſtar, odoratum. Multas vites habent aquæ feraces: uva-

1 Ὥσπερ ἠθέντες] Angl. ὥσπερ ἠθμοὶ. Bourd.
2 Ἐν ταῖς πυγαῖς] Caſſius, ſi quid in execrando tali ſcelere, Angl. C. ἐν ταῖς ὕβραις. Idem.
3 Ποιῶσιν] Τι πᾶσιν. In Mſ. *Idem.*
4 Ἀλείφουσιν] Mſ. & Cod. Angl. ἰδρῶσιν, aliter tamen legit Interp. *Idem.*

1 Πυ-

γὸ βάρος τ βοτρύων, εἰσὶν ὥσπερ χάλαζα. καὶ μοι δοκεῖ ἐπιδὰν ἐμπέσῃ ἄνεμος διασείῃ τὰς ἀμπέλους ἐκείνας, τότε ὡσὶς ἡμᾶς κρούσῃ ἡ χάλαζα, διαῤῥαγέντων τ βοτρύων. τῇ μὲν γαστρὶ, ὅσα πήρα χρῶνται, πήσσεις δ αὐτῇ, ὅσων δέονται. ἀνοικτὴ γὸ αὐτοῖς αὕτη, καὶ πάλιν κλειστὴ ἐστι. ἔντερον δὲ δ αὐτῇ ὑδὲ ἡπαρ φαίνε), ἢ τῦτο μόνον, ὃ πασίαν ἔντοθε, καὶ λάσιός ἐστι. ὥστε καὶ τὰ νεογνὰ ἐπειδὰν ῥιγῶσιν, εἰς τὸν τῦτο κυδύνη). ἐσθὴς δ τοῖς μὲν πλουσίοις, ὑαλίνη, μαλθακή. τοῖς πένησι δ, χαλκῆ, ὑφαντή. πολύχαλκος γὸ τὰ ἐκεῖ χωρία. καὶ ἐργάζονδ τὰ χαλκᾶ ὕδατι κατορύξαντες, ὥσπερ τὰ ἔρια. ὀφθαλμῶν, οἵους ἔχουσιν, ἀκριῶς μὸν εἰπεῖν, μὴ τις με νομίσῃ ψεύδεσθαι πρὸς τὸ ἄπιστον τ λόγυ. ὅμως δὲ καὶ τῦτο ἐρῶ. τοὺς ὀφθαλμοὺς περιαιρετοὺς ἔχουσι. καὶ ὁ βυλόμενος ἐξελὼν τοὺς αὑτῦ, φυλάττει ἐς ὃν δυνηθῇ ἰδεῖν. ὅτου δὲ ἐνθυμοῦνδ, ὁρᾶ καὶ πολλοὶ τοὺς σφετέρους ἀπολέσαντες, παρ' ἄλλων χρησαμένοι ὁρῶσιν. εἰσὶ δ' οἳ καὶ πολλοὺς ἀποθέτους ἔχουσιν, οἱ πλούσιοι. τὰ δὲ ὦτα δὲ, πλατάνου φύλλα ἐστὶν αὐτοῖς, πλὴν γε τοῖς ἀπὸ τ βαλάνων. ἐκεῖνοι γὸ μόνοι ξύλινα ἔχουσι. καὶ μὴν καὶ ἄλλο θαῦμα ἐν τοῖς βασιλείοις ἐθεασάμην. κάτοπτρον μέγιστον κεῖται ὑπὲρ φρέατος, ἐπὶ πάνυ βαθέος. ἂν μὲν δ' εἰς τὸ φρέαρ καταβῇ τις, ἀκούει πάντων τ παρ' ἡμῖν ἐν τῇ γῇ λεγομένων. ἐὰν δὲ εἰς τὸ κάτοπτρον ἀποβλέψῃ, πάσας μὲν πόλεις, πάντα δὲ ἔθνη ὁρᾷ, ὥσπερ ἐφεστὼς ἐκάστοις. τότε καὶ τὰς οἰκείας ἐγὼ ἐθεασάμην, καὶ πᾶσαν τὴν πατρίδα. εἰ δὲ κἀκεῖνοί με ἑώρων, οὐκ ἔπ ἔχω τὸ ἀσφαλὲς εἰπεῖν.

uvarum autem acini sunt velut grando. Ac mihi videtur, diruptis uvis illis in nos grando cadere, quum ventus irruens vites concusserit. Ventre tanquam sacculo utuntur, eique quicquid opus habent, indunt. Nam illis aperiri, rursus claudi potest. Neque in illo intestinum ullum, aut hepar apparet: sed solummodò intus est villosus, & hispidus: ita ut pueruli quum rigent, in eum subeant. Amictus divitibus quidem vitreus, mollis: pauperibus verò æneus, contextus. Nam ea loca æris sunt feracia: quod illi aqua maceratum, ut lanam carpunt. Quales autem habeant oculos, dicere vereor, nequis ob rei absurditatem, mentiri me putet. Attamen etiam hoc dicam. Oculos exemptiles habent: quique vult suos exemptos servat, dum iis ad cernendum opus habeat: quos quum reposuit, cernit. Multique propriis amissis, alienos mutuantur, & cernunt. Quique multos reconditos possident, illi divites sunt. Aures iis sunt platani folia, præter quam iis qui formantur ex glandibus. Illi enim soli ligneas habent. Porrò miraculum aliud in regia vidi. Super puteo non admodum alto positum est speculum maximum. Et qui in puteum descenderit, audit omnia quæ apud nos dicuntur in terris. Qui verò in speculum conspicatus fuerit, civitates omnes, gentes omnes videt, ac si omnibus interesset. Tunc familiares omnes, omnemque patriam vidi: an verò & illi me viderint, satis exploratum non habeo.

Qui

ὅστις δὲ μὴ πιστεύσει ταῦτα ὅπως ἔχει, ἂν ποτε καὶ αὐτὸς σωθῇ ἀφίκηται, εἴσεται ὡς ἀληθῆ λέγω. τότε δ' ἐν ἀσπασμοῖς τὰ βασιλέα, καὶ τὰς ἀμφ' αὐτὸν, ἐμβάντες, ἀπηχθημεν. ἐμοὶ δὲ καὶ δῶρα ἔδωκεν ὁ Ἐνδυμίων, δύο μὲν ὑάλινα χιτάνια, πέντε δὲ χαλκᾶς, καὶ πανοπλίαν θερμίνην. ἃ πάντα ἐν τῷ κήτει κατέλιπον. συνέπεμψε δὲ ἡμῖν καὶ Ἱππογύπους χιλίους, ὥστε παμψυχὶ ἄχρι σταδίων πεντακοσίων. ἐν δὲ τῷ παράπλῳ, πολλὰς μὲν καὶ ἄλλας χώρας παρημείψαμεν, ἐσχατιὰν δὲ καὶ τὴν εὐσφόρου ἄρτι σωοικιζομένην. καὶ ἀποβάντες, ὑδρευσάμεθα. ἐμβάντες δὲ εἰς τὴν Ζωδιακὴν, ἐν ἀριστερᾷ ἐκείμεθα τὸν ἥλιον, ἐν χερσὶ τὴν γῆν ὑποπλέοντες. ἠνύσαμεν, καίτοι πολλὰ τῶν ἐπιπλοΐων ἐπιθυμούντων. ἀλλ' ὁ ἄνεμος οὐκ ἐφῆκεν. ἐδεόμεθα μέντοι τῆς χώρας σύμπλῆ τι, καὶ πίονα, καὶ εὔυδρον, καὶ πολλῶν ἀγαθῶν μεστήν. ἰδόντες δ' ἡμᾶς οἱ Νεφελοκένταυροι, μισθοφορήσοντες τῷ Φαέθοντι, ἐπέπλησσον ἐπὶ τῶν ναῶν. καὶ μαθόντες σπανίους, ἀπεχώρησαν. ἤδη δὲ καὶ οἱ Ἱππόγυποι ἀπηλλύεσαν. πλεύσαντες δὲ τὴν ἐπιοῦσαν νύκτα, καὶ ἡμέραν, ἐς ἑσπέραν ἀφικόμεθα ἐς τὴν Λυχνόπολιν καλουμένην, ἤδη τὰ κάτω πολλὴν διάκοντες. ἡ δὲ πόλις αὕτη, κεῖται μεταξὺ Ὑάδων καὶ Πλειάδων, καὶ ὑπὸ ἀέρος. παπτηνότερα μέντοι ἐν Ζωδιακῷ. ἀποβάντες δ', ἄνθρωπον μόνον μὲν οὐχ εὕρομεν, λύχνους δὲ πολλοὺς ἐκκρεμεῖς, καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ, καὶ ἐπὶ τὰ λιμένα λαμπρίδοντας. τοὺς μὲν, μικροὺς, καὶ ὅσους εἰκὸς, πένητας. ὀλίγους δὲ τοὺς

Qui autem hæc ita se habere non credet, siquando illuc ipse se contulerit, me vera dixisse cognoscet. Tum salutato rege, ejusque aulicis, navi conscensa solvimus. Cæterùm munera mihi dedit Endymion, vestes quidem vitreas duas, æreas autem quinque, lupineamque panopliam, quæ omnia in ceto amisi. Misit & nobiscum Hippogypos mille, qui nos quingentis stadiis deducerent. Inter navigandum, multas quidem etiam alias regiones præterlapsi sumus: Appulimus verò ad recens conditam apud Luciferum civitatem, ubi ad hauriendam aquam descendimus. Hinc Zodiacum ingressi, solem à sinistra prætergressi sumus, terræ margini adnavigantes. Non enim descendimus, quanquam id socii magnopere expetebant. Sed non permisit ventus: quanquam videbamus regionem fœcundam, pinguem, irriguam, multorumque bonorum plenam. Porrò Nephelocentauri, hi videlicet qui Phaëthonti meruerant, nos conspicati in navem devolarunt: sed cùm fœdus initum didicissent, abierunt. Et jam Hippogypi discesserant. Cæterùm cùm navigassemus sequenti nocte, ac die, circa vesperam pervenimus ad Lychnopolin, quam vocant: jam iter nostrum ad inferiora secantes. Hæc autem urbs sita est in medio Plejadum, & Hyadum aëre, Zodiaco utique inferior. Vbi cùm descendissemus, hominem quidem nullum invenimus, sed lucernas multas circumcurrentes, & in foro, & circa littus deambulantes, alias quidem parvas, & ut ita dicam pauperes, paucas verò magnas & potentes, splen-

μεγάλων, καὶ δυνατῶν, πάνυ λαμπρὰς, καὶ εὐφανεῖς. οἰκήσεις δ' αὐτοῖς, καὶ λυχνεῶνες ἰδίως ἑκάστῳ παρῆσαν. καὶ αὐτοὶ ὀνόματα εἶχον, ὥσπερ οἱ ἄνθρωποι. καὶ φωνὴν ἀφιέμενον ἠκούομεν, καὶ οὐδὲν ἡμᾶς ἠδίκουν ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ξενίᾳ ἐκάλουν. ἡμεῖς δ', ὅμως ἐφοβούμεθα. καὶ ὅπῃ διατρίψοιεν, ὅπῃ ὑπνώσαιέν τις ἡμῶν ἐτόλμησεν. ἐρχεῖα δ' αὐτοῖς ἐν μέσῃ τῇ πόλει παρῆν. ἔνθα ὁ ἄρχων αὐτῶν, δι' ὅλης νυκτὸς καθῆστο, ὀνόματι καλῶν ἕκαστον. ὃς δ' ἂν μὴ ὑπακούσῃ, καταδικάζεται ἀποθανεῖν, ὡς λιπὼν τὴν τάξιν. ὁ δὲ θάνατος ἐστι σβεσθῆναι, πυρετοῦντος δὲ καὶ ἡμεῖς, ἑωράμεν τὰ γενόμενα, καὶ ἠκούομεν ἅμα τὸν λύχνον ἀπολογουμένου, καὶ τὰς αἰτίας λεγόντων, δι' ἃς ἐβράδυνον. ἔνθα καὶ τὸν ἡμέτερον λύχνιον ἐγνώρισα. καὶ προσιόντα αὐτὸν, περὶ τοῦ κατ' οἶκον ἐπυνθανόμην, ὅπως ἔχοιεν. ὁ δὲ μοι πάντα διηγήσατο. τὴν μὲν οὖν νύκτα ἐκείνην, αὐτοῦ ἐμείναμεν. τῇ ἐπιούσῃ δ', ἀσμένως, ἐπλέομεν πλησίον τῶν νεφῶν. ἔνθα δὴ καὶ τὴν Νεφελοκκυγίαν πόλιν ἰδόντες, ἐθαυμάσαμεν. ὡς μύθους ἐπιστάμενοι αὐτῆς. ὡς γὰρ εἶχε τὸ πρᾶγμα. βασιλεύει μέντοι αὐτῶν Κορωνὸς ὁ Κοττυφίωνος. καὶ ἐγὼ ἐμνήσθην Ἀθηναφάνους τοῦ ποιητοῦ, ἀνδρὸς σοφοῦ, καὶ ἀληθοῦς, καὶ μάρτυρα ἐφ' οἷς ἔγραψεν ἀπισχυρίσασθαι. τρίτῃ δ' ἀπὸ ταύτης ἡμέρᾳ, καὶ τὸ Ὠκεανὸν ἤδη σαφῶς ἑωρῶμεν. γῆ δ' οὐδαμοῦ, πλὴν τῶν ἐν τῷ ἀέρι. καὶ αὐτὴ δ', [1] πυρώδεις ἤδη, καὶ ὑπηρωγυῖαι ἐφαντάζοντο. τῇ τετάρτῃ δ' ἐπὶ μεσημβρίαν, μαλακῶς ἐπιπνέοντος δὲ πνεύματος, καὶ σαλεύοντος, ἐπὶ τὴν θαλάτταν splendidas admodum, & illustres. Domus illis, & lychneones seorsim cuique suppetebant, & nomina ceu homines habebant: easque vocem emittentes audiebamus, nullamque injuriam nobis inferebant, imò ad hospitium invitabant. Attamen metuebamus, nec quisquam nostrum, apud illas cœnare, aut dormire ausus est. Palatium autem illis in media urbe est extructum, ubi per totam noctem sedet earum princeps, unamquamque nomine compellans. Quæcunque non paret, ad mortem condemnatur, ut aciei desertrix: extingui mors illis est. Ibi nos astantes, ea quæ fiebant, considerabamus, simulque lucernas respondentes audiebamus, causasque dicentes cur serò venirent. Hîc lucernam nostram agnovi, eamque alloquens scilicitabar, quomodo se haberent res domesticæ, eaque mihi omnia narravit. Itaque ibi noctem illam commorati, postridie solvimus, ac prope nubes navigavimus. Hîc vitâ urbe Nephelococcygia, mirati sumus: in eam tamen non descendimus, quia ventus non sinebat. Rex illorum est Coronus filius Cottyphionis. Tum memini Aristophanis poëtæ, viri sapientis & veridici, cui frustra non credideris in his quæ dixit. Tertia autem ab hac die Oceanum jam manifestè videbamus: terram verò nusquam, nisi aërias illas, quæ jam ignæ ipsæ & micantes mihi videbantur. Quarta verò die circa meridiem molliter aspirante aura & subsidente, in mare de-

[1] Πυρώδεις] Angl. πυρείδεις. Bourd.

καπεπήμβρ. ὡς ἢ ἐπ ὕδατος ἐψωσάμεθα, θαυμάσιον ὡς ὑπερηδόμεθα, καὶ ὑπερεχαίρομεν, καὶ δεῖπνον παρὰ τὸ παρόντων ἐποιήμεθα. καὶ ἀποῤῥίψαντες, συνηχόμεθα. καὶ γὰρ ἔτυχε γαλήνη οὖσα, καὶ ὑστατῶν τὸ πέλαγος. Ἔοικε δὲ ἀρχὴ κακῶν μειζόνων γίγνεσθαι πολλάκις ἡ ἐκ τοῦ βέλτιον μεταβολή. καὶ γὰρ ἡμεῖς δύο μόνας ἡμέρας ἐν ὕδατι πλούσιοι, τῇ τρίτῃ ὑποφαινούσῃ, ἐκ τοῦ ἀνίσχοντα τὸν ἥλιον ἄφνω ὁρῶμεν θηρία, καὶ κήτη. πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα, ἓν δὲ μέγιστον ἁπάντων, ὅσον σταδίων χιλίων καὶ πεντακοσίων τὸ μέγεθος. ἐπῄει δὲ κεχηνὸς, καὶ ἐκ πολλοῦ παρατείνον τὸν στόμα, ἀφρόν τε ἐκκλυζόμενον, καὶ τὰς ὀδόντας ἐκφαίνον, πολὺ τῶν παρ' ἡμῖν φαλλῶν ὑψηλοτέρους. ὀξεῖς δὲ πάντας, ὥσπερ σκόλοπας. καὶ λόγχας, ὥσπερ ἐλεφαντίνας. ἡμεῖς μὲν δὴ τὸ ὕστατον ἀλλήλοις ἐκβοῶντες, ἐμένομεν. τὸ δὲ, ἤδη πυρῶ. καὶ ἀναῤῥοφᾷ ἡμᾶς, αὐτῇ νηὶ καταπίνει. ἐ μέντοι ἔφθη σταφίδα ἐς ὀδόντας, ἀλλὰ μέσης τῶν δρυμμάτων ἡ ναῦς εἰς τὸ ἔσω διέξεπεσεν. ἐπεὶ δὲ ἔνδον ἦμεν, τὸ μὲν ἐκτὸς, σκότος ἦν, καὶ οὐδὲν ἐωρῶμεν. ὕστερον δὲ αὐτῷ ἀναχωνύνται, εὑρόμεν κῆτος μέγα, καὶ πάντη πλατὺ, καὶ ὑψηλὸν, ἱκανὸν μυελάνδρῳ πόλει οἰκεῖν. ἔκειτο δὴ ἐν μέσῳ καὶ μικροῖς ἰχθύσι, καὶ ἄλλα πολλὰ θηρία συγκεκυημένα, καὶ πλοίων ἴσια, καὶ ἀγκύρας, καὶ ἀνθρώπων ὀστᾶ, καὶ φορτία. κεῖτο μέσον τῆς γῆς, καὶ λόφοι ἦσαν, ἐμοὶ δοκεῖν, ἐκ τῆς ἰλύος, ἣν καταπίνει συνιζάνοντα. ὕλη δὲ ἐπ' αὐτοῖς, καὶ δένδρα παντοῖα ἐκεφύκει, καὶ λάχανα ἐθεθλασήκει, καὶ ἐώκει πάντα ἐξειργασμένοις deponimur. Vt verò aquam attigimus, mirum quantopere lætaremur & gauderemus, unde ex iis quæ suppetebant omnibus cœnam exhibuimus, cumque tranquillum & placidum esset mare in id ad natandum nos projecimus. Videtur autem plerumque mutatio in melius majorum malorum esse principium. Nam bidui tantùm navigatione peracta cùm tertius illuceret dies, versus orientem solem repente videmus beluas, & cete: multa etiam alia. Ex quibus unum maximum erat omnium mille circiter & quingentorum stadiorum magnitudine. Adveniebat *hians*, ac jamdiu mare perturbans, spumaque circunfusum, ac dentes exerens, phallis nostris multò longiores, omnes instar pali acutos, & instar eboris candidos. Itaque nos ultimum vale vicissim dicentes, & amplexantes præstolabamur. Illud verò jam aderat, & nos absorbens cum ipsa navi deglutivit. At dentibus non confregit priùs quàm per eorum raritatem intro navis decidisset. Postquam intus fuimus, primùm erant tenebræ, nihilque videbamus. Tandem eo hiante videmus cetum ingentem, undiquaque latum, altumque, civitatis capacem, quæ incolarum decem millia capere posset. In medio quoque parvi erant pisces, aliæque multæ beluæ concisæ, naviumque mali, & anchoræ, hominumque ossa, & onera. Circa medium verò, & terra, & colles erant, ut conjicio, ex eo quem absorpserat limo, accumulati. In his innata erat sylva, arboresque omnigenæ, oleraque accreverant, omniaque cultis agris erant simi-

νοις. τοσούτου δ' ἦν γῆς, παῖδες ἀθρόοι καὶ παντοδαποὶ ἔτρεφον. ὧν δ' ἰδὼν ἐγὼ ὄρνεα τὰ θαλάττια, λάρους, καὶ ἀλκυόνας, ἐπὶ τῶν δένδρων νεοττεύοντα. τότε μὲν οὖν ἐπὶ πολὺ ἐδακρύομεν. ὕστερον δ' ἀναπήσαντες τὰς ἐπαύρας, τῷ μὲν ναῶν ὑπηρετέσαμεν. αὐτοὶ δ' τὰ πυρεῖα συντρίψαντες, καὶ ἀναπαύσαντες, δεῖπνον ἐν τῷ παρόντι ἐποιήσαμεν. παρῆκεντο δ' ἄφθονα καὶ παντοδαπὰ κρέα τῶν ἐχθύων. καὶ ὕδωρ ἔπι τὸ ἐκ τῆς ἀναφόρου ἐκομίσαμεν. τῇ ἐπιούσῃ δ' ἀθροισθέντες, εἴποτε ἀναχαίνοι τὸ κῆτος, ἐωρῶμεν ἄλλοτε μὲν ὄρη, ἄλλοτε δ' μόνον τὸν οὐρανὸν, πολλάκις δ' καὶ νήσους. καὶ δὴ ἡδόμεθα, φερόμενοι αὐτὸ ὀξέως πᾶν μέρος τῆς θαλάττης. ἐπειδὴ δ' ἐξαίφνης τῇ ἀθροίσει ἐκινούμεθα, λαβόντα ἕκαστος τῶν ἐπείρων, ἐσαλίζομεν εἰς τὸν ὕλιν, ἀφειστήκασι τὰ πάντα βυλόμενον. ὅπου δ' ὅλας πέντε διελθόντες ἡμέρας, εὕρομεν ἱερὸν Ποσειδῶνος, ὡς ἐδήλη ἡ ἐπιγραφή. καὶ μετ' ὀλίγον, καὶ πόρρω πολλῆς, καὶ πέτρας ἐπ' αὐτῶν, θλησίον τι, πηγὴν ὕδατος ἀθρόου. ἔπ δ' ἐκ κυνὸς ὑλακὴν ἠκούομεν, καὶ καπνὸς ἐφαίνετο πόρρωθεν. καὶ πνα καὶ ἔπαυλιν εἰκάζομεν. ἀπορρῆ δὲν βαδίζοντες, ἐφιστάμεθα πιστοῦντι καὶ νεανίσκῳ, μάλα πεφυκόσι πρᾶσιάν τινα ἐργαζομένοις, καὶ ὕδωρ ἀπὸ τῆς πηγῆς ἐπ' αὐτὰ διοχετεύουσιν. ἡδέντες δὲν ἅμα, καὶ φοβηθέντες, ἐσήμεν. κἀκεῖνοι δ' τῶν τον ἡμῖν ὡς τὸ εἰκὸς πεφόντες, ἀνεῳδὴ παρεσκεύασαν. χρόνῳ δ' ὁ πρεσβύτης ἔφη, τίνες ὑμεῖς ἄρα ἐστὲ ὦ ξένοι; πότερον ἔφη, τῶν θαλίων δαιμόνων, ἢ ἄνθρωποι δυσυχεῖς, ἡμῖν ὁμοτλήσιοι; καὶ δ' ἡμεῖς ἄνθρωποι ὄντες, καὶ ἐν γῇ τραφέντες, νῦν θαλάττιοι γεγόναμεν, similia. Circuitus terræ ducentorum & quadraginta ſtadiorum erat. Erat etiam videre, marinas aves, laros, & halcyones in arboribus nidificantes. Ac tum plurimum flevimus. Tandem cùm ſociorum animos erexiſſem, navim fulcivimus: ipſique accenſo ex attritis ſilicibus igne, ex iis quæ aderant cœnam parayimus. Appoſitæ ſunt multæ omnigenum piſcium carnes, & aquam ex Lucifero allatam adhuc habebamus. Sequenti die excitati, ſiquando hiaſſet cetus, nunc montes, nunc cœlum duntaxat, ſæpe verò inſulas conſpicabamur. Etenim eam ad omnem maris partem velociter ferri percipiebamus. Poſtquam autem huic manſioni fuimus aſſuefacti, aſſumptis ſeptem ſociis, omnia luſtrandi ſtudio, per ſylvam ambulabam. Nec dum tota quinque ſtadia emenſus, Neptuni quoddam ſacellum inveni, quemadmodum declarabat inſcriptio: nec multò poſt, ſepulchra multa, deſuperque cippos, juxtaque fontem aquæ limpidæ. Quinetiam latratum canis audivimus, eminuſque apparuit fumus, unde domum ibi eſſe conjiciebamus. Itaque greſſum accelerantes offendimus ſenem & adoleſcentem, qui valdè alacriter ſulcum faciebant, in eumque aquam è fonte derivabant. Ergo læti ſimul, ac territi conſtitimus. Pariter & illi, ut conſentaneum erat, muti aſtiterunt. At tandem aliquando Quinam eſtis ô hoſpites? inquit ſenex. Vtrum ex marinis Diis eſtis, an infœlices homines nobis ſimiles? Etenim nos qui ſumus homines in terris olim enutriti, marini nunc

καὶ σωσιχόμιδα τῷ ἐπιχωρίῳ τούτῳ θηρίῳ, ἐφ' ᾧ πλέομεν, ἀκριβῶς εἰδότες. πιθανὰ μὲν γὰρ εἰκάζομεν, ζῇν δὲ πιστεύομεν. ὡς τωὐτὸ ἐγὼ εἶπον. καὶ ἡμεῖς τοι ἄνθρωποι νεήλυδες ὦ πάτερ ἐσμὲν, αὐτῷ σκάφῳ πρώην καταπλεύσαντες. ἐπηλθομεν δὲ νῦν, θυλάκους μεθέντες τοὺς ἐν τῇ ὕλῃ ὡς ἴσχυ. πολλὴ γάρ τις καὶ λάσιος ἐφαίνετο. δοκοῦμεν δέ τις ὡς ἔοικεν ἡμᾶς ἥκειν, εἴ τι ὀψόμεθα, καὶ εἰσομένους ὅπη μὴ μόνοι ἐν τῷδε καθειργμεθα τῷ θηρίῳ. ἀλλὰ φράσον ἡμῖν τὸν σαυτοῦ τύχης, ὅστις ὢν, καὶ ὅπως δεῦρο εἰσῆλθες. ὁ δὲ, ὁ αὐτόπρωρος ἔφη εἶναι, ὃν δὴ παῖδα παρ' ἡμῶν, πρὶν ξενίων τε παρόντων μεταδοῦναι. καὶ λαβὼν ἡμᾶς, ἦγεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν. ἐπεποίητο δὲ αὐτόρυκτα. καὶ σικύδας ἐσηκομίζετο. καὶ τάλλα ἐξῆρτο. ὀψάριά τε ἡμῖν λάχανά τε, καὶ ἀκρόθρυα, καὶ ἰχθῦς, ἔτι δὲ καὶ οἶνον ἐγχέας, ἐπειδὴ ἱκανῶς ἐκορέσθημεν, ἐπυνθάνετο ἃ ἐπεπόνθεμεν. κἀγὼ πάντα ἐξῆς διηγησάμην, τόν τε χειμῶνα, καὶ τὰ ἐν τῇ νήσῳ, καὶ τὰ ἐν τῷ ἀέρι ταλαίπωρα, καὶ τὰ πλεῖστα, καὶ τάλλα, μίχρι τε ἐς τὸ κῆτος καταδύσεως. ὁ δὲ ὑπερθαυμάσας, καὶ αὐτὸς ἐν μέρει τὰ καθ' αὑτὸν διῆξεν, λέγων, τὸ μὲν γένος εἶναι ὦ ξένοι Κύπριος. ὁρμηθεὶς δὲ κατ' ἐμπορίαν ἀπὸ τῆς πατρίδος μετὰ παιδὸς, ὃν ὁρᾶτε, καὶ ἄλλων πολλῶν οἰκετῶν, ἐπλεῖον εἰς Ἰταλίαν, ποικίλον φορτίον κομίζων ἐπὶ νεὼς μεγάλης, ὡς ἐπὶ σώματι τῷ κήτους ἀφελευθέρῳ ὄντος ἐνοικοῦντες. μέχρι μὲν ἂν Σικελίας, οὕτυχῶς διεπλεύσαμεν. ἐκεῖθεν δ' ἁρπασθέντες ἀνέμῳ σφοδρῷ, πεπιπτοῖς ἐς τὸ

sumus, & cum hac qua continemur bellua fluctuamus, nec quid simus, satis novimus: periisse quidem videmur, sed vivere credimus. Ad hæc ego, Et nos inquam, ô pater homines advenæ novi sumus, pridie cum navi ipsa deglutiti. Accessimus autem studio discendi quo modo ea se habeant, quæ in sylva sunt, etenim magna densaque videbatur. Deus autem aliquis ut verisimile est nos adduxit, ut te viso sciremus nos hac in bellua non solos esse inclusos. Sed tuam ipsius fortunam nobis edissere, quisnam sis, & quo pacto huc introveneris. Ille verò, Non priùs dicam, inquit, nec intelligetis ex me, quàm hospitio excepti præsentibus bonis fruamini: simulque nos acceptos in ædes duxit, quas sibi idoneas construxerat, in iisque toros ædificarat, aliaque instruxerat. Cùm autem olera, & glandes, pisceſque apposuisset, præterea etiam vinum infudisset, postquam saturi fuimus, rogabat quid nobis accidisset. Cui omnia ordine exposui, scilicet tempestatem illam, & quid in Insula contigisset, tum navigationem in aëre, bellumque & cætera quò usque in cetum ingressi sumus. Is verò summopere miratus, res suas vicissim explicabat, genere quidem, hospites, ajebat ille, sum Cyprius. Verùm è patria cum hoc filio quem videtis, cumque multis aliis famulis, ad mercaturam profectus, in Italiam, navi magna, quam in ore ceti dissolutam fortè vidistis, mercibus variis onusta navigabam. Atque ad Siciliam usque fœliciter navigavimus: Indeque vehementi vento abrepti, tertia die in Ocea-

Ὠκεανὸν ἀπήχθημεν. ἔνθα τῷ κήτει προσπεσόντες, καὶ αὐτοὶ σὺν τοῖς ἑταίροις ἁρπασθέντες, δύο ἡμεῖς, τῶν ἄλλων διαφθαρέντων, ἐσώθημεν. διώσαντες δὲ τοὺς ἐπείρους, καὶ ναὸν τοῦ Ποσειδῶνι διειλημμένοι, τούτῳ τῷ βίῳ ζῶμεν, λάχανα μὲν καπδεύοντες, ἰχθῦς δὲ σπειρόντες, καὶ ἀκρόδρυα. πολλὴ μὲν ὡς ὁρᾶτε ἡ ὕλη. καὶ μὴν καὶ ἀμπέλους ἔχει πολλὰς, ἀφ' ὧν ἡδίστου οἴνου γίνεται. καὶ τὸν πηγὸν ὃν ἴσως ἤδιστα κωμίζει καὶ ψυχροτάτου ὕδατος. δένδρα μὲν ἅπαντα φύλλων ποιούμεθα, καὶ πῦρ ἄφθονον καίομεν, καὶ ὄρνιθας μὲν θηρεύομεν τοὺς εὐσπετεστάτους, καὶ ζῶντας ἰχθῦς ἀγρεύομεν, ἐξιόντες ἐπὶ τὰ βραγχία ἐν θηρίῳ, ἔνθα καὶ λουόμεθα, ὁπόταν ἐπιθυμήσωμεν. καὶ μὲν καὶ λίμνη ὑπόρρυτος ἐστὶν ἁλμυρὰ, σταδίων ἑκατὸν τὸν περίμετρον, ἰχθῦς ἔχουσα παντοδαπούς. ἐν ᾗ καὶ νηχόμεθα, καὶ πλέομεν ἐπὶ σκάφους μικροῦ, ὃ ἐγὼ σεσαπηγησάμην. ἔτη δὲ ἡμῖν ἐστὶ τὰ κατάπαυσις ταῦτα, ἑπτὰ, καὶ ἑκατόν. καὶ τὰ μὲν ἄλλα, ἴσως φέρειν δυνάμεθα. οἱ δὲ γείτονες ἡμῖν, καὶ πάσχουσι, σφόδρα χαλεποὶ, καὶ βαρεῖς εἰσιν, ἄμικτοί τε ὄντες, καὶ ἄχρηοι. ἦ γὰρ ἔφλω ἐγὼ, καὶ ἄλλοι τινὲς εἰσὶν ἐν τῷ κήτει; πολλοὶ μὲν ἔφη, καὶ ἄξενοι, καὶ τὰς μορφὰς ἀλλόκοτοι. τὰ μὲν γὰρ ἐσπέρια, καὶ ἀρκτία τῆς ὕλης, Ταριχᾶνες οἰκοῦσιν, ἔθνος ἐγχελυοπόνον, καὶ κεφαλοσαθρόσωπον, μαχήμον, καὶ θρασὺ, καὶ ὠμοφάγον. τὰ δὲ ἐπὶ δεξιὰ τοῖς ἐσπερίοις ταλαιπώρους, καὶ τὰ δεξιὰ τοῖς, Τριτωνομενδήτες. τὰ μὲν ἄνω, ἀνθρώποις ἐοικότες. τὰ δὲ κάτω, θηρὶ γαλεώτῃ. ἦθος μέντοι ἀδικοί εἰσι τὰ ἄλλα. τὰ λοιπὰ δὲ, Καρκινόχειρες, καὶ Κυνοκέφαλοι, συμμαχίαν τε, καὶ φιλίαν πρὸς ἑαυτὰς ποιούμενοι. τὸν δὲ μεσόγαιαν, νέμονται Παγουρίδαι, ἐν Ψιττό-

Oceanum delati ſumus, ubi cetum nacti, unà cum navi comitibuſque abſorpti, mortuis aliis, nos duo evaſimus. Sepultis autem ſociis, erectaque Neptuno æde, vitam hanc vivimus, olera colentes: veſcimur autem piſcibus & glandibus. Magna verò, ut vides, eſt ſylva, viteſque multas habet, ex quibus jucundiſſimum vinum oritur: & fortè fontem optimæ & frigidiſſimæ aquæ vidiſtis. Lectum frondeum facimus, copioſum ignem ſuccendimus, involantes aves aucupamur, & vivos piſces piſcamur in belluæ branchia egreſſi: ubi lavamus, ſiquando velimus. Quinetiam non procul eſt ſtagnum ſalſum, ambitu viginti ſtadiorum, quodvis piſcium genus continens, in quo namus, & navigamus in parva ſcapha quam ipſe compegi. Annus autem ex quo abſorpti fuimus, hic eſt vigeſimus ſeptimus. Cætera autem forſitan tolerare poſſemus: ſed vicini noſtri, & accolæ vehementer difficiles ſunt, & moleſti, inhumani & agreſtes. Numquid, inquam ego, alii quoque ceto inſunt? Multi, inquit ille, hoſpitibus ſævi, ac viſu deformes. Nam occidentalem & extremam ſylvæ partem Tarichanes incolunt: gens anguillarum aſpectu, carabea facie, bellatrix, audax, crudivora. Latus ad dextram aliud Tritonomendetes tenent, ſuperioribus partibus ſimiles hominibus, inferioribus verò felibus: aliis utique minùs injurii. Lævum verò Carcinochires, & Cynocephali fœdere & amicitia inter ſe juncti. Mediterranean denique regionem Paguradæ, & Pſitto-

ποδες, γένος μάχιμον, ἐ δρομικώτατον. τὰ ἑῶα ἦ τοῖς αὐτοῦ τῆ σώματι, τὰ πολλὰ μὲ, ἔρημά ἐστι, προσπελυζόμενα τῆ θαλάττη. ὅμως ἦ ταῦτα ἐγὼ ἔλεγον, φόρον Ψιττόποσιν ὑποτελῶν ἑκάστε ἔτους, ὄρνεα πτερωτά. τοιαύτη μὲ ἡ χώρα ἐστίν. ἡμᾶς ἦ χρὴ ὁρᾶν ὅπως δυνησόμεθα τοσούτοις ἔθνεσι μάχεσθαι, καὶ ὅπως βιωτεύσομεν. πόσοι οἱ ἔφλω ἐγὼ ἔτοι ταῦτες εἰσί; πλείους ἔφη τῶ χιλίων. ὅπλα ἦ πόσα εἰσὶν αὐτοῖς; ἀδὲν ἔφη, πλὴν ὁσῶ τῶ ἰχθύων. ὧκῶν ἔφλω ἐγὼ, ἄρας ἂν ἔχοι λαβὲ μάχης ἐλθεῖν αὐτοῖς, ἅτε ἦπιν ἀνόπλοις, αὐτὸς γε ὡπλισμένος. εἰ γὰ κρατησόμεν αὐτῶν, ἀδεῶς τολοιπὸν οἰκησόμεν. ἔδοξε ταῦτα. καὶ ἀπιλθόντες ἐπὶ ναῦν, παρεσκευαζόμεθα. αἰπία ἦ ἓ πολίμε ἐμελλε ἔσεσθαι, ἓ φόρε ἡ σὺν λάφυσις, ἤδη γὰ ἐληλύθεσμεν συσχώσης. καὶ δὴ οἱ μὲ, ἔπεμπον, τὰ δασμὸν ἀπαιτῆντες. ὁ δὲ, ὑπερφρονικῶς ἀπεκρινόμενο, ἀπέδωξε τὰς ἀγγέλας. ἐφ' ὅτον δὴ οἱ Ψιττόποδες, καὶ οἱ Παγουρίδαι, χαλεπαίνοντες τῆ Σκιντάρε, τῶτο γὰ ἐκαλεῖτο, μὴ πολλῆ θορύβε ἐκίνεσαν. ἡμεῖς ἦ, τὸν ἔφοδον ὑπονοήσαντες, ἐξαυλισάμενοι, ἀνεμένομεν, λόχον πὰ προτάξαντες ἀνδρῶν πέντε, καὶ ἕκοσιν. ἔρρητο ἦ αὐτοῖς ὑπὸ τῆ σκέδρα, ἐπειδὰν ἴδωσι παρεληλυθότας τὰς πολεμίας, ἐπανίστασθαι. καὶ ὕτως ἐποίησαν. ἐπαναστάντες γὰ, κατόπιν ἔκοπτον αὐτὰς. καὶ ἡμεῖς ἦ, καὶ αὐτοὶ, πέντε καὶ ἕκοσι τὸ ἀριθμὸν ὄντες, καὶ γὰ καὶ ὁ Σκίνδαρος, καὶ ὁ παῖς αὐτῦ, συνεστρατεύοντο, ἠντιάζομεν. καὶ συμμίξαντες ἡμῖν, καὶ βάμη, διεκινδυνεύομεν. τέλο ἦ; τροπὴ αὐτῶν ποιησάμενοι, καὶ

podes, genus bellicosum, cursuque velocissimum. Sed quæ ad Orientem versùs ipsius beluæ os sita sunt, multa quidem deserta sunt, ut quæ mari proluuntur. Ego tamen hæc teneo, vectigal pendens Psittopodibus, ostrea quingenta quotannis. Et regio hæc hoc modo se habet. Est autem operæ precium ut prospiciamus quomodo cum tot gentibus congredi poterimus, & qua ratione vivemus. Quot inquam ego, omnes hi sunt? Plures, inquit, quam mille. Quænam verò ipsorum sunt arma! Nullis, inquit, nisi piscium ossibus utuntur. Igitur, inquam ego, nobis optimè cedet si cum illis pugnemus, ut pote armatis cum inermibus. Si enim ipsos superabimus, posthac intrepidè locum hunc incolemus. Quæ ut probavimus, ad navim reversi, accingebamur. Belli autem futura erat hæc causa, quòd tributum non penderetur. Instante jam pacti tempore, miserunt illi tributi petitores. Hic verò superbè respondens, nuncios persequutus est. Primùm igitur Psittopodes, & Paguradæ Scintharo, sic enim vocabatur, irati, magno tumultu irruerunt. Nos verò adventum suspicantes, positis quinque & viginti virorum insidiis, foris illos expectabamus. Iis verò qui in insidiis erant præscriptum erat, ut insurgerent, ubi prætergressos hostes vidissent: quod etiam fecerunt. Nam erecti à tergo ipsos cædebant. Nos etiam ipsi, viginti quinque numero (etenim Scintharus, ejusque filius una militabant) obviam venimus, congressique animo, viribusque decernebamus. Denique conversos in fugam, ad suas usque

τεδιώξαμεν, ἄχρι ἀφ' ἡς τὰς φωλεὰς. ἀπέθανον ἓξ τῶν μὲν πολεμίων, ἑβδομήκοντα, καὶ ἑκατόν. ἡμῶν δὲ, εἷς, καὶ ὁ κυβερνήτης, τρίγλης πλαγίᾳ διαπαρεὶς τὸ μεταφρενον. ἐπείνλι μὲν ἐν τῇ ἡμέρᾳ, καὶ τῇ νυκτὶ, ἐπηυλισάμεθα τῇ μάχῃ, καὶ τρόπαιον ἐστήσαμεν, μάχην ξηρὰν Δελφῖνα ἀναπήξαντες. τῇ ὑστεραίᾳ δὲ, καὶ οἱ ἄλλοι αἰσθόμενοι, παρῆσαν, τὸ μὲν δεξιὸν κέρας ἔχοντες οἱ Τριτωνομενδῆται, ἡγεῖτο δὲ αὐτῶν Πήλαμυς, τὸ δ' εὐώνυμον, οἱ Κυνοκέφαλοι. τὸ μέσον δὲ, οἱ Καρκινόχειρες. οἱ γὰρ Τριτωνομένδητες, τῷ ἡσυχίαν ἦγον, ἀδέτεροις συμμαχεῖν προαιρούμενοι. ἡμεῖς δὲ, προσπαντήσαντες αὐτοῖς περὶ τὸ Ποσειδώνιον, προσμίξαμεν, πολλῇ βοῇ χρώμενοι. ἀντήχει δὲ τὸ κῆτος, ὥσπερ τὰ σπήλαια. τρεψάμενοι δὲ αὐτοὺς ἅτε γυμνῆτας, καὶ κατὰ κράτος ἐς τὴν ὕλην, τοὐλοιπὸν ἐπεκρατοῦμεν τῆς γῆς. καὶ μετ' ὀλίγον κήρυκας ἀποστείλαντες, νεκρούς τε ἀπῃτοῦμεν, καὶ περὶ φιλίας διελέγοντο. ἡμῖν δὲ οὐκ ἐδόκει ἀπιέναι. ἀλλὰ τῇ ὑστεραίᾳ χρησάμενοι ἐπ' αὐτοὺς, πάντας ἄρδην ἐξενικήσαμεν, πλὴν τῶν Τριτωνομενδητῶν. ἔτει δὲ ὡς εἶδεν τὰ γιγνόμενα, ἁλισθέντες ὑπὸ τῶν βαρυγχίων, ἀφῆκαν αὐτοὺς εἰς τὴν θάλατταν. ἡμεῖς δὲ τὴν χώραν ἐπλησθοντες, ἔρημον ἤδη οὖσαν, τὸ πολεμίων τὸ λοιπὸν ἀδεῶς κατῳκοῦμεν, τὰ πολλὰ γυμνασίοις τε ἐκ κωμικοῖς χρώμενοι, καὶ ἀμπλαργοῦντες, καὶ τὸ καρπὸν συγκομιζόμενοι τὸ ὑπὸ τῶν δένδρων. ἐ ὅλως, ἐοικέμεν ἐοῖς ὑπ' ἀσωματηρίῳ μεγάλῳ ἐ ἀφύκτῳ τυφῶσι, καὶ λελυμένοις. σιαυτὸν μὲν ἐν ἐ μῆνας ὀκτὼ τῶτον διήγομεν τὸ τοῦπον. τῷ δ' ἑνάτῳ μηνὶ, πέμπτῃ ἱσαμένῃ, ἀπὸ τῶν δυσπέρων ἐς τόμας ἐν ἀνοιξιν, ἅπαξ

que latebras insequuti sumus. Cæsi sunt ex hostibus centum & septuaginta, è nostris unus, & gubernator, tergum triglæ cuspide transfossus. Die igitur & nocte illa in prælio mansimus, & trophæum statuimus, arida spina Delphini suspensa. Postridie alii etiam re cognita adfuerunt. Dextrum quidem cornu Tarichanes, quos Pelamus ducebat: lævum Cynocephali, medium Carcinochires tenebant. Nam Tritonomendetes quiescebant: neutri parti faventes. At nos circum Neptuni templum illis obvii facti, magno cum clamore manus conseruimus, & ut antra solent, cetus resonabat. His in fugam versis, ut pote qui essent expediti, & in sylvam abactis, postmodum terra potiti sumus. Nec multò post missis præconibus cadavera sustulerunt, & de ineunda amicitia compellarunt. Sed visum non est fœdus cum illis percutere: quin postera die eos aggressi, omnes funditus cecidimus præter Tritonomendetes, qui ut videre quæ contigerant, dilapsi per ceti branchias, in mare desilierunt. Igitur regionem ingressi, jam hostibus vacuam, postea sine metu habitavimus, palæstris & venationibus nos exercentes, vincas colentes, decerptumque ex arboribus fructum comportantes. Denique similes iis fuimus, qui in magno carcere, unde nulla spes effugii, concluſi, deliciis & voluptatibus indulgent. Quam vitæ rationem annum & menses octo exegimus. Sed noni mensis die quinta, circa secundam oris apertionem (hoc enim uno-

γὰρ δὴ τοῦτο κατ' ἐνιαυτὸν ἐκφαίνειν ἑαυτὸν τῷ Κήτει, ὥστε ἡμᾶς ὡσεί τινας ἀνοίξεις πεπαρεσθαι τὰς ὄψεις, ὡς ἂν τὸν βυσσόθεν ὡς ἔφλω ἀνοιξιν, ἄφνω βοή τε πολλὴ, καὶ θόρυβος ἠκούετο, ὥσπερ κελεύσματα, καὶ εἰρεσίαι. παραχθέντες οὖν ἐπεπηδήσαμεν ἐπὶ αὐτὸ τὸ στόμα τῶν ὀδόντων, καθεζόμενοι ἐντὸς τῶν ὀδόντων. ἦν γὰρ εἶδον ἡμεῖς ἀνδρας μεγάλους ὅσον ἡμιπεδιαίους ἐς ἡλικίας, ἐπὶ νήσων μεγάλων ἐσκαλίσεως, ὥσπερ ἐπὶ τριήρων. οἶδα μὲν ἀπίστως ἐοικότα ἱστορήσων. λέγω δ' ὅμως. Νῆσοι ἦσαν ἐπιμήκεις μοι, ἃ πάνυ ὑψηλαί, ὅσον ἑκατὸν σταδίων ἐκφῦσαι τὸν περίμετρον. ἐπὶ δ' αὐτῶν ἔπλεον τῶν ἀνδρῶν σκάφαι ἀμφὶ τὰς εἴκοσι, καὶ ὀκτώ. τούτων δ' οἱ μὲν παρ' ἑκάτερα τοῦ νήσου κωπηλάται, κυπαρίσσοις αὐτοκλάδοις μεγάλαις, καὶ αὐτοκόμοις, ὥσπερεὶ ἐρετμοῖς. κατόπιν δὲ ἐπὶ τῆ πρύμνης. ὡς εἶδεν, κυβερνήτης ἐπὶ λόφου ὑψηλοῦ ἑστήκει, χαλκοῦν ἔχων πηδάλιον, σταδίαῖον τὸ μῆκος. ἐπὶ δὲ τῆ πρῴρης, ὅσον πεντηκοντόκωπος ἀπολιμένοι αὐτῶν ἐμφέρεσθε, πάνυ ἐοικότες ἀνθρώποις, πλὴν τῆ κόμης. αὕτη δὲ, πῦρ ἦν, καὶ σκιεῖτο. ὥστε καὶ κηρύττων ἐδόκει. ἀντὶ δὲ ἱστίων, ἄνεμος ἐμπίπλων τὴν ὕλην, πολλὴ συσκιὴ ἐν ἐκάστῃ, ἐκόλπου τε αὐτὴν, καὶ ἔφερε τὸν νῆσον, οἱ ἡγεμὼν ὁ κυβερνήτης. κελεύσεις δ' ἐφειστήκει αὐτοῖς. καὶ ὡς τὸν εἰρεσίαν ὀξέως σκιεῖτο, ὥσπερ τὰ μακρὰ τῆ πλοῖον. τὸ μὲν δὴ πρῶτον, δύο ἢ τρεῖς ἑωρῶμεν. ὕστερον δ' ἐφάνησαν ὅσον ἑξακόσιοι. καὶ ἀφεστῶτες, ἐπολέμουν, καὶ συνεμάχουν. πολλοὶ γοῦν τοῦτο καὶ τὸν ὥραν ἐκάστην ἐπὶ τὸ Κήτει, ὥστε ἡμᾶς ὡσεί τινας ἀνοίξεις πεπαρεσθαι τὰς ὄψεις, ὡς ἂν τὸν βυσσόθεν ὡς ἔφλω ἀνοιξιν, ἄφνω βοή τε πολλὴ, καὶ θόρυβος ἠκούετο, ὥσπερ κελεύσματα, καὶ εἰρεσίαι. παραχθέντες οὖν ἐπεπηδήσαμεν ἐπὶ αὐτὸ τὸ στόμα τῶν ὀδόντων, καθεζόμενοι ἐντὸς τῶν ὀδόντων. ἦν γὰρ εἶδον ἡμεῖς ἀνδρας μεγάλους ὅσον ἡμιπεδιαίους ἐς ἡλικίας, ἐπὶ νήσων μεγάλων ἐσκαλίσεως, ὥσπερ ἐπὶ τριήρων. οἶδα μὲν ἀπίστως ἐοικότα ἱστορήσων. λέγω δ' ὅμως. Νῆσοι ἦσαν ἐπιμήκεις μοι, ἃ πάνυ ὑψηλαί, ὅσον ἑκατὸν σταδίων ἐκφῦσαι τὸν περίμετρον. ἐπὶ δ' αὐτῶν ἔπλεον τῶν ἀνδρῶν σκάφαι ἀμφὶ τὰς εἴκοσι, καὶ ὀκτώ. τούτων δ' οἱ μὲν παρ' ἑκάτερα τοῦ νήσου κωπηλάται, κυπαρίσσοις αὐτοκλάδοις μεγάλαις, καὶ αὐτοκόμοις, ὥσπερεὶ ἐρετμοῖς. κατόπιν δὲ ἐπὶ τῆ πρύμνης. ὡς εἶδεν, κυβερνήτης ἐπὶ λόφου ὑψηλοῦ ἑστήκει, χαλκοῦν ἔχων πηδάλιον, σταδίαῖον τὸ μῆκος. ἐπὶ δὲ τῆ πρῴρης, ὅσον πεντηκοντόκωπος ἀπολιμένοι αὐτῶν ἐμφέρεσθε, πάνυ ἐοικότες ἀνθρώποις, πλὴν τῆ κόμης. αὕτη δὲ, πῦρ ἦν, καὶ σκιεῖτο. ὥστε καὶ κηρύττων ἐδόκει. ἀντὶ δὲ ἱστίων, ἄνεμος ἐμπίπλων τὴν ὕλην, πολλὴ συσκιὴ ἐν ἐκάστῃ, ἐκόλπου τε αὐτὴν, καὶ ἔφερε τὸν νῆσον, οἱ ἡγεμὼν ὁ κυβερνήτης. κελεύσεις δ' ἐφειστήκει αὐτοῖς. καὶ ὡς τὸν εἰρεσίαν ὀξέως σκιεῖτο, ὥσπερ τὰ μακρὰ τῆ πλοῖον. τὸ μὲν δὴ πρῶτον, δύο ἢ τρεῖς ἑωρῶμεν. ὕστερον δ' ἐφάνησαν ὅσον ἑξακόσιοι. καὶ ἀφεστῶτες, ἐπολέμουν, καὶ συνεμάχουν. πολ-

quoque anni tempore semel faciebat Cetus, ita ut ex apertione, anni tempora conjiceremus) circa secundam, inquam, apertionem, & clamor multus, & tumultus audiebatur, veluti exhortantium nautarum, & remigantium. Quibus turbati, ad belluæ os prorepsimus, stantesque intra ejus dentes aspiciebamus omnia. Spectaculorum quæ vidi inusitatissimum, hoc fuit, homines nimirum magni, dimidii stadii statura, qui magnis insulis tanquam triremibus navigabant. Et quanvis sciam me non verisimilia narraturum, dicam tamen. Insulæ erant non admodum altæ, sed longæ, singulæ centum stadiorum ambitu: in quibus ex viris illis circiter viginti & octo navigabant. Horum aliqui utrinque insulæ lateribus insidentes ordine remigabant, cupressis magnis unà cum suis frondibus, tamquam remis. Ponebantur autem ad ipsam puppim, ut videbatur, gubernator in colle alto stabat, gubernaculum æneum, unius stadii longitudine regens. Ad proram verò, ex his quadraginta circiter armati pugnabant, hominibus, præter comam, omnino similes: hæc enim ignis erat, & ardebat, adeò ut galeis non esset opus. Pro velis verò ventus ingruens in sylvam, quæ plurima cuique inerat, sinuabat illam: & quò vellet gubernator insulam deferebat. Præfectus autem ipsis instabat, ipsi verò confestim ad remigium movebantur, quemadmodum longæ naves consueverunt. Primùm igitur duos aut tres videbamus: postremò sexcenti apparuerunt; qui inter se dissidentes bellum, prælumque navale committebant.

Mul-

λεσὶ μὲν ὧν ἀπίστοις οὐκ ἂν ἔχοιμι σωφρονεῖν ἀλλήλους. πολλαὶ δὲ καὶ συμπλακεῖσαι ναυαγοῦσι. αἱ δὲ συμπλεκόμεναι, ἐρρωμένως διαγωνίζονται, καὶ οὐ ῥᾳδίως ἀπολύονται. οἱ μὲν γὰρ ἐπὶ τῆς πρῴρας πεζομάχοι, πᾶσιν ἐπιδείκνυνται τοῖς θύμασιν. ἐπιμαίνονται, καὶ ἀναιροῦσι. ἐζώγρει δὲ οὐδείς. ἀντὶ δὲ χειρῶν σιδηρᾶν, πολύποδας μεγάλους ἐκδιδύμους ἀλλήλοις ἐμπείρουσιν. οἱ δὲ, ἐκπλεκόμενοι τῇ ὕλῃ, κατεῖχον τὸν πόντον. ἔβαλλον μὲν τοῖς, καὶ ἐπέτρωσκον ὀστέοις τισὶ ἀμφοτέρωθεν ἐπηλυσίοις, καὶ ταῖς ὀγγύλοις πλειστάκις. ἠμύνετο δὲ τὸν μὲν, Αἰολοκένταυρος. τὸν δὲ, Θαλασσοπότης. καὶ μάχη αὐτοῖς ἐμπρόσθη, ὡς ἐδόκει, λείας ἕνεκα. ἐλέγετο γὰρ ὁ Θαλασσοπότης πολλὰς ἀγέλας δελφίνων καὶ Αἰολοκενταύρου ἐληλακέναι, ὡς δὴ ἀκούειν ἐπικαλούντων ἀλλήλοις, καὶ τὰ ὀνόματα τῶν βασιλέων ἐπιβοωμένων. τέλος δὲ, νικῶσιν οἱ τοῦ Αἰολοκενταύρου. καὶ νήσους τε τὰς πολεμίων κατέδυσαν ἀμφὶ ὡς πεντήκοντα, καὶ σμικρὸν ἐλάσσους τεσσαράκοντα λαμβάνουσιν αὐτοῖς ἀνδράσιν. αἱ δὲ λοιπαὶ, σχεδὸν ἁπάσαι ἐρυσάμεναι, ἔφυγον. οἱ δὲ, μέχρι πόρρω διώξαντες, ἐπειδὴ ἐσπέρα ἦν, πταπόδμοι ἐς τὰ ναυάγια, τὰ πλείω ἐπανερήσουσι, καὶ τὰ ἑαυτῶν ἀνείλοντο. καὶ δὴ ἐκείνων κατέδυσαν νήσους ἓξ ἐλάττους τῶν ὀγδοήκοντα. ἔρεισαν δὲ καὶ πρόπαιον τὸ τροπαῖον, ἐπὶ τῇ κεφαλῇ τοῦ Κήτους μίαν τῶν πολεμίων νήσων ἀναστυρώσαντες. ἐκείνῃ μὲν τῇ νυκτὶ περὶ τὸ ἱερεῖον ἐγυλίσαντο, ἐξάψαντες αὐτῷ τὰ δείπνα, ἐπ' ἀγκυρῶν πλησίον ὡρμισμένοι. καὶ γὰρ ἀγκύραις ἐχρῶντο μεγάλαις, καλίναις, καρτεραῖς. τῇ ὑστεραίᾳ δὲ θύσαντες ἐπὶ τοῦ κήτους, καὶ τοὺς οἰκείους ἐξάψαντες ἐπ' αὐτῷ, ἀπέπλεον ἡδόμενοι,

Multæ quidem oppositis proris contritæ sunt, multæque dissolutæ submersæ sunt. Aliæ confligentes fortiter certabant, neque facilè ab invicem solvebantur. Nam qui in prora instructi pugnabant, omnem incessendo & cædendo industriam ostendebant: & nemo vivos capiebat. Ac pro ferreis rostris magnos polypos invicem connexos jaciebant, qui sylvæ complicati Insulas tenebant. Percutiebant etiam & vulnerabant ostreis, quorum unum currum impleat, & spongiis magnitudine jugeris. His autem præerat Æolocentaurus. Illis vero Thalassopotes. Quibus ob prædam orta est pugna: nam Thalassopotes dicebatur multos Æolocentauri delphinum greges abegisse, ut audire erat ex mutuis exprobrationibus, & ex eo quòd nomina regum inclamabant. Tandem vicerunt qui ab Æolocentauro stabant, & insulas circiter centum & quinquaginta submerserunt, & tres alias cum viris ipsis ceperunt: at reliquæ collisa puppi fugerunt. Quas ubi paulùm persecuti fuissent, sub vesperam ad naufragia reversi, plurima obtinuerunt, suasque res receperunt: nec pauciores quàm octoginta insulas submerserunt. Tum insularis pugnæ trophæum in capite Ceti statuerunt, suspensa una ex hostium insulis. Illa igitur nocte circa belluam demorati sunt, alligatis ipsi navium retinaculis, factaque statione ad anchoras. Nam magnis, vitreis, & validis anchoris utebantur. Postridie cùm supra cetum sacra fecissent, suosque ibi sepeliviſſent,

καὶ ὥσπερ παιᾶνας ᾄδοντες. ταῦτα μὲν τὰ κῦ τῶν νησομαχίαν γενόμενα.

læti, & ut pæana canentes, abierunt. Hæc sunt quæ insulari in pugna acciderunt.

ΑΛΗΘΟΥΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΛΟΓΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

HISTORIÆ VERÆ LIBER SECVNDVS.

Ὁ δ' ἀπὸ τούτου μηκέτ' ἐθέλων ἐγὼ τὸν βίον διάγειν, ἀχθόμενός τε τῇ μονῇ, μηχανήν τινα ἐζήτουν, δι' ἧς ἂν ἐξελθεῖν γένοιτο. καὶ τὸ μὲν πρῶτον, ἔδοξεν ἡμῖν διορύξαι κῦ τὸ δεξιὸν τοῖχον, ἀποδράναι. καὶ δὴ ξυλλεξάμενοι, διεκρινόμεθα. ἐπειδὴ δὲ προελθόντες ὅσον πέντε σταδίους, οὐδὲν ἠνύομεν, καὶ ὀρύγματι ἐπαυσάμεθα. τὴν δὲ ὕλην κατέσχομεν. ἔδοξε γὰρ τῷ Κήτει ἀποθανεῖν. εἰ δὲ τοῦτο γένοιτο, ῥᾴδιος ἔμελλεν ἡμῖν ἔσεσθαι ἡ ἔξοδος. ξυξάμενοι οὖν ἀπὸ τῶν ἀρραίων ἐκπλέομεν. καὶ ἡμέρας μὲν ἑπτὰ ἐγένοντο ἔτι καὶ οὕτως ἀναθήτης εἶχε καὶ κατέκειτο. ὀγδόῃ δὲ ἐνύπτα σιωπῇ μὲν οὐδὲν ἐκινεῖτο. ἀρρωστότερον γὰρ ἐφαίνετο. καὶ ἔτι μᾶλλον ἀναπαύοντο, ταχὺ σιωπήσας. δεκάτῃ δὲ, καὶ ἑνδεκάτῃ, πλέον ἀπεκεκρᾶτο, καὶ δυσῶδες λίαν. τῇ δωδεκάτῃ δὲ, μόγις ἐνοήσαμεν ὡς εἰ μή τις χανόντα αὐτὸν ὑποσηκάσειε τὰς γομφίους, ὥστε μηκέτι συγκλεῖσαι, κινδυνεύσομεν καὶ συγκλεισθέντες ἐν νεκρῷ αὐτῷ ἀπολέσθαι. ὅτου δὴ τὸ σῶμα μεγάλαις δοκοῖς διερείσαντες, τὴν ναῦν ἐπεσκευάζομεν, ὕδωρ τε ὡς ὅπι πλεῖστον ἐμβαλλόμενοι, καὶ τἆλλα ἐπιτήδεια. κυβερνήτην δ' ἔμελλεν ὁ Σκίνθαρος. τῇ δ' ἐπιούσῃ, τὸ μὲν, ὕδη τεθνηκός. ἡμεῖς δ'

Exinde cùm illam vitæ rationem ferre non possem amplius, illiusque mansionis me tæderet, quærebam quanam arte nobis exitus pateret. Ac primùm nobis visum est effosso pariete dextro fugam tentare. Sed cùm pertundere cœpissemus, & ad quinque progressi stadia nihil effecissemus, a fossione destitimus: sylvam verò incendere decrevimus, ut sic Cetus moreretur: quod si fieret, facilis egressus nobis futurus esset. Itaque initium incendii ab extremitate duximus: at ille dies septem totidemque noctes se uri non sensit. Octava tandem ac nona illum ægrotare intellexi mus: quum ignavius hiabat, quum siquando hiaret, statim os comprimebat. Decima denique & undecima mortuus est, & fœtuit. At duodecima vix sensimus nos periclitari ne in cadavere concluſi moreremur, nisi quis dentes molares suffulciret, ita ut fauces non ampliùs præcluderet. Ita vesò ore magnis trabibus diducto, navim parabamus, tum plurimam aquam, tum alia necessaria imponendo. Gubernator futurus erat Scinharus. Postera die jam mortuus erat Cetus, quum retractam navim,

ἀνελκύσαντες τὸ πλοῖον, καὶ ἀφ' ἧς δρυμωμάτων ἀφορμηθέντες, ὡς τῶ ὀδόντων ἐξάψαντες, ἠρίστω καθήκαμεν ἐς τὴν θαλάτταν. ἐπιβάντες δ' ἐπὶ τὰ νῶτα. καὶ θύσαντες τῷ Ποσειδῶνι, αὖτὰ δὴ τὸ πρόπαιον, ἡμέρας τρεῖς ἐπαυλισάμενοι, ἡσυχίαν ἦγε λιπῶ, τῇ τετάρτῃ ἀπεπλεύσαμεν. ἔνθα δὴ πολλοῖς τῶν ὡς τῆς ναυμαχίας νεκροῖς ἀπαντῶμεν, καὶ θεσσαμένοι λοιπὸν ἐπλέομεν. καὶ τὰ σώματα καταμετρῶντες, ἐναυμαχίζομεν. καὶ ἡμέρας μὲν τινας ἐπαλιόμεν, δύκρωτον αἰεὶ χειμῶνος. ἔπειτα βορέα σφοδρὸν πνεύσαντος, μέγα κρύος ἐγένετο. καὶ ὑπ' αὐτῶ πᾶν ἐπάγη τὸ πέλαγος. ὥστε ἐξεπατολῆς μῆκος, ἀλλὰ καὶ ἐς βάθος, ὅσον ἐς τετρακοσίους ὀργυιάς. ὥστε καὶ ἀποβάντες, ἀφορίσαι ἐπὶ τῶ κρυστάλλου. ἐπιμένοντος δὲ τοῦ πνεύματος φέρειν ἐ δυνάμενοι, τοιόνδε τι ἐπινοήσαμεν. ὁ δὲ τὴν γνώμην ἀποφηνάμενος, λῶ ὁ Σκιντάρος. σκάψαντες γὰρ ἐν τῷ ὕδατι καθήλωσεν μέγαν, ἐν τούτῳ ἐμείναμεν ἡμέρας τριάκοντα, πῦρ ἀναπαίοντες, καὶ σιτούμενοι τοὺς ἰχθῦς. διείπομεν δὲ ἀναρύττοντες. ἐπεὶ δὲ ἤδη ἐπέλιπε τὰ ἐπιτήδεια, θεσσάμενοι, καὶ τὴν ναῦν πανηγύσαντες ἀνεπαύσαμεν, καὶ πεπάσαντες τὴν ὀφρύν, ἐσυρόμεθα ὥσπερ πλοῖον λεῖον καὶ θεσπεσίως, ἐπὶ δ' πάγυ διολισθάνοντες. ἡμέρας δὲ πέμπτῃ ἀλέα τις ἐγένετο, καὶ ὁ πάγος ἐλύετο. καὶ ὕδωρ πανταχῆ αὖθις ἐγίγνετο. πλεύσαντες δὲ ὅσον τριακοσίους σταδίους, νήσῳ μικρᾷ καὶ ἐρήμῃ θεσπεσίχθημεν. ἀφ' ἧς ὕδωρ λαβόντες, ἐπελείπει γὰρ ἤδη, καὶ δύο ταύρους ἀγελαίους κατατοξεύσαντες, ἀπεπλεύσαμεν. οἱ δ' ταῦροι ἦσαν, τὰ κέρατα οὐκ ἐπὶ τῆ κεφαλῆς εἶχον, ἀλλ' ὑπὸ τοῖς ὀφθαλμοῖς,

vim, & per raritatem dentium deductam, & explicatam, in mare demisimus. Tum conscenso dorso factisque ibi juxta trophæum Neptuno sacris, post tridui moram, quarto die, quia placidum erat mare, discessimus. Hic nos in multa navali prælio devictorum cadavera incidimus & impegimus, quorum corpora metiti mirabamur. Posteaquam autem temperato cœlo utentes, aliquot dies navigavimus: ortus est vehemens boreæ flatus, unde adeò magnum frigus, ut totum mare concreverit, non in superficie modò, sed in quadringentarum ulnarum profunditatem, ut egressi super glaciem curreremus. Sed cùm perseverantem ventum ferre non possemus: tale quiddam excogitavimus: author autem consilii fuit Scintharus. Maximum antrum in aqua fodimus, in quo dies triginta mansimus ignem accendendo, & piscibus victitando, quos inter fodiendum inveniebamus. Sed ubi jam defecit commeatus, egressi navem impactam avulsimus, ac velum expandimus, perque glaciem delabentes, læviter & leniter tanquam navigantes trahebamur. Quinta autem die glacies tepore liquescebat, omniaque rursus aqua fiebant. Inde trecenta circiter stadia emensi, in parvam desertamque insulam delati sumus, unde hausta aqua, quoniam nobis jam defecerat, confectisque arcu duobus sylvestribus tauris, solvimus. Hi autem tauri non in fronte, sed sub oculis, ut vole-

bat

ὥστε ὁ Μῶμος ἤξιε. μετ' ὀλίγον δὲ εἰς πέλαγος ἐμβαίνομεν, οὐχ ὕδατος, ἀλλὰ γάλακτος. καὶ νῆσος ἐν αὐτῷ ἐφαίνετο λάβρη, πλήρης ἀμπέλων. ὧν δὲ ἡ νῆσος, τοῦ μίσους πάνυ συλπεπηγὼς, ὡς ὕστερον ἐμφανὴς ἐγένετο ἐμοὶ δὲ μόνῳ. σταδίων εἰκοσιπέντε τὸ μέγεθος. αἱ δ' ἄμπελοι βοτρύων πλήρεις. ὑμῶν οἶνον, ἀλλὰ γάλα ἐξ αὐτῶν ἀπεθλίβομεν. ἱερὸν δ' ἐν μέσῃ τῇ νήσῳ ἀνῳκοδόμητο, Γαλατείας τῆς Νηρηίδος, ὡς ἐδήλου τὸ ἐπίγραμμα. ὅσον δὲ χρόνον ἐκεῖ ἐμείναμεν, ὄψον παρεῖχε τὸ τῆς ἀμπέλου γάλα. ποτὸν δὲ τὸ ἐκ τῶν βοτρύων γάλα. βασιλεύειν δὲ τότε τῶν χωρίων ἐλάγχανε Τυρὼ ἡ Σαλμωνέως μὲν τοῦ ἐκπεφυγέναι ἀπαλλαγὴν, παῖδα δὲ ἐκ Ποσειδῶνος λαβεῖσα τιμὴν. μείναντες δ' ἡμέρας ἐν τῇ νήσῳ πέντε, τῇ ἕκτῃ ἐξωρμίσαμεν, οὖρος μὲν ἡμῖν ἐπιπεμπόμενος, λευκόμενοι δὲ ὕδατος τὸ γαλάκτος. τῇ ὀγδόῃ δὲ ἡμέρᾳ πλέοντες, οὐκ ἔτι ἐπ' ἀφῶν ἐν γάλακτος, ἀλλ' ἤδη ἐν ἁλμυρᾷ καὶ κυανῷ ὕδατι, καθορῶμεν ἀνεφανέντας πολλοὺς ἐπὶ τῆς πελάγους ἀφίππους, ἅπαντα ἡμῖν ὡφθησαν ἱππότας, καὶ τὰ σώματα, καὶ τὰ μεγέθη, πλὴν μόνων τῶν ποδῶν. τούτοις γὰρ φέλλινα εἶχον. ἀφ' ὧν δὴ αἵμα καὶ σκαλεῦντο Φελλόποδες. ἐπαμφίζομεν δὲν ἰδόντες ἐβαπτιζόμενοι, ἀλλ' ὑπερέχοντας τῶν κυμάτων, καὶ ἀδεῶς ὁδοιπορεῖσθαι. οἱ δὲ, καὶ ὡθησάμενοι, καὶ ἠσπάζοντο ἡμᾶς ἑλληνικῇ φωνῇ. ἔλεγόν τε εἰς Φελλὸν τὴν αὐτῶν πατρίδα ἐπείγεσθαι. μίχρι μὲν δὴ

bat [1] Momus, habebant cornua. Nec multò post in mare non aqueum, sed lacteum ascendimus: ubi alba insula vitibus referta apparebat: quæ maximus erat caseus vehementer coagulatus, ut eo postea comesto didicimus: quæque viginti quinque stadiorum longitudine constabat. Vites autem uvis scatebant, ex quibus non sanè vinum, sed lac expressimus. In media insula, templum Galateæ Nereidi sacrum extructum erat, ut inscriptio declarabat. Itaque quandiu ibi mansimus, opsonium & cibum terra nobis præbuit: potum, lac ex uvis expressum. Tyro Salmonei filia post obitum, hoc honore à Neptuno decorata, regionum harum imperio potiri dicebatur. Exactis in insula quinque diebus, sexta portum egressi sumus impellente nos aura, & tranquillo ab undis mari stante. Porrò octava die cùm non amplius in lacte, sed in aqua salsa cæruleaque navigaremus, multos homines supra mare decurrentes cernimus, corporibus & magnitudine nobis omnino similes, sed non pedibus, quos habebant suberinos: unde Phellopodes, ut puto, vocabantur: quos quum non demergi, sed supra fluctus extare, intrepideque incedere videremus, admiratione capiebamur. Illi ad nos accesserunt, & Græca lingua salutarunt: dixeruntque se in patriam Phello properare. Hi nos aliquandiu sunt co-

1 *Momus*] Lucianus hic alludere videtur ad id quod de Momo scripsit Aristoteles de partib. animal. lib. 3. eum naturam incusasse quod bobus cornua in capite non in armis potius addiderit; videlicet quod vehementius possint ferire. Id Lucianus in Nigr. Cogn.

σπουδαιότερον ἡμῖν ἀφικέσθαι. εἶτα λαμπρᾷ παρόντι τῇ ὁδῷ, ἐκαθίζομεν, ὑπλοίαν ἡμῖν ἐπιζεφυρίαν μετ' ὀλίγον δὲ, πολλαὶ ἦσαν ἐφαίνοντο. πλησίον μὲν ἐξ ἀριστερῶν ἡ Φελλὼ, ἐς ἣν ἐσπεύδομεν, πόλις ἐπὶ μεγάλου κρημνοῦ προσχώλου Φελλεῖ κατοικημένη. πόρρωθεν δὲ, καὶ μᾶλλον ἐν δεξιᾷ πέντε μέγιστοι καὶ ὑψηλότατοι. καὶ πῦρ πολὺ ἀνεκαίετο. ἐν δὲ τῷ πεδίῳ, μία πλατεῖα, καὶ ταπεινὴ, σταδίους ἀπέχουσα ὅσον ἑλάττους πεντακοσίους. ἤδη δὲ πλησίον τε ἦμεν. καὶ ἄνεμός τις αὔρα προσέπνευσεν ἡμᾶς, ἡδεῖα καὶ δρόσος, οἵαν φησὶν ὁ συγγραφεὺς Ἡρόδοτος, ἀπόζειν τὸ εὐδαίμονος Ἀραβίας. οἷον γὰρ λευκῆς ῥόδου, καὶ νάρκισσου, καὶ ὑακίνθου, καὶ κρίνων, καὶ ἴων, ἔτι δὲ μυρσίνης, καὶ δάφνης, καὶ ἀμπελάνθης, τοιοῦτον ἡμῖν τὸ ἡδὺ ἐπνεύσθημεν. καὶ ἐπείπερ δὲ τῇ ὀδμῇ, καὶ χρηστά τι μικρῶν πόνων ἐλπίσαντες, κατ' ὀλίγον ἤδη πλησίον τῆς γῆς ἐγιγνόμεθα. ἔνθα δὴ καὶ θεωρεῖσθαι λιμένας τε πολλοὺς ἀεὶ ῥᾷστα ἀκλύστους καὶ μεγάλους, ποταμούς τε λιμνηΐδι ἐξιόντας ἠρέμα ἐς τὸν θάλατταν. ἔτι δὲ λειμῶνας, καὶ ὕλας, καὶ ὄρνεα μυστικὰ, τὰ μὲν ἐπὶ τῷ ἠϊόνι ᾄδοντα, πολλὰ δὲ καὶ ἐπὶ τοῖς κλάδοις. ἀὴρ δὲ κῦρος καὶ ὄψεως ἐπεικὴς τῷ χωρίῳ. καὶ αὖραι δὲ πνεῖν ἡδεῖαι λιγαίνουσαι, ἠρέμα τὴν ὕλην διασαλεύον. ὥστε καὶ ἀπὸ τῶν κλάδων κινεῖσθαι, τερπνά τε συνεχῆ μέλη ἀπισυρίζεσθαι, ἐοικότα τοῖς ἐπ' ἐρημίας αὐλήμασι τῶν παλαιῶν αὐλῶν. καὶ μέλι καὶ βοῦς σύμμικτον ἠκούετο, comitati à latere currentes: postea aversi à via, fœlicem navigationem comprecati iverunt. Paulò post insulæ multæ apparuerunt. Propè quidem à læva Phello, ad quam illi festinabant, quæ civitas super maguo, rotondoque subere habitabatur. At è longinquo, & ad dextram magis, quinque maximæ, & excelsissimæ, ubi multis ignis accensus erat. [1] Ad proram autem lata, humilisque una, distans stadiis non minùs quingentis. Iamque propè eramus quum mirabilis quædam aura nos afflavit, suavis & odorata, qualem à fœlici Arabia spirare dicit historicus Herodotus: nam qualis à rosa, narcisso, hyacintho, liliis, violis, præterea myrto, lauro, ampelanthe, talis odor suaviter nobis aspiravit: quo dum recreabamur, & boni aliquid longis ex laboribus sperabamus, paulatim ad insulam accessimus. Hic & portus videmus plurimos tranquillos, & magnos, fluviosque limpidos in mare leniter ingredientes. Præterea prata, & sylvas, & canoras aves, quarum aliæ in littoribus, multæ verò super frondibus canebant. Aër lenis, & placidè spirans regioni circunfusus: ac suaves auræ perspirantes leniter sylvam movebant: ita ut ex motis ramis dulces & continui cantus ederentur, similes iis modulationibus, quæ in desertis obliquis à fistulis reddi solent. Quinetiam promiscua vox audiebatur,

1 *Ad proram*] Proditum est à veteribus poëtis esse quasdam in Oceano insulas ad quas post mortem deferuntur eorum animæ qui sanctè religioseque vixerint, Homer. Lucianus de luctu. *Cogn.*

1 Περι-

ὐ θορυβώδης, ἀλλ' οἷα χλόης ἂν ἐν συμποσίῳ, τῇ μέ, αὐλούντων, ἄλλων δὲ, ἐπαινούντων, ἐνίων δὲ, κροτούντων ποδὸς αὐλόν, ἢ κιθάραν. τούτοις ἅπασι κηλούμενοι, κατήχθημεν. ὁρμίσαντες δὲ τὴν ναῦν, ἀποβαίνομεν, τὸ Σκίνθαρον ἐν αὐτῇ, καὶ δύο τῶν ἑταίρων ἀπολιπόντες. φθίνοντος δὲ ἤδη λειμῶνος διαβαίνομεν, ἐντυγχάνομεν τοῖς φρουροῖς, καὶ [1] περίπολοις. οἱ δὲ, δήπουθεν ἡμᾶς ῥοδίνοις στεφάνοις, ὑπὸ γὰρ μίσους παρ' αὐτοῖς δεσμός ἐστιν, ἀνήγαγον ὡς τὸν ἄρχοντα. παρ' ὃν δὴ καθ' ὁδὸν ἠκούσαμεν, ὡς ἡ μὲν νῆσος εἴη τῶν μακάρων φθονερῶς ἀπορρήτων, ἄρχοι δὲ ὁ Κρὴς Ῥαδάμανθυς. καὶ δὴ ἀναχθέντες ὡς αὐτὸν, ἐν τάξει τῶν δικαζομένων ἕκτῳ πέπαρτοι. ὧν δὲ ἡ μὲ πρώτη δίκη, περὶ Αἴαντος τοῦ Τελαμῶνος, εἴτε χρὴ αὐτὸν σωθῆναι τοῖς ἥρωσιν, εἴτε καὶ μή. κατηγορεῖτο δὲ αὐτοῦ, ὅτι μεμήνοι, καὶ ἑαυτὸν ἀπεκτόνοι. τέλος δὲ, πολλῶν ῥηθέντων, ὁ Ῥαδάμανθυς ἀπεφαίνετο. τὸν μὲν αὐτὸν πόρρω τοῦ ἐλλεβόρου, τοῦ Ἀβδηρίτου Ἱπποκράτους Κῴου ἰατροῦ. ὕστερον δὲ σωφρονήσαντα, μετέχειν τοῦ συμποσίου. δεύτερος δὲ ὧν κρίσεως ἐρωτικῆς, Θησεὺς καὶ Μενέλαος περὶ τῆς Ἑλένης ἀμφισβητούμενοι, ποτέρῳ αὐτῶν χρὴ συνοικεῖν. καὶ ὁ Ῥαδάμανθυς, ἐδίκασε Μενελάῳ σωθέναι αὐτὸν, ἅτε πολλὰ καὶ τοσαῦτα πονήσαντι, καὶ κινδυνεύσαντι τοῦ γάμου ἕνεκεν. τῷ γὰρ αὐτῷ Θησεῖ καὶ ἄλλας εἶναι γυναῖκας, τήν τε Ἀμαζόνα, καὶ τὰς τοῦ Μίνωος

tur, non tumultuosa, sed qualis in convivio ederetur, quum alii tibia canunt, alii laudant, nonnulli etiam ad tibiam, vel citharam saltant. Dum his demulcebamur, in portum devenimus: in quem appulsa navi, & relictis in ea Scintharo, duobusque sociis descendimus. Et cum procederemus per floridum pratum in custodes, & excubiarum circuitores incidimus, qui nos roseis coronis, quod est maximum apud ipsos vinculum, vinctos ad regem deduxerunt. A quibus in via intelleximus eam esse beatorum Insulam, in eaque regnare [2] Cretensem Rhadamanthum: ad quem adducti, stetimus in quarto judicandorum ordine. Prima causa erat [3] de Ajace Telamonio, an illi in Heroum numero esse liceat, necne. Accusabatur autem quòd furiis actus seipsum necasset. Denique multo priùs habito sermone visum est Rhadamantho, ut nunc bibiturus helleborum, Hippocrati medico Coo traderetur, exinde ad mentem reversus, heroum convivio interesset. Secunda causa amoris erat, Thesei scilicet & Menelai pro Helena contendentium, utri illa cohabitare debeat. Et eam quidem Rhadamanthus adjudicavit Menelao, ut qui tot labores exantlasset, tot pericula pro nuptiis adiisset: siquidem uxores alias, Amazonem illam, & filias Minois Theseus habebat.

1 Περιπόλοις] Angl. περιπόλεις. Bourd.

2 *Cretensem Rhadamantum* | Rhadamantus Lyciæ rex filius Iovis ex Europa Minois & Æaci frater vir justissimus: vide Virg. 6. Æn. *Cogn.*

3 *De Ajace Telamonio* | Occubuit ad Trojam ut scribunt Sophocles in Ajac. & Dictys Cretens. in Histor. *Idem.*

1 Ὁ μετὰ

δικαστήρια. τρίτη δὲ ἐδικάσθη πρὸς πρεσβείας, Ἀλεξάνδρῳ τε τῷ Φιλίππου, καὶ Ἀννίβᾳ τῷ Καρχηδονίῳ. καὶ ἔδοξεν πρόσχωρον ὁ Ἀλέξανδρος. καὶ ἦλθεν αὐτῷ ἐπὶ τὸν Κῦρον τὸν Πέρσην, τὸν πρότερον. τετάρτοι δὲ ἡμεῖς παρεγενήθημεν. καὶ ὁ μὲν ἤρετο, τί παλαιότερον, ἔτι ζῶντες ἱερὸν χωρίον ἐπεβαίνομεν. ἡμεῖς δὲ, πάντα ἐξῆς διηγησάμεθα. ὅτε δὲ μεταστησάμενος ἡμᾶς, ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐσκέπτετο, καὶ τοῖς συνέδροις ἐκοινοῦτο περὶ ἡμῶν. συνήδρευον δὲ αὐτῷ πολλοί τε καὶ Ἀρεοπαγῖται ἐνδόξως. ὁ Ἀθηναῖος. ὡς δὲ ἔδοξεν αὐτῷ, ἀπεφήνατο, τὸ μὲν πολυπραγμοσύνης καὶ τὸ ἀπόδημίας, ἐπεσθαι κολάζειν μόνον, δεῖναι τὰς ζημίας. τὸ δὲ νυνὶ, ἡμῖν τὸν χρόνον μείναντας ἐν τῇ νήσῳ, καὶ συνδιατρίψαντας τοῖς ἥρωσιν, ἀπελθεῖν. ἔπειτε δὲ καὶ τὴν προθεσμίαν τῆς ἀποδημίας, μὴ πλείον μηνῶν ἑπτά. τεττεύγειν, αὐτομάτων ἡμῖν τῶν στεφάνων περιρρυέντων, ἐλευθέρους εἶναι, καὶ εἰς τὴν πόλιν ἥκειν, εἰς τὸ τῶν μακάρων συμπόσιον. αὕτη μὲν ἡ πόλις πᾶσα χρυσῆ. τὸ δὲ τεῖχος πρασίνου σμαραγδίνου. πύλαι δὲ εἰσὶν ἑπτὰ πᾶσαι μονόξυλοι κινναμώμιναι. τὸ μὲν ἔδαφος τῆς πόλεως καὶ ἡ ἐντὸς τοῦ τείχους γῆ ἐλεφαντίνη. καὶ δὲ πάντων θεῶν, βηρύλλῳ λίθῳ κεκοσμημένοι. καὶ βωμοὶ ἐν αὐτοῖς μέσοις, μονόλιθοι, ἀμεθύστινοι, ἐφ' ὧν ποιοῦσι τὰς ἑκατόμβας. περὶ δὲ τὴν πόλιν, ῥεῖ ποταμὸς μύρου καὶ κρίνου, τὸ πλάτος πηχῶν ἑκατὸν βασιλικῶν. βάθος δὲ, ὅσον νεῖν δύμορφος. λουτρὰ δὲ ἐστιν αὐτοῖς, οἶκοι μεγάλοι, ὑάλινοι, τῷ κινναμώμῳ ἐγκεκιρμένοι.

bebat. Tertia causa judicata est, utrum Alexandro Philippi filio, an verò Annibali Carthaginensi priores partes deberentur: visumque est ut præcelleret Alexander, eique posita est sedes juxta priorem Cyrum Persarum regem. Nos quarto loco adducti sumus. Tum ille nos interrogavit, cur vivi adhuc ad sacrum hunc locum venissemus. Nos autem illi ex ordine cuncta narravimus. Tum nobis è loco paululum summotis, secum diu pensitabat, & de nobis cum assessoribus communicabat. Consederant autem ei, cùm alii multi, tum etiam Atheniensis ille Aristides cognomento justus, ex cujus sententia decretum est ut vita functi curiositatis, & peregrinationis pœnas daremus. Nunc verò, postquam præscriptum tempus in Insula mansissemus cum heroibus conversantes, inde abiremus. Terminum autem mansionis: non ampliùs quàm mensium septem præscripsit. Hinc sponte sua defluentibus coronis soluti sumus, & in urbem ad beatorum convivium adducti. Hæc urbs tota est aurea, muroque smaragdino cincta. Porrò septem sunt portæ ex solo cinamomi ligno: pavimentum civitatis, & quæ intra mœnia est terra, eburnea. Deorum omnium templa ex berylo lapide constructa sunt, in iis aræ maximæ, ex uno lapide nimirum amethysto constant, in quibus hecatombas immolant. Circa civitatem fluit amnis unguenti optimi, cujus latitudo centum cubitorum regiorum est, altitudo ad natandum commoda. Porrò balnea magnas vitreas domos habent, in quibus cinamomum uritur. A-

quæ

ἀντὶ μήτοι δ' ὕδατος, ὑπὸ παῖς πυέλοις δρόσος θερμὴ ἐστιν. ἐσθῆτι δὲ χρῶνται, ἀράχνιοις λεπτοῖς, πορφυροῖς. αὐτοὶ δὲ σώματα μὲν οὐκ ἔχουσιν. ἀλλ' ἀναφεῖς, καὶ ἄσαρκοί εἰσι. μορφὴν δὲ καὶ ἰδέαν μόνον ἐμφαίνουσι. καὶ ἀσώματοι ὄντες, ὅμως ἔν ἐστιν, καὶ κινοῦνται, καὶ φρονοῦσι, καὶ φωνὴν ἀφιᾶσι. καὶ ὅλως ἔοικε ψυχή τις ἡ ψυχὴ αὐτῶν περιπολεῖν. τὸν δὲ σώματος. [1] ὁμοίτητα περικειμένη. εἰ γάρ μή ἅψαιτό τις, οὐκ ἂν ἐλέγξειε μὴ εἶναι σῶμα τὸ ὁρώμενον. εἰσὶ γὰρ ὥσπερ σκιαὶ ὁρᾶσθαι, καὶ μέλαιναι. γηράσκει δ' οὐδείς. ἀλλ' ἐφ' ἧς ἂν ἡλικίας ἔλθῃ, διαμένει. ἐμοὶ δὲ καὶ τὴν παρ' αὐτοῖς γενέσθαι, δόξαν ἡμέρᾳ πάνυ λαμπρᾷ. ἀλλὰ καθάπερ τὸ λυκαυγὲς οὔπω ὡς ἔοικε, μηδέπω ἀνατείλαντος ἡλίου, τοιοῦτόν φῶς ἐπέχει τὴν γῆν. καὶ μήτοι καὶ ὧραι, μίαν ἴσασι δ' ἔτος. αἰεὶ γὰρ παρ' αὐτοῖς ἔαρ ἐστὶ, καὶ εἷς ἄνεμος πνεῖ ὁ ζέφυρος. ἡ δὲ χώρα, πᾶσι μὲν ἄνθεσι, πᾶσι δὲ φυτοῖς ἡμέροις τε καὶ σκιεροῖς τέθηλεν. αἱ μὲν γὰρ ἄμπελοι, δωδεκάφοροί εἰσι, καὶ καθ' μιᾶσι ἑκάστῃ καρποφοροῦσι. τὰς δὲ ῥοιὰς, καὶ τὰς μηλέας, καὶ τὴν ἄλλην ὀπώραν, ἑλέγοσαν μὲν εἶναι τρισκαιδεκάφορον. ἐνὸς γὰρ μηνὸς δὲ παρ' αὐτοῖς Μινῴᾳ, δὶς καρποφορεῖν. ἀντὶ δὲ πυροῦ, οἱ παχεῖς ἄρτοι ἑτοίμως ἐπ' ἄκρῳ φύουσιν, ὥσπερ μύκητες. πηγαὶ δὲ περὶ τὴν πόλιν ὕδατος μὲν, πέντε, καὶ ἑξήκοντα, καὶ τριακόσιαι. μέλιτος δὲ, ἄλλαι τοσαῦται. μύρου δὲ, πεντηκόσιαι. μικρότεραι μέντοι αὗται. καὶ πολλοὶ γάλακτος ἔτι, καὶ οἴνου ὀκτώ.

quæ vice rosæ est tepidus in pelvibus: vestibus utuntur purpureis, ex tenuissimis aranearum telis. Illi corpora non habent, sed sunt impalpabiles, & sine carne. Formam autem & speciem tantùm præ se ferunt. Incorporei tamen cùm sint, stant, moventur, intelligunt, & vocem emittunt. In summa, videtur eorum anima nuda circumvagari, similitudine corporis circumdata. At nisi quis tetigerit, non possit deprehendere non esse corpus quod videt. Nam sunt ut umbræ rectæ, non nigræ. Nemo etiam senescit, sed ea qua venit ætate, permanet. Neque etiam nox apud ipsos, neque prorsus clara dies est: sed quale est sub auroram crepusculum nondum orto sole, talis lux terram habet. Vnum quoque duntaxat noverunt anni tempus. Nam apud ipsos semper est Ver, unusque ventus spirat Zephyrus. Ac locus omnibus floribus, omnibus plantis cùm mansuetis, tum umbrosis viret. Etenim vineæ duodecies ferunt, & singulis mensibus fructum edunt: malos etiam, & punicas, cæteraque pomos ter decies ferre dicunt. Nam mense, quem Minoum appellant, bis fructum producere tradunt. Frumenti vice, spicæ paratos panes in summitate, ut fungos emittunt. Fontes circum urbem sunt, aquæ quidem trecenti sexaginta quinque, mellis verò, alii totidem, unguenti quingenti, sed hi minores sunt. Flumina lactis, septem: vini, octo.

1 Ὁμοίτητα] Angl. ὁμοιότητα. Aliam tamen lectionem sequutus est Interpres. *Bourd.*

τὸ δὲ συμπόσιον, ἔξω τῆς πόλεως πεποίηται, ἐν τῷ Ἠλυσίῳ καλουμένῳ πεδίῳ. λειμὼν δέ ἐστι κάλλιστος. καὶ περὶ αὐτὸν, ὕλη παντοία, πυκνὴ, ἐπισκιάζουσα τοὺς κατακειμένους. καὶ στρωμνὴν μὲν οὐ τὴν ἀνθεῖσαν ὑποβάλλουσι, λέγουσι δὲ, καὶ ἀφέρουσιν ἔνιοι οἱ ἄνεμοι, πλὴν γε τοῦ οἴνου μόνου. τοῦτο γὰρ οὐδὲν δέονται, ἀλλ' ἔστι δένδρα περὶ τὸ συμπόσιον ὑάλινα, μεγάλα, καὶ λίαν διαυγῆ ὑάλου. ὁ καρπὸς δ' ἐστὶ τούτων τῶν δένδρων, ποτήρια παντοῖα καὶ εἰς κρατῆρας, καὶ τὰ μεγέθη. ἐπειδὰν δέ τις παρέλθῃ τὸ εἰς τὸ συμπόσιον, τυγχάνουσιν ἐν, ἢ καὶ δύο τῶν σκευαρίων, ἐξαπίνης, τὰ δὲ, αὐτίκα οἴνου πλήρη γίνεται. εἶτα μὲν πίνουσιν. αὖτε δὲ στέφανοι, καὶ ἀνδρῶνες, καὶ πάλαι τὰ μουσικὰ ὄργανα, ὑπὸ τῶν πλησίον λειμώνων εἰς φόρμιγγας ἀνθολογοῦντα, καταπνέφει αὐτοὺς μετ' ὠδῆς ὑπερπετόμενα. καὶ μὲν καὶ μυρίζονται ὠδὶ. νεφέλαι πυκναὶ ἀπαστάσιμοι μύρου ὑπὸ τῶν πηγῶν, καὶ ἐκ ποταμοῦ, καὶ ἐπιρρεόντος ὑπὲρ τὸ συμπόσιον, ἠρέμα τῶν ἀνέμων ἀποθλιβόντων, ὕσπερ λευκὸν, ὥσπερ δρόσον. ἐπὶ δὲ τῷ δείπνῳ, μουσικὴ τε, καὶ ᾠδαὶς χολάζουσιν. ἄδει δὲ αὐτοῖς τὰ Ὁμήρου ἔπη μάλιστα. καὶ αὐτὸς δὲ παίζει, καὶ συνᾴδουσι αὐτοῖς, ὑπὲρ τὴν Ὀδυσσέα κατακείμενοι. οἱ μὲν ἐν χορῷ, ὑπὸ παίδων εἰσὶ, καὶ παρθένων. ἐξάρχουσι δὲ, καὶ συνᾴδουσιν, Εὔνομός τε ὁ Λοκρὸς, καὶ Ἀρίων ὁ λίσβιος, καὶ Ἀνακρέων, καὶ Στησίχορος. καὶ γὰρ καὶ τοῦτον παρ' αὐτοῖς εἴδομεν, ἤδη τῆς Ἑλένης αὐτῷ διηλλαγμένης. ἐπειδὰν δὲ ὕστοι παύσωνται. ἄδοντες, δ' ὑπὸ χορεύουσι παῖδες καὶ παρθένοι. ἐν δὲ τῷ

octo. Convivium extra urbem in Elysio campo celebratur: quod pratum est pulcherrimum, & circa illud, nemus omni arborum specie consitum, umbram faciens discumbentibus: stratum autem è floribus substernunt. Omnia ministrant, & afferunt venti: præter quàm quòd vinum non fundunt: liquidem eo non indigent. Nam circa convivium sunt arbores vitreæ magnæ, summè pellucidi vitri: omniumque arborum fructus sunt pocula ex omni specie operis, & magnitudinis. Vbi autem quis ad convivium accesserit, unum vel duo pocula decerpta mensis apponit: eaque vino protinus implentur. Sic quidem bibunt. Pro sertis verò lusciniæ, cæteræque volucres canoræ, flores è proximis pratis ore legentes, ipsos tanquam nive, cum cantu supervolando, aspergunt. Porrò & ad hunc modum inunguntur. Nubes densæ unguentum ex fontibus, & flumine attractum, convivio imminentes, ventis sensim exprimentibus: tenuissimum quiddam velut rorem pluunt. Atque in cœna Musicæ vacant, & cantilenis, in primisque canuntur Homeri versus, ipseque adest, & supra Vlyssem discumbens cum illis epulatur. Choreæ sunt è pueris & virginibus: inter quos cantum auspicantur, concinuntque Eunomus Locrus, Arion Lesbius, & Anacreon, & [1] Stesichorus: quem Helena jam ipsi reconciliata apud eos vidi. Et postquam hi finem canendi fecerunt, succedit chorus secundus

1 *Stesichorus*] Poëta propter Helenæ vituperationem oculis captus non prius, nisi placato palinodia oblæso numine, videre potuit Lucianus Macrob. *Cogn.*

χορὸς παρίεχε) ἐκ κύκνων, ἐ χελιδόνων, ἐ ἀηδόνων. ἐπειδὰν ἢ ἐ ἅπαντες ἄσωσι, τότε δὴ πᾶσα ἡ ὕλη ἐπαυλεῖ, τ' ἀνέμων κατεπιχόντων. μίγνυται ἢ δὴ ἐσθὴς ἀφροσύνῃ ἐκείνῳ ἔχειν, πηγαί εἰσι δύο [1] περὶ τὸ συμπόσιον, ἡ μὲν, γέλωτος, ἡ ἢ, ἡδονῆς. ἐκ τούτων ἑκατέρας, πάντες ὡ ἀρχῆ τ' δείπνου πίνουσι. ἐ τελοιπὸν ἡδέμβοι, ἐ γελῶντες, ἀφίγνυσι. βάλομαι ἢ εἰπεῖν ἐ τ' ἐπισήμων ὧν πινας παρ' αὐτοῖς ἐθεασάμην. πάντας μὲν τὰς ἡμιθέους, ἐ τὰς ἐπὶ Ἰλίου στρατεύσαντας, πλὴν τοῦ Λοκρὸς Αἴαντος. ἐκεῖνον ἢ μόνον ἔφασκον ὡ πρὸ τ' ἀσεβῶν χώρου κολάζεσθαι. βαρβάρων ἢ, Κύρος τε ἀμφοτέρους, ἐ τ' Σκύθην Ἀνάχαρσιν, ἐ τ' Θρᾷκα Ζάμολξιν, ἐ Νομᾶν τ' Ἰταλιώτην. ἐ μὴν ἐ Λυκοῦργον τ' Λακεδαιμόνιον, ἐ Φωκίωνα, ἢ Τέλλον, τὸν Ἀθηναῖον. καὶ τὸν σοφὸν, ἀπὸ Περιάνδρου. εἶδον ἢ καὶ Σωκράτους τ' Σωφρονίσκου, ἀδολεσχοῦντα μὴ Νέστορος, καὶ Παλαμήδους. περὶ ἢ αὐτὸν, ἦσαν Ὑακίνθος τε ὁ Λακεδαιμόνιος, καὶ ὁ Θεσπιεὺς Νάρκισσος, καὶ Ὕλας, καὶ ἄλλοι καλοί. καί μοι ἐδόκει ἐρᾶν ἢ Ὑακίνθου. τὰ πολλὰ δ' αὐτοῦ ἐκεῖνον διήλεγχεν. ἐλέγετο ἢ χαλεπαίνειν αὐτῷ ὁ Ῥαδάμανθυς, καὶ ἠπειλήκει πολλάκις σφᾶλλειν αὐτὸν ἐκ τ' νήσου, ἢν φλυαρῇ, καὶ μὴ θᾶττον ἀφεὶς τὴν εἰρωνείαν. ἀλλ' ἐ παύετο ἢ μόνον ὑ παρὼν, ἀλλ' ἐλίγετο καὶ

dus ex cycnis, hirundinibus, & philomelis, quæ postquam cecinerint, jam tota sylva ventis auspicantibus resonat. Maximum autem ad lætitiam illud habent, quòd circa convivium duo sunt fontes, unus quidem risus, alter verò voluptatis : ex quibus ambobus initio convivii omnes bibunt, deinde reliquum læti ac ridentes exigunt. Cæterùm aliquos ex insignibus viris, quos apud eos vidi, recensere volo, omnes quidem [2] semideos, & qui contra Ilium militarunt, præter Ajacem Locrensem, quem solum in sedibus impiorum supplicio affici affirmabant. Ex barbaris autem utrumque Cyrum, Scythamque Anacharsim, & Thracem Zamolxin, & Numam Italum, quinetiam Lycurgum Lacedæmonium, Phocionemque & Tellum Athenienses, & excepto Periandro, sapientes omnes. Vidi etiam Socratem Sophronisci filium, cum Nestore, & Palamede nugantem : circa quem erant Hyacinthus Lacedæmonius, & Thespiensis Narcissus, Hylas, aliique formosi. Videbatur autem mihi, idque multis argumentis, Hyacynthum amare. Et ferebatur Rhadamanthus illi succensere, ac sæpenumero comminatus esse, si pergeret inepti-re, & nisi omissa simulatione convivaretur, se illum ex Insula ejecturum. Solus Plato non aderat, sed conditam à se

1 Περὶ] Angl. παρὰ. Bourd.

2 *Semideos*] Semidei non integri dii, neque homines sed altero parente divino, altero humano, aut semidei ratione virtutis. Tertull. quatuor Gentilium deorum differentias fuisse scribit, quorum quidam selecti & majorum gentium dii vocati sunt, quidam Semidei & Heroes, quidam Medioximi, & quidam Semones. *Cogn.*

1 Η'σαν

αὐτὸς ὁ τῇ ὑπ' αὐτῆ ἀναπλασθείσῃ πόλῃ οἰκεῖν, χρώμενος τῇ πολιτείᾳ, καὶ τοῖς νόμοις, οἷς συνέγραψε πολιτεύεσθαι. οἱ μέντοι ἀμφ' Ἀρίσιππόν τε, καὶ Ἐπίκουρον, τὰ ἀφροδίσια παρ' αὐτοῖς ἐφέροντο, ἡδεῖς τε ὄντες, καὶ κεχαρισμένοι, καὶ συμποτικώτατοι. παρῆν δὲ καὶ Αἴσωπος ὁ Φρὺξ. τοῦτο δὲ, ὅσα καὶ μαλθακοποιεῖ χρῶν. Διογένης μὲν γὰρ ὁ Σινωπεὺς, τοσοῦτον μετέβαλε τὸ τρόπον, ὥστε γῆμαι Λαΐδα τὴν ἑταίραν, ὀρχεῖσθαί τε ὑπὸ μέθης πολλάκις ἀνιστάμενον, καὶ παροινεῖν. τῶν δὲ Στωϊκῶν, οὐδεὶς παρῆν. ἐπὶ γὰρ ἐλέγχου ἀναβαίνειν τὸ τῆς ἀρετῆς ὄρθιον λόφον. ἀκούομεν δὲ καὶ τοῦ Χρυσίππου, ὅτι ὁ αὐτὸς πρὸ αὐτοῦ ἐπιθῆναι τὸ νεῦρον ἔφη, πρὶν τὸ πίπερι δν ἑαυτὸν ἐκκενῶσαι. τοὺς δὲ Ἀκαδημαϊκοὺς ἔλεγον ἐθέλειν μὲν ἐλθεῖν, ἐπέχειν δ' ὅτι, καὶ διαπορεῖν. μὴ δὲ γὰρ αὐτὸ τοῦτο πως καταλαμβάνειν, εἰ καὶ νῆσός τις τοιαύτη ἐστὶν. ἄλλως τε, καὶ τὴν ἐπὶ τῷ Ῥαδαμάνθυϊ οἶμαι κρίσιν ἐδεδιέναι τοὺς, ἀπὸ τοῦ κριτηρίου αὐτοὺς ἀπηρκότας. πολλοὺς δὲ αὐτῶν ἔφασκον ὁρμηθέντας, ἀκληδεῖν τοῖς ἀφικνουμένοις, ὑπὸ ναυτίας δὲ ἀπολείπειν, μὴ καταλαμβάνοντας, καὶ ἀναστρέφειν ὀπίσω τὴν ὁδόν. οὗτοι μὲν οὖν [1] ἦσαν ἀξιολογώτατοι τῶν παρόντων. πιθανὸν δὲ μάλιστα τὸ Ἀχιλλέα. καὶ μὴν τοῦτον, Θησέα. ὡς δὲ συνουσίας, καὶ ἀφροδισίων, ὕστερος Φρυνίχου. μίγνυται μὲν ἀναφανδὸν, πάντων ὁρώντων, καὶ γυναιξὶ καὶ ἄρσεσι, καὶ ἡδέως τοῦτο αἰσχρὸν αὐτοῖς δοκεῖ. μόνον δὲ Σωκράτης διέμυτο, ἢ μᾶλλον καθαρῶς πλησιάζειν τοῖς νέοις. καὶ μέντοι πάντες αὐτῆ ἐπιορκεῖν κατεγίγνωσκον.

se civitatem habitare dicebatur, ubi repub. & legibus, quas tulerat, uteretur. Porrò Aristippus, & Epicurus primas apud illos terebant, cùm jucundi, hilaresque essent, & compotores suavissimi. Aderat & Phryx Æsopus, quo morione utuntur. Ac Diogenes Sinopensis, tantùm à pristinis moribus degeneravit, ut Laidem meretricem uxorem duxerit, & subinde surgendo temulentus saltet, debaccheturque. At Stoicorum nullus aderat: etenim arduum virtutis collem conscendere dicebantur. Quin & de Chrysippo audivimus, illi fas non esse priùs in insulam ingredi, quàm quartò se helleboro purgarit. Academicos venire velle dicebant, sed hærere adhuc, & considerare, quòd non satis capiant talisne sit insula, necne. Verùm ut conjicio, Rhadamanthi judicium metuerunt, ut qui vim judicandi sustulerint. Quanquam multos ex ipsis impulsos esse dicebant ad eos sequendum qui præcesserant: sed præ pigritia defecisse, nec assequi potuisse, sed è medio itinere rediisse. Ergo eorum qui aderant, hi maximè memorabiles erant. In primis verò Achillem, & post hunc, Theseum colunt. Quod ad coitum, & Venerem attinet, ita sentiunt. Commiscentur palam, omnium in conspectu, idque cùm fœminis, tum maribus: quod haudquaquam turpe arbitrantur. Solus Socrates dejerabat, se cum adolescentibus innocenter versari, & quidem cùm omnes illum dejerare scirent;

1 Ἦσαν ἀξιολογώτατοι] Flor. λογικώτατοι. Bourd.

πολλάκις γὰρ ὁ μὲν Υάκινθος, ἡ δὲ Νάρκισσος, ὡμολόγουν. σπάνιον γάρ, ἠρνεῖτο. καὶ γὰρ γυναῖκες, εἰσὶ πᾶσαι κοιναί, καὶ οὐδεὶς φθονεῖ τῷ πλησίον, ἀλλ' εἰσὶ τῶτο μάλιστα Πλατωνικάτατοι. καὶ οἱ παῖδες γε, παρέχουσι τοῖς βουλομένοις, οὐδὲν ἀπολείποντες. ὅπω γὰρ δύο ἢ τρεῖς ἡμέραι διελελύθεισαν, καὶ πρωϊπλῶν ἐγὼ Ὁμήρῳ τῷ ποιητῇ, σχολῆς οὔσης ἀμφοῖν, τὰ πάντα ἐπυνθανόμην, καὶ ὅθεν εἴη, λέγων τῶτο μάλιστα παρ' ἡμῖν εἰσέτι νῦν ζητεῖται. ὁ δὲ, αὐτὸς μὲν ἀγνοεῖν ἔφασκεν. οἱ μὲν γὰρ Χῖον, οἱδὲ, Σμυρναῖον. πολλοὶ δὲ, κολωφώνιον αὐτὸν νομίζουσιν. εἶναι μέντοι ἔλεγε Βαβυλώνιον. ἐπαρρησιάζετο δὲ παρὰ τοῖς πολίταις, οὐχ Ὅμηρος, ἀλλὰ Τιγράνης καλεῖσθαι. ὕστερον δὲ ὁμηρεύσας τοῖς Ἕλλησιν. ἀλλάξαι τὴν προσηγορίαν. ἐπὶ δὲ καὶ περὶ τῶν ἀρετημένων εἰχον ἐπαρώτων, εἰ ὑπ' ἐκείνων εἰσὶ μεμαθημένοι. καὶ ὃς ἔφασκε πάντως; αὐτὸς εἶναι, καταγινωσκων ἂν τῶν ἀμφὶ τὸν Ζηνόδοτον, καὶ Ἀριστάρχου γραμματικῶν πολλὴν τὴν ψυχρολογίαν. ἐπεὶ δὲ ταῦτ' ἱκανῶς ἀπηκέκοιτο, πάλιν αὐτὸν ἠρώτων, τί δὴ ποτε τὸ μῆνιδες τὴν ᾠδὴν ἐποιήσατο. καὶ εἶπεν ὃς, ὅτι ἐπελθεῖν αὐτῷ, μηδὲν ἐπιτηδεύσαντι. καὶ μὴν κἀκεῖνο ἐπεθύμουν εἰδέναι, εἰ πρόσθεν ἔγραψε τὴν Ὀδύσσειαν τῆς Ἰλιάδος, ὡς πολλοὶ φασιν. ὁ δὲ, ἠρνεῖτο. ὅτι μὲν γὰρ οἱδὲ τυφλὸς ἦν, ὃ καὶ αὐτὸ σοὶ αὐτῷ λέγουσιν, αὐτίκα ἠπιστάμην. ἐώρα γάρ, ὥστε οὐδὲ πυνθάνεσθαι ἐδεόμην. πολλάκις δὲ καὶ ἄλλοτε τῶτο ἐποίουν, εἴ ποτε αὐτὸν σχολὴν ἄγοντα ἐώρων. πρόσθεν γὰρ ἂν τι ἐπυνθανόμην αὐτῶν. καὶ ὃς, πρόθυμως πάντα ἀπεκρίνετο. καὶ μάλιστα κατὰ τὴν δίκην, ἐπειδὴ

rent: siquidem Narcissus & Hyacinthus fatebantur, ille verò negabat. Communes sunt fœminæ omnes, neque quisquam vicino invidet: sed sunt in hac re maximè Platonici. Pueri quoque sui copiam volentibus faciunt, nihil reluctantes. Vix autem, duos tres-ve dies ab adventu meo præterierant, quando Homerum adivi, cùm utrique vacaret: & cùm alia scisciitatus sum, tum cujas esset, dicens illud apud nos adhuc maximè controverti. Ille verò se nescire, respondit. Nam quidam Chium, alii Smyrnæum, nonnulli Colophonium arbitrantur. Ipse verò se Babylonium esse ajebat: & à suis civibus, non Homerum, sed Tigranem vocari: postea verò cum apud Græcos obsides esset, appellationem mutasse. Præterea rogabam, num ab ipso scripti essent versus illi qui rejiciuntur. Ille autem suos omnes esse asseverabat. Quare Zenodoti & Aristarchi Grammaticorum frigidas observationes damnabam. Vbi autem hæc abundè respondisset, iterum rogabam quamobrem ab ira poëmatis initium duceret. Sic enim, inquit, mihi nihil studio agenti in mentem venit. Tum & illud scire cupiebam, an, quod multi dicunt, Odysseam Iliade priorem scripserit. Ille verò negabat. Ipsum verò cæcum non esse, quod etiam dicunt, mox cognovi: vidi enim. Itaque veritus sum percontari. Quin idem alias sæpe agebam, ubi illi vacare viderem. Cumque illum adirem, & interrogarem, is ad omnia prompte respondebat, præsertim post-

ἐπεφήνατο. λῶ γάρ τις χαρὴν κατ' αὐτὸ ἀπολωσιγμὴν ὕστερος ἀπὸ Θερσίτου, ἐφ' οἷς αὐτὸν ὁ τῆ ποιήσει ἴσταψε, καὶ οἴκησεν Ὅμηρος, Ὀδυσσέως σωτηρίαν. τῷ δὲ τὰς αὐτὰς χρόνους τούτους, ἀφίκετο καὶ Πυθαγόρας ὁ σάμιος, ἐπ' ἔσχατις ἀλλαγαῖς, καὶ ὁ τοσούτοις ζῴοις μετενδύσας, καὶ ἐκπλήσας τὴν ψυχὴν πᾶς ἐφόδου. λῶ δὲ χρυσοῦς ἦλον τὸ δεξιὸν ἡμίτομον. καὶ ἐπεφήνατο μὲν συμπολιτεύεσθαι αὐτοῖς, ἐνεδιαίζετο δὲ ἔτι, πότερον, Πυθαγόραν, ἢ Εὔφορβον αὐτὸν ὀνομάζειν χρή. ὁ μέντοι Ἐμπεδοκλῆς, ἦλθε μὲν καὶ αὐτὸς περίεφθος. καὶ τὸ σῶμα ὅλον ἀπηνθρακωμένος. ἀμέλει παρεδέχθη μὲ, καίτοι πολλὰ ἱκετεύων. ἀγῶνα δὲ ἔθηκε χρόνου, ἐν ᾧ ὁ ἀγὼν, τὰ παρ' αὐτοῖς διανατύσια. ἡγωνοθέτει δὲ Ἀχιλλεὺς τὸ πέμπτον, καὶ Θησεὺς τὸ ἕβδομον. τὰ μὲν δὴ ἄθλα, μακρὸν ἂν εἴη λέγειν. τὰ δὲ περιφάλαια τῶν πεπαχθέντων, διηγήσομαι. πάλαι μὲν οἴκησε Κάρος ὁ ἀφ' Ἡρακλείους, Ὀδυσσέα περὶ τῶν περάτων καταζωγρήσαντος. πυγμὴν δὲ ἴσην ἐλάμβανε Ἀρείῳ τῷ Αἰγυπτίῳ, ὃς ἐν Κορίνθῳ τέθαπται, καὶ Ἐπειῷ, ἀλλήλοις συμπλεχθέντων. παγκρατίῳ δὲ ἀπέφηνα ἆθλα παρ' αὐτοῖς. τὰ μέντοι δρόμου, οὐκ ἔτι μέμνημαι τίς οἴκησε. ποιητῶν δὲ, τῇ μὲν ἀληθείᾳ, πολὺ ἐκράτησεν Ὅμηρος. οἴκησε δὲ ὅμως Ἡσίοδος. τὰ δ' ἆθλα, ἦν ἅπασι τέφανος, πλακοῦς ἐκ πλειόνων πεποιημένος. λῶ γάρ τις χαρὴν κατ' αὐτὸ ἀπολωσιγμὴν ὕστερος ἀπὸ Θερσίτου, ἐφ' οἷς αὐτὸν ὁ τῆ ποιήσει ἴσταψε, καὶ οἴκησεν Ὅμηρος, Ὀδυσσέως σωτηρίαν. τῷ δὲ τὰς αὐτὰς χρόνους τούτους, ἀφίκετο καὶ Πυθαγόρας ὁ σάμιος, ἐπ' ἔσχατις ἀλλαγαῖς, καὶ ὁ τοσούτοις ζῴοις μετενδύσας, καὶ ἐκπλήσας τὴν ψυχὴν πᾶς ἐφόδου. λῶ δὲ χρυσοῦς ἦλον τὸ δεξιὸν ἡμίτομον. καὶ ἐπεφήνατο μὲν συμπολιτεύεσθαι αὐτοῖς, ἐνεδιαίζετο δὲ ἔτι, πότερον, Πυθαγόραν, ἢ Εὔφορβον αὐτὸν ὀνομάζειν χρή. ὁ μέντοι Ἐμπεδοκλῆς, ἦλθε μὲν καὶ αὐτὸς περίεφθος. καὶ τὸ σῶμα ὅλον ἀπηνθρακωμένος. ἀμέλει παρεδέχθη μὲ, καίτοι πολλὰ ἱκετεύων. ἀγῶνα δὲ ἔθηκε χρόνου, ἐν ᾧ ὁ ἀγὼν, τὰ παρ' αὐτοῖς διανατύσια. ἡγωνοθέτει δὲ Ἀχιλλεὺς τὸ πέμπτον, καὶ Θησεὺς τὸ ἕβδομον. τὰ μὲν δὴ ἄθλα, μακρὸν ἂν εἴη λέγειν. τὰ δὲ περιφάλαια τῶν πεπαχθέντων, διηγήσομαι. πάλαι μὲν οἴκησε Κάρος ὁ ἀφ' Ἡρακλείους, Ὀδυσσέα περὶ τῶν περάτων καταζωγρήσαντος. πυγμὴν δὲ ἴσην ἐλάμβανε Ἀρείῳ τῷ Αἰγυπτίῳ, ὃς ἐν Κορίνθῳ τέθαπται, καὶ Ἐπειῷ, ἀλλήλοις συμπλεχθέντων. παγκρατίῳ δὲ ἀπέφηνα ἆθλα παρ' αὐτοῖς. τὰ μέντοι δρόμου, οὐκ ἔτι μέμνημαι τίς οἴκησε. ποιητῶν δὲ, τῇ μὲν ἀληθείᾳ, πολὺ ἐκράτησεν Ὅμηρος. οἴκησε δὲ ὅμως Ἡσίοδος. τὰ δ' ἆθλα, ἦν ἅπασι τέφανος, πλακοῦς ἐκ πλειόνων πεποιημένος.

postquam causam vicit. Nam illum contumeliæ Therſites accuſaverat, quòd ſe in poëſi eſſet cavillatus. At patrocinante Vlyſſe vicit Homerus. Eodem tempore advenit Pythagoras Samius ſeptiesmutatus, qui in tot animalibus vixit, & animæ errores conſummavit. Aurea autem tota erat pars ejus dextra: & viſum eſt, ut communi cum illis republica uteretur: & dubitabat adhuc utrum Pythagoræ, an [1] Euphorbi nomine appellandus eſſet. Venit etiam Empedocles ille circumcoctus, totoque corpore aſſatus: ac receptus non eſt, quanvis id multis precibus poſtularet. Progreſſu verò temporis initum eſt certamen quod apud illos Thanatuſia vocatur. Quintum Achilles: ſeptimum Theſeus inſtituit. Porrò quid in totum actum ſit, commemorare longum eſſet: verùm ſummam, & capita rerum perſtringam. Lucta vicit Carus Heraclides, qui pro corona cum Vlyſſe decertavit. Pugilatu fuerunt pares Arius Ægyptius, qui Corinthi ſepultus eſt, & Epeus unà congreſſi. Pancratii autem nulla præmia apud eos proponuntur. Nec ampliùs memini quis curſu ſuperaverit. Ex poëtis, ut verè dicam, quanquam longè excellebat Homerus, vicit tamen Heſiodus. Cæterùm præmia omnibus erant corona ex pavonum plumis contexta,

Tum

1 *Euphorbi*] Trojanus fuit adoleſcens Panthi filius fratris Hecubæ, teſte Homero Il. 17. leg. Laërt. in Pythag. & Ovid. lib. 15. Met. *Cogn.*

2 Πάλαι μὲν οἴκησε Κάρος ὁ ἀφ' Ἡρακλείους] Sic vertit interpres, nullibi invenio Carum illum luctatorem egregium. Rurſus hoc loco legendum eſt Κάπρος ὁ ἀφ' Ἡρακλείους, *Caprus poſt Hercolanum primus*, de quo ſupra fuſè diximus. *Palm.*

νίων. ἔρριπται δὲ ἡ ἀγὼν καὶ συνταπλεσμένη, ἠγγέλοντο οἱ ἐν τῷ χωρίῳ τὸ ἀσφαλὲς κολαζόμενοι, λαπάρᾳ ῥήξαντες τὸ δεσμωτήριον, καὶ τῆς φρουρᾶς ἐπικρατήσαντες, ἐλαύνειν ἐπὶ τὴν νῆσον. ἡγεῖτο δὲ αὐτῶν, Φάλαριδι τῷ τὸν ἀκροχαλκεῖον, καὶ Βούσιριν τὸν Αἰγύπτιον, καὶ Διομήδη τὸν Θρᾷκα, καὶ τὸν ἐπὶ Σκείρωνα, καὶ Πιτυοκάμπτην. οὓς ἰδὼν τοὺς τότε ἥκοντας ὁ Ῥαδάμανθυς, ἐκ τάσεως τοὺς ἥρωας ἐπὶ τὸν τόπον. ἠγεῖτο δὲ Θησεύς τε, καὶ Ἀχιλλεύς, καὶ Αἴας ὁ Τελαμώνιος, ἤδη σωφρονῶν. καὶ συμμίξαντες, ἐμάχοντο, καὶ εἵλκυσαν οἱ Ἥρωες, Ἀχιλλέως τὸ πλεῖστα καθορμήσαντος. ἠείσατο δὲ καὶ Σωκράτης ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ τεταγμένος πολὺ μᾶλλον, ἢ ὅτε ζῶν ἐπὶ Δηλίῳ ἐμάχετο. ἀσφαλέστατον γὰρ τὸ πολεμεῖν, ὅταν ἄφυκτα. καὶ τὸ ἀσφαλὲς ὑπερεπαίρων αὐτοῦ. ἐφ' οἷς καὶ ὕστερον ἐξηρέθη αὐτῷ ἄεθλον, καλός τε, καὶ μέγας παραδείσου τὸν τρόπον ἀσφαλείᾳ. ἔνθα συγκαλῶν τοὺς ἑταίρους, διελέγετο, νικητηρίοις ἐπαινῶν τὸν τόπον ἀσπαζόμενος. συλλαβόντες δὲ τοὺς νενικημένους, καὶ

Tum absoluto certamine nunciatum est eos qui in impiorum loco plecterentur, ruptis vinculis, & superata custodia in insulam irrumpere. Eorum verò duces esse [1] Phalarim Agrigentinum, [2] Busirim Ægyptium, [3] Diomedem Tracium [4] & Scironem, & [5] Pityocampten. Quibus auditis Rhadamantus, ad littus Heroas componit. Ducebat exercitum Theseus, & Achilles, & Ajax Telamonius, jam mentis compos. Illi confertis manibus pugnarunt: viceruntque Heroës Achille in primis rem strenuè gerente. Fortiter se gessit & Socrates in dextro cornu constitutus, multoque fortiùs, quàm quum vivus adhuc apud Delium pugnaret. Nam ingruentibus hostibus non fugit, sed intrepido vultu constitit. Ideoque præmio donatus est, horto videlicet suburbano, magno & pulchro, in quem convocatis aliis differebat: quem locum Necracademiam nuncupavit. Comprehensos igitur, & vinctos illos qui

1 *Phalarim*] Hic Agrigentinorum tyrannus, cui Perillus taurum æneum fabricavit quo impositi noxii dum torrerentur tauri mugitum reddebant. Sen. lib. 2. de Clem. c. 4. & lib. 2. de Ira. *Cogn.*

2 *Busirim*] Busiris rex Ægyptiorum Neptuni & Libiæ filius qui Thra[illegible]concilio hospites inviolabat incognitos, & eorum sanguine pluviam eliceret cujus penuria Ægyptus novem annis laboraverat. Senec. loco cit. *Idem.*

3 *Diomedem*] Diomedes rex Thraciæ dum equos suos humana carne aleret, in Tyrida opido truculentus ab Hercule equis ipsis ad devorandum objectus est. Ovid. 9. Met. *Idem.*

4 *Et Scironem*] Latronem insignem qui proximos Megaris scopulos insidens, in viatores prætereuntes nullo non crudelitatis genere sæviebat, hunc Theseus occidit. *Idem.*

5 *Pityocampten*] Schinim insignem latronem, qui circa Isthmi initium teste Pausan. miro crudelitatis genere sæviebat. de eo Plutarch. in Thes. *Idem.*

6 Ἔνθα συγκαλῶν τοὺς ἑτάρους] Sic legit interpres. At ego puto legendum ἑταίρους, nam & infra in Demonacte discipulos Socratis, de quo hic loquitur, ἑταίρους vocat: εἰσὶν ἢ πάνυ τῶν ἑταίρων, & rursus: τῶν ἑταίρων τις ὁρᾷ σκώπτει. Palm.

z Ex-

δήσαντες, αὖθις ἀπέπεμψαν ἔτι μᾶλλον κολασθησομένους. ἔγραψε δὲ καὶ ταύτην τὴν μάχην Ὅμηρος. καὶ ἀπόνῃ μοι, ἔδωκε δὲ βιβλία καμίζειν τοῖς παρ' ἡμῖν ἀνθρώποις. ἀλλ' ὕστερον καὶ ταῦτα μετ' ἄλλων ἀπωλέσαμεν. ἦν δὲ ἡ ἀρχὴ τῆς ποιήσεως αὕτη, Νῦν δέ μοι ἔννεπε μῦσα μάχην νεκύων ἡρώων. τότε δὴ ἐν κυάμοις ἐψήσαντες, ὥσπερ παρ' αὐτοῖς νόμος, ἐπειδὴ πόλεμον κατεθρήνησαν, εἰσιόντι τε ἐπινίκια, καὶ ἑορτὴν μεγίστην ἦγον. μόνος δὲ ταύτης ἐμετέσχε Πυθαγόρας, ἀλλ' ἄσιτος πόρρω ἐκαθέζετο, μυσαττόμενος τὴν κυαμοφαγίαν. ἤδη δὲ μηνῶν ἓξ διεληλυθότων, ὡς μεσοῦντα τὸν ἕβδομον, νεώτερα συνίστατο πράγματα. Κίνυρος γὰρ ὁ τοῦ Σκινθάρου παῖς, μέγας τε ὢν, καὶ καλὸς, ἔρως πολὺν ἤδη χρόνον τὴν Ἑλένης. καὶ αὐτὴ δὲ οὐκ ἀφανὴς ἦν, ἐπιμανῶς ἀγαπῶσα τὸν νεανίσκον. πολλάκις γὰρ καὶ ὀλίγου ἀλήλοις ἐν τῷ συμποσίῳ, καὶ πεδάπιον. καὶ μόγις ἐξανιστάμενοι, ἐπαλαιῶν ὡς ἐπὶ τὴν ὕλλιν. καὶ δὴ τὰ ἐρωτικὰ, καὶ ἀμηχανίας, ἐβουλεύσαντο ὁ Κίνυρος ἁρπάσας τὴν Ἑλένην. ἐδόκει δὲ κἀκείνῃ ταῦτα, οὐχὰ ἀπόνως ἴς τινα τῶν ἐπικειμένων νήσων, ἤτοι εἰς τὴν Φελλὼ, ἢ εἰς τὴν Τυρόεσσαν. συνωμόσαντες δὲ πάλαι περιελήφεσαν τρεῖς τῶν ἑταίρων τῶν ἐμῶν, τοὺς θρασυτάτους. τῷ μὲν τοῦ πατρὶ, οὐκ ἐμήνυσε ταῦτα· ἠπίστατο γὰρ τὰ αὐτὰ κολασθησόμενον. ὡς δ' ἐδόκει αὐτοῖς, ἐπέλευε τὴν ἐπιβολήν. καὶ ἐπεὶ νὺξ ἐγένετο, ἐγὼ μὲ ὑ παρῆν. ἐνέτυχον γὰρ οὐ τῷ συμποσίῳ κεκοιμημένῳ. οἱδὲ, λαθόντες τοὺς ἄλλους, ἀναλαβόντες τὴν Ἑλένην, ὑπὸ σιγῆς ἀνήχθησαν. περὶ

qui victi fuerant, multò graviùs puniendos iterum dimiserunt. Pugnam hanc scripsit Homerus, suosque libros abeunti mihi dedit, ad nostros homines deferendos. Sed eos unà cum reliquis posteà amisi. Hujusmodi autem erat poëmatis initium. *Nunc mihi Musa refer pugnam heroum extinctorum.* Tunc igitur cùm pro more fabas coxissent, re in bello præclarè gesta, Epiniciorum epulum celebrarunt, & solenne festum egerunt. Solus Pythagoras abstinuit, seditque procul impastus, ab illo fabarum esu abhorrens. Iam verò sex mensibus exactis, circa septimi medium, novæ res ortæ sunt. Nam Cinyrus Scinthari filius, magnus, & formosus, Helenam jamdudum amabat, Ipsamque juvenis insano amore captam esse, manifestum erat: siquidem in convivio alter alteri annuebat, & præbibebat, solique surgentes in sylva deerrabant. Tandem præ amoris impotentia consilium cepit Cinyrus rapiendi Helenam. Hoc verò probabat illa, ut in aliquam adjacentium insularum sive in Phello, sive in Tyroessam secederent. Iamque olim conjuratos tres ex meis sociis, audacissimos assumpserunt. Nec patri hoc significavi, quia sciebat se illi pœnas daturum. Atque ut decreverant, consilium exequuti sunt. Vbi verò nox advenit non adfui, quia in convivio dormiebam. Tum illi clam aliis correpta Helena, maturè se subduxe-

1 Κολασθησόμενον] Floren. κωλυθησόμενον. Bourd.

1 Πο-

δὲ τὸ μεσονύκτιον ἀνεγρόμενος ὁ Μενέλαος, ἅπὶ ὅμφῃ τῆς σύνευνος κλαίουσης ἡ γυναικὸς, βοὴν τε ἴσχει. καὶ τὸν ἀδελφὸν Δῃφοβον καὶ Θώνα τὸν βασίλεια ἔχοντα Ῥαδαμάνθυος. ἡμέρας δ' ὑποφαινούσης, ἔλεγον οἱ σκοποὶ κατορᾶν τὴν ναῦν, [1] πολὺ ἀπέχουσαν. ὥστε δὴ ἐμβιβάσας ὁ Ῥαδάμανθυς πεντήκοντα τῶν ἡρώων εἰς ναῦν μονόξυλον, ἀσφοδελίνην, παρήγγειλε διώκειν. οἱδὲ, ὑπὸ θυμοῦ ἐλαύνοντες, περὶ μεσημβρίαν καταλαμβάνουσιν αὐτὸς, ἄρτι εἰς τὴν γαλακτώδη Ὠκεανὸν ἐμβαίνοντας, πλησίον τῆς Τυρρίσσης. Δὴ τοσοῦτον ἦλθον ἀλαθράνιοι. καὶ ἀναδησάμενοι τὴν ναῦν ἀλύσει ῥαδίνῃ, κατέπλεον. ἡ μὲν οὖν Ἑλένη, ἐδάκρυέ τε, καὶ ἠχύνετο, καὶ συνεκαλύπτετο. τὸν δ' ἀμφὶ τὸν Κίνυρον ἀνακείνας αὖθις ὁ Ῥαδάμανθυς, εἴ τινες καὶ ἄλλοι αὐτοῖς συνίσασιν, ὡς ἐδέοντο εἶπον, καὶ τὴν αἰδέσιον δίκας, ἀπέπεμψεν εἰς τὴν ἀπίθων χώρον, μαλάκῃ αὖθις μαστιγώσαντες. ἐψηφίσαντο δὲ καὶ ἡμῶν ἐμπροθέσμους ἀπέπεμπτον εἰς τὴν νῆσον, τῶν ἐπιόντων ἡμέραν μόνον ἐπιμείναντας. ἔνθα δὴ ἐγὼ ἠνιώμην τε, καὶ ἐδάκρυον, οἷα ἔμελλον ἀγαθὸν καταλιπὼν, αὖθις πλανησόμενος. αὐτοὶ μὲν τοιαῦτα παρεμυθοῦντο λέγοντες, ὡς πολλῶν ἐτῶν ἀφίξεσθαι πάλιν αὖθις αὐτούς. καί μοι ἤδη θρόνον τε, καὶ κλισίαν ἐς τὠπίσω παρεδείκνυσαν, πλησίον τοῦ ἀρίστου. ἐγὼ δὲ αὖθις ἐλθὼν τῷ Ῥαδαμάνθυϊ, πολλὰ ἱκέτευον εἰπεῖν τὰ μέλλοντα, καὶ ὑποδεῖξαί μοι τὸν πλοῦν. ὁ δὲ, ἔφασκεν ἀφίξεσθαι μὲ ἐς τὴν πατρίδα, πολλὰ δὲ αὖθις πλανηθέντα, καὶ

duxerunt. Menelaus autem cùm circa medium noctis excitatus, thorum vacuum sensisset, protinus clamore sublato, & fratre secum accepto, ad regiam Rhadamanthi contendit. Porrò illucescente die ajebant exploratores navim procul distantem apparere. Itaque Rhadamanthus cùm quinquaginta heroës in navim asphodelinam, solidoque ex ligno conflatam imposuisset, jussit eos persequerentur. At illi remis alacriter incumbentes, eos circa meridiem deprehendunt, cùm jam in lacteum Oceanum introirent: tantum viæ emensi erant, ut elaberentur. Cumigitur navem rosea catena revinxissent, reversi sunt. Ac Helena quidem flebat, & erubescebat, & se operiebat. Et cùm ex Cinyro, sociisque priùs perquisivisset Rhadamanthus, numqui alii consci essent, neminemque dixissent; vinctos ex pudendis homines, malvaque priùs cæsos in sedem impiorum amandavit. Decrevere etiam nos ante præstitutum tempus ex insula dimittere, concessa unius posteræ diei commoratione. Hic ego mœrore correptus lachrymabar, ut pote qui ejusmodi fœlicitate relicta rursus erraturus essem. At illi consolabantur, quòd futurum dicerent: ut propediem ad se redirem. Iamque mihi futuram sedem, vicinumque optimis quibusque tentorium ostendebant. Ego verò Rhadamanthum compellans obnixè rogabam, ut futura mihi prædiceret, & navigationem præmonstraret. Is autem me multis priùs erroribus, & periculis exantlatis, in patriam reditu-

[1] Πολὺ ἀπέχουσαν] Flor. ἐ πολὺ, malè, & aliter Interp. *Bourd.*

κινδυνεύσαντες, τὴ δ' χθόνιον, ὃν ἔτι τὸ ἐπανόδου πεῖραν ἠβούλησεν, ἀλλὰ δὴ καὶ δεικνὺς τὰς πλησίον νήσους, ἐφαίνετο δ' πέντε τὸ ἀριθμὸν, καὶ ἄλλη ἕκτη πόρρωθεν, τοῦτας μὲν εἶναι ἔφασκε τὰς Σομνίους, τὰς πλησίον, ἀφ' ὧν δὴ ἔφη ὁρᾶς τὸ πολὺ πῦρ καιόμενον. ἕκτη δ' ἐκείνη τὸ ὀνείρων ἡ πόλις. μετ' αὐτὴν δ', ἡ τὸ Καλυψοῦς νῆσος. ἀλλ' ἀδέπω σοι φαίνεται. ἐπειδὰν δὲ ταύτας ὑπεραλύσῃς, τότε δὴ ἀφίξῃ ἐς τὴν μεγάλην ἤπειρον τὴν ὑπὸ ἡμῶν κατοικουμένην. ἐντεῦθεν δὲ πολλὰ παθὼν, καὶ ποικίλα ἔθνη διελθὼν, καὶ ἀνθρώπους ἀμίκτους ἐπιδημήσας, χθόνιον ποτὲ ἔξεις εἰς τὴν ἑτέραν ἤπειρον, τοσαῦτ' εἰπὼν. καὶ ἀναστάσας ἐκ τῆς γῆς μαλάχης ῥίζαν, ἄρυξέ μοι ταύτην, κελεύσας σὺν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις ταύτην ὑποδύεσθαι. παρήνεσε δὲ καὶ εἴ ποτε ἀφικοίμην ἐς τὴν δὴ τὴν γῆν, μήτε [1] πῦρ μαχαίρᾳ σκαλεύειν, μήτε θέρμης ἐσθίειν, μήτε παιδὶ ὑπὲρ τὸ ἐκκαιδέκατον ἔτος πλησιάζειν. τέτταρα γὰρ μεμνημένον, ἐλπίδας ἴσχειν τὸ εἰς τὴν νῆσον ἀφίξεως. τότε μὲν δὴ τὰ περὶ τὸν πλοῦν παρεσκευαζόμην. καὶ ἐπὶ κριοῦ λαῦ, συνεστώμην αὐτοῖς. τῇ ἐπιούσῃ δ' ἐλθὼν πρὸς Ὄμηρον τὸν ποιητὴν, ἐδεήθην αὐτὸ ποιῆσαί μοι δίστιχον ἐπίγραμμα. καὶ ἐπειδὴ ἐποίησε, γήλην βηρύλλου λίθου ἀναστήσας, ἐπέγραψα πρὸς τῷ λιμένι. τὸ δ' ἐπίγραμμα, ἦν τοιόνδε.

Λούκιος θεοῖσι πάντα φίλοισι μακάρεσσι ἥδεται
Εἶδέ τε, καὶ πάλιν ἦλθε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.

diturum respondit. Sed tempus reditus addere noluit: at indicatis vicinis insulis, quæ numero quinque apparebant, aliaque sexta longiùs, hæ sunt, ajebat, impiorum insulæ vicinæ, in quibus ignis accensi multum vides. Illa verò sexta Somniorum est urbs, & post illam Calypsûs insula, quæ tibi nondum apparet. Quas postquam præternavigaveris, tunc in magnam continentem devenies, ei quam incolimus oppositam. Hic multa passus, variasque gentes pervagatus, & apud inhumanos homines peregrinatus, tandem aliquando in alteram terram devenies. Hæc ubi dixisset, evulsam è terra malvæ radicem mihi porrexit, jubens ut eam maximis in periculis invocarem. Admonuit etiam ut siquando in hanc terram devenirem, ignem gladio ne foderem, ne-ve lupinis vescerer, ne-ve puero supra octodecim annos nato congrederer: quorum si meminissem, reditum hanc in insulam sperarem. Ibi demum navigationis commeatum comparavi, cumque opportunum esset, cibum cum illis sumpsi. Die verò sequenti, Homerum adivi rogaturus, ut duorum versuum epigramma mihi conderet. Quod ubi fecit, erecta berylli lapidis columna, juxta portum inscripsi. Erat autem epigramma hujusmodi:

Lucianus charus divis hæc cuncta beatis
Vidit, & hinc patrias iterum remeavit ad oras.

Illa

1 Πῦρ μαχαίρᾳ σκαλεύειν] De hac superstitione locus aliùs dicendi, præceptum Pythagoræ. *Bourd.*

Μείνας δ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, τῇ ἐπιούσῃ ἀνηχόμην, τῶν ἡρώων ἐμπεμπόντων. ἔνθα μοι καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς ἐπεσταλμὴν, λάθρα τῆς Πηνελόπης δίδωσιν ἐπιστολὴν εἰς Ὠγυγίαν τὴν νῆσον Καλυψοῖ κομίζειν. συνέπεμψε δέ μοι ὁ Ῥαδάμανθυς τὸν πορθμέα Ναύπλιον, ἵν' εἰ κατεχθείημεν εἰς τὰς νήσους, μηδεὶς ἡμᾶς συλλάβοι, ἅτε κατ' ἄλλην ἐμπορείαν πλέοντας. ἐπεὶ δὲ τὴν εὐώδη ἀέρα ἐπεφύκειμεν παρελαύνοντες, αὐτίκα ἡμᾶς ὀδμή τε δεινὴ διεδέχετο, οἷον, ἀσφάλτου, καὶ θείου, καὶ πίσσης, ἅμα καιομένων. καὶ κνίσα δὲ πονηρὰ, καὶ ἀφόρητος, ὥσπερ ἀπ' ἀνθρώπων ὀπτωμένων. καὶ ὁ ἀὴρ ζοφερὸς καὶ ὁμιχλώδης, καὶ κατίσχνειν ἑαυτὸν δόξας πτίλη. καὶ μύκητοι καὶ μασίγων ψόφος ἠκούετο, καὶ οἰμωγὴ ἀνθρώπων πολλῶν. ταῖς μὲν δὴ ἄλλαις, ἃ ἐπεσχόμην. ἧς δ' ἐπέβημεν, τοιάδε ἦν. κύκλῳ μὲν πᾶσα κρημνώδης, καὶ ἀπόξηρος, πέτρας, καὶ πεζὰ χωσὶ κατεσκληκυῖα. δένδρον δ', οὐδὲ ὕδωρ ἐνῆν. ἀνερπύσαντες δὲ ὅμως τὰς κρημνὰς, ἐπέβημεν λείῳ τινὶ ἀκρωτηρίῳ, καὶ σκολόπων μεσὴν ἀπεστηκότων, πολλὴν ἀμορφίαν τῆς χώρας διελθόντες. ἐλθόντες δ' ἐπὶ τὸν εἰρκτὸν, καὶ τὸ κλαυσιήλιον, ἐθεώμεθα μὲν τὸν φύσιν ἔτι τότε ἐξωμοιάζοντα. τὸ μὲν γὰρ ἔδαφος αὐτὸ, μαλακώτερος, καὶ ῥηγίλῳ πάντη ἐξηνθηκὸς. κύκλῳ δὲ, ποταμοὶ ἐφέρητο, ὁ μὲν, βορέου, ὁ δὲ λίψ δὲ, ἄμαυτος. ὁ δὲ ἔδατι, πυρὸς, πάνυ μέγας ὅσος, καὶ ἀπέραντος. καὶ ἔρρει, ὥσπερ ὕδωρ. καὶ ἐκυμαίνετο, ὥσπερ θάλασσα. καὶ ἰχθῦς δ' εἶχε πολλοὺς, τοὺς μὲν θαλαττίοις ἐοικότας. τοὺς δὲ μικροὺς, ἀνθρακιᾷ πεπυρωμένοις. ἐκάλουν δὲ αὐτοὺς

Illa die commoratus: postera deducentibus Heroibus discessi. Huc me conveniens Vlysses, inscia Penelope epistolam ad Calypsonem in Ogygiam insulam deferendam tradit. Nobiscum etiam Rhadamanthus portitorem Nauplium misit, ut si in Insulas deferremur, nemo nobis tanquam mercatum alium adeuntibus, manus injiceret. Postquam verò progressi odoratum aerem præterivimus, continuò nescio quis odor teterrimus, velut bituminis, sulphuris & picis, simul ardentium, nos excepit. Nidor etiam gravis & intolerabilis, qualis assorum hominum: obscurus quoque & caliginosus aër, à quo ros quidam piceus distillabat. Quin & verberum strepitus exaudiebatur, & multorum hominum ejulatus. Ad alias autem non applicuimus. Illa verò quam conscendimus, talis erat. Tota circum præceps & arida, cautibus & saxis aspera. At neque arbor, neque aqua inerat. Irrepsimus tamen per præcipitia, perque spinosam, aculeisque plenam semitam processimus, perque multam regionis deformitatem transivimus. Et cùm ad carcerem, suppliciique locum devenissemus, primùm quidem naturam ejus mirati sumus. Nam solum ipsum gladiis, paliisque efflorescebat ubique, circum quod duo fluvii, cœnosus unus, sanguineus alter fluebant: intus verò igneus, atque hic ingens & immensus, qui velut aqua fluebat, & maris instar agitabatur, piscibus etiam scatebat, quorum aliquot torribus similes erant, parvi verò, carbonibus ignitis, quos

Ly-

Λυχνίσκους. ἔσοδος δὲ μία, στενὴ λίαν πάντων. καὶ πυλωρὸς ἱερατικὸς Τίμων ὁ Ἀθηναῖος. παρελθόντες δὲ ὅμως, καὶ Ναυπλίῳ κεκηγμένῳ, ἑωρῶμεν κολαζομένους, πολλοὺς μὲν βασιλέας, πολλοὺς δὲ ἰδιώτας. ὧν οὓς μὲν ἐγνωρίζομεν. εἴδομεν δὲ καὶ τὸν Κίνυραν κεκαπνωμένον ὑποτυφόμενον, ἐκ τῶν αἰδοίων ἀπηρτημένον. ἐφοβήθησαν δὲ οἱ συνηγητὴν καὶ τοὺς ἐκείνων βίους, καὶ τὰς αἰτίας, ἐφ' οἷς κολάζονται. καὶ μείζονας ἀπιστῶν τιμωρίας ὑπέμενον οἱ ψευσάμενοι περὶ τὸν βίον, καὶ οἱ μὴ τἀληθῆ συγγραφόντες. ἐν οἷς καὶ Κτησίας ὁ Κνίδιος ἦν, καὶ Ἡρόδοτος, καὶ ἄλλοι πολλοί. τούτους μὲν ὁρῶν ἐγὼ, χρηστὰς εἶχον εἰς τὸ πρόσθεν τὰς ἐλπίδας. ὑδὲν γὰρ ἐμφυτὸν ψεῦδος εἰσόμενα σωφρονιστέμενον. τάχιστα μὲν ἀναστρέψας ἐπὶ ναῦν, ὡς δυνάμενον φέρειν τινὰ ὄψιν, ἀπασασάμενος τὸν Ναύπλιον, ἀπέπλευσα. καὶ μετ' ὀλίγον, ἐφαίνετο πλησίον ἡ τῶν ὀνείρων νῆσος, ἀμυδρὰ, καὶ ἀσαφὴς ἰδεῖν. ὑπῆρχε δὲ καὶ αὕτη τοῖς ὀνείροις πλησίον ὑπεκκαίρα γὰρ ἐφαίνετο ἡμῖν, καὶ ὑπόφαυλα, καὶ παρῳκοδομημένα ὑπέβαινε. κατελαβόντες δὲ ποτὲ αὐτὴν, καὶ ἐπαλλάξαντες εἰς τὸ Ὕπνου λιμένα ἐφορμοῦμεν, πλησίον τῶν πυλῶν τῶν ἐλεφαντίνων, ἢ τὸ ἔδος Ἀλεκτρυόνος ἱερὸς ἐστι, ὅθεν δείλην ἀψίαν ἀπεβαίνομεν. παρελθόντες δ' εἰς τὴν πόλιν, πολλοὺς ὀνείρους καὶ ποικίλους ἑωρῶμεν. ἐφ' ὅτου δὲ βούλομαι περὶ τῆς πόλεως εἰπεῖν, ἐπεὶ μήθ' ἅλλου τινὸς μέμνημαι περὶ αὐτῆς. ὃς δὲ καὶ μόνον ἐπιμνήσθη Ὁμήρου, ἃ πάνυ ἀκριβῶς συνέγραψε. κύκλῳ μὲν ὄρος πᾶσαν αὐτὴν ὕλης πίσσης. τὰ δένδρα δ' ἐστὶ μήκωνες ὑψηλαὶ, καὶ μανδραγόραι. καὶ ἐπ' αὐτῶν πολὺ τὸ

Lychniſcos vocabant. Aditus unus, & perquam anguſtus erat. Ianitor adſtabat Timon Athenienſis. Ingreſſi tamen duce Nauplio, vidimus eos qui ſupplicio afficiuntur, reges multos, privatos multos: quorum nonnullos agnovimus. Vidimus & Cinyrum, fume denigratum, & ex pudendis ſuſpenſum. Addebant & perductores ſingulorum vitas, pœnarumque cauſas: quarum omnium maximas illi ſuſtinebant, qui in vita mentiti erant, quique non vera ſcriptis mandarant. Inter quos erat & Cteſias Cnidius, & Herodotus, aliique multi. Quos cùm viderem, bonam in poſterum ſpem concepi, nam nullius mendacii conſcius mihi eram. Itaque ad navem ſtatim reverſus, neque enim tale ſpectaculum ferre amplius poteram, ſalutato Nauplio diſceſſi. Ac paulò poſt non procul apparebat Somniorum inſula, obſcura, viſuque non perſpicua, quæ Somniis quiddam ſimile habebat. Nobis enim accedentibus cedebat, & ſubterfugiebat, ac longiùs ſe ſubducebat. Sed ea tandem comprehenſa, appulſaque navi in portum qui Somnus appellatur, prope portas eburneas, ubi ædes eſt Gallinaceo ſacra, ſub obſcuram veſperam deſcendimus. Hic portam ingreſſi, multa, diverſaque Somnia vidimus. Sed de urbe primùm verba facere volo: quoniam nemo adhuc de ea ſcripſit: & qui ſolus ejus meminit Homerus, non admodum accuratè ſcripſit. Circum hanc undique ſylva ſurgit: cujus arbores alta ſunt papavera, & mandragoræ, quibus magna multitudo veſper-

πλῆθος νυκτερίδων τῶτο γὰρ μόνον ἐν τῇ νήσῳ γίγνεται ὄρνεον. ποταμὸς δὲ παραῤῥεῖ πλησίον, ὑπ' αὐτῶν καλούμενος Νυκτιπόρος. καὶ πηγαὶ δύο ἐφεξῆς ταῖς πύλαις, ὀνόματα καὶ τούτοις, τῇ μὲν, Νήγρητος, τῇ δὲ, Παννυχία. ὁ δὲ περίβολος τῆς πόλεως, ὑψηλός τε, καὶ ποικίλος, ἴσως τοῖς χρυσοῖς ὁμοίως. πύλαι μέντοι εἰσὶν, ἃς δύο καθάπερ ὅμηρος εἴρηκεν, ἀλλὰ τέτταρες. δύο μὲν ἃς τὸ τῆς βλακείας πεδίον ἀποβλέπουσιν, ἡμὶν, σιδηραῖ, ἠδὲ, κεράμου πεποιημέναι, καθ' ἃς ἐλέγχῳ δοκοῦσιν αὐτὸν οἵ τε φοβερροὶ, καὶ φονικοὶ, καὶ ἀπηνεῖς. δύο δὲ, ἴσως τῷ λιμένι, καὶ τῷ θαλάττῃ αἱ μὲν, κεράιναι, αἱ δὲ, καθ' ἃς ἡμεῖς παρήλθομεν ἐλεφάντιναι. εἰσιόντων δὲ ἐς τὴν πόλιν, ἐν δεξιᾷ μέν ἐστι τὸ Νυκτῶον, σέβεται γὰρ Θεὸν τοῦτον μάλιστα, καὶ τὴν Ἀληκτρύονα. ἐκείνῳ δὲ πλησίον ἔχει λιμένος τὸ ἱερὸν ποιοῦνται. ἐν δεξιᾷ δὲ, τὸ ἔτερον βασίλειον. ἔστι γὰρ δὴ ἀρχὴ παρ' αὐτοῖς, σατράπαι δύο, καὶ ὑπάρχοις πεποιημένοις, Ταραξίωνά τε τὸν Ματαιογένους, καὶ Πλουτοκλέα τὸν Φαντασίωνος. ἐν μέσῃ δὲ τῇ ἀγορᾷ, πηγή ἐστι, ἣν καλοῦσι Καρεῶτιν. καὶ πλησίον νηοὶ δύο, ἀπάτης, καὶ ἀληθείας. ἔνθα καὶ τὸ ἄδυτόν ἐστιν αὐτοῖς, καὶ τὸ μαντεῖον, ἔνθα ἐπιστήμη ἐπιφημίζουσι Ἀντιφῶν, ὁ τῶν ὀνείρων ὑποκριτὴς, ταύτης ἐπὶ τῆς ὕπνου λαχὼν τιμῆς. αὐτῶν μέντοι τῶν ὀνείρων, ἔστι φύσις, ἔστι ἰδέα ἡ αὐτή. ἀλλ' οἱ μὲν, μακροὶ τινὲς ἦσαν, καὶ καλοὶ, καὶ ἡδεῖς. οἱ δὲ, μικροὶ, καὶ ἀμυῤῥοὶ. καὶ οἱ μὲν, χρυσοῖ, ὡς ἐδόκουν. οἱδὲ, πάνυ εὐτελεῖς τε, καὶ οὐτιδανοί. ἦσαν δὲ ἐν αὐτοῖς καὶ πτερωτοί τινες, καὶ πτερωτοὶ δύο, καὶ ἄλλοι, καπάδοκες ἐς πομπὴν διεσκευασμένοι. οἱ μὲν, ἐς βασιλέως, ſpertilionum inſidet. Nam ſolæ hæc avis naſcitur hac in Inſula, juxtaque fluvius præterlabitur qui Nyctiporus illis appellatur. Sunt & circum portas fontes duo quibus ſuum eſt nomen, huic Negretus, illi Pannychia. Mœnia civitatis excelſa ſunt, & varia, iridi colore ſimillima, Enimvero portæ ſunt non duæ, ut dixit Homerus, ſed quatuor. Quarum duæ quidem Mollitiei reſpiciunt campum: altera ferrea, fictilis altera, per quas horrenda, ſæva, & immitia ſomnia proficiſci dicebantur. Duæ verò ad portum & mare converſæ, altera cornea, altera eburnea, per quam ingreſſi ſumus. Civitatem ingreſſis ad dextram Noctis eſt templum: quam Deam potiſſimùm colunt: & Gallinaceum, cui prope portum ædes ſacra conſtructa eſt. Ad ſiniſtram verò Somni regia. Is enim apud ipſos regnat, ſatrapis duobus & præfectis creatis, nimirum Taraxione Matæogenis filio, & Plutocle Phantaſionis. In foro medio fons eſt quem Careotin vocant: duoque adjacent delubra, Impoſturæ, & Veritatis. Vbi & illorum eſt adytum, & Oraculum, cui præfectus erat interpres Antipho, ſomniorum ille conjector, hunc apud Somnum honorem ſortitus. Somniorum autem, neque natura, neque forma eadem eſt. Sed longa ſunt alia, pulchra, & jucunda: alia brevia, & deformia. Nonnulla etiam aurea, ut videbantur: nonnulla quoque abjecta, & vilia. Erant & inter illa quædam alata, & monſtroſa: & alia velut in pompam inſtructa, nimirum in Reges,

in

οἰσὶ ἐς Θεὸς, οἰσὶ ἐς ἄλλα τοιαῦτα διεισδυσομένοι. πολλὰ ἢ αὐτῶν ἢδη ἐγνωρίσαμεν, πάλαι παρ' ἡμῖν ἐωρακότες. οἱ ἢ, καὶ ἀσπάσεσθε, καὶ ἠσπάζοντο, ὡς ἂν καὶ συνήθεις ὑπάρχοντες, καὶ ἀποδεξάμενοι ἡμᾶς, καὶ κατακηλήσαντες, πάνυ λαμπρῶς, καὶ δεξιῶς ἐξένιζον, τὴν τε ἄλλην ὑποδοχὴν μεγαλοπρεπῆ ἀποδειξάμενοι, καὶ ὑπισχνούμενοι βασιλέας τε ποιήσειν, καὶ σατράπας. ἔνιοι ἢ, καὶ ἀπῆγον ἡμᾶς ἐς τὰς πατρίδας, καὶ τὰς οἰκείας ἐπιδείκνυον, καὶ αὐήμεραν ἐπανῆγον. ἡμέρας μὲν τριάκοντα, καὶ ἴσας νύκτας παρ' αὐτοῖς ἐμείναμεν, κατὰ δύσιν, διαχαίροντες. ἔπειτα ἢ, ἄφνω βροντῆς μεγάλης καὶ ἀστραπῆς, ἐγερθέντες, καὶ ἀναθορόντες, ἀνήχθημεν ἐπιστησάμενοι. τριταῖοι δὲ ἐπέβημεν τῆ Ὠγυγίᾳ νήσῳ σχόντες, ἀποβαίνομεν. ὕστερον δὲ ἐγὼ λύσας τὴν ἐπιστολὴν, ἀνεγίνωσκον τὰ γεγραμμένα. ἦν ἢ τοιάδε. Ὀδυσσεὺς Καλυψοῖ χαίρειν. Ἦδη μὲ ὡς τὰ ὤμοτα ἐξέπλωσε Διὸς σὺν, τὴν χειδίαν κατακυδωσάμενον, ναυαγίᾳ χρησάμενον, μόλις ὑπὸ Λευκοθέας ἀφιγμένον εἰς τὴν Φαιάκων χέρσον. ὑφ' ὧν ἐς τὴν οἰκίαν ἀποπεμφθεὶς, κατέλαβον πολλὰς τ' γυναικὸς μνηστῆρας, ὧν βίς ἡμετέρους τυφώσας. ἀπεκτόνας δὲ ἅπαντας, ὕστερον ὑπὸ Τηλεγόνου ἧς ὧν Κίρκης μοι γλυκομάμης, ἀνηρίθμ. καὶ νῦν εἰμὶ ἐν τῇ μακάρων νήσῳ, πάνυ μεγάλων ἐπὶ τῷ καλλιπεῖν τὴν Διὸ σοὶ δ' ἀστυν, καὶ τὴν ὑπὸ σὲ ἀφιπτιμομένην ἀθανασίαν. ὧν ἂν καιρὸν λάβωμαι, ἀποδρὰς, ἀφίξομαι ὡς σε. ταῦτα μὲν ἐδήλωσε ἡ ἐπιστολή. καὶ ἀφ' ἡμῶν, ὅπως ξενισθείημεν. ἐγὼ ἢ, ἀφελόμενον ὀλίγον ἀπὸ θαλάττης, δρυμὸν τὸ σπήλαιον τοιοῦτον, οἷον Ὅμηρος εἶ-

in Deos, & alia hujusmodi. Quin ex illis multa agnovimus, quæ apud nos videramus olim: quæ & nos adibant, ac veluti jam familiaria salutabant: & quæ nos acceptos, sopitosque splendidè admodum, & eleganter exceperunt, apparato alio magnifico diversorio, ut quæ se nos facturæ reges & satrapas pollicerentur. Nonnulla & in suam quemque patriam abduxêre, & domesticos ostendêre, rursus eadem die reduxêre. Diebus ergo triginta, totidemque noctibus, dormientes, epulantes apud ea manſimus. Postea tonitru cum ingenti fragore edito, excitati exiliimus, saturique discessimus. Inde in Ogygiam tertio die delati descendimus. Priusque resignatis literis, quæ scripta erant, legebam. Erantque illa hujusmodi: Vlyssis Calypsoni Salutem. Velim scias me, ubi primùm rate instaurata, abs te discessi, facto naufragio, vix incolumem à Leucothea delatum in regionem Phæacum. A quibus domum dimissus, deprehendi multos uxoris procos, qui rebus nostris ad voluptatem uterentur: quos cum omnes interfecissem, tandem à Telegono, quem ex Circe susceperam, è medio ipse sublatus sum. Nunc autem in beatorum insula sum, ubi tui convictus relicti pœnitet me, & illius immortalitatis; quam obtuleras. Quòd si per occasionem licebit, arrepta fuga, ad te veniam. Et hæc quidem epistola significabat: præterea rogabat ut hospitio nos exciperet. Ego autem paulum à mari progressus, talem inveni speluncam, qualem Homerus de-

σε, καὶ αὐτὴν παλαισυργῆσαι. ὡς δ' ἐπεσολλῶ ἔλαβε, καὶ ὑπεδέξατο, πρῶτα μὲν, ἐπιπολὺ ἐδάκρυεν. ἔπειτα δ', παρεκάλει ἡμᾶς ἐπὶ ξενίαν, καὶ εἰσίαε λαμπρῶς καὶ περὶ μὲν Ὀδυσσέως ἐπυνθάνετο, καὶ περὶ τῆ Πηνελόπης, ὁποῖα εἴη τὴν ἴψιν, καὶ εἰ σωφρονοίη, καθάπερ Ὀδυσσεὺς πάλαι περὶ αὐτῆς ἐκόμπαζε. καὶ ἡμεῖς τοιαῦτα ἀπεκρινόμεθα, ἐξ ὧν εἰκάζομεν εὐφροσύνας αὐτῆ. τότε μὲν οὖν ἀπελθόντες ἐπὶ ναῦς, πλησίον τῆ λιμένος ὠκοιμήθημεν. ἕως δ' ἀνηγάγομεθα, σφοδρότερον κατιόντος μεσημβρίας. καὶ δὴ χειμασθέντες ἡμέρας δύο, τῆ τρίτη περιεπίπτομεν τοῖς Κολοκυνθοπειρατῆς, ἀνθρώποις δὲ εἰσιν ὕπτιοι ἄχρηοι, οἰκοῦντες πλησίον νήσων ληστεύοντες τὰς περιπλεούσας. πλοῖα δ' ἔχουσι μέγιστα κολοκυνθία, τὸ μῆκος πηχέων ἓξ. ἐπειδὴ γὰρ ξηρανθῶσι, κοιλάναντες αὐτὴν, καὶ ἐξελόντες τὸν σπερμάτων, ἐμπλέουσιν, ἱστοῖς μὲν τοῖς καλαμίνοις, πτερῷ δὲ τῆ ὀθόνης, τῆ φύλλῳ τῆ κολοκύνθης. προσβαλόντες δὲ ἡμῖν, ἀπὸ δύο πληρωμάτων ἐμάχοντο, καὶ πολὺς κατετραυμάτιζον, βάλλοντες ἀντὶ λίθων. τῆ ἀπέρμασι τῆ κολοκυνθῶν, ἀγχεμάλως δ' ἐπιπολὺ ναυμαχήσαντες, περὶ μεσημβρίαν, ἐδόμεν κατὰ πρῶ τῆ Κολοκυνθοπειρατῶν, προσπλέοντας τὰς Καρυοναύτας. πολέμιοι δ' ἦσαν ἀλλήλοις, ὡς ἔδειξαν. ἐπειδὴ γὰρ κἀκεῖνοι ἠσθάνθησαν αὐτὰς ἐπόντας, ἡμῶν μὲν ὠλιγώρησαν. τραπόμενοι δ' ἐπ' ἐκείνας, ἐναυμαχήσαν. ἡμεῖς δ' ὡ τοσούτῳ ἐπεργαστῆς τῶν ὀθόνην, ἐφεύγομεν, ἀπολιπόντες αὐτὰς μαχομένας. καὶ δῆλοι ἦσαν κρατήσαντες οἱ Καρυοναῦται, ὅτε καὶ πλείους. πάντε γὰρ εἶχον πληρώματα, καὶ κατ' ἰχνος descripsit, ipsamque lanificio operam dantem. Postquam literas accepit, admisitque, primùm quidem abundè flevit: deinde nos ad hospitium invitavit, epulisque splendidis excepit, interim de Vlysse multa scisciitant, & de Penelope, cujusmodi forma esset: num casta esset quemadmodum olim de ea jactaverat Vlysses. Nos verò ea quibus potissimum eam delectari conjiciebamus, respondemus. Tum ad navem digressi, prope littus obdormivimus. Mane verò vehementiùs insurgente vento solvimus. Tandem post bidui tempestatem, die tertia in Colocynthopiratas incidimus: qui homines sunt feri, eosque prædantur qui ex vicinis insulis circumnavigant. At verò maximas habent naves ex cucurbitis, sex cubitos longas. Nam exsiccatam aliquam cavant, egestaque medulla navigant, utentes arundineis malis, & lini vice, cucurbitæ folio. Itaque in nos impetu facto, duabus ex navibus instructi pugnarunt, multosque sauciarunt è nostris, vice lapidum jaculati grana cucurbitarum. Cumque jamdiu cominus è navi pugnaremus, circa meridiem ponè Colocynthopiratas vidimus adnavigantes Caryonautas: qui ut postea declararunt, hostili in se invicem erant animo. Nam ut eos adventare senserunt, nobis neglectis in eos conversi è navi conflictati sunt. Nos interea tublato velo, relictisque conflictantibus illis, fugam arripuimus. Manifestò autem superiores futuri videbantur Caryonautæ, ut qui plures erant. Nam instructæ illis erant naves quinque, è quibus

πέρατι τεῶν μακρόμβοι. τὰ γὰρ τοιαῦτα ὑπ' αὐτοῖς κελύφινα, κεραύνιμίτομα, κεκενωμένα. μέγεθος ἐκάστου ἡμιτόμου ἐς μῆκος, ὀργυιὴ πεντεκαίδεκα. ἐπὶ δ' ἀπεκρύψαμεν αὐτοὺς, ἰώμεθά τε τὰς τραυματίας, καὶ τοὐλοιπὸν ἐν τοῖς ὅπλοις ὡς ἐπίπαν ἦμεν, ἀεί τινας ἐπιβουλὰς προσδεχόμενοι. ἡ μήτιν. ὕπω γὰρ δεδύκει ὁ ἥλιος. καὶ δή τινος ἐρήμης νήσου προσηλαυνον ἡμῖν ὅσον εἴκοσιν ἄνδρες, ἐπὶ δελφῖνων μεγάλων ὀχούμενοι λῃσταὶ καὶ ὕπται. καὶ οἱ δελφῖνες αὐτοὺς ἔφερον ἀσφαλῶς. καὶ ἀναπηδῶντες, ἐχρεμέτιζον, ὥσπερ ἵπποι. ἐπεὶ δὲ πλησίον ἦσαν, ἀφιστάντες οἰμῇ, ἔνθεν, οἷδε, ἔνθεν, ἕκαστοι ἡμᾶς σκιαῖς ξηραῖς, καὶ ὀφθαλμοῖς καρκίνων. τοξευόντων δὲ ἡμῶν, καὶ ἀκοντιζόντων, οὐκέτι ὑπέμειναν. ἀλλὰ τραπέντες οἱ πλεῖστοι αὐτῶν, πρὸς τὴν νῆσον κατέφυγον. ὀλίγοι δὲ τὸ μεσονύκτιον, γαλήνης οὔσης, ἐλάθομεν προσπλεύσαντες Ἀλκυόνος καλιᾷ πυμμεγάθει. σταδίων γὰρ ἐξήκοντα ἦν αὐτῆ τὸ περίμετρον. ἐπέπλει δὲ ἡ Ἀλκυὼν, τὰ ὠὰ θάλπουσα, ὃ πολὺ μείων ἦν καλιᾶς. καὶ δὴ ἀναπαρέμβη, μικρὸν μὲν κατέδυσε τὴν ναῦν τῷ ἀνέμῳ τε πλεομένων. ὠχθήσατο γὰρ φόβῳ σφοδρόν τινα φοιτῶν προσιέμενον. ἐπιβάντες δὲ ἡμεῖς, ἡμέρας ἤδη ὑπεφαινούσης, ἐλῳόμεθα τὴν καλιὰν, σχεδίας μεγάλῃ προσοικίσαντες, ἐκ δένδρων συμπεφορημένων. ἐπλήσθη δὲ καὶ ὠὰ πεντακόσια, ἑκάστου αὐτῶν χοᾶς πίθου προσπλήσεσθαι. ἤδη μέντοι καὶ οἱ νεοττοὶ ἔνδοθεν ἐφαίνοντο, καὶ ἔκραζον. πελείοισι γὰρ ἀφικνέεσθαι ἐν τῷ ὠῷ, νεοττὸν ἅπλετον ἐξεκηλέσαμεν, εἴκοσι γυπῶν ἀδρότερον. ἐπεὶ δὲ πλέοντες ἀπέχομεν τῆς καλιᾶς ὅσον σταδίους

bus fortioribus pugnabant: siquidem erant corticeæ, ex dimidio nucis evacuato, eratque unumquodque quindecim ulnas longum. Vbi verò è conspectu eorum evasimus, saucios curare cœpimus, & postea in armis stetimus, aliquas insidias semper expectantes: nec frustra. Nondum enim sol occiderat, quum à deserta quadam insula, viri circiter viginti magnis delphinibus insidentes, nobis adequitabant: quos latrones tutò vehebant delphines, perinde ac equi subsultantes & hinnientes. Cùm autem jam adessent hinc atque hinc divisi, nos aridis sepiis, & cancrorum oculis petebant. Verùm cùm illos sagittis & jaculis inceſſeremus, nec sustinere possent, saucii multi ad Insulam confugerunt. Circa mediam verò noctem, cùm mare tranquillum esset, in Alcyonis nidum miræ magnitudinis non advertentes appulimus. Nam circuitus ejus sexaginta stadiorum erat. Illi insidebat Alcyon ova fovens, nido non multò minor: quæ cùm avolaret, navim alarum vento propemodum submersit. Itaque lugubri quadam voce emissa aufugit. Nos verò illucescente die in nidum ingressi, similem illum ingenti navi, & ex congestis arboribus conflatum contemplabamur. Inerant autem ova quingenta, quorum unumquodque Chio dolio erat capacius: jamque pulli intus crocitantes conspiciebantur. Cùm igitur unum ex ovis securibus præcidissemus, pullum implumem viginti vulturibus ampliorem exclusimus. Postquam autem digressi fuimus propè ducentis à nido stadiis, magna

Ἀξιοῦσιν, τέρατα ἡμῖν μεγάλα, καὶ θαυμάσια ἐπεσήμηνεν. ὅ, τε γὰρ σὺν τῇ πρύμνῃ χηνίσκος ἄφνω ἐπλεύσατο, καὶ ἀνεβόησε, καὶ ὁ κυβερνήτης Σκίνδαρος φαλακρὸς ἤδη ὢν, ἀνεκόμησε. καὶ τὰ πάντων ἤδη θαυμαζόμενον, ὁ γὰρ ἱστὸς ἡ νεὼς ἐξεβλάστησε, καὶ κλάδους ἀνέφυσε, καὶ ἐπ' ἄκρῳ ἐκαρποφόρησεν. ὁ δὲ καρπὸς, ἰδοὺ σῦκα, καὶ σταφυλαὶ μεγάλαι, ὅπω πέπειροι. ταῦτ' ἰδόντες, ὡς τὸ εἰκὸς ἐπεφύχθημεν, καὶ ηὐχόμεθα θεοῖς ἀποτρέψαι τὸ ἀκόλουθον ἐκ φαντάσματος. ὅπως δὲ πεντακοσίους σταδίους διελήλυθεν, εἴδομεν ὕλαν μεγίστην, καὶ λάσιον, πιτύων, καὶ κυπαρίττων. καὶ ἡμεῖς μὲν εἰκάσαμεν ἤπειρον εἶναι. τὸ δὲ ἰδεῖν πέλαγος ἄβυσσον, ἀειζόοις δένδροις καταφυτεύόμενον. εἰσηκεῖ δὲ τὰ δένδρα ὅμως ἀκίνητα, ὁρᾶτε, καθάπερ ἐμπεπλέονται. πλησιάσαντες δὲ ἦν, καὶ τὸ πᾶν καταμαθόντες, ἐν ἀπόρῳ εἴχομεν τί χρὴ δρᾶν. ὅτε γὰρ ἀμφὶ τὰ δένδρα πλεῖν δυνατὸν ἦν, πυκνὰ γὰρ, καὶ ἀθρόα ὑπῆρχεν, ὥστ' ἀναχρέφειν ῥᾴδιον ἐδόκει. ἐγὼ δὲ ἀνελθὼν ἐπὶ τὸ μέγιστον δένδρον, ἀπεσκόπουν τὰ ἐπίκεινα ὅπως ἔχοι. καὶ ἐώρων ἐπὶ σταδίους μὲν πεντήκοντα ἢ ὀλίγῳ πλείους, τὴν ὕλην ἔσαν. ἔπειτα δὲ αὖθις ἕτερον Ὠκεανὸν ἀναδεχόμενον. [1] καὶ δὴ ἐδόκει ἡμῖν ἀναπαύσεως τοῦ ναυῒ ἐπὶ τὴν κόμην τῶν δένδρων, πυκνὴ γὰρ ἦν, gna, mirandaque prodigia nobis obvenerunt. Nam proræ chenisçus subitò alas emisit, & exclamavit: & gubernator Scintharus qui jam calvus erat, comam denuo produxit: quodque est omnium incredibilissimum, ipse navis malus germinavit, & ramos propagavit, & in vertice fructum edidit: qui ficus erant, uvæque permagnæ nondum maturæ. His visis non immeritò turbati sumus, & à Diis precati ut portentosam visionem averterent. Necdum quingentis stadiis processeramus, quum vidimus maximam sylvam, eamque pinis & cupressis horridam. Nos autem esse continentem arbitrabamur. At erat immensæ profunditatis pelagus, radice carentibus arboribus consitum: Ipsæ tamen arbores stabant immobiles, erectæ, ac si supernatarent. Quò cùm accessissemus, remque totam animadvertissemus, quid facto esset opus, ambigebamus. Neque enim per arbores, quia densæ, contiguæque erant, navigare poteramus: neque redire facile videbatur. Itaque in altissimam arborem conscendi, ex qua contemplarer quomodo res illic se haberent: ac vidi sylvam hanc quinquaginta vel paulò plura stadia protensam, alterumque deinde Oceanum succedentem.

Tunc nobis visum est navim arborum comæ imponere, quoniam

1 Καὶ δὴ ἐδόκει ἡμῖν ἀναπαύσεως τῷ ναῒ ἐπὶ τὸν κόμον τῶν δένδρων] Per ridicula ista super silvæ ramis navigatio, ἅς ὑλίεις πλοῦς: sed videntur fidem ei facere Iosephus Acosta & illi quos narrationis suæ fundos auctoresque habet, Historiæ Indicæ cap. 30. lib. 4. Ipsa ejus hæc ἐπιτομὴ narratio. *Vn de nos freres homme digne de foy nous conteoit, que s'estant égaré & perdu dans les montagnes, sans sçavoir qu'elle part ny par où il devoit aller, il se trouva dedans des buissons si épais, qu'il fut contraincts de cheminer sur iceux sans mettre les pieds en terre, par l'espace de quinze jours entiers, & que pour y voir le Soleil, & pour remarquer quel-*

ὑπερβιβάσαι, εἰ δυναίμεθα, εἰς τὴν ἐπέκεινα θάλατταν. κἀνταῦθα ὥσπερ ἐποιοῦμεν. σκάφη γὰρ αὐτὴν κάλῳ μεγάλῳ, καὶ ἀνελόντες ἐπὶ τὰ δένδρα, μόλις ἀνεκομισάμεθα. καὶ ἅμα ἐπὶ τῶν κλάδων, πεπεισμένοι τῷ τῆς ἰσίας, καθάπερ ἐν θαλάττῃ ἐπλέομεν, ἐν ἀνέμῳ φερόμενοι ἐπικοπτομένοι. ἔνθα μοι καὶ τὸ Ἀντιμάχου ἔπος εἰσῆλθε. φησὶ γάρ που κἀκεῖνος, Τοῖσιν δ' ὑλήεντα μάλ' οὔρεα ἐρχομένοισι. διελθόντες δ' ὅμως τὴν ὕλην, ἀφικόμεθα πάλιν ἐπὶ τὸ ὕδωρ, καὶ πάλιν ὁμοίως καθέντες τὴν ναῦν, ἐπλέομεν μέχρι καθαροῦ, καὶ ἀφυγὲς ὕδατος, ἄχρι δὴ ἑτέρου χείματος μεγάλου ἐκ τοῦ ὕδατος διεκόπη μεγόμενοι, καθάπερ ἐν τῇ γῇ πολλάκις ἑωρῶμεν ὑπὸ σεισμῶν γινόμενα διαχωρήματα. ἢ μὲ οὖν νῶϊν, καὶ ἑλόντων ἡμῶν τὰ ἰσία, ῥᾳδίως ἔσῃ παρ' ὀλίγον ἐλθεῖν τὰ κατὰ τὴν χῆνα. ὑπερκύψαντες δὲ ἡμεῖς, ἐθεασάμεθα βάθος ὅσον σταδίων χιλίων, μάλα φοβερόν, καὶ παραφόρον. εἰσῆκτο γὰρ τὸ ὕδωρ ὥσπερ μεμερισμένον. ἀπολείποντες δὲ κατὰ δεξιὰ, ὁρῶμεν πόρρωθεν διαφυγὴν ἐπιζυγοῦσαν ὕδατος, σωτήριον τῇ πλάκῃ καὶ τῆς ἑτέρας θαλάττης εἰς τὸν ἑτέρον διαφόρου. ἐκπλεύσαντες. δὴ ταῖς κώπαις, κατ' ὀλίγον παρεβάλομεν, καὶ μὴ πολλῆς ἀγωνίας ἐπεσχήκαμεν. ὅπου ἐκβάντες, τὴν πλάκα τῶν ὤμων ὑπεδεξάμεθα πλάκης τε ἐκείνης, καὶ νῆσος ἡ μεγάλη, δυσεκπέρατος συνειλεμμένη. οἰκοῦσιν δὲ αὐτὴν ἄνθρωποι ἄγριοι, Βουκέφαλοι, κέρατα ἔχοντες, οἷον παρ' ἡμῖν τὸν Μινώταυρον ἀναπλάττουσιν. δηλοῦσι

niam densa erat, & si possemus, in alterum mare transferre. Quod & fecimus. Navim enim magno fune colligatam, consensis arboribus, vix subveximus. Quam cum super ramis posuissemus, explicatis velis, tanquam in mari navigabamus, cum protrudente vento tractim duceremur. Hic & mihi Antimachi poëtæ versus in mentem venit: nam alicubi ille dicit: *Iis qui sylvosum tentant per carula cursum.* Sylva tamen superata, ad aquam devenimus: atque iterum navi pariter demissa per puram & limpidam aquam navigavimus, donec hiatui magno incubuimus, quem dirimens aqua fecerat, quemadmodum in terris à terræ motu voragines fieri nonnunquam videmus. Navis autem mox detractis velis, facilè constitit, quanquam parum abfuit quin delaberetur in præceps. Nos autem deorsum intuentes, voraginem perquam horrendam & incredibilem, mille circiter stadiorum vidimus. Nam aqua velut divisa stabat. Ad dextram verò circumspicientes cernimus procul pontem continuatum, aqua duo maria quoad superficiem jungente, & ex alio mari in aliud defluente. Ergo remorum vi prætervecti sumus, magnoque labore præter spem trajecimus. Hinc nos suscepit mare placidum, Insulaque non magna ad quam facilis est aditus. Hanc incolunt homines feri, Bucephali, cornuti qualem apud nos Minotaurum fingunt. Hic de-

que chemin en cette foresi si espaisse & pleine de bois, il avoit besoing de monter au coppeau des plus grands arbres pour la descouvrir le chemin. Marc.

πις ἦ, ἀφικόμεθα ὑδρευσόμενοι, καίτοι καὶ σιτία λιψόμενοι, εἰ που δυνηθείημεν. οὐκ ἔτι γὰρ εἴχομεν. καὶ ὕδωρ μὲν αὐτῆ πλησίον ἐρεύγεσθαι. ἄλλο ἢ οὐδὲν ἐφαίνετο, πλὴν μυκηθμὸς πολὺς ἀπόρρωθεν ἠκούετο. δείσαντες δὴ ἀγέλην εἶναι βοῶν, καθαλίσαντες προχωροῦντες, ἐπεσημάνθημεν τοῖς ἀνθρώποις. οἱ δὲ, ἰδόντες ἡμᾶς, ἐδίωκον. καὶ τρεῖς μὲν ἕτεροι ἑταίρων λαμβάνουσιν. οἱ δὲ λοιποὶ, πρὸς τὴν θάλατταν καταφεύγομεν. εἶτα μέντοι πάντες ὁπλισάμενοι, ἅτε δὲ ἐδίκαιον ἡμῖν ἀπομαχητὰς ἐπείδειν τοὺς φίλους, ἐμπίπτομεν τοῖς Βουκεφάλοις, τὰ κρέα τῶν ἀνηρημένων ἀφαιρεμένοις. φοβηθέντες δὲ πάντες, ἐδιώκομεν, καὶ κτείνομέν γε ὅσον, πεντήκοντά, καὶ ζῶντας αὐτῶν δύο λαμβάνομεν, καὶ αὖθις ὀπίσω ἀναστρέφομεν, τοὺς αἰχμαλώτους ἔχοντες. ὀπίσω μέντοι οὐδεὶς ἐρέσθαι. οἱ μὲν δὴ ἄλλοι, παρῆσαν ἀποσφάξειν τοὺς παρειλημμένους. ἐγὼ δὲ, οὐκ ἐδικαίμαζον. ἀλλὰ δῆτα, ἐφύλαττον αὐτοὺς, ἄχρι δὴ ἀφίκοντο ἐπὶ τῶν Βουκεφάλων ἀρίσους, ἀπαιτοῦντες ἐπὶ λύτροις τοὺς σωαιλημμένους. σωίεμεν γὰρ αὐτῶν ἀφανούντων, καὶ χρεὼν ἦν μυκωμένων, ἅπερ ἱκετεύοντων. τὰ λύτρα δ' ἦν τυροὶ πολλοὶ, καὶ ἰχθῦς ξηροὶ, καὶ κρέμμυα, καὶ ἔλαφοι τέτταρες, τρεῖς ἐκάστῃ πόδας ἔχουσα, δύο μὲν τὰς ὀπισθεν. οἱ δὲ πρόσω, ἵς ἵνα συμπεφύκεσαν. ἐπὶ τούτοις λαβόντες τοὺς συναιλιμμένους, καὶ μίαν ἡμέραν ἐπιμείναντες, ἀνήχθημεν. ἤδη ἦ ἰχθῦές τε ἡμῖν ἐφαίνοντο, καὶ ὄρνια παρεπέτετο, καὶ ἄλλα ὁπόσα γῆς πλησίον ὄσης, σημεῖα πρόφαίνε. μετ' ὀλίγον ἦ, καὶ ἄνδρας εἴδομεν κοινὰ τρόπῳ ναυπλίας χρωμένους. αὐτοὶ γὰρ καὶ ναῦται, καὶ ναῦς ἦσαν.

descendimus ut aquatum iremus, & commeatum, ſicubi poſſemus, quia jam defecerat, caperemus. Nec procul aquam illic invenimus: at præterea nihil apparebat, ſed multus mugitus non procul audiebatur. Ergo rati boum eſſe gregem, paulatim progreſſi, in homines incidimus: qui nos ubi viderunt, inſequuti, tres ex ſociis ceperunt: reliqui verò ad mare confugimus. Armati deinde omnes (neque enim ſocios inultos negligere conſilium erat) irruimus in Bucephalos, qui carnes occiſorum inter ſe dividebant. Terrefactos omnes inſequuti ſumus, & quinquaginta circiter interfecimus, duoſque ex illis vivos cepimus, quos vinctos trahentes, denuo reverſi ſumus. At commeatum nullum invenimus. Quare nonnulli ſuadebant ut captivi jugularentur: at mihi non probabatur: quin vinctos ſervavi, donec legati à Bucephalis repeterent: redimerentque captivos. Etenim ex nutibus, & mœſto quodam mugitu, velut ſupplicantes intelligebamus. Erat autem redemptionis precium, multi caſei, piſces ſicci, cepæ, & quatuor cervi, quorum unicuique tres erant pedes, duo quidem poſteriores, in unum verò coaluerant anteriores. His conditionibus redditis captivis, unum tantùm diem commorati diſceſſimus. Iamque piſces nobis apparebant, & aves advolabant, & ejuſmodi alia, quæ terræ vicinæ ſigna eſſe ſolent, occurrebant. Paulò poſt homines vidimus qui nova ratione navigabant. Ipſi enim & nautæ & naves erant.

Quem

λέξω ἢ ἔχ πλεῖ τὸ πρόσω. ὕπτιοι κείμενοι ἐπὶ ἔχ ὕδατος, ἐρηώσαντες τὰ αἰδοῖα, μεγάλα ἢ φέρουσι, ἐξ αὐτῶν ὀθονίῳ πεπάσσαντες, καὶ ταῖς χερσὶ τὰς πηδαλίας κατέχοντες, ἐμπίπτουσι ἔχ ἀνέμῳ, ἔπλεον. ἄλλοι ἢ μὴ τούτοις, ἐπὶ φελλῶν καθήμενοι, ζεύξαντες δύο δελφῖνας ἡλαυνόν τε, καὶ ἱππάζοντο. οἱ ἢ φελλοὶ εἰσὶν, ἐπεὶ ῥέουσι τὰς φελλούς. ἦτοι ἡμᾶς ὕπτι ἤλαυνον, ὕπτι ἔφευγον, ἀλλ' ἤλασσον αὐτῶν τε, καὶ ἐφείλκυσαν, τὸ εἶδος ἔχ ἡμιπέρα πλοίῳ θωμάζοντες, καὶ πάντοθεν περισκοποῦντες. ἑσπέρας ἢ ἤδη περὶ κλίμακα νήσῳ ἐμεγάλῃ, κατωκεῖτο δὲ αὕτη ὑπὸ γυναικῶν ὡς ὑπομίζομεν, Ἐλλάδα φωνὴν προϊεμένων. προσήσσαμεν γὰρ, καὶ ἐδεξιώντο, καὶ ἠσπάζοντο, πάνυ ἑπιεικῶς κεκοσμημένοι, καλαὶ πᾶσαι, καὶ νεάνιδες, ποδήρεις τὰς χιτῶνας ἐπισυρόμεναι. ἡ μὲν νῆσος, ὀνομαλεῖτο Κάβαλοῦσα. ἡ δὲ πόλις αὐτὴ, Ὑδαμαρδία. [1] λαβοῦσαι δ' ἡμᾶς αἱ γυναῖκες, ἐκόσμησαν ὡς ἑαυτῶν ἄνδρα, καὶ ξένον ἐποιεῖτο. ἐγὼ ἢ μικρὸν ὑποστὰς, ἀ γὰρ χρῆσθαι ἐμαντεύομαι. ἀκριβέστερον τὰ περιόλεπον, ὁρῶ πολλῶν ἀνθρώπων ὀστᾶ, καὶ κρανία κείμενα. καὶ τὸ μὲν, βοᾶν ἐσπευδον, καὶ τὰς ἑπαίρας συγκαλεῖν, καὶ ἐς τὰ ὅπλα χωρεῖν, σὺν ἰδικαίοις. περιχειρεσάμην δὲ τὴν μαλάκην, πολλὰ ἠυχόμην αὐτῇ ἀφορμεῖν ὡς τὸ παρόντων κακῶν. μετ' ὀλίγον ἢ, τὸ ξένης ἀφηνιμβρὸς, εἶδεν τὰ σκέλη ἡ γυναικὸς, ἀλλ' ἦν ὄπλας. καὶ δὴ πασσάμενον τὸ ξίφος, συμπαίσαντι αὐτῷ. καὶ δήσας, ἐφεῖ τὸ ὅλον ἀνίκητον. ἡ δὲ, ἄκουσα μὲν, εἶπε δὲ ὅμως, αὐτὰς μὲ εἶναι θα-

Quem navigationis modum explicabo. Supini ſuper aquam jacentes, erectis pudendis, quæ grandia ferunt, ex iis linteum extendebant, & manibus pedem tenentes, incidente vento navigabant. Poſt hos, & alii ſuberibus inſidentes, junctis duobus delphinis remigabant, & equitabant, alii præcedentes ſubera trahebant. Hi neque injuria nos affecerunt, neque fugerunt, ſed intrepidè, & pacatè vehebantur, noſtræ navis figuram mirantes, & undique circumſpectantes. Sub veſperam appulimus ad inſulam non magnam, quæ ut arbitrabamur, à mulieribus Græca lingua loquentibus habitabatur. Nam ad nos acceſſerunt, & exceperunt, ſalutaruntque meritricio cultu comptæ, pulchræ omnes, & juvenculæ, talares tunicas trahentes. Inſulæ nomen erat Cabaluſa, civitatis Hydamardia. Itaque nos ſuſceperunt hæ mulieres, & ſecum quemque ſingulæ abduxerunt, hoſpitemque fecerunt. At ego ſubſtiti, quia nihil boni vaticinabar: & circunſpiciens accuratiùs multorum hominum oſſa, & calvarias jacentes vidi. Cumque nec vocem attollendam, nec convocandos ſocios, nec ad arma eundum eſſe judicarem: acceptam in manus malvam obnixè orabam ut ex præſentibus malis evaderem. Ac paulò poſt cùm miniſtraret hoſpita, non crura mulieris, ſed aſini ungulas vidi. Mox eam educto gladio corripio, & vinctam de omnibus interrogo. Illa verò, quamvis invita, dixit tamen,

ſic

1 Λαζεσσι] Angl. Δαλαλεσσι. Bourd.

λαστίας γυναῖκας, [1] Ὀνοσκελίας προσαγορευομένας. τροφὴ δὲ ποιεῖται τὰς ἐπιδημούσας ξένας. ἐπιδὰν γὰρ ἔφη μεθυσωθῶσιν αὗται, συγκυνηθεῖσαι, κοιμωμένοις ἐπιχειροῦμεν. ἀκούσας δὲ τοῦτο, ἐκείνους μὲν κατέλιπον αὐτοῦ ὀδεύσαντες. αὐτὸς δὲ ἀναβὰς ἐπὶ τὸ στέγος, ἐβόων τε, καὶ τοὺς ἑταίρους συνεκάλουν. ἐπεὶ δὲ συνῆλθον, τὸ φάσγανον ἐμῶν αὐτοῖς, καὶ τὰ ὀστᾶ ἐδείκνυον, καὶ ἦγον ἕως τοῦ ὀδεύσαντος. ἠδέ, αὐτίκα ὕδωρ ἐγένετο. καὶ ἄφαντος ἦν. ὁμοῦ δὲ, τὸ ξίφος εἰς τὸ ὕδωρ κατῆκα, πειρώμενος. τὸ δὲ, αἷμα ἐγένετο. τυχὸν δὲ ἐπὶ ναῦν καταλύοντες, ἀπεπλεύσαμεν. καὶ ἐπεὶ ἡμέρα ἐγένετο, τὴν τε πεῖραν λαβεῖν βουλόμενοι, εἰκάζομεν εἶναι τοῦ ἀντίπορον τῇ ὑφ' ἡμῶν οἰκουμένῃ κειμένην. προσκυνήσαντες δὲ, καὶ προσευξάμενοι, περὶ τῶν μελλόντων ἐσκοπούμεν. καὶ τοῖς μὲν, ἐδόκει ἐπισῶσαι μόνον αὖθις ὀπίσω ἀναφέρειν. τοῖς δὲ, τὸ μὲν πλοῖον αὐτοῦ καταλιπεῖν. ἀνελθοῦσι δὲ εἰς τὴν Μεσόγαιαν, πεζοπορίαν τῶν ἐνοικούντων. ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐλογιζόμεθα, χειμὼν σφοδρὸς ἐπιπεσὼν, καὶ προσαράξας τὸ σκάφος τῇ αἰγιαλῷ ὤλεκυσεν. ἡμεῖς δὲ, μόλις ἐξενηξάμεθα, τὰ ὅπλα ἐκφέροντες, καὶ εἴ πιλλο οἷός τε ἦν ἁρπασάμενοι. ταῦτα μὲν τὰ μέχρι τῆς ἑτέρας γῆς συνενεχθέντα μοι ἐν τῇ θαλάττῃ, καὶ πρὸς τοῖς πολλοῖς ἐν ταῖς Νήσοις, καὶ ἐν τῷ ἀέρι, καὶ μετὰ ταῦτα ἐν τῷ Κήτει, καὶ ἐπεὶ ἐξήλθομεν, παρά τε τοῖς Ἥρωσι, καὶ ἐν τοῖς ὀνείροις, καὶ τὰ πλούσια, καὶ ἐν τοῖς Βουκεφαλοις, καὶ ταῖς Ὀνοσκελέαις. τὰ δ' ἐπὶ τῆς γῆς, ἐν ταῖς ἑξῆς βίβλοις διηγήσομαι.

se mulieres esse marinas, quæ Onoscelæ appellantur: & peregrinis hospitibus vesci. Nam inebriatis, inquit, concumbimus, & manus violentas sopitis afferimus. His auditis vinctam illam ibi reliqui: tum ipse conscenso tecto clamavi, & socios convocavi. Quibus ubi convenissent, rem omnem significavi, & ossa ostendi, intusque ad vinctam illam duxi: verùm protinus in aquam versa est, & evanuit. Ego verò experiri volens, gladium in aquam condidi, illaque mox facta est sanguis. Ocyus igitur repetita navi solvimus. Hinc postquam illuxit dies, terram conspeximus quam conjiciebamus esse eam quæ orbi nostro est opposita. Provoluti igitur, & precati, quid futurum esset, dispiciebamus. Quibusdam autem placebat ascendere duntaxat, ac denuo redire: aliis verò illic relicta navi, ad regionem mediterraneam, exploratum incolas proficisci. Quæ dum cogitaremus, oborta vehemens tempestas, navim littori impactam comminuit. Nos verò armis, & quod quisque poterat, correptis ægrè enatavimus. Hæc sunt quæ mihi donec ad terram alteram venirem, in mari, & navigando in Insulis, & in aëre, ac postea in Ceto, & cum ab eo exissemus, apud Heroas, & Somnia: postremò apud Bucephalos & Onosceleas contigêre. Quæ verò in terra acciderunt, sequentibus libris narrabo.

[1] Ὀνοσκελίας] De his copiosè Cœlius, tangit vir Clarissimus Gilbert. Gaulminus ad Pscllum. Interp. Aristoph. ad Ranas. *Bourd.*

TY-

ΤΥΡΑΝΝΟΚΤΟΝΟΣ. | TYRANNICIDA.

ARGVMENTVM.

Quod ad Argumentum Declamationis attinet, infrà ab ipso authore ponitur. Caterùm genus orationis Iudiciale est. Status Qualitatis. De eo enim potissimum quaritur: Dignus ne sit præmio Tyrannicidæ, qui filium tyranni occidit, an non. Incidit tamen legalis quoque. Nam & de eo, qui tyrannicida vocandus sit, & de legis sententia disputatur. Exordium attentione & docilitate comparanda ferme consumitur, dum & summam petitionis, & rei magnitudinem pariter ac novitatem exponit. Nisi quod interim & benevolentiam sibi ex merito facti, & adversario ex suspicione invidiam parat. Narratione, gravitatem atque saviciam tyrannidis primùm persequitur, ejusque omnem causſam in filium tyranni transfert, ut videatur videlicet certo consilio filium ante patrem aggressus esse, deinde & modum peractæ cædis & consilium suum exponit. Hinc Propositio sive petitio sequitur. Post quam confirmatio, in qua principio petitionem suam commendat amplificatione eventus & bonorum, quæ ex hoc facto secuta sint, cum adversarii objectione comparata. Deinde verbis legis opponit definitionem tyrannicidæ, à genere comprobatam, puta quod non solùm is, qui sua manu & gladio tyrannum occidit, hoc nomine dicendus sit, sed etiam qui per alium, & quocunque modo illum tollit. Postea etiam à fine legis argumentatur contra scriptum. Vltimo locum, quem Rhetores à summo ad imum vocant, sive etiam communem, tractat: in quo consilium sive voluntas, conatus, actio, eaque per comparationem, aut affectionem amplificata, postremò & eventus considerantur. Peroratio autem locis patheticis constat, nam ipse quidem pro se affectus movet à modo & instrumento actionis, à tyranni autem persona, hypotyposi quadam, seu descriptione dictorum ac factorum illius. Ad finem Propositionem repetit, & sui beneficii veluti memoriam quandam in auribus auditorum relinquit.

Ἀνήλθέ τις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ὡς ἀποκτενῶν τὸν τύραννον. καὶ αὐτὸν μὲν οὐχ εὗρε. τὸν δὲ υἱὸν αὐτοῦ ἀπέκτεινας, καταλιπὼν τὸ ξίφος ἐπὶ τοῦ σώματος. ἐλθὼν ὁ τύραννος, καὶ τὸν υἱὸν ἤδη νεκρὸν, τῷ αὐτοῦ ξίφει ἑαυτὸν ἀπέκτεινεν. αἰτεῖ ὁ ἀνελὼν, καὶ ἃ δεῖ τυράννου ὑὸν ἀνελὼν, λάβας, ὡς τυραννοκτόνος.

Quidam in arcem conscendit, ut tyrannum occideret: quem cùm non invenisset, filium occidit, & gladium in corpore reliquit. Vbi venit tyrannus, filiumque vidit mortuum, eodem gladio se confecit. Qui in arcem conscenderat, & tyranni filium interfecerat, præmium ut tyrannicida poscit.

Δύο τυράννους ἀπεκτείναμεν, ὦ ἄνδρες δικασταί, μιᾶς ἡμέρας, τὸν μὲν, ἤδη παρηκμακότα, τὸν δὲ, ἀκμάζοντα, καὶ σχεδὸν ἀμφοτέρους ἐπιθυμοῦντας τῆς ἀδικημάτων ἐπιμήκους, ἦκω μίαν ὁμοῦ ἐπ' ἀμφοτέροις αἰτήσων δωρεάν, μόνον τὸν πώποτε τυραννοκτόνων πλεῖστα κακὰ δρᾶσαι δυνηθέντα. καὶ φονεύσας, τὸν μὲν παῖδα, τῷ ξίφει· τὸν πατέρα δὲ, τῇ αὐτῆς τύχῃ καὶ ἡμῖν φιλοσοφίᾳ. ὁ μὲν γὰρ τύραννος, ἀνθ' ὧν ἐποίησεν, ἐκείνῳ μὲν δέδωκε τιμωρίαν, ζῶν μὲν, τὸν ἐπιδὼν φθαρησόμενον τῷ πελάτῃ. πελάτου δὲ, ἀναγκαστοῦ τὸ δρᾶσδεῖν αὐτὸς αὐτῷ φυσικῆς τυραννοκτόνου. ὁ παῖς δὲ ὁ ἐκείνου πέφυκε μὲν ὑπ' ἐμοῦ, ὑπηρέτησε δέ μοι καὶ δόκησιν παρῆν ἄλλον φόνον, ζῶντι μὲν σωφρονικῶν τῷ πατρὶ, μὴ βάπτων δὲ παρανομήσας, ὡς εἰδυίᾳ. τῷ μὲν ὧν τυραννίδα ὁ παύσας εἰμὶ ἐγώ. καὶ τὸ ξίφος, ὃ πάντα ἔοργεν, ἐμόν. τῷ δὲ πέζῃ συλλαβὼν τὸν φόνον, καὶ τὸ τέλος σημειωσάμενος τῶν πονηρῶν τελούσης. τὸν μὲν ἰσχυρότερον, καὶ ἀμύνασθαι δυνάμενον, οὕτως ἀπελών. τὸν γέροντα δὲ, μόνῳ δρεπανήσας τῷ ξίφει. ἐγὼ μὲν οὖν καὶ ἀσθενέστερόν τι ἐπὶ τούτοις ὠμῶν ὠφελῆσθαί μοι παρ' ὑμῶν, καὶ δωρεὰς λήψεσθαι ἱστερήμενος τοῖς ἀτιμωρήτοις, ὡς ἂν ἐκ τοῦ παρόντος ἀπαλλάξας ὑμᾶς μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῦ μελλόντος κακῶν ἐλπίδος, καὶ τῷ ἐλευθερίαν βέβαιον δρᾶσαι, ἀδεὴς δρασελεημένην κληρονόμον τῶν ἀδικημάτων. μεταξὺ δὲ κινδυνεύω, τοσαῦτα κατορθώσας, ἀγάπην ἔχειν τοῦ πλήθους, ὅτι μὴ τὸν ἕνα τῶν τυράννων ἀπέκτεινα, ἀλλὰ καὶ τὸν ἕτερον ἐσώσα. ἐγὼ δὲ, ἐπὶ τοῖς ἔργοις ἐπαινούμενος, ἐπὶ τοῖς λόγοις κατηγορούμενος, ἀπολογήσομαι πρὸς ὑμᾶς, ὡς οὐκ ἄδικα ἔδρασα.

Cum duos eadem die tyrannos occiderim judices, alterum quidem ætate jam affecta, alterum annis florentem, & ad scelerum successionem capessendam paratum: unicum tamen pro ambobus præmium petitum venio, qui quidem unus omnium quotquot tyrannicidæ fuerunt, unico vulnere duos maleficos fuerim amolitus, necique dederim, filium videlicet ense, patrem verò summo filii desiderio. Itaque tyrannus prodis quæ commisit, abundè magnas pœnas nobis dependit, quippe qui & vivus aspexerit filium priùs immatura morte sublatum, & quod omnium est insuitatissimum, compulsus sit denique, sui tyrannicida fieri. At filius quidem illius à me est peremptus: cæterùm occisus, ad cædem alteram, suam operam mihi commodavit: dum qui vivo patri scelerum socius fuerat, ejusdem post mortem, quatenus licuit, patricida extitit. Ego itaque sum is qui tyrannidem sustuli, meusque gladius, qui omnia confecit. Sed cædis ordinem commutavi, & modum conficiendi sceleratos innovavi: quum robustiorem, & qui se tueri poterat, ipse peremi: senem verò soli gladio concessi. Quibus de causis quiddam etiam amplius à vobis me consequuturum putabam, & præmia laturum quæ numero interemptos æquarent: ut pote qui non modò præsentibus malis, sed futurorum etiam formidine vos liberarim, quique nullo scelerum hærede relicto stabilem in libertatem vos asserverim. Interim tamen, re tam strenuè gesta, in

ἐμοὶ ἀπολωλέναι παρ' ὑμῶν, καὶ μόνῳ τούτῳ στρεβλῶ τὸ δίκαιον τῶν νόμων ἀμοιβῆς, ἃς διεφύλαξα. ὁ μὲν δὴ ἀπολέγων, ὅτοσι δοκεῖ μοι ὁ κηδόμενος ὡς φησι τοῦ κοινοῦ τοῦτο ποιεῖν, ἀλλ' ἐπὶ βίᾳ πεπλουτηκόσι λελυπημένῳ, καὶ ἀμυνόμενος τὰ ἐκείνοις δι' ἀνάτου αἴτιον γεγενημένον. ὑμεῖς δ', ἀνάχεσθέ μοι ὦ ἄνδρες δικασταί πρὸς ὀλίγον τὰ ἐν τῇ τυραννίδι, καθάπερ εἴδόσιν ὑμῖν ἀκριβῶς διηγοῦμαι. καὶ γὰρ τὸ μέγεθος ὅπου μάθοιτ' ἂν τῆς διεργασίας τῆς ἐμοῦ, καὶ αὐτοὶ μᾶλλον δύφρανεῖσθε, λογιζόμενοι ὧν ἀπηλλάγητε. ἐγὼ γὰρ ὥσπερ ἄλλοις ποτὲ ἤδη συνέβη πολλάκις ἀπλῶς καὶ ἡμεῖς τυραννίδα, καὶ μίαν δυλείαν ὑπεμείναμεν, ἐνὸς ὑπηνίκαμεν ἐπιθυμίαν δεσπότου, ἀλλὰ μόνοι τῶν πώποτε τὰ ὅμοια δυσχεσάντων, δύο ἀνθ' ἑνὸς τυράννους εἴχομεν, καὶ πρὸς διπλᾶ οἱ δυσυχεῖς ἀδικήματα διηρέμεθα, μητρὶ ὑπέρ τε ὁ πρεσβύτης ὑπ' ἐμοῦ ἀπόλλυτο, καὶ πρὸς τὰς ὀργὰς ἠπιώτερος, καὶ πρὸς τὰς κηλάσεις ἀμβλύτερος, καὶ πρὸς τὰς ἐπιθυμίας βραδύτερος, ὡς ἂν ἤδη τῇ ἡλικίᾳ τὸ μὲν σφοδρότερον τῆς ὁρμῆς ἐπιχέσης, τὰς δὲ τῶν ἡδονῶν ὀρέξεις χαλιναγωγήσης. καὶ πρὸς γε τοῖς ἔχειν τὸ ἀδικημάτων ὑπὸ τοῦ παιδὸς ἄκων προσηκάσθη ἐλέγετο, ὁ πάνυ τραχηλικὸς αὐτὸς ὤν, ἀλλ' ἔκων ἐμένων. φιλότεκνον γὰρ ἐς ὑπερβολὴν ἐφύετο, ὡς ἐδείξε. καὶ παίζει ὁ παῖς ἐν αὐτῷ, καὶ ἐμένων ἐπῄνει. καὶ ἡδικεῖ ὅσα κελεύοι, καὶ ἐκόλαζεν ὡς προστάττοι, καὶ παίζει ὑπηρέτης. καὶ ὅλως, ἐτυραννεῖτο ὑπ' αὐτοῦ, καὶ δραφόρῳ τοῦ παιδὸς ἐπιθυμιῶν ἐν. ὁ γεραιὸς δ', τῆς μὲ τιμῆς

in discrimen adducor, ne præmio fraudatus à vobis discedam, soluisque mercedem non feram, quam leges à me servatæ præstituunt. Quare qui contradicit, is mihi videtur non reipub. studio, quemadmodum dicit, hoc facere, sed quòd illos periisse doleat, & illorum mortis authorem ulcisci cupiat. Vos autem judices, mihi paulisper attendite, dum tyrannidis mala, tametsi optimè nostis ipsi, commemoro: siquidem hoc pacto futurum est, ut & mei beneficii magnitudinem intelligatis, & ipsi plus capiatis voluptatis, reputando quibus malis liberati sitis. Neque enim, sicut aliis quibusdam sæpe accidit, simplicem etiam nos tyrannidem, & unicam servitutem sustinuimus, nec unius domini libidinem pertulimus: verùm soli omnium quos similis habuit calamitas, duos pro uno tyrannos habebamus, & in geminas injurias distrahebamur infœlices. Porrò senex multò moderatior erat, quippe in ira mitior, in suppliciis lenior, ad voluptates tardior: ut pote cui jam ætas vehementiam appetitus cohiberet, voluptatumque cupiditates refrænaret. Quin ad suscipienda scelera nolens, à filio impelli ferebatur, cùm ipse non admodum tyrannicus esset, sed illi morem gereret. Nam nimiopere filium amabat, ut re declaravit. Omniaque illi erat filius, illi parebat, quas volebat injurias, inferebat, afficiebat supplicio quoscunque præcipiebat, ac in omnibus obsecundabat. Denique filius tyrannum agebat in patrem, pater filii cupiditatum erat satelles. Tametsi huic ætatis causa honorem ce-

παρεχόμενος καθ' ἡλικίαν ἐκείνῳ, καὶ μόνα ἐξίστατο ἃ τῆς ἀρχῆς ἀπόμοιρα. τὸ δὲ ἔργον τῆς τυραννίδος, καὶ τὸ κεφάλαιον, αὐτὸς ἦν. καὶ τὸ μὲν πιστὸν καὶ ἀσφαλὲς, ἀπ' αὐτοῦ παρῄει τῇ δυναστείᾳ. τῶν δὲ ἀπέλαυεν, μόνῳ ἐκαρπᾶτο τῶν ἀδικημάτων. σκεῖνος ἦν ὁ τοὺς δορυφόρους σωφρονῶν, ὁ τῶν φρουρῶν κρατῶν, [1] ὁ τοὺς τυραννευμένους σκοπῶν, ὁ τοὺς ἐπιβουλεύοντας φοβῶν. σκεῖνος, ὁ τοὺς ἐφήβους ἀναπαύων, ὁ συνοφλίσκων τοῖς γάμοις, σκεῖνος αἱ παρθένοι ἀπήγοντο, καὶ εἴ τινες σφαγαὶ, καὶ εἴ τινες φυγαὶ, καὶ χρημάτων ἁρπαγαὶ καὶ βάσεις, καὶ ὕβρεις, πάντα ταῦτα τολμήματα ἦν νεανικά. ὁ γέρων δ' ἐκεῖνος, ἡκολούθει, καὶ συνῆδεν, καὶ ἐπῄνει μόνον τὰ δ' παιδὸς ἀδικήματα, καὶ τὸ πρᾶγμα ἡμῖν ἀφόρητον κατεστήκει. Ὅταν γὰρ αἱ γάμης ἐπιθυμίαν τῶν ἐκ τῆς ἀρχῆς ἐξουσίαν ἀναλάβωσιν, ἵνα μὴ δόξωμεν ποιεῖσθαι τὰ ἀδικήματα. μάλιστα δ' ἐκεῖνο ἐλύπει, τὸ εἰδέναι μάκρον, μᾶλλον δ' ἄπλοον τῶν ἀλλοτρίων ἐσομένην, καὶ ἐν ἀφθόνῳ δυναδοθησομένην τῇ πόλει, ἄλλοτε ἄλλῳ δεσπότῃ, καὶ πατρὶ, κληρονόμημα γενησόμενον τ δήμου, ὡς δὲ γε ἄλλοις ἐκ μικροῦ τινος ἐλπὶς αὕτη, τὸ λοιδορεῖν, καὶ ὡς αὐτὸς λέγειν, ἀπ' ἤδη πώποτε, ἀπ' ἤδη παύσεται. καὶ μετ' ὀλίγον ἐλεύθεροι ζησόμεθα. ἐπ' ἐκείνοις δ, ἀδὲν τοιοῦτον ἠλπίζετο, ἀπ' ἐσωζόμεν ἤδη ἕτοιμον τ τῆς ἀρχῆς ἀφάδοχον. τοιγαροῦν ἀσθ' ὑπῆρχεν τις ἐπολμᾶν τῶν γυναικῶν, καὶ τὰ αὐτὰ ἡμῖν ἀσθανόμενον, ἀπ' ἀπίγνωσε παντὸς ἐλευθερίας. ἐγὼ δὲ ἐν τοιούτοις ὢν, καὶ τὸν ἐμαυτοῦ θάνατον ἐπιβουλεύων, καὶ τὸν τοῦ τυράννου, ἐπεὶ μὴ ἐδυνάμην ἀμφοτέρους ἐπιβουλεύειν, ἐπεβούλευον τῷ τυράννῳ, ἐπεὶ μᾶλλον ἐκείνου ἐμοὶ ἐπιβουλεύοντος. ἐπεὶ δὲ ἐκεῖνος μὲν ἐτελεύτησεν, ἐγὼ δὲ ἐσώθην, ἐπεὶ μὴ ἐδυνάμην ἀμφοτέρους ἐπιβουλεύειν, ἐπεβούλευον τῷ τυράννῳ, ἐπεὶ μᾶλλον ἐκείνου ἐμοὶ ἐπιβουλεύοντος. ἐπεὶ δὲ ἐκεῖνος μὲν ἐτελεύτησεν, ἐγὼ δὲ ἐσώθην,

debat adoleſcens, ſoloque imperii à nomine temperabat: ipſe tamen tyrannidem exercebat, ejuſque caput erat. Et quanquam tutamentum prætidiumque principatus ab illo mutuabatur, ſcelerum tamen emolumentis ſolus fruebatur. Ille erat qui ſatellites continebat, qui cuſtodiam muniebat, qui tyrannidem affectantes è medio tollebat, qui inſidiatores deterrebat, qui ephebos ſubducebat, qui conjugia violabat. Illi virgines adducebantur: tum ſiquæ cædes, ſiqua exilia, & pecuniarum expilationes, & cruciatus, & contumeliæ, ea omnia juvenis temeritate gerebantur. Porrò ſenex ille obſequebatur, ſocium ſcelerum ſeſe præbebat, & filii flagitia duntaxat comprobabat. Imò res intolerabilis nobis creabatur. Nam quum animi cupiditates ex imperio licentiam aſſumunt, nullum flagitiis modum imponunt. In primis verò illud me diſcruciabat, quòd proſpicerem diuturnam, imò potiùs æternam fore eam ſervitutem, & per ſucceſſionem aliàs alii domino, tradendam rempub. populumque homini ſceleſto hæreditatis inſtar obventurum. Id enim aliis ſpem non exiguam facit, quod reputant, quod inter ſe dicunt: at mox coërcebitur, at mox demorietur, poſtmodum liberi erimus. Sed de illis, tale nihil ſperabatur: quin jam paratum tyrannidis hæredem intuebamur. Itaque nullus ex generoſis, iiſque qui in meam eunt ſententiam, rem aggredi audebat: ſed deſperabatur omnino liber-

tas,

1 Ὁ τῶν τυραννευμένων κωλύων] Malè interpres: *qui tyrannidem affectantes, è medio tollebat.* τῶν τυραννευμένων, hoc eſt, *tyrannide vexatos.* Menagius.

1 Τῆς

πάπασιν ἡ ἐλευθερία, καὶ ἄμαχος ἡ τυραννὶς ἐδόκει, ὡς τοσούτοις ἐσομένη τὸ ἐπιχειρήσειν. ἀλλ' οὐκ ἐμὲ τοῦτ' ἐφόβησεν, οὐδὲ τὸ δυσχερὲς τῆς πράξεως λογισάμενον ἀπέπτηξα, οὐδὲ ὡς τὸν κίνδυνον ἀπεδειλίασα. μόνος ἢ μόνῳ ὡς ἄτοπος ἐχυρὸν καὶ πολλῷ τῷ τυραννίδι. μᾶλλον ἢ οὐδὲ μόνῳ, ἀλλὰ μὴ δι' ἑξῆς ἀφεῖναι δ' συμμεμαχημένω, καὶ τὸ μέρος συμπατουμένοις πεπηγότα, ὡς ὀφθαλμῶν μὲ, τῷ πλούτῳ ἔχων, ἀλλαξόμενον ἢ ὅμως τῷ κοινῷ ἐλευθερίαν τὸ σφαγῆς τὸ ἐμῆς. σὺν τυχὼν ἢ τῇ πρώτῃ φορᾷ, καὶ πεῖσαμενος ῥᾳδίως τοὺς δεσμοφύλακας, καὶ τὸν σύντροφον στείναι, καὶ τὸ ἀνθιστάμενον πᾶν ἀλαφθείρων, ἐπὶ τὸ κεφάλαιον αὐτὸ τοῦ ἔργου ἐμόν, ἐπὶ τῷ μόνῳ τὸ τυραννίδος ἰσχὺν, ἐπὶ τῷ κατόπτευσιν τὸ ἡμετέρων συμφορῶν. καὶ ἐπισὰς τοῦ τὸ ἀκροπόλεως φρουρίου, καὶ ἰδὼν γυναικῶν ἀμυνόμενον, καὶ ἀνθιστάμενον πολλοῖς πρώμασιν, ὅμως ἀπέκτεινα. καὶ ἡ μὲ τυραννὶς, ἤδη καθήρητο, καὶ πίστις εἰχέ μοι τὸ τόλμημα. καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνου, πάντες μὲ ἐλεύθερον, ἐλεύθερον δ' ὁ γέρων ἔπ μόνῳ ἄνοπλον, ἀποξεσθλικὰς τὰς φύλακας, ἀπολωλεκὼς τὸ μεγαν ἐκεῖνον αὐτὸ θρασύφρονα, ἔρημος, οὐδὲ γυναίας ἔπ χειρὸς ἄξιον. σὺ τοῦτ' τοίνυν ὡς ἐμοὶ τὸν ὦ ἄνδρες δικασταί, τὰ τοιαῦτα ἐλογισάμην. πάντ' ἔχ μοι καλῶς, πάντα πέπρακται, πάντα κατόρθωται, τίνα ἂν ὁ πολίτης κολασθείη τρόπον; ἐμοῦ μὲ γὰ ἀναξίως ἐστι, καὶ τὸ ἐμῆς δεξιᾶς, καὶ μάλιστα ἐπ' ἔργῳ λαμπρῷ, tas, atque inexpugnabilis videbatur tyrannis: quippe cùm esset cum tam multis confligendum. At me nihil ista deterruerunt, neque perpensâ negocii difficultate refugi, neque periculum reformidavi. Verùm solus, solus inquam, adversus adeò validam, magnamque tyrannidem, vel potiùs non solus, sed gladio comite conscendi, qui mecum pugnavit, & ex parte tyrannum interemit, quum mors mihi ob oculos interim versâbatur, perpendebam tamen me meæ cædi publicam libertatem redempturum. Ergo cùm in primam custodiam irruissem, nec facilè satellites summovissem, quemvis obvium interimens, quodvis obstaculum amoliens, ad ipsum negocii caput tendebam, ad unicum tyrannidis robur, ad calamitatum nostrarum argumentum. Et facto in arcis propugnaculum impetu, cùm viderem illum fortiter sese tuentem, & resistentem, multis tamen vulneribus occidi. Et jam erat sublata tyrannis, jam tum mihi confectum facinus: ex eo tempore liberi omnes: nisi quòd supererat senex solus, inermis, ejectis custodibus, amisso magno illo suo satellite, destitutus, neque forti ampliùs dextra dignus. Ibi nimirum mecum ipse judices, hæc animo reputabam. Cuncta mihi præclarè habent, cuncta confecta, cuncta gesta sunt ex animi sententia. Quomodo verò puniatur qui superstes est? Me quidem, meaque dextra nequaquam est dignus, præsertim si post splendidum, & juvenile, & ge-

1 Τῆς σφαγῆς τ ἐμῆς] Ταῖς ἐμαῖς. Marc.

καὶ νεανικὴ, καὶ γυναίᾳ ἀνηρημένῳ, καταισχύνη κἀκείνῳ τὴν σφαγήν. ἄξιον δέ τινα δεῖ ζητῆσαι δήμιον. ἀλλὰ μὴ τὴν συμφορὰν, μὴ δὲ τὴν αὐτὴν κερδάνειν. ἐδόκει, κλαυθήτω δ' ὁ ξιφήρμυος ἐχέτω τὸ ξίφος. τούτῳ τὰ λοιπὰ ἐπιτέμομαι. ταῦτα βυλευσάμενος, αὐτὸς μὲν ἐκποδὼν ἀπῆλαυνον. ὁ δὲ, ὅπερ ἐγὼ περιμένουσα ἐβυλευσάμην, διεπράξατο, καὶ ἐτυραννοκτόνησε, καὶ τέλος ἐπέθηκε τῇ ἐμαυτοῦ δράσει. παρέμι δὲ κομίζων ὑμῖν τὴν δημοκρατίαν, καὶ χαίρειν ἤδη προκηρύττων ἅπασι, καὶ τὴν ἐλευθερίαν ἀναγαλιζόμενος. ἤδη δὲ ἀπλανῶς ἔστι τὰ ἔργα τὰ ἐμὰ. κενὴ μὲν ὡς ὁρᾶτε πονηρῶν ἡ ἀκρόπολις. ἐπιτάττει δὲ οὐδεὶς, ἀλλὰ κρίνειν ἔξεστι, καὶ δικάζειν, καὶ ἀπολέγειν τοὺς νόμους. καὶ ταῦτα ταῦτα μαχόμενα δὲ ἐμοὶ ὑμῖν, καὶ ἀφ' ἑνὸς τολμήσαντος ἐμοῦ. καὶ τοῦ ἑνὸς ἐκείνου φόνῳ, μεθ' ὃν σὺν ἔτι ζῆν πατὴρ ἐδυώθη. ἀξιῶ δ' ἐν ἐπὶ τούτοις, τὴν ὀφειλομένην δοθῆναί μοι παρ' ὑμῶν δωρεὰν, ὁ φιλοκερδὴς, οὐδὲ μικροφιλόνεικός τις ὤν, οὐδ' ἐπὶ μισθῷ τὴν πατρίδα εὐεργετεῖν ὠρεγμένῳ, ἀλλὰ βεβαιωθῆναί μοι βυλόμενον τὰ κεκρωμένα τῇ δωρεᾷ, καὶ μὴ ἀφελεσθῆναι, μήδ' ἀδόξου γλυκὺν τὴν ἐπιχείρησιν τὴν ἐμὴν, ὡς ἀπλῆ, καὶ χάριτος ἀναξίαν κεκεμένην. οὗτοι δ' ἀπλείαν, καὶ φησὶν, σὺκ ὀλίγον ποιεῖν με τιμῶν ἠλίθιε, καὶ δωρεὰν λαμβάνειν· ἐγὼ δ' εἶναι τυραννοκτόνον, οὐδὲ πεπρᾶχθαί μοι τι κρεῖττον τὸν νόμον, ἀλλ' ἐνδεῖν τι τοῦ ἔργου τοῦ ἐμοῦ, ὅσον ἀπαίτησιν τὴν δωρεᾶς. πυνθάνομαι τίνων αὐτῶν, τί λοιπὸν ἀπαιτεῖς παρ' ἐμοῦ; σὺκ ἐβουλήθην; σὺκ ἀνῆλθον; σὺκ ἐφό-

& generosum facinus interimatur, priorem illam cædem dedecoraturus. Dignus illo carnifex est quærendus: ied post calamitatem, ne vel hanc ipsam lucrifaciat: videat, crucietur, appositum habeat ensem, huic cætera mando. Hæc ubi mecum statuissem, ipse illinc discedo. At ille fecit quod prædivinaverim, tyrannum occidit, meæque fabulæ finem imposuit. Adsum igitur popularem administrationem vobis adportans, cunctisque ut bono sint animo pronuncians, lætumque libertatis nuncium evulgans. Iam meis fruimini *factis*: vacua, sicut videtis, sceleratis hominibus est arx. Imperat nemo, honores deferre licet, & causas agere, & ex legibus contradicere. Atque hæc omnia vobis mea contigerunt opera, meaque fortitudine, & ex unius illius cæde, post quem pater non potuit amplius vivere. Igitur dignum censeo, ut his pro meritis debitum mihi à vobis præmium tribuatur, non quòd lucri sim amans, & sordidus, & de patria bene mereri mercedis gratia statuerim: verum quòd cupiam officia mea præmio confirmari, nec iis detrahi, neque inglorios fieri meos conatus, si judicentur irriti & honorario indigni. At hic contradicit, negatque æquum facere me, qui munere decorari, & præmium ferre velim. Neque enim tyrannicidam esse me, neque quicquam à me pro legis sententia confectum esse: verùm facinori meo deesse quiddam, ad hoc ut præmium postulem. Ex illo igitur quæro, quid præterea requiris à me? nonne volui? nonne ascendi? nonne occidi? nonne

θευσε; σὸν ἠλευθέρωσε; μή τις ἐπιτάττῃ; μή τις κελεύῃ; μή τις ἀπειλεῖ δεσπότης; μή τις με τῶν ἡμερῶν διέφυγε; σὸν ἂν εἴποις. ἀλλὰ πάντα εἰρήνης μεστὰ, καὶ πάντες οἱ νόμοι, καὶ ἐλεύθερία σωφὴς, καὶ δημοκρατία βέβαιος, καὶ γάμοι ἀνύβριστοι, καὶ παῖδες ἀδιεῖς, καὶ παρθένοι ἀφαλεῖς, καὶ ἑορτάζουσι τὴν ἡσυχίαν αἱ πόλις. τίς οὖν ὁ τούτων ἁπάντων αἴτιος; τίς ὁ σωτὴρ μοι παύσας, τὰ δὲ παρεχημένα; εἰ γάρ τις ἐστὶ τοιοῦτος ἐμοὶ τιμᾶσθαι δίκαιος, παραχωρῶ τῆς γέρως. ἐξίσταμαι τῆς ἐπωρεᾶς. εἰ δ' μόνος ἐγὼ πάντα διεπραξάμην, πολεμῶν, κινδυνεύων, ἀγώνων, ἀναιρῶν, κολάζων, δι' ἀλλήλων πεφορημένων, τί μοι ἀμφισβήτησις τὰ καθορθώματα; τί δ' ἀχάριστον ὡς ἐμὲ τὸν δῆμον ποιεῖν εἶναι; ὁ γὰρ αὐτὸν ἐφόνευσας τὸν τύραννον. ὁ δὲ νόμος, τυραννοκτόνῳ δίδωσι τὰ ἐπινίκια. ἀμφίρρη δ' εἰπεῖν μοι τί ἦν αὐτὸν ἀνελεῖν, ἢ δι' ἣν ἔπραττε διαφορὰν τῷ αἰτίᾳ. ἐγὼ μὲν γὰρ, οὐδὲν οἶμαι, ἀλλὰ τοῦτο μόνον ὁ νομοθέτης εἶδε, τὴν ἐλευθερίαν, τὴν δημοκρατίαν, τὴν τῶν δεινῶν ἀπαλλαγήν. τοῦτ' ἐτίμησε, τοῦτ' ἄξιον ἀμοιβῆς ὑπέλαβεν, ὅσῳ σὸν ἂν εἴποις μὴ δι' ἐμὲ γεγενῆσθαι. εἰ γὰρ ἐφόνευσε δι' ὃν σὺ φῂς ζῆν σὸν ἐδύνατο, αὐτὸς ἐπραττόμην τὴν σφαγήν. ἐμὸς ὁ φόνος, ἡ χεὶρ σὴ. μὴ τοίνυν ἀκριβολογοῦ ἐπὶ πρὸς ὃ τρόπῳ τὸ τελευτῆς, μήδ' ἐξέταζε ὅπως ἀπόλωλεν, ἀλλ' εἰ μηκέτ' ἔστιν. εἰ δὲ ἐμὲ τὸ μηκέτ' εἶναι ἔχει ἐπὶ κακείνῳ ὠφοπεξεπέσειν μοι δικῆς, καὶ συκοφαντήσειν τὸν ἐγκλήτας, εἰ τις μὴ ξίφει, ἀλλὰ λίθῳ, ἢ ξύλῳ, ἢ ἄλλῳ τῷ τρόπῳ ἀπέκτεινε. τί γὰρ εἰ λιμῷ ἐξεπολιόρ-

ne libertatem peperi, numquis imperat? numquis jubet? numquis minatur dominus? numquis ſceleratorum meas effugit manus? haudquaquam dixeris. Sed omnia plena pacis, omnes reſtitutæ leges, manifeſta libertas, ſtabilis democratia, inviolata conjugia, tuti pueri, ſine periculo virgines, publicamque fœlicitatem ſolennibus feriis celebrat civitas. Quis igitur horum omnium eſt author? quis illa repreſſit? hæc peperit? Nam ſi priorum quiſquam honore hoc ſit dignus, præmium cedo, à petendo munere deſiſto. Quòd ſi ſolus omnia peregi, audens, periclitans, crucians, perimens, alterum in altero puniens, quid mea calumniaris officia? cur minimè gratum erga me reddis populum? etenim tu non occidiſti tyrannum. Porro lex tyrannicidæ præmium decernit. Verùm dic mihi, quid intereſt utrum ipſe interimas, an mortis cauſam præbeas? Mea ſententia, nihil. Verùm hoc ſolum ſpectavit legis conditor, libertatem, democratiam, malorum ſublationem. Huic honorem decrevit, hoc præmio dignum judicavit: quod opera mea contigiſſe non negaveris. Nam ſi eum occidi ſine quo vivere non poterat, ipſe cædem peregi: occidi ego, ſed illius manu. Itaque ne diſcepta de cædis modo, neque illud perpende quemadmodum interierit, verùm an jam perierit, & an quod periit, id à me ſit profectum. Siquidem & illud excuſſurus mihi videris, & his adverſus de-

pub. bene meritos calumniis uſurus: ſiquis non gladio, verum lapide ligno-ve, vel alio quovis modo peremit. Quid ſi fame ty-

κησα τὸ τύραννον; τῇ ἀνάγκῃ τὸ τελευτῆς παρέχων, ἀπήτεις ἂν κἀτότε παρ' ἐμοῦ αὐτὸ χειρὶ τῇ σφαγήν; ἢ οὐδεὶν ἔλεγές μοι πρὸς τοῦτο τὸ νόμιον; καὶ τοιοῦτε, χαλεπώτερον ἢ κακούργῳ πεφονευμένῳ; ἢ μόνον ἐξέπαυσε, τοῦτο ἀπαίτει, τοῦτο πολυπραγμόνει. τίς τῶν πονηρῶν λείπεται, ἢ τίς ἐλπὶς ἢ φόβος, ἢ τὸ ὑπομίμημα τῶν συμφορῶν. εἰ δὲ καθαρὰ πάντα, καὶ εἰρωνικὰ, συκοφαντοῦντός ἐστι τὰ πρόπαλαι τὰ πεπραγμένα χρωμένου, ἀπιστεῖν ἐθέλειν τῷ ἐπὶ τοῖς πεπονημένοις ὠφελείᾳ. ἐγὼ δὲ κἂν τοῦτο μέμνημαι διηγορευμένον ἐν τοῖς νόμοις, ὡς τοῦ ἐμοὶ λῷστα τῷ πολλὴν ἀλυσίαν, ἐπιλέλησμαι τὰ ἐν αὐτοῖς εἰρημένον, αἰτίας θανάτου εἶναι δίκαιος, εἴ τις αὐτὸν ἀπέκτεινεν, ἢ εἴ τις μὴ αὐτὸς μὲ ἀπέκτεινε, μὴ δὲ τῇ χειρὶ ἔδρασε τὸ ἔργον, ἠνάγκασε δέ, καὶ παρέσχεν ἀφορμὴν ἢ φόνου τοῦ ἴσου, καὶ τοῦτον ἀξιοῖ ὁ νόμος αὐτὸν ἀντικολάζεσθαι. μέγα δικαίως. ἃ γὰρ ἐβούλετο ἢ πεπραγμένα ἴσον γίγνεσθαι τὸ τῆς ἀδείας, καὶ ἔστιν λοιπὸν ἡ ἐξέτασις ἢ τρόπου τῆς σφαγῆς. εἶτα τὸν μὲν ὕπνου ἀποκτείνοντα, κωλάζειν ὡς ἀνδροφόνον δικαιοῖς, καὶ ἁδαμῶς ἀφιέναι θέλεις. τὸν δὲ [1] κατὰ τὸν αὐτὸν τοῦτο τρόπον οὐ πεποιηκότα τῇ πόλει, ἃ τῶν ὁμοίων ἀξιώσεις τοῖς εὐεργέταις. οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνο ἂν ἔχοις λέγειν, ὡς ἐγὼ μὲν

tyrannum obsedissem, ad mortis necessitatem compellens, numquid etiam tunc cædem mea manu peractam à me exigeres? aut aliquid desiderari diceres quo legi satis fieret? idque cum sceleratus ille genere mortis atrociori ceciderit? Vnum hoc perquire, hoc repone, hoc excute, quis nocentium supersit, aut quæ metus expectatio, aut quæ calamitatum recordatio. Quòd si purgata omnia, si placata, calumniatoris est modum rei gestæ reprehendendo, præmio frustrare velle, quod iis debetur, quæ virtute confecta sunt. Equidem & illud memini in legibus dicere, nisi fortè ob diutinam servitutem, eorum quæ in illis dicuntur, oblitus sum: causam mortis esse duplicem, puta siquis ipse occidit, aut si non ipse quidem occidit, neque manu facinus peregit verùm compulit, præbuitque mortis occasionem. Ex æquo & hunc quoque supplicio, affici oportere lex censet, idque jure optimo. Audaciam enim facto minùs valere noluit. Et postea supervacaneum est cædis rationem quærere. Deinde hunc qui sic occiderit, nequaquam absolvendum, sed tanquam homicidam puniendum esse censebis. Eum verò qui consimili modo

remp. beneficio affecit, debito benemeritis præmio non dignaberis. Neque enim illud dicere possis, me quidem imprudentem fe-

1 Καὶ παρέσχεν ἀφορμὴν τῷ φόνῳ τὸ ἴσον, ᾧ τοῦτον ἀξιοῖ ὁ νόμος αὐτὸν ἀντικολάζεσθαι μέγα δικαίως] Καὶ παρέσχεν ἀφορμὴν τῷ φόνῳ, τὸ ἴσον, ᾧ τοῦτον ἀξιοῖ ὁ νόμος αὐτὸν ἀντικολάζεσθαι, ᾧ μέγα δικαίως. Marc.

2 Οὐ γὰρ ἐβούλετο] Καὶ γὰρ ἐβούλετο. Etenim voluit par esse facto id quod extra metum sive periculum facti, τὸ τῆς ἀδείας, nempe ἀφορμὴν ἴσως παρέχειν. Idem.

3 Κατὰ τὸν αὐτὸν τοῦτο τρόπον] Τοῦτον τρόπον. Idem.

1 Καὶ

ἀπολῶς αὐτὸ ἔπραξα, ἠκολούθησε δέ τι τέλῳ ἄλλως χρηστὸν, ἐμοῦ μὴ θελήσαντος. τί γὰρ ἐπ' ἐλπίδι, ἢ ἐχυρωτέρᾳ πεφευμμένῳ; τί γὰρ κατέλιπον τὸ ξίφος ἐν τῇ σφαγῇ, εἰ μὴ πάντως τὸ ἐσόμενον αὐτὸ ἐπεφευμμενόμην; οὐκοῦν εἰ μὴ τοῦτο φῂς, ὡς ὁ τύραννος ὁ πθνεὼς ζῇ, ὁδὲ παύτην εἶχε τὴν ἐπιστροφὴν, ὁδὲ ἐρεῖς ἐπ' αὐτῷ πολλὰς, εἰ ἀποθάνοι, ἡδέως ἂν ὑμῖν ἐδώκατο. ἀλλ' οὐκ ἂν εἴποις. εἶτα ἢ τυράννου πρόσωπον, τί τὴν αἰτίαν ἐζημίωσε τὸ σφαγῆς, οὐκ ἀποδώσεις τῶν δωρεάν; ὦ τῆς πολυπραγμοσύνης. μέλλῃ δέ σε τοῦτο ἀπέχειν, ἀπλακώσῃ τὴν ἐλευθερίας, ἢ τὸν δημοκρατίαν ἀποδεδωκότα, ὥστε τί περὶ τοῦ ἐπιπτεῖς; καίτοι ὅ γε νόμος ὡς φῂς, τὸ κεφάλαιον ἐξεπάζῃ τῶν πραγμάτων. τὰ ἄλλα μέσα ἔᾳ πάντα ἐᾷ, καὶ οὐκ ἔτι πολυπραγμονεῖ. τί γὰρ καὶ ἐχρῆν ἐξελάσαντας τὸν τύραννον, ἤδη πολὺ ἔλαθε τυραννοκτονίαν; καὶ μάλα δικαίως. ἐλευθερίαν γὰρ κἀκεῖνον ἀντὶ δουλείας παρέχηται. τὸ δ' ὑπ' ἐμοῦ γεγονέναι, ἢ φυγὴ, ὁδὲ δευτέρας ἐπαναστάσεως ἐλπὶς, ἀλλὰ παντελὴς καθαίρεσις, καὶ παντελὴς τοῦ παντὸς ἔφυς, καὶ ῥιζόθεν τὸ δεινὸν ἅπαν ἐκκεκομμένον. καί μοι θεὸς θεῶν ἤδη ἀπ' ἀρχῆς ἐς τέλος, εἰ δοκεῖ, πάντα ἐξεπίστασο, εἴ τι τοῖς πρὸς τὸν νόμον ἐγκαλέλειπται, καὶ εἰ σοὶ δοκεῖ τοῦ φονεῖναι, ὀφειλόντων τυραννοκτόνων, σῶσαι μὲν δὴ γνώμῃ προὐπάρχειν χρὴ ἐλευθερίαν, καὶ φιλόπολιν, καὶ σοῦ τοῦ κοινοῦ κινδυνεύειν ἐξέλασιν, καὶ τῇ οἰκείᾳ θανάτῳ τὴν τῶν πολλῶν σωτηρίαν ὑπομένειν. ἆρ' ὃν σοῦ

feciſſe, ſed exitum quendam commodum, præter animi ſententiam, fortuitò ſequutum fuiſſe. Nam quid amplius formidaſſem, eo qui validior erat, interempto? Cur verò gladium in vulnere reliquiſſem, niſi planè quod erat eventurum, id ipſum prædivinaſſem? Niſi fortè illud dices, eum qui extinctus eſt, tyrannum non fuiſſe, neque appellationem hanc habuiſſe, neque vos multum præmii hoc nomine, ſi ille fuiſſet occiſus, decreturos fuiſſe. Atqui dicere non queas. An interfecto tyranno, ei qui cædis cauſam præbuit, præmium denegabis? O curioſitatem! laboras quo pacto perierit, cùm interim libertate fruaris: aut ab eo qui democratiam reſtituit, ſupervacaneum aliquid requiris? Atqui lex, uti fateris, caput rei geſtæ quærit: media verò miſſa facit omnia, neque ultra curioſiùs excutit. Quid enim? annon ſiquis tyrannum expuliſſet, tyrannicidæ præmium jam cepiſſet? cepiſſet jure optimo: ſiquidem ille pro ſervitute libertatem contuliſſet. Id verò quod à me patratum eſt, non exilium habet, non inſtaurandæ tyrannidis metum: verùm abſolutam ſublationem, totiuſque generis internecionem, omneque malum radicitus exciſum. Ac mihi per Deos, jam ab initio ad finem uſque ſi videtur, rem totam perpendite, numquid eorum quæ pertinent ad leges ſit prætermiſſum, numquid in me deſideretur ex his, quæ tyrannicidæ adeſſe debent. Primùm animus illi generoſus ſuppetat oportet, qui ſit civitatis amans, qui ſe quàm rempericlitari malit, qui propria morte populi redimat ſalutem. Num

mihi

τῦτο σὺ εδήσω, ἐμφιλακίσθην, ἢ ὑποδεδραμένος τινὰ τῶ λόγῳ μέσον κινδύνων ἀπώκνησα; σὺκ ἂν εἴποις. μόλις τοίνυν ἐπὶ τύτῳ ἔπ μόνῳ, καὶ νόμιζε ἔ ἑκὼν μόνον, καὶ ἔ βιαζόμενος τῦτο, εἰ μὴ χρηναι ἀπόδειξιν. ἔκ τι τ γνώμης αὐτῆς κατεσκεύαζε με, μᾶλλον ἀξιῶν, ὡς ἐυεργέτην λαμβάνειν. ἐμοὶ μ ἐ διωρθέν@, ἄλλω δὲ μετ ἐμὲ πεπορισται τινὰ ἡδονὴν, ἄλλον εἰπὲ μοι, ἢ ἄγνωμον ὦ ἔδαφος; καὶ μείλιττε εἰ ἔλεγε, ἄνδρες, ἐβυλόμην, ἠθέλησα, ἐπεχείρησα, ἐπειρώθην τ γνώμης, μόν@ ἄξιός εἰμι τιμᾶς, τί ἂν ἀπεκρίνω τότε; νῦν δὲ, ὁ τῦτό φημι, ἀλλὰ καὶ ἀνῆλθον, καὶ ἐκινδύνευσα, τ μυρίων ὧν τ ἔ νεανίσκων σφαγῆς ἐπαύσατο. μὴ γὰ ὕτω ῥᾴδιον, μήδ' ἀχρὶς ὑπολάβητε εἶναι τὸ πρᾶγμα, φρουρὰν ὑπερβῆναι, καὶ δορυφόρων κρατῆσαι, καὶ πέψασθαι τοσύτους μόνον, ἀλλὰ χεῖρον τὸ μέγιστον ἐν τῇ τυραννοκτονίᾳ, καὶ τὸ κεφάλαιον τ ἔργων, τῦτό ἐστι. ὁ γὰ δὴ αὐτὸς γε ὁ τύραννος, μέγας, καὶ δυσάλωτος, καὶ δυσκατέργαστ ἐστι, ἀλλὰ τὰ φρουρὰν, καὶ σωμάτων πλῆ τυραννίδα. ἃ πᾶς ἂν νικήσῃ. πάνυ ὕτ@ κατώρθωσε. καὶ τὸ λοιπὸν, ὀλίγον. τὸ δ' δὲ ἄχρι τ τυράννων ἀφοσπλῆξαι; σὺκ ἂν ὑπῆρξέ μοι, μὴ ὄχι τ ἀεὶ αὐτὸς φυλάκων, καὶ δορυφόρων ἀπάντων κεκρατηκότι, κἀκείνους ἅπαντας ἀφοπλίσαντι. ὑδὲν ἔτι ἀφοπλίζημι, ἀλλ' ἐπὶ τύτων αὖθις μένω. φυλακῆς ἐκράτησα. δορυφόρους ἐνίκησα. τ τύραννον, ἀφύλακτον, ἀσπαλον, ἀμυνον, ἀπέδωκα. τιμῆς ἀξιῶ ἐπὶ τύτοις εἶναί

ihi quicquam hac parte defuit? num mollem me præstiti? num præcognitis periculis, per quæ mihi perrumpendum esset, per ignaviam reformidavi? Profectò non potes dicere. Hac igitur tantum in parte commorare, existima me tantùm voluisse, ac statuisse ista, etsi nihil commodi evenerit, & me pro sola voluntatis deliberatione præmium reposcere, ut qui tamquam bene meritus illud accipiam. Num si voluntati meæ facultas defuisset, alius verò post me tyrannum occidisset, dic quæso absurdum-ne, & præter æquum foret, præmium dare? Ac in primis si dicerem, Cives volui, statui, aggressus sum, voluntatis experimentum dedi, solus honorario sum dignus. Quid tum respondeas? At nunc non hoc dico: sed ascendi, periculum adii, ante cædem adolescentis innumera præstiti. Neque enim usque adeò facile & expeditum putetis, præsidia superare, satellites opprimere, unumque hominem tam multos amoliri. Quin istud penè maximum est omnium, quæ sunt in tyrannicidio, totiusque negocii caput. Nam ipse jam tyrannus non magna res est, neque expugnatu, neque confecta difficilis: verùm ea quæ tuentur, continentque tyrannidem: quæ quidem si quis superaverit, voti compos evasit, & pusillum est id quod supereſt. Sed ad tyrannos pervenire nunquam mihi contigisset, ni priùs qui illos cingebant custodes oppressissem, omnesque satellites ante debellassem. Nihil amplius addo, sed his rursum insisto. Custodiam oppressi, satellites devici: tyrannum incustoditum, inermem, nudum reddidi. Vtrum rebus hisce confectis, honore dignus tibi

σοι δοκῶ, ἢ ἔτι ἀπαιτεῖς παρ' ἐμοῦ τὸ φόνου; ἀλλ' εἰ μὴ φόνου ζητεῖς, οὐδὲ τοῦτο σύδεῖ. οὐδ' ἀναίμακτός εἰμι, ἀλλ' ἔρρασμαι μειράλιον ἢ γυναῖκα σφάγιον, νεανίσκω ἀκμάζοντι, καὶ πᾶσι φοβερῷ. δι' ὃν ἀνεπιβούλευτος κακείνου ἦν, ᾧ μόνῳ ἐπῆρτο. ὃς ἀντὶ πολλῶν ἤρκει δορυφόρων. ἆρ' οὖν σοι ἄξιος ὢν τοῦτο δωρεᾶς, ἀλλ' ἄπιμος ἐπὶ τηλικούτοις ἠδικημένοις; πῶς οὖν εἰ δορυφόρου ἕνα, τί ἢ εἰ ὑπηρέτου τινὰ τοῦ τυράννου ἀπέκτεινα; τί δ' εἰ οἰκέτου τίμιον, καὶ μέγα ἂν ἔδοξε καὶ τοῦτο, ἀνελόντα τὸν μέσον τῆ ἀκροπόλει, τὸν μέσον τοῖς ὁπλίταις, φόνιον τινὸς ἐργαστοῦ τοῦ τυράννου φίλων; νῦν δὲ καὶ τὸ προνενόμενον αὐτὸν ἰδεῖ. ὡς ἰὼ τυράννε. μᾶλλον δὲ τύραννε χαλεπώτερε, καὶ ἀκατόπτε, ἀσυμβιβάστατε, καὶ κολαστὰ ἀμοιβέρε, καὶ ὑβρίσεως βιαιότερε. τὸ δὲ μέγιστον, κληρονόμος τοῦ ὅλων, καὶ ἀφ' ὁδοῦ, καὶ ἐπιπολὺ συζητεῖναι τὰς ἡμετέρας συμφορὰς δυνάμενε. βούλῃ τοῦτο μόνον πεπρᾶχθαί μοι; ζῶν ἔτι τὸ τύραννον ἀφαιρεύμενος; λάρας δὲ ἐπὶ τούτοις αὐτῶ. τί φατέ; ἢ γνώσεται; καὶ κἀκεῖνον ὑφιεμένου ἐστὶ δικαστής; ἢ βαρύς; τὸν ἀφορητὸν ἦν; νῦν δὲ καὶ τὸ κεφάλαιον αὐτὸ συνοήσατε. ἐγὼ δὲ τοῦτο ἀπαιτεῖ παρ' ἐμοῦ, τοῦτο ὡς εἶπον, ἤρασται διεπραξάμην, καὶ τὸ τύραννον ἀπέκτεινα ἑτέρου φόνου, οὐκ ἀπλῶς, οὐδὲ πληγῇ μιᾷ. ὅπερ οὐκ ἐπαισθητὸν ἦν αὐτῷ, ἐπὶ τηλικούτοις ἀδικήμασιν, ἀλλὰ λύπῃ συσταθεὶς πολλῇ, καὶ σὺν ὀφθαλμοῖς δείξας τὰ φίλτατα οἰκτρῶς κείμενα, ὧν σὺ ἡλικίᾳ, εἰ καὶ

tibi videor, an adhuc à me interemptionem exigis? Quin si illam quæris, neutiquam desideratur. Non sum incruentus verùm cædem peregi magnam & strenuam: nempe florentis juvenis, omnibusque formidabilis: propter quem & ille ab insidiis tutus erat, quo solo fretus stabat, qui complurium satellitum vices implebat. Annon igitur, quæso te, præmio dignus videor: an verò tantis rebus gestis honore defraudor? Quid enim si satellitem unum, quid si ex tyranni ministris quempiam interemissem? quid si charum famulum? annon hoc quoque magnum visum fuisset, confecisse, media in arce, mediis in armis aliquem è tyranni familiaribus jugulasse? Nunc eum qui occisus fuit, considera. Filius tyranni erat. Imò potius crudelior tyrannus, inexorabilis dominus, ad supplicia dirior, ad contumelias violentior, quodque est maximum, hæres & successor omnium, quique nostras calamitates in longum posset prorogare. Vin' hoc solum mihi confectum esse? profugum verò tyrannum adhuc vivere? Iam horum nomine præmium reposco. Quid dicitis? non dabitis? annon & illum verebamini? annon dominus? annon gravis? annon intolerandus erat? Porro nunc ipsum negocii caput animadverte. Etenim quod hic à me requirit, hoc quoad potui, optimè confeci, & tyrannum aliena cæde occidi, non simpliciter, nec uno vulnere, quod ipsi maximè optandum fuisset, tantorum videlicet scelerum conscio: sed cùm multo mœrore priùs torsissem, id quo nihil habebat, charius, miserabiliter prostratum ob oculos ponens, filium in ætate militari,

πονηρὸν, ἀλλ' ὃν κὴ ἀκμάζοντα, καὶ ὅμοιον τῷ πατρὶ, ἄμφω, κὴ λύθρῳ ἐμπεπλησμένον. ταῦτ' ἐστὶ πατέρων τὰ τραύματα. τοιαῦτα ξίφη δικαίων τυραννοκτόνων. ἄξιος θάνατος ὠμοῖς τυράννοις, αὕτη τιμωρία πρέπουσα τοιούτοις ἀδικήμασι. τὸ δὲ οὐδὲ ἀποθανεῖν, τὸ δὲ οὐθὲς ἀγνοῆσαι, τὸ δὲ μηδὲν τοιοῦτο θέαμα ἰδεῖν, οὐδὲν ἔχει τυραννικῆς κολάσεως ἄξιον. ἐγὼ γὰρ ἠγνόουν ὦ οὗτος, σὸν ἠγνόουν, οὐδὲ τῶν ἄλλων οὐδείς, ὅσην σοὶ σὸν σύνοιαν ἔσχες τῶν ἡμετέρων, κὴ ὡς σὸκ ἂν ἠξίωσεν ἐπιδιδόναι σεαυτὸν ὀλίγου αὐτῷ χρόνου. πάντες μὲν γὰρ πατέρες ἴσως τοιοῦτοι τοῖς παισὶν εἰσι. ὁ δὲ, κὴ περισσότερόν τι τῶν ἄλλων εἶχεν, εἰκότως, ὁρῶν μόνον σοὶ κηδεμόνα, κὴ φύλακα τῆς τυραννίδος, κὴ μόνον σωκινδυνεύοντα τῷ πατρὶ, κὴ τῇ ἀσφαλείαν τῇ ἐκείνῃ παρεχόμενον. ὥστε εἰ κὴ μὴ διὰ τὴν σύνοιαν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀπόγνωσιν, οὐδὲν ἡπιστάμενον τεθνηξόμενον αὐτὸν, κὴ λοιμόμενον, ὡς οὐδὲν ἔτι ἔζη ὄφελος τῷ σὺ δὲ παιδὸς ἀσφαλείας καθηρημένης. ἅπαντα τοίνυν αὐτῷ ἀθρόα ἐπέπεσε, τὴν φύσιν, τὴν λύπην, τὴν ἀπόγνωσιν, τὸν φόβον, τὰς ἐπὶ τῷ μελλόντων ἐλπίδας χρόνων, ἐπ' αὐτὸν ἐχρησάμην τοῖς συμμάχοις, κὴ τὴν τελευταίαν σκέψιν κατηνάγκασε, ἀπέχειν ὑμῶν ἄπεκτον, λελυπημένον, ὀδυρόμενον, δακρύοντα, πεπληγκὼς πυθμὴν, ὀλιγόχρονον μὲν, ἀλλ' ἱκανὸν πατρὶ. κὴ τὸ δεινότατον, αὐτὸς ὑφ' αὑτῷ, ὥσπερ ἰατρὸν οἰκτρὸς, κὴ πολλῷ χαλεπώτερος, ἢ εἴ τις ἄλλος γένοιτο. καὶ μοι τὸ ξίφος; μή τις ἄλλος τοῦτο γνωρίζει; μή τινος ἄλλου ὅπλου τοῦτο

tari, tametsi sceleſtum, creſcentem tamen, & patri ſimilem, ſanguine, taboque oppletum. Hæc ſunt parentum vulnera, hi juſtorum tyrannicidarum gladii: hæc mors digna crudelibus tyrannis, hæc ultio tantis ſceleribus congrua. Cæterum protinus interire, protinus ſibi excidere, nihil habet tyrannico ſupplicio dignum. Non enim ignorabam vir egregie, non ignorabam, nec alius quiſquam quanta benevolentia filium proſequeretur, quamque vel tantillum illi ſuperites eſſe nollet. Omnes enim patres fortaſſe hoc erga liberos ſunt animo: ſed hic aliis quiddam amplius habebat, idque meritò: quippe qui videret illum unicum eſſe qui curaret, ſervaretque tyrannidem: quique pro patre pericula ſolus adiret, & tutamen imperio adderet. Itaque ſi non ob benevolentiam, ſaltem ob deſperationem rerum ſciebam brevi moriturum ipſum, quum reputaret nihil commodi in vita futurum ampliùs, tutamine filii ſublato. Nimirum effeci ut hæc omnia catervatim ipſum circunſtarent, natura, dolor, deſperatio, formido, quique metus in poſterum imminebant. His adverſus illum auxiliis ſum uſus, ipſumque ad id extremum conſilium adegi. Interiit vobis orbus, excruciatus, plorans, lachrymans. Luxit luctum, non eum quidem diuturnum, verùm qui patri ſatis magnus eſſet. Poſtremò quod eſt omnium acerbiſſimum, ipſe ſibi necem conſcivit, quod quidem mortis genus miſerrimum eſt, & longè atrocius, quàm ſi ab alio inferatur. Ubi mihi gladius? numquis alius hunc agnoſcit? num cujuſpiam alius hæc

fuit

δὲ; τίς αὐτὸ ἐς τὴν ἀκρόπολιν ἀνενέγκαιτο; ἢ δὲ τυράννου τίς ἐχρήσατο; τίς αὐτὸ ἐπ' ἐκεῖνον ἀπέστειλεν; ὃ ξίφος κοινὸς, καὶ ἀμφοῖν ἡμῶν κατορθωμάτων. μετὰ τοσούτους κινδύνους, μὴ τοσούτους φόνους ἀμελήσωμεν, καὶ ἀπάξιοι δωρεᾶς δόξωμεν. εἰ γὰρ ὑπὲρ μόνου τούτου τοῦ πράγματος ἤτουν παρ' ὑμῶν, εἰ γὰρ ἔλεγον, ἄνδρες, ἀποκτεῖναι ἐθελήσαντα τὸν τυραννοῦντα, καὶ ἀνάστατον ἐκ τῆς χώρας κατειλημμένον, ξίφος τοῦτο ἐμὸν ὑπηρέτησε, καὶ ἐφ' ὃ τὸν πόλεμον ἐλευθερίας συνήρχησε πᾶσι, τοῦτο πᾶσι τε καὶ ἐλευθερίας ἄξιον νομίσατε. ἀποστόλου δὲ τοῦ δημοσίου κτήματος, οὐκ ἂν ἠμείψασθε; οὐκ ἂν ἐν τοῖς ἀγάλμασι ἀνεγράψατε; οὐκ ἂν τὸ ξίφος τὸ σὸν ἱεροῖς ἀνεθήκατε; οὐκ ἂν μὴ τὸν Θεῶν σὺν τούτῳ ἐφυσικυήσατε; νῦν μοι σύνοψιν καὶ οἷον παρασκευὴν εἰκὸς τὸν τύραννον, οἷα δὴ εἰρηνεύοντα ἐφ' ἑαυτοῦ. ἐπὶ γὰρ τοῦ ἐμοῦ φονεύομαι, καὶ πρὸ ἐκκλήτου πολλοῖς τραύμασιν ἐς τὰ φανερὰ δὲ σώματος, ὡς ἂν μάλιστα λυπήσειν ἔμελλον τὸν μεγυνήκτην, ὡς ἂν ὁ ἐξ ἐναντίας ἥκων ἀφαιρήσειν, ὁ μὲν, ἀνεβόησεν οἰκτρὸν, ἐπεκαλεῖτο τὸν μεγυνήκτην, καὶ βοηθὸν, καὶ σύμμαχον, ἤδη γὰρ ἀφειδοῦντα ὄντα, καὶ ἀδεᾶ, ἀλλὰ θεατὴν τῶν οἰκείων κακῶν. ἐγὼ γὰρ ἀπεκαλάμων, ποιητὴς μὲν τῆς ὅλης τραγῳδίας μεγυνήκτης, καταλιπὼν δὲ τὸν ὑποκριτὴν τὸν νεκρὸν, καὶ τὴν σκηνὴν, καὶ τὸ ξίφος, καὶ τὰ λοιπὰ δὲ δράματος. ἐπεὶ δὲ ἐμαυτὸν, καὶ ἰδὼν υἱὸν, ὃν ἐγὼ μόνον ἔλεγον ἐμαυτοῦ, ἡμφιγμένον. ἐμπεπλησμένον δὲ φόνου, καὶ τὸ τραῦμα ἐν συνεχὲ. καὶ πολλὰ. καὶ καίρια. ἀνεβόησε τοῦτο. τὸν fuit armatura? quis eum in arcem intulit? ante tyrannum quis eo est usus? quis eum illi misit? O particeps, ó meorum egregiè factorum successor enìs, post tanta pericula, post tantas cædes contemnimur, & indigni præmio judicamur. Nam si hujus tantùm nomine præmium à vobis depoſcerem, si dicerem, judices, Tyranno cùm mori vellet, idque temporis inermem esse se deprehendisset, gladius hic meus inservivit, & ad consequendam libertatem omnibus auxilio fuit, hunc honore & præmio dignum judicassetis: porrò domino tàm popularis boni gratiam non retulissetis? Nonne inter eos qui de repub. sunt bene meriti, scripsissetis? nonne gladium inter sacra monumenta reposuissetis? nonne cum Diis illum veneraremini. Nunc cogitate, quid tyrannum feciſſe, quid ante mortem dixisse verisimile sit. Quum enim juvenis qui à me trucidabatur, & multis vulneribus confodiebatur in corporis partibus magè conspicuis, ut quàm maximè parentem discruciarem, & primo conspectu perturbarem, miserabiliter inclamavit, parentem implorans, non opitulatorem, non adjutorem. (sciebat enim illum esse senem & imbecillum) sed domesticorum malorum spectatorem. Nam ego interim discesseram, author qui fueram totius tragœdiæ, relinquens actori cadaver, scenam, gladium, & reliqua quæ ad actum fabulæ pertinebant. Tum ubi supervenit ille, viditque filium quem habebat unicum, paulum spirantem, sanguinolentum, cæde plenum, & vulnera continua, multáque, & lethalia. Sic exclama-

κτον. ἀπημέμηκε. πεφονεύμηκε. τυραννοκτονήμεικε. ποῦ ὁ σφαγεύς; ποῦ με τυρεῖ; ποῦ με φυλάττει, ἵνα σοὶ τέκνον ἀθανατηρημένον, ἢ μή τι ὡς χθονίῳ ὑπερφρονεῖς καὶ τῇ βραδυτῆτι κηλίζειν δέον, καὶ ὀλιγωρεῖν μου τὸν φόνον, καὶ μακροτέραν μοι τὴν σφαγὴν ποιεῖ. καὶ ταῦτα λέγων, ἐζήτει τὸ ξίφος. αὐτὸς γὰρ ἄοπλος ἦν, ἵνα τὸ φάντασμα τοῦ παιδὸς διαρρέῃν. ἀλλ' ἐδεδίκει. πάλαι γὰρ ἦν ὅτι ἐμοὶ καὶ τοῦτο ἀθρόον ἐκδεδυκαμένον, καὶ ὡς τὸ μέλλον τόλμημα κεχωλευμένον. ἀποστάσας δὲ τῆς σφαγῆς, καὶ ἓν τραύμασιν ἐξελὼν τὸ ξίφος, φησὶ πρὸς μικρὸν μέν με ἀπεκτικέναι. νῦν δ' αὐτὰ παῦσον ξίφος. παιδὶ πενθοῦντι δυσμούσιον ἀλγὸς, καὶ πρεσβυτικῇ χερὶ δυσχείρωτα σωματώσιμα. ἀπόφαξον. τυραννοκτόνησον. καὶ ἓν πενθεῖν ἀπάλλαξον. εὐθὺς ἀθρόως σοὶ εὑήτυχον. εὐθὺ τὴν πάξιν πρὸς λαβὼν ἓν φόνῳ. ἀπέθανον ἄν, ἀλλ' ἦ ὡς τύραννον μόνον. ἀλλ' ἔτι νομίζων ἐξεῖναι ἔκδικον, νῦν δ' ὡς ἄπαιδα. νῦν δ' ὡς ἀδὲ φονίως δύποφῶν. καὶ ταῦθ' ἅμα λέγων, ἐπῆρα τὸν σφαγέα, πέπων. ἐπιμμῶν μοι, ἀθετῶν δὲ πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν ἓν τολμήματος. πόσην κηλάσεις ταῦτα; πόσας τραύματα; πόσοι θάνατοι; πόσαι τυραννοκτονίαι; πόσαι δῶρεαί; καὶ πάλαι, ἐωρᾶκατε πάντες τὰ μὲν νεανικὰ ἀθανατίμενον, ἀδὲ μικρὸν, ἀδ' ὀλιγοπαρώνησον ἔργον. τὰ πρεσβύτικα δ, αὐτὸς ἀθανατίμενον, καὶ τὸ αἷμα ἀμφοῖν ἀνακεκραμένον. τὸν ἐλεύθερον ἐκείνου, καὶ ἐπινίκιον ἀποδοὺς, καὶ τὰ ἔργα ἓν ξίφους ἓν ἐμὰ. αὐτὸ δὲ τὸ ξίφος ἐν μέσῳ ἀμφοτέρων, ὀνήμενον ἀνδρὸς ἀνδρὶ, ἀνδρὸς ἀνδρὶ, τυραννοκτόνου τυράννου

τέρων ἐπιδεικνύμενον, ὡς σὺν ἀνάξιον μηδύνηται & διατότε, καὶ μαρτυρόμενον ὅτι μοι πιστῶς διηκονήσατο, τοῦτο ὑπ' ἐμοῦ ἡγούμενον, μικρότερον ἦν. νυνὶ δ' λαμπρότερόν ἐστι τῇ καινότητι. καὶ ὁ μὲν πρῶτος τῶν τυραννίδων πᾶσιν, ἐμοὶ ἐγώ. μεμίρισται δ' ἐς πολλὰς τὸ ἔργον, ὥσπερ ἐν δράμασι. καὶ τὰ μὲν πρῶτα, ἐγὼ ὑπεκρινάμην. τὰ δεύτερα δ', ὁ παῖς. τὰ τρίτα δ', ὁ τύραννος αὐτός. τὸ ξίφος δ', πᾶσιν ὑπηρέτησεν.

rum, declarans quàm non domino indignum se præstitit, testansque quam fidelem operam mihi navarit. Hæc res à me gesta minoris esset momenti, nisi novitate illustrior fieret. Atque is sum ego, qui tyrannidem instituli. Cæterùm actio in multos est distributa, ut in fabulis fieri solet. Ac primas quidem partes egi ipse: secundas autem filius: porrò tertias Tyrannus ipse: gladius autem omnibus inservivit.

ΑΠΟΚΗΡΥΤΤΟΜΕΝΟΣ. | ABDICATVS.

ARGVMENTVM.

Argumentum Orationis infra patet. *Porrò genus judiciale est, Status qualitatis. Sub hac enim & Abdicationis caussas Quintilianus ponit, quarum duas species facit: alteram Criminis perfecti, & alteram imperfecti, ad quam & præsens caussa hæc pertinet. Exordium maxima ex parte querela constat. Nam & de iniquitate patris conqueritur, qui se non secundum artem, sed ad præscriptum curare jubeat, & de ingratitudine, ut qui pro beneficio restituta sanitatis, eam sibi nunc gratiam referat, ut iterum abdicare cogitet. Hanc querelam, personarum, sua & noverca videlicet, conditionibus amplificat: Invidiæ paternæ accusationis etiam occurrens à consueto & more patris, id quod statim ab initio facit. Exordium Propositio sequitur, cui Narrationem submittit, non tam exponendæ actionis gratia, quàm ut anteactam vitam suam & beneficium in patrem collatum judicibus commendet. Confirmatio tribus locis consumitur: primo, quo ostendit non licere patri, ut in familiam receptum, denuo abdicet, à caussa legis & voluntate legislatoris, quod argumentum similitudine & fictionibus, seu κατ' ἔκθεσιν amplificat. Secundo, quo iniquum esse docet, se, tam bene meritum de patre iterum abdicari, & pro præmio, pœna affici. Hic locus variè amplificatur, ex qualitate beneficii, à conditione personæ, à difficultate & accidentibus artis, à natura & lege & cæt. Postremo, neque caussas abdicationis satis idoneas aut efficaces esse probat. Neque enim se quicquam peccasse, neque nunc cogi debere, ut arte sua ubivis*

utatur, idque exemplo reliquarum artium, & ob artis hujus conditionem & præstantiam, deinde ex sua persona, qui illam non impensis patris, sed tum, cùm à familia alienus esset, didicerit, aliquot etiam necessitatem quandam rei absurdam consecuturam esse. Denique non posse curari hunc morbum: quo loco multa de qualitate corporum, morborum & medicina in genere disputat, ostenditque etiam si aliàs sanabilis hic morbus esset, in noverca tamen suspicionis periculum sibi metuendum esse, si quid ipsum fallat, aut ars desticat, atque ita Orationem concludit, admonens patrem periculi superioris, in quod ne iterum per iram & indignationem recidat, cavere ipsum jubet.

Ἀποκηρυχθείς τις, ἰατρικὴν ἐξεμάθετο. μανέντα τὸν πατέρα, καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἰατρῶν ἀπηγωνισμένον ἰασάμενος φαρμάκῳ δοθέντι, ἀνελήφθη αὖθις εἰς τὸν οἶκον. μὴ πολλῷ τινι μετέπειτα χρόνῳ, μανίαν τινὰ μητρυιᾶς, ἰασάμενος κελευσθείς, ἀπεκηρύχθη.

Quidam abdicatus artem medicam didicit Patrem insania laborantem reliquis medicis desperantibus, dato pharmaco cùm sanasset, denuo receptus est in familiam. Post hæc novercam insania correptam sanare jussus, abdicatur.

Οὐ καινὰ μὲν ταῦτα ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐδὲ παράλογα, ὑπὸ δὲ πατρὸς ὁ υἱὸς ἐν τῇ παρούσῃ γιγνόμενα, οὐδὲ νῦν πρῶτον τὰ τοιαῦτα ὀργίζεται, ἀλλὰ πρὸ χειρὸς οὕτω ὁ νόμος αὐτῷ, καὶ συνήπτου ἐπὶ τοῦτ' ἀφικνεῖται τὸ διηγήσεσθαι. οὐ γὰρ ἦν καινότερον νῦν συμβὰν, ὅτι ἔγκλημά μοι ἦλθεν οὐκ ἔχον, κινδυνεύω δὲ πικρόν τινα χεῖρ' ὑπὲρ τῆς τέχνης, εἰ μὴ πάνυ δύναιτο πείθεσθαι τούτῳ κελεύοντι. εἴ τι γὰρ εἶπεν ἀπεπτότερον, θεραπεύειν οὐκ ἐθέσπιζεν, οὐκ εἰ ὡς ἡ τέχνη δύναιτο, ἀλλ' ὡς ὁ πατὴρ βούλοιτο; ἐκκόπτω μὲν οὖν τῷ ἰατρικῷ, καὶ πιστὸν ἡγοῦμαι φάρμακον, ὃ μὴ μόνον τοὺς μεμηνότας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀδίκως ὀργιζομένους, παῦσαι δύναται, ἵνα καὶ τὸ τοῦ πατρὸς νόσημα ἰασάμενος. νυνὶ δὲ τὰ μὲν τῆς μανίας αὐτῆς, πέπαυται πάνυ. τὰ δὲ τῆς ὀργῆς, μᾶλλον

Haudquaquam nova sunt hæc Judices, neque miranda quæ in præsentia facit pater: neque nunc primùm ad hunc iracscitur modum, verùm lex hæc illi facilis est, & assuetus ad hanc causam accedit. Nunc verò novum illud mihi accidit genus calamitatis, quòd etsi nullum crimen privatum sustineo, tamen artis nomine pœnas dare periclitor, nisi huic jubenti per omnia parêre possit. Quæ re quid sit absurdius? uti curem ex præscripto, non ex artis facultate, sed ex patris voluntate? Optarim equidem ut Medicina, etiam hujusmodi remedium haberet, quod non solum insanientes, sed etiam injustè iracscentes liberare posset, quo etiam patris morbo mederer. Nunc autem ipsa quidem insania levatus est; cæterùm iracundia magis ex-

λου ἐπιπλοκῆς. καὶ τὸ δυσκόπως, τοῖς μὲ ἄλλοις ἅπασι, σωφρονεῖ. κατ' ἐμὲ δ' ὃ θεραπεύσων, μόνος μαίνεται. τὴν μὲν μισθὸν τῆς θεραπείας, ἀρᾶται οἷον ἀπολαμβάνω, ἀποκηρυττόμενος ὑπ' αὐτοῦ πάλιν, καὶ δι' ἧβης ἀποτρίβομαι. δεύτερον, ἵνα μὴ ἀναληφθεὶς αὖθις ὀλίγον, ἵν' ἀπομόσῃς ἥμαρτον πολλάκις ἐκπεσὼν τῆς οἰκίας. ἐγὼ δ', εἰ μὴ τις δύναται, εὐδιάλλακτός εἰμι. σοφὸν γὰρ ἄκλητος ἦλθον ἐπὶ τὴν βουλήν. ὅταν δὲ τῆς πόλεως ἀπεγνωσμένον, εἶτ' ἐπιχειρεῖν βέλομαι. ἐπὶ δ' ἀνιάτῳ ταύτῃ, ἀνήρ τις, καὶ ἀτολμότερος εἰμι. λογίζομαι γὰρ οἷα πάσχειν ἂν ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἀποτυχών. ὃς εἶτ' ἀξιώσει τῆς θεραπείας, ἀποκηρυττόμενος. ἄχθομαι μὲν οὖν ὦ ἄνδρες δικαίως ἐπὶ τῇ μητρυιᾷ, χαλεπῶς ἐχούσῃ. λυπεῖ γάρ με, καὶ ἐπὶ τῷ πατρὶ δὲ ἐκείνῳ ἀνιαμένῳ. τὸ δ' μίσησον, ἐπ' ἰσχυτὶ ἀπιστεῖν δοκεῖν, καὶ ἃ σωφρονοῦμαι ὑπερορᾶν ἃ δύναμαι, καὶ δι' ὑπερβολὴν τοῦ νόσου, τὴν ἀσθένειαν τῆς τύχης. πάλιν δ' δίκαιον εἶναί με ἀποκηρύττεσθαι, τὰ ἃ μὴ δύναται ποιεῖν, μὴ δ' τῶν δρᾶν ὑπερχόμενον. δι' ἃς μὲν αἰτίας καὶ σωφρονῶν ἀποκηρύττει με, ῥᾴδιον σωιεῖν ἐκ τῶν παρόντων. ἐγὼ δ' κ' σοὶ ἐκείνας μὲ ὡς οἰόμην, ἐκφανὰς τῷ μετανοῆσαι βίᾳ ἀπολογησάμην. κ' νυνὶ δ', ἃ νῦν ἐγκαλεῖ, ὡς ἂν οἷός τε ὦ ἀπολογήσομαι, μικρὰ ὑμῖν διηγησάμενος τῶν ἐμῶν. ὁ γὰρ δυσπάλαιστος, κ' δυσπειθὴς ἐγὼ, ὁ κατισχύων τοῦ πατρὸς, καὶ ἀκόλαστα πράττων δ' ἥβης, τότε μὲν αὐτῷ τὰ πολλὰ ἐκείνα βοῶντι, καὶ ἀφεπομένῳ, ὀλίγα χρήματα ἀπολέσαι φόμην. ἀπελθὼν δ' τὰ exacerbatur. Quodque est omnium gravissimum, erga cæteros omnes est sanus, insanus in me unum à quo est curatus. Videtis igitur cujusmodi mercedem curationis feram, quum rursus ab illo abdicor, rursus alienor à familia, ceu ob id ipsum ad breve tempus receptus, ut majore infamia sæpius ejicerer domo. At ego quidem in his quæ præstare queam, justa patris non expecto: ut qui nuper non accersitus ad opitulandum venerim. Verùm ubi res est planè deplorata: tum nec aggredi velim. Porrò in hac muliere multo minùs ausim: nec temere: liquidem reputo quid in me sit facturus pater, si res non successerit, cùm jam abdicet non aggressum curationem. Quare ludices, novercæ graviter laborantis vicem doleo: erat enim bona. Deinde patris nomine quem hujus morbus cruciat. Maximè tamen mei ipsius causa, qui videar immorigerus patri, cùm non possim quæ jubeor præstare, partim ob morbi magnitudinem, partim ob artis imbecillitatem. At sanè non arbitror æquum esse ut abdicer, si quod efficere non queam, id ne recipiam quidem. Itaque quibus de causis priùs abdicarit me, facile fuerit ex hoc negocio conjicere: ad quas equidem vita post acta, satis ut opinor, respondi. Ad hæc autem quæ nunc objicit, pro virili sum responsurus, si priùs de meo statu pauca vobis exposuero. Ego intractabilis, & immorigerus ille, patrem dedecorans, & indigna meo genere patrans, id quidem temporis multa id genus vociferanti, & asseveranti, paucis contradicendum esse duxi. Verùm do-

οἰκίας, δοκέμοιζον μοι δικαιότερον ἔσεσθαι μίσα, καὶ ψῆφον ἀληθῆ τὸ μὴ ταῦτα βίον, καὶ τὸ φαύλως πάμπολυ τῶν τοῦ πατρὸς ἐγκλημάτων ἐκείνων ἀφεσιμάτα, καὶ τὸν τὰ κάλλιστα τῶν ἐπιτηδευμάτων ἐπιτηδεκότα, καὶ τοῖς δικαίοις συνόντα. προσεωρώμην ἢ καὶ τοιοῦτόν τι, [1] καὶ ὑπώπτευον μὴ δὴ ὡς ὑ σφόδρα κηδεμονικότος πατρὸς ἀδίκως ὀργίζεσθαι, καὶ ἐγκλήμασι ψευδῆ καθ' ἡσυχίαν. καὶ ἦσάν τινες, οἱ μανίας δοκεῖν ταῦτ' εἶναι νομίζοντες, καὶ ἀπειλεῖν, καὶ ἀκροβολισμοῖς, οὐκ εἰς μακρὰν ἐπιπεσεῖσθαι δι' ἡμᾶς, μίσος ἀλογον, καὶ νόμων ἀπλωτὴ, καὶ βλασφημίας προσχήσεις, καὶ δικαστήριον συνδρομὴν, καὶ βοὴν, καὶ ὀργὴν, καὶ ὅλως, χαλεπὸς μετὰ πάντα, διὸ δὴ πάντα μοι καὶ ἰατρικῆς δεήσειν ποτὲ προσεδόκων. ἀπορημήσας δὴν, καὶ τοῖς δοκιμωτάτοις τῶν ἐπὶ τῇ ἀλλοδαπῇ ἰατρῶν συγγενόμενος, καὶ πόνῳ πολλῷ, καὶ προθυμίᾳ λιπαρεῖ χρησάμενος, ἐξεμαθον τὴν τέχνην. ἐπαπολλὺν δ', καταλαμβάνω τὸν πατέρα, σαφῶς ἤδη μεμηνότα, καὶ τὸν τοῦ ἐπιχωρίων ἰατρῶν ἀπεγνωσμένον, οὐκ εἰς βάθος ὀρώντων, ὡσὶ ἀκριβῶς φιλοκερδούντων τὰς νόσους. πλὴν ὅπως γε εἰκὸς ἦν ποιεῖν χρηστὸν υἱὸν, ὅτε ἐμνησικάκησε τὸ ἀποκηρύξεως, ὅτε μετάπεμπτος ἠκούσης προσέμενα. ἐδὲ γὰ εἰκὸν τ αὐτοῦ ἴδιον ἐγκαλεῖν, ἀλλὰ πάντα ἐκεῖνα ἦν ἀλλότρια τὰ ἁμαρτήματα. καὶ ὥστοῦ ἔφην ἤδη, τὸ νόσε. παρελθὼν δὴν ἄκλητος, οὐκ ἀδίκως ἰασάμην, ὃ γὰ ὅτε ποιεῖν

mo cedens, existimavi fore mihi magni instar, verique calculi vice, si vitam postea viverem, qua me à paternis illis criminibus quàm longissimè abesse appareret, & honestissimis studiis dedisse operam, cumque optimis viris habuisse consuetudinem. Iam verò & hujusmodi quiddam prospiciebam, ac suspicabar fore, ut pater, qui non admodum animo constaret, mihi sine causâ succenseret, falsâque in filium crimina strueret. Neque deerant qui ista morbi initium interpretarentur, minasque & tela mox irruituri mali, nempe odium absque causâ, mores asperos, parata convicia, censuram severam, clamorem, iram, denique bilis omnia plena. Ob quæ mihi aliquando medicina opus fore credebam. Proinde peregrè profectus, ac probatissimorum, quos in peregrinis regionibus nancisci potui, medicorum doctrina usus, plurimo labore, vehementique animi studio artem perdidici. Postea reversus, invenio patrem manifesta insania jam laborantem, & ab hujus loci medicis desperantibus destitutum: qui non altiùs introspiciunt, nec admodum exactè morbos dijudicant. At ego sanè, sicuti par erat facere frugi filium, neque abdicationis injuriam memini, neque dum accerserer expectavi. Neque enim erat quicquam, quod illi propriè imputare possem: verùm peccata illa omnia fuerant aliena: morbi nimirum, ut modò dixi. Cùm igitur non vocatus accessissem, non illico sum medicatus, neque enim id nostri est mo-

1 Καὶ ὑπώπτευον μὴ δὴ ὡς ὑ σφόδρα] Καὶ ὑπώπτευον μὰ Δί' ὡς ὑ σφόδρα. Similis menda etiam Demosthenis Olynthiaca II. quæ vulgò I. numeratur. Ad quam ea de re dixi. *Marc.*

1 A 2

ἔθος ἐστὶν ἡμῖν, οὐδὲ ταῦτα ἡ τέχνη διδάσκει, ἀλλὰ πάντων πρῶτον διδασκόμεθα σωφρονεῖν εἴτε ἰάσιμός ἐστι τὸ νόσημα, εἴτ' ἀνήκεστον, καὶ ὑπερβαίνομεν τοὺς ὅρους τῆς τέχνης. καὶ τολμηρότεροι, ἢν μὲν ἄλυτα χείρονα ᾖ, ἐπιχειροῦμεν, καὶ πᾶσαν ἀπορίαν ἐνφερόμεθα σῶσαι τὸ νοσοῦντα. ἢν δ' ὑπερφυὴς ἤδη, καὶ γενικὴς τὸ πάθος ἴδωμεν, οὐδὲ τολμῶ ἀχὴν ἀφαπτόμεθα, νόμον τινὰ παλαιὸν τῶν ἀφαπτόρων τῆς τέχνης ἰατρῶν φυλάττοντες. οἱ φασι μὴ δεῖν ἐπιχειρεῖν τοῖς πεπρωτημένοις. ἰδὼν δὲ τὸ πάτερα ἔτι ἐντὸς τῆς ἐλπίδος, καὶ τὸ πάθος οὐχ ὑπὲρ τὸν τέχνην ἐπιπολὺ τηρήσας, καὶ ἀκριβῶς ἐξετάσας ἔγνων, ἐπιχείρει ἤδη, καὶ τὸ φάρμακον τῷ πατρὶ προσφέρω. καίτοι πολλοὶ τῶν παρόντων ὑπώπτευον τὸν δόσιν, καὶ τὸν ἴασιν διάλλαλον, καὶ ὡς κατηγορίας παρεσκεύαζον. παρῆν δὲ καὶ ἡ μητρυιὰ φοβουμένη, καὶ ἀπιστοῦσα τῇ μισητῇ ἐμοὶ, ἀλλὰ τῇ δεδιέναι, καὶ ἀκριβῶς εἰδέναι πονήρως ἐμαυτὸν ἀφικνεῖμενον. ἠπίστει γὰρ μόνα τὰ πάντα σωθῆναι, καὶ ὀμοδιαίτῳ τῇ νόσῳ. πάλιν, ἀλλ' ἦγμαι οὐδὲν ἀποδιλιάσας, ἠπιστούμην γὰρ ἐψεύσθαί με τὰ σημεῖα, οὐδὲ ἀποδώσασθαι τὸν τέχνην τὴν ἴασιν ἐν καιρῷ ἐπιχειρήσας. καίτοι καμοί τινες τῶν φίλων, συνεβούλευον μὴ θρασύνεσθαι, μὴ καὶ ἀφθονίαν τινὰ μείζω σύγκρη μοι τὸ ἀποτυχεῖν, ὡς ἀμυνομένῳ τὸν πατέρα φαρμάκῳ, καὶ μηχανησαμένῳ, ὃν ἐπιπονῆσαι ὑπ' αὐτοῦ. καὶ τὸ κεφάλαιον, σῷ μὲ ἔτι δύνος ἦν, καὶ ἐσωφρόνει πάλιν, καὶ πάντα διεγίνωσκεν. οἱ παρόντες δ', ἐμοὶ

moris, neque id præcipit ars. Verum omnium primum observare docemur, sanabilisne sit morbus, an insanabilis, transiliatque artis terminos. Ac tum si ejusmodi sit malum, ut commodè possimus aggredi, aggredimur, totoque adnitimur studio: ut ægrotum servemus. Sed si affectum jam invaluisse, superasseque viderimus, nec manum omnino admolimur, idque vetustam quandam primorum medicinæ parentum legem observantes: qui negant tentandos esse morbos qui jam invaluerunt. Itaque cum patrem adhuc intra spem esse cognoscerem, neque affectum arte potiorem, diu observatis ac pensitatis singulis, ita demum aggressus sum, atque cum fiducia, pharmacum porrexi. Quanquam multi qui aderant, hanc pharmaci administrationem suspectam habebant, & meam medicationem calumniabantur, jamque ad accusandum se comparabant. Aderat etiam noverca pavida, & diffidens, non quòd me odisset, sed quòd meueret, cùm probè sciret illum graviter laborare. Nam sola noverat omnia, quippe familiaris, assiduoque ægrotanti convivens. Attamen ego nulla re deterritus, siquidem sciebam fore ut neque signa me fallerent, neque ars me proderet, observato tempore opportuno adhibui medelam. Quanquam nonnulli ex amicis mihi suadebant ne fiderem, ne fortè si res malè succederet, majorem calumniam mimi accerserem, quasi acceptarum injuriarum memor, patrem veneno ultus essem. In summa, protinus ille convaluit, pristinæque redditus sanitati, omnia cognovit. Familiares admirabantur, lau-

χαίρουσα, καμοὶ δόξοκιμώτερα, κακείνῳ σωφρονίζα. ὅτῳ οἶ ὄν, μαρτυρεῖν γὰ αὐτὸ ἔχω, μήτε μελήσας, μήτε συμβολόν τινα ἐπὶ τούτων ποιησάμενος, ἐπειδὴ τὸ πᾶν ἤκουσε τῶν παρόντων, ἔλυε μὲν τὴν ἀποκήρυξιν, ἡδὺν ἢ ἐξ ὑπαρχῆς ἐποιεῖτό με, σωτῆρα καὶ εὐεργέτην ἀποκαλῶν, ἀκριβῆ πεῖραν εἰληφέναι ὁμολογῶν, καὶ οἷς ἔ ἐπιστεύθη σημεῖον ἀπολογούμενον. τοῦτο γὰρ ἡδόμενον, εὐφραίνει μὲ πολὺς, ὅσοι παρῆσαν χρηστοί. ἐλύπει δ' ἐκείνης, ὅσις ἀποκήρυξις ἦν, ἡδίων ἀναλήψεως. εἶδον γὰρ τότε πάντας ὁμοίως ἡδομένους τῷ πράγματι, ἀλλ' αὐτοῦ τινος καὶ χρόαν τρεπομένου, καὶ βλέμμα πεφαρμαγμένον, οἷον ἐκ φθόνου, καὶ μίσους γίγνεσθαι. ἡμεῖς μὲν ὡς τὸ εἰκὸς ἐν εὐφροσύναις, καὶ ὑμνοδίαις ἦμεν, ἀλλήλας ἀπειληφότες. ἡ μητρυιὰ δ' μὲν μικρὸν, εὐθὺς νοσεῖν ἤρξατο, νόσον ὦ ἄνδρες δικαίως ἀλιπῆ, καὶ παράλογον. λέγω γὰρ αὐτὴν τὸ ἄτοπον, παρεφύλαξα. ἡ γὰρ ἀπλῆ, καὶ οἷ ἐπιπόλαιοι τῆς μανίας τὸ εἶδος, ἀλλά τι παλαιὸν ὑποικοῦσαν ἐν τῇ ψυχῇ κακὸν ἀπέρρηξε, καὶ ἐς τὰμφανὲς ἐξενίκησε. πολλὰ μὲν γὰρ καὶ ἄλλα ἡμῖν ἐστι σημεῖα τῆς ἀνιάτου μεμηνότων. ἓν δ' ἐκεῖνο κοινὸν ἐπὶ τῇ γυναικὶ ταύτῃ παρεφύλαξα. πρὸς μὲν γὰρ τὰς ἄλλας, ἡμερωτέρα, καὶ πραεῖά ἐστι. καὶ παρόντων, εἰρηνικὴ ἀγαθὴ ἡ νόσος. ἂν δέ τινα ἰατρὸν ἴδῃ, καὶ τοῦτ' ἀκούσῃ μόνον, κατ' ἐκείνου μάλιστα παροξύνεται. ὅπερ καὶ αὐτὸ τοῦτο, δ πονηρὸν καὶ ἀνηκέστως ἔχειν ἐπὶ

dabat noverca, palamque gaudebat, & quòd inclaruissem, & quòd ille relipuisset. At hic quidem, nam id de ipso testari possum, neque cunctatus, neque quoquam his de rebus adhibito in consilium, re ex familiaribus cognita, irritam fecit abdicationem, ac denuo me filium fecit: servatorem ac beneficum appellans, sese certum mei experimentum cepisse confitens, deque illis ante factis semet excusans. Hoc factum multos quidem, quotquot boni aderant, exhilaravit: sed eos afflixit, quibus abdicatio filii erat revocatione jucundior. Proinde tunc vidi non eodem modo ea re gaudentes omnes, sed colorem alicujus mutatum, vultum perturbatum, faciem iracundam, quemadmodum ex invidia, odioque solet accidere. Nos igitur ut consentaneum est, altero alteri reddito, in lætitia, animique gaudiis versabamur. Cæterùm noverca paulò post, statim ægrotare cœpit, morbo ludices gravi, & inopinato: quem statim ab ortu tetrum observavi. Neque enim simplex, & levis insaniæ species, sed vetustum quoddam jamdudum in anima delitescens malum erupit, victoriaque parta in apertum prodiit. Sunt autem nobis multa quoque alia insanabilis insaniæ signa. Verùm illud unum commune in hac muliere animadverti, quòd erga cæteros pacatior est ac mitis, illisque præsentibus conquiescit morbus: sed siquem medicum viderit, vel si de medico tantùm audierit, in hunc supra modum exasperatur. Quod & ipsum argumento est, illam maligno & insanabili malo teneri.

Hæc

πεκμήριον. ταῦθ' ὁρῶ, ἐγὼ μὲν ἠνιάμην, καὶ τὴν γυναῖκα ὠκτιρον ἀξίως ὧν, καὶ πρὸς τὸ παρὸν δυτυχοῦσαν. ὁ πατὴρ δ' ὑπὸ ἰδιωτείας, οὐ γὰρ οἶδεν ὅτι ἀρχὴν ἔχει κακοτέχνου κακοῦ, ὅτι τὴν αἰτίαν, ὅτι τὸ μέγεθος ἔχει πάθους, ἐπέλευσεν ἰᾶσθαι, καὶ τὸ ὅμοιον ἐγχεῖν φάρμακον. ὥστε δὲ οὐκ εἶναι μανίας εἶδος, καὶ μίαν τὴν νόσον, καὶ παράφρονας ταυτὸν, καὶ πρόβατα ταὐτὸν τὴν θεραπείαν δεχόμενον. ἐπεὶ δ', ὅσοι ἀληθεύουσιν, ἀδύνατον εἶναι φημὶ συζεῦξαι τὴν γυναῖκα, καὶ ἠτιάσθαι ὑπὸ τ' νόσου ὁμολογῶ, μοχανᾶσθαι, καὶ ὀργίζεσθαι, καὶ φησὶν ἐκείνη καθυφίεσθαι, καὶ προδιδόναι τὴν ἄνθρωπον, ἐγκαλῶν ἐμοὶ τὴν ἀσθένειαν τ' τέχνης. καὶ πάσχω μὲν σύνηθες τοῖς λυπουμένοις. ὀργίζονται γὰρ ἅπαντες τοῖς μὴ παῤῥησίας τάληθῆ λέγουσι. πλὴν ἔγωγε ὡς ἂν οἷός τε ὦ, δικαιολογήσομαι πρὸς αὐτὸν, καὶ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ, καὶ τ' τέχνης. καὶ πρῶτόν γε ἀπὸ τ' νόμου ἄρξομαι, καθ' ὃν ἔστι με ἀποκηρύττειν βούλεται, ἵν' εἰδῇ σὺν τ' ἐμοὶ ὄντα αὐτῷ νῦν τε καὶ πρότερον τὴν ἐξουσίαν. ὁ γὰρ ἅπασιν ὁ πάτερ ὁ νομοθέτης, οὐδὲ πᾶσιν ἰδίᾳ, οὐδ' ἀεί ποτε ἂν ἐξέλοιτο ἀποκηρύττειν συγκεχώρηκεν, οὐδ' ἐπὶ πάσαις αἰτίαις, ἀλλ' ὥσπερ τοῖς πατράσι τὰ τελικοῦτα ὀργίζεσθαι ἐφῆκεν, ὅτου καὶ τ' παίδων πρόνοιαν, ὡς μὴ ἀδίκως αὐτὸ πάσχωσι. τῷ δ' ἐφ' ἑτέρου δὲ ἐφῆκε μηνίειν, οὐδ' ἄκοντα τὴν τιμωρίαν, ἀλλ' οἷς δικαστήριον ἐκάλεσε, καὶ δοκιμασθεῖς ἐκέλευσε τοὺς μήτε πρὸς ὀργὴν, μήτε ἀληθοῦλῶ τὸ δίκαιον κρινοῦντας. ἤδει γὰρ πολλοῖς πολλάκις ἀλόγως αἰτίας ὀργῆς παρε-

Hæc cùm perſpicerem, equidem acerbè ferebam, miſerebarque mulieris ut debui, præter meritum tanto laborantis infortunio. At pater ob inſcitiam, neque enim novit, vel originem mali quo tenetur, vel cauſam, vel affectus magnitudinem, juſſit ut medicarer, ac ſimile pharmacum exhiberem: arbitratus idem eſſe inſaniæ genus, eundem morbum, eandem invaletudinem, quæ ſimilem curandi rationem admitteret. Verùm ubi, quod veriſſimum eſt, dico fieri non poſſe ut ſervetur mulier, meque morbo imparem eſſe fateor, indignatur, & ſuccenſet, aitque me ſtudio detrectare, ac mulierem deſtituere, mihi crimini vertens artis imbecillitatem. Atque huic quidem accidit quod dolentibus ſolet: liberè verum dicentibus ſuccenſent. Verùm ego pro viribus illi reſpondebo, tum meo ipſius nomine, tum artis. Ac primùm quidem à lege incipiam, ex qua hic me vult abdicare, quò intelligat ſibi non eſſe poſthac eandem abdicandi facultatem, quæ priùs fuit. Neque enim legiſlator omnibus, ô pater, iſtam poteſtatem permittit, neque uti quoſlibet filios, neque quoties libuerit, neque quibuſlibet de cauſis, abdicent. Verùm ut patribus conceſſit certis de cauſis iraſci, ita proſpexit & liberis, ne id immerentibus accidat. Ideoque juſſit ne libera eſſet, ac citra judicium vindicta, ſed ad judices vocat, æſtimatores conſtituit, qui neque per iracundiam, neque per calumniam judicent quod juſtum eſt. Noverat enim frequenter accidere multis, ut iniquas ob cauſas ad iram

συμβάσεως. καὶ τὸ μὲν, ψευδοῦς πως ἀμφιβολῆς πεισθέντος, τῷ δοκοῦντι πιστεύσαι, ἢ γυναίῳ ἐχθρᾷ, ἄκων ἠλγεῖτο ἀδίκως ἐγκεκλῆσθαι τὸ πρᾶγμα, εἰσῆλθε δὲ ἐξ ἐρήμης τοὺς παῖδας οὐδὲ ἀλίσκεσθαι, ἀλλὰ καὶ ὕδωρ ἐγχεῖται, καὶ λόγος ἀποδίδοται, καὶ ἀντεξέτασιν ὑδὲ καταλείπεται. ἐπεὶ τοίνυν ἔξεστι καὶ ᾧ μὴ ἐγκαλεῖν μόνῳ ὁ πατὴρ κύριος, ᾧ κελεύει δοκεῖ ἐμοὶ ἀλλ' ἀπάτης, ὑμεῖς οἱ δικάζοντες, αὐτὸ μὲν, ὃ μοι ἐπιφέρεται, καὶ ἐφ' ᾧ νῦν ἀγανακτεῖ, μηδὲν πω σκοπεῖτε. σκέψασθε δ' ἐκεῖνο ἐξετάσαντες, εἰ ἔτι δοτέον ἀποκηρύττειν αὐτῷ, ἅπαξ ἀποκηρύξαντι, χρησαμένῳ τῇ ἐξουσίᾳ ᾗ νόμος ἐξουσίᾳ, καὶ ἀπαλλαγέντι τοῦ πατρικοῦ τούτου δυνάστου. εἶτ' αὖθις ἀναλαβόντι. καὶ λύσαντι τὴν ἀποκήρυξιν, ἐγὼ μὲν γὰρ ἀδικώτατον εἶναί φημι τὸ τοιοῦτον, ἀπεργάσασθαι γυναῖκας, καὶ τὰ παίδων τοὺς τιμωρίας, καὶ πολλὰς τοὺς καταδίκας, καὶ τὸ φόβου ἄδηλον, καὶ τὸ νόμου, ἅπερ μὲν συναιρίζεσθαι, μὴ μικρὸν ἢ λύειν. καὶ πάλιν ἀμφοῖν ἰσχυρὸν εἶναι. καὶ ὅλως, ἄνω καὶ κάτω στρέφεσθαι τὰ δίκαια, ὡς τὸ ἐπὶ καιρῷ δοκοῦν τοῖς πράσσουσιν. ἀλλὰ τὸ μὲν ὠμὸν ἄξιον ὀφρύος, καὶ ἀγανακτοῦντι συναγανακτεῖν, καὶ κύριον τιμωρίας ποιεῖν τὸ μεμνῆσθαι. ἓν δ' ἅπαξ ἀναλώσῃ, τὴν ἐξουσίαν, καὶ παραχρήσηται τῷ νόμῳ, καὶ ἐμπλησθῇ τῆς ὀργῆς, εἶτα, μὴ ταῦτα ἀναλώσῃ, χρηστὸν εἶναι μεταπιθέσθαι, ἐπὶ τούτων ἀνάγκη μὲν μένειν, καὶ μηκέτι μεταπηδᾶν, μηδὲ μεταβουλεύεσθαι, μηδὲ μεταποιεῖν τὴν κρίσιν. ᾧ μὲν γὰρ τὸ μεμνῆσθαι ὠμὸν, πονηρὸν ἢ χρηστὸν ἀποφῆναι, οὐδὲν εἰμὶ γνώσομαι. ἐγὼ commoverentur: hic quidem cùm falsæ calumniæ crederet: ille famulo, vel uxori infensæ fidem haberet. Quare noluit rem injudicatam agi, neque indefensa causa liberos statim condemnari: verùm aqua infunditur, dicendi fit copia, nihil inexcussum relinquitur. Quandoquidem igitur hoc solum authoritatis datur patri, ut in jus vocet: & vobis judicibus, ut an justa sit accusatio, judicetis: id quidem quod mihi imponit, & cujus gratia nunc indignatus, nondum spectate, sed illud priùs expendite, num amplius abdicandi jus ipsi sit concedendum, cùm semel abdicaverit, jamque sit usus facultate quam lex concedit, atque hanc paternam potestatem expleverit: deinde rursum in familiam receperit, & priorem abdicationem abrogarit. Nam ego iniquissimum istud esse dico, ut infinitæ sint liberorum pœnæ, multæque condemnationes, & perpetuus metus: utque lex nunc irato inserviat, nunc abrogetur: rursum ut eodem modo valeat: denique ut jus sursum ac deorsum volvatur, prout ex occasione patribus visum fuerit. Verùm initio æquum quidem erat ut concederet, cumque indignante indignaretur, ac puniendi jus faceret ei qui genuisset. Porrò ubi semel potestatem absumpserit, ac lege abusus sit, iram expleverit, post hæc rursum in familiam receperit, & in hanc opinionem transierit, ut frugi putet, in his perseveret necessum est, neque posthac resiliendum, neque retractanda sententia, neque rescindendum judicium. Etenim nullum erat judicium ut puto, quo ex se natum cognosceret, frugi-ne, an contrà esset evasurus. At-

καὶ ἀφ' ὧν τοὺς ἀναξίους ἢ ἡμῖν ἐκβιπίζ συγκεχώρηται, τοῖς ὑπ' ἐκείνου ἀναθρεψαμένοις. ὅταν δὲ μὴ κατ' ἀνάγκην, ἀλλ' ὑπ' ἐξουσίας αὐτός τις ὑφ' ἑαυτῷ καὶ δεκιμάσας ἀναλάβῃ, τίς ἔτι μηχανὴ μεταβάλλεσθαι, ἢ τίς ἔτι χρῆσις ὑπόλοιπος ἢ νόμου; φαίη γὰρ ἂν ὡς ὁ νομοθέτης, εἰ πονηρὸς ἦν ὁ υἱὸς, καὶ ἢ ἀποκηρυχθῆναι ἄξιον, τί παῖδων ἀνεκάλεις; τί δ' αὖθις ἐπανῆγες εἰς τὸν οἶκον; τί δ' ἔλυες τὸν νόμον; ἐλεύθερος γὰρ ἦσθα, καὶ ἢ μὴ ποιεῖν ταῦτα κύριος. εἰ γὰρ δὴ σὺ τετυφῶσθαι σοι δοτέον τοῖς νόμοις, μὴδὲ ὡς τὰς σὰς μεταβολὰς ἀναμαχτὰ τὰ δικασήρια. μὴδ' ἄρα μὲν λύειας, ἄρα ἢ κυρίους εἶναι τοὺς νόμους, καὶ τὰς δικαστὰς καθαρὰς μάρτυρας. μᾶλλον ἢ ὑπηρέτας τῶν σοὶ δοκούντων, ὁπότε μὲν κολάζοιτας, ὁπότε ἢ ἀφαλαίποιτας, ὁπόταν σοι δοκῇ. ἅπαξ μεμίνηκας, ἅπαξ ἀνατέτροφας, ἅπαξ καὶ τὸ ἀποκηρύττειν αὐτὸ τέτων ἔχεις. καὶ τότε, ἵνα δικαίως αὐτὸ ποιεῖν δοκῇς. τὸ δ' ἅπαξ τοῦτο, καὶ αἴδιον, καὶ πολὺ, καὶ ῥᾴδιον, μεῖζον ἤδη τῆς παρῤῥησίας ἐστὶν ἐξουσίας. μὴ δὴ ὡς Διὸς ὦ ἄνδρες δικασταὶ συγχωρήσητε αὐτῷ ἐκύριον τὸν ἀναλῆψαι πεποιημένον, καὶ λύσαντα τὸν γνῶσιν ἢ πάλαι δικασηρίου, καὶ ἀκυρώσαντα τὸν ὅρκον, αὖθις ἐπὶ τὸν αὐτὸν πάλιν ἀναβαλεῖν, καὶ ἐπὶ τὸν ἐξουσίαν τὸν παρῤῥησίαν ἀνατρέχειν, ἧς ἔξοπος ἤδη, καὶ ἴσως ἡ ὠθησμία, καὶ μόνῳ τούτῳ ἄκυρος, καὶ ὡς διδαπανημένη. ὁρᾶτε γάρ που καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις δικασηρίοις, ὡς ὑπὸ μὲν τῶν κλήρῳ λαχόντων δικαστῶν, ἢν τις ἄδικον οἴηται λαχεῖν τὴν κρίσιν, δίδωσιν ὁ νόμος εἰς ἕτερον ἐφεῖναι δικασήριον. ἐν δὲ

Atque hanc ob causam genere indignos abdicare concessum est, quos quum educabant, cujusmodi futuri essent nesciebant, Cæterùm ubi non coactus, sed suapte sponte atque authoritate ex sese comprobatum recipit, qua deinde ratione possit mutare factum, aut quis supereſt legis usus? Etenim dixerit legislator, hic si improbus erat, dignusque quem abdicares, cur revocasti? cur in familiam denuo reduxisti? cur legem irritam fecisti? Nam liber eras, tuique juris ut hoc non faceres. Neque enim tibi concedendum est ut leges eludas, neque ut ad animi tui mutationes judicia trahantur: neque ut leges nunc irritæ fiant, nunc authoritate polleant, judices interim testes sedeant, imò potiùs tuæ voluntatis ministri: modò punientes, modò absolventes, quandocumque tibi visum fuerit. Semel genuisti, semel educasti, pro his etiam semel abdicare potes: tum quidem quum id justè agere videberis. Verùm ut hoc fiat sine fine, ut perpetuò, ut frequenter, ut facilè, id supra patris jus est. Quare per lovem Iudices ne permittatis huic, qui sua sponte receperit, superioris judicii sententiam irritam fecerit, iram exauthoraverit, ut rursum me ad eandem pœnam provocet, & ad paternam potestatem recurrat, cujus exoletum jam & inutile est privilegium, huicque soli invalidum, & ante hac consumptum. Etenim illud considerate, quemadmodum in aliis judiciis, ubi judices sorte ferunt sententiam, si quis perperam pronunciatum existimat, permittitur ad alios judices provocare. Sed si qui sua sponte

πως ἐκρίτης αὐτὸ σαυτῷ δικασὰς, καὶ σεαυτὸν ἐπιτρέψας ἀφεῖτας, οὐκ ἔπ. εἰς γὰ ἐξὴν μὴ ἢ τὴν ἀρχὴν ἐμμένειν, εἰ τούτοις τις αὐτὸς ἐκέλευε, τέρμαν ἐστὶ δίκαιον τοῖς ἐγνωσμένοις. ὥστε δὴ καὶ σύ. ὃν ἐξὴν μηκέτ' ἀναλαμβάνειν, εἰ μὴ ἄν ἄξιον ἰδὼν ἐδικὴ ἢ χρήσιμον, τοῦτον εἰ χρηστὸν ἠγησάμενος εἶναι πάλιν ἀνεῖλῆφας, οὐκ ἔτ' ἀποκηρύττειν ἔξεις. ὅτι γὰ οὐκ ἄξιον αὖθις παθεῖν ταῦτα, ὑπ' αὐτοῦ σὺ μεμαρτύρηῆ, καὶ χρηστὸς ἦδη ἀνωμολόγηῆ. μετανοήσαντα γὰ τὴν ἀνάληψιν, καὶ τὴν ἀφαίρεσιν βέβαιον εἶναι προσήκῃ, μὴ κρίσιν ἔτι πολλὴν, καὶ δύο δικαστήρια. ἓν μὲν τὸ πρῶτον, ἐφ' ᾧ παρῆτησω. δεύτερον ἢ τὸ σὸν, ὅτε μετεβάλλου, καὶ ἀνάδοσιν ἐποίησας τὰ πρότερον ἐγνωσμένα λύσας, βεβαιοῖς τὰ μετ' ἐκεῖνα βεβουλευμένα. μένε τοίνυν ἐπὶ τῇ πλάστιγγι, καὶ φύλαττε τὴν σαυτοῦ κρίσιν, πατέρα σε εἶναι δεῖ. τοῦτο γὰρ ἔοικέ σοι. τοῦ ἐδοκίμασας. τοῦ εὑρόντος. ἐγὼ μὲν οὖν εἰ μὴ φύσει πατὴς ἦν, ἠθέλων ἢ ἀποκηρύττειν ἤθελες, ἐξεῖναί ἄν σοι φάμην. ὃ γὰρ τὴν ἀρχὴν πρᾶξαι δυνατὸν ἦν, τοῦτ' ἄδικον λύσαι ἅπαξ γεγόνοτα. τὸ ἢ καὶ φύσει, καὶ αὖθις προαιρέσει, καὶ γνώμῃ ἐστερημένον, πῶς οὐλοῦν αὖ ἀπωθεῖσθαι, καὶ πολλάκις τ' μιᾶς οἰκειότητος ἀποστρέψαι; εἰ δ' οἰκέτης ἦν ἐτύγχανον, καὶ τὸ μὲν πρῶτον πονηρὸν οἰόμενον, ἐπίδοσιν, μεταπεσόντες ἢ ὡς ὄντ' ἠδίκουν, ἐλεύθερον ἀφῆκας εἶναι. [1] ἆρ' ἄν σοι πρὸς κρεῖττον ὀργισθέντι, αὖθις ἐξὴν

sponte de judicibus convenerint, delectisque arbitris causam commiserint, non idem licet. Etenim siquis, quorum sententiis initio stare non cogebatur, hos sponte delegerit, jam æquum est boni consulere quæ statuerint. Itidem sanè & tu, quem non amplius recipere licebat, nisi videretur genere dignus, hunc si frugi esse arbitratus iterum admiseris, non amplius abdicandi jus habebis: siquidem indignum esse, in quem hæc denuo fiant ipse testatus es, jam de integro frugi esse filium confessus. Itaque non pœnitere receptionis, sed firmam reconciliationem esse convenit, post sententiam toties pronunciatam, ac rem bis judicatam, primùm quando abdicasti, deinde quando sententiam mutasti, & in patrimonii portionem asseruisti, & rescissis decretis superioribus, confirmas illa quæ postea sunt placita. Proinde persevera in his quæ proximè statuisti, tuumque ipsius judicium serva. Pater sis oportet, quandoquidem id decrevisti, id probasti, id ratum fecisti. Ego quidem si natura non essem filius, sed adoptatum abdicare velles, ne id quidem tibi licere existimarim. Quod enim liberum erat initio non facere, id semel factum iniquum est rescindere. Porrò eum qui primum natura sit filius, postea judicio, sententiaque accersitus, quæso num par est rursum expellere. & eadem necessitudine sæpius privare? Si verò servus essem, tuque primùm ratus improbum, in vincula conjecisses, deinde cognita innocentia, me manumisisses, num tibi alias irascenti, in eandem ser-

1 Ἆρ' ἄν σοι πρὸς κρεῖττον ὀργισθέντι, αὖθις ἐξὴν εἰς τὴν ὁμοίαν δουλείαν ἐπανάγειν;

ἢ τὴν ὁμοίαν δικαίαν ἐπανάγειν; ἀδάμως. τὰ γὰρ τοιαῦτα, βέβαια, καὶ ἀμεταπτωτα κύρια ὑπάρχειν οἱ νόμοι ἀξιοῦσιν. ὑπὲρ μὲν οὖν τοῦ μηκέτ' ἐξαίνειν τοῦτο ἀπαιτηρύτους, οὐκ ἄπαξ ἀπαιτηρύξας, ἐκὼν ἀνέλαβεν, ἔτι πολλὰ εἰπεῖν ἔχων, ὅμως, παύσομαι. σκέψασθε δ' ἤδη οἷον ὄντα, καὶ ἀπαιτηρύξῃ με. καὶ μέντοι τοῦτό φημι, ὡς τότε μὲ ἰδιώτην, νῦν δ' ἱκανὸν. οὐδὲν γὰρ ἂν σφῷν τοῦτο ἡ τύχη συναγωνίσαιτο. καὶ γὰρ τότε μὲν νέον, νῦν δ' ἤδη καὶ σεσωφρόνηκα, καὶ τὸ πρὸν ὃν μηδὲν ἀδικῆσαι ἂν δοκῶ τὴν ἡλικίας ἔχουσα μικρὸν γὰρ ἴσως καὶ τοῦτο. ἀλλὰ τότε μὲ, εἰ καὶ μηδὲν ἠδικημένον ὡς ἂν ἔγωγε φαίην, ἀλλ' οὖν οὐ πεπονθώς, παρῃτεῖτο τὴν οἰκίας. νῦν δ' σωτῆρα ἴναγχος, καὶ εὐεργέτην μαχόμενον, ἢ τί χρῆσιν ἂν ἀφελοῖτο, πυθέσθαι δὲ ἐμὲ, καὶ τηλικοῦτον κίνδυνον ἀμφιφυγόντα, τοῖς τοιούτοις δίκης ἀμείβεσθαι τὴν ἀχαριστίας σύνεσιν, ἀλλ' ἕνα λόγον ἔχοντα, ἀλλ' ὅτου ῥᾳδίως ἐπιλεῖψαι, καὶ ἐπὶ τῷ ἐμαυτοῦ ἐλαύνειν, τὴν ἐφοδίαν ἂν δικαίως, ἐφ' οἷς ἀδίκως ἐξεβέβλητο, μὴ μόνον οὐκ ἀμνησικακήσαντα, ἀλλὰ καὶ σώσαντα, καὶ σωφρονεῖν διδάξαντα. ἐγὼ μὲν οὖν ἀνδρὸς δικαιοῦ, ἀλλὰ τὸ τυχὸν οὐ πεποιηκὼς αὐτὸν, ὅμως τὸ τοιοῦτον νῦν ἀξιῶ μοι. ἀλλ' εἰ καὶ ὅτου ἄμεινον τὰ

servitutem revocare liceret? Nequaquam. Igitur istiusmodi acta leges firma volunt esse, ac perpetuò valere. Ego cùm pluribus etiam argumentis docere possem, non esse jus huic abdicare denuo quem semel abdicatum sponte sua receperit, tamen ea missa faciam. Nunc spectate cujusmodi filium parat abdicare. Neque hoc dicam me tunc imperitum fuisse, nunc esse medicum (nihil enim ars in hac causa suffragetur) tum juvenem, nunc ætate provectum, ut ætas etiam ipsa fidem faciat me nihil peccasse. Nam leve forsitan hoc quoque. Sed tunc quidem, quanquam nulla injuria, ut ego quidem dixerim, at neque beneficio affectus, à familia me alienavit. Nunc verò cùm recens illi author fuerim salutis, ac beneficus extiterim, exigor. Qua re quid esse possit ingratius? ut mea servatus opera, tantoque à discrimine elapsus, sanationem illam statim factis hujusmodi pensaret, nulla meritorum habita ratione: sed usque adeò facilè oblivioni mandarit, atque in solitudinem abigat eum qui jure sit obsecutus, quum præter jus ejiceretur: neque solùm non meminerit injuriæ, verum etiam & salutem attulerit, & sanæ menti restituerit? Neque enim exiguo iudices, neque vulgari in hunc collato beneficio, tamen hujusmodi malis nunc videor dignus. Porrò quanquam hic ignorat, quo

in

τὴν ὁμοίαν δικαίαν ἐπανάγειν; ἀδάμως. τὰ γὰρ τοιαῦτα βέβαια καὶ διὰ παντὸς κύρια ὑπάρχειν οἱ νόμοι ἀξιοῦσιν. | Tale fortè fuit Græcorum jus, sed in eo jus Romanum à Græco differt. Nam actio ingrati competebat patrono adversùs libertum ingratum, qui si causa cadebat, retrahebatur ad servitutem per sententiam judicis. Lege *Divus* 5. ff. de jure patronatus, & lege *Qui manumittitur* 12. Cod. de operis libertorum, & lege *Si manumissus* 2. & lege *Libertis* 3, & lege *Libertina* 4. Cod. de liberalis & eorum liberis. *Pulm.*

τότε, πάντες ὑμεῖς ἴστε οἷα ποιοῦσα αὐτὸν, καὶ πάσχοντα, καὶ ὅπως ἀμφεκείμην, ἐγὼ δ' ἀλλαχοῦ, τὸ μὲν ἄλλων ἰατρῶν ἀπηγορευκότων, τὸ δὲ οἰκείων φευγόντων, καὶ μηδὲ πλησίον ἐσπέρας τολμώντων, τοιοῦτον ἀπέφηνα, ὡς ἐκ κατηγορεῖν δύναιο, καὶ ὡς τὸ νόμων ἀλλάξαι. μᾶλλον δ' ὁρᾷς ὦ πάτερ τὸ παράδειγμα, τοιοῦτον ὄντα σε παρ' ὀλίγον οἷα νῦν ἡ γυνή ἐστι, σῶσ τὴν ἀρχαίαν φρόνησιν ἐπανήγαγον. ἃ δίκαιον ἂν τοιαύτης μοι χάριτος αὐτὸ ἀπαίτησιν τῶν ἀμοιβὴν, μὴδὲ κατ' ἐμὲ σε μόνον σωφρονεῖν. ὅπ γὰρ μὴ μικρὸς ὑπ' ἐμοῦ ἀνηρτήσαι, καὶ ἀπ' αὐτῶν, ὧν ἐγκαλεῖς δῆλόν ἐστιν. ὃν γὰρ ὡς σὺ ἐχάτοις ἔσχε τῶν γυναῖκα, καὶ παμπονήρως ἔχουσαν, σὺκ ἰαμβον μισεῖς, πῶς ἂ πολὺ μᾶλλον, ὅτι σε τὸ ὀφθαλμὸν ἀπήλκαξα, ὑπερφαπᾶς, καὶ χαίρειν ἐμολογεῖς, τὸ ὕπτιον δεινῶν ἀπηλλαγμένον; σὺ δ' ὅπως ἀγνωμονέσεθ σωφρονήσας δίκης ἐς δικαστήριον ἄγεις, καὶ σπασμένον κολάζεις, καὶ ἐπὶ τὸ δέχαιον ἐκείνο μῖσος ἀνατρέχεις, καὶ τ αὐτὸν ἀναμιγνύσκεις νόμον, κἀλὸν γὰν τ μισθὸν ἀποδίδως τῇ τέχνῃ, καὶ ἀξίας ἀμοιβὰς τ φαρμάκων ἐπὶ τ ἰατρὸν, ὑκαιάνων μόνον. ὑμεῖς δ' ὦ ἄνδρες δικασαὶ, τ δυσμένειαν τούτου κολάζειν ἐπιτρέψετε, καὶ τ παύσασθαι ἐξελαύνειν, καὶ τ σωφρονήσαντα μισεῖν, καὶ τ ἀναφήσασθαι τιμωρεῖας. ἄκ, ἴνα τὰ δίκαια ποιῆτε. καὶ γὰρ εἰ τὰ μέγιστα νῦν ἁμαρτάνων ἐτύγχανον, ἀλλ μοι πρὸς μικρὰ σωφρονολμὴν χάρις, ἐς ἣν ἀποβλέπουσα τοῦτον, καὶ ἧς μεμνημένον, καλῶς ἔχει, τ μ πα-

in ſtatu tunc fuerit, vos tamen omnes noſtis, quid facientem, quid patientem ipſum, quomodo affectum, ego curandum ſuſceperim: ac medicis reliquis deſperantibus, fugientibus familiaribus, nec propiùs accedere audentibus, talem reddiderim, ut etiam accuſare, ut & de legibus diſſerere poſſit. Quin potiùs exemplum vides pater: cùm propemodum talis eſſes, qualis nunc eſt uxor, ad priſtinam ſanitatem te revocavi. Quare non eſt æquum ut pro his officiis, hujuſmodi gratiam mihi reponas, neque in me ſolummodo ſanus ſis. Etenim te non mediocribus à me beneficiis affectum eſſe, vel ex his ipſis liquet, quibus me criminaris. Quem enim odiſti, quia uxorem in extremo periculo verſantem, graviſſimeque affectam non ſano, qui fit ut non potiùs ſummopere diligas, quia te ſimili morbo liberavi? & gratiam habeas tam acerbis ereptus malis? At tu, quod quidem eſt ingratiſſimum, ſimulatque ad te rediſti protinus in jus trahis: reddita ſalute punis, & ad priſtinum odium recurris, eandem legem recitas. Egregiam igitur mercedem perſolvis arti, dignamque pro remediis refers gratiam, qui quidem adverſus medicum tantum ſanus es. Vos autem judices, huic concedetis, ut de benemerito pœnas ſumat, ut ſalutis authorem expellat, ut eum qui ſanitati reſtituerit, oderit, ut per quem revixit, ulciſcatur. Non, ſi quod juſtum eſt, facietis. Etenim ſi maximum aliquod flagitium in præſentia commiſiſſem, tamen non mediocrem gratiam ante debebat; quòd cùm ille reſpiceret, cujus cum meminiſſet, conveniebat huic præſentem injuriam negligere, & ob illa

φίτιον παῤῥησίαν, δὲ ἐκείνοις ἧ ἐξ ἀρχῆς τὴν συγγνώμην ἔχειν. καὶ μάλιστα εἰ πλημμύρη τις ἡ δυσμένεια τυγχάνῃ, ὡς πάντα ὑπερπαίειν τε μεγαλαύχως. ὅσῳ οἶμαι κἀμοὶ ἐξεῖναι τοῦτον ὑπάρχειν, οὗ ἕνεκα, καὶ ὃς ἐμοὶ βίᾳ πάντες χρεώστης εἰσὶ μοι, καὶ ᾧ τὸ εἶναι, καὶ τὸ σωφρονεῖν, καὶ τὸ σωτήριον παρέσχημαι. καὶ μάλιστα ὅτι οἱ ἄλλοι πάντες ἤδη ἀπεγνώκεισαν, κἀγὼ μόνος εἶναι ἀμφιλόγως τὸ νόσημα. τοῦτο γὰρ μεῖζον οἶμαι ποιεῖν τὴν ἐμὴν δυσμένειαν, ὡς ὅτε ὡς ἂν τότε, ὅτε ἀναγκαῖόν τὸ θεραπεύειν ἔχων αἰτίαν, ἀλλ' ἐλευθέρῳ κρίσεως, καὶ ἀλλοτρίῳ, τῇ φυσικῆς αἰτίας ἀφειμένῳ. ὅμως ἐπεξῆλθον, ἀλλ' ἐβιάσθην, ἄκλητος, αὐτεπάγγελτος, ἦκον. ἐβοήθησα, ἀφεστὼς παρῆσα. ἐσώσαμην, ἀφίσησι, καὶ τὸ πατέρα ἐμαυτοῦ διεφύλαξα, καὶ ὑπὲρ τὸ ἀσυκοφάντητον ἀπελογησάμην, καὶ τῇ δίκῃ τὴν ὀργὴν ἔπαυσα, καὶ τὸ νόμον ἔλυσα τῇ φιλοσοφίᾳ, καὶ μεγάλης δυσμενείας τὴν εἰς τὸ ἐμὸν ἐπαινόδον ἐπεισάμην, καὶ οὐ ὅτως ἐπισφαλεῖ καιρῷ τὴν ἀφὸς τὸ πατέρα πίστιν ἐπεδειξάμην, καὶ μὴ τὸ τέχνης ἐμαυτὸν εἰσποίησα, καὶ γνήσιον ὡς οὐ δῆλος δεινοῖς ἀνεφάνην. πόσα γὰρ οἴεσθε πραξεῖν με; πόσοι κάμεῖν παρόντα; ὑπηρετῶν; καιρῷ φυλάττων; νῦν μὲν, ἔκνικα τῇ τοῦ πατρὸς ἀκμῇ. νῦν δὲ τὴν τέχνην ἐπέχουσα, ἀφὸς ὀλίγον εὐδοκοῦντος καιρῷ. ἔτι δὲ τὸ ὄντων ἀπάντων τούτων οὐ τῇ ἰατρικῇ τὸ ἐπισφαλέσθαι, τὰς τοιούτους ἰάσεις, καὶ πλησιάζειν ὅτε λέγειν μόνος. ἐς γὰρ τοὺς πλησίον πολλάκις ἀφίασι τὴν λύτταν, ἐπιζέουσι τοῖς πάθεσι. καὶ ὅμως ἀφὸς οὐδὲν τούτων ἀπεκινήθην, οὐδ' ἀπεδειλίασα. συ-

illa priora facilè ignoscere, maximè si tam ingens sit beneficium, ut omnia superet, quæ postea possint accidere. Quod equidem mihi in hunc competere puto, quem servavi, qui mihi vitæ totius est debitor: cuique hæc præstiti, ut sit, ut sapiat, ut intelligat: præsertim cùm cæteri omnes jam desperarent, sequo morbo vincendo impares esse faterentur. Nam & illud, opinor, ad meriti mei magnitudinem accedit, quòd cum id temporis filius non essem, cùm nulla de causa curationem susciperе cogerer: verùm liber essem, alienus, naturali causa solutus, tamen non neglexi, sed ultroneus, non vocatus, non jussus adii, succurri, assiduus fui, sanavi, restitui, meum patrem servavi, de abdicatione me purgavi, iram benevolentia sedavi, legem pietate sustuli, magnoque beneficio reditum in familiam emi, & in tempore adeò periculoso fidem erga patrem demonstravi, meque ipsum artis ope insinuavi, ac tristibus in rebus legitimus filius apparui. Quàm multa enim me fuisse passum arbitramini, quantum & exhausisse laborum? dum assideo, dum obsequor, dum opportunitatem observo, nunc cedens patris vehementiæ, nunc ârrem admovens, morbo paulatim inclinante. Est enim hoc omnium quæ sunt in medicina periculosissimum, hominibus hujusmodi mederi, & ad sic affectos accedere. Fit enim non rarò, ut exæstuante malo, rabiem in proximos emittant. At nihil horum subterfugi, nihil reformidavi: sed

νὸν ᾖ, καὶ πάνυ πρόσω ἀπηξεπαζόμενον τῇ νόσῳ, τὸ πλοῦσιον ἐπιφέρησε τῷ φαρμάκῳ. μὴ γὰρ τοῦτ' ἀκούσας εὐθὺς ὑπολάβῃ τις, ποῖον ᾖ, ἢ πόσος ὁ κημὸς ἐγχέας φάρμακον. πολλὰ γὰρ ἐστὶ τὰ χρήσιμα τῇ πόσει, καὶ προδιορθωσόμενα ῥᾴδιον εἰς ἕξιν τὸ σῶμα, καὶ τὴν ἀπάτησιν ἔχειν φορητήν, κινῆσαι, καὶ ἐγκαίειν, καὶ εἰς χρὴ τρέφειν, καὶ κινῆσαι εἰς ὕπνον χρήσιμον, καὶ ὕπνους ἐπιτεῖναι, καὶ ἠρεμίας μηχανώμενον, ἅπερ οἱ μὲν ἄλλο τι νοσοῦντες, ῥᾴδιως πειθοῖεν ἄν. οἱ μεμηνότες ᾖ, ἅτε τὴν ἀλόγιστον ἔχοντες, δυσκίνητοι, καὶ δυσμετάπειστοι, καὶ τῷ ἰατρῷ ἐπισφαλεῖς, καὶ τῇ θεραπείᾳ δυσκατόρθωτοι. ὅταν γὰρ πολλάκις ποιήσωμεν, ὥστε τέλειον ὑγιᾶ ἔχειν, καὶ ἐλπίσωμεν ἐμπέσον τι μικρὸν ἀμφοτέρωθεν, ἐπικρημνότατον ἅπαντας, ἅπαντα ῥᾴδιως ἀνατρέψαι, καὶ ἀναπόδιστα τὴν θεραπείαν, καὶ τὴν τέχνην διέσφηλε. τὸν οὖν τοῦτο παθόντα ὑπομεμενηκότα, καὶ ὅτω χαλεπῷ νοσήματι σωπαλαίσαντα, καὶ πάντων ἁπάντων παλαιὸν τὸ δυσκαλαντότατον νενικηκότα, ἐπὶ τούτῳ ἀποκηρύττειν ἐπιτρέψετε, καὶ τοὺς νόμους ὡς βούλεται ἑρμηνεύειν, καὶ διαιρεῖν συγχωρήσετε, καὶ τῇ φύσει πολεμεῖν. αὐτὸν ἐάσετε; ἐγὼ τῇ φύσει κεχαρισμένῳ, σώζω, καὶ ἅτε φυλάττων ὡ ἄνδρες δικαστὰ τὸ πατέρα ἠμφεστί, κἂν ἀδίκῃ δοκῶ. εἰ δὲ τὸν ἀφρονοῦντα παῖδα τις νόμος ὡς φησιν, ἀκολαθῶν ἅτε φρενίτιν, καὶ δήσας ἀποστερεῖ, μισόπαις ἂν

sed cum ipso conversans, moroboque adversans modis omnibus, tandem pharmaco superavi. Ne verò quisquam hoc audito protinus cogitet, quis, quantus-ve labor misere pharmacum. Etenim multa sunt prius facienda, præstruenda via potioni, præparandum corpus, quò faciliùs recipiat medicationem, totiusque corporis habitus curandus, imminendo, extenuando, cibis idoneis alendo, ad quidvis utile movendo, somnos considerando, quietes ciendo: quibus in rebus alio morbo laborantes facilè pareant. At qui laborant insania, ob animi libertatem intractabiles sunt, gubernatu difficiles, ipsi medico periculosi, & curatione vix expugnabiles. Proinde sæpenumero cùm effecerimus, ut jam adesse morbi finem speremus, leve aliquod erratum incidens, renovato malo, cuncta illa superiora facilè subvertit, curationem impedit, artem fallit. Eum igitur qui hæc omnia sustinuerit, qui cum morbo tam gravi luctatus sit, qui malum malorum omnium expugnatu difficillimum vicerit, huic ut iterum abdicet, permittetis, utque leges in benemeritum interpretetur suo arbitratu, concedetis, atque cum cum ipsa natura bellum gerere sinetis! Ego naturæ obsequens, Iudices; mihi ipsi patrem, licèt in me fuerit injurius, servo & custodio. Quòd si filium benemeritum, leges, ut ait, secutus, perdit, & à familia alienat: hic nimirum erit liberorum

1 Ὅταν γὰρ πολλάκις ποιήσωμεν, ὥστε πλησίον ὑγιᾶ τὸν πάντως ἔχειν, ἐλπίσωμεν, ἐμπεσόν τι μικρὸν] Ὅταν γὰρ πολλάκις οἰήσωμεν ὥστε πλησίον ὑγιᾶ τὸν πάντως ἔχειν, ἐλπίσωμεν, ἐμπεσόν τι &c. *Marc.*

1 Τὸ

τῶ, ἐγὼ φιλοπάτωρ γίγνομαι, ἐγὼ τῇ φύσει ἀπαίζομαι, ὁ τῶ τὸ φύσιος παρορᾷ, καὶ καθυβρίζει δίκαια, ὦ πατρὸς, μισεῖται ἀδίκως. ὦ παιδὸς, φιλεῖται ἀδικώτερον. ἐγκαλῶ γὰρ ἐμαυτῷ, ὃ πατρὸς ἀναγκίζοντος, ὅτι μισέμβρυον, ἃ δίον φιλῶ. καὶ φιλῶ γὰρ οὐκ ἐθέλων, ἢ ὡσθήκε. καίτοι με ἡ φύσις τοῖς πατράσι τοὺς παῖδας μᾶλλον, ἢ τοῖς παισὶ τοὺς πατέρας ἐπιτάττει φιλεῖν. ἀλλ' ὁ τῶ ἐκεῖνα καὶ τοὺς νόμους παρορᾷ, οἱ τοὺς ἀδίκως ἠδικημένους παῖδας τῷ γένει φυλάττουσι, καὶ τῇ φύσει, ἢ τοὺς γενησαμένους ἔλαττον ὡσὶ πόδα τὸ γενησόμενον πολὺν, οὐχ ὅπως μείζους δόχας δίκαιος ἔχειν ὡσὶ ἐμὲ, μείζονα τὰ δίκαια μοι τὰ δίκαια ἐσφέρει, καὶ ἐπιδίδωσιν. ἢ τόγε ἔλαττον, ἐμὲ μιμεῖται, καὶ ζηλοῖ δ' φίλτρον; ἀλλ' οἴμοι τὸ συμφορᾶς. ὡσθ' οὕτω καὶ μισεῖ φιλοῦντα, καὶ ἀγαπῶντα ἐλαύνει, καὶ διέργειν ὠθεῖ ἀδικεῖ, καὶ ἀπαιζόμενον ἀποκηρύττει, καὶ τοὺς φιλοπαίδας νόμους, ὡς μισοπαίδας κατ' ἐμοῦ μεταχειρίζεται. ὦ μάχης, ὃν ἰσάμαις πάτερ τοῖς νόμοις καὶ τῇ φύσεως οὐκ ἔστι ταῦτα οὐκ ἔστιν ὡς θέλεις. κακῶς ἐρμηνεύεις ὦ πάτερ, κακῶς κειμένους τοὺς νόμους. ἢ πολεμεῖ φύσις ὁ νόμος ὁ παῖς ἑαυτοῦ, ἀκλινδοῦσιν ἀλλήλοις ἑαυτοῦσι, καὶ σωφρονίζοντ' τῇ λύσῃ τῶ ἀδικημάτων. ὑβρίζεις τὸ διέργατον. ἀδικεῖς τὴν φύσιν. τί ὁ τοὺς νόμους συναδικεῖς τῇ φύσει; ὡς κακὸς, καὶ δικαίους, καὶ φιλόπαιδας εἶναι θέλοντος, ἢ συγχωρεῖς, καθ' ἑνὸς παιδὸς ὡς καὶ πολλοὺς κινῶν πολλάκις, καὶ ἡσυχάζειν οὐκ ἐᾶν ὁ παῖς τιμωρίας τοὺς ὁ παῖς

rorum oſor, ego pius in patrem. Ego naturam amplector: ille naturæ documenta temnit, & jura violat. O patrem injuſtè odio proſequentem! O filium injuſtiùs amantem! Nam mihi ipſi vitio verto, patre compellente, quòd exoſus ego, cùm non debeam, amo, & plus quàm par eſt amo. Atqui natura comparatum eſt, ut patres liberos ament magis, quàm liberi parentes. Verùm hic ſtudio tum leges contemnit, quæ filios nihil commeritos familiæ ſervant: tum naturam, quæ parentes ad vehemens natorum deſiderium trahit. Non ſolum enim cùm majora benevolentiæ erga me habeat principia, majorem, uti debebat, benevolentiam non affert & addit: aut quod minus eſt, me ſaltem imitatur, meumque amorem æmulatur. Sed ô calamitatem! quin inſuper odit amantem, amantem expellit, benemeritum lædit, complectentem abdicat, legeſque liberis faventes, ceu liberis infenſas, in me torquere conatur. O bellum, quod contra naturam legibus moves pater. Non ſunt iſta, non ſunt, inquam, ut tu vis. Leges bene conditas malè interpretaris pater. Non pugnat natura cum lege, in his quæ ad benevolentiam pertinent. Hic inter ſe conſentiunt, ſibique invicem auxiliantur ad delendas injurias. Contumelia benemeritum afficis, naturam offendis. Cur legibus quoque ſimul cum natura facis injuriam? Quæ cùm honeſtæ, juſtæ, & liberorum amantes eſſe cupiant, eſſe non pateris, quum eas adverſus unum filium, tamquam adverſus multos moves: nec quieſcere finis in ſuppliciis, quæ velint in bene-

τ παίδων τοὺς πατέρας δυσὶ καταχαίζειν ἐθέλουσας. καίτοιγε ἐπὶ τοῖς μηδὲν ἡμαρτηκόσι, μὴ ὄ κεφάλαιος. καὶ μὲν οὖν γε νόμοι καὶ ἀχαριστίας δικάζεσθαι δίδασι καὶ τῶν τοὺς εὐεργέτας μὴ ἀποδιδόντων. ὁ ὄ τοῦτο τοῦ μὴ ἀμείψεσθαι, καὶ ἐπ' αὐτοῖς οἷς εὖ πεποίηκε κολάζειν ἀξιῶν, σκέψασθε εἴ τινα ὑπερβολὴν ἀδικίας ἀπολέλοιπεν. ὡς μὲν οὖν ἔστι ἀποκηρύττειν ἐπὶ τούτῳ ἔξεστιν, ἄπειμι ἤδη τὸν πατρικὸν ἐξουσίαν ἀποπληράσας, καὶ χρησαμένῳ τοῖς νόμοις, ὅτι ἄλλως δίκαιον εὑρεθήσεται τὸ τηλικαῦτα γεγωνιμένον ἀπωθεῖσθαι, καὶ τὸ οἰκίας ἀξιοπιστεῖσθαι, ἱκανῶς οἶμαι δέδεικται. ἤδη ὄ καὶ ἐπ' αὐτὸν τὸν αἰτίαν ἔλθωμεν τῆς ἀποκηρύξεως, καὶ τὸ ἔγκλημα ἐξετάσωμεν ὁποῖόν ἐστιν. ἀνάγκη ὄ αὖθις ἐπὶ τὸν γνώμονα ἀναδραμεῖν τὸν νομοθέτην. ἵνα γάρ σοι τοῦτο τοῦ ὀλίγου δῶμεν, τὸ ἐξεῖναι σοὶ ἀκούσαντι ἂν ἐθέλῃς ἀποκηρύττειν, καὶ καπί γε τὸν εὐεργέτην τοσοῦτον τὸν ἐξουσίαν ταύτην συγχωρήσωμεν, οὐχ ἁπλῶς οἶμαι, δεῖ ἐπὶ πάσαις αἰτίαις ἀποκηρύξεις. ἀλλὰ τοῦθ' ὁ νομοθέτης φησὶν, ὅτι ἂν τύχῃ ὁ πατὴρ αἰτιασάμενος, ἀποκηρυξάτω. καὶ ἀποχρῆν θέλησεν μόνον, καὶ μέμψασθαι. τί γάρ ἂν ἔδει δικαστηρίου; ἀλλ' ὑμᾶς ποιεῖ τοῦτο ὦ ἄνδρες δικασταὶ σκοπεῖν, εἰτ' ἐπὶ μεγάλοις καὶ δικαίοις ὁ πατὴρ ὀργίζεται, εἴτε ἐκ μή. ἄνευ τούτου ἤδη ἐξέστακε. ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν μὴ τὴν μανίαν εὐθύς. τὰ μὲν δὴ πρῶτα τῆς σωφροσύνης ὁ πατὴρ, λυσις ὑπὸ τῆς ἀποκηρύξεως, καὶ σωτὴρ ἐκ εὐεργέτης, καὶ πάντα ὑπ' ἐμοῦ. καὶ δὴν οἶμαι τούτοις ἔγκλημα πρόσεστιν ἐδύνατο. τὰ μὴ

volentia liberorum erga parentes conquiescere: quanvis non latæ sint in eos qui nihil peccarint. At sanè leges ingratitudinis actionem concedunt in eos, qui benemeritis non retulerint gratiam. At eum qui non modò gratiam non refert, sed pro beneficiis acceptis pœnam inferre vult, considerate num quicquam facere possit iniquius. Itaque non licere huic denuo abdicare, qui paternam potestatem semel expleverit, ac lege sit usus: præterea non esse æquum, eum qui tanta contulerit beneficia expellere, & familia exigere, satis opinor demonstratum. Nunc autem ad ipsam abdicationis causam veniamus, & crimen cujusmodi sit, expendamus. At rursus ad legislatoris mentem recurramus, necesse est. Etenim ut istud tibi demus ad breve tempus, licere quotiescunque velis abdicare, utque præterea potestatem istam tibi largiamur adversus benemeritum: haud tamen simpliciter, opinor, neque quibuslibet de causis abdicabis. Neque hoc dicit legisconditor. Quicquid utcunque criminatus fuerit pater, abdicato: & satis esse voluisse tantùm, & questum esse. Nam si id esset, quid opus erat foro? Verùm vos istud expendere jubet, judices, num gravibus, ac justis de causis iratscatur pater, nec ne. Hoc igitur jam considerate. Exordiar autem ab iis quæ protinus insaniam hujus sunt secuta. Primùm omnium quod fecit sanæ menti redditus, abdicationem rescidit: ego servator, beneficus, breviter omnia eram. In his, ni fallor, nihil criminis esse poterat. Deinde

πεῶτα ; [1] τί τ' ἄλλων αἴτια ; τίνα θεραπείαν ; τίνα ἐπιμέλειαν ἐγὼ παρῆκα ; πότε δόκησις ἐχθρώμην ; τίνας πότους ἀκαίρους, τίνας κώμους ἐγκαλεῖς ; τίς ἀσωτία ; τίς παροινικὸς ὕβρισμα ; τίς ἡπάσατο ; οὐδὲ εἷς. καίτοι μὴν ταῦτ' ἐστιν, ἐφ' οἷς μάλιστα ὁ νόμος ἀπεκηρύττειν ἐφίησιν. ἀλλὰ νοσεῖν ἤρξαθ' ἡ μητρυιά ; ἃ δὴ ἐμοὶ τὰτ' ἐγκαλεῖς. καίτοι νόσος δίκην ἀπαιτεῖς ; ἃ φησιν. ἀλλὰ τί ; ὅτι θεραπεύειν ἠθελον, εἰ ἤθελες κἀφ' τὰτ' ἂν ἄξιος εἶης ἀπεκηρύχεως, ἀπιθῶν τῷ πατρί. ἐγὼ δ' τὸ μὲ οἷα ἠθέλετε αὐτῷ, ὑπακούειν εἰ δυνάμην, ἀπιθεῖν ἤθελον, ὡς ὀλίγου ὑπερθήσεμην. ἠθέλησα δ' ἀβλαβῶς ἐκεῖνο φημι, ὡς εἰ πάντα ἠθέλησεν ἅττα τάτῳ κέλευσεν ὁ νόμος, ἅτ' ἐμοὶ τὸ πειθεσθαι πᾶσι πάντως ἀναγκαῖον. εἰ δ' ἐν τοῖς τ' ἠθελημένων, τὰ μὲ, ἀνύσιμά ἐστι, τὰ δ' ὀργῆς, καὶ τιμωρίας ἄξια, ἐὰν νοσῇς αὐτὸς, ἐγὼ δ' ἀμελῶ. ἐὰν τ' κατ' οἶκον ἐπιμελεῖσθαι, ἐγὼ δ' ὀλιγωρῶ. ἐὰν τὰ κατ' ἀγρὸν ἐπισκοπεῖν ἠθελήσῃς, ἐγὼ δ' ὀκνῶ. πάντα ταῦτα, καὶ τὰ τοιαῦτα δίκλογος ἔχει τὰς ἠθελημένας, καὶ τὰς μείμψεις παιδικάς. τὰ δ' ἄλλα, ἐφ' ἡμῖν ἐστι τοῖς παισὶν, ὅταν τῶν τυχῶν, καὶ τ' τάτων χρήσεως. καὶ μάλιστα, εἰ μηδὲν αὐτὸς ὁ πατὴρ ἀδικῆτο. ἐπεὶ τοι ἂν τῳ γραφὴν παρὰ πατρὸς ἠθελήσῃ, ταῦτα μὲ τέκνον γράφε, ταυτὶ δ' μὴ, καὶ τῷ μαινομένῳ, τάδε μὲ τὴν ἀρμονίαν κρῦε, τάδε δ' μή. καὶ τῷ χαλκοῦντι, τοιαῦτα μοὶ χάλκευε, τοιαῦτα δ' μὴ, ἄρα ἂν τις ἀπάγοιθ' ἀποκηρύττων ; τί δ' ἄλλο ; ἐγὼ δ' ἐκεῖνο φημι, ὡς εἰ πάντα ἠθέλησεν ἅττα τάτῳ κέλευσεν ὁ νόμος, ἅτ' ἐμοὶ τὸ πειθεσθαι πᾶσι πάντως ἀναγκαῖον. εἰ δ' ἐν τοῖς τ' ἠθελημένων, τὰ μὲ, ἀνύσιμά ἐστι, τὰ δ' ὀργῆς, καὶ τιμωρίας ἄξια, ἐὰν νοσῇς αὐτὸς, ἐγὼ δ' ἀμελῶ. ἐὰν τ' κατ' οἶκον ἐπιμελεῖσθαι, ἐγὼ δ' ὀλιγωρῶ. ἐὰν τὰ κατ' ἀγρὸν ἐπισκοπεῖν ἠθελήσῃς, ἐγὼ δ' ὀκνῶ. πάντα ταῦτα, καὶ τὰ τοιαῦτα δίκλογος ἔχει τὰς ἠθελημένας, καὶ τὰς μείμψεις παιδικάς. τὰ δ' ἄλλα, ἐφ' ἡμῖν ἐστι τοῖς παισὶν, ὅταν τῶν τυχῶν, καὶ τ' τάτων χρήσεως. καὶ μάλιστα, εἰ μηδὲν αὐτὸς ὁ πατὴρ ἀδικῆτο. ἐπεὶ τοι ἂν τῳ γραφὴν παρὰ πατρὸς ἠθελήσῃ, ταῦτα μὲ τέκνον γράφε, ταυτὶ δ' μὴ, καὶ τῷ μαινομένῳ, τάδε μὲ τὴν ἀρμονίαν κρῦε, τάδε δ' μή. καὶ τῷ χαλκοῦντι, τοιαῦτα μοὶ χάλκευε, τοιαῦτα δ' μὴ, ἄρα ἂν τις ἀπάγοιθ' ἀποκηρύττων ; τί δ' ἄλλο ;

de quid est omnium quod accusat? Quod obsequium? quam curam filio dignam prætermisi? quando foris cubui? quas intempestivas potationes, quas comessationes objicis? quæ propinatio? quis leno pulsatus est? quis accusavit? Nemo profectò. Atqui hæc sunt ob quæ præcipuè lex permittit abdicare. At cæpit ægrotare noverca. Quid istud mihi vertis crimini? & morbi pœnam à me reposcis? Non repoſco, inquit. Sed quid? Quod eam curare jussus, recusas, ob hoc dignus fueris qui abdiceris, quippe immorigerus patri. Ast ego cujusmodi sint ista quæ jubet, in quibus cùm obsequi nequeam, videar immorigerus, paulisper differam. Sed illud priùs simpliciter dico: neque legem huic concedere ut quidvis imperet, neque me cogere ut in omnibus omnino paream. Hujusmodi sunt mandata quædam, ut si non parueris, pœnæ non sis obnoxius: quædam id genus, ut nisi obtemperaris, iram & supplicium merearis: veluti si ægrotes, ego verò non curem: siquid rerum domesticarum sit curandum, & ego negligam: si rei rusticæ inspectionem demandes: & ego recusem. Hæc omnia, idque genus alia, probabilis paternæ querelæ prætextus afferunt. Porrò cætera liberorum sunt arbitrii, quæ ad artes, earumque usum pertinent: maximè si nulla in re patri fiat injuria. Iam sicui pictori præcipiat pater: hæc pinge fili, non illa. Rursum musico, Harmoniam hanc pulsa, non illam: tum fabro ærario: ista cude, non illa: num quisquam illam patietur

[1] Τί τ' πάντων αἴτια] Αἰτιᾶ. Marc.

ρύτθνζε, ὅπι μὴ χ̓ τὰ ἐκείνου δικῶν ὁ παῖς χρῆται τῇ τέχνῃ; ἀδικεῖς οἶμαι. τὸ γ̓ τ̓ ἰατρικῆς, ὅσῳ σεμνότερόν ἐστι, καὶ τῷ βίῳ χρησιμώτερον, τοσούτῳ καὶ ἀλυτελεστέρους εἶναι φοιτικὰ τοῖς χρωμένοις, καὶ πᾶν φοιτικὸν ἔχειν τὸν τέχνῳ δίκαιον τῇ ἐξουσίᾳ τῆς χρήσεως. ἀναγκάζειν γ̓ μηδέν, μηδὲ φοιτίζειν, τέλεγμα ἱερὸν, καὶ θείων παίδευμα, καὶ ἀνθρώπων σοφῶν ἐπιτηδεύμα. μήθ̓ ὑπὸ δικαίου χρεῖν νόμῳ, μήθ̓ ὑπὸ φόβου, καὶ πωλικὸν δικαστηρίου, μήθ̓ ὑπὸ ψήφου, καὶ παιδὸς ἀπειλῆς, καὶ ὀργὴν ἰδιωτικήν. ὥστε καὶ εἰ τοῦτο σοι σαφῶς ἔπεσι, καὶ Δημάρητόν ἔλεγον, ὃ βούλομαι, ὃδὲ γεραπύον δυνάμενον, ἀλλ᾽ ἐμαυτῷ μόνῳ τὴν τέχνην οἶδα, καὶ τῷ παιδί, τοῖς δ᾽ ἄλλοις ἅπασιν ἰδιώτης εἶναι βούλομαι, τίς τύραννος ἔτι βίᾳ, ὡς ἀναγκάσει ἂν ἄκοντα χρήσθαι τῇ τέχνῃ; τὰ γὰρ τοιαῦτα, ἱκετείαις, καὶ δεήσεσιν, ἢ νόμοις, καὶ ὀργαῖς, καὶ δικαστηρίοις ὑπάγειν οἶμαι φοιτικά. πείθειν τ̓ ἰατρὸν χρή, ἢ κελεύειν. βούλεσθαι, ἢ φοβεῖν. ἐπὶ τὴν θεραπείαν δὲ ἄγειν. ἑκόντα γ̓ ἰατρόμενον, ἥδεσθαι, πατρικῆς δ᾽ ἀνάγκης ἄμοιρος. ἁπλῆς ἡ τέχνη, ὅπερ καὶ τοῖς ἰατροῖς καὶ δικασταῖς αἱ πόλεις τιμᾶς, καὶ προεδρίας, καὶ ἀτελείας, καὶ φοιτομείας ἐδίδασαν. πῶς μὲν οὖν ἁπλῶς ἂν εἴχεν εἰπεῖν ὑπὲρ τ̓ τέχνης, εἰ καὶ σὺ διδαξαμένου με, καὶ πολλὰ ἐπιμελη-

tur abdicare filium, eo quòd non ex ipsius arbitrio artem exerceat? Nemo opinor. [1] Atqui medendi ars quanto est honoratior, vitæque conducibilior, tanto convenit esse liberiores qui eam exercent: ac justum est ut arsin exercendi facultate aliquod privilegium habeat: nec cogatur, nec imperio subjiciatur, res sacra, Deorum doctrina, sapientum hominum studium: nec servituti legis submittatur, neque timori, pœnisque tribunalium, neque suffragiis, neque patris minis, neque indocti hominis iræ sit obnoxia. Proinde si tibi palam & apertè ita respondissem, Nolo curare cùm possim, sed mihi soli artem didici: ac patri, cæterisque omnibus imperitus esse volo: quis est tyrannus usque adeò ferox, ut [2] arte uti nolentem cogat? Nam hujusmodi officia, supplicationibus & precibus, non legibus, ira, judiciis elicere convenit. Oportet medico persuadere non jubere, ut velit, non ut metuat, non est ad curationem trahendus sed ultro ac lubens accedat oportet, immunis à compulsione patris. Immunis est ars ipsa, quandoquidem etiam civitates publicitus honores, præeminentias, immunitates, privilegia medicis tribuunt. Hæc igitur in genere poteram artis nomine respondere, etiam si tu me illam docuisses, multum studii, multum pe-

1 *Atqui medendi ars*] A conditione artis medicæ cujus studium erat olim cum primis honorificum ut Galen. & Erasm. comprobant. *Cogn.*

2 *Arte uti*] Vitruvius in Præfat. lib. 6. sic scribit, **Alexis** poëta Comicus dicebat, Athenienses ob eam rem esse laudandos, quòd cùm omnium Græcorum leges cogant parentes ali à liberis, Athenienſium non omnes, sed eos tantùm qui liberos artibus erudiissent. Ita Plut. in Solon. *Idem.*

1 O'μο-

ἡγῇ, καὶ ἀπαλλάσσῃ, ὡς μήθοιμι ὑμᾶς μίαν ὑμῶν θεραπείαν, ταύτην δυνατὴν οὖσαν, ἀπολιπεῖν. νυνὶ δ' κακεῖνο σύνησον, ὡς πανταπασιν ἄχαριν ποιεῖς, οὐκ ἐᾶν με χρῆσθαι μετ' ἀλυπίας ἐμαυτῷ κτήμασι. ταύτην ἐγὼ τὴν τέχνην οὐκ ἧς ὢν σὸς ἐξέμαθον, οὐδὲ τῷ σῷ νόμῳ ὑποκείμενος. καὶ ὅμως αὐτὴν μεμάθηκά σοι, καὶ παρῆν σοὶ αὐτῆς ἀπολέλαυκας, οὐδὲν παρὰ σοῦ πώποτε μαθὼν ἔχων. τίνα διδάσκαλον ἐμισθώσω; τίνα φαρμάκων ἀγοραστήν; οὐδὲ λιπαρῶν. ἀλλὰ πένομαι ἐγὼ, καὶ τῶν ἀναγκαίων ἀπορούμενος, καὶ ὑπὸ τῶν διδασκάλων ἐλεούμενος, ἐπαιδεύθημεν. καί μοι τοιαῦτα παρὰ τοῦ πατρὸς λοιπὸν τὰ μαθήματα ἐφοίτα, λύπη, καὶ ἐρημία, καὶ ἀπορία, μῖσος οἰκέτων, καὶ ἀποστροφὴ συγγενῶν. ἀπὸ τούτων τοίνυν χρῆσθαί μοι τῇ τέχνῃ ἀξιοῖς, καὶ δικαστὴς εἶναι θέλεις τοῦ σὺν ἡδονῇ διατρίβειν παρεσκευασμένου. ἀγάπα εἰ τι σοι καὶ ὠφέλειαν, οὗ ἐποίησα, μὴ δὲ μίαν μὴ δὲ τὰ χάρεσι ἀπαιτεῖν δυνάμενος, ἀλλὰ δὲ τὴν λοιπὴν τὴν ἐμὴν, ἀνάγκῃ εἰς τὸ λοιπόν μοι χρήσῃ, ἀλλὰ τὸ ἐκόντα εὐεργετῆσαι, ἀφορμὴν δ' ἄκοντα κελεύειν κομίσῃναι. ἀλλ' ἔθος ὑπάρξαι τοῦτο, τὸ ἅπαξ τινὰ ἰασάμενον, πάντας εἰς ἀεὶ θεραπεύειν, ὁπόσους ἂν ὁ θεραπευθεὶς θέλῃ, ἐπεὶ δικαίως ἂν οὕτω καθ' ἡμῶν εἴημεν τὰς θεραπευομένους κεχειρωτωνήκότες, καὶ μισθὸν τὸ δουλεύειν αὐτοῖς, καὶ τὸ πάντα κελεύσαι ὑπηρετεῖν ἀποδεδωκότες. ἆ τί χρήσοιτ' ἂν ἀδικώτερον; δότε σε νοσήσαντα καλεπῶς ὕστως ἀνήσαι, λῷ τοῦτο νομίζεις

pecuniarum impendisses, ut discerem, & unam hanc curationem, quam præstare possem, tamen recusassem. Nunc verò cogita quàm iniquam rem agas, qui me, mihi à me ipso partis uti, non sinas. Hanc ego artem perdidici, cùm neque tuus essem filius, neque tuis legibus obnoxius. Atque hanc tamen tibi didici: hujus fructum primus percepisti, etsi nihil ad eam discendam suppeditaveris. Quem præceptorem mercede conduxisti? quem pharmacorum apparatum comparasti? Nullum omnino. Verùm inops ego, rerumque necessariarum indigens, à præceptoribus mei misertis sum edoctus. Nam abs te patre mihi ad discendum dabatur hujusmodi viaticum, molestia, solitudo, egestas, familiarium odium, cognatorum aversatio: pro quibus uti arte mea postulas, visque earum rerum esse dominus, quas mihi paravi cum dominus non esses. Contentus esto siquid antehac ultro, nullo provocatus officio, bene de te sum meritus: cùm nullo nomine ullam gratiam abs te reposcere possem. Cæterùm non convenit sanè ut meum beneficium mihi in posterum necessitatem pariat, ut quod volens benefeci, occasionem præbeat, ut postea nolenti præcipias: utque in consuetudinem vertatur, ut qui semel aliquem sanaverit, semper deinde curet omnes quos voluerit is qui sanatus est. Etenim quos curassemus, eos nobis dominos creassemus: & nosmet ipsos ipsis tradidissemus, pro mercede servitutem accepturi, & ad omnia quæ jusserint, obtemperaturi. Qua re quid esse potest iniquius? Quoniam te graviter laborantem restitui, ob id

ἐξεῖναί σοι κατεχρῆσθαί μου τῇ τέχνῃ; τοῦτο μὲν οὖν εἰχον ἂν λέγειν, εἰ καὶ δυναταί μοι ὅτῳ βούλομαι παρεσκευῆσθαι. ἐγὼ γὰρ μὴ πάντως ἅπασι, μηδὲ πᾶσι ἀναγκαῖα παρήνουν. νῦν δὲ ἤδη σκέψασθε καὶ οἷά ἐστιν αὐτῶν τὰ ἐπιτάγματα. ἐπὶ γὰρ ἐμὲ ἰάσου φησὶ μεμηνότα, μέμηνε δὲ καὶ ἡ γυνὴ, καὶ τὰ ὅμοια πάσχει, τοῦτο γὰρ οἴεται, καὶ τὸν τοῦ ἀλλον ὁμοίως ἀπέγνωκαν, δύνασαι δὲ σὺ πάντα ὡς ἐθέλεις, ἰῶ καὶ τοῦτον, καὶ ἀπαλλάξεις ἤδη τὸ νόσου. τοῦτο δὲ, ὅταν μὲν ἀτελῶς ἀκούσας, πάνυ εὔλογον ἂν δόξειε, καὶ μᾶλλον ἰδιώτῃ, καὶ ἀπείρῳ ἰατρικῆς. εἰ δὲ μὲ ἀκούσεται παρὰ τὸ τέχνης διαλεγομένου, μαθοῖτ' ἂν ὡς ὅτε πάνυ ἡμῖν δυναταί ἐστιν, ὑθ' ἑνὶ τῶν νοσημάτων φύσεις ὑφιστάνεσθαι, ὅτ' ἰάσεις ἡ αὐτὴ, ὅτε φάρμακα τὰ αὐτὰ, ἐπὶ πάντων ἰσχύει. καὶ τότ' ἔσαι ὕβρεως, ὡς παμπόλυ δὲ μὴ βούλεσθαί τι, τὸ μὴ δύνασθαι διαφέρει. ἀνάσχεσθε δὲ μου τοῦ τοιούτου φιλοσοφοῦντος, καὶ μὴ ἀπειρόκαλον, μηδὲ ἐξαγώνιον, μηδὲ ἀκαιρον ἡγήσασθε τὸν τοιοῦτον λόγον. τοσοῦτα μὲν δὴ σωμάτων φύσεις, καὶ κράσεις ὡς αἱ αὐταί, κἂν ὅτι μάλιστα σὺ τῶν ὁμοίων σωτηρίαν ὁμολογῶντα, ἀλλὰ τὰ μὲν, τοῦδε. τὰ δὲ, τοῦδε μᾶλλον ἢ ἐλαττον μετέχει. καὶ λέγω τοῦτο ἐπὶ τοῦ τῆς ἀνδρείας, ὡς ἠδὲ τοῦτα πᾶσιν ἴσα, ἢ ὁμοία, ὅτε τῇ κράσει, ὅτε τῇ συστάσει, διαφορᾷ δὴ καὶ μεγέθει, καὶ εἴδει, ἀνάγκη καὶ τὰ νοσήματα ἐγγίνεσθαι αὐτοῖς. καὶ τὰ μὲν, δύσβατα εἶναι, καὶ τοῦ θεραπείαν ἀναπίπτειν. τὰ δὲ, πλέον ἀπεγνωσμένα

existimas tibi jus esse abutendi mea arte? Hæc ego dicere possem, etsi quæ præstare possem, ea mihi imperaret, nec omnibus omnino, vel invitus obtemperassem. At nunc etiam perpendite, cujusmodi sint hujus mandata. Quandoquidem, inquit, me insanientem sanasti, atque uxor etiam insanit, similique affectu laborat, sic enim opinatur, eodemque modo à cæteris medicis est destituta, tuque ut re comprobasti, potes omnia, sanato hanc quoque, & morbo libera. Quòd siquis ita simpliciter audiat, vehementer æquum videatur, præsertim illiterato, artisque medicæ imperito. Sin autem me auscultetis pro arte respondentem, intelligetis nos neque omnia posse, neque consimiles morborum naturas, nec eandem medendi rationem, nec eadem remedia in omnibus efficacia. Ac tum palam fiet, quantum interfit, nolis quippiam, an non possis. Vos interim patienter attendite mihi de rebus hisce philosophanti, & existimate nec inelegantem, nec extra causam, nec alienam à re, nec intempestivam fore de his disputationem. Primùm sanæ naturæ corporum ac temperamenta, nequaquam sunt eadem, tametsi maximè in confesso est iisdem ex elementis constare. Verùm alia de his, alia de illis magis aut minùs participant: idque de virorum corporibus etiam dico, quæ neque omnibus æqualia, similiave cum temperamento, tum constitutione: unde necessariò consequitur, ut morbi quoque tum magnitudine, tum specie differentes his accidant: utque alia sanatu sint facilia, atque ad curationem sponte propensa, alia rursum prorsus de-

να, καὶ ῥᾳδίως ἀλισκόμενα, καὶ καχεκτικὰ ὑπὸ τῶν νοσημάτων λαμβανόμενα. τὸ τοίνυν οἴεσθαι πάντα πυρετὸν, ἢ πᾶσαν φθίσιν, ἢ ὀξυπνευμονίαν, ἢ μανίαν, ἴσον καὶ τὠυτὸ ὄντων τῷ ἐν ἑνὶ σώματι ὁμοίαν ἐπὶ παντὸς εἶναι σώματος, οὐ σωφρονοῦντος, οὐδὲ λελογισμένου ἐστὶν ἀνθρώπου, ἀλλὰ τοῦ αὐτὸ οὐ μετὰ τῶνδε, ῥᾴδιον ἰᾶσθαι. οὐ γὰρ τῶνδε, οὐκ ἔστι. ὥσπερ οἶμαι καὶ πυρὸν, ἐὰν τὸν αὐτὸν εἰς διαφόρους χώρας ἐμβάλῃς, ἄλλως μὲν ἐν τῇ πεδινῇ, καὶ βαθείᾳ, καὶ ποτιζομένῃ, καὶ ὑελίῳ, καὶ εὐνέμῳ, καὶ ἐξηρασμένῃ ἀναφύεσθαι, λιπαρὸς οἶμαι, καὶ ὄγκιος ἔσται, καὶ πολύχυς καρπὸς. ἄλλως δ' ἐν ὄρει, καὶ ὑπολίθῳ γηδίῳ. ἄλλως δ' ἐν δυσηλίῳ. ἄλλως δ' ἐν ὑπωρείᾳ. καὶ ὅλως, διαφόρως κατ' ἑκάστους τόπους, ὅπου δὲ καὶ τὰ νοσήματα διὰ τὰς ὑποδεξαμένους τόπους. ἢ ὄγκιος, ἢ ὀλιγόσπορος, ἢ ἐλάττων γίνεται. τοῦτο δοίνυν ὑπερβὰς ὁ πατὴρ, καὶ ὅλον ἀνεξέτασον καταλιπὼν, ἄξιοῖ πᾶσαν μανίαν τὠυτὸν ἅπασι σώμασι, ὁμοίαν εἶναι. καὶ τὸν θεραπείαν ἴσην. πρὸς δὲ τούτοις. ἴσοις ὕπν. ὅτι τὰ γυναικεῖα σώματα πίπαπολὺ τῶν ἀνδρείων διαφέρει πρός τε νόσους διαφθοράς. καὶ πρὸς θεραπείας ἐλπίδας, ἢ ἀπόγνωσιν, ῥᾴδιον καταμαθεῖν. τὰ μὲν γὰρ τῶν ἀνδρῶν ὀδυνηρὰ, καὶ ἐύτονα, πόνοις, καὶ κινήσεσι, καὶ ὑπαιθρίῳ διαίτῃ γεγυμνασμένα. τὰ δὲ, ἐκλελυμένα, καὶ ἀσυμπαγῆ, καὶ σκιᾷ πεπτερωφημένα, καὶ λευκὴ αἵματος εὐθηνία, καὶ θερμῇ ἀπορίᾳ, καὶ ὑγρᾷ σαρκὶ ἐπιῤῥοίᾳ. εὐκαλυπτόπερα δοίνυν τῶν ἀνδρείων, καὶ ἧττον νόσοις σκεπάσματα, καὶ τῷ ἴασιν ἔ-

desperata, ut quæ facilè corripiantur, & vi à morbis expugnentur. Proinde siquis existimet quamlibet febrim, aut quamlibet tabem, aut peripneumoniam, aut insaniam quolibet in corpore unam, atque eandem esse genere, nec inter prudentes, nec inter doctos, nec inter eos qui his rebus exquirendis laborarunt est reponendus. Quin idem malum in hoc corpore facilè sanabitur, in illo minimè. Quemadmodum opinor, si generis ejusdem triticum in diversos agros immittas: aliter in plano solo, profundo, irriguo, aprico, ventis salubribus exposito, exculto proveniet, eritque fructus uber, lætus, copiosus. Rursùm aliter in monte, & petricosa terra, aliter in opaca, aliter in monti subjecta: denique variè pro varia loci natura. Itidem & morbi pro ratione corporum in quæ inciderint, aut majores, & uberiores, aut minores eveniunt. Verùm his omissis pater, nec omnino discussa re, vult quamvis insaniam quovis in corpore consimilem esse; similemque desiderare curationem. Præter hæc quæ tam multa sunt, facilè cognoveris, muliebria corpora longè à virilibus differre, vel ad morbi corruptionem, vel ad sanandi spem, aut desperationem. Siquidem virilia bene compacta sunt, nervosa: laboribus, agitationibus, vita subdiali exercitata. Contrà fœmina, flaccida, malè compacta, in umbra alita, candida ob sanguinis inopiam, caloris penuriam & humoris supervacanei copiam Quare facilius corripiuntur quàm virilia, ut pote morbis exposita, nec curationem

σθεμένοντα, καὶ μάλιστα πρὸς μανίας εὐχάριστα. ἄφρων γὰρ πολὺ τὸ ὀργίλον, καὶ κῶφον, καὶ ὀξυκίνητον ἔχουσι, ἐλίγῳ δὲ τῷ σώματι αὐτῶν δύναμιν, ῥᾳδίως εἰς τὸ πάθος τοῦτο καθίστανται· ὁ δίκαιον τοίνυν ἀφ' ἑκατέρων τῶν ὁμοίως ἐπ' ἀμφοῖν ἰατρείαν ἀπαιτεῖν, εἰδότας ὡς πολὺ διαφέρῳ, βίῳ παντὶ, καὶ πράξεσιν ὅλαις, καὶ πᾶσιν ἐπιτηδεύμασιν, ἐξ ἀρχῆς δύο κεχωρισμένων. ὅταν τοίνυν λέγῃς, ὅτι μέμηνε. σκοπεῖ δὲ ὅτι καὶ γυνὴ ὧδε μέμηνε. καὶ μὴ σύγχει ταῦτα πάντα τῇ τῆς μανίας ὑπαγωγῇ ὀνόματι. ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ δικάζῃ. ἀλλὰ χωρίσας ἄφρε ἐστι, καὶ ὃν τρόπον φύσει, τὸ δυνατὸν ἐφ' ἑκάστῳ σκόπει. καὶ γὰρ ἡμεῖς, ὅθεν ἐν ἀρχῇ τὸν λόγον εἰπὼν μέμνημαι, τοῦτο σκοπεῖν ἐπισκοπῶμεν, φύσιν σώματος δὲ νοσοῦντος, καὶ κρᾶσιν. καὶ πότερον πλέον μετέχῃ, καὶ εἰ θερμότερον, ἢ ψυχρότερον, ἢ ἀκμάζον, ἢ παρηκμακός. καὶ μέγα, ἢ μικρόν. καὶ πιμελὲς, ἢ ὀλιγόσαρκον. καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα. καὶ ὅλως ἂν τις αὐτὰ σκοπεῖν ἐθέλῃ, πάντων ἀξιόπιστος ἂν εἴη, λεπτολογούμενός τι, ἢ ὑπερορῶν. ἐπεὶ καὶ τῆς μανίας αὐτῆς μυρία εἴδη ἐστὶ, καὶ πανταχόθεν ἔχει τὰς αἰτίας, καὶ ἀπὸ τὰς συμπτώσεις αὐτὰς ὁμοίας. ὁ γὰρ αὐτὸν ἀφανοῦν, καὶ ἀφανίζειν, καὶ λυτῆρα, καὶ μεμηνέναι, ἀλλὰ ταῦτα πάντα δὲ μᾶλλον ἢ ἕν ἔχειν τῇ νόσῳ, ὀνόματά ἐστιν. αἰτίαι τε, τοῖς μὲν ἀνδράσιν, ἄλλαι. ταῖς δὲ γυναιξὶν, ἑτέραι. καὶ τῶν ἀνδρῶν αὐτῶν, τοῖς μὲν νέοις, ἄλλαι. τοῖς δὲ γεγηρακόσι, διάφοροι. οἷον, νέοις μὲν, πλῆθος ὡς τὸ πολύ. γέρουσι δὲ, διαβολὴ ἄκαιρος, καὶ ὀργὴ ἄλογος πολλάκις,

ferentia, præcipuè verò ad insaniam procliviora. Nam cùm multum habeant iracundiæ, & levitatis, facileque commoveantur: porrò corporis exiguæ sint vires, facilè in hoc malum prolabuntur. Proinde non convenit in utrisque eamdem à medicis medendi rationem requirere: cùm intelligatis hæc ab illis longissimo distare intervallo, jam ab ipso ortu protinus discreta, tum tota vitæ ratione, tum actionibus omnibus, tum quibuslibet studiis. Quare quum dicis, Insania laborat, adde hoc quoque, laborat mulier. Neque confundas hæc omnia, ad unam eandemque referens insaniæ appellationem. Verùm iis discretis, quemadmodum & natura discrevit, quid in quoque præstari possit, considera. Nam nos, quod initio dixisse memini, primum illud spectamus, ægroti corporis naturam, & temperamentum, & cujus qualitatis mage sit particeps, calidius an frigidius, vigens an ætate deficiens, magnum an pusillum, pingue an macilentum: & id genus omnia. Quæ siquis penitus expenderit, is demum erit idoneus cui, vel desperanti vel promittenti, fides habeatur. Quandoquidem & insaniæ species innumeræ sunt, & causæ complures, dissimilesque appellationes. Neque enim idem desipere ac delirare, rabiosum & insanum esse: verùm hæc omnia nomina significant, magis minus-ve morbo teneri. Porrò causæ aliæ sunt viris, aliæ fœminis. Rursum viris ipsis aliæ juvenibus, aliæ senibus: puta juvenibus plerumque repletio: senibus autem importuna calumnia, impotens ira quæ in domesticos sæpe-

κις κατ' οἰκείαν ἐμπεσοῦσα, τὸ μὲν πρῶτον, διετάραξεν, εἶτα κατ' ὀλίγον εἰς μανίαν μετέστησε. γυναικῶν γὰρ πολλὰ κατηφιᾶσι, καὶ ῥᾳδίως εἰς τοῦτο πάσχουσι. μάλιστα δὲ μῖσος κατὰ πολὺ, ἢ φθόνος ἐπ' ἐχθρᾷ σύντροφον, ἢ λύπης, ἢ ὀργὴ κατ' ὀλίγον. ταῦτα γὰρ φόρμακα, καὶ μακρᾷ χρόνῳ σύντροφα, μανίαν ἀπεργάζεται. τοιαῦτα σοι ὁ πάτερ, καὶ ἡ μήτηρ πέπονθε, καὶ ἴσως τι λελύπηκεν αὐτὴν ἴσως ἐγκλημα. ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἐμισεῖ, τοῦτό γε ἴσθι μοι, καὶ σὸν ἂν οὐκ ἐᾷ τῶν παρόντων ὑπ' ἰατρῶν θεραπευθῆναι δύναιτο, ὡς ἔγωγε ἄλλός τις ὑποχοίμην, εἴ τις ἀπαλλάξειε, μίσει τοῦτο ὡς ἀδικοῦντα ἐμέ. καὶ μὴν κἀκεῖνο ὦ πάτερ, οὐκ ἂν ὀκνήσαιμι εἰπεῖν, ὅτι εἰ καὶ μὴ τελέως ὅπως ἀπέγνωσο, ἀλλὰ τῆς σωτηρίας ἐλπὶς ὑπεφαίνετο, οὐκ ἂν ἀλλ' ὅπως ῥᾳδίως προσηψάμην, ἀλλ' αὖ προχείρως φάρμακον ἐγχεῖν ἐτόλμησα, ἀδήλως τοῖς τύχοις, καὶ τοῖς ἐκ τῶν πολλῶν δυσφημίαν. ὁρᾷς ὡς οἴονται πάντες εἶναί τι μῖσος πρὸς τοὺς προγόνους πάσαις μητράσι, κἂν ὡσπερχῆσαι, καί ποτε κοινὸν μανίαν τοῦτον γυναικείαν αὐτὰς μεμηνέναι; τάχα δ' ἂν τις ὑπόπτοις οὖσιν, ἄλλως χαριοῦμαι· δεῖ δὲ κἀκεῖ, καὶ τῶν φαρμάκων ἀδυνήτων, κακοήθη, καὶ δολερὸν τοῖς θεραπείαν μηχανᾶσθαι. καὶ τὰ μὲν τῆς γυναικὸς ὦ πάτερ, ὅπως ἔχει. καὶ πάνυ σοι πεπρᾳγμένως λέγω. ἃ πρὸ τοῦ ῥᾴον ἦν, καὶ μυριάκις πίῃ τὸ φάρμακον. ἀλλὰ τοῦτ' ἐπιχειρεῖν οὐκ ἄξιον, εἰ μὴ πρὸς μόνον τὸ ἀπαντᾶν μεκατοπτείαις, καὶ κακοδοξίᾳ προβαλεῖν θέλεις. ἴσασι γὰρ τὸ ὁμοπενumero incidit: ac initio perturbat animum: deinde paulatim in insaniam convertit. Porrò mulierum corpora multæ res testantur, & facilè in morbum adducunt: præsertim siquem vehementer oderint, aut inimico fœlicitatem invideant: siquid molestum sit, aut sicui succenseant? hæc succensa, longoque tempore alita, insaniam efficiunt. Hujusmodi quippiam pater, uxori tuæ accidit: & fortè nuper aliquid ipsi mœrorem intulit: nihil enim illa oderat. At morbo tenetur: nec his malis ullius medici cura eripi possit. Quod siquis alius se facturum promittat, siquis eam liberarit, tunc me oderis licet, velut injurium. Atqui etiam illud ô pater, non verebor dicere: etiamsi non prorsus esset, ut est, desperandum, sed adhuc aliqua salutis spes ostenderetur, nec sic quidem facilè manum admoverem, neque potionem ministrare statim auderem, videlicet veritus fortunam: ac multorum hominum obtrectationem. Vides, ut omnes arbitrantur, privignos invisos esse novercis omnibus, etiamsi probæ fuerint, easque hanc ceu communem quandam mulierum insaniam insanire. Quare facilè suspicaretur aliquis, si malum hoc secus eveniret, nec profuisse remedia, perfidam ac dolosam fuisse curationem. Atque uxoris tuæ, pater, ita sese res habet; quodque prorsus exploratum habeo tibi dico: nunquam meliùs est habitura, & si millies pharmacum biberit. Ideoque curationem aggredi æquum non est, nisi in hoc solum me urges, ut frustrer, meque infamia vis operire. Patere ut mihi ejusdem artis professores invi-

χιων φθονεῖας. ἐὰν δὲ μὲ ἀπκηρύξῃς πάλιν, ἐγὼ μὲν κοίτοι πάντων ἔρημος γενόμενος, οὐδὲν κῆ σοῦ δεινὸν ὄψομαι. τί δ' ἂν, ὅταν μὴ γένοιτο, αὖθις ἡ νόσος ἐπανέλθοι, φιλεῖ γάρ πως τὰ τοιαῦτα ἐριθιζόμενα, παλινδρομεῖν, τί με πρᾶξαι δεήσει, θεραπεύσω μὲν δῆτα καὶ τότε, καὶ ἄν ποτε λείψω τὴν τάξιν, ἵνα τοὺς παῖδας ἔταξεν ἡ φύσις, οὐδὲ ἔμ' ἡμᾶς τὸ ἐπ' ἐμαυτῷ ἐπιλήσομαι. εἶτ' ἂν σωφρονήσῃς, αὖθις ἀπαλαμβάνειν πώποτε πιστεύσω μοι δεῖ; ὁρᾷς ἤδη, καὶ ταῦτα παίων, ἐπιπρᾶσαι τὴν νόσον, καὶ ὑπομιμνήσκεις τὸ πάθος. χθὲς, καὶ πρῴην, ὦ τηλικούτων κακῶν ἀναισθήλας, ἀλαπίνῃ, καὶ βοᾷς. καὶ τὸ μέγιστον, ὀργίζῃ, ὦ πρὸς μῦσος πρέπῃ, ὦ τοὺς νόμους ἀνακαλεῖς. εἶμοι πάτερ, τοιαῦτ' ἐμὲ σὺ ἀπάλαιε μανίας τὰ προοίμια.

deant. Quòd si me rursum abdicaris, ego quidem quanvis rebus omnibus destituar, tamen tibi grave nihil imprecabor. Sed quid si, quod avertat Deus, redeat morbus, solent enim hujusmodi mala irritata recurrere, quid erit mihi faciendum? Curaturum me, probè scias, tum quoque, nec unquam officio defuturum, quod liberis natura præscribit: nec generis, quoad in me fuerit, obliviscar. Deinde si relipueris, num mihi credendum fore ut me denuo recipias unquam? Vides jam, *ut ista* quum facis, morbum accersis, & affectum reditus commonetacis. Heri ac nudiustertius tantis elapsis malis, contendis, vociferaris: quodque gravissimum est, iraisceris: ad odium te convertis, legesque revocas. Hei mihi pater, istiusmodi fuerant superioris insaniæ tuæ proœmia.

ΦΑΛΑΡΙΣ ΠΡΩΤΟΣ. | PHALARIS PRIMVS.

ARGVMENTVM.

Phalaris Agrigentinorum tyrannus fuit: cui faber quidam Perillus sive Perilaus, taurum æreum obtulit, ita factum, ut in eum homines damnati conjecti, succenso igne torrerentur, atque inter cruciandum, dum vociferarentur, mugitus boum ederent. Hunc taurum fingitur hic Delphos mittere, ut ibi in templo inter cætera donaria, deo consecraretur. Et quia apud omnes pro crudelissimo atque immanissimo idem habebatur, & ob id metuebat, ne donum hoc Delphi, ut ab impio & nefario profectum, rejicerent. Oratione hac contra famam hanc de se sparsam, per Legatos sese defendit. Oratio generis judicialis est, status qualitatis. Nam & tyrannidem occupasse, & nocentes quosdam puniisse, se fatetur, sed id jure ac necessitate quadam factum ostendit. Exordium à voto incipit. Narratione consilia & causas suscepta tyrannidis, & quo modo eandem gesserit: postremò etiam qua necessitate, ad supplicia sumenda, & custodiam corporis comparandam, compul-

pulsus fuerit, exponit, quæ & ipsa confirmandi vicem habent. Post hæc autem Confirmatio sequitur, qua se à crimine crudelitatis defendit, Argumentis à simili, à legibus & caussa, à signis & comparatione sumptis. Elevando interim etiam tyranni nomen & invidiam ab exemplis, & exaggerando necessitatem puniendi, ob multitudinem periculorum in dies in hoc genere succrescentium. Peracta caussa, ad commendationem muneris transit, quam à caussis & honestate dedicationis trahit. Peroratio à persona Legatorum fit, quæ asseveratione dictorum, & ipsorum obtestatione perficitur.

Ἔπεμψέν ἡμᾶς ὦ Δελφοὶ ὁ ἡμέτερος δυνάστης Φάλαρις, ἀξιώσας τῷ Θεῷ τὸν ταῦρον τοῦτον, καὶ ὑμῖν ἀφελήσοντας τι εἰκότα ὑπὲρ τοῦ αὐτοῦ σκήπτου, καὶ ὑπὲρ δ' ἀναθήματος. ὧν μὲν δὴ ἕνεκα ἥκομεν, πρῶτά ἐστιν. ἃ δὲ λοιπὰ ὑμᾶς ἐπίστειλεν, Ἐγώ φησιν ὦ Δελφοί, καὶ παρὰ πᾶσι μὲν τοῖς Ἕλλησι, τοιοῦτον ὑπολαμβάνομαι, οἷός εἰμι, ἀλλὰ μὴ οἷον ἡ τῶν ἐχθρῶν τῶν μισούντων, καὶ φθονούντων φήμη τοῖς ἀγνοοῦσιν ἀνήγαγε διαβεβόηκεν, ἀντὶ τῶν πάντων ἀλλαξάμενον ἄν. μάλιστα μὲν παρ' ἡμῖν ὅσῳ ἱεροί τέ ἐστε, καὶ πάρεδροι δὲ Πυθίᾳ, καὶ μονοικοί, καὶ [1] ὁμοσύσσιοι δὲ Θεῷ. ἡγοῦμαι γάρ, εἰ ὑμῖν ἀπολογησαίμην, καὶ πείσαιμι μήτ' ὠμὸς ὑπειλῆφθαι, καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι δι' ὑμῶν ἀπολογήσασθαι. καλῶ δή, ὃν ἐρῶ τὸν Θεὸν αὐτὸν μάρτυρα, ὃν οὐκ ἔνι δήπου ἐξαπατῆσαι, καὶ ψεύσασθαι λόγῳ ἐξαγαγεῖν. ἀνθρώπους μὲν γάρ, ἴσως ἐξαπατήσαι ῥᾴδιον. Θεὸν δή, καὶ μάλιστα τοῦτον, ἀδύνατον. ἐγὼ γὰρ οὐ τῶν ἀκροάσεων εἰμὶ Ἀκραγαντῖνος ὤν, ἀλλ' εἰ καί τις ἄλλος δυνατὸς, καὶ τερπνὸς ἐστὶν

Misit nos, ô Delphi, princeps noster Phalaris, Deo taurum hunc adducturos, & vobis vera cùm de se ipso, tum de donario dicturos. Itaque hæc sunt quorum gratia huc venimus. Cæterùm hæc vobis exponenda mandavit. Ego, inquit, ô Delphi, talem mei existimationem esse apud Græcos omnes, qualis sum, at non qualem me odio prosequentium, aut invidorum fama mendax apud ignotos traduxit, omni lucro permutarim. In primis verò apud vos, quatenus sacri estis & Pythii assessores, ac tantùm non Dei familiares, & contubernales. Etenim existimo si me vobis purgavero falsoque in crudelitatis suspicionem venisse persuasero, fore ut & apud alios omnes hæc mea defensio per vos valeat. Porrò eorum quæ dicam, Deum ipsum testem appello, quem nemo fallere, nemo falso sermone decipere possit. Etenim fortasse hominibus facilè imponas sed Deum, maximè verò istum, latere nequeas. Ego equidem non ex obscuris Agrigentinis, verùm si quisquam alius, ex illustri loco natus, liberèque

1 Ὁμοσίοιοι τῷ Θεῷ] Οἱ ὑπὸ τὴν αὐτὴν σκηνὴν ἀσχοῦντες. Bourd.

1 Αὐ-

λόγερέως, καὶ παιδείᾳ σωφρονικῶς, ἀεὶ διετέλουν, τῇ μὲ πολὺ δημοτικὸν ἐμαυτὸν παρέχων, τοῖς δ' συμπολιτευομένοις, ἐπιεικῆ, καὶ μέτριον. βίαιον δ', ἢ σκαιὸν, ἢ ὑβριστικὸν, ἢ [1] αὐθέκαστον, ἀδίκοις ἀδίκως ἐπικαλῆ μοι τῷ σωτῆρι σωτῆρα βίᾳ. ἐπιδὴ δ' ἑώρων τὰς τάναντία μοι πολιτευομένους ἐπιβουλεύοντας, καὶ ἐξ ἄπαντος τρόπου ἀναιρεῖν με ζητοῦντας, διῄρουν δ' ἡμῶν τότε ἡ πόλις, μίαν ταύτην ἀποφυγὴν καὶ ἀσφάλειαν δίκαιον τῷ αὐτῷ ἅμα, καὶ τῇ πόλει σωτηρίαν, εἰ ἐπιθέμενος τῇ ἀρχῇ, ἐκείνους μὲν ἀναιρεῖλαμι, καὶ παύσαιμι ἐπιβουλεύοντας, τῷ πόλιν δ' σωφρονεῖν καταναγκάσαιμι. καὶ δὴ σὺν οἷς ὀλίγοις ταῦτ' ἐπαινοῦντες ἄνδρες μέτριοι, καὶ φιλοπάλιδες, οἱ καὶ τῷ γνώμῳ ἤδεσαν τῷ ἐμῷ, καὶ τ' ἐπιχειρήσεως τὴν ἀνάγκην. τότοις συναγωνισταῖς χρησάμενος, ῥᾳδίως ἐκράτησα τῆς ἐπιχειρήσεως. τοιγαροῦν, οἱ μὲν, οὐκ ἔτι ἐτάραττον, ἀλλ' ὑπήκουον. ἐγὼ δ' ἦρχον. ἡ πόλις δὲ [2] ἀπαρρησίαστος ἦν. σφαγαὶ δ', ἢ ἐλάσεις, ἢ δημεύσεις, οὐδὲ κατ' ὀλίγον ἐπιβουλευόντων εἰσῆγον. καίτοι ἀπαγωγίον τὸ βιαίως τὰ θελητὰ τῷ ἀρχῇ τ' δυναστείας μάλιστα. φιλανθρωπίᾳ γὰρ καὶ πραότητι, καὶ τῷ ἡμέρῳ, καὶ ἰσοπολίας, καὶ παρρησίας ἐγὼ ἠλπιζον εἰς τὸ πείθεσθαί μοι τοὺς πολίτας. οὐδὲ γὰρ τοῖς μὲ ἐχθροῖς ἀπειθήσειν, καὶ δηλαδὴ φίλοις, καὶ συμβούλοις, καὶ συνεδροις ἐχρώμην τοῖς πλείστοις αὐτῶν. τῷ

que educatus, & ingenuis artibus imbutus, semper urbi me popularem præbui, & in administranda repub. collegis æquum & moderatum præstiti. Violentiæ autem, aut sævitiæ, aut contumeliæ, aut severitatis, nemo me prioribus illis vitæ annis incusavit. Verùm cùm perspicerem eos qui à me diffidebant in administranda repub. insidias mihi moliri, omnibusque modis mei interficiendi occasionem captare: cumque tunc inter se cives dissiderent, unicum illud effugium, securitatemque reperi, mihi, civitatique salutem, si occupato principatu, illos coërcerem & insidiatores compescerem, civitatemque ad moderationem adigerem. Erantque non pauci viri & modesti, & reip. amantes qui hæc comprobarent, cum mentem meam atque instituti necessitatem nossent. Horum opera usus, facilè cœpti compos factus sum. Exinde illi non amplius turbas excitabant, sed obtemperabant, ego autem imperium obtinebam: ipsaque urbs loquendi libertate privata erat. Cæterùm cædes, expulsiones, proscriptiones, ne in insidiatores quidem exercui: quanquam hæc ad principatus in primis tuitionem audere est necesse. Etenim humanitate, clementia, mansuetudine, & honoris æqualitate mirum in modum sperabam me illos ad præstandam obedientiam pertracturum. Statim igitur data fide cum inimicis in gratiam redii, & eorum plerisque consultoribus, & convictoribus usus sum. Et cùm urbem

1 Αὐθέκαστον] Ἀπροκάλυπτον, ἀπαρρησίαστον, ut apud Hesych. cæteræ hujus vocis significationes huic loco non conveniunt. *Bourd.*

2 Ἀπαρρησίαστος] Angl. ἀσίαστος. Idem.

Hæc

ἢ πόλιν αὐτὴν ὁρᾶν ὀλιγωρίᾳ τῶν κοινῶν διεφθαρμένην, τὸ πολλῶν κλιπτόντων, μᾶλλον ἢ ἁρπαζόντων τὰ κοινὰ, ὑδάτων τε ἐπιρροίαις ἀνεπτερωμένην, καὶ οἰκοδομημάτων ἀναστάσεσιν ἐκόσμησε, καὶ πιχῶν εὐεξοδίᾳ ἐκρύπτετο, καὶ τὰς προσόδους, ὅσαι ἦσαν κοιναὶ τῇ πόλει ἐφιστῶσι ἐπιμελείᾳ, ῥᾳδίως ἐπηύξησε, καὶ τὰ νεολαίας ἐπιμελούμενον, καὶ τὰ γερόντων πρόνοον, καὶ τὰ δήμου σὺν θέᾳ καὶ ἀφορμαῖς, καὶ παντηρύσεσι, καὶ δημοθοινίαις, διῆγον. ὕβρεις δὲ παρθένων, ἢ ἐφήβων ἀφροδισίοις, ἢ γυναικῶν ἁπαγωγαὶ, ἢ ἀνδροφόρων ἐπιπίμψεις, ἢ θεατρικὴ τις ἀπειλὴ, λύπης πλείστης μοι καὶ ἀκούσης ἦν. ἤδη δὲ καὶ περὶ τῆς ἀφέσεως τῆς ἀρχῆς, καὶ καθέδρας τῆς δυναστείας ἐσκοπούμην, ὅπως μόνον ἀσφαλῶς παύσαιτο ἄν τις ἐπ' αὐτῶν. ἐπὶ τούτοις ἄρχειν αὐτὸ, καὶ πάντα πράττειν, ἐπαχθὲς ἤδη, καὶ σὺν φθόνῳ κεκτῆσθαί μοι εἶναι. τὸ δ' ὅπως μηκέτι τοιαύτης πόλεως ἡγεμονίας δέήσεται ἡ πόλις, τοῦτ' ἐζήτουν ἔτι κἀγὼ μᾶλλον ὁ ἀρχαῖος, περὶ ταῦτα εἶχον. οἰδὲ, ἤδη τι συνίστανθ' ἐπ' ἐμὲ, καὶ περὶ θανάτου τέρπε τ' ἐπιβουλῆς, καὶ ἀποστάσεως ἐσκοπεῖτο, καὶ συνωμοσίας συνεκρότουν, καὶ ὅπλα ἤρτιζον, καὶ χρήματα ἐποιέζοντο, καὶ τὰς ἀσυλίτους ἐπεκαλοῦντο, καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα πρὸς Λακεδαιμονίους, καὶ Ἀθηναίους ἐπρεσβεύοντο. ἃ μὲν γὰρ περὶ ἐμοῦ αὐτοὶ, εἰ ληφθείην, ἐβεβούλευντο, ἤδη αὐτοῖς, καὶ ὅπως με αὐτοχειρίᾳ ἀφανίσαιεν ἠπείλουν. καὶ ἃς κολάσεις ἐπενόουν, δημοσίᾳ τρεσβεύμενοι, ἐξεῖπον. ἐγὼ μὲν δὴ κακὸν παθεῖν τοιοῦτον οὐ λίαν αἰσχρὸν, φωράσαντες τὴν ἐπιβουλήν. καὶ μάλιστά γε ὁ Πύθιος, ἐνείρασί τε

bem ipſam incuria magiſtratuum labefactatam, multi expilarent, imò diriperent publicum ærarium, aquæ ductibus recreavi, & ædificiorum extructionibus exornavi, mœnibuſque munivi, & proventus quotquot magiſtratuum cura communes erant, facilè auxi: juventutis curam geſſi, ſenum commodis proſpexi. Populum verò ſpectaculis largitionibus, ſolennitatibus, epuliſque publicis continui. Virginum autem ſtupra, adoleſcentum corruptelæ, conjugum abductiones, ſatellitum immiſſiones, minæ heriles, meis etiam auribus abominanda erant. Iam verò de imperio dimittendo, & principatu deponendo apud me conſilium inibam, cogitans qua in ratione vitæ tutò conquieſcerem. Siquidem principem agere, omniaque adminiſtrare, provinciam gravem, invidioſam, ac laborioſam eſſe exiſtimabam. Hoc verò etiam quærebam quo pacto hujuſmodi adminiſtratione civitas non amplius opus haberet; & ineptus ego de his ambigebam. Atque hi jam in me conſpirabant, deque inſidiarum & defectionis modo deliberabant, & conjurationes adornabant, arma colligebant, pecunias parabant, & vicinorum opem implorabant, & legatos in Græciam ad Lacedæmonios & Athenienſes mittebant. Nam quæ illi de me, ſi caperer, decreverant, & ut ad mortem mea manu mihi conſciſcendam adacturi eſſent, minabantur, & quæ ſupplicia comminiſcerentur, publicè torquentes, efferebant. Sed Diis acceptum refero, quòd detectis inſidiis, nihil hujuſmodi paſſus ſim: in primis verò Apollini Pythio, qui inſomnia mi-

hi

ωθδείξας, καὶ τὰς μιλωσιστικὰς ἐκφυγεῖν ἐπιτίμησεν. ἐγὼ δ' οὐταῦθα ἤδη ὑμᾶς ὦ Δελφοὶ, ἐπὶ δ' αὐτῷ δείσας τῇ τῆς λογισμῷ γνωμένης, ἀξιῶ ὡς τὸ τόπο πρακτέον μοι συμβουλεύσαι, ὅτι ἀφυλάκτως ὀλίγα δεῖν ληφθείς, ἐξήτουν πάντα σωτηρίαν ὡς τὰ παρόντων. ὡς ὀλίγον δὲ τῇ γνώμῃ ἐς Ἀκραγαντα πυρ' ἐμὲ ἀποδημήσαντες, καὶ ἰδόντες τὰς παρασκευὰς αὐτῶν, καὶ τὰς ἀπειλὰς ἀκούσαντες, εἴπατε τί δεῖ ποιεῖν, φιλανθρωπίᾳ χρήσασθαι ὡς αὐτὸς ἔπ, καὶ φείσασθαι, καὶ ἀνέχεσθαι, ὅσον αὐπκα μελήσειν πείσασθαι τὰ ὕστερα. μᾶλλον δ' γε μιλῶ ἤδη ὑπέχειν τῷ σφαγὴν, καὶ τὰ φίλτατα ἐν ὀφθαλμοῖς ὁρᾶν ἀπολύμενα. ἢ τὰ μὲ τοιαῦτα πάνυ ἡλιθίᾳ πιὸς εἶναι, γύναια δ', καὶ ἀνδρώδη ἀμαθήσεσθαι, καὶ χαλῶ ἔμφρονος, ἐ ἡδικημένης ἀνδρὸς ἀναλαβοῦσα, μεπλθεῖν ἐκείνης. ἐμαυτῇ δ' ἐκ τ' ὄντων, τῷ ἐς τὸ ἐπὶὸν ἀσφάλειαν ἀρκεῖν. ταῦτ' οἶδ' ὅτι σωεβουλεύσατε ἄν. τί δ' ἐγὼ μὴ τὰτ' ἐπείησα; μεταπιλάμβανε τὰς αἰτίας, ἐ λόγων μεζόνων αὐτοῖς, ἐ τοὺς ἐλέγχους ἀρμαζόντων, ἐ σαφῶς ἐξελέγξας ἔκρινε, ἐπεὶ μήδ' αὐτοὶ ἔπ ἐξαρνοὶ ἦσαν, ἡμυνόμην ἀμαυκτῶν τὸ πλέον. ἐκ ὅτι ἐπιβεβουλεύμην, ἀλλ' ὅτι μὴ εἰάθην ὑπ' αὐτῶν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἀσφαλεστάτῃ μέτρῳ, ἵν' ἐξ ἀρχῆς ἐκένησάμην. ἐ τὸ ἀπ' ἐκείνου, φυλάττων μὲ ἐμαυτόν, ἀφαπλῶ. ἐκείνων δ' τὰς ἀεὶ ἐπιβουλεύοντάς μοι κολάζων. εἰθ' οἱ ἄνθρωποι ἐμὲ τ' ἀμύτητος αἰτιῶνται, ὅτι ἔπ λογιζόμενος ἀρχὴ ποτέρα ἡμῶν ἵν ἡ πρώτη τούτων ἀρχή. συμβάντος δ' τῶν μέσων, ἐ ἐφ' οἷς σκολάζονται, τὰς πρωτείας αὐτὰς ἠπιῶνται, hi præmonstravit, & rerum singularum monitores misit. Proinde tunc ô Delphi, cùm in eodem metu, cogitatione versàti sitis, puto vos mihi de rebus tum agendis consilium dedisse, quum incautè propemodum captus, urgentibus in malis salutem quærebam. Itaque mente Agrigentum ad me suscepta brevi peregrinatione, visisque apparatibus, & auditis illorum minis, quid facto opus esset dixistis. Scilicet an humanitate amplius erga illos uti, ignoscere, & mox extrema passurus, perferre: ac potiùs nudam cædem sustinere, resque charissimas ob oculos pereuntes cernere, quàm stolidi cujuspiam hæc esse reputando, & quæ generosum ac virilem animum decent cogitando, & prudentis ac offensi viri iram suspiciendo, illos ulciscì, mihique ex iis quæ suppetunt, securitatem in posterum parare deberem. Hoc sat scio, consilium mihi dedistis. Quid igitur postea feci? Accersitis reis, dataque illis dicendi copia, productis argumentis, & singulis accuratè exploratis, posteaquam non amplìus inficiari poterant, de ipsis supplicium sumpsi, indignatus non tam quòd mihi posuissent insidias, quàm quòd non fivissent eo in proposito permanere, quod ab initio prosequendum mihi constituera̅m. Ab eoque tempore semper custodia satellitum me munio, & eos qui mihi moliuntur insidias, punio. Tum homines crudelitatis me accusant, non reputantes amplius ab utro nostrùm hujus mali ortum sit principium. Sublatis autem iis quæ sunt in propatulo, & causis ob quas puniuntur, ipsa supplicia criminantur,

ἐς τὰς δικάσεις ἐν αὐταῖς ὠμότητας. ὅμοιον ὡς εἴ τις παρ' ὑμῖν ἱερόσυλόν τινα ἰδὼν ἀπὸ τῆ πέτρας ῥιπτούμενον, ἃ μὴ ἐτόλμησε, μὴ λογίζοιθ', ὡς νύκτωρ ἐς τὸ ἱερὸν παρῆλθε, ἐκκατέαγε τὰ ἀναθήματα, ἐκ ξοάνων ἥψατο, κατηργάσατο ὑμῶν πολλῷ τῶν ἀρίστων, ὅτι Ἕλληνές τε, καὶ ἱερεῖ εἶναι λέγοιτε, ὑπεμείναντ' ἄνδρα τὸν Ἕλληνα ταφῆναι ἐν ἱερῷ. καίτοι δὲ πάνυ πόρρω τῆ πόλεως εἶναι λέγεται ἡ πέτρα κηλάσαι τοιαύτη ἐπιβουλεύειν. ἀλλ' οἶμαι αὐτοί τε γελάσεσθε, ὦ ταῦτα λέγων ὑμᾶς, καὶ οἱ ἄλλοι πάντες ἐπαινέσονται ὑμῶν τὸν μὴ τῶν ἀσεβούντων ὠμότητα. τὸ δὲ ὅλον, οἱ δῆμοι οὐκ ἐξετάζοντες ὁποῖός ἐς ὁ βίος πράγματος ἐφεστὼς ἐστιν, εἴτε δίκαιος, εἴτ' ἄδικος, αὐτὸ ἁπλῶς τὸ τῆ τυραννίδος ὄνομα μισοῦσι, καὶ τὸν τύραννον. κἂν Αἰακὸς, ἢ Μίνως, ἢ Ῥαδάμανθυς ᾖ, ὁμοίως ἐξ ἅπαντος ἀνελεῖν σπεύδουσι, τοὺς μὲ πονηροὺς αὐτῶν, ὡς ὀφθαλμῶν ἀχθηρούς, τοὺς δὲ χρηστοὺς, τῆ κοινωνίᾳ τῆ ὠφελείας, τῷ ὁμοίῳ μίσει συμπεριλαμβάνοντες. ἐγὼ δὲ ἀκήκοα ἐν παρ' ὑμῖν τοῖς Ἕλλησι πολλοὺς μὲν τυράννους σοφοὺς ὑπὸ φαύλου ὀνόματος δοκεῖν, ζηλοῦν δ' ἥμερον ἦθος ἐπιδεδειγμένους. ὧν οἵων, καὶ λόγους εἶναι βραχεῖς ἐν τῷ ἱερῷ ὑμῶν ἀποκειμένους, ἀναλάμβανε, καὶ ἀνάθημα τῷ Πυθίῳ. ὁρᾶτε δὲ τοὺς νομοθέτας τῆ κηλητικῆ εἰδῆ τὸ πλέον νέμοντας, ὡς τό γε ἄλλως ὠφέλιμον, εἰ μὴ φόβος παρείη, καὶ ἐλπὶς τῆ κηλάσεως. ἡμῖν δὲ τοῦτο πολλῷ ἀναγκαιότερον τοῖς τυράννοις, ὅσῳ καὶ ἀνάγκην ἐχόμεθα. καὶ μισοῦσί τε ἅμα, καὶ ἐπιβουλεύουσιν

tur, & eas quæ videntur ineſſe crudelitates. Perinde ac ſiquis viſo apud vos ſacrilego, qui ex ſaxo præcipitaretur, facinus ejus non expenderet, ut in templum noctu eſt ingreſſus, & donaria abſtulit, & in ſtatuam manus injecit: ſed vos magnæ crudelitatis accuſaret, quod cùm Græci & ſancti eſſe perhibeamini, Græcum hominem prope templum (nam non procul ab urbe iaxum eſſe ferunt) hujuſmodi ſupplicio ſubjicere ſuſtinueritis. At vos, opinor, ridebitis, ſiquis hæc in vos dicat: ac cæteri omnes, veſtram in impios crudelitatem probabunt. In ſumma, populi qui non perpendunt, qualis ille ſit qui rerum adminiſtrationi eſt præfectus, juſtus-ne an injuſtus, ſimpliciter ipſum tyrannidis nomen oderunt: ipſum tyrannum, quanvis ſit Æacus, vel Minos, vel Rhadamanthus, modis pariter omnibus è medio tollere approperant, quum malos illorum ſibi ob oculos ponunt, bonos verò communem ob appellationem eodem odio complectuntur. Cæterùm audio apud vos quoque in Græcia multos fuiſſe tyrannos ſapientes, qui ſub hoc vitioſo, ut videtur, nomine, benignos & manſuetos ſe præbuerunt, quorum nonnullorum orationes breves veſtro in templo repoſitæ ſunt, ut ornamenta ac donaria ſint Pythio. Reſpicite autem etiam legumlatores qui multum ſpeciei pœnarum tribuunt, quaſi cæterarum rerum nulla ſit utilitas, niſi metus adſit & pœnæ expectatio. Quod nobis tyrannis longè magis eſt neceſſarium, quo magis per vim præſumus, & cum oſoribus ac inſidiatoribus verſa-

ἀνθρώπους σωφρονεῖν, ὅπου μηδὲ τὰ μορμολυκεῖα ὄφελός τι ἡμῖν γίγνεται, ἀλλὰ τῆς τοῦ Ὕδρας μύθῳ τὸ πρᾶγμ' ἔοικεν. ὅσῳ γὰρ ἂν ἀκρόπολιν, ποσῷ δὲ πλείους ἡμῖν ἀναφύοντ') καὶ κολάζειν ἀφορμήν. φέρειν δ' ἀνάγκη, καὶ τὸ ἀναφυόμενον ἀκρόπολιν αἰεὶ, καὶ ἐπικαίειν τὴ Διὰ καὶ τὸ Ἰόλεων, εἰ μέλλομεν ἐπικρατήσειν. τὸ γὰρ ἅπαξ εἰς τὰ τοιαῦτα ἐμπεσεῖν ἠναγκασμένον, ὅμοιον χρὴ τῇ ὑποθέσει καὶ αὐτὸν εἶναι. ἢ φειδόμενον τοῦ πλησίον, ἀπολωλέναι. ὅλως δὲ, πῶς οἴεσθε ὑμᾶς ἄχρειον, ἢ ἀνήμερον ἄνθρωπον εἶναι, ὡς ἡδέως μαστιγοῦντα. καὶ αἱμωγῶν ἀκούοντα, καὶ σφαττομένους ὁρῶντα, εἰ μὴ ἔχοι τινὰ μεγάλην καὶ κολάζειν αἰτίαν; ποσάκις γοῦν ἐδάκρυσα μαστιγουμένων ἄκων, ποσάκις δ' ἤρασάν, καὶ ὀδυρεσθ' τὴν ἑμαυτοῦ τύχην ἀναγκάζομαι, μείζω κόλασιν αὐτὸς, καὶ χρονιωτέραν ὑπομένων; Ἀνδρὶ γὰρ φύσει μὲν ἀγαθῷ, ἀλλ' οὐ ἀνάγκην πικρᾷ, πολὺ δ' κολάζεσθ τὸ κολάζειν χαλεπώτερον. εἰ δ' δεῖ μὴ παρρησίας εἰπεῖν, ἐγὼ μὲ εἰ αἱρεσις μοι προτεθείη, πότερα βούλομαι, κολάζειν τινὰς ἀδίκως, ἢ αὐτὸς ἀποθανεῖν, οὐκ ἔστ, ὡς ὑδὲν μελήσας, ἑλοίμην ἂν τὸν ἄναν μᾶλλον, ἢ μηδὲν ἀδικοῦντα κολάζειν. εἰ δέ τις φαίη, βούλῃ ὦ Φάλαρι, αὐτὸς τεθνάναι ἀδίκως, ἢ ἑκείνους κολάζειν τοὺς ἐπιβουλεύσαντας, τοῦτο βουλοίμην ἄν. οὗτος γὰρ ὑμᾶς ὦ Δελφοὶ, συμβούλους καλῶ, πότερον, ἄμεινον εἶναι ἀδίκως ἀποθανεῖν, ἢ ἀδίκως σώζειν τὸ ἐπιβουλεύσαντα. ὑμεῖς οὖτως οἰμαι ἀνόητός ἐστι, ὃς οὐκ ἂν προτιμήσειε ζῆν μᾶλλον, ἢ σώζων

samur, quandoquidem terriculamenta nullius sunt emolumenti, sed res nostra fabulæ de Hydra similis est. Quanto enim plures præciderimus, tanto plures puniendi occationes nobis suppullulant. At ferre necesse est, semperque renatum caput præcidere, & Iolai exemplo per lovem inurere, si victoriam consequi cupimus. Eum enim qui semel in hæc incidere coactus fuerit: similem esse materiæ oportet, aut propinquis parcentem, perire. In summa quem hominem adeò sævum & inclementem esse putatis, ut flagris cedere, ejulatus audire, & cedes videre delectetur, nisi magnam infligendæ pœnæ causam haberet? Quoties igitur flevi dum flagris alii cædebantur? Quoties verò meam ipsius fortunam lugere ac deplorare cogor, ego qui gravius supplicium ac diuturnius sustineo? Etenim viro natura bono, verum ex necessitate sævo, multò durius est de aliis sumere, quàm de se sumi supplicium. Quòd si mea sententia liberè est dicenda, ego equidem si mihi daretur optio, utrum aliquos injustè punire mallem, an potiùs ipse mori: probè sciatis, me propriam mortem nihil cunctando electurum esse potiùs, quàm ut insontes supplicio afficiam. Dixerit etiam aliquis, mavis Phalari, ipse injustè mori, quàm insidiatores justè punire: mallem certè. Rursus enim vos, ô Delphi, in consilium voco: utrum satius sit, injustè mori, an verò injustè servare eum qui sit insidiatus. Nemo, me judice, adeò vecors est, qui non malit vivere, quàm inimicos ser-

Hæc pag. ex Epist. Phalaridis. *Bourd.*

φυὴς ἐχθρὰς, ἀπολωλέναι. καίτοι πόσους ἐγὼ καὶ τῶν ἐπιχειρησάντων μοι, καὶ φανερῶς ἐληλεγμένων, ὅμως ἔσωσα; οἷον Ἀκηνθον τουτονὶ, καὶ Τιμοκράτην, καὶ Λεωγόραν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, παλαιᾶς συνηθείας καὶ φυῆς αὐτοὺς μνημονεύσας. ὅταν δὲ βούλησθε τούτων εἰδέναι, τοὺς εἰσφοιτῶντας εἰς Ἀκράγαντα ξένους ἐρωτήσατε ὁποῖόν ἐγω τοῖς αὐτοῖς εἰμὶ, καὶ εἰ φιλανθρώπως αὐτοῖς προσφέρομαι τοῖς καταίρουσιν. ὃς γὰρ καὶ σκοπὸς ἐπὶ τὸ λιμένιον ἔχω, ἐὰν σώζηται, φησὶν, ὁ ἥκων καταπλεύσασιν, ὡς καὶ ἀξίως τιμῶν, ἀποπέμπομαι αὐτούς. ἔνιοι δὲ καὶ ἐξεπίτηδες φοιτῶσι παρ' ἐμὲ, οἱ σοφώτατοι τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἀφύγωσι τὴν σωφροσύνην τὴν ἐμοῦ. ὥσπερ ἀμέλει καὶ τωνδὶ ὁ σοφὸς Πυθαγόρης ἦκεν ὡς ἡμᾶς, ἄλλα μὲν ὑπὲρ ἐμοῦ ἀκηκοὼς. ἐπεὶ δ' ἐπιγέγνη, ἀπῆλθεν ἐπαινῶν με τὴν δικαιοσύνης, καὶ ἐλεῶν τὴν ἀναγκαίας ὠμότητος. εἶτα οἴεσθε τὸν τοὺς ἀθρόους φιλάνθρωπον ὄντως ἀδίκως τοῖς οἰκείοις προσφέρεσθαι, εἰ μή τι ἀλλοτρίους ἠδίκηθ; τοῦτο μὲν ὑπὲρ ἐμαυτοῦ ἁπλελόγημαι ὑμῖν, ἀληθῆ, καὶ δίκαια, καὶ ἐπαίνου μᾶλλον ὡς ἐμαυτὸν πίθω, ἢ μίσους ἄξια. ὑπὲρ δὲ ἀναθήματος, καιρὸς ὑμῶς ἀκοῦσαι ὅτου, καὶ ὅπως τὸν τοῦτον κατεσκεύασα, οὐκ ἀνδρὶς αὐτὸς τὴν ἀνδριαντοποιΐαν. μὴ δῆτα μανείην, ὡς τοιούτων ἐπιδυμήσαι κτημάτων. ἀλλὰ Περίλαος ἦν τις ἡμεδαπὸς, χαλκοῦς μὲν ἀγαθὸς, πονηρὸς δὲ ἄνθρωπος. ὃς τὸ πάμπολυ τῆς ἐμῆς γνώμης διημαρτηκὼς, ὤετο χαριεῖσθαί μοι, εἰ καινόν τινα κόλασιν ἐπινοήσειεν,

servando, perire. Quanquam quot ego ex iis qui me aggressi sunt, & convicti palam, servavi? Quorum de numero est Acanthus iste, & Timocrates, & Leogoras ejus frater: veteris quæ mihi cum illis intercessit consuetudinis recordatus. Cæterùm quum me nosse volueritis, ex hospitibus qui Agrigentum frequentant quærite qualis sim erga ipsos, & num eò appellantibus humanum me præbeam. Qui exploratores in littoribus habeo qui scisciteutur, quinam sint & unde navigarint, ut illos merito honore exceptos dimittam. Nonnulli quoque ad me consultò veniunt, Græcorum sapientissimi, neque meam conversationem fugiunt. Quemadmodum nuper sapiens ille Pythagoras ad nos venit, cùm longè alia de me inaudivisset: qui posteaquam mei periculum fecisset, discessit me justitiæ homine collaudans, & misereseens quòd crudelitatem coactus exercerem. Postremò putatis-ne eum qui erga peregrinos animo est tam humano, tantam in proprios cives injustitiam exercere, nisi præter modum injuria afficiatur? Hæc sunt meæ apud vos defensionis argumenta, vera, & justa, laude potiùs, ut mihi persuadeo, quàm odio digna. Quod ad hoc donarium attinet, jam tempus est ut audiatis, unde & qua ratione taurum hunc comparavi, non elocata statuarii opera. Neque enim tam sum demens, ut hujusmodi possessiones optem. Sed Perilaus nostras, artifex quidem egregius, homo verò improbus, cùm à mea sententia longè aberrasset, existimavit se rem mihi gratam facturum, si novum aliquod supplicii genus excogitasset, quasi

ὡς ἐξ ἅπαντος κολάζειν ἐπιθυμήσει. κἀγὼ δὴ κατασκευάσας τὸν βοῦν, ἅτε μοι κομίζων, κἀκεῖνον ἐδήλου, καὶ σφόδρα τὸν ἀκριβέστατον εἰκασμένον. κινήσας γὰρ αὐτὸν, καὶ μυκηθμὸν ἔδει μόνου σφῶν τοῦ κἀμψυχον εἶναι δοκεῖν. ἰδὼν δ', ἀνέκραγεν οὗτος, ἄξιον τὸ κτῆμα τῷ Πυθίῳ. πιμπλεῖσθον ὁ ταῦρος τῷ Θεῷ, ὁ δὲ Περίλαος παρεστὼς, τί δ', εἰ μάθοις ἔφη τὴν σοφίαν τὴν ἐν αὐτῷ, καὶ τὴν χρείαν, ἣν παρέχεται; [1] καὶ ἀνοίξας ἅμα τὸν ταῦρον κατὰ τὰ νῶτα, ἣν τινα ἔφη κολάζειν ἐθέλῃς, ἐμβιβάσας εἰς τὸ μηχάνημα τοῦτο, καὶ κλείσας, [2] σφηνώσειν μὲ τὰς αὐλὰς τοῦδε σφόδρα τὰς μυκτῆρας τοῦ βοὸς, πῦρ δ' ὑποκάειν κελεύσειν. καὶ ὁ μὲν, εἰμώξεται, καὶ βοήσεται, ἀλήκτοις ταῖς ὀδύναις ἐχόμενος, ἡ βοὴ δ', ἀφ' ὧν αὐλῶν μέλη σοι λέπτελεῖται, οἷα λιγυράπτατα, καὶ ἐπωλήσει θρηνῳδὸς, καὶ μυκήσεται χαλεώτατον, [3] ὡς τὸ μὲ, κολάζεσθαι, σὲ δ', πέπαυσο μεμαθὼν κατωλόμενον. ἐγὼ δ' ὡς τοῦτ' ἤκουσα, ἐμυσαχθὴν τὴν κακομηχανίαν τοῦ ἀνδρὸς, καὶ τὴν ἐπίνοιαν ἐμίσησα τοῦ κατασκευάσαντος, καὶ οἰκείαν αὐτῷ τιμωρίαν ἐπέθηκα. καὶ ἄγε δὴ ἔφην ὦ Περίλαε, εἰ μὴ κενὴ ἀπὸ τοιούτου ἡ ἐπαγγελία ἦν, δεῖξον ἡμῖν αὐτὸς εἰσελθὼν, τὸν ἀληθινὸν τέχνης, καὶ μίμησαι τὰς βοῶν φωνὰς, ἵν' ἰδόντες μὲν καὶ ἀκούσωμεν. πείθεται μὲ τούτοις

modis omnibus supplicium de reis sumere cuperem. Is bovem fabricatum mihi attulit, visu pulcherrimum, & ad veri bovis imaginem accuratissimè expressum. Tantùm illi motus, & mugitus deerant, quo minùs vivus esse putaretur. Illo viso statim exclamavi, dignum Pythio munus: mittendus ad Deum hic taurus. Tum Perilaus astans, quid si, inquit, noscs qua sit arte compositus, & quem in usum formatus? Ac simul aperto tauro ad dorsum, Siquem, inquit, punire velis, conjecto illo, & in hac machina concluso tibias hasce naribus bovis admoveri, & ignem succendi jube. Tum ejulabit, & vociferabitur, perpetuis derentus doloribus. Ejus verò clamor, maximè stridulum per tibias cantum efficiet, & lugubre quiddam modulabitur, mugitum quoque mœstissimum edet: ita ut dum punietur ille, tu modulatione interim oblecteris. Quibus auditis artificis sævitiam abominatus sum, & machinæ inventionem odi, propriamque ipsi pœnam imposui. Et age, inquam, ô Perilae: ne vana videatur esse tua promissio, ipse ingressus, nobis veritatem artis comproba, ac vociferantes imitare, ut cognoscamus, num ea sit tibiarum modulatio quam dicis. Dicto audiens fuit Pe-

1 Καὶ ἀνοίξας] Legend. Interpr. Persii. *Bourd.*

2 Προσηθῆναι | Α'ττι τῶ ωσηστάι. Attic. *Idem.*

3 Ὡς τὸ μὲν κολάζεσθαι, σὺ δὲ τέρπεσθαι, μεταξὺ καταλέμμων] Hæc ultima vox in mendo cubat. Silet ad eam interpres, nec emendavit, vix exprimere tentavit. Καταλέω est molo, mola frango, qui significatus non convenit huic loco. Lege meo periculo καταπαλέμμων, id est, *delenitum*, sensu manifesto & apto. *Palm.*

1 Περί-

ὁ Περίλαος. ἐγὼ δέ, ἐπεὶ ἔνδον ἦν, κελεύσας αὐτὸν, πῦρ ὑφάπτειν ἐπέλθοντι, ἀπολαύσασι εἶπον τὸ ἄξιον μισθὸν τῆς δαιμοσίης σου τέχνης, ἵν' ὁ διδάσκαλος τὸ μουσικῆς πρῶτος αὐτὸς αὐλήσῃς. καὶ ὁ μὲν, δίκαια ἔπασχεν, ἀπολαύων τοῦ αὐτοῦ δημιουργήματος. ἐγὼ δέ, ζῶντα, καὶ ἔτι ἔμπνουν ἕλκω τὸν ἄνδρα, ἐξαιρεθέντα κελεύσας, ὡς μὴ μιάνοντι τὸ ἔργον συναπολέσειεν, ἐπέπλευν δὲ ἄπαφος καὶ κρημνοῦ ῥίπτειν ἐπέλθοντα. καθαίρας δὲ τὸν βοῦν, ἀπέπεμψα ὑμῖν ἀναθησόμενον τῷ Θεῷ, καὶ ἐπιγράψας με ἐπ' αὐτῷ ἐπέλθοντα τῷ πᾶσαν διήγησιν. ὦ ἀναθέντος ἐμὲ τύννομα. τὸν τέχνιτην τὸν Περίλαον. τῷ ἐπίνοιαν τῷ ἐμεῦ. τῷ δικαιοσύνην τῷ ἐμήν. τῷ πρέπουσαν ὑμωρείαν. τὸ δὲ σοφὸν χαλκίον μέλη. τὴν ἀρχὴν τοῦ πίθου τὸ μυσικῆς. ὑμεῖς δὲ ὦ Δελφοὶ, δίκαια ποιήσετε, θύσαντες μὲ ὑπὲρ ἐμοῦ μὴ τὸ πρόσθεν, ἀναθέντες δὲ τὸν ταῦρον ἐν καλῷ τῷ ἱερῷ, ὡς πάντες εἰδῆτε οἷος ἐγὼ τοῖς πονηροῖς εἰμι, καὶ ὅπως ἀμύνομαι τοὺς ἀδίκους ἐς κακίαν ἐπιθυμίας αὐτῶν. ἱκανὸν γὰρ καὶ τοῦτο μόνον δηλῶσαί μου τὸ τρόπον, Περίλαον κολασθέντα, καὶ ὁ ταῦρος ἀναπηδήσας, καὶ μηκέτι φυλαχθεὶς ὑπ' ἄλλων κολαζομένων αὐλήσασθαι, μηδὲ μελῳδήσας ἄλλο ἆσμα, πλὴν μόνα τὰ δὲ τέχνιτα μυκήσασθαι, καὶ ἔτι ἐν μόνῳ αὐτῷ, καὶ πίθου ἔλαβον τὸ τέχνης, καὶ καταπαῦσαι τὴν ἄμουσον σπουδὴν, καὶ ἀναίμακτον ὠδήν. καὶ τὰ μὲν προγέγραπται, ταῦτα παρ' ἐμοῦ τῷ Θεῷ. ἀναθήσω δὲ καὶ ἄλλα πολλάκις, ἐπιδόντι μοι παρόχρημα μηκέτι δεῖσθαι κολάπτειν. ταῦτα μὲν ὦ Δελφοὶ τὰ ὑπὲρ ἐμοῦ Φαλάριδος, ἀληθῆ πάντα, καὶ οἷα ἐπράχθη ἕκαστα. καὶ

Perilaus: quo intus concluso, ignem succendi jussi, dicens, debitum arti tuæ tam admirandæ præmium accipe, ut musicæ magister primus ipse tibia canas. Atque hic quidem pro meritis est exceptus, suæ ipsius excellentis industriæ fructum percipiens. Sed viventem & adhuc spirantem educi jussi, ne opus, ei immoriens, contaminaret: utque insepultus per scopulos præceps daretur, imperavi. Bovem autem expiatum vobis misi dedicandum Deo: omnemque de illo historiam inscribere jussi, mei dedicantis nomen, Perilaum artificem, consilium ipsius, justitiam meam, conveniens supplicium, periti illius fabri modulationes, primam Musices experientiam. Vos autem Delphi, justè facietis, si pro me unà cum legatis sacra feceritis, taurumque in eleganti delubro dedicaveritis, ut norint omnes qualis sim in homines nefarios, & quo pacto insignes illorum perpetrandi sceleris cupiditates ulciscar. Itaque solo hoc facto meos mores abundè indicavi, quum supplicio affectus est Perilaus, & dedicatus taurus, nec amplius ad aliorum torquendorum modulationes reservatus, postquam solos artificis sui mugitus cecinit: in quo solo artis periculum feci, & barbaræ illi atque inhumanæ cantioni finem imposui. Atque hæc quidem in præsens Deo offerre libuit. Quinetiam alia sæpe dedicabo, quum hoc beneficii in me contulerit, ut nemini pœnas inferre opus amplius habeam. Hæc equidem, ô Delphi, quemadmodum à Phalaride facta sunt, singula quàm verissimè percensuimus.

δίκαιοι ἂν εἶναμεν πιστεύεσθαι ὑφ' ὑμῶν, μαρτυροῦντες ὡς ἂν εἰδότες, καὶ μηδεμίαν ψεύδεσθαι νῦν αἰτίαν ἔχοντες. εἰ δ' δεῖ, καὶ δεηθῆναι ὑπὲρ ἀνδρὸς μᾶλλον πονηροῦ δοκοῦντος, καὶ ἄκοντος κολάζειν ἠναγκασμένου, ἱκετεύομεν ὑμᾶς ἡμεῖς οἱ Ἀκραγαντῖνοι, Ἕλληνές τε ὄντες, καὶ τὸ δόχαιον Δωριεῖς, σωσησασθε τὸν ἄνδρα, φίλον εἶναι βουλόμενα, καὶ πολλὰ εἰς δημοσίᾳ, καὶ ἰδίᾳ ἑκαστον ὑμῶν εὖ ποιῆσαι ἡρημένον. λάβετε δὴ αὐτοῦ τὸ παῦρον, καὶ ἀνάγετε, καὶ εὔξασθε ὑπὲρ τοῦ Ἀκραγαντίνου, καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ Φαλάριδος. καὶ μήτε ἡμᾶς ἀπράκτους ἀποπέμψητε, μήτ' ἐκεῖνον ὑβρίσητε, μήτε τὸν Θεὸν ἀποτρήσητε καλοῦ τινος ἄμφω, καὶ δικαιοπράτου ἀναθήματος.

Ac digni sumus quibus fides à vobis habeatur, cùm illi re cognita testimonium perhibeamus, nullamque mentiendi causam habeamus. Quòd si etiam est supplicandum pro viro quem faliò suspicantur improbum, quippe qui invitus & coactus in malos animadvertit, vobis supplicamus nos Agrigentini, qui & Græci sumus, & ex antiquo Dores, ut virum complectamini qui vestram benevolentiam captat, quique publicè ac privatim vestrum unumquemque beneficiis multis demereri studuit. Vos igitur ipsimet taurum accipite, & dedicatum appendite: ac pro Agrigento proque ipso Phalaride vota concipite: ac nolite nos infecta legatione dimittere, ne & illum contumelia afficiatis, & Deum pulcherrimo simul & justissimo munere privetis.

ΦΑΛΑΡΙΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ. | PHALARIS SECVNDVS.

ARGVMENTVM.

Declamatio brevis, sed arguta est, qua ex Delphicis sacerdotibus quidam suadere fingitur, quò donum Phalaridis, de quo in superiore Oratione agitur, in templum recipiatur, ac deo consecretur. Genus causæ Deliberativum est, Status negocialis. Exordium habet densum, ut in quo una ferè periodo, & suspiciones eas, quibus favore aliquo adductus, aut aliàs corruptus, ad suadendum accessisse videri poterat, à se removet, & solæ benevolentiæ, studioque communis utilitatis ad dicendum se progressum esse, docet: deinde & dociles & attentos eadem brevitate facit. Post Exordium Propositio sequitur. Hanc confirmat primùm ex locis honestatis, ostendens, impium ac propè sacrilegum fore, si donum hoc à templo excludatur, neque enim quenquam posthac quicquam oblaturum esse & deum suis sacris, ac debito cultu privatum iri. Deinde contra voluntatem ipsius dei esse, ut qui certis indiciis ac signis declararit, gratam istam legationem sibi esse. Hinc quod

quod de crudelitate tyranni objiciebatur, dilui, confutatis testimoniis à conditione personæ & incertitudine: & contrà ab officio admonet, ut sacra magis procurent, & deo operentur potiùs quàm judiciis vacent. Post hæc ad locum utilitatis transit, docetque contra communem utilitatem fore si dona excludantur. Nam ex his omnem proventum esse Delphorum, & omnem item famam & gloriam. Denique nullo veterum exemplo hoc fieri. Et si maximè in deliberationem hanc rem vocare velint, officio eos uti debere, justè ac liberè judicantium, non ex affectu aliquorum æstimare. Peroratio, repetitione argumentorum, cum admonitione eorum incommodorum, quæ ex hac re consecutura sint, & quòd nihil temerè innovandum sit, perficitur.

Οὔτε Ἀκραγαντίνοις ὦ ἄνδρες Δελφοὶ, [1] περίξεινος ὢν, ἔτι ἰδιόξεινος αὐτῷ Φαλάριδι, ἔτ' ἄλλο ἔχων πρὸς αὐτὸν, ἢ δόσεως ἰδίαν αἰτίαν, ἢ μεγάλης Φιλίας ἐλπίδα, τὴν ἢ ἡ πρόσοδον ἀκούσας τὴν ἡκόντων παρ' αὐτῷ, ἐπιεικῆ καὶ μέτρια διεξιόντων, καὶ τὸ δύσβουλος ἄμφω, καὶ τὸ κοινῇ συμφέρον, καὶ μάλιστα τὸ Δελφοῖς πρέπον σκοπούμενος, ἀνίσλω παρεκάλουν ὑμᾶς μήτε ὑφορίζειν ἄνδρα δυνάστην δόσεως ἕνεκα, μήτ' ἀνάθημα ἤδη τῷ Θεῷ καθωμολογημένον, ἀπαλλοτριοῦν. καὶ ταῦτα πρὸς μεγίστων τε μειζόνων εἰς ἀεὶ κατάκτημα χρυσοῦμβωμον, τέχνης κρείσσης, καὶ ἐπινοίας κρείσσης, καὶ δικαίας κρείσσης. ἐγὼ μὲν οὖν οὐ τὸ σύνδικάσαι ὑμῖν ὅλως περὶ τούτου, καὶ [2] δημιουργὸς ὑμῖν προθεῖναι τὴν σκέψιν, εἰ χρὴ δέχεσθαι τὸ ἀνάθημα, ἢ ὀπίσω οἴκαδε ἀποπέμπειν, ἀνόσιον ἤδη εἶναι νομίζω. μᾶλλον δ', εἰ περιέσολλεν ἀσεβείας ἀπέλειπεν. οὐδὲν γὰρ, ἀλλ' ἢ ἱερωσυλία

Ego ô Delphi, cùm neque publicum Agrigentinis, neque privatum Phalaridi ipsi hospitium ante hac præbuerim, nec aliam privatam tribuendæ illi benevolentiæ causam, aut olim ineundæ amicitiæ spem habeam: & legatos qui ejus nomine venerunt audiverim æqua modestaque perorantes, siquidem & pietati simul, & publicæ utilitati, præcipuè verò ei quod Delphis decorum est, censeo consulendum, surrexi vos cohortaturus, ne viri principis pietatem offendatis, ne etiam Deo jam destinatum munus alienetis. Præsertim cùm trium maximarum rerum perpetuum futurum sit monumentum artis elegantissimæ, inventionis pessimæ, & justi supplicii. Itaque quòd & quid faciendum sit ambigitis, quodque magistratus vobis proposuerunt deliberandum, num munus sit suscipiendum, num verò ablegandum, impium esse puto: imò potiùs ab impietate summa non abesse. Neque enim aliud hæc res erit, nisi sa-

1 Περίξεινος] Differentiæ inter περίξεινος & ἰδιόξεινος, multæ, quas tradunt Grammatici. *Bourd.*

2 Δημιουργὸς] Deest in Anglic. Cod. *Idem.*

τὸ πρᾶγμά ἐστι; καίτοι τί ἄλλο χαλεπωτέρου. καὶ ὅστις δὲ τὰ ἤδη ἀναπεπτέγασι συλᾶν, τὸ μὴ ἐπὶ τῶν ἀρχὴν τοῖς ἀναπήναι βουλομένοις ἐπιτρέπειν ἀσεβέστερον. δέομαι ὑμῶν Δελφοὶ καὶ αὐτὸς ὢν, καὶ τοῦ ἴσου μετέχων τῆς τε δημοσίας εὐκλείας, εἰ φυλάττοιθε, καὶ τῆς εὐσεβείας δόξης, εἰ ὃν τὰ παρόντων ἀφθονίαν, μήτ' ἀπεκλείειν τὸ ἱερὸν τοῖς εὐσεβοῦσι, μήτε τῇ πόλει πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους ἀμφισβήτειν, ὡς τὰ πεμπόμενα τῷ Θεῷ συκοφαντοῦσιν, καὶ ψήφῳ, καὶ δικαστηρίῳ δοκιμάζουσιν τὰς ἀναθήκας. εἰ δὲ τις ἐπ' ἀναθείναι τολμήσειεν ἄν, εἰδὼς ἃ πρόσοισθε μόνον τὸν Θεὸν, ὃ, τι ἂν μὴ πρόσηται Δελφοῖς δοκεῖ. ὁ μὲν δὴ Πύθιος τῷ δικαίῳ ἤδη ἐπέθηκε· καὶ ἀναθήκας ψῆφον ἤνεγκεν. εἰ γὰρ ἐμισεῖ τὸ Φάλαρον, ἢ τὸ δῶρον αὐτὸ ἐμυσεῖτο, ῥᾴδιον ἦν σὺν τῷ ὀνίῳ μέσῳ καταδῦναι αὐτό, μὴ τὸ ἀγύρτης ὀλκάδος. ἀλλὰ, πολὺ τοὐναντίον ἐσπούδαζε τὸ ἀμφιρυσιωθῆναι, ὡς φασι, παρέχειν αὐτοῖς, καὶ σῶς ἐς τὴν Κίρραν κομίζειν. ὥστε δῆλον, ὅτι προσίετο τῷ θεῷ μισθαρχεῖν εὐσέβειαν. χρὴ δὲ καὶ ὑμᾶς τὰ αὐτὰ σκέψαντας ψηφίσασθαι, προσθεῖναι καὶ τῷ δώρῳ τούτῳ τῷ ἄλλῳ κόσμῳ καὶ ἱερόν. ἐπὶ πάντων ἂν εἴη τοῦτ' ἀποτετιμῆσθαι, πίμπλασθαι ἅπαν μεγαλοπρεπὲς ὕπνου δῶρον θεοῦ, τῷ καταδικάζουσιν οὐκ ἐν ἱερῷ ψῆφον λαβεῖν, καὶ μισθὸν κομίσασθαι τῆς εὐσεβείας, τὸ κενεόλαφ μὴ δὲ ἀναπεφάνειαν ἄξιον. ὁ μὲν δὴ τἀναντία μοι ἀγωνιῶν, καταγὼν οὐκ ἐν Ἀκροκόρινθον ἁρπακαπαλάκης, σφαγάς τινας, καὶ βίας, καὶ ἁρπαγάς, καὶ ἀπαγωγὰς ἐπεξαγόμενος ἐν

sacrilegium, aliis longè atrocius. Nec minùs impium erit factu, Deo donaria dedicare volentibus, id faciendi facultatem non concedere, quàm jam dedicata depeculari.. Vos autem oro, ego qui sum ex Delphorum numero, & publicæ gloriæ, si conservetur, ex æquo particeps, & contrariæ opinioni obnoxius, si ex præsenti negotio contingeret, ne piis hominibus templum præcludatis, neque civitatem nostram omnium hominum calumniis traducendam objiciatis, ac si quæ Deo mittuntur munera calumnietur, & calculo, judicioque donaria dedicantes probet. Nemo enim dicare quicquam audeat, certior factus, Deum benevolentia nulla susceptorum, quod priùs Delphis visum non fuerit. Quare Pythius justum de donario suffragium jam tulit. Nam si vel Phalarin odisset, vel munus ipsum averseretur, facilè fuerat cum oneraria navi qua advehebatur illud in medio Ionio submergere. At ille contrà dedit ipsis, quemadmodum testantur, ut & sereno cœlo trajicerent, & incolumes in Cirrham appellerent. Vnde liquet, ipsum monarchæ pietatem accipere, cui vos astipulantes oportet, hunc taurum reliquis templi ornamentis adjungere. Siquidem hoc esset omnium absurdissimum, ut qui munus adeò magnificum, deo misisset, vestris calculis ab ingressu templi arceretur, ac præmium impietatis reportaret, videlicet judicatus indignus, qui donum Apollini offerret. Cæterum is qui à me dissentit, tanquam ex Agrigento recens delatus, cædes quasdam, & injurias, & rapinas, & deprædationes tragicè exaggerabat

περείπω· μόνον οὐκ αὐτόπλης γενομένας λέγων, ὃν ἴσμεν ὑπὸ τῆς τυραννίδος τὰ πλοῖα διαδιδράσκοντα. χρὴ δὲ τὰ μὲν τοιαῦτα, μὴ δὲ τοῖς πεπονθόσιν φάσκουσι πάνυ πιστεύειν δεινὰ πεπονθόσιν. ἄδηλον γὰρ εἰ ἀληθῆ λέγουσιν, ἀλλ' ὅπως αὐτοὺς, μὴ ἂν ἐπιστάμεθα κατηγορεῖν. εἰ δ' ἔστι τι πέπραχεν τοιοῦτον ἐν Σικελίᾳ, τὰ δὲ Δελφοῖς ἀναγκαῖον πολυπραγμονεῖν, εἰ μὴ ἀπὸ ἱερέων ἤδη, δικάσαι εἶναι ἀξιοῦμεν. καὶ δοῦναι, καὶ ἄλλα χαρισάμενον τῷ Θεῷ, καὶ σπουδαιοπραγίαν, εἰ πίμψειέ τις, σκοπεῖν τε, καθήμεθα, εἴ τινες τὰ ὑπὲρ τῶν ἴδιον δικαίως, ἢ ἀδίκως τυραννοῦσι. καὶ τὰ μὲν τῶν ἄλλων, ἐχέτω ὅπῃ καὶ βούλεται. ἡμῖν δ', ἀναγκαῖον οἰόμεθα τὰ ἡμέτερα αὐτῶν εἰδέναι, ὅπως τε πώλαι διέκειθ', καὶ ὅπως νῦν ἔχει, καὶ τί ποιοῦσι, λῶιον ἔσται. ὅτι μὲν δὴ οὐ κρημνοῖς τε οἰκοῦμεν αὐτοὶ, καὶ πέτρας χαραγοῦμεν ἀεί Ὅμηρον χρὴ παραμένειν, δηλώσειν ἡμῖν, ἀλλ' ὁρᾶν πάρεστι τοῦτο. καὶ ὅσον ἐπὶ τῇ γῇ, βαθεῖ λιμῷ ἀεὶ συνοῦμεν ἂν, τὸ δ' ἱερὸν, καὶ ὁ Πύθιος, καὶ τὸ χρηστήριον, καὶ οἱ θύοντες, καὶ οἱ σῴζοντες, τοῦτο Δελφῶν τὸ πεδίον. ταῦθ' ἡ ποίησις. σύντυχον ἡ εὐπορία, σύντυχον αἱ τροφαί. χρὴ γὰρ τἀληθῆ ποιεῖν με ὑμᾶς αὐτοὺς λέγειν, καὶ τὸ λεγόμενον ὑπὸ τῶν ποιητῶν, ἄσπαρτα ἡμῖν, καὶ ἀνήροτα φύεται τὰ πάντα ὑπὸ χαραγῆς τῆς Θεοῦ, ὃς

bat à tyranno factas, ferme se testem oculatum fuisse dicens, quem scimus ne ad navigium quidem usque profectum fuisse peregrè. Ac neque iis credendum omnino qui ista se perpessos esse asserunt. Etenim incertum est vera-ne dicant, siquidem non possunt non criminari ea quæ explorata habemus. Quòd si tale quid in Sicilia factum est, Delphis non necesse est ut ejus satagant, nisi non sacerdotes, sed judices esse jam velimus: & cum nostri sit officii victimas immolare, aliumque cultum Deo præstare, & siquis donaria mittat, ea simul consecrare, contemplantes sedeamus, num qui trans Ionium mare habitant justo vel injusto imperio regantur. Atque res quidem aliorum se habeant prout voluerint. At nobis opinor esse pernecessarium, ut proprias norimus, tum quis olim earum fuerit, tum quis nunc sit status, & quid magis ex usu sit nostro facere. Nam quod in præcipitiis habitemus, & rupes colamus, Homerus monitor nobis, non est expectandus, qui nobis hæc patefaciat: sed coram oculis hæc intuemur. Et quantum in terra est, in extrema fame semper versaremur: verùm templum ipsum, & Pythius, & oraculum, & qui sacrificant, & qui pietatem exercent, hi Delphorum sunt campi, hi proventus, hinc abundantia, hinc alimenta. Par enim est ut vera dicam vobis, etiam quod à poëtis dicitur, [1] citra sementem, citraque culturam omnia nobis proveniunt, agricolæ Dei opera: qui non so-

1 *Citra sementem*] Quæ citra nostram operam casu nobis eveniunt ἄσπαρτα & ἀνήροτα contingere dicunt Græci. Id in Paræm. & in Rhetor. Didasc. Natum à fabula Insularum Fortunatarum, de quibus Homer. Odyss. 9. Horat. & Lucianus. *Cogn.*

ὐ μόνον τὰ παρ' ἡμῖν τοῖς ἄλλοις ἀγαθὰ γιγνόμενα παρέχῃ, ἀλλ' εἴτε ἐν Φρυξὶν, ἢ Λυδοῖς, ἢ Πέρσαις, ἢ Ἀσσυρίοις, ἢ Φοίνιξιν, ἢ Ἰταλιώταις, ἢ Ὑπερβορέοις αὐτοῖς, πάντα ἐς Δελφοὺς ἀφικνεῖται. καὶ τὰ δόξαντα, μὴ τῷ Θεῷ, καὶ σύμπαντα, ἡμεῖς πρώμεθα ὑφ' ἁπάντων, καὶ εὐδαιμονίζομεθα. ταῦτα τὸ πρόσθεν. ταῦτα τὸ μέχρι νῦν. καὶ μὴ παυσαίμεθά γε οὕτω βιοῦντες. μέμνηται ἢ ὑδεὶς πώποτε ψῆφον ὑπὲρ ἀναθήματος παρ' ἡμῖν ἀναδηθεῖσαν, οὐδὲ κωλυθέντα τινὰ θύειν, ἢ ἀναθήσειν. καὶ ἀφ' τοῦτ' οἶμαι καὶ αὐτὸ ἐς ὑπερβολὴν πλῆκτον τὸ ἱερὸν, καὶ ὑπερπλουτεῖ ὑπὸ τοῖς ἀναθήμασι. δεῖ τοίνυν μήθ' ὑπὸ τῶν παρόντων καινοτομεῖν μηδὲν, μὴ ἢ ἀφ' τὰ πάτρια νόμῳ καθίσταται, [1] φιλοκερδεῖν τὰ ἀναθήματα, καὶ ἐξεταλογεῖν τὰ πεμπόμενα, ὅθεν, καὶ ἀφ' ὅτου, καὶ ὁποῖα. δεξαμένους ἢ, ἀπραγμόνως ἀναθήσειν, ὑπηρετοῦντας ἀμφοῖν, καὶ τῷ Θεῷ, καὶ τοῖς ἐνθένδε. δοκεῖτε δέ μοι ὦ ἄνδρες Δελφοὶ, ἄριστα βουλεύσασθαι περὶ τῶν παρόντων, εἰ λογίσαισθε πρῶτον ὑπὲρ ὅσων, καὶ ἡλίκων ἐστὶν ἡ σκέψις. πρῶτον μὲν, ὑπὲρ θεοῦ, καὶ θεᾶς ἱερᾶς, καὶ θυσιῶν, καὶ ἀναθημάτων, καὶ ἐθῶν ἀρχαίων, καὶ θεσμῶν παλαιῶν, καὶ δόξης θεσπεσίου. ἔπειτα, ὑπὲρ τῆς πόλεως ὅλης, καὶ τῶν συμφερόντων τῇ πόλει ἡμῶν, καὶ ἰδίᾳ ἑκάστῳ Δελφῶν. ἐπὶ πᾶσι ἢ, τῷ θεῷ πᾶσιν ἀνθρώποις εὐκλείας, ἢ κακοδοξίας. τούτων γὰρ οὐκ οἶδα εἴ τι μεῖζον, εἰ συμφορεῖτε, ἢ ἀναγκαιότερον ἡήσεται

solùm ea bona nobis exhibet quæ apud alios nascuntur: sed siquid est apud Phryges, aut Lydos, aut Persas, aut Assyrios, aut Phœnices, aut Italos, ipsos-ve Hyperboreos, omnia ad Delphos veniunt: & nos secundum à Deo honorem ab omnibus consequimur, opulenti, fœlices sumus. Hæc olim, hæc hactenus obtinuimus: atque utinam ita vivere non desinamus. Nemo meminit latum à nobis usquam fuisse suffragium, quo quemquam à sacrificando, vel offerendo donario prohibuerimus. Quam ob causam, opinor, ipsum templum mirum in modum auctum est, & donariis summopere locupletatum. Quare neque quicquam in præsentiâ est innovandum, neque præter patriam consuetudinem lex constituenda: non accuratè expendenda donaria, nec genus quærendum, unde, à quo, & qualia sint. Sed citra curiositatem suscipiendo consecranda sunt, ut utrisque cùm Deo tum piis hominibus inserviamus. Videmini autem mihi, viri Delphi, rebus præsentibus optimè consulturi, si primùm reputetis quæ res, quantæque in consideratione veniant: ac primùm quidem Deus, & delubrum, & sacraficia, & donaria, prisci mores, antiqui ritus, & gloria oraculi: deinde civitas universa, & communis nostrûm, & privata singulorum Delphorum utilitas: denique apud homines omnes gloria, vel infamia. Quibus nescio numquid majus, si sapitis, magis-ve necessarium existimabi-

1 Φιλοκερδεῖν] Rectius fortean φυλοκερδεῖν, ut est in Anglicano Cod. per stirpes donaria discernere, sequitur enim καὶ ἐξεταλογεῖν τὰ πεμπόμενα. Bourd.

1 Π' φίλ-

ὧδε ἔχ. περὶ μὲν οὖν ὧν βουλόμεθα, ταῦτά ἐστιν. οὐ Φάλαρις τύραννος εἷς, οὐδὲ ταῦρος οὗτος, οὐδὲ χαλκὸς μόνον, ἀλλὰ πάντες βασιλεῖς, καὶ πάντες δυνάσται, ὅσοι νῦν κεῖνται πρὸ ἱερῶν, καὶ χρυσὸς, καὶ ἄργυρος, καὶ ὅσα ἄλλα τίμια, πολλὰ πολλάκις ἀναθήσεσθαι πρὸ Θεῶν. πρῶτον μὲν γὰρ, τὸ κατὰ τὸ Θεοῦ ἐξεταθῆναι, ἄξιον. πίνος οὖν ἕνεκα, μηδὲ ὡς αἰεὶ, μηδὲ ὡς πάλαι τὸ περὶ τὰ ἀναθήματα ποιήσωμεν. ἢ τί μεμφόμενοι τοῖς παλαιοῖς ἔθεσι, καινοτομήσομεν. καὶ ὃ μὴ ἦν πώποτε, ἀφ' οὗ τὴν πόλιν οἰκοῦμεν, καὶ ὁ Πύθιος χρᾷ, καὶ ὁ τρίπους φθέγγεται, καὶ ἡ ἱέρεια ἐμπνεῖται, μεμύηται ἡμῖν, νῦν καταστήσεται, κρίνεται, καὶ ἐξετάζεται τὰς ἀναθήσεις. καὶ μὴν ἐξ ἐκείνου μὲν ἦν παλαιὰ ἔθη, καὶ ἀνέδην καὶ πᾶσιν ἐξεῖναι, ὁπόσα ὅσοι ἄγαθὸν ἐμπόλησαι τὸ ἱερόν, ἀναθέντων ἀναθέντων, καὶ ὑπὲρ τὴν ὑπάρχουσαν δύναμιν εἰσιὼν δωρουμένων τὸ Θεῖον. οἱ δ' ὑμᾶς αὐτοὺς δοκιμαστὰς, καὶ ἐξεταστὰς ἐπισήσατε τῶν ἀναθημάτων, ἵνα μὴ ἀπορήσωμεν τῶν δεδοκιμασθησομένων ἔτι, δίδοντος ὑποψηφίου τοῦ, ὑποδίκου αὐτὸν καθιστάναι, καὶ ἀναλίσκοντος, καὶ καταδαπανῶντος, παρ' αὐτὰ κείνοις, καὶ ὑπὲρ τὸ ὅλων κινδυνεύειν. ἢ τίνι βιωτὸν, εἰ κελεύσει τὸ ἀναθῆναι ἀνάξιον;

bitis. Atqui hæc sunt de quibus consultamus: non unicus Phalaris tyrannus, non hic taurus, non æs tantùm, sed omnes reges, omnes principes, quotquot templo nunc utuntur: præterea aurum, & argentum, & quæcunque alia pretiosa, multa sæpe Deo dedicabuntur. Primùm enim expendendum quid cùm Dei voluntate conveniat: cujus rei gratia, neque ut semper, neque ut olim moris fuit, in dedicandis donariis nos geramus: aut quid in constitutionibus antiquis reprehendentes, novis rebus studeamus. Et quod nunquam ex quo hanc urbem incolimus, & Pythius oracula reddit, & tripos loquitur, & sacerdos numine afflatur, fecimus, nunc instituamus, ut qui huc mittunt munera, judicio & examini fiant obnoxii. Atqui cùm ex prisco illo instituto liceret omnibus nullo discrimine munera offerre, videte quot bonis cumulatum sit templum, omnibus offerentibus, & supra facultates nonnullis Deum donariis cohonestantibus. Quòd si vosmet ipsos censores & indagatores donariis præficiatis, vereor ne desit nobis quod in posterum probemus, nemine se constituente reum, & sumptus ac impensas æquo animo faciente, ut judicetur, deque omnibus in periculum veniat. Num cui acerbo non fuerit vita, si judicetur indignus qui Deo donaria consecret?

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, Η ΨΕΥΔΟΜΑΝΤΙΣ.

ALEXANDER, SEV PSEVDOMANTIS.

ARGVMENTVM.

Historica narratio est, vitam & res Alexandri cujusdam impostoris, qui se Podalirii filium faciebat, & pro vate venditabat, exponens, lectu jucundissima, non per se modò, verum etiam quòd sub hujus præstigiatoris exemplo, aliorum atque similium, quorum nonnullos superior ætas quoque tulit, scelera atque impostura deprehendi, coarguique possint. Proœmio, difficultatem suscepti operis collatione quadam amplificat, institutumque suum, exemplo defendit. Hinc ad Narrationem descendens, à descriptione personæ orditur. Cætera plana sunt.

Σὺ μὲν ἴσως [1] ὦ φίλτατε Κέλσε, μικρόν τι τοῦτο, καὶ φαῦλον οἴῃ τὸ προσταγμα, προστάττειν τῷ Ἀλεξάνδρῳ σοι τῷ Ἀβωνοτειχίτῃ, τῷ γόητι βίον, [2] καὶ ἐπινοίας αὐτοῦ, καὶ τολμήματα, καὶ μαγγανείας εἰς βιβλίον ἐγγράψαντα, πέμψαι. τὸ μὲν, εἴ τις ἐθέλοι προσ τὸ ἀκριβὲς ἐπιδοῦναι τὴν ἐπιμέλειαν, ὡς μετὸν ἐστι, καὶ πῶς Ἀλεξάνδρῳ τῷ Φιλίππου πράξεις ἀναγράψαι. τοσοῦτῳ [3] εἰς κακίαν ὄντι, ὅσον εἰς ἀρετὴν ὑμῖν. ὅμως μέντοι, εἰ μὴ συγγνώμης ἀπαγνώσεσθε μέλλοις, καὶ τὰ ἐνδέοντα τοῖς ἐσχημένοις προσλογιεῖσθε, ὑποστήσομαί σοι τὸ ἄθλον. καὶ τὴν Αὐγείαν βουστασίαν, εἰ καὶ μὴ πᾶσαν, ἀλλ' εἰς δύναμίν γε τὴν ἐμαυτοῦ, ἀπαλοιφήσω

Tu quidem charissime Celse, levem fortè quandam ac facilem provinciam mandare putas, quum injungis ut Alexandri Abonotichitæ impostoris vitam, & commenta, facinora, præstigiasque libro complexus tibi mittam. Verùm siquis accuratè singula persequi velit, hoc non minoris est negocii, quàm Alexandri Philippi filii res gestas conscribere: tantus fuit ille scelere, quantus hic virtute. Attamen si cum venia lecturus sis, & quod decrit narrationi, suppleturus, hunc laborem subibo. Et [4] Augiæ bubile, si non omne, saltem pro mea virili repurgare nitar, pau-

1 Σὺ μὲν φίλτατε Κέλσε] Is est Celsus, Philosophus Epicureus, qui contra Christianos scripsit, & contra quem scripsit Origenes. Videndus Valesius ad Eusebium. *Menagius.*

2 Καὶ ἐπινοίας αὐτοῦ] Ἐπινοία vox à librariorum putilagine, pro Attica ἐπίνοια. Lexicographi tamen eam obtrusere quasi prox sive proba vox esset. Henricus Stephanus rectè omisit. Patet autem quoque hoc ipso inferius Luciani dialogo, ubi est ἐπίνοια. Marc.

3 Εἰς κακίαν] Angl. *in malitia.* Bourd.

4 *Augiæ bubile*] Allegoria proverbialis in hominem aut rem majorem in modum inquinatam, qua etiam usus est in Fugitivis. *Cogn.*

1 Καὶ

ἐφαλῶ πεπρήσουμι, ὀλίγως ὅσως τῶ πορφίνων ἐκφορήσας, ὡς ἀπ' ἐκείνων πεπραίοιο πόση πᾶσα, καὶ ὡς ἀμείτρητῶ ὦν ἡ ῥήσεως, ὦν τρισχίλιοι βόες ἐν πολλοῖς ἔτεσι ποιῆσαι ἐδύναντο. αἰδέομαι μὲν δὴ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ, ὑπέρ τι σοῦ, καὶ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ. σοὶ μὲν, ἀξιοῦντι μνήμην, καὶ γραφῆ ἀναθήναι ἄνδρα τετελεσταρχῶν. ἐμοὶ δ', ἀναθεῖναι ποιεμένῳ ἐπὶ τοιαύτῃ ἱστορίᾳ, καὶ πρόξενον αἰδῶτε, ὃν σὺν ἀναγνώσεσθαι ἂν τὸ πεπαιδευμένων ὦν ἄξιον, ἀλλ' ἐν παυδήμῳ πνὶ μεγίστῳ θεάτρῳ ὀφθῆναι, ὑπὸ πλήκων, καὶ ἀλωπέκων σπαραττόμενον. ἀλλ' ὦν τις ἡμῖν ταύτῳ ἐπιφέρῃ τὴν αἰτίαν, ἔξομεν ἐν αὐτοῖς εἰς παραδείγμα τοιοῦτον ἀνενεγκεῖν. [1] καὶ Ἀρριανὸς γὰρ ὁ Ἐπικτήτου μαθητὴς, ἀνὴρ Ῥωμαίων ἐν τοῖς πρώτοις, καὶ παιδείας περ' ὅλον τὸν βίον συγγεγραμμένος, ὁμοῖόν τι παθὼν, ἀπελογήσατ' ἂν ἐν ὑπὲρ ἡμῶν. Τιλλιβόρων γὰρ ἦν λῃστὴς κακοήθης βίον ἀναγράψαι ἠξίωσιν. ἡμεῖς δ', πολὺ ἀμείνονα λῃστὴν μηνῶν ποιησόμενοι, ὅσῳ μὴ ἐν ὕλῃ, ἐν ὄρεσιν, ἀλλ' ἐν πόλεσιν ἦτον ἐλήστευεν, [2] καὶ Μινύαν μόνων, οὐδὲ τὴν Ἴδην κατατρέχων, οὐδ' ὀλίγα τῶν Ἀσίας μέρη τὰ ἐρημότερα λεηλατήσαντα, ἀλλὰ πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος, καὶ τῆς ἐκτὸς Εὐρώπης, καὶ τῆς Ἀσίας τῆς ἐντὸς Ταύρου, καὶ Συρίας, καὶ Φοινίκης, καὶ Αἰγύπτου, καὶ Λιβύης, καὶ Ἰβηρίας, καὶ Κελτικῆς, καὶ Βρεττανίας, καὶ ὅσα ἐν μέσῳ τούτων ἐστὶν ἔθνη, καὶ πόλεις, καὶ ἔρημοι τόποι, καὶ νῆσοι, καὶ ὅσα ἐν τῷ ὠκεανῷ, καὶ ὅσα ἐν τῷ Ἐρυθρᾷ θαλάττῃ, καὶ ὅσα ἐν τῷ Κασπίῳ πελάγει, καὶ ὅσα ἐν τῷ Εὐξείνῳ πόντῳ, καὶ ὅσα ἐν τῷ Ἀδριατικῷ κόλπῳ, καὶ ὅσα ἐν τῷ Τυρρηνικῷ, καὶ ὅσα ἐν τῷ Σικελικῷ, καὶ ὅσα ἐν τῷ Λιβυκῷ, καὶ ὅσα ἐν τῷ Ἰονίῳ, καὶ ὅσα ἐν τῷ Αἰγαίῳ, καὶ ὅσα ἐν τῷ Ἑλλησπόντῳ, καὶ ὅσα ἐν τῷ Προποντίδι, καὶ ὅσα ἐν τῷ Ἀσοφίτῃ

τῶν, ἀλλὰ πᾶσιν ὡς εἰπεῖν τοῖς Ῥωμαίων ὄχλοις ἐμπλήσας τὴν λησταίας τε αὐτοῦ. ὥσπερ δὲ σε αὐτὸν ὑποχράψω τῷ λόγῳ, ὡς τὸ εἰδοποιὸν εἰκάσας τῷ μορφῷ, ὡς ἂν δύνωμαι, κρίνει μὴ πάνυ γραφικός τις ὤν. τὸ μὲν δὴ σῶμα, ἵνα σοι καὶ τοῦτο δείξω, μέγας τις λὼ, καὶ καλὸς ἰδεῖν, καὶ εὐοπτικὸς ὡς ἀληθῶς. λάσιος τὴν γένυν, τὸ μέτωπον πάνυ λάσιον. κόμαι τὴν μὲν, ἰδίαι, τῷ ᾗ, καὶ ὡσεὶ ἔτυν ὑπεκείμεναι, ἃ μέλαν εἰκασμένοι λὼ, καὶ τὰς πολλὰς ὅτι λὼ ἀλλοτρίας, λελήθασιν. ὀφθαλμοὶ, πολὺ τὸ γοργὸν, καὶ ἔνθεον διεμφαίνοντες. φώνημα, ἡδιστόν τι ἅμα, καὶ λαμπρότατον. καὶ ὅλως, εὐδαιμονεῖν μεμπτὸς λὼ τοιούτοις δὲ μὲ τῷ μορφῷ. ἡ ψυχὴ δὲ, καὶ ἡ γνώμη, ἀλεξίκακε Ἡράκλεις, καὶ Ζεῦ ἀποτρόπαιε, καὶ Διόσκουροι σωτῆρες, [1] πολεμίοις δὲ ἐχθροῖς ὁποῖον χεῖρα ἡβώοιεν, ἢ συγγένειαν τοιούτων τινί. σπουδὴ μὲν γὰρ, καὶ ἀγχίνοια. καὶ δεξιότης, παμπόλλη τε ἄλλων διάφορος καὶ τὸ παιδεύεσθαι, καὶ εὐμάθεια, καὶ μνημονικὸν, καὶ ὅσοι τε μαθήματα εὐφυεῖς, πάνυ τοῦτο εἰς ὑπερβολὴν ἕκαστα ὑπῆρχεν αὐτῷ. ἐχρῆτο δ' αὐτοῖς εἰς τὸ χείρισον. καὶ ὅργανα τοῦτο ἡγιασμένα ὑποβεβλημένα.

tus, sed universam, ut ita dicam, Romanorum ditionem suo latrocinio complevit. Primùm autem hominem tibi verbis depingam, formam ejus quàm proximè repræsentans: etsi non sim pingendi admodum peritus. Corpore igitur, ut tibi etiam hoc indicem, procerus erat, & aspectu decorus, planè divina specie, colore candido, barba non admodum hirsuta, coma tectus partim nativa, partim apposititia, scitè admodum efficta, quam ascititiam esse vulgus ignorabat. Oculi versatiles illi divina quadam acie refulgebant: vox suavissima erat, pariterque clarissima. In summa quoad ista, nulla ex parte poterat improbari. Hæc quidem illius forma erat. Cæterùm mens atque animus, ô malorum depulsor Hercules, & aversor hostium Iupiter, servatoresque Dioscuri: in hostes potiùs contingat incidere, quàm cum ejusmodi quopiam habere commercium. Siquidem ingenio, solertia, acumine longè præstabat cæteris. Tum curiositas, docilitas, memoria, & ad disciplinas ingenii fœlicitas, horum unum quodque supra quàm dici possit, illi suppetebat: quibus tamen pessimam in partem est usus. Et egregiis hisce instrumentis instru-

1 Πολεμίοις] Sic in Somnio, seu Gallo ἐχθροῖς ἅτε πλησίον ᾠκοῦσι. Æschylus Prometh. vinct.

Ερ. χλιδᾶν ἔοικας τοῖς παροῦσι πήμασι.
Πρ. χλιδῶ; χλιδῶντας ὧδε δεῖ νέμειν ἐμὲ χρή
Ἐχθροὺς ἰδεῖμι.

Ex quo Plaut. Asin. Act. 3. Sc. *Agedum.*
Ar. Hem ad pœlia rideo? utinam malè qui mihi volunt sic rideant.
Sic Terent. Eunuch. Act. 4. Sc. 3. Albin. Conf. ad Liv.
Vrbs gemit, & vultum miserabilis induit unum.
Gentibus adversis forma sit illa, precor.
Idem Albin. etiam. *Bened.*

1 Cæ-

ναι ἔχων, αὐτίκα μάλα τῷ ἐπὶ κακίᾳ ἀμβοήτῳ, ἀκρόπολιν ἀπολέσθαι ὑπὸ τῶν Κέρκωπας, ὑπὸ τοῦ Εὐρύβατον, ἢ Φρυνώνδαι, ἢ Ἀριστόδημον, ἢ Σώστρατον. αὐτὸς γὰρ τῷ γαμβρῷ [2] Ρ'υπλιανῷ ποτὲ χάριν, καὶ τὰ μετριώτατα ὑπὲρ αὐτοῦ λέγων, Πυθαγόρας ὅμοιος εἶναι ἠξίου. ἀλλ' ἴλεως μὲν ὁ Πυθαγόρας εἴη, σοφὸς ἀνὴρ, καὶ θείῳ γνώμῃ χρησάμενος. εἰ δὲ κἀν παῖς ἦν ἔτι, παῖς ἂν εὖ οἶδα ὅτι καὶ αὐτὸν εἶναι ἔδοξε. καὶ σοὶ χαρίεν, μή μοι νομίσῃς ἐφ' ὕβρει τῶν Πυθαγόρου λέγειν, ἢ σωφρονίσαι πειρώμενον αὐτὸν εἰς ὁμοιότητας τῶν πράξεων. ἀλλ' εἴ τις τὰ χείριστα, καὶ βλασφημίᾳ τῷ ἐπὶ ἀμβολῇ τοῦ Πυθαγόρου λεγόμενα, οἷς ἔγωγε οὐκ ἂν πειθοίμην ὡς ἀληθέσιν οὖσιν, ὅμως συναγάγοι εἰς τὸ αὐτὸ πολλοστὸν ἂν μέρος ἅπαντα σὺν ἐμοὶ τὰ Ἀλεξάνδρου δεινότητος. ὅλως γὰρ ἐπινόησόν μοι, καὶ τῷ λογισμῷ ἀμβάλλουσαν ποικιλοτάτην τινὰ ψυχὴν κρᾶσιν, ἐκ ψεύδους, καὶ δόλου, καὶ ἐπιορκιῶν, καὶ κακοτεχνιῶν συγκεκραμένην, ῥᾳδίως, τολμηρὸν, παράβολον, φιλόπονον ἐξεργάσασθαι πρὸς τοιαῦτα. καὶ πίθανον, καὶ ἀξιόπιστον, καὶ ὑπεκφυσῶντα τὸ βελτίονος, καὶ τῷ σώματι τὸ βουλόμενον ἐοικότα. οὐδεὶς γὰρ τοιοῦτον ἐντυχὼν, οὐκ ἀπλῶς δόξαι λαβὼν ὑπὲρ αὐτοῦ, ὡς εἴη πάντων ἀνθρώπων χρησιμώτατος, καὶ ἐπιστructus, illicò omnium qui scelerибus essent nobilitati, facilè summus evasit, superior [1] Cercopibus, superior Eurybato, vel Phrynonda, vel Aristodemo, vel Sostrato. Qui cùm Rutiliano genero aliquando scriberet, ac de se modestissimè loqueretur, Pythagoræ semet assimilabat. At verò sit mihi propitius Pythagoras, vir sapiens, & mente divina: sed si ætate hujus vixisset, puer, sat scio, præ hoc visus fuisset. Sed heus tu per Gratias, cave putes hæc in Pythagoræ contumeliam me dicere, quasi velim eos similitudine rerum gestarum committere. Verùm si quis deterrima quæque & probrosissima, quæ de Pythagora per calumniam feruntur (quibus equidem haudquaquam fidem perinde ut veris habuerim) siquis tamen conferat in unum, ea omnia non fuerint Alexandrinæ versutiæ pars minima. Prorsum enim imaginare mihi, & cogitatione finge, quàm maximè variam ingenii temperaturam, ex mendacio, dolis, perjuriis, maleficiis compositam, promptam, audacem, præcipitem, efficiendis iis quæ excogitasset, gnavam, apositam ad persuadendum, fide dignam, ad simulandùm optima quæque aptam, & consilio contraria præ se ferentem. Nemo igitur cum illo primum congressus, non discessit quin hanc opinionem de illo susceperit, ut eum mortalium omnium optimum, æquissimumque, præterea simpli-

1 *Cercopibus Eurybato*] Nobiles facinorosi. Meminit horum & Æschines adversus Ctesiphontem ἔστι γὰρ Φρυνώνδας, ἔστι Εὐρύβατος, ἔστι ἄλλος ἀνδρὸς πονηροῦ πάλαι πονηρῶν τοιοῦτος μάγειρος ἢ γόης ἐγένετο. vide Erasm. ad Proverb. Ne in lampygum incidas. *Cogn.*

2 Ρ'υπλιανῷ] Sic legit Interpr. ex Cod. Florent. *Bourd.*

I Δυο-

κέσαι, καὶ προσέπι, ἀπολοιπότος τε, καὶ ἀφελέσθαι. ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις, τὸ μεγαλήρημος προσῆν, καὶ τὸ, μηδὲν ἀεὶ μικρὸν ἐπινοεῖν, ἀλλ' ἀεὶ τοῖς μείζοσιν ἐπέχειν τὸ νοῦν. μειράκιον μὲν ὢν ἔτι ἦν, πάνυ ὡραῖον, ὡς οὐκ ἀπὸ τῆς κολάμης πεπαμένος, καὶ ἀκούειν τῶν διηγουμένων, ἀνέδην ἐπορνύε, καὶ ὠνοῦτο ἐπὶ μισθῷ τοὺς [1] διερμῆσας. ἔστι δέ τις ἄλλος, λαμπάδα τις αὐτὸν ἐρωτικὴν ἔχων, τῆς μαγείας, καὶ ἐπῳδὰς θελκτηρίους ὑπισχνούμενος, καὶ χάριτας ἐπὶ τοῖς ἐρωτικοῖς, καὶ [2] ἐπιτιμήσεις τοῖς ἐχθροῖς, καὶ θησαυρῶν ἀνακαλύψεις, καὶ κλήρων ἀφανῶν. ἦν δὲ ἰδεῖν εὐφυᾶ παῖδα, καὶ πρὸς ὑπηρεσίαν τοῦ αὐτοῦ πρᾶξιν ἑτοιμότατον, ἢ μεῖον ἐρῶντα τῆς κακίας τοῦ αὐτοῦ, ἢ αὐτὸς τοῦ ὠφελεῖν, ἐξεπαίδευσέ τε αὐτὸν, καὶ διετέλει ὑπηρετῶν, καὶ ὑπηρέτης, καὶ ἀφανῶν χρήματα. ὁ δὲ αὐτὸς ἰατρὸς ἦν, δημοσίᾳ μὲν δῆθεν ἐκτὸς ὤν, ἐπίστευε δὲ ἔν τισιν [3] Θῶνος. ἦν δὲ Αἰγύπτιος γυναῖκα, φάρμακα πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμιγμένα, πολλὰ δὲ λυγρά. ὧν ἀπάντων κληρονόμος, καὶ ἀφάνης [4] αὐτὸς ἐγένετο. ὢν δὲ ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ, καὶ ἐφαπτὴς τοῦ γένους Τυανεύς, [5] τῶν Ἀπολλωνίου τοῦ Τυανέως πάνυ συγγνωμόνων, καὶ τῶν πᾶσαν αὐτοῦ τραγῳδίαν εἰδότων. ὁρᾷς ἐξ

pliciſſimum, minimeque fallacem judicaret. Accedebat ad hæc omnia grandium rerum conatus, cum nihil puſillum cogitaret, ſed ad maxima ſemper animum appelleret. Itaque cùm eſſet adhuc adoleſcens, venuſtus admodum, ut licebat ex ſtipula conjicere, & ex iis audire qui narrabant, promiſcuè ſcortabatur, & rogantibus ſui copiam mercede faciebat. Inter alios autem, accipit ipſum amans quidam præſtigiator, ex iis qui magias & miras incantationes profitentur, tum artes ad conciliandam in amoribus gratiam, ad immittenda in inimicos mala, ad eruendos theſauros, ad hæreditates ſuſcipiendas. His cùm eximiæ indolis puerum conſpexiſſet, & ad miniſtrandum ſuis actionibus propenſiſſimum: ut pote qui non minùs illius amaret maleficium, quàm ipſe hujus formam: erudivit eum, ſemper deinceps adjutore & miniſtro eſt uſus. Atque is apud populum medicinam profitebatur: & norat quemadmodum Thonis Ægyptii conjux [4] Pharmaca mixta, ſalubria multa, & noxia multa. Quorum omnium hæres hic & ſucceſſor fuit. Porrò doctor ille & amator, natione Tyaneus erat, ex iis qui cum illo Apollonio Tyaneo verſati erant, totamque illius tragœdiam pernoverant. Vides quanam

1 Διερμῆσας] Angl. βελομένους. Bourd.

2 Ἐπιτιμήσεις τοῖς ἐχθροῖς] Flor. ἐπιτιμήσεις ἐπὶ τοῖς ἐχθροῖς. Idem.

3 Θῶνος] Angl. Θοανος & ita Interp. *Idem.*

4 *Pharmaca*] Hoc carmen pluribus in locis eſt apud Homerum, præcipuè Odyſſ. δ. quod uſurpatur in medicos imperitos, qui non raro venenum pro remedio miniſtrant. *Cogn.*

5 Αὐτὸς] Angl. ἑαυτ. Bourd.

6 Τῶν Ἀπολλωνίου τοῦ Τυανέως πάνυ συγγνωμόνων] Τῶν Ἀπολλωνίου τοῦ Τυανέως τοῦ πάνυ, &c. *Marc.* Hujus vitam 8. libris Philoſtrat. deſcribit. hunc Hierocles Chriſto æquiparavit: contra quem Euſeb. ſcripſit. *Cogn.*

1 Πα-

οἶσθα σὺ Ἀλεξίωνα ἄνθρωπον λέγω; ἤδη γὰρ πώγωνα ὁ Ἀλέξανδρος πιμπλάμενος, καὶ ὁ Τυανέως σπείρας ἀποθανόντος, σὺν ἀπορίᾳ καθῆστο, ἀπηνθηκυίας ἅμα τῆς ὥρας, ἀφ' ἧς τρέφεσθαι ἐδύνατο, οὐκ ἔτι μικρὸν ἀδὲν ἐπιτρέφ. ἀλλὰ κοινωνήσας Βυζαντίῳ τινὶ χρονοχάρῳ, ᾧ καθίστατο εἰς τὰς ἀγῶνας πολὺ κατεφρονστέρως τῶν φύσιν, Κεκκωνᾶς ὁ ἐπικαλεῖτο οἶμαι, ἐσπήσατο ἐξητεύοντες καὶ τὰς [1] παχεῖς τῶν ἀνθρώπων. ὅτω γὰρ αὐτὸ τῇ παρῳδίᾳ τῶν μάγων φωνῇ τὰς πολλὰς ὀνομάζουσιν, ἀπεκείρυντες. σὺν ᾧ τούτοις, καὶ Μακέτιν γυναῖκα πλουσίαν, ἐξωσθεὶς μὲν, ἐφόσμιον ὅμως ἔτι εἶναι βιβλομένῳ, ἐξυρῶντες, ἐπεστήσαντό τε τὰ δεκτικὰ παρ' αὐτῆς, καὶ ἠκολούθησαν ἐκ τῆς Βιθυνίας εἰς τὴν Μακεδονίαν. Πελλαία δ' ἦν ἐκείνη, πάλαι μὲν βασιλευομένων Μακεδόνων τῶν, νῦν δὲ παπιναὶς, καὶ ὀλίγοις τοῖς οἰκήτορας ἔχουσι. σύτως δὲ ἰδόντες δράκοντας πεμμεγέθεις, ἡμέρας πάνυ, καὶ πλατεῖς, ὡς καὶ τῶν γυναικῶν τρέφεσθαι, καὶ παιδίοις συγκαθεύδειν, καὶ παιζομένοις ἀπέχεσθαι, καὶ θηλεωμένους μὴ ἀγανακτεῖν, καὶ γάλα πίνειν ἀπὸ θηλῆς καὶ παπᾶ τοῖς βρέφεσι, [3] πολλοὶ δὲ γίνονται τοιοῦτοι παρ' αὐτοῖς, ὅθεν καὶ τὸ περὶ τὴν Ὀλυμπιάδος μῦθον Ἀλεξάνδρου, ἀφ' οὗ τὴν Ἀλέξανδρον, δράκοντός τινος οἶμαι τοιούτου συγκαθεύδοντος αὐ-

nam è schola tibi hominem refero? Verùm ubi jam barba plenus esset Alexander, Tyaneo illo vita defuncto, ad egestatem redactus, cùm oris gratia defloruisset, unde victum parare poterat, nihil postea parvum agitabat animo. Sed inito commercio cum Byzantino quodam annalium scriptore, omnium qui in certamina descendunt, ingenii longè sceleratissimi: Cocconas autem cognominabatur ut puto: circumibant impostoris ludificantes, ac pingues homines (sic enim illi peculiari magorum lingua vulgus appellant) detondentes. Inter hæc, Macetin mulierem opulentam nacti sunt, exoleta jam forma: sed quæ etiamdum amabilis haberi studeret. Ab hac victus copia suppeditabatur, quam ex Bithynia in Macedoniam usque sunt sequuti. [2] Pellæa autem erat illa, qui locus olim floruit sub Macedonicis regibus: nunc à paucis, iisque humilibus incolitur. Ibi cùm immani magnitudine dracones conspicerent, cicures ac mansuetos, adeò ut à mulieribus alerentur, & cum pueris cubarent, & se conculcari sustinerent, neque se premi indignè ferrent, denique infantum more lac è papilla sugerent (quales apud illos sunt permulti, unde verisimile est olim illam de [4] Olympiade fabulam increbruisse, quando concumbente cum illa hujusmodi puto quopiam dracone, Alexandrum conceperat, unum ex his ser-

1 Παχεῖς] Sic pag. seq. *Bourd.*

2 *Pellæa*] Macedoniæ civitas est, ubi etiam Alexander Magnus natus dicitur. Solebant mulieres Pellæ dracones alere, eosque æstate frigoris causa collo circumdare. *Cogn.*

3 Πολλοὶ δὲ] De serpentibus Pelleis Casaub. ad Suet. lib. 3. *Bourd.*

4 *Olympiade*] Matre Alexandri, de qua dial. Diog. & Alexand. *Cogn.*

τῇ, ὠνεῖ) τε ἐρπετῶν ἐν τῷ κάλλιστον, ὀλίγων ὀβολῶν. καὶ κατὰ τὸν Θουκυδίδην, ἄρχεται ὁ πόλεμος σὺν δίκῃ ἤδη. ὡς γὰρ ἂν δύο κάκιστοι, καὶ μεγαλότολμοι, καὶ ἅπαν τὸ κακουργεῖν εὐχερῶς ἔχοντες εἰς τὸ αὐτὸ συνελθόντες, ῥᾳδίως καταπόησαν τὸν τῶν ἀνθρώπων βίον· ὧν δυοῖν τούτοιν μετέσχον τυραννίδων, ἐλπίδος, καὶ φόβου, καὶ ὅτι ὁ τύραννος ἐκφοβούμενος εἰς δέον χρησταῖς διαιμᾶται, τὰ χρῆστα πλατύνειεν ἄν. ἐν ἀμφοτέροις γὰρ, τῷ τε δεδιότι, καὶ τῷ ἐλπίζοντι, ἑώρων τὴν εὐφημίαν ἀναγκαιοτάτην τε, καὶ πολυτιμοτάτην ὄντα, [2] καὶ Δελφοὺς ὅτου πάλαι πλουτοῦσι, καὶ Δίδυμα χρυσᾶ, καὶ Κλάρον, καὶ Βραγχίδας, τὸ ἀνθρώπινον ἀεὶ, δι' ὧν εὐθὺς τυραννίδα, καὶ τὸ φόβον, φοιτώντων εἰς ἱερὰ, καὶ εὐμηχανεῖν τὰ μέλλοντα διομνύων. καὶ δὴ αὐτὸ ἐκατόμβας θυόντων, καὶ χρυσᾶς [3] πλίνθους ἀναπηγόντων. τοιοῦτος ὢν ἀλλήλοις ῥίφοντες, καὶ κυκῶντες, μαντεῖον συνῆσαν. καὶ χρησθέντος ἐβουλεύοντο. εἰ γὰρ τοῦτο ἐκβήσεται αὐτοῖς, αὐτίκα πλούσιοί τε καὶ δυνατώτατοι ἔσεσθαι ἤλπιζον, [4] ὅσῳ μείζονος ἢ κατὰ τὸν εὐθὺς τοῦτον εὐθυδοκίαν ἀπήντησεν αὐτοῖς, καὶ κρεῖττον διέφαινε τὰς ἐλπίδας. τοιγάρτοι τὸν σκέψιν ἐποιοῦντο, ὅπως μὲν εὐθὺς ἔχοιεν, δεύτερον δὲ, ἥτις ἡ ἀρχὴ ἔσται ὁ τρόπος ἂν γένοιτο τῆς ἐπιχειρήσεως. ὁρῶσι δὲ Κόκκωνᾶς, τὸν Χαλκηδό-

serpentibus, qui esset pulcherrimus, paucis obolis emunt. Atque ut Thucydidis utar verbis, hinc jam bellum oritur. Nimirum cùm duo facinorosissimi, magnaque audentes, neque non ad maleficia promptissimi, societatem inivissent, facilè perpenderunt [1] hæc duo potissimùm in hominum vita tyrannidem obtinere Spem, atque Metum, quorum utroque siquis commodè uteretur, fore ut illicò ditesceret. Nam utrique, Metuenti scilicet, & Speranti, maximè necessàriam atque optatissimam esse præscientiam videbant: atque hac via Delphos olim ditatos, factosque celebres: præterea Delum, Clarum, & Branchidas: nimirum hominibus per hos quos dixi tyrannos Spem, ac Metum, ad templa confluentibus, ac futura prædiscere cupientibus, ideoque hecatombas immolantibus, aureosque lateres dedicantibus. His inter se versatis, atque ultro citroque agitatis, oraculum, & cortinam constituere statuerunt. Etenim si res ea processisset, sperabant se protinus divites ac fœlices fore. Quod quidem negocium primam ipsorum expectationem longe superavit, & spe melius evenit. Hinc despicere cœperunt, primùm quem locum deligerent, deinde qua ratione cœptum auspicarentur. Cocconas igitur Chalcedo-

1 *Hæc duo potissimum*] Metus & spes divinationem & auguria repererunt. Qui impense cupiunt, suis votis undecunque blandiuntur, & quidvis in omnem optati eventus partem trahunt. Qui vero misere cupiunt, quavis ex re solatium formidinis aucupant. vide Lucianum in Char. & in Demonact. *Cogn.*

2 Καὶ Δελφοὺς] Sic in Iove trag. & Icarom. *Board.*

3 Πλίνθους] Sic in Contempl. *Idem.*

4 Ὅσῳ μείζονος] Angl. ἢ μείζον. Idem.

1 Κοκκω-

να ἐπιτήδειον εἶναι, καὶ ἐμπόρων χωρίον, τῇ τε Θρᾴκῃ, καὶ τῇ Βιθυνίᾳ φυσικῶν, καὶ ἐκ τῆς ἠπείρου τῆς Ἀσίας, καὶ Γαλατίας, καὶ τῶν ὑπερκειμένων ἐθνῶν ἁπάντων. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, ἔμπαλιν τὰ οἰκεῖα σχήματα, λέγων ὅσῳ ἀληθῆ λῷ, ὡς τὴν τοιαύτην ἀρχὴν, καὶ ἐπιχείρησιν, ἀνθρώποις δεῖν πράγματι, καὶ ἠλιθίοις τὰ ὑποδεχομένοις, οἵοις τοὺς Παφλαγόνας εἶναι φασιν, ὑπερφυῶς τὸ δ' Ἀβώνου τεῖχος, δεισιδαίμοσιν τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ἠλιθίοις, καὶ μόνον εἰ φανείη τις αὐλητὴς, ἢ τυμπανιστὴς, ἢ κυμβάλοις κρητῶσι ἐπαγόμενος, καὶ κοσκίνῳ τὸ δ' λόγῳ μαντευόμενος, αὐτίκα μάλα πάνυ μεχρηστοὺς ὡς αὐτὸν, καὶ ὥσπερ τινὰ τῶν ἐπουρανίων θεοσεβεστάτους. ὀλίγης δ' οὔσης τῆς στάσεως αὐτοῖς χρομένης, τάλα, εἰπόντος ὁ Ἀλέξανδρος. καὶ ἀριθμόμενοι εἰς τὴν Χαλκηδόνα, χρήσιμον γάρ τι ὅμως ἡ πόλις αὐτοῖς ἔχειν ἔδοξεν, ὁ τοῦ Ἀπόλλωνος ἱερὸν, ὅσῳ ἀρχαιότατόν ἐστι Χαλκηδονίων, καὶ τοιαῦτα ὀλίγας χαλκᾶς, λεγούσης, ὡς αὐτίκα μάλα ὁ Ἀσκληπιὸς σὺν τῷ πατρὶ Ἀπόλλωνι, μέτεισιν εἰς τὸν πόντον, καὶ κηρύξει τὸ δ' Ἀβώνου τεῖχος. αὐτοὶ τε ἄλλοι ἐξεπίτηδες ὠρύοντο, ἀμφοτεροῦσι ῥᾳδίως τῶν τὸ λόγῳ τῆς πάσης τῶν Βιθυνέων, καὶ τὸ πόντου ἐποίησαν. καὶ πολὺ ὡς ἔπειν, εἰς τὸ δ' Ἀβώνου τεῖχος. ἀκεῖθεν γὰρ καὶ νῦν αὐτίκα ἐψηφίσαντο ἐλθεῖν, καὶ τὰς θεμελίους ἤδη ἐσκάπτον. συνταῦθα ὁ μὲν

donem idoneam esse censebat, ut pote regionem mercatoribus frequentem, Thraciæ, Bithyniæquæ confinem, neque ab Asia, Galatiaque longè dissitam, cunctis item imminentibus populis. At è diverso patriam suam præferebat Alexander: dicens quod res erat: ad res hujusmodi incipiendas, & auspicandas opus esse pinguibus & stolidis hominibus qui admittant, cujusmodi Paphlagones affirmabat esse hos qui supra murum Aboni habitant, nempe superstitiosos plerosque & stolidos: qui siquis tantùm apparuerit, tibicinem, aut tympanistam, aut cymbala pullantem adducens, cribro, quod ajunt, vaticinans, illicò vehementer in illum omnes inhient, & perinde ut cœlum quempiam intueantur. Qua de re cùm nonnihil inter eos controversiæ fuissent, tandem vicit Alexander. Igitur cùm Chalcedonem venissent (nam id oppidum visum est hac parte nonnihil illis conducibile habere) in Apollinis templo, quod est apud Chalcedonios antiquissimum, tabellas æreas defodiunt, quæ dicerent, brevi admodum Æsculapium una cum patre Apolline in Pontum adventurum, atque Aboni murum inhabitaturum. Eæ tabellæ cum essent de industria repertæ, facilè effecerunt ut hic rumor in omnem Bithyniam, & Pontum dimanaret: multò autem ante alios in Aboni murum. Nam illi statuerunt protinus templum erigere: jamque locum fundamentis effodiebant. Relictus hic in

1 Κοσκίνῳ μαντευόμενος] Paræmiogr. *Bourd.* *Cribro vaticinans*] Stultè de rebus occultis divinans, paræmia sumpta à divinationis genere quod suspenso circumactoque cribro peragebatur. *Cogn.*

Κοκκωνᾶς, ἀμφιβόλους τινὰς, καὶ ἀμφιδόξους, καὶ λοξὰς χρησμοὺς συγγράφων. καὶ μετ' ὀλίγον ἐπλούτησε τὸν βίον, [1] ὑπὸ ἐχίδνης οἶμαι δηχθείς. [2] παρεσπάρη δὲ ὁ Ἀλέξανδρος καὶ ὧν ἦδη, καὶ τολμηρός καὶ θρασύς, μεσόλευκον χιτῶνα πορφυροῦν ἐνδεδυκὼς, καὶ ἱμάτιον ὑπὲρ αὐτὸν λευκὸν ἀναβεβλημένος, ἄρπην ἔχων ἐν τῇ δεξιᾷ, ἅπερ ἔφασκε τὸν Περσέα, ἀφ' οὗ ἑαυτὸν ἐγενεαλόγει μητρόθεν. καὶ οἱ ὄλεθροι οὗτοι Παφλαγόνες, εἰδότες αὐτὸν ἄμφω τὼ γονέα ἀφανεῖς, καὶ πενιχροὺς, ἐπίστευον τῷ χρησμῷ, λέγοντι,

Περσίδης γενεὴν, φοίβῳ φίλος ἐστὶ θεράπων,
Διὸς Ἀλέξανδρος, Ποδαλειρίου αἵματος ἐκγονος.

Οὗτος ἄρα ὁ Ποδαλείριος μάχλος, καὶ γυναικομανὴς τὴν φύσιν, ὡς ἀπὸ Τρίκκης ἄχρι Παφλαγονίας [3] σύριγξ ἐπὶ τὴν Ἀλεξάνδρου μητέρα. [4] εὕρητο δὲ χρησμὸς ἤδη, ὡς Σιβύλλης τινὸς μαντευσαμένης,

Εὐξείνου πόντοιο παρ' ἠϊόσ' ἄγχι Σινώπης,
Ἔσται τις τύρσις τ' Αὐσονίοισι σοφίτης,
Ἐκ σοφίτης δεκάδας μοναύλους, τρισσῶν δεκάδων τε,
Πένθ' ἑτέρας μοναύλους, καὶ εἰκοστὰς τρισσὰς ἑλέσθαι,
Ἀνδρὸς ἁλιξητῆρος ὁμωνυμίῃ τετράκυκλον.

in Chalcedone Cocconas, ancipitia quædam, atque ambigua, obliquaque conscribit responsa. Deinde post, viperæ, ut opinor, morsu necatur. Accersitur in hujus locum Alexander jam comatus, cæsariæ promissa, purpuream tunicam albo distinctam indutus, supra eam candida veste amictus: falcem tenens more Persei, à quo se maternum genus ducere prædicabat. At perditissimi illi Paphlagones, quanquam ambos illius parentes norant obscuros atque humiles, credebant oraculo ita canenti:

Persides genere, gratus Phœbo iste videtur:
Divus Alexander Podalirii sanguine cretus.

Hic nimirum Podalirius libidinosus erat, ac natura mulierosus, adeò ut à Tricca ad Paphlagoniam usque in Alexandri matrem sit incitatus. Repertum est aliud oraculum quasi Sibyllæ prædivinantis,

Ad maris Euxini littus, juxtaque Sinopam,
Tyrsis erit quidam Ausonia de gente sacerdos:
Qui prima ex monade ac decade ex triplici reserabit,
Quinque alias monades, vicenaque ter repetita,
Quadrorbem numerum, referentem nomina divi,
Qui veniet laturus opem mortalibus ægris.

Ale-

1 Ὑπὸ ἐχίδνης] Dico ad lib. 2. Heliod. *Bourd.*
2 Παρεσπάρη] Angl. παρεσπάμπη. Idem.
3 Σύριγξ] Male in Angl. Cod. σίλλιξ. vocem σύριγξ alibi interpretor. *Idem.*
4 Εὕρητο] Minus rectè in Angl. Cod. εἴρητο. Idem.

Εἰσβαλὼν γὰρ ὁ Ἀλέξανδρος τὸ ἑαυτῆς τραγῳδίας, ἅμα πομπῇ εἰς τὸ πατρίδα περίβλεπτος ἦν, καὶ λαμπρὸς ἰδεῖν, μεμηνίαν ἐνίοτε μιμούμενος· [1] καὶ ἀφροῦ ὑποπιπλάμενος τὸ στόμα. ἐμηχανᾶτο δὲ τοῦτο ὑπὸ χρῖν αὐτῷ, ῥιζίου ἐν βαφικῆς βοτάνης τὴν ῥίζαν λειάναντος. ᾗς δὲ, θεῖόν τι, καὶ φοβερὸν ἐδόκει ὁ ἀφρός. ἐπεποίητο δὲ αὐτοῖς πάλαι, καὶ κατεσκεύαστο, κεφαλὴ δράκοντος ὀθονίνη, ἀνυπομνήστου τι ἐπιφάνεια, κατάχρυσος, πάνυ εἰκασμένη, ὡς χρῖσι ἵππειας ἀνοίγειν τι, καὶ αὖθις ἐπικλείειν τὸ στόμα. καὶ γλῶττα, οἵα δρακόντων διπλῆ, μέλαινα προέκυπτεν, ὑπὸ τριχῶν καὶ αὐτὴ ἑλκομένη. καὶ ὁ πάλαι δὴ δράκων, προύπηρχε, καὶ οἷος ἐπιφανησόμενος αὐτοῖς, καὶ συντεχναζόμενος, μᾶλλον δὲ, ἀφορμὴν ἐπιφανείας ἐσόμενος. κἀκεῖ δὴ ἀρχὴ δέον, μηχανᾶταί τι τοιοῦτον. Νύκτωρ γὰρ ἐλθὼν ἐπὶ τὰς θεμελίους τοῦ νεὼ τοῦ ἄρτι ὀρυττομένου, σωρεύσῃ δὲ ἐν αὐτοῖς ὕδατος, ἢ αὐτόθεν παλαιὸν [2] συλλεξόμενον, ἢ ἐξ ἀγαθῆ πεσόν, ἐπαυλῶν κατασκήνωμα χθόνιον ὄφεων ἐκκεκενωμένον, ἐνδὺν φυλάττον ἐρημίαν τινὰ δρεπανίνην. καὶ βυθίσας τοῦτο ἐν μυχῷ τινὶ πηλοῦ, ὀπίσω αὖθις ἀναπλατύνει. ἔωθεν δὲ χρησμὸς ἐς τὴν ἀγορὰν ἐσηνέγκατο, ἅμα ζωμὸς δὲ περὶ τὸ αἰδοῖον ἔχων, κατὰ χρυσοῦν καὶ τοῦτο, καὶ τὴν ἁρπην φαεινὴν φέρων, σὺν ἅμα τῷ κρέμασθαι ἄνεσθαι, ἅτε δὴ τῇ μητρὶ φ-

Alexander itaque multo post in patriam cum hujusmodi tragœdia ingressus, conspicuus erat ac splendidus, cum sese nonnunquam afflatum numine simularet, ore spuma pleno. Id quod ille lanariæ herbæ ad tingendum aptæ radice commanducata facilè efficiebat. Cæterùm illis divinum quiddam ac formidandum spuma illa videbatur. At multo antea sibi finxerant, paraverantque è linteis confectum draconis caput, speciem humanam præ se ferens, lineis notatum, planeque expressum, quod pilis equinis os aperiret, & clauderet. Tum lingua, sicut est draconum, bifulca atra prominebat, quæ & ipsa trahebatur à pilis. Porrò Pelleus ille draco jampridem erat inpromptu, domique alebatur, ab illis cum res postularet, ostendendus, unaque partem tragœdiæ acturus, vel princeps potiùs hujus fabulæ futurus. Iam verò cum esset incipiendum, tale quiddam machinatur. Cùm noctu venisset recens effossa templi fundamenta, in quibus constiterat aqua, sive quòd indidem alicunde confluxerat, sive quod ex æthere deciderat? Illic anserinum ovum priùs excavatum deponit, quod serpentem recens editum occultabat. Id cùm altè demersisset in abditas luti cavernas, rursum illinc discessit. Manè verò cùm nudus in forum prosiliisset nisi quod subligari, eoque inaurato circum pudenda tectus erat, cumque falcem illam ferret, solutamque comam simul quateret; eorum more qui à Cybele Deo-

1 Καὶ ἀφρῷ ὑποπιπλάμενος] De his impostorum & agyrtarum artibus alius locus dicendi. *Bourd.*

2 Συλλεξόμενον] Minus commodè in Angl. C. συλλεξάμενον. Idem.

γείροντές τε, καὶ [1] εὐθάζοντες, ἐδημηγόρει, ἐπὶ βωμόν τινα ὑψηλὸν ἀναβάς, καὶ τὴν πόλιν ἐμακάριζεν, αὐτίκα μάλα δεξομένην σωτῆρα τὸν Θεόν. οἱ παρόντες δ', συνδεδραμήκει γὰρ σχεδὸν ἅπασα ἡ πόλις ἅμα γυναιξὶ, καὶ γέρουσι, καὶ παισὶν, ἐπηύχοντο, καὶ προσεκύνουν. ὁ δ', φωνάς τινας ἀσήμους φθεγγόμενος, οἵαν χρύσιππ' ἂν Ἑβραΐων, ἢ Φοινίκων, ἐξεπλήττε τοὺς ἀνθρώπους, οὐκ εἰδότας ὅ, τι λέγει. πλὴν τοῦτο μόνον, ὅτι πᾶσιν ἐγνωρίμιζεν τὸν Ἀπόλλωνα, καὶ τὸν Ἀσκληπιόν. εἶτ' ἤδη δρόμῳ ἐπὶ τὸ ἐσόμβρον νεύει. κἀ ἐπὶ τὸ ὄρυγμα ἐλθὼν, καὶ τὴν [2] προσκεκομμένην ἤδη χρησιμαίαν πηγὴν, ἐμβὰς εἰς τὸ ὕδωρ, ὤμους τε ἤδη Ἀσκληπιοῦ, καὶ Ἀπόλλωνος μεγάλην τῇ φωνῇ, καὶ ἐκάλει τὸν Θεὸν ἥκειν [3] τύχῃ ἀγαθῇ εἰς τὴν πόλιν. εἶτα φιάλην αἰτήσας, ἀναδύντος τινὸς, ῥᾳδίως ὑποδεκάλαν, ἀπημαξεν μὲν ἔδαφος, καὶ ἔτι τὸ ὠὸν ἐκεῖνο, ὃ ὡς ὁ Θεὸς αὐτὸς κατεκέκλειστο, κηρῷ λάδικῃ, καὶ ψιμμυθίῳ τὴν ἁρμογὴν ἔτι πάνυ ξυγκεκολλημένον, καὶ λαβὼν αὐτὸ εἰς τὰς χεῖρας, ἔχειν ἔφασκεν ἤδη τὸν Ἀσκληπιόν. οἱ δὲ, ἀπορίᾳ ἀπόλεπον ὅ, τι καὶ γένοιτο. πολὺ προτερον θερμάσαντες τὸ ὠὸν τὸ τοῦ ὕδατος ἐρημένον. ἐπεὶ δ' καὶ κατέξας αὐτὸ εἰς κοίλην τὴν χεῖρα, ὑπεδέξατο τὸ ἱερὸν ἐκεῖνο ἴμβρυον, καὶ οἱ παρόντες εἶδον κινούμενον, καὶ περὶ τοῖς δακτύλοις εἱλούμενον, ἀνέκραγον δῆθεν, καὶ ἠσπάζοντο τὸν Θεὸν, καὶ τὴν πόλιν ἐ-

Deorum matre afflati conveniunt, conscensa sublimi ara concionabatur, eamque civitatem beatam prædicabat, quæ mox Deum propalam esset ostensura. Porrò qui aderant (nam concurrerat universa propè civitas una cum mulieribus, senibus, pueris) admirabantur, vota faciebant, & adorabant. At ille voces ignotas sonans, quales sunt Hebræorum aut Phœnicum, attonitos eos reddebat, ut qui non intelligerent quid diceret: nisi solum hoc, quòd Apollinem & Æsculapium passim admiscebat. Deinde ad designatum templum cursu contendebat, accedensque ad fossam, illumque fontem oraculo præstructum, ingressus aquam, magna voce canebat laudes Apollinis & Æsculapii, invitabatque Deum ut bonis avibus in urbem veniret. Postea cùm postulatam phialam quispiam dedisset, eamque facilè immersisset, unà cum aqua lutoque haurit & ovum illud, in quo nimirum ille Deum concluserat, cujus operculi commissura cera alba & cerussa erat ferruminata. Id cùm manu cepisset, affirmabat sese jam tenere Æsculapium. Interim illi intentis oculis aspiciebant quid accideret, multò priùs admirati ovum in aqua repertum. Postquam autem eo fracto, serpentis illius fœtum in cavam manum recepit, quique aderant moventem sese eum conspexerunt, ac digitis circumvolventem, exclamare cœperunt, & salutare Deum, & civitatem beatam

1 Εὐθάζοντες] Angl. εὐθαζόμενοι. Bourd.
2 Προσκεκομμένην] Cæteri Cod. προσκεκαμμένην. Idem.
3 Τύχῃ ἀγαθῇ] Flor. τύχῃ τῇ ἀγαθῇ. Idem.

1 Καὶ

μηκύεσθαι, καὶ χαυδὸν ἕκαστος ἐπιμπολᾶσθαι τὴν εὐχήν, θησαυρὸς, καὶ πλοῦτος, καὶ ὑγιείας, καὶ τὰ ἄλλα ἀγαθὰ αὐτῶν παρ' αὐτοῦ. ὁ δὲ, δρομαῖος αὖθις ἐπὶ τὸν οἰκίσκον ἦεν, φέρων ἅμα καὶ τὸν ἀσκληπιὸν δὶς τηχήεντα, ὅτι ἄλλοι ἔπιπτε τίκτοντο ἄνθρωποι, οὐκ ἐκ Κορωνίδος μὲν Διὸς, ἀλλ' ἐκ κορώνης, ἀλλ' ἐκ χόνδρου γεγονότος. ὁ δὲ λεὼς ἅπας, ἠκριβάθη, πάντες ἔνθεοι, καὶ μεμηνότες ὑπὸ τῆς ἐλπίδων. ἡμέρας μὲν οὖν, οἴκοι ἔμενον, ἐλπίζων, ὅσῳ μὴν ὑπὸ τῆς φήμης, αὐτίκα μάλα πομπώδεις τῆς Παφλαγόνων συμφορὰς. ἐπὶ δὲ ὑπερεπίπλησε ἀνθρώπων ἡ πόλις, ἁπάντων τοὺς ἐγκεφάλους, [1] καὶ τὰς καρδίας ἐκπεξυρημένων, ἐδὲν ἰσοκότων σιβυφάγοις ἀνδράσι, ἀλλὰ μόνῃ τῇ μορφῇ μὴ ἔχῃ ἐκβάλλειν εἶναι ἀμφιφερόντων, ὃ οἰκίσκῳ τοῦ ἐπὶ κλίνης καθεζόμενος, μάλα ἡσυχαίως ἐσυλλογίζετο, λαμβάνῃ εἰς τὸ κάλλιον τὸ Πελλαῖον ἐκεῖνον Ἀσκληπιὸν, μάγειρόν τε, καὶ κάλλιστον ὡς ἔφη, ὄντα. καὶ ὅλον τὸν αὐτοῦ πραχθὲν ἐξεκλήπτας, καὶ τοῦ ἔργου ἕξει ἀφεὶς, πολὺς δὲ λύ, ὡς ἐκ τοῦ ἐκκλησίᾳ ἐκκεχάλᾳ αὐτοῦ, καὶ χαμαὶ τὸ μέρος ἐπισύρεται, μόνῳ τῷ κεφαλῷ ὑπὸ μάλης ἔχων, καὶ ἀποκρύπτων, ἀναχαμίνῃ πάσῃ ἐκείνῃ, πρὸ ἅπαντα τοῦ ὀφινίνου κεφαλοῦ καὶ ἱματίου ἐκ χιτῶνος, ὡς δῆθεν ἐκείνου ἐκ φανερὰν πάντες ὄντα. εἰτά μοι ἐπινόησον οἰκίσκον ἐκ πάνυ φαιδρὸν, ἐδὲ εἰς κόρον ἐκ φωτὸς δεχόμενον, tam prædicare. Tum votis affatim quisque implebatur, thesauros, opes, sanitatem, aliaque id genus bona flagitando. Hic ille rursus cursim sese domum abripuit, una secum asportans modò editum in lucem Æsculapium, bis natum, cùm semel alii nascantur homines, idque non ex Coronide per Iovem, hoc est, non ex cornice, sed ex ansere progenitum. Populus autem universus sequebatur, omnes à Deo afflati, & ob spes animo conceptas furore correpti. Ergo interdiu domi se continebat, sperans fore, id quod & evenit, ut fama permoti, Paphlagonum pars maxima statim concurreret. Posteaquam autem redundavit hominibus, quibus omnibus jam ante cerebrum, & cor esset exemptum, quique nulla ex parte similes essent viris pane victitantibus, verùm qui præter solam figuram nihil à pecudibus distarent: in quibusdam ædiculis, in lecto sedens eo cum ornatu qui vatem mirè deceret: accipit in sinum Pellæum illum Æsculapium, qui ut dixi, maximus erat & pulcherrimus. Quem cum suo collo totum circumvolvisset, caudam foras prominere sinens (erat autem ingens adeò, ut non solum in sinu ipsius effunderetur: sed etiam pars humi traheretur) solum caput sub ala abditum tenens, illo ferente omnia, caput illud draconis ex linteo confectum, altera ex parte tunicæ ostendebat, ac si illius, qui apparebat, omnino esset. Iam mihi cogita non admodum illustres ædiculas, neque luminis ad satietatem usque capaces, tum

1 Καὶ τὰς καρδίας ἐκπεξυρημένων] Περιξυρημένων. Itaque sequitur ἐκβάλλεται pagina sequente. *Mars.*

καὶ πλῆθος ἀνθρώπων συγκλύδων, πεπαρεγμένων, καὶ ἐκπεπληγμένων, καὶ πάσης ἐλπίδος ἐπαιωρμένων. οἷς εἰσελθόντι, τέρας ἦν ὡς εἰκὸς τὸ πρᾶγμα ἐφαίνετο, ὅτε δὲ πέως μικρὰ ἑρπετὰ, οὗτος ὀλίγων ἡμερῶν τοσοῦτον δράκοντα περιέφυη ἀνθρωπόμορφον. καὶ πνεῖ, καὶ πήγνυται. ἠπείχοντο δὲ αὐτίκα ἔξω τὴν ἔξοδον. καὶ πρὶν ἀκριβῶς ἰδεῖν, ἐξηλαύνοντο ὑπὸ τῶν ἀεὶ ἐπεισιόντων. ἐτετύπτο δὲ καὶ τὸ ἀντίθυρον ἄλλη ἔξοδος, οἷον πρὸς Μακεδόνας ἐν Βαβυλῶνι ποιῆσαι ἐπ' Ἀλεξάνδρῳ νοσοῦντι λόγος. ὅτε ὁ μὲν, ἠδη πυνθανόμενος εἶχεν. οἱ δὲ, φοβούμενοι τὴν βασίλειαν, ἐπόθουν ἰδεῖν αὐτὸν, καὶ προσκεῖσθαι τὸ ὕστερον. τὴν δὲ ἐπίδειξιν ταύτην, οὐκ ἅπας ὁ μισθὸς, ἀλλὰ πολλοῖς πεισθεῖσι λέγεται. καὶ μάλιστα εἴ τινες τῶν πλουσίων ἀφικνοῖντο νεαρώτεροι. ἐνταῦθα ὦ φίλε Κέλσε, εἰ δεῖ παληῷ λέγειν, συγγνώμην ἔχε τοῖς Παφλαγόσι, καὶ Ποντικοῖς ἐκείνοις, παῖ, καὶ ἀπαιδεύτοις ἀνθρώποις, εἰ ἐξηπατήθησαν ἀπὸ μύμου δράκοντι. καὶ γὰρ τότε παρεῖχε τοῖς βουλομένοις ὁ Ἀλέξανδρος. ὁρῶντές γε ἐν ἀμυδρῷ τῷ φωτὶ τὴν κεφαλὴν δῆθεν αὐτοῦ ἀναῳγόσαί τε, καὶ συγκλεισαν τὸ σῶμα, ὥστε φαίνειν τὸ μηχάνημα ἐδόκουν. Δημοκρίτου τινὸς, ἢ καὶ αὐτοῦ Ἐπικούρου, ἢ Μητροδώρου, ἢ τινὸς ἄλλου, ἀδαμαντίνην ἔχοντος τοῦτο, καὶ τὰ τοιαῦτα τὴν γνώμην ἔχοντος, ὡς ἀπιστῆσαι, καὶ ὀκνῆσαι ἴσως, εἰκάσαι, καὶ εἰ μὴ σύριττε τὸ πρόσωπον ἐλινύων, οὐδεὶς γὰρ ἂν ἐπεπείσμεθα, ὅτι λέληθεν αὐτὸν ὁ τρόπος τῆς μαγγανείας. τοσοῦτον ἂν εἶεν, ψεύδεσθαι ἕτοιμοι ἄνθρωποι. κατὰ ὀλίγον δὲ καὶ ἡ Βιθυνία, καὶ ἡ Γαλατία,

tum hominum convenarum turbam, qui tumultuentur jam antè ſpebus referti & erecti: quibus ingreſſis viſa res eſt, ut par erat, portentoſa, videlicet ex modò puſillo ſerpente, intra paucos dies tam immanem extitiſſe draconem, humana ſpecie, & inſuper manſuetum. Protinus autem ad egreſſum accelerabantur, & priuſquam accuratè eſſent contemplati, expellebantur ab iis qui novi ſemper ingrediebantur. Eratque è regione januæ patefactum aliud oſtium ad exeundum: cujuſmodi ægrotante Alexandro Macedonas in Babylone feciſſe ferunt: cùm illi graviſſimè affectum ipſum, obſeſſa regia intueri, & ſupremùm alloqui cuperent. Atque hoc ſpectaculi ſceleſtus hic non ſemel, verùm crebriùs exhibuiſſe dicitur: maximè ſiqui divites novitii adveniſſent. Hoc loco, mihi Celſe, ſi verum fateri oportet, æquum eſt veniam dare Paphlagonibus ac Ponticis illis, craſſis & ineruditis hominibus, ſi draconem tangentes deluſi ſunt. Nam hoc quoque largiebatur Alexander iis qui voluiſſent: cùm viderent in obſcura luce caput nimirum illius nunc aperire, nunc claudere os tanto artificio, ut res planè Democritum aliquem requireret, aut certè Epicurum, Metrodorumve, aut quempiam alium, qui adverſus hæc & ſimilia mentem haberet adamantinam, ut non crederet, ſed quid res eſſet, conjiceret: quanquam modum invenire non poſſet: idque ſaltem antè perſuaſum haberet, ſe modum ignorare præſtigiaturæ: cæterùm quicquid id eſſet falſum eſſe, ac fieri non poſſe. Brevi ergo confluxit tum Bithynia, tum Galatia,

λαπία, καὶ ἡ Θρᾴκη, συνιδρύσ, ἐκφέρει τ ἀπαγγελόντων ὡς τὸ εἰκὸς λίγνῳ, ὡς καὶ χρυσάμβων ἴδοι τ Θεὸν, καὶ ὕστερον ἄψαιο μετ' ὀλίγον παμμεγέθης αὐτῷ γιγνομένῳ, καὶ τὸ πρόσωπον ἀνθρώπῳ ἐοικότ. γραφαί τε ἐπὶ τούτῳ, καὶ εἰκόνες, καὶ ξόανα, τὰ μὲν, ὡς χαλκᾶ, τὰ δ, ἐξ ἀργύρου εἰκασμένα. καὶ ὄνομά γε τῷ Θεῷ ἐπέθετο, Γλύκων δ' ἐκαλεῖτο, ἴσ τινι ἐμμέτρῳ καὶ ἀρίστῳ μαντείῳ. ἀνεφώνησε δ' Ἀλέξανδρος,

Εἰμὶ Γλύκων, πρίτον αἷμα Διὸς φάος ἀνθρώποισι.

Καὶ ἐπειδὴ καιρὸς ἦν, ἔσω ἐνεκα τοῦ πάντα ἐμεμηχάνητο, καὶ χρᾶν τοῖς δεομένοις καὶ χρησίζειν παρ' Ἀντιλόχου ἐν Κιλικίᾳ τὸ εὐδόσιμον λαῶν, καὶ γὰρ καὶ οὗτος μὴ πρὶν τοῦ πατρὸς τελευτῆσ Ἀμφιάρεω, καὶ τ οἰκίαν Θήβασιν ἀφανισμὸν αὐτῷ, ἐκπεσὼν δ οἰκίας, εἰς τὴν Κιλικίαν ἀφικόμενος, ὑπὸ πατρὸς ἀπήλαξε, χρησμῳδῶν ἐ αὐτοῖς τοῖς Κίλιξι τὰ μέλλοντα, καὶ δι' ὀβολοῦ ἑφ' ἑκάστῳ χρησμῷ λαμβάνων. ὁπόθεν οὖν τὸ εὐδόσιμον λαῶν ὁ Ἀλέξανδρος, προλέγει πᾶσι τοῖς ἀφικνουμένοις, ὡς μαντεύσεται ὁ Θεὸς, ἐρωτῶν τινα προφητῶν. ὁπόσοι δ' ἔκριτον, ὃ δὴ λέγω ἐν, καὶ μάλιστα μαθητὰς ἐβούλοι, εἰς βιβλίον ἐγγράψασθαι, καβράψαι τι, καὶ κατασημήνασθαι κηρῷ, ἢ πηλῷ, ἢ ἄλλῳ τοιούτῳ. αὐτὸς δ' λαῶν τὰ βιβλία, καὶ εἰς τὸ ἄδυτον κατέλθων, ἤδη γὰρ ὁ νεὼς ἐπήγρεθο, καὶ ἡ σκηνὴ παρεσκεύαστο, κελεύσας ἔμπεδα τῇ τάξει τὰς διδασκάτας ὑπὸ κώνυκι, καὶ προλόγῳ, καὶ τοῦ Θεοῦ ἀκούων ἔκαστα, τὸ μὲν βιβλίον ἀποδύσας σεσημασμένον ὡς εἶχε, τῷ

tia, & Thracia, eorum qui renunciabant unoquoque, ut fit, affirmante sese nascentem vidisse Deum, deinde paulo post eundem contrectasse factum jam grandem admodum, vultu etiam homini assimilem. Accedebant ad hæc picturæ, imagines, signa Deum referentia, partim ærea, partim argentea. Postremò nomen etiam inditum: nam Glycon appellatus est: idque jussu divino carmine prodito. Nam sic eloquutus est Alexander,

Ex Iove tertia stirps, Glycos sum, ille salutifer orbi.

Et cum jam ferret opportunitas, ut cujus rei gratia erat omnia machinatus, scilicet responsa daret petentibus, divinaretque, accepta ansa ab Antilocho qui in Cilicia vatem egerat: nam is quoque post patris Amphiarai obitum, & ipsius apud Thebanos interitum, domo pulsus, atque in Ciliciam profectus, haud incommodè rem gessit, cùm futura prædicens Cilicibus, binos obolos pro singulis responsis acciperet. Inde igitur arrepta ansa prædicit Alexander omnibus qui advenerant, fore ut Deus ipse responsa daret, cujus rei diem certum indicit. Iussit autem ut quisque quod requireret, & maximè discere vellet, id in libello conscriberet, quem consutum, cera vel luto, vel simili re quapiam obsignaret. Ipse verò receptis libellis in adytum ingressus (jam enim extructum erat templum, & apparata cortina) ordine per præconem ac theologum, vocaturus erat eos qui tradidissent: cumque à Deo singula esset edoctus, libellos redditurus, ita ut

ὃ πρὸς αὐτὸ λάκεσιν, ὑπογεγραμμένῳ πρὸς ἕπος, ἀμειβομένου δὲ θεοῦ ὅτε τις ἔροιτο. ὧδε δὲ τὸ μηχάνημα τοῦτο, αὐδρὶ μὲ οἷῳ σοί, εἰ δὲ μὴ φορτικὸν εἰπεῖν, καὶ οἷῳ ἐμοὶ, πρόδηλον, καὶ γνῶναι ῥᾴδιον. τοῖς δὲ ἰδιώταις, καὶ κεφαλῆς μεσοῦς τὴν ῥῖνα, πρόσωπον, καὶ πάντη ἀπίσω ὁμοῖον. ἐπινοήσας γὰρ ποικίλας τὰ σφρηγίδων τὰς λύσεις, ἀνεζήτησέ τε τὰς ἐρωτήσεις ἐκφῦσας, καὶ τὰ δεκτέα πρὸς αὐτὰς ἀπεκρίνατο. εἶτα κατελήσας αὖθις, καὶ σημηνάμενος, ἀπεδίδει μὲ πολλὰ θαυμάζοντας τοῖς λαμβάνουσι. καὶ πολὺ μὲν παρ' αὐτοῖς τὸ, πόθεν γὰρ ἴστον ἠπίστατο, ἃ ἐγὼ πάνυ ἀσφαλῶς σεσημείωμαι, αὐτὸς ἔδωκε ὑπὸ σφρηγῖσι δυσμιμήτοις, εἰ μὴ θεός τις ἀληθῶς ὁ πάντα γινώσκων ἦν. τίνες δ' αἱ ἐπίνοιαι, ἴσως ἐρήσῃ με. ἄκουε τοίνυν, ὡς ἔχοις ἐλέγχειν τὰ τοιαῦτα. ἡ μὲν οὖν ἐμὲ σκεύη ὧν φίλτατε Κέλσε, βελόνῃ πυρώσας, τὸ ὑπὸ τῷ σφρηγῖδι μέρος τοῦ κηροῦ λεπτύνων, ἐξήρει· καὶ μὴ τῷ ἀνάγνωσιν, τῇ βελόνῃ αὖθις ἐπιχλιάνας τὸ κηρὸν, τὸν τε κάτω ὑπὸ τῷ λίνῳ, καὶ τὸ αὖ τῷ σφρηγῖδι ἔρεισα, ῥᾳδίως συνεκόλλα. ἔπειρος δὲ τρόπος ὁ λεπτυνόμενος κἀκεῖνος. σκεύασον δὲ τοῦτο ἐκ πίττης βηρυττίας καὶ ἀσφάλτου, καὶ λίθου τοῦ λεπτοῦ τριμμένου, καὶ κηροῦ, καὶ μαστίχης. ὅτι γὰρ τούτων ἁπάντων, ἀνατριβάσας τὸ κηκύσαν, καὶ θερμήνας πυρὶ, σπάλῃ τῷ σφρηγῖδα ἀφελόμενος, ἐπιπάσσῃ, καὶ ἀπομάττοις τὸν τύπον. εἶτα αὖπαλιν ξηρὸν σκεύει γενόμενον, λύσας ῥᾳδίως, καὶ ἀναγράψας ὅ τι βούλοιο, πάλιν ἐπιθεὶς τὸν κηρὸν, καὶ τὸ λίνον, καὶ τὸ σφρηγῖδιον, ἐπιπάσσῃ τῇ σποδῷ, καὶ ἀπομάττοις τὸν τύπον. ἐπὶ τούτοις ἐγὼ τὰς ἐπιστολὰς ἀναγνοὺς, ἐπεσφράγιζον τὸν τύπον ἐκεῖνον ὃν ἐκ τῆς σποδοῦ ἔλαβον. ἐπὶ τούτοις ἐκεῖνος ἐπιστολὰς ἔγραφε πρὸς τοὺς ἑταίρους, ἐπαινῶν τὴν ἐμὴν σοφίαν, καὶ τὴν ἐπὶ τοῖς σφρηγῖσιν ἐπίνοιαν. ἐγὼ δὲ ἐπὶ τούτοις ἐγέλων, καὶ τὸν ἄνθρωπον ἐμακάριζον, ὅτι μὴ ἤδει ὅτι ἐγὼ τὰ πάντα ἤδη ἐπιστάμενος, ἐποιούμην τὸν ἀγνοοῦντα. ἐπὶ τούτοις ἐκεῖνος ἐπιστολὰς ἔγραφε πρὸς τοὺς ἑταίρους, ἐπαινῶν τὴν ἐμὴν σοφίαν, καὶ τὴν ἐπὶ τοῖς σφρηγῖσιν ἐπίνοιαν. ἐγὼ δὲ ἐπὶ τούτοις ἐγέλων, καὶ τὸν ἄνθρωπον ἐμακάριζον, ὅτι μὴ ἤδει ὅτι ἐγὼ τὰ πάντα ἤδη ἐπιστάμενος, ἐποιούμην τὸν ἀγνοοῦντα.

traditi fuerant, obſignatos, ſubſcripto illis reſponſo, pro cujuſque argumento, Deo nimirum reſpondente, quacunque de re quis eſſet ſciſcitatus. Erat autem hic dolus homini, cujuſmodi tu es, aut etiam (ſi modò dictu non eſt invidioſum) cujuſmodi ſum ego, manifeſtarius & cognitu facilis. Verum idiotis, & quibus obſitæ muco eſſent nares, prodigioſum, planeque incredibile quiddam eſſe videbatur. Nam ille varias artes reſignandi ſigilla commentus, quæ quiſque ſciſcitabatur, ea legebat: tum quæ viderentur, ad interrogata reſpondebat. Deinde rurſum complicatos, obſignatoſque libros reddebat, non ſine ſumma admiratione eorum qui recipiebant. Hinc illud apud eos frequens erat: Vnde nam iſte ſcire potuiſſet, quæ ego illi tradidi, ſignis imitatu difficilibus obſignata tutò admodum, niſi quiſpiam eſſet Deus qui omnia revera noſſet? Forſitan igitur quæres ex me quænam ſint artes iſtæ. Accipe, quò videlicet impoſturas ejuſmodi deprehendere queas. Prima hæc erat Celſe chariſſime. Eam ceræ partem quæ ſigillo ſubeſt acu candefacta liquefactam diducebat: tum ubi legiſſet, ceram acu rurſum calefactam, eam quæ infra filo ſuberat, quæque ſigillum ipſum tenebat, facilè coagmentabat. Porrò ſecundus modus conſtat per id, quod collyrium vocant. Conficitur ex pice Beryttia, bitumine, & perſpicuo lapide trito, cera, & maſtiche. Confectum igitur ex his omnibus collyrium, igni calfactum, inuncto priùs axungia ſuilla ſigno, applicabat, ac ſymboli figuram excipiebat. Tum eo protinus exſiccato, commodè reſignabat libellos, quos cùm perlegiſſet, impo-

ναγνὺς, ἐπιθεὶς τὸ κηρὸν, ἀποτύπω, ὥσπερ ἐκ λίθε τινὸς αὐτὸν σφραγῖδα δὴ μᾶλλον τῇ δέλτῳ ἐποιεῖτο. τρίτον ἄλλο ἐπὶ τούτοις ἄκουσον. πτίσσε γὰρ εἰς κύλικα ἰμβαλὼν, ἢ κηρῶσι τὰ βιβλία, καὶ κηρὸν ἐκ τούτε ποιήσας ἐπὶ ὑγροῦ ὄντα, ἐπιτίθη τῇ σφραγῖδι. καὶ ἀφελὼν, αὐτίκα ἤδη ξηρὸν γίνεται, καὶ κέρατος, μᾶλλον ἢ σιδήρε παχύτερον, τύπῳ δὲ ἐχρῆτο ἐπὶ τὸ τύπον. ἔστι δ' ἃ ἄλλα πολλὰ πρὸς τοῦτο ἐπινενοημένα, ἂν σὺ ἀναγκαῖον μεμνῆσθαι ἁπάντων, ὡς μὴ ἀπειρήκαλοι εἶναι δοκοίημεν, καὶ μάλιστα σὲ, ὃ οἷς κἂ μάγων συνίχρησας, κἀλλίστις τι ἅμα, καὶ ἀφελιμωτάτοις συγγράμμασι, καὶ δυναμένοις συφρονίζειν τὰς ὑποκειμένας, ἐκμεμαθηκότα, καὶ πολλῷ τούτων πλείονα. ἔχρη δὴ, καὶ ἐξίστασιν, πολλῇ τῇ συνέσει ὑποτιθέντα χρώμενον, καὶ τὸ οἰκὸς τῇ ἐπιοίᾳ ἐκφαίνοντα, οἷς μὲν, λοξὰ, καὶ ἀμφιδόλως πρὸς τὰς ἐρωτήσεις ἀποκρινόμενον. οἷς δ', καὶ πάνυ ἀσαφῆ. χρησμῳδικὸν γὰρ καὶ τοῦτο αὐτῷ ἐδόκει. τὰς δ', ἀπέτρεπεν, ἢ προέτρεπεν, ὡς ἄμεινον ἔδοξεν αὐτῷ εἰκάζοντι. τοῖς δ', ἱερωσύνας πρᾶξαι, καὶ λῆξαι, εἰδὼς ὅπῃ σὺ δεχθῇ ἕκαστα, πολλὰ καὶ χρήσιμα φάρμακα. μάλιστα δ' ὀδυκίμων περὶ αὐτῷ αἱ κυνομυῖαι, ἀκόπως τι ὄνομα πεπλασμένον, ἐκ λίπους δρακείας συμπεφορημένον. τὰς μὲν ἐλπίδας, καὶ εὐτυχίας, καὶ πλήρεις λῆξεις, εἰσαῦθις ἀεὶ ἀπεβάλλετο, εὐσεβεῖς ὂν ἔφη πάνυ ὁπόταν ἱκετεύσω ἐγὼ, καὶ Ἀλέξανδρος ὁ ψευδόμαντις μοι δεηθῇ, καὶ δύξητον ὑποσῖτα cera, idem sigillum ad archetypi similitudinem scitè effictum, tanquam ex lapide reformabat, Tertiam aliam rationem præter has accipe. Calce in gluten quo libros agglutinant injecta, atque ex his veluti cera confecta, mollem adhuc eam sigillo admovebat, statimque detrahebat. Nam illicò sicceſcit, adeò ut cornu, vel potiùs ferro reddatur solidius. Hac ad imprimendum signum uti consueverat. Alia præterea multa ad id illi sunt excogitata, quorum omnium meminisse non necesse est, ne ineptus videar, maximè cùm in his quos de magorum artibus conscripsisti commentariis tum pulcherrimis, tum utilissimis, quique modestos reddere queant lectores, abundè multa retuleris, & his multo copiosiora. Reddebat igitur oracula & divinabat non mediocri ad eam rem utens ingenio, arteque negocium reddens probabilius: dum aliis obliqua quædam & ambigua, aliis penitus obscura respondebat ad ea quæ proponebantur. Quandoquidem & hoc oraculis ille convenire judicabat. Alios dehortabatur, alios adhortabatur, prout sibi magis conducere conjectasset. Nonnullis remedia morborum, vitæque rationes præscribebat, cùm sciret, ut initio diximus, complura atque efficacia pharmaca. Maximè autem ab ipso probabantur Cytmides, remedii contra lassitudinem, adipe suillo confecti, confictum nomen. Porrò spes, rerumque prosectus, & hæreditatum obventus semper in aliud tempus rejiciebat, hoc addens, Cuncta hæc tum obtingent quum volam, quumque meus vates Alexander me rogabit, proque vobis vota

περὶ ὑμῶν. ἐπέπακται γὰρ μισθὸς ἑφ' ἑκάστῳ χρησμῷ, δραχμὴ, καὶ δὺ' ὀβολώ. μὴ μικρὸν οἰηθεὶς ὦ ἑταῖρε, μήδ' ὀλίγον μεγήνῃς τὸ πόρον τοῦτον, ἀλλ' εἰς ἑπτὰ, καὶ ὀκτὼ μυριάδας ἑκάστου ἔτους ἤλπιζεν, ἀνὰ δέκα, καὶ πεντεκαίδεκα χρησμοὺς τῶν ἀνθρώπων ὑπὸ ἀσωλησίας ἀναδιδόντων. λαμβάνων γὰρ, οὐκ αὐτὸς ἐχρῆτο μόνῳ· ὑσὶ εἰς πολλοὺς ἀπιθησαύριζεν, ἀλλὰ πολλοὺς ἤδη περὶ αὐτὸν ἔχων συνεργοὺς, καὶ ὑπηρέτας, καὶ παρῴδοὺς, καὶ χρησμῳδοὺς, καὶ χρησμοφύλακας, καὶ ὑποχραφέας, καὶ ἐπισφραγιστὰς, καὶ ἐξηγητὰς, ἅπασιν ἔνειμεν ἑκάστῳ τὸ κατ' ἀξίαν. ἤδη δέ τινας καὶ ἐπὶ τὴν ἀλλοδαπὴν ἐξέπεμπε, φήμας ἐμποιήσοντας τοῖς ἔθνεσιν ὑπὲρ αὐτοῦ μαντείας, καὶ διηγησομένους, ὡς παρεῖποι, καὶ ἀνεύροι δραπέτας, καὶ κλέπτας, καὶ ληστὰς ἐξελέγξοι, καὶ θησαυροὺς ἀνορύξαι παρέχοι, καὶ νοσοῦντας ἰάσαιτο. οὐδὲν γὰρ ἦν ἀπερικόητον, ἀνασῄσειε. δρόμος δὲ καὶ ὠδισμὸς ἀπαυδᾶσθαι ἐμηχανᾶτο, καὶ θυσίαι, καὶ ἀναθήμασι, καὶ δι-πλάσια τῷ προφήτῃ, καὶ μαθητῇ τοῦ Θεοῦ. καὶ γὰρ αὖ ἐκ τούτου ἐξέπιπτεν ὁ χρησμὸς,

Τιέμμαχ κέλομαι τὰ ἐμὰ θεράποντα προφήτην.

Οὐ γὰρ μοι κτεάνων μέλεται ἄγαν, ἀλλὰ τροφήτης.

Ἐπεὶ γὰρ ἤδη πολλοὶ τῶν νέων ἐχόντων, ὥσπερ ἐκ σκ μείης βαθείας ἀναφέροντες, συμίσγοντο ἐπ' αὐτὸν, ἐκ μάλιστ' ὅσοι Ἐπικούρου ἐπαΐοιεν ἦσαν, καὶ σὺ παῖς πόλεσιν ἐπεφώρατο ἡρέμα ἡ πᾶσα μαγγανεία, καὶ συσκιὴν τοῦ δράματος, σκιφέρᾳ φόβητρόν τι ἐπ' αὐτοὺς, λέγων, ἀθέων ἐμπεπλῆσθαι, καὶ Χριστιανῶν

faciet. Merces erat unicuique responso præstituta, nempe drachma cum obolis duobus. Ne verò pusillum & exiguum fuisse putes amice, hunc quæstum, cum in annos singulos septem aut octoginta millia congereret, hominibus usque adeò avidis ut singuli decem, vel quindecim rogationes traderent. Cæterum iis quæ accipiebat, non utebatur, solus, nec ad congerendas in thesaurum opes reponebat: sed multos secum habebat adjutores, ministros, exploratores, tum qui versibus oracula conderent, tum qui responsa servarent, qui subscriberent, qui obsignarent, qui interpretarentur, quorum unicuique pro merito lucrum impartiebat. Iam & emissarios aliquos in regiones alienas emandarat, qui oraculi famam in gentes inferrent, affirmarentque ipsum prædicere, invenire fugitivos, fures ac prædones indicare, thesauros effodiendos ostendere, ægrotos curare, quosdam etiam vita defunctos in vitam revocare. Vndiquaque igitur cum conflictatione concurrebatur: victimæ, donaria, duplicatæ vestes prophetæ discipuloque Dei offerebantur. Iam enim & tale quoddam oraculum exierat,

Muneribus decorare meum vatem, atque ministrum,
Præcipio: nec opum mihi cura, at maxima vatis.

Verum ubi jam plerique prudentes homines, velut ex alta ebrietate emergentes, in ipsum conspirassent, maximè Epicuri sectatores: & in urbibus omnis præstigiatura, fictusque fabulæ apparatus deprehenderetur, quendam ipsis terrorem incutit, dicens, impiis, & Christianis impleri

Pon-

τὸ Πόντον. οἱ περὶ αὐτὸν τολμῶσι τὰ κάκιστα βλασφημεῖν. ὃς ἐκέλευε λίθοις ἐλαύνειν, εἴτα ἐξέλασιν ἴλεω ἔχειν τὸ Θεῖον. περὶ δὲ Ἐπικούρου, καὶ τοιοῦτόν τινα χρησμὸν ἀπενεχθῆναι. ἐρομένῳ γάρ τινι τῷ πεπαιδευμένῳ εἰ ἔστι μέγα ἦρτι τὸ χρηστήριον, ὁρῶν τὰς ἐρωτήσεις τῶν προσιόντων σωφρονίζεις, καὶ πεπαιδευμένως, ὅλως δὲ, ἀπαιδάς, καὶ ἀκήρυκτον αὐτῷ ὁ πόλεμος πρὸς Ἐπίκουρον ἦν. μᾶλλον εἰκότως. τίνι γὰρ ἄλλῳ δικαιότερον προσπολεμεῖ γένος ἀνθρώπου, καὶ παρατροπίας φίλον, ἀληθείας δὲ ἔχθιστος, ἢ Ἐπικούρῳ, ἀνδρὶ τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων κεκαρφακότι, [1] καὶ μόνῳ τῶν ἐν αὐτοῖς ἀληθείαν εἰδότι; οἱ μὲν γὰρ ἀμφὶ τὸν Πλάτωνα, καὶ Χρύσιππον, καὶ Πυθαγόραν, φίλοι. καὶ εἰρήνην βαθεῖαν πρὸς ἐκείνους ἦγον. ὁ δὲ ἀπηγκυλωμένος Ἐπίκουρος. ὅτου γὰρ αὐτὸν οἰκτίρειεν. ἔχθιστος. δικαίως πάνυ τοῦτο ἐν μέλοντι τῇ παιδιᾷ πεπόμφει. διὸ δὴ τῶν Ἀμαστρίων ἐμισεῖ μάλιστα τῶν ποντικῶν πόλεων, ὅτι πίστιν τοῖς περὶ Λέπιδον, ἢ ἄλλως ὁμοίοις αὐτοῖς, πολλοῖς συνῆσαν ἐν τῇ πόλει. διὰ ἐχρησμῴδησε ποτὲ τῷ Ἀμαστριανῷ ἀνδρὶ. ὑπὸ δὲ ἐτόλμησεν ἀδελφῷ συγκληπτικῷ χρησμῳδῆσαι, καταγελάστου ἀπόλλαξιν, οὐκ οἶδα ὅτι αὐτὸς πλάσασθαι χρησμὸν δέξιον, ὅτε τὸ πεῖσαι πρὸς καιρὸν αὐτῷ δυνησόμενον. μεμφομένῳ γὰρ αὐτῷ στομάχου ὀδύνην, προστάξαι βουλόμενος

Pontum: à quibus audacter maledictis pessimis impeteretur. Quos jussit lapidibus expellerent: si Deum habere propitium vellent. Porrò de Epicuro, hujusmodi prodidit oraculum. Scisitanti cuipiam quid ageret apud interos Epicurus: plumbeis, inquit compedibus vinctus, in cœno sedet. Et adhuc miraris si magnopere crevit oraculi celebritas, cùm videas interrogationes adeuntium, quàm sint prudentes, quamque eruditæ? Omnino autem sævum & implacabile cum Epicuro illi erat bellum, idque jure optimo. Nam cum quo tandem justius bellum gerat, homo præstigiator, portentorum amans, verique inimicissimus, quàm cum Epicuro qui rerum naturam perspexit, quique solus quid iis veri insit, apprimè novit? Verùm Platonis, Chrysippi, & Pythagoræ amicus erat, altamque cum illis pacem colebat. At intractabilis ille Epicurus (sic enim eum nominabat) erat illi plurimum invisus, nec immerito, quippe qui hæc omnia ridicula & ludicra duceret. Quam ob causam inter urbes Ponticas Amastrim in primis oderat: quoniam sciebat eos qui cum Lepido erant, aliosque his consimiles, complures in urbe versari. Nec unquam Amastriano cuiquam oraculum reddidit: quin ubi conaretur fratri Proconsulis respondere, deridiculè discessit, cùm nec ipse inveniret quemadmodum idoneum oraculum fingeret, nec haberet qui sibi in tempore posset componere. Nam cùm illi de stomachi dolore conquerenti, vellet præscribere, uti suillum pedem cum

1 Καὶ μόνῳ τῶν ἐν αὐτοῖς ἀληθείαν εἰδότι] Petronius: *Ipse pater veri, doctis Epicurus in hortis.* Plura testimonia congessi ad Laertii Epicurum. *Menagius.*

1 Μᾶλ-

ὕειον πόδα μὴ μαλάχῃ ἐκκλυσμένον ἐδέσιν, ὅπως ἔφη,

[1] Μάλβακα χοιρείαν ἱερῇ κυμίνῳ δε σπυδνῷ.

Πολλάκις μὲ ὡς ἐθέλοντα, ἔδειξε τὸν δράκοντα τοῖς δεομένοις, οὐχ ὅλον, ἀλλὰ τὴν ὑγρὰν μάλιστα τὸ ἄκρον σῶμα ἐθελοντήν, τὴν κεφαλὴν δ, ὑπὸ κόλπῳ ἀφέμενον φυλάττειν. ἐβελόμενος δ κ μειζόνως ἐκπλῆξαι τὸ πλῆθος, ὑπισχνεῖτο ἐ λαλιὰν παρίξειν τ Θεὸν αὐτὸν, ἄνδ ὑποφήτῃ χρησμῳδοῦντα. εἶτα ἀ χαλκοῦς γεφύρων ἑρμηνέας συνάψας, καὶ λαβὼν τ κεφαλὴν ἐκείνης τ μεμηχανημένης ὡσεὶ ὁμιλοῦντα διέρρας, ἄλλα πολὺ ἔξωθεν ἐμβοῶντ, ἀπεκρίνετο ὡσὲ τὰς ἐρωτήσεις τ φωνῆς λαβὼν ἑ ὀθονίνης ἐκείνης Ἀσκληπιεῖ προσαπλήσης. ἐκαλοῦντο δ οἱ χρησμοὶ ὕστοι, αὐτόφωνοι. καὶ ἐ πᾶσιν ἐδίδοτο, ἀδὲ ἀνέδην, ἀλλὰ τοῖς εὐπαρύφοις, καὶ πλουσίοις, καὶ μεγαλοδώροις. [2] ὁ γὰρ Σεβηριανὸς δεθεὶς ὑπὲρ τ ἐς Ἀρμενίαν εἰσόδου, τ αὐτοφώνων καὶ αὐτὸς ἐῶ. προτρέπων γδ αὐτὸν ἐπὶ τὴν εἴσβολὴν, ὅπως ἔφη,

cum malva præparatum ederet, hunc in modum ait,

Malvaca porcorum sacra cum minato Sipydno.

Sæpe quidem, ut dixi, ostendit draconem iis qui vellent, non totum, sed caudam potissimùm, & reliquum corpus prætendens, caput ne videretur abditum in sinu servabat. Cumque magis attonitam vellet reddere multitudinem pollicitus est sese exhibiturum ipsum Deum loquentem, ac fine interprete responsa dantem. Deinde non magno negotio gruum arteriis contextis, & per illud arte assimilatum caput insertis, alio quopiam per has foris insonante, ad interrogata respondebat, voce per Æsculapium illum linteo confectum ad aures promanante: quæ responsa ipsius voce reddita vocabantur: neque quibuslibet, neque passim dabantur: verùm splendidis, opulentis, ac munificis. Itaque quod Severiano redditum est, super expeditione in Armeniam susciplenda, erat ex Autophonis. Adhortans enim illum ad regionis illius invasionem, sic ait,

Par-

1 Μάλβακα] A malva Latino, μάλβα, μαλβακὶς, μάλβαξ. Menagius.

2 Ὁ γὰρ Σεβηριανὸς δεθεὶς ὑπὲρ τ ἐς Ἀρμενίαν εἰσόδου] Num de Severiano intelligendum illo, qui ab Hadriano nonagenarius cæsus fuit, de quo Dio in Hadriano? non puto. Nam sub Trajano floruit ante ejus impostoris tempora, & hic paulo post, Gallus Κελτὸς dicitur, & mortuus est, ut videtur, in ea expeditione, ut videtur innuere paucis lineis inferius: ἐπειδὴ πειθθεὶς ὁ ἀλλος ἐκεῖνος Κελτὸς εἰσέβαλε, ἐ ἀπήλλαξεν, αὐτῇ γραπτὰ ὑπὸ τῷ Ὀθρυάδι καταπεπτωκότα. Nam hæ voces ἀπήλλαξεν καταπεπτωκότα, non mihi videntur aliter posse intelligi, quam de ejus clade & morte; hanc autem expeditionem nullus, quod sciam, antiquorum memoravit, nisi forte aliquid mussitavit de ea Capitolinus in Vero, & Dio in Marco, qui ut puto, de eo negotio pluribus tractaverat, quæ suppressit Xiphilinus, & de hac expeditione intelligenda sunt hæc Capitolini verba de Vero imperatore: *Nam cum interfecto legato, casis legionibus, Syriis defectionem cogitantibus oriens vastaretur, ille in Apulia venabatur & apud Corinthum & Athenas inter Symphonias & cantica navigabat — duces autem confecerunt Parthicum bellum Statius Priscus & Avidius Cassius & Martius Verus* [per] *quadriennium. Ita ut Babylonem & Mediam pervenirent, & Armeniam vindicarent.* Tempus concordat, & Armenia vindicata

Πάρθυς, Ἀρμένιός τε, ἠδ' ὑπὸ δουρὶ δαμάσσας,
Νοσφίσις Ῥώμην, καὶ Θύμβριδος ἀγλαὸν ὕδωρ,
Στέμμα φέρων κροτάφοισι, μεμιγμένον ἀκτίνεσσιν.

Parthis, Armeniisque citato
Marte subactis,
Romam urbem repetes, & claras Tybridis undas.
Vertice serta gerens radiis distincta serenis.

Εἶτ' ἐπειδὴ πειθθεὶς ὁ ἡλίθιος ἐκεῖνος κιλτὸς, εἰσέβαλε, καὶ ἀπήμαξεν, αὐτῇ στρατιᾷ ὑπὸ τῷ Ὀθρυάδῃ κρᾶτος· τοῦτον μὲν τὸ χρησμὸν ἐξαμεῖ ἐκ τῶν ὑπομνημάτων, ἐπίηση δ' ἄλλον ἀντ' αὐτοῦ,

Deinde posteaquam vecors ille Gallus, incursione facta, cum exercitu ab Othryade fuisset cæsus, hoc oraculum sustulit à monumentis, aliudque ejus in locum substituit hujusmodi.

Μὴ σύγ' ἐπ' Ἀρμένιος ἐλάαν στρατόν. ἐ γὰρ ἄμεινον,
Μή σοι θηλυχίτων ἀνὴρ τύχῃ ἄπο λυγρόν
Πότμον ἐπισπεῖν, παύσῃ βιότοιο, φάος τε.

Agmen in Armenios ne duc: neque enim expedit istud.
Ne tibi fœmineis vir amictus vestibus, arcu
Exitium immittat, vitaque ac lumine privet.

Καὶ γὰρ αὖ κἀκεῖνο σοφώτερον ἐπενόησε, τοὺς μελλοχρονίους λεσχηνευὶς ἐπὶ προφανείᾳ τοῦ κακοῦ προτεθεσπισμένους, καὶ ἀποστρεφόμενον. πολλάκις γὰρ τοῖς μὲν νοσοῦσι, ὡς τὸ πλεῖστον, ὑγίειαν ἐπηγγέλλετο. ἀποθνήσκοντι δὲ, χρησμὸς ἄλλος ἑτοίμως ἐκ πολυφοίτου,

Siquidem & hoc callidissimè commentus fuerat, ut priora oracula quæ perperam, maleque evenissent, posterioribus emendaret. Sæpius enim ægrotis priusquam morerentur prædixerat fore ut convalescerent: quibus morientibus alterum oraculum illicò paratum erat, quod superiori diversa caneret,

Μηκέτι δίζησαι νόσοιο λυγρῆς ἐπαρωγήν.
Πότμος γὰρ προφανὴς, οὐδ' ἀλφυγέειν δυνατόν σοι.

Posthac desino opem lethali quærere morbo.
Mors etenim manifesta, nec evitare licebit.

Εἰδὼς δὲ τοὺς ἐν Κλάρῳ, καὶ Διδύμοις, καὶ Μαλλῷ, καὶ αὐτὸς ἐνδοκιμοῦντας ἐπὶ τῇ ὁμοίᾳ μαντικῇ τούτῃ, φίλους αὐτοὺς ἐποιεῖτο, πολλοὺς δὲ πρεσβύτων πέμπων ἐπ' αὐτοὺς, λέγων,

Porrò cùm non ignoraret, qui in Claro, ac Didymis, Malloque responsa dabant, ipsos quoque hujusmodi quadam arte divinandi celebres haberi, eos sibi reddebat amicos missis ad eos plerisque consultoribus, his verbis,

Nunc

cata eam fuisse Romanis ablatam antea innuit. Ex hoc igitur Luciani loco illustratur Capitolinus, & nomen legati adjiciendum, qui fuit Severianus Celta, & nomen ducis Persarum Othryades, quod tamen Græcum sonat: & non dubito aliter apud Persas expressum fuisse, sed mos fuit Græcorum omnia barbara nomina ad suum sonum accommodare. *Palm.*

Εἰς Κλάρον ἴεσο νῦν, τὰμὰ πατρὸς ὡς ὄπ' ἀκούσῃ.

καὶ πάλιν,

Βρογχίδεων ἀδύτοισι παλαίζεο, καὶ κλῦε χρησμῶν.

καὶ αὖθις,

Εἰς Μαλλὸν χώρει, θεοπίσματα τ' Ἀμφιλόχοιο.

Ταῦτα μὲν ἕντος τοῦ ὅρου μέχρι τῆς Ἰωνίας, καὶ Κιλικίας, καὶ Παφλαγονίας, καὶ Γαλατίας. ὡς δὲ καὶ εἰς τὴν Ἰταλίαν διεφοίτησε τὸ μαντεῖον τὸ κλεινὸν, καὶ εἰς τὴν Ῥωμαίων πόλιν ἐνέπεσεν, οἶδεν ὅς τις σὺν ἄλλῳ τῳ ἄλλα ἥκειν, οἱ μὲν, αὐτοὶ ἰόντες, οἱ δὲ πέμποντες. καὶ μάλιστα οἱ δυνατοὶ τῶν, καὶ μέγιστον ἀξίωμα ἐν τῇ πόλει ἔχοντες. ὧν πρῶτος καὶ κορυφαῖος ἐχρήσατο Ῥουτιλιανὸς, ἀνὴρ τὰ μὲν ἄλλα, καλὸς, καὶ ἀγαθὸς, καὶ ἐν πολλαῖς πείρῃσι Ῥωμαϊκαῖς ἐξητασμένος. τὰ δὲ περὶ τοὺς θεοὺς, πάνυ νοσῶν, καὶ ἀλλόκοτα περὶ αὐτῶν πεπεισμένος, εἰ μόνον ἀληλιμμένον τιν λίθον, ἢ ἐστεφανωμένον θεασαιτο, προσεπίπτων ἀεὶ, καὶ προσκυνῶν, καὶ ἐπὶ πολὺ παρεὼς, καὶ σύχόμενος, καὶ τἀγαθὰ παρ' αὐτοῦ αἰτῶν. ἐπὶ τοίνυν ἀκόντες τὰ περὶ τὸν χρηστήριον, μικρὰ μὲν ἐδύνατο ἀφεὶς τὴν ἐγκεχειρισμένην τάξιν, εἰς τὸ τοῦ Ἀβώνου πέτρας ἀναπτῆναι. ἔπεμπε δή οἱ δὲν ἄλλος ἐπ' ἄλλοις. οἱ δὲ πεμπόμενοι, ἰδιῶταί τινες οἰκέται ῥᾳδίως ἐξαπατηθέντες, ἐπανήεσαν. τὰ μὲν, ἰόντες. τὰ δὲ, ὡς ἰδόντες, καὶ ὡς ἀκούσαντες διηγούμενοι, καὶ προσεπιμετρῆσαι ἔτι τολμῶντες, ὡς ἐπιμόνοις εἶεν τῇ δεσπότῃ. ἐξήκουον γὰρ τὰ ἄθλια μάγοι, καὶ εἰς μανίαν ἐρρωμένως ἐνέβαλλον. ὁθὲν, ὡς ἐν τοῖς πλείστοις καὶ δυνατωτάτοις φίλος ὢν,

Nunc Claron ito mei vocem patris auditurus.

Et rursus,

Branchidica accedas adyta, atque oracula quaras.

Et iterum,

Mallon abi, Amphilochi quærens oracula vatis.

Et hactenus quidem de iis quæ intra patriæ fines usque ad Ioniam, Ciliciam, Paphlagoniam, Galatiamque designavit. Vt verò & Italiam oraculi fama pervasit, & ad ipsam Romanorum urbem pervenit, nemo non eò certatim properabat: alii ibant ipsi, alii mittebant, potissimum hi qui potentia, & authoritate plurimùm in Repub. pollebant: quorum princeps caputque fuit Rutillianus, vir aliàs quidem honestus ac probus, tum compluribus in præliis Romanorum spectatæ virtutis: sed qui in his quæ ad Deos pertinent, parum sanè sapéret, & de iis absurda crederet: adeò ut si cubi lapidem vel inunctum, vel coronatum conspexisset, continuo procideret, atque adoraret, ac diutiùs advolutus vota faceret, bonaque ab illo peteret. Hic igitur audita oraculi fama, parum abfuit, quin relicto exercitu, quem tenebat, in Aboni murum avolarit. Alios autem post alios eò legabat. Porrò qui mittebantur, imperiti quidam famuli facilè decepti, domum rèdibant, alia quidem visa, alia verò tanquàm visa & audita narrantes, atque his plura accumulantes, quò fierent domino commendatiores. Itaque senem infœlicem iusflammabant, & in vehementem insaniam impellebant. Hic verò, ut qui plurimis, ac potentissimis erat amicus,

πελήλ, τὰ μὲ, διηγεμένος ὡς ἀκήκοει παρ' τ πεμφθέντων. τὰ ὃ, ἃ παρ' αὐτῦ πεφασθείς. συέπλησε οἷ ἐν τῷ πόλιν, καὶ διεσάλευσεν ὅτω, καὶ τ ἐν τῇ αὐλῇ τὰς πλείστας διεφορύσησεν. οἱ αὐτίκα καὶ αὐτοὶ ἠκέζησθε ἅπασά τ τ καθ' αὐτύς. ὁ ὃ, τὰς ἀφικνεμένας φιλοφρόνως ὑποδεχόμενος, ξενίοις τε & παῖς ἄλλαις δωρεαῖς πολυτελέσιν ἐρμαζόμενος αὐτοῖ, ἀπέπεμπεν, οὐκ ἀπαγγελοντας, μόνον τὰς ἐρωτήσεις, ἀλλὰ & ὑμνήσοντας τὸν Θεὸν, καὶ περάσια ὑπὲρ & μαντείε, καὶ αὐτῦ ψευσμένε. καὶ μηχανᾶταί τ ὁ τρισκατάρατος οὗτος ἄσοφον, ὡδὲ & σοφοχρήσε λῆσιν ἄξιον. λύων γὰρ τὰ πεπρόμμενα βιβλία, καὶ ἀναγνώσας ὁ τ δύο ἐπιστολὰς, καὶ συγκεκλεισμένον ἐν ταῖς ἐρωτήσεσι, κατεῖχεν αὐτὰς, καὶ οὐκ ἀπέπεμπεν, ὡς ἀναχωρέσης, καὶ μονονυχὶ δῆλος ἦν τὸ δέον ἔχει τὰς ἀποκρίσεις, μεμνημένος οἷα πάλαι ἀκήκοει. σκοπῶν ὃ οἷα εἰκὸς τὰς πάλαι, & μέγα δυναμένας, τὰς φύσεις πυνθάνεσθαι. ἐλάμβανεν δὲ πολλὰ παρ' ἐκείνων, εἰδὼς ὅτι αὐτὰς. οὗτος ἔχει τ δόκιον. βάλλεται δ' ἐν τῇ Γαλλίᾳ ὑπὲρ τ τῶν χρημάτων οἱ ἐκεῖ. πυνθανομένῳ γὰρ αὐτῷ περὶ & παιδὸς ὁπόσην τ γυναικὸς παιδείαν ἔχοι; ὅτινα προσήκοιτο διδάσκαλον τ μαθημάτων αὐτῦ, ἔφη,

Πυθαγόραν, ἀοιδὸν ἀριστήων ἐρατεινόν.

Εἶτα μετ' ὀλίγας ἡμέρας & παιδὸς ἀποθανόντος, ὁ μὲ ἀπορῶν ἐδόκει ἐπιτιμᾶν τοῖς αἰτιωμένοις, ὡδὲ πόθεν ὅτως ἐλλεcus, eos adibat narrans cùm ea quæ à se missis acceperat, tum ea quæ ex sese effinxerat. Quare urbem hic implevit & concitavit: & plerosque ex aulicis expavefecit: qui de suis etiam rebus aliquid audire compulsi sunt. Porrò Alexander advenientes comiter excipiebat, ac xeniis, aliisque magnificis donatos muneribus, ad eum remittebat: hoc agens uti non solùm renuntiarent oracula, verùm etiam Dei laudes canerent, ac portentosa quædam de oraculo, deque ipso mentirentur. Excogitat etiam ter scelestus ille quiddam neutiquam insecutum, & ingeniosius quàm ut vulgari latroni conveniat. Etenim resignatis ac perlectis libellis, si quid inveniſſet quod cum interrogantis discrimine ac periculo conjunctum videretur, apud se detinebat, neque remittebat, quò videlicet sibi manciparet, ac solùm non servos redderet ob metum eos qui miserant, quum illis in mentem veniret, quibus de rebus consuluissent. Intelligebat autem ut verisimile est, eos qui opibus ac potentia præcellerent, ejusmodi rogationes proponere. Ab his munera quam plurima ferebat, quippe qui non ignorarent sese intra calles ejus teneri. Libet autem aliquot ex his responsis commemorare, quæ Rutilliano reddidit. Huic scitcitanti de filio, ex uxore priore susceptο, jam ad disciplinas maturo, quem præceptorem in literis illi instituendo adhiberet, respondit,

Pythagoram, egregiè ile canentem prælia vatem.

Deinde paucis post diebus extincto puero, ipse quidem hærebat, nec habebat, quod incusantibus responderet, oraculo videlicet ira

re

γμένῃ τ χρησμῷ. ὁ δ Ρ'υτιλλιανὸς αὐτὸς φλύσπος ὁ βέλτιστος, ἀπελογεῖτο ὑπὲρ τ μαντείου, λέγων, τοῦτο αὐτὸ σημαίνειν τ Θεόν, καὶ δι' αὐτὸ ζῶντα μ, πελάσαι μαθόντα διδάσκαλον ἑλέσθαι αὐτῷ. Πυθαγόραν δ, καὶ Ὅμηρον πάλαι πεθνεῶτας, οἷς εἰκὸς τὸ μεμφόμενον σὺ ἄδε νῦν σωθῆναι. τί τοίνυν μέμφεσθε ἄξιον Ἀλεξάνδρῳ, εἰ τοιούτοις ἀνθρωπίσκοις συδιατρίβειν ἠξίωσε; αὐθις δ πυθόμενος αὐτῷ τὴν τ ψυχὴν διεδέξατο, ἔφη,

Πρῶτον Πηλείδης ἐγήρα. μετὰ τοῦτο, Μένανδρον.

Εἶθ' ὃς νῦν φαίνῃ μ ὄλ' ἔσεσθαι ἠλιὰς ἀκτίς.

Ζήσεις δ' ὀγδώκοντ' ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν λυκάβαντας.

Ὁ δ' ἑβδομηκοντούτης ἀπέθανε μελαγχολήσας, ὑδὲ ἐνεμείνας τῷ τ Θεῷ ὑποχεῖσι. καὶ ὅτ ὁ χρησμὸς τ Αὐτοφώνιον λῷ. ἐγαμοῦμεν δ αὐτῷ ποτε ἐ τὴν γάμβ, ῥητῶς ἔφη,

Γῆμον Ἀλεξάνδρῳ τε, σελησιάδης τε θύγατρα.

Διεδεδώκει δ πάλαι λόγον ὡς τ θυγατρὸς, ὡ εἴχεν ὁν σελήνης αὐτῷ γνωμένης. τὴν γὰρ [1] σελήνην ἔρωτι ἀλόντα αὐτῆ, κοιτεύδοντί ποτε ἰδέσθαι, ὅσῳ αὐτῇ ἔθος, κεκαλυμμένον ἐρᾶν τ κριῶν. ὅθ' ὑδὲν μελλήσας ὁ σωσιπάτ Ρ'υτιλλιανὸς, ἀΐξας ἔπεμπεν ἐπὶ τὴν κόρην, καὶ τὸν γάμον σωσιπόλῳ ἐξηκοντούτῃ νυμφίον, καὶ συνεῖν, τὴν πενθερὸν σελήνην ἐκκαλεσάμενος ὅλως ἱλασκόμενον, καὶ τ ἐπιγαμίαν εἰς ἐ αὐτὸν οἰόμενον μεγαλύνειν. ὅθ' ὡς ἄπαξ τ σὺ Ἰταλίᾳ concumbit, socrum suam stolidis hecatombis Lunam placans: seque ex cœlitibus unum evasisse putans. At hic rem in Italia semel

re præsenti confutato. At Rutillianus optimus ultrò occupans, defendebat oraculum affirmans Deum portendisse hoc ipsum, cùm jussisset neminem è vivis adolescentulo deligi præceptorem, sed Pythagoram potius, atque Homerum jam olim defunctos, quibuscum credibile esset eum jam versari. Quid igitur Alexandro vitio vertere convenit, si cum homunculis hujusmodi versari optavit? Rursus eidem percontanti cujus tandem animam esset sortitus, ait,

Principio fueras Pelides, deinde Menander.

Deinde is qui nunc es, post fax phœbea futurus.

Octoginta annum, & centum produxeris annos.

At hic septuagenarius ex insania interiit, haud expectato Dei promisso: quanquam hoc quoque oraculum ex Autophonis erat. Eidem etiam aliquando de uxore ducenda percontanti, disertè respondit,

Ducito Alexandronatam, Lunaque puellam.

Siquidem jam olim rumorem disseminarat, filiam quam habebat, è Luna sibi susceptam fuisse, quæ sui amore capta fuisset, quum dormientem aliquando conspexisset: cùm ipsi sit familiare formosos dormientes adamare. Tum Rutillianus vir prudentissimus, nihil cunctatus, protinus accersit puellam, nuptias conficit sexagenarius sponsus, &c

1 Σελήνην] Has de re Suet. Caio. *Bourd.*

1 Mel-

ἐξαγμάτων ἐλάβετο, [1] μείζω ἀεὶ ἐπεισπνέων, καὶ πάντοσε ὁ Ῥωμαίων ἀρχὴς ἔπεμπε χρησμῳφόρους, πᾶσι πόλεσι προλέγων, λοιμοὺς, καὶ πυρκαϊὰς φυλάττεσθαι, καὶ σεισμούς. καὶ ἀσφαλῶς βοηθήσειν ὡς μὴ γένοιτό τι τούτων, αὐτὸς ὑπισχνεῖτο αὐτοῖς. ἵνα δὴ πάντα χρησμῷ. Αὐτόφωνον δ' αὐτὸν, εἰς ἅπαντα τὰ ἔθνη ἐν τῇ λοιμῷ διεπέμψατο. ἦν δὲ τὸ ἔπος ἓν,

Φοῖβος ἀκερσεκόμης λοιμὸν νεφέλῃσιν ἀπερύκει.

Καὶ τοῦτο ἦν ἰδεῖν τὸ ἔπος πανταχοῦ ἐπὶ τῶν πυλώνων γεγραμμένον, ὡς δὲ λοιμὸν ἀλεξιφαρμακον. πρὸς ἐς τἀναντίον τοῖς πολίταις πρὸς χάριν. καί μοί που τύχην αὐτὴν μάλιστα αἱ οἰκίαι ἐπεπώθησαν, ἃς τὸ ἔπος ἐπεγέγραπτο. καὶ μή με νομίσῃς τοῦτο λέγειν ὅτι ἅμα τὸ ἔπος ἀπώλλυτο, ἀλλὰ τύχη τις ἄτοπος ἐγένετο. πολλὰ γοῦν οἱ πολλοὶ δ' ἀμελήσαντες τῆς τύχης, ἠμέλησαν, καὶ ῥᾳθυμότερον διῆγον, ὡδέ πῃ χρησμοῦ ὡσεὶ τῶν νόσων σωτηρίαν ἔχοντες, ὡς ἂν ἔχοιτο προμαχομένων αὐτῶν συλλαβάς, καὶ τὸ ἀκερσεκόμα Φοῖβον ἀπεξύοντα τὸ λοιμόν. συζήτησις μέντοι ἐν αὐτῇ Ῥώμῃ κατεστάθη παντὸς πολλοὺς τῶν σωωμοτῶν, οἱ πῶς ἐκάστῳ γνώμης διήγγελλον αὐτῷ, καὶ πῶς ἐρωτήσεις προεμήνυον, καὶ ὡς μάλιστα ἐφίεσθαι, ὡς ἔτι μᾶλλον αὐτοὺς ὡς τοὺς ἀποκρίσεις, καὶ πάντα ἥκειν τὰς πεμπομένους καταλαμβάνειν. καὶ ὡς μὲν τὰς ἐν τῇ Ἰταλίᾳ, πῶς καὶ τὰ πιαῦτα

mel aggressus majora in dies excogitabat, & in omnes Romanæ ditionis partes, qui perferrent oracula, dimittebat: prædicens civitatibus cavendam esse pestilentiam, incendia, terræ motus: se certa remedia traditurum, ne quid horum accideret, pollicebatur. Vnum etiam oraculum Autophonum ipsum pergentes omnes grassante peste divulgavit, unico carmine comprehensum,

Intonsus nubem pestis depellit Apollo.

Quod carmen videre erat pro foribus ubique scriptum: tanquam adversus pestilentiam remedio futurum. Sed ea res contrarium apud plurimos eventum est sortita. Nam nescio quo casu eæ potissimùm domus inanitæ sunt, quibus carmen erat inscriptum. Neque verò putes me dicere carmen fuisse in causa ut interierint. Quin hoc casu quodam sic accidit, cùm fortè plerique freti carmine, negligentiùs & segniùs vixerint, nihil adversus pestem præter oraculum adhibentes, quasi syllabas pro se pugnantes, & intonsum Apollinem telis pestem propellentem haberent. Exploratores etiam ex sua conjuratione quamplurimos Romæ constituerat, qui sibi qua quisque mente esset indicarent, ac priusquam oraculum adiissent, illi significarent quidnam essent percontaturi, quidque potissimum cuperent, ut priusquam venissent qui mittebantur, ille jam ad respondendum esset paratus. Atque hæc quidem & id genus alia machinamenta, adversus Italicas urbes præ-

[1] Μείζω ἀεὶ ἐπεισπνέων] Flor. μείζον ἀεὶ ἐπεισπνέων. Paginas sequentes alibi interpretor. *Bourd.*

προεμηχανῶτο. πλειστῳ τε χαίρ
πνευ σωίζεται, καὶ δαδουχίας. καὶ
ἱεροφαντίας, τρίων ἑξῆς ἀεὶ πλη-
μέναι ἡμερῶν. καὶ τὸ μὲ τῇ πρώ-
τῃ, προόρησις ὧν ὥσπερ Ἀθήνησι,
τοιαύτη. εἴ τις ἄθεος, ἢ Χριστια-
νὸς, ἢ Ἐπικούρειος, ἥκει κατάσκο-
πος τῶν ὀργίων, φθεγέσθω. οἱ δὲ πι-
στεύοντες τῷ Θεῷ, πλειόνων τύ-
χοιεν τῇ ἀγαθῇ. εὐθὺς οὖν ἀρχὴ
ἐξέλασις ἐγίνετο. καὶ ὁ μὲ,
ἠλάτο λέγων, ἔξω Χριστιανός. τὸ
δὲ πλῆθος ἅπαν ἐπεφθέγγατο, ἔξω
Ἐπικούρειος. εἶτα λοιπὸς ἐγίνετο
λοχεία, καὶ Ἀπόλλωνος γένεσις, καὶ
Κορωνίδος γάμος, καὶ Ἀσκλη-
πιὸς ἐτέκτηνε. τῷ δὲ τῇ δευτέρᾳ,
Γλύκωνος ἐπιφάνεια, καὶ γένεσις
δὲ Θεοῦ. τρίτῃ δὲ ἡμέρᾳ, Ποδα-
λειρίου τε υἱὸς, καὶ ἡ μητρὸς Ἀ-
λεξάνδρου γάμος. Δαδὶς δὲ ἐκα-
λεῖτο, καὶ δᾷδες δὲ ἐκαίοντο. καὶ
παλλακίδιον, σελήνης, καὶ Ἀλε-
ξάνδρου ἔρως. καὶ πεμπομένη δὲ Ῥω-
μαίων ἡ γυνὴ, ἐδαδούχει δὲ, καὶ
ἱεροφάντης ὁ Ἐνδυμίων Ἀλέξαν-
δρος. καὶ ὁ μὲ, καθεύδων δῆθεν,
κατέκειτο ἐν τῷ μέσῳ. κατεκὴ δὲ
ἐπ' αὐτὸν ὁ τε ὀργῆς ὡς ἐξ ὑ-
ραγοῦ ἀντὶ τῆ σελήνης, Ῥωμαία τις
ἀρχαιοτάτη, τῶν Καίσαρος οἰκετό-
ρων τινὸς γυνὴ, ὡς ἀληθῶς ἐρῶσα
δὲ Ἀλεξάνδρου, καὶ ἀντερωμένη ὑπ'
αὐτοῦ. καὶ ὁ ὀφθαλμὸς δὲ ὁλε-
θρίου ἐκείνης ἀνδρὸς, φιλήματά τε
ἐγίνετο ἐν τῷ μέσῳ, καὶ περι-
πλοκαί. εἰ δὲ μὴ πολλαὶ ἦσαν αἱ
δᾷδες, τάχ' ἂν τι ἐν τῷ ὑπὸ κόλ-
πῳ ἐπράττετο. μικρὸν δὲ, εἰσ-
ῆλθε πάλιν ἱεροφαντικῶς ἐσκοσ-
μένος ὁ πολὺς τῇ σωπῇ. καὶ
αὐτὸς μὲ ἔλεγε μεγάλῃ τῇ φωνῇ,
Ἰὴ Γλύκων. ἐπεφθέγγετο δὲ αὐ-

præstruxerat. Nam & initiationes quasdam instituerat, tædarum per manus tradendarum gestationes, & sacrorum cæremonias, quæ quidem tribus ex ordine diebus continenter peragerentur. Ac primo quidem die, Athenienſium ritu, denunciatio fiebat hujuſmodi. Siquis impius, aut Chriſtianus, aut Epicureus myſteriorum explorator acceſſit, diſcedat. Sed qui Deo credunt, fœliciter initientur. Sub hæc protinus exigebantur, illo præeunte ac dicente, Foras pellantur Chriſtiani. Tum multitudo acclamabat univerſa, Foras pellantur Epicurei. Dehinc Latonæ puerperium agebatur, & Apollinis nativitas, tum Coronidis nuptiæ, demum naſcebatur Æſculapius. Secundo die Glyconis ortus, Deique nativitas. Tertius dies Podalirii, & matris Alexandri erant nuptiæ, Qui Dadis appellabatur, à facibus quæ accendebantur. Poſtremò Lunæ & Alexandri amor, ac naſcens Rutilliani conjunx. At verò facem geſtabat myſteriaque agebat Endymion Alexander, qui dormiens in medio jacebat: atque in eum è tecti faſtigio, tanquam è cœlo, Lunæ vicem agens deſcendebat, Rutillia quædam formoſiſſima, cujuſdam è Cæſareæ domus præfectis uxor, quæ nimirum Alexandrum amabat, & ab illo viciſſim amabatur. Tum ob oculos perditiſſimi illius mariti, oſcula in propatulo, & complexus fiebant. Quòd niſi complures tædæ fuiſſent, forſan nonnihil eorum quæ ſub ſinu fieri ſolent, patratum fuiſſet. Paulo poſt rurſum introibat ornatu ſacerdotali, multo cum ſilentio. Deinde ipſe primus clara voce ſonabat, Io Glycon. Aſſonabant

σὺ ἐπακολουθοῦντες ἀμφὶ τὴν δᾷδα· καὶ κήρυκές τινες Παφλαγόνες, καρβατίνας ὑποδεδεμένοι, πολλὴν τὴν σκορδάλμην ἐρευγόμενοι, Ἰὴ Ἀλέξανδρε. πολλάκις δὲ ἐν τῇ δαδουχίᾳ καὶ τοῖς μυστικοῖς σκιρτήμασι γυμνωθεὶς ὁ μηρὸς αὐτοῦ ἐξεπίπτοις, χρυσοῦς διεφαίνη, δόκιμος καὶ ὡς εἰκὸς ἐπιχρύσου περιαστράπτων καὶ τὴν αὐγὴν τῆς λαμπάδος ἀποσιλβων. ὥστε ἐξ ἡμιόλιός ποτε ζητήσεως δύο τῶν μαθητῶν ὑπὲρ αὐτοῦ, εἴτε Πυθαγόρου ψυχὴν ἔχοι ἀμφὶ τὸ χρυσοῦν μηδοῦν, εἴ τι ἄλλο ὁμοίως αὐτῷ, καὶ τὴν ζήτησιν ταύτην αὐτὸς Ἀλεξάνδρῳ ἐπανενεγκόντων, ὁ βασιλεὺς Γλύκων χρησμῷ ἔλυσε τὴν ἀπορίαν,

Πυθαγόρου ψυχὴ, ποτὲ μὲν φθίνῃ, ἄλλοτε δ' αὖξῃ.
Ἡ δὲ θεοφθορίη, δίης φρενός ἐστιν ἀναῤῥώξ.
Καί μιν ἔπεμψε πατὴρ ἀρωγὸν ἐπαρωγήν.

καὶ πάλιν,

Εἷς Διός ἐστι, Διὸς βλωθεῦσα κεραυνῷ.

Περιέλκων δὲ πᾶσιν ἀπέχεσθαι παιδὸς συνουσίας ὡς ἀσεβὲς ὄν, αὐτὸς τοιόνδέ τι ὁ γλυκέρας ἐπεχείρησε. πᾶσι γὰρ πόλεσι ταῖς Ποντικαῖς, καὶ ταῖς Παφλαγονικαῖς, ἐπήγγελλε θεωρόντας πέμπειν εἰς τελετὰς, ὑμνήσοντας παρ' αὐτῷ τὸν Θεόν. καὶ ἔδει δοκιμαζόντας, καὶ θεοφιλεῖς τοὺς εὐγενεστάτους, καὶ ἀρχικοὺς, καὶ κάλλει διαφέροντας, πεμφθῆναι. ὃς ἐγκλεισάμενος, ὥσπερ ἐν μυστηρίοις ἐχρῆτο συγκαθεύδειν, καὶ πάντα τρόπον ἐμπαροινῶν. καὶ νόμος ἦν ἐπεποίητο ὑπὲρ τοῦ ὀκτωκαιδέκατον ἔτος, μηδένα τῷ αὐτοῦ στόματι δεξιοῦσθαι, μηδὲ φιλεῖν ἐπὶ τοσοῦτον, ἕως ἂν ἐκ τοῦ πώγωνος ἐπιφανῶς ἐκκαθαρθῇ. ἐπὶ τοσοῦτον δὲ ἐφιλεῖτο, ἕως ἐκ τοῦ πώγωνος ἐπιφανῶς ἐκκαθαρθῇ. ἐπὶ τοσοῦτον δὲ ἐφιλεῖτο, ἕως ἐκ τοῦ πώγωνος ἐπιφανῶς ἐκκαθαρθῇ.

bant autem egregii cantores, & præcones quidam Paphlagones, carbatinis calceati, plurimum allii nidorem ructantes. Io Alexander. Porrò subinde inter gestandas tædas, atque inter mysticas saltationes, femur illius de industria renudatum, aureum apparebat, pelle ut conjicio, inaurata circundata, & ad tædarum fulgorem relucente. Itaque cum inter duos desipientes sapientes de eo orta esset quæstio utrum ob femur aureum, animam Pythagoræ haberet, an aliam Pythagoricæ illi similem, & hanc controversiam ad ipsum Alexandrum retulissent: rex Glycon oraculo dubium solvit,

Pythagoræ mens emoriturque, oriturque vicissim.
Vatis at est animus divina è mente profectus,
Hunc pater auxilio misit justisque, piisque.

Et rursum.

Tecta Iovis repetit, Ioviali fulmine tactus.

Porrò cum denunciaret omnibus, ut à puerorum concubitu abstinerent, ceu re nefaria, vir ille egregius hujusmodi dolum excogitavit. Ponticis ac Paphlagonicis urbibus imperabat, ut tertio quoque anno mitterent oráculorum consultores qui Dei laudes apud se canerent. Et spectatos, selectosque illos, nobilissimos, ætate florentissimos, formaque eximios mitti oportebat. Quibus inclusis perinde ut emptitiis ad libidinem abutebatur, modis omnibus in eos debacchari solitus. Præterea legem condiderat nequis major annis octodecim sese admoto ore com-

λήμμα ἀπαξίους, ἀλλὰ τοῖς ἄλλοις ὠθούμενον τῷ χεῖρα κύσαι, μόνης τὰς ἀρχίας καταφιλεῖ. καὶ ἐκάλουν ἅπαι οἱ σύνδειπνοι. φιλήμα τοῦτο. πεπαῦται σοφῶν, τοῖς ἀνοήτοις διεπλεῖ, γυναιξὶ τε ἀνέδην ἀφροδισίαν, καὶ παισὶ συνών. καὶ ὦ μέγα, καὶ οὐκ ἐπ' ἐκείνῳ, εἴ τινα γυναικὶ ὠθοσοβλίψειεν, εἰ μὴ φιλήματος ἀξιώσειεν, ἀθρόον τῷ ἀραβῶνι τύχη ὠνητὸ ἐκεῖνος εἰς τὴν οἰκίαν αὐτῆς εἰσρυήσεσθαι. πολλαὶ μὲν καὶ ψυχὰν πεπεικέναι παρ' αὐτοῦ, καὶ οἱ ἄνδρες ἐπιμαρτύρονται ὅτι ἀληθῶς λέγουσιν. ἐβουλόμην δέ σοι καὶ Ἀφλοσιον διηγήσασθαι τὸν Γλύκωνος, καὶ τὸν Σακέρδωνος, τίνα τινὰ ἄνθρωπον, ὁποῖα πρὸς τὴν σύνεσιν εἴη καὶ τὰ ἐρωτήσεων. ἀείγωνα μὲν αὐτὸν, χρυσοῖς γράμμασι γεγραμμένον ἐν Τίῳ, ἐν τῇ τοῦ Σακέρδωνος οἰκίᾳ. εἰπὲ γάρ μοι ἔφη ὦ δέσποτα Γλύκων, τίς εἶ. ἐγὼ μὲν οὖν ὁς, Ἀσκληπιὸς νέος, ἄνθρωπος παρ' ἐκείνου τὸ σῶμα. πῶς λέγεις; ὁ θέμις ἀκοῦσαί σε τοῦτο γε. πόσα δὲ ἡμῖν ἔτη ἐπιδημεῖς χρησμῳδῶν; τρίτον πρὸς τοῖς χιλιοστοῖς. εἶπα, ποῖ μεταβήσῃ; εἰς Βάκτρα, καὶ τὴν ἐκεῖ γῆν. δεῖ γὰρ ἁπλοῦσαι καὶ τὰς βαρβάρους ἐπιδημίας τὰ ἐμά. τὰ δὲ ἄλλα χρησήρια, τὰ μὲν Διδύμοις, καὶ τὰ μὲν Κλάρῳ, καὶ τὰ μὲν Δελφοῖς, ἔχουσι τὰ μὲν παρὰ τὰ ἀπόλλωνι χρησμῳδοῦσι, ἢ ψεύδεσι εἰσὶν οἱ νῦν σκηπτοῦχοι οἰκεῖ χρησμοί; μηδὲ τοῦτ' ἐπελθόντες εἰδέναι. ὃ γὰρ θέμις. ἐγὼ δέ τις ἔσομαι μὴ τὰ νῦν βίου; κρεμνῶν. εἶπα, ἵππος. εἶτ' ἄνηρ σοφὸς, καὶ σωφρὼν ὁ μείων Ἀλεξάνδρου. τοιαῦτα μὲν ὁ Γλύκων τῷ Σακέρδωνι plecteretur, ne-ve cum basio salutaret: sed reliquis manum duntaxat osculandam porrigens, solis formosis osculum dabat: quibus inde cognomen inditum, ut intra osculum constituti dicerentur. Hunc in modum perpetuo stolidis illudebat, uxores impunè stuprabat, & cum pueris consuescebat. Quin magnum quiddam, omnibusque optandum videbatur, si cujus uxorem vel aspexisset modò. Si quam etiam osculo dignatus fuisset, nemo non prosperam fortunam affatim in suam domum existimabat influxuram. Multæ præterea se ex ipso etiam peperisse gloriabantur, easque verum dicere mariti testabantur. Lubet etiam dialogum tibi referre Glyconis & Sacerdotis, viri cujusdam Tianei, cujus sapientiam cognosces ex iis quæ scitu citatus est. Hunc equidem legi aureis literis Tii descriptum, ipsis Sacerdotis in ædibus. Dic mihi, inquit, domine Glycon quisnam es? Sum, ille inquit, novus Æsculapius. Num alius ab illo priore? quid ais? haud fas est ut istud audias. Quot verò annos oracula dando permansurus es? Ad millesimum tertium. Deinde quò demigraturus? Ad Bactra, atque in eas regiones: siquidem oportet etiam barbaros mea præsentia frui. At reliquæ sortes, quæ in Didymis, Claro, Delphisque redduntur, utrum ab authore proficiscuntur Apolline, an vana sunt quæ illic redduntur oracula? Ne istud quidem scire cupiveris, nefas enim. Cæterùm ego quis tandem post hanc vitam futurus sum? Camelus. deinde equus, postea vir sapiens, nec inferior Alexandro vates. Hujusmodi fuit Glyconis cum Sacerdote colloquium,

ἀπελίχθη. ἐπὶ τέλει δ', χρησμὸν ἔμμετρον ἐφ' ἑξαμέτρῳ, εἰδὼς αὐτὸν Λεπίδου ὄντα φίλον,

Μὴ πάθῃ Λεπίδῳ, ἐπὶ οἱ λυγρὸς οἶτος ὀπηδεῖ.

Πάνυ γὰρ ἐδεδίει τὸν Ἐπίκουρον, ὡς φασὶ πού, ὡς πᾶσι ἀντίπτωτον, καὶ ἀπισφίγγει τὰ μαγγανείας αὐτῷ. ἵνα γὰρ πᾶσι τοῖς Ἐπικουρείοις τολμήσαντα καὶ διελέγχειν αὐτὸν ἐπὶ πολλῶν παρόντων, εἰς κίνδυνον ὀλίγου κατέστησεν. ὁ μὲν γὰρ εἰσελθὼν, ἄλλα μεγάλῃ τῇ φωνῇ, σὺ μιμοῖο ὦ Ἀλέξανδρε, τὸν σὸν πάππον Φλαγόνα εἰσπεπαικέναι οἰκέταις αὐτοῦ τοῦ ἡγεμόνος τῆς Γαλατίας, τὸν ἐπὶ γηραιῷ ἀνέπιστος, ὡς ἀπεκτονότας τὸν υἱὸν αὐτοῦ οὐ Ἀλεξανδρείᾳ παιδεύόμενον. ὁ δὲ νεανίσκος, ζῇ, καὶ ἐπανελήλυθε ζῶν μὴ τῶν τοῦ οἰκετῶν ἀπώλειαν, θηρίοις ὑπὸ σοῦ ἐδεδόκτων. τοιοῦτον δή τι ἐγεγόνητο. [1] ἀναπλέουσα ὁ νεανίσκος εἰς Αἴγυπτον ἄχρι τοῦ πλύσματος, τελοῦσι ἀναγομένοις, ἐπείθη καὶ αὐτὸς εἰς Ἰνδίαν πλεῦσαι. καὶ πολὺ πρὸ ἐδόκουν, οἱ δυσνοίας ἕνεκεν οἰκέται αὐτοῦ, ἀπηγγέλθαι τὸν Νεῖλον τελέοντα διεφθάρθαι τὸν νεανίσκον, ἢ καὶ ὑπὸ λῃστῶν· πολλοὶ γὰρ ἦσαν τότε, ἀπηρκέναι, ἐπανηλθον, ἀπαγγέλλοντες αὐτοῦ τὸν ἀφανισμόν. εἶτα ὁ χρησμὸς ἔμμετρος ἐφ' ἑξαμέτρῳ, εἰδὼς αὐτὸν Λεπίδου ὄντα φίλον,

Μὴ πάθῃ Λεπίδῳ, ἐπὶ οἱ λυγρὸς οἶτος ὀπηδεῖ.

quium. Postremò & oraculum carmine reddidit: cum non ignoraret ipsum esse Lepidi amicum,

Ne pare Lepido, namque huic fatum instat acerbum.

Etenim ut ante dixi, metuebat Epicurum, ut pote sapientem suis artibus atque imposituris infensum. Itaque ex Epicureis quempiam, ausum multis præsentibus ipsum coarguere, in discrimen non parvum adduxit. Nam is illi magna voce dictum venit. Tu nimirum Alexander Paphlagoni cuidam persuasisti, ut servos suos apud Galatiæ præfectum capitis accerseret, ut qui filium ipsius qui Alexandriæ erudiebatur, occidissent. Atquī vivit adolescens, incolumisque reversus est, famulis supplicio jam affectis, qui tuo impulsu bestiis traditi perierunt. Porrò istiusmodi quiddam acciderat. Cùm adolescentulus in Ægyptum amne adverso navigasset, provecto ad inundationem usque navigio, persuasus etiam est ut in Indiam usque navigaret. Cumque diutius abesset, infœlices illi ipsius ministri, rati vel in Nilo navigantem interiisse adolescentem, vel etiam à latronibus (nam id temporis permulti grassabantur) esse peremptum, reversi sunt domum, renunciantes eum è medio sublatum esse. Deinde proditum oraculum,

1 Ἀναπλέουσα ὁ νεανίσκος εἰς Αἴγυπτον ἄχρι τοῦ κλύσματος πλοῖα ἀναγομένοις | Ita vertit Erasmus. At si Ptolemæum consuluisset l. 4. tab. Afr. 3. didicisset Κλύσμα esse nomen proprium loci in littore maris Rubri, ubi præsidium erat, dicitur enim φρούριον ibi, & ut ex hoc loco conjicio, ubi navigia per Nilum & Ptolemæum fluvium, qui à Trajano renovatus & repurgatus fuerat, adducebantur ἀνήγοντο, & sic navigatio in Indiam fiebat. Idcirco lege cum majuscula Κλύσματος, & verte *usque ad Clysma adducto navigio*. Non dubito autem id nomen fuisse à Græcis impositum ei loco Ptolemæis regnantibus ob accessiones maris rubri, quæ illuc penetrabant, & eum locum ἐκλυζον lavabant. Vide quæ notavi ad Strabonem pag. 804. *Palm.*

σμῷς, καὶ ἡ κρίσις, μεθ' ἣν ἐπίσης ὁ νεανίσκος, διηγέμενος τὴν ἀποδημίαν. ὁ μὲν, ταῦτα ἤκουεν. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος, ἀγανακτήσας ἐπὶ τῷ ἐλέγχῳ, καὶ μὴ φέρων ὅτι εἰδὼς τὴν ἀλήθειαν, ἐκέλευε τὸν πυρρίας λίθους βάλλειν αὐτὸν, ἅμα καὶ αὐτὸς ἐναγεῖς ἔσεσθαι, καὶ Ἐπικούρους κληθήσεσθαι. τοῦτο δὲ, βάλλειν δρῶντες, Δημήτρατός τις ἐπιδημῶν τῷ Πόντῳ, ὠθοῦσι συνελθόντες, ἐρρύσατο δὲ θανάτου τὸν ἄνθρωπον, μικρὰ δεῖν καταλυσθέντα πάνυ δικαίως. τί γὰρ ἔδει μόνον φρονεῖν σὺν τοσούτοις μαινομένοις, καὶ συμπλακῆναι τῇ Παφλαγόνων μανίᾳ; καὶ τὰ μὲν κατ' ἐκεῖνον, τοιαῦτα. εἰ δέ τινι προσκαλεσάμενον καὶ τύχῃ τῶν χρησμῶν, ὡς μιᾶς δὲ τούτου δεήσειν ἐλέγετο, [1] καὶ ἑρμηνεὺς δὲ κήρυκος εἰ δεήσοι, τῷ δὲ, ἀνεῖπεν ἔνδοθεν εἰς κέρατας, οὐκ ἔπι τοιοῦτον ὕπτε στέγης ἐδίκαζε, ὕπτε πυρὸς, ἢ ὕδατος ἐκπιόντα· ἀλλ' ἔδει γῆν ὠθεῖ γῆς ἐλαύνειν, ὡς ἀσεβῆ, καὶ ἄθεον, καὶ Ἐπικούρειον, ἅπαξ ἰὼ ἡ μεγίστη λοιδορία. ἐν γοῦν καὶ μαλιόπλεων ἐποίησεν ὁ Ἀλέξανδρος. οὐρὰν γὰρ τοῦ Ἐπικούρου κυρίως δόξας, τὸ κάλλιστον ὡς οἶδα τῶν βιβλίων, καὶ κεφαλαιῶδες, ἐκκόψας τὸν πάνδημον σοφίας τὸ δεσμωτῆριον, καμίσους ἐς τὴν ἀγορὰν μέσην, ἔκαυσεν ἐπὶ ξύλων συκίνων, ὡς δῆθεν αὐτὸν καθαρθήσων, καὶ τὴν στοὰν ἐς θάλασσαν ἐξέβαλεν, ἔπι καὶ χρησμὸν ἐπιφθεγξάμενος,

lum, damnati famuli, post hæc adest adolescens, qui suam peregrinationem enarrat. At Alexander indignatione percitus quòd coargueretur, nec veritatem exprobrationis ferens, eosqui aderant jussit ut lapidibus illum impeterent, alioqui & ipsos impios futuros, atque Epicureos appellandos. Verùm ubi petere cœpissent, Demostratus quidam qui versabatur in Ponto, primus hominem amplexus morti subduxit, propemodum lapidibus obrutum, idque jure optimo. Quid enim attinebat unum inter tot insanientes, sanum esse, atque à Paphlagonum stultitia malum sibi accersere. Et hæc quidem illi evenerunt. Cæterùm advocatis ex oraculorum ordine consultoribus (quod fiebat pridie quàm responsa redderet) præcone rogante an vaticinari vellet, si cuipiam ex adyto respondisset, in malam rem, neque tectum amplius hominem hujusmodi excipiebat, neque ignis aquæve particeps fiebat? verùm erat illi solum aliud alio vertendum, tanquam impio, & Epicureo: quod quidem probrum erat omnium gravissimum. Quare unum quid ridiculum designavit Alexander. Nactus proprias Epicurei opiniones, librum, ut scis, longè pulcherrimum, summatim Epicureæ disciplinæ decreta complectentem, medium in forum deportavit, [2] ac lignis ficulnis exussit, tanquam videlicet authorem ipsum exurens: cineremque in mare projecit, edito insuper eam in rem oracolo,

Edico

1 Καὶ ἑρμηνεὺς τῷ κήρυκος εἰ δεήσοι, τῷ δὲ ἀνεῖπεν ἔνδοθεν εἰς κέρατας] Καὶ ἑρμηνέα τὸ κήρυκος, εἰ δεήσοι; τὸ δὲ ἀνεῖπεν ἔνδοθεν, εἰς κέρατας. Marc.

2 *Ac lignis ficulnis*] Ex ligno ficulno fumum existere acerrimum ac molestissimum Plut. in Sympos. perhibet. Si qua igitur ratio Alexandrum Pseudomantem

Πυρπολίειν κέλομαι δόξας ἀλιτοῖο γέροντος.

Οὔπω εἰδὼς ὁ κατάρατος ὅσων ἀγαθῶν τὸ βιβλίον εὐκτὸν τοῖς ἐντυχοῦσιν ἄπιον γίγνεται, ὅσην αὐτοῖς εἰρήνην, καὶ ἀπραγμοσύνην, καὶ ἐλευθερίαν ἐπεισάγεται, διαμάστων μὲ, καὶ φασμάτων, καὶ προσώπων, ἀπαιδεύτων, καὶ ἐλπίδων ματαίων, καὶ ἐπιθυμιῶν ἐπιτηδείων, νοῦν δὲ, καὶ ἀλήθειαν ἐντιθὲν, καὶ κρίσιν ὀρθὴν ὡς ἀληθῶς τῶν γνωμῶν, οὐχ [1] ὑπὸ δαδὶ, καὶ σκίλλῃ, καὶ πείσῃ τοιαύταις φλυαρίαις, ἀλλὰ λόγῳ ὀρθῷ, καὶ ἀληθείᾳ, καὶ παῤῥησίᾳ. ὃ δὴ τῶν ἄλλων ἓν τι καὶ μέγιστον τόλμημα καὶ μιαρὸν ἀνδρὸς ἄκυρον. Ἔχων γὰρ ἤδη μικρὸν ἐπίσασιν ἐπὶ τὰ βασίλεια, καὶ τὴν αὐλὴν, καὶ τὴν Ῥωπιλιανὴν [2] διδυμιῶνα παρελθὼν, ἀφικόμενος χρησμὸν ἐν Γερμανίᾳ πολέμου ἀκμάζοντος, ὅτι Θεὸς Μάρκος ἤδη τοῖς Μαρκομάνοις, καὶ Κυάδοις συνεπολέμει. ἠξίου δὲ ὁ χρησμὸς δύο λέοντας ἐμβληθῆναι ζῶντας εἰς τὸν Ἴστρον μυρίων ὀμμάτων, καὶ θυσιῶν μεγαλοπρεπῶν. ἔμενον δὲ αὐτὸν εἰπεῖν τὸ χρησμὸν,

Εἰς δίνας Ἴστροιο διηκτίσιν ποταμοῖο,
Ἐμβαλέειν κέλομαι διδὺς Κυβέλης θεράποντε,
Θῆρας ἀρειτρεφέας, καὶ ὅσα τρέφει Ἰνδικὸς ἀὴρ
Ἄνθεα, καὶ βοτάνας εὐώδεας. αὐτίκα δὴ ἔσται
Νίκη, καὶ μέγα κῦδος, ἅμ' εἰρήνῃ ἐρατεινῇ.

Edico decreta senis comburere caci.

Haud perpenderat scelestus ille, quantum is liber commoditatum lectoribus afferret, quantamque ipsis pacem, tranquillitatem, libertatemque pareret, propterea quòd à pavoribus, spectris ac prodigiis liberaret, tum spes inanes, atque immodicas adimeret cupiditates, mentem sanam, ac veritatem inderet, planè lustraret animum, non tæda, & scilla, aliisque id genus nugamentis, imò recta ratione, veritate, ac loquendi libertate. Accipe jam facinus quoddam hominis sceleratissimi, unum inter omnia multò impudentissimum. Cùm jam non mediocrem in Regiam, aulamque Cæsaream aditum sibi patefecisset, ingressumque ad Rutilianum inter cives celebrem: vigente Germanico bello mittit oraculum, quando divus Marcus cum Marcomanis, & Quadis confligebat. Illo jubebat ut duos leones in Danubium immitterent, cum multis aromatibus, magnificisque victimis. Sed præstat ipsum oraculum referre,

Gurgitibus fluvii turgentis ab imbribus Istri,
Immisisse duos Cybeles edico ministros,
Monte feras alitas: tum quantum alis Indicus aër
Florum atque herbarum bene olentum: moxque futura est
Et victoria, pax & amabilis, & decus ingens.

His

tem impulit ut Epicurei κωλας δόξας ficulnis cremaret lignis, ea (ut opinor) fuit, non ut eum nullius pretii philosophum judicaret. *Cogn.*

1 Τπὸ δαδί] Malè Cod. Angl. ὕδατι. Bourd.

2 Εὐδοκιμῶντα παρελθὼν] Hæc desunt in Flor. Cod. *Idem.*

Γενομένων δὲ τούτων ὡς προσέταξε, τὰς μὲν λέαινας ἐκπεμφθείσας εἰς τὴν πολεμίαν, οἱ βάρβαροι ξύλοις κατειργάσαντο, ὡς πύας κύνας, ἢ λύκους ξενικούς. αὐτίκα δὲ τὸ μέγιστον τραῦμα τοῖς ἡμετέροις ἐγένετο, δυσμενῶν καὶ φιλίων ἄρδην ἀπολομένων. ἐπεὶ καὶ ἀκηλήθησε τὰ περὶ Ἀκυλήϊαν γενόμενα, καὶ ἡ Δελφικὴ ἀφῃρέθη τὴν πόλεως ἐκείνης ἅλωσιν. ὁδὲ, ὡς τὸ ἀπὸ ξύλου κύνα τὴν ὁλκὴν ἐκείνην ἀπολομένην, καὶ τὸ χρηστήριον ψυχρὰς παρέξει, νίκην μὲν οὐ προεμήνυε τοῖς θεοῖς, μὴ μέντοι δηλῶσαι Ῥωμαίων, ἢ τῶν πολεμίων. ἤδη δέ τινων ἐπιρρεόντων, καὶ τὰ πόλεως αὐτῶν θλιβομένης τοῦ δὲ πλήθους τὸ ἐπὶ τὸ χρηστήριον ἀφικνουμένων, καὶ τῆς ἐπιπλοίας ἀφορκὴν μὴ ἐχόσης, ἐπινοεῖ τὰς νυκτερινὰς κωλυομένας χρησμῳδεῖν. λαμβάνων γὰρ τὰ βιβλία, ἐπεκρύπτετο ὡς ἔφασκεν αὐτοῖς, καὶ ὡς ὅταν ἀφὸ δὲ τῆς ἀκόης ἀπεκρίνετο. ἐν μέντοι σαφῆς τὰς πολλὰς, ἀλλὰ καὶ ἀμφιβόλους, καὶ πεπλεγμένας. καὶ μᾶλλον ἐν ποτὲ βαπτίζῃ ἀπιὼν ἐπιστρέψειν τὸ βιβλίον, καταφθαρησόμενον. ἐν γὰρ [2] ἀναπεπλῶσθαι τὸ ὑπερθὲν ἄλλως ὑπέγραφε, χρησμῳδῶν πρέπον καὶ τοιοῦτον οἰόμενος. καὶ ἦσαν τινες ἐξηγηταὶ ἐπὶ τούτῳ καθήμενοι, καὶ μισθὸς οὐκ ὀλίγος ἐκλέγοντες ἀφὸ τῶν τοιούτοις χρησμοὺς ὑπολαμβανόντων ἐπὶ τὴν ἐξήγησιν, ἃ ἀμελοῦσι αὐτῶν. καὶ τοῦτο αὐτῶν τὸ ἔργον ὑπομιμοῦσθαι δοκῶ. ἐπῆλθον γὰρ οἱ ἐξηγηταὶ τῷ

His factis ut præscripserat, leones cùm in regiones hostium enatassent, barbari tanquam canes, peregrinosve lupos, fustibus contecerunt. Tum protinus nostrorum magna strages est edita, viginti fermè millibus simul extinctis. Deinde secuta sunt ea quæ in Aquileia contigerunt, quum parum abfuit quin illa urbs caperetur. At is ad id quod evenerat Delphicam illam defensionem, Crœsoque redditum oraculum, frigidè detorsit: dicens deum quidem prædixisse victoriam, haud tamen explicuisse, utrum Romanorum esset futura, an hostium. Tandem cùm jam plurimi confluerent, premereturque civitas eorum multitudine qui ad oraculum ventitabant, neque suppeditandis rebus ad victum necessariis sufficeret, oraculi genus comminiscitur, quod nocturnum appellabatur. Siquidem acceptis libellis indormire se ajebat, & tanquam divinitus in somnio edoctus respondebat: nihil certi tamen, sed ambiguè plerumque ac confusim, maximè si quem libellum accuratiùs obsignatum conspexisset. Nam citra relignandi periculum, quicquid temerè in mentem veniſſet, subscribebat: ratus & hoc ipsum convenire oraculis. Erant autem ad id nonnulli constituti interpretes, qui mercedem non exiguam colligebant ab iis qui hujusmodi capiebant oracula, ut ea enarrarent, explicarentque. Atque hoc illorum munus erat conductitium. Nam interpretum quisque talentum Atticum pendebat Alc-

1 Πολλῶν ἐπιῤῥεόντων] Cod. Anglic. πολλῶν ἐπὶ ἑπολλᾶ πεσρεόντων. Bourd.
2 Παρακεκρυφθαι τὸ ὑπερθὲν] Angl. Cod. παρακέκρυπται τὸ ὑπέρθεν. Idem.

Ἀλεξάνδρῳ, πάλαι τοῦ Ἀτλικοῦ ἱερέως. εἰσὶ γάρ, μήτε ἐρωτήσαντός τινος, μήτε προφητεύοντος, ἀλλ' ὑδέ ὅλως ὀνήσοντος, ἐκπεπληγμένοις ποῦς ἔκ τοῦ ἀπόπτου τῶν ἀνοήτων, οἷον καὶ τοῦτο,

Δίζεαι ὅστις σοὶ ἄλοχον μέλλει παγχυ λελήθως,
Καλλιζώνοιο ὑπὲρ λεχέων [1] σκαλάσσει τε δόμοις,
Δῶλος ἀναιδείης, τῷ, δὴ σύ γε πάντα πέπεισας.
Ὧπυιες γὰρ ἐκεῖνον. ὁσὶ αὖθις σοὶ παρακοίτῃ,
Ἀντίδοπα ταύτῃ ὕβριος ἰδίας δέπιον.
Ἀλλ' ἐπὶ σοὶ δὴ φάρμακ' ἀπ' αὐτῶν λυγρὰ τέτυκται,
Ὡς μήτ' εἰσαΐοις, μήτ' εἰσορόῃς ἃ πάσχεις.
Εὑρήσεις γὰρ ὑπὸ σῷ λέχεϊ ἀγχόθι πίχυ,
Πρὸς κεφαλῆς, καὶ σὴν θεράπαιναν σύνοιδε Καλυψώ.

Τίς οὖν ἂν Δημόκριτος διεταράχθη, ἀκούσας ὀνόματα, καὶ τόπους ἀκριβῶς; εἶπε μετ' ὀλίγον καταπλυσεῖ ἂν, σωθεὶς τὴν ἐπίνοιαν αὐτῶν. ἀλλὰ καὶ βαρβάροις ποτὲ ἔχρησεν, εἴ τις τῇ πατρίῳ ἔροιτο φωνῇ συρικῇ, ἢ κελτικῇ, ῥᾳδίως ἐξεύρισκον τινὰς ἐπιδημοῦντας ἐρμηνεῖς τοῖς δεομένοις. Δοκεῖ τοῦτο καὶ πολὺς ἐν μέτρῳ χρόνῳ ὧν τὸ πλῆθος τῶν βιβλίων, καὶ τῆς χρησμῳδίας, ὡς ἐν τοσούτῳ καὶ σχολῇ [2] λύσαντά τε οἱ χρῆσαι ἀσφαλῶς, καὶ συνείσονθ' οἱ ἑρμηνεῦσαι δυνάμενοι ἕκαστα, οἵ τε καὶ Alexandro. Nonnunquam etiam cùm neque consuleret, neque missus esset quispiam, imò cùm neque esset hujusmodi quippiam, oraculum edebat ut stultos homines obstupefaceret, quale illud,

Illum quære, tua qui clam te scandit apud te
Conjugis in thalamum, vultuque oculisque decora.
Primigenum, cui tu credebas omnia, vernam.
Ejus enim florem libasti, hoc dedecus ille
Nunc tibi compensans, cum conjuge dormit herili.
Verùm, quid faciant, ne audire, & cernere possis,
Illi lethiferum tibi adornavêre venenum.
Invenies que tuo sub lecto, tum prope murum,
Ad caput: est illis tua conscia serva Calypso.

Quis Democritus auditis accuratè nominibus & locis, non commotus fuisset? Verùm cognita eorum arte, illicò despuisset. Quinetiam barbaris non rarò respondit, siquis patria lingua, puta Syriacè vel Gallicè scitaretur, quoties difficile erat invenire conterraneos eorum qui rogationem proposuissent. Proinde multum temporis intercedebat inter libelli donationem, & oraculi redditionem, quo videlicet interim per ocium posset & tutò solvere libellos, & nanciscì qui cuncta possent interpretari. Quale

[1] Σκαλάσσει τε δόμοις] Verbum σκαλάσσειν alibi, credo, non invenitur. Ideo credo id fuisse deterioris notæ, ut sæpe obscœna verba à sola viliore plebe usurpantur. Forte fuit Paphlagonicum & Abonitichitis solis familiare: videtur ἀπὸ τοῦ δέμειν ἐς σκαλεῖν deduci. *Palm.*

[2] Λύσαντα] Angl. *dissolvto.* Bourd.

ὁ τῷ Σκύθῃ δηλῖς χρησμὸς ἦν. [1] Μόρφι ἐβάργυλις εἰς σκιλὼ χνίγχρεφγκ λείψῳ φάος. [2] ἄλλως πάλιν ἤτε παρῆλθ, ἤτε ὅλως πὶ ὄνθ, ἔφη ἄνδρ μίτρ. ἀναμρίφειν ὀπίσω. ὁ γὰρ πέμψας σε, πύθηκεν [3] κἀκεῖνος ἤγειρεν Διοκλέης τὴν μεγάν, ληστὰς προσιόντας Μάγνα, καὶ Κέλερος, καὶ Βυβάλα. οἳ δὴ ἤδη δέδενται καὶ φυλάττονται ἀκριβῶς. ἀλλὰ καὶ σὺ δεῦρο ἐμοὶ δεδεμένων ἄκουσον. ἐρωμένῳ γάρ μοι ἐστὶ φαλακρὸς ἐπ Ἀλέξανδρος, καὶ κατεσημηνάμην τὰς εἰρήνας, καὶ προφανῶς, ὑπογράφειν χρησμὸς νυκτερινὸς, Σαρδαρδαλάχου Μάλαχ Ἄττις ἄλλος. καὶ πάλιν ἑμὲ ἐρωμένον ἐν δύο βιβλίοις Ἀμφόδοις τὴν αὐτὴν ἐρώτησιν, πότερον ὁ Ὅμηρος ὁ ποιητὴς, ἐπ ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ ὀνόματος, τῷ ἐπέρᾳ μ. ὑπέχραψεν ἐξαπατηθεὶς ὑπὸ ἐμοῦ νεανίσκου. ἐρωτηθεὶς γὰρ ἐφ' ὅ, τι ἦκε, γεραπείαν ἔφη αἰτήσων παρὰ σοῦ ὑδρίλῳ πλούσῳ·

Κυτμίδι σε χείσθαι κέλομαι, δροσίλω τέκε Λητῶς.

Τῷ δ ἑτέρῳ, ἐπειδὴ καὶ τοῦτο [4] ἠκκηφέ, ὡς ἐρωμένῳ δ πέμψαντος, εἴτε μοι πλοῦσαι ἐπ' Ἰταλίαν, εἴτε πεζοπορῆσαι λῷον, ἀπεκρίναμεν ἁδὲν ἄλλο ἢ τὸν Ὅμηρον,

Μὴ σύ γε πλωίμεναι, πεζὴν δ κατ' οἰμον ὀδεύειν.

Πολλὰ γὰρ τοιαῦτα καὶ αὐτὸς ἐπι-

Quale fuit hoc oraculum Scythæ cuidam redditum: Morphi ebargulis in umbram chnenchicranc, relinquet lucem. Aliàs rursùm cùm nec adesset quispiam; nec omnino tale quid esset, citra carmen elocutus est. Redito unde venisti. Nam qui te misit, à vicino Diocle hodie est interemptus, cùm Magnus, Celer, & Bubalus latrones advenissent, qui comprehensi jam detinentur in vinculis. Nunc etiam accipe pauca quædam quæ mihi ipse respondit. Cùm scisciterer esset-ne calvus Alexander: & libellos accuratè & palam obsignassem: responsum nocturnum subscribitur, Sarbardalachi Malach Attis alter erat. Rursùm cùm diversis libellis eandem rogationem proposuissem, Cujas esset poëta Homerus, idque alio atque alio nomine, alteri quidem subscripsit, à puero meo deceptus, qui interrogatus quorsùm venisset, ut remedium, inquit, petam, adversus lateris dolorem:

Cytmide te jubeo, & Latonæ rore perungi.

Alteri verò, quoniam à me missum consultorem audiverat scisscitantem, utrum mihi in Italiam navi, an pedibus contendere satius esset, respondit, nihil quidem quod ad Homerum attineret,

Carpe viam pedibus, rate ne sulcaveris undas.

Multa id genus adversùs ipsum sum

1 Μόρφι] Angl. C. sic habet hanc barbariem, sive, ut ipse alibi dixit *dευφῶ & ἄστμα.*

Μορφῶ βαργύλω ἰχὶ ἀγχνίχψ φάος δι. Bourd.

2 Ἄλλως] Ὅλως Angl. ἄλλως. Idem.

3 Ἠκκηφέ] Post hanc vocem sic legitur in Angl. Cod. ἐρωμένῳ τοῦτον & πλουσῶντος, Idem.

μαχεσησαμένω αὐτῷ, οἷον ἐς ὀνείρου μέσων ἐρώτησιν ἐπερωτήσας, ἐπίχρυσα τῷ βιβλίῳ κῆ τὸ ἔθος, ἓξ δέοντα χρησμοὺς ὀκτὼ, ψευσαμένους τε ὄνομα, καὶ τὰς ὀκτὼ δραχμὰς, καὶ τὸ κεκινδυνευμένον ἔπ᾽ αὐτοῖς τιμωρίας. ὀδὲ, πεισθεὶς τῇ ἀποστολῇ ἓξ μισθῷ, καὶ τῇ ἐπιχρυσώσει ἓξ βιβλίῳ, ὡς μίαν ἐρώτησιν, ἐν ᾗ αὐτῇ, ποτὲ ἀλωσόμενος μαργαρώνων Ἀλέξανδρος, ὀκτὼ μοι χρησμοὺς ἔπεμψεν, ὅτι γῆς φασιν, ὅτι ὠκεανὸς ἀπέρμονας, ἀνοήτους ἓ, καὶ δυστοήτους ἅπαντας. ὧν ὑστερογραφῶν ἀνεδόμην, κ᾽ ὅτι Ρουτιλιανὸν ἐγὼ ἀπέτρεπον ἓξ γάμου, κ᾽ ἓξ πάνυ ἀφοσιούσης τοὺς ἓξ χρησμοὺς ἐλπίσιν, ἐμοὶ ὡς τὸ εἰκὸς, κ᾽ ἔχθιστον ἠλέτο. καί ποτε ἐπὶ ἐμοὶ ἐσομένῳ τῷ Ρουτιλιανῷ, ἔφη,

Νυκτιπλάνοις ὀάργις χαίρῃ, κοὐπιις τε δυσόχνοις.

Καὶ ὅλως, ἤχθητο εἰκότως ὢν ἐγώ. καὶ πρὶν εἰσελθόντα με ἐς τὴν πόλιν ἠδεῖτο, καὶ ἔμαθεν ὡς ὀνείρου εἶδώλου ὁ Λυκιανὸς, ἐπηγόμενον ἓ κ᾽ στρατιώτας δύο, λογχοφόρον, καὶ κοντοφόρον ἀνδρὸς ἓξ ἡγεμόνος τῆς Καππαδοκίας, φίλου τοῦ ὄντος λαοῦσι, ὡς με ἀποπέμψειαν μέχρι τοῦ θαλάττου, αὐτίκα μεταπεμψάμενος δεξιῶς πάνυ, καὶ μετὰ πολλῆς φιλοφροσύνης. ἐλθὼν ἓ ἐγὼ, κεχλαμυδωμένους πολλοὺς περὶ αὐτόν. συνεπηγόμην ἓ κ᾽ τοὺς στρατιώτας τύχῃ τινὶ ἀγαθῇ. καὶ ὁ μὲ, περιστείλας μοι κῦρτα τῷ δεξιᾷ, ὥσπερ εἰώθει τοῖς πολλοῖς. ἐγὼ ἓ ἀσφαλὲς ὡς φιλήσων, δήγματι χρησάμενος πάνυ μικρὸν δεῖν χωλὴν αὐτὴν ἐποίησα τῷ χείρᾳ. οἱ μὲν δὴ παρόντες, ἄγχειν με, καὶ παίειν ἐσαν machinatus, quale & illud, quum propoſita unica interrogatione, pro more inſcripſi libro, cujuſdam rogationes octo, nomen aliquod ementitus, miſſis octo drachmis, quodque ad eas præterea accedit. Sed hic perſuaſus miſſa mercede, & libri inſcriptione, ad rogationem unam, quæ hæc erat quando deprehendendus eſſet impoſtor Alexander, octo miſit oracula, quæ neque cœlum, quod ajunt, neque terram attingerent, verùm inſulſa, & difficilia intellectu omnia eſſent. Quod cùm poſtea perſenſiſſet, præterea me Rutillianum à matrimonio dehortari conatum eſſe, & ſuaſiſſe ne ſuas ſpes in divinatione prorſus reponeret: odio me proſequebatur, ut par erat, ſibique acerrimum hoſtem judicabat. Et Rutilliano de me aliquando percontanti, reſpondit,

Noctivagis gaudet ſcortis, ſpurcoque cubili.

In ſumma, jure me inviſiſſimum habebat. Proinde cum me in oppidum advenisſe ſenſiſſet, illumque Lucianum eſſe cognoviſſet (adduxeram autem milites duos, alterum lancea, alterum conto armatum, quos à Cappadociæ præſide mihi tum amico acceperam, quo me ad mare uſque deducerent) accerſit illicò, comiter admodum, magnaque cum humanitate. Ego cùm advenisſem, complures apud illum reperio. Porrò mecum etiam milites, quod bene vertit, adduxeram. Tum ille manum mihi porrigit oſculandam, ut vulgo conſueverat. Ego admotus, tanquam oſculum daturus, acri morſu corripio, ita ut parum abfuerit, quin mancam illi manum reddiderim. Itaque qui aderant, ſtrangulare me, & cædere conati ſunt,

πειρᾶντο, ὡς ἱερόσυλον. καὶ σφᾶς ἦν ἀγανακτήσαντας ὅτι Ἀλέξανδρον αὐτὸν, ἀλλὰ μὴ σφᾶς πρόφητον προσεῖπον. ὁ δὲ, πάνυ ἡδυπαθῶς καρτερήσας, κατέπαυέ τε αὐτὰς, καὶ ὑπισχνεῖτο πλησίον με ῥᾳδίως ἀποφανεῖν, καὶ δείξειν τῷ Γλύκωνι ἑρέτην, ὃν καὶ τὰς πάνυ τραχυνομένας, φίλας ἀπεργάζεται. καὶ μεζηταμένῳ ἄπαντα, ἐδιηγολογεῖτο πρός με, λέγων πάνυ με εἰδέναι καὶ τὰ ὑπ' ἐμοῦ Ῥυτιλλιανῷ συμβουλεύματα· καὶ τί παθὼν, ταῦτά με εἰργάσω, δυνάμενον ὑπ' ἐμοῦ ἐπὶ μέγα προαχθῆναι παρ' αὐτῷ. καγὼ ἀσμενίσας ἤδη ἐδεχόμην τὴν φιλοφροσύνην ταύτην, ὁρῶν οἱ κινδύνου κρείττονα. καὶ μετ' ὀλίγον ἀπῆλθον φίλος μᾶλλον μενῶν. καὶ τοῦτο ἐμικρῷ θαῦμα τοῖς ὁρῶσιν ἔδοξεν, ὅτι μοι [1] ῥᾳδίως γνωμένης μεταβολῆς. εἶτα δή με ὑπαλλάττων ἀπεμεμψάμην, ξένια, καὶ δῶρα πολλὰ πέμψας, μόνον δὲ σὺν τῇ Ξενοφῶντι ἔτυχον ἐπιδημῶν, ἣ πατρίδι, καὶ τοὺς ἐμοὺς ἐς Ἄμαστριν ἀσυλλιπῶς ὁμοῦ, ὑπισχνεῖτο καὶ πλοῖον αὐτὸς παρέξειν, καὶ ἐρέτας τοὺς ἀπάξοντας. κἀγὼ μὲν ᾠμην ἀπλοῦν τι ἔσεσθαι, καὶ δεξιόν. ἐπεὶ δὲ καὶ μέσον τὸ πόντου ἐγνώμεν, ἀναβρυόντων ὁρῶν τὸν κυβερνήτην, καὶ τοῖς ναύταις τι ἀνταλέγοντα, σὺν ἀγανάκτησι εἶχον ἐπὶ τῶν μελλόντων τὰς ἐλπίδας. ἦν δὲ αὐτοῖς ἐπεσταλμένον ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἀφορμίσασι, ῥῖψαι ἡμᾶς εἰς τὸν θάλασσαν. ὅπως εἰ ἐφάνητο ῥᾳδίως αὐτῷ ἐπιστολίμαιος τὰ πρὸς ἐμέ· ἀλλὰ δακρύων ἐκεῖνος, ἔπεισε καὶ τοὺς συναύτας μηδὲν δεινὸν ἡμᾶς ἐργάσασθαι. facilè quod mecum gerebat bellum confeciſſet. Sed is qui lachrymabatur, connautas flexit, nequid in nos gravius patrarent. Et

ſunt, ut ſacrilegum: priùs etiam indignati, quòd Alexandrum illum, non autem prophetam, compellaſſem. Sed id oppidò quàm generoſè ferens, compeſcebat ipſos, meque placidum facilè redditurum pollicebatur, virtutemque Glyconis oſtenſurum, qui ſæviſſimorum etiam hominum amicitiam ſibi conciliat. Moxque ablegatis omnibus, mecum expoſtulavit, aſſerens ſe ſcire quæ Rutilliano ſuaſiſſem: ecquid me læſiſſet ut iſta in ſe facerem, cùm ſua opera poſſem apud illum magnas ad res promoveri. Quam equidem humanitatem accipiebam libenter, perſpiciens quo in periculo conſtitutus eſſem: & paulo poſt factus illi amicus prodivi. Neque iis qui videbant, res ea parum ſtupenda videbatur, quòd tam facilè fuiſſem commutatus. Poſtea cùm navi diſcedere ſtatuiſſem, miſſis xeniis, doniſque multis (ſolus autem cum Xenophonte eram, patre cum reliquis meis in Amaſtrim præmiſſo) pollicetur & navim præbiturum ſeſe, & remiges qui nos aveherent. Quod quidem animo ſimplici, atque officioſè fieri cenſebam. Sed ubi jam in medio mari eſſemus, videremque lachrymantem gubernatorem, & nautis neſcio quid contradicentem, non bene de rerum mearum eventu ſperare cœpi. Erat autem ipſis ab Alexandro mandatum, ut in altum provecti, nos in mare præcipites darent. Quòd ſi factum fuiſſet,

1 Ῥᾳδίως] Flor. Cod. ῥᾳδίαι γνωμένης μοὶ ἡ μεταβολὴ. Bourd.

καὶ ἐγὼ ἐμὲ ἔφη, ὅτι ἐξήκοντά ὡς ὅρας ἀνεπίληπτον βίον, καὶ ὅσον ἐπιθεβιωκὼς, οὐκ ἂν βουλοίμην ἐν ἑτέρῳ ἢ ἡλικίας καὶ γυναῖκα, καὶ παῖδα ἔχων, μισεῖν φόνῳ τοὺς χρῆσας, δηλῶν ἐφ' ὅτῳ ἡμῶς ἀνειλήφοι, καὶ τὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐπιτάγματα. καθεζόμενοι δ' ἡμῶν ἐν αἰγιαλοῖς, ὧν καὶ ὁ κριὸς ὄνομα μέμνηται. ὀπίσω ἀπήλαυνεν. ἔνθα ἐγὼ παλαιότατα οὐρὰν βοσπορανὸς πυνθανόμενος πρέσβεις, παρ' Εὐπάτορος βασιλέως εἰς τὴν Βιθυνίαν ἀποίχεσθαι ἐπὶ κομιδῇ τῆς ἐπιτεταγμένης σωτηρίας, καὶ διηγησάμενος αὐτοῖς τὰ ἐπεστάλη ἡμῶν κίνδυνον, καὶ δεξιᾶς αὐτῶν τυχὼν, ἀναληφθεὶς εἰς τὸ πλοῖον, ἀφικνοῦμαι εἰς τὴν Ἄμαστριν, ἔνθα τοσοῦτον ἐλάθων διέφυγον. τότε δὴ καὶ αὐτὸς ἐπικουρεῖν αὐτῷ, καὶ πάντα κάλων σπεύδειν, ἀμύνασθαι βουλόμενος, καὶ ὡς τὰ ἐπιβουλὴς ἤδη μισῶν αὐτὸν, καὶ ἔχθιστον ἡγούμενος ἀφ' τῆς τοῦ πατρὸς μιαιφονίας, καὶ ὡς τῶν κατηγείαν ὠμμένων, πολλὰς συναγωγὰς ἔχων, καὶ μάλιστα τὰς ἀπὸ Τιμοκράτους τοῦ Ἡρακλεώτου φιλοσόφου. ἀλλ' ὁ τότε ἡγούμενος Βιθυνίας. καὶ δὴ πόντου, αὐτὸς ἐπίσχε, μηδὲν χρὴ ἐκείνου, καὶ ἀντιβολῶν πυνθάνεσθαι. ἀφ' ὧν τῶν Ῥωμαίων οὕνεκα, μὴ ἂν δύναμαι καὶ εἰ φανερᾶς λάβοι ἀδικοῦντα, κολάσαι αὐτὸν. ὅτου μὲ ἀνεκόπην τῆς ὀργῆς, καὶ ἀνεπαυόμην, οὐκ ἐνδέοντι θρασυνόμενος, ἐφ' ὅτῳ δικαιοῦ ἀφ-

Et ſic me eſt alloquutus. Annos natus, ut vides, ſexaginta, cùm anteactam vitam inculpatè, & piè exegerim, nolim in ætate tam grandi, præſertim cùm uxorem & liberos habeam, homicidio manus inquinare: indicans videlicet, cujus rei gratia nos ſuſcepiſſet, quæque ſibi mandaſſet Alexander. Expoſitis autem nobis [1] in Ægialos, quorum etiam egregius Homerus meminit, iter relegit. Ibi fortè nactus prætervigantes legatos quoſdam Boſporanos, Eupatoris regis nomine in Bithyniam proficiſcentes, ut tributum annuum deportarent, periculum quod me circunſteterat narravi: tum ſeſe commodos & faciles præbuerunt: quorum in navim receptus, incolumis in Amaſtrim perveni, poſtquam parum abfuiſſet quin periiſſent. Exinde adverſus eum arma ſumebam, omnemque movebam funem, quò hominem ulciſcerer, quem jam ante ſtructas inſidias oderam, proque ſummo hoſte ducebam, propter morum impietatem. Iamque ad accuſationem intenderam animum, non paucis mecum facientibus, & maximè qui erant ex Timocratis Heracleotæ ſchola philoſophi. Verùm qui tum Bithyniæ Pontoque præſidebat nos cohibuit, pene ſupplicans & obſecrans ut deſiſteremus. Etenim ob neceſſitudinem quæ ſibi cum Rutilliano intercederet, nequaquam poſſe ſupplicio afficere, nec ſi manifeſto in crimine deprehendiſſet. Atque ita quidem ab iracundia deſtiti, meque repreſſi, rem æquam, apud judicem hoc modo af-

1 *In Ægialos*] Ægialeus Phoronei, ſeu, ut alii volunt, Inachi filius fuit, cui Apis, cum in Ægyptum trajiceret, regnum Argivorum reliquit. Ab eo Ægialea cognominata fuit quæ poſtea à Pelope Peloponneſos dicta eſt. *Cogn.*

κειμένῳ. ὡμέλητο δ' πᾶς ὁ μέγας ὁ τοῖς ἄλλοις τὸ τόλμημα & Ἀλεξάνδρῳ, τὸ αὐτόσχεδον & αὐτοκρατορικὸν μεταποιεῖσθαι τὸ Ἀβώνου τεῖχος, καὶ Ἰωνόπολιν κληθῆναι, καὶ νόμισμα καινὸν ἐγκεχαραγμένον, τῇ μὲν, & Γλύκωνος. καὶ γὰρ τοῦτο ἦν, Ἀλέξανδρε, σύμβολά τε & πάππε Ἀσκληπιοῦ, καὶ τὴν ἄρρην σκυτίνην & παχυμήτορος & Περσέως ἔχοντος· ὃ θεασάμενος δὲ Ἀβδόμαχος ἐν ἑαυτῷ, ὅτι ζῆσαι ἐμέμαρτο αὐτῷ ἔτη πεντήκοντα, καὶ ἑκατὸν, εἶτα κεφαλῇ βληθέντα, ἀπολωλεκὼς, οἰκτίρων τὸν, ὃς δὲ ἑβδομήκοντα ἔτη μεγάλως, ἀπέθανεν, ὡς Ποδαλείριον ὑὸς Ἀσκληπιοῦ τὸ πόδα μέχρι & βαθῶν, καὶ σκωλήκων ζέσας, ὅπως μὴ ἐφωράθη φαλακρὸς ὤν, παρέχων τοῖς ἰατροῖς ἐπιπορίαν αὐτῷ τῷ κεφαλῷ ἀφ' ὧν ὠδύνατο, ὃ σὺν ἂν ποιῆσαι ἐδύναντο, μὴ οὐχὶ τὸ φενάκης ἀφῃρημένης. τοιοῦτο τέλος τῆς Ἀλεξάνδρου τραγῳδίας. καὶ αὕτη & παντὸς δράματος ἡ κατάστροφὴ ἐγένετο, ὡς εἰκάζειν θεσπεσίας τινὸς τὸ τοιοῦτο, εἰ καὶ τύχην συνέσει. εἰδή δὲ καὶ τὸ ἐπιτάφιον αὐτῷ ἄξιον γενέσθαι & βίου, καὶ ἀγῶνα τινὰ συστῆσαι ὑπὲρ & χρησείας τῶν συναμφοτέρων, καὶ ζητεῖν, ὅστις κορυφαῖος ἦσαν, ἀνελόντων ἐπὶ Δρομιτηλῷ τῷ Ῥυπιλιανῷ; τίνα χρὴ στεφανωθῆναι αὐτῶν, καὶ ἀφ' ὧν ἔξαξαι τὸ μαντεῖον, καὶ στεφανωθῆναι τῷ ἱεροφαντικῷ, θεσπικῷ στόμαχῳ. ἦν δὲ οὐ καὶ τοῖς καὶ Παίτου ἰατρὸς τὴν τέχνην, πολιώδης ὤν, ὅτε ἰατρῷ πρέποντα, ὅτε πολιᾷ ἀνδρὶ τοιαῦτα ποιῶν. ἀλλ' ὁ ἀγωνοθέτης Ῥυπιλιανὸς, ἀστεφάνωτος αὐ-

affectum, aggredi non ausus. Sed quid? annon & hoc inter alia facinus audax Alexandri: à principe Romano postulare, ut Aboni murus, commutato vocabulo Ionopolis appellaretur, utque numisma novum signaretur, altera quidem ex parte, Glyconis imagine, altera verò Alexandri, qui insignia avi Æsculapii, & Persei, unde maternum genus ducebat, falcem teneret? Cæterùm cum edito oraculo de se prædixisset, fatis decretum esse ut annos centum & quinquaginta viveret, dehinc fulmine ictus moreretur: interitu maximè miserando, nondum septuaginta natus annos, interiit, videlicet (uti conveniebat Podalirii filio) pede ad inguen usque putrefacto, & vermibus scatens. Quo tempore etiam deprehensum est, quòd esset calvus, cùm medicis caput humectandum præberet, ad mitigandum cruciatum: quod haudquaquam, nisi detracto galericulo, facere potuissent. Hunc habuit exitum Alexandri tragœdia, atque hæc fuit totius fabulæ catastrophe: ut videri possit providentia quadam res esse gesta, quanquam casu sic evenit. Restabat illud, ut & epitaphium vita acta dignum illi fieret: nec non certamen aliquod statueretur, ut qui oraculo conjurarant, & quotquot insignes impostores erant, sese ad Rutillianum arbitrum conferrent, à quo pronunciaretur quis esset præferendus ad successionem oraculi suscipiendam, quis sacerdotali, propheticaque corona redimiendus. Inter hos erat Pætus, professione medicus, jam canus, qui ista nec medico, nec homini cano decora faciebat. At certaminis arbiter Rutillianus, eos demisit incoro-

na-

ως ἀπέπεμψεν αὐτὸν, τὴν ἀφροντιστίαν φυλάττων μὴ τὴν ὑπ' ὀλίγου ἀπαλλαγήν. τοῦτο δ' φιλότης, ὀλίγα ἐκ πολλῶν δείγματος ἕνεκα χρήσιμα ἡξίωσα, καὶ σοὶ μὲν χαριζόμενος, ἀνδρὶ ἑταίρῳ, καὶ φίλῳ, καὶ ὃν ἐγὼ πάντων μάλιστα θαυμάσιος ἔχω, ἐπί τε σοφίᾳ, καὶ τῇ πρὸς ἀλήθειαν ἕρωτι, καὶ τρόπων πραότητι, καὶ ἐπιεικείᾳ, καὶ γαλήνῃ βίου, καὶ δεξιότητι πρὸς τὰς συνόντας. τὸ παλαιὸν δ', ὥσπερ καὶ σοὶ ἔδοξεν, Ἐπικούρῳ [1] τιμωρῶν, ἀνδρὶ ὡς ἀληθῶς ἱερῷ, καὶ θαυμασίῳ τὴν φύσιν, καὶ μόνῳ μετ' ἀληθείας τὰ καλὰ ἐγνωκότι, καὶ δαιδαλώσαντι, καὶ ἐλευθεροστόμῳ τοῖς ὁμιλοῦσιν αὐτῷ γενομένῳ. οἶμαι δ' ὅτι καὶ τοῖς ἐντυχοῦσι, χρήσιμόν τι ἔχειν δόξει ἡ γραφή. τὰ μὲν, διεξιλίγχουσα, τὰ δ', ἐν τοῖς τῶν ἀνδρῶν γνώμαις βεβαιοῦσα.

natos, ipsi sibi divinationem servans, postquam hinc demigrasset. Hæc amice, ex multis pauca, exempli gratia scribenda putavi, ut tibi gratificarer, viro familiari & amico, & quem ego omnium maximè suspicio, & propter sapientiam, veritatisque studium, morumque mansuetudinem & moderationem, atque ob vitæ tranquillitatem, & erga familiares humanitatem tuam. Tum etiam, quòd tibi fuerit jucundius, ut Epicurum ulciscerer, virum verè sacrum, ingenioque divino, quique solus quæ verè sunt honesta noverit, & tradiderit, liberosque reddiderit eos, qui secum haberent consuetudinem. Denique arbitror fore ut iis qui legerint, nonnihil utilitatis afferre hic libellus videatur: dum quædam redarguit: quædam in mentibus eorum qui bene sentiunt, stabilit.

1 Τιμωρῶν] Angl. βοηθῶν. Bourd.

ΠΕΡΙ ΟΡΧΗΣΕΩΣ. | DE SALTATIONE.

ARGVMENTVM.

Defendit hac Oratione saltandi artem Lucianus, contra Cratonem quendam, à quo studium ejus rei reprehendebatur, ut effœminatum ac molle, ac viro, præsertim philosopho indignum. Colligit autem honestatem ac dignitatem artis, Primùm ab antiquitate, multis ac variis exemplis ostendens, quantum in usu saltandi studium veteribus fuerit, & quantopere eo omnes propè gentes jam inde ab initio delectatæ sint, quibus item laudibus eam artem cum poëta tum alii quidam celebrarint. Confutata interim tragœdia, Comœdiaque præstantia, quarum certamina atque actiones Crato saltationibus antepositas fuerat. Deinde & præstantiam artis à difficultate commendat, docens multarum ac variarum rerum peritum, multisque tum ingenii tum corporis dotibus saltatorem præditum esse

esse oportere. Inter quæ & effectum ac vim artis prosequitur, docens non oblectare tantùm eam, verùm & corporis agilitatem quandam decentem atque utilem inde comparari, roburque & vires augeri. Deinde & animi quandam sapientiam ac mores hominum formari. Idque exemplis tum philosophorum, tum barbarorum quorundam amplificat. Postremò & vitia saltatorum aliquot recenset, & præcipuè quantum noceat, ut alias, ita vel in primis in hac arte Cacozelia seu nimia affectatio, exemplis docet, quæ res & ipsa ad difficultatem artis confirmandam pertinet. Exordium ab occasione sumitur. A quo mox Cratonis reprehensio sequitur, qui studium hujus rei in Luciano reprehendit, à personæ qualitate & modo rei, addita etiam amplificatione quadam à collatione, quam antequam ad rem accedit, Lucianus, ab inæqualitate refutat, ipsumque Cratonem indignè & absurdè facere ostendit, qui rem nec visam, nec cognitam, temerè reprehendat. Atque ita ad argumentum, illo auscultandi operam pollicente, descendit.

ΛΥΚΙΝΟΣ.

Ἐπὶ τοίνυν ᾧ Κράτων, δεινή τινα πωλῶν κατηγορίαν οὐ πάνυ οἶμαι παρεσκευάσθαι κατηγορήσειν, ὀρχηστών τε, καὶ αὐτῆς ὀρχηστικῆς, καὶ ἄρτι ἡμῶν τῷ χαιρόντων τῇ τοιαύτῃ δέᾳ, ὡς ἐπὶ φαύλῃ, καὶ γυναικείᾳ πράγματι μειζόνως ἀκριβῆ ποιουμένων, ἄκουσον ὅσον ἔτι ὀρθῶς διημάρτηκας, καὶ ὡς λελήθασι σαυτὸν ἔτι μισῶν [1] τὸν ἐν τῷ βίῳ ἀγαθῶν κατηγορῶν. καὶ συγγνώμη σοι, εἰ ἰδιωτικῷ βίῳ αὐχμηρῷ συζῶν, καὶ μόνον τὸ [2] σκληρὸν, ἀγαθὸν ἡγούμενος, ὑπ' ἀπειρίας αὐτῶν, κατηγορίας ἀξίαν εἶναι νενόμικας. Κρα. ἀνὴρ εἶ τις ὢν ὦ λῶστε, καὶ ταῦτα, παιδείᾳ σωφρονῶν, καὶ φιλοσοφίᾳ τὰ μέτρια ὁμιλητικὸς, ἀφροντιστῶν ὦ Λυκῖνε ἔτι τὰ βελτίω ἀκριβάζειν, καὶ τοῖς πα-

LVCIANVS.

Quandoquidem tu Crato, jam olim opinor acerba accusatione adornata, criminatus es saltationes, ipsamque saltandi artem, insuper & nos qui hujusmodi spectaculo gaudemus, ac si in re frivola & muliebri multum operæ ponamus, audi obsecro, quantum à recto aberraris, & ut per imprudentiam rem omnium in vita humana optimam accusaris. Sed danda tibi venia, si asperæ vitæ ab initio addictus, & solam austeritatem optimam ratus, eas præ imperitia dignas accusatione censuisti. *Cra.* Cùm vir sies, ô optime, idque liberalibus disciplinis innutritus, & in philosophiæ studiis mediocriter versatus, remisso rerum, ô Luciane, optimarum exercitio, & pri-

1 Τῶν ἐν τῷ βίῳ ἀγαθῶν κατηγορῶν] Ἀποστερῶν. Marc.

2 Σκληρὸν] Mordet Stoicum allusione ad generalem Stoicorum thesim. *Bourd.*

[illegible] Κρά-

λαιοῖς σαυτὸν, καὶ ἦσθησαι καταυλούμενος, ἡλυδρίαν ἄνθρωπον ὁρῶν, ἐσθῆσι μαλακαῖς, καὶ ἄσμασιν ἀηδέσιν ἐναβρυνόμενον, καὶ μιμουμένων ἑρωτικὴν γύναικα τὴν πάλαι, τὰς μαχλοπίτας Φαίδρας, καὶ Παρθενόπας, καὶ Ῥοδόπας παῖδας, καὶ ταῦτα παίζοντα τοῦ κρούματος, καὶ περισπωμένου, καὶ ποδῶν κτύπῳ κροτάλων ὡς ἀληθῶς πράγματα, καὶ ἦκιστα ἐλευθέρου ἀνδρὶ, καὶ οἷόν σοι πρέπον ἦν, ὥστε ἐγὼ πυθόμενος ὡς ἐπὶ τοιαύτῃ ἥκεις σχολάζοις, σὸν ἡδέως μόνον ὑπὲρ σοῦ, ἀλλὰ καὶ ἡμῶν ἐφάνην, εἰ Πλάτωνος, καὶ Χρυσίππου, καὶ Ἀριστοτέλους ἀκηκοὼς ἀπολαύοιμι, καθάπερ τὰ ὦτα πεπονθὼς τοῖς τὰ ὦτα πληρᾶσι κιθαρῳδοῖς. καὶ ταῦτα, μυρίων ἄλλων ἔντων ἀκουστέων, καὶ θεατέων ἀναγκαίων, εἰ τούτων τις δέοιτο τῶν κυκλικῶν αὐλητῶν, καὶ τῶν κιθαρῳδῶν τὰ ἔννομα ᾠδησάντων. καὶ μάλιστα τῶν σεμνῆς τραγῳδίας, καὶ τῶν φαιδροτάτης κωμῳδίας, ἃ δὴ ἐγὼ εὐκαιρίαν εἶναι ἠξίουν. πολλὴν δὲ ὦ ἡμῶν ἔσεσθαι τὴν ἀπολογίαν σοι δεηθῆναι ὡς τοὺς πεπαιδευμένους, εἰ βέλοι μὴ παντάπασιν ἐκκεκλεῖσθαι, καὶ τῶν ἀναγκαίων ἀκούειν ἐξεληλάσθαι. καίτοι τό γε ἄμεινον ἐκεῖνό ἐστιν οἶμαι· ἀρνήσασθαι τὸ παῖς ἀπαξ, καὶ μηδὲ τὴν δεξιὰν ὁμολογῆσαι ποτὲ τοιοῦτον παρεσκευασμένῳ σοι. ὡς δὴ τοῦτον, ὁρᾷς ὅπως μὴ λάθῃς ἡμῖν ἐξ ἀνδρὸς ἂν πάλαι, Λυδή τις, ἢ Βάκχη γεγονώς. ὅπερ εἰ σὺν ἀν ἔγκλημα ἐκ μόνου, ἀλλὰ καὶ ἡμῶν, εἰ μὴ σε καὶ τὸ Ὀδυσσέως ἐκεῖνο ἀπὸ λωτοῦ ἀναπαύσαντες, ἐπὶ τὰς συνήθεις ἀσκήσεις ἐπανάξομεν, πρὶν λάθῃς πλέως ὢν τοῦ ἐν τῷ θεάτρῳ σειρήνων κατεχόμενος. καίτοι ἐκείνου μὲν ἐπὶ τὴν ἑστίαν ἐπανιόντος, καὶ τὸν ἀρχαῖον βίον ἀναλαμβάνοντος, καὶ τὰ ἐκ παιδὸς μαθήματα, ἐκείνοις ἐπιτηδεύοντος, ἃ καὶ τὸν ἀνδρεῖον ἐποίησε, καὶ τὸν ἐν πολέμοις ἔμπειρον, καὶ τὸν ἐν λόγοις ἀγαθὸν, καὶ τὸν ἐν τοῖς ἔργοις ἀκριβῆ, καὶ τὸν ἐν τοῖς ἤθεσι σώφρονα, καὶ τὸν ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασι καλὸν, καὶ τὸν ἐν τοῖς ἀγῶσι νικητήν, καὶ τὸν ἐν τοῖς ἔπεσι θαυμαστὸν, καὶ τὸν ἐν τοῖς ἔθεσι δεξιὸν, καὶ τὸν ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἐπιεικῆ, καὶ τὸν ἐν τοῖς θεοῖς εὐσεβῆ, καὶ τὸν ἐν τοῖς ἀγαθοῖς ἀγαθὸν, καὶ τὸν ἐν τοῖς κακοῖς ἀκακον, καὶ τὸν ἐν τοῖς ἀνοήτοις ἀνόητον, καὶ τὸν ἐν τοῖς σοφοῖς σοφὸν

ναι μὲ, τοῖς ὠσὶ μόνοις ἐπιβάλλουσι, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἰδόντι ὡσεὶ τὰ παρ' ἐκείνων αὐτῶν. σὺ δὲ, καὶ δι' ὀφθαλμῶν ἔοικας ὅλως δεδυλωκέναι. Λυκι. Πατρῷ' ὦ Κράτων, ὡς [1] κομψεύῃ τινα ἕλυσας ἐφ' ἡμῖν τὰ σαυτοῦ κύνα. πάλιν τὸ μὲν παράδειγμα τῶν τῆς Λωτοφάγων, καὶ Σειρήνων εἰκόνα, πάνυ ἀνομοιοτάτην μοι δοκεῖς εἰρηκέναι, ὧν πέπονθε παρ' ὅσον, τοῖς μὲν ἔμπροσθεν γευσαμένοις, καὶ τῆς Σειρήνων ἀκούσασιν, ὅλεθρος ἦν τὸ τε ἐδωδῆς, καὶ τῆς ἀκροάσεως τὸ πίπτιον. ἐμοὶ δὲ, πρὸς τῷ τὴν ἡδονὴν ἀξιολόγου ἡδέως πεφηνέναι, καὶ τέλος ἀγαθὸν λαβεῖν ἔδοκει. ἐγὼ γὰρ εἰς λήθην τὴν οἴκοι, καὶ εἰς ἀγνωσίαν ἧκον ἐμαυτὸν τοιαύτην, ἀλλ' εἰ χρὴ μηδὲν ὑπερβαίνειν εἰπεῖν, μακρῷ πυνθανόμενος, καὶ τὸν σὺν τῷ βίῳ διορθωκότερος, ἢ τὰ θεάτρου ἐπανελήλυθα. μᾶλλον δὲ τὸ τοῦ Ὁμήρου αὐτὸ εἰπεῖν κάλλιον, ὅτι ὁ τῶτο ἰδὼν τὸ θέαμα, πρᾴμαθος νέηται, καὶ πλείονα εἰδώς. Κρα. Ἡρακλεῖς ὦ Λυκῖνε, οἷα πέπονθας. ὡς οἶσθ' αἰσχύνῃ ἐπ' αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ σεμνυνόμενόν ἔοικας. τὸ γὰρ δεινότατον τῶτό ἐστι, ὅτι μηδὲ ἰάσιμόν τινα ἡμῖν ὑποφαίνεις ἐλπίδα, ἐπαινεῖν τολμῶν τὰ [2] ὄντως αἰσχρὰ, καὶ κεκπίπτυστα. Λυκι. εἰπέ μοι ὦ Κράτων, πῶς δὲ οἰσθ' ὅτι, καὶ τὸν σὺν τῷ θεάτρῳ χρόμενόν ἰδὼν, πολλάκις αὐτὸς ἐπῄνεσας, ἢ ἀπῄνεσ[illegible] ὧν δὲ θεάσ[illegible] ὅμως αἰσχρὸν αὐτὸ ἐκάπτυστον ὡς φῂς νομίζεις; εἰ μὲν γὰρ εἶδες, ἐξ ἴσου ἡμῖν ἐκ σὺ μεμψήσῃ. εἰ δὲ μὴ, ὁ-

bus insidiabantur, ideoque ad earum præternavigationem opus fuit cera: tu verò per oculos in servitutem redactus omnino videris. *Luc.* Papæ ô Craton quàm asperum canem tuum in nos solvisti. Cæterùm hoc exemplum, puta sumptam à Lotophagis, & Sirenibus similitudinem, ab iis quæ mihi acciderunt prorsus discrepantem mihi videris adduxisse. Etenim ii qui lotum gustassent, & Sirenas audivissent, in manducationis & auditionis pœnam, exitio mulctabantur. Mihi verò, præterquam quòd longè jucundissimam voluptatem percepi, bonus etiam exitus evenit. Non enim in rerum domesticarum, propriarumque facultatum ignorationem delapsus sum, sed si audacter est dicendum, longè prudentior, & in rebus humanis perspicacior ex theatro redivi. Quin potiùs illud Homeri scitè dixeris, quòd cui visum est illud spectaculum,

Multorum gnarus, simul oblectatus abivit.

Cra. Hercle Luciane, quo affectus es modò, cùm te istorum non pudeat, sed his gloriari videaris. Quare illud hac in re est gravissimum, quòd nullam curationem ipsem nobis facis, qui laudibus efferre audeas tam turpia, & execranda. *Luc.* Dic mihi Crato, num sæpe visis quæ in saltatione, & theatro geruntur, ea vituperas, an verò spectaculi ignarus, illud tamen, ut ais, turpe & execrandum esse ducis? Si enim vidisti, par nobis hac in re evasisti. Sin minùs, vide ne iniqua

1 Κομψεύῃ] Qualis Appii *canina facundia*, de qua D. Hieronym. *Bourd.*

2 Ὄντως αἰσχρὰ] Persuasi antiqui *saltationem* umbram esse luxuriæ. patet apud Cicer. pro Mur. Horat. Sat. 1. lib. 2. Artemid. lib. 1. *Idem.*

ἐὰ μὴ ἄλογός ἡ ἐπίπληξις εἶναί σε δόξῃ, καὶ θρασεῖα, κατηγορῶν, ὧν ἀγνοεῖς. Κρα. ἔτι γὰρ τοῦτό μοι τὸ λοιπὸν ἦν σὺ βαθεῖ τούτῳ πώγωνι, καὶ πολιᾷ τῇ κόμῃ, καθῆσθαι μέσην σὺν ταῖς γυναίοις, καὶ τοῖς μεμηνόσιν ἐκείνοις θεαταῖς, κροτοῦντά τε, θορυβοῦντα, καὶ ἐπαινοῦντα ἀπροσπαστότατος ἐπιτρωγᾶν, ὀλέθρῳ δινὶ ἀνθρώπῳ εἰς ὕδὸν δεδεκλωμένῳ; Λυκι. συγγνωστά σε ταῦτα ὦ Κράτων. εἰ δέ μοι πιθοῖο ποτὲ, καὶ ὅσον πίθοιο ἕνεκα παρέχοις ἑαυτὸν, ἀναπετάσειας τὼ ὀφθαλμώ, οὐ οἶδα ὡς σὸν ἀνάχοιο ἂν, μὴ ἐχὶ τοῦ τί ἄλλου θέαν σὺν ἐπιτηδείῳ καθελαμβάνειν. ὅλεν καὶ ὕψι ἀκροᾶσθαι, καὶ ἀκούσῃ ἄπαντα. Κρα. μὴ ὥραισιν ἄρα ἐκείμην, εἴ τι ἂν δασύ τε εἶναι τὰ σκέλη, καὶ τὸ γένειον ἀπαρότιλτον, ὡς νῦν γε ἔστε ἤδη ἕλεῶ, πλέως ἡμῖν συμβεβακχευμένον. Λυκι. βάλε δὴ ἀφέμενον ἐπιεῖσε τὰ βλασφημιῶν τούτων, ἀκοῦσαί μου τὰ περὶ ὀρχήσεως λέγοντος, καὶ τί σὺ αὐτῇ καλῶν, καὶ ὡς οὐ τερπνὴ μόνον, ἀλλὰ καὶ ὠφέλιμός ἐστι τοῖς θεωμένοις, καὶ ὅσα παιδεύει, καὶ ὡς ῥυθμίζει τὰς ὁρώντων τὰς ψυχὰς, καλλίοσι θεάμασιν ἐγγυμνάζουσα, καὶ δείσεις ἀκούσεσθαι συνδιατρίβουσι, καὶ χρυσὸν ἂν ψυχῆς καὶ σώματος καλοῦ ἐπιδείκνυμένης; τὸ γὰρ μὴ Μουσικῆς, καὶ ῥυθμοῦ τοῦτο πρᾶγμα ποιεῖν, οὐ ψόγος ἂν αὐτῆς, ἀλλ' ἔπαινος ἂν εἴη. Κρα. ἐμοὶ μὲν οὐ πάνυ σχολὴ μεμηνότος ἀκροᾶσθαι ἀκρᾳδίας, τοῦ νόσου τοῦ αὐτοῦ ἐπαινοῦντος. σὺ δ', εἰ βάλοι λῆρον ἵνα κρεπεσκεδάσῃ μου, ἕτοιμος φιλικῶς ταύτην λειτουργίαν ὑποσῆναι, καὶ ἀκροᾶσθαι τὰ ἄπα, καὶ

qua & temeraria videatur increpatio tua, qui ignota tibi crimineris. *Cra.* Ergo hoc mihi adhuc supererat: ut cum tam promissa barba, canisque crinibus, sederem inter mulierculas, & insanientes illos spectatores, applaudens, & laudibus indecentissimis acclamans homini perdito nullum in usum fracto? *Luc.* Hæc tibi ignoscenda Crato. Probè tamen scio, siquando mihi crederes, teque expansis oculis, tantillum experiendi gratia spectatorem præberes, nihil tibi futurum esse antiquius, quàm ut locum occupares commodum, unde spectaculum accuratè cernere, omniaque audire posses. *Cra.* Nunquam ego venustatem consequar, siquid hujusmodi sustinuero unquam, donec cruribus sim hirsutis, incomptaque barba, ut me tui nunc miseret, modis omnibus insanientis. *Luc.* Vis ergo, amice, omissis convitiis istis, attendere mihi nonnihil de Saltatione dicenti, deque iis quæ ipsi insunt decora, utque spectantibus non modò est jucunda, sed etiam utilis, tum quarum rerum peritiam, tum quarum doctrinam præstet, & ut aptè spectantium mentes componat, pulcherrimis spectaculis se exercens, & dandis præceptis optimis operam ponens, & communem quandam animæ & corporis pulchritudinem ostendens? Etenim quod hæc omnia facit cum Musica, & modulis, non vitio sed laudi tribuendum. *Cra.* Mihi quidem haudquaquam vacat hominem insanientem, suumque morbum laudantem audire. Verùm si velis me nugis inanibus conspergere, paratus sum in hoc officiosè tibi inservire, & aures

ἀνὰ κηρὸν ἀκούειν τὰ φαῦλα δυνάμενος. ὥστε ἥδη σιωπήσομαί σοι. καὶ λέγε ὁπόσα ἐθέλοις, ὡς μὴ ἀκούοντός μου. Lyci. Οὐκ ἂν Κρήτων. καὶ τάχα ἐδεόμην μάλιστα. ἴσως γὰρ κατ' ὀλίγον εἰ λήσεις εἰναί σοι δύξῃ τὰ λεχθησόμενα. καὶ σεσώτον γε οἶκτον ἴσως ἠγνοηκέναι μοι δοκεῖς ὡς ἡ νεωτέρα τῶν τῆς ὀρχήσεως ἐπιτηδευμάτων τόδε ἐστι, ἃ σὺ [1] χθὲς, καὶ σεσῶν δοξάζουσι, οἷον κῆρ τὰς σεσωπαρέρας ἡμῶν, ἢ τὰς οἰκείων, ἀλλ' οἶμαι τὰληθέστερον ὀρχήσεως πέρι γενεαλογοῦντες, ἅμα τῇ σεσώτῃ γενέσθαι τῶν ὅλων φάναι ἂν σοι καὶ ὀρχήσιν ἀναφῦναι, τῷ δὲ παλαιῷ οἰκείῳ ἔρωτι συναναφανῆναι. ἡ γὰρ χορεία τῶν ἀστέρων, καὶ ἡ σεσὸς τὰς ἀπλανεῖς τῶν πλανήτων συμπλοκὴ, καὶ εὔρυθμος αὐτῶν κοινωνία, καὶ εὐτακτος ἁρμονία, τὰ σεσοτερνα ὀρχήσεως δείγματά ἐστι. κατ' ὀλίγον δὲ αὐξανομένη, καὶ τὰ σεσὸς τὸ βέλτιον ἀεὶ σεσοδήκης τυγχάνουσα, νῦν ἔοικεν ἐς τὸ ἀκριβέστερον λαμπρύνεσθαι, καὶ γεγυμνάσθαι ποικίλον τι, καὶ παναρμόνιον, καὶ πολύμυθον ἀγαλμα. σεσῶτον δὲ φασι Ῥέαν ἡδέσθαι τῇ τέχνῃ, ἐν Φρυγίᾳ μὲν, τοὺς Κορύβαντας, ἐν Κρήτῃ δὲ, τοὺς Κουρῆτας ὀρχήσασθαι κελεύσαι. καὶ ἐν τοῖς μετέπειτα ἀνακαλεῖσθαι τὴν τέχνης αὐτῶν. οἱ γὰρ ἔνοπλοι χορεύοντες, διεσώσαντο αὐτῇ τὸν Δία, ὥστε δὲ σῶρα εἰκότως ἂν ὁ Ζεὺς ὀφείλειν ὁμολογεῖν αὐτοῖς, ὑπεκφυγὼν διὰ τῶν αὐτῶν ὀρχήσεων τοὺς πατρῴους ὀδόντας, ἐν ὅπλοις δὲ αὐτῶν ἡ ὄρχησις ἦν, τὰ ξίφη μεταξὺ κρουόντων σφῶν τὰς ἀσπίδας, ἐν πολλῷ δὲ [2] πολεμικῷ.

prædere, cùm sine cera res malas audire possim. Quare tibi silentium impertiam: dic verò quidquid libuerit, ac si nemo audiat. *Luc.* Rectè profectò, Craton: & hoc expetebam maximè. Nam brevi cognoscès an quæ dicentur, nugæ tibi sint censendæ. Ac primùm quidem omnino ignorare mihi videris, non novam esse hanc artem Saltationis, nec heri, vel pridie natam, puta majorum nostrorum, aut proavorum memoria. Sed qui quàm verissimè Saltationis ortum docuerunt, affirmant simul cum prima rerum universitatis generatione Saltationem ortam esse, & cum Amore vetustissimo illo Deo in lucem prodiisse. Etenim ipsa syderum chorea, & stellarum errantium cum non errantibus conjunctio, earumque concinna communio, & constans harmonia, Saltationis illius primigeniæ sunt indicia. Quæ paulatim incrementa capiens, & in dies additionem in melius obtinens, nunc summam perfectionem videtur attigisse, & in varium quoddam, omnino concinnum, multiplicisque scientiæ Bonum evasisse. Primùm autem dicunt Rheam hac arte delectatam, in Phrygia quidem, Corybantas, in Creta verò, Curetas saltare jussisse. Neque parum ars eorum illi profuit: quippe circumsaltantes servarunt illi Iovem, ita ut ipsis mercedem salutis debere se Iupiter confiteatur, siquidem per saltationem illorum paternos dentes effugit. Saltabant autem armati, & gladios ad scuta collidebant interim; & furibundum bellicumque quiddam saliebant.

1 Χθὲς ἐ σεσῶν] Vide Paræmiogr. *Bourd.*

2 Πολεμικῷ] Hanc saltationem σῶλιν vocat Callimach. hym. εἰς Δία. Idem.

I Mi-

μὴ ϑ', Κρητῶν οἱ κράτιστοι ἐπιτηδεύσαντες αὐτὸ, ἄριστοι ὀρχησταὶ ἐγένοντο, οὐχὶ οἱ ἰδιῶται μόνον, ἀλλὰ καὶ οἱ βασιλικώτατοι, καὶ σφόδρα τιμώμενοι ἀξιώντες. ὁ γοῦν Ὅμηρος τὸν Μηριόνην οὐκ ἀφανίσαι βουλόμενος, ἀλλὰ κοσμῆσαι, ὀρχηστὴν ἐποίησε. καίτοι ἴσως ἀρχὴ ἐπίσημος ἦν, καὶ γνώριμον ἅπασιν ἐπὶ τῇ ὀρχήσει, ὥστε οὐκ οἶδεν αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ οἱ Τρῶες αὐτοί, καίτοι πολέμιοι ὄντες. ἐώρων γὰρ εἰμοὶ καὶ τὸν ἐν τῷ πολεμεῖν αὐτῷ κόφοτητα, καὶ εὐρυθμίαν, ὡς ἐξ ὀρχήσεως ἐκπεπτωκότα. φησὶ γοῦν ποῦ πως, [1] Μηριόνη, τάχα κέν σε καὶ ὀρχηστήν περ ἐόντα, Ἔγχος ἐμὸν καταπαῦσαι. καὶ ὅμως ἐν κατέπαυσεν αὐτόν. ἄτε γὰρ ἡσκημένον ἐν τῇ ὀρχηστικῇ, ῥᾳδίως οἷμαι διεδίδρασκε τὰς ἐπ' αὐτὸν ἀφύσεις τῶν ἀκοντίων. πολλοὺς γοῦν καὶ ἄλλους τῶν ἡρώων εἰκὸς ἦν ἔχειν τοῖς αὐτοῖς ἐγγεγυμνασμένους, ἐν τέχνῃ τὸ πεζόμαχον πεποιημένους, ἐκείνου ἡγεμόνος τοῦ Νεοπτολέμου, Ἀχιλλέως μὲν παῖδα ὄντα, πάνυ γοῦν ἀκριβείᾳ ἐπὶ τῇ ὀρχήσει, καὶ εἴδεσι τοῦ κάλλιστον αὐτῇ ἐπιστηθήσαντα, Πυῤῥίχιον ἀπ' αὐτοῦ πεκλημένον. καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς ταῦτα ὑπὲρ τοῦ παιδὸς πυνθανόμενος, μᾶλλον ἔχαιρεν οἷμαι, ἢ ἐπὶ τῷ κάλλει. καὶ τῇ ἄλλῃ ἀλκῇ αὐτοῦ. τοιγαροῦν τὴν Ἴλιον τέως ἀνάλωτον ὄντα, ἡ ἐκείνου ὀρχηστικὴ καθεῖλε, καὶ εἰς ἴδιον κατέρριψε. Λακεδαιμόνιοι μὲν, ἄριστοι Ἑλλήνων εἶναι δεχόμενοι, καὶ Κάστορος [2] καρυατίζειν μαθόντες, ὀρχησταὶ ϑ' ἅμα Πολυδεύκους, καὶ Κάστορος καρυατίζειν μαθόντες, ὀρχησταὶ ϑ' ἅμα τοῦ

bant. Mox Cretenſium præſtantiſſimi, ſummo ſtudio idem exercentes, optimi ſaltatores evaſêre, non tantum homines privati obſcuro loco orti, ſed & nobiliores, ac primares. Quare Homerus non quòd Merionem fugillare, ſed laudis ornamento decorare vellet, Saltatorem compellavit: qui eò claritudinis & notitiæ apud omnes venit ob ſaltandi peritiam, ut hæc non Græci ſolùm, ſed & ipſi Trojani, quanquam hoſtes, de illo comperta haberent. Videbant enim, ut puto, ejus in bellando agilitatem, concinnumque motum quem ex ſaltatione acquiſiverat. Verſus Homeri ſic loquuntur: *Te mea, Merione, quanvis ſaltare peritum, Haſta cito ſtraviſſet.* Nec tamen ipſum proſtravit. Etenim ut pote in ſaltandi arte exercitatus, facilè, pronus, contorta in ſe jacula devitabat. Et quanquam complures heroës recenſere poſſem in hoc ſtudio exercitatos, qui ex eo artem fecerunt, unum puto ſufficere Neoptolemum Achillis filium, qui Saltandi arte præcelluit, eique ſpeciem pulcherrimam addidit, Pyrrichiam ab ipſo denominatam. Quibus de filio auditis Achilles, magis ut opinor, eſt gavisus, quàm ob illius pulchritudinem & robur. Quare Ilium quod hactenus fuerat inexpugnabile, hæc illius ſaltandi induſtria diruit, & ſolo æquavit. Lacedæmonii quoque, qui Græcorum cenſebantur præſtantiſſimi, cùm ex Polluce & Caſtore didiciſſent caryatiſſare, quod ſaltationis genus

1 Μηριόνη] Iliad. ε. Bourd.
2 Καρυατίζειν] De hac voce copiosè ad Pauſan. *Idem.*

ὁ εἶδος, ἐν Καρύαις τῇ Λακωνικῇ διδασκόμενον, ἅπαντα μὲν μετὰ ᾠδῆς ποιεῖσιν, ἄχρι δὲ πολεμείου σχήματος αὐλοῦ, καὶ ῥυθμοῦ, καὶ σύντονα ἐμβαίνουσιν οἱ πόδες. καὶ τὸ πρῶτον συνήθημα Λακεδαιμονίοις ἦν τοῦτο μάχην ὁ αὐλὸς συνιέναι. τιτάρτου καὶ σκοπεῖν ἁπάντων, μουσικῆς αὐτῆς, καὶ εὐρυθμίας ἡγεμόνος. ἴδοις δ' ἂν κἀν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν ἐν μέσοις ὀρχηστάς, ἢ ἐπαλαμᾶσθαι μανθάνοντας. ὅταν δὲ ἀκροχειρισμοῖς, καὶ παίσμασι ἀλλήλων, καὶ παιδιαῖς, ἐν τῷ μέρει παίωσιν, εἰς ὄρχησιν αὐτοῖς ἡ ἀγωνία τελεύτα. καὶ αὐλητὴς μέν, ἐν τῷ μέσῳ καθεζόμενος ἐπαυλεῖ, καὶ κτυπᾷ τῷ ποδί. οἱδὲ, κατὰ σχολὴν ἀλλήλοις ἐπόμενοι, σχήματα παντοῖα ἐπιδείκνυνται σὺν ῥυθμῷ ἐμβαίνοντες, ἄρτι μὲν πολεμικά, ἔστι δ' ὁλίγον ὑπορχηματικά, ἃ Διονύσῳ καὶ Ἀφροδίτῃ φίλα. τοιαῦτα καὶ τὰ ἄσματα, ὁ μὲν ἔξω ὀρχούμενοι ᾄδουσιν, Ἀφροδίτης ἐπίκλησίς ἐστι, καὶ ἐράσμιον, ὡς συγκωμάζοιεν αὐτοῖς, καὶ συνορχοῖντο. καὶ ἐπίτροχον ἔστι τῶν ἀσμάτων. δύο γὰρ ἄδεται, διδασκαλίαν ἔχοντα ὡς χρὴ ὀρχεῖσθαι. πόρρω χώρει φασὶν ὦ παῖδες πόδα μετάβατε, καὶ κωμάσατε βέλτιον. τετάρτιν, ἄμεινον ὀρχήσεσθε. ὅμοια δὲ καὶ οἱ τὸν Ὅρμον καλούμενον ὀρχούμενοι ποιοῦσιν. ὁ δὲ Ὅρμος, ὄρχησίς ἐστι κοινὴ ἐφήβων τε, καὶ παρθένων, παρ' ἃ καὶ χορεύοντων, καὶ ὡς ἀληθῶς ὁρμῶν ἐοικότων. καὶ ἡλικίαν μὲν ὁ ἔφηβος, τὰ νεανικὰ ὀρχούμενος, καὶ ὅσοις ὕστερον ἐν πολέμῳ χρήσεται. ἡ παρθένος δὲ, ἔπειτα κοσμίως, τὸ ἡλικὸν χορεύειν διδάσκεται, ὡς εἴη τὸν Ὅρμον ἐν σωφροσύνῃ, καὶ ἀνδρείᾳ. ἔστι δὲ καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν ἐν μέσοις ὀρχηστάς, ἢ ἐπαλαμᾶσθαι μανθάνοντας. ὅταν δὲ ἀκροχειρισμοῖς, καὶ παίσμασι ἀλλήλων, καὶ παιδιαῖς, ἐν τῷ μέρει παίωσιν, εἰς ὄρχησιν αὐτοῖς ἡ ἀγωνία τελεύτα. καὶ αὐλητὴς μέν, ἐν τῷ μέσῳ καθεζόμενος ἐπαυλεῖ, καὶ κτυπᾷ τῷ ποδί. οἱδὲ, κατὰ σχολὴν ἀλλήλοις ἐπόμενοι, σχήματα παντοῖα ἐπιδείκνυνται σὺν ῥυθμῷ ἐμβαίνοντες, ἄρτι μὲν πολεμικά, ἔστι δ' ὁλίγον ὑπορχηματικά, ἃ Διονύσῳ καὶ Ἀφροδίτῃ φίλα. τοιαῦτα καὶ τὰ ἄσματα, ὁ μὲν ἔξω ὀρχούμενοι ᾄδουσιν, Ἀφροδίτης ἐπίκλησίς ἐστι, καὶ ἐράσμιον, ὡς συγκωμάζοιεν αὐτοῖς, καὶ συνορχοῖντο. καὶ ἐπίτροχον ἔστι τῶν ἀσμάτων. δύο γὰρ ἄδεται, διδασκαλίαν ἔχοντα ὡς χρὴ ὀρχεῖσθαι. πόρρω χώρει φασὶν ὦ παῖδες πόδα μετάβατε, καὶ κωμάσατε βέλτιον. τετάρτιν, ἄμεινον ὀρχήσεσθε. ὅμοια δὲ καὶ οἱ τὸν Ὅρμον καλούμενον ὀρχούμενοι ποιοῦσιν. ὁ δὲ Ὅρμος, ὄρχησίς ἐστι κοινὴ ἐφήβων τε, καὶ παρθένων, παρ' ἃ καὶ χορεύοντων, καὶ ὡς ἀληθῶς ὁρμῶν ἐοικότων. καὶ ἡλικίαν μὲν ὁ ἔφηβος, τὰ νεανικὰ ὀρχούμενος, καὶ ὅσοις ὕστερον ἐν πολέμῳ χρήσεται. ἡ παρθένος δὲ, ἔπειτα κοσμίως, τὸ ἡλικὸν χορεύειν διδάσκεται, ὡς εἴη τὸν Ὅρμον ἐν σωφροσύνῃ, καὶ ἀνδρείᾳ.

nus Caryis urbe Laconiæ docebatur, omnia cum cantu faciebant, adeò ut ad tibiarum modulos, & rythmum, moderatumque pedes ingressum prælia committere solerent. Ac primùm quidem conserendarum manuum signum Lacedæmoniis tibia dabatur. Proinde duce Musica, & modulorum concinnitate, victoriam de omnibus reportabant. Vidisses autem eorum adolescentes, non minùs saltandi artem, quàm armis pugnandi rationem discere. Cùm enim summis digitis colluctari, ac se mutuò cædere desiissent, in saltationem lucta desinebat. Tum tibicen tibia canens in medio sedebat, pedibusque strepebat. Illi verò alii alios ex ordine sequentes, omnigenas corporis figuras ad numerum ingredientes, nunc bellicas, mox saltatorias Baccho Veneriquegratas exprimebant. Proinde etiam carmen, quod inter saltandum canebant, cognomentum à Venere, & Cupidinibus acceperat, ac si unà cum illis choreæ & saltationi indulsissent. Alterum autem ex carminibus, etenim duo canebantur, saltandi præcepta continebat. Procul, ajunt, ô pueri, promovete pedem, & tripudiate meliùs, hoc est elegantiùs saltate. Similia faciebant qui Hormum saltabant. Est autem Hormus, Saltationis genus commune cùm adolescentibus, tum virginibus, alternatim ad choream dispositis, & monile revera repræsentantibus. Solet autem adolescens chorum ducere, more juvenili saltans, quo postea in bello utatur. Hunc modestè sequitur puella, fœmineum saltare docens: ut Hormum ex Temperantia & Fortitudine com-

θεάς φλυκτίμβριον. καὶ αὐ Γυμνοπαιδίαι ἦ, αὐτοῖς ὁμοίως ὄρχησίς ἐστιν. ἃ ἦ Ὅμηρος ὑπὲρ Ἀριάδνης ἐν τῇ ἀσπίδι πεποίηκε, καὶ ᾗ χορεῖ, ὃν αὐτῇ Δαίδαλος ἠσκησεν, ὡς ἀνεγνωκὼς σοι παρέλκω, καὶ τοὺς ὀρχηστὰς ἦ τοὺς δύο, οὓς οἶδε ὁ ποιητὴς κυβιστητῆρας καλεῖ, ἡγεμένους ᾗ χοροῦ. καὶ πάλιν, ἃ ἐν τῇ ἀσπίδι λέγει, Κἄδοι δ' ὀρχησῆρες [1] ἰδίνδουν, ὡς τι κάλλιστον τοῦτο ᾗ Ἡφαίστῳ ἐμποιήσαντος τῇ ἀσπίδι. τὸν μὲν δὴ Φαίακας καὶ πάνυ εἰκὸς ὧν ὀρχήσει χαίρειν, ἁβρύς τι ὄντας, καὶ ἐν πάσῃ εὐδαιμονίᾳ διατρίβοντας. ὁ γὰρ Ὅμηρος, τοῦτο αὐτῶν μάλιστα θαυμάζοντα πεποίηκε τὴν Ὀδυσσέα, καὶ [2] τὰς μαρμαρυγὰς τῶν ποδῶν θεωμένου. ἐν μὲν Θετταλίᾳ, τοσοῦτον ἐπίδοσις ἡ ὀρχηστικὴ ἡ ἄσκησις, ὥστε τοὺς πανηγύρεις, καὶ πανηγυριστὰς αὐτῶν, πανηγυρικοὺς ἐκάλει, καὶ δηλοῖ τοῦτο αἱ τῶν ἀνδριάντων ἐπιγραφαί, ὃς ἔθνεσι χορεύσαι ἀνίκητον. πᾶν ἔκλαυσε μὲν φησι πανηγυρικὸν ἡ πόλις. καὶ αὖθις, Βίλαπιν τὸν εἰκόνα ὁ δῆμος, ὃν ὀρχησαμένου τῶν μάχων. ἐγὼ λέγειν ὅτι πλεῖστων δεῖται ἐν ἐσθῆτι ἀνδρείαν ἐστὶν εὑρεῖν, ἀπὸ ὀρχήσεως, Ὀρφέως δηλαδὴ, καὶ Μουσαίου, καὶ τῶν τότε δοκίμων ὀρχηστῶν πανηγυρισαμένων αὐτοῖς, ὡς τι κάλλιστον καὶ τοῦτο νομοθετησάντων σὺν ῥυθμῷ, καὶ ὀρχήσει μυεῖσθαι. ὅτι δ' οὕτως ἔχει, compositum rectè dicamus. Erant & illis Gymnopodiæ, genus Saltationis. Cæterùm quæ Homerus memoriæ prodidit in clypeo super Ariadne, & choro quem illi instituerat Dædalus, ea, ut tibi lecta prætermitto: præterea duos illos saltatores quos ibidem poëta Cybesteteras vocat chorum ducentes. Rursùm quæ clypeo ineſſe memorat, *Cernere erat juvenesque duos agitare choreas*: tanquam rem omnium pulcherrimam saltationem clypeo Vulcanus addidisset. Etenim verisimile erat Phæacas choreis gaudere, ut qui deliciis affluerent, ac in omni felicitatis genere degerent. Proinde Homerus, hoc præcipuè illorum in rebus admirantem facit Vlyssem, & pedum micationes contemplantem. Atque in Thessalia tantum crevit Saltationis exercitatio, ut populi præsides, eorumque antesignanos, præsaltatores nuncuparint. Quod indicant statuarum inscriptiones, quas strenuis viris erigebant. Prætulit enim, præsaltatorem civitas. Et iterum Elationi posuit hanc imaginem populus, propterea quòd pugnam rectè desaltarit. Mitto illud, nullas unquam apud veteres celebratas fuisse festivitates, sine saltatione, quippe quas Orpheus, Musæus, atque optimi id temporis saltatores instituerunt, atque hoc, ut honestissimum quiddam, rhythmo & saltatione initiari sanxerunt. Quòd autem hoc ita se habeat, æquum est ut orgia

1 Ἐδίνδουν] Locus est in clypeo Achillis Il. Σ. ubi ἐδίνεον. Unde error Luciani scribentis, omnes enim Cod. habent ἐδίνεον. Bourd. Κἄδοι δ' ὀρχησῆρες ἐδίνδουν] Homerus, Iliade XVIII. ubi est ἐδίνεον. Marc.

2 Τὰς μαρμαρυγὰς] Πηδήματα, συμπλοκὰς τῶν ποδῶν κινήσεις. Pollux, Hesych. *Bourd.*

τὰ μὲν [1] ὄργια σιωπᾶν ἄξιον, τὰ ἀμυήτων ἕνεκα. σκεῖνο δὲ πάντες ἀκηκόασιν, ὅτι τοὺς ἐξαγορεύοντας τὰ μυστήρια, [2] ἐξορχίζειν λέγουσιν οἱ πολλοί. οὐ [3] Δήλῳ δέ γε οὐδὲ αὐλοῦντες ἄνευ ὀρχήσεως, ἀλλὰ σὺν τοιαύτῃ, καὶ μᾶλλον μουσικῆς ἐχόντως, παίδων χορῶν συνελθόντες οἱ αὐλοί, καὶ κιθάραι, οἱ μὲν, ἐχόρευον, ὥσπερ χθὲς ἦν οἷς ἄρασι, συνελήφθησαν ἐξ αὐτῶν. τὰ γὰρ ἐκ τῶν χορῶν ῥαφῴδημα τούτοις ἅσμασιν, ὑπορχήμασι ἐκαλεῖτο, καὶ ἐμπέπληστο τῶν τοιούτων ἡ λύρα. καὶ τί σοι τὰς Ἑλλάνας λέγω, ὅπως καὶ Ἰνδοὶ, ἐπειδὰν ἕωθεν ἀναστῶσιν, προσεύχονται τῷ ἡλίῳ, οὐχ ὥσπερ ἡμεῖς τῷ χαίρων κύσαντες, ἡγούμεθα ἀτελῆ ἡμῶν εἶναι τὴν εὐχὴν, ἀλλ' σκεῖνοι ἐπὶ τὸν ἀνατολικὸν στάντες, ὀρχήσῃ τὸν ἥλιον ἀσπάζονται, χημαπίζοντες ἑαυτοὺς σωτῆρ, καὶ [4] μιμούμενοι τὸν χορείαν τοῦ Θεοῦ. καὶ τοῦτ' ἐστὶν Ἰνδῶν καὶ εὐχὴ, καὶ χορὸς, καὶ θυσία. διὸ δὴ τούτοις ἱλεοῦνται τὸ Θεῖον οὗτοι, καὶ ὀρχησμῷ, καὶ δυσμῷ τὴν ἡμέραν. Αἰθίοπες δὲ γε, καὶ πολεμοῦντες, σὺν ὀρχήσῃ αὐτὸ δρῶσι. καὶ σὺν ἂν ἀφέῃ τὸ βέλος αὐτίου ἀνὴρ, ἀφελὼν τὴν κεφαλῆς, τοῦτο γὰρ ἀντὶ φαρέτρας χρῶνται, περιδήσαντες αὐτῇ ἀκτῖνας τὰ βέλη, εἰ μὴ πρότερον ὀρχήσαιτο, καὶ τῇ χήμῃ ἀπειλήσειε, καὶ προεκφοβήσειε τῇ ὀρχήσῃ τὸν πολέμιον. ἄξιον δὲ, ἐπὶ τοῦ Ἰν-

orgia reticeant, propter non initiatos. Sed illud omnes audiunt, eos à vulgo desaltasse dici, qui mysteria prodiderunt. Porrò nulla in Delo sacra sine saltatione peragebantur, sed cum ea, etiam musica adhibebatur. Puerorum chori cum tibia, citharaque ingressi tripudiabant, quibus canentibus optimi quique saltationem accommodabant, ex eorum numero delecti. Quare cantilenas hisce choris conscriptas, Hyporchemata vocabant, talibusque lyra impleta fuerat. Quid verò Græcos tibi commemorem, cùm Indi quoque posteaquam mane surrexerunt, Solem precentur, non quemadmodum nos manum deosculati, perfectam precationem esse putamus. Sed illi ad ortum excitati, saltatione Solem salutant, silentio semetipsos componentes, Deique choream imitantes. Et hæc Indorum est præcatio, & chori, & sacrificium. Quibus bis, puta oriente & desinente die, Deum placant. Æthiopes verò bellum cum saltatione ineunt. Nec quisquam Æthiopum, sagittam à capite demptam, (nam hoc loco pharetra utuntur, ipsi radiorum instar tela circumligantes) emittit, quin priùs saltaverit, ac specie minatus sit, & saltatione hostem antè deterruerit. Æquum verò est, ut India

1 Ὄργια σιωπᾶν] Hac de re alibi, attigi ad Petron. *Bourd.*

2 Ἐξορχίζειν] Prophani & ἀμύητοι ab omnibus sacris arcebantur, nec licebat, si temerarii in ceremonias irrupissent, ea quæ viderant vulgare, hæc appellabant ἐξορχίζειν, qua de re dicendum alibi. *Idem.*

3 Δήλῳ] Initium facit probandi nulla olim sacra facta ἄνευ ὀρχήσεως. Qua de re ipse in Elench. Clem. Alex. Protrept. & Stromat. 1. Dionys. Areopag. Eccles. Hierar. c. 1. laudat hunc locum Casaub. c. 6. lib. 14. Anim. ad Athen. *Idem.*

4 Μιμούμενοι] Iulianus Imper. hymno Solis. *Idem.*

δικλῶ, καὶ τὴν Αἰθιοπίαν διεξελαύσαμεν, καὶ ἐς τὴν γείτονα αὐτῶν Αἴγυπτον κατῆχθημεν τοῦ λόγου. δοκεῖ γάρ μοι ὁ παλαιὸς μῦθος καὶ Πρωτέα τὸν Αἰγύπτιον, οὐκ ἄλλό τι, ἢ ὀρχηστήν τινα γενέσθαι λέγειν, μιμητικὸν ἄνθρωπον, καὶ πρὸς πάντα σχηματίζεσθαι, καὶ μεταβάλλεσθαι δυνάμενον, ὡς καὶ ὕδατος ὑγρότητα μιμεῖσθαι, καὶ πυρὸς ὀξύτητα ἐν τῇ τοῦ κινήσεως σφοδρότητι, καὶ λέοντος ἀγελαιότητα, καὶ παρδάλεως ὠμότητα, καὶ δένδρου φύσιν. καὶ ὅλως, ὃ, τι καὶ γελάσειεν. ὁ δὲ μῦθος, ἐπιδεικνύναι τὸν ἐπιδεξιώτερον, τῇ φύσει αὐτὸν δηλῶσαι θέλειν, ὡς γενόμενον τοιοῦτον, ἅτε ἐμιμεῖτο, ὅτε δὴ καὶ ἔοικεν οὗν ὀρχηστικοῖς τρόποις. ἴδοις τ' ἂν ἐν αὐτοῖς τὸν αὐτὸν ἡμῖν ὡκέως ἀλλαττόμενον, καὶ αὐτὸν μιμούμενον τὸν Πρωτέα. εἰκάζειν δ' ἔχει καὶ τὴν Ἐμπουσαν τὴν ἐς μυρίας μορφὰς μεταβαλλομένην, τοιαύτην τινὰ ἄνθρωπον τὸν μῦθον ἐπιδεδόσθαι. ἐπὶ τούτοις δίκαιον μὴ ἀγνοεῖν τὰ Ρωμαίων ὀρχήσεως ἀμνημονεῖν, ἵνα οἱ δυσχεράνωσιν αὐτῶν, τὸν πολεμικώτατον τῶν Θεῶν Ἄρεα, οἱ Σάλιοι καλούμενοι, ἱερωσύνης δ' τοῦτο ὄνομα, ὀρχούντας σεμνοπρεπῶς πάνυ, καὶ ἱερωπρεπῶς. βιβρώσκει δ' μῦθος καὶ ἐτέρων, ὡς πάνυ τῶν Ἰταλιωτικῶν ἀλλόγλωσσον, οἱ τὸν Πείσανον δαίμονα πολεμιστὴν, τῶν Τιτάνων εἶμαι ἕνα, [1] ἢ τῶν Ἰδαίων δακτύλων, τοῦτο ἔργον πεποιημένον, τὸ εὐθὺς παιδὸς ὄντος, ἐπιδιδάσκειν τὸν Ἥφαιστον τὸν Ἄρεα, παῖδα μὲν ὄντα, σκληρὸν δ', καὶ [2] πίεσμα δὲ

dia & Æthiopia peragratis, in vicinam Ægyptum oratione descendamus. Vetus enim illa fabula Proteum illum Ægyptium, nihil aliud quàm saltatorem fuisse mihi innuere videtur, hominem imitandi peritum, quique in varias species & formas mutare se posset, ut & aquæ humiditatem, & ignis celeritatem in motus vehementia, & leonis immanitatem, & Pardalis impetum, & arboris quassum, denique quicquid vellet, imitaretur. Cæterùm hæc fabula, rem contra omnium opinionem assumens, quasi in ea mutaretur, quæ imitabatur, ingenium ipsius explicavit. Qua facultate & hujus temporis saltatores sunt præditi: ac proinde videris ipsos eodem tempore confestim immutari, ipsumque Proteum imitari. Quinetiam conjiciendum est, Empusam quæ in formas innumeras mutabatur, hujusmodi saltatricem à fabulis fuisse traditam. Præter hæc æquum est, ut neque Romanæ saltationis obliviscamur, quam Romanorum nobilissimi quique, Marti Deorum bellicosissimo, qui Salii vocantur, quod est sacerdotii nomen, gravissimam & religiosissimam exercent. Neque hæc Bithyna fabula, multum ab instituto Italorum abhorret, quæ perhibet Priapum bellatorem Deum, unum opinor ex Titanibus aut Dactylis Idæis, opus illud factum, ad rerum militarium institutionem, Martem à Junone acceptum adhuc puerum, sed durum, ac præter modum virilem,

1 Ἢ τῶν Ἰδαίων δακτύλων] De his Pollux & vir Clarissimus Isaac. Casaub. c. 5. lib. 1. Animad. ad Athen. *Bourd.*

2 Πίεσμα τῆς μητρός] De eod. Dial. Apoll. & Bacchi. *Idem.*

μετρίως ἀνδρικὸν, μὴ πρόπαρ ἐπλομαχεῖν διδάξαι, πρὶν τέλειον ὀρχηστὴν ἀπεργάσασθαι. καὶ ἐπὶ τούτῳ, καὶ μισθὸς αὐτῷ δεδόσθω ὁ Ἥφαιστος ἐγκείσθω, δεκάτην ἀεὶ τῶν σὺν ᾧ πολέμῳ ἀφαιρουμένων τοῦ Ἄρεως, παρ' αὐτοῦ λαμβάνειν. τὰ μὲν γὰρ [1] Διονυσιακὰ, καὶ Βακχικὰ, οἶμαί σε μὴ ἀφιέμενον ἐμοῦ ἀκούσαι, ὅτι ὄρχησις σκεῦνα πάντα ἦν. τριῶν γὰρ ὄντων τῶν γελοιοτάτων ὀρχήσεων, [2] Κόρδακος, καὶ σικιννίδος, καὶ ἐμμελείας, οἱ Διονύσου θεραπόντες, οἱ Σάτυροι, ταύτας ἐφεύρόντες, ἀφ' αὐτῶν ἐκάστην ὠνόμασαν. καὶ ταύτῃ τῇ τέχνῃ χρώμενον ὁ Διόνυσος, Τυῤῥηνοὺς, καὶ Ἰνδοὺς, καὶ Λυδοὺς ἐχειρώσατο, καὶ φῦλον ἅπαν μάχιμον τοῖς αὐτοῖς διάσεσι κατωρχήσατο. ὥστε ὦ θαυμάσιε, ὅρα μὴ ἀνόσιον ᾖ κατηγορεῖν ἐπιτηδεύματος θείου τε ἅμα, καὶ μυστικοῦ, καὶ τοσούτοις θείοις ἐπαγλαϊσμένου. καὶ ἐπὶ τιμῇ αὐτῶν δρωμένου, καὶ τοσαύτην τέρψιν ἅμα, καὶ παιδιὰν ὠφέλιμον παρεχομένου. θαυμάζω δέ σου κἀκεῖνο, εἰδὼς Ὁμήρου, καὶ Ἡσιόδου μάλιστα ἐρασθεὶς αὐτὸς σε αὐτοῖς γὰρ ἐπὶ τοῖς ποιηταῖς ἐπαινέσαι, πῶς ἀντιφθέγξασθαι σκεύοις τολμᾷς, ὧν τὸ πάντων ὄρχησιν ἐπαινοῦσιν. ὁ μὲν γὰρ Ὅμηρος, τὸ ἡδύτατα, καὶ καλλίστα καλέσαι φησὶν, ὕπνον, καὶ φιλότητα, καὶ μολπὴν, καὶ ὄρχησιν, μόνα ταῦτα ἀμύμονα ὀνόμασε, ὡς τεκμαιρόμενος καὶ Διὸς καὶ τοῦ ἡδὺ τῇ μολπῇ, ἄνωθεν ἀμφοτέρων τῇ ὀρχηστικῇ πειθόμενος. καὶ ᾠδὴ γλυκεῖ-

rilem, non priùs armis depugnare docuisse, quàm perfectum saltatorem reddidisset. Quamobrem & merces illi à Iunone destinata est, ut decimam partem spoliorum bello partorum à Marte semper acciperet. Neque enim arbitror te expectare ut ex me audias Dionysiaca & Bacchica, illa omnia genus fuisse saltationis. Cùm itaque tria sint celeberrima saltationum genera, puta Cordax, Sicinnis, & Emmeleia, quibus Satyri Bacchi ministri inventis, singulis à se nomen indiderunt: hac saltandi arte utens Bacchus, Tyrrhenos, Indos, & Lydos subjugavit, & gentes adeò bellicosas ipsis cum thiasis saltatione debellavit. Quocirca, ô admirande, vide ne sit impium in crimen vocare tam divinum institutum, & mysticum, & tantis à Diis studiosè cultum, & in ipsorum honorem exerceri solitum, & quod tantam oblectationem simul, & utilem lusum exhibet. Sed illud de te miror, cùm sciam te Homeri & Hesiodi amantissimum esse (Iterum enim ad poëtas redeo) qua fronte illis contradicere audias, qui præ omnibus Saltationem laudant. Nam Homerus res omnium suavissimas & pulcherrimas recensens, nempe somnum, amorem, cantum, & saltationem, solam hanc inculpatam appellavit, ascribens per Iovem, cantui dulcedinem, quæ ambo arti saltandi adsunt, & cantio dulcis, & in-

1 Διονυσιακὰ] Copiosè Long. φαιμν. lib. 2. *Bourd.*

2 Κόρδακος] Tres enumerat saltationum species, quarum inventores prohibentur Satyri Κόρδακα, Σικιννίδα, & Ἐμμέλειαν, de prima Theodor. Marcil. ad Horat. Ulpian. Demosth. Interpres ad Olynth. 2. pag. 215. Hesych. Pollux, de secunda iidem Pollux & Hesych. de ultima, Plato, Interpres Aristophan. ad nubes, & Hesych. apud quos rescribe Σίκιννις. Idem.

1 Ἀλ-

ἐφ᾽, καὶ ὀρχησμὸς ἀμύμων, ὃν σὺ νῦν μωμᾶσθ᾽ ἐπιοπεύεις. καὶ πάλιν ἐν ἑτέρῳ μέρει τῆ ποιήσεως. [1] Ἄλλῳ μὲν γὰρ ἔδωκε Θεὸς πολεμήια ἔργα, Ἄλλῳ δ᾽ ὀρχηστύν τε, καὶ ἱμερόεσσαν ἀοιδήν. ἱμερόεσσα γὰρ ὡς ἀληθῶς, ἡ μετ᾽ ὀρχήσεως ᾠδὴ, καὶ δῶρον Θεῶν τῶτο κράτιστον. καὶ ἔοικεν εἰς δύο διῃρῆσθαι ὁ Ὅμηρος τὰ πάντα πράγματα, πόλεμον, καὶ εἰρήνην, τοῖς δὲ πολέμου μόνα τοῦτα ὡς κάλλιστα ἀντιπέμπεικεν. ὁ δὲ Ἡσίοδος, ὃ παρ᾽ ἄλλα ἀκούσας, ἀλλ᾽ ἰδὼν αὐτὸς ἐωυτὸν ὑγρὰς ὀρχησμένας τὰς μούσας, ἐν ἀρχῇ τῶν ἐπῶν τῶτο φησὶ αὐτῶν τὸ μέγιστον ἐγκώμιον διηγεῖσθαι, ὅτι [2] περὶ κρηνὴν ἰοειδέα πρῶτ᾽ ἁπαλοῖσιν ὀρχεῦνται, δ᾽ πατρὸς τὸ βωμὸν περιχορεύουσι. ἀλλὰ σὺ μὲν ὦ γλυκύτατε, μονονοὺ προμαχεῖν, ὑποζώννυσθαι εἰς τὴν ὀρχηστικήν. ὁ Σωκράτης δὲ, σοφώτατος ἀνὴρ, εἴγε πιστευτέον τῶτο φησὶ αὐτῷ λέγοντι τῷ Πυθίῳ, μὴ μόνον ἐπῃνεῖ τὴν ὀρχηστικὴν, ἀλλὰ καὶ σπουδεῖν αὐτὴν ἠξίου, μέγιστον νόμον εὐρυθμίας, καὶ εὐσχημοσύνης δὲ κινουμένου. καὶ τοίνυν ἐδεῖτο μάλα ἀνὴρ, εἰ τὸ ἁρμονιώτατον μαθεῖν τῶν τῆ τοιαύτῃ εἶναι. ἐμοὶ γὲ οὐκοῦν περὶ ὀρχηστικῆς ὁ μετρίως ἁρμόσεται, ὅσον καὶ τὰ μικρὰ σὺν ἄνευ μανθάνειν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ διδασκαλεῖα τῶν αὐλητρίδων ἰέναι, καὶ παρ᾽ ἑταίρας γυναικὸς σὺν ἀπαξίᾳ ἁρμόδιον τι ἀκοῦσαι τῆ Ἀσπασίας. καίτοι οὐκοῦν

& inculpata Saltatio, quam tu nunc vituperare cogitas. Rursus alia in parte suæ poëseos, ait. *Nam Deus, hunc belli reddit virtute, choreis Illum, alium grato cantus modulamine clarum.* Suavis enim perfectò cantilena quæ cum Saltatione est conjuncta, & hoc Deorum munus pulcherrimum. Ac mihi videtur Homerus mortalium res omnes in duo divisisse, Bellum, & Pacem, & rebus bellicis has solas ut pulcherrimas oppositisse. Atque Hesiodus, qui ex alio non audivit, sed ipsemet vidit flatim ab auroræ exortu saltantes Musas, sui carminis initio de illis hoc maximum profert encomium, Nimirum eas circum fontem ferrugineum mollibus pedibus tripudiare, choreas agentes circum patris aram. Tu verò generose, tantum non cum Diis pugnans, in saltandi artem es contumeliosus. Verùm Socrates, vir sapientissimus, si hoc de ipso dicenti Pythio est credendum, non modò laudavit artem saltandi, sed eam etiam discere voluit, cùm concinnitati, elegantiæ, motui decenti, ejusque quod movetur venustati plurimum tribueret. Nec veritus est ætate jam grandior Saltationem inter maximè serias disciplinas habere: nec ei perdiscendæ parum erat operæ impensurus, quem etiam leviora discere non piguit: sed tibicinarum quoque scholas frequentavit, neque à meretrice muliere Aspasia serium quippiam audire dedignatus est. Atqui ille artem

1 Ἄλλῳ] Iliad. γ. Bourd.

2 Περὶ κρήνην] Hesiod. in Theog.
Καὶ τὸ περὶ κρήνην ἰοειδέα πρῶτ᾽ ἁπαλοῖσι
Ὀρχεῦνται, δ᾽ βωμὸν ἐυστεφέα χορεύουσι. Idem.

1 Ἐμοὶ

ἄρτι δεχομένῳ ἐφ' ὑψηλοῦ, καὶ οὐδέπω εἰς τοσοῦτον καλῶς διηρθρωμένου. εἰ δὴ τὰς νῦν ἐπὶ μίαν σχεδὸν ἁπάντων ἀγούσας αὐτῷ ἴδοιτο, οἶδα, πάντων ἂν ἐκεῖνό γε ἀφέμενος, μόνῃ τῇ ἡμέρᾳ τούτῃ τὴν νῦν ἐν σκηνῇ, καὶ τὰς παῖδας σὺν ἂν ἄλλο τι σὺν αὐτῇ ἰδιοδιδάξαιο. δεκτὸς δέ μοι ὅπως κωμῳδίαν, καὶ τραγῳδίαν ἐπαινῇς, ἐπιλελῆσθ' ὅπῃ καὶ οὐ ἑκατέρᾳ σκήπτρα ἑκείνων ὀρχήσεως ἴδιον τι εἴδος ἐστι. οἷον, τραγικὴ μέν, ἡ Ἐμμέλεια. κωμῳδικὴ δέ, ἡ Κόρδαξ. σύνεστι δὲ καὶ τρίτη, Σικινίδος σχολαιοτέρα. ἐπὶ δὲ τὸ ὀρχεῖσθαι ἐπιτήδειος ἡ ὀρχήσεως, τήν τε τραγῳδίαν, καὶ τὴν κωμῳδίαν, καὶ αὐλητὰς κυκλίους, καὶ κιθαρῳδίαν, συναγωγίαν ταῦτα, καὶ ἁρμονίαν σύμπασαν ἐπιδείξασθαι, φέρε νῦν ἀντιπαρεξέτασωμεν τῇ Ὀρχήσει ἕκαστον αὐτῶν. κρίνει δὲ μὲν αὐλόν, εἰδέναι, καὶ τὴν κιθάραν, παραλιπόν. μέρη γὰρ τῆς Ὀρχήσεως ὑπηρεσίας καὶ ταῦτα. τὴν τραγῳδίαν δὲ γε ἅπαξ ὀχήμασι σχεδὸν κεκαρικώμεθα, οἷα ἐστι, ὡς εἰδείης ἄμα, καὶ φοβηθείης ἡλίκα εἰς μῆκος ἄρρυθμον ἠσκημένον ἄνθρωπος, [1] ἐμβάσεις ὑψηλοῖς ἐποχούμενος, πρόσωπον ὑπὲρ κεφαλῆς ἀνατεινόμενον ἐπικείμενος, καὶ τόμον κεχηνὸς πίμπλησι, ὡς καταπίοιεν τοὺς θεατάς. ἐῶ λέγειν σκηπτρίδια, καὶ σχολαιρίδια, σκευωρίαν, καὶ ἐπιτεχνητὸν πυκνότητα σκοτοδινιῶντος, ὡς μὴ δι' μῆκος ἡ ἀρρυθμία σὺν λιπαρῷ μόλοι ἐλέγχοιο. εἶτ' ἔνδοθεν αὐτὸς κεκραγὼς, ἑαυτὸν ἀνακλῶν, καὶ κατὰ μηδὲν ἀκριβῶς ἐκφερόμενος, ἀλλ' ἐπὶ τὸ μεῖζον ἐκβιαζόμενος, ἐπὶ τὸ ἀκριβὲς

παιλῶν, εἶτοτε δὲ καὶ ἀδὼν τὰ ἰαμβεῖα, καὶ τὸ δὴ αἴσχιστον, μελῳδῶν πρὸς συμφοράς, καὶ μόνης τῆς φωνῆς ὑπόδυσιν παρέχων ἑαυτόν. τὰ γὰρ ἄλλα, τοῖς ποιηταῖς ἐμέλησε, καὶ πολλάκις ἄν ποτε ἠλυσμένοις. καὶ μέχρι μὲν Ἀνδρομαχῆς τῆς, ἢ Ἑκάβης ἐστί, φορητὸς ἡ ᾠδή. ὅταν δὲ Ἡρακλῆς αὐτὸς εἰσιὼν μηνοειδῆ, ἐπιλαβόμενος αὐτῷ, καὶ μήτε τὴν λεοντῆν ἀπεδύσεις, μήτε τὸ ῥόπαλον, ὃ προσκείσεται, [1] σολοικίαν δ' ὀφθῶν εἰκότως φαίη ἄν τις τὸ πρᾶγμα. καὶ γὰρ αὖ, ὅπερ ἐπεκάλεις τῇ ὀρχήσει, τὸ, ἀνδρας ὄντας μιμεῖσθαι γυναῖκας, κοινὸν τοῦτο καὶ τῆς Τραγῳδίας, καὶ τῆς Κωμῳδίας ἔγκλημα ἂν εἴη. πολλαὶ γὰρ ἐν αὐταῖς τῶν ἀνδρῶν αἱ γυναῖκες. ἡ Κωμῳδία δ', [2] καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν τὸ καταγέλαστον, μέρος δ' ἤδη αὐτῆς γενόμενον, οἷα Δάοι, καὶ Τίτιοι, καὶ μαγείρων πρόσωπα. τὸ δὲ Ὀρχήσεως ἄγημα, ὡς μὲ κόσμιον, καὶ ἐύσχημον, οὐκ ἐμὲ χρὴ λέγειν. δῆλα γὰρ ὅσοις μὴ τυφλοῖς τοῦτο. τὸ δὲ πρόσωπον αὐτὸ, ὡς καλλίστου, καὶ τῇ ὑποκειμένῃ θρέμματι ἐοικὸς, ἢ κεχηνὸς δὲ, ὡς σκῆνα, ἀλλὰ συμμεμυκός. ἔχει γὰρ πολλὰς τὰς ὑπὲρ

quens, & distorquens, nunnunquam jambos cantillans, quodque turpissimum est, calamitates modulans, ac soli voci semet obnoxium præstans. Nam cætera priscis poëtis curæ fuerunt. Et quandiu quis Andromachen, aut Hecubam agit, tolerabilis est cantio. Sed quum Hercules in scenam ingressus carmen lugubre canit, sui oblitus, nec reveritus leoninam pellem, & clavam qua circundatur, istud sanæ mentis homo, solœcismum meritò vocarit. Quinetiam quod in arte saltandi vituperabas, viros nimirum esse mulierum imitatores, hoc quidem commune & Tragœdiæ, & Comœdiæ est vitium: ac plures in iis sunt mulieres quàm viri. Quinetiam Comœdia, ridiculas personas, partem oblectationis ipsi tribuit, quales sunt Davorum, Tibiorum, & coquorum personæ. Sed enim Saltationis habitus, quàm sit ornatus & decorus nihil attinet me dicere, cùm hæc non cæcutientibus sint perspicua. Ipsa verò persona est elegantissima, subjectæque fabulæ convenit, nec illorum instar, hiat, sed comprimitur. Nam complures habet qui pro se vociferantur. Nam olim Saltatores ipsi

1 Σολοικίαν] Dictum in Nigrino. Veteres Grammatici σολοικίαν interpretantur quidquid fit perperam σολοικία τὸ ἁμαρτάς. Bourd.

2 Καὶ τὰ πρόσωπον αὐτῶν τὸ καταγέλαστον μέρος τῆς περιῆ αὐτῆ γενόμενον, οἷα δάοι, καὶ τίτιοι καὶ μαγείρων πρόσωπα] Hæc ultima sic vertit bonus Opsopœus, supine sane, imo ridicule: putavit scilicet legendum δαίδων, vel ex δαίδων per crasim posse fieri δάων, ut ex κιφάτων κιφῶν, sed sine exemplo. Tum quid foret *Lampadum personas?* meræ nugæ, & ægri somnia. lege cum majuscula Δάοι & Τίτιον. Servorum quippe sunt nomina, qui frpe in comœdiis inducuntur ab origine & patria sic dicti. Nam Δάοι Herodoto sunt quædam gens in Persia pastoralem vitam agens. Τίτιοι vero sunt Phryges. Nam teste Suida Τίτια erat Φρυγία ὅλη. Universa Phrygia Tibia dicebatur. Terentius à nomine Δάος suum Davum formavit. Sunt igitur Carica nomina servorum, non lampades aut tibicines, ut somniavit Opsopœus. *Palm.*

αὐτὸ βοῶντας. πάλαι μὲ γὰρ αὐτοὶ καὶ ἤδεσαν, καὶ ἀρχοῦντο. εἶτ' ἐπειδὴ κινυρμῶν, τὸ ἆσθμα τῆς ᾠδῆς ἐπιπεφυκὸς, ἄμεινον ἔδοξεν ἄλλους αὐτοῖς ὑπᾴδειν. αἱ δὲ ὑποθήκαι, καὶ αἱ ἀμφοτέρωις, καὶ ὅλως τι ἀμφοτερημένα τῶν τραγικῶν καὶ ὀρχηστικῶν, πολλῷ ὅσα ποικιλώτερα αὐτῶν, καὶ πολυμαθέστερα, καὶ μυρίας μεταβολὰς ἔχοντα. ἐπεὶ μὴ ἀναγώνιος ἡ Ὄρχησις, ἐκείνῳ φημὶ εἶναι αὐτὸν, τὸ δόξαν, τοῖς ἀγωνοθέταις μεῖζον, καὶ σεμνότερον τὸ πρᾶγμα, ἢ ὥστε εἰς ἐξέτασιν καλεῖσθαι. ἐῶ λέγειν [1] ὅτι πόλις ἐν Ἰταλίᾳ, ἣ Χαλκιδικὴ γένος ἡ δείκη, καὶ τοῦτο ἀπαρὲ τι κόσμημα, τῷ παρ' αὐτοῖς ἀγῶνι ὥφθαι ποτε. εἰπεῖν δέ σοι συντόμως ἐθέλω περὶ ἀπολογίας ὑπὲρ τῶν παραλειμμένων τῷ λόγῳ, παμπόλλων ὄντων, ὡς μὴ δέξαι ἀγνοίας, ἢ ἀμαθίας παράσχωμαι. ἐπεὶ γάρ μοι λέληθεν ὅτι πολλοὶ πρὸ ἡμῶν περὶ Ὀρχήσεως συγγράφοντες, πολὺ πολείονι ἀφορμῇ ἐχρήσαντο ἐπὶ τοιούτῳ, πάντα τὰ Ὀρχήσεως τὰ εἴδη ἐπιξιόντες, καὶ ὀνόματα αὐτῶν καταλέγοντες, καὶ οἷα ἕκαστη, καὶ ὑφ' ὅτου εὑρέθη, πολυμαθείας τοιούτων ἐπίδειξιν ἡγούμενοι παρέξειν. ἐγὼ δὲ, μᾶλλον μὲν τὴν περὶ ταῦτα φιλοπονίαν, ἀποδεχόμενος τε, καὶ ἐπαινῶν, καὶ ἐμαυτὸν ἄκαιρον οἰόμενος εἶναι. καὶ ἀφ' οὗτο παρίημι. ἐπεὶ τοῦ δὲ, κἀκεῖνό σε ἀξιῶ συνοῆσαι,

ipsi canebant, & saltabant: deinde quia continuo motu gravatus anhelitus cantum turbabat, consultius visum est ut ipsis alii succinerent. Porrò communia utrisque sunt argumenta, nullaque in re à tragicis differunt saltatoria, nisi quòd ista sunt varietate ornatiora, eruditiora, innumerasque mutationes habent. Quòd si Saltatio non sit ad certamen composita, causam hanc esse dico, quòd certaminum præfecti, majorem hanc & graviorem censuerint, quàm ut in inquisitionem vocaretur. Missum facio civitatem in Italia, Chalcidici generis præstantissimam, eam velut ornamentum, certamini quod apud ipsos decertatur, adjecisse. Cæterùm hic jam volo rerum non paucarum, quas in oratione prætermisi defensionem suscipere, ne quam ignorantiæ vel imperitiæ opinionem præbeam. Non enim nescio complures ante nos de Saltatione libros conscripsisse, plurimamque in scriptis operam posuisse, ut omnes Saltationis species recenserent, omniaque earum nomina enumerarent: tum cujusmodi unaquæque, quisque illius inventor, existimantes hoc multiplicis eruditionis specimen sese præbituros. Ego verò contentionem circa ista, ineptam & seræ eruditionis, mihique intempestivam esse puto: proinde illam prætermitto. Deinde, te illud etiam cogitare, & me-

1 Ὅτι πόλις ἐν Ἰταλίᾳ] Hæc urbs Chalcidici generis Cumæ. *Bourd.* Neapolim credo intelligit, quæ à Cumæis condita fuit. Cumæ vero Italicæ Chalcidem in Eubœa metropolin agnoscebant: & Neapolis utpote Græca scenicis & gymnicis exercitationibus dedita erat. Ideo à Nerone electa, ubi primum in scenam publice prodiret, ut notat Cornelius Tacitus Annalium decimo quinto. Itaque ex hoc loco colligere licet saltationem theatralem à Neapoli toti Italiæ traditam fuisse. *Palm.*

1 Καὶ

κὴ μεμνῆσθαι, ὅτι μοι νῦν ὁ πᾶσαν Ὀρχησιν ἀφοσιεῖσθαι ἡδυπαθοῦντι, ὑδὲ τοῦτον τὸν σκοπὸν ὑποθησόμενος τοῦ λόγου, Ὀρχήσεων ὀνόματα καταριθμήσασθαι, πολλὰ ὅσων οὐ δεῖ ἐλίττων ἐπεμνήσθην, τὰς ἡδυπαθεστέρας αὐτῶν σωφρονίσασθαι βουλόμενος. ἀλλὰ τὸ γε νῦν παρὸν μοι κεφάλαιον τοῦ λόγου, τοῦτό ἐστι, πᾶσι νῦν Ὀρχησιν καθεστῶσαν ἐπαινέσαι, καὶ δεῖξαι ὅσα οὐ κατὰ πρόφασιν, ἀλλὰ χρήσιμα τερπνότητος ἔχει, ὡς πάσαις δεξαμένην εἰς τοσοῦτον κάλλους ἐπιδοῦναι, ἀλλὰ [1] κατὰ τὸ Σεβαστὸν μάλιστα. αἱ μὲν γὰρ σωφρονικαὶ ῥίζαι, ὥσπερ πᾶσι ῥίζαι, καὶ θεμέλιοι τῆς Ὀρχήσεως ἦσαν. τὸ δὲ ἄνθος αὐτῆς, καὶ τὸ πελεκητὸν κομπον, ὥσπερ νῦν μάλιστα εἰς τὸ ἀκριβεστέραν ἀπεπέλεσεν, τοῦτο νῦν ὁ ἡμέτερος λόγος διεξέρχεται, πειρᾶς τὸ ἁρμονιόζειν, καὶ χάριεν Ὀρχεῖσθαι, καὶ τὰ ἄλλα, ὡς μηδὲν τῇ νῦν ταύτῃ ἐπισκήνιον. οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνο τὸ Φρύγιον τῆς Ὀρχήσεως εἶδος, τὸ παρόινιον, καὶ συμποτικὸν μὴ μέτρῳ χαίρουσι, ἀχρεῖον πολλάκις ὂν αὐλήματα γυναικεῖα ὀρχουμένων, σφοδρὰ, καὶ καμπτῆρα πηδήματα, καὶ νῦν ἐπὶ ταῖς ἀχρειόταις ἐπιπολάζοντα, τὰ ἀγνοίας παρέλιπον, ἀλλ' ὅτι μηδὲν ταῦτα τῇ νῦν Ὀρχήσει κοινωνεῖ. καὶ γὰρ ὁ Πλάτων ἐν τοῖς νόμοις, τὰ μὲν, τίνα εἴδη ἐπαινεῖ ταύτης, τὰ δὲ, πάνυ ἀποξιοῖ, ἀφιρῶν αὐτὰ εἴς τε τὸ τερπνὸν, καὶ τὸ χρήσιμον. καὶ ἀπλαύστων αὐτῶν ἀχρηστοτέρων, σωφρονῶν δὲ, καὶ θαυμάζων ἕνεκα. καὶ περὶ μὲν αὐτῆς Ὀρχήσεως,

meminisse velim, mihi non esse propositum ut nunc omnis Saltationis genus recenseam, neque hunc orationi meæ scopum instituisse, ut Saltationum nomina enumerem, præterquam earum quas ut generaliores delectas initio commemoravi. Verùm in præsentia mihi caput orationis istud est, ut nunc usitatam Saltationem laudem, planumque faciam quantum cùm voluptatis, tum utilitatis in se complectatur, & ut non olim cœpit tantum elegantiæ incrementum capere, sed potissimùm Augusti temporibus. Quippe priores illæ tanquam radices & fundamenta Saltationis fuêre. Sed florem illius, & absolutissimum fructum, qui nunc maximè summam perfectionem attigit, nostra hæc oratio exponit, omissa thermaystride, & gruis Saltatione, & aliis, ut quæ nunc usitate non conveniant. Neque enim Phrygiam illam Saltationis speciem, petulantem & convivalem, quæ cum ebrietate exercetur, rusticis plerunque ad muliebrem tibiæ cantum saltantibus saltus vehementes & laboriosos, & qui etiamnum ruri redundant, ignarus omisi: sed quia cum hujus temporis Saltatione nihil commune habet. Quandoquidem Plato in legibus, alias quidem hujus speciem probat, alias omnino reprobat, eas dividendo in lucundam, & Vtilem, & ex illis indecentiores exigendo, alias verò anteponendo, & admirando. Et hæc quidem de Saltatione

1 Κατὰ τὸ Σεβαστὸν] Godofredus Malvynus Clarissimus Senator monuit Interpretem judicio & oculis abusum suis, dum ista vertit, *nec minus de se exhibens reverentia.* Fraudi fuit, puto, quod Græci nominibus propriis majusculas literas præfigere neglexerint, dicese debuit *præcipuè circa Augusti tempus.* Board.

1 Πλά-

τοσαῦτα. τὸ γὰρ πάνυ ἐπιξιόντα μηκύνειν τὸν λόγον, ἀπιθάνως ἔχει. ἔστι δὲ τὸ Ὀρχηστὴν αὐτὸν ἕξειν χρὴ, καὶ ὅπως δεῖ ἀσκεῖσθαι, καὶ ἃ μεμαθηκέναι, καὶ οἷς κρατύνειν τὸ ἔργον, ἤδη σοι δίειμι, ὡς μάθῃς, ὅ τι τῶν ῥᾳδίων, καὶ τὸ σύμπαν χαιρέτω ὅσον τῷ πόνῳ, ἀλλὰ πᾶσιν παιδεύσεως εἰς τὸ ἀκρότατον ἀφικνουμένοις, ὁ μυστικὸς μόνον, ἀλλὰ καὶ ῥυθμικὸς, καὶ γεωμετρικὸς, καὶ τὰς φιλοσοφίας μάλιστα, τήν τε φυσικὴν, καὶ τὴν ἠθικήν. τοῦτο γὰρ διαλεκτικοῦ αὐτῆς περιεργίαν, ἀπωθεῖται αὐτὴν τὸ μέσον. ἐμοὶ δὲ ῥητορικῆς ἀφέστηκεν, ἀλλὰ καὶ τούτης μηδὲν, καθ' ὅσον ἤθους τε, καὶ πάθους ἐπιδεικτική ἐστι, ἂν καὶ οἱ ῥήτορες γλίχωνται. σὺν ἀπίθανον δὲ καὶ γραφικῆς, καὶ πλαστικῆς, ἀλλὰ καὶ τοῦ σχηματίσεις σύρυθμίαν μάλιστα μιμεῖσθαι φαίνεται, ὡς μηδὲν ἀμείνω μήτε Φειδίαν αὐτῆς, μήτε Ἀπελλῆν εἶναι δοκεῖν. πρὸ πάντων δὲ, Μνημοσύνην, καὶ τὴν θυγατέρα αὐτῆς Πολύμνιαν, ἵλεων ἔχειν αὐτῷ προκείται, καὶ μεμνῆσθαι πειρᾶται ἁπάντων. καὶ γάρ ἐστι τὸ Ὁμηρικὸν Κάλχαντα, τὸ Ὀρχηστὴν εἰδέναι χρὴ, τά τε ὄντα, τὰ τ' ἐσόμενα, πρό τ' ἐόντα, ὡς μηδὲν αὐτὸν λαθεῖν, ἀλλ' εἶναι πρόχειρα τὰ μεμνῆσθαι αὐτῶν. καὶ τὸ μὲν κεφάλαιον τῆς ὑποθέσεως, μιμητική τίς ἐστιν ἐπιστήμη, καὶ δεικτικὴ, τῶν τε ὑποκειμένων ἐξαγορευτικὴ, καὶ τῆς ἀφανοῦς σαφηνιστική. καὶ ὅπως ὁ Θουκυδίδης ἔφη τὸν Περικλέα ἔφη, ἐπαινῶν τὴν ἀνδρα, τοῦτο καὶ τὸν τοῦ Ὀρχηστοῦ ἀκρότατον ἀνεγκλήμονα εἶναι, γνῶναί τε τὰ δέοντα, καὶ ἑρμηνεῦσαι αὐτά. ἑρμηνείαν δὲ νῦν, τὴν σαφήνειαν τῶν χρημάτων λέγω. καὶ δὴ

tione dicta sufficiant. Etenim singulis persequendis orationem producere, ineptum est. Verum ea quæ Saltatorem habere oportet, & rationem qua eum exerceri par est, & quæ didicisse, quibusque opus munire debet, jam tibi expediam: ut noris hanc artem non esse ex facilibus, & parabilibus, sed ex iis quæ disciplinæ cujusvis fastigium pertingunt, non solùm mutices, sed etiam rhythmices, & geometrices, cùm primis verò tuæ philosophiæ & physices, & ethices: sed superfluam illam dialectices anxietatem, parum sibi commodam existimavit. Neque verò abhorret à Rhetorica, sed & illius est particeps, quatenus mores & affectus demonstrat, quos ipsi etiam rethores exprimere student. Neque aliena est à pingendi, & fingendi arte, verùm illarum in exprimendis membris concinnitatem maximè imitari videtur: ut nequaquam illa præstantior vel Phidias, vel Apelles videatur. Ante omnia verò Mnemosynen, ejusque filiam Polymniam, sibi propitiam obtinere proponit, & omnium meminisse conatur. Etenim juxta Calchantem Homericum, necesse est Saltatorem scire, *Quæ sint, quæ fuerint, quæ mox ventura trahantur*: ut eorum nihil ignoret, imò expeditam memoriam habeat. Quod autem est argumenti caput, hæc scientia est imitatrix, demonstrativa, mentis conceptuum explicatrix, & obscurorum declaratrix. Et quod de Pericle, ipsius in laudem dixit Thucydides, hæc etiam summa fuerit Saltatoris laus, nosse quid deceat, idque explicare. Nunc verò interpretationem, habituum explicationem dico.

Ma-

πᾶσαι τῷ ἔργῳ χορηγία· ἡ παλαιὰ ἱστορία ἐστὶν, ὡς πρόσθεν εἶπον, ἣ ἐξ ἀρχῆς αὐτῆς μνήμη τε, καὶ μετ' ὀλίγης ἐπιδείξεως ἐπίδειξις. ἀπ' ἀρχῆς δὴ τοίνυν, καὶ τῆς πρώτης τοῦ κόσμου γενέσεως ἀρξάμενον, μέχρι αὐτὸν ἥκειν εἰδέναι, ἄχρι τῆς τῶν Κλεοπάτρας τῶν αἰγυπτίων. τοῦτον δὴ τὸν ἀφηγήματος περιγράφω χρόνον ἡμῖν ἡ τῶν Ὀρχηστῶν πολυμάθεια, καὶ τὰ ἀφ' ἡμῶν μέσα μάλιστα ἴσα, ἀφροδίτης γάμος, Τιτάνων μάχῃ, Διὸς γένεσις, Ῥέας ἁρπαγὴ, λίθου κατάποσις, Κρόνου δεσμὸς, τῶν περὶ τοὺς Ἀδελφοὺς κλῆρος. εἶτα ἑξῆς, Γιγάντων ἐπανάστασις, πυρὸς κλοπὴ, ἀνθρώπων πλάσις, Προμηθέως κόλασις, ἔρωτες ἰσχύν ἐκτήσαντο. καὶ μὴν τοὺς, Δήλου πλάνη, Λητοῦς ὠδῖνας, καὶ Πύθωνος ἀναίρεσιν, καὶ Τιτυοῦ ἐπιβουλὴν, καὶ τὸ μέσον τῆς γῆς διαστέμμενον, [1] πτῆσιν τῶν ἀετῶν. Δευκαλίωνα ἐπὶ τούτοις, καὶ τὴν μεγάλην ἐπὶ τούτῳ τοῦ βίου ναυαγίαν. καὶ λάρνακα μίαν, λείψανον τοῦ ἀνθρωπίνου γένους φυλάττουσαν, καὶ ἐκ λίθων ἀνθρώπους πάλιν. εἶτα, Ἴακχον ἀναφαγμὸν, καὶ Ἥρας δόλον, καὶ Σεμέλης κατάφλεξιν, καὶ Διονύσου ἀμφοτέρας τὰς γονὰς, καὶ ὅσα περὶ Ἀθήνας, καὶ ὅσα Ἡφαίστου, καὶ Ἐρεχθονίου, καὶ τὴν ἔριν τὴν περὶ τῆς Ἀττικῆς, [2] καὶ Ἁλιρρόθιον, καὶ τὴν περὶ τὸν Ἄρειον πάγον κρίσιν. καὶ ὅλως, τὴν Ἀττικὴν πᾶσαν μυθολογίαν. ἐξαιρέτως δὲ, τὴν Δήμητρος πλάνην, καὶ Κόρης ἅρπαγὴν, καὶ

Materiam autem omnem operi suppeditat vetus historia, ut ante dixi, ejusque prompta recordatio, & cum decore demonstratio. Nam statim à chao, primaque mundi origine, ducto initio, usque ad Cleopatræ Ægyptiæ tempora, ipsum cuncta scire necesse est. Hoc enim sæculorum intervallo nobis circunscribatur multiplex illa scientia Saltatori comparanda. Mediaque potissimùm sciat, Cœli sectionem, Veneris partus, Titanum pugnam, Iovis nativitatem, Rheæ fraudem, lapidis suppositionem, Saturni vincula, trium fratrum sorte divisam hæreditatem. Deinde Gigantum seditionem, ignis furtum, hominum formationem, Promethei supplicium, Amoris utriusque robur. Post hæc Deli errationem, Latonæ parturientis dolores, Pythonis cædem, Tityi insidias, & medium terræ aquilarum volatu inventum. Præterea Deucalionem, magnumque illius ætate naufragium, & unicam arcam quæ generis humani reliquias conservavit, rursusque natos ex lapidibus homines. Postea Iachi lacerationem, & Iunonis dolum, & Semeles conflagrationem, & Bacchi utramque stirpem. Quæ de Minerva, quæ de Vulcano, & Erichthonio referuntur, & illam de Attica disceptationem, primumque in Areo pago judicium. Denique omnem illam Atticam fabularum enarrationem. Præcipuè autem Cereris vagationem, repertam Proserpinam, Celei

1 Πτῆσιν τῶν ἀετῶν] Fabula hæc apud Pindar. Cætera sunt nomina fabulis notissima. *Rowrd.*

2 Καὶ Ἁλιρρόθιον] *Et Halirrothium*, de quo ad Pausan. hæc omisit Interpres. *Idem.*

Κελεῦ ξένιαν, καὶ Τριπτολέμου γαμηλίαν, καὶ Ἰκαρείαν ἀμπελουργίαν, καὶ τὴν Ἠριγόνης συμφοράν, ἔτι ὅσα περὶ Βορέαν, ἔτι ὅσα περὶ Ὠρειθυίας, καὶ Θησέως, καὶ Αἰγέως. ὑπὲρ ὧν τὰ Μηδείας ἐπιδείκνυται, καὶ αὖθις εἰς Πέρσας φυγὴν, καὶ τοὺς Ἐρεχθέως θυγατέρας, καὶ τοὺς Παλλάντος, ἃ τε ἐν Θρᾴκῃ ἔπαθον, καὶ ἔπραξαν. εἶτα, ὁ Ἀκάμας, καὶ ἡ Φυλλὶς, καὶ ἡ ἁρπαγὴ τοῦ Ἑλένης ἁρπαγὴ, καὶ ἡ στρατεία τῶν Διοσκούρων ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ τὸ Ἁρπαλύκης πάθος, καὶ Ἡρακλειδῶν κάθοδος. Ἀτιμάζω δὲ καὶ ταῦτα εἰκότως ἂν νομίζοιθ. ταῦτα μὲν τὰ Ἀθηναίων, ὀλίγα πάνυ δείγματος ἕνεκα, ἐκ πολλῶν τῶν παραλελειμμένων εἰλῆφθον. ἐξῆς δ', Μέγαρα, καὶ Νῖσος, καὶ Σκύλλα, καὶ πορφυροῦς θλόκαμος, καὶ Μίνω πρὸς καὶ περὶ τὴν δίκρανον ἀχαριστία. οἷς ἐξῆς ὁ Κιθαιρὼν, καὶ τὰ Θηβαίων, καὶ Λακεδαιμονίων πάθη, ἔτι Κάδμου ἐπίδημία, ἔτι βοὸς ἔκλασις, καὶ ὄφεως ὀδόντες, καὶ σπαρτῶν ἀνάδοσις. καὶ αὖθις, καὶ Κάδμου εἰς δράκοντα μετάβολη, καὶ ὡσὲ λύρων πῆξις, καὶ μανία καὶ πῆξαι, καὶ τὰ γυναικῶν αὐτῆς τὰ Νιόβης καὶ μεγαλαυχία, καὶ ἡ ἐπὶ τῷ πένθει σιγὴ, καὶ περὶ Πενθέως, καὶ Ἀκταίωνος, καὶ τὰ Οἰδίποδος, καὶ Ἡρακλῆς σὺν τοῖς ἄθλοις αὐτοῦ ἅπασι, καὶ ἡ τῶν παίδων σφαγή. εἶτ' ἡ Κόρινθος τάλαι καὶ αὖθις μύθων, τῶν Γλαύκου, καὶ τῶν Κρέοντος ἔχουσα. καὶ ὧν αὐτῶν, τὸν Βελλεροφόντου, καὶ τὴν Σθενέβοιαν, καὶ ἁλὸς μάχην, καὶ Ποσειδῶνος. καὶ μετὰ ταῦτα, τῶν Ἀθαμάντος μανίαν, καὶ τὰ νεφέλης παίδων [1] ἐπὶ δὲ κριοῦ τὸν

lei hospitalitatem, Triptolemi agriculturam, factam ab Icario vitium plantationem, Erigones calamitatem. Præterea quæcunque de Borea, quæcunque de Orithyia, de Theseo & Ægeo memoriæ prodita sunt. Adde Medeæ susceptionem, rursus ejusdem ad Persas fugam, regis Erechthei, & Pandionis filias, & quæ in Thracia passæ sunt, & fecerunt. Nec ignorandus est illi Acamas, non Phyllis, non primus Helenæ raptus, tum Castoris, & Pollucis adversus urbem expeditio, neque non mors Hippolyti, & reditus Heraclidarum. Nam & hæc Attica meritò censeantur. Et hæc quidem ex rebus Athenienſium, pauca sanè exempli gratia, ex multis à me prætermissis percurri. Hæc sequuntur, Megara, Nisus, Scylla, purpurei crines, Minois translitus, & erga de se benemeritam ingratitudo. Deinceps Cithæron, Thebanorum & Labdacidarum ærumnæ. Cadmi peregrinatio, bovis procubitus, serpentis dentes, satorum ortus. Rursus Cadmi in draconem mutatio, & ad lyram murorum substructio, murorum structoris insania, & Niobes uxoris ipsius jactantia, atque in luctu silentium: tum ea quæ Pentheo, Actæoni, & Oedipo contigerunt. Item Hercules cum omnibus ipsius laboribus, & liberorum ejus internecio. Deinde & ipsa Corinthus scatet fabulis, Glaucam & Creontem habens: & ante eos Bellerophontem, Sthenebœam, Solis & Neptuni pugnam. Post hæc Athamantis insaniam, & Nepheles liberorum in ariete fugam aëriam,

1 Ἐπὶ τὸ κριοῦ τὴν διαίσιον φυγήν] Τὴν διαπόντιον φυγήν. Marc.

1 Καὶ

Ἀφείου φυγήν, Ἰνὼς, καὶ Μελικέρτου ὑποδοχήν. ἐπὶ τούτοις, τὰ Πελοπίδων, καὶ Μυκήνας, καὶ τὰ ἐν αὐταῖς, καὶ ὑπ' αὐτῶν, Ἴναχος, καὶ Ἰὼ, καὶ ὁ φρουρὸς αὐτῆς Ἄργος, καὶ Ἀτρεύς, καὶ Θυέστης, καὶ Ἀερόπη, καὶ τὸ χρυσοῦν ἔριφος, καὶ Πελοπίας γάμος, καὶ Ἀγαμέμνονος φαγὴ, καὶ Κλυταιμνήστρας τιμωρία. καὶ ἔτι ἐπὶ τούτων, ἡ τῶν ἐπὶ Θήβας λοχαγῶν στρατία, καὶ ἡ τῶν φυγάδων γαμβρῶν ὑποδοχὴ, καὶ ὁ ἐπ' αὐτοῖς χρησμὸς, καὶ ἡ τῶν προτέρων ἀπαφία, καὶ Ἀντιγόνης μετὰ ταῦτα, καὶ Μενοικέως ἀπώλεια. καὶ τὰ ἐν Νεμέᾳ ὑ, ἡ Ὑψιπύλη, καὶ Ἀρχέμορος, ἀναγκαιότατα τῇ ὀρχήσει μιμήσασθαι καὶ ἐν αὐτῶν, εἴ τινι τῶν Δαναΐδων παρθένων, καὶ Περσέως γένεσιν, καὶ τὸν ἐπὶ τὰς Γοργόνας ἆθλον αὐτῷ προηγησάμενον. ὧν αἰτία καὶ ἡ Αἰθιοπικὴ διήγησις. Κασσιόπεια, καὶ Ἀνδρομέδα, καὶ Κηφεὺς, ὃς καὶ ἄστροις ἐγκατέλεξεν ἡ τῶν μὴ ταῦτα πίστις. κἀκεῖνα ὃ τε δεξαίατο τὰ Αἰγύπτου, καὶ Δαναοῦ, εἴσεται, καὶ τῶν ἐπιγαλάμιον ἐπιβουλῶν. οὐκ ὀλίγα ὃ καὶ ἡ Λακεδαίμων τοιαῦτα παρέξει, τὸν Ὑάκινθον, καὶ τὸν ὃ Ἀπόλλωνος ἀντερασθέντα ζέφυρον, καὶ τῷ ὑπὸ τοῦ δίσκου ὃ μιαιφονίᾳ φαγὴν, καὶ ὃν αἵματος ἄνθος, καὶ τῷ ἐν αὐτοῦ αἰάζουσιν ἐπιγραφῶν, καὶ τῶν Τυνδάρεων ἀναστάσιν, καὶ τῶν Διὸς ἐπὶ τούτῳ κατ' Ἀσκληπιοῦ ὀργήν. ἔτι ὃ, καὶ τὸν Πάριδος ξενισμὸν, καὶ τὴν Ἑλένης ἁρπαγὴν μετὰ τῶν ἐπὶ τοῦ μήλου κρίσιν. νομίσαι γὰρ τῇ Σπαρτιατικῇ ἱστορίᾳ, καὶ τῶν Ἰλιακῶν συνῆφθαι, πολλῷ μᾶλλον, καὶ πολυσύνθετον. καθ' ἕκαστον γὰρ τῶν ἐκεῖ πεσόντων, δρᾶμα

aëriam, Inûs & Melicertæ susceptionem. Ad hæc accedunt res Pelopidarum, Mycenæ, & quæ ibi gesta sunt: & ante illos Inachus, Io, custosque ipsius Argus, Atreus, Thyestes, Aeropе, vellus aureum, Pelopiæ nuptiæ, cædes Agamemnonis, Clytemnestræ pœna. Quin & ante illos, septem principum adversus Thebas expeditio, & profugorum Adrasti liberorum susceptio, proditumque de illis oraculum, & cæsorum interdicta sepultura, ob eamque Antigones & Menœcei interitus. Quæ etiam gesta sunt in Nemea, Hypsipile, & Archemorus, ea sunt quibus Saltatoris memoria instructa esse debet. Ante quæ gesta, sciet Danaës virginitatis custodiam, Persei nativitatem, certamen quod adversus Gorgonas susceptit: cui etiam est propria rerum Æthiopicarum narratio, Cassiopea, Andromeda, Cepheus; quos etiam astris inservit, eorum qui postea vixerunt credulitas. Prisca quoque illa Ægypti & Danai facta, & connubiales insidias non ignorabit. Nec pauca id genus præbet Lacedæmon, Hyacinthum, & rivalem Apollinis Zephyrum, puerique cædem à disco illatam, ortumque ex ejus sanguine florem, & gementem æ in eo inscriptionem, Tyndari instaurationem, & Iovis ob id in Æsculapium excandescentiam. Præterea hospitio susceptum, Helenæ raptum, post latum de pomo judicium. Planè enim existimandum Iliacam historiam copiosam & multiplicem cum Spartana esse conjunctam. Itaque juxta unumquemque in Troiâ

τῇ σκιωῇ ἀθάνατα. καὶ μεμνῆσθαι δεῖ τούτων ἀεί, μάλιστα λύπη τῆς ἁρπαγῆς αὐτῆς, ἄχρι τοῦ ἐν τοῖς νόσοις μαίνεσθαι, καὶ τῆς Αἰνείου πλάνης, καὶ Διδοῦς ἔρωτος, ὧν ἐστιν ἀπόπτοια καὶ τὰ περὶ τὸν Ὀρέστην δράματα, καὶ τὰ ἐν Σκυθίᾳ τοῦ ἥρωος πτολυπημένα. ἐστὶ δὲ ἅπασα καὶ τὰ ἐκεῖ τούτων, ἀλλὰ ζῆς Ἰλιακῆς συγγενῆ, Ἀχιλλέως ἐν Σκύρῳ παρθένωσις, Ὀδυσσέως μανία, καὶ Φιλοκτήτου ἐρημία. καὶ ὅλως, ἡ πᾶσα Ὀδυσσέως πλάνη, καὶ Κίρκη, καὶ Τηλέγονος, καὶ ἡ Αἰόλου τῶν ἀνέμων δυναστεία, καὶ τὰ ἄθλα, μέχρι τῆς μνηστήρων τιμωρίας. καὶ μετὰ τούτων, ἡ τοῦ Παλαμήδους ἐπιβουλὴ καὶ ἡ Ναυπλίου ὀργή, καὶ ἡ Αἴαντος μανία, καὶ ἡ ἑτέρου ναυαγίας ἀπώλεια. ἔχει πολλὰς ἀφορμὰς καὶ Ἦλις ζῆς ἀρχαίας περιφανοῦς. τὰ Οἰνόμαον. τὰ Μυρτίλον. τὰ Κρόνον. τὰ Δία. τοὺς μετόντας τὰ Ὀλύμπια ἀγωνιστάς. πολλὴ δὲ καὶ ἡ κατ' Ἀρκαδίαν μυθολογία. Δάφνης φυγή. Καλλισοῦς θηρίωσις, Κενταύρων παραφορά, καὶ Πανὸς γενεαί. Ἀλφειοῦ ἔρως, καὶ ὕφαλος ἀποδημία. ἀλλὰ κἂν εἰς τὴν Κρήτην ἀφίκῃ τῷ λόγῳ, πάμπολλα κἀκεῖθεν ἡ Ὄρχησις ἐφαψίζεται. τὴν Εὐρώπην. τὴν Πασιφάην. τοὺς ταύρους ἀμφοτέρους. τὰ Λαβύρινθον. τὴν Ἀριάδνην. τὴν Φαίδραν. τὰ Ἀνδρόγεων. τὰ Δαίδαλον. τὰ Γλαῦκον. τὸν Πολυίδου μαντικόν. τὰ Τάλω. τὰ χαλκοῦν τὰ Κρήτης περίπολον. κἂν εἰς Αἰτωλίαν μετέλθῃς, κἀκεῖ πολλὰ ἡ ὄρχησις καταλαμβάνει. τὴν Ἀλθαίαν. τὰ Μελέαγρον. τὴν Ἀτελάντην. τὰ Δάλον, καὶ πάλαισμα καὶ Ἡρακλέους πάλην, καὶ Σειρήνων γένεσιν, καὶ ἐχινάδων ἀνάδυσιν, καὶ μὴν καὶ

occiſorum, fabula ſcenæ propo-nitur. Atque horum memorem illum eſſe oportet ſemper, in primis quæ ſtatim à raptu, ad procerum Græcorum uſque redi-tus in patriam acciderunt, & Æ-neæ errorum, & Didûs amoris. A quibus alienæ non erunt quæ aguntur fabulæ de Oreſte, illiuſ-que herois apud Scythas auſa. Nec verò abſona quæ ante hæc ac-ciderunt, ſed rebus Iliacis cogna-ta, Achillis in Scyro cum virgi-nibus converſatio, Vlyſſis inſa-nia, & Philoctetæ deſertio. De-nique univerſa Vlyſſis vagatio, Circe, Telegonus, Æoli in ven-tos imperium, & reliqua uſque ad procorum pœnas. Atque an-te hæc, ſtructæ Palamedi inſidiæ, Nauplii ira, Ajacis inſania, & alterius naufragium ad ſcopulos factum. Quinetiam Elis multa Saltatoribus argumenta ſuppedi-tat, nempe Oenomaum Myrti-lum, Saturnum, Iovem, primos Olympiorum athletas. Fa-bularum etiam ſeges eſt in Arca-dia, Daphnes fuga, Calliſtûs fe-rina vita, Centaurorum temu-lentia, & Panos generationes, Alphei amor, & ſubter mare pe-regrinatio. Quòd ſi etiam ora-tione in Cretam pervenias, com-plura inde corrogabit Saltatio, nimirum Europam, Paſiphaën, utrumque taurum, Labyrin-thum, Ariadnen, Phædram, Androgeum, Dædalum, Icarum, Glaucum, Polyidi vaticinium, Talo, æneum Cretæ cuſtodem. Si in Ætoliam quoque tranſive-ris, ibi multa ſumit Saltatio, Althæam, Meleagrum, Atalan-tam, Dalum, fluvii & Hercu-lis luctam, Sirenum procreationem, Echinadum ortum, & Alc-

νίαν, Ἀλκμεωνίδων οἴκησιν. εἶτα, Νέσσον, καὶ Δειανείρας ζηλοτυπίαν, ἐφ' ᾗ τὴν ἐν Οἴτῃ πυρὰν. ἔχει καὶ Θρᾴκη πολλὰ τῆς ὀρχήσεως ἀναγκαῖα. τὸ Ὀρφέα. τὸ σκίνος ἀναφαγμόν, καὶ τὴν λάλον αὐτοῦ κεφαλήν. τὴν ἐπιπλέουσαν τῇ λύρᾳ, καὶ τὸ Αἷμον, καὶ τὴν Ῥοδόπην, καὶ τὴν Λυκούργου κόλασιν. καὶ Θεσσαλίαν ἢ ἐν πολέμῳ παρέχεται. τὸ Πελίαν. τὸ Ἰάσονα. τὴν Ἀλκήστιν. τὸ τῶν πεντήκοντα νηῶν πλοῦν. τὴν δρῦν. τὴν λάλον αὐτῆς πρῷραν. τὴν ἐν Λήμνῳ. τὸ Αἰήτην. τὸ Μηδείας ὄνειρον. τὸ Ἀψύρτου ἀναφαγμόν, καὶ τὰ ἐν τῷ παραπλῷ γυμνάσια. καὶ μὴν πάντα, τὸ Πρωτεσίλαον, καὶ τὴν Λαοδάμειαν. κἂν εἰς τὴν Ἀσίαν πάλιν ἀφῶσῃς, πολλὰ κἀκεῖ δράματα. ἡ γὰρ Σάμος ὤφυς, καὶ τὸ Πολυκράτους πάθος, καὶ τὸ θυγατρὸς αὐτοῦ μίγμα Περσῶν πάλαιν. καὶ τὰ ἐν ἀρχαιοτέρᾳ, ἡ τοῦ Ταντάλου φλυαρία, καὶ ἡ παρ' αὐτῷ Θεῶν ἑστίασις, καὶ ἡ Πέλοπος πρεμνήρια, καὶ ὁ ἐλεφάντινος ὦμος αὐτοῦ. καὶ ἐν Ἰταλίᾳ ἢ, ὁ Ἠριδανὸς, καὶ Φαέθων, καὶ αἱ μεθ' ἁδελφαὶ θρηνοῦσαι, καὶ ἠλεκτρον δακρύουσαι. εἶτα καὶ ὁ τοιοῦτος καὶ τὰς Ἑσπερίδας, καὶ τὸ δρακοντεῖον τὸ χρυσοῦς ὑπὸ μῆλα δρακοντίζει, καὶ τὸ Ἀτλαντικὸν μόχθον, καὶ τὸ Γηρυόνου, καὶ τὴν ἐξ Ἐρυθείας ἔλασιν τῶν βοῶν. οὐκ ἀγνοήσει ἢ καὶ τὰς μυθικὰς μεταμορφώσεις ἁπάσας, ὅσαι εἰς δένδρα, ἢ θηρία, ἢ ὄρνεα ἠλλάγησαν, καὶ ὅσαι ἐκ γυναικῶν ἄνδρες ἐγένοντο. τὸ Καινέα λέγω, καὶ τὸ Τειρεσίαν, καὶ τὰς τοιούτους. καὶ ἐν Φοινίκῃ ἢ, Μύρραν, καὶ τὸ Ἀσσύριον σκῆνος πένθος μεμιγμένον. καὶ ταῦτα εἴσεται. καὶ τὰ νεώτερα ἢ, ὅσα μὴ Alcmæonis ſedata inſania habitationem. Deinde Neſſum, & Deianiræ zelotypiam, ideoque ſtructam in monte Oeta pyram. Multa etiam habet Thracia Saltationis ſtudioſo neceſſaria, Orpheum, ejuſque lacerationem, ejus caput loquens, cumque lyra innatans, Hæmum, Rhodopen, Lycurgi ſupplicium. Porro plura etiam Theſſalia ſuppeditabit, Peliam, Iaſonem, Alceſtim, quinquaginta navium claſſem, Argo, ejuſque loquacem carinam, res Lemnias, Æeten, Medeæ ſomnium, Apſyrti dilaniationem, quæque inter navigandum acciderunt. Poſtea Proteſilaum, & Laodamiam. Rurſus ſi in Aſiam denuo digrediaris, multæ etiam ibi ſunt fabulæ. Statim occurret Samus, Polycratis calamitas, ejuſque filiæ ad Perſas uſque erratio: quæque ſunt antiquiora, ſcilicet Tantali loquacitas, tum Deorum apud eundem convivium, Pelopis carnium conciſio, & elephantini humeri appoſitio. In Italia verò Eridanus, Phaëthon, lugenteſque ejus ſorores in populos converſæ, & electrum lachrymantes. Hic quoque ſciet Heſperidas, & cuſtodem aurei pomi draconem. Atlantis laborem, & Geryonem, boumque ex Erythia abactionem. Neque ignorabit etiam omnes fabuloſas transformationes, quæcunque in arbores, aut feras, aut aves factæ ſunt, & quæcunque in viros ex mulieribus tranſiverunt, Cæneum dico & Tireſiam, alioſque hujuſmodi. In Phœnicia, Myrrham, luctumque illum Aſſyrium diviſum. Hæc etiam cognoſcet atque recentiora,

τὴν Μακεδόνων ἀρχὴν ἐτολμήθη ὑπό τε Ἀντιπάτρου, καὶ Σελεύκου ἐπὶ τῇ Στρατονίκης ἔρωτι. τὰ γὰρ Αἰγυπτίων μυστικώτερα ὄντα, εἴσεται μέν, συμβολικώτερον δὲ ἐπιδείξεται τὰ Ἔπαφον λέγω, καὶ τὰ Ὀσίριν, καὶ τὰς τῶν Θεῶν εἰς τὰ ζῶα μεταβολάς. τοῦτο πάντων δέ, τὰ ἐρωτικὰ αὐτῶν, καὶ αὐτοῦ τοῦ Διὸς, καὶ εἰς ὅσα ἑαυτὸν μετεσκεύασεν. εἴσεται δὲ καὶ τὴν ὑπὲρ ἅδου ἄπιστον τραγῳδίαν, καὶ τὰς κλαύσεις, καὶ τὰς ἐφ' ἑκάστῃ αὐτῶν, καὶ τὴν Πειρίθου, καὶ Θησέως ἄχρι τοῦ ἅδου ἐπειρέαν. συνελόντι δὲ εἰπεῖν, ἁπλῶς τὰ ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου, καὶ Ἡσιόδου, καὶ τῶν ἄλλων ποιητῶν, καὶ μάλιστα τῆς τραγῳδίας λεγόμενα, ἀγνοήσει. ταῦτα πάντα ὀλίγα ὑπὸ πολλῶν, μᾶλλον δὲ ἀπείρων τὸ πλῆθος ἐξελὼν, τὰ περιφανέστερα κατέλεξα, τὰ ἄλλα πᾶσι ποιηταῖς ἄδειν ἀφεὶς, καὶ τοῖς ὀρχησταῖς αὐτὸς δεικνύειν, καὶ σοὶ προσεξευρίσκειν καθ' ὁμοιότητα τῶν ἀφειμένων, ἅπαξ ἅπαντα προχείρως καὶ πρὸς τὸ καιρὸν ἑκάστου τῇ ὀρχήσει προσπεφερόμενα καὶ προσαρμόζοντα κἀκεῖνο ἀναγκαῖον. ἐπεὶ δὲ μιμητικός ἐστι, καὶ κινήσεσι τὰ ἀόρατα δείξειν ὑπισχνεῖται, ἀναγκαῖον αὐτῷ, ὥσπερ καὶ τοῖς ῥήτορσι, σαφήνειαν ἀσκεῖν, ὡς ἕκαστον τῶν δεικνυμένων ὑπ' αὐτοῦ δηλοῦσθαι, μηδένος ἐξηγητοῦ δεομένου. ἀλλ' ὥσπερ ἐφ' ἑνὸς τοῦ Πυθικοῦ χρήσμοῦ, ὃς ἔοικε τὸν γεγαμηκότα ὀρχεῖσθαι, καὶ κωφὸν συνιέναι, καὶ μὴ λαλοῦντος δὲ ὀρχήσασθαι, ἀκούειν. ὁ δὴ καὶ Δημητρίου τοῦ Κυνικοῦ παθεῖν

quæ post Macedonum imperium ausus est Antipater, & Seleucus ob amorem Stratonices. Abstrusiora Ægyptiorum arcana cognoscet quidem, sed magis ex conjectura demonstrabit: Epaphum dico, & Osirin, & Deorum in animalia mutationes. Ante omnia verò, quæ ad eorum amores pertinent, ipsiusque Iovis, & quas in formas seipsum mutaverit. Sciet etiam omnem Inferorum tragœdiam, cùm supplicia, tum eorum causas. Pirithoi & Thesei ad inferos usque societatem servatam. Vt autem paucis omnia comprehendam, nihil eorum quæ ab Homero, Hesiodo, præstantissimisque poëtis, in primis verò tragicis dicta sunt, ignorabit. Hæc admodum pauca ex multis, imò potiùs ex infinitis sylvam hanc selectam, ac veluti summa capita percensui. Reliqua verò poëtis canenda, & saltatoribus ipsis demonstranda, tibiique juxta dictorum similitudinem invenienda reliqui. Quæ omnia Saltatori præparare, priusque seponere necesse est, ut in promptu habeat, & quavis occasione promat. Qui siquidem est imitator, & gestibus se repræsentaturum pollicetur ea quæ canuntur, ei necessarium est, ut & oratoribus, ut perspicuitatem exerceat, qua quicquid demonstrabit, ita declaret, ut enarratore non egeat. Sed quod Pythico oraculo proditum est, oportet ut qui Saltationis est spectator, mutum intelligat, & non loquentem audiat. Quod Demetrio Cynico etiam accidisse ferunt.

1 Καὶ κωφῷ] Tangit vetus oraculum quod quidem sic apud Plut. Καὶ κωφὸν συνίημι, καὶ οὐ λαλέοντος ἀκούω. Bourd.

1 Τῶν

λέγουσιν. ἐπὶ γὰρ τῷ αὐτὸς ὁμοιά σοι κατηγορῆ τὴν ὀρχηστικὴν, λέγων δ' αὐλεῖ, καὶ τῶν συρίγγων, καὶ τῶν κυμβάλων, πάρεργόν τι τὸν ὀρχηστὴν εἶναι, μηδὲν αὐτὸν φροῦδε τὸ δρᾶμα σωστιλβῆται. κιθαρῳδὸν γὰρ ἄλλον ἄλλως κίνησιν, καὶ μίμημα εἶναι, ἀδύνατον αὐτῇ νὰ φανῇ τοῦτο, εἰ μὴ ἀνθρώπων τοῖς ἀπὸ τοῦ σχήματος ἐξηπατημένοις, ἐσθῆτι σεμνῇ, καὶ προσωπείῳ ὑπερόγκῳ, αὐλῷ τινι, καὶ περιπόμποις, καὶ τῇ τῶν ἀδόντων ἀφωνίᾳ, οἷς κοσμεῖσθαι μηδὲν ὂν τὸ δὴ ὀρχηστὸν πρᾶγμα. ὁ τότε τῷ Νέρωνι δόκιμος ὀρχηστὴς, οὐκ ἀσυνέτως φασὶν, ἀλλ' εἴ καί τις ἄλλος, ἦν τε ἱστορίας μνήμων, καὶ κινήσεως κρίσεως διεγνωκὼς, ἐδεήθη δ' Δημητρίου σύγνωμον αἰτήσαντος αὐτὸν ἰδεῖν ὀρχούμενον. ἔπειθε καταγορεύειν αὐτῷ. καὶ ὑπῄχετό γε ἀνοῦ αὐλεῖ, καὶ ἀσμάτων ἐπιδείξεσθαι αὐτῷ. καὶ ἅτως ἐποίησεν. ἡσυχίαν γὰρ τοῖς τε κυμβάλοις, καὶ τοῖς αὐλοῖς, καὶ αὐτῷ ποδοκρούσει τῷ χορῷ, αὐτὸς ἐφ' ἑαυτῷ ὠρχήσατο τὸν Ἀφροδίτης καὶ Ἄρεος μοιχείαν, ἥλιον μηνύοντα, καὶ Ἥφαιστον ἐπιβουλεύοντα, καὶ τοῖς δεσμοῖς ἀμφοτέρους, τόν τε Ἀφροδίτην, καὶ τὸν Ἄρη σαγηνεύοντα, καὶ τοὺς ἐφεστῶτας θεοὺς ἕκαστον αὐτῶν. καὶ αἰδουμένου μὲν τὸν Ἀφροδίτην, ὑποδεδικότα δ', καὶ ἱκετεύοντα τὸν Ἄρη, καὶ ὅσα τῇ ἱστορίᾳ ταύτῃ πεποίηται, ὥστε τὸν Δημήτριον ὑπερηδέσθη βίᾳ γηγομένοις, τοῦτον ἔπαινον ἀποδοῦναι τῷ μίμῳ τῷ ὀρχηστῇ, ἀνίκητα γὰρ, καὶ μεγάλῃ τῇ φωνῇ ἀνεφθέγξατο, ἀκούω ἄνθρωπε ἃ ποιεῖς, οὐχ ὁρῶ μόνον, ἀλλά μοι δοκεῖς ταῖς χερσὶν αὐταῖς λαλεῖν. ἐπὶ

runt. Qui cùm perinde ac tu Saltandi artem accuſaret, dicens tibiæ, fiſtularum, & ſtrepituum, Saltatorem velut auctarium eſſe, quippe qui nihil ad fabulam conferret, ſed inſultum alioqui motum adhiberet, eumque inanem, & ab omni ratione ſejunctum. Cæterùm homines qui hac in re præſtigiis illuderentur, veſtitu ſerico, decenti larva, tibiaque, & laſcivis cantilenis, & canentium vocalitate, quibus exornari Saltatorem nihil eſt opus. Tunc Saltator qui celebris erat tempore Neronis, neutiquam imperitus, ut ajunt, ſed ſiquis etiam alius, cùm hiſtoriæ memoria, tum geſtus elegantia præcellens, rem ut puto, æquiſſimam à Demetrio poſtulavit, nimirum ut ſe ſaltantem ſpectaret, deinde accuſationem intenderet. Promiſit verò ſe nullis tibiis, nullis cantilenis adhibitis ſaltaturum: quod etiam præſtitit. Nam indicto ſilentio & ſtrepentibus, & tibia canentibus, ipſique choro ipſe per ſe ſaltavit Veneris, & Martis adulterium, Solem indicantem, Vulcanum inſidiantem, vinculis ambos, Venerem cum Marte illaqueantem, Deos ſpectaculo aſſiſtentes, Venerem pudore ſuffuſam, ſubverentem, ſupplicantemque Martem, & quæcunque alia complectitur hæc fabula: ita ut Demetrius ſummopere Saltatione illa exhilaratus, maximam hanc Saltatori laudem tribuerit, quum exclamavit, magnaque voce pronunciavit, Audio quæ facis, ὁ homo, nec video tantùm, ſed manibus ipſis loqui mihi videris. Quo-

1 Ταῖς χερσὶν] Hinc Lesbonax Mitylenæus vocavit eos χερσόφωνας, & Lexipha-

ὦ κ᾽ τ᾽ Νέρωνα ἐσμὲ τῷ λόγῳ, βελομαι κ᾽ βαρβάρε ἀνδρὸς τὸ ἐπὶ τῷ αὐτῷ ὀρχηστῇ χαρίσασθαι εἰπεῖν, ὃστις μέλλοις ἐπειτ᾽ ὀρχηστὴς γενοιτ᾽ ἂν. τ᾽ γὰρ ἂν τῷ πάντα βαρβάρων βασιλικῆς τῆς ἀνθρώπος κρατ᾽ τ᾽ χειρ᾽ ἦκον ὡς τ᾽ Νέρωνα, ἰμᾶτο μὲν τ᾽ ἄλλων τ᾽ ὀρχησιν ἐκεῖνον, ὅτω σαφῶς ὀρχήσομενον, ὡς κ᾽ μὴ ἐπακουοίη τ᾽ ᾠδομένων. ἠμελλεν γάρ τις ὢν, ἐτύγχανε συντεῖνον ἅπαντων. κ᾽ δὴ ἀπὸν ἤδη ἐς τὴν οἰκίαν τῷ Νέρωνι δεξιωμένῳ, κ᾽ ὅ, τι βούλοιτο αὐτῷ κελεύοντι, κ᾽ δώσειν ὑπισχνουμένῳ, τ᾽ ὀρχησιν ἐφη δῆς, τὰ μίσησε σύφωνες. τῷ δ᾽ Νέρωνι ἐφημένῳ τι ἂν σοι χρήσιμος γένοιτο ἐκεῖ, ᾠκιστικὸς ἐφη βαρβάρους ἔχειν, κ᾽ ὁμογλώττους, κ᾽ ἑρμηνέων δ᾽ ῥᾴδιον εὑρεῖν ὅθεν αὐτούς. ὦ ἂν τὴν δίκαιαν, ἀφήσων ἄνθρ᾽, ἐκπεμπέ μοι ἑρμηνεύσοντ. τοσοῦτον ἄρα κρδοκεῖ αὐτῷ ἡ μίμησις τ᾽ ὀρχήσεως, ἐπίσημός τε, κ᾽ σαφὴς φανεῖσα, ἡ δ᾽ τελείαν ἀφεῖσα, κ᾽ ὁ σκοπὸς τ᾽ ὀρχηστικῆς, ἡ ὑποκρισις ἐστι, ὡς ἔφην τὰ αὐτὰ, κ᾽ τῆς ῥητορικῆς ἐπιτηδευομένη. κ᾽ μάλιστα τῆς τὰς κραμμένας τούτας μελέτας διεξιούσης. οἶδ᾽ γὰρ κ᾽ ἐν ἐκείνοις μᾶλλον ἐπακουομένη, τῷ εἰκαίαν τῆς ὑποκειμένοις προσώποις, κ᾽ μὴ ἀπωδὰν εἶναι τὰ λεγόμενα τ᾽ εἰσαγομένων πρίσεων, ἢ τυραννοκτόνων, ἢ πενήτων, ἢ γεωργῶν, ἀλλ᾽ ἐν ἑκάστῳ τούτων τὸ ἴδιον, κ᾽ τὸ ἐξαί-

Quoniam verò circa Neronis tempora noſtra verſatur oratio, volo viri barbari ſuper eodem ſaltatore tibi referre teſtimonium, quod maximæ Saltationis laudi vertitur. Quidam enim ponticus barbarus, homo regius cum ob negocium ad Neronem veniſſet, hunc unà cum aliis Saltatorem contemplabatur, adeò perſpicuè ſaltantem, ut quanquam eorum quæ canebantur nihil exaudiret, (nam erat ſemigræcus) omnia tamen intelligeret. Jam verò cùm ad ſuos regreſſurus eſſet barbarus, eumque Nero liberaliter tractaret, & ſiquid vellet, petere juberet, ac ſe daturum polliceretur. Si mihi, inquit, Saltatorem dederis, me hoc munere plurimum exhilarabis. Percontante verò quem ipſi uſum domi præſtiturus eſſet, Finitimos, inquit, barbaros habeo, lingua diſſimiles, nec ad intelligendos illos, interpretes comparare facile eſt. Siquo igitur egeam, hic nutu mihi ſingula interpretabitur: tantum ipſum perculerat, imitatio Saltationis, cùm inſignis, & perſpicua apparuiſſet. Cæterum exercitatio cui maximè incumbit, & ſcopus Saltationis, eſt repræſentatio, cui eodem modo quo rhetores dat operam, præcipuè quo qui vacant declamationibus quas vocant. At hæc quoque Saltatoribus præcipuè laudi datur, ut propoſitis perſonis geſtu reſpondeat, nec ea quæ dicuntur, ab introductis optimatibus, aut tyrannicidis, aut pauperibus, aut agricolis diſcrepent, ſed in horum unoquoque quod proprium exiſtit, & eximium, demon-

phanes Luciani leg. Athen. c. 8. & 16. lib. 1. & cap. ult. lib. 4. cætera quæ ad ſaltationem ſpectant, ut de Bauciſmo, Betarmo, Hormo, & aliis fuſius alibi. *Bourd.*

ρετον δείκνυσι. ἐθέλω γάρ σοι καὶ ἄλλα βαρβάρου ῥῆσιν ἐπὶ τούτοις εἰπεῖν. ἰδὼν γὰρ πέντε τραγικὰς τῆς ὀρχήσεως παρεσκευασμένας, ποσάκις γὰρ μείζων ὁ δρᾶμα ἦν, ἐζήτει ἵνα ὁρᾷ τὸν ὀρχησταν, τίνες οἱ ὀρχησόμενοι, καὶ ὑποκρινόμενοι τὰ λοιπὰ θεατροπαῖα εἶεν. ἐπεὶ δὲ ἔμαθεν ὅτι αὐτὸς ὑποκρινεῖται, καὶ ὑπορχήσεται τὰ πάντα, ἐλελήθεις ἔφη ὦ βέλτιστε, σῶμα μὲ τοῦτο εἶναι, πολλὰς δὲ τὰς ψυχὰς ἔχων. ταῦτα μὲ ὁ βάρβαρος. ἆρα ἀπεικότως ἢ καὶ οἱ Ἰταλιῶται τὸν ὀρχηστὴν Παντόμιμον καλοῦσιν, ἀπὸ τοῦ ὁρωμένου σχεδόν. καλὴ γὰρ καὶ ἡ Ποιητικὴ Ὁμήρου σκηνή, τὸν ὦ παῖ παντὸς μηδὲ πρᾳότατον νόον ἔχων, πάσαις πολίεσιν ὁμιλεῖ. καὶ τῇ ὀρχήσει ἀναγκαῖα, καὶ δεῖ σωφρονεῖν τοῖς πραγμασι, συνοικειοῦν ἑαυτὸν ἑκάστῳ τῶν δρωμένων. τὸ δὲ ὅλον, φῄη, καὶ παῖ δεῖξαι, καὶ ὑποκρίνεσθαι. ἡ ὄρχησις ἐπαγγέλλεται, νῦν μὲν ἥρωσι, νῦν δὲ ὀργιζομένοις τινὰ εἰσάγουσα, καὶ ἄλλοτε μεμηνότα, καὶ ἄλλοτε λελυπημένον. καὶ ἀπαιτεῖ ταῦτα μεμετρημένως. τὸν γοῦν Ἀλκαδοξότειον, τὸν αὐτῆς ἡμέρας ἄρα μὲν Αἴαντος μεμηνότα, ἄρα δὲ Ἰὼ φοβουμένην δείκνυται. καὶ ἄλλοτε Ἀτρέως ὁ αὐτός. καὶ μὴν μεμηνὼς, Θυέστης. εἶτα, Αἴγισθος, ἢ Ἀερόπη. καὶ πάντα ταῦτα εἷς ἀνθρωπός ἐστι. τὰ μὲν οὖν ἄλλα θεάσασθαι, καὶ ἀκοῦσαι, ἔστι ἑκάστῳ ἔργον τῷ ἐπιδεῖξαι ἔχοντι, ἢ γὰρ αὐλός ἐστιν, ἢ κιθάρα, ἢ ἀφῆς φωνῆς μελῳδία, ἢ τραγικὴ δραματουργία, ἢ κωμικὴ γελωτοποιία, ὁ δὲ ὀρχησὴς, τὰ πάντα ἔχει συμπαθῶν, καὶ ἔνεστι ποικίλων, καὶ παμμιγῆ τὸν Ὀρχηστὴν αὐτῷ ἰδεῖν, αὐτὸν monstretur. Volo itaque tibi sententiam referre quam superhis tulit alter barbarus: qui cùm quinque personas Saltatori paratas vidisset, nam tot partibus constabat fabula, unum conspiciens Saltatorem quærebat, quinam essent saltaturi, & reliquas personas acturi. Postea verò quàm intellexit, eundem acturum, & saltationem omnem executurum esse. Nesciebam, inquit, ô optime, te unum quidem hoc corpus, sed plures animas habere. Et hæc quidem barbarus ille. Nec immeritò Itali saltatorem Pantomimum appellant, ab eo fermè quod agitur. Nec inelegans est poëtica illa cohortatio, ô fili, Polypi marini mentem habens; omnibus in urbibus versare, quæ Saltatori est necessaria, quem rebus adhærentem, oportet semetipsum quibusque factis applicare. In universum autem Saltatio pollicetur se mores & affectus demonstraturam, & simulaturam, nunc quidem amantem, nunc irascentem aliquem introducens: mox alium insanientem, alium mœrentem: atque omnia ista servata mensura. Quare quod maximè est admirandum, eodem die Athamanta furentem, & Inonem metuentem repræsentat. Aliàs Atreus ipse est, paulo post Thyestes, deinde Ægisthus, aut Aërope, quæ omnia unus homo refert. Alia quidem quæ spectanda, vel audienda exhibentur, unam quampiam rem ostendunt: aut enim tibia est, aut cithara, aut vocis modulatio, aut tragica fabulæ actio, aut comica scurrilitas. Verùm Saltator hæc omnia complectitur, cujus varium, & miscellaneum apparatum videre

λὴ, σύριγξ, ποδῶν κτύπον, κυμβάλου ψόφον, ὑποκριτῶν φωνάς, ἀδόντων ἐμφάσεις. ἔστι δὲ τὰ μὲν ἄλλα, ὥσπερ τὰ ἐν ἀνθρώπῳ ἔργα ἐστὶ τὰ μὲν, ψυχῆς, τὰ δὲ, σώματος. ἐν δὲ τῇ ὀρχήσει, ἀμφότερα συμμίγνυται. καὶ γὰρ διανοίας ἐπίδειξιν τὰ γιγνόμενα ἔχει, καὶ σωματικῆς ἀσκήσεως εἰσφέρεται. τὸ δὲ μέγιστον, ἡ σοφία τῶν δρωμένων, καὶ μηδὲν ἔξω λόγου. Λεσβωνάξ γάρ ὁ Μιτυληναῖος, ἀνὴρ καλὸς, καὶ ἀγαθὸς, χαίρειν σόφους τὰς ὀρχήσεις ἀπέφαινε, καὶ ἤδη ἐπὶ τῶν θεάτρων αὐτῶν, ὡς βελτίων ἀναστρέψων ἐκ θεάτρου. Τιμοκράτης δὲ ὁ διδάσκαλος αὐτῷ, ἰδών ποτε ἄρα σὺν ἐξεπίτηδες ἐπιστὰς, ὀρχησιν τὰ αὐτὰ ποιοῦντα, εἶπε μὲ ἔφη θεάσασθαι ἡ τοῦ φιλοσοφίαν αἰδὼς ἀπέστρεψεν. εἰ δ' ἔστιν ἀληθῆ ἃ περὶ ψυχῆς ὁ Πλάτων λέγει, τὰ τρία μέρη αὐτῆς καλῶς ὁ ὀρχηστὴς δείκνυσι, τὸ θυμικὸν, ὅταν ὀργιζόμενον ἐπιδείκνυται. τὸ ἐπιθυμητικὸν, ὅταν ἐρῶντας ὑποκρίνηται. τὸ λογιστικὸν, ὅταν ἕκαστα τῶν πραττομένων χαλιναγωγῇ. τοῦτο μὲν γε οὐ πάνυ μέρος τῆς ὀρχήσεως, καθάπερ ἡ ἁρμὴ οὐ πᾶς αἰθήσεως περίπαρτον, κάλλους δὲ φυσικῶν, καὶ τὸ οὐ τοῖς ὀρχουμένοις σύμμορφίας, τὸ ἄλλο, ἢ τὸ δ' Ἀριστοτέλης ἐπαληθεύει, τὸ καλὸν ἐπαινῶν, [1] καὶ μέγος τέλος τὴν ἡγεμόνα τάξαθαι καὶ τοῦτο εἶναι. ἤκουσα δέ τινος καὶ φιλοσόφου τὴν νεανιευομένην ὑπὲρ τῆς ὀρχηστικῶν εὐθυωπίαν σιωπῆς, ὅτι καὶ αὐτὴ Πυ-

est, tibiam, fistulam, pedum strepitum, cymbali sonum, actoris vocalitatem, canentium concentum. Præterea alia quidem alterutrius in homine partis sunt opera, alia mentis, alia corporis. Verùm hæc in Saltatione commixta sunt. Nam ea quæ fiunt, mentis demonstrationem, & corporei exercitii vim habent. Maximum verò istud est, nempe rerum quæ aguntur sapientia, quum nihil præter rationem committitur. Quocirca Lesbonax Mytilenæus vir honestus, ac bonus, Saltatores Manu sapientes appellabat, ibatque spectatum ipsos, tanquam melior à theatro reversurus. Timocrates autem ejus præceptor viso quondam semel (nec de industria aderat) saltatore res suas agente, Quali inquit, mea me erga philosophiam verecundia, spectaculo privavit. Quod si vera sunt quæ de anima differit Plato, tres ejus partes præclarè ostendit Saltator, Vim irascendi, quando irascentem exprimit: desiderandi, quando amantes repræsentat, ratiocinandi, quando singulos affectus ceu fræno regit. Et hoc quidem per omnes Saltationis partes sparsum est, ut Tactus per omnes sensus. Porrò cum pulchritudinis & concinnæ inter saltandum formæ curam suscipiat, quid aliud quàm Aristotelis sententiæ veritatem confirmat, pulchritudinem laudantis, atque tertium ei in bonis locum tribuentis. Cæterùm quendam audivi de saltatricium personarum silentio juveniliùs dicentem, hoc Pythago-

1 Καὶ μέγος τέλος τὴν ἡγεμόνα] Immo καὶ μέγος δεύτερον. Nam τέλος, τὸ χρήματα. Ipse in Eunucho ☞ μὴ σφόδρα καταφρονεῖν χρημάτων, ἀλλὰ τρίτον τι ἀγαθὸν ☜ τῶν εἰκῆ. Marc.

1 Οὐ

γηρελεῖν τ δόγμα αὐτίπτυον. ἔτι ἢ καὶ τ ἄλλων ἐπιτηδευμάτων, τ μὲν, τὸ τερπνὸν, τ δ, τὸ χρήσιμον ὑπαιχνιῶμεν, μόνη ἡ ὄρχησις ἄμφω ἔχει. καὶ πολὺ τὸ χρήσιμον ὠφελιμώτερον, ὅσῳ μᾶλλον τερπνὸν γίγνεται. πόσῳ γὰρ τοῦτο ὁρᾶν ἡδίον, ἢ πυκτεύοντας νεανίσκους, καὶ ἀμφὶ ῥιπαῖς, καὶ παλαίοντας ἄνδρας εὐ κεῖσθαι, ἢ ἡ ὄρχησις πολλάκις ἀσφαλέστερον ἅμα, καὶ εὐμορφότερον, καὶ τερπνότερον ἐπιδείκνυται. τὼ μὲν γε σύντονον κίνησιν τ ὀρχηστικῆς, καὶ τροφὰς αὐτῆς, καὶ ἐξαγωγὰς, καὶ πηδήματα, καὶ ὑπλασμοὺς, τοῖς μὲν ἄλλοις, τερπνὰ εἶναι συμβέβηκεν ὁρᾶσι. τοῖς δ εἰσεργάζεται αὐτοῖς, ὠφελιμώτατα. γυμνασίων γὰρ τὸ κάλλιστόν τε ἅμα, καὶ εὐρυθμότατον τοῦτο φαίην ἂν ἔγωγε εἶναι. μαλάττει μὲν τὰ σώματα. καὶ ἡσυχίαν. καὶ εὐφίζον. καὶ εὐχερῆ εἶναι ποιεῖ μεταβολὴν διδάσκει ἰσχύν τε ἐν μικρῷ ἀθρόαν ποιεῖν τοῖς σώμασι. πῶς ἂν ἐν παντὶ μᾶλλον τ χρῆμα ἡ ὄρχησις, ἡσυχάσει μὲν τὴν ψυχὴν, ἀσκήσει δὲ τὸ σῶμα, τέρψασα δὲ τὰς ὁρώσας, διδάξασα δὲ πολλὰ τ καλὰ ἐν ἀοιδοῖς, καὶ κυμβάλοις, ἐν μελῶν εὐρυθμίαις, ἐν κηλήσεσι, ἀφ᾽ ἡ ὀφθαλμῶν καὶ ἀκοῆς. εἰ γὰρ φωνῆς εὐμιξίαν ζητοῖς, καὶ ἂν ἁπλᾶ ζητοῖς εὐρεῖν, ἢ ποῖον πολυφωνότερον ἄκουσμα, ἢ ἐμμελέστερον, ἢ τι αὐλοῦ, καὶ σύριγγος τ λιγυρώτερον, ἄλις καὶ τούτων ἐν ὀρχήσει ἀπολαῦσαι στι πάρεστιν. ἐῶ λέγειν ὡς ἀμείνων τὸ ἦθος ἐμιλῶν τῇ τοιαύτῃ ἡδίᾳ ἡμέρᾳ, ὅταν ὁρᾷς τὸ βέλτιον, μισῶν μὲν τὰ κακὰς γιγνόμενα, ἐπιδακρύων δὲ τοῖς ἀδικουμένοις. καὶ ὅλως, τὰ ἤθη τ ὁρώντων παιδαγωγῶν. ὁ οἶ ἔστι μάλιστα ἐπὶ τ ὀρχήσεως ἰδεῖν. goricum præceptum innuere. Præterea cùm vitæ actionum, aliæ oblectationem, aliæ utilitatem polliceantur, ſola Saltatio utramque obtinet: eoque utilitas eſt commodior, quòd cum voluptate accedit. Quanto enim hoc viſu jucundius, quàm videre pugnis decertantes juvenes, ac ſanguine manantes, alioſque in pulvere luctantes, quos plerumque Saltatio tutiùs ſimul, & decentiùs, & jucundiùs demonſtrat. Quocirca concitatus Saltationis motus, ejuſque converſiones, & circumductiones, & ſaltus, & reſupinationes, aliis quidem ſpectantibus oblectamento fuêre: ipſis verò actoribus ſaluberrima. Etenim illud ego gymnaſiorum pulcherrimum, & aptiſſimum eſſe affirmaverim, quod emollit corpus, flexibile, & leve reddit, & ad mutationem promptum eſſe inſtituit, roburque non exiguum corporibus acquirit. Qui ergo rerum omnium maximè concinna non ſit Saltatio, quæ mentem acuit, corpus exercet, ſpectantes oblectat, priſcaque multa docet tibiis, cymbalis, carminum concinna compoſitione, & mulcedine oculos & aures afficiente. Itaque ſi perfectam vocis actionem requiris, ubi alibi, aut quodnam auditionis argumentum invenias, quod pluribus & concinnioribus vocibus conſtet, ſeu tibia, & fiſtula magis ſonorum? His abundè ſatis in Saltatione frueris. Mitto dicere, quod hujuſmodi ſpectacula frequentando, moribus melior evades, quando theatrum malefacta odiſſe vides, & injuria affectos deflere, denique ſpectantium mores formare. Quod verò præcipuè in Saltatoribus eſt lau-

παιδίσαι, τοῦτο ἤδη ἐρῶ, τὸ καὶ ἰσχύν τε ἅμα, καὶ ὑγρότητα τῶν μελῶν ἐπιτηδεύειν, ὁμοίως παρέδοξον εἶναί μοι δοκεῖ, ὡς εἴ τις σὺν τῇ αὐτῇ καὶ Ἡρακλείᾳ τὸ καρτερὸν, καὶ Ἀφροδίτης τὸ ἁβρὸν δεικνύοι. ἐθέλω δ' ἤδη καὶ ὑποδεῖξαί σοι τῷ λόγῳ, ὁποῖον χρὴ εἶναι τὸ ἄριστον ὀρχηστὴν ἔν τε ψυχῇ, καὶ σώματι. κράτιστον μὲν ψυχῆς, ὡσπέρπερ τὸ τελεώτατον μνημονικόν τε δεῖ, καὶ εὐφυᾶ, καὶ ξυνετὸν, καὶ ὀξὺν ἐπινοῆσαι, καὶ καιρὸν μάλιστα ἐγκαλέσαι φημὶ δεῖν αὐτόν. ἔτι δ', κρατικὸν τε ποιημάτων, καὶ ἀσμάτων, καὶ μελῶν τὸ χρήσιμον ἀφανωτικὸν, καὶ τὸ κρυπτὸν ἐπιμελῶς ἐξιχνευτικόν. τὸ δὲ σῶμα, καὶ τὸ Πολυκλείτου κανόνα ἤδη ἐπιδεῖξαί μοι δοκῶ. μήτε γὰρ ὑψηλὸς ἄγαν ἔστω, καὶ πέρα μετρίου ἐπιμήκης, μήτε ταπεινὸς, καὶ νανώδης τὴν φύσιν, ἀλλ' ἔμμετρος ἀκριβῶς. ὥστε πολύσαρκος, ἀπίθανον γὰρ, ὥστε λεπτὸς εἰς ὑπερβολήν. σκελετώδες τοῦτο, καὶ νεκρικόν. ἐθέλω γάρ σοι καὶ δήμου τινὸς ἐπιφωνήσεως, βοὰς εἰπεῖν. [1] οἱ γὰρ Ἀντιοχεῖς, εὐφυέστατη πόλις, καὶ ὀρχησιν μάλιστα πεπαιδευμένη, ὥστε ἐπιτηρεῖ τῶν λεγομένων, καὶ τῶν γιγνομένων ἄκριτα, ὡς μηδένα μηδὲν αὐτῶν ἀφανθάνειν. μικροῦ μὲν γὰρ ὀρχησομένου εἰσελθόντος, καὶ τοῦ Ἕκτορος ὀρχουμένου, μιᾷ φωνῇ πάντες ἀνεβόησαν, ὡς Ἀστυάναξ, Ἕκτορ ἦ ποῦ; ἄλλοτε δέποτε μικρὸν τινος ὑπὲρ τὸ μέτριον ὀρχηθέντος τοῦ Καπανέως ἐπιχειροῦντος, καὶ προσβάλλειν τοῖς Θηβαίων τείχεσιν, ὑπερβῆναι ἔφασαν τὸ τεῖχος, ἤδη σοι laudandum, jam illud dicam, nempe vires simul, & membrorum mollitiem colere, æquè mihi videtur insolens, ac siquis in eodem argumento, & robur Herculis, & mollitiem Veneris ostentaret. Iam etiam tibi subjicere volo hac oratione, qualem anima & corpore optimum Saltatorem esse oporteat. Quanquam plurima antè dixi de animæ dotibus. Quippe memorem, sollertem, prudentem, acutum ad commini scendum, & ad occasionem spectandam in *primis*, eum oportere esse affirmo: præterea poëmatum censorem, carminum & modulorum præstantissimum judicem, & vitiosorum reprehensorem. Cæterùm corporis modum juxta Polycleti canonem definiam. Neque sit nimium procerus, & immodicè longus, neque humilis, & natura nanus, sed exquisitè mediocris: neque carnosus, hoc enim insicitum: neque gracilis impensè, hoc enim aridi cadaveris præ se fert imaginem. Memorabo etiam tibi populi cujusdam ad hujusmodi notanda non inertis exclamationes. Antiochiæ cives ingeniosissimi, & Saltationis observantissimi, ita dicta, factaque singula notant, ut neminem quicquam eorum lateat. Cùm enim pusillus Saltator ingressus esset, & Hectorem saltaret, una voce exclamarunt omnes, hic videtur Astyanax, ubinam est Hector? Aliàs etiam, quum quidam immodicè procerus Capaneum saltare aggrederetur, & Thebanorum muros adoriri, Transcende, dixerunt, murum, tibi

[1] Οἱ γὰρ Ἀντιοχεῖς] Iul. Imp. Misop. *Bourd.*

1 Καὶ

δὲ κλίμακος, ϵ ἐπὶ ϝ πυκτ⟨ῶ⟩ ϝ, ϗ πυελῶς ὀρχηστὴ, πηδῶν μεγάλα περιμόρφων, διόμνυσθαι ἔφασαν φῶτες ϝ ὑμέλης. τὸ ϝ ϲυμπτ⟨ωτὸν⟩ τοῦ πάνυ λεπτοῦ ἐπιϲόησαν, κακῶϲ ἔχε ὡς νοσοῦντι. τούτων ἃ ϝ μαλοῖϲι ἔνιοι ἐπεμνήσθη, ἀλλ' ὡς ἴδῃϲ ὅτι καὶ δῆμοι ὅλοι μεγάλων ϲπουδῶν ἐποιήϲαντο ἐπὶ τῇ ὀρχηϲικῇ, ὡς καὶ ῥυθμίζειν τὰ κακὰ, καὶ τὰ αἰσχρὰ αὐτῆϲ δύνασθαι. ἀκίνητ⟨ον⟩ ϝ τομιζωτὸν πάντες ἦϲαν, καὶ τὸ ϲῶμα λελυμέν⟨ον⟩ τι ἅμα, καὶ ϲυμπαπηγὸϲ, ὡς λυγίζεσθαί τι ὅπῃ καιρὸϲ, καὶ ϲπαϲτικῶϲ ἁρπαρῶς, εἰ τύχοι δέοι. ὅπ ϝ ϲοι ἀπῆκται) ὄρχηϲις ϗ τ' ϲκαμμονίαν χαιρησιμίας, ἀλλὰ μιπτ⟨ικὴ⟩ ϗ τ' Ἑρμῆ, καὶ Πολυδούκους, [1] καὶ Ἡ ϝρακλέους, ϲὺ ἀθλήσῃ κακῶν ἴδιϲ ἂν, ἐκφύγῃ τῶν μιμήϲεων ἐπιχώρι. Ἡ ϝρδότῳ μὲν ὧν τὰ δι' ὀμμάτων φανόμενα, πιϲτότερα εἶναι τ' ὠτων δοκεῖ. ὀρχήϲει ϝ, ϗ τὰ ὦτων, ϵ ὀφθαλμῶν κατάϲτϲιν. ὥϲτ' ϝ ἡλίᾳ ὄρχηϲις, ὥϲτε ἂν ἱερῶν τις, εἰϲ τὸ θέατρον παρέλθοι, ἐϲωφρονίϲθη ἰδὼν ὅϲα ἔρωϲ⟨ι⟩ κακὰ τέλη. καὶ λύπῃ ἐχόμεν⟨ον⟩, ἐξίϲχεται ϝ θεάτρου φαιδρότερος, ὡϲπερ τι φάρμακον ληθεδανον. ϗ χ' ϝ ποιητὴν, νηπενθές τι, ϗ ἄχολον πιών. σημεῖον ϝ τ' ἐϲτὶ τὰ μιγνύμενα αἰκιώτ⟨ατα⟩, ϗ ϝ γωμελίζειν ἔοικεν ϝ ὁρῶντων τὰ δακνύμενα, τὸ δακρύειν πολλάκις τὰϲ θεατὰϲ, ὁπόταν τί οἰκτρὸν ϗ ἀληθινὸν φαίνηται.

tibi ſcalis nihil eſt opus. Quum etiam obeſus, & craſſus quidam Saltator, ſaltum ingentem moliretur, quæſumus te, inquiunt, parce thymelæ. Contrà ſummopere gracili, tanquam ægrotanti acclamarunt, Bene habe. Hæc ego non jocandi gratia commemoravi, ſed ut ſcias totos populos artem Saltandi magno ſtudio coluiſſe, adeò ut virtutes, & vitia ejus deprehendere potuerint. Poſtea ſit planè mobilis Saltator, corpore ſoluto ſimul & compacto, ita ut poſtulante tempore flecti queat, & firmiter, ſi ſit opus, conſiſtere. Quòd autem aliena non ſit Saltatio à manuum geſticulatione quæ fit in certaminibus, ſed particeps Mercurii, Pollucis, & Herculis editarum in certamine virtutum, facilè videris, ſi ſingulis imitationibus animum applices. Herodoto ſanè quæ oculis excipiuntur, certiora eſſe videntur, quàm quæ auribus. Saltationi verò & oculorum & aurium judicium præſtò eſt. Vſque adeò autem movet Saltatio, ut ſiquis amans, ad theatrum accedat, ad ſanam mentem redeat, quum viderit quàm mali ſint amoris exitus: & triſtitia affectus, egrediatur ex theatro hilarior, tanquam potus pharmacum quod oblivionem inducat, & ex poëta luctum, & mœrorem tollat. Quòd autem iſta populo fuerint familiaria, & ea quæ demonſtrabantur, ſpectantium quiſque norit, argumento ſunt lachrymæ à ſpectatoribus non rarò profuſæ, cùm lugubre quippiam & miſerabile vide-

1 Καὶ Ἡ ϝρακλέους ϲὺ αὐλήϲῃ κακῶν] Lego ϲὺ δοκήϲῃ, & ſic etiam videtur legiſſe interpres. Aliquis poſſet etiam jure ſuſpicare legendum eſſe κακῶν, nam pugillatus, in qua plagas multas pati neceſſe erat, potius videtur dici debere ἀσκήϲεις κακῶν. Palm.

ἡ μὴν Βακχικὴ ὄρχησις, καὶ Ἰωνίας μάλιστα, καὶ ἐν Πόντῳ σπουδαζομένη, κἀκεῖσε σατυρικὴ ἅτε ἐν χερσὶν ἤδη τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἐκεῖ, ὥστε καὶ τὰ πεπαγμένα ἕκαστοι ἡμερῶν ἅπαντα ἐπιλαβόμενοι τῶν ἄλλων, καθάπερ τὴν ἡμέραν Τιτᾶνας, καὶ Κορυβάντας, καὶ Σατύρους, καὶ βουκόλους ὁρῶντες. καὶ ὀρχοῦνταί γε παῦτα οἱ ἀγχιστεῖς, καὶ ἐκφέρουσι τῶν πόλεων. οὐχ ὅπως αἰδούμενοι, ἀλλὰ καὶ μέγα φρονοῦντες ἐπὶ τῷ σχήματι μᾶλλον ᾧ, ἢ ἐπ' εὐγενείᾳ, καὶ λειτουργίαις, καὶ ἀξιώμασι προγονικοῖς. ἐπεὶ ἦ τὰς ἀρετὰς ἴδιον ὡς ὀρχηστικὰς, ἄκρας καὶ ὡς κωμικὰς αὐτῶν. ὡς μὲν οὖν σὺ μικρὰ, ἤδη ἔδειξα. τὰς ἦ τῶν Ἀφνειῶν, ἅτις ἐπιτηρεῖν εἰμὶ δίκαιος ἄν. πολλοὶ γὰρ αὐτῶν ὑπ' ἀμαθίας, ἀμηχανοῦσι γὰρ ἅπαντες εἶναι σοφοὶ, καὶ σολοικίας δεινὰς ἐν τῇ ὀρχήσει ἐπιδείκνυνται. οἱ μὲν, ἀλογακινούμενοι, καὶ μηδὲν ὡς φασι πρὸς τὴν ᾠδὴν. ἕτερα μὲν γὰρ ὁ πούς, ἕτερα δ' ὁ ῥυθμὸς λέγει. οἱ δὲ, εὐρυθμοῦσι μὲν, τὰ πράγματα δὲ μεταχορεύουσι, καὶ πάσχουσι, οἷον ἐγὼ ποτὲ ἰδὼν μεμνημαι. [1] ὡς γὰρ Διὸς γενὰς ὀρχουμένης τις, καὶ τὸν Κρόνου πεινοφαγίαν, παρωρχεῖτο ὡς Θυέστου συμφοράς, τὸν ὁμοίως παρηγμένον. καὶ ἄλλον τὸν Σεμέλης ὑπὸ κεραυνοῦμενον βαλλομένου κεραυνῷ, τὸν Γλαύκου αὖ τὴν εἰκόνα, μεταβυεστέρου ὄντος. ἀλλ' οὖν ἀπὸ τῶν πιεστῶν ὀρχήσεων, ὀρ-

derent. Bacchica Saltatio, in Ionia præcipuè, & Ponto celebrari solita, quamquam satyrica, gentis illius animos ita mancipavit, ut singuli statutis temporibus cæterarum rerum omnium obliti, solidum diem desideant spectantes Titanas, Corybantas, Satyros, & bubulcos. Quod saltationis genus nobilissimi quique, & cujusque civitatis primores saltabant, neque ob id erubescebant, imò potiùs gloriabantur magis quàm ob nobilitatem, munera publica, & dignitates majorum. Postea verò quam Saltatorum virtutes dixi, eorundem etiam accipe vitia. Sed enim corporis vitia jam ostendi: mentis autem vitia ad hunc fere modum opinor, observabis. Multi enim illorum præ insciti, siquidem fieri nequit ut periti sint omnes, turpibus inter saltandum solœcismis delinquunt. Quum hi quidem ineptè moventur, & ut ajunt, nihil ad chordam: alia quippe pes, alia rhythmus loquitur. Illi verò concinnè quidem, sed res prioris vel posterioris temporis saltationi accommodant, quod videre me memini. Quidam enim Iovis generationes, & Saturnum liberos devorantem saltatione repræsentans, præter argumentum Thyestæ calamitates repræsentabat, rei similitudine decipiens. Rursum alius Semelen fulmine percussam agens, ipsi Glaucen assimilabat, tempore posteriorem. Verum ob istiusmodi saltatores, Saltationem non

[1] Τὰς γὰρ Διὸς γενὰς ὀρχούμενός τις] Interpres sic vertit, & videtur legisse Διὸς γενέας. Sed multo melior vulgata lectio γενὰς, id est, *nativitatem*, *natalitia*. Palm.

χήσεως αὐτῆς εἶμαι κριτικώτατον, οὐδὲ τὸ ἔργον αὐτὸ μισητόν, ἀλλὰ τὰς μὴ, ὥσπερ εἰσὶν, ἀμαθεῖς νομιστέον. ἐπαινετέον δὲ τὰς εὐνόμους, καὶ κατ' ῥυθμὸν τὴν τέχνης ἱκανῶς ἐγκειμένας ὀρχεῖσθαι. ὅλως δὲ, τὴν ὀρχηστὴν δεῖ πάντα χρῆναι ἀπηκριβῶσθαι, ὡς εἶναι τὸ πᾶν εὔρυθμον. εὔμορφον. σύμμετρον. αὐτὸ αὑτῷ ἴσιον. ἀσυκοφάντητον. ἀνεπίληπτον. μηδαμῶς ἐλλιπές. ἐν τοῖς δρίσιν κεκραμμένον τὰς εὐθυμήσεις. ὀξὺν τὴν παιδείαν. βαθεῖς τὰς ἐννοίας. ἀνθρώπινον μᾶλλον. ὁ γὰρ ἔπαινος αὐτῷ τότ' ἂν γίγνοιτο εὐπλεὴς ἐκ τῶν θεατῶν, ὅταν ἕκαστος τὰ ὁρώντων γνωρίζῃ τὰ αὑτοῦ. μᾶλλον δ' ὥσπερ ἐν κατόπτρῳ, τῇ ὀρχήσει ἑαυτὸν βλέπῃ, καὶ ἃ πάσχει αὐτὸς, καὶ ἃ ποιεῖν εἴωθε. τότε γὰρ ἥδιστ' ἂν κατέχειν ἑαυτοὺς οἱ ἄνθρωποι ὑφ' ἡδονῆς δύναιντο, ἀλλ' ἀθρόοι πρὸς τὸ ἔπαινον ὁρμῶσι, τὰς δ' ἑαυτῶν ψυχὰς ἕκαστος εἰκόνας ὁρῶντες, καὶ αὐτὰς γνωρίζοντες. ἀπόχρωσις γὰρ τὸ Δελφικὸν ἐκεῖνο, τὸ Γνῶθι σαυτὸν, ἐν τῇ θείᾳ ὁμιλίᾳ τοῖς ἀνθρώποις ἐνεσκήνωται. καὶ ἀπέρχονται λαβόντες θεάτρου ἃ τι χρὴ αἱρεῖσθαι, καὶ ἃ φεύγειν μεμαθηκότες, καὶ ἃ σπουδῇ ἡγούμενοι δεδιδαχέναι. γίγνεται δ' ὥσπερ ἐν λόγοις, ὅταν μὲν ἐν ἀρχαῖς ὁ σπουδὴ τῶν πολλῶν λεγομένη κωμῳδηθῇ, ὑπερβαίνοντων τὸ μέτριον τῆς μιμήσεως, καὶ πάνυ δεινῶν ἐπαινούντων. καὶ εἰ μέγα τι δείξαι δέοι, ὑπερμεγάθεις ἐπιδεικνυμένων. καὶ εἰ ἀπαλὸν, καθ' ὑπερβολὴν θηλυνομένων, καὶ τὰ ἀνδρώδη, ἄχρι δ' ἀγρίου, καὶ θηριώδους σπουδαζόντων, οἷον ἐγώ ποτε μεμίμημαι ἰδὼν ποιοῦντα

non puto condemnandam, neque exercitium ipsum odio prosequendum, sed illos potiùs, ut sunt, imperitos censendos: contrà laudandos, qui servatis legibus, & rhythmo artis, commodè cuncta obeunt. In summa, oportet Saltatorem omnibus numeris esse absolutissimum, ut omnis actio sit concinna, decora, congrua, sibi similis, calumniæ, & reprehensioni non obnoxia, nequaquam imperfecta oportet, inquam, Saltatorem temperatas ex rebus præstantissimis habere cogitationes, eruditione esse acutum, animi conceptionibus profundum, maximè humanum. Itaque perfectam à spectatoribus laudem consequitur, quum quisque spectantium sua ipsius acta demonstrari noverit, imò potiùs velut in speculo, se ipsum in Saltatore conspexerit, tum quæ sibi accidunt: tum quæ facere solet. Tunc enim homines præ voluptate nequeunt se continere, quin ad effundendas laudes confertim proruant, quum singuli animarum suarum imagines cernunt, ac se ipsos agnoscunt. Planè enim Delphicum illud, Noscete ipsum, ex hujusmodi spectaculo reportant: atque è theatro discedunt, quæ expetenda, quæ fugienda sint edocti, & eorum quæ ignorabant, notitiam adepti. Cæterùm ut in orationibus, sic in Saltatione, accidit, quæ à multis appellatur Mala affectatio, quoties imitationis modum transgrediuntur, & æquo vehementius eam intendunt: & siquid magnum est demonstrandum, illud justo majus demonstrant: siquid verò molle, illud summopere effœminant: & viriles actiones ad immanitatem usque ferinam evehunt. Quod Saltatorem quendam olim facientem me-

τῇ ὀρχήσει, δόξαν ἐμβαλεῖν ἀσχήμονος. σωφρονέστερον μὲν τὰλλα, καὶ γοῦν μᾶλλον ἄξιον. ὅσον οἶδα ὅ γε τις καὶ εἰς ἀχήμονα ὑπόκρισιν δι' ὑπερβολὴν μιμήσεως ἐξοκείλασα. ὀρχουμένῳ γὰρ τὸν Αἴαντα, μὴ τὴν ἤτταν δόξης μανιώδη ποιήσασθαι, εἰς τοσοῦτον ὑπερεξέπεσεν, ὥστε οὐκ ὑποκρίνασθαι μανίαν, ἀλλὰ μαίνεσθαι αὐτὸς εἰκότως ἂν τις ἔδοξεν. ἐνὸς γὰρ τῶν σύνεργῶν ὑποδήματα τετριμμένα, τὴν ἑαυτοῦ κατέρρηξεν. ἑνὸς δὲ τῶν ὑπαυλούντων, τὴν αὐλὸν ἁρπάσας, καὶ Ὀδυσσέως πλῆσιον ἑστῶτος, καὶ ἐπὶ τὴν νίκην μέγα φρονοῦντος, διέλασε τὴν κεφαλὴν, κατανεγκών. καὶ εἰ μὴ ὁ πάλος αὐτῷ ἀντέσχε, καὶ τὸ πολὺ τῆς πληγῆς ἀπεδέξατο, δόλωλεν ἂν ὁ κακοδαίμων Ὀδυσσεύς, ὀρχησῇ ἀξιοπαίστῳ ἁλοὺς. ἀλλὰ τὸ μὲν θέατρον ἅπαν, σωμεμιμημένῳ τῷ Αἴαντι, καὶ ἐπῄδων, καὶ ἐθόρυβουν, καὶ τὰς ἐσθῆτας ἀπερρίπτουν. οἱ μὲν συρφετώδεις καὶ αὐτὸ τοῦτο, ἰδιῶται, καὶ μὴ δυσχερανθέντες ὅσον ἐσωφρονισμένοι, οὐδὲ τὸ χεῖρον, ἢ τὸ κρεῖττον ὁρῶντες, ἄκριτον ὄχλον μίμησιν καὶ παίδιαν τὰ τοιαῦτα οἰόμενοι εἶναι. οἱ δὲ πεπαιδευμένοι καὶ, σωφρονοῦντες μέν, καὶ αἰδούμενοι ἐπὶ τοῖς γιγνομένοις, ὅσον ἐλέγχοντες καὶ σιωπῇ τὸ πρᾶγμα. τοῖς δὲ ἐπαίνοις, καὶ αὐτοὶ τὴν ἄνοιαν τῆς ὀρχήσεως ἐπικαλύπτοντες, καὶ ἀκριβῶς ὁρῶντες ὅτι ὅσον Αἴαντος, ἀλλ' ὀρχησὶ μανίας τὰ γιγνόμενα ἦν· οὐδὲ δεξιοῖς τούτοις ὁ χορευτὴς, ἀλλὰ καὶ μακρῷ τούτου γελοιότερον ἔπραξε. καθάπερ γὰρ εἷς τὸ μέσον εἰς τὴν βουλὴν, δύο ὑπατικῶν μέσος εἰσῆλθε, πάνυ δεδιότων μὴ καὶ αὐτῶν τινα ὥσπερ κελὸν καταπατήσῃ, λαθών. καὶ τὸ πρᾶγμα οἱ μὲν, ἐθαύμαζον. οἱδὲ, ἐμάλων. οἱ δὲ, ὑπεπῄδων, μὴ ἄρα

memini me videre: qui priùs celebris erat, cætera sanè prudens, & admiratione dignus: sed qui nescio quo casu in repræsentationem nimiopere indecoram eruperat. Cùm enim Ajacem, simul atque causa excidisset, furentem Saltatione referret, tantùm à Saltationis decoro excidit, ut non repræsentare insaniam, sed insanire ipse meritò videretur. Vnius enim ex illis qui ferreis soleis strepebant, vestem discidit: unius etiam ex illis qui tibia succinebant, correpta tibia, astantis Vlyssis, & ob victoriam sese efferentis caput, ea percutiens, divisit: ac nisi pileus obstitisset, & vehementiam ictus excepisset, infelix ille Vlysses, dementem Saltatorem nactus, periisset. Quinetiam totum theatrum cum Ajace furebat, saltabant, vociferabantur, vestes projiciebant. Ac plebeii, idque idiotæ, decorum non percipientes, neque quid deterius, quidve melius sit, cernentes, has actiones summam affectus imitationem esse existimabant: urbaniores verò, tametsi rem probè intelligebant, & ob eam erubescerent, non tamen reprehendebant silentio: sed laudibus amentiam Saltationis contegebant, & non Ajacis, sed Saltatoris amentiæ esse hæc quæ fiebant, planè videbant. Non enim, generosus ille, hisce contentus, quiddam multò magis ridiculum admisit. Progressus enim in medium senatum, inter duos consulares viros medius sedit, qui metuebant, ne aliquem ex suo consessu arietis instar verberandum caperet. Quam audaciam alii mirabantur, alii laudabant. Alii verò suspicabantur fore ut à nimia

ὦ τ ἄχαν μηνύσεως, εἰς ἣν ᾧ πάθος ἀληθινὸν ὑπηνέχθη. καὶ αὐτὸν ῥᾴστοι φασὶν ἀναισθῆσαι, ὅτε μετεπεσόντος ἐφ' οἷς ὑπόπτων, ὥστε καὶ νοσῆσαι ὑπὸ λύπης, ὡς ἀληθῶς ὑπὸ μανίας κατεχόμενον. καὶ ἐδήλωσε γε τοῦτο σαφῶς αὐτός. [1] αἰτιάντων γὰρ αὖθις τ συχοσιούντων αὐτὸν τ Αἴακα ὀρχήσασθαι αὐτοῖς, ἐπιδοκιμάσαντος τ ὑποκριτοῦ, ἵνα ὡς τὸ ἥκιστα, ἱκανόν ἐστιν ἅπαξ μανῆναι. μόλιστα ᾗ αὐτὸν ἡνίασεν ὁ ἀνταγωνιστής, καὶ ἀνιᾷ πρὸς. ᾗ γὰρ ἐμοὶ Αἴακα αὐτῷ ῥᾳφίνῳ, ὅτω κοσμίως, καὶ σωφρόνως τὴν μανίαν ὑπεκρίνατο, ὡς ἐπαινεθῆναι, μείναις οὐτὸς τ τ ὀρχήσεως ὅρων, καὶ μὴ παρελθὼν εἰς τὴν ὑποκρισιν. τοιοῦτός σοι ὦ φιλότης, ὀλίγα σὺ παμπόλλων παρείδυξα ὀρχήσεως ἔργα, καὶ ἐπιτηδεύματα, ὡς μὴ πάνυ αὐτά. εἰ ᾗ βουληθείης κοινωνὸς σοὶ τ θέας, σὺ οἶδα ἐγὼ πάνυ ἀλυσιτελῆ σε, καὶ ὀρχησιομανίστατόν τε ὄντα. ὥστε ἔδει δήπουθεν τὸ τ Κίρκης οἰκεῖον ὄζος σὲ εἰπεῖν, τὸ, Θαῦμά μ' ἔχει, ὡς ἔτι πίνων τάδε φάρμακ' ἐπαλθήσῃς. ἠλχθήσῃ γὰρ, καὶ μὰ Δί' οὐκ ὄνος κεφαλὴν, ἢ συὸς καρδίαν ἕξεις. ἀλλ' ὁ μὲν νόος σοι, ἐμπεδώτερος ἔσται. σὺ ᾗ, ὑφ' ἡδονῆς ἔδει ὀλίγον ᾗ κυκεῶνος ἄλλης μεθεδώσεις πιεῖν. ὅτῳ γὰρ ὁ Ὄμηρος περὶ τ Ἑρμοῦ ῥάβδου τ χρυσῆς λέγει, ὅπνια insaniae affectatione, ad veram insaniam transiret. Et sanè perhibent illum cùm ad se redisset, ita facti pœnituisse, ut præ tristitia ægrotaverit, quòd verè objecta sibi fuisset insania. Quod ipse manifestè declaravit. Rogantibus enim factionis sociis ut eundem Ajacem saltaret in sui gratiam. Satis est, inquit, quòd histrionem in theatro agens, semel insanivi. Maximè verò discruciavit ejus animum adversarius, ejusdem artis æmulus, qui similis Ajacis descripti, ita ornatè & modestè insaniam repræsentavit, ut laudem reportarit, quòd intra Saltationis fines se continuerit, nec in actione furiosum egerit. Hæc tibi, ô amice, pauca ex perquam multis decerpta Saltationis, facta, & studia ostendi, ne mihi admodum succenseas, quòd ea libenter contemplor. Quòd si velles mecum spectaculi esse particeps, probè scio te illecebris illius captum iri, & Saltationis insano amore insuper furiturum. Itaque nihil opus erit, ut illud Circes occinam tibi, *Demulsum, obstupui poto te haud esse veneno.* Nam demulceberis, nec per lovem, asini caput, aut suis cor habebis: verùm tibi mens firmior erit. Ac præ voluptate quam perceperis, ne pauxillum quidem alii de cyceone bibendum imperties. Nam quod dicit Homerus de aurea Mercurii virga, quòd

1 Αἰτιάντων γὰρ αὖθις τ συχοσιούντων] Interpres rursus ita vertit, sed male: συχοσιούντων enim hoc loco aliud significat, & uno quidem verbo Latine dici vix potest ejus vocis significatus, *fautor* tamen maxime accedit, sed generalius sumitur. Συχοσιούντης ille est, qui à partibus saltatoris stat, qui illi favet, & est ex ejus factione. Nam diversæ erant in theatro, ut & in circo, factiones, alii Bathyllo, alii Mnesteri, alii Paridi favebant, & sæpe ea de causa in theatro σύστασις fiebant, unde vox συσταστὴς, & composita συχοσιούντης. Verte igitur *postulantibus illorum partium ej. 1 fautoribus.* Palm.

καὶ ἀνδρῶν ὅμματα ἥλκε, καὶ αὐτὸς ὢν ἑλκόμενος, τοὺς δ' αὖτε, καὶ ἀπανίστως ἐγείρει, τοῦτο ἀπεργάζεται ὄρχησις ποιῆ, καὶ τὰ ὅμματα θέλγουσα καὶ ἐγκηλείσα ποιῆσα, καὶ ἐπιμελεῖσθαι τῶν διανοιῶν ἀναγκάσα τῶν θεωμένων. Κρη. καὶ μὲν ἤδη ἐγώ σοι Λυκῖνε, πείθομαι τάσι, καὶ ἀνεπτέρωμαι ἔχω δὲ τὰ ὦτα, καὶ τὰ ὄμματα. καὶ μέμνησό γε ὦ φιλότης, ἐπειδὰν εἰς τὸ θέατρον ἴῃς, καὶ ἐμοὶ ξυναπολαβεῖν θέαν καλλαμβάνειν, ὡς μὴ μόνος σοφώτερος ἡμῶν ἐπανίοις.

quòd quorum hominum oculos voluerit, ea demulcet, alioſque dormientes excitat? hoc planè facit Saltatio, quæ oculos demulcet, & expergefacit, & ad ſingula quæ fiunt, diſcutienda, mentem excitat. *Cra.* Atqui ego jam credò tibi Luciane, jamque mihi patent aures, & oculi. Ac memineris ſaltem quum ad theatrum ibis, me tecum unà ſpectatum abducere, ne ſolus ſapientior inde revertaris.

ΛΕΞΙΦΑΝΗΣ. | LEXIPHANES.

ARGVMENTVM.

Deridet hoc dialogo Lucianus Cacozelos iſtos, & affectatores obſcuri, atque inuſitati ſermonis: qui dum verbis pleramque obſoletis, & ab ultima vetuſtate repetitis, interdum etiam novis & à ſe conflictis, omnia obſcurant, & quaſi quibuſdam tenebris involvunt: egregiè eloquentes, ac docti perhiberi cupiunt. Fictâ ad hoc exemplo Lexiphanis cujuſdam, quem, dialogum quendam, ad imitationem (ut ipſe quidem videri vult) ſympoſii Platonis compoſitum, recitantem introducit, adeò ineptum atque ridiculum, ut propter verborum obſcuritatem, qua tamen ejuſmodi ſunt, ut vix ab ipſis illis, antiquæ comœdiæ ſcriptoribus, ex quibus pleraque ea deſumpta ſunt, ſi redeant, intelligi ſatis poſſe videantur: res quoque & ipſum argumentum ejuſmodi ſint, ut non facilè quicquam frigidius excogitari queat. Quo illud nimirum indicare voluit, affectatores iſtos, dum non res, quas dicant, ſed verba, ad quæ res accommodent, quærunt, in utroque pariter ridiculè ac ſtultè ſeſe dare ſolere. Subjicit tamen ad finem paraneſes quaſdam, quibus eundem hunc Lexiphanem, rectam eloquentiæ, ac ſtudiorum bonorum rationem edocet. Quale quiddam infra quoque in Rhetorum didaſcalo facit, ubi duplicem ad eloquentiam comparandam viam proponit: alteram aſperam quidem, ſed veram ac rectam, alteram autem compendioſam ac facilem, ſed ad novum atque affectatum iſtud genus, cujus exemplum hic proponit, ducentem.

LY-

ΛΥΚΙΝΟΣ.

[1] Λεξιφάνης ὁ καλὸς μῶν βιβλίον. Λε. νὴ Δί' ὦ Λυκῖνε, κόμμι ἐπὶ [2] πτηνόν τι τῶν βραδέων [3] νεοχμόν. Λυ. ἤδη γάρ τι καινὸν αὐχμῶν ἡμῖν γράφεις; Λε. οὐ δῆτα, οὐδὲ αὐχμηρὸν εἰπεῖν. ἀλλ' ὥρα σοι τὸ ἀρτιγραφὲς ὅπως καλεῖν. σὺ δ', [4] κυχελόσυρτα ἴσως ἔχων ὦτα. Λυ. σύγγνωθι ὦ ἑταῖρε. πολὺ γάρ σ' αὐχμῶ τὸ νεοχμὸν μεταξύ. ἀλλ' εἰπέ μοι, τίς ὁ νῦς τῆς συγγραμμάτων; Λε. ὑπυμνησόμενός τ' Ἀριστωνος σὺ αὖτε. Λυ. πολλοὶ μὲν οἱ Ἀριστωνες. σὺ δ', ὅσον ἀπὸ τοῦ συμποσίου, [5] τὸν Πλάτωνά μοι δοκεῖς λέγειν. Λε. ὀρθῶς ἀνίγνως. τὸ δ' λεγόμενον, ὡς ἄλλῳ πάντ' ἀνόητον ἂν ἦν. Λυ. ἀκοὴν ὀλίγα μοι

LYCINVS.

Lexiphanes, formosus ille, cum libro adest. *Lex.* Per Iovem, Lycine meum est hoc scriptum hornum & recens. *Lyc.* Iam enim nobis quippiam de squaloribus scribis. *Lex.* Haud equidem. Neque verò squalorem dixi: sed venustas quædam est, scriptum adhuc recens ita appellare. Tu autem aures sordibus oppletas videris habere. *Lyc.* Ignosce, amice, nam hæ voces, αὐχμὸς & νεοχμὸς multum affinitatis inter se habent. Sed dic mihi, quodnam est scripti istius argumentum? *Lex.* Convivium, ab illo Aristonis, hic diversum instituo. *Lyc.* Multi quidem Aristones sunt: sed tu, quantum ex symposio colligere licet, Platonem dicere mihi videris. *Lex.* Rectè agnovisti. Cæterùm quod dicitur, ut cuivis alteri fuisset inexplicabile. *Lyc.* Proinde mihi panca ipsius libri

1 Λεξιφάνης] Cogor longiores in hunc Dialogum diatribas componere ut cacozeli & antiquarii istius Lexiphanis quæquæ vocabula ponderentur: de similibus, Horat. Martia. Suet. Aug. c. 86. & ibi interp. *Bourd.*

2 Πτηνόν τι] Ὡς ἀπὸ τῶ χθὲς, χθεσινόν, ὅπως ἀπὸ τῶ πῶπυ, πωπυόν, σημαῖνον τὸ ἐπίπαν ὅτι τῶ αὐτῶ ἔτυς, ex quo οἱ Δωριεῖς dicunt σατὶς, unde σατύνιοι πυροὶ leg. Scholiast. Aristoph. ad Nub. *Idem.*

3 Νεοχυόν] Mſ. Regius auctior voce una, nempe κομιδῆ: per νεοχμὸν autem intelligit νεωστὶ εἰργασμένον, ἀφ' οὗ ἐξ ἀρχῆς τὸ νεοχμῶ νέον ἔχω unde νέοχον. Hæc dictio etiam Thycydidi frequens, qua uti solet αὖτι τῶ νέον, ἀφεστάτα, hanc Lexiphanes postea vult significare τὸ ἀεπιχαρὲς. Idem.

4 Κυχελόσυρτα] Mſ. Regius habet κυφελῶντα, sed recepta lectio melior est, magisque alludit ad illud pag. sequentis ὀπισύρα ἢ Κυφελὶς κυφελὴ κυφελὶς & κυφελλὶς (sic enim apud Hesych. & Interp. Aristoph. ad Pacem) ὁ τῶν ῥύπων λέκυθ. dicitur etiam τὸ ἱσρακεῖον ἀγγεῖον ἐν ᾧ τὸν ἄρτυς ὀπισθεντας, sic dictum διὰ τὸ κεκρύφθαι πλὴν ἄλλω, ut vult doctissimus Christianus ad Aristoph. εἰρη. sic etiam vocabant alveos è vitilibus unde Cypselus rex Corinthiorum Æthionis filius, sic dictus quod ἀρπαχθὶς παρὰ τὴν μητρὸς κάρπαξ ἐκ τοῦ κυφέλης, Cujus posteritas diu postea Corinthi regnum tenuit, dico ad Pausan. Tangit Lucianus pag. seq. dum ait ἔτι Κύφελός τις ἦν Περιανδρος. Vide Scal. ad Euseb. *Idem.*

5 Τὸν Πλάτωνα] Aliter Apul. de dogmate Platonis, qui vult Platonis patrem Aristonem, ipsum Aristotelem dictum, fuit & Aristo Ceus qui scripsit ἐγκώμιά, de quo Clarissimus Casaub. ad Athen. c. 4. lib. 15. *Idem.*

αὐτῷ ἀνάγνωθι δ βιβλίον, ὅπως μὴ παντάπασιν ἀπολειπόμενον τ ἀγαθοῦ. νίκτερος γάρ τις ἔοικας οἰνοχοήσειν ἡμῖν ἀπ' αὐτῶ. Λε. τ μὲ εἴρωνα, [1] πεδὶ κοπάσαλε. σὺ ζ, ὅπερ ποιήσας τὰ ὦτα, ἤδη ἄκουε. ἀπίτω ζ ἡ [2] ἐπιβύστρα, ἡ κυψελίς. Λυ. λέγε θαρρῶν. ὡς ἔμοιγε ἔστι κύψελός τις, ἔστι περίανδρος ἐν τοῖς ὠσὶ κρίνη. Λε. σκόπει δὲ μεθέξου ὅπως [3] διαπερανούμεθα ὦ Λυκῖνε τ λόγον, εἰ [4] εὐαρχός γε ἐσὶ, καὶ πολλὴν τὴν εὐλογίαν ἐπιδεικνύμενον, καὶ εὔλεξις, ἔτι ζ, [5] εὐάνυμον. Λυ. ἔοικε τοιοῦτον εἶναι, σὺς γε ὤν. ἀλλ' ἄρξαι ποτέ. Λε. εἶτα δειπνήσομεν ἢ οἷ ὃς ὁ Καλλικλῆς. εἶτα τὸ δεῖλινον [6] περιδιπνοσόμεθα ἐν Λυκείῳ. νῦν ζ ἤδη καιρός ἐσι χρίεσθαι τὸ [7] ἡλιοκαὲς, καὶ ἄπερ τὴν εἴλλω ψήρασθαι, καὶ λουσαμένους, δειπνεῖν. καὶ ἤδη γε [8] ἀπιτητέα. σὺ ζ ὦ παῖ, [9] σλεγγίδα μοι, καὶ βύρσαν, καὶ φωσῶνα, καὶ [10] ῥύμματα, ναυτολεῖτις

libri recita, ut ne omnino hujus epuli ſim expers : videris enim nectar ex ipſo quoddam nobis pocillaturus. *Lex.* Tu cavillatorem humi projice, auribuſque factis permeabilibus auſculta jam : abſit autem obturatrix iſta Cypſelis. *Lyc.* Dic audacter. Nam mihi neque Cypſelus aliquis, neque Periander in auribus reſidet. *Lex.* Adverte itaque interea Lycine quo pacto peragam orationem : an commodum principium habeat, ac multum eloquentiæ præ ſe ferat, bonis dictionibus & verbis ornata. *Lyc.* Nidetur eſſe talis, tua cùm ſit. Sed incipe tandem. *Lex.* Poſtea cœnabimus, inquit Callicles. Deinde in Lyceo veſperi obambulabimus. Iam nunc autem tempus eſt inſolatum ungendi, & ad ſolis ſplendorem apricandi, & poſtquam laverimus, panem eſitandi. Atque adeò abeundum jam eſt. Tu verò puer, ſtrigilem mihi, veſtem pelliceam, lintea, & ſaponem in bal-

1 Πεδὶ κοπάσαλε] Antiquè dictum pro χαμαὶ, ἐπὶ τὸ πέδον. Bourd.

2 Ἐπιβύστρα] Leg. Scholiaſt. Ariſtophan. ad Plut. *Idem.*

3 Διαπερανούμεθα] De hac dictione locus dicendi ad vitam Demonactis. *Idem.*

4 Εὐάρχος] Εἰ καλὴν ἔχει ἀρχὴν, ἐφ' ᾧ σπουδάσιμον. Hoc enim potiſſimum curabant miſelli ſcriptores illi, ut exordium reliquo opere longè ſplendidius eligerent. Quod antea Lucianus notavit tractatu, De conſcribenda hiſtoria, & ſæpè alibi poſtea. Imitati illi præceptum Pindari Od. 7. Olymp.

Ἀρχομένῳ δ' ἔργῳ, σοφὸν σπουδάσαι
Χρὴ θέμεν τηλαυγές.

Citat Lucianus dial. Hippiæ. *Idem.*

5 Εὐάνυμον] Ἀρχὰς ὀνύμασι χρὴ ὀνύμεν. Qua de re copioſè diſſerit tractatu, Quomodo conſcribenda ſit hiſtoria. *Idem.*

6 Περιδιπνοσόμεθα] Περιλάλωμεν, γυμνασόμεθα, de hac voce vide Caſaub. ad Athen. *Idem.*

7 Ἡλιοκαὲς] Viſitatum magis ἡλιόκαυσον, κακαυκίσιον ἐν ᾧ ἡλίῳ. Hæc de re Interpretes Petronii ad illa, *medica unctione uſus.* Idem.

8 Ἀπιτητέα] Πορευτέα. Idem.

9 Σλεγγίδα] Interpretes Perſii & Apulcii : dixi ad Petron. Ibid. ἐφ' βύρσαν. De hac balneorum ſupellectile omnes dixerunt. Ibid. ἐφ φωσῶνα. Intelligit veſtem cubitoriam, ſive καμισιάκιον, diminutum à φάσων, τὸ λινοῦν ἔνδυμα. Heſych. *Idem.*

10 Ῥύμματα] Τέμματα, σπάργματα, σπάνια. Tangit Caſ. ad Athen. c. 10 l. 8. Scho-

τὸ βαλανεῖον, καὶ τὸ πίλημα ἔχοις ἂν κομίζειν. ἔχεις ἓξ χαλκοῦς τῷ [1] ἐγγυοδήκῃ· σὺ δ' ὅ τι καὶ πλείους ὦ Λεξίφανες, ἥξεις, ἢ [2] ἑλινύσεις ἔτι αὐτοῦ; καίτοι ἤδη μ' ἐγὼ, [3] τρίπαλαι λιπῶν. σὺ δ' οὐκ ἀπορεῖς τι γὰρ ἔχω. καὶ τὸ ἀμφὶ τῷ τράμιν μαλακίζομαι, ἐπ' [4] ἀγράδος ὀχηθείς, ὁ γὰρ ἀγραυλάκτης ἐπάσπορχα, καίτοι [5] ἀσκωλιάζων αὐτός. ἀλλὰ καὶ σὺ αὐτῷ [6] οὐκ ἀκμὴς ἦν τῷ ἀγρῷ. καταλαβὼν γὰρ τοὺς ἐργάτας [7] λιγυρίζοντας τῷ θερισμῷ ᾠδάς. τοὺς δ', τάφον τῷ ἐμῷ πατρὶ καταπεσκεύαζον. συντυμβωρυχήσας δ' αὐτοῖς, καὶ τοῖς ἀναχῶσι τὰ [8] ἄνθηρα, καὶ αὐτὸς ὀλίγα συγχαλασσοπονήσας, ἐκείνης μὲν, ἀφῆκα, ἅ τε κρύος ἔνεκα, καὶ ὅπ

balneum mitte, & ablutoriam affer. Habes autem humi juxta armariolum duos obolos. Tu verò quid facies Lexiphanes, vénieſne, an ampliùs hîc moraberis? At inquam ego, jam dudum lavaturio. Neque enim facilè incedo, & ex iis quæ circa anum ſunt, malè habeo, mula vectus clitellaria. Nam accelerabat mulio, tametſi claudicaret ipſe. Sed & in ipſo agro abſque labore non fui. Nam operarios deprehendi cantionem æſtivam cantillantes, eos nimirum, qui patri meo ſepulchrum extruebant. Poſtquam igitur unà cum illis fodiſſem, & iis qui egeſta terra marginem aggerebant, ipſe parumper operi manum admoviſſem, illos tum vigentis frigoris, tum uredinis cauſa

Scholiaſt. Ariſtophan. Acharn. Ibid. ναυσολεῖν. ναυσολεῖν τὸ βαλανεῖον, ἢ τὸ πίλημα κομίζειν διὰ τὸ αὐτό. Sic Ariſtophan. Theſmoph. junxit ναυσολεῖν, vult intelligi κομίζειν, ἀλλὰ καραπλίμως κομίζειν. Bourd.

1 Ἐγγυοδήκην] Κιζώπιον. Hanc dictionem interpretatur Caſaub. c. 13. lib. 5. Animad. ad Athen. *Idem.*

2 Ἑλινύσεις] Διατρίψεις. Heſych. dicitur etiam ἑλινύσεις, ἤτοι ἀπυλάσεις, λήξεις, ὀκνήσεις, χαλάσεις. Vide Interp. Ariſtoph. Theſmoph. Pollux. *Idem.*

3 Τρίπαλαι] Πάλαι. Ibid. λιπῶν. ἐπιθυμῶ λυθῆναι. Ibid. ὡς δ' ἐπέρασε δύνατος. Ibid. τράμιν, ἀφεδρῶνα. Hanc vocem interpretatur Erotianus. Illud eſt quod apud eundem Erotianum Lyſimachus vocavit σφιγκτῆρα, ut emendavit Doctiſſimus Chriſtianus ad Erotian. & ad Ariſtoph. εἰρη. vocat poſtea τὸ ὄρθιον ſequenti pag. *Idem.*

4 Ἀγράδος] Sic vocem hanc interpretur Heſych. τὸ ἐπὶ τῶ ἐπάκτου ξύλου ὁ κρατοῦσιν οἱ κυβεύοντες. τίθεται δὲ ἐπὶ τῶ ἀνεξαπτῶν ὅταν, οἱ δὲ κῦβοι τὸ πλεῖστον μέρος τῶν σωματοειδῶν ἐμίσουν ἔπως ἔλεγον· ἐνίοτε δὲ πέντε ἁπλῶς τὰ σωματοειδῆ ἔπτα ὑπεζυγέντα. Videtur autem Lexiphanes ex ſequentibus ἀγραύλακτης poſuiſſe ἀντὶ τοῦ ἀμήτου, ſequitur enim ἀγραυλάκτης ἐπάσπορχα ἤτοι ἐπασκάμμα. Idem.

5 Ἀσκωλιάζων] Ἐφ' ἑνὸς ποδὸς ἀλλόμενος, dicitur & ἀσκωλίζειν Heſych. apud quem reſcribe ἀλλόμενοι ἀσκωλιάζειν. Illud eſt quod Galli dicunt *aller à cloche pied* cùm pes alter incurvatur: hanc vocem multis interpretatur Scholiaſt. Ariſtoph. ad Pluton. *Idem.*

6 Οὐκ ἀκμὴς] Μὴ κακμακῶς. Idem.

7 Λιγυρίζοντας] Ἀδόντας quia ἀοιδὴν λιγυρὴν dixerunt Homer. & Heſiod. de his ruſticorum cantilenis Long. lib. 2. & 4. σαπφ. Idem.

8 Ἄνθηρα] Τὰ χλωρὰ ποτὲ μύρτα. De quibus dixi ad lib. 1. Heliod. *Idem.*

[1] κρύμαξε λῷ. οἶδα γὰρ ὡς σὺ κρύ-
σφοδρα χίνετον τὰ κρύμαξε. ἐγὼ
δὲ θεασάμενος τὰ [2] ἐρύμαξε, σκό-
ροδά τε οὐδεν᾽ ἐν αὐτοῖς πεφυκότα.
καὶ [3] γηπεδάλεως πάνυ ἀπορού-
ξας, καὶ τὸ σκανδίκιον, καὶ βρεγ-
χίαν λαχανοδοσμῶδες, ἔτι δὲ
[4] κάχρυς πεπάμενον, ὅπερ δὴ οἱ
λεμβῶνες ἀνθοσμίαν ἦσαν, ὡς αὐτο-
πόδητι βαδίζειν, ἀναπηδῶντες ἐπὶ τὴν
ἀκρόπολιν, ἐδυσφόρουν τὸν ὄρθρον. καὶ
νῦν βαδίζων τε ἀδυνατῶ, καὶ ἐδύν
θαμβῶ, καὶ μαλακιῶ τὸ σῶμα,
καὶ δύομαι λιθοδόσιν ἐν τῷ ὕδατι
ἐπιπλεῖσθαι. χαίρω δὲ μὴ κρύμαξον
λαβὼν ὀπαδίξομαι. [5] ἀποδίξομαι δὲ ἐν
αὐτοῖς τὴ παῖδα, ὃν εἰκὸς ἢ ἐν Λεκ-
θοπώλιδι τῇ [6] Λεκιθοπώλιδι, ἢ ἐν τῇ
[7] ἰχνυμιοπώλῃ με περιμένειν. κεί-
νοι γὰρ ὑπηρέτουν αὐτῷ [8] ἐπὶ τὰ
σίλγη ἀπαντᾶν. ἀλλ᾽ εἰς κρυοῦν

sa dimisi. Scis autem in vehementi frigore uredines fieri. Ego verò cultos agros obambulans, in iis nata allia reperi. Ac teriæ clavis aliquot effossis, scanariisque herbis, & Bracanis esui collectis, præterea, & hordeo coëmpto (nondum enim prata floribus erant fragrantia, ut pedibus incederem) sublatus in mulam attrivi summum podicem, unde nunc cum dolore gradior, & frequenter sudo, & corpore languesco, opusque habeo quamplurimum in aqua pernatare. Iuvat autem post laborem ablui. Proin & ipse curriculo puerum ablegabo, quem verisimile est, vel apud Lechitopolidem, vel apud eum qui sacculos vendit me expectare: quamquam edictum illi fuerat ut ad selga obviam veniret. Sed hic in tempore,

1 Καύματα] Profert hunc locum Clarissimus Casaubon. Animad. ad Athen. cap. 19. lib. 3. Iunge ab eo dictis Interpr. Virg. ad illud Georg.

Borea penetrabile frigus adurit.

Sic apud Long. lib. 3. φοιμᾶτ᾽ κρύος μὴ λῷ ἐξαίσιον ἐς αὖρα βέρεος ἰσάγει. Pilid. Cosmurg.

Χειμῶνος ὦρα, ἐς τὰ δένδρα σωτίμως
Ἐκ τῆ πυρέχρας τὰ κρύος μεραίνει. Bourd.

2 Ἀρύμαται] Τὰ ἀρόσιμα ἐξειργασμένα πεδία, ἀρτεμίσματα, χωνεύματα. Hesych. Schol. Aristoph. ad Pac. *Idem.*

3 Γηπεδάλεως] Γηπεδάλεοι, εἴδη λαχάνων. Idem.

4 Κάχρυς] Ὄσπριον. Idem.

5 Ἀποδίξομαι] Quidam legunt ὑποδιξόμαι, depilabo. *Idem.*

6 Λεκιθοπωλίδι] Τὰ ἁλιπισμένα ἢ βεβρεγμένα ὑπερία πωλοῦσι. Idem.

7 Ἰχνυμιοπώλῃ] Τὰς ὀπίσθας περιφέροντι, ἢ ἰχθύδια ἐν τῇ ἰχθύι ἢ ἰχθυοπωλείᾳ apud eum qui vendit piscium intestina sive quisquilias quæ χνυμία ἢ χνυμίαι. de qua dictione Casaubon. ad Athen. cap. 11. & 19. lib. 7. ubi reprehendit eos qui sacculum vertunt. Inde χνῦ *hilum* quales minuti illi piscículi, de quibus Apulejus lib. 2. Milesi. *Idem.*

8 Ἐπὶ τὰ σίλγη] Locus hic, ut alii multi in cacozeo isto, perobscurus, quem ut concipiam altius repetenda mihi vocis originatio. Σίλγη πόλις ἐστὶ Πισιδίας, ὅπερ κακῶς ἴζουσι οἱ ἄνθρωποι, ἐς ἀλλήλους ἐκστένοντες, ut testatur Scholiast. Aristophan. ad Vesp. Igitur qui totam hanc narrationem attentè perleget, videbit Lexiphanem voluisse intelligere τὰ κοινὰ δεισιπαθείας, non tam hominum ad ea confluentium multitudinem denotans, quam res communes sive vises de quibus hic perpetuus sermo est: detorta sanè metaphora, quidam hic legunt τ᾽ ἀσιλγῆ mendose. *Idem.*

1 Πο-

ὕποσὸ αὐτὸς ἐμπολήσας γε ὡς ὁρᾷ [1] πυρετίτλω τί πα, καὶ [2] ἐγκυφίας, καὶ [3] γήττια, καὶ φύκας, καὶ [4] οἶσον τυτονὶ, καὶ λαγάνιον, καὶ βοὸς τὸ πολύπλυχον ἔγκατον, καὶ φύκας. οὕτω ὦ Ἀττικίων, ὅτι μοι ἄδαζον ἐποίησας τὸ πολὺ τῆς ὁδοῦ. ἐγὼ δ' ἦσθ' ὃς, [5] σίλλῳ ὦ δίκαιος γεγήμημαι, σὺ περιορῶν. σὺ δ' ποῦ χθὲς ἐδείπνεις; μῶν παρὰ Ὀνομακρίτῳ; ἢ μὰ Δί' ἐγὼ, ἀλλ' ἀχρόνδε φοιτῶν, [6] ψύπαν καθαπτίνας. οἶσθα δ' ὡς φίλαγρός εἰμι. ὑμεῖς δ', ἴσως φοβεῖσθέ με [7] λαζεγεῖν κοπάδας, ἀλλ' εἰσιὼν, πωτῶτά τε καὶ τὰ ἄλλα ἡδύνου καὶ τὴν κήρδοπον σμῆν, ὡς ῥιπιδακίνας μᾶττίοιτε ἡμῖν. ἐγὼ δ' [8] ξηραλοιφήσω ἀπελθών. καὶ ὑμεῖς ἤ μ' ὃς ὁ Φιλῖνος, ἐγώ σε, καὶ Ὀνόμαρχος, καὶ Ἑλλάνικος ὅστοσι, ἑψόμεθα. καὶ γὰρ ὁ γνώμων σκιάζει μέσην πόλον. καὶ

pore, ut video, adeſt, mercatus panem coloſtratum, & alios ſubcineritios, & vireſcentes cepas, & fucas, & œbum iſtum, & leporinam carnem, & multiplex ac rugoſum bovis inteſtinum, & phoctas. Rectè factum abs te Atticion, quòd magna itineris agendi parte me ſublevaſti. Ego verò inquit ille, ſillus propemodum, here factus ſum, dum te circunſpicio. Cæterùm ubi tu heri cœnaſti? Num apud Onomacritum? Haud quaquam per Iovem, inquam ego, ſed contento curſu rus ivi. Scis autem me ruris eſſe amantem. Vos autem fortaſſe putabatis me cottaborum ſtrepitu ludere. Verùm ingreſſus, hæc & alia condito, & mactram abſtergito, ut thridacinas nobis piniſatis. Ego autem abiens in ficco ungar. Et nos, inquit Philinus, ego, & Onomarchus, & Hellanicus iſte ſequemur. Nam gnomon medium horologium inumbrat, & verendum

1 Πυρετίτλω] Τὸν δὲ πλακόεντα ὀπτηθέντα ἄρτον: alii tamen πυρετίτλω idem eſſe dicunt ac πύον quod conveniret cum dulciariis Interpr. Ariſtophan. ad Veſpas. Caſaub. quæ Gallis *tartelettes*. Bourd.

2 Ἐγκυφίας] Ἄρτος δὲν ἐκ ἀσόδου. De quibus jam dixi, ubi de Empedocle cinericio. *Idem.*

3 Γήττια] Κρέμμα. Hanc dictionem variè Grammatici efferunt γήπια, γήζυα, γήττια. De quibus Heſych. Suid. *Idem.*

4 Οἶσον] Τὸ ὑπερέγκλειστον, τὸ ὑπὸ τῇ τραχήλῳ, τῷ βοὸς κάλλιστον. Poll. *Idem.*

5 Σίλλῳ] Διαστρόφους τὰς ἐφθαλμούς. Idem.

6 Ψύπαν] A ψύπω. Quod etiam ſpiro ſignificat, itaque inter varias hujus vocis acceptiones, rectè Heſych. ψύπα, ὅτι τῷ ταχέως ἀναπνεῖν λέγομεν. Igitur ψύπαν καταπίνας, ταχέως ἀναπνῶν. Idem.

7 Λαζεγεῖν κοπάδας] Παίζειν. Nam λαζεγεῖν κοπάδας, ἢ κοπαδίζειν, οἱ δὲ ἐφεδρικὰς παιδιάς. Refertque Heſych. λάζεξ, ψόφος κοπάδος ὁ ἀπὸ σοπείου γινόμενος. Rectè inquam, ille, nam ludendo, cottabos cogebant ſonum emittere Valer. Max. cap. 11. lib. 3. *Theramenes potiſſimam veneni potionem non dubitanter hauſit, quæque ex ea ſuperfuerat jocabundus inliſum humo clarum edere ſonum coëgit.* Copioſe de variis cottaborum generibus Tzetz. Scholiaſt. Ariſtophan. Athen. viri Clariſſimi Flor. Chriſtian. ad Veſpas. Theodor. Marcil. ad Horat. hic ludus apud Gallos *caſſe-pot*. Idem.

8 Ξηραλοιφήσω] Vide Heſychium, apud quem reſcribe ξηραλειφεῖν. De his unctionibus Theod. Marcil. ad Perſ. *Idem.*

δίφ· μὴ ἐν [1] λυτρίῳ ἀπλασώμεθα, κατόπιν τῶν Καρμάντων, [2] μετὰ σύρφακος βύζίῳ ἀπιζομένους. καὶ ὁ Ἑλλάνικος ἔφη, ἐγὼ δὲ κἂ [3] δυσωπῶμαι. καὶ γὰρ τὸ κόγχη μοι [4] ἐπιπεπλωδότι, καὶ [5] σκαρδαμυκτῶ θαμά, καὶ δακρύω εἰμί, καὶ τὸ ὄμμα πάνυ μοι [6] φαρμακᾶ, καὶ διόλου Ἀσκληπιάδου τινὸς ὀφθαλμοσόφου. ὃς παραξας, καὶ ἐγχάσας μοι φάρμακον, [7] ἀπεργάσασθαι ποιήσῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ μηκέτι [8] λαμπαλέους εἶναι, μηδ' ὑπερυθρίαν βλέπειν. τοιαῦτα ἅττα διεξιόντες ἅπαντες οἱ παρόντες, ἀπῄειμεν. καὶπειδὴπερ ἠγγέλθη εἰς τὸ γυμνάσιον [9] ἀπηλθηκέναι ἤδη, ὁ μὲν τις [10] ἀκροχειρισμῷ, οὗτος, [11] τραχηλισμῷ, καὶ ὀρθοπάλῃ ἐχρῆτο. οὗτος, [12] λίπα χρισάμενος, [13] ἐλυμήζετο. ὁ δὲ [14] ἀντέπαλε τῷ κωρύκῳ. οὗτος, [15] μολυβδίναις χερσὶν

dum est ne in sordido balneo lavemur, à tergo Carimantum, cum fasce vulgi confertim nos trudente. Tum Hellanicus, ego inquit, ægrè intucor, & mihi turbidæ sunt pupillæ, & nicto frequenter, recens etiam flevi, mihique medicina uti gestiunt oculi, habeoque opus aliquo Æsculapii filio, oculis medendi perito, qui turbato, infusoque mihi medicamento efficiat ut ruborem oculi deponant, nec ampliùs lippitudine laborent, & humidum videant. Collatis inter nos hujusmodi sermonibus, omnes qui aderamus, abivimus. Et postquam venimus ad gymnasium, exuti vestibus, alius summis digitis, flexu cervicis, & recta lucta certabat, alius pinguedine peruncti, membra distorquebat, alius pila contendebat, alius plumbeos la-

1 Λυτρίῳ] Τῷ ἀπλώματι, ὑποδύτῃ ὕδατι. Bourd.

2 Μετὰ σύρφακος] Συρφετώδης ὄχλος ἐς χυδαῖος. Idem.

3 Δυσωπῶ] Ἀμαυροῦμαι. Idem.

4 Ἐπιπεπλωδότι] Ταράττεται, σκοτίζεται. Idem.

5 Σκαρδαμυκτῶ] De hac voce à me dictum antea. *Idem.*

6 Φαρμακᾶ] Φαρμάκων δεῖται. Idem.

7 Ἀπεργάσασθαι] Ἀποκαθῆραι τὸ αἷμα τῶν ὀφθαλμῶν. Idem.

8 Λαμπαλέους] Διύγρους, ἀπὸ τοῦ λαμπᾶν ἐς λάμπειν, quæ sunt τοῦ τοὺς κατιθέντας τῶν ὀφθαλμῶν φαιδρύνοντας συστάσεις ἐφιέσαι, τὸ ὀφθαλμῶν ἀκαθαρσίας. Sic in dial. Quomodo Historia scribenda sit. *Idem.*

9 Ἀπεληλυθέναι] Ἀπολουσάμενοι τὸ ἱδρῶτα. Idem.

10 Ἀκροχειρισμῷ] Genus luctæ ἀκροχειρισμὸς qua solebant ἀκροῖς χερσὶ παλαίειν, quoniam autem in plicaturis & nodis digitorum frequenter solebant vitam oppetere, ἀκρόχειροι dicti ἀνθρώποι. Idem.

11 Τραχηλισμῷ] *Succolatione* ut in Cynic. τοῖς τραχήλοις ἄγειν *succolare*. Hanc luctæ speciem Beotii vocant βαστραχηλίζειν. vocabant enim Beotii βάστραχας τοὺς τραχήλους Hesych. Igitur certare τραχηλισμῷ est ἀπὸ τραχήλου κατίχειν. Idem.

12 Λίπα χρισάμενος] Ex Homero. *Idem.*

13 Ἐλυμήζετο] Hanc vocem alibi interpretor. *Idem.*

14 Ἀντέπαλε] Τῷ κωρύκῳ. Hoc est ἀκροχειρίζεσθαι τῷ κοιλίαν τῷ ἀντιπάλου. Quæ de re dico ad Heliod. lib. 10. vide Scalig. ad Euseb. Hunc locum quidam capiunt de pila sparsima. Vnde genus exercitii quod fit cum folle, dictum κωρυκομαχία. Idem.

15 Μολυβδίναις χερμάδεσσι] Virgil. 5. Æneid. Plut. in Thes. *Idem.*

1 Εἰ-

μαδίας ἀφῆγδλω ἔχων, ἐχιεροβόλ. [1] εἶτα σωτρεῖσιτες, καὶ ἀλλήλας καπιστιστάμβοι, καὶ ἐμπαίξαντες τῷ γυμνασίῳ, ἐγὼ μὲν, καὶ Φιλῖνος ἐν τῇ θερμῇ πυέλῳ καπισωνήπτες, ἐξήειμεν. οἱ λοιποὶ δ', [2] τὸ ψυχροβαφὲς κράσε [3] διλφισίσαντες, παρέτεον ὑποβρύχοι γωμμοῖσιν. ἀναφέψαντες δ' αὖθις, ἄλλοσε ἄλλα ἐδῶμβν. ἐγὼ μὲν, ὑποδησάμβνος, [4] ἐξυόμλω τῷ κεφαλῷ τῇ ὀδοντῇ ξύρᾳ, κ' ἐγὼ δ' ἐκπίον, ἀλλὰ σκαφίον ἐκεκαρέμλω, ὡς ἂν ὁ ψωπολλῦ τὸ κόνιον, κ' τῷ ῥαφυφαίᾳ ἀποκεκομμηκώς. ἀλλ', [5] ἱπερμορφάγλ. ὁδί, ἤμλ [6] τὸ νῆσιν. ὁδὶ, ῥαφάνους ποιῶν τὰς ῥαφανίδας, ἐμυσίλατο [7] δ' ἰχθυπρᾷ ζωμῷ. ἄλλ', ἤδθιε [8] φακλίας. ὁδί, [9] ἐῤῥόφῃ τὸ κεφαλῆ. καπειδὴ κμιεῖς ἦν, ἐπ' ἀγκῶν' ἐδεκνῦμλν. [10] ἔκειντο δ' κ' ὀκλαδίαι, lapides obnixè tenens, manu jaciebat. Deinde ubi mutuò exercuissemus nos, & tergo vicissim tulissemus, gymnasioque illusissemus, ego & Philinus in calido labro abluti, discessimus. Reliqui verò ubi caput frigida tinctum, Delphinum more immersissent, mirabili quodam modo inter aquas adnatabant. Reversi autem iterum diversa diversis locis agebamus. Ego quidem subligatis crepidis, caput fricabam dentato strigile: non enim in cepii sed in scaphii modum tonsus eram, ut qui non multo antè mentum ac verticem detondissem. Alius autem calida glutiebat, alius ventrem rejectabat, alius raphanis in tenues partes concisis, absorbebat salium ac pisculentum jus ex cavato pane, alius agrestes olivas comedebat, alius hordeum ingurgitabat. Atque ubi jam tempus erat, in cubitum inclinati cœnabamus: positæque erant sellæ, & grabatula

1 Εἶτα σωτρεῖσιτες] Ἀλλήλως διατρίψαντες. Hanc integram periodum interpretatur Casaubon. ad Athen. cap. 19. lib. 3. *Bourd.*

2 Τὸ ψυχροβαφὲς] Τὸ ἐν τῇ ψυχρᾷ πυέλῳ βαπτισθέν. Idem.

3 Διλφισίσαντες] Δίκην διλφίνων κυβιστήσαντες. Idem.

4 Ἐξυόμλω] Ἐκτινιζόμλω. Hanc lineam profert & interpretatur Clarissimus Casaubon. loco citat. ut & illud sequens ἐ κπίον. Duæ fuerunt apud Græcos usitatissimæ tonsuræ species, σκαφίον & κπᾶν de quibus hic loquitur, τὸ μὲν σκαφίον τὸ ἐν χερσὶ, ὁ δ' κπᾶν τὸ ἀφ' μετώπου. Scholiast. Aristophan. ad aves Hesych. Pollux, Suid. *Idem.*

5 Ἑρμοδράγλ] Τὰς Ἑρμᾶς ἕτερα. Idem.

6 Τὸν νῆσιν] Prodigiosa translatio à gutture ad anum. *Idem.*

7 Τῇ ἰχθυπρᾷ ζωμῷ] Vel muria vel garo utrumque enim è liquore piscium, vide Scalig. ad Auson. *Idem.*

8 Φακλίας] Τὰς ἁλμάδας λάθυρους. Plin. Cels. Varr. de re rustic. *Idem.*

9 Ἐῤῥόφῃ τὸ κρεῶν] Sic apud Aristoph. Vesp. τῷ φακλῷ ῥοφήσομαι. Idem.

10 Ἔκειντο δ' ὀκλαδίαι] De quibus in Lapith. & in Cynic. ὀκλαδίαι, δίφροι, sive chiramaxium, sive sella gestatoria. Nam ὀκλαδίας, δίφρους ταπεινοὺς ὄντας εἰ ἀκλάσθαι φέροιτο τὶς εἰς τὰς ἀγορὰς ἐξιὼν πλουσίως, & πεποιῆσθαι τέχνημα παρὰ τὸ ὀκλάδειν, ut vult Hesych. Galli vocant *chaize brizée, dipre à sugkalasmo*, & ὁπότε μὴ ἐπτινίσθαι πότε δὲ συστέλλεσθαι, Scholiast. Aristophan. ad Equit. De hac sella gestatoria L. Senec. cap. 12. de brevit. vitæ Martial. Epig. 17. lib. 12. Sueto. Nero. c. 26. Vitell. c. 16. hujus usum ulteriùs prosequi non est otii. *Idem.*

καὶ [1] ἀσπάστου. τὸ μὲν δὴ δεῖπνον [2] διὰ δὸ συμφορῶν. παρεσκεύασο δὲ πολλὰ, καὶ ποικίλα, διχηλὰ [3] ὕεια, καὶ χελίδες, [4] καὶ ἠπεταῖα, καὶ τοιχάδες ὗες τὸ ἐμβρυοδόχον ὕστερον, [5] καὶ λοβὸς ἐκ παχύνου, [6] καὶ μυτίλωτὸς, [7] καὶ ἀζυρπάκη, καὶ τοιαῦτα πάντα [8] καρυκεῖα, καὶ [9] θρυμματίδες, καὶ [10] θρία, καὶ [11] μελιτίζοντα. τῶν δὲ [12] ὑποζυγίων, [13] τὰ σιλάχια πολλὰ, καὶ ὅσα ὀρράκινα τὸ δέρμα, καὶ

la quædam. Erat etiam collatitia cœna, multaque & varia apparata, bifidi ſuum pedes, laterum pulpæ, & ſumen, & ſuis nuper enixæ inteſtinum quo fœtus recipit, & fibra auris è ſartagine, & alliatum, & abyrtace, & ſimilia quædam condimenta, thrymmatides, frictillæ foliis ficulnis involutæ, & dulciaria ex melle. Et ex natatilibus cartilaginea multa, & quæcunque teſtis te-

1 Ἀσπάστου] Εὐπλεῖς καλέσαντος. Interpres Ariſtophan. *ſuſpenſa* vertit. *Bourd.*

2 Διὰ δὸ συμφορῶν] Dico ad illud Petronii, *Nos ut ad tam viles accelſimus cibos*. Idem.

3 Ὕεια] Πόδες χοίρεοι. Idem.

4 Καὶ ἠπεταῖα] Copioſe vir Clariſſimus Iſaac. Caſaubon. ad Athen. c. 16. lib. 3. Animad. *Idem.*

5 Καὶ λοβὸς ἐκ παχύνου] Vel ut in aliis ἐκ πηάνου. Nam idem eſſe volunt Grammatici, ut Interp. Ariſtophan. ad Equit. Heſych. Pollux. videtur autem λοβὸς ἐκ παχύνου. Sic enim in Convivii dial. condimentum aliquod hepatis fuiſſe, de quo Suid. & Poll. conficiebatur ex melle, ſeſamo, & caſeo, legend. Heſych. Sed fortean Luciani ſtylo fuit λοπὰς, de qua dictione copioſe autores quos nuper citavi. *Idem.*

6 Καὶ μυτίλωτὸς] Quid ſit, docet Scaliger ad Moretum, ſed κυρίως μυτίλωτὸς ἐστὶ ἐκ σκορόδων. Idem.

7 Καὶ ἀζυρπάκη] Clariſſ. Iſaac. Caſaubon. ad Athen. cap. 35. lib. 3. tangit aliam hujus vocis interpretationem. Eſt enim hic ἀζυρπάκη βρῶμα βοῶν ἐκ σκελῶν ἑφθῶν ἐκ κρεμάμων, ἐς ὀρδόνων & aliis oleribus, unde apud Heſychium ἀζυρπακοποιὸς, ὁ πέμματα ἐς ἐμπέμματα κατασκευάζων. Idem.

8 Καρυκεῖα] Aliis καρυκεῖον, quod idem eſt, intelligit autem ἀρτύματα ἐς τραγήματα ἁπλῶς. Idem.

9 Θρυμματίδες] Sic nominare ſolent omne genus dulciariorum ἢ διὰ τὸ θρύπτειν, ἢ διὰ τὸ τρίζειν, Heſych. effertur autem hæc dictio vel per *t.* vel per *v.* ut patet apud eundem Grammaticum. v. θρυμματὶς. Idem.

10 Θρία] Quidam ſimpliciter per θρίας intelligunt φύλλα συκῆς, ſed ibi capiendum eſt pro omni altili quod vel συκῆς ἢ ἀμπέλου foliis involvitur, hoc autem vocabant θηκεμπέσιν, leg. Caſaubon. ad Athen. c. 24. lib. 3. *Idem.*

11 Μελιτίζοντα] Πάσχοντα, μᾶλλον μελιτοῦται δεδομένα, quæ & μελιτόεσσαι. Idem.

12 Ὑποζυγίων τὰ σιλάχια] Vocant σιλάχια ὅσα ἄποδα. Heſych. Suid. Poll. Caſaub. *Idem.*

13 Τὰ σιλάχια πολλὰ] Genus piſcium cartilaginoſum. Galenus in Expoſitione vocum Hippocratis: σιλάχιον ὅπερ καλεῖται ὅσα λεπίδας ἔχει, ἐς ζωοτοκεῖ. Sic autem appellatur ἀπὸ τῆς σίλας: quod ejus cutis noctu luceat. σιλάω, σιλάχω, σιλαχῶ, σιλάχειν. Galenus de Alimentis libro 3. Τραχὺ δὲ λαμπρὸν ἐν τῇ νυκτὶ τὸ δέρμα τοῦ τοιούτου ἐστὶ ζώου. (σιλαχίου) Plinius aut hujus vocis, auctorem eſſe Ariſtotelem: quod falſum eſt: cum ea uſus fuerit Hippocrates: ut ad Ariſtotelem Iulius Cæſar Scaliger obſervavit. Verba Plinii

ſunt

[1] τευθίχη ποντικὴ τ' [2] ὠὰ Σαργάνης, καὶ κωπαίδες, καὶ ὄρνις σύντροφος, καὶ ἀλεκτρυὼν ἤδη ἀπαυδῶς. καὶ ἰχθὺς ὧν παράσιτος. καὶ [3] οἶν ὅλον ἐπόκαιῃ ἐχρῶμεν, καὶ βοὸς λειπογνώμονος κωλῆ. ἄρτοι μὴν ἦσαν σιφαῖοι, ὑπόφαλοι, καὶ ἄλλοι νεμηλώσιοι, ὑστερήμερεοι τῆς ἑορτῆς. καὶ λάχανα, τά τε ὑπόγεια, καὶ τὰ ὑστερφυῆ. οἶνος ἦν οὐ νεόν, ἀλλὰ τῶν ἀπὸ Σύρου, ἤδη μὲν [4] ἀγλαδυκὴς, ἄπεπτος ἦν ἔτι. [5] ποτήρια δ' ἔκειτο παντοῖα ἐπὶ [6] τῆς δελφινίδος τραπίζης, [7] ὁ κρυψιμίτωπος, καὶ τρυήλης μυτοκερκὴς, σύλικες ἔχων τοὺς [8] κίρκους, καὶ [9] βομβύλιος, καὶ δικρωκύπελον, καὶ [10] γηρυῆ πολλὰ, οἷα [11] Θηρικλῆς ὤπλα, [12] εὐρυχαδῆ τε, καὶ ἄλλα σύμμικτα. τὰ μὲν, Φωκαΐδιον, τὰ δὲ, Κνιδόθεν, πάνυ μυτοὶ [13] ἀνεμοφόρητα, καὶ ὑμενόστρακα,

teguntur, & piſces pontici ſportis excepti, & anguillæ, & gallina altilis, & gallus qui canere deſiit. Etiam piſcis erat paraſitus, & ovem totam in furno aſſatam habebamus, & bovis annoſi pernam anteriorem. At verò panes aderant ſiliginei, non mali, & alii novilunares poſt feſtum dilati, & olera cùm parva, tum ingentia. Vinum erat non vetus, ſed ex iis quæ ex utribus offeruntur, quod non amplius muſtum, nondum tamen planè coctum erat. Pocula verò generis omnis Delphinidi menſæ impoſita erant, puta frontis occultator crater, clavatus, Menroreum opus, anſam prehenſu facilem habens, & bombylius, & dirocypelum, & fictilia multa, qualia Thericles coquebat, multi capacia, latique oris, quædam ex Phocæa, quædam ex Cnido allata, levia omnia, teneriſque ex teſtis facta. Erant etiam cym-

ſunt libro 9. cap. 24. *ſelache appellavit Ariſtoteles primus.* Occurrit autem hæc vox apud Hippocratem libro 2. de morbis, & libro 1. & 2. de ſemine. *Menagius.*

1 Τευθίχη] Κόμματα *dernes.* Bourd.

2 Ὠὰ Σαργάνης] Σαργάναι δισμοὶ ἢ πλέγματα χυρτοῦδη, ἢ κωπαίδες, αἱ ὑπὸ τῆ κωπαιδος λίμνης ἰγχέλεις. De quibus Scholiaſt. Ariſtophan. Acharn. & Heſych. *Idem.*

3 Οἶν ὅλον ἐπόκαιῃ] Ἐν κλιβάνῳ ὀπτήσιμα. Idem.

4 Ἀγλαδυκὴς] Ἀηδὴς. Idem.

5 Ποτήρια] Leg. Interpr. Petron. ad illud *cecidit menſa cum argento.* Caſaubonus ad Athen. c. 2. lib. 11. *Idem.*

6 Τῆς δελφινίδος τραπίζης] Τῆς φόδας ἰχύος εἰς τύπον δελφῖνος ἐξεργασμένης. Quæ Delphica vocabatur, de qua Wower. ad Petron. locum cit. *Idem.*

7 Ὁ κρυψιμίτωπος] Κρύπτων τὸ μέτωπον τῶ πίνοντος. Idem.

8 Κίρκον] Leg. Heſych. *Idem.*

9 Βομβύλιος] Στρόγγυλος. Vt interpretatur Scholiaſt. Ariſtophan. ad Veſpas. *Idem.*

10 Γηρυῆ] Ὀγκωτά. Idem.

11 Θηρικλῆς ὤπλα] Interpretatur hunc locum vir Clariſſimus Iſaac. Caſaub. ad Athen. c. 6. lib. 11. *Idem.*

12 Εὐρυχαδῆ] Πλατέα. Idem.

13 Ἀνεμοφόρητα] Ἐλαφρότατα διὰ λεπτότητα. Idem.

1 Κυμ-

[1] κυμβία ἢ λοῦ, καὶ [2] φιαλίδες, καὶ ποτήρια [3] γραμματικά. ὥστε μεσοῦντος λοῦ τὸ [4] κυλίκιον. ὁ μὲν γὰρ [5] ἱππολόφος, ὥσπερ φλὸξ ἐπιπεσοῦσα, εἰς κεφαλὴν ἡμῖν [6] ἐπίπτει τοὺς ἄνθρακας. ἐπινομὴν ἢ ἀμυστὶ, καὶ ἤδη [7] ἀκροθώρακες ἦμεν. εἶτ' ἐρχόμεθα [8] κακχαεῖδι. καὶ εἰσκύλισέ τις [9] ἡμῖν τὸν ποδοκτύπην, καὶ [10] Τελχωνίστριαν. μετ' ὀλίγον τις, [11] ἐπὶ τὴν κατήλιφα [12] ἀναρριχησάμενος, ἐπιφόρημα ἐζήτει. [13] ὁ δὲ, λυκίζων ἔπαιζεν. ἄλλος, [14] ἐρρικρῶτο σὺν γλουτῷ τῷ ὀσφύϊ. καὶ σὺ τοιοῦτος λελουμένοις, εἰσεκώμασεν ἡμῖν αὐτοπάγγλωσσος, Μεγαλώνυμός τις ὁ δικόλοφος, καὶ Χαιρέας ὁ χρυσοτήκτων, ὁ κατὰ νώτου ποικίλος, καὶ ὁ [15] Ὠοκάπτειος Εὔδημος. καλῶ ἐρόμενος αὐτοὺς, τί παθόντες, ὀψὲ ἥκουσιν. ὁ μὲν δὴ Χαιρέας, ἐγὼ φησὶν, ὃς, [16] λέγειν τι ἐμέλλησεν,

cymbia, parvæque phialæ, litterisque inscripta pocula, ita ut plenus esset abacus. At verò lebes furnarius ebulliens, nobis in caput evertit carbones. Biximus autem continuis hauſtibus, & jam inebriati eramus, exinde cancharide ungebamur. Tum quidem introduxit nobis Podoctypam, & Trigoniſtriam. Alius deinde in tabulatum aſſultans, irrumpendi locum quærebat, alius digitorum crepitu ludebat, alius cum riſu lumbos laſciviter agitabat. Atque interea cùm jam laviſſemus, ad nos, non accerſiti, petulanter irruperant, Megalonymus cauſidicus, Chæreas aurifex, tergo variegatus, & Oocataxis Eudemus. Quos interrogavi quid cauſæ eſſet, cur ſerò venirent. Tum Chæreas, ego, inquit, ſegmentum &

in-

1 Κυμβία] Στρόγγυλα ἐς βαθία. Bourd.
2 Φιαλίδες] Στρόγγυλα ἐς ἀζατῆ. Idem.
3 Γραμματικὰ] Γράμματα ἔχοντα. Plaut. Rud. *Idem.*
4 Κυλίκιον] Δοχεῖον. Idem.
5 Ἱπολόφος] De quo Flor. Chriſt. ad Veſp. Interpretes Macrobii de Miliario. *Idem.*
6 Ἐπίπτειπι] Ἀναβάπτιζε. ἀνάπεμπε. Idem.
7 Ἀκροθώρακες] Μέσου πῶς μεθύοντες. Idem.
8 Κακχαεῖδι] Ἐντεῦμαπι μυρωδῇ. Idem.
9 Ἡμῖν τὸν ποδοκτύπην] Τύμπανον. Idem.
10 Τελχωνίστριαν] Ὄργανον μυσικὸν, ὅτου ἀπὸ τῆ ἠχήματος καλέμενον. leg. Heſych. verb. τελχωνον. Idem.
11 Ἐπὶ τὴν κατήλιφα] Κλίμακα. ἀναβάθρα. Heſych. Poll. *Idem.*
12 Ἀναρριχησάμενος] Ἀναβὰς. Idem.
13 Ὁ δὲ λυκίζων ἔπαιζεν] Παρὰ τὸ λυκεῖν, ἢ λυκᾶν, κροτεῖν, βοᾶν, ὡς φόδην ὀρχεῖσθαι. Idem.
14 Ἐρρικρῶτο σὺν γλουτῷ τῷ ὀσφύϊ] Diceret Petron. *riſu latera commovebat.* lego enim ἐρρικνῶτο. ῥικνᾶσθαι. *Inſultando lumbos agitare*, inde ῥικνὸς de quo Grammatici. *Idem.*
15 Ὠοκάπτειος] Corrige, ὠοτοκάπτειος, & vide nos ad Laërtium in Lycone pag. 208. *Menagius. Idem.*
16 Λέγειν] Intelligit γυναικεῖον ὄχμον, παρὰ τὸ ἀδὺ ἕζ. Vt quibuſdam viſum eſt. *Bourd.*

1 Ἐλ-

καὶ [1] ἑλκίδια, καὶ [2] πέδας τῇ θυγατρὶ τῇ ἐμῇ. καὶ Δεῦτε τοῦτο ὑμῖν ἐπιδείκνυμι. ἐγὼ δ' ἦ δ' ὃς ὁ Μεγαλώνυμος, ἄλλα εἶχον. ἦν μὲ γὰρ [3] ἄδικος ἡμέρα, ὡς ἴστε, καὶ ἄλογος, ὡς ἔοικε. [4] ἰχγλωττίας ὕσης, ὅτε ἐπισημοτέρων εἶχον, ὅτε ἠμεσόλεγδον, ὡς [5] ὑδρονομέαζε. πυθόμενός δ' ὅτι ὁ τραπεζὸς ὀπλὸς εἴη, λαβὼν, [6] ἄχρηστα ἱμάτια, δύτεια, καὶ [7] ἀφόρητα ὑποδήματα, ἐξέφρησα ἐμαυτόν. εἶτ' οὖν δοὺς αὐτὸν χαίνοντα διὰ τῆς ἀγορᾶς τε, καὶ ἱεροφάντῃ, καὶ τοῖς ἄλλοις [8] ἀῤῥητοποιοῖς, Δεινίᾳ σύρειν [9] ἄγδην ἐπὶ τὸν ἔχιν, ἴσχναμαι ἐπαγωνίως, ὅτι ἀνήμαζεν αὐτούς. καὶ τοῦτο, οἶδ' εἰδὼς ὅτι ἐξ ἄκρας ὠσιώθησαν, ἀνώνυμοί τέ εἰσι, καὶ οὐκέτι ὀνομασταί, ὡς ἂν ἐρώνυμοι ἤδη μεμυημένοι. σὺν οἷς δὲ ἐγὼ ὃν λέγεις, τὸν Δεινίαν. ἐκαλεῖ δέ μ' ὄνομα. ἔστι δ' ὃς τῶν [10] σκειραφείων ἐγκεψαλίδαν ἄνθρωπος, τὸν αὐτολεκύθου, καὶ τὸν [11] αὐτοκαβδάλαν, ἀεὶ κυρίων, [12] ἐνδρομίδας ὑποδούμενος, inaures, & pedicas filiæ meæ apparabam: ideoque ad repotia vobis adveni. At ego, inquit Megalonimus, aliis rebus occupatus fui. Non enim judicialis, sed nefastus fuit dies, ut scitis. Proinde cum esset silentium in foro, neque perorare licuit, neque per diem dicendo aquam dispensare. Cùm autem audivissem imperatorem fore conspiciendum vestibus inusitatis, bono stamine textis, subligatisque calceis antea non gestatis, me ipsum foras proripui. Exinde statim incidi in Daduchum, & Hierophantem, alioſque arcana facientes, qui Diniam obtorto collo trahebant ad magistratum, accusantes quòd ipsos nominasset, idque cùm sciret eos ex quo initiati fuissent, esse sine nomine, neque ampliùs nominandos, ut pote sacrinomines jam factos. Nescio, inquam ego, quemnam hunc Diniam dicas. Vocabat igitur me nomine. Est, inquit in tabernis aleatoriis homo perditus, ex egenis ac vilibus istis, semper comatus ac squalidus, endromidum, aut

1 Ἑλκίδια] Ἑλκία, quidam τὰ ἕλκη. Interpretantur de his Scholiast. Aristophan. & Pollux. *Bourd.*

2 Πέδας] Χειροφίλια. Idem.

3 Ἄδικος ἡ ἡμέρα] Ἡ μὴ ἔχουσα λόγον δικανικόν. cùm justitium est. *Idem.*

4 Ἰχγλωττίας] In qua linguis dantur feriæ, τὸν ἀργὸν ποιοῦσιν οἱ γλῶτται. Idem.

5 Τ' δρονομεῖσθαι] Πρὸς ὕδωρ νεμόμενον τὸ μεῖζον τοῦ λίξιον. Quod patroni dicerent ad clepsydram. nota res. *Idem.*

6 Ἄχρηστα] Καινά. οἷς οὐδεὶς ἐχρήσατο. Idem.

7 Ἀφόρητα] Μήπω φορηθέντα. Idem.

8 Ἀῤῥητοποιοῖς] Τοῖς τὰ μυστήρια τελοῦσιν. De quibus locus alius dicendi. *Idem.*

9 Ἄγδην] Τάκτικος. Vox Cretensis de qua vide Interpr. 12. tabul. *Idem.*

10 Σκειραφείοις] Τοῖς κουρείοις, διὰ τὸ ἐν σκίρῳ τινὶ διατρίβειν ἔχειν. Idem.

11 Αὐτοκαβδάλαν] Simpliciter αὐτοκάβδαλα dicunt Grammatici αὐτοχάδια, ἢ ποιήματα ἀὐτάλη. Idem.

12 Ἐνδρομίδας] De his calceis Hesych. Tertull. *Idem.*

1 Bour-

ἢ [1] βαυκίδας, [2] ἀμφιμάσχαλον ἔχων. τί οὖν ἦν σοὶ ἴσως, ἔφυγεν [3] ἀμυγάπη δίκλω, ἢ [4] λαξ πατήσας, ᾤχετο, καὶ μὴν σκιρτῶντός με ἤδη ὡς, ὁ [5] τῶς αὐλεμῷ ἤδη, [6] ἔμπεδος ἦεν. ὁ γὰρ βασιλεὺς, κατὰ τὸ [7] ἀπαμαλλῶντι κεραϊδέσμῳ τε αὐτῷ ἀδεδεῖς, καὶ ἀδιάφορα ἐκ ποδὸς κρίσις, καὶ ποδοφάσας, ἐποίησεν εἶναι· ὥστε ἐν δεσμοῖς ὢν, ὑπεξέδυνέ πο ὁ κακοδαίμων ὑπὸ τῶν δέους, καὶ παρδαλιῶν ἦν, καὶ χθαμαλὰ ἀπεψυχε διδύμας ἤγαλεν. ἐμὲ γὰρ σοὶ, ὡς ὁ Εὔδημος, ὑπὸ [8] τὸ ἀκρωτηρίοις μεσπειλαῖῳ Δαμασίας, ὁ πάλαι μὲν ἀθλητὴς, καὶ [9] πολυνίκης, νῦν δὲ ἤδη ὑπὸ γήρως ἐξαθλιῶν ὤν. οἶδα τὰ χαλκᾶν, τὰ ἐπὶ τῇ ἀγορᾷ. καὶ τί μ', ἔπαιον. τὰ δὲ, δῶν, διεπίλησεν. ἐξοικιεῖν γὰρ ἔμελλε τήμερον εἰς ἄνδρὸς τὸν ἑωυτέρου, καὶ ἤδη ἐκόσμεεν αὐτόν. εἶπε μεμιέλεόν τι κακὸν ἐμπεσὸν, [10] δίκοψε τὸν ἑορτὸν. ὁ γὰρ ὑὸς αὐτῷ ὁ Δίων, οὐκ οἶδ' ἐφ' ὅτῳ λυπηθεὶς, μᾶλλον δὲ [11] θεοχθὶς χαθεὶς, ἀπῆγξεν ἑαυτόν. καὶ δ' ἴσε, ἀπωλώλεϊ ἄν, εἰ μὴ ἐγὼ

aut baucidarum calceamento ſubligatus, & manicata veſte indutus. Quid igitur, inquam, dedit-ne pœnas aliquo modo, an calcibus calcans, aufugit? Atqui, dixit ille, qui antea tibiæ cantu recreabatur, jam vinctus eſt. Nam imperator à reliquo grege ſegregatum, circundatis illi manicis, intentoque collari, in pedicis ac tibialibus tormentis degere hominem fecit. Quare vinctus ille miſer præ metu pedebat, & crepabundus erat, pecuniaque vitam redimere volebat. Mo verò, inquit Eudemus, ſub diluculum accerſivit Damaſias, is qui olim athleta fuit, multaſque victorias retulit: nunc autem præ ſenectute à certaminibus abſtinet. Noſti æream ſtatuam in foro poſitam. Ac alia quidem picando, alia inflammando peregi. Domo enim ad maritum hodie filiam erat deducturus, jamque exornabat illam: cùm interea anxium quoddam malum interveniens diremit feſtum. Nam filius ipſius Dion, neſcio qua cauſa, mœrore affectus, imò Deorum aliquo odio agitatus, ſeipſum ſtrangulabat. Atque ut probè ſcitis, periiſſet ille, niſi ſuperve-

1 Βαυκίδας] Baucides calceamenti genus crocei coloris, ut ſcribit Pollux. Heſych. vult βαυκίδας ὑποδήματα χαμαικὰ ἀπολυτελῆ. Erant etiam albæ baucides apud effœminatos. leg. Caſaub. ad Athen. c. 4. lib. 4. *Bourd.*

2 Ἀμφιμάσχαλον] Ἱμάτιον. Idem.

3 Ἀμυγάπη] Κατὰ πνεῦμα. De hac voce conſule Grammaticos. *Idem.*

4 Λὰξ πατήσας] Θαρσαλέως ἐκβύς. Vt apud Homer. λὰξ ποδὶ κύσσας. Idem.

5 Τῶς αὐλεμῷ] Λίγρις βαλλόμενον. Idem.

6 Ἔμπεδος] Δεσμῶτο. Idem.

7 Ἀπαμαλλῶντι] Ἐξυβρίζοντι, ἀπαμάλλων, dicitur taurus ὁ τὰ ἀγέλης ἔξω τρῶν qui etiam dicitur ἀπαμαλλας. Grammatici per καρπίδεσμα & ἀχειρίδιον intelligunt χειροδέσμα & τραχηλόδεσμον. Idem.

8 Τὸ ἀκρωτηρίοις] Τὸν ὄρθρον. Idem.

9 Πολυνίκης] Πολλὰ νικήσας. Idem.

10 Δίκοψε τὴν ἑορτὴν] *A troublé la feſte.* Idem.

11 Θεοχθὶς χαθεὶς] Τῶν θεῶν ἐχθρωθείς. Idem.

2 Ὀλλὰξ]

δ-ωτισὸς, ἀπαγχόνισά τε αὐτὸν, καὶ παραλύσας τὸ ἱμεροχῆς, ἐπιπολύ-σας [1] ὁλκὰξ διδυμοφθόμῳ, ἐπιβώσαν τὸν ἄνδρωπον, [2] βαυκαλῶν, καὶ [3] διακωδωνίζων, μή πη ἐπ συνεχὴς εἴη τὴν φάρυγγα. τὸ δ' μᾶλλον ὀνῆσαι, ἐκεῖνο ἦν, ὅτι ἀμφοτέραις κατασχὼν αὐτῦ τὰς ἄκρας, ἀ διέπεσεν. μὰν ἐκεῖνον ἦν ὃ ἐγὼ φῆς Δίωνα, τὰ κραζόμενα, καὶ [5] λακκοχίαν, τὰ [6] μύρτωνα, καὶ [7] σχινοτρώκτην νεανίσκον, [8] ἀναφλῶντα, καὶ [9] βλιμάζοντα, ἦν τινα [10] παιδὰ, καὶ [11] πόδωνα αἰ-σχρολογούμενον, καὶ ἀπτόμενον, καὶ ἐπιτρίβοντα τὸν ὄρχιν; ἐγὼ γὰρ ἐκεῖνον ἔφην εἶναι τὸν Δίωνα. ἀλλὰ τί ἐκεῖνος; ἀπέθανεν ἄρα ἀπαγξάμενος; ἔγωγε, ἔφην

θητας μεν. ἰῶν. ὡς ἐγώ γε καὶ [1] λεκανίῳ. ἀλλ' ἀποτίσεις τῷ Θεόν ἦδη ὃς ὁ Εὔδημος θαυμάσας, Ἀρτεμις γάρ ἐστιν αὐτοῖς ἐν μέσῃ τῇ αὐλῇ, [2] σκοπαδέσιον ἔργον, ταύτῃ προσπεσόντες, ὅ, τε Δαμασίας, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, πρεσβῦτις ἤδη, καὶ τὴν κεφαλὴν πολιὰς ἀκριβῶς, ἱκέτευον ἐλεῆσαι σφᾶς. ἠ δ', αὐτίκα ἐπένευσε, καὶ σῶς ἦν. καὶ νῦν Θεόδωρον, μᾶλλον δ' ὅπως ἀρτιμίδωρον ἔχωσι τὸ νεωίστιον. ἀνέῤῥησαν δὲ αὐτῇ τάπτ' ἄλλα, καὶ βάλη, καὶ τόξα, ὅπ χαίρει τούτοις. τοξότις γὰρ, καὶ σφηνόλη, καὶ πολεμάρχης ἡ Ἄρτεμις. πίνομεν δὲ ἡμεῖς ὃς μεγαλώνυμος. καὶ γὰρ καὶ λάγυνον τουτονὶ, [3] παρηβηκότα, ἥκω ὑμῖν κομίζων, καὶ [4] τυρὸν τυροφαλίδας, καὶ ἐλαίας χαμαιπετεῖς. φυλάττω δ' αὐτὰς ὑπὸ [5] σφραγῖσι θριπηδεστάτοις. καὶ ἄλλας [6] ἐλαίας νδυσὰς, καὶ πήλινα ταυτὶ ποτήρια, ὀξυόστρακα, [7] ἐμπυδάκωσα, ὡς ἐξ αὐτῶν πίνομεν. καὶ τὰλαντα ἐξ ὑστέρων, [8] κρωβυλώδη τὴν πλοκήν. σὺ δ' ὦ παῖ, τιθέσι μοι ὕδατος ἔγχει, ὡς μὴ καρηβαρῶ προσαίμων. καίτοι σε τὸν παιδοτρόπον καλῶ ἐπὶ σέ. ἴστε γὰρ ὡς ὀδυνῶμαι, καὶ διέμπλεον

carentem sentiat, eum admittens. At ille certè etiam delicatus, & gulosus. At Deam, inquit, Eudemus admiratus, nam in media aula posita est ipsis Diana, Scopadeum opus: ad hanc procidentes & Damasias, & uxor ejus, jam anus, & capite prorsus cano, supplicabant ei, ut sui misereretur. Illa autem statim annuit: & nunc Theodorum: seu potiùs Artemidorum adolescentem hunc habent. Quare præter alia, tum sagittas, tum arcus ei consecrarunt, quia his delectatur. Sagittaria enim, & jaculatrix, & bellatrix Diana est. Bibimus igitur, inquit Megalonymus. Etenim & lagenam hanc vini vetustioris vobis affero, & caseï recentis massas, & olivas humi collectas, custodio autem illas sub sigillis cariosissimis, aliasque natatiles olivas, & lutea hæc pocula, acuti testacea, & destillantia, ut ex ipsis bibamus: præterea placentam ex intestinis concinnatam, & quibusdam quasi crobylis intextam. Tu verò puer plus aquæ infundas, ne capite gravari incipiam, [a] ac deinde in te castigatorem accersam. Scitis enim quam graviter doleam, quamque densum caput habeam, ne-

pliciter *puerum* interpretantur aliud alii quos vide apud Doctissimum Christian. explicatione hujus vocis, & vocis λωλοὶ ad Aristophan. pacem. Scalig. in Priap. *Bourd.*

1 Λεκανίῳ] Λεκανίφιλον, *patinarius* ut Vitell. apud Suet. *Idem.*

2 Σκοπαδέσιον] Τὸ Σκόπα ἔργον τὸ ἀγαλματοποιοῦ. De quo Plin. *Idem.*

3 Παρηβηκότα] Οἶνα παλαιὸν. Idem.

4 Τυρὸν τυροφαλίδας] Intelligit τὰ ἀπὸ τυροῦ πεπλεγμένα κομμάτια. Idem.

5 Σφραγῖσι θριπηδεστάτοις] *sigillis vermiculatis.* Dico ad Paulan. *Idem.*

6 Ἐλαίας νδυσὰς] Distinguit ἐλαίας χαμαιπετεῖς sive ἀφ' ἑαυτῶν πεπτώσας à νδυσαῖς quas κολυμβάδας vocant Grammatici & Colymbades Latini. *Idem.*

7 Ἐμπυδάκωτα] Mss. Regius ὑπωδάκωτα πυθμένα κοιλὸν ἔχοντα. Idem.

8 Κρωβυλώδη] Ὁ χρόδιον νῦν κοιλότερον. Idem.

a Συν-

ἔχω πρὸ κεφαλῆς. μὴ δῆτα ποτόν, [1] συνυθλήσομεν, οἷα, καὶ ἄπαξ εἰώθαμεν. ὁ γὰρ ἀκμαιότατον δήπουθεν [2] ἐνοινοφλύειν. ἐπαινῶ τοῦτο λῷστε ἔγωγε, καὶ γὰρ ὅπερ ὄφελος ἐστὶν τῆς ἐπιεικίστατος ἀκμῆς. ὦ λίχνε ἡδέως ἔοικας ὃς ὁ Καλλικλῆς. τὸ γὰρ ἐρεχθεῖον ἀλλήλους συχνάκις, λαληθείσης γίγνεται. ἐγὼ δὲ ἡδέως, κρύος γάρ ἐστι, ἥδιον ἂν δύζωρότερον ὑποπυκάζοιμι. καὶ γὰρ χειμαθὴς εἰμι. καὶ χλιαθεὶς, ἥδιον ἀκούσομαι τῶν χειροσόφων τούτων, ἢ τι αὐλητοῦ, καὶ τὸ βαρβιτῳδοῦ. τί τοῦτο ἔφησθα ὦ Εὐδημε; ἦν δέ γε ἐγώ; ἀλογίαν ἡμῖν ἐπιτάττεις ὡς ἀσόφοις οὖσι, καὶ ἀπηλλαντισμένοις. ἐμοὶ δὲ, ἡ γλῶττά τε ἤδη [3] λογᾶ, καὶ δὴ ἀπηρέμιλλα ὡς ξυλαλογήσων ὑμῖν, καὶ καταπίψων λαὸ γνάτης ἅπαντας. ἀλλὰ σὺ τὸ ὅμοιον εἰργάσω με, ὥσπερ εἴ τις ὁλκάδα τριάρμενον εὐπλοίᾳ πλέουσαν, ἐμπεπλωκυῖαν τε ἀκυπόρῳ, [4] εὐφορεῦσάν τε, καὶ [5] ἀπορριμματώσαν, [6] ἐκτεμὼς πῆχυν ἀμφίσμυρις, καὶ ἰγκάδας σιδηρᾶς ἀφεὶς, καὶ ναυσιπέδας, ἀναχαιτίζοι δὲ ὁρμὴν τὸ ῥοθιον, φθόνῳ τῆς εὐκυμίας. ὑπεὶ ἡδέως, σὺ μὲ εἰ βάλε, πλεῖ, καὶ νεῖ, καὶ θεῖ καὶ τῷ κλύδωνι. ἐγὼ δὲ, ἀπόχλῳ πίνων ἅμα, ὥσπερ ὁ δὲ Ὁμήρου Ζεὺς, ἢ ἀπὸ φαλάκρων, neque vaporibus pervium. Post potum autem unà nugabimur, qualia, & quæ consuevimus. Non enim intempestivum scilicet hoc, temulenter agere. Tum ego, laudo, inquam, isthuc. Summum enim Atticæ proprietatis emolumentum sumus. Rectè dicis, inquit Callicles. Nam nugis mutuò provocare nos voluptatem quandam affert. Ego verò, inquit Eudemus, frigus enim est, meraciori vino malim intus stipari. Nam frigore pereo, & calfactus libentiùs audivero digitis gesticulantes istos, & tibicinem hunc & barbitœdum. Quid hæc ais Eudeme? inquam. An tu silentium nobis imperas, tamquam ore carentibus, & lingua privatis? Mihi verò & lingua jampridem dicturit, adeoque jam animo provehebar, quasi antiqua quædam vobis narraturus, & lingua vos omnes abluturus. Sed tu mihi perinde fecisti, ac siquis navem onerariam, tribus instructam velis, secundo vento navigantem, implentibus lintea. Notis prosperè labentem, perque summos fluctus euntem, retinaculis ancipitibus, anchoris ferreis, navalibusque pedicis demissis retineat, & cursus impetum inhibeat, invidens videlicet tranquillitati. Proinde tu, inquit, si placet naviga, nata, & curre per tempestatem. Ego autem interea bibens, de terra, ut Homericus ille Iupiter, vel è rupibus, vel

1 Συνυθλήσομεν] Συφλυαρήσομεν. Consule Grammat. *Bourd.*

2 Ἐνοινοφλύειν] Quidam interpretantur ὡς οἶνον φλυαρεῖν *tenir table*, sed rectior eorum interpretatio qui dicunt esse ἐμέζειν ὡς τῇ οἰνοφλυγίᾳ, & sic Lat. Interp. *Idem.*

3 Λογᾶ] Τέτηπε λίχνιν δῆθυμεῖ. Vt M. Fœlix Octavio. *Idem.*

4 Εὐφορεῦσαν] Φορῷ ἠερίῳ πνεύματι φερομένην. Idem.

5 Ἀπορριμματώσαν] Μετρίοις τοῖς κύμασι διολισθαίνουσαν. Idem.

6 Ἐκτεμὼς] Sic vocat τὰς ἀγκύρας ἀπὸ τοῦ ἔχειν. Leg. Casaub. ad Athen. lib. 21. lib. 3. *Idem.*

ἢ λάσι τὰ ἀκρεμόνια, ὄψομαι ἀμφιφερόμενον σέ τε, καὶ τὴν ναῦν πυνθάνομαι δὲ ἐνέμυ κατεφθαρμένην. Λυ. ἅλις ὦ Λεξίφανες καὶ ποτοῦ, καὶ ἀναγνώσεως. ἐγὼ γὰρ ἤδη μεθύω σοι, καὶ ναυτιῶ. καὶ ἢν μὴ τάχιστα ἐξεμέσω ταῦτα πάντα, ὁπόσα διεξεληλύθας, οἶδα, κορυβαντιάσειν μοι δοκῶ, περιβομβούμενος, ὑφ' ὧν κατισχίδωσάς με ὀνομάτων. κρίτος τὸ μὴ ἀπρεπὲς, γελᾶν ἐπῄει μοι ἐπ' αὐτοῖς. ἐπειδὴ δὲ πολλὰ, καὶ πάνυ ὄμοια ἦν, ἠλέουν σε τῆς κακοδαιμονίας, ὁρῶν εἰς λαβύρινθον ἄφυκτον ἐμπεπλεγμένην, καὶ νοσεῖν τε νόσον τὴν μεγίστην. μᾶλλον δὲ, μελαγχολᾶν δοκεῖ. ζητεῖ δὲ αὐτὸς ἐμαυτὸν, ὁπόθεν τὰ τοσαῦτα κακὰ συνελέξω, ἐν ὑπόσῳ χρόνῳ, καὶ ὅπως κατεπλήσθης εἰς τοσοῦτον ἑσμὸν ἀτόπων καὶ ἀμφιφόρων ὀνομάτων. ἂν τὰ μὲν, αὐτὸς ἐποίησας. τὰ δὲ, κατεφθαρμένα πόθεν ἀναπαπὼν κατὰ τὸ ἰαμβεῖον, ὄλοιο, θνητῶν ἀλέγων τὰς συμφοράς. τοσοῦτον βόρβορον συνερανίσας, κατακλύσας με, μηδὲν σε δεινὸν εἰργασμένον. δοκεῖς δέ μοι μήτε φίλον τινὰ, ἢ οἰκεῖον, ἢ σῦκον ἔχειν, μή τε ἀνδρὶ ἐλευθέρῳ πώποτε, καὶ παῤῥησίαν ἄσχετον ὑπομεμενηκέναι. ὃς τάλησής εἶπον, ἔπαυσε ἂν σε ὑδέρου μὴ ἐχόμενον, καὶ νῦν δὲ πίθηκος ἀμφιέσμενος κινδυνεύοντι, σαυτὸν δὲ, δύσαρκον εἶναι δοκεῖν, καὶ εὐρωστίαν οἰόμενον τὴν συμφοράν. ἐκ τῶν μὲν ἀνοήτων, ἐπαινούμενον, ἀγνοούντων δὲ πάσχεις. τῶν δὲ τὰ πεπαιδευμένων, οἰκτρὸς ἐλεούμενος. ἀλλ' εἰς καλὸν γε τυτὶ Σώπολιν ὁρῶ τὸν ἰατρὸν ἐπιόντα. φέρε τούτῳ ἐγχειρήσω-

vel è cœli vertice, te fluctibus agitatum ſpectabo, & navim ipſam de puppi vento verſatam. *Lyc.* Satis ô Lexiphanes, & potus, & lectionis iſtius. Quare jam ſum ebrius, & nauſeo, ac niſi quamprimum, quæcunque recitaſti, evomuero, probè ſcias, videor mihi mox fore inſanus, obſtrepentibus mihi undique verbis iſtis, quæ mihi modò offudiſti, quanquam illa riſu excipere principio in mentem mihi veniebat. Verùm poſteaquam multa, omniaque ſimilia erant, miſerebat me infœlicitatis tuæ, cùm te in labyrinthum irremeabilem incidiſſe, morboque maximo laborare, imò potiùs atra bile percitum viderem. Itaque apud me ipſum cogito, unde tam multa mala collegeris, & quàm longo tempore, & ubi denique concluſum habueris tantum examen abſurdarum & diſtortarum vocum, quarum aliàs quidem ipſe finxiſti, alias autem defoſſas alicunde eruens, juxta jambicum illud, *Pereas miſerime qui eligis morralium*, tantum cœnum undequaque coactum in me exhauſiſti, qui nullam tibi injuriam intuli. Porrò videris, mihi neminem amicum, aut familiarem, aut benevolum habere, neque in virum ingenuum, & libere loquentem incidiſſe, qui vera monendo, te liberaret ab hac intercute aqua qua teneris: ob quem affectum periculum eſt, ne diſrumparis: quanquam tibi ipſi bene habito corpore videris eſſe, & calamitatem hanc pro bona valetudine ducis, & à ſtolidis, qui tuum ignorant morbum, laudaris: at meritò à doctis miſeratione dignus putaris. Verum ſiquidem hunc Sopolim medicum video commodum accedentem, age huic

te

πῆς σε, καὶ Ἀλφειχθίντες ὑπὲρ τ νόσε, ἴασίν τινά σοι εὑρώμεθα. συνετὸς γὰρ ὢν ἀνὴρ, καὶ πολλὰς ἤδη παραλαβὼν, ὥσπερ σὺ ἠμιμανεῖς, καὶ κορυζῶντας, ἀπήλλαξεν, ἐγχέας φάρμακον. χαῖρε Σώπολι. καὶ τυτονὶ Λεξιφάνη δὸς ἀλφιτοῦν, ἐπεὶ ἐγὼ ὡς οἶσθα ἡμῖν ὄντα, λήρου ἔχ τῦν, καὶ ξένῃ ὡς τὸν φαῦλον νόσῳ ξυνόντα, καὶ κινδυνεύοντα, ἤδη πάλαις ἀπολλύναι, σῶσον ἵνα μὴ γένηται πρόπω. Λε. μὴ ἐμὲ Σώπολι, ἀλλὰ τυτονὶ Λυκῖνον, ὃς ὥσπερ νῦς [1] μαινόμενος, καὶ ἄνδρας περφρονημένως ὀλισθογνωμεῖν οἴεται. καὶ χ' τ Μνησάρχε τ Σάμιον, σιωπὴν, καὶ γλωττοκίαν ἡμῖν ἐπιβάλλ. ἀλλὰ μὲν τὸν ἀναίσχυντον Ἀθηναῖον, καὶ τ μέγαν θηλομάχον Ἡρακλέα, ὅσ' ὅσον ἔχ γε, καὶ ἔ φυεῖ φερόντα μὴ αὐτῷ. ὀπιδόμεθα ἂν μὴ ἔ ὅλως ἐσυγχώνευσεν αὐτῷ. ἔοικε ἔ κ μίνωπήσειν, τοιαῦτα ἐπιπεμῶν ἀκόων. καὶ ἤδηκα ἄπειμι δὸς τ ἰπιέρου Κλεινίαν, ὅπ πυνθάνομαι χρόνε ἤδη ἀκρόατον εἶναι αὐτῷ τὸν γναθῶνα, καὶ παύτην τοσῖν, ὅπ μὴ ῥεῖ. ἀσὶ ἐκεῖ ἀσὶ ἀναβαίνῃ αὐτόν. ἀλλ' ἄξομεν, καὶ ἀνήρρτός ἐσι. Σω. τί ἔ, νοσεῖ ὦ Λυκῖνε Λεξιφάνης; Λυ. αὐτὸ τοῦτο ὦ Σώπολι ὃν ἀκούεις, οἷα φθέγγεται; καὶ ἡ-

te tradamus, & expoſito morbo, tibi remedium aliquod inveniamus. Vir enim prudens eſt, & multorum, qui ut tu ſemi inſani & fatui erant, ſuſcepta curatione, eos à morbo infuſo pharmaco liberaverit. Salve Sopoli, atque hunc Lexiphanem noſtrum, ut ſcis, ſocium, ſuſcipe curandum, qui nunc nugis, & peregrino circa ſermonem morbo eſt correptus, & periclitatur ne prorſus pereat, eumque quocunque tandem modo ſerva. *Lex.* Nequaquam me, Sopoli, ſed Lycinum iſtum, qui manifeſtè deſipit, & homines mentis compotes, mente labare putat: & juxta Samium illum Mnearchi filium, ſilentium, & linguæ ignaviam nobis intendit. Sed per Minervam non erubeſcentem, perque magnum Herculem ferarum debellatorem, ne tanti ipſum, quantum [2] Gry, vel Phuy faciamus. Moneo autem omnino ne obviam quidem ipſi eſſe veniendum. Videor verò mihi etiam ringi, quum talia increpantem audio. Ac jam utique abeo ad ſodalem Cliniam: quoniam audio uxorem ejus jampridem non laboraſſe mentibus, & ideo ægrotare, quod non fluant. Quare non amplius inſcenditur, ſed inacceſſa, & inculta manet. *Sop.* Quid verò Lycine, an ægrotat Lexiphanes? *Lyc.* Annon audis Sopoli, hæc ipſa quæ loquitur? Et nobis qui nunc cum ipſo

1 Μαινόμενος] *Mάτην ἀκούει.* Sic quidam Interpretes quaſi originatione vocis ludentes: ſed melius qui interpretantur τὸ *μαίνεσθαι φρονεῖν*, qua de re Scholiaſt. Ariſtophan. ad Equit. & hoc vult Lexiphanes dum ſubjungit: *Ἐ ἄνδρας περφρονημένως ὀλισθογνωμεῖν οἴεται.* Cætera communia ſunt. *Bourd.*

2 *Gry vel Phuy*] Minimum quiddam ſignificat, aut ſordes unguium, rem videlicet viliſſimam, aut vocem ſuillam, quam edere ſolent ſi qui gravantur ſermonem reſpondere. hinc hyperbole proverbialis apud Græcos, Ne χὺ quidem loquitur, pro eo quod eſt ne tantillum quidem. Ariſtophan. *Cogn.*

μῶς τὺς νῦν ΘΘσομιλοῦντας καταλιπὼν, ΘΘ χιλίων ἐτῶν ἡμῖν ἀρχαιότερον, ἀφυρίφοντι γλῶττῶν, καὶ ταυτί τι ἀλλόκοτα σωπηθείς, καὶ σαφῶς ποιήσω ἐπ' αὐτοῖς, ὡς δή τι μέγα ὢν, εἴ τι ξενίζοι, καὶ τὸ καθεστηκὸς νόμισμα τῆς φωνῆς ΘΘδιακόψειε. Σω. μὰ Δί' ὀλίγον τινὰ λέγεις τὸν νόσον ὦ Λυκῖνε. βοηθητέα γοῦν τῷ ἀνδρὶ πάσῃ μηχανῇ. καὶ τί δεῖ γὰρ τῶν χλωτῶν τινι φάρμακον τοῦτο κιρνάμενον, ἀπηνέν, ὡς πίοιν, ἐμέσειε. φέρε ΘΘτοσὶ αὐτὸς πίθι ὦ Λεξιφάνες, ὡς ὑγιὴς, ἡμῖν, καὶ καθαρὸς γένοιο, τῶν τοιούτων τῶν λόγων ἀποπίας κεκωφεῖς. ἀλλὰ πίθηθί μοι, καὶ πίθι, καὶ ῥᾳδίως. Λε. ἴσθι οἶδ' ὃ καὶ ὁράσσει με ὦ Σώπολι, σύ τε, καὶ Λυκῖνος, πεπίσκοιπες τοῦτὶ τὸ φαρμάκιον. δέδοικα γὰρ μὴ ΘΘλύμα γένοιτό μοι τοῦτο τῶν λόγων τὸ πόμα. Λυ. πίθι, καὶ μὴ μέλλε, ὡς ἀνθρώπινα ἤδη φρονοίης, καὶ λέγοις. Λε. ἰδοὺ πείθομαι, καὶ πίνω. ΦΦῦ, τί τοῦτο, πολὺς ὁ βορβορυγμός. ἐγγαστρίσυδόν τινα ἔοικα πεπωκέναι. Σω. ἄρξαι δὴ ἐμεῖν. βαδιεῖ. ΘΘοῦτον τοῦτί τὸ, μῶν. εἶπα μετ' αὐτὸ, ἐξιλάλησε τὸ, καὶπα. εἶτα ἐπ' αὐτοῖς, τὸ, ἦσθ' ὅς, καὶ ἀμπάκη, καὶ λῶστ, καὶ δὴπτυξεν, καὶ συνεχὲς τὸ, ἄπα. βίαιον δ' ὅμως, καὶ κρῆς εἰς τὸν φάρυγγα τὴς δακτύλους. ὀδόντα τὸ ἴκταρ ἐμπέπηγας, ὀδὲ τὸ σκορδινᾶζ, ὀδὲ τὸ τσυπάζεσθαι, ὀδὲ τὸ σκύλειν ipso versabamur, relictis, quasi ante mille annos nobiscum sermocinatur, linguam distorquens, & absurda ista componens, magnoque studio id faciens, ac si magnum quid foret. si peregrinis verbis utatur, receptamque sermonis monetam adulteret. *Sop.* Per Iovem non parvum refers morbum ô Lycine. Itaque homini quavis arte est subveniendum. Atque adeò divino quodam instinctu cuipiam inano pharmacum hoc mixturus domo abivi, ut epoto hoc vomat. Age tu Lexiphanes primus ipse bibe, ut sanus & purus nobis fias, tali verborum absurditate evacuatus. Verùm pare mihi, bibe & convalesces. *Lex.* Nescio quid mihi facietis Sopoli, tu & Lycinus, pharmacum hoc ebibendum præbentes. Metuo itaque ne hæc sermonum potio mihi ruinam creet. *Lyc.* Bibe neque cunctaris, ut humana deinceps sapias, & loquaris. *Lex.* Ecce pareo, & bibo. Eheu quid hoc rei est: Quantus tumultus ventris? [1] Equidem divinatorem aliquem dæmonem mihi videor bibisse. *Sop.* Incipe igitur vomere. Papæ. Primum hoc μῶν. Deinde post illud exivit καὶπα istud, postea ἦσθ' ὅς, & ἀμπάκη, & λῶστ, & δὴπτυξεν, & continuum illud ἄπα. At coge tamen, & digitos in fauces immitte: nondum enim ἴκταρ illud evomuisti, neque illud σκορδινᾶζ. neque πυπάζεσθ, ne-

1 *Equidem divinatorem*] Alludit ad Euryclem, cujus Aristophan. mentionem facit his versib.

Μεμισάμεν Θ' ἅπαντες Εὐρυκλέους μαντείαν ἠδὲ διάνοιαν
Εἰς ἀλλοτρίας γαστέρας ἐνδὺς κωμῳδικὰ πολλὰ χαδεῖν.

Euricles autem ventriloquus fuit Athenis, qui vera ariolari confictabatur, quòd genium haberet intra viscera: ab eo arioli ἐγγαστρίδ ἠδὲ Εὐρυκλῖδ vocabantur. Suid. Plut. in libello de defect. oracul. *Cogn.*

ὄψ. πολλὰ ἔτι ὑποδύεται, κἀμὲ μεταξὺ σοι αὐτῶν ἡ χασὴ. ἄμεινον γὰρ οἶ κἀκεῖνα διαχωρήσειεν ἂν ἔνια. ἢ γὰρ σπληπορδία, μέγαν τὸ ψόφον ἐργάσηται σωτηκπεσοῦσα μὴ δι' ἀνδρῶν. ἀλλ' ἤδη μὲ κελεύεις ὑποστῆναι, πάλαι εἴ τι μεμνῆσαι ὑπόλοιπον σὺ τοῖς κάτω σοφοῖς. σὺ δὲ τὸ μὲν τοῦτο, ἐξέλαβον αὐτὸν ὦ Λυκῖνε, μεταπαίδευε, κἀμὲ δίδασκε, ἃ χρὴ λέγειν. Λυ. ἄττα ποιήσομεν ὦ Σώπολι, ἐπειδήπερ ἡμῖν ἐσθοδοποίηται τὰ ἐξ ὁδοῦ. κἀμὲ σὲ τὸ λοιπὸν ὦ Λεξίφανες, ἢ συμβουλὴ, εἴπερ ἄρ' ἐθέλεις ὡς ἀληθῶς ἐπαινεῖσθαι ἐπὶ λόγοις, καὶ τοῖς πολλοῖσιν εὐδοκιμεῖν, τὰ μὲ τοιαῦτα παῦσαι, φεῦγε, κἀποτρέπου. δεξάμενος δ' ἂν τὰ βέλτιστα ποιητῶν, κἀπὸ διδασκάλοις αὐτοῖς ἀναγνοὺς, μέτιθι ἐπὶ τοὺς ῥήτορας. κἀ τῇ σεαυτοῦ φωνῇ σωτρωφεὶς, ἐπὶ τὰ Θουκυδίδου, κἀ Πλάτωνος ἐν καιρῷ μέτιθι, πολλὰ κἀ τῇ καλῇ κωμῳδίᾳ, κἀ τῇ σεμνῇ τραγῳδίᾳ ἐγγυμνασάμενος. ἐκ γὰρ τούτων, ἅπαντα τὰ κάλλιστα ἀπαντήσεσθε, ἔσῃ τις ἐν λόγοις, ὡς νῦν γε ἐλεληθὼς σαυτὸν τοῖς ὑπὸ τῶν κορωπλάτων εἰς τὸν ἄγροικον πλατυμύοις ἐοικὼς, κεχρισμένος μὲν τῇ μίλτῳ, κἀ τῷ κυανῷ. τὸ δ' ἔνδοθεν, πηλινός τε, κἀ εὔθρυπτος ἂν. ἐὰν τοῦτα ποιῇς, σεσωσμένος τὸν ἐπὶ τῇ ἀπαιδευσίᾳ ἔλεγχον ὑπεμείνας, κἀ μὴ αἰδεσθεὶς μεζόνως τέναν, θαρρῶν ὁμιλήσεις τοῖς πολλοῖς, κἀ οὐ καταγελασθήσῃ, ὥσπερ νῦν, ἀλλ' ἐξ ὁμοῦ σεμνὸς ἐπὶ τῷ χείρονι τοῖς χρείττοσι ἔσῃ, Ἕλλησι, κἀ Ἀττικοῖ δοκεῖν καλέσαντα σε, τὸν μὲ βάρβαρον ὄντα τοῖς σαφεστάτοις ῥᾳθυμεῖν ἄνευ σκώληκος. Multa latent adhuc abdita, quibus tibi venter est plenus. Satius autem fuerit si per inferiora quoque secernantur nonnulla. Quare σπληπορδία magnum edet strepitum cum flatu erumpens. At jam mundus quidem hic est, nisi liquid reliquum est in inferioribus intestinis. Tu verò posthac Lycine eum acceptum dedoce, & quæ dicenda sunt institue. *Lyc.* Ita faciemus Sopoli, siquidem via nobis à te est strata. Et quod reliquum est te moneo Lexiphanes, si cupis veram in dicendo laudem consequi, ac in multitudine hominum celebrari, omnia hujusmodi fuge, & aversare. Vbi autem exorsus fueris ab optimis poëtis, eosque sub præceptoribus legeris, transi ad oratores. Tum educatus cum illorum sermone, ad Thucydidis & Platonis scripta in tempore accede, multum & in pulchra Comœdia, & in gravi tragœdia te exercendo. Ex his enim ubi pulcherrima decerpseris, in dicendi facultate existimationem obtinebis. Vt nunc quidem non animadvertebas, te iis similem esse, quæ ad forum à lutifigulis finguntur, esse quidem illitum minio ac cæruleo, intus verò luteum & fragilem. Hæc si feceris, teque aliquantisper argui inscitiæ sustinueris, nec dedicere erubueris, confidenter in multitudine versaberis, neque sicuti nunc, derideberis, neque etiam in ore pejori conditione melioribus eris, Græcum & Atticum te vocantibus, qui neque barbarus, inter maximè neperspicuos recenseri dignus iis.

ξιον. πρὸ πάντων δὲ ἐκεῖνο μέμνησό μοι, μὴ μιμεῖσθαι τῶν ὀλίγον πρὸ ἡμῶν γενομένων σοφιστῶν τὸ φαυλότατον, μηδὲ ἀρχαιοπρεπῆ ἐκεῖνα, ὥσπερ νῦν, ἀλλά τι μὴ τοιοῦτο, καὶ ζηλοῦν δὲ τὰ ἀρχαῖα τῶν παραδειγμάτων. μὴ δέ σε θελγέτωσαν αἱ ἀνεμώναι τῶν λόγων, ἀλλὰ κατὰ τὸν ἀθλητῶν νόμον, ἡ στερεά σοι τροφὴ, σωφρονοῦντι ἔστω. μάλιστα δὲ, χάρεισι, καὶ σαφήνειαν θῦε, ὧν πάμπολυ λίαν νῦν ἀπολέλειψο. καὶ ὁ τύφος δὲ, καὶ ἡ μεγαλαυχία, καὶ ἡ κακοήθεια, καὶ τὸ βρενθύεσθαι, καὶ λαρυγγίζειν, ἀπέστω. καὶ τὸ διαπλαίειν τὰ τῶν ἄλλων, καὶ οἴεσθαι ὅτι πρῶτος ἔσῃ αὐτὸς, ἢν τὰ πάντων συνάφωσι. καὶ μὴν κἀκεῖνό γε μικρὸν, μᾶλλον δὲ τὸ μέγιστον ἀμαρτάνεις, ὅτι γε πρότερον τὰς διανοίας τῶν λέξεων προδιασκευάσαμενος, ἔπειτα καθαρμοῖς τοῖς ῥήμασι, καὶ τοῖς ὀνόμασιν, ἀλλ' ἢν τι ῥῆμα ἔκφυλον σύρῃς, ἢ αὐτὸς πλασάμενος οἰηθῇς εἶναι καλὸν, τοῦτο ζητεῖς διάνοιαν ἐφαρμόσαι, καὶ ζημίαν ἡγῇ, ἂν μὴ προσεύρῃς αὐτό που, κἂν τῷ λεγομένῳ μηδὲν ἀναγκαῖον ἢ οἷον πρέπον τὸ μέλαινα, οὐδὲ εἰδὼς ὅ, τι σημαίνει, ἀπέρριψας, οὐδὲν ἐοικὸς τῷ παρακειμένῳ. καὶ οἰμαι ἰδιῶται πάντες, ἐπῄσθησαν, τὸ δὲ ξένον πληχθέντες τὰ ὦτα. οἱ δὲ πεπαιδευμένοι, ἐπ' ἀμφοτέροις, καὶ σοὶ, καὶ τοῖς φαινομένοις, ἐγέλων. τὸ δὲ πάντων καταγελασθῆναι ἐκεῖνό ἐστι, ὅτι πρεσβύτερος εἶναι ἀξιῶν, καὶ

Ante omnia verò memineris [1] non imitari sophistarum qui ante nostram ætatem fuêre, vilissima quæque, neque ea depascere, ut nunc, sed talia conculcare, prisca verò exempla imitari. Neque verò te demulceant anemonæ verborum, sed juxta legem athletarum, solidus cibus tibi sit familiaris. In primis verò [2] Gratiis, & Persicuitati sacrifica, à quibus nimiopere nunc eras alienus. Fastus autem, & jactantia, & morositas, elata & curiosa loquutio absit. præterea acerbitas illa ridendi aliorum scripta, & hæc opinio, fore ut primus sis, si omnium orationes reprehendas. Iam verò illud non parvum, sed potiùs maximum vitium committis, quòd non antea paratis sententiis quàm verbis, postea verbis eas exornas: sed sicubi perigrinum verbum reperias, aut quod finxeris egregium esse ducas, huic sententiam accommodare quæris, ac damnum quoddam existimas, si illud alicubi non intruseris, etiamsi ad id quod dicitur, eo minimè sit opus, quemadmodum paulo antè τὸ μέλαινα illum, cùm nihil argumento conveniret, nescius quid significaret, projecisti. Cujus vocabuli peregrinitate, omnes idiotæ atque indocti perculsis auribus obstupuerunt: docti verò amborum causâ, tui nimirum, & eorum qui te laudabant, riserunt. Illud verò omnium maximè ridiculum est, quod cum plus quàm Atticus videri cupias, & ser-

1 *Non imitari*] Sophistæ passim à Platone perstringuntur, ut quodam in loco dicat eos esse evidentem discipulorum perniciem. *Cogn.*

2 *Gratiis*] Heliod. in Theogo. tres facit. de his hymnus Orphei. *Idem.*

1 *De-*

τὴν φωνὴν εἰς τὸ ἀρχαιότατον ἀπηκριβωμένον, τοιαῦτα ἴσως, μᾶλλον δὲ τὰ πλεῖστα ἐγκαταμιγνύεις τοῖς λόγοις, ἃ μηδὲ παῖς ἄρτι μανθάνων, ἀγνοήσειεν. οἷον ἐκεῖνα, πῶς οἴσθ', ᾧ γῆς δύναμαι ἡνιοχεῖν, ἀκούων σου ἐπιδεικνυμένου, ὅτι χιτώνιον μέν, καὶ τὸ ἀνδρεῖον οὕτω λέγοις. θυλάκεια δὲ, καὶ τὰς ἄρρενας τῶν ἀκολάστων ἀπικρίσεις. ἀλλὰ τίς οὐκ οἶδεν ὅτι χιτώνιον μέν, γυναικὸς ἐσθὴς, θυλάκεια δὲ, τὰ ἡλεᾶ καλεῖσι; καὶ ἄλλα πολὺ τούτων ἀσφαλέστερα, οἷον τὸ ἵππατο, καὶ τὸ ἀπαντικρύ, καὶ τὸ καθεδεῖς, οὐδὲ μεταξικὴ τῆ Ἀθηναίων φωνῆς. ἡμεῖς δὲ, οὐδὲ ποιητὰς ἐπαινοῦμεν τοὺς ᾧ γλώττῃ χαίροντας ποιήμασι. τὰ δὲ σὰ, ὡς πιθανὰ μέτροις ἐξαλλάξει, καθάπερ ὁ Δωσιάδου βωμὸς ἂν εἴη, καὶ ἡ δὲ Λυκόφρονος Ἀλεξάνδρα, καὶ εἴ τις ἔτι τούτων τῶν φωνὴν κακοδαιμονέστερος. ἀν τοῦτο ζηλώσῃς, καὶ μεταμάθῃς, οὐ ἄμεινον βεβουλευμένον ὑπὲρ σαυτοῦ ἔσῃ. ὡς δὲ λάθῃς αὖθις εἰς τὴν λιχνείαν κατολισθὼν, ἐμοὶ μὲ ἀπεπλήρωται ἡ ἐξήγησις, σὺ δὲ σαυτὸν αἰπάσῃ, ἂν γε οὐ ξωμῆς χεῖρα ἡνιόχου.

sermonem ad vetustissimum usum diligenter componere, talia quædam, imò plurima intermisces verba, quæ ne puer quidem, qui nuper discere cœpit, ignorare queat. Qualia sunt illa πῶς οἴσθ', ᾧ γῆς δύναμαι ἡνιοχεῖν, ἀκούων σου ἐπιδεικνυμένου, quum χιτώνιον, etiam virilem vestem dici putabas: θυλάκεια autem masculos pediseques appellabas. Quæ quis non novit, χιτώνιον quidem muliebrem vestitum dici, θυλάκεια verò fœminas? Atque alia multa longè his manifestiora quale est ἵππατο, & ἀπαντικρύ, & καθεδεῖς, quæ ne inquilina quidem sunt Attici sermonis. Nos autem neque eos laudamus poëtas, qui verbis minùs usitatis poëmata scribunt. Tua verò, ut pedestrem orationem cum carmine conferamus, perinde ut [1] Dosiadæ Ara, & Lycophronis Alexandra sese habent, & siquid istis sermone etiam miseriore scriptum est. Hæc si imitatus fueris, & priore relicto didiceris optimè tibi consulueris. Sin autem imprudens iterum in istam ganeam prolapsus fueris, à me quidem plenam admonitionem acceperis: sed si utique te deteriorem factum intellexeris, teipsum accusabis.

1 *Dosiade Ara*] Sunt qui exponunt & intelligunt Epigramma Theocriti quod βωμος inscribitur, ac Troili Epitaphium continet admodum obscurum. *Cogn.*

ΕΥΝΟΥΧΟΣ. | EVNVCHVS, SEV PAMPHILVS.

ΑΡΓΥΜΕΝΤΥΜ.

Historica quadam narratio est, qua Dioclis & Bagoa, Peripateticorum philosophorum, inter se contentionem exponit. Eunuchus autem inscribitur, quod potissima contentionis pars in eo versetur: utrum Eunuchus debeat, aut possit philosophum agere, cum alter ab indignitate rei, & ab accidentibus philosophicæ professionis hoc negaret, alter autem exemplis, & fine seu officio philosophi, item à consequentibus sese tueretur. Vbi interim tacitè illud quoque indicat Lucianus, quòd ea tum ætate philosophi ex vitiis & sceleribus magis, quàm ex doctrina, & vitæ integritate censebantur. Exordium ab admiratione trahitur, qua attentos facit, amplificando conditionem & professionem personarum, & rei qualitatem.

ΠΑΜΦΙΛΟΣ.

Πόθεν ὦ Λυκῖνε, ἢ τί γελῶν ἡμῖν ἀφῖξαι; ἀεὶ μὲν γὰρ φαιδρὸς ὢν τυγχάνεις. τυχὸν δὲ τοιόν τι σωμήσας εἶναι μοι δοκεῖς, ἐφ' ὅτῳ μηδὲ κατέχειν δυνατὸς εἶ τὸ γέλωτα. Λυ. ἐξ ἀγορᾶς μὲν ἥκω σοι ὦ Πάμφιλε, καὶ γέλωτος γε, ὡσπερεὶ κωμῳδοῦμαί σε, ὦ ἀκόσμητε οἵα δίκη δικαζομένη παρεγγράμμω, φιλοσόφων ὄντων ἀλλήλοις ἐριζόντων. Παμ. κἀγὼ τοῦτο μὲν ὡς ἀληθῶς γελοῖον λέγεις, τὸ, φιλοσοφοῦντας δικάζεσθαι πρὸς ἀλλήλους. ἓν δέ, εἰ καὶ τι μέγα εἶπε, κατ' εἰρήνην σὺ σφίσι διαλύεσθαι τὰ ἐγκλήματα. Λυ. πόθεν ὦ μακάριε καὶ εἰρηνῶν οἰκεῖνοι, οἵγε ξυμπεσόντες, [1] ὅλας ἀμφιξᾶς βλασφημιῶν κατεσκέδασαν ἀλλήλων, κἀκεῖθεν

PAMPHILVS.

Vnde nobis ô Lycine, aut quidnam ridens advenis? Tu quidem semper es hilaris, verùm hoc solito majus videtur esse, de quo risum compescere nequeas. *Lyc.* E foro advenio tibi Pamphile. Porrò mox efficiam ut tu quoque mecum rideas, simul atque audieris, cujusmodi, Philosophorum inter se contendentium, litis actioni interfuerim. *Pam.* Iam isthuc ipsum profectò ridiculum est quod ais, philosophos invicem lites agitare. Cùm oportuisset, etsi res erat magni nomenti, animo tranquillo controversiam componere. *Lyc.* Vnde illi, ô beate, animo tranquillo litem diremissent, qui solida plaustra convitiis onusta, alter in alterum effuderunt, vociferantes, miraque pervica-

1 Ὅλας ἀμφίξας βλασφημιῶν] Παρεσιμὰ ὅτι τὸ ἅμαξα ὑβριστικῶς ἀλλήλοις χεομένων. Sic apud Gallos *une charretée de paroles*. Bourd.

1 Ἐκεῖθεν

ἀγῶνες, καὶ ὑπερδιαπινόμενοι; Παμ. ἦπου ὦ Λυκῖνε, περὶ τῶν λόγων διεφέροντο τὰ σωφρονέστατα, ἐπορθμεῖοι τυγχάνοντες; Λυ. οὐδαμῶς. ἀλλ' ἐπορθμεῖον μὲν τοῦτο ἴσως. ἐμάχοντο δὲ ἄμφω, καὶ ὑπὲρ τῶν αὐτῶν λόγων. δίκη γὰρ ὅμως σωφρονικὴ, καὶ δικασταὶ ψηφοφορεῖσθαι ἦσαν οἱ ἄριστοι, καὶ πρεσβύτατοι, καὶ σοφώτατοι τὰ ἐν τῇ πόλει. καὶ ἐφ' ὧν ἄν τις ἡδέως, καὶ μέλλων πλησιάζοιμι, οὐχ οἷος ἐς τοσαῦτα ἀναισχυντίαν τραπόμενον. Παμ. οὐκοῦν λέγεις ὡς ἥδη τὸ κεφάλαιον τῆς δίκης, ὡς καὶ αὐτὸς εἰδείης ὅ, τι σοι τὸ κεκινηκὸς εἴη τὸ τοσοῦτον γέλωτα. Λυ. σωτέταχται μὲν ὦ Πάμφιλε, ὡς οἶσθα, ὑπὸ βασιλέως μισθοφορά τις ὑπὲρ φαύλη καὶ γέλωτος ἀξίᾳ τοῖς φιλοσόφοις, Στωϊκοῖς λέγω, καὶ Πλατωνικοῖς, καὶ Ἐπικουρείοις, ἔτι καὶ τοῖς ὑπ' ἔμοῦ Περιπάτου, τὰ ἴσα τούτοις ἅπασιν. ἔδει δὲ λαχόντα τινὰ αὐτῶν, ἄλλον ἀντικαθίστασθαι, ἀποκυβεύοντα ψήφῳ τὸ δεῖνα, καὶ τὰ ἆθλα, ὑ βοείη τις ἢ ὑ ποιητὴ, ὑδὲ ἱερεῖον, ἀλλὰ μύρμηκα καὶ τὸ σκιαυτὸν, ἐφ' ὅτῳ συνεῖναι τοῖς νέοις. Παμ. οἶδα ταῦτα. καὶ ἵνα φασὶν αὐτῶν ἀναγκαῖος ἀποδυνεῖν, τὸ Περιπατητικὸν εἶμαι τὸ ἕτερον. Λυ. αὕτη ὦ Πάμφιλε ἡ Ἑλένη, ὑπὲρ ἧς ἐμονομάχουν ἀλλήλοις. καὶ ἄχρι γε τούτου, γελοῖον ὐδὲν ἦν ἐκείνοις, ὡς τὸ φιλοσόφους εἶναι φάσκοντας, καὶ διαπληττομένους περὶ τοιούτων. ἐπεὶ δὲ ἐπὶ τὰ ἔργα ἦλθον, καὶ ἐπὶ τὰς χεῖρας, ἐνταῦθα ἤδη καὶ ἐγέλων ἅπαντες, καὶ ἐκρότουν, καὶ ἐπεκελεύοντο, καὶ ἐθεώμεθα ἡμεῖς ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς, ὡς ἐν θεάτρῳ τραγῳδίαν τινὰ ἢ κωμῳδίαν ὁρῶντες. Παμ. ἐπαινῶ σου τὴν γνώμην. ἀλλὰ τί ἐκεῖνοι ἐπὶ τοῖς ἔργοις ἐποίουν; Λυ. ἐπὶ μὲν τοῖς πρώτοις

[1] χρημάτων καταφρονεῖν. ἔπειτα, ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀποθνῄσκειν, καὶ ἱερῶν πατρῴων, καὶ τάφων προγονικῶν, ἀγωνίζεσθαι. Παμ. καὶ μὲν δὴ καὶ τὸ δόγμα τοῦτό γε ἐκ τῶν Περιπατητικῶν, τὸ μὴ σφόδρα καταφρονεῖν χρημάτων, ἀλλὰ τρίτον τι ἀγαθὸν καὶ τοῦτο οἴεσθαι. Λυ. ἀρθῶς λέγεις. φασὶ γὰρ δεῖν τοῦτο. καὶ νῦν τὰ πάντα ἐμέγνυτο αὐτοῖς ὁ πόλεμος. τὰ μὲν πρῶτα ἦν, ἤδη ἄκμαζε. πολλοὶ μὲν καὶ ἄλλοι, τὸ ἐπιτάφιον δὲ Δοσιάδου καὶ σοφίου ἠγωνίζοντο. δύο δὲ μάλιστα ἦσαν οἱ ἀμφιλέγειν αὐτῶν, Διοκλῆς τε ὁ πρεσβύτης, εἰδὼς ὃν λέγω, τὸ ἐρεσχηλεῖν, καὶ Βαγώας ὁ εὐνοῦχος εἶναι δοκῶν. τὰ μὲν δὴ πρῶτα λόγων, φθηνώνιζον αὐτοῖς, καὶ τὴν ἐμπειρίαν ἑκάτερος τῶν δεγμάτων ἐπεδείκνυτο, καὶ ὅτι τῶν Ἀριστοτέλους, καὶ τὸ σοφὸν δοκοῦντες, ἐνίκα. καὶ μὰ τὸν Δί', οὐδὲ περὶ αὐτῶν ἀμείνων ἦν. τὸ δὲ τέλος τῆς δίκης, ἐς τοῦτο προῆλθεν. ἀφίεμενος γὰρ ὁ Διοκλῆς τῆς δεκανίας τὰ αὑτοῦ, μετέβαινεν ἐπὶ τὸν Βαγώαν, καὶ διελέγχειν ἐπειρᾶτο μάλιστα τὸν βίον αὐτοῦ. καὶ ταυτὰ ἦν καὶ ὁ Βαγώας, ἀπιξηταζε τὸν σοφὸν βίον. Παμ. εἰκότως ὦ Λυκῖνε. καὶ τὰ πλείονα καὶ λόγου προὶ τούτου μᾶλλον ἐχρῆν εἶναι αὐτοῖς, ὡς ἔγωγε, εἰ δικάζων ἐτύγχανον, ἐπὶ τῷ τοιούτῳ τὸ πλεῖον διαψηφίσαιμι ἂν μοι δικῶν, τὸν ἄμεινον βιοῦντα μᾶλλον, ἢ τὸν ἐν τοῖς λόγοις αὐτοῖς περιεργότερον ζητοῦντα, καὶ οἰκειότερον τῇ

pecunias contemnere, tamen earum gratia perinde atque pro patria in discrimen adducta, pro religione majorum, pro monumentis progenitorum decertarent. *Pam.* Atqui Peripateticorum istud est decretum. Non admodum esse negligendas pecunias, sed eas in tertio bonorum genere censendas. *Lyc.* Rectè dicis. Nam ista quidem ajunt: & more majorum bellum ipsis ortum est. Verùm quæ secuta sint postea, jam accipe. Primùm complures alii, in defuncti illius funebribus ludis decertabant: sed inter hos præcipuæ duo viribus pares: puta Diocles ille senex: nosti quem dicam: contentiosum illum: præterea [1] Bagoas qui Eunuchus esse videtur. Inter hos priùs de philosophicis decretis est decertatum: & uterque specimen suæ doctrinæ dedit, quo se Aristoteles dogmatum sectatorem esse ostendit. Ac per Iovem in hoc certamine neuter altero superior erat. Quare litis exitus hic fuit. Diocles desinens suæ eruditionis specimen edere, ad Bagoam transivit, ac vitam illius præcipuè arguere conatus est. Bagoas itidem istius vitam taxabat. *Pam.* Idque merito Lycine: siquidem ejus rei magis erat habenda ratio. Proinde si ego causæ judex fuissem, majori studio ut mihi videtur, eum quæsivissem qui moribus præstantior, quàm qui in disputando promptior esset: atque illi potiùs quàm huic vi-

[1] Χρημάτων καταφρονεῖν] Εἰς Ἀριστοτέλους δόγμα πάλιν, qui pecuniam efficit μέρος τῆς εὐδαιμονίας. Bourd.

[2] Βαγοας] Barbara lingua significat Eunuchum, quin Ovid. de Amorib. servum puellæ custodem Bagoïm appellat:

Quum pene est dominam servanda cura Bagoïm. Coga.

[1] Ei-

νδκη νομίζων. Λυ. οὐ λέγεις, καὶ μὲ ὁ μάψηφον ὦ τοῦτο ἔχεις. ἐπεὶ ἦ ἄλις μὲ εἶχον βλασφημιῶν, ἄλις ἦ ἐλέγχων; τὸ πλοῦτιον; ἤδη ὁ Διοκλῆς ἔφη, μὴ ἦ τῷ δεκτὴν πρώτον εἶναι τῷ Βαγώᾳ, μεταποιεῖσθαι φιλοσοφίας, καὶ τὸ ἐπ' αὐτῇ ἀγαθόν, οὐκ ἔχω γε ὅπῃ, ἀλλὰ τοὺς τοιούτους οὐχ ὅπως τούτων ἀπεκκλείειν ἠξίει, ἀλλὰ καὶ ἱερῶν αὐτῶν, καὶ καθαρωτάτων εἶναι, καὶ τὸ κοινῶν ἀπάντων συλλόγων, δυσωνυμότατόν τι ἀποφαίνων, καὶ δυσεντυχὲς ἅπασι, εἴ τις ἔωθεν ἐξίοι ἐκ τῆς οἰκίας, ἰδεῖ τοιοῦτόν τινα. καὶ πολὺς ὦ ὁ περὶ τούτου λόγος, ὅτι ἄνδρα, ὅτι γυναῖκα εἶναι τὸ Εὐνοῦχον λέγει, ἀλλά τι συνδέον, καὶ μικτὸν, καὶ περιττὸν, ἔξω τῆς ἀνθρωπείας φύσεως. Παμ. καινόν γε τὸ ἔγκλημα φῂς Λυκῖνε. καὶ ἤδη γελᾶν καὶ αὐτὸς ὦ ἐπαίρε παρώρμημαι, τὸ ἀποδέξει ταύτης κατηγορίας ἀκύρου. τίσι δὲ ἄτερ; ἆρα τῷ ἡσυχίαν ἄγειν; ἢ τί φῶς ταῦτα καὶ αὐτὸς ἀντιπεῖν ἐτόλμησε; Λυ. τὰ μὲν παρόντα, τὰ δὲ αἰδῶς, καὶ δειλίας, οἰκεῖον γὰρ αὐτοῖς τὸ τοιοῦτον, ἐπιπολὺ ἐρυθρία, καὶ ἡρυθρία, καὶ ἰδίαν φανερὸς ὦ. πλὴν ἦ, λεπτόν τι, καὶ γυναικεῖον ἐμφεγγόμενον, ἠδύκαμε ποιεῖν ἔφη τὴν Διοκλέα, φιλοσοφίας ἀποκλείουσα, Εὐνοῦχον ὄντα, ὃς καὶ γυναιξὶ μετεῖναι. καὶ παρήγορος Ἀσπασία, καὶ Διοτίμα, καὶ Θαργηλία, συνηγόρευσαν αὐτῷ. καί τις ἀκαδημαϊκὸς [1] Εὐνοῦχος ὢν Κελτὸς, ὀλίγου ὡς ἡ-

victoriam adjudicassem. *Lyc.* Rectè dicis: meque ejusdem sententiæ habes. Verùm ubi jam convitiis & maledictis essent satiati: tandem Diocles dixit, neque principio Bagoæ fas esse, ut pote eunucho, philosophiæ operam dare, ejusque præmia sibi vendicare. Imò hoc hominum genus, non solùm ab hoc contubernio secludendum: verùm ab ipsis etiam sacris, purisque vasis, & à publicis omnibus cœtibus ejiciendum censuit: ostendens inauspicatum quoddam, occursuque infaustum fore spectaculum, siquis mane domo egressus, quempiam hujusmodi videret. Atque hac de re multis verbis differebat, affirmans Eunuchum neque mulierem esse, neque virum, sed quiddam ex utroque compositum, & conflatum, planeque monstrum, ab hominum natura alienum. *Pam.* Novum crimen narras Lycine. Iamque & ipse ad ridendum impellor, ô amice, tam inauditam accusationem audiens. Sed alter ille quid? num obticebat? an verò ipse ausus est ad ista respondere? *Lyc.* Initio quidem pudore ac metu (nam id istis est familiare) diutius obticebat, & erubescebat, eumque fudare manifestum erat. Tandem tenuem quandam ac muliebrem edens vocem, negabat æquum facere Dioclem, qui se quòd Eunuchus esset, à philosophia secluderet, cum qua mulieres etiam commercium haberent. Adducebantur Aspasia, Diotima, Thargelia, quæ causam illius adjuvabant. Præterea Academicus quidam Eunuchus natione Gallus, qui paulò ante no-

1 Εὐνοῦχος ὢν Κελτὸς] Intelligit Arelatensem Philosophum Favorinum de quo in vita Demonactis. *Bourd.*

2 Ἄξων

μῶν διδυμήσας ἐν τῇς Ἑλλησιν. ὁ Διοκλῆς ἦ, κἀκεῖνον αὐτὸν, εἴπερ ἰῶ καὶ τῦ ὁμοίως μετεποιεῖτο, εἴρξειν ἂν, ἢ κἀπαλαγεῖς. αὐτὸ τοῦτο δὴ τοῖς πολλοῖς δέξαν. καί πως καὶ αὐτὸς ἀπεμνημόνευε λόγυς, ἢ ὡς ἐκεῖνον ὑπό τε Στωϊκῶν, καὶ Κυνικῶν μάλιστα εἰρημένυς ὡς τὸ γελοιότερον, ἐπὶ τῷ ἀτελεῖ τῦ σώματος. ἐν τύτοις ἰῶ τῇς διηγήσεως ἡ ἀληθινὴ, καὶ τὸ περιφανὲς ἤδη τῦ σώματος, τῦτο ἐτύγχανεν ὄν, εἰ δοκιμαστὸς ἀνὴρ, ἐπὶ φιλοσοφίαν παρελθεῖν, καὶ νέων ὡσταισίαν ἐγχειρισθῆναι ἀξιῶν. ἦ μὴ, καὶ χῆμα, καὶ σώματος δύμορφίαν ὡσπίναν φιλοσόφῳ δεῖν λέγειν. ἢ τὸ μέγεθος, πώγωνα βαθὺν ἔχειν αὐτόν. καὶ τῇς ὡσπίδος, κἀρ μανθάνειν βλαμμένοις, ἀξιόπιστον, ἢ πρέπουσα ταῖς μυρίαις, ἃς χρὴ δὴ βασιλέως ἀποφέρειν. τὸ ἦ εὐνύχυς, καὶ τῦ βακήλου, χάριν εἶναι. τὰς μὲν γὰρ κἂν πιπράσκεσθαί ποτε ἀνδρείας, τῦτον ἦ ἐξ ἀρχῆς δύνασ ἀπεικάσθαι, καὶ ἀμφίβολόν τι ζῶον εἶναι κἀ ταυτὸ ταῖς ἀρρένας, αἳ μήτε ὠὰ τίκτεσαι, μήτε κόρακι συναριθμεῖσθαι ἄν. ἦ ἦ, ὡ σωματικὼ λέγοντος εἶναι τὸν κεῖσε, ἀλλ' ἀλλῶ ψυχῆς, καὶ τ γνώμης ἐξέτασιν δεῖν γίγνεσθαι, καὶ τ δογμάτων ἐπιστήμης. εἰθ' ὁ Ἀριστοτέλης ἐκβαλέτο μέρτυς ἦ λόγυ, εἰς ὑπερβολὴν θαυμάσας Ἑρμείαν τ Εὐνύχυ, τ ὁπ ἦ Ἀταρνέως τύραννον, ἄχρι ἦ ἢ θύειν αὐτὸν κἀ ταυτὰ τοῖς Θεοῖς. καίτοι καὶ ἐτόλμησε ὡσπέρασα ὁ Βαγώας τοιῦτον, ὡς πολὺ ἐπιτηδειότερος εὐνύχος τοῖς νέοις διδάσκαλον, εἰ δὴ ἀληθολῶ πνα ὡς αὐτὸς εὖ δέξασθαι δυνάμενον, εἰ δὴ ἦ Σωστράτου τ Κολλυτέως ἐπιδεικνύμενος ἐν τῷ Λυκείῳ, ἐπὶ τῷ ἐκτεμεῖν ἑαυτὸν, ἐπὶ τῷ ἐκκόψαι τὸν ὀφθαλμὸν τὸν ἕτερον, ἐπὶ τῷ ἀποδόσθαι τὰ χρήματα, καὶ διανεῖμαι τοῖς πολίταις. ἐπὶ τῷ ἀποκόψαι τὸν ἕτερον ὀφθαλμὸν

περάτης οὐκεῖο ἔγκλημα παθεῖν ἄν, ὡς διαφθείραν τὰ μειράκια. ἐπεὶ ἢ κ εἰς τὸ ἀρχαῖον μᾶλιστα ἐσκώφθη, χαλεύοντος τοῦτο ὡς γεῦσθε, ὡσπέρριψεν. εἰ γὰρ πώγωνος ἕφη βαθέος κέντρα δεῖ τοὺς φιλοσοφεῖν ὀρθῶς, τὸ τράγον ἂν δικαιότερον ὡσκεῖσθαι πάντων. ἐν τούτῳ, τρίτος ἄλλος παρεσῇ, τὸ γ ὄνομα οὐ φανεῖ κείσθαι, καὶ μᾶλλον ἕφη ὦ ἄνδρες δικασταί, ἤτοι ὁ τὰς γνάθους λεῖος, καὶ τὸ φώνημα γυναικεῖος, καὶ τἄλλα σύμπαντα ἔοικως, εἰ ἀποδύσαιθ, πάντων ἀνδρεῖος ὑμῖν φανεῖται. εἰδὲ μή, ψεύδονται οἱ περὶ αὐτοῦ λέγοντες, καὶ μοιχὸς ἐάλω ποτέ, ὡς ὁ [1] Ἄξων φησὶν [2] ἄρδην ἐν ἄρδεσι ἔχων. ἀλλὰ τότε μὲ εἰς τὸ Εὐνοῦχον ἀναφυγὼν, καὶ τοῦτο κρησφύγετον εὑρόμενος, ἀφείθη, ἀπεσπάντων τῇ κατηγορίᾳ τῶν τότε δικαστῶν, δεῖσθαι τὸ φανερὸς ὄψεως. νῦν γ, καὶν παλινῳδήσαι βοι δοκῇ, ὅμως ὡσκεμμένος μισθὸν ἕνεκα. τούτων δὴ λεγομένων, ὑπὸ πάντων μὲν γέλως ἐνίγνετο, ὡς τὸ εἰκός. Βαγώας γ μᾶλλον ἐταράττετο, καὶ παντοῖος ἦν εἰς μυρία τραπόμενος χρώματα, καὶ ψυχρῷ τῷ ἱδρῶτι ῥεόμενος. καὶ ὅτε συγκαλεσάμενος τὸ τῆς μοιχείας ἐγκλήματα καλῶς ἔχειν φαίη, ὅτι ἀρχαῖον αὐτῷ τοῦτο κατηγορεῖσθαι ταύτῃ εἰς τὸ παρόν. ἀγῶνα ἠγεῖτο εἶναι. Παμ. γελοῖα ὦ Λυκῖνε ὡς ἀληθῶς ταῦτα, καὶ ἔοικεν ὁ τοῦ τυχεῖσθαι ὑμῖν διαφθεῖρον πα-

Socraticum illud crimen in hunc competat, quòd adoleſcentulos corrumpat. Deinde quæ ille in mentum imberbe fuerat cavillatus, ea hic facetè, ſaltem ut videbatur retorſit. Etenim ſi è barbæ prolixitate, inquit, philoſophos æſtimare convenit, nimirum hircus ante omnes jure primas tenebit. Hîc tertius quidam aſtans (nomen hominis ſilebitur) Atqui judices, inquit, iſte malis lævibus, ac fœminea voce, reliquoque corporis habitu Eunucho aſſimilis, ſi veſtes detrahantur, planè vir vobis apparebit. Alioqui mentiuntur qui ferunt eum aliquando in adulterio deprehenſum, membra in membris, ut legum tabulæ loquuntur, habentem: atque id quidem temporis ad Eunuchum confugiſſe, eaque reperta latebra abſolutum fuiſſe, cum judicibus crimen perſuaderi non poſſet, ut qui è ſpecie hominem judicarent Eunuchum. At nunc mihi palinodiam canturus videtur, idque propter propoſitum præmium. Hæc cùm dicerentur, omnibus, ut par erat, riſus eſt obortus. Porrò Bagoas magis perturbatur, atque in colores verſus innumerabiles, frigido ſudore manans, omnem in ſpeciem ſeſe variabat: ac neque decorum ſibi exiſtimabat adulterii crimen agnoſcere, neque rurſum eam accuſationem inutilem ad præſens certamen arbitrabatur. *Pam.* Hæc Lycine, profectò ſunt ridicula, neque vulgarem vobis, uti conjectandum eſt, volu-

1 Ἄξων φησὶν] Axo leges Solonis ut patet apud Laërtium in Pitt. & in Solon. Interpr. Apollinaris libr. 4. Suid. Scholaſt. Ariſtophan. Νεφελ. Pollux, ut Rhetra Lycurgi. *Bourd.*

2 Ἄρδην ἐν ἄρδεσι] Κακίμφατον τοῦτο ἐξ ὃ φασιν οἱ ἰδιῶται, φύσει ἀντὶ φύσει. Idem.

1 Ἀ'ξα-

ριχῆαζ. τὸ δ' ὃν τίλω, τί ἐγένετο, καὶ πῶς ἔγνωσαν ὑπὲρ αὐτῶν οἱ δικασταί; Λυ. ἐχ ὁμόψηφοι πάντες ἦσαν, ἀλλ' οἱ μὲν, ἠξίουν ἀποδύσασθαι αὐτὸν, ὥσπερ τοὺς ἐρχομένους, ἐπισκοπεῖν εἰ δυνατὸν φιλοσοφεῖν, τάχα ὡς τὸ ὄρχεων. οἱδὲ, ἐπ γελοιότερον μεταπειλαμένους πινὰς τῶ ἐξ οἰκήματος γυναικῶν, κελεύειν αὐτὸν συνεῖναι, καὶ ἀπύειν, καί τινα τῶ δικαστῶν τὸ πρεσβύτατον τε, καὶ πιότατον ἐφεστῶτα, ἐρᾶν εἰ φιλοσοφεῖ. μὴ ἦ, ἐπὶ πάντας ὁ γέλως κατῆχε, καὶ ἀδεὴς ὅστις ἐ τὴν γαστέρα ἤλγει βοφοτόμῳ. ὑπ' αὐτῶ, ἐγνωσαν [1] ἀναπόμπιμον εἰς τὴν Ἰταλίαν ἐκπέμψαι τὴν δίκην. καὶ νῦν ἄτερος μὲν, ὡς τὸ τῶ λόγων ἐπίδειξιν ὡς φασι, γυμνάζεται, καὶ ἀδολεσχάζεται, καὶ κατηγορίαν συγκροτεῖ, καὶ τὸ τῶ μοιχείας ἔγκλημα τροκινεῖ, εὐανθοῦσθαι αὐτῶ καὶ ἐπὶ τῶ τὴν φωνὴν τῶ ῥήτορα τοῦτο ποιῶν, καὶ εἰς τοὺς ἄνδρας τὸ ἀντίδικον ὅτι ἓ ἐγκλήματος κεκαλέσων τῶ Βαγώας ἦ, ἕτερος ὡς φασι μέλλῃ, καὶ ἀνδρίζεται τὰ πολλὰ. καὶ ἀφ' χειρὸς ἔχει τὸ πρᾶγμα καὶ τέλω, κρατήσειν ἐλπίζῃ, ἢν ἐπιδείξῃ ὡς ἐδὲν χείρων ἐστὶ τῶ τοὺς ἵππους ἀναβαινόντων ὄνων. αὐτὴ γὰ ὦ ἑταῖρε, φιλοσοφίας δοίη κεῖσι ἑαυτὴν εἶναι, καὶ ἀπόδειξις ἀναπίλεκτος. ὥστε καὶ τὸν ἡὸν, ἐπ δέ μοι κωμῳδῆ τέω ἐστὶν, ἀξιάκλιτον ἂν, ὅ τὴν γνάμην, ἐδὲ τὴν γλῶτταν, ἀλλὰ τὸ αἰδέσιον ἕτοιμον ἐς φιλοσοφίαν ἔχειν.

luptatem præbuerunt. Verùm quò tandem res evaſit? Et quid ſuper his pronuntiarunt judices? *Lyc.* Non erat eadem omnium ſententia. Sed alii volebant ut nudatum illum, quemadmodum in emptitiis ſervis fieri conſuevit, inſpicerent, num quod ad teſtes attinet, philoſophari poſſet. Alii rem magis iſta ridiculam ſtatuebant: nempe ut mulieribus aliquibus è luſtro accerſitis, juberent illum congredi & coire, aſtante interim è judicibus quopiam, qui ætate provectiſſimus, & fide ſpectatiſſima eſſet, qui inſpiceret num philoſophum ſe præſtaret. Poſtea verò, cùm rius omnes occuparet, & nemo non cachinnans ventre doleret, viſum eſt ut integra cauſa in Italiam rejiceretur. Et nunc alter, ut ajunt, ad eloquentiæ oſtentationem ſemet exercet, atque inſtruit, & accuſationem adornat, quodque ſuæ cauſæ maximè adverſatur, adulterii crimen commovet. Quod quidem facit iſte, more malorum rhetorum, quum ex ipſo crimine adverſarium inter viros recenſet. At Bagoas, ut ajunt, diverſa curat, ac ſæpe virum agit, negotiumque præ manibus habet: & ſe tandem victoria potiturum ſperat, ſi modò docere poſſit ſe nihilo deteriorem eſſe aſinis equas ineuntibus. Id enim, amice, viſum eſt optimum philoſophiæ documentum, atque una demonſtratio, quæ refelli non queat. Proinde optarim ut filius meus, qui eſt juvenis admodum, non animum & linguam, ſed penem ad philoſophiam paratum haberet.

1 Ἀναπόμπιμον εἰς Ἰταλίαν ἐκπέμψαι τὴν δίκην] *Que la cauſe fut renvoyée en Italie.* Bourd.

ΠΕΡΙ ΑΣΤΡΟΛΟΓΙΑΣ. | DE ASTROLOGIA.

ARGVMENTVM.

Astrologia defensio quadam est, à dignitate videlicet, quam ab antiquitate, & præstantia eorum, qui illam ab initio coluere trahit, & à certitudine, quam ex similibus, & signis, ratiocinatione quadam colligit. Recenset autem principio varias gentes & populos, à quibus illa inventa, tractata, ac locupletata fuerit. Deinde & homines, & quid quisque in illa singulatim vel observarit, vel tractarit. Quo loco & fabulas pleraque Græcorum Poëtarum, de Orpheo, Tiresia, Atreo, Thyeste, Bellerophonte, Phryxo, Dædalo, Endymione, Phaëtonte, ac cæteris quibusdam explicat. Postremò & utilitatem artis tradit, quo futuris rebus per hanc observatis, & mala facilius tolerare, ut pote providentes illa, possumus, & bonorum spe nos ipsos confirmare. Exordio dociles facit, statim proposito de quo, & qualiter dicturus sit, & objurgat eos qui artem, ob imperitiam utentium ac profitentium reprehendunt.

Ἀμφί τε ὑρανῷ, ἀμφί τε ἀστέρων ἡ γραφή. οὐκ αὐτῶν ἀστέρων, οὐδ' αὐτῷ πέρι ὑρανῷ, ἀλλὰ μαντικῆς, καὶ ἀληθείης, ἣ δὴ ἐκ τουτέων ἐς ἀνθρώπων βίον ἔρχεται. ὁ δέ μοι λόγος, οὐχ ὑποθησομαίνων ἔχει, οὐδὲ διδασκαλίην ἐπαγγέλλεται, ὅκως τούτων τὴν μαντοσυνὴν διενεκτέον, ἀλλὰ μέμφομαι ὁκόσοι σοφοὶ ἐόντες, τὰ μὲν ἄλλα, ἐπασκέουσι, καὶ πᾶσι τοῖς ἑωυτῶν ἀπηράσαντο. μούνην δ' Ἀστρολογίην, οὔτε τιμέουσιν, οὔτ' ἐπασκέουσι. καίτοι σοφίη, παλαιὴ, οὐδὲ νέον ἐς ἡμέας ἀφίκετο, ἀλλ' ἐοῦσα ἔργον ἀρχαίων βασιλήων, θεοφιλέων. οἱ δὲ νῦν, ἀμαθίῃ, καὶ ῥᾳθυμίῃ, καὶ ὠθισμῷ, μισοπονίῃ, κείνοισί τε ἀπίξαα φρονέουσι, καὶ οὔτ' ἂν ἀνδράσιν ἐπικυρέουσι, ψεύδεα μαντευομένοις, ἄχθος τε κατηφορέουσι, καὶ αὐτὴν Ἀστρολογίην

De cælo, deque astris agit hic libellus: non de ipsis quidem astris, non de ipso cœlo, verùm de divinatione ac veritate, quæ ab illis in hominum vitam proficiscitur. Hic autem tractatus, neque præcepta continet, neque doctrinam profitetur, quo pacto divinationem hanc assequi liceat. Sed illud queror, doctos omnes cùm in cæteris omnibus exerceant sese, suisque omnibus tradant, solam Astrologiam nec habere in pretio, nec exercere. Atqui hoc doctrinæ genus vetustum est, neque nuper ad nos pervenit: sed inventum est priscorum regum, quos Dii amabant. At hujus ætatis homines non solùm inscitia, socordiaque, verùm etiam odio laboris, diversa ab illis sentiunt. Cumque fortè inciderint in eos qui falsa prædicunt astra culpant, & Astrologiam ipsam

μισίσιν. ὧδέ μὲν ὅπῃ ὑγιὲς, ὅπῃ ἀληθὲς νομίζουσι, ἀλλὰ λόγῳ ψυδέϊ, καὶ ἀτεμώλιον, ἐμοὶ δοκεῖ φρονέοντες. ὅπῃ γὰρ τέκτονος ἀπειρίῃ, τεκτοσύνης αὐτῆς ἀφυίῃ, ὧδε αὐληπτέω ἀμουσίῃ, Μουσικῆς ἀσοφίῃ. ἀλλ' οἱ μὲν, ἀμφὶ τὴν τεχνέων, ἐνέρρηξε δ' ἐν ἑωυτῇ σοφή. τοῖσιν μὲν δὴ Αἰθίοψι τόνδε τὸν λόγον ἀνθρώποισι κατεστήσαντο. αὐτὴν δ' αὐτέοισι, τὰ μὲν, ἡ σοφίη δὲ ἔθνεος καὶ γὰρ τἄλλα, τῶν ἄλλων σοφώτεροι Αἰθίοπες. τὰ δ', καὶ τὰ οἰκέτεως ἡ εὐμαρείη. αἰεὶ γὰρ σφέας εὐδίη, καὶ γαλήνιαι πρηκίαι. ὧδέ τε δὴ ἔτεος τροπέων ἀνέχουσι, ἀλλ' ἐν μιῇ ὥρῃ οἰκέουσιν. ἰδόντες δὲ τοῖσι τὴν σελήνην ἐς πάμπαν ἀγείην φαινομένην, ἀλλὰ πολυειδέα τε γινομένην, καὶ ἐν ἄλλοτε [1] ἄλλῃ μορφῇ τρεπομένην, ἐδόκεον αὐτέοισι τὸ χρῆμα θνητοῦ καὶ ἀπρεπὲς ἄξιον. ἔνθεν δὴ ζητέοντες. εὗρον τοιόνδε τὴν αἰτίην, ὅτι σὺν ἐδίῃ τῇ σελήνῃ τὸ φέγγος, ἀλλά οἱ παρ' ἡελίου ἔρχεται εὗρον δὲ καὶ τὰ ἄλλων ἄστρων τὴν φορὴν, τὰς, δὴ πλάνητας ἡμεῖς καλέομεν, μέσους γὰρ τ' ἄλλων ἀστέρων κινέοντας, φύσιν τε αὐτῶν, καὶ δυνασείην, καὶ ἔργα, τά, ἐκφανέα ἐπιτελέουσιν. εὗρον δὲ, καὶ ὀνόματα αὐτέοισιν ἐπίθεσθαι. τὸν ὀνόματα, ὅκως ἐδόκεον, ἀλλὰ σημήια. ταῦτα μὲν δὴ Αἰθίοπες ἐν τῇ ἑωυτῶν ἐπόλεσαν. μετὰ δὲ, μίμησιν ὧδε Αἰγυπτίοισιν, ἀτελέα τὸν λόγον παρέδοσαν. Αἰγύπτιοι δὲ παρὰ σφέων ἐκδεξάμενοι ἡμιεργίαν τὴν μαντικὴν, ἐπὶ μέζον ἤγειραν, ipsam oderunt, quam neque sanam, neque veracem putant, sed falsam, & inanem: non rectè ut mihi quidem videtur, sentientes. Neque enim ob imperitiam fabri, ars ipsa culpatur: neque ob cantoris insciticiam, Musica ipsa est inerudita, quin illi potiùs artium sunt ignari, quarum unaquæque suapte natura scita est. Primùm igitur Æthiopes hanc rationem mortalibus tradiderunt. In causa fuit, partim ejus gentis sapientia. Nam inter cætera, reliquos homines sapientia superant Æthiopes: partim regionis quam incolunt opportunitas: nam perpetua cæli serenitate, & tranquillitate obducuntur, nec anni mutationes patiuntur, sed eadem temperiæ fruuntur. Itaque cum viderent Lunam non eodem semper vultu apparere, sed variam fieri, & in aliam subinde formam verti, visa est ea res admiratione & disquisitione digna. Deinde cùm inquisissent, repererunt hanc esse earum rerum causam, quòd Lunæ non esset lumen proprium, sed à sole mutuatum. Invenerunt etiam aliarum stellarum motus, quas errones appellamus, nam stellarum hæ solæ moventur: præterea naturam earum, ac potestatem, & effectus quos unaquæque præstat. Quin etiam nomina ipsis indiderunt, non quæ essent utcunque nomina, sed rerum signa, quemadmodum putabant. Hæc igitur in cœlo perceperunt Æthiopes: postea finitimis Ægyptiis imperfectam artem tradiderunt. Porrò Ægyptii divinandi rationem quam ab illis dimidiatam acceperant, in majus provexerunt: quippe qui mensuram etiam, ad quam una

[1] Ἄλλῃ μορφῇ] In Flor. Cod. ἄλλῃ μορφὴν. Bourd.

[1] Nam

μενα τε ἑ ἑκάστε κινήσεις ἐπεμετρήσαν, καὶ ἐτῶν ἀριθμὸν, καὶ μηνῶν, καὶ ὡρῶν διεπίσαντο. καὶ μενὲν μὲν σφῶν μέτρον, ἡ σελήνη, καὶ ἡ ταύτης ἀναγραφὴ ἐγένετο. ἔτος δ', ἥλιος δ', καὶ ἡ τῶν ἄλλων ἀστέρων περίοδος, οἷς καὶ ἄλλας ἐπιστήσαντο πολλῷ μείζω τούτων. ἐκ γὰρ δὴ τῶν παντὸς περιφορᾶς, καὶ ἀπλανῶν τε ἀστέρων καὶ πλανήτων, καὶ ἑδ' ἅμα κινουμένων, δυνάμεις ἐπέμιξαν ἐν τοῖς κινουμένοις, καὶ οἰκεῖα ζῶα ἑόντα, ἔνειμαν αὐτῶν ἑκάστοις μορφῇ μεμιμημένα. τὰ μὲν, ἐνάλια. τὰ δ', ἀνθρώπων. τὰ δ', θηρῶν. τὰ δ', πτηνῶν. τὰ δ', κτηνῶν. ἀπὸ τέων δὴ καὶ ἱερὰ τὰ Αἰγύπτια πολυειδέα γέγονε. ἐ γὰρ πάντες Αἰγύπτιοι ἐν τῇ δυνάδικῃ μοιρίδι πασέων ἐμνεμόνευσαν, ἄλλοι δ', ἄλλοίσι μοίρῃσι ἐχρέωντο. καὶ κεῖνοι μὲν σέβονται, ὁκόσοι ἐς κεῖνοι ἀπέβλεπον. ἰχθύας δ' ἐ σιτέονται, ὁκόσοι ἰχθύας ἐπισημήναντο. ἐδὲ τοξεύειν πτεύσσουσι, ὅσοι αἰγόκερων ἤδεσαν. καὶ οἱ ἄλλοι τἄλλα, ὡς ἕκασοι ἐλάσκοντες. καὶ μὴν καὶ ταῦρον ἐς τιμὴν ἔ ἱερεῖα ταῦρε σεβίζονται. καὶ ὁ Ἆπις αὐτοῖς χρῆμα ἱερώτατον, τῷ χάρμῃ ἐπινέμεται. καὶ οἱ ἐκεῖ μάντιες τὰ ἀναπλήσαι, σημῆον τῆς ἐκείνε ἔ ταύρε μαντικῆς. ἐ μετὰ πολλὸν δ', καὶ Λίβυες ἐπέβησαν ἔ λόγε. καὶ γὰρ τὸ Λιβύων μαντήιον ἔ Ἄμμωνος, καὶ τῦτο ἐς τ' ἥλιον, καὶ ἐς τῶν τῦτο σοφίμων ἔρχε

unaquæque ſtella movetur indicarint. Ad hæc annorum, menſium, ac temporum numerum inſtituerint. Atque, hi quidem luna, ejuſque converſione menſes metiuntur: annum verò ſole, ejuſque circuitu definiunt. Illi etiam his majora commenti ſunt. Nam ex univerſo cœlo, reliquiſque ſtellis, inerrantibus, & fixis, neque ſe ſimul moventibus, duodecim partes effecerunt in his etiam quæ moventur, & unamquamque ſuis animantibus repræſentarunt, partim marinis, partim hominibus, partim feris, partim volatilibus, partim pecudibus. Vnde & ſacra Ægyptiorum variè fiunt. Neque enim omnes Ægyptii ex omnibus partibus divinabant: ſed aliis alii utebantur partibus. Itaque arietem colunt, qui ad arietem ſpectant, piſcibus non veſcuntur, qui piſces annotarunt. Nec hircum occidunt, qui Capricornum noverunt: & alii alia, prout ſinguli venerantur. Quinetiam Taurum in cœleſtis tauri honorem colunt. [1] Nam Apis apud illos, res in primis ſacra, regionem depaſcitur: & qui eam incolunt partem, oraculum quoque dicarunt, ſignum videlicet divinationis, quam à cœleſti tauro petunt. Nec multo poſt Libyes quoque artem hanc ſunt aggreſſi: ſiquidem & oraculum [2] Ammonis quod eſt apud illos, ad cœlum, & hujus ſententiam refertur,

1 *Nam Apis*] Oſiris rex Ægypti, tandem in deos relatus cum uxore ſua Iſide, colitur ſub imagine bovis. *Cojn.*

2 *Ammonis*] Ammon Iovis Epitheton, hoc eſt, arenarius. Iupiter enim arietis ſpecie in extremo Libyæ arenoſo colebatur. Ammonis oraculum erat olim, ut Mela ſcribit, fidei inclytæ, ubi reſponſa oratione non dabantur, ſed nutu & ſignis, ut ſcribit Strabo. *Idem.*

τ᾽ Ἀμμωνά. καὶ ἔτι περισσότερον ποιοῦσιν. ἴγνεσιν ὃ τοῖον ἴκτιν καὶ Βαβυλώνιοι. ἔστι μὲ λόγοισι καὶ ὡς τῶν ἄλλων. ἐμοὶ δ᾽ δοκέειν, πολλὸν ὕστερον ἐς τούτους ὁ λόγος ἀφίκετο. Ἕλληνες δ᾽, ὅτε παρ᾽ Αἰθιόπων, ὅτε παρ᾽ Αἰγυπτίων Ἀστρολογίης πέρι οὐδὲν ἤκουσαν, ἀλλὰ σφέων Ὀρφεὺς ὁ Οἰάγρου, καὶ Καλλιόπης, οὗτος τάδε ἀπηγήσατο. ὃ μέλλει ἐμφανίσας, αὐτὸ ἐς φάος τὸ λόγου ἀναίνεται, ἀπ᾽ ἐς γραπτίδα καὶ ἱερογλυφίδα, σὴν Αἰγυπτίων ἐοῦσαν. πτερόμενος γὰρ λύρῃ, Ὀργιά τε ἐποιεῖτο, καὶ τὰ ἱερὰ ᾖδεν. ᾗδε λύρη, ἐπαμείβετο ἑπτὰ, τῇσι δ᾽ κινυρόμενα ἄστρα ἁρμονίῃσι συνεβάλλετο. ταῦτα Ὀρφεὺς ἀζηχὴς ἐθέλγε, καὶ ταῦτα ἀνανεύων, πάντα ἐκήκοεν. ἐ γὰρ ἐκείνῃ τῇ λύρῃ ἐθέλοντι, ἀδὲ οἱ ἄλλης ἐμέλε μουσικῆς, ἀλλ᾽ αὐτὴ Ὀρφέως ἡ μεγάλη λύρη. Ἔκλυές ποτε παῖδ᾽ ἐμέοντος, μείρῃ σὲ αὐτὸ ἀοιδῆς ἀπέρεσθαι. καὶ ἄστρα πολλοὶ καλέουσι λύρην Ὀρφέως. λιὸ δέ κοτε Ὀρφέα ἴδῃς, ἢ λίθινον, ἢ ζῳοπλῆ μεμιμημένον, μάσσῃ ἢ ἐγκάλῳ ἀείδοντα, μὴ χρύσειον ἔχοντα τὴν λύρην. ἀμφὶ δὲ μιν, ζῶα μυρία ἕσπεται. σὺ οἷς δ᾽ ἄνθρωπος, καὶ ταῦρος, καὶ λέων καὶ ἔ, ἴκελον, οὐ τὸν ἐκεῖνα ἴδῃς, μέμνησό μοι τοιοῦτον, καὶ ἐκείνου ἀοιδὴ, καὶ ὃ δὲ ἡ λύρη, καὶ ὃ δὲ ταῦρος, ἢ ἐκεῖνος λέων, Ὀρφέως ἐπαΐουσιν. λιὸ δ᾽, τὰ, λέγω αὖπαι γνοίης, σύ δ᾽ καὶ σὺ τῷ ἱερο-

tur, juxta Ammonem, quem illi arietis ſpecie fingunt. Calluerunt hæc omnia & Babylonii, atque hi quidem affirmant ſe primos omnium fuiſſe. Verùm ut exiſtimo, multò poſteriùs ad iſtos ſcientia pervenit. At verò Græci, nec ab Æthiopibus, nec ab Ægyptiis de Aſtrologia quicquam audiverunt: verùm illis Orpheus Oeagro Calliopeque prognatus, primus iſta memoravit, non ille quidem admodum dilucidè, neque rem in lucem produxit, ſed ſententiam præſtigiis ac myſticis involucris obtexit. Nam concinnata lyra Orgia celebrabat, ſacraſque cantiones decantabat. Porrò lyra cùm ſeptem haberet chordas, concentum mobilium ſtellarum repræſentabat. Hæc conquirens, atque hæc agitans Orpheus, omnia demulcebat, omniaque vincebat. Neque enim lyram illam ſpectabat, neque illi muſices alterius ſtudium erat: verùm hæc magna illa Orphei lyra. Quibus rebus Græci honorem tribuentes, locum illi in ipſo cælo deſignarunt, & complures ſtellæ Orphei lyra vocantur. Quòd ſiquando videris Orpheum, vel ſaxo expreſſum, vel coloribus effictum, ſedet in medio canenti ſimilis, lyram manibus tenens. Circum hunc animantium innumera multitudo, inter quæ & homo, & taurus, & leo. Cùm horum ſinguli videris, horum quæſo memineris, qualis illius ſit cantus, qualis lyra, qualis taurus, qualis leo Orpheum audiant. Quòd ſi eorum quæ dico, cauſas intelligas, tum & in cælo horum

1 Παρὲξ τ᾽ Ἀμμωνά] Anglic. Codic. παρὲξ τ᾽ Ἀμμωνά. Cætera hujus diſſertationis ex Callimacho & Manilio repetit in Cœniis, plurima interpretor alibi. *Bourd.*

1 *Thoë-*

καὶ Ἀτρέα ἔτιμησαν τύραννον. λέγουσι δὲ Τειρεσίαν, ἄνδρα Βοιώτιον, ὃν, διὰ πλέον μαντοσύνης πέρα πολλὰν ἀείρεσιν, τοῦτον τὸν Τειρεσίαν οἱ Ἕλληνες εἰπεῖν, ὅτι τὰ πλανοσφαίρων ἀστέρων, οἱμὲν, ἄρρενες εἶντες, οἱ δὲ, θήλυες. οἶδε, ἄρρενες εἶντες, οἱ δὲ ἔσω σωπαλίσιν. τοῦ, καὶ μὲν δὴ φύσιος χθονὸς, καὶ ἀμφίδυμον Τειρεσίην μυθολογέουσιν, ἄλλοτε μὲν θήλεα, ἄλλοτε δὲ ἄρρενα. Ἀτρέϊ δὲ, καὶ Θυέστεα τοῖς πατρώῃ βασιληΐῃ φιλονεικέουτων, ἤδη τοῖσι Ἕλλησιν ἀναφαινὸν Ἀστρολογίης τε, καὶ σοφίης τῆς ἐσωνίης, μάλιστ' ἐμέλε. καὶ τὸ ξυνὸν τὸ Ἀργείων, ἀρχὴν ἔγνωσαν ἑωυτῶν, ὅτις δὲ ἑτέρου σοφίην ὑπερφερέστερος. ἔνθα δὴ Θυέστης μὲν, περὶν σφίσι τὸ τοῦ ἡγεμονὸς σημηνάμενος, ὑπέδυσεν. λαὸς τότε δὴ ἄρνα χρύσεον Θυέστῃ φύσαι μυθολογέουσιν. Ἀτρεὺς δὲ, ὃ ἥλιος πέρα, καὶ τὸ ἀναπολέων αὐτῷ λόγων ἐποιήσατο, ὅτι σὺν ἐς ὁμοίην φορὴν ἡλίοις τε, καὶ ὁ κόσμος κινέοντας, ἀλλ' ἐς ἀντίξοον ἀλλήλοις ἀφορμέουσι. καὶ οἱ νῦν δύσιες, δυσίεσιν ὃ κόσμος δύσιες ἔσῃσι, ὃ ἥλιος ἀνατολαὶ εἰσι. τάδε εἰπόντα, βασιλῆά μὲν Ἀργεῖοι ἐποιήσαντο, καὶ μέγα κλέος ἐπὶ σοφίῃ αὐτῷ ἐφόρεσε. ἐγὼ δὲ καὶ τάδε Βελλεροφόντεω τοιάδε φρονέω. πλὴν μὲν οἱ φύσαι ἵππον ἐς μάλα πίθανον, δοκέω δέ μιν ταύτῃσι τῇσι σοφίῃσι μιχήσασθαι, ὑψηλά τε φρονέοντα, καὶ ἄφροσιν ὁμιλέοντα, ἐς ὑπερθὲν οὐρανὸν τοῦ ἵππου ἀνακοῦσαι, ἀλλὰ τῇ διανοίᾳ. ἔστι δέ μοι καὶ ἐς Φρίξου τὸν Ἀθάμαντος ἐρεῖν. τὸν, δὴ κεδνὸν χρυσέῳ δὶ αἰθέρος ἐλᾶσαι μυθέονται. καὶ μάρτυς καὶ Δαίδαλος τὸν Ἀθηναῖον, ξείνῃ μὲν ἡ ἱστορίῃ, δοκέω γά μιν οὐκ ἔξω Ἀστρολογίης, ἀλλὰ οἱ αὐτὸς μάλιστα ἐν-

rum unumquodque contemplator. Fertur autem & Tireſias, genere Bœotius, divinandi gloria fuiſſe multum celebris. Hunc Tireſiam apud Græcos ajunt dixiſſe, ſtellarum errantium alias eſſe fœminas, alias mares, nec eadem efficere. Vnde eundem Tireſiam ancipiti quoque ſexu fuiſſe fabulantur, nunc fœminam, nunc marem. Porrò Atreo & Thyeſte de paterno regno decertantibus, jam tum maximam Aſtrologiæ, cœleſtiſque doctrinæ curam fuiſſe Græcis palam eſt. Ac publico conſenſu ſtatuerunt Argivi, ut uter ſcientia præcelleret, is imperio potiretur. Ibi Thyeſtes arietem illis in cœlo demonſtravit, atque hinc aureum arietem Thyeſtæ fuiſſe proditum eſt fabulis. Atreus verò de ſole, deque vario illius exortu loquutus eſt, oſtendens non eodem modo ferri ſolem & mundum, ſed contrario inter ſe curſu rapi: & qui nunc videtur occaſus, cùm ſit occaſus mundi, ſolis exortum eſſe. Hæc loquutum, Argivi regem crearunt, magnamque doctrinæ laudem eſt aſſequutus. Equidem & de Bellerophonte ſimilia ſentio. Nec alatum illi fuiſſe equum admodum credo: verùm arbitror illum diſciplinam hanc ſectantem, ſublimiaque cogitantem, & inter aſtra verſantem, in cœlum non equo aſcendiſſe, ſed animo. Eadem de Phryxo Athamantis filio dixerim, quem aureo ariete per aërem vectum fabulantur. Quin & ipſum ſanè Dædalum Athenienſem, etiamſi res eſt nova auditu, tamen haud exiſtimo eum ab Aſtrologia fuiſſe alienum: ſed & ea maximè uſum

χρήσασθαι, καὶ παιδὶ τῷ ἑαυτοῦ κατηγήσασθαι, Ἰκάρῳ ὄντι, νέῳ τε, καὶ ἀπερισκέπτῳ χρείᾳ, καὶ οὐκ ἐπιεικτὰ διζήμενον, ἀλλ' ἐς πόλον αἰρθεὶς τῷ νῷ, ἐξέπεσε τῆς ἀληθείας, καὶ παντὸς ἀσφαλοῦς τοῦ λόγου, καὶ ἐς πέλαγος κατέπεσε, ἀδύνατον περᾶσαι. τὸ, Ἔνιοι ἄλλως μυθολογέουσι, ἐς κάλπιν ἐπ' αὐτῷ τὸν τοῦδε τοῦ ζηλώσαντος Ἡφαιστίωνα εἰκῆ κελεύσαι. τάχα δὲ καὶ Πασιφάη περὶ Δαιδάλου ἀκούσασα τοιοῦτόν τι πέρι, τοῦ τε τοῖς ἄστροις φαινομένου, καὶ αὐτῆς Ἀστρολογίης, εἰς ἔρωτα τοῦ λόγου ἀπίκετο. ὅθεν νομίζουσιν ὅτι Δαίδαλος μιν τῷ ταύρῳ ἐμύμφησεν. εἰσὶ δέ, οἳ καὶ μέρεα τῶν ἐπιστήμην διελόντες, ἕκαστοι αὐτῶν ἄλλα ἐπινοήσασθαι, οἱμὲν, τὰ ἐς τὴν σελήνην, οἱδὲ, τὰ ἐς Δία, οἱδὲ, τὰ ἐς ἥλιον συναμείψαντες, δρόμους τε αὐτέων πέρι κινήσαι, καὶ δυνάμεις. καὶ Ἐνδυμίων μὲν, τὰ ἐς τὴν σελήνην διετάξατο. Φαέθων δὲ, τοῦ ἡλίου δρόμου ἐπεμήσατο, οὐ μέν γε ἀτρεκέως, ἀλλ' ἀπελίπε τὸν λόγον κατελιπὼν, ἀπέθανεν. οἱ δὲ τάχα ἀγνοέοντες, ἡλίου παῖδα Φαέθοντα δεικνύσι, καὶ μῦθον ἐπ' αὐτῷ ὧδε μῦθον πιστὸν διηγέονται. ἐλθόντα γάρ μιν ἐς τὸ ἥλιον τὸ πατρὸς αἰτέειν τὸ φωτὸς ἅρμα ἡνιοχεύειν. τὸν δέ, δόναι τέ οἱ, καὶ ὑποθέσθαι τὴν ἱππασίης τὸν νόμον. ὁ δὲ Φαέθων, ἐπειδὴ ἀνέβη τὸ ἅρμα, ἡλίκιός, καὶ ἀπειρέων, ἄλλοτε μὲν, ἐς οὐσμὸν ἡνιόχευεν, ἄλλοτε πολλὸν τῆς γῆς ἀπαιωρούμενον. τὰς δὲ ἀνθράκας, κρύον τε τὸ ἅλπες οὐκ ἀπαρχετὸν διέφθειρεν. ἐπὶ τοῖσι δὴ τὸν Δία ἀγανακτέοντα, βαλεῖν πρηνέα homines frigore atque æstu intolerabili confectos fuisse. Ob hæc indignatum Iovem ingenti fulminis telo percussisse Phaë-

esse, eandemque perdocuisse filium. At Icarus cum juventutis calore & superbia, non facilia disquireret, sed ad ipsum usque polum animo tolleretur, à veritate excidit, totaque arte aberravit, & in mare rerum immensæ profunditatis præceps decidit. De quo Græci secus fabulantur, qui ab ipso sinum ejus maris Icarium temerè vocant. Forsitan etiam Pasiphaë, cùm de tauro qui apparet inter astra, deque Astrologia loquentem Dædalum audivisset, in artis amorem *incidit*: unde factum existimant, ut illam Dædalus tauro copularit. Sunt autem qui scientiam in portiones partiti, in singulis partibus singuli elaborarint, alii quæ ad Lunam, alii quæ ad Iovem, alii quæ ad Solem pertinent congerentes, neque non cursum ac motum, vimque illorum. Atque Endymion Lunæ rationem tradidit, [1] Phaëthon solis cursum deprehendit, non certò quidem, sed imperfectam artem moriens reliquit. Hæc qui ignorant, Solis filium Phaëthontem putant, fabulamque de ipso haudquaquam veram narrant: adiisse Solem partem, ac postulasse ab eo ut sibi liceret lucis currum moderari: illum concessisse, & qua ratione aurigandum esset monuisse. Phaëthontem verò conscenso curru, ob ætatem, & imperitiam, modò terræ propinquum, modò procul ab ea in sublime evectum, aurigam egisse, inte-

1 *Phaëton*] Hanc fabulam persequitur Ovid. lib. 2. Met. Plat. Timæo. Arist. lib. 4. de Mundo. Lucret. lib. 5. *Orn.*

1 *Annum*]

φῆρα Φαέθοντα μεγάλῳ. πεσόντα δὲ μιν, αἱ ἀδελφαὶ ἀξιεσάσαι, πένθος μέγα ἐπύθοντο, καὶ τὸ μιτόβαθρον πᾶσιν εἶδεα. καὶ οὗτοι εἰσὶν αἰζηοὶ, καὶ τὸ ἤλεκτρον ἐπ' αὐτῷ δάκρυον τελάουσιν. ὧχ ὕστω πιστὰ ἐγένετο, οὐδ' ὅσον αὐτοῖσι μείλαξ, οὐδὲ ἡλίῳ παῖδα ἐποιήσατο, οὐδὲ ὁ παῖς αὐτῷ ἀπέθανε. λέγουσι δὲ καὶ ἄλλα Ἕλληνες πολλὰ μυθώδεα, τοῖσιν ἐγὼ οὐ μάλα τι πειθόμην. κῶς γὰρ δὴ ὅστον πιστεύσαι παῖδα Αἰνείαν τ' Ἀφροδίτης γενέσθαι, καὶ Διὸς Μίνω, καὶ Ἄρεϊ Ἀσκάλαφον, καὶ Αὐτόλυκον Ἑρμέω; ἀλλ' ὅτοι ἔκφυσις αὐτέων, φιλοφιλέες ἐγένοντο. καὶ σφίσι γενομένοισι, τοῦ μὲν, ὁ Ἀφροδίτη, τοῦ δὲ, ὁ Ζεύς, τοῦ δὲ, ὁ Ἄρης ἐπέβλεψεν. ἐκείνη γὰρ δὴ ἀνθρώποισι ἐν τῇ γενεῇ τοῦτο οἰκηδεμονεύουσι; ὅτοι ὅκως τοκῆες, ἑωυτοῖσι πάντα ἐπιτήδεα ὑπτιλίουσι, καὶ χρόῃ, καὶ μορφῇ, καὶ ἔργα, καὶ ἀφροσύνῃ. καὶ βασιλεὺς μὲν ὁ Μίνως, Διὸς γενομένου, καλὸς δὲ Αἰνείης, Ἀφροδίτης βουλήσει ἐγένετο. κλέπτης δὲ Αὐτόλυκος. ἡ δὲ οἰκλεπτική, ἐξ Ἑρμέω ἀπίκετο. ὕμβριν οὐδὲ τὸν Κρόνον ὁ Ζεὺς ἔδησεν, οὐδὲ ἐς τάρταρον ἔρριψεν, οὐδὲ τἄλλα ἐμηχανήσατο, ὁκόσα ἄνθρωποι νομίζουσιν, ἀλλὰ φέρεται γὰρ ὁ Κρόνος τῷ ἔξω φορῷ, πολλὸν ἀπ' ἡμέων, καὶ οἱ ναυρηΐη ἡ κίνησις, καὶ ἡ ῥηϊδίη τοῖσι ἀνθρώποισι ὁρμάσθαι. διὸ δὴ μιν ἱστέαν λέγουσιν, ὅκως πεπιδημήσει. τὸ γὰρ βάθος τὸ πολλὸν τοῦ ἠέρος, τάρταρος καλέεται, μάλιστα ἴκ τι Ὁμήρου τοῦ ποιητέω, καὶ τοῦ Ἡσιόδου ἐπέων μάζοι ἂν τις τὰ παλαιὰ τοῖς Ἀστρολογίοις ὁμοφωνέοντα. οὐτ' ἂν τῷ στερεῷ τοῦ

Phaëthontem. Quem dejectum sorores magno luctu prosequebantur, donec immutarent formas. Atque nunc hæ sunt populi: & lachrymarum vice, quibus fratrem deplorabant, electrum destillant. Nequaquam hæc ita gesta sunt, neque pium his habere fidem, neque Soli filius fuit, neque illi filius interiit. Sed & alia multa fabulosa Græci narrant, quibus non admodum credo. Nam quî pium sit credere [1] Æneam fuisse Veneris filium, Minoëm Iovis, Ascalaphum Martis, Autolycum Mercurii? Verum quisque horum Diis chari fuerunt, quos nascentes, hunc Venus, illum Iupiter, alium Mars respiciebat. Etenim quicunque in generatione præsident hominibus, ii veluti parentes, omnia sibi similia producunt, colore, forma, factis, animo. At rex quidem Minos Iovis auspiciis, Æneas formosus Veneris favore est natus, fur verò Autolycus: quæ furacitas illi ex Mercurio contigit. Iam verò nec Saturnum Iupiter in vincula conjecit, nec præcipitem in Tartara dedit, neque cætera machinatus est, quæ putant homines. Verùm Saturnus externo motu fertur procul à nobis: segnis illi motus, nec hominibus animadversu facilis: quam ob causam illum veluti vinctum stare dicunt. Cæterùm ingens aëris altitudo Tartarus appellatur. Sed potissimùm ex Homeri poëtæ Hesiodique carminibus liceat intelligere priscorum fabulas cum Astrologia consentire. Quum autem

1 Æneam] De eo Eustat. in lib. 2. Iliad. Homer. Hymno Veneris. Cozn.

Διὸς ἀπηγήσατο, καὶ ὅ ἡλίου τὰς βολὰς, τὸ, δὴ ἐγὼ ἤμελλε εἶναι συμβάλλομαι, καὶ τὰς πόλεις, τὰς, ἐν τῇ ἀσπίδι Ἥφαιστος ἐποιήσατο, καὶ τὸν χορὸν, καὶ τὴν ἅλω. τὰ μὲν γὰρ ἐκ τοῦ Ἀφροδίτης αὐτῷ, καὶ ὅ Ἄρεως τῆς μοιχείας λέληκεν, καὶ τὰ ἐμφανῆ, οὐκ ἄλλοθεν, ἢ ἐκ τῆσδε τῆς σοφίας πεπυσμένα. ἡ γὰρ δὴ τῶν Ἀφροδίτης καὶ ὅ Ἄρεως ὁμοδρομία, τῷ Ὁμήρῳ ἀοιδῷ ἀπεργάζεται. ἐν ἄλλοισι δ' ἔπεσι τὰ ἔργα ἐκφέρει αὐτίκα διαφέροντα, τῇ Ἀφροδίτῃ μὲν εἰπών,

Ἀλλὰ σύγ' ἰμερόεντα μετ' ἔργα ἴρηαι γάμοιο.

τὰ δ' ὅ πολέμου,

Ταῦτα δ' Ἄρηϊ θοῷ, καὶ Ἀθήνῃ πάντα μελήσει.

Ἄρα οἱ παλαιοὶ ἰδιῶται, μᾶλλον μαντικῆς ἐχρῆσθε, καὶ ὑ πάσεργον αὐτῷ ἐποιοῦντο. ἀλλ' ὅτε πόλιας ᾤκιζον, ὑδὲ τεῖχος περιεβάλλοντο, ὅτε φόνος ἐγράφοντο, ὅτε γυναῖκας ἐγάμουν, πρὶν ἂν δὴ τοῖς μάντεσι ἀκριβῶς ἔκρινε. καὶ γὰρ τὰ μαντικὰ αὐτόθεν, οὐκ ἔξω Ἀστρολογίης ἐστὶν, ἀλλὰ τοῖς μὲν Δελφοῖς, παρθένος ἐκ τοῦ τρίποδος φοιβᾷ, συμβολον δὲ παρθένος ἡ ἐρεσχίνη. καὶ δράκων ὑπὸ τῷ τρίποδι φθέγγεται, ὅτι καὶ ἐν τοῖσι ἄστροισι δράκων φαίνεται, καὶ ἐν Διδύμοις δὲ, μαντεῖον δὲ Ἀπόλλωνος, ἐμοὶ δοκεῖ, καὶ τοῦτο ἐκ τῶν ἡελίων Διδύμων ὀνομάζεται. ὅτε δὲ αὐτοῖσι χρῆμα ἱερώτατον ἡ μαντοσύνη ἐδόκει. ὅτε δὴ Ὀδυσσεὺς, ἐπειδὴ ἔκφυγε τὴν παιδοφόνον, ἐπλάνητο ἀπηνεῖς ἀκοῦσαι ἔπεα τοῦ ἐνυτοῦ πεπραγμένα, ἐς τὸ ἀΐδην ἀπίκετο, οὐκ ἔφερε ἴδῃ νέκυας, καὶ ἀτρεπέα χῶρον, ἀλλ' εἰς λόγους ἐλθεῖν Τειρεσίῃ ἐπεθύμησεν. καὶ ἐπειδὴ ἐς τὸν

tem Iovis catenam narrat, ac Solis jacula, hæc utique dies esse conjicio, & urbes, quas in clypeo finxit Vulcanus, & chorum, & aream. Nam quæcunque de Veneris & Martis adulterio dixit: deque detectione, haud aliunde quàm ex hac scientia sunt confícta, quandoquidem Veneris & Martis concursus, Homericæ cantilenæ præbet argumentum: in aliis autem versibus utriusque effectum descripsit: Veneris, quum ait,

Tute Venus jucunda magis connubia curæ:

belli verò,

Cuncta cito hæc cura fuerint Marti atque Minervæ.

Quæ cùm intelligerent veteres illi, maximè divinationibus utebantur, nec eam otiosam esse putabant, adeò ut nec urbes conderent, nec mœnia circunducerent, neque quenquam occiderent, neque ducerent uxores, priusquàm de singulis à vate responsum accepissent. Etenim nec ipsa oracula ab arte Astrologica erant aliena. Verùm apud Delphos virgo prædicendi munere fungitur, & cœlestem virginem denotat. Ac Draco sub tripode vocem edit, quoniam & inter stellas draco conspicitur. In Didymis verò est templum Apollinis, & hoc ficuti mihi videtur, à cœlestibus illis Geminis denominatur. Vsque adeò verò Divinatio visa est illis res sacra, ut Vlysses etiam: cùm errando fessus vellet certò de rebus suis cognoscere, ad inferos penetrarit, non quò videret umbras, & locum inamœnum, sed quòd cuperet cum Tiresia colloqui. Qui simul atque

χῶσαν ἤλθεν, ἔνθα ἡ Κίρκη ἐσήμηνε, καὶ ἔσπαψε τὸ βόθρον, καὶ τὰ μῆλα ἔσφαξε, πολλῶν νεκύων παρεόντων, οὐ τοῖσι καὶ ἡ μητρὸς ἑωυτοῦ ἔδοξε αἵματος πιεῖν ἱμείρουσα, ἐκείνη δὲ ἀφῆκεν οὐδενὶ, οὐδὲ αὐτῇ τῇ μητρὶ, πρὶν Τειρεσίεω γεύσασθαι, καὶ ἐξαναχρήσαι εἰπεῖν οἱ τὸ μαντήιον. καὶ ἀνίχευε, δι' ὧπερ ὁρίων ἡ μητρὸς τὴν σκιήν. Λακεδαιμονίοισι δὲ Λυκοῦργος τὴν πολιτείην πᾶσαν καὶ τὰ ἔργα διατέξας, καὶ νόμον σφίσι ἐποιήσατο μηδαμῇ μὴ ἐᾶν ἐς πόλεμον στρατηίειν, πρὶν τὴν σελήνην πλήρεα χρύσας. οὐ γὰρ ἔσθ' ὅκως οἰόμενον εἶναι τὴν δύναμιν, αὐξανομένης τε σελήνης, καὶ φθινούσης. πάντα δὲ ὑπ' αὐτῇ διοικέεσθαι, ἀλλὰ μέντοι Ἀρκάδες τοῦτο οὐκ ἐδέξαντο, οὐδὲ ἐπίστασθαι Ἀστρολογίην ἀνοίη ἐστὶ, καὶ ἀσοφίη, λέγουσι γὰρ τὴν σελήνης ἐμβολὴν στρατηίστρατοι, οἰομένων ἂν ὧδε ἡμέων ἔτω κρέα ἤσαν φιλομάχητες. οἶδε, οὖν. εἰμὶ αἰτίαν, ἀδύνατα εἶναι λέγουσιν, ἀνθρώποισι τέλεον ἐπιστῆσαι μαντικῆς. οὐ γὰρ εἶναί μιν ἔτι πιθανὸν, ὅτι ἀληθέα. οὐδὲ τὰ Ἄρεα ἢ τὰ Διὰ τὸ τοῦ ἤματος ἡμέων ἕνεκα κινέεσθαι, ἀλλὰ τὰ μὲ ἀνθρωπηίων πρηγμάτων ὀλιγωρέοντα ἄρην ἐκείνοι ποιέοντ, ὥστε ἶσον αὐτόθεν πρὸς πάντα κρατεῖν. τῷ σφέας χρεὼν ἀπέχεσθαι τῆς ἐπιφορῆς ἀναστρέφοντας. ἄλλοι δὲ Ἀστρολογίην οὐδὲν μᾶλλον, ἀναφιλίαν δ' εἶναι λέγουσιν. οὐ γὰρ

que ad locum pervenit, quem Circe monstrarat, foveam fodit, oves mactavit, cumque complures adessent umbræ, atque inter has matris quoque, sanguinem bibere cupientes, non prius permisit ulli, ne matri quidem, quàm Tiresias gustasset, & sibi vaticinium edere coëgisset: potuitque interim matris umbram videre sitientem. Lacædemoniis autem [1] Lycurgus omnem Reip. administrationem ex cœlo instituit, legemque tulit ne in bellum prodirent unquam ante plenilunium. Non enim existimabant eandem esse civitatis administrationem crescente luna, & evanescente, cùm ab ea regantur omnia. Porrò [2] Arcades soli hæc non receperunt, nec in precio habuerunt Astrologiam, sed quæ illorum est imperitia & stultitia, ajunt se Lùna esse antiquiores. Nostri majores igitur, usque adeò fuerunt Astrologiæ studiosi. Hujus verò ætatis homines, alii dicunt fieri non posse ut homines finem Artis divinandi inveniant, cùm ea neque certa sit, neque vera, neque Mars aut Iupiter nostra causa in cœlo moveatur, sed neque rerum humanarum curam ullam gerant, neque quicquam cum his commercii habeant: verùm per se motus necessitate circumagantur. Alii dicunt Astrologiam non mendacem quidem, at inutilem esse. Non enim mutari

1 *Lycurgus*] Plenilunium magna superstitione antiquis colebatur, & in eo mulieres partu facilius levari scribit Plutarch. Prælium Lacedæmonii ante plenilunium ex Lycurgi præcepto non inibant. Erasm. in Adag. Acesixi luna. *Cogn.*

2 *Arcades*] Arcades in summam morum immanitatem efferati sunt, quòd cæteris omnibus amplectentibus astrologiam, cæteraque liberales disciplinas, quarum cultu mansuescunt hominum ingenia soli contempserint, seque fecerint ipsa Luna antiquiores. Serv. in 2. Georg. *Idem.*

τὰ μαντοσύνη, ἀλλάττειν, ὀκνοῦσι τῇσι μοίρῃσι δοκίοισι ἐπέρχεσθαι. ἐγὼ δ', ὡς πάντ' ἄμφω ἐκεῖνα ἔχω εἰπεῖν, ὅτι οἰμᾷ ἀστέρες, οὐ τῷ ῥοιζηδὸν τῶν σφαιρέων εἰλέεσθαι, πέρεσθαι δ' ἀπὸ σφέων τὸ κινήσιος τὸ καθ' ἡμέας ἵκεσθαι ἐπιγνοὺς. ἢ ἐθέλεις ἵππους μὲν θεῖν, καὶ ὁρμίζειν, καὶ ἀνδρῶν κλονεομένων λίθους ἀναπαλλάττειν, καὶ κάρφεα δονέειν ὑπὸ τῶν ἀνέμων τοῦ δρόμου, ὑπὸ δὲ τῆς δίνης τὰ ἀστέρα μηδὲν ἄλλο ποιέειν, καὶ ἐκ μὲν ὀλίγου πυρὸς ἀπορρύην ἐς ἡμέας ἔρχεσθαι, καὶ τὸ πῦρ ἐκ δὲ ἡμέας καίειν τι, ἐκεῖ δὲ μηδ' ὁπωστίρου θάλπειν. ἀστέρων δὲ ἀθλίων ἀπορροίας δεχόμεθα; καὶ μάτην τῇ Ἀστρολογίῃ τὰ μὲν φαῦλα ἐσθλὰ πεποιῆσθαι, οὐδὲν τι ἐστί. ἐκ δὲ ἀλλάξεως τὰ τῶν ἀπορρεόντων πραγμάτων, ἀλλὰ τὰς χρεωμένους πάρεστιν ὠφελεῖν. τοῖς μὲν εὐβόλοις εἰδόσιν ἀφιξόμενα, πολλοὶ δοκέουσιν εὖ φρονεῖν. τὰ δὲ φαῦλα, ἀμαρτάνουσι δίκην. ἐπεὶ γὰρ οὐ φασὶ ἀγνοίῃσιν ἐπέρχεσθαι, ἀλλ' ἐκ μελέτης, καὶ προσδοκίης, ῥηιδίως, καὶ πρὶν ἡκεῖν. τάδε Ἀστρολογίης πέρι, ἐγὼν ὑπολαμβάνω.

tari vaticinio, quæcunque decreta fatis instant. At ego sanè utrisque respondere possum, stellas in cœlo suo quidem motu volvi: cæterùm obiter ejus motus effectum ad nos pervenire. An vis currentis equi, & avium, & hominum motu lapides subtilire, stipulasque moveri ventis cursu concitatis, cæterum vertigine syderum nihil aliud effici? Tum ab igni exiguo calor ad nos permanat neque nostra tamen causa quicquam ignis urit, neque illi curæ est noster æstus: ab astris autem nihil ad nos defluit? At sanè fieri non potest ut per Astrologiam ex malis bona faciamus, neque earum rerum quæ ab illis ad nos demanant, quicquam mutemus. Sed hanc utilitatem ars affert utentibus. Bona multò antè delectant eos, qui ventura præscierint. Quæ verò non imprudentibus accidunt, facilè accipiuntur. Neque enim in illos irruunt: sed quia cogitata sunt & expectata, levia, mitiaque videntur. Hæc mea est de Astrologia sententia.

ΔΗΜΩΝΑΚΤΟΣ ΒΙΟΣ.

DEMONACTIS VITA.

ARGVMENTVM.

Oratio demonstrativi generis est, quæ historica ac didascalica tamen dictioni propior, quam encomiastica. Describit autem genus, vitam, studia, eruditionem & professionem Demonactis philosophi, quæque idem & privatim & publicè fecerit, & ab aliis passus fuerit. Præterea & apomnemoneumata seu dicta illius memorabilia, aut aliàs argutè ac falsè responsa, in quibus recensendis, potissimam orationis partem consumit. Postremò etiam quæ

circa

circa mortem & sepulturam illius acta, quibusque officiis & honoribus illum Athenienses & reliqui Graci prosecuti sint. Exordio attentos potissimum facit, laudando suam ætatem, quod ea quoque viros memoria ac laude dignos, & veteribus illis, Herculi & Socrati simillimos, procrearit. Cujusmodi sint Demonax hic & Bœotius ille Sostratus, de quo alibi ipse fecerit mentionem.

Μελλει ἄρα μὴ ἡ ὁ καθ' ἡμᾶς βίος τοπαντὶ παντὸς ἄμοιρος ἔσεσθαι ἀνδρῶν λόγου καὶ μνήμης ἀξίων, ἀλλὰ καὶ σώματος ἀρετὴν ὑπερφυᾶ, καὶ γνώμην ἄκρως φιλόσοφον, ἀναφαίνει. λέγω δὲ εἰς τε τὸν Βοιώτιον Σώστρατον ἀναφέρων, ὃν Ἡρακλέα οἱ Ἕλληνες ἐκάλουν, καὶ φασὶν εἶναι. καὶ μάλιστα εἰς Δημώνακτα τὸν φιλόσοφον. οὓς καὶ εἶδον αὐτὸς, καὶ ἰδὼν, ἐθαύμασα. Ἀμφοτέρους δὲ τοῦ Δημώνακτος, καὶ ἐπιμνήσεσθαι σπουδάζω. καὶ μὲν δὴ καὶ Σωκράτει, ὡς ἄλλῳ βιβλίῳ μάχεσθαί μοι, καὶ διδήλωσε, μέγιστός τε αὐτῷ, καὶ ἰσχυρὸς ὑπερβολὴ, καὶ ἡ ὑπαίθρου τοῦ Παρνασσοῦ διαίτης, καὶ ἡ ἐπίπονος δύνη, καὶ τροφαὶ ὄρειοι, καὶ ἔργα τοῦ ἀπροφάσιστος δὲ ὀνόματος, καὶ ὅσα ἡ λῃστὰς αἱρῶν ἔπραξεν, ἢ ὁδοιπόρων τὰ ἄδικα, ἢ γαφυρῶν τὰ δύσπορα. καὶ δὴ Δημώνακτος, ἤδη δίκαιον λέγειν ἀμφοῖν ἔνεκα, ὡς ἐκεῖνός τε λαβὼ μνήμης ἐν τοῖς ἀρίστοις τόπα κατ' ἐμὲ, καὶ οἱ γυμνασάμενοι τὸν νέον, καὶ ὡσὲ φιλοσοφίαν ὁρῶντες, ἔχοιεν μὴ ὡσὲ τὰ ἀρχαῖα μόνα τὸν διαδιηγημένων σφᾶς αὐτοὺς ῥυθμίζειν, ἀλλὰ καὶ ἀφ' ἡμετέρου βίου καινόν τι σκοπεῖσθαι, καὶ ζηλοῦν ἐκεῖνον, ἅπερ ἂν οἶδα ἐγὼ

Profectò, neque nostra ætas viris laude & memoria dignis in totum expers futura erat: sed aliquem etiam virtute corporis eximium, ingenioque summè philosophum editura. Quod autem dico, ad [1] Bœotium illum Sostratum refero, quem Græci Herculem vocabant, & esse putabant. In primis verò ad Demonactem philosophum: quos & ipse vidi, & vitos suspexi: cumque altero nimirum Demonacte diutissimè consuetudinem habui. De Sostrato verò alio in libro scripsi, ejusque magnitudinem declaravi, ac roboris excellentiam: præterea ejus apud Parnassum sub dio vivendi rationem; lectumque laboriosum, & alimenta montana, & opera à nomine non absona. Insuper quæ præclarè gessit, quum aut latrones è medio sustulit, aut viam in inviis fecit, aut trajecto difficilia ponte junxit. Iam verò æquum est ut duarum rerum gratia de Demonacte verba faciam, ut & quantum in me erit, viri præstantissimi memores sint illius, & generosissimi quique juvenes: & ad philosophiam respicientes, possint non modò ad vetera exempla se componere, sed ab ætate nostra sumptam regulam sibi proponere, illumque imitari, qui omnium phi-

1 *Bœotium illum Sostratum*] Hujus fortasse meminit in Dial. Mort. & in Alexand. Pseudom. Sostrati cujusdam Sicyonii, Pausan. meminit in Eliac. lib. 2. Cæsa.

φιλοσόφων γνώμενον. ἐν ᾧ τὸ μὲν πρῶτον, Κύπριος, οὐ τῶν ἀφανῶν, ὅτι εἰς ἀξίωμα πολιτικὸν, καὶ κτῆσιν. εἶτα, ἀλλὰ καὶ πάντων τούτων ὑστερῶν γενόμενον, καὶ ἀξιώσας ἑαυτὸν τῶν κρειττόνων, ἐπὶ φιλοσοφίαν ὥρμησεν, οὐκ Ἀγαθοβούλῳ μὲν Δι', οὐδὲ Δημητρίῳ ἐπὶ αὐτῷ, οὐδὲ Ἐπικτήτῳ ἐπιτηδεύσας, ἀλλὰ πᾶσι μὲν συνειληφὼς τούτοις, καὶ ἐπὶ Τιμοκράτῃ τῷ Ἡρακλεώτῃ, σοφῷ ἀνδρὶ, φαιλῷ τε καὶ γνώμῃ μάλιστα κεκτημένῳ. ἀλλ' ὁ γὲ Δημώναξ, οὐκ ὑπὸ τούτων τινὸς ὡς ἔφην ἀναγκασθείς, ἀλλ' οἰκείᾳ σπουδῇ τὰ κάλλιστα ὁρμῆς, καὶ ἐμφύτου σπουδῆς φιλοσοφίαν ἔρωτι ὁμοῦ καὶ παίδων δύσεως κεκινημένος ὑπερεῖδε μὲν τὴν ἀνθρωπίνην ἀκαλῶν ἁπάντων, ὅλον δὲ ἀφῆκεν ἑαυτὸν ἐλευθερίᾳ, καὶ παῤῥησίᾳ, διετέλεσεν, αὐτός τε ὀρθὸς, καὶ ὑγιὴς, καὶ ἀνεπιλήπτῳ βίῳ χρώμενος, καὶ τοῖς ὁρῶσι, καὶ ἀκούσι παρέχων τὸν ἑαυτοῦ γνώμονα, καὶ τὸν τῆς φιλοσοφίας ἀληθείας. ὑμῖν [1] ἀνίπποισι ποσὶ τὸ δὴ λόγου ὡς τοῦτο ἥξει, ἀλλὰ καὶ ποιητοῖς σωτῆρος ἐγένετο, καὶ τὰ πολλὰ ἐμέμνητο, καὶ λέγειν ἤσκητο. καὶ τὰς τῶν φιλοσοφιῶν διαιρέσεις, ὅσον ἐπ' ὀλίγον, οὐδὲ κατὰ τὸν παροιμιῶν ἄκρον τῆς δακτύλου ἀψάμενος, ἐπίστατο. καὶ τὸ σῶμα δὴ ἐγεγύμναστο, καὶ ὡς καρτερίαν διεπόνητο. καὶ τὸ ὅλον, ἐμεμελήκει αὐτῷ μηδενὸς ἄκρως ὡσοῦτον εἶναι. ὥστε

philosophorum quos novi præstantissimus fuit. Erat itaque Demonax genere Cyprius, non obscuro loco natus, quantum ad dignitatem civilem, & possessionem attinebat. Verum hic omnibus illis excelsior factus, & se ipsum rebus pulcherrimis dignum ratus, ad philosophiæ studium se contulit, non per lovem ab Agathobulo, neque à Demetrio ante ipsum, neque ab Epicteto excitatus: sed cum his omnibus est conversatus, præterea cum Timocrate Heracleota, sapiente viro, eloquentia & ingenio ornatissimo. At Demonax, à nullo eorum, ut dixi, invitatus, sed propria ad res præclaras alacritate, & insito erga philosophiam amore, statim à puero permotus, omnia humana bona despexit: cumque se libertati, & loquendi fiduciæ totum tradidisset, in ea constanter perstitit, cùm & ipse tectam, sanam, inculpatamque vitam viveret, & videntibus atque audientibus exemplum exhiberet, animum suum, veritatemque quam in philosophando observabat. At non illotis, quod ajunt, pedibus, ad hæc studia accessit: sed & cum poëtis fuerat enutritus, & plurima memoriæ mandarat, & in dicendo se exercuerat. Ea verò quæ in Philosophia tractantur, non paulum, neque ut est in proverbio, summo tantum digito attigerat, sed exactè tenebat. Præterea corpus exercuerat, & ad tolerantiam laboribus assuefecerat. Breviter, Hoc curavit, ne alterius cujusquam egens esset. Quare postquam

1 Ἀνίπποισι ποσὶ] Vide Paroemiog. *Bourd.* Neutiquam insuscitatus neque rudis, quo proverbio etiam usus est in Rhetor. præcept. *Cog.*

ἐπὶ κῆ ἔμφησιν οὐκ ἐπ ἑαυτῇ ἀφῆρεῶν, ἐκὼν ἀπῆλθε ἔ βίε, πολὺν ὑπὲρ αὐτῆ λόγον τοῖς ἀρίστοις τ Ἑλλήνων καταλιπών. φιλοσοφίας ἢ οὐδὲς ἀκ ἦν ἀπτημένῳ μᾶλλον, ἀλλὰ πολλὰ ἐς τῦτο καταμίξας, ἃ πάνυ τ ἐξέφαινε τοῖς αὐτῶν ἔχαιρεν. ἐφέπε ἢ τῇ Σωκρατικῇ μᾶλλον φιλοσοφίᾳ, οἷ κῆ τῇ κτήσει, κῆ τῇ ἔ βίε ῥᾳστώνῃ τ Σινωπέως ζηλῶν ἐδόξειν, ἢ ἀφιλοκερδέσι τὰ ἐς τὸν βίον διαιτᾶν, ὡς ἠνωμένοις, κῆ ἀπαλλάττοντο ὑπὸ τ αὐτυγχανόντων, ἀλλ' ὁμοδιαίτῳ ἄπασι, κῆ πᾶσος ἦν, κῆ ὑπὸ ἐπ ὀλίγῳ τύφῳ κατόχρως, συνῆν, κῆ ξυνεπολιτεύετο. κῆ τῶν μὲ ἔ Σωκρατικῶς εἰρωνείᾳ ὑ ἀποσώζῳ, χρᾶτ ἢ Ἀττικῇς μετρίως ἐπιφαίνων τὰς συνουσίας, ὡς τὰς ἀφυομιλήσαντας ἀπίναι, μήτε καταφρονήσαντας ὡς ἀχθεῖς, μήτε τὰ συνδρασαν τ ἐπιτιμήσεσιν ἀποφύγοντας. πλειόνες ἢ ὑπ' εὐφροσύνης γλαφυρᾶς, κῆ κοσμιωτέρες ἀπῆλθον, κῆ φιλοτιμότερες, κῆ ἀπὸ τ μέλλον εὐέλπιδες. ἀδιαπόπαυτο γᾶν ἄφθη καταγελῶν, ἢ ὑπερβαπτιζόμενος, ἢ ἀγανακτῶν, ὑσῖ ἐ ἐπιτιμῶν τῇ δίαι. ἀλλὰ τ μὲν ἁμαρτημάτων, κατέπαυεν. τοῖς ἢ ἁμαρτάνεσι, συνεχώρησε, κῆ τὸ παραδείγμα ἀπὸ τ ἰατρῶν ἔχειν λαμβάνων, τὰ μὲν νοσήμαθα ἰωμένων, ἀρχῆ ἢ ἀπὸ τ νοσούντων ἀρξαμένων, ἠξίτο γὰ ἀνθρώπε μὴ εἶναι τὸ ἁμαρτάνειν, θεῖ ἢ, ἢ ἀνδρὸς ἰσθῖ, τὰ παιδαρίθ' ἐπανορθῶν. τοιῦτο δὲ βίῳ χρώμενος, εἰς ἑαυτὸν μὲν ἀδύνος ἐδέτο. φίλοις ἢ συνέφερε τὰ εὐχόμε. κῆ τὰς μὲν εὐτυχίᾳ ἀσμένως

quam sensit se sibi non amplius sufficere, ultro è vita migravit, multo de ea re Græcorum præstantissimis sermone relicto. Philosophiæ verò non unam speciem selectam colebat: sed multis ad id commixtis, qua gauderet non parefecit. Apparebat quidem eum Socrati se magis addixisse, tametsi habitu, & vitæ frugalitate Diogenem æmulari videretur. Non tamen adulterabat ea quæ ad victum pertinebant, admirationis emerendæ gratia, utque ab iis respiceretur quibuscum versaretur. Verùm ne tantillum quidem fastu correptus, communi cum aliis vivendi ratione utebatur, & communibus reip. legibus parebat. Porrò [1] Socraticam ironiam non admittebat, sed Attica gratia suas disputationes implebat, ita ut ejus discipuli abirent, nec contemnentes eum ut non generosum, nec reprehensionum ejus severitatem refugientes: sed pervarii præ lætitia fierent, & longè modestiores, atque hilariores, deque futuro bene sperarent. Nunquam itaque visus est vociferans, aut supra modum contendens, aut indignans, etsi aliquis illi esset increpandus. Ipsa quidem peccata incessebat, sed peccantibus ignoscebat, petito à medicis exemplo, qui morbos quidem curant, iram verò in ægrotos non exercent. Existimabat enim hominis esse peccare: Dei verò, & viri Deo paris errata emendare. Quare cùm ita vitam instituisset, nulla re indigebat: amicis verò, ubi par erat, operam præstabat. Quorum siqui secunda fortuna frui vi-

1 *Socraticam ironiam*] Hinc Socrates dictus εἴρων, utebatur enim (ut ait Cic. 1. de off.) libenter ea dissimulatione quam Græci εἰρωνίαν vocant. *Cogn.*

ὡς αὐτῶν, ὑπεμίμνησκεν ὡς ἐπ' ὀλίγῳ χρόνῳ τοῖς δικαίοις ἀγαθοῖς ἐπιμενούσης. τοὺς δὲ, ἢ πτωχοὺς ὁρῶντας, ἢ φυγὴν δυσχεραίνοντας, ἢ γῆρας, ἢ νόσον αἰσχρὰν, σὺν γέλωτι παρεμυθεῖτο, οὐχ ὁρῶντας ὅτι μικρὸν αὐτοῖς παύσει μὲν τὰ ἀνιῶντα, λήθη δέ τις ἀγαθῶν, καὶ κακῶν, καὶ ἐλευθερία μακρὰ, πάντας ἐν ὀλίγῳ καθελοῦσα. ἔμελε δὲ αὐτῷ καὶ ἀδελφοὺς συμπάσχοντας ἀλλήλοις ποιεῖν, καὶ γυναιξὶ τοὺς ἀγαμικῆτας εἰρήνην ἀγαπᾶσθαι. καὶ ἐν δὲ καὶ δήμοις παροξυνθεῖσι μετρίως διελέχθη. καὶ τοὺς πολίτας αὐτῶν, ἔπεισεν ὑπουργεῖν τῇ πατρίδι τὰ μέτρια. τοιοῦτός τις ἦν ὁ τρόπος τῆς Φιλοσοφίας αὐτοῦ, πρᾶος, καὶ ἥμερος, καὶ φαιδρός. μόνον αὐτὸν ἦλθε φίλα ἧσσα, ἢ ἀγανακτῶν, ὡς ἂν καὶ τὸ μέγιστον τῶν ἐν ἀνθρώποις ἀγαθῶν, τὴν φιλίαν ἡγούμενον. καὶ λέγε τοῦτο φίλοις μὲν ἦν ἅπασι, καὶ σὺν ἴσῃ ὅπασα σὺν οἰκείοις σώμασιν, ἀνθρωπίνοις ὄντα. πλέον δὲ, ἢ ἐλάττοσι ἔχαιρε, συνὼν σώμασι αὐτῶν μόνοις ἐξισταμένῳ, ὁπόσοι ἂν ἐθέλωσι αὐτοῦ ὑπὲρ τὴν τῆς ἀρετῆς ἐλπίδα ἁμαρτάνειν. καὶ τοῦτο πάσχε μὲν χαίρων, καὶ ἀφειδῶν αὐτῆς ἁπαξάπασί τι, καὶ ἐλεγχθεὶς, ὡς ἀεὶ τὸ κωμικὸν σκεῖνο, τὴν πειθὼ τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ ἐπικαθῆζε. τοιγαροῦν καὶ Ἀθηναίων ὁ, τε σύμπας δῆμος, καὶ οἱ ἐν πόλει, ὑπερφυῶς ἐθεώμενόν τε αὐτὸν, καὶ διετέλουν, ὡς ἐπὶ τὸ κρεῖττον ἀποβλέποντες. καίτοι ἐν ὀλίγῃ ἀποσείσασθαι τοῖς πολλοῖς αὐτῶν, καὶ μίσος ἐκ μέσου ἔμελλον τοῖς ἐλέγχοις ἐκτήσεσθαι, ἐπί τε τῇ παῤῥησίᾳ, καὶ ἐλευθερίᾳ. καί τινες ἐπ' αὐτὸν συνίσταντο Ἀ-

viderentur, eos commonefaciebat, ne bonis ad breve tempus duraturis efferrentur. Eos verò qui vel paupertatem lugerent, vel exilium moleſtè ferrent, aut ſenectutem, morbumve incuſarent, cum riſu conſolabatur, quòd non viderent brevi futurum ut ea quibus affliguntur, ceſſarent: bonorum autem & malorum oblivio, longaque libertas, omnes intra breve temporis ſpacium exciperet. Ipſi etiam curæ erat diſſidentes inter ſe fratres conciliare, & uxoribus pacem cum viris firmare. Aliquando etiam apud populum ſeditionibus perturbatum concinnam orationem habuit, multoſque illorum adduxit ut patriæ modeſtè ſubſervirent. Hoc modo ſe in Philoſophiæ uſu mitem, manſuetum & hilarem præbuit. Solummodo amici vel morbus, vel mors ipſum affligebat: quaſi maximum in rebus humanis bonum, amicitiam duceret. Ideoque amicus erat omnibus, nec fuit quiſquam qui homo eſſet, quem familiarem non exiſtimaret. Plus autem, minuſve lætabatur, eorum ſolummodo conſuetudinem devitans, quotquot illi videbantur propter ſpem obſequii delinquere. Et hæc omnia ea cum gratia, & venere faciebat, dicebatque, ut ſemper, juxta Comicum illud Suadela labils illius inſideret. Itaque Athenienſium cùm omnis populus, tum magiſtratus, ſummopere illum mirabantur, eumque ut ex optimatibus quempiam ſemper conſpexerunt. Quanquam principio multos offendit, & odium non minus quàm à multitudine contraxit, propter libertatem, & loquendi fiduciam: & multi in illum Anyti

νθῖ, καὶ Μελίτῳ. τὰ αὐτὰ κατηγορῆσαι, ἅπερ κἀκεῖνοι τότε, ὅτι ἅπερ ἐκεῖνον ἔφη πώποτε, ἅπερ ἐμοὶ μήτε ἀπόντων τῶν Ἐλευσινίων. ἐπεὶ ἀπεῖπε ἀνδρείως μάλα στεφανωσάμενον, καὶ καθιερεῦν ἐμέλλοντι ἀναλαβεῖν, καὶ παρελθεῖν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, τὰ μὲν, ἐμμελῶς, ὡς ἦν, καὶ τραχύτερον ἢ κατὰ τὸν ἑαυτοῦ ἐπαίρεσιν ἀπελογήσατο. ἐπεὶ μὲν γὰρ τὸ μὴ τυχεῖναι πώποτε τῆς Ἀθηνᾶς, μὴ θαυμάσητε ἔφη ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι εἰ μὴ ἐπέτρεψε αὐτῇ ἔθυσα. [1] οὐδὲ γὰρ δεῖσθαι αὐτὴν τῶν παρ' ἐμοῦ θυσιῶν ὑπελάμβανον. ἐπεὶ δὲ πέρας τὸ τῶν μυστηρίων, τοῦτ' ἔφη ἔχειν τὴν αἰτίαν, ἣν μὴ κατανοῆσαι σφίσι τὰ τελετῆς, ὅτι ἄν τι φαῦλα ἢ τὰ μυστήρια, ὑ συμπέστευε ἐπεὶ τοὺς μηδέπω μεμυημένους, ἀλλ' ἀπεστέψε αὐτοὺς τῆς ὁρᾶν. ἂν τι καλὰ, πᾶσιν αὐτὰ ἐξαγορεύσειν ὑπὸ φιλανθρωπίας, ὥστε τοὺς Ἀθηναίους ἤδη λίθους ἐπ' αὐτὸν ἐκ τῶν χερῶν ἔχοντας, πρᾶως αὐτοῖς, καὶ ἵλεως ἡμέρᾳ αὐτίκα. καὶ τοιαύτην δεξαμένους, τιμῶν, καὶ ἀδεῶς ἀφεῖναι. καίτοι οὐδὲν ἐκ δέκα ἔτεσι ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς λόγοις, τραχύτερον ἐπὶ τοσοῦτον τοῦ εἰωθότος. ἄνδρες γὰρ ἔφη Ἀθηναῖοι, ἐμὲ μὲν ὁρῶντες ἐστεφανωμένον, ὑμεῖς ἤδη καμὲ καθιᾶτε. [2] τὸ γὰρ πέρας, ἐὰν ἐκκλαίειν ἐθέλωμι, βούλομαι ἂν ἐκ τοῦ ἐμοῦ ἤθους τοῦτο ἐκμαθεῖν παρ' ὑμῶν, καὶ ἀσπίων ὑπ' αὐτῶν λελιγμένων. ἄρξασθαι δὲ λέγειν καλὸν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ἐκ τῶν Φαβωρίνου καλῶν.

ti & Meliti insurrexerunt, qui eadem Demonacti objiciebant, quæ illi olim Socrati, quòd nemo sacra facientem illum animadvertisset, quodque solus omnium nunquam Eleusiniis initiatus fuisset. Ad quæ viriliter admodum coronatus, nitidaque veste amictus, & in concionem progressus, partim moderatè, partim asperiùs quàm pro sua professione, respondit. Etenim ad hoc, quòd nusquam sacra feciſſet Minervæ, Nolite mirari, inquit, Athenienses, si priùs illi nunquam sacrificaverim, neque enim illam oblatis à me sacrificiis indigere putabam. Ad alterum verò accusationis partem nempe mysteriorum, eam dixit sibi esse causam, cur cùm illis hactenus non fuisset festivitatis particeps, quia sive mala forent mysteria, nondum initiatis non reticuisset, sed ab orgiis eos avertisset, sive bona, ea præ humanitate omnibus exposuisset, adeò ut Athenienses qui jam lapides in illum contorquendos præ manibus habebant, erga illum mites, & placidi evaserint illico: atque ex illo cœperint eum colere & revereri, denique admirari. Quamquam statim ab initio orationis ad illos habitæ, asperiore usus est proœmio. Viri enim inquit, Athenienses, cùm me jam videatis coronatum, jam me immolate. Etenim nunquam antehac litastis. Nonnulla etiam addere volo, scitè & urbanè ab illo dicta. Bonum autem fuerit [3] à Phavorino, & iis

[1] Οὐδὲ γὰρ δεῖσθαι] Minut. Fœl. Octavio. *Bourd.*

[2] Τὸ γὰρ πέρας ἐὰν ἐκκλαίειν] Innuit credo Socratis condemnationem & mortem, cujus pœnitentia cœpit paulo post Athenienses, ideo in ea hostia non litavere, nam hostia, de qua litatur, non est pœnitenda. *Palm.*

[3] *A Phavorino*] De quo Philistrat. lib. 1. Sophistar. *Cogn.*

2 Καὶ

καὶ ὧν αὐτὸς ἐκείνου εἶπεν. ἐπεὶ γὰρ ὁ Φαβωρῖνος ἀκούσας τοῦ, ὡς οὐ χάλαστοι ποιοῖτο τὰς ὁμιλίας αὐτῷ, καὶ μαλίστα τῶν αὐταῖς μελῶν, τὸ ἐπιπλαστικὸν καὶ σφόδρα, ὡς ἀγχίνους, καὶ γυναικεῖον, καὶ φιλοσοφίᾳ ἥκιστα πρέπον, ἀφικνεῖται τὸν Δημώνακτα, τίς ἂν χλανίσκοις τὰ αὐτῷ. ἀνήρ, ἔφη, οὐκ ἀκριβῶς ἔχων τὰ ὦτα. ἐγκειμένου δὲ τοῦ σοφιστοῦ, καὶ ἐρωτῶντος, τίνα δὲ καὶ ἐφόδια ἔχων ὁ Δημώνακτος παιδὸς εἰς φιλοσοφίαν ἥκοις; ἄρχις ἔφη. ἄλλοτε δέ ποτε ὁ αὐτὸς ἀφικνεῖται, καὶ τὸν Δημώνακτα, τίνα αἵρεσιν ἀσπάζεται μᾶλλον ἐν φιλοσοφίᾳ. ὁ δὲ, τίς γάρ σοι εἶπεν ὅτι φιλόσοφος; καὶ ἅμα ἐκ τοῦ ἡδὺ, παρ' αὐτῷ ἡδὺ μᾶλλον ἐλάλησεν. ὁ δὲ, ἐρωτήσαντος ἐφ' ὅτου γελᾷ, ἐκεῖνον ἔφη, γελοῖον μοι εἶναι ἔδοξεν, εἰ σὺ δοκεῖς πώγωνος ἀξιοῖς κρίνεσθαι τοὺς φιλοσοφοῦντας, αὐτὸς πώγωνα οὐκ ἔχων. ὁ δὲ σαδώνιός ποτε σοφιστὴς Ἀθήνησιν ἐδεκιμάσθη, καὶ λέγεται ὑπέρ αὐτοῦ ἔπαινόν τινα τοιοῦτον, ὅτι πάσης φιλοσοφίας ἄπειρος ᾖ, ἃ χείρων δ' αὐτὰ εἰπεῖν, ἃ ἐλεγχθῇ, ἐὰν Ἀριστοτέλης με καλῇ ἐπὶ τὸ Λύκειον, ἕψομαι. ἂν Πλάτων ἐπὶ τὴν Ἀκαδημίαν, ἀφίξομαι. ἂν Ζήνων ἐπὶ τὴν Ποικίλην, ἀφέψω. ἂν Πυθαγόρας καλῇ, σιωπήσομαι. ἀναστὰς οὖν ἐκ μέσου τῶν ἀκροωμένων, ὅτος

& iis quæ illi dixit incipere. Cùm enim ex aliquo Phavorinus audiffet, illum suas dissertationes ludibrio habere: maximè verò membrorum in illis nimium fractas delicias, ut non generosam, at muliebrem mollitiem, ac Philosophiæ minimè convenientem, Demonactem adiit, ab eoque quæsivit, quisnam esset à quo subsannaretur: homo, inquit, cui sunt aures deceptu non faciles. Instante verò quodam Sophista, atque interrogante, Quibusnam viaticis instructus ô Demonax, à puero ad Philosophiam accessisti: Testiculis, inquit. Idem aliàs Demonactem adiit, & interrogavit, quam philosophiæ sectam magis amplecteretur. Quis verò, inquit, tibi dixit me philosophari? jamque abiens suaviter admodum riit. Illo verò interrogante quid esset quod rideret, Demonax ridiculum, inquit, mihi visum est, si tu barba tenus judicandos putas philosophos, qui barbam ipse non habes. Sidonio etiam qui Rhetor Athenis olim clarus fuit, dicente in ipsius laudem, eum philosophiam omnem esse expertum (malum autem non erit ea referre quæ dixit) Si me ad Lyceum vocarit Aristoteles, sequar: si ad Academiam Plato, veniam: si ad Pœcilen Zeno, commorabor: si vocarit Pythagoras, tacebo. Surgens igitur è medio auditorum, Heus tu, inquit, nomi-

1 Καὶ μάλιστα τῶν αὐταῖς μελῶν] Sic hæc verba bonus Opsopœus interpretatus est, quasi hoc loco μελῶν de membris accipiendum esset. Infœliciter certe, ne dicam ridicule. At tu verte; *& maximè in illis carmina fracta & minimè generosa.* Palm.

2 Ἐγκειμένου δὲ τοῦ σοφιστοῦ] Malè Interpres: *Instante verò quodam Sophista*, vertendum: *Instante verò Sophista*: hoc est, Favorino. *Menagius.*

3 Ὄρχις ἔφη] Spado fuit Favorinus. *Idem.*

4 Ἐπὶ τὴν Ποικίλην] Anglic. *Ad the Painted Porch.* Bourd.

ἔφη, ὠφείσιμόν τὸ ὄνομα, καλεῖ σε Πυθαγόρας. Πύθωνα δὲ τὸν ἐκ Μακεδονίας δύπαρύφων, νεανίσκον ὠραῖον, ἐρεθιζόμενον αὐτὸν, καὶ ὑποπτεύοντα ἐρώτημά τι σοφιστικὸν, καὶ κελεύοντα ἐπὶν ἓξ συλλογισμοῦ τὴν λύσιν, ἢν ἔφη εἰδέναι νέκυον, [1] ὅτι πεφθίνη. ἀγανακτήσαντος δὲ ἐκείνου ἐπὶ τῇ τοῦ ἀμφιβολίας σκώμματι, καὶ συναπιλήσαντος, αὐτίκα σοι μῆλα τὰ ἄνδρα ἐπιδείξω. εἶδε, σὺν γέλωτι ἐρώτησεν. καὶ γὰρ [2] ἄνδρα ἔχεις; ἐπεὶ δέ τις ἀθλητὴς καταγελασθεὶς ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ ἐωθινῷ ἄνθει ἀνθεμίνῳ ἀμπεχόμενον, ὀλυμπιονίκης ὢν, ἐπάταξεν αὐτὸν εἰς τὸν κεφαλὸν λίθῳ, καὶ αἷμα ἔρρυη, οἱ μὲν παρόντες, ἠγανάκτουν, ὡς αὐτὸς ἤκουσε πονηρόν, καὶ ἐδόκουν ἐπὶ τὸν ἀνθρωπον ἰέναι. ὁ δὲ Δημώναξ, μηδαμῶς ἔφη ἄνδρες σοφὸς τὸν ἀνθρωπον, ἀλλ' ἐπὶ τὸ ἰατρεῖον. ἐπεὶ δέ ποτε καὶ χρυσοῦν δακτύλιον ὁδῷ βαδίζων εὗρε, γραμμάτιον ἐν ἀγορᾷ ὠφθεὶς, ᾔτει τὸ δακτύλιον ὅστις εἴη ὁ δακτυλίου δεσπότης, ἥξειν. καὶ εἰπόντα ἀκοῦσαι αὐτὸν, καὶ λίθον, καὶ τύπον, δακλαμβάνειν. ἦλθεν οὖν τις μειρακίσκος ὠραῖος, αὐτὸς δακτυλιοκίνας λέγων. ἐπεὶ ὁ ἀδὴν ὑμᾶς ἔλεγεν, ἄπιθι ἔφη ὦ παῖ, καὶ τὸ ἑαυτοῦ [3] δακτύλιον φύλαττε. τοῦτον γὰρ οὐκ ἀπολώλεκας. τὸ δὲ δὴ τὸ Ῥωμαίων βουλῆς τις Ἀθήνησιν ὑὸν αὐτοῦ δείξας πάνυ ὠραῖον, ἡλυθέτην ἅ, καὶ διαπεπλασμένον, ὡσανεὶ γράφοι τις ἔφη ὁ ἐμὸς υἱὸς οὗτος. καὶ ὁ Δημώναξ, ὡς ἐοικεν, ἐπὶ τὸ ἐναντίον ἐπιστρέψας τὸν λόγον, ἐρώτησεν εἰ ἔχεις ἄνδρα. καὶ ὁ μειρακίσκος ἐρυθριάσας ἀπῆλθεν. ἐπεὶ δὲ ἐν Κορίνθῳ ἐπεδήμει, καὶ ἐν τοῖς γυμνασίοις ἐθεᾶτο, ἐπεὶ ἐκ τοῦ ἀπαλαίστρου ἐξῆλθεν ἀνὴρ ἐπὶ τὸ ἐλαιοθέσιον, ἐπὶ τὸν ἀλείπτην ἐπιστρέψας τὸν λόγον, ἐρώτησεν εἰ ἔχεις ἄνδρα. καὶ ὁ ἀλείπτης

μόναξ, καλὸς ἔφη, καὶ σὺ ἄξιος, καὶ τῇ μητρὶ ὅμοιος. τὸν δὲ Κυνικὸν οὐ πάνυ δέρμασι φιλοσοφοῦντα, οὐκ Ὀνήσιλον, ὥσπερ ὀνομάζεσθε, ἀλλ' Ἀρκεσίλαον καλεῖν ἄξιον. ἐρωτήσαντος δέ τινος τίς αὐτῷ ὅρος εὐδαιμονίας εἶναι δοκεῖ, μόνον εὐδαίμονα ἔφη τὸν ἐλεύθερον. ἐκείνην δὲ φήσαντος πολλοὺς εἶναι ἐλευθέρους εἶναι, ἀλλ' ἐκεῖνον νομίζω, ὃς μήτε ἐλπίζοντά τι, μήτε δεδιότα. ὁδὶ, καὶ πῶς ἂν ἔφη τοῦτό τις δύναιτο; ἅπαντες γὰρ ὡς τὸ πολὺ τούτοις δεδουλώμεθα. καὶ μὲν ἔφη, εἰ κατανοήσεις τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα, ὀλίγοις ἂν αὐτὰ ὑπ' ἐλπίδος, ὑπὸ φόβου ἄξια, παυσαμένων πάντως καὶ τῶν ἀναιρῶν, καὶ τῶν ἡδέων. Περεγρίνου δὲ Πρωτέως ἐπιπλήττοντος αὐτῷ, ὅτι ἰγέλα τὰ πολλὰ, καὶ τοῖς ἀνθρώποις ὡσοῦπαιζε, καὶ λέγοντος, Δημώναξ, σὺ Κυνᾷς; ἀπεκρίνατο, Περεγρῖνε, οὐκ ἀνθρωπίζεις; [2] καὶ μὲν καὶ φυσικόν τινα τῶν ἀντιπόδων ἁλιεύομεν, ἀναγήσας, καὶ ἐπὶ φρέαρ ἀγαγών, καὶ δείξας αὐτῷ τὴν ἐν τῷ ὕδατι σκιὰν, ἤρετο, πότερον ἆρα τοὺς ἀντίποδας εἶναι λέγεις; ἀλλὰ καὶ μάγον τινὸς εἶναι λέγοντος, καὶ ἐπῳδὰς ἔχειν ἰσχυρὰς, ὡς ὑπ' αὐτῶν ἅπαντας ἀναπίπτειν, καὶ παρέχειν αὐτῷ ὁπόσα βούλεται, μὴ ἀνύσαντες ἔφη. καὶ γὰρ αὐτὸς ὁμότεχνός εἰμί σοι, καὶ τί βούλει, ἐπὶ θεοὺς τὴν ἀντίπαλον, καὶ ὄψει με λίθους ἐπῳδὴν, καὶ μικρᾷ δὴ φαρμάκῳ πείσαντα αὐτὸν ὀδύνας μοι τὸν ἄρτον, ἀντιτόμενον τὸ νόμισμα, ὡς τὸ ἴσον τῇ ἐπῳδῇ δυνάμενον. ἐπὶ δὲ

monax, pulcher ille est, inquit, teque dignus, & matri similis. Porrò Cynicum in pelle ursi philosophantem, non Honoratum, quod illi nomen erat, sed Arcesilaum vocandum censuit. Cùm quidam interrogasset, quis illi terminus fœlicitatis esse videretur, respondit, solum esse fœlicem eum qui liber sit. Illo autem subjiciente multos esse liberos, At illum puto, inquit, qui neque sperat, neque timet quicquam. Ille verò, quomodo, inquit, hoc fieri potest? omnes enim ut plurimum his servimus. Atqui, inquit, si res humanas perpenderis, eas neque spe, neque metu dignas esse comperies, quum tristia, & jucunda omnia cessaverint. Peregrino autem Protei filio ipsum objurgante quòd sæpe rideret, & hominibus illuderet, dicenteque Demonax, nonne Cynicum agis? Respondit, Peregrine, nonne tu hominem? Physicum quoque de Antipodibus differentem, surgens ad puteum deduxit, illique umbra in aqua demonstrata, quæsivit, Numquid tales esse Antipodas asseris? Præterea quopiam magum se esse profitente, carminaque efficacia habere, quibus omnes illiceret, & exhiberet quæcunque vellet, Ne mireris, inquit, Nam eandem quam tu artem calleo, Et si placet ad pistricem me sequere, & videbis me unica incantatione, & exiguo pharmaco ipsam adducturum, ut mihi det panem nummum inuehens, æqualem cum incantationibus vim obtinentem. Cùm verò

[2] Καὶ μὲν δὴ φυσικόν τινα περὶ τῶν ἀντιπόδων διαλεγόμενον] Tzetzes in Chiliadibus. *Menagius.*

τὸ Ne-

Ἡρώδης ὁ πάνυ, ἐπὶ τῷ Πολυδεύκη τῷ ὥρᾳ ἀποθανόντι, καὶ πᾶσι ὄχλῳ ζυγνυμένῳ αὐτῷ, καὶ ἵππῳ παρίσωμένῳ, ὡς ἀναβησομένῳ, καὶ δεῖπνον παρασκευάζοντι, προσιὼν Πολυδεύκης ὤφη, ἥκω φέρων σοι παρὰ ἐπιστολάς. ἡσθέντος δὲ ἐκείνου, καὶ εἰπόντος ὅτι καὶ τὸ κοινὸν καὶ αὐτὸς τοῖς ἄλλοις συμπέμψαι τῷ παιδὶ αὐτῷ, καὶ εἰπόντος τί ἂν ὦ Δημώναξ, Πολυδεύκης ἄξιοι, αἰτιᾶται σε ὤφη, ὅτι μὴ ἤδη ποτὲ ἑαυτὸν ἄπῃ. ἐᾷ αὐτὸς, ἤδη πενθοῦντα, καὶ σὺ σκότῳ ἐμαυτὸν καθείρξαντα, προσιὼν, ἔλεγε μάγος τε εἶναι, καὶ δύνασθαι αὐτῷ ἀναγαγεῖν τὸ παιδὸς τὸ εἴδωλον, εἰ μόνοι αὐτῷ τρεῖς τινας ἀνθρώπους ὀνομάσαιε, μηδένα πώποτε πεπενθηκότας. ἐπιπολὺ δὲ ἐκείνου σκεδιάσαντος, καὶ ἀποροῦντος, ἐγὼ εἶπόν τινα οἶμαι εἰπεῖν τοιοῦτον, ἐπ' ὤφη ὦ γελοῖε, μόνῳ σοὶ φόρτος πάσχειν νομίζεις, μηδένα ὁρῶν πένθος ἄμοιρον; καὶ μὴν κἀκείνων καταγελᾷν ἄξιος, τῶν οὐ ταῖς ὁμιλίαις πάνυ δοκίμοις, καὶ ξένοις ὀνόμασι χαιρόντων. ἐπεὶ γὰρ ἐρωτηθεὶς ὑπ' αὐτοῦ λόγου τινὸς, καὶ ὑπεφαττικῶς ἀποκριθείη, ἐγὼ μὲν σε ὤφη ἀπαίρειν, νῦν ἠρώτησα. σὺ δέ μοι φὴς ἐπ' Ἀγαμέμνονος ἀποκρίνεσθαι. ἐπόνησε δὲ τοῦτο τὸ ἐπαίρειν, ἀπίωμεν Δημώναξ εἰς τὸ Ἀσκληπιεῖον, καὶ εὐξώμεθα ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ, παῖον ὤφοι κωφοῦ ὑγιῆ τὸν Ἀσκληπιὸν, εἰμὴ δύναται κἀντεῦθεν ἡμῶν εὐχομένων ἀκοῦσαι. ἰδὼν δέ ποτε δύο τινὰς φιλοσόφους κακῶς ἀπαιδεύτους τὸ ζητεῖν ἐριζοντας, τὸ [1] Herodes illustris, Pollucem immatura morte sublatum lugeret, currumque vellet ipsi jungi, & tanquam ascensuro præstò esse: aggressus hunc, Demonax, à Polluce, inquit, epistolam tibi affero. Cùm autem ille gavisus esset, & putaret illum cum suo dolore in communi concurrere, dixit, Quid igitur ô Demonax, sibi vult Pollux? incusat te, quòd ad ipsum non proficisceris. Hic ipse, alteri filium lugenti, & in tenebris se coërcenti, dicebat se esse magum, & filii umbram ex inferis ipsi reducere posse, si tres tantum homines illi nominaret, qui neminem unquam luctu essent prosequuti. Cum ergo hic diu secum hæsitaret, siquidem, opinor, neminem hujusmodi proferre poterat, tandem ait, ô ridicule, ante solum intolerabilia ferre existimas, neminem videns luctus expertem? Quinetiam eos risu dignos censebat, qui in sermonibus utebantur planè vetustis vocabulis, & peregrinis. Itaque cùm aliquando quempiam aliquid interrogasset, illeque plus quàm Atticè respondisset, Ego quidem, inquit, amice nunc te interrogavi, tu verò mihi, ut Agamemnonis tempore respondes. Dicente quopiam ex amicis, abeamus Demonax in fanum, Æsculapii, pro filii salute oraturi, Valdè surdum, inquit, Æsculapium existimas, si non potest nos hinc precantes exaudire. Cùm aliquando duos vidisset philosophus magnopere ineruditos in quæstione altercantes, alterum

[1] *Herodes*] Atticus. hujus Herodis Gellius, Spartianus, Pausan. & alii meminêre & Philostrat. in Sophist. *Cogn.*

κὴ τ μ, ἄτοπα ἐρωτᾶσθαι, τ δὲ, ἀδὲν τοιοῦτος λόγου δακεμένομος, ἀ δικεῖ ὑμῖν ὦ φίλοι ἔφη, ὁ μ ἕτερος τύπτειν, πρᾶγμα ἀμέλγειν, ὁδὶ, αὐτῷ κόσκινον ὑποτιθέναι; Ἀγαθοκλέης ὁ Περιπατητικὸς μέγα φρονῆσαι, ὅτι μόνος αὐτὸς εἴη, κὴ πρῶτος τ Διαλεκτικῶν, ἔφη, κὴ μᾶλλον ἂ Ἀγαθόκλεις, εἰ μ πρῶτος, ἀ μόνος. εἰ ὁ μόνος, ἀ πρῶτος. Κεθήγυν ὁ ὑπατικὸν, ὁπότε ἀφίκετ Ἐφέσδος εἰς τὴν Ἀσίαν ἀπὴν πρεσβεύσων τῷ πατρὶ, πολλὰ προσδιέλεγε κὴ λόγου, κὴ ποιοῦντος, ἐπιδὴ τ ἐπιόντων τις ὁρῶν τοῦτο, ἔλεγεν αὐτὸν μέγα κράτιστον εἶναι, μᾶ τ Δία ἔφη ὦ Δημώναξ, ἀδὲ μέγα. κὴ Ἀπολλώνιον δέ ποτε τ φιλόσοφον ἰδὼν μετὰ πολλῶν τ μαθητῶν ἐξελαυνόμενον, ἤδη ὁ ἀπὴν μεταπεμπτὸς, ὡς ἐπὶ παιδείᾳ τῇ βασιλέως συμπεσούμενον, [1] προσέρχεται ἔφη ὁ Ἀπολλώνιος, κὴ οἱ ἀργοναῦται αὐτοῦ. ἄλλα δέ ποτε ἐρωτῶντα εἰ ἀθάνατα ὁ αὐτῷ ἡ ψυχὴ δοκεῖ εἶναι, ἀθάνατον ἔφη, ἀλλ' ὡς πάντα. ὦ μῶτοι Ἡρώδη ἔλεγεν ἀληθεύειν τ Πλάτωνα, φάσκοντα μίαν ἡμῖν ψυχὴν ἔχειν. ἃ γὰ εἶχεν τ αὐτῆς ψυχῆς, [2] Ρηγίλαον, κὴ Πολυδεύκη, ὡς ζῶντος ἔσεσθαι, κὴ τὰ τοιαῦτα μελετᾶν. ἐπύθοντο δέ ποτε κὴ Ἀθηναῖοι ἐρωτῆσαι δημοσίᾳ, τ προρρήσεως ἀκούσας, ἀφ' ἵνα αἰτίαν ἀπολείψωσιν τοῖς βαρβάροις. κὴ τοῦτο, ὅτ τελευτῶν αὐτοῖς παρεσκευάσατο

rum absurda rogantem, alterum nihil ad rem respondentem. Nonne videtur vobis, inquit, ô amici, horum alter hircum mulgere, alter illi cribrum supponere? Cùm Agathocles Peripateticus sese efferret, quòd solus dialecticorum esset primus. Atqui, inquit, Agathocles, si primus, non solus, si solus non primus. Porrò cùm Cethegus vir Consularis, quando per Græciam in Asiam proficiscebatur, futurus patris in exercitu vicarius, ridicula multa & diceret, & faceret. Posteaquam ex amicis quispiam eadem videns diceret illum magnum scelus esse: per Iovem, inquit, Demonax non magnum. Cùm verò Apollonium philosophum aliquando conspexisset, cum multis discipulis in equo discedentem, quando accersitus abibat, ut regis esset præceptor, Accedit, inquit, Apollonius, ejusque Argonautæ. Alio verò interrogante num ipsi anima videretur immortalis, Immortalis, inquit, sed ut cætera omnia. De Herode dicebat verum dixisse Platonem, affirmantem haud unam nobis esse animam. Neque enim esse ejusdem animæ Regilaum & Pollucem, ut vivos epulis excipiat, & talia meditetur. Ausus est quoque aliquando Athenienses publicè interrogare, audita sacrorum præfatione, quam ob causam barbaros excluderent, idque cùm ea sacra Eu-

1 Προσέρχεται, ἔφη, ὁ Ἀπολλώνιος, κὴ οἱ Ἀργοναῦται αὐτοῦ] Iocus est in voce *Argonautæ*. Nam Apollonium & ejus discipulos insimulabat avaritiæ, utpote qui Romam cum magistro ad Imparatorem ibant, ut divites ibi fierent, sicut Argonautæ ad vellus aureum, de qua expeditione extat egregium poëma omnibus notum Apollonii alterius, ad quod alludit. *Palm.*

2 Ρηγίλαον κὴ Πολυδεύκη] Ρηγίλλαν κὴ Π. Mart.

1 Εὐ-

[1] Εὐμόλπου, βαρβάρου, καὶ Θρᾳκὸς ὄντος. ἐπεὶ δὲ ποτε πλεῖν μέλλοντι αὐτῷ λάβρος χειμὼν ἔφη τις τῶν φίλων, μὴ δείδιεις μὴ ἀναπεσὼν ὑπὸ τῶν σκάφους, ὑπὸ ἰχθύων καταποθῇς; κἄπα ἀγνώμων ἂν εἶναι ἔφη, εἰ μὴ ὑπὸ ἰχθύων καταδυθήσομαι, τοσούτους αὐτὸς ἰχθῦς καταφαγών. ῥήτορι δέ τινι κάκιστα μελετήσαντι, σωτηρίαλυσιν ἀσκοῦντι, καὶ γυμνάζεσθαι. Εἰ γὰρ, εἰσόμενος ἀεὶ ἐπ' ἐμοῦτῶ λίγω, εἰπόντος τινὸς ἔφη τοιαῦτα λέγεις, μαργᾷ ἀκροατῇ χρώμενος. καὶ μάντιν δέ ποτε εἰδὼν δημοσίᾳ ἐπὶ μισθῷ μαντευόμενον, οὐκ οἶδα ἔφη ἔφ' ὅτῳ τὸ μισθὸν ἀπαιτεῖς. εἰ μὲν γὰρ ὡς ἀλλάξαι τι δυνάμενος τὸ ἐπικεκλωσμένον, ὀλίγου αἰτεῖς, ὁπόσου ἂν αἰτῇς. εἰ δὲ ὡς δέδοκται τῷ Θεῷ πάντα ἔσται, τί σε δύναται ἡ μαντικὴ; πρεσβύτῃ δέ τινι Ῥωμαίῳ εὐπομπεύτῳ, καὶ τῷ σόφιλον αὐτῷ μάχην ὡς παλαιὸν ἐπιδειξαμένῳ, καὶ ἐρωτῶντί πῶς σοι δεμώναξ μεμαχῆσθαι ἔδοξε, καλῶς ἔφη, ἂν ξύλινον τὸ ἀντίπαλον ἔχῃς, καὶ μὴν καὶ πρὸς τὰς λήψεις τὸ ἐρωτᾶσθαι, πάνυ εὐσχέμονα παρεσκεύασε. ἐρωμένῳ γάρ τινι ἐπὶ χλιδασμῷ, εἰ χιλίας μνᾶς ξύλων κατέσκευμαι ὦ Δημώναξ, πόσους μοναῖ ἂν καπνὸς γένοιντο, φησὶν ἔφη τῷ παιδίῳ. καὶ τὸ λοιπὸν πᾶν, καπνός ἐστι. Πολυβίῳ δέ τινι, χρημάτῃ ἀπαιδεύτῳ ἀνδρὶ, καὶ σαλάκᾳ, εἰπόντι, ὁ βασιλεὺς με τῇ Ῥωμαίων πολιτείᾳ τετίμηκεν, ἔξῃ σε ἔφη Ἕλληνα μᾶλλον, ἢ Ῥωμαῖον ποιήσειν. ἰδὼν δέ ποτε τὸν ὑπερφυῶς μέγα φρονοῦντα, καὶ τῇ πλατεῖ τῆς περφύρᾳς μέγα φρονοῦντα, κύψας

Eumolpus barbarus & Thrax inſtituiſſet. Cùm etiam hyeme eſſet navigaturus, dixit quiſpiam ex amicis, Annon times ne ſubmerſa navi à piſcibus devoreris? Atqui demens eſſem, inquit, ſi à piſcibus depaſci metuerem, cùm tot piſces ego ante comederim. Cuidam verò Rhetori peſſimè declamanti, ſuaſit ut exercitationi incumberet. Cumque hic dixiſſet, ſemper apud me declamo, Meritò utique iſta dicis, cùm auditore ſtulto utaris. Viſo etiam vate qui mercedis gratia publicè vaticinabatur, Non video, inquit, quamobrem mercedem exigas. Etenim ſi hoc nomine exigis, quaſi aliquid ex fati decretis mutare poſſis, parum illud eſt, quamtumcunque poſtularis. Sin autem omnia ut Deo viſum eſt eventura ſunt, quid poteſt tua vaticinatio? Quodam verò ſene Romano corpore bene habito, armatam adverſus palum pugnam commonſtrante, & interrogante, Quomodo Demonax tibi pugnaſſe videor. Rectè, inquit, ſiquidem ligneum adverſarium habebas. Quinetiam ad dubias quæſtiones aptè erat comparatus. Interrogante enim quopiam ludibrii gratia, Si mille minas ligni combuſſero, Demonax, quot erunt fumi minæ? Pondera inquit, cinerem, & reliqua omnia fumus erunt. Polybio quodam, homine valdè indocto, & inepto, dicente, Imperator Romanorum civitate me donavit, Vtinam, inquit, te Græcum potius quàm Romanum feciſſet. Cùm & prætextatum quendam vidiſſet, purpuræ latitudine ſuperbientem, admoto illius auri

[1] Εὐμόλπου] Dico alibi. *Bourd.*

αὐτῇ φέρε τὸ δέ, ἦν δ' ἐγώ, λαβόμενος, καὶ δείξας, ἔφη, τῷδε μόνον σοὶ, ταῦτα φέρειν ἐφόρει, καὶ ἐμοὶ πρόσεστιν. ἐπεὶ δέ μοι λουόμενος, ἄκνησεν εἰς τὸ ὕδωρ ζέον ἐμβῆναι, καὶ ἠπόρησέ τις ὡς λαθεπιλιάπωδα, εἰπέ μοι ἔφη, ὑπὲρ πατρίδος αὐτὸ φοβεῖσθαι ἔμελλον; ἐρομένου δέ τινος ὁποῖα νομίζεις εἶναι τὰ-τὸν ᾄδειν, τοῦτο μέντοι ἔφη, καὶ κεῖθέν σοι ἐπιστελῶ. Ἀδμήτου δέ τινι ποιητῇ φαύλῳ, λέγουσι γεγραφέναι μονόστιχον ἐπίγραμμα, ὅτῳ δὲ ταῖς ἀληθείαις κεκίνδυνευ ἐπιγραφῆναι αὐτὸ τῇ σήλῃ, ἃ χαῖρον ἢ καὶ αὐτὸ εἰπεῖν,

Γαῖα λάβε Ἄδμητον ἔλυτρον, βῆσε δ' εἰς θεὸν αὐτός,

Γελάσας, εἶπεν, ὅτι καλόν ἐστιν ὦ Ἄδμητε τὸ ἐπίγραμμα, ὥστε ἐθελόμην αὐτὸ ἤδη ἐπιγεγράφθαι. ἰδὼν δέ τις ἐπὶ τῷ σκιλῶν αὐτῷ οἷα τοῖς γέρουσιν ἐπεικῶς γένυσι, ἤρετο, τί τοῦτο ὦ Δημώναξ; ὁ δέ, μειδιάσας, Χάρων με ἔδακεν ἔφη. καὶ μέντοι καὶ Λακεδαιμόνιόν ποτε ἰδὼν τὸν αὐτῷ οἰκέτην μαστιγοῦντα, παῦσαι ἔφη, ἀμύτιμον σαυτὸν τὸν δοῦλον ἀποφαίνων. [1] Δανάης δέ τινος πρὸς τὸν ἀδελφὸν δίκην ἐχούσης, κρίνε ἔφη. ὁ γὰρ εἰ Δανάη ἡ Ἀκρισίου θυγάτηρ. μάλιστα δ' ἐπολέμει τοῖς μὴ πρὸς ἀλήθειαν, ἀλλὰ πρὸς ἐπίδειξιν φιλοσοφοῦσιν. ἵνα γοῦν ἰδὼν Κυνικὸν, τρίβωνα μὲν, καὶ πήρᾳ ἔχοντα, [2] ἀντὶ δὲ τοῦ βακτηρίου κορύνην φέροντα, καὶ κόμην ἐπὶ τοῦ κρανίου ἀφέντα, καὶ ἐσθῆτα ἐνδεδυκότα, καὶ ὑποδήματα, ἐπεὶ ἐλούετο, καὶ ἐσθῆτα λαβόμενος, καὶ ἐπιδειξάμενος, ἔφη, τοῦτο μόνον σοὶ, ταῦτα φέρειν ἐφόρει, καὶ ἐμοὶ πρόσεστιν. ἐπεὶ δέ μοι λουόμενος, ἄκνησεν εἰς τὸ ὕδωρ ζέον ἐμβῆναι, καὶ ἠπόρησέ τις ὡς λαθεπιλιάπωδα, εἰπέ μοι ἔφη, ὑπὲρ πατρίδος αὐτὸ φοβεῖσθαι ἔμελλον; ἐρομένου δέ τινος ὁποῖα νομίζεις εἶναι τὰ-τὸν ᾄδειν, τοῦτο μέντοι ἔφη, καὶ κεῖθέν σοι ἐπιστελῶ. Ἀδμήτου δέ τινι ποιητῇ φαύλῳ, λέγουσι γεγραφέναι μονόστιχον ἐπίγραμμα, ὅτῳ δὲ ταῖς ἀληθείαις κεκίνδυνευ ἐπιγραφῆναι αὐτὸ τῇ σήλῃ, ἃ χαῖρον ἢ καὶ αὐτὸ εἰπεῖν,

Γαῖα λάβε Ἄδμητον ἔλυτρον, βῆσε δ' εἰς θεὸν αὐτός,

Γελάσας, εἶπεν, ὅτι καλόν ἐστιν ὦ Ἄδμητε τὸ ἐπίγραμμα, ὥστε ἐθελόμην αὐτὸ ἤδη ἐπιγεγράφθαι. ἰδὼν δέ τις ἐπὶ τῷ σκιλῶν αὐτῷ οἷα τοῖς γέρουσιν ἐπεικῶς γένυσι, ἤρετο, τί τοῦτο ὦ Δημώναξ; ὁ δέ, μειδιάσας, Χάρων με ἔδακεν ἔφη. καὶ μέντοι καὶ Λακεδαιμόνιόν ποτε ἰδὼν τὸν αὐτῷ οἰκέτην μαστιγοῦντα, παῦσαι ἔφη, ἀμύτιμον σαυτὸν τὸν δοῦλον ἀποφαίνων. [1] Δανάης δέ τινος πρὸς τὸν ἀδελφὸν δίκην ἐχούσης, κρίνε ἔφη. ὁ γὰρ εἰ Δανάη ἡ Ἀκρισίου θυγάτηρ. μάλιστα δ' ἐπολέμει τοῖς μὴ πρὸς ἀλήθειαν, ἀλλὰ πρὸς ἐπίδειξιν φιλοσοφοῦσιν. ἵνα γοῦν ἰδὼν Κυνικὸν, τρίβωνα μὲν, καὶ πήρᾳ ἔχοντα, [2] ἀντὶ δὲ τοῦ βακτηρίου κορύνην φέροντα, καὶ κόμην ἐπὶ τοῦ κρανίου ἀφέντα, καὶ ἐσθῆτα ἐνδεδυκότα, καὶ ὑποδήματα,

auri capite, prehensaque veste, & commonstrata, inquit, hoc ante te ovis ferebat, & ovis erat. Cùm lavans in balneis, in aquam ferventem inscendere reformidaret, & quispiam eum ut meticulosum argueret, Dic mihi, inquit, Num pro patria id ipsum passurus eram? Interrogante quodam, Qualia in Orco esse existimas? Præstolare, inquit, indeque tibi per literas significabo. Cuidam etiam Admeto malo poëtæ, dicenti se monostichon epigramma scripsisse, quod testamento mandasset inscribi suo cippo, quod referre non fuerit deterius,

Corpus humo tegitur, Admetus ad astra volavit,

Effuso risu, dixit, Adeò elegans, Admete, est epigramma, ut illud jam inscriptum esse optarim. Cùm vidisset quispiam eum cruribus innixum, prout accidere solet senibus, interrogavit. Quid hoc rei est? Demonax. Ille verò ridens, inquit, Charon me momordit. Intuitus Lacedæmonium servum suum flagris cædentem, Desine, inquit, servo tuo similem te ostendere. Cùm Danaë quædam fratri litem intenderet, judicio contende, inquit, Non enim es Danaë Acrisii filia. In primis verò adversus eos pugnabat, qui non ad veritatis investigationem, sed ad ostentationem philosopharentur. Quare viso Cynico qui tritum pallium & peram habebat, pro baculo verò

1 Δανάης δέ τινος πρὸς τὸν ἀδελφὸν δίκην ἐχούσης. Κρίνε, ἔφη, ὁ γὰρ εἶ Δανάη Ἀκρισίου θυγάτηρ] Iocus sanè frigidus ex nomine Acrisii, quasi Ἀκρίσιος ἀνὴρ κρίσιος. Nisi fortè an dixit, non enim es Acrisii filia, intelligi volens, non enim es turri clausa ut Acrisii filia, sed prodire potes. Aut, Procede in publicum litigatura: non enim metus ne quis tam deformem Iupiter te rapiat. *Marc.*

2 Ἀντὶ δὲ τοῦ βακτηρίου κορύνην φέροντα] Melius τρίβωνα μὲν ἢ πήραν

εἰας, ὑπήρογκον κινεφρενῖτιν, καὶ λέγοντα ὅτι Ἀντισθένης, καὶ Κράτης, καὶ Διογένης ἐσὶ ζηλωτής, μὰ ψεύδῃ ἔφη. σὺ γὰρ Ὑπερείδου μαθητὴς ὢν τυγχάνεις. ἐπεὶ μέντοι πολλοὺς τῶν ἀθλητῶν ἑώρα κακομαχοῦντας, καὶ παρὰ τὸ νόμιμον τὸ διακρίνειν, ἀπὸ δὲ παγκρατιάζειν διάκοντας, οὓς ἀπεικότως ἔφη, τοὺς νῦν ἀθλητὰς, οἱ παρομωρτοῦντες, λέοντας καλοῦσι. ἀγεῖον δὲ κἀκεῖνο αὐτοῦ, καὶ δηκτικὸν ἄμα, τὸ πρὸς τὸν ἀνυπόπτως εἰρημένον. ὧν μὲ γὰρ τὸ πεπυρωμένον τὰ σκέλη, καὶ τὸ σῶμα ὅλον. Κυνικῷ δέ τινα ἐπὶ λίθου ἀνακεκλικότα, ἐπ' αὐτὸ τοῦτο κατηγορήσαντα αὐτοῦ, καὶ εἰς κινάδιαν ἀμφιβάλλοντα, ἀκαιρακτήσας, καὶ κελεύσας ἀπελθεῖν τὸν Κυνικὸν κελεύσας, ἔμελλεν ἢ ξύλοις συντρίψειν, ἢ καὶ φυγῇ ζημιώσειν. ἀλλ' ὅμως Δημώναξ ἀνθρωπος τυχὼν, παρῆτεῖτο συγγνώμην ἔχειν αὐτῷ, καὶ ποτέ τινα παῖσιον τοῖς Κυνικοῖς παῤῥησίᾳ χρησόμενον. εἰπόντος δὲ ἀνυπόπτως, νῦν μέν σοι ἀφίημι αὐτὸν, ἂν δὲ ὕστερον τοιοῦτόν τι τολμήσῃ, τί παθεῖν ἄξιός ἐσι; καὶ ὁ Δημώναξ, [1] ἀνθρακιοδηκνεῖ τότε αὐτὸν κέλευσον. ἄλλῳ δέ τινι σφαλερίζοντι ἄμα, καὶ ἔθνους δὲ μεγίστου τὴν ἀρχὴν ἐμπιστευθέντι, ὅτε βασιλέως

verò vehementer vociferabatur, dicebatque se Antisthenis, Cratetis, & Diogenis esse æmulum, Ne mentiaris, inquit. Tu enim es Hyperidæ discipulus. Cùm athletas multos videret malè, præterque certaminis legem pugnantes, atque non pancratio sed morsu decertantes, Non abs re, inquit, nostri temporis athletas, comitantes socii, leones appellant. Vrbanum quoque, simulque mordax est illud quod Proconsuli dixit. Erat enim ex iis cui illita pice sunt crura, totumque corpus. Cùm autem Cynicus quidam lapide conscenso, hoc ipsum illi objiceret, ac impudicitiæ accusaret, indignatus Proconsul, Cynicum pertrahi jussit, quem aut fustibus contusurus, aut exilio mulctaturus erat. Verùm Demonax fortè interveniens, veniam pro eo deprecatus est, quòd pro consueta Cynicis loquendi libertate id ausus esset. Respondente autem Proconsule, Nunc quidem impune istum tibi dimitto: sed si posthac tale quippiam ausus fuerit, quas pœnas meretur? Tum Demonax, illum jubeto dropace inungi. Alteri cui Rex & castrorum & maximi exercitus imperium crediderat quærenti qua ratione

πέρας ἔχοντα, ἵν' δὲ τὴν βακτηρίαν ὑπέρογκον, κινεφρενῖτα, &c. nempe κυνικόν. Marc. Hæc, ut leguntur, sunt nive frigidiora, & ne micam quidem salis habent. Sed unius vocalis emendatione patebit facetus satis jocus. Lego igitur ὅτι τῇ βακτηρίᾳ, non vero ὅτι τὴν βακτηρίαν. locus est, quod Cynicus ille innixus baculo, quod gestamen erat Cynicorum, contenta voce clamans se esse Antisthenis, Cratetis & Diogenis & eorum sectæ imitatorem, à Demonacte irrisus est & subsannatus. *Imo* (inquit) *Hyperidis videris esse discipulus.* Ludens in voce Ὑπερείδης, quam ab ὑπερείδω fingit derivari, quod est *innitor*, eo quod innisus erat baculo. Hyperides autem fuit rhetor Athenienſis celeberrimus, forte fuit etiam Philosophus ejus nominis, de quo tamen nihil legi. *Palm.*

1 Ἀνθρακιοδήκνει] Dixi ad illud Petronii *Salamandra supercilia tua exussit.* Bourd.

ἐρημίαν πᾶς ἂν ἡς ἄφετε ἄρξῃ, ἀόργητος ἔφη. καὶ ὀλίγα μὲ λαλῶν, πολλὰ δ' ἀκούων. ἐρωμένῳ δέ τινι εἰ καὶ αὐτὸς πλακοῦντας ἐσθίοι, οἷς ἂν ἔφη τοῖς μαθηταῖς τὰς μελίσσας πτέναι τὰ κηρία; ὡσὲ δὴ τῇ Ποικίλῃ ἀνδριάντα ἰδὼν τὸν χεῖρα ἀπεκεκομμένον, ὀψέ ποτε ἔφη Ἀθηναῖοι εἰκόνι χαλκῇ πεπηρωκέναι τὸν Κωλαίγειρον. καὶ μὴν καὶ Ῥοῦφον τὸν Κύπριον, λέγω δὴ τὸν χωλόν, τὸν ὦν δὴ περιπατοῦντα, ἰδὼν ἐπιπολὺ τοῖς Περιπατητικοῖς ἀνδράσιν ὄντα, ἤδη ἐστὶν ἔφη ἀναισχυντότερον χωλοῦ περιπατητικοῦ. ἐπεὶ δέ ποτε ὁ Ἐπίκτητος ἐπιτιμῶν ἅμα συνεβούλευεν αὐτῷ ἀγαγέσθαι γυναῖκα, καὶ παιδοποιήσασθαι, πρέπειν γὰρ καὶ τοῦτο φιλοσόφῳ ἀνδρὶ, ἕτερον ἀνθ' αὑτοῦ παταλιπεῖν τῇ φύσει, ἐλεγχικώτερον πως αὐτὸν ἀπεκρίνατο. ἀκοῦε ὦ Ἐπίκτητε, δὸς μοι μίαν τῶν σαυτοῦ θυγατέρων. καὶ μὴν καὶ τὸ πρὸς Ἑρμῖνον τὸν Ἀριστοτελικὸν ἄξιον ἀπομνημονεύσαι. εἰδὼς γὰρ αὐτὸν πανουργότατον μὲν ὄντα, καὶ μυρία κακὰ ἐργαζόμενον, τὸν Ἀριστοτέλη δὲ, καὶ λίαν τοῦτον αὐτοῦ τὰς δίκας κατηγορίας ἔχοντα, Ἑρμῖνε ἔφη, ἀληθῶς ἄξιος εἶ δέκα κατηγοριῶν. Ἀθηναίων δὲ σκιρθιζόντων καὶ ζῆλον τοῦ πρὸς Κορινθίους κατασκήψαντος θέαν μονομάχων, προσελθὼν εἰς αὐτοὺς, μὴ πρότερον ἔφη τοῦτο ὦ Ἀθηναῖοι ψηφίσησθε, ἂν μὴ δὲ ἕλλεν τὸν βωμὸν κρήνην. ἐπὶ δὲ εἰς Ὀλυμπίαν ποτὲ ἐλθόντα αὐτὸν, Ἠλεῖοι εἰκόνα χαλκῆν ἐψηφίσασθε, μηδαμῶς τοῦτο ἔφη ὦ ἄνδρες Ἠλεῖοι, μὴ δόξητε ὀνειδίζειν

tione quispiam optimè imperare possit, Si ira vacet, inquit, & pauca quidem loquatur, multa verò audiat. Scisciranti cuidam num & ipse placentis vesceretur, Numquid existimas apes fatuis suos favos facere? Apud Pœcilen cùm statuam conspexisset manu mutilam. Tandem aliquando, inquit, Athenienses æneam imagine Cynægirum cohonestarunt. Quinetiam cùm Rufinum Cyprium, claudum illum dico, Peripateticum, vidisset diu in pergulis versantem, Claudo Peripatetico, inquit, nihil est impudentius. Cum aliquando Epictetus simul objurgando suaderet ei ut duceret uxorem, & liberis procreandis operàm daret, cùm hoc etiam viro philosopho conveniat, ut suo loco alterum naturæ relinquat, argutissimè ei respondit. Da mihi igitur, Epictete, unam tuarum filiarum. Illud etiam est memoratu dignum, quo Herminum Aristotelicum notavit. Etenim cùm sciret illum quovis scelere fœdatum esse, innumeraque flagitia perpetrare, Aristotelem verò, ejusque decem categorias in ore semper habere, Hermine, inquit, decem categoriis revera es dignus. Athenientibus aliquando consultantibus ad Corinthiorum imitationem de constituendo spectaculo gladiatorum, Ne priùs, inquit, Athenienses hæc decernatis, quàm misericordiæ aram subvertatis. Cùm in Olympiam aliquando veniisset, eique imaginem æneam erigere decrevissent Elei, Nequaquam istud facietis, inquit, viri Elei, ne majores vestros afficere probro videamini,

1 Τὸν Κωλαίγειρον] Cujus historia notissima ex Herod. Diodor. Sicul. Valer. Maxim. Suid. *Bourd.*

2 Αὐ-

τοῖς σοφοῖς ὑμῶν, ὅτι μήτε Σωκράτης, μήτε Διογένης εἰκόνα ἀνατεθείκασιν. ἤκουσε δ αὐτοῦ ποτε καὶ πρός τ τῶν νόμων ἔμπειρον τινα λέγοντος, ὅτι κινδυνεύουσιν ἄρχεσθαι εἶναι οἱ νόμοι, ἂν τε πονηροῖς, ἂν τε ἀγαθοῖς γεγράφωνται. οἱ μὲν γὰρ οὐ δέονται νόμων. οἱδὲ, ὑπὸ νόμων οὐδὲν βελτίους γίγνονται. τ δ Ὁμήρου τίχιν ἔνια ἤδη μέλιστα,

Κάρτηι᾽ ὁμῶς ὄ, τ᾽ ἀεργὸς ἀνὴρ, ὄ, τε πολλὰ ἐοργώς.

Ἐπῄνει δ καὶ τ Θερσίτην, ὡς Κυνικόν τινα δημηγορον. ἐρωτηθεὶς δέ ποτε τίς αὐτῷ ἄρίστος τ φιλοσόφων, ἔφη, πάντες μὲ θαυμασοί. ἐγὼ δ, Σωκράτη μὲν σέβω, θαυμάζω δ Διογένην, καὶ φιλῶ Ἀρίστιππον. ἔζησε δ ἔτη ὀλίγω δέοντα τ ἑκατὸν, ἄνοσος, ἄλυπος, ἀδένια συγχλίνας ἁ, ἢ αἰτήσας. φίλοις χρήσιμος. ἐχτρὸν οὐδένα οὐδὲ πώποτε ἐσχηκώς. καὶ τοσοῦτον ἔρωτα ἔσχον αὐτὸν Ἀθηναῖοί τε αὐτοὶ, καὶ ἅπασα ἡ Ἑλλὰς, ὥστε παρελθόντα, ὑπεξανίστασθαι μὲν τοὺς ἄρχοντας, σιωπὴν δ γίγνεσθαι πάντων. τὸ πλῆθος δ, ἤδη ὑπέργηρως ὢν, ἄκλητος εἰς οἰκίαν τινὸς παρελθὼν οἰκίαν, ἰδεσθαι, καὶ ἐκάθευδε, τ συνοικούντων Θεοῦ τινα ἐπιφάνειαν ἡγουμένων τὸ πρᾶγμα, καί τινα ἀγαθὸν δαίμονα εἰσεληλυθέναι αὐτοῖς εἰς τὴν οἰκίαν. παρελθόντα δ, αἱ δρεπανηφόλιδες ἀνθέλκειν ἐφ᾽ ἑαυτὰς, ἑκάστη ἀξιοῦσα παρ᾽ αὐτῆς λαμβάνειν τ ἄρτον. καὶ τοῦτο δυστυχίαν ἑαυτῆς ἡγεῖτο. καὶ μὴν καὶ οἱ παῖδες ὀπώρας ἐφερον αὐτῷ, πατέρα ὀνομάζοντες. στάσεως δέ ποτε Ἀθήνησι γενομένης, εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν. καὶ φασὶν οἱ μὲν, σιωπᾶν

mini, quòd neque Socrati, neque Diogeni statuam reposuerunt. Ipsum etiam hæc legum perito dicentem audivi, periculum esse ne sint irritæ leges, sive malis, sive bonis scribuntur. Etenim hi non egent legibus, illi à legibus nihilo meliores reddunturVnum potissimùm Homeri versiculum canere solebat:

Strenuus & segnis fato moriuntur eodem.

Laudabat autem Thersiten, tanquam Cynicum concionatorem. Interrogatus quis illi potissimùm ex philosophis probaretur, Omnes, inquit, admiratione sunt digni: verùm ego Socratem colo, Diogenem admiror, Aristippum amo. Vixit annos ferme centum, nullo morbo, nullo mœrore affectus: nemini ullam molestiam intulit, nihil à quoquam petivit: amicis officiosum se præbuit, nullum unquam inimicum habuit. Atque ipsum amore tanto prosequuti sunt Athenienses atque universa Græcia, ut prætereunti magistratus assurgerent, magnumque silentium omnes agerent. Postremò, cùm jam esset senio confectus, non vocatus in quamcunque domum incidisset prætereiens, in ea cœnabat, & dormiebat: quam qui incolebant hoc aliquem esse Dei exortum ducebant, & bonum aliquem genium in ædes ingressum. Prætereuntem verò pistrices certatim ad se trahebant, unaquæque cupiens ut à se panem acciperet: & quæ dedisset, hoc sibi cedere fœlicitati putabat. Quinetiam illi poma solebant offerre pueri, patrem illum vocantes. Seditione verò Athenis aliquando orta, in concionem ingressus est: cumque solummodò apparuisset, silentium

ἐποίησεν αὐτὸς. ὡδὲ, ἰδὼν ἤδη μετεγνωκότας, ᾠδὴν εἶπεν, καὶ αὐτὸς ἀπῆλθεν. ὅτε δ' συνῆκεν ὅτι οὐδὲν οἷός τε ὢν αὐτῷ ἐπικουρεῖν, εἶπεν πρὸς τοὺς παρόντας τὸ σοφώτατον τῶν κηρύκων πυθόμενος,

Λήγε μὲ ἀγὼν τὸ κρατίστων ἄθλων τιμίας.

Καιρὸς δ' καλεῖ μηκίτι μένειν. Καὶ πάντων ἀπεχόμενος, ἀπῆλθε βίᾳ φαιδρὸς, καὶ οἷος ἀεὶ τοῖς ἐντυγχάνουσιν ἐφαίνετο. ὀλίγον δ' πρὸ τῆς πλάτης ἐρομένου τινὸς εἰ παρῆς τὰ κελεύσεις, μὴ πολυπραγμονεῖτε ἔφη. ἡ γὰρ ὀδμὴ μεθαψεῖ. φαμένου δ' ἐκείνου, τί δὴ οὖν αἰσχρὸν ὀρνέοις, καὶ κυσὶ βορὰν ὠφελεῖναι τηλικούτου ἀνδρὸς σῶμα; καὶ μὰ Δία ἔφη τοῦτο, εἰ μέλλω καὶ ἀπολαύειν, ζώοις τισὶ χρήσιμος ἔσομαι, οἱ μὲν τοι Ἀθηναῖοι, καὶ ἔθαψαν [1] αὐτὸν δημοσίᾳ μεγαλοπρεπῶς, καὶ ἐπέπολυ ἐπίνηστον, καὶ τὸ λῶκον τὸ λίθινον, ἐφ' ᾧ ἐκάθευδε ὁπότε κάμοιεν, ἀνεπαύοντο, ὡσθησόμενον, καὶ ἐστέφανον ἐς τιμὴν τοῦ ἀνδρὸς, ἡγούμενοι ἱερὸν εἶναι καὶ τὸ λίθον, ἐφ' ᾧ ἐκαθίζετο. ἐπὶ μὲν γὰρ τῷ σκάφορσιν, οὐκ ἦσαν ὅς τις οὐκ ἀπήντησε. καὶ μάλιστα τῶν φιλοσόφων. ὅτοι μέντοι ὑπεδύοντο, ἐκόμιζον αὐτὸν ἄχρι πρὸς τὸ τάφον. τοιαῦτα ὀλίγα πάνυ σὺν πολλῶν ἀπεμνημόνευσα. καὶ ἔστι ἀπὸ τούτων τοῖς ἀνεκνώσκουσι λογίζεσθαι, ὁποῖος σὺνδρὸς ἐκεῖνος ἀνὴρ ἐγένετο.

tium ipsis imposuit. Quos cùm resipuisse vidisset, nihil loquutus abiit. Porrò cùm intellexisset se sibi non amplius opem ferre posse, dicta ad præsentes, qua in certamine præcones uti solent clausula. Iam finis est pulcherrimorum munerum certaminis: non esse differendum amplius tempus monet. Et cùm ab omnibus abstinuisset hilaris è vita migravit, & qualis obviis semper apparuit. Paulò verò antequam moreretur, interrogante quopiam, De sepultura quid imperas? Ne hujus rei satagatis, inquit, etenim fœtor me sepeliet. Respondente autem illo, Quid igitur, annon turpe fuerit, si tanti viri corpus volucribus & canibus dilaniandum objiciatur? Atqui nihil est absurdum, si mortuus quoque nonnullis animalibus utilis fum futurus. Cæterùm Athenienses magnifico funere illum elatum publicè sepelierunt, diuque luxerunt: ac sedem lapideam, super qua fatigatus quiescere solebat, adorarunt, & in viri honorem coronarunt, rati sacrum etiam esse lapidem, in quo sedisset. Nemo verò est qui funus non sit comitatus: ac potissimùm ex philosophis, qui suppositis humeris illum, tulerunt ad sepulchrum usque. Hæc perpauca ex multis commemoravi, ex quibus lectori colligere liceat, cujusmodi vir ille fuerit.

1 Αὐτὸν δημοσίᾳ] Non attendit ad vocem δημοσίᾳ Interpres *eum luctu publico extulerunt*. ut Lycias Rhetor in Epithaphio ἐ φέλε αὐτὸς ἐ ἐπένθησεν ἐ ἔθαψε δημοσίᾳ, *publicè, sive funere publico, sive publico luctu*. de luctu publico longissima narratio. Licet videatur satisfactum ad Martial. & Pers. *Bourd.*

AMO-

ΕΡΩΤΕΣ. | AMORES.

ARGVMENTVM.

Hoc dialogo de amoribus, & eorum voluptate disputatur, introductis Chariclis & Callicratida personis, quorum alter amorem mulierum ut antiquiorem, & natura magis consentaneum, deinde & diuturniorem, magisque mutuum, & utrinque oblectantem, defendit, alter autem turpem istium in pueros affectum, sed honesto tamen, & philosophico nomine palliatum, commendat. Confutato eo quod alter de natura ductu opposuerat, & proposita muliebrium vitiorum insolentia ac fœditate. Occasio dialogi ex repetitione & memoria antehabiti sermonis sumitur, invitante ad hoc etiam temporis opportunitate. Exordium autem & præparatio disputationis ab attentione & rei magnitudine, quam longa deinde narratio sequitur, continens causſam & quasi fundamentum totius negotii, in qua illa quoque non indigna lectu sunt, descriptio templi Gnidiacæ Veneris, & exemplum impotentis amoris, quo quidam ipsam deæ statuam noctu aggressus est. Cujus commemoratio, contentioni ac disputationi principium & ingressum facit. Caterùm haud scio, an & hic philosophos tacitè perstringat Lucianus, dum paderastas esse, solis illis permittit.

ΛΥΚΙΝΟΣ.

[1] Ἐρωτικῆς παιδιᾶς ἐπαίρί μοι Θεόμνηστε, ἐξ ἰοδινῆ παλαίσεως ἡμῶν τὰ κτημηθῆναι ὡς τὰς σωτικὰς ἀκοὰς ἀπα. καί μοι σφόδρα δύωνῦ τοιαύτης ἀνέσεως, δύκαιος ἢ τῶ ἱλαρῶν σε λόγων ἐρρύη χάρις. ἀσθενὴς γὰρ ἡ ψυχὴ διλωικὰς ἀκοὰς ἀνέχεσθ. πονθῶσι δ' οἱ φιλότιμοι πόνοι, μικρὸ τῶν ἐπιχθῶν φορτίδων χαλασθέντες, εἰς ἡδονὰς ἀνίεσθ. πάνυ δή με ὑπὸ τ ὄρθρου, ἢ τῶ ἀκολάσεν σε [2] λόγων ἀμύλη, καὶ

LVCIANVS.

Amatorio luſu, amice Theomneſte, ſummo mane noſtras aures continuo ſtudio defeſſas impleviſti: mihique relexationem hujuſmodi vehementer ſitienti, jucundorum ſermonum tuorum affluxit tempeſtiva gratia. Infirmior enim animus eſt, quàm ut ſtudia continua ſuſtinere queat. Deſiderant autem ſoliciti labores, ut paulum relaxatis gravibus curis, in voluptates remittantur. Quare me ſub diluculum, hæc blanda, dulciſque laſcivorum verborum

1 Ἐρωτικῆς] Non eſſe Luciani ſed alicujus qui Lucianum ſupervixerit jam monui præfatione ad Lectorem, videtur eſſe Ariſteneti. Incertus Interpres lectorem curioſum ſæpiſſimè decipit. *Bourd.*

2 Λόγων] Anglic. *diſcourſe*. Idem.

γλυκεῖα πεῖσαι κατάφρονα. ὡς ὀλίγου δεῖν, Ἀριστείδης σύμοιγε οἶναι, [1] τοῖς Μιλησιακοῖς λόγοις ὑπερηλγημένος. ἄχθομαί τι τὴν τῶν σῶν ἐρώτων, οἷς πλατὺς σύρῃ σκοπός, ὅτι πέπαυσαι διηγούμενος. καί σε αὖθις αὐτῆς ἀναπολοῦμαι [2] Ἀφροδίτης, εἰ θέμις μοι λέγειν ἐοικέναι, εἴ τις ἄῤῥιλον, ἢ κατὰ Δία ἥλιος ἐφέπεταί σοι πόθος, ἠρέμα τῇ μνήμῃ συγκαλίσασθαι κἀγὼ ἄλλως [3] ἑορταστικὸν ἄγομεν ἡμέραν. Ἡρακλείοις γὰρ ἑστῶσι. σὺν ἀγνοεῖς δ' ὅπως τὸ Θεῖον ὡς ἐξὸν λῷστος Ἀφροδίτιον. ἥδιστα δ' ἂν δοκεῖ μοι τὸ λόγιον τὰς θυσίας ἀποσήσεσθαι. Θεόμνηστε. ἦ τέον ἂν μοι ὦ Λυκῖνε, [4] θαλάττης κύμασι, καὶ πυκνὰς ἀπ' ἠέρος νιφάδας ἀριθμήσεις, ἢ τὰς ἐμὰς ἐρωτας. ἐγὼ γὰρ ἂν ἅπασαν αὐτῶν κενὴν ἀπολελεῖφθαι φαρέτραν νομίζω. κἂν ἐπ' ἄλλου τινὰ πτῆναι βουληθῇ, ἄνοπλον αὐτοῦ ἡ δεξιὰ γελασθήσεται. ἤδη γὰρ οἶμαι τὸ ἀπὸ παιδὸς ἡλικίας εἰς τὰς ἐφήβους κεφαλὰς, ἄλλως ἐπ' ἄλλων ἐπιθυμίας βυκολεῖσθαι. ἀφ' ὅτου γὰρ ἔφατο ἀθάνατον, καὶ πρὶν ἢ λῆξαι τὰς πρώτας, ἄρχοντα δεύτερον, κεφάλαια Λερναῖα τὰ πολυμόρφους Ὕδρας πολυπλοκώτερα, μᾶλλον Ἰόλεων βοηθὸν ἔχειν δυνάμενα. πυρὶ γὰρ ἡ σβέννυται πῦρ. οὕτω τὶς ὑγρὸς τοῖς ὄμμασιν εἰκὼν μύωψ, ὃς ἅπαν κάλλος εἰς αὐτὸν ἁρπάζων, ἐπ' ἀδύνῃ κόρῳ παύεται. καὶ σωτηρίας ἀπορεῖν ἐπέρχεταί μοι, rum tuorum ſuadela valdè exhilaravit. Itaque parum abfuit, quin Ariſtides mihi viderer eſſe, Mileſiis ſermonibus ſupra modum delinitus. Doleoque per amores tuos, quibus latus inventus eſt ſcopus, quòd narrare deſiiſti. Ac te per ipſam obſecramus Venerem, ſi abundè mihi dicere videris, ſi quod maſculum, aut muliebre te inceſſit per Iovem deſiderium, ſenſim memoria elicias. Nam alioqui feſtum diem celebramus: Herculi ſacra peragentes. Cæterùm haud ignoras quam acer ad Venerem fuerit hic Deus. Proinde lubentiſſimè videtur mihi hæc ſacrificia ſermonum eſſe admiſſurus. *Theom.* Citiùs verò Luciane, maris fluctus, denſaſque nives è cœlo delabentes numeraveris, quàm meos amores. Itaque vacuam omnem eorum pharetram relictam eſſe puto: ac ſi ad alium avolare volent, inermis ipſorum dextra ridebitur. Propemodum enim quum ex adoleſcentia inter ephebos ſum receptus, aliis atque aliis cupiditatibus demulceor. Alii amores aliis ſuccedunt, ac priùs quàm deſinant primi, incipiunt ſecundi, Lernæa capita, magis quàm renaſcentis Hydræ multiplicia, quæ neque auxiliatorem Iolaum habere poſſint. Non enim ignis igni extinguitur, ita humidus quidam afflus meis oculis inhabitat, qui omnem formam ad ſeſe rapiens, nulla ſatietate expletur. Ac aſſiduè dubitare mihi in mentem venit, quænam ſit hæc

1 Τοῖς Μιλησιακοῖς λόγοις] Interpres Apuleii ad Mileſias. *Bourd.*

2 Ἀφροδίτης] Interpolitio (εἰ θέμις μοι λέγειν ἔοικας) ſed reſcribe (εἰ μὴ θέμις λέγειν ἔοικας.) Marc.

3 Ἑορταστικὴν ἄγομεν ἡμέραν] Iulian. Imperator Cæſar. *Bourd.*

4 Θαλάττης κύμασι] Vt in Catull. *Idem.*

1 Ἔδοξε

τὰς ὅτῳ Ἀφροδίτης ὁ χόλος. ἐγὼ δὲ Ἡλιάδης ἐγώ τις, οὐδὲ Λημνιάδων ἔρις, οὐδὲ Ἱππολύτειον ἀγροικίαν ὀφρυώμενος, ὡς ἱππόσυνα τὰ Θεσσαλῶν ἄπεπτον τοῦτ' ἐν ὀργῇ. Λυκῖνος. πέπαυσο δ' ἐπιπλάττων τὴν ἀσχέτως ταύτης ὑπακρίσεως Θεόμνηστε. ἄχθῃ γὰρ ὅτι τύτῳ τῷ βίῳ ἡ τύχη σοι συνεκλήρωσέ σε, καὶ χαλεπὸν εἶναι νομίζεις, εἰ γυναιξὶν ἀρχίας, καὶ μὴ παιδῶν τὸ κάλλος ἀνθ' ὑμῶν ὁμιλεῖς; ἀλλά σοι καθαρσίαν τοῦτο δεῖσθαι δοκεῖ τὸ δύσκριτες ὕπνου νόσημα. δεινὸν γὰρ τὸ πάθος. ἀλλ' ἐχὶ τῶν τὸν πολὺν σὺν χρόνῳ λῆρον, δύσθυμόν σαυτὸν εἶναι νομίζῃς, ὅτι σοι ὁ Θεὸς σὺν αὐχμηρῷ γεωργίῳ ἐπέκλωσεν, ἀλλ' ἐμπορικῆς ἄλλας, καὶ φαπώτων εὐώλοις βίοι, ἀλλὰ λιπαραὶ παλαίστραι μέλλουσί σοι, καὶ φοίνικι μὲν [1] ἐσθὴς μίχλῃ πόδων τὸν τρυφὴν καθειμένη. λιπαρεῖν δ' ἡσυχημένης κόμης ἐπιμέλεια. τῇ γαμίῳ ἑρωτικῶν ἰμέρων, καὶ αὐτὸ τὸ βασιλίζον, δύρρεφές, καὶ γλυκὺς ὀδὰξ ὁ τῷ πόθῳ δάκτυ. πικρόσπας γὰρ, ἐλπίζεις. τυχὸν δ', ἀπολέλαυκας. ἴσῃ δ' ἡδονῇ τὸ παρεῖναι, καὶ τὸ μέλλον. ἔναγχος γὰρ διεγυμνώσω σὺ τὸν πολὺν, ὡς καὶ παρ' Ἡσιόδῳ [2] καταλογεῖ, ὧν ἐρᾷς ἐφάνης, ἱλαραὶ μὲ [3] τῶν ὀμμάτων αἱ βολαὶ πικρῶς ἀνυμεναίνοντο. τῷ φοινῷ δ' ἴσην τῇ Λυ-

hæc ira Veneris. Non enim ego sum Heliades quispiam, neque Lemniadum contentio, neque agreste illud Hippolyti supercilium, ut implacabilem hanc iram Deæ in me irritem. *Luc.* Omitte fictitiam hanc, Theomneste, & difficilem actionem. Etenim ægrè fers quod te huic vitæ conditioni fortuna destinavit, & acerbum esse putas, si cum formosis mulieribus, cumque pueris pulchrè florentibus versaris? Sed tibi purgatione ad morbum adeò molestum forsitan opus erit: gravis enim est hic affectus. Quin tu potiùs effusa mukâ hac dementia, beatum esse te putabis, quòd non squalidæ agriculturæ, non mercatoriis erroribus, non militari in armis vitæ conditioni te destinavit Deus, sed pingues palæstræ tibi sunt curæ, ac splendida vestis ad pedes usque delicatè demissa. Eleganter verò compositæ comæ studium, ipsaque oblectationum amatoriarum tentatio delectat, dulcisque desiderii dens mordet. Dum enim periculum facis, speras: ubi verò consequutus es, frueris. Pari autem voluptate præsens, & futurum afficiunt. Paulò ante igitur cum narrares longum istum, perinde ac apud Hesiodum, catalogum eorum quos inde ab initio amasti, suaves quidem oculorum tuorum faces molliter liquescebant. Parem autem Lycambæ illius filiæ te-

1 Ἐσθὴς μίχλει ποδῶν] Quales Medorum fluxorum sive laxorum vestes, sic ποδήρης χιτὼν, Aristener. Epistol. 15. libr. 1. leg. Xenophon. 8. Pædiæ. Diodor. Sic. libr. 2. omnes. *Bourd.*

2 Καταλογεῖ] Qui inscribebatur κατάλογος. De quo viri Clarissimi Daniel Heinsius & Ioannes Meursius ad Hesiod. Tangit ipse Lucianus dissertat. cum Hesiodo. sic in Lapith.

Ἦ εἶν ὥστ' ἄρ ἔγε. Idem.

3 Τῶν ὀμμάτων αἱ βολαὶ] Sic infra in hoc Dial. Aristen. Epist. 1. *Idem.*

1 Pa-

κόμβω γυναικὶ λεπτῇ ἀφηδύναν, ἀπ' αὐτῆς ἔ χήμασι δῆλον ἦς, οὐκ ἐκείνην μόνην, ἀλλὰ καὶ τ' ἐπ' αὐτοῖς μνήμης ἐρᾶν. ἀλλ' εἴ πί σοι ἔ κῦ τῶν Ἀφροδίτων ἀφέπλω λείψανον ἀφεῖται, μηδὲν ἀκαρὲς ὑμῖν. τῷ ἦ Ἡρακλεῖ, τῷν θυσίαν ἐπτελῆ παρέχειν. Θεο. [1] βυφάγος μὰ ὁ δαίμων ὦ Λυκῖνε, καὶ [2] πὶς ἀρχαίοις ὡς φασι τῶν θυσιῶν ἤκιστα προσέοικεν. ἐπεὶ σὺ αὐτῷ τῷν ἐπίσην ἑορτῶν λόγῳ χαριέσσῃ, αἰσθὼ ἐμοὶ διηγήσεις, ἐξ ἐωθινῦ ἔ δεῖπνα θέσθαι, καὶ ἔχειν. ἢ ἦ σὺ μῦσα, τ' σωφρόνως μεθαρμοσαμένη ἀνῳδὴν, ἱλαρῶς τῷ Θεῷ σωδιημερεύσειν. καί μοι χρυσῆ δίκαιος ἴσος, ἐπὶ μήσ' ἐς ἕτερον σε ἔ πάθος ῥέπουσα ὁρῶ. ποτέρους ἀμείνονας ἡγῇ τοὺς φιλόπαιδας, ἢ τοὺς γυναίοις ἀσμενίζοντας; ἐγὼ μὲ γὰρ ὁ πλησίος ἱκανῶς, καὶ πάνῳ ἀκριβὴς πυνθάνη, πῇς ἐπ' ἀμφότερα τελάσιγξιν, ἰσορρόπως πλαστουμένη. σὺ δ' οὖτος ὢν, ἀδιαφόρῳ κριτῇ τῷ λογισμῷ τὸ βέλτιον αἱρήσῃ. παῦσα δὴ σεαυτὸν ἀκριβισμῶν ὦ φιλότης, ἵνα πεπίστευκέ σοι ψῆφον ἢ σὴ τ ἐμῶν ἐρώτων κρίσις, ἤδη φέρε. Λυ. παιδιᾶς ὦ Θεόμνηστε, καὶ γέλωτος ἀγῇ τῶν

tenuem vocem jucundè referens, ab ipso statim habitu præ te ferebas, quòd non illos solùm, verùm etiam illorum memoriam amares. Sed siquid tibi ex ea navigatione quam secundum Venerem suscepisti, reliquum supereſt, ne id nos cela, sed absolutum Herculi sacrificium præsta. *Theom.* Taurivorus est iste Deus, Luciane, & sacrificiis citra fumum peractis, ut ajunt, minimè delectatur. Sed postquam annuam ipsius festivitatem sermone celebramus, meæ quidem narrationes ab aurora productæ, satietatem pariunt. Tua verò Musa à consueto translata studio, hilariter cum Deo diem hunc exigat. Ac mihi æquus esto judex, siquidem neutram in partem hujus affectus propendentem te videō. Vtros meliùs habere putas, puerorum amatores, an qui fœminas amplectuntur? Nam ego utroque perculsus, perinde atque accurata trutina, lancibus utrinque stantibus, æquilibrio feror. Tu verò qui extra hanc sortem es, incorrupto judice nimirum ratione, quod melius fuerit, eliges, Proinde omni recusandi simulatione sublata, ô amice, quem calculum tibi de meis amoribus judicium credidit, jam feras. *Luc.* Ludicram hanc, & ridiculam narrationem putas Theomneste, attamen etiam serii

1 Βυφάγος] Philostrat. tabul. Theodam. *Bourd.* Sunt qui Herculem bis integrum devorasse bovem scribunt, semel apud Lindum urbem, & iterum apud Oriopas Thiodamantis bovem: Callimachus Hymno εἰς Ἄρτεμ. fabulatur Herculem jam in Deos relatum, nihilominus inexplebilis edacitatis esse.

ὦ γὰρ
Παύσατ' ἀδηφαγίης, ὅτι οἱ παρὰ νηδὺς ἐκείνη
Τῇ αὖτ' ἀροτρεύοντι συνάντετο Θειοδάμαντι.
Tanta erat ingluvie, quanta, cùm scinderet arvum,
Occurrit Diyopum ductori Thiodamanti:

Exinde mansit apud Lindios ritus ut bos arator Herculi cognomento βυφάγος immoletur cum multa dirarum imprecatione. Philostrat. Vit. lib. 2. Lactant. lib. 1. c. 21. *Cogn.*

1 Ταῖς ἀκμήσεις] Legend. Athen. lib. 1. *Bourd.*

διήγησιν. ἤδ' ἐπαγγέλλεταί τι καὶ σπουδαῖον. ἔγωγ' οὖν [1] ἐξ ὑπογύου τῆς ἐπιχειρήσεως ψιλὰ μὲν, οἶδας ὅτι λίαν ἀλλ' ἐκ παλαιᾶς, ἐξ ὅτε δυοῖν ἀνδροῖν ἀκμῇσιν, περὶ τούτοιν σπουδῆς ὡς ἀμιλλωμένοιν, ἔτι τῶν μνήμων ἔναυλον ἔχω. διήρητο δ' αὐτῶν ἅμα τοῖς λόγοις καὶ πάθη. καὶ γὰρ ὥσπερ σὺ κατ' εὐηλίαν ψυχῆς ἄυπνος ὢν, διπλοῦς ἄρτους μισθοῖς, τὸ μὲν, βαναυσίαν, τὸν δ' ἄρχοφα μᾶλλον νομεύων. ἀλλ' ὁ μὲν, ὑπερφυῶς παιδικῆς ἥδετο, τῷ θήλεϊ Ἀφροδίτῃ βάραθρον ὑγιαίνοντι. ὁ δ' ἀνωμάλου ἐρᾷν ἄρρενος, εἰς γυναῖκας ἐπλήττετο. δυοῖν δὴ μαχομένοιν παθῶν ἀνωμοιωτήτους ἅμιλλαν, ἣν δ' ἂν εἴποι δυναίμην, ὡς ὑπερδυφοῦτο. καί μοι τὸ τῶν λόγων ἴχνη, τοῖς ἀκοαῖς ἐνεσφιγμένα ἔχειν, ὡς ἀρτίως εἰρημένα. πᾶσαν δὲ ἐπιμνήσας ἀφορμὴν ὠνησάμην ἀπόδειξιν, ἃ παρ' ἀμφοῖν ἤκουσα λεγόντοιν, καὶ τὰ ἀκριβῆ ἐπίξημί σοι. Θεομ. καὶ μὲν ἔγωγε ἀπαναστὰς ἔνδην, ἀπαντικρὺ καθεδοῦμαί σε, δέγμενος Αἰακίδην ὁπότε λίξειεν ἀείδων. σὺ δ' ἡμῖν τὰ πάλαι κλέα τῆς ἐμπορικῆς ἀφορμῆς, μελῳδίᾳ περαίνειν. Λυ. ἐπ' Ἰταλίαν μοι πλεῖν ἀφορμωμένῳ, ταχυναυτῶν σκάφος ἐπιτήδειον, τούτων τὸ δικρότον, οἷς μάλιστα χρῶνται [2] Λιβυρνοὶ δοκοῦσιν, ἔθνος Ἰονίῳ κόλπῳ παροικισμένον. ὡς δ' εἶδον, πάντας ἐπιχωρίους Θεοὺς ἐπιστομωσάμενος, καὶ Δία ξένιον ἵλεων σπουδάσαντος τῆς ἀποδημίας γραπτὰς ἐπιστολὰς ἐμοῦ, ἀπ' ἄστεος ὀρεινῇ ζεύγλῃ κατῆειν

serii quiddam pollicetur. Itaque ego rem nuper aggressus sum, sciens non admodum diu esse, ex quo auditis duobus viris de hac re ceu vehementer dimicantibus, recentem adhuc memoriam habeo. Divisi autem erant eorum cum orationibus etiam ipsi affectus. Neque perinde ac tu, qui animi facilitate insomnis duplicem mercedem capis, hanc armenta regens, pecora illam candida pascens. At hic quidem supramodum amore puerorum delectabatur, muliebrem Venerem barathrum esse ducens: ille autem ab amore masculo purus, libidine in fœminas consternabatur. Cùm igitur duorum affectuum inter se pugnantium certamen institueris, dicere non possim quantum ex ea re cepi voluptatis. Et mihi sermonum vestigia, ut quæ nuper dicta sunt, auribus fermè obsignata hærent. Omni igitur objurgationis ansa è medio submota, quæ & ambobus loquentibus audivi, accuratè tibi commemorabo. *Theom.* Quinetiam ego hinc surgens, è regione tui sedebo, Æacidam expectans dum carmina finiat ille. Tu verò nobis veterem gloriam amatoriæ differentiæ canendo perage. *Luc.* Instituenti mihi in Italiam navigare, velox navigium erat paratum, ex biremibus istis, quibus Liburni, gens quæ ad Ionium sinum habitat, potissimùm uti videntur. Quantum autem in me erat, Deos omnes patrios precatus, & invocato Iove hospitali, ut expeditionem peregrè susceptam propitius adjuvaret, ab urbe vehiculo mulari

1 Ἐξ ὑπογύου τ' ἐπιχειρήσεως] Ἐξ ὑπογύου τ' ἐπ. Marc.

2 Λιβυρνοὶ] De his navigiolis Renat. Veget. c. 33. lib. 4. Appia. in Illyric. Bourd.

1 Ἐκ-

ἐπὶ θάλασσαν, ὅτε τοὺς συμπλεῖν με δεξιουμένους, ἠγλαΐθη ἡ παιδείας λιπαρὴς ὄχλος, οἱ συνεχῶς ἡμῖν σύντυχόντες, ἀναιρῶς διεζεύγνυντο. τῆς γὰρ ὁρμῆς ἐπὶ βάθος, ἐγγὺς ἐμαυτὸν ἐώρων ἔτι καὶ νυνὶ ῥυόμενον. κατὰ δὴ τὸν ἐλαττίονα μὴ μακρὰν ἀπὸ τῆς γῆς ἀνασχόντες, ἐπειδὴ μέλαν ἡ κατάπνοη ἡμῖν [1] ἐπέμαινεν αὔρᾳ, ἢ ἴσως ὑπὸ τῶν μεσονηΐων ἀκμῇ κεκρημένων τὸ κέρας ἐπεσείλαμεν, εἶτ' ἀθρόας καὶ τὰς κάλων τὰς ὀθόνας ἀνασπάσαντες, ἠρέμᾳ πνεούσαις ἅπασι λίνοις, κατ' ὀλίγον οἷμαι βέλους ἐλάττονι ῥοίζῳ διεπλέομεν, βαρὺ δὲ κύμασιν ἀπορυχόμενοι τῷ κίζησαν αὐτῆς πρῴρᾳ. ἀλλ' ἄρα μέσῳ ὑπὸ τῷ μεταξὺ παρόντας, ποικίλης, ἢ παιδιᾶς ἐχόμενα συνηνέχθη, κρείττων ὁ πάνυ μακύνειν. ὡς δὲ τὰς Κιλικίας τῷ ἔφαλον ἀμείψαντες, εἰχόμεθα δὲ Παμφυλίας κόλπου, Χηλιδονίας ὑπερβάντες, ὅτε ἀμφεχθεῖ τὰς δύσεχῆς τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος ὄρους, ἐκφεύγει τὰς Λυκιακὰς πόλεων ἐπεξιόντες, μύθοις τὸ πολὺ χαίροντες. ὀδὸν γὰρ ὑπὸ αὐτοῖς σαφῶς ὑδαιμονίας ἐρῶν λείψανον. ἄχρι τῆς ἡλιάδος ἀψάμενοι Ῥόδου, τὸ συνεχὲς τῆς μεταξὺ τόλμῃ ἀφανισπεῦσαι ὡς ὀλίγον ἐπείναμεν. Οἱ μὲν ὑπήρεται, τὸ σκάφος ἐξαλοῦν ἐς γῆν ἀναστάντες, ἐγγὺς ἐκύνησαν. ἐγὼ δὲ δύσπιστος μοι ξενῶν ἀπαντικρὺ τῆς Διονυσίου καὶ σχολὴν ἐάσειζον, ὑπερφυὲς κάλλος ἀπολαμβάνων. ἔστι γὰρ ὅπως ἡ πόλις ἡλία, σχῆμα ἔχουσα τῆς Θεοῦ τὸ κάλλος. ἐκαθεζόμην δὲ τὰς ὑπὸ τῆς Διονυσίου πύλας, lari ad mare descendebam. Iis deinde qui me deducebant valere jussis (me autem frequens eruditorum turba sequebatur, qui nobiscum assiduò versari soliti, ægrè dissociabantur) conscenta puppi, juxta gubernatorem me collocavi. Tum impetu remigum brevi à terra in altum provecti, siquidem à tergo etiam auræ nos agitabant, malo è media navi erecto statim carchesio antennam astrinximus. Deinde velis per funes confertim effusis, sensim impletis vento linteis, nihilo minori impetu, opinor, quàm sagitta pervolavimus, fluctibus graviter infrementibus circa proscindentem ipsos proram. At verò quæ inter navigandum seria vel jocosa contulerimus, longiùs hîc persequi tempus non sinit. Postquam autem maritimam Ciliciæ oram prætervecti, Pamphilium sinum contigimus, ultra Chelidoneas, fœlices illos veteris Græciæ terminos, haud citra laborem cursu elati, ad singulas Lyciæ civitates divertimus, fabulis sæpe nos oblectantes. Nullæ enim in ipsis manifestæ cernuntur fœlicitatis reliquiæ: donec ad Soli sacram Rhodum delati, continuum navigationis hactenus actæ laborem aliquantisper interpellare decrevimus. Remiges itaque navigio è mari in terram subducto, prope littus tentoria fixerunt. Ego verò parato mihi hospitio, è regione templi Dionysii lento gradu progrediebar, summa interim voluptate fruens. Est enim re ipsa Solis hæc urbs, convenientem Deo pulchritudinem præ se ferens. Porticus autem templi Dionysii obam-

1 Κἀπέμαινεν] Angl. ἐπείμαινεν. Bourd.

ἐκάστην γραφὴν κατιὼν ἐθεώμην, ἅμα τῇ τέρποντι ἐπ' ὄψεσι, ἡρωϊκὰς μύθους ἀναπεμπόμενος. δύο γάρ μοι δύο, ἢ καὶ τρεῖς ἐφοίτησαν ὀλίγου δεῖν ἅπαντες ἱστορίαν ἑκάστην ἀφηγούμενοι. τὰ μὲν πολλὰ καὶ αὐτὸς εἰκάσαι προὐλάμβανον. ἤδη δέ τις ἄλλος ἦλθε, καὶ διηγουμένου μοι βαδίζειν οἴκαδε, τὸ ἥδιστον ἐπὶ ξένης ἀπήντησέ μοι κέρδος, ἄνδρες ὡς παλαιοὶ χρόνῳ συνήθεις, ὡς ἐμοὶ αὐτὸς ἀγνοεῖν μοι δοκεῖς, πολλάκις ἡμῖν ἰδὼν ἐπιφοιτῶντας αὐτοῦδε. τὸν δὲ Κορίνθιον Χαρικλέα νεανίαν ὄντα ἄμορφόν τέ τι, καὶ κεκμηκότος ἀσκήσεως, ἅτε οἶμαι γυναικοῖς συνεργιζόμενον. ἅμα δ' αὐτῷ καὶ Καλλικρατίδαν τὸν Ἀθηναῖον, τὸ τρόπον, ἀπλοϊκήν. σφόδρα γυμνῶς γὰρ πολιτικῶν λόγων ἔχεσθαι, καὶ πανταχοῦ τῆς ἀγορᾶς ἡγεμονικῆς. ὡς δέ τι καὶ τῷ σώματι γυμναστικὸς, ἢ δὲ ἄλλο τι μοι δοκεῖν τὰς παλαίστρας ἀγαπᾶν, ἢ ἔρωτας παιδικοὺς ἔρωτας. ὅλως γὰρ εἰς τοῦτο ἐπλάνα. τῷ δὲ ἔθεν τὸ ἦλυ μέσῳ, πολλὰ καὶ Προμηθεῖ κατηρᾶτο. πόρρωθεν δὲ ἰδὼν ἑκάτερός με, γήθει, καὶ χαρᾶς πλέοι ἔσεσθαμεν. εἶθ' ὁπόταν φιλεῖ, δεξιωσάμενοι, ἔθεν αὐτὸν ἰλάσκειν ἑκάτερος ἠξίουν με. καίτοι φιλονεικοῦντας ὁρῶν πρεσβύτερον, τὸ μὲν πρῶτον εἶπον ὦ Καλλικρατίδα, καὶ Χαρίκλεες, ἅμφω καλὰς ἔχειν ἐμὲ ὑμᾶς παρ' ἐμοὶ φοιτᾶν, ἵνα μὴ πλείω τῶν δέον ἐγείρητε. τῇς δ' ἐφιξῆς ἡμέρης, πρεῖς γὰρ ἐστὼν δὴ, ἢ τέτταρες διέγνωκα μόνοι, ἀμοιβαίως ἀλλήλοισι με, κλήρου

obambulans, singulas picturas contemplabar, una cum ea voluptate, quam ex contemplatione capiebam, heroicas illas fabulas memoria repetens. Statim enim mihi duo, vel etiam tres propemodum præcipui supervenêre, qui omnem historiam mihi narrabant, pleraque etiam ipse conjectura percipiebam. Et cum jam satis essem contemplatus, domumque ire cogitarem, quod jucundissimum est in peregrina regione lucrum mihi obtigit, viri jam olim familiares, quos neque ipse non nosse mihi videris, cum sæpe huc ad nos itantes videris. Nempe Chariclem illum Corinthium, adolescentem haudquaquam deformem, aliquid ex arte fucandi habentem, ut qui mulieribus, opinor, pulchritudinem ostentare affectaret. Una quoque cum ipso Callicratidem Athenienſem, moribus ingenuum. Nam se veluti ducem in civilibus orationibus, & in hoc forensi genere dicendi gerebat. Erat autem & corporis exercitationibus deditus, ob nihil aliud, ut mihi videtur, palæstras amans, quam ob puerorum amores: nam ad hoc prorsus animo consternabatur. Atque ob odium quo fœminas prosequebatur, multa etiam Prometheo imprecari solebat. Cum igitur uterque è longinquo me conspicatus esset, gaudio, lætitiaque pleni accurrunt. Deinde quemodmodum fieri solet, me salutatum uterque ut ad se venirem, rogabant. Quos cum amplius hac de re viderem contendentes, hodie quidem inquam Callicratida & Charicles, vos ambos hodie ad me venire par est, ne majorem contentionem excitetis. Sequentibus autem diebus (nam tres vel quatuor hîc commorari constitui) viciſſim convivio me excipietis, quis prior id faciat sorte

ἀφικεσθεὶς ὁ ἀθέατος. δεκτὸς ταῦτα. κἀκεῖνος μὲν τῇ ἡμέρᾳ εἰσῆρχεν ἐγώ. τῇ δ' ἐπιούσῃ, Καλλικρατίδας. εἶπα μετ' αὐτὸν, ὁ Χαρικλῆς. ἐώρων δὲ κἀθ' ἑκάστην τὴν ἐσίασιν ἐπιμελῶς τὰ ἐκείνου ἀφέσεως τεκμήρια. ὁ μὲν γὰρ ἀθηναῖος, διμόρφοις παισὶν ἐξήσκητο. καὶ πᾶς εἰκότως αὐτῷ χρὼς ἐλάνθανε, μέχρι δ' ἀκμὴν ὑπογραφέντος αὐτοῖς χνοῦ διαμένοντος. ἐπειδὰν δ' ἰσχνοῖς αἱ παρειαὶ πυκνωθῶσιν, οἰκονόμοι, καὶ τὰ ἀληθῆ χωρία κηδεμόνες ἀποστέλλοντο. Χαρικλεῖ γαμῶ πολὺς ἐρχησείδων, καὶ μυσταγωγὸς χορὸς εἵπετο. καὶ πᾶν τὸ διωκόπεδον, ὡς ἐν Θεσμοφορίοις, γυναικῶν μεστὸν ἦν, ἀνδρὸς δὲ ἀκμαζῆ πυρρίχου, εἰ μή τι παγκάκιον, ἢ γέρων ὑπερηλιξ ὀψοποιὸς ὀφθείη, καὶ χρόνου ζηλοτυπίας ὑποψίαν οὐκ ἔχοντος. ἦν μὲν δὴ οὖν ὡς ἔφην, καὶ τοῦθ' ἱκανὰ τὰ ἀμφοτέρων γνώμης δείγματα. πολλάκις γοῦν ἐπ' ὀλίγον ἀψιμαχίαι τινὲς ἐπ' αὐτοῖς ἐκινήθησαν, ἅτε οὐ πέρας ἔχειν τι τῶν ζητουμένων, ἀλλ' ἐπὶ καιρὸς ἦν ἀναλαβεῖν, σύμπλους ἐβλήθημεν αὐτοῖς ἐπιγόμιοι. διενοοῦντο γὰρ εἰς Ἰταλίαν ἀποπλεῖν ὁμοίως ἐμοί. καὶ δὴ ἔδοξεν ἡμῖν Κνίδον θεασομένοις τὴν Ἀφροδίτην ἰδεῖν πορθήσαντες ἱερὸν, ὑμνεῖται δὲ τοῦτο τὸ τοῦ Πραξιτέλους ἔργον ἐπιφανέστατον, ἠρέμᾳ τῇ γῇ προσελαύνομεν, αὐτοῖς οἰμαι τοῦ Θεοῦ [1] λιπαρᾶ γαλήνη πομπολούσης τὸ σκάφος. τοῖς μὲν sorte dijudicando. Hoc illis placuit. Atque illa quidem die fa convivii magister, sequenti vero Callicratides, deinde post ipsum Charicles. Porrò animadvertebam in convivio, manifesta utriusque affectionis indicia. Nam Athenienſis ille formosis pueris prorsus instructus erat, omnesque servi ipsi propemodum imberbes erant, non amplius apud illum habitare soliti, cum prima lanuginis lineamenta ducerentur. Postquam verò genæ barba densiore tegerentur, dispensatores, & fundorum quos Athenis habebat procuratores amandabantur. At verò Chariclem magnus saltatricum & psaltriarum chorus sequebatur: ac tota illius domuncula, perinde ut in Cereris sacris, erat mulieribus referta, nec vir vel momentum aderat, nisi infans aliquis, aut senex decrepitus, videlicet coquus conspiceretur, in quem ob ætatem zelotypiæ suspicio non caderet. Erant igitur & hæc, ut dixi, utriusque satis certa animi documenta. Verumtamen sæpe breves aliquæ velitationes inter ipsos movebantur, ac si finem aliquem quæstio non haberet. At cum jam solvendi tempus esset, navigationis socios etiam volentes ipsos accelerabam. Nam perinde atque ego in Italiam navigare constituebant. Et cum nobis visum esset in Cnidum spectandi causa appellere, & Veneris templum videndi desiderio flagraremus (celebratur autem ibi Praxitelis promptitudinis illud verè amabile) paulatim ad terram subvecti sumus, ipsâ, opinor, Dea, plena tranquillitate navigium deducente. Cæteris igi-

1 Λιπαρᾶ γαλήνη] Λιπαρὰ hîc pro λιπαρὴς positum videtur. id est, συνεχὴς assiduus. Ita mox infra pag. 882. Λιπαροῖς τοῖς χείλεσιν. id est, assiduis, sequentibus osculis. *Menagius.*

ὦν ἄλλοις, ὑμῖν αἰ σκιὴν δὸς παρασκοπεῖν. ἐγὼ δ', [1] τὸ ἐρωτικὸν ζεῦγος ἑκατέρωθεν ἐξαψάμενος, πύθομαι Θεσπίου τοῦ Κνιδίου, ὅτε ἀναλαβὼν τὸ περιφραδὲς ἀπολαύσεως μετέχων, ὡς οὐ Ἀφροδίτης πολλοὺς ὁ Σωφρόνιος, καὶ ταῦλλα, ὅσα τύρσιν ἡμῖν ἰδύναθ', ὡς τὸν ἐμὲ ἐξειλήλυθεις, ἐπὶ τ' ἱερὸν τῆς Ἀφροδίτης βαδίζομεν· νὴ μὰ, ἐγώ τε, καὶ Χαρικλῆς πάνυ ἀσθμῶμεν. Καλλικρατίδας δ' ὡς ἐστὶ δῆτα ἥλεως ἄκαν, ἥλιον ἂν οἶμαι τὸ Κνιδίας Ἀφροδίτης τὸ οὐ θεατοῦς ἀντικαταλλαξόμενον ἑρωᾷν. καὶ πως ἡδὺς ἡμῖν ἀπ' αὐτοῦ ὁ πρίμνους, ἀφροδίσιοι ἀσφαιρώσαντο αὔραι. τὸ μὲν αἴθριον, οὐκ εἰς ἔδαφος ἄγνον μάλιστα, λίθοι παλαξὶ λείοις ἐστρωμένον· ἀλλ' ὡς οὐ Ἀφροδίτης, ἅπαν ὂν ὑπὸ ἡμέρων κομῶν, ἃ τοῖς ἡμῶσι δόδαλέται ἀεὶ πόρρω βρύουσι τὸ πέριξ ἀέρα σωφρόνως. ἔστιόν με μὴν ἡ πυκνόκομος ἐπῆλθε μυρίνη ὑπὸ τῶν δένδρων αὐτῆς, ἀναλλὴς πεφυκυῖα, τῶν τε λευκῶν δένδρων ἔκφυσιν, ὑπὸ καλλὰς μετιλήχει. ἐπὶ αὐτοῖς μεσοῦντος ἤδη χρόνου πολιὰ κεφαυόωντο, ἀλλ' ὑπ' ἀκμῆς σθρυγόωσα νέοις κλωσὶν ἦν ὥρια. τούτοις δ' ἐπεμέμικτο καὶ τὰ καρπῶν μὲν ἄλλως ἄωρα, τῶν δ' ὑμορφίαν ἔχοντα καρπὸν, κυπερίττωνα, καὶ πλατανίων αἰθέρια μήκη. καὶ σὺν αὐτοῖς, αὐτόμολος Ἀφροδίτης ἡ τῷ Θεῷ πάλαι φυγὰς Δάφνη. πανὶ γεμὲν δένδρων, ἐφειλίσσετο ὁ φίλερως ἀσθμίρπνος

igitur consueta arma curæ erant. Ego verò amatorium istud partutrinque admotum habens, Cnidum circum circa obambulabam, non sine risu figulinæ istius protervitatis participem me præbendo, ut in Veneris civitate. Porticus autem Sostrati, & alia quæ nos oblectare poterant, cùm primum obivissemus, ad Veneris templum imus, nos scilicet, ego & Charicles, admodum alacriter: Callicratides autem, ut ad muliebre spectaculum, invitus, libentiùs ut opinor, Veneri Cnidiæ Thespiensem illum Cupidinem permutaturus. Tum statim ab ipso delubro venereæ nobis aspirarunt auræ. Nam subdialis pars atrii, non in pavimentum maximè infœcundum, lapidum lævibus tabulis instrata erat: sed ut in Veneris templo, tota erat fructuum mitium ferax, quorum arbores frondibus virentibus, in longum usque promanantibus ambientem aërem contegebant. Abundè verò fructu densa myrtus, apud dominam suam pullulaverat, jam ab ortu ampla: singulæque arbores reliquæ quotquot pulchritudinem sunt sortitæ nequaquam exacta jam ætate longa, canæ arescebant, sed præ vigore turgentes & crescentes, novis ramis erant formosæ. His etiam admixtæ erant, quæ alioqui fructuum quidem non sunt feraces, sed fructus loco pulchritudinem habent: cyparissorum videlicet, & platanorum aëriæ proceritates: interque ipsas transfuga Veneris Laurus, aliàsverò ab hac Dea fugitiva. Cuivis autem arbori circumvoluta amatrix illa hedera obserpebat,

1 Τὸ ἐρωτικὸν ζεῦγος] De quo Marcil. ad Horat. Mercer. ad Aristen. pag. 229. sic in principio dial. Pro lapsu inter saltandum. *Bourd.*

κιτίδος. ἀμφιλαφεῖς ἄμπελοι, πυκνοῖς κατηρτῶντο βότρυσι. τερπνοτέρα γὰρ Ἀφροδίτη μὴ Διονύσου. καὶ τὸ παρ' ἀμφοῖν ἡδὺ, σύγκρασιν. εἰ δ' ἀπ' ἀλλήλων ἀπάγοιντο, [1] ἧττον εὐφραίνουσιν. ἢν δ' ὑπὸ τοῖς ἄλσεσι παλινσκίοις ὕλαις, ἐλαφραὶ κλισίαι τοῖς ἐπιτηδείοις θάλασσιν. εἰς δὲ [2] τῶν μὲν ἀστικῶν, στενόπους ἐπιφοίτων πυκές. ἀθρόοι δ' ὁ πολιτικὸς ὄχλος ἐπιπηγάζειν, ὥσπερ Ἀφροδισιάζοντες. ἐπεὶ δ' ἐγενόμεθα τοῖς φυτοῖς ἐπέρφημεν, εὖσι δὴ νεὼ παρήειμεν. ἡ μὲν ἦν θεὸς, ἐν μέσῳ κατίδρυτο. παρείας δ' λίθου, ἀνάπλεως κάλλους ὑπερήφανον, καὶ σεσηρὸς γέλωτι μικρὸν ὑπομειδιῶσα. ἦν δὲ τὸ κάλλος οὕτως ἀκήλητον, ὑδίμιας ἐσθῆτος ἀμπεχώσης χαλύμματα, πλὴν ὅσα τῇ ἑτέρᾳ χειρὶ τὸν αἰδῶ λιπαδότος ἐπεκρύπτετο. τοσοῦτο γὰρ ἡ δημιουργὸς ἴσχυσε τύχη, ὥστε τὸν ἀντίτυπον ὕλην, καὶ κρυπτομένην δὲ λίθου φύσιν, ἐνφαίνεσθαι μέλεσιν ἐπιπρέπειν. ὁ γοῦν Χαρικλῆς, ἐμμανέστατα, καὶ παρὰ φόβον ἐμβοήσας, εὐτυχεῖ ὦ εἶπε θεῶν ὁ Διὸς τοιοῦτος Ἄρης. καὶ ἅμα σπουδάζομεν, λιπαρεῖς τοῖς χείλεσιν ἐφ' ὅσον ἦν δυνατὸν ἐκτείνων τὸ αὐχένα, καταφιλή-

bat, & vites fœcundæ crebris racemis dependebant. Est enim Venus cum Baccho jucundior, quodque ab utroque dulce proficiscitur, est contemperatum. Quòd si à se invicem disjungantur, minùs exhilarant. Erant autem sub opacis hisce sylvis, amœna tabernacula, eorum usui qui intus vellent convivari comparata. Quò nonnulli quidem urbani rarò se conferebant: sed populi frequens turba solenniter conveniebat, re ipsa Veneri indulgentes. Postquam autem abundè plantis oblectati fuimus, in templum introivimus. Cujus in medio posita est, ex Pario marmore, opus sanè pulcherrimum, & diducto ore [3] paulum subrideus. Tota autem ejus pulchritudo detecta, nulla veste ipsam tegente, nuda conspicitur, nisi quòd oblita sui, altera manu pudenda abscondit. Tantum autem ars opifex valuit, ut solida adeò, duraque lapidis natura, singulis membris conveniret. Charicles igitur insanum quiddam & furibundum exclamans, O fortunatissime, inquit, Deorum Mars, qui propter hanc vinctus fuisti. Et simul accurrens, plenis labiis, quoad fieri potuit extento collo deosculabatur illam.

Ta-

1 Ἧττον εὐφραίνουσιν] Ἧττον ἐξευφραίνουσιν. Marc.

2 Τῶν μὲν ἀστικῶν] Τοῖς ἀστικοῖς opposuit, τὸ πολιτικὸν ὄχλον, &c. notabili discrimine. *Idem.* Mirum est Lucianum opponere τῶν ἀστικῶν τῷ πολιτικῷ ὄχλῳ· nam πόλις & ἄστυ urbem significant, & si hic locus bene se habet, fateor me non intelligere eam differentiam. Credo scripsisse Lucianum τὸ μὲν ἀγροικικόν. Nam habitantibus in agris non tam placent trichilæ & arborum implexarum umbracula, quippe quibus talia quotidie in suis sylvis, hortis & agris videntur. Urbium civibus vero, qui nihil aliud quam marmora & nudos lapides vident, jucundiora sunt viridaria & hortorum amœnitates & arborum comæ luxuriantes. Nam ut ait Satyra: —— *voluptates commendat rarior usus.* Ideo in eo Veneris luco urbani frequentes festum illud agitabant. *Palm.*

3 *Paulum subridens*] Veneris Gnidiæ templum, & lucum & statuam Lucianus egregiè est exequutus, ut & Plin. lib. 36. *Cogn.*

1 Κα-

θιγὴ δ' ἐφησὺς ὁ Καλλικρατίδας, καὶ νῦν ἀποθαυμάζειν. ἔστι δ' ἀμφίθυρος αὐτῆς ὁ νεὼς, καὶ τοῖς βέλεσι τοῦ Θεοῦ ἐδεῖν ἀπερίοπτος, καὶ κατὰ νώτου, καὶ ἵνα μηδὲν αὐτῆς ἀθαύμαστον ᾖ. δι' ὀμφαίας δὲ ἐν τῇ ἑτέρᾳ πύλῃ παρελθόντι, τοῦ ὄπισθεν εὐμορφίαν ἀφορᾶσαι. δέξαι δὲ ὄλον τὸν Θεὸν ἰδεῖν, εἰς τὸ κατόπιν ἐπιὼν περιέλθομεν. εἶτ' ἀνοιγείσης τῆς θύρας ὑπὸ τῆς κλεισθοφύλακος οἵας πιπτουσῶν γυναίων, θαμὰ αἰφνίδιον ἡμᾶς εἶχε τῆς κόμης. ὁ γὰρ ἀθαυμάστως, ἡσυχῇ πως μικρὸν βλέπων, ἐπὶ τὰ παιδικὰ μέρη τοῦ Θεοῦ κατώκνησεν, ἀθρόως πολὺ τῆς Χαρικλείας ἐμμανέστερον ἀνεβόησεν. Ἡρακλεῖς, ὅση μὲν τῆς μεγαφρένου ῥυθμὸς, πῶς δ' ἀμφιλαφεῖς αἱ λαγόνες, ἀγκάλισμα χειρὸς πλήρεις. ὡς δ' οὐ πεπέγασθαι τὰ γλουτὼν αἱ σάρκες ἐπικυρτοῦσιν, μὴ ἄρα ἐλλιπεῖς, αὐτοῖς ὀστέοις ὡσπερεμβρύαι, μήτε εἰς ὑπόγγυον ὄγκου χυμάτιον πίπτειν. τὰ δὲ τοῖς ἰσχίοις ἐπιφερόμενα ἐξ ἑκατέρου τύπου, ὅτε ἂν εἴπῃ τις ὡς ἡδὺς ὁ γάλως μηδὲ πᾶν, καὶ κνῆμαι, ἐπ' ὀλίγον πεπαμμένης ἄχρι ποδὸς, ἠκριβωμένοι ῥυθμοί. τοιοῦτον ἄρα Γανυμήδης ὑπὸ θεσπεσίᾳ, Διὶ τὸ νέκταρ ἡδίον ἐγχεῖ. ἐγὼ μὲν γὰρ Ἥβης, ὅτε ἂν ἐγὼ ἀφορισμένης, πατὴρ ἐδεξάμενον. ὑπηνεμικῶς τοῦτο δὲ Καλλικρατίδα βοῶντος, ὁ Χαρικλῆς ὑπὸ σφόδρα θάμβους, ὀλίγου δεῖν ἐπικύψαι πικρόν τι, καὶ ῥέον τὸ τοῖς ὄμμασιν πένθος ἀνυφαίνειν. ἐπεὶ δὲ ἐμμανέζειν ὁ κόρος ἡμᾶς ἀπελάκτισεν, ἐπὶ θατέρᾳ μηρῷ αὖθις εἱδόμην, ὥσπερ τὸ ἐνθῆτι κηλίδα. ἤλεγχε δ' αὐτὸ τὸν

Tacitè verò astans Callicratides, apud se mirabatur. Est autem biforis ipsius ædes, ut possint qui volunt Deam accuratè inspicere, etiam à tergo, utque nihil ipsius cum admiratione non spectes. Facilè itaque licet per alteram portam accedentibus, posteriorem decorem intueri. Proinde cùm nobis visum esset totam Deam videre, in posteriorem templi partem circumivimus. Ac recluſa janua ab ædituo, qui & ipse creditur mulier esse, repente ad pulchritudinem illam obstupuimus. Itaque Atheniensis ille: qui paulò antè tacitus intuebatur, visis Deæ partibus, quæ in pueris appetuntur: continuò longè quàm Charicles, insaniore modo exclamavit: Hercle quanta dorsi concinnitas: ut prominentes lumbi amplexantis manus implentes! quàm scitè circunscriptæ clunium pulpæ incurvantur, neque tenues nimis ipsis ossibus astrictæ, neque in immensam effusæ pinguedinem! Formarum autem, quæ coxis utrinque velut obsignantur, nemo dicere possit, quàm suavis sit risus: femoris & tibiæ in rectum protentæ ad pedem usque, accurata proportio. Talis igitur & Ganymedes in cœlo, Iovi nectar jucundiùs infundit. Non enim ego ab Hebe ministrante potum acceperim. Cùm autem hæc quasi numine quodam correptus Callicratidas exclamaret, Charicles præ vehementi stupore, propemodum diriguit, humidum quendam & manantem in oculis dolorem colliquans. Cæterùm postquam ab

admiratione satietas nos avertit, in altero femore maculam conspicimus, ut in veste labem. Cujus deformitatem arguebat reli-

ἀμφοῖν ἡ αὐτὴ τέχνη καὶ λίθου λαμπρότης. ἐγὼ μὲν οὖν πιθανῇ τέλεσι εἰκασίᾳ τοπάζων, φύσιν ὤμην καὶ λίθου τὸ βλεπόμενον εἶναι. πάθος γὰρ οὐδὲ τούτων ἐστὶν ἔξω. πολλὰ γὰρ τοῖς κατ' ἄκρον εἶναι δυναμένοις κωλοῖς, ἢ τύχη παρεμπεσὸν ζεύγνυσι. μέλαινα δὲ ἐπιπολῆς φυσικήν τινα κηλῖδα νομίζων, καὶ κατὰ τοῦτο ἐπῄνει Πραξιτέλους ἐθυμάζων, ὅτι καὶ λίθου τὸ δύσμορφον, ὡς τοῖς ἥκιστα ἐλέγχοις δυναμένοις μέρεσιν ὑπεκρύψειν. ἡ δὲ παρεστῶσα πλησίον ἡμῖν. ζάκορος, ἀπίστου λόγου καινὴν παρῴδησεν ἱστορίαν. ἔφη γὰρ οὐκ ἀσήμως ἡβῶντα νεανίαν, ἡ δὲ ἀξίωσις, ὀνώνυμον αὐτὸν ἐσίγησεν, πολλάκις ἐπιφοιτῶντα τῷ τεμένει. σὺν δειλαίῳ δαίμονι ἐραθῆναι τῆς Θεοῦ, καὶ πρωΐ μέσον αὐτὸν ἐνδιατρίβοντα τοῦ ναοῦ, καταρᾶς ἔχειν δεισιδαίμονος ἀγέσεως δύκησιν. ἔκ τε γὰρ τῆς ἑωθινῆς κοίτης, πολὺ προλαμβάνων τὸν ὄρθρον, ἐπιφοίτα, καὶ μὴ δύσιν ἄκων ἐξέβλεπεν οἴκαδε. τῷ δ' ὅλῳ ἡμέρᾳ ἀπαντικρὺ τῆς Θεοῦ καθεζόμενον, ὁρᾶς ἐπ' αὐτῷ διλωικῶς τὰς τῶν ὀμμάτων βολὰς ἀπηρείδειν. ἄσημοι δ' αὐτοῦ ψιθυρισμοί, καὶ κλεπτομένης λαλιᾶς, ἐρωτικαὶ διεπερῴνων μέμψεις. ἐπειδὰν δὲ καὶ μικρᾷ τῶν πάθους ἑαυτὸν λάθοι κηλήσας θελήσειε, προτείνων, τῇ δὲ τραπέζῃ πέπαρκε ἀστραγάλας Λιβυκὰς δορκὰς ἀπτελεμήσας, διεπείρυε τῷ ἐλπίδι. καὶ ἔκαλον μὲν ἐπὶ σκοπῷ, μάλιστα δ' εἴ ποτε τῷ Θεῷ αὐτῷ δύσκολήσειε, μηδενὸς ἀστραγάλου πεσόντος ἴσῳ χημαλῷ, προσκυνῶν, ἐπιθυμίας τοὔνομα ἐπῳδὴν ἐπῳδῶν ἐπιλέγων. ἐπεὶ δὲ καὶ ἐπὶ τῷ ἀστραγάλῳ τῷ ἑνὶ ἐπὶ τῷ ἑτέρῳ ἐπιθυμίας τοὔνομα ἐπῳδὴν ἐπῳδῶν ἐπιλέγων. ἐπεὶ δὲ καὶ ἐπὶ τῷ ἀστραγάλῳ τῷ ἑνὶ ἐπὶ τῷ ἑτέρῳ

quus totius marmoris nitor. Itaque ego verisimili conjectura veritatem colligendo, id quod apparebat, ex natura lapidis esse existimabam. Nam neque hujuscemodi rerum casus alieni sunt. Et iis quibus summè pulchris licebat esse, multa fors impedimenta objicit. Proinde nigrum nævum marmori innatum ratus, etiam hac parte Praxitelem admirabar, quod eam lapidis deformitatem in iis partibus abscondisset quæ minus reprehendi possent. At ea quæ nobis adstabat æditua, novam incredibilis orationis historiam tradidit. Dixit enim adolescentem quendam non obscuro loco natum (nomen autem taceri fecit actio) crebrò ad delubrum hoc ventitantem, infœlici quodam genio impulsum, Deam hanc amasse, & quia totos plerumque dies in templo commorabatur, ab initio religiosæ sanctimoniæ existimationem obtinuisse. Nam statim à lecto matutino, multò auroram prævertens, huc ventitabat, ac post solis occasum invitus domum repetebat: totumque diem è regione Deæ sedendo, rectas oculorum faces in ipsam assiduò defigebat: atque interim nescio quæ secum susurrabat, cumque loquentia subriperetur, amatorias peragebat querelas. Et cum vellet affectus illius molestiam paulum lenire, astatus Deam, quatuor talos Libycæ capreæ in mensam denumerando, lusu spem experiebatur. Ac quoties jecerat id quod intendebat, maximè siquando Deam ipsam feliciore jactu sortitus erat, nullo talo pari figura cadente, adorabat eam, sperans se id esse consequuturum quod ex-

1 Καὶ κλεπτομένης λαλιᾶς] Καὶ κατατομένης λαλιᾶς, Mss.

1 Καὶ

ξειας νομίζων. εἰσὶ γοῦν ἁπλῶς φιλεῖ, φαύλως κἂν τὰ τραπέζης ῥίψειεν, οἷόν ἐπὶ τὸ δυσφημότερον ἀναπαίειν, ὅλῃ Κνίδῳ καταρωμένῳ, ὡς ἐπ' ἀνηκέστῳ συμφορᾷ, καὶ κατηφεῖ. καὶ δὴ ὀλίγα συναρπάσας, ἑτέρῳ βόλῳ τὸν πρὶν ἀστοχίαν ἐπηνόρθωσεν. ἤδη δὲ πλέον αὐτῷ τὰ παίγνια ἐρεθιζόμενα, τοῖχος ἅπας ἐκαρφοῦτο, καὶ πᾶς μαλακὸς δένδρου φλοιὸς Ἀφροδίτην καλὴν ἐμήνυσεν. ἐπῃνεῖτο δ' ἐξίσου Διὸς Πραξιτέλης. καὶ πᾶν ὅ, τι κειμήλιον εὐπρεπὲς οἶκοι φυλάττοιθ', τοῦτ' ἐκεῖ ἀνάθημα τῇ Θεᾷ. πέφρικε, μὴ σφοδρὰ τὸ κἀκεῖθεν πόθεν ἐπιπέσοις ἀπονοήσασι. εὑρίσκῃ δὲ τὸ λάμπρον τῆς ἐπιθυμίας μαρτύριον. ἤδη γὰρ ἐπὶ δύσιν ἡλίου κλινοῦντος, ἡρέμα λαθὼν τοὺς παρόντας, ἔπειθε τὴν θύρας παρεισρύῆναι. καὶ τοὺς ἀφανοῦς εὐδοκίμου, χαλὸν δ' ἀναπεῖσαι ἠτείμα. σωφρόνως γὰρ τὸ ζακόρον ἔξωθεν τὴν θύραν ἐφελκυσαμένου, ἔνδον ὁ κρυπτὸς Ἀγχίσης καθεῖρκτο. καὶ τί γὰρ ἀρρήτου νυκτὸς ἐγὼ τόλμαν, ἢ ἄθλον, ἐπ' ἀκριβεῖς ὑμῖν διηγήσομαι; τὸ ἐρωτικῶν ἁβρολογιῶν ἴχνη τοῦτο μεθ' ἡμέραν ὤφθη, καὶ τὸ κοῖλον εἶχεν ἡ Θεὸς, ὧν ἔπαιζεν ἐλίγχου. αὐτὸν γοῦν τὸ νεῦσιμον, ὡς ὁ δημώδης ἔφρεῖ λόγος, ἢ κἂν πέτρᾳ φασὶν, ἢ κἂν πελαγίᾳ κύμασιν ἐνεχθῆναι, παντελῶς ἀφανῆ γένοιτο. τοῦτο τὸ ζακόρον διηγεμόνης, μεζόνως δὲ λόγου ἀφεσοῦσας, εἶπεν ὁ Χαρικλῆς, ἀκόν τὸ θῆλυ καὶ λίθινον ἦ, φιλεῖ τινα. πόθεν οὖν τις ἔμψυχον ἄδε τοιοῦτο κάλλος; ἆρ' οὐκ

expetebat. Sin autem, uti ſolet, malè per menſam jeciſſet, & tali in pejoris ominis partem ſurrexiſſent, toti Gnido malè precabatur, quaſi ob immedicabilem, funeſtamque cladem: & paulò poſt correptis illis, alio jactu priorem errorem emendabat. Iam verò cùm affectus ejus magis irritaretur, totus paries inſculpebatur, omniſque mollis arboris cortex formoſam Venerem prædicabat. Eodem autem in pretio cum Iove Praxiteles erat. Et quicquid pretioſæ ſupellectilis domi ſervabatur, id in donarium Deæ offerebatur. Poſtremò, nimia deſideriorum vehementia in eo in inſaniam verſa eſt: & inventa eſt ejus cupiditatis maſtupatrix audacia. Cùm enim Sol ad Occaſum jam inclinaret, ſenſim ita ut qui aderant non animadverterent, poſt januam clam irrepſit: & in intima parte ſtans, ut cerni non poſſet, ita ſe tacitus continebat, ut propemodum non ſpiraret. Ædituis autem januam foris pro more trahentibus, novus iſte Anchiſes intus eſt concluſus. At quid ego arcanæ noctis audaciam accuratiùs vobis exprimam, aut quiſpiam alius? Amatoriorum amplexuum veſtigia hæc poſtridie conſpecta ſunt: & maculam hanc habebat Dea, eorum quæ paſſa erat, indicem. Ipſum verò adoleſcentem, ut vulgo fertur, vel de ſaxis, ajunt, vel in marinos fluctus præcipitem datum, omnino evanuiſſe. Atque hæc cùm miniſtra templi narraret, interea exclamans, Charicles, Igitur fœmineum genus, inquit, etſi ſit ſaxeum, amatur. Quid autem ſiquis animatam videret iſtiuſmodi formam? an-

1 Καὶ πᾶς μαλακὸς δένδρου φλοιὸς] Notum ex Theocrit. Virg. Ariſten. *Bourd.*

ἐν ἡ μία νὺξ τ Ζ Διὸς σκήπτρων ἐπιμᾶτο; μειδιάσας ὁ Καλλικρατίδας, οὐδέπω φησὶν ἴσμεν ὦ Χαρίκλεις, εἰ πολλῶν ἀκουσόμεθα τοιούτων διηγημάτων, ὅταν εἰς Θεσπιάδας ἡμᾶς ἔλθωμεν. καὶ νῦν ὁ τοῦ σοῦ ζηλωμένης Ἀφροδίτης εὐαρμοστὸς ἐπὶ τοῦτο δεῖγμα, πῶς ἐρωμένῃ ἔοικε Χαρικλείας, ἄγαν πιθανῶς μοι ἔδειξε λέγειν ὁ Καλλικρατίδας. ἔφη γοῦν, ὡς ὁ ἐρασθεὶς νεανίας, παντάπασι χολῆς λαβόμενος, ὥσθ' ἕτερον ἢ παῖδας ἔχειν ἐξουσίαν κρεσσῆναι, παιδικῶς τῷ λίθῳ προσωμίλησε, βουληθεὶς οἶσθ' ὅπως μηδὲν προσθεῖναι τὸ ἧλυ. πολλῶν δὲ ἀχρείων ἀφυλακτημένων λόγων, τὸ συμμιγῆ καὶ ἀπαίσιος ἐμὲ θόρυβον, ἄνδρες εἶπον ἑταῖροι, τὸ κοῦ κόσμου ἕνεκα ζητήσας, ὡς δύσχρηστός ἐστι νόμος παιδείας. ἀπαλλαγέντες δὲ τὸ ἀπάκτου, καὶ πέρας οὐδὲν ἐχούσης φιλονεικίας, ἐν μέρει ὑπὲρ τοῦ αὐτὸς ἑαυτῷ δόξης, ἐκφέρωμεν λόγους ἐπιτείνασθε. καὶ γὰρ οὐδέπω καιρὸς ἐπὶ ναῦν ἀπιέναι. τῇ δὲ σχολῇ κατεχρησέον εἰς ἱλαρίαν, καὶ μὴ σπουδῆς ὠφελίᾳ συνεπόμενον ἀπορδῆν. ὑπεξιόντες δὲ τοῦ θεοῦ, πολὺς γὰρ ὁ κατ' εὐσέβειαν ἐπιφοιτῶν ὄχλος, εἰς ἓν τῶν τοῦ συμποσίου ἀποκλίνωμεν, ὅπως δ' ἠρεμίας ἀκούσεσθε, καὶ λέγειν ἔτι ἦν βουλομένοις, ἐξῆν. μεμνῆσθαι δὲ ὡς ὁ τήμερον ἀπηνθεὶς, οὐκ ἔτ' αὖθις ἡμῖν περὶ τῶν διοχλήσει. καλῶς ἔδοξε ταῦτα λέγειν. καὶ συγκατανευσάντων, ἐξιέναμεν. ἐγὼ μὲν ἡδέμενος, ἐδιμιᾶς με πιεζούσης φροντίδος. οἶσθ' ἐπὶ συνουσίας, μεγάλου ἐν ἑαυτοῖς σκίψιν ὄντων καὶ κατὰ κυκλοῦντες, ὡς περὶ τ ἀποπομ-

annon una nox Iovis ſceptris æquiparetur? Subridens autem Callicratidas, Nondum, inquit, ſcimus Charicles, an multas hujuſmodi narrationes audituri ſimus, ſiquando Theſpias venerimus. Et nunc ſanè Veneris illius quam æmularis, manifeſtum eſt hoc indicium. Quo pacto, interrogante Charicle, admodum veriſimiliter dicere Callicratidas viſus eſt mihi. Dixit enim, amatorem illum adoleſcentem, otio noctis ſolidæ potitum, ita ut totam iſtius affectus exatiandi facultatem haberet, quaſi cum puero, cohæſiſſe marmori, cùm vellet nimirum, neque anteriori parte eſſe fœminam. Multis itaque abſque delectu effutitis verbis, compoſito illorum tumultu promiſcuo, Viri, inquam, amici, modeſtam inſiſtite diſputationem. Etenim decora eſt eruditionis lex. Sublata igitur hac incompoſita, & nullum finem habente contentione, viciſſim pro ſua uterque ſententia, orationem inſtituite. Nondum enim tempus eſt ad navem redeundi, hocque otio utendum ad hilaritatem, & ad ea ſtudia quæ cum delectatione prodeſſe poſſint. Proinde hinc è templo abſcedentes (multa enim turba religionis gratia huc ventitat) ad unum ex conviviis accumbamus, ut per otium & cum ſilentio, & audire, & dicere quæ cuique libet, liceat. Illud autem memineritis, quòd qui hodie victus fuerit, is non ampliùs de iiſdem nobis moleſtus futurus ſit. Viſus ſum rectè hæc dicere: iiſque comprobantibus eximus: ego quidem lætus, nulla me premente cura: illi verò cogitabundi, magnam in animis ſpeculationem ſurſum ac deorſum verſantes, perinde ac ſi de prioribus par-

πίας ἀγωνιεῦμαι Πλατταιᾶσιν; ἐπὶ δὲ ἥκομεν οἷς ἡ συνουσία, καὶ παλίσκιον, ὥρας θέρους ἀναπαυτήριον, ἡδὺς εἰπεῖν ὁ τόπος ἐμοὶ, καὶ γὰρ οἱ κατὰ κορυφὴν λιγυροὶ ὑπηχοῦσι τέττιγες, ὁ μέσος πάνυ δικαιοτάτως καθιζόμενος, αὐτικὰ ἐπ' αὐτοῖς ὀφρύσι τὴν Ἡλιείου ἔχειν. ὡς δὲ ἀμφότερα ἔγνω πλεῖον ὑπὲρ ἑαυτοῦ, σίνα χρὴ πρότερον εἰπεῖν, ἐπειδὴ Χαρικλῆς ἐλελόγχει πρότερον, ἄρχεται τοῦ λόγου δεξιλαβόμενος. ὁδὶ, τῇ [1] δεξιᾷ τὸ προσωπον ἀναπτερώσας, ἠυξατο, καὶ μικρὸν ἐπισχὼν, ἄρχεται τῇ δὲ πρῶ Σὲ δίκαιόν ἔστ' ὑπὲρ σοῦ λόγων Ἀφροδίτη, σὲ βουλὴν σὴ ἐμοὶ δύσις καλιοῦσιν. ἄπασιν μὲν γὰρ ἔργων, κοὐ βραχὺ τὰ ἰδίας πειθοῦς ἐπισπάσης, πλεῖστον ἴσον. οἱ δ' ἐμοὶ λόγοι, εἰρεπῶς σοι δίκη). σὺ γὰρ αὐτῶν γνησιωτάτη μήτηρ. ἴθι δὴ γυναικὶ συμπροθοῦ, ὦ θήλεια. χαίρουσι γὰρ καὶ τοῖς ἀνδράσι μᾶλλον ἄρρεσιν, ὡς ἐθισθήσεσθε. ἄγωγ' ἐν δίδυς τὸ δεξιᾷ τὸ λόγε, τὴν προμήτορα, καὶ πάσης χθονὸς ἀστοτόρισον, ὧν ἀξιῶ, μάρτυρα ἐπικαλοῦμαι. λέγω δὲ [2] τὴν ἱερὰν τὴ ὅλην φύσιν. ἣ τὰ μὲν πρῶτα πηξαμένη φυσικὰ τὸ κόσμε, γῆν, ἀέρα, πῦρ, ὕδωρ, τῇ τούτων ἄκρατον κρᾶσιν τούτων ἐπικρατοῦσι τῶν ἐξωμογένησεν ἔμψυχον. ἐπισταμένη δ' ὅτι θνητῆς ἕκαστον ὕλης διαπεφυκέναι, καὶ βραχὺς χρόνος ὁ τὸ ζῆν ἑκάστοις περιθεὶς, τὴν ἑτέρᾳ φθορὰν, ἄλλα γένεσιν ἐμηχανήσατο, καὶ τῷ

partibus apud Platæas essent decertaturi. Postquam autem venimus in densum & opacum, pro æstatis tempore, quietis locum, Suavis hic locus, inquiens ego, Nam supra verticem canorum resonant cicadæ, in medio more judicis, consedi, ipsam illam superciliis Eliæam præ me ferens. Proposita autem utrisque sorte, utrum priore loco dicere oporteret, posteaquam Charicles priorem locum sortitus est, continuò ut orationem auspicaretur, hortatus sum. Ille verò postquam faciem dextra paululum attrivisset, ac paulisper hæsisset ad hunc modum orditur: Te domina Venus, te auxiliatricem mihi pro te dicenti meæ preces vocant. Nam cuicunque operi, vel tantillum propriæ suadelæ instillaveris, absolutissimum esse solet. Tum verò amatorii sermones tua opera magnopere indigent: quorum es maximè germana mater. Ades itaque mulieribus patrona, tu cùm sis fœmina. Largire autem & viris ut maneant mares quales nati sunt. Ego igitur statim ab initio orationis, primam omnium matrem, primamque generationis radicem, eorum quæ propono, testem advoco. Dico autem sacram illam Vniversorum naturam, quæ primis illis inter se conglutinatis mundi elementis, terra videlicet, aëre, igne, & aqua, mutua illorum & temperata commixtione, omne procreavit animatum. Deinde sciens nos esse materiæ mortalis opificium, & breve vitæ tempus unicuique præstitutum, effecit ut unius interitus, alterius esset ortus, & mo-

1 Δεξιᾷ τὸ προσωπον ἀναπτέρωσας] Dixi alibi, hoc sæpe repetit Lucianus. *Bourd.*

2 Τὴν ἱερὰν τὴν ὅλην φύσιν] Hac de re copiosè Interpretes Lucretii. *Idem.*

θνήσκοντι, τὸ πεπόμενον ἀντιμέτρησιν, ἵνα ταῖς παρ' ἀλλήλων διαδοχαῖς εἰς τὸν ἀεὶ χρόνον ζῶμεν. ἐπεὶ δ' ἓν οὐκ ἦν ἐξ ἑνὸς τι γενέσθαι, διπλοῦν ἐποίησε τὴν φύσιν ἑκατέρου τῶν γενῶν, καὶ τὸ μὲν ἄῤῥεν, ἰδίας καταβολὰς σπερμάτων χαλασάμενον, τὸ θῆλυ δ' ὥσπερ γένους τι δοχεῖον ὑπεφήνασε, κοινὸν ἓν ἀμφοτέροις ὑπὸ πόθου ἐγκαρσιμένον, συνέζευξεν ἀλλήλοις ἱμερον ἀνάγκης ὅσον, καὶ διαφύλαξαι μένειν ἐπὶ τῆς οἰκείας φύσεως ἑκάτερον. καὶ μήτε τὸ θῆλυ ἐκ τῆς φύσεως ἄῤῥενος θέλειν, μήτε τὸ ἄῤῥεν ἀπείρατον μαλακίζεσθαι. διὰ τοῦτο αἱ σὺν γυναιξὶν ἀνδρῶν ὁμιλίαι, μέχρι δεῦρο τὸν ἀνθρώπινον βίον ἀθανάτοις διαδοχαῖς φυλάττουσιν. οὐδεὶς ἄνηρ ἀπ' ἀνδρὸς αὔξεσθαι φύεται. δυοῖν δ' ὀνομάτοιν σεβασμίοιν πᾶσαν τιμὴν μόνοις, ἐξ ἴσου πατρὶ μητρὶ προσκυνοῦνται. κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν ἔθ' ἡρωϊκὸν φρονῶν ὁ βίος, καὶ τῶν γαίτοις θεῶν σέβων ἀρετὴν, οἷς ἐνομοθέτησεν ἡ φύσις ἐπιδέρκεσθαι. καθ' ἡλικίας μέτρα γυναιξὶ ζυγνύμενοι, γλυκαίνουσι πατέρες ἐκγόνοις τέκνων. ἔπειτ' μικρὸν δὲ ὁ χρόνος ἀπ' ἐκείνου δὲ μεγάθους εἰς τὰ τῆς ἡδονῆς καταβαίνουσι βάραθρα, [1] ξένας ὁδοὺς, καὶ παρηλλαγμένας ὁπολαύσεως ἐπιόντες. εἶτ' ἤδη πάντα τολμῶσα τρυφὴ, τῇ φύσει αὐτῇ παρηνόμησε. καί τις ἄρα τοῦ ὀφθαλμοῖς τὸ ἄῤῥεν εἶδεν ὡς θῆλυ, δυοῖν θάτερον, ἢ τυραννικῶς βιασάμενος, ἢ πείσας παιδέρως. συνῆλθε δ' εἰς μίαν κοίτην μία φύσις. αὐτὰς δ' ἐς ἀλλήλους ὁρῶσας, ἃ θρᾶσυ, ἃ πάσχουσιν

morienti quod nascitur rependit, ut mutuis successionibus in perpetuum vivamus. Quoniam verò fieri non poterat ut ex uno aliquid procrearetur, duplicem in unoquoque genere naturam effinxit, largitus maribus seminis propriam emissionem, fœminam verò ceu genituræ receptaculum faciens. Communi igitur utrique generi indito desiderio, illos inter se conjunxit, sancta necessitatis lege præscripta, ut in propria natura uterque maneat, nec præter naturam marem fœmina, nec mas fœminam turpiter agat. Atque hoc pacto virorum cum mulieribus consuetudines, in hoc usque tempus, hominum vitam successionibus immortalem conservant. Nullus vir ex viro se natum esse gloriatur: sed intra duo venerabilia nomina, omnis honor manet, eorum qui ex æquo patrem ac matrem adorant. Initio igitur cùm adhuc heroica saperet vita, & vicinam Deorum coleret virtutem, legibus à natura constitutis obtemperabat. Ac servato ætatis modo, cum mulieribus conjuncti, generosorum patres fiebant liberorum. Verùm paulatim tempus ab illa magnitudine ad voluptatis voragines descendens, novas & commutatas fruendi vias aperuit. Deinde, quæ nihil non audet voluptas, naturæ legem violavit. Quare aliquis primus oculis marem conspexit, tanquam fœminam, duorum alterum, aut tyrannica vi cogens, aut dolosis verbis inducens. Venitque una in unum lectum natura: nec cùm se coëuntes conspicerent, eorum quæ faciebant, aut patiebantur, ipsos puduit,

1 Ξένας ὁδοὺς] Sic Latini istud obscenum *viam* & *locum* dixerunt. *Bourd.*

1 Κατὰ

ἡδέως τε. [1] κ᾽ πετρῶν δ᾽ φασιν ἀγρίων πτερύγαντες, ὀλίγης ἡδονῆς ἀνίκητα κλάσαντο μεγάλω ἀδικίαν. εἴποις μέλι εἰς τοσοῦτον τυραννικῆς βίας ἡ τόλμα προήκειν, ὡς μέχρι σιδήρου τὴν φύσιν ἱεροσυλῆσαι. τ᾽ δ᾽ ἀρότειον τὸ ἄρρεν σκευάσαντες, ἰσχὺν ἡδονῆς παρέλκουσι μέτρα. οἱ δ᾽ ἄθλιοι, κ᾽ δυσχαῖς, ἵν᾽ ἐπαθλέον ὦσι παῖδες, ὑδὲ ἐπ μόνοις ἄνδρες, ἀμφίδολον ἄνισμα διπλῆς φύσεως, ὅτ᾽ εἰς ὃ μεῖναι φυλαχθέντες, ὅτ᾽ ἔλαττες ἐφ᾽ ὃ μετέδησαν. τὸ δ᾽ ἐν νεότητι ἀθρόαν μείναν ὄλος, εἰς γῆρας αὐτὸς μερίσαι σφόδρα. ἅμα γὰρ ἐν παισὶν ἀριθμοῦνται, κ᾽ γεγηράκασιν, ὑδὲ ἀνδράσι μεσείχμιον ἔχοντες. ὕπνος ἡ μακρός, ἐ πολὺς κακῶ διδάσκαλος τρυφῆ, ἄκλινα ἀπ᾽ ἄκμης ἡδονὰς ἀναμχύντως ἐπινοῦσι, μέχρι τ᾽ ὑδὲ ἐπιθυμίαν δυνάμενοι δύπρεπῆ νόσον κατάλιθεν, ἵνα μηδὲν ἀγνοῇ μέρος ἀσελγείας. εἰ δ᾽ ἐφ᾽ ὧν ἡ σοφιστικὸς θεσμὸς ἔταξεν, ἡμᾶς ἔκρινε ἰδύντα. πῶς μ᾽ γυναικῶν ἂν ὁμιλίας ἠρεμήσειμεν, κ᾽ παιδὸς ἐνείδους ὁ βίος ἐκφλέγουσι. ἀμέλει τοῖς ὑδὲν ἐκ ποιητῆς ἀφθόνους ἀναφύσεως ἀναπαράξαι δυναμένοις ζώοις, ἄχαλκος ἡ τ᾽ φύσεως νομοθεσία φυλάττει. λέοντες, ὅτ᾽ ἐπιμιγνύονται λέουσιν, ἀλλ᾽ ἡ κ᾽ κρεῶν Ἀφροδίτη ἐστὶ τὸ θῆλυ τὴν ὄρεξιν αὐτῶν σκιρτᾷ. [2] ταῦροι ἀγελάρχης βουσὶν ἐπιθύνουσι, κ᾽ κριὸς ὅλω τὴν ποίμνιον ἄρρεν πληροῖ σπέρματος. τί γ᾽, ὁ σοῦν μὲ δύνας μεταδιώκουσι κάπροι, λυκίσκας δ᾽ ἐπιμίγνυσιν λύκοι; καθόλου δ᾽ ὀπτῶν, ὅθ᾽ οἱ ἄγελα ροιζοῦντες ὄρνες, ὅθ᾽ ὕσει τὴν ὑγρὰν κατ᾽ ὕδατος ἕλκει duit. Et quod, ajunt, semine per steriles rupes projecto, brevem voluptatem magna infamia permurarunt. Dixeris verò tyrannicæ violentiæ audaciam eò usque esse progressam, ut jam sacrilego ferro naturam deprædentur. Et masculo maribus exhausto, supervacaneos voluptatis modos invenerunt. Miseri autem illi & infœlices, ut eò magis pueri sint, non ampliùs viri manent, ambiguum naturæ duplicis ænigma, cùm neque ad quod nati sunt, conserventur, neque id, ad quod transiêre, habeant: & flos ille qui in juventute permanet, eos in præmaturum senium tabefacit. Simul enim pueris annumerantur, & consenuerunt: nullum virilis ætatis intervallum habentes. Ita scelesta illa, & omnis mali magistra mollities, voluptates impudicas, aliam ex alia, excogitando, in eum morbum, qui neque decorè dici possit, prolapsa est, ut nullam obscœnitatis partem ignoraret. Quòd si in iis, de quibus Providentia legem sancivit, unusquisque nostrùm sese firmaret, mulierum congressu contenti essemus: & ab omni probro pura foret vita. Certè inter ea animantia, quæ nihil ex mala affectione depravare possunt, illibata naturæ lex custoditur. Leones non insaniunt in leones, sed venus tempestiva, libidinem eorum in fœminam excitat. Taurus armenti dux cum bobus miscetur: & Aries totum gregem masculo implet semine. Quid autem? annon suum cubilia sectantur apri, lupas autem ineunt lupi? Et ut in summa dicam, neque quæ aërem perstrepunt aves, neque quæ humidam

1 Κατὰ πετρῶν ἀγρίων] De hoc Prover. Paræmiogr. *Bourd.*

2 Ταῦροι ἀγελάρχης] Longus lib. 4. *Idem.*

λῆξιν. ἀλλ' ὅδ' ἐπὶ γῆς τι ζῶον, ἄῤῥιζον ὁμιλίας ἐπιῤῥίχθη, μήθ' ἁπτῆς τῆ θαλάσσης τε θηλείας τε δέησεται. ὑμεῖς δ' ὦ μάτην ἐπὶ τῷ φρονεῖν εὐλογάμβροι, θηρίον ὡς ἀληθῶς φαῦλον ἄνθρωποι, τίνι κενῇ νόσῳ δεδυσμήνασθε, ἐπὶ τῷ κατ' ἀλλήλων ὕβρει ἡδόμενοι; τίνα δ' ψυχῆς τοφλὸν ἀναισθησίαν κεκτήμενοι, ἀμφοῖν ἠσχήκατε, φεύγοντες ἃ διώκειν ἔδει, & διώκοντες ἀφ' ὧν ἔδει φεύγειν; & καθ' ἕνα τοιαῦτα ζηλῶν πάντων ἑλομήμην, ἵνα δὲ εἰς ἅπαξ. ἀλλὰ γὰρ οὐ τοῖς συκοφαντικοῖς καὶ ὁ θυμούμενος ἀναφύεται λόγος, ὑφ' ὧν παιδικαὶ μὲν ἀκοαὶ, πλείων δὲ τῶν λογισμῶν φαυλίζονται. τὸ δ' ἤδη κατὰ φρόνησιν εἰς ἄκρον ἦκον, οὐκ ἂν ὑπαχθῆναι δύναιτο. ψυχῆς γὰρ ἔρωτι πλάττονται, καὶ τὸ μὲν σώματος εὐμορφον αἰδοῦνται φιλεῖν, ἀρετῆς δὲ καλὸν αὐτὸς ἐρασταί. ἐφ' οἷς μοι πολλάκις καγχάζειν ἐπῆρται. τί γὰρ παθόντες ὦ σεμνοὶ φιλόσοφοι, τὸ μὲν ἤδη μακρὰ χρόνῳ διδοὺς ἑαυτῷ πεῖραν ἀποῖον ἐστι, ᾧ πολλὰ σωφρονήσαι, & γήρως δρεπτὸν μαρτυρεῖ, δι' ὀλιγωρίας ἀπαμπίπτε. πᾶς γὰρ ὁ σοφὸς ἔρως ἐπὶ τὸ νέον ἐπῄρτηται, μηδέπω τῶν λογισμῶν ἐν αὐτῷ πρὸς ἃ πεπαίσονται κρίσιν ἐχόντων. ἡ νόμου ἐστὶ, πᾶσαν μὲν ἀμορφίαν πονηρίας εἶναι καλέκτρον. σὺν δ' ὡς ἀγαθὸν ἐπαινεῖ τὸ καλόν. ἀλλά τοι κρεῖττόν μέγα ἀληθείας σωφρόνων Ὅμηρον, Εἶδος, τίς ἀκριδόφρων φίλῳ ἀνήρ;

Ἀλλὰ θεὸς μορφὴν ἔπασι τέρφ. οἳ δέ τ' ἐς αὐτὸν
Τερπόμενοι λούσασι, δὲ ἀσφαλέως ἀγορεύῃ,

midam aquæ ſortita ſunt manſionem, neque etiam aliquod in terris animal congreſſum maris appetit, ſed manent inter ea immota Providentiæ decreta. Vos verò homines qui truſtra nomine ſapientiæ bene auditis, animal revera malum, quonam novo morbo delinquentes in mutuum flagitium provocati eſtis? Quonam animi cæco ſtupore effuſo, adeò utraque aberratis à via, ea fugientes quæ ſectari, & ſectantes ea quæ fugere oportebat? Quæ ſi quiſque ſingulatim imitari velit, ne unus quidem ſupererit. At enim hìc Socraticis præclara illa renaſcitur oratio, qua pueriles aures, perfectis ratiocinandi viribus adhuc carentes, decipiuntur. Illud autem quod jam per prudentiam ad ſummum evaſit, ſubduci facilè nequit. Animi enim amorem quendam comminiſcuntur, & cùm corporis pulchritudinem amare vereantur, virtutis ſeſe vocant amatores: ob quæ mihi ſæpe accidit ut in cachinnos erumpam. Quare ô venerandi philoſophi, quod jam longo tempore ſui experimentum præbuit, quale ſit, cui canities conveniens, & ſenectus virtutis dat teſtimonium, per negligentiam dimittitis? omnis autem præclarus ille amor in juvenem concitatur, cùm vis ratiocinandi nondum habeat ad quæ judicium convertat? An lex hæc eſt, ut omnis quidem deformitas pravitatis damnetur, quod verò pulchrum eſt, id ſtatim tanquam bonum laudetur? At juxta magnum illum veritatis interpretem Homerum,

Alius pulchro minùs enitet ore.
At formam eloquio Deus ornat, eumque tuentur
Læti omnes: ſuavi intrepidus commixta pudore,

His

Αἰδῖ μειλιχίῃ. μῦ ἦ πρίπε ἀγορομήσιον.
Ἐρχόμενον δ' ἀνὰ ἄστυ, θεὸν ὡς εἰσορόωσι.
καὶ πάλιν εἶπέ που λίγων,
Οὐκ ἄρα σοί γ' ἐπὶ εἴδει, καὶ φρένες ἦσαν.
Ἀμείνων δ' καλῶ Νιρέως ὁ σοφὸς Ὀδυσσεὺς πολὺ ἐπαινεῖται. πῶς ὦν φερώμεσθα μοι, ὦ δικαιοσύνης, ἢ τὰ λοιπῶν ἀρετῶν, ἃ πλείοις ἀνδράσι συγκλήρου εἰλήχασι τάξιν, ἐδεῖς ἔρως ἐντρέχει, τὸ δ' οὐ πᾶσιν κάλλους ὀξυδερκὲς ὁρμὰς παθῶν ἐκκρίνει; πάντα γὰρ ἐρᾶν ἔοικε Φαίδρου ὑπὸ Λυσίου ὦ Πλάτων, ὃν ἐξεδίωκεν, ἢ τὸν ἀρετὴν φιλεῖν Ἀλκιβιάδου εἰκὸς ἦν, διότι ἠκριβομάζει τὰ Θείων ἀγάλματα, καὶ τὸν ἐν Ἐλευσῖνι πλεστὸν αἰ ἀδύτοι πότον ἐξορχοῦνται φωναί. τίς ἐφεσὶς ὁμολογεῖ γίνεσθαι, ἐκθεσθιδομένων Ἀθηνῶν, καὶ Δεκελείας ἐκκοπτιζομένης, ἐ βίᾳ τυραννίδα βλέπουσα; ἀλλ' ἄχρι μὲν ἐδέπω καὶ τὸ ἱερὸν Πλάτωνα ἐκώλυον ἐμπίπλασθαι, πᾶσιν ἐπήρατος ἦν. μειρακίσκος δ' ἀπὸ ἐς παιδὸς εἰς τὸ ἄνδρα, καθ' ὃν ἡλικίαν ἡ τῶν ἀπλῶς φερώνης ὁλόκληρον εἶχε τὸ λογισμόν, ὑπὸ πάντων ἐμισεῖτο. τί δὴ πάσχουσι αἰσχροῖς ὀνομάτων ἐπιχεόμενοι αἰδῶ, ψυχῆς ἀρετὴν λίγουσι τὴν ἐν σώματος εὐπρέπειαν, οἱ φιλόκαλοι μᾶλλον, ἢ φιλόσοφοι; καὶ τοῦτο μὲν ἡμῖν ὑπὲρ ἐν μὴ δοκεῖν ἐπισήμων ἀνδρῶν φιλαπεχθημόνως μεμφησόμεθα, ἐπὶ τοσοῦτον εἰρήσθω. μικρὰ δ' ἀπὸ τ' ἄγαν ἀκριβῆς ἐπὶ τὴν ὑμετέραν ὦ Καλλικρατίδα καταβὰς ἡδονὴν, ἐπὶ δεῖξω παιδικῆς χρήσεως πολὺ τὴν γυναικείαν ἀμείνω. καὶ τόλμα σιγῶ τον, ἐμὲ πᾶσι

Hic fatur, medioque in cœtu præstat honore.
Perque urbem aspiciunt gradientem numinis instar,
Rursùm alibi dixit,
At tibi formoso sub corpore nulla fuit mens.

Certè formoso illo Nireo cordatus Vlysses magis laudatur. Quo pacto igitur sapientiæ quidem, aut justitiæ, cæterarumque virtutum, quæ cum perfectis viris consortem nactæ sunt ordinem, nullus amor incessit, illa verò quæ pueris inest forma vehementissimos affectuum impetus excitat? Prorsus igitur Phædrum ô Plato amare oportebat propter Lysiam, quem prodidit: aut Alcibiadis virtutem diligere par erat, quia Deorum statuas mutilabat, & in sacris Eleusiniis inter potandum voces mysteria produnt. Quis confitetur se amatorem factũ esse cùm Athenæ proderentur, & Decelia muris cingeretur, & vitæ tyrannidem videret? At donec quidem barba nondum, juxta sacrum illum Platonem, obsitus erat, omnibus fuit amabilis. Sed postquam à puero in virum transiit, qua ætate intellectus, qui hactenus fuerat imperfectus, integram ratiocinandi vim obtinebat, ab omnibus odio habebatur. Quid igitur turpibus affectibus vocabulorum inscribentes verecundiam, animi virtutem appellant corporis elegantiam, juvenum isti amatores magis quam sapientiæ? Atque hæc quidem à nobis dicta sufficiant, ne clarorum virorum nimis invidiosè mentionem facere videamur. Parumper autem à vehementiori studio, ad vestram Callicratida, voluptatem descendens, ostendam puerorum consuetudine muliebrem multò esse potiorem. Ac primum, omnem ego delectationem

σαν ἀπόλαυσιν ἡγεῖμαι πρεσβυτέραν εἶναι, τῆς νεοττιτέρας. ἐξεῖα γὰρ ἡδονὴ ἀφανίζεσθαι, φθάνουσα πρὶν ἢ γνωσθῆναι πεπαυμένη. τὸ δ' ἀφρεῖτον, οὐ τῷ παρέλκοντι κρεῖττον, ἀεὶ ἔοικε καὶ βίᾳ μακρᾶς προθεσμίας ἢ μικρολόγῳ ἡμῖν ἐπέκλωσε μοῖρα, καὶ τὸ πᾶν ἦν διηνεκὲς ὑγίεια, μηδεμιᾶς λύπης τῷ ἀβίωτον ὀνειμένης. ἑορτὴν γὰρ ἂν, τὸ παντελὲς χρόνον ἡγοῦμαι. ἀλλ' ἐπεὶ τὸ μειζόνων ἀγαθῶν ὁ βάσκανος δαίμων ἐφθόνησεν, ἴσως τοῖς παροῦσιν ἥδιστα τὰ παρέλκοντα. γυνὴ μὲν δὴ παρήβης μέχρις ἡλικίας μέσης, πρὶν ἢ τελέως τὴν ἰχάτην ῥυῆδα καὶ γήρως ἐπισφαμεῖν, σύνεσκεν ἀνδράσιν ὁμίλημα. καὶ παρέλθῃ τὰ ὥρας, ὅμως ἡ ἐμπειρία ἔχει πλέξαι τὸ νέαν σοφώτερον. εἰ δ' εἴησαν ἐτῶν ἀνθεμώδη παῖδά τις, αὐτὸς ἔμοιγε δοκεῖ παρηλικῶν, ἀμφίβολον Ἀφροδίτην μισοδιώκειν. σκληροὶ γὰρ οἱ τῶν μελῶν ἀπαυθρωπίσσης ὄγκοι. καὶ πρὸς μὲν αὐτὸ θάλπος μαλακῶν πυκάσειν ἰσχίοις τὸ ἧβαιον. οἱ δ' ὑφυεῖς μηροὶ ῥιζῖν, ὥσπερεὶ ῥυπῶντες. ἀδ' ἐστὶ τούτων ἀφανίστερα, τοῖς πειπειρακόσιν ἡμῖν εἰδέναι παρεῖναι. γυναικὶ δ' ἀεὶ πάσῃ, ἢ δ' χρώματος ἐπισήλῳ χάρις, καὶ δασυλίτις μὲν ἀπὸ τῶν βοτρύχων τῶν κεφαλῆς ἕλικες, ὑακίνθοις τὸ καλὸν ἀνθοῦσιν ὅμοιαι πορφύροντες. οἱμὰν, ἐπιπάσσοι κέχυται, μεθρίνων κόσμος. οἰδὲ, παρ' ὦτα, καὶ κροκάφους, πολὺ τῶν λειμῶνι ἁλότεροι σελίνων. τὸ δ' ἄλλο σῶμα, μηδ' ἀκμὴν τελοῦς αὐτῆς ὑπανθοῦσης, ἠλέκτρῳ φασὶν, ἢ Σιδωνίας ὑέλῳ ἀφεγγέστερον ἀπαστράπτει. τὶδ' ὄχει τῶν ἡδυῶν καὶ

nem censeo jucundiorem esse, quæ diuturnior est: siquidem voluptas quæ celerrimè prætervolat, priusquam sensu percipiatur, desinit. Id verò quod oblectat eo præstantius, quò magis abundat. Vtinam & vitæ longos terminos parca illa Parca nobis præfiniviſſet, totumque hoc spatium perpetua esset sanitas, quæ mentis edaci molestia vacaret. Nam quasi festum, & celebritatem aliquam totum hoc tempus duceremus. Verùm postquam malignus dæmon majora bona nobis invidit, in præsentibus utique rebus, dulcissima illa sunt quæ protrahuntur. Itaque mulier à virginitate ad mediam usque ætatem, priusquam extrema illa senectutis ruga incurset, viris amplexu digna est consuetudo, ac quanvis præterierit venustas, experientia tamen habet aliquid dictu sapientius quàm juvenes. At verò siquis puerum viginti annorum aggrediatur, is mihi affectione pathica laborare videtur, ambiguam venerem sectando. Nam & duri sunt membrorum thori jam adulti & viriles, atque asperum quidem, pro eo quod molle fuit olim, obsitum crebra lanugine mentum, & femora pilis pullulantia quasi squallerent. Quæ verò sunt his occultiora, vobis, qui periculum ejus rei feciſtis, cognoscenda relinquo. In omni autem muliere, semper coloris resplendet gratia, & largæ cirrorum capitis texturæ, perinde ac pulchrè florentes hyacinthi, nigricantes, aliæ quidem per tergum effunduntur, scapularum decus, aliæ verò secundum aures, & tempora, multò quàm in pratis apium est, crispiores. Reliquum verò corpus, ne minimo quidem ipsis subnascente pilo, Electro, ut ajunt, aut vitro Sidonio lucidius effulget. Cur autem

τὰς ἀνταπολῆς μισθαποδοσίας, ἐπειδὴ ἐξίσου τοῖς ἀφροδισίοις οἱ πάσχοντες σύφραίνονται; χιδὸν γὰρ ὁ κῦ παυλῶ τοῖς ἀλόγοις ζώοις τὰς μονήρεις ἀφροδισίας ἀσυμφορίζομεν, ἀλλὰ πᾶς φιλεταίρως κοινωνίας συζυγίτες, ἡδέως ζῆν ἀγαθοὶ σὺν ἀλλήλοις ἠγεμόνευε, καὶ τὰ δυσχερῆ κουφότερα μετ' ἀλλήλων. ὅθεν εὑρίσκομεν τερπνίζα κοινὴ, καὶ φιλίας μεσίλιν τερπνίζαν ἀναφερόμενοι, χαίρει τῶν ὀφειλομένων ἀπμετρεῖμεν ἀπολαύσιν, ὁ μόνος τ' ἥδιστον, εἰ τύχοι, πίνοντες οἶνον, ἡδὲ καθ' αὑτὸς τ' πολυτελῶν πιμπλάμενοι σίλων, ἀλλὰ δοκεῖ πεπονθὸν ἑκάστῳ τὸ μετ' ἄλλων. καὶ τὰς ἡδονὰς κοινωσάμενοι μᾶλλον, σύφραίνόμεθα. εἰ μὲ ὃν γυναικείαν σωίοδοι, ὁ ἀπολαύσιμος ἀνλόσιν ὁμοίαν ἔχουσιν. ἀλλήλες γὰρ ἐξίσου ἀφθίντες, ἡδέως ἀπολαύσωσιν, εἴγε μὴ δικαίᾳ τοιαύτα πεποιηκότον, ὅπ ἡ ἡλικία πέρυσι ὅλη μέρα πλειονεκτεῖ τῶν ἄρρενα. καλὸν δ' οἶμαι μὴ φιλαύτως ἀπολαῦσαι ἡλίσιόν τις, ὅπως ἰδιά τι χρηστὸν ἀπίσωσιν σκοπῶν, ὅλω παρὰ τὰ λαμβάνοντος ἡδονὴν, ἀλλ' ἐκεῖνο μεταμαθόντας, ὃ τυγχάνουσιν ἀνίκα παραχεῖν ὄρθια. τῦτο δ' οὐκ ἂν ἐπὶ παίδων εἴποι τις, ὡς ὕπω μέμηνεν. ἀλλ' ὁ μὲ, ἀφθίτις ἢ νομίζῃ ποτὲ τοῦτο, τῶν ἡδονὴν ἐξαίρετον λαβεῖν, ἀπέρχῃ. τῷ ἢ ὑπεσμένῳ, καὶ δέχας μὲ ὀδωίᾳ, κὲ δάκρυα. μικρῷ ἢ ὕστ χρόνῳ τ' ἀλγηδόνος χαλασθείσης, πλέον ὡς φασιν ἡδὺ ἂν ὀχλήσιας. ἡδονὴ δ' ἡδ' ἡπορῶν. εἰ ἢ δεῖ τι καὶ σπεργότερον εἰπεῖν, δεῖ ἢ σὸ Ἀφροδίτης πεπτα abit: illi verò qui contumeliam hanc passus est, principio quidem dolores & lachrymæ oboriuntur, verùm ubi per tempus paulum remisit, nequaquam ut ajunt majorem molestiam intuleris: voluptas autem ne ulla quidem est. Quòd si aliquid etiam curiosius oportet dicere, oportet autem in Veneris delubro, muliere

tem non & mutuos voluptatum affectus persequar quandoquidem ex æquo cum iis qui agendo afficiuntur, patientes quoque oblectantur? Ferè enim non ut bruta animantia, solitarias commorationes amamus, sed amica societate conjuncti, & quæ bona sunt, inter nos mutuo jucundiora, & adversa, inter nos mutuo leviora ducimus. Vnde & inventa est mensa communis, & apposita amicitiæ mediatrice illa, debitam ventri voluptatem admetimur, non soli Thasium, si contingat, bibentes vinum, neque singuli per se precioſis cibis nos implentes, sed illud videtur delectabile, quo quisque cum alio fruitur. Ac voluptatibus inter nos communicatis, majori lætitia afficimur. Illi igitur cum mulieribus congressus similem delectationis permutationem habent. Nam illi sese mutuo æqualiter afficientes, majori cum voluptate digrediuntur: nisi Tiresiæ judici est attendendum, quòd videlicet muliebris delectatio, tota parte masculam superat. Honestum autem esse arbitror, non nimio sui amore frui volendo, quo pacto privatim aliquid commodi auferant, spectare, totam ab aliquo voluptatem accipientes, sed illo, quod percipiunt diviso, similia retribuere. Atqui nemo adeò insanus est, qui hoc de pueris possit dicere. Sed alter quidem affectus, quocunque tandem modo hæc existimat, eximia voluptate perce-

φρά, γυναικὶ μᾶ ὦ Καλλικρατίδα, καὶ παιδικώτερον χρώμενον, ἔξεστιν σώφρονήσαι, διπλασίας ἀπολαύσεως ὁδὸς ἀνοίγεται. τὸ γὰρ ἄρρεν, ἁδεῖ τρόπῳ χαριζόμενα θήλεσιν ἀπολαύσειν. ὡς εἰ μὴ καὶ ὑμῖν δρέποιτο δύναται, σοὶ μὲν ἀλλήλας γὰρ ἡμεῖς ἀποπειρασόμεθα. εἰδὲ τοῖς ἄρρεσιν ἀπιστεῖτε σὺ μὴ ἀρρένων ὁμιλίαις, σοὶ τὸ λοιπὸν ἐρᾶτε ἀλλήλων καὶ γυναῖκες. ἄγε νῦν ὦ νεώτερε κόρε, καὶ τὰ ξένα ἡδονῶν νομοθέτα, καινὰς ὁδοὺς ἄρρενος τρυφῆς ἐπινοήσας, χάρασον τῷ ἤθει ἐξουσίαν καὶ γυναιξίν. ἀλλήλαις ὁμιλησάτωσαν, ὡς ἄνδρες. ἀσπλῶν γὰρ ὀργάνων ἀπεζυγωσάμεθα τέχνασμα, ἀσπόρου πορίσαι αἴσυμα, καὶ μιξόθηλυν γενέσθαι μὴ γυναικὸς, ὡς ἀνήρ. τὸ γὰρ εἰς ἀνθρώπου παιδίου ἥκειν ἔνομον, αἰσχύνομαι καὶ λέγειν, ἀ τελεσπὴς ἀσπλαγίας, ἀνδρὸν πυκάζεται. πᾶσα δ' ἡμῶν ἡ γυναικωνῖτις, ἔσω φιλαινὶς, ἀνδρογυνίας ἔρωτας ἀσχημονοῦσα. καὶ πόσῳ κρεῖττον εἰς ἄρρενα τρυφὴν βιάζεσθαι γυναῖκα, ἢ τὸ γνήσιον ἀνδρῶν, εἰς γυναῖκα θηλύνεσθαι. τοιαῦτα σωφρονεῖν μεθ' ὑβρεως παιδικώτερον ὁ Χαιρεκλῆς ἐπαύσατο, δεινὸν τι καὶ θηρώδες ἐν τοῖς ὄμμασιν ὑπερέλεπων. ἐμοὶ δὲ μισεῖ καθαρσίῳ χρῆσθαι πρὸς τὰς παιδικὰς ἔρωτας. ἐγὼ γὰρ, ἡσυχῇ μειδιάσας, καὶ πρὸς τὸ Ἀρήιον πρίμα τὼ ὀφθαλμὼ προβαλών, παιδιᾶς ἕνεκα καὶ γέλωτος ὦ Καλλικρατίδα, δυοῖν ἡδονοῖν καθεδεῖσθαι προδοκήσας, ἐν οἷς ἐσθ' ὅπως ὑπὸ τοῦ Χαιρεκλέους δεινότητος ἐπὶ σπουδαιότερον ἤγμην. χεῖσθαι γὰρ ὡς ἐν Ἀρείῳ πάγῳ περὶ φόνου καὶ πυρκαϊᾶς, ἢ τὰ Δίου Φαρμάκου ἀγωνιζόμενον, ὑπερφυῶς

liere licet Callicratida, puerili modo utendo delectari aperta illius fruendæ duplici via. Nullo enim modo masculus muliebrem voluptatem præbet. Quare siquidem & vobis placere possunt mulieres, nos alii in alios munitionem extruamus. Si verò masculos cum masculis congredi decet, mulieres quoque fese mutuo in posterum ament. Age nunc ô junior ætas, & novarum voluptatum legislatrix, posteaquam novas masculæ mollitiei vias excogitasti, parem quoque mulieribus largire potestatem. Congrediantur & illæ inter se, quemadmodum viri: commisso autem lascivorum instrumentorum machinamento, prodigioso seminis expertium ænigmate mulier cum muliere concumbat, ut vir. Et quod in aurem rarò venit vocabulum, pudet etiam dicere, illius Tribadum obscœnitatis, impudenter agitetur. Omne verò gynæceum nostrum, sit Philænis, semimares quosdam amores turpiter usurpans. Et quanto melius est in masculam libidinem cogi mulierem, quàm generosum illum virorum animum in mulierem effœminari? Talia cum magna contentione, inter dicendum indignatus, postquam dixisset Charicles finem fecit, horrendum & ferinum oculis intuens. Videbatur autem mihi & expiatione uti contra masculos amores. Ego verò tacitè subridens & sensim oculos in Athenienſem conjiciens: Lusus, inquam, & risus, Callicratida, judicem consedisse me arbitratus, nescio quo pacto Charidis vehementia ad serias cogitationes adductus sum. Propemodum enim quasi in Areopago de cæde, atque incendio, aut per lovenveniam de veneficiis esset, animo fuit supra modum commoto.

ἐπαβήναιτ. κινεῖς δὴ ὁ νεῶν, εἰ ποτε καὶ νῦν μάλιστα, ἀπαιτεῖν σε τὰς Ἀθήνας. Περικλέους γὰρ πείθῃ, ἢ τὴν δίκην ῥήτορα τῶν Μακεδόνων ἀνθωπλισμένας γλώττας, ἐν τῷ σῷ λόγῳ λαβεῖν, μιᾶς τῆς σῆς νυκτὸς δημηγορίαν ἀναμνησθείσης. μικρὸν δὲ ἐπισχὼν ὁ Καλλικρατίδας, ἐμοὶ μὲν ἐδόκει τὸν τε σκυθρωπὸν μοι τῆς μορφῆς, καὶ λίαν ἀγωνίας μεστὸν εἶναι, λόγων ἀμφισβήτησιν ἐπάρασθαι. εἰ γυναιξὶν ἐκκλησίαι, καὶ δικασήρια, καὶ πολιτικῶν πραγμάτων ἦν μετουσία, φαιτηγὸς ἂν, ἢ προστάτης ἐπεχειρήθησαν, καὶ σε χαλκῶν ἀνδριάντων ἐν ταῖς ἀγοραῖς ἂν Χαρίκλεις ἔλιπον, κεδνὸν γὰρ ἐν αὐτοῖς περὶ αὐτῶν, ὁπόσην πρέπει καὶ σοφίαν ἐδόκουν, εἴ τις αὐταῖς τὴν τῶν λόγων ἐξουσίαν ἐφῆκεν. ὥστε μὴ ἀνωδὸς ἂν εἴην. ἐπεὶ Σπαρτιάταις ἀνθωπλισμένη Τελέσιλλα, διὰ τὸ τὸ Ἄργος Θεὸς ἀρεσθμεῖσθαι γυναικῶν Ἄρης. ἐπεὶ τὸ μελιχρὸν ἄγκημα Λεσβίαν Σαπφὼ, καὶ ἡ τοῦ Πυθαγορείου σοφίας θυγάτηρ Θεανώ. πάντα δὲ ὧδε Περικλῆς ἦτις ἂν Ἀσπασία σεμνύρηται. ἀλλ' ἐπειδὴ τῷ ὄντι τὰς ἄρρενας ὑπὲρ θηλειῶν λέγειν, εἴπερ καὶ ἄνδρες ὑπὲρ ἀνδρῶν. σὺ δὲ ἵλεως Ἀφροδίτη γένοιο. καὶ γὰρ ἡμεῖς τὸν σὸν ἔρωτα τιμῶμεν. Ἐγὼ μὲν οὖν οἰόμενος ἄλλοις παιδιᾶς, ἐλαφρὰν τὴν ἔφοδον ἡμῶν προενόησα. ἐπεὶ δὲ καὶ τοῦτο λόγου καὶ φιλοσοφίας ὑπὲρ γυναικῶν ἐπινοηθῆναι, ἁρμόττειν τῷ ἐφορμὴν ἥρπασα. μόνῳ γὰρ ὁ ἄρρεν ἔρως καινὸν δρᾶσαι, καὶ ἡδονῆς ἐστι ἔργον. ἐξαίρειν γὰρ ἂν, εἴπερ ἦν ἐν δυνατῷ. τὴν moto. Tempus igitur, si unquam antea fuit, nunc maximè est, ut Athenas repetas: Periclis autem suadelam, & decem illorum rhetorum linguas contra Macedonas armatas, unica tua oratione exerceas, actionum earum quæ in Pnyce haberi consueverunt, unam aliquam recordando. Postquam igitur paulum hæsisset Callicratidas (videbatur autem mihi ex facie conjicienti, contentionis esse plenus) adversariam orationem orditur. Si mulieribus, inquit, concionum, & fori, cæterarumque civilium rerum concessa esset communicatio, dux & præses illarum creatus fuisses: ac te statuis æneis per fora passim positis, Charicles, cohonestarent. Fermè enim ne ipsæ quidem pro se ipsis, quæcunque sapientia præcellere videntur, siquis ipsis dicendi potestatem permitteret, cum tanta contentione dicerent. Non illa quæ contra Spartanos armata processit Telesilla, propter quam Mars inter mulierum Deos numeratur Argis. Non mellita illa, qua se Lesbus jactat Sappho, & Pythagoricæ doctrinæ filia Theano, fortassis neque Pericles ita [1] Aspasiæ patrocinatus esset. At siquidem mares decet pro fœminis dicere, dicamus & viri pro viris. Tu verò propitia Venus esto. Etenim nos tuum Amorem veneramur. Ego certè putabam, jucundam hanc disputationem nostram ad jocum usque esse processuram. Quia verò animadverti istius orationem pro mulieribus etiam philosophari, libenter occasionem hanc arripui. Solus enim masculus amor, commune virtutis, ac voluptatis est opus. Optarim autem; si id fieri posset, &

[1] *Aspasiæ*] Idem Lucianus in Gallo testatur Pythagoram Aspasiam Periclis Atheniensium eorum aliquando fuisse. *Cæp.*

ἐπήχθον ποτὲ τῶ Σωκρατικῶν λόγων πλακοῦντι, Ἀκαδημίας τε καὶ Λυκείου δένδρον δυσχείρωτον, ἐξ οὗ ἡμῶν ἐστίνας, πεφυκὼς ἔνθ' ἡ Φαίδρου παρακλισις ἦν, ὥσπερ ὁ ἱερὸς ἐκεῖνος ἀνὴρ, πλείστων ἀψαμένων χαμαίζηλων. αὐτὴ τάχα ἂν ὥσπερ ἡ ἐν Δωδώνῃ φηγὸς ἐκ τῶν ὀρεσιδρύτων ἱερὸν δαρρήξασα φωνὴν, τὰς παιδικὰς ἐφθέγξατο ἔρωτας, ἐπὶ τῷ καλῷ μεμνημένη Φαίδρου. πλὴν ἐπεὶ τοῦτ' οὐκ ἐγχωρεῖ, ἡ γὰρ πολλὰ μεταξὺ χρεὼν παρεῖναι, ἀλλοσοῦ πεχθέντα, ξένοι τε ἐκ ἀλλοτρείας γῆς ἀπειλήμμεθα, ἐ πλειόκτημα Χαρικλείας ἐσμὲν ἡ Κύδου, ὅμως τάληθὲς ἐ προδώσομεν, εἴ τι καὶ ὀκνοῦμεν. μόνον ἡμῖν σὺ δαῖμον εὐχέρανε, καὶ ἐμοῦ παρέσῃ, φιλίας ἀγνάμων, ἱεροφάντα μυσηρίων ἔρως, ἐ κακὸν πάντων ἄπιστον, ὁποῖα ζωγράφων παίζουσι χεῖρες, ἀλλ' ὃν ἡ ἀρχαιοτάτη ἐγκύησεν ἀρχὴ, τέλειον δὴν πεφύκασι. σὺ γὰρ ἐξ ἀφανοῦς καὶ κεχυμένης ἀμορφίας τὸ πᾶν ἐμόρφωσας. ὥσπερ δ' ὅλης κάρμα πάφου τινὰ κοινὸν ἀφελὼν τὸ ἀφελεῖμμον χάος, ἐκεῖνο μὲ ἐς ἑκάτης Ταρτάρου μυχοὺς ἐφυμάδωσας, ἵνα μὴ ἀληθῶς σιδηρᾶ τε πύλαι, καὶ χάλκεος ἀδὸς, ὅπως ἂν ἀῤῥήκτα δεῖν φρουρῶσι, τ' ἐμπαλιν ὀδοιέχη). λαμπρὸν δ' φῶς τῶν ἀμαυρὰν νύκτα ποιῆσας, πανοῦς ἀψύχου τ', καὶ ψυχῶν ἐχόντων ἐμφύτου δημιουργός. ἐξαίρετον δ' ἐπιτεράσας ὁμόνοιαν ἀνθρώποις, τὰ σεμνὰ φιλίας πάθη σπείρας, ἵν' ἐξ ἀκμῆς καὶ ἀπαλῆς ἐν ψυχῆς ἡ εὔνοια συνεκτρεφομένη, & platanum illam, quæ Socraticos olim sermones auscultavit, arborem Academia & Lyceo fœliciorem, prope nos stare natam ubi Phædri fuit accubitus. quemadmodem sacer ille vir dixit, gratia præditus plurima. Fortassis ipsa quoque, ut [1]fagus illa Dodonea, ex ramis sacram rumpens vocem, puerorum amores prædicaret, memor adhuc formosi illius Phædri. Verùm quia fieri illud non potest, Nam quàm multi medii, inter utrosque, Montes umbrosi, & resonantes æquoris undæ: hospiteque in terra aliena relicti sumus, magnumque Charicli momentum affert Gnidus: veritatem tamen metu victi non prodemus. Tu modò nobis ætherie Deus, in tempore assiste, amicitiæ fautor, & arcanorum sacerdos Cupido, nequaquam pravus infans, qualem pictorum manus jocando fingunt, sed quem primario semine Principium procreavit, perfectum protinus editum. Tu enim ex obscura, atque confusa deformitate, Vniversum hoc formasti. Proinde sublato tanquam communi totius mundi sepulchro, circunfuso illo chao, illud quidem in ultimi Tartari secessus fugasti, ubi verè stant Ferratæ postes, atque area limina portis, ut insuperabili addictum custodiæ, à reditu prohibeatur. Splendidæ autem luci obscura nocte prætenta, omnium & animæ carentium, & animam habentium opifex fuisti. Præcipuam verò hominibus concordiam infundendo, graves illos amicitiæ affectus conjunxisti, ut ex anima malitiæ adhuc experte, & tenera, connutrita, benevolentia, in virilem per-

1. *Fagus Dodonea*] Vide proverbium Dodonæum & Cœlium Rhodiginum lib. 29. c. 15. Sophoclem in Trachiniis de geminis columnis. *Lam-*

ωθὸς τὸ τέλειον ἀνδρός). γάμοι μὲν ἦδ', Ἀφροδίτης ἀναλημάτων εὑρέματα Φάρμακα. μόνος δ' ὁ ἄρρην ἔρως, Φιλοσόφου καλὸν ἐστι ψυχῆς ἐπίτασμα. πᾶσι δὲ τοῖς ἐκ θεοῦ θεσπισθεῖσι εἰς ὑπερβολὴν ἡσυχημένοις, ἔπεστι τιμὴ πλείων, ἢ ὅσα τὰ παρ' αὐτὰ χρείας ἐπιδεῖ). καὶ πάντα δ' ἀναλήμασι τὸ καλὸν κρεῖττον. ἄχρι μὲν οὖν ὁ βίος ἀμαθὴς ἦν, ἐδίπτα τ' καθ' ἡμέραν πόρας ἐωθὸς τὸ βέλτιον σύνολον, ἀγαπητῶς ἐπ' αὐτὰ τὰ ἀναλήμαθ' ἑστιάσεν. τ' δ' ἀγαθῆς διαίτης ἐπίγνωσιν ὁ χρόνος, ἐπαρέσχεν εὕρεσιν. ἐπειδὴ δ' αἱ μὲν ἐπισυμβᾶσαι χρεῖαι πόρας εἶχον, οἱ δ' τ' ἐπιγινομένων ἀεὶ λογισμοὶ τ' ἀνάλησις ἀφεθέντες ἠκαίρουν, ἐπιτοῖν τ' κρειττόνων, ὁπότε τύχοι κατ' ὀλίγον ἐπιζήμιον συνέζευξε. τῶν δ' ἡμῖν ἀπὸ τ' σπανιζόντων τυχῶν ἔνεσιν εἰκάζειν. αὐτίκα πρῶτοι τινὲς ἄνθρωποι ἠθύοντο, δ' καθ' ἡμέραν λιμῷ φάρμακον ἐζήτουν. εἶθ' ἁλισκόμενοι τῇ πρὸς τὸ παρὸν σπουδαίᾳ, τ' ἀπορίας οὖσι ἐώσης ἑλέσθ' τὸ βέλτιον, τῶν εἰκαίων πόαν ἐστιῶντο, ἢ μαλθακὰς ῥίζας ὀρύττοντες, ἢ τὰ πλείστα δρυὸς καρπὸν ἐδίοντες. ἀλλ' ἡ μὲν, αἰλούροις ζώοις μὴ χρόνον ἐρρίφη. πρόσθεν δ' πυρὸς, ἢ κριθῆς εἶδον αἱ γεωργῶν ἐπιμέλειαι, ἀρότοις κατ' ἔτος σπανιζόντων, καὶ τ' δὲ μακρὰς ἂν εἶποι τις, ὅτι δρῦς, φαγόντων ἀμείνων. τί δ' οὖν ὁ ἀρχῆθεν βίος, σκίπης δεηθέντες ἄνθρωποι, πάκη, ἠκέα δείσαντες, ἠμφίσαντο, καὶ σπήλυγας ὀρῶν, κρύους καθεφύσης ἐπενόησαν. ἢ πάλαι ῥιζῶν, ἢ φυτῶν αὖθ' ἡλίκων

perfectionem consummaretur. Nam inventum quidem est conjugium, necessariæ successionis remedium. Solus verò amor masculus, animi Philosophici pulchrum est mandatum. Omnia verò ea quæ ex integro ad decorem exercitatione provehuntur, plus honoris consequuntur, quàm ea quæ præsenti necessitate opus habent. Atque omnino honestum necessario est præstabilius. Itaque quamdiu rudis fuit hominum vita, nondum quotidiana experientia, quod melius est, per ocium quærendo: æquo animo in rerum necessariarum usum se contrahebat: cùm melioris vivendi rationis, urgens tempus, inventionem non suppeditaret. Postquam verò urgentes rerum necessariarum usus finem capiebant, ac posterorum cogitationes à necessitate liberatæ, occasiones captabant res meliores comminiscendi, exinde paulatim scientiæ accreverunt. Cujus rei argumenta ex absolutissimis artibus capere licet. Primi homines ut primùm creati fuêre, contra famem quotidianam remedium quærebant. Tum præsenti indigentia compulsi, cùm per inopiam consilii, quod melius erat, eligere non liceret, trita herba vescebantur, modò molliores radices effodiendo, modò plerumque quercus fructum comedendo. At posterior ætas, hæc brutis animantibus edenda abjecit. Sationem autem frumenti & hordei agricolarum diligentia invenit, reperta ratione, qua quotannis illa renascerentur. Ac neque insanus quispiam dixerit quercum esse aristæ præstantiorem. Quid autem? nonne ab ipso vitæ initio homines tegumento indigentes vellera, feris excoriatis, induerunt, & speluncas montium, quas contra frigus subirent, excogitarunt? aut olim radicum, plan-

τε. τῶν δὲ τούτων μίμησιν, ἐπὶ τὸ κρεῖττον ἀεὶ μεζόντες, ὕφηναν μὲν ἑαυτοῖς χλανίδας, οἴκους δὲ ᾠκίσαντο. καὶ λευκοτέρους αἱ ὧδε ταῦτα τέχναι τὸν χρόνον λαβοῦσαι διδάσκαλον, ἀντὶ μὲ λιτῆς ὑφῆς, τὸ καλλιον ἐποίκιλαν. ἀντὶ δ' ὀπλῶν σκιμπόδια, ὑψηλὰ τέρεμνα, καὶ λίθων πολυτέλειαν ἐμηχανήσαντο, καὶ γωνιῶν τοίχων ἀμαρθίαν ἐκκόψαι βαφαῖς χρωμάτων κατέγραψαν. τοῖν ἐνέφυσε καὶ τούτων τὰ τέχνη, καὶ ἐπισημῶν, ἄφωνόν τε ὄντα, καὶ βαρβαρικὴν ἐπιπνεύμονα λαλοῦντα, ὡς δὲ μικρᾶς λύσεως κεκαμικρὸν εἰς τὰς ἰδίας ἀνέτειλεν ἀκτῖνας. ἐκεῖνο γὰρ ὑπὸ τῶν παρεδίδου τοῖς μετ' αὐτόν. εἶθ' ἡ λαβοῦσα τὰ λαμβανόντων, οἷς ἔμαθεν τὸν προσῆκεν, τὸ ἐνδεὲς ἐπλήρωσε. μὴ δὴ τις ἔρωτας ἀρρένων ἀπαιτείτω τὸν ἀπὸ παλαιοῦ χρόνου. γυμναῖς γὰρ ὁμιλεῖν ἀναγκαῖον ἦν, ἵνα μὴ τελέως ἄπειρον ἡμῶν φθορᾶς τὸ γένος. αἱ δὲ ποικίλαι σοφίαι, καὶ φιλονεικία ταύτης ἕρεσις ἐπιθυμίας, μόλις ὑπὸ χρόνου μηδὲν ἐῶντος ἀνίχνευτον αἰῶνος εἰς τὸμφανὲς ἦλθεν, ἵνα τῇ θείᾳ φιλοσοφίᾳ, καὶ τὸ παιδιρραστεῖν συναυξήσῃ. μὴ δῆτα Χαρικλεῖς, ὃ μὴ πρότερον εὕρητο, τοῦτο ἐπινοῆσαι αὖθις ὡς φαῦλον εὔδηνε, μήδ' ὅπως τὰ παιδικῶν ἐρώτων καὶ γυναικείας σύνοδοι πρεσβυτέρας ἐπιγράφωνται χρόνος, ἐλάττω δοκέτωσαν. ἀλλὰ τὰ μὲν παλαιὰ τὰ ἐπιτηδεύματα, ἀναγκαῖα νομίζομεν. ἃ δὲ αὖθις εὑρίσκομεν ἐπὶ τοῖς λογισμοῖς ὁ βίος ἐπεξεῦρεν, εἰς σπουδὴν ἀμείνω πιπτόντα. ἐμοὶ μὲν γὰρ ὀλίγου καὶ γελᾶν ἔναγχος ἐπῆλθε, Χαρικλέες ἄλογα ζῶα, καὶ

tarumve siccas cavitates? Sed sumptam ab his imitationem, in melius semper provehentes, vestes sibi texere, & domos ædificare cœperunt. Sensim verò artes illæ quæ circa hæc versantur, tempus magistrum nactæ, pro vili panno, pulchriorem vestem variegarunt: proque vilibus domunculis altas ædes, lapidumque magnificentiam fabricarunt, nudamque parietum deformitatem floridis colorum tincturis depinxerunt. Verùm unaquæque harum artium & scientiarum, muta cùm sit, & oblivioni profundæ subjecta, tanquam à parvo occasiu, paulatim in proprios exorta est radios. Vnusquisque enim à se aliquid repertum, posteriori tradidit: tum ista accipientium successio, semper aliquid iis quæ antea didicerat, apponendo, quod deerat explevit. Nequis igitur amores masculos ab antiquis temporibus deposcat. Tum enim necesse erat cum mulieribus congredi, ne genus nostrum feminis penitus expers interiret. Variæ autem doctrinæ, & elegantioris hujus virtutis cupiditates, vix tandem per tempus, quod nihil impervestigatum relinquit, in lucem venturæ erant, ut cum divina philosophia, puerorum amores adolescerent. Quare Charicles, ne quod antea non fuit inventum, sed postea excogitatum, ut potemalum arguas. Neve obid, quod puerorum amoribus muliebres congressus antiquioribus inscribuntur temporibus, minores alteros putes. Sed vetera quidem studia, putamus necessaria, sed quæ postea ratiocinationibus vacans hominum vita adinvenit, ut illis meliora, in pretio sunt habenda. Mihi verò propemodum in mentem venit, ut riderem modò, quum Charicles bruta animantia,

&

τὴν Σκυθῶν ἐρημίαν ἐπαινοῦντος. ὀλίγου ἦ ὑπὸ τῆς ἄγαν φιλονεικίας καὶ μετρίου, γλιχόμενος ἔλεγε. μᾶλλον γὰρ ὡς ἐναντία φθεγγόμενος, οἷς ἐπεχείρει λέγειν, ὑποτεμπόμενος τῇ τῆς φωνῆς τόνῳ, τὸ ῥηθὲν ἔκλεπτεν, ἀλλ' ἐπερρᾴμει φωνῇ λαρυγίζων, ἂν ἔρωσι φησὶν ἀλλήλων λέοντες, μᾶλλον ἄρκτοι, καὶ σύες, ἀλλ' αὐτῶν ἡ θῆλυ μόνον ὁρμὴ κρατεῖ. καὶ τί θαυμαστόν; ἃ γὰρ οὐ λογισμὸν δικαίας ἄν τις ἔλοιτο, ταῦτα τοῖς μὴ δυναμένοις λογίζεσθαι δι' ἀφροσύνην οὐκ ἔνεστιν ἔχειν. ἐπεὶ τοι Προμηθεὺς, ἢ Θεῶν τις ἄλλος, εἰ νῦν ἐκφύσειε σωφρονέστερον ἀνθρώπινον, οὐκ ἂν ἐρημίαν, καὶ βίον ὄρειον αὐτοῖς ἐποίμαινεν, ἀλλ' ἀλλήλοις προφὴν εἶχον. ἐξίστα γὰρ ἡμῖν ἱερὰ διαμέμοιροι, καὶ μίσην ἑστίαν τὴν ἰδίαν ἕκαστον οἰκεῖν, ὑπὸ τοῖς κοινοῖς ἐπολιτεύοντο νόμοις. τί δὴ παράδοξον, εἰ ζῶα τὰ φύσεως καταγέλαστα μηδὲν, ὧν λογισμοὶ παρέχονται ὠφελεῖν τὰ σωφρονίας λαβεῖν ἠντυχηκότα, σωφρονιστῆρος μὴ τῶν ἄλλων καὶ τὰς ἄρρενας ἐπιθυμίας; οὐκ ἐρῶσι λέοντες. ἀλλὰ γὰρ φιλοσοφοῦσιν. οὐκ ἐρῶσιν ἄρκτοι. τὸ γὰρ οὐ φιλίας κρεῖττον, ἂν ἴσασιν. ἀνθρώποις δ' ἡ μετ' ἐπιστήμης φρόνησις οὐ δυσκόλως περιέστη τὸ καλλίστου ἐλαθμόν, βεβαιοτάτοις ἐρώτων ὁμόσε τὰς ἄρρενας. μὴ τοίνυν ὦ Χαρίκλεις, ἀκολάστῳ βίῳ συμφορήσας ἐπιεικεῖ διηγήματα, γυναικὶ τῷ λόγῳ τὴν σεμνότητα ἡμῶν κρεκτόμησον, μηδὲ τὸ ἀρχαῖον ἔρωτα τῇ ἥττονι σωφρονήσῃ. λογίζου γὰρ ὅπως ἡλικίας, τὰ τοιαῦτα μεταμφιέσεις. ὅμως δ' ὃν λογίζου νῦν με, ἐπιδιαβὰς ἐκ θατέρου, ὅτι διττὸς θεὸς ὁ ἔρως, ἐκ μίας ὁδὸν φοι-

& Scytharum solitudinem laudabat: imò ferè etiam præ nimia contentione eum quòd Græcus esset, pœnitebat. Neque enim veluti qui contraria loqueretur, quibus dicere aggrediebatur, dicta summisso vocis tono furabatur, sed elata voce proclamans, Haud amant, inquit, se mutuò leones, neque ursi, aut sues, sed illos sola fœminei congressus cupiditas tenet. Ecquid hoc adeò mirum? Quæ enim ex ratiocinatione meritò aliquis capit, ea illis qui præ vecordia ratiocinari nequeunt, consequi non licet. Nam si Prometheus, vel Deorum quispiam alius, cuilibet animanti mentem humanam indidisset, non solitudo, non vita montana pasceret illos, neque promiscua pabula haberent: sed ex æquo nobiscum templis ædificatis, & inhabitatis quisque mediis privatæ domus laribus, communibus regerentur legibus. Quid igitur mirum, si animalia naturæ damnata, quibus nihil eorum quæ ratio suppeditat, à Providentia accipere contigit, cum cæteris masculæ libidine privantur? Non amant se mutuò leones: neque enim philosophantur. Non amant ursi, quia quod est in amicitia pulchrum non intelligunt. At hominum illa cum scientia conjuncta prudentia, ex eo quod sæpius fecerat periculum, optimum quod erat, eligens, masculos amores omnium firmissimos esse judicavit. Quare noli Charicles, meretriciis protervæ vitæ narrationibus comportatis, gravitatem nostram nudo sermone infectari: nec cœlestem illum Amorem infanti illi annumerare. Sed tandem ætate, relictis aliis, ad hujusmodi studia transeundo, at certè nunc apud te considera, siquidem id non feciisti priùs, quòd Amor duplex est Deus, non una

τῶν, ὐδὲ ἐνὶ πνεύματι τὰς ἡμετέρας ψυχὰς ἐρεθίζων. ἀλλ' ὁ μέν, ὡς ἂν εἰκὸς ἡμιθεῶν πατρὸς φρενῶν, ὐδενὸς αὐτῷ τῶν ἀφνειῶν ἡνιοχῶν δυναμένων λογισμῷ, πολὺς ὢν πᾶσι τοῖς ἀφρόνων ψυχαῖς ἀθροίζεται. μάλιστα δ' αὐτῷ γυναικεῖοι πόθοι μέλουσιν. ὅτος ἐστὶν ὁ τῆ ἐφημέρῳ ταύτης ὕβρεως ἐπαίρων, ἀκέλευστα φορᾷ ὡς τὸ βελόμενον ἄγων. ἔτερον ἔρως ὠμιλίαν πατρὶ χρόνων, σεμνὸν ὀφθῆναι, καὶ πάνσεπτον ἱεροπρεπὲς θέαμα, σωφρονεστάτων παμίας παίδων, ἥπιαι παῖς ἐκάστῳ ἀφθονίαις ἐμπνέει. καὶ λαχόντες ἴλεων τῶνδε δαίμονα, ἡδονὴν ἀρετῇ μεμιγμένην ἀπαζόμεθα. διοπερ γὰρ ὄντως κῆ τὸ πρᾶγμα· τὸν πολίμαρχον πνεῖ ὁ ἔρως. ἑνὸς γὰρ ὀνόματος ἔχ' ὁμοία τὰ παθήματα κεκτημένα. καὶ γὰρ φόβος, ὠφελείας ἅμα καὶ βλάβης ἀμφίδοξός ἐστι δαίμων. Αἰδὼς, ἦτ' ἄνδρας μέγα σέβεται, ἓν σφ' ὀνίνησιν. ὑμὴν δὲ ἐρίδιον χρῶμα ἐστὶν ἓν, ἀλλ' ἐπὶ γαίαν εἰσὶ δύο. τὴν μὲν καὶ ἀπαιδίαν νοήσας, ἓν σφ' ἐπιμαιμήτην. Ἀφ' ὧν ἀνδράσι θυμὸν ἔχουσιν. ὐδὲν ἂν παράδοξον, εἰ πάντα, ἀρετῇ κοινὴν εὐσεβείαν ἔχειν ἔτυχεν, ὥστε ἔρωτα κωλεύειν, τὴν ἀκόλαστον ἡδονὴν, καὶ τὴν σωφρονοῦσαν εὐνοιαν. γάμους δὲ φῆσι τὸ μηδὲν οἴεσθαι, ἢ τὸ ζῆλον ἅπαν βίου φυλακὰς εἶναι πᾶσι μείνωμεν ἄνθρωποι; ζηλωτὸν ἂν ἦν τὸ σοφώτατον Εὐριπίδου, εἰ δίχα τῶν γυναικῶν σιωπὰ, φοιτῶντες ἐπὶ ἱερὰ, καὶ ναὺς, ἀγόρας, καὶ χρυσᾶ τέκνα ἀντὶ τῆς ἀφθονίας ἐωνούμεθα. ἀνάγκη γὰρ βαρεῖ κατ' αὐχένα ζυγὸν ἡμῖν ἐπιθεῖσα, τοῖς

via ad nos ventitans, neque uno ſpiritu noſtros animos inceſſens. Sed alter, ut arbitror, puerilia ſapiens, cujus mentem nulla ratio gubernare poteſt, frequens in animis inſipientium congregatur: atque ipſi muliebria potiſſimùm deſideria curæ ſunt. Et hic eſt quotidianæ iſtius contumeliæ ſocius, abſque diſcrimine cuicunque volenti ſeſe celeriter applicans. Alter verò Amor, priſcorum pater temporum, viſu grave, ſacrumque omninò ſpectaculum, promus temperatorum affectuum, blandum quiddam uniuſcujuſque mentibus inſpirat. Tunc propitium nacti hunc Deum, voluptatem virtuti immixtam amplectimur. Geminos enim revera, juxta Tragicum, ſpiritus efflat Amor. Vnum autem & commune nomen diſſimiles affectus habet. Nam & Verecundia, utilitatis pariter & damni anceps eſt Dea,

Quæ ſimul & fructus homini, & mala plurima confert.

Neque vero unicum eſt genus contentionum, ſed

Sunt geminæ in terris, quibus altercantur in unum
Mortales cauſæ, varia quoque mente trahuntur,
Hanc laudet prudens, damnandam reprobet illam.

Nihil igitur mirum, ſi affectus virtuti communem appellationem eſt ſortitus, ita ut Amor vocetur, & flagitioſa illa voluptas, & modeſta hæc benevolentia. Nuptias igitur pro nihilo ducis, inquit, & fœmineum genus è vita expellis? deinde quo pacto maneamus homines? Beatum equidem eſſet ex Euripidis ſapientiſſimi ſententia, ſi abſque illo cum mulieribus congreſſu, ad ſacra, & templa Deorum ventitantes, argento atque auro liberos à ſucceſſione mercaremur. Neceſſitas enim gravi jugo noſtris cervicibus im-

κελδομένοις πειθαρχεῖν βιάζει. τὸ μὲν οὖν καλὸν αἱρούμεθα τοῖς λογισμοῖς, εἰκῇ τε τῇ ἀνάγκῃ τὸ χρειῶδες. ἄχρι τίκνων, γυναῖκες ἀριθμὸς ἔστωσαν. τὸ δὲ τοῖς ἄλλοις, ἄπαγε μή μοι γένοιτο. τίς γὰρ ἂν σοῦ φρονῶν ἀνέχοιτο διαίτης, ἐξ ἧς ἀνὴρ γυναικὸς ὠραϊζομένης ἐπικτήτοις σοφίσμασιν; ἧς ὁ μὲν ἀληθὴς χαρακτὴρ, ἄμορφος. ἀλλότριοι δὲ κόσμοι, τὸ δ' φύσεως ἀπρεπὲς βακχεύσει. εἰ γὰρ λάβοι τὸ νυκτέρου κρίτης πρὸς ὄρθρου ἂν ἴδοι τὰς ἀνιστωμένας γυναῖκας, αἰσχίω νομίσει θηρίων τὸ πρὸ μιᾶς ὥρας ὀνομασθῆναι δυακυνδυάλισιν. ὅθεν ἀκριβῶς οἱ παλαιοὶ καθείργυσιν αὐτὰς, ἡδονὴ τὸ ἀῤῥένων βλεπομένας. χρᾶς δὲ, ὦ θεσπαισίδων ὁ σύμμορφος ὄχλος, ἐν κύκλῳ περιεστῶσι, ποικίλοις φαρμάκοις καὶ φαρμακούσῃ τὸ δυσχὲς εὐπρόσωπα. ὑγρὸν ὕδατος ἀκράτῳ νάματι τὸ ὑπόλιον λάπιτι ἀμάλμαγμα κέρσει, οὗς ἀπέβιτται ἀνθὴς ἐχόμβῳ τινὸς πρᾴσμάτος, ἀλλ' αἱ πολλαὶ τῶν ἀφθαρσμάτων σωρήσεις, τὸ ἀνδρῶν δὲ εὐσθενὲς χρῶτα φαιδρύνουσιν. ὡς δ' ἐπὶ δημοτελὴς πομπῆς, ἄλλο τις ἄλλη τῶν ὑπηρετουσῶν ἐλκεχείρισιν, λευκοΐδας ὀρχηστὰς, καὶ εὐχόους, ἴσον τρέπει. καὶ κρατὶς ὦ φαρμακοπώλη, πυξίδιον ὄχλου, ἀσπίδα μεσὴ πολλῆς κακοδαιμονίας. σὺ οἷς ὀδόντων σμηκλαὶ δυνάμεις, ἢ βλέφαρα μελαίνουσι τίχνη ἡσυχερίζει. τὸ δὲ πλεῖστον ἀναλίσκει μέρος ἡ πλοκὴ τῶν τριχῶν. αἱ μὲν, ὑπὸ φαρμάκοις ἐρυθαίνειν δυναμένοις ἀπὸ ἡλίου μεσημβρίαν, τὰς πλοκάμους, ἴσας τοῖς ἑῴαις χρωτιᾶς, ξανθοῖς μεταβάπτουσιν ἄνθεσι, τὴν ἰδίαν καταχρώννυσι φύσιν. ὑπόσοις δ' ἀρχῶν ἡ μέλαινα χαίτη νομίζει, impositio, imperatis parere nos cogit. Quod pulchrum igitur est, id ratione eligamus, & cedat utilitas necessitati. Quod ad liberorum procreationem attinet, mulieres aliquo sint in numero. In cæteris verò rebus, apage ne mihi ulla fuerit. Quis enim sanæ mentis sustinere queat, mulierem à summo statim mane ascititiis imposturis sese comentem? Cujus nativa facies, verè turpis est, aliena verò ornamenta, naturæ deformitatem tegunt. Siquis ergo mulieres ad auroram à nocturno lecto videat surgentes, turpiores putabit esse bestiis, quæ ante unam horam malè ominatæ nominarentur. Vnde diligenter domi sese concludunt, ut ne ab ullo viro conspiciantur. Anus autem & ancillarum formæ consimilis turba circunstant variis medicaminibus infœlices illas facies inficiendo. Neque enim ubi aquæ mero latice profundam crapulam abluêre, protinus ad serium aliquod negocium se conferunt: sed crebræ medicamentorum compositiones, fœdam faciei cutem exornant. Perinde autem ut publica pompa, ancillarum alia aliud administrat, pelves argenteas, gutturnia & specula, utque in pharmacopolæ officina, pyxidum turbam, plena multæ infœlicitatis vascula. In quibus dentium vis abstersiva, aut palpebris denigrandis ars comparata reconditur. Maximam autem partem textura capillorum absumit. Nam aliæ quidem medicamentis rubefaciendi ad solis meridiem vim habentibus, capillos perinde ut lanarum coloribus, flavo inficiunt flore, propriam damnantes naturam. Aliæ verò quibus nigra coma videtur ad formam sufficere, o-

τ γαμμηκότων πλοῦτον εἰς τοῦτο ἀναλίσκουσιν, ὅλον Ἀραβίαν χεδὸν ἐκ τῶν τριχῶν ἀπορίπτοντας. σιδηρᾶ τε ὄργανα, πυρὸς ἀμυδρὰν φλογὶ χλιαινόμενα, βίᾳ τὴν εἱλίκων ἐλάτην ἀμπλέκει. καὶ διείργει μὲν οὐ μίσχος τῶν ὀφρύων ἐφελκυσμένην κόμην, βραχὺ τοῦ μετώπου μεσίζιον ἀφιᾶσι. συναιρῶσι δ' ἄχρι τῶν μετεφρένων οἱ ὄπισθεν ἐπισαλεύοντες πλόκαμοι. καὶ μὴν τοῦτο, ἀνυποδήτῳ πέδιλα τὰ σκαρὸς ἐνδυτέρῳ τὰς πόδας ἐπισφίγγειν, καὶ λεπτοῦφῆς ἐς περόφασιν ἐσθῆτι, ὑπὲρ δ' δακεῖν γαμμιῶας. πάντα δ' τὰ αὐτὸς αὐτῆς γυμνωμότερα δ' προσώπου, χρυσὸς τε ἀμόρφως περιπεπαικότων μαζῶν, ὃς ἀεὶ διαφίρεσι δεσμώτας. τί δεῖ τὰ τούτων πλουσιώτερα καὶ διεξιέναι; λίθους ἐρυθραίους καὶ τε λοβῶν, πολυτέλειαν ἠρτημένας βέλος, ἢ τοὺς περὶ κληδόνας, καὶ βραχίοσι φάκιλλας, ὡς ὄφελον ὄντως αὐτὰ χρυσᾶ, φάκιλλοι εἶναι. καὶ στεφάνη μὲν ἐν κύκλῳ τὴν κεφαλὴν περιέχει, λίθοις Ἰνδικαῖς ἀστεργὲς πολυτελεῖς δ' τε αὐχένιοι ὅρμοι κρεμῶνται. καὶ ἄχρι τῶν ποδῶν ἐκάστων κρέμαται ὁ ἄβλιος χρυσᾶς, ὅταν εἴ τι δ' σφυρὸν γυμνῶται, περισφίγων. ἄξιον δ' ἦν σιδηρᾶ τὰ περίφυρα σκέλη περιδῆσαι. κἀπειδὰν αὐτῶν ὅλον τὸ σῶμα νόθης ὑμορφίας ἐξαπατῶν καὶ ψεύδων ἀμαυρώσῃ, τὰς φονευσούσας παρειὰς ἐρυθαίνουσιν ἐπιχείσεις φύκεσιν, ἵνα τὴν ὑπέρλυπον αὐτῶν, καὶ πίονα χροιὰν, τὸ πορφυρᾶν ἄνθος ἐπιφοινίξῃ. τίς δ' ἂν ὁ μὴ τὴν τοσαύτην δυσκολίαν βίου; ἀνδρὸς λαὸς τ' οἰκίας ἐξοδοι. [1] καὶ πᾶς θεα-

mnes maritorum opes in hanc impendunt, totam penè Arabiam ex capillis spirantes: ferreaque instrumenta, ignis obtusa flamma calefacta, vi quadam cincinnorum flexus inter se implicant: ac illæ comæ curiosius ad supercilia usque attractæ, breve interstitium fronti relinquunt. Post tergum autem in scapulas usque demissi capilli superbè succutiuntur. Huc accedunt & variis coloribus tincta sandalia intra carnem pedes ipsos astringentia: & tenuis, prætextu tantùm assumpta, vestis, ne nudæ videantur. Omnia autem quæ intra ipsam sunt cognitu faciliora quàm facies, præter turpiter dependentes illas mammillas, quas semper circunferunt obligatas. Quid opus est mala istis opulentiora recensere? lapillos Erythræos, à fibris aurium multi pretii pondus, suspensos, aut circumpositos manibus, brachiis-ve dracones illos, qui utinam pro auro, verè dracones essent. Etiam corona caput in orbem ambit, gemmis Indicis stellata. Pretiosa autem de cervicibus monilia dependent, & usque ad extremos pedes miserum illud descendit aurum, si quid malleoli nudum est, totum revinciens: at æquum erat hæc religata crura ferro vinciri. Quum verò totum corpus adulterinæ formositatis fallaci elegantia fuerit incantatum, impudentes etiam genas illitis fucis rubefaciunt, ut summè candidum, & pinguem ipsarum colorem, purpureus nitor superadditus, rubere faciat. Cæterùm quæ vita tantum sequitur apparatum? E domo statim egrediuntur, & spectator omnis maritos enecat. Quorum non-

1 Καὶ πᾶς θεατὴς θηρίζων τοὺς γαμμηκότας, ὃν εἶναι οἱ κακοδαίμονες ἀνδρες δοκοῦσι

τὴς ἐπιτρίβων τὰς γαμικὰς, ὧν οὐσιν οἱ καλοδαίμονες ἄνδρες, ἀλλ' αὐτὰ ἴσασι τὰ ὀνόματα, Κωλιάδας εἰ τύχοι, καὶ Γενετυλλίδας, ἢ τὴν Φρυγίαν δαίμονα, καὶ τὸ δυσέρωτα Κῶμον ἐπὶ τῷ ποιμένι. πλείστη ἦ λαπάρητος. καὶ χωρὶς ἀνδρῶν, ὑποπτα μυστήρια. καὶ γὰρ τί δεῖ τοσαυτολογεῖν ἀμφιβόλων ψυχῆς; ἐπειδὴν ἦ τούτων ἀπαλλαγῶσιν οἶκοι, λοῦ τὰ μακρὰ λουτρά. καὶ πολυτελὴς μὲν καὶ ἡδεῖα τράπεζα, πολὺς ἦ ὁ μετὰ τὰ ἀνδρῶν ἀκκισμός. ἐπειδὴν γὰρ ὑπέρπλεω γένωνται τῆς παρ' αὐτῆς γαστριμαργίας, οὐκ ἔτ' ἂν ἦ φάρυγγος αὐτῆς ἐνδέχεσθαι δυνατόν τί σιτίον, ἄκρους δακτύλους ἐπιχρίουσι, τὰ ἐνδεικνύμενα ἔχειν λαγῶνα, νύκτας ἐπὶ τούτοις διηγήμασι, καὶ [2]τὰς ἐπερόχρωτας ὕπνους, καὶ ἡλύσιον ἐνδύνειν γάμους. ἀφ' ἧς ἀναστὰς ἕκαστον, λοῦ λουτρῶ χρεὼς ἐστι. ταῦτα μὲν οὖν λύσωδὲς βίω παμήδεα. τὰ ἦ πικρότερον εἴ τις ἐθελήσειε τὸ ἀληθὲς κρῖναι μέρος ἐξετάζειν, ὅπως καθαράσιτο Προμηθεὺς, τὸν μενάνδρειον σκεῖνον λαπρότητος φανήν. εἶτ' ἂ δικαίως ἐπαπεπαλδυμένον χράψοι τὰ Προμηθέα ἐπὶς ταῖς πίτρωσις, καὶ γλύπτ' αὐτῷ λαμπάς.

nonnullorum infœlices viri, ne ipsa quidem norunt nomina, [1]Coliadas, si fors ferat, & Genetyllidas, aut Phrygiam illam Deam, & Comum illum, pastorem perditè amantem. Sed arcana sunt sacra, & absque viris suspecta mysteria. Quid enim attinet & animorum corruptelas complecti? Postquam autem his peractis iterum discesserunt: domi statim longa balnea, & sumptuosa ac suavis mensa, multaque erga viros simulata recusatio, nam cùm satis superque ingluviem impleverint, neque gutrur ipsarum cibi quicquam ampliùs recipere possit, quasi summis digitis inscribant, singula fercula degustant, noctes ad hæc narrantes, & diverforum corporum somnos, & lectum muliebritate refertum, ex quo quisque surgens, lavacro opus habet. Atque hæc sunt vitæ constantis argumenta. Verùm siquis eorum quæ acerbiora sunt, veritatem vellet particulatim examinare, revera Prometheum execraretur in hanc erumpens Menandri vocem.

Ergo immerentem dictitant Promethea,
Pendere fixum Caucasi de rupibus?

Re-

αὐτὰ ἴσασι τὰ ὀνόματα, καλιάδας, εἰ τύχοι, & γενετυλλίδας καὶ ἢ Φρυγίαν δαίμονα] Locus iste est mutilus, si quid in his video, & post γαμικὰς ponenda est hiatus nota. Nam Καλιάδαι & Γενετυλλίδες non sunt nomina eorum spectatorum, qui miserös maritos zelotypia conciant, sed numinum cognomina, quorum lucos & templa frequentabant Græcæ mulieres. Deest igitur aliquid, ut si hæc desint aut tale quid: γαμικὰς, & εἰς τὰ τελούμενα φοιτήσεις τῶν θεῶν, ὧν οὐσιν, &c. Sic sensus constaret, qui nullus est, ut nunc legitur. *Palm.*

1 *Coliadas*] Genetyllis Veneris cognomina sunt apud Aristophan. de quibus vide Pausa. in Attic. *Cogn.*

2 Τὰς ἐπερόχρωτας ὕπνους] Interpres *diverforum corporum somnos.* Aliud enim corpus habent feminæ vigilantes & ornatæ vestibus: aliud, nudæ & dormientes in lectis. Ovidius: *pars minima est ipsa puella sui.* An de colore feminarum intelligendus Lucianus. *Menagius.*

ἄλλο δ' ὅ τι ἦν ἀγαθὸν, ὦ μισητὴν οἶμαι ἅπασιν τοῖς θεοῖς. γυναῖκας ἔπλασεν; ὦ πολυμηχανήματον, ἔθνος μιαρόν. γαμεῖ τις ἀνθρώπων; γαμεῖ λάθρᾳ. λοιπὸν γὰρ ἐπιθυμίαν καὶ γαμηλίῳ λέχει, μοιχοῖς ὑστρυφῶν. εἶτ' ἐπιβουλαί, καὶ φαρμακεῖαι, καὶ νόσοι, χαλεπώτεραι φθόνου, μεθ' ἃ ζῇ πάντα τὸν βίον γυνή. τίς ταῦτα τὰ ἀγαθὰ διώκει; τίνι βίῳ ὁ δυσκολώτατος ἥμερος; ἄξιον τίνων ἀνθρώπων τοῖς θηλέσι κακοῖς, πλὴν ἄρρενα τὴν παιδὸν ἀγωγήν. ὄρθριος ἀναστὰς ἐκ τῆς ἀζύγου κοίτης, τὴν ἐπὶ τῷ ὁμιλοῦντων ἐπὶ λοιπὸν ὕπνου ἀποτινυάμενος, [1] ὕδατι λιτῷ τῷ ἱερᾷ χλαμύδα ταῖς ἐπωμίοις περόναις συβράψας, δεῖ τῆς πατρῴας ἑστίας ἐξιέναι [2] κάτω κεκυφὼς, καὶ μηδένα τῶν ἀπάντων ἐξεναντίον σκοπεῖν. ἀκόλουθοι δὲ καὶ παιδαγωγοὶ, χορὸς αὐτῷ κόσμιος ἕπονται, τὰ σεμνὰ τῆς ἀρετῆς ἐν χερσὶν ὄργανα κρατοῦντες. ὀπτῆρες κτενὸς εὐθμὸς κόμην καθαψήχειν δυνάμενος, ὑδὲ ἔσοπτρα τῶν ἀνύμφων χαρακτῆρα ἀφεώρας εἰκόνας, ἀλλ' ἢ πολύπλοκοι δίκτυοι καθάπερ ἀκολουθοῦσιν, ἢ παλαιῶν ἔργων ἀρετῆς φυλάκιόν τι βίβλοι. κἂν εἰς Μουσικὴν δέοι φοιτᾶν, ὁμιλητὴς λύρα. πᾶσι δὲ τοῖς φιλοσόφοις ψυχῆς μεθήμασι λιπαρῶς ἐναβλήσας, ἐπειδὰν ἡ διάνοια τῶν ἐγκυκλίων ἀγαθῶν κορεσθῇ, τὸ σῶμα ταῖς ἐφεξῆς ἀσκήσεσιν ἐπιτείνει. ἱππικοὶ γὰρ ἵπποι

Repertus ignis huic, aliud nihil boni.

Sed quod Deos odisse cunctos credidi,

Invenit idem fœminas, ô Dii boni,

Genus sceleſtum. Ducit aliquis conjugem?

Clam ducit: & mox cupiditates plurimæ,

Et nuptiali mœchus illudit thoro.

Venena dehinc, insidiæ, morbi, invidia,

Graviſſima, ævo fœmina omni quam fovet.

Quiſnam hæc bona ſectatur? cujus animum adeò infœlix vita demulceat? Æquum igitur fuerit muliebribus hiſce malis opponere maſculam puerorum vivendi rationem. Poſtquam mane ſurrexit ex lecto non conjugali, reliquumque ſomnum ab oculis abſterſit aqua vili, & ſacram chlamydem humeralibus fibulis aſtrixit, paterna domo egreditur capite demiſſo, ac neminem omnium ex adverſo intuens. Aſſeclæ autem, & pædagogi, turba conveniens ipſi, ſequuntur, venerabilia virtutis inſtrumenta manibus tenentes, non ſecti pectinis inciſuras, quibus coma demulceri queat, neque ſpecula formarum oppoſitarum, non pictas imagines: ſed vel multiplices pugilares à tergo ſequuntur, vel veterum virtutes operum cuſtodientes libelli: quod ſi adeunda ſit Muſici ſchola, ſequitur ſonora lyra. Omnibus autem philoſophicis animi diſciplinis abundè exercitatus, ubi jam mens cyclicis illis bonis ſatiata fuerit, corpus quoque liberis exercitationibus excolit. Nam illi curæ ſunt equi Theſſali, breviter-

1 Ὕδατι λιτῷ] In Angl. Cod. legitur ὕδατι λιτῷ καὶ χιτωνίσκον χλαίδα ταῖς ἐπωμίαις περόναις. Bourd.

2 Κάτω κεκυφὼς καὶ μηδένα τῶν ἀπάντων ἐξεναντίον σκοπεῖν] Si quid mihi credis lector, leges τῶν ἀπαντώντων, non τῶν ἀπάντων, id eſt, *occurrentium*: meliore multo ſententia. *Palm.*

1 Α' ταρ-

φίλησιν αὐτῷ. καὶ βραχὺ τὴν νέότητα παλαίσμασιν, εἰρήνῃ μελετᾷ τὰ πολεμικὰ, ἀκοντίοις ἀφιείς, καὶ βέλη δι' εὐτόνου δεξιᾶς ἀποπέμπων. εἶθ' αἱ λιπαραὶ παλαῖστραι, καὶ ἕως ἡλίου μεσημβρινοῦ βάλπῃ ἐξανίζεται τὸ σῶμα πυκνόμενον. οἵ τε τῶν ἀναγωνίων πόνων λουτρὰ λάζοιτο ἰδρῶτες, μεθ' ἃς λουτρὰ σωτόμοι, καὶ τράπεζα τῇ μὴ μικρὸν ἐπιφθόνου πρὸς ὕπνον. πάλιν γὰρ αὖτοὶ διδάσκαλοι, καὶ παλαιῶν ἔργων εἰσηγήσεται, καὶ ἐπιμελήσεται μνήμη, τίς ἀνδρεῖος ἥρως, ἢ τίς ἐπὶ φρονήσει μαρτυρήσων, ἢ οἷοι δικαιοσύνῃ, καὶ σωφροσύνῃ ἠσκήσαντο. τοιαύταις ἀρεταῖς ἀπαλὸν ἔτι τὴν ψυχὴν ἐπάρδων, ὅταν ἑσπέρα τὴν πρᾶξιν ὁρίσῃ, τὸ χαρὸν ἀνάγκη τὸ ὀφειλόμενον δασμὸν ἐπιμετρήσας, ἡδέως ὕπνος καθεύδῃ; τοῖς μεθ' ἡμέραν καμάτοις ἐπηρεμῶν ἐπὶ χρόνον. τίς οὖν ἂν ἐρασὴς ἐφήβου γένοιτο τοιούτου; τίνι δ' ὄττα τυφλαὶ μὲ αἱ τῶν ὀμμάτων βολαί, περὶ ᾧ οἱ τὰ Δίκαιοσύνης λογισμοί; πῶς δ' οὖν ἂν ἀγαπήσαι τὸν παλαίστρας μὲ Ἑρμοῦ, Ἀπόλλωνα ᾧ κιθάρας, ἐπαινήσῃ ὡς Κάστορα, Θείας ᾧ χαρίτας Διὸς ἀθανάτῳ διώκοντα σώματι. ἀλλ' ἐμοὶ μὲ δαίμονες εὐμενέτωσαν, βίον ἐν διηνεκὴς ἔτον, ἀπαυτικρὺ δ' φίλα καθέζεσθαι, καὶ πλησίον ἠδὺ λαλεῖν ἀκούειν. ἑξοίμην ᾧ αὐτοῖ, συνεξίοιμι, καὶ παντὸς ἔργου κοινωνίαν ἔχοιμι. δίκαιος μὲ ἂν ἐρῶν τις δι' ἀπλαίας, καὶ ἀκλινοῦς βίου, τὸ πεπρόμενον ἀλύπως εἰς γῆρας ὁδεύσοι, μηδεμιᾶς τύ-

viterque juventutem domans in pace meditatur res bellicas, ſpicula emittendo, certaque dextra ſagittas vibrando. Deinde & unctæ palæſtræ, & ad ſolis meridianum calorem oppletur pulvere corpus denſatum, deſtillanteſque contentioſorum laborum ſudores, poſt quos lavacra brevia, & menſa ſobria, rebus paulo pòſt gerendis non adverſa. Rurſum enim ipſi præceptores, & veterum operum exempla inſinuantes & curantes recordationes. Nempe quis heros fortis fuerit, quis ob prudentiam publico teſtimonio cohoneſtatus, aut qui juſtitiam ac temperantiam amplexati fuerint. Hujuſmodi virtutibus tenerum adhuc animum imbuens, quando jam veſpera rebus gerendis finem imponit, tributo, quod ventri ex neceſſitate debetur depenſo, ſuaviores ſomnos dormit, poſt diurnos iſtos labores ad tempus conquieſcens. Quis igitur talis ephebi non fieret amator? cui verò adeò fuerit hebes oculorum acies, & luxata mentis ratiocinatio? Quomodo verò non amaret illum, in palæſtris quidem Mercurium, inter lyras autem Apollinem, equitatorem verò ceu Caſtorem, ac divinas virtutes mortali corpore proſequentem? At mihi quidem ô Dii cœleſtes, utinam perpetua ſit hæc vita, ex adverſo amici ſedere, & ſuave loquentem propè audire, & cum exeunte, ſimul exire, & omne cum eo opus commune habere. Optarit igitur amator, ut ſuus amatius, per illæſam, & inconcuſſam vitam, abſque moleſtia poſſit ad ſenectutem pervenire nul-

ι Ἀπαυτικρὺ τῷ φίλα καθέζεσθαι, καὶ πλησίον ἠδὺ λαλεῖν ἀκούειν] Reſpexit ad Oden Sapphus, à Catullo Latinè redditam. *Menagius.*

χης πειρᾶσαι βάσκανον ἐπήρειαν. εἰ δὲ καὶ οἷόν ἀνθρωπίνης φύσεως νόμος, [1] νόσον ἐπιφανῆναι αὐτῷ, κἀμοὶ τὰ σωτήρια σώζειν, καὶ λέξ χειμερίᾳ θαλάττης ἀναχθέντι συμπλεῦσαι. κἂν τυραννικὴ βία δεσμὰ περιάπτῃ, τὸν ἴσον ἐμαυτῷ πεδήσω σίδηρον. ἐχθρὸς ἅπας ὁ μισῶν ἐκεῖνον ἐμὸς ἔσται, καὶ φιλήσω τοὺς πρὸς αὐτὸν δυνοϊκῶς ἔχοντας εἰδὼ λῃστὰς, ἢ πολεμίους ἡσσαίμην ἐπ' αὐτὸν ὁρμῶντας, ἀπολισσαίμην καὶ πᾶσι δύναμιν. κἂν ἀποθάνῃ, ζῆν σὺν ἀτίξομαι. τελευτῶσίας δὲ σὺν τοῖς μετ' ἐκεῖνον ὑπ' ἐμοῦ σεσημειωμένοις ἐπιθήσομαι, κοινὸν ἀμφοτέροις ἐπιχῶσαι τάφον. ὀστέοις δὲ ἀναμίξασθαι ὀστᾶ, μὴ δὲ τῷ κωφῷ κόνει ἀπ' ἀλλήλων λέξειαν. τοῦτο δ' ἐμοὶ πρῶτοι χαρίξασθαι οἱ ἐμοὶ πρὸς τοὺς ἀξίους ἔρωτες, ἀλλ' ἢ Θεοῖς γέρων ἡρωϊκὴ φρόνησις συνομόθησεν. ὧν οἷς ὁ φιλίας ἔρως, ἄχρι θανάτου σωιξέτωσαν. Φωκὶς μὲν νηπίων ἔτι χρόνων, Ὀρέστην Πυλάδη συνῆψε. Θεῶν δὲ τοὺς ἀλλήλοις πυθῶν μεσίτην λαβόντες, ὡς ἐφ' ἑνὸς σκάφους δὲ βίᾳ συνέπλευσαν. ἀμφότεροι Κλυταιμήστραν ἀνῄρουν, ὡς Ἀγαμέμνονος παῖδες. ὑπ' ἀμφοῖν λῦσθ' ἐφονεύθη. τὰς Ὀρέστῃ [2] ἐλαυνούσας ποινὰς, Πυλάδης σὺν ᾧ μόλον. κρεμομένῳ συνηγωνίζετο. τῷ δὲ ἐρωτικῷ φιλίᾳ, οὐδὲ τοῖς τ' Ἐλλάδος ὄργις ἐμέτρησεν, ἀλλ' ἐπὶ

nullius fortunæ invidam impressionem expertus. Quòd si verò etiam qualis est humanæ naturæ conditio, morbus quispiam ipsum invaserit, cum ægrotante pariter ægrotabo: si etiam per mare procellosum feratur, cum eo navigabo. Quòd si etiam tyrannica vis illi vincula innectat, par ferrum mihi circundabo. Quicunque illum oderit, meus inimicus erit, eumque benevolentia prosequentes amabo. Sì verò prædones, vel hostes videam in ipsum irruentes, præter vires etiam armabor: si moriatur, vivere non sustinebo. Postrema autem mandata iis, quos proximè post illum amavi, ista dabo, ut commune ambobus sepulchrum accumulent: & ossa inter se permiscendo, ne mutum quidem pulverem à se mutuo separent. Atque hæc non primi expriment mei amores quibus dignos prosequor: sed illa Diis proxima, heroum prudentia, velut quadam lege sancivit: in quibus amicitiæ ille amor, ad mortem usque simul expiravit. Phocis à teneris annis Oresten Pyladi conjunxit: qui cùm Deum mutuorum affectuum mediatorem accepissent, perinde atque in uno eodemque vitæ navigio simul navigarunt. Ambo Clytemnestram interemerunt tanquam Agamemnonis filii, ambo Ægisthum occiderunt. Pœnas quibus agitabatur Oreste, ægriùs ferebat Pylades, eum defendebat cùm damnaretur. Nec amatoriam illam amicitiam Græciæ terminis metiti sunt: sed ad ulti-

1 Νόσον] Anglic. νόμῳ ὑπολαύσειν αὐτῷ. Bourd.

2 Ἐλαυνούσας ποινὰς] Dixi ad Petron. *Bourd.* Delphis obsessus furiis, Apollinis consilio venit Athenas in Minervæ delubrum, cujus consilio vincens, reversus est Argos. Has verò ferias placans vocavit Eumenidas apud Æschylum. *Cayn.*

1 Ἐφέ-

τὰς ἐσχάτας Σκυθῶν πέρατας ἔπλευσαν. ὁ μὲν, νοσῶν. ὁ δὲ, θεραπεύων. τῇ γὰρ Ταυρικῆς γῆς ἐπιβαίνουσι, δύο τῶν βαρβαρικῶν αὐτοὺς ἑκατέρωθεν ἐρινύες ἐξεπεδέχοντο. καὶ τὸ βαρβάρων ἐν κύκλῳ ἐφεστώτων, ὁ μὲν, νοσῶν τὸ συνήθους μανίας πέσων, ἔκειτο. Πυλάδης δὲ,

Ἀφρὸν ἀπέψα, σώματός τ' ἐπημέλει,
Πέπλοις τε πέριβαλλε δυσκέλοις ὑφαῖς,

Οὐκ ἐρωτικῶς μόνον, ἀλλὰ καὶ πατρὸς εὐδεικνύμενος ἦθος. ἠνίκα γὰρ ἐπεράθη θατέρῳ μένειν ἐπὶ τῇ φονεύσῃ, τὸ ἑτέρῳ εἰς Μυκήνας ἀπιέναι, κομιδῇ γεφύρας, μένειν ὑπὲρ ἀλλήλων ἀμφοτέροις θέλουσι, ἑκάτερος ὢν θατέρῳ ζῶντι ζῆν ἑαυτὸν ἡγεμονεύων. ἀποθεῖναι δὲ τὰς ἐπιστολὰς Ὀρέστης, ὡς Πυλάδει λαβεῖν ἀξιωτέρῳ, μόνον οὐκ ἐρασθεὶς αὐτῷ ἐραμένου ἡδυμένου.

Τὸ δὲ σφαγήναι τοσοῦτ', ἐμοὶ βάρος μέγα.
Ὀναιτόλων γάρ εἰμ' ἐγὼ τὰς συμφοράς.

καὶ μετ' ὀλίγον φησὶ,

Τῷδε μὲν δέλτον δίδω,
Πέμψων δ' Ἄργος, ὥστε σοι καλῶς ἔχειν.

Ἡμᾶς δ' ὁ χρήζων, κτεινέτω. Καὶ γὰρ ὅπως ἔχει τὸ πᾶν. ὅταν γὰρ ἐκ παίδων ὁ ἀνωφελὴς ἔρως ἐκτραφεὶς, ἐπὶ τὴν ἤδη λογίζεσθαι δυναμένην ἡλικίαν ἀνδρωθῇ, τὸ πάλαι φιληθὲν, ἀμοιβαίως ἔρωτας ἀνταποδίδωσι. καὶ δυσχερὴς ἀφθόνως ποτέρου πότερος ἐρᾶσθαι ἐστιν, ὥσπερ ἀπ' ἐσόπτρου τὸ ἓν φιλήσαντος δυοῖν ἐπὶ τὸ ἐρώμενον ὁμοίως πεσόντος εἰδώλου. τί δὴ ὃν ἓν καθ' ἡμᾶς βίᾳ ξύλῳ αὐτὸ πεφυκὼς ἀνεβάζεις θείοις νόμοις ἐναντίον, ὃν ultimos Scytharum fines navigarunt: alter morbo laborans, alter morbum emolliens. Et cùm in Tauricam terram ascenderent, statim occisæ matris Erinnys ipsos velut hospitio excepit: ac barbaris undique circunstantibus, alter quidem ex consueta insania collapsus, jacebat, Pylades autem spumam oris abstergebat, atque corporis Curam gerens, tegebat illud vestibus, non amatoris modo, sed & patris affectum præ se ferens. Quando igitur decretum fuit, ut altero ad cædem manente, alter literas laturus Mycenas, proficisceretur, ambo manere alter pro altero volunt, uterque in altero vivente, se ipsum vivere existimans. Epistolas à se removet, tanquam Pylade digniore, qui illas acciperet, tantum non amator pro amato factus.

Perire namque hunc est onus mihi grave:
Namque ego ille sum qui calamitates has veho.

Et paulò post dicit,

Huic quidem da litteras,
Argos enim mittam, tibi ut res bene habeat,
Occidat autem nos, cui opus.

Nam sic se habet totum negotium. Quando enim à puero simul enutritus amor ille serius, in eam ætatem, quæ ratiocinatione uti potest, confirmatus fuerit, id quod olim est amatum, mutuos amores rependit, adeoque difficile est percipere uter alterius sit amator, cùm perinde ac è speculo, amantis benevolentiæ in amatum similis cadat imago. Quid igitur ceu peregrinam voluptatem nobis exprobras, id quod vitæ nostræ proprium est, & divinis legibus de-

Ἀμεθύστῳ ἐφ' ἡμᾶς ἠκολουθηκός. ἀσμένως ᾗ αὐτὸ δεξάμενοι, μεθ' ἡσυχίας Ἀθηναίας γευσόμεθα. ὅλως δὲ ὡς ἀληθῶς κατὰ τὸν τῶν σοφῶν λόγον φαῖεν, ᾧ παῖδές τε νέοι, καὶ μάνυχες ἵπποι. γηροσκοῦ δ' ὁ γέρων κεῖνος ἱλαρόφρων, κἄρρηϊ τὰ φιλήσεσι. καὶ γὰρ μὴν Σωκρατικαὶ διδασκαλίαι, καὶ τὸ λαμπρὸν ἀκήρατον τῆς ἀρετῆς δικαστήριον, τοῖς φιλτάτοις τέκνοις ἐπιμεῖναι. χρησμὸς γὰρ ἀληθείας ὁ πύθιος ἐξήνεγκεν, ἀνδρῶν ἁπάντων Σωκράτης σοφώτατος. ὃς ἅμα τοῖς ἄλλοις μαθήμασι, ἐξ ὧν τὸν βίον ὤνησε, καὶ τὸ παιδεραστεῖν ὡς μάλιστα ἀφελεῖν ἐσπούδασε. δεῖ γὰρ τὸν νέον ἐρᾶν, ὡς Ἀλκιβιάδην Σωκράτης. ὃς γὰρ μιᾶς χλαμύδος παῖς ὑπνοῦν ἐκοιμήθη. καὶ ἔγωγε τὸ Καλλιμαχείειον ἐπὶ πᾶσι τὸν λόγον ἄδειν ἐθέλω ἂν ἅπασι κήρυγμα,

Αἴθε γὰρ ὡς κείνοισιν, ἐπ' ὄμμασι λίχνα φέρητε,
Ἔρχος ὡς ὑμῖν ἄγαγε παιδοφιλεῖν.
Ἐς δὲ γένειον [1] ἐφοίτα, πόλιν καθύπερθεν ἔχοντα.

Ταῦτ' εἰδότες ὦ νεανίαι, σωφρόνως παισὶν ἀγαθοῖς θαῴσατε, μὴ γὰρ ὀλίγης τέρψεως εἵνεκα, τῷ μακρὸν ἐκχέαντες τύπτεσθε, ἄχρι τῆς ἀκμῆς πλησθῆτε τοῦ φιλεῖν παῦσαι θελήσαντες. τὸ δ' ἐφήμερον ἔρωτα θερμοκυνοῦντες, εἰς γῆρας ἀπὸ παίδων βέβαιον τηρεῖτε τὸν πάθον. τοῖς γὰρ ὕστερον φιλοῦσιν, ἥδιστος μὲ ὁ βίος ζῆν χρόνον, ἡδυμιᾶς ἀπραγμόνως σωφρονίσεως παρεικούσης. καὶ δὴ μοι ᾗ μὴ definitum, perque succeſſionem ad nos tranſmiſſum. Libenter verò ipſum recipientes, cum pura mente, veluti rem ſacram tractamus. Nam verè beatus ille eſt, juxta ſapientum ſententiam,

Cui pueri molles, & equi ſolidam ungulam habentes,
Huic minimum gravis eſt cana ſenecta viro,
Si quem adamant pueri.

Socraticæ verò doctrinæ, & ſplendidum illud virtutis examinandæ judicium, etiam Delphicis cortinis eſt approbatum. Nam veritatis oraculum Pythius reddidit, omnium virorum Socrates ſapientiſſimus: qui pariter cùm cæteris præceptis, quibus vitam humanam promovit, & puerorum amorem, ceu rem præcipuè utilem, admiſit. Convenit autem juvenes amare, ut Alcibiadem Socrates, qui ſub una eademque patris chlamyde ſomnos dormivit. Atque equidem Callimachi illud præconium, ad finem orationis libentiſſimè omnibus apponerem,

Namque utinam cupido ſectantes lumine amatos,
Erchius ut pueros juſſit amare ſenex,
Sic & ametis eos, ſortique habitetis in urbe.

His cognitis adoleſcentes, modeſtè cum bonis pueris verſamini, neque modicæ delectationis gratia, longa effuſa benevolentia, uſque ad vigorem ætatis, fictos amandi affectus protendite: ſed cœleſtem Amorem adorantes, à pueritia ad ſenectutem uſque firmos affectus conſervate. Nam hoc pacto amantibus, ſuaviſſimum eſt vitæ tempus, nulla inhoneſta conſcientia inhabitante. Celebris autem illorum fama, poſt

1 Ἐφοίτα] Anglic. ἐφοίτα. Bourd.

2 Ἄμε-

ἀπάσαις εἰς πάντας ἀνθρώπους κληδόνες. εἰ γὰρ δεῖ Φιλοσόφων παισὶ πιστεύειν, αἰθὴρ μὲν γῆν ἀνδέχεται τὰς ταφὰς ζηλῶντας. οἱ δὲ [1] ἄμεινον ἀποθανόντες, ἔχουσι τὸ ἄφθαρτον. τοιαῦτα δὲ Καλλικρατίδα σφόδρα νεανικῶς συμπολογησαμένω, Χαρικλέα μὲν ἂν ἀδύτερα λέγειν παρώρμων, ἐπέσχον. ὥσπερ γὰρ ἐπὶ ναῦν κατέπεμπον. διομόσαι δ' ὄ, τι φθονοῦσι ἀποφήναντες, δι' ὀλίγων τὰς ἑκατέρων λόγους διῃρημεσάμεθα, σὺν ἐξ ὑπογυμνὰ φημὶ, καὶ παρημελημένως, ὑμῖν ὦ ἑταῖροι, τὰ τῶν λόγων ἔοικεν ἀπαρχειδιάζειν, διλωσεκῆς δ', καὶ νὴ Δί' ἐρασμίως φρονοῦντος σπαρνῆ ταῦτ' ἐστὶν ἴχνη. χειδὸν γὰρ ἀδὲν ἐστιν, ὃ, τι τῶν λοιπῶν εἰπεῖν ἑτέρῳ δύναται παρήκατε. καὶ πολὺ μὲν ἡ τῶν πραγμάτων ἐμπειρία, πολὺ δὲ ἡ τῶν λόγων δεινότης. ὡς ἔγωγε ἂν εὐξαίμην, εἴπερ ὦν ἐγὼ δυνατὸς, χθιζὰς Θηραμένης ἐκεῖνος ὁ κόθορνος, ἵν' ἄμφω νενικηκότες, ἐξίοιτε βαδίζοντε. πολὺ ἐπιδέουσι ἀνήσειν σὸν ἔοικατε, καὶ αὐτὸς ἐν τῷ μεταξὺ πλεῖ, ὥσπερ τῶν αὐτῶν ἐρέσσοντες διοχλεῖται, τὸ μάλιστα δοκεῖν εἶναί μοι δίκαιον, ἀποφαίνομαι. χαίρετε, ἀνδρώπους βιαφελὲς πρᾶγμα, καὶ μακάριον, ὁπόταν εὐτυχῶσι. παιδικὰς δὲ ἐρᾶσθαι, ὅσαι φιλίας ἀγαθὰ δίκαια σεσωκῶσι, μόνης φιλοσοφίας ἔργον ἡγοῦμαι. διὸ δὴ γαμητέον μὲν ἅπασι, παιδεραστεῖν δ', ἀφείσθω μόνοις φιλοσόφοις. ἥκιστα γὰρ ἐν γυναιξὶν ὁλόκληρος ἀρετὴ φύεται. σὺ δὲ ὦ Χαρικλεῖς, μηδὲν ἀ-

post mortem ad omnes passim emanat. Quòd si verò Philosophis adhibenda est fides, etiam æther post terram eos excipit, qui ista sectantur: qui meliori fato morientes, præmium hoc virtutis incorruptibile consequuntur. Atque hæc cum Callicratidas, valdè juveniliter jactando amplificasset, Chariclem denuo dicere conantem, repressi, tempus enim erat ut ad navem descenderemus. Rogantibus autem illis, ut de eo quod sentirent sententiam dicerem, breviter enumeratis utriusque orationis argumentis. Non temerè, inquam, & negligenter, amici, orationes istæ videntur à vobis effutitæ ex tempore, sed continuæ & solidæ meditationis per Iovem manifesta hæc vestigia sunt. Nam eorum quæ ab utroque dici poterant, fermè nihil est prætermissum. Multa verò rerum inest experientia: sed major verborum gravitas. Itaque optarim equidem, si fieri posset, Theramenes ille cothurnus fieri, ut ambo victores æquo pede procederetis. At quoniam nihil remissuri videmini, & ego inter navigandum, non decrevi de rebus iisdem interpellari, id quod mihi maximè videtur justum esse, pronunciabo. Nuptiæ quidem ad vitam hominum promovendam res in primis utilis, & beata, quoties ex sententia contingunt. Puerorum autem amores, qui casta amicitiæ jura conciliant, solius Philosophiæ opus esse duco. Quare omnibus quidem conjugio est vacandum: sed pueros amare, solis Philosophis relinquatur. Minimè enim mulieribus perfecta virtus innascitur. Tu verò Charicles nequaquam

[1] Ἄμεινον ἀποθανόντες] Angl. Cod. ὦ δὲ ἀμείνονα βίον ἀποθ. Bourd.

χθεσθῆς, εἰ πεῖς Ἀθήναις ἡ Κόρινθος εἴξῃ. κἀγὼ μὲ τὰ αἰδῶς σωφρόνως λόγῳ τῷ κείσιν ἐπιταδύσας, ἐξανέστην. ἐώρων γὰρ ὑπερκοπτηφῆ τὸ Χαρικλέα, δεξαμενοειδῶς ἅπαντα κρεμάκειστον. ὁ δὲ Ἀθηναῖος, [1] ἱλαρὸς τῷ τρόπῳ φαιδρὸς ἀναπηδήσας, ἀσφεὶς σφόδρα σεβαρῶς. ἔκρισεν ἄν τις αὐτὸν ἐν Σαλαμῖνι Πέρσας καταναυμαχηκέναι. καὶ τοῦτό γε τὸ κείσιον ἀπανάμιμνι, λαμπρότερον ἡμῶν ἐπάσασθαι αὐτῷ τὸ πνίκια. καὶ γὰρ ἐμοὶ ἄκρως τῷ βίῳ μεγαλοφρονέστερος. ἠσυχῇ δὴ καὶ τὸ Χαρικλέα παρηγορησάμενος ἐπὶ τῇ δεινότητι τῶν λόγων, σιωπῇς ὑπερθαυμάζων, ὅτι δυσχερεστέρου μέρους δυνατῶς συνηγόρησεν. ἐκ᾽ ἦ μὲν ἐν Κνίδῳ λαμπρῶς ἐβιώσαμεν, καὶ τὰ δὴ τῇ Θεᾷ λαλητέον, καὶ παιδιὰν ὤμοσεν ἐχηκόπι, τῇδε τῇ δεκεμβρί. σὺ δ᾽ ὦ Θεόμνηστε, ὁ τῶν ἑωλοτομῶν ἐκκαλεσάμενος μνήμιον, εἰ δικαίως τότ᾽ ἤθα, πῶς ἂν ἀπεφήνω; Θεο. Μελιτίδην, ὦ Κορίνθιον οἷά με ποιεῖς Θεῶν, ἵνα τοῖς ὑπὸ σὲ δικαίως κεχρῆσιν ἐναντία φέρω ψῆφον; ὃς ὑπ᾽ ἄκρας ἡδονῆς τὸ λεχθέντων λαμπρῶς ἐν τῇ Κνίδῳ ὠμίλει, ὀλίγου τὸ βραχὺ τοῦτο ἀνωμότον αὐτὸν ἡγεμόνα εἶναι, τὸ νέον ἐκεῖνον. ὅμως δ᾽ ἴσως, ἐδόκει μοι ἀπρεπὲς ἐν ἑορτῇ λέγειν, πᾶς ἂν γέλως κἂν ἐπέρχοιτο, παιγνιοειδέστερον δοκεῖ, τὰς ἄγαν ὑπὸ [2] τῶν παιδιαγωγῶν κατωφρυωμένους λόγους, ἐξευμαζόντων μὲ ἐπὶ τῇ σεμνότητι, πολλὰ δ᾽ ἀνόητον ἐπὶ τῇ σεμνότητι, πολλὰ δ᾽ ἀνόητον

quam ægrè feras, si Athenis Corinthus cedet. Equidem ego præ verecundia brevi oratione accelerato judicio surrexi. Animadvertebam enim Chariclem supra modum tristem, propemodum ac si morte damnatus fuisset. Athenienſis autem alter, læto quodam modo alacer exiliens, incedebat valdè insolenter. Putasses ipsum ad Salaminem Persas navali prælio debellasse. Et hoc saltem ex judicio consequutus sum, quòd splendido victoriæ convivio nos excepit. Etenim erat aliàs vita magnificentior. Tacitè etiam Chariclem sum consolatus, ob gravitatem verborum, assiduè admirando, quòd difficiliori parti, tam potenter esset parrocinatus. Cæterum & illa in Gnido commoratio, quæque apud Deam dicta sunt, habentia pariter & serium hilare, & jocum eruditum, ad hunc ferè modum dirempta sunt. Tu verò Theomneste, qui obsoletam harum rerum memoriam nobis excitasti, si judex tum fuisses, quam sententiam tulisses? *Theom.* Melitidem, aut Corœbum me putas esse per Deos, ut iis quæ justè judicasti, contrariam sententiam feram? Qui quidem præ summa eorum, quæ modò dicebantur, voluptate, in Gnido commorari me putabam, propemodum parvam hanc domunculam, ipsum illud templum esse existimans. Sed tamen (nihil enim indecorè die festa dicetur, & risus omnis, etiamsi nimius fuerit, ad celebritatem pertinere videtur) orationem illam ab amatore puerorum, cum nimio supercilio prolatam, admirabar quidem ob gravita-

1 Ἱλαρῷ τῷ ἤθει] Angl. τῷ προσώπῳ. Aliter tamen Interpres nec malè. *Bourd.*

2 Τῶν παιδαγωγῶν] Florent. Codic. τῷ παιδαγωγεῖν. Idem.

1 Ἐγω-

ἡμῖν φόμην, ἐφήβῳ παιδὶ συνδιημερεύοντα, παιπαλείας δίκης ὑποφέρειν, καὶ τοῖς ὄμμασι δ' καλλὴς μόνον χρῆσθαι κλύζοντα, ἐξὸν δρύπτειν, δίψῃ ὑπομένειν. ἐγὼ δὲ ἀπόχρη τὸ θεωρεῖν ἐρώμενον, καὶ ἀπαυτικρὺ κρήνης ἄκυον, ἀλλ' ὥσπερ ἡδονῆς κλίμακα συμπηξάμενον ἔρως, πρῶτον, ἴχνη βαθμὸν ὄψεως, ἵνα ἴδῃ. κἂν θεάσηται, πυθέσθαι φόνον ἐφάψασθαι. δὲ ἄκρον γὰρ δακτύλων κἂν μόνον δίγῃ, τὸ δ' ἁπαλαύσεως, εἰς ἅπαν ἀφεῖται τὸ σῶμα. τυχὸν δ' ἀμφοῖν τάττει, τρίτον πεῖραν ἐπάγει φιλήμασιν, σὺν δ' ὀδὺ ἐπείγειν, ἀλλ' ἠρέμα χείλη προσαγάγοις χείλεσιν, ἃ πρὶν ἡ ψαύσῃ πλείους ἁπίσῃ, μηδὲν ὑποστοίας ἴχνος καταλιπών. εἶτα πρὸς τὸ παρῆκον ἁρμοζόμενος, ἀεὶ λιπαρεστέρας μᾶ ἀπασάμενον ἐντείνει, ἕως ὅτε καὶ ἀφεῖλον ἡ συχὴ τὸ στόμα. τῇ δ' χειρῶν ἐδέμιαν παρείπον δρόμῳ. αἱ γὰρ φανεραὶ τῶν αἰσθητῶν συμπλοκαί, τῷ ἡδεῖ σπάθησιν. ἡ λαθραίως ὑγρᾶς ἡ δεξιὰ καὶ κάλπει δύσα, μασὸς βραχὺ τῇ φύσιν ὑπερδιδοῦσι πίζῃ. καὶ σφιγγόμενος μαστὸς, ἀμφιλαφὴς τοῖς δακτύλοις ἐπιθράττεται ὁμαλῶς. μὲν τόδε, καὶ προτόχνιον ἀνθεῖ ἥβης. καὶ τὰ ῥηθέντ' ἀναμετρήσασθαί με δεῖ; τοσαύτης τυχὸν ἐξουσίας ὁ ἔρως, θερμοτέρα πνοὴ πλεῖ πρόσαγμα. εἶτ' ἀπὸ μηρῶν προσοιμιασάμενος, καὶ τὸ κωμικὸν αὐτὸ ἐπάτταξεν. ὁμοῖ μᾶ ὕπνου παιδεραστεῖν γένοιτο. μετεωρολέσχαι δ', καὶ ὅσα τῶν φιλοσοφίας ὀφρῦν ὑπὲρ

tatem, sed ad demulcendum animum parum facere arbitrabar, cum puero impubere quotidianam consuetudinem habere, & interim Tantali pœnas sustinere, ac pulchritudine oculos tantum non inundante cum haurire liceat, sitim perferre. Neque enim satis est aspicere eum quem amas, neque ex adverso sedentem, & loquentem audire, sed perinde atque scalis quibusdam voluptatis compactis, amor primum visus gradum habet, ut aspiciat amatum: deinde ubi aspexerit, cupit adductum contingere. Summis itaque digitis, tametsi solum attigerit, fruitionis istius delectatio totum corpus mox percurrit. Postquam autem hoc potitus est facilè, tertium osculi conatum addit, non statim curiosum illum, sed labia labiis admovendo sensim, quæ priusquam planè contingat, absistit, nullo suspicionis vestigio relicto. Deinde verò ad id quod porrigitur applicans sese, semper exquisitioribus amplexibus illiquescit, interdum quoque tacitè os diducens. Nec manuum ullam segnem esse sinit. Nam manifestæ, eorum quæ sensu percipiuntur, amplexationes, voluptatem conglutinant. Aut clàm dextra molliter per sinum subingressa, mammillas, pro sua natura, modicè extantes, premit: & solidi ventris exuberans illud digitis contrectat æqualiter. Post hæc, & primam succrescentis pubis lanuginem. At quid attinet me occultiora ista longiùs persequi? Tantam igitur nactus potestatem amor, fervidius quoddam opus attingit. Tum ducto à femoribus exordio, juxta Comicum ipsum percutit. Mihi quidem ita pueros amare contingat. Illi verò qui de rebus sublimibus, nugantur, quique philosophiæ supercilium, supra

ipsa

αὐτὰς τὰς κροπίφυας ὑπερήρκασι, σπουδῶν ὀνομάτων κωμῳδήμασι τὰς ἁμαρτὰς παιγνιεύσασαι. [1] ἐρωτικὸς γὰρ ἦν, εἴ τις ἄλλος καὶ ὁ Σωκράτης. καὶ ὑπὸ μίαν Ἀλκιβιάδης αὐτῷ χλαιδὶ κλιθεὶς, σὺν ἁπλῇ ἀνέστη. καὶ μὴ θαυμάσῃς. [2] οὐδὲ γὰρ ὁ Πάτροκλος ὑπ' Ἀχιλλέως ἠγαπᾶτο, μέχρι δὴ τῆς ἀπαυτικρὺ καθίζεσθαι, δηγμιῶν Αἰακίδην ὁπότε λήξειεν ἀείδων. ἀλλ' ἵν' καὶ τῆς ἐκείνων φιλίας [3] μεσίτης ᾖδυή. τῶν γὰρ Ἀχιλλεῖ τὸ Πατρόκλου θανεῖν, ἀπαμιεύτῳ πάθει ἔοικε τὴν ἀλήθειαν ἀπέρρηξε. [4] μηρῶν τε τῶν σῶν εὐσταθὴς ὁμιλία κρείσσων. τοὺς γὰρ μὴν ὀνομαζομένους παρ' Ἕλλησι κωμῳδοὺς, οὐδὲν ἄλλο, ἢ δήλους ἐρωτὰς νομίζω. πάλαι φησί τις αἰσχρὸν τοῦτ' εἶναι λέγειν, πλὴν ἀληθῆ γε νῦν τὴν Κνιδίαν Ἀφροδίτην. Λυ. ἴσθι ἀνέξομαί σου φίλε Θεόμνηστε, ἄλλην δ' ἀρχὴν καταβαλλομένου τρίτων λόγων, ἧς ἀκούειν σὺ ἑορτῇ μᾶλλον εἰκὸς ἦν. πάλαι γ', ἐμοῦ ὥσπερ πόρρω ἀποικιεῖν. ἀφέμβολος δ' ἐστὶ παρέλκειν πλείω χρόνον, εἰς ἀγορὰν ἐξίωμεν. ἤδη γὰρ οἶκός ἐστιν, ὑφάπτειν τῷ Θεῷ τὴν πυρᾶν. ἔστι δ' οὐκ ἀπεικὸς ἡ θέα, τὸν Οἴτην παθὼν ὑπομιμήσκεσθαι τοὺς παρόντας.

ipsa tempora attollunt, gravium verborum insolentia indoctos pascant. Amori enim deditus fuit Socrates, si quisquam alius, & sub uno eodemque pallio cum eo cubans Alcibiades, non intactus surrexit. Ac ne mireris: neque enim ab Achille Patroclus amabatur, eatenus ut ex adverso illi sederet. Æacidem expectans, dum cantus finiat ille. Sed erat & illorum amicitiæ mediatrix voluptas. Cùm igitur Achilles Patrocli mortem gemeret, parum custodito affectu in veritatem erupit. Femorum & tuorum sancta conversatio melior. Illos verò qui apud Græcos [5] comastæ vocantur, nihil aliud quam manifestos amatores existimo. Fortè dixerit aliquis hæc dictu esse turpia: at per Gnidiam Venerem sunt vera. *Luc.* Nec te feram, chare Theomneste, aliud principium tertii sermonis ponentem, quod audire festo solùm die par est: cætera verò procul à meis auribus amandare. Sed omissa diuturniori mora, in forum exeamus. Verisimile enim est Deo jam accendi rogum. Nec injucundum est illud spectaculum quod ea commemorat præsentibus, quæ in Oeta passus est.

1 Ἐρωτικὸς γὰρ ἦν, εἴ τις ἄλλος, καὶ ὁ Σωκράτης] Ipse Socrates apud Lucianum in Auctione Philosophorum, παιδικὰς εἰμι. καὶ σοφὸς τὰ ἐρωτικά. Menagius.

2 Οὐδὲ γὰρ ὁ Πάτροκλος ὑπ' Ἀχιλλέως ἠγαπᾶτο] Similiter Martialis lib. 11. ep. 44. Æacidæ potior levis amicus erat. Aliis Achilles, Patrocli τὰ παιδικά. Idem.

3 Μεσίτης ᾖδυή] An μέσπε. Idem.

4 Μηρῶν τε τῶν σῶν εὐσταθὴς ὁμιλία κρείσσων] Tragici cujuspiam, aut Comici, versiculus. *Idem.*

5 *Comastæ*] Vox est Eidilliorum scriptoribus usitatissima, pro his qui cantu puellis blandiuntur & earum amorem captant. Theocr. Idyll. 3. *Cogn.*

Τέλος τοῦ Λουκιανοῦ μίσους.

DE-

DECLAMATIO

D. ERASMI ROTERODAMI,

Luciani Tyrannicidæ reſpondens.

ARGVMENTVM.

EJuſdem generis hæc cum Tyrannicida, ejuſdemque ſtatus eſt, ſed adverſaria. Vt enim illic contenditur præmium eſſe dandum tanquam tyrannicidæ, ei qui filium tyranni interfecerat: ita hic negatur eum ſatisfeciſſe legi, aut tyrannicidam eſſe, qui non ipſum tyrannum, ſed filium tyranni occidiſſet. Exordio benevolentiam captat, à perſona Iudicum, deinde calumniæ adverſarii, qua in ſuſpicionem adductus fuerat, quaſi ipſe quoque tyrannidi faveret, quia illi præmium dandum negabat, reſpondet per abſolutionem primùm, deinde & per inficiationem ex locis conjecturalibus, elevata, interim illius perſona, atque ipſo viciſſim in ſuſpicionem, ex modo actionis vocatò. Poſt exordium propoſitio ſequitur cum attentione, & admonitione Iudicis, quorſum in hac cauſſa maximè ſpectare debeat, atque inde ad confutationem venitur. In qua primùm refelluntur ordine capita illa, quæ alter in argumento ab imo ad ſummum tractarat, puta Voluntas, Conatus, Effectus. Ac voluntati quidem opponit voluntatem legis, ut quæ non quid quiſque voluerit, ſed quid effecerit, ſpectet, neque cogitationes, ſed facta præmiis compenſet. Conatum verò elevat variis ac multis ſimilibus & exemplis, oſtendens in nullo pacto, aut contractu, aut certamine, aut aliis denique id genus rebus ſatis eſſe, conari aliquid & cœpiſſe, ſed præſtari oportere. Effectum conditiones ſequi, non conatum. Et quòd alter etiam conatum in legibus ſpectari dixerat, id diſtinguit, oſtendens diverſam eſſe rationem præmiorum & pœnarum. In maleficiis interim & voluntatem puniri, in beneficiis autem nunquam præmium dari, niſi ei, qui quod lex proponit, re ipſa effecerit. Poſtremò & patriæ gratis inſervire ac officium præſtare cives debere & illum ſatis mercedis pro conatu ſuo retuliſſe, laudem & gloriam. Effectum autem refellit, quia non ſimpliciter id effecerit, quod lex jubet, ſed fortuna ſeu numine ita ferente, cadem filii, mortem patris conſecutam eſſe. Non enim quia ipſius gladio tyrannus poſtea ſeipſum confecerit, ob id ipſius hoc factum eſſe. Deinde etiam incertum fuiſſe exitum, & quidnam pater, occiſo filio facturus fuerit, & hic conſilium quoque petituris ſubvertit, primò ut incertum & periculoſum, neque certis rationibus firmatum, de-

inde etiam ut fictum, & post eventum rei, demum simulatum. Denique non idem esse occidere, id quod lex jubet, & mortis caussam qualemcunque prabere: idque iterum multis similibus probat. Atque hoc loco disputationem suprà cœptam renovat, de eo quatenus voluntas in legibus spectatur, & in quibus per se sufficiat, nempe in maleficiis & non in beneficiis, & ob id neque hic pramium illi deberi, ut qui cœperit, non absolverit beneficium. Confutatis igitur hoc pacto voluntate, conatu & effectu, quarto loco id aggreditur, quod petitor in narratione potissimùm amplificat, puta filium fuisse caput & caussam tyrannidis, eoque sublato, etiam tyrannidem sublatam fuisse. Ac primò quidem filium ostendit non fuisse tyrannum, neque tyrannidis caput, confutatis signis, & cæteris rationibus: quæ alter ad eam rem probandam adduxerat. Deinde, ut maximè fuerit, legem jubere ipsum tyrannum non ut quisque tyranno similis, aut nocentior etiam est, occidere. Et hic multis verbis de authoritate legum disputat, & quod non temerè verba legum huc aut illuc deflectenda sint, alioqui multa pericula & incommoda ex eo secutura esse. Postremò etiam ipse locum ab imo ad summum tractat, & ut alter voluisse, egisse, effecisse se dixerat, ita hic contrà neque animum ad rem gerendam habuisse illum, neque recta via aggressum esse, neque denique id quod lex jubet, perfecisse ostendit. Et sub hæc orationem concludit, brevi capitum repetitione, & conformatione seu prosopopœia, legum, reipubl. & deorum quoque expostulantium cum petitore, ut iniquè & præter meritum, pramium petente.

Si mihi caussa hæc Iudices, apud concionem popularem quæ studiis potiùs, quàm exacto rerum judicio duci consuevit, esset agenda, ac non magis apud Iudices ex honestissimis ordinibus delectos, nimirum gravissimos sapientissimosque, nonnihil profectò vererer, ne omnium animis nova hac & insperata lætitia gestientibus, atque (ut ita dixerim) exultantibus, nec satis attentos, nec dociles essem auditores habiturus. Porrò faventes, benevolosque multò minus: quippe qui frontem modo, quasique personam hujus negotii intuentibus, non faciem ipsam propiùs contemplantibus videri fortasse possim, in communi totius civitatis gaudio, tum autem in caussa tam pupulari, velut importuniùs obstrepere atque obturbare. Enimvero quum omnis affectus inutilis est ad rectè judicandum, tum ingens, intemperans, atque exundans lætitia, non solùm judicium omne funditus tollere solet, verumetiam nostri sensus non rarò nobis eripere: præsertim (si quemadmodum hæc nostra) post graves diuturnasque calamitates, ac veluti tempestatem sævissimam repentè præterque spem (quasi portus quidam) fuerit objecta. Quid autem tam acerbum liberæ multitudini, quàm servitus? Quid tam dulce, quid tam exoptatum, quàm libertas? Itaque non rebus modo ipsis, sed vel inanibus harum rerum vocabulis, plebis animus queat ad quidlibet im-

impelli: maximè primis his aliquot diebus, dum gaudiorum adhuc velut æstus quidam impotens, omnia sursum ac deorsum miscet, dum lætitiæ temulentia, dum gratulandi dulcis quædam ebrietas pectus occupans, animum ad cogitandum instituere non sinit. Verùm vestra ludices singularis sapientia perspicacitasque non hoc tantùm scrupulo me levat, verùm & hanc mihi fiduciam suppeditat, uti sperem futurum, ut hoc contradicendi munus, quod equidem nec invidentia, nec favore in Tyrannidem (sicut iste calumniabatur) sed solita mea, & (ut opinor) nota Reipub. charitate susceperi, vobis non modò non invidiosum, sed favorabile, plausibileque videatur. Etenim postquam viderem manifesta quadam Deorum benevolentia, post diuturnam ac miserrimam illam servitutem, toties Reip. votis expetitam libertatem aliquando contigisse, nihil priùs curandum nobis esse judicavi, quàm ut gratos nos exhiberemus in eos, à quibus nobis tam egregia felicitas esset profecta, quò videlicet munus suum huic urbi proprium, perpetuumque facere vellent, & constabilire, tuerique quod largiri non essent gravati, meminissemusque iisdem in manu esse, ut eriperent ingratis, quod optantibus dedissent. Sunt autem vel primæ gratitudinis partes, intelligere videlicet, cui beneficium acceptum ferre debeas. Et hac una ratione mortales divinæ beneficentiæ gratiam referre possumus: si beneficium acceptum agnoscamus: si celebremus, si ad illos authores referamus. Neque mihi committendum putavi, ut dum nimium candidi in civem esse volumus, in deos ingrati impiique reperiamur. Neque enim isthoc nomine nunc perinde laboratur, ne hoc præmii pereat ærario, & hujus lucris accrescat (quanquam id quoque longa jam tyrannide exhaustius est, quàm ut inde temerè dari præmia conveniat immerentibus.) Illud agitur, ne dii immortales, qui hujus malè consulta, nobis verterunt bene, hoc tantum munus à nobis tanquam ingratis repoſcant, si quod ipsis solis debetur honoris, laudis, gratiæ, id illis fraudatis, in hominem contulerimus. At quem hominem obsecro? Nempe qui quum privatus contra leges juvenem occiderit, atque hac temeritate sua restitutæ libertatis periculosam occasionem modo præbuerit, idque adeò imprudens (uti mox docebimus) non veretur pulcherrimum tyrannicidæ titulum diis eripere, sibi arrogare: Reipub. diem dicere, ac leges ipsas in jus vocare: civitatem ingratitudinis reamagere, nisi sibi totam hanc felicitatem ferat acceptam. Nullum quidem judices facinus speciosius tyrannicidio, nullum diis dignius: verùm hoc impudentior, qui sibi laudem tam eximiam usurpat immeritus. Nullum præmium honestius illustriusve, quam quod tyrannicidæ debetur. Sed hoc impensius accuratiusque spectandum, ne temerè decernatur indigno. Permulta siquidem, permulta ad id requiruntur, ut hoc tam egregio titulo, ut hoc tam divino præmio dignus quis esse videatur: quorum nihil in hunc competere, paulò pòst evincemus. Proinde cùm non tolerandæ improbitatis mihi videatur, qui legibus tum homicidii, tum temeritatis pœnas debeat,

eum à legibus præmium omnium maximum petere: petere dixi, imò flagitare: & ita flagitare, ut etiamsi unum ex hujus arbitrio dependerint, tamen multa insuper isti creditori sint debituræ. Quæ cuncta quum postulare jure potuisset: maluit tamen homo verecundus, unico persoluto, reliqua sibi deberi ut haberet nimirum, quod obnoxiæ Reip. quoties libido sit, possit improperare. Tum illud utrum risu potiùs, an odio dignum existimem, quòd in tribunalibus, quod apud ornatissimum severissimorum judicum consessum, Thrasonem quendam nobis è comœdia retulit? Sensistis judices, ut è corona plerique risum tenere nequierint, dum personatus iste Hercules tragœdiam illam suam nobis recitabat: de sese terque quaterque tyrannicida, de sapiente illo gladio commilitone suo, qui per se prudens senem interemit: digno videlicet, qui inter sydera collocetur, domino in deorum numerum relato Dii boni, quibus phaleris, quibus fucis, quibus ampullis facinus illud nobis suum ornavit, jactavit, exaggeravit? quàm militari jactantia, quàm Stentorea voce, quàm fastuoso vultu, quàm arrogantibus superciliis, quàm stupidis oculis, suum ipse vobis encomium detonabat? Quæso Iudices, ut etiam nunc hominis vultum diligenter attendatis: nonne vobis minitari videtur? nonne dicere? ni mihi præmium decreveritis, haud feretis impune, incolumi divino illo meo, ac fortissimo gladio, qui vel sine me, meas vices, ubi lubebit, acturus est. Quis tandem istam ferat jactantiam, vel in eo, qui verè tyrannum occidisset? Hæc quoque me caussa Iudices (neque enim inficiandum est) commovit, ut hujus obsisterem petitioni, vel magis, ut immoderatam arrogantiam, ut odiosam hujus imputationem retunderem. Videbam jam inde ab initio, quum certatim universa civitas diis libertatis authoribus gratularetur, ut hic sese ira tumens in medium ingesserit, quàm indignè tulerit victimas diis servatoribus immolatas. Sibi hunc honorem eripi, sese unicum esse restitutæ libertatis authorem proclamabat, leges, aras, focos, omnia publica, privataque, suæ dextræ, suo magnifico gladio deberi. Agite quid futurum denique Iudices auguramini, si id ad hujus intolerabilem jactantiam, vestra authoritas, vestra comprobatio, si præmium quasi pignus accesserit? Quid, nisi ut tyranno submoto, alter quidam huic civitati paretur, qui ventosæ linguæ, gloriæque quasi tyrannidem quandam exerceat? Qui quotidie nobis odiosam istam suam tragœdiam ingerat, quotidie dextram istam Herculanam & gladium prodigiosum minitetur? Vtrum est hoc Iudices tyrannide liberari, an mutare Tyrannum? Videtis ipsi quàm minaci fronte me jam obtueatur. Quid mihi succenses? Quid minitaris oculis? Quid terres supercilio? An mihi non licebit libertate in contradicendo (tuo scilicet munere) uti, quum tu sic abutare? qui liberum tibi putaris (id quod etiam in proscenio leges fieri vetant) crimen tam atrox, tam capitale in civem impingere, tantùm quia libuit, idque apud Iudices iratos, in tam frequenti civium corona, quod nequeas vel levissimo confirmare argumento.

Si-

Siquidem quàm reliqua gloriosè, tam illud impudenter dicebas, mihi nullam fuisse causſam, quare tibi contradicendi partes susciperem, nisi quo tyranni necem, quæ me diſcruciaret scilicet, ulciscerer. Quo quidem tuo exemplo si vicissim in te liberet uti, mox intelligeres quàm atrocia, quanto probabiliùs in te possint retorqueri. Nam tuum istud tam invidiosum (quemadmodum tu quidem existimabas) convicium, me longè minùs, etiam territabat, quàm (quod vulgo dicunt) ex pelvi redditum fulgur. Etenim præterquam quòd neque affinitas, neque cognatio, neque necessitudo, neque emolumentum, neque prorsus alia res ulla mihi cum tyranno intercessit, cur mea referret illum vivere, sine quibus rebus nullam in quenquam criminis hærere suspicionem, tu quoque scires, nisi nunquam tribunalia vidisses, ac nisi hodie devium te lucelli spes feciſſet jureconsultum: equidem arbitror, meam fidem, integritatem, pietatem, totamque meam vitam sic huic Reipub. spectatam esse, ut isto crimine tibi potiùs improbitatis odium, quàm mihi suspicionem ullam conciliaris. Vides quàm multis adductus sim causſis, ut tibi obsisterem? Denique (si scire vis) bona civium pars id à me enixissimè flagitavit, ut sui patrocinium adversum te capesserem, negantes sibi videri tyrannide liberos sese, nisi te à tyrannicidæ præmio dejicerem. Non quòd pudeat homini debere hanc felicitatem: tametsi id quoque durum, ei debere qui sic imputet. Sed debere arroganti, sanè quàm molestum est: at debere, cui non debeas, istuc verò non gravissimum modò, verum etiam stultissimum. Equidem nedeoni quidem, vel verbo refrager, si modò is promereatur: sed obnoxium esse tam importuno imputatori, tum qui nihil juverit, id verò bis miserum est, bis stultum est. Nullus enim insolentiùs exprobrat beneficium, quàm qui quod non dedit, id vult dedisse videri. Sed finge mihi nullam esse causſam cur tibi me opponerem, nisi quia sic animo lubitum sit meo, profectò nihil habes quod mihi jure succenseas. Etenim quum apud Iudices tam sanctos agatur: si verè præmium meruisti, non tibi honorem eripio, verùm etiam vehementer illustro, quando non paulò magnificentius est tyrannicidæ præmium eviciſſe, quàm tuliſſe. Sin minus, æquus veniam dabis, si boni civis fungor officio, si nullo meo emolumento Remp. debiti præmii ream defendo, si stultitiæ crimen, si imprudentiæ infamiam à civitate depello, si non sino, ut nostro omnium periculo hæc urbs in deos existat ingrata. Postremò si deorum immortalium causſam ago, quibus honorem debitum tu conaris intervertere, ut vel hinc sat liqueat, quanta religione reliquam causſam egeris, qui statim ingrediens tam impudenter sis calumniatus: Contradicit igitur contra Remp. favet tyranno. Quanquam ego illud quoque liberæ civitatis esse judico, hoc loco vel tyrannorum causas citra fraudem agere licere. Neque tamen à vobis postulo Iudices, ut vel mihi prosit in causſa hoc meum erga Remp. studium, vel huic obsit tam insolens arrogantia: imò non deprecor invidentiæ suspicionem, non refugio vel atrocissimam illam, quam

iſte mihi conabatur impingere, invidiam, ut tyranno faviſſe videar, niſi certioribus, quàm ut à quoquam refelli poſſint, argumentis evinco, niſi demum & adverſario perſuadeo, modò ne tergiverſetur, ut quàm maximè civiliter quis agat, nullum ei deberi præmium. Sin exactiùs, ſeveriuſque, pœnam etiam ab ipſo deberi. Quæ quidem dum quàm poteſt breviſſimè facio, quæſo Iudices, ut me attentis animis atque auribus audiatis. Meminiſtis Iudices, ut iſte inter dicendum ſubinde nobis conatus ſit ob oculos ponere, id unum ſpectare juſſerit, quantis malis tyrannide ſimus levati. Hoc paſſim inculcabat, hac re bonam orationis partem occupabat, nihil nos aliud perpendere voluit, niſi quòd gravem ſervitutem toleraſſemus, nunc optata libertate frueremur. Nimirum id tantùm vos ſpectare voluit, quod ad hoc judicium nihil attinebat. Neque enim hoc in quæſtionem venit, quàm miſera ſit tyrannis, quàm optanda libertas. Sed de illo cognoſcitis Iudices, quum libertas huic urbi ſit reſtituta, *quanta* hinc laudis portio hujus virtuti debeatur, & an id quod *eventu cum* hujus facto conjunctum eſt, idem cum ejus merito conjunctum videri oporteat. Relegam autem eadem veſtigia, quibus ipſe in cauſſam ingreſſus eſt, quod equidem refellendi genus ſimpliciſſimum eſſe puto ſequarque partes illas, quibus iſte rem ſecuit, id nimirũ agens, ut quemadmodum ingenioſi convivatores iiſdem carnibus alio atque alio modo coquendis, condiendiſque efficiunt, ut multa opſoniorum genera videantur, itidem iſte nobis ex unico homicidio multa faciat tyrannicidia. Repetam igitur ordine gradus illos, quibus iſte facinus ſuum ſibi viſus eſt mirificè attollere, & in quibus identidem reſtitabat. Quòd ſi me deturbante, vel in uno quolibet conſiſtere poterit: tum ipſe ſeſe victorem pronuntiet licebit. Quot tyrannicidia, inquit, quot præmia? Primum quòd volui, deinde quòd conatus ſum. Tum autem quòd filium occidi plus quàm tyrannum. Poſtremò, quòd pater ob mortem hujus ſibi necem conſcivit. Principio quòd voluit Iudices, quis non levius eſſe videat, quàm ut ſit refellendum? niſi quòd iſte tanta voce intonabat, toties inculcabat, quòd tyrannum voluiſſet occidere, atque id (ut nihil jam accideret) tamen præmio dignum aſſeverabat. Quid autem tam ridiculum, quàm nudæ voluntatis præmium à lege flagitare? quæ adeò nihil ad ſe pertinere putat, quid velint aut in animo ſtatuant homines, ut neque pœnam irrogent ſi quid velis modo perperam (neque præmium oſtendant, ſi quid officioſè velis: verùm id unumquemque voluiſſe interpretantur, quod nulla vi coactus effecerit. Ergone, inquies, non magna facti pars eſt voluiſſe, quod quidem arduis in rebus vel ſolùm ſufficere ſolet? Rectè ſanè. Sed apud deos modo: quippe quibus ſolis perſpicuum eſt, quid nolis aut velis, ab his præmium expectandum, ſi quid præclarum animo conceperis. Lex hominum vices agit: & quid in obſcuris illis ſinuoſi cordis ſpecubus mortales agitent, adeò ſua referre nihil putat: ut non dicam abdita aut ſuſpicioſa, ſed ne ea quidem admittat quæ populari ſunt opinione famaque jactata. Poſtremò ut non niſi comperta recipiat, non audiat niſi quæ ſunt certiſſi-

tissimis argumentis deprehensa, probata, evicta. Cedo, quod est facinus tam nefarium, cujus simplex voluntas in crimen unquam est vocata? Ista judicia Æaci, Rhadamanthique tribunalibus servantur. Hic mihi non quid volueris, sed quid feceris adferto. Quòd si nulla lex ulli flagitio supplicium minatur, quod in animo statueris, quæ tandem est impudentia, pro merito quod præstare volueris duntaxat, perinde quasi præstiteris, à lege quasi præmium postulare? Quæ quidem quum ad id unum sit comparata, ut maleficia vel deterreat, vel coërceat, multoque magis ad ejus partes pertineat, nocentibus erogare pœnam, quàm bene merentibus largiri præmia (id quod mox copiosius demonstrabimus) posteaquam in criminibus non accipit insimulationem meræ voluntatis, quæso te, in petendis præmiis ostentationem voluntatis admittet? Quis autem est civium vel quantumlibet ignavus, qui non velit tyrannum occidere, si tutò liceat? Quis non vel leno, saltem emolumenti causa velit? Denique quis non facilè simulare possit voluisse se: videlicet quò præmium gratis auferat? Vis itaque dicam, quantum hoc totum habeat momenti, voluisse occidere? Nempe perinde est, quasi te somniaris occidisse. Par pari pensari convenit. Qui præstitit beneficium, ei lex beneficium rependit: atqui bene voluit tantùm, ei quid debetur, nisi ut vicissim bene velit resp. I nunc, & hoc in gradu nos jube consistere. Rem tam eximiam, inquis, animo versavi, statui, decrevi: an præmium negabitis? Non fraudaberis præmio, si ithoc nomine postules: verùm illud interim præmii feres, velut homo nimium perfrictæ frontis, irrisus, explosus, exhibilatus discedes, quem non puduerit id à lege postulare, quod ne leno quidem ausit à quoquam petere, ut rem pro voluntate auferat, nemo tam vecors qui concedat, ut voluntatem nescio quam, hoc est, minus quàm verba pretio redimat. At non volui tantùm, inquis: verùm & periclitatus sum, ascendi, submovi satellites. Primùm isthuc tu quidem consultè facis, quod de gradu illo desiliisti, in quo nimis profecto incommodè stabas, quanquam ne in hoc quidem multò commodiùs constiteris. Nam etiam si paulò minus absurdum videatur, haud ita multò minus impudens tamen est, quum lex palàm præmium decernat ei, qui factum præstiterit, te quod conatus modo sis, præmium poscere. Ergo-ne hoc quidem juris erit apud te legibus, quod per illas est civi privato cum cive privato? Age quid siquis civium tecum iniisset contractum, ita ut ille pecuniam stipulatus, tu conditionem pactus esses, mirum ni suo uterque periculo, atque is nondum præstita conditione, nummos his verbis abs te petat: Cedo mercedem, conatus sum, tentavi, adnisus sum: an non protinus impudenti homini respondebis: Cedo conditionem? Nam de tuo conatu quid mea refert? quandoquidem effectum abs te pactus sum, non conatum. Puta totidem verbis tibi nunc respondere legem: Agnosco contractum, non muto pacta: debeo præmium, sed si tu conditionem præstitisti, si tyrannum occidisti. Verbis aut obligantur, aut absolvuntur homines. Si

conato pollicita ſum præmium, non gravabor dare: ſin ei qui facinus peregiſſet, quod tandem jus eſt referre quod eſt ſtipulatus, me non ferre quod ſum pacta? In privatis ac minutis contractibus nemo tam improbus invenitur, ut lucrum conditione promiſſum poſtulet, non præſtita conditione, nemo tam ſtultus ut det, ſi quis poſtulet: & tu à Rep. maximum omnium præmium poſtulas, quòd conatus modò ſis? Nihil mihi niſi nugas adfers, donec illud unum audiam, quod te præſtare oportebat. Volui, inquis, aſcendi, perrupi cuſtodias, ſubmovi ſatellites, quantulum jam eſt illud quod ſupereſt? Quid adhuc deſideras? Nempe nihil in te deſidero præter illud, cui ſoli debebatur præmium. An non intellexiſti in iſtiuſmodi contractibus duplex eſſe periculum: quorum alterum ad hunc tantùm, alterum ad illum propriè pertineat: videlicet perſolvendæ mercedis, & præſtandæ conditionis? Ego meo periculo præmii dependendi onus recipio, neque tua referre putes, neque refert quàm anguſta mihi res, unde corradendum quod debeam precium. Tu itidem conditionem tuo ſuſcipis periculo, neque mea quicquam intereſt, quo ſudore, quo periculo ſit ea tibi præſtanda. Totam iſtam curam, totum hoc negotium tibi relinquo. Quod ſi ego jam præſtita abs te conditione commemorem tibi in agris meis malè proveniſſe ſegetes, merces naufragio periiſſe, nihil avelli à malis debitoribus, non ſine gravi diſpendio conflari poſſe pecuniam, quam tibi debeam, dic obſecro nonne nugas agere me dices, negans horum quicquam ad te pertinere? Hoc uno modo poſſe ſatis fieri tibi, ſi pecunia numeretur. Neque quiſquam eſt judex tam iniquus, quin te tuo uti jure fateatur. Et mihi pulchrè ſatisfactum exiſtimas, ſi tu mihi tragœdiam adferas, quantum adieris periculi, quantum ſudorum, quantum vigiliarum exhauſeris, dum ſtudes præſtare conditionem? Res eſt (mihi crede) calumnioſior, ſcrupuloſiorque quàm ut legibus tam occupatis conveniat, alienam expendere voluntatem, alienos penſiculari conatus: quorum ſuos quiſque nimio ſolet æſtimare, non ſuos difficile eſt ad amuſſim perpendere. At facti, facilis eſt æſtimatio. Proinde ea in legis cognitionem cadit: hinc reliqua omnia conſuevit metiri. Tametſi non piget interdum æqui bonique rationem habere. Verùm in his litibus, quæ de vetere illa formula pendent, inter bonos bene agier oportet: at in contractibus, quæ neque vi, neque dolo coierunt, quid eſt quod à præſcripto recedatur, niſi quis velit omnino à pactis diſcedere? Quid vis? Circunſpice, & ſi potes uſquam invenire exemplum, non nego præmium. Sæpenumero in pugilum Olympicis, ſæpe in certamine ſpectator (opinor) ſediſti. Cedo, num quando vidiſti quenquam tam impudentem, qui palmam ſibi hoc nomine vendicaret, quòd ſtrenuè certaſſet? Non arbitror, atque id in re penè ludicra, certè ad voluptatem comparata. Et tu in tam ſerio omniumque ſplendidiſſimo negotio id tibi poſtulas, quod in ſcenicis illis pudeat vel impudentiſſimum tentare? Age quoties & illud vidiſti evenire, ut qui ſeſe fortiſſimè, doctiſſimèque geſſiſſet in curſu,

is

is à præmio longissimè abesset, & ignavissimo faveret eventus? Habeat ille sanè, quod causetur, excidisse habenas, consternatum equum, fractam rotam, jactet se vel arte, vel viribus tanto præcellentiorem, quanto Thersitæ præstitit Achilles, nisi metam prior attigerit, profectò postulandi præmii jus nullum habebit, fortunam suam incusare licebit. Cæterùm Agonothetæ non indignabitur: propterea quòd hoc animo in certamen descenderit, ut ejus uteretur conditione, id est, ita demum præmium ferret, si virtuti fortuna favente vicisset. Alioqui si conatui, non tantum effectui præmium deberetur, tot palmis esset opus, quot in Olympicum certamen venissent. Quamquam in hujusmodi ludis, qui solemnitatis voluptatisque gratia proponuntur, fit interdum, ut victis quoque præmia statuantur, non honoris, sed solatii gratia: verum seriis in rebus, atque adeò periculosis, quænam obsecro lex unquam mercedem statuit, nisi si quis facinus peregisset: & ita peregisset, ut omnes numeros implerit? A quo tu quantum absis, mox audies: nam nunc de conatu tantum agimus. Lex igitur civicam promittit coronam ei, qui civem in bello servarit. Quis unquam ad hunc honorem vel aspiravit, quòd se telis objecerit, quòd non sine multis vulneribus discesserit? Profectò nisi cive servato, nemo civicam petit. Quis unquam his verbis muralem petiit: Acriter contendi Iudices, ut mœnia superarem. Omnia feci, sed depulsus sum. Quantumlibet enisus sit, nisi conscenso muro, nemo tam inverecundus ut muralem coronam sibi deberi dicat. Obsidionalem nemo flagitat, nisi depulsâ obsidione. Postremò nullus honos petitur, nisi ab eo qui id effecerit, ad quod honor invitat. Qui navim in tempestate desertam ad littus perduxerit, huic ex lege vendicatio est earum rerum, quæ navi vehebantur. Quorsum attinet hîc tuam jactare peritiam, sudores, pericula, conatus? Nihil non feceris, quo navem in tutum reduceres, sed victus tempestate deseruisti, audebis quicquam ex his quæ sunt in navi, tibi vendicare? Aut si ausis, futurum speras, ut quisquam te vel pilum sinat attingere? Non opinor. Si quis unquam ovationem, supplicationem, triumphum obtinuit, quòd ad victoriam omnibus nervis esset enisus, quòd gnaviter se gesserit in bello, nisi superior discesserit, nisi præscriptum à lege numerum hostium fuderit, aude & tu tibi præmium promittere, quòd tyrannicidium sis aggressus. Quòd si nemini hominum memoria contigit, desine tibi nova spe blandiri, desine inaudito exemplo postulare, quod sperare sit improbissimum, dare postulanti stultissimum. Noli nobis commemorare, quanto capitis periculo murum arcis conscenderis, qua virtute satellitium tyrannicum perruperis, alios depueris, alios occideris: quorum maximam partem tibi liberum est fingere. Ad obtinendum tyrannicidæ præmium, duobus duntaxat verbis est opus, tyrannum occidi. Quantumvis conatum exaggeres, alleves, attollas, non nisi tyrannicidæ debetur præmium. Alioqui quid dices si eodem illo die, quo tu arcem conscendisti, permulti pariter aggressi, sua quisque

virtute freti: quorum nemo tamen tyrannum interemisset: utrum omnes tyrannicidæ præmio potientur ex æquo, nempe quia conati? Age quid si multis strenuè rem aggressis, uni cuipiam, qui sit omnium ignaviſſimus (ut non ſemper virtuti reſpondet fortuna) eum contingat interficere, an non præteritis reliquis hic unus honorem auferet? Quamobrem tandem? Non quia plus adierit periculi, ſed quoniam id confecit, cui lex honorem decrevit. Hic tu fortaſſe rurſus incipies deplorare, fruſtra ſumptam operam, negabis æquum eſſe virtutis egregios conatus merito fraudari præmio, niſi fortunæ ſuffragio adjuventur. Sed quæ tandem poteſt eſſe iniqua conditio, quam nemo compellitur accipere, niſi cui cordi ſit? Quantumlibet iniqua conditio proponitur, eam nimirum facit æquiſſimam, quiſquis ſuapte ſponte recipit. In aleæ ludo (ſi fas eſt hoc exemplum conferre) quid iniquius, quàm vel ſummum artificem ab imperitiſſimo ſuperari, ſi modo jactus commodè cadat? Atque id adeò nemo tanquam iniquum cauſatur: propterea quod cui luſus hujus lex non probatur, ei liberum erat non ſuſcipere. Itaque lex quod præſtari velit, id palàm atque in medio proponit. Quid abs te præſtari poſſit id tibi relinquit expendendum. Illa nihil mavult, quàm ut res quàm optimè cadat: quod ſi poſteaquàm nihil jam intentatum reliqueris, quò minus effeceris, per fortunam ſtetit, intelligis (opinor) nihil habere te, quod legi ſuccenſeas. Fortunam, ſi ita lubet, in jus voca, cum lege nihil tibi rei: quæ ut nihil promittit, ita nihil debet, niſi præſtanti. Neque verò exiſtimemus Iudices, iſtud à majoribus qui hanc legem tulerunt, ſine ſumma ratione fuiſſe factum, ut conato præmium non eſſe ſtatuendum putarint: videlicet illud caverunt, non tantum ne ancipites iſtas & inexplicabiles hujuſmodi de conatu lites invitarent, verumetiam quòd intelligerent tyrannicidii conatum non poſſe, niſi ſummo civitatis periculo ſuſcipi. Vnde futurum proſpiciebant, ut ſi conatui præmium ſtatuiſſent, temeritate conantium reſp. ſubverteretur potiùs quàm reſtitueretur. Etenim tyrannis quid aliud eſt quàm grave capitaleque civitatis hulcus? huic ſi quis medeatur, ei merces digna propoſita eſt, quam ſta demum ferat, ſi remedium præſentaneum attulerit. Verùm huic malo neminem oportet admoliri manum, niſi certum artificem, qui ſua diligentia peritiaque fretus, non ſinat hoc licere fortunæ, ut dum ipſe ſalutem dare conatur, illa vitam penitus eripiat. Quid? utrum tu igitur in ejuſmodi diſcrimine conatum præmio judicas invitandum eſſe: an potiùs pœna deterrendum, niſi quod conatus eſt quiſpiam, idem præſtiterit? Nec illud te ſublevat, quod mihi videbare ratiocinando colligere, quum lex in maleficiis pœnam irroget ſimplici ſceleris molitioni, par eſſe ut multò magis in benefactis conatus habeat rationem: nam oportere legem multo propenſiorem videri ad compenſandam virtutem quàm ad retaliandam culpam. Atque vide quàm hîc tota erras via. Principio non animadvertis hoc tyrannicidii facinus toto genere à reliquis diſcedere, propterea quod aliorum molitio cum privato molientis periculo

culo modò conjuncta est: hujus cum publico reipub. discrimine copulata, ut temerè moliri tyrannicidium nihil aliud sit, quàm temeritate privata rem omnium prodere. Deinde lex nec in quovis crimine, nec qualemcunque conatum in quæstionem venire sinit, verùm in paucis duntaxat, quæ vel propter insignem atrocitatem hoc odii merentur, vel ejusmodi sunt, ut priùs exitium adferant, quàm conatus dent significationem: quod genus parricidium, veneficium, proditio. Postremò non vides nihil esse simile, totaque natura ratione neque discrepare, pœnæ legitimam irrogationem, & honoris largitionem. Nam alterum quidem proprie legum munus, alterum quasi quædam de jure concessio, legisque candor (ut ita dixerim) quidam est. Hoc ita habere sic demum intelliges, si reputes quàm multa sint quæ lex jubeat, addita pœna, ni pareas: quàm multa item vetet, nisi obtemperaris, supplicium minitans: contrà, vix unum atque alterum esse, ad quæ præmio sollicitet. Quædam enim ejusmodi sunt, ut durum ac servile videatur ad ea metu mali adigi: quo de genere sunt, uxorem ducere, operam dare liberis. Hîc lex nimirum urbaniùs ac verecundiùs tecum agit, patris, non magistratus sumit habitum, precio ad id invitat, quod alioqui gratuitò te præstare decebat. Rursus alia tametsi id genus sunt, ut à quovis non improbo cive præstari velle oporteat, tamen & fortiora videntur, quàm ut à multis præstari queant: & periculosiora, quàm ut multi velint suscipere: nam inhumanum videtur cuiquam vitæ suæ contemptum imperare: ad hæc igitur præmio animat, quasique calcar addit virtuti. Proinde non oportet hanc legum indulgentiam longius trahere, quàm ad quæ semel ipsa astringit. Nec mirandum est si attentior, si vigilantior, si exactior est in proprio naturalique munere suo, quàm in eo in quo pro temporis ratione in alienas partes descendit. Huic adstipulatur illud, quòd novis etiam criminibus exemplum, aut novum nova lege solet institui, aut à simili lege mutuo sumi. Neque tamen idem fieri consuevit, si quis quid novi facinoris cum laude patravit, ut præmium à simili constitutione decernatur: nisi lex extet, quæ nominatim honorem statuat ejus facto, quod roget, vix habebit: quod postulet, haudquaquam. Cur enim legi necesse sit passim civium suorum officium mercede redimere? quandoquidem ne sit impunita improbitas, id publicitus omnium refert: at probus esse nemo gratis potest. Quid autem est quod non vel gratus patriæ debeat civis? cui si vel animam impenderis, quid mirandum, si quod acceperas, id restituis? Vt supplicio dignus sis, nisi parenti pietatis officium persolvas, non præmium illico tibi debeatur, si persolvas. Itidem, si quid in leges committas, non potes effugere supplicium: at non statim illæ tibi præmium debituræ sint, si quid cum officio feceris. Nam si cives omnes sese in officio continerent, ne opus quidem esset ullis legibus: quippe quæ non ad bonos mores comparatæ, sed malis è moribus natæ sunt, id quod verè vulgo dictitant, ac pharmaci vice fungantur. Finge itaque nullas esse leges quemadmodum de aureo Saturni

turni ſeculo fabulantur poëtæ, ſuo quemque ſponte fungi officio: an tu hîc clamabis perire benefacta, quòd nulla lex præmium decernat? Vti lex non minatur niſi improbis, ita non pollicetur optimis civibus. Quorſum enim opus promiſſo, quum virtus abſoluta abundè ſeipſa contenta ſit? Proinde petere quod illa non ſit pollicita, profectò plus quàm impudentiſſimum eſt: improbè flagitare quod ea candidè civiliterque promiſerit, civis eſt probitatis non ſatis ſpectatæ. Tu quid mereueris, paulò poſt excutietur: interim finge ſanè præcipuam quandam utilitatem attuliſſe, cui tamen ex lege præmium non debeatur. Vtrum protinus clamitabis infrugiferum fuiſſe officium, civitatem in jus vocabis, plebem ingratam vociferabere, minitabere judicibus, niſi tibi mercedem ex animi tui ſententia decernant? An potiùs ipſam virtutem abundè magnum ſui præmium judicabis? Oblectabis te conſcientia recti. Hunc eſſe maximum fructum officii duces, quòd de aliis citra tuum emolùmentum benemerendo ad deorum benignitatem videaris accedere? Nimirum hæc tibi futura ſunt ſatis, ſi modò civis ſis optimus. Quòd ſi non contentus iſtis, aliud adhuc neſcio quod præmium deſideres, certè maximo proximum eſt gloria: hoc tu jam propemodum tuliſti. Quanto metiris precio, volitare per ora mortalium, celebrari, laudari, digitis notari mille, oculos omnium in te conjectos circunferre? Ista, inquam, vel maxima præmii pars: nam pecunia ſanè quàm exiguum momentum adfert. Tu conatus duntaxat es, permagna portio, vel caput potiùs ipſum tuo deeſt facinori. At cum interim his rebus frueris, dum non occiſo, tamen velut tyrannicida celebraris, quæſo te, quantula pars abeſt è tuo præmio quod laturus eras, etiamſi tyrannum occidiſſes? Poſtremo iſthuc ipſum præmium, penè dixerim, invidendum mihi videtur, quod jam tibi licuit toties Reip. tyrannicidium imputare, quod in celebri judicio tibi contigit honeſtiſſimum præmium flagitare, & in tam frequenti theatro ſpectante rep. magnificam iſtam tuam tragœdiam peragere. Mihi videtur Iudices, beneficii tuliſſe gratiam, quiſquis exprobrare beneficium potuit. Tu fortunæ, tu deorum munus imputas civitati, & ſunt fortaſſis qui tibi libertatem acceptam ferant. An hæc tanta præmia contemnis? quæ vel verò tyrannicidæ ſufficere debuerant, niſi lex maluiſſet præmio conatum ab effectu diſtinguere. Quamque nullum me hercle præmium magis congruit ei, qui tyrannum conatus ſit occidere, nec occiderit, quàm ut illi contingat tyrannicidæ præmium ſperare, nec ferre tamen. Hiccine erat ille gradus, in quo nos tecum commorari jubebas? Quanquam hoc nomine tuus conatus minus promeretur præmium, quod aliorum propoſito fortuna modo defuit, tibi voluntas, ut ais. Effeciſti quod voluiſti id quod erat neceſſe, nec feciſti, nec voluiſti. Sed jamdudum alium gradum (ut video) circumſpectas, in quem te recipias: nam in hoc quàm citra omnem præmii ſpem conſiſtas, intelligis. Age ſequemur te per omnia, & aliunde aliò fugitantem perſe-

ſequemur, nec uſquam ſinemus conſiſtere. Atqui non tantùm aggreſſus ſum, inquis, verumetiam occidi, nempe filium: atque id facinus in duo ſecas tyrannicidia, & quòd filium ſuſtuleris pluſquam tyrannum tum tyrannidis ſucceſſorem: & quòd parenti, necato filio, mortis cauſam miniſtraris. De illo mox nunc hoc cujuſmodi ſit inſpiciamus. Parentem ais abs te, jugulato filio, eadem occiſum opera: negas enim referre, qua via peremeris, modo ſuſtuleris: imò ſplendidius iſthuc videri vis, quòd tuo quidem enſe, verùm ipſius dextera ſit interemptus. Hæc tam honeſta, Iudices, oratio poſſit parum attentum fallere, præſertim hoc rem fucis illis ſuis & phaleris venditante, dum nobis ob oculos ponit validum illum florentemque juvenem, ſic patri adamatum, crebris vulneribus confoſſum: parentem ſenem miſerum, illi circunfuſum, eodem exanimatum enſe, ſanguinem utriuſque inter ſe confuſum. Iſta quidem dictu ſplendida, ſed quid ad tuam cauſſam attinent? Nemo tam cæcus qui non videat, nemo tam effrons qui neget, ſpectaculum illud multò omnium jucundiſſimum extitiſſe civitati, quum ſenem tyrannum juveni videret incumbentem, exanimem exanimi, & in altero gauderet ſeſe levatum malis præteritis, in altero futurorum metu. Hæc quum per ſe maxima, quum Reip. ſint gratiſſima, quid attinet verbis exaggerare? Illud unum in hoc judicio vertitur, utrum tibi acceptum ferri oporteat, quòd pater ſine controverſia tyrannus occiſus eſt, an fortunæ ſuperûmque dexteritati. Quòd enim tuo gladio peremptus eſt, id verò quàm eſt futile nihilique. Quid ſi tuo gladio ab eo qui eum utendum abs te rogaſſet, tyrannus eſſet necatus, num tu protinus tyrannicidæ præmium petitum venires? Lex occiſori pollicetur honorem, tu eum jugulaſti, de quo certè controverſum eſſe poterat, tyranni nomine cenſendus eſſet, nec ne: eum de quo nihil erat dubitationis reliquiſti. Si prudens, prudens excidiſti à præmio: ſin metu, multò minus etiam cauſſæ eſt poſtulandi muneris. Verùm illud tute vehementer urgebas, uti prudens volenſque reliquiſſe viderere. Sed quod tandem erat iſtud tuum conſilium, quum tibi ſic in manu eſſet, non toto metu liberare Remp. ſed ultorem tui facinoris, & verum certumque tyrannum relinquere? intelligebas (ut ais) omne negocium confectum extincto juvene, propterea quòd modis omnibus futurum præſcires, ut ſenex illico ſibimet eodem gladio necem conſciſceret. Videte Iudices, in manifeſtiſſimo mendacio qua rima conatur elabi: niſi divinandi ſcientiam commentus fuiſſet, non poterat hinc explicare ſeſe. Siquidem hæc vel augur, vel haruſpex, vel vates diceres, fortaſſe nonnullos invenires, qui iſta prædicanti fidem eſſent habituri. Nunc quid impudentius? quid vanius? quid veri diſſimilius, quàm aſſeverare, id certum præſciſſe te, quod tale ſit, ut quivis alius exitus potiùs fuerit expectandus? An conjecturis es aſſequutus id eventurum quod evenit? At quid aliud effici conjecturis poterat, niſi ut vel ſperares, vel ſuſpicarere? Porro in

re

re tam ancipiti, quæ dementia erat ſpem incertam ſequi, diſcrimen certum negligere? Sed audiamus obſecro certas illas conjecturas, quibus hic noſter vates præſenſit inopinatum omnibus exitum. Iam ætate feſſus erat, iuquis, jam viribus defectus, nec obtineri jam autumabat poſſe tyrannidem adempto filio. Tum indulgentius amabat, quàm ut filio vellet eſſe ſuperſtes. Nonne ſentis hæc adeò non eſſe naturæ rerum conſentanea, ut jam omnibus videantur eſſe confutata, vel priuſquam refellantur? Vtrum ſeni mentem ullam fuiſſe putas, an non putas? Si non putas, fieri potuit ut illi tutum videretur, quod neutiquam erat tutum, atque ita protinus toto falleris augurio: ſin putas ſapuiſſe, cur erat quod uſque adeo diffideret? Quaſi vero tyrannis viribus duntaxat unius hominis, ac non multò magis ingenio, verſutia, calliditate, largitione, crudelitateque contineatur, quæ omnia ſi magis in ſenem quàm in adoleſcentem competunt, cur tu in diverſum torques augurium? An non illa ætas uſu rerum callentior eſt? an non altius diſſimulat? an non cavet diligentius? an non proſpicit oculatius? iraſcitur implacabilius? tenacius injuriæ meminit? meliuſque in longinquum conſulit? His ſolis rebus imperium tyrannicum adminiſtratur. In militiæ duce quantulum eſt illud momentum, quod corporis vires adferunt? at in tyrannide profectò multò minus. Cur magis illum terreret ademptus filius, quàm extinctus ſatelles quiſpiam audacior? quum arx ſupereſſet approbè munita, ſupereſſent opes, arma, ſatellitum ingens agmen, tot in civitate factioſi potenteſque, qui non ſolùm tyranni partes adjuvabant, verùm etiam tyrannos agebant: quos equidem ſpero nunc nobis non eſſe metuendos (nolim enim infauſta ominari) at ita tamen, ne nimium ſecurè negligantur. Vſque adeone ſenem cruda viridique (quod omnes norunt) ſenecta callidum, animoſum, ambitioſum, non ſtultum, una filii mors conſternavit, ut rebus deſperatis protinus è vita ſibi migrandum duxerit? præſertim quum ille patris dominatum nihilo reddiderit tutiorem, ſed multò invidioſiorem, idque ob libidinem, atque ætatis inſolentiam temeritatemque, adeò ut expedierit propemodum illi ad ſtabiliendam tyrannidem filium è medio tolli. Etenim quo propius ad juſti regni ſpeciem acceſſerit tyrannis, hoc minus eſt invidiæ obnoxia, magiſque tuta. Iuvenis ille ſolum hoc augebat, quod maximè tyrannos ſolet evertere. Vera illa tyrannidis munimenta in callidi ſenis pectore erant collocata. Sed tenerius adamabat filium, quàm ut defuncto poſſet ſupereſſe. De matercula quapiam privata loqueris, an de viro ſene, callido, crudeli, denique tyranno? Quid ego ludices, in eo ſermone argumentis coarguendo ſumam operam, quem ipſa natura, quem mos, quem communis omnium ſenſus repudiat? Quis unquam iſthuc audivit? tyrannum uſque adeo pio in liberos fuiſſe animo, ut non dicam commori voluerit, ſed convivere commodè quiverit? Credite mihi, privatorum iſti ſunt affectus, Tyrannus neque quid natura, neque quid pietas, neque omi-

no

no quid ſit officium novit. Exuit hæc omnia, ſimulatque tyrannum induit. Omnia commodis, omnia metu, omnia neceſſitate metitur. Solos hos amat (ſi quos tamen ille amat, qui vel deos ipſos odit) quos aut metuit, & tollere nondum expedit, aut quorum opera miniſterioque ad fulciendum imperium indiget. Quòd ſi ullos ille poſſet amare, ſimiles certè ſui diligeret, impios, violentos, rapaces, ſceleſtos, quando nihil ad conciliandam charitatem efficacius morum ſimilitudine. Atqui ne improbi quidem illi chari ſunt, niſi quatenus adjuvant, adeò ut præpoſterum, vel perverſum potiùs quendam Stoicum tyrannus exprimat. Neque enim quiſquam tam Stoicus fuit, ut æquè vacarit omnibus affectibus atque tyrannus: hoc modo illos diſcernit, quod philoſophus honeſto metitur ſua conſilia, hic commodo. An ille ullum pietatis igniculum in quenquam mortalium ſentire potuit, qui in patriam vitæ parentem altricemque, qui in cœlites omnium bonorum autores tam ſit impius, ut illam crudeliſſima opprimat ſervitute, horum phana deſpoliet, jura contemnat? Verùm ut largiamur tibi nonnihil, ſinamuſque te privatos affectus in tyrannicum pectus, hoc eſt, ignem in flumen transferre, an tandem perſuadebis illud, uſque adeo indulgenter illum adamaſſe filium, uſque adeo in eum omnes vitæ ſuæ ſpes, voluptates, opeſque ſemel contuliſſe, ut illo ſublato, ne minimam quidem vitæ cauſam ſibi reliquam eſſe putaret? Repete, non dicam ex hac civitate, verùm ex univerſo mortalium genere: non ex hoc ſeculo, ſed ab orbe condito, & ab ipſo (ſi vis) Promethei ſimulacro. Quotus quiſque fuit pater, quota quæque matercula, quæ ob liberorum necem ſibi fatum accerſiverit? Naturalis hic dolor, & quem nemo ferè non modeſtè ferat. Privatis parentibus vel indulgentiſſimis, muliercularum intemperantiſſimis affectibus mediocris luctus ſufficit, tyranni in filium charitati non niſi ſolam mortem ſatisfacturam eſſe tu Lynceus prævidebas? Age, hoc quoque tibi donamus, vicerit homo tyrannus privatorum in liberos pietatem, vicerit indulgentia materculas omneis: qui tibi compertum eſſe potuit, utrò ſe dolor paternus inclinaret? In rabiem, an in deſperationem? Quo diligebat impotentius, hoc erat probabilius, ut ſenex natura ferus, civibus infenſus, vel maximè vellet eſſe ſuperſtes, vel ob id denique, quò veterem illam iram, nunc filii nece acerrimè exaſperatam irritatamque Reip. ſuppliciis ſaturaret. Quòd ſi aliàs vitæ pertæſum fuiſſet, hæc nimirum una cauſſa poterat illum in vita retinere. Quid autem ſenili animo vindictæ cupidius? An neſcis quàm impotentes ætas illa concipiat impetus, quo rapiatur æſtu, quo flagrare ſoleat incendio, ſi quando atroci inſignique contumelia laceſſatur? Quæ verò potuit eſſe atrocior, quàm filii cædes ſic amati, ut tu quidem ais? Hæc nimirum quicquid in illo fuerit unquam crudelitatis, quicquid fævitiæ, quicquid immanitatis: ſi qua ſanguinis ſitis, ſi qua ſuppliciorum fames, denique ſi quid tyrannicum, id omne ſemel de integro poterat excitare, quaſique re-

no-

novare. Mitiora etiam animalia datæ orbitatis injuria, in rabiem solet agere: & tu in tyranno (quo nullum animal immitius) nihil tale metuendum esse certissimus augur existimasti, quod in Tigribus videmus evenire? Quòd si tibi uni compertum erat, tyranno sic in deliciis esse filium, quid igitur aliud tua fiebat opera, nisi ut sævissima illa Tigris, rapto catulo, in rabiem versa, in miseram hanc civitatem dilaniandam discerpendamque insiliret? Id si non evenit, magna diis gratia, tibi magnum debetur malum: qui quantum ad te pertinet, tam diram beluam in nostra capita fortunasque immiseris. Elige nunc utrum malis, an verum fateri, nihil fuisse tyranno cum nostris affectibus commune, an confingere sic adamasse, ut matercularum quoque vicerit delicias. Certè neutro modo tua constabit divinatio: quæ nisi constiterit, non est quod ad ejus rei laudem aspires, quæ fortunæ commoditate te imprudente evenerit. Postremò donemus & hoc tibi, ut præsciveris, & certum præsciveris, deo videlicet quopiam te certiorem faciente (nam alioqui fieri nequaquam potuit) perinde est ac si non præscieris, quum præscientiæ tuæ fidem legi facere non possis. Profer quibus prædixeris id eventurum quod evenit: doce quis deorum quando isthuc tibi prænunciarit, nihil habes quod dicas. Verùm posteaquam rem feliciter eveniisse videres, tum demum post factum vates esse cœpisti, quemadmodum vulgò tum fieri, tum dici consuevit, post eventum stultos etiam sapere: & quo fortunæ beneficium verbis in te transmoveres, tragœdiam istam nobis comminisci cœpisti, causas reperisti, quibus præsciisse videare. Sed dii boni, quàm non bonum poëtam te præstitisti, qui tam inconsistentia, tam cum natura pugnantia finxeris, sævissimum tyrannum ob pietatem erga filium ultrò vitam fugisse: ob unius capitis necem tutum sibi non putasse in vita commorari, quum omnia supereressent quibus tyrannis & paratur & obtinetur, sublato eo in quo omne tyrannidis præsidium collocarat, repentè rebus suis diffisum ad inferos abiisse. Age, mitto nunc argumenta, hæc omnia vera, non ficta credemus esse, tametsi ne fucum quidem ullum habent veri, si mihi ex omni hominum memoria vel unum tyrannum potes nominare, qui liberos suos sic adamarit, ut non spadones ac pallacas longè prætulerit: qui sic illis indulserit? ut non suspectos haberet observaretque: qui sic illis sit fisus, ut non in barbaris quibusdam latronibus, ac servis stigmaticis plus quàm in illis fiduciæ posuerit. Ego tibi permultos referre possim, qui filios sic oderint, ut vivos esse pati non possent: adeò metuerint, ut ne cibum quidem unà capere vellent: adeò diffiderent, ut tum demum se tutos esse putarent, si quis illos è medio submovisset. Nullus inutilior tyranni satelles quam filius. Ex extrema barbarie conductitios mavult ille sicarios, fugitivos, homicidas, sacrilegos: his vitam suam mavult committere, qui sua patria frui non possint, & alienam evertere gaudeant, qui barbaricis feriniisque viribus antecellant, & gigantes illos impios referant: qui propter animi cupiditatem non difficilè

ficilè ad quidvis periculi ſuſcipiendum perducuntur, & propter ingenii feritatem à nullo facinore abhorrent. Hi ſunt idonei tyrannorum miniſtri, hi fiducia, munimentum, præſidiumque tyrannidis multò tutiſſimum: hos ſi quis ademerit, cauſſam videatur dediſſe, cur rebus tyrannus diffidat. Nam filius qua tandem ratione dominatum ſuſtinebat: Ætate? at utilior ætas grandior: Robore? unus erat: Prudentia? magis ſapit ſenecta: Cuſtodiis quas obtinebat? at ſi adverſus patrem obtinebat, mors illius ſeni etiam optanda. Si patris nomine, quid nili unus ſatelles ademptus erat? Nam cuſtodiæ quò deficerent, niſi ad eum cui alebantur? Tutior igitur erat futurus tyrannus amoto filio. Res enim tyranno ſuſpecta, filius violentus & inſolens, propterea quòd reliqui illi Barbari ſolo lucro contenti ſunt. Filius illud præmium ſpectat, tyrannidis ſucceſſionem. Nec ullus pietati locus, ubi mentem poſſidet dira regnandi libido. Ibi contemptis naturæ legibus, & filium horret pater, & patris interitum optat filius. Sed dicturis jamdudum neſcio quid: mane, præſenſi, nihil inexpugnatum omittam. urges, Nili præter modum adamavit filium, niſi diffiſus eſt, cur ſibi mortem conſcivit? Iſthuc verò meritò demirandum, quippe quòd præter omnium, ac tuam etiam ſpem evenit. Verùm ego nihil ad me pertinere puto, ut tibi rationem reddam, quid illi dii in mentem immiſerint, ut ſibi vim adferret: hoc tantum evincere ſat eſt, te nullis conjecturis hunc exitum certò præſcire potuiſſe, quantumlibet amarit filium: tametſi cauſa non admodum obſcura. Iam deorum ſi qui fuerunt huic infenſi Reip. iras diuturna noſtra calamitas ſatiaverat. Iam propitios noſtra vota, noſtra ſacra commoverant: aderat illud fatale tempus, quum impius ille ſenex diis atque hominibus dignas admiſſorum pœnas daturus erat. Iam aderant ultrices Erynnes, aderant Furiæ, facibus & hydris omnibus armatæ: hæ illi mentem ademerunt, hæ vanam formidinem incuſſerunt, hæ attonitum ad ſpontaneam ſui cædem impulerunt. Nihil minus arbitrabatur quàm fugiſſe, qui filium peremerat, quàm una cæde contentum fore, qua quidem una in re jure potes gloriari, quòd tyrannum vehementer fefelleris. Virum eſſe putabat, qui hoc facinus peregiſſet. Credebat eſſe talem, quales audierat eſſe ſolere tyrannus, qui magno ſuæ vitæ contemptu, tyranni caput impeterent: qui non adorirentur facinus, niſi ratione probè perſpecta, qua poſſent perficere. Hanc ſuſpicionem Pan ille, aut ſi quis alius eſt deus, novis terriculis exagitabat. Arbitrabatur inſtare ſibi carnificem, ſenſit adeſſe neceſſitatem illam fatalem, quam nemini nocentium vitare licuit. Itaque quod hujus urbis pietati, quod deorum bonitati debetur, cur tu id phaleratis dictis in te transferre conaris? Vbi diſcrimen erat ſubeundum, ibi fugitabas: nunc ubi res præter ſpem pulchrè cecidit, tutumque putas, fortunæ laudem in te derivas. Sed finge diverſum exitum fuiſſe conſequutum, pone tyrannum ira percitum, paſſim cives ad exquiſita ſupplicia rapere, proſcribere, jugulare, in exilium agere, poſſeſſionibus exuere. Quid hîc dices. Non fines,

opinor eorum malorum cauſam in te tanquam in authorem referri, & fortunæ argumento culpam deprecaberis. Negabis tibi imputandum eſſe, ſi quid fortuitò præter propoſitum evenerit. At nunc nonne injurium eſt, quod boni, fortunæ commoditate præter ſpem evenit, id totum in te velut authorem velle traducere? Etenim te nihil expectaſſe minùs, quàm id quod evenit, vel ipſa res clamitat. Si hoc animo conſcendiſſes arcem, ut filium, non patrem occidiſſes, credi poterat te talem quandam ſpem animo concepiſſe: nunc caſu neſcio an metu potiùs in juvenem incidiſti, & tum denique divina iſta mens & futurorum præſaga, ſed quæ non niſi poſt eventum ſua prodat oracula, te corripuit. Quum eſſet fugiendum, ibi demum ludices, in re tam tumultuoſa, ſecum velut ocioſus conſultare cœpit, utrum ſenem ſua dextra dignum exiſtimaret, ibi demum prævidere cœpit, fore ut pater ipſe ſibi manus adferret. Et quò commentum tam impudens ludices, efficiat paulò probabilius, quæ nec vidit, nec videre potuit, ea perinde deſcripſit, nimirum (ut jactat) poëta, quaſi ſpectator aſtiterit, quid in mentem venerit tyranno, quid dixerit, quid fecerit, quomodo ferrum ſtrinxerit. Ejuſdem profectò impudentiæ fingere præſciſſe ſe, quod eſſet eventu conſequuturum, & quod non videris, id ita narrare quaſi videris. Quantò meliùs tuo commento, id eſt, fabulæ ſua fides conſtitiſſet, ſi ita finxiſſes: te quum perempto juvene, ſtricto gladio ad ſenem ire deſtinaſſes, repentè à tergo adfuiſſe Palladem illam Homericam, & jam euntem capillis revocaſſe te: vetuiſſe ne tam luculentum facinus ſenili cæde obſcurares, ſeſe citra tuam operam curaturam, ut ille ſuapte manu, ſed tuo gladio peremptus, gloriæ tuæ nihil tenebrarum offunderet, ſed multum etiam adderet lucis: dehinc abditum te per rimam contemplatum, vel (quod eſt te dignius) repentè deam ſepſiſſe te nebula, ut tyrannicæ necis tutus & otioſus ſpectator aſſiſteres, nec priùs illinc diſceſſiſſe, quàm negotium omne confectum vidiſſes. Hæc ſi confinxiſſes, paulò minùs malum poëtam te præſtitiſſes? Sed ocium, opinor, non ſuppetebat ad omnes fabulæ parteis commodè tractandas, videlicet lucri cupiditate te protinus ad præmium poſtulandum rapiente. Nunc vel ipſa te prodit inconſtantia, figmentique coarguit. In arcem aſcendiſti, quò tyrannum occideres, neque tum prævidebas, quod ſole ipſo clarius videri vis. In medio negotio ſubito, neſcio quis deus, oculos tibi reſtituit, ut videres futurum id quod accidit. Porrò ſi veris fidem facere voluiſſes, narrare debueras quemadmodum nocturnus explorator furtim arcem conſcenderis, in ædes clanculum irrepſeris, fortè fortuna obvio nemine, non dicam ut tolleres aliquid, ſed ut experireris, ſi quod tutò facinus poſſes deſignare: hæc molienti commodùm faviſſe fortunam: itaque quum adoleſcentem ſolum atque incuſtoditum offendiſſes (ut eſt ea nimirum ætas ſecurior, periculique minus cogitans: præterea diuturna tyrannis jam magnam metus partem exuerat) tum haud ſcio (ut mores illius erant) multo vino ſepultum, atque immodica libidine defeſſum, fortiter jugu-

jugulaſſe ſcilicet, & ſomnum illi cum morte, id eſt, germanum (ut ait Homerus) cum germano conjunxiſſe: deinde ubi jam cardines procul ſtridere cœpiſſent, exaudito videlicet morientis gemitu, ibi te metu exanimatum ita fugiſſe, ut non vacarit gladium è vulnere tollere, quem nec parricidæ, nec ſicarii ſolent relinquere, ne deprehendantur. Interea domi latitaſſe te, jamdudum de fuga cogitantem, & longinquas aliquas, ſemotaſque mundi latebras animo circunſpectantem, in quibus abditus poſſes irritati patris ſævitiam fallere. Iamque te ad ſpontaneum exilium accincto, repentè in vulgus exiiſſe famam, liberam eſſe civitatem, tyrannum unà cum filio jugulatum, reliquos metu fugiſſe, authorem ignorari facinoris. Ibi repentè ad novam tuæ fabulæ cataſtrophen immutaſſe te animum, & qui prius de ſalute fueras ſollicitus, protinus ad prædii ſpem arrectum fuiſſe, lucrique aviditate, priuſquàm tibi ſatis eſſet excogitata ratio, qua totam hujus inopinati eventus laudem in te traduceres, proliliſſe in medium: id quod vidimus, clamitaſſe tuum illum eſſe enſem, tuum facinus, non unum præmium tuæ virtuti fore ſatis. Hæc nemo non credidiſſet, ſunt enim rerum naturæ conſentanea, uſu comprobata, omnium opinione recepta. At tu dum ſedulò quidem, ſed tamen parum ex arte, tuam nobis præſcientiam niteris perſuadere, quàm multa comminiſceris, non dicam tota facie à vero diſtantia, verumetiam cum ſenſu communi, cum more, cum natura penitus pugnantia? primum tyrannum tam maternè filium adamaſſe, ut ſine eo vivere noluerit: ſic ob unius mortem metu fuiſſe conſternatum, ut in vita manere non ſit auſus: ſic illi toto pectore fiſum, ut ipſe nullas circum ſe cuſtodias haberet: adeò fracti animi fuiſſe, ut tam chari pignoris truculenta cæde non potuerit ad ultionem inflammari tam invalidum, ut tua dextra fuerit indignus, tam inermem, ut ni tu illi gladium reliquiſſes tuum, defuturum fuiſſet, quo ſe jugularet. Non vides quòd non competat tam inſignis in tyrannum pietas, tam ſecura in eam ætatem fiducia, tantus metus in hominem, excepto filio, reliquis omnibus præſidiis munitum, tanta conſternatio in hominem tot periculis exercitatiſſimum, tanta imbecillitas in iratum? Quid igitur erat, cur tu ſenem illum tantopere contempſeris, ut indignum habueris, qui tua iſta magnifica dextera jugularetur? Tune indignum judicabis quem occideres, quum eum Reſp. non putarit indignum quem formidaret, quem maximo ſuo cum dolore ferret. Non talem illum Iudices, non talem ſenſimus, ut cuiquam contemnendus videri debuerit. Neque tu eum unquam contempſiſti, niſi fortè contemnere eſt, miſerè formidare. Sciebas arcem armis refertam, ſciebas ſupereſſe ſatellites, quorum vel unus (ſi ſeni vires deerant) ſufficiebat jugulando tibi. Non ignorabas (id quod nemo noſtrûm neſcit) quantum virium illi partim exercitatio, partim ingenii feritas etiam in illa ſenecta reliquerat. Tum non te fugiebat, frigidum illud ſenium ſic interdum acri dolore inflammari, ut juveni-

bus etiam validiſſimis ſæpenumero fuerit intolerandum, ſi quando ſolitum illud robur quod ætatis gelu velut obtorpuerat, magno aliquo animi motu recanduit. Quis autem tam invalidus eſt, ut non illi pudor, ira, dolor ingens vires ſuppeditet? Hoc erat videlicet cur tu filium quàm patrem malueris occidere, quòd illum inopinantem, inermem, dormientem fortuna objecit. Cum hoc pugnandum erat, armato, vallato, irato denique. Hoc erat cur gladium relinqueres, ratus ne tantiſper quidem morari tutum, dum reciperes, metuens videlicet ne tantillum ſarcinæ te redderet in fuga tardiorem. Reliquiſti invitus, quo tyranno prodi poſſet: ſed prodi maluiſti quàm deprehendi. Neque ego nunc formidinem tuam accuſo, imò miror magis quòd pedibus conſiſtere, quòd fugere potueris, quum audires moveri tyrannicam familiam, ſtridere arma: intelligeres tibi non cum puero, ſed cum vigilantibus viris, accinctis, armatis, ſobriis, irritatis, denique cum rabioſo patre dimicandum eſſe: non quòd illum uſque adeò filii mors commoveret, ſed quòd arbitraretur, & haud ſcio an verè ſe petitum fuiſſe, dexteram tuam erraſſe tantùm in filio. I nunc & ſpera, non dicam hos Iudices viros omnium perſpicientiſſimos, ſed vel è media plebe quenquam eſſe tam mucoſis naribus, cui non ſuboleat, imò qui non planè odoretur, præſentiatque totam hanc fabulam abs te confictam. Et quod poëtæ ſolent, quum hærent in explicando tragœdiæ argumento, hanc veluti deam divinationem arte quadam induxiſti, quò præſenſionem tuam judicibus probares, ſine qua videbas præmium obtineri non poſſe. Sed occaſionem, inquit, miniſtravi paternæ mortis, qui gladium quo ſe feriret reliquerim: atque id ſolum non modo ſatis eſſe putat ad petendum præmium, verùm etiam meritum eſſe, ut ipſe enſis inter arma deorum conſecretur, dominus pro deo præſenti colatur. O hominem ſuavem, ſi has ſpes verè concepit: impudentem, ſi quum non ſperet, poſtulat. Ita-ne tyranno gladius erat defuturus, niſi tuum illum reliquiſſes? Tu in arcem arma, hoc eſt, in ſylvam ligna portanda putaſti? Niſi fortè tuum illud ferrum magicis precaminibus erat imbutum, ut ultro ad mortis adegerit neceſſitatem: an verò nihil referre putas, quàm præbeas occaſionem, quomodo, quo animo? Primum, gladium reliquiſti, quo nihil minùs deeſt Tyranno: nunquam ferrum abeſt, non in cubili, non in triclinio, non in ſacris: reliquiſti metu trepidus. Tua quidem in re illud interim demiror, qua fronte eum gladium tuum auſis appellare, quem habueris pro derelicto Metu: inquam, exanimatus reliquiſti, quem poſtea receptum optabas: reliquiſti rem ancipitem. Quid ſi tyrannus illum eundem enſem in civium jugulos diſtrinxiſſet? quid ſi eodem lectos aliquot ex hujus urbis juventute adoleſcentes filio ſuo inferias mactaſſet? Si tyrannum occidiſti, quia tuo occiſus eſt gladio, & horum omnium indigna cædes ad te pertinebit: quippe cujus enſe peracta eſt. Id ſi non evenit, nihil ad te pertinet, nam anceps occaſio quam in partem cadat, id diis in manu eſt:

est: si bene verterit, nihil gratiæ debetur ei qui dedit imprudens: sin malè, temeritas imputatur. Neque enim culpa vacat, qui periculosam ministrat occasionem: quæ si feliciter, mirentur omnes: sin infeliciter, meritò accidisse dicant. At quanto probabilius erat, futurum, ut tyrannus tuo ense alios in usus abuteretur. Scio me judices hæc pluribus refellere verbis, quàm necesse videatur, quippe tam frivola: verùm id propositum est, nullum illius argumentum non excussum, non exagitatum, non revictum prætermittere. Quare quæso ne pigeat ita ut antehac fecistis, patienter atque attentè cognoscere, dum hunc ab gradu firmissimo dejicio, Hic sibi vehementer fidebat, hunc acriter urgebat locum. Negabat vitari posse, quin præmium deberetur, quod patri necis causam ministrasset, si non relicto gladio (nam hoc opinor argumentum jam habet pro derelicto) certè necato filio. Nam ita in legibus dissertum ajebat, nihil interesse utrum manu sua quis occidat, an mortis causam præbeat. Addebat, æquum esse, ut cùm in maleficiis causam datam imputarent leges ad supplicium, multò magis idem observarent in benefactis ad præmium. Hæc ajebat meminisse se in legibus esse disputata, illud addens Thrasonicum, nisi sibi diuturna servitus legum memoriam obliterasset. Non tu legum oblitus propter diutinam desuetudinem, sed nunquam quid sibi velint leges inquisisse videris. Bis enim hic erras, qui neque causæ datæ rationem, neque dantis animum discernas, id quod legibus traditum est, nec animadvertis longè diversam esse rationem maleficii & beneficii imputandi. Quid ais nove juris interpres? Itane satis esse judicas vel ad pœnam, vel ad præmium, qualemcunque quomodocunque causam dedisse? Nihil igitur refert, Hector an Ajacem occiderit manu, an gladium illum dederit, quo se postea confodit? Atqui hanc laudem nunquam ille sibi vendicasset: tametsi probabile videri poterat, in eum usum hosti ab hoste datum fuisse ferrum. Quin ergo fabros ærarios omnes vel ad pœnam vocamus, vel ad præmium, quoties armis in eorum officina perfectis, aut jugulantur cives, aut servantur? Postremò cur hoc quod tu petis præmium, non ensis istius tui opifex petit potiùs? Tyrannus gladium erat habiturus, te non porrigente: tu porrigere non poteras, nisi hujus industria tibi ministrasset. Age si telo inter venandum temerè misso, fortè tyrannum vicinum interfecisses, clamares tibi tyrannicidæ deberi præmium, an potiùs nihil tibi deberetur laudis, quòd imprudens & inscius jaculum torsisses? Imò in jus potiùs vocandus esses, qui missi teli temeritate civem (quod in te fuit) occideris: nam quòd in tyrannum incidit, id nihil ad te. Quid si caupo vinum lene ac suave, quale Polyphemo dedit Vlysses, tyranno vendidisses, atque ille ejus dulcedine captus, avidiùs sese ingurgitasset, eaque re concepta febri decessisset, auderes ne caupo, vini titulo tyrannicidæ præmium flagitare? At quis non te cum tua flagitatione, ut temulentum, vinoque madidum exploderet? Cæterum quanto frigidiore titulo nunc idem postulas?

Vtcunque conjecturis præcipi poterat: ut ætas vinosa tam illicibili vino avidiùs, intemperantiusque frueretur, crapulam consequeretur morbus, præsertim in sene: morbum mors, vulgò hæc eveniunt. Tu eam tyranno mortis causam dedisti, cujus nullum extat in hominum memoria exemplum. Quis enim antehac ob filii necem sibi manus intulit? Accedam propius. Finge te tyranni coquum esse: probè callere palatum domini, medicos interdicere cibum, quo tamen ille oppidò quàm lubens vescatur: interminari morbum capitalem, ni temperet: id te non fugere. eum cibum tu arte tua, cupediisque & condimentis magis ac magis illecebrosum reddis, consequitur edentem morbus, quem prædixerant medici: emoritur tyrannus, liberatur civitas. Hiccine coquus è culina in forum prosiliens, & adhuc jure madens, fuligine niger, tyrannicidæ præmium postulabis? Mortarium, tonsillum, & ollas ostentabis, arma scilicet quibus tyrannidem expugnaris? Non eris (opinor) tam impudens in ea causa, qua tamen ista tua multò est absurdior. Nam illi voluntas occidendi non defuit, probabilem præbuit causam. Tu nec in hoc jugulasti filium: quò pater ultrò vitam relinqueret, & causam dedisti, ad quidvis potius quàm ad istud idoneam. Accipe exemplum tuo similius, quàm ovum sit ovo (quod ajunt) simile. Quid si tyranni amicam, quam ille miserè ac perditè deperisset, occidisses: eaque cognita re tyrannus sibi vitam abrumperet, auderes ad præmium aspirare? auderes dicere, te certum præsciisse, fore ut tyrannus sponte fugeret è vita? Certè quanquam plures amicas extinctas sequuti sunt, quàm filios, nemo tamen tibi crederet, nemo tibi præmium decerneret, tuum factum periculosum & anceps dicerent: omnes fortunæ gratias haberent, cujus commoditate res ea feliciter cessisset. Tibi abundè magnum præmium existimarent, si commissi venia donatus discederes. Primum igitur diversam imputandi maleficii, & adscribendi beneficii rationem conveniet distinguere, deinde causæ æqualitatem, postremò animum: atque ita demum liquebit, quid tibi lex debeat. Nam quòd ajebas legem prolixiorem esse oportere ad reddendum præmium, quàm ad infligendam pœnam, id in privilegiis, quæ in exemplum non vocantur, fortasse locum habet. In jure communi longè secus est. Siquidem (uti superius demonstravimus) nulli nocenti lex non minatur pœnam: paucis benefactis præmium ostendit. Tum in maleficiis etiam conatum simplicem supplicio prosequitur: in benefactis semper exitum requirit. Nec mirum, nec iniquum, si lex est diligentior in eo negotio, ad quod unum est nata atque instituta, quàm in eo, in quo temporis ratione tanquam alienas sibi sumit partes. Ergo in utroque communiter spectat, ut causa sit idonea: deinde ut animus adsit, non tantùm casus. Hoc rursum interest, quòd in benefactis nec causa idonea, nec animus idoneus satis facit legi, nisi his accesserit eventus item idoneus. In malefactis, si quid nocendi animi tentes, non expenditur nec eventus, nec causa: sed ex animo factum

ctum tuum lex metitur. Sic enim judicat, tibi nihil ad scelus defuisse præter fortunam: qua te sublevari, quod tandem jus sit? In eventu simul & causam datam, & animum expendit. Si animum vitiosum comperit, nihil moratur causam, quàm sit idonea, putat animum & eventum ad pœnam commerendam sufficere. Sin animo simplici data est causa mali idonea, & non consequitur eventus: lex quasi connivet ad id, & non putat ad suam cognitionem magnopere pertinere. Sin eventus est consequutus, etiam si de animi vitio doceri non potest, tamen temeritatis & negligentiæ nomine pœnam irrogat: partim propter suspectam dantis voluntatem, partim ut hæc latebra peccantibus eripiatur, imprudens feci, discantque homines vel suo periculo cavere, quod alieno faciant periculo. Ergo qui prudens & sciens, certam atque evidentem noxæ causam dederit: eum perinde lex censet, quasi facinus manu peregerit. Veluti si quis hostem opibus copiisque juverit, perinde est ac si ipsus arma contra ferat. Siquidem id suppeditavit, sine quo bellum geri non poterat. Aut si quis inimicum suum per dolum navigio solutili imponendum curet, ut naufragio intereat, aut in conclave pensili testudine inducat, ut ruina opprimatur: aut juxta lectulum ægroti, loco pharmaci venenum ponat, futurum sperans ut eo hausto pereat, tametsi non bibit ægrotus, tamen veneficii postulari potest qui posuit, propter viciosam animi voluntatem. Nam vehementer erat probabile id eventurum, quod ille moliebatur. Huic si detrahas nocendi voluntatem, nihil illi cum lege rei futurum est. Si detracta nocendi voluntate, apponas eventum: non effugiet temeritatis crimen, nisi illum ineulpata ignorantia absolverit. Porrò si in loco non ad id destinato, puta in via publica, aut in fundo alieno, arcu temet exerceas: lex tecum non agit, nisi si quem occideris, aut vulneraris, aut si cui damnum dederis. Cæterùm quod facis, tuo facis periculo. Quòd si quid horum consequutum est, cum lege tibi res est. Neque tibi tua patrocinabitur imprudentia: quippe quæ culpa temeritatis non vacet. Siquidem in te fuerat præcavere, quod probabiliter poterat prætimeri. Vides quanto discrimine dissita sint, inter quæ tu nihil interesse dicebas. Primùm non statim imputatur ad præmium, quod ad pœnam, idque non à malignitate legum latoris, sed partim ex ipsa rei natura proficiscitur, partim a legum officio. Deinde discernitur animus, causa data dijudicatur: spectatur eventus. Age nunc si libet, tuam causam, qua tuum facinus æstimari vis, expendamus. Finge te certam, inevitabilem mortis causam tyranno dedisse, sed imprudentem, nulla tibi sit præmii petitio. Quis enim insciens bene mereri dicitur? Fortibus viris præmia dantur, non fortunatis tantùm. Nam evicimus jamdudum, opinor, ne posthac affirmes te in hoc jugulasse filium, ut pater sibi necem consciscceret: quod eventurum ne vates quidem quisquam præscire poterat, tu nec suspicari. Imò posteaquam rem plenam discriminis, fortunæ arbitrio commisisti, quia bene successit,

hoc nomine lex te non postulat: at idem si malè evenisset, temeritatis pœnas eras debiturus. Neque enim tibi succurreret inculpata ignorantia. Quid enim æquè formidandum erat, quàm ne tyrannus, simulatque occiso filio se peti insidiis persensisset, omnia tyrannidis mala in nos conduplicaret? Iam ut de animo res tibi constet, causam dedisti non solùm non idoneam, verumetiam periculosissimam Reip. Vin' hoc tibi argumento evidentissimo demonstrari? Finge te quempiam è civibus vitio occidisse: tum extincti patrem id facere, quod modò fecit tyrannus. Vtrum tu duplici cædis crimine teneberis, an simplici: Simplici opinor. At uxor & mariti mortem imputabit, qui necato filio, seni causam mortis dederis: atque his fermè tuis argumentis utetur. Indulgentissimè filium adamabat, in illum omnem familiæ curam reclinaverat, illo se oblectabat atque hæc de privato sene cum fide dicet, quæ tu de tyranno nimis durè (ne dicam ridiculè) dicebas. Addet ea te scisse, prævidisse futurum, ut ille vitam fugeret orbatus filio, in quo uno omnia vitæ oblectamenta collocarat. Non tibi defuisse jugulandi senis voluntatem, sed hoc tantum egisse, ut miserabiliùs sua dextra perimeretur, ut odium tuum pleniùs miseri patris malis exaturares. Ideo juvenem necasse, in hunc usum gladium in vulnere reliquisse. Vides quanto sunt hæc probabiliora in hoc, quàm in tuo negotio: & tamen negabis paternam necem ad te pertinere, atque animi suspicionem, causæ qualitate purgabis. Negabis causam idoneam fuisse, cur ille sibimet manus adferret. Te nec præscire, nec timere potuisse id, quod sit consequutum: quòd rarum extet exemplum patris, ob filii necem sponte fugientis è vita. Alioqui futurum fuisse, ut & mater sibi fatum accerseret: quippe quam impotentius amare sit consentaneum, ac minus adversum dolorem animi viribus valere. Hæc non dubitares tibi profutura, ad alterum crimen depellendum, & prodessent dubio procul. Atqui quod in maleficiis valet, ne qui imputetur, id multò magis in hac causa valet, ne quid acceptum feratur. Ibi te liberaret à voluntatis suspicione, quòd causas parum idoneas dederis, hic ex causis multò minùs idoneis propter personam tyranni, videri vis non modò quod evenit, fuisse suspicatus, verumetiam certum præsciisse. Ibi temeritatis postulari non poteras, propterea quòd tametsi vitio abs te data est causa, tamen idonea non sit ad id quod evenit. Imò ipsi tota res imputabitur, & legibus pœnas dabit, sepultura prohibitus, quòd civitati citra causam idoneam, civem unum ademerit. Tibi non nisi unius filii mors imputabitur, etiam si mater quoque & filiæ & sorores, & tota tribus hujus necem fuerit imitata. Hic poterat, nisi feliciter evenisset: quippe ubi summum Reipublicæ periculum & verteretur, & prætimeri probabiliter posset. Venio nunc ad quartum illud præsidium, Iudices, quod iste tutissimum, ac penè inexpugnabile judicabat: unde ego illum ita deturbabo, ut non solùm sit non habiturus, quò tyrannicidii & hujus laudis arcem obtineat: verùm

rùm vix etiam latebram inventurus, ubi temeritatis ac maleficii pœnam effugiat, quò nimirum intelligat, quàm non inimicè, non curiosè (ut ajebat) secum agam: ut quum possim in crimen ac pœnam vocare, sat habeam ab honore non promerito secludere. Ait si tibi deberi præmium, vel hoc uno nomine, quòd juvenem occiderit, jam pluiquam tyrannum, tum tyrannidis paratum hæredem, etiam si hunc eventum dii non dedissent, ut senex ipse vitam abrumperet. O deploratam impudentiam? Tu tibi præmium peteres, si tyrannum suæ furiæ non essent ultæ? Dii quidvis potiùs dederint, quàm isthuc quod tu fingis. Sed tamen fingamus interim oratione, quandoquidem id tutò licet: tametsi ad solam mentionem inhorrescit animus. Tune, inquam, occiso filio, relicto sene vivo, tyrannicidæ præmium peteres? An potiùs nec ipse supereresses, qui possis petere: nec esset Resp. quæ dare posset? Nam tu aut exquisitis suppliciis exanimaris, aut in extremis Orcadis exul delitescres: nos pro tyranno jam immanissimum carnificem pateremur: & tuum caput ubicunque terrarum latitares, diris imprecationibus devoveremus, qui nos tua incogitantia, vel præcipiti magis lucri cupidatate in tantam malorum tempestatem conjecisses Sed re filius erat tyrannus (inquis) patri præter inane nomen nihil erat reliquum. Quid ego audio? duos igitur hæc civitas tyrannos alebat? Nam de patre nemo unquam dubitavit, quin tyranni vocabulum mereretur. Quando autem antehac unquam fando auditum est, duos una in civitate sedisse tyrannos? id quod magis etiam natura repudiat, quàm eodem in corpore gemina capita. In iisdem alvearibus duo se reges pariter non ferunt. In armentis taurus tauro cedere cogitur. In iisdem lustris non convenit duobus inter se leonibus: & tyrannus (quo nullum animal efferacius) parem in eadem urbe patitur? Non vides necessariò fieri, ut è duobus, aut alter alterum oppugnet, aut alter alteri cedat? Vtrum tu fuisse mavis in patre, an in filio? Si juvenis adversus senem obtinebat tyrannidem, quid à Repub. præmium postulas? Tyranni partes adjuvisti, non Reipub. Sin patri cessit: quid tandem illum vocare potes, nisi tyranni vel præfectum, aut satellitem? Quandoquidem seniori tyrannicam appellationem ne tu quidem audes detrahere. Verùm ut quoquo modo tyrannidem omnem in adolescentem oratione derivares, quàm multa tu quidem non ex re, sed pro causæ tuæ commoditate comminiscebaris? Cæterum quàm in his confingendis decori, quod in personis situm est, nullam habuisti rationem? Sic enim (ut memini) inducebas in fabulam senem jam ætate mitem, & qui omnem tyrannidis acerbitatem ob senectam exuisset: non sæcus atque mala, quæ natura acerba, tempore mitescunt, & in alium abeunt succum. Porrò juvenem ferocem, illo incolumi gerentem tyrannidem, jamque patri vivo succedentem. Privatus pater familias non fert filium se vivo successorem: & tu vis isthuc credi in tyranno? Ille non finit ullum è liberis rem domesticam ex animi sui libidine moderari: & tyrannus sese veluti

abdicans imperio, negocium omne in adoleſcentem rejecerat? Non dubito, quin & ipſe videris, quàm dura ſint iſta, & quàm à communi ſenſu abhorrentia. Verùm quid faceres, niſi tales perſonas induxiſſes, exitum invenire tragœdia tua non poterat? Quæſo te, an unquam auditum eſt Tyrannum ætate miteſcere? Quando tu deſines ea quæ ſunt privatorum, quæ bonorum principum, tyrannis tribuere? Vt eodem igni cera molleſcit, limus dureſcit: ita ætate plerique redduntur mitiores ac temperantiores, tyrannus magis exaſperatur. Vt tempus nonnullis pomis amaritudinem adimit, ut vinis nonnullis acorem conciliat: itidem tyrannis non adimit ſævitiam ætas, ſed exaggerat. Vis ipſiſſimam tyrannici ingenii tibi demonſtrem imaginem? Spinam cogita, quæ quo magis ſeneſcit, eo pungit acrius. Echinos cogita, qui quo plus habent ætatis, hoc teſta ſunt aſperiore. Vulgaribus ingeniis fortaſſe nonnulla vitia ſenecta vel detrahit, vel certè mitigat, etiam ſi plura irritat, nonnulla parit. At tyrannorum mentibus ad ſcelus, ad crudelitatem natis, ſcelere & immanitate imbutis atque educatis, præter vitiorum omnium incrementum adferre ſenecta quid poteſt? Niſi fortè libidinem adimit? Quanquàm iſta Tyrannidis quantula tandem eſt portio? Sed eſto fuerit ſanè propter ætatem ad voluptates ſegnior, verum erat faſtidioſior: unde fit, ut imbecillior ſit ad coitum, ad raptum avidior. Fortaſſe pauciores huic execabantur ephebi, ſed inſigniores. Pauciores producebantur virgines, ſed exquiſitiores. Cur non autem & plures? videlicet quo ſenile faſtidium optione & varietate vinceret. Hoc ita eſſe, quot ego tibi teſtes citare poſſem, qui quò nobiliores ſunt, quò fortuna præſtantiores habent liberos, hoc magis eis à flagitioſiſſimi ſenis cupiditate metuebant. An tu putas unà cum viribus ſeneſcere libidinem? Multò ſecus habet. Imò quantum ætas improborum hominum facultati detrahit, tantum adjicit cupiditati. Quanquam tyrannicum animum his in rebus non tam voluptatis uſus capit, quàm noſtra delectat contumelia. Vt frigeat in ſene tyranno Venus, certè fervet vigetque malitia, ſævitia, nocendi libido. Poſtremò totum illud vitiorum agmen, quæ propria tyrannorum ſunt, cupiditas, rapacitas, improbitas, impudentia, impietas, iracundia, violentia, impotentia, ſuſpicio, fraus, perfidia, crudelitas, implacabilitas, immanitas, perjurium (Quid autem oportet omnia commemorare nobis omnibus heu nimium nota?) horum inquam nullum non ætate fit acerbius, propterea quòd juventa nonnunquam naturæ bonitate vincitur: præterea quædam mala nondum didicit: at ſenecta, ſi quid pudoris, ſi quid humanitatis, ſi quid melioris ingenii à natura inſitum eſt, id omne multo ac diuturno flagitiorum uſu penitus exuit, & prorſum in immaniſſimam quandam feram abiit. Id ita eveniſſe, Iudices, in execratiſſimo illo ſene, quid ego coner argumentis docere, quum ſua cuique memoria abundè ſatis exemplum ſuppeditet? Quòd ſi juvenis ſeſe gerebat inſolentiùs, videlicet patris abutens imperio: nam

tu

tu hunc continuo tyranni nomine donabis. Ergo ex eadem tyrannide ſexcentos tyrannos facilè reddideris. Nam quis eſt omnino in tyranni familia, vel extremum mancipium, qui non ipſe penè tyranno ſit ferocior, violentior, ſceleratior? Filius, inquis, emolumentis imperii potiebatur: patri præter nomen nihil ceſſit. Quaſi verò non ſit iſthuc omni tyrannidi commune. Longe minima fructuum pars, qui ſolent ex tyrannide capi, ad ipſum redire tyrannum. Quemadmodum in latrocinio fieri conſuevit: prædæ communiter in omnes diſtribuuntur, vel in eos potiùs quorum opera capiuntur. Alioqui non cohærebit cohors illa ſcelerata: niſi dux ille, quiſquis fuerit, plus etiam permittat ſuis, quàm ſibiipſi. Solum nomen ſibi propriè vendicat. Et in nullos eſt tyrannus indulgentior, quàm in ſcelerum miniſtros: quippe quorum opera ſentiat ſuum imperium contineri. Proinde ſub unius umbra ſatelles omnis, omnis miniſter, familiaris leno, tyrannidem quandam in cives exercet. Ridiculè fecero, ſi hoc quoque coner argumentatione probare, Iudices. Vidimus, ſenſimus, experti ſumus, niſi fortè tam diutinæ calamitatis memoriam, tam pauculi dies obliteraverunt. Neque enim eſſet res uſqueadeo miſera tyrannis, ſi unius modò foret toleranda violentia. Quot ferendi latrones, quot ſacrilegi, quot ex extrema barbarie advenæ, feris quàm hominibus ſimiliores? Neque deſunt, qui ſe ſimulent apud tyrannum ſceleribus ſuis gratiam promeritos eſſe: quò nimirum hoc nomine metuantur à civibus. Horum igitur unumquemlibet tyrannum appellabis, & pro quolibet occiſo tyrannicidæ præmium petes? Non in tantum omnem exues pudorem opinor. Sed pater ætate feſſus, omnem dominatum in filium tranſtulerat, quicquid tyrannicum in urbe gerebatur, id juvenis violentia committebatur. Sed iſthuc quantum abſit ab imagine veri, quis tam cæcus, ut non videat? quis tam obliviosus, ut non poſſit experimento refellere? Ego tibi complures nominare ſatellites poſſum filio inſolentiores. Ad hæc, veriſimillimum eſt nullius inſolentiam minus approbaſſe ſenem quàm filii, vel quòd odit omnem tyrannidis affectatorem omnis tyrannus, vel quòd intelligit ex illius facinoribus longè plus invidiæ odiique ſibi conflari (Callidiſſimi autem tyranni eſt, eatenus legitimum imitari regnum, quatenus obtineri tyrannis poſſit) vel quòd pater etiam peſſimus, tamen liberorum nonnihil offenditur vitiis, & ad crudelitatis miniſteria alienis quàm ſuis uti mavult. Quòd ſi clam patre rapinas, raptus, atque id genus facinora deſignabat filius, profectò non tyrannum agebat, ſed inſolentem ſatellitem. Sin approbante patre, quaſique per illum exercente tyrannidem, utri tandem par erat imputari commiſſa, huic per quem gerebantur, an ei cujus authoritate arbitrioque fiebant? Non arbitror obſcurum, quin huic cui in manu erat nutu ne fierent vetare. Quid autem non agunt per alios tyranni? Nam ipſi quidem neque pueros emaſculant, neque virgines abripiunt, neque proſcribunt, neque bona diripiunt, neque phana diſpo-

diſpoliant, neque hæreditatibus manum injiciunt, neque compilant ærarium, neque tormentis excruciant, neque quenquam jugulant, neque armis vicos expugnant: neque incendunt villas. Totum hunc tyrannicum ludum per miniſtros exercent. In unum tamen tyranni nominis invidia competit, in unum occidendum lex præmium inſtituit, in unum ſtringendi ferri jus facit, illos ſuæ cognitioni reſervat. Quorum ut quiſque ſua opera tyranno profuit, ita aliud atque aliud vocabulum imponi poteſt, certè tyranni vocabulum nemini congruit, niſi uni illi, ſub cujus veluti clypeo, tota illa pernicioſiſſimorum hominum colluvies latitat. Arbitror vobis, Iudices, ſæpenumero auditum eſſe, id quod eleganter à doctiſſimis viris eſt ſcriptum, tyrannis non longas modò, verumetiam plurimas eſſe manus, plurimos oculos, eoſque acerrimos, plurimas aures, caſque longiſſimas. Omnino prodigioſum quoddam eſt animal tyrannus, multoque Titanibus illis Briareo & Encelado portentoſius, centenis capitibus, centenis linguis, centenis manibus, pedibuſque. Quot enim habet ſcelerum miniſtros, totidem habere membra videtur. Atque ut ex membris corpus, ita tyrannis ex hujuſmodi conſtat miniſtris. Verùm ut illud quod corpus appellatur nihil eſt aliud, quàm quiddam omnibus ex membris aggregatum, ita in tyrannide unum quippiam eſt, quod neque pes ſit, neque manus, neque ullum aliud membrum, contineat autem univerſa: at ita contineat, ut ab iis poſſit ſeparari, idque tyrannus vocatur. Proinde exaggera quantumlibet juvenis inſolentiam, violentiamque, præfectum arcis voces licebit, oculum nomines licebit, aut ſi mavis dextram: aut ſi ne id quidem ſatis, præcipuum tyranni caput dicas licebit: tyrannum certè vocare nequaquam potes. Vnum enim illud portentum tyranni nomine cenſet, cujus authoritate tituloque cuncta hæc membra velut animantur: idque unum forti civi permittit occidere. Non vult te in oculum aliquem involare, non ſinit ut caput aliquod amputes, ne tale quiddam eveniat, quod de Lernæa hydra fabulantur poëtæ, ut pro uno capite reſecto, duo peſtilentiora ſubnaſcantur: pro uno excuſſo oculo, plures acriores ſuccedant: pro una reſciſſa dextera, multæ robuſtiores ſubpullulent: unius vitæ te dominum, arbitrumque conſtituit, qui ſibi ſit auſus tyranni vindicare nomen: quo ſublato futurum ſit ut membra reliqua quaſi deſtituta ſpiritu, emoriantur, aut certè ſanentur. At quid ego tecum jam accuratis argumentationibus ago? Poſſum illico tuis te verbis revincere, ac veluti tuo te laqueo capere. Iuvenem paulo antè magnum patris ſatellitem nominabas. Non inficiabere. Rurſum alio loco dicebas omnem tyrannidem occupaſſe filium: ſonus appellationis honorem ceſſiſſe. Quî convenit eundem & ſatellitem & tyrannum appellari? Tum ſi ceſſit, non igitur uſurpavit tyranni nomen. Contractus autem verbis aut rati ſunt, aut reſcinduntur. Lex hac tecum formula contraxit, ſi quis tyrannum occiderit, præmium ferat. Quid tu mihi juvenis flagitia commemoras?

ras? Id te lex voluit occidere, quotcunque illud esset animal, quod tyrannus diceretur. Magnum (ut ipse fateris) satellitem occidisti, non tyrannum: quid tibi cum lege rei est? At rem, inquis, legis sequutus sum, non syllabas: eum interfeci, qui caput erat tyrannidis, paratus hæres paterni dominatus: libertatem peperi, servitutem sustuli: hoc lex sensit, hujus rei authori præmium præstituit. Satellitem, inquam, occidisti, nihil moror quantum, quàm gravem, quàm ferocem, quàm sceleſtum: satellitem tamen occidisti tyrannidis, non caput: aut si caput, unum è pluribus. Sed hæc omnia tibi ex animi sententia largiamur: fuerit sanè res tota tyrannidis filius: pater nihil nisi vocabulum quoddam inane tyranni: quemadmodum in fabulis habetur, Echo nympham, nihil aliud quàm meram quandam fuisse vocem sine corpore. Qui tibi licuit in re tanta, à verbis legis discedere? præsertim ita dilucidis, ut perspicuum magis nihil esse possit, & commentitiam interpretationem domi tuæ naram in judicium adferre? Ego Iudices, nullum in Remp. exemplum pernicioſius induci posse judico, quàm si consueſcant homines calumnioſi à præscripto legum recedere: & interpretamento, quod ad prætexendum facinus quisque suum maximè idoneum comminiſci queat, id Iudicibus objicere. Quis autem unquam meminit de legis sententia quæri solere, nisi quum in scripto quiddam apparet ambiguè, obscuréve dictum: aut quum ex verbis & eventu absurditas quæpiam extitit, eaque manifeſta? In priore non cujusvis commentum, sed juris prudentium responsa, sed Iudicum sententia recipi solet. In hoc posteriore, necessitas ipsa compellit aliquantisper à legis vocibus deflectere: & æquitatem juris potiùs, quam verba spectare. Duplex itaque periculum videtis Iudices: alterum ne superstitioſa cavillatione literarum legis ab eo quod lex spectavit abducamur: alterum ne passim à præscripto discedendo, leges omneis & judiciorum religionem subvertamus. Quorum illud quidem multò levius est: propterea quod vix unquam accidat, ut legislator obscurè quid voluerit, explicuerit: aut absurdum quiddam exoriatur. Hoc multò periculoſiſſimum, perniciosiſſimumque. Etenim quæ tandem lex futura est, quam versutus calumniator, quò pœnam effugiat, non facilè possit aliquo commento subvertere? Neque quisquam non elabetur è judicio vestro nocens, nisi qui sit usque adeo nullius ingenii, ut ne frivolam quidem aliquam commentatiunculam queat invenire. Atque ut cuique commodum erit, aut animi libido feret: ita pro sene juvenem, pro tyranno satellitem, pro homicidio tyrannicidium: & passim aliud pro alio interpretabitur. Vestra interim Iudices religio, vestrum jusjurandum, qua tandem ratione servabitur: quibus nihil futurum est certi, quod in cognoscendo sequamini: verum ambiguas diversasque litigatorum conjecturas spectare necesſum erit? Ergo quum in omni causa maximopere cavendum est, ne sine graviſſima ratione à legis præscripto discedatur: tum in hac non periculoſum

mo-

modò, verùm etiam abſurdiſſimum : quum legis verbis nihil poſſit eſſe dilucidius : ſententia nihil æquius : interpretamento quod præter legis mentem inducitur, nihil peſtilentius. An credimus legis hujus autorem uſque adeo infantem, & verborum inopem fuiſſe, ut dicere non potuerit : qui quovis modo Tyrannidem ſuſtulerit, huic præmium eſt, ſi modò iſtuc ſenſiſſet ? Neque verò fugit illum, totam tyrannidem per ſatellites & præfectos exerceri ſolere, permultoſque in his eſſe vel Tyrannis ipſis ſceleratiores : atque ut ita dixerim, Tyrannicos magis, & omnino ſupplicio digniores: niſi & omnium omnia miniſtrorum ſcelera Tyranno imputarentur. In unum tamen illum, qui hoc nomine cenſetur, tibi ferro graſſandi facultas data eſt. In reliquos non tibi permittitur idem : non quòd illos vita dignos judicet lex, ſed quòd unius cæde totam tyrannidem tolli velit, non multorum cæde reddi duriorem. Tuum erat legi ſimpliciter parere : neque ejus verba quaſi plumbeam quandam regulam ad tuum facinus accommodare, verum ad illius præſcriptum factorum tuorum rationem inſtituere. Præſertim in hoc exemplo, quo non aliud poteſt admitti peſtilentius, ut ex legis arbitraria interpretatione, quem velis, interficiendi tibi pro tua libidine licentiam ſumas. Non illud hìc ſpectandum, judices, quam invitus Reip. ſit, qui occiſus eſt, quam majore etiam ſupplicio dignus: verùm id etiam atque etiam perpendere oportet, exemplum præter leges jugulandi homines, ſemel in civitatem receptum, ſemel veſtris ſententiis approbatum, denique præmio compenſatum, quo tandem licentiæ ſit proceſſurum. Quod iſte ſibi in tyranni filium licere voluit, hoc alius ſibi volet in ditiſſimum quenque civium licere : Quiſquis pauper à locuplete contumelia afficietur, protinus tyrannum eum appellabit, & veneno aut ferro adorietur. Poſtremò ſi cui magiſtratus non placebit, ſi cui judex erit inviſus, non dubitabit è medio tollere. Porrò ad facinoris defenſionem, Sophiſtam quempiam aut ſycophantam conſulet (ſi ipſe ingenio ſtupidiore fuerit) & novam legis interpretationem vobis adducet: dicet nil aliud ſenſiſſe legiſlatorem, quàm ut hujuſmodi civium genus non nomine, ſed re tyrannidem agentium, ferro, igni, veneno tollatur è medio. Atque ita brevi futurum eſt, ut quod in uno factum ſemel & probavimus, & gaviſi ſimus : id in multis ſæpius & doleamus, & improbemus. Credite mihi, non mediocre diſcrimen neque convenienter accipiendum, ut titulo reperto, privatus hominem indemnatum interficiat. Id ita eſſe facilè liquebit, ſiquidem animadvertimus, nihil omnium eſſe, quod lex parciùs, circumſpectiuſque permiſerit. Etenim (ſi memini) tribus duntaxat temporibus lex indulſit, ut quis citra judicium hominem occidat. Primùm adulterum, ſed in uxore deprehenſum : id quod in temperanti & inſuperabili mariti dolori donatum eſt. At ita ſi corpus utrumque pariter interimat, ſi argumentis idoneis deprehenſum fuiſſe doceat. Deinde in vi depellenda. At ita ſi demonſtres te mortem effu-

effugere nequiisse, nisi mortem intulisses: id lex ita interpretatur, quasi sese tueri potiùs sit istuc, quàm alium occidere. Vterque tamen facti sui rationem reddere compellitur, statim sese prodere, nec expectare donec in jus trahatur: atque (ut ita dicam) ultrò semet reum facere cogitur. Quòd si omnia constabunt argumenta: ita demum à lege dimittitur, ut venia, non laude dignus esse videatur. Postremò in tyrannicidio: ubi propter periculi suscepti magnitudinem lex præmium quoque proponit: at ita, si eum quem tibi lex isto velut insigni tyrannici nominis denotavit, fortiter occideris: non si sceleſtum alio scelere sustuleris: neque patietur te jus occidendi permissum, latiùs quàm ad unicum tyranni caput trahere, nisi si quis obsistat, ut per illius necem tibi necesse sit ad illum penetrare. Iamque hoc factum tuum secunda illa ratione defenditur. Huic tertio generi fortasse proxima videatur hostem in bello feriendi facultas: quam tuæ tamen libidini lex non permisit. Nisi palàm hostis sit declaratus, nisi in Imperatoris verba juraris, nisi ille aciem eduxerit, nisi signa canere jusserit, tibi fraudi futurum est, hostem interfecisse. Tu dicturus es: Hostem occidi, nam plus quàm hostilia faciebat, nomen hostis tantùm aberat, re hostem agebat. Lex respondebit, suarum partium fuisse, hostem declarare, ac tuo fortasse scelere fruetur: verùm ne serpat exemplum, pœnas de te sumet. Quid autem aliud abs te factum est? Vnum tibi lex nominatim designaverat: tu illius vocabulum tuapte authoritate in alium transfers, quod nisi in unum non potest competere: neque traduci debet ab eo cui lex attribuerit, ne tibi fas sit aliquando quem voles magistratum, quem voles ludicem, quem voles civem, tyrannum appellare. Neque verò sine gravissimis causis lex tot vinculis astrinxit hanc in vitam alterius licentiam. Perpendit nihil majus eripi cuipiam posse, quàm vitam: vidit in extinctum facilè varias causas confingi etiam impunè posse, quandoquidem ille non sit refuturus, qui jacet. Vidit quàm multis titulis suum quisque dolorem posset prætexere, si post occisum hominem ulla causa recipiatur, præter eas quæ legibus sint expressæ. Quid quòd gravatim sibi quoque lex permisisse videtur, ut homini vitam eripiat? quàm comperta, quàm multa requirit argumenta, quàm multa concedit reo, quàm malignè agit cum actore, quem non nisi suo periculo vult accusare: quantum spatii largitur ei qui defertur: quàm liberam ludicum rejectionem. Quantum igitur à mente legis abesse putes, ut cuilibet permittat, vel pro suo privato dolore, vel domestica juris interpretatione, hoc est, subversione in cujusquam vitam grassari? Neque ad rem pertinet, quantum criminum acervum exaggeres, quantumvis etiam verorum, addo notorum: dicas parricidam, sacrilegum, incestum, proditorem, peculatorem, veneficum interfeci. Tyrannum lex jubet occidi. Atqui hic unus multis tyrannis erat sceleratior, pestilentiorque civitati. Ad ista tam multa crimina, lex tibi verbo respondebit: nihil moror quam fuerit sceleroſus, qui periit? in unum tyrannum tibi jus feceram occidendi,

in

in reliquos in jus trahendi. Si detulisses: auditus, revictus, damnatus à me palàm pœnas dedisses, omnique Reip. salubri exemplo fuisses. Nunc tu privata libidine interficiens, pro saluberrimo exemplo pernicioſiſſimum in civitatem induxiſti, & legum inſtaurationem, à legis violatione auſpicaris: hoc eſt, malis malo mederi ſtudes. An me clàm eſſe putas: quàm multi ſint in hac turba vita indigni, morte digniſſimi? At eos meæ cognitioni, non tuis manibus ſervo: ſunt fora, ſunt tribunalia, ſunt Iudices, ſunt carceres, ſecures, carnifices. Cur tu mihi præire conaris? Cur nullo mandante magiſtratum occupas? & dum Tyrannicida videri vis, tyrannum imitaris? Nam quo alio nomine tantopere mihi eſt inviſus ille, niſi quòd mihi parere recuſat, & præire conatur? Ei demum ferrum tractare licebit, cujus manibus ego permiſero. Si juvenem occidiſſes, quòd non alia patuiſſet ad tyrannum via, darem veniam neceſſitati: nunc occidiſti, non obſiſtentem, non auxilium ferentem patri, ſed patris opem implorantem. Hujus unius cæde contentus diſceſſiſti, tyrannum nec impetiſti, in quem unum tibi jus feceram. Meum erat expendere, utrum ex uſu Reipub. fuerit, an juvenis occideretur: malueram illum exquiſitioribus excruciatum ſuppliciis, exemplum omnibus edere. Neque hæc dico Iudices, quaſi parum gaudeam pariter cum patre ſublatum filium: utinam eadem opera ſimul omnes ſint oppreſſi, quibuſcunque tyrannus placet. Sed quis prohibet, ſimul & gaudere, quòd deorum bonitas nobis hanc rem benè verterit, & tamen non committere, ut hujus temeritas, ſi judicio comprobetur, in legem atque in exemplum trahatur? Nec de juvenis injuria vindicanda nunc agitur, ſed de legis violatæ majeſtate. Non enim par eſt, ut cuiquam perſonæ præter jus extincti odium in ſcelere ſuffragetur. Neque tam ſpectandum in quem commiſſum ſit facinus, quàm quo exemplo commiſſum. Alioqui cur non eadem opera fas ſit in tyranni nepotes, pallacas, pueros, uxores, liberos, lenones graſſari? Bonam tyrannidis partem uxor ſæpenumero ſuggerit. Ad ſummam immanitatem nonnunquam libertus aliquis, aut vernula inſtigat: cur non & hos jugulas, ſi tibi jus eſt æſtimatione privata meritorum civem jugulare? Quid quòd eſt aliquid tyranno nocentius, in quod tamen haudquaquam tibi jus ſit occidendi? Finge eſſe qui totam hanc urbem, templa, domos, curiam conatus ſit incendere, imò qui jam compluribus locis ignem ſubjecerit, ſed incendium ſubito exorto imbri reſtinctum: authorem non obſcurum, verùm abditum latitareque. Eum forte fortuna repertum, manu tua trucidas. Num lex tuum factum approbabit? Non opinor. Atqui tyranno ille quanto erat nocentior? Tanto nimirum, quanto eſt atrocius civitatem ſemel funditus evertere, quàm expilare: cives univerſos uno igni finire, quàm in pauca quædam ſævire capita. Et tamen in unum tyrannum ſtringendi ferri poteſtas privatim permittitur. Illum deferendi modò jus habes. Hic in re tam aperta legis mentem calumniari, & novo interpretamento tuum facinus palliare: quid tandem aliud eſt,

quàm

quàm legum authoritatem evertere, atque id per cuniculos quosdam agere quod tyrannus palàm ac vi facere consuevit? In recipienda lege fas est populo causam, æquitatemque legis excutere. Cæterùm receptæ, & longo jam usu comprobatæ, simpliciter oportet obtemperare. Neque enim existimandum est majores illos nostros, viros sine controversia sapientissimos, ita sine gravissimis rationibus instituisse, ut privatim interficiendi Tyranni facultas unico capite finiretur. Primùm ad jugulandi licentiam, fenestram aperiendam civibus non putaverunt: deinde perspiciebant tyrannidem fatale quoddam esse Reip. malum, quod minore noxa toleraretur, quàm malè exagitaretur: neque posse semel tolli, nisi ipsius cæde. Quo submoto, videlicet qui legibus imperabat, non parebat, jam nihil opus esse privata audacia, nimirum illis in reip. administrationem vindicatis. Quod si tyrannus in jus vocari potuisset, ne hunc quidem tuæ dextræ arbitrio permisissent. Videbant & illud: tyrannidem nonnullam habere monarchiæ legitimæ speciem: hoc tantum interesse, quòd in monarchia populus regi paret, rex legibus: in tyrannide omnia unius libidini subjecta sunt. Rex publicam spectat utilitatem, tyrannus privatim suam: unde publicitus expedit, ut tyranno veluti principi legitimo civitas pareat, donec idoneus aliquis vindex extiterit, qui legum authoritatem in pristinum statum restituat, atque id unius (si fieri potest) capitis jactura. Nam hac moderatione in fatalibus illis pestibus, quæ totum Reip. quasi corpus corripiunt, legum prudentia consuevit uti: ut exemplo magis, quàm admissi talione, morbo medeatur: ne dum civitatem sanare studet, magnam civitatis partem interimat. Hinc est quod in seditionibus publicis non nisi in ipsos authores consuevit animadverti, reliquis quos tempestas illa commoverat, dari venia: aut vix etiam dari venia, qui in publico Reip. tumultu quietem egissent. Quæ potest autem pestis esse fatalior, quam tyrannis? Quæ sese latius in civitatis membra diffundit? Quota quæque urbis pars ab hoc vitio syncera potest esse? Omitto jam quicquid est ambitiosorum, ære alieno obstrictorum, scelere contaminatorum, barbarorum (nam hæc tota sentina hominum tyrannide gaudet. ut in qua nullis majora, quàm sceleratis sint præmia) bonos etiam cives hoc malum involvit, dum vel timent fortunis suis, vel rectum judicant servire tempori. In hoc itaque rerum statu leges non extinctæ, sed oppressæ modò, cautim & circumspicienter agunt: intelligunt hoc ulcus citra summam civitatis perniciem exasperari non posse, unius capitis dispendio commodè sanari posse. Quare docto cuipiam medico præmium ostendunt, digito demonstrant, quod membrum secari velint, quibus abstineri. Caput indicarunt illæ, tu dextram secuisti. Illæ tyrannum, tu tyranni satellitem occidisti. Quo præmio dignus? Nempe eo quo qui morbo insciтè exagitato, totum hominem in extremum vitæ discrimen adducat, quo qui hominem legibus vetantibus occidat. Neque ego nunc te cædis reum ago, aget alius fortassis, cuicunque lubitum erit: verùm illud modò

consilium fuit, ostendere tibi quam insignitæ sit imprudentiæ in ea causa, tam eximiam tibi vendicare laudem, tam egregia poscere præmia, in qua nequeas obtinere, si modo tecum exactius ac severius agatur, ut graveis pœnas effugias. I nunc & curiosum me voca: qui tam candidè, tamque civiliter tecum agam: ut quum te possim in grave discrimen vocare, sat habeam legis & Reipub. causam defendere, ne circumventa præmium dare cogatur ei, qui nihil boni sit promeritus. Id quod non ludicibus modò (quibus istuc jam dudum liquere puto) verùm tibi etiam ipsi cupio persuadere: & facturum me confido, si modo tantisper animum possis attendere. Vin' igitur, ut quemadmodum tu faciebas, itidem & nos summatim totam causam ob oculos revocemus? dispiciamusque quàm multa tuo in facto desiderentur ad id, ut legi satisfeceris: & quantum tu sis hallucinatus, quum multa dicere etiam superesse? Tria quædam requirit lex, & ita requirit, ut si quodlibet horum desit, aut pœnam te, aut certè nihil gratiæ debere se credat. Quorum ego non unum aliquod, sed unumquodque deesse docebo. Quod si facio, utrum æquo animo cedes præmio, an impudenter petere persistes? Ergo rem accipe. Nisi tria hæc tibi constiterint, non est quòd tyrannicidæ præmium petas: Animus, via, & effectus. Animus duo quædam complectitur, vel quid speraris, vel quid proposueris. Nam si tyrannum per imprudentiam occidisses, si præter propositum, non magis profectò præmium tibi debeatur, quàm si quis tyranno amicissimus idem feciſſet, nam idem potuit accidere. Tu porrò quid propositi in arcem attuleris, ipse videris: ita demum legi persuasum erit, te voluisse occidere tyrannum, si occideris. Non occidisti, atque id etiam quum tibi in manu fuerit (ut ais) si libuisset interficere. Lex negat sua referre, utrum tyrannicidii propositum in arcem non attuleris, an allatum repentè mutaris. Iam quid speraris, excutiamus. Quanquam isthuc leges non ita valde curiosè pensiculantur: sed tamen in tam absoluto facinore partes omneis constare oportet. Quid enim si tyrannum interfeciſſes, quò tyrannidem ipse occupares, utrum præmium sperares? an supplicium metueres? Quid si quo privatum animi tui dolorem ulciscereris, tyrannum occidisses, atque id esset palàm, num præmium auderes poscere? Quid, si latrones tyrannum forte fortuna obvium obtruncassent, num ad hunc honorem aspirarent? Quid si quis tyranno privatim infensus, magna te pecunia conduxisset, quò ei tyranno venenum dares, dedisseque, num quæso, tyrannicidæ præmium postulares? Ego hîc tecum non ago conjecturis: nihil dico in vitam tuam, quæ quidem obscurior est, quàm ut tu, alioqui tam gloriosus, quicquam de ea ausus fueris dicere: illud unum affirmare non dubitem, qui tyrannum quum tutò licuerit, non occidit, planè noluit occidere. Qui eum occiderit, cujus mors extremum exitium Reip. videretur allatura, potius quàm ullam commoditatem: is aut privatum dolorem ulcisci voluit, non libertatem publicam

eam vindicare, aut emblumentum ſuum ſequutus eſt Reip. periculo, non ſuo periculo Reip. ſtuduit prodeſſe. Poſtremò non potes niſi gloriæ jejunio adductus videri, qui tam inſolenter ſe jactat. Non poteſt non videri lucrum ſequutus, qui tam improbè præmium flagitat. An non videsigitur quantopere hac parte à tota legis mente diſſentias? quem illa tuæ vitæ periculo ſua cauſa voluit occidere, eum tu non periculosè in Remp. irritaſti: quem ſua cauſa noluit occidi, eum tu maximo noſtro periculo tui compendii, aut animi fortaſſe gratia jugulaſti. Sed finge te animum tyrannicida dignum ad facinus attuliſſe, lucri perinde ut vitæ contemptorem: magni tamen refert, qua ratione tyrannidem tollere aggrediaris. Iam enim omnia tibi ex animi tui libidine largior, quæ tamen nemo alius tibi conceſſurus eſt. Te in filio jugulaſſe patrem, in non tyranno tyrannum. Largior iſtuc Delium aliquem tibi prædixiſſe, ut certum præſcire potueris, quod ipſe etiam vix divinare Delius potuerit. Licuiſſe tibi patrem occidere, ſi libuiſſet, verùm hoc pœnæ genus tibi magis placuiſſe. Suſtuleris ſanè tyrannidem, idque nova quadam & inuſitata ratione. Vides quàm multa tibi dono. Tamen obſiſtam tibi, nec ſinam ferre præmium, propterea quòd ea via ſuſtuleris, quæ legi non probatur, quæ non expediat moribus civitatis, quæ non ſit forti viro digna. Age quid ſi tyranni filium infantem in cunis jugulaſſes, & rurſum adfuiſſet Delius ille, per quem certum præſcire poſſes, fore ut necato puero pater ſibi mortem accerſeret, atque id eveniſſet, utrum te tanquam tyrannicidam ſuſpiceret Reſpub. an potiùs tanquam immanem & ferum hominem execraretur, qui in eam ſævieris ætatem, cui etiam ab hoſte armato parcitur, quæ leonibus etiam miſeranda videatur? Quin ergo? Vtetur tuo maleficio Reſpub. cæterum exemplum haudquaquam probabit. Quid ſi tyranni uxorem: quam ille miſerè deamaret, per vim conſtupraſſes, atque ille ejus impatiens contumeliæ, fugerit è vita: utrum tyrannicidii laudem flagitabis an raptus & adulterii ſupplicium potiùs formidabis? Res obſcura non eſt, Conferam tuo facto propiora. Quid ſi tyranni medicus quum eſſes, veneno ægrotanti dato, illum ſuſtuliſſes, utrum ut veneficum oderit te Reſp. an ut virum fortem admirabitur? Tyrannum ſublatum gaudebit, facti rationem, modumque deteſtabitur. Quid ſi quum te tyrannus familiariter uteretur, tu in convivio prætextu neceſſitudinis venenum porrigeres? Denique ſi per magicas imagines ac maleficas quaſdam devotiones tyranno vitam ademiſſes: utrum à lege præmium, an pœnam expectares? Atqui tyrannidem utcunque ſuſtuliſti. Eventu gaudet lex. Verùm exemplum tam perniciosum in Rempub. non recipit: ut conſueſcant cives ſcelus ulciſci ſcelere, patrem in filio jugulare. Vides quantum momenti ſit in modo, viaque, ut factum tuum approbetur? Quod lex permittit ut fiat, non ſtatim permittit, ut id via qualibet efficias. Adulterum ferro occidere licet, veneno aut incantamentis non licet. Cur ita? Quia peſtilens

exemplum omnino tractare venena. Nec id ulla causa quantumvis honesta, sinit in civitatem irrepere. Quid quòd ne hostem quidem veneno, aut malis artibus interficere fas est? Nam nusquam non improbat maleficia lex: & veneno tincta tela etiam in bellis interdicta sunt. Quòd si modus facti spectatur in his, in quibus nullum petitur præmium, quanto magis id fiet in his, in quibus summum petitur? Lex triumphum statuit ei, qui certum hostium numerum fuderit. Fuderit aliquis non acie, sed aquis & pabulo veneno tinctis. Vtrum cives hunc æquis oculis spectare poterunt triumphantem, an potiùs sicuti veneficum oderint, aversabuntur, execrabuntur? Quid quòd privatis etiam in rebus via, modusque perpenditur: quò magis idem oportebit, tum in publico, tum in splendidissimo facinore, ut à quo conveniat omnem sceleris suspicionem abesse? Age illud tecum reputa, si medico mercedem pactus esses, quò te morbo levaret, atque ille non pharmacis sed maleficiis & incantamentis morbum exemisset, utrum præmium dabis, an magis hominem in jus trahes? injuriæ malis artibus datæ reum ages? Clamabit ille, morbo te levavi, qua via quid istuc tua refert? Hoc tantum spectabas, ut morbo liber esses, ei rei merces est promissa. Ingratum te vocabit, qui nisi sua opera, ne esses quidem, qui præmium negare posses. Tu protinus respondebis, opinor, medico te præmium esse pollicitum, non mago, neque debere quicquam nisi rem malam ei qui beneficium malè dederit quanquam ne dedisse quidem videtur, qui malum malo tollit. Id enim mutare est incommodum, non amovere. Dices enim animo nocitum, dum corpori subvenitur. Atque istam litem vinces, etiam iniquo judice. Atqui eadem, aut melior etiam, & vincibilior est tecum causa legi, quàm quæ tibi futura fuerat cum medico. Nam ibi de privata mercedula disceptaretur: hic de publico honore. Ibi falsus est unus, hic legi fraus facta, per quam cautum oportuit, ne quisquam civium circumveniatur. Ibi salus data, certa quidem & efficaci sed suspecta & improbata via: hic nefario scelere (cur enim non sic appellatur homicidium, quod in civem contra legem admissum sit?) non libertas restituta, sed in extremum discrimen adducta Respublica quandoquidem tuum factum perinde habet, ac si medicus quispiam ad curam mercede conductus, venenum pro remedio ministret: quod tamen ægrotanti (ita ut non rarò consuevit accidere) per occasionem morbum adimat. Qui revaluit, suis fatis acceptum feret quod vivat. tibi mortem, tametsi vitarit, imputabit. Neque sua referre putabit, utrum imperitia, an perperam, ac studiosè pro pharmaco venenum porrexeris: propterea quòd tui fuerat officii: aut non suscipere negocium, aut fidem simul, & artem, & industriam, ac diligentiam, & quicquid à probato artifice solet requiri, ad curam adferre. Sed age, finimus adhuc possidere te quod dudum sumus largiti: ut planè ista via tyrannum occideris, citra ullum Reipub. discrimen. Lex non approbabit facinus tuum:

nisi

niſi non tantùm à crimine, verùm etiam ab omni criminis ſpecie procul abfuerit: ne videlicet ea quæ in hoc potiſſimum adhibita eſt in civitatem, ut maleficium omne ſecludat, incolumitatem ſuam quam conveniebat, aut Deo cuipiam, aut certè Diis ſimillimo homini acceptam referri, ſceleri debere dicatur. Non approbabit, inquam, niſi Tyrannum ipſum quem nominatim indicavit ipſa quaque permittit via ſuſtuleris: ne per rimam iſtam periculoſum exemplum in Remp. irrepat. Poſtremò non niſi ferro, non clancularijs ac maleficis artibus: niſi virtute, niſi manu, niſi vitæ tuæ manifeſto contemptu tyrannum trucidaris. Neque enim hoc tantùm ſpectat lex, ut Tyrannus in præſens ſubmoveatur: verùm illud multò magis reſpicit: ut omnes mortales intelligant in ea civitate viros eſſe fortes, qui non vereantur vitæ ſuæ diſpendio patriæ commodis conſulere: ac præclari exemplo facinoris, omnes etiam in poſterum ab affectatione tyrannidis deterreantur: cùm videant in ea civitate nullum eſſe tyrannis ſatis tutum præſidium: quandoquidem illud nemo neſcit, qui vitæ ſuæ ſit contemptor, eum eſſe alienæ vitæ dominum. Nam quod omninò ſatellitium, quæ excubiæ, qui parietes, quæ arx, quæ arma adverſus hujuſmodi animum Tyranni caput defendant: qui patriæ libertatem ſuæ vita bene credat emi? Poſtremò autem: ut maximè tibi conſtet animus, ut conſtet via, id quod eſt totius negotii caput, non effeciſti. Tantum enim abeſt ut tyrannum occideris: ut quantum in te fuit, tyrannidem majorem in modum auxeris, interfecto tyranni filio. Quid autem refert, malitia, an ſtultitia Remp. in diſcrimen adduxeris? Nam illo quod vulgò dicunt nihil verius: Intempeſtivam benevolentiam nihil à ſimultate differre. Tantum abeſt ut occideris tyrannum: ut ne ſuſpicari quidem potueris id eventurum, ut ipſe ſemet occideret. Sed juvenem occidiſti patre inſolentiorem: quid tum poſtea, ſi patri & hujus ſcelera lex imputat? Magnum proinde tyranni ſatellitem, non Tyrannum occidiſti. Sed paratum tyrannidis hæredem occidiſti: in tyrannidem ſuccedit, qui prior, qui potior eſt in occupando. Verùm eſto ſanè, certum hæredem ſuſtuleris: igitur qui tyrannus erat futurus, interemiſti. Atqui quod futurum eſt, id nondum eſt. Porrò lex eum qui jam tyrannus ſit, tolli jubet: non quem aliquando futurum divines. An qui ſtatuam ex pacto debeat, & rudem truncum præſtiterit, fidem perſolviſſe videatur? Non arbitrabor. Vbi nunc igitur ſunt illa tam multa, quæ tibi ad præmium poſtulandum ſupererant? Vides quàm ne unum quidem omnium tibi conſtet, quorum nihil oportebat deeſſe. Volui, inquis: id demum voluiſſe te lex credit, quod effeceris. Poſtea è re nata propoſitum eſt commutatum. Hoc igitur præmii tibi debetur, quod ei, qui in Olympiis medio è curſu, relicta meta, ad carceres reflectit habenas. At peric̃itatus es. Proinde id laudis auferes, quod is qui ſudavit in Olympiis, nec vicit. Sed occidiſti denique: verùm eum, quem neque lex permittebat arbitrio tuo, neque ex uſu publico fuerat

occidi. At bene vertit civitati, quod feciſti. Numini igitur gratia debetur, tali, qualem Palladem Atticis fuiſſe ferunt: dequa proverbium extat: quòd Athenienſium malè conſulta, in bonum exitum vertere conſuevit. Non tu leges ſervaſti, ſed ſuſtuliſti: non libertatem reſtituiſti, ſed numen aliquod huic urbi propitium, quod eventum tuæ temeritati debitum, ſua commoditate à nobis avertit, quod tuam ſtultitiam nobis vertit in occaſionem reſtituendæ libertatis. Non ego ingratum erga te populum conſtituo, imò tu populum ingratum in Deos reddere laboras: quem cum ſemel in periculum vocaris, ne pro ſimplici Tyrannide duplicatam pateretur, nunc rurſum in diſcrimen trahere conaris, ne ab iratis ſuperis in priſtinam ſervitutem, aut gravius aliquod infortunium retrudatur. Quid tu te fucis & phaleratis dictis in alienum meritum inſinuas? Quid tibi in eo negocio laudem univerſam vendicas, ex quo præter pœnam temeritatis, nihil ad te redire meritò poſſit? Si Reipublicæ, ſi Iudicibus probare potes, animum tuum Tyrannicida dignum, qui nullum periculum vitæ Reipublicæ cauſſa recuſarit: ſi facinus non ſcelere, non pernicioſo exemplo, ſed legitima via peregiſti, ſi fortuna tuis egregiis conatibus bene expeditum dedit eventum: aude Tyrannicidam te vocare: aude pulcherrimum, ac penè divinum munus à Republica poſcere, aude nobis ſervatas leges, reſtitutam civitatem: aude templa, aras, focos, fortunas omneis, tutos pueros, inviolatas virgines, impolluta matrimonia, denique hoc ipſum quod hic lege & apud Iudices agimus, exprobrare: aude mihi minari, quòd obſtiterim: aude civitatem ingratitudinis inſimulare, niſi laudem promeritam perſolverit: aude Iudices, vel iniquos, vel corruptos clamitare, niſi ſuis ſententiis præmium tibi decreverint. Contrà: ſi ſuſpectum quid volueris, ſi periculoſum, ſi contra leges, ſi cum ſcelere conjunctum quod feceris: ſit pudor, ac deſine tandem improbè præmium flagitare, quod nulla ratione promeruerit: pœnam, ſi ſapis, incipe deprecari. Iſthuc fortaſſis ab æquitate Iudicum, à civitate deorum munere læta, queas impetrare. Neque enim putes unum me te à præmio deterrere. Imaginare iſthac in cauſſa pariter & leges, & Rempub. & deos tibi adverſari. Puta leges his tecum verbis agere: Si nos verè reſtitutas videri vis, ſine noſtram authoritatem primùm in hac tua cauſa valere. Longè plus laudis ex hoc judicio referes: ſi nobis ceſſeris: ſi parueris: ſi tuam cupiditatem noſtro ſubmiſeris arbitrio: ſi primum exemplum in te civibus ediderit, revixiſſe nos: ſi monſtraris civitati jam non ex ſceleratorum libidine, ſed ex noſtro præſcripto cuique vivendum eſſe. Atque altera ex parte Rempub. hac tecum oratione uti puta. Si civem bonum mihi præſtare ſtudes, noli hanc ſtultitiæ notam mihi inurere: ut in poſterum re cogita, dicar ebrietate quadam gaudiorum ei præmium decreviſſe, cui pœna magis deberetur: noli mihi deos, quos vix denique tam diutinis votis, tot ſacris, tot precibus, tot meis malis placavi, commovi pro-

propitios reddidi, denuo per ingratitudinem iratos atque infensos reddere. Sine ut mihi per te liceat, saltem illorum beneficio frui; Quòd si te neque leges, neque Respub. commovet: certè Deorum orationem vereri debes, quos ita tecum agere putato. Quid tu in nostræ laudis possessionem ingeris? Quid honori nostro invides? Cur non finis nos in hanc civitatem perpetuò benignos esse? Cur tu ipse tam ingratus existis? Civitas hæc semel mihi restitutam libertatem debet, tu bis debes, commoditati nostræ: & quòd Rempub. servavimus, cujus tu pars es, & quòd commoditate nostra tuam periculosam stultitiam, vel scelus potiùs in maximam felicitatem verterimus. Etenim nisi nos dextri, propitiique adfuissemus, quid aliud tu quàm perieras, & per te Respub.? Quòd si planè contendis, ut præmium aliquod feras, abundè magnum præmium à nobis persolutum est, quòd per nos res à te malè instituta, bene verterit. A legibus meritò major relata gratia, si nostræ prosperitatis respectu, temeritatis simul & sceleris veniam condonarint. A civitate satis amplam laudem feres, si ea patiatur, ut in restitutæ libertatis historia tuum quoque nomen admisceatur. Hac laudis parte contentus desine nobis debitum velle præripere, civitati munus nostrum eripere, legibus authoritatem adimere. Sed finem facio, nimirum exstillata jam aqua. Quod superest, nunc vestræ partes sunt Iudices, statuere, utrum secundum leges, secundum Deos, secundum Rempubl. sententiam dicere, an secundum hunc glorioſum ostentatorem pronunciare velitis. Vtrum hanc urbis felicitatem hujus temeritati, hujus sceleri acceptam ferrè malitis, sæpius exprobrandam, & brevi fortassis à superis iratis (id quod abominor) auferendam an in Deos quibus sine controversia tota debetur, referre, eorundem pietate servandam, augendam, beneque fortunandam. Vtrum magis ex usu sit, ut primo hoc judicio statim leges circumventæ dicantur, an ut appareat legum restitutarum severitatem; & Iudicum sapientiam adversus unius iniquam postulationem valuisse.

IOANNIS GEORGII GRAEVII Notae & emendationes in LVCIANVM.

In dialogo contra eum, qui dixerat Prometheus es in verbis, pag. 18 legitur: Τὸ γὰρ τῆς κλεπτικῆς, καὶ γὰρ κλεπτικῆς ὁ θεὸς, ἀπαγε τοῦτο μόνον, οὐκ ἂν εἴποις ἐναντίαν τοῖς ἡμετέροις. Latinos interpretes si consulas, nihil hoc loco est obscurius: Sic enim vertunt: *Quod enim est furti. (nam furti est aliquis Deus) apage hoc solum, non dixeris ineſſe noſtris ſcriptis.* Non poterat insulsius. Quis enim intelligat: *Quod enim est furti!* dein quid hoc ad rem esse furtorum deum, sive is sit Mercurius, sive quis alius. Non perceperunt mentem Luciani. Primo post ἄπαγε cum veterioribus editionibus pone distinctionem. ἄπαγε· τοῦτο μόνον, & verte: *ſed quod ad furandi artem attinet, (Nam & furandi arte hic Deus inſignis eſt) abſit. hanc ſolam noſtris ineſſe non dices.* forte, inquit Lucianus, Prometheus dicor, quod furatus sim, ut ille ferula ignem est furatus & coelo subduxit. Apage hac sola in re nunquam Prometheo comparabor. sequitur: ἢ τίνος δ' γὰρ ἂν ἐκλεπτόμην, εἰ μή ἄρα τις ἐμὲ διέλαθε τοιούτους πτηνοκόμπους καὶ τραγελάφους καὶ αὐτὸς συντεθεικώς; *Vnde enim furaremur, niſi quis me latet, qui tales pinuum incurvatores & hircocervos ipſe compoſuerit.* Sic interpres. Quis autem ex hac versione intelligat, qui sint illi pinuum incurvatores, & quid illi hic agant, ubi de furto loquitur. Ignorarunt πτηνοκόμπους esse centauros. Suidas πτηνοκόμπτης ὁ κίναιδος. sic proprie dictus est Sinis centaurus quem Theseus occidit. de quo Ovid. VII Metam:

Occidit ille Sinis magnis male viribus uſus
Qui poterat curvare trabes, & agebat ab alto
Ad terram late ſparſuras corpora pinus.

Vertendum itaque, *niſi quis me fugit, qui tales centauros, & hircocervos ipſe compoſuerit.* suos vero dialogos ex comicis salibus, & gravibus sententiis, ex philosophicis disputationibus haustis, compositos, ut paulo ante ostendit, vocat centauros & hircocervos, quo scribendi genere nemo ante Lucianum fuerat usus. Paullo ante in eodem dialogo p. 14, scribe ἱπποπιὼς, pro ἱπποπαὶς qui furnos facit. quod non monerem, nisi omnes editiones hanc mendam pervasisse viderem.

In Prometheo pag. 181 leve quoque mendum occurrit in omnibus editis, quod tamen interpretes Latinos fefellit, & ut locum male verterent, effecit: Dixit Prometheus curam hominum Diis non magis gravem esse posse, quam pastori curam gregis, καὶ εἰ τούτῳ ἐργώδες τοῦτο, καὶ ἥδιον ἄλλως, καὶ ἠφρωνῆς οὐκ ἀπρεπὴς ἔχοντί που ἀφροσύνην. Ottomarus Luscinius vertit: *quando operoſum iſtud ſi-*

bi

bi videbitur: cum alioqui cura illa propter conjunctam exercitationem non admodum appareat esse injucunda. Salmuriensis autem interpolator: *Cui si sit hoc operosum, est etiam jucundum, & haec non insuavis sollicitudo quandam habet exercitationem.* sed legendum: οὐκ ἀπεπῆ ἔχουσά τινα ἀμφιπεδόν. Verte: *& si ei hoc sit laboriosum, jucundum tamen etiam est, & ista sollicitudo suavem habet exercitationem*, sive *conjuncta est cum suavi labore.* Paullo ante eadem pag. anima haec verba interrogatione: ὡς δή τι τοῦτ' ἔφην; ὅτι μὴ χαιρομένων τῶν ἀνθρώπων ἁμάρτυρον συνίδωσι τὸ κάλλος εἶναι τῶν ὅλων. *Quorsum haec dixi? Quia nisi essent homines, universi pulchritudo testibus careret.* Superius pag. 178 omnino ex Codice cum Anglicano, tum alio, cujus excerpta penes me sunt, legendum, εἰ κρεῶν ὀλίγων ἕνεκα τηλικοῦτο ὀργίζῃ. *si parvae carnis caussa tantopere indignatur.* & statim, cur non, ut jusserat Bourdelotius, & ipsi canones τῶν γραμματικῶν κανόνων jubent, rescripserunt sequentes editores praesertim Mss. volentibus, παρελιχμίσατο. Est enim a παρελιχμάζω. sed pag. 182 ἴσθ' ὅτι ἡμεῖς δι' ὑμᾶς ἀπολελίκαμεν, ἐξ ὅτου καὶ παρ' ἀνθρώποις ἐστι; *unquamne accidit, quòd ignis jacturam fecerimus, ex quo ille apud homines est.* sic Atticos loqui ἴσθ' ὅτι, non ἴσθ' ὅτι norunt qui vel primis labris Atticos scriptores degustarunt. In somnio pag. 11 itidem ὅτι pro ὅτι scribendum. χειμερινὸς ὕπνος, ὅτι μάκιστα εἰσὶν αἱ νύκτες. *hibernum somnium, cum noctes sunt longissimae.* inepte interpres: *quoniam noctes sunt longissimae*, quia legebatur ὅτι.

Pag. 192, in colloquio Iunonis & Iovis, omnino ex Ms. lege: καὶ συνοικεῖ ἡμῖν, νῦν ἐπὶ κεφαλὴν μοι ἐκαχθεῖν. Vulgo ἡμῖν omittitur.

Pag. 194 in eodem colloquio ex eodem Ms. restituendus est perturbatus in editis locus. Cum Iupiter descripsisset Vulcani sordes & squalorem, qui Diis ministrarat, subjicitur ἡδέως ταῦτα. ὁ γὰρ καὶ Διὶ πολὺ ὁ οἰνοχόος ἐκεῖνος ἐμπέπτωκε τῷ συμποσίῳ τῶν Θεῶν. Contra mentem Luciani: *suavia haec sunt: adeoque multum ille pocillator cohonestat Deorum convivium.* Sed. Ms. ἧττον. ἡδέως ταῦτα. Ζεύς. ὁ γὰρ κ) Διὶ πολὺ ὁ οἰνοχόος ἔπεσεν τῷ συμποσίῳ. Iun. *suaviora haec sunt.* Iup. *etenim jam olim ille pincerna non decebat convivium deorum.* Iuno ait suaviora haec sunt, videre obsitum fuligine Vulcanum, quam amasium pocula cum osculis marito praebentem.

Pag. 195. Colloquio Iunonis & Iovis. ἄνθρωπος εἶναι χρηστὸν, ὦ Ζεῦ, καὶ συμπλακῆναι. vertunt: *hominem esse benignum Iuno, & hilarem convivam. Benignitati* hic nullus locus. χρηστὸς Latinis est homo *commodus*, facilitate morum insignis. Plaut. Mil. *conviva commodus.* Cic. pro Murena: *Nemo Catone proavo tuo, commodior, communior, moderatior fuit ad omnem rationem humanitatis.* Sic inferius. pag. 219 in dearum judicio: ἐκανὴ μὲν, ἀγροικικὴ δέ. *Commoda quidem, sed rustica.* ubi interpres, *sat quidem formosa.*

mosa. sed talia ἴσα κύνες. Sic inferius in hoc dialogo ἀπαιδεύτους vertit *insolentes*, cum sint, *inepti, decori, rudes.*

Pag. 197. Μὴ ἄρχειν ἴχνους τῆς ὑπὲρ αὐτὸν ἐπιθυμῶν. Potestne stultius & absurdius quicquam verti, quam ista verba sunt translata? *Ne quid tempestivum consequatur, quando res, quae supra se sunt concupiscit.* Et tamen, absurdius iidem interpretes in dialogo de saltationibus, μὴ ἄρχειν ἰχνέων, *nunquam ego vestigium consequar.* Cum sint imprecationis formulae ex Aristophane hauſtae. Latini dicunt, *male pereat, dii deaeque eum perdant, qui rem supra suam sortem affectavit.* Potuissent tamen, saltem Bourdelotius, haec emendare, cum Isaacus Casaubonus ὁ πάνυ animadvers. lib. 11, c. 14 in Athen. tum & in lectionibus Theocriteis, dudum observarit elegans hoc dicendi genus, & explicarit scitissime.

Pag. 198 Χρὴς δὲ σφαλεσόμενον τὸν ἔρωτα leg. σφαλισόμενον τὸν ἔρωτα. sic videtur legisse interpres, cum transfert, *Heri provocato Cupidine.* statim pro ὑφίλκων τὸ πόδι Mſ. ὑφιλῶν τὸ πόδι, quasi pedes illi surripuerit. quamvis & vulgatum possit ferri.

Pag. 198 in Colloquio Apollinis & Vulcani habes descriptionem testudinis a Mercurio inventae, ex qua lyram confecit, sed male intellectam & imperitissime versam. χελώνην τὴν νεκρὰν εὗρεν ὄργανον ἐκ αὐτῆς ἐσωτήξατο. Πήχεις δὲ ἐναρμόσας, καὶ ζυγώσας, ἔπειτα κολάμους ἐμπήξας, καὶ μοχλὸν ὑπερθεὶς, καὶ συρινάμενον ἐπὶ χορδὰς, μελφδεῖ τὴν γλαφυρὸν ἀφεὶς ἠφαιστος. In editione Salmurienſi haec est istorum verborum interpretatio: *Testudinem mortuam alicubi nactus, ex ea compegit instrumentum. brachiis enim adaptatis, & superinducto jugo, deinde calamis infixis, & subjecto hemisphaerio, & intensis inde septem chordis elegans adeo & concinnum quiddam modulatur.* non sane munice. Descriptio haec est petita ex hymno in Mercurium, qui tribuitur Homero, ut olim observavit maximus Scaliger ad Manilium. sed cum in illa queritur amissum esse τὸ καιρεώτατον, dicendum enim fuisse ἔπειτα κολάμους ἐμπήξας, καὶ ἔπι δέρμα βόειον σφιγξάμενος, καὶ μοχλὸν ὑπερθείς, verum erat, si κολάμους scripsisset Lucianus, & hymni auctorem κῶλα sequendum sibi existimasset. Cum vero corii bovilli, quo ceu theca lyram Mercurii tegebat hymnus, mentionem omisisset, & accommodasset ejus descriptionem ad sui temporis mores, locus nullus erat arundinibus in lyra. pro κολάμους legendum ex Mſ. κολάβους. κόλαβοι sunt paxilli, vel claviculae, quibus fides in lyris intenduntur. Homero Odyss. φ dicuntur κόλοπες,

Ῥηϊδίως ἐπέτεινε νέῳ ἐπὶ κόλλοπι χορδήν.
Facile intendit novae clavitulae fides.

Vbi Eustathius: κόλοψ ὁ ὀξὺς τῆς ὕστερον κόλαβος, ἐφ᾽ ᾧ τείνονται αἱ τοιαῦται χορδαί. καὶ ὅτι φασὶ λιγόμενον, δύο τὰ παλαιὰ εἰς δέρματα σκληρὰ ἐκ βοὸς ἑξαχῶς ἐβοῦν ἐπ᾽ ἀλλήλοις. quaere ibi plura.

Vi-

Vides ex colloso illo corio, quod est in cervicibus boum & ovium, olim illos verticillos esse factos, quod tamen negat Scaliger, qui postea conficiebantur ex lignis. πήχεις vero sunt manubria. Hyginus *brachia* vertit, ζυγὸς vero, sive ut aliis ζύγωμα jugum, est transversum transtillum, in summa cithara, cui chordae annectebantur. μαγάδιον est ligneus asserculus qui subjiciebatur fidibus, sine quibus nullum illae sonum edebant, olim erat calamus, postea lignum quadratum, quod hodie adglutinatur musicis instrumentis, olim supponebatur, ut erudite Scaliger ostendit. Qui veteres lyras in nummis & marmoribus, ubi saepius occurrunt, vidit, facilius haec intelliget. Locus autem sic vertendus est: *Testudinem mortuam cum alicubi invenisset ex ea instrumentum musicum compegit. Manubria enim adaptavit, & jugum addidit, & adfixit claviculas, & subjecit asserculum, fidesque intendens septem valde teneram & concinnum quid cecinit.* Eadem omnia recenset inferius in lyra Polyphemi in Colloquio Doridos & Galateae, excepto μαγαδίῳ. pag. 240: Αὐτὴ ἡ πυκνὶς οἵα κεγχρὶ ἐλάφου χροιὰν ἔστικεν. καὶ τὰ μὲν κέρατα πήχεις ὥσπερ ἔσαν. ζυγώσας δ' αὐτὰ καὶ ἐνάψας τὰ νεῦρα, δεῦρο πάλαι πεσόντα ψήφισαι, ἐπιλαβὼν ἄμικτον καὶ ἀκρόδρυ. Sic legendus iste locus lepidissimus. *Ipsa lyra solummodo erat cranium cervi, nudatum carne, cornua vero erant quasi manubria, quibus cum jugum adjecisset, & fides alligasset quas non fidiculis tendebat, agreste quiddam & absonum canebat*, legendum autem οἷα, *solummodo* non οἵα, ut editur vulgo. Vides hic πάλαι dici, qui dicitur πάλαθεν in dialogo superiore. Cranium cervi erat πυκνὶς, quod in Mercurii lyra, testudo, cornua vero erant πήχεις, sed πάλαθεν nulli, aut iis non utebatur.

Pag. 204 in eodem dialogo scribe ex Mss. ἅπερ ὁ Ζεὺς ἐπέστειλε. *quae Jupiter mihi mandavit.*

Pag. 207 in colloquio Jovis Aesculapii, & Herculis, videtur scribendum: εἰκὸς ἂν εἶναι καὶ ἄλλα βεβίωται, ὑμῖν; *Ergone aequalia & similia sunt quae a nobis gesta sunt in vita?*

Pag. 209 in colloquio Mercurii & Apollinis: ἔσχε μὲ ἐν πολλῇ ἀγωνίᾳ αὐτὸς, ἀμηχανῶ δ', καίμοι φίλον τὸν ὑπερψέα, ἐγὼ μὲ ἀνέβριψα ὥσπερ εἰκῆ τὸ δίσκον, ἐς δ' ἄνω ὁ δ' & quae sequuntur. Vides pendere sensum, & nihil esse ad quod referatur ἀμηχανῶ δ' καὶ μοι φίλον. sed omissa est vox, ex Mss. restituenda: ἔσχε μὲ ἐν πολλῇ ἀγωνίᾳ αὐτὸς, ἀμηχανῶ δ' ἀγαπητὸν μοι ὑπερψέα ἐβάλλοντι, ἐγὼ μὲ. &c. *jamdudum etiam & ipse minabar, sed neglectus & non ferens fastidium insidias struxit.*

Pag. 220 Ἀλλὰ μεταξὺ λέγωμεν πολὺ ἀφεστῶτες ἀπ' ἀλλήλων τὸ ἀστέρων. *sed inter colloquendum multum progressi jam a stellis remotissimus*, sive, ut non male interpres, *stellas evasisse summus.* sic loquitur etiam in Icaromenippo πρωτοῦ τὸ ἀστέρων ἀπεστάναι, ubi Erasmus *cum plurimum nubium abessem emensus.* Sed Budaeus & Stephanus hunc locum suspectum habent & aliter scripsisse Lucianum putant.

Et

Et rursus in dialogo Doridis & Thetidos: *ἐπιδὴ πολὺ ἀπὸ τῆς γῆς ἀπεπλέσαμεν, ἀφῶμαι ἐς τὸν ἅλα σεμνὸν. postquam longe a terra provecti in altum erant.* Vides hoc loquendi genus familiare fuisse Luciano. Hesych. *ἀπεπλάδισθε· ἀπέστητε.* leg. *ἀπεπλέσατε.*

Pag. 220. rectius in Mſ. ſcribitur *Ε῾ρ. ἐκεῖνο. ἀλλ᾽ ἐπειδὴ πλησίον γῆς ἐσμέν.*

Pag. 221. Scribe *ἔσ᾽ ἢ ἀγῶνος τὸ ἄθλον ἴσῃ praemium certaminis erit*, non *τὸ ἄθλον.* ut recte in initio hujus dialogi ſcriptum eſt. Vide quae notavi ad Soloeciſtam.

Pag. 223. *Μὴ μόνας ἴχῃ τὰς ἀλίνας λευκὰς* ut ſc. Iuno, quae Homero ſemper dicitur *λευκώλενος* & *βοῶπις.* paullo poſt: *ἢ δέδιας μή σοι ἐλέγχῃτον τὸ γλαυκὸν τῶν ὀμμάτων ἄνδ᾽ ἔσ᾽ φοβερὸν βλεπόμενον.* vertunt: *An vereris ne tibi objiciat coeruleum illum oculorum colorem, qui nihil metuendi prae ſe ferendo adſpicitur.* Davus ſum non Oedipus, aenigma Latinae verſionis non expedio. ſed ſim licet Davus, ſcio tamen nec Oedipum id explicaturum. Hoc autem dicit Venus: *Num metuis ne in te reprehendat caeruleos illos oculos, ſi ſimo illo, quo metum incutis, videantur.* *τὸ φοβερὸν* vocat *πρόσωπον*, qua *φοβεῖν δύναμιν* illam velle Venus ait. Putabant autem *τὸ γλαυκῶπις τ᾽ ἐφ᾽ ἡλῶν* gratius reddi galea; Superius in dialogo Vulcani & Iovis: *γλαυκῶπις μέν, ἀλλὰ κορυθῇ γ᾽ οὕτω γ᾽ κόρυς.* ſine illa caeſios oculos Minervam dedecere.

Pag. 224. *Ὦ ἐγὼ σοι κρὴ τἄλλα ἤδη σκοπεῖν, εἰ καλά σοι δοκῶ τ᾽ εἶναι ἐμοῦ.* Mſ. *Ὦ ἐγὼ σοι κρὴ τἄλλα ἤδη σκοπεῖν, εἰ καλά σοι κρὴ δοκῶ τ᾽ ψεῖρα τ᾽ ἐμοῦ.* non eſt reſpuenda haec ſcriptura. *vide* an *non pulchra etiam tibi ſint praemia ſuffragii mei*, quod ſcilicet pro me tuleris. mox pag. 225. perperam legitur in omnibus editionibus *ἢ Ἀργάδῃ*, pro *Ἀργάθῃ.* recte ſic ſcribitur. *ἐν ἱπποκρατίοις.*

Pag. 226. *Ὅπως μὲ πάλιν χωρήσῃ, ἄδηλος ἐ Ἀφροδίτη.* ut olim legendum conjeceram, inveni poſtea; ut non pauca alia in Mſ. *Ὅπως μὲ ποῦτε χωρήσῃ ἄδηλον ἐ Ἀφροδίτη. quomodo haec ſucceſſura ſint obſcurum eſt Venus.* mox in eodem Mſ. ſcribitur *σχίνα γὰρ κεφαλὴ κρὴ φόβον εἶναι ὑμῖν παρεῖναι.* ſed vulgatam non damno.

In colloquio Martis & Mercurii pag. 228, narrat Neptunum, Iunonem & Minervam conſpiraſſe in Iovem, eumque conſtituiſſe in vincula conjicere, utque metu hujus coitionis Iupiter perculſus in varias ſe formas verterit. Reſpicit ad Homeri locum, in Iliad. *α.* v. 39.

Ὅ κ᾽ πόνον μὲν ἐνιδήσιν Ὀλύμπιοι ὠφέλον ἄλλοι,
Ἧρά τ᾽ ἠδὲ Ποσειδάων, καὶ Παλλὰς Ἀθήνη.
Cum ipſum vincire dii alii voluerunt
Iuno & Neptunus & Minerva.

In colloquio Mercurii & Majae pag. 232, *καὶ τοῦ ἄσμ᾽ ἤκουσά μου λέγοντος Σειδῶν᾽ ὦδὴ τ᾽ κόσμου γοητεύσασ᾽ ἐμὲ πάνυ μεθ᾽ ἡδονῆς ἀ, κ παρέπεμψά σ᾽ πάλιν.* Haec non quilibet intelligat. Eſt enim fabula, quam tangit, non ex protritis, & pervulgatis. Narrant Semelen cum ex Iove Dionyſum peperiſſet, ſublatum juſſiſſe ad Inonem Cadmi filiam,

filiam, Semeles sororem perferri, & ὡς κόρῃω, pro puella ibi educari. vide Apollodor. III Biblioth. Itaque dicit Mercurius se nunc eo missum esse a Iove visum, quid ageret illa puella, nimirum Dionysus.

In colloquio Cyclopis & Neptuni pag. 241. lege, ut bene codex antiquus prae se fert, ἐκεῖ γὰρ ἐπίηκεν τῇ ὑρμῇ τὸ πλῶμα. dein idem liber procul dubio rectius pro vulgato ἐπιβαλόντ(ω)ν, scribit ἐπιβολόντ(ω)ν. sic & apud Synes. ἐπιβολόντα: sed alibi quoque apud Lucianum hoc vocabulum occurrit, nusquam, si recte memini, ἐπιβαλόντος, sed ἐπιβολ- non infrequens est Graecis scriptoribus.

Pag. 245 in colloquio Menelai & Proteos videtur scribendum esse: οἱ ἄκιστις, καὶ τὸ πρᾶγμα ψοῦδος εἶναι δοκεῖ φαντασία τις ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἐμπίπτη. *Quod si non credis, & haec res tibi videtur falsa quaedam species quae oculis objicitur.* In vulgatis male legitur πρᾶγμα ψοῦδες.

Pag. 247. Πολυδίψιον ἢ τὸ Ἄργ(ω)ν. Homerus Iliad. δ. v. 171. Vide ibi scholia, quae Didymo tribuuntur, qui ostendit Argos non esse siticulosum, & aliter hoc vocabulum esse accipiendum, cujus varias significationes notat, uti & Strabo lib. VIII, unde videtur ille Schaliastes sua hausisse. Ibidem. ἀκοῦν ζεῦξον τὸ ἅρμα. ἢ τοῦτο μὲν πολλὴν ἔχει τὴν ἀναβολὴν ὑπάγειν τοὺς ἵππους τῇ ζεύγλῃ, καὶ τὸ ἅρμα ἐπισκευάζειν; σὺ δὲ ἀλλὰ δελφινά μοι τινὰ τῶν ὠκίστων παράσχησον, ἐφ' ἁρπασόμενος γὰρ ἐπ' αὐτοῦ τάχιστα. Male hic locus habitus est & a librariis, & ab interpretibus, qui sic eum transtulerunt. *Proinde currum junge: vel an hoc longiorem rebus moram injiciet, submittere equos jugo, & currum apparare? Tu vero potius delphinum mihi aliquem ex velocibus illis huc siste, inequitando enim illi quam celerrime provehar.* Sed dele interrogationis notam. Adfirmat enim Neptunus hoc moram injicere, si currus jungatur. Dein σὺ δὲ ἀλλὰ, est *saltem*, ut apud Aristoph. Νεφελ.

Σὺ δ' ἀλλὰ τοῦτον λίξεόν τι τῶν νεωτέρων.

Sic autem verte: *Junge itaque currum, aut si hoc longiorem moram affert, equis imponere jugum, & currum apparare, saltem delphinum mihi aliquem ex velocibus illis adducito, in quo equitans celerrime provehar.* Mox distingue. εὖγε. ἀπολαύσωμεν. *bene. abeamus.* sic superius in eadem pagina perperam distinguitur καὶ ἀπὸς τὰ ἄλλα, παιδιὰ ὠόκιτις εἶναι αὐτάς. delendum enim comma. sententia enim est ὠόκιτις ἀπὸς τὰ ἄλλα. leve hoc quidem, sed tamen in omnibus editionibus depravate legitur.

Prava quoque distinctione laborat locus in sequente dialogo Noti & Zephyri pag. 249, ὡς ἀπτικῦσα ἐκεῖ. κύη δ' ἤδη. θεὸς γένηται καὶ αὐτὴ καὶ τὸ πεχθέν. sed deletis punctis scribe, ὡς ἀπτικῦσα ἐκεῖ, κύη δὲ ἤδη, θεὸς γένηται καὶ αὐτὴ καὶ τὸ πεχθέν. *ut ibi enixa, gravida enim jam est, dea fit & ipsa, & quod natum erit.* Nimirum Epaphus. dein distingue: ἔρξῃ δὲ, ὁ Ἑρμῆς ἔφη, ἢ πλείστων, καὶ ἡμῶν ἕνεκα δι-

Προτετυκε, Praeseritque, Mercurius dixit, navigantibus, & nostra erit domina. Vide & superius dialogum Iovis & Mercurii.

Pag. 251 in colloquio Neptuni & Nereidum; Mſ. jubet legi ἐκ' ἄσχ ἴφην ὁ τῇ τρωικῇ ἢ ὁ τῇ χαίρονήτῳ πλαψατυ. *Sed, ut dixi, in Troade, aut* in *Cherſoneſo mox ſepelietur.* ſcilicet Thracica. male ἢ in editis omiſſum. Mox idem codex addit, ἐκεῖνο ϗ ἐχμύθιον ἀμικρὸν ἔσῃ αὐτῇ. *hoc vero ſolatium non parvum ei erit.* paullo poſt ἀλλὰ κἀκείνῃ σῶσαι δῆτα, χαλεσαμβ᾽ τὸ Διονύσῳ. dudum mihi fuit ſuſpectus hic locus, & mihi perſuaſeram legendum eſſe χαλεσάμβου ſc. σί. Sed in Mſ. poſtea reperi bene ſcribi χαλεσαμέ-νες, ſc. ἡμᾶς nos, te nimirum Neptunum, & nos Nereidas. Cum poſtea dicit illum non mereri hanc gratiam, σὺν ἔχῃ ὅτω πονηρὸν ὄσω, notat illius novercalem malitiam in Nepheles filios, Phryxum & Hellen. poſt codex εἰκῆτως. νεανίας γὰρ ϗ δύνατ᾽ ἀπ᾽ χειν ὡς τὸν φορβὰν. in vulgatis κἀκ δύνατον. non longe ab his repone ex eodem codice ἐκπλαγῆσα, κἀκ τοῦ ῥάμβου ἅμα συχιθῆσα κἀκ ἰλιγγιάσασα, ὡς τὸ ὑφοδρὸν τ πλήσιος. *Perculſa, & pavore ſimul correpta, & vertigine ad volatum celerrimum.* non enim natarunt Phryxus & Helle, ſed per aerem ſunt lati. vid. Apollod. Bibliothec. lib. 1. In Mſ. tamen pro ῥάμβῳ, ſcribitur etiam ῥάλπῃ, quod non probo, quamvis poſſemus explicare. ſed συχιθῆσα, pro vulgato σχεθῆσα, cunctis ſat ſcio, bellis hominibus arridebit. in fine ſcribe Νεφέλην Nephelen cum in vulgatis non edatur tanquam proprium.

Ibid. In colloquio Iridis & Neptuni in principio bene liber ſcriptus: πᾶν νῆσον τὸν θαλασσίην, ὦ πόσειδι, τὸν ἀπασαθῆσαι. In eodem dialogo in fine ſcribe, ut olim conjeci, & poſtea Mſ. firmari didici. πάντα εἶναι ἑτοιμᾶ, *omnia eſſe parata.* vulgo legitur πάντα εἶναι ἑτοιμᾶ, & vertitur *praeclare omnia ſe habere.* inepte.

In colloquio Xanthi & Maris lege ἴκουσι μὲ τὰς πλειάδας κἀκ μυείκας. Ex Homero hauſit, qui Iliad. Φ.

Καὶοὺς πλειάδας τε καὶ ὑπαὶ ἠδὲ μυείκας,
Τείρουτ᾽ ἐγχέλυες τε καὶ ἰχθύες.

In colloquio Doridis & Thetidis pag. 255. τί δὲ τί ἔπραττεν ὁ Θέτις, ὁκπότε κεδίοιτο. Interpres: *Quid agebat illa quando ingrediebatur?* ſi Graeca ſana eſſent, vertenda erant, *quid agebat illa, quando attingebat* ſc. ciſtam. Sed refingendum ex Codice vetuſto ὁκπότε κεδίοιτο *quando immittebatur in ciſtam.* mox idem codex ἐμειδία ὡς τὸν θάλασσαν, ſcribit ὑπεμείδια ὡς τὸν θαλάσσαν. *ſubridebat conſpecto mari,* ſeu *alludebat ad mare.*

In ſequente dialogo Neptuni & Enipei pag. 256. τί δῆτ, ἀλλ᾽ τὸν ἐχεῖν σε ἐσυρπάσαι ϗ ἔρωτα. ſic leg. cum editiones oſtentent, ἀλλ᾽ τοῦτο ἐχεῖν σε ἐσυρπάσαι *Quid enim? num te propterea praeripere meum amorem,* ſive puellam, quam amabam, *decebat.* Dein in his verbis ἄμμων; ἴσως γὰ ἀπανὸν, delenda interrogatio, & inter-

pre-

pretandum. *Nequaquam. dixisti enim abiens.* Vertunt inscite: *Nihil ne? dixisti enim abiens.* Mox ὅπ τὸ ἐμὸν σὺ δ' ἡφαίνε τότε, est *quod tu meam vicem*, seu *meo loco tum voluptatem capisti.* sexcenties τὸ ἐμὸν sic accipitur apud Lucianum.

In colloquio Tritonis & Nereidum pag. 256. Κθλόν τινα τύτον τὸ βασιλεῖ ἐπιπλῶν, Rex ille est Polydectes, rex Seriphi de quo Ovid. & Apollodorus lib. 2. statim plenius vetus liber: ἐπεὶ δὲ ἀφίκετο εἰς τὴν Λιβύην, ἵνα ἦσαν. *postquam profectus est in Libyam, ubi erant.* dein idem liber addit πίνας. πῶς ὦ τελέτων μῦθε, ἢ καὶ τινας ἄλλας συμμαίχας ἦγεν. post pag. 258. ἢ ὃς ἂν ἴδῃ σὸν ἐτ' ἄλλο μῦ τινὰ ἴδοι; interrogationis nota tollenda, & subtituendum punctum. pag. 259. Τί γὰρ ἡ παῖς ἠδίκει ἡμᾶς, εἰ π ἡ μήτηρ ἐμεγαλαύχει τότε, καὶ ἠξίου καλλίων εἶναι. Sed videtur pro τότε scribendum πότε. Qua enim *puella injuria nos affecit, si mater olim fuit superba, & pulchriorem se existimavit.*

In colloquio Mercurii & Charontis pag. 268. καὶ ἀκίσεων ὑπὲρ ἧς ἐγὼ πέντε ὀβολοὺς ἐγὼ κατέβαλον. Vertunt: *& pro acu ad resarciendum velum quinque obolos exolvi.* Καταβάλλειν est frequenter *pendere, exolvere.* Sed καταβάλλειν ὀβολὸν ἀκίσεων, *pendere obolum pro acu* Graecis insolens est loquendi genus, qui dicunt ὑπὲρ ἀκίσεως καταβάλλειν ὀβολόν. Olim itaque existimavi locum hunc esse mendosum, & Lucianum scripsisse πέντε ὀβολοῖς ἐγὼ κατέβαλον, aut πέντε ὀβολῶν. *quinque drachmis emi acum.* λαμβάνειν & καταλαμβάνειν Graecis, inprimis Aristophani, saepe est emere, comparare, ut apud Latinos *sumere.* Cic. VII ad fam. ep. 23. *Tu autem ignarus instituti mei, quanti ego genus omnino signorum omnium non aestimo, tanti ista quatuor aut quinque sumsisti.* Ibidem. *Est mihi gratissimum tanti a te aestimatam consuetudinem vitae victusque nostri, primum ut eam domum sumeres.* Horat. *Quae parvo sumi nequeunt obsonia capta.* Si quis tamen contendat a libris antiquis non esse recedendum, non valde repugnabo, si sic distinguas: ἀκίσεων ὑπὲρ ἧς ἐγὼ, πέντε ὀβολοὺς ἐγὼ κατέβαλον, acum ad velum sc. ὠνησάμην, *emi*, quod λὰν κοινὸν repetendum, *quinque obolos ego pependi.* Ceterum in antiquo codice ad vocem ἀκίσεων tanquam explicatio adscripta est haec vox σκυταρίδιον. Sic posteriorum temporum scriptores vocarunt ἀκίσεων: ut notavit Etymologici magni auctor, quem vide in ἀκίσεα.

In colloquio Plutonis & Mercurii p. 269, πολλὰ κρέκειν δὲ μάλα ἀμφιπολεῖ αὐτὸς ἐπιπλήζῃ. vertunt: *ille etiam saepe admodum scite ipsos lactat & spe inani pascit.* Sed ἐπιπλήζειν qui usurpet, aut qui in hac notione usurpet, novi neminem. Persuasi itaque mihi legendum esse ἀπιπλήζῃ, *ad desperationem eos redigit.* ἀπιπλήζειν enim est desperare, & cum casu quarto, ad desperationem redigere. De Iolao qui reviruit vide Hyginum, fab. 103.

In Terpsionis & Plutonis colloquio pag. 271, Bourdelotius recte vidit legendum esse ἀλλοτρίοις ἐπιχαίνειν, *alienis inhiare.* & firmant

mant excerpta Mſ. vulgatum ἐπιχαίρειν eſt ab hoc loco alieniſſimum. mox pro συνίντες ὑμῶν τῷ παιδαγίαν, ſcribendum Mſ. ſuadente, συνίετες ὑμῶν τῷ παιδαγίαν. *qui intelligunt veſtras artes* aut aſtutiam. non lon abhinc in eod. Mſ. οἱ δ' ὑποτρίσαντες τοὺς ὀδόντας καταγελασθέντες. *illi vero deriſi frendent dentibus*, quod multo magis mihi probatur quam, quod in editis extat, ἀποσμυχόμενοι, *dolore ardentes*. eſt enim valde durum, & quod vix alibi reperias, hoc verbum.

In dialogo ſequente Zenophantae & Callidemidae, videtur verbum excidiſſe, in his, ὑπιχνέμενος ἐπ' ἐμοὶ πεθνήξειν, quae ſic tranſtulerunt, *id mihi fore pollicens*, ut *meo bono quam primum moreretur*. Sed Lucianus reliquerat, puto, ὡσ' ἐμοὶ κληρονόμῳ πεθνήξειν. *me haerede inſtituto brevi moriturum*. In eodem dialogo prava diſtinctio impoſuit interpretibus, qui iſta verba ἐπειδὴν τάχιστα ὁ Θεόδωρος αἴτησῃ πιεῖν, πίνῃ δ' ἐπιεικῶς, ζωρότερον ἐμβαλόντες εἰς κύλικα, ἕτοιμον ἔχειν αὐτὸ, *ut celerrime ſimul atque Theodorus potum poſceret*, (*bibit autem abunde*) *praeſentibus in calicem injectum in promptu haberet*, Addit Bourdelotius ζωρότερον *celerius* hoc loco notare, ut ex Homero interpretetur Plutarchus ſympoſiacon decad. 5. ſed interpungendum eſt, ἐπειδὴν τάχιστα ὁ Θεόδωρος αἴτησῃ πιεῖν, πίνῃ δ' ἐπιεικῶς, ζωρότερον, ἐμβαλόντες εἰς κύλικα ἕτοιμον ἔχειν αὐτό. *ut celerrime ſimul atque Theodorus poſceret, bibit enim copioſe, meracius, immittere ut poſſit in calicem, paratum habeat illud*, venenum nimirum. haec jungenda, αἰτήσῃ πιεῖν ζωρότερον, cum merum poſcet, In fine ἦκε γὰρ ἂν σοι ἀφ' ἑνὸς φόρου ἀσφαλίσασθαι, εἰ ὀλίγῳ βραδύτερος ἦν. ſic Mſ. *veniſſet enim ad te* ſc. κλῆρος *hereditas, communi illa via, licet paullo tardius*. ſic & apud Latinos hereditas dicitur venire, quae ab heredibus cernitur. Florus. 11, 20. *Inuſitata & incognita quadam felicitate, relictae regiis hereditatibus opes, & tota inſimul regna veniebant*. Sic & Cicero, aliique.

In Chemonis & Damnippi dialogo pag. 274, Mſ. κατασφιδεὶς ἀθλίως, *miſere deceptus*. Vulgatus: κατασφιδεὶς ὁ ἄθλιος.

In Simyli & Lyſiſtrati colloquio pag. 276 emendatius in membranis exaratur: ἀλλ' ἐπίρρῃ μοι ὦ ἥρωϊδε παρ' ἄλλων τάγαθά. *Mihi o optime, ab aliis bona adfluebant*. vulgo ὑπέρρῃ.

In Charontis, Mercurii, & diverſorum mortuorum dialogo, nam recte in inſcriptione hujus dialogi additur in codice vetuſto, καὶ νεκρῶν ἁλῳφόρων, pag. 278 ὁ δὲ τῷ πορφυρίδα ὑποσὶ καὶ τὸ διάδημα ὁ βλοσυρὸς, τίς ὢν τυγχάνεις; Vertitur: *Hic vero purpuratus & diademate vinctus, facie truculentus. Quis es tu?* Sed Mſ. pro ὁ βλοσυρὸς habet ἀλαζὼν. *hic vero qui & veſte & diademate purpureus eſt. Quis es tu?* ibid. pag. 279. τὰ σοφία inepte vertitur *epitaphia*, cum ſint *veſtimenta funebria* ibid. pag. 280 Κρα. Ζεῦ εὐίκτων. in Mſ. pro Κρ. eſt Νικρὸς. Eſt enim alius quam Crato. aimirum miles, ſine nomine. pag. 281. Μίνιππος ὑποσὶ λαῖον πί-

λιχνον

λεκτο ἡ ναυπηγικῶν ξυλοκόψ αὐτὸν, ἐπικόπῳ τῇ ἀναβάθρᾳ χρωμένῳ. Valde obscure vertitur, sic, ut verba longe recedant a Graecis: *Menippus iste sumta securi qua naves fabricant, eam resecabit scansorio navis tabulato suppositam.* pro ἐπικόπῳ in Mss. est ἐπικόπλῳ. sed aut legendum est ἐπικοπάνῳ aut ἐπίκοπον pro ἐπικόπανον usus est Lucianus, sicut illo Menander in Messania, ut auctor est Pollux Onomast. x, 24, sic autem vocabatur τραπέζα μαγειρική, in qua secabant in frusta carnes assandas, vel coquendas. pro ἐπικόπανον veteres addit dixisse ἐλαϊὸν, ξάνιον, ἐπίξηνον. dictam esse istam mensam coquorum ἐλαϊὸν quia ex oleis conficiebatur, auctor est Hesych. quamvis alios ἐλαϊὸν scribere deceat, & aliunde petere hujus vocis originem, vide in ἐλαΐσια. Apud Pollucem stultissime vertitur ἐλαϊὸν *olearia tella.* vide & lib. VI. cap. 13. ubi eadem repetit Pollux. Ceterum in prius laudato capite pro ἐπικόπανον Ms. ut hic Lucianus, prae se fert, ἐπίκοπον, sed non in verbis Menandri, quae statim ex ejus Messania affert; nec in lib. VI, c. 13. Vtrumque veteres videntur usurpasse ἐπίκοπον, & ἐπικόπανον, sed tamen non vetustissimi, recentiora enim sunt vocabula. Sane non nisi apud novae Comoediae scriptores ἐπικόπανον reperiri, & quidem Menandrum Pollux tradit docis in laudatis. Sed ἐπίκοπον veteres quoque usos discimus ex Eustathio ad Odyss. β v. 237, ubi ἐπίξυλον exponit ἐπίκοπον. Τὸ δὲ περιμετοὶ κεφαλὰς ἀντὶ τοῦ ἀποτεινάντες. ἢ ὡς ἐν ἐπιξήνῳ φησὶν ἐπικόπῳ καὶ ἐπικοπίδι ἡνίκα ὥση κηπίνῃ. qui locus admodum facit ad hujus nostri Luciani explicationem. vide quoque antiqua scholia ad hunc locum Homeri, in quibus male legitur ἀποτεινάντες ὡς ἐπιξείνῳ, ἤγουν ἐπικόπῳ, ὥστε κοπῆναι. pro ἐπιξήνῳ. sic & male legitur apud Hesych. ἐπίξυλον pro ἐπίξηνον, τὸ παρ' οἰσίοις ἐπίκοπον. Ἀναβάθρα est sive scala qua in navem altiorem aut tabula, qua in lintrem aut scapham pervenire commode possumus. Vtitur hoc vocabulo alibi quoque Lucianus. Verte Luciani locum: *Menippus iste capta securi, qua naves pangi aiunt, eam resecabit, utens pro mensa, seu trunco, quo secanda imponuntur, tabula, qua scapha conscenditur.*

In ead. pag. Rhetor ait· ἦν, ἰδοὺ δέσποτα· sed scribendum ἦν ἰδού, *ecce.* quod alibi quoque saepiuscule apud nostrum occurrit, sed saepius corruptum. dicitur pro ἦν ἰδού. In fine dialogi vocem unam addit Ms. πάντως διαθήσομαι σε. πάντως vulgo deest.

Pag. 283 in Cratetis dialogo ἢ μὰ Δία σε. Sunt Ajacis verba ad Vlyssem colluctantem. Il. ψ. v. 724.

In ead. pag. ἀρὰ δὲ Ἀγασθεὺς παιδικὸν τὸ κεφάλαιον, ἔοὖ ἦ μειρήκιος. Miratur Bourdelotius cum Ἀγασθεὺς dicat, cum Ἀγασίας appellarit. & merito miratur. Ms. ostendit hoc vocabulum esse mendose in editis exaratum, tum pro Ἀγασθεὺς scribit Ἀγασίας, ut scribendum est.

Pag. 289. pro ἑταιρικὰ σωμὰ lege, ut legendum vidit Latinus interpres ἑταίραις σωμὰ, *cum amicis consuescens.* hoc est, meretricibus.

Pag. 299. Τῷ Θετταλῷ ἵππον. Ms. Θετταλικῷ ἵππον. Scio ἀμαξοσοβῆς & similia. sed Lucianum haec obsoleta non amare id

quoque scio. mox idem codex pro ὁ Ἀφροδίτης αὐτὸς, scribit, ὁ Ἀφροδίτης αὐτὸς, *eos non divellens*, sive *diducens*. sed in vulgata sententia eadem est.

Pag. 295. Mentem Luciani non ceperunt interpretes, in his verbis, πᾶν γὰρ ἰδικὴ σὺ δὴ γίνεσθαι θεὸν θεοῦ παῖδα. quae sic sunt interpretanda: *Omne enim id videtur minus, quod a Deo creditur geri.* Dixit id multum imminuit gloriam tuam & res gestas, quia venditabas te Deum esse, seu Dei filium. Id enim quod a Deo geri creditur contra homines, quia Deus omnia potest, & longe viribus omnium hominum est potentior, non tanti faciant homines, nec putant virtuti adscribendum, sed potentiae divinae omnibus humanis opibus majore. Vertunt: *Nam etsi haec a Deo geri viderentur, Diis tamen longe inferiora agere visus es.* Vides quam male. In fine dialogi pag. 295. ἄορτον Mſ. non ἄορτον, sed utroque modo scriptum hoc vocabulum inveniri, & in usu esse docuit Eustathius ad Dionysium Periegeten.

Pag. 296. in dialogo Achillis & Antilochi perperam in omnibus libris excusis, quos vidi, scribitur οἱ ἢ ὅ, ἢ μᾶλιστα, οἱ ὧν μᾶλιστα, cum ὅπ scribendum sit, ὅπ μᾶλιστα ut ὅπ τάχιστα, maxime, celerrime. *licet maximopere celebrarint homines.*

Pag. 297. legitur in editis. Ἄ Ἄμως τι, ὁρᾷς τὸ ἐπιπρὸν ἔνθεν ἐκεῖ σὺ ἐσῆλθε οἶδε; μὴ μικρὸν δὲ καὶ Ὀδυσσεὺς ἀφίξεται πάντας. φέρε ἴδωμεν καὶ ἡ κραιπάλη τὸ πρόγμα. sed qui hunc locum inspexerit attentius, animadvertet, scribendum & distinguendum eum sic esse. Ἄ Ἄμως τι ὁρᾷς, τὸ ἐπιπρὸν ἔνθεν ἐκεῖ σὺ ἐσῆλθε οἶδε. μετὰ μικρὸν δὲ καὶ Ὀδυσσεὺς ἀφίξεται. πάντας φέρε ἴδωμεν καὶ ἡ κραιπάλη τὸ πρόγμα. *Vides alioquin, quanta turba sociorum tuorum simus hic. Non longe post autem huc veniet quoque Vlysses. Omnino solatium affert societas earumdem rerum.* Nam *solamen miseris socios habuisse malorum.* In fine dialogi haeret quoque macula, quam ante complures annos eluimus, sed nunc nobis adstipulari Mſ. gaudemus: sic enim in illo legitur: πανταχοῦ γὰρ καὶ φέρειν δίδακται ἡμᾶς, καὶ καὶ γίλωτα ὀφλεῖν ἄνευ σὺ, τοιαῦτα δ' ἐχόμενοι. *Fixum nobis est tacere, ferre, & tollerare, nisi velimus ludibrio esse, ut tu: si oppugnamus talia.* Nam δίδακται ἡμᾶς, quod in editis est, respuit omnino sensus hujus loci. Quis enim illis hoc dedit, & concessit? Imo dicit sibi deliberatum esse, sibi & firmam stare sententiam omnia potius ferre, quam inanibus querelis risum concitare.

In dialogo Diogenis & Herculis, pag. 299. cum hic dixisset, quicquid in se fuisset Amphitruonis obisse; quicquid Iovis, vivere, & apud superos frui sempiterna beatitate; ille vero reposuisset, duos igitur Hercules esse natos ex Alcmena gemellos, alterum Amphitruonis, alterum Iovis filium, respondit Hercules, οὐκ ἂ μανθάνεις, ἐγὼ γὰρ αὐτὸς ἄμφω ἦν. Ratio loquendi & sententiae requirit ut legas ἤμην, & vertas: *nequaquam fatue. solus enim ambo eram.* Ego Hercules solus eram ambo, filius Iovis & Amphitruonis. Αὐτὸς est

saepe

saepe μόνος. Aristoph. αὐτὸς γὰρ ἐσμὲν. *Soli enim sumus.* & superius in dialogo Mercurii & Solis, αὐτοὶ γὰρ ἡμεῖς ἐσμὲν. *soli enim nos sumus.* αὐτὸς ἡμῖν ἄμφω, est ut apud Phaedrum, *Aesopus cum solus esset familia.* In eodem dialogo paullo ante, τὸ μὲν τόξον γυμνὸν καὶ ἀνέχιεσον. Mss. τὸ μὲν ξύλον γυμνὸν καὶ ἀνέχιεσον. Sed nihil mutandum. Allusit ad Odyss. λ. v. 606.

Γυμνὸν τόξον ἔχων ἐπὶ νευρῇφιν ἰὸς ἵεις.
Nudum arcum habens, & ad nervum sagittas.

Veteres enim thecas habebant, in quibus ut arma cetera, reconditos quoque circumferebant arcus, ne coeli injuria violarentur. Eos expediebant, cum res exigeret.

In fine dialogi lepidissime Diogenes: Αὐτὸς δ' ἐγὼ Διὶ μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι, ἀλλὰ τοῖς βελτίστοις τεκμῆρ σύνειμι, Ὀμήρου καὶ τῆς τραπέζης ψυχολογίας καταγελῶν. Nihil quidem hic est difficultatis, sed venustas tamen hujus loci perspici satis non potest, nisi obversetur memoriae locus Homeri, ad quem allusit. Is est Odyss. λ. v. 600.

Τὸν δ' μετ' εἰσενόησα βίην Ἡρακληείην
Εἴδωλον. αὐτὰρ ὁ μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι
Τέρπεται ἐν θαλίῃς, καὶ ἔχει καλλίσφυρον Ἥβην.
Post hunc vidi Herculem
Simulacrum, ipse vero cum immortalibus diis
Oblectatur convivüs, & habet pulchris pedibus Heben.

Verum pro ψυχολογίας in Luciano Mss. habet ψυχρολογίας. *tam frigidae sententiae.* optime sane. quae sit ψυχρὸς & ψυχρολογία nemo potest ignorare, nisi qui nec Longinum, nec alios Rhetores vidit.

Pag. 304. in colloquio Menippi & Aeaci ἀμβλυὰ ὡς ἀληθῶς κάρηνα. *vere imbecilla capita*, non caduca, ut interpretes. Ad Homeri locum respexit, in Odyss. κ. v. 251.

Πολλὰ δ' γυναικὸς νεκύων ἀμβλυὰ κάρηνα.
Multum vero precare mortuorum imbecillia capita.

Pag. 306. Legitur in editionibus: πολλοὶ δ' νεῶν φιλοσοφῶν λέγωσι, καὶ τάχα χήμεῖς αὐτὸ καὶ τὸ βαδίσμαθ' οἱ φιλόσοφοι, ἄνεχε φιλόσοφοι. μάλα πολλοὶ τὸ σ' ἀλλὰ ἰώμεθα οἶμαι. Hunc locum foedatum esse dudum vidi, sed quomodo purgari posset, non videbam. Excidere enim voces, quas ubi ex Mss. reposueris, cognosces emaculatum. Sic autem in illo scribitur: πολλοὶ δ' νεῶν φιλοσοφῶν λέγωσι, καὶ τάχα χήμεῖς αὐτὸ, καὶ τὸ βαδίσμαθ' οἱ φιλόσοφοι, ἄνεχε φιλόσοφοι, μάλα πολλοί. Ζω. μάλα πολλοὶ ἰώμεθα. Με. ἀλλ' ἰώμεθα, οἶμαι, οἷον ἦκε παρὰ σοῦ Ἀρίστιππον καὶ Πλάτωνα. *Multi junior um se philosophari profitentur. At habitum quidem ipsum & incessum si quis adspiciat, summi philosophi videntur, sane quam multi.* Soc. *valde multos vidi.* Mer. *sed vide qualis ad te venerit Aristippus, & ipse Plato.* De Platonis & Aristippi luxuria vide Theodoret. θεραπευτ. β ex ipso Xenophonte, vide & Athen. XIII

Dipnoſoph. de amore Platonis in Archeanaſſam Colophonienſem. Inde & ab Antiſthene Σάϐων dicitur, quaſi diceres Priapum. Athen. lib. xi. Sequitur, paucis verbis interjectis, qui prava laborat interpunctione locus, quem ſic reſtitues: *Εὐδαίμων ὦ Σώκρατες ἄνθρωπος εἶ. τάχα τοιαῦτα πάντες ἂν σε ἡγοῖντο οἵων*) ἄνδρα μεγαλαυχ, καὶ πάνυ ἰγνοίαν τοῦτο, δεῖ γὰρ διὰμεσης τἀληθῆ λέγειν, ὑδὲν εἰδότα. *Felix homo es, Socrates. In his omnes te virum admirandum fuiſſe exiſtimant, & omnia iſta noviſſe*, cum nihil, *verum enim dicendum eſt, ſcias.* Hinc Socratem alii fuiſſe idiotam dicunt, & vere dicunt.

In dialogo Charontis & Menippi pag. 308. male vertunt haec verba: *μάτλω ἄν ἔσῃ πλοῦκὸς τοσοῦτον πλοῦν, num ergo tam longo trajectu te gratis tranſvexero*, cum illorum haec ſit ſententia: *nihil igitur tibi proderit tam longa navigatio confecta*, cum obolum naulon non tecum attuleris. ſed paullo ante melius Mſ. *κἄγω τοῦ ξύλου σε πατάξας ἀφελοῦσα τὸ κερμίον.* male in editis *σε πατάξας.*

In dialogo Nirei, Therſitae & Menippi pag. 313. vide quam inepte diſtinguatur haec *ὦ Νιρεῦ*, non longe ab ejus initio: *τίνες ὄ κὴ ἐστὶ πρόπερον οἶμαι; χρὴ γὰρ τοῦτο εἰδέναι*, hanc ineptam diſtinctionem non poterat non inepta ſequi verſio. Sed ſic interpungendum: *τίνες ὄ κὴ ἔστ; ὦ πρόπερον, οἶμαι, χρὴ γὰρ τοῦτο εἰδέναι. Quinam vos eſtis? Prius enim, opinor, decet hoc ſcire.*

In eodem dialogo paullo poſt: *ὥρα δ' ἐστὶ ὦ Μένιππε ὅπως κὴ καλλιμορφότερον ἡγῇ. Iam vero tempus eſt ut pronuncies, o Menippe, utro alterum formoſiorem putes.* ſic interpres. Sed in Graecis non eſt, *ut pronuncies* haec inferſerunt ut ſententiam eliciant, quae nulla eſt, nec enim haec ſolent ſubaudiri, quae facere tempus praecipit. reſcribendum ex Mſ. *ὥρα σὺ δ' ὦ Μένιππε ὅπως κὴ καλλιμορφότερον ἄγῃ. Vide tu vero Menippe quem pulchrionem ducas.*

Pag. 314. In dialogo Chironis & Menippi. *ἥκουσι ὦ χείρων, ὡς θεὸς ὤν, ἐπιθυμήσεως ἀπηλλαγμένε.* Chiron eſt Deus mortuus. vid. Apollod. Biblioth. lib. 2.

Pag. 316. in dialogo Diogenis & Antiſthenis: *Ὁ δὲ Ἀρσάκης γεραιὸς γὰρ ἤδη, καὶ νὴ Δί' οὐκ ἄσημος τῷ ὄψει εἰς τὸ βαρβαρικὸν, ἤχθε.* Latinus interpres: *Arſaces autem (ſenior enim jam erat per Iovem pro barbarico illo ritu facie non inhoneſta, graviter ferebat.* Abhorret a Graecae linguae genio haec locutio *οὐκ ἀσήμῳ τῷ ὄψει εἰς τὸ βαρβαρικὸν.* ut & ab indole Latinae linguae, *pro barbarico ritu non inhoneſta facie eſt.* Aliter interpungendum eſt, ſi velis Lucianum emendare & humane locutum eſſe; ſic autem diſtingue, *οὐκ ἄσημος τῷ ὄψει, εἰς τὸ βαρβαρικὸν ἤχθε non illiberali facie, barbaro more ferebat aegre*, ut ſolent barbari. hoc eſt *εἰς βαρβαρικὸν* quod non male verterunt *barbarico ritu*, ſed male conjunxerunt cum facie. ſic *εἰς τὸ ξυμμαχικὸν* apud Thucyd. lib. 6. eſt *pro ſocietate inita.* Paullo ante *κύμβια* ſunt pocula cymbae forma. Conjungit ea quoque cum phialis Demoſth. Orat. in Mid.

Ibid.

Ibid. Ὅτῳ ᾧ ἐπῆλθε τὼ σιδήρω, αὐτὸν ᾧ Ἀχαιρεῖ καὶ τὸν ἵππον. Cogitabam olim ὅπως ᾧ ἐπῆλθε τὼ σιδήρω αὐτὸν δὲ Ἀχαιρεῖ καὶ τὸν ἵππον. *sic vero subjecta fariſſa ipſum & equum perfodit.* ſed nunc conjecturae praefero lectionem Mſ. αὐτῷ δὲ ἐπῆλθεν.

Pag. 318. Ὁ μὲν Βλεψίας αὐτὸς, ἑαυτῷ κατηγορῆ φθάσας, πολλὰ τὼ ἄνοιαν. dele duo commata, ut loquuntur, poſt αὐτὸς & φθάσας, quae in omnibus editionibus conſpiciuntur, & interpretare: *prior ipſe ſe accuſavit multae dementiae.*

Ibid. πολλὰ ἤμελγε δ' τὼ τυχόντα παραλλὰ παρέχοντά τε φέροντες. Amabo, quid hic loci eſt παρ τι. Nec id profectum eſt a Luciano, qui ſcripſit, παραλλὰ πάρεχον τότε φέροντες, *attulerunt mihi voluptatem tunc gementes.*

In dial. Menippi & Tireſiae p. 319. melius Mſ. ἅπαντα γὰρ ἡμῖν ὁμοίως τὰ ὄμματα κενά. Vulgo, ὁμοία τὰ ὄμματα κενά.

Ibid. τὶς ὁ Φινεὺς ἦν, ἢ τὶς ὁ Αυγκεύς; Phineus fuit vates oculis captus, vid. Apollod. Biblioth. lib. 1. Lynceus ἐξυδρακίσθω. Eurip. Med.

Pag. 320. ὠδὲν χαλεπὸν ὦ Τιρεσία, interpres: *nihil acerbi, Tireſia.* imo: *non grave eſt quod quaero*, ſeu difficile explicatu. Sic in βίον πτάσῃ, χαλεπὸν μὲν ὠδὲν. *nil grave eſt.*

Ibid. Καὶ οἱ μαστοὶ ἀπετάβησαν, poteſt ferri. Cenſeo tamen Lucianum ſcripſiſſe, καὶ οἱ μαστοὶ ἀπετάκησαν. *mammae marcuerunt. mammae factae ſunt pannoſae*, ut Martialis loquitur.

Pag. 321. in initio dialogi Ajacis & Agamemnonis: εἰ σὺ μανεὶς ὦ Αἶαν σαυτὸν ἐφόνευσας, ἐμέλησας δὲ καὶ ἡμῖν ἅπαντας, τί αἰτιᾷ τὴν Ὀδυσσέα. Pro ἐμέλησας, quod nihili eſt, & omnes tamen obſidet editiones, ſcribe ἐμέλησας. *Situ, cum furore corripiebaris, Ajax, te ipſe interfeciſti, noſque omnes concidebas, quid Vlyſſem accuſas?* μελίζειν eſt membratim concidere. Ajax furore percitus pecudes jugulabat, & cum in illas graſſaretur, putabat ſe Graecorum obtruncare duces. Res nota. vide Sophoclis Ajacem flagelliferum v. 297 & ſequ. In Mſſ. tamen legitur ἐμέλλησας, quod ſi quis malit, non repugnabo; ſubaudiendum autem φονεύειν, *nos etiam occiſurus eras.* Statim cum Agamemnon dicit Ajacem noluiſſe apud inferos alloqui, reſpicit ad Homerum, quem vide Vlyſſ. λ v. 543, & 526. ſicut & quae inferius de Theti arma in medium ponente narrat Agamemnon, ex eodem loco petita ſunt, v. 545. Quod addit poſtea de Trojanis ſententiam ferentibus, & quae reſpondet Ajax, *novi, quae me damnarit*, intelligenda ſunt ex verſu ſequente Homeri.

Παῖδες ᾧ Τρώων δίκασαν καὶ Πάλλας Ἀθήνη.

De hac conqueritur etiam apud Sophoclem in laudata fabula.

Pag. 324. In νεκυομαντείᾳ ſtatim poſt initium Philonidae verba ſunt corruptiſſima: ὁ μένιππος ἔτός ἐστι ὁ κύων; ἄμεινον ἄλλως. εἰ μὴ ἐγὼ ἀσχολίαν μενίππου ἄλλος. Vertit Thomas Morus: *Num nam hic Menippus eſt, canis ille? Non hercle alius, niſi ego forte ad Me-*

nippos omnes hallucinor. Interpolator autem Salmuriensis: *Nonne hic Menippus canis est ille? non hercle alius, nisi hallucinor omnes pro Menippis accipiens.* Sed quis Graece doctus intelligat quid sit ἀλλαλίπειν Μενίππους ὅλους, aut qui sustineat affirmare id significare haec verba, quod volunt interpretes. Luciani manus est: Οὐ Μένιππός ἐστός ἐστιν ὁ κύων; ἔμεινον ἄλλο, εἰ μὴ ἐγὼ ἀλλαλίπω. Μένιππος ὅλος. *Nonne hic Menippus est ille canis? non hercle alius, nisi male video. Menippus ipse est.* Μένιππος ὅλος est idiotismus Atticus, quo usus etiam est in dialogo Diogenis & Herculis pag. 298. οὐχὶ Ἡρακλῆς ὅστός ἐστιν, ἔμεινον ἄλλο μὰ τὸν ἡρακλέα. τὸ ἐξόν, τὸ ῥόπαλον, ἡ λεοντῆ, τὸ μέγεθος. ὅλος Ἡρακλῆς ἐστίν. *An non Hercules hic est? non alius mehercule. Arcus, clava, leonina magna statura. ipse Hercules est.* Mox in hoc versu Tragici:

Νεότης μ' ἐπῆρε, κοὐ φράσας ἔβην νέα πλέον,

Leg. ex Mss. Νεότης μ' ἐπῆρε, κοὐ φράσαι ἔβην νέα πλέον.

Novitas rei me incitavit, & audacia animi magis.

Pag. 331. pro αἰσχυλῶ περιφόνευσαν, lege ἐπαισχυλῶ περιφόνευσαν, ut ostendi in lectionibus Hesiodeis ad Theogon. v. 768.

Pag. 339. φυλῆς Αἰγεωνίδος. Finxit lepide hanc vocem, ut & illas quae praecedunt. Αἰγέωνες sunt νεκροί. vide Hesych. Ibid. scribendum: ὦ πτωχοί φησι, τῶν μὲν αἰτίων οἶδα σε τῆς ἀπορίας, ὅτι δὲ τὰ σοφῶν ἐμάνθης, οὐ τὰ αὐτὰ γιγνωσκόντων σε ἑαυτοῖς. *O fili casus sam scio tuae perplexitatis, a sapientibus istis profectam, qui non eadem inter se sentiunt.* σε in omnibus editis desideratur. Aliud est οὐ τὰ αὐτὰ γιγνώσκειν ἑαυτῷ, nimirum *a se ipso dissentire.*

Pag. 348. Μὴ ᾖ ἐμπίδα οὐχ ὅπως τοῦρον ἐπ ἄκρας δυνάμενον. Pulchre ἐμπίδα pro vulgato ἐλπίδα reposuit Bourdelotius, sed pro ὅπως, quod in editis est, scribendum ὄπως. οὐχ ὅπως est *nedum*, usus etiam est in Prometheo & alibi. In eadem pag. inepte haec vertuntur: ἀλλὰ τὸ παρθμεῖον αὐτὸ ἀξιοῖς γίνεσθαι τῶν περὶ τοιούτων κρίσιν, *sed cymbam ipsam harum rerum judicio dignam censes*, cum sit; *sed cymbam ipsam existimas esse, ubi de talibus judicium fieri necesse sit.* Sic & pag. 351. τὸ παρεστάμενον ἐλευθέρως λέγειν non bene vertitur, *ea quae urgent libere dicere*, hoc enim voluit Lucianus: *mentis cogitata libere dicere.* παρίστασθαι est in mentem venire, animo obversari. Plat. in Phaedone: ὥσπερ μοι παρίστασθε, *ita ut mihi videtur, ut sentio.*

Pag. 351. Excidit particula ἢ, quam repones, licet Ms. non praeciperet, in quo tamen legitur. ἐμοιγε ἔοικ' ἀνυπηκοϊκὸς φαίνεσθαι, ἢ Βοιωτοῖς, ἢ Δελφοῖς αὐτοῖς, ἢ τινι τυφλίνῳ ἢ λησῇ. vulgo ἢ τινι τυφλίνῳ λησῇ.

Pag. 352. Ὁ τῶν πορφυρῶν ἐσθῆτα ἐμπεπορπημένος legendum. mox Ms. δύο κλωθὸς γενικῆ, vulgo γενικῶς. Quae autem generositas in capitibus hominum truncandis, & palo suffigendis? sed forte scrib. γλωκικῶς *strenue*, *fortiter*. mox scribe πάνυ σε ἀμφιεύτη ex Hom. Odyss. α. v. 40. minuta haec sunt, sed tamen omnes,

mnes, quas vidi, editiones deturpant. Quae de Maeandrio dominum ſuum Polycratem prodente ſcribit, non leguntur apud Herodotum, ſed ex alio Hiſtorico illa hauſit. Apud Herodotum ſponte ſua proficiſcitur Polycrates ad Oroetem. pag. 353 perperam in omnibus editionibus legitur *ἱππίης* pro *ἰχθίης*. pag. 358. *κάτθανε ἡμῶν ὁ τ' Ἄτυμνιος ἀνὴρ*. Hos ſex verſus Lucianus ex variis Homeri locis *παραφράζων* contexuit.

Pag. 362. *Περὶ θυσιῶν. καί μοι δοκεῖ ὀρᾶν αὐτὼ*, ſcribendum ex Mſ. *καί μοι δοκῶ ὁρᾶν*, quamvis & ſine Mſ. ope facile quivis, qui animum attendit, ſic ſcribendum eſſe videre poſſit. De Diana vero irata, quod neglecta fuerit in Oenei ſacrificio, vide Homerum Iliad. ι. v. 530. de epulis autem, quibus duodecim Deos exceperunt Aethiopes Iliad. α. v. 425. Ibid. liquet ex praecedentibus ſcribendum eſſe, *ἢ ἧ ἐκ' Αὐλίδος εἰς Ἴλιον Ἀφροδίτην παρθένα βαπλιεῖς*. non ut legitur in editionibus *κὴν τὸ*. *Hunc vero ex Aulide in Ilium navigationem virgine regia* emere. *Τὸν* nimirum Agamemnonem qui Iphigeniae ſacrificio redemit proſperum curſum & ferentes ventos.

Pag. 363. ſcribendum omnino ex Codice Anglicano, quod monuit Bourdelotius, & firmant mei libri excerpta: *ὁ μὲν γὰρ ἰκμάδα* (vulgo abſurdiſſime *ὁ μὲν γὰρ ἰκμαιόμενος*) *τὸ μὲν ἀλῶναι τότε τὴν πόλιν ἐπείσθη ὑφ' ἑ Ἀθηνᾶς βοῶν δόλιον κὴν πίπλον*. Res habetur apud Homerum Iliad. γ.

Pag. 365. Dicitur Iuno peperiſſe Vulcanum *βάναυσον, καὶ χαλκέα, καὶ πυρίτην*. Vertit interpres: *fornacarium, & fabrum aerarium, & ignipotentem*. *βάναυσον* eſt arte ſordida ſeu ſellularia quaeſtum faciens. ſed *πυρίτην* Graecis eſſe ignipotentem, qui circa ignem verſatur, mihi perſuaderi non poteſt. *πυρίτης* lapidem & gemmam quis ignorat? *πυρίτης ἄρτος* dixit Phrynichus apud Pollucem. In Mſ. eſt *πυρητὴν*. ſed hujus vocis exemplum quaero. Forte ſcripſit Lucianus *πυρωτὴν*, qui igne utitur in flando, & coquendo aere, a *πυρόω*. Habes hanc vocem in hac notione apud ſcriptorem libri Eſdrae.

Pag. 366. *χαλκεὺς· ἴσα*. Iliad. α. *ὃς ποτὲ χαλκεύεσσι δῶ*.

Ibid. *ἀναφερομένην κλέος εἰς οὐρανὸν ἀστεροέντα*. Il. α. v. 310.

Pag. 369. *θύρας δ' ἐπίθεσθε βέβηλοι. fores occlude prophane*. Sic vertunt. Num Prophani occludebant fores? Ejiciebantur voce praeconis, *ἐκὸς ἐστε βέβηλοι*. legendum ex Anglicano Codice, *θύρας δ' ἐπίθεσθε βεβήλοις. foris occludite profanis*, hoc eſt a foribus removete, nec admittatis profanos. Non nego tamen apud alios quoque ſcriptores legi *βέβηλοι*, qui hunc verſum laudant, ut apud Sextum Empiricum.

Βίον πρᾶσις pag. 371. *Ἄνδρειον βίον πώλει* interpres *viam optimam vendo*, & pag. 374. *βίον ἀνδρικὸν πώλει, βίον ἄριστον, καὶ γενναῖον, βίον ἐλεύθερον. vertunt vitam virilem vendo, vitam optimam & generoſam, vitam liberam*. rectius vertas, *vita optimum, vita virilem, generoſum, liberum*. hoc eſt, qui optime vivit, qui viriliter, generoſe, non

effoeminate, libere vivit. Est loquendi genus Graecis tritissimum.

Pag. 378. ἄπραγ]ον ἔοικεν ὦ Ζεῦ σὺ]ν ἡμῖν μένειν. leg. ex Mſ. ut olim conjeceram ἄπραγ]ον ἔοικεν ὦ Ζεῦ σὺ]ν ἡμῖν. & sic legisse videtur Latinus interpres, qui recte vertit: *Iste, o Iupiter, quantum apparet inemptus nobis manebit.* sic & p. seq. eodem modo scribendum ἄπραγος καὶ ἄτιμ μένων. mox pag. 378. ex eodem Mſ repone, ἅμα γὰρ αὐτὸ πιπρᾶσαι βέλομαι. *ambo enim vendere simul volo.* in edd. βέλεσθαι. *volunt.* & statim idem liber ὃ πᾶσ᾽ ἔοικε πεινῆν. quod est ἐκπεπωκόπερον quam vulgatum πεινᾶν. mox male vertitur ἐγὼ δ᾽ κέλομαι πᾶσιν ἡδέως οἰμώζειν, *at ego omnes a pueris plorare jubeo*, cum ἡδέως sit *omnes, cujuscunque aetatis*, ut dudum viri docti observarunt, vide Suidam, & Glossas Herodoti a viro doctissimi Gothofredo Iungermanno, meo necessario, olim cum Herodoto editas.

Pag. 380. ubi loquitur de ideis, ἐγὼ δ᾽ πάντων ὁρῶ εἰκόνας, καὶ τὰ ἀφανῆ καὶ ἄλλον, sic omnino legendum, perperam καὶ ἀλλ, in editis.

Pag. 382. ubi Stoicus, ex suae familiae disciplina dividit bona inter προηγμένα, & ἀποπροηγμένα προηγμένα Cicero, vertit *producta*, quae aliis in eligendo praeteruntur, ἀποπροηγμένα, interpretatur *rejecta*, quae nulla aestimatione digna sint. vide Lipsii manuductionem ad Stoicam Philosophiam. 11, 23.

Pag 390. in Reviviscentibus auctior est vetus Codex. κεκμήκοντα ὦ Ἐπίκυρε καὶ Ἀρίστιππε.

Pag. 391. Procul dubio rectius Mſ. εἴπατέ μοι, εἵτινες ὄντες, ἃ τὰ πεπονθότες ἀνήκεστα πρὸς ἡμᾶς, ἀμείλικτε ὀργίζεσθε. *dicite mihi, qui sitis, & quid tam atrox a me in vos commissum sit, qui tam implacabiliter irati estis*, invenit etiam Bourdelotius in Anglicano. Mox excerpta mea, pro vulgato, τὰς καλὰς ἐκείνης σου λόγους, aeque ut Anglicanus τὰς κακὰς ἐκείνης συλλόγους, quod non erat rejiciendum. *tua illa prava colloquia* σύλλογος enim apud Demosthenem est colloquium, & circulus colloquentium, ut docuit Budaeus ὁ πάνυ.

Pag. 396. Εἶτα ἰώρων γύναιόν τι οὐκ ἀπλοϊκὸν, εἰ καὶ ὅτι μάλιστα ἐς τὸ ἀσφαλὲς καὶ ἀκόσμητον ἑαυτὴν ἐπῃρύθμιζεν. Vertunt: *ibi mulierem quandam vidi non carentem fuco*, & *si in modum quam maxime oportunum & incomtum se aptabat.* Est ne τὸ ἀσφαλὲς *in modum quam maxime oportunum*? Hoc credant, qui nondum aere lavantur. legendum ἐς τὸ ἀφελὲς καὶ ἀκόσμητον, & verte: *Ibi mulierem quandam vidi non simplicem, etsi se composuisset, ut videretur maxime infucata, & inculta.* In aliis quoque locis hoc vocabulum ἀφελὲς, quod frequentius in Luciano reperitur, corruptum est in ἀσφαλὲς, uti videbimus. Mox addit cum muliere illa forte invita nudaretur, se vidisse in illa περιδέραια χρυσοῦ τὰ κλοιῶν παχύτερα, *torques aureos boiis crassiores.* Sic enim & codex Anglicanus, & mei excerpta, longe ἀμφαλωτότερα, quam quod in editis circumfertur, τὰ ἁλύσεων παχύτερα. Sunt enim τὰ κλοῖα & ὁ κλοιὸς vincula sive ferrea, sive alius materiae crassiora, quibus & captorum

rum colla, manus, pedes vinciuntur, ut & quibus canes mordaces coërcentur. Xenoph. II. ἑλληνικ. οἷα ὥσπερ τοὺς διὰ κυνοῖς κλοιῷ δήσαντες παραδιδόασιν, ὅτῳ καὶκεῖνοι ὑμᾶς παραδόντες τῷ ἠδικημένῳ τοῦτῳ δῆμῳ οἰχονται ἀπιόντες. *Sicut qui mordent catena vinciendos tradunt, ita illi* (Lacedaemonii) *vos poſtquam tradiderunt populo iſti injuria affecto tradiderunt.* Apud Euſebium Hiſt. Eccleſ. V, 32. vinculum ferreum quo martyrum colla vinciebant, dicitur κλοιὸς σιδηρᾶς Prudentio eſt *boia. Colla boiis impedit.*

Pag. 397, locus eſt elegantiſſimus, ſed ab interpretibus peſſime acceptus de convitiis, & ſcommatibus. Οἶδα γὰρ ὡς οὐκ ἄν τι νεὸ σκώμματος χεῖρον γένοιτο, ἀλλὰ τοὐναντίον ὅσῳ ἂν τι καλὸν, ὥσπερ τὸ χρυσίον, ἐπισταύμενον τοῖς κόμμασι λαμπρότερον ἐπισίλβοι, καὶ φανερώτερον γίνεται. vertitur: *Novi enim nihil reddi deterius a ſcommate. ſed contra quod bonum eſt, quemadmodum aurum, quod erutum inciditur, clarius refulget, ſitque ſplendidius.* Quid hoc *aurum quod erutum inciditur*? Num incitio reddit aurum ſplendidum? num κόπτειν χρυσὸν eſt aurum incidere? Κόπτειν eſt ferire, ſignare aurum. & κόμμα eſt ſignum in nummo percuſſum, hinc numiſma πονηρᾶς κόμματος, quod aliter dicitur παρακεκομμένον, malae notae, nummus adulterinus. hic tamen κόμμα eſt ipſa percuſſio, cum in moneta nummus feritur, ille actus feriendi, legitur autem pro ἐπισταύμενον in Mſ. ἐπισταμένῳ, quod valde placet. Eſt igitur ἐπισταμένῳ τοῖς κόμμασι χρυσίον aurum deterſum ipſa percuſſione dum in officina monetariorum ab operis rude aurum feritur, & ſignatur, ſitque cum ſignatum eſt ſplendidius. quod qui in officinis illis aurum & argentum viderunt ſignari, non poſſunt ignorare. Sicut igitur aurum, inquit, cum in moneta percutitur, ſigno iis a malleatoribus, impreſſo, fit ſplendidius, ſic convitia & ſcommata rem bonam reddunt meliorem. Si quis tamen velit vulgatam tueri pertinacius, poteſt exponere, monetam recentem, quae modo ex triumvirorum A. A. A. F. F. officina eſt protracta. ſed ego Mſ. ſcripturam laudo proboque.

Pag. 398. Ἢ ὥσπερ καὶ μόνη τἀληθὴς ἐξούρειν δύναιο. Malim cum Mſ. ἢ ὥσπερ καὶ μόνη τἀληθὴς ἂν οὐρεῖν δύναιο. Inferius ἐν τῇ ποικίλῃ rectius vertas cum C. Nepote *in Poëcile*, quam cum interpretibus *in Poëcilo.*

Pag. 401. Praeſtat quoque ex eodem libro ſcribi ὅστις ἄριστα κατηγορήσειν δικεῖ. *qui videtur optime accuſaturus*, quamvis vulgata poſſit ferri.

Pag. 409. Libri iſtius excerpta firmant Anglicanum, in quo legitur καὶ περὶ τοῦ τὸ πλουσίου ἡγεῖσθαι ἀληθῶς παραγκωνίζομαι, quod merito probat Bourdelotius. ſed pag. 412. is ipſe male damnat Codicis Anglicani lectionem, in quo, ut & meis excerptis rectius ſcribitur, καὶ φιλοσοφεῖν φάσκουσιν, *& qui dicunt ſe philoſophari, ſe eſſe philoſophos*, pro quo dixit pag. 414: Ὅσοι φιλοσόφοι εἶναι λίγουσι, quam quod legitur in editionibus, καὶ φιλο-

σφεῖν ἀκμὴν, quod est *in philosophia se exercent, philosophiae dant operam*, quamvis id quoque possit tolerari, alterum tantum praeferendum est. Hanc enim vim habet, venditant se pro philosophis, cum non sint.

Pag. 414. recte utique Mſ. μυρίοι, ὅσσα ϑ' φύλλα καὶ ἄνθεα γίνεται ἄρης. est enim ex Hom. Iliad. β. v. 468. ἦρι est interpretatio. ἄρης n. accipitur cum pro vere tum pro aestate, ut ad Hesiodum ostendi.

Pag. 415 τὸ μὴ ϑ' ἁπλῶσαι γνώσεσθαι καὶ σημεῖον αὐτῆς. Non est hic locus dì, Recipiendum omnino quod Anglicanus codex & mea excerpta prae se ferunt, μηδὲν ἁπλῶσαι γνώσεσθαι. quod & videtur agnovisse Latinus interpres. Statim nihil certius scribendum esse, quod & Bourdelotius probat, cum Anglicano & meo: διχόμοιρα ἤδη αὐτὰς. Plat. ἡμᾶς πρώτους. nec minus probandum ex iisdem membranis pag. 410. ταχέως ἁπτόλεω πλὼ ἄγεσθαι. *fac ut cito aliquid capiamus.*

In Cataplo pag. 436. mirum Bourdelotium non recepisse Mſ. Anglicani scripturam, qui vere cum meis excerptis scribit, καὶ σὺ Ἑρμῆ συναίρασσον & *tu simul extrahe*, quamvis vulgata non sit exsibilanda.

In dialogo de Mercede Conductis, menda tam aperta qui potuit tot editores effugere, praesertim cum Latinus interpres veram lectionem in suo libro reperisse videatur. Pag. enim 451; εἰς ἔλαθον ἄφνω γηρύσαντες ἕκαστοι γενόμενοι καὶ ἐτῷ ϑ' ἱερῷ, κἀκεῖνῳ ϑ' μεταδιδόναι, legendum εἰς ἔλαθον ἄμφω γηρύσαντες. recte Latinus: *donec imprudentes ambo senuerint.*

Pag. 455. Καὶ δὴ δύνηταί σοι πάντα ὡς τοῖς μέζονος. leg. ex Mſ. καὶ δὴ δύνηταί σοι πάντα. δύνοιτο μειζόνως. *Age omnia tibi succedant. Mirum in modum felix es.*

Pag. 476. Nullus dubita ex eodem codice refingendum esse καὶ ὁ μὲν πρῶτος δίης, ἴσ σκιπτόμενος ϑεραπεύσας ϑ' ἑκάστοτε, προδραμὼν καὶ προμηνύσας ἀπέρχεται. *Et primus quidem illico, etiamnum cunctantem dominum audiens, praecurrens ante alios nuncias.* Vulgo, καὶ ὁ μὲν πρῶτος, δίης ἱπποκιπτόμενος ϑεραπεύσας ϑ' ἑκάστοτε, προδραμών. Vertunt: *ac primus quidem, qui statim id facere destinantem subausculsarit dominum, praecurrit, priorque monet.* σκιπτόμενος est cunctor, dubito. unde σκιπτικοὶ qui de omnibus dubitabant.

Pag. 480. legitur in Mſ. ἐγχειρεσάσθω αὐτὸν τῇ χέρι, ἧς νεκροῦ πρὶν πεπαμένου τὸ χρῶτα, cujus color est detritus, cujus vividus color est extinctus. Sed vulgatam non follicito. πεπαμένου τὸ χρῶτα, cujus color est immutatus, evanuit. Sic enim Homerus loquitur Iliad. ε. v. 733.

Τῶν ϑ' πρίν γε χρὼς, οὐδέ πῃ ἔτλη
ἐσσόσσεσθαι ἀΐξας δὲ πρὸ πυρὸ δηϊόωντος
Eorum immutabatur color, neque quis sustinebat
Procurrens pro mortuo pugnare.

In Apologia pag. 482 locus est vexatissimus, in quo ingenium exer-

exercuerunt viri magni Bochardus & Palmerius, nec non Cl. Bootius? Μονωχὶ τὸ ἵππειον πόδα σὺ τῷ πορθμείῳ ἔχοντα, παρέχει ἑαυτὸν ἕλκεσθαι καὶ φέρεσθαι, καθάπερ ὑπό τινι χρυσῷ τῷ αὐχένι δηλονότι, εἰ μὴ τὸ περιφώνιον πολυτελὲς τὸ σφιγγίον καὶ τὸ κεκρύλιον. Vocem κεκρύλια nihili esse, & Graecis ignotam jam viri docti monuerunt. Non vero amuleta, non collaria intelligi, aut has voces σφιγγία & κεκρύλια significare posse iidem docuerunt verissime. Non possum tamen subscribere doctissimo Palmerio, qui ex Hesychio κεκρύλια, vel κεκρύφια legendum esse scivit. Pueros, illas delicias dominorum & dominarum, apud Romanos aureis catenis vinctos hinc inde ductos esse, quo vellent illos sequi, nusquam lectum neque auditum. Certum est animal intelligi. quamvis autem nihil ad rem faciat locus Philostrati, quem ex Photio attulit Bochardus, ille enim tantum significat pardum aureo collari ab Arsace ornatum dimissum & consecratum fuisse Nysaeo Deo, eumque torquem ideo ejus collo fuisse inditum, ut signum esset consecrationis, non ut in aula vinctus traheretur & duceretur ad spectantium voluptatem, sic etiam cervorum & hinnulorum cervices collaribus, ut etiam nunc in principum aulis, cingebantur: sed loquitur de animali, quod torque, quo ducebatur & trahebatur ad libitum domini, instar σφιγγίου, simiae. Quamvis igitur, nihil ad rem hanc, de qua loquitur Lucianus, faciat iste locus Philostrati, nec in historiis occurrat pardalus sic fuisse domitus, ut in opulentiorum aedibus fuerit circumductus, facit tamen pro Bochardo quod legatur in praecedente dissertatione in mercede conductis, ubi de eadem re loquitur, illos, qui divitibus operam suam locant, similes esse leoni, qui alligatus funiculo hinc inde ducebatur. Ibi philosophus, cum viderat se libertatem perdidisse, queritur pag. 471: Νῦν δὲ τὸ ἓν λόγῳ, λέων κεκλημένος δεθεὶς ἄνω καὶ κάτω ἕλκυόμεθα. *Nunc vero, ut solent dicere, leo filo vinctus sursum ac deorsum circumferor.* Nam quamvis proverbium sit, traxit tamen originem a vero. Nota est historia Androclis ex Gellio & Aeliano. vide Plin. Hist. Natural. lib. VIII. c. 16. Sic & pantheras & pardos cicuratos & olim fuisse constat ex vita Elagabali, & aliis historicorum monumentis, uti etiam nunc in India ad venandum cicuratur. Martialis lib. 1. ep. 84:

Picta quod jugo delicata collo
Pardus sustinet.

His puto posse defendi emendationem magni Bochardi; neque tamen ausim eam veram praestare. Facile possent alia substitui. sed sine ope libri veteris, in meo hic nullum est praesidium, nihil affirmarim.

Pag. 490. locus est vexatissimus, de quo ante complures annos meam consuluit sententiam Amplissimus Daventriensium Consul, Gisbertus Cuperus, nunc Consessui Potentissimorum Ordinum Belgicae foederatae, qui Hagae Comitum est, adscriptus, quem honoris caussa nomino. Diu, fateor me torsit, vanisque conjecturis

diu

diu me & virum excellentem frustratus sum. Verba sunt: Σὺ δὲ θαῤῥεῖ ὦ ἑταῖρε, ὡς οὐδενὶ τρόπῳ ἡμῖν χρησομένῳ, μὴ γὰρ ποτὲ τὸ πᾶν λιμὸς κατάλαβοι τὸ Ἄργος ὡς τὴν κοίλην Ἀραβίαν σπείρειν ἐπιχειρεῖν. Interpres Latinus: *Neque enim tanta fames Argos urgere unquam poterit, ut cavam Arabiam serere aggrediatur.* Quae aut ubi gentium est cava illa Arabia? Novi κοίλην Συρίαν, coele Syriam: memini Ἄργος dici κοῖλον sophoci, uti δύσκοιλα κοίλα eidem, & Homero Λακεδαίμονα κοίλην, cavam Lacedaemonem. Sic enim Graeci vocabant loca in vallibus, & humili loco sita, non in montibus. Sed Arabiam cavam esse nemo usquam reperiet. Si quae dicenda esset Arabia κοίλη, certi magna felicis Arabiae pars inter montes in vallibus feracissimis posita, sic esset dicenda, non illa fabulosa & deserta. Erasmus tamen Roterodamensis, ille Batavorum doctissimus, ex hoc loco proverbium sibi visus est expiscari, quod Centur. 1. Chiliadis 11. inseruit & sic explicat: τὴν κοίλην Ἄραβα σπείρειν, *cavam Arabiam serere*, pro frustra sudare, aut in re perdifficili, nec admodum frugifera operam sumere, adlato hoc loco Luciani. Plutarchi locus quem Luciano attexit est plane ἀσυνδέτου, & male a summo viro intellectus & translatus, de quo alias. Sed, crede mihi, nullam unquam fuisse cavam Arabiam nec usquam eam reperies, licet in ipso solis curru orbem terrarum lustres, aut alatis draconibus cum Triptolemo per omnes gentes circumferaris. Et, si quae esset, quid tamen illa ad Argivos? Num ad famem avertendam illi ex Europa in ultimam Asiam ad Arabiam colendam proficiscerentur? λῆρος, λῆρος. Mea excerpta scribunt portentosius ὡς τὴν συνδρομάδιον. Mihi tamen ad veram lectionem aditum aperuerunt. Legendum enim: ὡς τὴν κυλλάροβιν σπείρειν ἐπιχειρεῖν. *ut Cyllarabin velint serere.* Fuit Cyllarabis gymnasium in Argolide. Hesych. κυλλάροβις διαγωγὴ γυμνάσιον ἐν Ἄργει. Meminit hujus gymnasii etiam Plutarchus in vita Agidis & Cleomenis cum narrasset Cleomenem agrum Argivorum & omnem segetem perdidisse funditus: addit ὡς ῥάψαι κατὰ τὴν κυλλάροβιν γενόμενον τὸ γυμνάσιον, ἐπιχειρῆσαι περιφέρειν πῦρ, καὶ λύσαι, ὡς μὴ τὸ δεῖμα μεγάλην πόλιν ὑπ' ἀργῆς μᾶλλον ἢ κακῶς αὐτῇ πεπραγμένων. *Postquam tamen ventum ad Cyllaribin est, & subdere facis aggressi sunt gymnasio; obstitit; ostendens illa quae Megalopoli egisset irate potius, quam bene a se gesta esse.* Liv. XXXIV, 26: *Misit expeditos pedites equitesque, qui circa Cyllarabin (gymnasium id est minus trecentos passis ab urbe) cum erumpentibus a porta Lacedaemoniis proelium commiserunt.* Pausanias in Corinthiacis vocat κυλλαρόβιν γυμνάσιον, & sic a Stheneli filio appellatum esse auctor est. vide quae ad laudatum Livii locum adfert contra Casaubonum, qui velit apud Livium legi *circa Cyllarabis gymnasium*, Iacobus Gronovius, magni parentis non minor filius. Istud gymnasium sacrum fuit, & ut pleraque alia, dedicatum diis, itaque usibus humanis exemtum, ut ager ejus coli non potuerit. Inde proverbium hoc natum.

In

In Hermotimo pag. 508. πάπαι ὦ Ἑρμότιμε, ἡλίκους ἡμᾶς ἀπεφαίνεις, οὐδὲ κἂ τοὺς πυγμαίους ἐκείνους, ἀλλὰ χαμαὶ πανταπάσιν ὡς χρὴ τὰ γῆς. interpres: *Papae Hermotime, quantulos nos facis, neque cum pygmeis nos comparas, sed omnino cum humi repentibus animalibus.* Sed χαμαὶ ὡς χρὴ τὰ γῆς num sunt humi repentia animalia? non sic Graeci loquuntur, sed dicendum fuisset τὰ χαμαὶ ὄντας, aut ῥίπτοντας. sicut statim, ὅσοι χαμαὶ ἑρπύδμοι ἐσμὲν, sed veram scripturam nobis ostendit Mſ. Ἀλλὰ χαμαιπετῆς πανταπάσιν ὡς χρὴ τὰ γῆς. In praecedente pag. 507 non frustra idem codex: εἰ καὶ μὴ δύθιον, μηδ' ἀεὶ βαδίζειν τῆς. sane ἀτλικάτερον hoc est quam vulgatum δύθ. Solet enim ὁδὸς in his frequentissime omitti. sic apud Xenoph. δύθειας ἐξεστηκέναι. *a recta via aberrare.* exempla passim obvia, nec tyronibus ignota.

Pag. 513. Τί δ' ἐπεὶ μοι ἐπείρου ὄνθ, ὃν τρόπον ἁρμήσῃς τὸ ἀρχαῖον φιλοσοφεῖν, ὡς κἂ αὐτὸς εἰ δύναιτο, ἐπισυνοδιπορείλω ὑμῖν, ταπροτῦδε δρξάμενος. Monstrosum verbum ἐπισυνοδιπορείλω potuerunt ne tam diu tolerare editores? Inposterum ex Mſ. scribe & distingue: ὡς κἂ αὐτὸς εἰ δύναιτο εἶναι, συνοδιπορείλω ὑμῖν τὰ προτῦδε δρξάμενος. ut *ipse, si etiam nunc fieri possit, vobiscum iter, capiam, inde initium faciens*, unde scilicet vos cœpistis.

Pag. 522. Dicit Lucianus, si quis in illam beatorum civitatem velit adsciſci, ei sufficere σύνεσιν, καὶ ἐπιθυμίαν τῶν καλῶν, καὶ πόνον, καὶ τὸ ἀλιπαρὲς, καὶ τὸ μὴ ὀκνεῖν. vertitur: *intelligentia polleat, cupiditate rerum honestarum teneatur, laborem & macritatem non detrectet, non det tergum.* Primo *macritas* barbarum est, Latini dixissent *macies*, seu *macritudo*. Dein licet Latinum esset, quid hic macies facit ad jus civitatis consequendum? Mſ. pro ἀλιπερὲς scribit λιπαρὲς, & sic sine controversia scripsit Lucianus. λιπαρὲς est assiduitas, familiaris Luciani vox, quam cum τῷ πόνῳ non semel junxit. Vertendum autem *sufficit ingenium, cupiditas rerum honestarum, labor, assiduitas, non tergum dare*, sc. ad civitatem consequendam, hoc est non viam, cui te dederis, deserere.

Pag. 528. recte Marcilius conjecit δικαιότερόν γε ἐπαπλῆξαι δικεῖ μοι, legendum esse pro ἐκπλῆξαι, Mſ. hanc conjecturam stabiliente, & vertendum *justissime videtur illum increpasse*, non ut vulgo, *consternasse.*

Pag. 535. Scribendum ex Mſ. κἂ γὰρ αὐτὸ τὸ πολλὴν ἀπορίαν παρέχον τοῦτό ἐστι, ὅτι ἕκαστος τῶν ἀποδυσομένων ἔχει πάντως. *hoc magnam dubitationem affert, quod eorum qui exuentur, unusquisque omnino aliquid habet.* in editis legitur ἀποδυσομένων, hoc est *qui exuent.*

Pag. 536. Recte meus cum Angl. ἀνέχῃ αὐτῷ τῷ χεῖρε. *manu elata.* ut ap. Hom. ἀναχὼν τῷ χεῖρε. male vulgo ἀντέχῃ τῷ χεῖρε. Sic & pag. 537. rectius iidem libri ἐπισκοπῆς τὰ γεγραμμένα, pro vulgato ἐπισκόπησον, *circumiens inspicis litteras.*

Pag. 542. Dixit Hermotimus, plures ducentis annis, juxta calculum

lum Luciani, impendendos esse omnium sectuam placitis discendis, respondit Lucianus, age auferamus quartam partem, ὡς πεντακόσιά ἐστι ἐκεινα εἶναι, ἢ τὸ ἥμισυ ὅλου. πενθηκόσιά ἐστι, non possunt esse tres partes ducentorum annorum. Quis non videt Lucianum reliquisse, ut Anglicanus & meus prae se fert, πεντήκοντα καὶ ἑκατόν. *centum & quinquaginta.* & si dimidium detraxeris, *centum* sufficient. quamvis corrupte scribatur πεντήκοντον in Mss.

Pag. 562. Ista verba σὺν ἐνενόησεν εἰ μὴ γένοιτο ἂν ἀκόλουθόν τι αὐτῶν, καὶ ψεῦδος ὄν, pessime interpretantur: *nec in mentem veniat ni falsum etiam sit, quod priori est consentaneum*, cum haec sit sententia: *non considerantes sicubi quid se invicem consequatur*, (vel *sibi congruat*,) *quamvis falsum sit.* ut si quis credat bis quinque esse septem, *credat etiam* quatuor quinque esse quatuordecim. paullo post ἐόντος τοῦ λόγου τὸ ψευσάμενος ἐνάρξεως, non est, ut Latinus, *datis unius cujusque sectae principiis*, sed *admittentes, concedentes principia uniuscujusque sectae.* statim haec quoque verba non intellexerunt interpretes, καὶ ἄξιοι εἰς ἀπόδειξιν ἀληθῆ λέγειν, ἀπὸ ψεύδους τὸ λόγῳ ὁρμώμενον, *cumque a falso principio exordiatur, vera tamen ad falsam demonstrationem vult dicere.* Haec ex Graecis verbis ne fidiculis extorqueas, quae sic interpretanda: *& postulat pro demonstratione vera dicere, ex falso principio progrediens.* hoc est pro demonstratione vult haberi principium, quod ponit, quia verum dicat, seu hoc ipsum verum dicere, quod jactat, vult pro demonstratione accipi, cum tamen illud principium, quod pro vero circumfert, sit falsum.

Pag. 563. Τὰς μὲν γὰρ ὑπαρχούσας ἀκούω θαυμασίας πάνυ, ἡλίκας εὐδαιμονήσουσιν οἱ εἰς τὸ ἀκρότατον. Latinus interpres: *Etenim promissiones admirandas audio, quando qui summum fastigium attigerint, felicitate potientur.* ἡλίκας hic quam frigeat nemo non videt. Luciani manus est ἡλίκα εὐδαιμονήσουσιν, *ad quantam felicitatem perventuri sint.* Superius in somnio: ἡλίκα τὰ ἀγαθὰ προελθὼν λήψεσθαι μέγα. *quanta bona consequeris, si evadas statuarius.* sic alibi apud nostrum ἡλίκα θαυμάσια, *quam admiranda.* Nihil tritius.

Pag. 566. Quaerit Lucianus, num Hermotimus excepta eruditione, velit praeceptori suo similis esse, ἔστω μὲν ὀργίλος, ἔστω δὲ μικρολόγος, ἔστω δὲ φιλόνεικος ὤν, καὶ φιλήδονος νὴ Δί', εἰ καὶ μὴ πολλοῖς δοκεῖ. Ερμ. πῶς γάρ; Λυ. ὦ Ἑρμότιμε, θέλεις διηγήσομαι. primo male μικρολόγος vertitur *ita minutus*, cum sit *sordidus*, avarus; dein quid interrogatio πῶς γάρ sibi velit non video. Nam cum dixisset Lucianus, velis ne praeceptori tuo praeter doctrinam similis esse, cum sit tam iracundus, tam sordidus, tam rixosus, & voluptatis per Iovem amans, licet multis non videatur talis esse. Subdit Hermotimus: *Quibus nam?* Sed Lucianus subjicit narrationem de sordibus & iracundia alterius Philosophi senioris, quae quaestioni Hermotimi non conveniunt. Cum tamen omnino ad convincendum Hermotimum ostendendum fuisset, quibus nam videretur esse φιλή-

φιλήδονος; nec quicquam ſoleat omitti a Luciano, quod ad Hermotimi pertinaciam expugnandam faciat. Itaque haec cum accuratius expendiſſem, perſuaſi mihi levi mutatione locum hunc foede inquinatum ſic poſſe purgari: εἰ γὰ μὴ τοῖς πολλοῖς δοκεῖ. τί σιγᾷς ὦ Ἑρμότιμε. *Quid taces Hermotime.* maxime hanc meam emendationem firmat antiquiſſima editio Luciani Florentina, anni 1496, quam primam eſſe puto, in qua legitur quidem ποί γε, ſed ſine diſtinctione perſonarum. Sic n. illa habet: Εἰ γὰ μὴ τοῖς πολλοῖς δοκεῖ ποί γε ὦ Ἑρμότιμε. Aequis lectoribus non difficulter, ſpero me probaturum, hic me non fefelliſſe Divam Criticen.

Pag. 567. Mirum eſt in editis legi ὅτι αὐτῷ ἐλάβετο, ὑπὸ κόλπου ἐκκομίζοντος τὸ κύδιον. Quid eſt κύδιος, aut ubi invenitur? leg. κύδιον, hoc eſt *vini cadum in ſinu efferentis.* quae mox addit de crocodilis, & cornibus, intelligenda ſunt de ſyllogiſmis Stoicorum, quos ſic nominabant. vide ſuperius in βίων πρᾶσι. In ead. pagina ὁ φιλόσοφος ἔφη εἶναι λέπτεσιν ἀπεκρίνασθαι ὦ Ἑρμότιμε, ὡς πρεσβυτικῶ. Vertitur: *vide mi Hermotime cujuſmodi reſponſum, quam ſene dignum philoſophus ille reddiderit.* Atqui πρεσβυτικὸν reſponſum eſt *anile reſponſum*, ut patet ex ſequentibus: ἐπεὶ γὰ αἱ πρῶται τιτθαὶ λέγουσι ταῦτα τοῖς παιδίοις, ὡς ἀπιτέον αὐτοῖς εἰς διδασκάλου. κἀγὼ γὰ ἂν μηδὲν κωλύειν ἀγαθὸν ἅμα δύνωνται, ἀλλ' ὅμως φαῦλον εἶναι πιστεύειν ἐκεῖ μένοντας. *ſiquidem etiam aviae talia de pueris dicunt, nimirum ad magiſtrum illis eundum, nam licet boni nihil poſſint diſcere, nihil mali tamen committent, dum ibi manebunt.*

Pag. 569. Cum Hermotimus deploraret jacturam temporis, quam impenderat philoſopho, reſpondet Lucianus, nihil lachrymis profici, prudentius facturum, ſi Aeſopo in fabulis monenti obſequatur: ἔφη γὰ ἄνθρωπόν τινα ἐπὶ τῇ ἠϊόνι καθεζόμενον, ἐπὶ τῶν κυμωτῶν, ἀριθμεῖν τὰ κύμαθα. *ubi dicit*, inquit interpres, *quendam in littore maris conſedisſe, ut numeraret undas.* vides ἐπὶ τῶν κυμωτῶν plane omitti ab interprete. Sed locum hunc mendoſum eſſe non animadvertiſſe interpretes vix credi poſſet, niſi res ipſa loqueretur. Ipſi Grammaticorum canones docebant, dicendum fuiſſe ἐπὶ τῇ ἠϊόνι καθεζόμενον τῇ κυμωτώθι. Mſ. pro ἐπὶ τῶν κυμωτῶν ſcribit ἐπὶ τὸν κυμωτῶνα. quod argumento eſt ἐπὶ τῇ ἠϊόνι eſſe gloſſam, & interpretationem magiſtri, quae in contextum irrepſit. Indubie ſcripſit Lucianus: ἔφη γὰ ἄνθρωπόν τινα ἐπὶ τῶν κυμωτῶνα καθεζόμενον ἀριθμεῖν τὰ κύμαθα. *Dixit enim quendam in crepidine littoris conſedisſe, ut numeraret fluctus.* Κυμωτὼν est ἠϊὼν κωμωτώδης, littus, quod fluctibus pulſatur. Heſych. Κυμωτὼν, ῥαχία, αἰγιαλὸς ὑπερκυμαίνων. Vſus etiam hac voce Lucianus eſt in Cataplo: Ἀπότομοι γὰ ἦσαν πέτραι καὶ ὀξεῖαι καὶ ἐκκρημνόμεναι τὸν κλύσμωνα, καὶ φοβερωτέρα τῶν ποτὲ τὸν κυμωτῶνα, καὶ τὸ ἦχος μέγα. *Erant rupes nudae & aſperae, quas fluctus pulſabant, & valde horribilis erat illa crepido & magnus ſtrepitus.* Extat etiam apud Herodotum in Calliope, ut dudum Budaeus obſervavit, apud quem tamen male ſcribitur κυμωτήν, & in Mſ. Luciani κυμωτὼν. Eu-

ſtath.

ſtath. ad Odyſſ. ε. ἐπιωχαὶ, ἐξοχαὶ καὶ τὰς παλαιὰς καὶ πλατεῖς αἰγιαλοί. μάλιστα ὃ τόποι σκάπλω ἔχοντες. ἔνθα καὶ ἰαὴ τυνδάρι, ποὶ ἄγουσα μὴ δυναμένη δηλαδὴ ἀσθένειαν. κατ' ὁμοιότητα ὃ τούτου, κάμπυμφαγγὴ παρ' ἡσιόδῳ ἡ ἀκτὴ ἔνθα δηλαδὴ τὰ κύματα ἄγουσιν.

Ibid. dicit ſe haec diſputaſſe contra Stoicos, non quod ſingulari quodam odio illos prae ceteris philoſophorum ſectis proſequatur, ſed quod Hermotimus huic ſe mancipaſſet, idem dicturus, ſi aut Platonem aut Ariſtotelem ſectaretur. ſed in Graecis verbis menda latet. Sic eduntur: τὰ δὲ αὐτὰ τοῦτος τὸν εἶπον ἂν εἰ τὰ πλάτωνος, ἢ Ἀριστότελους ἥρησο, τὸ ἄκλον ἀκριτον ἐρήμην καπηγγύς. ſed quid eſt ἥρησο? legendum omnino ἥρησο. ſi aut Platonem aut Ariſtotelem praetuliſſes, ſectatus eſſes. αἱρεῖσθαί τινος eſt aliquem ſectari. Hinc αἱρέσεις ſunt ſectae philoſophorum. pag. ſeq. κεκολασμένη ἀφῆκε eſt adſtricta ſevera vivendi ratio, quam in victu & amictu tenebant philoſophi, cui opponuntur ἄνετα παίζειν καὶ ἰλαρύνεσθαι, *libera omnia & ſoluta* ut Cicero loquitur. Sic & Plutarch. in Lycurgo duram illam diſciplinam, qua pueri Lacedaemoniorum coercebantur vocat ἀφεῖναι κεκολασμένους.

In Herodoto pag. 572 haec verba ἔκειν ἠξίε ἀφαιρεῖν τὸ πρᾶγμα, ἐδὲ κὴ ἀφαίρεσιν ἔτι κατ' ὀλίγον ἀγείρειν καὶ συλλέγειν τῷ γνώσῃ, videntur, ratione locutionis emendatae poſtulante, ſic eſſe reſcribenda, ἔκειν ἠξίε ἀφαιρεῖν τὸ πρᾶγμα, ἐδὲ κὴ ἀφαίρεσιν ἔτι κατ' ὀλίγον ἀγείρειν καὶ συλλέγειν τῷ γνώσῃ. *Noluit igitur ita rem diſcerpere, neque partitione tali minutatim colligere & comparare ſibi famam.* Nam quamvis participia ſaepe ponantur pro infinitivis, ut Grammatici loquuntur, hic tamen locum non habent, pendent n. ab ἠξίε καὶ ἐδέ, Nec dubito quin pag. 573 ſit ſcribendum οἱ ὃ οὐ τὸ δὲ τὸ πανηγύριος ἡκόντων πυνδανόμενοι. in editionibus, δὲ non habetur, cum tamen ſententia loci vocem eam requirat. Non longe a fine pag. 576. Graeca laborant prava diſtinctione. Sic n. haec verba interpungenda: Non convenit huc vilis plebs, ἀπὸ ῥητόρων τε καὶ συγγραφέων καὶ σοφιστῶν οἱ δοκιμώτατοι, ὅστις ἐ μικρὸν ἤδη μὲν τιμῶν ἐξαπολὺ ἐνδέστερον φαίνεται τῆ Ὀλυμπίου. Sic quoque legiſſe videtur Obſopeus, qui hunc locum bene vertit.

Pag. 578. In Zeuxide Τὸ δ' Ὀμήρου, καὶ τῷ τίτυε ἐδὲν πεπλασμένῳ ὑπάρχειν. Alludit ad Odyſſ. α. v. 351.

Pag. 580. Cùm Lucianus deſcripſiſſet Centaurum foeminam duobus infantibus ubera praebentem a Zeuxide mirifice deſcriptam, cujus tabulae exemplum viſebatur Athenis, cum ipſum Zeuxidis αὐτότυπον a Sulla miſſum Romam ad Maleam naufragio interciderit, plurima alia fuiſſe in illa tabula divina plane & admiranda, quae artis rudes fugiant, elegantes autem ſpectatores, & eruditos oculos advertant maxime, & in admirationem rapiant, praecipue vero pictores qui multa videant, quae nos non videmus, καὶ δ' μεγάθεος τὸν λόγον, καὶ τῷ τ' μέτρῳ ὡσὲ τὸ ὅλον ἰσότητα καὶ ἁρμονίαν χαρίεν παίδες ἐπιπάντων, οἷς ἔργον παιδιᾶς τὸ τοιοῦτον. Sic in Lucinum

tinum transtulerunt hunc locum: *Ad magnitudinis proportionem, & mensurarum ad totum aequalitatem atque compagem pictores commendent, quorum muneris est talia scire.* Τὸ ὅλον inepte & insulse opponuntur μέτρα. Novi quidem μέτρα seu mensuras in pictura, de quibus Philostratus junior in prooemio Iconum, & Plinius. Sed ἰσότης καὶ ἁρμονία simpliciter est symmetria, neque μέτρων ἰσότης quicquam aliud esse potest quam συμμετρία. Si ergo vulgatam tenemus lectionem & cujus rei erit illa μέτρων ἰσότης. Membra vero & partes recte opponuntur toti. Illarum aequalitas debet respondere toti. Legendum igitur est, τῶν μερῶν πρὸς τὸ ὅλον ἰσότητα. *partium cum toto congruentiam & aequalitatem.* Dionysio Longino περὶ ὕψους dicitur συμμετρία τῶν μελῶν πρὸς ὅλον, cum ait: τὸ καλὸν & σύμμετρόν ἐστι συμμετρία τῶν μελῶν καθ' ἑαυτὰ πρὸς ἄλληλά τε καὶ πρὸς ὅλον. *Pulchritudo corporis est conformitas membrorum recte constitutorum ad se invicem, & ad totum.* Aliis est ἀναλογία. Ciceroni 1. de off. *partium convenientia, & apta membrorum compositio.* Plinio in epistolis *congruentia & aequalitas membrorum*, lib. 11 ep. 5: *Si avulsum statuae caput, aut membrum aliquod inspiceres, non tu quidem posses ex illo congruentiam aequalitatemque deprehendere, posses tamen judicare an id ipsum satis elegans esset.* Sic *aequalis* & *congruens* jungit quoque Suetonius de Tiberii corporis habitu: *Latus ab humeris & pectore, coeteris quoque membris usque ad imos pedes aequalis & congruens.* hoc est, verbis Luciani ὡς πάντων τῶν μελῶν πρὸς τὸ ὅλον ἰσότης καὶ ἁρμονία. Hoc autem inter praecipuas egregii artificis curas & notas nosse partium συμμετρίαν & ἀναλογίαν cum toto. hujus majorem habebant rationem, quam similitudinis. Illam tribuebant arti & exercitationi, hanc ingenio & judicio artificis. Vitruvius id ipsum requirit in architectis, lib. III. 1: *Sacrarum aedium membra, ad universam totius magnitudinis summam, ex partibus singulis convenientissimum debent habere commensum responsum.* Hunc Luciani locum sic puer fere emendavi, cum cum aequali Ioanne Schiltero, necessario meo, qui nunc illustrissimo Duci Saxoniae est a consiliis, & inter Iurisconsultos doctos & elegantes non ultimum locum tenet, ante triginta annos hunc scriptorem evolverem, & excuterem. Recte vero me vidisse excerpta Mss. quae tredecim ab hinc annis nactus sum, ostendunt, in quibus μερῶν legitur, quamvis fine iis ipsa ratio sic scribendum esse jubeat.

Pag. 581. Zeuxes jubet hanc tabulam propositam pueros domum ferre, quia spectatores non artificium laudabant, sed novitatem & insolens argumentum, dicens: ὅτι γὰρ ἡμῶν τὸ πλοῦν τὴ τέχνης ἐπαινέσει, τὸ δὲ ἐφ' ὅτῳ, εἰ καλῶς ἔχει, καὶ τοῦ τέχνου, ὃ πολὺν ποιοῦνται λόγον. Interpres Salmuriensis: *Hi namque nostrae lutum artis laudant, sed mentis & scopi num recte & ex arte factum sit opus, nullam habent rationem.* Mirum τὸ ἐφ' ὅτῳ esse *mentem & scopum.* Opsopaeus plane omisit. ἐφ' ὅτῳ, ἐφ' ᾧ, ἐφ' οἷς, Graecis est, *qua de*

de cauſſa, qua in re. Herod. Polymn. πυθόμενοι ἐφ' οἷς ἥλθον, *ſciſcitanti qua de cauſſa veniſſet.* Sed in Luciano deeſt verbum, ad quod referatur ἐφ' ὅτῳ. Puto igitur excidiſſe τὸ δεῖ, idque abſorptum eſſe a ſequente vocula εἰ, quo nullum in priſcis membranis frequentius eſt erratum. ſi igitur ſcribas, τὸ δ' ἐφ' ὅτῳ δεῖ, εἰ καλῶς ἔχει, ἢ ξὺν τῷ τέχνῃ ἢ πολὺν ποιοῦ λόγον. *Illorum vero, propter quae oportet,* ſc. ἐπαινεῖν, laudare picturam, *num recte & ſecundum artem ſit facta, nullam habent rationem.*

Pag. 582. Διφρεῖ δ' ἀνεκυμβαλίαζον. Ex Homeri Iliad. π v. 389. Mox κεῖνʼ ὄχεα κεραΐλιζον, ex ejuſdem poetae Iliad. λ. 160. petita ſunt.

In Harmonide pag. 588: ὅτῳ δ' ἄρα σὺ ἤμελλες ἡμῖν φαίνεσθαι τῷ δικαίῳ λόγῳ, ὃν ᾧπερ τὸ κεφάλαιον ἀρετῆς ἁπάσης ὁ νόμος φασὶ, καὶ ὀρθὸς κανὼν τῶν τοιούτων. In hoc loco vertendo aliud egerunt interpretes. Salmurienſis: *Tu igitur nobis revera talis videri debebas, quoniam virtutis omnis caput es, ut ajunt, gnomon & recta regula.* Alii pejus. Laborat locus prava diſtinctione, quae ſic eſt emendanda: ὅτῳ δὴ ἄρα σὺ ἤμελλες ἡμῖν φαίνεσθαι τῷ δικαίῳ λόγῳ, ἐν ᾧ τὸ κεφάλαιον, ἀρετῆς ἁπάσης ὁ νόμος, φασὶ, καὶ ὀρθὸς κανὼν τῶν τοιούτων. *Tu igitur revera talis nobis eſſe exiſtimaris, nimirum princeps civitatis, quodque ſane praecipuum eſt, omnis virtutis norma, ut ajunt, & talium regula.* Κεφάλαιον inepte copulari cum ἀρετῆς, & omiſſa copula, & inepta ſententia oſtendit. Μέλλω eleganter hic eſt δικαιόζομαι exiſtimor, ita me comparo ut pro tali habear & exiſtimer, ut apud Homerum, quem Lucianus ubique ſequitur:

Καὶ γὰρ ἐγὼ πρὶν ἤμελλον ὀνήσασθαι ἄλοχόν τε εἶναι.
Ego quoque olim judicabar inter homines beatus eſſe.

Vbi Scholiaſtes: ἤμελλον, ἐφάνην, ἐνομιζόμην.

Ibid. pag. 589. Non intellexerunt interpretes haec verba, ὅτου ἀκριβὴς ὅρος τῶν ἡμῶν. οὐδὲν ἀμφίδοξον ἔτι, οὐδ' ὃς ἂν τὰ ἐκλεκτότατα ἀλλ' ἢ ἄριστα κρῖναι παιδείᾳ δικαίᾳ νομίζοιτο, σύμπα δίκαιον ἢ πάντων. Salmurienſis ſic tranſtulit: *Hic lucubrationum mearum exactus terminus. Non amplius eſt dubium, nec quiſquam ambiget, quin id omnium optimum juxta diſciplinas exiſtimari oporteat, quod tibi viſum fuerit.* ἢ πάντων omiſit in verſione. Cetera ſatis inſcite. Verte: *Hic certus meorum ſcriptorum ſcopus eſt. Nihil dubii reliquum, adeo ut nec in poſterum quiſquam dubitaturus ſit, ſit ne hoc omni eruditione refertiſſimum, quod tuum fert ſuffragium, an omnium.* Nimirum tuum ſuffragium mihi eſt & aliis etiam erit, inſtar omnium.

Pag. 592. In Scytha; Καὶ Δίρζῃ κεῖθι ὁ Τόξαρις πυθμένι, τῇ τε ἐπιγραφῇ γνωθὶ σεαυτὸν, εἰ καὶ μὴ πᾶσιν ἐφαίνετο. ἔτι καὶ μάλιστα & quae ſequuntur. Diſtingue, πᾶσιν ἐφαίνετο ἔτι, καὶ μάλιστα. *quamquam non integra nunc extet, & maxime.*

Pag. 593. ὁ Ἀνάχαρσις δὲ πόθεν ἂν σαφὲς ἴσχοι ὁμοίως τῆς ἄνω, ἐπεὶ μηδὲ ἑλλήνιζεν. verte: *Anacharſis autem unde cognoviſſet Toxaris*

po-

popularem ſuum eſſe, qui Graeco more veſtitus incedebat. deinde, ἀσίδηρον, ἤδη τωμύλον. verte *ſine ferro, & jam lepidum*, ſeu *elegantem, in alloquio blandum*, quales erant Attici; non *facundum*, ut interpres. conſuetudine Graecorum depoſuerat Toxaris illam auſteritatem & triſtitiam frontis & oris, quae Scythis propria erat, unde dicitur, σκυθρωπία. ἀσίδηρον autem dixit Toxarin fuiſſe, quia Scythae ſemper ferro ſuccincti erant: Toxaris vero Graecorum mores induerat, & palliatus incedebat, ſine acinace.

Pag. 594. Καὶ αὐτὸς ἔφη ἐκεῖθέν εἰμι παρ' ὑμῶν, Τόξαρις τὄνομα, ὃ δ' ἐπιφωνῶν, ὥστε καὶ ἐγγὼ ἂν σοι κατ' αὐτό. Cur in Latinis verſionibus praeteritur κατ' αὐτὸ? Videtur ſignificare *pariter. Non ſum ex illuſtribus natus, ut ego tibi notus ſim pariter*, ſicut tu mihi. εἰς αὐτὸ & κατ' αὐτὸ. ſaepe eſt *pariter, ſimul.*

Ibid. Οὐκοῦν, ἦδ' ὅς ὁ Ἀνάχαρσις, μαθητὴν σε ἴσθι με γεγενημένον, καὶ ζηλωτὴν δ' ἐρῶ. *Proinde, inquit Anacharſis, ſcias factum me diſcipulum tuum, tuique amoris aemulum.* Hic etiam in interpretatione ὅς omiſſum, nec poterat verti, niſi diſtinctio apponatur. οὐκοῦν, ἦδ' ὅς, ὁ Ἀνάχαρσις, μαθητὴν σε. *Ergo, inſit ille, Anacharſis ſcilicet, ſcito me tuum diſcipulum eſſe, & aemulatorem tui amoris.* Sic paullo poſt, pag. 595. Εὐφήμει, ἦδ' ὅς, ἐκείνῳ τε μίγιστα χαριεῖσθαί μοι δοκῶ. *Bona verba quaeſo, inquit ille, rem gratiſſimam me ei facturum puto.* Nihil apud Platonem crebrius, quam ἦδ' ὅς, *inquit ille.* Paullo poſt κατ' δαίμονα male vertitur *forte quadam*, cum ſit *bona fortuna, bonis avibus.*

Pag. 596. Προξενήσεις αὐτὸν, non ſimpliciter eſt, *ſuſcipies illum*, ut vult interpres, ſed *hoſpitio publico ſuſcipies illum, erit publicus ejus hoſpes, loca lautia praebebis*, ut Romani loquebantur.

Eadem pagina vitioſe legitur, &, ut vara ſequitur vibiam, vertitur inſulſiſſime hoc: καὶ πάντα τρόπον ἐπιμελόμενον, ὅπως ἥδιστα διατρίψῃ ἐν τῇ ἑλλάδι, *tum omne ſtudium adhibens, ut quam jucundiſſime in Graecia vivens renideret.* Quid eſt, *jucundiſſime renidere in Graecia?* Erratum leve mirum tot editoribus & interpretibus impoſuiſſe: lege ὅπως ἥδιστα διατείψῃ ἐν τῇ ἑλλάδι. *ut ſuaviſſime in Graecia aetatem ageret, ex animi ſententia viveret in Graecia.* Paullo ante pag. 594. οἴχεται εἰς Ἀθήνας, καὶ νῦν διατρίβει κἀκεῖ. *ivit Athenas, & nunc ibi habitat.* Sexcenties alibi. Saepe autem π & τ permutantur a librariis. Sic ſuperius pro δικαιοπῆ oſtendimus reſcribendum eſſe δικαιοτῆ.

Ibid. Ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι καὶ τοῦτο ὡς νομοθέτῃ ἐπείθοντο, ἐφίλουν, ὡς ἐκεῖνον δεικνύοντες. cur in verſione praetermittunt καὶ τοῦτο? Sic enim Salmurienſis: *Verum homines, ut legiſlatori parebant, ſic amabant, quos ille probaret.* Alius: *Verum hominibus & hoc moris erat, ut legiſlatori parebant, ſic amabant quos ille probaret.* Scribae cum in diſtinctione non nihil aberrarint, tenebras offuderunt interpretibus. Sic diſtingue, ἀλλὰ οἱ ἄνθρωποι, καὶ τοῦτο ὡς νομοθέτῃ ἐπείθοντο, ἐφίλουν ὡς ἐκεῖνος δεικνύοι, & verte, *homines autem, & in*

hac re tanquam legiſlatori ſuo obſequebantur, amabant quos ille probabat.

Pag. 598. Καὶ τὸ μὲν δεῖξαι τῶ λόγων ὑμῖν. eſt & *ſpecimen dare mearum orationum.* Sic ἀπόδειξις eſt ſpecimen. uſus etiam Petronius: *Rogo te, mihi apodixin defunctoriam redde*, hoc eſt, ede leve aliquod ſpecimen, ut recte exponit Ioannes Frid. Gronovius lib. IV. obſerv. c. 13.

Pag. 599. Diſtinguendum: κὴν ἐπισῶσιν χεῖρα τὴν χίερος, τοῦτο μόνον, κὴν σὺν ἴτ' ἀνδιάσιμα τὰ σά. *Manus protendenda eſt, hoc ſolum* ſc. ſi fecerit, *res tuae non amplius fluctuabunt.*

Ibid. Καί μοι ἤδη πιφωμένῳ τὸ πολλοστὸν τῶν τοιούτων εἰρηκίναι ἔδοξεν. ſic leges. vulgo male ἔδοξε, ſententia refragante. *Et mihi, jam experto vix milleſimam partem, quae illis inſunt, dixiſſe viſi ſunt.* ſc. πάντες, vel οἱ πολλοί, qui veſtras virtutes praedicabant.

In Libello, quomodo ſit conſcribenda hiſtoria, pag. 600. non longe a principio ſcribendum: Περὶ ᾧ τὴν ἱστορίαν τοῖς μὲ αἴμᾳ πολὺ ὦν ῥᾴων ῥυὴ, τοῖς ᾧ ἱδρὼς ἐπιζεύμβῳ πολύς, κὴν ὕπνος ἴλυσι τ' πυρετόν. Vulgo male πολὺς κὴ ὕτῳ, ἴλυσι, ſine ullo ſenſu.

Pag. 603. Τῶ μὲν καπνῶ, κὴ κύμβῳ, κὴ φορμίδι, ὅσα τῷ συγχαφεῖν ἔνεισιν, ἀνίξω ἐμαυτὸν ὦ ποιῶν. Vere Mſ. τῷ συγχαφῆ. *a fumo, fluctibus, & curis, quibus tenetur ſcriptor* ſc. hiſtoriae, *abſtinebo.* Et ſic interpretes tranſtulerunt, ac ſi legiſſent συγχαφεῖ.

Pag. 606. Ἐπ' ἀνθερίκων ἄκρων θύσαιμὶ κὲ ἀναῤῥάσσειν. Alluſit ad locum Heſiodi, qui apud Euſtathium, ex libris perditis, habetur:

Ἄκρον ἐπ' ἀνθερίκων καρπὸν θέει, ὠδὺ κατάκλα.
Ἀλλ' ἐπὶ πυροφόροιο ἀλωῆος δρομάσσας πόδεσσι.
Super ſummum ariſtarum fructum cucurrit, neque fregit.
Sed ſuper triticearum ſpicarum cacumina currebat pedibus

Vbi notandum vox πυροφόρος, ignota Lexicographis. Vſus eſt etiam Lucianus hoc loco in Tom. II. in dialogo pro Imaginibus. Statim, ὁπόταν ὁ Ζεὺς, eſt ex Iliad. Θ. Mox; μέγα τοίνυν, μᾶλλον πὸ καὶ μέγα τοῦτο κακὸν, εἰ μὴ εἰδείη τις χωρίζειν τὰς ἱστορίας, κὴ τὰ ποιητικῆς, ἀλλ' ἐπεισάγειν τῇ ἱστορίᾳ τὰ τ' ἱστορος κομμώματα. Latinus interpres: *Magnum igitur, imo pluſquam magnum hoc malum, ſi quis neſciat ea quae hiſtoriae, & poëtices ſunt propria ſeparare, ſed introducat in hiſtoriam alterius ornamenta, fabulam nimirum & laudem, eoſque qui his inſunt exceſſus.* Non damno hanc lectionem, neque verſionem. ἱστορος ſc. ποιητικῆς. Excerpta tamen mea cum Anglicano codice ſcribunt τὰ τ' ἱστορος κομμώτα. *meretricia lenocinia, fucos mercticios*, ſic vocat in hiſtoria poetarum fabulas, laudes & hyperbolas. ideoque in ſequente periodo, dicit hoc idem eſſe ac ſi athletam robuſtum quis ἀλουργίσι ῥοδοδάκτοις, κὴ τῷ ἄλλῳ κόσμῳ τῷ ἑταιρικῷ, *induat purpureis veſtibus & alio meretricio ornatu.* in verbis praecedentibus dixit ἂν εἴ τις ἀθλητὴν τ' καρτερῶν τύπων κὴ κομιδῇ σφύσιον. *ſi quis athletam validum ac vehementer robuſtum.*

ſic fu-

ſc. fuco expoliat. πρίσται ſunt ex robore quaſi concreti, quos Germani & Belgae vocant boom-ſtarcke mannen.

Pag. 607. In Mſ. hic locus ſic legitur. ὅσοι δ' οἴονται καλῶς ἀξιοῦν, εἰς δύο τιὼ ἱστορίαν, εἰς τὸ πέρπνον καὶ χρήσιμον, κιβδήλῳ τῇ ἀληθείᾳ χρώμενοι, καὶ ἀξιοῦντες εἰκοτολογεῖν καὶ τὸ ἐγκώμιον εἰς αὐτὼ, ὡς περπνὸν καὶ διήγημα ἦν, τοῦτον δυτυχεῖν ὁρᾶς ὅσον πέλαθεν ἡμαρτηκώς, πρῶτον μὲν, ὡς ἔφημεν, κιβδήλῳ τῇ ἀληθείᾳ χρώμενος. ἐν γὰρ ἔργῳ. quod nec praetereundum, nec rejiciendum exiſtimo.

Sequitur pag. 608. non longe poſt: καὶ τοίνυν ἡ ἱστορία, εἰ μὲν ἄλλως τὸ πέρπνον παρεμπορεύσοιτο, πολλοὺς ἂν τοὺς ἐργάζους ἐπισπάσαιτο. interpres Salmurienſis: *Proinde hiſtoria ſi jucundum auctarii vice haberet, multos, a quibus ſcriberetur, alliceret.* Inepta ratio. Non plures invitarentur ad ſcribendas hiſtorias, de hiſtoricorum enim multitudine conqueritur, ſed ad legendas. Hiſtoriae enim illae, quae poſthabito vero ſoli ſtudebant jucundo, ludibrio & taedio gravibus viris erant, & a nemine legebantur, niſi mulierculis & adoleſcentibus, ut hac tempeſtate, Romanenſium, ut vocant, fabularum ſcriptores. Verum hujus loci ſcripturam nobis ſervavit codex Anglicanus, apud Bourdelotium, & excerpta noſtra, in quibus ἐργαστὰς legitur, quod pro ἐργάζους reponendum. Et ſic legiſſe videtur Micyllus ut ex verſione patet: *Quare hiſtoria ſiquidem obiter & velut auctarium jucunditatem additam habeat, complures amatores ad ſe allicit.* Paucis verbis interpoſitis, male ſcribitur & intelligitur hic locus: ἴσῃ καὶκεῖνο εἰκὸς ἄξιον, ὅτι ἐδὲ πρπὸν ἐν αὐτῇ τὸ ἡμιδεῆ μυθῶδες, καὶ τὸ τῶ ἐπαίνων μάλιστα σφόσοντες, παρ' ἐκάτερον τοῖς ἀκούουσιν ὦ, μὴ τ' συρφετὸν καὶ τ' πόλυν δῆμον ἐπινοοῦσι, ἀλλὰ τὺς δικαστικῶς, καὶ νὴ Δία συκοφαυλικῶς σφόσιν γε ἀκροωσαμένους. Vertunt: *Hoc quoque dici meretur, rem valde fabuloſam, quodque in laudem maximopere inclinat, utrinque audientibus non eſſe jucundam, dum non de faece hominum & promiſcua plebe hoc intelligamus, ſed de iis, qui judicantium, ac per Iovem, ſycophantarum more auſcultant.* μὴ ponitur quidem non nunquam pro *niſi*, ſed in hac notione non memini infinitivum ſequi: παρ' ἐκάτερον ἀκούοντες, interpretantur, *utrinque audientes*, quod quid ſit non intelligo. Mſſ. recte: παρ' ἐκάτερον ἀκούοντα, ὦ μὴ τ' συρφετὸν καὶ τ' πόλυν δῆμον ἐπινοεῖ. *in utroque*, vel *in utrovis eorum*, (fabulis ſc. nimiis, & operoſis laudibus) *audientibus, non eſſe jucundum, ſi non faecem plebis & vulgus cogitet, ſed eos.* τὸ τῶ ἐπαίνων μάλιστα σφόσοντες, ſunt *laudes nimiae, quae offendunt audientis animum.* ſic σφόσιν λέγειν apud Diod. Sic. ea dicere quae ingrata ſunt, & indignationem movent.

Pag. 610. Καὶ σὶ ἦ ὅπως Ἀρεσθῆναι, τοιαῦτα ὑπὲρ ἐμᾶ μονομαχήσας, καὶ ἐλέφαντας ἐν ἀκοντίῳ φονεύσας. Scio ut defendi poſſit haec ſcriptura, verum perſuaſum tamen habeo Lucianum ſcripſiſſe, καὶ ἐλέφαντας ἑνὶ ἀκοντίῳ φονεύσας. *una ſagitta elephantes interficientem.* quod & Mſ. prae ſe fert, ut nunc deprehendi, cum haec ex meis ſchedis,

in quas ante viginti quinque annos has conjecturas inſcripſeram, excerperem, ut dubium nullum reliquum ſit, vere me conjeciſſe.

Ibid. Οἴονται γὰρ ἄμεινον ἴξειν τὸν ἵππον, ὦ ὑγρφοὺς πώπως ἐρύθημά τι πλεῖον ἐπανθήσῃ, καὶ τὸ λεύκον ἐγκαταμίξῃ πολὺ τῷ φαρμάκῳ. Recte interpres: *Arbitrantur enim melius ſe habituram faciem, ſi pictor illis plurimum ruboremillinat, & pigmento multum candoris admiſceat.* Sed pro ἐπανθήσῃ ſcribendum ἐπαλθήσῃ. Accedit proxime liber Anglicanus, quem vidit Bourdelotius, qui legit ἐπάλθισεν. Ἀνθίζειν & ἐπανθίζειν eſt pingere, floridis coloribus inficere. Herodot. Clejo, ἠνθισμένοι φαρμάκοισι σωμαχαῖνες *propugnacula picta variis coloribus.* Noſter inferius in hoc ipſo libro: Οἱ ὦ ἐπλασίεον μόνοι, καὶ ὄφεον τὸ ἐλίφαντος, καὶ ἴξειον, καὶ ἐκόλλων, καὶ ἐῤῥύθμιζον, καὶ ἐπάνθιζον τῷ χρυσῷ. *Illi vero tantum formabant & ſecabant ebur, & poliebant, & conglutinabant, & concinnabant, & auro inducebant.* Sophoc. οὐ γάρ σε μὴ γνῶσιν ὧδ' ἠνθισμένον *Te enim non cognoſcent ſic coloratum.* Syneſius: καὶ οὕτως ἐπανθεῖ μοι τῷ παρειᾷ ἐρύθημα. *& ſtatim mea gena rubore perfundebatur.* Ἄνθος ſaepe eſt color. ἄνθη τῶν οἰκῶν ſunt picturae Philoſtrato. Heſych. ἄνθη χρώματα. Moſchopulus τῶν ὀνομάτων Ἀττικῶν συλλογῇ. λέγει δὲ τὸ βαπτὸν ἄνθος λίγυπτοι ἄνθος τῷ μεταφορᾷ τὸ χρῶμα. ὡς καὶ ὁ τοῦ φιλοσράτου τῆς τῶν ἰδὴς ἄνθει βαίνουσα, ἤγουν τῷ χρώματι. ἔστι δὲ ἴδη βαπτὴ πῆς. κροκὼ λέγῃ ἄνθεσι πήνας παρ' ὁμηρίδῃ. Sic legenda ſunt haec verba. Locus Euripidis eſt in Hecuba v. 468.

Ἐν κροκέῳ πέπλῳ
Ζεύξομεν ἅρμασι πώλους
Ἐν ποικιλλαίσι ποικίλ-
λουσ' ἀνθοκρόκοισι πήναις.

Vbi interpretes peſſime: *in crocea veſte jungam currui equos, in artificioſis variegans croceo flore decoris tapetibus?* Ἀνθόκροκοι πῆναι ſunt fila variis coloribus tincta, licia diverſorum colorum. Πῆναι μίτοι, κρόκη, ſubtemen, fila. χρυσόπηναι veſtes aureis filis pictae, Virgil. *picturatae auri ſubtemine veſtes.* Reſtituenda eſt haec vox Polluci lib. x, c. 10, ubi recenſet vocabula ad lanificium & textrinam pertinentia: καὶ πήνη ἡ πηνίον κατέχειν, κατατείνειν. Interpres: *peram fuſum ducere, deducere.* Quid lanificio cum pera. lege πῆνα. Euripides autem ſic vertendus: *In crocea veſte jungam currui equos, artificioſis pingens diverſicoloribus filis.* Ἐν ποικιλλαίσι ποικίλλουσι ποικίλλουσι ποικιλλαίσιν. eſt pro ἐμποικιλλουσι ποικιλλαίσιν.

Pag. 612. Καὶ τὸν λόγον ὡς εἰκὸς ἦν, σὺν τῷ ἑαυτοῦ ὀνόματι ἄρξασθαι, χαριεστάτῳ λόγῳ ἀπασῶν, καὶ θυμοῦ δ' Ἀττικοῦ πνέοντα. Interpres: *Cum ſuo nomine principium duxit ut ille, feſtiviſſimum illud principiorum omnium, animumque Atticum ſpirans.* Inepte animus Atticus tribuitur exordio. Lucianus ſcripſit, χαριεστάτῳ λόγῳ ἀπασῶν, καὶ θύμον δ' Ἀττικὸν πνέοντα. *elegantiſſimum omnium exordiorum & thymum Atticum redolens:* hoc eſt Atticam elegantiam. ut dudum emendandum oſtendi in lectionibus Heſiodeis. Pertinet huc quod Phi-

Philostratus minor lib. 11. εἰκόνων de Pindaro prodidit: Αἱ ἔλιτται μειρακίζουσαι τὸ παιδίον, ἐπιβόμβησι τὸ μέλι, καὶ τὸ κέντρον ἀνίλκουσαι, δέδιά σε ἐγχειμήσωσιν, ἐξ ὑμήττου πάχα ἥκουσι, καὶ λάτιτα πεφῶν καὶ ἀοιδίμων Ἀθηνῶν. καὶ γὰρ τοῦτο εἶμαι αὐτὰς ἐνσπεῖσαι Πινδάρῳ. *Quae vero intus apes sunt infantem curant, labris mel infundentes, aculeosque, ne puerum laedant, contrahentes. Ex Hymetto fortasse veniunt, & pinguibus inclytisque Athenis: hoc enim ipsum puto Pindaro instillasse.* mel nimirum Hymettium.

Pag. 612. Καὶ γὰρ καὶ κ τοῦτο ἐπιεικῶς πολὺ νῦν ἐστ. τὸ οἰεσθαι τοῦτο εἶναι τοῖς Θουκυδίδου ἑοικότα λέγειν, εἰ ὀλίγον ἐπιστρέψας, τὰ αὐτὰ ὁμοίως λέγει τοῖς μικρὰ κἀκεῖνα, ὡς καὶ αὐτὸς ἂν φαίης. ἐ δὲ αὐτῷ τῇ Δία κἀκεῖνα ὀλίγου δεῖν παρέλιπον. Salmuriensis: *Nam rursus abunde illud suppetit, putare hoc esse Thucydidi similia dicere, si parum reveritus; ea quae sunt ipsius, diceret quispiam, parva & illa, ut ipse dixeris etiam. Non ob eam causſam per Iovem, & parum abfuit quin illa praetermiserim.* Ecquid poterat monstrosius? Est ne qui intelligat, quid interpres sibi velit. In Graecis verbis nihil est quod paullo humaniorem moretur. Illorum vero haec est sententia: *Et hoc namque valde frequens nunc est, quod putent Thucydidem egregie se referre, si quis paullulum mutatis Thucidideis quis dicat, & illa quidem parva, ὡς κ αὐτὸς ἂν φαίης*, hoc est, *ut ipse fatearis. Et ista, per Iovem, parum abest, quin omiserim.* Est hoc genus loquendi, ὡς καὶ αὐτὸν ἂν φαίης, Thucydidi frequens, quod illi stulti imitatores, servum pecus, saepius inculcabant, aliaque, paucis immutatis, quod & avorum nostrorum memoria in illis, qui Ciceroniani volebant videri, non raro fuit exagitatum ab iis, qui veram Ciceronis imitandi rationem tenebant.

Pag. 613. De illo qui nudos belli illius commentarios ediderat, perinde ac si nauta aut caupo annotasset, quae in castris essent gesta: πλὴν ἄλλα μετριώτερός γε ὁ ἰδιώτης οὗτος· ἐμοὶ γοῦν, αὐτὸς μὲν αὐτίκα δῆλος ἦν, οἷος ἐμοὶ, ἄλλῳ τέ τῳ τις χαρίεντι, καὶ δυνησομένῳ ἐσόδιον μετασχεῖσθαι πανικάς. Interpres: *Verum modestior est hic privatus, qui qualis sit, statim apparuit, atque alteri cuipiam, qui sit gratus, & historiam possit aggredi, materiam subministravit.* Num ὁ χαρίεις est gratus? nugae. οἱ χαρίεντες Graecis sunt homines docti, politi, elegantiore doctrina exculti. Sic οἱ χαρίεντες apud Aristotelem frequenter opponuntur, τοῖς πολλοῖς, plebi, sive indoctis, idiotis. οἱ χαριέστατοι τῶν ἰατρῶν apud nostrum alibi *doctissimi Medicorum.* Dein pro πανικῶς legendum ex Mſ. σοφιστικῶς, eleganter. Sic igitur hunc locum verte: *Verum modestior est hic inerruditus scriptor, qui statim qui sit ostendit, (sive cur sic scripserit, prodit) alii doctiori, & qui par sit historiae scribendae, materiam praebuit.* quod & Ciceronem, in commentario sui consulatus, & Iulium Caesarem in commentariis de bello Gallico & civili secutos esse veteres referunt. σοφιστεῖν est eleganter in alicujus gratiam laborare, operam alicui rei navare alterius commo-

do, iemand voor toeschriben / ut eodem modo loquuntur Germani & Belgae. quae notio hujus vocis a Lexicorum scriptoribus non fuit observata. Paullo post Tragicam inscriptionem librorum vocat, plenam tumoris, & fastus, cum quis magnifica nomina sibi & libro imponit. Τοῦτο μόνον ἠπατημένῳ αὐτῷ, ὅτι ὅπως ἐπίγραψε τὰ βιβλία τραγικώτερον, ἢ κῦ τῷ τὸ συγγραμμάτων τύχῃ, Καλλιμόρφῳ ἰατρῷ ἢ τὸ Κοντοφόρων ἵππης ἱστοριῶν Παρθενῶν. Tragicam inscriptionem vocat, quod suo nomini Καλλιμόρφῳ adjecerit ἰατρῷ ἢ τὸ Κοντοφόρων ἵππης, quia hoc & a veterum consuetudine est alienum, & fastum prae se fert quendam Tragicum, hoc est qualis Regibus in Tragoediis tribuitur. Inde illud Satyrici: *Grande Sophocleo bacchatur carmen hiatu.* Sic inferius pag. 17. Καὶ μὲν κῦ ἄλλης ἴδοις ἂν τὰ μὲν σφόδρα λαμπρὰ, κῦ τραγικὰ, καὶ εἰς ὑπερβολὴν μεγαλοφρονοῦς. *At vero alios etiam reperias, qui procemia splendida, tragica, & summopere prolixa scribant.* Quid si Lucianus vixisset nostro tempore, & vidisset & inscriptiones librorum portentosas, nihil non grandibus verbis promittentes, & auctorum magnifica nomina, non uno versu contenta, ut miser Callimorphius prae his sit modestissimus, quantum nigri salis illi fuisset perdendum, ad hanc insaniam emendandam. Cum dicit κοντοφόρων ἢ ἵππης subauditur τάξεως, centuriae sextae hastatorum medicus. τάξις est centuria, ut *ordo* apud Latinos. Hinc *ordinis ductor* centurio. Justin. *Ordines nemo nisi sexagenarius duxit.* Duae τάξεις erant σωπυγμαι, hoc est manipulus, τάξις non est legio, ut Latinus cepit interpres.

Pag. 615. Γοργὼν ἐπὶ Ϝ ὀμφαλῷ Ex initio Iliad. λ. ubi Agamemnonis clypeus sic describitur.

Ibid. Καὶ ζωὴ ἰοχεαίρης. Mss. ἠεροειδὴς. male, vide Hom. Il. λ. v. 27.

Pag. 616. Procul dubio recte Mss. Anglic. & noster: κῦ ὡς ἐμοῦ σοῦ μόνου Περσέως Ϝ γραπτοῦ, ἐπτὰ κῦ ἕκατον τῶν πολεμίων ἀπέκτονον, aut ut meus liber, ἐξέθανον. sic mox iidem codices Κρόνιον, non κρόνον. Illo enim exprimere Graece voluit *Saturninum*. κρόνος enim non *Saturninus*, sed *Saturnus*.

Pag. 617. Ἐλέλιξε δ' ἡμιχανὴ, & τὸ τεῖχος ὃ πολὺ μεγάλως ἐλέλιπτο, ut & sequentia sunt verba Homerica.

Ibidem castigat scriptorem historiae, qui alibi multa poetica, alibi plebeia & barbara vocabula suae intexuerat historiae. Inter plebeia etiam est τὰ ἐγχρήζοντα. sed locus ille sic videtur esse interpungendus & corrigendus: καὶ οἱ γραπτοὶ πρόσχαρτα τὰ ἐγχρήζοντα, κῦ ἤδη λελιμμένοι καὶ αὐτὰ ἐμένοντο. *& milites emebant sibi victum, & lauti illis indulgebant.* ἐγχρήζοντα Ciceroni & Tacito sunt *utensilia, copiae victui necessariae.* sed Graecum vocabulum apud nullum bonae notae scriptorem invenies. Paullo ante πλουσίως ἐνόμιζε, non *inopia multa infarta*, ut stulte & sine sententia vertit interpres, sed *mendicis convenientia*, aut, ut Seneca loquitur, *verba ad summam cavcam spectantia.*

Pag.

Pag. 619. Νὴ Δία καὶτοῦτο πιθανὸν ἦν καὶ Σεβηριανῷ ὁ αὐτὸς ἐκεῖνο εἰπὼν ἐπομόσαι μᾶλλον, ἢ μὰ τὸν ἀκούσας τινὸς τῶν ἐξ αὐτοῦ τὰ ἔργα ἀφανισθέντων. Salmurienſis: *Quin & illud per Iovem admodum credibile idem dixit de Severiano, appoſito juramento, quod audiviſſet ex aliquo eorum, qui ex eo ipſo opere aufugerant.* Nihil dicam de voce barbara in verſione *juramento*, pro quo Latini dicunt *jure jurando*. Ἐξ αὐτοῦ τὰ ἔργα, non eſt *ex ipſo opere*, ſed *ex illo ipſo proelio*. Thucyd. lib. 5. & Lucianus in hoc ipſo libello p. 623. αὐτῷ ἔργῳ *in ipſo proelio*. ſaepe ἔργα. κατ' ἐξοχὴν *proelium*, *bellum* notat. τρωϊκὸν ἔργον Arriano eſt *Trojanum bellum*. Et ſic accipiendum in illo notiſſimo verſu Homeri: Μύθων ῥητῆρ' ἔμεναι πεκτῆνά τ' ἔργων. *Verborum oratorem eſſe, actoremque rerum.* Phaenicem ait Achillem docuiſſe pacis & belli artes, ut diſertus eſſet in concionibus, rebus vero gerendis ſtrenuus, & manu fortis. Apud eundem πολὺς ἐργὼς eſt fortis, ſtrenuus,

Κάτθαν' ὁμῶς ὀτ' ἀεργὸς ἀνὴρ, ὅτε πόλλα ἐοργώς.

Occidit tam ignavus, quam fortis. Iliad. ψ, cum Patroclum ſepeliiſſent, λαοὶ δ' ἐπὶ ἔργα πέσοντες. Euſtathius δηλαδὴ ἐν πολέμῳ. ὥσπερ φησὶ μέγα ἔργον ἄρηος. Sic Latinis *res gerere*. Horat.

Res gerere & victos oſtendere civibus hoſtes
Attingit ſolium Iovis.

Pag. 621. Sicut ἐπαινοῖ, ſic & ἐξηγεῖτο legendum.

Ibid. Ex Mſ. ſcribend. καὶ ὁ ξωμαστὸς συγγραφεύς, ἀφεὶς τὰς δυσφήμους γηγενείας σφαγὰς τοσαύτας, καὶ ἐπιλάσεις, καὶ συοδιὰς ἀναγκαίας. *Et divinus ille ſcriptor praetermiſit tantas ad Europum ſtrages, & impreſſiones, & foedera neceſſaria.* In vulgatis ἐπιλαύσεις. Sed ἐπιλαύνειν, eſt *impreſſionem facio, incurro.* ut ſtatim pag. 623. καὶ πόρρωθεν ἐπιλαυνόντων δίος ἐμπροσθεν. & procul *advenientibus terrorem incutere.* & pag. 626. ἢ πῶς δίξονται τῶν ἐλεφάντων ἐπίλασιν, *quomodo elephantum incurſus excipient.*

Ibid. De alio inepte hiſtoriarum ſcriptore, qui dracones ſigna militaria Parthorum, tradiderat fuiſſe ingentes ſerpentes vivos pertices alligatos, qui in proelio in hoſtes immiſſi magnam ſtragem ediderint; Ἀμέλει πολλοὺς τῶν ἡμετέρων ὅτι κατεσθῆναι. καὶ ἄλλους περιερρῆχθαι αὐτῶν ἀποπνιγῆναι, καὶ συγκλασθῆναι. Interpres: *Nimirum multos noſtrorum ita devoratos eſſe, alios vero ipſis transfixos fuiſſe, necatos, & confractos.* Quid eſt *alios ipſis transfixos?* ſcribe: καὶ ἄλλους περιερρῆχθαι αὐτῶν. *alios fuiſſe ſpiris involutos, & ſic ab ipſis eliſos, & contritos.* περιερρῆχθαι, Virgilio eſt *ſpiris ligari*:

Tela ferentem
Corripiunt, ſpiriſque ligant ingentibus.

Pag. 624. Alium fatuum & inſulſum ſcriptorem irridet, qui promiſerat ſe res in India geſtas & expeditionem per Oceanum deſcripturum. Subjicit: καὶ οὐχ ἑκανοῦσθαι τοῦτο μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ περίοικον τῆς Ἰνδικῆς ἤδη σωπήσασθαι, καὶ τὸ πέρην τάγμα. Καὶ οἱ κελλοὶ, καὶ μαύζαι μῆλα, & quae ſequuntur. Vertunt: *Neque tantum hae ſunt*

promiſſiones, ſed Indicae hiſtoriae, procemium jam eſt compoſitum, & ordo tertius. Et Galli, parſque exiguſa Maurorum. &c. Quis eſt ille *tertius ordo?* Nemo dixerit. Prava diſtinctio hunc quoque locum foedavit, & interpretibus fraudi fuit. Si ſic interpunxeris, facilis erit explicatu: Καὶ οὐχ ὑπολείπεις τοῖσι μέσον, ἀλλὰ τῷ τὸ ἀντίκειμενον ἤδη συντέτμηται. Καὶ τὸ τρίτον τάγμα, καὶ αἱ πλατεῖ, καὶ μαύρων μοῖρα. *Neque tantum haec ſunt promiſſa, ſed Indicae hiſtoriae procemium jam eſt ſcriptum. Et tertia legio, & Gallia, & Maurorum exigua manus, Indum fluvium trajecerunt.* τάγμα Graecis ſaepe eſt *legio.*

Pag. 625. Εἴγε ἀληθὲς ἐκεῖνό φησιν ἡ Διαλεκτική, ὡς τῶν ἀμέσων ἡ ἀναίρεσις ἄρσις, τὸ ἕτερον πάντως ἀνταναιρεῖ. Obſcure vertunt interpretes: *ſi modo verum eſt quod Dialectica tradit, nimirum eorum, inter quae nullum eſt medium, altero elevato, alterum deprimi: ἀνταναιρεῖν*, non eſt *deprimere.* Vertendum eſt: *contrariorum inter quae nihil medii intercedit*, ſive, ut nunc loquuntur in ſcholis dialecticorum, *immediatorum ſublato uno neceſſario ponitur alterum.*

Pag. 626. Εἰ δὴ ἔστι τις ἐν ὁ τῆς μωρίας ἐφωδεὺς & quae ſequuntur uſque ad Στρατονίκης ἐκείνης, nullus dubito quin ſint ὑποβολιμαῖα, & margini a magiſtro adſcripta, ad Perdiccae nomen, quibus inquirebat, num hic eſſet ille Perdicca, ſic enim vertendum εἰ δὴ ἔστι & ut apud Latinos quoque, *viſum ſi domi ſit*, pro num domi ſit, qui amore novercae correptus fuerit. Haec poſtea *in* ipſum contextum irrepſerunt. Nihil enim faciunt ad rem, de qua hic loquitur. Agit enim de Perdicca illo tempore noto, qui propter imbecillitatem aut aliud corporis vitium parum erat aptus ad artes athleticas. Verba, quae in eadem pagina praecedunt, obſcurius verſa ſunt: ἀλλά μοι τὸ τῆς τέχνης, καὶ τὸ τῆς συμβούλης χρήσιμον, οὐκ εἰς ποίησιν ἢ ὠφελείαν, ἀλλ' εἰς χρῆσιν αὐτῶν τὴν ὠφέλιμον. *Verum artis & conſilii haec eſt utilitas, ut non ſuppeditent ea, quae adſunt, ſed ut illis convenienter uti doceant.* Nemo intelligit, quid haec ſibi velint, *ut non ſuppeditent ea, quae adſunt.* Melius vertas: *verum artis & conſilii haec eſt utilitas, non ut efficiat illa quae inſunt, ſed ut iis recte quis utatur.* hoc eſt, quae ab arte proficiſci poſſunt & conſilio utilia ſunt non ad illa efficienda, quae in homine ſita eſſe debent, nimirum ingenium & prudentiam; nullius enim ars & diſciplina poteſt hominem ſtupidum & hebetem ingenioſum reddere: ſed ut quis facultatibus, quas natura in illum contulit, recte utatur. Inde ſequitur illa ſimilitudo de palaeſtritis, qui Perdiccam imbellem promittant ſe arte Olympionicam reddituros parem praeſtantiſſimis & robuſtiſſimis athletis.

Pag. 627. Ἀγλωσσία eſt in his verbis, ſi interpretere, ut editores interpretati ſunt: Καί τοι εἰ δή ἀν φαίης ἀσαφὲς δὴ καὶ σύνετον εἶναι τὸ τέχνης, καὶ διδασκαλίας, ὧν ἀγνοεῖ. ἐπεὶ καὶν οὐδὲν ἐμὲ μὴ μωρὸν καὶ ὕλαϊ, καὶ πάντα ἐπίσταμαι. τῶν δὲ μὴ μωρῶν οὐκ ἄν τι αὐτῶν χειρο-

γη-

γήσειεν. ὑποδείξαντος δὲ πως μᾶλλόν τι ἂν μισθοῦ, καὶ οὐ μισθαχθείσαιτο ἐφ' αὑτῷ. *Neque enim dixeris eum qui fuerit intelligentia praeditus, arte & doctrina earum rerum, quas ignorat, opus non habere: quoniam si absque doctrina citharam pulsare & tibia canere posset, etiam omnia sciret. Nunc autem non edoctus nihil eorum manu pulsare posset: sed docente aliquo facillime disceret, & recte per se ipsum administraret.* Sed quae haec est ratio, qui absque doctrina citharam pulsare posset, & tibia canere posset, etiam omnia sciret? ἐπὶ hic est *alioquin*, ut frequenter apud Platonem, id quod dudum a doctis est observatum. Sic autem vertendus hic locus: *Neque enim dixeris, eum qui ingenio praeditus est, arte & doctrina rerum, quas ignorat, non opus habere. Alioquin qui non didicisset, citharam pulsaret, & tibia caneret & omnia sciret. Nunc vero qui non didicit, haut quaquam aliquid ex iis tractet: monstrante vero aliquo facile & addiscat, & per se ipse exerceat.* Alioqui, inquit, homo ingeniosus & sollers facile, quamvis illa non didicisset, cithara & tibia caneret. Non longe post tradit historicum debere esse ingenio militari, sed una etiam civili prudentia, & peritia imperatoria. Hoc enim volunt illa verba: καὶ γνώμῃ στρατηγικῇ, ἀλλὰ μὴ τῇ πολιτικῆς καὶ ἐμπειρίαν στρατηγικὴν ἔχων. male interpretes. sicut & mox pag. 628. πῇ τὸ ἐξιλαύσειεν, ἢ ἐφιλαύσειεν, male vertunt: *quomodo equum emittere, quid obequitare*, cum sit, *quomodo equitatu erumpere*, aut *illo circumire*, seu *circumvenire* sc. hostilem exercitum.

Pag. 628. Οὐδὲ ἡ σύμπασα πόλις ἡ Ἀθηναίων, ἣν τὰ ἐν Σικελίᾳ πρᾶγμα ἔσεσε, καὶ τὸν δ' Δημοσθένην λαβεῖν, καὶ τὸν Νικίαν πολιτῶν. Discrepant haec ab aliorum scriptorum sententia. Thucydides & Plutarchus narrant utrumque a Syracusanis interfectum. Iustinus vero lib. IV. ait Demosthenem sibi ipsum intulisse manus, Niciam vero captum. sed vide Plutarchum in Nicia.

Pag. 630. Rectius vertas πῆχυς εἷς, καὶ μέτρον ἀκριβὲς, *una norma, & mensura certa.* non ut interpretes, *una ulna.*

Pag. 632. Εὐχρῆτος τοῖς ἐν πόλεσι, vertunt: *rebus civitatis recte uti possent*, cum sit, *bene rempublicam gerere.*

Ibid. Improbat in historico inter alia τὴν ἀγκύλην τῆς ἐπιχειρήσεως, scilicet ἑρμηνείαν. interpres: *argumentationibus rotundam.* At hoc laudem meretur. Verte: *tortuosam argumentationibus.* in eadem periodo πρωϊδῶς ἐξηγμένος, non est *admodum acuminatus*, ut ineptissime interpres, sed *valde concitatus*, ut solent oratores esse. Ex Alcidamante refert Aristot. III Rhet. c. 3, inter frigida dicta ἀκεφάλου τῆς Αἰσχύλου ὀργῆς πεπηγμένον. *mera animi ira incitatum.* Frigus est in ἀκεφάλου ὀργῆς. Nec sequentia verba ceperunt interpretes. Καὶ ὁ μὲν νοῦς συνεχὴς ἦν, καὶ πυκνός, cum illa vertunt: *sententiae autem inter se cohaerent, ac solidae sint*, per quam absurde. Cum sit: *sensus sit sibi consonus*, (hoc est, qui sibi ipsi

non

non repugnet) *& ſapiens*, hoc eſt, varia rerum cognitione & ſcientia velut denſus.

Ibid. Λέξις πολιτικὴ recte Micyllus vertit *dictio civilis*, ſeu politica, quali utuntur in comitiis, in concionibus, in ſenatu, in judiciis viri qui in republica verſantur. Seneca Controv. 8, lib. 1. *dixit rem paullo elatiorem, quam preſſa & civilis oratio recipit.* Hermogenes tribuit Demoſtheni inprimis Politicam dictionem, lib. 1. Περὶ ἰδεῶν lib. 1. c. 1. Ὁ τοίνυν Δημοσθένης, ὅ, τι μὲν μέγιστον ἦν, τὸ πολιτικὸν ἠκριβωκὼς, τὸ μὲν, ὡς ἀφ' ἁπάντων ἦκε πάντα χωρὶς μίξεσι. *Demoſthenes, id quod praecipuum fuit, cum accurate genus orationis politicae excoluiſſet, omnia quoque genera exequitur: ubique ea miſcens.* De politico hoc dicendi genere multis accurate agit Hermogenes in libro ſecundo cap. 10 & ſequentibus. Ei opponitur σοφιστικὴ καὶ λογογραφικὴ λέξις, ſcholaſtica, & declamatoria dictio, ab ea quoque Hermogenes diſtinxit ἀγωνιστικὴν καὶ πανηγυρικὴν, forenſe & panegyricum, quod tamen quomodo πολιτικῷ miſceatur pulchre docet.

Ibid. docet figuris non moleſtis orationem ornandum, ἐπὶ τοῖς κατηρτυμένοις τὸ ζωμὸν ἐπιχύτας λαμπαίνῃ τὸν λόγον. Micyllus vertit: *quoniam perinde ut jus aliquod orationem quoque recte conditam habere debet.* quam longe a Graecis abit. Benedictus: *ſiquidem illud orationem condimentis ſimilem reddit.* Nequaquam. Oratio cibo debet ſimilis eſſe, non condimento. Condimentum autem cibum reddit gratiorem. Illa condimenta ſunt figurae, quae debent eſſe ἡδύσματα non ἰδίσματα, ut ſuperius docuit. Vertendum igitur: *ſiquidem ſuam orationem reddet ſimilem juri bene condito*, aut *ſuos libros.*

Pag. 633. Vbi oſtendit quando & quomodo hiſtoricus poſſit poëticis locutionibus & dicendi generibus uti, ut quam conſiderate illis utendum ſit, cum utitur: Κίνδυνος γὰρ αὐτῇ τότε μέγιστος ἀφαιρεθῆναι, καὶ κατενεχθῆναι εἰς τὸ τῆς ποιητικῆς κορύβαντα. Interpretes: *Periculum enim eſt, ne, quod maximum eſt, de ſtatu mentis emoveatur, & in iſtum Corybantem poëtices impingat.* Iſta verba: *quod maximum eſt* frigent hic, ſi quis accuratius ea inſpiciat. Exiſtimo ſcripſiſſe Lucianum: Κίνδυνος γὰρ αὐτῇ τότε μέγιστος ἀφαιρεθῆναι, καὶ κατενεχθῆναι εἰς τὸ τῆς ποιητικῆς κορύβαντα. *Periculum tunc maximum eſt, ne mente moveatis, & corripiaris enthaſimo poëtico.* Κόρυβας hic κορυβάντισμος, ἐνθουσιασμός. Sequitur ſtatim: Ὥστε μάλιστα πειστέον τηνικαῦτα τῷ χαλινῷ, καὶ σωφρονιστέον, εἰδότας ὡς ἱππορροφία τις καὶ ἐν λόγοις πάθος ἐμμελὲς γίνεται. Verterunt: *Quare maxime tunc fraeno credendum, & ratione utendum; illud ſcienter, quod & in verbis non mediocre malum eſt inanis gloria, ſeu hippotyphia.* Non poterat infelicius. Neſcivit quid ſit ἱππορροφία, praeterea male ἐν λόγοις interpretatur *in verbis*, cum ſit in oratione pedibus ſoluta, quae & pedeſtris dicitur, & opponitur poëticae.

ἱππο-

ἱππομανία est *fastus ille poëticus*, sic enim vocavit grandia verba, quibus poëtae utuntur cum laude, sed quae vitiant orationem prosam, Aristophanes vocat ἱππόβαμονα ῥήματα, hoc est *equestria verba, quae more equorum incedunt*, hoc est ὑψηλά, grandia. Alibi idem dicit ἱππόκρημνα ῥήματα. *Verba grandia instar grandium rupium*, Latinis *sesquipedalia*, sicut enim soluta pedestris vocatur, sic oratio pedibus ligata equestris. ἵππος & βᾶς apud Graecos in compositis augendi vim habent. βοῶπις, quae grandes oculos habet. βάπαις *catulaster* in glossis & apud Orientium, h. e. major puer, qui incipit catullire. sic ἱππαλεκτρύων est magnus gallus; ἱππογώμων, μεγαλογώμων, qui elate & magnifice de se sentit. & alia multa hujus notae. Sic ἱππομανία est magnus fastus, & in oratione *nimius & inanis verborum tumor.*

Ibid. Καὶ ἴσως πῃ ἤδη καὶ τυχαιικός τις, καὶ συνθετικὸς ἂν πιθανωτέρων ἴσως. Vertunt: *Iam etiam hic esto aliquis ad id quod probabilius erit tum conjiciendum, tum componendum habilis.* Itane συνθετικὸς est ad *componendum habilis.* Imo συνθετικὸς ἂν πιθανωτέρων est, qui quod probabilius fuit poterit constituere, qui potest ex variis quae varie narrari audivit, quod maxime probabile est colligere, construere, seu componere. Paullo ante mallem ex nostro & Anglicano Codice, τὰ ἂν πεφάγμενα αὐτὰ σὺν ὡς ἔτυχε συνακτέον. *res ipsae non sunt temere congerendae, corradendae.* Nam συνακτέον quod in editis habetur, curam & ordinem notat, quae in componendo adhibetur, quod tamen sententiae hujus loci adversatur.

Ibid. Εἰσκίτω τύπτ τῷ Ὁμήρου Διΐ, *similis sit Homerico Iovi*, Iliad. v.

Νόσφιν ἰὼ ἱππόπολον Θρηκῶν καθυρέμβρου αἶαν
Μυσῶν τ' ἀγχεμάχων καὶ ἀγαυῶν ἱππημολγῶν.

Pag. 634. Εἰ μὴ βρασίδας τις εἴη σφενδόνης, ἢ Δημοσθένης ἀναπήξων τῷ ἐπίβασιν. Vide Thucyd. lib. IV. de oppugnatione Pyli.

Ibid. Καὶ συνδιακίτω, καὶ συμφδιάτω, καὶ πᾶσι τούτοις μέτρον ἐπίσθω. Codex vetustus melius πᾶσι τούτοις μέτρον ἐπίσω. *in his omnibus sit modus, teneatur modus.* Sequentia perobscure transtulerunt: καὶ σφὸς πάντα ἀσθένω, καὶ ὡς δύναιθ', ὁμαλῶς νεῖτω, καὶ μεταπετέσθω ἀπ' Ἀρμενίας εἰς Μηδίαν, *Ac ad omnia properet, & quatenus fieri potest, idem tempus habeat, transvoletque ex Armenia in Mediam.* Quid est *idem tempus habeat?* Verte *eodem sit tempore & volet ex Armenia in Mediam*: Eodem tempore sit in Armenia, Media, Iberia, Italia. hinc in fine hujus periodi dicit ὡς μηδενὸς καιρῷ ἀπολείποιθ', *ne nullo non tempore absit*, hoc est semper & ubique, ubi aliquid geritur, animo sit praesto, sic enim intelligenda haec sunt, interpretes non ceperunt. Paullo inferius tenebrae offusae quoque sunt his verbis: οὐ γὰρ ὥσπερ τοῖς ῥήτορσι γράφουσιν, ἀλλὰ τὰ μὲν λεχθησόμενά ἐστι, καὶ εἰρήσεται. πέπραχται γὰρ ἤδη. δεῖ δ' τάχος, καὶ εἰπεῖν αὐτά. *Non enim quasi rhetoribus scribant, sed quae dicenda sunt, etiam dicentur: nam jam facta sunt. Verum disponere illa debet, & narrare.* hoc est non quid

quid dicant hiſtoricis quaerendum, id enim eſt jam factum, ſed qua ratione & ordine dicant. Rhetori autem quaerendum, quid dicat. Hinc inventio praecipua Rhetorices eſt pars.

Pag. 635. Δυνάμει ἢ καὶ τότε προοιμίῳ χρήσεται, τῷ λήψεσθαι καὶ τῶν λεκτέων. *Potentia vero etiam tum prooemio utetur, quo dicenda declaret.* Ex hac verſione nemo Luciani mentem intellexerit, quam ut percipiamus, ſic erunt interpretanda: *Et tunc quoque prooemio utetur implicite, ſi clare explicet quae nam ſint dicenda.*

Pag. 636. Virtutes narrationis in hiſtoria obſervanda eſſe docet, λείως τε καὶ ἐμμελῶς προϊοῦσα, καὶ αὐτὴ ἑαυτῇ ὁμοία, ὥστε μὴ πεζὸν φαίνειν, μήτε χαλαίνεσθαι. *leviter & aequaliter procedens ſibi ſimilis, ita ut neque extet, neque hiatus habeat*, non male interpres. πεζὸν φαίνειν hic Luciano eſt, quod Petronio eſt *extra corpus orationis eminere. Praeterea*, inquit, *curandum eſt, ne ſententiae emineant extra corpus orationis expreſſae, ſed intexto veſtibus colere niteant.* cum veluti centoni *purpureus late qui ſplendeat unus aſſuitur pannus.* ſed *intextus veſtibus color* eſt limbus purpureus togae adtextus, ut in praetexta.

Pag. 637. in Thucydide laudat, quod nimius non ſit in deſcribendis περιεργίαις· μᾶλλον ἢ ὁ Θουκυδίδης αὐτὸς ὀλίγα τῷ τοιούτῳ εἴδει ἢ λόγῳ χρησάμενος, σκέψαι, ὅπως δύο ἀφίστατται, ἢ μηχάνημα ἐρμηνεύσας, ἢ πολιορκίας χῆμα δηλώσας ἀναγκαῖον καὶ χρειώδες ὄν, ἢ ἵππου πόλιν χῆμα, ἢ Συρακουσίων λιμένα. Quis credat tam politum ſcriptorem uſum fuiſſe in eadem περιεργίᾳ bis voce χῆμα, ne dicam πολιορκίας χῆμα, quod vertunt *obſidionis ſpeciem* inepte dici. Mſ. optime. ἢ πολιορκίας χρῆμα δηλώσαι ἀναγκαῖον καὶ χρειώδες. *aut rem ad obſidionem neceſſariam & utilem exponens.* De Soſtrato vide Plin. xxxvi, 12. & Strab. lib. ult.

Pag. 643. Leve eſt mendum, quod ex Mſ. tolles, κῦμα ἠυξάνετο, καὶ ζόφος ἐπῆλθε. & *fluctus intumuit, & caligo orta eſt.* vulgo ἐπεγένετο.

Pag. 657. In verae hiſtoriae libro primo ait ſe perveniſſe in urbem Νεφελοκοκκυγίαν, cujus Rex fuerit ὁ Κυρανὸς ὁ Κεντυφίωνος. Puto ſcripſiſſe Lucianum Κοκκυφίωνος, ridicule formata voce a κόκκυξ & κοκκύζω.

Pag. 661. Ψυττόποδες, γένος μάχιμον καὶ δρομικώτατον. *Pſittopodes genus bellicoſum & velociſſimum.* forte ψυττόποδες, qui habebant pedes inſtar paſſerum. a ψύττα paſſer ſc. marinus.

Ibid. Τριτανομένδητες τὰ μὲν ἄνω ἀνθρώποις ὁμοίους· τὰ δὲ κάτω τοῖς γαλεώταις. Interpres: *Tritanomendetes, ſuperioribus partibus ſimiles hominibus, inferioribus vero felibus.* male. γαλεῶται hic non ſunt feles, ſed piſces, qui γαλεῶται dicuntur, & alio nomine ξιφίαι, Latinis etiam *Xiphiae.* Sed ratio compoſitionis hujus vocis quae? Triton fingitur quidem monſtrum marinum, ſuperiore parte hominem referens, ſed μῦδις eſt hircus, ſive ipſe pan. vide Herodot. lib. 11, c. 46. & Suidam. Mihi non liquet. quaerant otioſi.

otioſi. Quid enim ῥᾴδης cum Xiphia aut etiam fele, ſi id malis, habet commune?

Pag. 665. Imperitiſſime vertitur, αἱ ἢ πρύμναι κρουσάμεναι ἔφυγον, *reliquae colliſa puppi fugerunt.* Siccine? colliſa puppi poterant fugere? Verte *reliquae remis inhibentes fugerunt.* Quod Graecis πρύμναν κρούειν, hoc Latinis *inhibere remis.* Cum olim fugam molirentur in pugnis navalibus, non converſa navi fugiebant, ſed paullatim euntes ceſſim, & remis inhibentes curſum navis, retro navigabant, ut erudite docuit ὁ πάνυ I. Fridericus Gronovius lib. IV. Obſervat. cap. ultimo, quem vide.

Pag. 671. Leve admodum eſt vitium, quod tamen inquinat editiones omnes, ut mirum a tot editoribus non eſſe ſublatum: In omnibus enim extat κατηρρεῖτο ἢ αὐτῷ pro ἐκατηρρεῖτο, quod puer videat.

Pag. 672. Deſcribit eleganter umbras apud inferos, poſſe quidem eas non tangi, habere tamen corpora valde ſubtilia, quae non tam corpora ſint, quam corporis inſtar. ſed interpretes non recte intellexerunt hunc locum: Καὶ ἄλως ἔοικε γυμνή τις ψυχὴ αὐτῶν περιπολεῖν. τῷ ἢ δοκεῖν σώματος ὁμοιότητα ἀσυκμβρὴ εἰ γοῦν μὴ ἅψαιτό τις, σκιὰ ἂν ἐλέγξειε μὴ εἶναι σῶμα τὸ ὁρώμενον. Vertunt: *In ſumma videtur eorum anima nuda circumvagari, ſimilitudine corporis circumdata. Ac niſi quis tetigerit, non poſſit deprehendere non eſſe corpus, quod videt. Nam ſunt ut umbrae rectae, non nigrae.* Latina verſio εἰ γοῦν μὴ ἅψαιτο, longe a Graecis verbis abit, quae ſic erant transferenda: *Licet igitur quis attingere nequeat, non tamen convincat non eſſe corpus, quod videtur. Sunt namque tanquam umbrae rectae, non nigrae.* Videntur enim licet non tangantur.

Pag. 719. In abdicato, filius oſtendit, ſe patri aſſediſſe dies noctesque, & omnia momenta obſervaſſe ejus valetudini ſerviendi; ſed verba foediſſima menda ſunt inquinata: πόσα γὰρ οἴεσθε παθεῖν με; πόσα κρημνὸν παρῆλθα; ὑπηρετῶν θα; κηροφυλακτῶν θα; νῦν μὲν ὄκνῳ θα τῇ ἢ πατρὸς ἀκμῇ. νῦν ἢ τῷ τύχῃ ἐπαγγθα, ἐξὸς ἀλίγου ἐνδιδόντος ἢ κακοῦ. Benedicti verſio: *Quam multa me fuiſſe arbitramini, quantum & exhauſiſſe laborum? dum aſſideo, tum obſequor, dum opportunitatem obſervo, nunc cedens patris vehementiae, nunc artem admovens, morbo paullatim inclinante.* Hem, quid audio? πατρὸς ἀκμὴ eſt patris vehementia? Nil poterat abſurdius. πατρὸς ἀκμὴ Graeci eſſet patris vigor, cum in ipſo flore virium & aetatis eſt. Verti haec non poſſunt, quia nihil Graecis ſignificant. Legendum eſt ὄκνῳ θα τῇ ἢ πάθους ἀκμῇ. *Cedens morbi vehementiae.* ἀκμὴ ἢ πάθους, eſt cum morbus eſt vehementiſſimus, ut nulla patiatur remedia, cui opponitur ἐνδιδόναι κακῷ, cum remiſſius eſt malum, cum inclinat non nihil morbus. Vſus eſt Lucianus proprio medicorum verbo, ſic apud Galenum ἡ ἢ περιξυσμὸς ἀκμὴ, eſt cum maxime ſaevit febris, vide eundem in comment. in Hippocratis Prognoſt. ubi docet quae ſit ἐπὶ ἢ

ἔ πάθους, seu νοσήματος initium morbi, ἀνάβασις, incrementum, ἀκμὴ, cum est vehementissimus, & ἔκλυσις cum inclinat, & minuitur.

Pag. 727. Ratio postulat, ut, Mſ. volente, legas, ἀναφύσης εὐθαλὴς εἰμὶ, καὶ εὔτροφος, καὶ πολύχους καρπός. *proveniet, pusto, fructus laetus, bene nutriens, copiosus.* non ἀναφύσεις. ut editi; Mox idem codex ὠδὶς πόνου ἀλγεσιῶν pro vulgato ἀλγεσιῶν. recte, & *ratione diversitatis morbi*, quia diversi longe *sunt morbi muliebres, & viriles.*

Pag. 728. Ineptissime legitur Ἀλλὰ χωλίσας ὥσπερ ἐστὶ, καὶ ὃν τῇ φύσει, τὸ δύναθαι ἐφ' ἑκάστῳ σκοπεῖ. Quid enim Graecis ὥσπερ ἐστὶ καὶ ὄν; Mſ. optime: ὥσπερ ἐστὶ καὶ τὸ φύσει. sed *cum distinxeris, quod natura distinctum est, quid in quoque praestari possit considera.*

Pag. 732. in Phalaride nullum dubium, quin ex Mſ. cum Anglicano, tum meo scribendum sit ἡ πόλις ἦ ἀστασίαστος, *civitas erat sine seditionibus*, hoc est civitas erat tranquilla & pacata, sedatis omnibus turbis, dissidiis, & tumultibus. laudat illam felicitatem, quae consecuta sit ejus principatum. Atqui non laus est, si legas ἀταραξίαστος, uti in editis legitur, sed maximum tyrannidis malum, cum civibus libertas loquendi adimitur.

Pag. 759. Ἐκεῖθεν δὴ τὸ εὐδόσιμον λαβὼν ὁ Ἀλέξανδρος ἐπαγγέλλεται πᾶσι τοῖς ἀριθμοῖς, ὡς μαντεύσεται ὁ Θεὸς, ῥητὴν τινα ἐπιφανῆ. Mſ. ῥητὴν τινα ἡμέραν ἄνωθεν ἔ πρόσπαιον. forte ῥητὴν ἴσως ἡμέραν ἀνίσχ πρόσπαιον. *definitam diem surrexit praedicendo.* surrexit praedicens certam diem, qua Glycon sit oracula editurus. vide autem de hoc Glycone Abonoteichitarum ficto oraculo Virum illustrem Ezechiëlem Spanhemium dissertatione tertia, de usu antiquorum numismatum.

Pag. 761. Ἔχρη δὲ, καὶ ἐπῄνιζε, πολλῇ τῇ συνέσει σὺν ταῖς χαρίεσσι, καὶ τὸ εἰκὸς τῇ ἐπινοίᾳ προσαπτῶν. Vertunt: *Reddebat igitur oracula & ratiocinabatur, non mediocri ad eam remutens ingenio, arteque negotium reddens probabilius.* Vltima verba non respondent Graecis, in quibus pro τὸ εἰκὸς Mſ. τὸ εἰκαστικὸν, *sagacitatem verosimilia dicendi jungens sollertiae ingenii εἰκαστικῇ τέχνῃ* Platoni in Sophista sunt, artes quae imitantur verum, & magna verisimilitudine exprimunt. erat ingenio praeditus sagaci Alexander in divinanda & deprehendenda verisimilitudine, quae facultas aliis ingenii dotibus accesserat, apta in primis ad mimum illum decenter agendum.

Paullo post addit illud oraculum varia medicamenta praescripsisse aegrotis, inprimis, quod ficto nomine vocarit Cytmides, id vero remedium fuisse contra lassitudinem σκλήρας δρυείου σιαπθεμμένος, fatue interpres: *ex adipe suilla confectum*, cum sit *ex adipe ursina.* ἄρκτος ursus, ἄρκειος, ursinus. sed in Mſ. legitur αἰγείου *caprina* adipe, quod utrum magis probandum non satis liquet. Nam & ursinus & caprinus adeps plurimis doloribus, cruciatibus & tumoribus

bus prosunt, ut ex Plinii lib. xxviii. aliisque medicis constat. Nec ἄκρατα sunt tantum remedia contra lassitudinem, quamvis proprie eo nomine illa significentur, sed & quae ad dolores corporum, & tumores scirrhosos, aliosque adhibentur, ut multis docet Galenus de medic. per genera lib. vii, cap. ii. ut & Paullus Aegineta lib. vii, 19. Et videre licet inferius, ubi Κυτρίδα, hoc est ἄκρατον oracului seu impostor jussit adhibere πρὸς ὀδύνῃ πλαγίῳ, *ad dolorem laterum.*

Pag 766. Dicit Rutilianum fuisse quidem virum egregium, sed superstitiosum. Ῥουτιλιανὸς ἀνὴρ τὰ μὲν ἄλλα καλὸς καὶ ἀγαθὸς, καὶ ἐν πολλαῖς τάξεσι Ῥωμαϊκαῖς ἐξητασμένος. *Rutilianus vir alias quidem honestus & probus, tum compluribus in proeliis Romanorum spectatae virtutis*, sic interpres. sed Mss. ἐν πολλαῖς πράξεσι in multis rebus Romanorum, sive bello sive domi gestis.

Leve est quod pag. 770. de Rutillia, quam in oculis mariti ejus osculabatur, legitur mendose καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς ἔτι ὀλεθρίᾳ ἐκείνῃ ἀνδρὸς φιλήμασι ἢ ἐμίγνυτο. cum rectius Mss. ἐκείνης ἀνδρὸς sc. Ῥουτιλίας.

Pag. 780. Ἐπὶ ἢ κατὰ μέσον τὸν πόρον ἐγενόμην, *cum jam mediam partem navigationis confecissem.* sic rectius editio Florentina, quam aliae μέσον τὸν πόντον.

Pag. 781. Καταβήμῃ ἢ ἡμᾶς ἐν αἰγιαλοῖς, οὓς καὶ ὁ καλὸς Ὅμηρος μέμνηται, ἐπίσης ἀπήλαυνεν. *Expositis autem in Aegialos, quorum etiam egregius Homerus meminit, iter relegit.* Sic interpres. nec improbo nisi quod *in Aegialis* vertendum non *Aegialos.* Sed quae notarunt ad hunc locum, quasi loqueretur de Peloponneso, quae Aegialia olim dicta, non sunt cassa nuce digna. Aegialos fuit locus in littore Ponti Euxini, in quo situs quoque fuit pagus ejusdem nominis cujus meminit Homerus Iliad. β. 855. Et qui sit locus, egregie docet Strabo lib. x. in descriptione Ponti. ὁ ἢ Αἰγιαλὸς ἔστι μὲν ἡϊόνι μακρᾷ, πλειόνων ἢ ἑκατὸν σταδίων. ἔχει ἢ κώμην ὁμώνυμον, ἧς μέμνηται, ὁ ποιητὴς, ὅταν φῇ·

Κρώμνάν τ' Αἰγιαλόν τε καὶ ὑψηλὴς Ἐρυθίνας.

Γράφουσι δέ τινες Κρώμνάν Κωβιαλόν τε.

Aegialus est littus longius centum stadiis. Habet autem cognominem pagum, cujus meminit Homerus his verbis:

Cromnam & Aegialum & altos Erithynos.

Scribunt autem non nulli: Cromnam Cobialumque. sed vides Lucianum hic tueri vulgatam Homeri scripturam, nisi quod numero multitudinis utatur, pro unitate.

Pag. 782. Ἀποπόλιν κληθῆναι. Extant etiam nunc tales nummi cum inscriptione Ἀποπολιτῶν sed in una hujus nummi superficie est L. Aurelii veri imago, in altera Γλύκων Ἀποπολιτῶν, vide Ioannis Harduini viri ingenio & doctrina praecellentis nummos antiquos populorum & urbium illustratos. in Ἀποπολιτῶν.

Pag. 784. de Saltationibus, ἀφήμῃ ἔ Λυκῖνε ἢ σοὶ τὰ βέλτιστα συμβούλεσθαι, καὶ τοῖς πολλοῖς σωφρονίσαι, πρόσθεν κατασκόμμῃ, ἢ λα-

θείαν ἄνθρωπον ὀρῶν. Vertit Opſopaeus: *Remiſſo verum, o Luciane, optimarum exercitio, & priſcorum commercio, ceterum ſedere ſuſtineas in theatro omnium poſticas ſannas excipiens.* Ab interpolatore recte haec quidem ſunt emendata, ſed, quia tamen hoc loquendi genus aliis quoque negotium faceſſit, uno atque altero exemplo id illuſtrabimus. Sententia enim eſt, *tu vero ſedes & modulis tibiarum oblectaris.* Plutarchus in libello, cui titulus eſt *εἰ πρεσβυτέρῳ πολιτευτέον.* Τὸν πολλάκις ἐνδύπαπτις τῷ λεοντῇ καὶ φαλλιαπτὶς δώσχησαρῷ ἀεὶ, καὶ ψαλλόμβοι καὶ κρέκυλόμβοι. *Cantu & tibiarum modulis oblectatum.* Cleomedes lib. 2. ἐν πολλῇ καὶ ἀσχήμονι μέθῃ καὶ αὐλούμβῳ. *In magna & foeda ebrietate tibiis ſe oblectans.* Eodem ſenſu dixit Athenaeus ψαλλόμβῳ Στρατονίκου *auſcultans cantorem Stratonicus.* quem locum fruſtra Eraſmus emendare conatur.

Pag. 786. Πάππα Κράτων ὡς κρέκαρόν ἐστι ἔλυσας ἐφ' ἡμᾶς τὸ σαυτοῦ κύνα. Vertunt: *Papae Craton quam aſperum canem tuum in nos ſolviſti*, neſcio quam Latine. *Aſper dens* apud Phaedrum eſt acutus, ſic apud Tac. *aſperare arma*, pro ſamiare. Melius ſane vertetur: *quam canem mordacem.* Lucianus in priore de iis qui mercede ſunt conducti: οἶδα ὁ' ἐγὼ καὶ ῥήτορα τὸ καρχάρον. *Novi quendam ex mordacibus illis Rhetoribus.*

Ibid. Εἰ μὲν γὰρ εἶδες, ἐξ ἴσου ἡμῖν καὶ σὺ μαίνοιο. Interpretes: *ſi enim vidiſti, par nobis hac in re evaſiſti*, inepte, & ſine ſententia. Vertendum: *ſiquidem vidiſſes, paria nobiſcum feciſſes.* Mox ſequente pag. de hiſtrione εἰς ὀδὸν δίον καχλαμώσῃ eſt *indecore ſe frangenti*, non ut vertunt, *in nullum uſum fracto.* Paullo poſt μὴ ὄφελόν ἔγωγε ἀκοίμιλλον, eſt *male peream*, ut ſupra notavi, interpres invenuſte; *nunquam ego venuſtatem conſequar.* Nam quamvis *venuſtas* interdum felicitatem ſignificet, tamen hoc in interprete non ferendum.

Pag. 791. Καὶ αἱ Γυμνοπαιδίαι ἦ αὐτοῖς ὁμοίως ἄρχησις. *Erant & illis Gymnopodiae, genus ſaltationis.* Sic interpres. ſed legendum ἦν αἱ Γυμνοπαιδίαι ἦ αὐτοῖς ὁμοίως ἄρχησις. *Et erant Gymnopaediae genus ſaltationis.* Erat autem ſaltatio nudorum puerorum, cujus meminit Athenaeus, Heſychius, Pauſanias. Plutarchus in Apophtegmatis Ageſilai ἔτι δὲ παῖδα, inquit, ὄντα αὐτὸν γυμνοπαιδίαν ἀγομένης ὑ χορεστοῖς ἔφησιν εἰς ἄσημον τόπον. *Ageſilaum adhuc puerum cum Laconica ſaltatio perageretur, in qua pueri nudabantur, chori praefectus conſtituit in parum honeſto loco.* Vide Ioſ. Scaligerum ad Euſebii Chronicon ad num. MCCCCXLVII, ubi oſtendit Hieronymum quoque legiſſe Γυμνοπόδια, & vertiſſe *nudipedalia.* de Caryatide vero, ſeu ſaltatione alia Lacedaemoniorum, ut & de ὁρμῷ vide Meurſii Lacon. lib. 11. c. 12.

Pag. 792. Ἐκεῖνο ἦ πάντες ἀκήκοατε, ὅτι τὰς ἐξαγορεύσεως τὰ μυστήρια ἐξεκλεῖς λέγουσιν οἱ πολλοί. *Sed illud omnes audiunt, eos a vulgo deſaltaſſe dici, qui myſteria prodiderunt.* ſic vertitur. Sed ἐξεκλεῖς

χεῖας retinendum erat in verſione. Non infrequenter autem hac voce utuntur Graeci pro ſecreta prodere, arcana efferre. Vtitur etiam Lucianus in Piſcatore, & Amoribus, Heliodor. VI, ἀλλ' ἤδη καὶ ἐπὶ μάρτυσι τούτοις τὰς τῶν κειμένων ἐξορχῆ τύχας. *Ac teſtibus his enuncias mortuorum fortunas.* Auctor Hierarchiae Eccleſiaſticae, qui dicitur Dionyſius Areopagita: ἀλλ' ὄρα ὅπως σὺ ἐξορχήσῃ τὰ ἅγια τῶν ἁγίων ἀμίαντα μὲν αὐτὰ καὶ ἄχραντα τοῖς ἀπλήστοις ἀλιτηρῶν. *Cave ne ſancta ſanctorum prodas, a plebejis ea intacta & impolluta conſervanda.* Vide & Suidam in Διαχορεῖς. Mox obſcure & imperite haec verba Latine ſunt tranſlata: παίδων χορεὶ συνελθόντες σὺν αὐλεῖ καὶ κιθάρᾳ οἱ μὲν ἐχόρευον, ὑπορχεῖτο δ' ἄλλοι, πρόκριτοι ἐκ αὐτῶν. *Puerorum chori cum tibia, citharaque ingreſſi tripudiabant, quibus canentibus optimi quique ſaltationem accommodabant, ex eorum numero delecti.* Quid eſt *ſaltationem accommodare?* Interpretare: *Puerorum enim chori in unum coacti, ſub tibia & cythara, hi quidem ſaltabant, illi vero ſubſultabant, qui quod aliis praeſtarent ex eis delecti erant.* Eſt autem ſubſultabant, puerorum ſaltantium geſtus & ipſi imitabantur, quod vetus poëta dixit *redamtruare* de ſaliis, *ut praeſul amtruat, ſic populus redamtruat.* & ufus eſt Plutarchus in Numa voce ὑπορχεῖσθαι de ſaliis *redamtruantibus.*

Pag. 793. de Proteo, καὶ δίνδρα δίνημα. & *arboris quaſſum* vertit interpres, mallem *arboris motus*, cum ventis agitatur.

Ibid. Ex Latina hac verſione; Quae (Bithynia fabula) *multum ab inſtituto Italorum abhorret, quae perhibet Priapum bellatorem Deum, unum opinor ex Titanibus aut Dactylis Idaeis, opus illud factum, ad rerum militarium inſtitutionem, Martem a Iunone acceptum adhuc puerum*, &c. nemo aſſequetur ſententiam Graecorum, οἱ τὰ πρόσωπον δαίμονα πολιμιῶν, τὸν τιτάνων οἶμαι ἕνα, ἢ τῶν Ἰδαίων δακτύλων, τὸ τὸ ἔργον πεποιημένον, τὸ ἐνόπλιον παιδεύειν, παρακαλοῦντα ἐκ τὰ ὅπλα τὸ Ἄρη, & quae ſequuntur. Diverſus enim plane illorum eſt ſenſus. Interpretes ignorarunt τὸ ἔργον ποιεῖσθαι dici in agendi forma, pro *artem facere*, ſeu *exercere*, cum tamen Lucianus in eodem hoc libello ſuperius dixerit, τίχνῃ τὸ πρᾶγμα πεποιημένον. Apud Galenum, ἐκ τῶν μυῶν κυνήσεως, ἀφ' τὸ ἔργον πεποιημένης ἰατρὸς, *per medicos facientes medicinam* Plutarchus in Demetrio: Ἄτταλος δ' ὁ φιλομήτωρ ἐκίνησε τὰς φαρμακώδεις βοτάνας, &c. ἀπό τε καὶ καρπὸν αὐτῶν ἔργον πεποιημένον εἰδέναι καὶ νομίζειν καθ' ὥραν. *Attalus Philometor herbas venenatas ſerebat*, &c. *& ſemina & fructus eorum elaborabat videre & cognoſcere ſuo tempore.* Suidas in voce τίχνη. τίχνῃ πεποίηκε, ἀντὶ τοῦ εἰς ἔργον καὶ τίχνῃ αὐτὸ ἀφοκεχώρηκε. Plura facile colligas exempla. Sic igitur tranſferenda iſta Luciani ſunt: Quae *Priapum, deum bellico um, unum opinor ex Titanibus, aut Idaeis dactylis hanc artem feciſſe ajunt, ut in armis ſaltare alios doceret, & Martem adhuc puerum a Iunone matre acceptum.*

Pag. 794. Ἴππου καὶ φιλόπτας; Hom. Il. v.

Πάντων καὶ κόρης ἐπὶ καὶ ὕπνου καὶ φιλότητος
Μολπῆς τε γλυκερῆς, καὶ ἀμύμονος ὀρχηθμοῖο.

Pag. 797. Καὶ μόνης τ' φωνῆς ὑπακόϊον παρέχων ἑαυτὸν, interpres: *ac soli voci semet obnoxium praestans.* quis intelliget? malim: *solius vocis discrimini se exponens*, ut soli voci servire debeat, & ejus quasi rationem reddere, ut propter solam vocem aut laudetur, aut vituperetur.

Ibid. Οἷα Δάων καὶ Τιβίων. Recte castigavit Obsopaei versionem eruditissimus ille Palmerius, quo doctiorem militem non vidit a renatis litteris orbis eruditus. De Davis & Tibiis vide Strabonem lib. VII. Meminit Tibiorum Galenus statim initio primi. Θεραπαινικῆς, καὶ ἀνδρ., Γέτου, καὶ Τιβίου, καὶ Φρύγας, καὶ Θρᾴκης ἀγωγεώτου. Philostratus in imaginibus ὥσπερ ἡ κωμῳδία τῇ Δαΐ. & Lucianus in mercede conductis, δρόμωνι καὶ πόλῃ. Interpres Aristophanis, εἰσὶδὲ οἱ τῇ κωμῳδίᾳ εἰκῇ Πυῤῥίας, ξανθίας, Τίβιος, Σωσίας, Δᾶος, Γέτας. Synesius ὁ ἡδὺς Ἡ ᾠδὴ καὶ ἀγωγὸς εἰς Σωσίας τε καὶ Τιβίους ἀπίδδη. Inferius Lucianus in Gallo: Πόθεν δὲ ὁ Τίβιος πέφευγεν αὐτῷ ὕπνῳ μίγνυσθαι ἀψώνητον ἔχθες; Praestat etiam ut statim vertas ἀ κεχηνὸς ἢ ὡς ἐκεῖνο, ἀλλὰ συμμεμυκὸς, *non hians ut illa, sed occlusa.* Illae hiantes personae dicebantur *Manduci.* vide Festum.

Pag. 801. Καὶ τὸ μέσον τ' γῆς δίεισιν ὁμοῦ πλήσαν τ' ἀστῶν. vide Claudianum in prologo panegyrici in Manlium Theodorum, & Plu-Diodotarchum in defectu oraculorum.

Ibid. Ἴακχον ἀπάρξαντα. A Titanibus puerilibus donis illectus membratimque laceratus fuisse Iacchus scribitur ab Orpheo, & in Parnasso conditus juxta Tripodem, ut tradit Euphorion. Meminit etiam rus Siculus. lib. III. Biblioth.

Pag 802. Καὶ Σκύλλα, καὶ πορφυρέης πλόκαμον καὶ Μίνωος πόθος. Interpres. *Scylla, purpureus crinis, & Minois transitus.* legendum censeo, καὶ Μίνωος πόθος, & *Minois desiderium, seu amor.* Scribit enim Ovidius in Metamorphoseon libro, & Virgilius in Ceiri Scyllam Minois amore captam patriam ei prodidisse.

Ibid. Καὶ σπαρτῶν ἀνάδοσις. *Et satorum exortus.* Nimirum ex satis serpentum dentibus homines prosilierant armati.

Ibid. De Neptuni & solis pugna vid. Pausan. in Corinthiacis.

Pag. 803. Ὧ οἰκείᾳ καὶ ἡ Αἰθιοπικὴ διάγηπις, vertunt, *cui est propria rerum Aethiopicarum narratio*, perquam improprie. cum sit, *cui affinis, vel similis est Aethiopica narratio.*

Pag. 804. Τὸν Γλαῦκον, τὸν Πολυίδου μαντικὸν. Glaucum Minoïs filium, & Polyidae de illo in mellis dolio submergendo vaticinium, de quo vide Origenem contra Celsum. Claudianus de Bello Getico:

Cretaque si vere narratur fabula, vidit
Minoum rupto puerum prodire sepulchro
Quem senior vates avium clangore repertum
Gramine restituit: mirae nam munere sortis
Dulcia mella necem, vitam dedit horridus anguis.

Vide

Vide & Apollod. III. Biblioth. & Palaephatum de incredibilibus c. 27.

Ibid. Τὸν Μελίαγρον, τὸν Ἀτελάντην, τὸν Δάλον. Interpres: *Meleagrum, Atalantem, Dalum.* foedissimus error. Nullus Dalus unquam fuit in orbe terrarum. Ex nomine, ut γραμματικῶν παῖδες loquuntur, appellativo fecerunt proprium. scribe δᾷλον, & interpretare. *Meleagrum, Atalantam, & titionem*, nimirum illum fatalem Meleagri, de quo Ovid. VIII. Metam. & in Ibin.

Natus ut Althaeae flammis absentibus arsit
Sic tuus ardescat stipitis igne rogo.

Pag. 805. Ἀλκμαίων & ἔχινος. vide Thucydidem fine libri II. Philostrat. VII vit. Apollon. Tyan. Meminit & Basilius in epistola ad Gregorium Theologum: πάντως δὲ οὐδὲ Ἀλκμαίων ἐχινάδες οὖρον ἔτι τὸν πλόον ἐνέχεεν, *neque enim Alcmaeon Echinadibus inventis illo modo errare amplius sustinuit.* Vides, sine fabulis, nec ipsos scriptores Christianos posse intelligi, earumque ignoratione saepe viros insignes esse lapsos.

Ibid. Thessaliam inter alia suppeditare ait, τὸν τῶν πεντήκοντα νηῶν στόλον. *quinquaginta navium classem.* Dudum, est quod locum hunc vere & eleganter emendavit magnus ille, & meliore fortuna dignior Leopardus in miscellaneis, qui legendum ostendit τὸν τῶν πεντήκοντα νέων στόλον. *quinquaginta juvenum navalem expeditionem* hoc est Argonautarum, qui quinquaginta numero fuisse quibusdam dicuntur. vide lib. IX, cap. 24. στόλος autem dici etiam de unica nave docet in illud Apollonii ὅσσ᾽ στόλος ἡμιόνοιϊν, antiquus ejus interpres: στόλος ἐστὶν ἐπὶ πλέξιν τινὰ προβαλόμενον πλῆθος ἔστε ἐπὶ νεῶν, εἶτα καὶ πεζῆ, καὶ ἁπλῶς καὶ πάσης ὁμοίως καὶ μείζονος διηκεδιῆς. οὕτω δὲ στόλον τὸ ἀπὸ μιᾶς νηὸς πλῆθος εἶπε.

Ibid. Καὶ τὸ Ἀσσύριον ἐκεῖνο πένθος ἐσχίζόμενον. *Luctumque illum Assyrium divisum.* Quis sit ille luctus Assyrius divisus non facile reperias apud scriptores. Apud Hyginum tamen in Astronomico in capite de lyra legimus, ex quibus qui sit luctus ille intelligitur: *Non nulli etiam dixerunt Venerem cum Proserpina ad judicium Iovis venisse, cui earum Adonin concederet, quibus Calliopen ab Iove datam judicem, quae Musa Orphei est mater. Itaque judicasse, uti dimidium partem anni earum unaquaeque possideret.* Tangit quoque Lucianus ipse in Veneris & Lunae dialogo, ubi queritur de filio suo quod illam modo cogat Anchisae caussa in Idam descendere, ἅπαξ δ᾽ ἐς τὸ λίβανον ἐπὶ τὸ ἀσσύριον ἐκεῖνο μειράκιον, ὃ καὶ τὴν περιφάτην ἐπέφαγεν ποτόσσε, ἐξ ἡμισείας ἀφείλετό μοι τὸ ἐράσμιον. *Nunc vero in Libanum ad Assyrium illum adolescentem*, qui & ut a Proserpina amaretur fecit, & *me meis amoribus dimidia ex parte privavit.* Vide quoque Theocriti Ἀδωνιάζουσας. Idyll. XV. Patet nunc quis sit ille dimidius Assyrius luctus.

Pag. 806. Καὶ κωφὸν σκυτέα. Laudatur etiam hoc oraculum a Chrysostomo in Babyla, & a Luciano in Ione confutato. Extat totum apud Herodotum.

Pag. 807. Ἐδεήθη δ Δημητρίου ἀγνωμοσυνῶν οἷμαι τῶν Νικίου. *petiit a Demetrio aequissimam, ut mihi videtur, petitionem*, rem aequissimam postulavit. Sic Æschines καὶ κεφαλῆς δεήσομαι ὑμῶν μετρίαν δίκην. *rem non magnam a vobis petemus.*

Pag. 809. Τὰ μὲν ἄλλα θεάματα καὶ ἀκούσματα ἑνὸς ἑκάστου ἔργα τῶν ἐπιδεξίων ἐστί. Interpres: *Alia quidem quae spectanda vel audienda exhibentur, unam quampiam rem ostendunt.* ἕκαστος non est *quispiam.* Legendum ἑνὸς ἕκαστον ἔργα τῶν ἐπιδεξίων ἐστί. *Cetera quidem quae spectantur vel audiuntur, unam rem unumquodque ostendit.* ἕκαστον sc. ἄκουσμα vel θέαμα.

Pag. 810. Λεοβώκης γὰρ ὁ μιτυληναῖος, χειροήθης τὰς ὀρχήσεις ἀπεκάλει. Hoc damnat ipse Lucianus in Rhetorum magistro.

Ibid. Ἤκουσα δέ ποτε καὶ φιλοσόφου τινὸς νεανιεύσασθαι ὑπὲρ τῆς ὀρχηστικῆς σοφίας τοιαῦτα, ὅτι καὶ αὐτὸ Πυθαγορικόν ἐν δόγμα αἰνίττεται. *Ceterum quendam audivi magis etiam subtilia quaedam de saltantium personarum silentio juveniliter affirmantem, eam etiam Pythagoricum dogma subobscure significare.* sic vertendus hic locus. de re ipsa Athenaeus lib. 1 Dipnosoph: Δεῖ (Μίμος) τὸν Πυθαγόρειον φιλοσοφίας ἐπιδείκνυσιν ἥτις ἐστί, μετὰ σιωπῆς πάνυ ἡμῖν ἐμφανίζων σαφέστερον, ἢ οἱ τοὺς τοῦ λόγου τέχνης ἐπαγγελόμενοι διδάσκειν. *Enim vero hic* (Memphis pantomimus) *aperte demonstravit, quanta Pythagoricae philosophiae vis sit, ut qui tacens omnia nobis manifestius indicaret, quam qui artem dicendi se docere profiterentur.*

Pag. 811. Γυμνασίων γὰρ τὸ κάλλιστόν τε ἅμα καὶ εὐρυθμότατον τοῦτο φαίην ἂν ἐγωγε εἶναι. Interpres absurdissime: *Etenim illud ego Gymnasiorum pulcherrimum & aptissimum esse affirmaverim*, cum vertendum sit, *Ex omnibus gymnicis exercitiis illud pulcherrimum & venustissimum esse equidem dixero.*

Pag. 814. Προσβάλλειν τοῖς Θηβαίων τείχεσιν, est *impetum facere in Thebanorum moenia.* nobis befiegmen. Herodianus in v. καὶ προσβαλλε τοῖς τείχεσιν. Idem in VII. προσβαλλόντι τε τοῖς πύλαις καὶ τοῖς τείχεσιν. Xenophon in III. Hellenicon: ξυνεχῶς μὲν ἐλαυνικῶς προσβαλόντα τοῖς τείχεσιν.

Ibid. Οἱ δ' ὄρθιμα μὲν τὰ πεάγματα δὲ μετάχρονα ἢ πρόχρονα. obscure interpres: *illi vero concinnum quidem, sed res prioris vel posterioris temporis saltationi accommodat.* Quid in hoc vitii, si suo tempore illa saltat? Verte: *illi vero concinne, sed tempore tamen tum posteriora vel priora repraesentat.* dum quod tempore posterius est, prius saltat, vel vice versa.

Per Lexiphanem in dialogo, qui hoc nomine inscribitur, intelligi Pollucem, qui onamasticon scripsit, in quo omnia illa, quae hic irridet obsoleta verba inveniri, meminisse olim in Scholiaste Luciani ἀτεκδίητα legere apud Isaacum Vossium, ἃ πάνυ.

Pag. 857. in Demonacte: καὶ οἱ γνησιώτατοι τῶν καθ' ἡμᾶς φιλοσοφίαν

σοφίαν ἐρῶντας, interpres: *& generosissimi quique juvenes, & ad philosophiam respicientes.* ἐς φιλοσοφίαν ἐρᾶν *Philosophiae operam dare*, non est Graeca locutio: sed scribendum ἐς φιλοσοφίαν ὁρμῶντας, ut paullo post ἐς φιλοσοφίαν ὥρμησεν.

Pag. 858. Ἦν γὰρ τὸ μὲν γένος Κύπριος, ὁ δὲ ἀφανῆ, ὅσον εἰς ἀξίωμα πολιτικὸν καὶ κτῆσιν. ἀμελῶν δὲ καὶ τούτων τῶν ὑπαρόντων γενόμενος, καὶ ἀξιώσας ἑαυτὸν τῶν καλλίστων ἐς φιλοσοφίαν ὥρμησεν. Vertenda sunt: *Erat itaque Demonax genere Cyprius, non obscuro loco natus, quod quidem ad dignitates civiles, & facultates attinebat. Despectis nihilominus his omnibus, cum pulcherrimis se rebus dignum judicasset, ad philosophiam animum appulit.* ὑπεραίνειν γίνεσθαι non est *excelsiorem fieri*, ut interpretes transtulerunt, sed *despicere, contemnere.* Laërtius: καὶ τὰ τῶν πολλῶν ἐξῆς ὑπεραίνειν γίνεσθαι. *Vulgi laudes & gloriam contemnere.* Plutarchus in apophtegmate Agesilai: ἐγὼ γάρ μοι δοκῶ τὸ πιστὸν βέλτιον ἐπαίνου εἶναι ἢ τὸ ἀνδροπότητον τῆς ἀνατιθεμένων πόλιν κρείττων εἶναι. *Malo me vincere contemtu talium rerum, quam praepotentem hostium urbem vi capere.* pro his dixit Lucianus statim ὑπερεῖδε τὰ ἀνθρώπινα ἀγαθά.

Pag. 859. Dicit Demonactem imitatum esse Socratem, & frugalitate Diogenem, ὁ δὲ διαχαράττειν τὰ εἰς τὸν βίον, ὡς φασιν, καὶ δανειλόμενος ὑπὸ τῶν συντυγχανόντων, ἀλλ' ἐμβιβαίως ἅπασι. Vertunt: *Non tamen adulterabat ea quae ad victum pertinebant, admirationis emerendae gratia, utque ab iis respiceretur, quibus cum versabatur; verum communi cum aliis respiciendi ratione utebatur.* διαχαράττειν τὰ εἰς τὸν βίον. *non est adulterare quae ad victum pertinent*, sed *non mutare vivendi rationem, non recedere a communi vivendi genere.* Iosephus v. διαιολογίας, παρίεσαν δ' ἤδη τὰ πάτρια, καὶ τὸν οἰκείαν διαιταν παραχαράσσοντες ξενικῶν μιμήσει ἐθισμῶν. *ejurabat patrios mores, domesticosque ritus antiquabat, imitatione peregrinorum morum.* Ruffinus sic vertit: *Transcendebat jam leges patrias, & edicta propria requirebat mores imitando peregrinorum.* Synesius καὶ τὰς τραπέζιτας τὰς πονηρὰς τὰς καθάπερ νόμισμα τὸ δόγμα τὸ θεῖον διαχαράττοντας. *ut nummos divinam doctrinam mutantes.*

Pag. 866. Recte vidit Marcilius in his verbis ὃ γὰρ εἶναι τῆς αὐτῆς ψυχῆς ῥηϊδίως καὶ πολυδάκη, legendum esse ῥηϊδίαν. Regilaum enim nemo novit, nemo illius mentionem fecit. Regilla vero fuit uxor Herodis Sophistae, uti constat ex Philostrato, & inscriptione antiqua, quam illustravit Cl. Salmasius.

Pag. 870. Καὶ μὲν δὴ Ῥωμαῖον τὸν κύπριον, λέγω δὴ τὸν χωλὸν, τὸν ἐν τῷ περιπάτῳ ἰδὼν ἐπιπολὺ τοῖς περιπάτοις ἐναφτερίζοντα, εἰδὼς ἐπὶ ὀφθαλμοῦ ἀναισχυντότερον χωλὸν περιπατητικῶν. Hic quoque interpres hallucinatus cum sic vertit: *Quin etiam cum Ruffinum Cyprium, claudum illum dico, Peripateticum, vidisset diu in pergulis versantem, claudo Peripatetico, inquit, nihil est impudentius.* περιπάτοι

non sunt *pergulae*, sed *ambulationes*. διατρίβειν ἐν τοῖς περιπάτοις, est *ambulare*, *ambulationibus vacare*.

Pag. 871. Narrat Demonactem senio confectum in quamcunque domum incidisse, in illa coenasse & dormivisse, τὸ ἐνοικοῦντα θεῷ τινα ἐπιφάνειαν ἡγεμένων τὸ πρᾶγμα, *incolis pro Dei quadam praesentia habentibus hoc factum*. Quasi Deus quidam apud eos divertisset. Obscure interpretes θεῖα ἐπιφάνεια, *Dei exortum* interpretantur. ἐπιφάνειαι enim θεῶν, sunt *Dei apparitiones*, ut dudum docti monuerunt. vide inprimis Casaubonum in exercitationibus contra Baronium. In aliis quoque Luciani locis male vertitur.

Pag. 883. in Amoribus: Ὁ Χαρίτλης ὑπὸ τῷ σφόδρα ἡμᾶς ὀλίγου δεῖν ἐπιπηγῆ, πακτερόν τι καὶ ῥέον ἐν τοῖς ὄμμασιν πόθῳ ἀνυγραίνων. Interpres: *Charicles prae vehementi stupore propemodum dirigit, humidum quendam & manantem in oculis dolorem colliquans*. Pro πόθος in Mss. scribitur πάθος, & sic scripsit dialogi hujus auctor. πακτερόν τι καὶ ῥέον ἐν τοῖς ὄμμασι πάθος ἀνυγραίνων, est *oculos petulante & in iis natante motu suffusus*. hoc est lascivi motus indice. Πακτερὸν proprie dicitur de oculis lascivis, qui petulante mobilitate produnt lasciviam. Horatio dicuntur *putres oculi*, Petronio *petulantes*: *Ipse Paris Dearum libidinantium judex, si hanc in comparatione vidisset tam petulantibus oculis*. Graecum acceperunt ex Theocrito Idyl. 1.

Ὦ πόλ' ὄττι ἴσαρι τὰς μηκάδας, εἶα βατεῖται
Τἀκὲ ὀφθαλμὼ, ὅτι ἀ τράγος αὐτὰς ἴδηθ.
Caprarius quando capras intuetur coeuntes
Oculi diffluunt, quod non ipse hircus est.

Vetus Scholiastes exponit ἀφρίζεται, φθείρεται. Oculos enim tales lascivos ajunt, cum moventur, suffundi humore quodam, eumin hoc ipso dialogo vocat τὸ ὀφθαλμῶν τὸ ὑγρὸν ἅμα τῷ φαιδρᾷ καὶ κεχαρισμένῳ, *oculorum petulantia cum splendore & gratia juncta*. Maximus Tyrius hoc quoque inter lascivi animi signa refert, λιχνεύοντι ἡ γλῶττα, πηδᾷ δὲ οἱ ὀφθαλμοὶ. Idem dicit de Sardanapalo disserit. 19. τῷ ὀφθαλμῷ ἐκπηδῶσι, pro quo Iustinus, *cum oculorum lascivia omnes foeminas anteiret*. τἀκὲ ὀφθαλμὼ Latinus Theocriti interpres inepte vertit: *tabescunt oculi*; imo, tum maxime moventur, hinc Petron. dicitur *mobilis oculorum petulantia*. Inferius in Toxari, de adolescente, qui illecebris foeminae lascivae, erat captus: ἐπεὶ ἤδειδ πονηρῶς ἔχοντα, καὶ ἀλγοῦντα ἤδη τῇ ἐρωῖ, καὶ πακτερὸν γίγνομένον. *Postquam sensit illum male habere, & amore totum flagrantem, & furentem*. Sic alibi nostro πακτερὰ κόρη. sunt *prurientes puellae*.

Pag. 893. Ὅλην οὐρίζει πάπιζα κοινὴ, καὶ φιλίας μεσίτης πάπιζα ἀμφιέννυσι. Non est credibile vocabulum παπίζα in tam paucis verbis bis positum esse a Luciano. In Mss. recte scribitur: καὶ φιλίας μεσίτης ἑστίας ἀμφιέννυσι. Communis focus est uxori & marito. Hinc *pro aris & focis dimicare*. Inferius in hoc libello, de feris solivagis, quia

quia ratione carent, qua si essent praeditae ἐξ ἴσου ἢ ἡμῖν ἱερὰ δημόμενοι, καὶ μίαν ἑστίαν τὴν ἰδίαν ἅπασαι οἰκῶν, ὑπὸ τοῖς κοινοῖς ἐπολιτεύοντο νόμοις. *sed ex aequo nobiscum templis aedificatis & inhabitatis quisque suis laribus, communibus regerentur legibus.* non longe post ἀπὸ τῆς πατρίας ἑστίας ἐξέρχεται. *ex patria domo prodit.*

Pag. 895. Optime Mſ. ἢ γὰρ τὸ μελοποιὸν αὔχημα Λεσβίων Σαπφὼ. *Non illud Lesbiorum decus, carminibus inclytum.* Editi μελιχρὸν αὔχημα, quod vertunt *mellita illa, quae se jactat Lesbus, Sappho.*

Pag. 903. Μακρὰ λαιρὰ, καὶ πολυτελὴς μὰ καὶ ἡδεῖα τράπεζα. *Domi statim longa balnea, & sumtuosa ac suavis mensa* sed cum non laudet illam mensam, qui poterit esse ἡδεῖα. Repone ex Mſ. καὶ πολυτελὴς νὴ Δία τράπεζα, *& sumtuosa per Iovem mensa.*

Pag. 904. In laude pueri, cum aqua deterſit somnum, inquit, τὴν ἱερὰν χλαμύδα τοῖς ἐπωμίοις περόναις συβράψας. ἀπὸ δ' παιδωνὶς ἑστίας ἐξέρχεται. *sacram chlamydem humeralibus fibulis adstrinxit, paterna domo egreditur.* Chlamys fuit vestis militaris, non pueriliſ. dein cur sacra dicitur? Haec mendosa sunt, quae ex codice Mſ. sic refinges. καὶ χιτωνίσκον χλανίδα ταῖς ἐπωμίαις περόναις συβράψας. & *tuniculam laenam in humeris fibulis connectens.* χλανίσκοι utebantur pueri & molles homines. Grammatici vocant ἱμάτιον λεπτόν. Sic Demoſtheni κόμψη χλανὶς καὶ μαλακὴ χιτωνίσκοι exprobrabantur. vide Gell. l. 5. forte autem in dialogo noſtro legendum χιτωνίσκον καὶ χλανίδα. mox idem codex rectius, καὶ μηδένα τῶν ἀπαντώντων ἐξ ἐναντίας ἀποσκλίπων. *neminem obviorum ex adverso adspiciens.* Vulgo ἀπάντων, frigide.

Pag. 905. Εἶθ' αἱ λιπαραὶ παλαίστραι, καὶ ὡς ἡλίῳ μεσημβρινῷ θάλπος ἐγκνιζεται τὸ σῶμα πυρὶ μᾶλλον. In Mſ. legitur ἐγκνιάται, quod frequentius est illo, utitur etiam Xenophon, & alii non raro simplici κνίσμα. est proprium palaestrae verbum, exerceor in palaestra. *Dein unctae palaestrae & ad solis meridianum calorem exercet corpus firmatum.* Nota sunt omnia de athletico pulvere.

Pag. 909. Αἰθὴρ μὲν γῆν σκιδάσεται τὰς ταύτης ζηλώσεις, εἰς δ' ἀμείνονα βίον ἀποθανόντες ἔχωσι τὰ ἀρίστης μέρας τὸ ἄφθαρτον. sic recte Mſ. *Coelum post terram eos excipit, qui istis rebus student. ad meliorem vitam morientes praemium virtutis consequuntur incorruptibile.* Vulgo sine sensu legitur οἱ δ' ἄμεινον ἀποθανόντες, & vertitur: *qui meliori fato morientes*, tanquam alii essent, quam de quibus in praecedentibus verbis loquitur. Ne dicam ἄμεινον ἀποθανεῖν Graecis nihil esse, nec id significare, quod ex depravata lectione cuderant interpretes.

Pag. 910. Ὁ δ' Ἀθηναῖος ἱλαρὸς τῷ τρόπῳ φαιδρὸς ἀναπηδήσας, πρόσω σφόδρα σεβαρῶς. Sed Mſ. ἱλαρὸς πρόσωπον φαιδρὸς. quod quis non amplectatur. *Athenienſis hilari vultu, alacer exiliens incedebat valde elate.*

Pag. 911. Ex Mſ. refinge: αἱ δὲ φανεραὶ μετὰ τῶν αἰσθητῶν συμ-

φιλημάτων τῶν ἡδέων συνάψιον, Vocat oſcula, & improbae manus pertrectationes αἰδοῖα. Vulgo μὴ omittitur.

Ibid. Εἶτ' ἀπὸ μηρῶν προοιμιασάμενος ἔξ τὸ κωμικὸν αὐτὸ ἐπάταξεν. Interpres: *dum ducto a tumoribus exordio juxta Comicum ipſum percutit.* Haec verba perobſcura ſunt, ſed illuſtrantur illis, quae leguntur apud Diogenem Laërtium in vita Cleanthis: φησὶ δ' ὁ ἑκάτων ἐν τοῖς ἠθικοῖς διμόρφῳ μειρακίῳ εἰπόντος, εἰ ὁ εἰς τὴν γαστέρα τύπτων γαμίζει, καὶ ὁ εἰς τὰς μητρὸς τύπτων μοιχεύει, ἔφη, σὺ μὲν τοίνυν ἀδόμενος ἴσχε μειράκιον. *Hecaton autem in Chriis inquit, formoſo adoleſcente dicente, ſi in ventrem percutiens γαμίζει, etiam in femina verberans μοιχεύει, inquit Cleanthes, tu quidem o adoleſcens habe interfeminales pulſationes.* Nimirum μοιχεύειν eſt inter praetextata verba, de παιδεραστίᾳ. vide quae notavit vir & amicus ſummus Aegidius Menagius ad hunc locum, & Paullus Leopardus Emendat. XVII, c. 32.

Cla-

Clarissimo & Eruditissimo Viro

PETRO FRANCIO

IACOBVS GRONOVIVS S. P.

Quæ mihi vel jussu vel instinctu tuo indicta fuit opera, eam pro temporis mei occupatione exhaustam ad te mitto, vel ut hoc exemplo metiaris tuæ apud me auctoritatis pondus, vel ut deliberes, quid ea faciendum censeas. Tu enim quum & meminisses illo tempore, quo prima studia nostra gratissimo consortio sub patre meo adolescebant, eum frequentem fuisse in hujus scriptoris usu, & me quoque tota vita jucundissime cum eo versatum esse scires, vel conjeciisti vel aliunde comperisti non ita id factum esse, ut nonaliqua a nobis animadverterentur. Nec satis: ita etiam de illis benigne existimare voluisti, ut cum nova Luciani editione aut deberent aut possent non indigne in medium proferri, & typographos monuisti, ut mecum de illis agerent. Id ego sicut amoris tui verissimi pignus accepi, ita non sustinui sic agrestis esse, ut non libentissime ei obsequerer. Et facio id quidem gratissime, quoniam acerrime Græca studia semper te coluisse novi, atque ideo me ad intelligentem hæc qualiacunque mittere scio. Longe tamen acrior voluntati meæ stimulus additur ab ipso hoc tempore, quo ab Amplissimis Proceribus Vestris testimonium peritiæ simul & industriæ tuæ abstulit, data tibi provincia, ut hanc [illegible] partem Illustri eorum Scholæ inferres; quod ita evenisse simulac intellexi, & apud me gratulatus sum & nunc publice gratulari me profiteor tum tibi, tum ipsis his literis adeo neglectis, rejectis, imo suppressis, etiam apud illos, qui præcipue formari replerique iis debebant. Sed hoc viderint Dii ingeniis faventes. Vale, Amicissime & Eruditissime Franci, & nosce bona tua. Leidæ a. d. VI. Calendas Majas CIↃ IↃC LXXXVI.

IA-

IACOBI GRONOVII

Notæ ad

LVCIANVM.

Pag. 6. *Οὐδὲ ἐπὶ λόγοις ἐπαινέσονταί σε πάντες*] Pater adscripsit notam Bourdelotii, mentem suam de ea non aperiens. Sane vulgata hæc locum & salem Luciani & bonum sensum non habet. Cui enim dicere licuit, *neque ob orationem laudabunt te omnes*, ut Benedictus vertit, aut, ut apertius Micyllus, sed abundantius quam Græca patiuntur, *neque etiam ob verba & orationem modo laudabunt te omnes*? ad quod ipsum vides tendere Bourdelotium. Quem illum omnes laudant? Sed nec judicium Bourdelotii probum est, dum censet receptam lectionem faciliorem, eam quæ in Mss. est, duriorem; nam contrarium verum est. Quid enim facilius & gratius hac lectione, *οἱ δὲ ἐπὶ λόγοις ἐπαινέσονταί σε*, omissa voce *πάντες*, quam non habent scripti libri? Sensus est, *pauci vero quidam* (sic per contemptum doctos & facundos viros vocat *οἱ δέ*, ne nominare quidem dignata) *ob studia laudabunt te*, nisi quod etiam Græca vox *λόγοις* invidiam quandam & contemptum majorem præ se fert, fabulas quoque & narratiunculas & nugas denotans. *ἐπαινεῖν ἐπί τισι* passim in Luciano obvium.

Ibid. *Καὶ βαρβαρίζουσι, πάμπολλα εἰπεῖν*] Hic quoque adscripsit Pater Mss. lectionem *πάντων*, quæ longe melior, etsi aliud videatur Bourdelotio: mutetur modo distinctio sic, *καὶ βαρβαρίζουσι πάντων, εἰπεῖν ἃ τύχῃ in quacunque sermonis parte barbarizans.* Nihil est *pleraque dicere.*

Pag. 7. *Οὔτε φίλοις συνδικήσαιμι*] Micyllus, *neque amicis expetibilis.* Benedictus, *nec amicis in foro auxiliarit*, rectius. Rectissime adscripsit pater *amicis advocatus.*

Pag. 11. *Ἄχρι τῶν ἐπὶ γῆν πόλεις*] Ex iis, quæ apponit Bourdelotius non potest esse dubium, quin legi debeat *ἄχρι τῶν τὰ ἐπὶ γῆν πόλεις*, &c.

Pag. 15. *Τίνες σοφισταί*] Benedictus *suo marte commentus.* Non cepit vim & elegantiam. Verte *hactenus comm.*

Pag. 19. *Καὶ τὸ Θουκυδίδου*] Benedictus enervavit versionem, in qua negligit efficaciam voculæ primæ, quam recte sic Micyllus expressit, *effugero sane merito etiam Thucydidis illud.* Hoc enim intendit auctor convincere, ut non modo immunis esse debeat ab insultatione proverbii Attici, sed etiam ne Thucydideum quidem illud in ipsum verti possit.

Pag.

Pag. 25. Συωικπίπλωσι κὴ τὸ ἐμὸν μέρος ἀχημονῆσαι] *Si mecum jiciatur, meaſque partes dehoneſtet.* Sic apud Baſileenſes & Bourdetium Micyllus & hujus imitator Benedictus. Non ſecus ac ἀχημονεῖν em plane ſit notetque quod καπαιχύνειν pag. ſeq. quod ſic quoque terpretantur. At in eo quod meas partes dehoneſtat, vitium ineſt, c ego crimini hinc fio obnoxius; quod plane Lucianus negat omnia ntraria ſignificans, nempe non ut illa meas partes dehoneſtet, l ut meæ partes actioneſque illam dehoneſtent. Verte igitur *ſiul rejecta & per meam operam*, vel *quantum ad me, meas rtes, meam perſonam, apparens indecora.* Ἀχημονεῖν neutrum t, non activum. Id debebant non modo cognoſcere, ſed tum ioque recordari boni interpretes, promptaque habere illa Cebes ἀναγκάζεται παύπαις παῖς γυναιξὶ δαλλόμεν, κὴ πανθ' ὑπομένειν, ἀχημονεῖν. Τὸ ἐμὸν μέρος alibi dicit τὸ μὲν τοι ἐμὸν, τόγε ἐπ' ἐμοὶ, τὸ ἧ ἐμὸν, τόμὸν, ὅσον ἐπ' ἐμοὶ, τόγε κατ' ἐμέ. Dinarchus ontra Demoſthen. in fine. ἐγὼ μὲν ὅσον εἰς τὸ μέρος τόμὸν τῆ κατηγορίας ἦκα, βεβοήθηκα. Apud Maximum Tyrium diſſertat. 6. ait naxagoras ἅπερ τὸ ἐμαυτοῦ μέρος ἀδεξοτέρως ἐμὴν πόλιν ἐν τοῖς λόγοις ὠφελησόμενος.

Pag. 32. Οὐ μηδὲ τοῖς τόμασιν ἡμῶν ὠσωνίσωσι] Quum Micyllus vertiſſet *quod neque ore nos approbant aut compellant*, Benedictus duo poſteriora vocabula amputavit. Sed plane & approbare compellare nihil ad ὠσωνίζω. Verte, *quod ad ora* ſalutanda vel ſculanda *non admittant nos.* Nota illorum oris obſcœnitas.

Pag. 35. Ἐργαστήρια γὰρ οἰκήσεως κὴ καπηλεῖα] Primam vocem Benedictus reddidit *tabernas*, Micyllus *ergaſtula.* Ludov. Creſollius bro v. theat. rhet. c. 3. amplius & propius *meritorias officinas.* Nam talem aliquam ſupponere debemus, ut pag. 153.

Pag. 37. Καὶ πολλῶν ἤδη σπουδαίων ὄντων δικαίων ἐπείληπται] Micyllus, *Iam & multos eorum, qui pro ſtudioſis ac gravibus haentur, reprehendebat:* pari lapſu Benedictus *Quinetiam multos ui pro gravibus haberi volunt, reprehendebat.* Nam & verſio Lucianum non adſequitur, & male periodum hanc majore diſtinctione ab præcedente ſeparant. Sed nec bene Palmerius, *multos, qui raves eſſe videntur, occupavit.* At mens Luciani eſt. *Multus enim rofecto eſt in equis furor, & multos qui graves videbantur eſſe, dargnit*, eos quum graves videri vellent, probavit vanos, & quum eberent contemptores horum eſſe, in iiſdem nugis inſanire oſtendit. Quia autem in præcedentibus ait Lucianus de equorum nomibus, non potui quin ad ejus illuſtrationem hic apponerem inſcritionem, quam ex ſchedis Peireſcianis depromptam publicavit exellens antiquitatis vindex Iac. Sponius, quum ad auctores interpreandos hæc vetuſtatis imago vivam fere vim afferat. Ea ſic habet

.. II PRAEMISIT ET C. T.
OCCVPAVIT ET CIT. CCCV
INTROIVGIS VICIT

SANIPPO CINIS.	X	HILARO AF.	I
AEGYPTO PE.	I	MACVL. AF.	I
PEGASO AF.	I	AQVILIN. AF.	I
EVTONO AF.	I	PEGASO AF.	I
ADVOLA. AF.	I	COTYNO AF.	I
DROMO HISP.	I	SICA AF.	I
PASSER AF.	I	CIRPATO AF.	I
LVPO AF.	I	MELISS. AF.	I
SILVANO AF.	I	DELICAT. MAV.	I
LVCIN AF.	I	PARATO AF.	I
EVTONO AF.	IV	BALLIST. AF.	VIII
PYRAL. AF. SE.	IV	ANDREM AF.	VIII
PARDO AF.	IV	SPICVLO GAL.	VIIII
ROMVLO LAC.	V	ROMVLO AF.	VIIII
RAPACE AF.	V	LVPO AF.	VIIII
BAETIC. AF.	VI	PALVMB. AF.	VIIII
CAMM. AF.	VI	ROMVLO AF.	VIIII
DAEDAL. AF.	VI	GLAPHYRO SPH.	VIIII
GAETVL. AF.	VI	BALIST. XIII.	III
ALCIMO	VI	MEMNO LAC.	XI
HILARO HIS.	I	BARB. AF.	I
SMARAGD. AF.	I	CALLID. CYR.	I
DRAVCO AF.	I	THELO AF.	I
ARANIO AF.	I	ARIONE AF.	I
EXACT. MAV.	I	HELIO AF.	I
PISTO CIR.	I	HIRBINO HEV.	II
PVGIO AF.	I	PALMAT. AF.	II
ANDRE. AF.	I	PASSER. TH.	II
ROMAN. GAL.	I	CATTA AF.	II
CANDID. AF.	I	PVGIO AF.	II
ABASC. THE.	XX	EXCELL.	
ARCAD. AET.	XVI	ARACIN.	
LVPO HISP.	XXII	CALLID.	
SAGIT. AF.	XI XIIX	AQVILA.	
AIACE AF.	XXX XXII	PECVL.	
AETHER. AF.	XXX XXX	....	
INGEN. ING.	XXIIX	HILAR.	
ARGO APH.	XXX		
VICTORE. AF.	XXXII. XL		
INNOCE. AF.	XXVIII		

PALMAS SIBI COMPLEVIT
C CALLID. AF. BALLIST. AF. ∞
QVOS EQVOS C.

Pag.

Pag. 38. *ἵνα μὴ ἀπολαύσωσι τῆ σφετέρας ἀληθείας*] Non melius profecto hunc locum intellexit Bourdelotius, quam Micyllus, quem deſerit ac refutat. Quid enim? an hîc dicitur ingemiſcere Romanos, quod ſe ſentiunt prohibitos veritate ſua & voce libera frui, eaque prohibitio in eo conſiſtit, quod prohibiti ſint legibus illis, quibus cautum, ne in tabulis teſtamenti quicquam elogii famam alterius læderet, niſi ſuorum, quos exhæredare leges permittebant cum elogio? Quæ ſpecies prohibitionis in Græcis, nedum talis? immo quæ fortaſſe nunquam contigit? Nam quod de conſenſu Iſ. Caſauboni jacit, vereor, ne aliter omnibus videatur, qui modo inſpexerint lucubrationes magni ejus viri. Sed neque Benedictus bene, *ne ex ſua veritate damnum capiant.* Plane enim Lucianus vult contrarium, nempe Romanos tota vita quum ſimulate egerint, veram unam vocem edere in teſtamentis, ne ex hac ſua veritate voluptatem capiant. hoc eſt, ne poſt eam veritatis vel mentis ſuæ veriſſimam profeſſionem patefactam (quod fit aperiendo teſtamento, neque id contingit niſi poſt mortem teſtatoris, ut non videat, non ſentiat, quid animi ſit illis, quibus laqueum aut infamiam legavit) lætari poſſint eo facto, quod inimicum ulti ſint ac læſerint malo voto, neque ſi ille propterea doleat, illi eum dolentem ſpectare poſſint. Hæc ſimplex & ipſa Luciani ſententia. Nam cur *ἀπολαύειν* ſumunt in malam partem? Neque hinc abire libet, quin alium locum per eandem hanc jactationem ambiguum tangam, qui eſt in Timone pag. 56. qui ſic ad Iovem. *ἔπου δηλόν που ὑπωπτεύκασι δικαίως αὐτοῖς, ὡς πῦρ μοὶ ἢ κεραυνὸν ἀπ' αὐτῶ μὴ διδύναι, μόνον ἢ τῶτο οἴεσθ' ἀπολαύειν ἢ πεφυμένον, ἵν' ἀναπληθήσονται τῆ ἀσβόλης*, ubi Eraſmus, *verum hoc ſolum vulneris inferri poſſe judicent, ut fuligine compleantur.* Tan. Faber *hocque unum ex vulnere malum ſibi accidere exiſtiment, quod fuligine operiantur atque inquinentur.* Quam interpretationem eſt alius, qui præter duas poſtremas voces reperit, & ſubtitulo obſervationis negat *τὸ πεφυμένον* hoc loco convenire, quum fuliginis fiat mentio, unde etiam ſtatim ſe legere ait *κεκαυμένος*, fulmenque & fulgur adurere & uſtulare dici notat. Sed mirum, ſi vel ſententiam vel elegantiam hujus loci ullo genere adſequatur. Cur enim & ille & priores *ἀπολαύειν* accipiunt in malum, & ad homines fulminatos applicant, non in propriam notionem voluptariamque, ut paſſim ſolet. ac mox vidimus, & rurſus in ipſo hoc Timone ubi pari modo *ἐγκαλῶ ἀπολαῦσιν εἰς μῶς*, atque ipſi Iovi attribuunt, ut prorſus debebant? ſic enim elegantiſſima ironia accipiendum; *hactenus autem* (vel *in hoc ſolo, ad hoc ſolum*) *exiſtimant te frui vulnere* (voluptatem capere ex jactu fulminis, quo ſtolide putas, o Iupiter, illis grave vulnus a te inferri) *ut operiantur fuligine*, videas modo eos nigredine obduci, quam tu male interpretaris vulnus, quum ſit ſimplex & ridicula fuligo, velut fulmine in carbones & fumum reſoluto, quum ad homines deveniat. Qui perfectiſſimus ſenſus.

Pag.

Pag. 44. *Βίας ὑπαρχόντων τῆς ἁρπαγῆς*] Non capio acumen Benedicti, qui has voces alligat proxime antecedentibus, vertitque, *apud septem vocales judices vi & raptui præfectas*, non secus ac Athenis quoque certi judices certis actionibus præfuissent, ut Romæ prætoribus certæ cauſæ attribuebantur. Ne dicam ridiculum esse has vocales isti judicio præfuisse, non alias literas; quæ cui judicio præsederunt, oro? Nescio an bene Bolerus, *constitutis judicibus VII vocalibus de vi & rapina.* Certe sensus est & verti debuit, *ad tribunal VII vocalium, actione bonorum vi raptorum*, ut dicebant Romani idem prorsus judicium. Nam *ὑπαρχόντων* (unde cauſa erroris) est secundus casus ab primo *τὰ ὑπάρχοντα*, non *οἱ ὑπάρχοντες*.

Pag. 45. *Ὧν χωρὶς οὐδὲν κωλύει τι γεγράφθαι*] Bolerus, *sine quibus nihil omnino scribitur.* Benedictus, *sine quibus plane nihil scribitur.* At multa possunt scribi, sed sine sensu. Verti debuit: *sine quibus perfecte* & integre *nihil scribitur, ἂν προσθήκης εἰς τὸ γράφειν πᾶσαν δέηται*, ut ait infra.

Pag. 47. *Τετραγώνου λέγων*] Pater adscripsit *λέγω*.

Pag. 55. *Καὶ κατὰς ποιητικὴς ἀπορίας ἔξω ἐστὶ παντάγχυ τὸ ὀνομάσιον*] Recte Cl. Faber *ac fumum plane poëticum, nominum strepitum si demas.* ultra quod tentare quidquam error est.

Pag. 57. *Τί πρὸ μανδραγόρου καθεύδεις*] Viderit Palmerius in Erasmo lapsum; sed an non majore ignorantia ipse corrigit *λάρ*? An non millies *ὑπὸ* apud Lucianum notat causam efficientem, utque idem sit prorsus vocula *ὑπὸ*? Vertit sane Erasmus *sub mandragora*: an ideo ille adspiciendus erat transformator herbæ in arborem, quæ dormientibus umbram faceret. Sed opinor scribebat nobilis ille Gallus hæc, quum comes Luciani venit ad *Ἀλεκτρυόνος ἱερόν*, viditque illic *ὕλην ἀνεψιμένην*, *ἧς δένδρα ἦν μήκωνες ὑψηλαὶ τῆς μανδραγόρας* in libro 1. Veræ hiſtor. & tam vere nunc in Erasmo sic divinando conjicit, ac illi, qui vaticinari solebant tenentes os animalis, quod alligari debebat ad radicem mandragoræ, in qua similitudinem somniabant corporis humani. Sic igitur & quum sub corona vendi aliquem dicet, credetur interprete Palmerio ex cœtu militum circumstante vel ferto facere arborem; & speciosius cum veles dicitur sub vitem sumicere hastas, stare censebitur in vinea. Iocosa hominum ingenia! an Erasmo unquam excideriit illud *ὑπνωτικὸν ὁ μανδραγόρας*? Lenius sodes.

Pag. 61. *Ναυάρχου ἐπὶ τῆς Δεκελείας ἐγένετο* * *στρατηγίας τοῦ Λυκωρέως*] Mirifice hæc illustrant Marmor Arundelianum & viciſſim inde lucem capit Lucianus, ΒΑΣΙΛΕΥΟΝΤΟΣ ΑΘΗΝΩΝ ΚΡ... ΟΥΑΦΟΥΚΑΤΑΚΛΥΣΜΟΣ ΕΠΙΔΕΥ ΚΑΛΙΩΝΟΣ ΕΓΕΝΕΤΟ ΚΑΙ ΔΕΥΚΑΛΙΩΝ ΤΟΥΣ ΟΜΒΡΟΥΣ ΕΦΥΓΕΝ ΕΓΛΥΚΩΡΕΙΑΣ ΕΙΣΑΘΗΝΑΣ ΠΡΟ... ΟΝΚΑΙΤΟΥΔΙΟ.. ΥΟ... ΔΔ... ΜΤΟΥΤΟΙΡ.. ΟΝΙΔ..... Ο.. ΤΑΣΩΤΗΡΙΑ ΕΘΥΣΕΝ. Vbi sic supplet

plet Palmerius ὀθόπερον καὶ τὸν διὸς πανομβρίᾳ δι' ἑαυτὸν τὸ ἱρὸν ἀπέλαυσι δημήσασθαι καὶ τὰ σωτ. Vbi miror illum *Δία πανόμβριον* in chronico & sermone pedestri poni pro ὄμβριον πανομβρίον. Primo ipsa rei ratio non patitur. Quid enim, quum ipse esset Athenis, cur *Δία πανόμβριον* exspectare debuit? & eo cessante demum ædificavit templum? Deinde non Græcus sermo admittit, nec ante dixit ζεὺς ἐμάνιτο, sed κατακλυσμὸς· adeo licet dicatur Iupiter pro imbre, non poterit hîc bono sensu dici pro cataclysmo: nec cataclysmus cessavit cessante pluvia. Sed nec per pluviam contigisse cataclysmum auctor ante suppositit. Et quòd ad ΠΡΟΤΕΡΟΝ potest ea suppletio ferri, licet ipse videns Seldenum, quum id ponit characterecommuni, facere sex puncta conjecerim ΠΡΟΣΚΡΑΝΑΟΝ. dein suppleo ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΙΟΣ ΥΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΟΛΥΜΠΙΟΥ ΤΟ ΙΡΟΝ ΙΔΡΥΣΑΤΟ ΚΑΙ ΤΑ. De templo Iovis Olympii erecto ab Deucalione testatur clare Pausanias in Atticis pag 32.

Pag. 77. *Διὰ τοῦτο τοι καὶ τῶν ἀμελησάντων σωιζῶν ὠθεῖ ἡμᾶς, ἢ φαῦλον ἡγεῖ*] Potuit Tan. Faber oportuniorem locum reperire invehendi in lectores incuriosos & editores. Licet enim pro certissimo sit hanc lectionem sic stare non posse, non tamen ideo discedendum ei fuit ad mutationem ejus omnino non necessariam, immo prorsus vanam. Benedictus est, qui ad hanc lectionem concinnavit ista Latina, *Hinc factum est, ut hic quoque a nobis neglectus fuerit, quamvis non sit despicabilis.* Sed & Benedictis his & Fabris longe perspicacior Erasmus noster, *Hæc in causa fuerunt, ut hunc quoque neglexerim, quum haud mediocriter de nobis sit meritus.* Vnde patet divinum virum ita censuisse distinguendum Διὰ τοῦτο τοι καὶ τῶν ἀμελησάντων σωιζῶν, ὠθεῖ ἡμᾶς ἢ φαῦλον ἡγεῖ, quæ ipsa manus & mens Luciani est ringentibus licet illis: ut taceam enervari omnem sententiæ huc facientis efficaciam, dum φαῦλον vertit *contemnendum*; quod huc non pertinet, voce adstricta & alludente ad pium & gratum erga Deos & eorum metuentem animum.

Pag. 79. *Εἰς τὸ ἀνάκειον*] Addendus & hic locus illis est, quæ ab Mauslico perdocte notantur ad hanc vocem in Harpocratione. Quod propterea moneo, ut vites cum prioribus interpretibus vertere *in Castoris & Pollucis templum*, aut cum Fabro *in Castorum ædem*, quo nil nasutius. Vera enim esse quæ observat Mauslacus, censeo, & plane illos Ἀνακτας ex Cicerone intelligendos, ut nil commune habeant cum aliorum Græcorum aut Latinorum Castore & Polluce vel Castoribus; quos sane quum innuere vult auctor, novit ille *Διοσκόρους*, ut apparet ex dialogo de saltatione. Itaque idem observari debet in Revivisentibus pag. 414. ubi rursus dicuntur *οἱ ἢ καὶ ὠθεῖς τὸ ἀνάκειον ὠθήμενοι κλίμακας*. Miror autem ea, quæ observari video ad præcedentia ἐπιστρίχει γὰρ κἀτῷ τῷ χεῖρα Περσικῆς, quasi id respiceret ad orationis pronunciandique gestum, & non unice ad patrocinium ac tutelam, eo modo, quo excellentissime

id notavit familia Æmilia in nummo, Lepidum tutorem pueri Ptolomæi exhibente.

Pag. 80. Ἀλλὰ κ᾽ τοῖς δύχρμβοις τοῦτο χρήσιμον] Pater adscripsit τούτοις legere Pricæum ad Matthæum 6, 7, quod sane nec necessarium, & convenientior vulgata scriptura.

Pag. 85. Πρὸς τὸ ἔθος τὸ συμποσιωδῶν] Adscripsit Pater, *forte* συμποσιῶν. Quod quidem manifestius, sed potest retineri quoque alterum.

Pag. 88. Πάλαι μὲν σε ταῦτα αἰτιᾶσθ᾽] Non utique significabit *te in his accusare* vel *harum rerum*, ut rebatur Cl. Faber, & ideo scribit σε. Potest enim intelligi *hæc tui* vel *hanc tuam rationem olim accusasse*. ut in Hermotimo. ὁ γὰρ Μῶμος, ἀεήκοας οἶμαι ἅπαν ἡμᾶς τὸν Ἡφαίστου. Ita hoc loco vides eosdem rei & personæ casus, in quo reticetur quartus casus agens, quia ipse is erat. Codici Academiæ adscriptum πάλαι μέν σε. Sed non necessarium. In duabus sequentibus notulis apparet eundem Fabrum sibi fecisse fraudem, imminutas & decurtatas contemplantem nescio unde voces, quæ in ipso contextu sunt integerrimæ & plenissimæ.

Pag. 96. Σχεδὸν ἐκχλησιαζόντων ἐπὶ ῥήσεσι· ἅπας δρύπτομαι] Sic distingue has voces, ut recte Latina præiverunt, & nuper fecit quoque Faber. Mox διφθέρᾳ inepte verterunt Salmurii *fagum*, & ineptius nunc impressum *fagum*. Faber *rhenonem* transtulit.

Pag. 109. Εἰς βαλυκήπα πνέον] Vana est hæsitatio Cl. Fabri inter hanc lectionem, & eam quæ in Theognidis editionibus obtinet; qua aut uti non debuit, aut melius oportuit se inde expedire, quum id posset, non auxilio Stobæi & Plutarchi, qui potuerunt aliter citare quam Lucianus; Sed Lucianus se ipse defendit, ostenditque in libello de Mercede conductis p. 450. & apologia ejus libelli sequente pag. 490. & quomodo citare voluerit, & ex quo, clare & βαλυκήπα dicens & ipsum nomen Theognidis adjiciens. Vnde inprimis apparet ab Bourdelotio temere notari ex Homero, ut postea πτερὸν κατ᾽ ἠλίβατον, quod ex eodem sit. Nihil falsius. Etiam paulo post negare nequibit Faber, verius vertisse Erasmum & ex ejus imitatione Benedictum illa verba ἐπεὶ δὲ τὸν δρχηστὴν ἑώρων αὐτούς, *quod illos nullo pacto respexisses*, quam ipsum, *quod ipsos ne primo quidem congressu aspicere voluisses*. Sed vice versa queri debeo, quum sic loquatur etiam Lucianus in saltatione, ἄμεινον ἦν οἶμαι δρχήσεως τὸ πᾶν ἀπέχεσθαι, καὶ μηδὲ τὸν δρχηστὴν ὁμολογεῖν τι πιθανὸν ὀφθαλμιακεῖν, vertisse Opsopœum, *neque sub initium fatearis aliquid tale te flagitiose deliquisse*, Benedictum *nec initio, te tale quid delinquisse, fatearis*.

Pag. 151. Κἀγὼ ὑποθέλγον αἰτῶν τὸ γιγνόμενον] Bene Barlæus præmunivit has postremas voces, ut contra Palmerii mutationem essent stabiles. Sed debuit ipse Lucianus sua vindicare, qui utique in principio somnii sic loquutus fuit, σὺ εἰς μακρὰν ἢ κατὰ τὸ πιστὸν σὺ φρονεῖν, διαφέρων ἀεὶ τὸ γιγνόμενον, ubi advertit Bourdelotium. Sed

sic

fic elegantiſſimè Græcis dictum, nemo melius docebit Theophraſto, in capite περὶ ἀνευθηπίας, οἱ δὲ λοιπὸν μὴ δοκοῦντες τοῖς ψηφίσμασι καὶ κεφάλαιον ποιήσασθαι, ἐρωτᾶν τὸν ξυνδικαζόμενον, τί γίνεται; Denique noſter in Pſeudomanti pag. 779. Μικρὸν ἐρωτήσαι ἐπιγράψας τῷ βιβλίῳ καὶ τὸ ἔτος, καὶ δίκην χρημάτων ὀκτὼ, ἢ δυσὶ μόναις ἢ ὀλίγαις, καὶ τὰς ὀκτὼ δραχμὰς καὶ τὸ μνημόσυνον ἐν ἐσθῆτι τοιούτοις πίμψας. Ita proprium id eſt in pecuniariis rationibus.

Pag. 165. Περὶ τὴν κυμαιτώδους γῆς] Audio Mſſ. & Tanaq. Fabrum. Sed quid Lucianus amaverit, colligere etiam poſſumus ex fine Hermotimi, ubi ſic ſcribit. Ἄνθρωπόν τινα ἐπὶ τῇ ἡδονῇ καθεζόμενον ἐπὶ τῷ κυμαιτώδει, δριμεῖν τὸ κομᾶν.

Pag. 168. Αἰόλα δὲ Ἕλληνος θυγατέρα] Auguſtinus Datus cum Benedicto *Æoli Græci filiam*. Scilicet ut plures ad verba attendunt, non ad rem vel Luciani ſententiam, qui volebat *ajunt mulierem quondam, Æoli filiam, Hellenis neptem*, vel ex Ovidii libro xi. Metam. ubi Halcyone vocatur *Æolis*, vel ex Dicæarcho, cujus verba ſunt; ἡ γῆ Ἑλλὰς τὸ παλαιὸν ὅτε ποτὲ πόλις ἀφ' Ἕλληνος καὶ Αἰόλα ἐκλήθη τις καὶ ἐκαλεῖτο· quæ loquutio non minus notat patrem Æoli fuiſſe Hellena, quam filium. Contrario modo impingunt in Hermotimo pag. 535. Verba Græca Εὐανδρίδα καὶ Ἠλείᾳ interpretantes *Euandrida, Elei filio*, quum patria, non pater deſcribatur.

Pag. 169. Κατὰ χιονώδεα μέσον ἀφαρπάσας τοῖς ὠδῖσι] Certè non debuerunt hæc intelligi & verti aut cum Dato *tranquillitatis differentis*, aut cum Benedicto *media hieme ab aliis ſerenitate differentes*, ſed *eminentes, eximias*, quod putidum fere eſt monere, quum ut paſſim, tum in Luciano millies occurrit.

Ibid. Τῷ ὄντι γὰρ νήπιοι ἔοικεν εἶναι πᾶς ἄνθρωπος, καὶ ὁ πάνυ γέρων] Ineptiſſime Benedictus, *revera enim omnis homo infans eſt, maxime vero ſenex*; quum longe accommodatius Datus, *Omnis namque homo infans utique videtur eſſe, vel ultima ſenectute provectus*, quæ veriſſima Luciani mentis expreſſio.

Pag. 174. Τὰ ἔρια, ὦ Πραξιφάνη, τὸ καπηλεῖσαι, ἀντὶ δὲ ἀναισχυντοπροίκου] Sunt vitrea fracta; & conati ſunt evitare interpretes. Sed annotavit Pater τὸ καπηλεῖσαι ἀντὶ σὺ ἀναισχυντοπροίκου, ut Mercurius Charonti in contempl. τοῦτο τὸ σχῆμα τοῦ λόγου αἰτιον καπηλεύεσθαι μοι.

Pag. 179. Ἀτρωμὴν αὐτὸς γῆν ἄλλως ὄντας ἀνέργασεν] Commode interpres. Adſcripſit tamen Pater αὐτὸς γῆν ἄλλως ὄντας ἀνέργασεν.

Pag. 194. Λυπεῖς ὦ Ἥρα σαυτοῦ· οὐδὲν ἄλλο. κεῖται ἐπιτίμησις τοιαύτη] Poterat ſine crimine Benedictus integram ſervaviſſe interpretationem Micylli, *Ægritudine, Iuno, te ipſam afficis, nihil aliud, & mihi amorem eo magis incendis*, quam videtur temere ab eo truncatam.

Pag 198. Χρὴ δὲ προσκαλεσάμενον τὸν Ἔρωτα] Vel προσκαλεσάμενον edendum fuit, ut haberetur ratio Benedicti vertentis *provocato Cupidine*, vel verſio retinenda fuit Micylli *Heri autem vocato ad ſe*

Cupidine. Sed ſane verbum Græcum habet aliquid, quod a neutro exprimitur, & Benedictina lenius & Micyllina fortius, ut patet in dialogo Veneris & Cupidinis, ἀλλ' ἐκεῖνῳ πρόσιτί με καὶ προκαλοῦ τινα. Itaque ſcriptis libris obediendum. Video ſimile committi mox in dialogo Enipei & Neptuni, dicente illo Δεῖ τοῦτο ἐχρῆν σε προσαρπάσαι τὴν ἐρωμένην, ubi cum Micyllo Benedictus *propterea te mihi amorem praripere oportebat.* In Piſcatore dicunt Philoſophi de Luciano ἔοικε γὰρ οὗτος ἄλογα προκαλεῖσθαι, δικάζειν ἀξιῶν. ubi vertunt, *Nam cum iſte vir judicio velit experiri, haud abſurde provocare videtur.* At in hac loquutione vix eſt differentia inter *ad provocare* & *judicio experiri velle:* & in præcedentibus non tam provocat, quam admonet modeſtiæ philoſophos, ne ſe indemnatum occidant, atque adeo convenientius videatur προσκαλεῖσθαι.

Pag. 208. Ἀπὸ δὲ ταυτάτε κατανεύσας ἐπὶ κεφαλῇ τοῦ παιδὸς, ἐνένευσα] Non debuerat hæc diſtinctio ex editione Benedicti in hanc propagari; quum priores melius κατανεύσας, ἐπὶ κεφαλῇ τοῦ παιδὸς ἐνένευσα, eamque ſequatur in interpretatione Benedictus.

Pag. 223. Τὰ μὲν τοῦ Λήδας τέκνα, παρ' ἡμέραν ἑκατέρῳ τὸν ἄρχοντα καὶ τὸν ἀδὸν εἶναι] Non ſatisfacit Benedictus *Ledæ filii alternis vicibus apud ſuperos atque inferos verſantur*, vel, ut alii, *alternis inter ipſos vicibus agitant.* Etſi enim vera iſta, tamen non ad Lucianum, qui exprimere deſtinata tempora voluit, nempe *alternis diebus.* Quod niſi conſtaret, ac ſic definite loqueretur, non poſſet infra Diogenes Polluci dicere σὺ γάρ ἴσως οἶμαι τὸ ἀναβιῶναι αὖθις velut dubitans de certo tempore, ſed certe ſcire ſe dixiſſet aliquando reverſurum in vitam: non Mercurius Apollini, ὁ μὲν χθὲς ἡμῖν ξυγγενόμενος, ἐκεῖνος Κάστωρ ἦν. Mox peſſime in hac editione repetitum ex prava Salmurienſi καὶ ὁ μὲν Ἀλκμήνης καὶ Σιμέλης υἱὸς, quum ſequatur μετρίως ὠχριῶντες, & recte habeant priores οἱ υἱοί.

Pag. 242. Μαυθάνω ὑπ' ἐκείνοις, ὅτι γε ἐλαύνει] Sic inepte diſtinguit hæc editio ex Salmurienſi; at debebat μαυθάνω, ὑπ' ἐκείνοις ὅτι γε ἐλ. Sic pag. ſeq. etiam male diſtinctum puto ὅτε ἀναπαύεις, σαυτὸν ἀλαχωθείς, quum rectius non diſtinguatur ab Bourdelotio. Neque ſane id poteſt notare *neque diffuſis aquis te ipſum cohibes;* nam qui ſe diffundit, quomodo is ſe cohibet? ſed *diffuſus te reficis.* Ludit enim in notione & Græci verbi ἀλαχωθῆναι & Latini *diffundere*, nempe pro exhilarare. Quæ tota eſt elegantia hujus loci.

Pag. 249. Καὶ ἐξενεύσαι εἰς τὴν γῆν] An ſic nunc voluit loqui Lucianus, qui in dialogo ſequente, καὶ νῦν σὺ ἀναλαβὼν ἐξένευσε εἰς Ταίναρον. In mercede Conductis, ἀπεμπόλησας τὸ δύσηνον σκαφίδιον, ἄθλιοι κακῶς ἐξενεύσατε.

Pag. 255. Ὅπου καθίκετο] Micyllus apud Baſileenſes & Bourdelotium *quando abripiebatur.* Quod nimium: & quum hæc vox vim denotat illatam, quod ſæpe fit in Luciano, additur ſecundus caſus: & plane id huc non convenit. Benedictus, *quando ingrediebatur.*

tur. Nec sic loquitur Lucianus, etsi propius sit. Pater adscripsit, *descendebat* vel *demittebatur.* Abundat igitur litera, & lege καθίετο.

Pag. 264. Καὶ Λακεδαιμονίοις] Temere ex editione Salmurienſi in Latinis repetitur error præmiſſi nominis Diogenis, quod deleri debet.

Pag. 269. Οἱ τὸ κλῆρον ὃ ἡρῶντες πεντακισμύριοι] Benedictus *quinquageſies mille.* Quanto rectius Micyllus *quinquaginta millia?*

Pag. 273. Ζωγράφον ἐμβαλόντα εἰς κύλικα] Nec cur Benedicto placuerit *præſentius*, nec cur Bourdelotio *celerius*, cauſa patet ulla, quum ex proxima parentheſi palam ſit notare vel plenius vel meracius; quorum prius hic commodiſſimum, ut in magno poculo latere aliquid & alia occurrentis inde mali cauſa fingi poſſet, prorſus ut ſupra in Timone & Thraſycle. ὁ παῖς μεγάλῳ κύλικι ὀρέξειν αὐτῷ, τῷ ζωγράφῳ ὃ χαίρει μάλιστα.

Pag. 279. Μηδὲ τὰ ἐπιτάφια] Inepte interpres *neque epitaphia*, ut notum eſt pro veſtibus ſepulcralibus.

Pag. 280. Καὶ λάθρον σὸν ὀλίγον καὶ ὕβλιν καὶ μικρολογίαν τὴν Δίαν, καὶ χρυσίον.] Verterat Mart. Bolerus *& curioſitatem.* Id mutaturus Benedictus reddidit *& rerum minimarum diſquiſitionem.* At ſane jam ſatis expreſſit hoc philoſophi vitium per tria proxime antecedentia, quæ non ſunt ab hoc poſtremo diverſa. Itaque non miror patrem notaſſe videri nunc intelligere *avaritiam*, ut ſic potius diſtinguatur καὶ ὕβλιν· καὶ μικρολογίαν τὴν Δίαν, καὶ χρυσίον, & non modo tacite aurum hinc inde ab diſcipulis corraſerit, ſed etiam oſtentet animo inſitam inſignem avaritiam & cupiditatem colligendi amplius, quam apud vivos celatam nuditas mortis nunc aperit. Mox ubi ſequitur πόλα πεντηκόντορον abſurde vertunt *quæ quinqueremis*, quaſi bellicum quid apud inferos, quum ipſe Charon in contemplantibus teſtetur ſe ſolum δικωπίαν ἔλκειν.

Pag. 287. Καὶ συνελάμβανεν ἐπὶ θανάτῳ] In duabus præcedentibus editionibus vertunt *interficientibuſque auxilium tulit*, pro quo Benedictus *& interficientibus opem tulit.* Mira & ridicula. Recte adſcripſit pater *inſtar lictoris.* Id enim vult *& ipſe corripuit* duxitque *ad mortem.*

Pag. 294. Ὅπῃ με τοῖς τοῦ σοῦ πράξεις ἐπαινίσαι ἐτόλμησε] Luſcinius, *eo quod nomen meum celebraret & meas res geſtas cum tuis conferre auderet.* Admodum lenta. Benedictus accuratior *eo quod me collatis utriuſque rebus geſtis, laudare auſus fuiſſet.* Sed cur elegantiam Græcam obſcurant & malunt circumire, quam mera & nuda verba auctoris ſequi? Quod non aliunde profectum, quam quod auctores earum non cogitarent Ciceronem dixiſſe, *Iſocrates majore mihi ingenio videtur, quam ut cum orationibus Lyſiæ comparetur;* Iuſtinum *Lydorum reges fuere variis caſibus memorabiles; nullus tamen fortunæ Candauli comparandus.* Et ſic alii.

Pag. 297. Εἰ δὲ μὴ ὁμολογεῖτε, πεῖτε χειρὸς ἔστ', καθ' ἑαυτὸν αὖ τὸ

αὐτὸ πάσχοντες] Eximia discordia interpretum, Ottomaro Luscinio vertente, *etiamsi non palam confiteamini, nequiores sane in eo, quod tacite hujusce modi per quietem toleratis*; Benedicto, *quod si confiteamini, eo deteriores estis, quod hæc toleratis*. Aut vana, aut nimis indecenter accita omnia. Adscripsit Pater. *eodem modo affecti, sed dissimulantes*, vel *quod cum eodem modo affecti sitis, dissimuletis.*

Pag. 299. *Ὥστε ἐλελήθειτε δεύτερον ὑπὸ ἐμοῦ πεισθέντες*] Veruniusapud Basileenies & Bourdelotius, *ex quo factum est, ut gemini unius matris utero lateretis.* Benedictus, *ita ut eodem in utero gemini lateretis.* Sed non hoc in sensu adhibetur ista locutio apud scriptores. Itaque adscripsit pater locum ex dialogo de sacrificiis, de Iove, quem ait vulgo credi pluere & tonare, *ὁ ἐλελήθει πάλαι τεθνεώς*, ubi Erasmus, & recte, ac ab eo Benedictus, *& illud nos latuit eum jam olim fuisse defunctum.* & de Saltatione, *ἐλελήθεις, ἔφη, ἃ βάλλεται, σῶμα μὲν τοῦτο ἐν, πολλὰς δὲ τὰς ψυχὰς ἔχων*, Benedictus, *Nesciebam te unum quidem hoc corpus, sed plures animas habere.* In Necyomantia *ἐλελήθει Μένιππον ἡμᾶς ἀποδρανόν*, & *ἐλελήθει δὲ ἐμαυτὸν εἰς αὐτὸ τὸ πῦρ ἐμπεσὼν βαπτόμενος.*

Pag. 304. ΜΕΝΙΠΠΟΥ ΚΑΙ ΑΙΑΚΟΥ] In editione Basileensi adduntur ΠΥΘΑΓΟΡΟΥ ΚΑΙ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ, quæ si sunt ex Mss. libris prodita, non debebant ab aliis induci, licet non minor sic haberi debuisse videatur ratio Empedoclis.

Pag. 306. *Μὰ Δί', ἐπὶ τὸ Κρῆσσαν γὰρ καὶ Σαρδαναπάλου ἄπτομαι*] Benedictus, *non per Iovem: Cræsum enim & Sardanapalum adeo.* Non secus ac si voluisset negationem Lucianus, non potuerit nunc quoque dicere, ut mox ante *οὐ μὰ Δία, ἀλλὰ κενοδοξίαν, καὶ τύφον* &c. & in Vitarum auctione, *οὐ μὰ τὸν μέγαν ἔρωτα τὸν Πλάτωνος.* In Mercede cond. pag 408. *οὐ μὰ Δία τὸν Ἕλληνα ἐγνωκὼς οὐ δὲ τὸν Πρίαμον πέπεισμαι* Sed vides, auctorem nunc loqui, ut fecit in dialogo Noti & Zephyri, *ἀναπόδοτα πεπρᾶσθαι δεῖ ἐκείνοις με δῆτα. νὴ Δία δύσπλουν γάρ ὅτι μάλιστα.* Sensus est, *Itane? immo ad Crœsum*, &c.

Pag. 308. *Τοῦτο μὲν ἕνεκα νεωλκήσεως τὸ πορθμεῖον παρέμβω*] Interpretantur omnes auctore Erasmo, *quin igitur vel hujus gratia, perge, ut facis, navim trahere*, quo nihil aliud, quam ostendunt se nihil percepisse. Quid enim id notat? Merito adnotavit pater, *navis subducta nullum* vel *portorium exspecta.*

Pag. 309. ΠΛΟΥΤΩΝ] Dolendum est adeo cæca ratione procurari editiones, cujus hoc sanequam perspicuum documentum est, non nisi ex editione Benedicti, in multis nugatoria, adoptatum, quum recte Basileensis non hanc appellationem præmiserit, sed alteram ΠΡΩΤΕΣΙΛΑΟΣ, quod necessario fieri debere quivis videt; nunc tamen admoneri debuit vel in futurum bonum.

Pag. 312. *Ἀνὴρ βιοτεχνικὸς*] Adscripsit pater, forte *βιοτεχνικῶς*. Sed & prius fieri potest.

Pag.

Pag. 315. Οὔμως ἀντιβαίνοιζας καὶ ὑπτίας ἀντερείδοντας, ἀδὲν δέον] Micyllus, *reluctari tamen & resupinos obniti nulla necessitate aut commodo suo.* Equidem nihil plane nunc agitur de commodo descendentium, & nullus huic voci locus in hac oratione dari potest. Itaque Benedictus eo animadverso postremas tres voces abscidit. Sed nihilo plus huc convenit illa necessitas. Non enim modo ipsis necesse non est obniti, sed contraria necessitas ipsis incumbit quiete & cupide descendendi. Sed nec Græca quidquam de necessitate. Verte, *resupinos obnitentes, quum id fieri non oporteret; non sic faciendum esset.* Vt de saltatione. ἐπαίνως ἐπιδοῶν ἀλέγω τινὶ ἀνθρώπῳ εἰς ἀδὲν δέον καταχλωμῶν. Hermotimo. διεξιὼν αὐτὰ καὶ ἀκριβολογούμενος ἀδὲν δέον. Et alibi, ubi recte attenderunt. Sic & alii, ut Demosthenes Olynthiac. 3. πλείω ἢ χιλιάκις καὶ πεντακόσια πάλαισι ἀνηλώκαμεν εἰς ἀδὲν δέον.

Pag. 322 Τὸν Οὐδοσέα, ὃς ἀντεποιήθη μόνος] *Vt qui solus sese mihi opposuerit* Sic omnes interpretes, quos vix dicas, an Græcam vocem nunc recte vel ceperint vel expresserint. Sane optime pater notavit subintelligi τῶ ὄπλων, & verti debere *solus vindicabat.* Sic in Revivisentibus Philosophia minatur se contriturum κακὸς κακῶς, ὡς μὴ ἀνθρώπων τῶ ὑπὲρ αὐτὸς ἀλαζόνες ὄντες.

Pag. 331. Καὶ νυχίαν Ἑκάτην καὶ αἰπεινὴν Περσοφόνειαν] Apparet satis desumptum ex vetusto carmine, & esse hexametrum, quod mutare Lucianus non solet; idque ut recipiamus puto legendum Ἑκάτην καιπεινὴν Π.

Pag. 333. Ὑπό τι Δίωνος καταγρηθέντα, καὶ ὑπὸ τῆς σκιᾶς καταμαρτυρηθέντα] Mirum qui ab Stoicis potuerit dici testimonio confixus, quem ipse Aristippus laudandum censuit. Sed alius est accusator apud inferos, & verissimum opinor, quod in mentem venit patri, ὑπὸ τῆ σκιᾶς. Propria ipsius umbra eum convicorat præter Dionem. Id ipse Menippus, hoc eodem verbo etiam usus, paulo ante adfirmavit: αὐτῆ (σκιᾶ) πίνων ἐπιδιαλοιδορήσομαι, καταγρέσθαι τι καὶ ἐλεγχθῆναι τὰ πραγμένα ἡμῖν ὑπὸ τῆ βίου.

Pag. 334. Καὶ τὸ γηραιὸ Τιτυόν. Ἡράκλεες ὅσος. ἴκελος γε] Videtur Τιτυόν, Ἡράκλεες ὅσον;

Pag. 342. Ἀπὸ τῆ θεατείου βαλὲ] Mosellanus *e summo cœlo*, Benedictus *e magno cœlo.* Pater *sacro lumine.*

Ibid. Καὶ ξύμπλους καὶ συνδιάτροφος ὢν] Difficile dictu est, unde Palmerius de Mosellano sic suspicetur, ut audimus, fingens vocem & a terminatione vocabuli editi remotam & a Græcia alienam. Nec felicior est in emendatione sua proponenda, quidquid ille non dubitare se sic legendum esse prodat. Quam facili negotio sanari omnia possunt! Legendum enim καὶ συνδιαίτορος ὢν. Ejus vocis primitivum habes in Pseudomante. Πυκνοτρόφου, πολέμων τε διάντικρυ ἐξ ἴλου ἀνίων. In dialogo Mercurii & Majæ pro eo dicit συνδιαπράττειν. ἀλλ' ἐπ καὶ νικήσας συνδιαπράττειν μεμισθωμένον. Imperite mox sequuta est hæc editio distinctionem aliorum, ἢ εἰ τις λάλον re-

πικρὸν δύσις ἑωθινὴ, παρ' ὅλον τὸν πλοῦν ἀφλεγής, quum distinguí debeat ἢ ἑπτὰ λάλον πικρὸν δύσις, ἑωθινὴ παρ' ὅλον &c. ut bene versiones videntur advertisse.

Pag. 343. Εἶπε ἐμὲ μὴ κηρύττειν ἐκεῖ, καθάπερ ἀποδράντα τοῦ Διός] Insulse Mosellanus, *deinde & ipsi mihi verendum, ne interim tanquam transfugam Iupiter me abdicet*, quasi legisset ἀπκηρύττειν. Verior igitur Benedictus; & adscripsit pater, [*quasi fugitivum per præconem investiget.* Vide Petron. Mos. Ἀνύσεις τὸ Ἐρωτᾶν.] Locum Petronii intelligens cap. 58. *At non servus publicus tam languide egit, sed raptam cauponi harundinem subter lectum mittit, omniaque etiam foramina parsetum scrutatur* &c. Alter locus est Moschi notus.

Pag. 347. Ὥσπερ τρύλλῳ τινὰ ἐμβαλὼν τῷ τρίαινῳ] Quum vertisset Mosellanus *atque tridente velut unco quodam hamo injecto*, contraxit Benedictus *& injecto tridente tanquam quodam hamo.* Quod cui potest placere? unde hamus ille? aut ad quam rem? An hamus facit ad turbandum? An ignorat ullus τρύλλω passim ab Grammaticis exponi κινητήριον τῶν χυτρῶν, quod & commodissime & facete ab ridiculo Luciano & Neptunum traducente in persona Charontis videtur dictum, non secus ac si mare esset ejus olla culinaria.

Pag. 349. Ἀοίδιμον ὄνομα καὶ θεομάχηθον] Importuna his subjicitur nota Bourdelotii, quæ plane hinc relegari debet, quum nihil τὸ θεομάχου & θεοκλύτου ad vocem Luciani: ne dicam futiliter citari Casaubonum ad Theophilactum, pro Theophrasto.

Pag. 352. Εὖγε ὦ Κλωθοῖ, γενικῶς καὶ αὐτὰς ὦ βελτίστη καὶ τὰς κεφαλὰς λύπτουσι] Aut aliter vertendum, quam fecit Benedictus nempe *generose*, aut scribendum γενικῶς, ut in Tyrannicida. ὥσπερ ἐπιχειρεῖν τις ἐτόλμησε τῶν γενικῶν. In Vitarum auctione βίον ἀνδρικὸν πωλῶ, βίον θέλειν καὶ γενικόν. In Pseudomante, πάνυ γενικῶς κεκρπρίσας. Nam placuit ea vox auctori.

Pag. 355. Ὅπερ ἦν τὰ τῶν πενήτων, λογίζεσθαι καιρὸς εἶναι τὰ τῶν ἰδιωτῶν ἀν εἴη] Non possunt his verbis respondere, quæ eis Latina appinxit Mosellanus, *usque adeo, ut non minoris fuerit & temporis & negotii, horum hic recensere mala, quam & privatorum.* Neque enim in his Græcis tale quid agnosco. Nec melior Benedictus Mosellanum circumludens, *quandoquidem horum mala recensere non minus temporis exigeret quam quæ sunt privatorum*, qualis comparatio prorsus non exstat in Græcis. Verte. *Quum* vel *ubi vero hæc sint regum mala, opportunum* vel *præsto est colligere, qualia sint privatorum.*

Pag. 370. Ἔστι δ' ὁ Ἄπις ἐξ ἀμάλης θεὸς, ἐπὶ τῷ πρωτίστου χειροτονήσαντι] Benedictus, *est autem hic Apis Deus ex armento jam antea suffragiis designatus*, quod mutuatus est ab Erasmo. Sed ubi talia in Græcis? illud *antea* in quod tempus recidit, & quando exsistit? aut quis intelligit? Immo *post priorem creatus*, prioris mortui

tui ſucceſſor & quidem per ſuffragia ſacerdotum quærentium paſſim. Adeo plane contraria eſt Luciani ſententia, quam affingebant illi. Quod certe debuerunt vidiſſe, quum toties in hoc auctore ἐπὶ τύπτοις, & in vitarum auctione ἐπὶ τιτθίοιν, etiam in Cataplo. Sed ſic tamen aliquoties hic deſidero acumen interpretum. Nam libro 2. veræ hiſtor. ἐπὶ δὲ τῷ δείπνῳ μαπρῇ τε καὶ ἡδείᾳ χολῇ ἐχόμεθα, ubi Benedictus *in cœna*: quæ ſi vera eſt verſio, quid faciunt ἐπόμενοι paulo ante deſcripta? immo eſt *poſt cœnam*. Sic notabili errore in initio Apologiæ pro mercede conductis illa ὅτι μὲ γὰρ οὐκ ἀγελαῖοι διεξήεις ὦστο, καὶ πάνυ μοι ἐφάνηλον. ἃ ἦ μετέξει καὶ ἐπὶ πᾶσιν ὧν σε ἐλέγομεν &c. video reddi, *ſed quid interim in ſingula diceres*, quum certe debuiſſent, *ſed quæ interim & poſt omnia* (nempe lecta) *ab te dicta fuerint*.

Pag. 374. Ὁ τῷ πήρᾳ ἐξηπατημένος ὁ ἐξωμίας] Certe vix credibile ab Benedicto non emendatam verſionem editionis præcedentis, ſed & ab illo verſum eſſe, *cui ex humeris pera dependet*. Vt recte errorem hic animadverterit Palmerius. Sed neque ἐξωμὶς hoc loco conſideranda, ut ſervilis veſtis, ſed ut propria Cynicorum, quibus nulla pars hominum liberior. Conſule collecta ab Oct. Ferrario part. II. Rei Veſtiariæ lib. 4. cap. 20, & 22.

Pag. 376. Καὶ ἰδιώτης γὰρ ἂν ἦς ἦτοι σκυτοδέψης] Non bene expreſſit Benedictus *etſi plebejus fueris*. Quid enim? an σκυτοδέψης quiſquam eſt non plebejus? Sic & in aliis opificiis. Plenior ſane Bolerus, *etiamſi ex vulgo aliquis fueris idiota*. Sed vertendum ſimpliciter, *ſive ignarus & imperitus fueris, ſive ſutor*.

Pag. 377. Εἰπέ μοι ποῖός ἐ Σπυγὼς] At hanc opinabar Deorum & Superorum juſjurandum: inferi autem jurabant certe apud Lucianum per Cerberum, ut in Necyomantia idem Menippus. οἷα κατεσχεδόνησαν τὰ ψηφίσματα κ' ἔ πλασσίαν, ἃ μοὶ ἐ Κέρβερον, ἐδὲ μία μηχανὴ ἔ Ἀλφυγὼν αὐτὸς. Hinc decerne, lector, an non legi debeat ποῖός ἐ Κυὼς, idque tanto majus, quo majore riſu hic per ipſum jurat, quicum loquitur, quod ridiculus Lucianus aliquoties inducit facientes illos non Deos. Sic in Timone Plutus ad Iovem, σοὶ γὰρ ὦ Ζεῦ ποῖός ἔ Διός. Sic Diogenes videns advenientem Herculem οὐχ Ἡρακλῆς ἅπας ἐστι; ὑμῖν δὲν ἀλλ' μοὶ ἐ Ἡρακλῆς. Et in Timonis loco ſimile adducit ex Ariſtophane Tanaq. Faber.

Pag. 379. Ἡδέως οἰμώζειν] Non debebat verti *a pueris plorare*, quod ſatis bene illuſtravit Faber ad Timonem. Mox autem interpretes videntur legiſſe, ἄπεσται, non ἄπεσθαι, unde ipſe dialogi index *finem* πέρατος.

Pag. 386. Πῆ σὺ ἂν φθάνοις ὑμῶν] Aberrant fere ubique in interpretatione hujus locutionis. Priores attentiſſimi Græcis, *itaque non eſt quod in illo emendo poſſis eſſe celerior quam deceat*. Secutus Benedictus, *itaque non nimis cito ipſum emeris*, plane contrario ſenſu quam eſt in Græcis, quæ ab prioribus poterant brevius reddi, nempe, *itaque jam jam emas, non poteris, quin emas*. Ad id enim

ſervit ſtimulus præcedens, quo ſignificat eum habere aliquid nummorum; non ad deterrendum. Et ipſi debebant ſe correxiſſe ex Apologia pro mercede conductis, ubi occurrit *ἐπὶ σὺν ἂν φθάνοι τις ἁπάσας ἀναιρῶν τὰς τοιαύτας πρεσβείας*, ubi Benedictus, *alioqui fieri non poterit, quin hac ratione præfecturæ omnes exauctorentur*, ubi eaſdem voces contrario, ut apparet, modo, ſed recte, accipit.

Pag. 388. *Κατὰ τὸν χείρω λόγον*] Adſcripſit his pater notam ab Bourdelotio in margine poſitam, nempe [Alludit *λόγους ἥττους καὶ κρείττους*, quos vocant] Non poteſt enim eſſe dubium, quin ſit inepta iſta animadverſio, quum nihil iſta vel ad vocem *χείρω* vel ad Lucianeum *λόγον* faciant. Et plane alludit auctor ad ea, quæ paulo ante vendendus dixerat, ſe *ζυγοστατεῖν τοὺς λόγους καὶ πρὸς τὸ ἴσον ἀπαλύνειν*. Hinc lepide ludit, & denunciat ſe *πείσειν εἶναι δικαστὴν* miſeriore argumentandi modo; per flagra nempe. Similiter loquitur proſlapſu inter ſalutandum. *ὅμως τῷ δικαίῳ λόγῳ σὺν ἂν ἔξω εἶναι τῆς ἡμερησίας*. In Harmonide. *ἆρα οὐκ ἄρα σὺ ἐμέλλες ἡμῖν φράσειν τὸν δικαίῳ λόγῳ*.

Pag. 390. *Τῷ γλωττίαν αὐτῷ ἐπιπολὺ πρόσθεν ἀποτεμόντι*] Quum Pirckhaimerus mediarum vocum rationem nullam habuiſſet, Benedictus vertit *& in multas partes abſciſſa*, ſubintellecto *τὸν prius* ex præcedentibus. Quod prorſus non placet, quum in Græcis nihil dicatur de multis partibus. Sed vel intelligi debet *magna ejus parte* vel *in multum prius abſciſſa*, aut *longo tempore prius abſciſſa*; in utrumque enim reſpectum vocabulo iſto *ἐπιπολὺ* utitur Lucianus. Mox mirum, unde Benedictus *πρὸς Ἱκεσίου* vertere potuerit *per ſupplicem Iovem*, quum debuerit *ſupplicum præſidem*.

Pag. 396. *Ὑπιφαίνεσθαι δὲ τι καὶ ψιμύθιον καὶ φῦκος καὶ τὰ ἡμέρας πάνυ ἐπιεικῆ*] Abſit ut credamus id poſteriùs factum, aut Lucianum velle innuere. Immo nihil verba meretricia ad præcedentia: & quid ad verbum in initio poſitum? Puto ſcripſiſſe *καὶ τὰ χρώματα* ut in Dearum judicio, *μηδὲ ὅτι κεκαλλωπισμένῃ, μηδὲ τοσοῦτον σὺν τῷ κομμῷ, καθάπερ ὡς ἀληθῶς ἐπιεικὴς τις*.

Pag. 397. *Ὥσπερ τὸ χρυσίον ἀποτριφόμενον τὴν ἡμέραν, λαμπρότερον ἀπαίλει*] Eraſmus, *tanquam aurum, cum erutum inciditur, clarius relucet*. Et quæſo, quid hinc diſtat Benedictus, *quemadmodum aurum quum erutum inciditur, clarius refulget?* Scilicet hoc erat, quod Salmurienſem interpretationem merebatur. At quid hoc rei eſt? an aurum tunc inciſum clarius eſt reliquo auro? Immo quid magis fatuum eſt? an periculum eſt, ut quis credat aurum ab aliquo inciſum, iri non erutum? Rectiſſime annotavit pater [Vide Caſaubonum ad Strabon. pag. 631. ad lib. 3.] innuens locum Plinii, unde diſcimus aliquod auri genus eſſoſſum ſolere tundi, ut ait Plinius, *κόπτεσθαι*, ut Strabo.

Pag. 400. *Ἄλλως τε οὐδὲ πρόκλω. ἢ τέχνη δέ σοι πῶς*] Quis poſſet has voces ita interpretari, ut faciunt interpretes, *verum & hoc quam-*

to, quamnam artem noſti? An in Græcis legitur ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἠρώμην, τίς δὴ σοι ἡ τέχνη? Hæc Græca conveniunt iſtis Latinis, non Lucianea. Nam Lucianus priorem citatarum vocum partem retulit ad præcedentia, poſteriorem ad ſequentia, & verti debuit. *fruſtra igitur id rogabam.* (nempe de patria & lingua, quum nihil ad diſciplinas id faciat) *Verum quod artificium tuum eſt?* Paulo ante ſcribi debuit, Σύρος, ὦ φιλοσοφία, ἡ Εὐφρανδίαν, ut recte pater, non ἐπ' Εὐφρανδίαν.

Pag 408 Ὅτε αὐτὸν ἐπῄνουν οἱ ἐπιεικέστατοι καὶ ἐπῄεσαν τοὺς λόγους ἐπιτιθέντες] Viri docti in his ita verſantur, ac ſi Luciano non ſuppeditaſſet copia exprimendi ſe. Scripſit ſine dubio ἐπῄνεσαν τοὺς λόγους ἐπιτιθέντες. In Apologia pro Mercede conductis ait λόγους ἀσκεῖν pag. 515.

Ibid. Ὡς ἐρήμῳ ἡλίσκεσθε μετ' αὐτοῦ] Pirckheimerus *vos quoque indicta cauſa condemnabamini.* Cur igitur in fine Hermotimi, τὰ γὰρ αὐτὰ πρὸς σε εἶπον ἂν, εἰ τὰ Πλάτωνος ἢ Ἀριστοτέλους ἤρουν, ἢ ἄλλων ἀκριβῶν ἐρήμῳ κατεγνώς. Ergo Benedictus *vos vero cum ipſo damnabamini:* at idem in loco Hermotimi *cæteris indicta cauſa damnaris.* Rurſus in eodem Hermotimo pag. 527. σὺν ἐχρῆν ἀπάντων κατεγνώσκειν, οὐδὲ ἐρήμῳ ἡμῶν κατῳδοιατῶν, ubi rurſus *indictam cauſam* profert. In Abdicato pag. 714. οὐδὲ ἐξ ἐρήμης τοὺς παῖδας οὕτω ἁλίσκεσθαι habet *indefenſam cauſam.* Sed ex fine Hermotimi apparet eſſe diſcrimen inter κατεγνώσκειν ἀκρίβειαν, & κατεγνώσκειν ἐρήμῳ. Immo id ſatis norunt omnia Lexica. Cur non igitur attendunt quoque interpretes?

Pag. 419. Ἔνθα λήσειν ἤλπισας] Benedictus, *ubi te latitaturum ſperabas.* Sane nullus horum ſic ſe gerit, ut latitare velit idque præcipuum ſtudeat: nec circa petras liguriens verſatur ſpe latendi, ſed prædandi. Itaque Pirchaimerus *ubi prædari ſperabas*, & adſcripſit pater λαίζειν.

Ibid. Ὡς ἂν εὐβυθὲς ὄζειν ποικίλον τῷ χρόᾳ] Benedictus, *ac ſi in profundo varii coloris appareat.* Qui ſenſus nec huic loco congruus, nec pro ſenſu haberi poteſt, quum nihil boni denotet. Quid enim id eſt? aut an id fieri ſolet? Prior interpres, *veluti in profundo apparet colore vario*, eaſque voces includit parentheſi, unde patet eum erraſſe in ſcopo & vera intelligentia. Verte, *accedentem video, prout in profundo videatur, varium colore.* Sedere enim fingitur in muris arcis, unde deſpiciens ait quantum ex diſtantia illius altitudinis judicare poſſet, ſe videre aliquem varium. Res ipſa docet.

Pag. 438. Γενόμενον δὲ Ἡφαιστίωνα τοὺς Σύρους] Sic edidit Benedictus, & vertit *Syræ filios.* Sed in Bordelotiana eſt τοὺς Σῦρος, & Morellanus conducere ſibi putavit, ſi in verſione omitteret.

Pag 445. Ὑπερνηχόμενοι τῇ ἅλμῃ] Ab Eraſmo adoptavit Benedictus *ſalo perfundebantur*, quod utique non poteſt moleſtiam rei, quæ Græcis vocibus enunciatur, implere. Debuerunt *vel dum antlia eorum ſalſugine gravabatur.*

Pag.

Pag. 446. Οἷς μὴ ἔστι τὰς φίλους ἔχειν &c.] Permoleſte ab interpretibus obſcuratur ſententia hujus narrationis. Nam Eraſmus, quem ſequitur Bourdelotius, præterquam quod præpoſitionis hujus rationem nullam habeat, tum finem peſſime claudit, ſcribens *id vero non mediocre videri.* Quæ quidem alieniſſima ſunt ab illis, quæ ibi ſcribit Lucianus. Adverte, lector, & videbis verbum ſubſtantivum in illis poſtremis ἢν ὧν δὲ πάσχωσι τούτων λαμβάνειν, σὺν ὀλίγοις εἰσὶν (ut quidem diſtinguit editio Salmurienſis & Pariſina, quum Baſileenſis ἢν ὧν δὲ πάσχωσι, τούτων λαμβάνειν σὺν ὀλίγοις ἐστὶν, omnes ineptiſſime) abſcindi debere ab præcedentibus, & in conſtructione revocandum ad ipſum noſtrum οἷς, ut annotavit pater. Videtur ſane id ipſum exprimere Benedictus, *quibus cum eo quod* &c. *peregrinarentur, non parvi eſſet emolumenti mercedem amicitiæ & benefactorum iſtorum accipere*; modo ille vel propriam interpretationem recte intellexerit, & τὸ *eſſet* acceperit pro *liceret.* Sic enim diſtinguenda illa, ἀφοσιοῦ ἢν μισθὸν τῆς φιλίας ἢν ὧν δὲ πάσχωσι τούτων λαμβάνειν σὺν ὀλίγοις, ἐστὶν. Vt in Mercede cond. μισθὸν σὺν ὀλίγοις τῆς ἀγγελίας ἀφοσιοῦσθαι.

Pag. 447. Πεφυσημένος ἐξελήλυθε] Sic tres editiones, quum tamen Eraſmus interpretetur *adacto*, Benedictus *illecto.* Recte igitur adſcripſit pater ἐσελήλυθε.

Pag. 450. Λοιπὸν δὴ ἢν ἀληθέστερον εἰπεῖν, ἤκιστα δὲ ἀπὸ αὐτῶν λεχθέν] Eraſmus cum Benedicto, *Supereſt jam ut eam cauſam referamus, quæ quidem ut veriſſima eſt, ita ab illis minime profertur.* At non id vult Lucianus, nec innuit jam ſupereſſe, ut referat eam cauſam: ſed mere concludit, *reliquum igitur* (quia præcedentes prætextus pro vanis auctor traduxit) *& veriſſimum quidem, ſed minime ab illis produci ſolitum.* In Apologia pro eo dicit τί ἂν ἄλλο, εἰ μήτε τοῦτο, μήτε ἐκεῖνα λέγειν ἐδύνατο, ὑπόλοιπόν ἐστι.

Pag. 467. Ἢν ἐπιλίπῃ ἄλλος τις, ἀφιδίως ἐπὶ παρόντι ἀφέλοντι ὁ Δίκων τὰ σοὶ προκείμενα φέρων, ἐκείνῳ προτίθησιν] Sic diſtinguunt Baſileenſes & Salmurienſes, niſi quod illi etiam diſtinguant poſt vocem Δίκων. Vertit autem Eraſmus, *ut ſi quando deſit alibi, miniſter repente te inſpectante ſubmovens ea, quæ tibi erant appoſita, aliis apponat.* Etiam Benedictus, *Si quando deſit alii, repente miniſter te præſente tollens ea quæ tibi erant appoſita, ei apponit.* Quis neget acutos hic fuiſſe illos viros, qui viderunt, ſi iſtis aliqua appoſita erant tollenda, debere tolli iſtis præſentibus vel inſpectantibus? At longe alia mens Luciani. Ne dicam fatuum eſſe, ut illud ἐπὶ παρόντι ſic explicetur. Veriſſime notavit pater mutandam diſtinctionem, ſcribendumque, διὸ ἐπιλίπῃ, ἄλλος τις ἀφιδίως ἐπὶ παρόντι, ἀφέλοντι ὁ Δίκων τὰ σοὶ προκείμενα, φέρων ἐκείνῳ προτίθησι. Hoc eſt, *ſi quid deſit, alio quodam repente ſuperveniente, tollens miniſter tibi appoſita, ferens illi appoſuit*, ab ἐπιπαρεῖναι.

Pag. 474. Οὐκ ἀμαθῶς ποτε ἢν εἰς τὰς ἄλλας τὰς παρούσας σὺν τῷ ξυμ-

ξυμποσίῳ ἀποκάπτων] Benedictus. *nunquam insulse alios etiam... dicteriis petens.* Conjungit seperanda, & hinc vehementer torquet Lucianum. Melior Erasmus, *quum non insulse super convivium dicteria quadam jeciisset in eos qui aderant.* Sic enim debet, *quum aliquando non insulse jocatus esset.*

Pag. 475. *Πῶς ἐπὶ τῷ ῥίνα ἔχοντες*] En delicias interpretum. Benedictus, *si nares cubitali magnitudine amplas habeant.* Erasmus, *si illis naris nonnunquam cubitali hiet specu.* Vbi tantam auxesin? & cur malunt de nare & naribus, quam nasum appellare? Sane quum in Hermotimo dicit *ἀπιτραγὼν αὐτῷ τῷ ῥῖνα ὁ γέρων*, adhibent nasum. Et quum simpliciter de casu narium aliquid dicunt, ut si quid per illas fluxerit, Lucianus certe potuit & maluit dicere *αἷμα πολὺ ἐκ ἑνῶν ῥινῶν*, initio conscrib. hist. Sed ut nunc ῥὶν, ita etiam πῆχυς in Luciano iisdem risum præbere debuit. Nam in dialogo Veneris & Cupidinis, quum scriberet ex Veneris ore Lucianus, *οἱ Κορύβαντες δὲ, ὁ μὲν αὐτῶν τέμνεται ξίφει τὸ πῆχυ* Latine dixit Erasmus *Corybantum alius suum ipse penem ense desecat*, Benedictus eadem, nisi quod *resecat*, ut apparet ex Salmuriensi & hac editione. Adeo illis obhæsit vexatio Attios, ut Deliacos fecerint quoque Corybantas. An miseri non recordabantur. Prudentii de eodem collegio? *Cultrum in lacertos exsorit fanaticus Sectisque Matrem brachiis placat Deum.* Eademque apud alios. Certe hoc tempus talia non decent; & laudabilius feciissent *cubitum* simpliciter interpretantes.

Pag. 476. *Καὶ ὡς ἐπιτραπεὶς τὸ κάλλιον ἐπελέξατο διεξιών*] Perperam Erasmus, *quemadmodum adhortans commodiora subjecerit.* Concinnius Benedictus, *ut sibi dato arbitrio commodiora subjecerit*, etsi posteriora hæc sint singularia. Certe clarius & simplicius verti poterat, debebatque ut adscripsit pater, *cum ei commissum esset negotium, pulchriorem* vel *optimam vestem elegerit.* In Nigrino. *οἱ τὰς πόλεις ἐπιτραμμένοι.* In Apologia hujus dialogi. *ὁ φαῦλος ἐλπίδες, εἰ τὰ εἰκότα γένοιτο, ἀλλ' ἔθος ἐπιτραπῆναι.* In modo Conscrib. histor. *οἷς τὰ πράγματα χρήσασθαι ἂν, εἰ ἐπιτραπείη.* Et alibi usitatissima est loquutio.

Pag. 477. *Ἄωρος ἂν σοι τὰ δῶρα*] Ita & vertitur ab interpretibus *intempestiva.* At non veniunt intempestiva illa, quorum adventu solvo æs alienum antea contractum; etsi tarda, tamen satis utique tempestiva, nec certe *ἀνόητα*. Immo sane auctor scripsit *ἄδωρα δῶρα*, talia dona, quæ pro donis haberi non possunt, quum & eorum spe in cultu domini & mox in ipsos servos plus erogaveris, quam illa tibi possunt redigere. Sic in Timone notatur ab Barlæo *πλάτων ἄπαλός*. Sic in vitarum auctione Bourdelotius advertit *τέρψις ἀπρεπής*. Sic ab aliis *κόσμος ἄκοσμος, πόκος ἄπωκος.*

Ibid. *Περὶ τῆς Ἡροδότειον σκάζουσα καὶ ἀπιθανότητος*] Incredibile est has voces, inprimis postremam, sic ab eximiis illis viris verti potuisse *ad munia famulatus obeunda claudicantem & obaudien-*

dientem. Quid oro illud est? Vtique talia non decent seculum nostrum, nec hanc editionem. Quis ignorat ἀπαυδᾶν esse collabi, deficere?

Pag. 482. Τὰ σφίγκα καὶ κυρφάλια] Video in hac editione grandem notam his subjectam. In quibus sane frustranea est Bocharti disputatio contra Bootium: disputare debuit in ipsa voce κυρφάλια, an ferri ea posset; prius certe, quam conjecturis nihil juvantibus concuteret, quod stabile & certum satis fecerat immensa Salmasii doctrina; per quam dicere etiam debemus frustra exerceri maluisse Palmerium, quam differte profiteri id omne, quod boni adferre huc poterat, ab eodem maximo viro occupatum esse. Nam ut σφίγκα manifeste exposuit animalcula, Latine spinturnicia pag. 377, Sic κυρφάλια ex Hesychio de parva κόρη pag. 90 magni operis, quæ utraque huc bene conveniunt.

Pag. 493. Πρὸ ὧν τῶν ὅλων μεμνῆσθαι] Quum omisisset Mosellanus priora interpretari, Benedictus reddidit *ante alia autem*, ut videatur legisse ἢ ἄλλων, ut solet quoque alibi dicere φερωνύμως ἀξιῶ τὰ ἄλλα. Sed temere. Verte *ante omnia vero.* Sic in Scytha. συγχαρήμεν ἀσφαλεστάτας συναγωνιστὰς χρῶτο πρὸς τὰ ὅλα.

Pag. 497. Τὸ μὲν χαίρειν κελεύειν] Marcilius nota expressit, quod ante illum Erasmus in versione offenderat. Nam quum hic esset interpretatus, *verbum hoc salvere plane valere jubet, atque omnino improbat veluti malum ac pravum*, quum Benedictus abeat licentius a Græcis, notavit ille forte scripsisse ludentem τὸ μὲν χαίρειν, χαίρειν κελεύειν καὶ ἀποδοκιμάζειν. Vt & margini adscripsit pater. Et sane plenus hic libellus lusuum ex respectu hujus verbi. Sed quis neget non interposito isto verbo non etiam ludentem scripsisse Lucianum, & de industria in quæstione de verbo χαίρειν dixisse τὸ μὲν χαίρειν κελεύειν? Certe quum omnia præcedentia habeant sibi inclusum id verbum, aut etiam expressum, nullo genere tormosior exsitit oratio, si nunc contra fidem librorum veterum repetatur. Iam neque Luciani oratio videtur χαίρειν κελεύειν καὶ ἀποδοκιμάζειν, sed κελεύειν χαίρειν καὶ ἀποδοκιμάζειν, verbo κελεύειν ad utrumque infinitivum relato, ut in Hermotimo. ὃς εἰ ἄν μὴ ἔχῃ ταῦτα, μηδὲ σκυθρωπὸς ᾖ, ἀποδοκιμασθήσεται καὶ ἀπολήψεται.

Pag. 498. Καὶ ὅλως ἠγεῖτο τὸ μὲν ὑγιαίνειν εἶναι, ὅτε ἡ τὸ δὲ πράττειν, ὅτε τὸ χαίρειν πάντως καὶ τὸ ὑγιαίνειν.] Si recte attendas, imperfectam videbis sententiam, & deesse aliqua talia, καὶ ὅλως ἠγεῖτο τὸ μὲν ὑγιαίνειν εἶναι καὶ τὸ δὲ πράττειν καὶ τὸ χαίρειν. ὅτε δὲ τὸ δὲ πράττειν ἢ ὅτε τὸ χαίρειν πάντως καὶ τὸ ὑγιαίνειν. Agit enim de sententia Pythagoræorum ponderantium efficaciam significationis trium horum verborum, quorum adeo validius censebant ὑγιαίνειν, ut illud unum in se contineret vim quoque reliquorum duorum; quum neutrum ex duobus illis par esset verbo ὑγιαίνειν. Et hæc Græca sic supplebat Pater.

Pag. 505. Καὶ ὁ πρόεδρος ὅτι γένοιτ' ἂν εἰς τὰ μαζήματα] Quum Vincen-

entius Opsopæus vertisset in editione Basil. *adeo ut itineris quoque laborem ad disciplinarum exercitium referre soleas*, adscripsit pater, *quodque processui, incremento esse possit.* Id videtur intellexisse Benedictus, vertens *quodque ad præcepta tibi conferat*, etsi non capiam, cur μαθήματα reddat *præcepta*, quod facit ubique. Eadem loquutio in principio Galli, ὡς μίαν κρηπῖδα ἐργασιῶν, πρὸ ὁδοῦ ἔσῃ τεθειμένος εἰς τὰ ἄλφιτα. Et hinc in Abdicato. πολλὰ γὰρ πρὸ τούτου γενέσθαι δεῖ, καὶ προοδοποιῆσαι τῇ πόσει.

Pag. 508. Καὶ ὅσοι χαμαὶ ἑρπόμενοι] Quum Opsopæus verterit *& quotquot per humum repentes sumus*, Benedictus *& quotquot per humum repimus*, videntur legisse, quod pater margini adscripsit ἑρπόμενοι. Sed præterea, quum Basileenses ediderint μὴ τῶν ἡμῶν ὑμᾶς, existimans in ordine horum quatuor vocabulorum καὶ debere poni primum, non quartum, ut fecerunt Bourdelotius & Benedictus, putavit reponendum ἡμεῖς ἢ ὁ συρφετὸς καὶ ὡσεὶ χαμαὶ ἑρπόμενοι ἐσμὲν, καὶ μὴ τῶν ἡμῶν ὑμᾶς &c. in quo tamen non statuendum contra scriptos libros.

Pag. 511. Ἀποδίδαι γὰρ αὐτῷ κἀμοὶ τὰς τόκους. Λυ. τί δέ, ἂν μὴ ἀποδιδῶσιν] An non videtur mutanda persona, & Luciani nomen præponendum his omnibus? Certe efficacior erit lusus; quasi, quum Hermotimus excusaret eum, quod nihil adversus alios sævum statueret, respondeat Lucianus ridens, id videlicet mirum non esse, quia illi obeant in fœnore solvendo constitutum tempus: tum pergit in eadem persona. Quid autem? an sic futurus esset, si non darent?

Pag. 513. Εἰ γὰρ ἐβεβήκεις, ὦ Λυκῖνε] Opsopæus *si modo hæc res tibi cordi esset.* Benedictus, *si modo velis Luciane.* Imo *utinam velles, Luciane!* Nam & paulo ante. Εἰ γὰρ γένοιτο καὶ ἀνελθεῖν, ὦ Λυκῖνε.

Pag. 518. Οὐ δὲ βέλομαι εἰπεῖν, τοιόνδε ἐστὶν, ἀλλ' ὅτι τὴν γνώμην τῶν ἀνδρῶν ἴσως προσοίσεις αὐτοῖς] Immodice Opsopæus, *nisi enim me fallit animus, tale quiddam est, quod dicturus sum, nimirum te paranda & colligenda sapientiæ cupidine cum istiusmodi viris conversari.* Absurde Benedictus & præter Græca, *Istiusmodi autem est, quod volo dicere, non solum sapientiæ virorum illorum amore captus ipsos adiisti, sed in sap.* At particula ἀλλ' est hic accipienda per interrogationem; cujus notam quum subjecerint huic periodo Basileenses, qui potuit eisdem placere Opsopæus? Adscripsit vere pater. *Quod enim dicere volo, sic se habet: Nonne scientiæ virorum eorum causa ad illos accedis, &c..?*

Pag. 521. Εἰ τούτῳ ἐπιλημμένοι καταρύσεται, ἐσόμενον ἐκεῖσε,] Sic Benedictus & Bourdelotius. Basileenses εἰ τούτῳ καταλημμένοι, καταρύσεται ἐσόμενον ἐκεῖσε. Pater notat sumptum ex Ὀδυσσ. ὃν ἐσόμενον καταρύκῃ, & Opsopæi versio est fatua.

Pag. 528. Ἀνάλογον τοίνυν κείσθω τις ἡμῖν] Ineptissime Opsopæus. *Nempe vir ille probabili inductione inferet dicturus. Ergo absurde pro-*

propositus est nobis quispiam, quasi vocem ἀκόλουθον ad superiora ligari voluerit; ne dicam illud *absurde* non apparere in Græcis, aut hic quoque pessime Græcam vocem reddidisse. Melius Benedictus: *Addet nimirum ille & sic dicet. Eadem igitur ratione nobis proponatur aliquis.* Pater ad hæc Græca adscripsit recte, *vicissim nobis proponatur.*

Pag. 530. Ταῦτα μὲ οἱ ξύμπαντες, ὁ τῷ μέρῃ ἕκαστος] Opsopæus *hæc quidem uno ore dicturi sunt omnes, singulatim autem alius alia.* Omnino nimium large & vage. Benedictus, *hæc simul omnes, singulatim unusquisque dixerit*, unde nescio, qui intellexerit. Et cur igitur non etiam ita vertit in de Saltatione. ἅπαν γὰρ ἀκροχειρισάμενοι καὶ παίσαντες ἀλλήλους καὶ παιδίσκης ὁ τῷ μέρῃ παύσεται. Vbi reddit *mutuo*, non singulatim. Sed Lucianus innuit talia dictum iri ab omnibus omnino, ab unoquoque si per circulum dicendi vices irent, sua vice, ut quoque de Laconicis pueris in loco citato. Id ita pronunciat, ut de Alexandro in Pseudomanti, λαμβάνων δὲ σὺν αὐτοῖς ἐχρῆτο μόνῳ, ἀλλὰ πολλὰς ἤδη σοὶ αὐτὸν ἔχων συνεργὰς, ἅπασιν ἐνεμβὰς ἑκάστῳ τὸ κατ' ἀξίαν. De saltatione, καὶ τὰς ἐφεξῆς θέσεις ἑκάστου αὐτῶν. quod non satis lucide in Latinis efferunt. Et infra ὃ μὲν ἐδὴ τοῦτο ἀδύνατον, ἅπασιν ἄλλον ἄλλως ἀρέσκειν εἰκὸς.

Pag. 532. Φαίην γὰρ ἂν οἱ Ἐπικούρειοι ἢ Πλατωνικοὶ σφᾶς μᾶλλον ταῦτα ξυνθήναι, ἡμᾶς δὲ πέντε ἢ ἑπτὰ λέγειν αὐτά] Opsopæus apud Basileenses & Bourdelotius. *fortasse enim dicerent Epicurei aut Platonici vestram hanc esse compositionem; nos autem quinque aut septem illa esse dicimus.* Benedictus. *Etenim Epicurei vel Platonici dicere possent, se quidem ita componere, nos vero quinque aut septem illa esse dicere.* In qua mutatione attendit merito ad malam interpretationem vocularum σφᾶς, quæ non notat vos aut *vestram*, ut fecit Opsopæus, sed ipsos vel se. Cæterum male peccavit, quum Basileensium ὑμᾶς mutavit præcedente Bourdelotio in ἡμᾶς. Et porro quid est illud vel Benedicti *componere* vel Opsopæi *compositionem*? Itaque adscripsit pater, *ipsos quidem ita computare, vos vero.* Sic infra. εἴκοσι τῷ Πυθαγόρᾳ ἐπῆμεν. εἶτα Πλάτωνι τοσοῦτ' ἐπεσε. εἶτα ἐξῆς τοῖς ἄλλοις. πόσοι δ' ἂν τοῦτα συνθήσῃ ὁ κεφαλαίῳ γένοιτ' ἂν &c.

Pag. 544. Κἀκεῖνόν γε ἅρμαιον ποιήσεται σε] Imperite in Basileensi & Bourdelotiana vertitur *atque ille te certum faciet*, tanto utraque ineptior, quod secundæ vocis primam literam majore charactere efferant. Itaque adscripsit pater *atque ille lucrifaciet te.* Sed & correxit Benedictus.

Pag. 545. Ἄχρις ἂν ἢ μηδὲν ἢ ἓν εἰδῶσι σοὶ ἅπαντων ἀποφαίνειν] Miris interpretationibus hoc colorant viri docti! Opsopæus, *donec de omnibus nullius ignari definiendi facultatem sibi paraverint.* Benedictus, *donec aut nihil aut unum scire de omnibus ostendant.* Quando alterutrum horum erit? Et quid si vel paraverint cum illo, vel

cum

eum altero ostenderint illud quod prædicat, an tunc adducetur Lucianus, ut credat? Illene tunc, quum nihil scire ostendant? Ridiculum prorsus. Itaque tentavit juste hæc mollire pater, adscriptique se legere vocula ἢ omissa, ἀχρεῖος ἂν εἴη ἢ ἐν εἰδότες π. ἀ. ἀποφ. cum versione Latina, *quamdiu non nisi unius gnari de omnibus pronunciabunt.*

Pag. 547. Εἰ μὴ ἀνέχῃ τῷ ἀματεῖν] Opsopæus, *nisi exercitii impigro studio illud consecutus fueris.* Benedictus, *nisi recipias disquisitionem illam.* Immo simpliciter, *nisi hanc moram sustincas*, tantum temporis colloces: nam respicit, quod Hermotimus dixerat de μελέῃ ἡμέρᾳς.

Pag. 548. Τῷ πρώτῳ χρησθῇ καὶ ἀξίῳ συντυχόντι] Opsopæus *cui sub initium bono & digno incideris.* Benedictus, *in quod bonum & dignum incideris*, perperam omittens, quod omitti non debet τῷ πρώτῳ; tum neuter ostendit vim vocis ἀξίῳ, cui pater adscripsit ι. δύνῳ. Sed & mox perperam iidem κοτύλῳ verterunt *sextarium* vel *sestarium*, quum deberent *heminam*, ut annotavit idem.

Pag. 552. Ὡς σὺν ἂν ποτ' ἄλλο εἴποιμι] Opsopæus *ut ne quid interim dicam aliud.* Benedictus *me nunquam aliud dicturum.* Immo ut recte notavit pater, *ut ne quid dicam a ratione alienum.*

Ibid. Προσῆκόν ἀπαντᾶν εἰς μέσον αἱρεθῆ ἀμαλλοτὰ καὶ βραδύνοντα &c.] Fatue Benedictus & inde hæc editio, *omnibusque in medio positis eligendum eum qui differt & cunctatur.* Recte Opsopæus, *omnibus in medium propositis eligere oportere cunctantem & tardantem* &c.

Pag. 555. Τοῦτο ξυμβαίνει γε ἐξ ὧν φῂς ἀδύνατον εἶναι φιλοσοφῆσαι] Opsopæus *illud quidem accidit, quod dicis, philosophari promptum non esse.* At Benedictus *illud quidem accidit, quod dicis, non esse promptum philosophia incumbere*, & hujus nasuta commutatione vocum, & utriusque interpretatione non satis valida vocis ἀδύνατον. Intellige cum patre *illud quidem colligitur ex iis quæ tu dicis, non posse philosophari.* Nam ξυμβαίνειν hic ponitur, ut supra, μᾶλλον ἂν ὁ μὴ πάνυ ξυμβαίνειν λέγων, nempe ὁ τὰ δυοῖν δυοῖν συντιθείς.

Pag. 561. Πέλτην, ἢ μόριον ἢ ἀσπίδα] Vterque interpres medium vertit *parmam Persicam.* An credimus utique Lucianum voluisse ea voce id exprimere? Et cur non peltæ addunt interpretes gentem, cui illa in usu?

Pag. 575. Ἱκανὸν τῶν Ὀλυμπίων τὸν πανήγυριν ἡγεῖτο καὶ συγγραφέα ἱκανὸν ἀξίῳ τοῖς Ἕλλησι] Verti videas ab Benedicto, *Olympiorum celebritatem idoneam ducebat ad fidem Græcis faciendam admiratione dignum esse scriptorem:* Ab aliis, *satis superque sufficere Olympiorum ludos ad faciendam fidem Græcis, eum scriptorem esse admiratione non indignum.* At quid de illa fide in Græcis? utrum ea residet in ἱκανὸς an in ἀξίῳ? Immo *celebritatem Olympiacam sufficere* & valere *etiam ad scriptorem admi-*

rabilem oſtendendum Græcis, quoniam videlicet hactenus alia ludicra illic ſolita erant δείκνυσθαι, non hiſtoriarum ſcriptio.

Pag. 576. Ἐπ' αὐτῷ μόνον ἀποδύσαντες ἤδη] Sic edunt, quod intelligi non poteſt; & ipſos tamen recte intellexiſſe patet ex verſione *per ſe ſolum exutum videatis*: quam ut habeas, edi debuit ἀποδυσαμένους.

Pag. 578. Ὅμως τάχα μέντοι καὶ αὐτὸ τοῦτο σφόδρα αὐτοὺς] Benedictus, *ſtatim quidem id ipſum etiam addituros putabam*. Ineptiſſime. Nam quî id in laudando addituri erant, quum ipſe Lucianus ante dixit ſe ſuſpicatum eſſe omnes meliores laudatæ orationis cauſas ab ſcriptis ſuis abeſſe? Recte tamen Græca, quæ optime percepit Opſopæus, *hoc ipſo eos potiſſimum adductum iri*, niſi quod congrua oratio poſcat *adduci*: non enim agitur de futuro.

Pag. 579. Ἐς τὸ πωλικὸν τρόπον] Benedictus *equarum in morem*. Et cur non æque bene Opſopæus? *quemadmodum pulli a matribus lactari ſolent*.

Pag. 581. Τὸ νεογνὸν δὲ τὸ ἐν τῷν νηπίων, ὅμως ἄγριον καὶ ἐν τῇ ἁπαλῇ ἤδη φοβερόν] Interpretantur, *porro infantum alter, non ſecus ac pater agreſtis eſt, & in tenera ætate jam terribilis*. Satis fideliter, niſi quod quatuor voces, quæ ſequuntur tertiam, me offendunt, maxime quia nec in Græcis habentur. Et quare unus modo ſimilis eſt patri, non etiam alter pullus? An vero ſcribunt hanc fuiſſe naturam centaurorum & diverſitatem, prout ex equino aut muliebri ubere lactarentur? Quaſi vero in lactantibus etiamnum beſtiis magnam indolis & feritatis differentiam videamus. Immo quis ille ex duobus eſt ἀγριώτερον καὶ φοβερώτερον? Profecto meræ abſurditates, & miſere depravatus eſt hic locus. Nam ne Græca quidem bona ſunt. Quis enim dicit τὸ νεογνὸν τὸ ἐν τῶν νηπίων? quò geminum illum articulum? & cur non tantummodo τὸ ἐν τῶν νηπίων, vel τὸ ἐν τῷ νεογνῶν? Quin etiam cur non addit manifeſtius differentiam, ut appareat quam hic ſit ex patre ἄγριον, alter ſit inſtar matris aut ἡμέριον aut mitior? En igitur neceſſariam & egregiam reſtitutionem, τὸ νεογνὸν δὲ, τὸ ἐν τῇ νηπίῳ ὅμως ἄγριον καὶ ἐν τῇ ἁπαλῇ ἤδη φοβερόν; nec de altero infantum, ſed utroque accipe; *Fetus autem adhuc in tenerrima ætate tamen ferus & in molli jam terribilis*. Deinde verte. *Et hoc mihi viſum eſt admiratione dignum* (ut referatur ad præcedens, quod perperam Benedictus refert ad ſequens) *& quod admodum pueriliter* &c. Sane etiam tale quid videtur adtendiſſe Opſopæus.

Ibid. Ἐς βάθος ἤδη πεπάρθαι καὶ ἔτι μᾶλλον πεπυγμένους ἀπολίτας] Quum toties hæc ſint ab viris doctis explanata, certe nequit laudari Benedictus, dum interpretatur primas voces *in medio*, unde utique patet eum non intellexiſſe. Opſopæus & ſimplicius & propius ad intelligentiam *in profundum*. Livius ſolet dicere *intror-*

retrorsus porrectos ordines, introrsus patere aciem, & latitudinem aciei.

Pag. 582. Τότε ἀνὰ τέτταρας μὲν τοὺς ἐλεφάντων ἁπανταχῇ ἐφ' ἑκάτερα τοῖς ἱππεῦσι] Quum vertit Benedictus *tunc cum quaternis elephantis utrinque occurrere equitibus*, imitatur Opsopæum, *tunc una cum quatuor elephantis utrinque equitibus esse occurrendum*, qui uterque debuerat addidisse, qui cum elephantis occursuri essent: certe securius poterant, *tunc elephantos quaternos utrinque occurrere equitibus* Galatarum.

Pag. 583. Τὰ ἅρματα ὑπ' ἀναστρέψαντα] Vterque interpres hoc loco somniat subversos currus, tanto ineptius, quod tamen eosdem mox ferri denuo in suos dicant; quæ quemadmodum fieri possunt? Præterea didici, quum de subversione loquitur Lucianus, non ἀναστρέφειν illic locum habere, sed ἀνατρέπειν. Sic in historia conscrib. ἀνατρέψαι μόνον τὰ τῶν ἀνδρῶν, & in Demonacte ἀνατραπήτω σκάφος, ubi vertitur *submersa nave*, forsan præter auctoris & mentem & manum, quæ tantum vult aut voluit *subversa*. Et nostrum ipsum in Aristophanis Pace. ἅρματα δ' ἐπ' ἀλλήλοισιν ἀναστραμμένα. At nunc intelliguntur *retroacti* vel *reversi*, ut in Scytha, οὐκ ἂν ὑδὶ ἀνέστρεψεν οἶκαδ' ἐς Σκύθας Anacharsis, εἰ μὴ Σόλων ἀπέθανε. Indignum profecto tam exigua, nota & obvia ignorari. Quin etiam distinctio ponenda est post verbum ἀναστρέψαντα, sed hoc modo, τὰ ἅρματα ὑπ', ἀναστρέψαντα καὶ πεσόντα εἰς τὰς οἰκείας, οὐκ ἀναμωτὶ διέφερε. Mox male in Salmurienſi editum τὸ εὐθὺ ὁδόν, quod in hac editione repeti video, quum recte Basileenses τὸ εἰς τὸ εὐθὺ ὁδόν.

Pag. 587. Ἐπ' ἀμφότερα πιστοὶ] Benedictus *spectatæ utrinque fidei*. Quid intellexerit, ipse viderit: certe nequaquam ad Græca. Opsopæus, *quorum fides in utraque fortuna spectata sit*. Absurdissime: nec enim huc adversa vel secunda quidquam faciunt. Immo *ad utrumque*, vel *in utroque*, nempe & reprehendendo & approbando.

Pag. 589. Ἀλλ' ἢ ἄρχειν καὶ παιδείαν δικαίαν νομίζειν σοὶ δόξαν ἢ πάντων] Opsopæus apud Basileenses & Bourdelotium, *sed aut optimum juxta disciplinas æstimandum est, quod tibi apportet* (sic Bourdelotius. at in Basileensi *oportet*) *gloriam, aut omnium*. Benedictus, *quin id omnium optimum juxta disciplinas existimari oporteat, quod tibi visum fuerit*. Vnde apparet illas voces σοὶ δόξαν verius fuisse intellecta ab Benedicto, quum certe Lucianus de judicio agat, non de gloria; & editioni Basileensi adscripsit pater *tuo judicio*. Sed quum is ipse Benedictus non perciperet, quo postrema illa ἢ πάντων deferenda essent, omissis duabus adversativis ἢ ineptissima licentia vocem πάντων superioribus immiscuit, quum tamen simpliciter verti deberet, ac clarissima sit aposiopesis, verentis aliquid arrogantius vel invidiosius proferre, quod post vocem πάντων tamen promittebat sermonis cursus. Verte igitur: *quin id vel optimum ad doctrinam existimari oporteat, quod tibi visum fuerit, vel omnium.*

Pag. 592. Ἀλλὰ ἢ Ἀθηναίοις ἐξῆν ποιεῖν τὰς Σκύθας ἐπὶ τῷ Ἑλλάδι. κ τὸ λοιμῶν τὸ μέγα ἔδει] Sic distinguit Bourdelotiana, & interpretatio Oporæi est; *sed Athenienſibus quoque licitum eſt in Græcia Scythas Deos facere. Quo tempore ſæva peſtilentia populus Athenienſis infeſtabatur.* Benedictus ita mutavit diſtinctionem τὰς Σκύθας. ἐπὶ τῇ Ἑλλάδι κ, vertens tamen *Scythas in Græcia Deos facere. Quo tempore ſæva peſtilentia graſſabatur Athenis.* Vnde apparet, quantum ſibi permiſerit uterque interpres, quum & de populo Athenienſi nihil dicant Græca, & tantundem de Benedicti Athenis. Certe quidem in ea urbe luem graſſatam nemo ita cœcus eſt, qui non ſatis ex ſerie orationis videat. Sed an propterea non etiam potuit graſſari extra urbem illam per Græciam? & quum graſſaretur ita per univerſam non minus Græciam quam Athenas, an non potuit ſingulare monſtrari remedium urbi Athenarum, æque ut aliis privatis urbibus? Nemo contrarium dixerit. Et prorſus tale factum memoratur ab Harpocratione in Ἄθεοι. Iam verba illa ἐπὶ τῇ Ἑλλάδι pertinent omnino ad ſequentia, quibus rectiſſime conveniunt, quum præcedentibus adhæreant prorſus quod ad ſyntaxin κακοζήλως, (& quis dicet ποιεῖν ἐπὶ τῇ Ἑλλάδι?) quod ad rem ipſam, nugaciter; quum Athenienſes nequeant ποιεῖν, niſi in territorio ſuo: neque Luciano contrarietas in his quælita eſt, ſed in Scythis & Athenienſibus.

Pag. 596. Οὐ γὰρ μικρὸν ἦν Σόλωνι ἐπαινεῖν] Aut imprudenter admodum aut imperite interpretes, alter *neque enim mediocri laude Anacharſis virtutes ſolebat extollere Solon*, alter *non enim Solon parum eum laudabat*; quum debuiſſent, *neque enim parvum momentum erat Solon laudans*; non exigua res aut pretium erat, ſi quis ab Solone laudaretur.

Pag 597. Καὶ ἐπίσδοον δόξης ἄνδρας εἶναι τὰ πλόϊσπεῖα. κ ἐμυήθη μόνῳ βαρβάρων Ἀνάχαρσις] Sane ſic etiam attente interpretes, alter *ac prorſus eoſdem in reliquum viros optimos eſſe credebant. Solus vero ex Barbaris Anacharſis initiatus eſt*: alter, *eoſque viros optimos denique eſſe credebant. Solus vero ex barbaris initiatus eſt Anacharſis.* Atqui turbant illa vel *in reliquum* vel *denique*; & ſi vis vel Græciſmum vel ſenſum congruum, diſtingue, καὶ ἐπίσδοον δόξης ἄνδρας εἶναι, τὰ πλόϊσπεῖα κ ἐμυήθη.

Pag. 608. Ὅτι ἡδὺ περιὸν σὺ αὐτῇ τὸ κωμῳδεῖ μυθῴδες, κ τὸ ἐπαίνων μάλιστα πρόσωπις, παρ' ἐκάτερον τοῖς ἀκούσιν ἦν] Indignis modis confundunt violantque hanc periodum & omnem ejus intelligendæ viam, inque ea ſententiam Luciani interpretes Latini, quorum Benedictus ita, *rem valde fabuloſam, quodque in laudem maximopere inclinat, utrinque audientibus non eſſe jucundum.* Quodquum per ſe ἀπροσώπως ſit chimæricum, imo falſum (& cur in interpretatione omittit ἐν αὐτῇ?) tum ſi roges, cur Lucianus dicat ἡδύ, non ἐπί, profecto nullam poſſit dare cauſam. Tantundem reſpondebit, ſi roges, quid ſit *utrinque audire*? Deinde pergit, *dum non de facie hominum*

minum & promiſcua plebe hoc intelligamus, ſed de iis &c. Quid quæſo intelligemus de illis, utrum laudatis an laudantibus? Ad has tamen abſurditates præivit Micyllus, cujus hæc ſunt; *quod neque jucundum adeo in hiſtoria, quod valde fabuloſum eſt, & ad laudem maxime inclinat, utrobique auditoribus eſſe ſolet, dum non de face hominum ac multa promiſcuaque plebe, hoc intelligamus* &c. illaudabili verſione. Interpretor: *non eſſe in hiſtoria jucundum id quod eſt oppido fabuloſum. Etiam laudationes nimium proclives, audientibus accidunt in utrumque* (1. ut non ſint ſemper jucundæ, ſed queant eſſe jucundæ, queant eſſe contrariæ & ingratæ ob varias cauſas ac vel dextre vel ſiniſtre accipi, ut maxime proprietatem phraſeos attingamus, quæ occurrit pag 664. οἱ μὲ παρ' ἐκάτερα τ νῆσα καθήμενοι.) *Non intellige facem confuſam & promiſcuam plebem, ſed* &c. quibus verbis deſcribit, quos ἀκροατὰς innuat: quaſi dicat, non ſi eo uſque aſcendant iſtæ laudationes, ut etiam infimi videant te in laudando excedere modum, ſed ſi tantum ſic agas, ut acutiſſimi id percipiant, vel ut ipſe exponit pag. 669 ὅπαν κ πίχλω αὐτὸ δῶσιν κ ἐπισκιάζῃ τῷ ῥητείῳ, ἀλλ' ἄρρα παίζῃ κ ἀπίῃσι κρὴ γυμνὰ διεξιέναι.

Pag. 612. Αἴπα ἄμα τ Ξ πολέμε ἀρχὰς διεξιὼν] Non hæ voces notant *ſimul & cauſas unde id bellum cœpiſſet commemorando*, ut vertit Benedictus plane ex imitatione Micylli (& vix legas αἴπα ἀρχὰς, quum ſufficiant αἴπα πολέμε) ſed *cauſas ſimul principio belli aggrediens*, quod ſatis patet ex ipſis quæ ſubjiciuntur excerpta verba.

Ibid. Καὶ ῥυμὸν Ξ Ἀτθικὸν ἀναπίνουσα] Quid oro χαρίεντα cum ῥυμῷδι? & quis ille ῥυμὸς vel animus Atticus, quem offerunt interpretes? Scribe χαριεστάτῳ κ ῥύμῳ Ξ Ἀττικῷ ἀτ. hoc eſt, *feſtiviſſimum & thymum Atticum ſpirans.* Eſt enim alluſio ironica ad Hymettia mella, & alibi uſus eſt. Mox recte ab Iac. Micyllo Πομπηϊοπολίτης redditur *Pompeiopolita*; ut cognoſcas errorem unius Benedicti non eſſe tanti, ut ex eo incrementum capere debuerint alter, quem in hac editione annotatum vides, & auctor diſſertationum de præſtantia numiſmat. pag. 529. Et an non alter alterum inſpexit?

Pag. 613. Τὰ αὐτὰ ὀκνῶ λέγειν πῶς μικρὰ κἀκεῖνα, ὡς κ αὐτὸς ἂν φαίης] Sane perperam Benedictus corrupit ſententiam hujus loci vertendo ac ſi omnia Luciani eſſent, *ea quæ ſunt ipſius diceret quiſpiam, parva & illa, ut ipſe dixeris etiam*, quæ ſunt oppido inſipida & inſulſa. Contra peccavit Micyllus nimium curioſe vel potius inepte exprimendo ea, quæ tanquam exempla ex Thucydide ſumpta & paſſim ab illius temporis ſcriptoribus inſulta Lucianus producit, in quibus putat quoque eſſe has ipſas medias voces, quum eæ ſint meræ Lucianeæ. Vertebat enim *ea quæ ſunt ipſius illius, dixerit quiſpiam, ut μικρὰ κἀκεῖνα, hoc eſt, parva & illa, & ὡς νῦν αὐτὸς ἂν φαίης, id eſt, ut etiam ipſe dixeris.* Vt debes igitur, intellige, *iſta, quæ ſunt ejus ipſius, dixerit quiſpiam, parva quoque illa, ut ὡς νῦν*

αὐτὸς ἂν φαίης, ἢ δ' αὐτῷ τῇ δίκῃ, κἀκεῖνα ὀλίγα δεῖν περίλιπον. quæ tria sunt frusta imitationis perversæ.

Ibid. Ἑκατὸν δ' ὑπ' ἀγγεφόρων ἕκτης] Interpretantur *medici hastatorum legionis sextæ*; quam quidem interpretationem rejicit ordo, seriesque & positio articulorum, quæ omnino alia esse debebat. Tum in Pseudomanti occurrunt voces illæ ῥαπιστὰς δύο λογχοφόρω καὶ ἀγγεφόρω. Cuperem ex illis scire, quinam ex his accederet ad hastatos? at ibi Benedictus ex Erasmo *alterum lancea, alterum conto armatum*, non hasta. Quod me attinet, opinarer rectius verti posse ex Inscriptionibus, quas video exstare, *Dianae. T. Fl. Flaccus. praef. alae. Vlp. contariorum*, vel *Dianae. sacravit. T. Fl. Italicus. praef. alae. I. Vlp. contar. c.* X. Sic optime verba Græca nostri auctoris intelligi possunt *medici sextæ contariorum* nempe alæ.

Pag. 618. Καὶ χιεῖνη σφεῖν παῖς κνήμαις] Mellei profecto interpretes. Benedictus, *& tibialia ex corio porcino facta*, male quidem, sed melius tamen quam Micyllus *& tibialia conchis incrustata aut ex corio porcino facta*. At quis dixit tibialia militum? An ita ignotæ sunt ocreæ, quas haud dubie nunc intellexit Lucianus. Itaque verte *& ocrea circa tibias ex corio porcino*.

Pag. 621. Καὶ τὸ κρηπῖδος τὸ εὔρυθμον] Benedictus, *& crepidæ concinnitatem*. An credimus? Certe si qua fides nummo, cui insculptus universus ille Iupiter, plane fuit nudipes sine ullo pedum tegumento. Et quis foret iste narrandi contextus, ut primo totum καὶ ἀσύμφωνον Iovis produxerit, in quo & omnia corpori adfixa continentur, tum discedat ad ἀσύμφωνον, nunc aberret ad crepidas? Certe Micyllus *crepidinis concinnitatem*, quem præfero.

Pag. 624. Τὸ ἀθροίμιον τὸ Ἰνδικῆς ἤδη συντέτακται, καὶ τὸ τρίτον τάγμα] Benedictus, *sed Indica historia proœmium jam est compositum, & ordo tertius*. Obscurior certe quam Micyllus, *tertium tagma seu tertius liber*; qui intellexit id quod alias Græci vocant συντάγμα. Sed quam infeliciter uterque? & cur sic distinguunt? Debuerant postrema cum sequentibus jungere in hunc modum, ἤδη συντέτακται· καὶ τὸ τρίτον τάγμα καὶ οἱ Κελτοὶ καὶ Μαύρων μοῖραι ὀλίγαι σὺν Καισίῳ πάντες ἦσαν ἐπεφοιτήκεσαν. *& tertia legio ac Galli parsque exigua Maurorum*.

Pag. 625. Τῶν ἀμέσων ἡ θατέρᾳ ἄρσις τὸ ἕτερον πάντως ἀντεισάγει] Non possunt ea notare, quod volunt interpretes, *eorum inter quæ nullum est medium, altero elevato alterum contra deprimi*, sed *altero sublato* vel negato *prorsus reponitur* vel confirmatur *alterum*.

Pag. 628. Καὶ κατέχων τὸ βῆμα] Benedictus, *& tribunal contineat*; Micyllus *& suggestum sive tribunal quasi possessionem suam detineat*. Quanta apud hos vilitas Latini sermonis, tantopere ab elegantibus exagitata? Dicebant Romani *tenere forum, tenere curiam*, de eo qui maxima auctoritate illic polleret. Plane sic iterum loquutus est auctor in Symposio. φησὶν αὐτῷ Διδυμοῦς καὶ κατέχειν τὸ συμπόσιον. Eæ loquutiones sibi prorsus respondent.

Pag.

Pag. 644. Τοιαύτην παρ' ἡμῖν τὴν Δάφνην χάραξον] Interpretes *talem apud nos Daphnen describunt.* Immo non magis Daphnen, quam Phaëthontiadas, quam Myrrham, aliasque in idem immutatas: neque hic quidquam descriptiones poëtarum aut fabulantium. Verti debuit, *talem apud nos depingunt Daphnen*, &c.

Ibid. Νεὼς μεγάλης φορτίδος ἱστῷ] Vertunt *navis onerariæ malo*, & sic omisso vocis secundæ respectu, cujus eo diligentior ratio haberi debuerat, quia scimus varias esse earum navium magnitudines ac mensuras; & pag. 651 τῶν δ' ἵππων μέγεθος, ὅσον νεὼς μεγάλης φορτίδος non omiserunt.

Pag. 647. Τὰ δὲ ὠκύπτερα ἦν, ἡδυλαχίοις φύλλοις μάλιστα πτεροποιήσας] Vertunt, *quæ vero ex his velociores erant, pennas habebant lactucæ foliis maxime similes.* Si hæc Latina recte se habent, quæ igitur ex his lachanopteris erant minus veloces? inprimis quum ipsa vox supponat omnes fuisse veloces & quidem pariter. Immo in qua Græcorum parte inveniunt interpretes illas *pennas*, quæ certe sunt nullibi? Intelligit Lucianus totum corpus habuisse obsitum πτερυγίοις; sed ex illis πτερυγίοις ista, quæ proprie constituebant alas, & quibus volabant (hæc sunt ὠκύπτερα) fuisse talia prout describit. Ergo construe τοῦτο ὀρνέου ἦν ὠκύπτερα, ac verte; *habet autem pennas ad volandum similes maxime foliis lactucæ.* Sequentia ἐπὶ δὲ τούτων quum vertit Benedictus *his vecti*, ineptus est, quum alios illis vehi in præcedentibus dixerit: & melius alii *ibi vero & cum his ordinati.* Poterant proprius *post hos.*

Pag. 648. Οἱ σύμμαχοι ὡς ἕκαστοι] Micyllus apud Basileenses Latine reddidit *porro inter utrumque auxilia, ut cuique magis placuit.* Non secus ac si vidisset, quod ex Angl. notat Bourdelotius ὡς ἑκάστοις ἐδόκει, quomodo si legitur in scripto libro, id factum crediderim ab homine non assequente sensum vulgatæ lectionis. Benedictus obscurior *Medium auxiliarii utique singuli.* Quod quid sibi vult? At Græca vulgata rectissima sunt, notantque propriis cuneis compositas singulas auxiliorum partes, ut loquitur Tacitus IV annal. 16, non dispersas & cum aliis permixtas. In Arriano alibi id quoque corruptum.

Pag. 653. Ἐκκολάπτειν τοὺς ἀνθρώπους] Benedictus *ex iis homines excludunt.* Patior; sed quomodo id fit? Certe quum utitur verbo *excludere*, innuit se putasse ab Luciano id sic conceptum esse, quomodo apud Latinos pulli excludi dicuntur insidendo & calefaciendo: quod parum videtur convenire sensui auctoris. Idem verbum rursus occurrit lib. 2. veræ hist. p. 687. πελέκεσι γὰρ ἀμφήψαντες ἐν τῷ ὠῷ, νεοττὸν ἄπτερον ἐξεκολάψαμεν, nec dubitavit Benedictus sibi similis esse, *cum igitur unum ex ovis securibus præcidissemus, pullum implumem excluſimus*, quæ quidem mirifica ratio excludendi. Nec sic loquerentur Latini; & ideo nec amamus. Nostrum locum alii intolerantius reddunt *in homines effingunt*, quasi de cælando cogitasset Lucianus. Putamus simpliciter verti debere *homines extundunt.*

Pag. 665. Αἱ δὲ λοιπαὶ πτύμιαι κρουσάμεναι] Nimis sæpe & erudite hoc genus loquendi illustratum est ab præclaris ingeniis, quam ut voces postremas intelligamus cum Micyllo simul & Benedicto *collisa puppi.*

Pag. 667. Ἀνελκύσαντες τὸ πλοῖον, καὶ ἅμα τῶν ὀδόντων ἀφαιροῦντες, ἢ τῶν ὀδόντων ἐξάψαντες] Quum vertissent alii, *per raritatem dentium educentes & explicantes*, inde Benedictus fecit *deductam & explicatam.* Sed turbatissime hic nugantur omnes, & illud explicare nihili est. Verte, *per raritates traductam & ad dentes religatam.* Id enim est hoc loco ἐξάπτειν. Vt in fine præcedentis libelli. ἐκεῖνο μὲν τὸν νύκτα τοῖς τὸ ῥηΐδιον κυλίσαντα, ἐξάψαντες αὐτὸ τὰ ὑπόγαια. Et translate in Amoribus,. ἐγὼ δ' τὸ ἐρωτικὸν ζῆλος ἐκπαίρων ἐξαπτόμενος ἀδείμαν.

Pag 670. Κρατῆρα τῶν αὐλὸν ἢ κιθάραν] Non debuit verti *ad tibiam vel citharam saltant*; neque enim κροτεῖν est saltare: & certe erat quoque modulatus plausus. Vtique & in Pseudomanti κυμβάλοις κροτοῦσα interpretatur Benedictus *cymbala pulsantem* sine mentione saltandi; & in Saltatione κροτοῦσα τὴν ᾠδὴν καὶ ἐπαίνοις ἀκρατεστάτοις ἐπιβοῶσα reddidit *applaudens & laudibus indecentissimis acclamans.*

Pag. 671. Πύλαι πᾶσαι μονόξυλοι κεκαμάμεναι] Benedictus *porta ex solo cinnamomi ligno.* Item infra, εἰς ναῦν μονόξυλον *navim solido ex ligno conflatam.* Quæ versiones quam sint absurdæ, docet ipse, quum statim βωμὸν μονόλιθον vertit *ex uno lapide.* Id enim vult: illa non esse composita ex frustis, sed ex una trabe & segmento arboris tam magnæ exsecta.

Pag. 677. Κᾶρον ὁ ἀφ' Ἡρακλείης] Quem hic interpretem probabimus? In Basileensi editione vertunt *Carus qui ab Hercule stabat*, satis lepida captatione; ac si Græca eadem foret constructio, quæ Latina; & scilicet in hoc certamine componebantur partes, quibus plurimi continebantur, & alii ab hoc stabant, alii ab illo. Ridicule omnino. Benedictus *Carus Heraclides*, quod propius ad genium sermonis Græci. Sed nullibi invenio Carum illum luctatorem egregium, inquit Palmerius. Quasi vero Lucianus huc introduxerit talem in terris celebrem luctatorem: immo quis egregius luctator ille Vlysses? ex quo alterius adversario patet prorsus ratiocinationem Palmerii non procedere: multo minus ut ὁ ἀφ' Ἡρακλείης possit reddi *post Herculem primus*, quidquid de Capro suo sollicitus sit. Opinor optime adnotasse patrem Κᾶρον. Non agitur de luctatore, agitur de heroibus, inter quos memorabilis Caranus Heraclides.

Pag. 683. Ἀσπασάμενος τὸν Ναύπλιον ἀπέπεμψα] Benedictus *salutato Nauplio discessi.* Prorsus non ita, sed *salutatum Nauplium remisi*; hæc enim conveniunt præcedentibus.

Pag. 725. Τὸ πάντα κελεύειν ὑπηρετεῖν ἀσυδιδωκότες] Necessario legendum ἀσυμβιβωκότες.

Pag. 728. Παρασκευὴν καὶ ἀσκήσεις καὶ λυτῆρας καὶ μεμψίους] Benedictus

dictus debuerat hic anxie exprimere omnes copulativas, ut quatuor furorum vocabula & species ostenderet. Quod quum non fecerit, non aliter Latina concepit ac si auctor duo inter se differentia opponere voluerit.

Pag. 731. *μᾶλιστα δὲ παρ' ἡμῖν*] Male pro *ὑμῖν*, ut recte interpres.

Pag. 734. *Γυμνὸν ἤδη ὑπάχειν τῷ σφαγῆν*] Pater adscripsit *γυμνὸν*. Sic certe vult & versio apud Basileenses *nudus a cruentis civibus cadem sustinerem*. Benedictus contumacior, *ac potius nudam cadem sustinere*. Opinor mentem Luciani fuisse *potius autem nudum jam jugulum porrigere*, ut alibi dicit *ὑπάχειν τὸν τράχηλον*.

Pag. 742. *Καὶ ὅσον ἐς τὰ ἤδη ἀναπεπλάσθαι συλᾶν, τὸ μηδὲ τὸν ἔρχον τ. α. β. ε. ἀσεβέστερον*] Plane non ut apud Lucianum in Græcis patronus Phalaridis, sic in Latinis quoque interpres ratiocinatur, cujus collectio longe infra efficaciam prioris; qui non id evincit, non minus impium factu fore, si volentibus dedicare auferatur potestas, quam si dedicata auferantur, sed altius se efferens in id laborat, ut pro certo affirmet longe magis impium factum fieri ab eo, qui potestatem volenti dedicare præcidat quam qui dedicata auferat; & quanto gravius ille peccat, in tanto pejus peccatum induci Delphos. In fine hujus paginæ *μισθὸν τῆς ἀσεβείας* erronee vides verti *præmium impietatis*, quod mirum qui ex Oporæo imitetur Benedictus.

Pag. 743. *Οὐχ ὅπως αὐτοὺς μὴ ἃ ἐπιστάμεθα κατηγορεῖν*] Benedictus, *siquidem non possunt non criminari ea quæ explorata habemus*. Itane? Imo contra, quis poterit ea criminari, quæ explorata habeo? Et hæc quidem sunt Benedicti. Nam in Basileenli editur *οὐχ ὅπως αὐτοὺς ἃ μὴ ἐπιστάμεθα κ.* & vertit Oporæus, *ne quo modo eos de quibus nihil certi nobis compertum est, injuste sceleris accusemus*. Certe hæc lectio & vocum series videtur melior, & exponenda Latine (pendet autem ab præcedenti *χρὴ*) *nedum ipsos quæ ignoramus criminari*, quod nempe fiebat proponenda hac deliberatione.

Pag. 757. *Οὐκ ἐκ Κορωνίδος, μὰ Δί', ἀλλ' ἐκ κορώνης*] Miror versiones virorum insignium. Ipse Erasmus *non ex Coronide per Iovem, id est, cornicula (nam id matris nomen fertur) neque ex cornice*, quæ sic contraxit Benedictus, *non ex Coronide per Iovem, hoc est, non ex cornice*. At quæ illa explicatio? an Coronis eandem exprimit quam Corone? Certe non. Coronis enim Lariſſæa apud Ovidium, Phlegyæ filia apud alios, mater Æsculapii ex Apolline: at Corone Coronei filia & Phocaicæ telluris apud Ovidium ab Neptuno stuprata, nisi interveniſſet per Palladem mutatio formæ. Itaque vel has auctor intelligit, vel hanc postremam simpliciter de ave cornice accipere possumus, ut & per literarum convenientiam alludat ad præcedens & per significationem & appellationem volucris ad sequens. Neque vero probari potest id quod scripsit in Gallica versione Cl. Sponius, *tenant en sa main Esculape né d'une Oye, & non pas d'une Corneille comme autrefois*, & quod addit in margi-

ne, *C'eſt qu'il étoit fils de Coronis, qui ſignifie Corneille.* Neque mox ſatis bene οἰκίσκον reddidit *ædiculas*, quum exigatur numerus ſingularis.

Pag. 760. Ἐκ πίτης Βηρυτίας] Saltem debuerant editores facere Βηρυπας, ut in verſione exhibuit quoque Eraſmus. Sed ex illa ipſa literæ των duplicatione odoror dubium nullum eſſe poſſe, quin Lucianus ſcripſerit Βερυτίας. Bruttia enim, non Berytia, pix celeberrima fuit apud veteres & ad varios uſus, ut apparet ex locis collectis ab τῷ πάνυ Bocharto in Chanaan cap. XXXIII. Inſulſe ad oram libri ſui retulit Cl. Sponius *poix Berittienne.*

Pag. 761. Ἐκ λίπας ἐρικίου] Benedictus *adipe ſuillo.* Certe accuratior Eraſmus *urſino adipe:* etſi enim dicebatur ἄρκτος, tamen quam frequens in eo vocabulo fuerit omiſſio literæ πυ, ipſe Lucianus in Demonacte oſtendit, a quo ait Κυνικὸν οὐ ἄρκτου δόξαν φιλοσοφήσαι, οὐκ Ὀνόμαζον, ὥσπερ ἀνομάζετο, ἀλλ' Ἀρκεσίλαον appellandum. In Amoribus, placuit Luciano variare; quippe quum dixiſſet, λέοντος οὐκ ἐπιμίγνυται λέαινα, ἀλλὰ παρδάλεως ἀγαλλόμενος βυσὶν ἐπιβαίνουσα, καὶ κριὸς ἄλλῃ τινὶ ποίμνῃ ἄρρενος τῆς ἐρίφου ἀπέρχεται. τί δὲ, ἢ συῶν μὴ ὄνους μεταδιώκουσι κάπροι, in ſequentibus reddit, οὐκ ἐρῶσιν ἀλλήλων λέοντες ἀλλ' ἄρκτοι, καὶ σύες.

Pag. 766. Ἐν πολλαῖς πάλαι Ῥωμαϊκαῖς ἐξηπατημένος] Indigniſſima interpretatio utriuſque interpretis *compluribus in præliis Romanorum ſpectata virtutis.* Nam neque hæc deſcriptio ad præcedentia accedit, in quibus de auctoritate in republ. & urbanis officiis agitur; nec Græca talem ſenſum admittere poſſunt. Verte *& in multis apud Romanos dignitatibus ac honoribus verſatus.* Eodem errore mox ἀφεὶς τὴν ἐγκεχειρισμένην τάξιν, uterque vertit *relicto exercitu, quem tenebat*, quum debuiſſent loco vel munere vel ſtatione. Eadem tamen aberratione & Sponius, *Il faillit donc à quitter l'Armée, qu'il commandoit*, quum priora dubie reddidiſſet *qui s'étoit ſignalé en pluſieurs occaſions.* At clare phraſin ſuam exſerit noſter auctor in principio Macrobiorum, ὧν ἴσα ἡ δύσθεσπότη μεγάλη αὐτοκράτορος τύχη εἰς τὴν πλειστάτην ἀγαγοῦσα πάλαι &c.

Pag. 772. Ἐγὼ δὴ ὁ Ἀσκληπιὸς νέος, ἀλλ' παρ' ἐκεῖνον τὸν πρεσβύτερον. πῶς λέγεις; ὦ Ϛ.] Quum ſic diſtinguant omnes, & quidem non male, cauſa non fuit, cur in Latinis augerentur interrogationum notæ, verterentque *Num quis alius ab illo priore?* nam qui addit νέος, dubitari ſimul non poteſt, quin loquatur de alio, quam ante fuit: ſed quomodo id contigerit negat mox fas eſſe clarius noſcere. Certe debent convenire. Sponius tamen quoque ſic reddebat *Dy-moy, Glycon, qui es tu? Ie ſuis le nouvel Eſculape. Es-tu Eſculape luy-meſme, ou quelqu' autre, qui luy reſſemble? Il n'eſt pas permis de reveler ces myſteres.*

Pag. 780. Λέγων πάνυ με εἰδέναι καὶ τὰ ὑπ' ἐμοῦ Ῥωμαιστὶ συμβαλλόμενα] Eraſmus, *negans ſe clam eſſe, quæ ſuaſiſſem Rutiliano.* Benedictus *aſſerens ſe ſcire, quæ Rutiliano ſuaſiſſem.* Etiam Sponius

nius modo *il se plaignit à moy de l'avis que j'avois donné à Rutilianus:* ut apparet, sic interpretans, dum sola Latina inspicit. Nam Græca si sequimur, ut debemus, interpretabimur, *dicens sibi me esse probe notum, ut & quæ suaserim Rutiliano.*

Pag. 790. Ὅταν γὰρ ἀκροχειρισάμενοι] Vertunt Erasmus, *ubi enim jam summis colluctati sunt digitis*, Benedictus, *cum enim summis digitis colluctari desiissent*, Adnotavit Pater, ἀκροχειρίζειν, τὸ πυκτεύειν καὶ παγκρατιάζειν ἄνευ συμπλοκῆς. Quæ vera sunt, & vanæ interpretationes.

Pag. 793. Τῶν Ἰδαίων Δακτύλων ἕνα τοῦτο ἔργον πεποιημένον τὸ ἐνόπλιον σχῆμα] Animadverte sodes, quam lepide possint interpretari. Opsopæus *unum ex Idæis Dactylis illud opus factum, rebus militaribus instituendum fuisse, quem Mars* (agnosce alienissima & Græcis contraria) *a Iunone offerente acceptum* &c. Benedictus *unum ex Dactylis Idæis, opus illud factum ad rerum militarium institutionem, Martem a Iunone acceptum adhuc puerum*, ubi posteriora recte mollit ac corrigit. Sed quis priorem partem intelligit? aut illud opus factum? lege πεποιημένων, & verte, *unum ex Idæis Dactylis, id opus exercentibus*, nempe *armata saltationis ludum* ac meditationem. Adde, quæ supra occurrunt ad pag. 396.

Pag. 795. Περὶ κρήνης Ἰουσθίας] Eadem sententiarum diversitas in duobus Luciani interpretibus de hoc loco intelligendo est, quæ ad ipsum poëtam viros doctos vexavit. Nam quum Opsopæus reddidisset *circa fontem floribus obsitum*, Benedictus postea mutavit in *circum fontem ferrugineum.* Sed nobis certe minime convenire videntur ῥόδοις ἄπαλοις cum rebus ferrumineis; nec cur colorem ferrumineum referret ista κρήνη, ulla causa est, quum ripam ejus credibile sit teneri ab omne genus floribus, unde colorem ducunt aquæ, inter quos violæ finguntur præcipuæ. Itaque merito vel Opsopæum probamus, vel propius ad Græcam vocem interpretamur *fontem violacei coloris* Et vel Lexiphanes norat dicere ὅπου οἱ λειμῶνες ἀνθηρίαν ἦσαν, ὡς αὐτοποδητὶ βαδίζειν. Vide, quæ in hanc sententiam ad ipsum Hesiodum certissima annotavit Doctissimus noster I. G. Graevius.

Pag. 802. Σπαρτῶν ἀνάδοσις] Vinc. Opsopæus *Spartanorum retributio*, perridicule. Benedictus *satorum ortus*, paulo melius. Scripsit quidem Bourdelotius cætera nomina fabulis notissima. Sed tamen quum ita sit ὡς ἔοικεν, ut supra notaverit καὶ Ἀλιρρόθιον omitti ab interprete, cur non hic quoque aliquid adjecit? Nam sive omittant, sive ita interpretentur, tantundem est. Ne simus ergo posthac frustrationi, & vertatur *Spartorum exortus.*

Ibid. Τῶν Νεφέλης παίδων ἐπὶ ξ κελεῦ τὸν Ἀλφέιον φυγεῖν] Quum adverterem Marcilium ad hanc narrationem offendi, & Ἀλφένορ audacter cogitari, conjiciebam forsan ab Luciano scriptum fuisse δεξιὸν φυγεῖν, ut in Lexiphane, ἀπεξυρίασαν ποιήσαι τὰς ὀφθαλμὰς καὶ μηκέτι λαμπαλέας εἶναι μηδὲ δεξιὸν βλέπειν. Apud Maximum Tyrium differt. 10

τὸν

πῷ διερῷ γάνῃ αἱ νήξις, πῇ ϑ μεζοσίῳ αἱ πλήσεις. Sed quamquam fabulis vulgatis id sit aptum & magis conveniat ad literas vulgati vocabuli, non debemus tamen auctori vim facere, qui apertissime vulgatum tuetur in Astrologia. ἴσα δὲ μοι κῆμ ἐς Φείξον τ' Ἀϑάμαντ@ ἱερήϊα. τὸν δὲ κελᾷ χρυσέῳ δι αἰϑέρ@ ἐλᾶσαι μυεῖον ϑ. Quod sequitur κ) πρὸ αὐτῶν, non interpretarer *& ante illos*, sed *ante illas*, quod vides plane velle antecedentia.

Pag. 803. Φυγάδων γαμβρῶν] Non sufficit interpretatio Benedicti *& profugorum Adrasti liberorum susceptio*, immo vitiosa est. Recte Opsopæus *& generorum exulum Adrasti susceptio.*

Pag. 804. Τὸν Μελίαγρον, τὼ Ἀτταλάντω, τ' Δαλὸν] Vertunt fideliter omnes totidem verbis, *Meleagrum, Atalanten, Dalum.* Quis credat? Ne talibus nugis obsideamur amplius, intercedit Pater vertendo *torrem.* Torris Meleagi nequit ulli esse ignotus. Et jam eodem verbo usus erat auctor in principio Timonis. ὅτε ἐκλύοντα αὐτῆς ἱπαναπείναζ δικῆς.

Pag. 807. Οἷς κοσμεῖαζ μηδὲν ὂν τὸ ϑ ὀρχησῦ πρᾶγμα] Opsopæus *quibus exornaretur, nequaquam saltatoris esse officium.* Benedictus, *quibus exornari saltatorem nihil est opus*, ac si legisset hic μὴ δέον. Sed temere. Et illi non hactenus accusaverunt, tanquam ornamenta saltatori non convenirent, sed ipsum saltatorem esse rem nullius momenti ac boni. Debuerunt Latine dare sensum clarum, quem præbet Lucianus in Græcis, nempe, *quibus exornari actionem saltatoris, quum ipsa in se nihil prorsus esset.*

Pag. 808. Ἡμιόλιόν γάρ τις ἂν, ἐνύγχαν σωϑῆναι] Pessime sic nostra ex editione Salmurienſi, quum optime Basileensis (ἡμιόλιόν γάρ τις ἂν ἐνύγχανε) σωϑῆναι.

Ibid. Τοῖ ἐσκενῆ τοῖς ὑποκειμένοις σχοσώποις] Benedictus, *ut propositis personis gestu respondeat.* Opsopæus *ut personis in scenam introductis saltator per omnia gestu respondeat.* At nec id agit Lucianus, ut ostendat id etiam in saltatoribus laudari, quod in quaque re laudatur, ut picturâ, cœlaturâ &c. ut nempe respondeant personis propositis, sed mens ejus est, eamque in interpretando sic exprimere debuerant. *Novit enim* (n. ὑποκείσις) *se in illis magis laudari id, quod simili plane sit subjectis personis.* Innuit vim ὑποκείσιος maxime curari & valere in istis saltatoribus, quum non ita pulchritudo ejus in aliis artibus exferatur.

Pag. 817. Παχυσησάμϑ@ ὑποκριτῶ] Benedictus *histrionem in theatro agens*, idque verborum serie multis modis commutata. At Opsopæus sequutus Luciani ordinem *adhibito repræsentatore*, quem sensum sane probem, modo Latine efferatur. Et cur Benedictus in præcedentibus voces illas *οἱ δὲ ἐγέλων* interpretatus est *alii laudabant*, nec maluit retinere Opsopœanum *alii ridebant*? quod omnino debuerat reponi.

Pag. 819. Ἀνπυαποσάζω τ' Ἀρίστων@ ἐν αὐτῷ] Benedictus *Convivium ab illo Aristonis, hic diversum instituo.* Micyllus *Convivium*

vium in eo viciſſim inſtituo contra Ariſtonis illud. Certe hoc manifeſtius.

Pag. 830. Καὶ μὲν ὁ τίως αὐλεύμενος ἤδη ἄπεδός ἐστι] Micyllus *at vero ille, qui antea inter tibias & cantores perſtrepebat, jam immobilis ac tacitus eſt.* Benedictus quoque non alio ſenſu, *qui antea tibiæ cantu recreabatur*, tanquam qui vinctus ſit, nequeat recreari tibiæ cantu, quum tamen cantet vinctus quoque compede foſſor. Itaque Bourdelotius notat eſſe λόγῳ βαδίζεσθαι, quem ſenſum profecto ex præcedentibus affirmare omnino nequeas; neque id eſt contrarium antithetum ſequentis ἄπεδος, quod requiri videtur. Commodiſſime id expedivit pater, dum adſcripſit ſe correxiſſe ἀλώμενον, *hactenus vagans.*

Pag. 832. Ἄρτιος γάρ ἐστιν αὐτοῖς ὁ μέσος τῇ αὐλῇ, Σκηπάδιος ἔργον] Attende, lector, quam ſint hæc immixta, dum nulla editio has voces exhibet velut parentheſin & notis ejus incluſas, quod prorſus faciendum eſt, ut fecit paterna manus.

Pag. 837. Τοῖς ὑπὸ τῶν κομψοπλαίστων εἰς τὸν ἀγοραῖον παλαιβολμίοις] Sane interpretes *quæ a luſiſingulis ad forum finguntur.* Neſcio quid velint. Sed opinor intelligit *ad vendendum.*

Ibid. Τὸν μηδὲ βάρβαρον ὄντα τῶν σαφεστάτων ἀριθμεῖσθαι ἄξιον] *Qui neque barbarus, inter maxime perſpicuos recenſeri dignus ſis.* Sic Benedictus, qui dum Græcas voces curatiſſime referre ſatagit, facit ſe obſcuriſſimum. Micyllus *qui ne cum barbaris quidem inter manifeſtiſſimos recenſeri dignus ſis.* Nulla parte melius. Lege βαρβάρων, quem genitivum hic ſolet auctor præponere; *qui neque inter illos, qui ex barbaris maxime perſpicui ſunt, recenſeri dignus ſis.*

Pag. 843. Μηδὲ τῶν ἀρχῶν ἀρχὴν εἶναι] *Neque principio fas eſſe.* Quam poteſt quæſo ſententiam habere illud ineptiſſimum Benedicti principium? Longe verius ac manifeſtius Eraſmus *nefas eſſe vel conari aut proponere Bagoam.* Hoc enim vult prorſus eſſe nefas eum id velle.

Pag. 844. Εἴπερ ἦν τὸ τῶν ὁμοίων μεταποιεῖσθαι] Henricus Valeſius ad μάντεις ad Excerpta è Dione notavit corrigendum εἰ σκέλω, & quidem peropportune. Sed quod mirari cogor, quum in noſtris exemplaribus ſic vulgo legatur, ut citavi; tum noſſe oportet egregium Briſſonium libro 11. de regno Perſarum, ubi primus illuſtrat hunc Luciani locum, docetque Favorinum eſſe illum Academicum philoſophum, non aliter producere hunc locum, quam prout emendat Valeſius.

Pag. 848. Οὐκ ὀνόματα, ἅττα ἐδύνατον, ἀλλὰ σημεῖα] *Non quæ eſſent utcunque nomina, ſed rerum ſigna, quemadmodum putabant.* Sic Benedictus. Eraſmus vero *non illis quidem utcunque viſum eſt confictis, ſed quæ nota rerum eſſent.* Non attingunt nucleum. Verte, *non nomina, ſicut videbantur, ſed ſigna* & indicia ejus quid eſſent quidque efficerent. Ἐδύνατον non refer ad Æthiopas, ſed ipſas

ipſas appellationes & nomina. Videbantur eſſe nuda nomina forte data, quum tamen ſub illis laterent σημεῖα.

Pag. 850. Ἦν δέ ποτε Ὀρφέα ἴδῃς ἢ λίθοισιν ἢ ξοάνῳ μεμιμημένον] Vterque interpres *vel ſaxo expreſſum*, quod profecto admodum eſt rude. Etſi enim id poſſit fieri, oportet tamen in his eſſe politiorem, & λίθον quoque gemmam vocat in Demonacte, & λίθων πολλὰς λείας teſſellas lapidum ad pavimentum in Amoribus. Intelligo & intellexit haud dubie Lucianus Orpheum ex opere Muſivo, quales Mercurium, Cupidinem, Satyrum, Silvanum nuper protulit Cl. Sponius.

Pag. 856. Τὰ δ' ἄγνοιαν φαῦλα εὐμαρέως δέχονται· εἰ γάρ σφισιν ἀγνοίαν ἐπέρχεται] Sic commode Græca concinnavit Benedictus. Sed non bene his etiam apparavit Latina, *Quæ vero non imprudentibus accidunt, facile accipiuntur. Neque enim in illos irruunt.* Quæ profecto ut magnam partem ſunt imitatio verſionis Eraſmi, ita exprimunt penitus ordinem verborum in Baſileenſi exhibitum. τὰ δ' ἀγνοίαν φαῦλα εὐμαρέως δέχονται· εἰ γάρ σφιν ἐπέρχεται. De quo ſi vere pronunciare licet, totum plane alieniſſimum, immo contrarium eſt menti auctoris, & hinc idem cenſendum de Benedicti verſione, quâ longe accommodatior illa Eraſmi: *mala vero facile cum non imprudentibus venerint, accipiuntur. Neque enim in illos irruunt.* Hic hæreo, quia neſcio quæ ſit ſcriptura vetus in codicibus Mſſ. Vnde & pater editioni Baſileenſi in voce ἀγνοίαν adſcripſit σοφίαν, optime ad ſententiam Luciani, ſed longius ab vulgata lectione diſcedens. Si quod edidit Benedictus, exſtat in ſcriptis, opinor veriſſime ſententiam auctoris ſic exprimi. *adverſa autem facile excipiuntur; non enim imprudentibus ſuperveniunt, ſed* &c.

Pag. 860. Ὑπὲρ τῶν τῆς ἐλπίδος ἀμαρτάνειν] Benedictus, *propter ſpem obſequii delinquere* ex Opſopæo, qui largius *propter ſpem exhibiti obſequii delinquere.* Mirabiles verſiones. Intellige *ſupra ſpem emendationis delinquere.*

Pag. 867. Σωιεθίλουσιν ἀσκεῖν καὶ γυμνάζεσθαι] Benedictus, *ſuaſit ut exercitationi incumberet.* Opſopæus, *ut frequenti exercitio incumberet.* At quis negare audet ſæpius id ab illo factum? Sed præclarus luſus eſt in Græcis, quæ non tam ſuadent exercitium vel exercitationem, quam manuarias & corporis, non animi & ingenii probationes. Sic in Amoribus de Callicratide. ὧν ἡ κατὰ τὸ σῶμα γυμναστική. Et rurſus notabili diſtinctione, πᾶσι δὲ τοῖς φιλοσόφοις ψυχῆς μαθήμασι λιπαροῦσι ἐναθλήσας, ἐπιδεῖν ἡ Δίκαιοσύνη τὸ ἐγκύκλιον ἀγαθὸν κρείττω, τὸ σῶμα ταῖς ἐλευθερίοις ἀσκήσεσιν ἐκπονεῖ.

Pag. 868. Γέρων δέ τις ἐπὶ τῷ σκελῶν αὐτὸν, οἷα τοῖς γέρουσιν ἐπιπεσὼν γίνεται] Benedictus, *cum vidiſſet quiſpiam eum cruribus innixum, prout accidere ſolet ſenibus*, Quod tantum abeſt, ut ſoleat accidere, ut ſit inauditum. Et omnes homines quoque cruribus innituntur. Denique quaſi legiſſet αὐτόν. Longe melior Opſopæus; *cum vidiſſet*

set quispiam crura ejus tarda & turgida, qualia fere senibus fieri consueverunt. Poterant ista epitheta secure omitti, quum ex sequentibus videantur intelligi nescio qui livores.

Ibid. Ὁ μόπμον σαυτῷ τ δῆλον] Vterque interpres *servo tuo similem te.* Cur igitur Lucianus non dixit, ὅμοιον σαυτὸν τῷ δήλῳ? Sed facetissime alludit ad Λῆμα σίγωσιν Lacedæmoniam, de qua tum plurimi alii tum I. Meursius in Græcia feriata, & ipse Lucianus de Gymnasiis pag. 296. tom. 11. Per quam fiebat, ut idem honor videretur contingere servo, si ab domino verberaretur, qui solebat contingere liberis ac dominis.

Pag. 869. Στρατοπέδων κ ἔθνους ℰ μεγίστου] Palam nugatur Benedictus *castrorum & maximi exercitus*; quod tamen fecit æmulatione Opsopæi, qui *castra & magnum exercitum.* Nam verti debebat *legionum & maxima provincia.* Pessima autem est in Græcis distinctio.

Pag. 872. Λήγει μὲν ἀγὼν τ καλλίστων ἄθλων πομπὰς] Vterque interpres *Iam finis est pulcherrimorum munerum certaminis.* At manifeste apparet imperfectam esse sententiam, & duntaxat postrema in Græcis vox negligitur injuste. Et cur non potuerunt reddere? *Iam finit agon pulcherrimorum munerum dispensator* vel judex & arbiter.

Pag. 874. Εἰ σβεστά με λέγειν ἔοικας] Notabili versione hæc obscurantur ab viris doctis, qui interpretantur *si abunde mihi dicere videris*, quum nec in Græcis sit μοι vel ἐμοὶ. nec loquutionis hujusmodi sententia locum habere hic possit. Nihilo pluris æstimanda immutatio Marcilii, εἰ μὴ σβεστὰ λέγειν ἔοικας. Nam hac exceptione uti non vult, & quia scit ab se peti rem, quam præterire & nescire tuto poterat, ideo præmittit obtestationem per majestatem Veneris. Sensus Luciani clarus est, *si vana* otiosa, futilia & inutilia *me dicere existimas.* Vt de mercede conductis, ὧ πες αὐτῶν ἀφέλη τοῦτο, ἅπαντες αὐτίκα πρὸς ὀργὴ πρὸς σβεστοί εἰσιν. Et rursus ibidem, κἂν ἐν τ τοῦτον ἡδεῖς ἂν γένοιο, ὡς μὴ λοιδόλησθ πρὸς σβεστὸς εἶης.

Pag. 877. Ἐξ ὑπογύου τ ἐπιχειρήσεως ἠψάμην, εἰδὼς ὅτι λίαν ἀλλ' ἐ παλαιᾶς] Sic edit & vertit Benedictus *rem nuper aggressus sum, sciens non admodum diu esse.* Et quis recte judicans hæc Latina sic Græce efferet? At Basileensis distinguit hoc modo: εἰδὼς ὅτι λίαν, ἀλλ' ἐ παλαιᾶς, & Latina apponit *nuper adeo ejus rei periculum facere cœpi, sat scio, nimium & non olim.* quæ certe Latina etiam nimis minuta. Græca enim ibi videntur recte se habere, quæ sic accipienda: *ex recenti studio id aggressus sum, sciens quamoptime, & non ab antiquo.*

Pag. 879. Εὐθὺ γάρ μοι δύο ἢ κ τρεῖς σωσπερόμενοι ὀλίγου Λῆμ Φοβοι] Sic edit Benedictus sequutus Bourdelotium, & vertit, *statim enim mihi duo vel etiam tres propemodum præcipui supervenere*, idque exemplo editionis Basileensis, quæ hanc interpretationem prior exhibet, quum in Græcis edat δύο ἢ πρὸς τρεῖς σωσπερόμενοι. Mirandum profecto est, si tres propemodum utique præcipui accesserint

rint ſic ad Lucianum, eos ſic ſubito relinqui, nec vel verbum ullum aut de aut ab viris tam notabilibus fieri. Pater tale quid cogitans illas voces *propemodum præcipui* virgula induxit. Et certe credimus verti debuiſſe *parvo diverſi* vel diſtantes ac propemodum pares. Quod ſi verbum de compoſitum eſt in ſcriptis, non eſt cur contemnatur.

Pag. 879. Προηγεμόνως γὰρ πολιτικῶν λόγων φοιτᾷ] Baſileenſes vertunt *nam ſe velut ducem atque anteſignantem in civilibus orationibus gerebat*, ut & Bourdelotius, niſi quod *anteſignanum*. Benedictus *Nam ſe veluti ducem in civilibus orationibus gerebat.* Nec *veluti* in Græcis eſt, nec προηγεμόνως in Latinis apparet, quod Pater interpretabatur *in primis*. Senſus eſt. *Nam præcipue his civilibus* h. e. non doctiſſimis & elaboratiſſimis, *orationibus præerat.*

Pag. 887. Ὦ τῆς ἀξιᾶς, μάρτυρες ἅπαν.] Benedictus ex aliis *quæ propono*. Pater *quæ ſentio.*

Pag. 891. Καὶ βίου τυραννίδα ἔχοντος] Benedictus *& vitæ tyrannidem videret.* Immo *vitæ inhiantis tyrannidi*, vel ut prior, *totæ vitæ ad tyrannidem ſpectaret.*

Pag. 898. Ὡς λύπης μικρᾶς λύσεως] Benedictus *tanquam a parvo occaſu*, Legit ergo λύσεως, quæ nullum hic ſenſum habet. Alii *a parvo fomite*, nimis tranſlate, nec opus tam alta figura, quum apte poſſimus ac debeamus *velut exiguam nacta ſolutionem* vel laxamentum.

TA-

TANAQVILLI FABRI

Notæ & Animadverſiones in

TIMONEM LVCIANI.

CAPVT I.

Timon quo tempore vixerit. quo anno hæc acciderint quæ à Luciano ſtatuuntur. Κολυτλός. *Ἀλαὶ duplices. Heliodorus eodem in loco bis emendatus.* ἰνθμός. *de arca Deucalionis & Noachi.* Lycoreus *mons, quis. Liacura in Græcia barbara quid, & unde.* σωτὴρ, *& de illa voce judicium Ciceronis.* ἰσχανά. *de Epimenidis ævo. Lucianus emendatus,* Οἴτης *pro* Αἴτνης. *de Iovis ſepulcro ex hiſtoria ſacra Euemori. Scholiaſtes Callimachi emendatus. In Luciano tentata emendatio. Hecatomba. de ἄγυ contra ea quæ apud Diodorum leguntur. Lucianus emendatus.*

Pag. 51. lin. 1. Τίμων] Quandoquidem libelli hujus ἐφεξῆς ἀκρόασις erit Timon, ille cognomento μισάνθρωπος, de eo pauca viſum eſt dicere. Vixit igitur Athenis belli Peloponneſiaci tempore. Nam cetera argumenta ut omittam, Lucianus Demeam theotra ſic loquentem inducit: καὶ ἡμέτερον ἦ (de Timone loquitur) κατὰ τὴν πατρίδος πίστιν ἄριστος τὰς Ἀθήνας, (quem locum infra examinabimus) *& ſtrenuè ſe fortiterque geſſit pro republica anno ſuperiore, cùm Peloponneſii Acharnenſes obſiderent.* Acharnæ autem δῆμος Αἰγηΐδος anno primo belli Peloponneſiaci obſeſſæ ſunt, ut ex Thucydide locupletiſſimo teſte conſtat. Quamobrem ea quæ hîc à Luciano narrantur, in annum CCCXXII. urbis Romanæ conjici debent, qui eſt ante Chriſtum natum CCCCXXIX. Erat autem Timon ex eo Atticæ populo ſeu oppido, cui Κολυτὸς nomen. Indidem oriundus Plato Philoſophus. Κολυτὸς autem ad radices montis Hymetti jacebat. Quare non temere eſt quòd à Luciano ſcribitur, τίς ἔτος ἐστὶν, ὦ Ἑρμῆ, ὃ κακοδαὶς ὁ τῆ Ἀγλαύρας παρὰ τὸ Ὑμηττὸν, ὡς τῆ ἀστυφιλία; Patrem habuit Echecratidem nullâ aliâ re inſignem, quàm quòd Timonem genuit. De hominis moribus nil attinet dicere, cùm eam rem Plutarchus διὰ παρακλήσεως in vita M. Antonii abſolverit. Hoc addam tantùm, Timonem virum bonum fuiſſe, & moribus adeò factis ad humanitatem, nihil ut ipſo χρηστότερον, nihil benignius extiterit. Nam quòd illum μισάνθρωπον cognominarunt, id hercle perperam fecere. Quemadmodum enim qui Mercurium, Venerem, Sylvanum, & alias id genus nugas deos eſſe olim negabant, non rectè ἄθεοι vocarentur (nequè enim Sylvanus Mercuriuſque dii ſunt) ſic Timon non rectè μισάνθρωπος appellabitur. Quid ita? inquies. Quia non homines ille, ſed feras oderat, quibus ætas illa ſcatebat. Certè qui Ariſtophanis fabulas, veram Attici ingenii imaginem, ut ajunt veteres magiſtri, legerit, de his mecum tria non commutabit verba. Accedat hîs Platonis teſtimonium, qui ita ſcripſit in epiſtola XXIV. inter illas quæ non ita pridem à Leone Allatio vulgatæ ſunt. Quo enim loco ait ſe in fundum Hephæſtiadeum migraſſe (Ἡφαιστιάδην debuit ſcribere Leo ex Diogene Laërtio & Hermolao ὡς ἰδιωτικῶς, non autem Ἡφαιστιάδην) ut ubi ἀπόδυτ τῷ ἀστεῖ γί-

vat; addit: συνίγνων ὅτι Τίμων ἐκ τῶ δέος μισάνθρωπος. μὴ βλέπειν μέντοι ἀνθρώπους, ἐκ οὗ ἦν τὰ φίλτατα φιλεῖν. *Cognovi ego, Timonem non fuisse misanthropon: sed cùm homines nanciscis in urbe non posset, bellum amare haud poterat.* Extat ejus Epitaphium olim à Callimacho scriptum; & item alterum quod homo providus sibi fecerat. En tibi, ut quidem tali dignum ingenio est:

Ἐνθάδ' Ἀπείρητος ψυχὴν βαρυδείμονα κεύθω·
Τέττιγα δ' ἐ πύσεσθε, καλὰ ἢ κακῶς ἀπέλοιτο.

Ait Plutarchus sepultum eum fuisse Ἀλῆσι· sed cùm duæ sint Ἀλαί, locum illum Plutarchi de Araphenidibus intelligas, non de Æxonidibus: nam priores Ἀλαὶ ad tribum Ægeida pertinebant, alteræ non item. Ceterùm hunc libellum ita venustum, ita elegantem judico eum ut inter politissimos Luciani non dubitem referre. Ita ingeniosè & facilè compositus est, ut ei nulla comœdia possit comparari. Tum porro, si usquam alibi, pura in eo oratio est, atque ita castigata ut nihil supra. Habet quidem initium vehementius paulò & tragicum spirans, sed ita hominis fortunis & moribus conveniens, ut nihil ἀπρεπὲς fingi queat. Ceterùm, ita habeto, Lector, nunquam post renatas melliores literas putiorem editum fuisse libellum hunc. Idque ita verum est, ut satis mirari non possim hominis illius impudentiam, qui ausus est posteris imponere, professusque est editionem illam Parisiensem in forma maxima ex Mss. Codd. regiæ bibliothecæ expressam esse.

Νῆφε δὲ μάλιστα ἀπιστῶν, ἀρέσκε τοῦτο τῶν φρενῶν.

nil verius, mi Lector, neque magis in vita degunda utile.

Pag. 52. lin. 10. Ὦ ζεῦ φίλιε ξένιε] Hæc Jovis cognomina, & plura item alia, diligentissimè sunt & ingeniosissimè à Dione Chrysostomo explicata Oratione I. de regno pag. 8. editionis Morellianæ. Ceterùm, quod in interpretatione illa omnia Græcè, uti se habebant, reliqui, id non temerè factum est: & qui κριτικοὶ sunt, facilè causam videbunt.

Pag. 53. lin. 6. Ἐμπαίδιες] Hujusmodi carminum fulcra Latini tibicines vocabant; eaque voce olim usus est Virgilius, referente anonymo Biographo. Sed admonet me hoc verbum, ut meum de quodam Heliodori loco judicium aperiam; mihi enim vehemens suspicio fit, corruptum eum esse. Is ita ubique legitur: Μηρὸν ἢ τὸ δεξιὸν ἡ ἀγκὼν ἡ τετάρτη χειρὸς ἐφαπτόμενα, ἐ τοῖς ἐκπώλοις ἡ παρεῖαν ὑπερίφασα, &c. Est ibi elegantissima mœrentis Charicliæ descriptio. Iego ἡ παρεῖαν ὑπεισάσα, doctis fortasse non dissentientibus. Sed quia non uno vitio hunc locum laborare judico, iterum mihi tentandus est. Quis enim unquam audivit dici, ἀγκὼν χειρός? Scio quidem, & monent veteres magistri, ἀγκὼν quandoque esse ὄπισθεν τῆς χειρός; sed hic ex descriptionis serie non potest. Itaque sic mihi persuadeo legendum esse, ἀγκὼνα δεξιᾶν θεραπόντος. Totam illam descriptionem legito, si te, si me, amas. Ad illud autem ὑπερείσασα ut revertar, non omittendum illud quod in Milite glorioso Plauti est, *os columbatum*; sed κωμικώτερον.

Lin. 8. Ῥυθμὸς] Ῥυθμὸς & μέτρον non sunt eadem: itaque rectè distinxit Lucianus. proprie enim ῥυθμὸς ad incessum pertinet, ut mihi ex Platone demonstrare facile sit lib. III. de Republica, & lib. II. de legibus; ex Scholiaste quoque Æschyli in ἐπτὰ ὅτι Θήβ. qui ait, βαίνουσι δὲ οἱ ῥυθμοὶ, τὰ δὲ μέτρα οὐ βαίνει. pag. 74. edit. Stephanianæ. Ex Luciano præterea ipso in περὶ τῆς ὀρχήσεως, cùm ait de iis, qui ineptè & perperam saltant, ὑπερβαίνουσι γὰρ οἱ πολλοὶ, ὑπερβαίνει δ' ὁ ῥυθμὸς λίαν. Atque utinam veteres illos poëtas datum nobis esset semel recitantes audire, eorumque choros spectare. Quàm multa hodierne remus, quæ nos æternùm latebunt circa μέτρα & ῥυθμούς! mira enim veterum circa hanc rem diligentia. Itaque apud Scholiasten Aristophanis legas, ἀρχαῖα ἡ περὶ μέτρων & ῥυθμῶν διδασκαλία.

Pag. 57. lin. 5. Τὸ μανδραγόρας] Illius enim vis ὑπνωτικὴ est, seu somnifica, ut loquitur Plinius. Xenophon in Symposio. καὶ γὰρ ὅτι οὕτω ὁ οἶνος ἀφαιρεῖται τὰς ψυχὰς, ἴσμεν μὲν λύπης, ὅταν ὁ μανδραγόρας αὐτὸν ἐνέγκῃται, πολλάκις.

Ee

Eſt & tale aliquid in ſexto Platonis περὶ τ πολιτείας, ubi ταβλιηρὸν dicitur μανδραγόρα ἢ μίθη συμποδιδεῖς.

Pag. 59. lin. 10. Κοσμινδὸν] Παίζει χαριέστατος ſcriptor πρὸς τὸ ὁμοιοκατάλκτον, in adverbiis ſcilicet ſimiliter exeuntibus, σκιρτηδὸν, σωρηδὸν, κοσκινηδὸν. Ceterum cum ait σεισμὸς fieri κοσκινηδὸν, intellige ita frequentes, ita crebros, ita ſibi invicem inſtantes, ut eam cribri agitationem referre videantur, quæ fit cùm grana incernuntur.

Pag. 60. lin. 4. Ρ'αγδαῖοι] Notandum hoc Luciani judicium, qui ὑετὸς ῥαγδαῖος dici φορτικῶς in proſa ſcilicet oratione dici exiſtimat. At Suidas proprie dici credidit. Nam hominem ῥαγδαῖον quomodo Alexandrum vocavit Plutarchus, ait dici κατ' μεταφορὰν ἀπὸ τ ὀμβρίων. Hæc & alia hujuſmodi ſedulo obſervanda judico, ut ad proprietatem Græci ſermonis perveniri poſſit. Ceterùm non ὑετοί τε, legendum eſt, ſed ὑετοί tantùm. Quod autem vocem hanc ῥαγδαῖοι in verſione Latina reliqui, id fieri debuit.

Pag. 61. lin. 4. Κιβώτιον] Locus apprime notandus; convenit enim cum Hiſtoria ſacra, niſi quòd, ut ait Comicus, *male diviſa ſunt temporibus hæc.* Quæ enim de Noacho ſcripta à principe hiſtoricorum Moſe fuerant, ad Deucalionem ſuum tranſtulerunt Græci. Ceterum quod κιβώτιον Luciano in hac hiſtoria dicitur, aliis λάρναξ eſt, vox ejuſdem ſignificationis. Vſus ea quondam fuerat Nicolaus Damaſcenus, cùm de primo diluvio ageret. locus eſt apud Ioſephum. Eadem quoque occurrit apud Plutarchum, in eruditiſſimo libro de ſolertia animalium, quo loco, mirum, & columbæ meminit; ſed eam tamen ad fabulatores remittit. οἱ μὲν δὴ μυθολόγοι, ait, τὸ Δευκαλιωνί φασι πεῖσμα τῆς ὀργῆς τ ἐκ λάρνακος ἀφιεμένην ἀλκυόνα γνῶθαι χειμῶνος μὴ εἶσω πάλιν εἰσδυομένην, ἀλλὰς ἦ, πτηνάσαντα. id eſt, *Fabulatores quidam produnt columbam ex arca emiſſam indicium tempeſtatis Deucalioni fuiſſe, cùm ſe rurſus in eam conferret, ſereniatis verò, cùm prorſus avolaſſet.* pag. 968. edit. Pariſ.

Pag. 62. lin. 1. Λυκωρεῖ] Parnaſſus eſt, aut certè illius pars, (nam ad Parnaſſum appulit Deucalion) ibi quoque olim fuit urbs Lycorea, ut ex veteribus Geographis conſtat. hinc itaque eſt quod hodieque à Græcis incolis Parnaſſus Liacura dicitur.

Pag. 65. lin. 1. Ὦ Θαυμάσιε] Honeſta appellatio: nihil apud Græcos ſcriptores frequentius. ita ὦ γύναιξ, ὦ γύναι, ὦ δαιμόνιε, & alia ſexcenta.

Lin. 5. Δευκαλίωνες] Etſi conſtet plures fuiſſe Deucaliones, eo tamen confugere nihil neceſſe eſt; ſed locus tantum explicandus. Intellige igitur pœnas & calamitates Θηλάστας, quibus humanum genus ſub Deucalione pæne periit, leviores eſſe quàm ut, &c.

Pag. 67. lin. 1. Μηδὲ ἀναγνόντες] Verti *ne legentes quidem*; non metaphora eſt ducta ἀπὸ τ ζηλῶν ἀναπεπταμένων.

Lin. 6. Σωτῆρα & διεργέτην] Fere plerumque has duas voces conjungebant; exempla ita crebra, ut pigeat colligere: aliquando etiam dicebant σωτῆρ καὶ θεός. Plutarch. in vita Dionis. Ceterum miror quod dixit Cicero, σωτὴρ *Latine uno verbo exprimi non poteſt*, nam *ſervator* idem facit Latine quod Græce σωτήρ. Terentius: *ſervatrix mea.* In Græco haud dubie erat σώτειρα, quid enim aliud?

Lin. 8. Ἐπὶ τοιούτῳ τ ἀγαπᾶν] Cave ſis idem cum illo ſentias, qui vertit, *ad extrema redactus conſilia.* nihil nequius dici aut fingi poteſt, Dii boni! Salvem meminiſſe Homerici illius;

Ἀγρὸν ἐπ' ἀγαπῶν. ὄθι δήματα, &c. Odyſſ. 4. item.

Ὡς δ' ὅτε τις δαλὸν ἀποδὺς εἰν ἠπύρῳ κόμαινη

Ἀγρὸν ἐπ' ἀγαπῆς, ὅ μὴ πάγα γείτονες ἄλλοι. Odyſſ. 5.

ἀγαπᾶν hoc quidem loco nihil aliud quidquam eſt quàm ſolitudo, ſeceſſus, pars ruris remotior. Heſych. & Harpocration. Lucianus infrà vocabit ſimpliciter ἄγεσθαι.

Pag. 69. lin. 2. Νάδυμον] Reliqui vocem Græcam in verſione, eſt enim reſpectus ad Hom. locum.

Lin. 3. Ἐπιμενίδου] Somnus Epimenidis notissimus est ex Diog. Laërtio, Suida, & quo non? Sed in primis observandum est quod jam dicam. Auctor est Diogenes eum Olympiade XLVII. Athenas veniisse, urbem lustrasse, ac pestilentiam sedasse. Sed id qui fieri potuit, cùm dicat, Niciam illum Nicerati filium, clade Siculâ nobilem, in Cretam ad eum missum fuisse? quod evenire non potuit, nisi annis post plus minùs CLXX. Plato autem lib. 1. de Legibus, ait advectum eum Athenas ὀγδοηκοστῷ πρότερον ἔτει: id erit circa Olympiadem septuagesimam. Id verò qui pote, cùm omnes uno ore asseraat fuisse ipsum Solonis familiarem? Viderint itaque alii. Certe ἄμφω διάφορα: nam aut necesse est in unum Epimenidem, collarum fuisse; quod de pluribus dictum fuerat; (id quod sæpe usu veniisse constat in multis) aut verum illud erit quod de illo quondam dixere Cretes, annos videlicet CCXC. vixisse. Esset hic latissimus campus scripturienti. Ceterùm miror diligentissimum Casaubonum hæc ad Diogenem præteriisse.

Lin. 5. Οἴτης] Error manifestus. legendum enim Αἴτνης, fulmina Iovis ex Ætna, qui mons olim perpetuo ardebat incendio, accendi ait Lucianus. De Oeta nil tale legas. At ibi, inquies, Hercules crematus est: fateor. quid tum? Ex eone tempore mons arsit? ne dixeris.

Lin. 5. Ἐναυσάμενος] Libentiùs legerim ἀναυσάμενος maximè cùm Erasmus verterit, *redaccensò*, &c. quamobrem in suo codice legit non ἐναυσάμενος, sed ἀναυσάμενος.

Lin. 10. Σὴς τάφος] Locum Callimachi respicit, hymno in Iovem, quem profert quoque Origenes adversùs Celsum Epicureum. is ita se habet:

Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται· καὶ γὰρ τάφον, ὦ ἄνα, σεῖο
Κρῆτες ἐτευτήναντο· σὺ δ' οὐ θάνες· ἐσσὶ γὰρ ἀεί.

Semper mendaces sunt Cretes. etenim sepulcrum tuum, ô rex Iupiter construxerunt; tu verò non es mortuus; semper enim es. Ad quem locum doctissimus Scholiastes hæc habet, si minùs vera, at certè ingeniosa. Ἐν Κρήτῃ δεῖξαί τινα τάφον τοῦ Μίνωος ἐπιγεγραπται, ΜΙΝΩΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΣ, ΤΑΦΟΣ. τὸν χρόνον δὲ τὸ τοῦ ΜΙΝΩΟΣ ἀπολειφθῆναι, ὥστε ἀναλεφθῆναι ΔΙΟΣ ΤΑΦΟΣ. ἐν τούτῳ ἦν ἐγκεχαραγμένον Κρήτες τάφον τοῦ Διός. *Sepulcro Minois inscriptum fuerat,* ΜΙΝΟΙΣ ΙΟVIS [F.] SEPVLCRVM. *lapsu autem temporis illud,* ΜΙΝΟΙΣ, *deletum est, ita ut relictum sit tantùm,* IOVIS SEPVLCRVM. *hinc est quòd ferunt Cretes esse apud se Iovis sepulcrum.* Ceterùm in loco Scholiastæ legendum est non τὸ τοῦ Μίνωος, sed τὸ, Μίνωος, ut sit positum ὑλικῶς, ut vulgò loquuntur. Quod verò dixi suprà, ea mihi videri si non vera, at certè ingeniosa, non temere dixi. Nam ex Evemeri sacra Historia, quam olim Latinam fecerat Ennius, suspicio est totum illud negotium se se aliter habuisse. Locus est apud Lactantium: *Iupiter aetate pessum acta in Creta vitam commutavit, & ad deos abiit; eumque Curetes filii sui curaverunt,* (intellige * τὸν τοῦ νεκρὸν θεραπεῖαν) *decoraverunteque: & sepulcrum ejus est in Creta, in oppido Gnoso; & dicitur Vesta hanc urbem creavisse* (ita loqui amat Ennius; isthuc autem *creare* Græcum est κτίζειν, quod & condere significat) *inque sepulcro ejus est inscriptum antiquis literis Græcis,* O ZETΣ TOT XPONOT. Ceterùm in cod. Reg. legitur ἐν τῷ ἐκεῖ τάφῳ. unde fortasse legendum τὸν σὸν ἐκεῖ τάφον. verùm non est tanti.

Pag. 70. lin. 2. Παρὰ τὸν Τίμωνα] Ibi enim erat Κολυντὶς δῆμος, ex quo oriundus Timon. quod suprà monui.

Pag. 71. lin. 2. Καθ' ἱερῶν τελείων ἑστιάσεις] Nota. alii enim dicerent τελείων ἱερῶν, non καθ' ἱερῶν.

Lin. 4. Ἑκατόμβας] De quibusvis pecudibus dicitur, contrà quàm plerisque videtur: nam apud Diodorum memini me legere ἑκατόμβιον κριόν; apud Hom. autem ἑκατόμβας αἰγῶν. Quin etiam citatum video in Scholiis Græcis ὅταν ἑκατόμβας, quod & apud veterem scriptorem legisse me scio. Ceterùm duplex hecatomba: altera centum pecudibus constabat; altera quinque & viginti,

ἕ, ex Schol. Hom. in Iliad. A. itaque minores has hecatombas quasi ἑκατὸν βάσεις vocabant: per pedes enim, seu βάσεις numerabant.

Lin. 5. Διάσια] Iovis sacra. *Dialia*, opinor, rectè vertas, itidem ut *flamen Dialis* dicebatur, qui Iovi proprius erat. Emenda Schol. Aristophanis ad ῥαφίλας; ubi enim scriptum est διάσια dicta fuisse ἀπὸ τῦ φυγεῖν τὰς ἄσας, legendum est ἄσυς, id est λύπας. unde apud Hesychium hodieque legitur ἀσύζειν pro λυπεῖσθαι, & ἀσυζεῖς pro λυπηθεὶς, & apud Herodotum in Thalia, ἀσύζετο ἐπ' ᾧ ἂν μέλιστα ἡ ψυχὴ ἀσυζηται ἀπολομένῳ τὸ καιμαλίῳ.

Pag. 72. lin. 5. Οὕτωσὶ μὴν εἰπεῖν, &c. ὡς ἔ ἀληθὲς λόγω] Locus adprime faciens ad proprietatem Græci sermonis. Vix millesimus quisque hæc observat: dicam tamen quod sentio. οὕτωσὶ μὴν εἰπεῖν hoc loco est, *si quis minus exactè loqui velit*, &c. quod in versione mea expressi. Itaque οὕτωσὶ εἰπεῖν & ἀληθὲς λόγω, quodam modo opponuntur.

Lin. 9. Ἀκριβῶς πρὸς τὸν φίλυς] In Mss. Reg. legitur πρὸς τὸ φίλυς, non placet; neque adeò injuria.

Pag. 73. lin. 11. Ἄσυ] Admonet me hæc vocula loci cujusdam, qui apud Diodorum legitur, lib. 1. pag. 24. edit. Rhodomannianæ. Ibi enim sunt qui probare conantur, Athenienses Saitarum (in Ægypto sunt Saitæ) colonos esse; hancque afferunt rationem, quòd παρ' Αἰσχύλῳ μόνοις τὸ Ἑλλήνων, πόλις ἄσυ καλεῖ), idque ducta, ut ajunt, appellatione ab urbe seu pago Ægypti, cui nomen Asty (meminit Hermolaus ὁ Ἐπιτοῖς.) Rem ipsam in medio relinquam; sed argumentum illud dico telum esse plane plumbeum, qui sciam passim apud Homerum, Herodotum, & antiquissimos quosque scriptores reperiri ἄσυ pro πόλις: quæcunque illa sit urbs. Quin recentiores quoque Græci ita usurpant. nam apud Plutarchum est Φωκίων ἄσυ, in vita Themistoclis. Terentii autem locus, *An in astu venit*, nihilo magis probat. scena enim Athenis esse fingitur. hic quoque Luciani nostri, qui nobis in manibus est, tantumdem efficit. nam scena hujus δράματος in Attica est. Sique Alexandriæ res ageretur aut Epidauri, liceret dicere, *An in astu venit*, pro, *an in urbem venit*, seu illa Epidaurus foret, seu Alexandria. Itaque loci illius auctoritate, qui apud Diodorum est, non est quod tantopere moveamur.

Pag. 74. lin. 6. Η'γανάκτ[] Lego ἀγανακτῶ, & ποιήσομαι.

CAPVT II.

Lucianus sex septem locis emendatus. in Xenoph. conjectura. Proserpina & Ceres Θεσμοφόροι. Diogenes Laërtius emendatus in V. Bionis. πελεῖν ἐπὶ πέρμα, rectè dici. Lucianus emend. ut & Hesychius in Ερμῆς. *Lucianus emend. δῆ pro δεῖ. Dionis Chrisostomi locus in* Ὀλυμπικῷ *emendatur* λῷ παρεκβάσεως. *de hac voce* ἠδηδὸν, *contra Bud. & Vallam.* ἀρχηδὸν, *& alia quædam.*

Lin. 8. Τοσαῦτα πόσατα ταῦρων] Ajunt esse Atticismum, πόσατα αἰγῶν; at ego ajo solos barbaros Græce dicere τοσαῦτα πόσατα. Itaque vitio non caret. hoc enim loquendi genus Græcæ consuetudinis non est. Hæc ad oram libri annotaveram, cùm ex Codd. Regg. cognovi locum mutilum esse: nam in iis planissimè legitur, τοσαῦτα μηρία ταύρων, &c. *tot femora taurorum*, &c. notum enim femora in sacris præcipue absumpta. Testes qui petat, non Homerum, non Aristophanem, nec poëtam denique ullum legerit. Itaque supersedebo asserendis testimoniis.

Pag. 76. lin. 8. Λήρυς μεγάλῃ] Puto scripsisse Lucianum λήρυς μεγάλυς μεγά-

λῃ τῇ &c. Terent. *magno conatu magnas nugas.* alioqui iſtud λίαν nullo adjecto nomine non ſatis efficax videtur.

Lin. 10. Σωκράτη περὶ ἡμᾶς] Etiamſi nullum in Mſſ. Codd. ſubſidium eſſet, nemini tamen, ut opinor, difficile foret perſuadere, legendum περὶ ἡμῶν. Video ſane pleroſque omnes in hac eſſe opinione, Luciani textum, uti vocant, eſſe perquam emendatiſſimum; ſed qui ita cenſent, næ illi haud ſatis attendunt, quid legunt. Nam hoc loco περὶ ἡμᾶς ſolœciſmus eſt; & tamen ex tot editoribus nemo animadvertit. ô hominum expromptam diligentiam!

Pag. 77. lin. 15. Περίλλου &c. Ἀναξαγόρου] Hinc facile cognoſcas, quo tempore vixerit Timon. Legendus Plutarchus in Pericle, Diogenes in Anaxagora.

Pag. 79. lin. 3. Σωκράτη παρὰ τὴν πέτραν] Locus corruptus, etſi primò ſecùs videatur: cùm enim ſcripſiſſet Lucianus σωκράτη πρὸς τῇ πέτρᾳ, neſcio qui male conciliati tam bonam lectionem παρεδιόρθωσαν, feceruntque παρὰ τὴν πέτραν, Sed longe alius eſt ſenſus, ſi παρὰ τὴν πέτραν legas, alius ſi πρὸς τῇ πέτρᾳ. Illud enim *juxta petram*, ſignificat, hoc autem *ad petram*. Illud ridiculum, *fulmen juxta petram*, aut *prope petram*, hoc non item, *ad petram*. Hanc emendationem Mſ. codicis auctoritas confirmat.

Pag. 81. lin. 10. Καὶ μόνον οὐχὶ διωχέως ἐξεώθει με τ' οἰκίας, καθάπερ οἱ τοὺς τοῖχος τ' χεσσὶν ὑποῤῥήγνυντες.] Locus corruptus. Qui pote, inquies. Quæſo nonne ἀνασκολοπίζειν ſit, ſi quis dicat, *fere me furcâ extrudebat, veluti qui ignem ex manibus excutiunt?* videlicet tota labes ex unius voculæ defectu, quæ propter ſimilitudinem literarum facile excidit, & ſcilicet, & καθάπερ οἱ &c. quæ una efficiet, ut omnia conſtent, ſic, *me veluti ſuſcina extrudebat, & ut ſi facere ſolent, qui eximia manu carbones ardentes emoliuntur.* Dices, non erat tanti; ſane quidem, ſi ſententiæ tam exigua res non obſuiſſet; ſed, ut opinor, non eſt quod me, atque adeò quemquam literaturæ politioris ſtudioſum, hujus diligentiæ pudeat.

Pag. 84. lin. 10. Ἄλλοτε δὲ τυραννίδων ἠρασθῆτε] Reſpicit locum qui in Pluto Ariſtophanis eſt; quem huc transferre non vacat, ut nec alia μυρία ὅσα. nam ex Ariſtophanis Pluto hæc magnam bonamque partem educta ſunt.

Pag. 88. lin. 9. Παλαὶ μὲν σὺ αἰτιᾷ] Non poteſt ſtare hic locus, niſi legas σὺ pro σὺ. Senſus eſt: *numquid ab omni ratione alienum eſt, te olim hæc queri, nunc autem planè contraria Plutoni objicere?* alioqui αἰτιᾶσθαί σὺ τοῦτο ſignificabit, *te in his accuſare*, vel, *te rerum harum accuſare*, quod nihil ad rem, nunc quidem, facit.

Lin. 13. Τὰ τῇ γαλῇ Τίμωνος τὸ ἀνεκμίσθιον] Meliùs ſcribi judico τῷ τῇ γαλῇ Τίμωνος τὸ ἀνεκμίσθιον.

Pag. 89. lin. 1. Εὐνοϊκὸν ἐς ἐμὲ] Legerim εὐνοϊκὸν εἰς ἐμὲ, etſi aliter verterim. Siquis autem exiſtimat εἰς ἐμὲ in lingua communi, & ἐς ἐμὲ in lingua Attica, idem eſſe, fallitur: nam ἐς ἐμὲ Atticum, ſemper *ad me*, vel *in domum meam* ſignificat, non *erga me*.

Lin. 3. Κατακλείσειν σὲ θύρας] Sulpicor legendum θήκας, *in arcâ*. forte etiam pro θύρας ſcriptum fuerit θύλακι, quæ vox aliquando ciſtulam ſignificat, aliquando ſacculum. Deinde ſi hac voce θύρας uti voluiſſet, haud dubiè dixiſſet ὑπὸ θύρας, non ἐν θύραις, quemadmodum ſcripſit ſuprà, κατακλεῖσαι ὑπὸ μοχλοῖς ἐν κλιτοῖ.

Lin. 11. Τὰ τοσαῦτα δισμυρία κατασήσαντας] Ita Xenophon de avaris: οἱ μὲν ἐπαιδεύθησαν ἃ δρεπάνην πρέπει πάσχειν, τὰ μὲν αὐτῶν κατρύπησαν, τὰ δὲ κατασήσαντο. mox loquitur locus mihi ſuſpectus: τὰ δὲ ἀριθμοῦντες, ἐν μετρηταῖς, ἐν ἱστάσι, ἐν διακόσκοντες. libenter legerim διαφθείροντες, eos ut deſignet, qui pecuniam ſuam fricant, ut ærugine avertant. Locus eſt lib. 2. Κύρου παιδείας pag. 211. editionis poſtremæ Leunclavianæ.

Pag. 90. lin. 4. Μίδου] Reſpicit proverbium notiſſimum, μίτρον ἄγαλμα.

Lin. 8. Ὦ Ζεῦ πρὸς τῶν ὄρνεων] Hujuſmodi facetia apud Ariſtophan. eſt.

Pag.

Pag. 91. lin. 5. Ἀ'πάγοι μοι χθὲ ἐπισυλλίω] Cùm sequatur mox ἀναίσχυντε δύξας, non possum concoquere istud ἀπάγοι; quia voce significatur puellam à marito foras permolendam duci, quod contrà Lucianus, qui μεγάλα μυστήρια domi fieri innuit. Itaque lego non ἀπάγοι, sed φεράγοι, unde φεραγωγὸς, verum talis meriti nomen. Deinde in codice Erasini ita legebatur; quod ex ipsius versione facile intelligitur. Sic enim habet, *Vel producat ultro.*

Pag. 92. lin. 2. Ἐ'π' ἀρότῳ παίδων γνησίων] Tragicum est. Ita in illo maxime inclyto oraculo, quod olim Laio datum fuit;

Μὴ σπεῖρε τέκνων ἄλοχε δαιμόνων βίᾳ.
Deus, liberorum ne fulcum feras diis
Invitis. ——

Pag. 93. lin. 4. Τῇ Θεσμοφόρῳ] Virg. *Legifera Cereri.* Causam explicat Diodorus lib. 5. nec ipsa tantùm Ceres dicta fuit Θεσμοφόρος, sed & Proserpina. Vnde apud Plutarchum in vita Dionis legas Θεσμοφόροιν τοῖν θεοῖν, *Cereris & Proserpinæ*, &c.

Lin. 6. Ταῦτα] Forte melius τ' αὐτὰ, ita ut dicat Lucianus non *hæc*, sed *eadem.*

Pag. 94. lin. 1. Στιγματίας] *Notis compunctius*, Cicer. à Luciano autem alibi hujusmodi servus καταγράφων dicitur. à Plauto autem literatus. Inde amarus ille Aristophanis in Samios jocus,

Σαμίων ὁ δῆμός ἐστιν ὡς στολυγχάμματ@ν,

Apud Plutarchum in vita Periclis, quem adito.

Lin. 3. Καλῶ τὴν δίκην] Vt Galli dicunt in sermone, *Vne bonne amende.* Vbi *bona* nihil aliud est quàm *magna*, ut apud Horat. *At bona pars hominum*, &c. quæ tamen hominum pars minime bona est; nam avaros describit, homines nec sibi nec aliis bonos. Ita Lucianus in Pseudomonti dixit, χρηστὸν δῆγμα, *morsum bonum*, pro vehementi & acri.

Pag. 95. lin. 9. Δαναΐδων] Diogenes Laërtius mihi in vita Bionis emendandus est; ubi enim de iis, qui apud inferos aquam vasis pertusis ferebant, loquitur, sic scribit; ἔλεγε δὲ ἐν ᾅδου μᾶλλον ὀν καλάζειν ἐν ὁλοκλήρει ἢ μὴ τετρημένοις ἀγγείοις ὑδροφόρων. At pro τετρημένοις legendum est τετρημένεις, vel, quod eodem recidit, τετρυπημένοις. Nam illud τετρημένας, hoc loco nulli rei est.

Pag. 96. lin. 2. Περὶ εἰσρυλίου σχεδὸν ἐκχυθησομένου] Facile sane; priùs pæne effundetur, quàm infusum fuerit. Tale aliquid apud Aristophanem est, ἐν ἱερίᾳ. de sono obliviosо,

Οὔτις σκαλαθυρμός π' ἄπτα μικρὸς μανθάνων,
Ταῦτ' ὀθλίλησεν φρὶν μαθεῖν. ——

Lin. 8. Καὶ εἰς ἄπαξ] Forte aliter disponenda verba sunt, adhunc modum; ἀκὲν εἰ μὴ εἰς τὸ ἅπαξ ἐμφρήξῃ τὸ κεχηνός, &c.

Pag. 98. lin. 1. Ἀ'μφοτέρωις] Σκίλαισι videlicet.

Lin. 2. Ὧ'ς μάλις τελεῖν ὀλὶ τὸ τέρμα] Istud τελεῖν ὀλὶ τὸ τέρμα non pertractate dictum, neque ita frequenter occurrit tale loquendi genus apud scriptores mere Græcos. hinc itaque est quòd in Cod. Reg. mutatum fuit τελεῖν in ἱκνεῖν: sed eam lectionem cave admittas, quæ ab ignoratione exscriptoris profecta sit. Optime enim dicitur τελεῖν ὀλὶ τὸ τέρμα. Ita in erudito illo Luciani libello πῶς δεῖ ἱστορίαν συγγράφειν, legitur: θᾶττον ἂν ἐς δύμηστερον τελέσειεν ἄχει ἐς ἀφὸς τ σκοπόν. *Facilius ad usque scopum pervenerit.* Idque Thucydidis imitatione, qui pag. 305. edit. 2. Stephanianæ, de Brasida loquens dixit: ἐς Φάρσαλον ἐθέλειν. Quamobrem hoc quidem loco Mſ. Cod. lectionem rejiciemus, quamvis se facilitate commendet.

Pag. 99. lin. 2. Ὀ'ρνίων ὠκύτερον] Horatius de Fortuna —— *ficelores quatit*
Pennæ —— sed quod in Mſ. Cod. legitur, impensiùs placet, ὀνείρων scilicet, quæ & alata fingantur.

Lin 2. Ἔ'πειτ δὲ ὑπολαγὲ] Bene ἔπειτ. nam cùm parati omnes essent, qui

ad currendum convenerant, tunc repagulum illud, quod equis & curribus objectum erat, dejiciebatur. Lucianus in libello περὶ τῶ μὴ ῥαδίως πιστεύειν τῇ διαβολῇ. ſic habet: κἀκεῖ γὸ ὁ μὲν ἀγαθὸς ἀρομεὺς ἐ ὑπολυγῶ διδοὺς κατατοξάσης, &c.

Lin. 7. Ἐγὼ ἢ ἐ πολλὰς] Mſ. Cod. ἐγὼ δὲ τε.

Lin. 8. Οὐδ' ὁδολὸν ὄφελον ἀρίδηξ βεβρόχει] Æs laquei pretium, ait ille.

Pag. 100. lin. 8. Πλούτων] Nunc de pecunia legataria ſeu teſtamentaria acturus eſt, quæ cùm nemini niſi morte alterius obvenire poſſit, illam à Plutone Manium deo dari fingit Lucianus.

Lin. 15. Φορεῖν] Verti, *per bajulos domo efferunt*; etſi ſcio vocem hanc Latine reddi ſervatâ proprietate ſatis commode non poſſe.

Pag. 101. lin. 1. Περὶκειμ] Signanter dixit. Nam de mortuis proprie dicitur; unde alicubi memini legere περικείσθαι pro θνήσκειν.

Lin. 3. Ἐπαπίσαντες] Non temere in hoc ſignificatu vocem hanc reperias. Sane nuſquam alibi, quod meminerim, legi. Nam ἐπαπίζειν *in ſpem inducere* eſt: hic autem de iis dicitur, qui ea ſperant, quibus alii præter ſpem fruuntur.

Lin. 8. Λῖνον] Quo utebantur veteres ut nos hodie ſerico ad vinciendas epiſtolas, teſtamenta, &c.

Pag. 102. lin. 9. Πυῤῥίᾳ, Δρόμων] Servorum nomina. Πυῤῥίας Latinorum Comicorum Byrria eſt, eâdem mutatione, quâ olim apud veteres Latii poëtas ſcribebatur Bryges pro Phryges, apud Livium Andronicum, & Pacuvium ſcilicet. Tibius ſervile quoque nomen eſt; unde in libello περὶ τ ὀρχήσεως junxit Davos & Tibios. οἷα Δάου ἐ Τιβίου &c. Contra autem Megacles, Megabyzus, Protarchus, nobilium hominum nomina: ſed Megabyſus Aſianum eſt.

Pag. 103. lin. 6. Ὁ δύνων] Horatius in hacce materia;

Plures annabunt thynni, & cetaria crescent.

Lin. 10. Παχύδερμος] Tardus, hebes, ſtolidus; ex phyſiognomonia petitum. qui enim cute ſunt craſſiore, eos fere plerumque tardiores eſſe videmus. Neque verò obſcura cauſa eſt. Poteſt & aliorſum referri hoc loco; ſi cui videlicet occalluerint manus opere faciundo.

Pag. 104. lin. 1. Καὶ εἰ παρεὼν ἄλλο μαρίξειέ τις] Error: legendum enim ἄλλαε, id eſt *forte, temerè, aliud agendo.*

Lin. 10. Ἰπποσοφίας] Hippo vocatus ut ait Comicus, λιτὴ φαγεῖν (id eſt διατυπωτὴ) ἐστίν.

Pag. 105. lin. 3. Εὐχλοίστερον Κόδρου] Vide Suidam in Εὐχλοίστερος Κόδρου. Hujus proverbii meminit & Themiſtius ἐν βασιλικῷ.

Lin. 19. Ἰπποτικὴ ἐ Καλλία] Eorum meminit ſæpe Plutarchus, Herodotus etiam alicubi. haud dubie Athenienſium ditiſſimi fuere.

Pag. 106. lin. 7. Ἑρμῆ πορισικῶν] Lucrum enim inſperatum à Mercurio objici credebant. Ceterùm etſi quod dicturus ſum, à Luciano noſtro alienum eſt, dicam tamen, hac voce admonente ut locum Heſychii, qui hactenus corruptus legitur, emendem. Vbi enim eſt, Ἑρμῆν δὴ πλούσιον ἰδίᾳ ἔλεγον, κοινῇ δὲ ἀγαθὸν δαίμονα, καὶ Διὸς σωτῆρα, ibi emendandum eſt, Ἑρμῆν δὴ πλούσιον ἰδίᾳ &c. nihil certius. Vltimum enim poculum Mercurii erat. Cauſam apud Hom. habes.

ἐ πυρὶ τῷ σπένδεσκον, ὅτε μνησαίατο κοίτου.

His addas licet Iulii Pollucis teſtimonium, Ἑρμῆς, inquit, τελώνια φέρει. Apud Athenæum legas quoque Ἑρμῆς εἶδος ποτοῦ παρὰ Στρατίδι. Itaque certa emendatio eſt.

Lin. 14. Δυσεύρετον &c. ἐκλελοιπότες] Hujus διανοίας veluti σκιάγραφα in Pluto Ariſtophanis. Terentius autem mirabiliter in his verſibus ſane quam moratis;

Natilius modi jam magna nobis civium
Penuria eſt, &c. —— item;

Quam

Quàm gaudeo, ubi etiam hujus generis reliquias
Reflare video! Vah, vivere etiamnum lubet.

His addi & illud potest quod apud Diogenem Laërtium est, λείψανα τῶν χρυσῶν γάντων.

Pag. 109. lin. 5. Βαθυκήπια σύντον] In Mss. Cod. βαθυκύπια. Videlicet βαθυκοῖλα. nihil aliud erit, quàm qui βαθὺ κύπος habet, id est, *altas cavitates*. Quod etsi verum esse potest, mihi tamen nullâ potest ratione probari, qui sciam prioris syllabæ modum in κύπος brevem esse; sciam præterea alludisse Lucianum ad locum illum Theognidis, qui omnibus in ore est;

Η'ν (πιεῖαι scilicet) δὴ χρὴ φθίγγεσθ' ἐς μαχαίπια σύντου
Π'ίπειν ἐ πιεῖν, Κύρνε, κατ' ἠλιβάτου.

Videmus secundum versum pæne integrum à Luciano sumptum esse. Legendumne igitur censes, inquis, μαχαίπια pro βαθυκήπια? Non ausim sane affirmare. Quid ita? Quia apud Stobæum & alios varietatem lectionis reperi: memini præterea ita à Plutarcho scriptum esse, ut à Luciano lectum est, βαθυκήπια scilicet. locus est in libello περὶ Στωικῶν ἐναντιωμάτων.

Pag. 112. lin. 3. Τί ἂν ἐ ἐν αὐτῷ ἦδη] Mss. Τί ἂν ὄν ἐ ἐν &c. Quod si non melius est, at certe venustius aliquanto.

Lin. 8. Οὐ γὰ δὴ] Mendum est. Nam pro δὴ legendum δῆ, idque ante videram, quàm Mss. Cod. lectiones consuluissem. Alioqui quo tamen pacto stare possit hæc oratio, ἀ γὰ δὴ ἰοικὸς? &c. ridiculum, si quidquam aliud.

Pag. 113. lin. 15. Δυσκάνκῳ] Mss. Cod. δυσκάπχος. sed eodem recidit.

Pag. 114. lin. 2. Ο'σσὰ εἰχάλεις] Mss. Cod. ὅσσις εἰ εἰχ.

Pag. 115. lin. 1. Ε'κπεφυκότα] Mss. ἐμπεφυκότα hoc loco male.

Lin. 4. Α'λλὰ μεταξὺ ἤδη φλυαρῶν τὰς ἡμέρας] Disponenda verba sunt, ut & ratio & libri scripti monent; ἀλλὰ μεταξὺ φλυαρῶντας ἡμᾶς πράγματ' ἤδη &c.

Lin. 9. Κατελείπων] Mss. κατελείπων ἀεί, ut sibi morem esse hunc perpetuum significet.

Pag. 116. lin. 5. Τ'πηρόλεω ἐ Καλέοντ] Homines sunt sua μυθοποιΐᾳ nobiles. Plutarchus, Aristophanes, & scripta in eum Scholia.

Lin. 13. Καὶ ἀ ἀνθρίλα] Dabunt, uti spero, hanc mihi veniam elegantiores homines, si à Luciano tantisper abeam, dum Dionis Chrysostomi locum in Ὀλυμπικῷ emendem. pretium operæ erit. sic habet pag. 197. ἀ γὰρ λαμβάνω μαθητὰς, εἰδὼς ὅτι οὐδένα ἕξομαι διδάσκειν, ἀτιμάζειν αὐτὸς ὑπισχνούμενος, ὥστε ψεύδεσθαι ἐ ἐξαπατᾶν ὑπισχνούμενος, ὡς ἔχω ταύτην τὴν ἀνθρίλα. Emenda meo præsidio, ὡς ἔχω ταύτην τὴν ἀναίδειαν. Videlicet homo modestissimus Dion fatetur ingenue non esse in se sitam illam vim, alios ut erudire possit, quippe qui indoctus ipse sit; vanis autem promissis homines lactare, id esse à moribus suis alienissimum; se enim eò impudentiæ non processisse. locum ipsum legito, & à me haud diversus abibis. Idque clarissimum & diligentissimum virum Isaac. Casaubonum non vidisse miror.

Pag. 118. lin. 12. Εἰχειρίσας] Legendum hoc loco εἰχειρίσας. Ita passim alibi circa hanc vocem erratum est.

Lin. 15. Π'άκος] Notanda metaphora; quasi qui vestem recentem & integram alteri commodarit, post certum tempus detritam recipiat.

Pag. 119. lin. 5. Α'πολείψῃ] Leg. vel ἀπολείπῃ, vel ἀπολείψει.

Lin. 12. Η'μεῖς ἢ σοφισταὶ] Mss. ἡμεῖς ἢ ἐ σοφισταί.

Pag. 122. lin. 4. Α'θλιαλον τὸ σῶμα] Ita Lucretius, *Prima virorum*, pro flore vel principibus gentis, ita infra σῶμα τῶ καλλίστου.

Lin. 11. Τὸν δὲ Δί] Versus Hom.

Pag. 124. lin. 5. Τῶν πολλῶν ἐκείνων] Duobus locis *vulgaria* vertit Erasmus. fallitur. οἱ πολλοὶ quidem, ut nemini ignotum est: *vulgus* significat, at τὰ πολλὰ ἐκείνα non significat *vulgaria illa*. neque id patitur Græci sermonis consuetudo.

Pag. 125. lin. 11. Πάντας ἀνθρώπους ἁπλοῦς] Certe hic unus locus per se satis probarit non semper sumi ἁπλοῦν ut sumi debere contendunt viri doctissimi. Quamvis enim ab Eustatio vertatur κατ' ἰδιώτας. constat tamen eam significa-

tionem perquamplurimis locis non poſſe convenire. Ita apud Herodotum lib. 6. ubi ſcribit Mileſios, cum Scybaris & Crotoniatis eſſet capta, dolorem ſuum publico luctu eſſe teſtatos: Συζώεσι γὰρ ἀλύσιος ὑπὸ Κροτωνιητέων, Μιλήσιοι πάντες ἥδιστον ἀπωλείσαντο τῶν καραλῶν, ἐς πένθος μέγα ἐσεβήκεσαν. Quid? puberes tantum caput raſerint, ceteri minime? Cave credas; nam Μιλήσιοι πάντες ἥδιστον, nihil aliud eſt quàm, Μιλήσιοι ἁπαξάπαντες, *omnes omnino Mileſii*. Scio Budæum, ſcio Vallam, viros undiquaque doctos aliter cenſuiſſe; id tamen ſcio, neque in hoc Luciano loco, neque porro in illo Herodoti, verti debere ἥδιστον per, κατὰ ἥδιστα, aut ἡδέως, ſed ἀθρόον, vel πάσας καθ' ἡλικίας, ut Suidas ex veteribus gloſſis vertit. Quin etiam memini me legere in Lexico Herodoteo, quod ex Cod. Mſ. Goldaſti evulgatum eſt, ἥδιστον converſum per ὁρμαθόν, at illud ὁρμαθὸν legitur apud Herodotum in 7. ubi nil aliud ſignificare poteſt quàm quod Latini dicunt *viritim*, vel, quod propriùs ad vocis originem accedit, *una ſerie, uno & perpetuo ordine*. Hiſtoria ſic ſe habet. Cùm grandis pecunia è reditu metallorum, quæ ad Laurium Atticæ erant, in ærario eſſet, cives autem Athenienſes viritim ex ea decem drachmas eſſent accepturi, auctor iis fuit Themiſtocles ut ducentarum navium claſſem ex ea pecunia conſtruerent: Græce ſic: τῷ δὲ τότε Λαυρεωτικὰ μεταλλεύειν ἤμελλον λαξεύσαι ὁρμαθὸν ἕκαστος δέκα δραχμὰς &c. Sed ibi iterum Valla *ad puberes* ſuos rediit; quia fortaſſe apud Helychium legerat vocem illam ὁρμαθὸν per ἥδιστον converſam fuiſſe. Cæterum in hac voce corruptus Suidas; at illum, monitus, facile emendes.

Pag. 126. lin. 6. Οὔτοι δοτόζηται] Ex Homeri verſu.

Οὔτοι δοτόζηται' ἐγὼ θεὰν ἐξοχώδεα δώρα.

Pag. 127. lin. 8. *Θεοφράστου*] De hoc honore lege quæ ab Iſ. Caſaubono annotata ſunt ad Theophraſti Characteras pag. 161.

Pag. 128. lin. 1. Τ' *πίζαλλος*] Vt qui libidini alienæ ſubjiciunt puelli aut puellæ teneritudinem.

Lin. 3. Ε'*πιζωλόω σοί μοι*] Legendum arbitror *σοι*.

Lin. 8. Ε'*πὶ καραλῶ ἐξωδηὶς*] Latine, *capite protruſus foras*. Phædrus.

Lin. 13. Μάθ' *ἥκω*] Mſ. *μακαθ' ἥκω*.

CAPVT III.

Lucianus emendatus. Parodia ex Pindaro. lectio in Luciano confirmata. Ε'*λέη βωμός. Lucianus emendatur. Lucianus iterum emendatur in ἐκτοίων τ' ἄλλων. Pollux & Philoſtratus emendati; ut & Lucianus.* Ε'*ρασθ. τοιοῦδε κτοι δηὖθις quomodo intelligendum.* διδάσκειν διδάσκαλ*θ. diſcipuli apud Terentium.* ἄσπ κατὰ τὴν δικέλλ*η quomodo intelligendum.* Ε'*πιπνοὰς. Lucianus emendatur. Ioſephus emendatur duobus locis. Callimachi locus apud Schol. Pindari emendatus.* ὄθμα *quid. Lucianus duobus locis correctus.* καρύκη. *Plutarchi locus contra Amiotum explicatur in Alex. Gloſſema ex Luciano ejectum. Plauti locus adverſus Palmenium confirmatus.*

Pag. 130. lin. 8. Εἰρεσίᾳ πτῷ πτερῶν] Ita Virg. *remigio alarum*. Ita ἐρετμὸν πτερῶν poëta Lucretius de avibus dixit;

Remigii oblita pennarum vela remittunt.

Lin. 11. Σὲ φημι] Ita dicere ſolebant cùm urgebant, vocabant, aut revocabant, ceſſatores inclamitabant. Ariſtophanes ſæpe. Latini dicunt. *Heus, heus, tibi dico.* Terent. & ante ipſum Plautus. Qui aliter intelligunt, ad has res ſapiunt minus.

Pag.

Pag. 131. lin. 2. Τ' *μὲν ὑποχώρημ*] Legendum ἰγὼ ἢ νυῦ ὑποχώρημ· Nunc *abibo.* nam jam antea abiturichat. deinde istud *ὑμῖν* non potest stare. neo enim ibi præter unum Timonem erat.

Lin. 10. Ἀνθρακας θέρε] Notum proverbium, ἀνθρακας ὁ θησαυρός.

Pag. 132. lin. 4. Ὦ χρυσί] Versus Euripideus; quæ autem sequuntur, *αἰθέριον γὰρ &c.* ea ex Pindaro sunt. Sed quia dixerat ille Thebanus vates χρυσὸν ἀναφέρειν ὡς τὸ πῦρ νυκτὶ facetus scriptor sensum invertit, quasi dixerit Pindarus aurum noctu lucere (quod aliter est, scripsit enim *aurum fulgere inter hoc ignes, ut lucet ignis noctu.*) Itaque addit Lucianus aurum non νύκτωρ tantum, sed etiam μεθ' ἡμέραν διαφέρειν facetia & ingenii elegantia Syro nostro dignissima.

Pag. 134. lin. 1. Τὰ ἐν Δελφοῖς ἀναθήματα] Singillatim Pausanias. Quædam tiam Herodotus.

Pag. 135. lin. 5. Παὶ τάτα] Recte τάτα; quippe cujus imago ibi, in ἰκριᾶ scilicet. Nam ἰκρια est χωρίον ὑψηλὸς ἰχνι, quibus in locis fere plerumque Panos imago. Neque adeo mirum, pecoris enim deus Pan. adde quod διφθέρας gingebatur. Iustinus lib. 43. *In hujus radicibus templum Lycæi, quem Græci Pana, Romani Lupercum appellant, constituit: ipsum dei simulacrum nudum caprina pelle* (διφθέρα est) *amictum est, quo habitu nunc Roma Lupercalibus decurritur.* itaque non abs re est quod διφθέραν suam Pani dedicat. Hæc igitur nostra est de hoc loco sententia. Clarissimus autem Menagius, præclararum artium παιηγύρις, & elegantiorum, quantum est, hominum amor, aliter censet, legique, ut audio, postulat. Πλάτα τάτα, pro Παὶ τάτα. Nam quod alius quidam legendum existimat Πενία ταῦτα, fugit illum ratio. Cetera enim ut mittam, non potuisse dicere ταῦτα. quid ita? quia jam abierat Penia. Sed cum vir ille qui ita scripsit, uti audio, is sit qui personas, διανοίας, judicia denique, atque adeò omnia in Luciano ἄνω κάτω vertat, si rogites cur ita faciat; nil ab eo feras aliud, quàm quod apud Comicum est. *Mihi sic verum esse lubet. ἰὼ, παπαῖ βίμβαξ.*

Pag. 136. Lin. 6. Τ' *περιφλία*] Editi quidam habent ὑποφλία, sed eodem errore quo apud Philostratum in vita Apollonii lib. 3. cap. 9. primulo statim initio, τ' τε ὑποφλίας ἐπελάθετο. lege fidenter ὑπερφλίας.

Lin. 7. Ἐλίᾳ βώμος] Hujus aræ meminit quoque alibi Lucianus, in Demonacte, ἐν δικαστηρίοις; Philostratus in vita Pellucis Sophistæ, & Pausanias in Atticis. Ceterum huic deo Ἐλίῳ primi omnium aram sacrarunt Athenienses, ut ex illa luculentissima Nicolai oratione apud Diodorum liquet.

Lin. 9. Ἐπαυρύσαι] In cod. Erasmi legebatur ἐπαρύσαι, vertit enim *suppeditare.*

Lin. 10. Ἐθῶν] Mſ. ἠθῶν.

Ibid. Μονήρης δίαιτα] Hanc vitam qui vivebant, ii μονήρεις & ἰδιαζῶ dicebantur. Laert. in Thalete.

Pag. 138. lin. 8. Εὐωχεῖτο] Legendum ἐξωχεῖτο. nam ἐξωχέω significat *aliquem convivio accipere,* ἐξωχεῖσθαι autem *epulari.* error turpissimus.

Lin. 10. Ἐπισίων πρὸ ἄλλων] Hic vero locus est, qui me, si quisquam alius, torsit; neque, ut opinor, injuria. Non enim græce dici potest ἐπισίων πρός, sed πρὸ; itaque pro ἐπισίων πρὸ ἄλλων, mihi vehemens suspicio est legendum ἐπὶς ὼν πρὸ ἄλλων, *longè ab aliis,* vel, *ab aliis remotus.* Non poëtæ tantum, sed & Thucydides, & Herodotus, ita hac voce utuntur. Si quid habes melius, Lector doce & favebo.

Pag. 139. lin. 2. Στέφεσιν] Mortui enim in Græcia olim coronati. testimonia passim. Neque tantum mortuos, sed & sepulchra & cippos coronare mos fuit.

Lin. 5. Δυσκολίαι] Emenda Pollucem lib. 1. cap. 2. περὶ τυραννου. Vbi enim legitur, τύραννος ἀνόσιος, δύσκολος, palam est legi debere δύσκολος. Et miror postremum editorem non vidisse. Emendesque licet Philostratum lib. 3. Apol-

Apollonii cap. 8. Nam ubi legitur φεσδὶ μᾶσι τ' ἀνοίγειν τι ἐ δυσκόλων, haud dubiè legendum ἀνοίγειν τι ἐ δυσκόλων.

Lin. 9. Πίδᾳ ἐ ἰλαίᾳ] Quo majus incendium fiat ſcilicet.

Lin. 14. Βαπίζοντα] Male in libris ſcriptis παίοντα.

Pag. 140. lin. 3. Τίμων Ἐχεκρατίδης] Mendum eſt. lege Τίμων Ἐχεκρατίδε, *Timon Echecratidis filius.* quod & ſuprà viſum eſt, & infrà occurret. Quis igitur negligentiam priorum interpretum & editorum non miretur?

Pag. 142. lin. 1. Γναθωνίδης] Apud Terentium Gnathonici ex Menandro.

Lin. 2. Ἔγειρον αἰτήσαντι] Qui *canam* vertunt, ii mihi dormire videntur. Longe enim aliud ἐγείρω, aliud ἀείδειν; neque hîc quidquam commune habent. Sed cum ea vox diligentiſſimè fuerit à viro undiquaque doctiſſimo explicata in eruditis illis in Theophraſtum commentariis, pag. 272. addam tantum ita eſſe exponendum Philoſtratum pag. 95. & 527. poſtremæ editionis; ita etiam intelligendum eſſe locum Dionis Chryſoſtomi pag. 116. Locos ipſos afferre piget. Ceterum vocem Græcam in interpretatione retinui, idque Plinii junioris judicium ſecutus, & inopiâ linguæ Latinæ coactus.

Pag. 144. lin. 2. Νεοδιδάκτων δὶ δυοῖν μέσων] *Qui nuper evulgati ſunt.* διδάσκειν enim ad ἐπιδείξεις theatricas pertinet; inde illa frequenter legas, κωμῳδοδιδάσκαλος, τραγῳδοδιδάσκαλος, διθυραμβοδιδάσκαλος. quin etiam aliquando διδάσκαλον ſimpliciter pro eo qui drama aliquod edit; ut apud Ariſtophanem in Pluto:

Οὐ γὰρ ἀφαπιδίς ἐςι τὸ διδασκάλου.

Inde apud Terentium *diſcipuli* pro actoribus. *Num immemores diſcipuli?* id eſt, num actores tui animo ſunt ita omiſſo, ut &c. Quo loco qui legunt, *Num immemor es diſcipuli, an tuæ fidei?* ineptiunt; inde eſt etiam quod in comœdia Italica Doctor ſæpe prodit. Inde etiam διδάσκειν per ſe ſolum pro *comœdiam* vel *tragœdiam docere*, (Latini enim uſurpant quoque) apud Diodorum lib. 14. Ἀριδίκης ὁ τραγῳδὸς τότε πρῶτον ἐδίδαξεν. Ita igitur hoc loco διθυραμβεῖν πεδιδάκασι. Qui aliter explicant, quaſi diceret Gnathonides ſe modo illa carmina didiciſſe, malè explicant.

Lin. 3. Ἐλεγεῖα ἄσω] Quia elegia ab origine prima luctui dicata erat. Inde eſt quod & apud Heſych. ἐλεγεῖα dicuntur τὰ πάρια ποιήματα.

Ibid. Ἄσω νῦν τῇ διαύλῳ] Ridiculè qui vertunt, *ab hoc doctus lignone*; nihil enim in Luciano tale. Sed quod Latinè dicitur *canere*, vel *ſaltare ad tibiam*, *ad citharam*, id Græce eſt ᾄδειν vel ὀρχεῖσθαι ὑπὸ τοῖς αὐλοῖς, ὑπὸ τῇ κιθάρᾳ; & hinc tota loci hujus venuſtas pendet. Lucianus lib. *de ὀρχήσει* ſic loquitur. διδάσκουσι κωμῳδὸ τὸ πάλαι ὑπ' αὐλοῖς ἐ κιμῳδοῦντες. Aliter quoque dixiſſe puto, nimirum ἐς αὐλόν; ibidem: παίδων χορὸν συναδόντας ἐς αὐλὸν ἐ κιθάρᾳ. Sed non memini me alibi legere. Interim vides, Lector, quàm exigua res venuſtiſſimum ſenſum perdat.

Pag. 147. lin. 6. Καὶ ἀφροδίλδον] Eraſmi codex habebat, ἐ γὰρ &c. ſcilicet διὰ παρεδίσεως.

Lin. 13. Ξανθίππου] Vocem Græcam retinui, veteres ſecutus. Ceterum priuſquam hinc abis, emenda Pollucem lib. 1. cap. 7. ὀπάδιος ἦ, ἐδέπω ὁ ἐξ ἐφήβων δύο ἔτη, certiſſimè legendum eſt unica voce, ἐξεφηβῶν δύο ἔτη, id eſt, qui ex ephebis exceſſit à duobus annis.

Lin. 14. Ἐπιπᾶν] Non ſignificat inſultare, ſed avidius, cupidius, immodeſtiuſque aliquid appetere. Ita Themiſtius oratione prima: ἀλλ' ἐμὲ ὀπιπᾶν χρυσίῳ ἐ ὀπίζασθαι, ἐ ἐφαπτόμενον μὴ ἐδεπάπτων διδόναι.

Pag. 149. lin. 2. Ἔγωγε παῦται] Ita dicebant pro, παῦται ἀσφαλῶς ἐ βέβαια ποιοῦσι. Latini, *ſic erit*, pro, haud dubiè. at alias aliud.

Pag. 150. lin. 3. Ἐρεχθεῖδι] Mendum eſt. legendum enim Αἰγεῖδι; quippe Κολυττὸς erat tribus Ægeidis, teſte Harpocratione. δῆμός ἐςι τῆ Αἰγεῖδος φυλῆς Κολυττός. Ceterum tempore Suidæ nondum hîc locus Luciani corruptus erat. Nam ubi ait Colyttum tribus Ægeidis fuiſſe, Timonem Luciani laudat. Miror elapſum hoc fuiſſe diligentiæ clariſſimi viri Ioannis Meurſii in libello de populis Attæ-

Atticæ, in quem infinitas correctiones congessit, quæ ad horum locorum appellationes pertinent.

Lin. 4. Θωμικόν] De ære theorico diligentissimè Harpocration, ex quo verbum de verbo transtulit Suidas quæ de hac voce habet. Legendi quoque Demosthenis interpretes.

Pag. 151. lin. 3. Ὅ φιλ@] Iosephum bis emendo hujus verbi occasione, ἐν τῷ τ' ἀρχαιολογ. γ'. κεφ. β'. Vbi enim in Basilienti editione, & postrema etiam, omnium, quotquot fuerunt, inquinatissima, legitur, ἓξ τ' ὧν ὅρῳ χαίρ@, εἴτε μὴ παρίν@, ὅφιλ@ ἐάν ἐν. Locus est ita corruptus, ut nisi addatur hæc vox ὄφιλ@, à nemine sanæ mentis verti possit. Initio quoque pro ἓξ, legendum, ὡς, & totus locus ita concipiendus: ὡς τ' ὧν ὅρῳ χαίρ@, εἴτε μὴ παρίν@, ὄφιλ@ ἐάν ἐν. diligens Lector Iosephum adibit. Illud autem ὄφιλ@ ἐάν ἐν, verti eâ ratione debet, qua ὀφεῖν εἰπεῖν, & ὀφεῖν τῇ βελῇ, id est, χρῆ τὸ ῥῆξαι τῇ βελῇ. Atque utinam præstantibus ingeniis luberet aliquando tanti scriptoris emendationem suscipere; symbolam certè daremus; quadragintos amplius locos ex ingenio emendatos conferre possemus. Plura facere esset sanè perfacile, sed doctoribus, & qui Lutetiæ vitam agerent, & codicibus Regiæ bibliothecæ frui possent; *Nobis non licet esse tam beatis.*

Lin. 3. Ἑρμᾶς τ' Ἀθηναῖον] Magnificè sanè. Ita Pindarus olim Athenas vocaverat ἑρείσμα τ' Ἑλλάδος, cujus loci meminit & Plutarchus, & Schol. Aristophanis. Ceterum non possum hic præterire Iosephi locum, in quo gravissimum mendum est, quia verbum ἐρείδω, unde natum ἔρεισμα est, corruptum fuit: ita habet: ὅτι μὴν νι@ ὢν ὕμνητο ἓξ μήπω τὸ φρονεῖν ἀνερισμύ@, nullo aut ridiculo sensu. Nam illud ἀνερισμύ@ nihil ad rem. Itaque mihi certus certo est legendum, μήπω τὸ φρονεῖν ἀνηρεισμύ@, id est, χρῆ τὸ φρονεῖν, vel χρὴ φρόνησιν, *Quæ prudentiâ satu firmus nondum est.*

Lin. 8. Βελῇ ἀμφότερα] Scilicet ἡ ἄνω ἓξ ἡ κάτω. Locus est apud Heliodorum, ubi Cnemon casus suos commemorat. est aliquid etiam apud Libonium argumento Orat. κατ' Ἀνδροτίων@. eum adito, si vacat.

Pag. 152. lin. 5. Τελείῳ ἅρματι] Cum duodecies circa metam currus flectebatur: πωλικῷ verò, cum octies tantum. Scholiastes Pindari edit. Rom. in Pyth. φασὶ δέ τινες ὅτι δώδεκα δρόμους ἀνύσῃ τὸ τέλειον ἅρμα· τὸ δ' πωλικόν, ὀκτώ. Tum verò affert Callimachi locum, cui ἅπαξ φάρμακα πάσεων decretum est. sic habet:

Δωδεκάκις περὶ δίφρον ἰσόγαλυν ὄθματα δίφρου.

Sed quid hoc, quæso, ἰσόγαλυν ὄθματα δίφρου περὶ δίφρον? Davus profectò sum, inquies, non Oedipus. Igitur sic existimato, illud δίφρον nulli rei esse; scripserat enim Callimachus γύαν (ita metam vocabant) in illis autem verbis ὄθματα δίφρου nil corruptum, sed vox tantum explicanda, quæ nullibi, quod sciam, reperitur, ὄθμα scilicet. est quidem apud Hesychium ὄθματα, ὄμματα νεολεῖς (emenda & scribe, ὡς Αἰολεῖς; nam ὄθματα Æolicè ὄμματα sunt;) sed in hoc Callimachi loco ὄθμα nihil est aliud quàm *motus*, vel *agilitas*, *celeritas*, *rapiditas*. Nata autem hæc vox est, (quam nos primi eruimus) ex ὄθεσθαι, quod κινεῖσθαι aliquando significat, ut ex Eustathio discere est. Quemadmodum autem Horatius alicubi dixit, *flaminum celeres lapsus*, ἀντὶ τῶν flamina celeriter labentia, ita Callimachus dixit ὄθμα δίφρου (δίφρα est ἅρμα@) ἀντὶ τοῦ, δινήσεσιν ἅρματος. Itaque Callimachi versum Latine sic vertas licet: *Duodecies circa metam egit celerem currum.* In eodem versu lego, ἰσόλαστον pro ἰσόγαλυν; quod improbaturum scio neminem, qui quidem ad has reculas sapiat.

Pag. 153. lin. 1. Πρὸς Ἀχαρνέας] Ἀχαρναῖ, ut auctor Thucydides ἐν ᾧ τῷ, erat, χωρίον μέγιστον τ' Ἀττικῆς τ' δήμων. distabat ab urbe 60. stad. sed non est quod quis existimet atrocem ibi pugnam pugnatam fuisse. Nam equites tantum certavere ἐν Φρυγίοις (locus est Atticæ) & quidem ἱππομαχία βραχεῖα. itaque hinc facile cuivis apparet quàm rhetorice loquatur Demea, mendaciolo sem, ex præscripto artis, pingens. cum ibi ingentem stragem editam fuisse significat,

ficat. Ceterum ἐξεστύφει πρὸς Ἀχαρνέας ὑπὲρ τῆς πόλεως, non est, ut puto, quod vulgo volunt; debet enim istuc significare, *fortiter pro patria*, seu *urbe pugnare adversus Acharnenses*, ut πολεμεῖν πρός τινας. Idque si verum est, error hic erit, isque manifestissimus. Acharnenses enim Attici erant, Timon autem Athenientis; qui tamen laudatur, quod adversus Acharnenses strenue pugnavit. Itaque legendum mihi videtur: πρὸς Ἀχαρνάς, quomodo in hac ipsa re loquitur Thucydides; πρὸς Ἀχαρνάς, inquam, cum Peloponnesius, qui *circa Acharnas* erant, convellere conati sunt Attici, ut oppidum obsidione solverent.

Lin. 2. Δύο μοίρας] Mille armatos. Nam τοὺς μοίρᾳ ἀναπληροῦσι ἄνδρας πεντακοσίους. Ceterum μοίρας dicas, vel μόρας, perinde est, & Mss. Codd. variant.

Pag. 154. lin. 3. Ἡλιαίαν] Nullum olim Athenis forum majus fuit. Harpocration, Pausanias. Nota autem differre ἐκκλησίαν (quod per *dêmum* interpretor) & ἡλιαίαν; quod diligenter monuit Hesychius.

Pag. 155. lin. 2. Συγγενὴς ἀγχιστῆς] Recte. differentiam enim agnoscunt grammatici inter has voces; Helychius minime.

Lin. 6. Ἐγὼ δέ σοι ἐς τὴν ἡγεμονίαν ἀκολουθήσω παρὰ σέ] Error manifestus. Quid enim hoc sit, σοι παρὰ σε? legendum ἐγὼ δέ τοι ἐς τὴν &c.

Pag. 156. lin. 13. Ἐπιδόλιμον] Vbi ærarium. Aristophanes in extrema Pluto.

Pag. 158. lin. 6. Αὐτοσχεδίας] Facete, ficta vox, *Ipsissimus Boreas*, qualis à Zeuxide pictus est.

Pag. 160. lin. 7. Καρύκης] Erat Λύδιον ἴδιωμα ἐξ αἵματος ἐδέσματων συγκείμενον, Hesychius. sed omnium optime Erotianus: Καρύκη, εἶδός ἐστι ὀπτερήματος ἐκ πλειόνων ἀρτυμάτων συμπεφυρμένον· καρυκεύειν δέ, τὸ παρασκευάζειν διὰ καρύκης φασὶν αἱματώδη τῷ χρῶτι ἔχουσαν. ἔνιοι δὲ τὸ παρ' ἡμῖν καλούμενον αἱματίαν, καρύκην ὀνόμασαν, ἐκ ὀρνέων. ὅτι δὲ πίμματός ἐστιν εἶδος ἐξ ἀρτυμάτων, μαρτυρεῖ δὲ Φιλοξενίδης ὁ Σάμιος, ἐν δ' ἄλλοι. Quod autem ait Erotianus, αἱματίαν non recte vocari καρύκην, bene sane: nam αὐγατίαν, vel, ut apud Pollucem est, αἱματία, est quod vulgo dicimus, *soupe brouïes*, ex sanguine anserino, aut leporino, aromatis præterea, & injecto aceto, quod jus est nigrum aut certe fascum.

Pag. 161. lin. 10. Ἐπὶ τῇ κύλικι] Vnde διαλέξεις & λόγοι ἐπικυλικιοῖ· unde etiam λέγειν & ᾄδειν ὅτι τῇ κύλικι apud Platonem pag. 332. edit. Lamarianæ. Admonet me hic locus ut Amioti errorem in vita Alexandri aperiam. Neque vero id facerem; nisi Plutarcho interpretis sui error obesset: etsi enim Amioto faveo ut qui maxime, plus tamen Plutarcho favere æquum est. Locus præterea, quo de agitur, illustris est, & non indiligenter legendus. Rem ipsam, uti se habet, paucis dabo. Harpalus Alexandrum cum fugeret, Athenas se recepit. Populus hominem ex urbe quatere volebat: pro illo stetit Demosthenes pretio corruptus (calice aureo, & talentis 20. scilicet.) Rhetor Atticus, quem muneribus expugnatum fuisse populus obfecerat, se se purgare cum studeret, nemo audire, imo obstrepere omnes, præter nescio quem, hominem sane elegantis ingenii, qui è consessu cum surrexisset; Quid autem, ait, viri Athenienses, eum, qui calicem habeat, non audietis? (est autem mira quædam in eo dicto gratia atque facetia) Græce sic pag. 857. ἐκ ἀκούσεσθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν ἐπὶ κύλικα ἔχοντα; Si quis veterum morem teneat, quo nonnunquam σκόλια sua canebant, is venustatem hujus dicti facile agnoscet. Talis autem ille mos: sumpto in manum calice, canebant illa cantica, de quibus passim scriptores, quæ plerumque erant βακχικὰ, quandoque etiam amatoria. Calicem qui tenebat, is ab aliis audiebatur, neque interpellabatur à quoquam. Ceterum hic mos ad oram quorumdam codicum notatus fuerat his verbis. ὅτε γὰρ τοῖς συμποσίοις ἐπὶ κύλικα ἔχοντες ἦδον τὰ λεγόμενα σκόλια. Hæc etsi vera sunt, tamen Amiotus interpretum Plutarchi, quotquot unquam fuerunt, longe doctissimus, ibi se turpiter dedit: sic enim vertit: *Comment, Seigneurs, refuſez vous à boire en*

per-

perſonnage qui a le langage ſi bien doré? Quæ autem ad oram libri addita ſunt, (ab eo, necne, haud ſane ſcio,) nihilo certe meliora ſunt: *Il y a une alluſion à ce mot κηλεῖν, qui ſignifie réjouir par un doux chant, & comme enchanter*; nihilo, inquam, meliora iſthæc ſunt: nam inter κηλεῖν & κύλιξ nihil quidquam commune eſt, non certe magis quàm inter λόγος & φυλία, aut voces quantumvis ſignificatione diſſitas; ſed tota loci illius venuſtas ex iis quæ ſunt à me ſuperius commemorata, pendet. Vertendum autem verbum de verbo fuerat, *Hé quoy, Meſſieurs, ne voulez vous pas eſcouter celuy qui tient la coupe en main?* Tum verò Græcorum more allato, tota res erat explicanda. Sed quorſum iſthæc? inquies. Non temere, ut opinor, id à me animadverſum fuit, & elucidatum. Atque utinam hinc prudentiores fierent noſtri homines. Nam cum omnium, qui unquam Græcos ſcriptores interpretandos Gallice ſunt aggreſſi, doctiſſimus, in re adeo nota erraverit, quid ab iis qui hodie vivunt, expectes? quorum plerique (nam quoſdam novi quamdoctiſſimos) nec Græce ſciunt, nec Latine quidem. Ex iis certe aliquis ſcriptorem quemdam Gallice, ut audio, convertit, cujus ſcriptoris ſi vel pagellam tantum intelligat, *μωρίαν ὀφλισκάνει ἀσυμπίστατα*. idque ita verum eſt, ut, ſi mentiar, nil mihi vel humani quidquam, vel divini credi velim. Ab hinc autem ſex ſeptem annis memini me rogatu amici cujuſdam doctiſſimi viri, conferre verſionem neſcio cujus ex Ciceronis orationibus; dii boni! Nunquam vidi literas magis illiteratas. Nuper autem, nuper, doctiſſimum poëtam (& quos non? nam nihil iſtis ardelionibus ſacrum eſt) adeo deformatum, adeo perditum vidi, eum ut agnoſcere, quantumvis mihi familiarem, nequiverim. Nihil pudere? acre vero hominis judicium! mulierculis & ſalgamariorum, ac pharmacopolarum pueris talem ſcriptorem committere? Videlicet de Dei providentia dubitare, nihil eſt; quod nunc diſcent propolæ tali interprete. Quidni Virgilium denique poſt tot alios, quidni Ariſtophanem, & Plautum corruptum eunt? Nam Homerum quidem ipſum, ſat ſcio, non attingent. Nuper enim *νέῳ* quidam *φασφάτῳ* exortus eſt, qui pronunciavit, pædagogici ingenii eſſe, verſus Homericos, cum aliquando à veteribus producuntur, Gallice convertere. Ad ea quid dicas, Lector, niſi, *δὸς, ὦ παῖ, δὸς ἐμοὶ λεκάνιλον, ἐμετεῖν γάρ*?

Pag. 163. lin. 3. Πάνσοφον τὸ χρῆμα] Legendum *πάνσοφόν τι χρῆμα*.

Lin. 8. Ὥσπερ οἱ ἐπ' ἐλλύτον] Delendum *ὥσπερ*, & ſcribendum *οἱ*, jungendumque cum *συνδιδρομήκασιν*.

Lin. 15. Μάζα] Nihil aliud quàm ἄλφιτα ἰλαίῳ πεφυραμένα. Ceterum dignitate pani cedebat: nam ex Solonis inſtituto *μάζα* pro feſtis diebus in Prytaneo dabatur. panis autem, feſtis. docet Athenæus. Σόλων δὲ τοῖς ἐν πρυτανείῳ σιτουμένοις μάζαν παρέχειν κελεύει, ἄρτον δὲ ταῖς ἑορταῖς παρατιθέναι.

Pag. 164. lin. 3. Ἐννεάκρουνον] Fons ita dictus Athenis, qui deinde Καλλιρρόη vocatus eſt, ut ſcribit Harpocration, & ex eo Suidas. Heſychius autem in hac voce mutilus eſt. legendum enim apud eum eſt, Καλλιρρόη κρουνὸς ἐν Ἀθήναις.

Pag. 165. lin. 11. Κυματώδης γῆς] Gloſſema; vera autem lectio in Mſ. Cod. Reg. reperitur, *κυματώγης* ſcilicet; quæ vox ab Euſtathio in Odyſſ. exponitur *ἀπὸ τοῦ ὑδατώδη καὶ κύματα ἄγοντος*. monetque eam vocem apud Herodotum reperiri; & vere monet, nam ſexies ſepties apud nobiliſſimum illum ſcriptorem occurrit. Itaque indiligentiam Suidæ mirari ſubit, qui nihil ad manum habuit, cum in hanc vocem ſcriberet, præter Agathiæ locum. Sed antiquum obtinet Suid. ſolet enim, neglectis veteribus, ad recentiores decurrere.

Lin. 16. Αὐτοῦ] Lege *σαυτοῦ*.

Lin. 18. Τάλαντον] Mſ. *ἀμπάλαντον*.

Pag. 166. lin. 2. Αἰγινητικόν] Ad ridiculum. nam menſura Æginetica ceteris menſuris erat amplior, certe Attica.

Lin. 7. Κεφαλὴ ἐμπλήσω κονδύλων] Locus eſt apud Plautum in Aulularia.

Poſt

——— *Poſtquam impleviſti fuſtibus iſtorum caput,*

Quem fruſtra ſollicitavit ingenioſiſſimus Palmerius legens, *implniſti in caput.* fruſtra, inquam; id enim Græcorum imitatione dicebat Plautus; qui non in Aulularia tantum, ſed in Caſina quoque ea loquendi ratione uſus eſt.

——— *Ego te impleko flagris.*

Et certe tale aliquid videor apud Ariſtophanem legiſſe.

Pag. 167, lin. 2. Μὴν] In Mſ. eſt Τίμων. ſed dividuum facito, τί; μὴν &c. *quid? num te* &c.

ADDENDA.

Pag. 1. lin. 1. De Luciano, Lactantius Divinarum Instit. lib. 1. cap. 9. *Non enim ista Lucilius narrat, aut Lucianus, qui Diis & hominibus non pepercit: & his potissimum qui Deorum laudes canebant.* Isidorus Pelusiota libro IV. Epistolarum, epistola 55. Σακεφανὶς Πλάτων ἐκκωμωδήσας ἐν Διαλόγοις, ἀνεκωμωδήτω παρὰ τῶν Κυτικῶν, ἐν οἷς ἦν ὁ Λυκιανὸς, ὁ τῶν Διαλόγων κρατῶν πάντων ὁμοῦ χαδὸν τῶν τε ἐλεημένων, καὶ τὰ παρελλειμμένων συντάξας. ὧν οἱ μὲν Πλατωνικοὶ, διὰ τὸ τοῦ παρὰ τῶν ποιητῶν ἀναπλασθέντας θεοὺς, τοιαυτηνικαῦτα ἀπεδέξαντο. οἱ δὲ τῶν ποιητῶν ὄφιμοι ὄφιμον ἀπηχήσειαν. ἀλλὼς γὰ τοῦ παρ' αὐτῶν ἐκθαυζομένους θεοὺς ἐξεκωμώδουν. Menagius.

Pag. 3. lin. ult. Ἄρχὴ δὲ τοῦ ὕμνου πάντος] Quantum veteres tribuerint bono rerum principio patet ubi percurrimus ea quæ à variis adferuntur. Sic enim Horatius lib. 2. Epist. 2. vers. 40.

Dimidium facti, qui bene cœpit habet.

Ausonius Epigram LXXXI.

Incipe dimidium facti esse cœpisse superfit,
Dimidium, versum hoc incipe & efficies.

Vbi videndus Vinetus aliique. Dionysius Halicarnassæus de Antiquis Oratoribus. c. 2. *Et sane bonum initium dimidium totius dici operis solet.* Aristoteles Problem. Sect. x. ἡ μὲν γὰ ἀρχὴ, πάντος ἥγεμ μέγιστον. ἥμισυ γάρ. Almeloveen.

Pag. 8. lin. ult. Δείξει σὺ τῷ δακτύλῳ] Nihil antiquius potiusve priscis fuisse videtur atque eo pervenere ut digito non infami sed indice tamquam exemplum imitationis dignum demonstrarentur. Fuit autem illa demonstratio duplex in honorem & infamiam; in honorem legas apud Horatium Carm. l. 4. Od. 3.

Totum muneris hoc tui est
Quod monstror digito prætereuntium.

Plinius junior. L. VI. Epist. VI. *solebat tamen vixdum adolescentulo mihi pater ejus tum magna laude monstrari.* Et lib. IX. epist. XIII. *Cui Rufinus, demonstrans me, videsne hunc? in ignominiam vero apud Ovidium. lib. III. Amor. Eleg. VI.*

Quid moror? en digitis designor adultera vulgi. Almeloveen.

Pag. 11. lin. 26. Τετράπηχυς ἄσπερ ὁ Ἡρακλῆς ἐν αὐτοῖς ἐστι] Hæc ait per allusionem ad Lycophronem in Alexandra statim initio, ubi de Hercule sic:

Αἳ δ' παλαίνα δηλαμὰν κεκευμένην
Καὶ ποῖόδε κρὰν φῶκησιν ἀλαμφίοις
Τετρασκήνῳ λέοντι.

Quem Herculem τετράπηχυν λέοντα dixit, ut interpretatur Tzetzes, vel quod plures noctes impendit Iupiter in ejus generationem, vel quod per treis dies mansit in ventre ceti, ut Hesionem liberaret. *Palmerius.*

Pag. 17. lin. 26. Τὰς τῷ Διαλόγῳ ἑταίρας ἐκλοίδορε φερωνυκὰς ἐν μετωρολέσχας] Socratem proculdubio innuit ab Aristophane in Nebulis subsannatum, & φερωνυκὴν & μετωροφέναικα vocatum. *Idem.*

Pag. 17. lin. 3. Καὶ τὰς ἐν τῇ σφόλῃ παραχὰς διεξῆλθ ἐν τὸν ἀθυσμὸν αὐτῶν, ἐν τὰ δίκτρα, ἐν τὸν ἱππόδρομον ἐν τὰς τῶν ἡνιόχων εἰκόνας] Putavi aliquando hunc locum debere aliter legi. Reponebam scilicet τοῦ τῶν ἱππίων ἀγῶνας. Nam & mihi hæc lectio magis convenire videbatur antecedentibus, ubi ait παραχὰς διεξῆλθ, & ne dissimulem, vix ab ea sententia discedo. Notum est, quantas turbas olim fecerint agitatorum certamina, quantas seditiones excitarint, adeo ut sæpe milite opus fuerit, ut sedarentur rixæ & tumultus, quos aurigarum factiones & faventium cunei excitabant. Ideo nihil fuit Romæ magis celebre, ni-

hil in circulis, hominum ſermonibus, magis agitatum, quam Circenſium eventus, & Praſinorum, Venetorum, Ruſſatorum, & aliorum victoriæ vel infortunia. Non poſſum tamen damnare lectionem vulgatam. Nam Martialis lib. 5. epigr. 26, ubi de Scorpi nobiliſſimi agitatoris imaginibus loquitur, ſic ait:

Hoc, rogo, non melius, quam rubro pulpita nimbo
Spargere & effuſo permaduiſſe croco?
Quam non ſenſuro dare quadringenta caballo,
Aureus ut Scorpi naſus ubique micet?

Et Capitolinus in Vero teſtatur equo Circenſi, cui nomen erat *Volucris*, ab Ælio Vero Imperatore factum aureum ſimulachrum. Itaque non mirum, ſi agitatoribus quoque nobilibus id honoris genus impertiebatur. Fuiſſe autem in circo poſita ea ſimulachra ex hoc loco conjicere licet, & rationi conſentaneum videtur. *Palmerius.*

Pag. 7. lin. 9. Πολλὰ γὰρ ὡς ἀληθῶς ἡ ἱπποµαχία, & πολλῶν ἤδη κατεδαίνυτο δοκέντων ἐπιλαπάξαι] Hæc ultima verba male vertit Micyllus. Vertendum erat: *multos, qui graves eſſe videntur, occupavit.* Idem.

Pag. 38. lin. 18. Καὶ τὸ οἶνον ἐν τοῖς συµποσίοις µὴ κρᾶσιν τε & ἀρωµάτων ὀγκοῦντας] Hæc male convenire videntur. Quid enim commune habet plauſus cum aromatibus? Ergo non dubito debere legi µὴ κρόκων vel κρόκα & ἀρωµάτων, ea enim optime conjunguntur, ut & crocus vino. Nam ea miſceri ſolere, & in deliciis fuiſſe eam mixtionem teſtis eſt Plinius lib. 21. cap. 6, ubi de croco loquitur. *Vſus ejus in coronis nuſquam, herba enim eſt folio anguſto pene in capillamenti modum. Sed vino mire congruit, præcipue dulci tritum* &c. Hæc Plinii verba omnino firmant noſtram conjecturam. *Idem.*

Pag. 39. lin. 18. Οὕτω δὲ & αὐτὸς κἀπᾶτο τὸ στεφανωµάτιον, ὅτι µὴ ἴσασιν τὸ στρῶµα τὸ ὑπὸ τοῦ εἰ γὰρ τοῦ (ἴσον) τῷ ἀνῷ τὸ ἴσον τε & ῥόδων χαίρουσιν, ὑπὸ τῷ ῥῖνι µάλιστα ἔχειν αὐτὸς στρῶσθαι] Suggillat homo Græcus Romanorum imperitiam. Nam Græci & præcipue Æoles & Iones coronas circa collum in pectus pendentes gerebant in conviviis. Id nos docet Plutarchus Sympoſ. 3. cap. 1. & tales coronas vocabant ὑποθυµίδας vel ὑποθυµιάδας, ut melius cenſere videtur Athenæus lib. 15. pag. 678. his verbis: ὑποθυµὶς & ὑποθυµιάδες στέφανοι παρ' Αἰολεῦσι & Ἴωσιν, ὡς φησὶ καὶ τραχάλης περιτιθέµενοι, ὡς σαφῶς ἐκ µαθεῖν, ἐν τῷ Ἀλκαίῳ & Ἀνακρεοντικῷ ποιήσεως, id eſt, *hypothymis & hypothymiades corona ſunt apud Æoles & Ionas, quas circa collum circumponebant, ut aperte licet diſcere ex Alcæi & Anacreontis verſibus.* Scilicet *hypothymiades* dicebantur ἀπὸ τῷ ὑποθυµιάζειν à ſuffitu vel ſuffumigatione, quoniam infra naſum poſitæ cerebrum ſuo ſuffitu juvabant, ut ait Plutarchus dicto loco. *Idem.*

Pag. 43. lin. 1. Τὴν καὶτα χεῖσιν τὸ βίλος, ὅτι ἰδ, καθάπερ τὸ Σκυθῶν, ἢ τὸ ὁπλ, καθάπερ τὸ Κρητῶν] Mirum eſt Lucianum tribuere hoc loco Curetibus ſagittandi artem, quam nullus alius antiquorum illis tribuit, licet plures de illis plura dixerint. Omnes illis gravem armaturam ſcutum & haſtas tribuerunt, & ὁπλίται ἔρχησιν. Orpheus ſeu Onomacritus Hymno 1 & 2 in Curetas mille illis epitheta dedit, nullum tamen, quod ſagittandi peritiam ſignificet. Imo contra eos ὁπλοτῆρας φύλακας vocat, & χαλκοκρότους ἀρείας τοὺς ἐχέτας. Callimachus etiam Hymno in Iovem:

Οὐλα ἢ Κρῆτες γε περὶ κροῦσιν ἠρέσσαντο
Τεύχεα παιπαλόεντες.

Idem ait Apollodorus lib. 1. οἱ ἢ Κρῆτες ἐνόπλιοι ἐν τῷ ἄντρῳ τὸ βρέφος φυλάσσοντες τοῖς δόραι τὰς ἀσπίδας συνήραττον. Dionyſius Halicarnaſſ. lib. 7. ὅτε τὸ Δία τιθηνούµενον θέλγειν ἐδόκουν κίνησι τὸ ὅπλων & κινήσι µελῶν, id eſt, *quando Iovem lactentem delectare volebant armorum ſtrepitu & membrorum motibus.* Strabo lib. 10. ubi de Creta: τάττες δὲ ὠνόµαζον Κρῆτες τινὰς τιθὲς ἐνόπλιον κίνησιν µετ' ὀρχήσεως ἀποδιδόντας, φορµιοσκιάδι µῦθον τ' ἐκεῖ τ' τῷ Διὸς γενέσεως. Plinius lib. 7. cap. 56. *ſaltationem armatam Curetes docuere,*

Pyr-

Pyrrichen Pyrrhum, utramque in Creta. Idem ait & Pindari Scholiastes ad Pythiorum 2, & ne te morer, lector, innumeris citationibus, quicunque de Curetibus scripserunt, iis tympana & armorum strepitum & saltationem in armis tribuerunt, nullus sagittarum infectionem. Ætoli certe, qui prius Curetes & à quibus ortos Cretenses volunt, funda, non sagittis gloriabantur, & eorum dux Pyrrachmes Degmenum Elæum sagittarium funda prostravit. His ductus auctoritatibus apud Lucianum hoc loco pro Κρήτων lego Κρίτων minima mutatione. Nec mihi Diodori locus libri 5. ubi de novem illis Cretensibus Curetibus, scrupulum injicit, & ab ea lectione inhibet, ubi inter plurium rerum & artium inventionem, quam Curetibus tribuit, addit: τὰ περὶ τοξείαν & τὰς κυνηγίας εἰσηγήσασθαι. Nam ultra quod solius Diodori auctoritas contra omnium antiquorum turbam & consensum mihi parum valere videtur, recantat ipse Diodorus, & contra seipsum pugnans, ait ex Cretensium traditione Apollinem in Creta natum, διὸ μετὰ τὸ τόξα χθιζάμενον διδάξαι τοὺς ἐγχωρίους τὰ περὶ τὴν τοξείαν. At certe si Apollo primus fuit arcus & sagittarum inventor, & ejus usum docuit Cretenses, non erat notus arcus Curetibus, qui ante Apollinem natum & ipso Iove antiquiores in Creta habitabant. Iure igitur Luciani lectio hoc loco mihi suspecta est mendi, & Κρήτων censeo debere legi. Nam Lucianus, qui de Scytharum sui temporis more loquitur, non mihi videretur bene iis opposuisse novem homines e fabuloso seculo, & ratio vult, ut nationi nationem opponat & comparet. Ergo lego confidenter, & si mihi credis, leges, καθάπερ τὰ Κρήτων. Sed & Micyllus etiam hoc loco castigandus qui ὀπὸς interpretatur *resina*; numquam enim legisse me memini resinam utilem fuisse ad sagittarum invectionem, aut ὀπὸν dictam resinam κατ' ἐξοχὴν, cui nomen proprium est ῥητίνη· pro Silphio certe ob plantæ excellentiam sumitur ὀπὸς & pro papaveris succo ob vim medicamenti, unde ὀπὸν diminutive dicitur. Verte ergo *herbarum succo*, opponit enim ὀπὸν succum herbarum τῷ ἰῷ veneno, quod ex serpentibus ἰοζόλοις colligitur, quorum ferax est Creta, & indiga Scythia, regio frigida. *Palmerius.*

Pag. 49. lin. 20. Κολοκύνθης] Κολοκύντας enim quidam scribunt. *Menagius.*

Pag. 50. lin. 20. Τῷ γὰρ τέτα σώματι φασὶ τὰς τυφεκτὰς ἀκολεθήσαντας, & μιμησαμένας αὐτῶ τὸ σκέλασμα, ὕπτια κήμαντοιέτω ξύλα τικτήναντας, ἀνθρώπες ἀνασκολοπίζειν. διὸ δὴ τέτε, & τῷ τιχνίῳ τῷ σαυρῷ τῶν φονευόντων ἐπωνυμίαν συμπλαθῆναι] Verissima vocis σαυρὸς originatio. ταῦ, ταυρὸς; hoc est, in modum *tau* effortmatus: & per contractionem ταυρὸς: & præposito sigma ut fieri solet, σταυρὸς. Idem.

Pag. 151. lin. 10. Ἐπειδὴ Τίμων ὁ Ἐχεκρατίδε, Κολυτιάς] Scribendum Κολυτιέ. Suidas: Κολυτιὲς σκαῤῥὰ Λακωνική, εἰς τὸ Τίμων, ἢ μισανθρωπος. Κολυτιὲς ἢ, ὁ δήμος τ Αἰγηίδος. Idem.

Pag. 225. lin. 2. Ἀ ἐρῶδεν] Ἀ ἐρόδεν. Idem.

Pag. 263. lin. 19. Καὶ τιαῦτα ἀπορρᾳ ἰρατᾶν τ ἐῶν] Τὸν νέον, legendum videtur. *Idem.*

Pag. 264. lin. 10. Μεγίλλω] Horatius: *dicat Opuntia frater Megillæ.* Idem.

Pag. 277. lin. 13. Βάρβαρος ἦν, & ὀλοθρος] Malim ὀλέθριος ut infrà pag. 770. & ἐν ὀφθαλμοῖς τὸ ὀλοθρίν ἐκείνης ἀνδρός. Ita enim ibi legendum, non ἐκείνε ἀνδρός. Et ita Interpres legisse videtur. *Idem.*

Pag. 277. lin. 15. Ἐκεῖνος τοίνυν ἐκληρονόμησέ μν] Legendum: Σι. ἐκεῖνος τοίνυν ἐκληρονόμησέ σε. Hic enim Simulus loquitur, non Polystratus. Sed & legendum posteà, ΠΟΛΥΣΤΡΑΤΟΣ, non Σίμυλος. Idem.

Pag. 299. lin. 3. Τὸ μὴ τόξον γυμνὸν] Id est, extra thecam. Ita *nudus ensis* apud Virgilium, pro ense extra vaginam. *Idem.*

Pag. 370. lin. 17. Βίον πωλοῦσι] Vertunt, *Vitarum auctio.* Verte, *Mancipiorum auctio.* Laërtius in Aristippo: κατενόησε τ ἀνθρώπων, ὡς τὰ σκεύη μὴ ἐν ταῖς ἀγορασίαις σκοπέντων, τὸς δ βίς εἶναι δεήσας ζητέντων. Idem.

Pag. 384. lin. 20. Σολοικισμῶν] Σολοικὰν, non σολοικισμὸν, dixisse veteres, teſtatur Gellius. *Menagius.*

Pag. 387. lin. 16. Φιλόσοφός ἐστιν] Legendum omnino, ΦΙΑΩΝ, ἐστὶν. Sermo eſt de Philone, Sceptico Philoſopho: de quo Laërtius in Pyrrhone: ἄλλα δὲ Φίλων ὁ Ἀθηναῖος, γνωρίμος αὐτῷ γεγονώς. Scriptum fuerat ΦΙΑ. quod poſteà in φιλόσοφος abiit, in editione utraque Baſileenſi, & in Salmuriensi. Vide nos ad Laërt. pag. 248. *Idem.*

Ibidem Φιλόσοφος] Taxat eruditorum coryphœus Ægidius Menagius Benedicti editionem quod ex contracta voce ΦΙ. fecerit Φιλόσοφος cum legendum ſit ΦΙΑΩΝ. in notis ad Diogen. Laërt. l. IX. *Almeloveen.*

Pag. 411. lin. 9. Λέγει δὲ βασιλεύς τις Αἰγύπτιος, πόθεν ποτὲ πυρρὰς ἕξεν διδραχμάς] Ipſe Lucianus infrà pag. 487. in Mercede conductis: ἄλλος δέ, τί τῷ πόθεν πεπονθέναι σε φάσκοντι ὁ Κλεοπάτρα τῇ πάνυ φασὶ γενέσθαι. ἀκούσας γὰρ διδαχθήναι τίνος μὴ ἐχεῖθεν πάνυ ποιμένος, &c. *Menagius.*

LV.

LVCIANI

Rerum in primo Tomo memorabilium

INDEX.

A.

Abderitarum morbus. 601
Abdicationis causæ. 723
Aboni mutus. 753
Academici non sunt in beatorum insulis. 675
Achanthus à tyranno in quem conspiraverat, servatus. 337
Accidens & præteraccidens quid sit. 382
Achæi versus. 498
Acherusius campus. 334
Achillis sepulchrum in Sigæo. 358
Achillis & Patrocli amor qualis. 912
de Achille fabulosa Homeri scripta. 631
Achillis mollities in fine. 296
Acinacis & Zamolxis Scytharum dii. 594
Actæoni à quo & cur immissi canes. 223
Acu candefacta reserare sigilla. 760
Acrisius Danaën inclusit. 255
Zelotypus senex. 255. filiam & filium ejus exponit. ibid.
Admetus ineptus poëta. 868. ejus quidam versus. ibid.
Admirantis hypotyposis. 41
Adulatio malorum omnium maximè servile. 489
Adulatores deteriores iis quibus adulantur, & superbiæ illis authores. 33
Æacus publicanus. 343
ab Æaco non procul abest. 482
Aëdonum fabula. 22
Æginetici modii. 166
Ægyptiorum superstitiones. 369. quid pingant literarum vice. 538. astrologiam auxerunt. 848. quæ animalia ab iis colantur. 849
Æneas formosus. 853
Ænigmata narras. 351, 379
Æqualitas res populatis. 314
Æschines. , 488
Æsculapius. 237, 207, 208
Æsopi fabula de numerante undas singulas. 569
Æthiopes deos convivio excepere. 362. bellum cum saltatione ineunt. 792
Astrologiam invenerunt. 845, 846. eorum sapientia. 848
Ætion pictor. 479. Proxenidæ gener. ibid.
Ætolica mala. 362
Afranius Rhetor, centurio, Periclis æmulus. 620. seipsum jugulat. ibid.
Agamemnon. 335, 336, 487, 606
Agapetus. 429, 430
Agathocles medicus. 427. Peripateticus. 866
Agenor Europæ pater. 259
bene Agendi tempus non prorogandum. 36
Agrigentini ab antiquo Græci & Dores. 740
Ajacis sepulchrum. 359. furor. 321. mentis compos. 678. Ajacis coronis. 620
Ajax Locrensis in sedibus impiorum. 674
Alcæus Milesius formosus. 608
Alcamenis statuæ in pretio. 517
Alcestis ab inferis revocata. 310
Alcmenæ cum Iove concubitus. 203
Alcibiadis amoris pœnitet Athenienses. 599. à Socrate amatus. 908
Alcyonis fabula. 168. & deinc. alia fabula. 689
Aleam in uno viro jacere. 598, 599
Alexandri magni res gestæ. 288, 289. cur Deus videri voluit. 293. Clitum interficit. 628. votum super historia sua. 630. Annibali præponitur à Rhadamantho. 671. Babylone sepultus. ibid. ejus nuptiæ & Roxanes. 574
Alexandri cujusdam impostoris vita, res gestæ. 746
Alexidis versus. 498

Aloei filiorum factum. 344. pœna. ibid.
Alpheus Arethusam amans. 243
Alytarches Sortium contemplator & explorator. 536.
Amabilitas & Cupido Veneris liberi. 226
Amantium stultitia. 451. & Amatores opulenti in pretio, inopes contrà. 396
Amavit quidam Venerem marmoream. 884
Amatores iracundi. 234
Amaltheæ cornu. 455
Amantium actiones. 195. affectus. 905
Amastris. 763
Amici malis non illudendum. 274
Amoris vis. 196, 206, 303. duplex. 899. ejus gradus. 911
Ammonis oraculum. 850
Amores. 873. & deinc.
Amphilochi templa, vaticinia. 266
Amymones fabula. 247
Amico urgente quid facias? 342
Amicitia maximum bonorum. 860
Anacharsidis historia. 593
Anacreon in beatis insulis. 673. fulmine à love cur petitus. ibid.
Anaximenes cur innotuerit. 573
Anchoræ vitreæ. 665
Anchisæ & Veneris amor. 220, 221
Andromedæ fabula. 258
Anemodromi. 647
Anguillarum in morem inter digitos elabi. 114
Animantium vita brevis. 887
Anima ut immortalis. 866
Animæ in homine plures. ibid. ejus tres partes. 810
Animus scopo similis. 42
Animi ornamenta incorrupta. 8
Annibalis gesta. 286
Annorum, mensium, horarumque numerum instituerunt Ægyptii. 849
Annus Solis circuitu definitur. ibid.
Annuli Romanorum modiis mensurati. 286
Antilochus vates apud Cilices. 759
Antimachi versus. 689
Antiochiæ cives saltationis observantissimi. 812
Antiochi soteris cum Galatis pugnaturi somnium faustum. 499. pugna cum Galatis. 581
Antipho somniorum interpres. 684
Antipodes an sint. 864
Antisthenis baculus ex oleastro. 284
Anubis Ægypti Deus. 380
Anitus & Melitus Socratis accusatores. 395
Aniti & Meliti in Demonactem. 860, 861
Aorna petra ab Alexandro occupata. 507, 295
Apelles pictor. 479
Apis Ægyptiorum Deus unde capi soleat, quantum lugeatur mortuus. 369, 370
Apis mellis opifex & quomodo formetur in favo. 171
Appollinem Branchus & Hyacinthus amant. 187. Daphne fugit. ibid. Hyacynthum disco occidit. 209. se consulentes decipit. 212. citharœdus, medicus, vates, jaculator. 213, 393. ejus exilium ob Cyclopes. 363. mercenaria opera apud Admetum. ibid. apud Laomedontem cum Neptuno. 363, 364. unde ejus templum Delphicum ditatum. 745. ubi colatur. 366. Græcia pestem immittit. 363. à nemine falli potest. 731
Apollonius. Thyaneus. 750
Apollonius philosophus. 866
in Aqua scribere. 437
Aquileja urbs. 776
Aquitanum pulli ut probentur. 417
Arabiam cavam serere. 490
Aranearum Cycladibus majores. 648, 649
Arbitrorum delectorum judicio acquiescendum. 715, 716.
Arborei seu Dendritæ homines, & eorum fabula. 653
Arborum vitrearum fabula. ibid.
Arcades Astrologiæ contemptores. 855. Antiquiores se Luna dicunt. ibid.
Archelaus tragicus poëta. 601
Architelis uxor. Dimenete. 592. ejus visio. ibid.
Archytas Pythagoræ discipulus. 497
Areopagitæ in tenebris judicant, & cur. 552, 553.
Arethusa & Alpheus. 243
Argivorum & Lacedæmoniorum pro agro bellum. 360
Argos siticulosum. 247
Argus toto corpore videns. 188, 222.
Ariadnes filum Theseo datum. 540. ejus chorus. 791

Aries ab Ægyptiis colitur. 849
Aries aureus Thyestæ. 851
Aries Aureus Phryxi. ibid.
Arion Lesbius. 673. ejus fabula. 250
Aristarchus Grammaticus. 48
Aristarchus Phaleræus Imperator. 44
Aristeas hæredipeta. 283. delinitus Milesiis sermon. 874
Aristidis inopia. 105, 106
Aristippus Cyrenæus Dionysium Siciliæ tyrannum liberat. 333. unguenta olens. 306. ejus mores. 333. & seq.
Aristippus & Epicurus in beatis insulis jucundi compotores. 675
Aristobuli adulatorius liber ab Alexandro in flumen projicitur. 610
Aristodemus sceleribus nobilitatus. 749. histrio. 487
Aristonis convivium. 819
Aristophanes poeta vir sapiens. 657. ille & Eupolis Socratem in scenam introducunt. 404
Aristotelis sententia de bonis fortunæ. 292. ut Alexandro est abusus. ibid.
Arius & Epeus pugiles pares. 677
Arrianus Epicteti discipulus. 747
Ars longa vita brevis. 505
Arsacis Medorum præfecti mors. 315
Artis mechanicæ facilitas & commoda. 2. ejusdem incommoda. 7. instrumenta. 9
Artium inventiones. 897
Artis perito credendum. 343
Artemidorus adolescens. 591
Artemisia Mausolo mortuo erexit sepulchrum. 312
Arteria trachea nihil recipit. 605
Asinus Cumanus Leonina pelle indutus. 407
Asino nil commercii cum lyra. 466
Asinis petulantiores. 409
Asinorum ruditus loco tubarum. 408
Aspasia meretrix. 795, 843
Astet Philippum Macedonem orbavit oculo. 628
Astyanax è turri dejectus 365
Astrologia ab Æthiopib. inventa. 845, 846. ab Ægyptiis aucta. 848. Babyloniis nota. 849. unde Græci habuerint. 850. ab Arcadib. contempta. 855. ejus commendatio & defensio. ibid. & seq.
Athenarum encomium. 26
Atlas cœlum fulciens. 344
Athletæ fœlicitas. 538
Atreus de sole locutus. 851
Attis fabula. 365. amatus à Rhea. 206
Attica subsannatio. 13. eloquentia. 475. decas. 598
Avarorum graphica descriptio. 84. & seq. Tantalo similes. 94
Augiæ bubile. 746
Augusti primi come ingenium. 502
Aurum sistit sanguinem. 146. mala propter aurum. 349, 350. contemnendum ut calculi littorum. 164
Aures quam oculi minus fide dignæ. 622. Aures portentosæ. 655
Autolycus fur à sydere Mercurii. 853
Auri munera grata sapientibus. 391

B.

Babylon qualis urbs. 360
Babylonem cepisse. 435
Babyloniis nota astrologia. 850
Baccham ex viro fieri. 735
Bacchus è femore Iovis. 365. in eum vini inventorem calumniæ. 215. res gestæ. ibid. in Nysa educatus. 202
Bacchi ministri Satyri. 794. ille Tyrrhenos, Indos & Lydos saltando vicit. ibid.
Bacchica & Dionysia fuere genus saltationis. 794
Bagoas philosophus eunuchus. 842
Si e Barbæ prolixitate philosophus æstimandus, hircus primas tenebit. 845
à Barba de philosophis judicium. 862
in Balneis fieri solita. 40
Beatorum insulæ descriptio. 106. & sequent.
Bebryx Amycus Pollucem vulneravit. 236
Bellerophontis literæ. 486. ejus equi fabula quid significet. 851
Bellum omnium pater. 602
Bellum plenilunio adeundum, Lycurgi lex. 855
in Bellum & Pacem Homerus res omnes divitiæ. 795
Bene agere. 497. Bene agere non cunctandum. 36
Bis per omnes. 490
Biton & Cleobis omnium hominum fœlicissimi. 349
Bithynicum mancipium. 404
Bithyna fabula. 793

Blepſias fœnerator fame periit. 318
Bonum nullum ſine teſte jucundum. 181
Bona tria, animi, corporis & fortunæ. 386
Bonorum poſſeſſio temporaria. 35
Branchus amat Apollinem. 187
Branchidæ quo pacto ditati. 752
Braſidæ de navi deſcenſus. 634
Brevitatis commendatio. 636
Briareus centimanus Iovi fert opem. 228
Bruta ſolitudines amant. 893
Bubalus latro. 778
Bucephali hominum genus. 689, 690

C.

Cabaluſa inſula. 691
Cadmus literis legem perſcripſit. 46. eum execrantur ob T inventum. 50
Cacozeli irridentur in Lexiphane. 819 & ſeq.
Calcei novi in honore habentur, veteres projiciuntur. 459
Calculos duos ferebant Lacedæmoniorum reges. 589
Callias qualis. 105
Callicratides Athenienſis. 879. ejus oratio. 895
Callidemides veneno alteri parato extinctus. 373
Callimachus in deſcriptionibus prolixior. 637. ejuſdem locus. 908
Callimorphus medicus hiſtoriographus. 613
Calvarius. 339
Calydoniorum calamitates à Diana profectæ. 362
Calypſo ſerva. 777
Cambyſes. 352. filius Cyri, regnum & mors. ibid. theſauri. 16
Camelus nigra. 15
Candor ſine rubore ad formam non probatur. 239
Canis Cyrum primum nutriit. 364
Canis in præſepi. 87
Canem in aliquem ſolvere. 786
Canum conſuetudo. 411
Canicula nomine Myrrhina. 473
Capaneum ſaltare. 812
Capra Iovem nutriit. 364
Capitibus caninis & leoninis homines. 538
Carbones pro theſauro. 558
Carbones theſaurus. 578
Carcharorum orator. 474
Carcinochires. 661
Careotis. 684
Carimantes. 824
Carion famulus. 358
Caryatiſſare, ſaltandi genus à Caryea urbe dictum. 789
Caryonautæ. 686
Caſpiæ portæ. 175
Caſtor & Pollux ſimiles. 236. vivunt. 233. alternis nautis favent. 237
Catena Iovis. 227
Caucaſus. 344
Caulomycetes. 648
Cauſa juſta eundem accuſatorem & arbitrum non timent. 394
Cauſa indicta credere, cujus ſit. 395
Cauſidici perſtringuntur. 14. eorum mores. 406
Cebes. 479
Cecropę Codro-ve generoſior. 105
Celer. 778
Celſi laudes. 783
Centaurus. 579
Cenchroboli. 647
Cerberus. 334, 339, 380
Cercopes. 749
Cęſtus Veneris. 223
Cethegus. 866
Cetus fabuloſus. 658
Ceyx. 168
Chæreas. 828
Chærephon. 515
Chalcedon. 752, 753
Chaldaica diſciplina. 508
Chaldæi divini. 283. gens mollis. 298
Chariades. 272
Charicles Corinthius. 879. illius oratio. 887
Charinus adulator. 269
Charmides formoſus. 306
Charmoleus Megarenſis. 278
Charon ad ſuperos venit. 341. alterum pedem in cymba Charontis habere. 483
Chelidonius cinædus. 478
Chimæra. 334
Chiron mortuus eſt cùm immortalis eſſe potuiſſet, & cur. 314. & ſeq.
Choaſpis aqua. 330
Chryſes expoſtulatio. 363
Chryſippus. 382, 383, 384, 385, 386, 579

Chryſippus non poteſt in beatas inſulas niſi 4 potus helleborum ire. 675
Cinyrus Helenam amans rapuit in beatorum inſulis. 679
Cithara ſaltatoris adminiſtra. 798
Clavum clavo pellere. 489
Clearchus Medos & Perſas devicit. 293
Cleobis & Biton hominum felicisſimi. 349
Cleocritus. 429
Cleon. 116, 497, 628
Cleonæ. 40
Cleopatræ ſimia. 487
Clitus. 628. cur ab Alexandro occiſus. 294
Cnemon. 274
Cnidus. 880. ibi memorabilia, Praxitelis opus, Cnidiæ Veneris templum. 881. Soſtrati porticus. ibid.
Cocconas. 751
Cocytus. 346
Codro generoſior. 105, 277
Cœna Hecates, 262, 263
Coliades. 903
Colocynthopiratæ. 686
à Columnis Herculis ad Indos. 507
Comaſtæ Græcis qui dicantur. 912
Comicum ſatellitium. 602
Comœdia ſpectaculis convenit. 785
Comus paſtor perditè amans. 903
Comœdiæ publicus uſus. 17. proprium ipſi ſaltationis genus, cordax. 796. ejus perſonæ ridiculæ. 797
Conjugium cur inventum. 897. ejus utilitas. 909
Conon. 626
Conſilium non mutandum & cur. 19
Conſilium, alia eligere, alia vitare docet. 604
Contentum oportet eſſe præſentibus. 315, 340
Convivium adire primum, inurbanum, poſtremum grave eſt.
Convivalium fraudum non eſt æquum meminiſſe. 177
quæ in Convivio debent eſſe, quæ non eſſe. ibid.
Cordax ſaltationis genus. 794
in Comœdia exercetur. 796
Corinthii adventu Philippi perturbati, quid fecerint. 602
Cornix anceps animal. 844
Coræbus. 910
Coronus. 657
Coronas ſub naribus potiùs quàm ſuper capite ponendas. 39
Corpora virorum quàm fœminarum robuſtiora. 727
Corybantes. 206. quid faciant. ibid. in Phrygia primùm ſaltarunt. 788. Iovem ſervarunt. ibid.
Craton. 279
Creon. 336, 487
Creperius Calpurnianus. 612
Cretenſes fabulantur de Iovis ſepultura. 69, 70. optimi ſaltatores. 789
Cribro vaticinari. 753
Crocodilus Stoicorum. 567
Crœſus ſervus. 335. ejus lateres aurei. 350
Crœſi cum Solone ſermo. 348
Crœſi & Solonis colloquium de felicitate. 348. &c.
Crœſis ſedecim ditior. 105
Cruces ad effigiem τῶ τεθ. 50
Cteſias. 640, 683
Cumanus aſinus leonina pelle indutus. 407
Cupido. 896. imberbis. 187. Veneris filius. 205. ejus vis. 231. æthereus Deus, amicitiæ fautor, &c. 896. Iapeto antiquior. 186. cur à Minerva abſtineat. 217. cur à Muſis. ibid. cur à Diana. ibid.
Curetes armati ſaltabant. 788. primi in Creta ſaltarunt. ibid. Iovem ſervarunt. ibid.
Curetum ſagittæ reſina inunguntur. 43
Currus bovem ducit. 271
Cybelus, Athenienſium colonia. 47
Cybele. 755
Cyclopes. 368. Cyclopis munus quod ſit. 432
Cydimachus. 429
Cynobolani. 649
Cynocephali. 661
Cynirus. 683
Cyniſcus ut mortuus. 427. quid in vita faceret. ibid.
Cypſelis obturatrix. 820
Cyrus. 50, 348. primus à cane nutritus. 364. rex magnus dictus. 50. Cyri theſauri. 229. res geſtæ. 348
Cytmides. 761

D.

Dadis. 770
Daduchus. 829
Dædalus aſtrologiæ peritus. 851

Damasias athleta. 279, 282, 830
Damis à puero necatus veneno. 317
Damnippus. 274
Damon adulator. 269
Damoxenus palæstrita. 264
Danaë. 868. Danaës fabula. 254. & seq.
Danaus duriter educat filias. 247
Danaidum dolium. 95, 285, 551. in Danaidum dolium aquam afferre. 95, 96
Daphne fugit Apollinem. 187. in arborem versa. 644
Darii thesauri. 16
Decelia. 891
Decretum adversus divites. 338
Deformitas eloquio compensatur. 890
Dei insulæ everso. 252. & seq. ibi peperit Latona. 253
Deliciarum & lautitiæ reprehensio. 39, 40
Delphica divinatrix. 744
Delphi assessores Pythii. 731. unde victum habeant. 743
Delphines hominum amantes. 250
Demeas orator. 149
Dementia infœlix. 391
Demetrius Cynicus. 806
Democriti mores. 378, 758
Demonax. 857. vita, studia, &c. à 857 usque ad 873.
Demonstratio. 35
Demosthenes. 9, 634
Demosthenes imperator captus. 628
Demostratus. 774
Dendritæ. 653
Deucalion. 61. ejus arca. 801
Deus in culpa non est, sed qui delectum fecit. 480. ex improviso ostensus. 570. Deo parendum. 129. omnia facilia. 170
Dii qua forma ad Ægyptios iverunt. 369. Deorum adulteria taxat. 182. quales esse debeant. 183. de iis nihil dicendum. 322. eorum per gentes distributio. 367
Dii omnia vendunt mortalibus. 362. ejus rei exempla. ib. quid sint. 379
Dialogus & comœdia. 17
Dialogi privatus usus. ibid.
Diana ægre fert quòd ab Oeneo non fuerit ad sacrificium vocata. 362. sagittis gaudet. 832. cur amore non capiatur. 217. hospites in Scythia mactat. 231. obstetricatur. 237
Didymis est Apollinis templum. 854. Didymi respondent geminis, cœlesti signo. ibid.
Dimenete Architelis uxor. 592
Dinias. 829
Diocles. 842
Diogenes. 284, 337, 375. ejus venditio & præcepta. 376, 675
Diogenes qualem vitam egerit. 312. quid fecerit quum Corinthum invaderet Philippus. 602. dolium volvens. ibid.
Dion seipsum strangulat. 830
Dion Heracleotes. 511
Dionysius ex femore Iovis ortus. 202. ejus insolentia. 215. joci amans. 404
Dionysius Siciliæ tyrannus. 333
Dionysiacæ lapicidinæ. 475
Dionysiaca & Bacchica genus saltationis. 794
Dionysiaca libertas. 17
Dionysii templum Rhodi. 878
Dionysiorum licentia. 404
Dionysodorus. 500
Diophantus. 282
Dioscuri. 445
Diotima. 843
Discipuli leniter excipiendi. 4. in discipulis quid considerandum ad bene eos instituendum. 36
Disciplina. 399
Divites ridiculi. 368. & qui eos sectantur. 32. fœlicitatis suæ testes quàm divitias malunt. 34. admonentur. 264. quanti fiant. 277. cur virtutem non desiderent. 287. Suffragium contra eos. 338
Divitiarum verus usus. 90
Divitias quæ vitia comitentur. 112, 113. quæ mala. 129
Divitiæ male reconduntur. 85, 86. quando à Iove, quando à Dite dentur. 100. mutant hominum mores. 102. ad malos potiùs quàm ad bonos veniunt. 107. facilè dilabuntur. 113, 114. quæ bona afferant. 127. non sunt malorum causæ, sed malè utentes. 128, 129
Doctrina non omnes pariter afficiuntur. 43
Dodonea fagus. 896
Dormientium gestu modò abnuunt, modò annuunt. 328
Dormire sub Mandragora. 58

Dosiadæ ara. 839
Draco. 854. cur signum multitudinis Parthis. 622
Dracones Pellæi. 751. cur Draco sibi tripode. 854
Dromo. 660

E.

Ebrii descriptio. 161, 162
Echo garrula. 240
Echecrates. 567
Elation ob saltationem clarus. 791
Electra Stoicorum. 383
Electro & vitro Sidonio lucidius. 892
Elei. 870
Elizam superciliis præ se ferre. 887
Elementa mundi. ibid.
Elenchus. 399
Elephantis ut usus sit Anthiochus adversus Galatas. 582
Eleusinia sacra. 438
Elysius campus. 673
Emmelcia, saltationis genus. 794. in Tragœdia exercetur. 796
Empedocles. 305, 677
Empusa Saltatrix. 793
Encomium quid facere soleat. 605
Endymion. 365, 366, 646, 853. Lunæ cursum invenit. 853
Endymionis & Lunæ amor. 204
Enipeus Tyronem uxorem neglexit. 256
Ephedius quis sit. 537
Epithetis utuntur poëtæ ad versum implendum. 53, 54
Epictetus. 870
Epicurus venditur. 381, 498, 675, 758, 763
Epicuri liber exustus. 774. quid faciat in inferis. 763
Epicurei quales sint. 519
Epimenidis somnus. 69
Epimethei opus. 19
Equa Thessaliæ. 580
Equum educere in campum. 394
Equorum insanum studium Romæ. 37
Erinnys. 438
Eris pomum aureum projecit. 246
Euche Dea. 559
Euclides. 563. ante Euclidem gesta. ibid.
Eucrates Sicyonius. 269. natalitia filiæ celebrans. 512
Eumenes. 499
Eumolpus. 866
Eunomius. 284
Eunomus. 673
Eunuchus quid sit. 843. non licere ei philosophari. ibid. ejus & spadonis discrimen. 844
Euphranor. 479
Euripidis loci. 391, 490, 496
Europa. 259. à Jove rapta. 260
Eurybatus. 749
Eurydice reddita Orpheo. 310
Eurytus. 393

F.

Fabæ cur sacræ Pythagoræ. 373. fabis magistratus creant Athenienses. ibid.
Fabulæ priscorum cum astrologia consentiunt. 853
Fabularum congeries. 801, 802, 803, 804, 805, 806. idque secundum locos ubi habebantur.
Facilia apparent nobis difficillima. 856
Fagus dodonea locuta. 896
Fatum causa rerum. 303
Fatum inevitabile. 489
Fati necessitate sese excusant homines. 589
Fati unius & fortunæ arbitrio nos regi. ibid.
Felicitas mutat mores. 20. in quo eam consistere putet vulgus. 434. solus Fœlix qui liber est. 864
Ferri collatio cum auro. 350
à Filo tenui suspensi omnes. 354
de Finibus multi disceptant. 355
perinde ac si Fluvii sursum ferantur. 271
Fluvius vino Chio similis. 643
Fluvii intereunt, cujus exemplum est Inachus. 360
Fœminæ communes in beatis insulis. 676. fœmina est seminis receptaculum. 888. fœminæ & maris legitima est conjunctio. ibid. in coitu viro majorem delectationem percipit. 893
Fœnus & Computum. 86
Fœnus primum & secundum. 384, 385
Fœnerari soli sapienti convenit. 384
Fœtor oris Gelonis tyranni. 530
Formicæ portentosæ. 644
Formosi, Megillus Corinthius. 264. Charmolcus Megarensis. 278. & seq.

Charmides, Phædrus Cliniæ filius. 306
Fortuna & fati arbitrio nos regi. 489.
Frugalis victus in quibus consistat. 163, 164
Funerum vanitas apud Romanos. 38

G.

Galatæ ab Antiocho fugati. 582, 583
Galatea & Polyphemi amor. 238. se Nereidibus dicit formosiorem. 239. ejus templum. 668
Galeam tibiæ, capiti ocreas adaptare. 500
Gallinarum lac. 456
Gallinaceo sacra ædes. 683,684
Ganymedes. 190,191. Cur à Jove raptus. 192
Gargarus Idæ cacumen. 218
Gastrocnemio unde dicta. 653
Gelon ore fuit fœtido. 530
Gemini. 854
Genetyllides. 903
Geometria artem exordientibus qualia proponat. 562
hominum qui Gestarentur irrisio. 41
Gloriæ studium homini familiare. 322
Glycerium pellex Megapenthis. 431
Glycon. 759. ejus colloquium cum sacerdote. 772
Gnathonides. 757
Gniphon. 435, 167
Gobares. 426
Græcæ loqui discere volenti quid faciendum. 611
Graculum alienis plumis exultare. 486
Gry. 835
Gula flagitat consueta. 477
Guttur longum quatuor digitos. 40
Gymnasiorum quodnam optimum. 811
Gymnopodiæ. 791
Gymnasticæ comendi artem rejicit. 630

H.

Hæredipete Charinus & Damon. 269
Hæreditas jure naturæ ad liberos pertinet. 272
Halcionii dies. 169
Harmoniarum quarundam proprietates. 585
Harmonides tibicen. ibid. & seq. 94
Harpyiæ cibos Plineo eripiunt.
Hebe. 883, 178
Hecates cœna. 262, 308
Helena cujus filia. 225. pulchra. ibid. à Theseo rapta. ibid. ejus forma despicitur, & vituperantur Græci quod pro ea bellum gesserunt. 302. & seq. rapta est à Cinyro in beatis insulis. 679
Heliotæ. 680
Heliades. 875
Hellanicus. 823
Hellespontus unde sic vocetur. 251
Helles fabula. ibid.
Hephæstion. 499
Heracleotes. 511
Heraclitus. 378. &c.
Heramithres. 438
Herba lanaria. 755
Hercules. 11. in Oeta conflagravit. 207, 509. ab Omphale sandalio verberatur, lanas carpsit. 208. liberos & uxorem occidit. ibid. Æsculapio posthabitus. ibid. in Venerem acer. 874
Hermeas. 844
Herminus Aristotelicus. 870
Hercules cœlum ferens. 344, 345. irridetur divinitas, venditur, ejusque mores. 298. & sequent.
Hercules Lydius. 608. quomodo pictus. ibid.
Hercules in scena. 797. taurivorus deos. 876
Hermaphroditus. 211. qualis. 231
Herodes. 865, 866
Herodoti virtutes. 571. & seq. ejus libri Musæ appellati. 573. quo præmio usus sit. 636. non vera scripsit. 683
Herodizes. 626
Heros quid. 267
Hephæstion. 499
Heliodi fabula de musarum saltatione. 795
Hierophantes. 829
Hinnulus leonem. 274
Hippias. 573
Hippocentaurus. 17. ejus pictura. 579
Hippoclides non curat. 501, 502
Hippogerani. 648
Hippogypi. 646
Hippomyrmeces. 649

Hipponicus. 105
Hircocervi. 18
Hircum mulgere, & cribrum supponere. 866
Historiam rectè scribere difficillimum. 603. in scribenda ea quid observandum. 604. primum vitium. 605. ut differt ab encomio. ibid. à poësi ibid. in ea convenienti tempore laudandum. 607. secundum vitium. ibid. tertium vitium. 617. quartum vitium. ibid. quintum vitium. 618. sextum vitium. ibid. septimum vitium. 620. Virtutes duæ. 625. quibus instructus esse debeat historiam scripturus. 627. & sequentib. historia posteros respiciat. 630, 631, 638. adulatores rejicit. 638. quo stylo scribenda. 632. & seq.
Historicus quæ præcipua afferre debeat domo. 620. res ut gestæ sunt narrare debet. 629. veritatem sequi. 630. qualis esse debeat. 631. & sequentib. quomodo conscribere. 633. & seq.
Histrio nullus punitur. 408
Homerus. 676. cujas esset &c. ibid.
Homeri loci. 4, 23, 30, 43, 390, 391, 414, 458, 489, 490, 493, 795, 800, 854, 890
Homo bicolor. 15
Homo est infans. 169. homines bullis similes. 356. homo bicolor Thespidi dono datus. 16. homines inter se comparati. longè discrepant. 170. eos creasse diis utile. 179. omnes moriuntur. 297. anima & corpore compositi. 299. eorum mores. 325. foliis sunt similes. 356. quid sint 379. nulla illis fides. 390. evitare fortunæ offensionem non possunt. 495. societatis sunt amantes. 893
Honestum solum bonum, dicunt Stoici. 532. necessario est præstabilius. 897
Honoratus. 864
Horæ. 366. Horarum sedes. ibid.
Humanitas, & quibus opus habeat. 1. ejusdem descriptio. 5. oratio. 6, 7. commoda. ibid.
Hyacinthus. 676
Hyacinthus & Branchus Apollinem amant. 187. quomodo ab Apolline occisus. 209. ab eodem Amyclis sepultus. ibid. In florem mutatus. 210
Hydamardia. 691
Hyperbolus. 644
Hyporchemata. 792

I.

Iambulus. 641
præter Ianuam incitari. 39
Iapeto antiquior. 198
Icarius palmitem à Baccho accepit. 216. occisus à compotoribus. ibid.
Icarium mare. 852
Icarus. 852. ejus fabulæ expositio. ibid.
Iccus. 626
in Ida Corybantes insaniunt. 206
Idea Socratis. 380
Ignis communicatus non minuitur. 182. ejus necessitas. 183. ignis solis præstantior. ibid.
Ignorantia apud homines facit quod lethe apud inferos 357
Ilium. 360
Ilienses. 413
Imperat optimè qui ira vacat. 870
Imperitia audaces, res considerata timidos efficit. 20
Impiorum insula. 681, 682
Inachus fluvius mortuus. 360
Indi quomodo vino affecti. 23. cur. ibid. solem saltatione salutant. 792
Indifferentia quæ sint. 382
Indolentia animi paranda. 36
Indopates. 438
Inferorum pœnæ. 283, 327. & seq.
Innotescere quomodo quis possit. 571. & sequentib. 587
Ino in mare præcipitatur. 251. Bacchi nutrix. ibid.
Insaniæ futuræ indicia. 784. insanabilis signa. 712. causæ. 728
Insanire cum ratione. 23
Insontem accusare. 552
Insula ex caseo. 668
Interitus unius alterius est ortus. 888
Invidiæ signa ex vultu. 712
Io à Iunone in vaccam mutata. 188. Isis jussu Iovis facta. ibid. ejus fabula. 249. & sequentib.
Iolaus. 270, 736
Ionici joci. 468
Iovis ædes. 106. catena. 854
Ira vacans optimè imperat. 869, 870
Iridis sedes. 366
Isis Ægyptiorum dea. 188
Ismenodorus. 316

Iucundum ſolum bonum, ex Epicuro. 532
Apud Iudicem adverſario faventem æqua cauſa non agenda. 781, 782
Iuno ob Ganymedem zelotypa. 192. & ſequentib. à quibus colatur. 367. ut Vulcanum concepit. 365
Iupiter & ejus varia epitheta. 52. tauro aſſimilatus fert Europam. 260. ubi educatus. 367. Cretenſes ejus ſepulchrum oſtendunt. ibid. quo pacto paternos dentes effugerit. 180. qualis eſſet juvenis. 59. atam in Gargaro habet. 189, 190. à capra educatus. 364. ejus regia ubi. 366. quid ſit ejus catena. 854. multa fabuloſa de Iove. 290
Iuramentum, Socratis per canem & platanum. 380
Iuſtitia. 399
Ixion Iunonem ſollicitavit. 195, 334, 396. objecta nubes. 197. & ſequentibus. cur pœnas luat. 366, 367

L.

Labor exhauſtus affluit. 551. relaxationem poſtulat. 873. ſummis Labiis philoſophus. 487
Lac gallinarum mulgere. 456
Lacedæmoniorum conſuetudo in ferendis calculis. 589. ſaltatio. 789. ad ſaltationem bellum inibant. ibid. enervati. 264
Laconici maris cochleæ. 435
Lachanopteri. 647
Laches. 167
Lacydas pater Megapenthis. 428
Lampichus Geloorum tyrannus. 278
Lampis amore meretricis periit. 317, 318
Lari in morem. 447
Laurus Veneris transfuga, & ab ea alias fugitiva. 881
Laus nimia eſt adulantis, ideoque odiota. 609
Lectus & lucerna teſtes ſceleris vocantur. 442
Leo cordula vinctus. 471
Leogoras. 737
Leotrophis. 626
Lesbonax, ſaltatores manu ſapientes appellabat. 810
Lethes aqua. 169. eam non bibere ſupplicium gravisſimum. 442
Liber quis ſit. 864
Libyes aſtrologiam aggreſſi ſunt. 849
Literæ mutæ ultimam ſortem obtinuerunt. 47
Lotus Homeri. 22. lotum referre. ibid.
Lotus dulcis. 452. quales deguſtata ea fuerunt Vlyſſis ſocii. ibid.
Lucerna fabuloſa. 656
Lucianus natura felici præditus. 5. avunculo traditus ut diſceret ſculpere. ibid. cur humanitatem prætulerit ſtatuariæ. 10. quo ſcopo ſomnium expoſuerit. 12. philoſophiam amavit. 392, 406. ejus facultates tenues. 1. ejus avunculus optimus ſtatuarius. 1, 2. ejus ſcripta Dialogi & Comœdiæ ſunt participia. 18. quales res oderit. 400. Minervam orat. 401. in eum Diogenis oratio. 403. & ſequentib. Reſponſio Luciani. 406. perpetuò vincit. 413. Alexandro pſeudomanti infenſus & invifus. 779. qua provincia ſit uſus. 491. orator mediocriter exercitatus. 493. ejus peregrinatio. ibid. ejus orationis laus. 577. judicium de ſuis orationibus. 584. ubi eſt Lucrum natura adacta ſervias. 485
Sol & Luna incoluntur. 647
Luna ad Endymionem deſcendens. 204. amore diſperiens. 205, 365, 366. cur non ſemper eodem vultu appareat. 846
Luxum cujuſdam cavillantur philoſophi Athenienſes. 27. & ſeq.
Lychnopolis. 656
Lycophronis Alexandra. 839. in Lycoren appulit Deucalionis ſcapha 61
Lycurgus. 855
Lydem ex viro fieri. 785
Lynceus. 107
Lynceo perſpicacior. 519
Lylimachus comicus. 47

M.

Macetis. 751
Mæandrius Polycrati faccellit. 335, 352
Menades ſequuntur Bacchum. 188
Magi Babylonii ad inferos deducunt. 328, 329
Magnum cum parvo comparatum, magnum videtur. 181

Magnus. 778
Malchion Syrus. 621
In Malis ferendis ſocietas ſolatium fert. 297
Par eſt Mala pati qui patraverunt mala. 391
Malvæ radix invocanda. 681
Mandrabuli in morem res procedit. 463
Sub Mandragora dormire. 58
Margites. 516
Mars & Venus impliciti laqueis à Vulcano. 214
Mars ſaltator. 794
Marſyas. 213, 587
Mas ſemen prolificum emittit. 888
Maſcula libido reprehenditur. ibid. defenditur. 895. & ſeq.
In Matellam immingere. 448
Mauſacas. 621
Mauſolus & ſeq. 336, 311
Medea. 490, 560
Medi quales quum ex equo deſcenderunt. 317. gens mollis. 293. mors 317
Medici quid ſpectent in ægroto. 728. rogandi. 724. immunitates. ibid.
Ars Medica facilis. 505
Meditantis geſtus. 504
Medius ſtatus optimus. 517
Megabyzus. 103
Megacles. 428
Megalonymus. 828
Megapenthes tyrannus. 428. Cydimachi bona cepit. 429. ejus ſcelera. 440
Megillus. 438
Megillus Corinthius formoſus. 264
Melantus. 272
Meleagri interitus cauſa Diana. 362
Melitus. 395
Melitides. 910
Menandri locus. 903
Mendacium veritate ſpecioſius. 543
Menecrates. 543
Menelaus ex Pelopidis oriundus. 225
Menius. 652
Menippus canis ubi verſari ſolitus. 262. ejus deſcriptio. 263. ad mortem alacritas. 282, 309. deſcenſus ad inferos. 330. & ſeq.
Menſa communis unde inventa. 893
Menſes Luna definiuntur. 849
Mercede conductorum calamitates. 444. & ſeq. mercedis nemo, ne rex quidem eſt expers. 492
Mercenarios omnes eſſe. 492
Mercurius fur. 176, 423. ejus mores. 197, 198, 199, 213. ejus negotia. 232. eloquentiæ præſes. 485. legatus inferorum. ibid. ejus furta. 198. cupidinem vicit. ibid. teſtudinem fecit. ibid. nuncius. 199. ejus virga. ibid. officia. 232. palæſtram docet. 237. ejus ſedes. 366. Mercurius perſtringitur. 423. Mercurio eloquentiæ præſidi ſacrificare. 485
Meriones ſaltator. 789
Metrodorus. 758
Metus & ſpei effecta. 353. alia metus effecta. 759
Miccio diſcipulus Zeuxidis. 581
Midas ſervus Megapenthis. 430
Midas Servus. 512
Midam & Crœſum & Sardanapalum Menippus inſectatur. 265, 266
Micyllus ſutor. 432
Milo Crotoniates. 347
Milo. 626
Minerva. 518. ubi colatur. 367. Lutum Promethei inſpirabat. 15
Minerva à Iovis cerebro. 199. & ſeq. virgo perpetuò, armata, terribilis. 200. & 216. ejus ſuffragium. 589
Minos. 853
Minous menſis. 672
Miſanthropos. 139. ejus deſcriptio. 137. & ſequentib.
Mithrobarcanes. 329, 331
Mneſarchi filius. 835
Modeſtia. 36
Mœrichus. 283
Momus cur Deum reprehenderet. 39. qua in Vulcanum reprehenderit. 518
Morborum deploratorum non ſuſpicienda cura. 711. nec ſimiles, nec curabiles omnes. 726
Mors remedium malorum ſenectutis. 348. adverſariorum invictiſſimus. 348. ejus nuntii. 354. quibus in primis moleſta. 424, 433. quibus non moleſta. ibid.
Mortales ſe eſſe ſi cognoſcerent homines prudentius viverent. 354
Mulieres duæ pugnant pro Luciano. 4, 5. mulieres doctos conductitios habentes. 475. procliviores ad inſaniam

niam quàm viri. 727, 728. earum conditio. 320. Mulierum inter se terra conjunctio. 894. ad generationem sint in numero, at non ad cætera. ibid. earum cultus immoderatus. ibid. de iis dictum Menandri. 903
Muliebris Venus, barathrum. 877. masculam meliorem esse demonstrat. 891
Muliebris formæ commendatio. 892
Munus Cyclopis. 432
Munera Iovis non rejicienda. 126
Mutatio in melius quandoque majorum malorum principium. 658
Musæ cur amore non teneantur. 217
Mycenæ. 360
Myron. 6, 517
Myrrhina. 473. canicula. ibid.
Myrton & Xantippe Socratis uxores. 392
Myrtium meretrix. 317
Myrtus sacra Veneri. 881

N.

Narcissus. 676
Natura prima omnium mater. 887
Naufragorum habitus & oratio. 446
Navis ad navigandum præparata ut sit. 422
Necracademia. 678
Negretus. 684
Neoptolemus saltandi arte præcelluit. 789
Nephele mater Helles. 252
Nephelocentauri. 650
Nephelococcygia. 657
Neptunus. 518
Neptuni & Tyrûs amor. 256
Nestoreus scyphus. 513
Nicias. 497, 629
Nicostratus. 607
Nigrinus Platonicus philosophus. 21
Nigrini qualis oratio. liberalitas, & opum contemptus. 35
Niobe. 10
Nireus. 335
Nireo formosior. 105, 277
Nisi coma purpurea. 370
Ninus urbs. 359
Noctuas Athenas. 19
Ad Noctuam aviculæ concurrunt. 586
Noctis templum. 684
Nomen alterius filio imponere, honoris signum. 155
Noscе te ipsum. 266
Novercæ quales erga privignos. 729
Novitas grata. 578. quid sit. ibid.
Numa Italus. 675
Numidica avis. 687
Nuptiarum utilitas. 909
Nycterion. 649
Nyctiporus. 684
Nyctor. 652

O.

Obolus præmium Charontis. 285, 308, 356
Octipedes qui sint apud Scythas. 591
Oculi exemptiles. 655
Odium in crastinum non recondendum. 177
Oebalus Hyacinthi pater. 209
Oecellus Lucanus. 497
Oedipus. 478
Oeta. 345
ab Oeneo ad sacra non adhibita Diana. 362
Olympia coronatus. 455
in Olympia, Iovi sacra fieri solita tantùm obiter. 62
Olympias Alexandri mater. 290. concubuit cum dracone. 751
Olympiorum victori formidanda reliqua stadia. 590
Onoscelez. 692
Oracula non sunt ab Astrologia aliena. 854
Oratio Carcharorum. 474. Attica eloquentia, & hymetti melle plena Oratio. 475. quænam communia ejus vitia. 604. quid in ea fugiendum. 338. ejus effecta. 42
Oratores decem Athenienses contra Macedonas. 895
Ordinem suum esse observandum. 46
Oreste, Pylades. 906
Orcetes. 315
Orpheus Astrologiam docuit apud Græcos. 850. ejus lyra. ibid. dilaniatus est. 390
Ossa & Pelion, Olympo superimposita. 344
Othryades. 360. Severianum superavit. 765

Ovis instar præmonstrata fronde sequi. 556

P.

Pætus medicus. 782
Paguradæ. 661
Palamedes litterarum inventor, cujus filius. 46
Pallas è cerebro Iovis exiliens. 200
Pan Mercurii filius. 228. cur hirco similis. 229. musicus. ibid. res gestæ. 230. salacitas. ibid.
Panis colostratus. 823
Pannychia. 684
Pantomimus appellatur saltator. 809
Paphlagones superstitiosi & stolidi. 753
Paræmonia. 638, 639
aliter Parca, aliter natura statuit de vitæ tempore. 270. omnium bonorum & malorum causa est. 323. & sequent.
Parendum libenter patri. 234
Paris Priami filius bubulcus. 218. formosus, amatoriarum rerum doctus. ibid. & 219. cum Idæa muliere consuevit. 219
Parnassus. 344. biceps. 346
Parnassus Caucaso excelsior. 344
Parrhasius. 473
Partheniades quis sit. 400
Partem utramque boni Iudices audiunt. 527
Parthenope. 785
Pasiphaë cur tauro copulata dicatur. 852
Patroclus ab Achille amatus. 912
Patrum erga liberos quantus amor. 704. liberos magis amant, quàm ab iis amantur. 721
Pauperum consolatio. 264
Paupertatis caussæ. 72. epitheta quædam. 114. commoda. 118. in eam incidere facile est. 115. quæ virtutes eam comitentur. 116. quæ suppeditet. 124. quemvis enecat. 449. ad eam fugiendam nihil non fieri solet. 490
Peccare est hominis, ignoscere Dei. 859
Peccantes quomodo tractandi. ibid.
Pecunias esse tertium bonorum. 842
Pegasus. 10
Pella quo tempore floruerit. 751
Pellæus draco. 755
Penelope Icarii filia, mater Panos. 229
Pentheus dilaniatus. 390
Perdiccas. 626
Peregrina in regione familiares nanciscì jucundum lucrum. 879
Periclis suadela. 895
Perilaus. 737. bos ad supplicium Apollini dedicatus. 739
Peripatetici quales. 516
Peripateticus philosophus qualis. 386
Persæ. 530. gens mollis. 293
Persica convivia. 470
Perseus Balenam occidit, & ejus fabula. 257
Perspicuitati sacrificandum. 338
Phæaces. 41. admiratio eorum. ibid. choreis gaudebant. 791
Phæacum rex. 339
Phædræ. 785
Phædri accubitus. 896. idem à Platone amatus. 891. formosus. 306
Phaethon. 651, 852. rex incolarum solis. 647
Phaeton ad Eridanum sepultus, ejus sorores in populos converlæ. 235. ejus fabulæ expositio. 852
Phaon. 276
Phalaridis vita. 731
Pharia turris. 638
Phavorinus. 861
Phello. 668
Phellopodes. ibid.
Phidias. 6, 7, 517. ex ungue leonem cognovit. 545
Phidon. 272
Philænis. 894
Philemon. 498
Philiades. 146
Philippus Macedo. 337. ejus res gestæ. 293. ejus perfidia, proditio. 294. oculo orbatus. 628
Philippides. 496
Philolaus. 498
Philosophia contemnit bona vulgò laudata. 22. longo tempore additcitur. 505
Philosophiæ falsæ descriptio. 397. veræ descriptio. 398. ejus sociæ Virtus, Modestia, Disciplina, Iustitia, Veritas. 399. ejus ingenuitas, & loquendi libertas, elenchus. ibid. maculas animæ eluit. 439. ea optima quam multi sectantur. 515
Philosophus. 387. debet esse paucis contentus. 388. philosophorum sen-

tentiæ diverſæ. 327. &c. auditores eorum inſanientibus comparantur. 43. eos eſſe adulatores turpe. 34. eorum vitia. ibid. Philoſophi fiunt qui ad philoſophandum ſunt nati. 43. perſtringuntur eorum nugæ. 76, 263, 280. mores & gula. 159. & ſeq. eorum diverſa doctrina. 327. vita & ſermones diſcrepant. 328. unde dignoſcantur. 473. ut explorandi. 417. non debent indignari. 397. mali cum hiſtrione comparantur. 407. cum aſino Cumano. ibid. veræ philoſophiæ, veriſque philoſophis odium conflant. 408. perſtringuntur. 409. comparantur ſimiis. 411. inhiantium auro deſcriptio. 414. quæ ſint bona philoſophorum. 509. & ſequentibus. eorum ſectæ quædam enumerantur. 514. eos contendere ridiculum. 840. illis ſalarium amplum conſtitutum. 841. ut præderaſtæ perſtringuntur. 890. eorum ſectæ diverſæ. 514

Phineo cibos harpyiæ eripiunt. 94
Phlegethon. 346
Phlogius. 652
Phocis. 906
Phni. 835
Phœnicis annos vivere. 544
Phryna. 438
Phrynondas. 749
Pityxus. 851. ariete aureo vectum eſſe quid ſit. ibid.
Pingues homines qui dicantur. 751
Pirithous Iovis filius. 196
Piſa. 576
Piſani. 368
Piſces colore & ſapore vini. 644
Plagium eſt hominem liberum vendere. 374
Platanus Socratem auſcultans. 896
Plato. 497, 498. Phædrum amavit. 891. ejus laudes. 402
Platonici quales. 516
Plutus quando claudus & quando alatus. 98. ejus epitheta. 113. cæcus & claudus. 97
Plutocles. 684
Plutonis nomen quid ſignificet. 100
in Pnyce habebantur actiones oratoriæ. 895
Podalirius. 754
Podoctypa. 828
Poeticus fumus. 54. eorum libertas. 606
Polus. 336, 487, 573
Pollux & Caſtor ſimiles. 236
Pollux ab Amyco vulneratus. 236. cur is & Caſtor alternis moriantur. 237
Polybius. 867
Polycletus. 6, 7
Polycrates. 352. ejus finis. ibid.
Polydamas. 626
Polylampes. 652
Polyphemus amor ejus & Galateæ. 238, 239, 240
Polyphemi & Vlyſſis fabula. 241. & ſeq.
Polypi aſtutia. 245
Polyſtratus. 275
Pomum aureum projectum. 246. pulchræ præmium. 218
Prælata, non prælata. 382
Praxiteles. 6
Priapus qualis. 231. ejus ridiculum factum. ibid. bellator Deus. 793
Principatus, res moleſta. 733
Principium totius dimidium. 506
Prodicus. 573
Prometheus. 365. palo affigitur. 174. cur. ibid. cur vinculis ſolutus. 186. Promethei variæ acceptiones. 13. & ſeq. homines formavit adjuvante Minerva. 15. refutat objecta crimina. 177. & ſeq. ejus pœna. 365. ejus pars. 468
Procemio uti præcipit Rhetor. 25
Proſerpina. 339
Protarchus. 103
Proteſilaus. 309, 302
Protei variæ formæ. 144, 145
Protei Ægyptii fabula ſaltationi accommodata. 798
Proverbia quædam. 409, 462, 466, 470, 475, 482, 519. 526. 551. 578, 588, 589, 287, 858, 892
Proxenides judex Olympicorum certaminum. 573
Prytaneum. 175
Pſetta. 419
Pſittopodes. 661, 662
Pſyllotoxotæ. 647
Ptœodorus. 273
Ptolemæus Lagi filius. 15, 500
Pulchritudo tertium bonum. 810
Pulchrum eſt quod unicuique proprium eſt. 609
Pueritia qualis ſit. 171
Puerorum ſtudia. 904. & ſeq.
Pylades, Oreſtes amicus. 906

Pyronides. 652
Pythias. 102, 335, 387, 464
Pyrrichia saltatio unde dicta. 789
Pyrrhus Epirota Alexandro secundus. 500
Pythagoras. 371, 372, 373, 497, 737, 305, 677. ejus venditio. 371. septies transformatus. 749

Q.

Quaternio maximum juramentum, & numeri perfectio. 498
Quatuor, juramentum Pythagoræ. 372

R.

Rabidi canis morsus rabiosum facit, & rabiosi suo morsu rabiem excitant. 43
Ranæ terrestris in morem vociferari fictientem. 469
Regis oculi & aures multæ sunt. 470
Regum molestiæ. 355
Reipublicæ administrationem ex cœlo instituit Lacedæmoniis Lycurgus. 855
Relaxatio animi & corporis necessaria. 640
Rhea anus Attin pusionem amavit. 206, 365. ubi colatur. 367. saltatione delectata. 788. Iovem occultavit. 364
Rhodochates. 435
Rhodope. 783
Rhodus Soli sacra. 878
Risus in ambiguo dum vivimus. 262
Roma omnibus scatens vitiis, qui esse possit virtutis palæstra. 31
Romana saltatio. 793
Romani luxus descriptio. 29, 30
Roxanes & Alexandri nuptiæ depictæ. 574
Rufinus. 870
Rutilia. 790
Rutillianus. 749, 766, 782

S.

Sacrificiorum derisio & cultus divini. 361. eorum ritus. 367, 368. & sequent.
Sæculum quid sit. 879
Sagittæ Scythicæ veneno, Curetum resina ungi solitæ. 43
Sagittariorum Persarum & Scytharum mos. 530
Salæthus. 486
Salætho similia facere. 486. legem tulit in adulteros. ibid.
Salii Romanorum. 793
Salmoneus Iovi obtonuit. 56, 57
Saltare in tenebris. 542
Saltationis ortus. 788. ejus tria celeberrima genera. 794. ab Homero & Hesiodo laudata. ibid. in Tragœdia & Comœdia admibebatur. 796. Augusti temporibus incrementum cepit. 799. quarum disciplinarum sit particeps. 800. ejus utilitates. 811. scopus. 808
Saltatio cum Tragœdia & Comœdia comparatur. 790. & seq.
Saltatio Phrygia petulans. 799
Saltator celebris Neronis tempore. 807. Saltatoris improbatio. 785. Saltator quid debeat scire. 800, 801. ejus apparatus. 809. tres animæ partes ostendit. 810. qualis esse debeat. 812. ejus vitia. 814, 815. &c. Itali saltatorem appellant Pantomimum. 809
Salvere quid sit, ejusque usus. 496
Salus seu Sanitas Dea antiquissima. 499
Sanguis pluit in Sarpedonis morte. 650
Sanitas quid appellaretur Platonicis. 498
Sapientem odi qui sibi non sapit. 487
Sappho. 895
Sardanapalus qualis. 304
Sardium arx. 455
Satietatis incommoda. 33
Saturnus execuit patrem & filios devoravit. 364
Satyrus Marathonius. 336
Satyri Bacchi ministri. 794
Scapha virgultea Ægæum transmittere. 525
Scepticus philosophus quid teneat. 387
Scintharus. 662
Scipionis res gestæ. 289
Scommate nihil fit deterius. 397
Scorodomachi. 647
Scythæ. 530. Scythæ humana carne vescuntur. 212. homines mactant. 369
Scythicæ sagittæ veneno inunguntur. 43
In Secundis rebus non meminimus mortis. 354
Selenitæ. 651
Semele quæ? 201

Semivocales ſecundum locum obtinent inter literas. 47
Senis decrepiti hypotypoſis. 271. mortui non ſientur. 426
Servorum miſeria. 444. &c. emptitii nudabantur. 846
Severianus ab Othryade ſuperatus. 765
Sicinnis celeberrimum ſaltationis genus. 794
Sidonius Rhetor. 862
Simia Cleopatræ. 487
Simiæ tripudiantes. 411
Simylus. 275
Simonides ordine collocavit literas græcas. 46
Sinopenſis. 602
Simmiche. 438
Sirenes. 785. Sirenes fuiſſe dubium. 22
Sirius. 380
Siſyphus. 334
Sobrius eſto & memento diffidere. 541
Socrates. 9, 307. &c. ejus mores & doctrina. 379, 380, 381, 675, 678. ejus uxores Xanthippi & Myrton. 192. Socrates conteſſus eſt ſe hoc ſcire, quod nihil ſciret. 542. pugnavit apud Delium & fugit. 678. ſapientiſſimus à Pythio dictus. 795. ſaltandi artem laudavit & didicit. ibid. perſtringitur ob puerorum amorem. 890, 908, 912
Saltationis artem didicit. 795. Alcibiadem amavit. 908
Sol apud Clymenen tardavit. 206. ejus curſum invenit Phaeton. 852. ejus jacula. 854
Sol & Luna incoluntur. 647
Solœciſmus quid ſit in voluptate. 39
Solonis & Crœſi colloquium de fœlicitate. 349. &c. ejus laudes. 595. & ſeq.
Somni regia. 684
Somnium hyemale. 11
Somniorum infula. 683. & ſeq. Ne per ſomnium quidem. 459. eorum diverſitas. 684. eorum objecta miranda. 10
Sophiſtæ ſimiis aſſimilantur. 411
Sopolis medicus. 834.
Sororis nuptiæ apud Aſſyrios & Perſas licitæ. 364
Sortis exemplum. 536
Sortes Olympiorum. ibid.
Soſtratus Gnidius. 639, 749
Soſtratus Bœotius qualis. 857, 322
Spadones. 844
Sphæra ex calamo. 21
Spei & metus effecta. 353, 752
Statuariæ deſcriptio. 5. ejus oratio. ibid.
Steſichorus. 673
Stoici quales. 516. quanti ſint. 381. & ſequentib. eorum dogmata, habitus & vitæ ratio. 517. nulli ſunt in beatis inſulis. 675
Struthobalani. 648
Studioſorum cum athletis comparatio. 640
Supplex non occidendus. 391
Sylla. 579
Syllogiſmus celeberrimus. 383. variæ ſyllogiſmi nomina. ibid. & ſequentibus. ſyllogiſmus indemonſtrabilis, ejuſque vis. 885

T.

Tantalus. 94, 334, 353, 366, 300
Taraxion. 684
Tarichanes. 661
Tartarus quid ſit. 353
Taurus ab Ægyptiis colitur. 849
Tauri fabuloſi. 593. Taurus Perilai Apollini dedicatus. 739. acceptus. 740
Telephi factum ad medelam ſui. 44
Teleſilla contra Spartam armata proceſſit. 895
Tellus Athenienſis prò patria mortuus. 349
Ter beatus. 20
Tereus. 478
Ex Iovis tabulis Teſtis. 455
Teſtudinis inventio. 198
Thalaſſopotes. 665
Thamyris. 393
Thanatuſia. 677
Thargelia. 843
Theagenes. 626. ob ſcortum mortuus. 427
Theano. 895
Theodotas Rhodius. 582
Theognis. 490. locus ejus. 449
Theon. 626
Theopompi culpa in hiſtoria. 782
Theramenis cothurnus. 909
Therites. 652
Therſites. 835, 677
Theſeus. 540

Thesmopolis Stoicus. 472
Thespis tibicen donatur homine bicolore. 16
Thessalæ equæ. 580
Thessalicæ præsides, præsaltatores nuncupati. 791
Thessali equi. 904
Thoni Ægyptii uxor. 751
Thrasycles philosophus. 157, 284
Thucritus. 270
Thucydides quo procœmio usus sit. 636. ejus locus. 19, 20
Thyestes. 478, 851. filios devoravit 364. ejus aries aureus. 851
Tibia saltatoris administra. 796
Tibius. 103
Tilliborus latro. 747
Timarchus. 488
Timocrates. 787, 810
Timocrates heracleotas. 858
Timon Echecratidis filius. 70. ejus liberalitas. 65. & ex ea calamitas. 6. &c. odit deos & homines. 121
Timotheus tibicen. 585
Tiresias. 339, 851. ejus astrologica scientia. 851. ejus de mulieris in coitu oblectatione dictum. 893
Tisiphone. 438
Tithonus. 273. annosus. 543
Titormus. 626
Tityus. 334
Tomyris Cyrum truncavit. 352
Totum ex partibus nosse. 546
Toxaris cur in Græciam venerit. 593. pro mordace habitus. 591. ejus sepulchrum. 592
Tragœdia spectaculis convenit. 785. emmeleia proprium ipsi saltationis genus. 796. ejus histrionis descriptio. ibid.
Tragœdum Ilienſium more in se excitare. 413
Triangulus triplex, quid significet. 498
Tribades quid facerent. 894
Trigonistria. 828
Tritonnomendetes. 661
Trophononii templum. 340. quomodo vates. 267
Triptolemus. 11
Tyrannicidæ quid inesse debeat. 701. debetur præmium. 693. & seq.
Tyrannos occidendos. 694. metu potius quàm studio coli. 430
Tyro vitiata à Neptuno. 256. ejus ditio. 668
Tyrocssa. 679

V.

Varietas rerum jucunda. 314
Valere quid sit, ejusque usus 498
Vates nihil sani dicunt. 396. delphica vates, degustata sacra aqua, vaticinatur. 549
Vaticinatio nihil potest. 867
Τὸ εἰς ἓν μεταλαβεῖν. 395
Venus. 365. ubi colatur. 367. quidnam sit ejus & Martis adulterium. 854, 214. Anchilen amavit. 220. cum Baccho jucundior. 882
Verberibus Homericis dignum. 452
Venerem secundum naturam bruta servant. 889
Verbis non verberibus res agendæ. 403
Verecundia utilitatis & damni Dea. 900
Veritas. 399. ejus descriptio audientibus injucunda, & à mendacio obscuratur. 543
Vinum tenue insuetis quid efficiat. 459, 400. vini effectus in India. 23. abusus quid faciat. 216
Virgo cœlestis. 854. cur virgo responsa daret delphis. ibid.
Virtus. 399. in quo consistat. 565. venalis apud Philosophos. 35. ejus studium in quibus non consistat. 36. virilis est. 399. ejus via longa. 506. animi perturbatione liberat. 510. fingitur esse vera &c. 520. in quo consistat. 565.
Vitæ humanæ varia negotia. 353. post vitam quid sit futurum ignoramus. 262. eam amant etiam miseri & decrepiti. 325. utra suavior sit viri an fœminæ. 320. vita privatorum aurea. 327. cum pompa comparatur. 335. cum histrionibus. 336. privatorum vita optima. 339, 340. vitæ varietas. 353. longissima est centum annorum. 543. vitæ actiones aliæ oblectationem, aliæ utilitatem pollicentur. 811
Vites portentosæ. 644. aquæ feraces. 654. lactis. 668
Vitro Sidonio lucidius. 892
Vlysses fallit Cyclopas. 241, 242. parum animosus. 241. sociis aures obturat. 357. ad inferos penetrat. 854. cur descendit ad inferos. ibid. ejus exemplum. 360. mendacia. 641. ad Calypsonem epistola. 6[illegible].

Vlyſſe callidior 105. prudentior. 277
Vmbilici aurei librorum. 478
Vmbram relicto corpore venari. 566. de aſini Vmbra digladiari. 558
ex Vngue leonis magnitudem æſtimavit Phidias. 545
Vniverſum Cupido formavit. 896
in Vno viro aleam jacere. 588
Vocales primum locum tenent inter literas. 47
Vociferatio cauſas dicentibus utilis. 80
Vologeſus. 612
Voluptas communicata jucundior. 893. quæ ſit ſuavior. 452. ejus januæ quæ. 29
Vrbes moriuntur ut homines. 360
Vredines. 821. fiunt in vehementi frigore. ibid.
Vulcanus fornacarius. 365. hominem compoſuit. 518. de cælo dejectus. 342. ut conceptus. 365. ejus uxores. 210. fuit pocillator Iovis. 193. ejus officinæ ſedes. 366
Vulgus gaudet cavillantibus. 404. laudat proceres. 588
Vulneris ab eo qui vulneravit petenda medela. 44
Vxores communes ex Socrate. 380

X.

Xanthippe & Myrton ſocratis uxores. 172
Xanthus exuſtus. 258
Xenophon. 11
Xerxis facta. 304

Z.

Zamolxis Scytharum Deus. 594
Zenodotus. 676
Zenophantes paraſitus quomodo mortuus. 273
Zeuxis hippocentaurum fœminam pinxit. 579. Antoboream & Tritonem pinxit. 158
Zopyrion. 464

FINIS.